

1. Dominicans — Ireland.

ZMTB
Burke

7.17.9

v. x. y

4.

like the Book of Armagh
and was copied circ. 1030.
The text is already printed,
and published by the Bollandists.
but I bring out a special edition
& enriched with the triple
index above mentioned.

It was a very difficult
bit of work specially on ac-
count of the old Irish prose -
which is the oldest continuous
prose extant in our language.

The kindness and liberality
of the authorities of Trinity College
are beyond all praise

The Arras copy of St Patrice's
Confessio had been lost, and
has been found: Dr Todd overlooked
the statements of the Armagh Ms.
about St Patrick's ~~mission~~ mission in Muns-
ter and his mission by Pope Celestine
— excuse my delay yours sincerely admiring [illegible]

Pag. V. Epistolæ Dedicatoriæ, sub Finem, adde:

Hæc autem Celsitudo Regia Eminentissima Henrici Ca[…]
Episcopi Tusculani, in Appendice ad Synodum Diœcesanam
habitam, Tit. Series Chronologica Episcoporum Tuscul[…]
hæc habet: "Fuit Vir verè sanctus, ac pius, cautus in ag[…]
" mira in tolerandis Injurijs Patientia, eximiæ in Paup[…]
" = litatis, sibi austerus, alijs misericors, omni demum [...]
" = tissimus. Dilectus Deo, & Hominibus cum magna
" Fama obijt Romæ 15 Januarij 1759, Anno Ætatis su[…]

Pag. V. Epist.ª Dedicat.ª Lin. 21. post Verba ill[…]
Nemo etiam non videt, quæ sit tua in Negotijs tum
introspiciendis Sagacitas ac Perspicacia, quæ Celeritas in
Maturitas, in gerendis Cautio, in conficiendis Diligentia
in sustinendis, quæ tenax & adamantina Memoria
= ris Negotia, singula, quæ illa spectare poterant,
quæque persequeris, quàm facilè præterita record[…]
= sentia, tam cautè futura provides, adeò ut ad sum[…]
= nem natus esse videaris. Nemo item non suspici[…]
& Fallaciarum expertem, Ingenuitatem Sermonis si[…]
quoque Comitatem, Affabilitatem, ac Humanitatem, q[…]
cuilibet vacuas aures patienter commodas, Verbis o[…]
Preces obviâ Benignitate gestis antevertere, singulor[…]
nihil justa petentibus denegare, & si quid negare coga[…]
eoque Humanitatis Condimento delines, ut eos quoq[…]
placatosque dimittas. Pauperes autem te....

HIBERNIA DOMINICANA.

SIVE

HISTORIA PROVINCIÆ HIBERNIÆ ORDINIS PRÆDICATORUM,

Ex antiquis Manuſcriptis, probatis Auctoribus, Literis Originalibus nunquam antehac impreſſis, Inſtrumentis authenticis, & Archivis, aliiſque invictæ Fidei Monumentis deprompta.

IN QUA

Nedum omnia, quæ ad memoratam attinent Provinciam, & Cœnobia ejus, tam intra quam extra Regnum *Hiberniæ* conſtituta (interjectis ſingulorum Fundatorum Genealogiis) atque Alumnos ipſius, ſeu Dignitate Epiſcopali, ſeu Munere Provinciali, ſeu Librorum Vulgatione, ſeu Martyrio, publicave Virtutis Opinione claros, ſuccincte diſtincteque exhibentur.

SED ETIAM PLURA

Regulares generatim ſumptos, Clerumque Sæcularem, necnon & Res Civiles *Hiberniæ*, atque etiam *Magnæ Britanniæ* ſpectantia, ſparſim appoſiteque, adjectis inſuper Notis opportunis, inſeruntur, & in perſpicuo Ordine collocantur.

PER

P. THOMAM DE BURGO, prælibati Ordinis Alumnum, S. Theologiæ Magiſtrum, & Protonotarium Apoſtolicum, necnon *Hiberniæ Dominicanæ* Hiſtoriographum, poſtea

EPISCOPUM OSSORIENSEM.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,

Ex Typographia Metternichiana ſub Signo Gryphi

Anno MDCCLXII.

Cum Permiſſu Superiorum, & Privilegio Sacræ CÆSAREÆ *Majeſtatis.*

20.
Ster.
7.17.9

v. x. y

like the Book of Armagh
and was copied circ. 1030.
The text is already printed,
and published by the Bollandists:
but I bring out a special edition
of Ninnchad with the triple
index above mentioned.

It was a very difficult
bit of work specially on ac-
count of the old Irish prose —
which is the oldest continuous
prose extant in our language.

The kindness and liberality
of the authorities of Trinity College
are beyond all praise.

The Arras copy of St Patrick's
Confessio had been lost, and
has been found: Dr Todd overlooked
the statements of the Armagh Ms.
about St. Patrick's ~~[illegible]~~ in Muns-
ter and his mission by Pope Celestine.

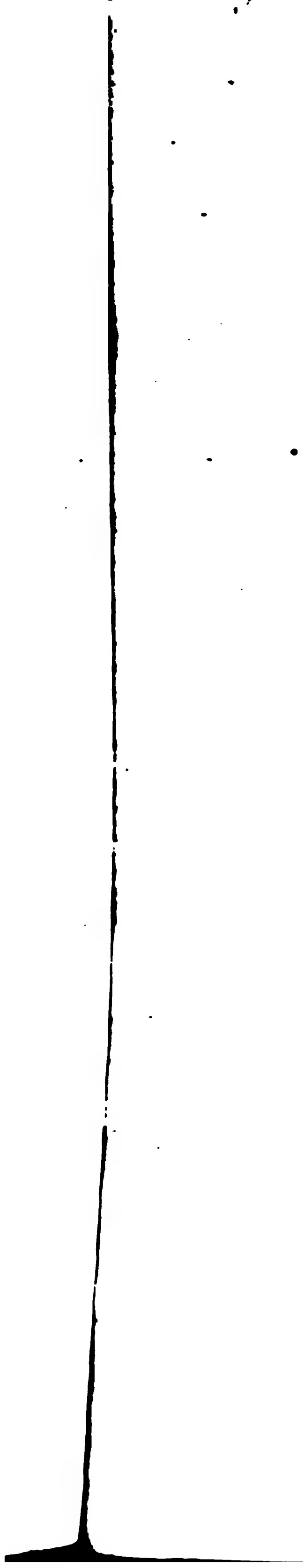
Excuse my delay. Yours sincerely
Edmund Hogan

Gilb. ms S

Pag. V. Epistolæ Dedicatoriæ, sub finem, adde:

Hæc autem Celsitudo Regia Eminentissima Henrici Ca
Episcopi Tusculani, in Appendice ad Synodum Diœcesanam
habitam, Tit: Series Chronologica Episcoporum Tuscula
hac habet: " Fuit Vir verè sanctus, ac pius, cautus in ag
" mira in tolerandis Injurijs Patientia, eximiæ in Paup
" = litatis, sibi austerus, alijs misericors, omni demum l
" = tissimus. Dilectus Deo, & Hominibus cum magna
" Fama obijt Romæ 15 Januarij 1759, anno Ætatis su

Pag. V. Epist.ª Dedicat.ª Lin. 21. post verba ill
Nemo etiam non videt, quæ sit tua in Negotijs tum
introspiciendis Sagacitas ac Perspicacia, quæ Celeritas in
Maturitas, in gerendis Cautio, in conficiendis Diligentia
in sustinendis, quæ tenax & adamantina Memoria
= ris Negotia, singula, quæ illa spectare poterant,
quæque persequebatur quàm facilè præterita record
= sentia, tàm cautè futura provides, adeò ut ad summ
= nem natus esse videaris. Nemo item non suspici
& Fallaciarum expertem, Ingenuitatem Sermonis sin
quoque Comitatem, Affabilitatem, ac Humanitatem, q
cuilibet vacuas aures patienter commodas, Verbis or
Preces obviâ Benignitate gestis antevertere, singulor
nihil justa petentibus denegare, & si quid negare coga
eoque Humanitatis Condimento delines, ut eos quoq
placatosque dimittas. Pauperes autem te....

& Pignus, præclarissimi Tui Nominis gestans Signaculum, non in Plumbi Lamina Stylo ferreo exaratum, aut Celte sculptum in Silice, sed Libro Typis nunquàm morituris infixum. Tenue quidem Munusculum si Operis Formam tantummodò consideres, si verò ex Studio & Animo dantis, Amore flagrantis incredibili Gloriæ Tuæ, æstimes, minimè contemnendum: Id enim ex totis Præcordiorum Affectibus Tibi offero, eximiæ Felicitatis, ac summi Honoris Loco ducens, meam in omnibus, quas nanciscar, Occasionibus, Eminentissimæ Tuæ Personæ, Celsissimæque Genti Corsinæ *sinceram prodere obsequendi Voluntatem. Quo circà illud pro summâ, quâ polles, Humanitate non repudiaturum, sed boni æquique consulturum spero, planèque confido; Tibi namque, vel ipsâ Experentiâ edocto, compertissimum scio, æquè regium, ac magnificum esse & præstare magna, & parva serenâ Fronte suscipere. Quod si Materiam spectes,* Princeps Clementissime, *non exiguum, sed reipsâ magnum mebercle videbitur, utpotè* Hiberniæ *Regni, &* Dominicani *Ordinis, Tibi acceptissimorum, de quibus benè mereri Jure optimo censeris, Historiam, inclyta Monumenta è diuturnis nimiùm Tenebris in Lucem edentem. Plura etiam obiter appositèque tanguntur Theologica Dogmata, & sanè juxtà inconcussam tutissimamque Mentem Angelici & Quinti Ecclesiæ Doctoris,* DIVI THOMÆ AQINATIS, *divinæ Voluntatis fidelissimi Interpretis, cujus Doctrinam* probam incorruptamque *speciali Constitutione (d) declaravit laudatus, & nunquam satis pro Meritis laudandus Tuus Patruus,* CLEMENS PAPA XII, *ut nihil dicam de tot ejus Prædecessoribus, qui eandem summis Elogijs, ab ipso insimul recensitis, & approbatis, celebrarunt. In quo quidem Opere si meum qualemcunque Laborem probari* Eminentiæ Tuæ *intellexero, mihi ex hoc Animus erigetur ad ulteriora, jam Prælo matura, propitio Numine, edenda; sin aliter evenisse sensero, certè mihi plurimum videbor consecutus, quòd meum ergà Te,* Patrone Maxime, *Obsequium hoc publicâ Testificatione consignavero. Vale,* Seculi Decus, *& Vive. Deum immortalem, quem singulari Pietate colis, supplex obnixè efflagito, ut Ecclesiæ, Regno, Ordini, & mihi diù perstes in utroque Homine sanus, plenissimâque omnis Generis Felicitate florentissimus, donec, Meritis & Annis plenus, totus refulgeas in perpetuas Æternitates.*

(d) Quæ incipit: *Verbo Dei Scripto.* Dat. 5. Kal. Sept. 1733.

Præfatio

Præfatio.

EN Obedientiæ Fœtum tibi, quisquis sis, Amice Lector, in Historia hac exhibitum. Hinc cessabit Admiratio, si quam fortè conceperis, cur in hac Regione Umbræ Mortis, atque in Occidentalibus Europæ Finibus, eructare abscondita Tenebrarum ausus fuerim. Enimverò Anno Æræ Christianæ 1748 Comitia Generalia Bononiensia, Reverendissimi Patris Magistri Generalis Fr. *Antonini Bremond*, piæ Memoriæ, electiva, Decretum edidere in Actis suis, Tit. *Confirmationes*, Num. V, Pag. 59, Tenoris sequentis: " Cùm ad Res Ordinis Universi Annalibus excipiendas non semel per Generalia Capitula sanctitum, confirmatumque sit, " ut cujuslibet Provinciæ, aut Congregationis Historia accuratè scriberetur, nec adhuc communibus Votis in Familiæ nostræ Ornamentum, & Decus, ea in Parte factum fuerit satis, priora " confirmantes, ac renovantes Decreta, omnibus & singulis Provinciarum, & Congregationum " Superioribus præcipimus in Virtute Spiritûs Sancti, Sanctæ Obedientiæ sub formali Præcepto, " immò sub Pæna Nullitatis Actorum Capituli Provincialis, ut in proximo futuro uniuscujusque " Provinciæ Capitulo, in communi Definitorio elegi faciant Virum doctum, solertem, acris sui " bactique Judicij, cui committatur propria Provinciæ, vel Congregationis Historia, summâ Fide " ac Diligentiâ scribenda; eidemque teneantur Priores sub Pæna Absolutionis ab Officio, infrà " Trimestre à Celebratione Capituli, communicare quidquid in singulis eorum Conventibus ab " eorum Fundatione singulare, ac Memoriâ dignum fuerit, atque ad Ordinis Ornamentum, & " Gloriam pertinere videbitur, ut ab ipso in Historicos Provinciæ Commentarios referatur, quorum tamen Exemplar non anteà Typis vulgetur, quàm ad Magistrum Ordinis pro Examine, " & Approbatione mittatur."

Anno autem sequenti 1749 celebratum quidem fuit Capitulum nostrum Provinciale *Dublinij*, in eo tamen electus non erat Historiographus, quatenùs Decreti istius Notitia in hanc *Hiberniæ* Provinciam nondùm advenisset. Quapropter expectare oportebat Capitulum Provinciale Anni 1753, in quo unanimi Suffragio Historiographus fui electus; quod sanè mihi magis jucundum foret nisi eo ipsissimo Tempore Prælo parassem Opus hoc inscriptum Titulo: *Promptuarium Dogmatico-Canonico-Morale.* Incunctanter porrò ad Conventuum tam intrà Regnum *Hiberniæ* constitutorum, quàm Extranationalium Superiores, aliosque pro Informationibus scripsi, sed ab ijs (unum alterumve si excipias) quamquàm etiam atque etiam rogatis, & urgentissimè exoratis, nullam porsùs Opem literariam recepi, quod antiquæ jam, & heu! nimiùm notæ *Hibernigenarum* hisce in Rebus Ignaviæ (absit Injuria Verbo) partim attribuendum videtur, partim verò quia Cœnobia omnia, eorumque proindè Archiva, adeoque & plurima præclarissima Monumenta, ex quibus laudabilissima nunc Historia conscribi posset, Acatholicorum Rabie in haud interruptis Bellorum, & Persecutionum Cladibus à Lapsu in Schisma *Henrici* VIII destructa fuere. Hinc post perscrutatos tàm publicos quàm privatos quosdam Metropolis *Dubliniensis* Codices Manuscriptos, paucosque Libros editos ad Rem meam spectantes, perlustrandum mihi erat universum quà latè patet Regnum, quod, benedicente Domino, feliciter præstiti; demùmque ut hanc, quam nactus sum, Spartam pro virili ornarem, omnia, quæ à diversis, & in diversis Locis colligere poteram, in unam hanc Historiam redigere adlaboravi, Horis nempè succisivis, quantùm assidua seu Confessiones excipiendi, seù Conciones habendi, seù Infirmos visitandi Cura, aliæque Missionarij Apostolici Exercitationes sinebant, ità ut intrà Quadriennium, à memorato nimirùm Capitulo Provinciali 1753 ad immediatè subsequens 1757, qualecunque Opus ad Umbilicum perducerem, immò & unum illius Exemplar propriâ Manu exscriberem, ne scilicet in longa ad Urbem Via, Bellorum præsertim Tempore, primum deperdatur.

Cum

Cum verò posteriora Comitia Provincialia Dublinij 1757 celebrata in Actis suis hanc fecerint Denunciationem Num. VI: "Denunciamus Adm. Rev. Patrem Magistrum Fr. Thomam "de Burgo, Provinciæ hujus Historiographum, in ultimo Capitulo Provinciali electum, suam "justæ Molis Historiam ad Umbilicum perduxisse, ad Reverendissimum Magistrum Ordinis pro "Examine & Approbatione quantociùs mittendam." Reverendissimus Magister Ordinis, P. *Joannes-Thomas de Boxaders*, in Literis suis Patentibus, prælibatorum Actorum confirmatorijs, hæc dignatus est aurea promere Verba: "Gratam Nobis accidisse significamus, cùm Provinciæ "in designando jampridem Historiographo, tùm Rev. Adm. Patris Magistri Fr. Thomæ de "Burgo Historiographi designati in fungendo Munere Diligentiam, quam sextâ Denunciatio-"one Provincia commemorat: Eamque Historiam, ubi ad Nos missa fuerit, singulari cum "Voluptate accipiemus.

Sane, ut candidè fatear, plura in Historia hac invenies, benigne Lector, quæ ad *Hiberniam Dominicanam* haud pertinere primâ Facie dices, quæ tamen Silentio prætermittere nolui, tùm quia mihi prælibato in diligenti Perscrutinio occurrerunt; tùm etiam quia Viri, Dignitate, Doctrinâ, ac Zelo Patriæ præditi, & pro Typis vulgando Opere associati, mihi consuluere, ut quæcumque similia pro Re nata insererem, ne omnio pereant, aut in Tenebris diutiùs lateant; tùm vel maximè, quia ad elucidandam illustrandamque *Hiberniæ Dominicanæ* Historiam, cum qua suam habent Connexionem, ut seriò perpendenti liquebit, magnoperè conducunt. Quapropter haud pauca ad aliorum Ordinum Regulares, aliasque Res Ecclesiasticas, immò & Civiles *Hiberniæ*, nonnullaque *Magnæ Britanniæ* spectantia, sparsim obiterque referuntur. Et quidem appositè, non secùs ac qui Magni alicujus Regis, putà *Ludovici* XLV *Galliarum*, accuratè scribit Res gestas, memoranda aliarum Ditionum Facinora intrà Silentij Siparium relinquere non valet. Hujus Rei nuperum habemus Exemplum in politissimo juxta ac sagacissimo labentis Ævi Scriptore, mihi *Romæ* amicissimo, *Petro*, inquam, *Pollidoro*, qui *Vitam & Res Gestas Clementis XI Pontificis Maximi* eleganti Sermone conscribens, omnia fermè ad universum Terrarum Orbem attinentia, cum ijs quoquomodo connexa, summatim congessit. Prævideo planè, ex *Hibernis* nostris, & quidem haud perspicacioribus, non defuturos Criticos, & Cavillatores, verùm de suo meliora proferant, antequàm judicent de alieno. Nonnulla quidem Alumnorum Elogia ipsis Sanctimoniæ vel Martyrij Appellationem tribuere videntur, ea nihilosecius accipienda haud sunt tanquàm a Sede Apostolica examinata, ac approbata, sed tanquàm quæ à sola suorum Auctorum Fide Pondus obtineant, atque adeo quàm Historiam purè Humanam, ut suo Loco fusiùs declarabitur (e).

En tibi, Amice Lector, Facti Rationem, Operisque Consilium; Scriptionis verò Ordinem, & Methodum Index apertiùs explicabit. Superest, ut hos meos Labores, quamquàm exiles, æqui bonique facias. Si quid invenias tuâ Lectione dignum, eo utere: Si quid a me Peccatum est, humanæ Conditionis memor ignosce. Solius quippè Dei perfecta sunt Opera. Quæ verò scripsi, Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, Omnium Orbis Ecclesiarum Matris ac Magistræ, Summique Pontificis, Librorum omnium supremi, & infallibilis Judicis, Examini, & Correctioni, summâ, ut par est, animi Demissione subjicio. Utinam cedant in majorem Omnipotentis Dei, Deiparæque Virginis Mariæ, Sacratissimi Rosarij Reginæ, Sanctorumque *Patritij* Hiberniæ Apostoli, *Dominici* Patris nostri, *Thomæ Aquinatis* Doctoris Ecclesiæ Angelici, omniumque Cœlitum, Gloriam, & Honorem. Vale.

(e) Cap. xvi. Num cxxvi. Pag. 588.

Licentia

LICENTIA ORDINIS.

NOS FR. JOANNES THOMAS DE BOXADORS,

S. Theologiæ Professor, ac Totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis, & Servus.

HARUM Serie, nostrique Auctoritate Officij, quantùm in Nobis est, Tibi Admodùm Reverendo Patri Magistro Fr. Thomæ de Burgo, Provinciæ nostræ Hiberniæ, Potestatem facimus Typis evulgandi Opus nuper a Te studiosè elaboratum, cui Titulus: *Hibernia Dominicana*, dummodò priùs dictum Opus a duobus Ordinis nostri Magistris in Theologia, ab Admodùm Reverendo Patre Magistro Provinciali Provinciæ nostræ Hiberniæ specialiter & nominatìm ad hoc deputandis, exactè revisum, & tanquàm Prælo dignum, approbatum fuerit: Servatis etiam cæteris de Jure servandis. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. In quorum Fidem has propriâ Manu subscriptas, Sigillo Officij nostri muniri jussimus. Romæ in Conventu nostro S. Mariæ Suprà Minervam Die 14 Februarij 1759.

Fr. JOANNES THOMAS DE BOXADORS,
MAGISTER ORDINIS.

Registr. Pag. 3.

Locus
✠
Sigilli.

Fr. Emericus Langenwalter, Provincialis Daciæ, Magister, & Socius.

APPROBATIO

Duorum Ordinis Magistrorum in Theologia, olim Collegij & Studij Generalis SS. Sixti & Clementis de Urbe Regentium Primariorum.

NOS infrascripti, ex Deputatione Admodum Reverendi Patris Magistri Fr. Thomæ Plunkett, Provinciæ nostræ Hiberniæ Prioris Provincialis, Opus, cui Titulus: *Hibernia Dominicana*, ab Admodum Reverendo Patre Magistro Fr. Thoma de Burgo diligenter elucubratum, memoratæ nostræ Provinciæ Res gestas, eisque ullatenùs annexas, e Tenebris illis, in quibus hucusque latuerunt, educens, & Luci reddens, evolvimus quàm libentissimè, cunctaque in eo deprehendimus planè sibi constantia, semperque Veritati conformia. Nec mirum, Neminem quippè prælibata nostra in Provincia novimus, qui perspicaciori Judicio eas ex antiquis Monumentis colligere, & in integram formare Historiam, aut Stylo Materiæ aptiori eas Posteris commendare possit. Opus igitur dignissimum censemus quod Typis evulgetur. Datum hac Die 20 Aprilis 1759.

Fr. Dominicus Morrogh, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Magister.
Fr. Joannes Franciscus Nettirville, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Magister.

INDEX CAPITUM.

CAPUT PRIMUM PRÆAMBULUM.

CAPUT SECUNDUM.

CAPUT TERTIUM.

CAPUT QUARTUM.

CAPUT QUINTUM.

CAPUT SEXTUM.

CAPUT SEPTIMUM.

CAPUT OCTAVUM.

CAPUT NONUM.

§. III.

CAPUT DECIMUM.

CAPUT UNDECIMUM.

CAPUT DUODECIMUM.

NOMINA

P

J. & R. D. Philippus Phillips E. A.
R. P. Thomas Pea O. M. P. Clogh.
A. R. P. Thomas Plunkett O. P. S. T. M. Ex P. Hib.
R. P. Jacobus Prendergast O. C. P. Thurles.
R. P. Joannes Prendergast O. C. P. Knocktophen.
R. P. Patritius Prendergast O. C.
R. D. Jacobus Purcell P. Rathkiran.

Q

R. D. Thomas Quinlean V. Thomastown.
A. D. Thomas Quirk C. O. & P. Kells.

R

A. R. P. Terentius O,Reilly O. P. S. T. M. P. Dublin.
R. P. Joannes O-Reilly O. P.
R. P. Hugo Reynolds O. P. P. G.
R. P. Michael Reynolds O. P.
R. D. Thomas O-Rourk P. S. Joannis Kilken.
R. P. Joseph Rosseter O. S. A. P. Rosse.
R. P. Augustinus Ryan O. S. A. P. Corke.
R. D. Joannes Ryan P. Loughmoe.
R. P. Joannes Ryan O. P. P. G.
R. D. Michael Ryan P. Mucarky.

S

R. P. Martinus à Sancto Joanne C.
J. & R. D. Marcus Skerrett A. T.
R. P. Jacobus Sexton O. P. S. T. P.
A. D. Richardus Shee V. G. O. & P. Acharny.
R. D. Gulielmus Shee P. Durrow.
R. D. Richardus Shee V. Kells.
R. P. Paulus Slatery O. P. S. T. L.
R. P. Joannes Smith O. P. P. G.
R. D. Mauritius Spenser V. S. Joan. Kilken.
R. P. Edmundus Stack O. P. P. Tralee.
R. D. Jacobus Stapleton P. Rossenan.

T

A. R. P. Richardus Talbot Jun. O. S. A. S. T. M. Ex P. Hib.
R. D. Dominicus Teighe P. Lackin.
R. D. Thomas Teighe.
R. P. Nicolaus Travers O. P.
R. P. Thaddæus Tuohy O. P.

V

A. R. P. Georgius Vaughan O. S. A. S. T. M. Ex P. Hib.

W

J. & R. D. Richardus Walsh E. C.
R. P. Thomas Walsh O. S. A. P. Limerick.
R. P. Jacobus Williams O. P. P. Aghaboe.
A. D. Thomas White C. O. & P. Freshford.

Hibernia Dominicana.

CAPUT PRIMUM PRÆAMBULUM.

De Regni *Hiberniæ* Nomenclaturâ variâ, Qualitatibus, Dimensione, Figura, Situ, Divisione tàm civili, quàm ecclesiasticâ, Sanctitate, Doctrinâ, Eruditione, Fidei Constantiâ, ergà S. Sedem Apostolicam Reverentiâ, atque temporali Gubernio.

SUMMARIUM.

I. *Appellata fuit hæc Insula à priscis Scriptoribus* Hibernia, Ierna, Juverna, Vernia, Overnia, Bernia, Hiberion, & Hiberia.

II. Ogygia *etiam nuncupata fuit ab ejus antiquitate, quæ in Concilio* Constantiensi *postmodùm stabilita est.*

III. *Dicta etiam fuit* Scotia *à Colonis ex* Scythia *deductis. Expenditur obiter in Nota* Purgatorium S. Patritij, *de quo Fr.* Vincentius Maria *Cardinalis* Ursinus, *posteà* Benedictus *Papa* XIII, *Concionem habuit.*

IV. *Ab* Hibernia, *dudùm vocata* Scotia, *Septentrionalis* Britannia, *anteà* Albania, & Caledonia *nuncupta*, Scotiæ *Nomen accepit, Indè orta Differentia Scotiæ* Majoris, & Minoris.

V. *Hibernia Jure meritò* Insula Sanctorum *dicta ob innumeros in ea Sanctos, atque* Insula Sacra *ob nullum ibi animal venenosum.*

VI. *Ab Anglis vocatur* Ireland, *ab Italis & Hispanis* Irlanda, *à Gallis* Irlande, *à Germanis* Yrland, *ab ipsismet Incolis* Eire *vernaculè,* Hibernia *verò Latinè. Neque mirum, eandem Regionem tàm varijs significari Nominibus.* Hibernicæ *Gentis Origo.*

VII. *Hiberniæ Clima temperatissimum, Terra fertilissima, Maria, Lacus, & Flumina feracissima, aliaque singulorum Elogia.*

VIII. *Auctores de* Hibernia *sinistrè loquentes, aut Angli fuere, aut transcripsere ex* Anglis, *ergà* Hibernos, *utpote propinquos, & adversus se sæpiùs militantes, malè affectis, quos inter* Cambrensis, & Camdenus. *Pulcbrum* Bosij *Elogium de* Hibernia. *Nota de SS.* Palladio, & Patritio *in* Hiberniam *missis.*

IX. Hiberniæ *Dimensio, Figura, Situs, atque ab alijs Regionibus Distantia. Nota obiter de celebri, & incomparabili Via lapidea in Mari, quam Vulgus vocat Anglicè* Giant's Causway, *Latinè* Tramitem Gigantum.

X. Hibernia *olim in quinque, nunc in quatuor divisa Provincias, varijs dein Temporibus in varios subdivisa Comitatus.*

XI. *Syllabus distincti exhibens* Hiberniæ *Provincias, earumque Comitatus, cum Numero specifico Jugerum, seù* Acrearum, *Milliarium tàm quoad Longitudinem quàm quoad Latitudinem, Baroniarum, Parochiarum, Domorum, & Animarum.*

XII. *Divisio* Hiberniæ *in Archiepiscopatus, & Episcopatus. Catalogus singulos distinctè exhibens. Nota de antiqua, & nondùm terminatâ, Archipræsules* Armachanum *inter &* Dublinienſem, *Disceptatione circà Dignitatem Primatialem.*

XIII. *Obiter de Tractatu circà Reservationes Beneficiorum inter* Gregorium *Papam* IX, & Angliæ *Regem* Eduardum III, *Anno* 1374 *habito. Obiterque in medium adducitur Diploma Regium* Jacobi II, *nominans & præsentans Sacerdotes ad Ecclesias quasdam Parochiales Diœcesis* Midensis *Anno* 1690.

XIV. *Eximia fuit Hibernorum priscorum Sanctitas, de qua extant locupletissima* S. Bernardi, & Benedicti *Papæ* XIV, *Testimonia: Ex quibus etiam patet, Catholicam Fidem ab* Hibernis *in alias Nationes invectam.*

XV. *Duo exscribuntur S. Rituum Congregationis Decreta, in quorum Vim de viginti quatuor Sanctis Nationalibus Festa celebrant* Hiberni. *Exscribitur etiam obiter Diploma Pontificium de diminutis aliquatenùs in* Hibernia *Diebus Festivis.*

XVI. *Per quatuor integra Sæcula florebant* Hibernorum *Doctrina, & Eruditio, quæ tamen ob diuturna, & haud interrupta contrà* Danos, *seù* Ostmanos, *Bella, paulatim defloruere.*

XVII. *Semper nihilominùs fulgebant apud* Hibernos *Catholicæ Fidei Constantia, & ergà S. Sedem Apostolicam Reverentia, ut probatissimæ Fidei Scriptores tradunt.*

XVIII. *Id etiam opportunis comprobatur Testimonijs ipsorum Heterodoxorum.*

XIX. *Tandem ob non minùs astutas, quàm severas Leges, gradatim adinventas, & latas, Catholicorum Copia grandis sensìm decrevit, neque decrescere desinit.*

XX. Hibernia *suos dudum habebat* Monarchas, *tàm Ethnicos, quàm Christianos, quibus suberant Provinciarum* Reges. *Istis quarundam Ditionum* Reguli, *istisque Tricenariarum* Dynastæ *parebant.*

XXI. *Tandem* Hiberni *in* Anglorum *devenere Potestatem* A. D. 1172, Henrico II *Rege, qui* Hiberniæ *duntaxat* Dominus *appellabatur. Titulus mansit iste in Regibus* Angliæ *usque ad* Henricum VIII, *qui* Hiberniæ Rex *declaratus fuit ab ipsis* Hibernis, A. D. 1541. *Nonnihil obiter de* Henrico *hoc, quà Catholico, & quà Heterodoxo.*

XXII. *Plura de* Parlamento, *ut vocant,* Hiberniæ, *sicut &* Magnæ Britanniæ, *deque legislativâ, & judiciariâ Potestate.*

I. *HIBERNIÆ DOMINICANÆ* Historiolam elucubraturus, non abs Re, ſed planè opportunum eſſe duxi, & quidem ut cuivis Lectori faciam ſatis, ipſiuſmet Inſulæ Nomenclaturam variam, Qualitates, Dimenſionem, Figuram, Situm, Diviſionem, tàm civilem in Provincias, & Comitatus, quàm eccleſiaſticam in Archiepiſcopatus, & Diœceſes, necnon ejuſdem Sanctitatem, Doctrinam, Eruditionem, Fidei Conſtantiam, ergà S. Sedem Apoſtolicam Reverentiam, atque temporale Gubernium, in præliminari Capite paucis indigitare.

Imprimis igitur, ut à Nomenclatura ipſius, ut par eſt, exordiar, varijs Nominibus variarum Nationum, & Sæculorum Veteres eam appellant. Cœſar, Plinius, Solinus, Tacitus, Oriſſus, & alij, Inſulam noſtram vocant *Hiberniam*; Orpheus, Ariſtoteles, Claudianus, *Iernam*; Euſtathius, *Verniam*, *Overniam*, & *Berniam*; S. Antoninus in Itinerario, & S. Patritius in Epiſtola ad Croticum, *Hiberionem* & *Hiberiam*. Quæ quidem Diverſitas indè oritur, ut plures volunt, quia cùm Inſula hæc, vernaculè dicta *Eire*, & *Eri*, prælibatis occurrerit Scriptoribus, unuſquiſque pro Beneplacito ſuo variam iſti Voci Inflexionem dedit. Quippè à Vocula *Eri* Hibernus *Erigena* nuncupatur, quâ Ratione inſignis quidam Scriptor Noni Sæculi, *Hibernus* Natione, *Joannes Erigena* paſsìm appellatur, ut ſcitè advertit *Jacobus Waræus*, Eques Auratus (*a*). Derivatur porrò ly *Eri* vel ab *Iberis* (hodiè *Hiſpanis*) juxtà *Dionyſium Alexandrinum*, à quibus profecti ſunt Coloni in noſtram Inſulam, ut vetera *Hiberniæ* Monumenta produnt (*b*); vel, ut conjicit *Camdenus*, à Voce *Hiar*, quæ apud *Hibernos* Occaſum, ſivè occidentalem Plagam ſignificat. Ab occiduo etiam hoc ſitu Hiſpania dicta eſt *Heſperia*, & occidentale quoddam Africæ Promontorium *Heſperium Cornu*; & in Germania *Weſtrich*, *Weſtphalen*, aliæque Regiones ab Occidente denominatæ ſunt. *Weſt* enim Germanicè, ſicut & Anglicè, ſignificat Occidentem, quod eo duntaxat Conſilio obitèr animadverto, ut non mirum videatur, ab occiduo ſitu nomen factum fuiſſe, ſicut & a ſeptentrionali, vulgò *North*, indeque *Nortmannia* ſeù *Normannia*, Galliarum Provincia, Denominationem ſuam ſortita eſt.

Neque.

(*a*) *De Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Cap. v. | (*b*) Adeas Capitis hujuſce Num. VI.

Neque prætermittenda est *Samuelis Bocharti* (*c*) Conjectura, qui *Hiberniam* derivat á Voce Phænicia *Ibernae*, quæ *ultimam Habitationem* significat, quia, inquit, *ultrà Hiberniam versùs Occasum Veteres nihil noverant præter vastum Mare.* Ex quo infert, Hiberniam *Phænicibus*, Navigatione in remotissimas Oras olim clarissimis, ignotam haud fuisse. Simile Etymon à Græco Idiomate deducit *S. Cormacus Mac Cuillinan*, seù Culinani Filius, Episcopus *Casselientis*, & Rex *Momoniensium* (*d*), ut Hibernia sit *Heberoe*, id est, Occasus, & *Nyon*, id est, Insula, quasi *Insula Occidentalis.*

Ceterum improbabilis omninò est nonnullorum Opinio, qui rati sunt, *Hiberniæ* Nomen indè deductum fuisse, quod Aquæ ibi hyberno Tempore vehementi Frigorum Rigore ità congelentur, ut diutiùs, quàm par est, condensatæ perdurent. Enimverò habet hæc Insula, ut inferiùs (*e*) videbimus, Aerem usque adeò temperatum, ut liceat multos Annos in *Hibernia* hybernare absque tanto auræ rigidioris Incommodo. Quippé, *Giraldo Cambrensi* (*f*) Teste, "est Terra Terrarum "omnium temperatissima. Non Cancri Calor æstuans compellit ad Umbras; non ad Focos "Capricorni Rigor urgentèr invitat. Aeris quoque Clementia tanta est, ut nec Nebula inficiens, "nec Spiritus hìc pestilens, nec Aura corrumpens. Medicorum Operâ parùm indiget Insula." Succinit *Bartholomæus Anglicus* (*g*), dicens: "Quantum ad salubritatem Cœli est *Hibernia* Regio "valdé temperata, modicus est ibi Excessus, vel nullus in Frigore vel Calore." Prœiverat Venerabilis *Beda* (*h*): "*Hibernia* (inquit) & Latitudine sui Statûs, & Salubritate ac Serenitate Aerûm "multùm *Britanniæ* præstat, ità ut raró ibi Nix plusquàm triduana remaneat; Nemo propter "Hyemem, aut Fœna secet Œstate, aut Stabula fabricet Jumentis." Et sanè, ut paucis concludam, multo Plus Frigoris in *Italia*, & *Gallia*, quàm in *Hibernia*, ipse expertus sum.

II. Ogygiam Insulam nostram nominat *Plutarchus* (*i*), cujus appellationis Rationem *Camdenus* (*k*) in hunc modum expendit: "Non immeritò hæc Insula *Ogygia*, id est perantiqua, *Plutarcho* dicta "fuit. A profundissima enim Antiquitatis Memoria Historias suas auspicantur, adeò ut præ illis "omnium Gentium antiquitas sit Novitas, & quodammodò Infantia." Porrò *Ogygiam* appellant Poetæ Rem veterem, & quidem ab *Ogyge*, Rege *Thebarum* vetustissimo (*l*). Atque ea de Causa Ægyptus etiam *Ogygia* appellatur. *Ægyptij* etenim Populorum omnium vetustissimi efferuntur, Displinarumque complurium Inventores, a quibus *Græci* eas mutuati sunt. Hinc Terrarum Parens, nec non Artium Mater dicta est *Ægyptus*, ut accuratissimus Ævi superioris Scriptor, *Rodericus O-Flaherty*, Armiger, rectè advertit (*m*).

Haud me latet, nonnullos opinari, *Hiberniam* non esse Plutarchi OGYGIAM, quia, inquiunt, tanta non est *Hiberniæ* quanta istius *Ogygiæ* à *Britannia* Distantia. Verùm *Plutarchus* in Distantia potiùs errare censendus est, quàm in ipsa Insula, cujus Situs ad *Britanniæ* Occasum satis clarè suadet, *Hiberniam* eam esse *Ogygiam*, de qua *Plutarchus*, loquitur, ut acutè observat *O-Flahertius* mox laudatus (*n*), qui propterea suam Rerum Hibernicarum Chronologiam inscripsit *Ogygiam.*

Profectò Antiquitas *Hiberniæ* liquidò patet ex Lite, in Concilio *Constantiensi* Anno 1416 ortâ intèr Anglorum *Henrici* V, & Francorum *Caroli* VI. Regum Oratores, de Præcedentia contendentes.. Vicerunt quippè Oratores *Henrici* propter Antiquitatem Regni, non *Angliæ*, sed *Hiberniæ*, Auctoritate freti *B. Alberti Magni*, & *Bartholomæi Anglici*, ut *Seldenus* (*o*), & *Usserius*, Acatholicus Archipræsul *Armachanus* (*p*), disertè referunt. Verba Actorum, non ut impressa leguntur, sed ut conspiciuntur in Bibliotheca *Cottoniana* Londini, & apud *Seldenum*, mox recensitum.

(*c*) *Geographiæ Sacræ*, Lib. i. Cap. xxxix.

(*d*) Obdormivit in Domino Anno Christi 908. Vir fuit eruditus, & Antiquitatum nostrarum scientissimus, scripsitque Historiam, *Psalterium Casseliense* passim appellatam, quæ etiamnùm extat, & magno habetur Pretio, inquit *Waræus* de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Cap. vi.

(*e*) Num. vii. hujus Capitis.

(*f*) Dist. i. Cap, xxv. Testimonium porrò ipsius debet esse magni Ponderis, quia *Hibernigenis* benè affectus non erat, ut Num. VIII. ostendetur.

(*g*) Lib. xv. Cap. lxxx.

(*h*) *Ecclesiasticæ Historiæ Gentis Anglorum*, Lib. i. Cap. i.

(*i*) Lib. de *Facie in Orbe Lunæ.*

(*k*) In *Descriptione Hiberniæ.*

(*l* Floruit Anno Mundi, 2125.

(*m*) In sua *Ogygia*, seù Rerum Hibernicarum Chronologia, Pag. 22.

(*n*) Ibidem.

(*o*) *Tit. Hon.* Par. 1.Cap. viii. Num. xi.

(*p*) Tract *de Religione Veterum Hibernorum*, Cap. ult.

recensitum, sunt Temris sequentes (q): " Satis constat secundum *Albertum Magnum*, & *Bar-*
" *tholomaeum* de Proprietatibus Rerum, quod toto Mundo in tres Partes diviso, scilicet in *Europam*,
" *Asiam*, & *Africam* (r), *Europa* in quatuor dividitur Regna, Primum *Romanum*, Secundum
" *Constantinopolitanum*, Tertium Regnum HIBERNIÆ, quod jam translatum est ad Anglicos,
" & Quartum Regnum *Hispaniae*. Ex quo patet, quod Rex *Angliae* & Regnum suum sunt de
" eminentioribus, & antiquioribus Regibus, & Regnis totius *Europae*, quam Praerogativam
" Regnum *Franciae* non fertur obtinere." Sicque Oratores *Angliae* Praecedentiam ex *Hiberniae*
Jure vindicarunt, inquiunt praelibati Scriptores, quos laudat & sequitur saepe memoratus *Rodericus*
O-Flahertus (s).

III. At aliis hæc *Hiberniae* Insula antiquitus appellabatur *Scotia*, quam Nomenclaturam derivasse videtur a Colonis quibusdam e *Scythia* (t) deductis, ut asserit *Radulphus de Diceto* (u): " E Regione (inquit) quadam, quae dicitur *Scithia*, dicitur *Scita*, *Scitensis*, *Scotensis*, *Scotus*, *Scotia*." Sed ipsam *Hiberniae* Insulam *Scotiam* dictam affirmat *S. Isidorus Hispalensis* (w), qui floruit Anno " Christi 630, ajens: " *Scotia* eadem & *Hibernia*, proxima *Britanniae* Insula, Spatio Terrarum " angustior, sed Situ foecundior. Haec ab Africo in Boream porrigitur, cujus Partes priores " *Iberiam*, & *Cantabricum* Oceanum intendunt, unde & *Hibernia* dicta. *Scotia* autem quod a Scotorum " Gentibus colitur appellata." Et Venerabilis *Beda* (x), Natione *Anglus*, qui Anno 700 floruit: " *Hibernia* (inquit) proprie *Scotorum* Patria est." Succinit Auctor *Vitae S. Kiliani* apud *Nicolaum Serrarium* dicens: " *Scotia*, quae & *Hibernia* dicitur, Insula est Maris Oceani, foecunda quidem " Glebis, sed Viris sanctissimis clarior, e quibus *Columbano* gaudet *Italia*, *Gallo* ditatur *Allemannia*, " Kiliano *Francia Teutonica* nobilitatur." Et *Philippus Villanus* in *Vita S. Andreae Scoti* (y) haec habet: " *Andreas* Vir Dei ex Insula fuit *Hiberniae*, quae alio Nomine vulgatiori *Scotia* appellatur, " in occiduis sita Regionibus juxta Littus Oceani." Et *Petrus Canisius* in *Vita S. Fridolini* (z) ait: " Quae ad Solem occidentem est *Scotia*, vocatur *Hibernia*." Demum *Caesarius* (a) inquit: " *Scotiam* pergant, Purgatorium *S. Patritij* intrent." Nomine autem *Scotiae* proculdubio intelligit *Hiberniam*, ubi est *Purgatorium S. Patritij*, in Insula *Lacus Rubri*, vernacule dicta *Lough Derg* (b), intra *Donegalensem* Agrum Ultoniae. Hujus etiam Rei celebre dat Testimonium Seraphicus

(q) Sess. xxviii.
(r) *America* tunc Temporis erat Terra incognita.
(s) Pag. 37.
(t) Adeas Num. VI, & VIII. hujus Capitis.
(u) In *Imaginibus Historiarum*, ad Annum 1585.
(w) Lib. xiv. *Originum*, Cap. vi.
(x) *Eccles. Hist. Gentis Anglorum*, Lib. v. Cap. xxiv.
(y) *Andreas* iste Archidiaconus fuit *Fesulanus* in *Etruria*, & *S. Donati* Episcopi *Fesulani* individuus Comes, ut legitur in *Officijs proprijs Sanctorum*, *Hiberniae* ad Diem xxii Octobris, Pag. 97. Sanctum etiam habuit Sororem Nomine *Brigidam*, ut obiter dicam, de qua ibidem fit Mentio, & quae alia est a *S. Brigida*, *Hiberniae* Patrona. Floruit porro laudatus *S. Andreas* A. D. 802, quo in *Etruriam* profectus est.
(z) Cap. ii.
(a) Lib. xii. Cap. xxxviii.
(b) *Lacus Ruber* dicitur, ut ferunt, quia immani Dracone, qui circumvicinam illam infestaverat Regionem, a *S. Patritio* occiso, ejus Sanguine Aquae Lacus rubescebant. Eo in Lacu, cujus ambitus duodecim continet Milliaria, nonnullae sunt Insulae, ubi *S. Patritius* aliquoties in Anno sese recipere solebat, ut Mentem spiritualibus Exercitijs liberius excoleret. Ab Obitu Sancti ad praesens usque Tempus Christifideles ex omnibus *Hiberniae* Partibus, Mensibus *Maij*, *Junij*, & *Julij*, se conferunt ad quandam memorati Lacus Insulam uno duntaxat Milliari a Continente distantem, ubi per novem Dies continuos Opera exercent poenitentialia, quibus similia fieri non crediderim in quovis alio Peregrinationis Loco universi Orbis. Imprimis enim singulis Diebus jejunandum est in Pane, & Aqua, non quomodocunque, sed una Refectione ex Pane avenaceo, aqua vero lacustri, vel cruda, vel calefacta in Cacabo, citra Salem, aut aliud quodcunque Condimentum. Interdiu necesse habet Peregrinus ter obire sacras Stationes, ut vocant, Mane, Meridie, & Vesperi, nudis Pedibus, circumeundo asperam, & rupicosam Insulam, quae etsi vix contineat tres quartas Partes unius Jugeris, seu Acrae *Hibernicae*, in unaquaque tamen statione ambulat Peregrinus duo Milliaria. Lassus sub Noctem recubat in Foeno, vel Stramine, sine Stragulo, Pulvinari, aut Culcitra, nisi Chlamyde se involvat, vel Vestem, aut quid simile, Capiti obstipet. Nono Die nihil prorsus

eus Doctor *S. Bonaventura* in Comitijs Generalibus, *Narbonæ* Anno 1260 celebratis, ubi enumerans Ordinis sui Fratrum Minorum, cujus Minister erat Generalis, Provincias, ait *(c)* : " Vigesima sexta Provincia *Hiberniæ*, SIVE SCOTIÆ, habet Custodias quinque, Primam *Dub- linienſem*; secundam *Casselienſem*, tertiam *Corcagienſem*, quartam *Venotenſem*, seù *Enagbenſem (d)*, " quintam *Pontanenſem*."

Porro ab hisce *Hiberniæ* Scotis genuinos *Albaniæ (e)* Scotos Originem traxisse, ex Ven. *Beda*, *Giraldo Cambrensi*, *Joanne Majore* (Scoto-Britanno), & alijs liquidò constat, *ipsarumque Linguarum Communitas evincit (f)*, inquit *Waræus (g)*. Præstat etiam audire *P. Hesnequenium*, de *Scotiæ* Nomine sic discurrentem *(h)* : " Est quidem (inquit) etiam Nobis indubitatum, quod jam " indè à Sæculo tertio cœperint in *Britanniam (i)* transire Scoti. Fatendum omninò est, *Scotici* " Nominis Dignitatem præcipuam apud *Hibernos* remansisse ad undecimum usque Sæculum Ec- " clesiæ, quia & *Bedæ*, & antiquis Scriptoribus omnibus, ut *Usserius* Pag. 374 in *Antiquitatibus* " *Britannicarum Ecclesiarum* rectè ait, *Scotia* semper unica est, eademque quæ *Hibernia*." Audi etiam *Joannem Capgravium*, Nationæ *Anglum*, Augustinianæ in *Anglia* Familiæ Provincialem Anno 1484, qui Initio *Vitæ S. Columbani (k)*, sic loquitur : " *B. Columbanus* in *Hiberniæ* Insula, in " Oceano sita, quam *Scotorum* Gens inhabitat, ortus est. *Hibernia* enim antiquitùs *Scotia* dicta " est, de qua Gens Scotorum *Albaniam*, *Britanniæ Majori (l)* proximam, quæ ab Eventu modò " *Scotia* dicitur, inhabitans, Originem duxit, & Progressum habuit." Et in *Vita Sancti Columbæ (m)* Narrationem suam hisce terminat Verbis : " Est autem sciendum, quod *Hibernia* propriè *Sco-* " *torum* Patria est. Antiquitùs igitur pro Hibernia sæpiùs scribi solet, sicut hic in *Vita Sancti Co-* " *lumbæ* diligenter intuentibus apparet, & etiam Venerabilis *Beda* de Gestis *Anglorum* multis in " Locis *Hiberniam* exprimere volens, *Scotiam* scripsit." Quid clarius? Quid luculentius?

IV. Duravit autem hoc *Scotiæ* Nomen pro *Hibernia* ad annum usque Domini 1100, & paulatim tribui cæpit illi *Britanniæ* Parti, quæ *Albania* dicebatur, & *Caledonia*, ut apud *Eborenſem (n)* legere est. Rarus igitur fuit Usus hujus Nominis *Scotiæ* pro prælibata *Albania*, aliàs *Caledonia*, usque ad Annum 1098, quo regnavit in illa Rex *Edgarus*, qui solemni Edicto Regnum suum *Scotiæ* Nomine,

---

prorsus Cibi sumit, neque Somnum carpit, neque etiam Stationes facit, sivè Circuitus, quia manere debet in Caverna, longissimas recitans Preces, Mentemque divinis Contemplationibus nutriens, præmissis Die antecedenti Confessione Sacramentali, & Sacrâ Communione, quibus se pararet armaretque contrà Principes, & Potestates Tenebrarum, contrà Spiritualia Nequitiæ in cœlestibus. Non quæ audivi, sed quæ vidi, refero, mihi enim feliciter contigit, Insulam ipsam, Sanctissimi *Patritij* Habitatione, & Miraculis consecratam, præclarumque Austeritatis primorum Ecclesiæ Sæculorum præbentem Exemplar, invisere Anno 1748. Hinc nullo negotio conjicere poteris, benigne Lector, cur Locus iste, luendis Peccatorum Pænis destinatus, *Purgatorium* dicatur, non quidem posthumum, sed vitale, seù viatorium, in præsenti Vita. Atque Purgatorij hujus *S. Patritij* insignem Austeritatem usque adeò approbabat Severissimus sui Corporis Castigator *Benedictus* noster XIII, ut dùm esset Cardinalis Archiepiscopus *Beneventanus*, de eo Sermonem habuerit ad Populum, hoc incipientem Themate : *Eructabo abscondita à Constitutione Mundi*, ut memini me *Romæ* inter Sermones suos, Typis vulgatos, legisse.

(c) Ità refert *Waddingus* in *Annal. Minor.* ad Annum 1260.

(d) *Nenatenſem* eam vocat Historia Ordinis Minorem, quam tamen *Enagbenſem* autumat *Waddingus*.

(e) Quæ hisce Temporibus *Scotia* dicitur, olim *Albania* nuncupabatur ab *albis* Rupibus. Immò *Hiberni*, vernaculè loquentes, non aliter *Scotiam* vocant quàm *Albain*, vetusto retento Vocabulo. Dudùm etiam appellabatur *Caledonia* à *Caledonijs* Incolis.

(f) In *Scotia Albanensi*, seù *Britannica*, Idioma vernaculum est *Hibernicum*.

(g) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. i.

(h) *In Commentario prævio ad Vitam S. Patritij.*

(i) Nomine *Britanniæ* intelligitur integra Insula modernam *Scotiam* (seù *Albaniam*) *Angliamque* complectens.

(k) De eo Festum celebrant *Hiberni* Die 24. Novembris, ut videre erit hoc Cap. Num. xv.

(l) *Anglia* dicta est *Britannia Major* ad Differentiam *Britanniæ Minoris*, Galliarum Provinciæ.

(m) De eo Festum celebrant *Hiberni* Die 9. Junij, ut videre erit hoc Cap. Num. xv.

(n) Tom. ii. Tit. *de Intemperantia*.

mine, deinceps appellari jussit, Teste *Genebrardo*, *(o)*, ità tamen ut *Hibernia* idem retineret commune Nomen cum *Albania*, seù *Caledonia*, ut *Serrarius*, *Gretzenus*, & *Raderus in Bavaria Sacra* referunt. Neque id inficiari valent ipsi *Scoto-Britanni*; quippè *Georgius Buchananus*, inquirendæ Vetustatis Gentis suæ *Scoto-Britannicæ*, si quis alius, haud incuriosus, hoc ipsum non dissimulantèr admittit *(p)*: " *Scoti* (inquit) omnes *Hiberniæ* Habitatores Initio vocabantur, ut indicat " *Orosius (q)*. Nec semel *Scotorum* ex *Hibernia* Transitum in *Albium (r)* factum, nostri An- " nalės referunt." Et paulò post: " Principio cum utrique (id est, *Hiberniæ* Incolœ, & Coloni " eorum in *Albium* missi) Scoti Appellarentur, ut Discrimine aliquo alteri ab alteris distinguerentur, " Initio cœpere altêri *Scoti-Ierni*, alteri *Scoti-Albini* vocari."

CÆTERUM tametsi communis Appellationis Discrimen istud, à *Buchanano* allatum, sufficienter utramque Nationem secernere possit, nihilominùs haud frequens ejus Usus apud exteros reperitur Scriptores, quidquid sit de domesticis, apud quos notior, & usitatior esse poterat. Extêrni siquidem Scriptores quoties communi *Scotiæ* Appellationi ullum Additamentum, Signumve distinctivum apponunt, *Hiberniam* nuncupare solent *Scotiam Veterem*, aut *Majorem*; *Scotiam* verò *Britannicam* Nominibus oppositis. Hinc *Gretzerus (s)* ait: " VETUS SCOTIA *Hibernia* appellatur." Hinc etiam *Conradus à Monte Puellarum (t)*, qui floruit Anno 1340, in *Vita S. Erbardi*, Die 8. Januarij, hæc habet: " Floruerunt in Arca Tempestatis fluida Viri Sancti in *Hibernia*, quæ " SCOTIA MAJOR dicebatur, & se dispersérant in Numero multo per omnia *Franciæ*, & " *Galliæ* Loca, &c." Hinc demùm *Nicolaus Sérrarius* in Notationibus suis Historicis ad Gesta *S. Kiliani*, Episcopi *Herbipolensis*, seù *Wurtziburgensis*, in *Franconia*, Natione *Hiberni (u)*, à se edita, ponderans Verba vetusti sui Textûs, in quo refertur: *Scotia quæ & Hibernia dicitur*, *Insula est Maris Oceani* &c.; expendensque Locum *Mariani Scoti*, asserentis, *S. Kilianum* de *Hibernia* Insula natum, post duas integras Paginas, Scriptorum Auctoritatibus refertas, in hunc Modum concludit:" *Hibernia Scotiæ* sibi nomen vindicabat. " Quia tamen ex *Hibernia* ista *Scotorum* Pars " quædam egressa est, in eaque *Britanniæ* Ora, quam *Picti (w)*, jam habebant, consederunt, ij " quidem Principio à Duce suo *Rheuda*, *Dalrheudini* dicti fuerunt, ut ait Ven. *Beda*. Posteá " tamen *Pictos* inde ipsos exegerunt, & Boreale totum illud Latus obtinuerunt, eique vetus Gentis " suæ Nomen indiderunt, ità ut *Scotorum* Gens una fuerit, sed *Scotia* duplex facta sit, una VETUS. " & Propria in *Hibernia*, RECENTIOR altera in Septentionali *Britannia*. Unde fac- " tum, sivè ex *Hibernia*, sivè ex Aquilonari *Britannia*, divini Verbi Prœcones venirent, " ij *Scoti* omnes appellarentur." Atque ut innumera propemodùm alia, quæ si singula percensere vellem, Dies, Calamus, Viresque me omninò deficerent, missa faciam, sequens adest Testimonium ex Breviariò *Aberdonensi (x)* in Officiò *S. Winniani*, quod *Scotiæ Minoris* Appellatione his utitur Verbis: " Winnianus ex Scotica Provincia ortus .... prospero Vento & felici in " SCOTIAM MINOREM delatus est." Quæ omnia dicta volo sine ulla celebris Nationis *Scotiæ Britannicæ* Injuria, & eo duntaxàt Consilio, ut quoties Lectores vel in Martyrologijs, vel in Annalibus Ecclesiasticis, vel in sacris Monumentis incident in Vitam, aut Nomen alicujus sancti, vel præclari Viri, velut *in Scotia* nati, vel *è Scotia* egressi, vel ibidem educati, faciliùs intelligant, cui Nationi Gentive ea Laus attribuenda sit.

V. ULTERIUS *Hibernia* olim speciali Nomine *Insula Sanctorum* ubique Terrarum nominabatur, & meritò quidem ob innumera Domi Alvearia, & in Mundum foràs emissa Sanctorum Examina. Ut enim

(o) Ad Annum 1150.

(p) Lib. ii. *Historiæ Scotorum.*

(q) Scilicet *Paulus Orosius*, *S. Augustini* Discipulus, qui floruit Anno Christi 425.

(r) Id est, *Albaniam*, seù *Scotiam Britannicam.*

(s) *De Benedictionibus*, Lib. i. Cap. ii, & xi.

(t) Id est, *à Monte Pessulano*, ut nunc appellatur à Voce Gallica *Pucelle*, quæ *Puellam* significat. Celebris et salubris est *Occitaniæ* Civitas, quam Vulgus vocat *Montpellier*. Latinè à pluribus dicitur *Monspelium.*

(u) De eo Festum celebrant *Hiberni* Die 8 Julij, ut posthàc, Num. nempè xv. hujus Capitis, videre erit.

(w) Sic dicta quia sua *pingebant* Corpora. Inde ea *Britanniæ* Septentrionalis Pars nuncupabatur tunc *Pictinia.*

(x) *Aberdona* celebris est *Scotiæ Britannicæ* Civitas, ubi adest Universitas, olimque fuit Episcopatus.

enim *Gulimanus (y)* ait: " *Hibernia* Sanctissimorum Doctissimorumque est Officina." Et *Marianus (z)*: " Plurimis Sanctis, & innumerabilibus Viris *Hibernia* plena habetur." Item *Surius*, & *Molanus (a)*: " Stellarum propè Numerum Sanctorum Patrocinijs *Hibernia* æquat." Denique *S. Bernardus (b)* mellifluè dicit: " Locus verè Sanctus fæcundusque Sanctorum, copio-" sissimè fructificans Deo .... nec in præfatas, sed in exteras etiam Nationes, quasi Inundatione " factâ, illa se SANCTORUM EXAMINA effuderunt *(c)*." Atque ob beatum Soli Ingenium, ut *O-Flabertius (d)* loquitur, in quo nullum vitale est venenosum Animal, meruit, ut multis antè Christum natum Sæculis *Sacra Insula* à Græcis nominaretur, signantèr ab *Orpheo Crotaniano (e)*, qui floruit Anno Mundi 3390; *Aristotele (f)*, Anno Mundi 3620; & *Rufo Festo Avieno (g)*, Anno Christi 285, vêl, ut alij volunt, 482, qui Librum suum ex vetustissimis Geographis, *Hecatio Milesio*, *Hellanico Lesbio*, *Philæâ Athbeniensi*, *Caryandæo*, *Pausimacho*, *Samio*, *Damasto*, *Euctemone*, & alijs consarcinavit. Undè venerabilis *Beda* de *Hibernia* ait *(h)*: " Nul-" lum ibi Reptile videri solet, nullus vivere Serpens valet. Nam sæpè illò de *Britannia* allati " Serpentes, mox ut, proximante Terris Navigio, Odore Aeris illius attracti fuerint, intereant. " Quin potiùs omnia penè, quæ de eadem Insula sunt, contrà Venenum valent. De-" nique vidimus, quibusdam à Serpentibus percussis, rasa Folia Codicum, qui de *Hibernia* " fuerunt, & ipsam Rasuram Aquæ immissam, ac Potui datam, talibus protinùs totam " Vim Veneni grassantis, totum inflati Corporis absumpsisse, ac sedasse Tumorem." Succinit egregiè *Bartbolomæus Anglicus (i)*: " In *Hibernia* (inquit) nullus est Serpens, nulla Rana, nulla " Aranea venenosa. Ideò tota Terra adeò contraria est venenosis, ut Terra indè delata, & sparsa, " Serpentes perimit, & Bufones." Et alius *Angligena*, nempè *Gulielmus Neubricensis*, ità de *Hibernia* testatur:" Hanc autem singularem præ cunctis Regionibus habet à Natura Prærogativam, " & Dotem, ut nullum gignet venenatum Animal, nullum Reptile noxium. Quinimmò certa " citaque Mors eorum est." Demùm *Petrus Apianus*, Mathematicus, in sua *Cosmographia (k)* ait: " *Irlandia* est Insula fœcunda, & salubris, Serpentibus, & venenonis Reptilibus carens. " Equos mittit, ferendis oneribus aptissimos."

Huc faciunt literatissimi *Hadriani Junij* Versus, quibus *Hibernia*, de se loquens, communem cum *Creta (l)*, Græcorum Insulâ, in ejiciendis venenosis Sympathiam vendicat.

Illa Ego sum *Graijs* Glacialis *(m)* *Hibernia* dicta,
Cui Deus, & melior Rerum nascentium Origo,
Jus commune dedit cum *Creta* Altrice Tonantis *(n)*,
Angues ne nostris diffundant Sibila in Oris.

Quos Versus, *Anglicano* Idiomatè donatos, exhibere placet in Rem Lectoris, Anglicè periti.

I am

(y) In Vita *S. Florentij.*
(z) Lib. ii. Pag. 375.
(a) Ad Diem 8. Maij.
(b) Tract. *de Vita & Rebus gestis S. Malachiæ*, Archiepiscopi *Armachani*, de quo Officium celebrant *Hiberni* Die 3. Novembris juxtà dicenda Num. xv. hujus Capitis.
(c) Reliqua Melliflui Doctoris Verba commodiùs exscribentur Num. xiv. hujusce Capitis cum Testimonio eadem de Re *Benedicti* Papæ XIV.
(d) Pag. 22. *Ogygiæ.*
(e) Lib. *de Argonautis.*
(f) Lib. *de Mundo* ad *Alexandrum.*
(g) In *Oris maritimis.*
(h) Lib. i. *Historiæ Anglorum*, Cap. i.
(i) Lib. xv. Cap. lxxx.
(k) Part. ii. in Exarratione *Insularum Europæ*, Pag. 145.
(l) Est Insula Maris *Mediterranei* propè *Archipelagum*, quæ à Capitali Civitate passim nuncupatur *Candia.*
(m) Nonnullorum erat Opinio, Insulam hanc *Hiberniam* propterea appellari, quod *Hyberno* Tempore Aquæ congelatæ diutius condensatæ perdurent, sed malè fundata, ut Num. i. ostensum est.
(n) Scilicet *Jovis*, cujus Natale Solum juxtà Poetas erat *Creta.*

I am that Island, which in Times of old
The *Greeks* did call *Hibernia* Icy-cold:
Secur'd by God and Nature from this Fear,
Which Gift was given to *Crete*, Joves Mother dear,
That poisonous Snake should never here be bred,
Nor dare to hiss, or hurtful Venom spread.

Hanc aliasque *Hiberniæ*, natalis Regionis suæ, Dotes, brevi (o) datâ Operâ recensendas, sequentibus Auro melioribus Dystichis (p) *S. Donatus*, Episcopus *Fesulanus* in *Etruria*, cujus Festivitas Die 22 Octobris ab *Hibernis*, ut ex infrà dicendis clarebit (q), celebratur.

Finibus occiduis describitur optima Tellus,
 Nomine, & Antiquis *Scotia* (r) scripta Libris.
Insula dives Opum, Gemmarum, Vestis, & Auri:
 Commoda Corporibus Aere, Sole, Solo.
Melle fluit, pulchris, & lacteis Scotia Campis,
 Vestibus, atque Armis, Frugibus, Arte, Viris.
Ursorum Rabies nulla est ibi; sæva Leonum
 Semina, nec unquam *Scotica* Terra tulit.
Nulla Venena nocent, nec Serpens serpit in Herba,
 Nec conquesta canit garrula Rana Lacu,
In qua *Scotorum* Gentes habitare merentur:
 Inclyta Gens Hominum Militæ, Pace, Fide.

ANGLICE:

Far Westward lies an Isle of antient Fame,
By Nature bless'd, and *Scotia* is her Name,
Enroll'd in Books; exhaustless is her Store
Of veiny Silver, and of Golden Ore.
Her fruitful Soil for ever teems with Wealth,
With Gems her Waters, and her Air with Health.
Her verdant Fields with Milk and Honey flow,
Her woolly Fleeces vie with virgin Snow:
Her waving Furrows float with bearded Corn,
And Arms and Arts her envy'd Sons adorn.
No Savage Bear with lawless Fury roves,
No rav'nous Lyon, thro' her peaceful Groves.
No Poison there infects, no scaly Snake
Creeps thro' the Grass; nor Frog annoys the Lake:
An Island worthy of its pious Race,
In war triumphant, and unmatch'd in Peace.

VI. DEMUM

(o) Num. vii. hujus Capitis.
(p) Videndis apud *Colganum* in V. Appendice ad *Vitam S. Patritij*, Pag. 255; & apud *Harrisium*, Vol. I Pag. 15.
(q) Num. xv. hujus Capitis.
(r) Quo Tempore florebat *S. Donatus*, horumce Versuum Auctor, qui Anno Incarnationis Dominicæ 840 ad superos evolavit, *Hibernia* vocabatur *Scotia*, ut ex Ven. *Beda*, aliisque Scriptoribus, tùm *Anglis*, quàm *Scoto-Britannis*, jam ostendi Num. iii. & iv. Quod porrò Nomine *Scotiæ* nullatenùs intelligere potuit *Scotiam* modernam, Luce meridianâ clarius patet ex eo, quod illa *Finibus occiduis non describitur*.

VI. Demum Recentiores, non secus ac Veteres, varijs Nominibus Insulam nostram appellant. Angli, *Ireland*, à Vocula *Ire*, seù verius *Eire*, quæ Occidentem, & *Land*, quæ Terram significat, nuncupant; *Itali*, & Hispani, *Irlanda*; Galli, *Irlande*; Germani, *Yrland*; ipsimet autem Incolæ communiter *Eire*, cum vernaculè loquuntur, cum vero latinè, *Hiberniam*. Neque mirari subit eandem Regionem varijs adeò Nominibus desi nari, nam si recentia percurrere Tempora velimus, & antiqua, observare poterimus, multas Gentes diversis, ac ipsæ usæ sunt, Nominibus ab alijs denominari. Sic, qui patriâ Linguâ *Israelitæ* vocabantur, Græcis, *Hebræi*, & *Judæi*; atque Ægyptijs, *Huesi*, nominabantur. Sic, qui seipsos Linguâ suâ *Teutsch*, *Numidas*, & *Hellenas* nuncuparant, â Romanis *Germani*, *Mauri*, & *Græci* appellantur. Sic hodiè, qui suo ipsorum Idiomate *Muselmanni*, *Megari*, *Czechi*, *Bese manni*, ab Europeis omnibus *Turcæ*, *Hungari*, *Bohemi*, & *Tartari* nuncupantur. Sic, eadem Terra, quæ Romanis est *Hispania*, Græcis *Iberia*, Poetis *Hesperia*, ab alijs *Spania* vocatur. Sic, Angli, qui suâ Linguâ seipsos dicunt *Englishmen*, ab Hibernis, & Scoto-Britannis, *Sassonagh* appellantur, velut à *Saxonibus* (s) oriundos. Denique, ne plura persequar, *Americæ Septentrionalis* Peninsula, quæ â Gallis *Accadie*, ab Anglis eam postmodùm occupantibus, sub Initium Sæculi Superioris, *Nova Scotia* appellata est, quôd *Jacobus* Rex hujus Nominis Primus eâ Equitem *Gulielmum Alexandrum* Anno 1621, tunc Secretarium Statûs pro *Scotia*, posteâ *Sterlingæ* Comitem, donaverit (t). Sed de *Hiberniæ* Etymo plusquam satis, jam Tempus est, ut de *Hibernicæ* Gentis Origine paulisper disseram.

Nostri ferunt Antiquarij, primam post Diluvium Immigrationem in *Hiberniam* fuisse *Partholani*, *Seræ* Filij, ex *Japheti* Stirpe, cum Filijs suis, *Languino*, *Sabano*, & *Ruturugo*, atque Exercitibus, & Colonijs eorum, & quidem è *Scythia*, vel, ut alij malunt, è *Græco-Scythia*, Anno Mundi 1978. Homines ibi ante se invenisse alij tradunt, nullam aliam Sedem, nec Originem, eis assignantes. Eapropter tales à *Latinis* nuncupantur *Aborigines*, id est, sine Origine, â Græcis vero *Gigantes*, quæ Appellatio, ut obiter dicam, nullam indicat Corporis Magnitudinem (nunquàm quippè proditum est, Homines, etiam antè Diluvium, majori fuisse Staturâ, quam nunc sunt, licèt omni Œvo aliquot fuerint monstruosâ Proceritate, sed pauci), sed significat duntaxât, eos è Terra genitos, nempè non allundè advectos prout primævos Homines, Arborum, & Herbarum instar, è Terra germinasse, sicut *Latini* & *Græci* illi autumarunt, de quibus *Virgilius* (u).

> Hæc Nemora Indigenæ Fauni, Nymphæque tenebant,
> Gensque Virûm Truncis, & duro Robore nata.

Et *Juvenalis* (w):

> ——————————Qui rupto Robore nati,
> Compositoque Luto nullos habuere Parentes.

Permultis autem, tàm *Giganteorum Aboriginum*, quàm, *Partholanorum*, in varijs inter se Prælijs per trecentorum ferè Annorum Seriem occisis, *Nemethus* Scythicus, *Agnominij* Filius, atque *Partholani* è *Tatio* Fratre Abnepos, cum virili sua Sobole *Statio*, *Gerbuele*, *Amimo*, *Fergusio*, memorati *Partholani* Vestigia secutus, *Hiberniam* denuò incoluit Anno Mundi 2308. Sed & hi atrocia, & sanguinolenta Bella foriter gesserunt; primùm contra Piratas, Insulam hanc graviter depopulantes; deindè contrà *Giganteos Aborigines*, per ducentos & amplius annos, usque ad Internecionem

C

(s) Anno Christi 454 *Saxones* invaserunt *Angliam*, indeque Incolæ passim apud Historicos dicti sunt *Angli Saxones*. Et quia post Lapsum *Henrici* VIII, *Angli* Acatholicismum invexerunt in *Hiberniam*, idcircò Vox *Sassenagh*, quæ primitùs *Anglum* duntaxat significabat, nunc apud *Hibernos* aut *Anglum*, aut *Acatholicum* indifferenter exprimit.

(t) *Carolus Rex Angliæ* I Ordinem instituit Equitum, quos *Baronettos Novæ-Scotiæ* appellari voluit, hac in Parte Vestigia premens Genitoris sui, *Jacobi* I, qui Anno 1611 Ordinem *Baronettorum Ultoniæ* instituerat. Uterque porrò Equestris Ordo est hæreditarius.

(u) *Æneidos* Lib. viii.

(w) *Satyr.* vi.

necionem fermè utrinsque Partis, nisi quod pauci qui jam residui, & quasi Gentis Reliquiæ, tot Malorum Incommoda Fugæ Præsidio declinantes, partim in *Scythiam*, partim in *Graciam* Navigio pervenissent, ità ut ducentis postmodùm Annis Cultore vacaverit *Hibernia*, donec tandem de eadem *Nemethi* Stirpe, quæ in *Graciam* secesserat, quinque Duces, Germani Fratres, *Dela* Principis Filij, dicti ab *Hibernis* Historicis *Firbolgi*, vacuam Insulam invenientes, in quinque æquales Portiones totam divisissent, *Gandius* nempè, *Genantius*, *Sengandius*, *Rutheragus*, & *Slanius*, Anno Mundi 2503.

Ast deletâ iterùm magna ex Parte, & plurimùm debilitatâ Natione, tùm varijs inter hos, eorumque Posteros, Conflictibus, tùm eo potissimùm Bello, quod cum alia quadam *Nemethi* Posteritate, quæ è *Scythia* supervenerat, gravi gesserant cum Dispendio: Adveniunt demùm, Anno Mundi 2737, antè Christum natum 1263, de *Iberiæ* (nunc *Hispaniæ*) Partibus in Sexaginta Navium Classe, *Ibus*, *Milesij* Regis *Iberiæ* Patruus, tresque ejusdem Regis Filij, *Heber*, *Iran*, & *Heremon*, quos à *Gadelo*, antiquo eorum Progenitore, *Gadelianos* Historiæ nostræ passim appellant. Hos inter *Heremon* post varios Conflictus, & ambiguos semper Bellorum Eventus, atque interfectum in Prælio Fratrem suum *Heberum*, solus obtinuit, primusque extitit Monarcha *Hibernensis* Populi, qui usque in hodiernum Diem Insulam inhabitant. De sua porrò Stirpe usque ad S. *Patricij* Hibernorum Apostoli Adventum, Anno Christi 433, regnante *Laogario*, *Nealli* Magni Filio, Centum Triginta sex Reges; & indè ad *Rodericum O-Conner* (quo regnante intravit *Henricus* Secundus, Anglorum Rex, Anno 1172) Quinquaginta Tres Reges sibi invicem successerant.

Hæc porrò dicta sunt juxta vulgatam Nostratium Historiam. Crediderim tamen, primos *Hiberniæ* Incolas, ne dicam omnes, antè *Gadelianorum*, seù *Milesianorum* Adventum, ex *Anglia*, aut *Scotia* commigrasse. Undè *O-Flahertius* Antiquitatum nostrarum Indagator accuratissimus, præmissis, quæ ipse jam præmisi, subjungit (x): Sed si fas est heic à communi Opinione aliquatenùs recedere, multa me non invitum trahunt, ut cum *Camdeno* sentiam, primos *Hiberniæ* Incolas è viciniorihus commigrasse. Non enim, ut ait ille, simul & semel Orbis cultus: Par est, ut credamus, Regiones Orienti propriores prius habitatas; & sic in *Europa*, *Graciam* antè *Italiam*, *Italiam* antè *Galliam*, *Galliam* antè *Britanniam*. Insulas etiam divinâ Providentiâ ita sparsas in *Æquore* disposuit, ut una ex alterius aliqua Parte Oculis figuretur. Quare ipsa Ratio dictitat, è proximis potiùs, quàm disjunctissimis Locis, eas ab Initio pedetentim inhabitatas.

VII. His ità præmissis, Operæ Pretium erit, nonnulla de *Hiberniæ* Salubritate, Fertilitate, & Amænitate in medium afferre ultrà ea, quæ mox (y) ex Venerabili *Beda* obiter ajebam. Audiamus desuper alium *Angligenam*, *Joannem* nempè *Davisium*, Equitem Auratum, Regis *Jacobi* I. Procuratorem Generalem (z), qui in *Relationibus Historicis*, ad laudatum Regem datis, hæc habet: " Lustravi omnes illius Regni (*Hiberniæ*) Provincias (a), & observavi bonam Temperiem Aëris, Fertilitatem Soli, amœnas, & commodas ad habitandum Sedes, amplos securosque Portus, Commercio ad omnes occidui Orbis Partes apertos, navigabiles Fluvios, piscosos Lacus, patentes Navibus Sinus intrà prædictum Regnum, qualia nullibi in Europa videre licet. Ibi ingens Volucrum Pisciumque (b) Copia. Ibi tanta Apum Multitudo, ut non solùm in Alvearijs, sed in Arborum Truncis, & Terræ Cavernis reperiantur (c). Nullus hic Anguis, nec venenatum quidquam. Ut uno Verbo dicam, sivè Terræ Fœcunditatem, sivè Maris & Portuum Opportunitatem, sivè Incolas respicias, qui bellicosi sunt, ingeniosi, Corporum Lineamentis conspicui, mirificâ Carnis Mollitie, & propter Musculorum Teneritudinem Agilitate incredibili, à multis Dotibus ità felix est Insula, ut non malè dixerit *Giraldus* (d), " *Naturam*

(x) Pag. 7. *Ogygiæ*.

(y) Num. v. hujus Capitis.

(z) Confer Cap. xvii. Num. xvii.

(a) Plus ipse dicere valeo, qui nedum omnes *Hiberniæ* Provincias, sed & omnes omnium Provinciarum Comitatus, Numero Triginta duos, lustravi.

(b) Flumina modò per Planities, modò intra Nemora, tranquillo Cursu delata, ad capiendum Salmones, Tructas, Anguillas, & id Genus Pisces, Accolas invitant. Adeas Cap. xvii. Num. xiii.

(c) Consule inferiùs dicenda Cap. ii. Num. ix.

(d) Scilicet *Giraldus Barrius*, Patria *Cambriensis*, vulgò *Wallensis*.

Naturam hoc Zephiri Regnum benigniore Oculo respexisse " . . . . Ità ut Descriptio Terræ Sanctæ, " *Deuteronomij* 8, applicari possit *Hiberniæ*, nempè quod sit, *Terra bona, Terra Rivorum, Aquarumque, & Fontium, in cuius Campis, & Montibus erumpunt Fluviorum Abyssi; Terra Frumenti,* " *& Hordei, Terra Lactis, & Mellis, ubi absque ulla Penuria comedes Panem tuum, & Rerum* " *abundantiâ perfrueris.*"

SUCCINIT Scriptor *Gallus* sub his Literis D. T. U. Y. *Genevæ* editus Anno 1668: *Hibernia* " (inquit) fruitur suavi temperatoque Aere, ad Humiditatem (*e*) tamen protendente. Terra ibidem " est adeò fertilis, ut nonnullis Annis ad exteras Terras Frumenta transmittat. Habet amænas vi-" ridesque Planities, Montes Pecoribus, & Armentis, Viridaria, Arboreta, Leporaria . . . . . . Cer-" vis alijsque Feris referta. Habet etiam Herinaces, Falcones, Accipitres, Aquilas, Grues, Olores, " Perdices, Fesanos, Apes. Hiberni sunt robusti, agiles, magnanimi, animosi, Algoris, Famis, & " Angustiarum patientissimi, ad Amorem propensi, in exteros humani, liberales, Gloriæ cupidi, In-" juriarum impatientes."

SUBJUNGO quæ habet *Richardus Stanihurstus* in Præfatione ad suos *de Rebus Hibernicis* Libros, ubi præmittens, tam paucos, & illos ipsos tàm sinistrè, de *Hibernia* scripsisse, ait: " Neque hujus " Rei Culpa in florentissimam Insulam est conferenda, cum qua quidem, Cæli Salubritate, Agrorum " Fertilitate, Ubertate Frugum, Amænitate Fontium, Opportunitate Fluminum, portuosis Stationi-" bus, Sylvarum Proceritate, ditissimis Metallorum (*f*) Venis, Passionis Magnitudine, Armento-" rum Gregibus, conferre paucas, anteferre nullas Regiones valeas. Quod si in hujus Insulæ " Incolas Oculos inferre velis, illi quidem Corporis Commoditate, Ingenij Acumine, cæterisque A-" nimi Ornamentis usquè eò præstant, ut nihil eis aut à Natura non oblatum, aut ab Industria " recusatum, videatur." Hæc *Stanihurstus*, oculatus *Hiberniæ*, harumque Qualitatum, Testis.

HUC etiam faciant præclara *S. Donati*, Episcopi *Fesulani*, Dysticha, quæ superiùs exscripta habes (*g*).

VIII. QUOD verò in Præfatione sua ait *Stanihurstus*, Auctores nunnullos *sinistrè* de *Hibernia* scripsisse, id potissimùm de *Anglis* intelligitur, aut de Exteris, qui de *Hibernia* disserentes, non alios quàm *Anglicos* Historicos, eosve, qui ex ipsis compilaverant, præ Manibus tenent. *Angli* autem Partium Studio (quod Nationibus sibi propinquis, præsertim inter se plerumque militantibus, commune est) adversùs *Hibernos* abrepti, plura indecora Figmenta de *Hibernia* Incolisque ejus effudere, quos inter *Giraldus Cambrensis* censendus est, tametsi vera aliquot Elogia, quæ superius exscripta habes, (*h*) non dissimulaverit. Eum porrò sic improbat Eques *Waræus* (*i*): " Non " possum non mirari, Viros aliquos hujus Sæculi, alioqui graves, & doctos, Figmenta Giraldi " Mundo iterùm pro veris obstrusisse." Præmiserat autem (*k*): Multa hic observari possent fabu-" losa, quæ de *Hibernia* cumulavit *Giraldus Cambrensis* in *Typographia Hiberniæ*, sed alijs ea " discutienda relinquimus; siquidem exacta eorum Discussio justum requirit Tractatum." Id Muneris feliciter præstitit sub adscititio *Gratiani Lucij* Nomine *Joannes Lyncæus*, Archidiaconus *Tuamensis*, posteà Vicarius Apostolicus *Alladensis*, de Patria sua optimè meritus, in Libro, Anno 1662 impresso, cui Titulum indidit: *Cambrensis eversus, seu potius Historica Fides in Rebus Hibernicis Giraldo Cambrensi abrogata.* Eo justo in Volumine Convitiorum Maculas eluens *Lyncæus*, omnem Historicam Fidem *Giraldo* derogavit. Quæ etiam Partium Studio deditus *Gulielmus Camdenus*, Londinensis, in sua *Angliæ, Scotiæ,* & *Hiberniæ* Chorographica Descriptione malè consarcinavit, Locum dederunt sequenti Epigrammati, non minùs vero, quàm trito:

 Angligenas

(*e*) Nupetis hisce Annis exsiccantur mirâ Industriâ Paludes, indeque sensim tollitur Aeris Humiditas.

(*f*) Sanè in pluribus *Hiberniæ* Locis, Argenti, Ferri, Plumbi, Æris, Stanni, Argenti Vivi mètalla effodiuntur: Aurique Venas latere, & Gemmas inveniri, multi suspicantur. In istius porrò Generis Raritatibus *Kerriensis* Ager quibuscunque alijs in *Hibernia* longè antecelliit. Sed Agrorum, sivè Comitatuum *Hiberniæ* brevis Indiculus texetur Num. xi. hujus Capitis.

(*g*) Sub Finem Num. v. Pag. 8.

(*h*) Num. antecedenti, & Num. i.

(*i*) *De Hibernia, & Antiquitatibus ejus*, Cap. xxiii.

(*k*) Ibidem.

Angligenas Oculis lustras, *Camdene*, duobus ;
Uno Oculo *Scotos* ; Cæcus, *Hiberanigenas*.

SED audiamus paulisper egregium Scriptorem, à Partium Studio alienum, *Thomam*, inquam, *Bosium*, Congregationis Oratorij Decus, de *Hibernia* sub Nomine *Scotiæ* (*l*) in hunc Modum loquentem (*m*) : " Nulla Gens è Borealibus tamdiù mansit in unanimi Religionis unius Consensu, " ut *Scotica*. Constat ex Annalibus *Prosperi* Anno 431, missum à *Celestino* Pontifice *Palladium* " Episcopum (*n*) ad *Scotos*, sed adjicit *Prosper*, *jam credentes in Christum*. Quo circà tradunt in " *Scotia*, quæ tunc erat *Hibernia*, Christi Cultum disseminatum eodem Tempore, quo in *Britannia*, sub Annum scilicet 203, *Victore* sedente. Agitur itaque Annus 1350, ex quo *Scoti* Christi " Cultum sunt amplexati, & in eo constantes fuere, at hoc nulli alij Genti è Borealibus evenit." " Et paulò post : *Britannia* (inquit) *Pelagij* Opinionem, & alias Hæreses adeò est secuta, ut quo " Tempore *Augustinus* missus est à *Gregorio Magno*, nullus in ea Catholicus esset, ut ex ejus Vita " apud *Bedam* liquet, missus est autem *Augustinus* Anno 596. Non ità in *Hibernia* (*o*), in qua " tùm Scoti degebant. In ea non modò semper Catholica Religio perstitit, sed & indè Viri " Sanctitatis illustrissimæ prodierunt. In his *Columbanus*; *Gallusque Columbani* Discipulus, à qui" bus in *Gallia Luxoviense* Monasterium, in Allemannia *S. Galli*, in Italia *Bobiense*, extructa fue" runt antè accessum *Augustini* in Britanniam." (*p*)

IX. QUOD ad *Hiberniæ* Dimensionem, Figuram, & Situm attinet ; inter omnes *Europæ* Insulas maxima est post *Magnam Britanniam*, bina *Angliæ Scotiæque* Regna complectentem, ipsaque *Hibernia* altera est veluti *Britannorum* Insula, *Britannia Parva* à *Ptolomeo* olim dicta, atque sub *Insularum Britannicarum* Nomine hodiedùm comprehensa. Observat autem accuratissimus Ævi Superioris Scriptor, *Rodericus O Flaberty* (*q*), *Hiberniam* non esse *Britannia* ex Semisse minorem, utpotè Quadrante duntaxàt minorem *Angliâ*, atque *Scotiâ* ex Triente majorem, utraque verò Archiepiscoporum, & Episcoporum Numero superiorem.

FIGURA est ovalis, seù potiùs lenticularis, continens in Longitudine ab Austro ad Aquilonem 230 Milliaria *Hibernica* (*r*), & in Latiudine, ab Oriente ad Occidentem, 140. Cùm autem duo Milliaria *Hibernica* tria faciant *Italica* (*s*) hinc sequitur, Longitudinem *Hiberniæ* ad 345, Latitudinem verò ad 187 Milliaria Italica protendi.

HIBERNIA ab Ortu, *Angliam* versùs, Mari abluitur, quod propriè vocatur *Hibernicum*, Nautis autem vulgò *Canalis S. Georgij* (*t*) ; ab Occasu, immenso Oceano *Atlantico*, ad Septentrionales *Americæ* Oras excurrente ; à Septentrione, *Deucalidonio* Mari, inter *Hiberniam Scotiamque* interjecto ; & ab Austro, *Virginio* Mari, priscis Britannis *Môrweriddh* dicto (*u*).

EXIGUA est Distantia *Britanniæ Australis*, seù *Angliæ*, ab *Hibernia*. Enimverò ab ipsa Metropoli *Dubliniensi* ad Promontorium Sacrum, vulgò *Holy Head*, in *Cambria*, seù *Wallia*, vix est Trajectus 60 Milliarium, brevior verò ab Oris Agri *Wexfordiensis* in *Lagenia* ad Oppidum *S. Davidis* in prælibata *Cambria*, 45 scilicet Milliarium ; & adhuc brevior ab *Antrimensi* Agro *Ultoniæ* ad *Britanniam Septentrionalem*, seù *Scotiam*, Milliarium nempè 15, ut refert vulgatus *Londini* Liber, cui Titulus Latinus ex Anglico : *Præsens Status Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ*

(*l*) Recolendus Num. iv.

(*m*) Lib. viii *de Signis Ecclesiæ*, Cap. i.

(*n*) Hic S. R. E. erat Diaconus Cardinalis, & post breve Tempus ex *Hibernia* discessit, pauloque post Vita decessit, & quidem Die 15. Mensis Decembris ejusdem Anni 431. Anno autem sequenti, à laudato Summo Pontificè eò missus fuit *S. Patritius*, ordinatus *Hibernorum* Episcopus. Confer Cap. vi. Num. xiv. Sect. i.

(*o*) Consulendus Num. xvi hujus Capitis.

(*p*) Confer Num. xix Capitis præsentis.

(*q*) Cap. i *Ogygiæ*.

(*r*) Hic Loci Sermo non est de Milliaribus Hibernicis antiquis, seù *computatis*, ut vocant, quæ longiora erant, sed de noviter *mensuratis*. Nostris siquidem Diebus in regijs *Hiberniæ* Vijs erecti sunt Lapides, Milliaria à *Dubliniensi* Metropoli indicantes.

(*s*) Nomine *Milliaris Italici* intelligas velim Distantiam inter notos ab urbe *Roma* Lapides.

(*t*) Sic dictus postquàm *Eduardus* III, Anno 1356, *S. Georgium*, Cappadocem, Martyrem, in *Angliæ* Regni Protectorem ascivit.

(*u*) Consulendus *Harrisius*, Vol. II. Pag. 3[illegible]

nia (*w*). Immo plerique afferunt, vix quidem 12 esse Milliaria (*x*), quibus ipse facilè assentior, in illis siquidem *Ultoniæ* Partibus constitutus tàm clare vidi *Scotiam* (*y*) quàm desiderare potui in memorata Distantia.

A *Gallia* autem 220, ab *Hispania* 440, à proximiori *Americæ* Parte, nimirùm *Nova Francia*, 1440 Milliaribus distat.

X. HIBERNIA olim *Pentarchia* erat, seù in quinque divisa Partes, vulgò dictas *Provincias*, nempè *Lageniam*, *Momoniam*, *Conaciam*, *Ultoniam*, & *Medium*, passim dictam *Midiam*. Ortum respicit *Lagenia*, Occasum *Conacia*, Meridiem *Momonia*, Septentrionem *Ultonia*, quas inter *Midia* in Medio quasi omnium sita, nobilissimum, inquit *Porterus* (*z*), sortitur Locum. Nunc autem *Lageniæ* in civilibus adjecta est, in ecclesiasticis verò *Ultoniæ*, ut uberiùs infrà explicabitur (*a*). Hinc *Hibernia* impræsentiarum ex quatuor constatur Provinciis, seù Nationibus, *Lagenia* scilicet, *Momonia*, *Conacia*, & *Ultonia*. Atque unaquæque ex hisce Provinciis in suos subdividitur Agros, quos *Comitatus* vocant.

PRIMUS verò omnium, qui Comitatus distinxit, erat *Joannes* Rex, qui Anno reparatæ Salutis 1210 suæ in *Hibernia* Ditionis (*b*) Agros in duodecim digessit Comitatus, videlicet *Dubliniensem*, *Midensem*, *Kildarensem*, *Louthanum* (qui nunc ad Ultoniæ Provinciam spectare dicitur) *Catherlagensem*, seù *Carlowensem*, *Kilkenniensem*, & *Wexfordiensem*, in *Lagenia*; atque *Waterfordiensem*, *Corcagiensem*, *Kerriensem*, *Tipperariensem*, & *Limericensem*, in *Momonia* (*c*). Dein *Midensis* Comitatus cum nimius (*d*) esset pro uno Vicecomite, Anglicè *Sheriff* (*e*), bipartitus fuit A. D. 1541, per Statutum Parlamentarium, *Henrico* VIII. Rege, in *Midensem Orientalem* (*Midensem* simpliciter passim nunc appellatum) & *Midensem Occidentalem*. Postmodùm, regnantibus *Philippo*, & *Mariâ*, *Thomas Ratcliffe*, *Sussexiæ* Comes, *Hiberniæ* Prorex, *Regis*, & *Reginæ* Comitatus in *Lagenia* statuit A. D. 1556; indèque Capitale *Regis* Comitatûs Oppidum, *Philippi Burgus*, *Reginæ*

(*w*) Part. iii. Cap. i.

(*x*) Scilicet à Promontorio *Pulchri Capitis*, Anglicè *Fair-Head*, propè *Bally-Castellum* in Agro *Antrimensi* ad Regionem, cui Nomen *Cantire*, in *Scotia-Australi*; neque magis mehercle (si non minus) distat Agri *Dunensis* Vicus maritimus, vernaculè dictus *Donaghadee*, à *Portu S. Patritij*, anglicè *Port Patrick* in *Gallovidia*, vulgò *Galloway*, Regione *Scotiæ* item *Australis*.

(*y*) Scotiam clarissime intuitus sum, nedùm in Agro *Dunensi*, sed & in *Antrimensi* Agro *Ultoniæ*, celeexistens, à quo, ut nuper cum Stupore vidi, celebris, & incomparabilis est Via constrata in Mari, anglicè dicta *Giant's-Causway*, id est, *Via Strata Gigantum*, Latitudinis 240 Pedum, & ad 600 visibiles Pedes *Scotiam* versùs protracta. Dixi *visibiles*, quia eam sub Aquis esse ad nonnulla Milliaria, Bolide exploratum est; indeque volunt plures, eam ad *Scotiam* usque protendi, eo vel maximè, quia ut ijdem ferunt, in adverso *Scotiæ* Littore aliam videre est Viam constratam, licèt magis imperfectam. Porrò nostra *Hibernica* ex multis componitur Millibus parvarum Columnarum, varias habentium Figuras, atque tàm miro Artificio absque Cœmento quovis conjunctarum, ac si peritissimi Fabri Lapidarij Opus esset. An autem à Natura, an verò ab Arte factùm sit, Quæstio est inter Antiquarios, nedum *Hiberniæ*, sed & *Magnæ Britanniæ*, ex qua ad ipsam mirandam sæpenumerò adveniunt. Mihi sat certùm videtur, eam in præsenti suo Statu, utpote majori ex Parte sub Undis Maris constitutam, ab Arte humanâ fieri nullatenùs potuisse. Non desunt autumantes ex Conjecturis, *Hiberniam* ante Diluvium extitisse *Scotiæ* contiguam, non secus ac *Angliam Galliæ*, magis nunc distanti; dictamque Viam Lapideam, aut ab Authore Naturæ in ipsamet Creatione Mundi, aut ab humano Artifice suo Tempore factam, Aquis, post Diluvium manentibus, fermè coopertam.

(*z*) In *Compend. Annal. Eccles. Hiberniæ*, Pag. 24.

(*a*) Cap. iv. Num. xviii. ad Lit. a.

(*b*) Non integra *Hibernia*, neque vix tertia ejus Pars subdebatur tunc *Anglorum* Imperio. Quam ob Rem Rex *Joannes* Terminum denunciavit suæ Ditionis, *Anglicanum* Palum vulgò nuncupatum, ut commodiùs explicabitur Cap. ix. Num. viii.

(*c*) Videsis *O-Flahertium*, Pag. 26.

(*d*) Ita *Waræus in Hibernicarum Rerum Annalibus*, ad Annum 1541.

(*e*) Qui olim Jussa Comitis, seù Dynastæ *Palatini* (confer Cap. ix. §. xvii. Num. iii. Lit. x.) in Territorio suo exequebatur, vocabatus indè *Vicecomes*, atque sic etiam Latinè vocatur Officialis civilis, anglicè *Sheriff*, qui Jussa Gubernij in Comitatu exequitur. Sed præterea in *Magna Britannia*, & *Hibernia* sunt *Vicecomites* altoris Ordinis illi scilicet qui Pares sunt, & Proceres Regni, de quibus infrà dicetur in hoc Cap. Num. xxi.

XII. Nonnihil insuper de Ecclesiasticâ *Hiberniæ* Divisione libare Locus invitat, atque etiam expedit, plurimam quippè afferet Lucem infrà dicendis de Regni hujus Archiepiscopis, & Episcopis, ex Ordine Prædicatorum assumptis. Porrò *Jocelinus* in *Vita S. Patritij* refert, ipsum trecentos quinquaginta in Hibernia Episcopos Manu suâ consecrasse. Temporis autem Progressu Diæcesum Numerus ad quinquagenarium decrevit, quas Alphabetico Ordine digestas apud *Porterum* (*o*) videre poteris.

Demum A. D. 1152 *Joannes Paparo*, Presbyter Cardinalis Tituli S. *Laurentij* in *Damaso*, ab *Eugenio* Papa III. Legatus à Latere missus, *Kennanusiæ*, alijs *Kenliciæ* (quam anglicè *Kells* dicimus) in Agro *Midensi*, Synodum convocavit Nationalem, cui Viginti Tres interfuere Antistites *Hibernigenæ*, Præsidente item quà Legato Apostolico *Christiano O-Conarchy*, Episcopo *Lismorensi* (*p*). Et autem in Synodo Cardinalis Legatus à Latere memoratus Quatuor instituit Archiepiscopatus in Quatuor *Hiberniæ* Provincijs, singulisque Archiepiscopis certum Suffraganeorum Numerum assignavit, juxtà Dispositionem, quam in *Codice Censuum Cameralium* exhibuit *Honorius* III Pontifex Maximus. Cæterùm etsi tunc Temporis fuerint Triginta Novem Episcopatus Suffraganei, modò tamen Triginta Duo duntaxàt numerantur (*q*), idque propter nonnullas Diæceseon Uniones, seù, ut veriùs dicam, Coalitiones (*r*). Modernam igitur Diæcesum Distributionem sequens monstrabit Catalogus, in quo à Provincia *Armacana* incipiam, *Armacana* siquidem Ecclesia Cathedralis omnium in *Hibernia* est prima, ut pote in qua S. *Patritius*, Hibernorum Apostolus, primò sedebat, etsi suum antè Obitum ad *Dunensem* transierit.

An autem, ut obiter advertam, Archiepiscopus *Armacanus* sit *Hiberniæ* Primas, nedùm Antiquitate, sed & Jurisdictione? Quæstio est à Sæculis agitata ipsum inter, & Archiepiscopum *Dubliniensem*, qui se etiam *Hiberniæ Primatem* scribit. Enimverò, inquit *Petrus Dubliniensis* (*s*), etsi antiquior sit *Armacana* Diæcesis, non tamen antiquior est *Armacanus* Archiepiscopatus propriè sumptus cum Usu Pallij, eodem siquidem Tempore, ut mox dictum est, quatuor *Hiberniæ* Archiepiscopatus constituti sunt à *Joanne* Cardinali *Paparone*, Quatuor Pallia, quæ secum *Româ* tulerat, Quatuor Neo Archiepiscopis simul & semel tradente. Neque enim ipsemet *S. Malachias* Pallium pro Sede suâ *Armacana* impetrare potuerat, ut in ipsius legimus *Vita*, à Mellifluo Doctore *S. Bernardo* conscriptâ. Et quandoquidem (prosequitur *Petrus Dubliniensis*) tunc Temporis, & longè anteà, *Dublinium* Metropolis (*t*) fuerit Regni (& adhuc est, atque inter amplissimas Christiani Orbis Civitates tertia, solis *Parisiensi*, & *Londinensi* cedens) indè sequitur, Sedem *Dubliniensem* evasisse tunc Primatialem. Quippè, juxtà antiquam Ecclesiæ Disciplinam, Primatialis Jurisdictio, Archiepiscopali major, concedebatur à Summo Pontifice Præsuli alicujus Civitatis, ea præsertim Nomine, quod Tempore illius Concessionis ea Civitas Caput fuerit, ac præcipua Regni Sedes.

(*o*) In *Compend Annal. Hib.* Pag. 160.

(*p*) De Præsule isto, *Cisterciensis* Ordinis Alumno, cui *S. Bernardi* Discipulus fuerat, & *Eugenij* Papæ III in Monastico Instituto Condiscipulus, Sermo redibit Cap. ix. §. ii. Num. iii. Lit. a.

(*q*) Adeas, si libet, *Aubertum Miræum*, in *Notitia Episcopatuum Orbis Christiani*, Lib. v. Verbo *Hibernia*. Pag. 341.

(*r*) Tres Agri *Midensis* Diæceses, nempè de *Clonard*, de *Duleek*, & de *Kells*, in unam sub Nomine *Midensis* Diæcesis coaluere. Ex *Dubliniensi* etiam, & *Glandalacensi* (Adeas Cap. iii. Num. ix. Lit. h. & Cap. ix. Num i. Lit. c.) in Agro *Wiclo-ensi* coaluit moderna Archidiæcesis *Dubliniensis* (videsis Cap. xiii. Num. li); sicut ex *Laonensi*, & *Rosrceensi*, in Agro *Tipperariensi*, moderna Diæcesis *Laonensis*; atque ex *Armacana*, & *Dondalkensi*, in Agro *Louthano* (Legesis Cap. xiii Num. v.) moderna Archidiæcesis *Armacana*; demumque ex *Deriensi*, & *Rathlurensi* in Agro *Tyronensi*, moderna Diœcesis *Deriensis*. Hinc Triginta Duo manent in *Hibernia* Episcopatus Suffraganei, tametsi quanquam nunnulli sint invicem uniti. Hinc etiam in singulis Provincijs sunt Sedes Metropoliticæ, & in singulis fermè Comitatibus Sedes Episcopales. Confer Cap. ix. §. ii. Num. iv.

(*s*) Scilicet *Petrus Talbotus*, Archiepiscopus *Dubliniensis* (de quo Cap. iv. Num. xiii.) in Libro cui Titulus: *Primatus Dubliniensis*, Typis vulgato *Insulis* 1672.

(*t*) Adeas Cap. ix. §. i. Num. i. & Cap. xiii. Num. vii. Lit. w.

Sedes, vel Præfectura (*u*), qualis nunquàm erat *Armaca*, quæ nec modò Civitas ullatenùs est, immò nec Oppidum (*w*), Sed Burgus duntaxàt, & Pagus, ne dicam, ut ipse nuper vidi, Pagi Cadaver, ad Differentiam *Dublinij*, Civitatis nobilissimæ, atque Antiquitate priscâ conspicuæ, ut alibi fusiùs dicetur (*x*).

Pendente autem hac Lite (nondùm adhuc decisâ, etsi recens suscitatâ (Anno scilicet 1719, ut mox dicetur) Archipræsul *Dublinjensis* se scribit *Hiberniæ Primatem*, *Armacanus* verò *Totius Hiberniæ Primatem*. Nihilominùs qui est *Hiberniæ Primas* est etiàm *Totius Hiberniæ Primas*, non secùs ac *Rex Hiberniæ* est *Rex Totius Hiberniæ*. Hinc in Historijs, & Regijs Diplomatibus, Titulus *Primatis Hiberniæ* modò uni, modò alteri, sed vix utrique simul attribuitur. Sanè Rex *Eduardus* IV. (*y*) Anno 1477, Literas dans Commissoriales ad Archipræsules *Dublinienſem*, & *Armacanum*, illum, non verò istum *Primatem Hiberniæ* vocat, ut in una eademque Pagina apud *Wilkins* (*z*) legere est. Ipse verò ad omnem declinandam Invidiam à *Primatis* Titulo in Historiolæ hujus Decursu abstinebo, nisi in Literis Apostolicis, aut Auctorum Textibus, à me transcribendis, fuerit expressus (*a*).

DIVISIO

(*u*) Observatu dignum est, *Constantinopolim* (olim *Byzantium*, & Episcopalem duntaxàt Sedem) factam primariam Imperij Orientalis Civitatem, evasisse statim Sedem Patriarchalem, immò & Locum obtinuisse ante Patriarchales Sedes eâ antiquiorês, *Alexandrinam* nempè, *Antiochenam*, & *Hierosolymitanam*, & quidem Secundæ Synodi Generalis Canone, his concepto Verbis: *Constantinopolitanæ Civitatis Episcopum habere oportet Primatûs Honorem post Romanum Pontificem, proptereà quod Urbs ipsa sit nova Roma.*

(*w*) Confer Cap. x. §. i. Num. i.

(*x*) Cap. ix. §. i. Num. i.

(*y*) Adeas Cap. ii. Num. xvi. Lit. i.

(*z*) *Conciliorum Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ*, Vol. III. Pag. 611.

(*a*) Tametsi mei non sit Instituti ea de Re disserere, nihilominùs dissimulare non possum quæ in Urbe à Viro verè docto, atque hisce in Rebus egregiè versato, audivi, scilicet neutrum Archipræsulem videri *Hiberniæ Primatem* quoad Jurisdictionem. Cùm enim, ajebat, Sedes Apostolica nunquam diremerit Litem illam, Signum evidens est, eam, à qua omnis dimanat Jurisdictio Ecclesiastica, neutrum agnoscere ut *Primatem* reapsè talem, tametsi quandoque uni, quandoque alteri *Titulum* det *Primatis* in Apostolicis Literis, juxta nempè Tenorem Libelli Supplicis, Literas istas impetrantis. Aliquoties neutri dat Primatis *Titulum*, sed, Executores nominans in Bullis, *Armacanum* Archipræsulêm *Dublinienſi*, & *Dublinienſem Armacano* indiscriminatim præmittit, ut in Historiolæ hujus Decursu videre erit, nominatim Cap. iv. Num. iii.

Memoratu profectò dignissimum est, feliciter regnantem Summum Pontificem, *Benedictum* xiv. hisce in Rebus maximoperè, si quis alius, versatum (quem diù sospitem Deus Optimus Maximus servet ad Ecclesiæ suæ Sanctæ Decus) Epistolam Pastoralem de Antistitum Residentiâ, iterùm (Num. xiv.) laudandam, Die 15, Augusti 1741, dedisse ad *Archiepiscopos, & Episcopos Regni Hiberniæ*: atque Apostolicas Literas *Typis Reverendæ Cameræ Apostolicæ* impressas, de Confraternitate Sanctissimi Nominis Jesu, infrà (Cap. viii. Num. xxv.) de Verbo ad Verbum exscribendas, Die 30. Septembris 1748, inscripsisse *Archiepiscopis, Episcopisque Regni Hiberniæ*. Nuperimèque alias Literas Apostolicas, de Festorum Diminutione, protinùs (Num. xv.) in Medium adducendas, direxisse ad *Archiepiscopos, & Episcopos Regni Hiberniæ*, nullâ factâ Mentione Primatis: Et tamen Anno 1754, Die 29 Junij, Epistolam Encyclicam, *Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide* impressam, de Concessione, & Exequutione Dispensationum Apostolicarum super Impedimentis Matrimonij, dedisse ad *Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos, Regni Poloniæ*. Ex quibus Luce meridianâ clarius patet, cautum æquè ac circumspectum Pontificem recognoscère quidem in Regno *Poloniæ* Antistitem Jurisdictione *Primatiali* fulgentem, secùs autem in Regno *Hiberniæ*, proindèque *Primatem* nullum reapsè talem hic existere, Papa siquidem Jurisdictionis omnis Ecclesiasticæ Fons est & Origo.

Adde, nec addidisse pigebit, ipsosinat *Hibernigenas* variarum Provinciarum Antistites apud se non agnoscere Primatem, nisi puro putoque *Titulo* talem (haud secùs ac Rex *Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ* se scribit etiam *Regem Franciæ*) ut perspicuè apparet ex Instrumento Commissionis, *Nicolao French*, Episcopo *Fernensi*, & *Hugoni de Rupe Forti*, vernaculè *Rochfort*, Armigero, datæ à Sex Antistitibus, ab Universo *Hiberniæ* Clero Deputatis *Galviæ* Anno 1650 convocatis. Primo quippè Loco subscripsit Episcopus *Alladensis*, quà Procurator Archipræsulis *Tuamensis*. Secundo Loco Archiepiscopus *Dublinienſis, Hiberniæ Primas*. Tertio Loco Episcopus *Rapotensis*, quà Procurator *Primatis Ardmachani*. Postmodùm tres alij Episcopi. Si autem quispiam inter eos Primas Jurisdictione *verè* Primatiali agnitus fuisset, is meherclè primo subscripsisset

DIVISIO ECCLESIASTICA HIBERNIÆ.

Armacani Archiepiscopatûs in *Ultonia* Episcopatus Suffraganei.

1. *Midensis (b)*, vulgò *Meath*, in Agro *Midensi Orientali*.
2. *Ardachadensis*, vulgò *Ardagh*, in Agro *Longfordiensi*.
3. *Clocherensis*, vulgò *Clogher*, in Agro *Tyronensi*.
4. *Clonmacnoisensis*, alias *Septem Ecclesiarum (c)*, vulgò *Clonmacnois*, Anglicè *Seven Churches*, in Agro *Regis*, etsi potior Diæcèsis Pars sit in Agro *Midensi Occidentali*.
5. *Connorensis (d)*, vulgò *Connor*, in Agro *Antrimensi*.
6. *Deriensis (e)*, vulgò *Derry*, nunc *London-Derry (f)*, in Agro ejusdem Nominis.
7. *Dromorensis*, vulgò *Dromore*, in Agro *Dunensi*.
8. *Dunensis*, vulgo *Down*, in Agro ejusdem nominis.
9. *Kilmorensis*, vulgò *Kilmore*, in Agro *Cavanensi (g)*.
10. ~~*Rapotensis*, vulgò *Raphoe*, in Agro *Donegalensi*.~~

Dublinienfis Archiepiscopatûs in *Lagenia* Episcopatus Suffraganei.

1. *Darensis (h)*, vulgò *Kildare*, in Agro ejusdem Nominis.
2. *Fernensis*, vulgò *Ferns*, in Agro *Wexfordiensi*.
3. *Leghlinensis (i)*, vulgò *Leighlin*, in Agro *Carloensi*.
4. *Ossoriensis*, vulgò *Ossery*, in Agro *Kilkenniensi*, qui olim dicebatur *Ossoria*. Adest quoque *Ossoria Superior* in Agro *Reginæ*, ejusdem Diæcesis Pars (*k*).

Casseliensis Archiepiscopatûs in *Momonia* Episcopatus Suffraganei.

1. *Aghadoensis*, vulgò *Aghadoe*, in Agro *Kerriensi (l)*.
2. *Ardfertensis*, vulgò *Ardfert*, in Agro *Kerriensi*.
3. *Clonensis*, vulgò *Cloyn*, in Agro *Corcagiensi (m)*.
4. *Corcagiensis*, vulgò *Corke*, in Agro ejusdem Nominis.

5. *Fenaborensis*,

subscripsisset Loco. Sed quia talis inter eos non erat, idcircò Archiepiscopus *Tuamensis* per Procuratorem suum primum obtinuit Locum, quatenùs *Galvia* in Provincia est *Tuamensi*. Secundum habuit Archiepiscopus *Dubliniensis*, quia *Armacano* fortassis Consecratione senior. Integrum porrò Instrumentum pro Oculis habebis Cap. xvii. Num. lxxxiii. Adeas Pag. 459.

(*b*) Episcopus *Midensis*, etsi fortassis Consecratione junior, reliquos præcedit Provinciæ *Armacanæ* Præsules, ut iterùm dicetur Cap. iv. Num. xviii. ad Lit. a. Idem esto Judicium de Episcopo *Darensi* in Provincia *Dubliniensi*.

(*c*) Hæc Sedes olim erat in Provincia *Tuamensi*, sed post longam Contentionem *Romæ* agitatam, Provinciæ *Armacanæ* adjecta fuit, Teste post *Waræum Harrisio*, Vol. I. Pag. 166. Nunc porrò unitur Diæcesi *Ardachadensi*, nuper vero *Midensi*, Cæterùm in Agro *Wickloensi*, Diæcesi vero *Glandalacensi* (nunc archidiæcesis *Dubliniensis* Parte) videre est Locum, *B. Coemgeni* (vulgò dicti *Kevani*) Monasterij *Glandelacensis* Fundatoris, primique Abbatis, Habitatione, & Miraculis consecratum, nuncupatum quoque *Septem Ecclesias*. Adeas Cap. iv. Num. xviii. Lit. a.

(*d*) *Connora*, & *Connereta* dicta fuit hæc Sedes Episcopalis, & quandoque *Dalaradia*, quod Nomen est Territorij, ut legere est apud *Harrisium*, Vol. I. Pag. 219. Adeas Cap. ix. §. xi. Num. v.

(*e*) Confer, Cap. ix. §. xxiii. Lit. a.

(*f*) Legesis Cap. ix. §. xxiii. Num. i.

(*g*) Consulendum Cap. xiii. Num. xxiii. Lit. m.

(*h*) Recolantur mox dicta ad Lit. b.

(*i*) Nunc unitur Diæcesi *Darensi* apud Catholicos, apud *Protestantes* verò *Fernensi*.

(*k*) Diæcesis hæc olim vocabatur *Saigerensis*.

(*l*) Nunc unitur Diæcesi mox nominandæ *Ardfertensi*, quarum Ecclesiarum Episcopus dici solet, & sæpiùs subscribitur *Kerriensis*, quia ambæ sunt in illius Nominis Agro, etsi *Aghadoensis* in eo sit Territorio, quod olim Pars erat Comitatûs *Desmondani*, dudùm extincti, ut nuper narrabam Num. x.

(*m*) Consulendum Cap. ix. §. vi. Num. vi.

5. *Fenaborensis (n)*, vulgò *Kilfenora*, in Agrò *Clarensi*.
6. *Imelacensis* (*o*), vulgò *Emly*, in Agro *Tipperariensi*.
7. *Laonensis*, vulgò *Killaloe*, in Agro *Clarensi*.
8. *Limericensis*, vulgò *Limerick*, in Agro ejusdem Nominis.
9. *Lismorensis (p)* vulgò *Lismore*, in Agro *Waterfordiensi*.
10. *Rossensis (q)* vulgò *Rosse*, in Agro *Coreagiensi*.
11. *Waterfordiensis*, vulgò *Waterford*, in Agro ejusdem Nominis.

Tuamensis Archiepiscopatûs in *Conatia* Episcopatus Suffraganei.

1. *Acadensis*, vulgò *Achonry*, in Agro *Sligoensi*.
2. *Alladensis*, vulgò *Killalla*, in Agro *Mayonensi*.
3. *Clonfertensis*, vulgò *Clonfert*, in Agro *Galviensi*.
4. *Duacensis*, vulgò *Kilmac-Duagh*, in Agro *Galviensi*.
5. *Elphinensis*, vulgò *Elfin*, in Agro *Roscomaniensi*.
6. *Enachdunensis*, vulgò *Enaghdown* in Agro *Galviensi*. } (*r*)
7. *Mayonensis*, vulgò *Mayo*, in Agro ejusdem Nominis. }

XIII. Quia huc flectit Oratio, non abs Re erit in Medium afferre Tractatum, quem de Reservationibus Beneficiorum habuere *Gregorius* XI. Pontifex Maximus, & *Eduardus* III. *Anglorum* Rex, *Hibernorumque* Dominus, apud *Bituricas (s)* A. D. 1374, quêmque *Thomas Walsingamus (t)* & *David Wilkins (u)* memorant his Verbis: "Circâ Principium Mensis Augusti (1374) " fuit Tractatus apud *Bourges* super diversis Articulis inter Papam (*Gregorium* XI.) & Regem " Anglorum (*Eduardum* III) pendentibus, qui videlicèt Tractatus duravit fêrè duobus Annis. " Tandem concordatum est inter eos, quod Papa de cætero Reservationibus Beneficiorum minimè uteretur, & quod Rex Beneficia per Literas: *Quare impedit*, non conferret." Adeas infrà dicenda Cap. xvii. Num. lxxv. Sect. 5.

Huc porrò facere videtur sequens Regis *Jacobi* II. in *Hibernia* existentis Anno 1690 (*w*) Diploma ad D. *Patritium Cusack*, Episcopum *Midensem*, cujus Autographum vidi penes nostrum D. Fr. *Stephanum Mac Egan*, Episcopum *Midensem (x)*, ejusque Exemplar extat in Rotulis Curiæ Cancellariæ apud *Dublinium*, hujus Tenoris:

Locus ✠ Sigilli. "JACOBUS R. (*y*)

" JACOBUS SECUNDUS, Dei Gratia Angliæ, Scotiæ, Franciæ (*y*) & Hiberniæ Rex, " Fidei Defensor, &c. Dilecto, & fideli Nostro Patritio Episcopo Midensi, Magno " Nostro Eleemosynario Salutem.

 "Cùm

(*n*) Vocabatur olim Episcopatus *Corcumrothensis*, quia in Baronia est de *Corcumroe* hodierni Agri *Clarensis*, ut post *Joannem Clynn* advertit *Harrisius* Vol. I. Pag. 622, qui etiam Pag. 626 testatur, apud *Protestantes* Sedem hanc spectare ad Provinciam *Tuamensem* ab Anno 1660. Apud Catholicos autem Juris est Provinciæ *Casseliensis* licet, impræsentiarum unitâ sit Diæcesi *Duacensi* in Provincia *Tuamensi*.

(*o*) Nunc unitur Archidiæcesi *Casseliensi*.

(*p*) Nunc unitur Diæcesi *Waterfordiensi*.

(*q*) Nunc unitur Diæcesi *Clonensi*.

(*r*) Nunc uniuntur Archidiæcesi *Tuamensi*.

(*s*) Vulgò *Bourges in Gallarum* Regno. Adeas Cap. ii. Num. xvi. Lit. i.

(*t*) In *Historia Angliæ*, ab Eduardo I. ad *Henricum* V. perductâ, Pag. 184.

(*u*) *Concilia Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ*, Vol. III. Pag. 97. ubi Laudat nedùm *Thomam Walsinghamum*, sed & *W. Thorn. in Chron. C.* 2187.

(*w*) Adeas Cap vii. Num. xi. & seqq.

(*x*) Consulendum Cap. xiii. Num. lxxv.

(*y*) Id est, *Rex*. Sic porrò subscribere solent Reges *Angliæ* in Summitate Diplomatis, vel Edicti. Adeas Cap. vii. Num. xvii. Lit. b; & Cap. xvii. Num. xi. Lit. a.

" Cùm infrà nominatæ Rectoriæ, & Vicariatus in vestra Diæcesi ad præsens vacent, & No-
" minatio, & Præsentatio, seù Jus nominandi, & præsentandi ad Nos spectare dignoscatur, hinc
" est, quod Nos Conscientiam nostram eâ super Re exonerare cupientes, de Gratia nostra speciali,
" & ex certa Scientia, & mero Motu nostro, ad dictas Rectorias, & Vicariatus respectivè regen-
" das, habendas, tenendas, gaudendas, & possidendas cum omnibus Terris, Tenementis, De-
" cimis, Proficuis, Fructibus, Oblationibus, Juribus, & Pertinentijs quibuscunque, ad dictas
" Rectorias, & Vicariatus spectantibus, vel aliquo Modo pertinentibus, vel quæ de Jure ad illas,
" vel illos, spectare, vel pertinere deberent, in tàm amplis, & Beneficialibus Modo & Formâ ad
" omnes Intentiones & Proposita, prout ultimi illarum, seù illorum Rectores, & Vicarij, aut
" alij ulli Rectores & Vicarij earundem Ecclesiarum, Rectoriarum, & Vicariatuum, antehàc
" rexerunt, habuerunt, tenuerunt, gavisi sunt, seù possederunt, vel de Jure præmissa regere, ha-
" bere, tenere, gaudere, & possidere debuerunt, infrà nominatos dilectos nostros Presbyteros
" Diæcesis Vestræ Midensis, tanquàm sufficientes, capaces, & idoneos, Vobis nominavimus,
" & præsentavimus, ac per Presentes nominamus, & præsentamus, videlicet, Magistrum Lucam
" Plunkett ad Archidiaeonatum Midensem, Doctorem Michaelem Plunkett, unum ex Magistris
" Cancellariæ Nostræ Hiberniæ, ad Rectoriam de Dunboyne, Doctorem Philippum Tyrell ad
" Rectoriam de Lyn, & Moglisker, Doctorem Gulielmum Plunkett ad Rectoriam de Killeen, &
" Trevet, Doctorem Patritium Cusack ad Rectoriam Sancti Kennitij (z) de Duleek, & Vicaria-
" tum S. Mariæ de Drogheda, Doctorem Gulielmum Nugent ad Rectoriam de Castle-
" town-Delvin, Doctorem Nicolaum Fitzsimons ad Rectorias de Rathmore, & Kilskeer,
" Doctorem Georgium Plunkett ad Rectorias de Navan, & Ardsallagh, Doctorem Milachiam
" Lynch ad Rectoriam de Killallen, Doctorem Joannem Tyrell ad Rectorias de Kilmetsen, &
" Galtrim, Doctorem Patritium Curtiz ad Rectorias de Clonalny, Ardeath, & Pierstown Landy,
" Doctorem Gulielmum Dese ad Rectorias de Kilcooly, Clunmaduff, & Ratain, Doctorem
" Petrum Dillon ad Rectorias de Julianstown, & Moore Church, Doctorem Michaelem Whyte
" ad Rectories de Dunsaghlin, & Culmullin, & Vicariatum ibidem, Doctorem Joannem Daly
" ad Rectoriam de Kilbeggan, Doctorem Christophorum Dillon ad Rectoriam de Hamullin,
" Doctorem Oliverium Nugent ad Rectorias de Ardmulchan, Ballymagarvy, & Tymoole, Doc-
" torum Jacobum Plunkett ad Rectorias de Rathbeggan, & Rathregan, Doctorem Thomam
" Fleming ad Rectoriam de Dromcunragh, Doctorem Thomam Dese ad Rectoriam de Killur-
" lagh, Franciscum Flemming ad Rectoriam de Faragh, & Vicariatum de Skryne, Thomam
" Newman ad Rectorias de Kilbrew, & Kilmore, Matthæum Dillon ad Rectorias de Scurlock-
" stown, & Newtown, Joannem Drake ad Rectorias de Stahalmock, & Drakestown, Doctorem
" Thomam Fyling ad Rectorias de Castletown, Kilpatriek, & Knock, Hugonem
" Smyth ad Rectoriam de Cruisetown, Nicolaum Plunkett ad Rectoriam de Kilbery, Robertum
" Plunkett ad Rectoriam de Agherpallis, Doctorem Robertum Cusack ad Rectorias & Vica-
" riam de Robertstown, & Kilmainum-Wood, Jacobum Fagan ad Vicariam de Doustown,
" & Castlecor, Franciscum Luttrel ad Rectorias de Old-Castle, & Logherew, Jacobum Reily
" ad Rectorias de Moylagh, & Clunebrane, Edmundum Lynch ad Rectoriam de Killua, Jaco-
" bum Cormuck ad Rectoriam de Reynagh, Joannem Tyrrel ad Rectoriam de Rothconnell,
" Richardum Nugent ad Rectoriam de Carrick, Eduardum Molloy ad Vicariatum de Farkall,
" Joannem Hoey ad Vicariam de Clonard, Georgium Everard ad Rectoriam de Emlaghcor,
" Matthiam Geoghegan ad Rectoriam de Laracor, Doctorem Joannem Reily ad Vicariatum de
" Rathmollian, Jacobum Reily ad Rectoriam de Garlanstown, & Vicariatum ibidem, Patritium
" Dard ad Vicariatum de Athboy, Jacobum Dillon ad Vicariam de Dromrany, Carolum Reily
" ad Vicariatum de Cruestown, Philippum Reily ad Rectoriam de Grangeeth, & Mount-
" newtown, Thomam Reily ad Rectoriam de Kilcarnan, Patritium Slannane ad Rectoriam
" de Donomore, & Knockaman, Petrum Fahy ad Rectoriam de Kilmoore, Gerardum Dese
" ad

(z) Alias *Canici*, de quo Festum celebrant *Hiberni* Die 11. Octobris, ut ex Capitis hujus Num. xv. clarebit.

"ad Rectoriam de Moyglare, Thomam Coleman ad Rectorias de Dunamore, & Douth, " Georgium Fleming ad Rectoriam de Siddan, Philippum Caralan ad Vicariam de Rathkenny, " Carolum Molloy ad Rectoriam de Reynagh, & Vicariatum ibidem, rogantes, & nihilominus " præcipientes, & firmiter injungendo mandantes, quatenus dictas Rectorias, & Vicariatus, ut " suprà distributas, præfatis Presbyteris, singulas singulis, ut præmittitur, conferre, seù de " illis, suisque Juribus, & Pertinentijs universis respectivè providere, Literasque Collationis, & Pro- " visionis absque Mora facere, & expedire, seù fieri, & expediri mandare, cæteraque desuper " necessaria præstare velitis, quoniam sic fieri volumus. Datum in Castello Nostro Dublinij " Die 4 Mensis Junij 1690, Anno verò Regni nostri Sexto.

" De Mandato Regis.
" MARQUIS d'ABBYVILLE.

XIV. De primæva nostræ *Insulæ Sanctorum*, Jure merito sic nuncupatæ, Sanctitate nonnulla nuper (*a*) obiterque dicta sunt, quibus non pigebit addidisse per extensum quæ mellifluis expressit Verbis *S. Bernardus* in Tractatu *de Vita & Rebus gestis S. Malachiæ*, ubi de *Hibernia*, Natali ipsius Solo, atque insigni ejus Monasterio *Banchorensi* (*b*) loquens, ait: " Nempè nobilissimum " extiterat antè sub primo Patre *Congallo* (*c*), multa Millia Monachorum generans, multorum " Monasteriorum Caput. Locus verè sanctus fœcundusque Sanctorum, copiosissimè fructificans " Deo, ità ut unus ex Filijs sanctæ illius Congregationis, Nomine *Luanus*, Centum solus Monas- " teriorum Fundator extitisse feratur. Quod idcircò dixerim, ut ex hoc uno conjiciat Lector, " quàm ingens fuerit reliqua Multitudo. Denique ità *Hiberniam Scotiamque* repleverunt Geni- " mina ejus, ut ea potissimùm Tempora Davidici illi Versiculi præcinuisse videantur: *Visitasti* " *Terram, & inebriasti eam, multiplicasti locupletare eam. Flumen Dei repletum est Aquis, pa-* " *rasti Cibum illorum, quoniam ità est Præparatio ejus. Rivos ejus inebrians, multiplica Genimina* " *ejus, in Stillicidijs ejus lætabitur germinans.* Et in hunc Modum cæteri, qui sequuntur (*d*). " Nec modò in præfatas, sed in exteras etiam Regiones, quasi Inundatione factâ, illa se SANC- " TORUM EXAMINA effuderunt. E quibus ad has nostras Gallicanas Partes Sanctus *Co-* " *lumbanus* (*e*) ascendens, *Luxoviense* construxit Monasterium, factus ibi in Gentem magnam. " Ajunt tàm magnum fuisse, ut, succedentibus sibi vicissim Choris, continuarentur Solemnia Di- " vinorum, ità ut ne Momentum quidem Diei, aut Noctis, vacaret à Laudibus."

Mellifluo Doctori succinit egregiè feliciter regnans Summus Pontifex *Benedictus*, inquam, XIV, in Epistola Pastorali verè aureâ, Cedroque dignâ, ad *Archiepiscopos, & Episcopos Regni Hi-* " *berniæ*, Die 15 Augusti 1741 datâ, ubi eosdem alloquens, præclare ait: " Memoriâ recolite " *S. Patritium*, Hiberniæ Apostolum nuncupatum, quem *S. Cælestinus* Prædecessor noster ad Vos " misit, cujus Apostolicæ Legationis, & Prædicationis uberrimus Fructus is extitit, ut *Hibernia*, " anteà Idolorum Cultrix, mox *Sanctorum Insula* diceretur, & esset. Recolite *S. Malachiam* (*f*) " Archiepiscopum *Armacanum*, & Legatum Apostolicum per Universam *Hiberniam*, ab *Innocentio* " II, Prædecessore nostro constitutum, cujus ingens Animarum Studium à *S. Bernardo* quasi " Coloribus expressum legimus. *Stetit Pastor intrepidus omnimodis argumentosus, quomodò faceret* " *Oves de Lupis. Monere communiter, secretò arguere, flere per singulos, nunc asperè, nunc leniter* " *convenire, prout cuique expedire videbat. Circumiens Civitatem, perquirebat anhelus, quem* " *Christo acquireret. Sed & foris Rura, & Oppida nihilominùs sæpius percurrebat, ibat, & ero-* " *gabat, vel ingratis cælestis Tritici Mensuram. Nec vehebatur Equo, sed Pedes ibat, & in hoc se* " *Virum Apostolicum probans.* Hæc *S. Bernardus.* Sêd & sinceriora percurrite *S. Laurentij*, " Archiepiscopi *Dubliniensis* (*f*), quem, Regio Sanguine ortum, Legatum Apostolicum in " *Hiber-*

(*a*) Num. v. hujus Capitis.

(*b*) Vernaculè dicitur *Benchor*, seù *Banchor*, à pulchro Monachorum Choro. *Banc* siquidem Hibernicè significat *Album*, *Choraidh* verò *Chorum*. Nunc autem passim nuncupatur *Bangor*, estque Burgus, ut vocant, Parlamentarius in *Dunensi* Agro *Ultoniæ*. Ibi porrò Rudera nonnulla antiqui Monasterij nuperrimè vidi. Quatuor duntaxàt Milliaribus distat *Villâ Novâ*, ubi olim erat Fratrum Prædicatorum Cænobium, ut dicetur Cap. ix. §. xi.

(*c*) De hoc Sancto Festum celebrant *Hiberni* Die 10. Maij, ut Num. seq. videre erit.

(*d*) *Psalmo* scilicet lxiv.

(*e*) De hoc etiam Sancto festivant *Hiberni* Die 24. Novembris, ut Loco mox citato videre erit.

(*f*) Item de hoc Sancto ut in Decreto jam jam exscribendo legere erit.

" Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis Regni Hiberniæ.

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cum sicut quædam sunt, ut inquit S. Leo Magnus, Prædecessor noster, quæ nullâ possunt " Ratione convelli, itâ multa sunt, quæ, aut pro Consideratione Ætatum, aut pro necessitate Re- " rum oporteat temperari, illâ semper Conditione servatâ, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut ob- " scura, id noverimus sequendum, quod nec Præceptis Evangelicis contrarium, nec Decretis Sanc- " torum Patrum inveniatur adversum. Eapropter Apostolica hæc S. Sedes pro paterna ergà Universos " Christifideles Benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in ijs Auctoritatem " interponere, quæ cæteroquin ad majus divini Cultùs Incrementum præscripta, aut per frigescen- " tem in nonnullis Cordibus Charitatem ad otium Luxuriamque convertuntur, aut ob Rerum ad " Vitam traducendam necessariarum Inopiam, non sine Conscientiæ angore, contemnuntur. Quo- " niam autem pro Parte vestra nobis expositum fuit, & Fraternitatibus Vestris innotuit, quod in " vestris Civitatibus, & respectivè Diæcesibus, Curæ respectivé Vestrûm commissis, adeò excre- " verunt Calamitates, & Augustiæ propter præsentium Temporum Infortunia, ut miseri illius Ha- " bitatores Incolæque, & profertim ij, qui in sudore Vultûs sui Panem comedunt, persæpissimé " coguntur, quamvis animo invito, Dies Festos negligere, operibusque mecanicis sese addicere pro " Pane lucrando, & id eo facilius contigit ob excretum Dierum Festorum numerum, ac propterea " nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportuné providere, & ut infrá, indulgere de " Benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantùm cum Domino " possumus, salutare Remedium potiùs ad æternam salutem comparandam, & humanam vitam " honestè sustentandam, adhibere, quàm per severiorem Ecclesiasticæ Disciplinæ Rigorem inopes " adducere cupimus, dictos Incolas specialibus Favoribus, & Gratijs prosequi volentes, & eorum " singulares Personas à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesias- " ticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quâvis occasione, vel Causâ latis, si qui- " bus quomodolibet innodatæ existunt, ad Effectum præsentium tantùm consequendum, Harum serie " absolventes, & absolutos fore censentes, Supplicationibus, Vestro nomine nobis super hoc humiliter " porrectis inclinati, Fraternitatibus vestris per Præsentes committimus, & mandamus, ut, veris ex- " istentibus narratis, omnibus utriusque Sexûs Christifidelibus earundem Civitatum, & Diæcesum re- " spectivè vestrarum, ut deinceps, exceptis omnibus Diebus Dominicis, necnon Natalis Domini " nostri Jesu Christi, & sequenti S. Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, " & sequenti, Pentecostes, & sequenti, ac Corporis Christi, & Ascensionis, S. Joannis Baptistæ, " ac SS. Petri & Pauli apostolorum, & Commemorationis Omnium Sanctorum, præterea quin- " que dicatis B. Mariæ Virgini Immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, " Nativitatis, & Conceptionis, necnon S. Patritij Episcopi duntaxàt, Diebus Festivis, in quibus in- " tegra maneat Præcepti Obligatio, in reliquis verò Festis, sivè per hanc S. Sedem præceptis, sivé " per Synodales earundem Diæcesum Constitutiones, sivé quamque aliâ de Causâ, etiam ex Causa " Voti per majores suos facti, quod quoad hanc Partem etiam Auctoritàte nostrâ Apostolicâ per vos " commutari volumus, præceptis præscriptisque, auditâ tamen Missâ, laboriosis suarum Artium Ex- " ercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus Conscientæ Scrupulo vacare possint, Aucto- " ritate nostrâ Apostolicâ concedatis, & indulgeatis, permittatis ac statuatis, præcipiatis, ac mande- " tis. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Constitu- " tionibus, & Ordinationibus, necnon Civitatum & Diæcesûm prædictarum, etiam Juramento, Con- " firmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs " quoque, Indultis, & Literis apostolicis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, " confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis illorum Tenores Præsentibus pro " plenè, & sufficienter expressis, ac de Verbo ad Verbum insertis habentes, illis aliàs in suo " Robore permansuris, ad præmissorum Effectum hac vice duntaxàt specialiter, & expressè de-

" rogamus

" rogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium Literarum
" Transumptis, seù Exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarij Publici subscriptis, & Sigillo
" Personæ, in Ecclesiastica Dignitate constitutæ, munitis, eadem prorsùs Fides adhibeatur, quæ
" adhiberetur ipsis Præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Ma-
" riam Majorem sub Annulo Piscatoris Die XV. Decembris MDCCLV. Pontificatûs nostri
" Anno Decimosexto.

" Pro Domino Cardinali Passionæo
" JOANNES FLORUS SUBSTITUTUS.

XVI. Ne præclaram priscorum *Hibernigenarum* Doctrinam, ac Eruditionem missas omninò faciam, expedit eas levi saltem Pede percurrere. Imprimis igitur, ab ijs *Anglos* Rationem formandi Literas accepisse, vel ipsemet *Hibernicarum* Literarum Character Testimonium exhibet, quasi Syngrapho, ut perbellè loquitur *O-Flabertius* (*p*), obtestatum. Undè *Gulielmus Camdenus*, etsi Natione *Anglus*, atque, ut nuper (*q*) vidimus, Partium Studio addictus, ab ipsamet tamen Veritate veluti coactus, dicit (*r*): " *Anglosaxones* in *Hiberniam* tanquàm ad bonarum Literarum
" Mercaturam undique confluxerunt, undè de Viris sanctissimis sæpissimè in nostris Scriptoribus
" legitur: AMANDATUS est ad DISCIPLINAM in HIBERNIAM. Et in *S. Sulgeni* Vita,
" qui antè sexcentos Annos floruit, dicitur:

" *Exemplo Patrum, commotus Amore legendi,*
" *Ivit ad Hibernos, Sophiâ mirabile claros.*

" Indeque prisci *Angli*, Majores nostri, Rationem formandi Literas accepisse videntur, quòd
" eodem planè Charactere usi fuerint, qui hodie Hibernicis est in Usu." Hæc ille.

NEDUM verò *Angliæ*, seù *Britanniæ*, sed aliarum quoque Nationum olim erat in *Hiberniam* Confluxus. Plurimas siquidem in ea Scholas fuisse, sivè, ut nunc appellamus, Academias, in quas tàm *Hiberni*, & *Britanni*, quàm *Galli*, & *Germani*, tanquàm ad bonarum Literarum Emporia, turmatim properarunt, ex probatissimæ Fidei Scriptoribus, præsertim Venerabili *Beda* (*s*), & *Alcuino* (*t*) liquidò constat.

PORRO *Hiberniæ* (ubi *S. Patritius*, à *S. Cælestino* Papa I missus (*u*), Evangelium prædicaverat) memoratus iste floridus Status incepit Anno circiter 440, duravitque ad quatuor integra Secula, quousque scilicet Varietate Temporum, Fortunæquè Vicissitudine, pessimi exterarum Gentium Invasores, *Dani* nimirùm, seù *Ostmanni* (*w*), Insulam hanc infestarent. Indè secutum est haud interruptum per binas Annorum Centurias Bellum *Hibernos* inter, & Infideles istos, non minùs eo

E Ævo

(*p*) Pag. 230.
(*q*) Num. viii. hujus Capitis.
(*r*) In sua *Britannia*, Tit. *Descriptio Hiberniæ*. Adeas Cap. vvii. Num. xlii.
(*s*) Lib. iii. Hist. Eccles. *Gentis Anglorum* Cap. iii, & xxvii; & Lib. iv. Cap. xxvi.
(*t*) In Prosaica *S. Willibrordi* Vita, Cap. iv. & Lib. ii. de Vita ejus, Carmine, Cap. i, & xxxiii.
(*u*) Confer superiùs dicta Num. viii. Lit. n.
(*w*) *Ostmanni* venerunt ex *Estonia*, quæ Septentrionalis est Provincia *Livoniæ*, olim sub *Polonis*, dein sub *Suevis*, nunc demùm sub *Muscovitis*. A veteribus *Græcis* dicti sunt *Ostiæi*, & *Ostiones*, indeque à nostris *Ostmanni* appellabantur. Cæterùm *Ostmanni Hiberniæ* alijs Nominibus vocabantur etiam *Dani*, *Norwegi*, & *Normanni*, *quod & medijs Temporibus omnibus Daniæ*, *Norwegiæ*, *Livoniæ*, *& reliquarum Borealium Gentium commune Nomen fuisse docti norunt*, inquit *Jacobus Usserius*, Archiepiscopus *Armacanus* Acatholicus, in sua *Veterum Epistolarum Hibernicarum Recensione*, ubi addit, *unum è tribus illis Fratribus, qui in Hiberniam venerunt cum Norwegiensibus suis in Galliam concessisse*, *& Francis deviatis*, *Sedes in Normannia fixisse*. *Hunc nonnulli* Rodulphum, *alij* Rollonem *vocant*, *à quo Gulielmus*, *& alij Normanni qui in Anglia regnaverunt*, *Genus deducunt*. Porrò *Dani*, seù *Ostmanni*, Hibernici ad Religionem Christianam conversi fuerant circà Annum 948, ut rectè advertit *Porterus* Pag. 103. Videsis Cap. ix. §. i. Num. i.

Ævo potentes, quàm feroces, qui *Angliâ*, *Scotiâ*, alijsque adjacentibus Regionibus subactis, *Hiberniam* continuò oppugnabant, in eaque post plerasque Populi, & Cleri Sedes, ac Ædes Sacras, Paganico Furore dirutas, Portus aliquot, maritimasque Civitates occuparunt. Ast tandem aliquandò, Cæli Munere, ista adeò diuturna Tempestas cessare incepit sub Initium Sæculi Ecclesiæ Undecimi, Anno scilicet 1014, quando *Hiberni* sub invictissimo juxtà ac pijssimo suo Monarcha, *Briano Boroveo*, vel *Boario*, seù, ut *O-Flahertius* loquitur, *Boromæo* (*x*), in celebri, & nunquam delendæ Memoriæ Prælio *Clontarfensi*, ad Littus Maris propè *Dublinensem* Metropolim, de cæsis debellatisque *Danis* gloriosum reportarunt Triumphum (*y*). Intereà autem, destructis Gymnasijs, Doctrinam, & Eruditionem deflorescere, immò & penitùs evanescere, necesse erat.

Si igitur dubitaverit aliquis, quomodò tanta Literarum Ornamenta evanuerint, ut eorum Vestigium vix ullum extet præter diruta, vel profanata Templa, atque Cænobia? Dubitare desinat. Enimverò Res humanæ minimè solent stabili consistere Gradu. Nihil prorsùs est quod non absumat Vetustas, atque Temporum Mutatio, sed maximè Bellum. Sic *Trojæ* nec Vestigium est relictum. Bellicosissima *Carthago* corruit. *Thebarum* vix extat Memoria. *Athenarum* Sapientia abolita est. Porrò *Hibernia* maximis duarum Gentium Bellis exarsit; primùm *Danorum* per quadringentos, ut præfertur, Annos; deindè *Anglorum* per Annos quingentos, & amplius, qui (*Angli*) non modò Sacram Insulam incultam reddiderunt, sed ima & summa miscuerunt, in Deum etiam, & Cælites, impias Manus inserentes. Illa itaque Hibernicæ Sanctitatis, & Eruditionis Facies pulcherrima Ferro, Flammâ, ipsorum Nationalium Excidio, universæ Insulæ Devastatione, deleta interivit.

XVII. Semper nihilominùs Catholicæ Fidei Constantia in *Hibernorum* Animis Pectoribusque enituit, nedùm sæviente memoratâ tot Sæculorum Tempestate, verùm ab Anno 1532, quando *Henricus* VIII, *Angliæ Hiberniæque* Rex, infelici Ruinâ in Schisma lapsus est (*z*). A quo Tempore ad præsens usque (si modica excipias Spatia, quibus Regina *Maria*, & Rex *Jacobus* II, Orthodoxi, seorsim regnarunt) vix ulla Natio in Fidei Causa vehementiùs fuit tentata, acerbiùs vexata, acriùs afflicta, & impetita, quàm *Hibernica*. Quid, amabò, non tentavit Hæresis sub dicto *Henrico*, atque sub *Eduardo* VI, longèque nimiùm Quadraginta Quinque Annorum *Elizabêthæ* Gubernio, immò & sub *Jacobo* I, &c? Quos non movit Lapides, qua Stratagemmata, quæ Sævitiæ Genera non excogitavit, ut Catholicos *Hiberniæ* à vera Fide abduceret, Catholicamque Religionem extirparet? Et quid effecit? Planè nihil. Non valuere enim Hæretici *Angli* Catholicorum *Hibernorum* vel expugnare Pectora, vel Constantiam, aut Vires frangere, uti nec olim potuere *Ostmanni*, & *Dani* Idolatræ per plures Annorum Centurias (*a*) *Hiberniam* superare. Atque ne veluti Parvuli fluctuantes circumferrentur omni Vento Doctrinæ, soliciti fuerunt semper Orthodoxi *Hiberni* ad Petram aspicere, ex qua excisi erant, frequensque proptereà fuit illorum ad Apostolicam Sedem Recursus. Hinc Eminentissimus Annalium Parens, Baronius ait, (*b*): *Hibernia est Christianæ Fidei tenacissima.* Et Surius (*c*): *Omnium Vicinarum Gentium Fidem excellit.* Et Flodoardus (*d*): *Omnibus vicinis Gentibus Fide præpollet.* Succinit Botius (*e*): *In Hibernia*, inquit, *non modò semper Catholica Religio perstitit, sed & indè Viri Sanctitatis Illustrissimæ prodierunt* (*f*): Atque Historia Societatis Jesu (*g*): *Intactam Catholicam Fidem, & sincerissimam ergà Romanum Pontificem Obedientiam Animo ac Voluntate Hiberni servant.*

SED

(*x*) *Brianus*, Rex *Momoniæ*, & totius *Hiberniæ* Monarcha, passim appellatus est hibernicè *Boruma*, à *Boaria Mulcta*, seù ab Annuo Tributo *Boûm*, quod à *Lageniensibus* recuperavit, ut refert *Waræus* in *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. ix, & *Harisius* Ibidem, Cap. viii. Eum porrò *Joannes Wilsonus* in suum *Martyrologium*, & *Pater Fitz Simons* in *Catalogum Sanctorum Hiberniæ retulerunt, utroque Marianum Scotum imitato*, inquit *Gratianus Lucius*, seù veriùs *Joannes Lyncæus*, in *Cambrensi everso* Pag. 305. Ab eodem nobilissima descendit *O-Brienorum* Prosapia, de qua plura opportunè dicentur Cap. ix. §. v. Adeas Cap. xvi. Num. xxix. Lit. c.

(*y*) Confer Cap. ix. §. v. Num. ii. Lit. n. & r.

(*z*) Confer Cap. xvii. Num. i.

(*a*) Videsis *Porterum*, Pag. 119.

(*b*) Ad Annum 1053.

(*c*) Ad Diem 21. Novembris.

(*d*) In *Vita S. Helani*.

(*e*) *De signis Ecclesiæ*, Lib. viii. Cap. i.

(*f*) Integrum Scriptoris hujus Elogium habes Num. viii. Capitis præsentis.

(*g*) Lib. iii. Num. xlv.

Sed præ omnibus audiendus Romanus Pontifex *Paulus* V in Diplomate alibi *(b)* exſcribendo, ubi *Hibernorum*, Perſecutionem mox referendam ſub *Jacobo* Primo Rege patientium, laudat *admirabilem Conſtantiam, quæ cum ſumma* (inquit ad eos) *veſtri Nominis Laude celebratur ab omnibus in Eccleſia.* Et eoſdem poſtmodùm alloquens, ait: *Vos elegit Dominus, ut noviſſimis atque calamitoſis hiſce Temporibus Exemplum orientis jam ab Initio Eccleſiæ ſuæ renovaretis.* Quid celebrius? Quid inſignius? Audiendus quoque feliciter regnans Summus Pontifex *Benedictus* XIV in Literis Apoſtolicis ſuo Loco *(i)* videndis, ubi memorat *noſtræ Catholicæ Nationis inter Hæreticorum Vexationes Conſtantiam.* Legendum inſuper alibi *(k)* Teſtimonium Nuntij Apoſtolici *Bruxellenſis*, poſtmodùm S. R. E. Cardinalis Camerarij, Eminentiſſimi, inquam, *Silvij Valenti-Gonzaga*, S. Congregationis *de Propaganda Fide* Præfecti, Anno 1756 defuncti.

XVIII. In Veritatis hujus Confirmationem libet in Medium afferre Teſtimonium Adverſariorum, quod apud æquos Rerum Æſtimatores maximi Ponderis cenſetur Argumentum. Ut autem id perſpectum habeat qualiſcunque Lector, moneatur oportet, defunctâ *Elizabethâ* Anno 1603, *Jacobum*, hujus Nominis *Primum*, eidem in *Angliæ Hiberniæque* Throno ſucceſſiſſe. Is Principibus omnibus Catholicis Catholicus eſſe & fore videbatur, utpotè præclariſſimæ *Mariæ Stuartæ*, Scotorum Reginæ, nunquàm ſine Laude nominandæ, Filius, indèque *Hibernigenæ* magnam in ſpem erecti, Sacras Eccleſias concinnare, Religioſorum Cœnobia reædificare, Cultum divinum Statui priſtino reſtituere cœperunt, Exuleſque turmatìm redibant, quandò ecce, novo Principe ad Regni Gubernacula accito, hæretica Pertinacia omnem adhibuit Conatum ad conterendam *Hiberniæ* Fidem, & Catholicos planè extirpandos. Prodit igitur Die 4. Julij 1605 novum Edictum, quo Miniſtri Eccleſiaſtici, & Religioſi cujuſvis Ordinis, è Regno diſcedere jubentur. Exindè detonuit Perſecutio, ſævitque nedùm in Sacerdotes, ſed & in præcipuos quoſdam Regni Proceres, omneſque alios, qui Sacerdotibus Victum ſuppeditabant. Longè tamen horribilior, & immanior Tyrannus fuit *Scotus* quidam Nomine *Andreas Knox*, Acatholicus Epiſcopus *Rapotenſis* inauſpicatò inauguratus, nactuſque à Rege Poteſtatem extinguendi in *Hibernia* orthodoxam Fidem, in ejuſque Locum hæretica Dogmata inducendi, nullum non movit Lapidem, ut omnia Sacroſanctæ Religionis Catholicæ deleret Veſtigia, omnemque Memoriam funditùs everteret. Tanti Sceleris Molitor ex *Anglia* in *Hiberniam* profectus Anno 1611, *Dublinij* Conſilij ſui, Legationiſque Rationem Proregi (qui tunc erat *Arthurus Chicheſter*, Eques Auratus. poſtmodùm Baro *Belfaſtæ*, & Comitum *Dongalæ*, in *Hibernia*, Progenitor) de More exponit. Cui Prorex actutùm ait: "Rem arduam, atque difficilem, "*Knoxe* Reverendiſſime, ſuſcepiſti. Noli exiſtimare *Hibernos* in ſua *Papiſtica* Lege pares eſſe "cum *Scotis* tuis, aut cum *Anglis* meis, Animi Mobilitate, & Inconſtantiâ. Mihi quidem mini-"mè videris eos à Papæ Partibus, Amicitiâ, Veneratione, & Legibus ſubducturus, quos *Angli* "Septuaginta & ampliùs Annos ab hac Opinione fruſtrà avertere conati ſunt. Quò magis urge-"mus, eò tenaciores, atque firmiores illi ſe gerunt. Verùm quia Juriſdictio tibi Auctoritate "Regiâ delegata eſt, feliciter Officio fungere. Quid valeas experiamur. Ego tibi non deero "*(l)*." Hæc Prorex, quibus non minùs verum quàm egregium de Conſtantia *Hibernorum* nolens volens ferebat Teſtimonium.

Neque abs Re erit, perfidum ipſiuſmet *Knoxi* Reſponſum iſtis ſubnectere: "Finem, Excel-"lentiſſimè Prorex, forſan laudabis. Ego ſciam Obſtinationem eorum egregiè excipere, & afficere. "Dignis Pœnis efficiam, ut nequiſſimi Papiſtæ mei ſemper meminerint, unoque Ore Papam, "ejuſque Superſtitiones diris Imprecationibus proſequantur. Mediciniam abhibebo longè acer-"biorem quàm hactenùs experti ſunt, quam cum videris, cæteras fuiſsè blandiſſimas, atque ſua-"viſſimas non inficiaberis." Mox Truculentiâ, quam Animo machinabatur, fretus, Edicta promulgari fecit crudelia, quæ per extenſum alibi exhibebo *(m)*; atque Acatholicis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quod in Regia Secta, ſuiſque Dogmatibus propagandis adhuc ſegnes fuerint, gra-

F 2 viter

(b) Cap. xvii. Num. xxv.
(i) Cap. xii. §. ii. Num. xiii.
(k) Cap. viii. Num. xvii.
(l) Aliud ejuſdem Proregis, & aliorum Heterodoxorum Teſtimonium de invicta *Hibernorum* Conſtantia, videbis Cap. XVII. Num. xxiii. & ſeq.
(m) Cap. xvii. Num. xv.

viter reprehendit, & quo in posterum vigilantiores sint, eis Pænas irrogavit Pecuniarias. Quatuor Acatholici Archiepiscopi, Convitijs correpti, Damnisque coerciti, *Dublinium* convenere, ibique rigorosissima quædam Decreta (*n*) Episcopis Suffraganeis injungenda, & ab omnibus servanda faciunt, ad eaque exequenda Jurejurando se adstringunt. *Exinde currebant*, inquit Scriptor Anonymus (*o*), *per Oppida, Vicos, Campos Commissarij Delegati inquirentes Hibernos in Causa Religionis, Minas, & Terrores circumferebant, Orthodoxorum tamen Numerus sub omni Grandine crevit.*

XIX. Tandem autem, advenientibus *Cromuellianæ* Usurpationis (*p*) Tempore ex *Anglia* novis Heterodoxorum Colonis, ac postmodùm eodem Pretio venditis Lupi, & Religiosi Capitibus (*q*), eâdem Mercede utriusque Interfectori publicis Magistratum Edictis promissâ, iisdem etiam Armis, iisdemque Venatoribus utroque conquisito; Episcopis, Vicarijs Generalibus, Decanis, alisque Dignitarijs, ac Regularibus omnibus universali Exilio e Regno ejectis Anno 1698, Pœnâ Mortis, si unquàm redirent, plectendis (*r*); excusis Anno 1703 per Generalia Regni Comitia *Dublinensia* Actis, ut vocant, *Parlamentarijs*, seù Legibus, quibus sancitum est, quod Catholicorum Nemo capax esset Officij cujusvis civilis, legalis, aut militaris, ità quod nequeat Militem Gregarium, immò nec Satellitem agere; quod Nemo eorum Terrarum, aut quarumcunque Rerum immobilium, seù stabilium, adiret Hæreditatem, quoties ejusdem Domus possit haberi *Protestans*; quod Filius Fidem Catholicam abjurans statìm adiret Hæreditatem, & Patrem Catholicum constitueret merum Pensionarium; quod, defuncto Patre Acatholico, Filius Catholicus succedere non posset, sivè in Titulo honoratio, sivè in Re familari; quod, defuncto Patre Catholico, si Filiorum nullus *Protestanticam* Sectam solemniter amplectatur, quæcunque Bona post eum relicta inter eos æqualiter dividerentur; quod nullus Catholicus capax esset Emptionis Terrarum, aut quarumcunque Rerum stabilium, vel Emphyteusis, vel similium Oppignorationis; quod neque posset Agros, Domosve conducere ultrà Annos Triginta Unum; quodque si Catholici hisce Legibus contravenerint, Res empta, vel conducta, quoad Utilitatem Conductori provenientem, cederet Delatori (*s*). Tandem, inquam, hisce de Causis Catholicorum Copia grandis sensim in *Hibernia* decrevit, ità ut Anno 1731 factâ Animarum Computatione in singulis Quatuor Regni Provinciis, Alphabetico Ordine notatis, sequens editus fuerit Catalogus, qui nedùm in Temporis illius *Almanachis*, ut vocant, sed in quibusdam etiam tritis Libris, nominatim in eo (*t*), cui ex Anglico Latinus Titulus, *Gentil-Hominis Horologium*, legitur in hunc Modum:

Nomina Provinciarum.	Numerus Protestantium.	Numerus Papistarum.	Numerus Utrorumque.
CONACIA	21604	221780	243384
LAGENIA	203087	447916	651003
MOMONIA	115130	482044	597174
ULTONIA	360632	158028	518660
Numerus totalis.	700453	1,309768	2,010221

Papistæ excedunt *Protestantes* Numero - - - - - - - - - - - - - - 609315
Numerus superiùs recensitus (*u*) Animarum Anno 1752 juxta Almanachum - 2317584
Numerus totalis Papistarum & Protestantium Anno 1731 - - - - - - - 2010221
Superest Numerus 0307163

Ex

(*n*) Cap. xvii. Num. xv.
(*o*) *Coloniæ* impressus 1617, §. iv.
(*p*) Confer Cap. xvii. Num. xxxviii.
(*q*) Adeas Cap. xvii. Num. ci.
(*r*) Adeas Cap. viii. Num. ii, & Cap. xvii. Num. cxii.
(*s*) De Legibus istis datâ Operâ dicetur Cap. xvii. Num. cxiii.
(*t*) Pag. 59.
(*u*) Num. xi. hujus Capitis.

Ex quibus omnibus liquet, vel hoc Numero (307163) crevisse Numerum Animarum ab Anno 1731 ad 1752, vel si idem fuerit utroque Anno Numerus dicendum est, istum (307163) esse aliorum Sectariorum, atque Infidelium, seù Acatholicorum Numerum, putà Arianorum, Anti-Trinitariorum, Præadamitarum Independentium, Bradlianorum, Hugottorum Tremulantium, seù *Quakerorum*, Judæorum, &c, non autem Presbyterianorum, seù rigidorum Calvinistarum, qui in *Ultonia* maximo Numero alios quoscunque excedunt: Quippè certo certius est, eos sub *Protestantium* Nomine comprehendi; enimverò *Protestantes Dissentientes* se vocari gestiunt, sicque in quibusque legalibus Scriptis exprimuntur.

Cæterum ab Anno 1731 Catholicorum Numerum decrescere Opus est, non solùm ob mox recensitas Leges, quæ fragiles Homines, fodere non valentes, mendicare erubescentes, à vera Fide abire quodammodò cogunt, sed etiam proper recentiorem, Anno 1735 in Comitijs Generalibus Regni, seù *Parlamento*, conditam (*w*), quâ cautum est, ut nedùm Judices, Advocati, & Procuratores, ut priùs sancitum fuerat, verùm & Agentes Causidici, immò & puri putique Amanuenses, seù Copistæ, sint *Protestantes*, seù, ut meliùs dicam, Acatholici, satis enim est, ipsos non esse *Papistas*, ut loquuntur, tametsi Deistæ sint, aut Athei. Insuper novissimè ex *Parlamento* prodijt Lex Scholas statuens *Diplomaticas*, ut vocant (*x*), id est Regijs Patentibus fundatas, apud quas Filij omnes Catholicorum (nullatenùs verò Acatholicorum) qui præ Paupertate alere eos, & erudire nequeunt, conscribi compelluntur, ubi Protestantica Dogmata usque adeò sugunt, ut, Experientiâ jam Teste, Catholici Nomen Odio plusquàm Vatiniano execrentur. Quo factum est, ut cum priores Leges corruperint singulatìm Divites, ista vel ipsos Pauperes turmatìm illaqueet.

XX. Superest tandem, ut, pro Complemento Prælminaris hujus Capitis, nonnihil de temporali *Hiberniæ* Gubernio dicam. Hæc igitur Insula, amplissimum quondam Regum Theatrum, Monarchas, seû Reges absolutos, Centum Octoginta Novem, ab Anno nempè antè Christum natum 1569, ante Urbem conditam 700 circiter, ad Annum à Virginis Partu 1172 supremo Sceptro insignivit, quorum quidem Regum Centum Triginta Quinque Ethnici erant, & Quinquaginta Quatuor Christiani (*y*). His suberant Reges, qui Provincijs Quinque partitis (*z*) præsidebant; & sub istis variarum Ditionum in suis respectivè Provincijs Reguli, quibus parebant Tricenariarum Dynastæ, quos *Taisios* appellabant. Non absimili Formâ, ut observat *O-Flabertius* (*a*), in Hierarchia Ecclesiastica, Primas Archiepiscopis, isti Episcopis, hi Presbyteris præsunt. Hinc *Regis* Denominationem Nostri, duplici acceptantes Sensu, Monarcham eâ Natione strictè designabant, quem *Regem Hiberniæ*, aut *Supremum Regem*, seû *Regem Regum*, dicebant. Proceres verò, seù Præsides Provinciarum, earundèm *Reges* appellabant, tatè sumptâ scilicet Derivatione *Regis* à *regendo*. Eodemque Sensu, in S. Pagina passim accepto, qui unius Provinciæ Ditionibus præerant, *Reguli* vocabantur. Apud nos porrò *Taisius*, seù *Dynasta*, idem est in Sensu literali ac *Capitaneus*, Officio & Honore conveniens cum prisco *Thano* Anglosaxonico, cujus Sensus literalis idem est ac Minister, qui posteà exotico Nomine *Baro* dictus est à *Normannis*, ut & *Centuria*, aut *Centreda*, nostram Tricenariam valens, nuncupata est *Baronia*. Cæterùm etsi apud Veteres *Hibernos* Ducum, Comitum, & Baronum Tituli non fuerint, si tamen Rem ipsam hisce Titulorum Vocibus designatam perpendas, nullum prorsùs invenies Discrimen inter has, & memoratas Dignitates, à prima inter Nos Regum Institutione traductas. Quid enim aliud referunt Provinciarum *Reges* sub Monarcha, quàm *Duces*? Quid Ditionum *Reguli*, quàm *Comites*? Aut quid Tricenariarum *Dynastæ*, quàm *Barones*? Olim siquidem in Imperio Romano, & alibi, Comites Ducibus quibusdam, & Comitibus Barones subditos fuisse cuipiam accuratas versanti Historias notissimum est.

XXI. Anno

---

[w] Adeas Caput xvii. Num. cxvi.
[x] Anglicè *Charter-Schools*.
[y] Videtis *O-Flabertium*, Pag. 27.
[z] Recole superiùs dicta Num. x. Pag. 13.
[a] Pag. 27.

XXI. Anno autem Christi 1172 Regnum *Hiberniæ* in se divisum (*b*) Juris *Anglorum* factum est, *Henrico* II illud personaliter invadente, atque Palatium Regium *Dublinij* (*c*) constitutente, cui plures in eo Reges Fidelitatem jurarunt, ipseque *Rodericus O-Connor*, Rex *Conaciæ*, & totius *Hiberniæ* tunc Monarcha (*d*), ad *Shananum* usque pervenit Flumen, ubi *Hugo de Lacy*, & *Gulielmus de Burgo*, Filiùs *Adelmi*, indèque vernaculè dictus *Fitz Adelm*, (*e*), Vice prælibati *Henrici*, tanquàm Legati Homagium, atque Tributi annui Stipulationem ab eo recepere. Plerique etiam alij, partìm subacti Vi, partìm coacti Metu, *Henricum* in Dominum susceperunt; sicque Regibus *Angliæ* accessit ille Titulus, quo *Domini Hiberniæ* imposterum appellati sunt (*f*), in suis etiam Diplomatibus. Aliqui tamen apertè restiterunt, & quidem ex præcipuis Insulæ Magnatibus, qui *Henrici* Imperio nec Sponte suâ voluerunt se submittere, nec ab eo, tametsi Armis impetiti, subjugari poterant (*g*). In perplexo hoc Statu mansit *Hibernia* usque ad Tempora *Henrici* VIII, qui ob Titulum *Defensoris Fidei*, ab Apostolicâ Sede impetretatum, *Hibernorum* Animos ità captivavit, ut pleniori Jure, quàm Antecessores sui, in ea dominabatur. Hinc, adhuc etiam post ipsius Schisma, denunciatus fuit *Hiberniæ Rex* in Generalibus Regni Comitijs *Dublíniensibus* Anno 1541, ubi insuper declaratum erat, ipsum *Henricum*, & Prædecessores ejus, etsi Titulo tenùs *Dominos* duntaxàt Hiberniæ, *regalem* tamen & Præeminentiam, & Auctoritatem habuisse.

Memoratus porrò Rex *Henricus* VIII, ut obiter dicam, primò magnanimus, atque literatus, novum Rerum civilum, & bellicarum Gloriæ addidit Decus, cùm adversùs *Lutherum*, post Hominum Memoriam Hæresiarcham petulantissimum, pro Summa Religionis Catholicæ Opusculum edidit, Pietatis & Eruditionis plenum, propter quod mox recensitum *Defensoris Fidei* Titulum Anno 1521 Pontificio *Leonis* X Diplomate promeritus est. Sed posteà, proh Pudor! Rex iste infelix, effrenatissimæ Libidinis, atque nefariæ Cupiditatis Æstu abreptus, eâdem Manu Librum scripsit pessimè consarcinatum, in quo Sacrosanctam Christi Ecclesiam Probris omnibus, ac Ludibrijs affecit, & in Romanum Pontificem, cui vehementer iratus erat, quemque Cane pejus & Angue odiebat, utpotè reprobantem Divortium ejus à legitima Uxore *Catharina*, secundasque cum *Anna Bolena* Nuptias, Vim omnem inauditæ Acerbitatis effudit. Deinceps in Catholicos omnes, qui eum tanquàm Supremum Statûs Ecclesiastici in *Anglia* & *Hibernia* Caput agnoscere detrectabant, crudeliter sævijt, eorumque plures Morte affecit. Cùmque Sacra omnia susque deque misceret, Divis

(*b*) Legesis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c.

(*c*) *Waræus* in Annalibus *Henrici* II. ad A. 1172.

(*d*) Videsis Cap. ix. §. xvi Num. ii Lit. i.

[*e*] Legesis Cap. ix. §. viii. Num. iv. Lit. x.

(*f*) Nonnisi *Domini Hiberniæ*, ipsis etiam in Diplomatibus Regijs, & Edictis, nuncupati sunt *Angliæ* Reges ab *Henrico* hoc II usque ad *Henricum* VIII, cui Comitia Regni Dublinij habita Die 13. Junij 1541 Titulum dedere *Regis Hiberniæ*, huncque Titulum confirmavit *Paulus* IV. Pontifex Maximus, speciali Diplomate, ad *Mariam* Reginam *Angliæ* dato VII. Idus Junij 1555. Cæterùm Historicis notum est, in qua Veneratione Titulum *Domini*, soli Deo verè proprium, habuerunt Veteres *Romani*. Id testatur Nummus aureus *Constantini* Magni Imperatoris, in hunc Modum inscriptus: *Felicitas perpetua auget Rem Domini Nostri*. Insuper Nummus æreus *Magnentij*, item Imperatoris, sic inscriptus: *D. N. Magnentius P. F. Aug.* atque hoc confirmat illud *Luciani Cordubensis*, Lib. v.

Numque omnes Voces, per quas jam Tempore tanto
Mentimur DOMINIS, hæc prima reperit Ætas.

(*g*) Tametsi Reges *Angliæ*, quotquot fuerunt usque ad *Henricum* VIII, ipseque *Henricus* VIII, nullum Sanguinis Jus habuerint ad Coronam *Hiberniæ*, secùs tamen *Anglorum* Reges à *Jacobo* I inclusivè, quem *Gratianus Lucius*, seù veriùs *Joannes Linceus*, Archidiaconus *Tuamensis*, ac Vicarius Apostolicus *Alladensis*, accuratissimus Ævi Superioris Scriptor (in *Cambriensi Everso*, Cap. xxvii) per triplicem Lineam, & ascendentes Gradus ad *Herimonem* deducit, *Milesij*, Regis *Hispaniæ* [confer. Num. vi. hujus Capitis] Filium, incipiens scilicet à *Maria Stuarta*, æternæ Memoriæ Reginâ, prælibati *Jacobi* Matre, sursùm ad *Fergusium*, ac deinceps ad Regium *Hiberniæ* Satum; secundò à laudata *Maria* ad *Lageniæ* Reges per *Evam O-Cavanagh* ultimi Regis unicam Filiam, Comiti *Pembrochiæ* Matrimoniò junctam; tertia ad Reges *Momoniæ*. Hinc trium Regnorum *Angliæ*, *Scotiæ* & *Hiberniæ*, Regius Sanguis in unum *Jacobum Primum* coibat. Et Nota obiter, Francorum Legem *Saliquam* [à Particulis *si*, & *aliqua* sic dictam, id est, istis incipientem Verbis: *si aliqua Fæmina* &c.] Fæminas à Corona excludentem, in *Britannicis* hisce Regnis haud vigere.

Divis Cælo receptis Bellum indixit, dùm *S. Thomam*, olim *Cantuariensem* Archiepiscopum, à tot jam centenis Annis denatum, tanquàm læsæ Majestatis reum ad suum Tribunal citare, appensis Citationis Literis ad Sepulchrum ejus, in ipsumque, in Judicio non comparentem, tanquàm in contumacem, & perduellem, sententiam dicere (*b*), Nomen è Kalendario expungere, Memoriamque penitùs damnare, Ossa Igni, Cineres Fluvio, Templi Ornamenta Fisco Regio addicere ausus est. Ab isto igitur *Henrico* VIII, in Sceleribus, Ecclesiæ Romanæ Contemptu, & in Catholicorum sævissima Persecutione obdurato, omnes omnium Hæresum Errores, *Magnam Britanniam*, & *Hiberniam* usque in hodiernum Diem infestantes, Originem trahunt.

XXII. Ut autem eò revertatur undè digressa est Oratio, utque præliminari huic Capiti, quod sensim sine sensu excrevisse jam video, Finis incunctanter imponatur; quandoquidem Gubernium *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* non sit purè monarchicum, idcircò Potestas legislativa non est in solo Rege, sed eam cum Rege divisam habent Generalia Regni Comitia, quod *Parlamentum* vocant. Parlamentum porrò in duas dividitur Aulas, seù (ut *Anglis* loqui placet) *Domos*, superiorem nempè & inferiorem. In superiori Aula, quam *Domum Dominorum* appellant, Suffragium habent Archiepiscopi, Duces, Marchiones, Comites, Vicecomites, Episcopi (*i*), & Barones, qui omnes Jure Suffragij cum respectivis suis Dignitatibus, à Rege primitùs collatis, hæreditario Modo potiuntur, Archiepiscopis, & Episcopis duntaxât exceptis. Olim autem, antè prætensam scilicet Ecclesiæ Reformationem, Abbates Infulati Loca in hac *Domo Dominorum* habebant. In Inferiori verò Aula, quæ vulgò *Domus Communium* nuncupatur, nulli sedent nisi qui à suis respectivè Comitatibus, Civitatibus, aut Oppidis, seù potiùs Municipijs, sivè *Burgis Corporatis* (*k*), ut vocant, eliguntur. Enimverò quilibet Comitatus mittit ad Parlamentum duos Repræsentativos, seù *Membra*, ut loquuntur *Angli*, idemque præstat quælibet Civitas, quilibetque Burgus, necnon & Academiæ *Oxoniensis*, & *Cantabrigensis* in *Anglia*, ac *Dubliniensis* (*l*) in *Hibernia*.

Siquidem nedùm *Londini* sedet *Parlamentum* pro Regno *Magnæ Britaniæ*, id est, *Angliæ*, & *Scotiæ* (*m*), sed etiam *Dublinij* pro Regno *Hiberniæ*. In *Hibernia* autem non sunt impræsentiarùm Duces, aut Marchiones, subindèque in *Domo Dominorum* præter Archiepiscopos Quatuor, & Episcopos Octodecem, non sedent nisi Comites, Vicecomites, & Barones. Elabênti Anno 1756 adsunt Comites Quadraginta Duo, Vicecomites Quadraginta Quinque, & Barones Triginta Octo. Hinc Proceres omnes tàm Spirituales quàm Temporales, Suffragij Jure (nisi Catholica obstet Religio), in *Domo Dominorum* potientes, sunt Numero Centum Quadraginta Septem. Dixi tamen, *nisi Catholica obstet Religio*, Septem namque sunt Proceres Temporales, qui ob Orthodoxam, quam palàm profitentur, Fidem, à Jure Suffragij in *Parlamento* ferendi suspenduntur, Duo scilicet Comites, Quatuor Vicecomites, unusque Baro, nimirùm; Dillon, Comes de *Roscommon*; *Talbot* Comes de *Waterford*, & *Wexford* (in *Anglia* Comes *Salopiæ*, vulgò *Shrewsbury*, & quidem Comes ibi Primoris), *Taaffe*, Vicecomes *Taaffe* de *Corran*; *Mollyneux*, Vicecomes de *Maryborough*; *Fairfax*, Vicecomes de *Emely*; *Barnewall*, Vicecomes de *Kingsland*; & *Butler*, Baro de *Cahir* (*n*). Cæterùm in *Domo Communium* sunt Ter Centum Membra, *Dublinij* scilicet, *Londini*

(*b*) Ità constat ex Monumentis Authenticis, atque ex *Pauli* III Diplomate = *Redemptor Noster* = dato VI. Kal. Januarij 1538, quod legere est in *Bullario Romano*, Tom. i. Pag. 708.

(*i*) Juxtà *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Leges Episcopi in Parlamento sedent veluti Barones, adeoque solos Barones præcedunt. Archiepiscopi verò sedent ibi veluti Duces, adeoque & Duces præcedunt. Proceres quippè Temporales Proceribus Spiritualibus ejusdem Gradûs Loca cedunt.

(*k*) Non omnè Oppidum est *Burgus Parlamentarius*, ut vocant, sed Municipia duntaxât, id est, Oppida quædam selecta per Regia Diplomata, quæ *Burgi Corporati*, (hoc est, sociat) nuncupantur.

(*l*) De Academia *Dubliniensi* Sermo erit Cap. ix. §. i. Num. x.

(*m*) Olim *Edinburgi* aderat Parlamentum pro *Scotia*, sed ab Anno 1706, quo ex *Anglia* & *Scotia* unum coaluit *Magnæ Britanniæ* Regnum, non est nisi unum Parlamentum, quod *Londini* sedet pro utroque sic geminato Regno. *Hibernia* verò adhuc manet Regnum distinctum, adeoque & distinctum habet Parlamentum.

(*n*) Animadvertas velim, hic Loci Sermonem esse duntaxât de Proceribus illis, qui in Regesto Feciali *Regis Armorum*, atque *Almanachis*, ut vocant, Privilegiatis, conscripti etiamnùm manent. Cæterùm alij sunt, qui passim vocari solent Proce-

res

Londini vero Quingenta Quinquaginta Octo, è quibus Quadraginta quinque sunt pro *Scotia*, reliqua verò pro *Anglia*. Prorex *Hiberniæ* Regem, ut par est, in *Parlamento* repræsentat, atque, non secús ac Rex, sanctiora, seù secreta habet Consilia Statûs pro arduis gravioribusque Regni Negotijs expediendis. Neque ullus planè in *Europa* Prorex proximiús accedit ad Dignitatem Regis quoad Jurisdictionem, Auctoritatem, Præeminentiam, & numerosum Comitatum, ac Apparatum, ut Advenæ, atque Scriptores, nominatìm *Camdenus*, *Gordanus*, & *Salmon*, Natione *Angli*, passìm referunt (*o*).

Dublinij, Regnì *Hiberniæ* Civitatis Metropoliticæ, quatuor sunt Fora Judiciaria, seù Tribunalia, nempè *Cancellaria*, *Bancus Regis*, *Bancus Communium Placitorum*, & *Scaccarium*, sivè *Fiscus Regius*. Insuper bis quotannis habentur in Universo Regno Comitia Provincialia Juridica, sui Consessus Judicum, vulgò *Assisæ*. Quadragesimali siquidem & æstivo Temporibus Judices per singulas circuiunt Provincias, Forumque agunt in Civitatibus, seù Oppidis Capitalibus, singulorum Comitatuum. Adsunt ulteriús in singulis Comitatibus *Irenarchæ* (vulgô nuncupati *Justitiarij Pacis*, quia ad fovendam Pacem constituuntur), qui quater in Anno pro Tribunali sedent, indeque Consessus eorum *Quaternæ Sessiones* passìm appellantur. Sed in Rebus Hibernicis jam satis expatiatus sum, plura alibi datâ Operâ dicturus tàm de Regni hujus Statu â Tempore *Jacobi* II, Regis Catholici, ad præsens (*p*), quàm de Legibus, Edictis, & Persecutionibus Gubernij Acatholici in Clerum Populumque Catholicum latis, promulgatis, & motis à Tempore Regis *Henrici* VIII (*q*).

---

res Temporales, etsi à Gubernio Acatholico omnibus Juribus, Privilegijs, ipsisque Procerum Titulis spoliati sint. Eorum porrò Antecessores sub Rege *Jacobo* II, aut proximè antecedentibus Monarchis, omnibus Procerum Prærogativis potiti sunt, eosque in Libris istorum Temporum, qui passim circumferuntur, legere est. Tales sunt: *Talbot*, Dux de *Tyrconnell*; *O-Brien*, Comes de *Thomond*; *O-Neil*, Comes de *Tyrone*; *O-Donnel*, Comes de *Tyrconnell*; *Plunkett*, Comes de *Fingall*; *Mac-Carty*, Comes de *Clancarty*; *Sarsfield*, Comes de *Lucan*; *Preston*, Vicecomes de *Gormanston*; *de Rupe*, seù *Roche*, Vicecomes de *Fermoy*; *Dillon*, Vicecomes *Dillon* de *Costello-Gallen*; *Magenis*, Vicecomes de *Iveagh*; *Sarsfield*, Vicecomes de *Kilmallock*; *O-Dempsey*, Vicecomes de *Clanmalier*; *Butler*, Vicecomes de *Galmoy*; *O-Brien*, Vicecomes de *Clare* (qui nunc in *Galliarum* Copijs florens, Comes insimul est de *Thomond)*; *de Burgo*, seù *Burke*, Vicecomes de *Galway*, qui in Prælio de *Aghrim* occisus fuit, nullam post se relinquens Prolem masculinam; *Brunus*, seù *Browne*, Vicecomes de *Kenmare*; *Mac-Carty*, Vicecomes de *Mount-Cashel*; *Cheevers*, Vicecomes de *Mount-Leinster*; *Fleming*, Baro de *Slane*; *Plunkett*, Baro de *Dunsany*; *Plunkett*, Baro de *Louth*; *Butler*, Baro de *Dunboyne*; *Barnewall*, Baro de *Trimelston*; *de Burgo*, Baro de *Castleconnell*; de *Burgo*, Baro de *Brittas*; *Maguire*, Baro de *Inniskillen*; *de Burgo*, Baro de *Bophin*, qui postmodùm Comes evasit de *Clanrickard*; *Nugent*, Baro de *Riverston*.

(*o*) *Camdenus* in *Descriptione Hiberniæ*; *Gordanus* in Grammatica Geographica, Pag. 221; & *Salmon* in *nova Grammatica Geographica*, & *Historica*, P. 333.

(*p*) Cap. vii, per totum.

(*q*) Cap. xvii. á Num. i.

CAPUT

CAPUT SECUNDUM.

De Institutione, & Nomenclatura *Fratrum Prædicatorum*, primoque eorum Adventu in *Hiberniam*.

SUMMARIUM.

I. *Prætermittuntur Elogia Ordinis Prædicatorum, à* S. Dominico *ad debellandam* Albigensium *Hæresim, & adversùs omnes Fidei Hostes instituti; & ab* Innocentio III *Anno* 1215 *approbati; atque ab* Honorio III *Anno* 1216 *confirmati. Analogia* Hiberniam *inter, & Ordinem Prædicatorum.*

II. *Nonnihil de* Tertio Ordine S. Dominici, *deque Sacræ Inquisitionis Officio, necnon de Sacrosancto Beatissimæ Deiparæ Rosario, deque etiam Magisterio Sacri Palatij Apostolici, & Secretariatu Sacræ Congregationis* Indicis.

III. *Fratres Prædicatores possunt habere Ecclesias Parochiales. Cur Prædicatores dicti?*

IV. *Sunt veri Canonici Regulares. Aliqua obiter de* Theatinis, & Jesuitis.

V. *Fratres Prædicatores ab Incunabulis Ordinis in* Hiberniam *properarunt. Quo autem Tempore, una non est Scriptorum Sententia.*

VI. O-Heynus, *græcâ Fide asserens, Ordinem Fratrum Prædicatorum in* Hibernia *antè Dormitionem* S. Dominici, *per* Deriensis *Cænobij Fundationem plantatum, refellitur ex Veteri M. S. apud* Waræum, & Echardum, *ubi sigillatim indigitantur Viginti Duo Cænobia antè* Deriense *extructa in* Hibernia.

VII. *Quoad Antiquitatem Conventuum* Hiberniæ Dominicanæ, *alijs Momentis præferendum Vetus istud M. S. apud* Waræum *ex Præscripto Capituli Generalissimi* Romæ 1644.

VIII. Fontanam, Malvendam, *aliosque probabiliter, aut subdubitanter autumantes, ipsummet* S. Dominicum *in* Hiberniam *advenisse, vel per Fr.* Reginaldum *dedisse Literas ad Principem* O-Donnellum, *perstringit* Alemandus.

IX. *Alter in* Hibernia *Sanctus, Nomine* Dominicus, *aliàs* Modomnocus, *à quo* Domus Domini, *seù* Domus Dominici, *fundata. Nota de Apibus, mox laudatum* S. Dominicum *ex* Cambria *in* Hiberniam *comitantibus.*

X. *Neque Literas Autographas memoratas, neque earum Exemplar, quantumvis informe, aut imperfectum, reperire est. Aliæ circumferuntur Literæ* S. Dominici Gusmani *ad* Milonem de Bermingham, *Cænobij* Athenriensis *Fundatorem. Nonnihil obiter in Nota de Familia* Brunorum *de* Neal.

XI. *Rectiùs quadrare videtur Tradito* Berminghama *quàm* O-Donnella.

XII. *Neutra Traditio, aut circà Literas S. Patriarchæ* Dominici, *aut circà personalem ipsius in* Hibernia *Præsentiam, certo aliquo, ne dicam probabili, Fundamento innititur. Apologia texi potest ex* Waddingo. Hibernia Dominicana *senior est* Franciscanâ.

XIII. *Liquet ex* Lodgæo, *insigni bujus Ævi Scriptore, Fratres Prædicatores in* Hiberniam *adductos fuisse à* Mauritio Geraldino, *Barone* Ophaliæ, *ac Prorege* Hiberniæ.

XIV. *Qui etiam verisimiliter Auctor fuit Cisterciensibus Monachis, ut* Dubliniense *Cænobium Ordini Prædicatorum donarent.*

XV. *Concluditur, certo certius constare, Ordinem Prædicatorum in* Hibernia *Anno* 1224 *plantatum. Quo autem Anno advenerint in* Hiberniam *Fratres Prædicatores, incertum, probabiliter tamen circà Annum* 1221, *atque vero verius ex* Anglia, *ex qua trajecit Fr.* Reginaldus, *postmodùm Archiepiscopus* Armacanus.

XVI. *De* Anglia, *ceù speciali Ordinis Provincia (cujus Pars erat* Hibernia Dominicana *usque ad Annum* 1484) *baud pauca, Elogio digna, obiter breviterque memorantur.*

I. QUEMAD-

I. QUEMADMODUM *Hiberniæ Dominicanæ* Historiunculam elucubraturus, quædam Capite Superiori de ipsomet *Hiberniæ* Regno præfabar, ità æquum consentaneumque planè foret nonnihil Capite præsenti recensere de ipsomet *Dominicano* Ordine, quem tamen, ne quis existimet, me nimis assentandi palpandique Studio, à quo semper magnoperè abhorrui, hìc Loci laudandum suscepisse, benè multa consultò reticebo, quæ eundem præclarum Ordinem, de Ecclesia Dei optimè meritum, commendare possent. Missos propterea faciam Quatuor Sanctissimos Pontifices, quorum Duo Cælitûm Albo adscripti sunt, Quinquaginta tres doctissimos Cardinales (è quibus ipse vidi Septem, quorum primus evasit *Benedictus* Papa XIII), innumeros Archiepiscopos, & Episcopos, Doctrinâ, & Pietate claros, quos celeberrimus hic Ordo dedit Ecclesiæ. Prætermitto Elogia, quibus Romani Pontifices hunc Ordinem, ac plures ex Alumnis ejus, Sanctorum, & Beatorum Fastis adscriptos, laudarunt sæpiús, ac prædicarunt. Nihil dicam de Peritia Scriptorum ejusdem Ordinis, de tot Libris, quos de omnium Disciplinarum Rebus ediderunt, & de illorum in istis tractandis Eloquentia, solidâ Eruditione, atque Linguarum, maximè *Græcæ* & *Hæbraicæ*, Notitia. Nihil de illorum Coryphæo, *S. Thomâ Aquinate*, Doctore Ecclesiæ Angelico.

SUFFICIAT igitur paucis referre, *S. Dominicum*, ex nobilissima juxtá & splendidissima *Gusmanorum* Stirpe *(a) Calarogæ* in *Hispania* Anno 1170 natum, dûm, *Oxomensis* Ecclesiæ Canonicus Regularis, in debellanda *Albigensium* Hæresi apud *Tolosates* Regni *Galliarum* plurimùm laboraret, voluisse firmissimam adversùs Hæreses erigere Arcem, & Sacrosanctam Ecclesiam contrà omnes Fidei Hostes perpetuo munire Præsidio. Eapropter Fundamenta jecit Ordinis Prædicatorum, quem *Baronius* appellat *illustre Sanctorum Seminarium*, quemque propterea *Hiberniæ*, nuncupatæ dudùm, ut ex superiùs dictis *(b)* liquet, *Insulæ Sanctorum*, haud incongruenter assimilare possumus.

II. PRÆTER Sacræ *Inquisitionis* Munus, ut obiter dicam, quod cum Ordine Prædicatorum cæptum, *S. Dominicus* invictâ Constantiâ, atque infatigabili Zelo in Hæreticos *Albigenses* exercuit, (quo Munere etiamnùm varijs in Locis funguntur Fratres Prædicatores, ipseque Commissarius Generalis *S. Officij* in Urbe semper est Dominicanus) Ordinem instituit *Militiæ Jesu Christi*, eo potissimùm Fine, ut illi, qui huic Ordini erant adscripti, Hæreticos coercerent, Ecclesiæ Jura, Libertatem, Immunitates, & Bona ab Hæreticorum Furore, & Invasione vindicarent, ac strenuè tuerentur. Verùm mortuo *S. Dominico* Anno 1221, & exterminatis penitùs Hæreticis *Albigensibus*, cùm Ordo iste haud ampliùs necessarius videretur, mutato Nomine, & Instituto, dictus est *Ordo Fratrum & Sororum de Pœnitentia S. Dominici*, passìmque nuncupari solet *Tertius Ordo S. Dominici*, comparativè scilicet ad Ordinem Fratrum Prædicatorum, qui *primus*, & Ordinem Sanctimonialium, qui *secundus*, aptissimè appellari possunt *(c)*, haud paucis Privilegijs à S. Sede Apostolica exornatus.

OPPOSUIT insuper *S. Dominicus* Impietati Hæreticorum *Albigensium* novam à se institutam Devotionem recitandi *Rosarium* B. Virginis Deiparæ, quam suis Alumnis ità propriam esse voluit, ut Sapientissimus Doctor *Martinus Navarrus* non dubitet asserere, Rosarium *Patrimonium esse Ordinis Dominicani.*

CÆPIT item cum Ordine Fratrum Prædicatorum Magisterium Sacri Palatij Apostolici, quod primus exercuit *S. Dominicus*, qui *Romæ* existens, cùm animadverteret, quotidiè occupatis cum Summo Pontifice Cardinalibus, eorum Familiares in Aula Nugis Tempus terere, vehementer indoluit, monuitque *Honorium* Papam III, turpe, & damnosum esse, Tempus à tanta Multitudine in Ludos, ac Res vanissimas absumi, sibique utile futurum videri, si, dùm Cardinales cum eo Ecclesiæ Negotia tractarent, quispiam doctus Fidei, ac Pietatis Rudimentis illos imbueret. Annuit lubentissimè Romanus Pontifex, illudque demandavit Munus ipsimet *S. Dominico*, quod alacriter agressus, Epistolas *Paulinas* publicè in Palatio interpretatus est. Indè porrò perhonorificum hoc Officium alicui Religioso Ordinis Fratrum Prædicatorum ad nostra usque Tempora

---

(a) Consulenda Historica Demonstratio *de Guzmana Stirpe S. Dominici* à Magistro nostro Generali Rmo *Antonino Bremond* Anno 1740 edita.

(b) Cap. præced. Num. v. Pag. 6.

(c) Adeas *Chronicon Magistrorum Generalium* Cap. i, & ii; & infrà dicenda Cap. x. §. iv. Num. iii.

Tempora semper collatum est; & quotquot hoc Loco & Nomine donantur, Magisterio immoriuntur, nisi indè Gradum ad Purpuram *(d)*, aliave altiora faciant.

Idem dic de perhonorifico quoque Munere Secretarij Congregationis *Indicis* Librorum prohibitorum (sic appellatæ quia corrigendis, vel Censurâ notandis Libris occupatur) quod Ordinis nostri Viris datum est, in ipsisque continuatur usque in hodiernum Diem, & quidem ob celeberrimam Memoriam Fr. *Francisci Forrerij*, ejusdem Ordinis Doctoris *Conimbricensis*, Pietate, & Eruditione præstantissimi, qui maximam Laudem in Concilio *Tridentino* promeritus est, Patrumque Jussu Librorum prohibitorum Indicem concinnavit, & *Catechismum Concilij Tridentini*, vulgò dictum *Romanum*, composuit cum *Leonardo Marino*, Archipræsule *Lancianensi*, & *Ægidio Fuscario*, Episcopo *Mutinensi*, ex eodem Ordine assumptis *(e)*, primusque fuit prælibatæ Congregationis Actuarius, seù Secretarius.

III. Ut autem eò revertatur undè digressa est Oratio; Ordinem Fratrum Prædicatorum à *S. Dominico*, ut præfertur, institutum, & ab *Innocentio* III, Pontifice Maximo, Anno 1215 approbatum, ejusdem Successor *Honorius* III Anno 1216 confirmavit cum Possessionibus, Parochialibus Ecclesijs, & Decimis, expresse declarans in Bulla Confirmationis, Fratres nostros habere posse Parochias, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est *(f)*. Eamque Praxim vigere tres Parochiales Ecclesiæ, quas in ipsa habent Urbe, ad Evidentiam demonstrant. Fuit autem *Ordinis Fratrum Prædicatorum* Titulo à laudato *Innocentio* III decoratus; idque Honoris Dominicanis tribuunt multi Scriptores, ut rectè pro More observat Clarissimus noster Magister *Graveson* *(g)*, quod primi fuerint, qui, Auctore suo Patriarchâ *S. Dominico*, Religiosos, ac Cænobitas, è Claustris & Solitudinibus evocarunt ad Celebritatem Urbium, ut Proximorum Saluti vacarent, & Contemplationi Actionem adjungerent, undè meritò illis *Prædicatorum* Nomen adhæsit.

Cæterum in Gratiam Lectoris non Dominicani non abs Re, sed planè opportunum erit in Medium adducere quæ de hoc *Prædicatorum* Nomine Constitutiones nostræ *(h)* habent: "Declaramus (inquiunt) quod hoc Nomen PRÆDICATORUM fuit impositum Ordini nostro ab *Innocentio* III, qui dum scriberet *B. Dominico*, & Fratribus suis, imposuissetque Scriptori, ut scriberet hoc Modo: *Fratri Dominico, & Socijs*; statim revocavit & dixit: Scribe hoc Modo: *Fratri Dominico, & cum eo prædicantibus*. Statimque aliquantùm plus considerans: Noli, inquit, sic dicere, sed scribe hoc Modo: *Magistro Dominico, & Fratribus Prædicatoribus*: Et ex tunc ipse B. Dominicus, Pater Noster, & Filij ejus cæperunt se *Fratres Prædicatores* vocare, cæperuntque in Curia, & ubique ab omnibus sic vocari, juxta illud Isaiæ: *Vocabitur tibi Nomen novum, quod Os Domini nominavit.* Fuit etiam hoc Nomen ab *Honorio* III approbatum, & posteà à *Gregorio* IX in Bulla Canonizationis Beati *Dominici* confirmatum, & ab eodem S. Patre *Dominico* longè antè ardentissimis Desiderijs, Orationibus, Lachrymis, & multiplicibus Meritis feliciter obtentum. Et verè hic Ordo Re, & Nomine dicitur PRÆDICATORUM, quia principaliter ad Prædicationem, & Salutem Animarum est institutus."

IV. In Bulla Confirmationis Ordinem Fratrum Prædicatorum appellat *Honorius* Pontifex *Ordinem Canonicum*, seù Canonicorum Regularium. Et rectissimè quidem, nullam quippè aliam Regulam suis præscripsit *B. Dominicus* præter Regulam *S. Augustini*, quam ipse, quà Canonicus Regularis, profitebatur, cuique Constitutiones, ad quarum Normam Vitam exigerent, tradidit, quarumque præcipua Capita ab Ordine *Præmonstratensium* *(i)*, qui veri sunt Canonici Regulares, à *S. Norberto* sub *Regula B. Augustini* instituti, accepit, ut ostendit *Graveson* mox laudatus *(k)*. Hinc in Officio *S. Dominici*, quod recitant Fratres Prædicatores, de Sancto illo Patriarcha dicitur:

(d) Vidi ipse Fr. *Gregorium Selleri* ex Magistro Sacri Palatij creatum Cardinalem, atque Fr. *Josephum-Augustinum Orsi*, adhuc florentem, Scriptorem profectò celeberrimum. Vidi insuper ex Commissario S. Officij Cardinalem creatum Fr. *Aloysium Mariam Lucini*, de quo iteràm redibit Sermo Cap. xii. §. i. Num. xxii.

(e) Videsis *Natalem Alexandrum* in Hist. Eccles. Sæc. xv. & xvi. Part. i. Cap. v. Art. ii; & *Gravesonum* in Hist. Eccles. Tom. vii. Colloq. v.

(f) Tom. i. Pag. 2.

(g) Tom. vi. Pag. mihi 163.

(h) Dist. i. Cap. xv. Tex. i. Lit. i.

(i) Consulendus *Natalis Alexander* in Hist. Eccl. Sæc. xiii, & xiv. Cap. vii. Art. v.

(k) Hist. Eccl. Tom. v. Pag. mihi 208, & 209.

Sub Augustini Regula Mente profecit sedulâ, tandem Virum CANONICUM *auget in Apostolicum.* Hinc etiam primâ Prologi Constitutionum nostrarum, (quibus *Regula B. Augustini* præfigitur) Verba hæc sunt: *Quoniam ex Præcepto Regulæ* (B. Augustini) *jubemur habere Cor unum, & Animam unam in Domino, justum est, ut qui sub una Regula & unius Professionis Voto vivimus, uniformes in Observantijs CANONICÆ RELIGIONIS inveniamur.* Jure merito igitur doctissimus *P. Joannes Mabillonius*, in suo secundo Scripto, quod Galli *Factum* vocant, & *Gravesonus*, semel iterumque laudatus, probant Dominicanos esse verè Canonicos Regulares.

Nec obstat, inquiunt, quod Vestem Lineam, vulgò *Rochetum*, sivè *Superpellicium*, ampliùs non gestent, prout aliquamdiù gestarunt, quia Religiosi *Præmonstratenses* sunt veri Canonici Regulares, etsi non deferant Vestem Lineam, sed solùm Cappam, quam iidem gestant Fratres Prædicatores, cum hoc solo Discrimine, quod Cappa *Præmonstratensium* alba sit, *Prædicatorum* verò nigra *(l)*, quam ob Rem in *Anglia*, ut obiter advertam, passim vocantur *Nigri Fratres*, vernaculè *Black-Friers (m)*. Neque obstat etiam, quod *S. Dominicus* in Comitijs Ordinis Generalibus *Bononiæ* Anno 1220 celebratis, se suosque Fratres ad arctiorem *Mendicantium* Paupertatem adstrinxit, tantùm enim abest, quod indè Canonicorum Regularium Institutum demisisse censendus sit, quin potiùs Institutum illud ad majorem Perfectionem provexit. Cùm namque Canonici Regulares ex suo Instituto solemni Paupertatis Voto obstricti sint, & eo perfectius sit Votum Paupertatis, quo arctior est Paupertas, non est Dubium, quin *S. Dominicus* Ordini Canonicorum Regularium, quem profitebatur, majorem Perfectionem conciliarit, dùm se Fratresque suos arctiori *Mendicantium* Paupertati addixit. Undè in Officio prælibato disertè dicitur: *Tandem Virum Canonicum AUGET in Apostolicum.* Sanè Nemo negare potest, *S. Cajetanum* instituisse Ordinem Clericorum Regularium, quos *Theatinos* vocant, & tamen constat, illum Religiosis suis injunxisse, ut abdicatâ Rerum omnium Sollicitudine, nec Redditus possiderent, nec ipsamet Vitæ Subsidia à Fidelibus peterent, sed solis viverent Eleemosynis spontè oblatis. Quæ Paupertas, ut fatentur omnes, arctior est Paupertate, quam profitentur Religiosi Ordinum *Mendicantium*, & tamen non derogat Statui *Clericorum* Regularium, sed potiùs illum perficit. Similiter Patres Societatis *Jesu* sunt veri *Clerici* Regulares, quamvis omnibus Juribus, & Privilegijs, à Sancta Sede Apostolica Ordinibus *Mendicantium* concessis fruantur, ipsique Officia Religiosorum *Mendicantium*, Eleemosynas videlicèt à Fidelibus petendo, palàm exercere non dedignantur. Quidni igitur ipse dicere possim cum doctissimis *Mabillonio*, & *Gravesono*, Fratres Prædicatores verè esse *Canonicos* Regulares, etiamsi *S. Dominicus* eorum Institutor, ac *Canonicus* Regularis, eos ad arctiorem Religiosorum *Mendicantium* Paupertatem adstrictos esse voluerit *(n)*. His ità præmissis

V. Memoratum Prædicatorum Ordinem brevi Tempore ubique Terrarum mirificè propagatum fuisse, Nemo in Historia Ecclesiastica utcunque versatus non novit. Signanter in *Hiberniæ* Insulam properasse Fratres vel ab ipsiusmet Ordinis Incunabulis, refert in Libro *de Vitis Fratrum*, sivè *de Origine ac Viris illustribus Ordinis Prædicatorum*, celeberrimus Scriptor *B. Humbertus de Romanis (o)*, Sancto Patriarchæ *Dominico* coævus, vel suppar, utpotè qui Anno 1254 *Budæ* in *Hungaria* quintus renunciatus est Ordinis Prædicatorum Magister Generalis, quique, ut obiter dicam, cùm Annos Novem Ordinem sanctissimè rexisset, in Comitijs Generalibus *Londonensibus*, seù, *Londinen-*

(l) Joannes Le Paige in *Bibliotheca Præmonstratensis Ordinis*, editâ Parisijs 1633, Pag. 23. Col. i. ait: " *S. Dominicus* relicto Rocheto, seù " Tunicâ Lineâ Regularis Canonici Ordinis *S. Augustini*, cujus erat Canonicus, Habitum laneum, " & candidum cum Scapulari, juxtà Formam Habitûs Præmonstratensium Canonicorum confectum induit, & Fratres sui Prædicatorij Ordinis eo " vestiri voluit, Præmonstratensibus tantùm ex " Colore Birri, seù Cappæ, dissimiles, quod illorum nigrum, nostrum verò album & candidum." Hæc ille, quibus non alia Re erit addidisse, alios Canonicos Regulares, uti Congregationis *Lateranensis*, sicut & Congregationis *S. Salvatoris*, non albam, & candidam, sed nigram omninò Cappam deferre.

(m) Adeas Cap. ix. §. iv. Num. iii. Lit. p.

(n) Legesis *Gravesonum* Loco nuperrimè laudato.

(o) Sic dictus ab Oppido *Romans* in *Viennensi* apud *Gallos* Diœcesi, quod *Humberti* Natale Solum fuit.

Londinensibus (p) Anni 1263, in quibus *S. Thomas Aquinas*, Doctor Angelicus, Jure Suffragij pro *Romana Provincia (q)* potitus est, Præfecturam abdicavit. Laudatum porrò Librum *B. Humberto* adjudicant *Theodoricus de Appoldia*, in *Præfatione Vitæ S. Dominici*; *Jacobus Philippus Bergomas*, in *Supplemento Chronicorum*; *S. Antoninus*, III. Parte *Chronic.* Tit. XXIII. C. II. §. II. & *Antonius Senensis*, in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis*: Etsi alij censeant, quibus suffragantur *Natalis Alexander*, & *Graveson (r)*, Doctores equidem perspicaces, *Gerardum de Fracheto*, Natione *Gallum*, Patriâ *Lemovicensem*, Provincialem Ordinis Prædicatorum *Tolosanum*, Virum Religiosissimum, & egregium Concionatorem, Librum istum Jussu *B. Humberti de Romanis*, Magistri Ordinis, Scripsisse, quem propterea ipsi *B. Humberto* prælibati Historici tribuunt. *Bollandistæ* autem *(s)* de *B. Jordano*, Secundo Ordinis Magistro, differentes, ajunt, *Vitas Fratrum Ordinis Prædicatorum M. SS. & Duaci editas, fuisse Auctoritate Humberti Quinti Generalis collectas, & à Gerardo Fracheto conscriptas.* Sed quidquid sit de hoc, quod præsentis non est Instituti discutere, mihi hìc Loci perindè est, uter sit recensiti Libri Auctor, an *B. Humbertus*, an verò *Gerardus*, uterque siquidem celebris, uterque S. Patriarchæ coævus, aut certè suppar, ut ajebam, fuit; ipseque Liber adhuc M. S. extat in Monasterio *Rubræ Vallis* apud *Bruxellas*, ac *Duaci*, in *Belgio*, & alibi, ut testatur *Gerardus Joannes Vossius*, Lib. XI. de *Historicis Latinis*, Cap. LIX.

VERUM quandoquidem famigeratus ille Liber Tempus non determinet quando in *Hiberniæ* Regnum profecti sunt Fratres Prædicatores, multo minus quando plantatus fuit inibi Ordo per Conventuum Fundationem, & cùm aliundè singula singulorum Cænobiorum Archiva in heu! nimiùm afflictâ *Hibernia Dominicana* per diuturnas, & haud interruptas Bellorum, & Persecutionum Clades à Lapsu in Schisma *Henrici* VIII, perque Cænobiorum ipsorum Devastationem *(t)*, perdita sint, hinc factum est, ut in varios dicendi Modos Scriptores, tàm domestici, quàm extranei, abierint. Ipse quidem utroque Pollice subscriberem nostro *Joanni O-Heyno* in *Epylogo Chronologico (u)*, quem Anno 1706 *Lovanij* vulgavit, innuenti Conventum *Deriensem (w)* in Boreali *Hibernia*, vivente adhuc *S. Dominico*, fundatum fuisse per Excellentissimum Principem *O-Donnell*, Regio Sanguine clarum, Rem solicitante *Fratre Reginaldo (x)*, ad eundem Principem Literis S. Patris expresè misso. Subscriberem, inquam, nisi fundatè vererer, me, ceù anilium Fabularum (absit Invidia Verbo) Propagatorem, ab omni emunctæ Naris Lectore irridendum. Enimverò græcâ Fide id narrans prælibatus Auctor, nullum pro se affert Scriptorem, nullumve Testimonium, aut Monumentum, præter *vulgarem Traditionem*, quæ adstruit *Fundationem istam* (Cænobij Deriensis) *non esse tam seram, ut aliqui* (Waræus scilicet, Alemandus, Echardus, & alij) *asserunt*, nempè Anno 1274, quod *nugatorium omninò est. Undè concludendum est, hanc Domum inceptam fuisse inter Confirmationis* (Ordinis) *Tempus, & Mortem S. Patris, aut citò posteà, ità ut hæc Fundatio censenda sit facta antè, vel INTRA DECENNIUM post Mortem S. Dominici.* Hæc ille.

VI. AST advertere debuit (Pace ipsius dixerim) quod si Res ità se habuerit, nempè *Deriensem* Conventum primum fuisse in *Hibernia Dominicana*, illiusque Fundationem nonnisi *intrà Decennium* ab obitu S. Patriarchæ factum, nimis *seram* planè facit Propagationem Ordinis in hac Insula. Cùm enim *S. Dominicus*, qui Anno 1170 Lucis Usuram acceperat, ad Superos evolaverit Anno 1221,

(p) Civitas *Angliæ* primaria, quæ vernaculè *London*, latinè olim *Londonæ Londonarum*, nunc verò *Londinum Londini*, nuncupatur. Videsis Cap. ix. §. i. Num. i. Lit. c.

(q) Ità *Natalis Alexander* in Hist. Eccles. Sæc. xiii. & xiv. Part. i. Cap. iv. Art. iii; & *Graveson* in Hist. Eccles. Tom. v. Colloq. v. *Romana* porrò *Provincia* tunc Temporis *Romam*, *Tusciam*, *Campaniam*, *Maritimam*, atque *Regnum Siciliæ* comprehendebat, ut liquet *ex Bullario Ordinis* Tom. vii. Pag. 50, primitùsque vocabatur *Provincia Tusciæ*, ut clarebit ex infrà dicendis Cap. v. Num. v. Lit. p.; proindèque in ea existebat Conventus Neapolitanus *S. Dominici*, nunc dicti *Majoris*.

(r) Locis mox laudatis.

(s) *In Actis SS.* Ad diem 13. Feb. Vol. II. Mensis Feb. Pag. 724.

(t) Videsis Cap. xvii. à Num. i.

(u) Pag. 3.

(w) Modò nuncupatur Civitas ista *Londino-Deria*, ut opportunius explicabitur Cap. ix. §. xxiii. Num. i.

(x) Adeas Cap. xiii. Num. v.

1221, ut Lippis, & Tonsoribus notum est, indè sequeretur, Ordinem in *Hibernia* plantatum fuisse circà Annum duntaxàt 1231. quem nimis *serum* esse Luce meridianâ clarius patet ex veteri Codice M. S. apud *Waræum* (y), quem quoad *Antiquitatem Conventuum Hiberniæ* (z) sequi debemus, ut prosimis (a) ostendetur. Indè siquidem constat, Sex Cœnobia ante Tempus illud in *Hibernia Dominicana* fundata fuisse, nimirum *Dubliniense*, Anno 1224; *Pontanense*, eodem Anno; *Kilkenniense*, 1225; *Waterfordiense*, 1226; *Limericense*, 1227; & *Corcagiense*, 1229. Immò Codicem illum M. S. apud *Waræum* Loco mox citato legenti ad Oculum unico Intuitu patebit, Viginti duo Cœnobia in Quatuor *Hiberniæ* Nationibus fundata fuisse ante realem *Deriensis* Fundationem, Anno 1274 factam, quinimmò & tria in sua *Ultoniæ* Natione, *Pontanense* scilicet, *Villanovanum*, & *Colranense*. En porrò Verba Codicis M. S. apud *Waræum*, Scriptores Seculi Ecclesiæ XIII recensentem (b), itemque apud *Jacobum* nostrum *Echardum* (c):

" ANNALES Ordinis Prædicatorum ab Anonymo (d) Dominicano perducti ad Annum Christi
" 1274. quo floruit. Annalibus adjicitur Catalogus Subsequens omnium illius Ordinis Conventuum,
" qui in Hibernia fuerunt antè Annum 1300 secundùm Tempus, quo quisque Conventus cœpit, dis-
" positus.

" Dublinij, Anno Domini, - - - -	1224.	" Athlethane (aliàs Strade juxtà " Athlethan),	1252.
" Pontanæ, - - - - - - - -	1224.	" Athyæ, - - - - - -	1253.
" Kilkenniæ, - - - - - - - - -	1225.	" Roscommiæ, - - - - -	1253.
" Waterfordiæ, - - - - - - -	1226.	" Trimmæ, - - - - -	1263.
" Limerici, - - - - - - - -	1227.	" Arclone, - - - - - - -	1264.
" Corcagiæ, - - - - - - - - -	1229.	" Rossæ (aliàs Rossæ Pontis) (f) -	1267.
" Molingaræ, - - - - - - -	1237.	" Youghalliæ, - - - - - -	1268.
" Athenriæ, - - - - - - - -	1241.	" Lothoriæ (aliàs Lurchoæ), (g) -	1269.
" Castelliæ, - - - - - - - -	1243.	" Rathbrannæ, (h) - - - -	1274.
" Traleiæ, - - - - - - - - -	1243.	" Deriæ (i), - - - - - - -	1274.
" Newtonæ (e) in Agro Dunensi, -	1244.	" Killociæ (aliàs Kilmalociæ), -	1291."
" Banninæ (aliàs Colranæ), - - -	1244.		
" Sligoæ, - - - - - - - - -	1252.		

ANONYMO huic Dominicano successit alter Dominicanus suppar, & quidem magni Nominis, celebris nempè *Bernardus Guidonis*, Episcopus Lutevensis (k), exhibens Statum Ordinis qualis erat sub Exitum Sæculi Ecclesiæ XIII, in Codice MS. (l) ubi agens de Provincia *Angliæ*, ait, eam quatuor complecti Nationes, scilicet *Angliam* ipsam, *Walliam*, *Hiberniam*, & *Scotiam*. Porrò Triginta Octo exhibet Conventus in Natione *Angliæ*, Sex in *Wallia*, Viginti Quatuor in *Hibernia*, & Tredecim in *Scotia*. Inter *Hiberniæ* autem Cœnobia *Dubliniense* ponit primum, *Deriense* verò vigesimum primum.

VII. CÆTERUM Vetus illud Manuscriptum apud *Waræum* (& nunc quoque, ut præfertur, apud *Echardum* nostrum) præ aliis Momentis, de Victoria Secutus, appello, atque in Operis hujus Decursu,

(y) *De Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. I. Cap. ix.
(z) Sunt ipsissima Capituli Generalissimi mox laudandi Verba.
(a) Num. sequenti.
(b) Loco mox allato.
(c) Tom. i. *Scriptorum Ordinis*, Pag. 348.
(d) Confer infrà dicenda Cap. xv. Num. v. & seq.
(e) Vocatur Anglicè *Newtown*, Latinè autem *Villa Nova*, idemque est utriusque, sicut & Nominis Hibernici *Baillenu*, Sensus literalis, ut dicetur Cap. ix. §. x. Num. i.
(f) Nunc appellatur *Rossi-Hercain*, & per Syncopen *Rosbercan*, ut Cap. ix. §. xix. Num. I. explicabitur.
(g) Vernaculè *Lorragh*, ex Inflexione autem Idiomatum apud *Hibernos*, & *Anglos*, pronunciatur *Lorbee*, & *Lorba*.
(h) Vernaculè pronunciatur *Rafran*.
(i) Adeas Cap. IX. §. xxiii. Num. i. Lit. a.
(k) Vulgò *Lodeve* in *Gallia Narbonensi*.
(l) Apud nostrum *Jacobum Echardum* in *Notitia Ordinis*, quam suo de *Scriptoribus Ordinis* præfixit Operi, Tom. I. Pag. vi.

Decursu, Occasionem nactus, indesinenter appellabo, & quidem ut Morem geram, ut par est, Universo Ordini in Comitijs Generalibus, immò veriùs Generalissimis (*m*) Anni 1644, sub Reverendissimo Sapientissimoque P. *Thoma Turco*, Cremonensi, LVI Magistro Ordinis, in ijsdem electo, celebratis. Quippè Præclarissimi Patres Tit. *Concessiones*, § *Pro Provincia Hiberniæ*, in hunc Modum sanxerunt : " Cum nihil authenticè innotescat de Conventuum hujus Provinciæ Antiquitate, ac Limitibus, seù Districtibus eorundem, volumus, & decernimus, ut in posterum " Priores inter se Locum habeant juxtà Antiquitatem suorum Conventuum, ex Veteri quodam " Manuscripto Operâ D. Jacobi Waræi, Equitis Aurati, collecta (*n*), prout in Congregatione Intermediâ Correnfi (*o*) ordinatum fuit Anno 1640. Ordinationem in hac Parte confirmamus, & " innovamus." Subsequentia Decreti hujus Verba, cùm ad Rem præsentem haud spectent, alibi opportuniùs exscribam (p).

§VIII. Ut autem iterùm eò revertatur undè digressa est Oratio; non me latet, *Fontanam*, *Malvendam*, aliosque Ordinis Nostri Scriptores, autumare S. Patriarcham *Dominicum* personali suâ Præsentiâ hancce *Sanctorum Insulam* (*q*) cohonestasse, in eaque excitasse Cænobium, quod *Domus Domini*, sivè *Domus Dominici*, posteà nuncupatum fuit. Verùm quandoquidem, ut scitè advertit *Alemandus*, qui *Monasticon Hibernicum* Gallico Idiomate vulgavit, Auctores isti Locum non assignent hujus Cænobij, neque id inter *Hiberniæ* Cænobia annumerent, hinc palàm colligitur, esse Rem valdé incertam, de qua ipsemet etiam *Fontana* dubitare videtur.

Adde, quod si *S. Dominicus* Domum istam, seù Cænobium, fundasset in *Hibernia*, aut inibi unquàm extitisset, proculdubiò celebris fieret utriusque Mentio in prælibatis Annalibus. Cùm namque eorum Auctor Anno 1274 floruerit, haud difficulter videre poterat *S. Dominicum*, aut Religiosos saltem S. Patriarchæ coævos; subindèque tantùm abest, quod in mox exscripto Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo prætermitteretur, quin potiùs principem inter eos Locum occuparet. Et sané quod intelligi nequeat de Cænobio *Deriensi*, ut vult *O-Heynus*, Sole Meridiano clarius patet, tùm ex eodem Conventuum Catalogo, ubi Cænobium *Deriense* Loco vigesimo tertio ponitur, utpotè Anno 1274 fundatum ; tùm ex alijs Scriptoribus, suo Loco (*r*) referendis, præsertim *Waræo* sæpiùs laudato, qui nedùm *de Scriptoribus Hiberniæ*, atque *de Antiquitatibus Hibernicis*, sed etiam *de Præsulibus Hiberniæ* differens, constanter affirmat, memoratum Cænobium præfato Annò 1274 excitatum. Sermonem quippè faciens (*s*) de *Gervasio O-Cherballen*, Episcopo *Deriensi*, quem obijsse narrat Anno 1279, hæc habet : *Eo Sedente, Anno nempè* 1274, *Cænobium Dominicanorum Deriæ exstructum est*. Succinit *Harrisius* etiamnùm vivens, Loco mox citato laudandus.

En autem prælibati *Alemandi* Verba é *Gallico* Idiomate in *Latinum* à me versa, quæ non abs Re, sed plané opportunum erit in Medium afferre : " Hic Ordo *(Prædicatorum)*, qui inter Quatuor " Ordines Mendicantium primus censetur, quatenùs Pontificium Diploma de Confirmatione illius " reliqua cæterorum Ordinum confirmativa Diplomata Tempore antecedit, tám citò fermé apparuit in *Hibernia*, ac ei in alijs Europæ Partibus Cænobia excitarentur. *Fontana*, *Malvenda*, " nonnullique alij Dominicani volunt, ipsummet *S. Dominicum* in *Hiberniam* profectum fuisse, ibique Ordinis sui fundasse Domum, quæ *Domus Domini*, seù *Domus Dominici*, appellata est. Verùm quandoquidem non dicant, in qua Parte *Hiberniæ* sita fuit Domus illa, neque eam inter alias Ordinis annumerent, vehementer dubito, an unquàm in *Hibernia* fuerit *S. Dominicus*, & " plusquàm dubius sum, an talem ædificaverit Domum. Neque solus Ego, sed & ipse *Fontana* memoratus ea de Re dubitare videtur. Autumat potiùs Auctor iste, *Reginaldum*, qui unus fuerat " Sociorum

(*m*) Adeas Cap. vi. Num x.

(*n*) Legerem *collectam*, id est, Antiquitatem Conventuum collectam fuisse à *Waræo* ex veteri illo Manuscripto.

(*o*) Corrupta Vox. Legendum : *Corkensi*, aut etiàm latinè *Corcagiensi*, vulgò *Cork*, in Momonia.

(*p*) Cap. vi. Num. x. Sect. 6.

(*q*) Hunc meruit, et assecuta est *Hibernia* Titulum, ut liquet ex Cap. præced. Num. v. Pag. 6.

(*r*) Cap. ix. §. xxiii. Num. ii.

(*s*) *De Præsulibus Hiberniæ*, Pag. mihi 68.

" Sociorum *S. Dominici*, ad famigeratos *O-Donnellos* in Provincia (*t*) *Ultoniæ* se contulisse, commendatitijs *S. Dominici* Favore sui Ordinis Literis associatum, dictosque Nobiles *Hibernos* incunctanter fieri fecisse Cœnobium in Oppido de *Londonderry* (*u*) magnificè constructum. Ast cùm Scriptores istius Ordinis Tempus Fundationis Domûs hujusmodi ante Annum 1274 non statuant, tantùm abest ut *primum* fuerit istius Ordinis Cœnobium, quin potiùs *plurima* antè ipsum extiterint. Invenio quippè Decem, Duodecimve sub Initium Sæculi Ecclesiæ Decimi-tertij extructa. Exempli Gratiâ, antiquius est Cœnobium *Dubliniense*, Anno 1224, ineunte scilicet prælibato Sæculo, fundatum. Idem dic de *Pontanensi*, quod eodem Anno conditum est. Ista sequuntur *Kilkenniense*, *Waterfordiense*, *Limericense*, *Corcagiense*, & quædam alia Cœnobia, intrà paucos abindè Annos extructa, ut ex infrà dicendis patebit."

IX. Subinde disserens laudatus *Alemandus* de recensita *Domo Domini*, sivè *Domo Dominici*, Rem illam, primâ Facie perdifficilem, enucleat hisce, quæ subjungit, Verbis: " Ostendamus igitur (inquit) cur Dominicani Scriptores asseruere, *S. Dominicum* in *Hiberniam* se contulisse, ibique excitasse Cœnobium, *Domum Domini*, sivè *Domum Dominici*, nuncupatum. Pro hujus porrò Rei Intelligentia animadvertas oportet, juxtà concordem Scriptorum omnium *Hibernorum* Sententiam, *S. Modomnocum*, aliàs *Dominicum* (*w*), ex *Anglia* transfretasse in *Hiberniam* quinto, vel, ut nonnulli volunt, sexto labente Sæculo, ibique Ecclesiam construxisse in Regione *Ossoriæ* (*x*), quæ *Domus Domini* Nomen adepta est; huncque *S. Dominicum de Ossoria* eum esse, qui Apes in Hiberniam primus tulit. Hinc liquet istam *S. Dominici de Ossoria* Ecclesiam ædificatam fuisse ultra Sex Sæcula priusquàm alter *S. Dominicus*, de quo impræsentiarùm est Sermo, nascere- tur (*y*)."

X. Quod ad Literas attinet, à *S. Dominico* per Fratrem *Reginaldum* ad Principem *O-Donnellum* missas, benè memini *Romæ* existens, P. Magistrum *Edmundum de Burgo*, Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologum, Virum percelebrem, atque indefessum Antiquitatum *Hiberno-Dominicanarum* Perscrutatorem

(*t*) Quatuor *Hiberniæ* Nationes passìm in Mappis, ut vocant, & Libris Geographicis, atque Historicis, *Provinciæ* appellari solent, ut etiam in alijs videre est *Europæ* Ditionibus, putà in *Gallia*, *Belgio*, & *Regno Neapolitano*.

(*u*) Adeas Notam ad Lit. w. Num v. hujus Capitis, Pag. 37.

(*w*) Sanctus ille *Hibernis* Scriptoribus nunc *Domnoc* est, nunc *Modomnoc*, adjectâ Initio Syllabæ *Mo*, quæ Pronomini *Meus* æquivalet. Latinis aliquandò *Modomnocus*, nonnunquàm *Dominicus*, qualiter nominatur à *Giraldo Cambrensi*, in *Typographia Hiberniæ*, Dist, I. Cap. V; *Petro Lombardo* (Natione *Hiberno*, qui obijt *Romæ* Anno 1625) Archiepiscopo *Armacano*, in suis *De Sanctorum Insula Commentarijs*, Cap. IV; *Jacobo Usserio*, Archiepiscopo, item *Armacano*, (sed Acatholico) de *Primordijs Britanicarum Ecclesiarum*, Pag. 954. Et rectè quidem, nàm hibernica Vox illa *Domnoc* est Originis latinæ derivata à *Dominicus*, ut & alia ei cognata Vox hibernica *Domnach* à *Dominica*. Hinc Vitam ipsius conscribentes *Bollandus*, & *Colganus* ad Diem 13. Februarij, *S. Dominicum*, seù *Modomnocum*, *Ossoriensem* eum nuncupant. Fuit porrò, ut obiter dicam, Episcopus Diœcesis *Ossoriensis* in *Lagenia* Australi, Patremque habuit Virum Principem ex Regia *O-Neillorum* Stirpe exortum. Fuitque Natione *Hibernus*, ut in confesso est apud omnes, inquiunt Scriptores mox laudati, Discipulus tamen *S. Davidis*, Episcopi *Menevensis*, in Occidentali *Anglia*, seù *Cambriâ* (quam nunc *Walliam* vocamus), ex qua in Hiberniam sexto Ecclesiæ Sæculo redijt.

(*x*) Consulendum Cap. ix. §. xxx. Num i. ad Lit. f.

(*y*) Post hæc multus est *Alemandus* in differendo obiter de Apibus, quæ *S. Dominicum Ossoriensem* ex *Cambria* in *Hiberniam* comitatæ fuerant. Ostendit autem (quod in Gratiam curiosi Lectoris hìc Loci subjungo) probabilius esse id intelligi de certo duntaxàt Genere Apum. Sunt quippè in *Hibernia* & domesticæ, & Sylvestres Apes, diversi quoque Coloris, & Generis. Enimverò Apes, & Mella antè natum hunc *S. Dominicum* in *Hibernia* fuisse, evincit *Alemandus* ex irrefragabili Testimonio Regulæ *S. Ailbei*, in qua Num. xxxvii sic legitur: *Cùm sedent ad Mensam adferantur Herbæ, sivè Radices, Aquâ lotæ, in mundis scutellis; item Poma, Cervisia, & ex Alveario MELLIS ad Latitudinem Pollicis, id est, aliquot FAVI.* At *S. Ailbeus* Sæculo Ecclesiæ quarto cum *S. Patritio* in *Hibernia* floruit. Hinc sequitur, *Hiberniam* Melle (proindèque & Apibus) tunc Temporis abundasse, quandoquidem Monachi, pauperem degentes Vitam, eo quotidiè vescerentur. Undè Venerabilis *Beda* Cap. i. *Historiæ Gentis Anglorum*, de *Hibernia* loquens, ait: *Est dives Lactis, & MELLIS Insula.* Recole quæ ex laudato Venerabili *Beda* exscripta habes Cap. i. Num. vii. Pag. 10.

Perſcrutatorem (z), nullum non moviſſe Lapidem, ut per Amicos ſuos in Univerſa *Hibernia*, aut Originales Literas, aut earum Exemplar aſſequeretur, eo Conſilio, ut Reverendiſſimus noſter *Antoninus Bremond*, qui tunc Temporis *Bullarium Ordinis Prædicatorum* Prælo parabat, Rem adeò præclaram pro *Hiberniæ Dominicanæ* Gloria, & Honore, alicubi in Notis ſuis, aut Diſſertationibus, memoraret. Sed fruſtrà, nihil quippè, ſeù authographarum Literarum, ſeù cujuſcumque earundem Exemplaris, quantumcunque informis, & imperfecti, reperire erat, ut omnes illius Correſponſales uno Ore affirmabant, concludentes indè, ut ingenuè fatebantur, aliud ipſis non videri quàm purum putumque Commentum. Ipſe etiam, qui nuperis hiſce Annis, poſt meum ab Urbe Reditum in ſingulis ſingularum Quatuor *Hiberniæ* Nationum Comitatibus (*a*) fui, nullum prorsùs Literarum iſtarum, à *S. Dominico* ad Principem *O-Donnellum* datarum, Veſtigium invenire potui. Quinimmò haud ſemel audivi à Nobiliſſimo nuperrimè defuncto *Athenriæ* Barone, *D. Franciſco de Bermingham*, omnium hujus Regni Baronum Primore, ejuſque prænobili Sorore *Brigida*, D. *Georgij Browne* de *Neal* (*b*), Equitis Baronetti Viduâ, Traditionem Familiæ *Birminghamæ* ferre, præclariſſimum ipſorum Progenitorem, *Pierium de Bermingham*, primum Baronem *Athenrienſem*, Literas recepiſſe à Sanctiſſimo Patriarcha *Dominico*, quarum Intuitu ipſius Filius, & Hæres, *Milo de Bermingham*, ſecundus *Athenriæ* Baro, Opportunitatem inter Bellorum Calamitates nactus, Cænobium *Athenrienſe* Anno 1241, (Triginta Tribus proindè Annis *Derienſi* antiquius) extruxit, Sepulchrumque ſibi ſuiſque elegit Poſteris, quorum Exuviæ uſque ad Præſens in noſtra tumulantur *Athenrienſi* Eccleſia, ut ſuo Loco narrabitur (*c*). Quod igitur *O-Donnelli* ajunt, & *Berminghami*, idem fortaſſis, me inſcio, ajunt & aliæ per Univerſam *Hiberniam* ſpectabiles Familiæ; enimverò de Traditione *Berminghama* nunquàm, opinor, quidquam audirem, niſi cum nobiliſſima iſta Proſapia ingentem habuiſſem Neceſſitudinem, ut Conſanguinitatem taceam.

XI. Sane ſi Conjecturis adſit Locus, omniaque, ut par eſt, ſemoveantur Partium Studia, rectiùs quadrare videtur *Berminghama* Traditio quàm *O-Donnella*. Quippè nedúm *Waræus* refert, ſed & in confeſſo eſt apud omnes, *Athenrienſe* Cænobium à *Milone de Bermingham* fundatum fuiſſe, ipſumque *Milonem* ibidem ſepultum, ut uberiùs ſuo declarabitur Loco (*d*), ubi *Waræi* Verba opportuniùs exſcribentur. Neutrum tamen de Principe *O-Donnello* verificatur Reſpectu Cænobij *Derienſis*. Nemo ſiquidem adhuc dixit, eum, aut quemcunque ex ejus Poſteris, in *Derienſi* Cænobio, vel Eccleſia, tumulatum fuiſſe. Et quamquàm *Alemandus*, & quidem ipſe ſolus e Scriptoribus extraneis, ex Conjecturis dicere videatur, ab eo conſtructum fuiſſe Cænobium illud, hoc nihiloſeciùs Factum unicè fundat ſuper prætenſas *S. P. Dominici* ad laudatum Principem Literas, quas tamen nunquàm miſſas fuiſſe ipſemet opinatur *Alemandus*, ut ex ejus ſuperiùs (*e*) allatis Verbis Luce Meridianâ clarius patet.

Cæterum nollem indè ullatenùs minui Laudem & Gloriam præclariſſimæ, olimque regiæ *O-Donnellorum* Familiæ, quam ſummâ, ut par eſt, Veneratione, atque intimo Præcordiorum Affectu, proſequor, utpotè quæ ab Initio ſuperioris Sæculi haud exiguam Nationis *Ultoniæ* Portionem pro Fide, Rege, & Patria deperdidit.

XII. Ex his omnibus perſpicuè apparet, nullum adeſſe legitimum Fundamentum aſſerendi cum Certitudine aliqua, ne dicam Probabilitate, Divum Patriarcham *Dominicum* noſtram *Sanctorum Inſulam* ſeù perſonali Præſentiâ, ſeù etiam datis Literis cohoneſtaſſe. Prævideo planè haud defuturos è noſtris *Hibernis*, minùs fortaſſe (abſit Injuria Verbo) ſenſatos, minùſve à Partium Studio

 alienos,

(*z*) De eo uberior redibit Sermo Cap. xv. Num. xxx.

(*a*) Conſulendum Cap. præced. Num. xi. Pag. 14.

(*b*) *Neal* eſt Caſtrum Allodiale *Brunorum* (Anglice *Browne*) in *Mayonenſi* Agro *Conaciæ*, è *Brunis*, Vicecomitibus de *Monte Acuto*, vulgò *Mountacute*, in *Angliâ*, adhuc Catholicis, oriundorum. Porrò prælibati *Georgij* Proavus, *Joannes*, inquam, *Browne* de *Neal*, creatus fuit Baronettus *Novæ Scotiæ* à *Carolo* Rege, hujus Nominis *Primo*, Literis Patentibus, Anno 1635 datis, in quas hiſce Diebus fortuitò incidi. Ipſius Pronepos, *Joannes Browne*, de *Weſtport*, creatus fuit Baro de *Mount-Eagle*. i. e. de Monte Aquilino, Anno 1760.

(*c*) Cap. ix. §. viii. Num. ii. ubi nonnihil de *Berminghama* Proſapia.

(*d*) Ibidem.

(*e*) Num. viii. hujus Capitis, Pag. 39.

XV. Ex his perspicuè apparet, certo certius constare, Ordinem Prædicatorum in *Hibernia* plantatum fuisse Anno 1224 per *Dublinensis*, & *Pontanensis* Cænobiorum Fundationem; adhuc autem incertum esse, quo præcisè Anno Fratres istius Ordinis in prælibatum *Hiberniæ* Regnum primò advenerint. Crediderim tamen id evenisse vel paulò post Annum 1221, vel ipso Anno 1221, quo à Comitijs Generalibus, sub ipso *S. Dominico* celebratis *Bononiæ*, tredecim in *Angliam* missi fuere Fratres (*x*), quorum unus, *Reinerius* Nomine, alijs *Reginaldus*, aut *Raynaldus*, Natione *Hibernus*, postmodùm Archiepiscopus *Armacanus* (*y*), in *Hiberniam* trajecit; ut *Echardus* noster rectè opinatur (*z*), aliquot quippè Annis in *Hiberniæ* Partibus Fratres nostros extitisse necesse est, priusquàm memorata Cænobia assequerentur.

QUOD si autumare quispiam vellet, Fratres nostros in *Hiberniam* primò advenisse ex *Scotia*, utpote magis propinquâ (*a*), responderem id infundatè dici, tùm quia etsi *Hiberniæ* propinquior sit *Scotia*, quàm *Anglia*, *Hibernia* tamen, & *Anglia* eidem erant subditæ Regi, adeòque ex *Anglia* potiùs venire debebant Fratres nostri, ut de Minoritis suis existimat *Waddingus* (*b*), quia, ut scitè advertit, *sub illis Annis quotidiè in Hiberniam transfretabant Angli pro eadem subjugandâ Henrico Regi* (Secundo), *vel pacificandâ*. Tùm vel maximè quia Fratres Prædicatores *Scotiam* ipsam ingressi non sunt usque ad Annum 1230, ut ad Evidentiam ostendit laudatus *Echardus*, qui postquàm suam prodit Sententiam de Adventu Fratrum Prædicatorum in *Hiberniam* circà Annum 1221, subdit: "Scotiam, etsi Angliæ finitimam, non tam citò nostros intrasse constat ex Chronico Maylrossensi Pag. 200, ubi sic legitur: *Anno Domini* MCCXXX *primò ingrediuntur Scotiam Fratres Jacobini, quos allexit Alexander* II *Rex, & in magna Teneritudine tanquàm Patronus, & Procurator singularis eis astitit, assignavit Loca, ornavit, ac fundavit.* Chronicon illud M. S. membraneum, Sæculo XIII scriptum, servatur etiamnùm in Anglia in celebri Bibliotheca Cottoniana, viditque D. Ines Scotus, Vir eruditus, Parisijs hoc Anno 1717 agens, ac illustrandæ Historiæ Ecclesiasticæ Scotiæ incumbens, à quo & Notitiam istam accepi, qui & conjicit, è Domo *San-Jacobea* Parisiensi primos nostros Sodales à Rege Alexandro laudato accitos, quia in ipso in Scotiam Ingressu dicti sunt *Jacobini* (*c*), non verò ex Anglia, in qua hoc Nomine nostros audijsse nuspiam legitur." Hæc *Echardus*.

XVI. Quia

(*x*) Audiamus paulisper hac de Re celebrem Seculi XIV Scriptorem, *Nicolaum Trivetum*, Anglo-Dominicanum, Cœnobij nostri *Londinensis* Alumnum, in *Chronico* ad Annum 1221 ajentem: "De secundo Capitulo Generali Fratrum Prædicatorum, quod sub B. Dominico celebratum est *Bononiæ*, hoc Anno missi sunt Fratres Prædicatores in *Angliam*, qui Numero Tredecim, habentes Priorem Fratrem Gilbertum de Fraxineto (*du Fresnoy*), in Comitiva Venerabilis Patris D. Petri de Rupibus (*de la Roche*) Wintoniensis (*Winchester in Anglia*) Episcopi, Cantuariam pervenerunt, ubi cum se D. Stephano (*Cardinali Langton*) Cantuariensi Archipræsuli præsentassent, audito quod Prædicatores essent, statim F. Gilberto imposuit ut coram se Sermonem faceret in Ecclesia quadam, in qua ipsemet proposuerat eodem Die prædicare. Cujus Verbis admodùm ædificatus Pontifex, toto suo Tempore Religionem Fratrum Prædicatorum, & Officium prosecutus est Gratiâ & Favore. Progredientes autem Fratres de Cantuaria, venerunt Londonias in Festo S. Laurentij, & ulteriùs Oxoniam in Festo Assumptionis Gloriosæ Virginis, in cujus Honore Oratorium construxerunt, & habebant Scholas illas, quæ nunc S. Eduardi dicuntur, in cujus Parochia Locum acceperant, in quo Tempore aliquo morabantur. Sed cùm non esset Opportunitas locum sufficienter dilatandi, transtulerunt se ad Locum, à Rege (*Henrico* III) eis concessum, ubi nunc habitant extrà Muros." Ex quibus Verbis has tres Domos, *Cantuariensem*, *Londoniensem*, seù *Londinensem*, & *Oxoniensem*, primas *Provinciæ Angliæ* fuisse, colligas cum *Echardo* nostro Tom. i. *Scriptorum Ordinis*, Pag. 21. Col. ii.

(*y*) Consulendum Cap. xiii. Num. v.

(*z*) Tom. i. Pag. 41. Col. ii, & Pag. 105. Col. ii.

(*a*) Adeas Cap. i. Num. ix. Pag. 12.

(*b*) *Annal. Minor.* ad Annum 1230.

(*c*) Per universum quà latè patet *Galliarum* Regnum Fratres Prædicatores nuncupantur vulgò *Jacobini* à *Parisiensi* Cænobio *S. Jacobi*, utpotè in primaria *Galliarum* Urbe. In *Anglia* autem *Nigri Fratres*, vernaculè *Black-Friars*, passim appellantur, ut jam vidimus Num. iv hujus Capitis Pag. 26.

XVI. Quia huc flectit Oratio, placet pro Coronide hujus Capitis nonnihil libare de *Anglia Dominicana*, cujus Provinciæ in Ordine Fratrum Prædicatorum *Hibernia* erat Pars usque ad Annum 1484, ut ex infrà dicendis (*d*) clarebit. Memoratum porrò Ordinem nostrum ab ipsismet Incunabulis in *Anglia* magnoperè floruisse Luce meridianâ clarius patet. Imprimis quippè erecta fuit in Provinciam Ordinis, vivo adhuc S. P. *Dominico*, ut vel ex *Chronico* liquet *Magistrorum Generalium* protinùs (*e*) laudando, ubi numeratur *Anglia* inter Octo Ordinis Provincias, ab ipsomet S. Patriarcha institutas.

Insuper primus ex Ordine Prædicatorum assumptus ad Infulas fuit Natione *Anglus*, nempè *Gualterus Malus-Clericus*, vulgò *Mauclerk*, Episcopus *Carleonensis*, vulgò *Carlisle*, seù, ut *Angli* pronunciant, *Carlile*, in Boreali *Anglia*, sub Archiepiscopo *Eboracensi*, vulgò *York*, Anno 1223, *Honorio* III Summo Pontifice, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*f*) legere est.

Ulterius *Anglia* in primo Dominicani Ordinis Sæculo Quatuor habuit S. R. E. Cardinales, *Robertum* scilicet *Kilwarbium*, Archiepiscopum *Cantuariensem*, à *Nicolao* III, Anno 1278 (*g*); *Gulielmum Mackelsfeldium*, à *B. Benedicto* XI, Anno 1303; sed antequàm Purpurâ reapsè ornaretur, mortuum, dùm à Comitijs Generalibus *Bisuntinis* (*h*), ubi Definitor *Angliæ* extiterat, in Patriam regrederetur; *Gualterum de Winterburn*, Regis Anglorum *Eduardi*, hujus Nominis *Primi* (*i*), Confessarium, à laudato *B. Benedicto* XI, Anno 1304; *Thomam Joisium*, vulgò *Joyce* (*k*), Provincialem *Angliæ*, atque eidem *Eduardo* Regi à Confessionibus, olim *B. Alberti Magni* cum Angelico Doctore Discipulum, à *Clemente* V, Anno 1305, creatos (*l*).

Demum antè medium Sæculum *Dominicanum*, Duo Comitia Generalia Ordinis *Londini*, seù *Londonis*, aut apud *Londonias*, ut eâ Tempestate loquebantur, habita fuere, Anno nimirùm 1250 (*m*) sub

(*d*) Cap. iv. Num. vi, & Cap. xiv. Num. i.

(*e*) Cap. seq. Num. i. Pag. 47.

(*f*) Tom. i. Pag. 17.

(*g*) Hic Legatus à Latere à *B. Gregorio* X. constitutus *Eduardum* inunxit in *Angliæ* Regem Anno 1274, ut refert *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. i. Pag. 540.

(*h*) Vulgò *Bezanson*, in *Burgundiæ* Comitatu, vulgò *Franche Compte*, qui in Ditionibus est Regis Christianissimi.

(*i*) Scriptores *Itali*, *Galli*, aliique passim Exteri, *Eduardum* istum Regem dicunt hujus Nominis *Quartum*, eò quia tres fuerunt antè ipsum *Anglorum* Reges Nomine *Eduardi*, quorum *Secundus* erat *S. Eduardus* Martyr: *Tertius* verò erat hujus ex *Ethelredo* Fratre Nepos, *S. Eduardus*, Cognomento *Confessor*, de quo Festum celebrat Universa Ecclesia sub Ritu Duplici Die 13. Octobris. Hunc, ut obiter dicam, primus fuit qui Gratiam habuit Curationum Choeradis, aliàs Scrophulæ, seù Strumæ, vulgò *Morbi Regij*, quæ Gratia in reliquos descendit *Angliæ* Reges. Nihilominùs quia *Angli* moderni Epocham suorum Regum incipiunt à *Conquæstu*, ut vocant, *Normannico*, hoc est ab Anno 1066, quo *Gulielmus* Dux *Normanniæ*, Victor *Angliæ* evasit, sicut & ejusdem Rex, hinc *Eduardum*, qui computari deberet Quartus, dicunt *Primum*; qui Quintus, *Secundum* & sic de reliquis.

(*k*) Adeas Cap. seq. Num. ix. Lit. i.

(*l*) Hæc omnia legere est in *Chronico Magistrorum Generalium*, Cap. viii, ix, & x: in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 37; Tom. ii. Pag. 102, 102, & 124.

(*m*) Non abs Re erit hic Loci in Latinum vertere quæ de Provincia nostra Meminit [illegible] Hujus Ævi Scriptor, *Joannes Stephens*, in *Monastico Anglicano*, impresso *Londini* 1722, Vol. II. Pag. 191, nempè: " Anno 1221 *Dominicani*, passim dicti " *Nigri Fratres* ab exterioris Vestis Colore, in " *Angliam* advenerunt, primumque suum Cœno- " bium fundarunt *Oxoniæ* eodem Anno. Paulo " post ipsis excitata fuere Cœnobium & Templum " *Londini* in Suburbio de *Holbourne*, huic Rei pri- " mam adhibente Operam *Huberto de Burgo*, " Comite *Cantij*, vulgò *Kent*; qui, inter alia etiam " Beneficia, propriam illis donavit Domum, quam " postea Archiepiscopo *Eboracensi* divendidere. " Sed *Henricus* Rex viii eandem, & Cardinali " *Woolsæo* (*Eboracensi* Archipræsule) ablatam, " Palatium fecit Regium, idque *Album Atrium* " (Anglicè *White-Hall*) vocari jussit. Circa An- " num Domini 1250 habitum fuit eo in Cœnobio " Capitulum Generale Quadringentorum Patrum, " quos omnes benignè excepit Rex *Henricus* III, " atque primæ Diei Expensas exolvit, & cum præ- " sens esset in Capitulo cum ipsis quoque pran- " sus est. Sequentis Diei Expensas exolvit Re- " gina Nomine *Eleonora*, Filia *Raymundi*, Comitis " *Provinciæ*; tertiæ Diei Episcopus *Londinensis*; " quartæ Diei Abbas *West-Monasterij*; quintæ Diei

Abbas

sub Quarto Magistro Ordinis, *B. Joanne Teutonico* (*n*); & Anno 1263 sub Quinto Magistro Ordinis, *B. Humberto de Romanis*, Gallo, Generalatui tunc cedente, in quibus Angelicus Doctor Jure Suffragij, ut anteà dicebam (*o*), pro Provincia *Romana* potitus est. Duo etiam alia Temporis Progressu ibidem celebrata fuere Generalia Comitia scilicet Anno 1314 sub *P. Berengario de Landorra*, Gallo, XIII Magistro Ordinis, postmodùm Archiepiscopo *Compostellano*; & Anno 1335 sub *P. Hugone de Vancemain Campano*, item Gallo, XVI Magistro Ordinis. Insuper *Oxoniæ* in *Anglia* habita fuere Comitia Generalia Anno 1280 sub *P. Joanne de Vercellis*, Pedemontano, VI Magistro Ordinis. Hæc obiter de Provincia nostra Matrice.

CAPUT TERTIUM.

De duobus prioribus *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculis, ab Anno scilicet 1224 ad 1424, et in Provinciam Ordinis nondùm erectâ, sed Provinciæ *Angliæ* Natione existente.

SUMMARIUM.

I. Hibernia Dominicana *intrà medium Sæculum Viginti Tria possedit Cœnobia, quæ utique pro Provinciæ novæ Erectione sufficiebant, ut ex primæva Ordinis Disciplina, quæ obiter expenditur, liquet.*

II. *Etsi plura in* Hibernia Dominicana *celebrata fuerint Capitula, Provinciæ tamen Titulo donata non fuit nèque de Anno 1300, sed suberat Provinciali* Angliæ, *qui Vicarium* Hibernigenam, *quamquidem ab ipsismet* Hibernigenis *electum, constituebat.*

III. *Id luculenter constat vel ex* Alexandri IV *Constitutione, quæ verbatim exscribitur.*

IV. *Id etiam, haud obstante tot Capitulorum Celebratione, liquet ex Ordinationibus Rmi* P. Berengarii de Landorra, XIII *Magistri Ordinis, in Capitijs Generalibus* Londinensibus *Anno* 1314 *pro* Hibernia *factis, quæ in integrum traduntur.* V. *Objicitur*

" Abbas *S. Albani*; sextæ Diei Abbas *Waltbami*, & sic successivè alij Prælati, & Proceres. " Anno 1276 Prætor, & Senatores Urbis *Londinensis* duos ipsis concesserunt Vicos propè *Thamesim* Flumen, ubi *Robertus Kilwarby*, ejusdem " Ordinis Alumnus, ad Archiepiscopatum *Cantuariensem* jàm anteà evectus, novam construxit " illis Domum Conventualem, quæ tametsi Solo " æquata sit, Locus tamen *Black Friers* (i. e. *Nigri Fratres*) usque in hodiernum Diem nuncupatur. " In Cœnobio hoc Comitia Regni (vulgò *Parlamentum*) habita fuere Anno 1490 sub *Henrico* Rege " VII. Iterùm Anno 1524, Rex *Henricus* VIII " eadem hic aperuit . . . . . in quibus cùm " immensa Pecuniæ Summa à Populo extorta fuisset, " ideò *Parlamentum Nigrum* dicebatur." Idemque Scriptor Vol. II. Pag. 202, de Cœnobio isto *Londinensi* disserens, ait: " Ibidem habitabat *Carolus* V Imperator Anno 1522." Confer Cap. iv. Num. xvi. Lit. m.

(*n*) Præclarus hic Vir, *Teutonicus* à Patria cognominatus (quem *S. Antoninus*, III. Part. Chron. Tit. xxiii. Cap. xi. *Bonitate conspicuum, Aspectu, & Affatu gratiosum, multiplici Idiomate eruditum*, prædicat, ac *viventem defunctumque Miraculis claruisse*) fuit *Bosonensis* in *Hungaria* Episcopus, sed Cessione factâ de Licentia Summi Pontificis, ad Ordinem reversus est, ac deindè Generalis totius Ordinis Magister in Comitijs *Parisiensibus* Anno 1241 electus. Quod Onus cum renueret, Exemptionem ob Characterem Episcopalem prætendens, subire ex Obedientia compulsus est Pontificio *Gregorij* IX. Diplomate. Hinc *Nicolaus Trivetus*, Natione *Anglus*, quem præ Manibus teneo, hæc habet in *Chronico* ad Annum 1241, de *Joanne Teutonico*: " Hic Magister cùm esset in quadruplici " Lingua, videlicèt Teutonica, Gallica, Italica, & " Latina, Prædicator egregius, de Priore Provinciali " Hungariæ factus est Episcopus Bosonensis: sed a " Papa Gregorio, cùm in Desiderio haberet Secretum Contemplationis, per magnam Instantiam " Cessionem obtinuit, nullâ sibi Provisione retentâ. " Cùm autem in Magistrum Ordinis electus esset, " & ut Prælationem talem refugeret, Pontificalem " vellet Ordinem allegare, porrecta est in contrarium Litera Papalis decernens, quod cùm absolutus esset à Cura Pastoralis Regiminis, & per " consequens sub Obedientia Ordinis constitutus, " debuit in recipiendo Officium Ordini obedire: " Sed tamen cùm in multis Privilegijs procuratis " per eum Dominus Papa scribat ei, non tantùm " Filium, ut alios Magistros, sed, ut cæteros Episcopos, *Venerabilem Fratrem* appellat." Videsis *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 70, & 130.

(*o*) Num. v, hujus Capitis, Pag. 37.

V. *Objicitur*, Hiberniam *in* Chronico *seorsim ab* Anglia *recenseri inter Ordinis Provincias, quæ, Ecclesiâ diro Schismate laborante, adhæserant vero Pontifici* Urbano VI, *novumque elegerunt Generalem Anno* 1380.

VI. *Indè tamen non sequitur* Hiberniam *fuisse tunc Provinciam in Ordine ab* Anglia *segregatam, ut multis Momentis ex ipsomet* Chronico *evincitur.*

VII. *Omne ea de Re eximit Dubium Constitutio* Bonifacij IX *circà Causam juridicæ Appellationis* Provinciæ Angliæ, & Nationis Hiberniæ *à Magistro Ordinis* Elia Raymundi *ad Sedem Apostolicam. Exscribuntur Literæ tàm judicatoriæ, quàm confirmatoriæ, A.* 1370.

VIII, *Rem adhuc luculentius exprimit alia* Bonifacij IX *Constitutiò prælibatas Magistri Generalis* Berengarij de Landorra *Ordinationes inserens, & confirmans, quæ propterea de Verbo ad Verbum transcribitur, A.* 1397.

IX. *Nihilominùs* Hibernia Dominicana *duobus prioribus hisce Sæculis Triginta unum acquisivit Cœnobia, pluresque habuit Viros, Doctrinâ, & Pietate claros, quorum haud pauci ad Infulas promoti fuere, & nonnulli Lucubrationibus suis Ecclesiam illustrarunt. Spectabiles item evasere Conventuum Superiores.*

X. *Lites quædam Clerum Sæcularem inter, & Regularem in* Hibernia *exortæ Originem duxerunt à* Gulielmo de S. Amore, *cujus iniquæ Propositiones in Medium afferuntur.*

XI. *Atque Sectatore ipsius* Joanne de Poliaco, *cujus etiam Errores referuntur.*

XII. *Contentiones istæ ab Initio in* Anglia *fervebant, ignotæ tamen in* Hibernia *usque ad Tempus* Richardi Fitz-Ralph, *Archiepræsulis* Armacani, *qui Repulsâ quâdam irritatus,* Anglicanas *Disceptationes expanso suscepit Sinu, sed ad Apostolicam Sedem, instantibus Regularibus, citatus, Lite cecidit.*

XIII. *De veris Altercationum istarum Causis audiendi Reverendissimus* Bremond, & *Clarissimus* Waddingus.

XIV. *Tempestas ista non statim cessavit in* Hibernia, *sed perduravit ad ineuntum usque Sæculum Ecclesiæ* XV, *quo eidem* Bonifacius IX *speciali occurrit Constitutione, tribus* Hiberniæ *Antistitibus inscriptâ, quæ verbatim adducitur.*

XV. *Nonnibil de Academia* Dubliniensi, *de qua plura alibi.*

I. VIDIMUS superiùs (*a*), adeò festinanter extructa fuisse Ordini Prædicatorum per universum *Hiberniæ* Regnum Cœnobia, ut intrà medium Sæculum, ab Anno nimirùm 1224 ad 1274, prælibatus Ordo Viginti Tria in eodem Regno possederit. Sanè Numerus iste Conventuum sat superque sufficiebat pro speciali erigenda Provincià in Ordine, præsertim adhuc, ut ità dicam, adolescente. Refert quippè *Chronicon Magistrorum Generalium* (*b*), ex Sexaginta duntaxàt Conventibus Octo efformatas fuisse inchoantis Ordinis Provincias. En porrò *Chronici* Verba: "Anno "Domini 1220 fuit celebratum *Bononiæ* primum Capitulum Generale à *B. Dominico*; & Anno sequenti, scilicet 1221, *B. Dominicus* secundum Capitulum Generale celebravit *Bononiæ* . . . in "quo Capitulo Frater *Jordanus Teutonicus*, qui nondùm in Ordine Annum compleverat, factus "est Provincialis *Lombardiæ*, fundatis jàm per Ordinem circiter SEXAGINTA CONVENTIBUS, qui in OCTO PROVINCIAS erat distincti, scilicet Hispaniam, Provinciam Provinciæ "(*c*), Franciam, Lombardiam, Romanam, Teutoniam, Hungariam, & Angliam."

AD istas autem Octo Provincias, à S. *Dominico* constitutas, Quatuor, ut obiter dicam, *Polonia* videlicèt, *Dacia*, *Græcia*, & *Terræ Sancta*, adjectæ fuere in Capitulo Generalissimo (*d*), *Parisijs* Anno 1228 celebrato, ut tàm in memorato *Chronico* (*e*), quàm in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*f*), videre est. "Et sic Ordo (inquit *Chronicon*) à sua Confirmatione Anno undecimo erat divisa "in

(*a*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(*b*) Cap. iii.

(*c*) Provincia *Provinciæ* diù secunda erat in Ordine, tuncque ex omnibus coalescebat Cænobijs à *Gallo Provincia* inclusivè ad *Lemovicum* usque, *Bajonam*, & *Perpinianum*, ut advertit Rmus noster *Bremond* in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. i. Pag. 121. Sed postmodùm, Anno scilicet 1303, ab ea segregata est Provincia *Tolosana*, quæ secundum in Ordine obtinuit Locum, quia in Partibus *Tolosæ* Ordinem instituit *S. P. Dominicus*, primum verò Locum *Hispania*, utpotè ipsius Natale Solum, retinuit. Provincia verò *Provinciæ* ex tunc habuit Locum decimum-sextum, habitâ nempè Ratione ad Tempus illud, ut magis infrà explicabitur, Cap. v. Num. v. Lit. n.

(*d*) Adeas Cap. vi. Num. x.

(*e*) Cap. iv.

(*f*) Tom. i. Pag. 147. Not. 2.

" in Duodecim Provincias, scilicet Hispaniam, Provinciam Provinciæ, Franciam, Lombardiam, " Romanam, Teutoniam, Hungariam, Angliam, Poloniam, Daciam, Græciam, & Terram Sanc- " tam."

II. Ob recensitum igitur haud exiguum Cænobiorum nostrorum in *Hibernia* Numerum, diù, ut candidè fatear, in Sententia fui, quæ apud Nostrates communior erat, atque è Diametro opposita Existimationi *Fontanæ* (*g*), autumantis, *Hiberniam* nunquàm fuisse in Ordine nostro ut Provinciam *Acceptatam* usque ad Annum 1622. Opinabar scilicèt, *Hiberniam* in ipsomet veluti Initio Ordinis, aut certè antè medium Sæculum *Hiberno-Dominicanum*, in Provinciam fuisse erectam, præsertim dùm apud Equitem *Jacobum Waræum* (*h*), legerem, celebrata olim Capitula *Molingaræ* Anno 1278, Athyæ 1288, iterùm *Molingaræ* 1292, iterùmque *Athyæ* 1295, apud *Villam Novam* 1298, iterùm *Athyæ* 1305, iterùmque *Molingaræ* 1308, & 1310, iterùmque etiam apud *Villam Novam* 1312 (*i*). Verùm dùm haud perfunctoriè, sed sedulo, ac datâ Operâ, sæpè laudatum *Chronicon* perlegens, hæc de Fratre *Nicolao Boccasino*, Nono Ordinis Generali Magistro, *Argentinæ* 1296 electo (postmodùm Beato *Benedicto* XI, Pontifice Maximo), annotarem Verba (*k*): *Celebravit Duo Generalia Capitula, crevitque sub illo Provinciarum Numerus, ità ut cùm priùs nonnisi Duodecim fuissent* (mox recensitæ), *multiplicatæ tunc fuerunt ad Octodecim.* Dumque eadem conferrem Verba cum Regesto Magistri Generalis *Joachimi Turriani*, & Catalogo Provinciarum Ordinis, infrà exscribendis (*l*), extemplò deprehendi, *Hiberniam* inter eas Provincias numerari non posse; vidique planè ipsam haud fuisse neque Anno 1300 erectam in Provinciam. Quinimmò perlegens insupèr toties laudatum & nunquàm satis laudandum *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, atque novissimè edita illius *Supplementa*, Tomo Septimo comprehensa, compertum exploratumque habui, eam toto isto Tempore subfuisse Regimini Provincialis *Angliæ*, qui Vicarium *Hibernigenam* inibi constituebat, ab ipsismet tamen *Hibernigenis* Modo protinùs recensendo (*m*), electum, sicque continuò mansisse ultrà duo Sæcula, ad Annum nempè 1484, quo à Priore Provinciali proprio gubernari cæpit, ut posthàc declarabitur (*n*).

III. Primum porrò *Vicariæ* duntaxàt Jurisdictionis hujus in *Hiberniæ Dominicanæ* Præside Vestigium videre est in *Bullario* nostro (*o*), ubi adsunt *Alexandri* IV, Pontificis Maximi, Apostolicæ Literæ, Die 3. Februarij 1256 *VICARIO Prioris Provincialis Fratrum Prædicatorum Ordinis in HIBERNIA* inscriptæ, mandantes ei, ut duo ex Fratribus, ipsius Curæ commissis, concedat in Socios Fratri *Patritio O-Scanlan*, ejusdem Ordinis, tunc Episcopo *Rapotensi*, postmodùm Archipræsuli *Armacano* (*p*). Si autem *Hibernia Dominicana* suum habuisset tunc Temporis proprium *Priorem* Provincialem, ad ipsum, non verò ad *Vicarium* ejus Pontifex Literas suas dedisset, ut quibuscunque in Curia Romana, aut Re Diplomatica versatis, Luce meridianâ clarius patebit. Breviusculas autem ipsasmet Literas Apostolicas Operæ Pretium erit in Medium afferre. En igitur eas:

" Alexander Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Vicario Prioris Provincialis Fratrum " Prædicatorum Ordinis in Hibernia, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

" Constitutus in Præsentia nostra Venerabilis Frater noster P - - - (*q*), Rapoten. Episcopus, Nobis " exposuit, quod nonnulli Laici &c (*r*). Quia verò idem Episcopus, Professor Ordinis sui ferventer, prout " asserit, in suo gerit Affectu, quod pro Solicitudine hujusmodi sibi commissâ faciliùs exequendâ, duos pro- " vidos, & discretos ex Fratribus tuæ Curæ commissis habeat in Socios, per quos, cùm necesse fuerit, Ver- " bum Dei proponi faciat, & secundùm illorum salubria Consilia dirigatur; Discretionem tuam attentè rogandam

(*g*) Parte II *Capitulorum Generalium*, Pag. 220.

(*h*) In Libro cui Titulus: *Disquisitiones de Hibernia, & Antiquitatibus ejus*, Cap. xxvi.

(*i*) De Cænobijs istis, alijsque *Hiberniæ Dominicanæ*, sigillatìm dicetur Cap. ix.

(*k*) Cap. x.

(*l*) Cap. iv. Num. vi, & Cap. v. Num. v.

(*m*) Num. iv. hujus Capitis.

(*n*) Cap. seq. Num. vi.

(*o*) Tom. I. Pag. 295, ex *Archivo* Apostolico Lib. A. Fol. 850.

(*p*) De quo specialis redibit Sermo Cap. xiii. Num. viii.

(*q*) *Patritius.*

(*r*) Reverendissimus *Bremond* Loco citato *Bullarij*, hanc subjicit Notam: " *Laici* &c.) sic in Libro A, ubi hæc addit Amanuensis: *Ut in alia, usque* opportunum, *Verbis competenter mutatis.*

" rogandam duximus, & monendam, per Apostolica tibi Scripta mandantes, quatenùs eidem Episcopo, cùm
" super hoc ab ipso requisitus extiteris, duos tales Fratres concedas Affectu benevolo, & Promptitudine
" liberali; non obstante aliquâ Indulgentiâ Ordini tuo ab Apostolicâ Sede concessâ, per quam Effectus
" Mandati nostri in hac Parte valeat impediri. Datum Laterani III Nonas Februarij, Pontificatûs nostri
" Anno Secundo."

IV. Nullus dubito quin Lectori (non secùs ac mihi olim) aliquid facessant Negotij tot Capitula, in varijs, ut præfertur (*s*), celebrata Cænobijs *Hiberniæ Dominicanæ* antequàm ipsa fuerit Ordinis Provincia. Sed huic Rei omnem afferunt Lucem Ordinationes, seù Statuta, Reverendissimi Patris *Berengarij de Landorra*, Galli, XIII Magistri Ordinis, *Carcassonæ* Anno 1312 renunciati (postea, ut obiter dicam, Archiepiscopi *Compostellani*, & Legati Apostolici ad *Alphonsum* VI, *Hispaniæ* Regem), qui in Comitijs Generalibus, *Londini* Anno 1314 habitis, sanxit (quod & anteà observatum fuisse asserit) ut Priores Conventuales *Hiberniæ*, & Prædicatores Generales, necnon Socij dictorum Priorum, à singulis Conventibus electi, nominent tres Fratres *Hibernos*, ad regendum idoneos, è quibus teneatur Provincialis *Angliæ* unum in Vicarium præficere. Placet autem laudati *Berengarij* Literas Patentes integrè de Verbo ad Verbum ex *Supplementis Bullarij Ordinis Prædicatorum* (*t*) exscribere, tùm quia Historiolam nostram magnoperè illustrabant, tùm vel maximè quia ex ijs Sole meridiano clariùs patebit, *Hiberniam Dominicanam*, etsi nondùm Provinciam, tàm amplis extitisse dotatam Privilegijs, ut Solo *Provinciæ* Titulo, aut Nomine destituta fuerit. En eas, longiusculas quidem, sed planè aureas, & opportunas:

" In Christo Jesu sibi Charissimis Prioribus, Superioribus, cæterisque Fratribus Ordinis Prædicatorum
" in Hibernia constitutis,

" Frater Berengarius Fratrum ejusdem Ordinis Servus inutilis, Augmentum continuum
" Gratiæ Salutaris.

" Novit vestræ Dilectionis Affectus, quod ad instar Prædecessorum nostrorum Gratiam intendens facere
" specialem, de Voluntate, & Ordinatione Diffinitorum Generalis Capituli Londini celebrati Anno Domini
" millesimo trecentessimo decimo quarto Vobis duxi concedendum, quod Priores Conventuales Hiberniæ,
" & Prædicatores Generales, & Socij Priorum à Singulis Conventibus ad hoc ipsum electi, nominent tres
" Fratres de vestra Natione ad regendum idoneos, & Provincialis Angliæ teneatur unum præficere ex eisdem
" in Vicarium Hiberniæ, qui Prioris Provincialis in omnibus, nisi quando idem Provincialis in Hibernia per-
" sonaliter præsens fuerit, plenam super Vos habeat Potestatem, & ubicunque inter Vos in Hibernia te-
" neat primum Locum, cujus Potestas non expirat Priore Provinciali mortuo, vel amoto: Ipse quoque Vi-
" carius singulis Annis in uno Conventu dictæ Terræ Capitulum valeat convocare tenendum cum Quatuor
" Fratribus ad hoc secundùm Formam Capituli assignatis (*u*) qui plenam habeant Potestatem ipsius Excessus
" audiendi, & corrigendi, & ipsum, si necesse fuerit, usque ad Provinciale Capitulum suspendendi: Idem insu-
" per cum præfatis Quatuor Fratribus Excessus Priorum, & aliorum Fratrum ad suum Capitulum convenien-
" tium, & alibi in Terris Hiberniæ existentium audiat, corrigat, & emendet, nec alicui liceat facere Protestationes,
" aut Culparum Reservationes ab eo contrà suas Ordinationes. Ipse insuper cum Quatuor Fratribus me-
" moratis in Capitulo habeat Potestatem Lectores creandi, & ipsos ad disputandum licentiandi, & in illo
" Capitulo duo de Prioribus, vel Prædicatoribus Generalibus eligi debent, qui ad Capitulum Provinciale
" vadant pro omnibus, & ad idem Provinciale Capitulum Acta deferant Capituli supradicti. Ipse tamen,
" qui Vobis præest, veniat ad Provinciale Capitulum cum Socio electo in illo Capitulo de quarto Anno in
" quartum. Declaramus autem, quod Fratres Hiberniæ possint interdùm cedere Juri suo, quod habent in
" Capitulo Provinciali Angliæ, & in Electione Provincialis ejusdem Provinciæ, & remanere propter Peri-

H " cula

(*s*) Num. ii. hujus Capitis.

(*t*) Tom. vii. Pag. 74, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. cx. Fol. 78. Inseruntur quidem Constitutioni *Bonifacij* IX, post Octoginta Sex Annos, nimirùm Anno 1400 datæ, eas nihilominùs seorsim hic Loci affero, ut Chronologiæ consulam, ipsammet postmodùm *Bonifacianam* Constitutionem suo Tempore, continenti Ordine, Num. viii hujus Capitis exscripturus.

(*u*) Isti se habebant veluti Quatuor Definitores Capituli Provincialis.

" cula Maris, & alijs de Causis justis, exceptis illis duobus Fratribus, qui ad memoratum Provinciale Capi-
" tulum sunt mittendi, ut superiùs est expressum. Volumus autem ut supradictus Prior Provincialis ab-
" solvendi eum, qui Vobis præest, ut Utilitas, & Necessitas requisierit, habeat Potestatem, & quod in
" Capitulo Provinciali Angliæ Visitatores Vobis annuatim mittat, sicut fuit hactenùs consuetum. Cæte-
" rùm cupiens Dispendijs occurrere, & Periculis obviare, de memoratorum Diffinitorum Capituli Generalis
" Consilio, Beneplacito, & Assensu, volo, & ordino, quod si vester Vicarius aliquo Casu exierit Hiberniam,
" de Consilio Discretorum unum de vestra Natione nominare, ac sumere valeat, qui usque ad suum
" Regressum Vices gerat Provincialis, quas ipse gesserat, dùm in Hibernia remanebat; & si in Hibernia
" præsens esset, & in Infirmitate, vel alio justo Impedimento, & legitimo detineretur, ut non posset ad se-
" cundum Provinciale Capitulum in Hibernia tenendum personaliter se conferre, de Consilio Discretorum
" unum nominare, ac sumere possit, qui Auctoritate Provincialis in Capitulo Vices gerat, quas Vices, si
" præsens fuisset, gessisset. Quod si memoratum Vicarium mori, vel amoveri contigerit, servetur Forma
" in Constitutionibus tradita de Vicario Provinciali mortuo, vel amoto, quousque Vobis provisum fuerit de
" Vicario secundùm Formam Vobis superiùs traditam. Ad hæc concedo de memoratorum Consilio Diffi-
" nitorum & Assensu, quod duos Studentes liberè habeatis in Conventu Monasterij Oxen (w), & duos
" æquè liberè in Conventu Cantabrigiæ (x), & tertium Studentem Parisijs pro Rata Terræ vestræ, ac duos
" Studentes Londen (y), alios verò Studentes habeatis in alijs Studijs Generalibus secundùm Ratam Terræ
" vestræ supradictæ. In Studijs verò particularibus Philosophiæ Angliæ aliqui vestrùm apti de Hibernia
" assignentur. Quod si Fratres Angliæ pro suis Studentibus in hujusmodi Studijs contribuant pro Causa
" debita, & urgente, Vicarius Hiberniæ pro Fratribus Terræ suæ contribuat inibi collocatis. Si verò Fratres
" Angliæ non contribuant in Studijs Philosophiæ supradictis, Vos ab hujusmodi Contributione penitùs de-
" sistatis. Potestatem autem mittendi hos Studentes ad Studia Generalia, & eos revocandi pro prædictæ
" Terræ Rata, Vicario Hiberniæ cum suis Diffinitoribus conjuncto de Prædictorum Diffinitorum Consilio,
" & Assensu, Vobis concedo. Item de prædictorum Diffinitorum Consilio, & Assensu Vobis concedo,
" quod ad Contributionem pro Diffinitore Capituli Generalis, vel Socio, aut Provinciali, & Socio
" in Anno Provincialium (z), aut pro Confirmatione Prioris Provincialis nullo Modo teneamini,
" sed solùm pro Electoribus Magistri, & vocatis ad Consilium, aut pro Causa Monasterij in Terra Roman.
" (a) motâ, seù imposterùm movendâ, si contingat, & etiam Cantabrigiæ, si Causa consimilis oriatur, ad
" quas Contributiones unà cum Contributionibus, si quæ per Magistrum imponi contingat Ordini in com-
" muni, teneamini juxtâ Ratam, Terræ vestræ contingentem. Item concedo, quod Studentes in Anglia
" possint Alienigenarum gaudere Privilegijs, & quod possint Capitulis Provincialibus interesse, & quod quili-
" bet Conventus Angliæ, & Walliæ, Fratres vestros, expectantes Passaggium super Mare, sicut suos,
" teneantur recipere. Item cum Legata communia Angliæ in nullo teneant Fratres Hiberniæ, concedo
" Vobis, quod ad Suffragia Angliæ non teneamini, præter ea, quæ pro Rege, & Regina, & Liberis eorun-
" dem fuerint gratiosè. Item concedo de memoratorum Diffinitorum Consilio, & Assensu, quod Vicarius,
" & Diffinitores sui Capituli in Hibernia possint restituere suos Pænitentes (b) secundùm Formam Restitu-
" tionis de restituendis Pænitentibus juxtà Morem consuetum. Item volo de prædictorum Diffinitorum
" Consilio, & Assensu, quod aliqui Fratres Terræ vestræ apti, Judicio Discretorum, promoveantur ad
" Gradus Baccalauriæ, & Magistratûs, pensâtis Sufficientiâ & Meritis Personarum. Porrò cum in Actis Ca-
" pituli Generalis Parisijs celebrati Anno Domini Millesimo Trecentessimo Sexto fuerit ordinatum, quod ad
" Provincialem Librorum Volumina Fratris decedentis pertineant, volo, & ordino, quod Libri hujusmodi
" non ad Provincialem Angliæ, sed ad Vicarium Terræ vestræ pertineant. Item concedo Vobis de prædic-
" torum Diffinitorum Consilio, & Assensu, quod duos Fratres Terræ vestræ mittere possitis ad Capitulum
" Generale, cum Vobis videbitur expedire, pro vestræ Terræ Tuitione, & alijs vestris Libertatibus con-
" servandis. In quorum omnium Testimonium, Sigillum nostrum, unà cum Sigillis Diffinitorum, qui af-
" fuerunt, duxi præsentibus apponendum. Datum Londini Anno, quo supra, in nostro, ut dictum est,
" Capitulo Generali."

V. Sed

(w) Legerem *Oxonien*, vulgò *Oxford*, in Agro ejusdem Nominis *Angliæ*, ubi celebris Universitas.

(x) Vulgò *Cambridge*, in Agro ejusdem Nominis *Angliæ*, ubi celebris etiam Universitas.

(y) Rectiùs *London*, seu *Londini*. Civitas est primaria *Angliæ*, de qua recolantur superiùs dicta Cap. præced. Num. v. Lit. p. Pag. 37.

(z) Ab Initio Ordinis usque ad Annum 1370 celebrabantur singulis Annis Capitula Generalia, alia Definitorum, alia verò Provincialium, ut fusiùs legere poteris apud nostrum *Bullarium*, Tom. iv. Pag. 67, nostrasque *Constitutiones*, Dist. ii. Cap. viii. Text. i. Lit. a.

(a) Anglicè *Rumney*, in Agro *Cantij*, vulgò *Kent*.

(b) Id est, *Pœnas* ipsis dimittere, ipsosque pristino Gradu donare.

V. Sed dicet fortassis quispiam, *Hiberniam Dominicanam* fuisse quidem tunc Temporis, Anno scilicet 1314, Nationem Provinciæ *Angliæ*, ab ea nihilominùs postmodùm segregatam, atque in specialem Provinciam erectam, saltem ante Annum 1378, quo Mater Ecclesia diro Schismate laborare cæpit. Cùm enim eâ Tempestate Frater *Elias Raymundi*, à Patria nuncupatus passim *Tolosanus*, Anno 1367 *Avenione* XXII Generalis Magister renunciatus, id haberet Infelicitatis, quod *Clementem* VII, Pseudopontificem *Avenionensem*, sectatus sit, Patres illarum Provinciarum, quæ vero legitimoque Summo Pontifici *Urbano* VI adhærebant, quæque propterea ab Obedientia deficiebant Magistri Generalis *Eliæ*, elegerunt *Bononiæ* Anno 1380 in Magistrum Ordinis XXIII *B. Raymundum de Vineis*, Capuanum. Istæ autem *Urbano* Pontifici adhærentes Provinciæ recensentur in *Chronico Magistrorum Generalium* (c), quas inter numeratur *Hibernia* tanquàm Provincia ab *Anglia* prorsùs distincta. Verba *Chronici* sunt: " Huic pientissimo Pontifici (*Gregorio* XI) e " vivis sublato Anno 1378, eodem Anno successit in Pontificatum *Urbanus* VI, seditque Annis " Duobus, Mensibus Sex, Diebus Septem. Hic Pontifex cùm Cardinales Gallos, & Ultramon- " tanos, malis Moribus assuetos, corriperet, ab eis derelictus est; unde elegerunt alium Anti- " papam, quem *Clementem* VII appellaverunt. Et sic factum fuit Schisma in Ecclesia Dei om- " nium pessimum, quod duravit Annis Quinquaginta Duobus, sub Quatuor Summis Pontificibus. " Hoc Schisma tunc desæviens, scissâ Ecclesiæ pulchrâ Unitate, fuit Occasio, ut & Ordo Præ- " dicatorum, aliorum Ordinum Exemplo, bifariàm dividerêtur, cujus una Pars Fratrem *Ray-* " *mundum Capuanum* Magistrum Generalem sibi delegerat, cum eoque *Urbano* pontifice adhærebat, " utpotè Italia, Germania, ANGLIA, Portugallia, HIBERNIA, Dacia, Polonia, Bohemia, & " Hungaria: Sola Hispania, & Gallia cum Magistro *Elia Tolosano*, *Clementis* VII Partium erat." Et paucis interjectis, subjungit *Chronicon* (d): Cùm defecisset Magister *Elias Tolosanus*, ut dictum " est, ab Obedientia *Urbani* Pontificis, convenientibus ad Capitulum *Bononiense* Patribus illarum " Provinciarum, quæ à Generali *Elia* defecerant, electus fuit in Magistrum Ordinis XXIII, " Anno 1380, Frater *Raymundus de Vineis*, Capuanus, Magister in Theologia, Vir Sanc- " tus, & Eruditus, qui fuit *S. Catharinæ Senensis* Confessarius, cælitùs designatus." Hæc *Chronicon*, quæ in extensum referre non abs Re visum fuit, ut scilicet Lector in Ecclesiasticâ istius Ævi Historiâ fortasse Peregrinus, sufficientem illius pro Re nostra Notitiam assequatur.

VI. Ast ex istis *Chronici* Verbis nequaquàm evincitur, *Hiberniam* fuisse tunc Provinciam ab *Anglia* distinctam, eò quippè Loci *Chronicon* non loquitur de Provincijs Ordinis, sed de Ditionibus *Europæ* (e). Tùm quia *Italia* Provincia Ordinis non fuit, sed Quatuor complectabatur Provincias, nimirùm *Lombardiæ*, *Romanam*, *Regni*, & *Trinacriæ*, & sic discurrendo de *Hispania*, & *Gallia*, quæ plures item complectabantur Provincias (f). Tùm vel maximè quia *Portugallia* etiam recensetur ac si alia esset Provincia Ordinis ab *Hispania*, et tamen ex eodem liquet *Chronico*, *Portugalliam* haud fuisse ab *Hispania* segregatam, ceù Provinciam Ordinis distinctam, antè Annum 1414. sic namque ait *Chronicon* (g) " Electus fuit in Magistrum Ordinis XXV in Capitulo Generali *Floren-* " *tino* celebrato Anno 1414 Fr. *Leonardus de Datis*, Florentinus, primò *Bononiæ* Inquisitor, dein " Provincialis *Romanus*, Procurator Generalis, S. Palatij Apostolici Magister, insuper Ordinis " Vicarius. Hic adfuit Concilio *Constantiensi*, fuitque unus ex Electoribus constitutus, & Suffra- " gium tulit pro *Martino* III Pontifice, de quo mox dicetur, ab eoque incomparabilia pro Ordine " Privilegia suscepit. Præfuit Ordini Annis Decem, & ultrà, celebratisque sui Regiminis Tem- " pore Quatuor Generalibus Capitulis, obijt *Florentiæ* Anno 1426 . . . . . Hoc eodem Tem- " pore facta est Divisio Provinciarum aliquarum Ordinis, scilicèt ampla Provincia *Hispaniæ* divisa " fuit in Provinciam Hispaniæ, & *S. Jacobi Portugalliæ*, assignatis cuilibet illarum proprijs " Conventibus contentis in Bulla Divisionis Provinciæ *Hispaniæ*, datâ in Concilio Constantiensi, " Anno Primo Pontificatûs Martini III" (h).

(c) Cap. xii.
(d) Cap. xiii.
(e) Confer Cap. præced. Num. viii. Lit. t. Pag. 40.
(f) Adeas Cap. v. Num. v.
(g) Cap. xiii.
(h) *Martinus* ille *Tertius* passim dicitur *Quintus*.

Aliud etiam hujus Rei Exemplum extat in *Chronico* (*i*) sæpiùs laudato, quod Sermonem faciens de Fr. *Vincentio Bandello*, Lombardo (qui XXXVI Magister Ordinis Anno 1501 renunciatus, Fatis cessit Anno 1506), ait, ipsum peregisse " Visitationem Provinciarum Romanæ, " Lombardiæ, Subaudiæ, Franciæ, Hollandiæ, Flandriæ, Hispaniæ, Provinciæ Provinciæ, & no- " vissimè RegniSiciliæ." Et tamen infrà (*k*) apponendum Provinciarum Ordinis Catalogum legenti patebit *Subaudiam*, *Hollandiam*, & *Flandriam* neque adhuc esse speciales Ordinis Provincias.

VII. Cæterum omnem ea de Re radicitùs evellunt Dubitationem Duo in Medium mox afferenda *Bonifacij* Papæ IX Diplomata. Eorum prius, Die 20 Februarij 1397, ad *Ricardi* II, Regis *Angliæ*, Supplicem Instantiam, emanatum, de Verbo ad Verbum inserit, atque confirmat Definitivam Sententiam Fr. *Nicolai* Cardinalis *Caraccioli*, Ordinis Prædicatorum Alumni, Judicis, & Commissarij à S. Sede Apostolica specialiter Deputati, in Causa vertente inter præfibatum Fr. *Eliam Raymundi*, Tolosanum, olim Magistrum Generalem, & Generale Capitulum, *Carcassonæ* Anno 1378 celebratum, ex Parte una, & Fr. *Thomam Rusbock*, Priorem Provincialem *Angliæ*, & Fr. *Joannem de Leycestria* (*l*), vernaculè *Lyster*, seù *Lester*, per Syncopen, Vicarium Generalem Partium *Hiberniæ*, atque nonnullos alios Magistros in Theologia, ac Fratres ipsius Ordinis, eisdem Priori Provinciali, & Vicario Generali adhærentes, ex alterâ; de, & super Absolutionibus, Amotionibus, & Perturbationibus dictorum respectivè *Thomæ Rusbock*, & *Joannis de Leycestria*, atque aliorum Magistrorum, ac Fratrum, ipsis adhærentium, à Provincialatûs, & Vicariatûs Officijs, atque Locis, Conventibus, Lectorijs, Studentijs, Cellis, & Rebus alijs, quibus spoliati fuerant. Per eam porrò definitivam Sententiam pronunciavit, adjudicavit, & declaravit laudatus Cardinalis Judex, & Commissarius, dictas Absolutiones, Amotiones, & Perturbationes fuisse nullas, & injustas, ac temerè, & defectuosè præsumptas, ac attentatas, post, & contrà legitimam Appellationem; restituens propterea, & reintegrans prædictos Fratres ad sua respectivè Officia, Loca, Conventus, Lectorias, Studentias, Libros, Cellas, & alias Res, quibus fuerant spoliati; removensque Fratres *Willelmum Sywat*, *Joannem Empsay*, & *Joannem Parisk*, Vicarios in Provincia *Angliæ*, atque Fratrem *Robertum Cusack*, Vicarium in Natione *Hiberniæ*, per prædictum *Eliam*, tunc Magistrum Ordinis, positos, & intrusos. Quam Sententiam, ut obiter dicam, laudatus *Nicolaus* Cardinalis *Carracciolus* tulit *Romæ* Die 25. Augusti 1370, præsente, inter alios, Fr. *Gulielmo Andreâ*, vulgò *Andrews*, Ordinis Prædicatorum, Episcopo tunc *Acadensi*, postmodùm *Midensi*, in *Hibernia*, de quo alibi (*m*). En verò imprimis ipsasmet Cardinalis Judicis Literas etsi satis prolixas (nihil quippè ad *Hiberniam Dominicanam* attinens, quantumvis prolixum, maximè ex Locis authenticis depromptum, prætermittere possum) & quidem ex *Bullario* nostro (*n*) cum Emendationibus in eo factis.

" RR. In Christo Patribus, & DD. Dei Gratiâ Cantuarien., Eboracen., Armachan., Dublinen., & Cassellen. Archiepiscopis, necnon Londinen., Wintonien., Norvicen., Hereforden., Roffen., Dunkelden., " & Carleolen (*o*). Episcopis, ac Venerabilibus Religiosis Viris Magistro Generali, & Fratri Thomæ de " Bozzo-

tus. Eam autem Bullam legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag. 533, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. xvi. Fol. 182 ubi videbis, si libet, non duas tantùm, ut innuere videtur *Chronicon* ex Typographi Incuria, sed tres Provincias, *Hispaniam* scilicet, *S. Jacobi*, & *Portugalliam*, ex *Hispaniarum* Provincia tripartita constitutas fuisse. Confer tamen Cap. v. Num. v. Lit. m.

(*i*) Cap. xv.

(*k*) Cap. v. Num. v.

(*l*) Familia est *Anglo-Hibernica* sic appellata à Nomine Comitatûs, & Oppidi in *Anglia*, vernaculè *Leicester*, etsi pronuncietur *Lester*, ut magis infrà declarabitur Cap. ix. §. xiv. Num. iij. Lit. p. Porrò Provincialis iste *Rusbock* fuit postmodùm variarum Diœcesûm Episcopus, ut ex Cap. xiii. Num. xxiii. constabit.

(*m*) Cap. xiii. Num. xxii.

(*n*) Tom. vii. Pag. 70.

(*o*) *Cantuaria*, *Eboracum* (vulgò *York*), *Londinum*, *Wintonia*, *Norvica*. *Herefordia*, *Roffa*, (vulgò *Rochester*) & *Carleolum* sunt in *Anglia*; *Armaca* verò, *Dublinium*, & *Cassilia* sunt in *Hibernia*; *Dunkelda* autem in *Scotia*.

" Bozzolasco (p), Priori Provinciali Provinciæ Lombardiæ Superioris (q), ac Vicario Generali, necnon " Capitulo Generali, & Diffinitoribus ejusdem Capituli, omnibus alijs Prioribus, Lectoribus, & Fratribus " Ordinis Prædicatorum ubilibet constitutis, cæterisque omnibus alijs, & singulis, quorum interest, seù " intererit, aut quos præsens tangit Negotium, seù tangere poterit quomodolibet in futurum, communiter, " vel divisim, quocunque Nomine, seù Titulo annotentur.

" Frater Nicolaus, Miseratione divina, S. Cyriaci Sacrosanctæ R. E. Presbyter Cardinalis, Executor uni- " cus ad infrascripta à Sede Apostolica specialiter deputatus, Salutem in Domino, & Mandatis nostris, " immò veriùs Apostolicis, firmiter obedire. Noveritis, quod pridem Sanctissimus in Christo Pater, & " D. N. D. Urbanus divinâ Providentiâ Papa VI; omnes, & singulas, Causam, & Causas, quæ verteban- " tur, seù verti supponebantur inter Religiosos Viros Eliam Raymundi, olim Magistrum Generalem Or- " dinis antedicti, & Capitulum Generale, dudùm ultimò Carcassonæ (r) celebratum, ex una Parte, & " Thomam Rushock, Priorem Provincialem Provinciæ Angliæ, & Johannem de Leycestria, Vicarium " Generalem in Terra Hiberniæ, necnon quorundam Fratrum ab ipsorum Officijs, Locis, Conventibus, " Studentijs, Lectorijs prædictæ Provinciæ, ac Cellis, Libris, & Rebus alijs, & eorum Occasione, ex al- " tera Parte, Nobis Fratri Nicolao prælibato commisit Oraculo vivæ Vocis, audiendis, & decidendis, & " Fine debito terminandis, cum omnibus emergentibus, incidentibus, dependentibus, & connexis, & cum " Potestate procedendi summariè, simpliciter, & de Plano, sine Strepitu, & Figura Judicij, Terminis eti- " am servari consuetis non servatis, & aliis, prout Nobis melius pro Commodo, & Utilitate Ordinis præ- " dicti videretur expedire, cujus quidem Commissionis Vigore, Nos Fr. Nicolaus, Executor prælibatus, in " Causa hujusmodi ritè, & legitimè procedentes, ad Instantiam Religiosi Viri Fratris Roberti Rushock, " Fratris Ordinis antedicti, Procuratoris substituti ad Causam præsentem per discretum Virum Ricardum de " Sneburg, Procuratorem præfati Fratris Thomæ, Provincialis Angliæ, ad Causam hujusmodi per eundem " Fratrem Thomam Provincialem, tam pro se, quàm etiam Nomine sui Officij Provincialatûs, Provinciæ- " que Angliæ supradictæ, ac omnium, & singulorum Conventuum, Locorum, Monasteriorum, Fratrum, " & Personarum Ordinis antedicti eidem adhærentium, prout Nobis de ipsorum Pertinentijs, & substituti " Procuratoris Mandatis legitimè ex titerat facta Fides, coràm Nobis constituti. Nos præfatum Thomam " de Bozzalasco, Vicarium Generalem Ordinis antedicti, ad dicendum, & proponendum quæcunque di- " cere, aut proponere volebant, Verbo, vel in Scriptis, contrà Commissionem prædictam, Nobis, sicut " præmittitur, factam in hac Causa, per Porterum, seù Nuncium nostrum juratum, ad hoc specialiter de- " putatum, citari mandavimus peremptoriè, & fecimus ad certum peremptorium Terminum competen- " tem, in quo comparentibus in Judicio coram Nobis præfatis Fratribus, scilicet Vobis Magistro Thoma de " Bozzolasco, Vicario Generali, qui contrà Commissionem præfatam nihil dicere voluistis, sed in Nos, & " nostram Jurisdictionem expressè consensistis ex una Parte, & Roberto Rushock, Substituto, Nomine, " quo suprà, ex altera Parte, Nos subsequenter ad præfati Fratris Roberti Procuratoris Substituti In- " stantiam, ipsi Fratri Roberto ex una Parte, necnon Religioso Viro Fratri Johanni de Esmay, " Fratris Ordinis prædicti, pro eodem Ordine, per Vos Fr. Thomam Vicarium Generalem præ- " dictum, ad Causam hujusmodi Procuratori Generali legitimè constituto, prout Nobis similiter de ejusdem " Procurationis Mandato, in Actis Causæ hujusmodi legitimè constabat, ex altera Parte, coràm Nobis " in Judicio comparentibus, consentientibus expressè, & volentibus ad ponendum, & articulandum, " ponique, & articulari videndum, & dandum, ac producendum omnia, & singula Jura, Literas, " Instrumenta, Scripturas, & Juramenta, quibus Partes ipsæ in Causa hujusmodi uti volebant, " hinc indè Terminum peremptorium decrevimus assignandum, in quo idem Pertinentes coram Nobis in " Judicio successivè comparuerunt, & nonnullis Positionibus, & Articulis, ac Jura, Literas, & Instrumenta " hinc indè exhibuerunt, & dederunt in hac Causa, & subsequenter per eundem Fratrem Robertum, Pro- " curatorem Substitutum, quadam Conclusione suarum Positionum, & Articulorum præfatorum, sivè Pe- " titione summariâ subsequutâ, & oblatâ, in hac Causa, Nos deindè, eodem Fratre Roberto Procuratore " Substituto

(p) In *Serie Chronologica Provincialium, & Vicariorum Generalium Provinciæ Utriusque Lombardiæ* &c, quæ prodijt *Bononiæ* Anno 1732, Auctore Reverendissimo *Thoma-Augustino Ricchini*, nunc Sacri Palatij Apostolici Magistro scribitur *Bozzolasco* (non autem *Bozelusco*, ut in Exemplaribus) quod propterea in Literarum harum Decursu sic exscribam.

(q) Videsis Cap. v. Num. vi.

(r) In *Gallia Narbonensi.* Celebratum porrò fuit Capitulum istud Anno 1378, quo Mater Ecclesia diro Schismate laborare cœpit. Idquè habuit Infelicitatis *Elias Raymundi*, quod Pseudopontifices *Avenionenses* sectatus fuerit, ut nuper ajebam, atque advertit *Bullarium* nostrum, Tom. vii. Pag. 74. Not. 7.

" Substituto instante; prælibatum Fratrem Joannem, ex adverso Procuratorem, ad dicendum, & proponendum quæcunque dicere, seù proponere volebat, Verbo, vel in Scriptis contrà præfatos Articulos, & prædicta ipsius Fratris Roberti Procuratoris Substituti Jura, necnon Positiones eorundem videndum, in quantum prodesse dicebantur, & existebant, per Porterium, seù Nuncium nostrum juratum prædictum peremptoriè citari mandavimus, & fecimus, ad certum peremptorium Terminum competentem, in quo quilibet Procuratorum prædictorum coram Nobis in Judicio comparens, Termino hujusmodi pro se, & Parte sua satisfaciendo, quasdam in Scriptis Responsiones ad Positiones, & Articulos Partis sibi adversæ in præsenti Causa exhibuit, & produxit; & deindè aliquali ulteriori continuato Processu, Nos ad prædicti Fratris Roberti, Procuratoris Substituti, coràm Nobis in Judicio comparentis Instantiam, præfatum Fratrem Johannem, Procuratorem ex adverso, ad concludendum, & concludi videndum in hujusmodi Causa, vel dicendum, & Causam, si quam habeat, allegandam, quarè concludi non debebat, per Porterium, seù Nuncium nostrum juratum prædictum peremptoriè citari mandavimus, & fecimus, ad certum peremptorium Terminum competentem, in quo Nos Frater Nicolaus Executor præfatus, Partibus prædictis præsentibus, & audientibus, justis tamen præmissis, & diligenter inspectis omnibus & singulis Actis, Juribus, Literis, & Instrumentis, in præsenti Causa agitatis, coràm Nobis habitis, & productis, eisque cum Diligentia recensitis, de Venerabilium Virorum Dominorum Causarum Sacri Palatij Apostolici Auditorum, & nonnullorum aliorum Jurisperitorum, pro tunc in Romana Curia degentium, Consilio, & Assensu, quibus de præsentis Causæ Meritis Relationem plenariam fecimus, & fidelem, ac unà cum eis Deliberatione præhabitâ diligenti, nostram diffinitivam juxtà Formam, & Tenorem Conclusionis Articulorum prædictorum Fratrum Thomæ Provincialis Angliæ, & Johannis Vicarij Hiberniæ, & aliorum Fratrum eisdem adhærentium, ut præmittitur, oblatæ, in præsenti Causa in Scriptis tulimus Sententiam in hunc Modum: Christi Nominæ invocato, pro Tribunali sedentes, & habentes præ Oculis solum Deum, Nos Nicolaus Cardinalis, Judex, & Commissarius præfatus, visis, & diligenter inspectis, & examinatis Juribus, Actis, & Meritis præsentis Causæ, de Venerabilium Virorum Dominorum Causarum Sacri Palatij Apostolici Auditorum, & nonnullorum aliorum Jurisperitorum Consilio, & Assensu, per hanc Nostram diffinitivam Sententiam, quam ferimus in his Scriptis, pronunciamus, decernimus, & declaramus, Fr. Thomam Rushock fuisse, & esse Provincialem dictæ Provinciæ Anglicanæ, ac prædicta omnia, & singula per eum facta, tanquàm per Provincialem, à Tempore sui Provincialatûs citrà, fuisse, & esse Canonica, ac suum debuisse, & debere fortiri Effectum: Denique Officium Prioratûs Provincialis, sivè Officium dictæ Provinciæ Anglicanæ, cum omnibus, & singulis Juribus, & Pertinentijs, Honoribus, & Oneribus, atque Emolumentis, ad ipsum Fratrem Thomam pertinuisse, & pertinere de Jure, & sibi fore adjudicandum, & adjudicamus, dictasque Spoliationes, Amotiones, Privationes, & Absolutiones, per prædictum Fratrem Eliam, olim Magistrum Generalem dicti Ordinis, vel alium ejus Nomine factas, de dicto F. Thoma a prædicto officio, F. Johanne Leycestræ, Vicario in Provincia, seù Natione Hiberniæ, ab Officio Vicariatûs Hiberniæ, & dictis Fratribus, & alijs Magistris in Theologia, ac Fratribus alijs prædictæ Provinciæ Anglicanæ, ab Officijs, Conventibus, Locis, Lectorijs, Studentijs, Cellis, Libris, & Rebus alijs, fuisse, & esse nullas, temerarias, illicitas, iniquas, & injustas, ac temerè, & defectuosè præsumptas, ac attentatas, post, & contrà dictam Appellationem, prædictoque Fratri Eliæ, seù alij ejus Nomine, prædicta facere non licuisse, nec licere, prædictumque Fratrem Thomam ad dictam suam Dignitatem, seù Officium dicti sui Prioratûs Provincialis dictæ suæ Provinciæ Anglicanæ restituendum, & reintegrandum fore, ac eundum restituimus, & reintegramus, & præfatum Fratrem Joannem Leycestriæ ad dictam Vicariam Provinciæ, seù Nationis Hiberniæ, ac dictos Fratres Magistros in Theologia, & alios Fratres dictæ Provinciæ privatos, absolutos, amotos ab Officijs, Locis, Conventibus, Studentijs, & Lectorijs dictæ Provinciæ, Cellis, Libris, seù Rebus alijs spoliatos per eundem Fratrem Eliam, seù alium ejus Nomine, post, & contrà Appellationem prædictam, & aliàs minùs debitè, & injustè, fore, & esse restituendos ad Officia, Loca, Conventus, Studentias, Lectorias, Libros, Cellas, & Res alias, de quibus fuerant amoti, absoluti, seù etiam, spoliati, & eosdem restituimus, & reintegramus ad prædicta, & præfatos Fratres Wilhelmum Sywart, Johannem Empsay, & Joannem Parisk, Vicarios per prædictum F. Eliam, tunc Magistrum Ordinis, in dicta Provincia positos, & intrusos, & Fr. Robertum Cusack, vel alium quemcunque Vicarium Loco dicti Fratris Joannis Leycestriæ per Fratrem Eliam prædictùm, seù alium ejus Nomine, in dicta Natione Hiberniæ, seù Provinciæ positum, & omnia alia Facta, & Attentata in dicta Provincia Angliæ, post & contrà dictam appellationem, per dictum Fratrem Eliam, revocandos, & cassandos, revocanda,, & cassanda fore, eosque, & ea cassamus, & revocamus, ac etiam nulla declaramus, proptereaque Nomine dicti F. Thomæ, & omnium aliorum Subditorum suorum dictæ Provinciæ benè fuisse, & esse legitimè appellatum, & prædictum Fratrem Eliam, tunc Magistrum dicti Ordinis, malè propterea, nulliter, & defectuosè, post & contra dictam Appellationem fuisse, & esse processum, sententiatum, inquisitum, & diffinitum, prætensas Sententiam, & Sententias Amotionis, seu Absolutionis prædicti Fratris Eliæ, tunc Magistri, seù Capituli Generalis præfati Ordinis, ultimo

" Carcas-

" Carcassonæ celebrati, cum Constitutione, & Ordinatione Vicariorum Generalium successivè in dicta Pro-
" vincia Angliæ, videlicet Fratris Johannes Parisk, Magistri in Theologia, primo Loco, Fratris Johannis
" Empsay, similiter Magistri, secundo, & Fratris Thomæ Nortebe, tertio, Fratrum, ordinatorum, & con-
" stitutorum per Capitulum, Generale prædictum, & Absolutionis Fratris Johannis Leycestriæ à Vicaria
" Nationis, seù Provinciæ Hiberniæ, Pænarum Adjectione, & Approbatione gestorum per dictum Fratrem
" Eliam, tunc Magistrum Generalem Ordinis antedicti, in Provincia Anglicana contra Fratres prænominatos
" Provinciæ, & Ordinis prædictorum, absolutorum Vicariorum, factorum in dicta Provincia Angliæ per
" Priorem Provincialem prædictum & cum Factis, & Gestis per dictum Capitulum Generale, seù Diffini-
" tores ejusdem, contrà, & adversus Venerabilem, & Religiosum Virum Fr. Willelmum Bodechisin (s),
" Sacræ Theologiæ Magistrum, Ordinis & Provinciæ Prædictorum, & præmissa, & alia, contrà dictam Ap-
" pellationem attentata in dicta Provincia contrà dictum Provincialem, Fratresque dictæProvinciæ, Ordinis
" jam dicti, per præfatum Capitulum Generale, seù Diffinitores ejusdem Capituli, cum dicto Fr. Elia tunc
" Magistro Ordinis, conjunctim, vel divisim, cassamus & annullamus, & etiam revocamus, dictamque
" Constitutionem olim factam in Capitulo Generali Londinensi, celebrato Anno Domini Millesimo Tre-
" centesimo Quartodecimo (t), quæ incipit: Ad futuram Rei Memoriam, juxtà suam Formam, appro-
" bandam, & confirmandum fore, ipsamque approbamus, & confirmamus, præfatum Fr. Eliam tunc Ma-
" gistrum & Capitulum Generale, ac Fr. Johannem Empsay, Procuratorem eorum, seù Ordinis prædicti,
" ipsorum Nomine, in Expensis, in præsenti Causa legitime factis, nihilominùs condemnantes, quarum
" Expensarum Taxationem Nobis imposterùm reservamus, consequenter verò memoratus Dominus Noster
" Papa Nobis Fratri Nicolao Judici, & Executori, Oraculo vivæ Vocis commisit, quatenùs prædictam
" Sententiam per Nos ritè, & legitimè, sicut præmittitur, latam, per Nos, vel alium, seù alios, debitæ
" Executioni demandaremus, cum Censuris, & Pœnis debitis, & consuetis, & aliàs, prout Nobis pro Uti-
" litate, & Commodo Ordinis prædicti meliùs videretur expedire, cujus quidem Commissionis Vigore,
" Nos Frater Nicolaus Judex, & Executor præfatus in Negotio Executionis hujusmodi ulteriùs procedentes,
" ac attendentes, quod inutile esset Sententiam ferri nisi debitae Executioni mandaretur, volentesque super
" hoc per Venerabilem, & Religiosum Virum Fratrem Willelmum de Bodechyskyn, Magistrum in Sacra
" Pagina, Procuratorem prædictorum Fratrum, Thomæ Rushock, Provincialis, & Johannis de Leycestria,
" Vicarij Hiberniæ pro eisdem, & alijs, Magistris, & Fratribus, ipsis adherentibus, specialiter constitutum,
" prout Nobis de ipsius Procurationis Mandato licitè constabat, & constat, coràm Nobis personaliter consti-
" tutum, cum Instantia debita requisita, prædictam nostram Sententiam debitè exequi, ut tenentur, Vos
" omnes, & singulos supradictos, quibus præsentes nostræ Literæ diriguntur, Auctoritate Apostolicâ Nobis
" in hac Parte commissâ, requirimus, & monemus primò, secundò, tertiò, & peremptoriè, conjunctim,
" vel divisim, Vobisque nihilominùs, & cuilibet vestrum in Virtute sanctæ Obedientiæ, & sub Pænis infra-
" scriptis districtè præcipiendo mandamus, quatenùs infrà Sex Dierum Spatium post Præsentationem, seù No-
" tificationem Præsentium, Vobis seù alteri vestrorum Fratrum; immediatè sequentium, quorum Dierum,
" duos pro primo, & duos pro secundo, & reliquos duos Dies pro tertio, & peremptorio Termino, ac Mo-
" nitione remotâ, Vobis assignamus, praefatos Fratres, scilicet, Thomam Rushock Provincialem, ad suam
" dictam Dignitatem, seù Officium dicti sui Prioratûs Provincialis dictae Provinciae Anglicanae, ac Johannem
" de Leycestria Vicarium ad dictam suam Vicariam Provinciæ, seù Nationis Hiberniae, ac dictos Fratres
" Magistros in Theologia, & alios Fratres praedictae Provinciae, privatos, absolutos, & amotos ab eorum Of-
" ficijs, Locis, Conventibus, Studentijs, & Lectorijs dictae Provinciae, ac Cellis, Libris, seù Rebus alijs,
" per praefatum Eliam, olim Magistrum Generalem, seù alium, aut Capitulum Generale, dudùm Carcassonæ
" celebratum, aut alium, seù alios ipsorum Nomine, post, & contra Appellationem praedictam, & aliàs
" tanquàm minùs debitè, & injustè spoliatos, ad ipsorum Officia & alia praenominata restituatis, & rein-
" tegretis, ac etiam recipiatis absque Difficultate aliqua, & admittatis ad eadem, ipsisque & eorum cuilibet de
" solitis, & consuetis Pictantijs, juxtà, & secundum Statuta, & Consuetudines dicti Ordinis, ac Cellis, Li-
" bris, & Rebus alijs, quibus spoliati existunt, quantùm in Vobis, & quolibet Vestrum est, seù fuerit, in-
" tegraliter respondeatis, & faciatis ab alijs responderi, amoventes ab eisdem Provincia, & Vicaria, & alijs
" Officijs, & Locis praedictis, quoscunque intrusos, & illicitos Detentores, quos Nos etiam, Tenore præ-
" sentium, denunciamus amotos. Quod si fortè praemissa omnia non adimpleveritis, & Mandatis nostris,
" immò veriùs Apostolicis, non parueritis cum Effectu, aut aliquid contra praedictos Fratres Thomam
" Rushock Provincialem, Johannem Vicarium, & alios Fratres praedictos feceritis; Vos omnes, & singulos
" supradictos, ac quoscunque alios Contradictores, & rebelles, aut impedientes ipsos super praemissis in
" aliquo,

(s) Qui postea dicitur *de Bodechyskin*, fortassis autem *Bodechin*, Vernaculè *Bodkin*, quod Nomen est Familiæ *Anglo-Hibernicæ*.

(t) Confer Num. iv. hujus Capitis, Pag. 49.

" aliquo, seù impedientes eosdem, dantes Consilium, Auxilium, vel Favorem, publicè, vel occultè, directè " vel indirectè, quominùs ipsi ad eorum Officia, Loca, Conventus, Studentias, Lectorias, Libros, Cellas, " & Res alias, de quibus fuerint, & sunt spoliati, restituantur, & reintegrentur, seù etiam recipiantur, & " admittantur, ac ad Statum pristinam reducantur, & ipsorum Officiorum, Locorum, Conventuum, Stu- " dentiarum, Lectoriarum, Cellarum, & Rerum aliarum pacificâ valeant possessione gaudere, aut deinceps " in Præjudicium ipsorum aliqua facientes, cujuscunque Dignitatis, Gradûs, Ordinis, Præeminentiæ, aut " Statûs ecclesiastici, vel mundani, existant, nisi infrà prædictum Terminum, à Die Sententiæ computan- " dum, à Contradictione, Rebellione, Impedimento, Turbatione, Auxilio, Consilio, & Favore hujusmodi " omnino destiteritis, & destiterint, & si Mandatis nostris hujusmodi, immò veriùs Apostolicis, non patue- " ritis, seu non paruerint cum Effectu, ex nunc, pro ex tunc, omnes, & singulos, Canonicâ Monitione " præmissâ, Excommunicationis, in Conventus verò, & Capitula, quæ in præmissis deliquerint, Suspensi- " onis, & in ipsorum Monasteriorum Ecclesias, ac Oratoria, Interdicti Sententias, in his Scriptis ferimus, " & etiam promulgamus: Vobis verò Reverendis Patribus Dominis Archiepiscopis, & Episcopis supradictis, " quos, ob Reverentiam vestrarum Pontificalium Dignitatum, nolumus præfatis nostris Sententijs sic ligari, " si contrà præmissas, vel quodlibet præmissorum, feceritis per Vos. vel submissam Personam, publicè, vel " occultè, prædictâ Sex Dierum canonicâ Monitione præmissâ, Vobis, & cuilibet Vestrûm, Ingressum Ec- " clesiæ interdicimus in his Scriptis. Si verò Interdictum hujusmodi per alios Sex Dies, præfatos Sex im- " mediatè sequentes, sustinueritis, quod absit, Animo indurato, Vos, & quemlibet Vestrûm, simili ca- " nonicâ Monitione præmissâ, ex tunc, propter Contemptum hujusmodi, Excommunicationis Sententiâ " innodamûs. Cæterum, cùm ad Executionem hujusmodi ulteriùs faciendam non possimus quoad præsens, " alijs præpediti Negotijs, personaliter attendere, Venerabilibus, & discretis Viris universis, & singulis " Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Thesaurarijs, Cancellarijs, & Prioribus Universitatum " Oxoniæ, & Cantabrigiæ, Ecclesiasticis Cantoribus, Sacristis, Archipresbyteris, Ecclesiarum, tàm Cathe- " dralium, quàm Collegiatarum, Canonicis, Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, seù Locum tenenti- " bus eorundem, Presbyterisque, Curatis, & non Curatis, Notarijs, & Tabellionibus publicis quibuscun- " que per Provincias Cantuarien., Eboracen., Armachan., Dublin., etiam, & Cassalen., ac earum Civi- " tates, & Diœceses, & alias ubilibet constitutis, eorumque cuilibet in Solidum super ulteriori Executione " prædictâ, Mandati Apostolici, atque nostri, atque super omnibus, & singulis Nobis in hac Parte com- " missis, Tenore præsentium committimus, & mandamus per nostras Literas, donec eas ad Nos plenarè " duxerimus revocandas, omnibus, & eorum cuilibet in Solidum, in Virtute sanctæ Obedientiæ, & sub " Excommunicationis Pœna, quam in ipsos, & eorum quemlibet, infrà Sex Dierum suprà distinctorum Spatium " post Præsentationem, seù Notificationem præsentium, seù postquàm per prædictos Fratres Thomam de " Rushock Provincialem, & Johannem de Leycestria Vicarium, & alios Magistros, & Fratres supradictos, " seù alterum eorum, fuerint requisiti, canonicâ Monitione præmissâ, si ea, quæ eis in hac Parte com- " mittimus, & mandamus, neglexerint, & recusaverint, seù contempserint contumaciter adimplere, & " Mandatis nostris hujusmodi, immò veriùs Apostolicis, non paruerint cum Effectu, districtè præcipiendo " committimus, & mandamus, quatenùs ipsi, & eorum quilibet, qui à prædictis Fratribus Thomâ de " Rushock Provinciali, Johanne de Leycestria Vicario, & alijs Magistris, & Fratribus, seù eorum alterius, " aut ipsorum, seù alterius eorum Procuratores, fuerint requisiti, seù fuerit requisitus, ità tamen quod " in his exequêndis alter vestrûm alterum non expectet nec unus pro alio se excuset, ad Vos prædictos Domi- " nos Archiepiscopos, & Episcopos, omnesque alios, & singulos supradictos, ad Loca, Conventus, Monasteria, " & Ecclesias, ac Oratoria, ubi propterea fuerit accedendum, personaliter accedentes, prædictas Literas, " nostras, & omnia, & singula in eis contenta, Vobis omnibus, & singulis supradictis præsentent, denuncient, " intiment, legant, & fideliter studeant publicare, præfatosque Fratres Thomam Rushock Provincialem ad " prædictam suam Dignitatem, seù Officium dicti Prioratus Provincialis prædictæ Provinciæ Anglicanæ, & " Johannem de Leycestria ad Vicariam suam prædictam, ac alios Magistros, & Fratres supradictos ad eo- " rum Officia, Loca, Conventus, Studentias, Lectorias, Cellas, Libros, ac Res alias, de quibus, ut præ- " mittitur, fuerunt, seù sunt spoliati, restitui, & reintegrari, ac etiam admitti, & recipi absque Difficultate " aliqua faciatis, ipsisque, & eorum cuilibet juxtà, & secundum Statuta Ordiniis prædicti, debitam Reve- " rentiam, & Honorem exhiberi, ac de solitis, & consuetis Pictantijs responderi, ac eos & eorum quemli- " libet fraternali Charitate per alios eorum Confratres tractare, faciatis, amotis ab eisdem Officijs, scilicet " Provinciæ Anglicanæ, Vicariæ Hiberniæ, & aliijs Officijs, & Locis prædictis, Detentoribus illicitis quibus- " cunque, & nihilominùs omnia, & singula Vobis in hac Parte commissa, plenariè exequantur juxtà tradi- " tam, seu datam à Sede Apostolica Nobis Formam, ità tamên quod ijdem subdelegati nostri nihil in Præ- " judicium prædictorum valeant attentare, nec supradictas Sententias, per Nos latas, absolvendo vel sus- " pendendo, aliquid immutare. Volumus autem quod id, quod per unum ipsorum inceptum fuerit, per " alium, seu alios prosequi, mediari valeat, & finiri; in cæteris autem quæ prædictis Fratribus Thomæ

" Rushock

" Rushock Provinciali, & Johanni de Leycestria Vicario, ac alijs Magistris, & Fratribus supradictis nocere possent, " super prædictis, eisdem Subdelegatis nostris, & eorum cuilibet, & eorum alteri, ac cuicumque alteri, Potesta- " tem omnimodam ordinamus, &, si contingat Vos super præmissis in aliquo procedere, de quo Potestatem omni- " modam reservamus, non intendimus tamen propter hoc Commissionem nostram hujusmodi in aliquo revocare, " nisi de Revocatione hujusmodi in nostris Literis, sivè Processibus, plenam, & expressam faceremus Mentionem; " hujusmodi autem nostras Literas, seù publicum præsens Instrumentum, volumus penés prædictos Fratres " Thomam Rushock Provincialem, & Johannem de Leycestria Vicarium, & alios Magistros, & Fratres " prænominatos, vel eorum Procuratorem remanere, & non per Vos, vel aliquem Vestrûm, seù quemvis " alium, contrà eorum Voluntatem quomodolibet detineri, contrarium verò facientes, prædictis nostris " Sententijs, prout in Scriptis latæ sunt, subjacere volumus ipso Facto. Mandantes tamen prædictis Fra- " tribus Thomæ, & Johanni, & alijs supradictis, ut Vobis Copiam faciant, seù fieri faciant de præmissis, " si eam petieritis, tamen Sumptibus vestris, & Expensis, Absolutionem verò omnium, & singulorum, qui " præfatas nostras Sententias, vel earum aliquam incurrerint quoquomodo, Nobis, vel Superiori nostro, " tantummodò reservamus. In quorum omnium & Singulorum Testimonium præsentes nostras Senten- " tias, seù præsens publicum Instrumentum exindè per Petrum Boschusen, Notarium Publicum, Scriba- " numque nostrum infrascriptum, fieri, subscribi, publicari mandavimus, ac nostri Sigilli fecimus Appen- " sione muniri. Datum, & actum Romæ apud S. Mariam de Armenis propè S. Petrum in Hospitio Habi- " tationis nostræ, sub Anno à Nativitate Domini Millesimo Trecentesimo Septuagesimo, Indictione Se- " cunda, Die Vigesimaquinta Mensis Augusti, Pontificatûs prædicti Domini Nostri PP. Anno Secundo, " præsentibus Reverendo Patre Domino Fratre Guillelmo (u) Episcopo Achaden., ac Venerabilibus, & dis- " cretis Viris Domino Antonio de Sulmon Auditore, Andreâ de Racanito Secretario, & Johanne Rupin. " de Eylptim, Eysteten. Diæcesis, Scutifero nostris, Testibus ad præmissa specialiter vocatis, & rogatis. " Et Ego Petrus de Boscusen, Clericus Leodien. Diæcesis, Publicus Apostolicâ, & Imperiali Auctoritate " Notarius, ac Reverendissimi in Christo Patris Domini Nicolai Cardinalis Judicis, & Executoris prædicti " Scriba, præmissis omnibus, & singulis dum sic, ut præmittitur, fierent, & exigeretur Juramentum à præ- " dictis Testibus, interfui; eaque omnia, & singula sic fieri vidi, & audivi; ideòque hoc præsens publicum " Instrumentum, per alium fideliter stipulatum, ac meis Signo, & Nomine consuetis, unà cum Appen- " sione Sigilli prædicti Domini Cardinalis roboratum, de Mandato ejusdem Domini Cardinalis exindè con- " feci, & publicavi, rogatus, & requisitus. In Fidem, & Testimonium omnium, & singulorum præmis- " sorum constat mihi jam dicto Notario, & Scribæ, de Rasuris factis superiùs in Denominationibus videli- " cet dictarum Appellationum, quas non Vitio, sed Errore fortè factas, hìc approbo. Datum, ut suprà &c.

Superest nunc ut ipsummet Diploma *Bonifacianum*, post Viginti Septem Annorum Seriem, Die scilicet 20. Februarij 1397, & quidem, ut mox ajebam, ad supplicem *Richardi* II Regis Instantiam, emanatum, præinsertis Cardinalis Judicis Literis, atque Sententiæ definitivæ Apostolici Roboris Firmitatem adjiciens, in Medium adducatur. En porrò illius Tenorem (w):

" Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Ex injuncto Nobis desuper, licèt immeritis, Officio Pastorali, nostris incumbit Humeris, Personas Ec- " clesiasticas, præsertìm sub Religionis Observantiâ divinis Obsequijs mancipatas, Favoribus prosequi oppor- " tunis, ut ea, quæ pro Statu pacifico, & tranquillo ipsarum perindè facta, & ex Commissione Apostolica " Judicio terminata sunt, ut illibata existant, libenter adjicimus Apostolici Roboris Firmitatem. Dudùm " siquidem orta inter quondàm Eliam Raymundi (x) olim Magistrum Generalem, & Capitulum Generale " Ordinis Fratrum Prædicatorum tunc ultimò Carcassonæ celebratum, ex Parte una, & quondàm Thomam " Rushock, tunc Priorem Provincialem Fratrum Provinciæ Anglicanæ juxtà Morem ejusdem Ordinis, & " Johannem de Leycestria, tunc Vicarium Generalem Partium Hiberniæ, & nonnullos alios Fratres ipsius " Ordinis, eisdem Priori, & Vicario adhærentes, de, & super quibusdam Absolutionibus, & Amotionibus, " & Perturbationibus ab ipsorum Prioris, & Vicarij, & Fratrum, Provincialatûs, & Vicariatûs, Officijs, Locis, " Conventibus, Studentijs, Lectorijs, Cellis, & Rebus alijs, & eorum Occasione exortâ Materiâ " Quæstionis, & Causâ hujusmodi coram bonæ Memoriæ Nicolao (y) Tit. S. Cyriaci Presbytero " Cardinali ex Commissione Apostolica diutiùs ventilatâ, tandem dictus Nicolaus Cardinalis, ser-

d " vatis

(u) Cognomine *Andreâ*, Anglicè *Andrews*, Episcopo *Achadensi* in *Hibernia*, Ordinis Prædicatorum Alumno, de quo Sermo erit Cap. xiii. Num. xxii.

(w) Ut jacet in laudato *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. vii. Pag. 69. ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxi. Fol. 97.

(x) Generalis Magister electus fuerat *Avenione* Die 6. Junij 1367, de quo nuper ad Lit. r. Pag. 53.

(y) Cognomine *Carracciolo*, Ordinis Prædicatorum Alumno, ut mox dictum est.

"vatis servandis, super Causa ipsa definitivam protulit Sententiam, quæ, nullâ Provocatione suspensâ, in "Rem transivit judicatam, & nonnulla alia super præmissis, & ipsius Sententiâ executivè fecit, statuit, & "ordinavit, prout in Actis authenticis indè confectis, Sigillo ipsius Cardinalis munitis, quorum Tenorem de "Verbo ad Verbum Præsentibus inseri fecimus, pleniùs continetur. Nos igitur attendentes, quod ea, quæ "Judicio, præsertim ex Commissione Apostolica, ritè terminata sunt, inviolabiliter observari debent, ac "volentes Sententiam ipsam, & omnia alia in dictis Literis contenta, perpetuis futuris Temporibus obser- "vari, Sententiam ipsam, & omnia alia indè secuta, & in dictis Literis contenta, rata habentes, & grata, "ex Consideratione etiam charissimi in Christi Filij nostri Richardi Regis Angliæ Illustris, Nobis super hoc "Supplicantis, Auctoritate Apostolicâ, ex certa Scientiâ confirmamus, & præsentis Scripti Patrocinio com- "munimus, eaque omnia, & singula, in his, & similibus inter Magistrum Generalem dicti Ordinis, & Ca- "pitulum Generale, ac Provincialem, Vicarium, & Fratres Provinciæ, Partium, ac Ordinis prædictorum "pro Tempore existentes, perpetuis futuris Temporibus inviolabiliter observari volumus, & mandamus, "decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid contigerit contrà hæc attentari. Tenor verò dictarum "Literarum talis est: RR. In Christo Patribus" &c. Et sic de Verbo ad Verbum usque ad Finem, ut mox exscriptæ sunt. Dein subjungit Pontifex: "Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostrarum "Confirmationis, Communitionis, Voluntatis, Mandati, & Constitutionis infringere, vel ei Ausu teme- "rario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beato- "rum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum X. Kal. "Martij, Pontificatus nostri Anno Octavo."

Ex his, inquam, perspicuè apparet, *Hiberniam* saltem usque ad Annum 1397, fuisse *Provinciæ Anglicanæ* incorporatam, una siquidem erat utriusque Causa, una utriusque Appellatio, unus super utraque Processus, unaque demùm pro utraque definitiva Sententia. Hinc præinsertis in Literis *Anglia* scitè dicitur *Provincia*, *Hibernia* verò *Vicaria*, & aliquoties *Natio*, ceù nimirùm Pars *Anglicanæ Provinciæ*, non secùs ac Scotia, etsi hæc, ad Differentiam Hiberniæ, suum tunc habuerit Regem proprium, ut alibi uberiùs declarabitur (z).

VIII. Sed Rem adhuc luculentiùs exprimit alterum Diploma *Bonifacianum* Die 21. Februarij 1400 emanatum, quo laudatus Pontifex *Bonifacius* IX superiùs (a) exscriptas *P. Berengarij de Landorra*, Magistri Generalis, Literas, in eodem verbatim insertas, plenè confirmat, & quidem ad Petitionem Priorum, & Conventuum, atque universorum Fratrum *Hiberniæ*. En ipsummet earum Tenorem prout in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. VII. Pag. 74, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. CX. Fol. 78.

"Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei. Ad futuram Rei Memoriam.

"Sacræ Religionis, sub qua dilecti Filij Priores, & Conventus, & universi Fratres Ordinis Prædica- "torum Terræ Hiberniæ secundùm Morem dicti Ordinis mundanis abjectis Illecebris, cum Adjectione vo- "luntariæ Paupertatis, Virtutum Domino in Humilitatis Spiritu devotum, & sedulum exhibent Famulatum, "Merita promerentur, ut Apostolica Sedes ipsos, eorumque Ordinem, Favoribus benignis confoveat, "& spiritualibus Gratijs prosequatur, ac illis, quæ pro Commodo, & Utilitate eorum statuta, & ordinata "sunt, Apostolici Muniminis adjiciat Firmitatem. Sanè Petitio pro Parte dictorum Priorum, & Fratrum "Nobis nuper exhibita continebat, quod quondam Berengarius, Magister Generalis dicti Ordinis, olim in "Generali Capitulo Ordinis præfati, in Civitate Londonien. celebrato, de unanimi Consilio, & Volun- "tate Diffinitorum dicti Capituli statuit, & concessit, quod ipsi Priores Conventuales, & Prædicatores Ge- "nerales dictorum Terræ, & Ordinis, necnon Socij dictorum Priorum, & a singulis Conventibus electi, "nominent tres Fratres dicti Ordinis de Natione Hiberniæ, ad regendum idoneos, & Prior Provincialis Pro- "vinciæ Angliæ secundùm Morem prædictum teneatur unum præficere ex eisdem in Vicarium dicti Ordinis "in Hibernia, qui dicti Prioris Provincialis in omnibus, nisi quando idem Prior Provincialis in Hibernia per- "sonaliter præsens foret, plenam supèr ipsos Fratres haberet Potestatem, & ubique inter ipsos Fratres in "Hibernia teneret primum Locum, cujus Potestas non expiraret, etiam Priore Provinciali mortuo, vel "amoto. Ipse quoque Vicarius singulis Annis in uno ex Conventibus Ordinis, & Terræ Hiberniæ prædic- "torum Capitulum valeret convocare, tenendum cum Quatuor Fratribus, ad hoc secundùm Formam dicti "Capituli assignatis, qui quidem Fratres plenam haberent Potestatem ipsius Vicarij Excessus audiendi, & "corrigendi, & ipsum, si necesse foret, usque ad Provinciale Capitulum suspendendi. Idem etiam Vica- "rius cum supradictis Quatuor Fratribus Excessus dictorum Priorum Conventualium, & aliorum Fratrum, "ad

(z) Cap. seq. Num. v.

(a) Num. iv. hujus Capitis, Pag. 49.

" ad suum Capitulum convenientium, & alibi in eadem Terra Hiberniæ existentium, audiret, corrigeret, " & emendaret, nec alicui liceret facere Protestationes, aut Culparum Reservationes, ab eodem Vicario " contrà suas Ordinationes. Et nihilominùs præfatus Berengarius in eodem Generali Capitulo quamplura " alia Fratrum, & Ordinis prædictorum in Hibernia Statum, & bonum Regimen concernentia, statuit, con- " cessit, & etiam ordinavit, prout hæc omnia in authenticis Literis Berengarij, & Diffinitorum prædictorum " Sigillis munitis, quarum Tenorem de Verbo ad Verbum Præsentibus inseri fecimus, pleniùs continetur. " Quare pro Parte dictorum Priorum Conventualium, & Fratrum Terræ Hiberniæ Nobis humiliter fuit sup- " plicatum, ut Statuta, Concessiones, & Ordinationes, ac alia omnia, & singula, in eisdem Literis contenta " confirmare de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui ad præfatum Ordinem gerimus sin- " gularem Devotionis Affectum, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Ordinationes, Concessiones, ac Sta- " tuta prædicta, necnon alia, & singula, in eisdem Literis contenta, rata habentes, & grata, ea omnia " Auctoritate Apostolicâ confirmamus, & præsentis Scripti Patrocinio communimus, supplentes omnes De- " fectus, si qui forsan intervenerint in præmissis. Tenor autem dictarum Literarum talis est." Hìc ver- batim inserit Pontifex Literas Fratris *Berengarij de Landorra*, Magistri Generalis, quas superiùs (*b*) legere est. Deindè concludit: " Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Confirmationis, & " Supplementi infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, In- " dignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. " Datum Romæ apud S. Petrum Nono Kalendas Martij Pontificatûs nostri Anno Undecimo.

IX. Sic autem diù permansit *Hibernia* sub Vicarij Regimine, per Provincialem *Angliæ* consti- tuti, usque ad Annum scilicet 1484, quo ab *Anglia* segretata fuit, in specialem Ordinis Provinciam erecta, ut brevi, post alia mox dicenda, commodiùs ostendetur (*c*). Quippè hic Loci prætermit- tendum non est, in duobus primis *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculis, de quibus impræsentiarùm Sermo est, ultra Viginti Quatuor Cænobia, jam antè memorata (*d*), Septem insuper extructa fuisse, *Cava- nense* nimirùm, 1300; *Carlingfordiense*, 1305; *Castlelionense*, vulgò *Castle-Lyons*, 1307; *Na- sense*, 1356; *Clonshanvillense*, 1385; *Aghavoense*, 1400; & *Longofordiense*, eodem Anno; sicque ad Triginta Unius Cænobiorum Numerum crevisse, de quibus, ac de alijs, Temporis Progressu ex- tructis, sigillatìm per distinctos Paragraphos Cap. IX. disseretur.

Neque etiam prætermittendum est, *Hiberniam Dominicanam* intrà duplicis istius Sæculi Seriem plures habuisse Viros, Doctrinâ, & Pietate celebres, quorum haud pauci ad Infulas assumpti fuere, putà *David Mac-Kellius*, Cænobij *Corcagiensis* Alumnus, *Clonensis* Episcopus primùm Anno, 1237, dein Archipræsul *Casseliensis* 1238, atque *Casseliensis* Cænobij Fundator (*e*), 1243; *Robertus Areberus*, Ar- chiepiscopus *Armacanus*, 1237; *Alanus O-Sullivan*, Episcopus *Clonensis* primùm 1240, dein *Lismoren- sis*, 1248; *Henricus*, Archiepiscopus *Armacanus*, circâ Annum 1245, posteà ad Archipræsulatum *Prussiæ*, *Livoniæ*, & *Estoniæ* translatus, 1246 (*f*), & Sedis Apostolicæ Legatus ab *Innocentio* Papa IV ad *Danielem*, Regem *Russiæ*, eodem Anno missus (*g*); *Reinerius*, alijs *Reginaldus*, alijs verò *Raynaldus*, Archiepiscopus item *Armacanus*, 1247; *Christianus*, Episcopus *Ardfertensis*, 1252; *Hugo*, alteri *Hugoni de Mapilton*, à nonnullis *de Glandelach* (*h*), è Patria dicto, successit Episcopus *Ossoriensis*, 1256; *Patritius O-Scanlan*, primùm Episcopus *Rapotensis*, 1256, postmodùm Archi- præsul *Armacanus*, 1261; *Mauritius O-Connor*, Episcopus *Elphinensis*, 1266; *Carbracus O-Scoba*, Episcopus *Rapotensis*, 1267, unus è Patribus Concilij Generalis *Lugdunensis Secundi*, 1274; *Joannes de Derlington*, Anglorum Regis *Eduardi* I ad *Nicolaum* III, Summum Pontificem, Legatus (*i*), 1278, Archiepiscopus *Dubliniensis*, 1279; *Raymundus*, Archiepiscopus *Armacanus*, 1286; *Guliel- mus de Hotbum*, prælibati *Eduardi* I ad *Bonifacium* VIII Legatus (*k*), & Archiepiscopus *Dublinien- ensis*,

(*b*) Num. iv. hujus Capitis, Pag. 49.
(*c*) Cap. iv. Num. vi.
(*d*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*e*) Consulendum Cap. ix. §. ix. Num. ii.
(*f*) Confer Cap. ix. §. ii. Num. iv.
(*g*) *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. i. Pag. 163.
(*h*) *Glandelach* Pagus est *Wickloensis* Agri *Lageniæ*, per sexcentum Annos, ut obiter dicam, Sedes Episcopalis (cui primò præfuit *S. Kevanus*, aliàs *Coemgenus*) sed ab *Honorio* III Archidiæcesi *Dubliniensi* incorporata, A. 1216, ut dicetur Cap. ix. §. i. Num. i. Lit. b. Porrò vox Hibernica *Glandelach* significat Vallem duorum Stagnorum, indeque Diæcesis istius Antistes quandoque scribebatur *Episcopus Bistagnensis*, ut legere est apud *Wilkins*, in *Collectione Conciliorum Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ*, Vol. I. Pag. 472.
(*i*) *Bullarium Ord. Prædic.* Tom. i. Pag. 557.
(*k*) *Waræus*, de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. ii. Cap. ii.

sis, 1297; *Gualterus Joisius*, alijs *Jorz* (vernaculè *Joice*, & *Joyce*) Archipræsul *Armacanus*, 1306; *Martinus Bononiensis*, Archiepiscopus item *Armacanus*, 1307; *Rolandus Joisius*, Archiepiscopus item *Armacanus*, 1313, Germanus Frater (*l*) *Gualteri Joisij*, mox laudati, atque *Thomæ Joisij* (*m*), Ordinis etiam Prædicatorum, S. R. E. Cardinalis, olim *B. Alberti Magni* unà cum *S. Thoma Aquinate* Discipuli, Provincialis *Angliæ*, atque eidem *Eduardo* I, Regi Anglorum, à Confessionibus; *Philippus de Slane*, Regis *Eduardi* II ad *Joannem* Papam XXII. Legatus (*n*), Episcopus *Corcagiensis*; 1321; *Joannes de Eglescliff*, Episcopus *Connorensis*, 1322; *Henricus*, Episcopus *Clonmacnoisensis*, 1337; *Edmundus de Caermarthen*, Episcopus *Ardfertensis*, 1341; *Joannes Aubry*, electus Episcopus *Ardachadensis*, 1373; *Gulielmus Andreas*, vulgò *Andrews*, Episcopus primò *Achadensis*, 1374, posteà *Midensis*, 1380; *Thomas Rusbock* (*o*), Regis *Richardi* II Confessarius, Episcopus *Triburiensis* (nunc *Kilmorensis*) 1389; *Henricus Nony*, Capellanus Pontificius, Episcopus *Ardachadensis*, 1392; *Robertus Read*, Episcopus *Lismorensis*, & *Waterfordiensis*, 1394; *Joannes Depingus*, sivè *de Ping*, Episcopus *Waterfordiensis*, & *Lismorensis*, 1397; *Nicolaus Ileyan*, Episcopus *Duacensis*, 1395; *Adam Lyons*, Episcopus *Ardachadensis*, 1400; *Richardus Rocomb*, Episcopus *Leighlinensis*, 1400, cui Ecclesiæ Nuncium remisit, 1420. Ut nihil impræsentiarùm dicam de Scriptoribus, qui Lucubrationibus suis Ecclesiam in ipsamet Ordinis Infantia illustrarunt, ut (præter nonnullos e Præsulibus mox recensitis) *Petrus Hibernicus, Philosophus, & Theologus insignis, qui vixit Neopoli in Italia Anno* 1240, *ubi in Studijs Philosophicis Præceptor fuit* (Sancti) *Thomæ Aquinatis. Scripsit Quodlibeta Theologica* (*p*); *Thomas Palmeranus*, sivè *Palmerstonensis*, passim dictus *Thomas Hibernicus*, in agro *Kildarensi* natus, qui præter Librum: *Flores Doctorum*, inscriptum, quem præ Manibus teneo, alia edidit Opuscula egregia, floruitque circà Annum 1269; & *Gotofridus de Waterfordia*, qui, Teste *Jacobo* nostro *Echardo*, Latinè, Græcè, Arabicè, & Gallicè peritus, plura reliquit Ingenij sui Monumenta, Sæculo Ecclesiæ XIII. Porrò de singulis eorum, tàm Antistitibus, quàm Scriptoribus, uberior opportuniorque Sermo alibi redibit (*q*). Sufficiat pro præsenti illos duntaxàt nominasse, ut Lector actutùm persentiat, *Dominicanam* Familiam tempestivè in *Hibernia* floruisse.

SPECTABILES insuper evasere tunc Temporis Cœnobiorum in *Hibernia* Superiores, Priori quippè *Pontanensi*, Ordinis Predicatorum, & Guardiano *Dundalkensi*, Ordinis Minorum, *Innocentius* IV, Anno 1246, commisit, ut Electores *Armacanæ* Archidiæcesis, & Electum peremptoriè citarent, & ad Sedem Apostolicam mitterent. *Dubliniensi* item Priori, Ordinis Prædicatorum, & alijs commisit *Joannes* XX, dictus XXI, Anno 1276, ut Episcopi *Leghlinensis* Electionem confirmarent. Harum porrò Rerum Diplomata commodiùs exscribentur inter differendum de memoratis Duobus *Hiberniæ Dominicanæ* Cœnobijs (*r*).

X. NEQUE denique, nisi Historicum exuam, missas facere possum Lites, invidiosas etsi, ac funestas, Clerum Sæcularem inter, & Fratrum Prædicatorum ac Minorum Ordines in *Hibernia*, Sæculo Ecclesiæ Decimo-quarto exortas, & ad Initium usque subsequentis Sæculi perductas. Ut autem Contentionum istarum Originem, atque Progressum quispiam, in Historia Ecclesiastica istius Ævi haud multùm versatus, rectè intelligat, eum præmonitum velim, Virum quendam jurgiosum, *Gulielmum* Nomine, *de Sancto Amore* à Natalis Soli Oppido apud *Sequanos*, in *Gallia*, nuncupatum, Doctorem *Parisiensem*, circà Annum 1254, contrà recentes Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordines gravissimas in Ecclesia Turbas excitasse, & adversùs eos scripsisse Libellum malè consarcinatum, cui Titulum = *De Periculis novissimorum Temporum* = indidit, in eo totum suum Virus in ipsos effundens, contendens

(*l*) *Gualterum, Rolandum, & Thomam, Joisios* fuisse Germanos Fratres, refert *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. mihi 13, & de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. ii, Cap. iii.

(*m*) *Joisium* eum appellat *Waddingus* in *Annalibus Minorum*, Tom. ii, ad Annum 1330. Alij *Jossium*, alij *Jorseum*, alij *de Jorz*, anglicè autem dicitur *Joyce*. Floret hisce etiam Temporibus antiqua Gens ista in *Magna Britannia*, & *Hibernia*. Confer Cap. xii. §. iii, Num. xiv. & Cap. xiii, Num. xiv, & xvi.

(*n*) *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 209; *Reymer*, *Fædera*, *Conventiones*, &c. Tom. iv, Pag. 53; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 559.

(*o*) Plura de eo, ceù Provinciali *Angliæ*, Num. vii. hujus Capitis, à Pag. 52.

(*p*) Verba sunt *Waræi*, de *Scriptor. Hib.* Lib. i, Cap. ix.

(*q*) Cap. xiii, & xv.

(*r*) Cap. ix. §. i, Num. iii; & §. ii, Num. iv.

contendens nimirùm, Fratres non posse de Evangelio, nec de Eleemosynis vivere, neque mendicare, nisi cum Damnatione Animarum suarum, pluresque alias erroneas, temerarias, & scandalosas contrà Religiosos Mendicantes (quos veluti Pseudo-Prædicatores, Hypocritas, & Gyrovagos sugillabat) propugnare nitens Propositiones, quas legere est apud *Natalem Alexandrum* in *Historia Ecclesiastica* Sæculi XIII, & XIV *(s)*. Præcipuæ autem sunt.

"1. Religiosi Mendicantes, etsi à Summo Pontifice, & ab Episcopis missi sint, prædicare non possunt, nisi à Plebanis fuerint invitati.

"2. Videtur quod, salvâ Ecclesiasticâ Hierarchiâ, Regularibus Viris Prædicationis Officium committi non possit. Igitur si Viri Regulares Prædicationi se immisceant, videtur, quod non sint à Deo missi, & ideo Pseudo sint reputandi . . . . Per tales instabunt, vel instant Pericula Novissimorum Temporum Universæ Ecclesiæ.

"3. De Evangelio non possunt vivere.

"4. Vivere debent de Labore Corporis.

"5. Periculum est in mendicando, quoniam qui de Mendicitate vivere volunt, fiunt Adulatores, Detractores, Mendaces & Fures, & à Justitia declinantes.

"6. Regularibus, quos Ecclesia mendicare permittit, mendicare non licet, cùm faciant contrà Apostolum, & alias Scripturas; & Diuturnitas Temporis non diminuat Peccata, sed augeat. Quapropter, si etiam confirmatum esset ab Ecclesia per Errorem, nihilominùs compertâ Veritate revocari deberet.

"7. Invenientur Seductores isti inter Christianos apparentes pios, Studio Literarum semper deditos, astutos, & Sciolos, in Consiliis dandis famosos, non tantùm ad Præcepta Domini, sed etiám ad Consilia obligatos, & tales, qui sapientiores, & sanctiores in Ecclesia apparebunt, propter quod electa Membra Redemptoris esse credentur, & ideò vehementer & subitò nocebunt Ecclesiæ.

"8. Valido Mendicanti facienda non est Eleemosyna.

"9. Mendicus validus graviter delinquit. Ergò qui scienter se ponit in tali Statu, videtur quod non sit in Statu salvandorum.

"10. Si Frater illius, qui prædicavit, etiam post Prædicationem petit ab illis, quibus prædicavit, Simoniam committit: Ergò non est ei dandum.

"11. Religiosis non licet procurare ut sint Magistri, quia Magisterium Honor est.

"12. Fratres non sunt admittendi in Societatem Scholasticam Sæcularium Magistrorum nisi de ipsorum Voluntate. Nám, cùm sint in Statu Perfectionis, tenentur ad Consilia. Consilium autem Domini est Matth. 23. *Nolite vocari Rabbi.* Cùm ergò velint docere solemniter, faciunt ut vocentur Magistri, & sic vivunt contrà Domini Consilium; & ità publicè peccant, & scandalizant; & sic sunt evitandi.

"13. Fratribus ab Episcopo vel Papa canonicè destinatis confessus, non satisfacit Statuto, *Omnis utriusque Sexûs.* Nam præceptum est Prælatis, Curam Animarùm habentibus, quod ipsi cognoscant Vultus Pecorum suorum. Constat autem quod Animos & Actus singulorum non potest Prælatus considerare, nec plenè cognoscere, nisi audiendo Confessiones illorum."

Verum ad Instantiam *B. Humberti de Romanis* (t), tunc Magistri Generalis Ordinis Prædicatorum, in Urbem citatus *Gulielmus de Sancto Amore*, post Disputationem cum *B. Alberto Magno* coràm *Alexandro* IV, Summo Pontifice, in publico Consistorio habitam, in sua Procacie obstinatus, Beneficiis, quæ possidebat, privatus fuit, & à Clero expulsus; prælibatumque ipsius Libellum, à Capite ad Calcem Erroribus scatentem, laudatus Pontifex *Alexander*, habitâ priùs Relatione Quatuor doctissimorum Cardinalium, quibus illùm examinandum commiserat, tanquàm *perniciosum*, & *detestabilem* damnavit, atque comburi jussit. Et contrà eundem iniquum, & execrabilem Libellum Angelicus Doctor Jussu Fr. Johannis de Vercellis, Sexti Magistri Ordinis, Opusculum edidit XIX=*Contrà impugnantes Religionem*=inscriptum, quod hisce incipit Psalmistæ Verbis (u) *Ecce Inimici tui sonuerunt; & qui oderunt te extulerunt Caput. Super Populum tuum malignaverunt Consilium: Cogitaverunt adversùs Sanctos tuos. Dixerunt: Venite, & disperdamus eos de Gente; & non memoretur Nomen Israel ultrà.* In eoque nedùm omnia *Gulielmi de Sancto Amore* diluit Argumenta, verùm & Argutias singulas reliquorum Religiosi Nominis Hostium, qui *Gulielmum* sectati sunt, lato Calamo præfocavit (w).

XI. Pacatis jam Sæculo isto Tertio-decimo Rebus per scelesti Libelli Proscriptionem, ac Refutationem, atque per plura Diplomata, tàm *Alexandri* IV, mox laudati, quàm *Urbani* IV, qui ipsi proximè successit; sub Initium Sæculi sequentis, seù antè Annum 1321, alius Doctor *Parisiensis*,

(s) Cap. iii, Art. vii.
(t) Recolendum Cap. præced. Num. v. Lit. o. Pag. 36.
(u) *Psal.* lxxxii, Vers. 2, 3, & 4.
(w) Confer Cap. viii. Num. xix.

siensis, *Joannes* nempè *de Poliaco*, *Gulielmum de Sancto Amore* in pluribus sectatus, nonnullos circà Sacramentum Pænitentiæ Errores, Ecclesiasticæ Disciplinæ sanciendæ Specie, Re autem verâ Religiosorum Ordinum, ac Pietatis Odio, ut *Odorici Raynaldi* (*x*) Verbis utar, in Scholis, & Prædicationibus vulgavit, adstruens scilicèt :

" 1. Quod confessi Fratribus (seù Viris Religiosis) " habentibus Licentiam generalem audiendi Confes- " siones, teneantur eadem Peccata, quæ confessi fu- " erant, iterùm confiteri proprio Sacerdoti.

" 2. Quod Stante=*omnis utriusque Sexûs*=Edicto " in Concilio Generali, Romanus Pontifex non potest " facere, quod Parochiani non teneantur omnia Pec- " cata sua semel in Anno proprio Sacerdoti (quem " dicebat esse Parochialem Curatum) confitêri ; im- " mò nec Deus ipse posset hoc facere, quia (ut di- " cebat) implicat Contradictionem.

" 3. Quod Papa non potest dare generalem Po- " testatem audiendi Confessiones, immò nec Deus, " quin confessus habenti generalem Licentiam te- " neatur eadem iterùm confiteri proprio Sacerdoti." (id est Curato).

Istos verò Articulos Summus Pontifex *Johannes* XXI, dictus XXII, diligenti discussos Examine, & habitâ solerti cum S. R. E. Cardinalibus Collatione, *tanquàm falsos, & erroneos, & à Doctrina sacra devios*, Auctoritate Apostolicâ reprobavit ; inhibens, ne quis ipsos, & contenta in eis, vel aliquo ipsorum, *utpotè à Catholicis Mentibus respuenda*, tenere, defendere, vel docere auderet. Jussit etiam prælibato *Joanni de Poliaco*, ut *Parisijs* in Scholis, & Sermone prædictos Articulos, & contenta in eis, *tanquàm Veritati contraria*, propriæ Vocis Oraculo, Asseveratione constanti publicè revocaret, quod se facturum pollicitus est. Hæc constant ex Constitutione=*Vas Electionis*=VIII Kalendas Augusti, Anno 1321, editâ, quam idem Pontifex ab omnibus Episcopis in Civitatibus, & Diœcesibus suis, convocato Clero, & Populo, promulgari jussit. Ista porrò Constitutio legitur inter *Extravagantes Communes*, Lib. V. Tit. III, Cap. II, eamque opportuniùs exscribam non longè abhinc (*y*), cùm scilicèt *Bonifacij* IX Constitutionem=*Super Egenum*=Anno 1401 emanatam, quâ recensitam Extravagantem=*Vas Electionis*=verbatìm refert, & in *Hibernia* servari mandat, in Medium produxero. Cæterùm *adversùs temerarium Novatorem, & ejus sequaces* (inquit *Odoricus Raynaldus* mox laudatus) *non tàm Religiosorum, quam Ecclesiæ Universalis Causam egerunt*, atque Calamum strinxerunt, inter alios Doctores, Scientiarum Laude florentissimos, Fr. *Herveus Natalis*, Armoricus Britannus, XIV Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, in Comitijs *Lugdunensibus* Anno 1318 renunciatus ; & Fr. *Petrus Palludanus*, ejusdem Ordinis Alumnus, postmodùm Patriarcha *Hierosolymitanus*. Ipseque *Joannes de Poliaco* Palinodiam cecinit, ut Loco mox citato declarabitur.

XII. Hisce non minùs opportunè, quàm breviter prælibatis, ut ad Rem nostram *Hibernicam* propriùs accedamus ; infausti Tumultus, à *Gulielmo de S. Amore* Sæculo superiori contrà Fratres Ordinum Mendicantium excitati, actutùm flagarunt in *Anglia*, Testibus *Foxio*, & *Harrisio* (*z*), inibique sæviebant, etiam post profligatum *Gulielmum*, ejusque Sectatorem *Joannem de Poliaco*. In *Hiberniam* tamen, quod sciam, non irrepserunt usque ad Tempus *Richardi Fitz Ralph* (*a*), alijs *Ralphson*, Patriâ *Dundalkensis*, in *Louthano* Agro *Ultoniæ*, de Anno 1347 Archiepiscopi *Armacani*, qui cum Presbyteris *Anglis*, Religiosorum Adversarijs, Fædus pepigit. " Hic, " inquit Waddingus (*a*), aliquot intulit Injurias Fratribus Armacani, & Pontanensis Conventuum, " tentavitque quidem posterioris Ædis Ornamenta in suum Palatium transferre. Verùm Urbis " (*Pontanensis*) Prætor ex Familia Batheorum (vernaculè *Bath*) à Vi inferenda probibuit, & Fra- " tribus Jus suum voluit illæsum. Hâc irritatus Repulsâ, Anglicanas Disceptationes expanso sus- " cepit Sinu, Mendicantium obsistere Exemptionibus, & Privilegijs primò cæpit, mox præcedente " Altercatione, & Fervore Contentionis, Statum ipsum impugnare, Parochorum ex adverso Jura " fulcire." Displicet sanè invidiosæ hujus Litis refricare Memoriam, sed ad id Historiæ Leges me cogunt, alioquin eam apposito Silentij Sipario utique obtegerem.

Irritatus igitur, atque exacerbatus *Armacanus*, facundus ceteroquìn Prædicator, plures habuit Conciones ad Populum *Pontanæ*, *Dundalkæ*, *Trimmæ*, & *in alijs suæ Provinciæ Locis in Hibernia*,

---

(*x*) In *Annal. Eccles.* ad Annum 1321, Num. xx.

(*y*) Num. xiv. hujus Capitis. Pag. 64.

(*z*) *Foxio*, Vol. I. *Actor. & Monumentor.* Pag. 461 ; & *Harrisio*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 82.

(*a*) Vocula Cambrica, seù Wallica *Fitz*, corrupta ex Gallica *Fils*, æquivalens Hibernicæ *Mac*, vel *O*, atque Latinæ *de*, significat Filium, undè *Fitz Ralph*, vel *Ralphson*, idem est ac *Filius Raphaelis*, seù *de Raphaele*. *Waddingus* porrò (Tom. 4. *Annal. Minor* ad Annum 1347) *Richardum Radulphum* eum appellat.

bernia, inquit Waræus (*b*), *& in Angliam trajiciens Anno* 1356 *Conciones etiam ad Populum habuit Lichfeldiæ, Londini, & alibi*, in quibus Novem asseruit Propositiones, quas Religiosi, tùm *Angli*, tùm *Hiberni*, ad Summi Pontificis Tribunal detulere, veluti suo Statui, atque Privilegijs, ab Apostolica Sede concessis, derogantes. Eas autem Propositiones, ijsdem omninò conceptas Verbis, legere est apud *Waræum*, & *Natalem Alexandrum* (*c*), Tenoris sequentis, videlicet.

" 1. Dominus noster Jesus Christus in sua Conversatione humana semper pauper erat, non quia propter se Paupertatem dilexit, aut voluit.

" 2. Dominus noster Jesus Christus nunquàm spontaneè mendicavit.

" 3. Christus nunquàm debuit spontaneè mendicare.

" 4. Dominus noster Jesus Christus docuit, non debere Homines spontaneè mendicare.

" 5. Nullus potest prudenter, & sanctè spontaneam Mendicitatem super se assumere perpetuò observandam.

" 6. Non est de Regula Fratrum Minorum Mendicitatem spontaneam observare.

" 7. Bulla Domini Alexandri Papæ IV, quæ Magistrorum Libellum condemnat, nullam præmissarum Conclusionam impugnat.

" 8. Pro Confessione Parochianorum alicujus Ecclesiæ facienda, cum Exclusione Loci alterius, eligibilior est Parochialis Ecclesia, quàm Fratrum Oratorium, sivè ipsorum Ecclesia.

" 9. Ad Confessionem Parochianorum cujusvis Ecclesiæ uni Personæ singulariter faciendam, eligibilior est Persona Ordinarij, quàm Fratris Persona.

Ne verò, ut advertit *Natalis Alexander*, in damnatos *Joannis de Poliaco* in Extravaganti=*Vas Electionis*= Errores impingere videretur, dicebat, Fideles confessos Religiosis Viris teneri nihilominùs confiteri proprio Sacerdoti, non propter Defectum Potestatis ad excipiendas Confessiones, & Absolutionem impertiendam, qui in illis sit; sed propter Ecclesiæ Præceptum, Canone=*Omnis utriusque Sexûs*=expressum: Sicut Ecclesia præcipit, ut Oblationes Parochis fiant, quamvis licitum sit, ac pium & Monasterijs facere: Et ut in Ecclesijs Parochialibus Dominicis Diebus Missæ adsint, quamvis possint & in Cænobijs Sacro interesse.

" Ob has Conclusiones (Verba sunt *Waræi*, Loco mox laudato) Guardianus Minoritarum Armachæ, & alij, tàm ejusdem Ordinis, quàm Ordinis Prædicatorum, tàm Angli, quàm Hiberni, Avenionem citari eum curarunt. Illic igitur profectus, per Triennium hæsit, ibidemque obijt Anno 1360." In Judicium porrò vocatus *Armacanus* Archipræsul, *Innocentio* VI, & Cardinalibus in Consistorio Libellum obtulit Die 8. Novembris 1357, qui his incipit Verbis: *Noliter judicare secundùm Faciem, sed justum Judicium judicate.* Atque ipso in Exordio protestatur: " Quod non intendit aliquid asserere, aut temerè affirmare, quod Fidei obviet Christianæ, aut Doctrinæ Catholicæ; quod etiam non est Intentionis suæ Destructionem, seù Cassationem Ordinum Mendicantium, approbatorum ab Ecclesia, aut à Summis Pontificibus confirmatorum, expetere, aut etiam suadere; sed potiùs suasurum ipsos Ordines debere reduci ad Puritatem suæ Institutionis primariæ; semper Sanctitatis Suæ Correctioni obedire paratum." Nihilominùs hoc in Libello plura scribit in Privilegiatos duriora, quem egregie confutavit *Rogerius Chonoe* de *Cambria*, seù *Wallia*, Ordinis Minorum Professor, & *Angliæ* Provincialis, ejusque Opus=*Defensio Religionis Mendicantium*=inscriptum, cum *Richardi* Archiepiscopi Libello, seù Tractatu, edidit *Golstadius* (*d*).

Tandem, fervente magis magisque Contentione, prohibuit *Innocentius* VI Archiepiscopis, & Episcopis *Angliæ*, ne Fratres Mendicantes in Confessionibus excipiendis, Prædicationibus, Sepulturis, ac Eleemosynis impedirent, aut per suos Subditos impediri permitterent, datis eâ de Re duabus Constitutionibus *Avenione* Die 25 Augusti 1357, & Die 1 Octobris 1358, in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*e*) legendis, in quarum prima Fratrum Mendicantium- Privilegiorum Conservatores instituit Abbatem *Westmonasterij* (*f*), & Priorem *S. Bartholomæi* de *Smithfield* (*f*), *Londonensis* Diæcesis,

(*b*) *De Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Cap. x.

(*c*) *Waræum*, ibidem; *Natalem Alexandrum*, in Hist. Ecclesf. Sæc. xiii. & xiv, Cap. ii, Art. v.

(*d*) Tom. II. *Monarchiæ Romani Imperij*.

(*e*) Tom. ii. Pag. 249, & seq.

(*f*) *Westmonasterium*, Anglicè *Westminster*, perantiqua est Civitas, mediâ Leucâ prisco *Londino* distans, impræsentiarùm autem ei verè contigua, sic dicta à celebri Monasterio ad Occidentem *Londini* sito, Vocula quippè Anglicana *West* Occidentem significat. *Smithfield* verò, Latinè *Fabrorum Ferrariorum Campus*, ingens est Platea Civitatis *Londinensis*, ubi etiamnùm visitur *S. Bartholomæi* Templum, Hæredicorum Præda.

Diœcesis, atque *Londinensem* Archidiaconum; in secundo verò de *Richardo* nostro *Armacano*, tanquàm Regularium Oppugnatore, specialem facit Mentionem.

XIII. Audiendus autem eadem de Re Rmus noster *Antoninus Bremond* in Nota 1. ad posteriorem ex memoratis Constitutionibus (g), Clarissimum *Waddingum* laudans: "Magna excitata est sub hoc Tempus Tempestas in Anglia contrà Quatuor Ordines Mendicantes, prædicantibus quibusdam adversùs hoc Vitæ Genus, & asserentibus, non esse in Statu Salutis illius Professores. Plurimis Ecclesiarum Prælatis, & Parochis non displicuit improbum hoc adversantium Studium, qui nimis ægré ferebant, Privilegijs multis Regulares à suo divelli Imperio, apud Principes summo Honore coli, Populorum Beneficentiâ abundè ali, commodis Ædificijs multiplicari, Doctrinâ, & Virtutis Nomine passim communi Clero præferri. Aliud magis pungebat, Censûs Detrimentum; ministrantibus enim liberè Religiosis Sacramenta, præsertim Pænitentiæ, quotidianum Lucrum, & Populi ergà se Studium sentiebant imminui. Obloquentes proindè non corripuerunt. nec Regulares protexerunt, donec palàm occurrendum fuit publicis Religiosorum Querelis. Hinc præsens Constitutio. Ex *Waddingo*, Annal. Minor. Tom. iv, ad Annum 1357, Num. III, Pag. 62. Consulendus idem *Waddingus*, Num. IV, V, & VI. Adeas etiam *Odericum Raynaldum*, Annal. Ecclesiastic. ad Annum 1358, Num. V, & VI, ubi varios Auctores hac de Re laudat." Hæc Rmus *Bremond*.

XIV. Istis fortasse de Causis non statim cessavit Tempestas in *Hibernia*, sed ad Exitum usque ejusdem Sæculi Ecclesiæ Decimi-quarti perduravit, ità ut ad eam sedandam Opus fuerit speciali *Bonifacij* IX Diplomate, tribus *Hiberniæ* Antistitibus, *Thomæ* nimirùm *Cranley*, Archiepiscopo *Dubliniensi*, *Petro Hacket*, Archiepiscopo *Casseliensi*, & Fr. *Henrico de Wessenberch*, Minoritæ, Episcopo *Darensi* inscripto, quo Pontifex, inchoante Sæculo Decimo-quinto, seû Anno 1401, superiùs laudatam (h) *Joannis* XXII Constitutionem: *Vas Electionis*, contrà *Joannis de Poliaco* Errores vibratam, verbatìm recenset, atque in *Hibernia* servari jubet. Hoc porrò Diploma legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (i) ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. CX, Fol. 54. Tenoris sequentis videlicet:

"Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Dublinen. & Cassalen. Archiepiscopis, ac Episcopo Darnen. (k), Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Super egenum intendentes, & pauperem, & dantes Operam Saluti Animarum, quandam inter Prælatos, & Rectores Parochialium Ecclesiarum, & Clerum Sæcularem, ex una Parte, & Fratres Prædicatorum, & Minorum Ordinum, ex altera Parte, Terræ Hiberniæ, Contentionem exortam audivimus super Confessionibus audiendis, & Absolutionibus Peccatorum eis volentium confiteri, super qua specialem Constitutionem, & Litis Decisionem in perpetuum valituram fel. Rec. Johannes PP. XXII. Prædecessor noster, de Fratrum suorum Consilio, & Assensu, specialiter edidit, quæ est talis. = Johannes Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis Filijs Electis, ad quos præsentes pervenerint, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Vas Electionis, Doctor eximius, & egregius Prædicator, cujus Prædicatio Mundum docuit universum, præsumptuosam illorum Audaciam refrænat solicitus, qui prudentiæ propriæ innitentes, in Errores varios prolabuntur, non plus sapere, quàm oportet, sed ad Sobrietatem sapere salubri Doctrinâ suggessit; ut, juxta Sapientis Eloquium, quisque suæ Prudentiæ Modum ponat. Sanè dudùm, cùm dilectum Filium, Magistrum Johannem de Poliaco, Sacræ Theologiæ Doctorem, certis ex Causis, de Fratrum nostrorum Consilio, ad nostram Præsentiam vocassemus, Fide digna Relatio ad nostrum perduxit Auditum, quod ipse in quibusdam Articulis, tangentibus Prænitentiæ Sacramentum, non sobriè, sed perperàm sapiebat, infrascriptos Articulos, periculosos continentes Errores, docens publicè in suis Prædicationibus, & in Scholis. Primò siquidem astruens, quod confessi Fratribus, habentibus Licentiam Generalem audiendi Confessiones, teneantur eadem Peccata, quæ confessi fuerant, iterùm confiteri proprio Sacerdoti. Secundò, quod stante Statuto: Omnis utriusque Sexûs; edito in Concilio Generali (l), Romanus Pontifex non potest facere, quod Parochiani non teneantur confiteri omnia sua Peccata semel in Anno proprio

(g) Tom. ii. *Bullar. Ord. Prædic.* Pag. 251.

(h) Num. xi. hujus Capitis, Pag. 62.

(i) Tom. ii. Pag. 414.

(k) Lege *Darensi*. Sedes est Episcopalis *Lageniæ*, vulgò *Kildare*. Porrò Vox Hibernica *Kil* Cellam significat, *Dare* verò Quercum. Undè *Kildara* Cellam Quercûs sonat. Sic autem nuncupatur Oppidum, quia *S. Brigida*, Anno 457 nata, ibi Cellam sibi fecit sub Quercu, indèque extructum fuit Monasterium dictum *Kildara*. Videsis *Officia Propria Sanctorum Hiberniæ*, quæ ipse Juris publici feci Anno 1751, ad Diem 1. Februarij.

(l) *Lateranensi* iv, Cap. xxi.

" prio Sacerdoti, quem dicit esse Parochialem Curatum; immò nec Deus posset hoc facere, quia, ut dicebat, implicat Contradictionem. Tertiò, quod Papa non potest dare generalem Potestatem audiendi Confessiones, immò nec Deus, quin confessus habenti generalem Licentiam teneatur eadem iterùm confiteri suo proprio Sacerdoti, quem dicit esse, ut præmittitur, Parochialem Curatum. Nos igitur scire volentes, si suggesta Nobis Veritatem haberent, Articulorum præmissorum Copiam eidem Magistro Johanni fecimus assignari, & ad Defensionem sui Audientiam plenam sibi præbuimus, tàm in nostra, & dictorum Fratrum nostrorum Præsentia in Consistorio, quam aliàs coram aliquibus ex ipsis Fratribus, per Nos ad hujusmodi Officium deputatis. Verùm licèt præfatus Magister dictos Articulos, & contenta in ipsis defendere niteretur, asserebat tamen, se paratum credere, & tenere in præmissis, & alijs, ea quæ credenda, & tenenda esse, Sedes Apostolica diffiniret. Nos igitur attendentes, quod dictorum Articulorum Assertio, Prædicatio, & Doctrina, redundare poterant in multarum Perniciem Animarum, ipsos per plures Magistros in Theologia examinari fecimus diligenter. Nos ipsi etiam cum dictis Fratribus nostris Collationem solertem habuimus super ipsis, per quas quidem Collationem & Examinationem, super hoc præhabitas, comperimus præmissos Articulos Doctrinam non sanam, sed periculosam multùm, ac Veritati contrariam, continere; quos etiam Articulos omnes, & singulos idem Magister Johannes veris sibi Rationibus Opinioni suæ dudùm habitæ contrarijs demonstratis in Consistorio revocavit (*m*), asserens, se credere, eos non veros, sed ipsorum contrarium verum esse, cùm diceret, se nescire Rationibus sibi factis in contrarium respondere, ideòque ne per Assertionem, Prædicationem, & Doctrinam hujusmodi in Errorem, quod absit, Animæ simplicium prolabantur, omnes praedictos Articulos, & quemlibet eorundem, tanquàm falsos, & erroneos, & à Doctrina sana devios, Auctoritate Apostolica damnamus, & reprobamus de Fratrum Consilio prædictorum, Doctrinam ipsis contrariam veram esse, & catholicam asserentes; cùm ille, qui prædictis Fratribus confitetur, non magis teneatur eadem Peccata iterùm confiteri, quàm si aliàs confessus fuisset suo proprio Sacerdoti juxtà Concilium Generale. Optantes autem Veritatis Vias notas esse Fidelibus, & cunctis Erroribus praecludere Aditum, ne subintrent, felicis Recordationis Alexandri IV, & Clementis IV, Prædecessorum nostrorum, Romanorum Pontificum, Vestigia imitando, universis, & singulis districtiùs inhibemus, ne quisquam dictos Articulos, per Nos, ut præmittitur, damnatos, & etiam reprobatos, vel contenta in eis, vel in aliquo ipsorum, utpotè catholicis Mentibus respuenda, tenere audeat seù defensare quomodolibet, vel docere. Quocircà Universitati vestræ per Apostolica Scripta, districtè præcipiendo, mandamus, quatenùs universi, & singuli vestrûm, in Civitatibus, & Diæcesibus vestris, convocato Clero, præmissa omnia, & singula per Vos, seù alios, solemniter publicetis. Nos etiam eidem Magistro Johanni mandavimus, quod ipse in Scholis, & in Sermone Parisijs prædictos Articulos, & contenta in eis, tanquàm Veritati contraria, propriæ Vocis Oraculo, & Asseveratione constanti, debeat publicè revocare; quod se facturum dictus Johannes efficaciter repromisit (*m*). Datum Avenione IX Kalendas Augusti, Pontificatûs nostri Anno Quinto (*i. e. Die* 24. *Julij*, 1321). Sed quia parum esset Jura condere, nisi qui ea tueatur existeret; Nos, volentes Constitutionem, & Litis Decisionem prædictas semper inconcussè inviolabiliter de cætero observari, Fraternitati vestræ per Apostolica Scripta districtè mandamus, quatenùs Vos, vel Duo, aut Unus vestrûm per Vos, alium seù alios, Fratribus dictorum Ordinum Terræ Hiberniæ prædictæ confessis, ut præmittitur, eisdem efficaciter Defensionis Præsidio assistentes, ac facientes Constitutionem eandem quoad omnia ejus Capitula plenariè, prout jacet, firmiter & inviolabiliter observari, non permittatis contrà Tenorem ipsius memoratos Fratres, & confessos eisdem, à prædictis Prælatis, Rectoribus, & Clero, sivè alijs, molestari, & Sacramenta eisdem confessis, tàm in Vita, quàm in extremis, seù Mortis Articulo, aut quoties aliàs opportunum fuerit, à quoquam denegari, vel eis Gravamina, aut Injurias à quolibet irrogari, facturi prædictis, & cuilibet prædictorum, de illatis Vexationibus, Molestationibus, Injurijs, & Gravaminibus contrà Tenorem eorundem, in illis videlicèt, quæ judicialem requirunt Indaginem, per Viam Judicij, in alijs verò, prout Qualitas ipsorum exegerit Justitiæ Complementum; ità quod Officium præfatum, & Jurisdictio vestra ex nunc perpetua censeatur. Molestatores, Injuriatores hujusmodi, necnon Contradictores, & Rebelles, quandocunque & quotiescunque expedierit, per Censuram Ecclesiasticam, Appellatione postpositâ, compescendo. Non obstantibus tam de duabus Dietis in Concilio Generali, quàm fel. Rec. Bonifacij PP. VIII, Prædecessoris nostri, quarum primâ cavetur, ne quis, nisi in certis expressis Casibus, extrà suam Civitatem & Diæcesim; secundâ verò, ne Reus alterius Diæcesis ultrà unam Dietam à Finibus ejusdem Diæcesis ad Judicium revocetur; & alijs quibuscunque Constitutionibus, à Prædecessoribus nostris, Romanis Pontificibus, tàm de Judicibus delegatis, & Conservatoribus, quàm alijs editis, quæ vestræ possent in hac Parte Jurisdictioni, ac Potestati, " ejusdemque

(*m*) Obsecutus Pontifici *Johannes de Polinco*, tùm in Scholis, tùm in Sacris Concionibus, publicè Errorem ejuravit, ut ex *Helvetio* refert *Odoricus Raynaldus*, ad Annum MCCCXXI. Num. XXXVIII. & Noster *Bremond* in *Bullar. Ord.* Tom. ii. Pag. 153.

" ejusdemque libero Exercitio quomodolibet obviare, seù si aliquibus communiter, vel divisim à Sede
" Apostolica sit indultum, quod excommunicari, suspendi, vel interdici non possint, nisi de Verbo ad Ver-
" bum oporteat in nostris Literis fieri Mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum IX. Kal. Martij,
" Pontificatûs nostri Anno Duodecimo." *(i. e. Die 21. Februarij, 1401.)*

XV. Ordo Chronologicus hìc Loci me invitat ad nonnihil dicendum de *Academia Dubliniensi*, ad quam erigendam restaurandamque Fratres Prædicatores, aliique Ordinum Mendicantium Operam adhibuere, ut ex jam jam, & alibi (*n*) dicendis clarebit. " Porrò Joannem Lechum, inquit *Waræus* (*o*), " Archiepiscopum *Dubliniensem* à *Clemente* V Bullam procurasse Fundationis *Universitatis Scholarium* " Dublinij, datam 3 Idûs Julij, Pontificatûs Anno VII (A. D. 1312) certò constat. Sed per " Archiepiscopi Mortem, quæ secuta est 10 Augusti Anno Domini 1313, irritô Successu. Anno " verò 1320, *Alexander de Biokner*, Successor ejus in Archiepiscopatu, Academiam de novo fun- " davit, & Joannis XXII Authoritate confirmari curavit." De Regulis in ea observandis Instrumentum ejusdem *Alexandri* Archiepiscopi exhibet laudatus *Waræus*, quod tamen ipse commodiùs exhibebo, de *Dubliniensi* nostro Cœnobio disserturus (*p*). Interim sat erit observasse, eo in Instrumento memoratum Archipræsulem hæc habere Verba: *Scholas Fratrum Prædicatorum, & Minorum duximus canonizandas*; atque primos ea in Academia S. Theologiæ Doctores creatos fuisse *Gulielmum de Hardite* (*q*), & *Edmundum de Kamerdin*, Ordinis Prædicatorum, ac *Henricum Cogry*, Ordinis Minorum. De ejusdem autem Academiæ Restauratione ad supplicem Fratrum Mendicantium Instantiam, alibi opportunis dicetur (*r*).

CAPUT QUARTUM.

De Tertio *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculo, ab Anno 1424 ad 1524 perducto, in quo primùm constituta fuit peculiaris Ordinis Provincia, deindèque Congregatio Reformata evasit.

SUMMARIUM.

I. Philippus Norrisius, *Decanus* Dubliniensis, *Vestigia secutus* Richardi *Archipræsulis* Armacani, *acerrimus fuit Ordinum Mendicantium Hostis. Ipsius referuntur Errores. Nata de Gente* Norris, *deque insigni Cardinali* Norrisio.

II. *Sententiam in eum tulit* Dominicus *Cardinalis* Capranica, *Judex Commissarius, quam Eugenius IV speciali confirmavit Diplomate, Anno* 1440, *in Medium adducta.*

III. *Eodem Anno prælibatus Pontifex aliud expediri fecit Diploma, ipsosmet* Philippi Norrisij *malitiosos Articulos sigillatim recensens, ac proscribens, quod etiam adducitur in Medium.*

IV. *Denique floccipendentem ista omnia* Phillippum Norrisium, *anathematizandum, & Carceri mancipandum decrevit* Nicolaus *V, Anno* 1448, *cujus Literæ Apostolicæ exscribuntur.*

V. *Etsi Anno* 1476 Hibernia Dominicana *Triginta Sex habuerit Cœnobia, necdum tamen segregata erat à Provincia* Anglicana, *sed inter illius computabatur Nationes, sicut etiam &* Scotia.

VI. *Tandem Anno* 1481, & 1484 *ambæ respectivè Nationes,* Scotia *nimirùm, &* Hibernia, *constitutæ fuerunt peculiares Ordinis Provinciæ, ut ex Regesto liquet* Joachimi Turriani, XXXV *Magistri Generalis, Ordinem, & Numerum Provinciarum declarante, quod adamussim transcribitur.*

VII. *Id ulteriùs comprobant Duo Pontificia Diplomata, Anno* 1488 *emanata, quorum unum disertis Verbis meminit* Prioris Provincialis Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum; *alterum verò* Priori Provinciali, & Fratribus Ordinis Prædicatorum Provinciæ Hiberniæ *inscribitur. Primum alibi, secundum verò hìc exscribitur.*

VIII. *Quamquàm* Hiberniæ *Insula Triginta Sex tunc Temporis habuerit Conventus* Dominicanos, *qui tamen intrà* Palum Anglicanum *siti erant, non Neo-Provinciali* Hiberniae, *sed Provinciali* Angliæ *subdebantur. Explicatur* Palus Anglicanus, *& indigitantur Conventus intrà eum constituti.*

IX. *Sub idem Tempus Reformatio cœpit in Neo-Provincia* Hiberniæ *à primo ejus Provinciali, Authoritate*

(*n*) Cap. Seq. Num. xvii.
(*o*) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xv.
(*p*) Cap. ix. §. i. Num. viii.
(*q*) Confer Cap. ix. §. i. Num. xiii. Lit. o.
(*r*) Cap. seq. Num. xxii.

tate Comitiorum Generalium Mediolanensium *Anno* 1484 *facta, atque à laudato* Joachimo Turriano *Anno* 1493 *approbata.*

X. Vincentius Bandellus, XXXVI *Magister Ordinis*, Joannem de Baffremez, *Hollandum, Vicarium suum super Conventibus reformatis, & reformandis* Hiberniæ Dominicanæ *instituit, institutumque* Julius II *Anno* 1504 *confirmavit speciali Constitutione, quæ in integrum exscribitur.*

XI. *Idem Magister Generalis Reformationem intendebat nedùm* Provinciæ Hiberniæ, *sed & Universi Ordinis, eamque reapsè in pluribus præstitit Provincijs, nominatìm in* Romana, & Portugalliæ *Provincia.*

XII. *Genuinus, & primarius expenditur Sensus Vocabuli* Reformationis *in Ordine Prædicatorum.*

XIII. *Conventus reformati in* Hibernia Dominicana *non subdebantur Jurisdictioni Prioris Provincialis, aut Vicarij Generalis ejusdem Provinciæ, ut à* Julio II *cautum est. Simul & semel Tres erant Vicarij in* Hibernia Dominicana, *ut constat ex Regesto* Thomæ de Vio, *Cajetani, XXXVIII Magistri Ordinis, posteà S. R. E. Cardinalis.*

XIV. *Tandem Vitæ Regularis Congregatio coaluit ex Conventibus reformatis, tàm intra quàm extrà* Palum Anglicanum *constitutis. Nonnulla de* Henrico *VIII, necon de* Angliæ, & Scotiæ *Regnis, atque* Provincijs Dominicanis.

XV. Sixtus *Papa IV, Ordinis Minorum*, Theobaldum de Burgo, *Hibernum, Ordinis Prædicatorum, Beneficio Ecclesiastico donavit Anno* 1472, *speciali Diplomate, quod in Medium affertur.*

XVI. *Cur in Diplomate eum dixit Pontifex* de Regum Genere ex utroque Parente procreatum? *Nonnulla obiter de* Burgorum *Prosapia, atque Rebus* Angliæ, & Hiberniæ.

XVII. *Rogatu Supplici Fratrum Prædicatorum, aliorumque Mendicantium in Hibernia, Facultatem erigendi Universitatem in Metropoli* Dublinensi *concessit* Sixtus *IV prælaudatus, Anno* 1475, *speciali Constitutione, quæ de Verbo ad Verbum alibi exscribetur, ubi plura hac de Re.*

XVIII. *Anno* 1495 *in nonnullos de Clero Sæculari, qui Fratrum Mendicantium in* Hibernia *infringere nitebantur Privilegia, signanter circà* Quartam Funeralem, *animadvertit Synodus Provincialis* Armacana. *Id liquet ex Edicto Episcopi* Midensis.

XIX. *Eadem de Re Litem, sub Initium Sæculi Ecclesiæ XVI suscitatam, dirimit* Corcagensis & Clonensis *Episcopus, Sententiâ ab eo latâ Anno* 1514, *quam Archiepiscopus* Casseliensis *confirmat, atque Comes* Desmondanus *Executioni demandat.*

XX. *Tametsi sepeliri deceat in Sepulchro* Majorum, *cuicunque tamen Sepulchro præfertur id, quod à Defuncto electum est. Apud Religiosos sepeliri prodest, sepultisque conceditur Indulgentia.*

XXI. *Explicatur* Quarta Funeralis, *seu* Portio Canonica.

XXII. *Expenditur* Tridentini *Decretum ea de Re editum.*

XXIII. *Ex præmissis liquet, Regulares in* Hibernia *à Solutione* Quartae Funeralis *immunes esse, idque ampliùs clarebit ex postmodum dicendis.*

QUIS amabò non existimasset, post tàm insignem de *Richardo* Archipræsule *Armacano*, & Sequacibus ejus, relatum Triumphum, potuisse profligatam instaurari Aciem, novasque prodire insulsas, atque insanas contra Clerum Regularem Propositiones? Nihilosecius haud paucas excudit. " Philippus Norrisius, Natione Hibernus, S. Theologiæ Doctor, qui ex Academia " Oxoniensi in Patriam reversus, factus est Ecclesiæ S. Patritij Dubliniensis Decanus. Is Ri- " chardi Armacani Vestigia secutus, scripsit adversùs Fratres Mendicantes. In quos etiam sæpè " in Concionibus suis invectus est. Undè multa passim ferunt." Hæc *Waræus* (a), cui appositè nec minùs accuratè succinit *Waddingus* (b) ajens: " Philippus Norreys (c), in S. Theologia Ma- " gister, Dubliniensis Diœcesis in Hibernia, Ordinum Mendicantium Hostis acerrimus, assumptis " *Armacani* Armis, & multis contrà eos excogitatis insulsissimis, & insanis Propositionibus, scrip- " tisque Libellis, in eos abijt Errores, ut commissâ Causâ Dominico S. Mariæ in Via Lata Dia- " cono Cardinali, in Secreto Consistorio, & ex Judicio Virorum doctorum, primò à Cardinali, " mox à Pontifice fuerit ipse, & Sequaces tanquàm Hæretici, & Erronei condemnati."

(a) De *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i, Cap. xi.

(b) *Annal. Minor.* ad Annum 1440. Num. xvi.

(c) In Pontificijs Diplomatibus vocatur *Norreys*, hisce verò Temporibus Gens ista, quæ in *Anglia*, & *Hibernia* viget, vernaculè passim scribitur *Norris*, latinè autem *Norrisius*. Hujus Cognominis erat Eminentissimus D. Fr. *Henricus Norris*, latinè *Norrisius*, Natione *Italus*, præclarum Familiæ & Scholæ *Augustinianæ* Decus, atque Ornamentum, S. R. E. Cardinalis ab *Innocentio* Papa XII, exeunte Seculo Superiori, creatus, omni Disciplinarum Genere cumulatissimè instructus, quem Honoris Gratiâ nomino.

PRINCIPALES porrò Propositiones, quas iste *Iniquitatis Filius*, ut eum appellat *Eugenius* IV. Pontifex Maximus (*d*), cusit propugnavitque, sunt Numero Septemdecim, easque quidem (iterùm dicam) recensere pudet, præsertim de Concive meo, verùm Historiæ Leges ad id me planè cogunt.

" 1. Sicut Muri Jerusalem erant destructi per " Quatuor diversos Principes, sic Ecclesia Dei erit " destructa per Fratres Quatuor Ordinum Mendi- " cantium.

" 2. Sicut Princeps Tributorum, missus ab An- " tiocho in Civitatem Jerusalem, locutus est ei Ver- " ba pacifica in Dolo, sic Fratres Quatuor Ordinum " Mendicantium venerunt in Ecclesiam cum Dolo, " ut destruerent eam pro eorum Conatu, & Posse.

" 3. Sicut Princeps Tributorum venit in Civita- " tem Jerusalem cum Turba multa, & Turba di- " citur a *turbo, turbas*; sic Fratres intraverunt Ec- " clesiam, & sunt in ea quasi Turba, quia pertur- " bant Ecclesiam.

" 4. Sicut Gabaonitæ venerunt ad Ducem Josue " cum Mendacijs, sic Fratres Quatuor Ordinum " Mendicantium intraverunt Ecclesiam cum Men- " dacijs.

" 5. Fuerunt Quatuor Concilia celebrata, in qui- " bus diversi Hæretici fuerunt condemnati, & tamen " Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium sunt " pejores quàm ipsi Hæretici fuerunt.

" 6. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt Fures, & Latrones, & spoliant Sanctam Ec- " clesiam.

" 7. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt Ribaldi (*e*) pessimi.

" 8. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt Lupi Rapaces.

" 9. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt pejores Judâ Traditore.

" 10. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt Antichristi, & directè contrà Christum.

" 11. Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium " sunt Discipuli Mahometi

" 12. Nullus Parochianorum cujuscumqne Paro- " chiæ potest accedere ad aliquem Fratrem admissum " in Forma Juris secundùm Capitulnm: *Dudum* (*f*), " Gratiâ Confessionis faciendæ, sine Licentia pro- " prij Sacerdotis, sivè Curati Parochialis.

" 13. Confessi Fratribus admissis secundùm For- " mam Capituli: *Dudum*, tenentur iteratò qnolibet " Anno omnia Peccata sua, ac eadem Peccata in " Numero confiteri suo proprio Sacerdoti, scilicèt " Parochiali Curato.

" 14. Firmiter credo, nullum bonum Hominem " esse inter Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium.

" 15. Dubito, aliquos Fratres Quatuor Ordinum " Mendicantium esse Sacerdotes, aut habere Sa- " crum Ordinem Presbyteratûs.

" 16. Ipsemet nolo stare Judicio Domini Papæ, " sed Judicio Concilij Generalis.

" 17. Nullus Sacerdos, sivè Religiosus, sivè non, " debet quovis Modo mendicare.

II. CONTRA *Philippum* igitur *Norrisium*, qui in Fidei Catholicæ Diminutionem, ac Animarum Periculum, pravas istas Propositiones prædicare, & adstruere, tàm in *Anglia*, quàm in *Hibernia*, ausus est, Querelam detulerunt singulorum Quatuor Ordinum Mendicantium Fratres (*g*) ad Summum Pontificem *Eugenium* IV, qui Causam commisit laudato Cardinali Dominico, cui Cognomen *Capranica*, atque latæ ab eodem Sententiæ Confirmationis Apostolicæ Robur adjecit sequenti Diplomate, quod Rem integram enarrat. Id porrò legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. III Pag. 127, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. CXXVIII, Fol. 144. Legitur etiam apud *Waddingum*, Annal Minor. ad An 1440, Num. XVI. En illius Tenorem:

" Eugenius Episcopus, Servorum Dei. Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Regnans in Excelsis triumphans Ecclesia, cui Pastor est Pater Æternus, cuique Sanctorum ministrant " Agmina, & Laudis Gloriam Angelorum Chori decantant, in Terris sibi Vicariam constituit Ecclesiam " militantem, unigenito Filio Dei vivi Domini nostro Jesu Christo ineffabili Commercio copulatam. In hac " quidem ipse Christus, à Patre progrediens, per Illustrationem Paracleti, qui ab utroque procedit, statuit " Fidei Firmamentum, ut ab eo velut à primitivo Fonte ad singulas orthodoxas Nationes ejusdem Fidei

" Rivuli

(*d*) In Constitutione: *Exhibita*, Num. iii. exscribendâ.

(*e*) Italica Vox, Gallis olim familiaris, sic enim vocabantur Homines vilissimi, *Fures, exules, fugitivi, excommunicati, quos omnes Ribaldos Francia vulgariter consuevit appellare*, ut legitur apud *Parisium* in *Histor. Angliæ* ad An. MCCLI, & apud Rmum *Bremondum* in *Bull. Ord. Præd.* Tom. iii. Pag. 129, Not. 6.

(*f*) Capitulum, *Dudum*, est Cap. ii. Tit. *de Sepulturis*, Lib. iii. *Clementinarum* Constitutionum.

(*g*) Eorum Procurator in hac Causa erat Fr. *Thomas Hore*, Ordinis Prædicatorum, ut ex *Balæo* refert *Harisius*, de *Scriptor. Hiber.* Pag. 89.

" Rivuli deriventur. Ad hujusmodi autem Ecclesiæ Regimen voluit Christi Clementia Romanum Pontifi-
" cem deputare Ministrum, cujus Institutionem, Doctrinam, Elogio Veritatis Evangelicæ traditam, cuncti
" renati Fonte Baptismatis teneant, & observent, qui enim sub hac Doctrina Cursum Vitæ peregerint,
" Salvationis Gratiam merebuntur; qui verò ab ea deviaverint, aut Errores contrà illum tenuerint, non
" correcti, ferientur Damnationis Sententiâ, quam nonnunquàm convenit Apostolico Munimine roborari.
" Sanè Petitio pro Parte dilectorum Filiorum Fratrum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti
" Augustini, ac de Monte Carmelo Ordinum Nobis nuper exhibita continebat, quod quidam Philippus
" Norreys, qui se gerit pro Magistro in Theologia, Dublinen. Diæcesis, nonnullos Articulos prorsùs erro-
" neos, & sacris Canonibus contrarios, etiam publicè prædicare, & adstruere non expavit, ac multorum
" simplicium Animas inficere, illas à Devotione Fratrum hujusmodi retrahendo. Nos verò, attendentes,
" quod nimis perniciosum esset Articulos hujusmodi veluti erroneos, & eisdem Canonibus contrarios tenere,
" adstruere, vel docere, Causæ hujusmodi Examinationem dilecto Filio nostro Dominico Sanctæ Mariæ in
" Via lata Diacono Cardinali vivæ Vocis Oraculo, ut de præmissis se diligenter informaret, & quicquid in
" Re hac Informationis reciperet, Nobis in Consistorio secreto referret, commisimus, ipseque Cardinalis
" sufficienti per eum Informatione præhabitâ, & factâ Nobis in Consistorio præfato Relatione fideli, de Man-
" dato nostro, Jurisque peritorum, necnon plurimorum in Sacra Theologia Magistrorum Consilio, & As-
" sensu, per suam Definitivam Sententiam pronunciavit, & declaravit, prout in Instrumento dictæ Senten-
" tiæ desuper confecto, ejusdem Cardinalis Sigillo munito, pleniùs continetur. Quare pro Parte Fratrum
" eorundem Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Pronunciationi, Decreto, Sententiæ, & Declarationi
" prædictis, & omnibus alijs in dicto Instrumento contentis, & indè secutis, Robur Apostolicæ Confirmatio-
" nis adjicere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, omnium, & singulorum præmissorum
" Statum habentes pro sufficienter expresso hujusmodi Supplicationibus inclinati, Pronunciationem, Decre-
" tum, Sententiam, & Declarationem prædicta, & omnia alia in præfato Instrumento contenta, & indè
" secuta, rata habentes, & grata, illa Auctoritate Apostolica, ex certa Scientia Tenore Præsentium con-
" firmamus, & præsentis Scripti Patrocinio communimus, supplentes omnes Defectus, si qui forsan inter-
" venerint in eisdem. Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Confirmationis, Commu-
" nitionis, & Suppletionis infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
" sumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit
" incursurum. Datum Florentiæ Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo,
" Tertio Nonas Augusti, Pontificatûs nostri Anno Decimo."

III. Sed cùm Quatuor Ordinum Mendicantium Fratres fundatè dubitarent, ne *Philippus* iste *Norrisius*, & Sequaces, aut Fautores ejus, suprà recensitos malitiosos Articulos, in mox allato Diplomate Pontificio haud expressos, revocare velint, aut Palinodiam ullatenùs canere, eapropter iteratò, & quidem incessanter, pro opportuno Remedio eidem supplicarunt Pontifici, qui subindè novum edidit Diploma, damnatos recensens Articulos, atque præcedentium Literarum Apostolicarum Executionem committens Archiepiscopis *Dublinienſi (b)*, & *Armacano* in *Hibernia*, ac Episcopo *Bajocensi*, gallicè *Bayeux*, in *Normannia*, eâ siquidem Tempestate *Anglia*, *Hiberniâ*, & *Normannia* (nunc *Galliarum* Provincia) uni Regi *Henrico* VI parebant. Istud autem Diploma legitur in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. III. Pag. 128, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. CXXVIII, Fol. 141. Legitur item apud *Waddingum*, Annal. Minor. ad Annum 1440, Num. XIX; & in *Bullario Carmelitano*, in *Eugenij* IV Constitutione XVII. Hujus est Tenoris.

" Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Dublinen., & Armachan.
" Archiepiscopis, ac Episcopo Bajocen., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Exhibita Nobis nuper pro Parte dilectorum Filiorum universorum Magistrorum, & Ministrorum, alio-
" rumque Fratrum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, & Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Ordinum,
" Petitio continebat, quod licèt olim ipsi Ordines, sanctè, & justè viventes, & in Dei Ecclesia instituti, ac
" à Sede Apostolica extiterint approbati, necnon ex eis Fides Catholica non modicum susceperit Incremen-
" tum, tamen Iniquitatis Filius Philippus Norreys de Hibernia, qui se gerit pro Magistro in Theologia,
" Dublinen.

(*b*) Archiepiscopus *Dubliniensis* tunc Temporis erat *Richardus Talbotus*, Frater Germanus Equitis *Joannis Talboti*, Primi Comitis *Salopiæ*, vulgò *Shrewsbury*, in *Anglia*, & *Waterfordiæ* in *Hibernia*; qui *Richardus* prælibatæ Ecclesiæ *Dubliniensi* ultrà Triginta Annorum Seriem præfuit, fuitque *Hiberniæ* Prorex, ac Magnus Regni Cancellarius. Videsis *Lodgæum*, Vol. I, Pag. 337.

" Dublinen. Diœcesis, suæ Salutis immemor, non verens Linguam suam in Perversionem Statûs, & religiosorum Ordinum eorundem, ad iniqua, reprobataque Verba protendere, nuper malitiosè, perversè, damnate, & erroneè in Regno Angliæ, & Terra Hiberniæ, in Fidei Catholicæ Diminutionem, sanctæque universalis Ecclesiæ, Dei, ac Sanctorum Ignominiam, & Dedecus, necnon Christi Fidelium Animarum Periculum dixerit, & docuerit, quod sicut Muri Jerusalem erant destructi per Quatuor diversos Principes, sic Ecclesia Christi erit destructa per Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium. Item, sicut Princeps Tributorum missus ab Antiocho in Civitatem Jerusalem, locutus est ei Verba pacifica in Dolo, sic Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium venerunt in Ecclesiam cum Dolo, ut destruerent eam pro eorum Conatu, & Posse. Item, sicut Princeps Tributorum venit in Civitatem Jerusalem cum Turba multa, & Turba dicitur a turbo, turbas, sic Fratres intraverunt Ecclesiam, & sunt in ea quasi Turba, quia perturbant Ecclesiam. Item, sicut Gabaonitæ venerunt ad Ducem Josue cum Mendaciis, sic Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium intraverunt Ecclesiam cum Mendaciis. Item asseruit, quod fuerunt Quatuor Concilia Generalia celebrata, in quibus diversi Hæretici fuerunt condemnati, & tamen Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium sunt pejores quàm ipsi Hæretici fuerunt. Item, quod Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium sunt Fures, & Latrones, & spoliant Sanctam Ecclesiam. Item, quod Fratres Quatuor Ordinum sunt Ribaldi (*i*) pessimi. Item, quod Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium sunt pejores Juda Traditore. Item, quod Fratres Quatuor Ordinum sunt Antichristi, & directè contra Christum. Item, quod Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium sunt Discipuli Mahometi. Item, quod nullus Parochianorum cujuscumque Parochiæ potest accedere ad aliquem Fratrem admissum in Forma Juris secundùm Capitulum: Dudum, Gratiâ Confessionis faciendæ sine Licentia proprij Sacerdotis, sivè Curati Parochialis. Item, quod confessi Fratribus admissis secundùm Formam Capitulis Dudum, tenentur iteratò quolibet Anno omnia Peccata sua, ac eadem Peccata in Numero confiteri suo proprio Sacerdoti, quem dixit esse Parochialem Curatum. Item dixit, firmiter se credere, nullum bonum Hominem esse inter Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium, Item, quod dubitavit, aliquos Fratres Quatuor Ordinum Mendicantium esse Sacerdotes, aut habere Sacrum Ordinem Presbyteratûs. Item dixit apertè, quod ipsemet noluit stare Judicio Domini Papæ, sed Judicio Concilij Generalis. Item dixit indifferenter, quod nullus Sacerdos, sivè Religiosus, sive non, deberet quovis Modo mendicare, necnon plura alia seditiosa, & perversa, ab eademque Fide penitùs aliena, coràm omni Populo palàm prædicare non expavit in Fratrum, & Ordinum prædictorum Detrimentum, Vilipendium, & Contemptum. Nosque hujusmodi Causæ Examinationem dilecto Filio nostro Dominico Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali vivæ Vocis Oraculo, ut de præmissis se diligenter informaret, & quicquid in Re hac Informationis reciperet Nobis in Consistorio secreto referret, ad dilecti Filij Magistri Venturæ de Castello, nostri, & Romanæ Curiæ Procuratoris Fiscalis (*k*), Causæque hujusmodi Procuratoris Instantiam commisimus; ipseque Cardinalis, sufficienter per eum Informatione præhabitâ, & factâ Nobis desuper in Consistorio præfato Relatione fideli, de Mandato nostro, Jurisque peritorum, necnon plurimorum in Sacra Theologio Magistrorum Consilo, & Assensu, per suam definitivam Sententiam pronunciavit, decrevit, & declaravit, prout hæc omnia in Libello per dictum Venturam Procuratorem, in hujusmodi Causa exhibito, petita fuerant, nonnullos dictorum Articulorum, quos dictus Philippus protulit, & prædicavit, fuisse, & esse falsos, scandalosos, injuriosos, blasphemos, seditiosos, quosdam erroneos, quosdam verò aliàs damnatos, & reprobatos, illosque Dei, & Ecclesiæ Sanctæ, ac Sanctorum Ignominiam. ac Dedecus, & manifestam Hæresim sapere, & multarum Animarum Periculum generare (*l*), dictumque Philippum, & ejus Sequaces, errantes, mendaces, & in prædictis scandalosos, & a Decretis ordinatis per Romanam Ecclesiam, & Apostolicam Sedem, ac expressa, & evidenti Viritate devios, alienos, & aliàs Assertores & Prædicatores nonnullorum ex dictis Articulis juxtà Decreta quorundam Prædecessorum nostrorum, tanquàm Hæreticos esse censendos, & ut tales reprobandos, & damnandos, & ab omnibus Christi Fidelibus evitandos fore, ac reprobari, damnari, & evitari debere. Ipsos igitur Philippum, & Sequaces, si de cætero contrà hujusmodi Sententiam, & Declarationem directè, vel indirectè, publicè, vel occultè, quovis quæsito Colore venire præsumpserit, vel præsumpserint, ac nisi dictus Philippus præfatos Articulos ubicunque illos legisse, dogmatizasse, & prædicasse reperiri contigerit, quoties Opus fuerit, ad Requisitionem Magistrorum, Ministrorum, & Fratrum hujusmodi revocaverit, ex nunc, prout ex tunc, & ex tunc, prout ex nunc, ipso Facto Excommunicationis Sententiam, à quâ nonnisi per Romanos Pontifices, vel alios à Nobis Potestatem habentes, præterquàm in Mortis Articulo, non possint absolvi, ac Privationis omnium Beneficiorum, & Officiorum suorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon Honorum, & Dignitatum, ac Inhabilitationis,

(*i*) Recolenda nuper dicta ad Lit. e. Pag. 68.

(*k*) *Waddingus* scribit: *Fidei*.

(*l*) Nota, Propositiones, de quibus hîc agitur, acervatim damnari. Non igitur *S. Pius* V, ut vulgò docent Recentiores, Auctor est hujusce Formulæ, quâ justis de Causis, & sapienti Consilio passìm nunc utitur Mater Ecclesia, ut advertit *Bullarium* nostrum, Tom. iii. Pag. 129.

"tionis etiam ad futura, & alias Pœnas, à dictis Prædecessoribus nostris, aut aliàs à Jure circà prædicta contrà tales generaliter, vel specialiter promulgatas, incurrisse, declarandos fore, & declaravit, ad quæ quidem Beneficia, Officia, Honores, & Dignitates restitui, vel habilitari non possint, nisi, ut præfertur, per Nos, vel alium super hoc à Nobis Potestatem habentem, præfatum Philippum in Expensis in hujusmodi Causa legitimè factis condemnandum fore, & condemnavit, illarum Taxatione sibi in posterum reservatâ. Et subsequenter Cardinalis præfatus Expensas ipsas in Ducentis, & Quinquaginta Florenis Auri de Camera boni, & justi Ponderis, providâ Moderatione taxavit, dilecti Filij Edmundi Hunt (*m*) Ordinum prædictorum (*n*) quoad præmissa Procuratoris super Expensis eisdem Juramento secuto, prout in Instrumento publico, indè confecto, ipsius Cardinalis Sigillo munito, pleniùs dicitur contineri. Cùm autem, sicut eadem Petitio subjungebat, Magistri, Ministri, & Fratres hujusmodi dubitant, ne Philippus, & Sequaces prædicti præfatos Articulos, quoties Opus fuerit, revocare, & aliàs Cardinalis Sententiæ hujusmodi reverenter parere non velint, pro Parte Magistrorum, Ministrorum, & Fratrum eorundem Nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis super his de opportuno Remedio dignaremur. Nos igitur, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Fraternitati Vestræ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs Vos, vel Duo, aut Unus Vestrûm, per Vos, vel alium, seù alios, præmissa Executioni debitæ demandantes, dictamque Sententiam, ubi, & quandò expedire videritis, Auctoritate nostrâ solemniter publicantes, faciatis eisdem Magistris, Ministris, & Fratribus, vel dicto eorum Procuratori, de Florenorum Summa hujusmodi pro Expensis, juxtà præfati In-Instrumenti earundem Condemnationis, & Taxationis Tenorem, plenam, & debitam Satisfactionem impendi. Et nihilominùs, legitimis super his per Vos habendis servatis Processibus, eas, quoties expedierit, aggravare curetis. Contradictores per Censuram Ecclesiasticam, invocato ad hoc, si Opus fuerit, Auxilio Brachij Sæcularis, Appellatione postpositâ, compescendo. Non obstante si Philippo præfato, vel quibus vis alijs communiter, vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de Verbo ad Verbum, de Indulto hujusmodi Mentionem. Datum Florentiæ Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo, Nono Kalendas Septembris, Pontificatûs nostri Anno Decimo."

IV. Verum omnia ista floccipendens *Philippus Norrisius*, neque Injurias revocavit, neque Expensas solvit, neque Judicibus Commissarijs voluit parere, sed per duos Annos in Censuris, & Sententijs prælibatis insorduit, adhæsitque Episcopis in *Basileensi* Conciliabulo (post Translationem nempè Concilij de *Basilea* ad *Ferrariensem* Civitatem à laudato *Eugenio* IV factam) congregatis, qui Spiritu Schismatico acti, primò *Eugenium* Papam ab omni Administratione Pontificatûs suspendere, dein Exauctorationis Sententiam in ipsum ferre, atque *Amedeum* Subaudiæ Ducem, sub *Felicis* V Nomine, Papam salutare ausi sunt. Ac tandem *Philippus* à Summi Pontificis Sententia ad Sedem Apostolicam insulsissimè appellavit. His irritatus *Nicolaus* V, immediatus *Eugenij* IV Successor, ad Instantiam Procuratoris Fiscalis Cameræ Apostolicæ, tertium edidit Diploma, cui secundas mox exscriptas inseruit *Eugenij* Literas, insuperque aggravavit Pœnas, constitutis Apostolicis Executoribus, Archipræsulibus nempè *Cantuariensi*, & *Dubliniensi* (*o*), ac *Londinensi* Episcopo, qui à Fratribus Ordinum Mendicantium requisiti, *Philippum* solemni Anathematis Ritu, & Cæremonijs, Hæreticum, & Excommunicatum denunciari fecerunt, atque Carceribus mancipari, donec Fratribus prædictis ab eodem fieret satis. Diploma videre est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. III, Pag. 257, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. XIV, Fol. 36. Legitur etiam apud *Waddingum*, *Annal. Minor.* ad Annum 1488. Num. XIX. Tenoris sequentis:

"Nicolaus Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Cantuarien., & Dublinen., Archiepiscopis, ac Londoniensi Episcopo, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Dudùm felicis Recordationis Eugenij Papæ Quarti Prædecessoris Nostri emanarunt Literæ Tenoris subsequentis. Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Dublinen., & Armachan. Archiepiscopis, ac Episcopo Bajocen, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Exhibita Nobis." &c. *ut in Constitutione laudatâ, jamjam exscriptâ, ad Finem usque, postmodùm autem subdit Nicolaus:* " Et

(*m*) Ex Waddingo, *Suine*. In Bullario *Carmelitano* legitur *Hunte*. Porrò tàm *Hunte*, quàm *Suine*, seù ut nunc scribitur *Swiny*, sunt Cognomina *Hibernis familiaria*.

(*n*) Ex Waddingo: *Ordinis Prædicatorum*.

(*o*) *Dubliniensis* Archipræsul eâ Tempestate erat *Richardus Talbotus*, nuperrimè laudatus ad Lit. h. Alij autem Duo Antistites erant ex *Anglia*, ut Nemini non notum est.

" Et deinde, Nobis, qui dicto Prædecessori, sicut Domino placuit, ab hac Luce erepto, fuimus, divinâ fa-
" vente Clementiâ, ad Apicem Summi Apostolatûs assumpti, pro Parte Magistrorum, Ministrorum, & Fra-
" trum prædictorum exposito, quod dictus Philippus sententiæ hujusmodi, & habitis super ea Processibus
" contumaciter parere non curaret, Loco, & Tempore congruis desuper requisitus, sed congregatis in
" Basilea, etiam post Translationem olim Concilij Basilea de Basilea ad Civitatem nostram Ferrarien. per
" eundem Prædecessorem factam, adhæserat, & in sententijs, Censuris, & Pœnis, in Processibus prædictis,
" contentis, quas Occasione non Paritionis hujusmodi incurrerat, per Duos Annos insorduerat, & à Literis,
" Processibus, ac Requisitione prædictis ad Sedem Apostolicam, ut decebat, appellarat, Nos dicto Domi-
" nico Tituli Sanctæ Crucis in Jerusalem Presbytero, tunc, ut præfertur, Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono
" Cardinali commisimus, ut ad dilecti Filij Procuratoris Fiscalis Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ In-
" stantiam, contrà præfatum Philippum, eo per Literarum contradictarum Auditorem citato, aggravato-
" rias, Brachium Sæculare implorando, Literas daret, ac prout sibi videretur, omnibus, & singulis Prælatis,
" ac Principibus Sæcularibus, Communitatibus, & alijs Officialibus Locorum, ad quæ dictus Philippus de-
" clinaret, sub Pœnis, & Censuris mandavit, ut ipsum Philippum caperent, & sub firma Custodia detine-
" rent, quousque dictas damnatas Conclusiones revocaret, ac dictis Magistris, Ministris, & Fratribus de
" Expensis hujusmodi, in quibus condemnatus erat, satisfaceret, & quid de ipso agi deberet, existeret
" ordinatum, ipseque Cardinalis dictum Philippum tanquàm rebellem, & inobedientem Mandatis Sedis A-
" postolicæ, & propter præmissa Hereticum in Sententijs, Censuris, & Pœnis prædictis per suas Literas ag-
" gravavit, cum Auxilij Brachij Sæcularis Invocatione hujusmodi extrà Romanam Curiam decrevit, &
" concessit, prout in Instrumento publico desuper confecto, ipsius Cardinalis Sigillo munito, dicitur pleniùs
" contineri. Cùm autem, sicut eadem Petitio subjungebat, Magistri, Ministri, & Fratres prædicti dubitent,
" quod dictus Philippus Literis Cardinalis hujusmodi, & pertinentium Vigore habendis Processibus, reve-
" renter parere non velit, pro Parte Magistrorum, Ministrorum, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humi-
" liter supplicatum, ut eis super his de opportuno Remedio providere dignaremur. Nos itaque hujusmodi
" Supplicationibus inclinati, Fraternitati Vestræ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs Vos, vel Duo,
" aut Unus Vestrûm, per Vos, vel alium, seù alios, Literas Cardinalis, ubi, & quando expedire videritis,
" Auctoritate nostrâ solemniter publicantes, necnon Sententias, Censuras, & Pœnas hujusmodi aggravatas
" fore nunciantes, dictum Philippum, quoties super hoc pro Parte Magistrorum, Ministrorum, & Fratrum
" prædictorum fueritis requisiti, in Ecclesijs, alijsque Locis infrà Missarum Solemnia, dum major inibi Popu-
" lus ad divina convenerit, Dominicis, festivisque Diebus, Hæreticum, & Excommunicatum, Campanis
" pulsatis, Candelis accensis pariter, & extinctis, ac in Terram projectis, publicè nuncietis, & ab alijs nun-
" ciari, & ab omnibus arctiùs evitari, necnon capi, & sub dicta Custodia detineri faciatis, donec, & quous-
" que præfatas Conclusiones revocaverit, & de Expensis ipsis Magistris, Ministris, & Fratribus prædictis
" satisfecerit, & insuper legitimis super his per Vos habendis servatis Processibus, eas quoties expedierit,
" aggravare curetis, Contradictores per Censuram Ecclesiasticam, Appellatione postpositâ, compescendo,
" invocato ad hoc, si Opus fuerit, Auxilio Brachij Sæcularis. Non obstante si dicto Philippo, vel qui-
" busvis alijs communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel ex-
" communicari non possint per Literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de Verbo ad
" Verbum, de Indulto hujusmodi Mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Domi-
" nicæ Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo Octavo, Quintodecimo Kalendas Augusti, Pontificatûs
" nostri Anno Secundo."

Sed de his invidiosis plusquam satis. Jam Tempus est ut Promissis stem in disserendo de Erectione *Hiberniæ Dominicanæ* in peculiarem Ordinis Provinciam.

V. Liquet porrò ex superius dictis *(p)*, *Hiberniam Dominicanam* intrà Sinum suum, Anno 1400, Triginta Unum complexam fuisse Cœnobia, quibus Tractu Temporis Octo alia aggregata fuere, nimirùm *Portumnense*, 1426; *Tombeolense*, 1427; *Ballindunense*, eodem Anno; *Urlariense*, 1434; *Tulskense*, 1448; *Buresulense*, 1486; *Galviense*, 1488; *Clonymihanense*, eodem Anno. Ut nihil dicam de Cœnobijs *Clonmellensi*, *Gaulensi*, *Glanorensi*, & *Thomapolitano*, vulgò *Thomastown*, quæ incertis mihi Annis fundata fuere, ut ex infrà dicendis magis patebit *(q)*.

Anno igitur 1476 Triginta Sex habuit Cœnobia, at nondùm sub Regimine proprij Provincialis, sed Vicarij duntaxàt Nationalis, ab ipsismet *Hibernigenis* electi, & à Provinciali *Angliæ* instituti, ut anteà explicatum est *(r)*. Neque id mirari subit, quandoquidem Provinciali *Angliæ* subdita esset & *Scotia*, etsi tunc Temporis (& ab Initio, saltem ab Anno Æræ Christianæ 424 ad 1602, quo *Jacobus*

(*p*) Cap. præced. Num. ix. Pag. 59.
(*q*) Cap. ix. §. xl, & seq.
(*r*) Cap. præced. Num. iv. Pag. 49.

ribus Rex *Scotiæ*, hujus Nominis Sextus, *Angliæ* Thronum conscendit, vocatus ibi *Jacobus* Primus), ad Differentiam *Hiberniæ*, ab *Anglis* gubernatæ (*s*), suum proprium haberet Regem, *Jacobum*, nempè hujus Nominis Tertium. Neutram autem *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Nationem fuisse eâ Tempestate peculiarem Ordinis Provinciam sat clarè colligitur ex Reverendissimi P. *Leonardi de Mansuetis*, Perusini, XXXI Magistri Ordinis, in Comitijs Generalibus *Romæ* 1474 ex Magistro Sacri Palatij electi Regestis, quorum Fragmenta hùc spectantia legere est apud *Vincentium Fontanam* (*t*), scilicet: *Fr. Jacobus Gibson Confessor Reginæ Scotiæ, & nunc Superior Conventûs Edinburgi* (*u*), *NATIONIS Scotiæ, habuit Licentiam dispensandi Bona sua, sibi ab Ordine collata, prout voluerit dum vixerit; & potest confiteri cuicumque Fratri Ordinis de omnibus Conventibus, quoties*, &c. *Et ter in Anno plenariè: Et potest audire Confessiones omnium, & recipere Eleemosynas, prout plenè habetur in Copia signata R. Datum Romæ* 3. *Aprilis* 1477. Et alibi: *Fr. Johannes Murre* (*w*), *Baccalaureus, Vicarius Generalis Conventuum NATIONIS Scotiæ, si fortè propter Mortem Magistri Martialis* (*x*), *qui eum instituerat, dicetur absolutus, fuit institutus Vicarius Generalis dictæ NATIONIS cum Potestate absolvendi Priores, & confirmandi, puniendi, exequendi ultimas Voluntates, exponendi, & privandi, Fratres ad Audientiam Confessionum, necnon absolvendi quater in in Anno Fratres, & dispensandi cum eis in omnibus Casibus, sicut potest Reverendissimus Magister Ordinis. Nullus inferior*, &c. *Nullis obstantibus*, &c. *Datum* 17. *Junij Romæ* 1474. Et alibi de Natione *Hiberniæ* hæc habet: *Fr. Dionysius Uvoite* (*y*) *fuit factus Vicarius super suo Conventu in Arcblo* (*z*) *cum Plenitudine Potestatis in Capite, & in Membris; ità tamen quod sit sub Provinciali* (Angliæ) *& Vicario NATIONIS Hiberniæ, ut si quandò illi irent ad Conventum, possint visitare Conventum; sed nullus inferior potest eum absolvere à Vicariatu sub Pœnâ, Transgressoribus Præcepti debitâ; nullis Literis, vel Statutis obstantibus. Datum Romæ*, 3. *Januarij hæc Copia signata* ✠ 1476. Provinciæ igitur Ordinis non erant tunc Temporis *Scotia*, & *Hibernia*, sed Provinciæ *Anglicanæ* puræ putæque Nationes.

VI, Verum tandem aliquandò avulsæ fuere ambæ Nationes à Provincia *Anglicana*, & in speciales Ordinis Provincias erectæ, *Scotia* quidem Anno 1481 in Capitulo Generali *Romano*, Reverendissimi P. *Salvi Cassettæ*, Panormitani, XXXII Magistri Ordinis electivo, ut *Echardus* noster refert (*a*); *Hibernia* verò Anno 1484 in Capitulo Generali item *Romano*, Reverendissimi P. *Bartholomæi Comatij*, Bononiensis, XXXIII Magistri Ordinis electivo, ut Luce meridianâ clarius patet ex prælibati Capituli Generalis Actis, ubi pro *Hibernia* sequentia sancita fuere: *Fr. Mauritius* (Moral) PRIOR PROVINCIALIS, *obtinuit Licentiam reformandi Conventus B. Mariæ de Ponte* (*b*), *Banniæ* (*c*), *Corcagiæ, & quoscunque duxerit reformandos in præfata* PROVINCIA. *Mediolani Die* 10. *Novembris* 1484. Et ibidem subditur: *Conceditur Magistro Mauritio* PROVINCIALI *quod possit dispensare omnia Bona sua in Ordine, & quod possit equitare* (*d*) *cum Socio, vel sine Socio*

L *Die*

(*s*) Recolendum Cap. i. Num. xxi. Pag. 30.

(*t*) Part. ii. *Capitul. General.* Pag. 171 pro *Scotia*, & Pag. 202 pro *Hibernia*.

(*u*) *Edinburgus* primaria est *Scotiæ* Civitas.

(*w*) Est nobilissima *Scotiæ* Familia, quæ nunc Scribitur *Murray*, vel *Murry*.

(*x*) *Martialis Auribelli*, Avenionensis, xxxix Magistri Ordinis, denati Anno 1473.

(*y*) Legerem *White*, gallicè *le Blanc*, italicè *Bianchi*.

(*z*) Rectiùs *Arcklo*, vel *Arclo*, vel *Arclovio*, de de quo Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. Sermo fuit, uberiorque redibit Cap. ix. §. xviii.

(*a*) Tom. ii, Pag. ix, ubi hæc habet: *In Comitijs Generalibus Romæ* 1481 *separata fuit Scotia à Provincia Angliæ ad Instantiam Regis Scoti Alexandri* II, *qui, ex Viginti Quatuor Conventibus, qui in Scotia olim extabant hujus Ordinis, Octo fundavit, ut patet ex M. S. Chronico Bibliothecæ Collegij Edinburgensis.*

(*b*) Id est, *de Pontana*, sic dicta à Ponte super *Boinum* Fluvium constructo. Consulendum Cap. ix. §. ii. Num. i.

(*c*) Id est, *Colranæ*, quæ priscis Temporibus *Bannia* etiam vocabatur, & *Bannina*, à *Bannio*, qui per Medium ejus in Mare influit. Consulendum Cap. ix. §. xii, Num. i. Adeas etiam Cap. xiv. Num. i.

(*d*) Equitandi Facultatem Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus *Anglis* (proindeque & *Hibernis*, quandò *Angliæ* Provincia ad *Hiberniam* Extensionis suæ Fines protraxit) dudùm concesserat *Innocentius* Papæ IV ad supplicem Regis *Henrici* III Instantiam, speciali Constitutione incipiente: *Celsitudinis tuæ*, quam legere est in *Bullar. Ordin. Prædicat.* Tom. vii, Pag. 24.

Die ut suprà. Quæ omnia, & singula Verba legere est in primo Regesto Reverendissimi *F. Joachimi Turriani*, Veneti, XXXV Magistri Ordinis, *Lit. Z. Hibernia*, juxtà Exemplar illius, quod refert laudatus *Fontana* (*e*). Præstat autem, pro uberiori hujus Rei, tàm quoad *Hiberniam* quàm etiam obiter quoad *Scotiam*, Notitiâ, in Medium afferre integrum memoratum Regestum, quod in hunc Modum exorditur.

Regestum Literarum Reverendissimi Magistri Ordinis Prædicatorum, videlicèt Magistri Joakini Turriani, Veneti, Theologi Sapientissimi, qui Venetijs in Conventu SS. Joannis, & Pauli unanimiter ab omnibus Electoribus per Viam Scrutini electus fuit in Vigilia Pentecostes, Die scilicet 2. *Mensis Junij* MCCCCLXXXVII.

Ordo, & Numerus Provinciarum secundùm Cursum Registri, & Literas Alphabeti, sub quibus Literæ in Registro signantur, & quoto quæque Provincia signatur Folio, videlicet.

1	A	*Hispania, Fol.* 2.	13	N	*Aragonia. Fol.* 194.
2	B	*Tholosa. Fol.* 10.	14	O	*Datia. Fol.* 210.
3	C	*Francia. Fol.* 22.	15	P	*Provincia. Fol.* 220.
4	D	*S. Dominici. Fol.* 46.	16	Q	*Terra Sancta. Fol.* 230.
5	E	*Romana. Fol.* 72.	17	R	*Lombardia Superior. Fol.* 233.
6	F	*Regnum. Siciliæ. Fol.* 94.	18	S	*Bohemia. Fol.* 268.
7	G	*Teutonica. Fol.* 114.	19	T	*Dalmatia. Fol.* 276.
8	H	*Trinacria. Fol.* 135.	20	V	*Saxonia. Fol.* 286.
9	I	*Ungaria. Fol.* 155.	21	X	*Portugallia. Fol.* 300.
10	K	*Polonia. Fol.* 167.	22	Y	*Scotia. Fol,* 302.
11	L	*Anglia. Fol.* 177.	23	Z	*Hibernia. Fol.* 303.
12	M	*Græcia. Fol.* 189.			

In præscripti autem Folij 303 Initio ità habetur:

Z HIBERNIA.

IBIQUE inter multa alia. inquit *Fontana* mox laudatus, ad Provinciam hanc spectantia (quæ utinam mihi, in Occidentalibus *Europæ* Finibus constituto, videre liceret) sequentia refert: *Fr. Mauritius Prior Provincialis*, & reliqua Verba, quæ nuperrimè jam exscripsi. Adeas Pag. 51.

VII. HANC porrò Erectionem *Hiberniæ Dominicanæ* in Provinciam probè novit S. Sedes Apostolica. Anno siquidem 1488 *Innocentius* VIII, Cænobij *Galviensis* fundandi Facultatem tribuere volens, eam *Ordini Fratrum Prædicatorum, & pro illo Priori Provinciali, & Fratribus* PROVINCIÆ *Hiberniæ* disertis Verbis impertitur, ut videre est in ipsiusmet Fundationis Literis, quas ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* alibi commodiùs exscribam (*f*). Idem etiam Pontifex *Innocentius*, eodem labente Anno 1488, Facultatem tribuens tria alia fundandi Cœnobia in *Hibernia*, suam inscribit Constitutionem PRIORI PROVINCIALI, & *Fratribus Ordinis Fratrum Prædicatorum* PROVINCIÆ *Hiberniæ*. Quid formalius, quid luculentius desiderare potes? Non egent Ponderatione, vel Commentario splendidiora Sole meridiano Verba. Hìnc ex per omnia simili Momento, nimirùm ex quadam *Alexandri* VI Constitutione, *Matthæo, & Bartholomæo Domûs Alleluia, Ordinis Fratrum Prædicatorum* PROVINCIÆ *Indiæ Professoribus* inscriptâ, Anno 1503 datâ, acutè pro More, & Jure optimo infert Reverendissimus noster Magister Generalis *Bremond* (*g*), fuisse tunc *Indiam* Ordinis Provinciam. *Ergò*, inquit, *Provincia Indiæ tunc constituta*.

INNOCENTIANA quidem Diplomata ista non vidit meherclè *Fontana*, vidit tamen, atque exscripsit mox recensitum Magistri *Turriani* Regestum, nihilominuùs (mirabile dictu) ex eo infert (*h*) *Scotiam* sanè fuisse tunc Temporis peculiarem Ordinis Provinciam, quod tamen postea (*i*) sibi inconstans, aut certè sui immemor (absit Injuria Verbo) de *Hibernia* pernegat. Profectò non legit Acta Capituli Generalis *Cenomanensis* (*k*) Anno 1491, quod erat Capitulum non Provincialium, sed Definitorum (*l*) sub sæpè laudato *Joachimo Turriano*; alioquin enim inter Subscriptiones Patrum hanc vidisset: *Fr.*

(*e*) Part. ii. *Capitul. General.* Pag. 208, & 209.
(*f*) Cap. ix. §. xxxviii. Num. ii.
(*g*) Tom. iv. *Bullarij*, Pag. 190. Not. 3.
(*h*) Pag. 171.
(*i*) Pag. 209.
(*k*) Vulgò *Mans.* Est Civitas Episcopalis *Galliæ Aurelianensis.*
(*l*) Adeas Cap. iii. Num. iv. Lit. z. Pag. 50.

Fr. Richardus Herre, Magister, Definitor Hiberniæ, ut exhibent memorati Capituli Acta M. S. in Conventu nostro *Insulensi* (*m*) servata, Teste nostro *Jacobo Echardo* in *Notitia Ordinis*, quam accurato suo *de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum* Operi præmisit (*n*). Sed de *Fontanæ* discurrendi Modo circà erectam *Hiberniæ* Provinciam opportunior posthàc Sermo fiet (*o*). En intereà Tenorem secundæ Constitutionis *Innocentianæ* mox recensitæ, prout legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. IV. Pag. 42, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. LXVII. Fol. 273.

" Innocentius Episcopus, Servus Servorem Dei, dilectis Filijs Priori Provinciali, & Fratribus Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Hiberniæ secundùm Morem dicti Ordinis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Sacræ Religionis, in qua sub Jugo voluntariæ Paupertatis, devotum, & sedulum Deo exhibetis Obsequium, promeretur Honestas (*p*) ut Petitionibus vestris, illis, præsertìm quæ divini Cultûs Augmentum, & ejusdem Religionis Propagationem respicere dignoscuntur, quantùm cum Domino possumus, annuamus. Exhibita siquidem Nobis nuper, pro parte vestra, Petitio continebat, quod Nobilis Vir Baro de Norach (*q*), & Eugenius Macdonchard (*r*), ac Edmundus de Lantu Laici Kaldaren (*s*), Akaden (*t*), ac Miden. Diæcesum, dilecti Filij, piâ Devotione, quam ad Ordinem Vestrum, illiusque Personas, ob earum bonos, & exemplares Mores, ac Vitæ Sanctimoniam, uberesque Fructus, quos continuis Prædicationibus Verbi Dei, & alijs bonis Operibus in Populo Miden. Diæcesis afferunt, ducti, certa Loca, sivè Terras, Iatyma Kudir, & Colynymihan (*u*), ac Fonschormaci (*w*) nuncupata, ad eosdem Baronem, Eugenium, & Edmundum legitimè pertinentia, in eisdem Diæcesibus consistentia, Vobis ad Effectum, ut ibidem Domus pro Habitatione Fratrum ejusdem Ordinis construantur, & ædificentur, salvo Sedis Apostolicæ Beneplacito, dederunt, & concesserunt. Quare pro Parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Vobis Terras, & Loca prædicta recipiendi, & in illis tres Domos præfati Ordinis, cum Ecclesijs, Campanilibus humilibus, Campanis, Dormitorijs, Claustris, Refectorijs, & alijs Officinis necessarijs pro Usu, & Habitatione Fratrum dicti Ordinis construendi, & ædificandi Licentiam concedere, aliàsque in præmissis opportunè providere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Religionem, & Cultum hujusmodi nostris potissimè Temporibus vigere, & augeri intensis desideramus Affectibus, Vestrûm quemlibet a quibuscunque Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quâvis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum præsentium tantùm consequendum, harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, vestris in hac Parte Supplicationibus inclinati, Vobis Terras, & Loca prædicta recipiendi, & in illis tres Domos cum Ecclesijs, Campanilibus humilibus, Campanis, Claustris, Refectorijs, Dormitorijs, Hortis, Hortalitijs, alijsque Officinis necessarijs pro Usu, & Habitatione perpetuis Fratrum dicti Ordinis, sine alicujus Præjudicio, construendi, & ædificandi, Auctoritate Apostolicâ Tenore præsentium, Licentiam concedimus, ac Domibus prædictis, &, qui illas inhabitabunt pro Tempore, Fratribus, quod omnibus, & singulis Gratijs, Privilegijs, & Indulgentijs, Libertatibus, Immunitatibus, & Indultis, alijs Domibus, & Fratribus dicti Ordinis per Sedem prædictam in Genere concessis, & concedendis, uti, & gaudere liberè, & licitè possint, eâdem Auctoritate indulgemus, Jure tamen Parochialium Ecclesiarum, in quibus Domus ipsæ ædificatæ consistunt, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, non obstantibus felicis Recordationis Bonifacij PP. VIII Prædecessoris nostri, prohibente, ne cujusvis Ordinis Mendicantium Fratres, in aliqua Civitate, vel Villa, seù Castro, vel alio Loco ad habitandum Domos, seù Loca quæcunque, de Novo recipere præsumant, sine Sedis prædictæ Licentia speciali, faciente plenam, & expressam de Prohibitione hujusmodi Mentionem, & alijs Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergò omninò Hominum liceat

(*m*) Vulgò *Lille*, rectiùs *L'Isle*, in *Gallia Belgica*.

(*n*) Tom. ii, Pag. 14. Confer Cap. xiv. Num. i.

(*o*) Cap. seq. à Num. vii.

(*p*) Hic *Bullarium* remittit ad ejusdem Tenoris Exordia pro residuis hujus Verbis, quæ in Gratiam Lectoris transcribo ex Tom. iii. Pag. 43.

(*q*) *Norach*, seù *Noragh*, Baronia est Agri *Kildarensis*, in qua est Oppidum *Athyæ*, ubi Conventus Ordinis, ut Cap. ix. §. xv. videre erit.

(*r*) Legerem *Mac Donagh*, quæ Spectabilis est Gens, ut Cap. ix. §. xxxiv. Num. ii. Lit. e. dicetur Cognomen autem *Macdonchard* nunquàm audivi.

(*s*) Lege *Kildarensis*.

(*t*) *Achadensis*. Adeas Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*u*) Lege *Clonymihan*, ubi reàpsè constructum fuisse Cænobium Ordinis, ostendetur Cap. ix. §. xxxix, ubi de eadem datâ Operâ disseretur.

(*w*) Lege seorsìm *Fons Chormaci*, rectiùs *Cormaci*. Consulendum Cap. ix. §. xxxxix. Num. ii. Lit. c.

" hanc Paginam nostræ Absolutionis, Concessionis, & Indulti infringere, vel ei Ausu temerario contraire.
" Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotensis Dei, & Beatorum Petri & Pauli
" Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Domi-
" nicæ Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo Octavo, Decimo Septimo Kalendas Januarij, Pontifica-
" tûs nostri Anno Quinto.

VIII. QUAMQUAM autem Anno 1484, quo *Hibernia Dominicana*, ut mox vidimus, peculiaris constituta fuit Provincia, Triginta Sex Ordinis Cænobia intrà *Hiberniæ* Insulam extiterint, attamen non omnia suberant Neo-Provincialis Regimini, illa scilicet, quæ sita erant intrà *Palum Anglicanum*, ut vocabant, ductâ Metaphorâ à Palo, qui Locum aliquem obsepit *(x)*. Pro cujus Rei clariori Notitia, Lectorem Extratem monitum, seù potius memorem *(y)* velim, *Joannem* Regem, *Henrici* II (qui primus *Anglorum* Regum in *Hiberniam* venerat) Filium, dùm in *Hibernia* existens, Anno 1210, videret, vix aut ne vix quidem tertiam Insulæ Partem, inter coarctatos *Lageniæ*, & *Momoniæ* Fines consistentem, atque ab Anglicanis Colonijs habitatam, ipsius obtemperasse Imperio, eam proindè divisisse in Duodecim Comitatus, dictos proptereà *Anglicanos*, nempè *Dublinienſem*, *Kildarensem*, *Midensem*. *Louthanum*, (qui tunc Temporis ad *Lageniam* spectabat, nunc uerò ad *Ultoniam*), *Carloensem*, *Kilkenniensem*, *Wexfordiensem*, *Waterfordiensem*, *Corcagiensem*, *Limericensem*, *Kerriensem*, & *Tipperariensem*, quos proindè *Palus Anglicanus* à residua *Hibernia* dividebat, ut Eques *Jacobus Waræus*, & alter Eques, nec minùs accuratus Scriptor, *Joannes Davisius*, Regis *Jacobi* I Procurator Generalis, referunt (z). Immò neque per integros Comitatus illos *Anglicanæ* Leges prævalebant, ut laudatus *Davisius* luculenter ostendit. Quoad universam verò quà latè patet *Ultoniam*, & *Conaciam*, ac reliquos, qui nunc sunt, *Lageniæ*, & *Momoniæ* Comitatus (*a*), etsi Arma *Anglicana* de Anno fermè in Annum eò pervenerint, nunquàm tamen Anglicanæ Leges ad Tempora usque *Henrici* VIII, qui in *Anglia* regnare cæpit Anno 1509, quique primus Titulum *Regis* Hiberniæ adeptus est (*b*). Hinc factum est, ut Conventus intrà *Palum Anglicanum* sic definitum constituti, putà *Dublinienſis*, *Arcloensis (c)*, *Athyensis*, *Nasensis*, *Trimmensis*, *Molingarensis (d)*, *Pontanensis*, *Carlingfordiensis*, *Kilkenniensis*, *Rosbercanensis*, *Waterfordiensis*, *Corcagiensis*, *Youghallensis*, *Limericensis*, *Killociensis*, *Traleiensis*, *Casseliensis* & *Lothoriensis*, non Neo-Provinciali *Hiberniæ*, sed Vicario Provinciali ab *Anglicano* Provinciali, constituto, subditi essent.

IX. ULTERIUS sub idem Tempus incepit Reformatio in Provincia *Hiberniæ*, statimque hujusmodi Regulari Observantiæ sesè promiscuè subjecere Conventus intrà & extrà *Palum Anglicanum*, atque imprimis *Pontanensis*, *Corcagiensis*, & *Colranensis*, ut ex nuper (*e*) allatis Capituli Generalis *Mediolanensis*, sub eodem scilicèt Magistro Ordinis *Bartholomæo de Comatijs*, in memoratis *Mediolanensibus* Comitijs electo, ac paulò post, decimo scilicet Generalatûs sui Mense, *Perusij* Peste sublato. Id quippè testatur sæpè laudatus Magister Ordinis, *Joachimus Turrianus*, qui & Facultatem demandavit Magistro *Mauritio Moral* olim, ut præfertur, *Hiberniæ* Provinciali, tunc autem Vicario Generali, ut quoscunque alios Conventus reformare possit. En *Joachimi Turriani* Verba: *Approbatur Reformatio Conventus Joachiæ (f) per Magistrum Bartholomæum facta. Et Vicarius Generalis* PROVINCIÆ, *Magister Mauritius, potest reformare quoscunque alios Conventus, quos cognoverit esse reformandos, eo quod fertur, quod omnes Conventus sint Fratribus nativis, & alijs expoliati, & corrupti malis Moribus; ità tamen quod illi Fratres illorum Conventuum, quos volueritis reformare, si voluerint in Reformatione perseverare, debeant illos retinere, &c Dat. Romæ 7. Augusti* 1493. In quibus etiam Verbis obiter nota *Hiberniam* non vocari à Magistro Ordinis *Nationem*

(*x*) Videsis Cap. ix. §. i. Num. ii.

(*y*) Recolendum Cap. i. Num. x. Pag. 13.

(*z*) *Waræus* in *Annalibus Joannis Regis*, ad Annum 1212. *Davisius* in *Relationibus Historicis*, Pag. mihi 50.

(*a*) Adeas Cap. i. Num. xi. Pag. 14.

(*b*) Videsis Cap. i. Num. xxi. Pag. 30.

(*c*) *Arclovium*, seù *Arcloense* Oppidum maritimum nunc est in *Wickloensi* Comitatu, qui olim intrà *Dublinensis* Fines complectebatur.

(*d*) Olim *Midensis* Comitatus comprehendebat quem nunc dicimus Midensem *Orientalem*, & Midensem *Occidentalem*, proindèque & Oppidum de *Molingar* in *Occidentali* situm.

(*e*) Num. vi. hujus Capitis. Pag. 73.

(*f*) Corrupta Vox. Legendum *Youghallæ*, de quo Cænobio jam dictum est Cap. ii, Num. vi, Pag. 38, iterùmque datâ Operâ fusiùs dicetur Cap. ix. §. xx.

tionem ut olim, ſed *Provinciam,* quamvis tunc non habuerit Provincialem, ſed Vicarium Generalem, eundem ſcilicet Magiſtrum *Mauritium Moral,* qui primus fuerat *Hiberniæ* Provincialis, quique, Munere illo expleto, inſtitutus fortaſsè fuit à Magiſtro Ordinis Vicarius Generalis, quia ad Provincialem eligendum convenire non poterant Patres Capitulares ob ſæva, & haud interrupta *Anglós,* inter & *Hibernos* Bella, quæ integram *Hiberniam* vaſtabant, ut vel *Waræum* in *Annalibus Henrici* VII, Angliæ Regis, legenti ſat ſuperque conſtabit; utque haud obſcurè indicant ipſamet Magiſtri Ordinis *Turriani* Verba mox recenſita: *Fertur,* inquit, *quod omnes Conventus ſint Fratribus nativis, & alijs expoliati, & corrupti malis Maribus.* En deplorabiles Bellorum Sequelas.

X. Quinimmo proximè ſuccedens Magiſter Ordinis, Reverendiſſimus *P. Vincentius Bandellus,* de *Caſtro Novo,* Lombardus, electns *Romæ* 1501, cùm tâm Auctoritate Apoſtolicâ, quàm ex Officio ſui Generalatûs, ad Reformationem Ordinis magnoperè intentus extiterit, & proptereà ad plures Provincias perrexiſſet, non valens perſonaliter ad *Hiberniam* ſe conferre, *P. Joannem de Bauffremez,* Congregationis *Hollandiæ (g)* Alumnum, inſtituit Vicarium ſuum ſuper Conventibus reformatis, & reformandis, quæ Inſtitutio Apoſtolicæ Confirmationis Robur accepit à *Julio* II, Pontifice Maximo, Anno 1504, qui ſua in Conſtitutione ſpecialiter meminit Conventuum *Corcagienſis, Limericenſis,* & *Yougballenſis,* ceù cupientium Regulari Obſervantiæ ſe ſubjicere. Hujuſmodi porrò Conſtitutionem *Julianam* reperire eſt in *Bullario Ordinis Prædicatorum,* Tom. IV. Pag. 217 ex *Archivo Ordinis,* in quo Exemplar ex *Archivo Apoſtolico* Lib. L. Fol. 201. Tenoris ſequentis videlicet.

" Julius Epiſcopus, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Paſtoralis Officij Cura, quam diſponente Domino, Meritis licet inſufficientibus gerimus, Nos admo-" net (*h*), ut circà ea, quæ pro Statu proſpero Eccleſiarum, & piorum Locorum ac Perſonarum piæ Stu-" dio Vitæ Domino famulantium profutura conſpicimus, & per quæ earum Opportunitatibus conſulitur, " Opem, & Operam, quantùm poſſumus, efficaciter impendamus. Sanè pro Parte dilecti Filij Joannis Bau-" frentes (*i*), Ordinis Fratrum Prædicatotum, ac Theologiæ Profeſſoris, & Vicarij (*k*), Generalis Congre-" gationis Hollandiæ dicti Ordinis Nobis nuper exhibita Petitio continebat, quod nonnulli Fratres certarum " Domorum dicti Ordinis, Conventualium nuncupatarum, præſertim Corcagen., & Liniciorum (*l*) Civi-" tatum, & Villæ, ſeù Oppidi Jochaliæ Clonen (*m*) Diæceſis, ut Animarum ſuarum Salutem magis pro-" ſequi poſſint. & Regularis Obſervantia dicti Ordinis Propagationem ſuſcipiat, cupiunt hujuſmodi Regu-" lari Obſervántiæ ſe ſubjicere, & hoc etiam ſummè deſiderant, chariſſimus in Chriſto Filius noſter Hen-" ricus (*n*), Rex Angliæ, & Hiberniæ Dux (*o*), & nunc Archiepiſcopus Caſſelen (*p*), in dicta Inſula Hiber-" niæ

(*g*) Celebris erat iſta *Hollandiæ* Congregatio, ad quam plures *Galliæ,* & nonnulli *Saxoniæ* Conventus tranſlati ſunt, ut legere eſt in *Bullario* noſtro Tom. iv. Pag. 17, & 36. Ex varijs poſtmodùm ejus Cænobijs Provincia *Germaniæ Inferioris* potiſſimùm conſtituta fuit à *Leone* X, Anno 1515, atque demùm ipſamet Congregatio penitùs extincta Anno 1518, ut ex eodem patet *Bullario,* Tom. iv. Pag. 323, & 374. Confer Cap. ſeq. Num. v. Lit. q.

(*h*) Quandoquidem plurima ſint ejuſdem Tenoris Exordia, ad ea *Bullarium* hìc Loci Brevitatis Causâ revocat. In præſenti autem Conſtitutione adducitur ejuſdem Tenoris Exordium, quod habetur Tom. iii. *Bullarij,* Pag. 256, ne Lector, *Bullarium* non habens ad Manum, eo indigeat.

(*i*) *De Bauffremez* eum vocat *Echardus* noſter Tom. ii. *Scriptorum Ordinis,* ad Annum MDV. Pag. 10.

(*k*) *Metis* in *Lotharingia* electus erat Anno 1502, ut advertit Rmus *Bremond* in *Bullar.* Tom. iv. Pag. 218. Not. 5.

(l) Corrupta Vox. Scribendum *Limericen* vulgo *Limerick* in *Momonia,* de cujus Cænobio haud ſemel dictum, iterumque datâ Operâ Sermo erit Cap. ix. §. v.

(*m*) Oppidum *Jochaliæ,* ſeù rectiùs *Yougballæ,* eſt in Diæceſi *Clonenſi,* vulgò *Cloyne*; *Corcagia* autem, & *Limericum* ſunt Civitates Epiſcopales *Momoniæ,* in qua etiam eſt *Clona.* De *Yougballenſi* Cænobio Sermo erat Cap. ix. §. xx.

(*n*) *Henricus* hujus Nominis VII, cui ſucceſſit Filins ipſius *Henricus* VIII.

(*o*) Legerem *Dominus,* nunquam enim *Ducem,* ſed *Dominum* Hiberniæ ſe nuncupavit *Rex Angliæ* uſque ad *Henricum* VIII, qui Titulum *Regis Hiberniæ* de Parlamenti, ut vocant, Conſenſu ſibi aſſumpſit, ut multoties (Cap. i. Num. xxi, & Cap. præſ. Num. viii.) dictum eſt. Crediderim porrò Mendum irrepſiſſe ex Incuria Amanuenſis, qui in Autographo videns Vocem *Dominus* in hunc Modum abbreviatam, *Dns,* exſcripſit Voculam *Dux,* ceù ſignificantem Titulum Rege inferiorem.

(*p*) Qui tunc Temporis erat *Mauritius Geraldinus,*

" niæ præfati Ordinis Conservator Generalis, ac etiam dilecti Filij Communitates Civitatum, & Universitates Villæ, seû Oppidi prædictorum, dilectus Filius Vincentius Bandellus de Castronovo, præfati Ordinis Magister Generalis, qui tam Auctoritate Apostolica sibi desuper concessâ, quam ex Officio sui Generalatûs, ad Reformationem dicti Ordinis, quantùm potest, intentus existit, & propterea ad plures, & diversas Provincias se personaliter contulit, non valens personaliter ad dictam Insulam se transferre, & cupiens, quantùm potest, Salutem Animarum Fratrum dictæ Insulæ, ac Religionis, & Observantiæ hujusmodi Augmento providere, præfatum Johannem, ejusdem Vincentij Generalis in præfata Insula Vicarium instituit, seù deputavit, super Fratribus, & Domibus, seù Conventibus dicti Ordinis reformatis, & reformandis in dicta Insula, cum Auctoritate visitandi Domos, & illarum Fratres dicti Ordinis præfatæ Insulæ, ac eos, per se, vel alios, corrigendi, puniendi, eos ligandi, & solvendi, incarcerandi, Pænitentias eis injungendi, omnes Fratres ad dictam Insulam mittendi, & revocandi, quoties Opus fuerit, in suis Domibus, vel dictæ Congregationis assignandi, Priores, & alios Officiales instituendi, & destituendi, ac omnia alia faciendi ergà Domos, & illarum Fratres præfatos, quæ ipse Johannes in suis Conventibus, seù sua Congregatione facere poterat, præsertim mittendi unum Vicarium ex Fratribus suis, & quem tunc sibi videbitur nominandi, dictasque Domos, & illarum Fratres prædictos, per se, vel alium, seú alios, reformandi, quando Fratres ipsarum Domorum, seù Communitates petierint, præsertim Corkagen, & Lunircen *(q)*, Civitatum, ac Oppidi, seù Villæ Jochaliæ prædictorum, & alias sub certo Numero, & Forma, prout in Literis dicti Magistri Generalis, desuper confectis, exprimitur, & continetur, ipsosque Fratres dictarum Domorum reformatos, & reformandos in præfata Insula, exemit à Jurisdictione cujuscunque alterius Provincialis, Vicarij, aut cujuscunque alterius Prælati, prout in dictis Literis ipsius Magistri Sigillo munitis, dicitur pleniùs contineri. Quarè pro Parte dicti Johannis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Institutioni, & Deputationi prædictis, pro illarum subsistentia firmiori, Robur Apostolicæ Confirmationis adjicere, ac aliàs in præmissis opportunè providere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Religionis Propagationem sinceris desideramus Affectibus, præfatum Johannem à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine quavis Occasione, vel Causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum præsentium tantùm consequendum, harum Serie absolventes,& absolutum fore censentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Constitutionem, & Deputationem præfatas, per præfatum Vincentuim Magistrum Generalem, ut præfertur, factas, cum omnibus, & singulis præmissis, & alijs Facultatibus, & Auctoritatibus circà præmissa sibi datis, & concessis, Auctoritate Apostolicâ Tenore præsentium approbamus, & confirmamus, supplentes omnes & singulos Defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque in contrarium quibuscunque. Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginan nostræ Absolutionis, Approbationis, & Confirmationis infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Tertio *(r)*, Decimo Kalendas Februarij, Pontificatus nostri Anno Primo.

XI. Ex Constitutionis illius Tenore liquet, non in *Hibernia* duntaxàt, sed & in universo Ordine intentam fuisse Reformationem à tunc existente Magistro Ordinis, *Vincentio Bandello*, atque reipsâ antè & posteà factam in pluribus Provincijs, quas percurrere longum foret, ac extrà præsens meum Institutum. Hinc sufficiat paucis dicere, Reformationem fuisse quidem intentam in Provincia *Romana* ut videre est in Regestis *(s)* superiús laudati *Leonardi de Mansnetis*, XXXI Magistri Ordinis, ubi hæc leguntur: *Magister Matthias de Viterbio fuit confirmatus in Vicarium Generalem Conventuum reformatorum, & reformandorum in Provincia Romana, cum Potestate plenaria in Capite, & in Membris, & super Monasteria cum Cura in spiritualibus, & temporalibus, & cum Auctoritate exequendi ultimas Voluntates &c. Dat. Perusij Die 3. Augusti* 1474. Postmodùm autem, Anno scilicet 1496, *Alexander* VI, Pontifex Maximus, Reformationi Ordinis attendens, in eadem Provincia *Romana* Congregationem constituit ex Sexdecim coalescentem Conventibus, nempè S. Mariæ Super *Minervam* de Urbe, S. Mariæ ad *Gradus* de Viterbio, S. Mariæ ad *Quercum* extra Muros *Viterbij*, S. Spiritus de *Senis*, S. Catharinæ de *Pisis*, *S. Sabinæ* de Urbe *(t)*, S. Dominici de *S. Geminiano*, S. Marci de *Florentiâ*, S. Dominici de *Fesulis*, S. Dominici

(q) Id est *Limericensis*, ut mox dictum est.

(r) Stylo Bullarum sed Æræ communis 1504, ut rectè pro More advertit Rmus *Bremond* Not. 14.

(s) Apud *Fontanam*, *Capitul. Gener.* Part. ij. P. 67.

(t) Nunc primarius est Conventus Congregationis *Lombardæ*, dictæ *S. Sabinæ*, ab *Innocentio* XII, A. 1695 constitutæ, ut patet ex *Bullario* nostro Tom vi. Pag. 412.

minici de *Pistorio*, S. Dominici de *Prato*, S. Romani de *Luca*, S. Agnetis de *Monte Politiano*, S. Dominici de *Perusio*, S. Dominici de *Cortona*, & S. Mariæ de *Saxo*, idque speciali Constitutione, in *Bullario* nostro (*u*) videndâ. Et sic permansit hujusmodi Congregatio usque ad Tempora *Clementis* Papæ VII, qui Anno 1531 eam erexit iu Provinciam, de qua Capitulum *Romanum* Anno 1532, Reverendissimi P. *Joannis de Fenario*, Galli, XLII Magistri Ordinis electivum, hæc habet Denunciatione III. *Item* (subintelligitur *denunciamus) Congregationem olim S. Marci (w) extinctam, & erectam esse in Provinciam Romanam reformatam (x).* Item in Neo-Provincia *Portugalliæ*, Anno 1417, ut obiter jam dictum est, erectâ, facta fuit Reformatio Anno 1464, ut in *Bullario* nostro, & *Fontana (y)* legere est.

Immo paulo antè *Vincentij Bandelli* Electionem, prælibatus Papa *Alexander* ad Supplicem Protectoris, & Procuratoris Generalis Ordinis Instantiam, Capitulum Generalissimum *Romæ* Anno Jubilæi 1500 celebrandum indixit *pro Reformatione Ordinis* (z), *qui â longi Temporis Incuria in multis collapsus, Reparationem desiderat*, ad quod tamen, ob Bellorum Tumultus in *Italia*, *Gallia*, & alibi, convenire non poterant Patres Capitulares, prout de *Hibernia* nuper (*a*) dictum est. Audiendus ea de Re *Fontana* apud *Bullarium Ordinis Prædicatorum (b)* in hunc Modum enarrans: *Anno MD celebrandum erat Generalissimum Ordinis Capitulum* Romæ *ex* Alexandri *Pontificis Decreto, quod in feliciora Tempora dilatum est, vigentibus in* Italia, Galliâ, *ac alibi Bellis. Petierant illud Provinciales pro suarum Provinciarum Quiete, ut Conventus, in quibus secundùm exactam Constitutionum Normam viverent Patres, qui dicebantur* de Vita regulari, *determinarentur, ex quibus erectæ jam fuerunt in cunctis Provincijs peculiares Congregationes, & ex eis assumpti fuerant Ordinis Magistri,* Bartholomæus de Comatijs, Barnabas Saxonus, *necnon &* Joachinus Turrianus, *idemque in sequentibus observatum est, ut sublata Claustralitate (nam* Fratres Claustrales *dicebantur alij) commodiùs, atque efficaciùs paulatim pristinus Observantiæ Nitor, ac Decor in Provincijs, ac Conventibus cunctis restitueretur, prout Temporis Beneficio conclusum est.*

XII. Ne verò Lector *Reformationis* Nomine intelligat, aut mutatum fuisse Habitum Ordinis, aut diversas Cæremonias, aliasve Novitates, inductas, ut in aliorum Ordinum, tàm Mendicantium quàm non Mendicatium, Reformationibus contigit, non abs Re erit in Medium afferre longiusculam quidem sed intentissimam Comitiorum Generalium *Mediolanensium*, Anno 1622, sub Reverendissimo *P. Seraphino Sicco*, Papiensi, LIV Magistro Ordinis, Declarationem (*e*), quæ *Reformationis* Vocabulum juxtà genuinum, atque primævum universi Ordinis Sensum interpretatur. *Ne hoc* Reformationis *Nomen* (inquiunt Sapientissimi Patres), *quo sæpiùs in his Ordinationibus Occasione reparandæ regularis Observantiæ, jàm ferè Temporum Injuriâ in nonnullis Provincijs collapsæ utimur, aliquod fortè Præjudicium Ordinis nostri Unitati (Invidiæ, & Ambitionis Igne excitante Diabolo) Progressu Temporis generare possit, animadvertant omnes Ordinis nostri Fratres, nihil aliud per idem* Reformationis *Vocabulum intelligi debere, quàm regularis Vitæ Observantiam juxtà nostras sacras Constitutiones, & Acta nostrorum Capitulorum Generalium, non mutato Habitu, nullisque Novitatibus, aut Cæremonijs inductis, præter usque modò communiter receptas, & approbatas, quam quidem Observantiam omnes Ordinis nostri Provincias, quatenùs Opus est, ac prout Reverendissimus Magister Ordinis suâ Sollicitudine, & Zelo disposuerit, amplecti cupimus. Cæterùm cautos omnes esse volumus, quod (ut in Declaratione Prologi nostrarum Constitutione habetur) ideò sub unius Professionis Voto vivere dicimur, quia sub unius Generalis* Capituli, *& sub unius Generalis Magistri Obedientia regimur, & gubernamur. Sicut enim Unitas Ecclesiæ ex Unitate Capitis dependet, ità & Unitas Ordinis nostri ex Unitate unius Generalis Capituli, & unius Generalis Magistri, cui secundùm unam Regulam, & secundùm easdem Constitutiones ex Voto nostræ Professionis tenemur obedire, absque Dubio dependere " dignoscitur.*

(*u*) Tom. iv. Pag. 124. Videsis ejusdem Tomi Pag. 495.

(*w*) Sic nuncupabatur Congregatio ista, quia *S. Marci* Conventus *Florentinus*, quem ipse vidi, primus extitit in Provincia *Romana*, qui regularem amplexus est Observantiam, ut observat *Fontana*, Part. ii. *Cap. Gen.* Pag. 67. Suppressit autem eam Congregationem *Clemens* vii. Anno 1530, ut liquet ex *Bullario* nostro Tom. viii. Pag. 470. Impræsentiarùm autem floret & alia Congregatio S. *Marci*, ab *Innocentio* XII Anno 1695 constituta, ut ex laudato patet *Bullario* Tom. vi. Pag. 412.

(*x*) Consulendum *Chronicon Magistrorum Generalium*, Cap. xvi.

(*y*) *Bullarium*, Tom. vii, Pag. 91; *Fontana*, Part. II. *Capitul. General.* Pag. 163.

(*z*) Verba sunt Constitutionis *Alexandrinæ* apud *Bullarium* nostrum Tom. iv. Pag. 147.

(*a*) Num. ix. hujus Capitis, Pag. 77.

(*b*) Tom. iv. Pag. 148. Not. i.

(*c*) Apud *Fontana*, Capitul. General. Part ii. Pag. ultimâ.

dignoscitur. Quamobrem in Capitulis Generalibus Romæ celebratis 1589, 1601, 1608, 1614, *& Venetijs* 1592, *Parisijs* 1611, *Ulyssiponæ* 1618, *& in hoc Capitulo Generali prohibetur strictissimè, ne Divisionem Ordinis quocunque Modo Fratres procurent.*

XIII. Porrò ut ad *Hiberniam*, de qua excurri, revertar, Conventus in ea extrà *Palum Anglicanum* reformati, exempti erant à Jurisdictione Provincialis *Hiberniæ*, aut Vicarij Generalis ejusdem Provinciæ, pro Temporum Varietate, sicut & Conventus reformati intra *Palum Anglicanum* exempti erant à Jurisdictione Provincialis *Angliæ*, ut liquet ex nuper adducto Diplomate *Julij* II. Verum quidem est, ut candidè fatear, eundem Summum Pontificem *Julium* II, Anno sequenti 1505, aliâ Constitutione sanxisse (*d*), *ne Conventus reformati, directè vel indirectè, à Regimine Priorum Provincialium distrahantur*, proindequè derogasse priori isti Diplomati. Nihilominùs in hac ultima Constitutione Pontifex disertè excipit Diplomata illa, in quibus specialis fit Mentio *de Licentia Magistri Ordinis*. At in priori mox recensito, nuperque exscripto (*e*) Diplomate specialis fit Mentio de Licentia Magistri Ordinis. In eo siquidem de Magistro Ordinis, cujus Literas Patentes refert confirmatque, loquens, ait: " Ipsosque Fratres dictarum Domorum reformatos, & " reformandos in præfata INSULA, exemit à Jurisdictione cujuscunque alterius Provincialis, " Vicarij, aut cujuscunque alterius Prælati, prout in dictis LITERIS, ipsius MAGISTRI Si- " gillo muniris, dicitur pleniùs contineri." Eapropter Conventus isti reformati, seù intrà, seù extrà *Palum Anglicanum* constituti, subditi duntaxàt erant Vicario Generali, à Magistro Ordinis instituti (non secùs ac Conventus reformati modernarum Congregationum, putà *S. Sabinæ* in Provincia *Utriusque Lombardiæ*, & *S. Marci* in Provincia *Romana*) qui tamen potuit Conventibus ijsdem reformatis Vicarium alium præficere, ut ex priori illa *Juliana* Constitutione, nuper exscriptâ, luculenter constat.

Hinc factum est, ut simul, & semel, tres essent in *Hibernia Dominicana* Vicarij, absque ulla inter eos Subordinatione, unus nimirùm à sæpè laudato Magistro Ordinis *Vincentio Bandello* constitutus, dum Capitularis Electio Prioris Provincialis ob Bellorum Tumultus fieri nequiverat, & iste quidem super Provinciam; alius super Conventus reformatos, à Vicario Generali *Joanne de Bauffremez*, jam anteà nominato, deputatus; tertius à Provinciali *Angliæ* datus Conventibus intrà *Palum Anglicanum* constitutis. Id etiam perspicuè apparet ex Regesto primo (*f*), Reverendissimi *P. Thomæ de Vio*, Cajetani, in Comitijs Generalibus *Romæ* 1508, XXXVIII Magistri Ordinis renunciati, postmodùm S. R. E. Tituli *S. Sixti* Presbyteri Cardinalis, nulli non noti, ubi hoc legere est: *Tribus se gerentibus pro Vicarijs in Hibernia, unus super tres Conventus reformatos, alius super totam Nationem ex Institutione Magistri Vincentij* (Bandelli), *tertius dictus sit Vicarius Provincialis Angliæ; mandamus, ut singuli scribant Testimonium, & Auctoritatem suam, à quo, super quot Conventus, cum quibus Exemptionibus, quem Superiorem recognoscant, cui Contributiones solvant; Literas suæ Institutionis, vel earum Coprias authenticas mittant. In contrarium &c, ut possit provideri illi Insulæ.* 4. *Novemb. An.* 1509. *Lucæ.* Et ibidem immediatè subditur: *Omnibus Præsidentibus Conventuum prædictæ Nationis, cuicunque Vicario subjiciuntnr, mandatur sub Pœna Absolntionis, ut in Manus Magistri Simonis Lacy, Vicarij Provincialis Angliæ super Hibernia* (*g*), *solvant singuli pro Rata sua Contributionem debitam Magistro Generali, ut ei quoad totum de* 114 *Ducatis satisfiat. In contrarium &c. Die* 14.

XIV. Multiplicatis autem Observantiæ Conventibus in *Hibernia*, quædam Vitæ Regularis Congregatio coaluit, quæ in Capitulo Generali *Romæ* 1518, Rmi P. *Garziæ de Loaysa* Hispani, XXXIX. Magistri Ordinis (posteà S. R. E. Cardinalis) electivo, in hunc Modum acceptata fuit, & approbata: *Item acceptamus, & approbamns Congregationem Vitæ Regnlaris factam in Natione Hiberniæ, cum Gratijs, & Privilegijs ei per bon. Mem. Magistrum Vincentium Bandellum Generalem Magistrum Ordinis, in Favorum Vitæ Regularis concessis. Hoc adjicientes, quod Priores Conventuales durent in Officijs suis secundùm Tenorem Constitutionum nostrarum. Vicarius autem illius Congregationis finito Triennio sui Officij sit absolutus à suo Officio; possit tamen reeligi, & confirmari*

(*d*) Apud *Bullarium* nostrum Tom. iv. 225.
(*e*) Num. x. hujus Capitis, Pag. 77.
(*f*) Apud *Fontanam*, Cap. Gener. Part. ii. P. 209.

(*g*) Id est, super *Hiberniæ* Conventibus, intrà *Palum Anglicanum* constitutis, juxtà superiùs dicta Num. viii hujus Capitis, Pag. 76,

firmari. Porrò credere par est, ex Conventibus, etiam intrà *Palum Anglicanum* sitis, quàm plures (*b*) huic Congregationi aggregatos fuisse, cessante scilicet Bellorum Clade sub Initium Regni *Henrici* VIII, qui *Angliæ* Thronum conscenderat Anno 1509; quique *Hibernorum* Animos plus alijs *Anglorum* Regibus captivavit ob novum *Defensoris Fidei* ab Apostolica Sede impretatùm Titulum; primusque *Anglorum*, *Rex Hiberniæ* à Comitijs *Dublinienfibus*, seù *Parlamento*, ut vocant, declaratus est; antè siquidem *Angliæ* Rex nonnisi *Dominus Hiberniæ* nuncupabatur, ut alibi (*i*) me observasse memini. Sed quidquid sit de hoc, quemadmodùm Congregatio olim *Romana*, dicta *S. Marci*, extincta fuerat, & in novam Provinciam *Romanam* erecta Anno 1531, ut ex non ità pridem dictis (*k*) constat, ità & hæc *Hiberniæ* Congregatio postmodùm suppressa fuit, & in novam Provinciam à *Paulo* Papa III Anno 1536 instituta, ùt ostendetur Capite sequenti (*l*), ubi de Quarto *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculo disseretur. Et tunc saltem Conventus omnes intrà *Palum Anglicanum* constituti ad eam spectabant, non autem ampliùs ad Provinciam *Anglicanam*, eâ calamitosâ Tempestate proh Dolor! extinctam.

Enimveràò pessimus iste ex optimo Rex, se *Caput Ecclesiæ Anglicanæ* declarans Anno 1534, Quatuor Ordinum Mendicantium Religiosos Viros ex suis Cænobijs ejecerat, ipsorumque usurpaverat Ædes. Postmodùm etiam cætera utriusque Sexûs invasit Monasteria, eorumque Bona in Fiscum redegit, ità ut primô Impetu, Anno 1535 (*m*) factô, Religiosorum utriusque Sexûs Decem ampliùs Millia ad Sæculum redierint, ut accuratissimi Scriptores, tam domestici, quàm extranei, referunt (*n*). Uno Verbo, sub id Tempus uterque *Angliæ* Clerus, tàm Sæcularis, quàm Regularis, vel Martyrium fortiter passus, vel in Hæresim turpiter lapsus est, qua de Causâ prorsùs extincta fuit ibidem Hierarchia Ecclesiastica, sicut & in *Scotia*, quæ ad Differentiam *Hiberniæ*, ut obiter dicam, suos non habent Episcopos, sed Vicarios duntaxàt Apostolicos, qui etsi ad Effectum unicè conferendi Sacramentum Confirmationis Episcopi sint, suos tamen Titulos non ex *Anglia*, aut *Scotia*, sed ex *Partibus Insidelium*, putà *Bithyniâ*, *Phrygiâ*, *Numidiâ*, *Cappadociâ* &c. nanciscuntur (*o*) Et ex tunc *Anglia* suum non habuit Provincialem, sed Provincialis illius erat duntaxàt Titularis, unus nempè Sociorum Reverendissimi Magistri Ordinis, quemadmodùm & adhuc Titularis est Provincialis *Scotiæ* (*p*), sicut & Titulares sunt Provinciales *Daciæ*, *Græciæ*, & *Terræ Sanctæ*, quos Quatuor Provinciales Titulares *Romæ* simul residentes vidi. Modò autem *Anglia* proprium habet Provincialem, atque in Comitijs Generalibus *Bononiensibus* 1706 sub Rmo P. *Antonino Cloche*, Gallo, LX Magistro Ordinis, Communicationem Privilegiorum cum Provincia *Hiberniæ*, suo olim Germine, obtinuit, quam & Comitia Generalia *Romæ* 1721, Rmi P. *Augustini Pipia*, Sardi, LXI Magistri Ordinis (posteà S. R. E. Cardinalis) electiva, confirmarunt; quam demùm Comitia item Generalia, immediatè subsequentia, *Bononiæ* Anno Jubilæi 1725, Rmi P. *Thomæ Ripoll*, Hispani, LXII Magistri Ordinis electiva, in hunc Modum confirmarunt, Tit. Concessiones, §. *Pro Provinciæ Angliæ*, Num. I. "Confirmamus, quatenùs Opus sit, Acta omnia *Comitiorum* " *Generalium Bononiæ*, & *Romæ* postremô habitorum, in Gratiam præfatæ Prouinciæ formata: " Eidemque denuò communicata declaramus Privilegia quæcunque, Authoritate Apostolicâ, vel " prædictorum Capitulorum Generalium, Provinciæ Hiberniæ concessa." Unum porrò Privilegium Provinciæ *Hiberniæ* est, *quod nullâ Ratione extinctis Provincijs sit connumeranda*, ut disertis Verbis decrevit, & declaravit Rmus P. *Joannes Baptista de Marinis*, Januensis, LVII Magister Ordinis, in Comitijs Generalibus *Romæ* 1656, cujus Decreti Verba integra alibi commodiùs exscribam (*q*). Hinc neque Provincia *Angliæ* imposterùm *ulla Ratione* extinctis Provincijs connumeranda erit. Sed ad Res merè *Hiberno-Dominicanas* regrediamur.

M a XV. Opus

(*b*) *Corcagiensis*, *Limericensis*, & *Youghallensis*, Conventuum, intrà *Palum Anglicanum* utique constitutorum, ut ex Num. viii liquet, specialiter meminit *Julius* II in Constitutione nuper exscripta Num. x. Pag. 77.

(*i*) Cap. i. Num. xxi. Pag. 30. Cap. præf. Num. xiii. Pag. Pag. 76. & Num. x. Lit. o. Pag. 77.

(*k*) Num. xi. hujus Capitis. Pag. 78.

(*l*) Num. i.

(*m*) In Schisma prolapsus est *Henricus* VIII. Anno 1532.

(*n*) Adeas, si libet, *Natalem Alexandrum*, Sæcul. xv, & xvi. Part. ii. Cap. viii. Art. iii.

(*o*) Adeas Cap. xiii. Num. lxxxii.

(*p*) Consulendum Cap. sequens, Num. iii, & Cap. vi. Num. ix. Lit. o.

(*q*) Cap. vi. Num. xiii.

XV. Opus non est, ut hic ullatenùs recenseam Viros tertij hujus *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculi, Dignitate Episcopali, Doctrinâ, aut Pietate claros, de ijs quippè suis respectivè Locis sigillatim agetur (*r*). Cæterùm non abs Re erit observare, *Sixtum* Papam IV, Ordinis Minorum, nonnullos Fratres Prædicatores variarum Provinciarum Beneficijs Ecclesiasticis donasse, ut liquet ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*s*), atque inter alios *Theobaldum de Burgo*, Hibernum, qui Anno 1472 ab eo factus fuit Prior Monasterij B. Mariæ de *Roscoman* (*t*), Ordinis Canonicorum Regularium *S. Augustini*, speciali Diplomate, quod legere est in laudato *Bullario*, Loco citato, ex *Archivo Apostolico* Lib. V. Fol. 153. Tenoris sequentis:

" Sixtus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilectis Filijs Patritio Osgynyn, & Sergallo Obruchayn,
" ac Johanni Othonyr, Canonicis Ecclesiæ Elphinen., Salutem,
" & Apostolicam Benedictionem

" Religionis Zelus, Vitæ ac Morum Honestas, aliaque laudabilia Probitatis, & Virtutum Merita, super
" quibus apud Nos dilectus Filius Theobaldus de Burgo Ordinis Fratrum Prædicatorum Professor, &c. (*u*).
" Nos dicto Theobaldo, qui, ut asserit, de Regum Genere ex utroque Parente procreatus existit, &c.
" Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentessimo Septuagesimo
" Primo (*w*), Septimo Idûs Martij, Pontificatûs nostri Anno Primo."

XVI. Quia proculdubiò curiosus Lector scire gestiet, quorsùm *Theobaldus* iste *de Burgo* dicatur *de Regum Genere ex utroque Parente procreatus*, & quidem in Literis Apostolicis, ubi nihil prorsùs recensetur absque satis legitimo Fundamento, idcircò meum est Rem hanc dilucidare, id siquidem Leges Historiæ præscribunt. Undè & Rmus *Bremond* in Indice Rerum *Bullarij* nostri (*x*), Verbo *Burgo (Theobaldus de)* hæc apponit Verba: *De Stirpa Regia oriundus.*

Porro ex Parte Genetricis potuit esse ex Regio Genere Hibernico *O-Brienorum*, aut *O-Connororum*, autve *Mac-Chartæorum*, cum quibus *Burgorum* Gens frequentata habuit Connubia. Quod verò ad Genitoris Partem attinet, vereor equidem ne à multis accusandus veniam de inani Gloria, si, cum ejusdem sim Cognominis, in regali ipsius demonstranda Progenie Operam impendam, propterea audiant non me, aut *Burgorum* quempiam, sed alios *Hibernos*, Patres nempè Minoritas insignis Collegij Extranationalis *Pragensis* in *Bohemia*, qui Tractatum Theologicum *de Tribus Naturæ Humanæ Statibus* publicæ Ventilationi exponentes Anno 1731, Defendente Fr. *Michaele Keogh*, Præside verò P. Lectore *Jacobo Griffin*, Librum suum haud exiguæ Molis, quem præ Manibus teneo, " Celsissimo, ac Excellentissimo Principi, Domino *Jacobo-Francisco Fitz-*
" *James*, Duci de *Liria*, & *Xerica* (*y*), Comiti de *Tinmouth*, Baroni de *Bosworth* (*z*), *Hispania-*
" *rum* Magnati Primæ Classis, Nobilissimi Ordinis *Aurei* Velleris, & insignis *SS. Andreæ*, & *Alex-*
" *andri*, in *Magna Russia* (*a*) Equiti, Præposito Castrorum Generali, Civitatis *S. Philippi* per-
" petuo Gubernatori, necnon Serenissimi, ac Potentissimi *Hispaniarum*, & *Indiarum* Monarchæ
" *Philippi* V, ad Aulam *Imperialem* Legato, ac Ministro Plenipotentiario," nuncuparunt. Hujus porrò Pater erat celeberrimus *Jacobus Fitz-James*, Regis Anglorum *Jacobi* II Filius Nothus (*b*), Primus Dux *Berwici*, atque *Galliarum* Marshallus, ut vocant; Mater verò *Honoria de Burgo*, Ducissa *Berwica*, *Gulielmi de Burgo*, Comitis *Clanricardiæ* in *Hibernia*, & *Helenæ Mac-Carthy* è Comitibus de *Clancarthy* Filia.. Undè in Epistola *Dedicatoria*, præmissis nonnullis de Paterno Genere, Theologus nuncupans sic eum alloquitur: " Neque tu Paterni Generis modò, cujus vel me-
" minisse

(*r*) Cap. xiii, xv, & xvi.

(*s*) Tom. iii. Pag. 521.

(*t*) In eodem Oppido est Cænobium Fratrum Prædicatorum, de quo Sermo erit Cap. ix. §. xvi.

(*u*) Brevitatis Gratiâ omittuntur in *Bullario* quæ in ejusdem Rationis Diplomatibus Pontificijs passim legere est.

(*w*) Stylo Bullarum, Æræ verò Communis, 1472.

(*x*) Tom. viii. Pag. 584.

(*y*) *Lyria*, & *Xerica* sunt in *Hispania*. Istis porrò Titulis eum donavit *Philippus* V, postquàm Pater ipsius, Dux *Berwicus*, Victoriam reportavit, Regni *Hispaniarum* decisivam, in celebri Prælio de *Alamanza*, Anno 1607.

(*z*) *Tinmouth*, & *Bosworth* sunt in *Angliæ*. Istique Tituli Honorarij ipsi debebantur, ceù Filio Primogenito Ducis *Berwici*, quod est super *Twedam* Fluvium in *Angliæ Scotiæque* Confinijs.

(*a*) Titulum istum consecutus est, dum Orator existeret Catholici Regis apud Aulam *Muscoviticam*.

(*b*) Confer Cap. vii. Num. vi.

" minisse sat est, gloriari potes Claritudine, verùm etiam *Materni*, cui Jure omni licet repetere
" quod olim *Ulyssem* de se cecinisse testatur Poeta (*c*)

" *Est quoque per Matrem* (De Burgo) *addita Nobis*
" *Altera Nobilitas, Decus est in utroque Parente.*

" *Burgiadum* Familia, vel ut usitatâ olim apud *Romanos* Phrasi utar, *Gens una majorum Gentium* (*d*), non Epistolam, sed Historiam exigit. Ejus ingentia Merita, præclaraque Facinora, Laudibus qui tentat æquare, unà is eâdem Operâ, aut *Stellas numerare*, aut *Isthmum fodere* (*e*) audeat. De ejus Origine tantorum Lapsu Sæculorum, summè disceptant Eruditi, maximæ utique Antiquitatis Symbolum; Teste enim *Puteanô* (*f*), Familiarum *Originem nesciri, aut confundi, illustre Antiquitatis Signum est, nec pulchriori Monumento durat Rerum Memoria, quàm cum quæri ea debent.* Stirpem istam nonnullorum Calculo à *Scotiæ Regibus* ortam celebris refert *Imhofius* (*g*). Alij verò & veriùs à *Balduino* II, Tertio *Jerosolymorum* Rege (*h*), & *Carolo Magno*, primùm *Francorum* Rege, tùm *Romanorum* Imperatore, per *Rolandum* sui Temporis *Heroem* Famosissimum, Originem trahere sentiunt (*i*), quorum Placita non leviter comprobant frequentata *Burgiadum* tuorum, Dux inclyte, cum Regijs *Anglorum*, *Scotorum*, & *Hibernorum* Familijs Connubia. *Gulielmum de Burgo*, *Expugnatorem* (*k*) dictum, qui Anno 1172, sub *Henrici* II Dominatu, in *Hibernia* Sedem fixerat, primam sibi adscijse Uxorem *Anglorum* Regis Filiam, alteram verò *Danielis O-Brien*, *Magni* vulgò dicti, ultimi *Casseliæ* Regis Gnatam, Annales nostri perhibent (*l*). *Hubertum* verò *de Burgo*, ejus ex Fratre Nepotem, *Cantij*, vulgò *Kent*, in *Anglia* Comitem, *Heroum* sui Temporis Florem (*m*), qui Prælio duplici *Galliæ Delphinum* Terrâ Marique prostravit, atque ut alter *Alexander* ab *Anglorum* celebratur

M 2 " Scriptoribus,

(*c*) *Ovidius*, Lib. 13. *Metamorph*, V. 146, & 147.

(*d*) *Tacitus*, Lib. ii. Annal. Cap. xxv. Num. ii.

(*e*) Sunt Adagia *Erasmi*.

(*f*) Lib. i. Historiæ *Insubriæ*.

(*g*) In Historia Genealogica *Magnæ Britanniæ*, Cap. xxi.

(*h*) *Balduinus de Burgo*, rectâ Lineâ à *Carolo Magno*, mediante *Rolando*, descendens, tertius fuit inter Gallos *Jerosolymorum* Reges, regnavitque Annis Tredecim, ab Anno scilicet 1118 ad 1131. Videsis Dictionarium Historicum, gallicè editum à *Morrerio*, Verbo *Baudouin*, & *Thomam Carve*, in *Lyra Hibernica*, Pag. 97.

(*i*) *Antonius Bruodinus*, *Rodericus O-Flahertius*, *Thomas Carvæus*, alijque Nostrates, & *Imhofius*, ubi suprà

(*k*) *Gulielmus de Burgo* in *Hiberniam* venit Anno 1172 cum *Henrico* II, à quo *Hiberniæ* Prorex constitutus, *Conacienses* præcipuè debellavit, indèque *Expugnator* passim nuncupatus fuit, ut & infrà dicetur Cap. ix. §. viii. Num. iv. Lit. x.

(*l*) Iidem qui suprà.

(*m*) *Hubertus* iste *de Burgo* fuit Regis *Henrici* III adhuc Minorennis Guardianus, atque Regni *Angliæ* Regens à Parlamento, ut vocant, nominatus, & ab ipso postmodùm Rege, sui Juris effecto, *Hiberniæ* Prorex perpetuus constitutus. Munificus erat Fratrum Prædicatorum *Londinensium* Benefactor, & apud eos sepultus Anno 1243, dum Cœnobium haberent in Vico dicto *Holburn*, Suburbio fermè Septentrionali antiquæ Civitatis *Londinensis*, quod Cœnobium, ipsomet *Huberto* promovente, assecuti fuerant Anno 1221, ut dissertè affirmat *Joannes Stephens* in *Monastico Anglicano*, Vol. II. Pag. 191, cujus Verba superiùs adduxi, Cap. ii. Num. xvi. Lit. m. Pag. 45. Sed Anno 1276 translati sunt ad Vicum intrà Civitatem ad Ripam Fluminis *Tamagæ*, qui Vicus usque in hodiernum Diem nominatur anglicè *Black-Friers*, id est, *Nigri Fratres*, sic quippè à Cappis Nigris vocabantur in *Anglia* Dominicani ad Differentiam Carmelitarum, qui *White-Friers*, id est, *Albi Fratres*, nuncupabantur, estque etiam *Londini*, sicut & *Dublinij*, Vicus, tali Nomenclaturâ appellatus, ut Cap. ix. §. iv. Num. iii. Lit. p. dicetur. Prioris Cænobij antiqua Ecclesia cum Cæmeterio in *Holburn* adhuc visitur (restaurata tamen Anno 1687, regnante *Jacobo* II) Hæreticorum Præda sub Titulo Ecclesiæ Parochialis *S. Andreæ*. Posterioris autem Cænobij nullum manet, ut ipse vidi, Vestigium nisi purum putumque Nomen *Black-Friers*, licèt permagnificum olim fuerit Ædificium, in quo, ut obiter dicam, Cardinales *Wolsæus*, & *Campegius*, Cognitionem Causæ Matrimonialis Regem *Henricum* VIII inter, & Reginam *Catharinam* suscepere, in eoque ipsemet *Wolsæus* à Parlamento damnatus fuit, Conventu Fratrum postmodùm suppresso, ut refert *Historia Civitatis Londinensis*, Vol. I. Pag. 8. Est quidem in ista eadem Platea Ecclesia parva Parochialis *S. Annæ*, sed moderna, quam prælibata Historia (Vol. I. Pag. 126) innuit ædificatam fuisse in Situ Ecclesiæ Fratrum Predicatorum, seù *Nigrorum*, ut vocat, quam amplam fuisse, post *Weever*, affirmat, ac

" Scriptoribus, Conjugem habuisse *Margaritam*, *Gulielmi Scotorum* Regis Filiam, eædem Histo-
" riæ produnt. Taceo inclytæ hujus Domûs cum alijs *Angliæ* primoribus, nominatim *Glocestrensi*,
" & *Lancastriensi*, Affinitates. Prætereo *Richardum Magnum* (de Burgo) *Rufum* dictum, *Ulto-*
" *niæ Conaciæque* Comitem, Supremi Orbis *Britannici* Campi Ductorem, cujus præclara Faci-
" nora, partæ Victoriæ, reportati Triumphi in *Anglia*, *Gallia*, *Scotia*, *Wallia*, atque *Hibernia*,
" æternis celebrabuntur Encomijs. Grandia etiam silebo Merita *Gulielmi* ejus Nepotis, ex *Jo-*
" *anne de Burgo*, & *Elizabethâ de Clare*, *Gilberti Glocestriæ* Comitis Gnatâ, qui (*Gulielmus de*
" *Burgo*) ex *Mathilda*, *Henrici Lancastriæ* Ducis (*n*) Filiâ, Elizabetham genuit unicam, quæ in
" *Leonellum* ejus Conjugem, *Clarentiæ* Ducem, & *Eduardi* ejus Nominis III, *Angliæ* Regis Fi-
" lium, *Ultoniæ Comitis* Titulum transtulit (*o*), quæque eidem unicam genuit Filiam, dictam *Phi-*
" *lippam*, quæ *Edmundi Mortimeri*, (*p*) Conjux facta, Mater posthàc extitit *Rogerij* Comitis, qui
" Parens erat *Annæ* Comitissæ *Cantabrigiæ*, Matris *Richardi Eboracensium* Ducis, Serenissimi
" *Eduardi* IV Genitoris (*q*). Omitto dicti jam *Richardi Magni* Filiam, *Mariam de Burgo*, *Ro-*
" *berti Brussi*, *Scotorum* Regis, & Restauratoris, extitisse Reginam. Quid memorem ulteriùs
" *Burgi-*

ac pretiosa Supellectili instructam, atque plurium Nobilium cohonestatam Sepulchris, quæ, post fabricatam novam *S. Annæ* Ecclesiam, ampliùs non apparent. Eadem etiam Historia (Vol. II. Pag. 625) refert, *Hubertum* Comitem laudatum Fratribus Prædicatoribus, in Vico *Holbirno* tunc existentibus, donasse (idem quoque refert *Waræus* in *Annal.* ad An. 1230) pulchras suas Ædes, quæ regnante *Henrico* VIII evasere Palatium Regium, dictum *White-Hall*, id est *Alba Aula*, ubi continuò habitabant Reges *Angliæ* usque ad Annum 1697, quo ingens Ædificij Pars Igne consumpta est, residua autem etiamnùm visitur. Confer Cap. ix. §. viii. Num. iv. Lit. x.

(*n*) Istius *Henrici*, Ducis *Lancastriæ*, Avus fuerat *Henricus* III, *Angliæ* Rex.

(*o*) Reges *Angliæ* hoc Titulo Duces *Eboracenses* donare solent. Sic Sæculo superiori *Carolus* II Fratrem suum *Jacobum*, tunc Ducem *Eboracensem* (posteà *Anglorum* Regem) creavit *Comitem Ultoniæ*, ut refert Eques *Gulielmus Dudgale*, Rex Armorum *Angliæ* Supremus, vulgò dictus *Garter*, in *Catalogo Nobilium Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ*, Pag. 183. Hùc faciunt quæ habet *Gulielmus Camdenus*, alter Rex Armorum in *Anglia*, dictus *Clarencieux*, in *Descriptione Hiberniæ*, Pag. mihi 517, ubi de *Ultonia* disserens, ait: " *Joannes Curcius* primus *An-*
" *glorum* hanc Regionem aggressus est, & *Dunô*
" *Armachâque* expugnatis, universam aut Bello aut
" Deditione complexus est, primusque *Ultoniæ*
" Comes est dictus. Sed cùm illi Res prosperè gestæ
" ità Invidiam conflassent, ut ex suis Virtutibus, ali-
" orumque Vitijs in Exilium ageretur, *Hugo de Lacy*,
" qui illum Bello persequebatur, datus erat à Rege
" *Joanne* Successor. Hujus unicam Filiam *Gualte-*
" *rus de Burgo*, Dominus *Conaciæ*, in Uxorem
" duxit, & Uxorio Jure creatus est *Ultoniæ* Comes,
" permansitque ille Honor in *Richardo* Filio, *Joanne*
" Nepote, & *Gulielmo* Abnepote, qui à suis inter-
" fectus, *Elizabetham* unicam Filiolam reliquit,
" quæ *Leonello Clarentiæ* Duci enupsit. Per hujus
" verò unicam Filiam ad *Mortuamarios*, & ab illis
" rursùm per Filiam (*Annam*) ad *Richardum* Du-
" cem *Eboracensem Ultoniæ* Titulus est devolutus,
" cujus Filius *Eduardus* IV, Rex *Angliæ*, sacro Pa-
" trimonio, sivè Domanio, ut vocant, regio ad-
" junxit."

(*p*) Hic fuit Comes *Ultoniæ* &c, & Prorex *Hiberniæ*, obijtque in Cœnobio Fratrum Prædicatorum *Corcagiæ* Die 26. Decembris 1381, ut ex *Lodgæo* dicetur Cap. ix. §. vi. Num. iv.

(*q*) Ità patet ex *Imhofio*, sæpiùs laudato, & *Gratiano Lucio* (cujus Verba exscripta habebis Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e) alijsque Historicis, & Heraldicis, qui insuper *Eduardi* IV Progeniem ad hujus Ævi varios variarum Ditionum Reges deducunt. Filiam quippè ipsius, Nomine *Elizabetham*, ex *Eboracensi* Familia oriundam, Conjugem sibi adscivit *Henricus* VII è Familia *Lancastria*, quo Matrimonio, ut obiter dicam, famosa illa *Lancastriorum*, & *Eboracensium* Odia extincta sunt, eorumque toti *Angliæ* perniciosissimæ Factiones, post Septemdecim Prælia, in quibus Reges, Regijque Principes Octo, Duces, Marchiones, & Comites Quadraginta, Barones, Virique Equestres quamplurimi, & ultrà bis Centum Mille Homines occubuerant (ut Scriptores referunt, nominatim *Petrus Heylyn*, Lib. i. Pag. 273) in unam tandem coierunt Societatem, sicque *Lancastriorum*, & *Eboracensium* Emblemata, *Rosa rubra* nempè, & *Rosa alba*, unitæ fuere. Cæterùm *Henrici* VII Filia *Maria* nupsit *Ludovico* XII Regi Christianissimo, primogenita verò, Nomine *Margarita*, *Scotiæ* fuit Regina, atque Mater *Jacobi* V, *Scotorum* Regis, cujus Filia, *Maria Stuarta* Regina, nulli non nota, peperit *Jacobum* VI, qui, defunctâ *Elizabethâ*, *Angliæ*, & *Hiberniæ* Reginâ, eorundem Regnorum Thronum conscendit sub Nomine *Jacobi* I. Ipsius Filia *Elizabetha*, *Frederico* V, Comiti *Palatino*, & *Bohemiæ* Regi nupta, peperit *Carolum-Ludovicum*

" *Burgiadum* Domûs reliqua Gloriæ Ornamenta? Quid cum Regijs *Mac-Charteorum* Sceptris,
" *O-Brienorum*, & *O-Connororum* Coronis Tædas, & Fædera? Quid quas possidere Fortunas,
" & Ditionum Latifundia? Quid tot celebrrimos *Heroes*, Sago, & Toga illustres, cùm Te so-
" lum admirari sufficiat, Dux Clementissime, qui Majorum tuorum exprimis Epitomen (*r*)."

En, benigne Lector, quæ ex Epistola illa *Dedicatoria* excerpsi, quod boni, æquique consulere debes, non autem mihi Vitio vertere, quasi in illis exscribendis, aut Commentario exornandis, fuerim præpostero adulandi Studio, aut aliquâ vanam occupandi Gloriam Libidine adductus. Enimverò Sanctis Patribus, præsertìm *Gregorio Nazianzeno*, *Ambrosio*, & *Augustino*, suos Consanguineos publicis habitis Orationibus celebrare, eorumque Laudes pangere licuit, ut advertit politissimus æquè ac modestissimus, mihique probè notus hujus Ævi Scriptor, Magister nempè *Ignatius-Hyacinthus Amat da Graveson*, in *Monito* suo *ad Lectorem*, quod præfixit Vitæ, quam concinnavit, Avunculi sui, *Ludovici de Berton*, *Domini de Crillon*, quamque legere est ad Calcem Partis tertiæ *Historiæ Ecclesiasticæ* ab ipso editæ. Sed de his jam satis.

XVII. Quandoquidem in *Hibernia* Academia, seù Uuiversitas, vigeret nulla, in qua Magistri, & Doctores legere, & Scholares proficere possent, sed eo Consilio Opus esset pergere in *Angliam*, quod tamen præstare haud valebant absque Maris Periculo, & Expensarum Gravamine. Eapropter Anno 1475 Fratres tàm Prædicatores, quàm reliquorum Ordinum Mendicantium, supplicarunt *Sixto* Papæ IV, nuper laudato, pro Facultate erigendi Universitatem in *Dubliniensi* Civitate, *Hiberniæ* Metropoli. Precibus annuit benignus Pontifex, dato speciali Diplomate, quod alibi commodiùs exscribam (*s*). Iam anteà quidem, Anno scilicet 1320, fundata erat Universitas, seù Academia *Dublinij*, ut suo Loco narrabam (*t*); in eaque primi Doctores S. Theologiæ creati fuere duo Fratres Prædicatores, unusque Ordinis Minorum, Teste *Waræo* (*u*), qui post exscriptum *Alexandri de Bicknor*, Archiepiscopi *Dubliniensis*, de Regulis in eadem Academia servandis Instrumentum (*w*), statim subdit: " Tùmque S. Theologiæ Doctores creati sunt ibidem Gulielmus de
" Hardite, Ordinis Prædicatorum, Henricus Cogry, Ordinis Minorum, & Edmundus de Kar-
" mardin, Ordinis Prædicatorum. Item ad Gradum Doctoratûs in Jure Canonico promotus est
" Gulielmus Rodiart, Decanus Ecclesiæ S. Patritij Dublinij, qui constitutus est etiam primus
" Academiæ Cancellarius. Lecturam Theologicam ab *Eduardo* III ibi posteà institutam docet
" Regestum *Joannis Alani*, Archiepiscopi *Dubliniensis*. Cæterùm deficientibus Facultatibus, qui-
" bus Alumni alerentur, Academia ipsa paulatim defecit." Sed de ea alibi plura (*x*).

XVIII. Mense

Ludovicum, Comitem *Palatinum*, Genitorem *Carlottæ*, quæ *Philippi Borbonij*, Ducis *Aurelianensis*, secunda Conjux facta, Filiam habuit *Elizabetham-Carlottam*, Matrem *Francisci-Stephani*, primùm Ducis *Lotharingiæ*, nunc verò Magni Ducis *Etruriæ*, & *Romanorum* Imperatoris. Peperit quoque *Sophiam*, *Ernesti Augusti*, Ducis *Hannoverani* Conjugem. Ipsius verò Filius *Carolus* I. genuit (ultrà *Carolum* II, & *Jacobum* II) *Henriettam Mariam*, quæ *Philippi Borbonij*, mox laudati, primùm *Andegavensis*, dein (post Patrui Mortem) *Aurelianensis* Ducis (qui unicus erat Frater *Ludovici* XIV, Regis Christianissimi) prima Conjux facta, peperit *Mariam-Aloysiam*, *Sardiniæ* Reginam, modernorum *Galliarum* & *Hispaniarum* Regum Aviam. Ignosce, benigne Lector, si Tædium hæc tibi afferant; Ars Genealogico-Heraldica, quam didiceram, ad ea obiter recensenda me impulit.

(*r*) Celeberimus hic Vir evasit etiam Dux *Berwicus* post Mortem Patris, qui *Philippoburgum* in *Germania* ad *Rhenum*, obsidens, quà *Galliarum* Marshallus, ut vocant, & jamjam expugnaturus, gloriosè occubuit Anno 1734. Ipsum item Filium non tàm Regij Sanguinis Splendor, quàm invictum Animi Robur commendabant; eumque immortalis Gloriæ Heroem continuò demonstrabant summa ejus in Rebus bellicis Peritia, atque præclara Facinora, eodem præsertim Anno 1734, in famigerato Prælio *Bitonti* propè *Barium*, & in Expugnatione, Quatuor Dierum Spatio, *Gaetæ*, in Regno *Neapolitano*. Eum probè novi *Romæ*, & *Neapoli*, ubi Legatus existens extraordinarius, ut vocant, à *Philippo* V, Rege *Hispaniarum*, ad Filium suum *Carolum* III *Borbonium*, *Utriusque Siciliæ* Regem, piè obijt Anno 1738, tribus post se relictis Filijs, unâque Filiâ, Duci *Mirandulano* nuptâ.

(*s*) Cap. ix. §. i. Num. xi.

(*t*) Cap. præced. Num. xv. Pag. 66.

(*u*) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xv.

(*w*) Illud exscriptum habebis Cap. ix. §. i. Num. viii.

(*x*) Cap. ix. §. i. Num. viii, & xi.

XVIII. Mense Julij Anno 1495, *Octavianus de Palatio*, Natione *Italus*, Patriâ *Florentinus*, Archiepiscopus *Armacanus* (y), Synodum celebravit (z) Provinciæ suæ *Armacanæ* in Ecclesia *S. Petri* apud *Pontanum*, ad quam Synodum perexerunt selecti Patres Quatuor Ordinum Mendicantium, Querelam deferentes adversùs nonnullos de Clero Sæculari, qui infringere nitebantur Apostolica Privilegia, eis concessa, circà liberam Laicorum Sepulturam in ipsorum Ecclesijs, aut Cæmeterijs; atque prætendebant, Fratres Mendicantes teneri, in Casu Sepulturæ Laicorum, solvere Parocho Portionem Canonicam, seù *Quartam Funeralem*, ut vocant, de Obventionibus, Fratribus illis à Defuncto, qui apud ipsos Sepulturam elegit, relictis. Synodus autem, Re maturè, ut par erat, discussâ, decrevit, Fratres Mendicantes cogi non posse, directe, vel indirectè, ad tradendam aliquam Canonicam, aut Parochialem Portionem; & Privilegia, ipsis concessa, esse per totam Provinciam *Armacanam* servanda. Hujus Decreti Testis omni Exceptione major, sit primus (a) dictæ Provinciæ *Armacanæ* Episcopus Suffraganeus, *Midensis* nempè, *Joannes* inquam *Payn*, Ordinis Prædicatorum Alumnus, qui, ut alibi (b) obiter ajebam, erat insimul *Magister Rotulorum*, seù Vicecancellarius Regni *Hiberniæ*. Is enim sequens promulgavit Edictum, quod fideliter transcribo ex *Summario* Causæ (c) inter Parochos Oppidi *Galviensis* in *Hibernia*, & Fratres Mendicantes ejusdem Oppidi, vertentis coràm Sacra Congregatione *de Propaganda Fide*, *Romæ* Typis *Zinghi*, & *Monaldi* 1722 impresso, quod pro illo, pluribusque alijs id Genus Documentis, quæ inferiùs (d) exscribam, laudat Archivum Collegij *S. Isidori* de Urbe Fratrum Minorum *Hibernorum*, ubi Originalia summâ Curâ asservantur.

" Omnibus Christi Fidelibus, præcipuè &c. Prælatis, ac Curatis Midensis Diæcesis, &c. Fr. Joannes " Ordinis Prædicatorum &c. Episcopus &c. ad &c. Notitiam deducimus &c, quod in Concilio Provinciali " *Ardmach* celebrato apud *Drochedath* (e) MCCCCXCV, venerunt &c. Discreti Patres Quatuor Ordinum " Mendicantium, gravem Querimoniam in Medium proferentes, videlicèt quod nonnulli Ecclesiarum Cu" rati dictæ Provinciæ Ardmachanæ Privilegia eis concessa à Sanctissimis Patribus Summis Pontifi" cibus &c. Ausu temerario &c. infringere non verentur. In primis fel. Record. Clemens " Papa IV, Sixtus IV, alijque Summi Pontifices, concesserant Fratribus Quatuor Ordinum Mendi" cantium, Sepulturam in eorum Ecclesijs fore liberam, ut Christi Fidelium Devotioni, & extremæ Volun" tati eorum, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi Excommunicati, vel Interdicti, vel etiam publici Usu" rarij fuerint, nullus obsistat. Salvâ tamen Justitiâ illarum Ecclesiarum, à quibus Mortuorum Corpora " assumuntur &c, ut Fratres ipsi, nullius super hoc petitâ Licentiâ, Parochias, in quibus Corpora prædicta " forent, cum Cruce processionaliter ingredi, & Corpora ipsa levare, & ad eorum Ecclesiam sepelienda de" ferre possint, ubi hoc fieri consuetum foret, vel Presbyteri, de Levatione requisiti, id facere " recusarent. Nec cogantur inviti &c, ipsi, vel defunctorum Consanguinei, vel Hæredes, illa ad Paro" chiales Ecclesias, vel alia Loca deferre &c. Ex his, quæ Fratribus prædictis, apud quos tunc Corpora " ipsa

(y) Hic per unum alterumve Annum Ecclesiæ *Armacanæ* præfuit quà Vicarius Apostolicus, dùm illius Antistes esset *Edmundus Conesbury*, dein per Triginta Tres Annos quà Archiepiscopus.

(z) *Waræus* in *Annalibus* ad Annum 1495.

(a) Episcopus *Midensis* primus semper est Provinciæ *Armacanæ* Suffraganeus, quamquàm enim inter cæteros *Hiberniæ* Episcopus esset Consecratione junior, eos nihilominùs Loco præcederet. Miraberis forsan, benigne Lector, cur Diæcesis *Midensis* in *Lagenia* integrè existens, ad Provinciam spectat *Armacanam*, seù *Ultoniam*. Verùm scias, Tres *Lageniæ* Comitatus, *Midensem* nempè *Orientalem*, *Midensem Occidentalem*, & *Longofordiensem*, atque Territorium dictum *Fercalliam* (videsis *Waræum*, de *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. iii, & *Harrisium* Cap. IV) quæ nunc Pars est moderni Comitatûs *Regis*, juxtà Comitatum *Midensem Occidentalem*, olim quintam constituisse Provinciam Regni (ut Cap. i. Num. x. Pag. 13. ajebam) dictam *Midiam*, seù *Mediam*, quia in Medio illius sitam. Sed Anno 1152, *Joannes Paparo*, S. R. E. Presbyter Cardinalis *S. Laurentij in Damaso*, Summi Pontificis *Eugenij* III Legatus, in Synodo Nationali apud *Kennanusam*, vulgò *Kells*, (quod est *Midiæ Orientalis* Oppidum) celebratâ, quintam hanc Provinciam *Ultoniæ* in spiritualibus univit, proindeque & *Midensem*, *Clonmacnoisensem*, aliàs *Septem Ecclesiarum*, atque *Ardacbadensem* Diæceses, in tribus recensitis Comitatibus, & Territorio sitas. Postmodùm verò Tres isti Comitatus, atquè Territorium, per civilem *Hiberniæ* in Quatuor Provincias Divisionem, *Lageniæ* adjuncti fuere. Confer Cap. i. Num. xii. Pag. 16.

(b) Cap. ii. Num. xiii. De illo plura insuper dicentur Cap. xiii. Num. xlvii.

(c) De ista Causa fusiùs dicetur Cap. seq. à Num. xii.

(d) In hoc Cap. à Num. seq.; Cap. seq. Num. xiii, & xiv; & Cap. vi. à Num. ii.

(e) Sic vulgò nuncupatur, Latinè autem *Pontana*, ut datâ Operâ dicetur Cap. ix. §. ii. Num. i.

" ipsa sepliuntur, de Bonis defunctorum quomodolibet obvenirent quovis universali, vel particulari Titulo " directè, vel indirectè nullam Canonicam Portionem, aut Parochialem dare tenentur. In reliquis verò " Casibus, quàm præmissis, in quibus quarta ipsa solvenda veniret, Conventiones, si quæ sint inter Fratres " prædictos, & Locorum Ordinarios, ac Ecclesiarum Rectores initæ, laudabiles etiam honestè observentur " in posterùm &c, dicta Privilegia in omni sua Forma per totam Provinciam esse observanda &c. Nos igitur, " qui dicto Concilio, dùm sic, ut præfertur, Acta fuerunt, interfuimus, Vobis omnibus &c. firmiter injun- " gendo sub Pæna Excommunicationis &c. mandamus &c."

XIX. Deinde cùm sub Initium Sæculi Ecclesiæ XVI, eadem Lis, jam probè sopita, suscitaretur Clerum Sæcularem inter, & Fratres Mendicantes per Universam fermè *Hiberniam*, illius Decisionem reliquerunt Partes Arbitrio *Joannis Geraldini* (Anglicè *Fitz-Gerald*) ab *Edmundo* Patre dicti *Fitz-Edmund*, Episcopi *Corcagiensis*, & *Clonensis*, insimulque Apostolici (*f*) Subconservatoris Privilegiorum, Quatuor Ordinibus Fratrum Mendicantium concessorum. Conservator autem tunc Temporis erat *Maurus*, sivè *Mauritius Geraldinus*, à *Joanne* Patre dictus quandoque *Fitz-John*, Archiepiscopus *Casseliensis*, ut ex mox apponenda ipsius confirmativa Sententia clarebit. Laudatus porrò Episcopus *Joannes* Sententiam tulit Anno 1514, in qua firmatur fuisse doctum, & probatum, mediantibus Indultis Pontificijs, Fratres Mendicantes exemptos esse à Solutione *Quartæ*, & *Portionis Canonicæ*, quoties aliqui apud eos eligunt Sepulturam, nec posse gravari Hæredes Sepultorum, nec ab illis posse Parochos, aut Ordinarios petere Vestes, Arma, aut aliquod aliud Subsidium, aut Debitum. Et ideò in eadem Sententia declaratur, eosdem Fratres Mendicantes immunes esse, & exemptos, atque observanda, & exequenda eorum Privilegia, & imponitur Clero Sæculari Silentium super prætensa Consecutione *Quartæ*, *Portionis Canonicæ*, aliarumque Oblationum. En ipsissima Sententiæ Verba prout in prælibato jacent *Summario*, Num. 8, atque ex memorato Archivo *S. Isidori* desumpta.

" In Die &c. Anno & 1514, sexto verò Die Mensis Septembris &c. Visis &c. invenimus &c. sufficienter " fore probatum, & liquidissimè doctum, & ostensum, quod Minores S. Francisci omnes, eorumque Mo- " nasteria, apud quos quicunque eligunt Sepulturam, sunt exempti à Solutione cujuslibet Quartæ, seù " Portionis Canonicæ, & Portionis Episcopalis. Hæredes quoque decedentium, sepultorum in eorum Mo- " nasterijs, nequaquàm possunt aggravari &c. Nec ab eis Vestes, Arma, aut quidquam aliud Subsidij, aut " Debiti poterit exigi, aut peti à Parochialibus Ecclesijs, aut Locorum Ordinarijs &c. Idcircò Nos Joannes, " Dei Gratiâ Corcagiensis, & Clonensis Episcopus, ac Apostolicus Subconservator, Arbiter quoque ex dic- " tarum Partium Consensu, & Assensu unanimi, cum Assistentia, & Consilio Magistri Joannis Lynch, " nostri Officialis, & Assessoris in hac Causa per easdem Partes electi, & per Nos deputati &c, per hanc " &c. decernimus &c. pro Existentia, Veritate, Rectitudine, Validitate, & non Subreptione dictorum " Privilegiorum, juxtà eorum Tenorem, & secundùm eorum Vim, Formam, & Effectum, eisque per " Nos, & nostros Subditos, per nostras Civitates, & Diœceses, ubilibet &c. deinceps perpetuò, ac irrevoca- " biliter obediendum, & ab omni Vexatione fore cessandum, & ipsa Privilegia ad Literam exequimur &c. " quoad Quartam Partem, & Portionem Canonicam, Vestes, & Arma, & ultimum Vale prædicta, perpe- " tuum Silentium imponimus &c. Anno Domini 1514, Die verò 29. Mensis Augusti &c."

Eodem Anno Sententia præmissa plenè confirmata fuit ab Archiepiscopo *Casseliensi* nuper laudato, quà etiam Conservatore Privilegiorum Quatuor Ordinum Mendicantium in Universa *Hibernia*, atque Executioni demandata sequenti Edicto, eidem Sententiæ subnexo, hujus Tenoris:

" Et Nos D. Maurus &c. Casseliensis Archiepiscopus, & Conservator Quatuor Ordinum Mendicantium " in Regno, seú Provincia Hiberniæ &c, omnia, & singula in omnibus Ordinum Mendicantium Privilegijs, " ac Arbitrio, Decreto, Sententia, & Executione præmissorum contenta &c, Executioni Tenore præsentium " demandamus &c, mandantes &c omnibus & singulis totius Provinciæ &c Ordinarijs Officialibus &c, quatenùs " præfatos Ordines &c. Nec Hæredes, Executores prædictos, contrà Tenorem suorum Privilegiorum inquietent, " neque molestent, neque perturbent &c. Prætereà requirimus, & monemus omnes Dominos Temporales, " ac Fundatores, & Fundatrices totius Provinciæ Hiberniæ, cum omnibus suis Subditis, & præsertim Co- " mitem

(*f*) Quandoque Sedes Apostolica *Conservatores Privilegiorum* Ordinibus Mendicantium constituit, quandoque ipsimet Ordines eos eligunt, ut liquet ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* Tom. viii. Pag. 617. Verbo *Conservatores*. In singulis autem Comitijs Provincialibus *Hiberniæ Dominicanæ*, Quatuor *Conservatores Privilegiorum* pro Quatuor Regni Partibus eliguntur.

(*g*) Olim in *Momonia* erat Comitatus *Desmoniæ*, sed extinctus fuit Anno 1583, & incorporatus partim Comitatui *Corcagiensi*, partim *Kerriensi*, ut Cap. i. Num. x. Pag. 14. observabam. Adeas Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit c.

(*h*) In Agro *Waterfordiensi*.

" mitem Desmoniæ (*g*) Cormacum &c, quatenùs præfatos Ordines, & Conventus in pacifica Possessione " Privilegiorum suorum defendant &c. Datum in Villa de Dungarvan (*h*) Anno Domini, ut suprà &c."

Intuitu autem ejusdem Sententiæ, atque Executorij Decreti, *Mauritus Geraldinus*, Comes *Desmoniæ*, inibi recensitus, inter potentiores *Hiberniæ* Proceres, & Toparchas, sequens promulgavit Mandatum, Anno insequenti 1515.

" Nos Mauritius Comes Desmoniæ, Fundator &c. Fratrum Minorum B. Francisci &c. ac Fundator, " & Patronus Ecclesiæ Parochialis de Dungarvan, Lismorensis Diœcesis, invocati in Auxilium &c, præcipimus, & mandamus &c, quod ijsdem Privilegijs Fratrum Minorum prædictis, in omnibus, & per omnia, sine aliqua Recalcitratione circà Portionem Canonicam, indifferenter, & sine Delatu obediant, secundùm quod &c, Episcopus Corcagiensis, & Clonensis &c, circà Solutionem Canonicæ Portionis, & " Quartæ Parochialis &c, definivit &c, & de Jure Sententiam in Scriptis redegit, ejus Terror est talis " videlicet &c, Anno Domini 1515, in Festo S. Jacobi Apostoli &c."

Prælibatus autem *Mauritius* Comes, ut obiter dicam, obijt Anno 1520 apud *Traleiam* in Agro *Kerriensi*, in Ecclesia Fratrum Prædicatorum ejusdem Oppidi, à Progenitoribus suis fundatâ (*i*), tumulatus, ut refert *Lodgæus* (*k*).

XX. Porro ut quisquis Lector Dissidium hoc, de quo iterùm iterumque (*l*), redibit Sermo, probè intelligat, non abs Re, sed planè opportunum erit, id ab Ovo, ut ajunt, paucis edissere. Præmoneatur igitur oportet imprimis, quod licèt priscis Temporibus Ecclesia Parochialis, ejusve Cæmeterium, usitatus fuerit Locus Sepulturæ Laicorum, ità ut, inter Jura honorifica, Patrono competeret, in Ecclesia, etiam in Choro, sepeliri, ut observat *Vanespen* (*m*); nihilominùs, si defunctus Sepulchrum haberet Majorum, in eo potiùs quàm in Parochia sepeliendum esse declaravit S. Leo III (*n*), idque Exemplo petito à Patriarchis in Veteri Testamento, qui in Sepulchro *Majorum* sepeliri gestiebant. Hinc in Scriptura Sacra frequenter occurrit hæc Phrasis: *Sepultus*, seù *appositus est ad PATRES suos.*

Cæterum, cuicumque Sepulchro, sivè *Majorum*, sivè Parochiali, de Jure, & Consuetudine præfertur Sepulchrum à defuncto electum, subjungit quippè Sanctus Pontifex: " Nulli tamen negamus propriam eligere Sepulturam, & etiam alienam. Dominus enim, & Magister alienam elegit " ut propriam. Quia, *inquit Glossographus ibidem*, natus in Betheleem, nutritus in Nazareth, Sepultus fuit in Hierusalem in Sepulchro Joseph. " Succinit *Bonifacius* VIII (*o*) dicens:" Si quis, antiquâ " dimissâ, novam in Loco minùs religioso elegerit Sepulturam, Electionem hujusmodi nequaquàm " volumus impugnari." Idque à fortiori si eligatur Ecclesia, Cæmeteriumve Religiosorum, ubi sepeliri prodest; *Genuensi* enim Archiepiscopo desuper interroganti, respondet *Innocentius* III (*p*) his Verbis: " Fraternitatem tuam non credimus ignorare, Mortuorum Sepulchra, & Cæmeteria " apud illas Ecclesias, & Monasteria, ex antiquo esse disposita, in quibus RELIGIOSORUM " FRATRUM CONVENTUS sunt constituti, & Orationes, atque Missarum Solemnia, tàm " pro vivis, quam pro defunctis, frequentiùs celebrantur. Undè ipsorum Devotioni, & extremæ " Voluntati, qui apud hujusmodi Ecclesias sepeliri desiderant, minimè contradicendum est."

Quinimmo adeo libera (*q*) est Electio Sepulturæ in quocunque Loco honesto, Jus Sepulturæ habente, ut nec Subjectio Uxoris Respectu Mariti impediat, quominùs Uxor, etiam vivente Marito, sibi possit eligere Sepulturam, declarante *Lucio* III (*r*), quod sicut Vir ità & Uxor potest sibi eligere Sepulturam, quia in hoc sunt pares. Cujus præclaram assignat Rationem, *cùm Electio ista* (inquit) *ad eum potiùs Statum pertineat, in quo Mulier solvitur à Lege Viri.* Si autem Mulier non elegerit Sepulturam, in Sepulchro Mariti sepelienda erit, & quidem si plures habuerit successivè Viros, *est cum Viro ultimo cujus Domicilium retinet, & Honorem, tumulanda,* ut sanxit *Bonifacius* VIII, mox laudatus.

Et

(*i*) Consulendum Cap. iii. Num. x. & Cap. ix. §. x.
(*k*) Tom. i. Pag. 15.
(*l*) Cap. seq. à Num. xii. ac Cap. vi. à Num. ii.
(*m*) Part. ii. Tit. xxv. Cap. vii. Num. xxxv; & Tit. xxxviii, Cap. ii, Num. xlvi.
(*n*) Cap. *Non instituta*, Tit. *De Sepulturis.*
(*o*) Cap. *Cum quis*, Tit. *De Sepulturis, in 6.*
(*p*) Cap. *Fraternitatem*, Tit. *De Sepulturis.*
(*q*) Consulendus Num. xiii, Cap. sequentis, ubi impedientes liberam Sepulturæ Electionem, excommunicantur.
(*r*) Cap. *De Uxore*, Tit. *De Sepulturis.*

Et adverte, quod ex *Sixti* IV Constitutione=*Regimini*=& Constitutione=*Sacri Prædicatorum*=(*s*), qui cum Habitu Ordinis Fratrum Prædicatorum sepeliri petunt, in ejusdem Ordinis Ecclesijs sepeliendi sunt, nisi alibi Sepulturam elegerint. Id cæteris etiam Ordinibus concessum, ut videre est apud *Passerinum* (*t*), qui docet (*u*), quod Contradictores, ne hujusmodi sepeliantur apud Regulares, sunt excommunicati (*w*). Addit (x), quod his, qui sepeliuntur in Habitu Religioso, Indulgentiæ concessæ sunt. Illis insuper, qui apud Ecclesias Fratrum Mendicantium eligunt Sepulturam, plures esse concessas Indulgentias, ostendit *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (*y*).

XXI. Verum, ut ad Rem veniamus, tametsi deceat, in Sepulchro Majorum, atque prosit in Ecclesia, aut Cæmeterio Religiosorum sepeliri, nihilotecius nonnulli Summi Pontifices prælibati voluere, Ecclesiæ Cathedrali, aut Parochiali, solvendam esse aliquam Funeralium Portionem, quam quia variæ Decretales variam innuebant, idcircò Opus fuit interrogare *Clementem* III, quomodò, positâ hac Varietate, Clausula ista, in Privilegijs apponi solita=*Salvâ Justitiâ illarum Ecclesiarum, à quibus Mortuorum Corpora assumuntur*=intelligenda sit. Cui Quæsito respondet Pontifex (z): *Cum super hoc Articulo diversa Antecessorum nostrorum manaverint Instituta*; Leone *Justitiam illam quandoque tertiam partem, quandoque mediam*; & Urbano *quartam fore censentibus: Nos tale præbemus in hac Varietate Responsum, ut sicut* B. Hieronymus *inquit unaquæque Provincia in suo Sensu abundet, secundùm rationabilem Consuetudinem Regionis, illa Justitia circa Medietatem, vel tertiam, aut quartam Partem pro Locorum Diversitatibus attendatur.*

Sed licèt juxtà Regionum Consuetudinem hac Portio possit esse major vel minor, quàm quarta, nihilominùs sicut Portio Fructuum, quæ Ecclesiæ penditur, semper dicitur *decima*, tametsi non semper decimam Fructuum Portionem conficiat, ità quoque Portio, quæ debetur Ecclesiæ Parochiali Ratione Sepulturæ in alia Ecclesia, licèt non semper sit quarta Portio Funeralium, nihilominùs retinet Nomen *Quartæ funerariæ*, seù *funeralis*. Passìm etiam in Summorum Pontificum Decretalibus vocatur *Portio canonica*, eo quod à Canonibus inducta sit.

XXII. De *Quarta funerali* extat Decretum Concilij *Tridentini* (*a*) in hæc Verba: *Decernit Sancta Synodus, ut quibuscunque in Locis jàm antè Annos Quadraginta, Quarta, quæ Funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac posteà fuerit, ex quocunque Privilegio, alijs Monasterijs, Hospitalibus, aut quibuscunque Locis pijs concessa, eadem posthac integro Jure, & eâdem Portione, quæ antè solebat, Cathedrali, seù Parochiali Ecclesiæ persolvatur: Non obstantibus Concessionibus, Gratijs, Privilegijs, etiam Mari Magno nuncupatis, aut alijs quibuscunque.* Quæ Concilij Verba quomodò intelligenda sint declarat *S. Pius* V in Constitutionibus: *Etsi Mendicantium*; Et: *Ad hoc Nos Deus*, in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*b*) legendis. Audiendus etiam hac de Re *Passerinus* (*c*) ostendens, *Tridentinum* non loqui de *Portione Episcopali*, cùm Regulares ab ea immunes sint Jure communi, quo sunt exempti à Jurisdictione Episcoporum. Nec etiam loqui de *Quarta Parochiali*, quæ dicitur *Legatorum*, quia, nisi legitima obstet Consuetudo, ab istâ *Quartâ Legatorum* solvendâ Regulares immunes sunt Vi Privilegiorum, quæ nec abrogata, nec moderata, fuerant à Concilio. Sed loqui de *Quarta Funeralium* duntaxàt, de qua tria decernit. *Primò*, quod ad illam solvere teneantur Ecclesiæ, & Monasteria, quæ Quadraginta Annos antè Concilium solita erant eadem solvere, nullo in contrarium obstante Privilegio. *Secundò*, quod illam solvere non teneantur Ecclesiæ, & Monasteria, quæ per Quadraginta Annos antè Concilium ad illam solvendam non tenebantur. *Tertiò*, quod Monasteria de novo ædificata intrà Quadraginta Annos antè Concilium, & quocunque Tempore post Concilium, ad eam solvendam non teneantur. *Quæ Passerini Doctrina firmari potest Verbis Concilij, Declarationibus* S. Pij V, *Decretis*

(*s*) Istas Constitutiones legere est in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iii. Pag. 518, & 579.

(*t*) *De Statibus*, Tom. ii. Quæst. clxxxvii. Art. v. à Num. 198 ad 312; & apud *Bullarium Ordin. Præd.* Tom. viii. Pag. 371. Num. xxxvi.

(*u*) Num. 205.

(*w*) Adeas Num. xiii. Cap. seq.

(*x*) Num. 207.

(*y*) Tom. viii. Pag. 270. Num. xxxv.

(*z*) Cap. *Certificari*, Tit. *De Sepulturis.*

(*a*) Sess. 25. Cap. 13. *De Reformatione.*

(*b*) Tom. v. Pag. 160, & 291.

(*c*) Loco nuper laudato, à Num. 663, ad 669; & apud *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. viii. Pag. 379. Num. xii.

V, *Decretis S. Congregationis, suprà laudatis, alijsque, quorum ibidem meminit idem Auctor*, inquit Reverendissimus Noster *Bremond* in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*d*).

Notandum porrò, quod *Honorius* III in Constitutione: *Ex Parte*, (*e*) dudùm cavabet, ne quis morientes compellat ad relinquendam Ecclesijs Tertiam, vel Quartam Partem Bonorum. Notandum etiam, *Quartam Funeralem*, si solvenda sit, detrahendam non esse de omnibus Obventionibus, Domui Regularium à defuncto, qui apud ipsos Sepulturam elegerat, relictis, sed duntaxàt *de Ceris, & alijs, quæ deferuntur juxtà Cadaver, dum ad Sepulturam defertur, non autem de alijs quibusvis, etiam pro Funeris, sivè Anniversarij, sivè Missarum Celebratione, donatis, legatis, sivè alijs quomodolibet largitis*, ut disertis Verbis declaravit *S. Pius* V in Constitutione: *Ad hoc Nos Deus*, mox laudatâ.

XXIII. Ex his breviter libatis nullo Negotio concludet candidus Lector, Regulares *Hiberniæ* à Solutione *Quartæ funeralis* omninò exemptos esse. Voluere siquidem *Tridentini* Patres, ut *Bonifacij* VIII, *Clementis* V, &c. Decretales in illis duntaxàt obligarent Locis, in quibus *Quartæ funeralis* persolvendæ Consuetudo viguerat *antè Annos Quadraginta*, computandos utique à Die 1, Maij 1564, quo Concilium *Tridentinum* omnes obligare incepit, ut decrevit *S. Pius* V in Constitutione: *Licèt ad Sacrorum*, XV. Kalendas Augusti 1564 datâ (*f*). At quod in *Hibernia* talis non viguerit Consuetudo antè Annum 1524 Luce meridianâ clariùs patet ex nuper (*g*) recensita Synodo Provinciali *Armacana*, Episcopi *Midensis* Edicto Anno 1494, atque Episcopi *Corcagiensis*, ac *Clonensis* Sententiâ, & Archipræsulis *Casseliensis*, quâ Conservatoris Quatuor Ordinum Mendicantium in Universa *Hibernia*, Confirmatione. Id ulteriùs constabit ex infrà dicendis (*h*), magisque clarebit ex speciali *S. Pij* Constitutione, pro Fratribus Prædicatoribus *Hiberniæ* emanatâ Anno 1567, non longè abhinc exscribendâ (*i*).

CAPUT QUINTUM.

De Quarto *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculo (ab Anno nimirùm 1524 ad 1624) in quò facta fuit iterata ejus in Provinciam Ordinis Erectio.

SUMMARIUM.

I. Hibernia Dominicana *ex Congregatione reformata Vitæ Regularis iteratò constituta fuit Provincia Ordinis à* Paulo *Papa* III, *Anno* 1536. *Neque quid novum hoc, alia quippè extant Exempla.*

II. *Acceptata fuit hæc secunda Provinciæ* Hiberniæ *Institutio tàm à Magistro Ordinis, quàm à Comitijs Generalibus. Id claret vel ex ipso Constitutionum Textu.*

III. *Etsi aliæ Ordinis Provinciæ, nominatìm* Anglia, & Scotia, *ob regnantem in eis Hæresim, extinctæ fuerint, nunquàm tamen* Hibernia, *quæ Fidei Catholicæ, atque Vitæ Regularis tenax permansit sub Regibus Heterodoxis* Henrico VIII, *ejusve Filijs* Eduardo VI, & Elizabethâ. *Id pluribus evincitur Momentis.*

IV. *Sub idem Tempus specialis Dei Providentia Quinque in Novo Orbe suscitavit Ordinis Provincias, quarum prima Locum præripuit* Hiberniæ. *Hæc tamen reliquas Quatuor Antiquitatis Jure antecedit.*

V. *Crescente sensim Provinciarum Numero, earum Catalogum exhibuit Liber Constitutionum. Catalogus iste, ad nostra usque Tempora perductus, exscribitur, Notis nonnullis, ad pleniorem illius Intelligentiam, atque Ornatum, sparsim additis.*

VI. *Duabus satisfit Difficultatibus circà Provinciarum Coordinationem, in Catalogo delineatam.*

VII. *Haùd parùm hallucinatur Magister* Vincentius Fontana, *Vir alioquin eruditissimus, de Tempore Erectionis* Hiberniæ Dominicanæ *in Provinciam differens.*

VIII. *Immò pugnantia scribit.*

IX. Hibernia Dominicana *Provinciales habuit longè antè Annum* 1628.

X. *Objectioni* Fontanæ *satisfit.*

XI. *Eadem de Re.*

XII. *Jam*

(*d*) Tom. viii. Pag. 379. Num. xii.

(*e*) Legendâ in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vii. P. 5.

(*f*) Consulendus Rmus *Bremond* in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. viii. Pag. 379, & videsis inferiùs adducenda Cap. vi. Num. vii.

(*g*) A Num. xviii. hujus Capitis, Pag. 86.

(*h*) Cap. seq. à Num. xii; & Cap. vi. à Num. ii.

(*i*) Cap. seq. Num. xiv.

XII. *Jam sopitæ excitantur Contentiones, & vehementiores quidem, Clerum Sæcularem inter, & Regularem* Hiberniæ, *circà Privilegia, Religiosis à S. Sede concessa, signanter de Sepultura Laicorum.*

XIII. *Dudùm contrà Sepulturarum Invasionem* Bonifacius VIII *rigorosam edidit Decretalem, quam innovavit* Clemens V, *Pænasque auxit.*

XIV. S. Pius V, *de Injurijs, quas eà in Re passi sunt Fratres Prædicatores* Hiberniæ, *informatus, specialem expediri curavit Constitutionem, opportunum adhibentem Remedium, eosque amplissimis Privilegijs ornantem.*

XV. *Novem Dominicani cum Quadraginta Monachis in Odium Fidei Catholicæ submersi Anno* 1602.

XVI. *Refertur Initium Fundationis Collegij Extranationalis* Ulyssiponensis *in* Lusitania, *Anno* 1615. *Nonnihil obiter de Extranationali quoque Monasterio Monialium in* Bethlehemitico *Suburbio juxtà* Ulyssiponem *Anno* 1639 *fundato.*

XVII. *Nonnulla pro* Provincia Hiberniæ *in Comitijs Generalibus* Mediolanensibus, *Anno* 1622 *celebratis, concessa recensentur.*

I. LIQUET ex jam dictis (*a*), *Hiberniam Dominicanam* (tribus Annis post *Scociam*) erectam fuisse in peculiarem Ordinis Provinciam Anno 1484; tuncque extitisse intrà *Hiberniæ* Insulam Triginta Sex Conventus, quibus Tres alij, *Burisulensis* nempè Anno 1586, & *Galviensis*, ac *Clonymibanensis*, Anno 1488, fundati, statim accesserunt. Liquet etiam ex postmodùm dictis (*b*), Reformationem Conventuum in eadem *Hiberniæ* Insula talem, ac tantum sensim fecisse Progressum, ut ex ijs Vitæ Regularis Congregatio coaluerit, à Comitijs Generalibus *Romæ* 1518 acceptata, & approbata. Neque quid novi fuit hoc in Ordine Prædicatorum, siquidem, ut nuper (*c*), ostensum est, idem omninò accidit in Provincia *Romana*, cujus plurimi Conventus in reformatam coaluere Congregationem. Haud dissimile etiam videre erat hocce elebante Sæculo. Memini quippè *Romæ* existens, duas Regni *Neapolitani* Congregationes, *S. Mariæ Sanitatis* nimirùm, & *S. Marci Gavatorum*, unitas fuisse in unam novam Provinciam, sub Nomine *Provinciæ Sanitatis*, & tamen vidi posteà *Neapoli* eandem Provinciam in duas Congregationes, ut priùs, divisam, cujus utrumque Statum exhibet *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (*d*). Et quis scire poterit, unam vel alteram ex Congregationibus istis, aut fortè utramque, iterùm erigendam haud fore in Provinciam?

SED quidquid sit de hoc, reapsè Conventus Provinciæ *Romanæ*, qui in reformatam coierunt Congregationem, denuò in Provinciam *Romanam* redacti sunt, ut non ità pridem (*e*) observabam. Sic pariformiter *Hibernia Dominicana*, quæ priùs fuerat Provincia, dein Congregatio, iterùm in Provinciæ Statum transijt, & quidem Auctoritate Apostolicâ *Pauli* III, Anno 1536. Desideratur sanè, ut candidè fatear, etiam in *Bullario Ordinis*, nuperis Annis edito, Pontificium ea de Re Diploma, indè proveniens, ut reor, quia ab Heterodoxis jamdudùm destructa sunt cum Cænobijs omnibus singula Archiva (*f*). Nihilominùs de eo locupletissimum habemus Testimonium Capituli *Romani*, Anno 1558, Rmi P. *Vincentij Justiniani*, Chiensis, XLVII Magistri Ordinis electivi, ubi Confirmatione 14 (*g*) hæc habentur: "Confirmamus Determinationem factam "circà Ordinem Provinciarum, hoc addito, quod restituimus Provinciæ *Dalmatiæ* Locum sibi in "præcedenti Capitulo præreptum à Provincia *Trinacriæ*, & recensemus Provinciam *Hiberniæ*, "Anno 1536 à *Paulo* Papa III separatam, & erectam, & à Magistro Ordinis acceptatam, damusque ei Locum inter cæteras."

II. HINC pellucidè constat, *Hiberniam Dominicanam* nedùm separatam fuisse per *Paulum* III à Provincia *Anglicana*, quantùm scilicet ad Cænobia intrà *Palum Anglicanum* constituta (ut enim superiùs (*h*) ajebam, pertinere ampliùs non poterant ad Provinciam *Angliæ*, eâ Tempestate extinctam) sed insuper erectam iterùm in peculiarem Ordinis Provinciam, atque ulteriùs acceptatam fuisse à Magistro Ordinis, qui tunc (Anno 1536) erat Rmus P. *Joannes de Fenario*, Gallus, XLII Generalis, ac denuò à prælibatis Comitijs Generalibus *Romæ* 1558, laudati *Vincentij Justiniani*, Græci, è Regulis *Chiensibus*, XLVII Magistri Ordinis (postmodùm S. R. E. Cardinalis) electivis, dantibus ei *Locum inter cæteras Provincias.*

(*a*) Cap. superiori, Num. vi. Pag. 73.
(*b*) Num. xiv. Pag. 80.
(*c*) Num. xi. Cap. præced. Pag. 78.
(*d*) Tom. vi. Pag. 561, & 742.
(*e*) Num. xi. & xiv. Cap. præced. Pag. 78, & 80.
(*f*) Consulendus Num. xiv hujus Capitis, ad Lit. s.
(*g*) Apud *Fontanam*, Part. ii. *Cap. Gen.* Pag. 210.
(*h*) Num. xiv. Cap. præced. Pag. 80.

Verum adhuc solemnior Acceptatio *Hiberniæ* in Provinciam perspicuè apparere videtur ex *Constitutionum Ordinis Fratrum Prædicatorum* textuali Parte, ad quam, seù ad Constitutionem quampiam stabiliendam, Tria requiruntur Capitula Generalia sibi immediatè succedentia, ut in earundem Prologo, Textu VII, cautum est. Enimverò Dist. II. Cap. XIV. *De Electione Magistri Ordinis*, Textu I, disertè recensetur *Hibernia* inter Provincias Ordinis, ad Electionem Magistri Ordinis convocandas. En ipsamet *Textûs* Verba (*i*): " Statuimus, ut si antè Festum S. Michaelis, vel in ipso Festo, Magistrum Ordinis mori, vel amoveri contigerit; Prior Conventualis, vel Provincialis, qui propinquior illi Loco extiterit, ubi Magister decesserit, Parisiensi, vel Bononiensi Conventui, sibi videlicèt propinquiori, cum Festinatione denunciet. Alteruter autem istorum duorum Conventuum, cui primò denunciatum fuerit, teneatur similiter reliquis nunciare. Parisiensis Conventus, Provincialibus Hispaniæ, Provinciæ Tolosanæ, Angliæ, Scotiæ, Teutoniæ, Daciæ, Aragoniæ, Provinciæ Provinciæ, Portugalliæ, Bethicæ, & Germaniæ Inferioris, S. Crucis (*k*), HIBERNIÆ, S. Joannis Baptistæ (*l*), S. Jacobi (*m*), S. Vincentij (*n*), & S. Antonini (*o*); Bononiensis verò, Hungariæ, Romanæ Provinciæ, Regni Siciliæ, Poloniæ, Terræ Sanctæ, Græciæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Lombardiæ, Saxoniæ, Trinacriæ, S. Thomæ (*p*), & Calabriæ, teneantur quantociùs intimare. Si verò post dictum Festum decesserit, vel amotus fuerit, ipsius Obitus, vel Amotio nihilominùs nuncietur, ut supersedeatur illo Anno à Capitulo Generali." Deindè *Textu* III loquens item de Electione Magistri Ordinis faciendâ, prosequitur: " Priores autem Provinciales Triginta Unius Prouinciarum, singuli cum Duobus Fratribus, in Capitulo Provinciali electis à pluribus Medietate omnium Eligentium, ad Capitulum veniant Generale." *Hiberniam* autem unam esse ex Provincijs illis allatis prior *Textus* demonstrat.

III. Porrò tametsi in posteriori *Textu* Mentio fiat de *Triginta Una Provincijs*, quæ sigillatim recensentur in priori, nihilominùs in earum nonnullis interijt paulò post Religio propter enatas in eis Hæreses, ut in *Hungaria*, *Anglia*, *Dacia*, *Græcia*, *Terra Sancta*, *Saxonia*, & *Scotia*, quæ subindè desolatæ, seù extinctæ evaserunt Provinciæ, & nonnisi merè Titulares, ut superiùs explicatum est (*q*). Id signanter de *Anglia* patet ex *Chronico Magistrorum Generalium* (*r*), ubi legitur, Provincialem *Angliæ* in Comitijs Generalibus *Salmanticæ* 1551 sub Rmo *P. Francisco Romæo*, Reatino Castilionensi (*s*), XLV Magistro Ordinis celebratis fuisse *P. Angelum Bettinum*, Florentinum, unum ex ejusdem Magistri Generalis Socijs. Verba *Chronici* sunt: " Celebravit (*Franciscus* Generalis *Romæus*) Capitulum Generale apud Salmanticam Anno 1551, ubi Auctoritate Summi Pontificis decreta est Reformatio Breviarij, in quo aliqua expuncta, addita multa, castigata sunt omnia, præsertim in Lectionibus Sanctorum, in quibus incerta, dubia, & apocripha quædam dicebantur inesse: Hocque Onus injunctum est R. P. Fr. Angelo Bettino, Florentino, in Magistri Generalis Societate, PROVINCIALI ANGLIÆ, qui, ut Vir erat ingentis Industriæ, præstitit egregiè quod ab uno Homine in hac Re poterat expectari." Idemque *Chronicon* (*t*) refert, *Vincentium Justinianum*, nuper laudatum (*u*), dùm in Magistrum Ordinis eligeretur Anno 1558, fuisse Provincialem *Angliæ*, Titularem utique, ceù in Urbe residentem: " Regebat (inquit) intereà Ordinem nostrum, post Obitum Magistri Stephani Ususmaris (*JanVensis*, XLVI *Generalis*) Fr. Petrus Martyr de Lugano, quem Summus Pontifex Paulus IV, ob eximiam de illius Prudentia, Religione, & Sanctitate Opinionem, Ordini Vicarium præfecerat, sibique in Confessarium delegerat; & in Palatio Apostolico commorantem de suo Penu alebat. Utque utrique Operi posset sufficere, Fr. Vincentium Justinianum, PROVINCIALEM ANGLIÆ, Rerum, Personarum, & Statûs Ordinis apprimè gnarum, ei dedit Adjutorem. Sed " hic

(*i*) Pag. mihi 221.
(*k*) *Indiarum.*
(*l*) *Peruanæ.*
(*m*) *Mexicanæ.*
(*n*) *Chiappensis.*
(*o*) *Novi Regni Granatensis*. Quas Quinque *Americæ* Provincias in Catalogo videbis citò, Num. v.

(*p*) *Apuliæ.*
(*q*) Cap. præced. Num. xiv. Pag. 80.
(*r*) Cap. xvii. Pag. 96.
(*s*) In *Etruria*, seù *Tuscia*.
(*t*) Cap. xviii. Pag. 110.
(*u*) Duobus Numeris Superioribus, Pag. 91.

" hic Vincentius in Capitulo Generali Romano, ad Festum Pentecostes Anni 1558 celebrato, om-
" nium Consensu, primo Suffragio Magister Ordinis XLVII electus est."

Hinc factum est, ut *Innocentius* Papa X Rmo *P. Thomæ Turco*, Cremonensi, LVI Magistro Ordinis, Facultatem firmans, Anno 1648, insigniendi, nullâ præcedente Electione, duos è Socijs suis Titulo *Provincialis*, disertè exprimit *Angliam*, aut quamvis *alteram*, *Malitiâ Temporum desolatam Provinciam ipsius Ordinis, idque juxtà ANTIQUAM, & approbatam, ac in ipso Ordine DIUTIUS observatam Consuetudinem*, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (w). Verùm *Hibernia*, speciali Dei Gratiâ, in Medio Flammarum atrocis Belli, & feralis Persecutionis, sub *Henrico* VIII, ipsiusque Filijs *Eduardo* VI, & *Elizabethâ*, Apostolicæ Sedi indivulsè, ut par erat, atque suo More, adhærens, etsi multùm passa fuerit (x), in Fide Catholica firmiter permansit, necnon Ecclesiasticam Disciplinam, ac Regularem Vitam sartam tectam servavit; iterùmque, sub *Carolo* I, floruit, ut constabit ex alibi dicendis (y), ubi Sermo erit de Statu Catholicorum *Hiberniæ* ab Anno 1642, quo Conventus eorum Generalis habitus fuit *Kilkenniæ*, ob exortam *Calvinistarum* Rebellionem in memoratum Regem. Cujus etiam Veritatis Testes, omni Exceptione majores, partìm quidem coævi, partìmque suppares, sunt Rmus Magister Ordinis LVII, *P. Joannes Baptista de Marinis*, Januensis, alijque Patres Capituli Generalis *Romæ* 1656, disertis Verbis asserentes (z), ad Annum 1646 fuisse *in Quadraginta Tribus Conventibus, quos in hac Insula possedit Ordo, Fratres plus minus Sexcentos*. Idipsum etiam Luce meridianâ clarius patet ex Actis Capituli Generalissimi *Romæ* 1644, ubi (a) Quinque erigit Universitates, seù Studia Generalia, pro Quinque Regni Partibus, quod sanè haud præstasset nisi in Provincia hac Religio magnoperè floruisset. Quæ omnia veluti præmaturè obiterque refero, ut tibi, benigne Lector, etiam hic Loci, innotescat, *Hiberniam Dominicanam* nunquàm annumeratam fuisse inter extinctas, seù *Titulares* Provincias. Quinimmò dùm circà Medium Sæculi Ecclesiæ XVII, *Cromuelliana* Tyrannide (b) exulare cæperit, à laudato Capitulo Generali 1656 cautum est (c), *ut retineat Nomen, Locum, Jus, Formamque Provinciæ, ità ut NULLA RATIONE EXTINCTIS PROVINCIJS sit connumeranda.* Quod Privilegium, tanquàm Præmium pro sua in vera Fide Constantia, proculdubiò accepit. Quemadmodùm eadem de Causa in peculiarem Ordinis Provinciam secundò erecta fuit, dùm Religio in *Anglia* deflorceret, ut superiùs (d), jam anteà advertebam.

IV. Impræsentiarum autem non abs Re erit ad idem regredi Tempus, atque per Transennam observare, quod dùm in recensitis Regnis Provinciæ Ordinis extinguerentur, aliæ, Providentiâ Dei speciali, in Novo Orbe, *Americâ* scilicet, erectæ sunt. Rem graphicè exprimit *Chronicon Magistrorum Generalium* (e), ubi, paucis de *Luthero* Hæresiarchâ præmissis, hæc habentur; " Indè
" Processu Temporis, Hæresûm, & Dogmatûm tanta Lues, Hæreticorum, & Dogmatizantium
" tanta Colluvies, & in tot scissa Capita subsecuta est, ac in tot Partes unica Christi Tunica scissa,
" & lacerata, tantùmque profecit Impietas, ut in quibusdam Partibus elisa, funditùsque sit eversa
" Religio. Ex Ordine nostro conjecturamur cæteros. Nam in Anglia, Dacia, Scotia, Hungaria,
" Saxonia (f) penitùs interijt, vix conservatur in Bohemia, Polonia, Teutonia in Provincia, & In-
" feriore Germania, laborabat in Tolosana, & Francia, interijt in Græcia, & Terra Sancta; in Pro-
" vincijs Italiæ, & Hispaniarum necdùm plenè restituta sanctioris Vitæ Disciplina. In Tridentino
" Concilio, quod Anno 1564 clausum fuit, Ordo noster præ alijs pollere visus est, ut suo Loco
" fusiùs. Verumenimverò, quemadmodum in naturalibus evenit, ut unius Corruptio sit alterius
" Generatio, & juxtà Paulum, fractis per Infidelitatem Judaicis Ramis, insertæ sunt Gentes, Ra-
" dicisque, & Pinguedinis Olearum Sociæ factæ; ità Casus quarundam Provinciarum, novarum
" fuit

(w) Tom. vi. Pag. 156; & Tom. viii. Pag. 200.
(x) Videsis Cap. xviii. à Num. i.
(y) Cap. seq. Num. xi. & Cap. xvii. à Num. xlii.
(z) Tit. *Fratres & Sorores, qui pretiosâ in Conspectu Domini morte obierunt*, §. *In Provincia Hiberniæ*, Pag. 148, cujus integra verba exscribentur Cap. ix. §. xxv. Num. ii.
(a) Tit. *Concessiones*, § *Pro Provincia Hiberniæ*, *Num.* 7. *Pag.* 68, cujus reliqua Verba habetis Cap bi. Num. x. Sect. 7.
(b) Adeas Cap. xvii. à Num. xcix.
(c) Loco mox citato, cujus integrum Tenorem exscribam Cap. vi. Num. xlv.
(d) Cap. præced. Num. xiv. Pag. 80.
(e) Cap. xv. Pag. 85.
(f) Vides haud nominari *Hiberniam*, & quidem optimo Jure, utpotè Religione florentem.

In Choro Dextro.	In Choro Sinistro.
XXI. *Scotiæ* (*a*), 1481.	XXII. *Bæticæ* (*b*), 1514.
XXIII. *Germaniæ Inferioris* (*c*), 1515.	XXIV. *Apuliæ*, 1530.
XXV. *Calabriæ*, 1530.	XXVI. *Indiarum* (*d*), 1530.
XXVII. *Hiberniæ* (primò 1484, secundò) 1536 (*e*).	XXVIII. *Mexicana*, 1551.
XXIX. *Peruana*, 1551.	XXX. *Chiappensis*, 1551.
XXXI. *Novi Regni Granatensis*, 1551.	XXXII. *Occitana*, 1569.
XXXIII. *S. Dominici Venetiarum* (*f*), 1580.	XXXIV. *Armeniæ*, 1583.
XXXV. *Quitensis*, 1589.	XXXVI. *Chilensis*, 1589.
XXXVII. *Philippinarum*, 1592.	XXXVIII. *Oaxacæ*, 1592.
XXXIX. *S. Petri Martyris* (*g*), 1601.	XL. *Aprutina*, 1601.
XLI. *Russiæ* (*h*), 1612.	XLII. *Parisiensis*, 1647.
XLIII. *Lituaniæ*, 1647.	XLIV. *Canariarum*, 1650.
XLV. *Angelopolitana* (*i*), 1656.	XLVI. *S. Ludovici Regis Galliarum*. 1670.
XLVII. *S. Rosæ in Belgio*, 1686.	XLVIII. *Sardiniæ*, 1706.
XLIX (*k*). *S. Mariæ Sanitatis*, 1725, sed iterùm	Congregatio (*l*) ab Anno 1734.

VI. Miraberis fortasse, benigne Lector, cur isto in Catalogo *Scotia* recenseatur Provincia Ordinis XXI, cum tamen in Regesto Generalis *Turriani* superius (*m*), adducto, sit XXII. Sed Ratio in Promptu est, siquidem *Lombardia*, quæ, ut alibi (*n*) obiter ajebam, Provincia jam erat Ordinis ipso Tempore *S. P. Dominici*, fuit Anno 1303 in duas divisa Provincias, scilicet *Lombardiam Inferiorem* (*o*), dictam Anno 1410 *Provinciam S. Dominici* (fortassis quia apud Capitalem ejus Conventum *Bononiensem* asservatur Corpus *S. Dominici*) quæ in memorato Regesto est Provincia IV, & *Lombardiam Superiorem*, quæ in eodem Regesto est Provincia XVII. Cæterùm in unam postmodùm coaluerunt duæ istæ Provinciæ Auctoritate *Clementis* Papæ VII (*p*), Anno 1531, qui insuper

(*a*) Adeas Num. vi, & xiv. Cap. præced. Pag. 73, & 80, & Num. ix. Cap. seq. Lit. y.

(*b*) *Bætica* est *Hispaniarum* Pars, sic dicta à Fluvio *Bæte*, vulgò *Guadalaquivir*. Nuncupatur etiam Hispanicè *Andaluzia*, Latinè *Vandalitia*, quod Nomen *Vandali* ei dederunt. Notandum tamen quod *Bætica* latiùs patet quàm *Andalusia*, ut rectè pro More advertit Rmus noster *Bremond*, Tom. v. *Bullarij*, Pag. 312. Not. i.

(*c*) Quæ olim dicta fuit Congregatio *Hollandiæ*, circà Annum 1465 ex Cænobijs Provinciarum vicinarum *Teutoniæ*, *Saxoniæ*, *Poloniæ*, *Franciæ*, etiam coaluerat, & in eam creverat Amplitudinem, ut illam dividi jam necessarium videretur. Itàque instante *Carolo* V Imperatore, ut ex omnibus suæ Ditionis Cænobijs in *Belgio* nova Provincia erigeretur, id concessit *Leo X*. Pontifex Maximus, Anno 1515, eaque sub Titulo *Germaniæ Inferioris* erecta fuit. Recolendum Cap. præced. Num. *X*. Lit. g. Pag. 77.

(*d*) Etsi Provinciæ *Mexicana*, *Peruana*, *Chiappensis*, *Novi Regni Granatensis*, *Quitensis*, *Chilensis*, *Oaxacæ*, & *Angelopolitana* sint in *Indijs*, seù *Americà*, hæc tamen, quatenùs primò constituta, Nomen retinet *Provinciæ Indiarum*, ut de *Provincia Hispaniæ* nuper dictum est ad Lit. m.

(*e*) Confer Cap. iii. Num. v. Pag. 51; & Cap. præf. Num. I. Pag. 91.

(*f*) Provincia hæc ex Reliquijs antiquæ Provinciæ *Lombardiæ Inferioris* coaluit, sub novo hoc Nomine creata. Confer Num. vi. hujus Capitis.

(*g*) Hæc Provincia ex Reliquijs priscæ *Lombardiæ Superioris* coaluit. Præcipuum ejus Cænobium est *Mediolani* sub Invocatione *S. Eustorgij*, in cujus Ecclesia asservatur Corpus *S. Petri Martyris*, indèque Nomen Provinciæ.

(*h*) *Russia* hæc non est quæ aliàs dicitur *Muscovia*, sed Pars est Regni *Poloniæ*.

(*i*) Quamquàm Provincia hæc non sit in Catalogo, quem Constitutiones nostræ exhibent, est tamen in *Bullario Ordinis*, Tom. vi. Pag, 183. Insuper in Actis Capituli Generalis *Romæ* 1721, sub. Tit. *Concessiones*, adest §. *Pro Provincia Angelopolitana*. Est porrò in *America*.

(*k*) *Echardus* Tom. ii. Pag. xviii, Loco xlix apponit Provinciam *Superioris Germaniæ*, quam dicit Anno 1709 à *Teutonia* avulsam, & in novam Provinciam erectam, eamque Quatuordecim complecti Domus Conventuales, & Quindecim Sororum Monasteria. At nihil prorsùs de Provincia hac seù in *Bullario Ordinis*, seù in Capitulorum Generalium Quatuor, ab Anno 1709 celebratorum, Actis invenire possum.

(*l*) Recolendus Num. i. hujus Capitis, Pag. 91.

(*m*) Cap. præced. Num. iv. Pag. 71.

(*n*) Cap. iii. Num. i. Pag. 47.

(*o*) *Lombardia Inferior* superiorem Locum Jure retinuit, quamvis *Inferioris* (Ratione Situs Regiorum) Vocabulum sit sortita, ut rectè advertit *Echardus*, Tom. i. Pag. xv.

(*p*) Apud *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 493.

insuper eam *Utriusque Lombardiæ Provinciam* vocari jussit; sicque *Scotia* evasit Provincia XXI. Miraberis pariter cur isto in Catalogo *Hibernia* non sit Provincia XXII, & non immediatè succedat *Scotiæ*, sed eas inter Quinque interveniant Provinciæ, nimirùm *Bæticæ*, *Germaniæ Inferioris*, *Apuliæ*, *Calabriæ*, & *S. Crucis Indiarum*. Sed huic etiam Difficultati nullo Negotio respondetur dicendo, Quinque istas Provincias erectas fuisse in eo Temporis Intervallo, in quo *Hibernia*, priùs constituta Provincia Anno 1484, postmodùm in Statu erat Congregationis Reformatæ (*q*). Undè Provincia denuò instituta Anno 1536, Locum juxtà posterioris Institutionis Tempus obtinuit. Quemadmodùm si Congregatio *Sanitatis* (*r*) iterùm erigeretur in Provinciam, alias non præcederet, quæ antè secundam ejus Erectionem institutæ essent, nisi tamen speciali Diplomatis Pontificij Clausulâ aliter disponeretur, ut de Provincia *Regni* superiùs dictum est (*s*).

VII. Sed potiori Jure ipse miror, cur Magister *Vincentius Fontana* in sua Provinciarum Ordinis Serie (*t*) non apponat *Hiberniam* Provinciam XLI, (Loco scilicet *Russiæ*) utpotè institutam (secundùm ipsum) Anno duntaxàt 1622; nonque propterea emendet Catalogum Provinciarum, in *Constitutionibus* nostris delineatum, in quo *Hibernia* XXVII Provincia censetur. Asserit namque (*u*), quod *nunquàm in Ordine nostro fuit hæc Provincia* (Hiberniæ) *Locum*, *Vocem*, *cæteraque Provinciæ Jura consecuta*, *prout in Comitiorum Generalium Actis apparet*, ... *neque Provinciæ Nomen ei unquàm attributum conspicitur antè Mediolanense Capitulum*, *Anno* 1622 *celebratum*. Verùm quod de *Ludovico de Sousa*, Provinciæ *Trinacriæ* (*w*) Historiographo, ait memoratus *Fontana* (*x*), hoc idem de seipso dicere fas sit, nempè, quod eum, *Virum aliàs eruditissimum*, *in manifestum incidisse in hac Re Errorem*, *sat superque liquet*. Enimverò quî fieri potest, ut *Hibernia* Nomen, Titulum, & Locum *Provinciæ* habeat in ipsomet *Constitutionum* nostrarum *Textu*, nuper (*y*) allato, ut nihil dicam de Pontificijs Diplomatibus (*z*), & tamen, *prout in Comitiorum Generalium Actis apparet*, *neque Provinciæ* NOMEN *ei unquàm attributum conspicitur antè Capitulum Mediolanense*, *Anno* 1622 *celebratum?* Nonnè memoratus iste *Textus* fuit in *Constitutionibus* longè antè Annum 1622? At quomodo potuit statui *Textus* iste, seu, ut clariùs loquar, quomodò evadere potuit *Constitutio* in Ordine Fratrum Prædicatorum, nisi ad eam faciendam Tria concurrissent Capitula Generalia, & quidem continua, aut unum Generalissimum (*a*), quod Tribus Generalibus æquipollet, ut in *Prologo Constitutionum*, Textu VII, sancitum est? Nonnè specialiter pro Institutione, seù Erectione Provinciæ (nisi tamen Auctoritate Apostolicâ fiat) Tria illa Capitula Generalia, unumve Generalissimum, necessariò requiruntur? Sanè ità liquet ex ipso *Fontana*, qui (*b*) de Separatione Provinciæ *Provinciæ* à *Tolosana* differens, Verba affert Capituli Generalis *Bisuntini* 1303, ad Calcem sui ea de Re Decreti, nempè: *Et hæc habet Tria Capitula*. Eaque recenset, scilicet *Coloniense* 1301, *Bononiense* 1302, & ipsummet *Bisuntinum* 1303. Idem etiam, ut alia Brevitatis ergò missa faciam Exempla, videre est in Segregatione Provinciæ *Apuliæ* à Provincia *Regni*, factâ per Capitulum Generale *Romanum* 1530 (*c*) in cujus Decreti Calce subjungitur: *Et hoc habet Tria Capitula*. Quæ insuper laudat *Fontana*, nempè *Vallisoletanum* 1523, *Romanum* 1525, & aliud anteà recensitum *Romanum* 1530.

O Porro,

(*q*) Recolendi Num. v, & xiv. Cap. præced. Pag. 72, & 80.

(*r*) Consulendus Num. i. hujus Capitis. Pag. 91.

(*s*) Cap. præf. Num. v. Lit. q. Pag. 94.

(*t*) In Limine Part. ii. *Capitul. General.*

(*u*) Ibidem Pag. 210.

(*w*) Non de sola *Hibernia*, quoad Tempus Erectionis in Provinciam, anceps, & hærens fuit *Fontana*, sed de alijs etiam Provincijs, nominatìm de *Trinacria*, atque *Portugallia*, de qua (Part. ii. Pag. 161) dicit: *In eadem est Causa cum Siciliæ* (seù Trinacriæ) *Provincia hæc quoad sui Institutionem*, *atque ab Hispaniæ Provincia Separationem*, *de ea enim nec Verbum quidem in Generalium Capitulorum Actis habetur*. Quod tamen difficile Creditu est, *Portugallia* namque constituta fuit peculiaris Provincia Ordinis à *Martino V*, Constitutione in Concilio *Constantiensi* Anno 1417 datâ, quam legere est in *Bullario* nostro Tom. ii. Pag. 533, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. xvi. Fol. 182. Sanè si coæva, aut Suppària Ordinis Comitia Generalia sedulò perlegisset *Fontana*, Verbum quodpiam de *Lusitaniæ* Neo-Provinciæ offendisset.

(*x*) Ibidem Pag. 195.

(*y*) Num. ii. hujus Capitis, Pag. 92.

(*z*) Consule Cap. præced Num. vii. Pag. 74.

(*a*) Consulendum Cap. seq. Num. x.

(*b*) Part. ii. Capitul. Gen. Pag. 25.

(*c*) Apud *Fontanam*, Part. ii. Pag. 191.

Porro, ut ad Rem nostram regrediamur, post illa *Textûs* prioris Verba, nuper (*d*) allata: *Priores autem Provinciales Triginta Unius Provinciarum*, quas inter *Locum* habet *Hibernia*, addit *Glossa* Lit. a: *Declaramus, post* FACTAM HANC CONSTITUTIONEM, *auctum fuisse Numerum Provinciârum*. Deindè affert nuperrimè exscriptam (*e*) Declarationem Comitiorum Generalium *Romæ* 1553, statuentem Catalogum Provinciarum (in quo *Hibernia* est XXVII) atque Ordinem, juxtà quem Provinciæ deinceps tenebunt *Loca* sua in *Capitulis Generalibus*, & ubique, & quidem *conformiter ad ea, quæ in Actis* VETUSTISSIMORUM CAPITULORUM GENERALIUM *reperta sunt*, inquiunt Sapientissimi Comitiorum istorum Generalium Patres.

VIII. Ulterius, quod *Hibernia* Nomen, Titulum, & Locum *Provinciæ* dudùm habuerit, ex ipsomet liquet *Fontanâ*, qui pugnantia scribens, (absit Injuria Verbo) sibi apertissimè contradicit. Siquidem Part II, Pag. 208, & 209, exscribit Regestum Generalis *Turriani*, ubi refertur, in *Capitulo Generali Romæ* 1484 sequentia pro *Provincia* Hiberniæ sancita fuisse: *Fr. Mauritius* PRIOR PROVINCIALIS *obtinuit Licentiam reformandi Conventus B. Mariæ de Ponte, Banniæ* (*f*), *Corkagiæ, & quoscunque duxerit reformandos in præfata* PROVINCIA. En Nomen *Provinciæ* attributum *Hiberniæ* in *Capitulo Generali* 1484. Et in ipsomet Regesto (*g*) est Ordo, & Numerus Provinciarum, à *Capitulis Generalibus* utique statutus, in quo *Hibernia* est XXIII *Provincia*, notata per Lit. Z, & assignato pro ea Folio 303, ubi, inquit *Fontana* (*h*), sunt *multa ad* PROVINCIAM *hanc spectantia*. Rursùs paulò post (*i*), ait: *Fuit verò posteà præfata Congregatio* (Hiberniæ) *à Paulo Papa* III, *Anno* 1536, *in peculiarem PROVINCIAM instituta. Ità enim in* ACTIS GENERALIS CAPITULI *Romani* 1558, *in Confirmatione* 14 *habetur*: " Confirmamus Determinationem factam circà Ordinem Provinciarum, hoc addito, quod restituimus Provinciæ Dalmatiæ Locum sibi in præcedenti Capitulo præreptum à Provincia Trinacriæ, & recensemus PROVINCIAM HIBERNIÆ Anno 1536 a Paulo Papa III separatam, & erectam, & à Magistro Ordinis acceptatam, damusque ei LOCUM inter cæteras." Quâ igitur Ratione dicere potuit, quod, *prout in Comitiorum Generalium Actis apparet, neque Provinciæ Nomen eidem unquàm attributum conspicitur antè Mediolanense Capitulum Anno* 1622 *celebratum?* Nonnè Capitula Annorum 1484, 1553, & 1558 fuerunt antè Capitulum Anni 1622?

Tandem concludit (*k*) dicendo: " In prædicto autem Mediolanensi Capitulo Provinciæ Titulus & Jura fuere in hunc Modum restituta: *RESTITUIMUS nostræ Congregationi Hiberniæ Nomen, & Titulum Provinciæ, damusque ei in Provincialem P. Præsentatum Fr. Rochum de Cruce.*" Ast quorsùm, amabò, potuit Capitulum *Mediolanense* Titulum & Jura Provinciæ restituere *Hiberniæ*, nisi ea priùs habuisset? *Restituere* siquidem, juxtà vel ipsam Verbi Etymologiam, est *ITERATO aliquem statuere in Possessionem, vel Dominium Rei suæ*, ut disertis Verbis expendit Angelicus Doctor (*l*). *Iteratò* autem statuit *Mediolanense* Capitulum *Hiberniam* in Possessionem Tituli, & Jurium Provinciæ, quatenùs ex quo in Provinciam fuerat à *Paulo* III, Pontifice Maximo, secundò erecta, atque tàm a Magistro Ordinis *Joanne de Fenario*, quàm à Capitulo Generali *Romano* 1558 acceptata, nunquàm Patres suos Capitulares ad Comitia Generalia mittere potuerit ob nimis calamitosa Heterodoxorum Regum Tempora (*m*). Qua de Causa aliquoties convenire non poterant Vocales in ipsomet Regno pro Electione sui Provincialis, Carceribus fortè Hereticorum mancipati, vel si facta fuerit Electio, illius Scrutinium ad Magistrum Ordinis pro Confirmatione, vel Cassatione mittere nequiverant (*n*). Hinc nullus dubito, quin quandoque (nominatim antè Capitulum Generale Mediolanense 1622) sine alio esset Superiore, quàm *Priore Conventuali illius Loci, in quo Primum Capitulum Provinciale fuerit celebrandum*, ut Verbis utar *Constitutionum* nostrarum (*o*), quæ statuunt, ut talis Prior Conventualis *Vices Prioris Provincialis obtineat, quousque Prior Provincialis illius Provinciæ sit electus, & confirmatus.* Sed tandem ad Capitulum

---

(*d*) Num. ii. hujus Capitis, Pag. 92.
(*e*) Num. v. hujus Capitis Pag. 94.
(*f*) Aliàs *Colranæ*, ut suo Loco explicabitur, nempè Cap. ix. §. xii. Num. i.
(*g*) Illud exscriptum habes Num. vi. Cap. præced. Pag. 74.
(*h*) Pag. 209.
(*i*) Pag. 210.
(*k*) Pag. 210.
(*l*) 2. 2. q. 62. Art. i. in Corp.
(*m*) Videsis Cap. xvii. à Num. i.
(*n*) Confer Cap. vi. Num. x. Sect. 5.
(*o*) Dist. iii. Cap. iii. Text. i.
(*p*) Cap. xiii. Num. lxiv, & Cap. xiv. Num. ix.

Capitulum Generale *Mediolanense* 1622 adveniens *P. Rochus à Cruce*, Patrio Agnomine *Mac-Geogheganus* (postmodùm Episcopus *Darensis*, de quo plura alibi (*p*) dicentur) non ex *Hibernia*, sed ex *Hispania*, erat enim (*Hibernigena* licèt) *Filius Conventûs Rupis Franciæ in Hispania* (*q*), Patres *Mediolanenses*, se veluti revocantes, seù retrotrahentes ad anteriora Tempora, mox recensitum edidere Decretum, insimulque laudatum *Rochum* Provincialem instituere. Confer Pag. 517.

IX. Sane quod, ultrà *Mauritium Moral*, nuper & sæpè memoratum, Provinciales habuerit *Hibernia Dominicana* antè *Rochum* istum *Mac-Geogheganum*, seù *à Cruce*, Anno 1622 institutum, apertissimè testantur Acta Capituli Generalis *Romæ* 1656 (celebrati, ut candidè fatear, post Typis vulgatas *Fontanæ* Lucubrationes), in quibus (*r*) *brevis* conspicitur *Appendix aliquot præcipuorum Virorum hujus Provinciæ* (Hiberniæ) *quorum justa Memoria in Actis superiorum Capitulorum interlapsa subticetur.* Ibi porrò fit Mentio de *P. Thaddeo O-Duano*, qui *in Hibernia bis PROVINCIALEM egit*, quique *fractus Laboribus, & Senectute* (*s*) . . . . *dulciter in Domino obdormivit, sepultus in Ecclesia sui Conventus Sligoensis, Anno* 1608. Quid clarius? Quid expressius?

Accedit, quod *Thaddæus* noster non continuò, sed interpolatè fuit *Hiberniæ* Provincialis, in Regimine siquidem hujus Provinciæ successit *P. Danieli O-Creidegain* (*t*), qui Provincialis fuerat Anno 1603, ut legere est apud accuratissimum hujus Ævi Scriptorem, & Antiquitatum Indagatorem, nostrum *Bernardum de Jonghe* in suo Belgio Dominicano (*u*), ubi *de Conventu Fratrum Hibernorum Lovanij* Sermonem faciens, hæc habet: *Sub Initium, Sæculi Decimi-Septimi*, Elizabethâ, *Filiâ nothâ* Henrici VIII, *Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ usurpante, & in Templa, Monasteria, & quæcunque Sacra sæviente, tanta Sacrorum Locorum Strages facta est, ut Anno* 1603, *quo obijt, ne quidem unum Cœnobium relictum fuerit in prædictis Regnis non profanatum. Religiosi omnes ex Patria abacti fuerunt, aut Morte affecti, præter perpaucos ex Mendicantibus, abdentes se in abditis fugitivorum Locis, ut Catholicos superstites in Fide solidarent. Ex his erant Ven. Pater* Daniel O-Creidegain, *TUNC Provincialis Provinciæ Hiberniæ, LONGO TEMPORE in Provincialatu continuatus, & Ven. Pater* Thaddæus O-Duain, *ex Conventu S. Crucis de Sligia. Hic posterior successit priori in Regimine desolatæ Provinciæ; & cernens, Ordinem nostrum citissimè extinguendum in Hibernia, nisi inveniretur Locus, educandis Juvenibus Ordinis nostri, & nativis Hibernis aptus in Regno aliquo Catholico, omnem adhibuit Operam per se, & per alios, ad impetrandum Refugium aliquod in Belgio, quod & obtinuit, licèt nostri Lovanium non intraverint durante illius Regimine, sed sub Ven. P.* Rocho Mac-Geoghegain, *aliàs* à S. Cruce, *qui factus fuit Provincialis Anno* 1622 *in Capitulo Generali Mediolanensi.*"

In Actis etiam ejusdem Capituli Generalis 1656 (*w*) fit Mentio de *P. Rolando de Burgo*, *qui Hiberniæ fuit PROVINCIALIS, obijtque Anno* 1615 (*x*). Ad istum porrò Annum ab Anno 1608 (quâ Vitâ functus est *P. Thaddæus O-Duanus*) continuatum Provincialem crediderim *P. Rolandum*, in Obitu enim Provincialem Actu fuisse ex Verborum istorum in Actis Contextu sat clarè constat.

En igitur tres *Hiberniæ* Provinciales, iteratosque uniuscujusque Provincialatus, antè sæpiùs laudatum *Rochum*. Cùm igitur Anno 1603 Provincialis fuerit *P. Daniel O-Creidegain*, liquet, *P. Thaddæum O-Duanum* antè Tempus hoc Primum tenuisse Provincialatum, Provinciales enim ultramontani sunt quadriennales; & cum aliundè *P. Daniel O Creidegain* fuerit *longo Tempore in Provincialatu continuatus*, inde sequitur, quod, si retrogrediamur ab Anno 1615, quo diem clausit extremum *P. Rolandus de Burgo*, permultos Provincialatuum Annos explorabimus. Profectò quod Res ità se habuerit, vel ex eo planè colligi potest, quia cùm ab Anno 1536 ad 1622 Quatuordecim institutæ fuerint Ordinis Provinciæ, ut nuper (*y*) allatum Provinciarum Catalogum intuenti compertum erit, quo, quæso, Fundamento dici, vel excogitari potest, adeò obcæcatas extitisse Quatuordecim illas Provincias, immò & universum Ordinem, ut permitteretur *Hibernia*, nonnisi Anno 1622 (ut vult *Fontana*) in Provinciam erecta, eas in subsequentibus omnibus Comitiorum Generalium

(*q*) Verba sunt Actorum Capituli Generalis *Romæ* 1656, Pag. 157, ut Cap. xiii. Num. lxiv videre erit.

(*r*) Pag. 149.

(*s*) Integra Verba opportuniùs adducentur in Medium Cap. xiv. Num. vii.

(*t*) De eo datâ Operâ dicetur Cap. xiv. Num. iv. Intereà autem, ad omnem evitandam Confusionem, advertas velim, duplicem extitisse horum Nominis, & Agnominis Dominicanum Hibernum, quorum Senior *Provincialis* erat, Junior non.

(*u*) Pag. 417.

(*w*) Pag. 156.

(*x*) Reliqua Actorum istorum de *P. Rolando* Verba exscribentur Cap. xiv. Num. viii.

(*y*) Num. v. hujus Capitis, Pag. 95.

Generalium Actis, non secus ac in memorato Provinciarum Catalogo, *Constitutionibus* ipsis inserto, praecedere?

X. *At*, inquit *Fontana* (z), *in Comitiorum Generalium Actis*, antè Capitulum Mediolanense, *neque Provinciales, neque Definitores illius nominantur.* Et haec, ni fallor, est ipsamet adaequata Ratio, quae non potuit summum inducere in Animum, *Hiberniam* reverà fuisse Provinciam Ordinis ante Annum 1622. Posteà namque subdit: *Tantae Novitatis Causa in eorundem Capitulorum Actis non elucescit.*

Verum enimverò, & araneâ Telâ (Pace tanti Viri dixerim) levius est Argumentum istud. Nàm imprimis, in Capitulo Generali *Cenomanensi* 1491, ut alibi (a) me observasse memini, inter Definitores subscribentes legitur: *Fr. Richardus Herre, Magister, Definitor Hiberniae.* Deinde, tametsi *tantae Novitatis Causa non elucescat in Actis Capitulorum Generalium* ab Anno 1536 ad 1622, facilè tamen elucescere potuit *Fontanae* ex Actis Capitulorum subsequentium. Nonne ipsemet *Fontana* recenset (b) Decretum Capituli Generalissimi *Romae* 1644, quod (c) *ob magnam Distantiam* Hiberniae *ab Urbe, & difficilem ad Magistrum Ordinis Accessum*, eidem concessit, *ut Provincialis noviter electus regat Provinciam, & gaudeat Titulo Provincialis*, etiam antequàm Electio ipsius à Magistro Ordinis confirmetur? Nonnè longè Majoris Momenti est, atque longè minoris Difficultatis, quod Scrutinium Electionis Provincialis ad Manus perveniat Magistri Ordinis, penès quem libera est Facultas Electionem cassandi, vel confirmandi, prout in Domino videbitur expedire, quàm quod Tres pauperes, & timidi Religiosi ex Occidentalibus *Europae* Finibus per Medium irruentium Hostium ad Capitulum Generale in *Italia Galliave* celebrandum accedant, per easdem, & fortè strictiores postmodùm Angustias reversuri? Nonnè ipsemet *Fontana* refert (d) aliorum Comitiorum Generalium Decreta, in quibus disertè asseritur, Provinciam Hiberniae *quàm maximè Bellorum Cladibus, & gravi Persecutioni Acatholicorum miserrimè fuisse implicatam?* Quod quidem omnibus, qui illorum Temporum Historiam vel primoribus Labiis degustarunt, nimis notum est quàm quod maximè. Igitur *in Capitulorum Generalium Actis*, etiam apud Fontanam, *elucescit Causa majoris Novitatis*, atque electo *Hiberniae* Provinciali (ni mea me fallit Opinio) peculiaris, nempè quod Provinciam regat, etiam quà Provincialis, priusquàm Electio ejus à Magistro Ordinis confirmatur. Quarè igitur non elucescit, & quidem à fortiori, *Causa* minoris *Novitatis*, scilicet quod Provinciales, aut Definitores *Hiberniae* in Capitulorum Generalium Actis non nominabantur, quod alijs etiam Provincijs, immò hisce Temporibus (e), etsi in illis Haeresis non regnet, commune est, propter Bellum, Pestem, aliudve, quo affliguntur, Flagellum, ut nihil dicam de Provincia *Angliae*, ex qua Nemo duobus proximè praeteritis Comitijs Generalibus 1748, & 1756 interfuit, quae tamen Jura Provinciae indè haud amisit, neque amissura est. Potestne in quorumcunque Capitulorum Generalium Actis elucescere *Causa Novitatis*, omnium excogitabilium maximae, nimirùm quod Provincia *Hiberniae*, Anno duntaxàt 1622 (ut autumat *Fontana*) in Capitulo Generali *Mediolanensi* instituta, Quatuordecim alias Provincias, antè Annum istum stabilitas, praecedat in Actis Capitulorum subsequentium usque ad Annum 1756, immò &, quod mirabilius est, in venusto *Constitutionum* Textu (f), longè antè Annum 1622 sancito?

XI. Cete-

(z) Pag. 210.

(a) Cap. praeced. Num. vii. Pag. 74. Confer Cap. xiv. Num. i.

(b) Pag. 212.

(c) Videsis integrum hoc Decretum Cap. seq. Num. x. Sect. 5.

(d) Pag. 211, &c.

(e) Notatu digna sunt, quae appositè scribit *Fontana* in Praefatione *ad Lectorem*, secundae Parti praemissâ: *Ab Ordinis* (inquit) *Primordijs usque ad Capitulum Romanum* 1542 *nullae speciales pro particularibus Provincijs emanavere Leges, sed cunctae, quae fiebant, pro toto Ordine mandabantur. In praefato verò Capitulo quaedam pro Provincijs Hispaniae, & Siciliae tantùm sancita fuere, ut suo Loco cognosces. In subsequentibus autem usque ad Vallisoletanum* 1605 *moderatissimae etiam pro alijs Provincijs emanavere Ordinationes. Tandem Romae* 1608 *omnibus Provincijs peculiaris pro spectantibus ad ipsas constitutus fuit* §, *qui Mos in subsequentibus posteà Capitulis semper observatus est.* Quaterùm hoc intelligendum est de illis duntaxàt Provincijs, quarum Patres Comitijs Generalibus intersunt, de alijs quippè tacetur, non enim pro ijs sunt §§ in Actis sub Tit. *Concessiones.* Id videre est, ut alia missa faciam, in Actis Capitulorum Generalium *Romae* 1721, ubi Tredecim; *Bononiae* 1725, ubi aliae Tredecim, Ordinis Provinciae Silentio praetermittuntur.

(f) Consulendus Num. ii. hujus Capitis, Pag. 91.

XI. Caeterum quod *tanta Novitatis Causa* non eluceſcerit *Fontanae*, etſi praenarrata omnia Decreta in extenſum tranſcripſerit, Cauſa genuina fuit, quia, ut ipſemet ingenuè fatetur (*g*), *Temporis Anguſtiâ preſſus*, Opus, quod improbo ſanè Labore, intrà Quatuor Annorum Spatium compilavit, *Quintum quoque Annum in ſui expectabat Complementum*. Igitur, velit nolit *Fontana*, Provincia *Hiberniae* primùm conſtituta fuit Anno 1484, atque ex Statu Congregationis Reformatae in Provinciam denuò erecta Anno 1536, extinctâ prorſùs Matrice ſuâ Provinciâ *Angliae* per calamitoſa *Henrici* VIII Tempora jam caepta. Et quamquàm hac ipſâ de Cauſâ illius Patres Capitulares pluribus abſfuerint Comitijs Generalibus, non ideò tamen cenſeri debuit Provincia extincta, ſicut *Anglia*, & *Scotia*. Quippè *Hibernia* ad Differentiam illarum ſuos habebat proprios, ut mox oſtendebam, Provinciales, inſuperque Religione florebat etiam uſque ad Annum 1646, ut ex ſuperiùs (*h*) allatis, caeteriſque pleniùs exſcribendis (*i*) Comitiorum Generalium *Romae* 1656 Verbis, ſole meridiano clariùs patebit. Recole, ſi placet, quae de *Fontanae* Opinatione circà primam *Hiberniae Dominicanae* Erectionem in Provinciam jam anteà (*k*) libavi, nunc ad alia feſtinemus.

XII. Quamquam inter alia *Privilegia, & Indulta, quibus diverſi Romani Pontifices Ordinem Praedicatorum in Regno Hiberniae donarunt* (*l*), illud ei ſpecialiter conceſſerint, quod Domorum Ordinis in hoc Regno Fundatores, ac alij, ſuas ibi Sepulturas eligentes, à Solutione *Portionis Canonicae* (*m*), & quorumcunque aliorum Jurium, Ratione Funeris quomodolibet debitorum, liberi, & exempti ſint; quodque Fratres Domorum hujuſmodi omnes, & ſingulas Decimas Ratione Feudorum, ipſis Domibus per eoſdem Fundatores, ac quoſumque alios Chriſtifideles relictorum, liberè exigere, & percipere poſſint: Nihilominùs, Saeculo Eccleſiae XVI, ab eo etiam Tempore, quo Regnum hoc Haereticorum *Anglorum* Audaciâ, & Scholis infeſtari caeptum eſt, Epiſcopi nonnulli, & Parochi, atque alij, multa in Dies Gravamina dictis Fratribus ſuper hujuſmodi inferebant Privilegijs, nominatim circà Laicorum in Domibus ſuis Sepulturas, quas nedùm totis Viribus impedire nitebantur, ſed & Sepulchra, Lapides, aliaque defunctorum Monumenta, quae in Fratrum Domibus, Eccleſijs, aut Caemeterijs conſtructa fuerant, indè in ſuas quiſque Eccleſias violenter aſportarunt, in notabile Fratrum Vilipendium, Detrimentum, & Jacturam, non reformidantes Cenſuras à *Bonifacio* VIII, & *Clemente* V, Romanis Pontificibus, in ſimiles Tranſgreſſores dudùm fulminatas.

XIII. Enimvero cùm jam anteà Sepulturarum Invaſio magna Scandala, & Diſſentionum Semina pareret, ipſiſque Fidelibus Libertatem adimeret in eligendis Sepulturis, *Bonifacius* VIII, Animarum Periculis, & Scandalis obviare volens, hanc edidit Decretalem (*n*): " Univerſis Religioſis, " & Saecularibus Clericis, cujuſcunque Statûs, vel Conditionis exiſtant, in Virtute Sanctae Obedientiae, ac ſub Interminatione Maledictionis aeternae, diſtrictiſſimé prohibemus, ne aliquos ad " vovendum, jurandum, vel Fide interpoſitâ, ſeù aliàs promittendum inducant, ut apud eorum " Eccleſias Sepulturam eligant, vel jam electam ulteriùs non immutent. Nos enim (ſi ſecùs factum " fuerit) Electionem talem decernimus nullius penitùs exiſtere Firmitatis. Statuentes, ut hi, qui " ſic elegerint, nec alibi (ne contrà Votum, Juramentum, aut Promiſſum hujuſmodi à ſe factum, " Materiam habeant veniendi) poſſint eligere Sepulturam: Sed Contradictione quâcunque ceſſante " ſepeliantur omninò apud illas Eccleſias, apud quas (*o*) ſepeliendi de Jure fuiſſent, ſi aliàs Se" pulturâ non electâ forſitan deceſſiſſent. Si verò ijdem Religioſi, vel Clerici, praedictos in ſuis " Eccleſijs, vel Caemeterijs praeſumpſerint ſepelire, ad Reſtitutionem tàm ſepultorum Corporum " (ſi petantur) quàm etiam omnium, quae Occaſione Sepulturae illorum pervenerint quomodolibet " ad eoſdem, infrà Decennium integraliter faciendam, ipſos obligatos eſſe cenſemus. Quam niſi " fecerint, Eccleſiae ipſae, apud quas ſepulti fuerint, necnon & Caemeteria earundem, ex tunc eo " ipſo

(*g*) In Limine Partis i, *ad Lectorem*.
(*h*) Num. iii. hujus Capitis, Pag. 92.
(*i*) Cap. ix. §. xxv, Num. ii: & Cap. xiv. Num. xv.
(*k*) Cap. preced. Num. vii. Pag. 74.
(*l*) Talis eſt Tenor Exordij Conſtitutionis *S. Pij* v, brevi exſcribendae.
(*m*) Confer ſuperiùs dicta Cap. praeced. à Num. xxiii. Pag. 86. ubi operosè diſſerui de hujuſmodi Portione Canonica paſſim dictâ *Quarta Funerali*, ibique oſtendi Fratres Mendicantes *Hiberniae* ab ea perſolvenda immunes.
(*n*) Eam legere eſt Cap. *Animarum*, Tit. *de Sepulturis* in 6. Regnavit porrò *Bonifacius* viii ab Anno 1294 ad 1303.
(*o*) *Scilicet ubi ſunt Majorum ſuorum Sepulchra*, inquit *Gloſſa*. Conſulendum Cap. praecedens, Num. xx. Pag. 88.

" ipso sint, & tamdiú maneant Ecclesiastico suppofita Interdicto, donec ab eis facta fuerit Restitu-
" tio plenaria omnium prædictorum."

Hanc Constitutionem innovavit *Clemens* V *(p)*, decernens, Pænam, à *Bonifacio* comminatam, ipso Facto incurri, eamque Summo Pontifici reservans: Addens insuper, Sententiam Excommunicationis item reservatam. Hinc *Glossa* in prælibatam Decretalem *Bonifacianam* advertit: " Hodiè Transgressores excommunicati sunt ipso Jure, nec absolvuntur ab alio, quàm à Papa, nisi in " Mortis Articulo, per Clementinam *de Pœnis*, Cap. *Cupientes*, in Fin. Quæ etiam reservat Pænas infrà *(q)* positas."

XIV. Prænarratis autem de Injurijs, Fratribus in Regno *Hiberniæ* illatis, informatus *S. Pius* V, Anno 1567, à P. *Gulielmo Mac-Annechini*, Hiberno, Ordinis Prædicatorum, apud Sedem Apostolicam personaliter constituto, qui *Hiberniæ Dominicanæ* Nomine Sanctitati Suæ pro Remedio opportuno supplicabat, laudatus Pontifex omnia, & singula Privilegia *Hiberno-Dominicanis* per Prædecessores suos concessa, confirmavit, & innovavit. Singulas etiam eorum Terras, Villas, & Loca ab omni Ordinariorum Jurisdictione immunes declaravit. Insuper omnes utriusque Sexûs Homines in Terris, Villis, & Locis Ordinis hujusmodi degentes, ab omnibus Decimis *(r)*, Oblationibus, & alijs quibuscunque Oneribus, ordinarijs, & extraordinarijs, per Ordinarios Locorum, aut Parochiarum Rectores, exigi solitis, aut prætensis, in perpetuum exemit, & liberavit; districtè inhibens Episcopis, Parochis, & quibusvis alijs, sub gravissimis Censuris, ipso Facto incurrendis, ne prædicta Privilegia infringere, aut impugnare audeant, vel præsumant; ipsis etiam sub eisdem Pænis præcipiens, ut omnia, & quæcunque Monumenta, Ligna, Lapides, Res, & Bona mobilia, vel immobilia, per eos, eorumve Antecessores à Locis Fratrum ablata, usurpata, & detenta, statim restituere procurent. En ipsummet *S. Pij V* Diploma, ut extat in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. V. Pag. 149. ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar authenticum.

" Pius Episcopus, Servus Servorum Dei, Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Pro suscepti à Nobis Regiminis Officio, ea, quæ Ordinibus, & Locis Regularibus, eorumque Personis, pro felici, & tranquillo ipsorum Statu, à Sede Apostolica providè concessa fuisse dicuntur, ut firmiùs subsistant, libenter, cùm à Nobis petitur, nostro Præsidio communimus, & etiam, suadente Rerum, & Temporum Qualitate, illa eis indulgemus, quibus subnixi, possint in suo regulari Instituto, ad Dei Laudem, & Religionis Christianæ Incrementum, stabiliùs permanere. Sanè pro Parte dilecti Filij Guillelmi Macannechini, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professoris, in Regno Hiberniæ oriundi, apud Sedem prædictam personaliter constituti, & dilectorum Filiorum, & Priorum, & Fratrum universarum Domorum dicti Ordinis, in eodem Regno consistentium, Nominibus, Nobis nuper exhibita Petitio continebat, quod inter alia Privilegia, & Indulta, quibus diversi Romani Pontifices *(s)*, Prædecessores nostri, prædictum Ordinem, necnon illius Priores, Fratres, Domos, & Loca, in dicto Regno consistentia, diversi modè ornarunt, illud quoque eis specialiter concesserunt, quod dictarum Domorum in eodem Regno Fundatores, ac alij, suas ibi Sepulturas eligentes, à Solutione Tertiæ Partis Canonicæ nuncupatæ, & Administrationis Episcopalis Ratione Funeris Parochialium Ecclesiarum, Rectoribus illarum alias obvenientis, necnon Oblationis Candelarum, & quorumcunque aliorum Jurium, Ratione hujusmodi Funerum quomodolibet debitorum, liberi, & exempti sint, & esse censeantur; Quodque Fratres Domorum hujusmodi, omnes, & singulas Decimas Ratione Feudorum, ipsis Domibus per eosdem Fundatores, ac quoscunque alios Christifideles relictorum, liberè exigere, & percipere possint, prout in Literis Apostolicis desuper confectis pleniùs continetur. Pro Parte dicti Guillelmi, etiam dictis Nominibus asserentis, quod

" Rectores

(p) Cap. *Cupientes*, Tit. *de Pœnis*, in *Clementinis*. Regnavit autem *Clemens* V ab Anno 1305, ad 1314.

(q) Id est, in Decretali *Bonifaciana*, mox exscriptâ.

(r) Consulendus Tom. viii. *Bullarij Ordinis Prædicatorum* in Tract. *de Consensu Bullarum*, Tit. x. *de Decimis*, ubi evincitur, Prædicatorum Familiam, ejúsque Hortos, Virgultus, & id Genus cætera à quibúsvis Decimis solvendis eximi.

(s) Ex his liquet, plura, & varia Pontificia Diplomata Favore *Hiberniæ Dominicanæ* emanata fuisse, quæ tamen in Cænobiorum Conflagratione per Hæreticos *Anglos*, Tempore præsertim *Cromuellianæ* Usurpationis, facta, perierunt. Atque inter alia desideratur planè Constituto *Pauli* iii, quâ secundò erecta fuit in Provinciam Ordinis, juxtà jam dicta Num. i. hujus Capitis, haud paucis Privilegijs eâdem Operâ ipsi proculdubiò concessis, cui proindè sicut & alijs alludere videtur *Pianæ* hujus Bullæ Exordium.

" Rectores præfati, necnon Locorum Ordinarij, Cathedralium Ecclesiarum Prælati, & Superiores, ac di-
" versi alij, multa in Dies Gravamina Prioribus, Fratribus, Domibus, & Locis prædictis super hujusmodi
" Privilegijs in eorum Usu inferunt, & Jacturas, quin etiam ab eo Tempore, quo dictum Regnum Hære-
" ticorum Nationis Angliæ Audaciâ, & Scholis infestari cæptum est, dicti Rectores, & Superiores, non-
" nulla Sepulcra, Lapides, & alia Monumenta Fidelium defunctorum, quæ in dictis Domibus, Ecclesijs, &
" Locis constructa erant, indè in suas quisque Ecclesias violenter asportarunt, eademque usurpant, &
" detinent, in non modicum Ordinis, Domorum, & Fratrum Prædicatorum, Vilipendium, Detrimentum,
" & Jacturam, Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Privilegijs, & Indultis prædictis, pro eorum Subsis-
" tentia firmiori, etiam nostræ Protectionis Robur adjicere, & aliàs illorum Status Tranquillitati, & In-
" demnitati in hac Parte pleniùs consulere, de Benignitate Apostolicâ dignaremur. Nos igitur qui cunc-
" tos Ordines, & Religiosa Loca, ad Fidei Catholicæ Firmamentum in Tutelam instituta, in suis Juribus,
" & Privilegijs, quantùm in Nobis est, juvare, & confovere, eisdemque omni, quo possumus, Auxilio sub-
" venire tenemur, prædictum Guillelmum, aliosque Fratres, à quibusvis Excommunicationis, Suspensio-
" nis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis à Jure, vel ab Homine, quâvis Oc-
" casione, vel Causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad Effectum Præsentium duntaxàt
" consequendum, harum Serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon Privilegiorum, & Indul-
" torum prædictorum Tenores Præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati,
" prædicta, necnon omnia, & singula alia Privilegia, Gratias, Immunitates, Concessiones, & Indulta Ordini,
" & Domibus, & Fratribus prædictis per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros hujusmodi
" quomodolibet concessa, cum omnibus, & singulis in eis contentis Clausulis, & Decretis, Auctoritate A-
" postolicâ, Tenore Præsentium, approbamus, & confirmamus, ac prout ab ipsis Prædecessoribus concessa
" sunt, innovamus, & perpetuæ Firmitatis Vinculò communimus, supplentes omnes, & singulos, tàm Jùris,
" quàm Facti, Defectus, si qui intervenerint in eisdem. Insuper Priores, Fatres, Domos, & Loca præfata,
" universumque Ordinem in Regno prædicto, ac omnia, & singula ipsorum Fratrum, & Ordinis, Terras,
" Villas, & Loca, ab omni Jurisdictione, & Superioritate quorumcuque Ordinariorum, Rectorum, & Vica-
" riorum prædictorum, ac quorumvis aliorum, & etiam utriusque Sexûs Homines in Terris, Villis, & Lo-
" cis Ordinis hujusmodi, & illius Fratrum, degentes ad omnibus Decimis, Oblationibus, & alijs quibus-
" cunque Oneribus, ordinarijs, & extraordinarijs, per Ordinarios, Rectores ac Vicarios prædictos, alios-
" que Clericos Sæculares, ac quorumvis Ordinum aliorum Regulares, de Facto impositis, & imponendis,
" & per eos petitis, seù etiam quomodolibet prætensis, ac exigi solitis, & insolitis, novis, & antiquis, peni-
" tùs, & omninò, in perpetuum eximimus, & liberamus; districtiùs inhibentes prædictis omnibus, & sin-
" gulis Rectoribus, Ordinarijs, Prælatis, Superioribus, cæterisque tàm *S*æcularibus, quàm quorumvis Ordi-
" num Regularibus, necnon Laicis etiam Utriusque Sexûs, in eodem Regno existentibus, cujuscunque
" Dignitatis, Statûs, & Conditionis fuerint, quibus præsentes Literæ, vel earum Exempla authentica præ-
" sentabuntur, sub Excommunicationis Majoris, ac Suspentionis, & Interdicti, alijque Sententijs & Censuris,
" Pœnis Ecclesiasticis, per quemlibet Contrafacientem eo ipso incurrendis, ne prædicta impedire, aut Pri-
" ores, & Fratres prædictos, in Personis, Rebus, & Bonis, publicè, vel occultè molestare, nec etiam Se-
" pulturas in dictis Ecclesijs, & Locis eligentium primas Oblationes, ultimum Vale nuncupatas, in Detri-
" mentum dicti Ordinis exigere audeant quoquomodo, vel præsumant. Quin etiam ipsis universis, & sin-
" gulis sub eisdem Pœnis præcipimus, ut omnia, & quæcunque Monumenta, Ligna, Lapides, Res, & Bo-
" na mobilia, & immobilia, per eos, seù eorum Antecessores, quibuscunque Domibus, Ecclèsijs, Capellis,
" & cæteris Regularibus Locis, Ordinis, & Regni hujusmodi à quocunque Tempore citrà abstracta, ab-
" lata, usurpata, & detenta, & ad Domos, Ecclesias, & Loca hujusmodi spectantia, & pertinentia, Or-
" dini, Domibus, Ecclesijs, & Fratribus prædictis statìm restituere procurent. Decernentes præmissa
" omnia, & singula suos Effectus plenariè sortiri, nec Priores, Fratres, Domos, aut Loca prædicta,
" nec Sepulturam ibi eligentes, nec eorum Personas deinceps super eis, aut eorum aliquo per Locorum
" Ordinarios, Rectores, Superiores, Prælatos, & alios præfatos, vel quoscunque alios, turbari. Qui-
" nimmò ipsos Rectores, Ordinarios, Superiores, & Prælatos, ad observationem inviolabilem præmissorum
" teneri, & ad id etiam Sententijs, Censuris, & Pœnis Ecclesiasticis, & pecuniarijs compelli, ac præsentes
" Literas nullo unquàm Tempore de Subreptionis, vel Obreptionis, aut Nullitatis Vitio, seû Intentionis
" nostræ, vel alio quopiam Defectu notari, vel impugnari posse, nec sub quibusvis etiàm illarum totum
" Tenorem in se continentibus, Revocationibus, Suspensionibus, Limitationibus, aut Derogationibus per
" Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, vel Sedem prædictam sub quibuscunque Tenoribus, &
" Formis, ac cum quibusvis Clausulis, & Decretis, ac etiam Cancellariæ Apostolicæ Regulis, & alijs Con-
" stitutionibus editis, & edendis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt,
" toties in pristinum Statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri. Sicque per quoscunque Ju-
" dices Ordinarios, & Delegatos, in quavis Causa, & Instantia, sublatâ eis, & eorum cuilibet quâlibet aliter

" judicandi

" judicandi, & interpretandi Facultate, & Auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secùs super his per quoscunque quavis Auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Quocircà Venerabili Fratri Nostro Episcopo Rossanen (*t*), ac dilecto Filio Mauritio Macgirum Abbati Monasterij B. Mariæ de Majo (*u*) Cistercien Ordinis, Limiticen (*w*). Diæcesis, ac Thesaurario Ecclesiæ Carthaginen. per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs ipsi, vel Duo, aut Unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes Literas, & in eis contenta quæcunque, ubi, & quandò Opus fuerit, ac quoties pro Parte Priorum, & Fratrum prædictorum, seù alicujus eorum, desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum singulis in præmissis efficacis Defensionis Præsidio assistentes, faciant Auctoritate nostrâ præmissa omnia, & singula firmiter observari, ipsosque Priores, & Fratres præsentibus Literis, necnon Privilegijs, Exemptionibus, Gratijs, Immunitatibus, alijsque omnibus, & singulis supradictis, perpetuò, ac pacificè frui, & gaudere: Non permittentes, eorum quempiam per Rectores, ordinarios Superiores, Prælatos, & quoscunque desuper quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per Censuras, & Pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum Arbitrio moderandas, aliaque opportuna Remedia, Appellatione postpositâ, compescendo, legitimisque super his habendis servatis Processibus, Censuras ipsas, & Pœnas prædictas etiam iteratis Vicibus aggravando. Invocato ad hoc, si Opus fuerit, Auxilio Brachij Secularis. Non obstantibus felicis Recordationis Bonifatij PP. VIII, Prædecessoris Nostri, etiam illâ, quâ cavetur, ne quis extrà suam Civitatem, vel Diæcesim, nisi in certis exceptis Casibus, & in illis ultrà unam Dietam, à Fine suæ Diæcesis ad Judicium evocetur, seù ne Judices, à Sede prædicta deputati, extrà Civitatem, vel Diæcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedant, aut alij, vel alijs Vices suas committere præsumant; & in Concilio Generali editâ de duabus Dietis, dummodò ultrà Tres Dietas, aliquis Auctoritate præsentium, ad Judicium non trahatur; alijsque Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Domorum, & Ordinis prædictorum Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, illis, ac etiam prædictis Rectoribus, Ordinarijs, Superioribus, Prælatis, ac quibusvis alijs, sub quibuscunque Tenoribus, & Formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatorijs, Clausulis, irritantibusque alijs quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam Vim, & Effectum impedientibus, etiamsi pro illorum sufficienti Derogatione de ipsis, eorumque totis Tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de Verbo ad Verbum, non autem per Clausulas generales, idem importantes, Mentio, seù quævis alia Expressio habenda, aut aliqua alia exquisita Forma ad hoc servanda foret, Tenores hujusmodì ac si de Verbo ad Verbum, insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo Robore permansuris, hâc Vice duntaxàt specialiter, & expressè derogamus, contrarijs quibuscunque; aut si Rectoribus, Ordinarijs, Prælatis, & Superioribus prædictis, vel quibusvis alijs, communiter, vel divisim, a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de Verbo ad Verbum, de Indulto hujusmodi Mentionem. Nulli autem omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Absolutionis, Approbationis, Confirmationis, Innovationis, Commutationis, Suppletionis, Exemptionis, Liberationis, Præcepti, Decreti, Mandati, & Inhibitionis infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Sexto (*x*), Quarto Decimo Kalendas Martij, Pontificatùs Nostri Anno Secundo."

XV. Tametsi

(*t*) Legerem *Rossen*, vulgò *Ross*, in *Corcagiensi* Agro *Momoniæ*, ut legere est Cap. i. Num ii. Pag. 18. Porro Episcopus *Rossensis* tunc Temporis erat *Thomas O-Herlihy*, qui *Tridentino* interfuerat Concilio, ejusque Subsignationem Exemplar impressum in hunc Modum exhibet: *Thomas Overllaith, Hibernus, Episcopus Rossen.* Quem tamen *O-Harlihy* cognominant *Waræus*, & *Harrisius*, de *Præsulibus Rossensibus* differentes.

(*u*) Rectiùs *de Magio*, ut sic discernatur à Monasterio Canonicorum Regularium de *Majo*, in Agro ejusdem Nominis *Conaciæ*. In Diæcesi quippè, & Agro *Limericensi* est Oppidum, cui Nomen *Nenay*, quod *Magius* etiam passim dicitur à *Magio* Flumine, ad cujus situm est Ripam, ibique insigne fuit Cisterciensis Ordinis Monasterium sub Invocatione *B. Mariæ*.

(*w*) Corrupta Vox. Scribendum *Limericen*, vulgò *Limerick*, in *Momonia*. Adeas Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*x*) Stylo Bullarum, Æræ verò communis 1567, ut rectè prò More advertit Rmus noster *Bremond*, Tom. v. *Bullarij*, Pag. 151. Not. 4.

XV. Tametsi sub Finem Historiolæ hujus datâ Operâ dicturus sim (*y*) de *Hiberniæ Dominicanæ* Alumnis, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione claris, hic tamen Loci Silentio prætereundum non videtur quod *O-Heynus* noster (z) refert his Verbis: *Siste Oculos, Lector, & perspice Casum horrendum. Anno* 1602, *infernale Instrumentum* Elizabetha, *Pseudo-Regina* Angliæ (a), *evulgavit Edictum, quo supprimebat omnes Monachos in* Hibernia, *eorumque Bona Fisco adjudicavit. Exposuerunt Monachi Benedictini, Bernardini, & reliqui, per Libellum Supplicem, dictæ* Elizabethæ, *ut digneretur illis Conductum exhibere extrà Regnum. Annuit illa libenter, mandans ipsis, ut omnes congregarentur in quadam Insula* (Magni Fluminis Shannani) *vocatâ Hibernice* Innisceatha, *Anglice* Scattery, *distante Quatuordecim Leucis* Limericô. *Convenerunt eò ex omnibus Finibus Regni Monachi Quadraginta Duo, & sub Nomine* Bernardinorum *venerunt eò pariter Duo Patres graves ex nostris exeuntes, velut Agentes apud Principes Catholicos pro ista desolata* Hibernia. *Septem etiam Clerici nostri ex utroque Conventu* Limericensi, & Killocensi *convenerunt. Tandem missa est ad eos omnes transvehendos una magna Navis bellica, quam conscendentes, ingressi sunt altum Oceanum, & omnes projecti sunt in Mare ex privato Mandato istius diabolicæ Fæminæ, quæ regressum Capitaneum, & reliquos Nautas, & Milites, ad illam Navim spectantes, intrusit in Carcerem, cassans omnes Officiales, ut sic Mundus quasi videret Innocentiam ejus in turpi isto Facto. At clàm monens, ne sibi attribuissent aliquid in hac Re, recompensavit hos, simulanter carceratos, per Partem Bonorum Abbatialium derelictorum ab istis sacrilegè submersis; & aliqui de Posteritate hac nequissimâ vivunt hodie in* Hibernia. *Vah Facinus multo plus quàm horrendum.*

XVI. *Hibernia Dominicana* Tria habet Collegia extranationalia, de quibus sigillatìm datâ Operâ suis respectivè Locis (*b*) agetur. Intereà porrò, habito ad Tempus Fundationis pro *Hibernis* (*c*) Respectu, *Ulyssiponense* in *Lusitania* primum sibi vindicat Locum, utpotè quod fundari cœpit Anno 1615 in hunc Modum. Homo quidam Nobilis, Nomine *Garcias Horunca*, Patriâ *Ulyssiponensis*, Prædium quoddam in Loco non longè ab *Ulyssiponensi* Metropoli, *Loures* vulgariter nuncupato, donavit *P. Joanni de Portugallo*, Priori Conventûs *S. Dominici* de *Bensiqua* (*d*), Ordinis Prædicatorum: ejusque Germano Fratri, Comiti de *Vimiozo*, in eodem Ordine, quem professus fuerat, *Dominico de Rosario* appellato, eâ Lege, ut in Prædio illo Domus Regularis ejusdem Ordinis pro Arbitrio, & Voluntate *Joannis*, & *Dominici* prædictorum erigeretur. Hi autem illud benignè dederunt Fratribus Prædicatoribus Provinciæ *Hiberniæ*; insimulque memoratus Prior, ejusque Conventus, de Licentia Rmi P. *Seraphini Sicci*, Papiensis, LVI Magistri Ordinis, donare decreverunt aliud Prædium, Cœnobio suo contiguum, iisdem Fratribus *Hibernis*, pro fabricando inibi Collegio, in qua Alumni, seù Collegæ *Hiberni*, tàm Novitij, quàm Professi, Artium Liberalium, & Theologiæ Studijs commodè vacare possent, ut spiritualiter educati in *Hiberniam* mitterentur pro Fide Catholica tuenda & confirmanda apud *ejusdem Regni Incolas, qui in avita suorum Antiquorum Religione hucusque* (Anno 1615) *perstiterunt* (*e*).

Ea de Re sæpè laudati *Joannes*, & *Dominicus* supplicarunt tunc regnanti Summo Pontifici *Paulo* V, qui desuper expediri fecit Literas Apostolicas, quas infrà (*f*) commodiùs in Medium adducam, cùm de *Ulyssiponensi* Collegio tractavero. In eadem insuper Civitate, seù potiùs in Suburbio illius, *Bethlehem* nuncupato, viget Monasterium Monialium *Hibernarum* nostri Ordinis a D. *Irena de Brito*, Comitissa de *Athalaya*, Anno 1639 fundato, de quo etiam specialem Sermonem alibi instituam (*g*).

XVII. Anno 1622 Rmus Magister Ordinis *Seraphinus Siccus*, mox laudatus, Comitia convocavit Generalia *Mediolani* apud *S. Eustorgium* (*h*). Et quandoquidem Provincia *Hiberniæ* ob

P sæva

(*y*) Cap. xvi. per totum.
(*z*) Pag. 18, & seq.
(*a*) Confer. Cap. xvii. Num. ii.
(*b*) Cap. xii. §. i, ii, & iii.
(*c*) Consultò dixi *pro Hibernis*, absolutè enim loquendo Primatum tenet Cœnobium *S. Sixti* de Urbe, quod S. P. *Dominicus* statim post confirmatum Ordinem ab *Honorio* III, ne dicam anteà ab *Innocentio* III, impetravit. Adeas Cap. xii. §. i. Num. ix.
(*d*) *Bensiqua* duabus circiter Leucis ab *Ulyssiponensi* Metropoli distat; æqualisque est Distantia *Bensiquam* inter & *Loures*.
(*e*) Verba sunt Constitutionis *Pauli* Papæ V, Cap. xii. §. ii. Num. i. exscribendæ.
(*f*) Loco mox citato.
(*g*) Cap. xii. §. v.
(*h*) Cœnobium *S. Eustorgij* Juris est Provinciæ *S. Petri Martyris*, cujus Corpus ibidem asservatur, ut nuper ajebam Num. v. Lit. g. Pag. 96. In eadem autem *Mediolanensi* Urbe adest alterum Dominicanû

sæva Bella, tàm domestica, quàm extranea (quorum Testes sunt omnes Tempestatis illius Historici) capitulariter convenire nequiverit pro eligendo suo Provinciali, idcircò Provincialem ei dederunt memorata Comitia Generalia, ut nuper narrabam (*i*), P. Præsentatum Fr. *Rochum Mac-Geogbegan*, dictum *à Cruce*, quia enim in *Hispaniarum* Regno educatus, immò Conventûs *Rupis-Franciæ* in Provincia *Hispaniæ* Filius, hujus Generis Cognomen, Regionis More, consecutus est. Fuit autem postmodùm Episcopus *Darensis*, atque omni Elogio dignus, ut suo Loco dicetur (*k*).

Porro in prælibatorum Comitiorum Actis nonnulla sancita sunt pro *Provincia Hiberniæ*, quæ de Verbo ad Verbum Oculis tuis, candide Lector, subjicio, idem etiam deinceps facturus quoad subsequentia Comitia Generalia, utpotè ex quibus quamplurima Observatu dignissima, ad *Hiberniæ Dominicanæ* Historiam spectantia, innotescent.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

" Restituimus nostræ Congregationi Hiberniæ Nomen, & Titulum Provinciæ (*l*), damusque ei in Pro-
" vincialem Patrem Præsentatum Fratrem Rochum de Cruce.

" Tradimus huic Provinciæ Conventum Belveariensem (*m*) in Gallia, dummodò Patres Provinciæ Fran-
" ciæ consentiant.

" Commendamus A. R. P. Provinciali Provinciæ Inferioris Germaniæ Magistro Fratri Joanni de Loix
" omnes Fratres Hibernos, ut pro eo quantùm poterit ipsis faveat apud Flandriæ Magnates (*n*).

" Concedimus, ut in quolibet studio Generali Locis vacantibus adsint Unus vel Duo Fratres hujus Pro-
" vinciæ Hiberniæ.

" Cùm in hac Provincia Fratres nostri Prædicationi Evangelicæ potissimùm ad convertendos Hæreticos
" insistere debeant, eis Facultatem concedimus petendi à Summo Pontifice, ut Gradibus Titulo Prædicatio-
" nis insigniri valeant (*o*).

" Concedimus huic Provinciæ, ut donec in Regno Angliæ Res pacatæ non fuerint, Partem aliquam Bo-
" norum Fratrum Defunctorum ad Conventus aliarum Provinciarum, quorum ipsi Defuncti erant Filij,
" mittere non teneantur (*p*).

" Item concedimus Patri Provinciali hujus Provinciæ, ut revocare possit omnes Studentes Hibernos, cùm
" sibi expedire videbitur; nullum verò Fratrem Volumus sine ejusdem Provincialis Licencia, in Scriptis
" obtentâ, posse recedere à Provincia sub Pæna Carceris, & alijs arbitrarijs."

CAPUT

Ordinis Cænobium *S. Mariæ Gratiarum* nuncupatum, quod Juris est Provinciæ *Utriusque Lombardiæ*.

(*i*) Num. viii. Pag. 98.

(*k*) Cap. xiii. Num. lxiv.

(*l*) Confer nuper dicta Num. viii. Pag. 98.

(*m*) Gallicè *Beauvois-sur-Mer*. Adeas Cap. xii. §. iv. Num. iv.

(*n*) Scilicet pro fundando eâ in Ditione Collegio extranationali, ut uberiùs dicetur Cap. xii. §. iii Num. i.

(*o*) Confer Cap. seq. Num. xiv. Sect. 8.

(*p*) Videsis Cap. seq. Num. ix. Sect. 2. Hùc porrò facit Ordinatio Rmi Magistri Ordinis Fr. *Thomæ Ripoll*, in Literis Confirmatorijs Actorum Capituli Provincialis *Dublinienfis* 1734, statuens, ut Fratrum *Hibernorum* in Regionibus ultramarinis defunctorum Bona (seù Pars illorum) non mittantur ad Conventus suos Originales in *Hibernia*, sed ad Collegia extranationalia in hunc Modum, per sequentia Verba præscriptum: *Cum Ordinatio quarta quoad Bona Fratrum defunctorum se revocet ad Ordinationem quartam Capituli Provincialis* 1726, *& hæc super aliam Numero quarto Capituli Provincialis* 1721, *quæ Bona relicta post Mortem Fratrum defunctorum extrà Collegia Ulyssiponense, Lovaniense, & Romanum, & extrà Hiberniam, in Hispania, Gallia, & utraque Germania adscribantur Collegio Lovaniensi; defunctorum verò in Italia, Collegio Romano SS. Sixti, & Clementis, cum Præjudicio Collegij Ulyssiponensis, quod non modica Missionibus præstat Obsequia: Quapropter in Favorem Justitiæ distributivæ cassamus omnino illam Ordinationem Num. iv. Capituli Provincialis* 1721 *quoad hoc Punctum, & Præsentibus ordinamus, & statuimus, ut Bona præfata Fratrum defunctorum in Gallia, & Utraque Germania Collegio Lovaniensi; defunctorum in Italia, & Locis vicinis, Collegio SS. Sixti & Clementis de Urbe cedant; defunctorum vero in Hispania, & Lusitania, Collegio Ulyssiponensi Sanctissimi Rosarij applicentur."*

CAPUT SEXTUM.

De Quinto *Hiberniæ Dominicanæ* Sæculo, & ultrà, nimirùm ab Anno 1624 ad 1759.

SUMMARIUM.

I. *Collegium* Lovaniense *pro* Hiberno-Dominicanis *fundari cæptum Anno* 1624.

II. *Jam tertiò suscitatâ Lite de* Quarta Funerali, *Decretum suum, & Judicium interposuit Episcopus* Midensis, 17. *Aprilis* 1627.

III. *Idem præstitit Archiepiscopus* Dublinensis, 22 *Aprilis* 1627.

IV. *Idem quoque Episcopus* Dunensis, & Connorensis, 16. *Maij* 1627.

V. *Necnon Episcopus* Kilmorensis, (*postmodùm Archipræsul* Armacanus) 16. *Junij* 1627.

VI. *Atque Episcopus* Elphinensis, 15. *Junij* 1627.

VII. *Demùm & Neo-Episcopus* Dunensis, & Connorensis, *cujus Declarationem confirmat Academia* Lovaniensis, 5. *Novembris* 1630.

VIII. *Huc spectat aliud Academiæ* Lovaniensis *Instrumentum, quo ostenditur, fas esse Regularibus reverti ad Loca, ubi olim habuerunt Conventus, ab Heterodoxis dispersos, absque novâ Ordinariorum Admissione. Item & uti Altari Portatili.*

IX. *In Comitijs Generalibus* Romæ 1629 *plura Provinciæ* Hiberniæ *concessa.*

X. *Capitulum* Generalissimum *Anno* 1644 Romæ *celebratum. Differentia istud inter, & Capitulum* Generale. *Memorantur Duo Capitula* Generalissima *reapsè talia, & Tria Nomine tenùs. Referuntur Sexdecim Concessiones,* Provinciæ Hiberniæ *in prælibato Capitulo* 1644 *factæ.*

XI. *Quinque in ea erectæ Universitates, seù Studia Generalia. Ultra Triginta Novem Cænobia, alibi recensita, alia Quatuor excitata. Anno* 1649 *obtruncato per summam Perfidiam* Carolo *Primo Rege, exortæ sunt atrocissimæ Persecutiones, quas secuta est acerba Catholicorum* Hiberniæ *Strages, & Cænobiorum totalis fermè Ruina.*

XII. *Nihil in Capitulo Generali* Valentino 1647 Provinciæ Hiberniæ *concessum, benè vero in* Romano 1650.

XIII. *Anno* 1655 *Magister Generalis* de Marinis *statuit, ut extranationalia Collegium, & Monasterium* Ulyssiponensia *pro* Hibernis *duntaxàt essent. Accedit Apostolica Confirmatio* Alexandri *VII.*

XIV. *Anno* 1656 *Comitia Generalia* Romæ *plura, eaque saluberrima, concessere Privilegia pro Instaurtatione* Hiberniæ Dominicanæ, *ab Acatholicorum Sævitiam exterris nativo Solo. Plura insuper in Actis de Fratribus, & Sororibus* Hiberno-Dominicanis, *qui pretiosâ in Conspectu Domini Morte obierunt.*

XV. *Annò* 1667 *à laudato Magistro Ordinis* de Marinis *plura pro sublevandis* Hiberno-Dominicanis, *sub Hæreticorum Jugo gementibus, sancita, atque inter alia Collegium pro illis apud* Matritum *in* Hispania *fundandum.*

XVI. *Ea confirmat memorato Anno* Clemens *IX.*

XVII. *Eaque omnimodam assequi Executionem vult speciali Diplomate, eodem Anno expedito, & hìc Loci exscripto.*

XVIII. *Cænobium* Tingitanum *in* Africa *Anno* 1658 Hiberniæ Dominicanæ *ab eodem sæpe laudato Magistro Ordinis* de Marinis *concessum.*

XIX. *Quam Concessionem confirmat* Clemens *X. Anno* 1672. *Illud tamen Cænobium perdunt* Hiberni, *atque Christiani omnes, Anno* 1683.

XX. *In Comitijs Generalibus* Romæ 1670 *nonnulla* Provinciæ Hiberniæ *concessa.*

XXI. *Multiplicem* Joannis O-Connor, *quà Procuratoris, & Vicarij Generalis Fratrum Prædicatorum Hibernorum, Institutionem Apostolicæ Confirmationis Munimine roborat* Clemens X *Anno* 1673.

XXII. *Litem Dominicanos inter, & Franciscanos* Ultoniæ *exortam* Armacanus *Archipræsul* Oliverius Plunkettus, *quà Commissarius Apostolicus, dirimit, Anno* 1671.

XXIII. *Nonnulla obiter de Vita, & gloriosa Morte laudati* Plunketti, *sicut &* Petri Talboti, *Archiepiscopi* Dublinensis, *atque Fr.* Dominici de Burgo, *Episcopi* Elphinensis.

XXIV. *Anno* 1674, *ad Instantiam* Joannis O-Connor, *novæ Apostolicæ Literæ pro Cænobijs, Monasterijsque in Catholicorum Principum Ditionibus fundandis expeditæ.*

XXV. *Anno* 1677, *gemina* SS. Sixti, & Clementis *de Urbe Cænobia* Hiberno-Dominicanis *concessa. Eorum accepta Possessio per* Hiberno-Dominicanos.

XXVI. *In Comitijs Generalibus* Romanis, *eodem Anno habitis, nonnihil Pro* Provincia Hiberniæ *sancitum. Ibi* Angelica *vocatur Provincia hæc.*

XXVII. *Anno* 1686, *in Comitijs Generalibus* Romæ *quædam pro Provincia* Hiberniæ *statuta. Nota de Inconvenientibus ex Alternativa Quatuor Hiberniæ Regionum oriundis.*

I. ANNO 1624 fundari cœptum est Collegium *Lovaniense* pro Dominicanis *Hibernis*. Tametsi enim ex nuper (*a*) allatis *Bernardi* nostri *de Jonghe* Verbis liqueat, *P. Thaddæum O-Duanum*, qui Anno 1608 (*b*), Viam universæ Carnis ingressus est, quique bis fuit Provincialis, operam adhibuisse Operam, per se, & per alios, ad Refugium aliquod in *Belgio* impetrandum, *Hiberni* tamen *Lovanium* non intraverunt durante ipsius Regimine, sed sub P. *Rocho Mac-Geoghegans*, aliàs *à Cruce*, qui institutus fuerat Prior Provincialis in Capitulo Generali *Mediolanensi* Anno 1622.

Anno itàque 1624 *P. Richardus à S. Dominico*, Patrio Agnomine *Beringhamus*, Conventûs *Athenriensis* Filius, Provinciæ Hiberniæ Procurator, sub Annuo Censu Ecclesiam obtinuit *Lovanij* propè *Castrum Cæsaris* ad Sexennium à Nobilissimo Domino *Jacobo de Martinet*, Equite Ordinis Militaris *S. Joannis* Jerosolymitani. *Primusque hujus Loci Præfectus*, inquit laudatus *de Jonghe* (*c*), *sub Titulo Rectoris*, fuit P. *Oliverius de Burgo*, qui, ut refert noster *Joannes O-Heyn* (*d*), erat de Conventu *Galviensi*. Semel autem, iterùmque in eadem *Lovaniensi* Civitate Domicilium mutarunt Fratres Prædicatores *Hiberni*, ut suo Loco dicetur, ubi etiam quæcumque Cœnobium illud spectantia opportuniùs recensebo (*e*).

II. Ut chronologico dicendorum Rerum Ordini continenti consulam, Sermonem nunc instaurem necesse est de jam tertiò suscitatâ Lite inter quosdam Cleri Sæcularis *Hiberniæ*, & Fratres Mendicantes, præsertim Minores, circà *Quartam Funeralem*. In anterioribus Capitibus (*f*) multus fui in Altercationis hujus Ortu, & Progressu referendo, atque pro Captu cujusvis Lectoris exponendo. Impræsentiarùm igitur sat erit in Medium adducere varia variorum per *Hiberniam* Antistitum Decreta, & Mandata, Anno 1627 emanata, quibus superiùs allatam (*g*) Reverendissimi *Joannis Geraldini*, Episcopi *Corcagiensis* Sententiam definitivam, Anno 1514 latam, confirmarunt, ac in suis respectivè Diœcesibus exequi jusserunt. Ea porrò omnia reperire est in *Summario*, & *Archivo*, alibi (*h*) laudatis.

En imprimis Decretum, & Judicium Rmi *Thomæ Dease*, Episcopi *Midensis*, utpote priùs datum, Die scilicet 17 Aprilis 1627.

" Thomas &c Midensis Episcopus, omnibus &c Instrumentum Sententiæ definitivæ Reverendissimi D.
" Joannis, Corcagiensis, & Clonensis Episcopi, in Causa Quartæ Funeralium, seù Portionis Canonicæ
" Episcopalis, & Parochialis, pro Fratribus Ordinis Minorum Regularis Observantiæ, Provinciæ Hiberniæ,
" & contrà Ordinarios Locorum, & Parochos latæ; ac ejusdem Sententiæ Confirmationem per &c Maurum
" Archiepiscopum Casseliensem, & Judicem Conservatorem Apostolicum Quatuor Ordinum Mendicanti-
" um in Hibernia, factam; necnon Literas Executoriales ejusdem Sententiæ per Mauritium Desmoniæ
" Comitem editas, Nobis &c præsentatas &c, easque cum Numero Annorum in Sacro Concilio Tridentino
" Sess. 25 de Reformat Cap. 13. &c, diligenter conferentes, reperimus, dictam Sententiam, ejusque
" Confirmationem, & Literas Executoriales latas fuisse ante illos Quadraginta Annos, quos Concilium
" requirit; ac proindè ipsos Fratres, eorumque Conventus, ex Vi illius definitivæ Sententiæ, juxtà Sacri
" Concilij Tridentini Determinationem, à Solutione cujuscumque Quartæ Partis Funeralium in hoc Regno
" Hiberniæ exemptos esse, & immunes, ità ut Episcopis, Locorum Ordinarijs, & Parochis, ejusmodi Quar-
" tam Partem, aut Portionem Canonicam, solvere nullatenùs teneantur; sed juxtà præfatæ Sententiæ Te-
" norem, tàm ipsi Fratres, quàm eorum Conventus sint, & esse debent, ab ejusmodi Portionis Canonicæ,
" seù Quartæ Funeralium, Solutione liberi, & immunes, prout Nos &c decernimus, & judicamus &c.
" Datum Dublinij Die 17. Mensis Aprilis 1627."

III. Sequitur Judicium Rmi *Thomæ Fleming*, Ordinis Minorum Alumni, Archiepiscopi *Dublinensis*, *Hiberniæ* Primatis &c Die 22 eorundem Mensis & Anni.

" Nos Fr. Thomas &c Archiepiscopus Dublinensis, Hiberniæ Primas &c, prænominatam Sententiam,
" & Literas Nobis &c. præsentatas &c, ac diligenter discussas, invenimus latas esse antè illos Quadraginta
" Annos, quos Concilium Tridentinum requirit, cum ipsa definitiva Sententia, ejusque Confirmatio, edita
" sit

(*a*) Num. ix. Capitis Superioris. Pag. 99.
(*b*) Videsis Capituli Generalis 1656 Verba Loco mox citato, & pleniùs Cap. xiv. Num. vii.
(*c*) Pag. 418.
(*d*) Pag. 23.
(*e*) Cap. xii. §. iii.
(*f*) Cap. iv. à Num. xviii. ad xxiii; & Cap. v. Num. xii, xiii, & xiv.
(*g*) Cap. iv. Num. xix. Pag. 87.
(*h*) Cap. iv. Num. xviii. Pag. 86.

" sit Anno 1514, Concilium autem obligare inceperit (*i*) Kalendis Maij Anni 1564. Ex quibus liquidissimè constat, & Sententiam illam antè illos Annos Concilij latam, & Fratres Minores in hoc Hiberniæ Regno diù antè illos, in Concilio requisitos, fuisse in Possessione non solvendi Quartam Funeralium, seù Canonicam Portionem; ac proindè prædicti Fratres, eorumque Conventus in Hibernia, juxtà prædictæ Sententiæ Tenorem, & Sacri Concilij Determinationem, liberi, & exempti sunt, & esse debent, à Solutione cujuscumque Quartæ Partis Funeralium, aut Canonicæ Portionis Episcopalis, aut Parochialis &c. Datum Dublinij hoc Die 22 Aprilis &c 1627."

IV. Subsequuntur Judicium, & Declaratio Rmi *Edmundi* Episcopi *Dunensis*, & *Connorensis*, Die 16. Maij ejusdem Anni.

" Nos Edmundus &c unitarum Diæcesum Dunensis, & Connorensis Episcopus, &c. Sententiam definitivam &c Corcagiensis, & Clonensis Episcopi &c. per &c. Archiepiscopum Casselienseṁ &c confirmatam, ac Executioni demandatam per Mauritium Desmoniæ Comitem (*k*) &c. recepimus &c, & diligenter discussimus, & juxtà ejusdem Sententiæ, atque ejus Confirmationis Vim &c, invenimus, prædictos Fratres, ac eorumque Conventus liberos planè esse, & exemptos à Solutione cujuscunque Portionis Canonicæ, seù Quartæ Funeralium &c cum illa Sententia, ejusque &c Confirmatio diù antè illos Quadraginta Annos, quos Concilium Tridentinum requirit, lata fuerit, atque Executioni demandata; Fratresque ipsi, & eorum Conventus, juxtà prædictæ Sententiæ Tenorem, & Effectum, fuerint in Possessione non solvendi ejus Canonicam Portionem, seù Quartam Funeralium; prout eos deinceps à Solutione cujuscunque Canonicæ Portionis, ex vi prædictæ Sententiæ, aliarumque Literarum, liberos omninò, & immunes esse debere, per præsentes declaramus, arbitramur, & judicamus, &c. Die 16 Maij 1627."

" V. Subsequuntur Decretum, & Judicium Rmi *Hugonis O-Reily*, Episcopi *Kilmorensis* (postmodùm Archipræsulis *Armacani*) Die 6. Junij ejusdem Anni.

" Nos Hugo &c Kilmorensis Episcopus &c. prænominatam Sententiam à Reverendissimo D. Joanne *Corcagiensi*, & *Clonensi* Episcopo &c confirmatam, atque Executioni mandatam &c per Nos lectam, & examinatam &c talem esse reperimus &c, & eosdem Fratres &c eorumque Conventus &c ab omni Canonica Portione, seù Quarta Funeralium Episcopali, & Parochiali, ex vi præfatæ illius Sententiæ, & Decreti Concilij Tridentini, modò liberos omninò, & immunes esse, & deinceps esse debere, per Præsentes decernimus, & judicamus, ità ut prædicti Fratres, aut eorum Conventus, ullam Portionem Canonicam solvere Episcopo, aut Parocho, nullatenùs teneantur &c Die 6 Junij 1627.

VI. Subsequitur Judicium Rmi *Boetij Mac-Egan*, Ordinis Minorum alumni, *Elphinensis* (*l*) Episcopi, Die 15 eorundem Mensis, & Anni.

" Nos Fr. Boetius &c Elphinensis Episcopus, Sententiam definitivam Reverendissimi D. Joannis Corcagiensis Episcopi &c latam &c. confirmatam &c, recepimus &c, conferentes &c, invenimus, prædictos Fratres &c, eorumque Conventus, antè Annos in Concilio Tridentino requisitos, juxtà illius Sententiæ, ejusque Confirmationis Vim, Formam, & Effectum, fuisse in Possessione non solvendi ullam Quartam Partem Funeralium Episcopalem, vel Parochialem, seù aliam ullam Canonicam Portionem Vestium, Armorum, Candelarum, Oblationum, Ultimi Vale, aut aliarum quarumcunque Rerum Ratione Funeris, vel Sepulturæ, eisdem Fratribus, eorumque Conventibus obvenientium: Quapropter prædictos Fratres, eorumque Conventus &c à Solutione cujuscunque Quartæ Partis, aut Canonicæ Portionis, liberos esse, & immunes, Præsentium Tenore judicamus &c. Decernentes, eos deinceps ab ejusmodi Quartæ Funeralium Solutione sic in hoc Regno immunes esse debere, ut nec Episcopis, seù Locorum, Ordinarijs, Quartam Episcopalem, nec Parochis ullam Quartam Parochialem, solvere debeant, nec ullus ab ipsis Fratribus, eorumque Conventibus, hujusmodi Quartam, seù aliam quamcunque Portionem Canonicam exigere possint &c 15. Junij 1627."

VII. Cum autem, defuncto prælaudato *Edmundo* Episcopo *Dunensi*, & *Connorensi*, cujus Judicium, & Declarationem mox exhibui (*m*), in ejus suffectus esset Locum *P. Bonaventura* Ordinis Minorum Alumnus, qui in Belgio tunc versabatur, is antequàm indè in *Hiberniam* discederet, quamplures tùm S. Theologiæ, tûm Utriusque Juris Doctores in celeberrima *Lovaniensi* Academia (*n*), consuluit

(*i*) Consulendum Cap. iv. Num. xxiii. Pag. 90.

(*k*) Videsis Cap. iv. Num. xix. Pag. 87.

(*l*) Duplex insimul erat Antistes in *Hibernia* dictus *Boetius Mac-Egan*, & quidem uterque Minorita, unus Episcopus *Elphinensis*, alter Episcopus *Rossensis*, quorum posterior Martyrium passus est. Adeas Cap. xiii. Num. lxvii.

(*m*) Num. iv. hujus Capitis, Pag. præf.

(*n*) Perbellam Almæ hujus Academiæ Epistolam ad Serenissimam *Belgij* Gubernatricem, *Isabellam Claram Eugeniam*, super Fundatione Collegij nostri *Lovaniensis*, opportuniùs exscribere erit Cap. xii. §. iii. Num. iii.

consuluit super *Quarta Funerali*, Casum illis proponens, quem, post ipsummet Episcopum, resolverunt. Integrum porrò Instrumentum, ut in sæpiùs laudato *Summario* jacet, de Verbo ad Verbum transcribo.

" Attentâ præfatâ Sententiâ &c Episcopi Corcagiensis, & Clonensis, ejusque Confirmatione, & Executione, quæritur: *Utrum Ordines Mendicantes, eorumque Monasteria in Regno Hiberniæ, sint exempta à Portione Canonica, seù Quarta Funeralium Episcopali, & Parochiali?* Respondetur affirmativè.

" Nam licet circà Quartam Funeralium, seu Portionem Canonicam, sint variæ Juris Dispositiones 10. " *quæst.* 1. *Cap. de his, Cap. decernimus &c.* 16. *quæst* 1 *Cap. Constitutum, Extra. de Testam. Cap.* " *Certificari, Extra. de Sepultur. per tot. & Clement. Dudum, de Sepultur.* Has tamen omnes in unum " determinat Sacri Concilij Tridentini Decretum Sess. 25. Cap. 13. De Reformat. *Decernit Sancta Synodus, ut quibuscunque in Locis jam antè Annos Quadraginta, Quarta, quæ Funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac posteà fuerit, ex quocunque Privilegio, alijs Monasterijs, Hospitalibus, aut quibuscunque Locis pijs concessa, eadem post hæc integro Jure, & eâdem Portione, quæ antè solebat, Cathedrali, seù Parochiali Ecclesiæ persolvatur: Non obstantibus Concessionibus, Gratijs, Privilegijs, etiam Mari Magno nuncupatis, aut alijs quibuscunque.* Hoc Decreto patet, Sacrum Concilium Tridentinum statuisse, ea tantùm Monasteria ad Solutionem Quartæ Funeralium " teneri, quæ Quadraginta Annis antè Concilii Promulgationem ædificata, Quartam Funeralium solvere " consueverant; alia verò Monasteria, quæ ante illos Quadraginta Annos ædificata, hujusmodi Quartam " non solvebant, jam ad ejus Solutionem non obligari. Hunc esse verum hujus Decreti Sensum Pius V " in Bulla: *Etsi Mendicantium Ordines*; (o) datâ 17. Kalendas Julij Anno Domini 1567, Pontificatûs " Anno Secundo, declarat his Verbis: *Quartam autem Funeralium, de qua Sessione XXV Cap. XIII, nequaquàm solvere teneantur Monasteria, quæ à Quadraginta Annis citrà fundata existunt, postquàm Concilium ipsum loquitur tantùm de Monasterijs antè Annos Quadraginta fundatis, quæ ipsam Quartam solvere consueverunt; & ubi solvi consuevit, id tantùm Peræ, & aliorum, quæ in aliquibus Partibus deferri contigerit, Tempore, quo defunctorum Corpora ad Sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seù Legatis, vel alijs, Fratribus ipsis, seu Monialibus hujusmodi relictis, aut aliàs quomodolibet donatis, solvi debet, sicque intelligi Concilij Decretum quoad Quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi verò non est Consuetudo solvendi Quartam hujusmodi, de nullo suprascriptorum solvi debere declaramus.* Ubi Pontifex juxtà Mentem Concilij declarat, ea Monasteria, quæ Quadraginta Annis " antè Concilium Funeralium Quartam solvere non consueverant, jam ampliùs ad ejus Solutionem non teneri. Cùm autem Pius IV in Bulla: *Sicut ad Sacrorum Conciliorum*; 15. Kalend. Augusti, Pontificatùs sui Anno Quinto editâ, declaraverit, Concilij Tridentini Decreta omnia ad Reformationem, Jusque " positivum duntaxat spectantia, à Kalendis Maij Anni 1564 omnes obligare cœpisse, manifestum est Initium istorum Quadraginta Annorum, quos Concilium requirit, incidere in Annum 1524; quem Annum " præscripta Sententia definitiva Joannis Corcagiensis, ejusque Confirmatio, & Executio, per Archiepiscopum " Casseliensem Anno 1514 facta, Decem integris Annis præcessit, ut patet intuenti. Atque ità manifestum " est, Quatuor Ordines Mendicantes, præsertìm Fratres Ordinis Minorum, & Prædicatorum, pro quibus " dictæ Sententiæ latæ fuerunt, eorumque Monasteria in Regno Hiberniæ, ex Tenore præscriptarum Sententiarum antè Annos illos Quadraginta Sacri Concilij Tridentini fuisse in Possessione non solvendi Quartam Funeralium Episcopalem, vel Parochialem; ac consequenter juxtà Decretum Concilij *Sess.* 25. *Cap.* " 13. *de Reformatione*, & Declarationes Pij V, eosdem Fratres, eorumque Monasteria, modò esse, & in " posterum esse debere liberos, & exemptos à Solutione cujuscunque Canonicæ Portionis, aut Quartæ Episcopalis. Ità, semper salvo meliori Judicio, infrascriptus sentio Lovanij Die 5. Novembris Anno Domini 1630.

" *Fr. Bonaventura Episcopus Dunensis, & Connorensis.*
" Idem est meum Judicium.
" *Gulielmus Mercerus Sac. Theol. D. & Professor Regius, Ecclesiæ Collegiatæ S. Petri Lovanij* " *Decanus.*
" *Henricus Rampen Sac. Theol. D. & Professor Lovanij.*
" *Jo. Scinkelius Sac. Theolog. D., & Professor Ordinarius in Academia Lovaniensi.*
" *Gulielmus ab Angelis Sac. Theol. D., & Professor Lovanij &c.*
" *Stephanus Weymes J. U. D., & Lovaniensis Professor Primarius.*
" Eidem Judicio subscribo quantùm ad Hiberniam attinet,
Andreas de Vaulx J. U. D., & Professor Ordinarius.

Michae.

(o) Eam legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. v. Pag. 161.

Michael Vander-Perre J. U. D., & Professor Ordinarius.
Joannes Van-Sestich J. U. D., & Decretorum Professor.
Valerius Andreas J. U. D., & Professor Ordinarius.

PORRO eâ de Re eruditum Librum justæ Molis in 4°, *Lovanij* edidit *P. Franciscus Matthew*, Hiberno-Corcagiensis, Ordinis Minorum, *Lovaniensis* Collegij ad S. *Antonium* Guardianus, hunc præferens Titulum: *Exemptio Fratrum, & Conventuum Ordinis Minorum Regularis Observantiæ, & aliorum Ordinum Mendicantium Regni Hiberniæ, à Solutione Portionis Canonicæ, seù Quartæ Funeralium, juxtà Decretum S. Concilij Tridentini, asserta ex vetustis Judicijs, & Sententijs, antè Annos Concilij promulgatis, & nunc recens, Operâ Fr. F. M.* Lovanij, 1632.

VIII. HUC spectat aliud Academiæ *Lovaniensis* Instrumentum, quod in toties recensito *Summario* præcedens mox exscriptum immediatè sequitur, sine Tempore tamen Datæ. Patet nihilominùs id aliquot emanasse Annis antè præcedens, in sequenti siquidem *Gulielmus Mercerus* quarto subscripsit Loco, neque tunc fuit Ecclesiæ *Collegiatæ S. Petri Lovanij Decanus*, sicut erat præcedenti subscribens primo Locô, ut nihil dicam de *Henrico Rampen*, *Stephano Weymes*, & alijs. Ex ipsomet porrô Casu, & Resolutione ejus, nullo Negotio colligitur, quandam fuisse tunc Temporis Disceptationem in *Hibernia* circà Domos, quas, mitigatâ aliquatenùs Persecutionis Tempestate post sævum, nimisque longum Quadraginta Quinque Annorum *Elizabethæ* Regnum, Regulares aut ædificabant, aut ædificatas conducebant ijs in Locis, ubi olìm habuerant Monasteria, in quibus ob Hæreticorum Tyrannidem habitare non valebant. Quippè etsi mitigata quodammodò fuerit Persecutionis Tempestas, minimè tamen sedata (*p*). En integrum ea de Re Instrumentum.

"CASUS.

" UTRUM Regulares in Civitatibus, ubi olìm habuerunt Monasteria, in quibus nunc non possunt habitare " ob Hæreticorum Persecutiones, possint licitè, & validè in eisdem Civitatibus sine nova Ordinariorum Ad- " missione, Approbatione, aut Licentia ædificare, aut conducere Domos Sæculares, in quibus sub Regu- " lari Prælato tàm Sacra celebrent in Altaribus portatilibus juxtà Facultates, à S. Sede Apostolicâ concessas, " quàm alias suarum Religionum Functiones, (quantùm Tempora periculosa permittunt) exerceant? Et " an in ijsdem Domibus gaudeant suis Privilegijs, & Indulgentijs, tanquàm si in proprijs Monasterijs fu- " issent?

" RESPONDETUR: Quod Hæretici per Persecutiones suas Religiosos pellunt quidem Sedibus suis, non " autem Juribus, vel Privilegijs suis. Itàque possunt ipsi in Locis, quibus expulsi per Hæreticos sunt, vel " in Districtu suo solito, sine novo Consensu Ordinarij, ædificare sibi Sedes, & Oratoria, sub antiquis, & so- " litis Privilegijs, ac Indulgentijs suis; & in his exercere, quæ suæ Religionis, ac Privilegiorum sunt, " sine novo Consensu Ordinarij, salvo quod in Approbatione Concionatorum, & Confessariorum, prout " solent, requirant Approbationem Ordinariorum. Salvo meliori Judicio.

" *Jacobus Sansonius Sacrarum Scripturarum Lovanij Professor, Ecclesiæ Divi Petri ibidem* " *Decanus.*
" *Gulielmus Fabritius Sac. Theol. Lovanij Professor, & Doctor.*
" *Joannes Paludanus S. Theol. D., & Professor.*
" *Gulielmus Mercerus Sac. Theol. Doctor, & Professor Lovanij &c.*
" *Henricus Rampen Sac. Theol. D., & Professor &c.*
" *Christianus Beusecum Sac. Theol. D., & Professor.*
" *Fr. Michael Paludanus Sac. Theol. D., & Professor.*
" *Fr. Augustinus Theodori Sac. Theol. D., & Professor.*
" *Fr. Franciscus Capronius Sac. Theol. D., & Professor.*
" *Fr. Paulus Pepinus Sac. Theol. Licentiatus, de Professor.*

" Ejectos à suis Monasterijs, per Hæreticorum Persecutiones, Regulares, non modò retinere omnia, & " singula Ordinis sui Privilegia, & Indulgentias, sub Prælato suo Regulari vivendo, ac Functiones suarum " Regularum exercendo, sed etiàm tutò, ac licitè posse Domos Sæculares vel conducere, vel novas ex- " truere, in quibus Functiones suas Regulares exercere possint; & consequenter posse eosdem Regula- " res in hujusmodi Domibus Sacra celebrare in Altaribus portatilibus absque particulari Admissione, ve

" nova

(*p*) Confer Cap. xvii. à Num. xxxiv.

" nova Approbatione, aut Licentia Ordinariorum, maximè si Regulares isti fuerint Ordinum Prædicatorum, " vel Minorum, quibus à Jure Communi peculiariter est attributum, non minus quàm Episcopis, ut in " Locis quibuslibet honestis Sacra celebrare possint, nullâ ab Ordinarijs postulatâ Veniâ. *Cap. in his, de Privileg: Cap. ult. eod. Tit. Lib.* 6. *& ibi Glossa. Summa Sylvestrina, Dict. Altare, quæst.* 6. Meliori " Judicio semper salvo.

" *Stephanus Weymes U. J. D. & Professor Primarius.*
" *Andreas de Vaulx J. U. D. & Professor Ordinarius.*
" *Henricus Zoesius U. J. D. & Professor Ordinarius.*
" *Jacobus Santvoet J. U. D., & Canonici Professor Primarius.*
" *Cornelius de Paep J. U. D. & Civilis Professor Ordinarius.*
" *Adrianus Baukz J. U. D., & quondàm Sacrorum Canonum Professor.*
" *Joannes Van-Sestich J. U. D. SS. Canonum Regius Professor.*
" *Michael Vander-Perre J. U. D., & Professor Ordinarius, &c.*

IX. Anno 1629 celebratum fuit *Romæ* Capitulum Generale, Rmi P. *Nicolai Ridulphi*, Florentini, LV. Magistri Ordinis, electivum, cui intererat quà Provincialis *Hiberniæ* P. Magister Fr. *Nicolaus Linceus* (*q*). In Actis porrò, sub Titulo *Concessiones*, sequentia legere est:

" Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Ordinamus, & omninò prohibemus omnibus Fratribus in Collegio Lovaniensi S. Joannis Baptistæ " (*r*) pro hac Provincia destinatis, ne se gerere audeant in Studiorum Provisionibus, sed Rector, seù Prælatus dicti Collegij, cæterique Moderatores, & Studentes ejusdem, à P. Provinciali Hiberniæ tantùm de Consilio Patrum, vel Definitorum Capituli Provincialis eligantur, & instituantur; ipsumque Collegium dicto " P. Provinciali pro Tempore in omnibus omninò subjectum sit.

" 2. Ordinamus, ut statim ac Frater aliquis Hibernus alterius Provinciæ Filius Hiberniam appulerit, de Consensu P. Provincialis pro Tempore Conventum aliquem sibi deligat, cujus, quantùm ad Bonorum suorum " Successionem, erit quasi Filius: Confirmantes Dispensationem concessam Patribus hujus Provinciæ à " Capitulo Generali Mediolanensi 1622 (*s*): Quod scilicet quamdiù in Regno Angliæ, ejusque Ditionibus, Res Catholicorum pacatæ non fuerint, nullam Bonorum Fratrum Defunctorum Partem ad Conventus aliarum Provinciarum, quorum erant Filij, mittere teneantur. Cuilibet verò Fratri hujusmodi morienti quoad Suffragia, Gratias, & Onera teneatur Conventus ab ipso in suo Adventu in istam Provinciam " delectus, qui quasi nativus ejusdem, tàm quoad hæc, quàm quoad cætera omnia Filijs Conventuum debita, censendus erit (*t*).

" 3. Concedimus Fratribus Hibernis, qui Habitum in alijs Provincijs susceperunt, vel suscipient, & in " aliquo Hiberniæ Conventu assignati fuerint, ut censeantur incorporati isti Provinciæ, & ad eam simpliciter " transfiliati, ità ut omnibus Gratijs, Privilegijs, Immunitatibus, Officijs, Suffragijs, & utrâque Voce gaudeant, Definitores & Electores Capituli Generalis eligi valeant, æquè ac si in ista Provincia Professionem " emisissent.

" 4. Justis de Causis dispensamus cum hac Provincia, ut Definitores Capituli Generalis, vel Provincialis, " possint in ea reeligi, & in duobus Capitulis, Generalibus, sivè Provincialibus, immediatè definire. Item, " ut

(*q*) Ità constabit ex Ordinationibus, & Concessionibus, mox afferendis. De eo autem Sermo erit Cap. xiv. Num. x.

(*r*) Nunc vocatur Collegium *S. Crucis*, de quo Cap. xii. §. iii. dicetur.

(*s*) Hujus Dispensationis Verba videre est Cap. præced. Num. xvii. Pag. 109.

(*t*) Res non ità se habet ab Anno 1721, quando in Comitijs Provincialibus *Dubliniensibus* edita fuit Ordinatio sub Num. iii, à Magistro Ordinis *Augustino Pipia* confirmata, his concepta Verbis: *Repatriantes, seu à Studijs redeuntes, ipso facto suis nativis Conventibus sint assignati, nisi aliter Provinciali, seù ejus Vices gerenti, visum fuerit, quem de suo Adventu quamprimum certiorem reddant. Professis verò extrà Regnum* (Hiberniæ) *reducibus in Patriam deputetur pro Conventu eorum Affiliationis Conventus vicinior Loco suæ, aut Parentum Nativitatis.* Huc etiam faciunt Verba Magistri Generalis *Thomæ Ripoll* in Literis Confirmatorijs Actorum Capituli Provincialis *Dublinij* 1738, nempè: *In Memoriam revocamus Ordinationem, aliàs factam, & à Nobis confirmatam, quâ prohibetur ne in Conventibus SS. Sixti, & Clementis de Urbe, & Lovaniensi, aut Collegio Ulyssiponensi, ullus Juvenis recipiatur ad Habitum Ordinis, aut ad Professionem, absque Licentia A. R. P. Provincialis in Scriptis habitâ, qui talem Licentiam non concedat sine Consensu Prioris, & Fratrum illius Conventûs in Hibernia, pro quo Professionem est emissurus.*

" ut Socij Definitorum Capitulorum Generalium, & Priorum Conventualium, euntium ad Capitulum Provinciale, possint reeligi, & in duabus Electionibus immediatis Suffragium ferre, durante Necessitate, & Penuriâ Fratrum provectioris Ætatis.

" 5. Concedimus huic Provinciæ, ut Numerus Magistrorum in Theologia sit Senarius, & Præsentatorum, & Baccalaureorum Octonarius (u), quorum Postulatio fiat in Capitulo Provinciali attentis Personarum Meritis.

" 6. Concedimus, ut Provinciales electi, tanquàm Vicarij (w) Provinciæ, statìm Provinciam regere incipiant, omniaque & singula peragere valeant, ac si confirmati essent. Porrò quamprimùm ad Magistrum Ordinis Scrutinium Electionis Provincialis tutò transmittatur, & Confirmatio impetretur. Tempus verò Quadriennij Provincialitùs ab ipsa Die Electionis sumat Exordium.

" 7. Concedimus Patri Provinciali, nunc, & pro Tempore existenti, acceptandi quæcunque Loca, Prædia, Terras, Domos, & alia hujusmodi Bona, quæ Religioni à quocunque oblata fuerint ad Effectum in eis Conventus erigendi, aut Residentiæ pro Fratribus in eis habendæ.

" 8. Item, cùm multa in nostris Constitutionibus, earumque Glossis, & Ordinationibus Capitulorum Generalium inveniuntur, quæ in ista Provincia secundùm præsentem Rerum Statum commodè observari nequeant, concedimus Patri Provinciali, nunc, & pro Tempore existenti, ad tollendos Scrupulos Conscientiæ Fratrum, Facultatem super hujusmodi Legibus dispensandi, juxtà Temporis Necessitatem, bonique Regiminis Exigentiam, in omnibus, cujuscunque Generis fuerint.

" 9. Concedimus Patri Provinciali, pro Tempore existenti, ut mittere possit ad Romanam Curiam Fratrem aliquem, religiosis Moribus, & Prudentiâ, ornatum, qui Procuratoris Partes in Negotijs istius Provinciæ tractandis, & expediendis agat, qui ità authenthicè missus possit in Urbe permanere, donec dicta Negotia expediantur, vel à Patre Provinciali revocetur.

" 10. Confirmamus Decretum editum in Capitulo Provinciali Sligoensi (x) 1627 circà Divisionem Bonorum Fratrum Defunctorum, quo statuitur, ut hujusmodi Bona in Tres Partes dividantur, quarum una detur Conventui suæ Affiliationis, secunda Conventui suæ Assignationis, tertia detur pro Missis, & Suffragijs, in Subsidium Defuncti persolvendis, Conventui Affiliationis, & Conventui Assignationis pro Rata, qui hujusmodi Suffragia persolvere teneantur, præter quæ celebrentur pro quolibet Fratre defuncto omnia, quæ à nostris Constitutionibus pro Suffragijs describuntur.

" 11. Committimus Patri Provinciali pro Tempore Curam Provinciæ Scotiæ, (y), & Insularum adjacentium; ipsique omninò injungimus, ut, quamprimùm fieri poterit, Fratres aliquos Hibernos Propagationis Fidei, nostræque Religionis Zelo pollentes, eò transmittat, qui collapsam in illis Partibus Christianam, nostramque Religionem reparare, ac restituere, suis Prædicationibus, & Exemplis conentur (z).

" 12. Summoperè commendamus Admodùm RR. PP. Provincialibus Ordinis omnes hujus Provinciæ Fratres, eosque in Domino hortamur, ut in eis complectendis faciles, ac benignos sese exhibeant, eosque ad Studia promptè admittant; memores, se ad id ex divina Lege, nostrisqne Constitutiouibus, & Professione, teneri, cùm præsertìm hujus Provinciæ Fratres egregiè, & strenuè usque ad Sanguinem in Fide tenendâ, & progagandâ quotidiè insudare non desistant.

" 13. Promovemus ad Magisterij Gradum Admodùm R. P. Præsentatum Fr. Nicolaum Lincæum, hujus Provinciæ Provincialem, & in præsenti Capitulo definientem, cum omnibus Gratijs, & Privilegijs; " & R.

Q

(u) Modò autem Numerus tàm Magistrorum, quàm Præsentatorum, seù Baccalaureorum, est Vigenarius, ut constabit ex infrà ponendis aliorum Capitulorum Generalium Concessionibus, Cap. præs. Num. xiv. Sect. 8. & Cap. viii. Num. iii. Sect. 8, & Num. xxiii. Sect. 1.

(w) Immò tanquàm *Priores Provinciales*, ut clarebit Num. seq. Sect. 5.

(x) De Cænobio *Sligoensi* Sermo erit Cap. ix. §. xiii.

(y) Ab Anno 1725 *Scotia* suum habuit Provincialem per Breve *Benedicti* Papæ xiii, nempè A. R. P. Magistrum Fr. *Bernardinum Membrive*, Vallisoletanum, anteà Provincialem *Terræ Sanctæ*, & Rmi Magistri Ordinis *Augustini Pipia* Socium pro *Hispaniarum* Provincijs, posteà Consultorem S. Rituum Congregationis, & Serenissimi *Jacobi* III Theologum, *Romæ* in Cænobio nostro S. *Clementis* commorantem, ceù egregium *Hibernorum* Amatorem, ubi piè, ut vixerat, obijt A. 1756. Huic in Munere Provincialis *Scotiæ* succedit alius Vir egregius, A. R. P. Magister Fr. *Thomas-Ignatius Maria Natta*, Casalensis, Rmi Magistri Ordinis *Joannis-Thomæ de Boxadors* Socius pro *Italia*, mihi dudùm notissimus, qui, ut obiter dicam, duos habet Fratres carnales, ejusdem Ordinis nostri Alumnos, Pontificali Dignitate fulgentes, Fr. *Ignatium-Mariam* nempè *Natta*, Archiepiscopum *Calaritanum* in *Sardinia* Insula, & Fr. *Henrichettum-Virginium Natta*, Episcopum *Albæ Pompeiæ* in Ditione *Montis-Ferrati*. Confer Cap. iv. Num. xiv. Pag. 81.

(z) Confer Cap. præs. Num. xiu. Sect. 4.

" & R. P. Fr. Michaelem de Spiritu Sancto (*a*) Lectorem, Priorem Conventûs S. Ægidij Pragensis, Provin-
" ciæ Bohemiæ.

" 14. Instituimus Præsentatum P. Fr. Riccardum de la Penna (*b*) ad Petitionem dicti Patris Provincialis."

X. Anno 1644 celebratum fuit *Romæ* Capitulum Nomine tenùs *Generalissimum*, reapsè autem duntaxàt *Generale*. Discrimen porrò (ut obiter dicam in Gratiam Lectoris extranei) inter Capitulum *Generale*, & *Generalissimum* est, quod, prout non ità pridem (*c*) insinuabam, Capitulum *Generalissimum* Tribus æquipollet Generalibus, adeòque Constitutiones potest facere perpetuò duraturas. Eâ de Causâ non unus duntaxàt Definitor, ut in Capitulo Generali, sed duo Definitores eò mittuntur ex qualibet Ordinis Provincia, à Capitulo Provinciali electi. Istud autem Capitulum Romanum, de quo impræsentiarùm est Sermo, etsi convocatum fuerit ab *Urbano* Papa VIII (*d*) sub Titulo *Generalissimi*, idem tamen Sanctissimus Dominus posteà per speciale Diploma, Die 14. Martij 1644 datum, inhibuit *Vocalibus, ne secundùm Ritum, & Facultatem Capitulorum Generalissimorum quidquam circà Immutationem nostrarum Constitutionum attentarent*, ut disertis Verbis habet Denunciatio Secunda in Actis ejusdem Capituli (*e*), ubi subindè declaratur, *omnia, quæ in hoc Capitulo decernuntur, Vim tantùm habere, quantùm ex Capitulo purè Generali habuissent.*

Cæterum, ut obiter etiam dicam, nonnisi Duo Capitula reapsè *Generalissima* in Ordine nostro adhuc celebrata fuere, atque utrumque *Parisijs*, Anno 1228, & 1236, sub *B. Jordano Saxone*, Secundo Ordinis Magistro. Tria quidem alia indicta fuere Capitula *Generalissima*, Tempore videlicet *Vincentij Bandelli*, Lombardi, XXXVI Magistri Ordinis, sub Initium Sæculi Ecclesiæ XVI; Tempore etiam *Sixti Fabri*, Lucensis, L Magistri Ordinis, versùs ejusdem Sæculi Occasum; & demùm Tempore *Nicolai Ridulphi*, Florentini, LV Magistri Ordinis, Anno 1644 prænotato. Nullum tamen ex ijs ceu *Generalissimum* celebratum fuit, sed unumquodque *factum est GENERALE Capitulum, & in unoquoque, duobus electis Definitoribus pro GENERALISSIMO Capitulo, antiquior post longam Discussionem fuit ad definiendum admissus*, ut expressis Verbis Constitutiones ipsæ referunt (*f*).

Ei autem Capitulo, Rmi P. *Thomæ Turci*, Cremonensis, LVI Magistri Ordinis, electivo, interfuere pro *Hibernia* P. Magister Fr. *Terentius-Albertus O-Brien*, Limericensis, Prior Provincialis, posteà *Imelacensis* Episcopus, & Martyr (*g*); & P. Magister Fr. *Joannes Nolanus*, Kilkennipiensis, postmodùm Regens *Minervitanus*, alibi laudandus (*h*). In Actis porrò sub Tit. *Concessiones* (*i*) sequentia conspiciuntur sancita.

"Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Confirmamus Ordinationes, & Concessiones, pro hac Provincia in Capitulo Romano 1629 factas (*k*).

" 2. Ad stabiliendam perpetuis futuris Temporibus eam, quâ, Dei Benignitate, in præsentiarum Pro-
" vincia hæc fruitur Unitate, ac Charitate, ordinamus, quod omnes Conventus ejus subsint Provinciali
" illius pro Tempore, ac in Virtute Spiritûs Sancti, & Sanctæ Obedientiæ sub formali Præcepto inhibemus,
" ne de cætero Frater aliquis, cujuscumque Gradûs, aut Conditionis existat, Divisionem ejus, aut Ex-
" emptionem alicujus Conventûs à Regimine Provincialis, aut Erectionem Congregationis ullo Modo pro-
" curare audeat, etiam Prætextu cujusvis Divisionis, aut Exemptionis anteà factæ (*l*), quam, si quæ talis
" fuerit, præsenti Decreto omninò abolemus.

" 3. Cùm,

(*a*) Crediderùm patrum ipsius Agnomen fuisse *O-Donnell*.

(*b*) Ità cognominabatur passìm à Cænobio *Pinifranciensi* (vulgò *la Penna di Francia*) in Provincia *Hispaniæ*, ubi Studiorum Curriculum explevit. Vocabatur item *Hispanorum* More Fr. *Richardus à S. Dominico*. Cæterùm patrium ipsius Agnomen erat *Bermingham*, de eoque, quà Procuratore Generali *Hiberniæ Dominicanæ*, Sermo jam fuit Cap. præf. Num. i, redibitque Cap. xii. §. iii. Num. ii, & v.

(*c*) Cap. præced. Num. vii. Pag. 97.

(*d*) *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 125.

(*e*) Pag. 2.

(*f*) Distinct ii. Cap. x. Text. ii. Lit. a.

(*g*) De quo plura Cap. xiii. Num. lxvi, & Cap. xiv. Num. xiii.

(*h*) Num. xiv. hujus Cap. & Cap. ix. §. iii. Num. vii.

(*i*) A Pag. 66.

(*k*) Eas legere est Num. ix. hujus Capitis.

(*l*) Recolendum Cap. iv. à Num. xi. & Pag. 78.

" 3. Cùm, ob diuturnam usque in hæc Tempora Hæreticorum Persecutionem, ac Bellorum Tumultus (*m*), plures Conventus Priore, vel Fratribus à longo Tempore destituti fuerint, & subindè Prioris Institutio ad Rmum Magistrum Ordinis sit devoluta, concedimus Facultatem A. R. P. Provinciali, ut in quolibet tali Conventu pro prima Vice tantùm Priores instituere possit, & ab eo institutos confirmamus, donec compleant Tempus sui Triennij. Ut autem de Numero competenti ijs, ac alijs Conventibus, quantùm fieri possit, provideatur, concedimus, ut Provincialis pro Tempore revocare valeat omnes Fratres Hibernos ubivis existentes, ac, ut in hanc Provinciam redeant, per Præcepta, & Censuras, si necessè fuerit, compellere (*n*).

" 4. Ad evitandos magnos Sumptus, & ob magnam congregandi Fratres ex omnibus Regni Partibus Difficultatem, concedimus, ut possint in Capitulo Provinciali Electionis Provincialis providè Electionem facere tàm Definitorum, quàm Socij Provincialis pro proximè futuro Capitulo Generali, vel Generalissimo, si quod antè sequens Capitulum Provinciale celebrandum contigerit, & alios nominare, qui Casu Mortis sic electorum ad definiendum, vel eligendum in prædicto Capitulo respectivè admittantur.

" 5. Concedimus huic Provinciæ ob magnam Distantiam ejus ab Urbe, & difficilem ad Reverendissimum Magistrum Ordinis Accessum, ut Provincialis noviter electus regat Provinciam, & gaudeat Titulo Provincialis (*o*), donec Scrutinium Electionis ejus, quamprimùm fieri possit, mittatur ad Generalem, penès quem Electionem cassandi, vel confirmandi, libera sit Facultas, prout in Domino videbitur expedire.

" 6. Cùm nihil authenticè innotescat de Conventuum hujus Provinciæ Antiquitate, ac Limitibus, seù Districtibus eorundem, volumus, & decernimus, ut in posterum Priores inrer se Locum habeant juxtà Antiquitatem suorum Conventuum, ex veteri quodam Manuscripto Operâ D. Jacobi Waræi, Equitis Aurati, collecta (*p*), prout in Congregatione Intermedia Corrensi (*q*) Ordinatum fuit Anno 1640, quam Ordinationem in hac Parte confirmamus, & innovamus. Pro Limitibus autem Conventuum omnium respectivè assignandis deputamus Judices in Lagenia RR. PP. Fr. Dominicum Nugentium, Magistrum, & Fr. Thomam Brangan, Præsentatum. Pro Momonia, Fr. Albertum O-Brien, Magistrum, Fr. Petrum Estrange, Magistrum, & Fr. Thaddæum Moriarty. Pro Conacia Fr. Danielem de Cruce, Magistrum, & Fr. Humbertum Delphinum. Ac demùm pro Ultonia Fr. Joannem Genory, & Fr, Dominicum O-Connor, ità ut quidquid ipsi respectivè cum A. R. P. Provinciali pro Tempore statuerint, firmum, ac stabile perpetuis futuris Temporibus maneat. Quod si quæ sit Difficultas pro Limitibus Provinciarum, decidetur per eos ex prænominatis, qui ex neutra Provinciarum dissidentium extiterint. Si quem autem ex his nominatis antè Causæ Terminationem mori contigerit, Provincialis de Consensu Fratrum à Consilijs dictæ Provinciæ alium Loco illius valeat nominare.

" 7. Ut huic Provinciæ de Literarum Studijs sit provisum, erigimus in ea Quinque Vniversitates, seù Studia Generalia, qro Quinque Regni Partibus (*r*), Conventum videlicèt Dublinienſem, Limericenſem, Casseliæ, de Athenry, & Culrahanenſem, ità ut in ijs Actus Scholastici, & Exercitia fieri possint pro Gradu, & Forma. Si autem Temporum Injuriâ aliquandò in aliquo ex istis respectivè Studium nequeat haberi, possit Provincialis pro Tempore alium Conventum deputare, donec in eo commodè Exercitia fieri possint, cum ijsdem Privilegijs.

" 8. Applicamus Eleemosynas omnes, quæ fiunt ad devotissimam Imaginem B. Virginis Mariæ de Yoghel (*s*), in Usum ipsius Convenrûs Yoghellensis, nec de ijs in futurum aliter disponere valeat Provincialis.

" 9. Acceptamus Nomine ejus Provinciæ Collegium, seù Conventum Fratrum, & Monasterium Monialium, pro Natione Hibernica Ulyssipone fundatum, sub Cura, & Regimine R. Adm. P. Provincialis Hiberniæ pro Tempore, & concedimus, ut in eodem Collegio fiant Actus, & Exercitia pro Gradu, & Forma.

" 10. Acceptamus item Conventum à Reverendissimo Episcopo Laonensi (*t*) oblatum, servatis servandis, ac Monasterium, seù Domum, vulgo Murus S. Petri, Civitatis, ac Diæcesis Limericensis, quam concedimus, quantùm in Nobis est, Catharinæ Dogan, & alijs, nunc, & in futurum cum ea degentibus.

 " Ac

(*m*) Adeas Cap. xvii, à Num. i. ad xlii.

(*n*) Confer Cap. viii. Num. xii. Sect. 5.

(*o*) Confer Num. ix. hujus Capitis, Sect. 6. Pag. 113.

(*p*) Lege *collectam*. Confer Cap. ii. Num. vii. Lit. n. Pag. 39.

(*q*) Corrupta Vox. Legendum *Corkensi*, seù magis Latinè *Corcagiensi*, de quo Cænobio Sermo erit Cap ix. §. vi.

(*r*) Scilicet *Lagenia*, *Momonia Occidentali*, *Momonia Orientali*, *Conacia*, & *Ultonia*.

(*s*) Confer Cap. ix. §. xx. Num. iv.

(*t*) Vulgò *Killaloe* in *Momonia*. Porrò neque Conventum, neque Monasterium in Textu nominatum, Ordo Prædicatorum assecutus est.

" Ac demum Licentiam damus recipiendi, ac fundandi alia Monasteria, cum debitis Requisitis, quando
" Provinciali de Consilio Graviorum Patrum expedire videbitur.

" 11. Concedimus huic Provinciæ, ut in ea fiat Officium de B. Brigida Virgine, ac Regni Patronâ, Diè
" primâ Februarij, & de Sancto Laurentio, Archiepiscopo Dubliniensi, & Confessore, Die 14. Novem-
" bris, sub Ritu Duplici.

" 12. Cum in hac Provincia pia inoleverit Consuetudo, ut Fideles Utriusque Sexus Habitum Regula-
" rem diversorum Ordinum, pro sua respectivè Devotione, ferant, & in eo mori desiderent, concedimus
" iis omnibus, qui nostrum Habitum, sc. Scapulare, portaverint, ut participes fiant Beneficiorum nostri
" Ordinis, ac bonorum Operum, quæ per Universum Ordinem fiunt.

" 13. Acceptamus Magisteria RR. PP. FF. Petri Martini, Petri Estrange, Josephi Langton, & Marci
" de Rupeforti; & Præsentaturas RR. PP. FF. Thomæ Linczi, Thaddæi Caughan, Petri de Angulo,
" Vincentij Walsei, Terentij O-Brien, & Gregorij O-Ferraii (w), cum Loco, Voce, cæterisque respectivè
" Privilegijs, quibus in nostro Ordine, & in hac Provincia, consimiles Magistri, & Præsentati, à Provincia
" postulati, gaudere solent.

" 14. Extendimus Numerum Graduandorum in hac Provincia, ità ut Numerus Magistrorum sit Octo-
" narius, & Præsentatorum Denarius, cum Gratijs, ac Privilegijs, pro quo Numero promovemus ad
" Gradum Magisterij RR. PP. Fr. Albertum O-Brien, Provincialem hujus Provinciæ (x), & Fr. Domi-
" minicum de Rosario, Rectorem Collegij nostri Ulyssiponensis dictæ Provinciæ (y). Ad Præsentaturam
" autem RR. PP. Fr. Mauritium de S. Petro Martyre (z), & Fr. Oliverium Darcæum (a); nec in poste-
" rum promovendi ultrà hunc Numerum gaudeant Privilegijs, donec fuerint à Provinciali, & Definitoribus,
" ac Patribus Provinciæ, in Capitulo Provinciali postulati.

" 15. Promovemus ad Gradum Magisterij, salvis Juribus suæ Provinciæ, RR. PP. Fr. Joannem Baptis-
" tam Hacquetum (b), & Fr. Thomam de Burgo (c). Ad Baccalaureatum verò RR. PP. Fr. Patritium
" Kearny, & Fr. Richardum Wall.

" 16. Approbamus Acta, & Ordinationes Capitulorum Provincialium Portumnensis, & Kilkenniensis, &
" Institutiones omnes Prædicatorum Generalium ibidem factas, exceptis Institutionibus P. Fr. Jacobi
" Wolfæi (d), & Fr. Jacobi Goldæi, quas ob rationabiles Causas annullamus, & Loco unius instituimus P.
" Fr. Patritium Hacquetum."

XI. Hinc vides, Quinque Universitates, seù Studia Generalia, in *Hibernia Dominicana* constituta fuisse. Nec mirum, haud obstantibus quippè atrocissimis Acatholicorum sub *Henrico* VIII, *Eduardo* VI, atque *Elizabethâ* (ut nihil dicam de *Jacobo* I, & *Carolo* I,) Persecutionibus, ea ab Anno 1642 reflorescere incipiebat, ut alibi opportuniùs narrabitur (e). Ad Annum quippè 1646 Quadraginta Tres erant in *Hibernia Dominicana* Conventus, & in illis Fratres plus minùs Sexcenti, ut testantur Comitia Generalia *Romæ* 1656, quorum Verba alibi in Medium adducam (f).

Ex ijs porrò Quadraginta Tribus Cænobijs, chronologico Ordine jam recensita fuere (g) Triginta Novem. Residua autem Quatuor sunt *Clonmellense*, *Gaulense*, *Glanorense*, & *Thomapolitanum*, vulgò *Thomastown*, non adeò certis fundata Annis. De eorum autem singulis speciales instituemus Paragraphos Capite Nono.

Quandoquidem verò Die 30 Januarij 1648, Stylo Veteri, seù 9 Februarij 1649, Stylo Novo (h), *Carolo Primo* Regi, supremâ Regni Potestate Annis Viginti Quatuor jàm functo, à Parlamentarijs *Angliæ* (i) in publico Supplicij Loco, Orbe Terrarum obstupescente, Manu Carnificis (k) obtrun-

(u) Istos duos Sanctos videre est in Decreto, quod pro omnibus *Hibernis*, tàm intrà, quàm extrà Regnum collegialiter degentibus, ipse impetravi *Romæ* existens Anno 1741, quodque exscriptum habes Cap, i. Num. xv. Videsis Cap. xi. §. i. Num. iii.

(w) Eo ipso posteà Anno electus fuit Provincialis *Hiberniæ*, ut dicetur Cap. xiv. Num. xiv.

(x) De quo uberior redibit Sermo Cap. xiii. Num. lxvi, & Cap. xiv. Num. xiii.

(y) Patrio Agnomine *O-Daly*, de quo Cap. xiii. Num. lxix; & Cap. xv. Num. xxi.

(z) De quo Num. seq. Sect. 5.

(a) De quo Cap. xiii. Num. lxviii.

(b) De quo plura Cap. xv. Num. xx.

(c) Adeas Caput ix. §. v. Num. vi.

(d) Hic Martyrij Palmam promeruit, ut dicetur Cap. xvi. Num. xxx. Confer porrò Cap. præf. Num. xii. Sect. 7.

(e) Cap. xvii. Num. xliii, & seq.

(f) Cap. xiv. Num. xv.

(g) Cap. ii, Num. iii; Cap. iii, Num. ix; & Cap. iv. Num. v.

(h) Consulendum Cap. vii. Num. iii. Lit. e.

(i) Adeas Cap. xvii. Num. xxxviii.

(k) Non quidem Ordinarij Carnificis, à tanta Impietate abhorrentis, ut Historiâ *Anglicanâ* proditum est, sed Carnificis sub Larva latentis. Suspicantur plures, ipsum fuisse *Cromuellum*, totius Iniquitatis

obtruncatum fuerit Caput (quod horret Calamus scribere) atque à perduelli perfidoque *Cromuello*, post Hominum Memo iam iniquissimo Usurpatore, & Tyranno, abruptæ fuerint Trium Regnorum *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Habenæ, indè natæ sunt atrocissimæ Persecutiones, dirissimis primorum Ecclesiæ Seculorum facilè comparandæ. Eodem tunc Pretio, ut pridem ajebam (*l*), & Luporum, & Regularium Capita venundabantur; eandem tunc Mercedem utrorum Interfectori publica Magistratûs Edicta promittebant; ijsdem tunc Armis, ijsdem Venatoribus, utrique conquirebantur. Hinc secuta est acerba Catholicorum *Hiberniæ* Strages, atque Cænobiorum totalis Ruina, ut commiserantes Patres Comitiorum Generalium *Romæ* 1656 Verbis verè aureis, Cedroque dignis (*m*), summoperè deplorare non dubitarunt.

Cæterum, ut indaganti Lectori innotescat, quo Pacto Ordo noster in hac Insula à medio Sæculo superiori tàm validè oppressus, iterùm florere cæperit Anno 1642, & paucos post Annos defloruerit, Operæ Pretium erit, ipsiusmet Regni Statum isto in Tempore paucis enarrare, prout Deo favente in ultimo Historiolæ hujus Capite enarrabo (*n*).

XII. Ob memoratas porrò Persecutiones nullus interfuit *Hibernus* Comitijs Generalibus *Valentinis*, Anno 1647 sub Rmo *Turco* prælaudato celebratis (*o*), adeoque in ijs nullæ factæ sunt *pro Provincia Hiberniæ* Concessiones. Postmodùm verò, Anno nimirùm 1650, habita fuere *Romæ* Comitia Generalia, in quibus electus erat in LVII Magistrum Ordinis Rmus *P. Joannes Baptista de Marinis*, Januensis, de sacrosancta Fide Orthodoxa, atque suspirante *Hiberniæ Dominicanæ* Provincia, ut ex Decursu hujus Capitis clarebit, optimè meritus. Comitijs istis intererat, quà Definitor *Hiberniæ*, P. Magister Fr. *Mauritius Tyrellus*, Molingarensis (*p*), qui in Generali Studio *Græcensi*, Provinciæ *Hungariæ*, Munus Regentis, omnesque Actus, pro Gradu Magisterij requisitos, expleverat, ut ipsorummet Comitiorum Acta, mox referenda, apertè testantur (*q*). Provincialis autem erat P. Magister Fr. *Gulielmus de Burgo*, Senior, Athenriensis, ut ex alibi dicendis constabit (*r*), qui tamen ob Temporum Calamitates non interfuit. Quod ad Concessiones attinet, eas legere est in prædictorum Comitiorum Actis, sequentem exhibentibus Paragraphum:

Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Confirmamus omnes, & singulas Ordinationes, & Concessiones pro hac Provincia factas *Romæ* in
" Capitulo Generali 1629, & in Generalissimo 1644.

" 2. Cum in ista Provincia per has Temporum Calamitates vix ulla possint vigere Studia Literarum,
" ideò ne ex hoc paulatìm ei deficiant Ministri Evangelij, districtè mandamus, inque Meritum S. Obedien-
" tiæ injungimus reliquarum Provinciarum RR. PP. Provincialibus, ut Fratres hujus afflictæ Provinciæ ubi-
" que peculiari Charitate, ac Promptitudine suscipiant, foveant, & in suis Studijs Generalibus juxtà
" Locorum Vacationem saltem unum alterumve acceptent, & habeant: Insuper quoque ubi possunt sata-
" gant adjuvare Nationem pro acquirendis, & extruendis Seminarijs, sicubi Deus ad hoc Fundatorem, aut
" Benefactores excitavit.

" 3. Declaramus, quod cùm hæc Provincia nunc quàm maximè Bellorum Cladibus, & gravi Per-
" secutioni Acatholicorum miserrimè sit implicata, non debeant eidem obesse Statuta postremi Ca-
" pituli Valentini in hoc, quo minùs in illa Priores Conventuales, qui requisitum Numerum Fratrum non
" alunt, equidem gaudeant Juribus, Voce, ac Privilegijs suis, ac si integrè dictum Numerum sustentarent.

" 4. Concedimus, quod in ejusdem Provinciæ Lovaniensi Collegio fiant Actus, & Exercitia Scholas-
" tica pro Gradu, & Forma, prout Collegio Ulyssiponensi Anno 1644 concessit Capitulum Generalissi-
" mum (*s*). Porrò utrumque hoc Collegium, videlicet Ulyssiponense, & Lovaniense, unà cum Monaste-
" rio Monialium Ulyssipone fundato pro Natione *Hibernica*, ob Causas Nobis benè visas, eximimus à Ju-
risdictione

quitatis Compendium, ut post *Gratianum Lucium*, id est, *Joannem Lincæum*, Hibernum, Archidiaconum *Tuamensem*, ait *Vincentius Contensonus*, Lib. vii. Differt. V. in append. §. x.

(*l*) Cap. i. Num. xix. Pag. 28. Adeas Cap. xvii. Num. ci.

(*m*) Ea habes exscripta Cap. xiv. Num. xv.

(*n*) Scilicet Cap. xvii. à Num. xliii.

(*o*) Provincialis tunc Temporis erat P. Magister Fr. *Gregorius O-Ferrall*, Longofordiensis, ut liquebit ex Cap. xiv. Num. xiv.

(*p*) Ità refert *O-Heynus*, Pag. 9. infra laudandus. Cap. ix. §. vii. Num. vi.

(*q*) Sect. 5.

(*r*) Cap. xiv. Num. xv.

(*s*) Confer Cap. præf. Num. x. Sect. 9. Pag. 115.

" risdictione Patris Provincialis Hiberniæ pro Tempore, subjicientes ea immediatè Officio, ac Regimini
" Reverendissimi Magistri Ordinis in spiritualibus, & temporalibus (t).

" 5. Extendimus Numerum Graduum pro hac Provincia, itá ut in ea deinceps tàm Præsentati quàm
" Magistri cum Loco, & Voce computari possint usque ad Numerum duodenarium = Sicque pro Locis ex
" hoc jàm actualiter vacantibus promovemus ad Gradum Magisterij R. P. Fr. Gregorium Ferrall, Præ-
" sentatum, & hujus Provinciæ quondam Provincialem; R. P. Fr. Mauritium à S. Petro Martyre, Præ-
" sentatum, & Collegij nostri Ulysiponensis Regentem Primarium; R. P. Fr. Mauritium Tirellum, Præ-
" sentatum, qui in Generali Studio Græcensi (u) Munus Regentis, omnesque Actus pro hoc Gradu re-
" quisitos explevit; R. P. Fr. Patritium Kearny, Præsentatum, ac S. Theologiæ in Collegio Lovaniensi
" Professorem; R. P. Fr. Fabianum Rian, Præsentatum, qui per complures Annos Philosophiam, ac
" Theologiam docuit; & P. Fr. Thomam Lincæum, Præsentatum.

" 6 Ad Gradum Præsentaturæ promovemus P. Fr. Thaddæum à S. Thoma, deputatum Regentem
" Collegij Ulyssiponensis; P. Fr. Hugonem Moriarti, aliàs Fr. Dominicum de Rosario, S. Theologiæ
" Professorem; & P. Lectorem Fr. Henricum Burghet (w).

" 7. Restituimus Gradum Prædicaturæ Generalis Fr. Jacabo Goldæo, Lectori, & Fr. Jacobo
" Wolfæo (x).

XIII. Anno 1655, laudatus Rmus Magister Ordinis *de Marinis* Literas expediri fecit Patentes, districtè ordinantes, ut extranationalia Collegium, & Monasterium *Ulyssiponensia* pro *Hibernis* duntaxat Patribus, & Monialibus essent. Ibi porrò, ut obiter advertam, paternæ Charitatis Zelo flagrans, magnoperè deplangit, *prædictos Patres, & Sorores, his calamitosis Temporibus, ab Hæreticis ejectos fuisse è toto Regno Hiberniæ.* Eas autem Literas Patentes legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum (y)*, Constitutioni insertas *Alexandri* VII, Pontificis Maximi, ijsdem inviolabilis Apostolicæ Firmitatis Robur adjicienti, quam, atque ipsasmet Literas Patentes, suo Loco seorsim exscribam, sicut & similes Literas pro Collegio *Lovaniensi*, Provinciæque Supplicem Instantiam pro omnibus (z).

XIV. Anno 1656, semel iterumque laudatus, & nunquàm satis pro Meritis laudandus, Rmus, inquam, *de Marinis*, Generalia convocavit *Romæ* Comitia, quibus, quà Definitor *Hiberniæ*, interfuit P. Magister Fr. *Joannus Nolanus*, Kilkenniensis, Regens *Minervitanus* (a), non ità pridem recensitus (b), eique Socius aderat P. Magister Fr. *Richardus O-Kelly*, Rathbrannensis, ut ex aliis dicendis constabit (c). Ibi afflictæ Provinciæ *Hiberniæ* (d), quæ ut eorundem Comitiorum Verbis, jamjam referendis, utar, *tota tunc exulabat, ob Acatholicorum Sævitiam, extorris nativo Solo*, plura, & quidem saluberrima concessa sunt Privilegia pro optatissima ejus Instauratione. En integrum eorum Tenorem (e).

Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Concedimus omnibus hujus Provinciæ Religiosis Utriusque Sexûs, sivè intrà sivè extrà eam insimul
" collegialiter degentibus, quod sub Ritu Toto Duplici quotannis Die vi. Aprilis (nisi ea in Hebdomadam
" Sanctam, vel intra Octavam Paschæ inciderit) celebrare possint Festum S. *Cælestini* Papæ, & Confesso-
" ris (f), idque in gratam Memoriam Hiberniæ, sub illo Pontifice ad Fidem conversæ, utque eodem pa-
" trocinante Natio illa præservetur ab omni Errore.

" 2 Decer-

(t) Adeas Cap. viii. Num. ix. Sect. 2, & Num. xiii. Sect. 1.

(u) In Provincia *Hungariæ*. Confer Cap. præs. Num. x. Sect. 14. Pag. 116.

(w) De eo fuse agetur Cap. xvi. Num. lxxxi; *Thaddæo* etiam à *S. Thoma*, cujus patrium Agnomen erat *Moriarty*, plura habetis eod. Cap. Num. [illegible]

(x) Hic Martyrio laureatus fuit Anno 1651, ut Cap. Gen. *Romano* 1656 declarabitur Cap. xvi. Num. [illegible]

(y) Tom. vi. Pag. 200.

(z) Cap. xii. § ii. Num. vii, & viii, ac §. iii. Num. x, & xi.

(a) i. e. Collegij *S. Thomæ* apud *S. Mariam Super Minervam* de Urbe.

(b) Num. x. hujus Capitis, Pag. 114.

(c) Cap. xvii. Num. lxxxi.

(d) Confer Cap. xvii. Num, xcix, & seqq.

(e) Ex actis Pag. 77. & seqq.

(f) In Decreto S. Congregationis Rituum pro celebrandis Festis ab *Hibernis* Utriusque Cleri, atque Utriusque Sexûs, tàm intrà, quàm extrà Regnum collegialiter degentibus, Die 1. Julij 1741 emanato, meipso Rem solicitante, S. *Cælestinus* recensetur, ut Cap. i. Num. xv. Pag. 22, videre est.

2. Decernimus, & declaramus, quod hæc Provincia, tametsi nunc tota exulet, ob Acatholicorum
" Sævitiam extorris nativo Solo, retineat tamen Nomen, Locum, Jus, Formamque Provinciæ, ità ut
" nulla Ratione extinctis Provincijs sit connumeranda (*g*). Proindè cùm ipsa ob luctuosam Filiorum su-
" orum Dispersionem in legitimum aliquod Capitulum Provinciale nullibi jam coire possit (*h*), ad Magis-
" trum Ordinis pertinebit, durante ejus Exilio, ipsi de idoneo Provinciali, quoties Opus fuerit, can-
" onicè providere, donec aliquandò Provincia redeat in eum Statum, quo iterùm possit intrà Patriam
" suam Capitulum Provinciale ex Usu Ordinis celebrare. Porrò & tunc, & modò, in omnibus Electio-
" nibus, Functionibus, Officiorum Provisionibus, Assignationibus, & cujuscumque demùm Nominis seù
" Promotionibus, seù Deputationibus, nec palàm, nec privatim, ullam Rationem, seù Respectum ha-
" beri volumus Diversitatis Quatuor Regionum, seù Nationum Hiberniæ, sed semper, & ubique ex toto
" Genere indiscriminatim, ac promiscuè, admittantur, eligantur, assumantur &c, magis idonei, ità ut
" omnis Divisio, & prona Factionum Occasio proscribatur. Quicunque verò ex quadrifido Regionum
" Hibernicarum Titulo, aut quovis alio Nomine, Jus alicujus Alternativæ, vel circularis Successionis inter
" Nationales aut prætenderint, aut quoquomodò per se, vel per alios, directè, vel indirectè, uspiam
" invehere, procurare, admittere tentaverint, ipso Facto in Pænam sint, ac declarentur, perpetuò inha-
" biles ad quemcunque Gradum, vel Officium in Ordine tenendum, vel assequendum (*i*).

" 3. Pro hujus Provinciæ Conservatione declaramus, tam Collegium Ulyssiponense, quàm Conven-
" tum Lovaniensem F F Hibernorum (*k*) cum omnibus suis Pertinentijs, habitis, & habendis, esse de
" Corpore dictæ Provinciæ, ità quod alij Provinciales, intrà quorum Fines hæ Domus existunt, nullam
" in eas Jurisdictionem prætendere, aut adquirere possint, sed totum earum Regimen relinquere teneantur
" ijs, quibus Magister Ordinis Directionem illarum, vel instituendo contulerit, vel delegando commi-
" serit.

" 4. Ordinamus, ac perpetuis futuris Temporibus observandum decernimus, quod nullo unquàm Co-
" lore, Titulo, vel Prætextu, Provincia Hiberniæ incorporetur Provincijs Angliæ, aut Scotiæ (*l*), neque
" harum altera, vel utraque uniri possit Provinciæ Hiberniæ, etiam per Modum Commendæ, sivè ex
" toto, sivè ex Parte, sed permaneant simpliciter impermixtæ; ità tamen quòd harum Nationum altera
" alteri non prohibeatur convivere, salvo Discrimine propriarum Provinciarum.

" 5. Hortamur, ac per Viscera JESU Christi obtestamur omnes Provinciales, ac Priores reliquarum
" Provinciarum, præsertim Hispaniarum, ut, si qui fortè Juvenes Hiberni probæ Indolis, & Capacitatis
" se offerant, eos promptâ Charitate ad Habitum, Sanctamque Professionem recipiant in Conventibus,
" ubi magis viget Observantia Regularis; eosdemque jam professos Literarum Studijs opportunè appli-
" cent, ipsorum Profectibus specialiter intendant, Necessitatibus prospiciant, Spiritum foveant, ipsosque
" ad generosa pro Fide Certamina formare conentur (*m*).

" 6. Mandamus, & districtè præcipimus Universis Provincialibus, Prioribus, & Locorum Præsidenti-
" bus, ad quos deinceps contigerit, aliquem, vel aliquos hujus Nationis Fatres nostros cum legitimâ su-
" orum Superiorum Licentiâ modestè divertere, ut eosdem placido Vultu perbenignè suscipiant, ipsorum
" Indigentiæ, pro Facultate Domus, munificè succurrant, Negotia, pro quibus venerunt, piè promo-
" veant, Hospitalitatis Jura sine Parsimoniâ, aut rigidâ Limitatione ergà istos conduplicent, nullumque op-
" portunæ Humanitatis Officium prætermittant, memores, hos neque in Patria, nec ferè ullibi habere
" ubi Caput reclinent.

" 7. Committimus A. R. P. Magistro Fr. Antonio Vaena, hujus Capituli pro Bethica Definitori,
" eidemque impensè commendamus, quod Excellentissimum D. Ducem de Medina Cœli ex communi No-
" mine

(*g*) Et quidem ad Differentiam *Angliæ*, & *Scotiæ*, quæ Extinctæ evaserunt Provinciæ, & nonnisi merè Titulares, ut liquet ex Cap. v. Num. iii. Pag. 92.

(*h*) Videsis Cap. xvii. Num. ciii.

(*i*) Sapienti quidem Consilio, justisque de Causis id sancitum fuit. Diversitas quippè Quatuor *Hiberniæ* Nationum prona fuit ab antiquo, & etiamnùm est, Factionum Occasio, atque unica, & pessima Radix Discordiarum, Rixarum, & Contentionum quotidianarum inter *Hibernos*, tàm Sæculares, quàm Regulares, quàm etiam Laicos, & Militares, ac, uno Verbo, Malorum omnium in Rebus nostris, tàm Ecclesiasticis, quàm Civilibus, ut Lippis, & Tonsoribus notum est, utque uberiùs declarabitur Cap. præs. Num, xxvii. Lit. n.

(*k*) De Collegio, & Conventu istis, datâ Operâ agetur Cap. xii. §. ii. & iii.

(*l*) Provinciæ *Scotiæ* jam extinctæ Cura Patri Provinciali *Hiberniæ* pro Tempore commissa fuit à Comitijs Generalibus *Romæ* 1629, ut liquet ex Num. ix. hujus Capitis, Sect. ii. Pag. 113, qui subindè Missionarios in eam jugiter destinabat, destinatque. Recolenda nuper dicta Loco mox citato ad Lit. y. Pag. 113.

(*m*) Hanc eandem Adhortationem sub ijsdem ipsissimis Verbis innovarunt Patres Comitiorum Generalium 1670, ut constabit ex Cap. præs. Num. xx. Sect. 2.

"mine hujus Generalis Capituli, ac totius Ordinis, eò inclinare Studeat, ut pro eximio suo in Ordinem "Affectu novum illum Conventum, quem aliàs in Civitate Portûs S. Mariæ construere intendit, fundare "dignetur in Asylum commune Fratrum Provinciæ nostræ Hiberniæ, pro Catholica Fide exulantium, "disponendo, si ità placuerit, quod ibidem sub immediata A. R. P. Provincialis Andalusiæ Cura pro "Tempore degant tum hi, tùm alij Fratres Hiberni, qui, finitis alibi Scholarum Cursibus, idonei fuerint "ad subeundum illic exactissimam Regulæ, & Constitutionum Observantiam, & ad vacandum intereà "Studio Sacræ Scripturæ, Controversiarum Fidei, Casuum Conscientiæ, &c, ut his Exercitijs consummatè erudiantur ad Fidem in Patria propugnandam, atque propagandam (n).

"8. Stabilimus in hac afflicta Provincia duodenarium Numerum Magistrorum, ac totidem Præsentatorum, quem nolumus unquàm Tempore etiam pacato transiliri (o). Ex his verò tùm Magistris, tùm "Præsentatis (quandò Provincia Domi suæ ad aliqualem redierit Formam) una Medietas semper ad Titulum Lectionis, reliqua ad Titulum Prædicationis exponatur (p). Qua in Re ut securior sit Locus "Justitiæ distributivæ, Diffinitores, eorumve Socij (si quandò ad Generale Capitulum venerint) teneantur secum adferre Catalogum omnium celebrium Lectorum, & Prædicatorum totius Provinciæ, qui, "quantùm, quamdiù, ubi, quando, quo Fructu legerint, aut prædicarint, quot Ætatis, ac Professionis habeant Annos, quàm religiosis, modestis, & tranquillis Moribus ubique fulserint, &c (q). Volumus autem, & declaramus, Neminem Titulo Prædicationis exponi posse pro Magisterio, nisi reverà "intrà Provinciam, & Regnum Hiberniæ, ad minus per Decennium fructuosè prædicarit; neque Titulo "Lectionis, nisi post Philosophiam integrè prælectam, saltem per sex Annos (in quibus tamen Magisterium "quoque Studentium comprehensum esto) Sacram Theologiam docuerit in Loco, ubi vigeant in Veritate Exercitia Scholastica utriusque prædictæ Facultatis. Denique nec ad Gradum Præsentaturæ Titulo Lectionis quisquam possit exponi, qui priùs non legerit integrum Cursum Artium, expletoque "Magisterio Studentium, saltem per Tres Annos docuerit Theologiam."

In eorundem Comitiorum Generalium Actis conspicitur Titulus sic inscriptus: *Fratres & Sorores, qui pretiosâ in Conspectu Domini Morte obierunt*; ubi per Quindecim Paginarum Seriem multò plura legere est de *Hibernia* (absit Invidia Verbo) quàm de alijs universi quà latè patet Ordinis Fratribus Prædicatoribus, quæ proindè opportuniùs exscribam Cap. XVI, ibi de *Hiberniæ Dominicanæ* Alumnis, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione claris, specialem Sermonem facturus.

XV. Anno 1667, quandoquidem Provincia *Hiberniæ* tam diris tamque diuturius Persecutionibus afflicta, nec Domi nec Foris Locum haberet, ubi tot sui Filij Caput reclinarent, hinc seriâ Commiseratione, providâque Consideratione inductus Rmus Magister Ordinis *de Marinis*, toties laudatus, Literas dedit Patentes ad P. *Joannem O-Connor*, à *S. Dominico* nuncupatum *(r)*, in quibus dolens super *Hiberniam, Re, & Nomine, quondàm floridissimam Sanctorum Insulam* (s), *sed postremo hoc Sæculo avitæ Religionis tristi passim Excidio miserrimè deformatam*; *& super Provincialem*

(n) Conventum istum *Portu-San-Marianum* nunquàm reapsè assecuti sunt Fratres *Hiberniæ Dominicanæ*, ut datâ Operâ declarabitur Cap. xii. § iv. Num. iv.

(o) Nunc autem stabilitus manet vigenarius Numerus tàm Magistrorum, quàm Præsentatorum, ut liquebit ex Cap. viii. Num. iii. Sect. 8, & Num. xxiii. Sect. i.

(p) Postmodùm verò duodenarius Numerus, tàm Magistrorum, quàm Præsentatorum, erat ad Titulum Lectionis ut perspicuè apparet ex mox dicto Cap. viii. Num. iii. Sect. 8, ubi concessa videbis Anno 1706, Quatuor Magisteria, & totidem Præsentaturas, Titulo Lectionis.

(q) Hùc facit Ordinatio Rmi *Ripoll* in Literis Confirmatorijs Actorum Capituli Provincialis 1726, Num. iii hujus Tenoris: *Nullus Nobis quocunque Titulo, sivè Lectionis, sivè Prædicationis aut Missionis, ad quemcunque Gradum Prædicaturæ Generalis, Præsentaturæ, aut Magisterij, præsentetur in posterum nisi cum expressâ Candidati Ætate, Professione, Meritis individualiter, ubi, & quot Annis legerit, vel prædicarit, cæterisque Requisitis ad amussim specificatis, addito quoque Loco Actu vacante, in quem promoveri debeat, semper cum Testimonio authentico à P. Magistro Provinciali, & Moderatoribus Studij, Patribusque in Linea Scholæ Magistris, Dublinij existentibus, subscripto, vel maximè Merita Lectorum cum omni Annorum Lecturæ Distinctione specificentur, adeò ut si quis eodem Tempore Magistrum Studentium, aut Lectorem S Scripturæ, & simul Lectorem Theologiæ agat, nonnisi pro uno Anno computetur.*

(r) De eo plura videbis Cap. xii. §. i. Num. v.

(s) Recolendum Cap. i. Num. v. Pag. 6.

vincialem (t) aliosque ob Fidem in Vincula conjectos, Missionarios dispersos, Communitates dissipatas, &c. singularum Provinciarum nostri Ordinis Provinciales inter alia vehementer hortatus fuit, ut spontè, ac liberaliter, unum, vel plures Conventus in suis Provincijs cederent pro tuto Refugio Fratrum *Hibernorum*, ut scilicet illic Vernacula Juventus dicti Regni collegialiter, & seorsim sub proprijs Prælatis, & Studij Moderatoribus idoneâ Educatione formaretur, tum ad Regularem Ordinis Disciplinam, tum specialiter ad obeundas in Patria Missiones pro Fide Catholica tuenda, & propaganda: Talesque Conventus, hoc Modo resignatos, ex tunc pro semper Provinciæ *Hiberniæ* Ordinis Prædicatorum applicavit, & incorporavit, ità quod nulli alteri Ordinis Superiori subsint, præterquàm suo Provinciali Hiberniæ, & Magistro Ordinis pro Tempore. Atque totum hoc fecit Apostolicâ Auctoritate speciali, quâ in eo declarabat se fungi. En porrò integrum earum Tenorem ex *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. VI. Pag. 227.

" Frater Johannes Baptista de Marinis, Sacræ Theologiæ Professor, Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis, & Servus, in Dei Filio sibi dilecto R. P. Fr. Johanni O-Cnojur *(u)* à S. Dominico " ejusdem Ordinis, & Provinciæ nostræ Hiberniæ Procuratori Generali, Salutem.

" Hibernia, Re, & Nomine quondam floridissima Sanctorum Insula, sed postremo hoc nostro Sæculo avitæ Religionis tristi passim Excidio miserrimè deformata, tantò solicitiorem meretur omnium Christifidelium ubique Commiserationem, quantò periculosiùs hodiè sub novo quodam Persecutionis Genere ibidem Orthodoxa Fides laceratur, neque hìc Nobis eundùm per singula, dum in Paradigma sufficiunt nostrorum illic Fratrum, quas exposuisti Calamitates, & Clades, nimirùm ipso eorum Provinciali ob Fidem retruso in Sequestrum, alijsque alibi in Vincula conjectis, Missionarijs dispersis, Communitatibus dissipatis &c, quibus nisi aliundè per novorum identidem Operariorum quotidiana Supplementa providè succurratur, brevi de Provincia actum erit. Porrò ut prudenter suggessisti, ijs sucurri non poterit, nisi extra Insulam in alijs Catholicorum Principum Regnis, ac Ditionibus, multiplicentur nationalia Religiosorum istorum Domicilia, & Literarum Collegia, in quibus tùm Exules nostri Missionarij, ob Fidem proscripti, Asylum inveniant, tùm Vernacula Hibernorum Juventus Studijs Controversiarum, & Sacrarum Linguarum jugiter ad Apostolicam Missionem erudiatur. Hoc igitur extremum istius Desolationis Remedium, ut suo tandem potiatur Usu, & Effectu, in quem unà tecum undique plurium Magnatum Vota, Instantiæ, Promissa, munificè' pientissimèque conspirant, ampliùsque in alijs pariter Regionibus conspiratura putantur. Nos harum Serie, ac supremâ Officij nostri Auctoritate, in primis tibi supranominato, tuisque in Officio Successoribus, Potestatem facimus acceptandi, erigendi, ac formandi apud Madritum Hispaniæ, unicum tuæ nativæ Provinciæ Collegium, quale confidis illic ex piorum Eleemosynis, ac liberali Fundatione te obtenturum (w), ad Effectum præcipuè ibidem sub Regulari Disciplina educandi Missionarios Hibernicæ Nationis indiscriminatim, ità tamen, ut etiam Angli, & Scoti in eodem Collegio recipiantur, sustententur, & instruantur cum Potestate etiam ibidem recipiendi ad Habitum, & Professionem, Juvenes supradictarum trium Nationum, illosque educandi in proprio Novitiatu sub exacta Observantia Regulari. Simili Ratione, Fine, ac Modo in alijs quibuscumque Locis tùm Hispaniarum, tùm cæterorum per Europam Catholicorum Regnorum, Statuum, ac Ditionum ubicunque Patronos, Fautores, ac Fundatores poteris reperire, atque ad tantæ Pietatis Opus inducere, tibi, tuisque Successoribus in Officio amodò liceat hujuscemodi Collegia procurare, suscipere, eorundem Regnorum Nationalibus consignare, ad Effectum, ut suprà, & cum ijsdem Facultatibus. Volumus autem, ac declaramus, quod omnia, & singula ejusmodi Collegia ubicumque, Dei Ope, Fidelium Munificentiâ, tuaque & Successorum Industriâ excitabuntur, ipso Facto sint, & permaneant vera Membra solius nostræ Provinciæ Hiberniæ, ità quod nulli alteri Ordinis Superiori subsint, præterquam suo Provinciali Hiberniæ, & Magistro Ordinis pro Tempore. Interim donec Fratres nostri proprias seorsim Fundationes, ac Domicilia, ut suprà, possideant, ne stante hac eorum notoriâ

R " Paupertate

(t) Provincialis tunc Temporis erat P. Magister Fr. *Joannes O-Hart*, Sligoensis, qui ob Pontificiæ Auctoritatis Defensionem conjectus fuit in Carcerem *Dubliniensem*, ibique Triennio integro emancipatus, simul cum PP. *Christophoro Ferrall*, & *Raymundo Moro*, Dubliniensibus. Illis porrò non dabatur Lectus, sed super nudam Terram cubabant, eorumque Pedes crebrò mordebant Sorices, ut ab ultimo ex ipsis accepit P. Magister *Joannes O-Heyn*, cujus ex Epilogo *Chronologico* Verba exscribam Cap. xiv. Num. xvi, & Cap. xvi. Num. lvii.

(u) Familia Antiquissima, olim Regia, quæ passim scribitur *O-Connor*. Confer. Cap. xiii. Num. xlix. Lit. h.

(w) Collegium istud *Matritense* nunquàm reapsè obtentum fuit pro *Hibernis*, ut datâ Operâ dicetur Cap. xiii. §. iv. Num. iii.

" Paupertate adigantur ad solvendas in Provinciarum Conventibus, aut Hospitijs taxatas Contributiones, " quas utique extorres, & egeni solvere nequeunt instar Cæterorum, qui pacatas Provincias habent, man- " damus, quòd Præsides istorum Conventuum, & Hospitiorum in hujusmodi alienis Provincijs nihil à Fra- " tribus nostris Anglis, Hibernis, Scotis apud se hospitaturis exigant, ultrà quotidianæ Missæ Celebrati- " onem tantùm, ubicunque verò ijdem Fratres in Hospitijs, aut Conventibus sub ea Conditione non reci- " pientur, licebit ipsis hospitari apud quoscunque alios benevolos Receptatores Ecclesiasticos, sivè ij sint " Regulares, sivè Sæculares, ne ob temporales Respectus ullibi sanctum illud procurandarum Fundatio- " num impediatur Negotium, à quo tot Animarum Salus dependet. Denique in Virtute Spiritûs Sancti, " Sanctæ Obedientiæ sub formali Præcepto, necnon sub Pæna majoris Excommunicationis ipso Facto in- " currendâ, alijsque Pœnis Nobis arbitrarijs, ex nunc strictissimè prohibemus universis, & singulis, nostræ " Curæ subjectis, quâcunque Dignitate, Gradu, Officio, aut Qualitate censeantur, ne ullibi supradictas " Collegiorum Hibernicorum pro nostris Fundationes, Acquisitiones, Incrementa, per se, vel per alios, " directè, vel indirectè, clàm, vel palàm, sub quocunque Motivo, Colore, aut imaginabili Prætextu, " impediant, retardent, aut disturbent; quin potiùs enixè hortamur A. RR. PP. tùm Hispaniarum, " tùm cæterarum Provinciarum Priores Provinciales, quatenùs per se, & suos ubique tàm sanctum, & pri- " um Opus magno Studio, & Connisu promoveant, juvent, ac foveant, Fratres nostros Hibernos in suis " Provincijs, & Congregationibus libenter, paternèque complectantur, ipsorum Solatio, & Profectibus, " sincerè faveant, ipsos Benefactoribus commendent, omnique opportuno Subsidio, Consilio, Affectu eis " opitulari non dedignentur, & quia Charitati nulla præfixa est Mensura, aut Limes, hortamur eosdem " Priores Provinciales in Visceribus Jesu Christi, quod his Fratribus ad Missiones, & Martyria pro Fide " auctoritatis (*x*) spontè, ac liberaliter ex suismet proprijs Conventibus unum, aut plures in suis Provin- " cijs cedant, ac resignent. Tales autem Conventus, hoc Modo resignatos, ex nunc pro tunc ijsdem " Fratribus, ipsorumque Provinciæ applicamus, & incorporamus, Apostolicâ Auctoritate speciali, quâ in " hoc fungimur. Item supradictam Facultatem procurandi, fundandi, acceptandi, & formandi hæc Na- " tionalia Collegia, Domus, atque Conventus pariter extendimus ad acquirenda Monialium Cænobia, " seù Monasteria, pro Hibernis, Anglis, & Scotis, Deo ubivis Locorum consecrandis, siquidem hæ in pro- " pria sua Patria hanc relinquendi Sæculi Commoditatem sperare nullibi possunt. Quod si etiam in alia- " rum Missionum præsertìm Orientalium Solatium tibi, vel tuis Successoribus in Officio placuerit, ac sine " Incommodo propriorum Nationalium piè fieri videbitur, concedimus pariter, quod in prædictis nostris " Domibus, Collegijs, & Conventibus recipiantur etiam nostri Fratres Armeni, sivè ad hospitandum, sivè " etiam ad commorandum pro Studio, & Instructione, idemque concessum esto quoad alios Religiosos " nostros de Terris Infidelium adventantes. Porrò ut omnibus his, quæ sperantur, novellis Cœnobiorum " Plantationibus de optima, & Stabili Forma Regiminis prospiciatur, ex nunc harum Serie te, tuosque " in hoc tuo Procuratoris Generalis Officio Successores, omnibus hujusmodi Cænobijs, Collegijs, ac Do- " mibus præficimus cum Titulo Vicarij Provincialis Hiberniæ pro Tempore, cumque omni in spiritualibus, " ac temporalibus Jurisdictione, ac Potestate, quam Priores Provinciales in suis Provincijs habere debent, " ac solent, etiam cum Facultate subdelegandi, ità ut quandò contigerit te, tuosque Successores longiùs " distare, aut alio Impedimento detineri, ab adeundo Loco, ubi Collegium, aut Cænobium, seù Fratrum, " seù Monialium, plantandum, acceptandum, formandum, aut visitandum fuerit, possis, ijque succes- " sivè possint, eò destinare Commissarium, ac Visitatorem, quoties, & quando Opus fuerit, cum plena, " aut limitata Auctoritate, prout videbitur, talemque, seù Commissarium, seù Visitatorem, à te, seù " tuis Successoribus missum, possis, illique possint, revocare, aliumque subrogare ad Effectum ea omnia, " & singula agendi, disponendi, atque præstandi quæcunque ipsemet ageres, si personaliter eò accessisses. " Item quantùm in Nobis est, tibi, tuisque Successoribus, plenariam concedimus Facultatem destinandi " Prædicatores, & Missionarios ad Terras Infidelium, & Hæreticorum pro Conversione, & Lucro Ani- " marum, seù pereuntium, seù periclitantium. Insuper tibi, & Successoribus tuis Potestatem damus im- " ponendi Præcepta formalia, fulminandi Censuras, condemnandi ad Pœnam Carceris, & exercendi om- " nes illos Actus Jurisdictionis, quos Provinciales ex ordinaria sua Auctoritate exercere possunt in Perso- " nas sibi subjectas. Prætereà, si contingat supradicta Collegia, Cænobia, Monasteria, vel aliquod eo- " rum ab ipso Provinciali Hiberniæ personaliter visitari, ipso præsente, quiescit ibidem tua, tuorumque " Successorum Auctoritas, verum illo indè digresso eadem Auctoritas ipso Facto redibit ad Usum, ut an- " teà, sic quod ea non censebitur expirasse per Adventum Provincialis, neque illam tunc, aut aliàs tibi

" possit

(*x*) Vel turbatus Locus est (ut advertit *Bullarium* nostrum Tom. vi. Pag. 229. Not, 2.) Amanuensis Incuriâ, vel Nomine illo adjectivo intelligitur, Fratres Hibernos, non secùs ac Milites, *auctoritatos*, seù *auctoratos* fuisse.

" possit auferre Provincialis Hiberniæ in toto, vel in Parte, nisi de expresso Consensu Magistri Ordinis, te " verò per Mortem sublato ad Provincialem Hiberniæ pertineat subrogare alium Procuratorem Provinciæ " cum ijsdem Facultatibus, ut suprà, & cum Præfixione Termini quoad Durationem Officij, quem tamen " semel, ac pluries poterit prorogare, prout postularit Necessitas. Ulteriùs ex Apostolicâ Auctoritate Nobis specialiter indultâ concedimus tibi, & tuis Successoribus plenariam Facultatem, quâ in præmemoratis novis Conventibus, Collegijs, ac Monasterijs instituas, & præficias Priores, Rectores, Priorissas, donec ad eum perveniant Numerum Personarum, qui ad Electionem Canonicam sufficiat, eâdem Facultate " possis Electionem approbare, & confirmare, ipsis verò institutis, aut electis Terminum Officij sui, quatenùs expedire judicaveris, semel, & pluries prorogare, vel ut religantur habilitare. Similiter possis " ubique in Domibus tibi subjectis instituere Suppriores, Vicarios, Præsides, Magistros Novitiorum, Lectores, Officiales, ac Studiorum Moderatores. Eadem proportionabiliter, ac respectivè circà Monasteria " Monialium tibi concessa sunto, & quicquid Facultatis, aut Jurisdictionis tibi in nostris Literis Patentibus " conceditur, id totum pariter tuis in eodem Officio futuris Successoribus concessum intelligatur. Et, ut " omnia Obstacula, quantùm fieri potest, removeantur, denuò sub formali Præcepto, & Anathemate, quo " suprâ, necnon snb Pæna Privationis utriusque Vocis, & Graduum, perpetuaque Inhabilitate ad ea recuperanda, interdicimus universis, & singulis, tàm Superioribus, quàm subditis, in quacunque Ordinis " Provincia, aut Congregatione degentibus, ne huic per Nos tibi, & Successoribus tuis collatæ Jurisdictionis Titulo,. & Facultati, quisquam sese opponat, eamve jndicialiter, vel exrrajudicialiter impugnet, aut " impediat. Ipsis verò Fratribus, & Sororibus, prædicta nova Collegia, Conventus, atque Monasteria " respectivè inhabitaturis, aut in ijs quoquomodo, vel Occasione commoraturis, præcipimus sub eodem " formali Præcepto, ijsdemque Pænis, quod tibi, & Successoribus, tanquàm legitimis suis Prælatis, ac veris Superioribus, exactam præstent Obedientiam, Reverentiam, & Honorem. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti, quibusumque in contrarium non obstantibus. In Fidem his Officij nostri Sigillo " munitis Manu propriâ subscripsimus Romæ sextâ Julij MDCLXVII."

XVI. Quanquàm, ut jam ajebam, Rmus iste Magister Ordinis expressè declaraverit in mox exscriptis suis Literis, se *Apostolicâ Auctoritate speciali* in hac Parte fungi, nihilominùs quô firmiùs subsisterent Literæ suæ, ac servarentur exactiùs, easdem Apostolicæ Confirmationis Præsidio communiri fecit, impetrato desuper â Neo-Pontifice *Clemente* IX Diplomate, quod legere est in *Bullario Ordlnis Prædicatorum*, Tom. vi. Pag. 227, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplaria authentica Typis R. Cameræ Apostolicæ *Romæ* impressa anno 1667, Tenoris sequentis:

"CLEMENS PP. IX.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Creditæ Nobis cælitùs Dispensationis Ratio exigit, ut paternam Virorum Religiosorum, eorum præsertim, qui Evangelicæ Prædicationi addicti, Labores, & Pericula pro Fide Catholica alacriter subeunt, " Curam gerentes, illa, qua pro eis sublevandis, pijsque, & laudabilibus eornm Stndijs fovendis, & promovendis, ab eorum Superioribus Regularibus, piè prudenterque facta, & constituta esse noscuntur, ut " firma, atque illibata persistant, Apostolici Muniminis Patrocinio libenter roboremus. Exponi siquidem " Nobis nuper fecit dilectus Filius Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, qnod ipse pro Manutentione " Instituti Evangelicæ Prædicationis, cui dictus Ordo enixè incumbit, ac pro sublevandis Religiosis Provinciæ Hiberniæ, & aliarum ejusdem Ordinis, qui Laboribus, Carceribus, Minis, & Opprobrijs pro Catholica Fide vexantur, Literas Patentes expedivit Tenoris, qui sequitur videlicèt. Frater Johannes Baptista de Marinis" *(Hic inserit Pontifex de Verbo ad Verbum Literas Patentes Reverendissimi* de Marinis, *quas Numero Superiori exscriptas habes, adeoque impræsentiarùm evitandæ Prolixitatis ergo prætermissas. Dein subjungit* Clemens.) " Cum autem sicut eadem Petitio subjungebat, prædictus Magister Generalis " Literas hujusmodi, quò firmiùs subsistant, ac serventur exactiùs, Apostolicæ nostræ Confirmationis Præsidio communiri plurimùm desideret. Nos ipsum Magistrum Generalem specialis Favore Gratiæ prosequi volentes, & à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quavis Occasione, vel Causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum Præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, " & absolutum fore censentes, Supplicationibus ejus Nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, " de Venerabilium Fatrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Negotijs, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium, præpositornm Consilio, attentis Narratis, visisque, & diligenter per eosdem Car-

" dinales consideratis Literis Patentibus præinserti Tenoris, easdem Literas, Auctoritate Apostolicâ, Te-
" nore Præsentium benignè confirmamus, suumque Effectum sortiri mandamus, salvâ tamen semper in
" præmissis Auctoritate Congregationis prædictorum Cardinalium. Decernentes ipsas præsentes, & præin-
" sertas Literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, ac illis, ad quos spectat, & spectabit in fu-
" turum, in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab illis respectivè inviolabiliter observari, sicque
" in præmissis per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Audi-
" tores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secùs super his à quoquam, quavis Auctori-
" tate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus
" Apostolicis, ac, quatenùs Opus sit, dicti Ordinis, & Provinciarum, ac Conventuum, & Locorum Regu-
" larium quorumcunque, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quavis Firmitate alia roboratis,
" Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, in contrarium præmis-
" sorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, illorum Tenores
" præsentibus pro plenè, & sufficienter, expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo Robore permansu-
" ris, ad præmissorum Effectum, hac Vice duntaxàt specialiter, & expressè derogamus, cæterisque con-
" trarijs quibuscunque. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum Transumptis, seù Exem-
" plis, etiam impressis, Manu alicujus Notarij publici Subscriptis, & Sigillo Personæ in Ecclesiastica Digni-
" tate constitutæ munitis, eadem Fides adhibeatur ubique, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent
" exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die xvi
" Septembris MDCLXVII, Pontificatûs Nostri Anno Primo."

XVII. Eodem insuper Anno 1667, memoratus Pontifex *Clemens* IX, ut mox allatæ suæ Literæ Apostolicæ omnimodam assequerentur Executionem, alias dedit Tenoris sequentis, in eodem legendas *Bullario* nostro, Tom. vi, Pag. 230, ex *Bullario Romano*, Constitutione xii, & ex *Archivo Ordinis* nostri, in quo Exemplaria autentica, *Typis R. Cameræ Apostolicæ* impressa Anno 1667. Plura etiam utrarumque Literarum Apostolicarum Exemplaria autentica ijsdem Typis impressa, vidi ipse in Bibliotheca Cænobij nostri *S. Sixti* de Urbe.

"CLEMENS PP. IX.

" Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Nuper emanârunt à Nobis ad Favorem dilectorum Filiorum Fratrum Provinciæ Hiberniæ Ordinis Præ-
" dicatorum Literæ in simili Forma Brevis Tenoris, qui sequitur, videlicèt: Clemens PP. IX. Ad futu-
" ram Rei Memoriam. Creditæ Nobis cælitùs Dispensationis Ratio exigit &c *(Hic inserit Pontifex integram suam primam Constitutionem, Num. præcedenti transcriptam, dein subjungit)* " Nunc autem eos-
" dem Fratres amplioris Favore Gratiæ prosequi volentes, eorumque, ac dilecti pariter Filij Johannes
" O-Cnojur (y) à S. Dominico, Procuratoris dictæ Provinciæ Hiberniæ, singulares Personas à quibusvis
" Excommunicationis. Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à
" Jure, vel ab Homine, quâvis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt,
" ad Effectum Præsentiùm tantùm consequendum, harum Serie absolventes, & absolutas fore censentes,
" Supplicationibus ejusdem Johannis Nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Venerabili Fratri
" Archiepiscopo Toletan, ac dilectis etiam Filijs Inquisitoribus hæreticæ Pravitatis, in quacumque Pro-
" vincia, seù Loco, Auctoritate Apostolicâ deputatis, per Præsentes committimus, & mandamus, qua-
" tenùs ipsi vel Duo, aut Unus eorum, per se, vel alium, seù alios, ubi, & quandò Opus fuerit, & quo-
" ties pro Parte Fratrum prædictorum, seù alicujus eorum, fuerint requisiti, seù aliquis eorum requisitus
" fuerit, ipsas præsentes, & præinsertas Literas, ac in eis contenta quæcunque solemniter publicantes,
" illisque, in præmissis, efficacis Defensionis Præsidio assistentes, faciant, Auctoritate nostrâ, illos, & eo-
" rum quemlibet, earundem Literarum, & in eis contentorum hujusmodi, Commodo, & Effectu pacificè
" frui, & gaudere, non permittentes eos desuper à quoquam, quâvis Auctoritate, quomodolibet indebitè
" molestari, perturbari, vel inquietari, Contradictores quos libet, & Rebelles, per Sententias, Censu-
" ras, & Pænas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & Facti Remedia, Appellatione postpositâ, com-
" pescendo, legitimisque, super his habendis, servatis Processibus, Censuras, & Pænas ipsas, etiam itera-
" tis Vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, si Opus fuerit, Auxilio Brachij Sæcularis. Non ob-
" stantibus felicis Recordationis Bonifacij PP. VIII, Prædecessoris Nostri, de una, & Concilij Generalis de
" duabus Dietis, dummodò ultrà Tres Dietas aliquis Auctoritate Præsentium in Judicium non trahatur,
" alijsque

(y) Videsis Nuperam Notam ad Lit. u.

" aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus, & singulis illis, quæ in Literis " præinsertis concessimus non obstare, cæterisque contrarijs quibuscunque. Cæterùm volumus pariter, ut " earundem præsentium Literarum Transumptis, seù Exemplis, etiam impressis, Manu alicujus Notarij " Publici subscriptis, & Sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem Fides adhibe- " atur ubique, quæ Præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanc- " tum Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die xiv (z) Octobris MDCLXVII, Pontificatûs nostri " Anno Primo.

" *J. G. SLUSIUS.*

XVIII. Quandoquidem *Carolus* Rex, hujus Nominis Secundus, qui Anno 1660 per Restaurationem, ut vocant, Paternum suum *Magnæ Britanniæ Hiberniæque* Solium conscenderat, Conjugium iniret Anno 1661 cum *Catharina*, Regis Lusitaniæ *Joannis* IV Filiâ, in Partem Dotis ab eodem accepit *Tingitanam* Civitatem, *Tangier* vulgò dictam, *Mauritaniæ* in *Africa* primariam, dudùm à *Maurorum* Potestate per *Lusitanos* direptam. Cùm autem eâ in Urbe Cænobium esset Fratrum Prædicatorum, gestiretque memoratus Rex *Carolus* (a), ut à suis potiùs Subditis possideretur, idcircò toties laudatus Magister Generalis *de Marinis* illud ex Provincia *Portugalliæ* ad Provinciam *Hiberniæ* transtulit. Huc spectant Literæ Patentes ipsius Anno 1668 Hispanico Idiomate datæ, in Latinum sic versæ, prout eas legere est in Bullario Ordinis Prædicatorum (b) Tenoris sequentis:

" Frater Johannes Baptista de Marinis, Magister Generalis Ordinis Prædicatorum. Quondam aggrega- " gavimus nostrum Conventum, & Ecclesiam Tingitan. ad Provinciam Hiberniæ cum Universis Bonis ad " illum pertinentibus, & quæ pertinere possunt, separando illum à Provincia Portugalliæ, eumque subjeci- " mus sub Jurisdictione Provincialis Provinciæ nostræ Hiberniæ, suique Procuratoris Generalis, cum Auc- " toritate Vicarij Generalis, & Commissarij, qui hodiè est P. Fr. Johannes à S. Dominico, per quem in- " stituto in Priorum illius Conventus P. Fr. Thoma à S. Dominico prædictæ Provinciæ Hiberniæ, Teno- " re præsentium, nostrique Auctoritate Officij mandamus omnibus, & quibuscunque Religiosis nostræ Obe- " dientiæ subjectis, existentibus in Civitate Tingitana, suisque Confinibus, in Virtute Spiritûs Sancti, Sanc- " tæ Obedientiæ, sub formali Præcepto, Pænâ Excommunicationis Majoris latæ Sententiæ ipso Facto in- " currendâ, & Gravioris Culpæ per Sexennium, in Casu Contradictionis, quam ipsos incurrisse declara- " mus ex nunc, prout ex tunc, quod habeant & obediant, tanquàm Prælato, & Priori, prædicto Fratri " Thomæ à S. Dominico, & ut hujusmodi, ipsi tradant, & consignent quæcunque Bona mobilia, aut im- " mobilia, pertinentia, aut quæ possint pertinere ad prædictum Conventum, & Ecclesiam &c. Non ob- " stantibus quâcunque Dispositione, Determinatione, aut Ordine, per Nos, aut nostros Antecessores, aut " quemcunque Prælatum nostrum inferiorem, quoniam omnes, & quoscunque particulariter per Præsentes " revocamus, & annullamus. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Datum Romæ xiv. " Martij. MDCLXVIII.

" Fr. JOHANNES BAPTISTA DE MARINIS,
" MAGISTER ORDINIS.

" *Registrata Lib.* 4. *Epist. Fol.* 87.

" Fr. *Antonius Gonzalez*,
" *Magister*, & *Socius*.

Subinde Anno 1670 Neo-Magister Generalis Rmus P. *Joannes Thomas de Roccaberti*, Hispanus, easdem Literas Patentes innovavit, & confirmavit Decreto hujus Tenoris, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (c).

" Retroscriptas Prædecessoris nostri Literas Patentes suis cum Clausulis, Præcepto, Censuris, integroque ad " Verbum Tenore, prout jacent, Harum Serie, nostrique Officij Auctoritate approbamus, renovamus, & " confirmamus, non secùs, ac si modò recenter, ac primitùs à Nobis emanassent, proque validis, & irre- " fragabilibus

(z) In *Bullario Romano* legitur xix, ut advertit *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. vi. Pag. 231. Not. 3.

(a) *Carolus* II Rex *Angliæ* Catholicus erat occultus, Fidemque orthodoxam propediem moriturus palàm professus est, ut fusiùs dicetur Cap. xvii. Num. cxi.

(b) Tom. vi. Pag. 309.

(c) Tom. vi. Pag. 310.

" fragabilibus omninò haberi volumus, & per omnia observandas, ijsque ad Literam parendum sub Pœnis
" inibi statutis declaramus. In quorum Fidem &c Romæ VI Junij MDCLXX.

" Fr. JOHANNES THOMAS DE ROCCABERTI,
" MAGISTER ORDINIS.

" *Registra Pag.* 3.

" *Fr. Leonardus Hansen,*
" *Magister, Provincialis Angliæ* (*d*).

XIX. TANDEM Anno 1672 *Clemens* Papa X utrisque Literis Patentibus Apostolicæ Confirmationis Robur adjecit, ad supplicem Instantiam sæpiùs memorat *P. Joannis O Connor*, Vicarij, & Procuratoris Generalis Provinciæ *Hiberniæ*, sequenti Diplomate, quod est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*e*), ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar.

" CLEMENS PP. X.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Johannes à S. Dominico, Vicarius, & Procurator Generalis Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum, quod aliàs quondàm Johannes Baptista de Marinis, dum vixit, Magister Generalis dicti Ordinis, qui Conventum, & Ecclesiam Civitatis Tingitanæ ejusdem Ordinis à Provincia Portugalliæ Ordinis hujusmodi separaverat, illosque cum universis etiam Bonis, dictæ Provinciæ Hiberniæ aggregaverat, ac Jurisdictioni Superioris Provincialis ejusdem Provinciæ Hiberniæ illiusque Procuratoris Generalis cum Auctoritate Vicarij Generalis, & Commissarij, quo Munere dictus Johannes à S. Dominico tunc fungebatur, subjecerat, cùm idem Johannes dilectum pariter Filium Thomam à Sancto Dominico, dictæ Provinciæ Hiberniæ Professorem, in Priorem Conventûs præfati instituisse reperiretur, omnibus, & quibuscunque Fratribus dicti Ordinis in præfata Civitate Tingitana, ejusque Districtu existentibus, sub certis tunc expressis Pœnis mandavit, ut Thomæ præfato tanquàm eorum Priori obedirent, eique uti tali traderent, & consignarent quæcunque Bona mobilia, aut immobilia, ad Ecclesiam & Conventum prædictos pertinentia, necnon Scripturas, & Instrumenta, aut Notitias, tàm judiciales quàm extrajudiciales, quæ haberent circà Res quaslibet, quæ ad Ecclesiam & Conventum hujusmodi pertinerent, aut pertinere possent, & aliàs prout uberiùs continetur in ipsius Johannis Baptistæ Magistri Generalis Literis Patentibus, desuper emanatis, & de vulgari Hispanico in Latinum Idioma versis, Tenoris, qui sequitur videlicèt. Frater Johannes Baptista de Marinis (*Hic inserit Pontifex mox exscriptas Literas Patentes Generalis de Marinis, dein addit:*) Et subindè dilectus etiam Filius Johannes Thomas de Roccaberti, modernus Magister Generalis ejusdem Ordinis, præinsertas Patentes Literas approbavit, renovavit, & confirmavit per suum Decretum Tenoris sequentis videlicèt. Retroscriptas Prædecessoris nostri Literas (*& reliqua inserit Verba Generalis de Roccaberti jàm allata, postea subjungit:*) Cùm autem sicut eadem Petitio subjungebat, dictus Johannes à Sancto Dominico præmissa, quò firmiùs subsistant, etiàm Apostolicæ Confirmationis nostræ Patrocinio communiri summoperè desiderat, Nos ipsum Johannem specialibus Favoribus, & Gratijs prosequi volentes, & à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine, quàvis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum Præsentium duntaxàt consequendum, Harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, Supplicationibus, ejus Nomine Nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati, præinsertas memorati Johannis Baptistæ, Magistri Generalis, Patentes Literas, à præfato Johanne Thoma, Magistro Generali, approbatas, renovatas, & confirmatas, ut præfertur, cum omnibus, & singulis in eis contenta, Auctoritate Apostolicâ, Tenore Præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ Firmitatis Robur adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & Facti Defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Decernentes easdem præsentes Literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros Effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro Tempore spectabit, in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab eis respectivè inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiàm Causarum Palatij Apostolici Auditores, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secùs super his à quoquam, quàvis Auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec-

" non

(*d*) Erat Provincialis duntaxàt Titularis *Angliæ*, juxtà superiùs dicta Cap. v. Num. iii. Pag. 92.

(*e*) Tom. vi. Pag. 309, & seq.

" non Ordinis, Provinciarum, & Conventûs, ac Ecclesiæ hujusmodi, alijsve quibusvis, etiam Juramento, " Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs " quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis " & pluries innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum Tenores, præsentibus pro plenè, & sufficien- " ter expressis, ac de Verbo ad Verbum insertis habentes, illis aliàs in suo Robore permansuris, ad præ- " missorum Effectum hâc Vice duntaxàt specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibus- " cunque. Datum Romæ apud Sanctum Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die VII Decembris " MDCLXXII, Pontificatûs nostri Anno Tertio."

J. G. SLUSIUS.

Ex his liquet, P. *Joannem O-Connor*, quà Vicarium Generalem, & Commissarium Provinciæ *Hiberniæ*, memorato Cænobio *Tingitano* Priorem dedisse P. *Thomam à S. Dominico* Hibernum. Sed cùm Expensæ ingentis Præsidij contrà haud interruptos *Maurorum* Impetus Lucrum excederet ex Civitate proveniens, hinc Anno 1681 derelicta fuit à Rege *Carolo*, Munitionibus funditus dirutis, indeque *Hibernia Dominicana* Cænobium suum deperdidit.

XX. ANNO 1670 Romæ celebrata fuere Comitia Generalia, in quibus mox laudatus Rmus P. *Joannes Thomas de Roccaberti*, Hispanus, electus fuit in LVIII Magistrum Ordinis, postmodùm, Anno scilicet 1677, ad Archiepiscopatum *Valentinnm*, in *Hispania Tarraconensi*, assumptus. Eisdem Comitijs intererant, quà Provinciæ *Hiberniæ* Definitor, sæpè recensitus P. *Joannes O-Connor, à S. Dominico* nuncupatus, & quâ Elector, seù ejusdem Socius, P. *Dominicus de Burgo*, postcà Episcopus *Elphinensis* (*f*). Abfuit autem Provincialis *Hiberniæ*, P. Magister *Constantinus O-Cuiffe* (*g*), utpotè qui, in *Hiberniæ* Partibus constitutus, ob Temporum Calamitates egredi non valebat, ad Differentiam Definitoris, & Electoris recensitorum, hi quippè extrà *Hiberniam* extiterant, prior scilicet in *Hispania*, posterior verò in *Italia*. In Actis porrò sequentia leguntur Pag. 107.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

" 1. Confirmamus, & ex integro renovamus omnia, & singula, quæ pro hac nostra Provincia Hiberniæ or- " dinata, & sancita sunt in proximè præteritis Capitulis Generalibus Romæ celebratis Annis 1650, & 1656, " ac volumus omninò observari (*h*).

" 2. In Memoriam revocamus id, quòd in Favorem, ac Conservationem hujus Provinciæ in præterito " Capitulo Romano efficaciter inculcatum est his Verbis: (*i*) *Hortamur, ac per Viscera JESU Christi* " *obtestamur omnes Provinciales, ac Priores reliquarum Provinciarum, præsertim Hispaniarum, ut, si* " *qui forte Juvenes Hiberni probæ Indolis, & Capacitatis se offerant, eos promptâ Charitate ad Habitum,* " *Sanctamque Professionem recipiant in Conventibus, ubi magis viget Observantia Regularis, eosdem-* " *que jàm professos Literarum Studijs opportunè applicent, ipsorum Profectibus specialiter intendant, Ne-* " *cessitatibus prospiciant, Spiritum foveant, ipsosque ad generosa pro Fide Certamina formare conentur.* " Quam Adhortationem sub eisdem Verbis, & quidem efficacissimis meritò hìc repetere volumus, ut huic " afflictæ Provinciæ, quantùm in Domino possumus, succurramus.

" 3. Mandamus & districtè præcipimus Universis RR. Adm. PP. Provincialibus, ad quos deinceps con- " tigerit aliquem, vel aliquos hujus Nationis Fratres nostros, sivè Sacerdotes, sivè Juvenes, cum legitima " suorum Superiorum Licentia, vel Assignatione, Causâ Studij divertere, ut eosdem peculiari Charitate, ac " Promptitudine suscipiant, foveant, & in suis Studijs Generalibus pro Locis exterarum Provinciarum co- " aptare non renuant, ut ibi sufficienter eruditi, apti reddantur ad Fidem Catholicam in Patria sua propug- " nandam, atque propagandam.

" 4. Insuper præcipimus in Meritum Sanctæ Obedientiæ omnibus, & singulis Studentibus, ad hanc Pro- " vinciam spectantibus, qui in alienis Provincijs Ratione Studiorum impræsentiarùm commorantur, ut statìm, " completis Studijs, absque aliqua Mora, ad propriam nativam Provinciam redeant, memores propriæ Vo- " cationis, ac imminentis Necessitatis, quam, ut audivimus, non sine gravi Animorum nostrorum Mærore,

" patitur

(*f*) De eo fusus redibit Sermo Cap. xiii. Num. lxx.

(*g*) Plura de ipso opportuniùs dicentur Cap. xiv. Num. xviii.

(*h*) Ea legere est Cap. præs. Num. xii; & xiv. Pag. 117, & 118.

(*i*) Videsis Cap. præs. Num. xiv. Sect. 5. Pag. Pag. 119.

" patitur præfata Provincia ob Paucitatem Ministrorum Evangelij, ad quod disseminandum, atque propug-
" nandum contrà Acatholicos prompti, ac parati esse debent (*k*)."

XXI. Sæpe laudatus *Joannes O-Connor* institutus fuit Procurator Generalis Provinciæ *Hiberniæ*, atque Vicarius Fratrum Prædicatorum, ad *Magnam Britanniam*, & *Hiberniam* Missionariorum, imprimis à Magistro Generali *de Marinis*, dein à Vicario Generali Ordinis *Petro Maria Passerini*, demùmque à Magistro Generali *de Roccaberti*. Tandem autem *Clemens* Papa X specialem edidit Constitutionem, Literas Patentes memoratæ Institutionis inserentem, & Apostolicæ Confirmationis Munimine roborantem, quam legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. VI. Pag. 310, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar, *Romæ* Typis *R. Cameræ Apostolicæ* impressum Anno 1673, Tenoris sequentis:

" CLEMENS PP. X.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Johannes à Sancto Dominico, Vicarius, & Procurator Generalis Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum, quod aliàs quondàm Johannes Baptista de Marinis, dum vixit, Magister Generalis dicti Ordinis, ipsi Johanni Vicario, & Procuratori Generali Provinciæ hujusmodi concessit Facultatem, etiam in ejus Officij Successoribus duraturam, quâ posset ex universis Ordinis præfati Provincijs omnes, & singulos Hiberniæ Nationis Religiosos per suas Patentes Literas sub Sanctæ Obedientiæ Præcepto evocare, atque eosdem, prout sibi expedire in Domino videretur, assignare, distribuere, colligere, & deputare Collegijs, Domibus, & Conventibus, quotquot ullibi pro dicta Natione tunc erant, vel in posterum sparsìm essent per totam Europam, ipsosque Religiosos, sivè in Hibernia, sivè alibi essent professi, quatenùs Opus fore judicaret, ad dictam Hiberniæ Provinciam undequaque remittere, liberrimèque destinare, & aliàs prout uberiùs continetur in ipsius Johannis Baptistæ Magistri Generalis Literis Patentibus, desuper emanatis, Tenoris, qui sequitur, videlicèt: Fr. Johannes Baptista de Marinis, S. Theologiæ Professor, Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis, & Servus, in Dei Filio sibi dilecto R. P. Fr. Johanni à S. Dominico, Provinciæ nostræ Hiberniæ Procuratori Generali, & nostrorum ad Magnam Britanniam Missionariorum Vicario, Salutem. Quandoquidem in tribus Coronæ Britannicæ amplissimis Regnis pro tuendis Catholicæ Fidei Reliquijs continua semper, & ingens est Necessitas idoneorum Sacerdotum, & Missionariorum, quorum tibi specialis Cura ex Officio, tuis Humeris per Nos dudùm imposito, jugiter incumbit, Nos ad illius efficaciorem promptioremque Executionem, & Robur, Harum Serie, nostrique Muneris Auctoritate, peculiarem, & amplam tibi concedimus Facultatem, etiam in prædicti Officij tui Successoribus duraturam, quâ possis ex universi nostri Ordinis Provincijs omnes, & singulos Hiberniæ tuæ Nationis Religiosos, Nobis subjectos, per tuas Patentes Literas sub Sanctæ Obedientiæ Præcepto evocare, atque eosdem, prout tibi in Domino expedire videbitur, assignare, distribuere, colligere, ac deputare Collegijs, Domibus, & Conventibus, quotquot ullibi pro dicta Natione jam extant, vel in posterum favente Numine sparsìm extabunt per totam Europam, ipsosque Religiosos, sivè in Hibernia, sive alibi sint professi, quoad Opus fore judicaveris, ad nostram Hiberniæ Provinciam undequaque remittere, liberrimèque destinare. Qua in Re ut nullus cujuscunque alterius, aut Provinciæ aut Congregationis Superior tibi Impedimento sit, vel tuis in eodem Munere futuris Successoribus unquàm obstare possit, Tenore præsentium ijsdem Superioribus pro Tempore, tùm existentibus, tùm extituris, præcipimus ex nunc in Virtute Spiritûs Sancti, Sanctæ Obedientiæ sub formali Præcepto, quod tibi, tuisque in dicta Generali Procuratura, & Vicariatu legitimis Successoribus, omnem in præmemoratis præbeant Assistentiam, Manumque auxiliatricem ad efficacem Executionem. Denique universis nostri Ordinis Religiosis Hibernis, in quacunque seù Congregatione, seù Provincia, extrà Hiberniam nunc quovis Titulo morantibus, ac deinceps moraturis, sub eodem formali Præcepto districtè injungimus, quod hujusmodi tuis, & respectivè tuorum pariter Successorum Dispositionibus exactè obtemperent, & quocunque hâc Facultate evocati missi, remissi, aut destinati fuerint, Mandato pareant. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti. Amen. Quibuscunque in contrarium non obstantibus, & in Fidem his, Sigillo nostro munitis, propriâ Manu subscripsimus. Romæ XXX Martij MDCLXIX. Fr. Johanes Baptista de Marinis. Loco ✠ Sigillo. Registrata Pag. 215. Fr. Leonardus Hansen, Magister, Provincialis Angliæ (*l*). Cùm autem, sicut eadem Expositio subjungebat, præinsertæ Patentes Literæ subindè post Obitum præfati Johannis Baptistæ, Magistri Generalis, à dilecto Filio Petro Maria Passerino, tunc Temporis Vicario Generali Ordinis præfati, quatenùs Opus esset, probatæ, & confirmatæ fuerint, & dilectus etiam Filius

" Johannes

(*k*) Confer Cap. viii. Num. xii. Sect. 5.

(*l*) Videsis superam Notam ad Lit. d.

" Joannes Thomas de Roccaberti, modernus Magister Generalis ejusdem Ordinis, illas pariter, quantùm " Opus esset, fierique ab ipso posset, integrè probaverit, ac renovaverit, & confirmaverit, quoad totum " earum Tenorem, ac Vim Præcepti, & aliàs prout in illorum Decretis respectivè desuper emanatis pleniùs " continetur, præfatus verò Johannes à Sancto Dominico exponens, easdem Literas, quò firmiùs subsistant, " etiam Apostolicæ Confirmationis nostræ Patrocinio communiri summoperè desideret. Nos ipsum Johan- " nem specialis Favore Gratiæ prosequi volentes, & à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Inter- " dicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à jure, vel ab Homine quâvis Occasione, " vel Causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum Præsentium duntaxat consequen- " dum, harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, Supplicationibus ejus Nomine Nobis super " hoc humiliter porrectis inclinati, præinsertas memorati Johannis Baptistæ Magistri Generalis Patentes " Literas, à præfatis Petro Maria Vicario Generali, ac Johanne Thoma Magistro Generali respectivè pro- " batas, & renovatas, & confirmatas, ut præfertur, cum omnibus, & singulis in eis contentis Auctoritate " Apostolica Tenore Præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ Firmitatis " Robur adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & Facti Defectus, si qui desuper quomodolibet interve- " nerint, supplemus. Decernentes easdem præsentes Lireras semper firmas, validas, & efficaces existere " & fore, suosque plenarios, & integros Effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & spectabit, " in futurum, in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab illis respectivè inviolabiliter observari. " Sicque in præmissis per quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici " Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secùs super his à quoquam, quâvis Aucto- " ritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus " Apostolicis, ac, quatenùs Opus sit, Ordinis, Provinciæ, Collegiorum, Domorum, & Conventuum " præfatorum, alijsque quibusvis, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ " roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs quoque Indultis, & Literis Apostolicis, in contrarium " præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, illorum Te- " noribus præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo Robore per- " mansuris, ad præmissorum Effectum hâc Vice duntaxât specialiter, & expressè derogamus, cæterisque " contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die xxiv De- " cembris MDCLXXII, Pontificatûs Nostri Anno Tertio.

O. G. SLUSIUS.

XXII. Sævissimo durante Bello *Cromuelliano* (m), atque atrocissimâ Acatholicorum Perse- cutione, *Dominicani* in *Ultonia* partìm pro Fide occisi, partìm exules obierunt, ità ut Anno (1660) Restitutionis, seù *Restaurationis*, ut vocant, Regis *Caroli* II, Nemo Fratrum Prædicatorum *Ultoniensium* in Universo *Hiberniæ* Regno superstes fuerit. Statìm autem post restauratum Regem, cùm Res aliquantenùs pacatæ essent, Provincialis *Hiberniæ Dominicanæ* tunc Temporis, P. *Joannes O-Hart*, Sligoensis (n), ne tàm insignis Provinciæ *Hiberniæ* Portio omninò periret, eò misit P. *Dominicum O-Connor*, Sligoensem pariter, qui ibidem Ordinem Prædicatorum feliciter propagavit. Minoritæ, qui in *Ultoniam* anteà redierant, strenuè restiterunt, de allatâ sibi per Fratrum Prædicatorum Accessum Injuriâ altè conquesti, quibus Laici nonnulli firmiter adhæsere. Hi Rem detulerunt ad Sedem Apostolicam, à qua Literæ emanarunt Commissoriales (o) ad Illustrissimum *Oliverium Plunkettum*, Archipræsulem *Armacanum*, qui, Partibus auditis, sequentem promulgavit Sententiam (p):

" Nos Oliverius Dei Gratiâ Archiepiscopus Armacanus, & Totius Hiberniæ Primas. Omnibus Præla- " tis, Pastoribus, Parochis &c Diæcesis Armacanæ, Clocherensis, &c Benedictionem, & Salutem in Domi- " no sempiternam.

" Cum inter Patres Prædicatores, & Minores in Diæcesi Armacana &c circà Conventus, eorumque Li- " mites, variæ Lites, ac Controversiæ exortæ fuerint, ad quas decidendas Nos ultra Authoritatem nostram " Ordinariam, etiam Delegatam accepimus: Ut autem legaliter, & methodicè procederemus, ad singulas " Diæceses, in quibus prædictæ Controversiæ, ac Lites agitabantur, non sine magno Labore, ac Sumptibus,

S " accessa-

(m) Adeas Cap. xvii Num. c. & seqq.

(n) Plura de eo, deque Re ista commodiùs narrabuntur Cap. xiv. Num xvi.

(o) Originales Literæ asservantur in Deposito Conventus nostri *Lovaniensis*.

(p) Exemplar authènticum est in Archivo S. *Sixti* de Urbe.

" pati
" nand
XX
atque
impri
demù
Confi
Muni
ex *Ar*
Tene

doxis, implacabilibus Catholici Nominis Osoribus. Quodque expectandum fuit, Innocentiam Calumnia Æquitatem Perfidia vicit. Profertur igitur feralis Sententia, quâ jubetur, ut Laqueo suspensus, & in Partes dissectus, extremo Perduellium Supplicio afficiatur. Tandem Die 1. Julij 1681 humili *Traliæ*((anglicè *Sledge)* impositus, concurrente Hominum Multitudine, *Tiburnum* extrà *Londinum* ad consuetum supplicij Locum perducitur, Spectaculum illustre Deo, Angelis, & Hominibus factus. In celebri isto tot Martyrum Theatro extremam Scenam peracturus, concessâ loquendi Facultate, ad Populum undique circumfusum Orationem habuit præmeditatam, & Manu propriâ anglicè conscriptam, quæ in nonnullis circumfertur Libris, *Londini*, & *Dublinij* impressis; quæque latinè legitur in *Theologia Tripartita*, Auctore *Richardo Archdekin*, Hiberno, Societatis Jesu Alumno, *Antuerpiæ* vulgatâ Anno 1682, Tom. I. Pag. 482. Consuetam demùm subijs Carnificinam, Laqueo primùm strangulatus, Capite dein amputato, & Corpore Quatuor in Partes dissecto (*u*). Venerabile ipsius Caput *Pontanam*, in *Hibernia*, exportatum fuit, ubi id vidi apud Moniales nostras (*w*) in Theca Argentea, ex qua extrahi potest, etiam quoad Crines, utique canos, palbabile.

Sub idem Tempus Illustrissimus *Petrus Talbotus*, Comitis, postmodùm (*x*) Ducis, *Tirconalliæ*, atque *Hiberniæ* Proregis, Frater, Archiepiscopus *Dubliniensis*, strenuus Christi Athleta, ab Hæreticis ex improviso comprehenditur, & ad publicam *Portæ Novæ* Carcerem *Dubliniensem* innocens damnatur. Et dum hæretici Tribunalis feralêm expectant Sententiam, Ærumnis, & Squalloribus tetri Carceris confectus, tandemque gravi correptus Infirmate, ac humanis Præsidijs magna ex Parte destitutus, per Carnificinam istam tàm multiplicem, tamque diuturnam, Martem gloriosam; quam Securis non attulit, in Satellitum crudeli Custodia securus invenit.

Sub idem etiam Tempus Illustrissimus *Dominicus de Burgo*, Comitis *Clanrickardiæ* (*y*) Consanguineus, Ordinis Prædicatorum Alumnus, Episcopus *Elphinensis*, à laudato Archipræsule *Oliverio Plunketto* ex *Dubliniensi* Carcere crebrò per Literas admonitus de frequentibus Gubernij Acatholici Consilijs ad ipsum capiendum, veluti alter *Athanasius* se abscondit (*z*), eòque magis cùm Edictum, seù *Proclamatio*, ut vocant, à Prorege, & Sanctiori Concilio emanaret de B's Centum Libris Sterlinghis *Anglicanis*, seù Octo Centum Scutis *Romanis*, cuicunque eum ad quemvis Regni Carcerem trahenti solvendis. Postmodùm autem Exul *Lovanij* in gloriosâ Confessione Cursum hujus Vitæ consummavit, ut uberiùs suo Loco narrabitur (*a*).

XXIV. Tametsi toties laudatus *P. Johannes O-Connor*, passim dictus à S. *Dominico*, in Vim Literarum Apostolicarum, quas nuper (*b*) in Medium attuli, Facultatem habuerit Conventus, & Monasteria fundandi, ac erigendi in Catholicorum Regum Ditionibus, quandoquidem tamen qui antè alios tàm sancto Instituto suffragari, & Manus porrigere debebant, Fratres nempè ejusdem, & aliorum

(*u*) Huic in Metropolitica Sede *Armacana* successit Fr. *Dominicus Maguire*, Ordinis Prædicatorum Alumnus, ut videre erit Cap. xiii. Num. lxxii.

(*w*) De Monasterio *Pontanensi* Sermo erit Cap. xi. §. iii.

(*x*) Regnante scilicet *Jacobo* II, Catholicæ Fidei Cultore ut Cap. seq. Num. ii. dicetur Videsis Cap. ix. §. iii. Num. i.

(*y*) Consule Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82. &, Cap. xiii. Num. lxxi.

(*z*) Videsis inter *S. Athanasij* Opera *Apologiam pro* Fuga sua, quâ se purgat à conficto Timiditatis Crimine, sibi ab *Arianis* imposito, eò quod cùm quæreretur ad Mortem fugerit, & se illis ultro in Deditionem non obtulerit. Ibi porrò ostendit ex Scripturis, eorum, qui quæruntur ad Necem, Fugam non improbatam, sed licitam esse, ut multorum Sanctorum constat Exemplo, potissimùm, *Jacob*, à Fratre suo *Esau* fugientis; *Moysis*, Metu *Pharaonis* ad *Madianitas* secedentis; *Davidis*, se in Spelunca Metu *Saulis* occultantis; *Eliæ*, se propter *Achab* abdentis; *Pauli*, à Gentium Præfecto quæsiti, è Mænibus Damasci in Sporta ad Fugam dimissi; & Præcepto denique Christi dicentis (Matthæi 10. v. 23): *Cum persequentur Vos in Civitate ista, fugite in aliam*. Hinc consultò Evangelium istud legitur in Festo laudati *S. Athanasij* cum Homilia ipsiusmet, ex prælibata *Apologia* desumptâ, sicut etiam apud *Hibernos* in Festis Sanctorum Suorum *Columbani*, & *Galli*, præclarissimorum Abbatum, qui in *istis* persecuti Civitatibus ad *alias* fugere non dubitarunt Videsis *Officia Propria Sanctorum Hiberniæ*, impressa *Dublinij* 1751, Pag. 93, & 127.

(*a*) Cap. xiii. Num. lxxi.

(*b*) Num. xvi. hujus Capitis, Pag. 123.

aliorum Ordinum, sua, non spiritualia Exulum Catholicorum, Commoda respicerent; & Episcopi quidam, sub Prætextu, ne nimio Religiosorum Pondere Diæceses eorum gravarentur, difficiles se gererent, aut prorsùs tergiversarentur: Idcircò *Clemens* Papa X, ut in præmissis opportunè provideret ulteriores expediri fecit Anno 1674 Apostolicas Literas, ubi inter alia narratur, Persecutionem Hæreticorum in *Hibernia* eo Tempore itâ sævè grassari, ut quamplurimos ejusdem, & aliorum Ordinum in Carceres detruserit, quosdam etiam Neci dederit. En porrò integrum earum Tenorem, ut jacent in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. VI. Pag. 315, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplaria *Romæ* Typis *R. Cameræ Apostolicæ* impressa Anno 1674.

"CLEMENS PP. X.

"Ad futuram Rei Memoriam.

" Apostolicæ Servitutis Munus, quo Catholicæ Ecclesiæ per Universum Orbem diffusæ, Regimini divinâ " Dispositione præsidemus, in id præcipuè Solicitudinem nostram intendit, ut labenti in nonnullis olim Pie- " tatis, & orthodoxæ Fidei Laude florentissimis Regionibus Catholicæ Religioni, quantùm Nobis ex alto " conceditur, subvenise, ac Operariorum in Vinea Domini strenuè laborantium Studia fovere, eisque Sup- " plimenta parare studeamus, quo relictum illùc Semen, à Cælesti Agricola satum, adspirante superni Fa- " voris Aurâ, inter Persecutionum Procellas, atque Calamitatum Tribulos subolescere, evulsisque Vepribus, " latiùs spargi, ac ad perfectæ Fructum Maturitatis venire, Sanctamque Matrem Ecclesiam multiplicibus, " Domino benedicente, lætificare valeat Incrementis. Cùm itaque aliàs felicis Recordationis Clemens Papa " IX, Prædecessor noster, quasdam Patentes Literas, à tunc existente Magistro Generali Ordinis Fratrum " Prædicatorum emanatas, per quas Procuratori Generali Provinciæ Hiberniæ dicti, Ordinis, ejusque Suc- " cessoribus, Conventus, & Monasteria pro Fratribus, & Monialibus, Hibernis, Anglis, & Scotis, in Oppi- " do Madriti Toletan. Diæcesis, alijsque Mundi Partibus, fundandi, atque erigendi Licentia cum diversis " Facultatibus, Gratijs, Indultis, Declarationibus, & Decretis concedebatur per quasdam suas in simili " Forma Brevis Die XVI Septembris MDCLXVII expeditas Literas Apostolicâ Auctoritate confirmaverit, " & approbaverit, ac Subindè earundem Literarum suarum Executionem tunc existenti Archiepiscopo Tole- " tan., ac Hæreticæ Pravitatis Inquisitoribus, ubicunque Locorum dictâ Auctoritate deputatis, per alias " suas Literas pariter in Forma Brevis Die XIV Octobris proximè subsequentis demandaverit, & alijs prout " in eisdem Clementis Predæcessoris Literis, quibus prædictæ Patentes Magistri Generalis Literæ insertæ fue- " runt, & quarum Tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & de Verbo ad Verbum in- " sertis haberi volumus, uberiùs continetur. Et sicut pro Parte dilecti Filij Joannis de Sancto Dominico, " Fratris expresè professi, & Procuratoris Generalis dictæ Provinciæ Hiberniæ, Nobis nuper expositum " fuit, licèt Catholica Fides in eadem Provincia, maximè hodierno Tempore, quo Persecutio Hæretico- " rum itâ sævè grassatur, ut quamplures Religiosos ejusdem, & aliorum Ordinum in Carceres detruserit, " quosdam etiam Neci dederit, periclitetur, deficientibusque Missionarijs, novâ aliorum Ope Ecclesiæ il- " lic laboranti succurri necesse sit, & memoratus Clemens Prædecessor pro eo, quo flagrabat Pontificiæ " Charitatis Zelo, Necessitati hujusmodi per suas Literas prædictas consulere studuerit, nihilominùs Ex- " perientia hactenus docuerit, eos, qui antè alios, tàm sancto Instituto suffragari, & Manus porrigere de- " buissent, Fratres nempè ejusdem, & aliorum Ordinum, temporalia sua, non spiritualia Exulum Catho- " licorum, Commoda respicientes, immò, & quosdam Episcopos sub Prætextu, ne nimio Religiosorum " Sodalium Pondere Diæceses eorum graventur, difficiles se gerere, aut prorsùs tergiversari denegatâ fun- " dandi Conventus hujusmodi Licentiâ: Nobis propterea Johannes Procurator Generalis prædictus humi- " liter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere de Benignitate Apostolicâ dignaremur. Nos " igitur ipsius Johannis Procuratoris Generalis Votis hac in Re, quantùm cum Domino possumus, favora- " biliter annuere cupientes, eumque â quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque " Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quâvis Occasione, vel Causâ la- " tis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad Effectum Præsentium duntaxàt consequendum, ha- " rum Seriæ absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, de Venerabi- " lium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Negotijs, & Consultationibus Episcoporum, & Regu- " larium præpositorum Consilio, Venerabiles Fratres Archiepiscopos, Episcopos, cæterosque Ecclesiarum " Præsules, & Prælatos, & dilectos Filios Ecclesiasticos Sæculares, & cujusvis Ordinis, Congregationis, " & Instituti Regulares, Superiores, & Subditos, ac Laicos cujusvis Statùs, Gradûs, Præeminentiæ, & " Dignitatis, harum Serie paternè hortamur, & monemus, ut pium prædictorum Fratrum Hibernorum, " Anglorum, & Scotorum, Religionis Causâ à suis Regionibus exulum, Institutum circà Fundationem,

" atque

" atque Erectionem Conventuum, & Monasteriorum hujusmodi, cæteraque in Patentibus Magistri Generalis, & Apostolicis Clementis Prædecessoris Literis prædictis contenta, ità juvare atque promovere, seque illis benignos, atque favorabiles præbere Studeant, ut eorum Pietatem, Charitatem, & Catholicæ Religionis Zelum meritò laudare valeamus, & ipsi æternæ Retributionis Præmium ab Omnipotente Deo, cujus Causa hic agitur, accipere mereantur. Ac dilecto Filio nostro Paschali ejusdem S. R. E. Cardinali de Aragonia nuncupato, Ecclesiæ Toletan. ex Concessione, & Dispositione Apostolicâ Præsuli, & Ven. Fratribus Galeatio Archiepiscopo Corinthi, moderno, & pro Tempore existenti nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, necnon Archiepiscopis, & Episcopis dictorum Regnorum, harum Serie committimus, & mandamus, quatenùs ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seù alios, ubi, & quandò Opus fuerit, & quoties pro Parte Fratrum prædictorum desuper fuerint requisiti, præsentes, & supradictas Clementis Prædecessoris Literas solemniter publicantes, illisque efficacis Defensionis Præsidio assistentes, faciant Auctoritate nostrâ illos earundem Literarum, & in eis contentorum hujusmodi Commodo, & Effectu pacificè frui, & gaudere, non permittentes illos desuper à quoquam quâvis Anctoritate quomodolibet indebitè molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles, dictoque pro Instituto temerè resistentes, aut quoquomodò Impedimentum opponere præsumentes, per Sententias, Censuras, & Pænas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & Facti Remedia, Appellatione postpositâ, compescendo; legitimisque super his habendis servatis Processibus, Censuras, & Pænas ipsas etiam, iteratis Vicibus aggravando, invocato etiàm ad hoc, quatenùs Opus fuerit, Auxilio Brachij Sæcularis, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus, & singulis illis, quæ in prædictis Clementis Prædecessoris Literis concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum Transumptis, seù Exemplis, etiam impressis, Manu alicujus Notarij Publici subscriptis, & Sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsùs Fides in Judicio, & extrà habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die vi Augusti MDCLXXIV, Pontificatûs nostri Anno Quinto.

J. G. SLUSIUS.

XXV. Rmus Magister Ordinis P. *Joannes Thomas de Roccaberti*, jam laudatus, Intuitu Literarum Patentium (*c*) Decessoris sui Rmi *Joannis Baptistæ de Marinis*, singularum Provinciarum Ordinis Provinciales enixè hortantis, ut unum, vel plures Conventus in suis respectivè Provincijs pro tuto Fratrum Hibernorum Refugio cederent, in hoc Provincialibus Universis suo præire voluit (Generalis *de Roccaberti)* Exemplo, statuitque propterea Cænobium *S. Sixti* de Urbe (quod Jurisdictioni immediatæ Magistri Ordinis pro Tempore subdebatur Vigore Constitutionis inferiùs exscribendæ (*d*) *Clementis* Papæ VIII) eique jam annexum Cænobium *S. Clementis* dare, & incorporare suspiranti Provinciæ *Hiberniæ*, Effectu tamen non secuto ob varia Impedimenta ad Initium usque Generalatûs Reverendissimi *Antonij de Monroy*, qui tanto promptiùs, atque libentiùs executricem Manum apposuit, quod in Comitijs Generalibus sui electivis Anno 1677 comperiret, idem fuisse unanime Votum totius Definitorij solemniter congregati, ut ipsemet Rmus Ordinis Magister disertè asserit in Literis Patentibus (*e*) Donationis factæ de præfatis Cænobijs Provinciæ *Hiberniæ*, datis Die 4 Augusti, Sancto Patriarchæ *Dominico* sacrà, prælibato Anno 1677.

Subinde Die 20 eorundem Mensis & Anni Rmus P. Magister Fr. *Thomas Maria Ruffus*, Procurator Generalis totius Ordinis Prædicatorum (posteà Archiepiscopus *Barensis*, in Regno *Neapolitano)* & in hac Parte Vices gerens laudati Rmi Magistri Generalis *de Monroy*, Vi Mandati sibi facti, in dictorum Cænobiorum SS. *Sixti*, & *Clementis* de Urbe, eorumque omnium, & singulorum Redituum, & quorumcunque Bonorum, mobilium, & immobilium, realem, corporalem, & actualem Possessionem immisit, immissumque declaravit sæpè memoratum P. *Joannem O-Connor*, Provinciæ *Hiberniæ* Procuratorem Generalem, Vigore dictarum Literarum Patentium, atque juxtà adæquatam Dispositionem, Intentum, & Approbationem Duorum Superiùs allatorum (*f*) Brevium Apostolicorum, præsentibus pluribus Provincialibus, ac Definitoribus Capituli Generalis, eo Anno

(*c*) Legendæ sunt Num. xv. hujus Capitis, Pag. 121.

(*d*) Cap. xii. §. 1. Num. viii.

(*e*) Quæ asservantur, ut ipse vidi, in Archivo *S. Sixti* de Urbe. Eas porrò opportuniùs exscribam Cap. xii. §. 1. Num. 11.

(*f*) Num. xvi. & xvii hujus Capitis. Pag.

Anno, ut mox narratum eſt, in Urbe celebrati, ſicut & ſeptem Fratribus *Hiberno-Dominicanis*, qui *Romæ* tunc verſabantur cum toties recenſito P. *Joanne O-Connor*, Galvienſi, nimirùm *Joanne Coleman*, Sligoenſi, *Felice Mac Dowell*, Tulſkenſi (*g*), *Richardo O-Heain*, aliàs *Eano*, Bureſulenſi (*h*) *Thomâ Flynn*, Roſcomanienſi, *Thoma de Burgo*, Athenrienſi (*i*), *Georgio Nangle*, Molingarenſi (*k*), & *Joanne Baptiſta Maguire*, Gaulenſi: Idque Medio Inſtrumento publico, ut operoſiùs, opportuniùſque ſuo Loco dicetur (*l*).

XXVI. Ex his liquet, Anno 1677 habita fuiſſe *Romæ* Comitia Generalia, Rmo Generali *de Roccaberti*, ad *Valentinum*, in Regno ejuſdem Nominis *Hiſpaniæ*, Archipræſulatum aſſumpto, in quibus electus erat in LIX Magiſtrum Ordinis Rmus P. *Antonius de Monroy*, Mexicanus, qui etiam Anno 1685 ad Archiepiſcopatum *Compoſtellanum*, in *Gallæcia*, evectus eſt. Ijs porrò Comitijs nullus interfuit pro *Hibernia*, Provincialis quippè P. Magiſter *Gulielmus de Burgo*, Bureſulenſis, aut quivis alius, ob Regni Calamitates in Urbem proficiſci nequivit. Acta autem ſub Tit. *Conceſſiones*, ſequentem habent Paragraphum, quem ex Archivo Ordinis depromptum exſcribo, Acta ſiquidem Typis mandata nondum fuere.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

"Ut aliquatenùs Patribus, & Fratribus undequaque diſperſis hujus noſtræ Provinciæ. & à Patria extorribus ob Heterodoxorum Sævitiam, demus Refugium, ſicut etiam, ut aliquem Locum habeant, ubi Novitios in Vita Regulari educare, & Studiorum Auxilio Fidem noſtram contrà impugnantes defendere Catholicoſque in ea confirmare, & corroborare queant, cum Reverendiſſimi Generalis Conſenſu eiſdem Hiberniæ Nationis Patribus Conventus noſtros SS. Sixti, & Clementis de Urbe cum omnibus Juribus, & Redditibus, & Oneribus, quomodolibet ad dictos Conventus ſpectantibus, ad hos Fines duntaxàt determinamus. Hortantes eoſdem, ut eâ Religioſitate, & Morum Probitate. Ordinis præcipuum hoc Sanctuarium Sanctiſſimi Patris noſtri DOMINICI Veſtigijs, Perſona, Miraculis, illuſtre incolent, ſicut tanti Patriarchæ Aſſeclas decet, & noſtra de hujus ANGELICÆ Provinciæ Viris Expectatio meritò præſumit."

XXVII. ANNO 1686, in Comitijs Generalibus, *Romæ* habitis, Rmi P. *Antonini Cloche*, Galli, nunquàm ſine Laude nominandi, electivis, ſequentia ſancita fuere, ut in Actis ſub Tit. *Conceſſiones* legere eſt.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

"1. Acceptamus Conceſſionem factam ab Illuſtriſſimo Archiepiſcopo Compoſtellano (*m*), quâ Conventum S. Sixti cum ſibi annexo Conventu S. Clementis incorporavit Provinciæ Hiberniæ pro bona Educatione Religioſorum Juvenum Hibernorum ad Miſſionem peragendam.

"2. Præcipimus, & mandamus, quod deinceps in dictis Conventibus SS. Sixti & Clementis in Urbe Studentes, Lectores, & Prælati indiſcriminatim, non habito Reſpectu ad Diverſitatem Nationum, ſed ſpectatis tantùm Meritis, & Idoneitate Perſonarum, aſſumantur.

"3. Prohibemus, ne quis de cætero Altercationem, aut Diviſionem in dicta Provincia inducere attentet, "prout

(*g*) *Felix* iſte *Mac Dowell*, poſteà S. Theologiæ Præſentatus, fuit ejuſdem Conventus Prior, & redux in Patriam immiſſus eſt à furientibus Perſecutionis Rabiè Acatholicis in Carcerem *Dublinienſem*, ubi Pugil Orthodoxa Fidei obijt Anno 1607, ut dicetur Cap. xvi. Num. cxvi.

(*h*) Adeas Cap. ix, §. xxxvii. Num. v.

(*i*) Iſte etiam (Genitoris mei Avunculus) Prior fuit ejuſdem Conventûs, & poſteà Undecim Annis in *Hibernia* Miſſionarius Apoſtolicus, donec Generali Exilio Anni 1698 (videſis Cap. viii. Num. ii.) ægredi coactus, in *Italiam* redijt, fuitque iteratò Prior SS. *Sixti* & *Clementis* de Urbe, laureatus poſteà S. Theologiæ Magiſter. Tandem Anno 1707 factus Pænitentiarius Apoſtolicus in Baſilica Liberiana *S. Mariæ Majoris*, piè obijt in Vicariali Domo Pænitentiariæ Anno 1724. Conſule Cap. ix. §. viii. Num. iii. Lit. p. & Cap. xvi. Num. xcix. Lit. u.

(*k*) Atque iſte Prior fuit ejuſdem Conventus, defunctus poſtmodùm *Florentiæ* Antè Annum 1706.

(*l*) Cap. xii. §. i. Num. iii.

(*m*) Scilicet *Antonio de Monroy*, anteà Magiſtro Ordinis, ut ex mox dictis liquet.

" prout hoc ipsum prohibitum est in Capitulo Generali Romæ sub Reverendissimo Magistro de Marinis " celebraro." (*n*).

CAPUT SEPTIMUM.

Digressio Necessaria (*o*) Statum exhibens *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* sub Rege *Jacobo* Secundo, & usque ad præsentia Tempora.

SUMMARIUM.

I. *Demortuo* Carolo *II succeſſit Frater ipſius* Jacobus *II*, *Rex Orthodoxus*, *ſub quo Catholica Religio reſpirare cæpit. Legatus* Romam *miſſus. Nuncius Apoſtolicus ad Regem deſtinatus, Anno* 1685.

II. *Dux* Tyrconnellus, *Prorex* Hiberniæ *conſtitutus*, *publicum Catholicæ Religionis Cultum exerceri ordinat in haud exiguam Orthodoxorum Conſolationem.*

III. *Ægre ferunt Heterodoxi Conſcientiæ Libertatem Catholicis á Rege conceſſam, ſed ægriùs Nativitatem Principis* Walliæ. *Nonnihil obiter in Notis de ubere* Jacobi *II Prole, deque Donario B. Virgini* Lauretanæ *oblato; ac de Stylo veteri, & novo.*

IV. Angliam *invadit Princeps* Arauſicanus. *Promulgat Declarationem apud* Clarum Fontem, *Die* 28. *Novembris* 1688. *Durè tractantur Catholici. Mala hæc avertere conatur Rex* Jacobus, *ſed fruſtrà. Nota de* Arauſione, *illiuſque Principe.*

V. Jacobus *Rex in Diſcrimine Vitæ cum Regia ſua Familia conſtitutus, in* Gallias *proficiſcitur.* Gulielmus *Princeps* Aurauſicanus, *& Conjux ejus, Rex, & Regina acclamati Die* 13. *Februarij* 1689.

VI. Ludovicus Magnus *benignum præbet Azylum Regi* Jacobo, *Regiæque ipſius Familiæ. Ejus Generoſitatem magnoperè laudat* Innocentius *Papa XI, datis ad illum Literis Die* 1. *Februarij* 1689.

VII. *Idem Pontifex alijs Literis, eodem Die emanatis, Regem ipſum* Jacobum *conſolatur*,

VIII. *Literis* Innocentij *Papæ appoſitè reſpondet Rex Chriſtianiſſimus, Die* 17. *Februarij* 1689.

IX. *Eodem Anno* 1689 *Rex* Jacobus *ex* Gallia *transfretat in* Hiberniam, *Militibus, Armis, pecuniario Subſidio, divite Suppellectili, à* Ludovico Magno *ſuppeditatis, inſtructus.*

X. *Maximis Magnatum, Cleri, Populique Acclamationibus in* Hibernia *receptus* Jacobus *Rex. Generalia indicit Regni Comitia*, Dublinij *in Cœnobio Fratrum Prædicatorum habita, Menſe Majo* 1689. *Ea per conſuetam inchoat Adlocutionem, à cunctis approbatam.*

XI. *Nonnulla recenſentur ex ſalubribus Decretis, eo in Parlamento editis.*

XII. *Anno* 1690. *Regem* Jacobum *in* Hiberniam *ſequitur Princeps* Aurauſicanus. *Eum vincit ad* Boinum *Fluvium.* Jacobus *Rex in* Gallias *revertitur.* Arauſicanus *plura redigit Loca munita, non autem* Limericum.

(*n*) Ejus Verba in Medium adducta sunt Num. xiv. hujus Capitis, Sect. 2. Pag. 119. Utinam porrò Decretorum istorum Revocationem *Hiberni*, Partium Studio (absit Injuria Verbo) dediti, non impetrassent in Comitijs Generalibus *Romæ* 1706, & 1721, ut videre erit Cap. viii. Num. iii. Sect. 1; & Num. ix. Sect. 3. Enimverò, sicut nuper ajebam (Num. xiv. Lit. i. Pag. 119.) Alternativa, sivè quadrifida Regionum *Hibernicarum* Diversitas, prona est Factionum Occasio, atque unica & pessima Radix Discordiarum, Rixarum, & Contentionum quotidianarum inter *Hibernos*, ut ipsemet vidi, crebròque audivi à Rmo Magistro Ordinis immortalis Memoriæ P. *Thomâ Ripoll*, ejusque Socijs. Ut nihil dicam de ineptis illius Causâ, tam in Linea Scholæ, quàm in Lineâ Prælaturæ, promotis: Utque nihil dicam de Regni *Hiberniæ* Desolatione per infaustam illam Nationum, seù Regionum Diversitatem factâ Sæculo Ecclesiæ Duodecimo, prout quibusvis *Hibernicarum* Rerum gnaris Sole meridiano clarius patet. *Anglia* sanè sua olim habebat Regna distincta, & quidem Septem, quæ Septem diversis Regibus parebant: & tamen in *Anglorum*, seù Sæcularium, seù Regularium, Collegijs, nec palàm, nec privatim, ulla habetur Ratio, seù Respectus Diversitatis illarum Nationum, indèque fit, ut nec nominentur apud eos Dissentiones, quæ inter *Hibernos* vigent. Appositè profectò huc faciunt verè aurea Capituli Generalis Romæ 1694 sub nunquàm defendæ Memoriæ Rmo *Antonino Cloche* celebrati Verba, inferius (Cap. viii. Num. i. Sect. 4) exscribenda: *Indecorum sane & inhoneſtum eſt* (inquiunt Sapientissimi Patres), *quod dum eo in Regno* (Hiberniæ) *ab Hæreticis vehemens excitata eſt Perſecutio, adhuc inter Fratres vigeant hæ irreligioſæ Æmulationes, & Rixæ; eas omninò abolere volentes, injungimus omnibus hujuſce Provinciæ Filijs, ut ſe ad invicem ſuſcipiant, & Honore præveniant.* Confer jam dicta Cap. præs. Num. xiv. Lit. i. Pag. 119. & postmodùm dicenda Cap. xvii. Num. 1.

(*o*) Interjecta, cum nonnullis sparsim in Opere eidem affinibus, à quodam Doctore, in Catholicorum Regionibus versante, qui Typographorum Aberrationes corrigendi Curam suscepit, & quidem ex *Portero* in *Compendio Annalium Eccleſiaſticorum Hiberniæ*, secundis Curis *Venetijs* edito, & auctæ A. 1756.

Limericum. *Inaudita Crudelitas ibi commissa.* Arausicanus *in Angliam regreditur.* Hiberni *in decisivo Prælio de* Aughrim *debellantur, Anno* 1691. Limericum *tandem dedere se cogitur.*

XIII. *Pace Generali inter* Europæ *Principes sancitâ Anno* 1697, *Princeps* Arausicanus *agnoscitur legitimus trium Regnorum Possessor, Deo justis arcanisque de Causis id permittente. Moritur Rex* Jacobus *Die* 16. *Septembris* 1701.

XIV. Jacobus *II Filium relinquit* Walliæ *Principem, dictum* Jacobum *III. Hic Uxorem ducit Anno* 1719 Mariam-Clementiam Sobieskii, *cujus, Atque Avi ipsius paterni,* Joannis *III Polonorum Regis, Encomia recensentur. Inscriptiones ejus Sepulchrales.*

XV. *Item & Encomia Filiorum ejus, nimirùm* Caroli-Eduardi; *atque* Henrici-Benedicti, *nunc S. R. E. Cardinalis; necnon ipsiusmet* Jacobi *III, Genitoris.*

XVI. *Mortuis* Gulielmo *III, &* Mariâ *II, succedit in Thronu* Magnæ Britanniæ, Hiberniaque *altera* Jacobi *II Heterodoxa Filiâ, Nomine* Anna, *Anno* 1702. *In hujus absque vivente prole defunctæ Locum sufficitur Heterodoxus exterus,* Georgius *nempe Dux* Hannoveranus, *Anno* 1714, *etsi Quinquaginta, & ultrà alij Principes, Catholici tamen, Sanguinis Jure sint potiores: Illius duo alij ejusdem Nominis Successores.*

XVII. *Articuli Civiles, & Militares, in Deditione Civitatis* Limericensis *conclusi, Die* 3 *Octobris* 1691.

I. HOC ipso Tempore, quo scilicèt mox recensitum Capitulum Generale, Magni *Antonini Clocbe* electivum, *Romæ* celebratum fuit, in *Magna Britannia, Hiberniaque* regnabat *Jacobus,* hujus Nominis Secundus, " qui (inquit *Porterus*) Fratri suo *Carolo* II, Die 15 Februarij " 1685 in Gremio Catholicæ Ecclesiæ demortuo (a) successerat, eodem Die festivis, publicisque " Solemnitatibus, & Procerum Populique Acclamationibus renunciatus, ceû verus, indubitatus, " legitimus, & hæreditarius trium Regnorum *Angliæ, Scotiæ,* & *Hiberniæ* Rex, & Successor; " quamvis se orthodoxum, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ addictum, palàm profiteretur. Statim " visa fuit, benedicente Domino, Catholica Religio respirare, & quasi postliminiò revocata, in- " staurari cæpit: Rex quippè Professionis Catholicæ tenacissimus, usurpatum à Prædecessoribus " suis *Defensoris Fidei* Titulum (b), sibi proprijssimum faciens, Ditionum suarum Catholicis, à " tot Annis crudeli Jugo depressis, Conscientiæ Libertatem concessit. Atque memor Reveren- " tiæ, quam Apostolicæ Sedi præstare cupiebat, Illustrissimum D. *Rogerium Palmer,* Comitem de " *Castlemain,* præcipuæ Nobilitatis, & eximiæ Prudentiæ Virum, pro Catholica Fide multa olim " passum, Legatum Extraordinarium, ut vocant, ad *Innocentium* XI, Pontificem Maximum, " destinavit, solemnis Obedientiæ Regio Nomine exhibendæ Gratiâ, amplissimis Sumptibus pro " eo Munere suppeditatis. Quam sanè Legationem eâ perfecit Pompâ, eô Ritu, eâque Magnifi- " centiâ, quæ tanti Regis decuit Majestatem, ut a pluribus oculatis Testibus *Romæ* accepi, utque " constat ex Libro in Folio desuper impresso *Romæ* 1687, Typis *Dominici Antonij Ercole,* ubi, " ad Pag. 89, sequens legere est Epigramma:

Tempus erat, quo ROGERIJ visuræ Triumphum
Lucebat Latia culta Fenestra Nuru.
Tunc mirata Viri Pompam, Currusque nitentes
Auro Flaminia Roma videnda Via,
Ecquid, ait, toto divisos Orbe Britannos,
Viribus insignes, dixerat esse Maro?
Romano sese Imperio junxere Britanni,
Et Pompa hæc nostras occupat una Domos.
Quæque olim innumeris Spectacula vidimus Annis,
Jussu ROGERIJ præbuit una Dies.

" Summus Pontifex vicissim ad *Jacobum* Regem ablegavit Illustrissimum, & Reverendissimum " D. *Ferdinandum* Comitem *de Abdua,* vulgò *d' Adda,* Mediolanensem, Archiepiscopum *Amasiensem,* Nuntij

(a) Confer nuper dicta Cap. præced. Num. xviii. ad Lit. a. Pag. 125.

(b) Recole pridem dicta Cap. i. Num. xxi. Pag. 30.

" Nuntij Apostolici Dignitate præditum, ob singulares Virtutes, & eximias Qualitates *Jacobo* Regi " gratissimum, proptereàque in Discessu memorati Regis infrà explicando multa Vitæ Discrimina " passum, posteà S. R. E. Cardinalem ornatissimum, ab *Alexandro* VIII creatum Anno 1691, " denatum *Romæ* Anno 1719.

" II. Ad Ploratus *Hiberniæ* nostræ, sub durâ tot Annorum Lustris Servitute gementis, conver- " sus Clementissimus *Jacobus*, & conspicatus Orthodoxos *Hiberniæ* divini humanique Juris Benefi- " cio privari, communibus cæterorum Vassalorum Privilegijs, & Prærogativis spoliari, pænalibus " Legibus propter Catholicam Fidem mulctari, à Reipublicæ Munijs, atque Curiarum Liminibus " arceri, lugentium Lachrymas siccare voluit, ratus se à divina Providentia constitutum, qui tantam " Injustitiam Æquitate suâ corrigeret. Quarè amoto ab *Hiberniæ* Administratione *Henrico Hyde*, " Protestante Anglo, Comite *Clarendono*, Prorege, posteà, ut Rei probavit Eventus, Regiæ Ma- " jestatis Proditore, circumspectissimâ Prudentiâ Regni Administrationem *Richardo Talboto*, Ca- " tholico Hiberno, Comiti tunc (postmodùm Duci) *Tyrconnello*, Viro inclyto, de Fide, Rege, & " Patria optimè semper merito, in exteris Regionibus, *Gallia* præsertim, ob egregiam Fortitudinem " insigni, cujus Frater erat *Petrus Talbotus*, Archipræsul *Dublinensis*, strenuus Fidei Pugil, qui, ut " nuper (*c*) ajebam, paucis anteà Annis gloriosam Mortem obierat. *Tyrconnellus* igitur publicis jam " Regni Curis admotus, *Puritanæ* Perfidiæ sagax Explorator, ac brevi suscitandæ per *Puritanos* (*d*) " Rebellionis quasi præsagus, solerti Dexteritate Heterodoxos exarmat, Præsidijs Catholicos Gu- " bernatores præficit, eaque Militibus Catholicis munit, in Civitatibus, Oppidis, Municipijs, & " Ruri, Catholicos Magistratus instituit, publicum Catholicæ Religionis Cultum ex Decreto Regio " per totum Regnum exerceri ordinat. Indè summoperè gaudebant dudùm afflicti Catholici videre " tandem aliquandò Sacerdotes suos non in Solitudinibus errantes, non in Montibus, aut Speluncis, " aut Cavernis Terræ latentes, sed palàm incedentes, atque Habitu proprio, seù Talari, seù Regu- " lari, indutos; item & audire Missam non in memoratis Locis, sed in publicis Sacellis, in Cathe- " drali *Dublinensi* Basilica, quæ Regia est Capella, *Ecclesia Christi* vulgò appellata, ut nihil dicam " de alijs Ecclesiasticis Cæremonijs, ac Ritibus, publicè peractis. Indè etiàm Ordines Religiosi pro " Viribus conabantur vetera Cænobiorum Rudera instaurare, vel iterùm à Fundamentis extruere.

" III. Conscientiæ Liberatem Catholicis à *Jacobo* II concessam agrè admodùm tulerunt Acatho- " lici, conceptumque in Regem Odium maximoperè auxit Ortus Principis *Walliæ*, seù *Cambriæ*, " quam Interventu Beatæ *Mariæ* Virginis *Lauretanæ* (*e*) è lectissima Conjuge sua *Maria Eleonora*

T *Beatrice*

(*c*) Num. xxiii Capitis superioris, Pag. 131.

(*d*) *Puritani* dicuntur in hisce Partibus *puri*, & rigidi *Calviniſtæ*.

(*e*) Tametsi Rex *Jacobus* II, dum Dux esset *Eboracensis*, & Comes *Ultoniensis* (Confer Cap. iv. Num. xvi. Lit. o. Pag. 84) ex priori Conjuge Quatuor habuerit Filios, *Carolum* nempè, *Jacobum*, alterum *Carolum*, & *Edgarum*, totidemque Filias, *Mariam* scilicet, *Annam*, *Henriettam*, & *Catharinam*; atque ex secunda Conjuge, mox laudatâ, unum Filium, Nomine *Carolum*, & Tres Filias, nimirùm *Catharinam-Lauram*, *Isabellam*, & *Carlottam-Mariam*, omnes tamen in infantili obierunt Ætate exceptis *Mariâ* & *Anna*, Acatholicis, quarum prima nupsit *Gulielmo de Nassau*, Principi *Arausicano*, Anno 1677, posterior verò nupsit *Georgio*, Filio secundo-genito *Danorum* Regis *Frederici* III. Masculum igitur *Jacobo* Regi Hæredem Catholici Trium Regnorum, immò & aliarum *Europæ* Regionum, assiduis ad Deum Precibus postulabant. Quarè Jussu Reginæ *Mariæ-Eleonoræ-Beatricis* elaborata fuit *Romæ* ex Auro purissimo Statua Angelica gestans Cor item ex Auro, pretiosis Gemmis distinctum, cui insidet Lucerna, Votorum scilicet Flammas emittens. Angelus ipse flexis Genibus efformatus sistit suprà Stylobatem argenteam, cui, ut aliqui ajebant (inquit *Porterus* Pag. 300) inscribi, & paucis mutatis aptari posset Distichon illud, quod simili Donario, à *Galliarum* Regina olim eidem Virgini Beatæ *Lauretanæ* oblato, incisum fuit.

O quæ Prole tua Mundum Regina beasti,
Reginam Anglorum Prole beare velis.

Prædicta Statua, (quam Anno 1742 in Sacrario vidi almæ Domûs *Lauretanæ*) Valoris, & Pretij, ut fertur, Septuaginta Millium Scutorum Monetæ *Romanæ*, delata fuit *Lauretum* ab Illustrissimis, & Reverendissimis DD. *Jacobo Emerix*, Leodiensi, Sacræ Rotæ Romanæ Decano, & *Alexandro Caprara Bononiensi*, ejusdem Rotæ Auditore, & super Aram Virginis collocata, cantatâ postmodum Missâ Solemni de Beata Virgine per laudatum *Jacobum Emerix*, præsentibus Duobus S. R. E. Cardinalibus, fortuitò tunc transeuntibus, & ingenti Populi Multitudine.

" *Beatrice de Este*, Serenissimi *Alphonsi* Ducis *Mutinæ* Filia, rarissimis Dotibus ornatâ, Die 10.
" Junij, Stylo Veteri, seù 20 Junij Stylo novo (*f*), Anno 1688, *Londini* susceperat, & Catholicæ
" Fidei Mysterijs initari voluit. Enimverò quemadmodùm Catholici omnes Principis hujus Na-
" tivitatem summâ exceperunt Gratulatione, quòd Catholicam Religionem in prælibatis *Angliæ*,
" *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Regnis paulatim & permanenter restitutum iri sperarent: Itá Acatholici
" molestis Animis eandem tulerunt Nativitatem, quòd sibi fingerent futurum, ut Princeps ille Ca-
" tholicâ Religione imbutus, & Regi, Patri suo, Sacris Romanis addicto succedens, memorata
" Regna Fidei Romanæ, & Communioni restitueret.
" IV. Acatholici *Angli*, Furore perciti, ex eo *Walliæ* Principis Ortu Occasionem arripuere insti-
" gandi *Gulielmum* Principem *Arausicanum* (*g*), Regis *Jacobi* II ex Sorore Nepotem, atque Gene-
rum.

Multitudine. Votis tandem annuit Clementissima Regina Deipara, Nono enim post pij illius Doni Oblationem Mense nondùm elapso, Die Dominica, Junij Decimâ, Sanctissimæ Trinitati eo Anno Sacrâ, è Favoris divini Thesauris Serenissimus *Cambriæ*, vulgò *Walliæ*, Princeps *Londini* emersit. Ex eadem etiam Regia Conjuge suscepit posteà *Jacobus* Rex *Lovisam-Mariam-Theresiam*, Die 18 Junij 1692 natam, denatam verò 8 Aprilis 1712; pluresque alias Proles, quæ infantili in ætate obiere.

(*f*) Si fortè Differentiam nescias, benigne Lector, Stylum *veterem* inter & *novum*, seù, ut propriùs loquar, Kalendarium *Julianum* inter & *Gregorianum*, eamque scire aveas, monearis oportet, Annum Solarem *Astronomicum* ultrà 365 Dies non habere Sex Horas integras, sed Undecim deesse Minuta, quibus Annus Solaris *Julianus*, id est à *Julio Cæsare* institutus, qui minùs accuratus est, superat Annum Solarem *Astronomicum*, sic dictum, quia accuratissimus censetur, & ad certas *Astronomiæ* Leges exactus. Porrò Undecim illa Minuta à Tempore Concilij *Niceni*, quod Anno 325 celebratum est, usque ad Annum 1582 neglecta, sensìm sine Sensu in Decem Dies integros excreverant, quatenùs ea ultrà debitam Quantitatem singulis Annis tribuebantur. Quem Errorem ut castigaret *Gregorius* Papa XIII speciali Constitutione statuit, ut de Mense Octobris Anni 1582 Decem Dies inclusivè eximerentur, id est, ut post Diem quartam dicti Mensis, *S: Francisco* sacram, Dies subsequens non esset quinta, sed decima-quinta Octobris. Et ne Temporis Progressu idem rediret Malum, sapienter item sanxit, Bissextum quarto quoque Anno, ut Moris est, continuari, præterquàm in Centissimis Annis, qui quanquàm Bissextiles anteà semper fuissent, qualem etiam voluit Annum 1600, qui tamen deinceps consequerentur Centisimi, non omnes Bissextiles sint, sed in Quadringentis quibuscunque Annis primi quique tres Centesimi sine Bissexto transigantur, id est, ut Februarius non habeat Dies 29, quartus verò quisque Centesimus Bissextilis sit (vocatur autem vulgò *Bissextilis* quia eo Anno *BIS SEXTO Kalendas Martias* pronunciatur, scilicet Die 24 & 25 Februarij). Itaque Anni 1700, 1800, 1900 debent esse sine Bissexto, quartus verò insequens Centesimus Annus, scilicet 2000, More consueto Bissextilis permanebit: Hinc cùm Annus 1700 Bissextilis fuerit juxtà Kalendarium *Julianum*, secùs verò juxtà *Gregorianum*, idcircò antè Annum 1700 Decem, post verò Annum 1700 Undecim Dies erant Discriminis inter utrumque Kalendarium; adeòque Dies decima Junij, quâ in Lucem editus est Princeps *Walliæ*, erat Dies vigesima, sed post Annum 1700 vocabatur Dies vigesima prima ejusdem Mensis extrà *Magnam Britanniam*, & *Hiberniam*. Enim verò quandoquidem, Clavum Ecclesiæ moderante *Gregorio* XIII, apud Nos regnaret *Elizabetha* Heterodoxa, idcircò receptum non fuit in hisce Ditionibus Kalendarium *Gregorianum*; seù Stylus *Novus*. At tandem aliquandò, Anno nimirùm 1751, Ordines Regni *Magnæ Britanniæ*, proponente Celebri Comite de *Cestrio-Campo*, vernaculè *Chesterfield* (quem Proregem vidit *Hibernia* Anno 1746) condiderunt Parlamentarium, ut vocant, Actum, seù Legem, prælibatæ Constitutioni *Gregorianæ* undequaque similem, quâ statutum est inter alia, ut Annus 1752 inciperet non a 25 Die Martij, ut anteà, sed à Die 1 Januarij; utque eodem Anno 1752 de Mense Septembri Undecim Diès integri eximerentur, id est, ut post Diem secundam Mensis Septembris Dies subsequens non esset tertia, sed decima quarta Septembris in omnibus *Anglorum* Regis per *Europam*, *Asiam*, *Africam*, & *Americam* Ditionibus, quod ità factum est, & sic Error, qui in præteritum tot Annorum Curriculis irrepserat, in Momento Temporis emendatus fuit. Aliæ etiam, ut obiter dicam, Acatholicorum Regiones anteà, Regnum autem *Suetiæ* Anno sequenti, nempè 1753, Kalendarium adoptarunt *Gregorianum*, quod per Universum quà latè patet *Europam*, solâ excepta *Russiâ*, seù *Muscoviâ*, impræsentiarum viget.

(*g*) *Arausio*, vulgò *Orange*, seù *Aurancke*, Urbs est Episcopalis *Gallo-Provinciæ* sub Archiepiscopo *Arelatensi*, sex Leucis *Avenione* distans. Caput est exigui Principatûs ejusdem Nominis, qui Principi proprio naturali suberat ab Anno 1470 ad 1536, quo

" rum (*b*), ut absque Mora in *Angliam* veniret, ferretque Opem adversus *Jacobum* Regem, a quo " Religionem (*Protestanticam*) Legesque Regni pessumdari causabantur. Hamum devoravit ambitiosus Princeps *Arausicanus*, & vectus *Batavorum* Classe, Mense Octobri Anno 1688, Vela fecit, " eoque in *Angliam* vix appellente, statim Conspiratio in Regem *Jacobum* erupit. *Arausicanus*, ut " exteros Principes speciosius deciperet, componendæ in *Anglia* Pacis Studium inter Regem, & Populum præseferebat, protestatus se nullam Regiæ Dignitati, vel Personæ illaturum Injuriam. " Posteà tamen Declarationem promulgat apud *Clarum Fontem*, vulgò *Sherburnium* (*i*), Die 28 " Novembris 1688, quâ imprimis fatetur, se apertum indicere Bellum adversùs Romano-Catholicam Fidem, quam ipse *Papismum* probrosè appellat, aitque, se semper stetisse pro Religione *Protestantica*. Secundò dicit, se velle liberare *Angliam*, *Scotiam*, & *Hiberniam* à Jugo *Papismi*. Tertio promittit, se stabiliturum *Protestanticam* Religionem per libera, & legitima Regni Comitia " (*k*). Quartò declarat, Milites Regni recessisse à *Jacobi* illegitimo Obsequio (*l*). Quintò asserit, " se nullius effusurum Sanguinem nisi illorum execrabilium (*m*) Hominum, qui abjurarunt Religionem *Protestanticam*. Sextò protestatur, se velle eos severè punire Magistratus, qui Leges " pœnales, contrà Catholicos latas, Executioni non mandabunt. A primo igitur ad ultimum *Angliam* invadit *Arausicanus*, ut Catholicam pessundet Fidem, hùc collimat, hùc tendit.

" Sane Exitus acta probavit. Enimverò ubicunque per *Angliam* grassabatur *Arausicanus*, Catholicos exarmari, malè mulctari, Barbarie plusquam Scythicâ tractari fecit. Atque Deputatis " à Rege ad eum missis arroganter suo More respondit, se velle, ut Catholici omnes Armis, Dignitatibus, Munijs, Officijsque quibusvis spolientur. Quantas autem Calamitates ab Usurpatore " isto, ejusque Emissarijs actutùm passi sunt, vix, aut ne vix quidem, explicari valet. Eo *Londinum* ingresso statim in Sacra omnia, in Capellas, in Aras, in Catholicorum Ædes paganico Furore sævitum, & debacchatum, Ecclesiastici, alijque Catholici ubicunque obvij raptati, Fustibus, " Pugnis, Calcibus excepti; Ergastulis, Carceribus mancipati; eorum Facultates, Suppellectiles, " Bona direpta, &c.

" In tàm procelloso, & furibundo *Angliæ* Statu, per *Arausicanum* causato, Rex nullum non " movit Lapidem, ut Malacia, seù Tranquillitas rediret, omnibus scilicet tentatis Medijs, atque " oblatâ etiam novâ *Parlamenti* Convocatione; gravi ad Subditos de Fidelitate Regi suo præstitâ, " & de periculosa ex istis Hominibus imminenti Ruinâ, Admonitione, generali item veniâ omnibus, si ad officium redirent, promissâ, sed frustrà.

" V. Hanc *Anglorum* Conjurationem, *Batavorum*, ac præsertim callidissimi Principis *Arausicani*, Artibus contextam, principiò subodoratus fuerat *Ludovicus* XIV, Rex Christianissimus, qui " confestim *Jacobum* Regem instantis Periculi admonuit. Cujus amantissimis Monitis si credidisset " Rex *Jacobus*, ad ipsa Conjurationis Cubilia, recentibus adhuc Vestigijs, facile pervenisset. Ast, " dum invictam Defensionem spondentibus, sed punicâ Fide, *Anglis* suis plus æquo credidit Rex *Jacobus*, primò destitutus est à Classe sua, indè etiam á terrestribus Copijs, quæ per summam Perfidiam " ad Principem *Arausicanum* defecerunt, & deserto suo vero Rege *Davide*, novum *Absalonem* secuti " sunt. Quo factum est, ut Rex *Jacobus*, cum Regia sua Familia, in extremo Vitæ Discrimine adductus, postquàm Reginam, ac *Walliæ* Principem in Cunis adhuc vagientem, ex tàm infestis, & " sævis Fluctibus eripuisset, & in *Galliarum* Regnum transmisset, ipse tandem perjuros præstiti

 Fidelitatis

---

quo *Renatus* Comes *Nassoviæ*, vulgò *Nassau*, in *Germania*, eundem Jure Matris suæ *Claudiæ*, *Philippi Cabillonij*, Principis *Arausicani*, unicæ Prolis, adeptus est. Nunc autem Juris est Regis Christianissimi, & quidem ab Anno 1660, quo Civitas expugnata fuit. Titulum tamen Principis *Arausicani*, prætensumque Jus retinuit *Nassoviensis* Domus usque ad Annum 1713, quo Juri omni cessit in Conditionibus Pacis *Trajecti ad Mosam* inter *Europæ* Principes, seù eorum Plenipotentiaros, ut vocant, sivè Legatos, confectæ.

(*b*) Id liquet ex mox dictis ad Lit. e.

(*i*) Est oppidum Arce munitum in *Angliæ* Comitatu *Dorsetano*, vulgò *Dorsetshire*.

(*k*) Quâ ambò Ratione dici possunt *liberà*, & *legitima Regni Comitia*, ubi legitimus abest Princeps, & ubi Usurpator hæret armatus?

(*l*) *Illegitimum* vocat *Obsequium* quia Regi Catholico præstitum.

(*m*) Eos vocat *exercrabiles Homines*, qui effrænatissimos *Calvini*, *Lutherique* Errores abjurarunt.

" Fidelitatis Juramenti Violatores, perfidosque & Regni & Regiæ Majestatis Proditores, ipsius " Vitæ, ut olim *Caroli* Regis, Genitoris sui (*n*), insidiantes inhiantesque, vilissimæ novi hujus *Cromuelli* Servituti mancipatos, ad Tempus relinquere statuit. Inspecto itàque infidæ suæ Gentis " Animo, ex *Anglia* discessit cum Duce *Berwicensi* (*o*), Filio suo Notho, ac Navim conscendens, " in *Gallias* Vela fecit, ubi post maxima, Terra Marique, vitata Pericula, pervenit Mense Janua- " rio Anni 1689.

" Elapso, seù verius ejecto, Rege *Jacobo*, vel, ut *Angli* distortè loquntùr, post *Abdicationem* " *suam*, Princeps *Arausicanus* proclamatus fuit *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Rex, dictus *Gulielmus* " III, insimulque Conjux ipsius *Maria*, Regis *Jacobi* ex priori Matrimonio Filia Heterodoxa, " Jure Legis Non-*Salicæ* (*p*) acclamata fuit Regina, etsi quippè plena Potestas regia ab *Arausicano* " prætensa fuerit, Nomine tamen utriusque erat exercenda ex Præscripto Conventionis, ut vo- " cant, *Procerum* & *Communium*, ab *Arausicano* indictæ, Die 13 Februarij ejusdem Anni 1689.

" VI. Ejectum sic è Regno *Angliæ* Regem *Jacobum* II, & in *Gallias* cum Regia sua Familia, " ut præfertur, post varios Casus, post tot Discrimina Rerum, appulsum, Rex Christianissimus *Ludovicus* XIV omni Comitatis Officio excepit, regium *S. Germani* propè *Parisios* Palatium, cum " regio Prætorianorum, & Officialium Apparatu, habitandum dedit, illum erexit afflictum, & " cum ipso Vires, Arma, Thesauros, Classes perliberaliter communicavit, uno Verbo, nihil intentatum reliquit, omnesque in eo Curas fixit, ut *Jacobus* Rex Solio suo redderetur, quod ex " mox dicendis clarebit.

" Ubi autem Summo Pontifici *Innocentio* XI nunciatum fuit, Regem *Jacobum*, Reginamque, & " *Walliæ* Principem, incolumes pervenisse *Parisios*, atque à Rege Christianissimo tàm magnificâ " Liberalitate, tantâque amantis, & condolentis Animi Significatione fuisse ibidem receptos, sequentes illicò dedit ad *Ludovicum* Regem Literas, quibus regiam ejus Generositatem in tàm " opportuno benignoque Regi *Jacobo*, Reginæ, ac *Walliæ* Principi præbendo Azylo, summoperè " laudat. En porrò earum Tenorem (*q*).

A Tergo,
Charissimo in Christo Filio Nostro LUDOVICO Francorum
Regi Christianissimo.
Intùs verò,
INNOCENTIUS PAPA XI.
Charissime in Christo Fili noster, Salutem.

Cùm Nos præcipuè afficiat splendidum, ac ab universis Christifidelibus majorem in Modum commendandum Confugium, quod, Magnâ Britanniâ tumultuante, eius Regi, Reginæ, ac Infanti Principi, effusâ, nullisque conclusâ Finibus Munificentiâ præbuit Maiestas Tua, Muneris esse Nostri duximus has ad Te gratæ Responsionis Testes dare Literas. Etsi autem non dubitemus, quin, pro sua Pietate, ac paratò ad magna quæcunque pro Catholica Religione aggredienda perficiendaque Amplitudine Animi Tui præstantissimâ, prædicti Regis Causam, cum qua eadem Religio conjuncta est, constanter juvare pergas, tantoque nihilominùs Cordi est, & esse debet utriusque Incolumitas, ut Majestatem Tuam pro explorato habere cupiamus, in Partem Nos venturos inclytorum omnium Operum, quibus Regi ipsi, necnon memoratæ Religioni strenuè adesse curaveris, nec omissuros assiduis enixisque Votis divinam Bonitatem etiam rogare, ut meritam propositæ Tibi veræ Gloriæ Mensuram implendo comparaveris inexhaustis Beneficentiæ Thesauris cumulatè retribuat. Majestati interim Tuæ Apostolicam Benedictionem amantissimè impertimur. Datum Romæ Die primo Februarij 1689.

" VII. Eodem Die laudatus Pontifex Regem ipsum *Jacobum*, in turbulentis hisce Circum- " stantijs constitutum, sequentibus consolatur Literis (*r*)

A Tergo

(*n*) Recolendus Num. xi. Capitis superioris, Pag. 116.
(*o*) Videsis Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82.
(*p*) Consulendum Cap. i. Num. xxi. Lit. g. Pag. 30.
(*q*) Ex *Portero*, Pag. 311.
(*r*) Ex eodem, Pag 312.

A Tergo,
Chariſſimo in Chriſto Filio Noſtro JACOBO Magnæ Britanniæ Regi Illuſtri.

Intùs vero,
INNOCENTIUS PAPA XI.
Chariſſime in Chriſto Fili Noſter, Salutem.

Infauſto accepto Nuncio de Sæviſſima Procella, quam adverſùs Majeſtatem Regiamque Domum Tuam in Anglia excitaverat Poteſtas Tenebrarum, præ intimi Angoris Acerbitate pené defecimus. Diſcrimen enim, in quo cum Catholica Religione verſabaris, á Sollicitudine, quam de utriuſque Incolumitate impenſé gerebamus, prorùs id repoſcebat, & quidem Amaritudine Animæ noſtræ ob afflictum Rerum ſuarum, ipſiuſque Religionis Statum, non eſt cur pluribus explicemus, Magnitudo ſiquidem Jacturæ, de qua agebatur, quæque Nos præcipue tangebat, illas ſatis ſuperque declarat. Lenivimus tamèn non parùm ejuſdem Amaritudinis Acerbitatem, intelligentes Majeſtatem Tuam, Regiam Conjugem, Sereniſſimamque Sobolem, incolumes in Galliàm transfretaſſe, de ſuprema nimirùm illius Providentia, quæ imperat Ventìs, & Mari, plané confidimus fore ut erectam Tempeſtatem quam primùm vertat in Auram Tranquillitatis. Aſſidua Nos ferventiaque in hunc Scopum Vota nuncupare profecto non omittemus, dum heroicam in prædicta Religione ſtrenué aſſerenda Majeſtatis Tuæ Pietatem, inclytamque in adverſis ea de Cauſa inconcuſſo Animo perferendis Conſtantiam, effuſis immortalium Laudum Titulis decorantes, Tibi, Chariſſime in Chriſto Fili, Apoſtolicam Benedictionem impertimur. Datum Romæ Die primo Februarij 1689.

" VIII. AD Literas Summi Pontificis reſpondit Rex Chriſtianiſſimus Die 17 Februarij ejuſdem Anni, quibus (ſ) ſignificavit, ſummoperè ſe gaviſum fuiſſe, quod ſua Sanctitas fuerit plenè perſuaſa, quantum Præjudicium parere poſſet Catholicæ Religionis Status ille, in quo verſabatur Rex *Magnæ Britanniæ*, & quantum elaborare deberet, ut denuò redintegraretur; quod quamvis naturalis ejus Affectus (t) propenderet ad ferendam Opem, ad dandam Conſolationem illi afflicto Monarchæ pro illius in eum Amore, nihilominùs ad conſervandas Fidei Catholicæ Reliquias in *Anglia*, ad reſtituendum ſuo Throno prædictum Regem, ſacrificaret omnes eas politicas Rationes, quæ fortè aliàs illum inducerent ad negandum ei neceſſarium Succurſum; quod cum Voluptate perceperit, quàm fuerint Cordi Suæ Sanctitati hæ duæ tanti Momenti, & tàm juſtæ Cauſæ; quod non ſolùm optaret ſuam Sanctitatem eſſe participem Succeſſùs tanti Operis, ſed etiam cuperet, ut totus Chriſtianus Orbis agnoſceret, ſe imprimis devinctum Paterno Sanctitatis Suæ Zelo in hac Re, utque Hoſtes Religionis Catholicæ ad eam deſtruendam conjuncti, Animum deſponderent, ne ulteriùs progrederentur; quòd deſideret ſemper concurrere cum ſua Sanctitate ad Incrementa noſtræ ſanctæ Fidei, & ad teſtandam ſuam filialem Reverentiam in omni Occaſione. Et ſubſcriptum erat."

Devotus Veſter Filius,
Rex Franciæ, & Navarræ,
LUDOVICUS.

" IX. Perduellibus in *Anglia*, partim apoplectico Stupore correptis, partim frenetico inſanientibus Furore, Rex *Jacobus*, poſt duos *Lutetiæ Pariſiorum* protractos Menſes, & quidem Regio Apparatu, ut mox ajebam, Regiâque Magnificentiâ à *Ludovico Magno* tractatus, de ſuâ Catholicâ, & amantiſſimâ *Hiberniâ*, ſibi, ſuiſque Majoribus fideliſſimâ, atque Principis Uſurpatoris Inimicâ implacabili, viſitandâ deliberat. Regem in *Hiberniam* invitabat Magnanimus Prorex *Tyrconnellus*, ſuperiùs laudatus (u), & nunquam ſine Laude nominandus, qui omnem impendit Operam in conſervanda ſuo Regi *Hiberniâ*, etſi tantum Virum conatus fuerit *Arauſicanus* vel Spe allicere, vel Metu terrere, vel Aſtu ſeducere, ut ſeduxit *Anglos*, ſed fruſtrâ. Nam prædictus Prorex reſtitit in Faciem Seductoribus, atque illorum exprobravit Perfidiam, renunciari jubens Uſurpatori, ſe velle in Fidelitate ergà Regem ſuum ad ultimum uſque Halitum perſiſtere. Tandem *Arauſicanus* tentavit per Artes Domini *Temple* corrumpere Proregis Secretarium, & per Secretarium, Proregem ipſum, ſed ſurdis ſe ceiniſſe ſat ſuperque expertus eſt, & ob id in efferam Rabiem actus.

Ne

(ſ) Ex eodem, Pag 313.
(t) Mater Regis *Jacobi* II erat *Henrietta-Maria*, Soror *Ludovici* XIII, hujus *Ludovici* XIV Genitoris.
(u) Num ii. hujus Capitis, Pag. 137.

" Ne tamen Regia Persona iisdem exponatur Periculis, ex quibus jam anteà quasi miraculosè " evasit, voluit Rex Christianissimus Statum Regni *Hiberniæ* explorare, eum in Effectum ad ip- " sam misso Viro verè experto D. *de Ponti*, qui rescripsit, posse Regem *Jacobum* tutò in *Hiber-* " *niam* venire; ibi Copias fuisse in magno Numero, Majestati Suæ fidelissimas, & defuisse solum- " modò peritos Generales: Conclusum igitur, ut *Hibernicum* Iter arriperetur. Quare jubet Rex " Christianissimus parari apud *Brivates*, vulgò *Brest*, in *Britannia Minori*, Classem ex Undecim " Majoribus Navibus, & Myoparonibus aliquot, Rerum omnium necessariarum Commeatu in- " structam. Ipsi etiàm Regi *Jacobo* ingentem donavit Armorum Copiam, magnificam Suppellec- " tilem, Duodecim Equos ornatissimè phaleratos, & pro Stipendijs militaribus Sexcenta Scutor- " um Millia. Uno Verbo, summis Honoribus à Christianissima Majestate effectus *Jacobus* Rex " *Parisijs* discessit, *Brivatesque* Die 5 Martij ejusdem Anni 1689 pervenit, Sex Strategis, seù Ge- " neralibus, quos inter erat D. *de Ponti*, mox laudatus, pluribusque alijs Officialibus *Gallis* asso- " ciatus. Ibi, Vento persistente contrario, expectatum fuit ad Diem usque 17 ejusdem Mensis, " *S. Patritio*, *Hiberniæ* Apostolo, sacram, quando Navem D. *Gaberet* conscendit, expansisque " Velis, faustis Avibus *Kinsaliam*, in Agro *Corcagiensi*, appulit Die 22 prælibati Mensis Martij.

" X. *Kinsalià* ad Decem Milliaria *Corcagiam* pergens, obvium habuit cum ingenti Procerum, " & Populorum Numero fidelissimum suum Administrum, Comitem *de Tyrconnel*, quem illicò " *Tyrconnellensem* creavit Ducem. Indè *Kilkenniam* proficiscitur, Episcopo Catholico, *Jacobo* " *Phelan*, Clero Sæculari, & Regulari, Nobilibus & Viris Equestribus splendidè vestitis, Civibus " & ingenti Plebe illum excipientibus. In itinere *Dublinium* versus Viæ omnes à conferta Mul- " titudine erant obseptæ, totaque ista amplissima Civitas, quasi extrà Portas effusa, solemni, tri- " umphali, & festivâ Pompâ Regem, tamdiù desideratum, excepit Die 24 prælibati Mensis " Martij.

" Die 25 Martij 1689. Generalia Regni *Hiberniæ* Comitia (*w*), seù Parlamentum, ut vocant, " indixit Rex *Dublinij*, quæ Mense Majo ejusdem Anni in Cænobio Fratrum Prædicatorum, (*x*) " habita fuere. Ea aperuit, ut loquuntur, Die 7 memorati Mensis, More consueto, sequenti " ad Nobiles, & Communes simul convocatos pronunciatâ Adlocutione Anglico Idiomate (*y*), " quæ hunc facit Sensum Latinum.

Domini Mei, & Gentil-Homines (*z*).

Singulare Fidelitatis Exemplum, ab hac Natione exhibitum præstitumque eo ipso Tempore, quo alij mei Subditi perfidè ergà me gesserunt, vel me vilissimè prodiderunt: Atque generosi vestri Conatus, quibus secundastis intrepidum Animum Proregis mei in sustinendis meis Juribus, in conservando & communiendo hoc Regno, me induxerunt, ut hìc ad Vos venirem, Vitamque Vobiscum pro vestra Libertate, & meo Jure exponerem. Et sane, ad summam meam Satisfactionem, comperi non solum Vos ad Obsequium meum promptos, sed etiam Zelo vestro parem esse vestram Constantiam.

Semper favebam Libertati Conscientiæ, & adversarius eram ijs, qui aliena Bona usurpant, Animo revolvens illud Sacræ Scripturæ Effatum, omnia, quæ vultis ut Vobis faciant Homines, & Vos facite illis *id enim præscribunt Lex, & Prophetæ.*

Hæc Conscientiæ Libertas à me concessa Hostes meos in meis Dominijs, & exteris Regionibus perterruit, præsertim cùm intellexerunt me illam voluisse Lege stabilire in omnibus meis Ditionibus, quæ fuit Causa cur in Me Arma moverint, ex diversis tamen Motivis. Aliqui timebant ne, si ità sanciretur, Populus meus nimis felix evaderet, alij, ne nimis magnam Potentiam acquireret.

Duabus hisce Causis usi sunt ad suum inducendum Populum ad Unionem ineundam cum nimiùm pluribus meorum Subditorum, illosque pellicendos, ut eo Modo, qui Orbi Terrarum notus est, me tractarent. Nihil tamen me a concepto Consilio removebit, & ubicunque Potestatem habuero, mihi fixum est,

---

(*w*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*x*) Hoc de Cænobio Sermo erit Cap. ix. §. i.

(*y*) Eam legere est in pluribus Libris, *Londini*, & *Dublinij* vulgatis.

(*z*) Proceres vocat *Dominos*, Anglicè *My Lords*; Communes verò nuncupat *Gentil-Homines*, Anglicè *Gentlemen*.

est, Deo adjuvante, præfatam Libertatem Lege stabilire, nec Personas nisi ex sola Fidelitate distinguere.

A Vobis expecto, ut mecum ad Christianum hoc Opus concurratis, & ad eas ferendas Leges, quæ Impietates, & omnes Morum Corruptelas exstirpent.

Libentissimè etiam Consensum præbebo, ut Leges condantur bonæ, & salutares, quæ conducant ad generalia Nationis Commoda, ad Augmentum Commercij, ad reparandas Injustitias, ijs illatas, qui ex ultimis Confiscationis Bonorum Sanctionibus Detrimenta passi sunt (a) quantùm convenire possunt cum recta Ratione, Æquitate, & Populi mei Bono communi.

Et quemadmodùm Ego omnem meam impendam Operam, ut reddam Vos locupletes, & felices, ità nullus dubito quin mecum cooperaturi sitis, Vires mihi suppeditando ad subvertendas iniquas Hostium meorum Machinationes, & ad efficiendam Nationem hanc florentem.

Ut autem majores ad Rem hanc Vobis Animi addantur, perpendite quanto Affectu, quantâ Generositate, quantâque Humanitate Rex Christianissimus auxiliaria porrexerit Brachia Reginæ, Filio meo, mihi, dum ex Anglia pulsi, Præsidium, & Tutamen in Ditionibus ejus quæreremus; quam sincerè meam Causam amplexus fuerit, omneque mihi Subsidij Genus suppeditaverit, ut ad Vos venire possem, sine qua Ope id præstare nequivissem. Immò totum hoc efficere non dubitavit eo ipso Tempore, quo tot, & tam potentes habuit Adversarios, atque id ipsum, ut videtis, efficere pergit.

Concludam prout incepi; sincerè Vobis affirmans, quod quàm plurimi æstimem præclarissimæ vestræ ergà me Fidelitatis Argumenta, quodque pro Viribus efficiam (prout semper conabar) ut Vos, omnesque mei Subditi, evadatis felices.

" Adlocutio hæc tantâ afficit Proceres, atque Communes Volupate, & Lætitiâ, ut vicissim " reciprocum ergà Regiam Majestatem Studium, Obsequium, Affectumque seriò spoponderint, " sincerè protestati, se cum Vitæ, & Bonorum Jactura conaturos, ut Majestas Sua Paterno *Britannicarum* Ditionum Solio, suisque Juribus restituatur.

" XI. Salubria eo in Parlamento facta sunt decreta, Numero Triginta Quinque, quorum " principaliora, Notatu magis digna, sunt sequentia:

" 1. Regnum *Hiberniæ* declaratur independens à Regnis *Angliæ*, & *Scotiæ*.

" 2. Leges in Parlamento *Anglicano* latæ Vim non habebunt in *Hibernia*.

" 3. A Sententijs per Justitiæ Curias in *Hibernia* factis non dabitur Appellatio ad Curias *Angliæ*.

" 4. Publica Conscientiæ conceditur Libertas, omnesque abrogantur Leges, ac earum Clausulæ eidem " refragantes.

" 5. Tolluntur, & abolentur omnes Inhabilitates *Hiberniæ* Catholicis, ne militaribus, curialibus, civili" busve fungerentur Muneribus, inflictæ.

" 6. Decreta in *Anglia* Tempore *Caroli* Secundi Regis facta, vulgò *Acta Stabiliminis*, anglicè *The* " *Acts of Settlement* nuncupata, quibus iniquissimæ Confiscationes, & Donationes, de *Hibernorum* Catholi" corum Bonis per *Cromuellum* Usurpatorem factæ, confirmabantur, irrita, & nulla declarata sunt.

" 7. Rex eas Possessiones, quas in *Hibernia*, dùm Dux esset *Eboracensis* (vulgò *York*) habuit, restitu" et, & vicissim, in Recompensationem, habebit in Dominio suo ea fugitivorum Rebellium Bona, quæ Regio " jam adjudicata sunt Fisco.

" 8. Durante Tredecim Mensium Spatio, singulis Mensibus solventur, & numerabuntur Regi Viginti " Millia Librarum Sterlingarum *(b)*.

" 9. Factæ sunt Sanctiones contrà eos, qui Pœnis obnoxij rebellarunt contra Regem, & sine debita Fa" cultate ex *Hibernia* fugerunt."

" Hæc, & Viginti Sex alia, quæ perscribere nimis longum foret, edita sunt ijs in Comitijs Reg" ni Decreta, de quibus, etsi æquissimis, dùm murmurarent Acatholici, aptissimè potuerunt Or" thodoxi deponere Verba Lib. I *Machabæorum*, Cap. XV. Vers. 33, & 34, nempè: *Neque alie-* " *nam Terram sumpsimus, neque aliena detinemus, sed Hæreditatem Patrum nostrorum, quæ injustè* " *ab Inimicis nostris aliquo Tempore possessa est. Nos verò Tempus habentes, vindicamus Hæreditatem Patrum nostrorum.*

XII. Post

(a) Confer Num. seq. Sect. 6.

(b) Quæ Summam faciunt Octoginta Millium Scutorum Monetæ *Romanæ*.

" XII. Post Regis *Jacobi* in *Hiberniam* Adventum Rex Christianissimus pro solita sua generosa Liberalitate, & incomparabili ergà tam justam Causam Zelo, semel iterùmque Arma, ac Pecunias, immò & Duces os Bellicos Officiales ad ipsum, & Nostrates misit, Beneficium ab *Hibernis* perenni recolendum Memoriâ. Audiens autem *Arausicanus* Princeps, turbatus est, & omnes Acatholici *Angli* cum illo, hinc ne injustæ sacrilegæque suæ Causæ personalis ipsius deesset Præsentiâ, *Londino* discessit Die 4 Junij 1690, & factâ Die 11 Mensis memorati à Portu de *Higblake* propè *Cestriam*, in Occidentali *Anglia*, Navigatione, maritimum Oppidum *Rupis-Fergusiæ*, vulgó *Carrickfergus*, in *Antrimensi* Agro *Ultoniæ*, appulit Dei 14 ejusdem Mensis. Dein commissâ Die Martis 2 Julij, ad *Beinum* Fluvium, in *Midensis* & *Louthani* Agrorum Confinijs propè *Pontanam*, inter Exercitum Catholicum *Hibernorum*, Viginti Quinque Millium Hominum, cui Generalis *Patritius Sarsfield*, Comes de *Lucan*, præfuit, & Exercitum Acatholicum Triginta Sex Millium *Anglorum*, *Batavorum*, *Danorum* &c, cui præerat Dux de *Schomberg*, Pugnâ, cui etiam interfuit uterque contendens Princeps, Victoriâ potius est *Arausicanus*, occiso licèt in ipso Fluvij Transitu Stratego suo Duce de *Schomberg*,, Calvinistâ *Brandeburgio*, parùmque abfuit, quin ipsemet *Arausicanus*, magni Tormenti bellici Explosione esset peremptus.

" Debellatus sic *Jacobus* Rex, *Dublinium* perrexit eo ipso Die, dein *Waterfordiam*, ubi Navim conscendens in *Gallias* transferare adactus est, transactis in hoc Regno Sexdecim Mensibus, *Dublinij* ut plurimûm versatus. *Arausicanus* autem Victoriâ elatus, post plura capta Præsidia, putà *Dublinium*, *Kilkenniam*, *Wexfordiam*, *Clonmellam*, & *Waterfordiam*, munitissimam (c) personaliter obsedit Civitatem *Limericensem*, sed irrito Conatu, nam, ingenti Militum suorum occiso Numero, post integrum fermè Mensem Urbem Obsidione solvere coactus est. Quam ob Rem usque adeo ità excanduit fastuosus *Arausicanus*, ut dum discedentem eum interrogarent Officiales, quid agendum foret cum vulneratis, aliasve infirmis Militibus? Furibundus respondit: *Comburite illos*. Quod quamquàm fieri minimè, ut credere par est, intenderit, Officiales tamen efferati Principis Indignationem veriti, Mandatum ipsius, Scyticam omnem Crudelitatem longè superans, ad Literam, & ad Amussim exequi curant, indeque (quod Calamus horret scribere) Mille ad minus Homines, etsi Judicio eorum innocentissimi, Vivicomburio traditi sunt. Ipsemet verò *Arausicanus*, Navim apud *Duncannonem Præsidium*, vulgò *Duncannon Fort* (d) in *Wexfordiensi* Agro *Lageniæ*, conscendens in *Angliam* rediit.

" Anno sequenti 1691 novæ Suppetiæ à *Ludovico Magno* in *Hiberniam* transmissæ fuere sub Stratego de *Saint Ruth*, qui post perditum Castrum de *Athlone* in *Lageniæ Conaciæque* Confinijs, in decisivo Prælio propè *Augbrim*, Agri Galviensis Oppidulum, Dominicâ Die 12 Julij, cum Octo Millibus Hominum in ipsamet Acie occisus fuit. Quingentos, & ultrà è nostris Nobilibus, Primoribusque Viris Catholicis abduxerunt *Angli* Captivos, quos inter erat Magnanimus *Ulicus de Burgo*, Dominus Vicecomes *Galviæ*, Comitis *Clanrickardiæ*, quondam *Hiberniæ* Proregis, Filius secundogenitus (e), Chiliadis, seù Legonis Peditum Tribunus, quem Captivum jam factum, & intermem, Barbarie à Sæculis inauditâ, Sclopetâ perimerunt. Tandem post captam *Sligoam*, &c, ipsamet Arx *Limericensis* ad Deditionem coacta est Die 3 Octobris ejusdem Anni, quibusdam tamen pactis Conditionibus, Catholicis *Hiberniæ* magnoperè faventibus, quæ tamen Pactiones, etsi Jurejurando firmatæ, summâ Perfidiâ abrogatæ sunt, ut posthàc clarebit (f). Eas porrò ipsissimas brevi opportuniûs exscribam (g).

" XIII. Itaque cùm adversâ ubique Fortunâ uteretur *Jacobus* Rex, nec ulla recuperandi Regni Spes affulgeret, tandem Princeps *Arausicanus*, conventâ Generali Pace inter Europæ Principes Anno 1697, velut legitimus trium Regnorum *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Possessor agnitus est. Sicque funestâ Rerum Conversione *Jacobus*, Rex legitimus, vidit se tribus hisce Regnis exutum à Genero suo, insimulque ex Sorore Nepote, qui *Anglorum* Rebellionem compescere, triaque hæc Regna

(c) Confer Cap. ix. §. v.
(d) Videsis Cap. xvii. Num. lxxv. Lit. w. & xcvi.
(e) Consulendum Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit, e.
(f) Cap. seq. Num. ii. & iv.
(g) Cap. præf. Num. xvii.

" Regna Socero suo, insimulque Avunculo asserere strictissimo Consanguinitatis, Affinitatis, & " Gratiarum Debito tenebatur. Sed *quid non mortalia Pectora cogit* Regni *Sacra Fames?*

" Si autem quæras, quorsùm permiserit Deus, ut rebelles Hæretici *Angli* in tàm iniqua Causa " vicerint, & cur Bellum, quod Rex *Jacobus* adversùs illos gessit, quo nullum unquàm justius " sanctiusve gestum fuit, infelicem habuerit Exitum? Breviter responderi potest cum doctissimo " *Hyacintho Amat de Graveson* (h) Dicendo, *id justis, & arcanis Causis, quas Nobis perscrutari* " *haud licet, permisisse Deum, sed præsertim ad puniendos* Anglos, *utpote indignos, qui post profli-* " *gatam Catholicam Religionem, Catholicum Regem cito haberent* (i). Voluit etiam Deus compro- " batam tot Rebus adversis invictam Regis *Jacobi* Constantiam illustriorem reddere, eamque im- " mortali præmiare Corona, quam religiosissimus ille Rex, eximiâ Pietate, & Clementiâ, heroicâ " Patientiâ, cæterisque alijs Virtutibus Christianis præditus, jàm, ut speramus, adeptus est, quam " Spem Nobis faciunt pia ejus in Vita Opera, ac tranquilla verèque Christiana Mors, quam obijt " in Regio S. *Germani* prope *Parisios* Palatio Die 16 Septembris, Anno Domini 1701, Ætatis " suæ 68.

" XIV. Reliquit Rex *Jacobus* Filium, *Walliæ* Principem, toties laudatum, sed nunquàm " satis pro Meritis laudandum, qui in Jura Patris sui, summæ Spei Adolescentulus succedens, de " Mandato *Ludovici Magni* statim in *Gallia* renunciatus est *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Rex, dic- " tusque *Jacobus* hujus Nominis Tertius, quique non Minùs sapiens, & pius, quàm martius, & " magnanimus, universas scilicet Majorum suorum Dotes cumulatissimè complectens, pluries in " Regna ista Ingressum tentavit, sed frustrà.

" Anno 1717 Vi Pacificationis ab *Anglis* cum *Gallis* sancitæ compulsus est à *Galliarum* Regno " quàm citissimè excedere. *Avenione* primùm, mox in *Lotharingia* subsistens, *Philippi* Ducis *Au-* " *relianensis*, *Galliarum* tunc Rectoris, pertinaces Conatus expertus est infestos (k). *Romam* de- " mùm migravit, ubi amplioribus Honoris, ac Benevolentiæ Argumentis à Summo Pontifice *Cle-* " *mente* XI, quem in Vaticano actutùm convenerat, tùm autem consueto servato Ritu, à Cardi- " nalibus, & universis Ordinibus cumulatur.

" Anno 1719 (l) Uxorem sibi adscivit *Mariam-Clementinam Sobieski*, omni Præconio major- " em, quæ pro Avo habuit paterno insignem illum, & nunquam dignis Laudibus satis efferendum, " *Poloniæ* Regem Serenissimum, *Joannem* hujus Nominis Tertium, Heroum sui Sæculi sine Con- " troversia celeberrimum, qui, ut obiter dicam, barbaras *Turcarum* Gentes, fatale *Viennæ* in *Aus-* " *tria* Excidium per Obsidionem, ad duos Menses protractam, minitantes, non sine evidenti to- " tius *Germaniæ*, & universæ Christianorum Reipublicæ Discrimine, rejecit, & profligavit, de " illisque maximam post Hominum Memoriam Victoriam reportavit, atque *Moldaviam*, & *Wa-* " *lachiam* ex antehàc indomiti Soldani Faucibus extorsit, liberavitque.

" Quod autem attinet ad hujus *Polonorum* Regis ex Filio Neptem, *Mariam-Clementinam*, ad " quam impræsentiarùm flectit Oratio, vix immò ne vix quidem, præclaram illam Reginam, Pruden- " tiâ suprà Sexum, Formâ præstantissimam, præcellenti Virtutum omnium Cumulo dotatam, quis- " piam pro Meritis attollere potest. Quis namque Hominum dignè deprædicare valet severam, sibi- " que constantem Vitæ Rationem, Matrimonio junctam, dum Carnem Orationibus, Jejunijs, " Vigilijs, alijsque id Genus Afflictationibus mirificè subigeret, Spiritum autem jugi Eucharisticæ " Communionis Usu plenè reficiens? Quis enarrare potest secreta illa Pietatis, Charitatis, & Pæni- " tentiæ Opera, quæ quotidiè, remotâ omnium Conscientiâ, Cæloque duntaxât Teste, exercebat,

U &c de

(h) Tom. viii. Hist. Eccles. Colloq. i.

(i) Pessimè profectò Heterodoxi haud pauci in Scriptis suis, atque Colloquis, inferre affectant, bonam esse Religionem suam *Protestanticam*, utpotè hisce in Regnis adversùs tot Catholicorum Conatus prævalentem. Enimverò idem de *Mahometica* sua Impietate dicere poterunt *Turcæ*, qui ipsammet *Terram Sanctam*, Nativitate, Vitâ, Morte, & Miraculis Redemptoris consecratam, haud obstantibus tot Sæculorum Bellis, divinâ Permissione occupant. Ut nihil dicam de Rebellione *Cromwelliana*, in qua legitimus Rex *Carolus* I, *Protestanticæ* Religionis Cultor, Carnificis Manu Capite plexus est.

(k) Verba sunt Clarissimi *Petri Pollidori*, de *Vita Clementis* xi, Lib. v. Num. xi. Pag. 340.

(l) Legesis Cap. ix. §. xv. Num. iv.

" & de Industria occultabat? Quis innumera, quæ Religiosæ Vitæ Cultoribus contulit Beneficia?"
" Quis miram ejus Humilitatem, quâ Sæculi Luxui, ac Vanitati perpetuum Bellum indicebat?
" Quâ varijs Misericordiæ Officijs dedita, Ægris in Nosocomijs ministrabat, Egenosque omni Facultatum Subsidio solabatur, Pauperum scilicet, Pupillorum, & Viduarum Patrona munificentissima? Quæ quidem licet mira, & rara, vera tamen sunt, & a me pluries visa; atque utinam propterea esset is Mentis meæ Captus, ea dicendi Vis, ut hanc nactus Occasionem perfunctoriè saltem ipsius egregia Merita delineare possem, sed cùm tàm multis una Religiosissima Regina abundaverit, ut in earum summis, innumerisque Laudibus habeant eloquentissimi, ut liberrimè possint veluti in patentibus Campis expatiari, ubi vel totos Facundiæ Nervos contendant, quid ex omni Virtutum consummatissimæ Dei Famulæ Acervo potissimùm deligam, non occurrit, nam si quid ipsi speciatim tribuam, videbor reliquæ Multitudinis Rationem non habuisse. Itàque exploratâ diligenter Trutinâ, nihil magis placet, quàm felicem appellare illam, in quam Natura, & Deus suorum Munerum Sinum effuderunt. Hoc duntaxat addidisse sufficiat, nempè magnam illam Reginam, Matronarum omnium, præsertim *Romæ*, ubi tot Annis degebat, Exemplar, atque Virtutis Normam, summo in Pretio & Honore ob Sanctitatis Famam, aureis Ecclesiæ Sæculis dignam, ab exteris per universum quà latè patet Orbem Regionibus, etiam Hæterodoxis, habitam fuisse, ac post Mortem, (*m*), Urbi, & Orbi acerbam, atque Exequijs post Hominum Memoriam sumptuosissimis parentatam, Miraculis, ut fertur, coruscasse. Neque prætermittere debeo, qui *Dominicanus* sum, ipsam talem, ac tantum constanter retinuisse ergà *Gusmanam* Religionem Affectum (*n*), ut, de speciali ejus Jussu, Venerabile Cadaver in Habitu Ordinis, me vidente, sepultum fuerit, magnifico postmodùm Mausoleo marmoreo in Basilica Vaticana, ubi tumulatum fuit, erecto.

A Parte porrò anteriori in Basilica sequens est Inscriptio:

MARIA CLEMENTINA,
Magnæ Britanniæ, Franciæ, & Hiberniæ
REGINA.

A Parte verò posteriori, è Regione Scalæ, quâ ad Summitatem ascenditur Basilicæ

CORPUS MARIÆ CLEMENTINÆ,
MAGNÆ BRITANNIÆ REGINÆ,
XV. *Kal. Februarij* MDCCXXXV. *Ætatis suæ* XXXII, & *Mens.* VI.
DEFUNCTÆ,
In hujus Basilicæ Cryptis positum,
Hac Die XXII *Mensis Januarij* MDCCXLV
TRANSLATUM & RECONDITUM.

" XV. Ex lectissima hac Conjuge sua duos suscepit *Jacobus* Filios, & imprimis Serenissimum *Carolum-Eduardum*, Die 31 Decembris 1720, novâ veluti Stellâ apparente, in Lucem editum, non tantùm *Walliæ*, sed & omnium Heroum, quotquot fuere ab *Alexandro Magno*, verè Principem, quem Ingenij Maturitas cum absoluta Prudentia, & acerrimo Judicio conjuncta, necnon ingens Animi Fortitudo ad difficilia quæque aggredienda, ac infracti Pectoris Robur, atque summa in Rebus bellicis Peritia, testantibus, & sat superque comprobantibus recentioribus, quibus personaliter interfuit; Anno 1745, & 1746 in *Magna Britannia* Bellis, maximoperè illustrant. Ipse enim cunctos Majores suos includens, *Stuartorum* omnium, & *Sobieskiorum* exprimit Epitomen, in quam Natura Parens, Miraculi instar aliquid edere gestiens, omnes omnium Gentilium suorum " congessit:

(*m*) Pijssimè obijt *Romæ* 18 Januarij 1735, ætatis suæ 33, Die verò Dominicâ 23 ejusdem Mensis apud *S. Petrum* in *Vaticano* sepulta, post numerosissimam universi Cleri *Romani* tàm Sæcularis quàm Regularis Processionem.

(*n*) Ejus etiam, sicut & memorati *Jacobi* III Confessarius fuit P. Magister Fr. *Joannes Brown*, Glanorensis, Ordinis Prædicatorum, qui obijt *Fani*, in Ducatu *Urbinatensi*, Die 12 Septembris 1728. Eum probè novi *Romæ* in Edibus *Jacobi* degentem, de quo iterùm Cap. seq. Num. xiii, & Cap. ix. §. xiii, Num. v,

" concessit Virtutes, ut quas in singulis admiramur singulas, in eo suspiceremus, & veneraremur " universas. Ejus propterea Nomen Cedro dignum in Ore Famæ, omninmque Gentium Commendatione versatur, versabiturque, nulla unquàm Vetustas obruet, nulla delebit Oblivio, sed ad " seram usque Posteritatem tutò transinittetur, atque in perpetuas Æternitates mansurum immor- " tali Memoriæ consecrabitur.

" Alter utriusque Serenissimus Filius *Henricus Benedictus*, Dux *Eboracensium*, Die 6 Martij " Anno Jubilæi 1725 natus, cunctis Virtutum Fulgoribus, cunctis Morum Ornamentis præclares- " cit. Innumeris siquidem Naturæ, quibus pollet, Dotibus, accedunt alia multò præstantiora Dona, " ipsi cælitùs concessa, quæ omnium Amorem optimo Jure conciliant, Religionis videlicèt Catho- " licæ Zelus, Humilitatis Studium, Orationis Frequentia, Animus honestæ Laudis, ac veræ Gloriæ " incitatus Stimulis, Flos Integritatis nullis Vitiorum Maculis oblitus, sapiens, ubique semper con- " stans vivendi Ratio, in agendo Dexteritas, in loquendo Modestia, tàmque eximia Affabilitas, ut " totus ad benè de omnibus merendum natus esse videatur. Habeat igitur Sacrosancta Romana Ec- " clesia immortales Gratias Sanctissimo Domino Nostro *Benedicto* Papæ XIV, qui jam tunc procul- " dubio tàm benè sensit, quem qui unquàm optimè, quandò, quemadmodùm *Benedictus* XIII, Or- " dinis Prædicatorum, lustralibus Undis eum abluens, in Ecclesiæ Catholicæ Gremium recepit, ip- " seque suum *Benedicti* Nomen impertivit, ità laudatus Papa, qui eidem *Benedicto* XIII, ceu Crea- " tori suo, ut vocant, Sacram Purpuram debuerat, Die 3 Julij 1747 Serenissimum Ducem *Ebo- " racensem*, Ætate quidem Juvenem, sed Sapientiâ Senem, superque Senes intelligentem, Apos- " tolico Cardinalium Collegio (non secùs ac *Clemens* XII, Papa proximè præteritus, Regium *His- " paniarum* Infantem *Ludovicum*) adscripsit. Et sanè haud facilè Dictu, an Regiæ suæ Celsitudini " ex Eminentissimo Senatu, anve potiùs Eminentissimo Senatui ex Regia Sua Celsitudine ampli- " us Honestamenti accedat, quæ etenim cæteros ornare solet Cardinalitia Dignitas, ipse hanc Re- " gali Sanguine, & præclarissimis Virtutibus ornat, atque in Splendoris Cumulum attollit.

" Denique utriusque Serenissimæ Prolis Genitor, in Urbe ab octo jam Lustris, & ultrà conti- " nuo fermè degens, ob tantum, tamque inexplicabilem in Ecclesia Dei Amorem, & Zelum, haud " unquam interiturum sibi Nomem promeruit, quem singularis Pietas, præclara Charitatis Officia, " insignis Prudentia, Fortitudo, Scientia militaris, Liberalitas, Magnificentia, inexpugnabilis To- " lerantia, infracta Constantia, æqui rectique tenax Integritas, Amor ergà Pauperes, ac reliquæ ip- " sius Virtutes, cunctos in sui Venerationem, & Observantiam rapientes, immortali eum Gloriâ " ornant decorantque; atque inter alia, summa Mentis Devotio ergá augustissimum Eucharistiæ " Sacramentum, quo non solùm crebrò sanctè reficitur, verùm, & Horis matutinis promeridianisque, " bis scilicet in Die ad Ecclesias Urbis, pro illius Expositione Quadraginta Octo Horarum Spatio " per integrum Anni Circulum (ad instar Laudis divinæ, quam *perennem* vocant) statutas, accedere " nunquàm prætermittit, ibique Sacrosanctam Hostiam Oratione fervidâ, ac protractâ genuflexu " adorat cum maximo Fidelis Populi Ædificatione, qui proindè, uno Verbo, Urbis, & Urbis Ex- " emplar, ac Sanctimoniæ Speculum, omnium Sæculorum Memoriâ dignum, Jure meritò dici poterit.

" XVI. Cæterùm *Maria*, superiùs recensita (o), quæ cum Viro suo, Principe *Arausicano*, post " *Jacobi* II Genitoris sui Exilium acclamata fuerat *Magnæ Britaniæ*, *Hiberniæque* Regina, obijt " absque Prole Die 28 Decembris Anno 1694, Ætatis suæ 33. Ipse verò Princeps *Arausicanus*, " dictus *Gulielmus* III, decessit è Vita Die 8 Martij Anno 1702, Ætatis suæ 52. Eo mortuo *Angli* " in Regio collocarunt Throno *Annam*, alteram *Jacobi* II Filiam Acatholicam, *Georgij* Principis " *Daniæ* Conjugem, quæ absque Prole vivente (p) defuncta est Die 1 Augusti 1714, Ætatis suæ 50.

(o) Num. v. hujus Capitis, Pag. 139.

(p) *Anna* Filium habuerat Nomine *Gulielmum*, Ducem *Glovernensem* (vulgò *Glocester*, seu, ut pronunciatur *Gloster*) Die 28 Junij Anno 1700, Ætatis suæ xi. defunctum, qui si suæ supervixisset Genitrici, *Magnæ Britaniæ Hibernæque* Rex acclamatus esset, non verò Dux *Hanoveranus*, de quo protinùs erit Sermo.

" Post Reginæ *Annæ* Obitum nova in Tribus *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Regnis facta est " Rerum Conversio. Comitia quippe Generalia sub Principe *Aransicano*, dicto *Gulielmo* III, Ca" tholicos quoscunque Principes à Regio Sceptro exclusos penitùs declararunt, Jusque propterea " regnandi contulerunt in extraneum, *Georgium* nempè Ducem *Hanoveranum* *(q)*, ut pote inter " Principes Acatholicos *Stuartis* Consanguinitate proximorem. Avia namque ipsius, Nomine *So*" *phia*, Filia erat *Frederici* V, Electoris *Palatini*, Regisque *Bohemiæ*, ex *Elizabetha*, *Caroli* Primi " Regis Sorore.

" Ast Quinquaginta, & ultrà, sunt Principes Catholici Utriusque Sexus *(r)* Jure proximioris " Sanguinis *Stuartorum* gaudentes, quos accuratissima, quam præ Manibus teneo, Arbor Genea" logica laudatæ Prosapiæ distinctè exhibet. Horum Agmen ducit Serenissimus *Carolus-Emanuel*, " Rex *Sardiniæ*, Duxque *Subaudiæ*, cujus Avia erat *Henrietta-Maria*, memorati Regis *Caroli* I " Filia, atque *Caroli* II, & *Jacobi* II Soror, *Philippi* primùm *Andegavensis* tum *Aurelianensis* " Ducis Uxor. Hunc, atque Sobolem ejus, sequuntur Proximitate Sanguinis *Stuartorum* mo" derni Reges *Ludovicus* XV Christianissimus *Galliarum*, & *Ferdinandus* VI Catholicus *Hispani*" *arum*, ut potè ejusdem Regis *Sardiniæ* ex Sororibus *Mariâ-Adelaidâ* & *Mariâ-Louisâ* Nepotes. " *Hanoveranos* Principes eodem etiam Sanguinis Jure antecedit Augustissimus *Franciscus-Stepha*" *nus*, olim Dux *Lotharingiæ*, nunc *Romanorum* Imperator electus, atque Magnus Dux *Etru*" *riæ*, rectâ siquidem Lineâ descendit à *Carolo-Ludovico*, Comite Palatino *Rheni*, qui prælibatæ " *Sophiæ* Frater erat; eique propterea Successionis Jure præferendus.

Georgius itaque Dux *Hanoveranus* acclamatus fuit *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Rex, Anno 1714, obiitque Die 21 Junij 1727, Ætatis suæ 67. Huic in Throno Filius successit ejus *Georgius* II ad Diem usque 25 Octobris 1760, quo subitaneâ Morte interiit Ætatis 77. Huic denique in Throno succedit ipsius ex Filio *Frederico* Nepos, dictus *Georgius* III. *(s)*

XVII. Antequam longiusculæ huic Digressioni Finem imponam; non Abs Re, sed Operæ Pretium erit, pro ejusdem Coronide, in Medium afferre Articulos Civiles, & Militares, in Deditione *Limericensis* Arcis Sermone *Anglicano* conclusos, qui, etsi Jurejurando firmati, summâ Perfidiâ abrogati sunt, ut nuper ajebam *(t)*, utque ex postmodùm dicendis *(u)* uberiùs constabit.

" Articuli Civiles, & Militares Civitatis *Limerici* *(w)*, Die 3 Octobris 1691 conclusi, inter *Carolum* " *Porter*, Equitem Auratum, & *Thomam Coningsby*, Armigerum, Dominos Justitiarios *(x)* *Hiberniæ*, & " Excellentiam Suam Baronem *de Ginckle*, *(y)* Exercitûs *Anglicani* Supremum Generalem, ex una " Parte: Et verè Honorabiles *Patritium* *(z)* Comitem *de Lucan*, *Pierium* *(a)* Vicecomitem de *Galway*, " Colonellum *Nicolaum Purcell*, Colonellum *Nicolaum Cusack*, Equitem *Tobiam Butler*, Colonellum " *Gerardum Dillon*, Colonellum *Joannem Brown*, & suas Excellentias *de Usson*, & *De Tessè*, Exercitûs " *Hibernici* Supremos Generales, ex altera Parte, unà cum eorundem Articulorum Ratificatione à Suis " Majestatibus *Gulielmo* Rege, & *Mariâ* Reginâ, sub Magno *Angliæ* Sigillo.

" GULIELMUS

(q) *Hanovera* Civitas est Ducatûs *Brunopolitani*, vulgò *Brunswick*, in *Germania*. Etsi porrò, ut obiter dicam, neque *Brunopolitana* Urbs, neque vel una Ducatûs ejusdem Nominis Medietas, *Hanoverano* Principi subsint, Titulo tamen potitur Ducis *Brunopolis*. Dux item est *Luneburgi*, vulgò *Luneburgh*, qui Ducatus, in eadem situs *Germaniæ* Parte, Anno 1705 *Hanoveranæ* Domui accessit Jure *Sophiæ-Dorotheæ*, memorati *Georgij* Ducis *Hanoverani* Uxoris, unicæque *Georgij-Gulielmi* ultimi Ducis *Luneburgi* Prolis, atque Hæredis. Confer Cap. seq. Num. viii ad Lit. f.

(r) Lex *Salica*, Fœminas à Corona excludens, in Regis *Britannicis* non viget, ut Cap. i. Num. xxi. Lit. g. Pag. 30 ajebam.

(s) Adeas *Grovesonum*, laudatum Num. xiii. hujus Capitis, Pag. 145.

(t) Num. xii. hujus Capitis, Pag. 144.

(u) Cap. seq. à Num. ix & Cap. xvii. à Num. cxii.

(w) Videsis, Cap. ix. §. v. Num. ii.

(x) Id est, Proreges.

(y) Hic creatus fuit Comes de *Athlone*, & Baro de *Aughrim*, Die 4 Martij 1692.

(z) Cognomine *Sarsfield*.

(a) Cognomine *Butler*.

" GULIELMUS, & MARIA, Dei Gratiâ Angliæ, Scotiæ, Franciæ, (b) & Hiberniæ Rex, & Regina, Fidei Defensores &c. Omnibus, ad quos præsentes Literæ nostræ pervenerint, Salutem. Inspeximus Irrotulamentum quarundam Literarum Patentium de Confirmatione gener. Dat. apud Westmonasterium Vicesimo Quarto Die Februarij ultimi præteriti, in Cancellaria nostra Irrotulatas, ac ibidem de Recordo remanentes, in hæc Verba:

" GULIELMUS, & MARIA, Dei Gratia &c Omnibus, ad quos præsentes Literæ pervenerint, Salutem. Quandoquidem quidam Articuli, dati Die Tertio Octobris ultimi præteriti, & conclusi inter nostros Justitiarios Regni nostri Hiberniæ, & nostrum Generalem nostri ibidem Exercitûs ex una Parte, & plures Officiales ibi intra Civitatem Limericensem in dicto nostro Regno Gubernantes, ex altera Parte, quibus nostri dicti Justitiarij, & Generalis se obligaverunt, quod Nos eosdem Articulos infra Spatium Octo Mensium, vel citiùs, ratificaremus, & etiam quod totis suis Viribus conarentur, ut ijdem Articuli in Parlamento ratificarentur, & confirmarentur. Tenor autem eorum Articulorum est ut sequitur.

" Ratione Deditionis Civitatis Limerici, & aliorum Pactorum inter dictum Locum-Tenentem-Generalem Ginckle, Civitatis Limerici Gubernatorem, & Exercitûs Hibernici Generales initorum; & datorum eodem Die quo Præsentes pro Datione dictæ Civitatis, & Submissione dicti Exercitus, concluditur quod,

ARTICULUS I.

" Romano-Catholici hujus Regni in Exercitio suæ Religionis fruentur talibus Privilegijs, quæ Legibus Hiberniæ non repugnant, vel qualibus fruebantur Rege Carolo Secundo regnante: Et Suæ Majestates, cùm primùm sua Negotia eis permiserint Parlamentum convocare, dictis Romano-Catholicis talem ulteriorem Securitatem in eo particulari procurare conabuntur, quæ eosdem AB ULLA MOLESTIA OB DICTAM RELIGIONEM SERVARE POTERIT.

ARTICULUS II.

" Omnes Incolæ, vel commorantes Limerici, vel ullius alterius Præsidij nunc in Possessione Hibernorum, & omnes Officiales, & Milites nunc militantes sub ulla Commissione Regis Jacobi, aut illorum, qui ad eam concedendam ab illo Auctoritatem habent in Comitatibus Limericensi, Clarensi, Kerriensi, Corcagiensi, & Mayonensi, (c) vel in ullo ex ipsis, & omnes Officiales Commissionem in Suarum Majestatum Statibus, qui pertinent ad Hibernorum Legiones, nunc existentes, quibuscum tractatur, & qui non sunt Captivi bellici, vel qui Protectionem acceptaverunt, & qui redibunt, & Suarum Majestatum Obedientiæ se submittent, ET OMNES, & SINGULI EORUM HÆREDES tenebunt, possidebunt, & potientur omnibus, & singulis eorum Terris, Feudis, Hæreditatibus, Juribus, Titulis, Possessionibus, Privilegijs, & Immunitatibus, quæ ipsi, & eorum omnes, vel singuli tenebant, & potiebantur, vel quibus justè, & de Jure erant intitulati, Rege Carolo Secundo regnante, vel ullo exinde tempore, juxta Leges & Statuta, quæ eodem Carolo Secundo Regnante, fuerunt in Vigore, & de Mandato Gubernij mittentur in Possessionem eorum, quæ sunt in Manibus Regis, vel in Manibus Feudatariorum ejus, absque ulla Lite, aut Molestia. Et omnes tales Terræ erunt liberæ, & exoneratæ omni Vectigali regio, & alijs Oneribus publicis, contractis, & debitis à Festo S. Michaelis 1688 usque ad Diem, quo hi dati sunt. Et omnes Personæ, in hoc Articulo comprehensæ, habebunt, tenebunt, & potientur omnibus suis Bonis, & Rebus, realibus, & personalibus, ad ipsas, vel ad ullam earum pertinentibus, vel remanentibus, vel in proprijs earum Manibus, vel in Manibus cujuscunque Personæ, per Modum Fidei-commissi, vel pro Usu earum, vel ullius ex ipsis: ET OMNES, & SINGULÆ PRÆDICTÆ PERSONÆ CUJUSCUMQUE PROFESSIONIS, ARTIS, AUT VOCATIONIS SINT, poterunt uti, exercere, & versari in suis respectivè Professionibus, Artibus, & Vocationibus, æquè liberè ac in ijs versabantur, eas exercebant, & ijs fruebantur sub Regno Caroli Secundi Regis: Salvo tamen, quod nihil in hoc Articulo contentum intelligatur extendi ad restaurandam ullam Personam exlegem, nunc extra hoc Regnum

(b) Anno 1420 Henricus V, Anglorum Rex, Gallis Azincurtio Prælio superatis, occupatâ Normanniâ, alijsque Provincijs, Regem Carolum VI, & Regnum Galliæ, in Potestatem accepit, Regnique Hæres, & Rector renunciatus est. Exindeque Reges Angliæ in Diplomatibus suis atque Nummis Reges Franciæ se inscribunt, licèt Carolus VII, alterius Caroli Filius, Galliarum Regnum recuperaverit Auxilio maximè Virginis Annorum non ampliùs Octodecim, Joannæ inquam Darciæ, Puellæ Aurelianensis, vulgò Gallicè dictæ La Pucelle d'Orleans, quæ, veluti altera Debora, Gallorum Animos erexit, Anglos profligavit; Regem Remque Francicam restituit. De ea plura videre poteris apud Natalem Alexandrum, in Hist. Eccles. Sæc. xv, & xvi, Part. ii. Cap. vi. Art. ii; & Gravesonum, Tom. vi. Hist. Eccles. Colloq. i. Confer Cap. xvii. Num. x. Lit. a.

(c) Legesis Syllabum distinctè exhibentem Hiberniæ Provincias, earumque Comitatus, Cap. i. Num. xi. Pag. 15.

" num constitutam, exceptis hisce posthàc comprehendendis. Salvo etiam, quod nulla Persona quæcunque habeat, aut gaudeat hujus Articuli Beneficio, quæ negliget, aut recusabit præstare Juramentum Allegianciæ (i. e. Fidelitatis) à Parlamento in Anglia conditum Anno primo Regni Regis, & Reginæ, jam regnantium, cùm ab ipsis exigi contigerit.

" * Juramentum autem Fidelitatis, aut Allegianciæ, per hunc Articulum exigendum, tale est:

" Ego A. B. sincere promitto, & juro, quod fidelis ero, & veram Allegianciam perferabo Regi Gulielmo, & Reginæ Mariæ. (adeas Cap. xvii. Num. cxx.)

ARTICULUS III.

" Omnes Mercatores, vel reputati Mercatores Civitatis Limerici, vel ullius alterius Præsidij, nunc ab Hibernis possessi, vel ullius Oppidi, aut Loci in Comitatibus Clarensi, vel Kerriensi, qui in Partibus transmarinis absunt, & non militarunt à Publicatione Declarationis Suarum Majestatum Mense Februarij 1688 (d), hujus secundi Articuli Beneficio gaudebunt eodem Modo, ac si præsentes adfuissent, dummodò tamen tales Mercatores, & reputati Mercatores, intrà Spatium Octo Mensium à Die Datæ Præsentium ad hoc Regnum revertantur.

ARTICULUS IV.

" Sequentes Officiales nempè Colonellus Simon Lutterell, Capitaneus Rolandus White, Maurtitus Eustace de Yeomanstown, Cheevers de Maystown, vulgò Mount-Leinster (e), nunc spectantes ad Legiones in supradictis Præsidijs, & Stationibus Exercitûs Hibernici, qui in Partibus transmarinis sunt, & eò missi ob Negotia, ad suas Legiones, vel ad totum Exercitum spectantia, Secundi Articuli Beneficio fruentur, modò hùc intrà Spatium Novem Mensium à Die Datæ Præsentium redeant, seque Suarum Majestatum Legibus subjiciant, dictumque Juramentum præstent.

ARTICULUS V.

" Quod omnes, & Singulæ prædictæ Personæ, secundo, & tertio Articulis comprehensæ, accipient Condonationem Generalem omnium Convictionum, Proscriptionum, Proditionum, Proditionis deferendæ Neglectum, Confiscationum, Furtorum, Transgressionum, & aliorum Criminum, & Malefactorum quorumcunque, ab illis, vel à quavis illarum ab Initio Regni Regis Jacobi Secundi commissorum, & si qua illarum à Parlamento sit proscripta, Domini Justitiarij, & Generalis, totis Viribus conabuntur, ut ejusmodi Proscriptio abrogetur, rescindaturque à proximo Parlamento gratis, Scribarum Salario excepto.

ARTICULUS VI.

" Et cùm ad præsens, Belluni magnas utrique Parti concitaris Violentias, &, si privatas Lites quascumque intentare liceret, Invidiæ, quæ diutiùs duraverunt, continuarentur, publicaque protraherentur Discordiæ: Idcircò ad pacandas, componendasque Res Regni, atque Calamitates, alioquin secuturas, declinandas, nulla Persona, aut Personæ quæcunque, præcedentibus Articulis comprehensæ, in Jus trahentur, molestabuntur, aut in Jus ullius Partis, aut Partium Postulatione vocabuntur, ob ullam Transgressionem, ab illis commissam, vel ob ulla Arma, Equos, Pecuniam, Bona, Res, Merces, aut Provisiones quascunque, ab illis durante Bello capta, aut occupata: Et nulla Persona, aut Personæ quæcunque, secundo, & tertio Articulis comprehensæ, in Jus rapientur, aut rem agentur, aut Rationem reddere tenebuntur ullius Reditûs, aut Proventûs cujusvis Terræ, Fundi, aut Domorum, ab ipsa, aut ipsis receptorum, aut possessorum in hoc Regno ab Initio præsentis Belli ad Diem Datæ horum Articulorum, neque ullius Devastationis, aut Transgressionis, ab illa, aut illis commissarum: Insuperque concluditur, quod Articulus hic utrique Parti mutuus sit, & reciprocus.

ARTICULUS VII.

" Omnes Nobiles, & Gentil-Homines, prædictis secundo, & tertio Articulis comprehensi, habebunt Libertatem equitandi, cum Gladio, & Pari Scloppetulorum, si ipsis visum fuerit, & habendi Scloppetum in Ædibus suis pro Defensione earundem, vel pro Venatione.

" ARTI-

(d) Stylo novo, 1689. Recole nuper dicta Num. iii. hujus Capitis, ad Lit. f, Pag. 138.

(e) Cheevers iste, Nomine Eduardus, creatus fuit ab eodem Jacobo Rege Vicecomes de Mount-Leinster, Intuitu Uxoris suæ, Annæ Sarsfield, Sororis nuper laudati Comitis de Lucan, ità ut eâ sine Filio mortuâ honorarius Titulus extingueretur, prout reapsè contigit.

ARTICULUS VIII.

" Omnibus Incolis, Commorantibusque *Limerici*, aut in alijs Præsidijs, licebit amovere inde sua Bona, " Res, & Provisiones sine inspectione, Scrutatione, aut Vectigalium Solutione: Nec ex Ædibus suis, " aut Hospitijs, quæ nunc occupant, discedere cogentur, quoad Sex Hebdomadæ à Die Datæ Præsentium " effluxerint.

" ARTICULUS IX.

" Juramentum, à *Romano-Catholicis*, qui sese Suarum Majestatum Gubernio subjecerint, exigendum, erit Juramentum præmemoratum, ET NON ALIUD.

" ARTICULUS X.

" Nulla Persona, aut Personæ, ullo Tempore postmodùm hos Articulos, vel illorum quemvis violantes, " Causa erunt, cur Ulli alteri Personæ, aut Personis, illorum Beneficium adimatur.

" ARTICULUS XI.

" Domini Justitiarij, & Generalis, pollicentur sese pro virili laboraturos, ut omnes, supradictis Articulis " comprehensi, protegantur, tutique præstentur ab omni Tractione in Jus, Executione pro Debitis, aut " Injuriâ, per Spatium Octo Mensium à Die Datæ Præsentium.

" ARTICULUS XII.

" Domini Justitiarij, & Generalis, spondent, Majestâtes Suas Articulos præsentes intrà Spatium Octo " abhinc Mensium, vel citiùs, ratificaturos esse, Operamque daturas, ut ijdem à Parlamento ratificentur, " & confirmentur.

" ARTICULUS XIII.

" Denique quandoquidem Colonellus *Joannes Browne* (f) fuerit in Ære multorum *Protestantium*, Ju" dicijs in Tabulas relatis, quod cùm nuper Gubernio constaret, Dynastæ *Tyrconnell*, & *Lucan* (g) ab" stulerunt *Joanni Browne* præfato Bona, quæ solvendis Debitis asservabat, quibus sese illum exoneratu" ros esse polliciti sunt, quæ Bona ad communem Hibernorum, eorumque Exercitûs Usum adhibita sunt, " hinc tùm ad eximendum Dynastam *Lucan* à dicta Fidejussione, illorum Causâ communi contractâ, tùm " etiam ad satisfaciendum dictis Protestantibus, obviamque Exitio præfati *Joannis Browne* eundum, sa" tisque Creditoribus ejus satisfaciendum, ad prælibati Dynastæ *Lucan*, aliorumque supradictorum Instan" tiam, inter Nos convenit, ut præmemorati Domini Justitiarij, & Baro de *Ginckle*, suâ utantur apud Re" gem, & Parlamentum Gratiâ, ut Bona immobilia, Articulis, & Tractatu *Romano-Catholicis* conservata, " onerentur, tantùmque afficiantur dictorum Debitorum Solutione, quantùm dicta Bona, præfato *Joanni* " *Browne* ablata, valebant, juxtà Literas Certificatorias, quas Manu suâ subscriptas dabit idem Dynasta " *Lucan*, factâ Ratione cùm dicto *Joanne Browne*; quæ Ratio componetur, cujusque Differentiam dic" tus Dynasta *Lucan*, intrà Viginti Dies & unum à Die Datæ Præsentium, testabitur. Ad veram horum " Articulorum Peractionem proprijs Manibus subscripsimus.

" *Præsentes*	" *Car. Porter.*
" *Scravemore.*	" *Tho. Coningsby.*
" *H. Maccay.*	" *Baro De Ginckle.*
" *T. Talmash.*	

" Et cum dicta Urbs *Limericensis* Nobis consequenter ad præfatos Articulus dedita fuerit, *sit Vobis no*" *tum*, Nos, perpensis dictis Articulis, benignè his declarare, quod Nos pro NOBISMETIPSIS, HÆ" REDIBUS, & SUCCESSORIBUS NOSTRIS, quantùm in NOBIS EST, RATIFICAMUS, & CON" FIRMAMUS EOSDEM, & illorum unamquamque Clausulam, omniaque in illis contenta. Quod " autem ad tales illorum Partes attinet, quarum Ratificatio Decretum Parlamenti exiget, earum Confir" mationem

(f) Caput Familiæ de *Westport* in *Mayonensi* Agro *Conaciæ*, Filius secundogenitus Equitis *Joannis Browne*, Baronetti *Novæ Scotiæ*, de quo Cap. ii. Num. x. Lit. b. Recole Cap. i. Num. vi. Lit. t. Pag. 9, & Cap. ii. Num. x. Lit. b, Pag. 41, ubi videbis hujus *Joannis* ex Filio *Valentino* Nepotem *Joannem*, creatum fuisse Baronem de *Mount-Eagle*, i. e. *Montis Aquilæ*, Anno 1760.

(g) Nempe, *Richardus Talbot*, Dux de *Tyrconnell*; & *Patritius Sarsfield*, Comes de *Lucan*.

“ nationem Persuasionemque Parlamento commendabimus, Regioque nostro Assensu omne desuper Decretum, aut Decreta utriusque Parlamentarij Conventûs comprobabimus (h). Cumque Nobis constet, conclusum fuisse inter utramque dictorum Articulorum Partem, quod post Verba: *Limericensi, Clarensi, Kerriensi, Corcagiensi, Mayonensi*, vel in alio ex ipsis in secundo Articulo, Verba sequentia, nempe: *Omnesque illi, qui sunt sub illorum in dictis Comitatibus Tutela*, inserenda essent, Partesque dictorum Articulorum esse deberent, quorum Verborum, Casu à Scriba omissorum, non est observata Omissio, nisi post Articulorum horum Subscriptionem, animadversa tamen est ante secundæ Urbis (i) Deditionem: Et quemadmodum dicti nostri Justitiarij, Generalisque, vel illorum alteruter, promiserint præfatam Clausulam perfectum iri juxta *Sensum* Mentemque Tractatûs, & inserta fuit nobis ejusdem Exemplari: Ulterior nostra Voluntas, & Beneplacitum est, & hisce ratificamus, & confirmamus prædicta omissa Verba, nempe: *Omnesque illi, qui sub illorum in dictis Comitatibus Tutela sunt*; hisce PRO NOBIS, NOSTRIS HÆREDIBUS, & SUCCESSORIBUS, jubentes, declarantesque unamquamque Personam, & Personas illa comprehensas, HABITURAS ESSE, & POSSE HABERE ILLORUM BENEFICIUM, EOQUE FRUI tali, & eodem Modo, ac si Verba recensita propriis Loco inserta fuissent in secundo Articulo, nullâ Omissione, Defectu, aut Errore, in dicto secundo Articulo obstantibus, dummodò semper, prout Voluntas nostra, & Beneplacitum est, ut hæ Literæ nostræ Patentes in Cancellaria nostra Actæ reserventur in dicto nostro *Hiberniæ* Regno, intra Spatium unius Anni proximè sequentis. In Fidem &c Testibus Nobismetipsis apud *Westmonasterium*, Die Vicesimo Quarto Februarij, Anno Regni Regis, & Reginæ, *Gulielmi*, & *Mariæ* Quarto, per Breve de privato Sigillo.

“ Nos autem Tenorem præmissorum prædictorum ad Requisitionem Attornati Generalis Domini Regis, & Dominæ Reginæ, pro Regno *Hiberniæ*, duximus exemplificandum per Præsentes. In cujus Rei Testimonium has Literas nostras fieri fecimus Patentes. Testibus Nobis ipsis apud *Westmonasterium* Quinto Die Aprilis, Anno Regni nostri Quarto (1692)

“ Examinatum per Nos || *S. Keck* / *Lacon Wm. Childe* || In Cancellaria Magistros. “ BRIDGES.

CAPUT OCTAVUM.

Prosecutio Materiæ Capitis penultimi, Ab Anno scilicet 1694 ad 1759.

SUMMARIUM.

I. *In Comitijs Generalibus Romæ 1694 nonnulla pro Provincia Hiberniæ sancita.*

II. *Anno 1698 Antistites, Dignitarij, & Regulares omnes ex* Hibernia *pulsi fuere, sub Pœna Mortis non reversuri. Parochi tamen manere permittebantur tunc, sed de Anno 1703 registrandi erant, alioquin tanquam Regulares reputandi.*

III. *Quæ in Comitijs Generalibus* Bononiensibus *Anni 1706 sancita sunt pro Provincia* Hiberniæ, *recensentur.*

IV. *De Anno 1709 à Parochis, ut suprà registratis, exigebatur Jusjurandum iniquum, quod ex 1080 soli 33 jurarunt. Nullum exinde Sacerdotes Seculares inter & Regulares adest Discrimen in Facie Gubernij Acatholici. Redeuntibus Episcopis, atque Missionarijs, Præmia pro ijs capiendis, & in Judicio convincendis statuta. Plures eorum comprehensi, in Carceres trusi, & ultrà Mare transmissi.*

V. Joannes *V*, Lusitaniæ *Rex, Catholicos* Hiberniæ *juvat. Eum propterea summoperè laudat* Clemens *Papa XI speciali Diplomate.*

VI. Petrus Polidorus in Vita Clementis *XI eleganter, nec minùs clarè, atque distinctè, singula exhibet Parlamentaria Decreta Anni 1703, quorum tamen nonnulla ex Reginæ* Annæ *Benignitate in Leges tunc non transierunt, etsi postea transiverint.*

VII. Jansenianis, *Orthodoxæ* Hiberniæ *nocere conantibus, occurrit* Clemens *XI. Aliqui ipsorum Libri* ex

(h) Prædicti Articuli tandem confirmati fuere Anno 1696 per Decreta Parlamentaria, quæ legere est in Summario Actorum Parlamenti, Verbo *Limerick*.

(i) *Limericum* ex geminata coalescit Urbe, seù *Oppido*, ut Cap. ix. §. v. Num. i. explicabitur.

ex Gallico *in* Anglicum *Idioma versi, Jure merito proscripti. Verba quædam Constitutionis* = Unigenitus = *apposite in Medium adducta.*

VIII. *Vehementiores, atque frequentiores essent Persecutiones in Clerum nisi ob summam, quâ laborat* Sacerdotis Captor, *Infamiam. Etsi sub Initium Sæculi hujus xviii Persecutiones exarserint, sub* Hannoverano *tamen Principe mitescebant. Inde* Hiberniæ Dominicanæ *permissum est Capitula celebrare Provincialia. Nota de legali Toleratione Catholicorum apud* Hannoveranos.

IX. *Quæ in Comitiis Generalibus* Romanis *Anni* 1721 *pro* Hiberniæ *Provincia sancita sunt, transcribuntur.*

X. *Anno* 1712 Hibernia Dominicana *suum elegit Provincialem. Exindè ad præsens usque Provinciales eliguntur, & quidem semper* Dublinii *urgentissimis de Causis.*

XI. *Nonnulla obiter de* Benedicto *XIII, Ordinis Prædicatorum Alumno, munificentissimo* Hibernorum *Benefactore.*

XII. *Hic Magistrum Ordinis,* Augustinum *nempe* Pipia, *Pileo Cardinalitio, Tituloque* S. Sixti *donavit. Fragmenta Adlocutionis Summi Pontificis laudati in Consistorio. Utriusque obiter recensetur Obitus.*

XIII. *Cardinalis* Pipia *Clavum Ordinis moderatur ad proximum usque Capitulum Generale* Bononiense 1725, *Magistri* Ripoll *electivum. In eo nonnulla Provinciæ* Hiberniæ *concessa.*

XIV. *Exscribitur Decretum S. Congregationis* Indicis, *damnans, & prohibens Librum sub ficto* Philalethis *Nomine, Anglice vulgatum, Infallibilitatem Romani Pontificis, pluraque Regularium Privilegia, impugnantem. Nonnihil in Nota de Officiis Secretarii laudatæ S. Congregationis, Magistri Sacri Palatii, & Commissarii Generalis Sacræ Inquisitionis, ad* Dominicanam *Familiam spectantibus, alibi uberiùs memoratis.*

XV. *Analysis memorati* Philalethis *Opusculi contrà P. Magistri* Edmundi de Burgo, *Ordinis Prædicatorum, Apostolici in* Hibernia *Missionarii, Librum editi.*

XVI, XVII, & XVIII. *Adstruitur Infallibilitas Romani Pontificis* ex Cathedra *loquentis.*

XIX. *Præcepto Confessionis* Annuæ *satisfit deponendo Peccata apùd Regulares.*

XX. *Eadem de Re. Ostenditur obiter in Nota, Sacram Communionem fieri posse in Ecclesiis Regularium* Die Resurrectionis Dominicæ, *non quidem* impletivam *Præcepti, sed* ex Devotione. *Ibidem exscribitur Diploma Pauli Papæ V, Anno* 1607, *de* Communione Paschali *apud* Hibernos *sumendâ à Die-Cinerum usque ad Ascensionem Domini,* dummodo tamen necesse fiat, ut circà Paschatis Tempus sumi non possit.

XXI. *Præceptum audiendi Missam Diebus Dominicis, & Festivis, adimpleri potest in Ecclesiis Regularium. Nonnihil obiter de Confessione* annua *ex* Clemente *VIII.*

XXII. *Regulares Confessionibus excipiendis, & Animarum Conversionibus destinari ostendit antiqua Ecclesiæ Praxis. In Regularium Hostes animadvertit* S. Bonifacius *IV in Concilio* Romano. *Nonnulla Regularium Elogia. Privilegiis suis Nuncium remittere non valent.*

XXIII. *Acerba sæviebat in Clerum, tàm Sæcularem, quàm Regularem, Persecutio Anno* 1744, *sed exindè nulla ampliùs generalis fuit.*

XXIV. *Referuntur concessa Provinciæ* Hiberniæ *in Generalibus* Bononiæ *Comitiis, Anno* 1748.

XXV. *Facultas erigendi Confraternitatem SS. Nominis JESU Episcopis* Hiberniæ *à* Benedicto *XIV concessa Anno* 1748, *sed ab eodem statim revocata, seù moderata. Afferuntur posteriores Literæ* Benedictinæ.

XXVI. *Literæ istæ Apostolicæ Decreto S. Congregationis* Tridentini *Interpretis, in consimili Casu emanato, conformes. Exemplar hujus Decreti.*

XXVII. *Anno* 1751, *Decreta quædam emanata a S. Congregatione* de Propaganda Fide *pro Cleri Regulari in* Hibernia.

XXIX. *Alia pro Cleri Sæculari ibidem.*

XXIX. *Libellus Supplex Prioris Provincialis* Hiberniæ Dominicanæ *pro priorum Decretorum Revocatione. Nota de hibernica* Missione *haud propriè tali.*

XXX. *Anno* 1756 *Libellus* (*vulgo* Billa) *in Superiorem* Parlamenti *Domum contrà utrumque Clerum Catholicum introductus, sed ejectus, alibi operosè tractandus. Duo in Comitiis Generalibus* Romæ 1756 (*quæ Personali sua Præsentia cohonestavit* Benedictus *XIV*) *pro Provincia* Hiberniæ *sancita, referuntur. Novus Libellus contrà Clerum Catholicum à Superiori Domo* Parlamenti *approbatus, sed à Sanctiori Concilio Regni rejectus,* 1757, & 1758, *alibi fuse memorandus.*

I. ANNO 1694 in Comitiis Generalibus *Romanis* sub Rmo Magistro Ordinis *Antonino Clocbe* superiùs laudato (*a*), sequentia pro *Hibernia Dominicana* sancita fuere, ut legere est in eorundem

(*a*) Cap. vi. Num. xxvii. Istud porrò Capitulum nullus adire potuit ex *Hibernia* ob Temporum Calamitates. Eidem tamen quà Definitor interfuit P. Magister *Ambrosius Mac-Dermott* (ex speciali Indulto) in Urbe tunc præsens, utpotè Pænitentiarius Apostolicus *S. Mariæ Majoris*, postmodùm Episcopus *Elphinensis*, ut datâ Operâ narrabitur Cap. xiii. Num. lxxiii.

rundem Comitiorum Actis (simul cum Actis Comitiorum Generalium *Bononiensium* Anni 1706 postmodùm impressis) sub Tit. *Concessiones*, nempè:

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

" 1. Denunciamus in hoc Capitulo Generali confirmata fuisse Confirmatione 21, quæ in Capitulo Generali, Romæ celebrato 1650, circà Jurisdictionem in & super Collegia Lovaniense, & Ulyssiponense, & Monasterium Monialium hujus Civitatis Nationis Hiberniæ statuta fuere, cui Confirmationi, uti Ordinationi Capituli Generalis, & Statuto, omnes illius Provinciæ Fratres, cujuscunque sint Gradûs, Dignitatis, & Officij, etiam pro Tempore Priores Provinciales, subesse omninò volumus, inhibentes RR. PP. Provincialibus sub Pæna Actorum Nullitatis, & alijs in hocce Capitulo latis, ne in Regimine horum Studiorum, aut Monasterij, sivè pro confirmandis Prioribus, aut Priorissis, aut instituendis, sivè alijs Studiorum Officialibus, sivè pro assignandis, vel deputandis Fratribus, se quocunque Prætextu ingerant, sed hæc Collegia, & Monasterium, Curæ, & Regimini Magistri Ordinis pro Tempore duntaxàt immediatè subsint, & quicunque huic Statuto parere recusaverint, ipso Facto Pænas jam latas incurrant, & eorum Acta nulla dicimus (*b*).

" 2, Declaramus, uti aliàs pro hac Provincia declaratum fuerat in Capitulo Romæ celebrato 1650, & ut etiam pro Provincijs desolatis in hoc Capitulo Declaratione 20 dictum est, quod huic Provinciæ, Bellorum Cladibus detritæ, & Acatholicorum Persecutione implicatæ, nullo Modo possint Statuta circà Numerum Fratrum cujuslibet Conventûs obesse quin eorum Priores Juribus, Privilegijs, & Suffragijs gaudeant, quibus alij Priores Conventuum aliarum Provinciarum potiuntur.

" 3. Ordinamus strictè, & imprætermissè observari volumus, ad perfectam, & fraternam inter hujus Provinciæ Filios, & Fratres Unionem, mutuamque Charitatem, quod quotiescunque aliqui Fratres, sivè in Studio Generali Ulyssiponensi, sivè Lovaniensi, ex eadem Provincia Hiberniæ à Magistro Ordinis; vel ejus Commissario deputati fuerint, non discussâ inter Fratres cujus Provinciæ, seù Partis, aut Portionis Regni Hiberniæ sint, cum omni Charitate recipiantur, & eorum Assignationes, Deputationes, aut Institutiones coràm toto Conventu publicè legantur, ipsisque dentur Cellæ uti cæteris Fratribus assignatis, pensatis Fratrum Qualitatibus, & Officijs.

" 4. Quod si contingat aliquem Priorem, aut Collegij, vel Studij Superiorem, horum Fratrum Assignationes, aut Institutiones, vel Deputationes, sivè Literas Magistri Ordinis pro Tempore, aut recusare aut suspendere, ne legantur, ipso Facto à suis Officijs absolvantur, & ad Triennium inhabiles ad similia Officia declarentur, indecorum sanè, & inhonestum est, quod dum eo in Regno ab Hæreticis vehemens excitata est Persecutio, adhuc inter Fratres vigeant hæ irreligiosæ Æmulationes, & Rixæ; eas omninò abolere volentes, injungimus omnibus hujusce Provinciæ Filijs, ut se ad invicem suscipiant, & Honore præveniant (*c*).

" 5. Committimus Magistro Ordinis, quod pro sua in Conventum nostrum Sancti Syxti de Urbe providâ Inspectione sedulò invigilet, ut in eo Conventu, quem SS. P. N. Dominicus tot Orationibus, Pænitentijs, & Miraculis honestavit, exacta Observantia juxtà Rigorem nostrarum Constitutionum inviolabiliter observetur, Fratresque ab eo amoveat, qui in ea vivere recusaverint, eademque Sollicitudine incumbat, ne Superiorum Incuriâ Bona temporalia Conventûs dilapidentur, & ne Ædificia in Diem eorum Negligentiâ omninò ruant.

" 6. Committimus eidem Magistro Ordinis, cùm ipsi innotuerint Labores Fratrum tùm in Studijs Generalibus peracti, tùm in Missionibus exantlati, Fratres ipsos ad Gradus pro More illius Provinciæ, sivè Magisterij, sivè Præsentaturæ, sivè Prædicaturæ Generalis, promoveat, quos ex nunc pro tunc approbamus.

" 7. Committimus R. P. Provinciali hujus Provinciæ, ut instituat Priorem in Conventu Tostchiensi (*d*) cum omnibus Juribus, Privilegijs, & Præemientijs, qubus Priores ea in Provincia gaudent, & potiuntur.

II. SUB Finem Anni 1697, Regni *Gulielmi* III (*e*) Anno Septimo, Vigore Statuti, vulgò *Acti Parlamentarij* (*f*), omnes *Papales* (*g*) *Archiepiscopi, Episcopi, Vicarij Generales, Decani Jesuitæ*,

(*b*) Confer Cap. præs. Num. ix. Sect. 2; & Num. xii. Sect. 1.

(*c*) Adeas Cap. vi. Num. xiv. Sect. 2. Pag. 119. & Num. xxvii. Sect. 2 & 3. Pag. 134.

(*d*) Lege *Tolschiensi*, seù magis accuratè *Tolskensi*, sivè *Tulskensi*, de quo Sermo erit Cap. ix. §. xxxvi.

(*e*) Confer Cap. præced. Num. iv, v, & xiii.

(*f*) Sess. 1. Cap. xxvi. Titulus autem Statuti est: *Actum pro exiliandis Papistis omnibus Ecclesiasticam Jurisdictionem exercentibus, & Regularibus Papistici Cleri ex hoc Regno.*

(*g*) *Papalium*, aut *Papistarum* Nomine intelligunt semper Catholicos, quos quandoque *Romano-Catholicos* appellant, ad Differentiam Seipsorum, quos vellent *Catholicos* dici, quia in Symbolo Apostolorum, ipsis communi, Mentio fit Ecclesiæ *Catholicæ*.

suitæ, Monachi, & quorumcunque Ordinum Regulares, & omnes Papistæ exercentes Ecclesiasticam quampiam Jurisdictionem (*b*) perpetuo Exilio mulctati fuere, non reversuri in *Hiberniam* sub Pæna Mortis, seù ut ipsum loquitur *Actum Parlamentarium*, versis Verbis de *Anglico* in *Latinum* Idioma, *discedere tenentur ex hoc Regno* (Hiberniæ) *ante Diem* 1 *Maij* 1698. *Et si aliquis Archiepiscopus, aut Episcopus, aut quicunque ex prælibatis post dictum Diem inveniatur in hoc Regno, carcerali Custodiæ mancipetur, ibique, seclusâ Fidejussione quâcunque, maneat quousque transportetur ultrà Mare extrà Regis Ditiones in quemcunque Locum ipsi Regi, ejusve Successoribus, autve principalibus Regni Gubernatoribus placuerit. Quod si aliquis ex sic transportatis in hoc revertatur Regnum, eo ipso reus censebitur læsæ Majestatis, ut talis utique puniendus* (*i*).

Nullus (addit Actum Parlamentarium) *Papalis Archiepiscopus, Episcopus, nullusve ex prælibatis veniat in hoc Regnum post* 29 *Decembris* 1697 *ex transmarinis Partibus quibuscunqne sub Pæna Carceris per integrum Annum, quo Tempore expleto transportabitur, & si unquàm revertatur, reus erit Læsæ Majestatis, atque ceù talis puniendus* (*i*).

Quicunque (subjungit Actum Parlamentarium) *post Diem* 1 *Maij* 1698 *scienter receperit Hospitio, relevaverit, celaverit, vel sustentaverit quemcunque Papalem Archiepiscopum, Episcopum, aut quemvis ex prælibatis, punietur Mulctâ Viginti Librarum Sterlingarum* (*k*) *pro prima Vice, Quadraginta pro secunda Vice, tertia verò Vice Bonis omnibus, seù mobilibus, seù immobilibus, durante Vitâ privabitur, quorum Bonorum una Medietas, non excedens tamen Valorem Centum Librarum Sterlingarum, dabitur Delatori, residua autem Pars Regi, seù Regio Fisco, cedet.*

Omnes Justitiarij Pacis (*l*) *tenebuntur, quoties Opus fuerit, Auctoritatem concedere capiendi, & Carceribus mancipandi quoscunque Papales Archiepiscopos, Episcopos, aliasve Ecclesiasticas Personas prælibatas, contrà hujusce Acti Parlamentarij Tenorem manentes in hoc Regno; atque supprimendi quævis Monasteria Fratrum, vel Monialium Conventus, ac quascunque alias Confraternitates, aut Societates Papales.*

Reddituri etiam sunt Rationem Executionis hujus Statuti in Quaternis Sessionibus (*l*) *suorum respectivè Comitatuum, in Archivo ibi conscribendam*, seù, ut vulgò ajunt, registrandam.

Quod si quispiam Justitiarius Pacis, Prætor, aliusve Officialis Civilis, in hoc negligens fuerit, pro qualibet Negligentia puniendus erit Mulctâ Centum Librarum Sterlingarum, quarum una Medietas Regi, suisque Hæredibus, & Successoribus, altera Delatori cedet; insuperque perpetuam Inhabilitatem ad Munus illud incurret. - Hucusque Statutum illud, seù Actum Parlamentarium.

Hisce de Causis Fratres Prædicatores (ut nihil dicam de alijs Regularibus, vel de Antistitibus) aut spontaneo se dedere Exilio, aut Vi transmissi, seù ut vulgò loquimur, *transportati* fuere, paucissimis in Regno manentibus, qui scilicèt præ Senio, vel infirmâ Valetudine, discedere haud valuere, eligentes potius se abscondere in Speluncis, aut Cavernis Terræ, aut in Ædibus fortassè Protestantium benevolorum, de quibus nequaquàm erat Suspicio. Nulla tamen Religiosa Domus in universo, quà latè patet, Regno haud suppressa evasit.

Presbyteri autem Sæculares non-Dignitarij, etsi in *Hibernia* calamitosis istis Temporibus manere permitterentur, nihilominùs quia in nimis magno, ut Gubernio Acatholico videbatur, Numero erant, idcircò Anno 1703, Regni *Annæ* (*m*) Secundo, mox relatum Statutum alio speciali Statuto (*n*) innovatum fuit, additumque in ulteriori ejusdem Sessionis Statuto (*o*), ut *in Quaternis Sessionibus singulorum Comitatuum, post Festum S. Joannis Baptistæ* 1704 *habendis, quilibet Sacerdos Papalis, in hoc manens Regno, teneatur suum reddere Nomen, Locum Domicilij, Ætatem, & Parochiam, cujus prætendit se esse Parochum, item Locum, & Tempus suscepti ab eo Presbyteratûs,* atque

(*b*) Parochi non censentur, etiam apud *Protestantes*, exercere *Jurisdictionem Ecclesiasticam*, id est, in Foro contentioso, nisi sint Vicarij Generales, aut saltem Vicarij Foranei, qui etiam, ut obiter dicam, *Decani Rurales* passim appellantur, quia Territorio *Decem* ut plurimùm Parochiarum præesse solebant.

(*i*) Id est, Pænâ Mortis.

(*k*) Hoc est, Octoginta Scutorum Monetæ Romanæ.

(*l*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*m*) Videsis Cap. præced. Num. xvi. Pag. 147.

(*n*) Sess. i. Cap. iii. Titulus autem Statuti est: *Actum pro præveniendo Accessu Sacerdotum Papisticorum in hoc Regnum.*

(*o*) Sess. i. Cap. vii. Titulus hujus Statuti est: *Actum pro Registrando Papistarum Clero.*

atque Nomen Episcopi Ordinatoris ; & qui id non præstiterit, Regularis reputandus erit, & tenebitur discedere ex hoc Regno antè Diem 20 *Julij* 1704, *alioquin Carcerali mancipabitur Custodiæ, in alias Regiones transportandus ; quod si unquàm deinceps rediverit, reus erit Criminis læsæ Majestatis.* Hinc Anno 1704 Typis vulgatus fuit de Mandato Gubernij Liber Registralis, ut vocant, singulos exhibens Sacerdotes Parochiales Catholicos cum omnibus Circumstantijs in Statuto mox allato præscriptis.

Eodem insuper Statuto ordinatum fuit, *ut nullus Sacerdos, etiam Registratus, valeat Curatum, Assistentem, aut Coadjutorem habere sub Pœna amittendi Registrationis factæ Beneficium, in omnesque incurrendi Pœnas Papistico Regulari inflictas, utque nullus, tametsi Registratus, Sacerdotali Munere fungi possit nisi in Parochia, pro qua registratus est, sub ijsdem Pœnis.* Item quod *mortuus, amotusve Parochus Successorum Catholicum non habeat.*

Prælibato etiam Anno 1703, Regni *Annæ* Secundo, sic statutum fuit (*p*) : *Quicunque Sacerdotis Papistici Munere fungetur post* 24 *Junij* 1705, *nisi Sacerdos sit Registratus, ijsdem obnoxius erit Pœnis ac Papalis Archiepiscopus, Episcopus &c. Vigore Statuti Gulielmi III Anno Septimo* (*q*) ; *sicut etiam qui eum celabit, aut Hospitio recipiet ; item & Justitiarius Pacis, Pretor, aliusve Officialis Civilis, qui in Statuti istius Executione negligens invenietur.* Hocque Statutum factum fuit perpetuum novo speciali Statuto (*r*), Anno 1709, Regni *Annæ* Octavo.

III. Anno 1706 celebrata fuere *Bononiæ* Comitia Generalia sub Rmo P. *Antonino Cloche*, Magistro Ordinis, semel iterumque laudato, quibus pro Provincia *Hiberniæ* quà Definitor interfuit P. Magister Fr. *Patritius Plunkett*, Roscomaniensis, Theologus Collegij *Casanatensis*, alibi recensendus (*s*). In eorum porrò Actis, sub Tit. *Concessiones*, sequentem legere est Paragraphum.

Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Concedimus pro Pace Electionum Provincialis, & Rectoris Collegiorum hujus Provinciæ, & ordinamus Alternativam Quatuor Provinciarum, ex quibus componitur, & sic Provinciales, & Collegiorum Rectores in posterum alternativè eligantut ex Quatuor Nationibus, dummodò digni, & habiles ibi reperiantur: Studentes autem promiscuè in Studijs recipiantur citrà ullam Particularitatem Nationum, idque sub Pœna Absolutionis ab Officio Prælatis contrarium molientibus jubemus (*t*).

" 2 Rogamus Reverendissimum Magistrum Ordinis, ut, suppositâ hacce Provinciarum Æqualitate, Alumni respectivè uniuscujusque dictorum Collegiorum præponantur Alumnis aliorum, tàm in Officio Lectoratûs, quàm in alijs Muneribus in respectivè Collegio, cujus sunt Alumni.

" 3. Ordinamus, Sicut fuit ordinatum à Rmo de Marinis, & confirmatum à Sanctissimo D. N. Alexandro Papâ VII (*u*), ut Rector Collegij Ulyssiponensis, & Vicarius Monasterij Monialium Boni Successûs ejusdem Civitatis, præfatæ Provinciæ, sint semper Religiosi *Hiberni* (*w*).

" 4. Ordinamus, ut in præfato Collegio Ulyssiponensi instituatur Cathedra Scripturæ Sacræ, & Controversiarum pro Collegialibus Missionarijs, cujus Moderatores sint, qui ad minus per Tres Annos Theologiam docuerunt, cum Assistentia Patris Regentis pro Tempore, & his Moderatoribus Locum damus in Scholis post Baccalaureum (*x*).

" 5 Declaramus Numerum quadragenarium pro Monialibus Boni Successûs, regulatum à Rmo de Marinis, & confirmatum à Sanctissimo D. N. Papa Innocentio XI, debere intelligi de Nobilibus Hibernis, includendo tamen Quatuor Loca Fundatricis: Extraordinarias verò, vel extranumerias Lusitanas, quæ Titulo eximiæ Dotis, vel Eleemosynæ in præfato Monasterio recipiuntur, nullatenùs præjudicare dicto quadragenario Hibernarum Numero.

" 6. Ordinamus, sicut pro toto Ordine sæpiùs ordinatum est, ut Confessarij dicti Monasterij ultrà Biennium non continuentur sine speciali Licentia Magistri Ordinis, sintque semper Religiosi Hiberni ex maturioribus, & benè versatis in Lingua Hibernica, Anglica, & Lusitana.

" 7. Hor-

(*p*) Sess. ii. Cap. ii. Titulus Statuti est: *Actum pro explicando, & perficiendo Acto cui Titulus*, Actum pro registrando Clero Papistico.

(*q*) Ut mox relatum est.

(*r*) Cui Titulus: *Actum pro explicando, & perficiendo Acto, cui Titulus:* Actum ad præveniendum ulteriorem Papismi Progressum.

(*s*) Cap. præs. Num. viii. & xiii ; & Cap. xv. Num. xxix.

(*t*) Confer Num. viii. hujus Cap. Sect. 3.

(*u*) Adeas Cap. xii. § ii. Num. vii, & viii.

(*w*) De Collegio & Monasterio istis Sermo erit Cap. xii. §. ii, & v.

(*x*) Videsis Cap. xii. §. ii. Num. x.

" 7. Hortamur in Domino Provinciales, & Priores Locorum aliarum Provinciarum, ut benignè tractent " Viros Religiosos, quos Collegium Lovaniense (*y*) in alienas Provincias Quæstûs Causâ mittit, neque ipsis sint Impedimento ad Collectas peragendas.

" 8. Ut qui totam penè Vitam in Missionibus Hiberniæ agunt, dignis Honoribus compensentur, concedimus eidem Provinciæ ad sui Petitionem Quatuor Magisteria, & totidem Præsentaturas Titulo Prædicationis (*z*). Et ad Magisteria promovemus PP. Fr. Antonium Mac-Guier (*a*), Fr. Dominicum Mac-Gennis, Fr. Antonium O-Connor, & Fr. Dominicum O-Carroll. Ad Præsentaturas verò PP. Fr. Hugonem Mac Donagh, Fr. Hyacinthum Grace, Fr. Dominicum Moris, & Fr. Joannem Cani.

" 9. Promovemus ad Gradum Magisterij Titulo Lectionis PP. Præsentatos Fr. Ludovicum O-Garvan, " Fr. Joannem O-Heine (*b*), Fr. Christophorum French (*c*), Fr. Edmundum Burke (*d*), & Fr. Petrum " Mac-Dermott (*e*). Et Loco illorum substituimus Præsentatos PP. Fr. Joannem Roche, Fr. Christophorum Connell, Fr. Thomam Kenedy, Fr. Joannem Morree, & Fr. Joannem Maghee (*f*).

IV. Anno 1709, Regni *Annæ* Octavo, speciali Statuto nuper recensito (*g*) sancitum fuit, *ut singuli Sacerdotes Registrati præstent Juramentum Abjurationis*, ut vocant, cujus Formulam alibi exhibebo (*h*), *antè Diem* 25 *Martij* 1710, *in aliquo ex quatuor Tribunalibus Dublinij* (*i*), *aut in Quaternis Sessionibus illius Comitatûs, in quo registrati fuere. Quod si eorum quispiam id non præstiterit, atque post Diem* 25 *Martij* 1710 *Missam celebraverit, aliove Munere Sacerdotali functus fuerit, iisdem obnoxius erit Pœnis ac Sacerdos Regularis convictus*, Quod sanè Statutum directè pugnat cum *Nona* Conditione Pacis in Deditione Præsidij *Limericensis* (*k*), quâ expresse stipulatum fuit, ut nullum exigeretur Juramentum à quocunque Romano-Catholico, qui Regnanti subditus est, præter Juramentum Fidelitatis, seù Allegianciæ, cujus Formulam exhibet *secunda* Conditio, seù Articulus Pacis; enimverò Juramenta illa toto Cælo differunt, ut conferenti pellucidè constabit.

Sed quidquit sit de hoc exindè nullum adest Discrimen in Facie Parlamenti, aut Gubernij, inter Sacerdotes Sæculares, & Regulares usque in hodiernum Diem, Statutum quippè istud nunquàm abrogatum fuit, sed in primævo suo Vigore manet. Excipiendi duntaxàt sunt Triginta Tres Presbyteri Sæculares, qui *Abjurationis* Juramento se obstrinxerunt, & quidem soli ex Mille & Octoginta, qui Modo narrato *registrati* fuerant.

Eodem Statuto, Anno scilicèt 1709, Regni *Annæ* Octavo, sancitum fuit, *ut quicunque detegerit quemvis Papalem Archiepiscopum, Episcopum, Vicarium Generalem, Jesuitam, Monachum, Fratrem, aut cujusvis Ordinis Regularem Sacerdotem Papisticum, aut quemvis alium, Papistam exercentem Ecclesiasticam Jurisdictionem, aut quemvis Sacerdotem Sæcularem legitimè non registratum, ità ut talis captus fuerit, atque convictus, Delator in Præmium recipiet Quinquaginta Libras Sterlingas (l) pro quolibet Archiepiscopo, Vicario Generali, aliove exercente Ecclesiasticam Jurisdictionem (m), atque Viginti Libras Sterlingas pro quolibet* Sacerdote *Regulari, aut Sacerdote Sæculari non registrato, quæ Pecunia exigetur â Papistis illius Comitatûs, in quo talis deliquerit* (*n*).

Idcirco autem sancita est hæc postrema Statuti Pars, quia quandoquidem Sacerdotes Sæculares *Registrati* quidem, sed ob recusatum *Abjurationis* Juramentum tanquàm non *Registrati* declarati, in Regno manserint, haud obstantibus prælibatis crudelibus Statutis, in ipsos æquè ac Regulares militantibus; & quandoquidem etiam Regulares, generali Exilio Anno 1698 pulsi, paulatim in *Hiberniam* regrederentur pro spirituali Christifidelium Sustentatione, repetitis scilicet eorum Obsecrati-

(*y*) De Collegio hoc dicetur Cap. xii. §. iii.

(*z*) Confer Num. xiii. Cap. præf. Sect. 1.

(*a*) Hic institutus fuit Provincialis *Hiberniæ* Anno 1717, ut Cap. xiv. Num. xxv narrabitur.

(*b*) Videsis Cap. xv. Num. xxvii.

(*c*) Vid. Cap. xv. Num. xxvi.

(*d*) Vid. Cap. xv. Num. xxx.

(*e*) Vid. Cap. ix. §. xxix. Num. v.

(*f*) Religiosum hunc Virum, Conventûs *Limericensis* Filium, novi *Romæ* S. Theologiæ Magistrum, & Priorem *SS. Sixti & Clementis* ab Anno 1732 ad 1735. Fuit etiam semel iterumque Prior Conventûs nostri *Lovaniensis* ad *S. Crucem*, ubi tandem Senex obijt Anno 1738.

(*g*) Num. penultimo.

(*h*) Cap. xvii, Num. cxiii.

(*i*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*k*) Confer Cap. præced. Num. xii, & xvii.

(*l*) Id est, Bis Centum Scuta Monetæ Romanæ.

(*m*) Consule nuper dicta Num. ii. ad Lit, h. Pag. 155.

(*n*) Videsis Num. xxii. hujus Capitis.

secrationibus flexi, majoremque præstolantes Clementiam sub Reginæ *Annæ* Gubernio, hinc Operariorum Evangelicorum in abundantissima MESSE Numerus non sine Sensu augebatur. Inde porrò Ansam sumentes *Parlamentarij* Acatholici istud præparabant Statutum, cui *Anna*, politicis ducta Rationibus, Regium, ut vocant, Assensum præbuit.

EXINDE verò, Auri Cupidine impellente, non defuere per Universam *Hiberniam* Viri plusquàm infames, qui Sacerdotes, seù Sæculares, seù Regulares, indiscriminatim capiebant, & Carceribus tradebant, atque pro singulis, de Sacerdotali functo Munere convictis, præscriptum recipiebant Præmium. Plures ipse novi ex Sacerdotibus istis, post diuturnum Carcerem tandèm *transportatis*, seù ultrà Mare transmissis, quorum nonnulli adhuc superstites sunt.

V. PORRO cùm Rex *Portugalliæ* verè Orthodoxus, *Joannes* hujus Nominis Quintus, validâ Auctoritatis suæ Ope Catholicos juvaret (o) *Hiberniæ*, in hunc Modum dirè afflictos, eapropter laudatum Regem summoperè commendat *Clemens* X. Pontifex Maximus, Patrisque Magistri *Antonij Carroll* (p), nostri Ordinis Prædicatorum meminit, sequentibus Literis Apostolicis in Forma Brevis (q):

" Charissimo in Christo Filio Nostro JOHANNI Portugalliæ,
" & Algarbiorum Regi Illustri.

" CLEMENS PP. XI.

" Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, & Apostolicam
" Benedictionem.

" Ubi Majestas Tua ingenitam suam Pietatem consulat, ac secum reputet, Quantum Meriti apud Deum,
" Quantum apud Homines Laudis, & Gloriæ assecuti sint Majores tui inclyti Nominis Reges ob strenuè
" ac feliciter assertam, ac in universum propè Orbem amplificatam Christi Fidem, & Catholicam Veritatem,
" non multis apud Te Nobis agendum erit, ut Te hortemur ad magis, magisque in Dies validâ tuæ
" Auctoritatis Ope juvandos Catholicos Hiberniæ, qui hoc Tempore dura nimis, ac sæva perferunt à Magistratibus
" Hæreticis, irreconciliabili Odio in Romanam Ecclesiam ejusque Sectatores incensis. Nihil
" itaque dignius Præstantiâ, ac Magnitudine Animi tui, & eximio Zelo, quo pro divini Nominis Honore
" ferves, facere potes, quàm tueri, ut facis, illorum Fidelium Causam, atque ad eam opportunè, & utiliter
" tuendam Media illa deligere, & adhibere, quæ præfatis Catholicis magis profutura esse pro spectata
" tua Prudentia dijudicaveris. Quàm autem grave, ac imminens sit eorum Periculum, tùm quidem
" quoad temporalem, tùm verò præsertìm quoad spiritualem Salutem, quæ vehementiùs impetitur, pluribus
" accipies à Venerabili Fratre Johanne Baptistâ (r), Episcopo Corcagiensi, sivè, eo absente, à dilecto
" Filio Religioso Viro Antonio Carwel (s), Ordinis Fratrum Prædicatorum, has Tibi nostras reddituro.
" Perge igitur charissime in Christo Fili Noster, susceptam jamdiù illorum Fidelium Tutelam constanter
" tueri, novaque in Dies eximiæ tuæ Virtutis Specimina in Solatium nostræ Solicitudinis alacriter dare,
" dùm Nos interim Apostolicam Benedictionem Majestati Tuæ, in Auspicium optati Exitûs, amantissimè
" impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die XXVIII Septembris
" MDCCIX, Pontificatûs Nostri Anno Nono."

VI. CÆTERUM quia de Summo Pontifice *Clemente* XI, Catholicorumque *Hiberniæ* Ærumnis, impræsentiarùm flectit Oratio, placet hic Loci exscribere, quæ in ipsius Vita (t) politissimus hujus Ævi

(o) Quando *Parlamentum* deliberat de Actis, ut vocant, contrà Catholicos cudendis, hi supplicem habent Recursum ad *Europæ* Principes Orthodoxos, Pacem cum Dominantibus in *Anglia* tenentes, qui Officia sua interponere dignari solent apud eosdem in *Anglia* Dominantes, ut scilicèt præparatis Actis istis Assensum Regium non præbeant, aut eorum saltem minuant Rigorem, & quidem felici Successu, sicque *Catholicos validâ Auctoritatis suæ Ope juvare* verè dicuntur.

(p) Hic, *Lotharienfis* Cænobij Alumnus, in Collegio nostro *Ulyssiponensi* Studens fuit, & Lector tàm Philosophiæ, quàm Theologiæ, tandemque ejusdem Rector. Per plures Annos *Romæ* versatus est, ubi laureatus fuit Magister. De eo plura Cap. xvi. Num. cxx.

(q) Eas legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* Tom. vi. Pag. 465, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar; & Tom. i. *Epistolarum, & Brevium Selectiorum Clementis* xi. Pag. 587.

(r) Cognomine *Slyne*, exule in *Lusitania*.

(s) Rectiùs *Carroll*, de quo Sermo erit inter *Hiberniæ Dominicanæ* Alumnos, publicâ Virtutis Opinione claros, Cap. xvi. Num. cxx.

(t) Pag. 109. Præclari porrò Operis Titulus est: *De Vita, & Rebus Gestis Clementis* xi, *Pontificis Maximi*.

Ævi Scriptor. mihique *Romæ* amicissimus, *Petrus Polidorus* (*u*), Reipublicæ Literariæ Bono natus, nuper autem piè denatus, eleganti Sermone refert, Injurias Catholicis *Hiberniæ* ab Hereticis injuste illatas, graphice suo More sic describens: "Anno ineunte. (1703) Dublini in Hibernia " Conventus Generalis est habitus, à quo publicam Fidem, Æquitatem, & Naturæ Jura indignis violata " Exemplis, Romanæ Communionis Homines summoperè querebantur. Opposita quoque Limericensium " (*w*) Pactionum Capitibus primo, secundo, & nono decreta esse, queis liberam Catholicæ Religionis " Professionem cum sacris Ritibus Hibernis, Vi & Armis se ac sua tuentibus, perpetuò concedendam, con- " ventum fuerat, & firmatum Sacramento. Ab innocentibus Populis nullâ læsi Injuriâ Protestantes ad " eam Diem edita in sacros cujuscunque Ordinis, cæterosque Viros Orthodoxos Decreta confirmarunt. " Præterea quasi levissima hæc essent Detrimenta, male malis aggerantes, Patri quibuscunque Sceleribus " fædatos Filios exhæredandi Potestas adempta, modò ipsi, ejuratâ Religione Catholicâ, Protestantium " Dogmata profiterentur. Aditionem Hæreditatis, quocunque Jure vel Nomine debitæ, Orthodoxis " vetuere, eosdemque gravibus vel ferendis Oneribus undique pressos, publici Suffragij Jure privarunt, " Domi, Militiæque Muneribus exuerunt. Quo dejectior esset inferioribus Hominibus Vitæ Conditio, li- " beralium Artium exercendarum Libertas coercita. Arma conficere, seù vendere interdictum; in Ædi- " bus item retinere, gestare, ac generosos Equos alere. Literariæ sublatæ Scholæ, & Adolescentium Colle- " gia cum Potestate agendi Magistros. Ità verò Parochi Munere Viri Catholici fungi permissi, ut id ip- " sum, inconsulto Magistratu hæretico, minimè obirent. Initum autem propriâ duntaxàt, non vicariâ " aliorum Operâ quocunque Vitæ Tempore gererent. Mortuus, amotusve Rector Ecclesiæ, nullum Ca- " tholicum Sacerdotem Successorem haberet. Prædia, & Jura perennantia emendi; eademque locandi, " & conducendi sublata Facultas. Orthodoxam Matrem, defuncto Vitâ Conjuge, Prolis suæ Curam ha- " bere, atque Tutelam agere noluere, Juribus universis, præpostero etiam Rerum, ac Naturæ Ordine, " translatis in hæreticos Homines. Matrimonium cum Protestantibus non inirent Catholici; si qua verò " in Anglia, & Scotia, ut Legem eluderent, in posterum contraherent, nulla haberentur apud Hibernos. " Præter servandæ Regi Fidei Sacramentum, aliud (*x*) insuper ab Orthodoxis exposci decreverunt, quo " conceptis Verbis significaretur, Jacobum Stuartum in Angliam, Scotiam, & Hiberniam Jus nullum ha- " bere; nullamque se illi Opem laturos aliquando. Imò pro virili Parte conaturos, ut Regia Dignitas " Protestantibus Principibus, qui Rerum potiebantur, eorumque Stirpi, & legitimis Successoribus integra " servaretur. In eos, qui contrà agerent, non leves decretæ Pœnæ, universæ ferè ad exeundum Fortunis " suis Catholicos, & Romanam Religionem quàm citissimè extinguendam rectâ tendentes. Multi contentè " iniquis Legibus obluctati, publicatis Bonis, extorres acti; plures in Carceres trusi. Adhibita non una " Conatûs Genere fuit Opera, ne Anna in Britannia dominans, tàm absurda constituta comprobaret; quin " potiùs adversâ Lege æquissimis fulta Momentis deleret. Industriæ nihilominùs juxtà ac Rationes quùm " irritæ cederent, id demùm Clementis Nisu, & maximorum Principum Officijs impetratum, ut novarum " Legum Rigor sensìm mitesceret; contrarioque More pedetentìm, velut insciâ, & minimè curante Prin- " cipe, nova Decreta negligerentur. Id verò quoniam arcanis Annæ Promissis indulsit, aliquando unâ " tenùs Speciè Orthodoxis obniti videri voluit. Re tamen, & Animo ab ijsdem vexandis prorsùs abhorrens. " De ingesta Catholicis ab Generalibus Regnorum Comitijs, & hæreticis Administris Sacramenti sæpenu- " merò mutatâ Formulâ durior viguit Obluctatio. Nonnulli Mentem Rebus præsentibus callidissimè ac- " commodantes, præscriptis Verbis non inviti juraverunt. Graves ultrò citròque scriptæ Consultationes, " & data à Theologis in utramque Partem docta, & ingeniosa Responsa. Consulta de Re ipsa & Aposto- " lica Sedes est, quæ prudenti Judicio Quæstione diremptâ, ut pacatiores hac etiam in Parte essent Ortho- " doxi, Leopoldo Imperatore, ac Petro Lusitanorum Rege adnitentibus, tandem obtinuit, ut consueto " Regina contenta Jurejurando, supervacaneis Adminiculis, quibus non æquè omnes Britanni assentieban- " tur, probrorum Hominum solicitandis Conscientijs parceret." Hæc *Petrus Polidorus*, quibus addidisse sufficiat, singula ab eo recensita Parlamentaria Decreta, seù Libellos, sivè *Billas*, ut vulgò vocant, in Leges, non tunc quidem, sed Temporis posteà Progressu, accedente scilicet Regio Consensu, transijsse, & hacce Tempestate vigere, ut ex alibi dicendis clarebit (*y*).

VII. Inter Mala, quæ in Catholicos *Hiberniæ* Anno 1709 irruerunt, Silentio prætereundum non est pessimum, non à *Protestantibus*, sed *Jansenianis* Hæreticis Attentatum, qui cùm Catholicos

(*u*) Patriâ *Frentanus* in *Aprutio*. Auditor Juridicus fuit Emi Cardinalis *Annibalis Albani*, de quo plura Cap. xii. §. i. à Num. xxxix.

(*w*) Recolendi Num. xii. & xvii. Cap. præced.

(*x*) Sacramentum hoc vulgò dicitur *Juramentum Abjurationis*, cujus Formulam habebis Cap. xvii. Num. cxiii.

(*y*) Cap. xvii. à Num. cxiv.

licos se fingant, jactentque, Orthodoxis *Hibernis* plusquàm *Protestantes* nocere possent, dicente S. Ambrosio (z): *Multo graviores sunt domestici Hostes, quàm extranei.* Redeat porrò laudatus *Petrus Pollidorus*, Rem eleganter nec minùs accuratè referens (a): " Quâ Vigilantiâ Catholicam " Religionem tot Opibus, atque Subsidijs hoc Anno provexit (*Clemens* XI), cavit ne qua fallacium Doc-" trinarum Labes alicubi fœdaret, ac perniciosis Opinationibus inficeret. Qùum accepisset, multos Jan-" senianæ Hæreteos imbutos Erroribus in Angliam, Scotiam, & Hiberniam visendarum Regionum Causâ " transmisse; ibique non breves ducentes Moras, dedisse Operam, ut quâ Sermonibus, quâ damnatis " sparsis Libellis incautos improbæ Doctrinæ Dolis irretirent: De gravi Britannorum Periculo solicitus, sa-" pientissimas ad universos Anglos, Scotos, & Hibernos Christifideles scripsit Literas, eosque ad Catholicæ " Fidei custodiendam Integritatem, & noxias repellendas Sententias, Dogmatibus orthodoxis adversas, " hortatus est. Apostolicam Constitutionem, cujus Initium: *Vineam Domini Sabaoth*, in Jansenianæ " Sectatores Hæreteos non ità pridem editam, servandam commendavit; vitarique studiosè monuit, pra-" vorum Librorum Lectionem, proscriptis ab Ecclesia Erroribus quoque Modo patrocinantium, nedùm " perniciosorum Hominum, ijs mordicùs inhærentium, fallax Consortium, & Consuetudinem." Hæc *Pollidorus*.

Nonnulli porrò *Jansenistarum* Libri ex *Gallico* in *Anglicum* Idioma versi fuere, ac Christifidelium Manibus passim obtrusi, *ut perniciosæ Institutionis Contagium, si fieri posset, pertransiret de Gente in Gentem, & de Regno ad Populum alterum*, inquit *Clemens* Papa XI, Propositiones *Quesnellianas* configens (b): Sed Libri isti post maturum Examen ab Apostolica Sede proscripti fuere; atque de illis aptissimè dici potest quod de *Quesnelli* Libro ajebat laudatus *Clemens*, nempè: *Et quidem ad ipsam ingruentis Mali Causam providæ nostræ Considerationis Intuitum convertentes, perspicue novimus, summam hujusmodi Libri Perniciem ideò potissimum progredi, & invalescere, quod eadem intùs lateat: & velut improba Sanies, nonnisi secto Ulcere foràs erumpat, cùm Liber primo Aspectu legentes Specie quâdam Pietatis illiciat. Molliti enim sunt Sermones ejus super Oleum, sed ipsi sunt Jacula, & quidem intento Arcu ità ad ad nocendum parata, ut sagittent in obscuro rectos Corde.*

Sanè hùc etiam faciunt exordialia ejusdem Constitutionis præclara Verba, scilicet: *Unigenitus Dei Filius pro nostra & totius Mundi Salute Filius Hominis factus, cum Discipulos suos Doctrinâ Veritis instrueret, universamque Ecclesiam suam in Apostolis erudiret, præsentia disponens, & futura prospiciens, præclaro, ac saluberrimo Documento Nos admonuit, ut attenderemus à falsis Prophetis, qui veniunt ad Nos in Vestimentis Ovium; quorum Nomine potissimùm demonstrantur Magistri illi mendaces, & in Deceptione Illusores, qui splendidâ Pietatis Specie prava Dogmata latenter insinuantes introducunt Sectas Perditionis sub imagine Sanctitatis; utque faciliùs incautis obrepant, quasi deponentes lupinam Pellam, & sese divinæ Legis Sententijs, velut quibusdam Ovium Veleribus obvolventes, Sanctarum Scripturarum, adeòque etiam ipsius Novi Testamenti Verbis, quæ multipliciter in suam, aliorumque Perditionem depravant, nequiter abutuntur: Antiqui scilicet, à quo progeniti sunt, Mendacij Parentis Exemplo, ac Magisterio edocti, nullam omnino esse ad fallendum expeditiorem Viam, quàm ubi nefarij Erroris subintroducitur Fraudulentia, ibi divinorum Verborum prætendatur Authoritas.*

VIII. Sub Finem Dominationis *Annæ*, & Initium Dominationis *Georgijs* Primi (c), plures exarsere Persecutiones in Catholicos, præcipuè Sacerdotes, tàm Sæculares, quàm Regulares, quæ sanè vehementiores essent, atque frequentiores, nisi qiua, ità disponente Deo, quispiam, neque ipse Carnifex, atriori laborat Infamiæ Notâ etiam in Heterodoxorum Oculis, quàm qui plusquàm opprobriosè vocatur *Sacerdotis Captor*, Anglicè *Priest-Catcher*. Hinc semel Delator existens adversùs Sacerdotem, palàm apparere ampliùs non potest absque summo Vitæ Discrimine, ut Puer non semel vidi, irruente in eum omni Populorum, tàm Catholicorum quàm Acatholicorum, Turbâ eumque Lapidibus, Fustibusque excipiente. Nihilominùs haud defuere Homunciones, Auri Cupidine, ut nuper (d) ajebam, impulsi, Militibusque armatis stipati, qui Sacerdotes, seù Sæculares, seù Regulares, non secus ac infensissimos Viarum Grassatores, conquirebant, capiebantque, eosdem strictis Carceribus trudentes. Nominatìm Anno 1718, ut benè memini, *Dublinij*, Septem à quodam Judæo *Lusitano*, Nomine *Garzia*, Sacerdotem se fingente, ut veros Sacerdotes cognosceret,

(z) Lib. ix. in *Lucam*, Cap. xxi.
(a) Pag. 215 ad Annum 1709.
(b) In celebri Constitutione incipiente *Unigenitus*, datâ vi Idûs Septembris, 1713.
(c) Recolendus Num. xvi. Cap præced. Pag. 147.
(d) Confer Num. iv. Cap. præf. Pag. 158.

ceret, simul capti fuere, quos inter erat P. Magister *Antoninus Maguire*, Provincialis *Hiberniæ*, Ordinis Prædicatorum (*e*), item duo Jesuitæ, unus Minorita, reliqui verò Tres Presbyteri Sæculares. Omnes porrò in Exilium abacti fuere, nunquàm sub Pœna Mortis regressuri. Singuli nihilominùs regressi sunt, ficta assumentes Cognomina, & quidem impunè.

TANDEM autem sub *Hanoverano* Principe, ad Clementiam prono, atque Tolerationi Catholicorum (*f*) assueto, sub ejus, inquam, Dominatione Magistratus paulatìm mitescere videbantur, exindèque ab omni Persecutione generali cessatum est, nisi Anno 1744. Dixi tamen *generali*, particulares quippè frequenter suscitatæ sunt, vel in singulares Personas Ecclesiasticas, vel in particulares Domos Religiosas; excitari enim possunt à quovis Protestante, & quâvis Occasione, ut ex nuper (*g*) allatis Statutis *Parlamentarijs* sat superque constat, immò & reapsè excitatæ fuere. Dixi etiam, *nisi Anno* 1744, generalis namque & quidem vehemens eo Anno sæviebat Persecutio, ut ex postmodùm (*h*) dicendis clarebit.

BLANDIORI igitur hac flante Aurâ, Rmus nunquàm delendæ Memoriæ Magister Ordinis P. *Antonius Cloche*, qui hucusque ab Exilio Generali Anni 1698 (*i*) Provinciales *Hiberniæ* proprio Marte instituebat, notum facere dignatus est eidem Provinciæ nostræ, ut Superiorem suum deinceps eligat, alijsque potiatur Provinciarum Ordinis Privilegijs. Eapropter defuncto postmodùm cum gravi Urbis, & Orbis Jactura ipsomet Rmo *Cloche*, post Generalatum Triginta Quatuor Annorum verè laudabiliter expletum, Provincialis *Hiberniæ* P. Magister *Antoninus Maguire*, nuperrimè laudatus, convocavit Patres Capitulares, qui *Dublinij* Die 17 Augusti 1720 Comitia Provincialia celebrarunt, eo præcipuè Consilio, ut Difinitorem, atque Socium, ut vocant, seù Electorem, pro proximè habendis Comitijs Generalibus eligerent. Elegerunt autem A. R. P. *Patritium Plunkett*, Roscomaniensem, Sacræ Facultatis *Parisiensis* Doctorem, & Collegij *Casanatensis* in Urbe Theologum (*k*), necnon R. P. Prædicatorem Generalem, Fr. *Dominicum Daly*, Athenriensem, posteà Episcopum *Achadensem* (*l*).

IX. ANNO 1721, in Comitijs Generalibus *Romæ* habitis, Rmi P. *Augustini Pipia*, Sardi, LXI Magistri Ordinis (postmodùm S. R. E. Cardinalis) electivis, sequentia concessa fuere Provinciæ *Hiberniæ*, ut in Actis legère est sub Tit. *Concessiones*, Pag. 43, & seq.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

" 1. Confirmamus Ordinationes omnes in præcedentibus Capitulis Generalibus factas, necnon Privilegia " benignè concessa in Gratiam Provinciæ Hiberniæ.

" 2. Ordinamus, ut Collegia ultramarina, Lovaniense, Ulyssiponense, & Romanum, sub solius Pro- " vincialis Hiberniæ Jurisdictione (salvâ semper supremâ Magistri Ordinis Auctoritate) juxta primævam " prædictorum Collegiorum Fundationem, sint, & permaneant.

" 3. Uolumus, ut Ordinatio facta in Ultimo Capitulo Generali Bononiæ celebrato Anno 1706 (*m*), cir- " cà Alternationem quoad Provinciales Hiberniæ, & Superiores Conventuum, & Collegiorum nostrorum " Lovanij, Romæ, & Ulyssipone, extendatur etiam ad Regentes, Lectores, aliosque Administros, ac Stu- " dentes in præfatis Conventibus (*n*).

Y " 4. Con-

(*e*) De eo datâ Operâ dicetur Cap. xiv. Num. xxvi.

(*f*) Tametsi in Germanicis *Georgij* Ditionibus Religio per Leges stabilita sit *Lutherana*, principalis tamen Civitatis *Hanoveranæ* Ecclesia Cathedralis Juris est Catholicorum, qui in ingenti sunt Numero. Tenetur insuper Dux *Hanoveranus* ibidem admittere nedùm Catholicæ Religionis Exercitium, sed & Vicarium Apostolicum, à summo Pontifice constitutum, *Hanoveræ* residentem, ut advertit *Salmon* in Dictionario suo Geographico, Verbo *Hanover*.

(*g*) Præsertim Num. iv. hujus Capitis, Pag. 157.

(*h*) Num. xxii. hujus Capitis.

(*i*) Consulendus Num. i. Cap. præf. Pag. 154.

(*k*) *Plunkettus* fuit Vir verè eruditus, & spectabilis, primusque pro *Britannicis* Insulis Theologus *Casanatensis*, anteà Anno 1706, & postmodum Anno 1725 Definitor pro *Hibernia* De eo plura Cap. xv. Num. xxix.

(*l*) Plura de eo Cap. xiii. Num. lxxvi.

(*m*) Eam legere est Num. iii. Cap. præf. Sect. i. Pag. 156.

(*n*) Videsis Cap. vi. Num. xiv. Lit. i; & Num. xxvii. Lit. n. Pag. 119, & 135.

" 4. Concedimus, ut Conventus Monialium nostrarum, quæ in Civitatibus Dubliniensi, & Galviensi " degunt, eligere sibi valeant Priorissas juxtà nostras Sacras Constitutiones, ac Leges; volumusque ut " prædicti Conventus sint incorporati, & uniti Ordini nostro, & Provinciali Hiberniæ pro Tempore sub- " jecti (*o*)."

X. Eodem Anno 1721 sub Finem mensis Julij Patres Capitulares *Dublinij* convenere pro prima Prioris Provincialis Electione post Exilium Generale Anni 1698 (*p*). Elegerunt autem R. P. Prædicatorem Generalem Fr. *Stephanum Mac-Egan*, Cænobij *Dubliniensis* Alumnum, posteà Episcopum *Clonmacnoisensem*, demùmque *Midensem*, nuper denatum, de quo Sermo alibi redibit (*q*).

Exinde porrò ad præsentia usque Tempora eliguntur Provinciales nostri; quandoque etiam celebrantur Capitula Intermedia, ut vocant, scilicet Biennio post Electionem Provincialis quadriennalem; quandoque autem super ijs Rmus Magister Ordinis ad Instantiam Provinciæ dispensat. Semper verò habentur *Dublinij* Comitia Provincialia, cùm enim amplissima (*r*) sit Civitas, Regnique Metropolis, magis occultè & cautè eò convenire valent Patres Capitulares, Numero ut plurimùm circiter Quinquaginta, quàm ad exiguas Civitates, vel Oppida, in quibus nec Tres adesse possunt Advenæ absque Magistratuum Notitiâ. Adde, quod cum Magistratus *Dublinienses* sub Oculis sint Proregis, ejusve Vicesgerentium, Clementiæ deditorum, atque de Rebus majoris Momenti curantium, Leges in Clerum latas Executioni mandari non satagunt. Hinc Experientiâ Sexdecim jam Annorum video Sacella omnia, tam Sæcularia, quàm Regularia, esse *Dublinij* Mane Vespereque aperta, in ijsque Missas celebrari, & cantari, Conciones haberi, & alia id Genus quietim peragi, dùm *Waterfordiæ*, *Kilkenniæ*, & *Pontanæ* Communitates Religiosæ à Magistratibus dispergantur (*s*).

XI. Anno 1724, Adolescens, necdum Habitu Ordinis indutus aderam, *Romæ*, quando illuxit felix faustaque Dies illa, seù Vigesima Nona Maij, quâ Purpurati Patres post Obitum *Innocentij* XIII in Conclavi Vaticano conclusi, & in varias Partes antehàc distracti (*t*), quasi derepentè Spiritûs Sancti Gratiâ, quæ tarda Molimina nescit, immutati, concordibus Suffragijs in Pontificem Maximum elegerunt Eminentissimum Cardinalem Fr. *Vincentium Mariam Ursinum*, Ordinis Prædicatorum, Ducis *Gravinæ* Filium Primogenitum, olim Basilicæ *S. Sixti* (*u*) Titularem, posteà verò Episcopum *Tusculanum*, dein *Portuensem*, atque Archiepiscopum *Beneventanum* (*w*). Renuit quidem, & Manibus Pedibusque detrectavit oblatum sibi à Cardinalibus Supremum Pontificatum suscipere. Doluit Vicem suam, in Lachrymas sese effudit, &, quemadmodùm ad Sacram sumendam Purpuram nonnisi *Clementis* X Imperio ægrè adduci potuerat (*x*), ità, ut Summum acceptaret Pontificatum, debuerunt Eminentissimi Collegæ sui Precibus, & Auctoritate certare cum ipso, omnesque adhibere Machinas, quibus victa pertinax ejus Modestia cederet omnium Votis. Innotuit tandem aliquandò læta illa Vox, quâ Cardinalis *Ursinus*, divinæ obtemperans Voluntati, Pontifex Maximus, ascito sibi *Benedicti* XIII Nomine, fuit renunciatus. Quis tunc, Deum immortalem! Urbis Plausus? Quæ festivæ Acclamationes? Nam quid Ego nunc referam, omnem, ut vidi, Ætatem, Sexum, & Ordinem ad piissimi istius Pontificis ad Sacras Ædes *Divi Petri* è Conclavi descendentis Conspectum effusissimo Gaudio correptum, immò magis extrà se raptum fuisse?

(*o*) De *Galviensi*, & *Dubliniensi* Monasterijs Sermo erit Cap. xi. §. ii, & iii.

(*p*) Recolendus Num. ii. Cap. præf. Pag. 154.

(*q*) Cap. xiii. Num. lxxv, & Cap. xiv, Num. xxvii.

(*r*) Adeas Cap. i. Num. xii. Pag. 16; & Cap. ix. §. i. Num. i; & Cap. præf. Num. xxiii.

(*s*) Confer Num. xxii. hujus Capitis.

(*t*) Verba sunt *Gravesoni*, (qui & in Urbe tunc aderat) Hist. Eccles. Tom. viii. Colloq. ii. Pag. mihi 82.

(*u*) Episcopus *Tusculanus*, sicut & *Portuensis*, unus est ex Sex Suffraganeis Papæ, quà Metropolitæ *Romani*. Porrò quando Presbyter Cardinalis (qualis in Initio erat *Ursinus*) ad aliquem ex Sex illis Episcopatibus promovetur, eo ipso Titulum suum, seù Basilicam Titularem, dimittit. Basilica *S. Sixti* cum suo Cænobio Juris est *Hiberniæ Dominicanæ*, atque de ea plura dicentur Cap. xii. §. i.

(*w*) *Beneventum* est in *Ulteriori*, ut vocant, Regni Neapolitani *Principatu*, 34 Milliaribus *Neapoli* distans. Nihilominùs tam Civitas *Beneventana*, quàm Ducatus ejus subsunt in Temporalibus Summo Pontifici.

(*x*) Adeas Cap. xii. §. i. Num. xvi.

fuisse? Quid etiam in Præsentia commemorem, incredibili Apparatu instauratos in Augustissima Urbe Triumphos, tot festivas Faces, tot Cærâ collitas Tædas, tot impositos Stipitibus Ignes, Milleque id Genus, quibus *Senatus Populusque Romanus*, effervescenti Lætitiâ gestiens, Electioni Sanctissimi istius Pontificis gratulatus est, supinis Manibus Deo Optimo Maximo immortales Gratias agens. Crevit posteà omnium Lætitia, nec ampliùs intrà Præcordiorum Sinus continere sese potuerunt exundantium Æstus Gaudiorum quandò Sanctissimus ille Pontifex *Benedictus* XIII, ablegato omni Fastu, Civium Oculis circumspicientium in Vicis Plateisque Urbis se præbuit. Tunc enim Neminem omninò neque Ætatis Imbecillitas, neque Cura Rei familiaris, neque Pudor, neque Valetudo potuit alligare, quominùs Oculos desiderati Pontificis expleret Spectaculo. Procurrebant Parvuli, prosiliebant Adolescentes, effundebant sese Juvenes, prorepebant jam Morbum obliti ægroti, plerique per Viarum Ambages, ad alia atque alia Compita transcurrebant, ut *Benedictum* XIII, Pontificem Sanctissimum, videre liceret, lætis Gratulationibus, faustis Precationibus, alijsque summæ Alacritatis Indicijs palàm significantes, se, quò plus Vultum tàm Sancti Pontificis, veram spirantem Pietatem, eamque alijs instillantem, perspiciebant, eò minùs expleri, sed magis ac magis intuendo sitire.

Nec *Romani* tantùm, sed & totum, quà latè patet, Orbem Christianum Electio *Benedicti* XIII immenso Gaudio perfudit, omnesque summis Lætitijs exultabant, quòd viderent, aut saltem scirent, *Romanæ* Ecclesiæ tunc præesse Pontificem, ab omni Fastu, & elato Supercilio abhorrentem, qui infirmæ Plebis Hominum, ad Sacra Religionis Monumenta adeuntium, Pedes abluebat, suis Manibus Alimenta præbebat, Mortem in Tugurijs & Xenodochijs obeuntibus Ecclesiæ Sacramenta administrabat. Hæc omnia pluraque alia Notatu dignissima, quæ tamen perscribere longum foret, ipse vidi, eaque concinnè refert alter Testis Oculatus, Clarissimus Noster *Hyacinthus Amat de Graveson* (y). Neque citrà summæ Ingratitudinis Vitium ea prætermittere potui, etsi obiter duntaxàt Sermonem faciens de Beatissimo isto Pontifice, *Ordinis Prædicatorum* Alumno, atque munificentissimo *Hibernorum* Benefactore (z).

XII. Mense Decembri ejusdem Anni 1724, aliquot Diebus antè Portæ Sanctæ Apertionem (quâ in Pervigilio Natalis Domini inchoatur Annus Jubilæi) laudatus, & nunquàm pro Meritis satis laudandus, omni Laude major, Pontifex Re, & Nomine *Benedictus*, Presbyterum Cardinalem creavit Rmum Magistrum Ordinis P. *Augustinum Pipia*, qui Pileo Rubro donatus est Die 20 ejusdem Mensis. Die autem 5 Februarij accepit Annulum Cardinalitium, & Titulo *S. Sixti* (a) insignitus fuit.

Audiendus hâc de Re ipsemet Summus Pontifex, Cardinales in Consistorio alloquens Die 20 Decembris 1724, Feria IV Quatuor Temporum (b): *Æquum insuper censemus, Venerabiles Fratres, ut Ordini Fratrum Prædicatorum, de Apostolica Sede, & Catholica Fide luculentissimè merito, quem Nos expressè, Domino miserante, professi sumus, gratum etiam Animum congruo aliquo Pontificiæ Largitatis Argumento exhibeamus. Cùm enim ipsi tantùm Sacræ Religioni (ut aliàs ingenuè Vobis testati sumus) acceptam referamus Cardinalatûs Dignitatem, quâ nullis nostris, sed præclaræ*

(y) Loco mox laudato.

(z) Non solùm Ædes sacras, Cænobiumque *S. Sixti* de Urbe, Provinciæ *Hiberniæ*, Vetustate labantia sic refecit, ut non Reparatorem modò, sed penè Fundatorem illius Domùs meritò ipsum dixeris; sed insuper Collegium *Ludovisanum Hibernorum* in eadem Urbe, sub Regimine PP. Societatis Jesu, Ter Centum Scutis Romanis annuis perpetuò donavit. Hinc Spectabilem Patrem *Alexandrum de Rupe* (vulgò *Roche*) memorati Collegij Rectorem dignissimum, sæpenumerò audivi de Sanctissimo nostro Pontifice, ceù Collegij sui Benefactore munificentissimo, summa Elogia facientem. Magnam etiam gerebat Beatissimus Papa Devotionem ergà Gentis nostræ Apostolum *S. Patritium*, ut ipse expertus sum, quando id habui Felicitatis, ut Sanctitati Suæ in Cænobio *S. Sixti* per Decem Dies continuos Exercitijs vacanti spiritualibus imprætermissè assisterem, in publicis privatisque Precibus, prout alibi uberiùs dicetur, Cap. scilicet xii. §. i. Num. xxi. Ulteriùs dùm Cardinalis esset Archiepiscopus *Beneventanus* Concionem habuit ad Populum de *Purgatorio S. Patritij*, ut pridem ajebam Cap. i. Num. iii. Lit. b. Pag. 5.

(a) Juris est *Hiberniæ Dominicanæ*, ut mox observatum est ad Lit. u.

(b) Ex *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi. Pag. 702.

claræ Matris ornati Meritis, & Vestibus decorati fuimus, Restitutionis quodammodò Jure obstricti, prædictæ Religionis Magistrum Generalem eâdem Dignitate donare cogitamus; Vestro quoque Decori prospicere hoc Pacto existimantes, ut scilicet, qui præclarum hunc, ac sublimem obtinebit Locum, eum vestro Gradui Meritorum Splendore, Scientiarum præsertìm Theologicarum Condimento, ac Religiosarum Virtutum Odore conciliet Honorem, quem Defectuum nostrorum Multitudine à Planta Pedis usque ad Verticem Capitis operti tribuere non potuimus. Immò (utinam verum non loqueremur) nimiùm obscuravimus. Ad majorem &c.

At, ut obiter dicam, geminos istos præclaros Viros, Sanctissimum nempè Pontificem, & Eminentissimum Cardinalem, Pietate, Doctrinâ, & Dignitate Orbi Universo spectatissimos, implacabilis Mors antè Diem Cinerum, nonnisi brevi Quatuor Horarum Intercapidine, repentino ac inopinato propemodùm Ictu, Ordini Prædicatorum, ac toti Ecclesiæ Catholicæ eripuit, Die 21 Februarij Anno 1730.

XIII. Ceterum, ut eò revertatur undè digressa est Oratio, Summus Pontifex *Benedictus* XIII Rmum *Pipia* ad Cardinalitiam promovens Dignitatem, expresse dispensavit, ut Clavum Ordinis quà Magister Generalis moderaretur ad proximè futura usque Comitia Generalia, *Bononiæ* in Vigilia Pentecostes Anni 1725 celebranda. Ijs in Comitijs electus fuit in LXII Magistrum Ordinis Rmus P. *Thomas Ripoll*, Hispanus, illisque quà Provincialis *Hiberniæ* intererat P. Magister *Stephanus Mac-Egan*, Dublinienfis, nuper laudatus (c), iterùmque plenè laudandus (*d*), quà Definitor verò P. Magister *Patritius Plunkettus*, Roscomaniensis, alibi etiam laudatus (*e*), alibique laudandus (*f*), Vigore scilicet Brevis Apostolici, quandoquidem qui electus fuerat Definitor à Capitulo Provinciali antecedenti P. Magister *Joannes Browne*, Glanorensis, jam anteà memoratus (*g*), iterumque memorandus (*h*), in Ædibus habitans Serenissimi Regis *Jacobi* III, utpotè Majestati suæ *Britanniæ*, Serenissimæque Reginæ à Confessionibus, *Bononiam* proficisci nequivit, aut renuit. Neque eò adijt P. *Gerardus Veldonus*, vernaculè *Weldon*, Trimmensis, Cænobij *S. Sixti* Conventualis (*i*), qui Socius Definitoris, seù Elector, a Capitulo Provinciali nominatus fuerat, quâ de Causa nullus fuit ijs in Generalibus Comitijs Socius, seù Elector, pro Parte Provinciæ *Hiberniæ*.

Quod autem attinet ad Concessiones Ordinationesque eidem nostræ Provinciæ ibidem factas, eas legere est in Actis (*k*) Tenoris sequentis videlicet:

"Pro Provincia Hiberniæ.

" 1. Confirmamus quæcunque in Favorem hujus Provinciæ ordinata sunt ab Anno 1600, & nominatìm " quod in anteacto Capitulo Generali 1721 sub Num. II statutum invenitur (*l*), videlicèt, quod Conven" tus Extranationales, Romanus, Lovaniensis, & Ulyssiponensis, (qui & Collegia appellari solent), " unà cum Monasterio Monialium Ulyssiponensium, subsint Provinciali Hiberniæ.

" 2. Impertimur Licentiam excitandi Conventum Monialium in Civitate Wafordiensi (*m*), sub Titulo " S. Catharinæ de Senis, eumque ex nunc huic Provinciæ unimus, atque eidem P. Provinciali Hiberniæ pro Tempore subjectum facimus, ac declaramus.

" 3. Ne in incertum fluat Dies Celebrationis Capituli Provincialis Hiberniæ, illud semper celebretur Sab" bato antè Dominicam: *Deus, qui errantibus (n)*.

" 4. Confirmamus in Officio suo modernum P. Provincialem (*o*) usque ad Diem designatum pro Capi" tulo

(*c*) Num. x, hujus Capitis, Pag. 162.
(*d*) Cap. xiii. Num. lxxv, & Cap. xiv. Num. xxvii.
(*e*) Cap. præf. Num. iii. & ix. Pag. 156, & 161.
(*f*) Cap. xv. Num. xxix.
(*g*) Cap. præced. Num. xiv. Lit. n. Pag. 146.
(*h*) Cap. ix. §. xlii. Num. v.
(*i*) Videsis Cap. xii. §. i. Num. xxxv. Lit. f.
(*k*) Sub Tit. *Concessiones*, Pag. 133.
(*l*) Id legere est Num. ix. hujus Capitis, Pag. 161.
(*m*) Lege *Waterfordiensi*, de quo Monasterio datâ Operâ dicetur Cap. xi. §. v.
(*n*) Id est, Dominicâ Secundâ post Octavam Paschæ, cujus Collecta illis exorditur Verbis. Adeas autem Num. xxiii. hujus Capitis, Sect. 2.
(*o*) Mox recensitum, scilicet P. Magistrum *Stephanum Mac-Egan*, posteà *Clonmacnoisensem*, deindè *Midensem* Episcopum, juxtà narranda Cap. xiii. Num. lxxv, & Cap. xiv. Num. xxvii.

" tulo electivo sui Successoris, quo commodè possit & Rebus suæ Provinciæ consulere, & eidem Capitulo " in Hibernia per seipsum adesse.

" 5. Ne Sacrosancta Missio, adeò necessaria in Hibernia, decidat, vehementer interdicimus, ac prohi- " bemus quàm districtissimè, ne ullus Fratrum Hibernorum affiliari possit cuicumque ex Tribus supradictis " Conventibus, aut alicui Conventui aliùs cujuscumque Provinciæ. Et indè instanter committimus Rmo " P. Generali demissam Obsecrationem apud Sanctissimum pro obtinendo Apostolico Diplomate, confir- " mante nostram hanc æquissimam Prohibitionem, ut tandem, Domino benedicente, non minùs efficaci- " ter, quàm fortiter ex Parte, quæ Nos contingit, tanto occurratur Malo. Mandamus insuper, ut quis- " quis affiliatus est illi Provinciæ, ac in alia Provincia quacunque de Causa commoratur, quoties primùm " a P. Provinciali pro Tempore Hiberniæ in eam Regionem fuerit revocatus ad Salutem Animarum pro- " movendam, omni Cunctatione sepositâ eò se conferat, Professionis, ac Patriæ suæ perindè memor: & " quatenùs utrinsque minùs amans renuat, per cæteros PP. Provinciales certatim cogatur vel invitus illò " concedere, ubi Apostolica flavescens Messis Operarios vocat (p)."

XIV. Anno 1730, regnante *Clemente* Papa XII, prodijt sequens Sacræ Congregationis Decretum, Typis *Reverendæ Cameræ Apostolicæ* impressum, adversùs Librum quendam *Anglico* Idiomate vulgatum, sub ficto *Philalethis* Nomine, Infallibilitatem Summi Pontificis, pluraque Regularium Privilegia pro Aris & Focis impugnantem.

" *DECRETUM*

" *Sacræ Congregationis Eminentissimorum. & Reverendissimorum DD. S. R. E. Cardinalium à SS. " D. N. Clemente XII, Sanctaque Sede Apostolica, ad Indicem Librorum, eorundem Prohibitionem, Ex- " purgationem, & Permissionem in Universa Republica Christiana specialiter Deputatorum, ubique pub- " licandum.*

" Sacræ Indicis Congregationis Decreto damnatus, & prohibitus fuit infrascriptus Liber, ubicunque, & " quocunque Idiomate, & Inscriptione quâlibet impressus, imprimendusve, cui Anglicè edito est Titulus: " *Remarks upon the Book of E. B. D. D. In which Church-Disciplin is vindicated, and the Divine " Right of Bishops asserted:* In *Answer to a Letter of a certain Clergyman: By Philalethes. Doway*, 1728.

" Hoc est: *Animadversiones in Librum Edmundi de Burgo, Doctoris Theologiæ, in quibus Ecclesiæ " Disciplina est vindicata, & Divinum Jus Episcoporum assertum: In Responsum ad Literas cujusdam " Clerici: Per Philalethem. Duaci* 1728.

" Nemo itaque cujuscunque Gradûs, & Conditionis prædictum Librum in posterum vel imprimat, vel " legat, vel retineat. Si quis interìm habuerit, Inquisitoribus, seù Locorum Ordinarijs, à præsentis De- " creti Notitia tradat, sub Pænis in Indice Librorum prohibitorum contentis.

" Quibus per me infrascriptum Secretarium Sanctissimo D. N. Clementi Papæ XII relatis, Sanctitas Sua " Decretum Sacræ Congregationis approbavit, & Executioni mandari jussit.

" In quorum Fidem Manu, & Sigillo Eminentissimi, & Rmi D. Cardinalis de Via, supradictæ Sacræ " Congregationis Præfecti, præsens Decretum signatum, & munitum. Romæ in Palatio Quirinali Die 29 " Augusti 1730.

" JOANNES ANTONIUS CARDINALIS DE VIA PRÆFECTUS.
Locus ✠ Sigilli.

" *Fr. Aloysius Nicolaus Ridulfi, Ordinis Prædicatorum* (q),
" *Sacræ Congregationis Secretarius.*"

XV. Porro

(p) Confer Cap. vi. Num. x. Sect. 3. Pag. 115, & Num. xx. Sect. 4. Pag. 127.

(q) Primus Secretarius S. Congregationis *Indicis Librorum prohibitorum*, sic appellatæ, quia in corrigendis, vel Censurâ notandis Libris occupatur, fuit *Franciscus Forrerius*, Ordinis Prædicatorum, Natione *Lusitanus*, Doctor *Conimbricensis*, Pietate, & Eruditione præstantissimus, qui maximam Laudem in Concilio *Tridentino* promeritus est, unusque ex illis fuit, quibus Patres *Catechismum Concilij Tridentini*, vulgò dictum *Romanum*, concinnandi Provinciam demandarunt. Quod perillustre Secretarij Officium, ob tanti Viri Memoriam, in *Dominicanis* continuatur usque in hodiernum Diem, non secùs ac Officium Magistri Sacri Palatij Apostolici ob Merita Sanctissimi Patriarchœ *Dominici*, & aliud Generalis Commissarij Sanctæ in Hæreticos Inquisitionis in Gratiam S. *Petri Martyris*, atque *S. Pij* Papæ V, qui Palatium *S. Officij* spatiosissimum *Romæ* propè *Vaticanum* extruxit, & Congregationem *S. Officij* ampliavit. Sed de his uberiùs Cap. ii. Num. ii. Pag. 34.

XV. Porro Liber iste sub ascititio *Philalethis* Nomine, ut ajebam, editus fuit contrà egregium Librum P. Magistri *Edmundi de Burgo*, Athenriensis, Ordinis Prædicatorum, Apostolici tunc Missionarij in *Hibernia*, postmodùm Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologi (*r*), in quo Infallibilitas Summi Pontificis, & Privilegia quædam Regularibus à S. Sede concessa, validissimis Rationibus propugnantur.

Quam meritò autem *prohibitus*, atque *damnatus* fuit Liberculus ille *Philalethis*, parvulus quidem Mole, sed plurima insulsa continens, atque de triplici tractans Materia, ex mox dicendis clarebit.

Prima Parte usque ad Pag. 12 contrà Magistrum *de Burgo* disserit de Modo probandi Summi Pontificis Infallibilitatem, ibique infringere conatur omnes ejus Rationes, quamquàm eædem ipsissimæ sint, quibus alij doctissimi Theologi utuntur.

Secunda Parte usque ad Pag. 28 agit de Confessione annua, & de Concilij *Lateranensis* IV Canone: *Omnis utrusque Sexûs*, ubi Doctrinam omninò novam, in *Hibernia* prorsùs inauditam (*s*), necnon Sacris Canonibus, & præcipuè memorati Concilij *Lateranensis* IV Sensui contrariam, Magisterialiter docet, & dogmatizat.

Tertia denique Parte usque ad Finem tractat de Obligatione audiendi Missam Parochialem Diebus Dominicis, & Festivis, ubi Doctrinam Conscientiarum Quieti infensissimam, Patrum sensui penitùs repugnantem, & Praxi Universalis Ecclesiæ dissonam stabilit.

Ne autem Lectorem benevolum, necdum fortassis S. Theologiæ Candidatum, & tamen Momenta aliqua, quibus recensiti refelluntur Errores, scire desiderantem, ne, inquam, eum jejunum omninò dimittam, in Partibus præsertim Acatholicorum, expedit, ut memorata Tria Puncta levi saltem Pede percurram.

XVI. Ut igitur à Pontificia Infallibilitate incipiam, præmonearis oportet, Summum Pontificem spectari posse ut Personam particularem, & ut Pastorem Universalis Ecclesiæ; seù, in Romano Pontifice separari posse Personam à Dignitate Vicarij Christi, & Successoris Divi *Petri* in Cathedra Apostolica. Ut Persona particularis, Homo est, sicut alij, fallibilis. Ut verò Christi Vices gerens est, & *ex Cathedra*, ut vocant Theologi, loquens, id est, tanquàm Pastor, & Doctor, toti Ecclesiæ aliquid credendum proponens, est infallibilis in judicando, nec aliud Judicium expectandum est. Uno Verbo, Romanus Pontifex, *ex Cathedra* loquens, est infallibilis Regula Fidei, & Judex Controversiarum, quæ de Rebus Fidei oriri solent. Censetur autem *ex Cathedra* loqui, quoties per Bullas toti Ecclesiæ aliquid Fide divinâ credendum proponit.

Hanc porrò Assertionem luculentissimè inculcat probatque Angelicus Doctor 2. 2. q. 1. art. 10, ubi quærens: *Utrùm ad Summum Pontificem pertineat Fidei Symbolum Ordinare*; in hunc Modum præclarè respondet: "Dicendum, quod nova Editio Symboli necessariâ est ad vitandum insurgentes Errores. Ad "illius ergò Auctoritatem pertinet Editio Symboli, ad cujus Auctoritatem pertinet finaliter determinare ea, "quæ sunt Fidei, ut ab omnibus inconcussâ Fide teneantur. Hoc autem pertinet ad Auctoritatem Summi Pontificis, ad quem majores, & difficiliores Ecclesiæ Quæstiones referuntur, ut dicitur in Decretalibus, extrà, de Baptismo, C. *Majores*. Undè & Dominus Lucæ 22. Petro dixit, quem Summum Pontificem constituit: *Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat Fides tua, & tu aliquando conversus "confirma Fratres tuos.* Et hujus Ratio est, quia una Fides debet esse totius Ecclesiæ, secundùm illud "1. Cor. 1. *Id ipsum dicatis omnes, & non sint in Vobis Schismata.* Quod servari non posset, nisi "Quæstio Fidei exorta determinaretur per eum, qui toti Ecclesiæ præest, ut sic ejus Sententia à tota Ecclesia firmiter teneatur. Et ideò ad solam Auctoritatem Summi Pontificis pertinet nova Editio Symboli, "sicut & omnia alia, quæ pertinent ad totam Ecclesiam, ut congregare Synodum Generalem, & alia hujusmodi." Et Quæst. 10. *de Potentia*, art. 4. ad 13. ostendit idem S. Doctor, "Particulam *Filioque* justè additam fuisse Symbolo, quia id factum Auctoritate Ecclesiæ, & maximè Romani Pontificis, "cujus Auctoritas sola sufficit, quia *(inquit)* sicut posterior Synodus Potestatem habet interpretandi Symbolum à priore Synodo conditum, ac proindè aliqua ad ejus Explanationem; ità etiam Romanus Pontifex hoc suâ Auctoritate potest, cujus Auctoritate solâ Synodus congregari potest, & à quo Sententia "Synodi confirmatur, & ad ipsum à Synodo appellatur. Quæ omnia patent ex gestis Chalcedonensis Sy- "nodi.

(*r*) Plura de eo opportuniùs dicentur Cap. ix. §. viii. Num. iii. Lit. r; & Cap. xv. Num. xxx.

(*s*) Videsis Verba Nuncij Apostolici *Bruxellensis*, posteà S. R. E. Cardinalis, in hoc Cap. Num. xviii.

" nodi. Nec est necessarium quod ad ejus Expositionem faciendam Universale Concilium congregetur." Hæc *S. Thomas*.

XVII. Et sanè si Romanus Pontifex, qui est Ecclesiæ Caput, non foret in dirimendis Fidei Quæstionibus infallibilis, felicior fuisset Synagoga, quàm Ecclesia; in illa quippè unus erat Summus Pontifex, qui omnes circà Legem exortas Controversias infallibiliter terminabat. Meliùs itàque Ancillæ Synagogæ provisum fuisset, quàm Sponsæ Ecclesiæ; meliùs Umbræ, quàm Corpori; meliùs Figuræ, quàm Rei figuratæ, Figurarumque omnium Consummatrici, quod tàm absurdum est quàm quod maximè.

Pontificia etiam Infallibilitas ex antiqua Ecclesiæ Praxi Luce meridianâ clarius patet. Enimverò plures Doctrinæ ut Hæreses damnatæ fuere, & declaratæ à solo Romano Pontifice, nullo convocato Generali Concilio, quæ tamen ut Hæreses à tota Ecclesia fuerunt habitæ. Ecclesia siquidem Christi Annis 325 sine Generalibus stetit inconcussa Concilijs. Quis, amabò, tunc enatas *Basilidis*, *Saturnini*, *Marcionis*, *Nicolaitarum*, *Gnosticorum*, *Montani*, aliorumque proscripsit Hæreses? Nonnè existens pro Tempore Romanus Pontifex? Immò & post Æcumenica celebrari cæpta Concilia, *Manichæi*, *Aerius*, *Jovinianus*, *Helvidius*, *Pelagius*, alijque, solius Sedis Apostolicæ Auctoritate profligati sunt. Si igitur priorum Sæculorum Hæreses solus Romanus Pontifex judicavit, ejusque Judicio tanquàm infallibili Universa, quà latè patet, Ecclesia, abjectâ omni Cunctatione, parebat: Cur non modo? Nunquàm profectò oblitterabitur, sed Pontificijs semper Pectoribus altè infixum manebit celeberrimum illud *S. Augustini* Effatum, quod Occasione damnatorum *Pelagij* Sectatorum protulit: *Româ*, inquit, *Rescripta venerunt, Causa finita est.* Hinc idem S. Doctor Dogmata sua contrà *Pelagianos* Summi Pontificis *S. Bonafacij* Primi Censuræ subdebat: *Hæc* (inquit) *quæ duabus Epistolis Pelegianorum istâ Disputatione respondeo, ad Tuam potissimùm dirigere Sanctitatem, non tàm discenda quàm EXAMINANDA, & ubi forsitan aliquid displicuerit, EMENDANDA constitui.* Hinc etiam S. *Gregorius* Magnus (*t*) ait: *Si quam Contentionem de Fidei Causa evenire contigerit, nostrâ debet sine Dubio Sententiâ terminari.* Succinit egregiè *S. Bernardus* (*u*), Summum Pontificem alloquens mellifluis hisce Verbis: "Oportet " ad vestrum referri Apostolatum Pericula quæque, & Scandala emergentia in Regno Dei, ea " præsertim quæ de Fide contingunt: Dignum namque arbitror, ibi potissimùm resarciri Damna " Fidei, ubi NON POSSIT Fides sentire Defectum; hæc quippè hujus Prærogativa Sedis, cui " enim alteri aliquandò dictum est: *Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat Fides tua:* Ergò " quod sequitur à Petri Successore exigitur: *Et tu aliquando confirma Fratres tuos.....* In eo " planè Petri impletis Vicem, cujus tenetis & Sedem, si vestrâ Admonitione Corda in Fide fluc- " tuantia confirmatis, si Vestrâ Auctoritate conteritis Fidei Corruptores." Quid planius, quid luculentiùs in assertionis hujus Confirmationem adduci potest?

Ipsa etiam Concilia Generalia Romani Pontificis Infallibilitatem apertissimè adstipulantur. Etenim definita ab ijs Fidei Dogmata, fuerunt à Supremis Ecclesiæ Moderatoribus prædefinita. Non alia definivit *Ephesinum* adversùs *Nestorium*, quàm antè *S. Cælestinus* Primus; non alia *Calcedonense* adversus *Eutychetem*, quàm anteà *S. Leo* Magnus; non alia Sexta Synodus adversùs *Monothelitas*, quàm anteà *S. Agatho*; non alia Septima contra *Iconomachos*, quàm anteà *Adrianus* Primus; non alia demùm Octava contrà *Photium*, quàm anteà *S. Nicolaus* Primus, & *Adrianus* Secundus, prædefinivere. Accedit, quod *Ephesini* Patres scribunt, per Literas *S. Cælestini* Papæ sibi *certam Sententiam, FIDEIQUE REGULAM præscribi, & se nonnisi ROMÆ DEFINITA PERFICERE.* Similiter in Synodo *Calcedonensi*, lectâ *S. Leonis* Epistolâ, Episcopi conclamaverunt: *HÆC Apostolorum FIDES*; *Anathema, qui non ità credit. Petrus per Leonem locutus est. Suspecti subscribant Epistolæ Leonis, qui non subscribit, HÆRETICUS EST.* Demùm, ut plura alia missa faciam Exempla, notissima sunt Verba Patrum Sextæ Synodi Generalis, qui, visis *S. Agathonis* Papæ Literis, dixerunt: *Charta & Atramentum videbatur, & per Agathonem Petrus loquebatur. Per has Literas*, subjungunt, *multiplicis Erroris HÆRETICAM Sententiam depulimus.* Insuper *Adriani* Primi Epistola à Concilio Septimo habita est *veluti Divinus Orthodoxiæ Terminus.* Illâ lectâ, priusquàm vel Traditio producta fuisset, vel aliud quidpiam actum esset pro Controversiâ

(*t*) Lib. iv. Epist. 52.

(*u*) Epist. 190. ad *Innocentium* ii.

troversiâ Fidei dirimendâ, Patres in has certatìm Voces prorupuerunt: *Tota sacratissima Synodus ità credit* (sacras scilicèt Imagines esse venerandas), *ità sapit, ità dogmatizat.* Synodi tandem Octavæ Patres inquiebant: *Nos novam de illo* (Photio) *Judicij Sententiam non ferimus, sed jam olim à Sanctissimo Papa Nicolao, & Successore illius Adriano, pronunciatam, quam nequaquàm possúmus immutare.* Potueruntve, quæso, Synodus illustriora pro Romani Pontificis Infallibilitate profundere Testimonia?

XVIII. Neque contraria Opinio, asserens nempè Romanum Pontificem infallibilem non esse sine Concilio Generali, à tota Ecclesia *Gallicana* adoptatur, ut quidam, vel decepti, vel decipere volentes, in Vulgus spargunt. Enimverò præter *Aquinatem* Universitatis *Parisiensis* Solem, omnesque Antiquos, suffragatur nostris Temporibus vicinior, Doctor percelebris *Duvallius* (w), dicens: *Promissiones Christi pro Infallibilitatis Privilegio ad Romanos Pontifices Petri Successores transisse, præter paucos, docent OMNES quotquot sunt Catholici Doctores . . , . . undè POTEST Pontifex ABSQUE SYNODO pro suæ Potestatis Monarchicæ Plenitudine Errores IRREFRAGABILITER damnare. Atque hanc velint nolint Adversarij, liquidò VETERES Ecclesiæ Gallicanæ Proceres in Summis Pontificibus INFALLIBILITATEM semper agnovisse.*

Huc profectò facit Fragmentum Epistolæ, quam Conventus *Episcoporum Galliæ* habitus *Parisijs*, Die 15 Julij 1653, dedit ad *Innocentium* Papam Decimum, qui, postulantibus compluribus *Galliarum* Antistitibus, Hæresim *Jansenianam* Auctoritate suâ proscripserat. Ibi quippè Summum Pontificem sic affatur (x): "Hujus Doctrinæ Lucem . . . pristino Decori restituit, juxtà veterem "Fidei Regulam . . . prolatum à Sanctitate Vestra, postulantibus quamplurimis Galliarum Episcopis, "Decretum, de quo in Negotio illud Observatione dignum accidit, ut quemadmodùm ad Episcoporum "Africæ Relationem, Innocentius Primus Pelagianam Hæresim damnavit olim, sic ad Gallicanorum Episcoporum Consultationem, Hæresim ex adverso Pelagianæ oppositam Innocentius Decimus AUCTORITATE SUA proscripserit. Enimverò vetustæ illius Ætatis Ecclesia Catholica, Cathedræ Petri "Communione, & Auctoritate fulta, quæ in Decretali Epistola Innocentij ad Africanos data elucebat, "quamque dein Zozimi altera ad Universos Orbis Episcopos subsecuta est, Pelagianæ Hæresis Damnationi absque Cunctatione subscripsit. Perspectum enim habebat, non solùm ex Christi Domini Pollicitatione Petro facta, sed etiam ex Actis priorum Pontificum, & ex Anathematismis adversùs Appollinarium, "& Macedonium, NONDUM AB ULLA SYNODO ÆCUMENICA DAMNATOS, à Damaso "paulò anteà jactis, Judicia pro SANCIENDA REGULA FIDEI à Summis Pontificibus lata, super "Episcoporum Consultatione (sivè suam in Actis Relationis Sententiam ponant, sivè omittant, prout illis collibuerit) DIVINA æquè ac SUMMA per universam Ecclesiam AUCTORITATE niti, cui Christiani omnes ex Officio ipsius quoque Mentis Obsequia præstare teneantur. Eâ Nos quoque Sententiâ, "ac FIDE imbuti, Romanæ Ecclesiæ præsentem, quæ in Summo Pontifice Innocentio Decimo viget, Auctoritatem debitâ Observantiâ colentes, Constitutionem DIVINI NUMINIS INSTINCTU à Beatudine "Vestra conditam, Nobisque traditam ab Illustrissimo Athenarum Archiepiscopo, Nuncio Apostolico, "promulgandam curabimus in Ecclesijs, ac Diœcesibus nostris, atque illius Executionem apud fideles Populos urgebimus." Hæc *Gallicani* Episcopi, quæ sigillatim præclareque expendit Eminentissimus Cardinalis *Gottus* (y).

Immo neque à communi hac Theologorum Sententia dissidet famosus *Cornelius Jansenius*, Episcopus *Iprensis*, qui in illud Christi Domini ad *Petrum*, *Lucæ* 22: *Confirma Fratres tuos*, hæc habet: "Quia confirmare Fratres ad Officium Pastoris pertinet, & proindè perpetuum esse debet, "hinc Christus juxtà Sententiam Antiquorum impetravit ei *(Petro)* & aliud Privilegium, ad Successores "propagandum, ut videlicèt tanquàm Caput Ecclesiæ, nec IPSE nec SUCCESSORES EJUS in DOCENDA VERA PIDE DEFICERENT, juxtà illud *Leonis*, Serm. 3. de Assumptione sua ad Pontificatum: *In Petro omnium Fortitudo munitur.* Et illud *Bernardi* Epist. 190 ad Innocentium: *Dignum arbitror, ibi potissimum resarciri Damnæ Fidei, ubi NON POSSIT FIDES SENTIRE DEFECTUM.*"

Etsi porrò ità sentiat *Jansenius*, ejus tamen Discipuli, suprà Magistrum esse affectantes, *Jansenistæ*, inquam, contrariam mordicùs tuentur Opinionem. Sed quod magnoperè dolendum est, & nun-

(w) Part. i. Quæst. ii.

(x) Fragmentum hoc transcribo ex Eminentissimo Card. *Gotto*, Tract. *de Locis Theolog.* q. 3. Dub. vi. Num. ix.

(y) Loco mox laudato. De Cardinali autem ipso dicetur Cap xii. §. i. Num xxii.

& nunquàm satis deplorandum, eorum Operâ (z) suspectæ id Genus Sententiæ *usque à non multo Tempore transvectæ sunt in Hiberniam, ubi Catholica Religio, & Observantia ergà S. Romanam Ecclesiam* (a) *purior, & sine macula, ac Ruga, conservata fuit*, inquit Excellentissimus Nuntius Apostolicus *Bruxellensis, Silvius Valenti-Gonzaga*, Archiepiscopus *Neocæsariensis* (postmodùm S. R. E. Cardinalis Camerarius, & S. Congregationis *de Propaganda Fide* Præfectus) in Epistola ad Quatuor *Hiberniæ* Archiepiscopos, Die 9 Septembris 1733, in cujus Calce inter alia eos rogat, obtestaturque, *ut nulli omninò detur Locus Catechismo nisi Romano* (b), *cui usque adhuc indesinenter Fides Hiberna se conformavit tàm strenuè quàm gloriosè* (c).

CÆTERUM ijs, quæ de Summo Pontifice obiter dicta sunt, Colophonem apponent mellislua, Cedroque digna *S. Bernardi* Verba, *Eugenium* III sic alloquentis (d): *Age indagemus diligentius quis sis, & quam geras pro Tempore Personam in Ecclesia Dei? Qui, es? Sacerdos Magnus, Summus Pontifex. Tu Princeps Episcoporum, Tu Hæres Apostolorum, Tu Primatu Abel, Gubernatu Noe, Patriarchatu Abraham, Ordine Melchisedech, Dignitate Aaron, Auctoritate Moyses, Judicatu Samuel, Potestate Petrus, Unctione Christus. Tu es, cui Claves traditæ, cui Oves concreditæ sunt. Sunt quidem & alij Cœli Janitores, & Gregum Pastores: Sed Tu tantò gloriosius, quantò & differentius utrumqne præ cæteris Nomen hæreditasti. Habent illi sibi assignatos Greges, singuli singulos, Tibi universi concrediti, uni unus.* Hæc Mellifluus Doctor.

XIX. QUOD autem attinet ad Præceptum Confessionis Annuæ, quæ communiter fit in Paschate, & Canone: *Omnis utriusque Sexûs*, de quibus, ut nuper ajebam (e), disserit *Philalethes* Parte Secundâ sui Libelli; Tibi, benigne Lector, sat superque erit percurrere Opusculum XIX, quod contrà *Gulielmum de S. Amore* (f) edidit Angelicus Doctor, hoc inscriptum Titulo: *Contrà impugnantes Religionem* (g), ubi omnia *Gulielmi* Argumenta sigillatim diluit, atque *Philalethis*, cæterorumque *Gulielmi* Discipulorum Argutias uberi Calamo præfocavit. Non possum tamen, etsi Brevitati consulens, quin in Medium proferam Angelicam, quam tradit, Expositionem Vocabulorum *Proprius Sacerdos*, quibus maximè inniti videtur *Philalethes*.

INTER alia igitur *Gulielmi* Argumenta hoc sibi objicit *S. Thomas* (h): "Prætereà, extrà, *de* "*Pœnitentijs & Remissionibus*, dicit Innocentius in Concilio Generali: *Omnis utriusque Sexûs* "*Fidelis, postquàm ad Annos Discretionis pervenerit, omnia sua solus Peccata saltem semel in An-* "*no confiteatur proprio Sacerdoti*; Sed ille, qui absolutus est à Peccatis prædictis, non tenetur ul- "teriùs Peccata confiteri: Ergò si aliquis quàm proprius Sacerdos posset Confessiones audire, & "absolvere aliquem, ille non teneretur semel in Anno confiteri proprio Sacerdoti, quod est con- "trà Decretalem inductam."

EN ipsissima *Philalethis*, aliorumque ejusdem Furfuris Theologorum Argumentum, ad quod Angelicus Doctor breviter respondet: "Dicendum, quod SACERDOS PROPRIUS non so- "lùm est Parochialis, sed etiam Episcopus, vel Papa, ad quos etiam magis pertinet Cura ejus, "quàm ad Sacerdotem, ut multipliciter ostensum est (i). *Proprium* enim hic non accipitur se- "cundùm quod dividitur contrà *commune*, sed secundùm quod dividitur contrà *alienum*. Undè "qui confessus est Episcopo suo, vel alicui habenti Vicem ejus, confessus est PROPRIO SA- "CERDOTI." Et paucis interjectis idem S. Doctor Achillem præfocat *Philalethis* Rationem in hunc Modum: "Ad aliud, quod posteà objicitur, quod Presbyteri Parochiales, cùm sint "Rectores Animarum, debent diligenter agnoscere Vultum Pecoris sibi commissi, quod non "possunt facere nisi eorum Confessiones audiant: Dicendùm, quod de Bonitate, vel Malitia "alicujus constare potest alicui, non solùm per propriam Confessionem, sed etiam per Sententi- "am Superioris de eo latam. Undè si Episcopus Subditum Sacerdotis absolvat, vel per se, vel

Z per

(z) Confer Num. vi. hujus Capitis.

(a) Adeas Cap. i. Num. xvii. Pag. 26. & Cap. xvii. Num. xxv.

(b) Recolendus Num. xiv. Cap. præs. ad Lit. q. Pag. 165.

(c) Aliud ejusdem Epistolæ Fragmentum exhibetur Num. xxi. Cap. præs.

(d) Lib. ii. de *Consideratione*, Cap. viii.

(e) Num. xv. hujus Capitis. Pag. 166.

(f) Videsis pravas ejus Assertiones Cap. iii. Num. x. Pag. 61.

(g) Loco mox citato legenda sunt Psalmistæ Verba quibus *S. Thomas* Opusculum istud inchoatur.

(h) Cap. iv. laudati Opusculi.

(i) Scilicet in eodem Cap. iv.

"per alium, cui ipse commisit, Sacerdos Parochialis ità debet se reputare cognoscere eum, ac si "sibi confessus esset, cùm jàm sit per Superioris Sententiam approbatus, de qua ei judicare non "licet."

Quibus Locis innuit Angelicus Doctor *Proprij Sacerdotis* Nomine in *Lateranensi* Concilio ità designari Parochum, ut tamen Summus Pontifex, Episcopi, eorum Pænitentiarij, & quivis alij Sacerdotes, cùm Sæculares, tùm Regulares, ad excipiendas Fidelium Confessiones approbati, nequaquàm excludantur. Et sanè ab omni Veri Specie alienum est, *Innocentium* III, Pontificem Maximum, & Quadringentos ampliùs Episcopos, qui memoratum Canonem : *Omnis Utriusque Sexûs*, in Concilio *Lateranensi* IV condiderunt, Sacramenti Pænitentiæ Administrationem ità Parochis addixisse, ut Romano Pontifici, & Episcopis, quibus Fideles, & ipsi Parochi subditi sunt, Jus Sacramenti Pænitentiæ Fidelibus Tempore Paschali administrandi adimere voluerint. Quod si semel fateatur *Philalethes*, ejusve Sectatores, *Innocentium* III, & Patres *Lateranenses*, Nomine *Proprij Sacerdotis* intellexisse non solùm Parochos, sed etiam Summum Pontificem, & Episcopos, necesse itidem est, ut fateantur, Summum Pontificem, & Episcopos, non solùm per se Confessiones audire, sed etiam administrandi quovis Anni Tempore Penitentiæ Sacramenti Provinciam selectis à se approbatis Sacerdotibus, sivè Sæcularibus, sivè Regularibus, committere posse, ac subindè Regulares à Summo Pontifice, vel ab Episcopis approbatos, Facultatem habere Confessiones Fidelium excipiendi, etiam Tempore Paschali, absque Licentia Parochi.

XX. Genuinam proindè *S. Thomæ* Interpretationem circà Sensum Canonis : *Omnis utriusque Sexûs*, approbarunt Romani Pontifices, quotquot fermè fuere à *Gregorio* IX ad nostra usque Tempora, ut ex eorum liquet Constitutionibus, in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legendis. Eos inter *Joannes* XXII in Extravaganti : *Vas Electionis* (*k*), Anno 1321, damnavit *Joannem de Poliaco*, Theologum *Parisiensem*, quod assereret, Confessiones, Sacerdotibus Regularibus factas, iterandas esse Parocho, neque Summum Pontificem Sacerdotibus Regularibus dare posse Facultatem, ut Fideles Tempore Paschali alteri quàm Ecclesiæ suæ Parocho confiterentur. Ipsiùs porrò Propositiones confixas jam alibi recensui (*l*). Eosdem *Joannis de Poliaco* Errores, quos nonnulli Anno 1409 vindicare, ac mordicùs defendere Ausu temerario præsumebant, *Alexander* V confixit Diplomate, quod incipit : *Regnans in Excelsis*, in *Bullario* mox laudato videndum (*m*). Hùc etiam faciunt, quæ lato Calamo superiùs retuli de *Richardi Fitz-Ralph*, Archiepiscopi *Armacani*, & *Philippi Norrisij*, Decani *Dublinensis*, Erroribus contrà Religiosos Mendicantes propalatis (*n*).

Ex duplici igitur Capite habent Regulares, à Locorum Ordinarijs approbati, quod excipere possint Confessiones in Paschate, quandò Annuæ Confessionis Præcepto communiter satisfit, haud obstante sæpè laudato Canone, quia nempè & Episcopi, & Romani Pontificis, qui summus & *proprijssimus* est Fidelium omnium *Sacerdos*, Facultatem habent. Hinc ipsi etiam Episcopi impedire nequeunt Regulares, à Sede Apostolica privilegiatos, & à Locorum Ordinarijs, ut præfertur, approbatos, quin eorum Subditis Pænitentiæ Sacramentum in Paschate administrent. Id perspicuè apparet ex eo, ut innumera alia Brevitatis ergò missa faciam Momenta, quod cùm Anno 1644 eâ de Re orta esset *Henricum* Archiepiscopum *Burdigalensem* inter, & Regulares Controversia, *Innocentius* X, post maturam à S. Congregatione Cardinalium, Concilij *Tridentini* Interpretum, Causæ Discussionem habitam, Diploma dedit hisce conceptum Verbis (*o*) : "Exponi Nobis nuper fecerunt delecti Filij Regulares Civitatis Burdigalensis, quod aliàs à Venerabilibus "Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Concilij Tridentini Interpretibus, emanavit Decretum Tenoris "sequentis, videlicèt. Die IX Julij MDCXLIV, Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, post maturam Discussionem censuit, Archiepiscopum non posse prohibere "Regularibus habentibus Privilegia Apostolica, ut à Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis "inclusivè administrare non valeant Personis Sæcularibus Sacramentum Confessionis." Et paucis de More interjectis,

(*k*) Videsis istam Extravagantem per extensum Cap. iii. Num. xiv. Pag 64.

(*l*) Cap. iii. Num. xi. Pag. 61.

(*m*) Tom. ii. Pag. 501.

(*n*) Cap. iii. Num. xii, xiii, & xiv ; à Pag. 62. ac Cap. iv. Num. i, ii, iii, & iv. à Pag. 67.

(*o*) Ex *Bullario Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 146.

interjectis, subjungit Pontifex: " Decretum præinsertum Apostolicâ Auctoritate Tenore Præsentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabiliter Apostolicæ Firmitatis Robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tàm Juris, quàm Facti Defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus &c. Non obstantibus &c." Undè meritò *Clemens* X in Constitutione, quæ incipit: *Superna*, datâ XI Kal. Junij 1670, hoc idem confirmans, declarat: " Et eos, qui dictis Religiosis, simpliciter approbatis, Paschali Tempore confessi fuerint, Constitutioni, quæ incipit: *Omnis utriusque Sexûs*, quoad Confessionem duntaxàt (*p*) satisfecisse censendos."

Z 2 Id

(*p*) Particula restrictiva *duntaxàt* consultò apponitur à *Clemente*, quia Canon iste duo innuit Præcepta, nimirùm de Confessione Annua, & de Communione Paschali. Enimverò etsi Confessio Annua peragi valeat apud Regulares, secûs tamen Communio Paschalis, quæ in Ecclesia Parochiali omninò facienda est. Cæterùm, ut obiter dicam, *Paschali etiam Tempore, immo etiam in ipso Die Paschatis, apud Religiosos communicare ex Devotione, moderna Praxis non improbat*, inquit Magister *Martinus Wigandt*, Tract. xii. Num. xlviii. Quandò igitur Regularibus prohibetur, ne Tèmpore Paschali Sacramentum Eucharistiæ Laicis administrent, Sermo est de Communione *impletiva* Præcepti Ecclesiæ, non autem de illa, quæ fit tantùm *ex Devotione*, ut acutè prudenterque distinguit Magister *Joannes De la Cruz*, Lib. ii. de *Statu Religionis, & Privilegijs*, &c. Cap. v. Dub. iv. Pag. 693, Editionis *Parisiensis* 1673, laudans *Suarem* 3. p. Dist. 82. Sess. 2.

Quo fit, ut Laicus, qui ut *Præceptum servaret* communicandi, sumpsit Eucharistiam in propria Parochia Die Palmarum, aut Cænæ Domini, vel alio Die sumpturus sit, poterit *ex Devotione* communicare in Ecclesijs Regularium, ipso etiam Die Resurrectionis Dominicæ, juxtà modernam Praxim, cui, ut video planè, suffragatur Ratio. Cûm namque *impletum* jam sit, aut *implendum* Paschalis Communionis Præceptum, adeoque Laico isti liberum sit ad Eucharistiam Die Resurrectionis accedere, vel non accedere, non est cur prohibeatur illam eo Die *ex Devotione* sumere in Ecclesijs Regularium, putà quia est Dominica prima Mensis destinata pro Indulgentijs SS. Rosarij &c. Ità tenent, ultrà mox laudatos, *Felix Potestas*, Tom. i. Part. iii. *de iii Ecclesiæ Præcepto*; *Tamburinus*, Tom. ii. Pag. 430. Num. 48; & novissimè Magister *Carolus Renatus Billuart*, Provincialis *S. Rosæ* in *Belgio*, Ordinis nostri, etiamnùm florens, Tract. *de Euchar.* Dissert. vi. Art. i. Præstat autem in Medium afferre quæ hac de Re habet, non Regularis, sed Sæcularis Sacerdos, *Martinus Bonacina*, S. Theologiæ, & Juris Utriusque Doctor, necnon Referendarius Apostolicus, Apostolicusque Nuntius ad Aulam Imperialem *Viennensem* destinatus, Tom. i. Disp. iv. Quæst. vii. Punct. ii, in ii. Propos. nimirùm: *Qui Præceptum Communionis adimplevit in Hebdomada Sancta, si velit in Die Paschatis Eucharistiam sumere, possit eam sumere à quocunque Sacerdote in alia Ecclesia. Ratio est, quia qui Præceptum Communionis adimplevit in Hebdomada Sancta, nullo Jure obligatur in Die Paschatis communicare: Ergo si velit communicare, potest a quocunque eo Die Communionem sumere. Tum quia Privilegia, quibus conceditur Facultas Eucharistiæ administrandæ, accepto Die Paschatis, intelliguntur FORMALITER FRO COMMUNIONE PASCHATIS, ut Ovis suum Pastorem, & suam Ecclesiam agnoscat.* Hæc *Bonacina*.

Quia hùc flectit Oratio, placet in Medium afferre sequentes *Pauli* Papæ V. Literas Apostolicas, pro Regno *Hiberniæ* expeditas, quas ex Constitutionibus editis in Concilio Provinciali Provinciæ *Dublíniensis*, habito in Urbe *Kilkenniensi* Mense Junij 1624. §. *de Missæ Sacrificio, & Eucharistiæ Sacramento*, transcribo.

" PAULUS PAPA V.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filij Incolæ Regni Hiberniæ, quod cùm ipsi in tanta Hæresumque divino Beneficio Catholici fermè omnes sint, & Imperium etiam Hæreticorum patiantur: Qui adeò acerbè Religiosos & Sacerdotes vexant, ut palàm se ostendere non audeant: Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum propterea ob Paucitatem Ministrorum Ecclesiasticorum omnibus Christifidelibus circà Festum Paschatis (ut est Jure stabilitum) nequaquàm possit ministrari. Quare eorundem Incolarum Nomine Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenùs eis in præmissis opportunè providere de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur justis & honestis eorum Votis annuere, quantùm in Domino possumus, cupientes; hujusmodi Supplicationibus inclinati, tàm Sacerdotibus ministrandi, quàm omnibus alijs utriusque Sexûs Christifidelibus dicti Regni Sacramentum prædictum de Feria quarta Cinerum usque ad Festum Ascensionis Domini (dummodò tamen necesse fiat, ut circà dictum Paschatis Tempus suscipi non possit) suscipiendi Licentiam concedimus, & impertimur: Ac per hujusmodi Ministrationem Sacerdotes, ac per Susceptionem alij utriusque Sexûs Christifideles, Constitutioni Innocentij Papæ III Prædecessoris nostri (quæ incipit: *Omnis utriusque*

Id ulterius probat noster *Natalis Alexander* (q) pluribus Synodis *Gallicanis*, nempè Diæcesanis *Nemausensi* Anno 1284, *Lingonensi* 1452, *Suessionensi* 1502, & 1515, *Truensi* 1527, *Tholosana* 1530, & *Successionensi* 1561; atque Provincialibus *Rotomagensi* 1581, *Aquensi* 1585, & *Cameracensi* 1586. Quibus adimitur Subterfugium, quo se tueri conatur *Philalethes* dicens, contrarium à *Gallicana Ecclesia* servari. Succinit Decretum S. Congregationis Cardinalium *de Propaganda Fide* contrà *Patritium Cusack*, Episcopum *Midensem*, ejusque Synodum Diæcesanam, Anno 1686. Quippè Verba Statuti III prælibatæ Synodi sunt: *Statuimus, & ordinamus, ut nullus Sacerdos, sive Sæcularis, sive Regularis, qui Animarum Curam non habet, etiamsi in Examine repertus fuerit idoneus, ultrà Annum ad Confessiones Sæcularium audiendas approbetur.* Respondet S. Congregatio: *REFORMANDUM juxtà Constitutionem San. Mem. CLEMENTIS X, in Ordine* VIII, *quæ sic habet: Illos autem Religiosos, qui ad Coufessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab Episcopo quoque GENERALITER, & INDISTINCTE absque LIMITATIONE TEMPORIS, certorumque Locorum, aut Generis Personarum, in Diæcesi propria admittendos.*

Sed de his jam satis. Consule, si plura desideres, Eminentissimum *Gottum* (r), Rmum *Bremond* (s), *Sylvium* (t), *Natalem Alexandrum* (u) *Hyacinthum Amat de Graveson* (w) *Ludovicum Habertum* (x) aliosque gravissimos Theologos omnium Nationum, tàm Sæculares, quàm Regulares, quos perscribere longum foret. Unum addidisse pro nostris *Hiberniæ* Missionibus non abs Re erit, nempè, ad veram Pacem in utroque Clero, tàm Sæculari, quàm Regulari, sartam tectam perpetuò conservandam, vehementer optandum esse, ut omnes, cùm Parochi, cùm Viri Regulares, ad unam Dei Gloriam, & Animarum Salutem in Sacramenti Pænitentiæ Administratione summâ semper Consensione collaborent, & Obsequia, quæ reddunt Ecclesiæ, exigant ad Charitatis Regulam, secundùm quam facilè ista finietur Controversia. Si enim Parochi solâ Charitate ducantur, Viros Religiosos ab Episcopis approbatos, Zelo Salutis Animarum ferventes, sibi in Sacramenti Pænitentiæ Administratione Adjutores, & Cooperatores datos maximâ Benevolentiâ complectentur. Similiter, si Regulares Privilegia, sibi à Summis Pontificibus, Concilijsque in Fidelium spirituale Commodum concessa, eorumque Usum ad unius Charitatis Finem referant, ijs modestè utentur, nec ullum unquàm Negotium facessent Parochis, quibus ad procurandam Animarum Salutem velut Cooperatores, & Coadjutores à Summis Pontificibus, & Episcopis sunt adjecti. Sicque mutuam sibimetipsis Opem ferent juxtà prudentissimum *Joannis Gersonij*, Sacræ Facultatis *Parisiensis* Cancellarij Consilium (y), dicentis:" Status uterque studeat alter alterius Onera portare sine Contentione, & Æmulatione " . . . . ne, si invicem More Cornicum se mordeant, consumantur. Ne prætereà surgat fæda " Opinio Ecclesiasticorum apud Laicos, & vituperetur Ministerium Verbi Dei. Nonnè Deus, " quæso, abundè dives est pro omnibus? Nonnè Pacis est Deus, non Divisionis? Denique quid " prodest Pharisaica Contentio de Statûs Præeminentia? Quid sanctius est dare Operam, ut quis " perfectus inveniatur, quàm si jacens in imis, de Perfectione Statûs glorietur?"

XXI. Demum quod ad tertium attinet Punctum, de quo, ut superius ajebam (z), *Philalethes* tertiâ sui Libelli Parte ad Finem usque differit; ibi adstruere conatur Obligationem audiendi Missam Parochialem Diebus Dominicis, ac Festivis, & quidem contrà Urbis & Orbis Praxim universalem. Quod sanè *eò magis calamitosum est*, ut Verbis utar Excellentissimi Nuntij Apostolici *Bruxel-*

" *que Sexûs)* satisfacere, & satisfecisse omninò censeantur. Non obstante prædictâ, ac quibusvis " alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum " Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris Die " 28 Martij 1607, Pontificatûs nostri Anno Secundo. *Scipio Cobellutius.*

(q) In *Theologia Dogmatica, & Morali*, Part. II. *de Pænit.* Art. viii. Prop. v.

(r) Tract. *de Pænit.* Quæs. vii. Dub. ii. §. iv.

(s) In *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. viii. Tit. vii. Quæst. viii. præsertìm à Num. xlvi. P. 342.

(t) In Supplem. 3. p. q. 8. art. 5.

(u) In *Theol. Dogm. & Moral.* Part. II. de *Pænit.* Art. VIII. Prop. v. & in *Histor. Eccles.* Sæculi XIII. & XIV. Dissert. de Sensu Canonis, *Omnis utriusque Sexûs.*

(w) Tom. vi. Hist. Eccles. Colloq. vi.

(x) Tom. vi. *Theologiæ Dogmaticæ, & Moralis*, Cap. vi.

(y) *De Statibus Ecclesiæ*, Consideratione II.

(z) Num. xv. hujus Capitis, Pag. 166.

Bruxellensis, Sylvij nempè *Valenti-Gonzaga*, postmodùm S. R. E. Cardinalis Eminentissimi (*a*), *quod Inimicus Homo Zizanium hoc superseminaverit in Agro*, Regno nimirùm Hiberniæ sub Hæreticorum Imperio, *ubi difficilis datur Agricolæ Accessus ad illum purgandum, & ad debitam Frugem reddigendam.*

Porro " non est Obligatio audiendi Missam in Parochia propria, satisfit enim Præcepto, " quamvis Domi, & extrà Ecclesiam audiatur, aut in Ecclesia audiatur aliena, ut dicit *Sylvester*, Verbo *Missa* II. §. 5. & *Tabiena* Verbo *Missa* V. §. 51," inquit Cardinalis *Toletus* (*b*). Præiverat *S. Antoninus*, Archiepiscopus *Florentinus* (*c*), cui Theologi, & Canonistæ, tàm antiqui, quàm moderni, communiter subscribunt.

Neque obstat palmare *Philalethis* Argumentum, nempè Concilium *Tridentinum (d)* in hunc Modum decernere: *Moneat Episcopus Populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ in-" teresse, ubi commodè id fieri potest, ad audiendum Verbum Dei.* Non obstat, inquam, illæ siquidem Particulæ *moneat*, & *ubi commodè id fieri potest*, sat clarè indicant, non esse Præceptum, sed expedire duntaxàt, ut quandòque unusquisque Parochiæ suæ intersit, aliàs quippè Censuris, Mulctis, alijsque Pænis ad id cogere deberet Episcopus, & non tantùm *monere*. At quod id præstare nequeat Episcopus Luce meridianâ clarius patet ex Cardinali *de Lugo* (*e*), & *Azorio (f)*, qui ea de Re afferunt Declarationem Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum, his conceptam Verbis: *Non posse Ordinarium Mulctis, & Pænis cogere ad audiendam Missam, vel Concionem in propria Parochia, etiàm in Casu Negligentiæ.* Quod si duobus istis Auctoribus, utpotè Regularibus, minùs fidat *Philalethes*, aliusve quispiam, legere poterit eandem Declarationem, apud *Barbosam* (*g*), qui etiam nostram amplectitur Sententiam, pro eaque plusquàm Viginti Scriptores, partìm Theologos, partìm Canonistas, quà Sæculares, quà Regulares, laudat. Idem quoque declaravit Sacra Congregatio Cardinalium *de Propaganda Fide* Die 22 Augusti 1686, cassans respectivè & reformans Acta Synodi Diæcesanæ *Midensis* sub Illmo D. *Patritio Cusack*, ejusdem Diæcesis Episcopo, nuper memorato.

Audiamus insuper ipsummet Summum Pontificem *S. Pium* V, qui Mentem Concilij *Tridentini* summoperè assecutus est, utpote eidem coævus quà S. R. E. Cardinalis, atque Episcopus *Montis Regalis (h)*. Nobis autem apertissimè favet in Constitutione: *Etsi Mendicantium (i)*, ubi sequentia habet Verba, longiuscula quidem, pulchriora tamen quàm ut non exscribantur, ijs siquidem nonnulla alia Regularium Privilegia inculcantur: " Et insuper *(inquit S. Pius)* Sessione XXII " Decretum, per quod Populum sæpè ad suas Ecclesias, saltem Dominicis, & majoribus Festivis Diebus, " convenire debere monet, insequendo volumus, quod Fratribus Mendicantibus hujusmodi non solùm pro- " hiberi non possit, ne Missas, & alia Divina Officia faciant in eorum Ecclesijs, verùm etiam in quibus- " cunque alijs, ubi celebrari Missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seù ad id non requisitis, celebrare " valeant: Ac etiam quod Conciones, & Lectiones Sacræ Scripturæ, & Sermones pro mortuis, etiam in " Ecclesijs facere, ac Eleemosynas pro celebrandis hujusmodi Missis, & alijs Divinis Officijs peragendis, si " eis illas donari, seù relinqui contingat, recipere, necnon Missas, & Divina Officia hujusmodi, etiam in " Diebus Dominicis, vel Festivis, etiam antequàm Rector Parochialis Ecclesiæ celebraverit, celebrare, & " facere, & quandò eis videtur, etiamsi tunc in Ecclesia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam qui- " cunque utriusque Sexûs Christifideles totius Anni Tempore, illas, & illa, IN ECCLESIJS FRATRUM " HUJUSMODI audire possint: Ipsi Christifideles ullatenùs desuper molestari, aut impediri, per Loco- " rum Ordinorios, seù Rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscunque, ullo Pacto, Causâ, vel " Occasione, non valeant, seu debeant: Sed præfati Christifideles audiendo Missas, & alia Divina Officia " in Ecclesia Fratrum hujusmodi DIEBUS DOMINICIS, AUT FESTIVIS, Præcepto Ecclesiæ de illis " audiendis SATISFECISSE censeantur."

Omnia.

(*a*) In Epistola ad Quatuor *Hiberniæ* Archiepiscopos, Die 9 Septembris 1733, cujus aliud Fragmentum exscripsi Num. xviii. hujus Capitis, Pag. 169.

(*b*) Lib. vi. Cap. vii. Num. 3.

(*c*) Part. ii. Tit. ix. Cap. x. §. i. D. 4.

(*d*) Sess. xxiv. *de Reform.* Cap. iv.

(*e*) Disp. xxii. Sect. i.

(*f*) Tom. i. Lib. vii. Cap. viii. Quæst. vi.

(*g*) In *Trident.* Sess. xxii. Cap. viii, *de Sacrificio Missæ*; & Sess. xxiv. *de Reform.* Cap. iv. Num. xii; item Tractatu *de Officio & Potestate Parochi.*

(*h*) Vulgò *Mondovi* in *Subalpinis, seù Pedemontio.*

(*i*) Legendâ in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. v. Pag. 160, & Tom. viii. Pag. 344. Num. v.

Omnia igitur Decreta, quæ obligare videntur Parochianos ad Missæ assistendum in propria Parochia, sic intelligenda sunt, ut scilicèt cum proprij Parochi Contemptu Sacrum non audiant extrà Parochiam. Undè Cap. *Ut Dominicis*, Tit. *de Parochijs & alienis Parochianis*, jubentur Presbyteri Parochiales Dominicis Diebus, & Festivis, Parochianos alienos ad Missam non admittere, si ex Contemptu ad eorum Ecclesiam accedant. En ipsa Decreti Verba: *Ut Dominicis, vel Festivis Deibus Presbyteri, antequam Missam celebrent, Plebem interrogent, si alterius Parochianus in Ecclesia sit, qui, proprio contempto Presbytero, ibi velit Missam audire, quem si invenerit, statìm ab Ecclesia abjiciant.* Et certè id non tantùm insinuat, sed & manifestè docet Universalis Fidelium Consuetudo, & ipsorum etiam Parochorum doctorum, & Confessariorum, qui Pænitentes hâc de Re non interrogant. Immò in ipsa Urbe, Orbis Catholici Matre, & Capite, quid, amabò, communiùs practicatur quàm Sacro in Ecclesijs Regularium, & alibi extrà propriam Parochiam, Dominicis, Festivisque Diebus interesse, sicut & Peccata apud eosdem Regulares, etiam Paschali Tempore, deponere?

Utrumque disertis Verbis confirmat *Clemens* VIII, Pontifex Maximus, Anno 1592. Cùm enim ipsi " significatum fuisset (*k*), non sine gravi Animi Molestia nuper in Oppido Duacensi, " Attrebatensis (*l*) Diæcesis, nonnullos Parochos, maximo cum Fidelium Scandalo, tùm docendo, " & concionando, tùm omnes Reprehensionibus, & Censurarum Ecclesiasticarum Comminatio-" nibus perterrendo, Fideles Christi avertere, ne Festivis Diebus ad Ecclesias Fratrum Ordinum " Mendicantium, atque Collegij Societatis JESU, pro Missis audiendis accedere, & ne etiam " Quadragesimali, ac Paschali Tempore Fratribus dictorum Ordinum, ac Presbyteros Societatis " JESU, Peccata sua confiteri possent, ausos fuisse." Idem Pontifex *Clemens* Controversiam hanc *Duaci* excitatam his dirimit Verbis: " Præsenti nostro Decreto sancimus, licere Seculari-" bus, Christique Fidelibus Universis Missas Diebus Dominicis & Festis alijs Majoribus au-" dire in Ecclesijs tàm Fratrum Prædicatorum, quàm aliorum Mendicantium, necnon etiam " Collegij Societatis JESU, juxtà eorum PRIVILEGIA, & ANTIQUAS CONSUETUDINES, " dummodò id in Contemptum Parochialium Ecclesiarum non faciant: Et dictis Fratribus " Prædicatoribus, & Presbyteris dictæ Societatis, quàm alijs Privilegiatis, quibus id à Sede " Apostolica indultum est, idoneis tamen, & ab Ordinario approbatis, Peccata sua, etiam Qua-" dragesimali, & Paschali, & quovis alio Tempore, confiteri licitè posse." Ità habet *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. V. Pag. 160. ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar. Legitur etiam in *Bullario Carmelitarum* Part. ii. Pag. 262. Consulendum porrò laudatum *Bullarium Ordinis Prædicatorum, Tom.* viii. Tit. vii. Quæst. ix. ubi Clarissimus ejus Editor hac de Re egregiè pro More differit.

XXII. Ad hæc si attenderent *Philalethis* Sodales, atque Fautores, non effutirent passim, Regulares Prædicationi, & cæteris Missionis Apostolicæ Functionibus adeô non esse idoneos, ut longè utiliùs foret Ecclesiæ, & eorum Statui convenientiùs, ipsos intrà Monasteriorum suorum Septa contineri, quàm Confessionibus excipiendis, & Animarum Conversionibus destinari, ità non reformidantes Imprudentiæ condemnare antiquam Ecclesiæ Praxim, tot Nationum Conversionibus, & Summorum Pontificum Decretis confirmatam, immemores prorsùs vel ignari ipsiusmet Ecclesiæ Judicij in Synodo *Romana*, Anno 610, Sub S. *Bonifacio* Papa IV, ibidem coercente Monachorum Hostes, ut *Natalis Alexander* (*m*) loquitur, qui ipsos, etsi auctos Sacerdotio, ab Administratione Sacramentorum arceri volebant. Extat porrò ejus hac de Re Decretum in Collectionibus Conciliorum, & refertur à *Gratiano*, Can. *Sunt nonnulli*, Caus. XVI. Quæst. 1, qui Canon sæpenumerò memoratur ab Angelico Doctore in prælaudato Opusculo XIX, & 2. 2. q. 187. art. 1. in Corp, his conceptus Verbis: *Sunt nonnulli, nullo Dogmate fulti, audacissimi quidem, Zelo magis Amaritudinis, quàm Dilectionis inflammati, asserentes Monachos, quia Mundo mortui*

(*k*) Verba sunt ipsiusmet *Clementis* VIII Nuntio Apostolico in *Germania Inferiori* scribentis, ut legere est in memorato *Bullario*, Tom. v. Pag. 502.

(*l*) Vulgò *Arras*, in *Gallia Belgica*.

(*m*) Hist. Eccles. Sæcul. vii. Cap. i. Art. i. Num. iii.

mortui sunt, & Deo vivunt, Sacerdotalis Officij Potentiâ indignos, neque Pœnitentiam, neque Christianitatem largiri, neque absolvere posse per Sacerdotalis Officij divinitùs sibi injunctam Potestatem; sed omninò labuntur.

Porrò ne miretur quispiam, Privilegia tàm ampla Regularibus concessa fuisse, perlegat, si placet, Pontificias Bullas, & Decretales, ubi gravissima eorum Motiva reperiet. Quod si perlegere non lubet, sciat, Apostolicam Sedem *Mendicantes instituisse ad supplendum Defectum Episcoporum, qui jam non prædicant, nec Prædicatores sustentant,* ut disertè advertit *Sylvester* (*n*). Undè non immeritò ab Ecclesia, Jure Canonico, & Pontificijs Diplomatibus, *Coadjutores Episcoporum* dicuntur, inquit *Franciscus Vidal* (*o*). Recogitet etiam (*p*), Deum ipsum *Innocentio* III, dùm Ecclesiam vidit *Lateranensem* jam jam ruituram, ostendisse eam sustentari à *S. Dominico*, & *S. Francisco.* Consideret insuper, quod sicut olìm in varias ORBIS PLAGAS, nominatìm in *Magnam Britanniam*, & *Hiberniam*, Doctrina Christi translata est Operâ Regularium, ità sine eorum Subsidio diù non fuisset conservata, vel saltem minùs floruisset. Animadvertat demùm, tot Summos Pontifices, tot S. R. E. Cardinales, tot per universum Terrarum Orbem Antistites (*q*), omnes fermè Sanctos Patres, Sex principales Ecclesiæ Doctores, *Gregorium* nempè, *Ambrosium*, *Augustinum*, *Hieronymum*, *Thomam*, & *Bonaventuram*, immò ipsosmet Apostolos, verè fuisse Regulares, ut disertè asserit Angelicus Doctor 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. *Apostoli*, inquit, *intelliguntur vovisse pertinentia ad Perfectionis Statum, quando Christum, relictis omnibus, sunt secuti.* Nomine autem *Perfectionis Statûs* venit Status Religionis, ut ex Contextu liquet. Idipsum etiam docent SS. *Augustinus*, *Hieronymus*, *Chrysostomus*, & *Cassianus*, quos laudat, & sequitur Clarissimus Presbyter Sæcularis *Franciscus Sylvius*, Doctor *Duacenus*, in 2. 2. q. 186. art 1. ubi ex Sacra Scriptura, & Sanctis Patribus contrà Sectarios invictè demonstrat, Apostolos Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ Vota emisse, sicque veros fuisse Religiosos.

Ne autem Regularibus succenseat quisquam, inquit *Busembaum* (*r*), quod Privilegia sua tueantur, sciendum est, quod absque Licentia Romani Pontificis ijs renunciare, aut cedere nequeunt, ut disertis Verbis docet *Innocentius* III. Cap. *Cum Tempore*, Tit. *de Arbitris*, Abbati, & Conventui de *Pigravia* scribens; immò etsi faciant, irritum fore, & peccaturos, quia Ordini, & Ecclesiæ toti Injuriam inferrent. Sed de his plusquàm satis.

XXIII. Quamquam, ut non ità pridem ajebam (*s*), Persecutionis Acatholicorum in Clerum Rigor post Dominationem Reginæ *Annæ* mitesceret, aliquoties nihilominùs, seù ex Sævitia Magistratuum, seù alijs de Causis, præsertìm politicis, exardescebat in *particulares* Personas Ecclesiasticas, Domusve Religiosas. *Generalis* tamen Persecutionis in universo Regno unicum fuit Exemplum, quod paucis post meum in *Hiberniam* ex Urbe Regressum Mensibus accidit, cujus proindè Testis occulatus fui.

Igitur quandoquidem ab Anno 1739 Bellum fuerit *Anglos* inter & *Hispanos*, quibus postmodùm accesserunt *Galli*, hinc torvis semper Oculis Catholicos aspiciebant Heterodoxi, donec tandem Anno 1744 Die Sabbati 17 Februarij, *Aldermanus* (*t*) quidam, *Gulielmus* inquam *Aldrich*, suis cum Lictoribus clàm ivit ad Sacellum Parochiale *S. Pauli*, in Septentrionali *Dubliniensis* Metropolis Parte situm (in quo ipse tunc Temporis Illustrissimi Archiepiscopi Beneficio inserviebam) ibique inveniens R. D. *Nicolaum English*, Presbyterum Sæcularem *Dubliniensem*, ad Altare, & quidem vix lectâ Præfatione, eundem descendere coegit, exutumque Sacris Vestibus, ad Carcerem publica in Rheda misit. Dein ad Monasterium se contulit Sanctimonialium Ordinis Prædicatorum (*u*), in eadem existens Parochia, binosque ejusdem Capellanos, RR. nempè PP. *Dominicum Kelly*, Roscomaniensem, & *Thomam Nolan*, Gaulensem, memorati Ordinis, in aliam detrusit Rhedam, ad eundem Carcerem exportandos. Parùm autem abfuit, quin ipse Loco R. D. *Nico-*

lai

(*n*) Verbo *Missa* ii, Num. 5. Vid. Can. x. Conc. *Lateran.* iv.

(*o*) In Append. i. ad Tribunal *Martini Wigandt*, seù Tract. xvii. Exam. iv. Num. 17.

(*p*) Verba sunt *Hermanni Busembaum*, Lib. iii. Tract. iii. Cap. i. Dub. iv.

(*q*) Confer Cap. ii. Num. i. Pag. 34.

(*r*) Loco mox laudato.

(*s*) Num. viii. hujus Capitis, Pag. 161.

(*t*) Adeas §. i. Cap. seq. Num. vii. ad Lit. k.

(*u*) De eo dicetur Cap. xi. §. iii.

lai English comprehensus essem, cùm enim quotidiè eo in Sacello celebrarem Horâ Nonâ (*w*), ille verò Horâ decimâ, cumque paucis anteà Diebus Missarum Horas ad urgentiorem ejus Instantiam mutaverimus, is Horâ nonâ recensito Die celebrans, in ipsomet, ut præfertur, Altari captus fuit.

Interea Sacerdotes omnes, tàm Sæculares, quàm Regulares, mutatis statim Domicilijs, sese absconderunt, adhucque captus, & Carceribus mancipatus fuit ab eodem *Aldermanno*, seù Magistratu, Minorita quidam, Nomine *Michael Lynch*, dum de Domicilio mutando deliberaret. Porrò ex universo, quà latè patet, Regno Episcopi, atque Sacerdotes *Dublinium* turmatim tunc properare non dubitabant, & quidem sapienti Consilio, enimverò cum amplissima sit Civitas, ubi Aula adest, & Curia, maximumque viget tàm maritimum, quàm terrestre Commercium, idcircò faciliùs in ea versari possunt, quàm Rurì, vel in Civitatibus parvis, ubi omnes haud noti actutùm suspecti sunt (*x*).

Cæterum Die 28 ejusdem Mensis Februarij Typis impressum, atque in consuetis Locis affixum, necnon in Rerum Novarum Folijs, vulgò *Gazettis*, divulgatum fuit Sanctioris Consilij (*y*) Edictum, omnibus mandans Justitiarijs Pacis (*y*), ut vocant, Prætoribus, alijsque Magistratibus Supremis, & Ministris Justitiæ, ut Papales Archiepiscopos, Episcopos, aliasque Ecclesiasticas Personas, earumque Receptatores, aut Occultores diligenter perquirant; Præmiaque præscribens Centum, & Quinquaginta Librarum Sterlingarum (z) pro Captione, & Prosecutione ad Convictionem usque Archiepiscopi, vel Episcopi; Quinquaginta verò pro Captione &c cujusvis alterius Sacerdotis, seù Sæcularis, seù Regularis; Bis Centum denique pro Convictione illius, qui Archiepiscopum, Episcopumve Hospitio exceperit, aut juvaverit; & quidem ultrà Præmia à Statutis Parlamentarijs (*a*) aliàs stabilita, Edicto hoc quoad istam Partem duraturo usque ad Diem primam Octobris 1745, cujus integrum Tenorem alibi commodiùs exscribam (*b*).

Hac exardescente Persecutione, Sacro privati fuere Dominicis etiam & Festivis Diebus Christifideles, demptis paucis, qui Missas audiebant in Speluncis, & Cavernis Terræ, *Dublinij* autem in Equorum Stabulis, alijsve abditis Locis, donec Presbytero quodam *Midensi*, cui Nomen *Joannes Geraldinus*, Sacrum faciente in Summitate Domûs, jam minantis Ruinam, coràm pleniori Congregatione, dùm, datâ sub Finem Missæ Benedictione, surgeret Populus, illicò cecidit Domus, sicque Sacerdos, Novemque Laici utriusque Sexûs interiere, pluresque lethaliter vulnerati sunt: Exindè siquidem Prorex, alijque Aulici, atque Magistratus Commiseratione tacti tacitè innuerunt, se velle potiùs ut aperirentur Sacella, quàm ut Cives sic inopinatè exterminarentur. Itaque Sacella omnia *Dublinìensia* aperta fuere Die 17 Martij, Sancto *Patritio* sacrâ, atque ex eo Tempore aperta manent usque in hodiernum Diem, sæviente etsi domestico Bello in *Magna Britannia* sub Exitum Anni 1745, & Ingressum Anni 1746, idque tunc maturiori Prudentiâ Excellentissimi tunc Proregis, Celebris scilicèt Comitis de *Cestrio-Campo*, vernaculè *Chesterfield*, eâ Tempestate Dublinij residentis.

XXIV. Defuncto Rmo Magistrò Ordinis P. *Thomâ Ripoll* (*c*) Die 22 Septembris 1747, celebratum fuit Capitulum Generale *Bononiæ* Die 1 Junij 1748, in quo electus erat LXIII Generalis Ordinis Rmus P. Magister Provincialis *Daciæ* Fr. *Antoninus Bremond*, Gallus, Theologus *Casanatensis*. Eidem Capitulo interfuere quà Provincialis *Hiberniæ*, P. Prædicator Generalis Fr. *Michael Hoare*, Limericensis (*d*); quà Definitor, P. Magister Fr. *Dominicus Kennedy*, Dublíniensis; quà Socius, seù Elector, P. Præsentatus Fr. *Patritius Brullaughan*, Colranensis, Theologus item *Casanatensis* (*e*). In Actis autem sub Tit. *Concessiones*, sequentem legere est Paragraphum.

Pro

(*w*) Juxtà Horologij Ultramontani Calculos, scilicet Tribus Horis antè Meridiem.

(*x*) Confer Num. x. hujus Capitis, Pag. 162.

(*y*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*z*) Id est, Sexcentum Scutorum Monetæ *Romanæ*.

(*a*) Consulendus Num. iv. hujus Capitis, Pag. 157.

(*b*) Cap. xvii. Num. cxvii.

(*c*) Recolendus Num. xiii. Capitis præsentis, Pag. 164.

(*d*) De eo plura Cap. xiv. Num. xxxii.

(*e*) Adeas Cap. xv. Num. xxix.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

" 1. Ut Fratres in Missionibus Hiberniæ alacriùs, ac ferventiùs prosequantur Apostolicos Labores, alijque ad hoc excitentur, superaddimus cuilibet Nationi unum Magisterium, unamque Præsentaturam, Titulo Missionis (*f*).

" 2. Ut majori Patrum Capitularium Commodo consulatur, concedimus, ut imposterùm Capitulum Provinciale celebretur Sabbato antè Dominicam Tertiam post Octavam Trinitatis: *Deus, qui diligentibus* (*g*).

" 3. Declaramus, quod Fratres Curam Animarum habentes, & intrà Dietam Conventuum, quibus assignati existunt, habitantes, gaudeant Voce electivâ in Electione Prioris illius Conventûs, salvis cæteris Requisitis.

" 4. Quando in aliquo Conventu, non ex Negligentia Priorum, sed ob Temporum Calamitates, pauciores quàm Tres sunt Vocales ad eligendum Priorem, Provincialis de Consilio Magistrorum, & Exprovincialium illius Nationis, in qua Conventus existit, possit instituere Priorem in illo (*h*).

" 5. Concedimus, ut imposterùm Definitor Capituli Generalis eligatur secundùm Alternativam Nationum (*i*)."

XXV. DIE 30 Augusti ejusdem Anni 1748, Sanctissimus Dominus Noster *Benedictus* XIV, feliciter regnans, ad Supplicem quorundam *Hiberniæ* Antistitum Instantiam concessit ipsis per Literas Apostolicas in Forma Brevis Facultatem erigendi in suis respectivè Diæcesibus Confraternitatem SS. Nominis JESU contrà Blasphemias, Perjuria, & illicita Juramenta, cum Indulgentijs omnibus laudatæ Confraternitati in Ordine Prædicatorum concessis. Sed cùm ea de Re certior factus Rmus æquè ac Vigilantissimus Magister laudati nostri Ordinis P. *Antoninus Bremond*, Summo Pontifici exponeret, antiquam istam, & saluberrimam Confraternitatem à prælibato suo Prædicatorum Ordine institutam fuisse, & ab eo semper excultam, atque per Universum Terrarum Orbem propagatam, recensitasque subindè Literas Apostolicas derogare Privilegijs eidem suo Prædicatorum Ordini à S. Sede Apostolica largitis, Sanctitas Sua Die 30 Mensis proximè sequentis Literas suas revocavit, sivè ad Terminos dictorum Privilegiorum redegit, seù temperavit, per alias Tenoris sequentis ex Exemplari authentico *Typis Reverendæ Cameræ Apostolicæ* impresso, quod penès me habeo, videlicèt:

" Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopisque Regni *Hiberniæ*, nunc, & pro Tempore existentibus.

" BENEDICTUS PAPA XIV.

" Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" ALIAS Nos ad Supplicationem Fraternitatum Vestrarum, quò detestabile Vitium jurandi, & maledicendi è Cordibus Christifidelium Regni *Hiberniæ*, quod pluribus abhinc Annis invaluerat, penitùs eradicetur, per quasdam nostras in simili Forma Brevis Die XXX Augusti proximè præteriti expeditas Literas Vobis, ac cuilibet Vestrûm Facultatem impertiti fuimus, ut Vos in proprijs Civitatibus, & Locis respectivè vestrarum Diæcesûm, unam, seù plures Confraternitates, vel Sodalitates utriusque Sexûs Christifidelium sub Invocatione Sanctissimi Nominis JESU contrâ detestabilem jurandi, & maledicendi Consuetudinem nuncupandas, Dispositione Constitutionis felic. Record. Clementis Papa VIII, Prædecessoris Nostri Die 7 Decembris MDCII, super Distantia ab una ad aliam Confraternitatem ejusdem Instituti requisitâ editæ minimè servatâ, Auctoritat enostrâ Apostolicâ erigere, & constituere valeretis, ac Vestrûm quilibet valeret; & Confratribus Confraternitatum sic erigendarum quasdam peculiares Indul-

(*f*) Adeas Num. iii. hujus Capitis Sect. 8. Pag. 157.

(*g*) Anteà celebrabatur Sabbato antè Dominicam Secundam post Octavam Paschatis: *Deus, qui errantibus* (sic dictam, quià Collecta istis incipit Verbis) ut videre est Num. xiii hujus Capitis, Sect. 3. Pag. 164.

(*h*) Hæc facit Ordinatio Rmi *Ripoll* in Literis Confirmatorijs Actorum Capituli Provincialis 1726, nempè: *Si ob Negligentiam Superiorum non sint in Conventibus Tres Patres Vocales, qui Priorem suum canonicè eligere valeant, auferimus in tali Casu à Superioribus Facultatem in talibus Conventibus instituendi Priores, in quibus solùm Vicarios in Capite instituere possint, usque dum ibidem Tres legitimi Electores Prioris assignati fuerint.*

(*i*) Videsis Cap. vi. Num. xiv. ad Lit. i. Pag. 119; & Num. xxvii. Lit. n. Pag. 135.

" gentias concessimus; & aliàs prout in dictis nostris Literis, quarum Tenorem præsentibus pro expressis " haberè volumus, uberius continetur. Nuper verò dilectus Filius Antoninus Bremond, Magister Gene- " ralis Ordinis Fratrum Prædicatorum, Nobis, exponi fecit, quod antiqua, & falubertima Confraternitas " sub Invocatione Sanctissimi Nominis JESU, seu Nominis DEI, contrà Blasphemias, Perjuria, & illicita " Juramenta, à Fratribus dicti Ordinis instituta, & ab eis semper exculta, & per Universum Terrarum " Orbem propagata fuit; quapropter Romani Pontifices Prædecessores nostri Confraternitatem præfatam " varijs Gratijs, Privilegijs, & Indulgentijs ditarunt, ac enixè hortati fuerunt Patriarchas, Archiepisco- " pos, Episcopos, & Locorum Ordinarios, ut ubi, & quandò Opus fuisset, & quoties pro Confratrum " dictæ Societatis Parte requisiti fuissent, eidem Confraternitati faverent, & assisterent, eamque promo- " vere curarent. Inter cætera ejusmodi Confraternitatis Privilegia illud reperitur, quo San. Mem. Pius " Papa V, Prædecessor itidem noster, per suas in pari Forma Brevis Die XXI Junij MDLXXI Literas ex- " peditas, quarum Initium est: *Decet* &c, Motu proprio, & ex certa Scientia decrevit, ac statuit, ne " deinceps nova Societas, seu Confraternitas hujusmodi institueretur in Civitatibus, Oppidis, & Locis, in " quibus non esset dicti Ordinis Domus, aut in finitimis Ecclesijs, absque Licentia Prioris Provincialis, " seu Conventualis dicti Ordinis, in cujus Districtu sita esset Ecclesia, in qua dicta Confraternitas, seu So- " cietas esset, vel foret erigenda, quod si secùs factum fuisset, Confratres taliter admissi, dictæ Confrater- " nitatis, seu Societatis Indulgentias non consequerentur, nec Favoribus, & Gratijs, ac Privilegijs gau- " derent, quæ Confratribus legitimè adscriptis per Sedem Apostolicam concessa forent, perpetuò etiam " statuit, ordinavit, ac etiam districtiùs inhibuit, sicque voluit, & præcepit, quas quidem Literas subindè " confirmavit Rec. Mem. Gregorius Papa XIII per alias suas similes Literas, incipientes: *Aliàs*, Die " XI Junij MDLXXX expeditas, & subindè Fel. Record. Paulus Papa V, Prædecessor quoque noster, per " alias suas Die XXXI Octobris MDCVI expeditas Literas incipientes: *Cum certas*, Magistro Generali " dicti Ordinis, eoque absente, illius Vicario in Alma Urbe nostra commoranti concessit, ut Confraternita- " tes prædictas extrà prædictam Urbem ubique Locorum erigere, & instituere valeret, ijsque omnes su- " pradictas Indulgentias, & Gratias spirituales, servatâ Formâ traditâ in supradictâ Clementis Prædecesso- " ris Constitutione super dictarum Confraternitatum Aggregationibus, & Institutionibus editâ communica- " re similiter liberè, & licitè posset, quam quidem Facultatem Rec. Mem. Innocentius Papa XI, Præde- " cessor pariter noster, per suas itidem Literas, incipientes: *Cum dudum*, Die XVIII Aprilis MDCLXXVIII " editas, confirmavit, & aliàs, prout in dictorum Prædecessorum Literis, quarum Tenores præsentibus " pro expressis haberi volumus, pleniùs continetur. Hinc est, quod Nos, qui per memoratas nostras " Literas nullum Præjudicium Privilegijs dicto Ordini, illiusque Magistro Generali, quos Paternis com- " plectimur Affectibus, concessis afferre, aut irrogari intendimus, Exempla Prædecessorum nostrorum " præfatorum sectantes, Auctoritate Apostolicâ Tenore Præsentium Vobis præcipimus, & mandamus, ut " Vos in Erectionibus, & Institutionibus Confraternitatum sub Invocatione Sanctissimi Nominis JESU con- " trà detestabilem jurandi, & maledicendi Consuetudinem, Vigore dictarum nostrarum Literarum facien- " dis, Operam Prioris Provincialis, seu Priorum Domorum Regularium dicti Ordinis, in Regno prædicto " existentium, omninò adhibeatis, & si secùs fieri contingat, Confratres Confraternitatum sic erigenda- " rum Indulgentias, in eisdem nostris Literis pro Confratribus concessas, minimè lucrari posse decernimus, " & declaramus, perindè ac si dictæ nostræ Literæ minimè emanassent; quibuscunque in contrarium non " obstantibus. Volumus autem, quod præsentium Literarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impres- " sis, Manu Magistri Generalis dicti Ordinis subscriptis, illiusque Sigillo munitis, eadem prorsùs Fides, " tàm in Judicio, quàm extrà illud, ubique Locorum adhibeatur, quæ Præsentibus ipsis adhiberetur, si " forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, Die 30 " Septembris MDCCXLVIII, Pontificatûs Nostri Anno Nono.

" DOMINICUS CARDINALIS PASSIONÆUS.

" Locus ✠ Sigilli

" *Fr. Antoninus Bremond, Magister Generalis*
" *Ordinis Fratrum Prædicatorum.*"

XXVI. Porro, quod Confraternitas Sanctissimi Nominis JESU erigi nequeat in Civitate, Oppido, Locove, ubi Conventus Ordinis Prædicatorum existit, decisum fuit in Lite consimili à Sacra Congregatione Cardinalium Concilij *Tridentini* Interpretum, Die 14 Junij 1681, regnante *Innocentio* XI, Pontifice Maximo, ut videre est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. vii Pag. 345, ubi ipsissimum extat Decretum ex Exemplari *Romæ Typis Reverendæ Cameræ Apostolicæ* impresso MDCLXXXI, Tenoris sequentis.

" TAU-

TAURINEN. CONFRATERNITAS.

" Ex Diplomatibus Pontificijs Confraternitates Nominis Dei erigi nequeunt, nisi in Ecclesijs Fratrum " Ordinis Prædicatorum, si ipsorum Conventus in dictis Locis existant. Et nuperrimè Sanctissimus Do- " minus Noster (*Innocentius* XI) per Breve declaravit, Confraternitates aliter erectas, quamvis cum Li- " centia P. Generalis, non gaudere Indulgentijs.

" Breve hoc P. Procurator Generalis insinuavit inter cætera Confraternitati, quæ reperiebatur erecta " in Ecclesia Sæculari Oppidi Abraidis (*k*), in quo Patres habent Conventum, sed negligentibus Confratri- " bus Notificationem, A. C per Sententiam pronunciavit, Literas Apostolicas Effectum habere debere, " dictamque Confraternitatem non gaudere Indulgentijs, & ab Ecclesia Sæculari amovendam.

" Appellarunt Confratres, & Causa commissa fuit in Rota. At cùm agatur de Gratijs Spiritualibus, " Sanctissimus, præviâ Avocatione, remisit ad hanc Sacram Congregationem, in qua, instantibus Regu- " laribus, & citato Procuratore Confraternitatis, quæritur.

" Primò. An dicta Confraternitas ab Ecclesia Sæculari amovenda, & reducenda ad Ecclesiam Regula- " rem, & quatenùs recusent.

" Secundò. An decernendum, Confratres Indulgentijs concessis Confraternitatibus legitimè erectis non " gaudere.

" Die 14 Junij MDCLXXXI, Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilij Tri- " dentini Interpretum. Ad primum Dubium respondit affirmativè. Ad secundum pariter affirmativè, " scilicet decernendum, prout decrevit, non gaudere.

" F. CARDINALIS COLUMNA PRÆFECTUS.

" Loco ✠ Sigilli.

" *S. Archiepiscopus Brancaccius, Episcopus Viterbiensis, Secretarius.*

XXVII. INEUNTE Anno 1751, Rmis Patribus Generalibus Ordinum Regularium in Urbe indicata fuere, & postmodùm per eosdem ad Patres suos respectivè Provinciales, atque per Excellentissimum Nuntium Apostolicum *Bruxellensem*, D. *Josephum Crivelli*, Archiepiscopum *Cæsariensem* (*l*), ad *Hiberniæ* Antistites transmissa

" DECRETA CONGREGATIONUM PARTICULARUM DE PROPAGANDA FIDE
" SUPER REBUS MISSIONUM HIBERNIÆ.

" Habeantur tanquàm Conventus formales illæ tantùm Domus, in quibus communem Vitam ducunt " Regulares cujuscunque Ordinis, Congregationis, aut Instituti, etiam Societatis JESU. Cæteri verò " qui extrà prædictas Domos, vel Conventus, qualibet ex Causa, seù sub quovis Titulo degunt, Epis- " copis, tanquàm Sedis Apostolicæ Delegatis, in omnibus, & per omnia subjaceant.

" Illi autem Regulares cujuslibet Ordinis, ut suprà, qui absque Literis Obedentialibus suorum respec- " tivè Superiorum Generalium, vel Provincialium, in Hiberniam se contulerint, habeantur tanquàm " Apostatæ, ideoque Episcopi contrà eos Pœnis canonicis procedant, eosdemque ex Hibernia omninò exire " compellant.

" Qui verò legitimis Obedientialibus muniti erunt, eas Episcopis, ad quorum Diæceses accesserint, ex- " hibere debeant unà cum Literis Testimonialibus Nuntij Apostolici Bruxellensis, qui Missionibus Hiberniæ " præest, eique pariter patefacere teneantur Locum, seù Districtum, ad quem à suo respective Regulari " Superiore designati fuerint. Liberum autem sit unicuique Ordinario in propria Diæcesi, si justa Causa ei " subeat, vel Mali cavendi, vel consulendi majorum Animarum Bono, ijs alia Loca constituere, in quibus " Missionis Munia utiliter exercere valeant.

" Hujusmodi itidem testimoniales Literæ Nuntij Apostolici exhibendæ erunt etiam à quolibet Presbytero " Sæculari, & sine ijs Nemo ad Missionem accedere audeat.

" Quotiescunque autem ob rationabilem Causam transferendus sit aliquis Religiosus Missionarius ab uno " ad alium Locum, id à Superiori Regulari minimè fiat, nisi requisito & obtento Consensu Ordinarij.

" Cæterùm Superiores, ad quos pertinet, in id enixè incumbant, ut Religiosi, ad Hibernicam Missionem " mittendi, optimis Moribus sint præditi, & in Studijs benè versati, nec adeò juvenilis Ætatis, ut debi- " tam sibi, suoque Muneri apud Sæculares Venerationem conciliare nequeant.

A a 2 " Porrò

(*k*) In *Subalpinis*, seù *Pedemontio*.

(*l*) Nunc S. R. E. Cardinalem, Die 24 Septembris 1759 ex Nuntio *Viennensi* creatum.

" Porrò Visitatores, seù Delegati à Superioribus Generalibus, vel Provincialibus prædictorum Ordinum, Congregationum, & Societatum, etiam Jesu, teneantur de commisso sibi Munere, Obsequij Gratiâ, certiorem facere Nuntium Apostolicum Bruxellensem, ab eoque petere Literas commendatitias ad Episcopos, necnon peculiarem Instructionem de Rebus, quæ ad Animarum Profectum, & Catholicæ Religionis Incrementum feliciùs promovendum conducere possint.

" Superiores Regulares Neminem imposterùm ad Habitum Religiosum admittant in Hiberniæ Regno; sed qui expetunt alicui Religiosorum Ordini Nomen dare, Habitum induant in illis solùm Cœnobijs, quæ in Regionibus Catholicis existunt, ubi Novitiatus ejusdem Ordinis juxtà Constitutiones Pontificum Romanorum erecti sunt, neque in Hiberniam reverti possint, nisi priùs Studiorum Cursum absolverint, ac præsertim Theologiam Dogmaticam, & Moralem plane didicerint.

" *Supradicta Decreta S. Congregationis de Propaganda transmittuntur ad Illustrissimum Archiepiscopum Dubliniensem, ab eodem communicanda etiam Illustrissimis Archiepiscopis Armacano, Casseliensi, ac Tuamensi, ut singuli possint eadem notificare proprijs Episcopis Suffraganeis pro eorum Cognitione tantum, nam pro eorum Executione fuerunt jam indicta Superioribus Ordinum Religiosorum.*"

(Bruxellis, 9. Feb. 1751.)

" JOSEPH ARCHIEPISCOPUS CÆSAREÆ, NUNTIUS APOSTOLICUS.

XXVIII. Eodem Tempore alia emanarunt ab eadem S. Congregatione Decreta pro Clero Sæculari, ad Episcopos *Hiberniæ* pro Executione illarum transmissa, quæ tametsi ad *Hiberniam Dominicanam* directè non pertineant, benè tamen indirectè ut consideranti patebit. En igitur ea.

" DECRETA CONGREGATIONUM PARTICULARIUM DE PROPAGANDA
" FIDE SUPER REBUS MISSIONUM HIBERNIÆ.

" Cùm plures Parochiæ reperiantur, quarum Districtus ad plura Milliaria extenduntur, adeò ut unus duntaxàt Parochus spiritualibus Ovium suarum Necessitatibus pro Opportunitate subveniendis prospicere nequeat, seriò propterea moneantur Episcopi, eorumque excitetur Zelus, ut, nullis prætermissis possibilibus Medijs, novas in amplis hujusmodi Territorijs curent erigi Parochias. Secùs autem præfatis Pastoribus Coadjutores idoneos è Clero Sæculari constituant, quorum deindè, quatenùs laudabile Opus præstiterint, Rationem habeant, cùm eædem, vel aliæ Parochiæ vacaverint, & quotiescunque desint Presbyteri Sæculares, ad ejusmodi Munus satis idonei, substituant ipsorum Loco ad interim, & per Modum Provisionis, Regulares, qui tamen Argumenta probatæ Pietatis, & Zeli, in Animarum Salute curanda præbuerint.

" Archiepiscopi vehementer hortentur Episcopos Suffraganeos suos, ut resideant in suis Diæcesibus, quemadmodùm indicitur à Sacris Canonibus, & in Literis Apostolicis Smi Dni Nri Benedicti Papæ XIV, quæ Die 15 Augusti 1741 ad Archiepiscopos, & Episcopos Hiberniæ datæ fuerant(*m*). Porrò ipsi Metropolitæ hanc Sacram Congregationem certiorem faciant, si aliquis Episcopus præscripto residendi Muneri minimè satisfecerint, ut ea Remedia adhibeantur, quæ à Sacris Concilijs decernuntur.

" Archiepiscopi & Episcopi singulis Biennijs Scriptò referant Nuntio Bruxellensi Statum Religionis Catholicæ, necnon Ecclesiasticæ Disciplinæ suarum Diæcesum, quæ deindè omnia per eundem Nuntium Sacræ Congregationi significentur.

" Non liceat Episcopis à Parochis, quos ipsi instituant, Fructus, aut Proventus primi Anni, qui ab eadem Parochia colliguntur, exigere.

" Quotiescunque in Matrimonijs celebrandis Episcopi expedire judicaverint, ut Denunciationes remittantur, nihil quacunque de Causa accipient.

" Episcopi deputent Examinatores ad illos probandos, qui Fidelium Confessiones excipere petunt. Liceat tamen Episcopis absque Examine illos approbare, quos maximè idoneos ipsi judicaverint.

" Graviter moneantur Sacerdotes, ne Facultate celebrandi bis in Die abutantur, ut Stipendium largius, & pinguius habeant. Quamobrem Episcopi, qui Potestatem communicandi hanc Facultatem, seù Dispensationem, à Sede Apostolica obtinuerunt, meminerint ipsorum Conscientiæ injunctum esse, ut paucis duntaxàt Sacerdotibus, ijsque maturioris Prudentiæ, ac Zeli, & qui absolutè necessarij sunt, nec pro quolibet Loco, sed ubi gravis Necessitas tulerit, & ad breve Tempus communicent.

" Caveant imposterùm Confessarij, pro salutari Pænitentia Fidelibus sua Peccata confitentibus indicere, ut certam Pecuniam depromant ad Missas celebrandas, quibus deindè ipsimet satisfaciant.

" Ijdem

(*m*) Fragmentum illius habes Cap. i. Num. xiv. Pag. 21.

" Ijdem Confessarij, dum sedent in Tribunali Pænitentiæ, nullas Eleemosynas à Pænitentibus accipiant, " cùm enim sint Debitores sapientibus, & insipientibus, omnem Scandali Occasionem, omnemque Suspi- " cionem præscindere debent.

" In Librorum, aliarumque Scripturarum Impressione servetur Regula Decima *Indicis*, necnon In- " structio Clementis Papæ VIII Auctoritate edita.

" Sedulam Curam impendant Episcopi, ne ab ullo contemnantur, vel improbentur Libri, ad Pietatem " promovendam compositi, quos legitima Episcoporum, vel Inquisitorum, Auctoritas in Lucem edendas " permisit, nec à Sede Apostolica proscripti fuerunt.

" Insuper curent omni Studio Episcopi, ut Parochi diligenter, accurateque Catechismum Pueros edo- " ceant; quos autem desides in hoc præcipuo Munere deprehenderint, canonicis Pœnis prosequantur. Epis- " copi hortentur, ac moneant Regulares, ut eodem Charitatis Officio sedulò fungantur, præsertim in Pa- " gis, alijsque campestribus Locis, quos percurrunt, & in quibus Eleemosynas colligunt. Prætereà id eti- " am præcipitur Sanctimonialibus ergà Puellas ad eas confluentes, quas honestis Moribus, & Christianâ Doc- " trinâ probè instituere satagant, illisque Artibus imbuere, quæ ad illam Ætatem, & Conditionem mulie- " brem pertinent.

" *Supradicta Decreta S. Congregationis de Propaganda transmittuntur ad Illustrissimum Archiepisco- " pum Dublinensem, ab eodem communicanda etiam Illustrissimis Archiepiscopis Armacano, Casseliensi, " ac Tuamensi, ut singuli possint eadem proprijs Episcopis Suffraganeis notificare, & ità zelosè operari, " ut omnimodæ Executioni illico mandentur.*

(Bruxellis, 9. Feb, 1751.)

JOSEPH ARCHIEPISCOPUS CÆSARÆ, NUNTIUS APOSTOLICUS.

XXIX. Tametsi is non Ego sim, qui in S. Congregationis Decreta ullatenùs animadvertere audeam, Locus nihilominùs magnoperè invitat, ut reverenti Animo in Medium adducam saltem Libellum Supplicem A. R. P. Magistri Fr. *Bernardi Mac-Henry*, Prioris Provincialis *Hiberniæ Dominicanæ*, quem ad Rmum Magistrum Ordinis *Antoninum Bremond* misit *Dubliniô* Die 21 Februarij 1751.

" Provincialis Hiberniæ, Ordinis Prædicatorum, Rmo suo Magistro Generali, omnibusque & singu- " lis alijs, quorum interest, aut interesse poterit, summo licèt cum Obsequio, in Amaritudine tamen Ani- " mæ suæ, mærens, & lugens exponit, nedum Provinciam suam, universumque hujus Regni Clerum " Regularem, sed & (quod Summa Malorum est) Sacrosanctam Religionem Catholicam per nuperum " Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Decretum (*n*) gravari, quod tamen ullatenùs Intentum fu- " isse Eminentissimorum Patrum vel imaginari Piaculum foret.

" Enimverò ut Ordine retrogrado incipiatur, postrema laudati Decreti Pars, Receptionem Novitiorum " ad Habitum in hoc Regno prohibens, suaptè Naturâ vergit in Religiosi Nominis totale Exterminium, " subindeque & in Dispendium Religionis Catholicæ, quæ sicut in Hiberniam translata fuit Operâ Regu- " larium (*o*), & hucusque, non obstantibus sævijs Hæreticorum Persecutionibus, Bellorumque Calamitati- " bus, præservata, ità absque ipsorum Subsidio diù non subsisteret, neque subsistet, ut quibuscunque hi- " bernicarum Rerum verè peritis, à Partiumque Studio prorsùs alienis, Luce meridianâ clarius patet.

" Porrò quod postremus ille Decreti Articulus in Exterminium vergat Religiosi Nominis, facili Negotio " evinci poterit, idque potissimum ex Impossibilitate morali, ne dicam physicâ, Novitiatum in ultramari- " nis Regionibus peragendi. Siquidem Acatholicarum Legum Rigor & Astutia usque adeò Causa fuerunt " minuendi Catholicorum Numerum, ut etsi plures sint adhuc, benedicente Domino, antiquioris meli- " orisque Notæ Familiæ in vera Fide firmiter permanentes, è quibus sunt permulti Regulares, nihilomi- " nus quandoquidem pinguioris Fortunæ Viri in Hæresim lapsi sint, hinc est, quod alij non habeant undè " Juvenes suos, quamquàm optimæ Spei, in Regionibus exteris Probationis Tempore alant.

" Accedit

(*n*) Non viderat tunc Pater Provincialis Decreta in extensum, ut suprà habes Num. xxvii, sed ea summariè duntaxàt congesta. De ipso autem datâ Operâ dicetur Cap. xiv. Num. xxx, & xxxiv.

(*o*) *S. Patritius* Episcopus, *Hibernorum* Apostolus, fuit Canonicus Regularis, adeoque & inter Sanctos annumeratus, de quibus Canonici Regulares *Lateranenses* Officia propria recitant. Utque plantatam ab eo in *Hibernia* Religionem Catholicam propagaret, & propagatam confirmaret, innumera propemodùm sui Ordinis Monasteria in universo Regno fundari curavit, per sexaginta Annos Ecclesiam Hibernicam sapienter regens. Videsis Cap. i. Num. viii. Lit. n. Pag. 12; & Num. xiv. Pag. 21; & nuper dicta Cap. præs. Num. xxii. Pag. 174; ac postmodum dicenda Cap. seq. §. xi. Num. i. Lit. i.

" Accedit, quod tametsi primâ Facie magis decorum videatur, Probationes religiosas in illis fieri Partibus, ubi Orthodoxa floret Religio, Rem nihilosecius maturè perpendenti liquidò constabit, non minùs religiosè, magisque congruenter Novitatum hìc peragi quàm extrà. Tùm quia in regularibus Observantijs, ac Austeritatibus, æquè hìc & extrà instruuntur Tyrones, immò ob Victûs, Domicilij, aliarumque Rerum Pauperiem, Mortificationibus plus hìc exercentur. Tùm, vel maximè, quia cum eorum singuli ad obeundas in hoc Regno sacras Missiones destinentur, nonnè consultius foret, eos hìc probari quoad nostrum vivendi Modum, quàm in Catholicorum Principum Ditionibus, ubi diversam sanè, non magis tamen religiosam, & certè minus austeram Vitam ducunt. Et hæc fortè est Causa, cur ex omnibus Regularibus Hibernis, qui intrà Quinquennium â Sacra Tridentina Synodo præscriptum, super prætensâ Professionis Nullitate reclamarunt (*p*), nullus unquàm inventus est eorum, qui in Hibernia, sed qui in Cænobijs extranationalibus, Tyrocinium, seu Novitiatum peregerant.

" Huc facit etiam quod Experientiâ sat superque compertum est, nempè haud paucos esse Hibernos in Partibus ultramarinis religiosè quidem viventes, qui tamen Missionibus obeundis impares sint, utpotè nostro minus delicato vivendi Modo haud assueti, quâ duntaxàt de Causâ aut in Hiberniam nequaquàm revertuntur, aut reversi, in Catholicas Regiones citò regrediuntur.

" Quod ad Vitam attinet communem, quam Eminentissimi Patres in Conventibus formalibus requirunt, Provincialis exponens in Visitationis suæ per universum quà latè patet Regnum Decursu invenit, Regulares pro Posse Vitam degere communem, ubi autem irritaretur Gubernium per similem Conventum Fratrum, ijs in Locis, etsi omnia sint ipsis communia, ad præcavendum tamen magis Malum, quoad Mensam, vel Habitationem hinc indè disperguntur. Quippè multoties contingit, quod etsi Magistratus permittat Capellam statutis Horis discretè apertam, ut fidelis Populus Sacro, vel Concioni intersit, non tamen ut Regulares habitent simul. Testis sit Civitas Kilkenniensis, ubi Domus erat Fratrum Prædicatorum, Vitam communem degentium, ast Sex abhinc Annis à Magistratu dispersi sunt Fratres, ità ut quamquàm eadem in Civitate manere permittantur, non tamen commensales, aut contubernales. Testis sit etiam Civitas Waterfordiensis, ubi idem omnino accidit. Testis sit demum, Brevitatis ergò, Civitas Dubliniensis, Regni Metropolis, ubi singulis Biennijs per integrum Semestre, & ultrà, propter Sessiones Parlamantarias (*q*), Capellæ omnes ex Præscripto Illustrissimi Archiepiscopi Catholici Horis premeridianis clauduntur, vespertinæque prohibentur Conciones, & quidem prudentissimè, ne scilicet Senatores Regni, indiscreto Cleri Populive Zelo irretiti, severissimas in eosdem latas Leges Executioni mandari faciant, aut novas excudant. Non ità pridem enim Presbyter quidam Sæcularis ab ipsomet Altari post inceptum Canonem divulsus, cum duobus Dominicanis, unoque Franciscano, post strictam Inquisitionem captis, Carceribus mancipatus fuit. Post quod Factum Capellæ omnes, tàm Sæculares, quàm Regulares, diu clausæ manserunt, taliter ut in tota memorata amplissima Urbe Christifideles Sacro privati fuerint, Dominicis etiam & Festivis Diebus (*r*). Potueruntne tunc Temporis Regulares Vitam degere communem? Nonnè potiùs cautè & circumspectè se gerere debent, ne ipsi, cæterique Catholici in similia, vel majora Inconvenientia prolabantur?

" Deindè quamquàm habitent simul, communi Mensâ utentes, haud rarò contingit, ut simul non comedant, utpotè Refectionis Horâ ad decumbentes, & in Mortis Articulo constitutos accersiti, ut spirituale Solatium, ac Sacramentalis Absolutionis Beneficium impendant. Non enim in *Hibernia* versantur, ut *Mundo mortui, & Deo viventes, tanquàm Sacerdotalis Officij Potentiâ indigni, neque Pœnitentiam, neque Christianitatem largiantur, ut* (de antiquis Monachis Sæculo Ecclesiæ Septimo) *afferebant nonnulli, nullo Dogmate fulti, audacissimè quidem, Zelo magis Amaritudinis, quàm Dilectionis inflammati*, Teste S. *Bonifacio* Papa IV, in Synodo *Romanâ* Anno 610, eosdem severè conceptis Verbis redarguente, apud *Gratianum* Can. *Sunt nonnulli*, Cauf. 16. Quæst. 1. (*s*).

" Quantùm autem ad reliqua per prælibatum Sacræ Congregationis Decretum sancita, nullus in Rebus nostris benè versatus non videt aut eorum Impossibilitatem, aut summa Incommoda indè indubitanter secutura. Nam imprimis, cùm potior Regularium Pars in Hispaniarum Regnis, alijsve Locis, à Brabantia

(*p*) En Verba *Tridentini* Sess. xxv. *De Regular. & Monial.* Cap. xix. *Quicunque Regularis prætendat, se per Vim & Metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, antè Ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque Habitum demittere quacunque de Causa, aut etiam cum Habitu discedere sine Licentia Superiorum, non audiatur nisi intrà Quinquennium tantùm à Die Professionis, & tunc non aliter nisi Causas, quas prætenderit, deduxerit coràm Superiore suo, & Ordinario.*

(*q*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*r*) Confer Cap. præf. xxiii. Pag. 175.

(*s*) Redeas ad nuper dicta Cap. præf. Num. xxii. Pag. 174.

" bantia multum distantibus, Studiorum Curriculum absolvat; quî fieri potest, ut illi, ad Differentiam " Anglorum, & Scotornm, nihil prorsùs Viatici ex Ærario S. Congregationis de Propaganda Fide recipi- " entes (*t*), adeoque vix aut ne vix quidem sufficientem habentes Pecuniam pro emendis Vestibus Sæcu- " laribus, atque Itinere conficiendo à Portu aliquo maritimo Galliæ, Lusitaniæ, vel Italiæ, priùs Bruxellas " ad Excellentissimum Nuntium Apostolicum proficiscantur? Quasi verò Provinciales scire non debeant " an, & qua in Parte Regni, eorum Opera ad Vineam Domini excolendam desideretur? Et hac etiam " Ratione, cùm Regulares quantùm possunt vivant simul, & quidem intrà Limites suorum respectivè " antiquorum Conventuum, Provincialibus potiùs quàm Episcopis incumbere debet, eos de uno in alium " Locum transferre, eò vel maximè quia Provinciales ex Visitatione sua sciunt ubi fortè plures suut Regu- " lares, & ubi pauciores. Præterea, si in hoc Respectu Episcopis subsint Regulares, paulatim sublata erit " omninò religiosa Subordinatio ipsos inter, & suos Superiores, indeque innumeræ, & interminabiles inter " Episcopos, & Superiores Regulares Discordiæ Litesque orientur.

" Demùm, Opus non est contrà illum objicere Decreti Articulum, quo cautum est, ne Regulares abs- " que Superiorum Suorum Licentia in Hiberniam revertantur, aliàs censebuntur Apostatæ. Enimverò " falsis Informationibus (absit Injuria Verbo) innititur, siquidem Provincialis Exponens, qui per Triginta " Trium Annorum Seriem Missionarius existit, neque vidit, neque audivit, Regulares absque debita Li- " centia ad Hiberniam accessisse.

" Quæ cùm ità sint, devotè enixèque supplicat Provincialis Exponens, ut Decretum istud quoad omnes " suas Partes revocetur, utque eidem Provinciali liberum sit paucos probæ Indolis & Capacitatis Juve- " nes ad Habitum sanctamque Professionem recipere in uno Conventu singularum Quatuor Hiberniæ Na- " tionum, nempè in Dubliniensi pro Lagenia, Pontanensi pro Ultonia, Athenriensi pro Conacia, & Cor- " cagiensi pro Momonia."

XXX. Sub Initium Anni 1756 in Superiorem *Parlamenti Hiberniæ* Domum (*u*) introductus fuit Libellus (vulgò *Billa*) & quidem impressus, pro nova sancienda Lege contrà utrumque hujus Regni Clerum Catholicum, post longum tamen Disceptationem ejectus, de quo uberem Sermonem alibi habebimus (*w*).

Viam Universæ Carnis ingresso Rmo P. Magistro Generali Fr. *Antonino Bremond* (*x*) in Secessu Suburbano *S. Pastoris* Die 11 Junij 1755, celebrata fuere *Romæ* Comitia Generalia Anno sequenti 1756, non quidem Die 5 Junij in Servigilio scilicèt Pentecostes, ut pro More indictum, sed Die 3 Julij, ut nimirùm ijsdem præsideret Sanctissimus Dominus Noster *Benedictus* Papa XIV, qui ijsdem reapsè præsidere dignatus est, tribus associatus Eminentissimis S. R. E. Cardinalibus, elegantissimamque ac longiusculam habuit proprio Ore Orationem in Laudem Ordinis, & Doctrinæ Angelici Doctoris. Dein unanimi omnium Suffragio electus est in LXIV Generalem Ordinis Rmus P. Magister Fr. *Joannes Thomas de Boxadors*, Nobilis *Hispanus*, è Comitibus de *Prælado*, Exprovincialis *Aragoniæ*, & actualis Provincialis *Terræ Sanctæ*, atque Socius pro Provincijs *Hispaniarum*. Hisce Comitijs pro *Hibernia* interfuit solus P. Magister Fr. *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, paulò anteà inter Collegij *Casanatensis* Theologos cooptatus, alibi memorandus (*y*). Abfuere enim P. Præsentatus Fr. *Michael Shanly*, Provincialis, & P. Magister Fr. *Michael Hoare*, Socius, seù Elector, alibi quoque memorandi (z). In Actis porrò sub Tit. *Concessiones*, sequentem reperire est Paragraphum, duabus Sectionibus comprehensum.

PRO PROVINCIA HIBERNIÆ.

1. " Non solùm commendamus, sed etiam præcipimus omnibus, & singulis hujus Provinciæ Alumnis, ut " memores Instituti, quod amplexi sunt, æternamque Salutem Popularium suorum præ Oculis habentes, " diligentem dent Missionibus Operam, nec terrenarum Rerum Specie allecti, præcipuum Muneris sui Of- " ficium obire recusent (a).

" 2. Con-

(*t*) S. Congregatio de *Progaganda Fide* occupatur potissimùm in regendis & sublevandis Missionibus, quales sunt in *Anglia*, & *Scotia*, non autem in *Hibernia* strictè & propriè loquendo. Enimverò in *Hibernia* distinctæ sunt Archidiæceses, & Diæceses, distinctæque Parochiæ, non verò in *Anglia*, & *Scotia*, quibus in Regnis dudum extincta fuit Ecclesiastica Hierarchia, ut jam anteà explibabam Cap. iv. Num xiv. Pag. 81.

(*u*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*w*) Cap. xvii. Num. cxviii, & seqq.

(*x*) Recolendus Num. xxiv hujus Capitis. P. 176.

(*y*) Cap. xii. §. ii. Num. xii.

(*z*) Cap. xiv. Num. xxxii, & xxxiv.

(*a*) Confer. Num. xiii. Cap. præf. Sect. 5. P. 165.

" 2. Concedimus Provinciæ petenti, ut Procuratorem, Provinciæ Filium, qui in Curia Matritensi degat, " instituere possit (*b*); eâ tamen Conditione, ut priùs certi ei Redditus constituantur, qui pro convenienti " Victu, & Vestitu ipsi sufficiant."

Mense Octobris Anno 1757 novus introductus fuit in Superiorem *Parlamenti Hiberniæ* Domum Libellus (vulgò *Billa*), Typis mandatus, ibidemque approbatus, pro sanciendis Legibus contrà Clerum Catholicum, sed à Sanctiori Concilio Regni rejectus, ut lato Calamo suo Loco dicetur (*c*). Nihil porrò in sequenti Comitiorum Sessione molitum Anno 1759, & 1760.

CAPUT NONUM.

De certis Fratrum *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs, seù Domibus Conventualibus, intrà ipsummet Regnum sitis, Numero Quadraginta Tribus (*a*), juxtà earum Antiquitatem (*b*); deque Vicarialibus eisdem annexis.

Expeditis jam omnibus, quæ ad Historiam *Hiberniæ Dominicanæ*, tàm antè, quàm post Erectionem ipsius in Peculiarem Ordinis Provinciam, spectare dignoscebantur, nunc de singulis ejus Cænobijs dicere oportet. Et quandoquidem inter ea quædam omninò certa sint, quædam verô dubia, destructis scilicèt sæpenumerò repetitâ Heterodoxorum Rabie Cænobijs omnibus, eorumque proindè Archivis, idcircò, ut methodicè procedam, de prioribus agendum suscipio in præsenti Capite, de posterioribus autem in sequenti, Sermonem posteà in selectis Capitibus facturus de Sororum, seù Sanctimonialium Monasterijs, intrà *Hiberniæ* Sinum comprehensis, deque Cænobijs, & Monasterio Ultramarinis. Porrô, ut semotâ omni Confusione clariùs procedam, de singulis Cænobijs Monasterijsque in specialibus Paragraphis sub suis respectivè Capitibus differetur, & quidem Ordine chronologico, juxtà eorum nempè Antiquitatem. Sit igitur

§. I.

De *S. Salvatoris* Cænobio in Civitate *Dublinienſi*, tàm Agri ejusdem Nominis, quàm Nationis *Lageniæ*, quàm Universi *Hiberniæ* Regni Metropoli.
Annò 1224.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, Descriptio, Elogia, & Privilegia Metropolis* Dubliniensis. *Nonnihil in Notis de Diœcesi, duabusque ejus Ecclesijs Cathedralibus.*

II. *Situs Cænobij* S. Salvatoris, *Fratribus Prædicatoribus à Cistercienſibus Monachis* S. Mariæ *Donodati, Anno* 1224, *sub quadam Conditione. Ipsius delineantur Limites.*

III. *Anno* 1276 *Priori committitur bujus Cænobij, & alijs, ut* Leighlinensis *Episcopi Electionem confirment.*

IV. *Anno* 1304 *Templum, & Cænobium Igne consumpta. Restaurari incepta paulo post, quo Die Comitissa* Ultoniæ *defuncta est. Nota de Equite* Eustachio Le Poer *Restauratore.*

V. *Anno*

(*b*) Idipsum quoque concessum fuit à Reverendissimo *de Marinis* per Literas suas Patentes, Auctoritate Apostolicâ confirmatas, quas legere est Cap. vi. Num. xv. P. 120. Duos ipse novi, qui per longam Annorum Seriem isto Procuratoris in Curia *Matritensi* Officio successivè functi sunt, nempè P. Magistrum Fr. *Eduardum Geraldinum*, Longofordiensem, & P. Magistrum Fr. *Dionysium O-Daly*, Athenriensem. Videsis Cap. xiii. Num. lxxiv.

(*c*) Cap. xvii. Num. cxxii, & seqq.

(*a*) Acta Comitiorum Generalium Anni 1656, Pag. 143, §. *In Provincia Hiberniæ*, disertè asserunt, quod *ad Annum* 1646 *nume*[illegible]*res plus minus Sexcenti in QUADRAGINTA TRIBUS CONVENTIBUS, quos in hac Insula possedit Ordo.* In ea igitur Quadraginta Tres Domus *Conventuales* fuere ultrà *Vicariales*, de quibus datâ Opportunitate Sermo erit. Videsis integrum Verborum Tenorem Cap. præs. §. xxv. Num. ii.

(*b*) Hoc est usque ad quadragesimum Cænobium exclusivè, istud quippè, atque Tria sequentia juxtà Ordiuem Alphabeticum recensebuntur, ob Rationem, §. xl. antè Num. i. ad Lit. a. tradendam.

V. *Anno* 1308, *Primus Dublinij Prætor*, Joannes de Decer, *insignis hujus Cænobij Benefactor. Tres Equites Aurati ibidem humati.*

VI. *Anno* 1315 *Templum, & Cænobium, Solo æquata propter* Scoticam *Regni Invasionem. Denuò restaurata Jussu Regis* Eduardi II. *Nota de Parochiali Ecclesia* S. Audoeni, *atque* Audoeni *Nomine, deque Parochiali Ecclesia* S. Werburgæ.

VII. *Olim Neo-Prætor cum Prætore descendente, & Senatoribus, intererat Missæ & Concioni in Ecclesia* S. Salvatoris, *recurrente singulis Annis Festo* S. Michaelis Archangeli. *Cæremoniæ bujus quoddam adhuc videre est Vestigium.*

VIII. *Anno* 1320 *Academia* Dubliniensis *à* Joanne *Papa XXII fundata. Anteà quidem instituta à* Clemente *U, sed irrito Successu. Instrumentum Alexandri de* Bicknor, *Archiepiscopi* Dubliniensis, *de ejusdem Regulis. Duo statim è Prædicatorum Familia creati Doctores. Plura ex* Waræo *de eadem Academia. Nota de* Gulielmo Handito *alijs* de Handite, *Ordinis Prædicatorum, primo Universitatis hujus Magistro, primoque Doctore. Alia Nota obiter de Antiquissima Gente* O-Cavanagh, *à Regibus* Lageniæ *oriundâ.*

IX. *Anno* 1309 Thomas de Butler, *Baronum de* Dunboyne *Progenitor, in hac tumulatus Ecclesia. Anno* 1351 Kenwrick *(alijs* Kenelbreck*)* Sherman, *olim Prætor* Dubliniensis, *sub Turri Campanaria à se facta humatus. Ejus recensentur Beneficia. Anno* 1355 Mauritius Geraldinus, *primus* Desmondiæ *Comes, Hiberniæ Prorex, in Choro primùm humatus per Modum Depositi, dein ad* Traleiensem *nostram Ecclesiam translatus. Anno* 1361 Mauritius Doncref, *Civis* Dubliniensis, *in Cæmeterio sepultus. Illius recensetur Beneficium. Anuo* 1402 *Ecclesia hujus Cænobij consecrata à* Thomâ Cranely, *Archiepiscopo* Dubliniensi. *Anno* 1416, 19, & 21, Thomas Talbotus, *Filius Baronis de* Furnival, *atque* Edmundus Berle, & Galfridus Gallan, *quondam Prætores* Dublinienses, *ibidem tumulati.*

X. *Anno* 1428 *propter Gymnasium* S. Thomæ Aquinatis, *quod habebant Fratres hujus Conventûs ex adversa Parte Fluminis, extrui fecerunt primum* Dublinij *Pontem. Quâ Ratione refundebantur Expensæ.*

XI. *Anno* 1475 *ad Fratrum Mendicantium Preces* Sixtus *Papa* IV *Academiam* Dubliniensem *instituit. Literæ Apostolicæ ea dè Re. Ædes nibilominùs pro Academia constructæ non fuere, neque fundati Proventus usque ad Annum* 1591, *quando Hæresis regnabat in* Hibernia. *Recensentur Beneficia eidem præstita ab* Anna, & Georgio II.

XII. *Anno* 1576 *in hoc Cænobio initum fuit Concordatum Archiepiscopum* Dubliniensem *inter, & Abbatem Monastertj* S. Thomæ Martyris. *Nota de Monasterio hoc, ejusque primævo Districtu temporali.*

XIII. *Recensentur antiqui Benefactores hujus Cænobij, atque in eo tumulati.*

XIV. *Dissolutis ab Anno* 1539 *Regularium Domibus sub* Henrico VIII, *Cænobium hoc in profanos Usus conversum fuit. Ibi Regium Jurisconsultorum Hospitium, & Quatuor Juridica Regni Fora.*

XV. *Circà Annum* 1625 *Regulares construxerunt sibi* Dublinij *Sacella, & Domos. Eo Tempore* Capucini, & Theresiani *in* Hiberniam *primò advenerunt. Anno* 1644 *Cænobium nostrum* Dubliniense *in Universitatem erectum.*

XVI. *Anno* 1662 Curia Vendicationum *in Cænobio hoc habita*; & *Anno* 1683 Curia Gratiæ.

XVII. *Anno* 1685 *sub Rege* Jacobo II *Fratres Prædicatores Cænobium hoc recuperarunt, qui tamen ob Comitia Generalia Regni, in eo habita, ad alteram Fluminis Partem translati sunt.*

XVIII. *Fora Judiciaria ab hoc Cænobio aliò translata* 1696. *Ibi* Officium, *ut vocant*, Rotulorum. *Statutum Parlamentarium Anni* 1751 *ut venundetur.*

XIX. *Circà Annum* 1708 *reversis Regularibus pluribus ab Exilio, Fratres Prædicatores Sacellum* Dublinij *erexerunt, quod ad hæc usque Tempora tenent in Obsequium Missionis Apostolicæ. Eorum breviter recensentur Munia.*

XX. *Duo Dominicani, Septemque aliorum Ordinum Regularium Antistites* Dublinienses. *Plures è Cænobio hoc ad Insulas assumpti, ut nuperrimè Tres. Tres insuper Provinciales, Duo Scriptores, Octoque vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione clari, Conventûs hujus Alumni,*

XXI. *Alumni hujus Conventûs in eo versantes Anno* 1756.

I. DUBLINIUM (*c*) non *Lageniæ* solùm, sed & totius *Hiberniæ* Princeps Civitas, hibernicè *Baille-Atha-Cliath* (*d*), anglicè verò *Dublin*, olìm *Divelin*, nuncupata, à *Ptolomeo* appellabatur

(*c*) Olim Latino Sermone dicebatur *Dublinia*, & aliquandò *Divelina*, mutato scilicet Nomine, prout contigit etiam *Londino*, quod priscis Temporibus *Lundinæ* vocabatur, atque *Londonæ*, ut anteà advertebam, Cap. ii. Num. v. Lit. p. Pag. 37. Porrò *Dubhlian*-hibernicè idem est ac *Aqua Nigra* latinè.

(*d*) " Id est Oppidum Super Crates, subjectis " enim in palustri Loco Cratibus conditum affir- " mant,

pellabatur *Eblana* Ratione Gentis *Eblanicæ*, ex quo Antiquitas (*e*) ipsius perspicuè apparet, sicuti etiam ex his, quæ refert *Waræus (f)*, nempè: " In Urbe Dubliniensi (ut tantisper expatier) " Nummos antiquitùs fuisse cusos, ex Archivis Regijs constat. Non negandum prætereà, ipsis " *Ostmannicis (g)* Temporibus, Dublinium Officinam habuisse Monetariam. Qua de Re fusiùs " alibi diximus (*h*). Urbs hæc Nobilis, Dublinium inquam, jam Antiquitate priscâ, Proregis " Habitatione, Sede Archiepiscopali (*i*), Foris Regni Judiciarijs, Commercijs, Academiâ (*k*), & " duabus Ecclesijs Cathedralibus, rarò quidem Exemplo (*l*), est conspicua. Et si Gulielmo Neu- " brigensi, qui floruit sub Joanne Rege, Fides, *Commercijs, & Commeatibus* erat olim *nostrarum* " *æmula Londinarum*. Item diù anteà, in Charta quadam Edgari Regis Angliæ, data Glocestriæ " Anno Christi 964, appellatur Nobilissima Civitas Dublinia. Verùm hæc obiter," inquit *Waræus*

" mant, ut Hispalis Hispaniæ, quam sic nominatam " tradit Isidorus, quod in palustri Loco suffixis Pro- " fundo Palis locaretur." Verba sunt *Camdeni* in sua *Britannia*, Pag mihi 507.

(*e*) *Tàm vetusta est Civitas, ut primos ejus Fundatores minimè scire possimus*, inquit *Carvæus* in *Lyra Hibernica*, Pag. 72, qui tamen Pag. 186, scitè refert, eam cum Ecclesia Sanctæ Warburgæ magna ex Parte Flammis absumptam fuisse Anno 1304. Confer Num. iv. hujus §. Pag. 188.

(*f*) In Annalibus Regis *Eduardi* VI, ad Annum 1548.

(*g*) Consulendum Cap. i. Num. xvi. Lit. w. Pag. 25.

(*h*) Scilicet Lib. *De Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxv.

(*i*) Confer Cap. i. Num. xii. Lit. r; & Cap. iii. Num. ix. Lit. h. Pag. 16, & 59.

(*k*) Videsis Cap. iv. Num. xvii. Pag. 85, & brevi dicenda in hoc §. Num. xi. Pag. 193.

(*l*) Rarò sanè contingit, in una Civitate duas esse Ecclesias Cathedrales, Res tamen ità se habet *Dublinij* hac de Causa. Vetusta quidem *Dubliniensis* Cathedralis erat Ecclesia *SS. Trinitatis* in Meditullio antiquæ Civitatis sita, sed quandoquidem Anno 1152 *Joannes* Cardinalis *Paparo*, Legatus à Latere, Diæcesim *Dubliniensem* in Archiepiscopatum erexerit, ut pridem (Cap. i. Num. xii) ajebam, videnſque eandem Diæcesim diffundi profectò ad Boream, & Africum, sed ad Austrum infrà Muros Civitatis coarctari, *Glandalacensis* quippe Diæcesis ad Australem usque Portam, *S. Nicolai* dictam, extendebatur, idcircò potiorem *Glandalacensis* Diæcesis Partem Neo-Archipræsuli *Gregorio* concessit, residuâ Parte *Gildæ* tunc *Glandalacensi* Episcopo, dùm viveret, reservatâ, ità ut post hujus Obitum universa *Glandalacensis* Diæcesis (Consule Cap. xiii. Num. li. Lit. m.) *Dubliniensi* Archiepiscopo subesset. Restiterunt pro Aris & Foris *Glandalacenses*, sed devicti tandem acquievere, eâ tamen Lege, ut in *Glandalacensis* Diæcesis Memoriam nova erigeretur in prisco illius Districtu Ecclesia Cathedralis, utque inter hujus Dignitarios, præter Archidiaconum *Dubliniensem*, esset quoque Archidiaconus *Glandalacensis*. Exindè porrò Ecclesia Cathedralis *S. Patritij* ædificari cœpit extrà Portam *S. Nicolai*, in antiquo scilicet *Glandalacensi* Districtu, & quidem eo in Loco, ubi olim erat Ecclesia Parochialis (quæ fertur à *S. Patritio* fundata, ut ait *Harrisius* Vol. I. Pag. 302) *S. Nicolao* sacra, quæ nunc Solo æquata est, assignato in nova Cathedrali Sacello, sub ejusdem *S. Nicolai* Nomine, quo factum est, ut usque in hodiernum Diem Parochia illa vocetur *S. Nicolai extrà Muros*, ad Differentiam alterius Parochiæ eidem contiguæ, sub Invocatione etiam *S. Nicolai*, quæ est intrà Muros Civitatis. Cæterùm *S. Laurentius O-Toolus*, Archiepiscopus *Dubliniensis*, laudati *Gregorij* immediatus Successor, donavit Anno 1163 antiquam Cathedralem *SS. Trinitatis* Canonicis Regularibus, quorum Prior suffragium semper habebat in Parlamento, sedens inter Proceres, seu Pares Regni, usque ad Tempora *Henrici* VIII, qui in Hæresim lapsus, atque Regularium Cœnobia supprimens " hu- " jus Ecclesiæ Priorem, & Conventum in Decanum, " & Capitulum mutavit Anno 1541, & exindè hæc " Ædes Sacra vulgò *Ecclesia Christi* dicitur," inquit *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. xxvi. Hanc porrò duarum Cathedralium *Dubliniensium* Historiolam didici partim ex memorato *Waræo*, & *Harrisio*, partimque ex publicis Regni Commentarijs, alijsque Monumentis authenticis, quæ lecta audivi *Dublinij* in Curia *Banci Regis* Die 26. Januarij 1750, dum Regem inter, & Archiepiscopum *Dubliniensem* Acatholicum, suumque *S. Patritij* Capitulum, controverteretur, an Decanus istius Cathedralis, vacante per Obitum, non verò per Promotionem, Dignitate, eligendus esset à Capitulo, per Archiepiscopum convocato, an verò à solo Rege, ceù Supremo Ecclesiæ Capite, constituendus. Duravit, ut obiter dicam, Audientia per Septemdecim Horas continuas, tandemque Jus eligendi Decanum Capitulo, me præsente, adjudicatum est.

Cæterùm de *Primatu Dubliniensi* nonnihil obiter libabam Cap. i. Num. xii, iterumque libabo Cap. xiii. Num. vii.

reus laudatus. Quibus addere placet, insignem esse Urbem istam nedùm ob Antiquitatem ejus, Numerumque, Splendorem, & sumptuosam Ædificiorum Pulchritudinem, necnon Architecturæ Magnificentiam, ac Frequentiam Gentium exterarum, sed etiam ob copiosam Civium Multitudinem, nimirùm ad Trecenta circiter Millia, ut post *Staniburstum* ajebat *Porterus* (*m*) Sæculo Superiori, nunc autem mehercle ad multò plura, multiplicatis scilicèt, immò meâ in Memoriâ, Domibus quoad quartam ad minus Partem. Hinc, ut alibi (*n*) dicebam, nulli cedit Christiani Orbis Civitati, si solas *Londinensem*, & *Parisiensem* excipias. *Liffeus* Amnis in Mare influit sub Sex Pontibus per Medium auctæ Civitatis, olim namque integra Urbs in Parte erat Australi memorati Fluvij, in Septentrionali verò extabat Oppidum, cui antiquum Nomen *Oxmantown*, hoc est, *Ostmannorum* (*o*) Burgus, seù Oppidum, ex quo Titulum Baronis habet *Richardus Parsons*, Comes *Rossensis* (*p*), nunc autem *Dublinij* Pars censetur. Distat porrò *Dublinium* à propinquiori *Angliæ* Loco, hoc est, *Promontorio Sacro*, vernaculè *Holy-Head*, Sexaginta Milliaribus; *Londino*, Bis Centum, & Septuaginta; *Edinburgo*, Metropoli *Scotiæ*, Bis Centum, & Triginta; *Corcagiâ*, Capitali *Momoniæ*, Centum Viginti Sex; *Londino-Deriâ*, Capitali *Ultoniæ*, Centum & Octo; *Galviâ*, Capitali *Conaciæ*, Nonaginta Quinque (*q*).

II. In prælibato Oppido de *Oxmantown*, quod impræsentiarùm Septentrionalis est Civitatis Pars, & quidem eò pulchrior quò modernior, fuit Cænobium (cujus Muri adhuc extant) Fratrum Prædicatorum (*r*), ad præfati Fluminis *Liffei* Ripam, ità ut ad ipsum Naves perveniebant, hocque Cænobium omnium in *Hibernia Dominicana* antiquissimum esse, ex suprà (*s*) dictis Luce meridiana clarius patet. Dudùm Cænobium istud, cum sua *S. Salvatoris* Ecclesia, tanquàm Filiale suberat Abbati insignis Monasterij *S. Mariæ* Monachorum Cisterciensium, in eodem Oppido, sivè in eadem nunc Civitatis Parte, siti, qui Monachi Filiale suum hoc Cænobium Fratribus Prædicatoribus Anno 1224 (*t*) benignè donarunt, eâ Lege, ut in Memoriam singularis hujusce Beneficij Patres Prædicatores istius Conventûs quotannis in Die Natalis Domini Cereum offerrent accensum Abbati memorati *S. Mariæ* Monasterij, quod Patres Prædicatores adamussim peregerant donec eorum Cænobium evaserit Hæreticorum Præda. Insimùlque donarunt Monachi spatiosissimum Hortum, aliudque contiguum Fundum, quod nunc visitur extensum à *Vico Ecclesiæ*, anglicè dicto *Church-Street*, ad Viculum usque *Missæ*, vulgò nuncupatum *Mass-Lane*, prope *Ormondium* Pontem, Flumine *Liffeo* ad australem Partem præterlabente. Ad Partem verò septentrionalem extat Viculus *Pali*, vernaculè dictus *Pillane*, sed Voce corruptâ à Palo, qui Locum quempiam obsepit, ut de *Palo Anglicano* in *Hiberniæ* Regno alibi exponebam (*u*). Enimverò ubi Viculus est iste, erat olim Palus terminalis, sivè Colliminium, seù, ut clariùs loquar, erant certi Fines, quos ultrà citràque duplex consistebat Territorium, Monachorum nempè Cisterciensium *S. Mariæ*, & Fratrum Prædicatorum *S. Salvatoris*. Atque amplificatâ dein, ut præfertur, Civitate, Viculus iste ad ipsummet protenditur Monasterij dudùm Solo æquati Vestigium, hisce etiam Diebus vulgò appellatum *S. Mariæ Abbatia*, anglicè *Saint Mary's Abbey*; Locus autem Cænobij Fratrum Prædicatorum dicitur vulgò *Claustrum*, sivè in plurali *Claustra*, anglicè *The Cloysters*. Quæ porrò Memoratu digna de Cænobio hoc sequuntur, Ordine Chronologico recensere placet.

III. Anno 1276, Die 28 Septembris, Priorem istiûs Conventûs inter alios nominat *Joannes* XXI, Pontifex Maximus, quibus committit, ut Episcopi *Lecblinensis*, seù *Legblinensis*,

Bb 2

(*m*) In *Compendio Annalium Hiberniæ*, Pag. 25.
(*n*) Cap. i. Num. xii. Lit. a, & Cap. viii. Num. x. Pag. 17, & 162.
(*o*) Adeas Cap. i. Num. xvi. Lit. w. Pag. 25.
(*p*) Videsis Cap. præf. §. xix. Num. [illegible]
(*q*) Nota, hic Sermonem esse de Milliaribus *Hibernicis*, non quidem *computatis*, sed *noviter mensuratis*, ut dictum est Cap. i. Num. ix, & Num. xi. Lit. k. Pag. 12, & 14.

(*r*) De Cænobio hoc legesis antiquum Catalogum Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. adductum; *Waræum* de *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi. Pag. 143; *Harrisium* Vol. II. Pag. 276; *Alemandum*, Pag. 215; *Porterum*, Pag. 219; *O-Heynum*, Pag. 6; *Echardum*, Tom. ii. Pag. xiii.
(*s*) Cap. ii. Num. vi. & seqq. à Pag. 38.
(*t*) Ità constat ex Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*u*) Cap. iv. Num. viii. Pag. 76.

sis (*w*), Electionem confirment, ut superiùs libabam (*x*). En Diplomatis Apostolici Tenorem (*y*).

" Johannes Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Clonferten., & dilectis
" Filijs Priori Prædicatorum, & Guardiano Minorum Fratrum, Ordinum,
" Dublinen., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Ex Parte dilectorum Filiorum Decani, & Capituli Ecclesiæ Lechlinen. fuit expositum coràm Nobis, " quod eadem Ecclesia Lechlinen. olim per Mortem bonæ Mem. T . . . . Episcopi Lechlinen. Pastoris " Regimine destituta, ijdem Decanus, & Capitulum, Die ad eligendum præfixâ, prout Moris est, conve- " nientes in unum, vocatis, & præsentibus omnibus, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt commodè " interesse, Spiritùs Sancti Gratiâ invocatâ, dilectum Filium Magistrum N . . . . Archidiaconum Lechlinen., " Virum Scientiâ præditum, Vitæ, ac Conversationis honestæ, in spiritualibus, & temporalibus circum- " spectum, in suum, & ejusdem Ecclesiæ Lechlinen. Episcopum, & Pastorem canonicè, & concorditer " elegerunt. Cùmque Dublinen. Ecclesia, cui præfata Ecclesia Lechlinen. Metropolitico Jure subesse " dignoscitur, Pastore, sicut dicitur, vacet ad præsens, & Sanctæ Trinitatis, & Sancti Patritij Ecclesia- " rum de Dublinen. Capitula, sivè Canonici, inter se invicem super Jure Electionis Metropolitico ipsius " Dublinen. Ecclesiæ non modicùm dissentiant, & discordent, dicti Decanus, & Capitulum Lechlinen., " super Electione sua, de dicto Archidiacono in eorum Ecclesiâ celebrata, Recursum ad Sedem Apostolicam " habuerunt, Electionem eandem confirmari per Sedem Apostolicam instanter, & suppliciter postulantes; " præsertìm cum, sicut asseruit electus ipse, propter Viarum timenda Discrimina, Sedem eandem perso- " naliter adire nequiverit, Confirmationis suæ Benificium petiturus. Cùm autem Nobis apud Se- " dem prædictam de Meritis electi, & Electionis ejusmodi plenè liquere non potuerit, prædicto- " rum Decani, & Capituli Supplicationibus inclinati, Discretioni Vestræ, de qua plenam in Domino " Fiduciam obtinemus, per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs, inquisitâ de Modo Electionis, Eli- " gentium Studijs, & electi Meritis, diligentiùs Veritate, si Electionem ipsam inveneritis de Persona idonea " canonicè celebratam, eandem Auctoritate Apostolicâ confirmantes, ac ipsum electum in Possessionem " Bonorum ipsius Episcopatús inducentes, faciatis eidem Munus Consecrationis impendi, sibique de Perso- " nis, & Subditis ipsius Ecclesiæ Lechlinen. Obedientiam debitam, & Reverentiam exhiberi: Contradic- " tores per Censuram Ecclesiasticam, invocato ad hoc, si Opus fuerit, Auxilio Brachij Sæcularis, Appella- " tione postpositâ, compescendo. Non obstante Indulgentiâ Sedis ejusdem, per quam Fratribus vestro- " rum Ordinum, Fili, Prior, & Guardiane, dicitur esse concessum, quod de Negotijs, quæ ipsis à Sede " Apostolicâ committuntur, se intromittere minimè teneantur. Alioquín eadem Electione ritè cassatâ, " faciatis ipsi Ecclesiæ Lechlinen. per Electionem, vel Postulationem canonicam de Pastore idoneo provi- " deri. Quod si non omnes ijs exequendis potueritis interesse, duo Vestrûm eâ nihilominùs exequantur. " Nolumus autem, quod per Commissionem hujusmodi factam Vobis hac Vice aliquid Ecclesiæ, vel Archi- " episcopo Dublinen., qui pro Tempore fuerit, sivè alicui Personæ in posterum Præjudicium generetur. " Datum Viterbij IV Kalendas Octobris Pontificatûs nostri Anno Primo."

IV. Ad Annum 1304, antiquus Codex M. S. in Bibliotheca *Dubliniensi* ad *S. Sepulchrum* juxtà Ecclesiam Cathedralem *S. Patritij* asservatus (*z*), cui Titulus: *Annales Hiberniæ*, hæc habet: " Hoc Anno Abbatia S. Mariæ Dublinij, & Cænobium Fratrum Prædicatorum Igne consumpta " fuere in Festo Sancti Columbæ Abbatis (*a*), sicut & ingens Pars Civitatis; sed paulò post Eustachius Le " Poer (*b*) in Festo S. Agathæ Virginis (*c*) primum posuit Lapidem Cænobij Fratrum Prædicatorum, quo " etiam Die Comitissa Ultoniæ, Conjux nempè Richardi de Burgo (*d*), Vitam cum Morte commutavit."

V. " Anno

(*w*) Videsis Cap. i. Num. xii. Pag. 16.

(*x*) Cap. iii. Num. ix. Pag. 59.

(*y*) Ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* Tom. i. Pag. 547, & ex *Waddingo* Annal. Minor. Tom. ii. in *Regesto*, Pag. 119.

(*z*) Class. H. Tab. 2. Num. 25. Anglicè porrò conscriptus est.

(*a*) Sanctus *Columba* Abbas tertius est *Hibernorum* Patronus, cujus Festivitas Die 9. Junij celebratur, ut videre est Cap. i. Num. xv. Pag. 22.

(*b*) *Eustathius Le Poer* (nunc passim scribitur *Power* pronunciatur verò *Poor*) fuit Eques Auratus, de eoque honorabilis fit in Historijs Mentio. Conjugem duxit *Matildam*, Filiam primogenitam *Joannis de Bermingham*, Comitis *Louthani*, tertijque Baronis *Athenriensis* (confer Cap. præf. §. viii. Num. ii. Lit. g) Filij, eorumque Filia secundogenita, Nomine *Anna*, nupsit *Roberto Dillono*, Baroni de *Drumrany*, Comitis de *Roscommon*, & Vicecomitis de *Costello-Gallen*, Progenitori. Ità *Lodgæus* Vol. i. Pag. 147, & Vol. iv. Pag. 5.

(*c*) Scilicet Die 5 Februarij.

(*d*) Legesis Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82.

V. "Anno 1308 Urbs Dublinensis Diplomate Regio Eduardi II. (*e*) Prætorem, vulgò *Majorem* (*f*), habuit, primusque fuit Joannes Le Decer, qui insignis erat Fratrum Prædicatorum Dubliniensium Benefactor. Plura Donaria fecit Ecclesiæ, & Sacrario, singulisque Diebus Sabbati Fratres omnes in Prandio tractabat, idque ex mera Liberalitate" (*g*).

"Anno 1309 Eques Joannes Cogan, Eques Gualterus Faunt, & Eques Joannes Fitz Rery, defuncti sunt, & in Ecclesia Fratrum Prædicatorum Dublinij humati" (*h*).

VI. Anno 1315, quondoquidem *Eduardus Brussus*, Frater *Roberti Brussi*, Regis *Scotiæ*, Septentrionalem *Hiberniam*, seù *Ultoniam*, invaserit, atque invitatus occupaverit, suumque duxerit Victorijs elatus *Scotorum* Exercitum ad *Arcem Rupensem*, vulgò *Castle-Knock*, tertio duntaxàt ab Urbe *Dublinienfi* Lapide, hinc *Robertus Nottingham*, Prætor Civitatis, Communeque, ut vocant, Consilium, præmetuentes, ne si-dictus Invasor Cænobium Fratrum Prædicatorum occupasset, in summum vergeret *Dubliniensis* Civitatis Dispendium, atqne Periculum, idcircò Cænobium istud Solo æquarunt, illiusque Saxis Arcum, seù Fornicem *S. Audoeni* (*i*), atque Portam Civitatis apud Tabernas Vinarias (id est in Vico, cui vulgò Nomen : *Wine-Tavern-Street*) cum Muro, de illo in istam perducto. Indèque factum est, ut Scoti inexpugnabile omninò existimantes *Dublinium*, de eo obsidendo Consilium mutarunt, in *Momoniam* per aliam *Lageniæ* Viam Cursum suum dirigentes. Cæterùm, eâ cessante Calamitate, Cives *Dublinienses*, de expresso Regis *Eduardi* II. Mandato, Cænobium Fratrum Prædicatorum ex integro construxerunt.

VII. Neque hìc Loci prætereundum est, quod cùm singulis Annis, Mense Junio, eligatur Prætor Urbis *Dubliniensis*, qui Munere suo fungi incipit Die 30 Septembris, Mos erat, ut Die antecedenti, *Sancto Michaeli Archangelo* sacrâ, Neo-Prætor cum Prætore descendente atque Senatoribus, vulgò *Aldermannis* (*k*), ac reliquo Corpore Communi Civitatis, in Processiones veniret ad Dominicanam *S. Salvatoris* Ecclesiam, ubi omnes Summo interveniebant Sacro, ac Concioni, quæ singula indigitabat Magistratuum Munia, omnesque in Re ista Omissiones inter graviora computari Delicta ostendebat. A Tempore autem Suppressionis hujus Conventûs, per Acatholicos factæ, Cæremoniam istam supplere videtur Perambulatio utriusque recensiti Prætoris, & *Aldermannorum*, seù Senatorum, Communisque Corporis Civitatis, in Festo *S. Michaelis Archangeli* à medio

(*e*) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. P. 45.

(*f*) Anno 1665 *Carolus* II. Diplomate Regio *Dubliniensibus* concessit, ut eorum Prætor imposterum sit *Lord-Mayor*, id est, Titulum habeat *Domini Prætoris*, qui Domini Titulus in hisce Regnis Prætori *Londinensi*, & *Eboracensi* in *Anglia*, atque Præposito *Edinburgensi* in *Scotia*, duntaxàt competit.

(*g*) Itâ præfatus Codex M. S. ad Annum 1308.

(*h*) Itâ *Annales Hiberniæ* impressi ad Calcem *Britanniæ*, à *Camdeno* editæ *Londini* 1722, post Pag. 1516. Porrò anglicè item conscripti sunt.

(*i*) Anglicè dicitur *Saint Owen's Arch*, id est, *Sancti Audoeni Arcus*, quia est propè Parochialem *S. Audoeni* Ecclesiam, inter antiqui *Dublinij* Mænia sitam. Ex quo liquet, ut obiter dicam, eos magnoperè falli Ludimagistros, & alios ab eis deceptos, qui *Owen* anglicè appellatum, latinè vocant *Eugenium* ; Siquidem *Owen* anglicè, & *Ouen* gallicè, idem est ac *Audoenus* latine. Fuit porrò *S. Audoenus* Archiepiscopus *Rotomagensis*, vulgò *Rouen* in *Normannia* ; indèque facile est autumari, Titulum hunc ei datum fuisse Ecclesiæ postquàm *Normanni*, qui sub Rege *Gulielmo Conquæstore Angliam* invaserant Anno 1066, Regem *Henricum* II in *Hiberniam* comitati sunt Anno 1172. Fortassis autem memorata Ecclesia Parochialis olim dicata fuerat *S. Martino* ; legitur quippè in Vita *S. Laurentij* Archiepiscopi *Dubliniensis*, atque in Bulla Canonizationis ejus, ipsum Septem suscitasse mortuos, quorum unus triduanus erat, *Galvedius* scilicet Presbyter Ecclesiæ Parochialis *S. Martini Dublinij*, impræsentiarùm enim nullo est *Dublinij* Ecclesia Nomine *S. Martini* donata. Priscis quidem Temporibus, elapso tamen *S. Laurentij O-Toolei* Ævo, propè Civitatis antiquæ Meditullium aderat Capella *S. Martino* sacra, ceù tamen Pars Templi à *Cestriensibus* extructi sub Nuncupatione *Sanctæ Werburgæ*, Virginis *Cestriensis*, *Cestriensisque* Urbis Patronæ, cui etiam memoratæ Urbis Ecclesia Cathedralis dicata est. Quippè depopulato plurimùm *Dublinio* sub Finem Sæculi Ecclesiæ duodecimi ob grassantem ibi epidemicum Morbum, eò novas Colonias *Cestriâ*, & *Bristolo*, maritimis *Angliæ* Occidentalis Civitatibus, transmisit *Joannes* Rex Anno 1201.

(*k*) *Aldermannus* componitur ex Particulis Anglicis *Alder*, seù ut moderni *Angli* scribunt, Older, quæ *Seniorem*, & *Man*, quæ *Hominem* latinè, significat. Hinc *Aldermanni* sunt veluti *Seniores* Civitatis, qui Numero Viginti Quatuor, eandem cum Prætore gubernant.

medio *Dublinio* ad Locum antiqui hujus Cænobij, Hortumque illius, hodiedùm existentem, ubi etiam Gyrum faciunt.

VIII. Anno 1320 fundata fuit Academia *Dubliniensis* ab *Alexandro de Bicknor*, Archiepiscopo *Dubliniensi*, & à *Joanne* XXII, Pontifice Maximo, confirmata, ut ex *Wareo* alibi ajebam (*l*), ubi etiam ex eodem narrabam, *Joannem Lechum*, Archiepiscopum pariter Dubliniensem, jam anteà, Anno scilicet 1312, Bullam Fundationis impetrasse à *Clemente* Papa V, sed irrito Successu ob Mortem ejusdem Archipræsulis, Anno sequenti secutam. Ibidem insuper promisi, me hic Loci exscriptorum prælibati *Alexandri* Archiepiscopi Instrumentum de Regulis in Academia observandis. Ad liberandam igitur, ut par est, Fidem en integrum illius Tenorem (*m*).

" In Dei Nomine, Amen.

" Nos Alexander de Bicknore, Permissione Divinâ Dubliniensis Archiepiscopus, volumus, concedimus, " & ordinamus, de Consensu, & Assensu Capitulorum nostrorum (*n*) S. Trinitatis, & S. Patritij Dublin, Magistris, & Scholaribus Universitatis nostræ Dublin, quòd Magistri Actu regentes dictæ Universitatis possint eligere Cancellarium, Doctorem in Sacra Pagina, seù Jure Canonico. Ità quòd si in altera Ecclesiarum nostrarum S. Trinitatis, vel S. Patritij ejusdem Loci, in dictis Scientijs fuerit aliquis in ijsdem Facultatibus adeptus, in Cancellarium præ omnibus cæteris, per eosdem eligatur. Et si, quod absit, in Electione ejusdem Cancellarij fuerit Discordia, quòd tunc stetur Electioni majoris Partis dictorum Regentium in Numero duntaxàt. Et Cancellario dictæ Civitatis cedente, vel decedente, alius infrà Quindecim Dies eligatur, & idem electus Nobis, & Successoribus nostris præsentibus, seù Vicarijs, Nobis, vel illis in remotis agentibus, Sede Dubliniensi plenâ, &, Sede vacante, Custodi Spiritualitatis ejusdem, pro Confirmatione obtinenda infrà Quindecim Dies à Tempore Electionis præsentetur, pro Confirmatione sua petenda, & obtinenda. Volumus ad hæc, quòd Duo Procuratores actu regentes, cùm fuerit Copia Magistrorum Regentium, simili Modo ut priùs eligantur; & quod ijdem Procuratores, cùm Universitas prædicta Cancellario caruerit, Vices suppleant ejusdem Cancellarij. Et si Electio Cancellarij infrà Quindecim Dies celebrata non fuerit, ex tunc devolvat Jurisdictio ad Officialem Curiæ Dublin, Sede plenâ, vel, Sede vacante, ad Custodem Spiritualitatis, quousque Cancellarius electus fuerit, & confirmatus, vel saltem aliquid non obsistat canonicum, quo minus debeat confirmari. Concedimus etiam, quòd Dominus Cancellarius habeat Jurisdictionem spiritualem in Magistros, & Scholares, ubi Actor & Reus sunt de Universitate prædicta, & in eorum Familiares, & Approbationem, & Reprobationem Testamentorum eorum Magistrorum, Scholarium, & Familiarum, ac Dispositiones Bonorum eorum, si intestati decesserint; ità tamen, quod Mulctæ ipsis delinquentibus indicendæ, & Emolumenta indè, & ex quacunque alia de Causa, de Jurisdictione prædicta provenientia, in Cista quadam Universitatis prædictæ reponantur, convertenda in Ulilitatem dictæ Universitatis communem, secundùm Dispositionem Cancellarij, & Magistrorum; & quod duas Claves Cistæ habeant Procuratores, & tertiam nominatus per Cancellarium; & indè dicti Procuratores bis in Anno, coram Cancellario, & Magistris Regentibus, Computum reddere teneantur, vel coram Deputatis, seu Deputandis ab ijsdem. Jurisdictionem verò nostram, & Decani nostri S. Patritij prædicti, in Familiares nostros, & Canonicos Ecclesiarum prædictarum, & ad eorum Familiares, & super Gleba Præbendarum existentes, nullatenùs à Nobis, seu ab ipso Decano, abdicantes. Proviso tamen, quod pro Officio Cancellarij, & ejus Oneribus supportandis, pro Loco, & Tempore, secundùm Universitatis Facultates, honorificè ordinetur. Si verò Cancellarius prædictus Vices suas aliquibus, vel alicui, committere voluerit, in Causis specialiter, & universaliter cognoscendis, Facultatem eidem concedimus per Præsentes. Et si ab ijsdem Commissarijs appelletur, primò ad eundem Cancellarium, & Regentes appelletur, qui per se in dicta Causa Appellationis cognoscent, vel per alios illâ Vice; à quibus si secundò appelletur, ad Nos, vel Officialem Curiæ nostræ, seu Custodem, ut præmittitur, ipsa Appellatio interponatur. Licentiandi insuper Baccalaurei in Facultate quacunque præsententur Cancellario prædicto, & Magistris Regentibus, qui si sufficientem Numerum, pro Tempore ab ipsis ordinando, obtinuerint Magistrorum in eadem Facultate, pro Literatura, & quoad illos, & alios aliarum Facultatum, pro Moribus deponentium, quibus credi volumus, si jurati de Credulitate deponantur, non obstante minoris Partis Numero Magistrorum Contra-

" dictione,

(*l*) Cap. iii. Num. xv. Pag. 66.

(*m*) Ex *Waræo*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xv.

(*n*) Recolendus Num. i. præsentis §. Lit. l. Pag. 186. ex quo liquet Capitulum *S. Trinitatis* fuisse tunc Canonicorum *Regularium*, S. verò *Patritij* Canonicorum *Secularium*.

" dictione, licentientur, alioquin per Gratiam transeant Universitatis. Et si quis contrà Licentiandum in " in quacunque Facultate aliquid objecerit, & illud in Forma Juris non probaverit, eo ipso habeatur pro " malitiosè opponente, & præter Refusionem Damnorum, & Expensarum Parti faciendarum, Universita- " tis Privilegio privetur ad Tempus, vel in perpetuum, prout Cancellario, & Regentibus visum fuerit, " habitâ Consideratione ad Qualitatem Rei objectæ, & Conditionem utriusque Personæ. Concedimus " etiam, pro Nobis, & Successoribus nostris, quòd Cancellarius, de Consilio Magistrorum Regentium, & " non Regentium, si necesse fuerit, Statuta condere possit, ad Honorem, & Pacem Universitatis, & ad " Scandala dirimenda, quæ contingere poterint, in Eventu; & illa Statuta debent Nobis, & Successori- " bus nostris præsentari, & per Nos, & eosdem Successores confirmari. Ordinamus etiam, quòd Nos, " & Successores nostri eligere possimus Sæcularem in Theologia Regentem, vel de quacunque Religione, " qui in Ecclesia nostra S. Patritij præfata actualiter legat in Sacra Pagina, sine alicujus Contradictione, " vel Calumnia, perpetuis Temporibus in Futurum. Ac Nobis, vel illis Successoribus nostris, agentibus " in remotis, quòd Cancellarius hoc faciat Vice nostrâ, & eorundem Successorum: Eo non obstante, " quòd Scholas Fratrum Prædicatorum, ac Minorum duximus canonizandas. Et quòd Cancellarius elec- " tus, & à Nobis, & Successoribus nostris confirmandus, Juramentum Nobis, & Successoribus nostris præ- " stet Fidelitatis. In cujus Rei Testimonium, Sigillum nostrum, unà cum Sigillis Capitulorum nostro- " rum S. Trinitatis, & S. Patritij Dublin, prædictorum, Præsentibus est appensum. Datum Dublinij, " Decimo Die Februarij, Anno Domini MCCCXX, & Consecrationis nostræ Quarto."

Deindè subdit *Waræus* prælaudatus: " Tumque S. Theologiæ Doctores creati sunt ibidem Gulielmus " de Hardite (*o*) Ordinis Prædicatorum, Henricus Cogry Ordinis Minorum, & Edmundus de Karmardin " (*p*) Ordinis Prædicatorum. Item ad Gradum Doctoratûs in Jure Canonico promotus est Gulielmus " Rodiart, Decanus Ecclesiæ S. Patritij Dublinij, qui constitutus est etiam primus Academiæ Cancellari- " us. Lecturam Theologicam ab Eduardo III (*q*) ibi posteà institutam, docet Regestum Joannis Alani, " Archiepiscopi Dubliniensis. Cæterùm deficientibus Facultatibus, quibus Alumni alerentur, Academia " ipsa paulatìm defecit. Remanebant quidem Vestigia aliqua Academiæ Tempore *Henrici* VII, nam in " Concilio Provinciali, *Dublinij* habito in Ecclesia S. Trinitatis, coram *Waltero Fitz-Simons*, tunc Ar- " chiepiscopo *Dubliniensi* (*r*), concessa sunt ad Septennium *Lectoribus Universitatis* Stipendia quædam " ab Archiepiscopo, Suffraganeis, & Clero Provinciæ Dubliniensis, annuatìm solvenda. Tandem verò " Elizabetha Regina Dublinio Academiæ Honorem restituit: Nam Collegium, SS. Trinitatis Nomini con- " secratum, posuit (in Loco, ubi olim Dermitius Filius Murchardi (*s*), Rex Lageniæ, Cænobium Omni- " um Sanctorum, vulgò dictum *All-Hallows*, Canonicis Ordinis S. Augustini construxerat) Prædijs dita- " vit;

(*o*) *Handitum* eum appellat *Thomas Carve*, Tipperariensis, Notarius Apostolicus, in *Annalibus Hiberniæ*, Pag. 205, ajens: " Universitas Dubliniensis Tempore *Joannis* XXII Papæ, necnon *Alexandri Bicknori*, ejusdem Archiepiscopi, Exordium sumpsit, cujus primus Magister, seù Doctor, " fuit *Gulielmus Handitus*, Ordinis Prædicatorum, " qui sub prædicto Archiepiscopo plurimos Doctores " Sacræ Theologiæ creavit." *Annales* quoque *Hiberniæ* apud *Camdenum* post Pag. 1526 affirmant, eum *primum* fuisse *Magistrum* hujus Universitatis. Ipsum porrò *de Handite* cognominant.

(*p*) *De Kermerdyn* eum nuncupant præfati *Annales* apud *Camdenum*. Fuit posteà Episcopus *Ardfertensis*, ut videre erit Cap. xiii. Num. xx.

(*q*) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. P. 45.

(*r*) *Walterus* iste *Fitz-Simons* constitutus fuit Archipræsul *Dublinensis* à *Sixto* IV, Pontifice Maximo, Anno 1484, indèque liquet, Concilium Provinciale ista concessisse ad corroborandum, & Executioni mandandum nuperam Academiæ Fundationem, aut si mavis Restaurationem, ab eodem Pontifice factam Anno 1475, ut dictum est Cap. iv. Num. xvii, iterumque dicetur Num. xi. præf. §. ubi Literas ipsas Apostolicas desuper emanatas exhibebo.

(*s*) Hibernicè *Morrough*, cui Cognomen erat *O-Cavanagh*. Hùc porrò faciunt sequentia Verba, quæ nudiustertiùs vidi in Regesto Feciali Regis Armorum in hac *Dubliniensi* Civitate, nempè: " Antiquissima Familia de *O-Cavanagh* Originem ducit à MORROUGH Rege Lageniæ, quâ de Causâ ejusdem Familiæ Hæres passim nuncupatus erat MAC-MORROUGH (i. e. *Filius Murchardi*) usque ad Carolum O-Cavanagh, qui Titulum istum resignavit Regi Henrico VIII, ut patet ex Tractatu Pacis, inter Leonardum Dominum Grey, Proregem Hiberniæ, pro Parte Regis, & prælibatum Carolum O-Cavanagh, inito Die 12 Maij 1537. Et postmodùm Die 4 Novembris 1550, Anno Regis Eduardi VI Quarto, in Magno Concilio, Dublinij coram Prorege &c habito, humiliter se subjecit, palàmque renunciavit Titulo MAC-MORROUGH, quem ipsius Progenitores sibi assumpserant. Dictus Carolus creatus fuit Baro de Ballyane, in Comitatu Carloensi, à Regina Maria Die 8 Februarij 1553, ut constat ex Literis Patentibus registratis in Rotulis Cancellariæ Dublinij."

" vit, & Academicis ornavit Privilegijs. Primum Lapidem posuit Thomas Smithus, Prætor Dubliniensis, " 13 Martij Anno MDXCI, Stylo Anglicano (*t*), & 9 Januarij MDXCIII Studiosi primùm admissi. Eidem " posteà Collegio Rex Jacobus (*Primus*) præter annuam Ter Centum Octoginta Octo Librarum, & Quin- " decim Solidorum Monetæ Anglicanæ (*u*) è Fisco Pensionem, amplissimas in Ultonia Possessiones elargi- " tus est. Atque hæc unica nunc est Hiberniæ Academia, Athenæ nostræ (*w*)."

" IX. Anno 1329, Dominus Thomas de Butler, *Baronum de Dunboyne Progenitor* (*x*), in Prælio oc- " cisus est in magnum Hiberniæ Damnum, & in Ecclesia Fratrum Prædicatorum Dublinij honorificè tu- " mulatus Die Dominico post Festum S. Bartholomæi (*y*)."

" Anno 1351, Kenwrick ((*alijs Kenelbreck*) Sherman, anteà (*Anno* 1349) Prætor Urbis Dubliniensis, " humatus fuit sub Turri Campanaria Fratrum Prædicatorum ibidem, quam ipse fieri fecerat, sicut & " Magnam Fenestram in Summitate Chori, atque Tectum Ecclesiæ, pluraque alia præstitit Beneficia. " Obijt in eodem Cœnobio Die 6 Martij, post se relinquens Rem familiarem ad Valorem Ter Mille Mar- " carum (*z*), pluraque addicens Legata Clero, tàm Sæculari, quàm Regulari, intrà Viginti ab Urbe " Dubliniensi Lapides (*a*).

ANNO 1355, *Mauritius Geraldinus*, primus *Desmondiæ* Comes, de quo alibi (*b*), in Arce *Dubliniensi*, quà *Hiberniæ* Porex, defunctus Die 25 Januarij, in Choro hujus Ecclesiæ *S. Salvatoris* primùm humatus fuit per Modum Depositi, dein ad Ecclesiam *Tralciensem* Ordinis Prædicatorum, à Majoribus suis fundatam, translatus (*c*).

" Anno 1361, Die 6 Januarij, Mauritius Doncref, Civis Dubliniensis, sepultus fuit in Cæme- " terio Fratrum Prædicatorum ejusdem Civitatis, legatis Conventui Quadraginta Libris Sterlin- " ghis (*d*) pro Ecclesiæ Fenestris (*e*)."

" ANNO 1402, 5 Idús Julij, eandem S. Salvatoris Ecclesiam consecravit Thomas Cranely, " Archiepiscopus Dubliniensis (*f*)." Cæterùm nullus dubito, quin dudùm consecrata fuerit, iterata autem facta est Dedicatio post completam illius Restaurationem.

" ANNO 1416, in Festo S. Laurentij, obijt Thomas Talbotus, Filius Baronis de Furnival (*g*), " sepultusque fuit in Choro Fratrum Prædicatorum Dublinij (*h*)."

" ANNO 1419, Die 11 Maij, obijt Edmundus Berle, olim (*Anno* 1386) Prætor Urbis *Dubli-* " *niensis*, sepultus in Cænobio Fratrum Prædicatorum ejusdem Urbis (*i*)."

" ANNO 1421, Idibus Maij, Joannes Bedley, Eques Auratus, & Galfridus Gallan, olim " (*Anno* 1398) Prætor Urbis Dubliniensis, obiere. Eorum posterior sepultus fuit in Cænobio Fra- " trum Prædicatorum ejusdem Urbis (*k*)."

X. ANNO 1428, cùm Fratres Prædicatores hujus Conventûs *S. Salvatoris* Gymasium haberent sub Nuncupatione *S. Thomæ Aquinatis*, in antiquæ Civitatis Suburbio, quod nunc *Usseri Insula* appellatur, quò consuebant Juvenes pro Philosophicis, & Theologicis Disciplinis; & cùm Studiorum Regentes, alijque Lectores, & Religiosi, sicut & Juvenes *Ostmannorum Burgi* (*l*), non adeò commodè eò ibant, & redibant, impediente scilicet Flumine *Liffeo*, haud rarô etiam turgescente:

(*t*) Consulendum Cap. vii. Num. iii. Lit. f. P. 138.

(*u*) Hoc est, Mille Quingenta Septuaginta Septem Scuta Monetæ *Romanæ*.

(*w*) Nonnihil aliud de Academia hac videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*x*) Adeas Cap. præf. §. xviii. Num. ii. Lit. k.

(*y*) *Annales Hiberniæ* apud *Camdenum* post Pag. 1526.

(*z*) *Marca* antiqua est Moneta *Anglicana*, quæ etiamnùm viget apud Curiales, valens Tredecim Solidos, & Quatuor Denarios, id est, Tria Scuta & Quatuor circiter Julios Monetæ *Romanæ*. Alia insuper fuit Moneta antiqua, ut obiter dicam, nuncupata *Nobilis*, prioris Medietas, valens nimirùm Sex Solidos, & Octo Denarios. Hinc Tres *Nobiles* unam faciebant *Libram Sterlingam*.

(*a*) *Annales Hiberniæ* mox recensiti.

(*b*) §. x. Cap. præf. Num. ii. Lit. c.

(*c*) *Annales Hiberniæ* mox recensiti.

(*d*) Hoc est, Centum & Sexaginta Scutis *Romanis*.

(*e*) *Annales Hiberniæ* mox recensiti.

(*f*) Ità prælibatus Codex MS, ad Annum 1402; *Annales Hiberniæ* apud *Camdenum* ad eundem Annum; & *Waræus* in *Rerum Hibernicarum Annalibus* ad dictum Annum.

(*g*) *Talbotus* Baro de *Furnival*, postmodùm creatus fuit Comes de *Shrewsbury* in *Anglia*, & Comes de *Waterford*, ac de *Wexford* in *Hibernia*.

(*h*) *Annales Hiberniæ* apud *Camdenum*.

(*i*) Iidem Annales.

(*k*) Iidem Annales.

(*l*) Recolendus Num. i. præf. §. Pag. 187.

ente: Hinc Sumptibus Fratrum Prædicatorum, suorumque Benefactorum, extructus fuit Pons lapideus, Quatuor constans Arcubus, adhuc semper idem manens, qui inter Sex *Dublinienses* Pontes primus est, adeoque *Pons Vetus*, anglicè *The Old Bridge*, passim appellatur usque in hodiernum Diem. Ad resarciendas autem Pecunias expensas, Sodalis Laicus (*m*) Dominicanus, de Communi Civitatis Consilio, ad Pontem recipiebat Denariolos pro singulis Rhedis, Curribus, aliisque Vehiculis, necnon & Equis, aut Jumentis transeuntibus, Puerque vidi Vas pro Aqua lustrali, quâ, ut fert Traditio, prætereuntes aspergebat.

XI. Anno 1475, ut pridem ajebam (*n*), ad Supplicem Fratrum Prædicatorum, & aliorum Mendicantium Instantiam, *Sixtus* Papa IV Diploma expediri fecit pro novâ (*o*) Fundatione Academiæ, seù Universitatis *Dubliniensis*, insimulque adverti, Academicas haud constructas fuisse Ædes usque ad Annum 1591, regnante *Elizabethâ* Heterodoxâ. Ibidem insuper promisi, ejusdem Diplomatis Exemplar hìc Loci exscribendum. En porrò illud, ut legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*p*).

" Sixtus Episcopus, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Copiosus in Misericordia Dominus, & cunctis suis gloriosus Operibus, à quo omnia defluunt; ad hoc " Nobis, licèt immeritis, & insufficientibus repertis, suæ Sponsæ Universalis Ecclesiæ Regimen committere, " nostræque Debilitati Jugum Apostolicæ Servitutis imponere voluit, ut tanquàm de summo Vertice Mon- " tis ad infima reflectentes Intuitum, quod pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad Fidei Propagationem con- " ferat orthodoxæ, quod Statui quorumlibet Fidelium conveniat, prospiciamus attentiùs, & qualiter à Fi- " delibus ipsis profugatis Ignorantiæ Tenebris illi per Donum Sapientiæ in Via Mandatorum, ac Domo " Domini conversari debeant, solertiùs attendentes, eos ad quærendum Literarum Studia, per quæ Mili- " tantis Ecclesiæ Respublica geritur, divini Nominis, ac ejusdem Fidei Cultus pro tenditur, omnisque " Prosperitatis humanæ Conditio augetur, nostræ Solicitudinis Ope Apostolicâ, ejusque Favoribus propen- " sius excitemus. Sanè pro Parte dilectorum Filiorum universorum Ministri, Prioris, & Vicariorum, ac " Fratrum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, ac B. Mariæ de Monte Carmelo, Ordi- " num, Provinciæ, seù Vicariæ, vel Visitationis, Insulæ Hiberniæ secundùm Morem dictorum Ordinum, " Nobis nuper exhibita Petitio continebat, quod in dicta Insula, Mari Oceano circumdata, cujus Incolæ " Prædicatione Verbi Dei plurimùm indigere dignoscuntur, nullum viget Studium Generale, in quo Ma- " gistri, & Doctores legere, & Scholares proficiere possint: & licèt in Civitatibus, & Villis, Muris muni- " tis, in dicta Insula consistentibus, quæ Guerris persæpè affliguntur, Multitudo præfatorum Quatuor " Ordinum Professorum propter eorum exemplarem Vitam, & Verbi Dei Prædicationem admittantur, ta- " men Scholares, & studere volentes, de facili in illis non recipiuntur, quodque in dicta Insula reperiuntur " quamplures dictorum Ordinum Professores Magistri, & Baccalaurei in Theologiâ, & Artibus sufficienter " instructi, & quamplures Scholares ad hujusmodi Scientias benè dispositi, qui in eis proficere cupiunt, & " quorum Ingenia de Die in Diem decrescere, & torpere cernuntur in maximum Reipublicæ Christianæ, " & Fidei Catholicæ Detrimentum, eò quia eis tutus non patet Accessus ad aliquod Studium Generale, " nisi Mari Oceano prædicto cum gravi Periculo, & multorum sæpius Submersione transacto, nec in Stu- " dijs, seù Universitatibus alienis commodè commorari valent propter Defectum Expensarum, frigescente " Caritate multorum, & pullulante Discordiâ Nationum. Quarè pro Parte Ministri, Prioris, Vicariorum, " & Fratrum prædictorum, Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in Civitate Dublinen. dictæ Insulæ, quæ " propter ejus utiles Conditiones pro Studio Generali Theologiæ, & Artium liberalium inibi erigendo ha- " bilis redditur, Studium Generale Artium, & Theologiæ, in quo pro orthodoxæ Fidei Incremento The- " ologiæ, & pro illius Cognitione necessariæ Artes liberales, Fratres dictorum Ordinum, & cujuslibet eo- " rum, approbati, & habilitati More Provinciæ Angliæ, postquàm ipsi rigorosum Examen Magistrorum; & " Doctorum dictæ Universitatis, & de illius Gremio existentium, ac in eo commorantium subierint, ad " Baccalaureatûs, Licentiæ, Magistratûs, & Doctoratûs, Gradus, per Regentem, in ipsa Universitate " pro Tempore existentem, in Theologia hujusmodi juxta Statuta, & Consuetudines Universitatis Studij " Generalis,

(*m*) Apud Fratres Prædicatores, præsertim *Italiæ*, passim vocatur *Conversus*.

(*n*) Cap. iv. Num. xvii Pag. 85.

(*o*) Jam anteà fundata fuerat Academia *Dublinij*, ut patet ex nuper dictis Num. viii. Pag. 190.

(*p*) Tom. iii. Pag. 525, & Tom. viii. Pag. 462, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, seù *Tabulario Vaticano*, Lib. lxxi. Fol. 107, & alia Exemplaria Typis edita.

"Generalis Oxonien. Lincolnen (*q*) Diæcesis promoveri possint, & valeant, erigere, aliisque in præmissis opportunè providere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Christianæ Fidei, & Evangelicæ Veritatis Dilatationem, Studijs quærimus indefessis, attendentes, quod ex hujusmodi Theologiæ Studio Salus provenit Animarum, hujusmodi Supplicationibus inclinati, in præfata Civitate Dublinen. Insulæ memoratæ Studium Generale Theologiæ, & pro illius Cognitione necessariarum Artium liberalium, & in illo Universitatem, Auctoritate Apostolocâ ad Dei Laudem, & Fidei præfatæ Exaltationem, Præsentium Tenore, perpetuò erigimus, ac Magistris, Doctoribus, & Scholaribus, quos inibi Occasione hujusmodij Studij convenire, & eidem Universitati incorporari contigerit, ut Rectorem primá Vice, & quoties pro Tempore opportunum fuerit, eligere, Cathedras pro Scientia Theologiæ hujusmodi addiscenda necessarias deputare, & Constitutiones, ac Statuta, & cætera opportuna Officia pro hujusmodi Studio prospero, & felici Regimine ordinare, ac in præfata Theologia Magistros, & Baccalaureos, ac alios ad legendum, & discendum idoneos, qui in illa legere, & studere volunt, ponere, & amovere, ac amotorum Loco alios subrogare, necnon eisdem Rectori, & Magistris, & incorporatis pro Tempore dictæ Universitati, ut Fratres Ordinum prædictorum approbatos, & habilitatos More dictæ Prouinciæ Angliæ, prævio rigoroso Examine, ac servatis alijs servandis, in eadem Theologia, ad Baccalaureatûs, Licentiæ, & Magistratûs Gradus promovere, eisque, & Doctoribus, Scholaribus, & Personis, qui pro Tempore erunt, ac illos, quos ad Gradus quoscunque inibi promoveri contigerit, ut in omnibus, & singulis Privilegijs, Immunitatibus, Gratijs, Favoribus, Exemptionibus, Concessionibus Apostolicis, vel alijs in Genere, vel Specie præfatæ Universitati Oxoniæ Rectori, Magistris, Doctoribus, Scholaribus, & Personis, ac pro Tempore promotis in eadem, quomodolibet concessis, & concedendis, & quibus illi quomodolibet potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, in omnibus, & per omnia, perindè ac si dictæ Universitati Studij Dublinen. erigendi, & illius Rectori, Magistris, Doctoribus, Scholaribus, & Personis, in illa pro Tempore promotis, specialiter, vel nominatìm concessa forent, eâdem Auctoritate concedimus, & indulgemus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Ordinum, Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâcunque Firmitate aliâ roboratis, Statutis, & Consuetudinibus contrarijs quibuscunque. Proviso quod promovendi pro Tempore in eadem Universitate in Expensis Taxam Viennen. Concilij (*r*) non excedant. Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Erectionis, Concessionis, & Indulti infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si qui autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Septuagesimo Quinto, Quinto Kalendas Maij, Pontificatûs nostri Anno Quarto."

QUAMQUAM porrò Literarum harum Tenore *Dublinienses* Facultatem habuerint erigendi Academiam, seù Universitatem, nunquàm tamen, ut præfertur, pro ea constructæ fuere Ædes, aut fundati Proventus, usque ad Annum 1591, quo Regina *Elizabetha* Heterodoxa amplissimas pulcherrimasque extruxit Ædes, quibus amænissima adjacent Vireta, ubi olim Prioratus erat Canonicorum Regularium *S. Augustini* sub Invocatione *Omnium Sanctorum*, anglicè *All-Hallows*, quas *Sanctissimæ Trinitati dedicatas, Academicis ornavit Privilegijs*, inquit *Waræus* (*s*).

INSUPER Regina *Anna*, quæ ab Anno 1702 ad 1714 regnabat (*t*), fieri fecit non minùs elegantem quàm spatiosam Bibliothecam, Sexaginta Mille circiter Libris locupletatam, singulis Diebus (exceptis Dominicis, & Festivis) ab Hora octava matutina ad decimam, & ab Hora secunda promeridiana ad quartam, apertam, ac quibusdam selectis Personis, tàm domesticis, quàm extraneis, pro Librorum Lectione patentem.

NUPER demùm *Georgius* II, nunc regnans, ad Instantiam Comitiorum *Hiberniæ*, vulgò *Parlamenti*, ex publico concessit Ærario hujus Regni Triginta Quinque Millia Librarum *Sterlingarum* (*u*) pro

(*q*) Ex his liquet, *Oxoniam* in *Anglia*, ubi celeberrima Universitas, fuisse olìm in *Lincolnensi* Diæcesi, nunc autem est Civitas Episcopalis erecta ab *Henrico* VIII Anno 1546, ut ex plurimis constat Monumentis, quæ dum *Oxoniæ* essem paucis abhinc Annis vidi, & ex Libro Descriptionis Ciuitatis, quam ibidem comparavi.

(*r*) *Viennæ* scilicet in *Gallia* celebrati sub *Clemente* V, Anno 1311, cujus Decretum hac de Re legere est in *Clementinis*, Tit. v. Cap. ii.

(*s*) De *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xv., cujus Verba in extensum nuper exscripsi Num. viii. Pag. 191.

(*t*) Videsis Cap. vii. Num. xvi. Pag. 147.

(u) pro earundem Ædium, ac Viretorum Ampliatione, & Decoratione, quæ hoc Anno 1760 affabrè elaborantur.

XII. Anno 1476, cùm orta esset Controversia *Joannem Walton*, Archiepiscopum *Dubliniensem* inter, & *Richardum Foaster*, Abbatem Monasterij *S. Thomæ* Canonicorum Regularium in Occidentali Civitatis Suburbio, nunc autem auctæ Civitatis Parte, circà annuas Solutiones, anglicè *Proxies*, latinè *Procurationes*, passim dictas, Archiepiscopo Ratione Visitationis annuæ Parochiarum, memorato Monasterio annexarum (w, faciendas, tunc Temporis Prorege *Georgio Plantaganet*, Duce *Clarentiæ*, Regis *Eduardi* IV (x) Fratre, ipsius Deputatus, seu Vices Gerens, *Gulielmus Shirwood*, Episcopus *Midensis*, Concordatum confecit in Cænobio *S. Salvatoris* Fratrum Prædicatorum *Dublinij*, ab utroque Contendente acceptatum (y).

XIII. Inter insignes, & antiquos Conventûs hujus Benefactores Jure merito numerantur, ultrà nuper laudatos (z), *Radulphus Le Porter* (a), & *Kenricus Sherman* (b). Insuper, præter alios nùper item laudatos (z), in Cænobio hoc tumulatus fuit *Thomas Payn*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus *Midensis* (c), & Magister Rotulorum, qui Diem clausit extremum Anno 1506, pluresque alij melioris Notæ, quos perscribere nimis longum foret.

XIV. Anno 1536 Rex *Henricus* VIII declaratus fuit in *Hibernia* Supremum Ecclesiæ Caput, in *Anglia* verò Anno 1534, ut pridem ajebam (d). Hinc Anno 1539 plures Monachi, ac Religiosi Mendicantes suis valedicere Cænobijs cogi cæperunt. Anno autem 1541 per Parlamenti, ut vocant, Acatholici in *Hibernia* Statutum Cænobia omnia Universi Regni Dispositioni *Henrici* tradita sunt, qui subindè Nobilibus, Aulicisque suis ea alienare haud dubitavit, quibusdam Redditibus annuis Sibi, Coronæque suæ reservatis (e). Tunc porrò Temporis nostrum *S. Salvatoris* Cænobium in Hospitium pro Jurisconsultis redactum fuit, exindéque vocari cæpit anglicè *The King's-Inns*, id est, *Regium Jurisconsultorum Hospitium*. Postmodùm verò, Anno scilicet 1582, *Richardus Butler*, Comes *Arranensis*, Prorex *Hiberniæ*, de Mandato Reginæ *Elizabethæ*, Quatuor Juridica Regni Fora, seù Tribunalia (f), quæ antehàc in Arce erant *Dubliniensi*, ad hujusmodi Regium Jurisconsultorum Hospitium, seù Fratrum Prædicatorum Cænobium, translata fuere (g).

XV. Circa Annum 1624, Regio Principe *Carolo* (postmodùm Rege, sub Nomine *Caroli* I) existente in Hispaniarum Regno (h), Regulares cujusvis Ordinis construi sibi fecerunt *Dublinij* Sacella, & Domos, ut refert Codex MS (i) sæpenumerò laudatus, qui etiam (k) asserit, ut obiter dicam, Fratres *Capucinos* primùm in *Hiberniam* advenisse Anno 1623, & Sedem fixisse *Dublinij*, eorum

(u) Hoc est, Centum & Quadraginta Millia Scutorum *Romanorum*.

(w) Monasterio Abbatiali *S. Thomæ Martyris* duæ Parochiales Ecclesiæ in eodem Occidentali Suburbio (nunc in amplificata Civitate) annexæ erant, una sub Invocatione *S. Jacobi Apostoli*, altera *S. Catharinæ Virginis, & Martyris*. Abbas etiam memorati Monasterij temporale, ut obiter dicam, habebat Territorium, quod nunc *Libertas* (seù Territorium) *Comitis Midensis* nuncupatur, eò quia suppressis in *Hibernia* Monasterijs, & Cænobijs Anno 1536, & 1539, sub *Henrico* VIII, in Hæresim lapso, Rex iste Die 31 Martij 1545 *Joanni Brabazon*, Comitis *Midensis* Progenitori, concessit antiquum Abbatis Territorium, atque Jus Patronatûs dictarum Parochiarum. Anno 1579 contendebant Cives *Dublinienses*, Territorium istud esse intrà Prætoris sui Jurisdictionem, verùm *Eduardus Brabazon*, Eques Auratus, contrà Cives Decretum obtinuit in Magna *Cancellariæ* Curia Die 18 Octobris ejusdem Anni. Videsis *Lodgæum* Vol. I. Pag 179. Lit. d.

(x) Videsis Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(y) Ità refertur in Codice MS. memorato ad Annum 1476.

(z) §. præf. Num. ix. Pag. 192.

(a) *Radulphus* iste Aream item Domûs contulit Cænobio Ordinis Minorum, circà Annum 1236 *Dublinij* extructo, *Henrico* III Rege Structuram promovente, inquit *Waræus* in *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi.

(b) Fortasse hic idem est ac *Kenwrick*, alijs *Kenelbreck Sherman*, quondam Prætor *Dubliniensis*, Num. iii. hujus §. recensitus.

(c) De hoc redibit Sermo Cap. xiii. Num. xlvii.

(d) Cap. iv. Num. xiv. Pag. 81.

(e) *Waræus* ad Annum 1541.

(f) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(g) *Waræus* ad Annùm 1582.

(h) Legesis Cap. xvii. Num. xxxiv.

(i) Ad Annum 1625.

(k) Ad Annum 1623, & 1626. Idem etiam refert *Carvæus* in *Annalibus Hiberniæ*, Pag. 317, & seq.

eorum Præside P. *Edmundo Ling*, Patriâ *Casselienfi*; atque Fratres *Carmelitas Excalceatos* Anno 1626, P. *Patritio Donovan*, Youghallensi, Præside.

Anno 1644 Capitulum Generalissimum sub Rmo P. *Thoma Turco*, Cremonensi, Magistro Ordinis tunc electo, Conventum nostrum *S. Salvatoris* in Universitatem, seù Studium Generale, erexit, ut ex alibi dictis claret (*l*).

XVI. Anno 1662, eodem in Cænobio, Hæreticorum Prædâ, tenebatur *Curia Vendicationum*, anglicè *The Court of Claims*, ut in ea adjudicaretur de Latifundijs, alijsque Possessionibus eorum, qui nocentes fuerant, vel innocentes Rebellionis, regnante *Carolo* I exortæ, eoque obtruncato (*m*), sub *Cromuello* Usurpatore continuatæ usque ad Restaurationem, ut vocant, *Caroli* II Anno 1660. Et Anno 1683, ibidem tenebatur *Curia Gratiæ*, anglicè *The Court of Grace*, ut Literæ Patentes Regiæ ijs concederentur, qui Tunc Temporis erant in Possessione.

XVII. Anno 1685, sub Initium scilicet Regni *Jacobi* II, Catholicæ Fidei Cultoris (*n*), post longam Privationis Intercapedinem, Fratres Prædicatores suum *S. Salvatoris* Cænobium recuperarunt, in eoque, religiosis induti Vestibus Ordinis, regularem Vitam duxerunt, Novitiosque recipiebant ad Habitum. Verùm diuturna haud fuere felicia ista Tempora, sub Exitum namque Anni 1688 laudatus Rex in *Gallias* cum Discrimine Vitæ profugere conatus est, qui Anno sequenti in *Hiberniam* adveniens, Generalia Regni Comitia (seù *Parlamentum*) eodem in Cænobio celebravit, de quibus plura jampridem dicebam (*o*). Cæterùm intereà Temporis Fratres de Mandato Regis provisionaliter translati fuere ad alteram è Regione Fluminis *Liffei* Partem, in antiquæ scilicèt Civitatis Vico, cui vulgò Nomen *Cook-Street*, ubi Sacellum acquisiverunt, quod post Annum 1698, Exulibus scilicet factis Episcopis, alijsque Dignitarijs, & Regularibus omnibus (*p*), Parochiale evasit *S. Audoeni* (*q*), & etiamnùm est, licèt *antiquum Dominicanorum Sacellum*, anglicè *The Old Dominicans*, adhuc nuncupari soleat.

XVIII. Anno 1698, Quatuor Fora Judiciaria à vetusto Cænobio nostro ad Locum, ubi nunc conspiciuntur, ad *Viculum* nempè *Ecclesiæ Christi*, vulgò *Christ-Church-Lane*, translata fuere, atque in eo sita Loco, ubi olim Domus erat Decani Cathedralis Ecclesiæ *S. Trinitatis*, nunc *Ecclesiæ Christi* passim nuncupatæ (*r*), quæ Domus, ut obiter dicam, dudùm fuerat Palatium Episcopale (à *Donato*, Antistite *Dublinienfi*, circà Annum 1038 constructum) antequàm scilicèt altera Ecclesia Cathedralis, *S. Patritio* sacra, eique propinquum Archiepiscopium erigerentur. Ab Anno porrò 1681, Episcopus *Kildarensis* Acatholicus est insimul Decanus hujus *Ecclesiæ Christi* ob tenues Diæcesis Proventus, *Alexander* quippè *Craik*, & *Gulielmus Pilsworth*, Episcopi *Kildarenses*, Acatholici etiam, plura Diæcesis istius Latifundia, & Prædia alienaverant (*s*). Cænobium autem Fratrum Prædicatorum ab Anno paulò antè recensito (*t*) 1541 usque ad nuperos Annos mansit, adhucque nominatur, *Regium Jurisconsultorum Hospitium*; atque à longissimo Tempore Rotuli (*u*), sivè Regia Diplomata, necnon publica Regni Commentaria, omniaque ad Magnam Cancellariæ Curiam spectantia, ibidem asservantur, indeque *Rotulorum Archivum*, vulgò *Officium*, anglicè *The Rolls Office*, passim appellari solet.

Cum autem pervetusta ista Fabrica imminentem indiès minetur Ruinam, idcircò *Cancellarius Regni, Cancellarius Scaccarij, Capitalis Justitiarius Banci Regis, Magister Rotulorum, Capitalis Justitiarius Communium Placitorum, & Capitalis Baro Scaccarij, Nominibus tàm suis, quàm Assessorum suorum, cæterorumque ad Regium Jurisconsultorum Hospitium spectantium*, Actum, seù Statutum impetrarunt Parlamentarium Anno 1751, ut vendere possint *Prioratum seù Domum Fratrum Prædicatorum*, anglicè *The Priory, or House of the Friers Preachers* (*w*); hucusque tamen nihil ea in Re stipulatum fuit.

XIX.

(*l*) Cap. vi. Num. x. Sect. 7. Pag. 115.
(*m*) Recolendum Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.
(*n*) Legesis Cap. vii. Num i. Pag. 136.
(*o*) Cap. vii. Num. x, & seq. à Pag. 142.
(*p*) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*q*) Confer. Num. vi. hujus §. ad Lit. i. Pag.
(*r*) Recolendus Num. i. hujus §. ad Lit. l. Pag. 186.
(*s*) Ità post *Waræum* ostendit *Harrisius*, Vol. I. Pag. 391, & seqq.
(*t*) Num. xiv. hujus §. Pag. 195.
(*u*) Adeas Cap. xiii. Num. xlvii. Lit. x.
(*w*) Verba sunt ipsiusmet Statuti, quod præ Manibus teneo, utque constat ex Diarijs, seù Journalibus *Domûs Communium*, Vol. VIII. Pag. 380.

XIX. Circa Annum 1708 remissâ paululùm Persecutionis in Clerum, tàm Sæcularem, quàm Regularem, Rabie, plures Sacerdotes ab Exilio reversi sunt, repetitis Catholicorum Obsecrationibus devicti, ut non ità pridem ajebam (*x*). Inter Fratres autem Prædicatores, qui tunc advenerant, erat *Stephanus Mac-Egan*, etiamnùm florens (*y*), ab Anno 1725 Pontificali Dignitate clarus, qui primò per Annos aliquot Coadjutor fuit Parochi *SS. Jacobi*, & *Catharinæ* (*z*), dein Sacellum cooptari curavit in *Vico Pontis* anglicè dicto *Bridge-Street*, ubi usque in hodiernum Diem Fratres nostri manent, Sacra celebrantes, Confessiones Fidelium excipientes, Conciones ad Populum habentes, utrumque Rosarium, Sanctissimi nempè Nominis JESU, & Beatissimæ Deiparæ, prædicantes, & orantes, Infirmis spirituale Solatium impendentes, Hæreticorum, & Infidelium Conversioni incumbentes, eosque ad Gremium S. Matris Ecclesiæ recipientes, omnique alio Modo Vineam Domini, quà Missionarij Apostolici, excolentes. Quid porrò evenit circà Confraternitatem SS. Nominis JESU in *Dubliniensi* hac Metropoli, jam anteà enarrabam (*a*).

XX. Duo fuere Archidiæcesis *Dubliniensis* Antistites ex Ordine Prædicatorum assumpti, *Joannes* nempè *de Derlington*, & *Gulielmus de Hothum*; atque Septem aliorum Ordinum, seù Mendicantium, seù non Mendicantium. Plures etiam Cænobij istius Alumni ad Infulas promoti fuere in alijs per *Hiberniam* Diæcesibus, ut superis hisce Annis *Stephanus Mac-Egan*, mox laudatus, *Midensis*, *Laurentius Richardson*, *Kilmorensis*, & *Thomas de Burgo*, *Ossoriensis*, Episcopi, de quibus, sicut & quibusvis alijs *Hiberniæ Dominicanis* Antistitibus, alibi sigillatim Sermo fiet (*b*).

Ex hoc item Cænobio Tres fuere *Hiberniæ* Provinciales, nempè *Stephanus Mac-Egan*, mox laudatus, *Joannes Fottrell*, & *Michael Shanly*, de quibus suo Loco dicetur (*c*). Duo insuper Scriptores, *Laurentius* scilicet *Richardson* & *Thomas de Burgo*, prælibati, suo item Loco recensendi (*d*). Octo demùm vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione clari, nimirùm *Petrus Higgin*, *Christophorus O-Ferrall*, *Arthurus Panti*, *Raymundus Morus*, *Marcus Barnewall*, *Michael O-Fælain*, *Jacobus O-Fælain*, & *Christophorus Dillon*, de quibus infrà quoque Sermo erit (*e*).

XXI. Alumni hoc in Conventu versantes Anno 1756 sunt Novem, scilicet, A. R. P. Præsentatus Fr. *Michael Shanly*, Prior Provincialis, Ætatis Anno 51, Professionis 35 (*f*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Joannes Ryan*, Prior Conventualis, Ætat. 52, Prof. 34; A. R. P. Magister Fr. *Thomas de Burgo*, Ætat. 46. Prof. 30 (*g*); A. R. P. Magister Fr. *Terentius O-Reilly*, Ætat. 61, Prof. 41; A. R. P. Magister Exprovincialis Fr. *Joannes Fottrell*, Ætat. 54, Prof. 36 (*h*); A. R. P. Magister Fr. *Edmundus O-Reilly*, Ætat. 43, Prof. 26 (*i*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Michael Mac-Dermott*, Supprior, Ætat. 44, Prof. 26 (*k*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Jacobus Murray*, Conventûs *Deriensis* Filius, in Sacello nostro *Dubliniensi* egregiè

(*x*) Cap. viii. Num. iv. Pag. 157.

(*y*) Obijt autem paulò post, Die scilicèt 30 Maij 1756, ut Cap. xiii. Num. lxxv. dicetur.

(*z*) Tunc Temporis unitæ erant *S. Jacobi*, & *S. Catharinæ* Parrochiæ (de quibus obiter Sermo fuit in hoc §. Num. xii. Lit. w.) unicum habentes Sacellum sub uno Parocho; ab Anno autem 1721 distincta Sacella, distinctosque Rectores habent.

(*a*) Cap. viii. Num. xxv. Pag. 177.

(*b*) Cap. xiii, & quidem de quinque hìc nominatis Num. xi, xiii, lxxv, lxxxi, & lxxxiii.

(*c*) Cap. xiv. Num. xxvii, xxxi, & xxxv.

(*d*) Cap. xv. Num. xxxii, & xxxiv.

(*e*) Cap. xvi. Num. x. lvii, lviii, lix, lxxiv, xciv, cxii, & cxxi.

(*f*) Denatus 23. Sept. 1759, ut dicetur Cap. xiv. Num. xxxv.

(*g*) Hujusce Historiæ Scriptor, creatus Episcopus *Ossoriensis* ineunte Anno 1759, juxtà postmodùm dicenda Cap. xiii. Num. lxxxiii, & Cap. xv. Num. xxxiv.

(*h*) Plura de eo Cap. xiv. Num. xxxi.

(*i*) Vir verè doctus, & eruditus, græcè, & hæbraicè peritus, Cursus omnes Scholasticos peregit in Collegio nostro *Lovaniensi* ad *S. Crucem*, expletis etiam summâ cum Laude Regentis Primarij, & Prioris Muneribus. Obijt autem 1 Junij 1756, magnum sui Desiderium relinquens.

(*k*) Ab Anno 1758 Prior est Conventûs hujus *Dubliniensis*, fervidus sanè, & indefessus Concionator.

egregiè concionans Horâ septimâ matutinâ singulis Diebus Dominicis in Lingua *Hibernica*; Ætat. 52, Prof. 26 (*l*); P. Fr. *Joannes O-Conner*, Ætat. 26, Prof. 10.

§. II.

De *Pontanensi* Cænobio *S. Mariæ Magdalenæ* in *Louthano* (*a*) Agro *Ultoniæ*. Anno 1224.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, Descriptio, & Privilegia Oppidi* Pontanæ, *sive* Vadipontij. *Ibi olim Academia.*

II. *Situs, Nuncupatio, Fundatio, Descriptio, & Antiquitas Cænobij* Pontanensis. *Nota de Nobili Familia* Nettirvilla *Fundatrice.*

III. *Archipræsul* Lucas Nettirvill, *Fundator, non in Abbatia* Mellifontis, *sed in Cænobio hoc tumulatus, sicut & alter Archiepiscopus Armacanus, Ordinis Prædicatorum Alumnus,* Patritius *nempè* O-Scanlan. *Nota de* Mellifontis *Monasterio.*

IV. *Priori hujus Cænobij, & Guardiano* Dondalkensi, *committitur ab* Innocentio IV, *Anno* 1246, *ut Electores Archidiæcesis* Armacanæ, *& Electum peremptoriè citent, & ad Apostolicam Sedem remittant: Nota de* Pontanæ *Nomenclatura.*

V. *Controversia* Richardum Radulphum, *vernaculè* Fitz-Ralph, *Archipræsulem* Armacanum *inter, & Fratres Mendicantes* Pontanæ, *ante Annum* 1356.

VI. *Anno* 1399, *Indulgentiæ de Portiuncula, ut vocant, Ædes Sacras hujus Cænobij visitantibus concessæ, & quibusdam Patribus delegata Facultas absolvendi à quovis Peccato. Nota de Capellâ Sanctissimæ Deiparæ, Templo propinquâ.*

VII. *Anno* 1401, *aliæ Indulgentiæ statutis quibusdam Diebus easdem Ædes Sacras visitantibus concessæ.*

VIII. *Anno* 1412, *Sanguinosa apud* Pontanam *Controversia, Prædicatione, & Suasionibus Patris Magistri* Philippi Bennett, *Ordinis Prædicatorum, sedata. Nonnibil de primo* totius *Oppidi Prætore.*

IX. *Anno* 1484, *Conventus* Pontanensis *reformatus. Alibi explicatum* Reformationis *Vocabulum in Ordine Prædicatorum.*

X. *Nonnibil de Ruderibus hujus Cænobij, deque Fundi Translatione ad alienos, necnon de Loco Refugij Fratrum.*

XI. *Archipræsules* Armacani *ex Ordine Prædicatorum assumpti. Non defuere Alumni Conventûs hujus publicâ Virtutis Opinione clari. Nominatur* Hyacinthus Dowdall.

XII. *Alumni hujus Conventûs ad eum spectantes Anno* 1756.

I. PONTANA, hibernicè *Droighad-Atha*; id est, *Pons Vadi* (indèque nonnullis *Vadipontium*) anglicè *Drogheda*, Oppidum est maritimum à Ponte Sublicio (*b*) nuncupatum, Amne *Boino* (*c*) interfluo in Borealem, & Australem Partes divisum, elegans sanè, ac frequens, ubi olim erat Academia, seù Universitas, Teste *Waræo* (*d*), qui de *Dubliniensi* Academia Sermonem faciens (*e*), asserensque, eam *unicam nunc esse Hiberniæ Academiam, Athenas nostras*, subdit: *Neque*

(*l*) Non est amplius in hoc Conventu ab Anno 1759, inter Cænobij *Deriensis* Patres annumerandus Cap. præf. §. xxiii. Num. vi.

Hìc Loci porrò versantur Anno 1761 ejusdem Conventûs Filij, A. R. P. Magister Fr. *Joannes-Franciscus Nettirvill*, Vicarius Provincialis *Lageniæ*, & Vicarius Monialium *Dubliniensium*, insimulque *Pontanensium*, jam Regens Primarius, & Prior *SS. Sixti, & Clementis* de Urbe, alibi (Cap. xii. §. 1. Num. xliv) propterea memorandus, Ætat. 39, Prof. 21; & P. Fr. *Thomas Fottrell*, Ætat. 26, Prof. 10.

(*a*) Consultò dixi *Agro*, non autem *Comitatu*, quia ipsamet *Pontana* est Comitatus, ut in Textu mox declarabitur, etsi intrà Fines sit Agri *Louthani*. Cæterùm seclusâ rigorosâ hac Distinctione *Agri*, & *Comitatûs*, ea Nomina promiscuè, & indiscriminatìm pro eodem usurpo.

(*b*) *Porterus*, Pag. 29.

(*c*) Videsis §. xvii. Cap. præf. Num. i.

(*d*) De *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xv.

(*e*) Quæ de *Dubliniensi* habet Academia, §. Superiori, Num. viii. Pag. 121. exscripta sunt.

Neque Silentio prætermittenda est Academia Pontanæ erecta, Authoritate Parlamenti ibi habiti, Mense Novembri MCCCCLXV, *coram Thoma* (Geraldino) *Comite Desmondiæ* (Viscesgerente, seù ut vocant) *Deputato Georgij* (Plantagenet) *Ducis Clarentiæ, Hiberniæque Locum Tenentis, & Academiæ Oxoniensis Privilegijs adornata. Cæterùm ea Academia, ex Defectu Proventûs, brevi evanuit.*

PONTANÆ Pars Australis est in Natione *Lageniæ*, & in Agro, ac Diæcesi *Midensi*; Borealis verò in Natione *Ultoniæ*, & Agro *Lovidiæ*, dicto passim *Louthano* (qui olim ad *Lageniam* spectabat *(f)*, & antiquitùs Pars erat Regionis *Urielis*, sivè *Auriliæ)* atque in Archidiæcesi *Armacana*, olìm autem in Diæcesi *Dondalkensi (g)*. Estque *Pontana* Municipium (*h*), Mænibus, & Castro firmatum, Prætorem habens, & Senatores, vulgò *Majorem*, & *Aldermannos* (*i*); necnon & Jura, ac Privilegia habens Comitatûs, quod solis Civitatibus (immò neque omnibus, ut de *Casselia* (*k*) constat), atque *Galviæ* (*l*) & *Rupisfergusiæ* (vulgò *Carrickfergus* in Agro *Antrimensi)* Oppidis competit. Præbet insuper Titulum Comitis, 14 Junij 1661 creati, qui impræsentianim est *Eduardus Morus*, vernaculè *Moore*. Nundinæ ibi Quater in Anno habentur, nempè Diebus 12 Maij, 23 Junij, 26 Augusti, & 29 Octobris. *Dublinio*, Regni Metropoli, Viginti Tribus; *Armacâ*, Sexaginta Tribus; *Deriâ*, nunc *Londino-Deriâ (m)*, *Ultoniæ* Capitali, Nonaginta; *Corcagiâ*, Capitali *Momoniæ*, Centum Quadraginta Novem; *Galviâ*, Capitali *Conaciæ*, Centum; *Dunkeranâ*, sivè *Dundalkâ*, Agri *Louthani* Capitali, Septemdecim Milliaribus distat.

II. IN Boreali *Pontanæ* Parte, intrà Fines, ut mox ajebam, *Ultoniæ*, & Diæcesis *Armacanæ* sitâ, fuit Cænobium cum Ecclesia Ordinis Prædicatorum (*n*) sub Invocatione *S. Mariæ Magdalenæ*, Anno 1224, ut ex alibi dictis (*o*) liquet, ab Archiepiscopo *Armacano*, cui Nomen *Lucas Nettirvill (p)*, fundatum, ut inter Scriptores convenit. Ruinæ Templi, quas vidi nuperrimè, Operis Magnificentiam sat clarè demonstrant.

TAMETSI

(*f*) Recolendum Cap. i. Num. xi. Pag. 15.
(*g*) Legesis Cap. i. Num. xii. Pag. 16.
(*h*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*i*) Recolendus §. superior, Num. vii. ad Lit. k. Pag. 189.
(*k*) Adeas Cap. præf. §. ix. Num. i.
(*l*) Consulendus §. xxxviii. Cap. præf. Num. i.
(*m*) Adeas Cap. præf. §. xxiii. Num. i.
(*n*) Anonymus Auctor pervetusti Catalogi, Cap. ii, Num. vi. Pag. 38. adducti; *Waræus* de *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandus* in *Monastico Hibernico*, Pag. 217; *Porterus*, in *Compendio Annalium Hiberniæ*, Pag. 216; *O-Heynus*, Pag. 6; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.
(*o*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*p*) *Lucas* iste Filius fuit *Formalis Nettirvill*, Equitis Aurati, qui à *Carolo* Normannorum Duce Originem trahens, de *Anglia* in *Hiberniam* venit Anno 1169, *Henrico* Secundo Rege. Ibi porrò Conjugem sibi adscivit *Philadelphiam*, Domini *Gulielmi de Vesey* Filiam, ex qua suscepit (ultrà Archipræsulem nostrum *Lucam) Richardum Nettirvill*, qui Matrimonio sibi copulavit *Catharinam*, Equitis *Hugonis de Lacy*, Proregis *Hiberniæ*, Natam, ex qua genuit *Henricum Nettirvill*, qui duxit *Agnetem*, *Gualteri de Burgo*, Comitis *Ultoniæ*, Sororem, quo ex Matrimonio Lineâ rectâ descendit *Nicolaus Nettirvill*, Primus Vicecomes *Nettirvill* de *Douth*, in Agro *Midensi*, à *Jacobo* I. Rege, Die 3 Aprilis 1622 creatus, qui ex *Eleonora*, Equitis *Joannis Bathe* de *Dromconragh*, & *Athcarne*, in Agro *Midensi*, Octo suscepit Filios, nempè (1) Equitem *Joannem*, Successorem suum, de quo infrà; (2) *Lucam* de *Corballies*, in Agro *Dubliniensi*, cujus Filius *Franciscus* nullam post se reliquit Prolem; (3) *Patritium* de *Miltown*, in Agro *Tipperariensi*, cujus Filius *Nicolaus*, transplantatus, ut vulgò loquimur, in Agrum *Galviensem*, ex *Maria*, Equitis *Raymundi de Burgo*, Baronetti de *Glinsk* (confer Cap. præf. §. xvi. Num. v) Gnatâ, genuit *Patritium* de *Longford*, in prælibato Agro *Galviensi*; (4) *Robertum* de *Crucerath*, & *Knockcumber*, in Agro *Midensi*; (4) *Richardum*, Centurionem Peditum Anno 1640; (6) *Christoporum*, Societatis JESU Alumnum; (7) *Thomam*, Centurionem item Peditum Anno 1640; (8) *Nicolaum*, Alumnum Societatis Jesu, Ducis *Tyrconnelliæ*, Proregis *Hiberniæ*, Capellanum. Ex Quinque Filias, scilicet (1) *Mariam*, Equiti *Lucæ Fitz-Gerald* de *Tecroghan* nuptam; (2) *Margaritam*, *Pierij Butler*, Primogeniti *Eduardi Butler*, Primi Vicecomitis de *Galmoy*, Conjugem, (3) *Aliciam*, N. *Chevers* de *Mountown*, in Agro *Dublinensi*, Armigeri, Uxorem; (4) *Helenam*, Matrimonio conjunctam *Thomæ Fleming* de *Cabragh*, in Agro *Cavanensi*, Armigero; (5) *Joannam*,

TAMETSI autem eodem Anno fundatum dicatur Cænobium hoc ac *Dublinienſe*, Anno nimirùm 1224, inter ea nihilominùs *Dublinienſe* Primatum tenet, ut patet tùm ex ſuperiùs expenſis (*q*), tùm ex eo, quod Cænobium *Pontanenſe* ædificari duntaxàt cæpit Anno 1224, ut ex mox dicendis liquebit. At in Cænobium *Dublinienſe*, jam omninò completum, Monachi *Ciſtercienſes* Fratres *Prædicatores* eo ipſo Anno induxerunt.

III. PORRO quamquàm laudatum *Lucam Nettirvill* ſepultum aſſerat *Waræus*, & alij poſt ipſum, in Abbatia *Mellifontis (r)* Ordinis *Ciſtercienſis*, in Agro *Louthano*, reapsè tamen tumulatus fuit in *Pontanenſi* noſtro Cænobio, à ſe fundato, juxtà ſæpiùs recenſitum Codicem M.S. in Bibliotheca *Dublinienſi* ad *S. Sepulchrum* propè Eccleſiam Cathedralem *S. Patritij* aſſervatum (*s*) de prælibato Archipræſule *Armacano* hæc referentem (*t*): *Anno 1224 ædificare cæpit in Pontanæ Oppido Abbatiam (u) pro Fratribus Prædicatoribus, in qua ſepultus fuit, Die 27 Aprilis Anno 1227 defunctus. In eadem etiam Abbatia humatus fuit alter Archiepiſcopus Armacanus, Nomine Patritius O-Scanlan, qui obijt Dondalkæ in Abbatia S. Leonardi (w) 16 Martij 1271, ſed ad memoratum Fratrum Prædicatorum Cænobium tranſlatus, cum ipſe ejuſdem eſſet Ordinis Alumnus. (x)*

IV. ANNO 1246 Die 8 Octobris, *Innocentius* IV, Pontifex Maximus, Priori *Pontanenſis* hujus Cænobij, & Guardiano Fratrum Minorum de *Dondalka*, in Mandatis dedit, ut Electores Archidiæceſis *Armacanæ*, & Electum, peremptoriè citarent, & ad Sedem Apoſtolicam remitterent. Vacante ſiquidem memoratâ Archidiæceſi per *Henrici* Ordinis Prædicatorum ab ea ad Archiepiſcopatum *Pruſſiæ*, *Livoniæ*, & *Eſtoniæ* Tranſlationem (*y*), nonnulli Canonici, alijs contemptis, ad Archipræſulis Electionem invalidè proceſſerant. Factum plenè enarrat ipſummet Diploma Pontificium, quod legere eſt in *Bullario Ordinis Prædicatorum (z)* Tenoris ſequentis, videlicèt:

" Innocentius Epiſcopus, Servus Servorum Dei, dilectis Filijs Priori Fratrum Prædicatorum de
" Ponte (*a*), & Guardiano Fratrum Minorum de Dondalo (*b*), Armachanæ
" Diæceſis, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

" Ad Audientiam noſtram, dilecto Filio Magiſtro Andreâ, Eccleſiæ Armachan. Archidiacono, inſinuante, pervenit, quod cùm olim eadem Eccleſia Paſtore vacaret, Magiſter M. . . . . qui pro Cancellario " Eccleſiæ

---

nam, Matthiæ Barnewall, Baroni de *Trimleſton*, Nuptijs copulatam.

Cæterùm Eques *Joannes* memoratus, Secundus Vicecomes *Nettirvill*, Conjugem ſibi adſcivit *Elizabetham Weſton*, Comitis de *Portland*, Magni *Angliæ* Theſaurarij, Regalis Ordinis Auratæ *Periſcelidis* Equitis, Filiam, quo ex Matrimonio rectâ Lineâ deſcendit, *Joannes*, Sextus Vicecomes *Nettirvill*, Anno 1744 in Lucem editus. Si porrò de nobili hac Familia plus ſcire deſideres, adeas *Lodgeum* Vol. II. à Pag. 294.

(*q*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(*r*) Audias, ſi placet, quæ de celebri hoc Cænobio habet *Waræus*, de *Hibernia*, & *Antiquitatibus ejus*, Cap. xxvi. *Mellifons* (inquit) *inſigne aliàs Monaſterium Ordinis Ciſtercienſis*, *e quo eductà ſunt plurima ejuſdem Ordinis Cænobia per Univerſam Hiberniam*, *fundatur à Donato O-Carroll Regulo Ergalliæ*, *ſive Urielis. Monachis illud implevit Divus Bernardus e Cænobio ſuo Claravallenſi in Gallia, Abbate illius præpoſito Chriſtiano O-Conarchy, poſtea Liſmorenſi Epiſcopo* (Recole Cap. i. Num. xii.) . . . . *Situm Loci valde ſimilem ferunt Clarævallenſi.*

(*s*) Claſs. H. Tab. 2. Num. 25.

(*t*) Ad Annum 1217.

(*u*) Quæcunque Regularium Cænobia, ſivè Mendicantium, ſivè non Mendicantium, paſsìm nuncupantur *Abbeys*, ſed *Abbies*, i. e. *Abbatiæ*. Adeas §. xi. hujus Cap. Num. iii.

(*w*) Ordinis *Cruciferorum* ſub Regula S. *Auguſtini*, inquit *Waræus*, de *Hibernia & Antiquitatibus ejus*, Cap. xxvi.

(*x*) Plura de *Patritio* iſto *O-Scanlan* dato Operà narrabuntur Cap. xiii. Num. vii.

(*y*) De Tranſlatione hac jam Sermo fuit Cap. iii. Num. ix. Pag. 59, iterùmque erit Cap. xiii. Num. iv.

(*z*) Tom. i. Pag. 168, ex *Archivo Ordinis*, Lib. A. Fol. 618.

(*a*) Oppidum iſtud Latinè paſſim appellatur *Pontana*, atque *Vadipontium*, à Ponte Sublicio ſuper *Boinum* Fluvium conſtructo, quo in duas dividitur Partes, in diſtinctis *Ultoniæ*, & *Lageniæ* Nationibus exiſtentes, ut nuper in hoc §, Num. i. ajebam. Hinc Cænobium hoc *de Ponte* nuncupatur ab *Innocentio* IV in Apoſtolicis iſtis Literis, ſicut & à *Bernardo Guidonis* in celebri ſuo Codice, Statum Ordinis, qualis erat Anno 1303, exhibente, cujus memini ſuperiùs, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38, illumque laudat pro iſto Cænobio Reverendiſſimus noſter *Bremond* in Nota 1. ad præſentem Conſtitutionem.

(*b*) De *Dundalo*, ſivè aliàs *Dunkerano*, communiùs

"Ecclesiæ prædictæ se gerit, contemptis quibusdam ex Concanonicis suis, qui commodè vocari poterant, "& de Jure debebant, post Appellationes à dicto Archidiacono, & sibi adhærentibus, legitimè interjectas, "nullâ Formâ Concilij (*c*) observatâ, cum quibusdam suis Complicibus Venerabilem Fratrem nostrum "G...... Episcopum Rathiulen. (*d*) ad Armachan. Ecclesiam postulare præsumpsit, non considerato "prudenter, quantum in talibus, etiam unius Contemptus obsit, & quod Postulatio affici videatur, quæ "invenitur post Appellationem ad Nos emissam in tanta Contradictione præsumpta, maximè cum dicatur "de Persona minùs idonea celebrata fuisse. Cùm itaque velimus super Processu Postulationis hujusmodi, "& Meritis Postulati scire pleniùs Veritatem, ut quod justum fuerit, faciamus, mandamus, quatenùs tàm "Postulatum, quàm Postulantes ex Parte nostra peremptoriè citare curetis, ut usque ad Dominicam proximam, qua cantatur Lætare (*e*) Jerusalem, ad prosequendam Postulationem eandem personaliter Postulatus, &, per Procuratores idoneos, Postulantes nostro se Conspectui repræsentent, ut tàm de Votis Postulantium, quàm Formâ Postulationis, & Meritis Postulati diligenter instructi, quod justum fuerit, Auctore Domino, decernamus: Si autem Postulationem eandem prosequi fortè noluerint, aliquos de suis "Concanonicis ad Præsentiam nostram mittant, quod canonicum fuerit, recepturos. Diem autem Citationis, & Formam, & quicquid indè feceritis, Nobis per vestras Literas, Tenorem præsentium continentes, "fideliter intimetis. Quod si non ambo ijs exequendis potueritis interesse, unus Vestrûm ea nihilominùs "exequatur. Non obstante Indulgentiâ Vobis, vel Ordini vestro, ab Apostolica Sede concessâ, ut invitì "non teneamini Causas suscipere, vel Sententias exequi per Literas Sedis ejusdem, quæ de ipsa Indulgentia non fecerint Mentionem. Datum Lugduni VIII Idûs Octobris, Pontificatûs nostri Anno Quarto."

V. Ante Annum 1356 *Pontanæ*, & alibi, adversùs Fratres Mendicantes Litem suscitavit *Richardus Radulphus*, vernaculè *FitzRalph*, Archiepiscopus *Armacanus*, de qua uberi Calamo actum est suprà (*f*), & quidem opportunè, præmissis scilicet Magistrorum suorum *Gulielmi de S. Amore*, & *Joannis de Poliaco* Erroribus.

VI. Anno 1399, Die 4 Decembris, *Bonifatius* Papa IX Ædes Sacras hujus Cœnobij visitantibus eandem concessit Indulgentiam, quam visitantes Ecclesiam *B. Mariæ* de *Portiuncula*, seù de *Angelis*, apud *Assisium* in *Umbria*, consequuntur, eum in Effectum præficiens Priorem, & Lectorem, pro Tempore existentes, aliosque Fratres ipsius Domûs, qui eos absolvant, & quidem à quolibet Peccato, ut advertit Rmus noster *Bremond* in Nota Marginali ad sequentem Constitutionem in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*g*).

"Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus præsentes Literas "inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Licèt is, de cujus Munere venit, ut sibi à Fidelibus suis dignè, ac laudabiliter serviatur, de Abundantia Pietatis suæ, quæ Merita Supplicum excedit, & Vota, benè servientibus multo majora retribuat, "quàm valeant promereri; nihilominùs tamen desiderantes reddere Populum Domino acceptabilem, Fideles Christi ad complacendum ei, quasi quibusdam illectivis Præmijs, Indulgentijs scilicèt, & Remissionibus invitamus, ut exindè reddantur divinæ Gratiæ aptiores. Cupientes igitur, ut Ecclesia Domûs "Fratrum Prædicatorum de Drogheda (*h*), Armachan. Diœcesis, ac Capella B. Mariæ Dei Genetricis "eidem Ecclesiæ quasi contigua (*i*) congruis Honoribus frequententur, & etiam conserventur, & ut "Christi Fideles eò libentiùs Causâ Devotionis confluant ad eosdem, & ad Conservationem hujusmodi

 "Manus

nùs autem *Dundalkâ*, seù *Dondalkâ*, Oppido Capitali Comitatûs *Lovidiensis*, seù *Louthani*, antiquæ scilicet Reginis *Urielis*, sivè *Auriliæ*, alijs *Ergalliæ*, ut paulò antè in hoc §. libabam.

(*c*) *Lateranensis* iv. Can. xxiv.

(*d*) Mutila Vox: Forsan *Raten.*, vulgò *Rathy*; vel *Bath-Wellen*, vulgò *Bath and Wells*, Episcopatus uniti in *Anglia*, ubi tunc sedebat *Gulielmus Bitton*, ut rectè pro More advertit Rmus *Bremond* in Nota 6. ad hanc Constitutionem. Obiter porrò observa, frequenter olim factas fuisse, adhucque apud *Protestantes* fieri Episcoporum de *Anglia* in *Hiberniam* Translationes, etsi quippè plures sint in *Hibernia* Archiepiscopatus, & Episcopatus quàm in *Anglia*, sunt tamen multò pinguiores.

(*e*) Seu IV Quadragesimæ, sic dicta etiamnùm ex Introitu Missæ.

(*f*) Cap. iii. Num. xii. Pag. 62.

(*g*) Tom. ii. Pag. 389, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. ci. Fol. 129.

(*h*) Seù *Drogheda*, quo Nomine Anglicè vocatur *Pontana*, ut sub Initium hujus § advertebam.

(*i*) Ex his liquet, Fratres nostros *Pontanenses*, præter Ecclesiam suam, habuisse etiam Capellam eidem propinquam, Deiparæ Virgini sacram.

" Manus promptiùs porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem Dono cœlestis Gratiæ uberiùs conspexerint se
" refectos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate
" confisi omnibus verè pænitentibus, & confessis, qui in Festo Annuntiationis Beatissimæ Dei Genetricis
" Virginis Mariæ, & per Quatuor Dies Festum ipsum immediatè sequentes, easdem Ecclesiam, & Capel-
" lam devotè visitaverint annuatìm, & ad Conservationem hujusmodi Manus adjutrices porrexerint, ut præ-
" fertur, illam Indulgentiam, & Remissionem Peccatorum concedimus, quam visitantes Ecclesiam S. Ma-
" riæ de Portiuncula, aliàs dictam de Angelis (*k*), extrà Muros Assisien. primo, & secundo Diebus Mensis
" Augusti, annuatim quomodolibet consequuntur, & nihilominùs, ut Christi Fideles ad ipsam Ecclesiam,
" & Capellam hujusmodi Tempore confluentes, Conscientiæ Pacem, & Animarum Salutem, Deo propitio,
" consequantur, & Indulgentiarum hujusmodi meliùs participes esse possint, benigniùs agere volentes, Priori,
" & Lectori ipsius Domûs, pro Tempore existentibus, ac Tribus, seù pluribus Fratribus ipsius Domûs, ad
" hoc idoneis, per ipsum Priorem, & Fratres dictæ Domûs, pro Tempore existentes, in eisdem Ecclesia,
" & Capella singulis Annis in Confessoribus deputandis, qui Confessiones quarumcunque Personarum ad
" ipsas Ecclesiam, & Capellam, Causâ hujusmodi Indulgentiæ consequendæ, accedentium audire, &, ipsis
" diligenter auditis, eisdem Personis pro commissis debitam Absolutionem impendere, & injungere Pœniten-
" tiam salutarem, hujusmodi Indulgentiâ durante, valeant, nisi forsan talia fuerint, propter quæ Sedes
" Apostolica sit meritò consulenda, Auctoritate Apostolicâ Tenore Præsentium indulgemus. Nulli ergò
" omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Concessionis infringere, vel ei Ausu temerario contraire.
" Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli
" Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum II Nonas Decembris, Ponti-
" ficatûs nostri Anno Undecimo."

VII Anno 1401, Die 30 Augusti, laudatus Pontifex *Bonifatius* IX alias concessit Indulgentias Cœnobij hujus Ædes Sacras visitantibus in quibusdam Redemptoris, Deiparæ, atque Sanctorum Regni, ac Ordinis, &c. Festivitatibus, perque earum Octavas, ut videre est in sequenti Constitutione, quam ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*l*) exscribo.

" Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei, Universis Christi Fidelibus præsentes Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

(*m*) " Cupientes igitur, ut Ecclesia B. Mariæ Magdalenæ Domûs Fratrum Ordinis Prædicatorum in
" Drogheda (*n*) Armachan. Diœcesis, à Christi Fidelibus congruis Honoribus frequentetur, & etiam con-
" servetur, & ut Fideles ipsi eò libentiùs Causâ Devotionis confluant ad eandem Ecclesiam, & ad hujusmodi
" Conservationem Manus promptius porrigant adjutrices, quò ex hoc ibidem Dono cœlestis Gratiæ uberiùs
" conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum
" ejus Auctoritate confisi, omnibus verè pænitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis,
" Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini Nostri Jesu Christi, & Pentecostes, necnon in
" Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, & Assumptionis B. Mariæ Virginis, & Nativitatis B. Johannis
" Baptistæ, & Apostolorum Petri, & Pauli præfatorum, necnon S. Dominici, S. Thomæ de Aquino, & S.
" Patritij (*o*) Confessorum, ac S. Petri Martyris, Sanctæ Mariæ Magdalenæ, S. Catharinæ (*p*), S. Brigittæ
" (*q*), & Sichæ (*r*) Virginum, ac Dedicationis ipsius Ecclesiæ Festivitatibus, & in Celebritate Omnium
" Sanctorum, & per ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini, ac
" Nativitatis, & Assumptionis B. Mariæ, necnon Nativitatis S. Johannis Baptistæ, & Apostolorum præfa-
" torum Festivitatum Octavas, & per Sex Dies dictam Festivitatem Pentecostes immediatè sequentes, Ec-
" clesiam præfatam visitaverint annuatìm, & ad Conservationem hujusmodi Manus porrexerint adjutrices
" singulis videlicèt Festivitatum, & Celebritatis Septem Annos, & totidem Quadragenas, Octavarum verò,
" & Sex,

(*k*) Juris est Fratrum Minorum, ibique asservatur Corpus S. Patriarchæ *Francisci*.

(*l*) Tom. ii. Pag. 424. Illius porrò Exemplar est in *Archivo Ordinis*, desumptum ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxxix. Fol. 173.

(*m*) Exordium non legitur in *Bullario*, crediderim tamen, illud ejusdem esse Tenoris cum præcedenti, *Licet is, de cujus Munere venit* &c.

(*n*) Vide nuper dicta ad Lit. h.

(*o*) *Hibernorum* Apostoli, ac Patroni.

(*p*) Virginis *Alexandrinæ*, non verò *Senensis*, utpote quæ Sanctis nondùm adscripta fuerat, sed Anno duntaxàt 1461, à *Pio* II, Pontifice Maximo

(*q*) Seù *Brigidæ*, Patronæ *Hibernorum*, qui ejus colunt Festivitatem Die primâ Februarij, ut liquet ex Cap. i. Num xv. Pag. 22. Videsis Cap. vi. Num. x. Sect. ii. Pag. 116.

(*r*) Lege *Luciæ*, ut monet Rmus *Bremond* in Nota ad hanc Constitutionem.

" & Sex Dierum præfatorum Diebus, quibus dictam Ecclesiam visitaverint, ut præfertur, & ad Conserva-
" tionem hujusmodi Manus porrexerint adjutrices, Centum Dies de injunctis eis Pænitentijs misericorditer
" relaxamus: Præsentibus perpetuis futuris Temporibus duraturis. Datum Romæ apud S. Petrum III.
" Kal. Septemb., Pontificatûs nostri Anno Duodecimo."

VIII Anno 1412, cùm ingens exorta esset inter duas nuper recensitas Oppidi *Pontanensis* Partes Contentio, quam multiplex secuta est Pugna cum plurium Vulneratione, & Mutilatione, atque etiam Occisione, missis propterea Querelis ad Regem *Henricum* IV, in *Anglia* commorantem, Pater *Philippus Bennett*, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Magister, utriusque Partis Populum ad Concionem invitavit in Ecclesia Collegiata *S. Petri*, Die Festo Corporis Christi faciendam, ac postmodùm ad Refectionem in propinquo suo *S. Mariæ Magdalenæ* Cænobio. Assumptis itaque pro Themate Psalmi 132 Verbis: *Ecce quàm bonum, & quàm jucundum, habitare Fratres in unum*, atque eo ter inter prædicandum energicè Populum interrogante, nùm Corpori Christi uniri vellent? *Gulielmus Symcock*, Oppidi Senator, vulgò *Aldermannus*, omnium Nomine respondit, se ità velle. Concione peractâ, omnes ad Dominicanum pervenientes Cænobium, lautissimè tractati sunt; consultoque ibidem super Controversijs suis laudato Patre Magistro *Philippo Bennetto*, quendam *Robertum Ball* miserunt ad Regem cum Supplicibus Literis, à *Nicolao Flemingo*, Archipræsule *Armacano*, subscriptis. Tandem Die 15 Decembris ejusdem Anni *Pontanam* ex *Anglia* reversus est memoratus *Robertus* cum Regio Diplomate, geminas *Pontanæ* Partes, in distinctis etsi *Ultoniæ Lageniæque* Nationibus, in distinctisque Diæcesibus existentes, solo tamen *Boino* Amne separatas, sub uno Præfecto, seù Prætore uniente; Dieque sequenti prælibatus Archiepiscopus Populo sic uno effecto, Benedictionem suam impertitus est. Præfatus porrò *Gulielmus Symcock* primus fuit Prætor totius *Pontanæ*, in hunc Modum unitæ. Factum hoc, verso ex Anglico in Latinum Sermone, desumpsi ex M. S. Codice *(s)*, nuper sæpiùsque laudato.

IX. Anno 1484, in Capitulo Generali *Romano*, Rmi Magistri Ordinis P. *Bartholomæi Comatij*, Bononiensis, electivo, P. Magister *Mauritius Moral*, Prior Provincialis *Hiberniæ*, Licentiam obtinuit Conventum istum, cum nonnullis alijs suæ Provinciæ, reformandi, ut alibi narratum est *(t)*. Quo autem in Sensu Ordo Prædicatorum *Reformationis* Vocabulum intelligit, alibi etiam expendebam *(u)*.

X. Dudum sanè dirutum fuit Cænobium hoc, manet nihilominùs Turris Campanaria, ut nuper vidi, cum Ruderibus Ecclesiæ, quæ simul cum adjacenti Terreno, seù Prædio, sunt Acatholicorum Præda, *Waltero Dowdall*, & *Eduardo Beck* assignata *(w)*.

Cæterum Fratres Prædicatores antè & post Exilium Generale Anni 1698 *(x)* in conductâ Domo impraetermissè degere solebant, nisi sæviente Persecutione. Ab Anno tamen 1744, quo Generalis exardescebat Persecutio in Clerum *(y)*, haud valuere adhuc ijdem gaudere Tolerationibus ac anteà (aut quales nunc visuntur *Dublinij*) non quidem ex Rigore Gubernij, sed ex pura putaque inferiorum Magistratuum Sævitiâ, ut alibi innuebam (z). Hinc Sacellum suum Dominicis, aut Festivis Diebus aperire non audent.

XI. Archidiæcesis *Armacanæ*, in qua situs est hicce Conventus, novem fuere Antistites Ordinis Prædicatorum Alumni, nimirùm *Henricus*, nuper laudatus; *Reginaldus*, seù *Reynoldus*, alijs *Reinerius*; *Patritius O-Scanlan*; *Raymundus*; *Gualterus Joisius*, vernaculè *Joyce*; *Martinus Bononiensis*; *Rolandus Joisius*, Germanus Frater *Gualteri* prælibati, atque *Thomæ Joisij*, Ordinis etiam Prædicatorum, S. R. E. Cardinalis, olim *B. Alberti Magni*, unà cum *S. Thoma Aquinate*, Discipuli; *Humbertus de Roto*, seù *de Rotomago*; & recentioribus Temporibus *Dominicus Maguire*, in cujus Locum renunciatus fuit hujusce Ævi Missionarius *Richardus O-Heain*, alias

(s) Ad Annum 1412.
(t) Cap. iv. Num. vi, & ix. Pag. 73, & 76.
(u) Cap. iv. Num. xii. Pag. 79.
(w) Ità *Harrisius* Vol. II. Pag. 276.
(x) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(y) Recolendum Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 175.
(z) Ibidem.

alias *Eano*, ut refert *Cavalerius* apud *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (a). De istis porrò sigillatim alibi dicetur (b).

Nec defuere Conventûs hujus Alumni publicâ Virtutis Opinione clari, nominatim *Hyacinthus Dowdall*, cujus proprio Loco meminero (c).

XII. Alumni hujus Conventûs in Districtu ejus versantes Anno 1756 sunt Octo, nimirùm R. P. Prædicator Generalis Fr. *Eugenius Lennon*, Prior, Ætatis Anno 62, Professionis 40; R. P. Fr. *Dominicus Mac-Mahon*, Supprior, Ætat. 56, Prof. 35; R. P. Præsentatus (postmodùm Magister) Fr. *Thomas Nettirvill*, Ætat. 35. Prof. 18; R. P. Fr. *Joannes Byrne*, Parochus, Ætat. 64, Prof. 38; R. P. Lector Fr. *Vincentius Meany*, Ætat. 46, Prof. 29; P. Fr. *Jacobus Hall*, Procurator, Ætat. 51, Prof. 29. (d); P. Fr. *Gualterus Morilly*, Conventûs *Urlariensis* Filius, Monialium Capellanus, Ætat. 36, Prof. 14 (e): P. Fr. *Joannes Egan*, Ætat. 30, Prof. 6.

§. III.

De *Canicopolitano*, seù *Kilkenniensi* Cœnobio *Sacrosanctæ Trinitatis*, in ejusdem Nominis Agro *Lageniæ*.

Anno 1225.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, Descriptio, & Privilegia Urbis* Canicopolis, *seù* Kilkenniæ, *atque adjacentis Burgi-Hounibil de Diœcesi, & Ecclesia Cathedrali. In Civitate hac Conventus Generalis Catholicorum Anno 1642 habitus; in eamque solemnis Nuntij Apostolici* Rinuccini *Ingressus Anno* 1645.

II. *Dominicani Cœnobij Descriptio, & Fundatio. Nonnulla de Fundatore* Gulielmo Marshall, *Comite* Pembrochiæ, *ejusque Fratre* Richardo, *Comite ibidem* Pembrochiæ, *ibidem tumulatis.*

III. Hugo *Episcopus* Offoriensis, *Ordinis Prædicatorum, Conventûs hujus insignis Benefactor. Domus Novitiorum suburbana ad eum spectans.*

IV. *Plura in eo celebrata Comitia Provincialia.*

V. *Rudera Cœnobij. Fundi Dominus modernus. Locus Refugij Fratrum.*

VI. *Diœcesis* Offoriensis *Episcopi Dominicani.*

VII. *Nonnulli Alumni celebres hujus Cœnobij.*

VIII. *Alumni Conventûs hujus ibi versantes Anno* 1756.

I. CANICOPOLIS, vulgò *Kilkennia*, hibernicè *Cillchuinne*, anglicè *Kilkenny*, Civitas *Lageniæ* in *Momoniæ* Confinijs, à Beatissimo Abbate *Canico* (anglicè *Kenny*, hibernicè *Chuinadh*) qui Sexto Ecclesiæ Seculo floruit (a), Denominationem sumit, *Kil* siquidem, seù *Cill*, hibernicè, idem est ac *Cella*, vel, ut alijs placet, *Ecclesia*, seù *Templum*, latinè: Hinc à pluribus Scriptoribus latinis *Cella Canici*, atque à multis *Fanum Canici*, à plerisque verò *Canicopolis* nuncupatur. Urbs est nitida, elegans, & copiosa, atque inter mediterraneas Regni facilè prima, Marmore constrata, Mœnibus, & Castro firmata, à Prætore, vulgò *Majore*, cum Senatoribus, vulgò *Aldermannis* (b), gubernata, ad Ripam sita præterfluentis *Eyri*, vulgò *Neori*, vernaculè *Neore*, de quo alibi Sermo redibit (c), in eaque Aer censetur totius *Hiberniæ* saluberrimus.

Nidum

(a) Tom. viii. Pag. 521.

(b) Cap. xiii, Num. iv, v, viii, xii, xiv, xv, xvi, xlv, & lxxii. De *Richardo* autem *O-Heain*, Cap. præs. §. xxxvii. Num. vi.

(c) Cap. xvi. Num. lxxx.

(d) Paucos post Annos obijt *Pontanæ*.

(e) Paulò post ad Conventum suum *Urlariensem* regressus est.

Post Annum verò 1756, Duo hujus Loci defuncti sunt Priores, & Monialium Vicarij, nempè A. R. P. Magister Exprovincialis Fr. *Bernardus Mac-Henry*, & A. R. P. Magister Fr. *Patritius-Dominicus Diamond*, Missionarij Apostolici omnibus Numeris absoluti, quos ceu *Coltranenses* iterùm videbis Cap. præs. §. xii. Num. ix.

(a) De hoc Sancto Festum celebrant Hiberni ad Diem 11 Octobris, ut videre est Cap. i. Num. xv. Pag. 23.

(b) Recolendus Num. vii. §. i. Cap. præs. Lit. k. Pag. 189.

(c) §. seq. Num. i.

Nedum Municipium est, seù Burgus (propriùs Civitas) Parlamentarius (*d*), sed etiam Burgum sibi habet fermè contiguum, scilicet Rivulo duntaxàt divisum, quod insuper Municipium est ab antiquo, idque in Honorem *S. Canici*, in eo quippè visitur Ecclesia Cathedralis laudato Beatissimo Viro sacra. Locus porrò iste vulgò appellatur *Burgus S. Canici*, atque etiam passìm *Oppidum Hibernicum* ad Differentiam nempè adjunctæ Civitatis, quæ *Anglicana* dicitur, quia nonnisi post *Anglorum* in *Hiberniam* Adventum constructa. Muros excitavit Vir Nobilis *Richardus Talbotus* (*e*), è quâ Familia est Comes *Waterfordiensis*, & *Wexfordiensis*, in *Hibernia*, qui in *Anglia* Comes est *Salopiæ*, vernaculè *Shrewsbury*, Catholicâ Religione clarus; item & *Tyrconnalliæ* Comes, postmodùm Dux, ut alibi dictum est (*f*). Castrum verò ædificavit Familia *Pincernarum*, vulgò *Butlerorum* (*e*), qui primùm Comites, dein Marchiones, & Duces fuere *Ormondiæ*, nunc verò Comites de *Arran*, de *Carrick*, & de *Lanesborough*, Vicecomites de *Mountgarret*, & de *Galmoy*, ac Barones de *Cahir*, & de *Dunboyne* (*g*). Caput est Agri, seù Comitatûs, cui *Kilkenniensis* Nomen tribuit, atque in se Jura habet, & Privilegia Comitatûs, ut de *Pontana* nuper ajebam (*h*). Tametsi porrò alia non extet in *Ossoriensi* Diœcesi Ecclesia Cathedralis nisi memorata sub *S.Canici* Invocatione, ab hac tamen Episcopatus non denominatur, sed ab *Ossoria*, quâ Nomenclaturâ gaudebat olim qui nunc dicitur Comitatus *Kilkenniensis*. Adest quoque *Ossoria Superior*, Comitatûs Reginæ Baronia, ejusdémque Diœcesis Pars (*i*), in qua situs est Pagus *Aghavoæ*, ubi olim erat Diœcesis istius Ecclesia Cathedralis, quæ postmodùm Conventualis evasit Ordinis Prædicatorum, ut suo Loco dicetur (*k*).

In *Kilkenniensi* hac Urbe habitus fuit Anno 1642 Conventus Generalis Catholicorum, ac denuò Catholica Comitia Regni, sedebantque pro Negotijs Regni dirigendis Senatores à Comitijs selecti, quibus *Supremi Catholicorum Fæderatorum Concilij* Titulus datus est; atque in eandem Urbem Nuntius Apostolicus *Rinuccinus* solemni Pompâ ingressus est Anno 1645, ut alibi fusiori Calamo narrabitur (*l*). Apud *Kilkenniam*, seù *Canicopolim*, Comitia Juridica, vulgò *Assisæ*, vernali & autumnali Temporibus celebrantur, bisque habentur Nundinæ singulis Annis, nempè Diebus 28 Martij, & in Festo *Corporis Christi*; & semel in Burgo *S. Canici*, Die nimirùm 11 Octobris, eidem Cœliti sacrâ, sed nunc ob Mutationem Styli (*m*) Die 22 Octobris. *Canicopolis* porrò, seù *Kilkennia*, distat *Dublinio*, Quinquaginta Sex; *Waterfordiâ*, Viginti Quinque; *Corcagiâ*, Septuaginta Duobus; *Londino Deriâ*, Centum Quadraginta Octo; *Galviâ*, Octoginta Milliaribus.

II. In ea Civitatis Parte, quæ juxtà est Rivulum segregantem eam à Burgo *S. Canici*, ubi è Regione adest Platea rustica, cui anglicum Nomen *The Buts* (*n*), magnificum erat Cœnobium Fratrum Prædicatorum (*o*), quod cum eleganti Ecclesia sub Nuncupatione *SS. Trinitatis* excitavit, ut omnes uno Ore confirmant Scriptores, Anno 1225, *Gulielmus Marshall*, Junior, *Pembrochiæ* in *Cambria* (seù *Wallia*) Comes, & *Hiberniæ* Prorex. In Historijs porrò Nomini ipsius adjicitur *Junior*,

(*d*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*e*) Ità *Edmundus Bohun* in suo *Dictionario Graphico*, Verbo *Kilkenny*.

(*f*) Cap. i. Num. xxii. Lit. n; & Cap. vi. Num. xxiii. Pag. 31, & 131.

(*g*) Nobilis hujus Familiæ Genealogia brevis opportunè exhibebitur Cap. præf. §. xviii. Num. ii. Lit. k.

(*h*) Cap. præf. §. ii. Num. i. Pag. 199.

(*i*) Videsis Cap. i. xii. Pag. 18 & Cap. præf. §. xxx. Num. i. Lit. a. & f. Ex quibus Patet Diœcesim hanc primitùs vocatam fuisse *Saigerensem* à Territorio *Saiger* in moderno Agro *Regis*. Indè autem translatâ Sede Cathedrali A. 1052 *Aghavoam* in Regione *Ossoriæ* Nomen mutavit in *Ossoriensem*. Tandem verò, circà Annum nempè 1188 translatâ Sede ab Episcopo *Felice O-Dullany*, Monacho *Cisterciensis* Ordinis, *Kilkenniam*, retinuit quidem *Ossoriensis* Nomen, quandoque tamen nuncupata erat *Eyrupolensis* ab *Eyro* Flumine, vulgò *Neoro*, quod *Kilkenniam* alluit. Confer Cap. præf. §. xxx. Num. i.

(*k*) Cap. præf. §. xxx. Num. ii.

(*l*) Cap. xvii. Num. xlviii.

(*m*) Adeas Cap. vii. Lit. f. Pag. 138.

(*n*) *But* anglicè idem significat quod *Meta* latinè: Antequàm porrò pyrius Pulvis inventus esset, fuerant erectæ in Loco illo Metæ quædam ex Terra factæ ad explorandam sagittandi Peritiam, eorumque nonnullæ hodiedùm ibidem visuntur.

(*o*) *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi; *Harrisius* Vol. II. Pag. 276; *Alemandus*, Pag. 218; *Porterus*, Pag. 219; *O-Heynius*, Pag. 7; *Echardus* Tom. ii. Pag. xvi. Consulendum Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

Junior, quia Filius erat alterius *Gulielmi Marshall*, Comitis item *Pembrochiæ*, hùnc, ut obiter dicam, habentis Titulum ex Conjuge sua *Isabella*, Filia & Hærede *Richardi le Clare*, Comitis *Pembrochiæ*, vernaculè *Strongbow*, i. e. *de Arcu forti*, passìm dicti, ob summam, quà pollebat, sagittandi Peritiam. Indeque qui cum ipso in *Hiberniam* venerant Anno 1169, Triennio scilicet ante *Henrici* II Regis *Anglorum* Adventum, eorumque Descendentes, vocari solent *Strongbowniani* usque in hodiernum Diem.

Dictus porrò *Gulielmus Marshall Junior obijt Anno* 1231, *sepultusque fuit in Choro Fratrum Prædicatorum Kilkenniæ*, ut disertis Verbis referunt *Annales Hiberniæ*, anglicè impressi ad Calcem *Britanniæ*, editæ à *Gulielmo Camdeno, Clarencieux* (*p*), Rege Armorum in *Anglia* (*Londini* 1722) post quæ Verba immediatè subditur: "Anno 1234 *Richardus Marshall*, Comes *Pembrochiæ*, vulneratus fuit in Prælio habito in Planitie *Kildarensi* primô Idûs Aprilis, paucosque post "Dies è Vita migravit, in Choro Fratrum Prædicatorum Kilkenniæ juxtà Fratrem suum *Gulielmum* tumulatus, de quo scriptum est:

"*Cujus sub Fossa Kilkennia continet Ossa.*"

III. Episcopus *Ossoriensis*, Nomine *Hugo*, Ordinis nostri, atque hujus fortassè Cænobij Alumnus, multa eidem contulit Beneficia, & inter alia Fontem *S. Canici*, & Aquæductum, ut ex *Waræo*, & *Harrisio* alibi dicetur (*q*).

IV. In celebri hoc Cænobio plura celebrata fuere Capitula Provincialia, ut refert *Alemandus* (*r*), signanter Anno 1643, eo ipsissimo Tempore, quo eadem in Urbe *Canicopolitana*, sivè *Kilkenniensi*, sedebat *Supremum Catholicorum Fæderatorum Concilium*, mox laudatum, atque eo in Capitulo electus erat in Provincialem *Terentius-Albertus O-Brien*, posteà Episcopus *Imelacensis*, & Martyr, de quo alibi Sermo erit (*s*).

Nihil autem aliud Memoratu dignum de Conventu isto quantumvis insigni, sivè ex Libris impressis, sivè ex Codicibus M. S., alijsve Monumentis, sivè demûm ex Alumnorum ejus Informatione, addiscere potui (*t*), nisi quod olim erat Domus Novitiorum ad eum spectans, in Loco *Thornback* vernaculè dicto, qui secundo ab Urbe Lapide versùs Boreazephyrum, vulgô *North-West*, distat.

V. Cæterum nedûm antiqua Campanaria Turris, sed etiam ipsummet Templum, etsi sine Tecto, pluraque Cænobij Mænia magnifica etiamnùm extant, dicta adhuc anglicè, *The Black Abbey*, i. e. *Abbatia nigra*, ob Fratres Prædicatores passìm appellatos *Nigros Fratres*, ut dudùm aduertebam. Eadem etiam de Causa Pons, & Molendina propè Conventum vocantur *Pons niger*, & *Molendina nigra*, alius verò Pons dicitur *Pons Fratrum*. Hinc ipsum juxtà Locum per plures post Generale Exilium (*u*) Annos, Sodales conventualiter, ut ipsemet vidi, vivebant ad Annum usque 1744, quo, exardescente Generali Persecutione, cujus anteà memini (*w*), è Loco isto pulsi sunt, neque eundem adhuc recuperare valuere (alioquin in Civitate degentes, atque in Sacellis Presbyterorum Sæcularium quà supernumerarij, ut vocant, inservientes) non quidem ob Severitatem Gubernatorum Regni, sed ob Severitatem inferiorum Magistratuum, ut de *Pontanensibus* Magistratibus nuper ajebam (*x*). Ipsemet porrò Fundus Juris est Civium *Kilkenniensium* Sociatorum, seù, ut vulgò loquimur, *incorporatorum* (*y*).

VI. Diœcesis *Ossoriensis*, in qua Situm habet Cænobium istud, Quinque fuere Episcopi Ordinis Prædicatorum Alumni, nimirùm *Hugo*, in memoratâ *SS. Trinitatis* sui Ordinis Ecclesia, ut præfertur, tumulatus, *Richardus, Winchelsæus, Oliverius Cantwell*, ibidem etiam humatus, & nuperis hisce Annis *Colmanus O-Shaghnussy*, ac *Thomas de Burgo*, de quibus opportunior Sermo alibi redibit (*z*).

VII. Ex

(*p*) Adeas Cap. præf. §. xviii. Num. ii. Lit. i.
(*q*) Cap. xiii. Num. viii.
(*r*) Pag. mihi 218.
(*s*) Cap. xiii. Num. lxiv; Cap. xiv. Num. xiii; & Cap. xvi. Num. xxix.
(*t*) Videsis Cap. præf. §. xii. Num. vii.
(*u*) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*w*) Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 175.
(*x*) §. præced. Num. x. Pag. 203.
(*y*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 276.
(*z*) Cap. xiii. Num. vii, xlvi, xliv, lxxviii, & lxxxiii.

VII. Ex Conventu hoc unus fuit *Hiberniæ* Provincialis, nempè *Patritius Marshall*, de quo infrà dicetur (*a*); Sexque publicâ Virtutis Opinione clari, *Joannes* nempè *Davidis*, *Joannes O-Mara*, *Dominicus O-Rageid*, *Thomas O-Branain*, *Petrus Roth*, & *Antonius Roth*, de quibus suo Loco narrabitur (*b*).

Hujus item Cænobij Alumnus erat Celebris Magister *Joannes Nolanus*, haud semel alibi laudatus (*c*), iterumque laudandus (*d*), utpote Definitor pro *Hibernia* in Capitulo Generalissimo 1644, & in Capitulo Generali 1656. De eo autem *O-Heynus* noster (*e*) hæc habet, " R. A. P. Magister *Nolanus* indutus, ac professus *Zamoræ*, studuit *Pampilonæ*, ac docuit insigniter. Inde venit *Lovanium*, ubi docuit pariter at non diù, utpotè accersitus ad Regentiam *S. Mariæ Super Minervam*. Hinc *Romam* profectus est, ibique Carceris Augustias passus est ob Defensionem " *Divi Augustini*, & *Divi Thomæ* de Gratia efficaci *per se* & *ab intrinseco*. Venit indè in *Galliam* ad Magnum & Religiosum Conventum *Rhedonensem* (*f*) in *Britannia Armorica*, ubi mansit religiosè vivens usque ad Mortem. Propagavit celsè Studium ibi, & accerimè cum Efficacia obstitit Neotericis Impugnatoribus Sanctorum *Augustini*, & *Thomæ*."

VIII. Alumni istius Conventûs hìc versantes Anno 1756 sunt Quatuor, nempe R. P. Fr. *Thomas Masterson*, Prior, Ætatis Anno 34, Professionis 16; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Joannes Smith*, Conventûs *Carlingfordiensis* Filius, Ætat. 60, Prof. 35; P. Fr. *Joannes Golding* Filius Conventûs *Pontanensis*, Ætat. 60, Prof. 35; & R. P. Prædicator Generalis Fr. *Petrus Magenis*, Ætat. 47, Prof. 21 (*g*).

§. IV.

De *Waterfordiensi* Cænobio *S. Salvatoris* in ejusdem Nominis Agro *Momoniæ*.

Anno 1226.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Civitatis* Waterfordiæ. *Nonnibil obiter de Fluminibus* Suiro, Neoro & Birgo.

II. *Fundatio, & Antiquitas Cænobij Ordinis Prædicatorum.*

III. *Memorati Cænobij Rudera, modernusque Usus, atque Nomen. Nota de Nomenclatura* Nigrorum, & Alborum *Fratrum.*

IV. Waterfordiensis, & Lismorensis *Diæcesum, tàm disjunctarum, quàm unitarum, Episcopi Dominicani.*

V. *Aliquot Alumni insignes hujus Cænobij.*

VI. *Fratres Conventûs istius Anno* 1756.

I. WATERFORDIA, dicta etiam latinè *Menapia* (licèt a nonnullis Nomen istud *Wexfordiæ* tribuatur) hibernicè *Port-Lairge*, id est *Portus Femoris* (*a*), anglicè *Waterford*, composito Nomine ex *Water*, quod Aquam, & *Ford*, quod Vadum significat, Civitas est Episcopalis *Momoniæ* sub Archiepiscopo *Casseliensi* (*b*), Agri *Waterfordiensis* Capitalis, in se insuper Jura habens, & Privilegia Comitatûs, inter celeberrimas totius *Hiberniæ* Urbes meritò connumeranda, sivè Opes, & Præstantiam spectemus, sivè magnum, & securum Portum, immediatè ad *Angliam*, *Galliam*, *Hispaniam*, & *Lusitaniam* situm, pulchro longoque munitum Cothone, seù Loco, quò Naves ad Terram usque applicant, anglicè *Kay*, gallicè *Quai*, italicè *Chaia*. Anglorum Rex *Henricus*, hujus Nominis Secundus, in *Hiberniam* adveniens, ut Regni hujus Dominium acquireret,

(*a*) Cap. xiv. Num. xxiii.
(*b*) Cap. xvi. Num. xviii. lxxxviii, lxxxix, xc, xcviii, & ci.
(*c*) Cap. vi. Num. x, & xiv. Pag. 114, & 118.
(*d*) Cap. xvii. Num. lxxxi.
(*e*) Pag. 8.
(*f*) Vulgò *Rennes*. Urbs est Capitalis *Britanniæ Minoris*, seù *Armoricæ*.
(*g*) Prior est hujus Conventûs ab Anno 1759, fuitque anteà.
(*a*) Sic vocatur à Figura *Suiri*, mox recensendi, in Mare fluentis.
(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

ret, *Waterfordiæ* Navi descendit Anno 1172 (c). Præiverat Comes *Strongbow*, ut nuper dictum est (d), qui ibidem etiam descendit Navi Anno 1169. Item & Rex *Joannes*, prælibati *Henrici* Filius, Anno 1211. Ibidem quoque Navim conscendit Rex *Jacobus* II, ex *Hibernia* discedens Anno 1690 (e).

Prope Civitatem istam Tres celebres Fluvij, *Suirus*, *Neorus*, alijs *Eyrus*, & *Barous*, alijs *Birgus*, & *Berva* (f), dictæ antiquitùs Tres Sorores, quatenùs è *Bladinæ* Montibus (g) veluti maternis Visceribus scatuŗientes, & divisis Alveis discurrentes, concordibus se consociant Aquis, ibique (id est, infrà *Waterfordiam*) solius *Suiri* Denominationem induentes, in Mare, post paucorum Milliarium Cursum, confluunt. Tam rapidus porrò est *Suiri* Fluxus apud *Waterfordiam*, ut nullus sit ibi Pons, sed per Pontonem tàm Homines, quàm Equi, Currusque indè trajiciuntur ad Agrum *Kilkenniensem*, qui è Regione ad alteram usque *Suiri* Ripam extenditur.

Waterfordia Municipium (h) est, à Prætore, & Senatoribus, vulgò *Majore*, & *Aldermannis* (i), gubernatum. Titulumque præbet Comitis Anno 1681 creati, qui impræsentiarùm est *Georgius Talbotus* (quem *Romæ* novi Anno 1740), in *Anglia* Comes item *Salopiæ*, vulgò *Shrewsbury*; atque Vicecomitis, Anno 1628 creati, qui nunc est *Richardus Lomely*, in *Anglia* Comes *Scarburgi*, vulgò *Scarborough*. Est insuper Emporium nobile, ibique celebres habentur Nundinæ Bis in Anno, Diebus scilicet 5 Maij, & 25 Octobris, Habentur quoque ibi Comitia Juridica, vulgò *Assisæ* (k), Vernali, & Autumnali Temporibus. *Dubliniô* distat Septuaginta Sex Milliaribus; *Casseliâ*, Triginta Quinque; *Corcagiâ*, Quinquaginta Quinque; *Limericô*, Septuaginta Tribus; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Viginti Quinque; *Galviâ*, Centum; *Londino-Deriâ*, Centum & Septuaginta Tribus.

II. In hanc Civitatem *Fratres Prædicatores introducti sunt Anno* 1226, *& Novennio posteà Cænobium ijs à Civibus fundari cæptum*, inquit *Waræus* (l), & quidem sub Invocatione *S. Salvatoris*, ut referunt *Alemandus*, & *Harrisius* (m), quibus Traditio suffragatur. Nihilominùs quia Vero simillimum est, eos intereà Temporis conventualiter ibidem vixisse, idcircò Annus 1226 pro Conventûs hujus Fundatione præfigitur; atque etiam eo ipsissimo Tempore erectus dicitur in Catalogo Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ*, circà Annum 1300 exarato, quem alibi (n) prælibatus exhibet *Waræus*, ipseque alibi (o) exhibui, quemque laudat Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644 longiusculis eò Loci allatis Verbis, disertè sancientibus, *Antiquitatem nostrorum Conventuum* ex veteri illo Manuscripto apud *Waræum* desumendam esse.

III, Ruinæ tàm Templi, quàm Cænobij cum adjacenti Cæmeterio hodiedùm visibiles sunt, Nomen adhuc retinentes Anglicum *Black Friers*, id est, *Nigri Fratres* (p). Cænobium tamen in profanos Usus dudùm destinatum fuit, atque inibi habentur singulis Semestribus Comitia Juridica, seù Consessus Judicum, vulgò *Assisæ*, dequibus mox dictum est, pro Comitatu *Waterfordiensi* (q). Cæterùm Latifundia, Conventui olim annexa, concessa fuere per Gubernium Acatholicum *Jacobo White*,

(c) Adeas Cap. iv. Num. xvi. Lit. k. Pag. 83.

(d) §. superiori, Num. ii. Pag. 206.

(e) Legesis Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(f) Anglicè vocantur, *Shure*, *Neore*, & *Barrow*.

(g) Hibernicè *Sleieu Bloemy* in Agro *Reginæ*.

(h) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(i) Confer Cap. præf. §. i. Num. vii. Lit. k. Pag. 189.

(k) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(l) Lib. *de Hibernia*, *&* *Antiquitatibus ejus* Cap. xxvi. Pag. 194.

(m) *Alemandus* Pag. 228; *Harrisius* Vol. II. Pag. 277.

(n) Lib. i. *de Scriptoribus Hiberniæ*, Cap. ix. Pag. 61.

(o) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. Istud etiam Cænobium memorant *O-Heynus*, Pag. 12, & *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(p) Sic ab *Anglis* nuncupabantur Dominicani, ut Cap. ii. Num. iv. Pag. 36. ajebam, ob nigras, quas deferunt, Cappas super Habitus albos, ad Differentiam Carmelitarum, qui *White-Friers*, id est, *Albi Fratres*, ob oppositam Rationem appellabantur. Hinc *Dublinij* Locus, ubi Cænobium erat Carmelitarum, dicitur etiamnùm anglicè *White-Friers-Street*, hoc est, *Alborum Fratrum Vicus*. Atque idem observare est *Londini*, ubi insuper Situs Dominicani Cænobij, propè Fluminis *Tamagæ* Ripam, *Black-Friers*, seù *Nigri Fratres*, vocatur usque in hodiernum Diem, ut Cap. iv. Num. xvi. Lit. m. Pag. 45. dictum est.

(q) Consultò dixi *pro Comitatu Waterfordiensi*, pro Civitate enim habentur in alio ejusdem Civitatis Loco.

White, Armigero, qui eadem assignavit *Antonio à S. Leodegario*, vulgò *Saint Leger*, Equiti Aurato (*r*).

IV. Ante Unionem *Waterfordiensis*, & *Lismorensis* Diæcesum contiguarum, ab *Urbano* V, Summo Pontifice, Anno 1363 (*s*) factam, Unus fuit ex Ordine nostro *Lismorensis* Episcopus, *Alanus* nempè *O-Sullivanus*, Duo verò utriusque Diæcesis sic unitæ Antistites, *Robertus* scilicet *Read*, & *Joannes Depingus*, seù *de Ping*, alibi sigillatìm recensendi (*t*).

V. Inter Cænobij hujus Alumnos fuit *Gotofridus de Waterfordia*, alibi (*u*) inter Scriptores nominandus; Tresque floruere publicâ Virtutis Opinione clari, *Michael* nempè *O-Clery*, *Geraldus Baget*, & *Antoninus Sall*, de quibus suo Loco dicetur (*w*).

VI. Patres hujus Conventûs Anno 1756 sunt R. P. Præsentatus Fr. *Jacobus Sexton*, Prior, Conventûs *Dubliniensis* Filius, Ætatis Anno 48, Professionis 30; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Patritius Bray*, Ætat. 45, Prof. 19; & R. P. Lector Fr. *Jacobus Shesty*, Ætat. 33, Prof. 17. (*x*).

§. V.

De *Limericensi* Cænobio *S. Salvatoris* in ejusdem Nominis [illegible] Momoniæ, Anno 1227.

Atque

Vicariali Domo Oppidi vulgò dicti *Six-Mile-Bridge*, in *Clarensi* Agro prælibatæ Nationis.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio tàm Urbis quàm Arcis* Limericensis. *Plura obiter de celeberrimo Flumine* Shanano.

II. *Situs Cænobij fundati à* Donato Carbreach O-Brien, *Rege* Thomondiæ, *de quo nonnibil. Plura in Nota de inclyta* O-Brienorum *Prosapia.*

III. *Laudatus Fundator in eo tumulatus. Pauca extant illius Rudera.*

IV. *Ibidem etiam* Hubertus de Burgo, *Episcopus* Limericensis, *tresque* Laonenses *Præsules, totidemque* Fenaborenses, *humati*; *Inscriptio Sepulchralis eâ de Re tàm latinè quàm anglicè.*

V. *Anno* 1504 *reformatus iste Conventus, & Anno* 1644 *in Universitatem erectus.*

VI. *Dominicani Episcopi ad Cænobium hoc spectantes:*

VII. *Insigniores alij Cænobij hujus Alumni.*

VIII. *De Vicariali Domo propè Oppidum cui Anglicum Nomen*, Six-Mile-Bridge.

IX. *Patres* Limericensis *hujus Conventûs Anno* 1756.

I. LIMERICUM, anglicè *Limerick*, hibernicè *Lumniach*, olimque latinè *Lumniacum* (indeque ejus Episcopi vocati sunt *Lumnicenses* & *Lumnicani*) Comitatûs ejusdem Nominis, ne dicam Universæ *Momoniæ* (*a*), Caput, in se tamen Juribus gaudens, & Privilegijs Comitatûs, Urbs est Episcopalis sub Archiepiscopo *Cassellensi* (*b*), quam maximus totius *Hiberniæ* (ut nihil dicam de *Magna Britannia*) Fluvius, cui Nomen *Shannnus*, diviso circumfundit Alveo, rapidissimo dein Cursu Sexaginta circiter Milliarium in Africum fluens usque ad Mare.

Porro nobilissimum istud Flumen, ut obiter dicam, Ptolomeo *Senus*, Orosio *Sena*, Giraldo Cambrensi Flumen *Senense*, Accolis *Shannon*, dicitur, id est, ut quibusdam placet, *Flumen antiquum*, indeque à *Waræo*, alijsque latinis Scriptoribus *Shenanus*, atque *Shannnus* passim nuncupatur.

E e E *Thern*

(*r*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 227.

(*s*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Tit. *de Præsulibus Waterfordiensibus.*

(*t*) Cap. xiii. Num. iii, xxv, & xxvi.

(*u*) Cap. xv. Num. x.

(*w*) Cap. xvi. Num. xxxvii, & cxxiii.

(*x*) Obijt 10 Junij 1757. Loco autem hujus versatur *Waterfordiæ* R. P. Lector Fr. *Dionysius O-Connor*, quem iterùm videbis Cap. xii. §. iii. Num. xvii.

(*a*) Confer Cap. præs. §. vi. Num. i. Lit. b.

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

E *Thernæis* Montibus in *Leitrimensi* Agro *Conaciæ* ortus, modò in Stagna se effundit, modò in Angustias se coarctat, iterùm se diffundens, iterùmque intrà Margines se colligens. *Carrickdrumruskam* (ubi Pons est) ejusdem Agri Burgum Capitalem (*c*) primò, dein *Lanesburgum* (ubi Pons quoque, cujus Pars in *Longofordiensi* Agro *Lageniæ*, Parsque in *Roscomaniensi* Agro *Conaciæ*) interfluit, à spatioso postmodùm Lacu *Reigho* Longitudinis Tredecim Milliarium exceptus. Ubi verò Lacum hunc prætervectus, angustiore Alveo intrà Ripas se resorbet, *Athloniam* (ubi longus validusque Pons, est, cujus Pars in *Midensi Occidentali* Agro *Lageniæ*, & prælibato Agro *Roscomaniensi*) interfluit; paulòque post memoratum Agrum *Roscomaniensem*, dein *Galviensem* Agrum *Conaciæ* inter, & *Regis* Agrum *Lageniæ*, Limitis Vice fungens, unito sibi haud exiguo Amne *Sucko*, præterfluit *Bannacbaram* (ubi Pons est) ultimò dicti Agri Burgum, & *Portumnam* (*d*), Agri *Galviensis* Vicum, eundem à *Tipperariensi* Agro *Momoniæ* dividens; iterùmque à spatioso item Lacu *Dergao* Octodecim Milliaribus longo, in mox dicto Agro, exceptus, in Amnem iteratò coit, præterfluitque *Laonam*, vulgò *Killaloe*, Agri *Clarensis* in *Momonia* Vicum, Sedemque Episcopalem, ubi ingens Pons, incircitèr, Cataracta; dein deducto Alveo *Limericensem* hanc Urbem amplectitur, hinc Sexaginta Milliaria rectus, grandis, Insulis intermixtus, in Mare properat, & ubicunque reciprocante Æstu undosus, ... Turres ad cohibendos Prædonum Excursus dispositæ sunt, demùmque in Oceanum devolvitur.

Joannes Rex, qui Anno 1199 regnare cœperat, Urbem hanc *Limericensem* Castello munivit, *Anglique* subindè additionalem construxere Civitatem, Rivulo in *Shananum* fluente ab altera disjunctam, quæ eâ de Causa *Anglicum Oppidum* passìm nuncupatur ad Differentiam præexistentis, quæ *Hibernici Oppidi* Nomine dignoscitur (*e*), quamque solus *Shananus* à *Clarensi* Comitatu disjungit. In geminata ista Civitate binum est Castrum, binæque patent Portæ, quæ suos habent è Saxo pulchros Pontes cum Propugnaculis, Pontibusque versatalibus, quorum alter in Ortum, alter in Occasum ducit. Ingentem porrò Præsidij hujus Fortudinem ex ijs, quæ de duplici ejus Obsidione superiùs (*f*) expendebam, nullo Negotio conjicere poteris. Municipium (*g*) est, suum habens Prætorem, & Senatores, vulgò *Majorem*, & *Aldermannos* (*h*), Titulumque præbet Vicecomitis, Die 13 Maij 1719 creati, qui nuper fuit *Jacobus Hamilton*, Annò 1756 creatus Comes de *Clanbrassil*. Emporium quoque est, ibique frequentissimæ habentur Nundinæ bis in Anno, Diebus nempè 4 Julij, & 4 Augusti, habenturque Comitia Juridica, seù Consessus Judicum, vulgò *Assisæ* (*i*), Vernali, & Autumnali Temporibus. *Dubliniò* Nonaginta; *Casseliâ*, Viginti Octo; *Corcagiâ*, Quadraginta Tribus; *Galviâ*, item Quadraginta Tribus, *Londino-Deriâ*, Centum & Quadraginta Milliaribus distat.

II. Intra, & juxtà *Limerici Hibernici* Muros Ordo Prædicatorum permagnificum habuit Cœnobium, Anno 1227, ut corcors fert Scriptorum (*k*) Assertio, cum sua Ecclesia, *S. Salvatori* sacrâ, fundatum, & quidem à Serenissimo *Donato Carbreach O-Brieno*, Rege *Thomondiæ* (*l*), cujus Pater Nomine *Daniel*, sivè *Donaldus*, *O-Brienus*, Rex erat *Limerici* (*m*), quandò in *Hiberniam* advenit *Henricus* II, Anglorum Rex, cui obviam dans *Casseliæ*, suum *Limerici* Regnum eidem cessit,

(*c*) Nunc passìm dicitur *Carrick-Super-Shananum* ad Differentiam alterius in *Tipperariensi* Agro *Momoniæ* Oppidi, cui Nomen *Carrick-Super-Suirum*.

(*d*) Consulendus §. xxxiii. Cap. præs. Num. i.

(*e*) Idem videre est apud *Kilkenniam*, ut liquet ex §. iii. Cap. præs. Num. i. Pag. 204.

(*f*) Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(*g*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*h*) Videsis Cap. præs. §. i. Num. vii. ad Lit. k. Pag. 189.

(*i*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*k*) Auctoris Anonymi Catalogi pervetusti, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. adducti; *Waræi* de *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi. Pag. 201; *Alemandi*, Pag. 228; *O-Heyni*, Pag. 17; *Harrisij*, Vol. II. Pag. 227; *Lodgæi*, Vol. I. Pag. 251. Cænobium hoc memorat etiam *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*l*) *Thomondia*, vel ut modernis placet, *Thomonia*, Tractus est *Momoniæ*, quem nunc Comitatum *Clarensem* vocant, de quo consulendum Cap. i. Num. xi. Pag. 14. *Thomond* porrò hibernicè idem est ac *Momonia Aquilonaris* latinè, è contrà verò *Desmond* est *Momonia Australis*.

(*m*) Confer Cap. i. Num. xx. Pag. 29.

cessit, ac Fidelitatem Jurejurandò spopondit (*n*). Nihilominùs laudatus *Donatus* noster, hujus *Danielis* Filius, Titulum habuit *Regis Thomondiæ*, ut Luce meridianâ clarius patet ex Regio Diplomate *Henrici* III, *Angliæ* Regis, *Hiberniæque* Domini, ad ipsum Die 18 Julij 1222 dato, quod apud *Lodgæum* (*o*) legere est. Eodem etiam *Thomondiæ Regis* Titulo potiti sunt, ut obiter dicam, *Donati* Filius, Nepos, Abnepos, alijsque Descendentes usque ad Annum 1543, quo *Murtertachus* (*p*) *O-Brienus*, in *Angliam* profectus, tàm *Regis* Titulum, quàm amplissima sua Latifundia resignare coactus est (etsi voluntariè quoad Apparentiam) in Manibus *Henrici* VIII, *Angliæ*, necnon & *Hiberniæ* Regis (*q*), qui eundem per Literas Patentes Die 1 Julij 1543 datas, Comitis *Thomondiæ* Gradu, suorumque Latifundiorum Jure donavit (*r*).

III. Porro *Donatus O-Brienus*, Cænobij nostri *Limericensis*, ut præfertur, Fundator, *in Ecclesia ibidem Tumulo conditus est Anno* 1241, *cum Statua ejus superimposita*, inquit *Waræus* (*s*). Verùm tametsi *Waræi* Tempore extiterint Ecclesia, & Statua illa, non autem post binam Civitatis Obsidionem, Annis 1690, & 1691 factam, quam superiùs recensebam (*t*). Nunc quippè nonnisi pauca, ut vidi, supersunt superbi Ædificij Vestigia, apud quæ Milites Præsidiarij Domum habent.

Prætereundùm autem non est, *Harrisium* (*u*) asserere, *Joannem* (*Fitz-John*, id est, Filium Joannis) *Geraldinum* (*w*), Comitem *Desmondiæ*, Secundarium fuisse Cænobij hujus *Limericensis* Fundatorem, quatenùs scilicèt illud, Temporum Injuriâ collapsum, ex integro restauraverit.

IV. In ejusdem Cænobij Ecclesia tumulatus item fuit (*x*) *Hubertus de Burgo*, Episcopus *Limericensis*, Die 14 Septembris 1250 defunctus, jam anteà Prior Monasterij *S. Edmundi* Regis & Martyris

(*n*) *Daniel* iste Lineâ rectâ per Quinque Generationes descendit ab invictissimo juxtà ac pijssimo *Briano*, seù *Briano Boro*, sivè *Boario*, alijs *Borovio*, *Borrumbio*, & *Boromæo*, ab Hibernica Voce *Boruma* (adeas Cap. i. Num. xvi. Lit. x. Pag. 26.) nuncupato, *Momoniæ* Rege, & Universæ *Hiberniæ* Monarchâ, qui in Die Parasceves Anni 1014 (ut ibidem narrabam) gloriosum reportavit Triumphum in celebri Prœlio *Clontarfensi* propè *Dublinium*, Regni Metropolim, de non minùs eâ Tempestate potentibus, quàm ferocibus *Danis*, postquàm *Hiberniam* per 219 Annorum Seriem infestaverant. Idemque *Brianus* Monarcha primus fuit, qui *Hiberniæ* Familias cognominari voluit, atque ab ipso *O-Brienorum* Prosapia cognominatur. Cæterùm obiter animadvertere lubet, *Briani* Nomen lustrale apud *Hibernos* perquàm usitatum esse, & quidem longè ante Tempora *S. Bernardi*, & tamen plures, eo Nomine donatos, mendosè se scribere *Bernardos*. Sanè qui anglicè dicitur *Bernard*, scribere se debet latinè *Bernardum*, qui verò anglicè dicitur *Bryan*, seù *Brian*, scribere se debet *Brianum*.

(*o*) Vol. I. Pag. 251.

(*p*) Auctores *Hiberni*, latinè scribentes, eum vocant *Murtertachum*, hibernicè autem *Morrough*. In regijs verò Patentibus *Henrici* VIII, protinùs citandis, appellatur *Maurus*.

(*q*) Confer Cap. i. Num. xxi. Pag. 30.

(*r*) A *Murtertacho* isto, sivè *Mauro*, rectâ Lineâ per Quinque Generationes alter descendit *Maurus O-Brienus*, Comes de *Inchiquin*, à Carolo II Rege, Anno 1660 creatus. Atque à prioris *Mauri*, sivè *Murtertachi*, ex Fratre Nepote (cui Nomen *Donatus*, alijs *Daniel*, cujusque Mater erat *Margarita*, Filia *Richardi de Burgo*, Comitum de *Clanrickard Progenitoris*) rectâ pariter Lineâ descendit Eques *Daniel O-Brienus*, creatus Vicecomes de *Clare* à prælibato Rege *Carolo* II, Die 17 Julij 1662. Floret etiamnùm nobilissima hæc Familia, nedum in *Anglia*, & *Hibernia*, sed & in *Gallia*, ubi Vicecomes *de Clare*, insimulque nunc Comes *Thomondius* (confer Cap. i. Num. xxii. Lit. n. Pag. 31.) est *Marshallus*, ut vocant, *Franciæ* in Exercitu Regis Christianissimi. In eodem etiam Exercitu versatur *Jacobus-Daniel O-Brien*, Comes de *Lismore*, cujus Domus de *Carrigogonnel* illustris est Ramus memoratæ *O-Brienorum* spectabilissimæ Prosapiæ, ut ex invictæ Fidei Monumentis Luce meridianâ clarius patet. Enimverò Anno 1758 laudata Domus de *Carrigogonnel* reperta fuit registrata in antiquis Libus Fecialibus Archivij *Regis Armorum* apud *Dublinium* quoad omnes & singulas ejus Generationes à *Briano Boromæo* ad Annum usque 1613, & quoad reliquas Genealogiæ ejusdem *Jacobi-Danielis O-Brien* Generationes, citrà omnem Dubitationem probatæ fuere eidem *Regi Armorum*, nuncupato *Ulster*, ab Antiquarijs, & Optimatibus Comitatûs *Corcagiensis*, ubi ejusdem *Jacobi-Danielis* Majores à dicto Anno 1613 stabiliti fuere.

(*s*) De *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi. Pag. 201.

(*t*) Cap. viii. Num. xii. Pag. 144.

(*u*) Vol. II. Pag. 277.

(*w*) De nobilissima *Geraldinorum* Progenie fusior redibit Sermo §. x. hujus Cap. Num. ii. Lit. c.

(*x*) *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*. Tit. de *Præsul. Limericen.*

tyris de *Athassel*, in Agro *Tipperariensi*, Ordinis Canonicorum Regularium, à Genitore suo *Gulielmo de Burgo*, cognominato *Expugnatore*, de quo alibi Sermo fuit (*y*), fundati (*z*). Ibidem etiam tres *Laonenses* humati sunt Antistites, *Donaldus* nempè *O-Kennedy*, Anno 1252; *Matthæus O-Hogain*, Mense Augusti 1281; & *Matthæus Mac-Crath*, Die 1 Septembris 1391, defuncti. Totidemque *Fenaborenses*, scilicet *Christianus*, Anno 1254; *Simon O-Currin*, Anno 1303; & *Mauritius O-Brienus*, Anno 1321 (*a*).

In hujus Rei Confirmationem, & ob venerandam Antiquitatem, Operæ Pretium esse duxi in Medium afferre ex *Harrisio* (*b*) Inscriptionem Sepulchralem in Cænobii hujus Ædibus Sacris olim existentem, Versibus Rhythmicis illius Ævi conceptam.

Senos (c) Pontifices in se Locus claudit iste,
Illis multiplices, Te posco, Præmia, Christe.
Omnes hi fuerant Fratrum Laris hujus Amici;
Hubertus de Burgo, *Præsul quondam* Limerici;
Donaldus, Matthæus, *Pastores* Laonenses;
Christianus, Mauritus, Simon *quoque* Fenaborenses.
Ergò, benigne Pater, Locus hos non comprimat ater,
Qui legis ista, Pater *dicas, &* Ave *rebea ter.*
Centum namque Dies quisquis rogitando meretur
Datur ut his Requies, si purâ Mente precetur.
Qui legis hos Versus, ad Te quandoque reversus,
Quid sis, & quid eris, Animo vigili mediteris,
Si minor his fueris, seu Major, eorumve Sodalis,
Tandem Pulvis eris, non fallit Regula talis.

In Gratiam Lectoris, anglicè periti, placet istis subjicere Versionem eorum anglicanam, quam memoratus exhibet *Harrisius*.

Six Prelates here do lie, and in their Favour
I beg your friendly Prayers to Christ our Saviour;
Who in their Life Time for this House did work,
The first of whom I name was *Hubert Burke*;
Who grac'd the See of *Limerick*, and *Matthew*,
With *Donald*, Bishops both of *Killaloe*;
Christian, and *Maurice* I should name before,
And *Simon*, Bishops late of *Fenabore*.
Therefore, kind Father, let not any Soul
Of these good Men be lodg'd in the Black-Hole.
You, who reads this, kneel down in humble Posture,
Follow three *Ave's*, say one *Pater Noster*.
Whoever for their Soul sincerely prays,
Merits Indulgence for an hundred Days;
And You, who reads the Verses on this Stone,
Bethink yourself, and make the Case your own;
Then seriously reflect on what You see,
And think what You are now, and what You'll be;
Whether You're greater, equal, less, You must,
As well as these, be crumbled into Dust.

V. Anno

(*y*) Cap. iv. Num. xvi. Pag. 83.

(*z*) *Waræus* de *Antiquitatibus Hiberniæ*, Cap. xxvi. Pag. 205.

(*a*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, & *Harrisius* Vol. I. Pag. 591, 592, 593, 622, & 623.

(*b*) Vol. I. Pag. 623.

(*c*) Sub Tumulo isto Septem humati fuere Episcopi, ut ex mox dictis post ipsummet *Harrisium* atque *Waræum* claret. Sed quandoquidem duplex *Laonensis* Antistes erat *Matthæus* Nomine, idcircò Sex duntaxàt distinctis Nominibus indicantur. Vel fortassè Inscriptio hæc Sepulchralis facta fuit antè Secundi *Matthæi* Episcopatum, qui, ut jam dictum est, Diem clausit extremum Die 1 Septembris 1391.

V. Anno 1504 Conventus iste *Limericensis* cum nonnullis alijs in *Hibernia* reformatus (*d*) fuit à Rmo Magistro Ordinis *Vicentio Bandello* de *Castro Novo*, Lombardo, Auctoritate tàm propriâ, quàm Apostolicâ *Julij* II, ut alibi narrabam (*e*). Fuitque cum Quatuor alijs erectùs in Universitatem, seù Studium Generale, à Capitulo Generalissimo Anni 1644, cujus Verba superiùs exscripta habes (*f*).

Latifundia Cænobio huic olim annexa *Jacobo Geraldino*, Comiti *Desmondio*, concessa fuere(*g*).

VI. Unicus erat hujus Diæcesis *Limericensis* Episcopus, ex Ordine Prædicatorum assumptus, *Joannes* nempè *Quinus*, de quo alibi Sermo instituetur (*h*), sicut & de *Terentio-Alberto O-Brien*, Cænobij istius Alumno, ad *Imelacensem* evecto Episcopatum, atque Martyrij Lauream consecuto; hujusque in eadem Diæcesi Antecessore, *Jacobo O-Hurly* (*i*).

VII. Alius Conventûs istius Alumnus, P. *Jacobus Wolfæus*, Anno 1651, dùm *Limerici* sacrosanctum Missæ Sacrificium perageret, ab Hæreticis captus fuit, atque in Patibulo suspensus, ut suo Loco pleniùs opportuniùsque enarrabitur (*k*). Quibus ibidem additur P. *Jacobus Collins*.

Plures insuper alij fuere aut Martyrio, aut publicâ Virtutis Opinione clari, putà nonnulli Clerici posthàc recensendi (*l*); item *Thaddæus O-Cahasy*, *Gulielmus Geraldinus*, & *Joannes Geraldinus*; insuperque *Cornelius O-Heyn*, *Jacobus Arthur*, & *Nicolaus Roche*, de quibus alibi commodiùs (*m*).

His adde ex *Joanne O-Heyno* (*n*) *Thaddæum O-Heynum*, celebris *Cornelij O-Heyni*, mox laudati, Fratrem, "qui studuit *Romæ* in Collegio *S. Mariæ Super Minervam* docuitque longo Tempo-"re in nostro Collegio *Ulyssiponensi*, & creatus S. Theologiæ Magister, fuit ibidem Rector. In "*Hiberniam* profectus ad quærendas Virgines induendas in Conventu nostrarum Monialium in ea-"dem Urbe *Ulyssiponensi*, ubi mortuus est." Hæc *O-Heynus* Anno 1706.

Adde etiam, nec addidisse pigebit, alium insignem Virum, *Thomam* nempè *de Burgo*, S. Theologiæ Magistrum, in Capitulo Generalissimo *Romæ* 1644 renunciatum (*o*), postquàm per plures Annos *Lovanij* docuisset. "Magni Talenti Vir fuit, ità ut *Lovanij* antonomasticè *Thomista*, & "*Anti-Thomistarum Flagellum* diceretur." (*p*). Obijt autem *Lovanij* haud longè post prælibatum Annum 1644.

Adde demùm *Philippum Wolfæum*, Cænobij hujus sæpenumerò Priorem. "Erat enim (*q*) "Vir Deo, & Observantiæ Regularis maximè deditus. Prædicabat incessanter intrà & extrà Ci-"vitatem (*Limericensem*) cum magno Fructu, eratque ingens Prædicator Rosarij. Studuit in "Belgio, & fuit insignis Poeta."

Denique Tres fuere ex Cænobio hoc Provinciales *Hiberniæ*, scilicet *Jacobus O-Hurly*, *Terentius-Albertus O-Brien*, jam laudati, atque *Michael Hoare*, ut suo Loco dicetur (*r*).

VIII. Demum quod attinet ad Vicarialem quandam Domum, *Limericensi* huic Conventui subditam, de ea nihil porsùs indagare potui, nisi quæ habet *O-Heynus* (*s*) noster ajens, fuisse in Comitatu *Clarensi*, Urbi *Limericensi* contermino, Sacellum propè Oppidum, anglicè *Six-Mile-Bridge* (*t*), hibernicè *Abbuinn-O-Gearna* (*u*) nuncupatum, ad *Limericenses* spectans Dominicanos, sed à Bello, circà Annum 1641 exorto, *non cultum vel habitatum*. Eram porrò istis in Partibus, immò memorato in Oppido, seù potiùs Vico, Anno 1754, sed nullum istius Rei Vestigium invenire valebam. Nundinæ autem, ut obiter dicam, ibi quotannis habentur Die 5 Maij.

IX. Patres

(*d*) Recolendum Cap. iv. Num. xii. Pag. 79.
(*e*) Cap. iv. Num. x. Pag 77.
(*f*) Cap. vi. Num. x. Sect. 7. Pag. 115.
(*g*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 277.
(*h*) Cap. xiii. Num. lv.
(*i*) Cap. xiii. Num. lxv, & lxvi.
(*k*) Cap. xvi. Num. xxx.
(*l*) Cap. xvi. Num. ii.
(*m*) Cap. xvi. Num. xxxvii, xxxviii, lxxxii, lxxxvii, xci.
(*n*) Pag. 16.
(*o*) Videsis Cap. vi. Num. x. Sect. 15. Pag. 116.
(*p*) Verba sunt Magistri *Edmundi de Burgo* in Notis Marginalibus *O-Heyni*, Pag. 16.
(*q*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 16.
(*r*) Cap. xiv. Num. xii, xiii, & xxxiii.
(*s*) Pag. 22.
(*t*) Id est, *Pons* Limerico *sexto Lapide* distans.
(*u*) Sic dicitur à Fluvio, cui Nomen *Gearna*, qui in *Shananum* currit. Cæterùm quamquàm sic vocetur Occidentalis Pars Oppidi, seù Vici, Orientalis tamen *Evers-Town* à Domino Fundi appellatur.

IX. Patres Conventûs hujus *Limericensis* Anno 1756 sunt, A. R. P. Magister Exprovincialis Fr. *Michael Hoare*, Prior, Ætatis Anno 51, Professionis 33; A. R. P. Magister Fr. *Nicolaus Quinn*, Ætat. 41, Prof. 18 (*w*); R. P. Præsentatus Fr. *Petrus Mac-Mahon*, Ætat 45, Prof. 23; P. Fr. *Michael O-Logblin*, Ætat. 54, Prof. 27; & P. Fr. *Dionysius Cabil*, Ætat. 49, Prof. 23 (*x*).

§. VI.

De *Corcagiensi* Cænobio *S. Mariæ de Insula*, in ejusdem Nominis Agro *Momoniæ*.

Anno 1229.

S U M M A R I U M.

I. *Nomenclatura*, & *Descriptio Civitatis* Corcagiæ.

II. *Situs*, & *Fundatio Cænobij*, *atque totalis ipsius Vastatio. Veterum Latifundiorum Dominus. Nota de Nobili Fundatoris Familia* Barria.

III. *Sex in* Hibernia *fundati Conventus Ordinis Prædicatorum antè primum Ordinis Minorum.*

IV. Edmundus Mortimerus, *Comes* Merchiæ, & Ultoniæ, *Dominusque* Conaciæ, Claræ, & Trimmæ (*à quo* Eduardus *IV*, *Rex* Angliæ, *Lineâ rectâ descendit*) *in Cænobio hoc defunctus*, & *tumulatus. Ibidem consuetum præstitit Juramentum* Joannes Colton, *Decanus* Dubliniensis, & *Magnus Regni Cancellarius*, *quà ipsius Successor.*

V. *Conventus iste* Corcagiensis *cum nonnullis alijs reformatus.*

VI. Corcagiensis, & Clonensis *Diæcesum*, *quandoque unitarum*, *quandoque disjunctarum*, *Episcopi Dominicani Quatuor.*

VII. *Duo de Cænobio hoc* Hiberniæ *Provinciales*, *ac Quinque seù Martyriò*, *seù publicâ Virtutis Opinione clari. Quinque alij Conventûs ejusdem Sodales eximij.*

VIII. *Sodales hujus Conventûs Anno* 1756.

I. Corcagia, hibernicè *Corcuigh*, anglicè *Corke*, nedùm *Corcagiensis* Agri omnium in *Hibernia* amplissimi (*a*), sed & Universæ *Momoniæ* Caput (*b*) quibusvis Regni Civitatibus post *Dublinium* Magnitudine, Commercio, Opulentiâque longè præcellens, Urbs est maritima, & Episcopalis sub *Casseliensi* Metropoli (*c*), Mænium Ambitu, fermè ovali, conclusa, Flumine, cui Nomen *Lee*, circumfusa, atque in Quinque Partes divisa, nec proindè nisi per Pontes pervia, & una quasi directâ Plateâ, Ponte junctâ, protensa. Municipium (*d*) est, à Prætore cum Senatoribus, vulgò *Majore*, & *Aldermannis* (*e*) gubernatum: Titulumque præbet Comitis, Die 26 Octobris 1620 creati, qui nunc est *Richardus Boyle*, in *Anglia* Comes de *Burlington*. Nobilissimum quoque Emporium est, ibique celebres habentur Nundinæ bis in Anno, nempè Feria Secunda post Festum *SS. Trinitatis*, & Die 1 Octobris; habenturque Comitia Juridica, seù Consessus Judicum, vulgò *Assisæ* (*f*), vernali, & autumnali Temporibus. *Dubliniô* distat Centum & Viginti Sex Milliariaribus; *Cassliâ*, Quadraginta Quatuor; *Limericô*, Quadraginta Tribus; *Galviâ*, Octoginta Sex; *Londino-Deriâ*, Centum & Nonaginta Quinque.

II. In una ex Quinque memoratis *Corcagiæ* Insulis, juxtà Australem Civitatis Partem, quam nunc Temporis *Cross's Green* anglicè, id est, *Viretum* cujusdam Cognomine *Cross* (*g*), celebre fuit Fratrum Prædicatorum Cænobium (*h*) cum magnifica Ecclesia sub Invocatione *S. Mariæ de Insula*,

(*w*) Denatus *Corcagiæ*, Vicarius Provincialis *Momoniæ*, 13 Aprilis 1758.

(*x*) Defunctus *Limerici* Anno 1757.

(*a*) Adeas Cap. i. Num. xi. Pag. 15.

(*b*) Sic vulgò impræsentiarùm existimatur ob Magnitudinem ejus, etsi antiquitùs *Limericum* Capitalis fuerit *Momoniæ* Civitas.

(*c*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 18.

(*d*) Legesis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*e*) Videsis §. i. hujus Capitis, Num. viii. Lit. k. Pag. 189.

(*f*) Legendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*g*) Ità *Smithæus* in *Descriptione Agri Corcagiensis*, Vol. I. Pag. 388, ubi affirmat eò Loci adfuisse Fratrum Prædicatorum Cænobium.

(*h*) Auctor Anonymus Catalogi pervetusti Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. exscripti; *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi; *Alemandus*, Pag. 228; *O-Heynus*, Pag. 12; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 278.

Insula, cujus Fundatorem Anno 1229 omnes, quotquot hisce de Rebus scripsere, perhibent D. *Philippum Barrium*, seù *de Barry*, Comitum de *Barrymore* in Agro *Corcagiensi* Progenitorem (*i*), cujus Statua Equestris, ex Ære fabrefacta, in eadem pendebat Ecclesia, ut *Smithæus* (*k*) testatur. Ast nullum hodiè, vel minimum, videre est sivè Templi, sivè Cænobij Vestigium, ut post diligentem Loci Inspectionem lugens deprehendi, ibi haud semel personaliter constitutus. Cæterùm Latifundia Conventui annexa *Gulielmo Boureman*, Armigero, concessa fuere (*l*).

III. Hic porrò non abs Re erit obiter observasse, quod & alibi (*m*) me observasse memini, Sex hucusque tradita Cænobia Dominicana, *Dubliniense* nimirùm, *Pontanense*, *Kilkenniense*, *Waterfordiense*, *Limericense*, & *Corcagiense*, antè *Tougballense* Franciscanum Cænobium, Seraphici Ordinis in *Hibernia* primum, fundata fuisse, ut ex non minùs docto, & accurato, quàm a Partium Studio alieno, celebri, inquàm *Waddingo* Minoritâ *Hiberno*, Annaliumque Ordinis Minorum Parente, superiùs (*n*) laudato, Luce meridianâ clariùs patet.

IV. Anno 1420, Die 26 Decembris, *Edmundus Mortimerus* (alijs *Mortuamarius*) Comes *Merchiæ*, vernaculè *March*, in *Anglia* Septentrionali, Comes item *Ultoniæ*, Dominusque *Conaciæ*, *Claræ*, & *Trimmæ*, in *Hibernia*, hujusque Regni Prorex, Uxorem habens *Philippam*, Regis *Eduardi* III (*o*) ex Filio *Leonello* Neptem, Diem clausit extremum in *Corcagiensi* hoc nostro Cænobio, ut refert *Lodgæus* (*p*), qui cùm Sepulturæ Locum sileat, & cùm aliàs laudatus *Edmundus*, Natione *Anglus*, nullum habuerit specialem pro Familia sua Tumulum, crediderim ejus Exuvias in Cænobij hujus Ecclesia humatas fuisse. A Nobilissimo Comite isto *Eduardus* IV (*q*), Rex *Angliæ*, rectâ Lineâ descendit, ut ex alibi dictis claret (*q*).

Eodem Die 26 Decembris 1420 *Joannes Colton*, Decanus *Dubliniensis* Ecclesiæ *S. Patritij*, & Magnus *Hiberniæ* Cancellarius, consuetum in hoc eodem Cænobio *Corcagiensi* præstitit Juramentum quà Regni Justitiarius, seù Proregis Locum Tenens, ut refert *Waræus* (*r*).

V. Anno 1484 P. Magister *Mauritius Moral*, Provincialis *Hiberniæ*, Facultatem à Comitijs Generalibus, & Rmo P. *Bartholomæo de Comatijs*, Bononiensi, Magistro Ordinis in eisdem electo,

(*i*) Nobilissima Familia hæc *de Barry* sic cognominatur ab Insula quadam Nomine *Barry* in *Cambria*, seù *Wallia*, ut ait *Camdenus* in Libro, cui Titulus *Britannia*. Alij verò apud *Lodgæum*, Vol. I. Pag. 192, sentiunt eam ex *Normannia* Originem trahere, eo vel maximè quia ipsius Nomen legere est in Catalogo celebrium Virorum, qui *Normannorum* Ducem *Gulielmum*, posteà *Anglorum* Regem, hujus Nominis Primum, *Conquæstorem* vulgò nuncupatum, comitati sunt Anno 1066. Sed quidquid sit de hoc, à laudato *Philippo Barrio* rectâ Lineâ descendit *David Barrius*, creatus Comes de *Barrymore* à *Carolo* Primo Rege, Die 17 Julij 1627; atque ab isto rectâ item Lineâ descendit *Jacobus Barrius*, quintus, & præsens Comes de *Barrymore*. Porrò *More* hibernicè significat latinè *Magnum*, hinc *Barrymore* idem sonat ac *Barrius Magnus*, Nomenclaturâ ab amplissimis Familiæ Latisundijs perductâ. De Nobili hac Gente, ejusque quodam Progenitore, *Thomas Carve* in *Lyra Hibernica*, Pag. 47, hæc habet: "E Regione Freti *Kinsaliensis* (in "Agro Corcagiensi) Arx sita est summæ Antiquitatis, quæ *Barriensis* nuncupatur, cujus Prosapia "à *Roberto Barry*, Anglo Natione, Originem trahit, qui propter sua præclara Merita, Celebritatem, ac Animositatem, electus inter primos Hiberniæ Victores, tumque ea in Occasione gravi "Vulnere est sanciatus. Fuit hic primus, qui Accipitres in *Hibernia* cicuravit, atque venandi, "seù accipitrandi Usui assuefecit, undè primordialis Accipitrarius in Hibernia extitit. Hujus Posteritas, ob sinceram erga Anglicam Coronam Fidelitatem, in liberos *Barrij* Barones evecta est, "dein Temporis Successu in Vicecomites *Buttevant* elevata, tandem quoque Ratione ingentium "Divitiarum, Prædiorum, ac Possessionum, inter "Compatriotras Cognomen *Barrymore* acceperunt, "qui nunc Comites appellantur." Creatus autem fuit Baro *Barrius* de *Barry's Court* Anno 1490, Vicecomes de *Buttevant* Anno 1555, & Comes de *Barrymore* Anno, ut præfertur, 1627.

(*k*) Loco nuper, laudato.

(*l*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277.

(*m*) Cap. ii. Num. xii. Pag. 42.

(*n*) Ibidem.

(*o*) Confer Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(*p*) Vol. IV. Pag. 366.

(*q*) Cap. iv. Num. xvi Pag. 84.

(*r*) De *Præsulibus Armacanis*. Iste enim *Joannes Colton* fuit postmodùm Archiepiscopus *Armacanus*.

to, impetravit, Conventum hunc cum alijs reformandi, ut superiùs ostensum est (*s*). Quid autem *Reformationis* Vocabulo intelligatur in Ordine Prædicatorum, eadem Operâ explicabam.

VI. Corcagiensis Diæcesis unicus erat Episcopus, Ordinis Prædicatorum Alumnus, *Philippus* nimirùm *de Slane* (Anno 1331), sic dictus quia Patria *Slanensis* in Agro *Midensi*, Regis *Eduardi* II (*o*) ad *Joannem* Papam XXII Legatus, de quo infrà uberiùs dicetur (*t*).

Porro *Corcagiensi* Episcopatui, ut obiter advertam, unitus fuit *Clonensis* à *Martino* V, Pontifice Maximo, Anno 1430, sicque unitæ permansere Diæceses usque ad Annum 1678 apud *Protestantes*, apud Catholicos verò usque ad Annum 1748, quo Summus Pontifex *Benedictus* XIV, distinctos in eis constituit Episcopos, etiamnùm viventes, Illustrissimos nempè DD. *Richardum Walsh*, Corcagiensem, & *Joannem O-Brien*, Clonensem Antistites. Cæterùm Diæcesis *Clonensis* tres fuere Præsules Dominicani, *David* scilicet *Mac-Kellius*, *Alanus O-Sullivan*, & *Petrus Wall*, ut suis Locis narrabitur (*u*).

VII. Conventus item hic duos dedit *Hiberniæ* Provinciales, *Constantinum* nempè *O-Quiffe*, & *Joannem O-Brien*, de quibus alibi (*w*); necnon Quinque seù Martyrio, seù publicâ Virtutis Opinione claros, nimirùm *Richardum Barry*, *Æneam Ambrosium O-Cahil*, *Eustachium Maguer*, *Joannem Morrogh*, & *Jacobum Barrett*, inferiùs datâ Operâ laudandos (*x*).

Demùm *O-Heynus* noster (*y*) alios memorat Cænobij hujus claros Alumnos in hunc Modum: [illegible]
"Fr. *Thomas Fitz-Gerald*, Vir simplex [illegible] *Corcagiensibus*, incedens suo larvato vestitu rusticano, durante Dominio Usurpatoris *Cromuelli* (*z*) piè quievit in Domino.

"Pro eodem Conventu (*Corcagiensi*) professus est *Lovanij* R. P. *Ludovicus O-Seanuidh*, anglicè "*Sinnicke*, Consanguineus Magni Doctoris Lovaniensis *Sinnicke* (*a*), studuit bene ibidem, eratque diligens "Quæstor pro Conventu, & prudens Confessarius. Callebat optimè *Flandricam* Linguam, undè Missionem fecit utiliter in *Hollandia* multo Tempore cum Fructu. Munitus piè Sacramentis obijt *Bredæ* "Anno 1700. Fuit pacificus, & maturus Prudentiâ.

"R. P. Fr. *Joannes Regan* fuit ibidem (*Corcagiæ*) insignis Annunciator Divini Verbi circà Annum "1641, & ultrà.

"R. A. P. Fr. *Gulielmus Barry* studuit fructuosè in magno illo Conventu *Tolosano*, deindè docuit Philosophiam in Provincia *Franciæ*. Indè means in *Hiberniam*, prædicavit cum speciali Applausu hibernicè, "& anglicè in Patria. Fuit pluries Prior in sua Provincia, factusque est Prædicator Generalis ob gratiosam concionandi Vim. Multa passus est in Persecutionibus suscitatis ab Anno 1680, & in Bello ultimo "sub nostro Magno, & Catholico Rege *Jacobo* usque ad ejus Egressum ex Patria cum Catholico Exercitu "in Galliam (*b*). Factus *Lovanii* Prior in penurioso Tempore, tàm providus inventus est Æconomus, "quod præterquàm aluisset satis magnam Communitatem cum quotidiè adventantibus ex *Hibernia* ob Exilium Generale (*c*), reparari curavit Habitationem Fratrum minitantem tunc præ Vetustate proximum "Casum Ædificij, & Refectorium pulchrum cum pari Culina ab imis Fundamentis erigi fecit. Prioratu "*Lovaniensi* finito cum Laude, factus est Prior in Conventu Reverendorum Patrum *Anglorum* nostri Ordinis *Bornhemiæ* (*in Belgio*), ubi pari Decore processit usque ad Finem sui Officij. Est quidem placidus, & bonus Religiosus, habitatque Valetudinarius in *Gallia* in Castro *Tyeriensi*, in Regali Xenodochio." Pie autem obijt post Annum 1706.

"R. P. Fr. *Petrus O-Garavein* studuit *Ulyssipone*, ibique docuit Philosophiam, & redux in Patriam "factus est Prior *Corcagiensis*, sed captâ Urbe ab Hoste (*b*), ille redivit in *Lusitaniam*, gratus equidem "Religiosus." Docuit postmodùm Theologiam in Collegio nostro *Ulyssiponensi*, ejusdem fuit Rector, ibidem piè defunctus post Annum 1706.

VIII. Sodales hujus Conventûs Anno 1756 sunt, A. R. P. Magister Fr. *Albertus O-Brien*, Prior, Ætatis Anno 55, Professionis 32; (*d*) A. R. P. Magister Fr. *Dominicus Morrogh*, Ætat.

(*s*) Cap. iv. Num. vi, & ix. Pag. 73, & 76.
(*t*) Cap. xiii. Num. xvii.
(*u*) Cap. xiii, Num. i, iii, & lx.
(*w*) Cap. xiv. Num. xviii, & xxix.
(*x*) Cap. xvi. Num. xix, xxviii, lxiii, cv, & cxvii.
(*y*) Pag. 53.
(*z*) Adeas Cap. xvii. Num. lxxxii.
(*a*) Natione Hibernus fuit, Sæculo Superiori in Academia *Lovaniensi* florens.
(*b*) Videsis Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.
(*c*) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*d*) Pastor *Corcagiæ* Australis ab Anno 1760.

Ætat. 52, Prof. 25 (*e*); R. P. Fr. *Nicolaus Walsh*, Pastor Ætat. 50, Prof. 27 (*f*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Dominicus Mac-Craith*; Ætat. 38, Prof. 16; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Ludovicus Walsh*, Ætat. 36, Prof. 15.

§. VII.

De *Molingarensi* Cænobio S. *Mariæ Assumptæ* in *Midensi Occidentali* Comitatu *Lageniæ*

Anno 1237.

SUMMARIUM.

I. Midensis *Comitatus in* Orientalem, & Occidentalem *bipartitus. Nomenclatura, & Descriptio Oppidi, seù potiùs Pagi, aut Manerij* Molingaræ.
II. *Fundatio Cænobij, & Dissertatiuncula de Fundatore. Nonnihil in Notis de* Pettitorum, & Nugentorum *Prosapijs.*
III. *Plura in pergrandi hoc Cænobio, priscis etiam Temporibus, habita* Hiberniæ Dominicanæ *Capitula. An verè fuerint Provincialia? Discutitur.*
IV. *Rudera Cænobij, & Latifundij Possessor.*
V. Clonmacnoisenses *Episcopi ex Ordine Prædicatorum duo, unusque* Kildarensis, *Conventûs hujus Alumnus. Alij insignes Conventûs hujus Sodales:*
VI. *Alij demùm ex* O-Heyno, *unusque ex Memoria Auctoris, recensentur.*
VII. *Alumni Conventûs istius Anno* 1756.

I. CONSTAT ex pridem dictis (*a*), *Midensem* in *Lageniâ* Comitatum (olim Regnum in se, & quintam *Hiberniæ* Partem) bipartitum fuisse, utpotè nimis extensum, Anno 1543, in *Midensem Orientalem* (*Midensem* sine Addito passim appellatum) & *Midensem Occidentalem*. Prioris Caput est *Trimma*, de qua inferius Sermo erit (*b*). Posterioris verò Oppidum (*c*) Capitale est *Molingara*, Hibernicè *Muliongear*, Anglicè *Molingare*, vel, ut modernis placet, *Mullingar*, in Diœcesi *Midensi*, sub Archiepiscopo *Armacano* (*d*). Municipium (*e*) est, in eoque Comitia Juridica, vulgò *Assisæ* (*e*), singulis Semestribus pro memorato Comitatu sedent. Emporium quoque est, ubi Nundinæ quater in Anno habentur, Diebus scilicet 6 Aprilis, 5 Julij, 29 Augusti, & 11 Novembris. Porrò distat *Dubliniâ* Triginta Septem Milliaribus; *Trimmâ*, Octodecim; *Athloniâ*, Regni veluti *Umbilicô* in *Lageniæ Conaciæque* Confinijs, Viginti Tribus; *Ardbracanâ* (*f*), Sede Episcopali, Viginti Duobus; *Armacâ*, Quinquaginta Tribus; *Londino Deriâ*, Nonaginta; *Corcagiâ*, Centum & Decem; *Galviâ* Sexaginta Quinque.

II. In Australi Occidentali hujus Oppidi Parte spectabilis fuit Fratrum Prædicatorum Conventus, *introductus*, ut loquitur Eques *Waræus* (*g*), *Anno* 1237. Ast nullum istius nominat Fundatorem, quem tamen noster *O-Heynus* (*h*), vulgari fretus Traditione, autumat fuisse aliquem ex prænobili Gente de *Pettit* (*i*), quæ post *Anglorum* in *Hiberniam* Adventum *Molingaræ* Feudum consecuta est. Ex prælibata etiam Familia *Barones* fuere *Molingaræ*, merè tamen

(*e*) Vicarius Provincialis *Momoniæ* ab Anno 1757, simulque posteà Prior Conventualis.
(*f*) Denatus Anno 1760.
(*a*) Cap. i. Num. x. Pag. 13. Confer etiam §. xvii. hujus Capitis, Num. i.
(*b*) Cap. præs. §. xvii. Num. i.
(*c*) Rigorosè loquendo, juxtà Regij Diplomatis Tenorem, *Molingara* Prædium duntaxàt est, sive Pagus, in prælibato Diplomate dictum *Manerium*, Anglicè *Manor*, sic namque constitutum fuit a *Carolo* Rege, hujus Nominis Secundo, Die 9 Martij 1674, Teste *Lodgæo*, Vol. I. Pag. 380. Lit. b. Idemque vel ex ipsis liquet *Almanacbis*, ut vocant, & ex Appendice ad *Waræi* Opera, Pag. mihi 164, ubi Viri Parlamentarij *Domûs Communium* à Comitatibus, Civitatibus, Oppidis, Burgis, &c. per Regia Diplomata Sociatis, seù incorporatis, ut loquuntur, electi Tempore Reginæ *Annæ*, recensentur.
(*d*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 16; & Cap. iv. Num. xviii. Lit. a. Pag. 86.
(*e*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.
(*f*) Confer Cap. præs. §. xxx. Num. i.
(*g*) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 168.
(*h*) Pag. 9.
(*i*) Sic vulgò *Angli* scribunt, rectiùs autem, & originaliter *Petit*, quæ vox Gallica est *Parvum* signi-ficans

men Titulares, non autem Honoris Titulum (Anglicè *My Lord*), multò minus Gradum, Locumve habentes in Parlamento (k) inter Proceres, seu Pares Regni. Ast vulgaris ista Traditio confundere videtur, ut & ipsemet innuit *O-Heynus*, Conventum hunc cum Canonicorum Regularium Prioratu, quem *Molingaræ* fundavit *Radulphus Parvus, aliàs Petit, Episcopus Midensis circà Annum* 1227 (l). Quocircà utroque Pollice subscribo Sententiæ *Alemandi* (m), rotundis Verbis affirmantis, Cœnobium istud extructum fuisse a Clarissima Familia de *Nugent*, (n), in hoc *Hiberniæ* Regno à primis *Hiberno-Anglorum* Temporibus stabilitâ, non minus præpotente, quàm opulentâ.

III. Pergrande fuisse Cœnobium hoc vel ex eo liquet, quod priscis etiam Temporibus celebrata fuerint in eo Capitula, Annis nempè 1278, 1292, 1308, & 1310, Teste *Waræo*. Ex quo tamen malè infert O *Heynus* fuisse tunc *Hibernicum* specialem Ordinis Provinciam, minimè perpendens Verba memorati *Waræi*, ajentis solummodò *ibi habita fuisse Capitula illius Ordinis*. Quippe non dicit, Capitula hæc fuisse *Provincialia*, neque Provincialia reapsè fuerunt, ut Luce meridianâ clarius patet ex pridem dictis (p), ubi ostendebam, ijs in Capitulis, seu Congregationibus, Tres eligi solitos fuisse ad regendum idoneos, quorum quempiam Provincialis *Angliæ* pro Arbitrio suo Vicarium constituebat Nationis (q) *Hiberniæ*, quam Praxim Statuta Veneralibus Patris *Berengarij de Landerra*, Magistri Generalis, in Comitijs *Londinensibus* facta, & à *Bonifacio* IX, Summo Pontifice, Apostolicæ Potestatis Munimine firmata, recensuerunt, & comprobarunt.

IV. Nihil Cœnobij hujus, aut Templi impræsentiarùm extat, ut Anno 1755 vidi, præter Turris campanariæ Partem, & nonnulla Rudera. Latifundium autem ijsdem annexum dudùm concessum fuit *Richardo Tuite*, Equiti Aurato (r), dein Die 2 Aprilis 1661 *Arthuro Forbes*, Comiti de *Granard*, (s), in Agro *Longofordiensi*, à *Carolo* II, paulò antè Regnis suis restituto. Ejusdem *Arthuri* ex Filio Nepos, *Georgius Forbes*, Comes item *Granardiæ*, prælibati Latifundii actualis est Possessor, ut ibidem accepi (t).

Cæterum

ficans, ut vel ex mox dicendis in Textu clarebit. Porrò Familia hæc ex *Gallia* in *Angliam* advenit Tempore Expugnationis *Normannicæ* Anno 1066, & ex *Anglia* in *Hiberniam* sub *Henrico* Rege, hujus Nominis Secundo, Anno 1172.

(k) Consulendum Cap. i. Num. xiii, & Cap. præf. §. xvii. Num. iii. Lit. x.

(l) Verba sunt *Waræi*, de *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. xxvi. Pag. 168.

(m) Pag. 220.

(n) *Nugent*, seu ut Antiqui scribebant, *Nogent*; composita est Vox, per Syncopen abbreviata, quæ Gallicè *Nouvelle Gent*, Latinè *Novam Gentem* significat. Præclara autem Domus ista ex *Normannia* in *Angliam* cum *Gulielmo* Conquæstore Anno 1066, & ex *Anglia* in *Hiberniam*, *Henrico* II Rege, seu potiùs *Joanne* memorati *Henrici* Filio Adolescentiore, Domino *Hiberniæ*, advenit circa Annum 1181 in Persona *Giberti de Nogent*, seu *Nugent*, Equitis Aurati, qui confestìm adeptus est Baroniam de *Delvin* in hodierno Comitatu *Midensi Occidentali*, ex qua Baronis Titulum honorariumque Gradum obtinuit *Jacobus Nugent* cum Jure Suffragij inter Magnates, seu Pares Regni, Anno 1486. A memorato *Jacobo* rectâ Lineâ descendens *Richardus Nugent*, Nonus Baro *Delvinæ*, creatus est Comes *Midiæ Occidentalis* à *Jacobo* I Rege, Die 4 Septembris 1621. Hujusce ex Filio *Christophoro* Nepos, alter nempè *Richardus Nugent*, Comes item *Midiæ Occidentalis*, Sex genuit Filios, quorum secundogenitus, cui Nomen *Thomas*, primùm doctissimus Jurisconsultus, atque Curiæ *Banci Regis* Judex Capitalis, creatus fuit Baro de *Riverston* in eodem Comitatu, à *Jacobo* II Rege Anno 1689. Primogenitus verò, Nomine *Christophorus*, tertius *Midiæ Occidentalis* Comes, ex *Maria*, Chiliarchæ *Richardi Butler* de *Kilcash* (qui Frater erat Primi Ducis *Ormondij*) Filia, suscepit *Richardum*, qui Sæculo huic Nuncium remittens, Capucinorum Ordinem amplexus est, & *Thomam*, post hujus Obitum, & non antea, Comitem *Midensem Occidentalem* Quartum, quem nuperis hisce Annis personaliter novi, catholicâ Religione clarum. Nobilissima hæc Stirps in plures alios expansa est illustres Ramos, *Nugentos* nempè de *Drumcree*, de *Dysert*, de *Donover*, de *Carlanstown*, de *Coolamber*, de *Rosse* &c., adhuc in *Hibernia* florentes.

(o) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 168.

(p) Cap. iii. Num. iii, & seqq. à Pag. 48.

(q) *Hibernia*, & *Scotia*, tunc Temporis, Partes erant Nationales Provinciæ *Angliæ*, ut liquet ex superius dictis Cap. iii. Num. ii. Pag. 48.

(r) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276.

(s) *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 380. Lit. b.

(t) *Molingarensis* Cœnobium hoc memorant Anonymus Scriptor in vetusto Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo, quem Cap. ii. Num. vi. Pag. 38 exscriptum habes; *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvii. Pag. 168; *Porterus*, Pag. 215; *O-Heynus*, Pag. 9; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii; & *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276.

CETERUM Patres aliquot Ordinis nostri *Molingaræ* habitant, Vineam Domini excolentes, Conventuique suo annexam impræsentiarùm Parochiam habentes.

V. DIÆCESIS *Midensis*, intrà cujus Fines extat *Molingara*, Episcopos *Dominicanos* opportuniùs recensebo cùm de *Trimmensi* Cœnobio in ipsomet Agro Midensi, simpliciter sic dicto, Sermonem fecero (*u*). Cæterùm conterminæ *Clonmacnoisensis* Diæcesis, *Septem Ecclesiarum* vulgò nuncupatæ, (cujus potior Pars in Districtu est Conventûs hujus *Molingarensis*), duo fuere Antistites Ordinis Prædicatorum Alumni, quidam scilicet Nomine *Henricus*, Sæculo Ecclesiæ Decimoquarto, & nùperis Annis *Stephanus Mac-Egan*, translatus posteà ad *Midensem* Episcopatum cum prioris Administratione.

INSUPER ipsiusmet *Molingarensis* Cœnobij Sodalis erat *Rochus Mac-Geoghegan*, dictus *à Cruce*, Episcopus *Darensis*, vernaculè *Kildare*, anteà *Hiberniæ* Provincialis, de quibus infrà sigillatim disseretur (*w*). Atque Tres alij ejusdem hujus Conventus Sodales, aut Martyrio, aut publicâ Virtutis Opinione clari, *Arthurus* scilicet *Mac-Geoghegan*; *Rochus Mac-Geoghehan*, mox laudatus; & *Geraldus Dillon*, datâ Operâ suis respectivè Locis recensebuntur (*x*). Ut nihil dicam de *Georgio Nangle*, alibi quoque memorando (*y*).

VI. ALIOS celebres Conventûs hujus Filios memorat *O-Heynus* noster (*z*) his Verbis.

" R. A. P. Magister Fr. *Mauritius Tyrell* fuit Definitor in Capitulo Generali celebrato *Romæ* sub Re-
" verendissimo Patre Magistro Generali Fr. *Joanne Baptista de Marinis*," Anno 1650 (*a*).

" R. P. Fr. *Dominicus Nugent* fuit Rector ad Castrum Cæsaris *Lovanij*, ubi tunc habitabant nostri
" Anno 1633" (*b*).

" R. A. P. Magister Fr. *Joannes Dillon* studuit partim in Conventu *S. Maximini* in *Gallia*, partim
" *Romæ* ad *S. Sixtum*, ubi docuit Philosophiam, ac Theologiam. In Patria fuit Prior *Trimmensis*, &
" victo Regno (*c*) transfretavit cum Exercitu, cui inservierat Septennio ut Sacellanus diligens. Indè fac-
" tus Regens Primarius *Lovanij*, dein S. Theologiæ Magister, tandem Prior, eo in Munere consumpsit
" Triennium cum Cura vigilanti, ornans Templum, & perficiens Fabricam Claustri &c." Fuit postmodùm Prior geminati Cœnobij nostri Romani *SS. Sixti & Clementis* ab Anno 1707 ad 1710. Tandem in *Hiberniam* regressus, piè obijt circa Annum 1716.

IPSE autem prætermittere nequeo Venerabilem Virum, à quo Habitu Ordinis indutus sum *Romæ* Anno 1724 (*d*), nempè A. R. P. Magistrum Fr. *Jacobum Geraldinum*, qui post exactum in Cœnobio hoc *Molingarensi* Tyrocinium, Studia peregit partim apud *SS. Sixtum & Clementem* de Urbe, partimque in Provinciæ *Utriusque Lombardiæ*, ubi etiam in Seminario *Cagliensi* tàm Philosophiam quàm Theologiam perlegit, prælibatæ Diæceseos Episcopi Theologus, Conventûsque nostri in eadem Ducatûs *Urbinatensis* Ditionis Pontificiæ Civitate haud semel Prior. Fuit insuper Prior Conventûs memorati *SS. Sixti & Clementis* ab Anno 1723 ad 1726, insimulque Studiorum Regens Primarius. Reversus *Caglium*, eò Loci moratus est ad Annum usque 1740, quo denuò electus fuit Prior *SS. Sixti & Clementis*, continuatus postmodùm ad 1746. Tandem Senio fractus, & Cælo, ut speratur, maturus, Diem clausit extremum Spectabilis Pater apud *S. Sixtum* Anno Jubilæi 1750.

VII. Alumni Conventûs istius Anno 1756, sunt R. P. Prædicator Generalis Fr. *Laurentius Geraldinus*, Prior, Ætatis Anno 36, Professionis 16; A R. P. Magister Fr. *Thomas Hope*, Pastor, Ætat. 47, Prof. 23. (*e*); R. P. *Ambrosius Higgins*, Pastor, Ætat. 71, Prof. 42: R P. Prædicator Generalis Fr. *Jacobus Barnewall*, Pastor, Ætat. 54, Prof. 37; P. Fr. *Thomas Dalton*, Ætat. 32, Prof. 15 (*f*); Fr. *Patritius Mac-Donagh*, Conversus, seu Laicus, Ætat. 40, Prof. 5.

(*u*) §. xvii. Cap. præs. Num. v.
(*w*) Cap. xiii. Num. xiv, lxiv, & lxxv.
(*x*) Cap. xvi. Num. v, ix, & lxxxvi.
(*y*) Cap. xii. §. i. Num. iii.
(*z*) Pag. 9. & seq.
(*a*) Plura de eo Cap. vi. Num. xii. Pag. 117.
(*b*) Videsis Cap xii. §. iii. Num. ii.
(*c*) Recolendum Cap. vii. Num. xii. Pag 144.
(*d*) Confer Cap. xv. Num. xxiv.
(*e*) Anno 1757, præviè habito Consensu Patrum Conventûs *Dubliniensis*, Facultatem impetravit à Rmo Magistro Ordinis se transfiliendi à Conventu *Molingarensi* ad prælibatum *Dubliniensem*, dispensante in Termino *à quo*.
(*f*) Ab Anno 1758 est Capellanus Monialium nostrarum *Dubliniensium*.

§. VIII.

De *Athenriensi* Cœnobio *SS. Petri & Pauli* (a), In *Galwiensi* Comitatu-*Conaciæ*, Anno 1241. Atque

De *Kilcorbaniensi* Vicariali Domo *SS. Rosarij*, in eodem Comitatu, Anno 1444.

S U M M A R I U M.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Oppidi* Athenriæ.

II. *Fundatio Cænobij, & Encomia Fundatoris, ibidem tumulati. Plurima insuper aliorum Sepulchra, nominatim* Gulielmi Berminghami, *Archiepiscopi* Tuamensis. *Nota de Nobilissima Gente* Berminghama.

III. *Recensentur Familiæ, quarum Exuviæ in Cænobij hujus Ecclesia jacent. Nonnulla in Notis de Familijs istis. Episcopi* Duacenses *Quatuor, unusque* Clonfertensis, *ibidem humati.*

IV. *Referuntur Obitus Defunctorum Gentis* de Burgo *ex Instrumento quodam authentico. Plura in Notis de prælibata Gente.*

V. *Continuatio eorundem. Quamplurimæ Notæ uberes.*

VI. *Prosecutio eorundem usque ad Finem. Nonnullæ item Notæ signanter de* Thoma O-Kelly, *Episcopo* Clonfertensi, *hic sepulto, deque Successore ejus,* Italo *quodam, Nomine* Joanne, *hic consecrato, postmodùm Archiepiscopo* Beneventano.

VII. *Testimonium de veritate Copiæ, ex Monumentis Authenticis depromptæ.*

VIII. *Aliud Instrumentum circà antiquam quandam Inscriptionem suprà Portam Refectorij. Nonnullis satisfit Difficultatibus in Notis, præsertim de* Carolo Manus Rubræ. *Obiter de* S. Cataldo *Episcopo* Tarentino, *ejusque Prophetia, Anno* 1492, *ut fertur, apud* Tarentum *inventâ.*

IX. *Ante Annum* 1256 *Aula Scholastica ab Archiepiscopo* Tuamensi, Florentio Mac-Flin, *extructa. Anno* 1400, *Indulgentiæ à* Bonifacio IX *concessæ visitantibus Ædes sacras præscriptis quibusdam Diebus pro perpetuis futuris Temporibus.*

X. *Anno* 1423, *aliæ Indulgentiæ pro alijs Diebus à* Martino V *concessæ, ad Effectum reparandi Ecclesiam, Domumque Conventualem, casuali Ignis Incendio combustas.*

XI. *Anno* 1427, *Fratribus* Athenriensibus *Facultas à* Martino V *concessa Duos fundandi Conventus in* Hibernia. *Nota de tribus Episcopis* Rapotensibus, *præsertim* Bonaventura O-Gallagher, *Ordinis Minorum, nuper defuncto.*

XII. *Verisimile est, duos istos Conventus fuisse* Tombeolensem, & Ballindunensem.

XIII. *Anno* 1445, Martiniana *Constitutio circà Indulgentias ab* Eugenio IV *innovata.*

XIV. *Bona immobilia ad Cænobium hoc priscis Temporis spectantia.*

XV. *Anno* 1644, *Conventus iste in Universitatem erectus. Plura in eo habita Comitia Provincialia.*

XVI. *Quinam Latifundiorum hujus Cænobij Possessores? Locus Refugij in quo Fratres conventualiter cum Decore Ordinis habitant. Ab Anno* 1751 *nulli Regulares Novitios recipiunt in* Hibernia.

XVII. Tuamenses *Archipræsules Dominicani. Antistites Cænobij hujus Alumni.*

XVIII. *Conventus iste* Hiberniæ *Quatuor dedit Provinciales, totidemque protulit Scriptores, ac Septemdecim aut Martyrium passos, aut publicâ Virtutis Opinione claros.*

XIX. *De Vicariali Domo* Kilcorbaniensi.

XX. *Sodales hujus Conventûs Anno* 1756.

I. ATHENRIA, Hibernicè *Athnari*, vel *Athneree*, rectiùs *Aitanri* (id est, Locus Regis), Anglicè *Athenry*, vel, ut alijs pacet, *Athunry* (b), olim pulchra erat Civitas, Mœnijs à *Joanne*,

[a] Talis est Cænobij hujus Invocatio, ut ex protinùs afferendo Diplomate *Bonifaciano* [Num. ix.] Luce meridianâ clarius patebit. Non me latet, *S. Dominici* Abbatiam [adeas Cap. præs. §. ii. Num. iii. Lit. u.] vulgò nuncupari id Cænobium, quod tamen minimè officit, siquidem nedùm in *Hibernia*, sed & in alijs Regionibus, si unicum adsit Fratrum Prædicatorum in Civitate aliqua Cænobium, id *Conventum S. Dominici* Vulgus appellat, tametsi Ecclesia alieno Sancto sit nuncupata.

[b] Modernus Baro se scribit *Athenry*, ipsius autem Pater, mihi probè notus, scribebat *Athunry*, Avus verò *Athanry*.

à *Joanne* Rege in *Hibernia* constituto Anno 1211 constructis (quorum Ambitus Viginti Unum Jugera (*c*) continet) circumducta. Nunc autem si Domorum, & Incolarum Numerum spectes, Oppidulum est duntaxàt, *Baroniæ* tamen ejusdem Nominis Caput, in Agro *Galviensi*, & Archidiæcesi *Tuamensi* Cæterùm Municipij (*d*) Jura, & Privilegia Sarta tecta adhuc servat, estque Oppidum Sociatum, seù *Corporatum*, ut vulgò loquimur, cujus Supremus Magistratus vocatur Anglicè *Portrive*. Mænia etiam undequaque integra cum binis Portis extant, estque Aura illius saluberrima, tabidis præsertim & phthisicis. Titulum præbet Baronis, qui impræsentiarum est *Thomas Berminghamus*, inter Barones *Hiberniæ* Primarius, à Fundatore Cænobij mox memorandi descendens. Emporium quoque est sat commodum, ibique habentur ter in Anno Nundinæ, Diebus scilicet 5 Maij, 4 Julij, & 28 Octobris. *Dublinio*, Octoginta Tribus; *Galviâ*, Duodecim; *Tuamâ*, Sexdecim; *Corcagiâ*, Octoginta; *Londino-Derriâ*, Centum & Duodecim Milliaribus distat.

II. Intrà *Athenrienses* Muros splendidum fuit Cænobium Ordinis Fratrum Prædicatorum (*e*), quod cum sua Ecclesia, SS. Apostolis *Petro & Paulo*, ut præfertur, sacrâ, munificè extruxit Anno 1241 *Milo de Bermingham*, hibernicè *Mac-Horais* (*f*), Secundus *Athenriæ Baro*, Filius utpote *Pierij de Bermingham* (*g*), isto Honoris Titulo Gradúque à prælibato Rege *Joanne* decorati, qui ut fert præclaræ hujus Familiæ Traditio, alibi memorata (*h*), Literas à Sancto Patriarcha *Dominico* receperat, quarum Intuitu laudatus ipsius Filius *Milo*, datâ post Bellorum Tumultus, quibus *Hibernia* eo Ævo magnoperè affligebatur, Opportunitate, Fundationem hanc immensis Sumptibus molitus est. Porrò "obijt is (*Milo*) in *Momonia*, non procul à *Casselia*, undè Corpus *Athenriam* "depor-

(*c*) Recolendum Cap. i. Num. xi. Lit. i. Pag. 14.

(*d*) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*e*) Anonymus Scriptor pervetusti Catalogi, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. allati; *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 215; *Alemandus*, Pag. 224; *O-Heynus*, Pag. 29; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 227; & *Lodgæus*, Vol. IV. Pag. 3.

(*f*) Cur Hibernicum Dominis hujus Cognomen sit *Mac-Horais*, opportuniùs declarabitur §. xiv. hujus Capitis, Num. iii, dum Sermo erit de *Stradensis* Cænobij Fundatore, cui primævum Cognomen *de Exonia*, hibernicum verò *Mac-Jordan*.

(*g*) Verè nobilis verèque antiqua Stirps hæc, primitùs *Anglicana*, Cognomen sumpsit ab insigni Oppido de *Bermingham*, alijs *Birmingham*, vel, ut passim pronunciatur, *Brimidgham* (ubi ipse versabar) in *Warwicensi* Comitatu *Angliæ*, cujus Dominium tenuit *Gulielmus de Bermingham* sub *Henrico* Rege hujus nominis Secundo. Memorati *Gulielmi* Filius, Nomine *Pierius*, alterum genuit *Gulielmum de Bermingham*, qui *Richardum de Clare*, *Pembrochiæ*, in *Cambria*, seù *Wallia*, Comitem, *Strongbow* (confer §. iii. hujus Capitis, Num. ii) vulgò nuncupatum, in *Hiberniam* cum multis alijs Viris Nobilibus, & Equestribus, ab *Henrico* II præfato missis, comitatus est Anno 1169. Hujus *Gulielmi* ex *Roberto* Filio Nepos, cui Nomen *Pierius*, in Textu mox recensitus, à *Joanne* Rege antè Annum 1216 accersitus fuit ad Superiorem Parlamenti Domum (recole Cap. i. Num. xxii.) cum Jure Suffragij inter Pares Regni *Hiberniæ*, quod Jus, cum Honoris Gradu, à laudato *Pierio* descendentes imprætermissè conservarunt usque in hodiernum Diem, ità ut Caput nunc præclaræ istius Familiæ, *Thomas de Bermingham*, Vigesimus Secundus sit *Athenriensis* Baro; estque Primoris, seù Primarius inter omnes *Hiberniæ* Barones, immò antiquior est Primore Barone *Angliæ*, nimirùm *Nevel* de *Abergavenny*, Anno duntaxàt 1295 creato. Neque prætereundum est, *Joannem Berminghamum*, Filium secundogenitum *Pierij* (Filij *Milonis* Fundatoris Cænobij *Athenriensis*, de quo impræsentiarùm fit Sermo) Tertij *Athenriæ* Baronis, ob præclara in Bello contrà *Eduardum Brussum*, Regis *Scotorum Roberti Brussi*, Fratrem, *Hiberniæ* Invasorem, Facinora, præsertìm memorati *Eduardi* Occisionem propè *Dundalkam* in Agro *Louthano*, creatum fuisse Comitem *Louthanum*, & Baronem de *Atrio Dei*, vernaculè *Atherdee*, & per Syncopen *Ardee*, in eodem Agro, ab *Eduardo* II, *Anglorum* Rege, *Hibernorumque* Domino, Anno 1319. Sed cùm obierit, nullam post se relinquens Prolem masculinam, Honorarij isti Tituli, Gradusque extincti sunt. Primus autem eorum nuperrimè suscitatus fuit in mox laudato *Thoma Berminghamo*, qui creatus fuit Comes *Louthanus* Anno 1759. Neque etiam prætereunda sunt *Thomæ Carvei*, in *Annalibus Hiberniæ*, Pag. 223, ad Annum 1349, Verba hæc: "*Waltherus Berminghamus*, Hiber-"niæ Prorex, qui præ omnibus alijs, ob administra-"tam Æquitatem à Regni Subditis *Homo justus* vo-"cabatur, Muneri suo cessit, resignavitque." Plura alia de *Berminghama* Progenie legere est apud *Lodgæum*, Vol. IV, à Pag. 1. ad 20. Brevi item videbis [Num. seq.] *Gulielmum de Bermingham*, Fundatoris *Milonis* Filium, *Tuamensem* Archiepiscopum, in Cænobio hoc tumulatum.

(*h*) Cap. ii. Num. x. Pag. 40.

" deportatum; ibi in Ecclesia dictorum Fratrum (*Prædicatorum*) tumulatum est. In eadem Ec-
" clesia plura sunt etiam Sepulchra Episcoporum *Duacensium*, & aliorum. Sed memorandum im-
" primis illud *Gulielmi Berminghami*, Archiepiscopi *Tuamensis*, Filij (secundogeniti) dicti *Milonis*,
" Parieti inditum ab aquilonare Parte Summi Altaris." Verba sunt Equitis *Waræi* (*i*), ex quibus nullo Negotio intelliges, plurium fuisse in Templo hoc Sepulchra. Atque in ijs plurium melioris Notæ Familiarium defuncti tumulantur usque in hodiernum Diem.

III. Quia huc flectit Oratio, opportunum erit, eas hic Loci recensere Familias, quarum Exuviæ in *Athenriensi* istâ Fratrum Prædicatorum Ecclesiâ jacent, prout accepi partim ex Inspectione Sepulchralium Inscriptionum à me personaliter factâ, partimque ex fidâ Patriæ Traditione, integrè autem ex Codice M. S, quem, ut lætabundus vidi, Patres illius Conventus, nunc in propinquo Loco Refugij religiosè residentes, sedulò apud se, raro modernorum *Hibernorum* Exemplo (*k*), asservant.

Tales igitur sunt imprimis *Burgi*, seù *Burgiades*, seù *Burkei* (*l*), Comites *Clanrickardiæ*, atque Rami ab eis descendentes. *Berminghami*, Barones *Athenriæ*, Cœnobij, ut præfertur, Fundatores. *Burgi* de *Kilcornan* (*m*), qui jam proximiores sunt Hæredes Tituli Gradûsque Comitis *Clanrickardiæ*, Casu quo senior nunc *florens* Ramus intereat. Eques *Joannes de Burgo* de *Derrymaclaghtna* (*n*). *Burgi* de *Mac-Henry* (id est descendentes ab *Henrico*) de *Gortnamacken*. *Burgi* de *Greg-Mulgrene*. *Burgi* de *Mac-Hubert* (id est, descendentes ab *Huberto* de *Iserkeally*. (*o*). *Burgi* de *Clocroka* (*p*). *Burgi* de *Cahir-Cinvcnvey* (*q*) *Burgi* de *Cahir-Forvas* (*r*). *Burgi* de *Iserclenan*, de *Forcebeill*, de *Maree* seù *Mary*, de *Oranmore*, de *Mac-Walters* (id est descendentes à *Waltero*, seù *Gualtero*) de *Tuath-mac-Walter* propè *Tuamam*. Familia *Mac-Davocorum* de *Derrydonnel*. Familia *O-Heynorum* (quondam Regia) de *Kiloviragh* (*s*), de qua erat quidam Episcopus (*t*), qui, ut ex mox recensito Codice M. S. constat, *Athenriæ* tumulatus est in Majorum suorum Sepulchro, in quo Tesseræ, seù Insignia Armaria Gentis suæ, suumque Baculum Pastoralem incidi fecerat. Demùm Familiæ *Killikelliorum* de *Clogbbally*, *Moghanorum*, *Brunorum* (vernaculè

(*i*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 215.

(*k*) Adeas Cap. præf. §. xii. Num. vii.

(*l*) Confer Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82.

(*m*) *Kilcornan*, *Derrymaclaghtna*, aliæque id Genus, quæ sequuntur Denominationes, Castra designant, aut Latifundia, autve Prædia, ad istas respectivè Familias spectantia.

(*n*) Conspicuæ hujus Domus de *Derrymaclaghtna* (qui floridus est Ramus *Clanrickardiæ* Stirpis, quique Consanguinitatis Affinitatisque Vincula cum primoribus Regni Prosapijs contraxit) Tres fuere successivè *Joannes de Burgo* Equites Aurati, qui omnes, opinor, in *Athenriensi* nostra Ecclesia tumultati sunt. Speciatim autem Sepulchralem vidi Inscriptionem istius eorum, qui Diem clausit extremum Anno 1666

(*o*) Consule infrà dicenda Num. iv. Lit. n.

(*p*) De ista *Burgorum* Familia fuit P. Magister *Thomas de Burgo*, supra recensitus Cap. vi. Num. xxv. ad Lit. i. Pag. 134; iterumque recensendus Cap. xvi. Num. xcix. Lit. a.

(*q*) De hisce *Burgis* prodijt Illustrissimus *Dominicus de Burgo*, Episcopus *Elphinensis*, Ordinis Prædicatorum, de quo jam dictum est Cap. vi. Num, [illegible] Pag. 131, iterumque dicetur Cap. xiii Num. [illegible]

(*r*) De istis fuit P. Magister *Edmundus de Burgo*, Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologus, de quo Sermo erat Cap. viii. Num. xv. Pag. 106, redibitque Cap. xv. Num. xix.

(*s*) *Kiloviragh* Territorium est in Baronia *Kiltartanensi*, & Agro *Galviensi*.

(*t*) Neque hujus *O-Heyni* Episcopi, neque Diœcesis ipsius Nomina in M. S. Codice indigitantur. In Catalogo autem omnium, quotquot fuere in *Hibernia*, Episcoporum apud *Waræum*, & *Harrisium*, unus duntaxât est ex Cognatione illa, *Joannes* nempè *O-Heyn*, Episcopus *Clonfertensis*, Ordinis Minorum, qui Anno 1438 floruit. Huic successit *Thomas de Burgo*, Episcopus scilicèt *Clonfertensis*, qui sepultus fuit in hocce Cœnobio *Athenriensi*, Testibus *Waræo* de *Præsulibus Clonfertensibus* ad Annum 1446, & *Harrisio* Vol. I. Pag. 641; quique, ut obiter dicam, " Capituli sui Assensu concessit Fratribus Ter-
" tij Ordinis *S. Dominici* Capellam *B. Mariæ* de
" *Kilcorbain*, ad Rogatum *Joannes Fitz-Rery*, &
" Confratrum dicti Ordinis, & *Eugenius* IV confir-
" mavit quarto Idûs Martij 1444." Verba sunt *Waræi* de *Antiquit. Hibern*, Cap. xxvi. Pag. 217. De ista porrò Concessione Episcopi, & Confirmatione Summi Pontificis fusior redibit Sermo Num. xix. §. præsentis, & Cap seq. §. iv. Num. iii.

(vernaculè *Brown* de *Athenria*, *Brunorum*, de *Cularan*, *Lynceorum* (vernaculè *Lynch*) de *Kilquain*, *Colmanorum*, *Dalaeorum* (vernaculè *Daly*) de *Newcastle*, & *Clonbrosk*.

Refert insuper *Waræus* (u), *Thomam O Kel'y*, Episcopum *Clonfertensem*, in Cænobio hoc propè Genitorem suum humatum fuisse Anno 1293: Quatuorque *Duacenses* Præsules ibidem tumulatos, nempè *Mauritium Heyan*, Anno 1283; *Davidem O Sedaban*, Anno 1290; *Nicolaum Heyan*, Ordinis Prædicatorum, Anno 1399 (w); & *Johannem Icomaid*, hujus immediatum Successorem, Anno 1401, defunctos.

IV. Hùc etiam spectant sequentia, quæ ex Instrumento authentico, penès laudatos *Athenrienses* Fatres asservato, de Verbo ad Verbum transcribo.

" Obitus Willielmi de Burgo Congust (x) Anno Domini 1204.

Obitus

(u) De *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 265, & 280.

(w) De hoc dicetur Cap. xiii. Num. xxvii.

(x) *Conguest*. Vox hibernica est idem sonans ac Expugnator, seù, ut *Anglo-Latinis* placet, *Conquæstor*. Sic autem passìm nuncupatus *Willielmus* iste in Historijs, quia *Henrici* II *Anglorum* Regis Vice *Conaciam* expugnavit, ut Cap. iv. Num. xvi. Lit. k. Pag. 83. ajebam. Sanè huc faciunt Verba *Joannis Lyncæi*, Archidiaconi *Tuamensis*, sub adscititio *Gratiani Lucij* Nomine, in suo *Cambrensi everso* Pag. 53, de hoc *Willielmo*, seù *Gulielmo*, dicentis: *Plurimis Fundis in Agro Limericensi, & amplâ Potestate in Wexfordiensi Rex eum donavit: Ut in ejus Patrocinium non trahant, quod* Gulielmi Conquæstoris *Nomine à Scriptoribus nostris insigniatur, eandem Appellationem cum decantato illo* Gulielmo *Notho* (Rege scilicet Angliæ & Duce Normanniæ,) *sortitus, quod simili prorsùs Ratione hic Angliam, ille Hiberniam expugnaverit. Quod Prole fæcundus, & Nobilissimæ* Burgorum *Familiæ Generis Author fuerit. Cujus Propago adeò longè lateque per Hiberniam diffusa est, ut in singulis Insulæ Regionibus Latifundia plurima, & summam plerùmque Dominationem retulerit; honorarijs Titulis, & supremâ Rerum Administratione potita.* Confer Cap. præf. §. xvi. Num. v Lit. t.

Cambrensis, *Camdenus*, alijque Scriptores *Angli* eum appellant *Willielmum*, seu Gulielmum, *Fitz-Adelm*, quia Filius erat *Adelmi de Burgo*, & quidem, ut obiter dicam, ex *Agnete*, Regis Francorum *Ludovici* vii Filia, ut post accuratissimos Historicos, & Heraldicos habet *Lodgæus* Vol. IV. Pag. 359. Ipseque *Burgorum* primus ex *Anglia* venit in *Hiberniam* Anno 1172 cum memorato *Henrico*, a quo fuit postmodum *Hiberniæ* Prorex constitutus. Notandum porrò neque ipsum, neque Filium suum *Richardum*, neque hujus Filium *Walterum*, neque *Walteri* Filium *Richardum* Comitem *Rufum*, in Textu mox memorandos, *Athenriæ* sepultos fuisse, sed (dempto *Richardo*, Patre *Walteri*, de quo posteà) *Athassalæ* in hodierno *Tipperariensi* Agro *Momoniæ*, ubi *Willielmus Filius Adelmi* Monasterium fundaverat Canonicis Regularibus, de quo hæc habet *Waræus* mox laudatus: *Athassalæ Prioratum* S. Edmundi *Regis, & Martyris, circà Annum* 1200, *Canonicis Augustinianis extruxit* Gulielmus de Burgo, *è cujus Posteris ibi sepulti sunt* Walterus de Burgo, *Comes Ultoniæ, & Walteri Filius Richardus, vulgo dictus Comes Rufus. Hic Anno* 1326, *ille* 1271. *Johannes Rex confirmavit Possessiones* 20 *Aprilis* 1205. *Inter Priores clarus fuit* Hubertus de Burgo, *qui Episcopus evasit* Limericensis Anno 1223. Nihilosecius istorum Obitus commemorabantur in Conventu *Athenriensi*, quatenus Progenitores erant *Clanriekardicæ* Stirpis, & Ramorum ejus, insignium memorati Conventus Benefactorum, ibidemque tumulatorum. Accedit, quod & eorum nonnulli Ordinem nostrum magnoperè dilexerunt. Sic *Hubertus de Burgo*, Antistes *Limericensis*, apud *Waræum* mox laudatus, etsi *Canonicus* fuerit Regularis, atque Monasterij *Athassalensis*, à Genitore suo fundati, Prior, in *Limericensi* tamen Fratrum Prædicatorum tumulari voluit Ecclesia, ut ex nuper dictis (§. v. Num. iv. Pag. 209.) liquet. Sic etiam *Walterus de Burgo*, hujus ex Fratre, & *Gulielmi Fitz-Adelmi* ex Filio, Nepos, Fratribus Prædicatoribus Cænobium *Lothoriæ*, in Agro *Tipperariensi*, excitavit, ut ex mox dicendis in Textu, & alibi (§. xxi. hujus Capitis, Num. ii.) clarebit. Ut nihil impræsentiarùm dicam de *Villanovano*, seù *Newtonensi*, & *Carlingfordiensi* nostris Cænobijs, quorum primum à prælibato *Waltero*, secundum à *Richardo* ipsius Filio, *Comite Rufo* passìm nuncupato, probabiliùs excitata fuere, ut Cap. præf. §. xi. Num. ii & §. xxvi. Num. ii. sat clarè ostendam. Sic demùm alter *Hubertus de Burgo*, prioris Compatruelis, utpotè *Gulielmi Fitz-Adelmi* ex Fratre Nepos, *Cantii*, vernaculè *Kent*, in *Anglia* Comes, Heroum sui Ævi facilè Princeps, munificus erat Fratrum Prædicatorum *Londinensium* Benefactor, & apud eos sepultus Anno 1243, ut pridem dictum est Cap. iv. Num. xvi. Lit. m. Pag. 83. Ex sanè crediderim, aliquem ipsius Consanguineum, ne dicam Filium Nepotemve, ipsissimum fuisse *Dominum Jacobum de Burgo*, ad quem

"Obitus Richardi *Magni* (y) de Burgo, Domini Conaciæ, Willielmi *Conquest* Filij, Anno "Domini 1243 (z).

"Obitus Domini Walteri de Burgo, Comitis Ultoniæ, insignis Benefactoris Ordinis Prædi-"catorum (a), Anno Domini 1271.

"Obitus Domini Richardi de Burgo, Comitis Ultoniæ, qui dicebatur *Comes Rufus* (b), Anno "Domini 1326.

"Obitus Domini Willielmi de Burgo, Comitis Ultoniæ, qui nominabatur *Jarla Don* (c), qui "interfectus fuit per Dominum Richardum de Magnavilla (d), & Dominum Joannem de Logan, "Anno Domini 1333.

"Obitus Domini Edmundi de Burgo, *Mac an Jarla* (e), qui in Saccum immissus fuit in Claustro "Fratrum de *Roba*, & submersus in Lacu *Mask* per *Mac-Padin*, & alios de *Roba*, Anno Domini "1337.

"Obitus Domini Gulielmi *Athankip* (f) de Burgo, dicti *Gulielmi Magni*, Anno Domini 1270.

"Obitus Domini Gulielmi *Cani* de Burgo, prædicti Gulielmi *Magni* Filij, Anno 1324 (g).

"Obitus

---

quem Opusculum suum xxv, *de Sortibus* inscriptum, dedit S. *Thomas*, qui (ut Cap. ii. Num. v. Pag. 36. videre est) *Londini* jam fuerat in Comitijs Generalibus, amicabiliter tunc fortasse notus laudato *Domino Jacobo de Burgo*, ac postmodùm decorè postulatus, ut *quid de Sortibus sentiendum sit* eidem *conscriberet*, ut ipsemet refert Angelicus Doctor in laudati Opusculi Præludio, hæc addens venusta concinnaque Verba: *Non est autem fas, ut Preces, quas fiducialiter Charitas porrigit, apud AMICUM Repulsam patiantur. Unde Petitioni vestræ satisfacere cupiens, intermissis paulisper Occupationum mearum Studijs, solemnium Vacationum Temporibus, quid mihi de Sortibus videatur, scribendum curavi.*

(y) Consulendus §. xvi. Cap. præf. Num. v. Lit. s.

(z) Hic, quondam *Hiberniæ* Prorex, neque *Athenriæ*, neque *Athassele* tumulatus est, sed *Burdigalæ* in *Galliarum* Regno, ubi mortalem cum immortali Vita commutavit Anno 1243. Eò porrò se contulerat ingenti Baronum Equitumque Numero comitatus, ad *Henricum* III, *Anglorum* Regem *Hibernorumque* Dominum, congrediendum, ut refert *Lodgæus* Vol. IV. Pag. 366.

(a) Fundavit Cœnobia nostra *Villanovanum*, & *Lethériense*, de quibus Sermo erit Cap. præf. §. xi. & xxi.

(b) A Colore scilicet Cæsariei. De supremo hoc Britannici Campi Ductore nonnulla obiter superius dicta sunt Cap. iv. Num. xvi. Pag. 84. Carmelitis porrò Cœnobium fundavit apud *Loughream*, in Agro *Galviensi*, circà Annum 1300, ut inter alios refert *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi Pag 218; & Dominicanis apud *Carlingfordiam*, ut Cap. præf. §. xxvi. Num. ii. clarebit.

(c) Id est, *Comes Pilaminis Castanei*. Prorex fuit *Hiberniæ*, ut refert *Waræus* in *Supremorum Hiberniæ Gubernatorum Catalogo*, & dum *Rupem Fergusiam*, vulgò *Carrickfergus*, in *Antrimensi* Agro *Ultoniæ*, ad debellandos ea in Regione rebelles proficisceretur, à duobus in Textu nominatis, eorumque Auxiliatoribus, perfidè occisus fuit in Itinere propè memoratum Oppidum, Die Dominico, 6 Junij 1333. Ad immane hoc vindicandum Homicidium novus Prorex *Joannes De Arcee*, sivè *D'Arcy*, seu per Syncopen *Darcy*, Eques Auratus, (*Darciorum* de *Platten*, de *Clunuane*, de *Ballibockock*, de *Gorteen*, de *Kiltolla* &c Progenitor) magno stipatus Exercitu *Rupem Fergusiam* de Parlamenti Consilio Mari se contulit. Verùm antè ipsius Appulsum Incolæ Regionis justam prævenerunt Punitionem occidendo dictos Assasinos, eorumque Auxiliatores, & Fautores, ad Numerum usque trecentenarium uno Die, ut refert *Lodgæus* nuper laudatus.

(d) Vernaculè dicitur *Mandevilla*.

(e) Voces istæ Hibernicæ significant ipsum fuisse *Filium Comitis*, scilicèt *Richardi Rufi*, ad Differentiam alterius *Edmundi de Burgo*, dicti *Albanach*, de quo posteà. Prior autem *Edmundus*, qui vocabatur etiam hibernicè *Na Fiesoga*, i. e. *Barbatus*, dum aliquando esset apud Fratres Ordinis Eremitarum *S. Augustini Ballinrobæ*, Agri *Mayonensis* Oppidi, indè violenter ereptus fuit à rugientibus Hostibus Tempore Belli, & in Lacu, vulgò *Loughmask*, submersus, ut refertur in Textu. Hic *Edmundus* ex Conjuge sua *Slania*, *Mutertachi*, seù *Maurs* (vulgò *Morrough*) *O-Brieni*, Regionis *Thomondiæ* in *Momonia* Domini, Regis etiam nuncupati, Filiâ, Progenitor fuit *Gulielmi de Burgo*, creati Baronis de *Castleconnel*, in Agro *Limericensi*, 16 Maij 1580, & hujus Nepotis *Theobald de Burgo*, creati Baronis de *Brittas*, in eodem Agro 17 Februarij 1617, de quibus plura apud *Lodgæum*, Vol. IV. Pag. 362. Adeas Cap. xvii. Num. xxxi.

(f) Sic dicti passim in Historijs à Loco, ubi in Prælio occubuit. Fuit porrò Filius secundogenitus *Richardi Magni*, Domini *Conaciæ*, atque *Walteri* Comitis *Ultoniæ*, de quibus jam dictum est, Frater.

(g) Hic quà Prorex *Hiberniæ* Comitia, seu Parlamentum, habuit *Kilkenniæ* Anno 1309, multumque profuit Regno, dum à *Roberto Brusso*, Regis *Scotorum* Fratre invaderetur, ut refert *Lodgæus*

Vol.

" Obitus Domini Gulielmi de Burgo, dicti *Uliog Anagbkeen* (*b*), Filij Gulielmi *Cani*, Anno " 1353.

" Obitus Domini Edmundi *Albanach* (*i*) de Burgo, alterius Filij Gulielmi *Cani*, Anno 1375.

" Obitus Rickardi *Juvenis* (*k*) de Burgo, Filij Gulielmi *Anagbkeen*, Anno 1387.

" Obitus Ulici *Fion* (*l*) de Burgo, prædicti *Rickardi* Filij, Anno 1424.

" Obitus Gulielmi de Burgo, prædicti Ulici Germani, Anno 1429.

" Obitus Rickardi de Burgo, supradicti Rickardi *Juvenis* Filij, Anno Domini 1396.

" Obitus Rickardi, Filij prædicti Gulielmi de Burgo, Anno Domini 1466.

" Obitus Richardi (*m*), Filij Huberti de Burgo de Iserkeally (*n*), Anno Domini 1406.

" Obitus Edmundi de Burgo, Filij Redmundi (*o*) *Flavi*, qui ædificavit Castrum de Corifin " (*p*), Anno Domini 1452.

" V. Dominus Thomas de Burgo, Filius Domini Richardi Comitis *Rufi* Ultoniæ (*q*), multùm " dilexit Ordinem, & Fratres, in tantum quod frequenter consuevit rogare Deum coram Fratri-" bus, ut nunquàm eum eriperet ex hac Vita quousque, Deo dante, Habitum Ordinis Fratrum " Prædicatorum portaret, qui Anno 1316 Morte præventus, in Domo Fratrum Villæ " de *Athenry* sepultus est in Habitu Fratrum, sicut sæpiùs rogavit, in Parte boreali propè

G g " Murum,

Vol. IV. Pag. 366, de qua Invasione nonnihil obiter dictum est §. 1. hujus Capitis, Num. vi. Pag. 189, inter agendum de Cænobio *Dubliniensi*. Hic etiam *Gulielmus de Burgo Minoritis fundavit Cænobium juxtà Galviam Anno Domini* 1296 *in Insula S. Stephani, extrà Muros Urbis*, inquit Waræus, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 213.

(*b*) Dicitur *Anagbkeen* quia sic nominatur Castrum ab eo exructum, quod est in Baronia *Clarensi*, & Comitatu *Galviensi*. Quod attinet autem ad *Uliog*, est Vox composita hibernica significans *Gulielmum Juniorem*, ut opportuniùs explicabitur brevi, scilicet ad Lit. l.

(*i*) Id est *Scoti*. Hoc autem super addito Nomine passim in Historijs appellatur, quia per Viginti Duos Annos in *Scotia* quà Obses versatus est. Iste porrò Progenitor fuit Vicecomitis *Mayonensis*, reliquorumque *Burgorum* in *Mayonensi* Comitatu, sicut & in Comitatu *Tipperariensi*, quemadmodùm ipsius Frater *Gulielmus (Anagbkeen)* Progenitor fuit Comitis *Clanrickardiæ*, aliorumque *Burgorum* in Comitatu *Galviensi*. Ità *Lodgæus* Vol. II, à P. 313.

(*k*) Nuncupatur *Juvenis*, hibernicè *Oge*, ad Differentiam *Richardi* descendentis à *Waltero* Comite *Ultoniæ*. Et Nota obiter, descendentes à memorato *Waltero*, si lustrali isto Nomine donentur, vocari *Richardos*, alios verò ejusdem Nominis, à *Gulielmo* præfati Comitis Fratre descendentes, vocari *Rickardos*, quatenùs Vox hæc ab *Hibernis*, *Anglisque* prolata, Minoritatem quandam significat. Porrò à prælibato *Rickardo* Denominationem sumpsit ampla hodierni Comitatûs *Galviensis* Regio, cui vulgò Nomen *Clanrickardia*, quod compositum est ex Vocula *Clan* quæ Stirpem significat, aut Progeniem, & *Rickardia*, tanquàm Nomine adjectivo formato ex *Rickardo*. Quæ *Clanrickardiæ* Regio dividitur nunc in Sex Baronias, vernaculè nuncupatas, *Lougbrea*, *Dunkellin*, *Kiltartan*, *Clare*, *Athenry*, & *Leitrim*.

(*l*) Id est, *Pulchri*, Nomen autem *Ulici*, Lectori fortassis novum, & inauditum, incepit in *Burgorum* Gente. Cùm enim Gulielmus *Anagbkeen* (de quo mox dictum est ad Lit. b.) Patrem haberet, atque Avum *Gulielmos*, eum vocabant Hiberni *Uliog*, Nomine scilicet composito ex Voculis *Uliam*, & *Oge*, significantibus *Gulielmum Juvenem*, seù *Juniorem*, per Syncopen autem *Will' og*, aut *Ul' og*, apud Hibernos; & *Ulick*, vel *Ulic*, apud *Anglos*, ut rectè advertit *Lodgæus*, Vol. IV, Pag. 367. Hinc latinè scribitur *Ulicus*, vel *Ulickus*, malè autem *Ulysses*, cum distinctum sit omninò Nomen. Quod si non Usus, sed Minoritas præcisè spectetur, *Willielminus* potiùs dici debet.

(*m*) Hic rectissimè *Richardus*, non verò *Rickardus* nominatur. Descendit quippè non à *Gulielmo*, *Rickardinorum* Progenitore, sed à *Gulielmi* Fratre, Natu Majore, *Waltero* scilicet Comite *Ultoniæ*, mediante hujus ex Filio Nepote, Nomine *Huberto*, de quo consule mox dicenda ad Lit. q.; & §. xxi. Cap. præf. Num. ii. ad Lit. e.

(*n*) Alijs *Disercelly*, in hodierno Agro *Galviensi*. Nunc autem potior Stirpis istius Pars de *Tyaquin*, in prælibato Agro, nuncupatur. Familia porrò hæc à *Gualtero de Burgo*, Comite *Ultoniæ*, descendit, ut §. xxi. hujus Capitis, Num. ii. Lit. e. clarebit.

(*o*) Qui hisce Diebus vulgò dicitur *Redmundus* se scribit *Remigium*.

(*p*) In Agro *Galviensi*, ipsam *Galviam* inter & *Tuamam*.

(*q*) Cujus obitus superiùs commemorabatur. Iste porrò *Comes Rufus* quinque genuit Filios, sexque Filias, opportuniùs recensendos Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Lit. e.

" Murum, juxtà quem jacent diversi Nobiles (r). Item Gulielmus Prendergast, & Mauritius
" Prendergast, Capitaneus Nationis de Clanmorris (s).
" Item Gulielmus *Canus* de Burgo (t), & Finola *Nyn J Brien roey* (u) sua Uxor, fuerunt
" Conventûs magni Amici, & dederunt Fratribus plusquàm Centum Marcas (w) ad Fabricam
" Frontis Ecclesiæ, & ad Vitam. Et dederunt eis Decimas omnium Grangiarum suarum, & Se-
" pulturam eorum, quia ante hoc Sepultura Burgorum solebat fieri in Monasterio Canonicorum
" de Athassel (x). Sic Dominus ampliavit Chorum nostrum Spatio Viginti Pedum, & sepulti
" sunt in Presbyterio in Gradu Diaconi.
" Item inter Murum Monasterij, & Locum Pulpiti, ubi legitur Evangelium, jacet Joannes
" *Mac-Seonag* (y), Filij Ulici *Anagbkeen*, Filij *Gulielmi Cani* de Burgo. Item in eodem Loco
" jacet Redmundus de Burgo, Filius Thomæ *Mac-Walter*, & Mariæ *Ny Madagain* (z), cum
" quibus jacent Tres Filij Richardi, prædicti Joannis Filij, quorum Nomina sunt hæc, Redmun-
" dus, Thomas, & alius Thomas. Item inter quos jacent Williclmus *Mac-Ulick* (a), & Red-
" mundus Filius ejus. Item in Gradu Diaconi usque ad Presbyterium jacent omnes illi.
" Item in Presbyterio jacet Gulielmus *Canus* de Burgo, & Walterus Filius ejus, & Gulielmus,
" & Rickardus *Juvenis* Burgus, inter quos jacet Redmundus de Burgo cum Filijs, & Filiabus
" suis, cum quibus jacet Filius Gulielmi Brondi (b), & sic omnes isti à Muro usque ad Murum
" jacent, & diversi alij, quorum Nomina sunt in Libro Vitæ.
" Item inter Cornu Altaris, & Piscinam jacet *Mac-Moyler-Duff* (c), inter Pinaculum Ecclesiæ,
" & Pedes Domini Gulielmi.
" Item inter Caput Domini Gulielmi *Cani*, & Ostium Sacristiæ jacet Henricus de Burgo cum
" ipsius Progenie, juxtà quem jacet Edmundus Filius ejus, juxta quos jacet Joannes *Ballagh* (d),
" & diversi alij de eadem Stirpe.
" Item inter prædictos, & Tumulum Moylerj (i. e. Milonis) *Magni* de Bermingham, (e) jacent
" Joannes de Bermingham, & Joannes ejus Filius.
" Item ex alia Parte inter Tumbam, & Parietem jacet Dominus Thomas O-Kelly, Episcopus
" Clonfertensis (f), qui fecit Arcuationem propè altare Majus in Parte boreali, & fecit portari
" Ossamenta ad dictam Arcuationem, & multa contulit Fratribus.
" Item

(r) *Nobiles.* Epitheton hoc apud *Anglos*, modernosque *Hibernos*, non convenit nisi Paribus, seù Proceribus Regni, eorumque Prolibus.

(s) *Clanmorris* Baronia est hisce Diebus *Mayonensis* Agri *Conaciæ*.

(t) Suprà commemoratus.

(u) Hibernicæ sunt Voces istæ, significantes, *Gulielmi* Conjugem, Nomine *Finolam*, fuisse Filiam *Briani Rufi*, à Pilamine sic dicti. Cæterùm hujus lustrale Nomen erat *Brianus* (recole § V. hujus Cap. Num. ii. Lit. n. Pag. 211.); Cognomen autem erat *Mac-Jordan*, Teste *Lodgæo* Vol. IV. Pag. 367. Porrò de *Mac-Jordanorum* Progenie nonnulla dicentur §. xiv. Cap. præs. Num. ii. & seq, dum de *Stradensi* nostro Cænobio, ab ipsis fundato, Sermo erit.

(w) Adeas §. i. Cap. præs. Num. ix. Lit. z. Pag. 192.

(x) De quo suprà ad Lit. x. Pag. 219.

(y) *Mac-Seonag*, id est, Filius *Jonaci*, anglicè *Jonack*, quod Nomen *Burgis* est familiare.

(z) Sensus est, quod *Thomas* fuit Filius *Walteri*, & *Mariæ*, Filiæ *Madani*, seù *O-Madden*, de qua Familia Sermo erit inter agendum de Cænobio nostro *Portumnensi*, ab ea fundato, Cap. præs. §. xxxii. Num. iii. Lit. t. Hibernicè porrò scribitur *O-Madagain*, juxtà *Historiam Hiberniæ*, Anno 1742 *Dublinij* impressam, Pag. 307.

(a) Id est, Filius *Ulici*.

(b) Id est, Coloris subfusci.

(c) Id est, Filius *Milonis* Pilaminis nigri.

(d) Id est, *lentiginosi*, seù *Lentibus* maculati.

(e) Cænobij hujus *Athenriensis* Fundatoris, de quo suprà in præs. §. Num. ii. Pag. 220.

(f) *Clonfertensis* Diæcesis contermina est *Tuamensi*, ad quam *Athenria* spectat. Laudatus porrò *Thomas O-Kelly* defloruit Anno 1263, ut refert *Waræus*, Lib. de *Præsulibus Hiberniæ*, Tit. de *Præsulibus Clonfertensibus*, hæc de ipso ajens: *Discessit Die Dominico proximo post Epiphaniam Domini, Stylo Anglicano*, 1263, & *Athenriæ, in Ecclesia Cænobij Dominicanorum, cui multa contulit, sepultus.* Fuit & alius *Thomas O-Kelly*, sed Ordinis Prædicatorum Alumnus, Episcopus item *Clonfertensis*, & Anno 1441 ad Archidiæcesim *Tuamensem* translatus, de quo specialis fiet Sermo Cap. xiii. Num.

" Item ad Capita eorum jacet *Mac-Rickard* (*g*), qui fuit submersus inter Cargin, & Acryn, " juxtà quem jacent diversi de Stirpe sua.

" VI. Obitus Ulici *Rufi* de Burgo (*h*) Anno 1485, & Uxoris ejus Morniæ *Ny Cnoughar* (*i*) " Anno 1452, qui concesserunt Priori, & Conventui de *Athenry* Quartam, sivè Quarteriam " Terræ arabilis, Nomine *Carrow-Ardabrab*, in Territorio, & Villa de *Tuolubane* à Parte bo- " reali Fluminis, in qua nostra Capella ædificatur, Anno Regis Henrici VI 29 (*k*). Multa alia " Bona contulit nostro Monasterio Ulicus *Rufus*, cujus Animæ Deus propitietur. Amen. Anno " Domini 1469 Athenriæ sepultus est 18 Decembris dicti Anni.

" Obijt Dominus Ulicus *Fion de Knocto* (*l*), Filius prædicti Ulici *Rufi* de Burgo, Anno Do- " mini 1509, qui post Mortem Patris sui confirmavit prædictam Quartam de *Toulubane* Conven- " tui de *Athenry*, & multa alia Bona fecit eidem Conventui.

" Obijt Dominus Rickardus *Magnus* de Burgo de *Dunkellin* (*m*), Filius dicti Ulici, qui etiam " post Mortem prædictorum Antecessorum prædictam Quartam de *Toulubane* eidem Conventui

 " de

Num. xxxvii. Cæterùm *Waræus* mox laudatus refert, priori *Thomæ O-Kelly*, Episcopo *Clonfertensi* successisse post vacatam Trium Annorum Spatio Sedem, quendam *Italum*, Nomine *Joannem*, Summi Pontificis Nuncium, qui *Athenriæ* (ubi scilicet sepultus fuerat ipsius Prædecessor) se consecrari fecit Dominicâ antè Natalem Domini 1266, Annoque sequenti *Romam* profectus est. Addit *Waræus*, prælibatum *Joannem* post suum ab Urbe Regressum *Clonfertæ* per longam Annorum Seriem sedisse, tandemque Anno 1296 ad *Beneventanum* in *Italia* Archiepiscopatum fuisse translatum.

(*g*) Id est, *Filius Rickardi*.

(*h*) Filij Ulici *Pulchri*, hibernicè *Fion*, cujus etiam Obitus superiùs commemorabatur. Istum porrò Ulicum *Pulchrum* celebrat *Waræus* in *Rerum Hibernicarum Annalibus* ad Annum 1485, brevi hoc Elogio: *Ultimus fuit hic Annus Ulico Burke, Clan-Rickardi Dynastæ, nobilissimâ orto Familiâ de Burgo (cujus Rami in Hibernia longe diffusi) Viro magni Nominis, & Potentiæ*.

(*i*) Sensus est, quod *Mornia* fuit ex Familia *O-Connorum*. Porrò *Morniæ* Nomen Fæminis apud *Hibernos* familiare est, nunc autem Temporis passim scribitur *Mora*.

(*k*) Seù Anno Christi 1451.

(*l*) Id est, *Pulchri*, quo Epitheto ipsius etiam gaudebat Avus, ut ex nuper dictis liquet. Ad Differentiam autem additur de *Knocto*, quia in Prælio ibi commisso superatus fuerat. De eo Sermonem faciens *Waræus* ad Annum 1495 hæc habet: *Mense Augusto, Odo, sivè Hugo Rufus O-Donellus, tùm nuper è Scotia reversus O-Connoros in Prælio prope Sligoam superavit. Castrum etiam* Sligoense (*quod Mauritius Filius Giraldi construxerat Anno* 1252) *Obsidione incinxit, sed frustrà: Nam Ulici de Burgo Clan-Rickardi Dynastæ Accessu, cum magno Exercitu, territus, in Tyrconelliam se subitò cum Copijs subduxit. Ulicus intereà omnium ejus Fautorum Prædia in Regione vicina diripuit, & incendit. Filius hic fuit Ulici illius, quem hujus Regis* (Henrici VII) *Anno primo* (scilicet Anno Christi 1485) *obijsse diximus.* Et ad Annum 1504 de eodem loquens, ait: *Is Ulicus Vir fuit magni inter suos Nominis, Bello strenuus, Consilioque non postremus, licèt in Prælio (in Loco dicto Knoc-to, paucis Milliaribus à Galvia distante) pro Martis alia superatus. Stemma duxit à Gulielmo Adelmi Filio, Henrici Secundi, Regis, Dapifero, & Hiberniæ sub eo, ad Tempus, Gubernatore.* Et ad Annum 1509 de eodem dicit: *Circà Initium hujus Anni Ulicus de Burgo, dictus etiam Mac-William, Clanrickardiæ Dynasta, de quo anteà aliquam fecimus Mentionem, Mortem obijt, & sepultus fuit Athenriæ in Cœnobio Fratrum Prædicatorum.* Quarè autem dictus fuit *Mac-William* opportunius discutietur §. xiv. hujus Capitis, Num. iii. ad Lit. q.

(*m*) *Dunkellin* Baronia est Regionis *Clanrickardiæ* in hodierno Agro *Galviensi*, ut nuper dictum est Num. IV. ad Lit. k. Porrò *Rickardus* iste, ob præclaras Res gestas *Magnus* nuncupatus, ex *Margarita*, *Pierij Butler*, Comitis *Ormondiæ* Filia, Filium genuit *Ulicum*, ab *Hibernis* cognominatum *Nigan*, hoc est, *à Capitibus*, quia è Capitibus in Prælio occisorum Terrâ coopertis, Collem erexerat, ut refert *Waræus* ad Annum 1544. Qui tandem *Ulicus* amplissimam suam *Clanrickardiæ* Regionem resignare coactus est personaliter *Grenovici* (vulgò *Greenwich*) propè *Londinum*, in Manibus *Henrici* VIII, qui eodem Die quo *Maurum O-Brienum* Comitem *Thomondiæ* (consule §. v. Cap. præs. Num. ii. Pag. 209.) *Ulicum* nostrum Comitem *Clanrickardiæ*, atque Baronem *Dunkellinæ* creavit, scilicet 1. July 1543. *Ulico* (inquit *Waræus* ibidem) *successit in Comitatu Rickardus Filius, Cognomento* Anglicus, *quod in Anglia diù vixerat, qui admodum Senex decessit sub Elizabetha Regina* (Anno nimirùm 1582) *postquam varijs Molestijs, ob Juniorum Filiorum* (Elizabethæ nempè Usurpatrici subesse renuentium) *Delicta, jactatus fuisset.*

" de *Athenry* confirmavit; quique Mortis suæ Tempore dicto Conventui reliquit Armenta Vaccarum sexaginta, pariter Armentarium, & Pastorem Vaccarum. Item dictus Rickardus reliquit dicto Conventui Quartam Terræ arabilis in *Carnan*, cum Carruca, & cæteris Araturæ Instrumentis. Item reliquit Conventui Duos Pelves Æris, & Duo ænea Candelabra, & Mappam unam Tempore nostri Capitulis Provincialis (*n*), celebrati in Conventu Athenriæ Anno 1524, & splendidè reficiebat omnes Fratres tunc præsentes cum omnibus supervenientibus Famulis, alijsque, & multa alia Bona huic contulit Conventui. Obijt Anno 1530.

" Thomas *Mac Sean Mac Rickard Burke* (*o*) concessit conventui de *Athenry* Semi Quartam Terræ arabilis in *Cabirnamone* Die 10 Februarij Anno 1555, prout latiùs patet ex Charta super hoc per ipsum factâ, extante Athenriæ.

" Dominus Rickardus de Burgo, Filius Ulici, Filij Rickardi, concessit Conventui de Athenry Semi-Quartam Terræ arabilis in *Toulubane*, nuncupatam *Ballyglass*, Anno Regis Henrici VI 34, Christi 1456, ut patet ex Charta per ipsum confectâ, & sciatis hanc Portionem esse juxtà Portiunculam Nobis priùs datam.

" Rickardus de Burgo, Filius *Lectoris* (*p*), Filij Davidis, concessit Priori, & Conventui Athenriæ aliam Quartam in *Carnan*, & ipse nostram intravit Religionem.

" Ulicus de Burgo concessit Priori, & Conventui Cartronam *an Muir & an Teampuil Tualbane*, & Cartronam de *Lisvoylalayan*, & *Gortorabiky*, & *Gertnavadeg*, cum alijs Particulis his annexis.

" *Mac Redmond Burke*, (*q*) de *Cloghnanowir* concessit dicto Conventui Semi-Quartam de *Tempal an Brabar*.

VII. *COPIA VERA ex antiquis Annalibus, & Chartis per Fratres Ordinis Prædicatorum de* Athenry *fideliter, & legitimè confectis, extracta, & examinata per Nos, quorum Nomina subscribuntur apud Athenriam hac* 23 *Maij* 1619.

MATTHÆUS WARD
MALACHIAS BREHUNY
CONSTANTINUS BREHUNY.

VIII. SIC fideliter transcripto Instrumento isto, additisque pro Dilucidatione ejus opportunioribus Notis, & quidem fervido ac urgenti Amicorum Rogatu, aliud subjungere placet Instrumentum, cujus Originale vidi penès eosdem *Athenrienses* Patres sedulò, ut par est, asservatum. Nullum quippè hujus Generis Monumentum prætermittere vellem. Ast maximoperè displicet, tàm pauca aut fermè nulla, in alijs reperiri Conventibus, partim quidem ob Bellorum, præcipuè domesticorum, & Persecutionum Calamitates, partimque ob heù! nimis notam modernorum Nostratûm Negligentiam.

Infrascripti

(*n*) Capitulum hoc non fuit reapsè Provinciale, sed ad instar duntaxat illius, ut de alijs id Genus Capitulis, *Molingaræ* ab Anno 1278 ad 1300 celebratis, §. superiori, Num. iii. Pag. 217. advertebam. Verùm quidem est *Hiberniam Dominicanam* in Provinciam Ordinis erectam fuisse Anno 1484, ut Cap. iv. Num. ii. Pag. 73. dictum est. Postmodùm tamen Congregatio evasit Reformata, a Comitijs Generalibus *Romæ* 1518 acceptata, & approbata, ut eodem Cap. iv. Num. xiv. Pag. 80, ostendebam: Proindeque Capitulum *Athenriæ* 1524 habitum non elegisse Provincialem, sed Tres ad regendam Congregationem idoneos, quorum quempiam Magister Ordinis pro Arbitio suo constituebat Congregationis illius Vicarium Generalem, non secùs ac hodiedùm fit in similibus Congregationibus, putà *S. Sabinæ* de Urbe, & *S. Marci* de *Florentia*, idque sat clarè constat ex Verbis laudatorum Comitiorum Generalium 1518, Loco mox citato allatis. Nisi tamen dicatur, reformatis quibusdam tàm infrà quàm extrà *Palum Anglicanum* (recole Cap. iv. Num. viii. Pag. 76.) Conventibus, mansisse adhuc Provinciam *Hiberniæ* alijs quibusdam Conventibus comprehensam, ut de Provincia *Romana* dictum est Cap. iv. Num. xi. Pag. 78. Eâ siquidem in Hypothesi recensitum Capitulum, *Athenriæ* celebratum, potuit esse reverà Provinciale, ut consideranti patebit.

(*o*) Id est, *Filius Joannis*, *Filij Rickardi de Burgo*.

(*p*) Pater istius *Rickardi* superaddito Nomine dicebatur hibernicè *Leabore*, latinè Lector, quia Vir erat magnoperè literatus.

(*q*) Id est, Filius *Redmundi*, seù ut moderníoribus placet *Remigij* de Burgo. Recolenda nuper dicta Num. iv. Lit. o. Pag. 229.

Infrascripti Posteris, futurisque Sæculis notum facimus, & harum Tenore testamur, proprijs Nos vidisse, & legisse Oculis Inscriptionem positam suprà Refectorij Conventûs Athenriensis Ordinis Prædicatorum Portam, his Verbis expressam : Carolûs Manus rubræ me fieri fecit (*r*). *Cùmque Temporum Injuriâ præfata perierit Inscriptio, hoc Veritatis dedimus Testimonium Die vigesimâ quartâ Octobris Anni milesimi septingensimi vigesimi quinti.*

Thomas Power-Daly of Carrownekelly, Esq ;
Denis Daly of Frenchbrook, in the County of Mayo, Counsellor at Law.
Peter Daly of Quansbury, in the County of Galway, Counsellor at Law.
James Browne } Athenry
Andrew Semper } Athenry
Andrew Browne } Athenry
Michael Berny, Deputy Portrieve of Athenry.
R. P. *Fr. Raymundus de Burgo.*
R. P. *Fr. Augustinus de Burgo.*

Porro cum istæ omnes Subscriptiones, demptis duabus posterioribus Alumnorum illius Conventûs, Anglico Idiomate factæ sint, visum est, eas latinè reddere, ut alterius Nationis Lectori faciam satis.

Thomas Power-Daly de *Carrownokelly* (*s*), Armiger.
Dionysius Daly de Frenchbrook, in Comitatu Mayonensi, Jurisconsultus.
Petrus Daly de Quansbury, in Comitatu Galviensi, Jurisconsultus.
Jacobus Browne } *Athenrienses* Incolæ
Andreas Semper } *Athenrienses* Incolæ
Andreas Browne } *Athenrienses* Incolæ
Michael Berny, Sub-Præfectus (*t*) *Athenriæ*.

Aliâ

(*r*) Nullus dubito quin Instrumentum istud sit verè authenticum, ipseque sæpenumerò audivi à P. Magistro *Edmundo de Burgo*, Theologo *Casanatensi*, se allatam vidisse Inscriptionem. Nihilosecius Rem maturius perpendenti mirari subit, quorsùm *Carolus Manus rubræ*, seù *à Pugno rubro*, ut ab alijs nuncupatur, honorarius *Conaciæ* Rex, qui Diem clausit extremum Anno 1224, ut ex Historijs illorum Temporum liquet, & ex infrà dicendis (§. xvi. hujus Cap. Num. ii.) clarebit, potuerit *fieri facere* Refectorium Cænobij, quod fundatum non fuit ad Annum usque 1241. Hinc dicendum videtur, vel antè stabilitum Fratrum Prædicatorum Conventum fuisse eò Loci Domum aliquam Monachorum, cui majora adjunxit *Milo de Bermingham*, Cænobij nostri Fundator, ut de Cænobio *Dubliniensi* (§. i. Cap. præs. Num. ii. Pag. 187.) dictum est ; vel recentiori Tempore, fortasse post Cænobii *Athenriensis* Devastationem casuali Incendio, utprotinùs (Num. x) narrabitur, factum fuisse Refectorium illud Sumptibus alicujus à laudato *Carolo* descendentis, nominati quoque *Caroli* cum additamento etiam *Manûs rubræ*, sed absque Titulo *Regis Conaciæ*. Mos quippè vigebat, & etiamnùm viget, apud *Hibernos*, Agnomina Majorum tribuere descendentibus, eodem lustrali Nomine donatis.

Cæterùm *Carolus* iste, ut obiter dicam, à Criticis vocatur *Cathaldus*, & rectè quidem, hibernicè siquidem vocatur *Cathal-Crovderg*, id est, *Cathaldus Manus rubræ*. Obijt autem 5. *Kalendas Junij* 1224 *Habitu Cisterciensis Monachi priùs suscepto*, inquit *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 218. Porrò clarissimus hujus Nominis Sanctus, Patriâ *Lismorensis* in *Waterfordiensi* Agro *Momoniæ*, floruit Sæculo Ecclesiæ Quinto; fuitque Episcopus *Tarenti* in Provincia *Neapolitani* Regni *Hydruntina*, Natione olim *Magnæ Græciæ*, cujus Ecclesia, nunc Metropolitana, eidem est sacra, ipseque *Tarentinæ* Civitatis Patronus colitur. *Arimini* in *Romandiola* existens Anno 1742, accepi, Ecclesiam Conventualem nostri Ordinis Prædicatorum laudato S. *Cathaldo* dicatum esse, idque constat ex *Bullario* nostro Tom. iii. Pag. 160. Festum ejus celebratur ab *Hibernis* Die 8 Martij, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 23. Fertur, inventam fuisse apud *Tarentum* Anno 1492. *S. Cathaldi* Prophetiam, Tabulis plumbeis insculptam, qua de re videsis *Alexandrum ab Alexandro, Dierum Genialium* Lib. iii. Cap. xv.

(*s*) In Comitatu *Galviensi*. Ne mireris porrò Virum istum Equestrem, mihi olim notum, Duo subscripsisse Cognomina, raro sanè *Hibernorum* Exemplo. Enimverò Materni Generis *Power* Hæreditatem sat pinquem consecutus est, ea Lege ut & Cognomen illius paterno suo *Daly* præmitteret.

(*t*) Varijs Titulis, idem tamen reapsè significantibus,

Alia Monumenta Notatu digna invenire non est apud sæpè laudatos Patres *Athenrienses.* Ad ea igitur quæ sunt in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, in Operibus *Waræi*, in Epilogo Chronologico *O-Heyn*, Commentarijs Fratris Alumni, &c, recta procedo.

IX. Imprimis itaque *Waræus* (u) loquens de *Florentio Mac-Flin*, Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno 1250 consecrato, & Anno 1256 defuncto, ait: *In Cœnobio Prædicatorum Athenriæ construxisse fertur Domum Scholarium*, per quam profectò intelligitur illa Cœnobij Pars, ubi Academica nec Theologicæ Philosophicæque Exercitia peragi solent.

Deinde Anno 1400 Summus Pontifex *Bonifatius* IX Ædes Sacras *Athenriensis* hujus Cœnobij statis quibusdam Diebus visitantes Indulgentijs donavit sequenti Constitutione, perpetuis futuris Temporibus duraturâ, quam legere est in laudato *Bullario Ordinis Prædicatorum* (w).

" Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei, Universis Christi Fidelibus, præsentes
" Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cupientes igitur (x) ut Ecclesia Domûs Beatorum Petri & Pauli de Achueri (y) Ordinis Fratrum " Prædicatorum, Tuanien (z) Diæcesis, congruis Honoribus frequentetur, & reparetur, ac conservetur, " & ut Christi fideles Causâ Devotionis eò libentiùs confluant ad eandem, & ad Conservationem, vel Re- " parationem, aut Fabricam hujusmodi Manus promptiùs porrigant adjutrices, quò ex hoc ibidem Dono " cælestis Gratiæ uberiùs conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & Beatorum Petri, " & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus verè pænitentibus, & confessis, qui in Nativita- " tis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini Nostri Jesu Christi, " Pentecostes, & Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis Assumptionis, Conceptionis, & Visitationis " Beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis S. Johannis Baptistæ, ac Apostolorum Petri & Pauli prædictorum, " & S. Dominici, ac Dedicationis ipsius Ecclesiæ Festivitatibus, & Celebritate omnium Sanctorum, necnon " per ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini, ac Nativitatis, " & Assumptionis B. Mariæ, & Nativitatis S. Johannis Baptistæ, ac Apostolorum Petri & Pauli præfato- " rum Festivitatum Octavas, & per Sex Dies dictam Festivitatem Pentecostes immediatè sequentes, ean- " dem Ecclesiam devotè visitaverint annuatim, & ad Conservationem, vel Reparationem, aut Fabricam " hujusmodi Manus porrexerint adjutrices, singulis videlicèt Festivitatum, & Celebritatum, Septem An- " nos, & totidem Quadragenas, Octavarum vero, & Sex Dierum præfatorum Diebus, quibus Ecclesiam " ipsam devotè visitaverint, & Manus adjutrices porrexerint, ut præfertur, Centum Dies de injunctis eis " Pænitentijs misericorditer relaxamus. Præsentibus perpetuis futuris Temporibus duraturis. Datum " Romæ apud S. Petrum XII. Kal. Januarij, Pontificatûs nostri Anno Duodecimo."

---

tibus, nuncupantur Civitatum, Oppidorum, Burgorum &c Præfecti apud Anglos, & *Anglicano-Hibernos*, nempè *Mayor* pro Civitatibus, Oppidisque insignioribus, pro alijs autem *Portrieve*, *Burgomaster*, *Sovereign*, *Provost* &c. juxtà Regiorum Diplomatum, quibus Corpora constituuntur Politica, Tenorem.

(u). De *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 205.

(w) Tom. ii. Pag. 406 ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. cxxxv. Fol. 49.

(x) Prætermittitur Exordium in *Bullario Ordinis*, quod tamen legere poteris Cap. præs. §. ii. Num. vi. Pag. 201.

(y) Rectè *Athneri*, seù *Athnery*, non verò *Achueri*, quod Mendum Scriptori *Archivi Apostolici*, aut *Archivi Ordinis* excidit. Exscribens siquidem, Literam *t* pro *c*, & Literam *n* pro *u* confundebat, quod & cuivis tametsi cæteroquin accurato haud rarò contingere posset. Enimverò *Itali* Amanuenses prælibatas duas Literas, alijs duabus respectivè parùm absimilies, quandoque, hisce etiam Diebus, efformant. Sic etiam Mendum Scriptori excidit circà *Tuamensem* Diæcesim, ut mox cum *Bullario* observabitur. Sanè existimarem cum quodam per *Achueri* intelligi potiùs *Achonri*, seu *Achonry*, latinè *Achadam*, si ibi unquam fuisset Ordinis Prædicatorum Conventus, & nisi *Bonifatianum* hoc Diploma disertè assereret, Cænobium, de quo est Sermo impræsentiarum, in *Tuamensi* situm esse Diæcesi, cum tamen *Achadæ* ipsa sit Sedes Episcopalis in Comitatu *Sligoensi*, ut liquet ex superius expensis Cap. i. Num. xii. Pag. 18. Adde, in alia Constitutione jamjam exscribenda (Num. xiii) pro Cænobio hoc rectius scribi *Athnari*.

(z) Rectè *Tuamensis* (ut exprimitur in sequenti Constitutione) vulgò *Tuam*, in Galviensi Agro *Conaciæ*. Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

X. Anno 1423, quandoquidem tàm Ecclesia, quàm Domus Conventualis *Athenriæ* cum Ædificijs suis, & Officinis necessarijs, casuali Ignis Incendio combustæ fuerint, idcircò *Martinus* Papa V pro eo, quo flagrabat Pontificiæ Charitatis Zelo, earundem Ecclesiæ, & Domûs Conventualis Reparationi intentus, ad Effectum illum Indulgentias elargitus est, & quidem pro Diebus *S. Patritij*, & *S. Petri ad Vincula*, in superiori Constitutione *Bonifatiana* haud præscriptis. En porrò ipsius Diploma, prout in *Bullario Ordinis Prædicatorum* jacet (*a*).

" Martinus Episcopus, servus Servorum Dei, universis Christi fidelibus, præsentes Li-
" teras inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cum itaque (*b*), sicut acepimus Domûs Ordinis Fratrum Prædicatorum Loci de Achuerij (*c*), Tua-
" mensis Diæcesis, cum suis Ædificijs, & Officinis necessarijs, ac Ecclesia illi contigua, casuali Ignis In-
" cendio lamentabiliter combusta fuerit, & ad Reparationem ejusdem, cujus nullæ Facultates supersunt,
" Christi fidelium Suffragia sint plurimùm opportuna, Nos, cupientes, ut Ecclesia prædicta congruis Ho-
" noribus frequenterur, & tàm ipsa quàm hujusmodi Domus, decenter reparentur, & ut Fideles ipsi eò
" libentiùs Causâ Devotionis confluant ad eandem Ecclesiam, necnon ad Reparationem hujusmodi Manus
" promptiùs porrigant adjutrices, quò ex hoc ibidem Dono cælestis Gratiæ uberiùs conspexerint se refec-
" tos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi,
" omnibus verè pænitentibus, & confessis, qui in S. Patricij, & S. Petri ad Vincula (*d*) Festivitatibus,
" Ecclesiam prædictam devotè visitaverint, & ad hujusmodi Reparationem Manus porrexerint adjutrices,
" ut præfertur, singulis videlicet Festivitatum earundem Tres Annos, & totidem Quadtagenas de injunc-
" tis eis Pænitentijs misericorditer relaxamus. Volumus autem, quod si aliàs visitantibus dictam Eccle-
" siam Domûs ejusdem, vel ad ejus Fabricam Manus porrigentibus adjutrices, seù aliqua alia inibi Indul-
" gentia in perpetuum, vel ad certum Tempus, nondùm elapsum, duratura, per Nos concessa fuerit,
" præsentes Literæ nullius existant Roboris, vel Momenti. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem XI.
" Kal. Octobris, Pontificatûs nostri Anno Sexto."

XI. Anno 1427, laudatus Summus Pontifex *Martinus* V Facultatem concessit Fratribus *Athenriensibus* duos fundandi Conventus in *Hibernia*, & quidem ob Penuriam in hoc Regno Prædicatorum, & aliorum Virorum Scientiâ peritorum, à quibus Populus in Fide Catholica debitè erudiri valeret, ut ipsummet refert Diploma, in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*e*) videndum, Tenoris sequentis:

" Martinus Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Rapoten (*f*),
" Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Sacræ Religionis, sub qua dilecti Filij Guillelmus Ryedymer, & Ricardus Golber, ac alij Fratres Do-
" mûs,

(*a*) Tom. ii. Pag. 625, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxvi. Fol. 202.

(*b*) Exordium desideratur tàm in *Archivo Apostolico*, quam in *Archivo Ordinis*.

(*c*) Rectius *Athnery*, ut nuper ostensum est ad Lit. y.

(*d*) Verisimile est, idcircò pro Festivitate hac concessam fuisse Indulgentiam, quia *SS. Petro & Paulo* sacra erat Cænobij istius Ecclesia, ut ex Superiori Constitutione liquet.

(*e*) Tom. ii. Pag. 675, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxxix. Fol. 65.

(*f*) Vernaculè *Rapho* in *Donegalensi* Agro *Ultoniæ* sub Archipræsule *Armacano*. Episcopus porrò iste, in Constitutione memoratus, erat *Laurentius O-Galobor*, (seu, ut passim nunc scribitur, *O-Gallagher*) ut videre est in *Rapotensium* Præsulum Catalogo apud *Waræum*, ubi etiam & alius adest *Laurentius O-Galobor*, Anno 1477 defunctus. Fuit demum, ut obiter dicam, nuperis hisce Annis & tertius (neutri sanè secundus) ex eadem Cognatione: Episcopus *Rapotensis*, lustrali Nomine *Daniel*, Religioso autem *Bonaventura O-Gallagher*, Ordinis Minorum Alumnus, Vir verè doctus, verèque prudens, quem *Romæ* in extranationali suo *S. Isidori* Collegio Lectorem, tàm Actualem, quàm Jubilatum, insuperque Guardianum, atque in *Rapotensi* Diæcesi Præsulem, omnibus Numeris absolutum, probè noveram. Præsens item fui Consecrationi ipsius ab Eminentissimo D. *Antonio Xaverio Gentili*, Tituli S. *Stephani in Monte Cælio* Præsbytero Cardinali, in Ædibus suis *Romæ* privatim peractæ Die 29 Decembris 1737. Non Senio, sed infirmâ Valetudine fractus, piè obijt *Sligoæ* Anno 1749, in *Donegalensi* suo Cænobio tumulatus.

"nuis de Athnery *(g)* Ordinis Prædicatorum, Tuamen *(h)* Diœcesis, mundanis abjectis Illecebris, devotum, & sedulum impendunt Altissimo Famulatum, promeretur Honestas, ut eorum Votis, in his potissimè, quæ divini Cultûs, & ejusdem Religionis Augmentum, ac Animarum Salutem respiciunt, favorabiliter annuamus. Exhibita siquidem Nobis nuper pro Parte dictorum Fratrum Petitio continebat, quod in Insula Hiberniæ, de qua sunt oriundi, non est Copia Prædicatorum, & aliorum Virorum Scientiâ peritorum, à quibus inibi degens Populus in Fide Catholica debitè valeat erudiri. Quarè pro Parte ipsorum Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis in dicta Insula duo Loca recipiendi, & retinendi, ac in quolibet ipsorum Locorum Ecclesiam, sivè Oratorium, cum Campanili, Campana, Cæmeterio, Domo, Claustro, & alijs necessarijs Officinijs, pro ipsorum, & aliorum Fratrum dicti Ordinis, qui erunt pro Tempore, Usu, & Habitatione perpetuis, construendi, & ædificandi, seù construi, & ædificari faciendi, Licentiam concedere ac aliàs in præmissis opportunè providere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi Supplicationibus inclinati, Fraternitati Tuæ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs, si est ità, Guilelmo, & Ricardo, ac alijs Fratribus supradictis in Insula prædicta, Duo Loca ad hoc congruentia, & honesta, si sibi piâ Largitione Fidelium concedantur, aut aliàs illa justis Modis poterunt adipisci, recipiendi, & retinendi, ac in quolibet eorundem Ecclesiam, sivè Oratorium, cum Campanili, Campana, Cæmeterio, Domo, Claustro, & alijs necessarijs Officinis hujusmodi, pro Supplicantium, & aliorum, qui erunt pro Tempore, Fratrum præfatorum Usu, & Habitatione perpetuis, construendi, & ædificandi, seù construi, & ædificari facendi, ut præfertur, Diœcesanorum Locorum, & aliorum quorumlibet, super hoc Licentiâ minimè requisitâ, Juribus tamen Parochialium Ecclesiarum, & quorumcunque aliorum, in omnibus semper salvis, plenam, & liberam Auctoritate nostrâ Licentiam largiaris. Ipsis insuper concedendo, quod Domus, & Fratres prædicti, & qui etiam in Domibus eisdem pro Tempore resederint, omnibus, & singulis Privilegijs, Indulgentijs, Libertatibus, Immunitatibus, Exemptionibus, & Gratijs, quibus aliæ quæcunque Domus dicti Ordinis ubilibet constitutæ, & Fratres in eis degentes pro Tempore, potiuntur, & gaudent, uti perpetuò valeant pariter, & gaudere. Non obstantibus fel. Recordationis Bonifatij PP. VIII, Prædecessoris nostri, quâ prohibetur ne Fratres Ordinum Mendicantium in aliqua Civitate, vel Castro, vel Villâ, aut alio quocunque Loco, Domos, sivè Loca de novo recipere præsumant, absque Sedis Apostolicæ Licentia speciali, faciente plenam, & expressam, ac de Verbo ad Verbum de Prohibitione hujusmodi Mentionem, ac alijs Apostolicis Constitutionibus, necnon Statutis, & Consuetudinibus Domus de Athnery, & Ordinis prædictorum, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis aliâ Firmitate vallatis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos *(i)* Idibus Januarij, Pontificatûs nostri Anno Decimo."

XII. Porro quinam sint Duo Conventus isti, mihi, ut candidè fatear, nondùm perspectum, & exploratum est, quos tamen crediderim *Tombeclensem* in eodem Agro *Galviensi*, & *Ballindunensem* in Agro *Sligoensi*, de quibus sigillatìm agetur Cap. præs. §§. xxxiii, & xxxiv.

XIII. Anno 1445, Die 31 Martij, *Eugenius* IV, Summus Pontifex, Constitutionem Prædecessoris sui *Martini* V. innovavit in hunc Modum, ut videre est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* *(k)*.

"Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi fidelibus, præsentes Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Licèt is *(l)* de cujus Munere venit, ut sibi à Fidelibus dignè & laudabiliter serviatur, de Abundantia suæ Pietatis, quæ Merita Supplicum excedit, & Vota, benè servientibus sibi multo majora retribuat quàm valeant promoveri. Nihilominùs tamen desiderantes Domino reddere Populum acceptabilem, & bonorum Operum Sectatorem, Fideles ipsos ad complacendum ei quasi quibusdam allectivis Muneribus, Indulgentijs videlicèt, & Remissionibus, invitamus, ut exindè reddantur divinæ Gratiæ aptiores. Cum

(g) Hæc profectò accuratè scribitur More hibernico, atque ex isto Vocabulo facilè interpretari licet *Athueri*, & *Achuerij* in superioribus Diplomatibus.

(h) Id est, *Tuamensis*, ut nuper observatum est.

(i) Id est, Apud Ecclesiam *SS. Duodecim Apostolorum*, quæ nunc Juris est Fratrum Minorum Conventualium.

(k) Tom. iii. Pag. 67. ex *Archivo Apostolico* Lib. cxcv, Fol. 291.

(l) Exordium hoc Brevitatis Gratiâ haud integrum adest in allato *Bullarij* nostri Loco, quia in innumeris alijs similis Tenoris Diplomatibus legere est. Id tamen in Rem Lectoris ex Tom. ii. ejusdem *Bullarij* Pag. 312. transcribo.

"Cùm itàque, ficut accepimus, Domus de Athuari (*m*), Ordinis Fratrum Prædicatorum, Tuamen. Diœcefis, in qua Fratres Numero Triginta, vel circà, degentes devotè Virtutum Domino famulantur, cafuali Incendio in Ecclefia, & Officinis fuis, ac eorum Structuris, & Ædificijs plurima Damna perpeffa fuerit &c (*n*). Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millefimo Quadringentefimo Quadragefimo Quinto, Pridie Kalendas Aprilis, Pontificatûs Noftri Anno Quinto Decimo."

XIV. Istis omnibus non Abs Re erit fubnectere quæ de nativo fuo Conventu *Athenrienfi* habet *Joannes O-Heyn* (*o*): "Bonorum *(inquit)* immobilium ad hunc Conventum fpectantium hæc funt Nomina. Intrà Civitatem (*p*) *Athenriæ* erat Terra murata juxtà Monafterium, Molendinum magnum, & optimum ad Oftium ferè Conventûs, & variæ Domus. Extrà Civitatem erat Pagus de *Glaim bé an Bhauin*, qui ab Initio pertinuit ad Monachos Benedictinos: Erat etiam alia Terra valdè commoda dicta *Forefta Fratrum*, vulgò *na Mbbrathar*, propè Civitatem à Parte Auftrali; à Boreali Parte eft Terra dicta *Pagus Davidis*, hibernicè *Baille'Dhay*, ubi eft Sacellum pertinens ad Conventum; aliud Prædium, diftans unò Milliari à Civitate ad Euroaquilonarem Partem, vocatur *Binghbarra*; aliud Prædium propè *Suifinn* vocatur *Killchraovanta*, ubi etiam eft Sacellum pro ifto Conventu. Sacellum de *Kilcorban* cum Prædio bono pertinuit etiam ad hunc Conventum, ut dicit *Waræus* (*q*). In Parochia de *Grainfeagh*, inter *Binmor*, & *Rathglas*, eft Pagus amplus, & fertilis, qui vocatur *Rathchaluige*, *madh lubain an Tempuill* cum Sacello. Hæc funt, quorum Reminifcentiam habeo, & legi fæpiùs in pervetufta Membrana (*r*) Anno mei Novitiatûs, videlicet 1665, & ideò inculco ifta hìc, ut aliqua Notitia diftincta vigeat apud juniores Alumnos hujus Conventûs, undè facilius indagare valeant, fi Jefus Chriftus fiat mifertus Patriæ aliquandò, expiatis noftris Peccatis." Hæc *O-Heynus*, ex quibus etiam colligere eft, ad Conventum hunc *Athenrienfem* nonnulla pertinuiffe Sacella, aut fi mavis, Domos Vicariales, de quibus fub §. præfentis Finem, & alibi (*s*) Sermo erit, cùm fcilicet de Domibus Conventualibus *dubijs* differetur.

XV. Conventus ifte *Athenrienfis*, cum Quatuor alijs *Hiberniæ Dominicanæ*, erectus fuit Anno 1644 in Univerfitatem, feù Studium Generale, ut vocant, à Capituló Generaliffimo, *Romæ* celebrato, cujus Verba fuperiùs exfcripfi (*t*). In eo etiam ampliffimo Cænobio plura habita fuiffe Comitia Provincialia, Nemini Dubium effe debet; atque memorato ipfiffimo Anno 1644 ibidem electus erat in Priorem Provincialem P. *Gregorius O-Ferrall*, Longofordienfis, affumpto fcilicèt ad Epifcopatum *Imelacenfem* Illuftriffimo *Terentio-Alberto O-Brien*, Limericenfi, qui antecedenti duntaxàt Anno *Kilkenniæ* electus fuerat, ut alibi dictum eft (*u*). Ibidem infuper electi fuere in Priores Provinciales P. Magifter *Gulielmus de Burgo*, Senior, Athenrienfis, Annò 1648; P. Magifter *Conftantinus O-Cuiffe*, Corcagienfis, Anno 1670; & P. Magifter *Gulielmus de Burgo*, Junior, Burefulenfis, Anno 1674, denuò electus *Rofcomaniæ* 1678, ut ex poftmodùm narrandis clarebit (*w*).

XVI. Sub Regibus Acatholicis Latifundia hujus Cænobij conceffa fuere ad Tempus Præfecto, & Burgenfibus Oppidi *Athenrienfis*, ac poftmodùm *Rickardo de Burgo*, Comiti *Clanrickardiæ* (*x*). Nihilominùs conventualiter ibi degebant Fratres noftri, nedùm regnante *Jacobo* II, fed etiam ftatìm à tranfacta *Cromuelliana* Ufurpatione ufque ad Generale Exilium Anno 1698 (*y*), & quidem cum

(*m*) Hoc eft, de *Athnari*.

(*n*) Ità *Bullarium*, ubi reliqua Brevitatis ergò prætermittuntur, quæ tamen facili Negotio colligi poterunt ex alijs fimilis Tenoris Diplomatibus Cap. præf. §. ii. Num. vi, & vii; §. xiii. Num. iv; ac §. xxxi. Num. iii, iv, & v.

(*o*) In *Epilogo Chronologico*, Pag. 29.

(*p*) Præmifit *O-Heynus*, fuo Tempore *Athenriam* à Curialibus vocari Civitatem, quod tamen nunc verum non eft, fed meri Oppidi Titulo potitur.

(*q*) Hìc *O-Heynus* affert *Waræi* Verba de Sacello *Kilcorbains*, quæ fuperiùs exfcripta habes in hoc §. Num. iii. ad Lit. t. Pag. 222.

(*r*) Membrana ifta amplius non extat penès *Athenrienfes* Patres. Verfimile autem eft, eam, cum innumeris alijs Monumentis, in hoc alijfque *Hiberniæ* Cænobijs olim affervatis, fuiffe deperditam in Exilio Generali Epifcoporum, & Regularium Anno 1698, cujus anteà mimini Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*s*) Cap. feq. §. iv.

(*t*) Cap. vi. Num. x. Sect. 7. Pag. 115.

(*u*) Cap. præf. §. iii. Num. iv. Pag. 206.

(*w*) Cap. xiv. Num. xiv, xv, xviii, & xix.

(*x*) Ità *Harrifius* Vol. II. Pag. 277; ubi priores vocat *Termers*. anglicè, id eft, habentes Latifundia ifta ad limitatum duntaxàt Annorum *Terminum*. Confer Cap. præf. §. xxix, Num. iii. Lit. g; & Cap. xvii. Num. ix. Lit. s.

(*y*) Recole Cap. vi. Num. xi; Cap. vii. Num. i; & Cap. viii. Num. ii. Pag. 116, 136 & 154.

cum magna Legum nostrarum Observantia, atque cum Incremento Catholicæ Religionis, & Decore Ordinis, indeque Juvenes è melioris Notæ Familijs Religionem ibi ingrediebantur. Idemque omninò post memoratum Exilium, tàm ibi, quàm in alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Conventibus, practicabatur Missionis Apostolicæ Bono ad Annum usque 1751, quo Receptio ad quemcunque Habitum Regularem in *Hibernia* fuit prohibita ab Eminentissimis Patribus Sacræ Congregationis de *Propaganda Fide* (z).

XVII. Tuamensis Archidiœcesis, in quo sita est *Athenria*, Quatuor fuere Antistites *Dominicani*, scilicet *Joannes Babinghe*, *Joannes Batterley*, *Thomas O-Kelly*, & *Petrus Burgundus*. Nuper etiam obijt Illustrissimus *Colemanus O-Shaghnussy*, Conventus hujus Alumnus, Episcopus *Offoriensis*; sicut & paulo antè *Dominicus O-Daly*, Episcopus *Achadensis*; aliusque ipsius Alumnus sub Initium hujusce Sæculi, *Dominicus*, inquam *de Burgo*, Episcopus *Elphinensis*, de quorum singulis Sermo alibi redibit (a).

XVIII. Conventus iste quatuor *Hiberniæ* dedit Provinciales, *Rolandum* nempè *de Burgo*, *Gulielmum de Burgo*, Seniorem, *Thaddeum O-Daly*, & *Colmanum O-Shaghnussy*, mox laudatum, ut suo Loco ostendetur (b). Quatuorque protulit Scriptores, scilicet *Dominicum de Burgo*, jam memoratum, *Joannem O-Heynum*, *Edmundum de Burgo*, & *Thomam-Milonem de Burgo*, posthàc uberiùs recensendos (c). Necnon Septemdecim aut Martyrium passos, aut publicâ Virtutis Opinione claros, nimirùm *Rolandum de Burgo*, jam anteà nominatum, *Vincentium-Geraldum Dillon*, *Stephanum Pettit*, *Jacobum Moran*, *Dominicum* (seù *Donatum*) *Nigrum*, *Richardum Howedon*, *Joannem O-Cullin*, *Gulielmum de Burgo*, *Joannem O-Fahy*, *Edmundum de Burgo*, *Thomam Tully*, *Cornelium Mac-Mahon*, *Geraldum Davoc*, alterum *Gulielmum de Burgo*, *Joannem Davoc*, *Thomam de Burgo*, Seniorem, & *Humbertum Delphinum*, de quibus infrà sigillatim dicetur (d).

XIX. Superest nunc, ut hucusque de *Athenriensi* Conventu, seù Cænobio, dictis aliquid de *Kilcorbaniensi* Vicariali Domo subnectatur. Est autem *Kilcorbania*, id est, Ecclesia *Corbani* seù *Corbaini*, Pagus, seù Villa Agri *Galviensis*, & Diœcesis *Clonfertensis*, ubi Capella erat Beatissimæ Deiparæ sacra, Parochiali Vicariæ de *Killedarmyrbolga* Auctoritate Apostolicâ unita, & incorporata, quam *Thomas de Burgo*, prælibatæ Diœceseos Episcopus, de ejusdem Capituli Consensu, Rogatu autem P. *Joannis Fitz-Rery*, Vicarij Generalis (e) *Hiberniæ Dominicanæ*, aliorumque ejus Fratrum, donavit Fratribus, & Sororibus Tertij (f) Ordinis *S. Dominici*, cum nonnullis Petijs Terrarum, ac Muris, & Possessionibus, dictæ Capellæ adjacentibus, ut refert *Eugenius* IV, Pontifex Maximus, Anno 1446, in Constitutione, Concessionem hanc confirmante, quam alibi commodiùs exscribam (g), persentio quippè hunc de *Athenriensi* Cænobio Paragraphum oppidò excrevisse.

XX. Sodales Conventûs hujus Anno 1756 sunt Novem, nempè R. P. Prædicator Generalis Fr. *Martinus de Burgo*, Prior, Ætatis Anno 53, Professionis 33; P. Fr. *Thomas O-Kelly*, Supprior, Ætat. 34, Prof. 13; R. P. Præsentatus Fr. *Dominicus de Burgo*, Ætat. 66, Prof. 40; R. P. Præsentatus Fr. *Dominicus O-Kelly*, Pastor, Ætat. 59, Prof. 40; P. Fr. *Hyacinthus Keaghry*, Ætat. 65, Prof. 45; P. Fr. *Nicolaus Mac-Nelly*, Ætat. 67, Prof. 44; P. Fr. *Humbertus Dolphin*, Ætat. 71, Prof. 36; P. Fr. *Joannes Dolphin*, Ætat. 37, Prof. 16; Fr. *Edmundus Tiernan*, Conversus, seù Lacius, Ætat. 62, Prof. 38.

§. IX.

(z) Adeas Cap. viii. Num. xxvii. Pag. 179.

(a) Cap. xiii. Num. xxx, xxxiv, xxxviii, xlviii, lxxi. lxxvi, & lxxviii.

(b) Cap. xiv. Num. viii, xv, xx, & xxviii.

(c) Cap. xv. Num. xxiv, xxvii, xxx, & xxxiii.

(d) Cap. xvi. Num. iv, xxxiv, xxxv, xxxvi, xli, lx, lxi, lxii, lxv, lxvi, lxx, lxxiii, lxxxv, xcix, & cii.

(e) *Harrisius*, Vol. I. Pag. 641.

(f) Adeas Cap. seq. §. iv. Num. iii.

(g) Cap. seq. §. iv. Ubi etiam Sermo erit de devota Beatissimæ Virginis Imagine, quæ in memorata Capella olim asservabatur.

§. IX.

De *Casseliensi* (A) Cænobio *S. Dominici* in *Tipperariensi* Comitatu *Momoniæ*.

ANNO 1243.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Civitatis* Casseliæ.

II. *Fundatio Cænobij. Nonnibil de Archipræsule* Casseliensi *Fundatore, Davide* Mac-Kellio, *Ordinis Prædicatorum. Nota de* Mac-Kelliorum, *seù* O-Kelliorum, *Stirpe.*

III. *Ædes Sacræ cum Cænobio Conflagratione absumptæ, ac ab altero* Casseliensi *Archi Præsule*, Joanne Cantwell, *restauratæ. Ergà tàm munificum Benefactorem gratam se exbibet* Hibernia Dominicana *Anno* 1480.

IV. *Conventus hic in Universitatem erectus Anno* 1644.

V. *Extant adhuc Muri Ædium Sacrarum, & Cænobij. De Latifundiorum Possessore.*

VI. Casselienses, & Imelacenses *Antistites Dominicani. Celebres insuper fuere Conventûs hujus Alumni.*

VII. *Istius Conventûs Patres Anno* 1756.

I. CASSELIA, alijs *Cassilia*, aut *Cassellia*, hibernicè *Caissiol*, anglicè *Casbell*, parva est Civitas *Momoniæ*, in Agro *Tipperariensi*, non autem illius Caput, Comitia quippè Juridica, seù Consessus Judicum, vulgò *Assisæ* (*a*), non ibi, sed *Clonmellæ* (*b*) pro memorato Agro, seù Comitatu, singulis Semestribus habentur. Est nihilominus Municipium (*a*), à Prætore cum Senatoribus, vulgò *Majore*, & *Aldermannis* (*c*) gubernatum, atque Sedes Archiepiscopalis, totius *Momoniæ* Metropolitica, Sancto *Cormaco Mac-Cuillinan*, illius Antistite, insimulque *Momoniensium* Rege, alibi laudato (*d*), clara. Nundinæ ibi habentur Quater in Anno, Diebus nimirùm 26 Martij, 7 Augusti, 9 Septembris, & 1 Novembris. Titulum præbet Vice Comitis, Die 19 Januarij 1643 creati, qui impræsentiarum est *Richardus Bulkeley*. *Dublinio* distat Septuaginta Quatuor Milliaribus; *Clonmellâ*, mox memoratâ, Duodecim; *Corcagiâ*, Quadraginta Quinque; *Limerico*, Viginti Octo; *Galviâ*, Sexaginta Sex; *Londino-Deriâ*, Centum Quinquaginta Quinque.

II. INTRA Civitatem hanc Cænobium cum Ecclesia, S. Patriarchæ *Dominico* sacrâ, Fratribus Prædicatoribus (*e*) fundavit Anno 1243 David *Mac-Kellius* (*f*), Conventùs *Corcagiensis*, ejusdem Ordinis, Alumnus, Archipræsul *Casseliensis*, priùs autem *Clonensis* Episcopus, de quo alibi opportunior Sermo redibit (*g*).

III. POST ducentos autem Annos Ædibus Sacris, ac Cænobio, Conflagratione infelici ex integro absumptis, tunc existens Archiepiscopus *Casseliensis*, cui Nomen *Joannes Cantwell* (*h*), eadem

(*A*) Sic latinè scribitur in antiquo Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* (quem exscriptum habes Cap. ii. Num. vi. Pap. 38.) & passim apud *Waræum*; item apud *Echardum*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*a*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*b*) De ea Sermo erit Cap. præs. §. xl. Num. i.

(*c*) Recole Cap. præs. §. i. Num. vii. Lit. i. P. 189.

(*d*) Cap. i. Num. i. Pag. 3. Adeas Cap. xvi. Num. xix.

(*e*) Anonymus Scriptor Catalogi Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. in Medium adducti; *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 204; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus* Pag. 230; *O-Heynus*, Pag. 19; & *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*f*) *Mac-Kelly*, seù, ut passim scribitur, *O-Kelly*, antiquissima est, olimque Regia *Imaniæ* in hodierno Agro *Galviensi* Familia, plusquàm quævis alia per universam, quà latè patet, Hiberniam diffusa, vix enim aut ne vix quidem Pagum, aut Villulam reperire est, ubi, *Kellius* aliquis non adest. Principaliores inclytæ hujus Stipitis Rami fuerunt de *Aghrim*, de *Gallagh*, & de *Mullagh*, in prælibato *Galviensi* Agro, ubi, sicut & in *Roscomaniensi*, atque alibi in *Conacia*, haud modica Latifundia etiamnùm possident. Confer Cap. xiii. Num. L. Lit. i.

(*g*) Cap. xiii. Num. i.

(*h*) *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 204.

dem Sumptibus proprijs munificè restauravit, ut ex *Kingi Collectionibus* (*i*) refert *Harrisius* (*k*) addens, P. *Joannem Fitz-Rery*, Vicarium Generalem *Hiberniæ Dominicanæ*, cum Priore, & Fratribus memorati *Casselienſis* Conventûs, ea de Causa Illustrissimum Archipræsulem laudatum declarasse Patronum suum, & Fundatorem, eumque donasse Participatione, atque Beneficio Missarum omnium, Orationum, Sermonum, Vigiliarum, aliorumque bonorum Operum Ordinis Prædicatorum per universam *Hiberniam*, dato desuper Instrumento *Limerici* (*l*) in Vigilia *S. Augustini* Anno 1480, cujus Originale dicitur esse penès quendam de memorata *Cantwella* Familia in Agro *Tipperarienſi*.

IV. Etsi pro tribus alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Nationibus, *Lageniâ* nimirùm, *Ultoniâ*, & *Conaciâ*, Tres duntaxàt Universitates, *Studia Generalia* passim nuncupatæ, erectæ fuerint à Capitulo Generalissimo, *Romæ* 1644 celebrato, pro *Momonia* tamen Duæ, una scilicet *Limerici* (*m*), altera autem in *Casſelienſi* hoc Cænobio, ut ex laudati Capituli Verbis, alibi allatis, (*n*) liquidò constat.

V. Magna Pars antiqui Cænobij hujus, Murique integri Ecclesiæ, haud obstante Temporum Injuriâ, etiamnùm manent, ut proprijs inspexi Oculis Anno 1754. Quâ Ecclesiâ, ut nunc jacet, ampliorem, & venustiorem nullam meherclè in universa *Hibernia Dominicana* videre est (*o*). Latifundia porrò *Gualtero Flemingho*, Armigero, dudùm concessa fuere (*p*).

VI. Nullum invenio Archidiæcesis hujus Antistitem ex Ordine Prædicatorum præter laudatum *Davidem Mac-Kellium*, Cænobij, ut præfertur, Fundatorem. Cæterùm conterminæ Diæcesis *Imelacenſis*, vulgò *Emly* (*q*), in Agro *Tipperarienſi*, ubi sita est *Casselia*, ut jam dictum est, Duo fuere Sæculo superiori Episcopi, sibi immediatè succedentes, *Jacobus* nempè *O-Hurly*, & *Terentius-Albertus O-Brien*, ob Catholicæ Fidei Defensionem Laqueo suspensus, de quibus opportunior Sermo redibit (*r*).

Insuper alij celebres fuere Viri, Cænobij hujus *Casselienſis* Alumni, nominatim *Joannes-Baptista Hacquetus*, de quo infrà, inter Scriptores (*s*); atque *Gaspar Boyton*, & *Marcus Boyton*, suo Loco recensendi (*t*).

Istis hìc Loci addendum reor *Petrum O-Mulryan*, "qui (*u*) studuit *Lovanij*, & in *Hispania*, "Redux *Lovanium* fuit Magister Novitiorum, ac Supprior, & in Patriam regressus fuit Prior "*Waterfordiæ*. Exul (*w*) jam residet *Rotbomagi* (*x*) in *Gallia*. Callet sex Linguas, ità ut sit "utilis ad inserviendum Deo, & Religioni in illo famoso Portu." Pie obijt ibidem Die 4 Novembris 1706.

VII. Patres hujus Conventûs Anno 1756 sunt R. P. Fr. *Philippus Dwyer*, Prior, Ætatis Anno 41, Professionis 18; P. Fr. *Thomas Cleary*, Ætat 58, Prof. 35; P. Fr. *Joannes Ryan*, Ætat. 54, Prof. 31; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Vicentius Breen*, Ætat. 50, Prof. 26; P. Fr. *Joannes Farrell*, Ætat. 46, Prof. 26.

§. X.

(*i*) Anglicè *King's Collections*, Pag. 89.
(*k*) *Harrisius*, Vol. I. Pag. 281.
(*l*) Ibi, opinor, celebrata fuere tunc Temporis Comitia ad instar Capituli Provincialis, ut superius explicabam Cap. iii. Num. ii, & seqq. à Pag. 48.
(*m*) Recole §. v. hujus Capitis, Num. v. Pag. 213.
(*n*) Cap. vi. Num. x. Sect. 7. Pag. 115.
(*o*) Confer §. xxxiv. Cap. præf. Num. iii.
(*p*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 277.
(*q*) *Imelaca* Duodecim Milliaribus *Casseliâ* distat.
(*r*) Cap. xiii. Num. lxv, & lxvi.
(*s*) Cap. xv. Num. xx.
(*t*) Cap. xvi. Num. xl, & cviii.
(*u*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 20.
(*w*) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*x*) Gallicè *Rouen* in *Normannia*.

§. X.

De *Traliensi* Cænobio *S. Crucis* in *Kerriensi* Comitatu *Momoniæ*.

ANNO 1243.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Traleiæ.
II. *Fundatio Cænobij. Fundator, & Filius ejus,* Geraldini, *ibidem sepulti. Nota de Nobilissimo* Geraldinorum *Stemmate.*
III. *Memorabilis Eventus, ob quem* Thomas Geraldinus, Momoniæ *Princeps, &* Hiberniæ *Prorex, dictus est* Simiacus.
IV. *Septem* Hiberniæ Dominicanæ *Cænobia sub Nuncupatione* S. Crucis, *de qua Commemoratio fit quotidie in Completorio.*
V. *Septem Comites* Desmondiæ, *& Palatini* Kerriæ, *è Domo* Geraldina, *in Ædibus Sacris Cænobij hujus* Traleiensis *tumulati. Unus eorum ibidem Religiosus Laicus.* Thomas Geraldinus, *prælibatis insignitus Titulis,* Parisijs *defunctus, apud Fratres Prædicatores sepultus, adstante* Henrico *V,* Anglorum *Rege.*
VI. *Solo jam æquatis Templo, & Cænobio* Traleiæ, *plures Lapides Sepulchrales adhuc visibiles. Actualis Latifundiorum Possessor.*
VII. Ardfertenses, *seu* Kerrienses, *Episcopi Dominicani, Nonnulli è celebrioribus Conventûs hujus Alumnis, nominatim* Daniel (*alias* Dominicus) O-Daly, *Episcopus* Conimbricensis *electus, Collegij nostri* Ulyssiponensis *Fundator.*
VIII. *Sodales istius Conventûs Anno* 1756.

I. TRALEIA, hibernicè *Traligh*, anglicè *Tralee*, Burgus est maritimus Diæcesis *Ardfertensis* sub Archiepiscopo *Casseliensi*, atque Comitatûs *Kerriensis* (vulgò *Kiery*, & *Kerry*) Caput, utpotè in quo Comitia Juridica (*a*) singulis Semestribus pro memorato Comitatu celebrantur. Ibi etiam bis in Anno geminæ habentur Nundinæ, Diebus scilicèt 9, & 10 Octobris; ac 7, & 8 Novembris. Est quoque Municipium, quà *Burgus Parlamentarius* (*a*), distans *Dubliniô* Centum Viginti Quinque Milliaribus; *Ardfertâ* memoratâ, Quatuor; *Casseliâ*, Sexaginta Octo; *Corcagiâ*, Quinquaginta; *Limericô*, Quadraginta Septem; *Galviâ*, Sexaginta Sex; & *Londino-Deriâ*, Centum Octoginta Sex.

II. INTRA *Traleiensem* hunc Burgum fuit Cænobium Ordinis Prædicatorum (*b*), quod Anno 1243 fundavit *Joannes Geraldinus*, anglicè *Fitz-Gerald* (*c*), quartus *Ophaliæ* Baro, Comitum *Kildarensium*,

(*a*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*b*) Auctor Anonymus pervetusti Catalogi, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. in Medium adducti; *Waræus*, de *Antiquitat. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 212; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 229; *O-Heynus*, Pag. 20; *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii; *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 7.

(*c*) Antiquissima juxtà ac Nobilissima *Geraldinorum* Domus suam trahit Originem ab *Othone*, magnifico magnanimoque Barone *Italò*, è Ducibus *Hetruriæ*, seù *Tusciæ*, qui à *Florentina* Civitate in *Normanniam*, nunc *Galliarum* Provinciam, dein in *Angliam* Sæculo Ecclesiæ undecimo profectus est, & à *S. Eduardo* Rege, dicto *Confessore*, inter *Angliæ* Barones cooptatus. Ejus Filius *Gualterus* genuit *Geraldum*, alijs *Giraldum*, & *Gerardum*, magni Nominis, magnæque Potentiæ Virum, à quo Familia hæc *Geraldina* denominatur. *Geraldus* iste in *Cambria*, vulgò *Wallia*, nunc *Angliæ* Principatu, Domicilium fixit, ibique ex Conjuge suâ *Nesta*, Principis *Cambriæ Australis* Filia, suscepit *Mauritium Geraldinum* (aliumque Nomine *Gulielmum*, Comitum de *Macclesfield*, aliorumque *Gerardorum* in Anglia, atque Fitz-Mauritiorum in *Hibernia*, olim Baronum, nunc verò Comitum *Kerriensium*, Progenitorem) qui *Richardo le Clare*, vulgò nuncupato *de Arcu forti*, vernaculè *Strongbow* (recole §. iii. hujus Cap. Num. ii. Pag. 205.), *Pembrochiæ* in *Wallia* Comiti, Consanguineo suo, in *Hiberniam* præivit Anno 1169, ut *Henrici* II, *Anglorum* Regis Vice, *Dermitio Mac-Morrough* (confer §. i. Cap. præs. n. viii. Lit. s. Pag. 191.) Regi *Lageniæ*, Suppetias ferret contrà *Tigernacum O-Rourke*, *Breffiniæ Occidentalis*, nunc Comitatûs *Leitrimensis*, Regulum, & Protectorem hujus *Rodericum*

darensium, & *Desmondiorum* Progenitor, dictus passim in Historijs *Joannes de Callan* (*Desmondiæ*, nunc Agri *Kerriensis*, Pago) quia in Prælio ibi, contra *Mac-Chartæos* commisso, occubuit, sicut & Filius ejus *Mauritius*, Anno 1261, in *Traleiensi* hoc Cænobio sepulti *(d)*.

III. Hujus postremi *Mauritij Geraldini* Filius *Thomas*, *Hiberniæ* Prorex, dictusque *Momoniæ Princeps*, apud Historicos passim *Simiacus*, hibernicè *Nappagh*, anglicè *the Ape*, nuncupatur, & quidem ob sequentem Eventum, ab Historicis, & novissimè à *Lodgæo* (*e*) memoratum: Occisis uno eodemque Die apud *Callanam*, ut præfertur, Patre ipsius, & Avo, Nuncioque de infausta hac Sorte *Traleiam* perveniente, Nutrix, Famuli, atque Familiares *Thomam* tunc Novem duntaxàt Mensium Infantem prorsùs negligebant, præ Stupore, & Tremore è *Geraldinis* Ædibus (quas ipsasmet nuper vidi) egredientes pro Rei certâ Notitia, Incolis è contrà *Traleiensibus* eodem

---

rum O-Connor, *Conaciæ* Regem, insimulque *Hiberniæ* Monarcham, indeque Viam *Anglis* aperuit subjiciendi sibi *Hiberniæ* Insulam.

Hujus *Mauritij* primogenitus, *Geraldus Geraldinus*, creatus fuit *Ophaliæ* (recole Cap. ii. Num. xiii. Lit. n. Pag. 42.) Baro à *Joanne* Rege Anno 1205, genuitque *Mauritium Geraldinum*, secundum *Ophaliæ* Baronem, qui fuit *Hiberniæ* Prorex; quique primus Fratres *Prædicatores*, sicut & *Minores*, in hoc *Hiberniæ* Regnum adduxit, ut Cap. ii. Num. xiii. Pag. 42. ostensum est; quique tandem Conventum nostrum *Sligoensem* fundavit, ut §. xiii. Cap. præs. Num. ii dicetur, & Conventum *Youghallensem* Ordinis Minorum, fundato anteà ab ejus (ex Filio *Thomâ*) Nepote *Joanne Geraldino*, Cænobio *Traleiensi*, de quo in præsenti §. fit Sermo.

Laudatus *Mauritius Geraldinus*, præter prælibatum *Thomam*, alium post se reliquit Filium, Nomine item *Mauritium*, Proregem (seu Justitiarium) *Hiberniæ*, cujus Filia *Emma* Anno 1276 nupsit *Thomæ* Baroni de *Clare*, Filio Comitis de *Gloucester*, & *Hertford*, in *Anglia*, quo ex Conjugio descenderunt Barones de *Apulby*, & de *Southampton*; item *Humphrius* Comes de *Northampton*, qui duas procreavit Filias, quarum Senior, Nomine *Eleonora*, Matrimonium inivit cum *Thoma de Woodstock*, Duce de *Gloucester*, & Comite de *Buckingham*, sexto Regis *Eduardi* III Filio; junior verò, cui Nomen *Maria*, nupsit *Henrico Plantagenet*, Duci de *Hereford* & *Lancaster*, ac postmodùm *Anglorum* Regi sub Nomine *Henrici* IV, qui ex memorata *Maria* suscepit *Henricum* Regem hujus Nominis *Quintum*.

Ipsemet autem *Thomas Geraldinus*, ejusdem *Mauritij* primogenitus, tertius *Ophaliæ* Baro, ob Res præclarè gestas *Magnus* passim nuncupatus, Viam universæ Carnis ingressus est Anno 1260, unicum post se relinquens Filium, Hæredemque suum, *Joannem*, dictum *de Callan*, in Textu memoratum, quartum *Ophaliæ* Baronem, Cænobij nostri *Traleiensis* Fundatorem, qui, ultrà *Mauritium*, in Textu recensitum, quatuor suscepit Liberos ex *Honoria*, *Hugonis O-Connor*, Regis Titularis *Conaciæ* Filia, nempè *Gilbertum*, ab Hibernis dictum *Gibbon*, Progenitorem *Equitis Albi*, ut vocant, sivè *Clan-Gibbon*, atque Cænobij nostri *Killociensis* (de quo §. xxiv. Cap. præs.) Fundatorem; *Joannem*, Progenitorem Equitis de *Glyn*, & *Valley*, latinè de *Clivo*, & *Valle*, proprijs scilicet Prædiorum Nominibus; *Mauritium*, qui primus fuit Eques *Kerriensis*, vulgò dictus *Eques Niger* à Cæsariei Colore, ad Differentiam *Equitis Albi*, Progenitorque *Geraldinorum* de *Alloone* in *Kildarensi*, de *Gurteens* in *Kilkenniensi*, & de *Turlough*, & *Mobiny* in *Mayonensi* Comitatibus; & *Thomam*, plurium *Geraldinorum* in Agris *Kerriensi*, & *Limericensi* Antecessorem. Videsis §. xxiv. Cap. præs. Num. ii. Lit. k.

Porrò *Mauritius Geraldinus*, *Joannis de Callan* primogenitus, Filium habuit *Thomam*, dictum *Simiacum* ob Rationem in Textu adductam, *Hiberniæ* Proregem, sivè Justitiarium, atque *Momoniæ* Principem, qui Anno 1295 defunctus, in *Youghallensi* nostro Cænobio, à se fundato, tumulatus fuit. Duos post se reliquit Filios, *Joannem* nempè, primum Comitem *Kildarensem*, & *Mauritium*, primum Comitem *Desmondium*, quorum prior Die 14 Maij 1316, posterior verò Die 27 Augusti 1329, creatus fuit. Hic Sexdecim habuit Successores, sed Titulus tandem extinctus fuit regnante *Elizabethâ*, quod ipsius Imperio *Geraldus Geraldinus*, Comes *Desmondiæ*, insimulque Dynasta Palatinus *Kerriæ*, omnibus Modis restiterit. Successio autem *Kildarensium* durat usque in hodiernum Diem, quo *Jacobus Geraldinus*, Comes vigesimus, floret, Marchio *Kildaræ*, & Comes *Ophaliæ* creatus Anno 1761. Hæc, & plura alia, de Nobilissima hac Progenie legere est apud Historicos, & Genealogico-Heraldicos, novissimè apud *Lodgæum* Vol. I. à Pag. 1. ad 49, qui etiam eadem de Familia Nonaginta Paginas in Folio ediderat Anno 1745. Atque eadem de Re noster *Dominicus O-Daly*, Conventûs hujus *Traleiensis* Alumnus, Opusculum Sæculo Superiori Juris publici fecit, ut dicetur Cap. xv. Num. xxi. Adeas Cap. xvii. Num. xxvii.

(*d*) *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 212.

(*e*) Vol. I. Pag. 8.

eodem Consilio ad memoratas Ædes turmatìm confluentibus. Hinc Simia domestica Infantem accipiens, ad summitatem usque Campanariæ Turris Fratrum Prædicatorum, ab Infantis Avo extructæ, portavit, ibique Gyrum fecit, *Thomam* Unguibus uncis gestans, coràm ingenti Populo deorsùm obstupescente, & expavescente, tandemque descendens retrò, Infantem sanum, & incolumen in Cunis reposuit. In cujus Rei Memoriam Comes *Kildarensis*, à *Thoma* isto ortus, in Tessera Gentilitia, seù Insignibus Armarijs, habet Simias pro Telamonibus, & Simiam etiam pro Apice Galeato cum hac Epigraphe: *Non immemor Beneficij.*

IV. QUANDOQUIDEM porrò ejusdem Tesseræ Gentilitiæ *Geraldinorum* Area, seù Scutum, Cruce rubra insignitum sit, indè fortassis factum est, ut Tria nostra ab ipsis fundata Cænobia sub Nuncupatione sint *S. Crucis*, scilicet *Traleiense*, & *Sligoense* jam recensita, atque *Yougballense*, ab ipsomet *Thoma Simiaco* extructum *(f)*. Quinque etiam alij *Hiberniæ Dominicanæ* Conventus sub eadem sunt *S. Crucis* Nuncupatione, nempè *Arcloensis* in *Lagenia*, *Glanorensis* in *Momonia*, atque *Stradensis*, *Rathbrannensis*, & *Clonshanvillensis* in *Conacia*. Quâ, crediderim, de Causâ Extranationalis Cænobij nostri *Lovaniensis* Ædes Sacræ *S. Cruci* dicatæ fuere *(g)*: Mosque ab immemorabili in hac *Hiberniæ* Provincia invaluit dicendi, post *Salve Regina* in Completorio, Antiphonam, Versiculum, & Collectam de *S. Cruce*.

V. COMITUM *Desmondiæ* à laudato *Thoma* (Simiaco) *Geraldino*, ut mox dictum est *(h)*, rectâ Lineâ descendentium, qui insuper, Teste *Lodgæo* *(i)*, *Kerriæ* fuere Dynastes Palatini *(k)*, plures in *Traleiensi* nostra Ecclesia tumulati sunt. Et imprimis *Mauritius Geraldinus* (qui primus fuerat ab *Eduardo* III Rege Die 27 Augusti 1329 istis decoratus Titulis) in Arce *Dubliniensi*, quà *Hiberniæ* Prorex, seù Justitiarius, Die 25 Januarij 1355 defunctus, ad prælibatam *Traleiensem* Ecclesiam translatus fuit *(l)*. Hujus etiam primogenitus, & Successor, *Mauritius Junior* nuncupatus, Morte subitaneâ apud Castrum de *Castlemain*, in hodierno Agro *Kerriensi*, Anno 1358 correptus, ibidem sepultus est *(m)*. Insuper *Mauritius*, dictus *Bellicosus*, Comes decimus, *Traleiæ* Anno 1520 denatus; *Jacobus*, Comes undecimus, defunctus in *Dingliensi* Burgo *Kerriæ*, Die 18 Junij 1529; *Jacobus* item, Comes decimus tertius, in Prælio de *Athnekirkie*, in hodierno Agro *Limericensi*, Die 31 Augusti 1535 occisus; hujusque Pro-Patruus *Joannes*, decimus quartus Comes, (qui, ut refert *Lodgæus* Pag. 23 Genalogiæ *Geraldinæ* in Folio, antè Finem Vitæ Religiosus Lacius erat in Dominicano hoc *Traleiensi* Cænobio) Viam universæ Carnis circà Natale Domini 1536 ingressus, in eadem Ecclesia tumulati sunt *(n)*. Istius insuper Filius *Jacobus*, decimus quintus *Desmondiæ* Comes, ibidem sepultus est Anno 1574 *(o)*. Tertius autem, septimus, & nonus Comites inhumati asseruntur *Yougballæ*, in Agro *Corcagiensi*, sed quandoquidem eo in Oppido duplex sit Cænobium ab ipsismet *Geraldinis*, ut nuper dictum est *(p)*, fundatum, unum Ordinis Prædicatorum, alterum Ordinis Minorum, hinc mihi, ut candidè fatear, nondùm perspectum exploratumque est, in cujusnam Cænobij Ædibus Sacris eorum Exuviæ conduntur. Sextus verò *Desmondiæ* Comes, *Thomas Geraldinus*, Die 10 Augusti 1420 *Parisijs* denatus, in Cænobio Fratrum Prædicatorum ibidem tumulatus fuit, *Anglorum* Rege *Henrico* V Exequijs adstante, ut referunt *Waræus*, & post *Marpurgum Lodgæus* *(q)*, atque *Annales Hiberniæ* ad Calcem *Britanniæ Camdeni* *(r)*. Sed cum istorum Nemo aliquid determinet ex tribus Fratrum Prædicatorum Cænobijs *Parisiensibus*, crediderim id esse principalius, nempè *San-Jacobæum*.

VI. UT

(f) Consulendus §. xx. hujus Capitis, Num. ii, ubi videbis Ecclesiam nostram *Yougballensem* priùs *S. Cruci* postmodiùm *S. Mariæ Gratiarum* dicatam, ut ex *Registro Magistri Ordinis* liquet cujus Verba legere poteris Cap. præf. §. xx. Num. ii.

(g) Hanc aliasque fortasse ejusdem Nuncupationis Causas videre poteris Cap. xii. §. iii. Num. xii.

(h) Ad Lit. c.

(i) Vol. I. Pag. 9.

(k) Palatinus Auctoritatem, & Prærogativam habet quasi regiam, exercetque Justitiam Nomine proprio & per proprios Administros.

(l) *Lodgæus* Vol. I. Pag. 10.

(m) Idem ibidem.

(n) Idem Pag. 15 & 16.

(o) *Dominicus O-Daly* in *Propagatione Geraldinorum*, quam *Relationi Geraldinorum* præmittit.

(p) Ad Lit. c.

(q) *Waræus* in *Hibernicarum Rerum Annalibus* ad Annum 1420; *Lodgæus* Vol. I. Pag. 12.

(r) Post Pag. 1526 ad Annum 1420. Confer Cap. vii. Num. xvii. Lit. h. Pag. 149.

VI. Ut autem *Traleiam* regrediamur, quamquàm Solo prorsùs æquata sint Templum, & Cænobium, *Traleiensibus* in Sitûs eorum Parte, ceù in Platea, hinc inde discurrentibus, plures nihilominùs etiamnùm visuntur Lapides Sepulchrales, unus nominatìm Effigies duorum Infantium Gemellorum, quos Traditio adjudicat Domui *Geraldinæ*, clarè distinctèque exhibens. Etsi porrò incertum sit, quo Tempore dirutæ fuerint Ædes sacræ, crediderim tamen, eas, regnánte *Jacobo* II, aliquatenùs extitisse, eò quippè Loci vidi nuper (Anno 1754) Tumulum adhuc erectum cum sequenti Inscriptione, Anglicanis Verbis conceptâ :

Here lie's the Body of David Roche, Esquire, Counsellor at Law, who died August the 13th 1686. *His Daughter lies interrid near this.*

Latinè

Hic jacet Corpus Davidis de Rupe (*s*), Armigeri, Jurisconsulti, qui obijt Die 13 Augusti 1686. Ipsius Filia huc propè inhumata jacet.

Porro Situs Cænobij, & Latifundia eidem olim annexa, nunc possidentur à *Thoma Denny*, Equite Baronetto, qui in ipsisimet habitat Ædibus *Geraldinis*, nuper recensitis (*t*), jam renovatis, atque ut vulgò loquimur, modernizatis.

VII. *Ardfertensis*, seù *Kerriensis* (*u*) Diæcesis, intrà cujus Fines est *Traleia*, duo fuere Episcopi Dominicani, nempè *Christianus* Anno 1256, & *Edmundus de Caermarthen* Anno 1341, de quibus suo Loco Sermo redibit (*w*).

Hujus etiam Cænobij Alumnus erat Illustrissimus *Daniel* alias (*Dominicus*) *O-Daly*, Episcopus *Conimbricensis* electus, Extranationalis nostri *Ulyssiponensis* Collegij Fundator (*x*). Ut nihil impræsentiarùm dicam de *Thaddæo O-Moriarty*, & *Thomâ Moriarty*, Fratribus Germanis, atque *Richardo Hussay*, & *Dominico Mac-Egan*, quorum honorabilis fiet Mentio inter *Hiberniæ Dominicanæ* Viros, publicâ Virtutis Opinione claros (*y*), necnon *Moriartum Moriarty* inter Scriptores recensendum (*z*).

Lubet autem hic Loci memorare P. *Thomam O-Cuirk*, de quo hæc habet *O-Heynus*: " Erat " tàm doctus, & eximius Prædicator, ut Supremum Regni Concilium Catholicum (*a*) existens " *Kilkenniæ* ab Anno 1643 ad 1650, miserit expressè pro eo ad Octoginta Milliaria, ut esset " Prædicator Ordinarius Concilij, undè dignissimus Prædicator condignum obtinuit Auditorium " Nobilium, & Sapientum Catholicorum, inter quos Deum glorificavit, & Ordinem suum " honorificavit."

VIII. Sodales Conventûs hujus Anno 1756 nonnisi Duo sunt, scilicet R. P. Prædicator Generalis Fr. *Edmuudus Stack*, Prior, Ætatis Anno 54, Professionis 24 ; & P. Fr. *Gulielmus Conolly*, Ætat. 50, Prof. 26.

§. XI.

(*s*) De Nobili hac Familia Sermo erit §. xlii hujus Capitis inter agendum de *Glanorensi* Cænobio ab ea fundato.

(*t*) Num. iii. hujus §.

(*u*) Consulendum Cap. i. Num. xii. ad Lit. l. Pag. 18.

(*w*) Cap. xiii. Num. vi, & xx.

(*x*) Consule Cap. xii. §. ii. Num. ii ; & Cap. xiii. Num. lxix.

(*y*) Cap. xvi. Num. xlvi, xlvii, lxiv, & cxix.

(*z*) Cap. xv. Num. xviii.

(*a*) Adeas Cap. xvii. Num. xliii.

§. XI.

De *Villanovano* (*a*), seù *Newtonensi*, Cænobio *Sancti Columbæ* (*b*) in *Dunensi* Agro *Ultoniæ*. Anno 1244.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura*, & *Descriptio* Villæ Novæ, *seù*, Newtonæ. *Nonnihil de* Dunensi *Monachorum Cænobio. Notæ de Sancto* Columba; *de alijs Locis, quibus Nomen* Villa Nova; *deque Burgo* Duni, *ac Tumulo SS.* Patritij, Brigidæ, & Columbæ.

II. *Cænobij nostri Fundatio. De eo Scriptores*, & *Decretum Commissarij Apostolici* Plunketti. *Incertum Fundatoris Nomen*; *verosimilius* Gualterus de Burgo, *Comes* Ultoniæ.

III. *Cænobium hoc dictum quandoque* Abbatia. *Vox hæc ab* Alemando *malè intellecta*.

IV. *Nonnulla ibi habita Comitia, quæ tametsi haud propriè Provincialia, non minora tamen quoad Numerum Patrum. Cænobij Vestigia*, & *moderni Latifundiorum Possessores*.

V. Dunensis, & Connorensis *Diæceses ab Anno* 1442 *unitæ. Posterioris disjunctim*, & *ambarum unitèr Episcopi ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumpti*.

VI. *Alumni Conventûs istius Anno* 1756.

I. VILLA NOVA hibernicè *Baillenudh*, anglicè *Newton* (*c*), indeque *Newtona* latinè dicta à pluribus etiam Sæculis, ut liquet ex Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, quem Anonymus Scriptor Sæculo Ecclesiæ decimo tertio texuit, quemque ipse superiùs exhibui (*d*). Municipium (*e*) est, seù Burgus Parlamentarius, Comitatûs, & Diæcesis *Dunensis*, sub Archiepiscopo *Armacano*, haud longè à Burgo maritimo, qui *Banchorus* à pulchro Monachorum Choro, ut alibi exponebam (*f*), nuncupatur. Ibi quippè celeberrimum erat Monasterium, de quo mellifluum *S Bernardi* Elogium jam anteà exscripsi (*g*). Uterque porrò Burgus est in moderna Baronia, seù antiquo Territorio, quod *Ardes* ab *Altis* Montibus vocant, quodque Peninsula est ad Littus Maris Orientalis, & ad dexterum Latus Æstuarij *Rupis Fergusiæ*, vulgò *Carrickfergus*, unde brevissimus (*h*) Trajectus est ad *Gallovidiam*, *Scotiæ* Provinciam, ut ipse Experientiâ didici, *Scotiam* siquidem, illis in Partibus *Ultoniæ* Anno 1751 existens, clarissimè vidi, sicut & Insulam Anglicanam, *Man* vernaculè, *Monam* autem, & *Monaviam*, latinè nuncupatam, ex qua *Angliam*, *Scotiam*, & *Hiberniam* quisquam simul & semel intueri valet. *Villa Nova*, seù *Newtona*, distat *Dublinio* Octoginta Tribus Milliaribus; *Banchorô*, Quatuor; *Dunô* (*i*) Viginti Uno; *Armacâ*,

(*a*) Sic nuncupatur Cænobium hoc ab *Echardo*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*b*) Sanctus *Columba*, sivè *Columbus*, Abbas, composito ex *Columba*, & *Cella* Vocabulo, *Columbcellus*, vulgò *Columbkillus*, passim cognominatur apud *Hibernos*, tanquàm multarum Cellarum, id est, Monasteriorum, vel Ecclesiarum Fundator, & Rector. Tertius est *Hiberniæ* Patronus, Anno 597 ad cælestem Patriam translatus, cujus Festivitatem celebrant Hiberni Die 9 Junij, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 22.

(*c*) Trium istorum Nominum latini, hibernici, & anglici, idem est omnino Sensus literalis, ut Cap. ii. Num. xi. Lit. e. Pag. 38. observabam.

(*d*) Cap. ii Num. vi. Pag. 38. Porrò sapienti Consilio addit Anonymus noster, *in Agro Dunensi*, cùm tamen taceat omninò Agros, in quibus alia Oppida, Civitatesve continentur. Enimverò anglicum Nomen *Newton*, latinumque *Villa Nova*, pluribus aliorum Agrorum, seù Comitatuum Oppidis, ac Civitatibus commune est, quod etiam reperire est in exteris Regionibus, ut ipse haud rarò vidi. Fui nominatìm Anno 1743 apud *Villam Novam* in *Gallia*, quæ Civitas est è Regione *Avenionis* ad *Rhodanum* Flumen sita, vulgò *Villeneufve d'Avignon* nuncupata.

(*e*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*f*) Cap. i. Num. xiii. Lit. b. Pag. 21.

(*g*) Cap. i. Num. xiv. Pag. 21.

(*h*) Recolendum Cap. i. Num. iv. Pag. 12.

(*i*) *Dunum* Burgus est Capitalis Agri, seù Comitatûs, *Dunensis*, non præcisè quia Denominationem

macâ, Triginta Tribus; *Deriâ*, nunc *Londino-Deriâ*, Sexaginta; *Pontanâ*, item Sexaginta; *Corcagiâ*, Centum Octoginta; *Galviâ*, Centum Quinquaginta Sex.

II. Apud *Villam Novam*, aliàs *Newtonam*, Cænobium fuisse Ordinis Prædicatorum Anno 1244 fundatum, referunt Scriptores hucusque pro Cænobiorum nostrorum Erectionibus laudati (*k*), de illoque extat Decretum Illustrissimi æquè ac Clarissimi *Oliverij Plunkett*, Archiepiscopi *Armacani*, & Commissarij Apostolici, cujus expressum Tenorem superiùs exscripsi (*l*), ubi etiam anteriorem de isto Conventu Litem, à Fratribus Minoribus motam, recensui. Cæterùm Fundatoris Nomen latuit prorsùs *Waræum*, tàm in *Antiquitatibus Hibernicis*, quàm in *Hibernicarum Rerum Annalibus*. Asserit tamen *Alemandus* (*m*), eum fuisse aliquem ex *Anglicana Savageorum* Familia, quæ, me Teste, adhuc opulenta viget in Territorio de *Ardes* præsertim circà Pagum maritimum de *Portaferri*. Nihilominùs refragatur Loci accuratior Traditio, quâ fretus P. Magister *Gelasius Mac-Mahon*, ex Conventûs istius Priore electus *Hiberniæ* Provincialis Anno 1688 (*n*), ajebat eum fundatum fuisse â *Waltero*, seù *Gualtero de Burgo*, Comite *Ultoniæ*, Comitis *Rufi* Genitore (de quo Sermo jam fuit (*o*) iterùmque erit (*p*), cùm de *Lotheriensi* Cænobio, ab ipso haud dubiè fundato, egero), ut à laudato *Gelasio* audivit, atque in Notis Marginalibus manuscriptis *Epilogi Chro-*

---

ei tribuit, plures siquidem Comitatus à Locis denominantur, qui nunc puri putique Pagi sunt, ùt videre est in *Kildarensi*, *Mayonensi*, *Clarensi*, *Antrimensi*, & *Fermanacano*, sed quia Comitia Juridica, seú Consessus Judicum Semestres, vulgò *Assisæ*, in eo habentur. Neque mirari subit, Oppidum duntaxàt, seù propriè Burgum esse *Dunum*, non autem Civitatem, etsi Sedem Episcopalem; enimverò in *Anglia*, & *Hibernia*, ad Differentiam *Italiæ*, aliarumque Regionum, Civitates reapsè non sunt Sedes omnes Episcopales, immò neque Archiepiscopales, ut *Armaca*, & *Tuama*, quæ nec Oppida, sed Burgi duntaxàt sunt. Videsis Cap. seq. §. i.

Dunum porrò Habitatione, & Miraculis *S. Patritij*, *Hiberniæ* Apostoli, clàrum est, ibi enim, relictâ *Armacâ*, Sedem suam constituit, ibique Vitâ feliciter functus est Anno 493, atque honorificè sepultus, translatis dein ad Sacrum ejus Tumulum *Sanctæ Brigidæ* Virginis Anno 523, & *Beati Columbæ* Abbatis Anno 597, Viam universæ Carnis ingressorum, Exuvijs. Unde tritissimum apud Nostrates Dystichon:

In Burgo Duno *Tumulo tumulantur in uno*
Brigida, Patritius, *atque* Columba *pius.*
Anglicè
Brigid, *Patrick*, & *Columb* of Renown
Were all three entomb'd in the Town of *Down.*

De sacrosancto isto Tumulo Lectiones ii. Nocturni in Festo *S. Brigidæ*, Die 1. Februarij, apud *Hibernos*, quibusdam præmissis, hæc habent: "Qui "præclarus Thesaurus, mirabili divinæ Sapientiæ "Dispositione multo Tempore absconditus, tandem "cælestis Radij Indicio revelatus fuit cuidam illius "Sedis Episcopo, Nomine *Malachiæ*, dùm in memorata Ecclesiâ de Nocte oraret. Subindè Anno "Millesimo Centesimo Octogesimo Quinto, Die Nonâ Junij, Beato Columbæ Sacrâ, *Vivianus Thomasius*, Tituli S. Stephani in Monte Cælio Presbyter Cardinalis, S. Sedis Apostolicæ Legatus, à "Lucio Papa III in Hiberniam pro dictarum sacrarum Reliquiarum Translatione expressè missus, "easdem in decentiorem Locum juxtà præfatam "Cathedralem Ecclesiam, assistentibus quindecim "Episcopis, necnon Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Prioribus, alijsque Presbyteris, & Clericis, quàm plurimis, atque Nobilibus "Utriusque Sexûs, cum immenso etiam Populi Concursu, magna Solemnitate, & Devotione, plaudentibus omnibus, transtulit. Quod Monumentum, in summa Veneratione habitum, permansit "usque ad Tempora Henrici VIII."

Eo autem regnante, *Leonardus Grey*, Anglus, Vicecomes de *Graney*, & Prorex *Hiberniæ*, pretiosum istum Thesaurum comburi fecit, sparsis Vento Cineribus, Anno 1538. Sed Ultio divina super eum cecidit, propter illud quippè, aliaque Delicta, Capite plexus fuit *Londini* Anno 1541, qua de Re legesis *Waræum* in *Hibernicarum Rerum Annalibus*, ad Annos 1538, 1540, & 1541. Cæterùm Muri tàm Cathedralis Ecclesiæ, quàm Sacelli, juxtà eam siti, ubi sacrosanctæ asservabantur Reliquiæ, etiamnùm existunt, eosque vidi Anno 1751.

(*k*) Auctor Anonymus pervetusti Catalogi Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38 in medium adducti; *Waræus* de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. P. 182; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandus*, Pag. 223; & *O-Heynus*, Pag. 5. Ejusdem Cænobij meminere *Porterus* in *Compendio Annalium Hiberniæ*, Pag. 216; & *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*l*) Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.

(*m*) Pag. 223.

(*n*) Videsis Cap. xiv. Num. xxii.

(*o*) §. viii. Cap. præf. Num. iv. Pag 224.

(*p*) §. xxi. Cap. præf. Num. ii.

Chronologici nostri *O-Heyni* (q) testatum reliquit P. Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis*. Hùc etiam facit singularis Affectus, quo Familia ista *Dominicanam* prosequebatur, ut vel ex hucusque dictis claret (r).

III. Nodum profectò in Scirpo, ut ajunt, quærit *Alemandus* mox memoratus, dùm advertit, *Sanson*, Geographum *Gallum*, item *Speed*, aliquotque alios Anglicos Scriptores, malè vocare *Newtonanum* hoc Cænobium *Abbatiam*, quandoquidem, inquit, Appellatio hæc Fratrum Mendicantium Domibus non competat. Verùm advertere debuit *Alemandus* Gallus, quamcunque Domum Regularem, sivè Monachorum, aut Canonicorum Regularium, sivè etiam Fratrum Mendicantium, juxtà Phrasim *Anglicanam* rectissimè vocari *Abbatiam*, juxtà Phrasim autem *Hibernicam*, *Monasterium*, & hac Ratione Cænobia etiam nostra *Pontanense*, & *Kilkenniense*, nuncupantur *Abbatiæ*, ut alibi observabam (s).

IV. Cæterùm benè advertit sæpè memoratus *Alemandus*, magnificum fuisse Cænobium istud, vel hoc solo Nomine, quod nimirùm nonnulla habita sint in eo Capitula, nominatim Annis 1298, & 1312, Teste *Waræo* nuper laudato, quæ tametsi Capitula verè Provincialia non fuerint, ut alibi ostensum est (t), haud minora tamen erant quoad Numerum Patrum Capitularium. Ast nunc Temporis vix aut ne vix quidem seù Templi, seù Cænobij, videre est Vestigia. Eorum autem Situs, atque Latifundia primò concessa fuerunt à *Jacobo* I Rege *Jacobo Hamilton*, Vice-Comiti de *Claneboy* (u), in Agro *Dunensi*, sed posteà per Assignationem, seù Assignamentum, ut vocant, in Possessionem venerunt *Hugonis Montgomery*, Vice-Comitis de *Ardes* (w), in prælibato Agro, cujus ex Filio Nepos, *Hugo* item *Montgomery*, creatus fuit Comes *Montis Alexandri* eodem in Agro, Die 18 Julij 1661 (x). Hisce quidem Temporibus haud exiltit Titulus Vice-Comitis de *Claneboy*, è prælibata nihilosecius Familia *Hamiltona* Duo sunt in *Hibernia* Vice-Comites, scilicet de *Strabane*, & de *Boyne*, unusque Comes, nempè de *Clanbrassil*, qui insuper est Vice-Comes de *Limerick*, & Baro de *Claneboy*.

V. *Dunensis* Diœcesis, in qua sita est *Villa Nova* nostra, ab Anno 1442 *Connorensi*, alijs *Connertensi*, unita manet. *Connorensis* porrò Diœcesis antè memoratam Unionem Episcopus erat *Joannes de Heglescliff*, Ordinis Prædicatorum Alumnus; utriusque autem unitæ Diœcesis Tres fuere, nempè *Richardus Walsh*, *Robertus de Rupe Forti*, vernaculè *Rochefort*, & *Simon*, de quibus sigillatìm suis Locis dicetur (y).

VI. Alumni Conventus hujus Anno 1756 sunt, R. P. Prædicator Generalis Fr. *Joannes Gribbin*, Prior, Ætatis Anno 54, Professionis 27; P. Fr. *Hiberus Magenis*, Supprior, Ætat. 49, Prof. 24; & P. Fr. *Jacobus Hillen*, Procuraror, Ætat. 53, Prof. 20.

§. XII,

De *Colranensi* Cænobio *S. Mariæ* in *Londino-Deriensi* Comitatu *Ultoniæ*. Anno 1244.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Colranæ, *aliàs* Banninæ, *& interfluentis Amnis* Bannæ. *Nonnihil obiter de pergrandi Lacu* Neagh.

I i 2 II. *Situs*,

(q) Pag. 5.
(r) Cap. iv. Num. xvi. Lit. m. Pag. 85; & Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. x. Pag. 223. Vide Cap. præf. §. xvi. Num. v.
(s) In hoc Cap. §. ii. Num. iii. Lit. u, Pag. 200. & §. iii. Num. v. Pag. 206.
(t) Cap. iii. Num. ii. & seq. à Pag. 48; ac Cap. præf. §. vii. Num. iii. Pag. 218.
(u) *Harrisius* Vol II. Pag. 276.
(w) *Harrisius* ibidem, & *Lodgæus* Vol. I. Pag. 360.
(x) *Lodgæus* Vol. I. Pag. 353.
(y) Cap. xiii. Num. xviii, xl, xli, & xlii.

II. *Situs, & Fundatio Cœnobij. Certum Fundationis Tempus, haud obstante quorundam Hallucinatione.*
III. *Incerta tamen Fundatoris Familia, an* O-Cathan, *seù* Cahan, *anglicè* Kean ; *anve* Mac-Evelin.
IV. *Conventus iste circà Annum* 1484 *reformatus, atque Anno* 1644 *in Universitatem erectus.*
V. *De Sacra quadam Beatissimæ Virginis Imagine, à scelestissimis Hæreticorum Manibus præservata.*
VI *Quædam, sed pauca, Templi Cœnobijque adhuc videre est Rudera. Quis Latifundiorum Dominus?*
VII. *Apologia Auctoris pro Penuria Materiei in hac Historia.*
VIII. *Celebres aliquot Conventûs hujus Alumni, duo nimirùm Episcopi, unusque Provincialis, bis Munere functus, ac Octo, seù Martyrio, seù publicâ Virtutis Opinione, clari.*
IX. *Patres in Districtu Conventûs istius versantes Anno* 1756.

I. COLRANA, hibernicè *Culrainne*, anglicè *Colerain*, splendidus est, etsi exiguus, *Londino-Deriensis* Agri, & Diæcesis (sub Archiepiscopo *Armacano*) Burgus, Mœnibus cinctus, qui maritimus censetur, quamquàm Oceano Quatuor Milliaribus distet. Dudùm vocabatur etiam *Bannina* ab interfluente *Banna*, Amne eximiæ Pulchritudinis, ut Nomen (*a*) ipsum indicat, qui è Montibus de *Mourne*, in Agro *Dunensi*, scaturiens, per Lacum *Neagh* Longitudinis Quindecim Milliarium transit ad Castrum *Toome*, & Sylvis coronatus superbo Alveo Oceanum petit, Salmonibus longè fæcundissimus, inquit *Porterus* (*b*), eo quod, ut aliqui existimant, sit Fluviorum omnium limpidissimus, cujusmodi Aquis Salmones unicè delectantur. Caput est Baroniæ ejusdem Nominis, ab eoque Dominationem antiquitùs sumpsit integer, in quo existit, Comitatus, *Colranensis* proptereà nuncupatus, ad Annum nempe 1609, ut alibi (*c*) me observasse memini. Municipium (*d*) est, seù Burgus Parlamentarius, tribuebatque Titulum Baronis, Defectu Hæredis Masculini nuper extinctum. Ultimus autem illius Baro erat *Henricus Haire*. Nundinæ ibi habentur bis in Anno, Diebus nimirùm 12 Maij, & 5 Julij. Distat *Dubliniâ* Centum, & Decem ; *Pontanâ*, Octoginta Septem ; *Armacâ*, Quadraginta Septem ; *Londino-Deriâ*, Viginti Septem ; *Corcagiâ*, Bis Centum Quinque ; *Galviâ*, Centum Quadraginta Quinque, Milliaribus.

II. PROPE Occidentalem, tàm Burgi, quàm Fluvij, Partem fuit Cænobium Ordinis Prædicatorum, juxtà concordem Scriptorum Sententiam (*e*). *Wareo* tamen in *Antiquitatibus Hibernicis* (*f*), aut Amanuensi ejus, aut certè Typographo, Mendum excidit quoad Fundationis Annum 1274 (quo etiam Mendo *Alemandus*, & *Harrisius* decepti sunt) ; ex antiquo siquidem Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo superiùs, ex ipsomet *Wareo* de *Scriptoribus Hiberniæ* (*g*), exscripto (*h*), & à Capitulo Generalissimo *Romæ* 1644 probato (*i*), Luce meridianâ clarius patet, *Colranense* hoc, sivè *Banninum* Cænobium Anno 1244 excitatum fuisse. Hinc eo in Catalogo duodecimum obtinet Locum, inter *Newtonense* scilicet Anno ipso 1244, & *Sligoense* Anno 1252 fundata. Quamquàm porrò eodem Anno fundatum fuerit ac *Newtonense*, seù *Villanovanum*, istud tamen Loco undecimo, *Colranense* verò Loco duodecimo posui, ut ejusdem Anonymi Vestigijs adamussìm, ut par est, inhærerem. Idemque Respectu *Dublinensis*, & *Pontanensis* Cænobiorum præstiti (*k*) ; atque Respectu *Sligoensis*, & *Stradensis* ; *Athyensis*, & *Roscomaniensis* ; *Rathbrannensis*, & *Deriensis*, præstabo (*l*).

III. QUOD

(*a*) *Bane* hibernicè significat pulchrum, ut superiùs dictum est Cap. i. Num. xiv. Lit. b. Pag. 21.
(*b*) Pag. 47.
(*c*) Cap. i. Num. x. Pag. 14.
(*d*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*e*) Ità enim *Waræus*, *Harrisius*, *Alemandus*, *O-Heynus*, & Anonymus Scriptor antiqui Catalogi Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, mox laudandi ; atque *Porterus* in *Compend. Annal. Eccles. Hiberniæ*, Pag. 216, & *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii.
(*f*) Cap. xxvi. Pag. 185.
(*g*) Lib. i. Cap. ix. Pag. 62.
(*h*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*i*) Consulendum Cap. vi. Num. x. Sect. 6. Pag. 115.
(*k*) Cap. præf. §. ii. Pag. 198.
(*l*) Cap. præf. §§. xiv, xvi, & xxiii.

III. Quod attinet autem ad Fundatorem *Colranensis* hujus *S. Mariæ* Cænobij, eum omninò tacet *Waræus*, quem tamen *Harrisius* (*m*), laudans *Alemandum* (*n*), asserit, fuisse aliquem ex nobili *O Cathanorum*, seù *O-Cabanorum* (*o*), Domo, quæ, ut rectè observat *O Heynius* noster (*p*), antiqua erat, & præpotens in Territorio illo, nunc autem radicitùs fermè convulsa, non secùs ac quamplurimæ aliæ *Hibernorum* Familiæ. Cæterùm in Notis Marginalibus, quas apud memoratum *O-Heynum* scripsit P. Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis*, refertur, P. P. *Michaelem Maquilin*, & *Petrum Moylen*, Conventûs hujus Alumnos, sat evidenter demonstrasse, tùm ex communiori Patriæ Traditione, tùm ex alijs Momentis, non *O-Cabanum*, sed *Mac-Evelinum*, ad quem etiam Prædium Cænobio adjacens spectabat, Fundatorem fuisse.

IV. Circà Annum 1484 Conventus iste *Colranensis*, cum *Pontanensi*, & *Corcagiensi*, reformatus fuit, cui postmodùm reformationi nonnulli alij Conventus, *Limericensis* præsertìm, & *Youghallensis* accessere, ut alibi narrabam (*q*), eadem Operâ ostendens, quid *Reformationis* Nomine intelligatur in Ordine Fratrum Prædicatorum (*r*).

Anno 1644 erectus fuit cum Quatuor alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Conventibus, *Dubliniensi* nimirûm, *Limericensi*, *Athenrtensi*, & *Casseliensi*, in Universitatem, seù Studium Generale, ut vocant, à Comitijs Generalissimis *Romæ* sub Rmo *Thomâ Turco*, Cremonensi, in ijsdem Magistro Ordinis electo, ut liquet ex ipsomet eorum Decreto, quòd suprà exscriptum habes (*s*).

V. Hic Loci erat Imago Beatissimæ Virginis Deiparæ, quam *Brutus Babington*, Natione *Anglus*, Episcopus Acatholicus *Deriensis*, "impiè cupidus comburere, duobus Satellitibus suis, "ut eam ad Rogum portarent, imperavit. Sacrilegi Morem Hæresiarchæ gerentes, vix in Sacram Imaginem scelestissimas injecerunt Manus, cùm exanimes subitò ceciderunt. Per alios "æquè temerarios in Oppidi Forum delata, structoque Rogo imposita, mansit illæsa, Igne toto "consumpto, & Pice suffusa, intratoque Pulvere in Foraminibus posito, atque in novum Ignem "conjecta, nihil mali tulit. Quare Pseudo-Episcopus territus, & Morbo correptus, Animam exhalavit, Imagine in pristinum Locum divinitùs restitutâ. Id evenisse Mense Septembri Anni "Redemptoris 1611 fertur, & *Conneus* etiam tradit (*t*)."

VI. *Colranæ* existens Anno 1751, post diligentem Inquisitionem, quædam inveni, sed pauca, Templi Cænobijque Rudera. Solum autem eorum, atque Prædia eis adjacentia, dudùm concessa fuere Gubernatori, & Assistentibus *Novæ Coloniæ Londino-Deriensis* (*u*), qui etiam similem obtinuerunt Concessionem Respectu ipsiusmet Cænobij nostri *Deriensis*, ut suo Loco dicetur (*w*).

VII. Si plura de *Colranensi* isto, alijsque Conventibus, quos levi Pede percurrere videor, indagare possem, nullam eum ad Effectum non adhiberem Operam. Sperabam quidem in Initio, dùm mihi hoc Onus impositum esset, aliquas à Domorum nostrarum Superioribus, alijsve earum Alumnis, Informationes recipere, aut literariam Opem, sed frustrà, quod antiquæ jam, & heu! nimiùm notæ Nostratum hisce in Rebus Ignaviæ (absit Injuria Verbo) unicè attribuendum videtur.

VIII. Cæte-

(*m*) Vol. II. Pag. 276.

(*n*) *Alemandus*, quem præ Oculis teneo, neque Verbum dicit de hoc, sed è contrà Fundatoris omninò nescius, conjectando ait, fortassis eum fuisse eundem *O-Donnellum*, qui *Deriense* excitaverat Cænobium, quod perperàm supponit eodem Anno cum *Colranensi* fundatum, cùm tamen istud Triginta antè illud Annis constructum fuerit, ut ex mox dictis, & §. xxiii dicendis, clarebit. Hinc crediderim, *Harrisium*, præcipiti Calamo tunc Temporis fortè scribentem, *Alemandum* laudasse Loco *O-Heyni*, de *Colranensi* Cænobio dicentis: *Accepi à varijs in Patria, primam Fundationem hujus celebris Domûs factam fuisse à Domino O-Cathain, qui erat Baro antiquus, & potens illius Territorij tunc, & longo post Tempore; convulsus est autem radicitùs, sicut & ceteræ penè Familiæ, quarum extant duntaxàt quidam Rami quasi arefacti.*

(*o*) *O-Cathan* apud *Hibernos* pronunciatur *O-Cahan*, Lit. enim t. deperdit Vim ob subsequentem h. Sic *Cathal*, (latinè *Cathaldus*, aut *Cataldus*) pronunciatur *Cahal*. Hisce autem Temporibus anglicano More scribitur, & pronuncatur *Kean*. Confer §. xiv. Cap. præf. Num. iv. Lit. u.

(*p*) Pag. 3.

(*q*) Cap. iv. Num. vi, & ix. Pag. 73, & 76.

(*r*) Cap. iv. Num. xii. Pag. 79.

(*s*) Cap. vi. Num. x. Sect. 7. Pag. 115.

(*t*) Verba sunt *Francisci Porteri* in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 252.

(*u*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 277.

(*w*) Cap. præf. §. xxiii. Num. iv.

VIII. Ceterum hicce Conventus duos dedit *Hiberniæ* Episcopos, *Michaelem* nempè *Mac-Donogh*, Kilmorensem, & *Patritium Brullaughan*, Deriensem, alibi plenè recensendos (*x*). Unumque Provincialem, bis Munere functum, *Bernardum* scilicet *Mac-Henry*, alibi etiam in Medium adducendum (*y*). Duos insuper protulit Scriptores, *Petrum Mac-Caillin*, & *Dominicum Brullaughan*, suis Locis nominandos (*z*). Atque Octo, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione claros, nimirùm *Jacobum-Johannem Flaverty*, *Jacobum O-Reilly*, *Patritium O-Dirab*, *Clementem O-Bern*, *Eugenium O-Coigly*, *Thomam Mac-Mahon*, *Jacobum O-Crely*, & *Patritium O-Hegarty*, de quibus infrà sigillatim dicetur (*a*).

IX. Patres in Districtu Conventus hujus versantes Anno 1756, sunt A. R. P. Magister Exprovincialis Fr. *Bernardus Mac-Henry*, Prior, Ætatis Anno 63, Professionis 39, (*b*); & A. R. P. Magister Fr. *Patritius-Dominicus Diamond*, Ætat. 56, Prof. 35 (*c*).

§. XIII.

De *Sligoensi* Cœnobio S. *Crucis* in ejusdem Nominis Comitatu *Conaciæ*.

Anno 1252.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Oppidi, seu potiùs Burgi* Sligoæ.

II. *Fundatio Templi, & Cœnobij, quorum (post pulchram Restaurationem) Muri etiamnùm extant. Non* O-Connorus, *sed* Geraldinus *Fundator verè dicendus.*

III. *Idemque omninò* Geraldinus, *Baro* Ophaliæ, *& Prorex* Hiberniæ, *quo promovente, Ordo Prædicatorum, Ordoque Minorum, in* Hiberniam *primitùs advenerant. Tria alia* Hiberniæ Dominicanæ *Cœnobia*, Traliense *nimirùm*, Killociense, *&* Youghallense, *à* Geraldinis *extructa.*

IV. *Anno* 1415, *Die* 17 *Januarij, Indulgentiæ à* Joanne xxiii *in Concilio* Constantiensi *concessæ, ut Templum, & Cœnobium Incendio vastata repararentur.* O-Connorus, *Dynasta* Sligoensis, *&* Pierius O-Timony, *præcipui Restauratores.*

V. *Quis nunc Latifundiorum Dominus?*

VI. *Episcopi* Elphinenses *Dominicani alibi memorandi, sicut & Alumni hujus Cœnobij ad Infulas erecti.*

VII. *Alij celebres Conventûs istius Filij, Quinque nimirùm Provinciales, & totidem publicâ Virtutis Opinione clari.*

VIII. *His alij Quinque subnectuntur ex* O-Heyno.

IX. *Sodales Conventûs hujus Anno* 1757.

I. SLIGOA, alijs *Sligia*, & *Seligia*, & *Slegum*, hibernicè *Sligioch*, anglicè *Sligo*, & *Slego*, Capitale est Agri ejusdem Nominis Oppidum, seu propriè Burgus, Diœcesis *Elphinensis* in contermino Agro *Roscomaniensi* (*a*), sub Archiepiscopo *Tuamensi*, hisce Temporibus Commercio Opulentiâque plùs florescens, ubi & Castrum, & portuosa Statio Navibus opportuna. Nundinæ ibi habentur quater in Anno, Diebus nimirùm 28 Martij, 7 July, 11 Augusti, & 9 Octobris. Haben

(*x*) Cap. xiii. Num. lxxvii, & lxxxii.

(*y*) Cap. xiv. Num. xxx, & xxxiv.

(*z*) Cap. xv. Num. xxviii, & xxxi.

(*a*) Cap. xvi. Num. lii, liii, lxxv, lxxvi, lxxvii, lxxviii, lxxix, & cx.

(*b*) Defunctus *Pontanæ*, Prior Fratrum, & Vicarius Monialium, 15 Augusti 1757.

(*c*) Prior Fratrum, & Vicarius Monialium *Pontanæ*, obijt propè *Colranam* 2. Octob. 1760. Exindè porrò in *Colranensi* isto Districtu versantur Anno 1760 R. P. Præsentatus Fr. *Archibaldus Mac-Ambrose*, Ætat. 44, Prof. 24; & P. Fr. *Patritius Mac-Henry*, Ætat. 46, Prof. 19, inter Alumnos Collegij *Ulyssiponensis* annumerandus Cap. xii. §. ii. Num. xv.

(*a*) In ipsomet *Sligoensi* Comitatu adest Sedes Episcopalis, *Achada*, seu magis vernaculè *Achonria*, nuncupata, verùm *Sligoæ* Burgus intrà Fines ejus non existit.

Habenturque singulis Semestribus Comitia Juridica, seù Consessus Judicum, vulgò *Assisæ* (*b*), pro Comitatu. Unicum est ejusdem Comitatûs *Sligoensis* Municipium (*b*), seù Burgus Parlamentarius, *Dublinio*, Nonaginta; *Elphinâ* Viginti octo; *Tuamâ*, Quinquaginta; *Galviâ*, Sexaginta Septem; *Corcagiâ*, Centum, & Quinquaginta; *Londino-Deriâ*, Quinquaginta Octo, Milliaribus distans.

II. In amænissimo *Sligoensis* hujus Oppidi Loco super Ripam Fluminis *Gitly*, & ad Ostium Maris, extant adhuc Muri perpulchrarum Ædium Sacrarum sub Nuncupatione *S. Crucis*, perpulchrique (*c*) Cænobij, cujus Claustrum fermè integrum vidi Anno 1748. Fundatorem fuisse *Dominum O-Connor, Comitatûs Sligoensis Dynastam nominatissimum*, græcâ Fide asserit *Joannes O-Heyn* (*d*), nullum laudans Scriptorem, nullumve Monumentum, neque etiam vulgarem Traditionem, etsi expresè contrà *Waræum*, & *Alemandum* (*e*), rotundis Verbis Fundationis Beneficium adjudicantes *Mauritio Geraldino*, & quidem Anno 1252, quibus novissimè subscribunt *Harrisius*, & *Lodgæus* (*f*), quorum postremus, quà Pro-Magister Rotulorum *Cancellariæ*, & Pro-Custos Rotulorum Arcis *Dubliniensis*, omnes perlustraverat publicos Regni Commentarios, ut in celeberrimi sui Operis Præfatione declarat, quos tamen *O-Heyno* non licuit videre, ut ipsemet inter agendum de *Sligoensi* hoc Cænobio mærens, & lugens fatetur.

III. Is porrò *Mauritius Geraldinus*, qui certo certius dicendus videtur hujusce Cænobij Fundator, tùm ob mox dicta, tùm ob probatissimam Loci Traditionem, idem ipsissimus est *Ophaliæ* Baro, atque *Hiberniæ* Prorex, qui Fratres Prædicatores, & Minores in *Hiberniam* adduxerat, ut pridem narrabam (*g*), cujus etiam nobilissimam Genealogiam plenè succinctèque nuper texebam (*h*). Ejus insuper ex Filio Nepos *Johannes* Ordini nostro Cænobium excitavit *Traleiense*, de quo suprà (*i*), cujus Filius *Gilbertus* Cænobium *Killociense*, & ex altero Filio Nepos *Thomas*, dictus *Simiacus* (*k*), Cænobium *Tougballense*, Ordini item nostro construxere, ut suis Locis declarabitur (*l*).

IV. Circa Annum 1414 antiquum Cænobium, in quo Viginti ad Minus degebant Religiosi, cum Ædibus Sacris infelici Conflagratione absumptum fuit. Indeque paternâ Commiseratione inductus *Joannes* XXIII, Summus Pontifex, in Concilio Æcumenico *Constantiensi* personaliter existens, per Apostolicas Literas, jam jam exscribendas, Indulgentiam concessit eo Consilio, ut Fideles ad Ecclesiæ, & Cænobij Reparationem adjutrices Manus promptiùs porrigerent. Inter Benefactores porrò ea in Re principem sibi Jure merito vindicavit Locum Dominus *O-Connorus*, Dynasta *Sligoensis* (*m*), quem non Restauratorem voluit *O-Heynus*, sed Primum Fundatorem. Hunc sequitur *Pierius O-Timony*, Vir Sanguine, Opulentiâ, & Probitate clarus, atque in Ordinem summoperè affectus, cujus Statuam in perenne Gratitudinis Monumentum in Claustro adhuc videre est. Tenor autem Literarum Apostolicarum, prout jacent in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*n*), est hujusmodi:

" Johannes Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus, præsentes Literas in-
" specturis, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

" Cùm itaque (*o*) sicut accepimus, Ecclesia, & Domus Fratrum Ordinis Prædicatorum Seligiæ (*p*)
" Elphinensis Diœcesis, in qua dudùm, ut asseritur, Viginti Fratres devotum impendebant Virtutum Domino

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*c*) Confer §. xxxiv. Cap. præf. Num. iii.
(*d*) Pag. 39.
(*e*) *Waræum* in *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 228; *Alemandum* Pag. 226.
(*f*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 277; *Lodgæus* Vol. I. Pag. 5 Hoc etiam Cænobium memorat *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii. Confer Cap. ii. Num. xiii. P. 42.
(*g*) Cap. ii. Num. xiii. Pag. 42.
(*h*) Cap. præf. §. x. Num. ii. Lit. *c*. Pag. 237.
(*i*) Cap. præf. §. x. Pag. 237.
(*k*) Recole Cap. præf. §. x. Num. iii. Pag. 238.
(*l*) Cap. præf. §. xx. & xxiv.
(*m*) Adeas §. xvi. Cap. præf. Num. ii. Lit. i.
(*n*) Tom. ii. Pag. 525, ex *Archivo* Ordinis, in quo Exemplar ex. *Archivo Apostolico* Lib. xlv. Fol. 173.
(*o*) Deest Exordium, quod tamen, aut quid simile, legere poteris §. viii. Cap. præf. Num. xiii. Pag. 232.
(*p*) Variam hujus Oppidi Nomenclaturam jam expendi Num. i.

" Domino Famulatum, nuper Ignis Incendio concrematæ fuerint, ac Prior, & nonnulli ex Fratribus dicti Ordinis, Ecclesiam, & Domum præfatas reparare desiderent, Opere non modicum sumptuoso ; sed cùm ad Reparationem hujusmodi faciendam Domûs & Ecclesiæ prædictorum non suppetant Facultates : Nos, cupientes, ut ipsa Ecclesia congruis Honoribus frequentetur, & Ecclesia, & Domus hujusmodi, ut præmittitur, reparentur, & ut Christi Fideles ipsi eo libentiùs Causâ Devotionis confluant ad eandem Ecclesiam, & ad Reparationem hujusmodi Manus promptiùs porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem Dono cælestis Gratiæ uberiùs conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus verè penitentibus, & confessis, qui in Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, & Sancti Patritij Confessoris, Festinitatibus, præfatam Ecclesiam devotè visitaverint, & ad Reparationem eandem Manus porrexerint adjutrices, Decem Annos, & totidem Quadragenas de injunctis eis Pænitentijs misericorditer relaxamus. Volumus autem quod si aliàs eandem Ecclesiam visitantibus, vel ad ejus, aut dictæ Domus Reparationem, Manus porrigentibus adjutrices, seù aliàs inibi pias Eleemosynas erogantibus, vel aliqua alia Indulgentia, in perpetuum, vel ad certum Tempus, nondum elapsum, duratura, per Nos concessa fuerit, præsentes Literæ nullius existant Roboris, vel Momenti. Datum Constantiæ XVI Kal. Februarij, Pontificatûs nostri Anno Quinto." (17. *Januarij* 1415.)

V. Dissolutis jam Domibus Regularibus regnante *Elizabethâ*, Latifundia hujus Cænobij concessit Rex *Jacobus* I *Gulielmo Taaffe*, Equiti Aurato (q), *Joannis*, Primi Vice-Comitis de *Corren*, & Baronis de *Ballymote*, in Agro *Sligoensi*, Genitori.

VI. Quoad demùm *Elphinensis* Diæcesis (intra cujus Fines situm est *Sligoæ* Oppidum) Episcopos *Dominicanos*, eos opportuniùs recensebo, de *Roscomoniensi* Cænobio in eodem Agro dicturus (r). Cæterùm Episcopalis Sedis *Achadensis*, seù *Achonriensis*, in *Sligoensi* existentis Agro, Octo fuere Præsules Ordinis nostri, haud longè abhinc recensendi (s).

Neque defuerunt variarum Ecclesiarum Pontifices, olim Conventûs hujus Alumni, ut Illustrissimus *Joannes Brett*, Episcopus *Elphinensis*, nuper florens, & sub Initium labentis Sæculi *Ambrosius O-Connor*, ab Anno 1700 ad 1709 Provincialis *Hiberniæ*, designatus Episcopus *Ardachadensis*, de quibus alibi operosiùs dicetur (t), ut nihil dicam de *Eugenio O-Hart*, inter *Achadenses* Octo Præsules recensendo, qui Concilio *Tridentino* interfuit.

VII. Cænobium item hoc Quinque dedit *Hiberniæ* Provinciales, scilicèt *Danielem O-Creidegain*, *Thaddæum O-Duanum*, (utrumque haud semel Munere functum) alterum *Danielem O-Creidegain*, *Joannem O-Hart*, & *Ambrosium O-Connor* prælibatum, alibi recensendos (u). Unum item protulit Scriptorem, mox laudatum, nempè *Ambrosium O-Connor*, suo Loco iterùm nominandum (w). Necnon Quinque publicâ Virtutis Opinione claros, nimirùm *Thaddæum O-Duanum*, nuperrimè memoratum, *Danielem O-Creidegain*, Juniorem, nuperrimè item memoratum, *Dominicum O-Connor*, *Felicem O-Connor*, & *Patritium Mac-Donogh*, suis respectivè Locis sigillatìm laudandos (x).

VIII. His porrò addendi videntur Quinque sequentes ex *O-Heyno* (y) nempè :

" R. P. Fr. *Terentius O-Connell*, Vir simplex, rectus, ac timens Deum, sedulò adimplevit Missionarij Munus fideliter, ac devotè, Londini, & alibi in *Anglia*, multo Tempore (stante tunc extremâ Necessitate Sacerdotum in illo Regno) & amatus ab omnibus sibi cognitis Orthodoxis ob ejus mansuetum, & gratiosum conversandi Modum. Diem clausit extremum confortatus Sacramentis Londini Anno 1668. Suo Conventui reliquit ter centum Libras Sterlingas (z), quas mox memoratus Pater Magister *Felix O-Connor* posuit in *Hibernia* ad Censum annuum pro Conventu *Sligoæ*.

" R. P. Fr. *Hugo Mac-Martin*, Sacerdos, & Confessarius, Orationi plurimùm deditus, Virque insigni Pietatis Dono, & Simplicitatis Columbinæ, ac Prudentiæ Gratiâ imbutus, qui refertus bonis Operibus, plusquàm octogenarius obdormivit in Domino. Hic mansit in Patria jugiter, & Fructum multum fecit in sua Simplicitate.

" R. P. Fr.

(q) *Harrisius* Vol. II. Pag. 277 ; & *Lodgæus* Vol. II. Pag. 374.

(r) Cap. præf. §. xvi. Num. vi.

(s) §. seq. Num. v.

(t) Cap. xiii. Num. lxxiv, lxxix.

(u) Cap. xiv. Num. iv, v, xi, xvi, & xxiii.

(w) Cap. xv. Num. xxv.

(x) Cap. xvi. Num. iii, li, lxix, lxxxiii, & cxiii.

(y) Pag. 42.

(z) Id est, Mille & bis Centum Scuta *Romana*.

" R. P. Fr. *Michael O-Hart*, Studijs egregriè peractis in Conventu præclarissimo Religione, & Studio " *S. Idefonsi* de *Toro* in *Castella Veteri*, ob vivacis Ingenij Præstantiam ibidem affiliatus, & statim factus " Lector, Philosophiam cum Applausu docuit per Triennium, quo Tempore Actum publicum Theolo- " giæ sustinuit lucidè in Capitulo Provinciali *Beneventano*. Deindè missus est *Lovanium*, Magister Stu- " dentium institutus, indèque *Romam* vocatus est ad Studium *S. Sixti*, ibique Professor fuit S. Theologiæ. " In Patriam redux (cessante acerbâ Persecutione quodammodo) Scholam magnam exercuit pluribus An- " nis in Philosophia, & Theologia Morali. Tandem communitus divinis Sacramentis, placidè mortuus " est in Conventu *Roscomaniensi* Anno 1688.

" R. P. Fr. *Constantinus Mac-Donogh* insigniter studuit in Conventu S. Pauli *Palentiæ (in Hispania)*, " eratque gratiosus Religiosus, Ingenio tàm acutus, ut Primarius Lector Theologiæ in illa Domo affirma- " verit, se nunquàm novisse parem huic Fratri Amanuensem quoad penetrantis Ingenij Vivacitatem. Re- " versus in Patriam, exercuit se accuratè in Prædicatione Evangelij, & devenit citò tàm perfectus in hoc " Ministerio, ut ejus energica Facundia, & Facilitas in prædicando provocaverint omnes ad Admirationem, " & Ædificationem, undè institutus fuit Prædicator *Pontanæ*. Sed eâ Urbe deditâ Principi *Arausicano* post " Conflictum de *Boin* (a), hic Religiosus cum Facultate Provincialis factus est Sacellanus cujusdam Legi- " onis, cum qua migravit in *Galliam*, ubi piè migravit ex hac Vita," antè Annum 1706.

" Adm. R. P. Magister Fr. *Carolus O-Connor*, noster (*O-Heyni*) ad Tempus Condiscipulus *Salman-* " *ticæ*, ubi magni habebatur ob Morum gratiosum Candorem. Multis Annis fuit ibidem Zelator, & qui- " dem valdè vigil, in Novitiatu *Salmanticensi*. Deindè factus Lector in Studio S. Crucis *Lovanij*, do- " cuit Philosophiam, fuitque ibidem Magister Studentium. Indè *Romam* vocatus, longo Tempore The- " ologiam docuit in Conventu *S. Sixti*, ubi nunc (1706) residet Confessarius Monialium Ordinis nostri". Ibidem autem Fatis placidè cessit circà Annum 1712.

IX. Sodales Conventûs hujus Anno 1757 sunt Quinque, nempè R. P. Fr. *Edmundus Geraldinus*, Prior, Ætatis Anno 33, Professionis 17; P. Fr. *Ambrosius Gilgan*, Ætat. 64, Prof. 43 (*b*); P. Fr. *Michael O-Hart*, Ætat. 61, Prof. 36; P. Fr. *Patritius Mac-Donogh*, Ætat. 38, Prof. 20; & P. Fr. *Bartholomæus Fergus*, Ætat. 43, Prof. 19.

§. XIV.

De *Stradensi* Cœnobio S. *Crucis* in *Mayonensi* Comitatu *Conaciæ*,

Anno 1252.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Pagorum* Stradæ & Athlethanæ.
II. *Fundatio Cœnobij* Stradensis. *Corrigitur Mendum* O-Heyni *ea de Re*.
III. *Expenduntur, tam in Textu, quàm in uberioribus Notis, plurima* Anglo-Hibernorum *Cognomina, signanter Cœnobij hujus Fundatoris, dicti* de Exonia, de Exeter, & Dexter, *ac postmodum* Mac-Jordan.
IV. *Anno* 1434 Eugenius *Papa IV Ædes Sacras hujus Cœnobij Indulgentijs donavit, ad Effectum fortassis easdem restaurandi. Restaurationem cum Fundatione confundere videtur* O-Heynus.
V. *Templi Cœnobijque Rudera. Modernus Latifundiorum Possessor. Octo Achadenses Episcopi Dominicani.*
VI. Stephanus de Exonia, *Cœnobij hujus Alumnus, Auctor Annalium* Montis Fernandi.
VII. *Septem in Districtu Conventûs hujus degentes Anno* 1756.

I. STRADA, hibernicè *Straid* (id est *Planities*), anglicè *Strade*, si spectetur prout nunc jacet, Civitas non est, neque Oppidum, aut Burgus, sed Pagus duntaxât Baroniæ de *Gallen*, in Agro *Mayonensi*, Diæcesis autem *Achadensis* in Provincia *Tuamensi*, & quidem uno constans Diversorio cum viginti circiter Domibus, & Tugurijs. Immò quod grandior non fuerit circà Annum 1300 haud obscurè colligitur ex Catalogo Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ*, per Scriptorem Anonymum

(*a*) Recolendum Cap. vii. Num. xii. Pag. 144. (*b*) Obijt ineunte Anno 1761.

Anonymum concinnato, & à me superiùs exscripto (a), ubi sic inscribitur Cœnobium hoc: *Ac. Athletbanæ, aliàs Stradæ propè Athletban.* Ut scilicet *Athletbanæ* potiùs quàm *Stradæ* Denominationem tribuat Cœnobio, etsi juxtà *Stradam* sit, *Athletbana* verò duobus fermè Milliarijs anglicis distet. Sed & ipsa *Athletbana*, hibernicè *Ballylehan*, nonnisi Pagus est, adjunctum habens Castrum Allodiale *Mac-Jordani*, ipsiusmet *Athletbanæ* Domini, Cœnobij *Stradensis* Fundatoris, de quo protinùs, & quidem Pagus, quatuor duntaxàt constans Tugurijs, ut vidi Anno 1755. *Ath* porrò hibernica Vox est significans. Vadum, *Ertha* authem largum, atque *Bally* Oppidum. Adest quippè Vadum valdè latum Fluminis *Moy*, super quod ingens est Pons juxtà *Athletbanam*. Et juxtà alteram Pontis Partem adest Castrum Allodiale prælibatum, circà quod quatuor Tuguria nunc videre est. Cæterùm *Stradæ*, nequaquàm verò *Athletbanæ*, celebres habentur Nundinæ quater in Anno, Diebus scilicet 31. Maij, 29. Julij, 23. Octobris, & 22 Novembris. *Dublinio* distat *Strada* Centum & Septemdecim Milliarijs; *Castelbarrâ*, Oppido Capitali Comitatûs ejusdem *Mayonensis*, Octo; *Ballinrobâ*, memorati Comitatûs Oppido concapitali, Septemdecim; *Achâdâ*, seù *Achoneriâ*, Sexdecim; *Tuamâ* Viginti Septem; *Galviâ*, Quadraginta; *Corcagiâ*, Centum & Viginti Septem; *Londino-Deriâ*, Nonaginta.

II. Porrò Ordinem Prædicatorum Cœnobium ibi habuisse, & quidem Anno 1252 fundatum, tàm verum est quàm quod maximè, ut vel ex antiquo Catalogo mox recensito liquet (b). Quod autem ad Fundatorem attinet, non abs Re erit in Medium adducere quæ de ipso *Waræus* (c) refert: *Jordanus de Exonia, Athletbanæ Dominus, vel, ut alij habent, Jordani Filius, ad Rogatum Basiliæ Uxoris suæ, Filiæ Domini Milonis de Bermingham* (d), *Locum dedit Fratribus Prædicatoribus, in quo anteà habitabant Fratres Minores, ut ex Registo Domûs Fratrum Prædicatorum Athenriæ intelligimus. Dominicanos hic Sedem primò fixisse Anno* 1252, *docet Chronicon illius Ordinis. Ex Anglica hac Familia de Exonia* (obiter annoto), *quæ magni olim fuit Nominis in hoc Tractu, multi nunc Hibernico More* Mac-Jordan, *id est, Jordani Filij, appellantur.* Hæc *Waræus*, ex quibus liquet imprimis *Joannem O Heyn* (e) mendosè asserere, *Jordanum de Exonia* Beneficium hoc Fratribus Prædicatoribus contulisse, & quidem Anno 1435 (f) *ex Instigatione Uxoris suæ Dominæ Penelopes O-Connor*, cum non hæc, sed *Basilia Berminghama* ipsius Conjux fuerit, ut patet etiam ex Genealogia Baronis *Athenriæ* apud accuratissimum *Lodgæum* (g). Liquet etiam isthanc magni Nominis Familiam, *Stradensis* Cœnobij Fundatricem, ex *Anglia* in *Hiberniam* venisse, & quidem Anno 1169, *Henrico* II Rege (h). Quibus adde *Richardum de Exonia*, Proregem fuisse *Hiberniæ* Anno 1269 (i).

III. Cæterum ut posteriorum *Waræi* Verborum genuinum Sensum assequi valeat Lector, etiam *Hibernigena*, in Feciali, seù *Heraldica*, Familiarum hujus Regni Notitia haud versatus, præmoneatur oportet, laudatam Stirpem apud *Anglos* Domicilium fixisse *Exoniæ*, Agri *Devoniensis* (vulgò *Devonshire*) Civitatis Capitalis, à qua suum desumpsit Cognomen, non secùs ac *Berminghama* Domus ab Oppido de *Berminghâm*, ut alibi expendebam (k). Et quondoquidem *Exonia* dicatur anglicè *Exeter*, indè laudata Familia nominabatur *De Exeter*, tandemque per Syncopen *Dexter*, sicut Cognomina, quæ olim *De Arcie*, seu *Arcy*, ac *De Eureux* (l), posteà *D'Arcy*, ac *D'Eureux*, tandemque *Darcy*, ac *Devreux* passim scribuntur.

Cum

(a) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(b) Item ex *Waræo* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 223; *Harisso*, Vol. II. Pag. 277; *Alemando*, Pag. 226; *O-Heyno*, Pag. 22.

(c) Loco mox laudato.

(d) Fundatoris Cœnobij nostri *Athenriensis*, de quo suprà, Cap. pref. §. viii. Pag. 220.

(e) Pag. 39.

(f) De Anno 1435 plusquàm mendosè id asserit *O-Heynus*, ut ex mox allatis in Textu Luce meridianâ clarius patet, nisi tamen de Restauratione, quæ secunda planè Fundatio est, intelligatur, ut Num. iv. discutietur.

(g) Vol IV. Pag. 3.

(h) Consule Cap. à Num. xxi; & Cap. præf. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 30, & 221.

(i) *Harrisius* Vol. II. Pag. 103.

(k) Cap. præf. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 221.

(l) *Arcie*, & *Eureux*, Oppidum, & Urbs sunt *Normanniæ*, è qua Familiæ istæ in *Angliam*, deindè in *Hiberniam*, advenerunt. Confer Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 276; & Cap. xiii. Num. lxviii. Pag. 491.

Cum autem Anno 1361 *Leonellus de Antuerpia* (m), Filius Natu tertius Regis *Eduardi* III (n), Comes *Ultoniæ*,, & Dominus *Conaciæ* (postmodùm Dux *Clarentiæ*), ac Prorex *Hiberniæ, u ublinij* pro Comitijs Regni existens, Anglicanis Familijs, putà *de Exeter, de Bermingham, de B rgo, de Angulo* &c, in Conacia ducentos propè Annos habitantibus, & eousque pro dominativa *Anglorum* Potestate contrà antiquos *Hibernos* militantibus, notum fecerit, se, quà *Conaciæ* Dominum, atque Jure Uxoris suæ *Elizabethæ de* Burgo, postremi *Ultoniæ* Comitis, *Conaciæque* Domini, unicæ Prolis, & Hæredis, eò profecturum ad ineundam Latifundiorum, indè sibi obvenientium, Possessionem. Illicò Familiarum istarum A*nglicanarum* Primipili, ægrè ferentes, atque omninò renuentes Latifundijs suis, Prædijsque, & Castris Allodialibus privari, pro *Hibernis* contrà A*nglos* palàm declararunt, quod in Causa fuit cur Prorex mutaverit Consilium. Ut verò Neo-*Hiberni* isti, qui cum antiquis *Hibernorum* Domibus Sanguinem per repetita Matrimonia miscuerant, se exhiberent ipsis gratiores, hibernico More vocari gestierunt, lustralibus suis Nominibus anteponendo Voculam *Mac* (o), quæ Filium significat. Sicque Filij, alijque descendentes à *JORDANO de Exeter*, cognominabantur MAC-JORDAN; à GULIELMO, seù WILLELMO, *de Burgo*, MAC-WILLIAM; ab HORATIO (p) *de Bermingham*, MAC-HORACE, seù ut *Anglo-Hiberni* pronun-

(m) Sic dictus quia *Antuerpiæ* in *Belgio* natus; sicut ejusdem Regis Filius quartus vocabatur *Joannes de Gandavio* propter eandem Rationem.

(n) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(o) Ita refert Eques *Joannes Davisius*, anteà (Cap. i. Num. vii. Pag. 10) laudatus; item *Waræus, Harrisius, Ledgæus*, & alij.

(p) Non desunt autumantes, *Mac Horish* derivari à *PIERIO de Bermingham*, Cap. præf. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 220. laudato, *Pierius* enim hibernicè dicitur *Pheoris*. Atque ità sentit sub adscititio *Gratiani Lucij* Nomine *Joannes Lyncæus*, Archidiaconus *Tuamensis*, posteà Vicarius Apostolicus *Alladensis*, in suo *Cambrensi everso* Pag. 174, & 273. En ipsius Verba, longiuscula quidem, sed opportuniora, quàm ut non exscribantur, plurimam enim plurium Cognominum Origini Lucem afferunt: " Cùm, pluribus Victorijs relatis, penès *Hibernos* major esset Potestas, tùm Originis A*nglicanæ* Viri " eorum More nominari ambierunt. . . . Clarissimi " *Berminghami* à *PIERIO Moyleri* (alias *Milonis*) " *Berminghanorum* in *Hibernia* Stirpis Filio, *Mac Pheorus* nuncupati; & Rami aliqui ab ijs erumpentes *Mac Robucki*, & *Albanachi* dicti sunt; " illi à *Robucko* quodam *Berminghamæ* Gentis in " *Albania*, seù *Scotia*, profugo, sed posteà Nominis Claritatem, & avitos Fundos consecuto. Baretis, *Mac-Phadin* à *Padino* quodam; & *Mac-Jordanis*, à *JORDANO de Exonia* Nomen deductum hæsit. Et in *Lagenia*, Mac-*Thomas*, à Geraldinis (videsis §. x. Cap. præf. Num. ii. Lit. c. " Pag. 237.) *Kildaræ*; & alius *Mac-Thomas* in " *Momonia* à *Desmondiæ* Geraldinis. E Butleris, " *Mac-Piarius*, Dunbonniæ Baro; è Poeris, seù " *Poweris, Mac-Sherum*. Stapletonis, *Galduffi*; " Prainis, *Mac-Rinki*; Fitz-Simonijs, *Clanrideri* " Nomen affixum est.

" Quandò autem Vicissitudo sic tuleret, ut in " *Hibernia* Bello superiores *Angli* essent, tùm plures *Hiberni* Cognominibus, *Anglorum* Consuetudini magis conformibus, se obtexerunt. Anno " post Christum natum 1465, & post Regnum ab " *Eduardo* Quarto initum quinto, in Comitijs, Regis illius Jussu indictis, sancitum est: *Ut omnes intrà Comitatûs Dublinij, Mediæ, Ureliæ* " (adeas §. xxvi. hujus Cap. Num. i.), & *Kildaræ Fines constituti* (ijs nimirùm Finibus Regis Angliæ Potestas in Hibernia tùm coercita fuit) *anglicum sibi Cognomen assumant, vel ab Oppido aliquo, Sutton, Chester, Trim, Skrine, Corke, Kinsale; aut ab aliquo Colore, scilicet Albo; Nigro, Fusco; aut ab Arte aliqua, ut Fabro, Carpentario; aut ab Officio quovis, ut Coquo, Pincerna. Et Cognomen illud eorum Nepotes per futurorum Temporum Seriem referant.* Sic Sinnachi se *Foxios*; Mac-Canghobanni, *Smitheos*; " Gallohavi, *Whiteos*; & Brannachi, *Walsheos* appellabant, Vocibus diversorum Idiomatum eandem Significationem referentibus; priore Dictione *Vulpem*, alterâ *Fabrum*; proximâ *Album*, posteriore *Wallum*, seù *Britannum*, denotante." Eadem habet anglicè *Harrisius* Vol. II. Pag. 58, & 59.

Dein, paucis interjectis, sapienter suo More subjungit *Lyncæus*: " Proindè è profectis olim ex " *Anglia* procreatos pro Matre *Hiberniam*, pro " Avia *Angliam* habere, & illam quam Patriam omnibus omnium Charitatibus, hanc omni Studio, & " Veneratione amplecti par est. Nonnè *Hiberni* " anglicam, sivè hibernicam Originem Cognominibus redolentes (cùm utrique vel paterno, vel " materno Stemmate Genus ad *Anglos* referunt) " Officio suo ritè functi videbuntur, si quo Studio " *Angli* ergà *Saxones*, & *Normannos*, *Franci* ergà

pronunciant MAC-HORISH; Familia autem *de Angulo*, anglicè *Nangle*, nuncupari voluit *Mac-Costello* ab amplissimo suo Territorio, dicto *Costello*, quæ hodiè Baronia est Comitatûs *Mayonensis*. Ast sedatâ, post plurium Annorum Seriem, Tempestate illâ, aliquot Familiarum Coryphæi sua respectivè prisca Cognomina anglica, vel gallica respectivè reassumpserunt, ut *de Bermingham*, & *de Burgo*, licèt nónnulli *Berminghamæ* Stirpis Rami adhuc appellentur *Mac-Horish*, & plures Rami *Burgiadum*, non quidem *Mac-William*, sed alijs (*q*) hibernico More Cognominibus nuncupentur

" gà *Sicambros*, *Hispani* ergà *Gothos*, *Insubres* ergà *Vandalos*, ac cæteræ quæque Nationes ergà suæ Originis Gentes feruntur, eodem illi *Angliam*, undè sui Generis Initia nacti sunt, prosequentur? Æquum enim est, ut Originis, quamvis longissimè petitæ, Ratio habeatur, quandò è *Virgilio* dicente, *Trojanus Origine Cæsar*, discimus *Romanis* usitatum fuisse, ad Generis Fontes, quantumvis remotos, Digitum intendere."

Hac Occasione Non abs Re erit animadvertere, quod ad habendam æquam, juxtà mox dicta, Originis Rationem, plures in *Hibernia* Familiæ ijs secernuntur Cognominibus, quæ ipsissima sunt Nomina Civitatum, Burgorum, Emporiorum, Pagorum, aut Fluviorum *Angliæ*, è quibus in *Hiberniam* transplantatæ sunt, ut *Aldrich*, *Appleby*, *Appleton*, *Barkley*, *Barnard*, *Barton*, *Bath*, *Bedford*, *Benson*, *Berford*, *Bermingham*, *Berry*, *Beverly*, *Bindon*, *Bingham*, *Blackburne*, *Bolton*, *Booth*, *Bourn* (diversum omninò Cognomen ab hibernico *Byrne*, etsi eodem planè modo pronuncientur) *Bowe*, *Bowden*, *Bowers*, *Bowland*, *Bradley*, *Bristol*, *Bromford*, *Bromley*, *Bruton*, *Bullinbrook*, *Burford*, *Burton*, *Buxton*, *Cardiff*, *Cavendish*, *Cawood*, *Chester*, *Chichester*, *Clifford*, *Conway*, *Cornwall*, *Coventry*, *Cowley*, *Crawly*, *Crosby*, *Curry*, *Dalton*, *Darby*, *Dean*, *Delamer*, *Derby*, *Derlington*, *Devonshire*, *Dover*, *Downes*, *Dudley*, *Durham*, *Eaton*, *Edgworth*, *Farnham*, *Flint*, *Flower*, *Fulham*, *Gillingham*, *Graves*, *Gray*, *Guilford*, *Hall*, *Harrington*, *Harley*, *Harlow*, *Hastings*, *Hatfield*, *Hayes*, *Heath*, *Henley*, *Hertford*, *Heyden*, *Holland*, *Holm*, *Holt*, *Hope*, *Kendal*, *Kent*, *Kingston*, *Kirby*, *Knaresboreugh*, *Langley*, *Langton*, *Lenham*, *Lewis*, *Leicester*, *Lincoln*, *Malpas*, *Mansfield*, *Martin*, *Mayfield*, *Melton*, *Milton*, *Montgomery*, *Nash*, *Needham*, *Newton*, *Neyland*, *Norton*, *Nottingham*, *Ogle*, *Peaton*, *Pickering*, *Preston*, *Ramsay*, *Ratcliffe*, *Redford*, *Repton*, *Reading*, *Rivers*, *Rochford*, *Selby*, *Sheffield*, *Shenley*, *Sherborn*, *Shipton*, *Skeffington*, *Slingsby*, *Southwell*, *Stafford*, *Stanton*, *Stanhope*, *Stanley*, *Stapleton*, *Stokes*, *Stone*, *Stow*, *Stafford*, *Sutton*, *Thornbury*, *Thorpe*, *Torrington*, *Townley*, *Tyghe*, *Upton*, *Wade*, *Waldron*, *Ward*, *Ware*, *Warren*, *Weaver*, *Weldon*, *Wentworth*, *Whitby*, *Whitney*, *Wight*, *Winchelsey*, *Windsor*, *Wooler*, *Wotton*, *Wulston*, *York*.

Haud paucæ etiam in *Hibernia* vigentes Familiæ Cognomina habent, quibusdam Regni Locis, aut Fluminibus propria, ut *Adair*, *Allen*, *Ardagh*, *Athy*, *Banagher*, *Bray*, *Broghill*, *Burges*, *Burrus*, *Callen*, *Carbury*, *Carrick*, *Cashell*, *Cleary*, *Clogher*, *Connor* (diversum prorsùs Cognomen ab *O-Connor*) *Corbally*, *Costello*, *Croghan*, *Cullen*, *Cashine*, *Denn*, *Donough* (diversum prorsùs Cognomen à *Mac-Donough*) *Devenish*, *Downs*, *Drumgoole*, *Ennis*, *Fahy*, *Finglass*, *Gafney*, *Galbally*, *Galway*, *Geshill*, *Glin*, *Gorey*, *Hore*, *Inch*, *Kerry*, *Kilkelly*, *Kilkenny*, *Killin*, *Langston*, *Lea*, *Lee*, *Limerick*, *Loyd*, *Longfield*, *Mallow*, *Middleton*, *Monaghan*, *Norris*, *Pomeroy*, *Quin*, *Ross*, *Rush*, *Shannon*, *Slane*, *Swords*, *Trivet*, *Turvey*. Sed de his jam satis. Conferendum tamen Cap. xiii. Num. xlv.

(*q*) *Harrisius* mox laudatus, Pag. 59, refert, *Burgiades* in *Conacia* suum mutasse Cognomen in *Mac-William*, subdivisosque postmodùm fuisse in duos præcipuos Ramos, *Mac-William Eighter*, & *Mac-William Oughter*, id est, *propinquiorem*, & *remotiorem* Mac-William, dictos, quorum prior erat in Agro *Galviensi*, posterior in *Mayonensi*; è quibus alij Cognominum Surculi promanarunt, ut *Mac-David*, *Mac-Walter*, *Mac-Hubert*, *Mac-Hugo*, *Mac-Redmund*, *Mac-Seinin*, (seu *Jonin*), *Mac-Philbin*, *Mac-Gibbon*, *Mac-Meyler*, *Mac-Tibbot*, *Mac-Daveck* &c.

Huc etiam faciunt *Gratiani Lucij*, seù *Joannis Lyncæi*, nuper memorati, latina Verba, Pag. 274: "Ad nobilissimam Burgorum Familiam à *Gulielmo Adelmide* (confer §. viii. Cap. præs. Num. iv. Lit. x. Pag. 223.) primo in *Hibernia* Gentis Authore, aut saltem ab alio *Gulielmo* ejus Nepote, *Clanwillelmi* Nomen More hibernico promanavit. Plures ejusdem Familiæ Surculi *Mac-David*, *Mac-Walter*, *Mac-Hubert*, *Mac-Hugo*, *Mac-Redmund*, *Mac-Senin*, *Mac-Philbin*, ac *Mac-Gibbon* dicti sunt, Cognomine suo præseferentes proestantissimi alicujus Viri Nomen, qui Rebus præclarè gestis inter Majores emicuit."

Huc insuper faciunt quæ habet *Camdenus* in *Descriptione Hiberniæ*, impressâ *Londini* 1586, Pag. 512: In Hibernicis (inquit) proditum est Historijs "*Turloghum O-Mor O-Conor* huic Regioni cum Imperio olim præfuisse, totamque inter duos Filius, *Cahelum*, & *Brienum* divisisse. Advenientibus verò in *Hiberniam* Anglis *Rothericus* præfuit, " qui

pentur usque in hodiernum Diem. Et sic etiam ex eadem antiqua Domo *de Exeter*, unus Surculus *Dexter*, alter *Mac-Jordan* vocatur, atque ex eadem antiqua Domo *de Angulo*, unus *Nangle*, alter *Costello* dicitur (*r*).

IV. Anno 1434, Die 18 Martij, *Eugenius* IV, Pontifex Maximus, Ædes Sacras hujus Cænobij Indulgentijs donavit, ad Effectum, ut opinor, eas, Incendio, aliove casuali Eventu, vestatas restaurandi, ut de alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs nuper relatum est (*s*). Et quandoquidem *OHeynus*, nuperrimè recensitus (*t*), referat, Cænobium hoc fundatum fuisse Anno 1435, Anno nempè post istas concessas Indulgentias: Hinc crediderim, ipsum Fundationem confundere cum Restauratione, seù primam Fundationem cum secunda, quæ quia verisimiliter facta fuit Beneficio potissimùm tunc existentis *Mac Jordani*, cujus fortasse Uxor erat *Penelope O-Connor*, inde sequitur, *O-Heynanam* Relationem à Veritate adeò alenam non esse. En autem Pontificium Diploma, ut jacet in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*u*).

"Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus, præsen-
"tes Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Licet is &c (*w*) Datum Romæ apud S. Grisogonum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo "Quadringentesimo Tricesimo Tertio (*Stylo Bullarum, Æræ communis* MCCCCXXXIV) Quinto Decimo "Kalendas Aprilis, Pontificatûs nostri Anno Quarto."

V. Templi perpulchri Muros integros etiamnùm videre est, sed sine Tecto; item Aram majorem, atque Lapides miro Artificio exculptos. Adest insuper Locus Sepulturæ, ubi plurium Familiarum Exuviæ hisce etiam Diebus tumulantur. Contigui autem Cænobij pauca duntaxat Mænia extant, me ea intuente Anno 1755.

Modernus porrò annexorum olim huic Conventui Latifundiorum Possessor est *Jacobus O-Hara*, Baro de *Tirawly*, & de *Kilmaine*, in Agro *Mayonensi*, jam anteà Legatus *Britannicus* ad Regem *Lusitaniæ*, dein ad Imperatricem *Russiæ*.

Achadensis

"qui Hiberniæ Monarcham se dixit, sed ille Mole "Anglici Belli imminentis territus, se in *Henrici* "nostri Secundi Fidem, non tentatâ Martis Aleâ, "contulit, qui cum à Fide deficeret, *Milo Coganus* primus Anglorum *Connachtiam*, sed irrito in"cepto, aggressus est. Posteà *Gulielmus* Filius "*Adelmi*, cujus Posteri *de Burgo*, & *Bourki* hiber"nicè vocantur, *Gilbertus* de *Clare*, Glocestrensis "Comes, & *Gulielmus* de *Bermingham*, primi An"glorum hanc Regionem perdomuerunt, & ad Hu"manitatem imbuerunt. *Bourkus* verò, sivè *de* "*Burgo*, & ejus Posteri, totius *Connachtiæ* Domi"ni appellati sunt, hanc Provinciam cum *Ultonia* "diù summa Tranquillitate administrarunt, & op"timos Redditus collegerunt, donec unica *Richar*"*di de Burgo* Filia (Filia Richardi non erat, sed "Gulielmi, qui erat Richardi ex Filio *Joanne* Ne"pos, ut ex Cap. præs. §. xxi. Num. ii. Lit. e. cla"rebit) *Connachtiæ*, & *Ultoniæ* ex Asse Hæres, elo"cata fuerat *Leonello* Clarentiæ Duci, Regis *Edu*"*ardi* Tertij Filio. Cùm autem ille in *Anglia* ut "plurimùm hæreret. & qui illi successerunt *Mortu*"*omarij* Patrimonium in *Hibernia* negligentiùs "haberent, *Bourki* affines, quos illi suis Terris præ"fecerunt, Dominorum Absentiâ, & turbulentis in "*Anglia* Temporibus freti, contemptâ Legum "Authoritate, initâ cum Hibernicis Societate, & "contractis Nuptijs, universam *Connachtiam* sibi "occuparunt, & paulatim degenerantes, anglico "Cultu deposito, hibernicos Mores induerunt." Plura etiam hac de Re habet *Lodgæus* sub Finem Vol. IV.

(*r*) Confer §. xxxv. Cap. præs. Num. iii.

(*s*) Cap. præs. §. viii. Num. x; §. ix. Num. iii; & §. xiii. Num. iv. Pag. 231, 235, & 247.

(*t*) §. præsenti, Num. ii. Pag. 251.

(*u*) Tom. iii. Pag. 64, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. xlvii. Fol. 77. Titulus porrò hujus Diplomatis in *Bullario* laudato est iste: *Pro Cænobio de Achleayn, Akaden. Diæcesis, Constitutio sic incipit:* Licet is, &c. Ubi nota, Cænobium hoc denominari à famosiori Pago, seù potiùs Castro, *Athlethanâ* scilicet, sicut & in veteri Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo, ut (Num. ii. hujus §.) jam advertebam.

Notes insuper velim, Loco t transcriptum fuisse ab Amanuensi c, quod Mendum Respectu etiam *Athenriensis* Cænobij suprà (Cap. præs. §. viii. Num. ix. Lit. y. Pag. 230.) observabam. Secundum autem t in Vocabulo *Athlethana* prorsùs omittitur, neque ulla censeri debet illius Necessitas, quia juxtà nuper dicta (Cap. præs. §. xii. Num. iii. Lit. o. Pag. 245.) nullam in Pronunciatione Vim habet.

(*w*) Reliqua hujus Exordij Verba legere poteris Cap. præs. §. ii. Num. vi. Pag. 201.

ACHADENSIS Diæcesis, intrà quam extat *Strada*, Octo fuere Episcopi, ex Ordine Prædicatorum assumpti, *Gulielmus* nempè *Andreas*, *Laurentius Petri Jacopini*, *Richardus Belmer*, *Nicolaus O-Daly*, *Jacobus Blackden*, *Eugenius O-Flanagan*, *Eugenius O-Hart*, qui unus erat è Patribus Concilij *Tridentini*, & *Dominicus O-Daly*, de quibus operosiùs opportuniùsque dicetur (*x*).

VI. PRO Coronide hujus §. non abs Re erit exscribere quæ de Annalibus *Montis Fernandi*, seù Minoritarum *Multifernani*, in Agro *Midensi Occidentali*, habet *Biblio beca Hiberno-Historica* (*y*), nempè Duo eorum, incipientium Anno 1245, & desinentium Anno 1274, extare (*z*) Exemplaria, atque in uno ex istis hanc legi Animadversionem: " In ijs nulla deprehenduntur Vestigia sivè " Auctoris, sivè Loci, ad quem olim pertinebant. Sed quia ibi crebra fit Mentio de Rebus *Co-* " *naciensibus*, & speciatim de antiqua Familia *Dexterorum*, sivè de *Exonia*, *Athlethanæ* Domino- " rum, & Cænobij *Stradensis* Fundatorum; indè orta est Suspicio, ad Cænobium Fratrum Præ- " dicatorum *Stradæ* propè *Athletban*, in Comitatu *Majo*, pertinuisse, & ejus Loci Dominicanum " aliquem horum Annalium fuisse Auctorem."

SUCCINIT *Waræus*, qui de Auctore isto loquens (*a*) ait: " Auctor Annalium, quos vulgò " Annales *Montis Fernandi*, sivè Minoritarum *Multifernani*, voc amus, incipit ab Anno Do- " mini 1245, & desinit Anno 1274, quo Tempore ipse vixit, ut ex Antiquitate Characteris li- " quet. Non possum non suspicari, Auctorem fuisse Fratrem *Stephanum de Exonia*, quem na- " tum perhibent Annales illi Anno 1248, & Habitu Ordinis sui indutum in Die Annunciationis B. " Mariæ 1263 (*b*)."

VII. IN Districtu hujus Conventûs degunt Anno 1756 Septem, nimirùm R. P. Fr. *Thaddæus Tuohy*, Prior, Ætatis Anno Sexaginta, Professionis Triginta; P. Fr. *Matthæus Higgins*, Supprior, Ætat. 55, Prof. 35; P. Fr. *Thomas Roche*, Ætat. 67, Prof. 40; P. Fr. *Jacobus Mannin*, Ætat. 66, Prof. 39; P. Fr. *Antonius de Burgo*, Ætat. 55, Prof. 24; P. Fr. *Thomas Mac-Nicholas*, Ætat. 42, Prof. 19; & P. Fr. *Joannes Blake*, Ætat. 37 Prof. 18.

§. XV.

De *Athyensi* Cænobio *S. Dominici* in *Kildarensi* Comitatu *Lageniæ*. Anno 1253.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Oppidi, seù magis propriè Burgi* Athyensis.

II. *Fundatio Cænobij adstruitur. Unum* Alemandi *Mendum, alterumque* Waræi, *emendantur.*

III. *Ostenditur Fundatores fuisse* Boiseles, & Ouganos, *contrà* O-Heynum *malè inficiantem Familias hasce in* Hibernia *versari.*

IV. Roma *etiam novit* Ouganam *Gentem. Ista atque* Boiselana *ex* Anglia *in* Hiberniam *dudùm advenerunt.* Ougana *Originem duxit* Româ, & Florentiâ. *Plura obiter tàm in Textu, quàm in alterius Loci Notis de Regalibus* Stuartorum., & Sobieskiorum *Progeniebus.*

V. *Nonnulla isthoc in Cænobio habita Capitula quasi Provincialia. Paucissima videre est illius Rudera. Novus Latifundiorum Possessor.*

VI. Athya *diù Fratribus Prædicatoribus destituta. Duo autem ibi habitare nunc permissi.*

VII. Dublinienses *Archipræsules Dominicani alibi memorati.* Leighlinensis *Episcopus Cænobij hujus Alumnus. Ejusdem Supprior Martyrium passus.*

VIII. *Sodales in Districtu versantes hujus Conventûs Anno* 1756.

I. ATHYA, hibernicè *Baillebigh*, anglicè *Athy*, satis pulchrum satisque froquens est Oppidum, sed propriè Burgus, & quidem concinnus, Agri *Kildarensis*, non tamen *Kildarensis* Diæcesis,

(*x*) Cap. xiii. Num. xxii, xxxi, xxxiii, xxxv, xxxviii, lii, lxii, & lxxvii.

(*y*) Anglicè impressa *Dublinij* Anno 1724, Pag. 37.

(*z*) In Bibliotheca Ducis de *Chandos* in *Anglia*, Fol. Hist. Num. 19, & ibidem Num. 42.

(*a*) De *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Cap. ix.

(*b*) Confer Cap. xv. Num. vi.

Diœcesi, sed Archidiœcesis *Dublinienfis*, quem interfluit *Birgus*, alijs *Birva*, vernaculè *Barow*, hincque latinè à *Waræo* nuncupatus *Barous*, de quo Amne, duabusque ejus Sororibus, *Suiro* nimirùm, & *Neoro*, priscis *Eyro*, nonnihil alibi dicebam (*a*). Emporium est, & Municipium (*b*), & quidem Con-Capitale, ut ità loquar, Comitatûs *Kildarensis* (*c*), ibi siquidem Juridica habentur Comitia (*b*) vernalia, æstiva verò, seu potiùs autumnalia, *Nasæ*, de qua Sermo erit suo Loco (*d*). Nundinæ insuper apud *Athyam* sunt ter in Anno, scilicet Diebus 9 Junij, 16 Octobris, & 11 Decembris. *Athya* porrò *Dublinio*, Triginta Uno; *Nasâ*, Sexdecim; *Darâ*, seu *Kildarâ*, Decem; *Canicopoli*, seu *Kilkenniâ*, Viginti; *Arcloâ*, Triginta Tribus; *Corcagiâ*, Nonaginta Duobus; *Londino-Deriâ*, Centum Quinquaginta Quinque; *Galviâ*, Octoginta Quinque, Milliarijs distat.

II. Fratres Prædicatores Cænobium in *Athyâ* Oppido, juxtà Pontem, atque ad prælibati Fluminis Ripam, habuisse liquet ex Scriptoribus (*e*), qui hisce de Rebus tractarunt, quos inter est *Alemandus*, qui tamen mendosè asserit, *neque nova, neque antiqua Regesta Ordinis ullam hujus Cænobij facere Mentionem, tametsi* (inquit mirabundus) *aliquot in eo habita fuerint Capitula Provincialia* (*f*), *indè siquidem deducitur, nedùm extitisse eô Loci Conventum Ordinis, sed & illum neque exiguum fuisse, neque egenum.* Ast nunquam legit antiquum, & pervulgatum Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogum, in Opella hac sæpenumerò memoratum, atque superiùs exscriptum (*g*); neque *Notitiam Ordinis Prædicatorum* Anno 1303 à Clarissimo *Bernardo Guidonis* delineatam, ibidem etiam recensitam, in qua inter *Hiberniæ* Cænobia quinto (*h*) inscribitur Loco *Athy*. Cæterùm plus mirari subit, ipsummet *Waræum*, cæteroquin satis accuratum, pro Fundationis Tempore Cænobij hujus adstruere Annum 1257, cùm idem ipse alibi (*i*) exhibeat de Verbo ad Verbum Catalogum prælibatum, ubi inter Cænobia *Strudense* Anno 1252, & *Roscomaniense* Anno 1253 fundata, *Athyense*, eodem Anno 1253 stabilitum, collocatur. Sed crediderim, aut merè typographicum fuisse istud *Waræi* Mendum, aut editum de *Antiquitatibus Hibernicis* Librum antè Librum de *Scriptoribus Hiberniæ* concinnatum. Nihilominùs *Alemandus*, ut de nostro *O-Heyno* nihil dicam, pro Fundationis Anno assignat 1257, quia mehercle primum duntaxat vidit Librum, de Cænobijs *Hiberniæ* datâ Operâ disserentem. *Harrisius* verò, qui utrumque legit exscripsitque, cum cauta Disjunctivâ *Annum* 1253, vel 1257, anceps apponit, Rem relinquens alijs discutiendam.

III. At plus omnibus, & quidem totâ Viâ, aberrat *O-Heynus* noster, de Fundatore Cænobij illius in hunc Modum discurrens (*k*): "Fundantis Mentio non fit à Waræo, undè Fidem non "adhibeo Anonymo Authori Gallico (*Alemando*) dicenti, Fundatores esse *Boiseles*, & *Organas*, "de his enim Familijs nunquàm audivi, aut legi, etsi plura legerim de Familijs Anglicanis, quæ "claruerunt in nostra Patria. Ulteriori igitur Inquisitioni faciendæ, Deo propitiante, reservanda "sunt Fundatorum hujus Conventûs Nomina." Hæc *Hibernus* noster O-*Heyn*, Natione *Conaciensis*, quibus se magis peregrinum prodit in *Lagenia* quàm *Alemandus* Natione *Gallus*, cui *Lageniensis* subscribis *Harrisius*, eosdem planè Fundatores assignans, in Familijs tam *Hibernicis*, quàm *Anglicis*, quàm etiam *Anglo-Hibernicis*, magnoperè versatus, utpote qui per plurium Annorum Seriem in *Dubliniensi* hac Metropoli Jurisconsultus fuit Causidicus, universaque *Waræi* Opera recognovit,

(*a*) Cap. præf. §. ix. Pag. 208.
(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xxii.
(*c*) *Dara*, sivè *Kildara*, etsi Comitatui huic Denominationem tribuat, purus tamen putusque Pagus est, quoad Apparentiam, etsi reapsè *Burgus Parlamentarius*. Confer §. xi. Cap. præf. Num. i. Lit. i. Pag. 241.
(*d*) Cap. præf. §. xxviii. Num. i.
(*e*) Auctore Anonymo pervetusti Catalogi, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38 exscripti; *Waræo*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 146; *Harrisio*, Vol. ii. Pag. 276; *Alemando*, Pag. 219; *O-Heyno*, Pag. 10; *Portero*, in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 219; *Echardo* Tom. ii. Pag. xiii.
(*f*) Confer Cap. iii. Num. ii. & seqq. Pag. 48.
(*g*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*h*) Quintum est Cænobium *Hiberniæ Dominicanæ* apud *Bernardum Guidonis*, decimum quintum verò apud *Anonymum*, quia iste, non autem ille, Ordine Chronologico, appositis Fundationum Annis, Cænobia disponit.
(*i*) De *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. ii. Cap. [illegible]
(*k*) In *Epilogo Chronologico*, Pag. [illegible]

cognovit, edidítque denuò, etiamnùm vivens, mihíque probè notus. Et sanè ex præfato Scriptore (*l*) constat, *Richardum Wogan*, seù *Ougan*, fuisse Magnum Regni *Hiberniæ* Cancellarium ab *Henrico* VI constitutum Anno 1444. Atque *Joannem Wogan*, Equitem Auratum, fuisse *Hiberniæ* Proregem, sub Titulo *Domini Justitiarij*, ab Anno 1295 ad 1308, & ab Anno 1310 ad 1312, Annales nostri perhibent, liquetque ex eodem *Harrisio* (*m*).

Cæterum prælibatas Familias in *Lagenia* extare, & quidem spectabiles, atque opulentas, mihi tàm perspectum exploratumque est quàm quod maximè. Enimverò aliquot eàrum Surculos personaliter nosco, signanter *Boisele* (seù ut passim pronunciatur *Boswell*) de *Ballicurry*, non quidem in *Kildarensi* Agro, sed in contermino Agro *Wicloensi*, cujus Domûs *Robertus Boswell*, Armiger, Anno 1732 (*n*) Uxorem duxit *Franciscam Allen*, Domini Vicecomitis de *Allen*, in Agro *Kildarensi*, Filiam; item *Ougan* (seù ut passim scribitur *Wogan*, & ab uno istius Gentis Surculo *Hugan*) de *Rathcoffey* in ipsomet Agro *Kildarensi*, cujus Catholicæ Domûs *Nicolaus Wogan*, Armiger, adhuc (1756) florens, ex Conjuge sua *Rosa*, Filia *Neilii O-Neile*, Equitis Aurati, & Nepte *Carylli Molyneux*, Catholici, Domini Vicecomitis de *Mariæ-Burgo*, in Agro *Reginæ*, genuit *Joannem*, in *Italia*, quò Valetudinis recuperandæ Causâ profectus fuerat, defunctum Anno 1743, qui Conjugem sibi adsciverat *Helenam*, *Valentini Browne*, Catholici, Domini Vicecomitis de *Kenmare*, in Agro *Kerriensi*, Filiam (*o*), hodie superstitem, mihique benè notam.

IV. Urbs etiam *Roma* conspicuam novit *Ouganam*, seù *Woganam*, Gentem in Persona *Caroli Wogan* ex Familia de *Rathcoffey*, Chiliarchæ, sive Colonelli, ut vocant, in Catholici *Hispaniarum* Regis Exercitu, qui tribus aliis *Hibernis*, Officialibus item Militaribus, nimirùm Majore *Misset* (cum hujus Uxóre), Majore *Guiden*, & Centurione, seù Capitaneo, ut ajunt, *O-Toole*, associatus, *Mariam-Clementinam Sobieski*, *Joannis* III, Regis *Poloniæ*, ex Filio Neptem (*p*), & *Jacobi* III (ut *Roma* loquitur) Sponsam, à Castro *Oenipontis*, vulgò *Inspruck*, in *Tirolensi* Comitatu *Germaniæ*, (ubi in Itinere ad memoratum suum Sponsum detenta erat per aliquot Menses de Mandato *Caroli* VI, Imperatoris, ad Instantiam *Georgi* I, *Hanoverani*, in *Anglia* tunc regnantis) ementito Habitu etiam clàm subduci curavit, atque subductam deduxit per Vias rectas ad Ditionem Ecclesiasticam. Eis autem obviàm factus *Jacobus* apud *Montem Flasconis*, seù *Phisconis*, ut Criticis placet, vulgò *Monte Fiascone*, Provinciæ *Patrimonij Divi Petri* Civitatem Episcopalem, quinquagesimo ab Urbe Lapide, Matrimonium ibidem cum *Maria-Clementina* contraxit, Nuptiæ benedicente *Sebastiano Pompilio Bonaventurâ*, Loci Antistite, Anno 1719 (*q*). Laudatos porrò Quatuor *Hibernos* Officiales (ut de perfectis Conjugibus nihil dicam, quod plusquam supervacaneum foret) *Romæ* benignè excepit *Clemens* XI, Summus Pontifex, atque Equites antiqui Ordinis *Romani* actutùm creavit.

Ut autem ad *Boswellanam* & *Ouganam* Familias revertatur Oratio, ex *Anglia* in *Hiberniam* advenerunt, *Henrico* II Rege Regnum hoc personaliter invadente Anno 1172, ut alibi dictum est (*r*). Porrò *Florentiæ* in *Etruria* existens Anno 1742, quendam cognovi Virum Equestrem, Italicè vocatum *Cavaglier Ughi*, qui mihi dedit M. S. Historico-Genealogico-Heraldicum, quod adhuc penès me habeo, disertè referens, tàm ex publicis Archiviis, quàm ex Libris Historicis, & Classicis, Progeniem suam de *Ughi* Originem duxisse à quodam Patritio Romano, cui Nomen *Ugus*, huncque cùm nonnullis aliis pari Nobilitate Viris ab *Octaviano Augusto* Imperatore antè Christum natum missum fuisse ad *Florentinam* Urbem ædificandam, à qua postmodùm aliquot Stirpis istius in *Saxoniam*, aliquotque deinde ex *Saxonia* in *Angliam* profecti sunt, Anglo-Hibernicæ *Huganorum*, seù *Ouganorum*, seù *Woganorum* Familiæ Progenitores. Sed de his jam satis.

V. Plura habita sunt apud *Athyam* Capitula *Hiberniæ Dominicanæ*, nominatim Annis 1288, 1295, & 1305, ut tàm ex *Waræo* (*s*), quàm ex alibi dictis (*t*) liquet. Hinc satis clarè colligitur, haud

(*l*) Vol. II. Pag. 107.
(*m*) Vol. II. Pag. 103, & 104.
(*n*) *Lodgæus*, Vol. III. Pag. 243.
(*o*) *Lodgæus*, Vol. II. Pag. 30, & 396.
(*p*) Recolendum Cap. vii. Num. xiv. Pag. 145.
(*q*) De notis hisce Conjugibus, duobusque eorum Filijs nonnulla superiùs expendi Cap. vii. Num. xiv, & xv. à Pag. 145.
(*r*) Cap. i. Num. xxi. Pag. 30. Legesis Cap. præf. §. viii. Num ii. Lit. g. Pag. 221.
(*s*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 146.
(*t*) Cap. iii. Num. ii. Pag. 48.

haud exiguum fuisse eò Loci Cænobium nostrum, quia etsi Capitulà ista non fuerint verè Provincialia (*u*), erant tamen quasi Provincialia, atque Capitulis verè Provincialibus quoad Patrum Vocalium Numerum haud inferiora, ut non ità pridem ostendi (*w*). Nunc autem seù Ædium Sacrarum, seù Cænobij, Rudera vix videre est, ut mihi pluries, atque elabenti Anno 1756, diligenter inquirenti compertum fuit. Adest quidem in Situ Cænobij, juxtà prælibatum Flumen *Baroum*, Templum *Protestanticum*, omninò tamen modernum, seù novum. Cæterùm Latifundia ad Cænobium spectantia *Martino Pelles*, Armigero, concessa fuere (*x*).

VI. Etsi porrò semper instituti fuerint pro Conventu hoc *Athyensi*, sub Nuncpatione *S. Dominici*, Priores (quando pro alijs Conventibus instituti erant) assignatique ei Fratres, qui infrà Limites ad ipsum spectantes Vineam Domini excolebant, diù tamen *Athyæ* Oppidum Fratribus Ordinis nostri destitutum permansit ob perversam in eos Acatholicorum, quibus magnoperè abundat, Voluntatem. Hisce verò nuperis Annis *P. Dominicus Dillon*, & P. *Thomas Cummins*, eo in Territorio procreati, olimque Collegæ in Extranationali nostro Studio Generali *SS. Sixti, & Clementis* de Urbe, religiosâ Industriâ Domunculam in ipso *Athyæ* Oppido, Incolis haud renitentibus, sibi extrui fecerunt, ibique habitare permittuntur, fidelem, heterodoxumque Populum Sermone, & Opere instruentes, atque ædificantes.

VII. *Dubliniensis* Archidiæcesis, intrà cujus Fines est *Athya*, Antistites Dominicanos alibi recensebam (*y*). Cæterùm Cænobij hujus Alumnus erat *Edmundus O-Dempsey*, Episcopus *Leghliensis*, de quo suo Loco Sermonem instituam (*z*). Atque Conventûs istius Supprior, P. *Richardus Oveton*, Martyrium subijt *Pontanæ* Anno 1649, ut alibi fusiùs referetur (*a*).

VIII. Conventus hujus Tres Sodales Anno 1756 sunt R. P. Prædicator Generalis Fr. *Dominicus Dillon*, Prior, Ætatis Anno 39, Professionis 21 (*b*); P. Fr. *Thomas Hanly*, Ætat. 64, Prof. 38 (*c*); & P. Fr. *Thomas Cummins*, Ætat. 46, Prof. 20.

§. XVI.

De *Roscomaniensi* Cænobio *B. Mariæ Virginis* in ejusdem Nominis Comitatu *Conaciæ*. Anno 1253.

Necnon quibusdam ei annexis Domibus Vicarialibus.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Roscomaniæ.

II. *Cænobium ibi Ordinis Prædicatorum, non ab* Hugone O-Connor, *ut vult* O-Heynus, *sed ab* Hugonis *Genitore*, Felimo, *ibidem sepulto, fundatum. Nota de regali* O-Connororum *Progenie, atque expansis ejus Ramis.*

III. *Apostolicæ* Eugenij IV *Literæ ad Effectum collapsa restaurandi Ædificia.*

IV. *Capitula Provincialia in hoc Conventu celebrata. Nonnihil obiter in Notis de Tribus Prioribus Provincialibus, alibi uberè recensendis.*

V. *Actualis Latifundiorum Possessor, actualisque Fratrum quoad Domum, Prædiumque contiguum, Benefactor. Nota de* Burgorum Glinskiæ *Baronettorum Familia, deque Catholicorum sub* Cromuello *Tyranno Erumnis.*

L l VI. *Insigniores*

(*u*) Recolendus §. vii. hujus Capitis Num. iii. Pag. 218.
(*w*) Cap. præf. §. xi. Num. iv. Pag. 243.
(*x*) *Harrisius* Vol. II. Pag. 276.
(*y*) Cap. præf. §. i. Num. xx. Pag. 197.
(*z*) Cap. xiii. Num. lxvii.

(*a*) Cap. xvi. Num. xxvi.
(*b*) Pastor est in contermina Diæcesi *Midensi* ab Anno 1759.
(*c*) Ibi non versatur Anno 1761, sed Loco illius P. Fr. *Michael Cummins*, Ætat. 29, Prof. 7, iterùm memorandus Cap. xii. §. i. Num. xliv.

VI. *Insigniores Conventûs hujus Alumni, Septemque Episcopi* Elphinenses, *Ordinis Prædicatorum; atque Octo seu Martyrio, seù publicâ Virtutis Opinione, clari.*
VII. *De Vicarialibus Conventuali huic Domui annexis.*
VIII. *Patres Sexdecim Conventui huic assignati Anno* 1756.

I. ROSCOMANIA (*a*), hibernicè *Roscomain* (*b*), anglicè *Roscommon*, " Nomen & " Originem debet *S. Comano*, qui claruit Anno Christi 550," inquit Eques *Waræus* (*c*); Vocula quippè hibernica *Ros* (anglicè Ross, latinizata *Rossa*) significat *Amœnum Locum*: Hinc *Roscomania* idem sonat ac *Amœnus Locus Comani*. Burgus porrò est Diæcesis *Elphinensis* sub Archiepiscopo *Tuamensi* (*d*), Agri verò *Roscomaniensis* Caput, in quo propterea Consessus Judicum, seù Comitia Provincialia Juridica, vulgò *Assisæ* (*e*), bis in Anno habentur. Municipium (*e*) est, quod Castro firmavit *Robertus de Ufford*, Prorex (sub Titulo *Domini Justitiarij*) *Hiberniæ*, Expensis *Henrici* III, Anno 1268 (*f*), ejusque Supremus Magistratus anglicè vocatur *Portrieve*. Emporium quoque est, ibique Nundinæ habentur bis in Anno, scilicet Feria Secunda Pentecostes, & Die 5 Decembris. Titulum præbet Comitis, Die 5 Augusti 1622 creati, qui impræsentiarùm est *Robertus Dillon*, in *Galliarum* Regno versans. *Roscomania* porrò distat *Dublinio* Septuaginta Milliaribus; *Elphinâ*, Quindecim; *Tuamâ*, Viginti Quatuor; *Galviâ*, Triginta Octo; *Sligoâ*, Quadraginta Tribus; *Londino-Deriâ*, Nonaginta; *Corcagiâ*, Centum & Decem.

II. Nemini Dubium esse potest, quin *Roscomaniæ* adfuerit priscis Temporibus Fratrum Prædicatorum Cœnobium, & quidem verè amplum, verèque magnificum, Rem hanc vel ipsismet Mænijs, quæ ètiamnùm, ut nuper vidi, extant, sat superque comprobantibus. Neque minùs certum est, id excitatum fuisse Anno Æræ Christianæ 1253 (*g*), ut antiquus Scriptor Anonymus, *Waræus*, *Alemandus*, *O-Heynus*, & *Harrisius* (*h*) uno Ore affirmant, addentibus insuper *Waræo*, *Alemando*, & *Harrisio* memoratis, Fundatorem fuisse *Felimum O-Connor* (*i*).

En porrò *Waræi* mox laudati, de *Roscomania* loquentis, Verba: *Felimus O-Connor construxit ibi Cœnobium Ordini Prædicatorum Anno* 1253, *& in Ecclesia ejusdem Conventûs sepultus est* 1265. Noster tamen *O-Heynus* contrà *Auctorem Anonymum Gallum* (scilicèt *Alemandum*, nullâ prorsùs factâ *Waræi* Mentione) contendit, non *Felimum* (quem *Felicem* vocat) sed *Felimi* Filium *Hugonem* (rectiùs *Odonem*) hunc *Conventum magnificum fundasse*, atque *locupletasse Prædijs multis, & Ornamentis Ecclesiasticis*, quia (inquit) *Felix O-Connor obijt multò priùs quàm hæc Fundatio inceperit*. Verùm ex recensitis *Waræi* Verbis, quæ non legit *O-Heynus*, liquet, *Felimum O-Connor* nonnisi Anno 1265 Diem clausisse extremum, proindeque Duodecim Annis post Cœnobij hujusce Fundationem, Anno 1253, ut ipsemet fatetur *O-Heynus*, peractam. Hinc crediderim, *O-Heynum* loqui voluisse non de *Felimo*, sed de *Felimi* Genitore, *Carolo* nempè, seù *Cathaldo*, vulgò dicto *Manus*,

(*a*) Sic latinè scribitur in pervetusto Catalogo Cœnobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, cujus Exemplar exhibui Cap. iii. Num. vi. Pag. 38.
(*b*) Videsis Cap. præf. §. xix. Num. i. Pag. 270.
(*c*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 224.
(*d*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 16.
(*e*) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.
(*f*) *Waræus* Loco mox laudato.
(*g*) Eodem Anno fundatum fuit Cœnobium nostrum *Athyense* ut ex nuper dictis (§. Superiori, Num. ii) liquet, quod tamen priori Loco ponitur ob Rationem alibi assignatam, nempè §. xii. huj. Cap. Num. ii. Pag. 244.
(*h*) Anonymus, in Catalogo superiùs exscripto Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. *Waræus*, Loco mox laudato; *Alemandus*, Pag. 227; *O-Heynus*, Pag. 43; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277. Cœnobium hoc memorat item *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.
(*i*) Regia hæc antiquissimaque Domus, ab *Heremone*, inter *Milesij* Regis *Iberiæ*, nunc *Hispaniæ*, Filios (qui multis Centenis antè Christum natum Annis in *Hiberniam*, propagandæ Gentis Causâ, advenerant, ut Cap. i. Num. vi. Pag. 10. dictum est) tertio, Originem ducens, Sceptrum tenuit *Conaciæ* per longissimam Annorum Seriem, ultimusque totius *Hiberniæ* Monarcha fuit *Rodericus O-Connor*, Rex *Conaciæ*, pro quo recolendum Cap. i. Num. xx, & xxi. Pag. 29, & seq. Etsi porrò Filios post se reliquerit, per Acclamationem tamen Populi Honorarius fuit Rex *Conaciæ* ipsius Frater, Nomine *Carolus*,

Manus Rubræ, qui, ut *O-Heynus* ipse alibi (*k*) rectè ajebat, *regnare cæpit Anno* 1288, *& obijt* 1224.

Accedit, quod idem *Waræus* alibi (*l*) loquens de *Thoma O-Connor*, ad Episcopatum *Elpinensem* Anno 1246 evecto, & ad Archidiæcesim *Tuamensem* Anno 1259 translato, ait: *Dum Episcopus esset Elphinensis Ecclesiam consecravit, & Honori B. Mariæ Virginis dedicavit in Cænobio Prædicatorum Roscomaniensi, quod und cum Ecclesia tùm nuper extruxerat Felimus O-Connor.* Quid clarius? Quid expressius?

III. Sæculo Ecclesiæ decimo quinto Cænobium hoc cum Ædibus suis Sacris plurima Damna, ex Bellorum præcipuè Calamitatibus provenientia, passum est, ità ut reparari summoperè indigeret. Hinc seriâ Commiseratione inductus *Eugenius* Papa IV, Die 5 Maij 1445 (*m*), Constitutionem dedit ad Effectum collapsa Ædificia restaurandi, Tenoris sequentis, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (*n*).

" Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus, præsentes Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Licèt is &c. (*o*) Cùm itaque, sicut accepimus, Domus Loci de Roschoman, Ordinis Fratrum Prædicatorum, Elphinen Diæcesis, causantibus Guerrarum Turbinibus, & alijs sinistris Eventibus, in suis Structuris, & Ædificijs, plurima Damna perpessa fuerit &c. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quinto, Tertio Nonas Maij, Pontificatûs nostri Anno Quinto Decimo."

IV. Quandoquidem satis amplum fuerit Cænobium hoc, atque in Loco valdè commodo, insimulque fæcundo ac amæno, situm, hinc nullus dubito quin priscis Temporibus plura in eo habita sint Comitia quasi (*p*) Provincialia, More scilicèt illorum Sæculorum in *Hibernia Dominicana.* Immò Sæculo superiori, post Lapsum Gubernij in Hæresim, indèque provenientem Cænobiorum omnis Ordinis Dissolutionem, celebrata fuere *Roscomaniæ* duo Capitula Priorum Provincialium electiva, Annis nempè 1678, & 1682, in quorum primo electus erat P. Magister *Guli-*

L l 2 *elmus*

rolus; seù potiùs *Cathaldus* (confer §. viii. hujus Cap. Num. viii. Lit. r. Pag. 229; & mox dicenda Num. v. Lit. r) vulgò dictus *Manûs Rubræ*, seù, ut alij volunt, *à Rubro Pugno*, aut *à Carpro Rubro*, hibernicè *Crovderg*, qui " Monasterium B. Mariæ " de *Knock-Moy*, aliàs *de Colle Victoriæ*, in Agro " *Galviensi*, fundavit Monachis Cistertiensibus Anno " 1189, alijs 1190, in Victoriæ Memoriam, quæ " eò Loci feliciter ei cessit. Obijt is 5 Kalendas " Junij 1224, in hoc Cænobio tumulatus, Habitu " Cistertiensis Monachi priùs suscepto." Verba sunt *Waræi* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 218. Laudatus autem *Carolus*, seù *Cathaldus*, Filium suscepit *Felimum*, Fundatorem nostrum, Patrem *Odonis*, seù (ut nonnullis placet), *Hugonis*, à quo rectâ Lineâ descendit hodiernus *O-Connorus*, de *Ballintobber* à Loco præcipui sui Latifundij in Agro *Roscomaniensi* passim nuncupatus.

Cæterùm Quatuor sunt Gentis *O-Connororum* Progenies, nempè *O-Connorus* Agri *Roscomaniensis* prælibatus, dictus *O-Connor Donn*; *O-Connorus* Agri *Sligoensis*; *O-Connorus* Agri *Regis*, dictus *O-Connor Phaly*, à memorati Agri Territorio *Ophaliæ*, quod nunc Titulum præbet Comitis Marchioni *Kildaræ*, ut liquet ex antea libatis Cap. præf. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 257; & *O-Connorus Kerry*, seù de Agro *Kerriensi*, qui, ad Differentiam trium præfatorum, non ab *Heremone*, sed ab ejus Fratre *Iro*, secundo *Milesij* Filio, ortus est. Atque ex nobilissimis istis Progeniebus, sivè ex eorum Stipitibus, plurimi expansi sunt Rami, alijs Cognominibus donati, quos perscribere nimis longum foret, eos autem videre poteris, si tibi per Odium liceat, in *Historia Hiberniæ*, anglicè vulgatâ *Dublinij* 1742, Pag. 297, 298, 302, & 303.

(*k*) Pag. 37.

(*l*) De *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 256.

(*m*) Eodem Anno idem Pontifex Diploma edidit ad Effectum restaurandi Ædes Sacras, Domumque *Athenriensem*, quod exscriptum habes Cap. præf. §. viii. Num. xiii. Pag. 232.

(*n*) Tom. iii. Pag. 67, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxcvi. Fol. 306.

(*o*) Exordium prætermittitur in *Bullario* evitandæ Prolixitatis Causâ, id tamen in consimili Diplomate legere est Loco mox citato.

(*p*) Confer Cap. præf. §. vii. Num. iii; §. xi. Num. iv; & §. Superiorem, Num. v. Pag. 218, 243, & 256.

elmus de Burgo Junior (*q*), Buresulensis, jam anteà electus *Athenriæ* 1674; in secundo autem P. Prædicator Generalis *Thaddæus O Daly*, Athenriensis (*r*), ut perspicuè apparet ex authentico M. S. quod asservatur in Scrinijs amplissimæ Bibliothecæ apud Academiam *SS. Trinitatis* juxtà *Dublinium*, F. 4. 14.

V. Cuinam concessa fuerint à Gubernio Acatholico Latifundia sat ampla ad Conventum istum olim spectantia, non invenio neque apud *Harrisium*, neque apud *Lodgæum*, neque alibi. *Roscomaniæ* tamen nuper versans accepi à Fide dignis ea possideri ab Equite *Arthuro Cole*, Barone de *Ranelagh*, Domino item Fundi Cænobij nostri *Trimmensis*, de quo statim agetur.

Cæterum Domunculam sat commodam cum contiguo Prædio gratis habent Patres Conventûs à D. *Ulico* (*s*) *de Burgo*, Equite Baronetto, ut vocant, de *Glinskia* (*t*) in Agro *Galviensi*, ubi prælibati Patres conventualiter exemplariterque, pro Rerum Conditionibus, vivunt, Christi Fideles Sermone, & Opere ædificantes, pluresque Juvenes è melioris Notæ Familijs ad Habitum, & Professionem hucusque recipiebant (*u*).

VI. Non defuerunt omni Ævo Conventûs hujus Alumni, Dignitate, Doctrinâ, & Pietate clari, quos inter numerari debent Illustrissimus *D. Thaddæus Mac-Eogha*, Episcopus *Clonfertensis*, & A. R. P. *Patritius Plunkett*, S. Facultatis *Parisiensis* Doctor, & Collegij *Casanatensis* Theologus, mihi

---

(*q*) Sic dictus in ipsismet Comitiorum Provincialium Actis ad Differentiam P. Magistri *Gulielmi de Burgo* Senioris, Athenriensis, tunc viventis, qui Provincialis fuerat ab Anno 1648 ad 1659. Hujus porrò *Gulielmi de Burgo* Senioris, Origine clari, meminit *Lodgæus*, Genealogiam Vicecomitis *Mayonensis* texens Vol. II. Pag. 315. De utroque autem seorsim dicetur Cap. xiv. Num. xv, & xix.

(*r*) Hic Biennio duntaxàt Provincialis obijt in Festo Assumptionis Beatissimæ Deiparæ Anno 1684, *instante Capitulo intermedio Athenriæ celebrando*, ut refert *O-Heynus* Pag. 32. Consulendum Cap. xiv. Num. xx.

(*s*) Recolendùs §. viii. Cap. præf. Num. iv. Lit. l. Pag. 225.

(*t*) Gratitudo Ordinis ergà præclaram hanc Domum, Orthodoxâ Fide insignem, sequentia transcribere me impellit ex *Joanne Lincæo* (sub ficto *Gratiani Lucij* Nomine), Archidiacono *Tuamensi*, in *Cambrensi Everso*, Pag. 270. " Ricardus de Burgo, " *Magnus* vulgo dictus, Filius Gulielmi Adelmiadis " (qui prima Burgorum Hiberniæ Stirps fuit, & a " Scriptoribus *Hiberniæ Conquæstor*, ac *Regis Angliæ Gener*, appellatur), Pater Walteri Comitis " Ultoniæ, & Gulielmi, Burgorum Mayonensium " (*item & Galviensium Clan-Rickardi, ut ostendetur Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Lit. e.*) Authoris, Filiam Cathaldi *à Rubro Pugno*, celeberrimi " ob Res præclarè gestas Conaciæ Regis, Uxorem " habuit, Gulielmi Junioris Matrem, necnon eti- " am, ut existimo, Walteri Comitis." Confer superiùs dicta Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. x. P. 223.

" Accepi ego Cathaldum illum *à Carpo Rubro* " Adversariorum Armis impetitum, Suppetias ab " ea Burgorum Familia retulisse, quæ *Mac-David* " (*confer §. xiv. bujus Cap. Num. iii. Lit.* " *q. Pag.* 252.) modò dicitur, & eorum secundiore " Conatu ad Inimicorum Impetus rescindendos " usum, pro Opera tàm egregiè præstita devictorum " Agros ipsis contulisse, quos adhuc insident, & Ju- " re optimo comparasse dicuntur. Illius Familiæ " Pilarcus modò est Ulicus de Burgo Baronettus, " Glinskiæ (ubi amænissimas Ædes excitavit) Do- " minus, sed nunc in communi Populorum suorum " Exilio Perfugium (ut audio) Neapoli nactus." Adverte porrò Auctorem Opus suum elucubrasse Tempore *Cromuellianæ* Tyrannidis, post iniquissimè scilicèt à perduellibus perfidisque *Anglis* obtruncatum Regi suo *Carolo* I Caput, quando omnes vero Regi *Carolo* II adhærentes exulare cogebantur. Hinc ibidem subdit:

" Quamplurimis etiam alijs Hiberniæ Satrapis per " omnes Europæ Regiones, & innumeris etiam " Clientibus per varias Indiarum Plagas Exilij Æ- " rumnas perferentibus, suorum, & illorum Contu- " bernio utrobique conjunctis, ac diversa Exilia, & " diversas quærere Terras coactis. *Salvos nos fac,* " *Domine Deus noster, & congrega Nos de Natio-* " *nibus, ut confiteamur Nomini Sancto tuo, & glo-* " *riemur in Laude tua.* Psal. 105."

Tandem concludit: " Puto Familiam hanc à " Davide illo Equite Aurato Nomen mutuatum fu- " isse, qui Uxorem habuit Feifalgam, Filiam Der- " mitij O-Moelbrenain, cujus Sororem Sabam Ma- " trimonio sibi copulavit Walterus, Dominus Co- " naciæ, & Magnæ Partis Hiberniæ; ex ambabus " autem Sororibus Liberos uterque suscepit. Hæc " narrat O-Dueganus," Deinde plura habet de Waltero prælibato, quæ opportuniùs exscribentur §. xxi. hujus Capitis Num. ii. Lit. e.

(*u*) Confer Cap. præf. §. viii. Num. xvi. Pag. 233.

mihi probè notus; hujusque Successor A. R. P. Magister *Carolus O-Kelly*, impræsentiarùm florens (*w*).

Insuper Septem fuere Diæcesis *Elphinensis*, in qua situm erat Cænobium hoc, Episcopi ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumpti, nempè *Mauritius O-Connor*, *Nicolaus O-Flanegan*, *Bernardus O-Higgin*, *Andreas Xerea*, *Dominicus de Burgo*, *Ambrosius Mac Dermot*, & *Joannes Brett*, Anno 1756 denatus, mihique ultrà Triginta Annorum Seriem tàm in Urbe, quàm in *Hibernia*, optimè notus, de quorum singulis uberior opportuniorque Sermo redibit (*x*): Octoque vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione, clari, *Raymundus* nimirùm *Keogby*, *Joannes Gillaboy*, *Donaldus O-Nagbten*, *Edmundus O-Bern*, alter *Raymundus Keogby*, *Bernardus O-Kelly*, *Ambrosius Geraldinus*, & *Dominicus O-Connor*, de quibus alibi fusè dicetur (*y*).

Istis porrò hìc Loci aggregandus videtur "insignis Vir (*z*), Rev. Adm. & Eximius P. Fr. *Joannes* " *O-Bern*, S. Theologiæ præclarus Magister. Studia peregit *Salmanticæ*, & in Conventu *Matritensi* " B. Virginis de *Atocba*. Habuit Ingenium profundum, & subtile. Docuit Philosophiam in Studio nos- " tro *Pragensi* in *Bohemia*, ubi etiam fuit Magister Studentium. Deindè factus Regens in Collegio S. " Crucis *Lovanij*, Theologiam multis Annis explicuit cum magno Discipulorum Beneficio, ac aliorum " Auditorum. In Disputationibus contrà Anti-Thomistas erat formidabilis illis, etenim versatissimus erat " in Litera Magni Patris nostri *Augustini*, ac Divi *Tbomæ*, imitabaturque Modum Scholasticum nostri " Illustrissimi *Godoy*, cujus fuerat Discipulus. Redux in Patriam operosè laboravit in vestiendo multos " egregios Juvenes. Plurima Probra insons perpessus est, inter quæ memorabile, ipsum adductum super " nudo Equo ligatis Pedibus sub ejusdem Equi Ventre, & stipatum Militibus ad Tribunal hæreticum " *Dublinіense*, accusatum nempè falsè de Crimine . . . . Sed, Deo sic providente, gloriosè triumphan- " ter evasit Venerabilis, & innocens Vir cum Gaudio eximio omnium Catholicorum, & Laude singulari " Heterodoxorum, ac Confusione inexplicabili falsò accusantium . . . . Iste magnus Magister erat Pri- " mogenitus Prænobilis Domini O-Bern, sed Religione multò nobilior. Fuit sæpiùs Prior perdignus sui " nativi Conventûs, & semel Conventûs *Clonsbanvillensis*, & Conventuum *Trimmensis*, ac *Nasensis*, " fidelis, & prudens Dispensator suorum grandium Talentorum. Obijt munitus Sacramentis Ecclesiæ " Anno 1687."

VII. Demum quod ad Vicariales Domos attinet, Conventui huic subditas, quas in præsentis §. Limine tradere promisi, nullas speciatim post diligentem, tàm in Patria, quàm in Libris, Inquisitionem recensere valeo, neque enim de illis quidquam proferrem nisi propter *Waræum* diserte ajentem (A): *Huic Cænobio* (Roscomaniensi) *Cellulæ quædam ejusdem Ordinis annexæ fuerunt*. Nomine autem *Cellularum* apud *Anglos Hibernosque* Scriptores, *Monastica* narrantes, Domus *Vicariales* ab omnibus intelliguntur.

VIII. Patres Conventui huic assignati Anno 1756, quamquàm non omnes ibi versantes, sunt Sexdecim, nempè R. P. Prædicator Generalis Fr. *Tbomas Mullady*, Prior, Ætatis Anno 62, Professionis 42; A. R. P. Magister Fr. *Tbomas Brenan*, Ætat. 58, Prof 40; P. Fr. *Tbomas Egan*, Supprior, Ætat. 62, Prof. 46; P. Fr. *Dominicus O-Kelly*, Ætat. 83, Prof. 60 (*a*); P. Fr. *Jacobus Brenan*, Ætat. 67, Prof. 46; P. Fr. *Patritius Mac-Dermott*, Ætat. 66, Prof. 45; R. P. Lector Fr. *Petrus Corr*, Pastor in Diæcesi *Elpbinensi*, Ætat. 56, Prof. 40; P. Fr. *Ambrosius Mac-Dermott*, Ætat. 55, Prof. 38 (*b*); P. Fr. *Joannes Rutlidge*, Ætat. 56, Prof. 38; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Patritius Kennedy*, Pastor in Diæcesi *Duacensi*, Ætat. 56, Prof. 29 (*c*); P. Fr. *Joannes Keetly*, Ætat. 58, Prof. 28; P. Fr. *Joannes Smitb*, Ætat. 54, Prof. 28; P. Fr. *Joannes Kearney*, Ætat. 57, Prof. 27; P. Fr. *Michael Caban*, Ætat. 43, Prof. 20; P. Fr. *Antonius O-Kelly*, Ætat. 43, Prof. 20; & P. Fr. *Dominicus Hanly*, Ætat. 28, Prof. 12 (*d*).

Ab

(*w*) De Tribus istis Sermo erit respectivè Cap. xiii. Num. lxx, Cap. xv. Num. xxix, & Cap. xii. §. ii. Num. xii.

(*x*) Cap. xiii. Num. ix, xlii, lix, lxi, lxxi, lxxiii & lxxix.

(*y*) Cap. xvi, Num. xii, xxi, xxiv, xlii, xliii, xlviii, c, & cxiv.

(*z*) Verba sunt *O-Heyni* Pag. 44.

(A) De *Antiq. Hiber.* Cap. xxvi. Pag. 224.

(*a*) Memoratus Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 175. Fuit porrò per plures Annos Confessarius Monialium nostrarum *Dublinij*, ubi Fatis cessit 17. Septembris 1760.

(*b*) Vivere desijt Mense Augusti 1760.

(*c*) Denatus 27 Novembris 1757.

(*d*) Prior ab Anno 1759.

Ab Anno autem 1757 isthic residet A. R. P. Magister Provincialis Fr. *Thomas Plunkett*, inter Alumnos Collegij nostri *Lovaniensis* alibi memorandus (*e*).

§. XVII.

De *Trimmensi* Cœnobio *S. Mariæ Assumptæ* in *Midensi Orientali* Comitatu *Lageniæ*. Anno 1263.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Oppidi, seu Burgi,* Trimmæ. *Nonnihil obiter de Flumine* Boino.
II. *Fundatum ibi Fratribus Prædicatoribus Cœnobium à* Galfrido de Genevil, *Domino* Midiæ, *postmodùm Prorege* Hiberniæ. *Ingressus ejus in Ordinem. Nonnihil de* Genevelana *Familia, ex qua* Eduardus *IV, alijque post ipsum Reges* Angliæ *orti sunt. Objectioni fit satis.*
III. *Conventus Generalis Cleri* Hibernici *in hoc Cœnobio habitus Anno* 1291. Matthæus Hussey, *Baro de* Galtrim, *ibi humatus Anno* 1418. *Nota de* Palatini Baronis *Titulo, deque* Hussæa *Progenie.*
IV. *Rudera Cœnobij, atque Possessor Soli, & Latifundiorum. Domuncula à modernis Fratribus* Trimmensibus *habitata. Eidem annexa impræsentiarùm Parochia.*
V. *De insignioribus hujus Cœnobij Alumnis, Episcopisque Dominicanis* Midensibus.
VI. *Alumni Septem Conventûs hujus Anno* 1756.

I. MEMINI me semel iterumque (*a*) observasse, *Midensem* olim Comitatum, nimis utpotè pro unius Vice-Comitis, seù *Sheriffi*, ut vulgò vocant, Munere extensum, fuisse Anno 1548, *Henrico* VIII Rege, bipartitum in *Orientalem*, & *Occidentalem*. Posterioris Caput est *Molingara*, de qua suo Loco Sermo erat (*b*). Posterioris verò, qui *Comitatus Midensis* sine Addito, quasi per Excellentiam, passim nuncupatur, præcipuum Oppidum, seù propriè loquendo, Burgus, est *Trimma* (prout & olim erat universi Comitatûs *Midensis* antè memoratam Divisionem) hibernicè *Baille-Atha-Trim*, anglicè *Trim*, quam interfluit *Boinus*, à Ptolomeo *Buvinda*, alijs *Boandus*, Fluvius nobilissimus, Salmonibus abundans, qui è septentrionali Latere Agri *Regis* (*c*), Fontes aperiens, *Navanæ* (ubi *Dessa*, alijs *Aqua Nigra*, Amnis se illi conjungit), & *Slaniæ* Oppida alluit, indeque *Pontanam*, seù *Drogbedam* (*d*), Ponte Sublicio junctam pergit, & duobus Milliaribus navigabilis in Mare influit. *Camdenus* (*e*) existimat Fluvium hunc Nomen suum à Velocitate derivare, *Boan* quippè tam hiberniсè quàm britannicè velocem denotat. Hinc de eo *Neckamus* cecinit:

Ecce Boand, *qui* Trim *celer influit, istius Undas*
Subdere se salvis Drogheda *cernit Aquis.*

Trimma porrò Municipium (*f*) est Agri, ac Diœcesis *Midensis* sub Archiepiscopo *Armacano* (*g*), ibique bis in Anno Comitia Juridica, vulgò *Assisæ* (*f*), pro *Midensi* Comitatu habentur. Nundinæ autem ter in Anno, Diebus scilicet 26 Martij, 28 Maij, & 1 Octobris. Distat *Dublinio* Milliaribus Viginti Duobus; *Ardbracanâ*, Sede Episcopali, Septem; *Armacâ*, Quadraginta Septem; *Molingarâ*, Octodecim; *Athloniâ*, in *Lageniæ Conaciæque* Confinijs, Quadraginta; *Pontanâ*, Octodecim; *Londino-Deriâ*, Nonaginta; *Corcagiâ*, Centum Octodecim; *Galviâ*, Octoginta Septem.

II. Anno

(*e*) Cap. xii. §. iii. Num. xvii. Adeas Cap. xiv. Num. xxxvi.
(*a*) Cap. i. Num. x; & Cap. præs. §. vii. Num. i. Pag. 13, & 217.
(*b*) Cap. præs. §. vii. Num. i. Pag. 217.
(*c*) Recolendum Cap. i. Num. xi, Pag. 15.
(*d*) Confer §. ii. Cap. præs. Num. i. Pag. 198.
(*e*) In sua *Britannia*, Pag. mihi 509.
(*f*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*g*) Videsis Cap. i. Num. xii; & Cap. iv. Num. xviii. Lit. a. Pag. 16, & 86.

II. Anno 1263 (*b*) intrà *Trimmæ* Burgum, juxtà Portam *Athboyensem* (*i*), excitatum fuit Fratribus Prædicatoribus Cænobium sub Invocatione *S. Mariæ Assumptæ*. *In hoc Conventu*, inquit Waræus (*k*), *Habitum Ordinis Prædicatorum suscepit Anno* 1308 *Galfridus de Genevil, Midiæ Dominus.* Ipsum eundem porrò *Galfridum* (*l*) Domûs istius Conventualis Fundatorem fuisse, *Alemandus* (*m*), cui subscribit *Harrisius* (*n*), affirmat. Noster autem *O-Heynus* (*o*) refert, quod *etsi Conventus ille fundatus sit ab illa Familia de Genevil, tamen fundatio attribuitur Illustrissimo D. Baroni* (*p*) *de Galtrim, qui ex Nomine Familiæ suæ vocatur Hussey*, quatenùs *aut ex Habitatione Domini* hujus eo in Territorio, *aut ex consanguinea aliqua Hæreditate, nascente huic Baroni ex Familia de Genevil, hujus Conventus Patronatus illi forte accesit, nam de Nomine Genevil Nemo cognoscitur vivens illic.* Hæc *O-Heynus.*

Porro si à Veritate aliquatenùs alienum sit, *Neminem de Nomine Genevil cognosci illic viventem*, saltem certo certius est, nullam eo in Territorio, aut in universo, quà latè patet, *Hiberniæ* Regno hisce Diebus repiriri spectabilem Domum *Genevilinæ* istius Familiæ. Nec mirum, *Galfridus* siquidem iste ex *Anglia* in *Hiberniam*, regnante *Henrico* III, adveniens, Conjugem sibi adscivit *Matildam*, *Gualteri de Lacy*, Domini *Midiæ* (cujus Frater *Hugo Lacæus* Junior Comes erat *Ultoniæ*) Filiam & Hæredem, ejusque Jure Dominus evasit *Trimmæ*, fuitque Hiberniæ Prorex, sub Titulo *Domini Justitiarij*, Anno 1273. Ex prælibata Uxore suscepit *Petrum de Genevil*, cujus unica Filia, & Hæres, Nomine *Joanna*, nupsit *Rogero de Mortimer*, Comiti *Merchiæ* in *Anglia*, qui & ipse evasit Dominus *Midiæ*. Ab istis porrò, ut obiter dicam, Reges *Angliæ*, quotquot fuere ab *Eduardo* IV (*q*), rectâ Lineâ descenderunt, ut ex alibi dictis (*r*) liquet. Enimverò *Rogerus*, & *Joanna* memorati genuerunt *Edmundum Mortimerum*, in Cænobio nostro *Corcagiensi* defunctum, & tumulatum (*s*), à quo Originem duxisse prælibatum Regem *Eduardum* IV, ibidem ostendebam (*r*). Qua omnia ex Regesto *Regis Armorum*, ut vocant, *Dublinij*, alijsque Locis authenticis accepi.

Sat clarè igitur constat, Cænobium hoc à laudato *Galfrido de Genevil*, Domino *Midiæ*, reapsè fundatum fuisse. Neque Veritati huic obstare potest Intercapedo Quadraginta Quinque Annorum inter Ædificationem Domûs, & Ingressum ipsius Fundatoris *Galfridi* in Ordinem. Quippè qui Grandævus suscepit Habitum Ordinis Anno 1308, facilè poterat Juvenis, aut etiam Vir Triginta Annorum, & ultrà, Conventum fundasse Anno 1263. Adde, sæpè memoratum *Galfridum de Genevil* Proregem fuisse *Hiberniæ* Anno 1273, ut *Waræus*, *Harrisius*, & alij passim Historici referunt (*t*): Eccur igitur non potuerit Cænobium excitasse Anno 1263? Profectò aliquale hujus Rei Exemplum ipse vidi, & quidem eò Loci, in Persona P. *Francisci Leynagh*, qui postquàm per longam Annorum Seriem Parochus esset in Diæcesi *Midensi*, Habitum Ordinis nostri Sexagenarius & ultrà recepit in *Trimmensi* isto Conventu, cui pluries postmodùm præfuit, defunctusque est à Quinque jam Annis propè Centenarius (*u*).

III. Anno

(*b*) Ità Scriptor Anonymus pervetusti Catalogi, Cap. ii. Num. vi. Pag. 38, in Medium adducti; *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi, Pag. 163; *Alemandus*, Pag. 220; *O Heynus*, Pag. 9; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276. Cænobium hoc memorant item *Poterus*, in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 215, & *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*i*) Apud *Trimmam* tres sunt Portæ, *Dublinienses*, *Navanensis*, & *Athboyensis* nuncupatæ, Nominibus scilicet à Locis, ad quæ ducunt Portæ, desumptis.

(*k*) Loco mox laudato.

(*l*) *Galfridus* lustrale est Nomen usitatum apud *Anglos*, à quibus vernaculè dicitur *Geoffery*, vel *Jeffery*, quod anglicum Nomen ab *Hibernis* passim latinè dicitur *Zepherinus*.

(*m*) Loco mox laudato.

(*n*) Loco mox laudato.

(*o*) Loco mox laudato.

(*p*) Legenda mox apponenda Nota ad Lit. x.

(*q*) Adeas Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(*r*) Cap. præs. §. vi. Num. iv. Pag. 215.

(*s*) Ibidem.

(*t*) *Waræus* in *Rerum Hibernicarum Annalibus*, ad Annum 1273; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 103; alijque Historici, ac Scriptores, Catologum Proregum, seù Gubernatorum Regni *Hiberniæ* exhibentes.

(*u*) De eo uberior opportuniorque redibit Sermo Cap. xvi. Num. cxxv.

III. ANNO 1291, Die Dominicâ immediatè post Festum *S, Matthæi* Apostoli, & Evangelistæ, habitus fuit in *Trimmensi* hoc Cænobio Conventus Generalis Cleri *Hiberniæ*, ex quatuor Archiepiscopis, universisque Regni Episcopis, Decanis, alijsque Dignitarijs coalescens, ubi plura edita sunt Conventa, Rei Ecclesiasticæ hujus Regni proficua (*w*).

ANNO 1418, D. *Matthæus Hussey*, Baro de *Galtrim*, Die 29 Junij defunctus, hoc in Cænobio tumulatus fuit (*x*).

IV. PAUCIS abhinc Annis Muros videre erat, licèt haud integros, tàm Domûs, quàm Ædium Sacrarum, qui antiquæ Structuræ Magnificentiam ad Oculum demonstrabant. Nuperrimè autem eò Loci versans, paucissima duntaxàt deprehendere potui Rudera, Saxa siquidem indè ablata fuerunt, & pro alienis Fabricis divendita.

MODERNUS Fundi Dominus, ut ibidem accepi, est Eques *Arthurus Cole* Baronettus, à *Georgio Primo*, Die 18 Aprilis 1715, Baro de *Raneiagh*, in Agro *Wicloensi*, creatus (*y*).

CÆTERUM Patres istius Conventus, eo in Territorio Missionarios nunc agentes, Domunculam inhabitant, *Trimmâ* paucis Milliaribus distantem, (juxtà Pagum, cui Nomen *Donore*) à *Josepho Ashe*, Armigero, cum Prædiolo contiguo locatam, habentque Parochiam suæ Communitati impræsentiarùm annexam.

SI mireris fortè, benigne Lector, cur de insigni hoc Cænobio ulteriora non dicam, perpendas, quæso, Apologiam meam non ità pridem traditam (*z*).

V. PLURES haud dubiè fuere priscis Temporibus celebres Conventûs hujus Alumni, atque inter alios *Joannes Aubry*, electus Episcopus *Ardachadensis*, necnon Sæculo superiori Illustrissimus *Oliverius Darcy*, Episcopus item *Ardachadensis* (*a*). Elabenti quoque Sæculo aderat P. *Franciscus Leynagh*, nuper laudatus, Senectute bonâ clarus (*b*).

DEMUM Tres fuere *Midensis*, in qua sita est *Trimma*, Diæcesis Antistites Dominicani, *Gulielmus* nempè *Andreas*, *Joannes Payn*, Custos, seu Magister, Rotulorum Curiæ Cancellariæ (*c*), & *Stephanus Mac-Egan*, hoc Anno 1756 denatus, de quorum singulis commodior Sermo alibi redibit (*d*).

VI. ALUMNI istius Conventûs in ejus Districtu agentes Anno 1756, sunt Septem sequentes, R. P. Fr. *Patritius Lynham*, Domini Baronis de *Galtrim* Consanguineus, atque ad ipsius Præsentationem

---

(*w*) *Harrisius*, Vol. I. Pag. 70.

(*x*) *Waræus* Loco mox laudato ad Annum 1418. Animadvertas autem velim, Caput istius Familiæ passìm intitulari *Baronem*, etsi à nullo Rege creatus fuerit, neque Locum habeat, unquamve habuerit, inter Pares, seù Proceres Regni. Priscis quippè Temporibus Dynastæ Palatini sibi visos insignes Viros, de Patria benè meritos, *Baronis* Honorarij Titulo donabant, ac decorabant. Quos inter erant *Hussey*, Baro de *Galtrim*; *Pettit*, Baro de *Mullingar*; *de Angulo*, vernaculè *Nangle*, Baro de *Navan*; *Marward*, Baro de *Skrene* (videsis Lodgæum, Vol. IV. Pag. 31.) istis Titulis decorati ab *Edmundo Mortimero*, nuper laudato, Dynastâ Palatino *Trimmæ*, totiusque Agri Midensis, nunc in *Orientalem*, & *Occidentalem* divisi, qui *Edmundus* Prorex erat *Hiberniæ* Anno 1379. Item *Purcellus* creatus fuit Baro de *Loughmoe* à *Butlero* Dynastâ Palatino *Tipperariæ*, ut liquet ex *Lodgæo* Vol. II. Pag. 27, & 258; & *Geraldinus* Baro de *Burnchurch*, in Agro *Kilkenniensi*, à Regionis istius Palatino, ut refert Eques *Joannes Davisius* Pag. 65. Istos proptereà *Barones Palatinos* vocat idem *Lodgæus* Vol. IV. Pag. 462.

Porrò inclyta hæc Familia de *Hussey* in varios expansa est illustres Ramos, præsertim *Hussæos* de *Courtown*, in Agro *Kildarensi*; de *Westown*, in Agro *Dubliniensi*; de *Mull-Hussey*, in Agro *Midensi*, à Domiciliorum Locis sic dictos. Plures insuper, ex ista *Hussæorum* Stirpe progeniti, Consanguinitatis, & Affinitatis Vincula cum nobilissimis hujus Regni Prosapijs omni Ævo contraxerunt, & novissimè D. *Eduardus Hussey*, Filius D. *Jacobi Hussey*, de *Courtown*, & D. *Catharinæ Parsons*, Comitis de *Rossa* Filiæ, Primogenitus, Conjugem sibi adscivit *Isabellam*, Ducis de *Montague*, in Anglia, Primogenitam, Ducisque de *Manchester*, in eodem Regno, Viduam. Adeas *Lodgæum* Vol. II. Pag. 75.

(*y*) *Lodgæus* Vol. IV. Pag. 211. Confer Num. v. superioris §. Pag. 260.

(*z*) Cap. præs. §. xii. Num. vii. Pag. 245.

(*a*) De duobus istis Præsulibus Sermo erit Cap. xiii. Num. xxi, & lxviii.

(*b*) De eo dicetur Cap. xvi. Num. cxxv.

(*c*) Hic tumulatus fuit in Cænobio nostro *Dubliniensi*, ut Cap. præs. §. i. Num. xiii. Pag. 195. dictum est.

(*d*) Cap. xiii. Num. xxii, xlvii, & lxxv.

sentationem Pastor de *Galtrim* in Diæcesi *Midensi*, Prior Conventûs, Ætatis Anno 55, Professionis 30 (*e*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Michael Wynne*, Ætat. 58, Prof. 37 (*f*); R. P. Prædicator Generalis Fr. *Thomas Hussey*, Pastor Parochiæ de *Donore*, in qua degunt Sodales, Ætat. 57, Prof. 37; R. P. Fr. *Thomas Curtis*, Pastor in Diæcesi *Midensi*, Ætat. 56, Prof. 34 (*g*); P. Fr. *Philippus O-Reilly*, Ætat. 48, Prof. 24; P. Fr. *Gulielmus Cruice*, Ætat. 38, Prof. 18; & R. P. Lector Fr. *Vincentius Coffy*, Ætat. 35, Prof. 15.

§. XVIII.

De *Arcloensi* Cænobio *S. Crucis* in *Wicloensi* Comitatu *Lageniæ*. Anno 1264.

S U M M A R I U M.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Emporij* Arcloensis, *seù* Arcloviensis.

II. *Fundatum Cænobium à* Theobaldo, *quem alius* Pincernam, *alius* Butlerum, *alius* Gualterum, *alius* de Gualterijs, *alius demùm* Walters, *eandem etsi identicam Personam, rectè cognominat. Nota de Regibus Armorum in* Anglia, Hibernia, & Scotia, *eorumque Munijs. Succincta sed plena texitur in alia Nota* Butlerorum *Genealogia.*

III. *Indulgentia concessa visitantibus Ædes Sacras hujus Cænobij à* Joanne *XXIII in Concilio* Constantiensi, *Die* 15 *Novembris* 1414.

IV. *Templi Cænobijque Mœnia etiamnùm extantia. Cæmeterium Catholicis unicè deserviens. Novi Latifundiorum Possessores.*

V. Dublinienses *Archipræsules* Dominicani *alibi memorati. Episcopus unus* Glandalacensis *ex Ordine nostro.*

VI. *Duo duntaxàt Patres Conventui huic assignati Anno* 1756.

I. ARCLOA (*a*), alijs *Arclovium*, hibernicè *Jonubbeur-More*, seù, ut pronunciatur, *Inniver-More*, (quæ interpretata dicitur *Maris Prospectus Magnus*) anglicè *Arklow*, & *Arclo*, Municipium (*b*) quidem non est, adeoque nec propriè loquendo Burgus, est tamen Emporium maritimum satis pulchrum, & commodum, atque Baroniæ ejusdem Nominis in Comitatu *Wicloensi* Caput; tribuebatque *Baronis* Titulum nupero *Pincernæ*, vulgò *Butlero*, Duci *Ormondiæ*, nulli non noto. *Arcloa* priscis Temporibus erat in Diæcesi *Glandalacensi*, sed Sæculo Ecclesiæ Duodecimo hæc suppressa fuit, & Archidiæcesi *Dubliniensi* adjecta, ut alibi narrabam (*c*). Nundinæ ibi quater in Anno habentur, nempè in duobus Festis Inventionis, & Exaltationis *S. Crucis* (cui mox recensenda Fratrum Prædicatorum Ecclesia erat sacra), 3 Maij, & 14 Septembris, sed nunc, propter Mutationem Styli (*d*), 14 Maij, & 25 Septembris; item Diebus 9 Augusti, & 15 Novembris. *Dubliniô*, Triginta Quinque; *Wicloâ*, Comitatûs Capitali, Duodecim; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Quadraginta Quinque; *Wexfordiâ*, Triginta Uno; *Athyâ*, Triginta Tribus; *Corcagiâ*, Centum; *Galviâ*, Centum, & Decem; *Londino-Deriâ*, Centum & Quadraginta, Milliaribus distat.

II. INTRA *Arcloæ* Oppidum Muri extant, ut vidi Anno 1753, pergrandis Cænobij, pergrandisque Templi, quæ fundata fuisse Anno 1264, unus omnium Scriptorum (*e*) Consensus luculentissimè

M m

(*e*) Denatus Anno 1759.

(*f*) Defunctus eodem Anno.

(*g*) Ex Incisione pro Calculo obijt *Dublinij* 20 Julij 1758.

(*a*) Sic latinè scribitur in antiquissimo Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, quem Cap. ii. Num. vi. Pag. 38 exscripsi.

(*b*) Recolendum Cap. i. Num xxii. Pag. 31.

(*c*) Cap. i. Num. xii; & Cap. præs. §. i. Num. i. Lit. l. Pag. 16, & 168.

(*d*) Videsis Cap. vii. Num iii. Lit. f. Pag. 138.

(*e*) Antiqui Anonymi, in Catalogo Cænobiorum, mox laudato; *Waræi*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 150; *Harrisij*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandi*, Pag. 216; *O-Heyni*, Pag. 7. Istius etiam Cænobij meminit *Jacobus* noster *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii.

tissimè ostendit. Quod verò ad Fundatorem attinet, etsi varij variè opinari videantur, reapsè tamen eidem ab ijs attribuitur Personæ Fundationis Beneficium, nimirùm *Theobaldo*, quem Waræus, latinè scribens, *Pincernam*; Harrisius, anglicè *Butler*; Alemandus, *Walter*; O-Heynus, *Walters*, seù *de Gualterijs*, cognominant. Enimverò *Theobaldus*, prælibati Fundatoris *Theobaldi* Antecessor, qui cum *Henrico* II Rege in *Hiberniam* advenerat Anno 1172, erat de Familia in *Anglia* dicta *Walters* à quodam *Waltero*, seù *Gualtero*, illius Progenitore: Sed paulò post, Anno scilicet 1177, à memorato Rege donatus honorifico Titulo *Pincernæ*, cujus Munus est Regi in Die Coronationis ejus primum Poculum argenteum, Vino plenum, porrigere, exindè Gens ab eo descendens Cognomen sibi assumpsit *Pincernæ*, anglicè *Butler*. Undè *Camdenus* (*f*) ait: " Ormondia ex clarissima Butlerorum Familia Duodecim Comites numerat (*g*) à Jacobo Primo, " quem Eduardus III eò Honoris evexit, cujus Majores etiam olim Honorarij erant Hiberniæ " Pincernæ, undè illi hoc Nomen BUTLER impositum. Feciales nostri hanc Familiam antis- " simâ Affinitate (*Sanctum*) Thomam Beckettum, Archiepiscopum Cautuariensem, attigisse per- " suadent, & post ejus Cædem in Hiberniam à Rege Henrico II fuisse translatam, qui existima- " vit se Facti Invidiâ deoneraturum, si Becketti Affines Proventibus, & Honoribus augeret." Apud *Carveum* (*h*) legere est Literas Patentes ejusdem *Camdeni*, quà Regis Armorum in *Anglia*, cui Nomen Officij *Clarenceaux* (*i*), de Affinitate ista Testimonium perhibentes (*k*).

A *Theobald*,

(*f*) In sua *Britannia*, Pag. mihi 503.

(*g*) Id est, usque ad Annum 1586, quo scripsit *Camdenus*.

(*h*) In *Lyra Hibernica*, Pag. 56.

(*i*) In Anglia tres sunt Reges Armorum, unus pro Partibus Orientalibus, Occidentalibus, & Australibus Regni, dictus vulgò *Surroy*, dictusque passim *Clarenceaux*; alius pro Partibus Septentrionalibus, dictus *Norroy* (eorum Districtibus per Fluvium *Trentam* divisis); alius verò principalis, istis præeminens, Cognomento *Garter*. In *Hibernia* verò, ut obiter dicam, unicus est Rex Armorum, nuncupatus *Ulster*, sicut & in *Scotia* unus duntaxàt est, appellatus *Lyon*. Eorum porrò Officium est, Cæremonias in Coronatione Regis, alijsque publicis Aulæ Functionibus dirigere, Bellum Pacemque promulgare, Genealogias Familiarum spectabilium, unà cum Armis, sivè Tesseris, aut Insignibus Gentilitijs in Regesto fideliter conservare, & de ijsdem, quoties rogati fuerint, attestari, &c.

(*k*) Nobilissima juxtà & antiquissima hæc Prosapia Originem ducit ab insigni *Normanno*, Nomine *Herveio*, qui *Gulielmum Conquæstorem* in *Angliam* associatus est Anno 1066, ab eoque in Præmium Operæ fortiter præstitæ pluribus Latifundijs in *Norfolciæ*, *Suffolciæ*, & *Lancastriæ* Comitatibus donatus. Filium habuit *Herveium-Walterum*, quod *Walteri* Nomen in Cognomen tunc Temporis transijt manetque in *Anglia* usque in hodiernum Diem, plures enim ipse novi, & quidem spectabiles Viros, Cognomine *Walters* præditos, quod idem sonat ac *Gualtieri* in *Italia*, aut *Gautier* in *Gallia*.

Præfatus autem *Herveius-Walterus* Quinque genuit Filios, quorum primus (ut nihil dicam de secundo, Nomine *Huberto*, Archiepiscopo *Cantuariensi*, Magnoque *Angliæ* Cancellario insimul & Thesaurario) erat *Theobaldus*, in Textu memoratus, qui *Henricum* Secundum Regem in *Hiberniam* comitans, ab eoque Pincerna Regius constitutus Anno 1177, hujus Officij Nomen, *Pincerna* nempè, anglicè *Butler*, Familiæ suæ in *Hibernia* indidit. Amplas deindè assecutus est in hoc Regno Possessiones, & inter alias Castrum, & Oppidum *Arcloe*, Diemque clausit extremum Anno 1206, relinquens post se (ex *Matilda Beckett*, Sorore S. *Thomæ* Archiepiscopi *Cantuariensis*, & Martyris) alium *Theobaldum*, Filium duntaxàt serennem, qui Anno 1247 Prorex fuit (sivè Dominus Justitiarius) *Hiberniæ*, & defunctus Anno 1248, ex *Joanna*, Sorore, & Cohærede *Joannis de Marisco*, opulentissimi in *Hibernia* Baronis (cujus amplissima Latifundia in *Pincernarum*, seú *Butlerorum* tandem Possessionem devenere), Filium reliquit item *Theobaldum*, Cænobij nostri *Arcloensis* Fundatorem, *Sexto Kalendas Octobris Anno* 1285 *in Castro suo Arcloensi denatum, atque in Cænobio Fratrum Prædicatorum ibidem humatum*, ut disertis Verbis referunt *Annales Hiberniæ* ad Calcem *Britanniæ* à *Camdeno* editæ impressi *Londini* 1722, post Pag, 1516. Hic ex *Marcella*, *Richardi de Burgo*, Domini *Conaciæ* (confer nuper dicta Cap. præs. §. xvi. Num. v. Lit. t. P. 260.) Primogenitâ, suscepit *Theobaldum*, hujus Nominis Quartum, qui ex Filia *Joannis Fitz-Geoffrey*, Domini de *Kirtling*, & Proregis (sub Titulo *Domini Justitiarij*) *Hiberniæ*, Octo genuit Liberos, nempè *Theobaldum* hujus Nominis Quintum, defunctum sine Prole; *Edmundum*, creatum Comitem *de Carrick*, in Agro *Tipperariensi*, Anno 1315; *Thomam*, Baronum de *Dunboyne*, in Agro *Midensi*, Progenitorem, *qui in Prælio occisus est in magnum Hiber-*

niæ

A *Theobaldo* igitur *Pincerna*, anglicè *Butler*, fundatum fuit hocce *Arcloense* Cænobium, undè *Waræus* mox laudatus de *Arcloa* loquens, ait: "Theobaldus Pincerna Anno Domini 1264 "Conventum ibi posuit Ordinis Prædicatorum. In Ecclesia ibidem ipse sepultus est cum Statua "superimposita."

M m 2 III. Anno

niæ Damnum. (Verba sunt *Annalium* mox recensitorum) *& in Ecclesia Fratrum Prædicatorum Dublinij honorificè tumulatus Die Dominico post Festum S. Bartholomæi Anno* 1329; *Joannem*; *Richardum*; *Gilbertum*; *Nicolaum* Archiepiscopum *Dubliniensem*, Anno 1306 electum, sed nunquàm consecratum; & *Jacobum*.

Laudatus *Edmundus*, Comes de *Carrick*, fuit semel iterumque *Hiberniæ* Prorex, sivè Justitiarius, & ex *Joanna*, Primi Comitis *Kildarensis*, nempè *Joannis Geraldini* (videsis non ità pridem dicta Cap. præs. §. x. Num. ii. Lit. c P. 237.) Filiâ, Tres ei sunt geniti Liberi, quorum secundus, Nomine *Joannes*, Progenitor fuit *Butleri*, moderni Comitis de *Carrick*, hoc Titulo Anno 1748 donati, priùs enim erat Vicecomes de *Ikerrin*, in Agro *Tipperariensi*, qui Titulus accreverat Familiæ suæ de Anno 1629. Primogenitus verò, Nomine *Jacobus*, creatus fuit Comes *Ormondiæ*, in eodem Agro, Anno 1328, insimulque constitutus Dynasta Palatinus (consule Cap. præs. §. x. Num. v. Lit. k. P. 239.) totius memorati Comitatus *Tipperariensis* cum Jure Successionis ad Heredes Masculos descendente; quod in Familia haud interruptè permansit usque ad Annum 1716, quo *Jacobus Butlerus*, Dux *Ormondiæ*, jam olim haud semel Prorex *Hiberniæ*, propter Adhæsionem Regi *Jacobo* III, exutus fuit Honoribus omnibus, Gradibus, Prærogativis, & Bonis, statuto insuper Præmio decem mille Librarum Sterlingarum, pro ipsius Captura.

Prælibatus *Jacobus*, primus *Ormondiæ* Comes, & *Tipperariæ* Palatinus, Anno 1327 Nuptias inivit cum *Elenora*, Filia *Humphræi Bohun*, Comitis *Herfordiæ*, & *Essexiæ*, Magni Censoris (vulgò *Constable*) *Angliæ*, ex Conjuge sua *Elizabetha*, septimâ Regis *Eduardi* Primi Filiâ, descedensque ex hac Vita Anno 1337 reliquit post se Filium *Jacobum*, Successorem suum, Filiamque Nomine *Petronillam*, *Gilberti Talboti*, Comitis *Salopiæ*, (vulgò *Shrewsbury*) in *Anglia*, & *Waterfordiæ* in *Hiberniæ*, Progenitoris, Uxorem.

Mox dictus *Jacobus*, Secundus *Ormondiæ* Comes, atque *Hiberniæ* Prorex, *Jacobus castus* ob Continentiam, & Probitatem ejus, & *Nobilis Comes* ob regium Sanguinem, passim appellatus, sibi Matrimonio copulavit *Elizabetham*, Filiam *Joannis Darcy*, seù *D'Arcie*, Equitis Aurati, *Hiberniæ* Proregis, sivè Justitiarij, ex *Joanna de Burgo*, *Richardi* Comitis *Ultoniæ* Filiâ, & *Thomæ Geraldini*, Secundi *Kildaræ* Comitis, Viduâ. Ex recensito Matrimonio ortus est *Jacobus*, Tertius *Ormondiæ* Comes, & *Hiberniæ* Prorex, qui *Kilkenniensem* Arcem construxit (confer Cap. præs. §. iii. Num. i. P. 204). Ei successit Filius Primogenitus item *Jacobus*, dictus passim *Comes Albus*, qui fuit Prorex, seù Justitiarius, *Hiberniæ*, habuitque tres Filios, *Jacobum*, *Joannem*, & *Thomam*, successivè Comites *Ormondiæ*, sine Prole masculina defunctos. Hinc in eorum successit Jura *Pierius Butlerus*, descendens à *Jacobo*, Tertio *Ormondiæ* Comite per Filium ejus secundogenitum *Richardum*, sic nominatum à *Richardo* II Rege, qui eum è Sacro Fonte suscepit, in *Hiberniâ* personaliter præsens Anno 1394.

Ab eodem etiam *Jacobo*, Tertio *Ormondiæ* Comite, rectâ Lineâ descendit *Thomas Butlerus*, Baro de *Cahier*, in Agro *Tipperariensi* (Anno 1543 ab *Henrico* VIII creatus) mediante *Jacobo*, memorati Comitis Filio ex *Catharina Geraldina*, Comitis *Desmondiæ* Filiâ, cujus mox dicti *Jacobi* Frater erat *Thomas Butlerus*, Prior Equitum *S. Mainbani* (vulgò *Kilmainham*) propè *Dublinium*, Ordinis *S. Joannis Jerosolymitani*, pluries *Hiberniæ* Prorex Deputatus, regnantibus *Henrico* IV, & V. Porrò Dominus Baro de *Cahier* profitetur Religionem Catholicam usque in hodiernum Diem.

Octavus igitur *Ormondiæ* Comes erat *Pierius Butlerus*, creatus insuper Comes *Ossoriæ* in Agro *Kilkenniensi* (confer cap. præs. §. xxx. Num. i. Lit. f.) Anno 1527. Fuit *Hiberniæ* Prorex Deputatus, atque ex Conjugio, quod Anno 1485 cum *Margarita Geraldina*, Octavi Comitis *Kildarensis* Filiâ, contraxerat, Tres suscepit Liberos, quorum secundo genitus creatus fuit Vicecomes de *Mountgarrett*, in Agro *Wexfordiensi*, ab *Eduardo* VI Anno 1550. Primogenitus autem, Nomine *Jacobus*, Nonus *Ormondiæ* Comes, creatus insuper fuit Vicecomes de *Thurles*, in Agro *Tipperariensi*, Anno 1535, Magnusque *Hiberniæ* Thesaurarius, durante Vitâ, constitutus. Ex *Joanna Geraldina*, Undecimi *Desmondiæ* Comitis Gnatâ, genuit *Thomam*, Decimum *Ormondiæ* Comitem, absque Prole masculina defunctum (adeas Cap. xvii. Num. xxvii); & *Joannem Butlerum* de *Kilcash*, in Agro Tipperariensi, Armigerum, cujus Filius *Gualterus* evasit Undecimus *Ormondiæ* Comes, qui ex *Helena Butlera*, Secundi Vicecomitis de *Mountgarret* Filiâ, suscepit *Thomam*, qui de *Angliâ* navigans in *Hiberniam* submersus fuit, vivo Patre, 15 Decembris 1619, Tres post se relinquens Liberos, *Jacobum* nempè, Duodecimum *Ormondiæ* Comitem; *Joannem*, defunctum

III. Anno 1414 *Joannes* XXIII, Pontifex Maximus, in Concilio Æcumenico *Constantiensi* personaliter constitutus, Indulgentias concessit visitantibus Ædes Sacras hujus Cœnobij in Inventionis, & Exaltationis S. Crucis Festivitatibus, pluribusque alijs, atque per nonnullarum Octavas, Apostolico Diplomate, quod legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*l*) Tenoris sequentis

" Johannes

tum sine Prole; & *Richardum Butlerum* de *Kilcash*, Armigerum, cujus Filius *Gualterus* ex Nuptijs, quas cum *Maria Plunketta*, *Christophori*, Secundi Comitis *Fingalliæ*, in Agro *Dubliniensi*, unicâ Natâ, inierat, præter *Christophorum Butlerum*, ultrà Quadraginta Annos Archiepiscopum *Casseliensem*, omnibus Numeris absolutissimum (defloruit A. 1757), genuit etiam *Thomam Butlerum*, Chiliarcham, seù *Colonellum*, ut vocant, Peditum sub Rege *Jacobo* II, de Anno 1696 *Margaritæ de Burgo*, *Gulielmi*, Septimi *Clanrickardiæ* Comitis, & *Hiberniæ* Proregis, seù Justitiarij, Filiæ, & *Briani Magennis*, Domini Vicecomitis de *Iveagh*, in Agro *Dunensi*, Viduæ, Matrimonio conjunctum, ex qua Tres suscepit Liberos, quorum priores in juvenili Ætate denati sunt absque Prole, postremus verò, Nomine *Joannes*, apparens est Titulorum, & Latifundiorum *Ormondiæ* post mox recensendi Comitis de *Arran* Decessum Hæres; ac Quinque Filias, spectabilibus Viris nuptas, quarum secunda, Nomine *Honoria*, *Thomam Browne*, Dominum Vicecomitem de *Kenmare*, in Agro *Kerriensi*, peperit, jam florentem, Catholicâ Religione, & eximijs Meritis clarum.

Jacobus Butlerus, Duodecimus *Ormondiæ* Comes, creatus fuit à *Carolo* I Anno 1942, ejusdem *Ormondiæ* Marchio, & Anno 1660, restaurato Rege *Carolo* II, Baro de *Lanthony*, & Comes de *Brecnock*, in *Anglia*, & Anno 1661 Die Coronationis memorati Regis, Dux *Ormondiæ*, in *Hibernia*, demùmque Anno 1682 Dux in *Anglia* cum eodem *Ormondiæ* Titulo. Haud semel insuper ab utroque prælibato Rege constitutus fuit *Hiberniæ* Prorex, pluribusque alijs Honoribus, tàm in Aula, quàm in Campo Martio, decoratus. Anno 1629 Uxorem duxit *Elizabethbam Preston*, Richardi Comitis *Desmondiæ* Filiam, ex qua octo suscepit Filios, duasque Filias. Filij omnes absque Prole defuncti sunt præter *Thomam* Comitem *Ossoriensem*, & *Richardum*, creatum Anno 1662 Baronem de *Cloughgregan*, in Agro *Reginæ*, Vicecomitem de *Tullogh*, in Agro *Carloensi*, & Comitem de *Arran*, in Agro *Galviensi*, Annoque 1682 Proregem *Hiberniæ* Deputatum Vice Genitoris constitutum, qui Honorum Tituli cum eo absque Prole masculina denato extincti sunt; ejus autem Filia *Carlotta* Mater extitit *Caroli*, moderni Baronis de *Cornwallis* in *Anglia*. Filiarum verò mox recensiti *Ormondiæ* Duuna, cui Nomen *Elizabetha*, *Philippi Stanhope*, undi Comitis de *Chesterfield* Secunda fuit Con; altera, Nomine *Maria*, *Gulielmo Cavendish*, Quarto Comiti de *Devonshire*, (postmodùm Duci) nupta, viventis Ducis de *Devonshire*, terque quaterque Proregis *Hiberniæ*, Avia erat.

Thomas Butlerus, Comes *Ossoriensis*, Anno 1634 *Kilkenniæ* natus, nunquàm fuit Dux *Ormondius*, quia vivo Patre vivere desijt. Sedebat nihilominùs in Superiori Domo *Parlamenti*, & quidem inter Comites primus; ac semel iterumque Genitoris Vice Proregem *Hiberniæ* Deputatum, Annis scilicet 1664, & 1668, agebat, pluribusque alijs Muneribus, tàm civilibus, quàm militaribus, fungebatur. Anno 1659 Conjugem sibi adscivit *Ameliam Nassau*, *Mauritij* Principis *Arausicani* ex Filio *Ludovico* Neptem, & Viam universæ Carnis ingressus Anno 1680, ultrà Patrem, nonnisi Anno 1688 denatum, duos post se reliquit Filios, *Jacobum* nempè, Secundum *Ormondiæ* Ducem, Anno 1665 in Arce *Dubliniensi* natum, omnibus, & singulis Avi sui Gradibus, Honoribus, & Muneribus recensitis potitum, sed ijs omnibus, atque Bonis Anno 1716, ut præfertur, exutum, quem *Avenione* versantem novi Anno 1743, ubi Anno 1745 obijt absque Prole masculina; & *Carolum*, Anno 1671 in Lucem editum, nunc Comitem de *Arran*, Vicecomitem de *Tullogh*, & Baronem de *Cloughgrenan*, redivivis scilicèt jam recensiti Patrui sui *Richardi* Gradibus, & Titulis, Anno 1693 insignitum, insimulque Baronem de *Weston* in *Anglia* creatum, qui Anno 1721 Vigore Statuti *Parlamentarij* omnia sibi comparavit Latifundia, quibus Frater suus *Jacobus*, Dux *Ormondius*, spoliatus fuerat. Jam Octogenarius est, & ultrà, nullam habens Prolem, in cujus proindè Jura verisimiliter succedet suprà memoratus *Joannes Butlerus* de *Kilcash*, Armiger, nondùm conjugatus. Obijt posteà Comes *Carolus* A. 1759.

Præter Quinque recensitos ex *Butlerorum* Gente Proceres, Comites nempè de *Arran*, & de *Carrick*, Vicecomitem de *Mountgarret*, Baronem de *Cahier*, & Baronem de *Dunboyne*, adhuc florentes, adest etiam Comes de *Lanesborough*, in Agro *Longofordiensi*, *Humphrius Butlerus*, sic creatus hoc Anno 1756, creatus verò ejusdem Loci Vicecomes 1728.

Hæc & quàm plurima alia de nobili ista *Butlerorum* Progenie legere est apud *Lodgæum*, Vol. II. à Pag. 222 ad 228; & à Pag. 255 ad 268; & Vol. III. à Pag. 332 ad 342; & Vol. IV. à Pag. 64 ad 71.

(*l*) Tom. ii. Pag. 524, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. L. Fol. 172.

" Johannes Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christifidelibus, præsentes
" Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cupientes igitur (*m*) ut Ecclesia Fratrum Prædicatorum de Arolo (*n*) in Honorem S. Crucis constructa, Dublinen Diæcesis, congruis Honoribus frequentetur, & etiam conservetur, & ut Christi fideles eò libentiùs Causâ Devotionis confluant ad eandem, & ad Conservationem ipsius Manus promptiùs porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem Dono celestis Gratiæ uberiùs conspexerint se refertos, de Omnipotentis Dei Misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus verè pænitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini Nostri Jesu Christi, & Pentecostes, necnon in Nativitatis, Annuntiationis, Purificationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, & Apostolorum Petri, & Pauli prædictorum, necnon Inventionis, & Exaltationis ejusdem Sanctæ Crucis, ac ipsius Ecclesiæ Dedicationis Festivitatibus, ac Celebritate omnium Sanctorum, & per ipsorum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini nostri, necnon Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, & Apostolorum Petri, & Pauli prædictorum, Festivitatum Octavas, & per sex Dies dictam Festivitatem Pentecostes immediatè sequentes, prædictam Ecclesiam devotè visitaverint, vel ad Conservationem, & Sustentationem hujusmodi Manus porrexerint adjutrices, decem Annos, & totidem Quadragenas, de injunctis eis Pænitentijs misericorditer relaxamus. Volumus autem, quod si aliàs visitantibus dictam Ecclesiam, vel ad Conservationem, aut Sustentationem, seù Reparationem, aut Fabricam Manus porrigentibus adjutrices, aut inibi pias Eleemosynas erogantibus, seù aliàs aliqua alia Indulgentia perpetuò, vel ad certum Tempus nondùm elapsum duratura, per Nos concessa fuerit, hujusmodi præsentes Literæ nullius existant Roboris, vel Momenti. Datum Constantiæ XVII Kal. Decembris, Pontificatus nostri Anno Quinto."

IV. Nedum Ædium Sacrarum, atque Cænobij, Mænia fermè integra etiamnum (Anno 1756) conspiciuntur, sed & amplum extat Cæmeterium, in quo *Arcloenses* omnes Catholici humantur; Protestantes verò omnes in alio (ut vidi) non multùm distante Cæmeterio.

Latifundia ad Conventum hunc olìm spectantia, post Regularium Domorum Dissolutionem, *Joanni Travers*, Armigero, concessa fuere, postmodùm autem *Patritio Barnewall* assignata (*o*).

V. Archipræsules *Dublinienses* Ordinis nostri superiùs recensebam, de *Dubliniensi* Cænobio disserens (*p*). Cæterùm antiquæ Diæcesis *Glandalacensis*, nunc *Dubliniensi* adjectæ (quæ *Arcloam* intrà Fines suos complectebatur) unus erat Episcopus Dominicanus, *Franciscus* nempè *de Corduba*, cujus datâ Operâ alibi meminerò (*q*).

VI. Nonnisi Duo Patres Conventui huic assignati existunt Anno 1756, scilicet R. P. Prædicator Generalis Fr. *Jacobus Murray*, aliàs *Morilly*, Prior, Ætatis Anno 49, Professionis 29 (*r*); & R. P. Fr. *Ambrosius O-Connor*, Pastor in Diæcesi *Dubliniensi*, Ætat. 55, Prof. 37 (*s*).

§. XIX.

De *Rosbercanensi* Cænobij *S. Mariæ Assumptæ* in *Kilkenniensi* Comitatu *Lageniæ*, Anno 1267.

SUMMARIUM.

I. *Multiplicis in Hibernia* Rossæ *Nomenclatura, atque Vici* Rosbercanæ *Descriptio.*

II. *Fundatio Cænobij Ordinis Prædicatorum. Nonnihil obiter de Domibus Franciscana, & Augustiniana* Rospontanis, *infimusque Difficultati sit satis. Notæ de* Graçæorum, & Walshæorum, *Cænobij nostri Fundatorum, Familijs.*

III. *Dominicani*

(*m*) Deest Exordium in laudato *Bullarij* Loco.

(*n*) Lege *Arclo*, Incuriâ quippè Ammanuensis seù *Archivi Apostolici*, seù *Archivi Ordinis*, Loco c ponitur o.

(*o*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276.

(*p*) Cap. præf. §. i. Num. xx. Pag. 197.

(*q*) Cap. xiii. Num. li.

(*r*) Filius est Conventûs *Urlariensis*.

(*s*) Fatis cessit 1 Junij 1757. Fuit porrò Conventûs *Roscomaniensis* Filius.

III. *Dominicani Cœnobij Rudera. Modernus Fundi Dominus. Ossorienses Episcopi ex Ordine Prædicatorum alibi memorati.*

IV. *Patres Duo tantum Conventui isti assignati Anno* 1756.

I. ROSSA, anglicè *Ross*, hibernicè *Ros*, quæ ut nuper ajebam (*a*), interpretata *Amœnum* significat *Locum*, multiplex est in *Hibernia*. Imprimis, quæ *Rossa* fine addito dicitur, Sedes est Episcopalis (*b*) in Agro *Corcagiensi*. Sequitur *Rossa Comani*, sivè *Roscomania*, in Agro ejusdem Nominis, de qua alibi Sermo erat (*a*). Dein *Rossa Carberij* in prælibato Agro *Corcagiensi*; & *Roscrea* in Agro *Tipperartensi*. Duæ insuper adsunt *Rossæ* in Agro *Wexfordiensi*, Vetus nimirùm, & Nova, Tribus Milliaribus inter se distantes, quarum posterior est Municipium, (*c*) sivè *Burgus*, ut vocant, *Parlamentarius*, Titulumque præbet Comitis, qui impræsentiarùm est *Richardus Parsons*. Sita porrò est ad *Baroi* (*d*) Fluminis Ripam, atque priscis Temporibus comprehendebat Vicum è Regione positum, vocabaturque totum Complexum *Rossa Pontis* à Ponte, utramque *Rossæ* hujus Partem conjungente. Et hac de Causâ in veteri Catalogo Conventuum *Hiberniæ Dominicanæ*, quem superiùs exscriptum habes (*e*), Cœnobium in memorato Vico situm, Nomen præfefert *Rossæ*, *aliàs Rossæ Pontis*. Sed quandoquidem Flumen istud nunc Limitis Vice fungatur *Wexfordiensem* Comitatum inter, & *Kilkenniensem*, hinc Vicus, qui est in Agro *Wexfordiensi*, distinguitur à Vico, qui est in Agro *Kilkenniensi*, & quidem nedùm in civilibus, sed & in ecclesiasticis, iste enim in *Ossoriensi*, ille verò in *Fernensi* Diœcesi, comprehenditur, sub Archiepiscopo *Dubliniensi* (*f*). Atque ut Vocabulis discriminentur, ille *Ross-Pont* passimque eo in Territorio *Ross* fine Addito (Pons quippè eò Loci ampliùs non existit) vernaculè nuncupatur; iste verò *Ross-Ibercan*, quia in antiqua Baronia, cui Nomen *Ibercan* (etsi in duas nunc divisa) situs. Ibi, scilicet *Rosbercanæ*, quater in Anno Nundinæ sat frequentes habentur, Diebus nimirum 15 Aprilis, 3 Maij, 10 August, & 5 Octobris. Cæterùm *Rossa*, seù *Pontana*, seù *Ibercana*, (quas inter solus mediat *Barous* Fluvius) *Dublinio* distat Sexaginta Duobus Milliaribus; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, ubi Sedes Episcopalis *Ossoriensis* (*g*), Viginti uno; *Corcagiâ*, Septuaginta; *Londino-Deriâ*, Centum Sexaginta; *Galviâ*, Centum.

II. CŒNOBIJ nostri *Rosbercanensis* Fundationem adstruit *Waræus* (*h*), de Pago, cui vulgò Nomen *Ross-Ibercan*, loquens in hunc Modum: *Conventus Fratrum Prædicatorum introductus est Anno* 1267. *Sedet ad Baroum Fluvium è Regione Ross-Pontis.* Succinit *Alemandus* (*i*) addens, extructum fuisse Cœnobium hoc ab Hibernico-Anglicanis Familijs de *Grace* (*k*), & de *Walsh* (l). Huicque Assertioni subscribit *Harrisius* (*m*).

QUOD

(*a*) Cap. præf. §. xvi. Num. i. Pag. 258.
(*b*) Adeas Cap. i. Num. xii. Pag. 16,
(*c*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*d*) Videsis Cap. præf. §. i. Num. i; & §. xv. Num. i.
(*e*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*f*) Legesis Cap. i. Num. xii. Pag. 18.
(*g*) Confer Cap. præf. §. iii. Num. i. Pag. 204.
(*h*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 158.
(*i*) Pag. 218.
(*k*) *Gracæorum* Gens ex Anglia in *Hiberniam* dudùm advenerat, pluresque in varijs hujus Insulæ Partibus assecuta est Possessiones, nominatim in Urbe *Kilkenniensi*, ubi adhuc videre est Castrum Allodiale istius Familiæ, anglicè *Grace's Castle* propterea dictum, in quo Comitia Juridica, vulgò *Assisæ*, pro Comitatu *Kilkenniensi* singulis Semestribus habentur. Principaliores porrò *Gracæorum* Surculi sunt de *Bally-Lynch*, de *Carney*, & de *Leighan* in Agro *Tipperariensi*, à suis respectivè Prædijs sic denominati, de quibus videre poteris, si Tibi per Otium liceat, *Lodgæum*, Vol. II. Pag. 224, & 258.
(*l*) *Walshei* olim vocabantur *Brannachi*, quæ Vox hibernica *Wallos* significat, seù *Britannos*, ut §. xiv. Cap. præf. Num. iii. Lit. p. Pag. 251, dictum est, ubi ubi mutati Cognominis Causam indigitabam. Stirpis hujus præcipui Rami sunt de *Hunstown*, de *Carrickmaine*, in Agro *Dubliniensi*; de *Old Connaught* (latinè *Veteri Conacia*), in Agro *Wickloensi*; de *Ballykilcavan*, in Agro *Reginæ*; de *Castlehowel*, in Agro *Kilkenniensi*; de *Ballycarrickmore*, in Agro *Waterfordiensi*; de *Greaghlaghheg*, & de *Piltown*, in Agro *Tipperariensi*, de quibus sigillatim *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 151, & 252; Vol. II. Pag. 21, 221, & 256; Vol. III. Pag. 4, & 98; Vol. IV. Pag. 53, & 335.
(*m*) Vol. II. Pag. 276. Hujus Cœnobij meminere item *Porterus*, in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 219; *O-Heynus*, Pag. 9; *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii.

Quod si dicas, *Waræum*, ejusque memoratos Sequaces, refragari Anonymo Scriptori Sæculi decimi tertij, disertis Verbis ajenti, Cænobium nostrum apud ipsammet *Rossam Pontis* situm, ut in Catalogo ipsius alibi à me exscripto, & mox recensito, legere est: Nullo Negotio respondebo, nihil inter eos versari Contradictionis, ut ex jam dictis facillime colligi potest. Enimverò Tempore istius Anonymi *Rosbercana* intrà *Ross-Pontis* Fines comprehendebatur, nunc autem seorsim se habent, tàm in civilibus, quàm ecclesiasticis. Ut igitur juxtà modernam Rerum Dispositionem loqueretur *Waræus*, nostrum scitè collocat Cænobium apud *Rosbercanam* in Agro *Kilkenniensi*, eoque vel maximè ne id confundere videretur cum Franciscano, & Augustiniano Cænobijs, apud *Ross-Pontem* in Agro *Wexfordiensi* sitis, de quibus hæc habet (*n*) paulò ante Locum mox allatum: *Rosse, aliàs Ross-Pontis,* Joannes Devereux *Miles fundavit Conventum Ordinis Minorum in Loco, ubi aliquando Domus erat Cruciferorum, ad Baroi Fluminis Ripam, regnante Eduardo Primo* (*o*). —*Conventus Ordinis Eremitarum S. Augustini fundatur ibidem regnante Eduardo Tertio.*

III. Rudera adhuc conspiciuntur antiquæ haud contemnendæ Fabricæ, cujus Fundus à Gubernio Acatholico dudùm concessus fuit *Joanni Parker*, Armigero, ac posteà *Joanni Blake*, pariter Armigero, assignatus (*p*).

Ossoriensis Diæcesis, intrà cujus Fines existit *Rosbercana*, Episcopos ex Ordine Prædicatorum assumptos, opportuniùs recensebam, de *Kilkenniensi* Cænobio disserens (*q*).

IV. Duo duntaxàt Patres Conventui huic assignati existunt Anno 1756, nimirùm R. P. Fr. *Bernardus Hogan*, Prior, Ætatis Anno 44, Professionis 18; & P. Fr. *Jacobus O-Heyne*, Ætat. 44, Prof. 18.

§. XX.

De *Youghallensi* Cænobio *St. Mariæ Gratiarum* in *Corcagiensi* Comitatu *Momoniæ*.

Anno 1268.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Oppidi, seù Burgi* Youghallæ.

II. *Cænobij Fratrum Prædicatorum Fundatio. Aliqua de Fundatore. Ubinam tumulati* Kildarenses, *&* Desmondij *Comites. Primitùs Cænobium* S. Crucis, *dein* S. Mariæ Gratiarum, *nuncupatum. Nonnihil obiter in Notis de Minoritarum Cænobio* Youghallensi, *ejusque Fundatoribus.*

III. *Conventus noster* Youghallensis *reformatus.*

IV. *Devotissima Beatissimæ Deiparæ Imago ibidem asservata. Decretum de ea Capituli Generalissimi* Romæ 1644. *Mala, quæ Destructoribus hujus Domûs, & Sanctæ Crucis in ea asservatæ, evenerunt. Novi Latifundiorum Possessores.*

V. Clonenses *Episcopi Dominicani.*

VI. *Alumni Tres Conventûs hujus Anno* 1756.

I. YOUGHALLA (*a*), alijs *Yoghalia*, & *Yochelia*, & *Jogbelia*, & *Yeoghelia*, & *Ochella*, hibernicè *Dheochail*, anglicè *Youghall*, Oppidum est maritimum Baroniæ ejusdem Nominis, & Agri *Corcagiensis*, Diæcesis verò *Clonensis* sub Archiepiscopo *Casseliensi*, ad Ripam Fluminis anglicè dicti *Broadwater*, hibernicè *Avenmore*, id est *Flumen magnum*, licèt à plerisque *Blackwater* anglicè, id est *Flumen nigrum*, appelletur (eodem etiam Nomine anglico uni Fluvio *Lageniæ*, unique *Ultoniæ* competente) quod *Corcagiensem*, & *Waterfordiensem* Agros interfluit, ac tandem in Mare conditur, Portumque *Youghallæ* efficit. Ad illius igitur Ripam, seù potiùs Oram,

(*n*) Pag. 455.
(*o*) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.
(*p*) Harrisius, Vol. II. Pag. 276.
(*q*) Cap. præf. §. iii. Num. vi. Pag. 206.

(*a*) Sic scribitur ab Anonymo Auctore Sæculi xiii, in suo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo, quem exscriptum habes Cap. ii. Num. vi, Pag. 38.

Oram, extat *Youghalla*, parva quidem, sed pulchra, cincta Muris, Formâ oblonga, Portum habens securum cum Cothone suo munito, sivè Loco, quò Naves applicant ad Terram usque, anglicè *Kay*, gallice *Quai*, italicè *Chaia*; atque satis frequens est ob Regionis vicinæ Commoditatem, quæ Mercatores magnoperè invitat. Ex ea Titulum habet Baronis *Richardus Boyle*, *Comes* insuper *Corcagiæ*, insimulque Comes de *Burlington* in *Anglia* (*b*). Emporium est, ibique Nundinæ bis in Anno habentur, nimirùm Die Ascensionis Domini, & Die 18 Octobris. Municipium (*c*) quoque est à Prætore, & Senatoribus, vulgò *Majore*, & *Aldermannis* (*d*) gubernatum, *Dubliniô* Centum & Decem; *Corcagiâ*, Viginti Tribus; *Limericô*, Quinquaginta Quinque; *Clonâ*, Novem; *Casseliâ*, Triginta Novem; *Galviâ*, Nonaginta Quinque, *Londino-Deriâ*, Centum Octaginta Quatuor, Milliaribus distans.

II. Youghallæ in Parte septentrionali Mænia extant Cænobij Fratrum Prædicatorum, Anno 1268 (*e*) fundati à *Thomâ Geraldino*, *Mauritij* Filio, *Hiberniæ* Prorege sub Titulo *Domini Justitiarij*, dicto passim in Historijs *Thomâ Simiaco* ob Rationem alibi assignatam, ubi etiam succinctam, sed plenam ipsius Genealogiam obiter texui (*f*). Non est porrò confundendus cum suo Proavo, altero nempè *Thomâ Geraldino*, *Mauritij* item Filio, qui Magni Cognomentum sibi promeruit, cujusque Filius *Joannes* Cænobium nostrum *Traleiense* Anno 1243, ut non ità pridèm ajebam (*g*), excitavit. Uterque autem Fundator in suo respectivè Cænobio, Avus scilicèt *Joannes* in *Traleiensi*, Nepos verò *Thomas* in *Youghallensi*, humatus fuit (*h*). Atque idem *Thomas* duos post se reliquit Filios, *Joannem* nempè, primum *Kildaræ* Comitem, & *Mauritium*, primum Comitem *Desmondiæ*, insimulque Dynastam Palatinum *Kerriæ*, de quibus anteà Sermo erat (*i*).

Duo priores *Kildaræ* Comites in *Kildarensi* Ordinis Fratrum Minorum Cænobio (*k*) tumulati fuere, alij autem alijs in Locis, ut legere est apud *Lodgæum* (*l*). Comitum verò *Desmondiæ* plures in *Traleiensi* nostro Cænobio, ab ipsismet *Geraldinis* extructo, tumulatos fuisse, ex alibi dictis luculentissimè constat (*m*), Tresque sepulti asseruntur *Youghallæ*. Sed quandoquidem, ut ibidem advertebam, eo in Oppido duplex sit Cænobium, & quidem à *Geraldinis* fundatum, Dominicanum unum, Franciscanum alterum, idcircò me latet, ut ingenuè dicam, in cujusnam Cænobij Ædibus Sacris eorum Exuviæ conduntur.

Porro Ædes Sacræ Cænobij Dominicani primitùs dicatæ fuerint *S. Cruci*, idque fortassis ob Tesseram Gentilitiam Fundatoris, ut liquet ex alibi dictis (*n*). Postmodùm verò ob devotissimam Deiparæ Imaginem, de qua protinùs fiet Sermo (*o*), & Gratias (ne dicam Miracula) ejusdem Sanctissimæ Deiparæ Interventu impetratas, Cænobium sub Nuncupatione fuit *S. Mariæ Gratiarum* (*p*), ut perspicuè apparet ex *Registro Ordinis*, ubi sequentia legere est: *Anno* 1639 *Die* 19 *Febru-*

(*b*) Confer Cap. præf. §. vi. Num. i. Pag. 214.

(*c*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*d*) Adeas Cap. præf. §. i. Num. vii. Lit. k. Pag. 189.

(*e*) Ità Scriptor Anonymus Sæculi xiii, in Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, superiùs exscripto Cap. ii. Num. vi. P. 38; *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 201; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 228; O-Heynus, Pag. 15. Hujus etiam Cænobij meminit *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*f*) Cap. præf. §. x. præsertim Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

(*g*) Ibidem, Num. ii. Pag. 237.

(*h*) *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 7, & 8.

(*i*) Cap. præf. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

(*k*) De Cænobio hoc loquens *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 146. ait: "Conventum Ordinis Fratrum Minorum posuit *Geraldus* Filius *Mauritij* circà Annum 1260. Alij *Gulielmum de Vesey* Fundatorem asserunt." *Lodgæus* Vol. I. Pag. 8. mediâ Viâ incedens, dicit, Fundationem istius Cænobij inceptam fuisse à *Gulielmo de Vesey*, Prorege sivè Justitiario *Hiberniæ*, completam verò a *Geraldo Geraldino*, Barone *Ophaliæ*. Porrò "dictus *Gulielmus de Vesey* Cænobium Ordinis Carmelitarum ibidem (*Kildaræ*) extruxit," inquit *Waræus* Loco mox citato. Cæterùm *Gulielmus* iste *de Vescy*, seù (ut nunc scribitur) de *Vesey*, descendit à Familia *Burgorum*, ab eoque Originem ducit *Joannes Vesey*, Baro de *Knapton* in Comitatu *Reginæ*, ut ostendit Lodgæus, Vol. IV. à Pag. 324 ad 329.

(*l*) Vol. i. Pag. 22, & seqq.

(*m*) Cap. præf. §. x. Num. v. Pag. 239.

(*n*) Cap. præf. §. x. Num. iv. Pag. 239.

(*o*) Num. iv.

(*p*) *Mediolani* in *Italia* adest Conventus nostri Ordinis Provinciæ *Utriusque Lombardiæ* sub eadem Nuncupatione *S. Mariæ Gratiarum*, ut videre erit Cap. xvi. Num. cviii.

Februárij confirmatus in Provincialem (Hiberniæ) *canonicè electus in Capitulo Provinciali congregato in Conventu DEIPARÆ GRATIARUM Yeoghelensi* 12 *Octobris*, *P. Fr. Jacobus Hurleus* (*q*).

III. SENESCENTE Sæculo Ecclesiæ decimo quinto Conventus hic *Youghallensis* reformatus fuit à xxxiii Magistro Ordinis, P. *Bartholomæo Comatio*, Bononiensi, ut patet ex Registro *Joachimi Turriani*, xxxv Magistri Generalis, ubi hæc habentur Verba: *Approbatur Reformatio Conventus Joachiæ* (i. e. Jocaliæ, seù Youghallæ) *per Magistrum Bartholomæum facta: Et Vicarius Generalis Provinciæ Magister Mauritius* (*r*) *potest reformare quoscunque alios Conventus, quos cognoverit esse reformandos &* (*s*), *Datum Romæ* 7 *Augusti* 1493.

FUERANT autem in antecessum reformati *Pontanensis*, *Limericensis*, *Corcagiensis*, & *Colranensis* Conventus, ut alibi referebam (*t*). Quid porrò *Reformationis* Nomine intelligat Ordo Fratrum Prædicatorum paulò post ostensum est (*u*).

IV. IN Ædibus Sacris hujusce Cænobij devotissima olim asservabatur Imago Beatissimæ Deiparæ, ad quam ex universis *Hiberniæ* Partibus confluere solebant Christifideles Religionis, & Voti Causâ. De eo extat Decretum in Capitulo Generalissimo Romano Anni 1644, sub LVI Magistro Ordinis *Thomâ Turco*, Cremonensi, editum, hisce conceptum Verbis: *Applicamus Eleemosynas omnes, quæ fiunt ad devotissimam Imaginem B. Virginis Mariæ de Youghel, in Usum ipsius Conventus Youghellensis, nec de ijs in futurum aliter disponere valeat Provincialis* (*w*). De ea etiam hoc habet *O-Heynus* noster (*x*): *In hac Domo* (Youghallensi) *conservatur miraculosa Statua Beatissimæ Virginis Matris, quam audivi relictam sub nupero Exilio* (*y*) *in Manu Domini Joannis Hore Catholici viventis in illo Territorio* (z). Cæterùm præfata Imago nunc (Anno 1756) est in Possessione *P. Thomæ O-Kelly*, Conventûs istius Prioris actualis, *Youghallæ* residentis (*a*).

HIS addidisse placebit quæ habet Liber anglicè impressus Anno 1620, cui Titulis: *Theatrum Catholicæ, & Protestanticæ Religionis* Pag. 435, subsequentia nempè Verba: " Anglus quidam " Nomine *Poet*, demoliens Cænobium *S. Dominici* in Aquilonàri *Youghallæ* Parte, à Summitate " Ecclesiæ cecidit, confractis omnibus ejus Artubus, Anno Domini 1587. Item tres Oppidi " illius Milites, qui dejecerant, Flammisque tradiderant, Sacram Crucem istius Cænobij, intrà Oc- " tiduum ab eo patrato Facinore mortui sunt, primus Amentiâ raptus, secundus Pediculis con- " sumptus, tertius à Comitis *Desmondiæ* Seneschallo occisus."

LATIFUNDIA Cænobij hujus à Gubernio Acatholico pluribus concessa fuere, primò scilicet *Gulielmo Walsh*, Armigero; dein *Joanni Thickpenny*, Armigero; posteà *Gualtero Raleigh*, Equiti Aurato, qui tandem ea vendidit *Richardo Boyle*, primo Comiti *Corcagiæ*, jam anteà Baroni *Youghallæ* (*b*).

V. DIŒCESIS *Clonensis*, intrà quam Situm habet *Youghalla*, tres fuere Episcopi Dominicani, *David* nempè *Mac Kellius*, postmodùm Archipræsul *Casseliensis*, *Casseliensisque* nostri Cænobij Fundator, *Alanus O-Sullivan*, & *Petrus Wall*, de quibus suo Loco (*c*) opportunior Sermo redibit. De Unione autem *Clonensis* hujus Episcopatûs cum *Corcagiensi* jam anteà dictum est (*d*).

N n VI. ALUMNI

(*q*) Consulendum de eo Cap. xiii. Num. lxv, & Cap. xiv. Num. xii.

(*r*) Cognomine *Moral*, Exprovincialis, de quo Cap. xiv. Num. i.

(*s*) Legesis reliqua Verba Cap. iv. Num. ix. Pag. 76.

(*t*) Cap. iv. Num. vi. ix. & x; ac Cap. præf. §. ii. v, vi, & xii. Pag. 73, 76, 77, 203, 213, & 247.

(*u*) Cap. iv. Num. xii. Pag. 79.

(*w*) Videsis hanc, reliquasque *Hiberniæ Dominicanæ* ijs in Comitijs factas Concessiones Cap. vi. Num. x. Pag. 114.

(*x*) Pag. 15.

(*y*) Scilicet Anno 1698, de quo Sermo erat Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*z*) Nempè apud Castrum Allodiale de *Shandon* in contermino Agro *Waterfordiensi*.

(*a*) Videsis infra dicenda de alia Beatissimæ Virginis Imagine devotâ, apud *Kilcorbanicam* asservatâ, Cap. seq. §. iv. Num. v.

(*b*) *Harrisius*, Vol. ii. Pag. 277; & *Smithæus*, in *Descriptione Comitatis Corcagiensis*, Vol. I. Pag. 117.

(*c*) Cap. xiii. Num. i. iii. & lx.

(*d*) Cap. præf. §. vi. Num. vi. Pag. 216.

VI. Alumni Conventûs istius Anno 1756 sunt R. P. Prædicator Generalis Fr. *Thomas O-Kelly*, Prior, Ætatis Anno 47, Professionis 21; P. Fr. *Dominicus Houlaghan*, Ætat. 42, Prof. 18; & P. Fr. *Jacobus Flynn*, Ætat. 34, Prof. 13 (*e*).

§. XXI.

De *Lothoriensi* Cænobio *S. Petri Martyris* in *Tipperariensi* Comitatu *Momoniæ*.

Anno 1269.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Pagi* Lothoriensis.

II. *Cænobium Fratrum Prædicatorium ibi extructum à* Gualtero de Burgo, *Comite* Ultoniæ, *Dominoque* Conaciæ, *qui* Villænovæum *Conventum pridem fundaverat. Cuidam satisfit Difficultati. Nonnihil obiter de binis Baronijs* Clan-Williamis, *deque* Limericensi, & Tipperariensi *Comitatibus. Nota succinctam sed uberem exhibens* Burgorum *Genealogiam.*

III. *Templi Cænobijque Mœnia etiamnùm visibilia, & quidem satis pulchra. Magnus ibi Fratrum Numerus Tempore Comitiorum Provincialium Anni* 1688. *Modernus Fundi Dominus.*

IV. *Insigniores quidam Conventûs bujusce Filij.*

V. *Duo ejus Sodales Anno* 1756.

I. LOTHORIA, alijs *Lothra* (*a*), & *Lurchoa*, hibernicè *Lortha*, anglicè *Lorhoe*, *Lorragh*, *Lorraigh*, & *Lorha*, ex Inflexione Idiomatum apud tàm *Hibernos* quàm *Anglos* pronunciatur *Lorra*. Nonnisi Pagus est Baroniæ *Ormondiæ Inferioris*, & Agri *Tipperariensis*, Diæcesis verò *Laonensis*, vulgò *Killaloe*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, in amænissimo tamen Loco situs non longè à Magno Flumine *Shanano*, è Regione quasi *Portumnæ* in Agro *Galviensi*, de qua infrà Sermonem instituam cùm de Cænobio nostro *Portumnensi* egero. *Lothoria* porrò *Dublinio* Quinquaginta Septem; *Laonâ*, Viginti Tribus; *Casseliâ*, Triginta Septem; *Clonmellâ*, Burgo Comitatûs Capitali, Quadraginta Octo; *Portumnâ* memoratâ, Tribus; *Corcagiâ*, Septuaginta Quinque; *Limericô*, Triginta; *Galviâ*, Triginta Octo; *Londino-Deriâ*, Centum Decem, Milliaribus distat.

II. Juxta Pagum istum Fratribus Prædicatoribus Cænobium extruxisse Anno 1269 *Gualterum de Burgo*, Comitem *Ultoniæ*, Dominumque *Conaciæ*, tàm certum est quàm quod maximè, id vel uno Scriptorum omnium (*b*) Consensu ad Evidentiam comprobante. Si autem quæras, quâ potuerit Ratione induci Homo iste Nobilis ad fundandum Locum hunc pium in *Momonia* potiùs quàm in *Ultonia*, aut *Conacia*, ubi Comes, & Dominus respectivè erat? Facilè breviterque respondebo, quod Comes quidem fuit *Ultoniæ* Jure Uxoris, *Hugonis de Lacy* Filiæ, Dominusque *Conaciæ* Jure Patris; at Jure Avi sui, *Gulielmi de Burgo*, amplissima habebat Latifundia in *Tipperariensi* Agro *Momoniæ* (*c*), qui tunc Temporis sub *Limericensi* Agri Denominatione comprehendebatur. Quinimmò eo in Territorio amplissima erat Baronia, dicta vernaculè *Clan-William*, id est, *Stirpis Gulielmi*, usque adeò extensa, ut bipartito Agro, seù Comitatu isto, in *Limericensem*, & *Tipperariensem*, & ipsa bipartita fuerat in *West-Clan-William*, & *East-Clan-William*, hoc est, in Baroniam *Occidentalem Stirpis Gulielmi*, & Baroniam *Orientalem Stirpis Gulielmi*, priore ad modernum Agrum *Limericensem*, posteriore ad modernum Agrum *Tipperariensem* spectante. Atque in utraque Baronia, & circumvicina Regione, ingens *Burgorum*, à memorato *Gulielmo* descendentium, Numerus

(*e*) Anno 1757 ad hunc suum Conventum redijt à *Lovaniensi*, ubi fuerat Regens Secundarius, R. P. Præsentatus Fr. *Joannes Philippus-O-Mahony*, iterùm memorandus Cap. xii. §. iii. Num. xvii.

(*a*) Nuncupatur quidem à *Waræo* mox laudando *Lothra*, ab Anonymo autem Scriptore antiquo, in Catalogo Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. exscripto, cujus Vestigia premo, *Lothoria*, & *Lurchoa*.

(*b*) Ità enim *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 208; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 231; *O-Heynus*, Pag. 21. Hujus item Cænobij meminit *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*c*) Consulendum Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. x. Pag. 223.

Numerus etiamnùm, me Teste, viget. Enimverò *Gulielmus* iste, qui *Burgorum* primus in *Hiberniam* Anno 1172 advenerat, Sedem fixit *Athaselæ* propè *Casseliam* prælibato in Territorio, ubi Canonicis Regularibus *S. Augustini* Prioratum fundavit Anno 1200, ibique Sepulturam pro se suisque Posteris elegit, humatis postmodùm in ea ipsomet *Gulielmo* (in *Momonia* defuncto Anno 1206) ejusque ex Filio *Richardo* Nepote *Gualtero*, & hujus Filio *Richardo*, Comitibus *Ultoniæ*, ut alibi pleniùs enarrabam (*d*).

Comes igitur *Gualterus de Burgo* pro singulari (*e*) Familiæ suæ ergà Dominicanam Affectu, extructo ab eo priùs *Villæ Novæ*, seù *Newtonensi* Cænobio in *Dunensi* Agro *Ultoniæ* Anno 1224, tandem

(*d*) Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. x. Pag. 223.

(*e*) Nuper, §. scilicet xi hujus Capitis, Num. ii. Lit. r. Pag. 243. dùm de *Villænovæo* Cænobio per ipsum probabiliùs fundato dissererem, Loca hujus Oppellæ memoravi, ex quibus Luce meridianâ clariùs patet, Familiam hanc Fratres Prædicatores vel ab Ordinis Incunabulis singulari Affectu prosecutam fuisse. Eapropter, atque ut præscriptæ, & hucusque servatæ Methodo inhærerem, texenda mihi foret laudati *Gualteri* Fundatoris Genealogia. Sed quandoquidem Cap. iv. Num. xvi; & Cap. præf. §. viii. Num. iv. v. & vi; & §. xi. Num. ii; §. xiv. Num. iii; ac §. xvi. Num. v. Pag. 82, 223 ad 227, 242, 251, & 260, plura de ipso, ejusque Progenitoribus, necnon ab eo Descendentibus obiter dixerim, & quidem ex accuratissimis Scriptoribus, *Joanno Lincæo* Pag. 270, 274, & 275; ac *Joanne Lodgæo*, Vol. IV. à Pag. 362, idcircò quæ superfunt solummodò hic Loci paucis referre placet.

Redeat igitur *Joannes Lincæus*, Archidiaconus *Tuamensis*, sub adscititio *Gratiani Lucij* Nomine, qui post nonnulla (quæ exscripta habes §. xvi. hujus Capitis, Num. v. Lit. t. Pag. 260.) de *Burgorum* Familia generatìm sumpta, & speciatìm de ea, quæ *Mac-David*, & *de Glinskia* modò dicitur, concludit Pag. 270: " Puto Familiam hanc à Davide illo " Equite Aurato Nomen mutuatum fuisse, qui " Uxorem habuit *Feifalgam*, Filiam Dermitij " O-Moelbrenain, cujus Sororem Sabam Matrimo- " nio sibi copulavit WALTERUS DE BURGO, " Dominus Conaciæ, & magnæ Partis Hiberniæ; ex " ambabus autem Sororibus Liberos uterque susce- " pit. Hæc narrat *O-Dueganus*. WALTERUM " puto posteà fuisse Comitem Ultoniæ, & alijs Nup- " tijs Filiæ, ac Hæredi Hugonis Lacæi junctum, ut " habet *Camdenus*. Cujus WALTERI Filia vi- " detur fuisse Uxor Malachiæ Kelly, Avi alterius " Malachiæ Kelly, qui Archiepiscopatum Tuamen- " sem sub Annum 1400 inivit, ut ex *O-Duegani* " Verbis Conjecturam facio. Comiti huic Huber- " tum Equitem Auratum (à quo Nomen Mac-Hu- " bertorum promanavit) è Genealogia *Mac Huberti* " de Disercally, & Walterum è Genealogia *Mac-* " *Redmundi* de Orithtremoin, Filios fuisse depre- " hendo. Non dubito quin alios Filios è memoratâ " Saba genuerit, Possessionibus ejus in *Conacia* po- " titos; Prole, quam ex Hærede Comitis Ultoniæ " sustulit, Ultoniæ Comitatum Jure merito conse- " secutâ.

" WALTERO Richardus Filius in Comitatu " successit, huic Wilielmus è Joanne Filio Nepos; " cujus Filia Elizabetha Leonello Clarentiæ Duci, " Regis Eduardi Tertij Filio, nupsit. Filia eorum " Philippa, Uxor Edmundi Mortimeri, & Mater " Rogeri Mortimeri, Marchiæ, & Ultoniæ Comi- " tum effecta est. Annam Rogeri Filiam Richardus " Dux Eboracensis, Pater Eduardi Quarti, duxit; " cujus Eduardi Filia Elizabetha Henrico Septimo " peperit Margaritam, Jacobi Quinti Scotiæ Re- " gis Matrem, qui fuit Jacobi Britanniæ Majoris, " & Hiberniæ Regis Avus," per *Mariam* scilicet *Stuartam*, Scotorum Reginam. Confer Cap. præf. §. xiv. Num. iii. Lit. q; & Cap. iv. Num. xvi. Lit. q. Pag. 84, & 252.

Hæc ex *Lincæo*, quibus addere lubet ex *Lodgæo* Loco mox citato, WALTERUM DE BURGO, Comitem *Ultoniæ*, Dominumque *Conaciæ*, Cænobij *Lothoriensis*, de quo impræsentiarùm est Sermo, Fundatorem, Viam universæ Carnis ingressum fuisse in Castro suo *Galviensi*, Die 28 Julij 1271, atque in memorata *Athaselæ* Abbatia tumulatum; huicque successisse *Richardum* Filium, à Colore Cæsarei dictum passìm *Comitem Rufum*, qui in Aula Anglorum Regis *Henrici* III per plures Annos educatus, tàm amplas habuit in *Hibernia* Possessiones, ut omnibus hujus Regni Nobilibus Opulentiâ Potentiâque antecelleret; utque in Comitijs Regni, *Dublinij* habitis Anno 1295, primum inter Proceres obtineret Locum. Plura ædificavit Castra, præsertìm de *Corran*, de *Ballymote*, & de *Sligo*, in hujus Nominis Agro; de *Castle-Connel*, in Agro *Limericensi*; ac de *Green-Castle* (latinè *Castrum Viride)*, in Agro *Donegalensi*; sicut & Cænobium nostrum *Carlingfordiense*, ut Cap. præf. §. xxvi. Num. ii. dicetur; atque Cænobium Carmelitarum apud *Loughream* in Agro *Galviensi* Anno 1300. Vivere desijt in *Athaselensi* Abbatia Die 28 Junij 1326, ibidem humatus, ex *Margarita de Burgo*, *Huberti* Comitis *Cantij* alibi

tandem *Lothoriense* hoc Anno 1269 fundare non dubitavit, & quidem in Honorem *S. Petri Martyris*, ejusdem nostri Ordinis, Cælitum Albo recens adscripti, Anno scilicet 1253, &, ut obiter dicam, Undecim duntaxàt post Obitum Mensibus.

III. Templi

alibi (Cap. iv. Num. xvi. Pag. 83.) laudati Abnepte, quinque susceptis Filijs, sexque Filiabus. Filij porrò fuere, (1) *Gualterus*, absque Prole extinctus Anno 1304; (2) *Joannes*, Comitis *Gulielmi*, de quo mox Sermo erit, ex *Elizabetha*, Regis *Eduardi Primi* Nepte, (de qua Cap. præf. §. xlii. Num. ii. Lit. f. dicetur) Genitor, vivô Patre defunctus Anno 1313; (3) *Thomas*, qui peculiarem in Modum Fratres Prædicatores diligebat, ut ex Cap. præf. §. viii. Num. v. Pag. 225. claret, sine Prole extinctus; (4) *Edmundus*, ex *Slania O-Brien* Progenitor Baronum de *Castro Connel*, & de *Brittas*, in Agro *Limericensi*, ut ex Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. e. Pag. 224. dictum est, Anno 1337 defunctus; (5) *Gulielmus*, denatus sine Prole post memoratum Annum 1337. Sex autem *Comitis Rufi* Filiæ fuerunt, (1) *Helena Roberti Brussæi*, *Scotorum* Regis Conjux, atque Regis *David* II Mater; (2) *Matilda*, Anno 1308 *Gilberto de Clare*, Comiti *Gloucestriæ*, seù *Gloverniæ*, in *Anglia*, nupta; (3) *Joanna*, Matrimonio primùm Die 16 Augusti 1312 copulata *Thomæ Geraldino*, Secundo *Kildaræ* Comiti; dein Die 3 Julij 1329 Equiti *Joanni de Arcy*, seù *Darcy* (videsis Cap. xiii. Num. lxviii. Lit. r.) Proregi (ceù *Domino Justitiario*) *Hiberniæ*, Progenitorique ex ea *Darcæorum* de *Platten*, de *Clunuane*, de *Ballybockagh*, de *Tuam*. de *Gorteen*, de *Kiltolla*, &c, in *Hibernia*; atque ex priori Uxore Progenitori Comitum de *Holdernesse*, aliorumque *Darcæorum* in Anglia; (4) *Catharina*, *Joanni Berminghamo*, Comiti *Louthano*, Nuptijs conjuncta; (5) *Margarita*, Die 16 Augusti 1312 *Mauritij Geraldini*, Primi *Desmondiæ* Comitis, & *Kerriæ* Dynastæ Palatini, Uxor facta; (6) *Eleonora*, Conjux data *Joanni* Baroni *Multon* de *Egremont* in *Anglia*. Istas omnes Nuptias recenset nedùm *Lodgæus*, sed & *Waræus* in *Hibernicarum Rerum Annalibus*, ad Annum 1264.

Gulielmus de Burgo, WALTERI ex *Joanne* Filio mox recensito Nepos, tertius ex *Burgorum* Familia *Ultoniæ* Comes, fuit *Hiberniæ* Prorex, quà *Dominus Justitiarius*, Anno 1331, ut refert *Waræus*, Conjugemque sibi adscivit *Matildam*, Filiam *Henrici Plantagenet*, Comitis *Lancastriæ*, *Leicestriæ*, & *Derbiæ*, cujus Avus erat *Henricus* III *Anglorum* Rex. Occisus fuit laudatus *Gulielmus* Die 6 Junij 1333, ut §. viii. Cap. præf. Num. iv. Lit c. Pag. 224. narratum est, unicâ post se relictâ Prole, Nomine *Elizabethâ*, de qua, ejusque regia Sobole, Sermonem facit *Gratianus Lucius*, cujus Verba mox excripsi.

Superest igitur ut pro Genealogiæ hujus Complemento nonnulla dicam de WALTERI nostri Fratre *Gulielmo* suprà dicto, ejusque Posteris, quos inter hodierni Comes *Clanrickardiensis*, & Vicecomes *Mayonensis*, annumerantur. Porrò *Gulielmus* iste *de Burgo*, Eques Auratus, nuncupatus passim *Gulielmus Athankip*, ut §. viii. præf. Cap. Num. iv. Lit. f. Pag. 224. explicatum est, post plurima, tàm in *Gallia*, quàm in *Scotia*, & *Hibernia*, patrata Facinora, in Prælio tandem occubuit Anno 1270, Filium post se relinquens Equitem *Gulielmum* dictum *Canum* (vide Locum mox citatum ad Lit. g. Pag. 224.) *Hiberniæ* Proregem, sub Titulo *Domini Custodis*, qui Animam efflans Die 13 Februarij 1324, in Cænobio Fratrum Minorum *Galviæ*, à se fundato, tumulatus fuit. Ex *Finola*, Briani *Rufi* Mac Jordani (vide Cap. præf. §. viii. Num. v; & §. xiv. Num. ii, & iii. Pag. 205, & 250.) Filiâ, septem suscepit Liberos, quorum primus, Nomine etiam *Gulielmus*, dictus in Historijs *Ulicus de Anaghkeen* (consule Cap. præf §. viii. Num. iv. Lit. h. Pag. 225.) Comitum *Clanrickardiensium*, secundus verò, cui Nomen *Edmundus*, & Agnomen *Albanagh* (vide Locum citatum ad Lit. t.), Vicecomitum *Mayonensium*, Progenitores fuere. De *Edmundi* istius *Albanach* Sobole opportuniùs dicetur inter agendum de Cænobio nostro *Buresulensi*, ab ea fundato, nempè Cap. præf. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k.

Ultimò autem dictus *Gulielmus de Burgo*, vocatus passim *Ulicus de Anaghkeen*, primus fuit *Mac-William-Eighter*, ut Cap. præf. §. xiv. Num. iii. enucleatè enarrabam; genuitque *Rickardum*, nuncupatum *Juvenem*, à quo *Clanrickardi*, & *Clanrickardiæ* Nomina Originem sumpserunt, ut Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. k. Pag. 225. relatum est. Hujus ex *O-Maddeni*, Dynastæ *Portumnensis*, seù potiùs Baroniæ *Longofordiensis*, in Comitatu *Galviensi*, Natâ, tres erant Filij, nempè *Gulielmus* pariter, seù *Ulicus*, *Thomas*, & *Joannes*, dictus passim ab Anno 1400 *Joannes de Galvia*, vernaculè *Galway*, utpotè eo Tempore Magistratus *Galviensis*, qui postmodùm in *Momonia* Domicilium fixit, Progenitorque evasit insignis Familiæ, quæ *Galwey* cognominatur usque in hodiernum Diem, eadem ac *Burgiades* Insignia habens Gentilitia cum sola Stellæ (vulgò *Mullet*), Quinque duntaxàt habentis Râdios, Differentiâ, quâ Tertius Familiæ alicujus Filius à reliquis secernitur; novâque Epigraphe: *Vincit Veritas*.

Enimverò propter Obsequia militaria Coronæ præstita, concessit ipsi Rex *Henricus* V Castrum

Allodiale

III. Templi, atque majoris Partis Cænobij Mænia adhuc integra manent, ut præteritis hisce Annis semel iterùmque vidi, eaque satis pulchra, & quidem quæ potissimùm *Lothriæ*, seù *Lothræ*, Allodiale de *Dondangan*, amplumque eidem annexum Latifundium, secundo ab Urbe *Corcagiensi* Lapide ad Fluminis *Lee* Ripam, ipsum inter & Mare, ubi ex *O-Connori* (Regis *Conaciæ* passim appellati) Filiâ uberem suscepit Prolem, quæ Posteros continuò habuit, primoribus *Momoniæ* Progeniebus Matrimonio conjunctos, Rebusque præclarè gestis insignes, usque ad Usurpationem *Cromuellianam*, quandò omnia deperdidere Bona, eorumque Primipilus Vitam, *Galfridus* nimirùm *Galwey*, Eques Auratus. Familia nihilominùs etiamnùm floret, seniorque illius Surculùs Castrum de *Lota* adjunctumque Prædium in prælibato Agro *Corcagiensi*, acquisivit; junior verò Surculus Domicilium fixit apud *Carrickam-Super-Suirum* in Agro *Tipperariensi* juxtà tamen *Waterfordiensem*.

Memoratus autem *Gulielmus*, seu *Ulicus*, *de Burgo*, agnominatus *Pulcher*, ex priori Conjuge *O-Briena*, suscepit *Ulicum Rufum*, cui *Mornia O-Connora* peperit *Ulicum* de *Knocto*, de quo mox dicetur, & *Rickardum Juvenem*, præclaræ *Burgorum* de *Derrymaclaghne* Familiæ, primoribus *Hiberniæ* Prosapijs Nuptijs iteratis conjunctæ, Progenitorem; Quatuorque alios Filios, atque Filiam *Honoriam*, Conjugem *Edmundi* Barbati *de Burgo*, unius è Majoribus Vicecomitum *Mayonensium*, ut Cap. præf. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. clarebit.

Ulicus iste de *Knocto* ex *Sluma Macnemara* genuit *Rickardum Magnum* de *Dunkellin*, insignem nostri Ordinis Benefactorem, Primi *Clanrickardiæ* Comitis, *Ulici* de *Capitibus*, Patrem; necnon *Margaritam*, *Donati O-Brien*, Secundi *Thomondiæ* Comitis, & *Catharinam*, *Donaldi O-Kelly*, Dynastæ de *Aughrim*, Genitrices. Istorum porrò *Burgorum* Obitus commemorantur in Conventu nostro *Athenriensi*, ubi humati jacent, ut liquet ex superiùs dictis Cap. præf. §. viii. Num. v. & vi. Pag. 225, ubi etiam plures, hìc fortassè obscura, præsertìm superaddita pro More Temporum Cognomenta, enucleantur.

Ulicus à *Capitibus*, creatus *Clanrickardiæ* Comes, & *Dunkellinæ* Baro, 10 Julij 1543, denatus verò Anno sequenti, Quinque successivè habuit Uxores, ex quarum prima, *Grania* nimirùm, alijs *Grisella*, *O-Carroll*, suscepit *Rickardum* dictum *Anglicum*, hibernicè *Sassanagh*, quia in *Anglia* educatum, Secundum *Clanrickardiæ* Comitem, qui duas sibi adscivit Uxores *O-Brienas*, nempè *Margaritam*, Filiam *Murtachi*, Primi *Thomondiæ* Comitis, & *Catharinam*, Secundi *Thomondiæ* Comitis *Donati*, laudati *Mortachi* ex Fratre Nepotis, Natam, ex quarum prima suum genuit Successorem *Ulicum*, ex secunda verò *Joannem*, Anno 1583 creatum Baronem de *Leitrim*, Agri *Galviensis* Baroniâ, Anno verò 1588 apud *Ballisintan* in memorato Agro occisum. Obijt porrò *Rickardus* Anno 1582.

Ulicus de Burgo, Tertius *Clanrickardiæ* Comes, & *Conaciæ* Gubernator, ex *Honoria de Burgo* Familiæ de *Cloghroke* Sex suscepit Filios, (1) *Rickardum*, in Cunis defunctum; (2) Alterum *Rickardum*, Quartum *Clanrickardiæ* Comitem; (3) *Gulielmum*, Equitem Auratum, Sexti, & Septimi *Clanrickardiæ* Comitum Patrem, reliquorumque subsequentium Progenitorem; (4) Joannem, à Latifundij Nomine dictum de *Dunsandel*, creatum Vicecomitem de *Clanmorris*, Agri *Mayonensis* Baroniâ, Anno 1629, cui successit Filius *Thomas* absque Prole defunctus Anno 1642; (5) *Edmundum*, à Latifundio suo dictum de *Kilcornan*, cujus Posteri impræsentiarùm vigent, & quidem soli Jus habentes ad Comitis *Clanrickardiensis* Dignitatem, si modernus Comes, ejusque Patrui *Ulicus*, & *Thomas*, absque Prole masculina obeant; (6) *Thomam*, Equitem Auratum, dictum à Latifundij Nomine de *Ballinasloe*. Obijt *Ulicus* Comes Die 18 Maij 1601.

Rickardus de Burgo, Quartus *Clanrickardiæ* Comes, & *Conaciæ* Gubernator, annumeratus fuit inter Pares, seù Proceres *Angliæ*, creatus scilicet Anno 1624 Vicecomes de *Tunbridge*, & Baro de *Summerhill*, & Anno 1628 Comes *S. Albani*. Vivere desijt Die 12 Novembris 1635, ex *Francisca Walsinghama*, Comitis *Essexiæ* Viduâ, unicum post se relinquens Filium, Nomine *Ulicum*, Quintum *Clanrickardiæ*, Secundum verò *S. Albani*, Comitem, *Hiberniæ* Proregem *Deputatum*, creatum *Clanrickardiæ* Marchionem Anno 1645, qui vivo Patre creatus insuper fuerat Anno 1628 Vicecomes *Galviæ*, & Baro *Imaniæ*, in Agro *Galviensi*. Huic Anno 1657 sine Prole masculina defuncto successit in Dignitate Comitis de *Clanrickard*, & Baronis de *Dunkellin*, Soboles Patrui sui, *Equitis* nempè *Gulielmi de Burgo*, Tertij *Clanrickardiæ* Comitis tertij Filij, mox laudati.

Igitur *Gulielmus* iste ex *Joanna O-Shaghnussy* suscepit *Rickardum* (defunctum Anno 1666) & *Gulielmum*, Sextum, & Septimum *Clanrickardiæ* Comites, quorum posterior, vulgò dictus *Comes Flavus*, ex *Lætitia Shirley*, de Familia moderni Comitis de *Ferrers* in *Anglia*, genuit *Rickardum*, & *Joannem*, successivè Comites *Clanrickardiæ*; atque ex secunda Conjuge, *Helena* nempè *Mac-Carty*, Comitis de *Clancarty* Filiâ, succepit *Thomam*, occisum in Expugnatione *Budæ* Anno 1685; *Ulicum* creatum Vicecomitem *Galviæ*, & Baronem *Tyaquinæ*,

ræ, aliàs vix non deletæ, Nomen perpetuare videntur. Adhuc supersunt eâ in Regione viventes, qui referunt se proprijs vidisse Oculis centum & quinquaginta circiter Religiosos in hoc Con-Conventu Vestibus Dominicanis indutos, Sodales nempè Conventûs, & Patres Capitulares Comitiorum

quinæ, *Galviensis* Agri Baroniæ, Anno 1687, occisum verò in Prælio de *Augbrim*, memorati Agri Pago, Anno 1691 absque Prole masculina; & *Gulielmum*, in *Galliarum* Regno defunctum. Duasque Filias, nempè *Margaritam*, primùm *Terentio Magenis*, Vicecomiti de *Iveagh*, dein *Thomæ Butlero* de *Kilcash*, ut Cap. præs. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 268. dictum est; & *Honoriam*, primùm *Patritio Sarsfield*, Comiti de *Lucan*, dein *Jacobo Fitz-James*, Duci de *Berwick* (recole Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82.), Nuptijs copulatas.

Harum posterior, *Honoria* nimirùm *de Burgo*, Ducissa *Berwica*, obijt in Oppido, cui Nomen gallicè *Pezenas*, quod est inter *Montempesulanum*, & *Biterras*, in *Occitania*. Ejus Corpus sepultum fuit ibidem per Modum Depositi in Ecclesia Patrum *Oratorij*, posteà tamen translatum ad Ecclesiam Monialium *Anglarum* apud *Pontesium*, vulgò *Pontoise*, propè *Parisios*, ibiquè honorificè tumulatum Die 25 Februarij 1698, ubi sequens Epitaphium à P. Magistro Fr. *Gelasio Mac-Mahon*, quondàm *Hiberniæ Dominicanæ* Provinciali (de quo Cap. xiv. Num. xxii.) concinnatum:

Perspice quisquis ades; memorique ex Marmore disce,
Gemma sub boc Tumulo quàm pretiosa jacet,
Inclyta Stirpe Ducum, Regalis Sanguinis Auctrix,
Lecta Ducis Conjux, Principe digna Parens.
Clanrickard *Natam*, Ormond; & Clancartiæ *Neptem*,
Berwici *Dominam*, *plorat* Jerna *Nurum*.
Integritas, Virtus, florensque Modestia Morum,
Gaudia sunt Cælo, cætera Luctus babet.
Pontis *Sacra Domus. commissum Pignus honora,*
Mortua demeritas poscit Honora *Vices.*

Istorum Pater *Gulielmus de Burgo* fuit Prorex *Hiberniæ*, quà *Dominus Justitiarius*, Anno 1687 sub *Jacobo* Secundo Rege, dùm ex hac Vita discederet, eique (defuncto 3 Octobris ejusdem Anni, & cum Majoribus apud *Athenriam* tumulato) successit *Rickardus*, & huic *Joannes*, qui vivo Fratre prælibato creatus fuerat Baro *Bophiniæ*, Insulæ propè Agrum *Galviensem* sitæ, à laudato *Jacobo* II Anno 1689 *Dublinij* personaliter existente. Defuncto autem Fratre suo *Rickardo* absque Prole masculina Die 2 Februarij 1708, evasit Nonus *Clanrickardiæ* Comes, atque ex *Maria Talbota*, Ducis *Tyrconnalliæ*, Proregis *Hiberniæ*, Consanguineâ, novem suscepit Filios, sexque Filias, quorum undecim ex Ephebis excesserunt, nempè *Michael*, *Jacobus*, *Ulicus*, *Thomas*, *Eduardus*, *Joannes*, *Gulielmus*; *Lætitia*, *Brigida*, *Honoria*, & *Maria*. Obijt Comes *Joannes* Die 17 Octobris 1722, in Cœnobio *Athenriensi* cum Patre suo, Avo, Proavisque tumulatus, eique successit Filius promogenitus, Nomine *Michael*, Decimus *Clanrickardiæ* Comes, Die 29 Novembris 1726 denatus, Genitor (ex *Anna Smith* Angla) *Joannis* in Infantia defuncti, & moderni Comitis, cui Nomen *Smithæus de Burgo*, duarumque Filiarum superstitum, *Annæ* nimirùm, & *Mariæ*. Atque memoratus *Smithæus* ex *Hester Vincent*, item *Anglâ*, duos impræsentiarùm habet Filios, unamque Filiam, *Henricum* nempè, *Joannem-Thomam*, & *Louisam*.

Pro Genealogiæ hujus Coronide pulsatus Amicorum quorundàm Suasionibus, tandemque divictus, Præambulum subnecto Diplomatis Regij, quo *Carolus* Primus, Die 20 Aprilis 1629, Filium quartum *Ulici de Burgo*, Tertij *Clanrickardiæ* Comitis, Nomine *Joannem*, nuper laudatum, ad Vicecomitis de *Clanmorris* Dignitatem evexit, utpotè quo Progeniei hujus Encomia Modo verè authentico enarrantur. Id porrò *Dublinij* in Rotulis Magnæ Curiæ Cancellariæ asservatur, Tenoris sequentis, viz;

"Carolus Dei Gratiâ Angliæ, Scotiæ, Franciæ, "& Hiberniæ Rex, Fidei Defensor &c, Archiepis-"copis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Vice-"comitibus, Episcopis, Baronibus, Militibus, Præ-"positis, Liberis Hominibus, & omnibus Officia-"rijs, Ministris, & Subditis nostris quibuscunque, "ad quos præsentes Literæ pervenerint, Salutem.

"Cùm illustris, & antiqua Familia Cognominis "de Burgo Nobis certò, & indubitatis Testimonijs "innotuerit, tùm ex Willielmo de Burgo, quon-"dam Comite Ultoniæ, à quo PARTEM GENE-"RIS NOSTRI DUCERE NON DEDIGNA-"MUR, tùm ex innumeris alijs ejusdem Nominis "Heroibus, & Proceribus, modò, & ab antiquo in "hoc Regno nostro florentibus, adeò ut Splendore, "& Claritate Generis nulli cedere videatur. Cum-"que dilectus, & fidelis noster Joannes Burke de "Dunsandel in Comitatu Galway, Armiger, unus "è Filijs Natu minoribus Ulici de Burgo, aliàs "Burke, nuper Comitis Clanrickard, ex honoratis-"sima illa Prosapia oriundus, quamplurimis fideli-"bus, & acceptabilibus Servitijs Nobis, & Coronæ "nostræ jam anteà præstitis, se verè Cohæredem "congenitarum Virtutum dictæ nobilissimæ Fami-"liæ de Burgo approbaverit, Opulentiâque, Censu, "& Latifundijs adeò auctus existat, ut quodcun-"que Munus sibi concreditur, lautiùs, & honori-"ficentius

tiorum Provincialium Anni 1688, regnante *Jacobo* II Orthodoxo, hìc celebratis, in quibus electus erat in Provincialem P. Magister *Gelasius Mac-Mahon*, de quo postea Sermo redibit *(f)*.

CUINAM post Regularium Domorum Dissolutionem concessa fuerint Cænobij hujus Latifundia, *Harrisium* latet, actualis autem Dominus Fundi, ut ibidem accepi, est *Jacobus Ruddock*, Armiger, qui juxta Pagum habitat in propria Domo sat magnifica.

IV. INTER alios Cænobij hujus insigniores Alumnos unus floruit isto etiam Sæculo, mihi probè notus, nempè P. Magister *Hugo O-Calanan*, Provincialis *Hiberniæ* per Octennium, de quo infrà dicetur *(g)*.

TRES item fuere publicâ Virtutis Opinione clari, *Thaddæus* nempè *Mac-Biracca*, *Ambrosius O-Kennedy*, & *Antonius O-Carroll*, de quibus suis respectivè Locis Sermo erit (*h*).

HIS adde ex *O-Heyno* (*i*) *Dominicum O-Carroll*, " qui studuit in Portugallia, & Philosophiam " legit illic. At Infirmitate coactus ad relinquenda Scholastica Exercitia, & ad redeundum in " *Hiberniam*, plausabiliter, & fructuosè prædicavit *Lymerici*, ubi fuit Prior. Expulsisque alijs " (*k*), ille mansit in Patria."

ADDE etiam *Terentium O-Kennedy*, qui, inquit *O-Heynus* (*l*), " vivit *Parisijs* licentiandus in " *Sorbona*, estque gratus Religiosus." Postmodùm autem evasit S. Facultatis *Parisiensis* Doctor, obijtque in *Hibernia* circà Annum 1720.

V. DUO tantùm in Conventûs hujus Districtu versabantur Anno 1756, nempè R. P. Prædicator Generalis Fr. *Bernardus O-Loghlin*, Prior, Ætatis Anno 53, Professionis 28; & P. Fr. *Hyacinthus O-Kennedy*, Ætat. 33, Prof. 13, qui ab Anno 1758, Missionarius est in Americana Insula *S. Crucis*, Juris *Gallorum*.

§. XXII.

De *Rathbrannensi* Cænobio *S. Crucis* in *Mayonensi* Comitatu *Conaciæ*.

ANNO 1274.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Pagi* Rathbrannæ.
II. *Cænobij Fratrum Prædicatorum Fundatio. A quo facta, an à Familia* de Exonia, *anve à Familia* de Burgo? *Dubitatur. Verosimilius tamen ab Equite* Gulielmo *(Cano)* de Burgo, *Prorege* Hiberniæ.
III. *Cænobij, Ædiumque Sacrarum Mænia hodiedùm extant. Soli, Latifundiorumque Possessor.*
IV. Alladensis *Diœcesis Episcopi Dominicani. Duorum Conventûs hujus Alumnorum unus Mortem, alter alias Ærumnas, pro Fide passi.*
V. *Patres Quinque Conventui huic assignati Anno* 1756.

I. RATHBRANNA (*a*), hibernicè, & anglicè *Rathfran*, ex Inflexione Idiomatum apud *Hibernos*, & *Anglos* pronunciatur *Rafran*. Pagus est maritimus Baroniæ de *Teramla*, olim dictæ hibernicè *Tiramalgaid*, anglicè nunc *Tirawly*, in Agro *Mayonensi*, Diæcesis verò *Alladensis*, vernaculè *Kilalla*, in Provincia *Tuamensi*, ubi, etsi valdè exigua sit Villa uno alterove constans Tugurio, permagnæ habentur Nundinæ bis in Anno, Diebus scilicet 25 Augusti, & 11 Novembris.

" ficentiùs gerere, & exequi valeat, & possit. Nos " Intuitu Meritorum dicti Joannis, pristinis Honoribus dictæ Familiæ, à Progenitoribus nostris collatis, aliquantulum addere studentes, ipsumque " Joannem Burke pro Candore, & Munificentia " nostra regia, aliquâ Favoris nostri regij Tesserâ " insignire satagentes, ipsum Joannem in Numerum Heroum, & Parium hujus Regni promovendum statuimus. Sciatis igitur &c.

(*f*) Cap. xiv. Num. xxii.
(*g*) Cap. xiv. Num. xxv.
(*h*) Cap. xvi. Num. xcvi, cxi, & cxx.
(*i*) Pag. 23.
(*k*) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*l*) Pag. 22.
(*a*) Sic latinè nominatur in antiquo Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* suprà exscripto Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

Novembris. *Dublinio* distat Centum & Octodecim Milliaribus; *Castlebarrâ*, capitali memorati Comitatûs Oppido, Viginti Sex; *Ballinrobâ*, altero ejusdem Comitatûs Oppido capitali, Quadraginta; *Alladâ*, Quinque; *Tuamâ*, Quinquaginta Duobus; *Galwâ*, Sexaginta Quinque; *Londini-Derriâ*, Octoginta; *Corcagiâ*, Centum & Quinquaginta.

II. Porro Sedem primò hic Loci fixisse Fratres Prædicatores Anno 1274 disertis Verbis refert *Waræus* (*b*), laudans *Chronicon Ordinis*, per quod mehercle intelligit *Annales Ordinis*, ab *Authore Anonymo* ad Annum Christi 1274, quo floruit, perductos, quibus adjicitur Catalogus omnium Ordinis Conventuum, qui in *Hibernia* floruerunt antè Annum 1300, à me superiùs exscriptus (*c*). De Fundatore autem valdè anceps loquitur *Waræus*, ibidem ajens: *Sunt, qui Cœnobium conditum asserunt à Familia de Exonia*, qui postmodùm *Mac-Jordanus*, ut *Hibernis* Morem gererent, se cognominarunt, prout haud ità pridem exponebam (*d*). Cæterùm post eum *Alemandus*, & *Harrisius* (*e*) rotundis Verbis asserunt, Fundatorem fuisse aliquem ex memorata Familia de *Exonia*, nullum tamen laudantes Scriptorem, nullumve Monumentum, aut Momentum. Hinc *O-Heynus* noster (*f*) in hunc Modum discurrit: " In Baronia de Teramla in Loco " propè Mare, qui vocatur *Rathbranna*, est Conventus, cujus Fundatorem, & Fundationis An- " num non scio calculare. Clarum tamen est, non fuisse fundatum à Domino *Mac-Jordan*, ut " dicit Anonymus Gallicus Author (*Alemandus*), præfatus enim Dominus nullam unquàm Con- " cernentiam Dominij habuit in Baronia illa, sed solùm in Baronia de Gallen, ut statim notabi- " tur; undè probabilius existimo, Fundationem istam factam esse ab aliquo ex Familia *de Burgo*, " nam ista *Baronia* occupata est ab hac Familia circà Annum 1270, sicut & posteà totus ferè Co- " mitatus de Mayo".

Sane non Propensio ergà propriam Gentem, sed ipsemet Veritatis Amor me impellit ad suffragandum *O-Heyno*, ac ingenuè existimandum, *Rathbrannense* istud Cænobium, non à *Mac-Jordano* aliquo, sed ab Equite *Gulielmo de Burgo*, dicto *Cano*, Prorege (quâ *Domino Custode*) *Hiberniæ*, superiùs laudato (*g*), & quidem ob Rationem à memorato Scriptore insinuatam. Ipsius quippè Familia tunc Temporis prælibatam Baroniam *Teramlensem*, posteaque universum fermè *Mayonensem* Comitatum, non secus ac *Galviensem*, occupabat ad Differentiam Familiæ *Mac-Jordani*, seù *de Exonia*, cujus Latifundia intrà *Gallensis* Baroniæ, ubi *Stradense* (*h*) nostrum adest ab ea fundatum Cænobium, Limites coarctabantur. Verùm quandoquidem laudati Proregis *Gulielmi* Conjux *Finola*, de Domo fuerit *Mac-Jordani*, ut ex ibidem dictis (*g*) liquet, indè fortassis Originem sumpsit levis quorundam Opinio de fundato ab ea Gente Conventu *Rathbrannensi*, eo vel maximè quia haud improbabiliter id fieri poterat Rogatu Suasuque præfatæ Conjugis *Finolæ*. Ipsemet verò Maritus *Gulielmus* postmodùm Fratribus Minoribus Cænobium extruxit *Galviæ* Anno 1296, ut ibidem ajebam. Utrum autem horum *Rathbrannensis* nostræ Domûs Fundatorem dixeris, aut *de Exonia*, aut *de Burgo*, ejus Genealogiam aliquatenùs delineatam habes in præmissis (*i*).

III. Cænobij hujus, Ædiumque Sacrarum, Mænia hodiedùm apparent, Soli, atque Latifundiorum annexorum actuali Possessore *Joanne Knox*, Armigero.

IV. Alladensis Diæcesis, intrà cujus Fines adest, ut præfertur, Conventus iste, duo fuere Antistites Dominicani, *Donatus* nempè *O-Connor*, & *Joannes Brett*, postmodùm Episcopus *Elphinensis*, hoc Anno 1756 denatus, de quibus datâ Operâ Sermo alibi instituetur (*k*).

Cæterum ex Domûs hujus Alumnijs *Hugo Mac-Goill* Mortem, *Gualterus* verò *Flemingus* Carcerem, aliasque gravissimas Ærumnas, pro sacrosancta Fide Catholica gloriosè subierunt, ut opportuniùs infra narrabitur (*l*).

V. Con-

(*b*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 223.
(*c*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.
(*d*) Cap. præs. §. xiv. Num. iii. Pag. 250.
(*e*) *Alemandus*, Pag. 225; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277.
(*f*) Pag. 39.
(*g*) §. præced. Num. ii. Lit. e. Pag. 276.
(*h*) De hoc Cænobio Sermo fuit Cap. præs. §. xiv. Pag. 249.
(*i*) Prioris Cap. præs. §. xiv. Num. ii, & iii; Pag. 250; posterioris verò §. superiori, Num. ii. Lit. e. Pag. 275.
(*k*) Cap. xiii. Num. xliv, & lxxix.
(*l*) Cap. xvi. Num. xlix, & civ.

V. Conventui huic Quinque aſſignati reperiuntur Anno 1756, ſcilicet R. P. Fr. *Richardus Bellew*, Prior, Ætatis Anno 49, Profeſſionis 29; R. P. Fr. *Thomas Mac-Evily*, Supprior, Ætat. 68, Prof. 44; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Dominicus Mac-Philbin*, Ætat. 62, Prof. 42; P. Fr. *Thomas Barrett*, Ætat. 45, Prof. 23; & P. Fr. *Patritius Mac-Donnell*, Ætat. 40, Prof. 17.

§. XXIII.

De *Derienſi* Cænobio *S. Dominici* in ejuſdem Nominis Comitatu *Ultoniæ*.

Anno 1274.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Deſcriptio Urbis* Deriæ, *nunc* Londino-Deriæ. *Nonnihil obiter de Lacu* Foylæo.
II. *Extructum ibi Cænobium Fratribus Prædicatoribus Anno* 1274, *& non anteà.*
III. *Incertum planè quis illius Fundator, vulgò tamen exiſtimatur Nobiliſſima* O-Donnellorum *Familia, de qua nonnihil exhibet Nota.*
IV. *Nulla nunc Cænobij Rudera. Moderni Latifundiorum Poſſeſſores.*
V. *Duo* Derienſes *Epiſcopi ex Ordine Prædicatorum aſſumpti. Quinque ex Conventûs bujus Alumnis Martyrium paſſi, aut publicâ Virtutis Opinione clari.*
VI. *Novem Patres huic aſſignati Conventui Anno* 1756.

I. DERIA (*a*), nonnullis *Dera*, hibernicè *Deirragh (b)*, id eſt, Arboretum, anglicè olim appellabatur *Derry* ſine Addito, nunc autem *London-Derry*, eo quia Anno Chriſti 1612 *Jacobus* Rex hujus Nominis Primus *Londinô*, primariâ *Angliæ* Civitate, Coloniam eò miſit, quæ ibi etiamnùm viget. Indè porrò *Deria*, ſeù *Londino-Deria*, Urbs evaſit Capitalis *Ultoniæ*, Denominationemque tribuit Comitatui, qui jam anteà *Colranenſis* ab Oppido *Colranæ*, de qua ſuperiùs dictum eſt (*c*), nuncupabatur. Eſt inſuper Sedes Epiſcopalis in Provincia *Armacana (d)*, eſtque Municipium (*e*), à Prætore, & Senatoribus ſeù, ut vulgò loquimur, à *Majore*, & *Aldermannis (f)*, gubernatum, Titulumque præbet Comitis, qui nunc eſt *Ridgewaius Pitt*. Portus etiam valdè opportunus eſt, Lacus quippè, cui Nomen *Foyle*, Duodecim largus Milliaribus, latus verò Sex, in Mare ſe exonerans in anguſtum coit Fluvium. In ipſummet autem Lacùm ſe recipit Flumen, dictum item *Foyle*, quod tribus à Lacu Milliaribus coarctatur in Clivo Collis, in qua eſt *Deria*, ſivè *Londino-Deria*, ad Ripam Auſtralem Fluminis; ad cujus Os, dum ſe exonerat in Lacum, Arx adeſt munitiſſima, cui Nomen *Culmor*, Flumini dominans. Ipſamet quoque Civitas Mænibus benè munita eſt. Demùm nobile eſt Emporium, ibique ter in Anno celebres habentur Nundinæ, Diebus ſcilicet 17 Junij, 4 Septembris, & 17 Octobris. *Dublinio* diſtat Centum, & Octo Milliaribus; *Armacâ*, Quadraginta Septem; *Colranâ*, Viginti Septem; *Pontanâ*, Nonaginta; *Corcagiâ*, Centum Nonaginta Quinque; *Galviâ*, Centum Viginti Quinque.

II. Hac in Urbe Fratribus Prædicatoribus extructum fuiſſe Cænobium, & quidem Anno 1274, diſertis Verbis refert *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis* diſſerens (*g*): *Sedes* (iniquit) *Fratribus*

(*a*) Sic latinè nuncupatur ab Auctore Anonymo Catalogi Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, ſuprà exſcripti Cap. ii. Num. vi. Pag. 38; & à *Waræo* paſſim, licèt in Libro de *Præſulibus Hiberniæ* eam ſcribat *Deram*.

(*b*) Ab antiquis Hibernis vocabatur *Doire Cholumcille*, id eſt, *Boſcus Sancti Columbæ*, qui Abbas præclarus Sexti Eccleſiæ Sæculi Cænobium ibi fundavit Canonicis Regularibus, ut refert *Waræus* in *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. xxvi. Pag. 184. Feſtivitas porrò laudati Sancti celebratur apud Hibernos Die 9 Junij, ut liquet ex ſuperius dictis Cap. i. Num. xv. Pag. 22.

(*c*) Cap. præs. §. xii. Num. i. Pag. 244.

(*d*) Videſis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*e*) Legeſis Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*f*) Confer Cap. præs. §. i. Num. vii. Lit. k. Pag. 189.

(*g*) Cap. xxvi. Pag. 184.

bus *Prædicatoribus Deriæ* ædificata est Anno 1274 ex Parte occidentali Urbis. Idem repetit inter agendum de *Præsulibus Hiberniæ*, Sermonem quippè faciens de Germano O-Cherballan, Episcopo *Deriensi*, quem obiisse narrat Anno 1279, hæc habet: *Ejus Tempore, Anno nempè 1274, Cœnobium Dominicanorum Deriæ extructum est.* Succinunt *Alemandus*, & *Harrisius* (h). Præterea-que antiquus Scriptor Sæculi Ecclesiæ decimi tertij in [illegible] *Hiberniæ Dominicanæ* Catalogo, quem superius tibi exhibui (i); ibi siquidem duo expressè recensentur Cœnobia Anno 1274 fundata, unum nempe *Rathbrannæ*, alterum *Deriæ* (k).

Nihilominus noster *Joannes O Heyn* in suo *Epilogo Chronologico* (l) [illegible] Fide ait: "In "Civitate ista (*Deriensi*) erigi fecit Excellentissimus Princeps Dominus *O-Donel* ex regio San- "guine legitimè ortus, Conventum magnificè constructum, ac Bonis multis dotatum, sollicitante "R. P. *Reginaldo* eundem Principem per Literas S. Patris Nostri *Dominici* datas expressè ad il- "lum, quæ Literæ custodiebantur sollicitè, & veneranter apud hanc Familiam usque ad Tem- "pus *Cromuelli* (m). Undè nugatorium omninò est, quod aliqui asserunt de Fundatione hujus "Conventûs factâ 1274: Notorium enim est, quod Ordo Prædicatorum stabilitus à Magno "Patriarchâ *S. Dominico*, confirmatus sit ab *Honorio* III in Vigiliâ S. *Thomæ* Apostoli Anno "1216, & quod S. Pater noster obierit 1221. Undè concludendum est, hanc Domum incep- "tam fuisse inter Confirmationis Tempus, & Mortem SS. Patris, aut citò posteà; ità ut hæc "Fundatio censenda sit facta antè vel intrà Decennium post Mortem *S Dominici.*" Hæc *O-Heynus*, cujus Relationem, nihil Fabulæ (absit Invidia Verbo) haud absimilem, uberiori Calamo jam alibi refellebam (n), ad quem Locum te remitto, benigne Lector, ne eadem inutiliter repetam. Sufficiat impræsentiarùm animadvertere, Conventum *Deriensem* nonnisi vigesimum tertium obtinere Locum in *Hibernia Dominicana*, ut videre est in antiquo Catologo mox memorato, juxtà quem in posterum Priores inter se Locum habeant, ut expressè decrevit Capitulum Generalissimum *Romanum* Anno 1644 sub Rmo Magistro Ordinis *P. Thoma Turco*, Cremonensi, cujus longiuscula Verba integrè jamjudùm exscripsi (o).

III. Quod ad Fundatorem attinet, nihil de eo certum exploratumque habeo, latuit quippè omninò Equitem *Waræum*, Antiquitatum nostrarum Indagatorem accuratissimum, quibusvis alijs Judicio Capituli Generalissimi prælibati præferendum, ut tibi ejus legenti Decretum luculentissimè constabit. Passim nihilominùs Fundator circumfertur aliquis ex nobilissima, ne dicam regia (p), *O-Donnellorum* Prosapia, ut per me licet, laudatam siquidem, sed nunquàm satis pro Meritis laudandam,

(h) *Alemandus*, Pag. 222; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 289, & Vol. II. Pag. 277. Confer. Cap. præs. §. xii. Num. iii. Lit. n. Pag. 245.

(i) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. Hujus item Cœnobij meminere *Porterus* in *Comp. Annal. Eccles. Hiberniæ*, Pag. 216; & *Echardus*, Tom. ii. P. 13.

(k) Recolendus §. xii. Cap. præs. Num. ii. Pag. 244.

(l) Pag. 3.

(m) Adeas Cap. xvii. Num. lxxxii.

(n) Cap. ii. à Num. v ad xv. à Pag. 36 ad 44.

(o) Cap. ii. Num. vii; & Cap. vi. Num. x. Sect. 6. Pag. 39, & 115.

(p) Præclarissima hæc *O-Donnellorum* Domus Originem rectâ Lineâ ducit à *Milesio* Rege *Iberiæ*, nunc *Hispaniæ*, cujus tres Filij *Heberus*, *Irus*, & *Heremon*, pluribus Sæculis ante Christum natum in *Hiberniam* propagandæ Gentis Causâ advenerunt; *Heremonque* primus fuit Regni hujus ex *Milesiano* Genere Monarcha. Regia hæc Soboles in varios per universam, quà latè patet, Insulam hanc paulatìm expansa fuit Surculos, quos inter *O-Donnellus* ab *Heremone* descendens nulli unquàm erat secundus, præcipuè in Natione *Ultoniæ*. Dominabatur speciatìm ea in Regione, quæ *Tyrconallia* dicitur, cujus Rex erat, seù Princeps, usque ad *Anglorum* Adventum in *Hiberniam* Anno 1172. Videsis Cap. i. Num. xx. & seq. à Pag. 29. Tandemque *Rodericus O-Donnel*, istius Familiæ Primipilus, creatus fuit à Rege *Jacobo* I ejusdem *Tyrconalliæ* Comes Die 23. Februarij 1603, ut refert *Waræus* in *Gestis Hibernorum*, Pag. mihi 176. Sed paulò post, Anno scilicèt 1607, ob prætensam Rebellionem, Causâ Catholicæ Religionis suscitatam, ipse, alijque *Ultoniæ* Magnates Orthodoxi, Latifundijs suis Honorarijsque Gradibus, ac Titulis, privati fuere, sicque privati manent usque in hodiernum Diem. Porrò à prænominato *Roderico* (alijs *Rorio*) *O-Donnel* legitimè descendens *Hugo-ODonnel*, dictus passim *Comes O-Donnel*, congenitarum nobilissimæ istius Familiæ

dandam, Progeniem verè inclytam, de Religione Orthodoxa optimè meritam, summâ, ut par est, Veneratione prosequor, Necessitudinem insuper habens cum præcipuo ipsius Surculo, mox in Nota memorato, eidemque tàm Obligatione quàm Affectu obstrictus.

IV. Cœnobij hujus *Deriensis* nullum prorsùs videre est Vestigium præcipuè post Civitatis Obsidionem, à Rege *Jacobo* II personaliter factam Mense Julij 1689, sed irrito Conatu.

Latifundia Conventui antiquitùs annexa dudùm concessa fuere Gubernatori, & Assistentibus Novæ Coloniæ *Londino-Deriensis*, qui similem quoque impetrarunt Concessionem quoad Conventum nostram *Colranensem*, ut ex alibi dictis liquet (*q*).

V. Duo fuere Diæcesis istius *Deriensis* Episcopi Dominicani, *Gulielmus* nempè *Hogeson*, & *Patritius Brullaughan*, de quibus infrà opportuniùs dicetur (*r*).

Cæterum ex Alumnis illius Conventûs Quinque aut Martyrio, aut publicâ Virtutis Opinione clari extitere, nimirum *Donatus Oluinus*, *Gulielmus Oluinus*, *Joannes O-Mannin*, *Joannes O-Laigbin*, & *Clemens O-Colgan*, de quibus suo Loco Sermonem instituam (*s*).

VI. Novem Sodales huic assignati existunt Conventui Anno 1756, nimirùm R. P. Fr. *Vincentius O-Dogberty*, Prior, Ætatis Anno 40, Professionis 18; R. P. Fr. *Joannes O-Dogberty*, Supprior, Ætat. 38, Prof. 17; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Antoninus Mac-Rory*, Ætat. 60, Prof. 38; R. P. Prædicator Generalis (posteà Præsentatus) Fr. *Jacobus Murray* (*t*), Ætat. 52, Prof. 26; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Dominicus Mac-Egan*, Ætat. 39, Prof. 19; P. Fr. *Dominicus O-Dogberty*, Ætat. 41, Prof. 18; P. Fr. *Joannes Davit*, Ætat. 39, Prof. 17; P. Fr. *Georgius O-Dogberty*, Ætat. 35, Prof. 15; & P. Fr. *Petrus O Dogberty*, Ætat. 35, Prof. 11.

§. XXIV.

De *Killociensi* Cœnobio *S. Salvatoris* in *Limericensi* Comitatu *Momoniæ*. Anno 1291.

Atque Vicariali Domo *Burgi Anglorum* in memorato Comitatu.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Killociæ, *aliàs* Kilmallociæ:

II. *Cœnobium ibi erectum Fratribus Prædicatoribus, cujus Rudera etiamnùm manent, Magnificentiam Operis demonstrantia. Fundator* Gilbertus *(hibernicè* Gibbon) Geraldinus, *à quo Familia* Fitz-Gibbon *cognominata.*

III. *Actualis Latifundiorum Possessor. Unicus* Limericensis *Episcopus Dominicanus. Nonnulli Conventûs hujus insigniores Alumni.*

IV. *De Vicariali Domo* Burgi Anglorum, *vulgò* Ballinegall, *aliàs Conventuali saltem dubiâ.*

V. *Tres Conventûs hujus Patres Anno* 1756.

Oo2 I. KILLOCIA,

Familiæ Virtutum Hæres, Fideque Catholicâ clarus, piè obijt in Ædibus proprijs apud *Larkfield* (latinè *Alaudarum Campum*), in Agro *Leitrimensi*, Die 27 Novembris 1754, tres post se relinquens Filios, *Conellum* nempè S. Romani Imperij Comitem, atque Copiarum Imperialium Generalem, ut vocant, Locum-Tenentem; *Joannem*, in *Germania* quoque Chiliarcham, seù Tribunum, vulgo *Colonellum*, nunc Generalem Majorem (*Annæ Corr*, Dominæ Vicecomitissæ de *Mountgarret* ex Sorore Nepti, Matrimonio junctum), & *Constantinum*; totidemque Filias, *Susannam* nimirum, *Grisellam* vulgò *Graniam*, seù *Gratiam*, & *Catharinam*, in Monasterio nostro *Dubliniensi* educatas. Earum primogenita Capitaneo *Joanni-Edmundo Purcell*, è Baronibus *de Lougbmoe* (confer Cap. præs. §. xvii. Num. iii. Lit. x. Pag. 264.), prælibatæ *Annæ Corr* Avunculo, nupta est, in *Germaniæ* Partibus cum Viro suo in præsentiarùm constituta.

(*q*) Cap. præs. §. xii. Num. vi. Legesis etiam Num. vii. Pag. 245.

(*r*) Cap. xiii. Num. liv, & lxxxii.

(*s*) Cap. xvi. Num. iii, vii, liv, & cvii.

(*t*) Jam anteà memoratus Cap. præs. §. i. Num. xxi. Pag. 197.

I. KILLOCIA, alias *Kilmallocia* (*a*), hibernicè *Cillmealoc* (id est, *Ecclesia Malloci*), anglicè *Kilmalloc*, Burgus est Capitalis Baroniæ ejusdem Nominis in Agro, & Diæcesi *Limericensi*, sub Archiepiscopo *Casseliensi* (*b*), olim quidem pulcherrimus, ex Saxo vivo fabrefactus, at Bellorum Cladibus deformis effectus, fermèque obliteratus, permultis nihilosecius insignium Ædificiorum Parietibus, Mœnibusque lapideis integrè, ut ipsemet nuper vidi, manentibus. Titulum præbet Vicecomitis Familiæ de *Sarsfield*. Oppidum Sociatum est, cujus Supremus Magistratus anglicè *Sovereign* nuncupatur. Municipium (*c*) quoque est, *Dubliniò* Centum & Tribus distans Milliaribus; *Limericò*, Octodecim; *Casseliâ*, Viginti Sex; *Corcagiâ*, Triginta Duobus; *Galviâ*, Quinquaginta Octo; *Londino-Deriâ*, Centum Sexaginta Tribus.

II. FRATRES Prædicatores Cœnobium hìc Loci habuisse, & quidem Anno 1291 fundatum, Nemini Dubium esse potest, vel id ad Evidentiam comprobante unanimi (*d*) Scriptorum Consensu. Et sanè insignem ipsiusmet Ædificij Magnificentiam Rudera intrà Oppidi Muros sat superque ad Oculum demonstrant. Quis autem Fundator censeri debeat, non est adeò certum, eum quippè *Waræus*, & post ipsum *Alemandus*, & *Harrisius* altè silent. *O-Heynus* tamen asserit (*e*), eum fuisse *Illustrissimum Dominum Fitz-Gerald, Comitem Desmondiæ*, quod sanè verum omninò est quantùm ad Gentem *Geraldinam*, non autem quantum ad Comitem *Desmondium*, ut vel ex eo luculentissimè constat, quod primus *Desmondiæ* Comes fuit *Mauritius Geraldinus*, Filius *Thomæ Simiaci* (*f*), Anno 1295 defuncti, sic creatus à Rege *Eduardo* III (*g*) Die 27 Augusti 1329, prout apud *Lodgæum* alibi (*h*) laudatum legere est. Ast Conventus *Killociensis* certo certiùs fuit fundatus Anno 1291, ut ex mox dictis claret. Rectiùs proindè quadrat probata Loci Traditio, quæ perhibet, Cœnobium hoc extructum fuisse à Propatruo Comitis *Desmondij* prænominati, nimirùm *Gilberto* (hibernicè *Gibbon*) *Geraldino*, inter Quatuor *Joannis de Callan*, Baronis *Ophaliæ*, *Traleiensis* Conventûs (*i*) nostri Fundatoris, Filio secundo genito, *Equitis Albi* (*k*), ut vocant, sivè *Clan-Gibbon* (*l*), atque universæ Familiæ, cui Cognomen *Fitz-Gibbon* (*m*), Progenitore.

III. LATIFUNDIA, Conventui huic olim annexa, possidentur nunc à Supremo Magistratu, anglicè *Sovereign*, ut præfertur, & Sociato, seù, ut vulgò loquimur, *Corporato* Populo Burgi *Killociensis*.

Limericensis Diæcesis, in qua, ut jam ajebam, sita est *Killocia*, unicum Episcopum Dominicanum superiùs recensebam, dùm de *Limericensi* Conventu dissererem (*n*). Cæterùm Cœnobij hujus Alumnus, *Jacobus O-Hurly*, Provincialis *Hiberniæ*, Episcopus fuit *Imelacensis*, cui immediatè successit *Terentius-Albertus O-Brien*, nostri etiam Ordinis, *Hiberniæ* item Provincialis, Martyrij Palmam consecutus, de quibus sigillatìm alibi opportuniùs agetur (*o*).

ALIJ

(*a*) Utroque Nomine vocatur in antiquo Catalogo Cœnobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*, ut Cap. ii. Num. vi. Pag. 38, videre poteris.

(*b*) Legesis Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*c*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*d*) Anonymus Scriptor Antiqui Catalogi mox citati; *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 203; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 230; *O-Heynus*, Pag. 17; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*e*) Pag. 17.

(*f*) Consulendus §. x. huj. Cap. Num. iii. Pag. 238.

(*g*) Adeas Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(*h*) Cap. præs. §. x. Num. ii. Lit c. Pag. 237.

(*i*) De eo fuit Sermo Cap. præs. §. x. Pag. 237.

(*k*) Tres simul erant *Geraldinæ* Gentis Equites, nempè Eques *Albus*, Eques *Niger*, à Pilaminis Colore sic dicti, & Eques de *Glyn*, & *Valley* (latinè de *Clivo*, & *Valle*), à proprijs scilicet Prædiorum Nominibus appellatus, qui Trium Familiarum Progenitores erant, ut liquet ex superiùs dictis Cap. præs. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237, ubi *Geraldinorum* texitur Genealogia.

(*l*) Clan-Gibbon idem sonat ac *Stirps Gilberti*, cujus Territorium (nunc Baronia Agri *Corcagiensis*) Longitudinis erat Viginti Quatuor Milliarium, Latitudinis vero Duodecim, ut advertit *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 7.

(*m*) Descendit quidem *Fitz-Gibbon* à *Geraldinis*, secùs verò *Mac Gibbon*, qui Surculus est *Burgorum* Gentis, ut liquet ex anteà dictis Cap. præs. §. xiv. Num. iii. Lit. q. Pag. 252.

(*n*) Cap. præs. §. v. Num. vi. Pag. 213.

(*o*) Cap. xiii. Num. lxiv, & seq; ac Cap. xiv. Num. xii. & seq.

Alij haud pauci fuere Sæculo superiori insignes Cænobij hujus Alumni, aut Martyrio, aut publicâ Virtutis Opinione clari (ultrà septem Clericos cum duobus Sacerdotibus in Mare ab Hæreticis projectos) nimirùm *Geraldus Geraldinus*, *David Foxius*, *Gulielmus O-Germain*, *Henricus Burgatt*, & *Geraldus Fitz-Gibbon*, quorum succinctam Historiolam suo Loco exhibiturus sum (*p*).

IV. *O-Heynus* noster (*q*) memorat Vicarialem Domum Conventui huic subditam in Loco, cui Nomen hibernicum *Ballinegall*, id est, *Burgus Anglorum*, in eodem Agro *Limericensi*, hæc subdens Verba: *Ab Anno* 1650 *Nemo ex nostris habitavit ibi, de quâ Negligentia maxima Cura habenda est imposterum, si Dominus faveat Nobis aliquando.* Cæterùm *Waræus*, & *Alemandus* (*r*) Domum hanc inter Conventuales recensent, *Harrisius* autem eam alto prætermittit Silentio de Domibus *Dominicanis* agens, alibi verò ostendens illam fuisse *Carmelitanam*. Hinc inter Conventuales nostras dubias meritò annumerandam ipse existimans, de illa iterùm Sermonem instituam (*s*).

V. Tres sunt in Districtu Conventûs hujus agentes Anno 1756, nimirùm R. P. Præsentatus Fr. *Ambrosius Mac-Craith*, Prior, Ætatis Anno 54, Professionis 29; P. Fr. *Joannes O-Duane*, Ætat. 57, Prof. 32; & R. P. Lector Fr. *Paulus Slattery*, Ætat. 48, Prof. 27.

§. XXV.

De *Cavanensi* Cænobio *S. Mariæ Virginis* in ejusdem Nominis Comitatu *Ultoniæ*.

Anno 1300.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Cavanæ.

II. *Conventum Ordinis Prædicatorum eò Loci viguisse, multis evincitur Momentis, speciatim ex Comitijs Generalibus* 1656, *& Provincialibus* 1720.

III. *Probata adstruit Traditio Fundationem Cænobij istius à* Gelasio *(Ruso)* O-Reilly, *Principe* Brefiniæ, *factam pro Fratribus Prædicatoribus. Hi postmodùm expulsi, & Loco eorum Minoritæ intrusi. Traditioni illi favet Discrepantia quædam* Waræum *inter, &* Waddingum, *suffragaturque Episcopi* Kilmorensis *Epistola.*

IV. *Memoratæ Expulsionis Exemplum in Urbe* Florentina.

V. *Fratres Prædicatores Jus habent conventualiter vivendi* Cavanæ, *etiam manentibus ibidem Minoritis. Utriusque Ordinis Conventus simul, nedùm in Civitatibus, sed & in Oppidis, Burgisque* Hiberniæ. *Tria diversorum Ordinum Cænobia in uno* Athdaræ *Pago. Supplex Instantia Comitiorum Provincialium* 1749. *Objectioni fit satis.*

VI. *Latifundiorum Cænobij Possessor.* Kilmorenses *Episcopi Dominicani.*

VII. *Sodales hujus Conventûs Anno* 1756.

I. Cavana, hibernicè *Cabban* (id est *Arbustum*), anglicè *Cavan*, in Diæcesi *Kilmorensi* sub Archiepiscopo *Armacano* (*a*), Burgus est Capitalis nedùm Baroniæ de *Loughtee*, sed & universi Comitatûs *Cavanensis*, ubi propterea Comitia Juridica, vulgò *Assisæ* (*b*), singulis Semestribus habentur. Municipium (*b*) est, atque Emporium sat commodum, ibique frequentissimæ habentur Nundinæ bis in Anno, in Festivitatibus scilicet Exaltationis S. Crucis, atque Omnium Sanctorum, sed nunc, propter Mutationem Styli (*c*), Diebus 25 Septembris, & 12 Novembris. Juxtà Vicum hunc, ubi Præsidium adest satis forte, Tormenti bellici Ictu occisus fuit Equus, cui incedebat Dux *Berwicus* (*d*), sub Rege *Jacobo* II militans contrà Principem *Arausicanum*, dictum postea

(*p*) Cap. xvi. Num. ii, xxii, lvi, lxxxi, & xcii.
(*q*) Pag. 19.
(*r*) *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. xxvi. Pag. 203; *Alemandus*, Pag. 230.
(*s*) Cap. seq. §. ii.

(*a*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 16.
(*b*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*c*) Adeas Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.
(*d*) Confer Cap. iv. Num. xvi; & Cap. vii. Num. xii. Pag. 82, & 144.

posteà *Gulielmum* III, Die 11 Februarij 1689, ut refert *Bohun* in *Dictionario Geographico*, Verbo *Cavan*. Porrò distat *Dubliniô* Quadraginta Octo Milliaribus; *Kilmorâ*, Quatuor; *Armacâ*, Triginta Duobus; *Londino-Deriâ*, Quinquaginta Octo; *Galviâ*, Octoginta; *Corcagiâ*, Centum Quadraginta Quinque.

II. Hic Loci Conventum olim habuisse Fratres Prædicatores, sat superque constat vel ex Actis Comitiorum Provincialium, *Dublinij* Anno 1720 celebratorum, ubi Patres Definitores, nempè Magistri *Edmundus de Burgo*, postmodùm Theologus *Casanatensis* in Urbe (e), *Petrus Mac-Dermot (f)*, *Patritius Diamond*, & *Stephanus Mac-Egan*, paulò post Provincialis, & per multos dein Annos Episcopus *Midensis (g)*, Viri equidem doctissimi, neque minùs circumspecti, atque in Rebus *Hiberniæ Dominicanæ* egregiè versati, Sanctionem sub Num. XVI hisce concepere Verbis: *Cùm Conventus in Oppido de CAVAN in Ultonia; de Clonmell in Comitatu Tipperariensi, de Castle Lyons in Comitatu Corcagiensi, in Momonia; de Thomastown in Comitatu Kilkenniensi, in Lagenia; de Tulsk in Comitatu Roscomaniensi, & de Tombeola, in Occidentali Conacia, nunc Religiosis (qui ad Canonicam Electionem procedere possint) sint destituti, rogamus Eximium Patrem Magistrum Provincialem (h), ut dictis Conventibus de idoneis Superioribus quamprimùm providere non graventur.* Novi porrò laudatos Definitores *Mac-Egan*, & *de Burgo*, qui mihi sæpissimè narrarunt, atque etiamnùm narrat adhuc (1756) florens Episcopus *Mac-Egan*, se audivisse ab antiquis Provincialibus, alijsque gravissimis Patribus, & istos ab alijs, ab immemorabili extitisse Conventûs hujus *Cavanensis* Priores.

Adde, nec addidisse pigebit, quod nisi inter *Hiberniæ Dominicanæ* Conventuales Domos Locum habeat *Cavanensis*, istæ non forent Numero Quadraginta Tres, de quibus tamen locupletissimum perhibuere Testimonium sapientissimi Patres Comitiorum Generalium Romæ 1656 præclaris his Verbis (i): "Magna hic (in *Provincia Hiberniæ*) eorum, qui pro Fide Catholica immania pertulerunt Tormenta, Seges, præsertìm nostris Temporibus, fæcundè maturuit Cælorum Horreis illata manipulatìm, siquidem ex QUADRAGINTA TRIBUS CONVENTIBUS, quos in hæc Insula possedit Ordo, nec unus hodiè superest, quem non Hæretici Persecutoris Furor aut exusserit, aut Solo æquarit, aut in Usus suos profanos redegerit. Ad Annum 1646 numerabantur in illis Fratres plus minùs Sexcenti, quorum nunc fortè nec quarta Pars superstes, & quidem patrio Solo extorris, cæteris aut Domi consumptis Martyrio, aut crudeli ad Insulas Barbadas Deportatione, longam in novo Orbe Mortem obeuntibus."

III. Quando autem, aut à quo fundatum fuerit Cænobium hoc, non est Res adeò certa. Probata nihilominùs fert Traditio, id extruxisse Anno 1300 *Gelasium* Rufum *O-Reilly* (k), Regionis istius *Cavanensis* Dynastam, *Brefiniæ* Principem nuncupatum, pro Fratribus Prædicatoribus, sed hos ab eadem postmodùm *O-Reilliana* Gente circà Annum 1393 factiosè expulsos fuisse, & eorum Loco Fratres Minores Conventuales intrusos: At demùm *Conventus transiit ad Fratres Minores*

(e) De eo dicetur Cap. xv. Num. xxx.

(f) De hoc Cap. præs. §. xxix. Num. v.

(g) De isto Cap. xiii. Num. lxxv, & Cap. xiv. Num. xxvii.

(h) Fr. *Antoninum Maguire*, Gaulensem, qui postmodùm interfuit Comitijs Generalibus *Romæ* 1721. De eo plura Cap. xiv. Num. xxvi.

(i) Ex Actis Capituli Generalis *Romæ* 1656 sub Rmo Magistro Ordinis P. *Joanne Baptista de Marinis*, Januensi, Pag. 148. Legesis Cap. vi. Num. xiv. Pag. 118.

(k) Nobilissima *O-Reilliorum* Domus rectâ Lineâ Originem ducit ab *Heremone*, *Milesij* Regis *Hispaniæ* Filio, ut de *ODonnellis* nuper dictum est, §. xxiii. Num. iii. Lit. p. Pag. 282. Utrique autem, atque alij *Ultoniæ* Nobiles, Latifundijs suis ob prætensam Rebellionem, Causâ Religionis Catholicæ suscitatam, privati fuere Anno 1607, ut ibidem narrabam. Plures nihilosecùs ex *O-Reilliana* Progenie exorti Surculi in *Cavanensi*, & *Midensi* Comitatibus, alibique, florent, Catholicâ Religione clari, quorum præcipuus *Princeps Brefiniæ* passìm appellabatur, *Orientalis* tamen, ad Differentiam *O-Rourki*, qui Princeps erat *Brefiniæ Occidentalis*. Porrò *Brefinia Orientalis* complectitur nunc Comitatum de *Cavan*; *Brefinia* verò *Occidentalis* Comitatum de *Leitrim*. Olìmque prior vocabatur hibernice *Breifne O-Reily*; posterior autem *Breifne O-Roirk*, Teste *Harrisio* Vol. II. Pag. 47. Videsis Cap. xiii. Num. xxiii. Lit. m.

Minores de Observantia Anno 1502, inquit *Waræus*, cui subscribit *Alemandus* (*l*), addens, eos haud dìu eo Loci mansisse, indè siquidem expulsi fuere ab *Henrico* VIII, denuoque (regnante *Mariâ* Catholicâ) reversos *Elizabethâ* Regina omninò eliminavit.

Huic Traditioni favere videtur Discrepantia *Waræum* inter, & *Waddingum*, apud *Alemandum* mox laudatum, quia tametsi ambo Scriptores, ut candidè fatear, *Cavanense* Cænobium Minoritis adjudicent, atque quoad Fundatorem conveniant, differunt nihilominùs quoad Fundationis Tempus, *Waræo* determinante Annum 1300, *Waddingo* autem Annum 1393. Hinc quippè inferri posse videtur, *Waræum* loqui de primæva Conventûs Erectione, quando scilicèt juxtà memoratam Traditionem stabilibus fuit pro Fratribus Prædicatoribus, *Waddingum* verò de Temporæ, quo Fratres Minores Conventuales illum occupare inceperunt. Observatu quoque dignissimum est, *Joannem Clynnum*, Minoritam *Hibernum*, Sæculi Ecclesiæ decimi quarti Scriptorem, apud *Waræum* mox laudatum, & *Waddingum* apud *Alemandum* (*m*), Cænobij hujus Locum appellare *Bresiniam*, aliud fortasse *Cavanensis* Agri Oppidum, seù Pagum, verisimiliter nunc dictum *Belturbet*, Cavanâ Septem Milliaribus distans. Porrò Episcopi *Kilmorenses*, ut observat *Waræus* (*n*), olim appellabantur *Bresinienses* (*o*).

Huc quoque spectat Fragmentum Epistolæ Illustrissimi Episcopi *Kilmorensis* Fr. *Laurentij Richardson* (*p*), ad A. R. P. *Michaelem Shanly*, Priorem tunc *Dublíniensem*, nunc verò *Hiberniæ* Provincialem (*q*), apud *Cavanam* Die 7 Augusti 1751 datæ, ubi inter alia scripsit: *Ipsomet Die S. Dominici nonnulla mihi occurrebant Testimonia circà Conventum Cavanensem, & spero illum aptè à me stabiliendum.* Ægritudine tamen, & Morte præventus, nihil ampliùs ea in Re molitus est.

IV. Neque mirari subit, Religiosos *Hiberniæ* injustè de suis expelli Cænobijs, cùm & in *Italiæ* Partibus similia accidisse liqueat ex *Chronico Magistrorum Generalium* Ordinis Prædicatorum (*r*), quod in Calce est *Regulæ B. Augustini*, & *Constitutionum* ejusdem Ordinis, ubi refertur, post Obitum Generalis *Alberti Casai*, Hispani, Anno 1544, vacasse Magisterium Ordinis ad Annum 1546. Dein hæc legere est Verba: " Hoc Interregno celeberrimus Conventus noster S. Marci Florentiæ datus fuit Fratribus Congregationis Lombardiæ, Ordinis Eremitarum S. Augustini, expulsis ex eo Fratribus nostri Ordinis, absque Beneplacito, aut Consensu, immò etiam sine Scitu Sedis Apostolicæ. Quam Rem agerrimè tulit Paulus Papa III, suspicatusque est (vel quod suspicatus fuisset videri voluit) Negotium illud Religionis, & Fidei Causa factum esse, quod in Oculis ejus, in Portis Urbis, Fratres nostri Ordinis, qui Fidei Propagatores, & acerrimi Sedis Apostolicæ Potestatis Assertores, habiti semper fuerunt, nullâ ipsorum (quæ allegaretur) Culpâ, è Domo propriâ, & Domo tàm insigni, pulsi essent, ac Fratres illi alienam Domum occupassent. Nec dissimulavit, quin etiam Minis, & Censuris Eremitanos abire jussit; nostris verò Domum, & Conventum suum restitui, omnibus scilicèt, qui indè ejecti fuerant; ut videlicèt, qui Contumeliâ, aut Ignominiâ affecti fuerant, ijdem ipsi Honore afficerentur. Quod magno Dei Beneficio factum est sexagesimâ quintâ Die postquàm indè extrusi fuerant; expertusque est Ordo noster, in quanta apud Prælatos Ecclesiæ, & Principes Sæculi esset Opinione, quantoque coleretur Affectu, & Reverentiâ. Favit huic Causæ Præsentia Fr. Bartholomæi Spina, Pisani, Religiosissimi Viri, & Rerum Fidei ardentissimi Zelatoris, tunc Magistri S. Palatij, cujus Sinceritate, Zelo, & Erudítione dilectus Paulus Pontifex, familiarissimè illo utebatur, & libentissimè quidquid hac in Causa suggessisset, audiebat." Sanè si Fratres Prædicatores, qui *Fidei Prædicatores, & acerrimi Sedis Apostolicæ Potestatis Assertores habiti semper fuerunt, nulla ipsorum Culpâ, e Domo propriâ, & Domo tàm insigni* in florentissima *Florentina* Civitate, *Romæ* tàm propinquâ, *pulsi* sint, mirari quispiam non debet, idem prorsùs accidisse in Occidentalibus *Europæ* Finibus, à quibus propter haud interrupta Bella, quæ tunc Temporis, & quidem nunquàm magis, *Anglos* inter & *Hibernos* sæviebant, difficilimus erat ad Sedem Apostolicam Recursus, difficillimusque ad Intercessorem, *Bartholomæ*

(*l*) *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 163; *Alemandus*, Pag. 288.

(*m*) Pag. 239.

(*n*) De *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. mihi 58.

(*o*) Adeas Cap. xiii. Num. xxiii. Lit. m.

(*p*) De præclarissimo hoc Præsule Sermo erit Cap. xiii. Num. lxxxi.

(*q*) De eo nonnihil Cap. xiv. Num. xxxv.

(*r*) Cap. xvi. Pag. mihi 91.

tholomæo Spina similem, Accessus, alioquin nulli æquo Rerum Æstimatori Dubium esse potest, quin Fratres Prædicatores *Cavanæ*, non secùs ac *Florentiæ*, Cænobium suum incunctanter recuperassent.

V. Ex his omnibus Luce meridianâ clariùs patet, Fratres Prædicatores Jus habere conventualiter vivendi in Oppido *Cavanæ*, etiam absque Exclusione Fratrum Minorum, quia, præterquàm quod Cænobium, seù pro Fratribus Prædicatoribus, seù pro Minoribus fundatum, usque adeò exustum, aut Solo æquatum sit, ut nec minimum illius Vestigium maneat, cujus Rei ipsemet Testis oculatus sum, præter hoc, inquam, nedùm in *Hiberniæ* Civitatibus, *Dublinij*, *Casseliæ*, *Corcagiæ*, *Kilkenniæ*, *Limerici*, & *Waterfordiæ*, sed etiam in haud paucis Oppidis, atque Burgis, putà *Clonmellæ*, *Galviæ*, *Pontanæ*, *Trimmæ*, *Youghallæ*, &c. fuerunt (*s*), & adhuc sunt, utriusque Ordinis Conventus. Neque eodem Consilio prætermittere possum, quod nuper vidi in uno *Athdaræ* Pago Agri *Limericensis*, Mænia nempe satis integra trium haud contemnendæ Structuræ Cænobiorum, scilicèt Fratrum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis de Redemptione Captivorum, Fratrum Minorum de Observantia, & Fratrum Eremitarum *S. Augustini* (*t*). Ea-propter ab immemorabili, ut præfertur, Priores fuerunt Ordinis Prædicatorum in *Cavanensi* Conventu, & quidem in singulis Comitijs Provincialibus electivis Suffragium habentes, pluresque ex Fratribus Prædicatoribus pro eodem Conventu Professionem emiserunt. Hinc tandem aliquandò Patres Comitiorum Provincialium, *Dublinij* habitorum Anno 1749, inter alias Actorum Petitiones hanc inseruerunt Num. iii, nempè : " *Quandoquidem ab Adversarijs nostri Ordinis Dubium oriatur, an verè Conventum unquàm habuerimus in Oppido de Cavan in Natione Ultoniæ, cùm tamen plures Priores ab immemorabili illi præfuerint, pluresque Religiosi nunc existentes pro eo Professionem emiserint : Idcircò summo, quo par est, Obsequio Reverendissimo Patri Magistro Generali supplicamus, ut pro ingenita sua Benignitate dignetur Breve impetrare Apostolicum, quo Sanctitas Sua declarabit, illum propriè esse Ordinis nostri Conventum, cum omnibus Juribus, & Privilegijs, quibus Conventus in nostro Ordine potiri solent, & debent.*

Neque hucusque dictis obstet, si objicias, Cænobium *Cavanense* non recenseri in Decreto Illustrissimi *Plunketti*, Archiepiscopi *Armacani*, & Commissarij Apostolici, superiùs adducto (*u*). Non obstat, inquam, quia Lis à Patribus Minoritis de tribus duntaxàt movebatur Conventibus, *Villanovano* nimirùm, *Carlingfordiensi*, & *Gaulensi*, ut liquet ex Tenore laudati Decreti, in quo illi solummodò nominantur. Hinc si Objectio valeret, sequeretur planè nec *Colranæ*, nec *Pontanæ*, nec *Deriæ* Cænobia extitisse Dominicana, de quibus tamen Nemo prorsùs dubitat (*w*).

VI. Conventus *Cavanensis* Latifundia dudùm concessa fuerunt D. *Jacobo Dillon*, Equiti Aurato.

Diœcesis *Kilmorensis*, in qua, ut præfertur, sita est *Cavana*, Tres fuere Episcopi ex Ordine Prædicatorum assumpti, nimirùm *Thomas Rusbock*, *Michael Mac-Donogh*, & *Laurentius Richardson*, quorum Duo posteriores labenti nostro Ævo floruerunt. De ijs porrò sigillatim alibi opportuniùs dicetur (*x*).

VII. Quatuor adsunt Conventûs istius Sodales Anno 1756, nempè R. P. Prædicator Generalis Fr. *Thomas Fitz-Simons*, Prior, Ætatis Anno 42, Professionis 20 ; P. Fr. *Patritius Beacon*, Ætat. 49, Prof. 18 ; P. Fr. *Dominicus Mac-Kiernan*, Ætat. 48, Prof. 18 ; & R. P. Lector (posteà Prædicator Generalis) Fr. *Patritius Sheridan*, Ætat. 40, Prof. 18.

§. XXVI.

(*s*) Consulendus *Waræus* de *Antiquitatibus Hibernicis* Cap. xxvi.

(*t*) Tria illa *Athdaræ* Cænobia memorat *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 202 ; & alij post ipsum.

(*u*) Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.

(*w*) Confer Locum mox citatum ad Lit. r. Pag. 130.

(*x*) Cap. xiii. Num. xxiii, lxxvii, & lxxxi.

§. XXVI.

De *Carlingfordiensi* Cænobio *Sancti Malachiæ* (*a*) in *Louthano* Comitatu *Ultoniæ*

Anno 1305.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Carlingfordiæ. *Nonnihil de Comitatu* Lovidiæ, *vulgò* Louthæ, *& de antiquo* Urielis, *sivè* Auriliæ, *alijs* Ergalliæ, *Territorio. Nota præliminaris de* Sancto Malachia.

II. *Cænobium* Carlingfordiæ *Fratribus Prædicatoribus à* Richardo de Burgo, Ultoniæ *Comite* Rufo, *extructum. Nota de Comitibus* Ultoniæ *ex diversis Familijs.*

III. *Cænobij Rudera. Latifundiorum Possessores.* Armacanæ *Sedis Archiepiscopi Dominicani alibi memorati. Conventûs hujus Alumnus,* Christophorus Bath, *publicâ Virtutis Opinione clarus. Item* Dominicus Magenis.

IV. *Quatuor istius Conventûs Patres Anno* 1756.

I. CARLINGFORDIA, hibernicè *Carlinn*, anglicè *Carlingford*, Burgus est haud contemnendus Archidiæcesis *Armacanæ*, & Agri *Lovidiensis*, dicti passìm *Louthani*, qui Pars est antiqui Territorij, *Urielis*, sivè *Auriliæ*, nuncupati, suum olìm habentis Regem, seù potiùs Regulum (*b*), nunc autem in *Louthanum*, *Armacanum*, & *Monaghanum* Comitatus divisi. *Louthanus* porrò Ager, ut obiter dicam, in prima Comitatuum Divisione, à *Joanne* Rege Anno 1210 factâ, annumerabatur inter *Lageniæ* Comitatus, quia nullus erat tunc Temporis erectus Comitatus in *Ultonia*, utpotè Regis istiùs non subditâ Imperio, adeoque extrà *Pali Anglicani* Fines constitutâ, ut alibi explicabam (*c*). Tandem autem aliquando, Anno scilicèt 1585, partita est & *Ultonia* in Comitatus, eique adjectus *Louthanus*, utpotè ejusdem Territorij cum *Armacano*, & *Monaghano*, ut mox dictum est, olim Pars. Nihilominùs in pluribus Libris Geographicis, etiam recentioribus, atque in ipsismet Nostratûm *Almanachis*, ut vocant, *Louthanus* Comitatus inter *Lagenienses* collocatur. Idemque videre est in Operibus *Waræi*, *Harrisij*, *Porteri*, &c. *Carlingfordia* Municipium (*d*) est, ac Emporium, in quo celebres habentur Nundinæ in Die *S. Michaelis Archangeli*, 29 Septembris, nunc autem, ob Mutationem Styli (*e*), Die 10. Octobris. *Dublinio*, Quadraginta Sex; *Dunkerano*, sivè *Dunkolkâ*, Comitatûs *Louthani*, Oppido Capitali, primitùsque Sede Episcopali (*f*), Septem; *Armacâ*, Viginti Tribus; *Pontanâ*, item Viginti Tribus; *Londino-Deriâ*, Septuaginta; *Corcagiâ*, Centum Quadraginta Septem; *Galviâ*, Centum, & Quatuordecim, Milliaribus distat.

II. Cænobium Fratrum Prædicatorum eò Loci extitisse, nedùm concors Scriptorum (*g*) Assertio, sed & Decretum Illustrissimi *Oliverij Plunketti*, Archipræsulis *Armacani*, quâ Commissarij Apostolici, cujus Tenorem alibi exscriptum habes (*h*), invictissimè demonstrat. Suffragatur quoque

 probata

(*a*) *S. Malachias* Abbas fuit Monasterij *Banchorensis*, Cap. præf. §. xi. Num. i. Pag. 241, recensiti, & denuò Episcopus *Connorensis*, tandemque Archiepiscopus *Armacanus*, & per universam *Hiberniam* S. Sedis Apostolicæ Legatus. Feliciter obdormivit in Domino *Claræ-Vallæ* Anno 1148 inter *S. Bernardi* Manus, qui ejus Vitam diffusè ac mellifluè conscripsit. Festum ipsius apud *Hibernos* colitur Die 3. Novembris, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 22.

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xx. Pag. 29.

(*c*) Cap. i. Num. x, & Cap. iv. Num. viii. Pag. 13, & 76.

(*d*) Legesis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*e*) Videsis Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

(*f*) Recole Cap. i. Num. xii. Lit. r. Pag. 16.

(*g*) Ità enim *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 174; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandus*, Pag. 217; *Porterus*, in *Annal. Hib.* Pag. 216; *O-Heynus*, Pag. 5; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*h*) Cap. vi. Num. xxii, Pag. 129, ubi etiam nonnulla de tàm celebri Viro dicebam.

probata Traditio, quæ insupèr fert, Fundatorem fuisse, & quidem Anno 1305, *Richardum de Burgo*, Comitem *Ultoniæ*, Dominumque *Conaciæ*, à Colore Cæsariei dictum passìm *Comitem Rufum*, omnibus *Hiberniæ* Proceribus sui Ævi Loco, Opulentiâ, Potentiâque præcellentem, Cænobij etiam Carmelitarum *Lougbreæ* in Agro *Galviensi* Fundatorem, atque plurium in varijs hujus Regni Partibus Arcium Constructorem, de quo ejusque Stemmate haud pauca superiùs referebam (*i*).

Traditioni huic succinit *Waræus*, Loco mox laudato, ubi de Conventu isto *Carlingfordiensi* differens, ait: *Comites Ultoniæ Patroni fuerunt.* Illi quippè Comites *Ultoniæ* non potuerunt esse ex Familia de *Curcy*, ut rectè advertit *Alemandus*, jam memoratus, quia aliàs, inquit, *Carlingfordiensis* inter antiquiores foret *Hiberniæ Dominicanæ* Conventus, sicque Locum habuisset in pervetusto Cænobiorum Catalogo, suprà allato (*k*). Eademque de Causa Patroni illi dici nequeunt ex Familia de *Lacy* (l).

III. Rudera hujus Cænobij adhuc videre est, cujus Latifundia dudùm concessa fuere *Nicolao Bagnel*, Equiti Aurato, qui eadem *Jacobo Hamilton*, Domino Vicecomiti de *Claneboy*, assignavit (*m*).

Archidiœcesis *Armacanæ*, in qua, ut præfertur, sita est *Carlingfordia*, Antistites Dominicanos recensebam, dùm de *Pontanensi* nostro Cænobio Sermonem facerem (*n*).

De Conventûs hujus Alumno, *Christophoro Bath*, publicâ Virtutis Opinione claro, alibi opportuniùs dicetur (*o*).

Huic subjungit *O-Heynus* noster (*p*) *Dominicum Magenis*, qui peractis Studijs partìm Lovanij, partìmque *Parisijs*, " in Patriam redux fuit Prior *Pontanæ*, & institutus Lector Artium " pro Conventu *Dubliniensi*. Fuit Procurator Generalis *Parisijs*, sicut nunc (Anno 1706) est *Matriti*." (*q*)

IV. Conventus istius Alumni Anno 1756 sunt R. P. Fr. *Dominicus Thomas*, Prior, Ætatis Anno 48, Professionis 26; P. Fr. *Stephanus O-Carney*, Ætat. 56, Prof. 34; P. Fr. *Jacobus Mac-Mahon*, Ætat. 38, Prof. 18; & P. Fr. *Patritius Davit*, Ætat. 30, Prof. 6.

§. XXVII.

De *Castlelionensi* Cænobio *B. Mariæ Virginis* in *Corcagiensi* Comitatu *Momoniæ*.

Anno 1307.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Castlelionis, *sivè* Castri-Leonis. *Nonnihil de* O-Lehanorum, *seù* Leonum, *Gente*.

II. *Cænobij Fratrum Prædicatorum (non Minorum) Fundatio ex Comitijs tàm Generalibus, quàm Provincialibus, evincitur. Objectioni satisfit.*

III. *Idem roboratùr ex Institutione Prioris factâ ad Instantiam Comitis de* Barrymore, *ex Fundatore orti; ejusque Archivis; atque ex Restitutione Latifundiorum. Utriusque fortassè Ordinis, & Prædicatorum, & Minorum, Conventus apud* Castrum Leonis, *sivè* Castlelionem.

IV. *Cænobij*

(*i*) Cap. præf. § xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275. & alijs in Locis, ibidem memoratis.

(*k*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(*l*) Pro clariori hujus Rei Intelligentia, animadvertas velim, duas Familias, antè *Burgiadem*, Comitatum habuisse *Ultoniæ*, sivè Comitis Dignitatem. Enimverò sub *Anglorum* in *Hiberniam* Adventum, post Annum scilicet 1172, *Courcæus* creatus fuit *Ultoniæ* Comes, cujus unica Filia, ac Hæres, cum nupta esset *Lacæo*, hic Jus, Gradumque Comitis *Ultoniæ* exindè obtinuit; eâdemque prorsùs Viâ in *Gualterum de Burgo*, Cænobiorum nostrorum, *Villænovæi*, & *Lotheriensis*, Fundatorem, necnon *Comitis Rufi* Genitorem, Dignitas ista transijt, ut liquet ex superiùs dictis Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Pag. 274.

(*m*) *Harrisius*, Vol. II. Num. 276.

(*n*) Cap. præf. §. ii. Num. xi. Pag. 203.

(*o*) Cap. xvi. Num. xcvii.

(*p*) Pag. 6.

(*q*) Videsis Cap. viii. Num. xxx. Sect. 2. Pag. 184.

IV. *Cænobij Rudera. Latifundiorum Possessores.* Clonenses *Episcopi Dominicani alibi memorati.*
V. *Sodales hujus* & Corcagiensis *Cænobiorum permixti.*

I. CASTELIO (*a*), sivè *Castrum Leonis*, hibernicè *Castan-Liogban*, sed magis propriè *Castan-O-Leban*, anglicè *Castle-Leban*, sed passìm *Castle-Lyon*, aut *Castle-Lyons*, nuncupatur, quia primitùs erat Castrum Allodiale antiquæ Familiæ Hibernicæ *O-Lebanorum*, anglicè *Lyons*, id est, Leonum, hinc passìm Gens hæc appellatur *de Leone*, aut *de Leonibus*, quod Cognomen in *Italia* quoque, *Scotia* (ubi Comes de *Strathmore)*, alijsque *Europæ* Partibus viget. Prænominatus Locus Emporium est, exiguum quidem, sed satis commodum, Agri *Corcagiensis*, Diæcesis verò *Clonensis*, in Provincia *Casseliensi* (*b*), ubi quater in Anno celebres habentur Nundinæ, scilicet Feria tertia Paschatis, Feria secunda Pentecostes, atque Diebus 28 Augusti, & 17 Novembris. Juxtà *Castlelionem* videre est amplissimam pulcherrimamque Domum Comitis de *Barrymore*, constructam super Fundamenta solida antiquæ Arcis *O-Lebani*, in cujus Diruptione inventum est Opus Fronti Camini insculptum cum hac Inscriptione: *Leban O-Cullane hoc fecit* MCIIII (*c*). Porrò *Castrum Leonis*, sivè *Castelio*, distat *Dublinio* Centum, & Duodecim Milliaribus; *Corcagiâ*, Quatuordecim; *Clonâ*, item, Quatuordecim; *Casseliâ*, Triginta; *Limericô*, Quadraginta Duobus; *Galviâ*, Septuaginta; *Londino-Deriâ*, Centum Octoginta Quinque.

II. Eò Loci Conventum olim habuisse Fratres Prædicatores, luculentissimè constat, tùm ex nuper (*d*) exscriptis Actorum Capituli Provincialis *Dublinienfis* Anno 1720 Verbis; tùm ex ibidem adducto Comitiorum Generalium *Romæ* 1656 Testimonio, quo perspicuè apparet, ad Annum 1646 Quadraginta Tres extitisse in *Hibernia Dominicana* Domos Conventuales, quod sanè à Veritate prorsùs alienum esset, nisi *Castro-Leonina* inter eas annumeraretur. Nihilominùs desolata omninò evasit, ut candidè fatear, non secùs ac religiosa quæque per *Hiberniam* omnium Ordinum Cænobia, *Cromuellianæ* Persecutionis Tempore (*e*), & hoc quidem intrà Decennium unicum, quod ab Anno 1646, in quo Religio in *Hibernia* reflorebat (*f*), ad Annum 1656, in quo prælibata celebrabantur Comitia Generalia, fluxit. Quæ profectò Mala graphicè descripsere memorata Comitia Generalia Verbis planè aureis, & opportunis, quæ alibi jam in Medium afferrebam (*g*).

EAPROPTER *Waræus*, qui Opus suum, *de Antiquitatibus Hibernicis* inscriptum, Anno 1654, cum omnia susdeque miserentur (*h*), lucubrabat (*i*), autumavit Cænobium *Castri Leonis* Juris fuisse Fratrum Minorum, loquens quippè de Loco isto, ait (*k*): *Minoritis Cænobium ibi construxit Johannes Barrius Anno* 1307. Quâ in Re ipsum, Scriptorem alioquin accuratum, emendandum esse vel ex eo liquet, quod, ut *Alemandus* benè advertit (l), doctissimus æquè ac accuratissimus Annalium Ordinis Minorum Parens *Waddingus*, nedùm *Hibernus*, sed & Natione *Momoniensis*, nullam prorsùs facit Mentionem de Cænobio apud *Castrum Leonis* Minoritis suis extructo. Et nonnè hoc ideo, quæso, quia celeberrimus iste Vir, Anno 1588 natus, denatus verò Anno 1657 (*m*), eo potissimùm florebat Tempore, quo Religio in *Hibernia* reflorebat (*n*), tuncque probè noverat, Cænobium illud à Fratribus Prædicatoribus possessum? Quî enim fieri potuit, ut *Waddingum*

(*a*) *Castlelionensis* nuncupatur Domus nostra Conventualis ab *Echardo* Tom. ii. Pag. xiii.

(*b*) Videsis Cap. i. Num. xii. Pag. 16.

(*c*) Ità refert *Carolus Smith*, in Descriptione Comitatûs *Corcagiensis*, Vol. I. Pag. 164.

(*d*) Cap. præf. §. xxv. Num. ii. Pag. 286. Hoc item Cænobium memorant *O-Heynus*, Pag. 14; & *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*e*) Adeas Cap. xvii. Num. c.

(*f*) Recolendum Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.

(*g*) Cap. præf. §. xxv. Num. ii. Pag. 286. Confer Cap. præf. §. xl. Num. iv. & v.

(*h*) Adeas Cap. xvii. Num. ci.

(*i*) Istud *Waræi* Opus fuit primò Typis vulgatum *Londini* 1654.

(*k*) Cap. xxvi. Pag. 198.

(*l*) Pag. 270.

(*m*) Ità patet ex ejus Vita præfixa *Annalibus Minorum* secundò editis *Romæ* 1731; & ex *Harrisio* de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Pag. 130, & seqq.

(*n*) Recolendum Cap. vi. Num. xi. Pag. 116; & consulendum Cap. xvii. Num. xliii.

dingum, in Rebus sui Ordinis, ac Nationis versatissimum, lateret Conventus quispiam Fratrum Minorum in *Momonia*?

Sed dices fortasse, quod & *Waræus* eodem etiam florebat Tempore. At *Waræus* Laicus erat, immò & Acatholicus, proindèque ipsi faciliùs quàm *Waddingo* Mendum hac in Re excidere posset. Igitur Fratribus Prædicatoribus, non verò Minoribus, Cænobium apud *Castlelionem*, sivè *Castrum Leonis* extruxerat *Joannes Barrius*, Comitis de *Barrymore* Progenitor.

III. Quocirca Anno 1673, plenè scilicèt extinctâ *Cromuellianâ* Tyrannide (*o*), P. Magister *Constantinus O-Cuiffe*, Provincialis *Hiberniæ Dominicanæ* (*p*), eò Loci Priorem instituit P. Prædicatorem Generalem *Gulielmum Barrium*, & quidem ad Instantiam Comitis de *Barrymore* (*q*), qui, etsi Acatholicus, præmominato Patri Provinciali ex Archivis suis plenissimè ostendit, à Majoribus suis apud *Castrum Leonis* pro Fratribus Prædicatoribus fundatum fuisse Conventum; quique Anno 1685, *Magnæ Britanniæ Hiberniæque* Thronum conscendente *Jacobo* II, Rege Catholico, Latifundia omnia, prælibato Conventui dudùm annexa, tradidit memorato Priori, ipsum in eorundem Possessionem pro Usu Dominicani Ordinis immittens, ut disertis Verbis testatus est *O-Heynus* Anno 1706 (*r*), qui cùm tunc esset Sexagenarius, atque à Quadraginta Annis in Ordine professus, necnon Scholam Magnam de Mandato P. Magistri Provincialis *Gulielmi de Burgo* (*s*), laudati Magistri *Constantini O-Cuiffe* immediati Successoris, in *Hibernia* exercuisset, ut de seipso refert (*t*), haud dubiè & Provincialem, & Priorem prælibatos videre poterat atque ab ipsis, quæ retulit, addiscere.

Pro Fratribus Prædicatoribus igitur extructum fuit Cænobium istud apud *Castlelionem*, seù *Castrum Leonis*, à *Joanne Barrio*, Comitis de *Barrymore* Progenitore, nisi tamen dicatur, duos fuisse eò Loci Conventus, unum Ordinis Prædicatorum, alterum Ordinis Minorum, & quidem ab eadem Gente *Barria* fundatos, haus secùs ac *Youghallæ*, in eodem *Corcagiensi* Agro, uterque Ordo suum habuit Cænobium ab una fundatum Gente *Geraldina*, juxtà nuper memorata (*u*), ut nihil dicam de pluribus nedum Civitatibus, sed & Oppidis, Burgisque *Hiberniæ*, à me nupperrimè recensitis (*w*), in quibus utriusque Ordinis Conventus floruere.

IV. Anno 1749 vidi Cænobij *Castlelionensis* Rudera, Templique adjacentis Navim, Chorum, ac Turrim Campanariam.

In Conventûs istius Dissolutione Latifundia, eidem annexa, concessa fuerant *Richardo Boyle*, Comiti *Corcagiæ*, qui ea assignavit Genero suo *Davidi Barrio*, Primo Comiti de *Barrymore*, (*x*). Restituta tamen fuere Fratribus Prædicatoribus, regnante *Jacobo* II, à tunc existente Comite de *Barrymore*, ut mox dictum est. Ast Regularibus, sicut & Episcopis, alijsque Dignitarijs Regni, perpetuo Exilio mulctatis Anno 1698, ut pridem referebam (*y*), Latifundia ista ad Comitem de *Barrymore* denuò transiere, sicque hucusque manent.

Clonensis Diæcesis, intrà cujus Fines continetur *Castrum Leonis*, seù *Castelio*, Antistites Dominicanos jam anteà recensebam, de *Youghallensi* Cænobio disserens (*z*).

V. Tametsi, ut ex dictis patet, Cænobium istud distinctum omninò sit à *Corcagiensi*, proindeque & Districtus unius a Districtu alterius, nihilominùs Defectu Fratrum permixti sunt, adeoque hujus Sodales indistincti non sunt à Sodalibus Conventûs *Corcagiensis*, de quo suprà (*a*). Idem videre est in Quatuor alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs, *Tulskensi* nimirùm, *Conymicbanensi*, *Clonmellensi*, & *Thomapolitano*, de quibus suis respectivè Locis dicetur (*b*).

§. XXVIII.

(*o*) Videsis Cap. xvii. Num. cviii.

(*p*) De eo datâ Operâ Sermo erit Cap. xiv. Num. xviii.

(*q*) Nobilissimæ hujus Domûs brevem habes Genealogiam Cap. præf. §. vi. Num. ii. Lit. i. Pag. 215.

(*r*) Pag. 14 *Epilogi Chronologici*, editi *Lovanij* Anno 1706.

(*s*) De hoc specialis fiet Montio Cap. xiv. Num.

(*t*) Pag. 34.

(*u*) Cap. præf. §. xx. Num. ii. Pag. 272.

(*w*) Cap. præf. §. xxv. Num. v. Pag. 288.

(*x*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Smithæus*, Vol. I. Pag. 164.

(*y*) Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*z*) Cap. præf. §. xx. Num. v, Pag. 273.

(*a*) Cap. præf. §. vi. Pag. 214.

(*b*) Cap. præf. §§. xxxvi, xxxix, xl, & xliii.

§. XXVIII.

De *Nasensi* Cænobio *S. Eustachij* in *Kildarensi* Comitatu *Lageniæ*.

ANNO 1356.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Nasæ.
II. *Cænobij Fratrum Prædicatorum Fundatio à* Fitz-Eustachijs *facta sub Invocatione* S. Eustachij *Martyris, eorum Progenitoris. Nota de Progenie* Eustachiana.
III. *Mendum* Waræi, *Cænobium hoc cum* Augustiniano *confundentis, emendatur.*
IV. *Novi Latifundiorum Possessores.* Darenses *Episcopi ex Ordine Fratrum Prædicatorum.*
V. *Prior Conventus hujus,* Petrus O-Higgin, *Martyrium passus, de quo, alioque ejusdem Cænobij Alumno,* Thomâ Berminghamo, *publicâ Vitutis Opinione claro, alibi dicetur.*
VI. *Quatuor Alumni Conventui huic assignati Anno* 1756.

I. NASA (*a*), hibernicè *Nass* (id est, *Cataracta*), anglicè *Naas*, Burgus est Mercatorius, ut vocant, seù Emporium, non minùs concinnum, quàm exiguum, Baroniæ ejusdem Nominis Caput, in Agro, & Diæcesi *Darensi*, vulgò *Kildare*, sub Archiepiscopo *Dubliniensi*, Titulum præbens Baronis, qui insimul Vicecomes est de *Gormanstown*, *Jenicus* nempe *de Preston*, Catholicâ Religione clarus (*b*). Nundinæ ibi habentur bis in Anno, scilicet Feria Secunda Pentecostes, & Die 22 Novembris. Est Municipium (*c*), unumque ex memorati Comitatûs, seù Agri, Con-Capitalibus, ut ità loquar, Oppidis, ibi siquidem æstivi, ut vocant, seù potiùs autumnales, Judicum Consessus, vulgò *Assisæ* (*d*), singulis Annis habentur, quadragesimales verò, sivè vernales, apud *Athyam*, de qua jam anteà Sermonem institui (*e*). *Nasa* porrò *Dubliniâ* distat Quatuordecim Milliaribus; *Athyâ*, Sexdecim; *Darâ*, seù *Kildarâ*, Decem; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Triginta Novem; *Arcloâ*, Triginta Quinque; *Corcagiâ*, Centum, & Duodecim; *Londino-Deriâ*, Centum, & Tribus; *Galviâ*, Nonaginta.

II. SCRIPTORES, quot invenire potui, de *Hiberniæ* Domibus Regularibus utcunque agentes (*f*), uno affirmant Ore, Cænobium Fratribus Prædicatoribus *Nasæ* Anno Redemptoris 1356 fundatum fuisse. Idque factum ab illustri *Eustachiorum* Familia, omnes quoque disertè referunt, dempto *Waræo*, ajente duntaxàt, quod *Eustachij illius fuerint Patroni*. Traditio insuper Loci, ac laudatæ Gentis fert, dicatam fuisse ejusdem Cænobij Ecclesiam in Honorem *S. Eustachij Romani Martyris*, per universam Ecclesiam speciali Festivitate Die 20 Septembris venerati, a quo *Eustachij*, vernaculè *Fitz-Eustace*, tàm *Hiberniæ*, quàm *Angliæ*, rectâ Lineâ descendunt, ut ex Temporum constat Historijs, Librisque Genealogicis, varijsque alijs Monumentis, speciatìm ex sepulchrali Inscriptione in Ecclesia nostra *S. Sixti* de Vrbe, quam alibi opportuniùs exscribam (*g*).

III. *Waræo*

(*a*) Sic appellatur latinè à *Waræo*, & *Portero*, mox laudandis, â nonnullis autem *Naza*.

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Lit. n. Pag. 31.

(*c*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*d*) Videsis ibidem.

(*e*) Cap. præf. §. xv. Num. i. Pag. 254.

(*f*) *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 148; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandus*, Pag. 219; *Porterus*, in *Compend. Annal. Ecclesiast. Hiberniæ*, Pag. 219; *O-Heynus*, Pag. 10; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*g*) Scilicet Cap. xii. §. i. Num. xv. Cæterùm inclyta hæc Progenies à *S. Eustachio*, ut in Textu memoratur, rectâ Lineâ descendens, in *Angliam* venit Tempore Regum *Saxonum*, in *Hiberniam* verò regnante *Henrico* II, conformiter ad pridem dicta Cap. i. Num. xxi. Pag. 30. Utrobique porrò *Fitz-Eustachij* Cognomen adepta est, Voculâ *Fitz* Anglicanâ, corruptâ ex Gallica *Fils*, significante Filium, non secùs ac *Mac*, & *O*, apud veteres *Hibernos*, & *de* apud *Latinos* (adeas Cap. iii. Num. xii. Lit. a. Pag. 62.); passìm quoque *Eustace* anglicè absque Vocula præmissa appellatur. In plures expansa est illustres Ramos, quorum nonnulli Loca inter Proceres Regni consecuti sunt, ut

Vicecomes

III. Wareo, Scriptori alioquin accurato, Mendum excidit circà Situm hujus Cœnobij, quod extructum ait (*b*) non *Nasæ*, sed *juxtà Nasam ad Collis rotundi Radicem*; cùm tamen non Fratrum Prædicatorum, sed Eremitarum *S. Augustini* fuerit Cœnobium istud, cujus Mœnia ad memorati *Collis rotundi Radicem* etiamnùm videre est, vidique haud semel de Re hac diligenter inquirens. Immò Prædiolum, quod eò Loci moderni habent Patres Augustiniani, conventualiter pro Rerum Conditionibus viventes, prælibatum Collem in se continet. Atque Patres tàm Prædicatores, quàm Eremitæ, quàm etiam Parochus, Incolæque Loci, uno Ore affirmant, id fuisse Cœnobium Augustinianum, Dominicani verò Cœnobij Rudera in ipsomet esse Burgo *Nasæ*, quod Augustinianis adjudicavit *Waræus*, unum cum altero confundens. Ibi porrò nunc est Diversorium, suprà Partem Fundamenti antiquæ Domûs Dominicanæ constructum.

IV. In Dissolutione hujûs Conventûs à Gubernio Acatholico primitùs factâ, Latifundia ejus concessa fuere *Thomæ Lutterell*, Equiti Aurato, qui eadem *Joanni Travers*, Armigero, assignavit (*i*).

Darensis (vulgò *Kil-Dare*) Diœcesis, in qua, ut præfertur, est *Nasa*, duo fuere Episcopi ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumpti, *Petrus* nempè *Stell*, & *Rochus Mac-Geoghegan*, dictus *à Cruce*, de quibus alibi Sermo erit (*k*).

V. Cœnobij hujus Prior, P. *Petrus O-Higgin*, pro Fide Catholica *Dublinium* adductus fuit, & Laqueo suspensus, ut nihil dicam de ejusdem hujus Cœnobij Alumno, *Thomâ Berminghamo*, publicâ Virtutis Opinione claro. De ijs porrò alibi opportuniùs (*l*).

VI. Sodales Quatuor Conventui huic assignati Anno 1756 sunt R. P. Fr. *Hugo Reynolds*, Prior, Ætatis Anno 50, Professionis 24; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Patritius O-Ferrall*, Conventûs *Longofordiensis* Filius, Ætat. 54, Prof. 35 (*m*); P. Fr. *Joannes O-Reilly*, Ætat. 32, Prof. 13; & P. Fr. *Gulielmus Eustace*, Ætat. 30, Prof. 10 (*n*).

§. XXIX.

De *Clonshanvillensi* Cœnobio *S. Crucis* in *Roscomaniensi* Comitatu *Conaciæ*.

Anno 1385.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Pagi* Clonshanvillæ.

II. *Fundatum*

Vicecomes de *Baltinglas*, in Agro *Wickloensi*, & Baro de *Portlester*, modò autem extincti. Duæ fuere in Agro *Dublinensi* hujus Cognominis Familiæ, nimirum de *Dowdingstown*, & de *Ballymore-Eustace*, quæ composita Vox ex ipsomet Gentis Cognomine derivatur, significat quippè *Oppidum Magnum Eustachij*, estque in *Dublinensis*, *Kildarensis*, & *Wickloensis* Agrorum Collimitio. In Agro *Kildarensi* præcipua Familiæ hujus Domus erat de *Castel-Martin*, quæ tamen à multis jam Annis ob Temporum Calamitates Castro suo Allodiali, atque Latifundijs privata est. Sed Anno 1685, Die 23 Decembris, illius tunc existens Primipilus, *Mauritius* nempè *Fitz-Eustachius*, à *Jacobo* Secundo Rege Catholico Eques Baronettus creatus fuit. Fuerunt item in prælibato Agro *Kildarensi* Domus de *Newland*, & de *Cradockstown*; atque inibi etiamnùm floret Domus de *Yeomanstown*, Catholicâ Religione, & exemplari Probitate clara. De quibus omnibus plura legere poteris apud *Lodgæum*, Vol. I. Pag. 30, & 149; Vol. II. Pag. 20, 238, & 248; Vol. III. Pag. 178, & 373; ac Vol. IV. Pag. 243, & 286.

Ulteriùs ex *Eustachiana* hac Gente Quinque fuere Magni Cancellarij hujus Regni, nempè *Richardus Fitz-Eustace*, Anno 1426; Eques *Eduardus Fitz-Eustace*, Anno 1453; *Robertus Fitz-Eustace*, Baro de *Portlester*, Anno 1472, insimulque Magnus Regni Thesaurarius; Eques *Rolandus Fitz-Eustace*, Anno 1474; *Rolandus* item *Fitz-Eustace*, Baro de *Portlester*, Anno 1496. Quos Ordine Chronologico recenset *Harrisius*, Vol. II. à Pag. 107.

(*b*) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 148.

(*i*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276.

(*k*) Cap. xiii. Num. lvii, & lxiv.

(*l*) Cap. xvi. Num. xi. & l.

(*m*) Defunctus ineunte Anno 1759.

(*n*) Prior est ab Anno 1758.

II. *Fundatum eò Loci Cænobium Fratribus Prædicatoribus à* Mac-Dermot-Roe, *sivè* Rufo. *Nota de antiqua, & nobili hac Familia.*
III. *Templi, Cænobijque Mænia etiamnùm extantia. Latifundiorum Possessores.*
IV. Elphinenses *Episcopi ex Ordine Prædicatorum priùs recensiti.*
V. *Nonnulli insignores Conventûs hujus Alumni.*
VI. *Quinque Alumni ejus Anno* 1756.

I. CLONSHANVILLA (a), hibernicè *Cluain-Sean-Mbil* (id est, *Secessus Leporis annosi*), anglicè *Clonshanvill*, exiguus est Baroniæ *Boylanæ* in Agro *Roscomaniensi*, Diæcesis verò *Elphinensis*, in Provincia *Tuamensi* (*b*), & nullius fermè Momenti Pagus, solâ Abbatiâ, ut Vulgus loquitur (*c*), sivè Cænobio, jam jam recensendo, Nomen illius perpetuante, in amænissima tamen Planitie situs. *Dubliniô* distat Octoginta Milliaribus; *Boylâ*, Septem; *Roscomaniâ*, Novemdecim; *Elphinâ*, Decem; *Tuamâ*, Viginti Octo; *Galviâ*, Quadraginta Quinque; *Corcagiâ*, Centum Triginta; *Londino-Deriâ*, Octoginta.

II. Cænobium Fratrum Prædicatorum hìc Loci fundatum fuisse, referunt Scriptores (*d*) hucusque in hoc Capite passim laudati, quos inter *Harrisius*, & *O-Heynus* id factum asserunt Sæculo Ecclesiæ decimo quarto, sivè antè Annum 1400; nonnulla autem Manuscripta Annum 1385 determinant. Cæterùm omnes, quibus constans suffragatur Patriæ Traditio, uno Ore Fundatorem statuunt Dominum *Mac-Dermot-Roe*, sivè *Rufum*, à Colore Cæsariei sic dictum (*e*).

III. Muros tàm Cænobij, quam Templi, etiamnùm videre est, quorum Latifundia à Gubernio heterodoxo concessa fuere *Gulielmo Taaffe*, Armigero, qui ea Domino *Dillon*, Vicecomiti de *Costello-Gallen*, in Agro *Mayonensi*, vendidit (*f*). Ab isto autem eadem locata habet Acatholicus quidam Cognomine *Davis*, cujus Domicilium propè Cænobium nostrum situm est. Qua de Re hæc habet *O-Heynus* noster, mox laudatus, de Conventu isto *Clonshanvillensi* loquens: "Mænia adhuc extant, habitat autem Hæreticus dans annuè quoddam quasi Homagium Illustrissimo D. Vicecomiti *Dillon*, qui obtinuit illum Locum à Regina *Elizabetha*, aut à *Jacobo* Primo (*g*). Vidi ipse aliquorum Annorum cadentia Debita soluta coram me à dicto Anglo Hæretico, qui vocatur *Davis*."

IV. *Elphinensis*

(*a*) Sic latinè nuncupatur à *Waræo* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 226, & alibi suorum Operum, atque ab alijs, præter *Echardum* nostrum, qui Conventualem hanc Domum *Cluinmbicensem* post *O-Heynum* appellat Tom. ii. Pag. xiii.

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*c*) Confer Cap. præs. §. xi. Num. iii. Pag. 243.

(*d*) *Waræus*, mox allatus; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 277; *O-Heynus*, Pag. 45; *Echardus*, Loco mox laudato. *Porterus* autem, pluries in hoc Capite recensitus, memorat solummodò, & quidem perstricto Calamo, Conventus in *Armacana*, & *Dubliniensi* Provincijs.

(*e*) Vocula hibernica *Roe*, latinè *Rufus*, subjungi solet dum cognominatur quispiam ex Surculo isto antiquæ, & nobilis Familiæ de *Mac-Dermot*, quæ in varios expansa fuit Ramos, Opulentiâ, Potentiâque, ac Catholicâ Religione illustres, quos inter, ultrà *Mac-Dermot Rufum*, pluresque alios, adest *Mac-Dermot*, nuncupatus passim hisce Diebus Princeps de *Coolavin*, quæ *Sligoensis* Comitatûs est Baronia, cujus olim Regulus extiterat, sivè Dynasta (videsis Cap. i. Num. xx. P. 29); adestque *Mac-Dermot* de *Carrig*, à Castro suo Allodiali sic dictus, olim Baro de *Buil*, anglicè *Boyle*, in Agro *Roscomaniensi*, ut rectè observat *O-Heynus*, Loco nuperrimè laudato. Cæterùm integra Progenies *Mac-Dermotorum* ab *Heremone*, tertio *Milesij*, *Iberiæ*, nunc *Hispaniæ*, Regis Filio, Originem ducit, ab eaque descendit antiqua *Mac-Donoghorum* Soboles, ut Cap. præs. §. xxxiv. Num. ii. Lit. e. declarabitur.

Primipilus porrò Familiæ de *Mac-Dermotroe* est *Joannes Mac-Dermotroe*, de *Camach*, in Agro *Roscomaniensi*, Armiger, *Caroli* Filius ex *Elizabetha Geraldina*, cujus Mater erat e *Brownis* de *Neal*, de quibus nonnihil Cap. ii. Num. x. L. b. Pag. 41. Prælibati *Joannis* Frater Nomine *Thomas*, Episcopus erat *Ardachadensis*, non ità pridem defunctus.

(*f*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277. De Vicecomite isto nonnulla dicentur Cap. præs. §. xxxv. Num. iii.

(*g*) Quidquid sit de hoc, saltem primò concessum fuerat *Gulielmo Taaffe*, mox memorato, licèt ad certum duntaxàt Annorum Terminum, quem Sensum facit Vox anglicana *Termor*, quâ eò Loci utitur *Harrisius*. Confer §. viii. Cap. præs. Num. xvi. Lit. x. Pag. 233.

IV. *Elphinensis* Diœcesis, in qua sita est *Clonsbanvilla*, Episcopos ex Ordine Prædicatorum assumptos alibi recensebam, de *Roscomaniensi* Cœnobio disserens (*b*).

V. Inter insigniores autem Conventûs hujus Alumnos haud infimum obtinet Locum P. *Bernardus Mac-Dermot-Roe*, ejusdem Prior, ab illius memorato Fundatore rectâ Lineâ descendens, qui ob Catholicam Fidem in Exilium cum innumeris ferme alijs Christi Commilitonibus missus Anno 1698 (*i*), obijt in Provincia *Occitaniæ*, nostrorum tunc Religiosorum liberalissima Susceptrice. Ut nihil dicam impræsentiarùm de Illustrissimo *Ambrosio Mac-Dermot*, Episcopo *Elphinensi*, quem *O-Heynus* autumat Cœnobij istius Alumnum, qui tamen verè Alumnus erat Conventûs *Tulskensis* (*k*), ut in *O-Heyni* Notis Marginalibus scitè advertit P. Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis* (*l*), qui ad Differentiam *O-Heyni* laudatum probè noverat Præsulem; de quo alibi datâ Operâ dicetur (*m*).

In eadem etiam *Occitaniæ* Provincia versabatur, scribente *O-Heyno* (*n*), " P. *Carolus Mac-*
" *Dermot*, probus Cœnobij hujus Alumnus, atque Filius legitimus Illustrissimi Domini *Mac-*
" *Dermot de Carrig*, quondam Baronis de *Boyle*."

Hujus demùm Cœnobij Sodalis erat Adm. Rev. P. Magister Fr. *Petrus Mac-Dermot*, qui peractis *Romæ* Studijs, Philosophiam legit *Lovanij*, Theologiam verò item *Romæ* ingenti cum Applausu apud *SS. Sixtum*, & *Clementem*, cui Conventui laudabiliter præfuit ab Anno 1703 ad 1706. In *Hiberniam* redux Missionarij Apostolici Munere cum Animarum Fructu functus est ad Annum circiter 1724, quo ex hâc Vita placidè migravit.

VI. Alumni Quinque Conventûs hujus Anno 1756 sunt R. P. Fr. *Hieronymus O-Duigenan*, Prior, Ætatis Anno 55, Professionis 38; R. P. Fr. *Andreas Mac-Costello*, Supprior, Ætat. 50, Prof. 30; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Petrus Connaghten*, Ætat. 60, Prof. 40; P. Fr. *Michael Mac-Dermott*, Ætat. 69, Prof. 40; & P. Fr. *Patritius O-Berne*, Ætat. 44. Prof. 24.

§. XXX.

De *Aghavoensi* Cœnobio Sancti *Canici* (*a*), in *Reginæ* Comitatu *Lageniæ*.

Antè Annum 1400.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Pagi* Aghavoæ. *Aliquid de Diœcesi* Ossoriensi, *atque etiam* Midensi. *Aliquid quoque in Nota de Regione* Ossoriæ, *ejusque Divisione. Nonnihil in præliminari Nota de* S. Canico *Abbate, deque* S. Kirano, *primo Diœcesis Episcopo, & Patrono principali. Nonnihil insuper in alia Nota de* S. Kirano *Abbate, Diœcesis* Clonmacnoisensis *Patrono.*

II. *Cœnobium* Aghavoæ *fundatum Fratribus Prædicatoribus sub Invocatione* S. Canici *Abbatis, de quo nonnihil.*

III. *De Fundationis Tempore disceptatum. Fundatores tamen omninò certi,* Gill, *seù* Fitz-Patritij *scilicet. Nota de nobilissima juxta & antiquissima hac Progenie.*

IV. *Mœnia sat integra Structuræ Magnificentiam demonstrantia. Latifundiorum Possessor.* Ossorienses *Episcopi, ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumpti, anteà memorati.*

V. *Unus solommodo Conventûs hujus Alumnus Anno* 1756.

I. ÁGHAVOA

(*b*) Cap. præs. §. xvi. Num. vi. Pag. 260.
(*i*) Confer Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*k*) De quo Sermo erit Cap. præs. §. xxxvi.
(*l*) De eo dicetur Cap. xv. Num. xxx.
(*m*) Cap. xiii. Num. lxxiii.
(*n*) Pag. 46.
(*a*) *S. Canicus* sexto Ecclesiæ Sæculo floruit, fuitque Fundator, ac primus Abbas Monasterij *Aghavoenensis*, necnon Patronus Urbis *Canicopolis*, sivè *Kilkenniæ*, ab eo sumentis Denominationem. Festum ipsius apud *Hibernos* colitur Die 11 Octobris, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 23. Est insuper Patronus minùs Principalis totius Diœcesis *Ossoriensis*, Patronus autem Principalis est *S. Kiranus*, primus *Ossoriensium* Episcopus, primusque Sanctorum in *Hibernia* natus, cujus Festum colitur 5 Martij.

I. AGHAVOA (*b*), hibernicè *Achabo* (id est, *Campus Bovum*), anglicè *Aghaboe*, priscis Temporibus Sedes erat Episcopalis Diæcesis, olim *Saigerensis* (*c*), postmodùm verò, & etiamnùm *Ossoriensis* nuncupatæ. Sed circà Annum Redemptoris 1180 Sedes ista translata fuit *Canicopolim*, sivè *Kilkenniam*, ibique Ecclesia Cathedralis (nulli meherclè in *Hiberniæ* Regno, quoad magnificam, & concinnam Architecturam, secunda) extructa sub Invocatione *S. Canici*, à quo pulchra ista denominatur Civitas, ut, de ea Sermonem expressè faciens, superiùs ajebam (*d*). Id porrò, ut obiter dicam, *Ossoriensi* huic, atque *Midensi* Diæcesibus, peculiare est, ut nequaquàm à Sede, sivè Loco Episcopali, sed à Regione, sivè Territorio, Nomina derivent (*e*). Cæterùm *Aghavoa* nunc Temporis exiguus duntaxàt est Pagus Baroniæ, cui Nomen *Ossoria Superior* (*f*), in Comitatu *Reginæ*, Diæcesis verò *Ossoriensis*, ut præfertur, in Provincia *Dubliniensi* (*g*), Viginti circiter Habitaculis, quà Domibus, quà Tugurijs, constans, in quo tamen Nundinæ haud minùs celebres bis in Anno habentur, Die scilicet 1 Augusti, & Die 11 Octobris, *Sancto Canico* laudato sacrâ, sed propter Mutationem Styli (*h*), Die 22 ejusdem Mensis, item Die antecedenti. *Dubliniô*, Quadraginta Septem distat Milliaribus; *Mariæ Burgo*, Agri *Reginæ* Capitali, Septem; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Viginti; *Corcagiâ*, Septuaginta Quinque; *Galviâ*, Sexaginta Quatuor; *Londino-Deriâ*, Centum & Viginti.

II. De Cænobio Fratrum Prædicatorum eò Loci fundato hæc habet *Waræus*, de *Aghavoa* in *Ossoria Superiore* loquens (*i*): *Cænobium ibi Dominicanis construxerunt Majores Baronis Superioris Ossoriæ. Atque Aghavoa (i. e. si interpreteris,* Campus Bovis, *sicut Boetia Græciæ à Bobus) olim celebris imprimis erat ob S. Canicum Abbatem, qui obijt ibidem 5 Idus Octobris Anno* 600. Et meritò quidem celebris olim erat *Aghavoa* ob *S. Canicum*, qui ibi Monasterium amplissimum fundavit, ipsius posteà Habitatione, Morte, & Miraculis consecratum. Ibi quoque Temporis Progressu constructa fuit Ecclesia sub ipsiusmet *S. Canici* Invocatione, quæ Cathedralis evasit Diæcesis primò *Saigerensis*, dein *Ossoriensis*, ut mox ajebam. Sed translatâ demùm *Kilkenniam* Episcopali Sede, eadem Ecclesia, post bis centum circiter Annorum Intervallum, Fratribus Prædicatoribus restaurata fuit, extructumque ipsis contiguum Cænobium, & quidem sub laudati Sancti Abbatis Invocatione, ad hanc usque Tempestatem retentâ, ut semel iterumque *Aghavoa* versans didici: Neque ullius alterius Cænobij, aut Monasterij, cujusvis Ordinis, aut Instituti, vel minimum Rudus, aut Monumentum invenire est *Aghavoæ*, aut in Finibus ejus.

III. Inter Scriptores de *Aghavoensi* nostro Cænobio agentes (*k*), *Alemandus*, quem sequitur *Harrisius*, asserit, id fundatum fuisse Sæculo Ecclesiæ decimo tertio, quos tamen falli hac in Re necesse est. Enimverò pervetustus Catalogus omnium *Hiberniæ Dominicanæ* Conventuum ad Annum

(*b*) Latinè sic appellatur à *Waræo*, & *Portero*, mox laudandis, ac alijs passim.

(*c*) Videsis *Harrisium*, Vol. I. Pag. 398, & Lectiones Secundi Nocturni in Festo *S. Canici*, ab *Hibernis*, ut præfertur, celebrato Die 11 Octobris. *Saiger* porrò Territorium est in Agro *Regis*, ubi S. *Kiranus* Senior, Episcopus, Ecclesiam Cathedralem fundavit. Dixi *Senior*, ne confundatur cum *S. Kirano* Juniore, Abbate, qui Patronus est Diæcesis *Clonmacnoisensis*, in memorato *Regis* Agro *Lageniæ*. Diæcesis *Ossoriensis* à nonnullis Historicis antiquis nuncupata etiam fuit *Eyrupolensis*, ut jam dictum Cap. præs. §. iii. Num. i. Lit. i. Pag. 205.

(*d*) Cap. præs. §. iii. Num. i. Pag. 204.

(*e*) Confer Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*f*) *Ossoria*, hibernicè *Osfraigh*, Regio erat *Lageniæ* dicta, post anglicanam *Hiberniæ* Divisionem (recole Cap. i. Num x. Pag. 13.), Comitatus *Kilkenniensis*. Huic contigua *Ossoria Superior*, à Situ sic nuncupata, eandem etiamnùm retinens Nomen, Baronia est Comitatûs *Reginæ*. Utraque porrò est in Diœcesi *Ossoriensi*, tribuitque Titulum Comitis. Prioris Comes est *Butlerus*, juxtà pridem dicta Cap. præs. §. xvlii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266. Posterioris verò *Fitz-Patritius*, ut mox narrabitur. Neque quid novum est in *Magna Britannia*, & *Hibernia*, Titulum Comitis nedùm à Comitatu, sed etiam à Baronia, aut Territorio, vel à Civitate, vel Pago, immò & à Flumine, mutuari, ut innumeris fermè constat Exemplis.

(*g*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*h*) Adeas Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

(*i*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 162.

(*k*) Tales sunt, ultrà *Waræum*, mox laudatum, *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Alemandus*, Pag. 219; *O-Heynus*, Pag. 9; *Porterus*, Pag. 219; *Echardus*, Tom. ii. Pag. 13.

num usque 1300 perductus, & Capituli Generalissimi Anni 1644 Calculo approbatus, quem superiùs exscriptum habes (*l*), quemque de Verbo ad Verbum exhibet *Harrisius* ipse (*m*) post *Waræum* (*n*), nihil prorsùs habet de Conventu *Aghavoensi*. Crediderim igitur vel typographicum irrepsisse Mendum in *Alemandi* Monasticon, vel Auctorem (ut nihil dicam de *Amanuensi*) ex Incuria id scripsisse, vel saltem existimasse Centuriam, ut vocant, decimam tertiam Anno 1300 exordiri, prout haud paucos vidi idem autumantes; sicque *Harrisium*, Vestigia prementem *Alemandi*, eandem decimam tertiam Centuriam pro Fundationis Cænobij hujus Tempore assignasse.

Sed quidquid sit de hoc, omnes unanimi Suffragio quoad Fundatores conveniunt, Progenitores scilicet, seù Majores, Baronis *Ossoriæ Superioris*, quos nedùm *Harrisius*, *Alemandus*, & *O-Heynus*, verum & *Lodgæus*, ac *Carvæus* (*o*) affirmant, nullusque in Historijs Temporum, Rebusque Genealogicis utcunque versatus non novit, fuisse de nobilissima juxtà & antiquissima Gente *Fitz-Patritia*, vernaculè *Fitz-Patrick*, quæ Anno 1751 Comitis Dignitate, & Titulo decorata est (*p*).

IV. *Aghavoensis*

(*l*) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(*m*) Lib. i. de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 77.

(*n*) Lib. i. de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 61.

(*o*) *Lodgæus*, Vol. II. Pag. 240; *Carvæus*, in *Lyra Hibernica*, Pag. 66.

(*p*) Præclara hæc Familia Originem ducit ab *Heremone*, Filio *Milesij* Regis *Iberiæ*, nunc *Hispaniæ*, primoque *Hiberniæ* ex *Milesiana*, ut vocant, Progenie, permultis centenis antè Christum natum Annis, Monarchâ. Heraldico-Genealogico-Historici Nostrates ostendunt, post septuaginta unam a prælibato *Heremone* Rege Generationem, quendam regali ex hoc Stemmate exortum floruisse, *Mac-Giolla-Phadruig* hibernicè appellatum, à quo Cognomen *Mac-Gill-Patrick*, nunc per *Anglo-Hibernos* in *Fitz-Patrick* mutatum, seù modificatum, derivatur. Porrò Vocula hibernica *Gill*, sivè *Giolla*, & Vox Gallo-Anglica *Fitz*, (pro qua adeas Cap. præs. §. xxviii. Num. ii. Lit. g. Pag. 293.) pro eodem quoad præsens usurpantur, etsi rigorosè loquendo *Giolla* Famulum, *Fitz* verò Filium significet.

De Familia ista Reges fuere, seù potiùs Reguli (confer Cap. i. Num. xx. Pag. 29.) Regionis *Ossoriæ* per longissimam Annorum Seriem usque ad *Henrici* II Adventum in *Hiberniam* Anno 1172. Immò posteà, etsi Potentiâ, & Armis *Anglorum* subacti fuerint aliquoties, semper tamen Reguli, seù Dynastæ, Titulum, Prærogativamque sibi vendicare pro virili conati sunt, & reapsè vendicarunt etiam usque ad Tempora *Henrici* VIII. Undè *Lodgæus* brevi laudandus refert, quod Anno 1522 *Brianus Gill-Patrick*, sivè *Fitz-Patrick*, Legatum miserit ad memoratum Regem *Henricum* cum Querela adversùs *Hiberniæ* Proregem, *Pierium*, alijs *Petrum*, *Butlerum*, agnominatum *Rufum*, Comitem *Ormondium*, qui Legatus Occasionem de Industria nactus procedendi obviàm Regi, ad Capellam in Palatio Regio apud *Londinum* progredienti, Legatione suâ fungens Regem latinis hisce Verbis allocutus est: *Sta Pedibus, Domine Rex, Dominus meus* Gillapatritius *me misit ad te, & jussit dicere, quod si non vis castigare* Petrum Rufum, *ipse faciet Bellum contrà te.*

Hujus Filius, *Brianus Mac-Gill-Patritius*, Dominationi *Anglicanæ* paruit tandem, præstito Fidelitatis Juramento Die 8 Octobris Anno 1537, exindèque creatus fuit à prælibato Rege *Henrico* VIII Baro *Ossoriæ Superioris* Die 11 Junij 1541. Conjugio sibi copulavit *Margaritam Butleram* mox dicti Comitis *Ormondij* Filiam Majorem, ex qua suscepit Equitem *Barnabam Fitz-Patritium*, secundum Baronem, sine Prole masculina defunctum, & *Florentium*, Baronem Tertium, cui *Catharina*, *Patritij O-More*, de *Lege Dei*, vulgò *Leix*, in Agro *Reginæ*, Armigeri Nata, Quinque peperit Filios, *Thaddæum* nempè Successorem suum; *Joannem* de *Castletown*, Comitis *Ossoriæ Superioris*, ut protinùs dicetur, Progenitorem; *Galfridum* de *Ballyraghin*; *Barnabam*, alijs *Brianum*, de *Water-Castle*; & *Edmundum* de *Castle-Fleming*.

Thaddæus Fitz-Patritius, quartus *Ossoriæ Superioris* Baro, Uxorem sibi adscivit *Joannam*, noni *Ormondiæ* Comitis *Jacobi Butleri* ex *Eduardo* Filio Neptem, ex qua Filios genuit Quatuor, *Brianum* imprimis Hæredem suum; *Dermitium*, vernaculè *Dermoid*; *Terdelacum*, vernaculè *Tirlagh*; & *Joannem*. E quibus *Briano*, quinto *Ossoriæ Superioris* Baroni, *Margarita Butlera*, *Gualteri* undecimi Comitis *Ormondij* Filia, *Brianum*, alijs *Barnabam*, *Eduardum*, & *Dermitium* procreavit.

Brianus, alijs *Barnabas*, *Fitz-Patritius*, sextus *Ossoriæ Superioris* Baro, ex *Catharinâ*, Equitis *Eduardi Everard* de *Fethard*, in Agro *Tipperariensi*, Natâ, duos habuit Filios, *Brianum* scilicet, Baronem septimum, & *Joannem*. Qui *Brianus* proscriptus fuit, omnibusque Dignitatibus suis & Bonis spoliatus Die 11 Maij 1691, quia *Jacobo* II, Regi Catholico, quà Officialis Militaris indivulsè adhæserat.

IV. AGHAVOENSIS Cænobij, Templique Mænia satis integra sunt, ostenduntque ad Evidentiam Operis Magnificentiam planè egregiam, & quidem in Loco verè amæno.

LATIFUNDIA, eisdem olim annexa, post Domorum Regularium omnis Ordinis ac Instituti in *Hibernia* Suppressionem, *Elizabetha* Regina *Florentio Fitz-Patrick*, tertio *Ossoriæ Superioris* Baroni, concessit Die 21 Julij 1600 (*q*).

OSSORIENSIS Diæcesis, intrà cujus Sinum est, ut præfertur, *Aghavoa*, Episcopos ex Ordine Prædicatorum assumptos inter differendum de *Kilkenniensi* Cænobio recensebam (*r*).

V. ANNO 1756 unus duntaxàt in Districtu Conventûs istius Vineam Domini excolit, nempè R. P. Fr. *Jacobus Williams*, Prior, à Conventu *Buresulensi* ad hunc transfiliatus, Ætatis Anno 69, Professionis 40, egregius profectò Missionarius.

§. XXXI.

De *Longofordiensi* Cænobio *S. Brigidæ* (*a*) in ejusdem Nominis Comitatu *Lageniæ*.

ANNO 1400.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Longofordij. *Nota de ejusdem Nominis Pago in* Anglia, *& Baronia in* Agro Galviensi. *Alia Nota de Regione* Longofordiensi, *deque antiquo Regno* Midensi. *Nonnihil in Nota præliminari de* S. Brigida *Virgine.*

I. *Fundatum* Longofordij *Cænobium Fratribus Prædicatoribus Anno* 1400 *à* Cornelio O-Ferrallo, *Episcopo* Ardachadensi, *ejusdem Ordinis, aut certè ab aliquo alio nobilissimæ Domûs* O-Ferrallæ, *de qua haud pauca exhibet Nota.*

III. *Anno* 1429 *Indulgentia à* Martino *V concessa, ut Ædis Sacræ Igne consumptæ Restauratio, jàm incepta, promptiùs perficeretur. Pontificium exscribitur Diploma.*

IV. *Anno* 1433 *concessa eundem ad Effectum Indulgentia ab* Eugenio *IV. Affertur Diploma.*

V. *Anno* 1438 *item & aliud ab eodem Summo Pontifice expeditum Diploma. In Medium adducitur.*

VI. *Templum idem, quo utuntur Acatholici. Cænobij Rudera. Novus Latifundiorum Possessor.*

VII. *Quinque* Ardachadenses *Episcopi Dominicani.*

VIII. *Sex insuper insignes Conventûs hujus Alumni, è quibus Quinque de Gente* O-Ferralla.

IX. *Tres illius Alumni Anno* 1756.

rat. Eo absque Prole masculina è vivis Anno 1696 excedente, ipsius ex memorato Fratre *Joanne* Nepos *Barnabas* Titulum Baronis sibi assumere non dubitavit, paulò tamen post, Anno nimirùm 1698 denatus. Anno etiam 1731 D. *Jacobus Fitz-Patritius*, Locum-Tenens, ut vocant, in Exercitu *Britanno-Hibernico*, eundem Baronis Titulum, Gradumque sibi vendicare coràm Proceribus Regni in *Parlamenti*, ut loquimur, Superiori Curia, sivè *Domo Dominorum* (videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.) convocatis, conatus est, sed frustrà. Verùm D. *Joannes Fitz-Patritius*, Secundus Baro de *Gowran*, in Agro *Kilkenniensi* (Genitore ipsius *Richardo* eam ad Dignitatem 27 Aprilis 1715 per *Georgium* hujus Nominis Primum, tunc regnantem, evecto) Anno 1719 natus, ad suscitandum ex *Ossoria Superiori* honorarium Titulum se creari curavit ejusdem Comitem ab adhuc regnante *Georgio* II Die 5 Octobris 1751. Idem porrò *Joannes Fitz-Patritius*, Comes *Ossoriæ Superioris*, rectâ Lineâ descendit à *Florentio Fitz-Patritio*, tertio ejusdem Barone, per secundo genitum suum Filium *Joannem de Castletown*, superiùs recensitum.

(*q*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276; *Lodgæus*, Vol. II. Pag. 245, & 246.

(*r*) Cap. præf. §. iii. Num. vi. Pag. 206.

(*a*) S. *Brigida* (diversum à *Birgitta* Nomen) Virgo, Abbatissa *Kildarensis*, *Hiberniæ* Patrona, & Thaumaturga, *S. Patritio*, ejusdem Regni Apostolo, coæva fuit, cum eoque, ac *S. Columba* Abbate, *Duni* tumulata, ut Cap. præf. §. xi. Num. i. Lit. i. Pag. 241. obiter referebam. Ejus Festivitas ab *Hibernis* celebratur quotannis Die 1. Februarij, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 22. Quod porrò huic Sanctæ nuncupata fuerit Ædes Sacra Conventus *Longofordiensis*, ex Num. iii, & iv. præf. §. clarebit.

I. LONGOFORDIUM (*b*), aliis *Longofordia*, *Longfordia*, *Longforda*, *Lonforda*, *Lonfredia*, hibernicè *Athfadda*, aliis *Lungfurd*, anglicè *Longford* (*c*), id est, *Longum Vadum*, Burgus est & quidem Capitalis, Agri ejusdem Nominis in *Lagenia*, Diæcesis verò *Ardachadensis*, in Provinciâ *Armacanâ* (*d*), ad Septentrionalem situs Partem Fluvij, *Camlin* vernaculè dicti, qui Quatuor abindè Milliaribus maximo *Shanano* (*e*) Flumini, Comitatum istum, atque *Lageniam* à *Conacia* sejungenti, jungitur. Olim *Longofordiensis* ista Regio Pars erat *Midiæ*, inter *Hiberniæ* antiquæ Regna quinti, quod, ut alibi ajebam (*f*), Quatuor in *Hibernia* constitutis Provincijs Archiepiscopalibus, *Armacanæ* in *Ultonia* unitum fuit, sicque etiamnum manet, tametsi, juxtà postmodùm factam *Hiberniæ* in civiles Provincias Divisionem quadrifidam, ad *Lageniam* spectet. Porrò *Longofordium* nedùm Municipium est (*g*), sed & Emporium sat commodum, in eoque Comitia Juridica, vulgò *Assisæ*, singulis Semestribus habentur, sicut & Nundinæ bis in Anno, Diebus scilicet 10 Junij, & 22 Octobris. Sub Finem Sæculi superioris, & Initium labentis, Familiæ de *Aungier* Titulum tribuebat Comitis, posteà extinctum; modò autem Titulum Baronis, qui est *Thomas Pakenham*, hoc Anno 1756 creatus. Distat *Dublinio* Quinquaginta Octo Milliaribus; *Ardachâ*, Sex; *Armacâ*, Quinquaginta Quinque; *Molingarâ*, Viginti uno; *Trimmâ*, Triginta Septem; *Galviâ*, Quinquaginta Quinque; *Londino-Deriâ*, Septuaginta Quinque; *Corcagiâ*, Centum Viginti.

II. DOMINICANUM *Longofordij* Cænobium in pluribus *Bullarij Ordinis Prædicatorum*, protinùs in Medium adducendis Locis (*h*) legere est, sicut & in Scriptoribus, hucusque adduci solitis (*i*), quos inter *Alemandus*, quem laudat, & sequitur *Harrisius*, id disertè asserit extructum à *Cornelio O-Ferrall*, Episcopo *Ardachadensi*, Anno 1400. Quâ tamen de Re hæc duntaxàt habet *Waræus*: "In hoc Cænobio Dominicanorum sepultus est Anno 1424 *Cornelius O-Ferrall*, Episcopus *Ardachadensis*, Vir ob Liberalitatem ergà Pauperes celebratus, nescio an Fundator Domûs".

SANÈ nullus dubito quin laudatus iste *Ardachadensis* Præsul Cænobium, de quo Sermo est, fundare potuerit Anno 1400, ast antequàm illius Loci Episcopus esset. Enimverò ex ipsomet *Harrisio* alibi (*k*) post *Waræum* liquet, *Cornelium O-Ferrall* memoratæ Ecclesiæ præfectum fuisse Anno 1418 (*l*), & quidem in Locum *Adami Leyns*, seu *Lyons*, Ordinis Prædicatorum, qui Episcopus *Ardachadensis* renuntiatus fuerat ipso Anno 1400, ut ex prælibato constat *Bullario* (*m*), ex quo etiam (*n*) liquet, huic præcessisse *Gilbertum Mac-Brady*, alterius Episcopi Dominicani, *Henrici* nimirùm *Nonij*, ad sæpè dictam Ecclesiam Anno 1392 evecti, Successorem. Ex quibus omnibus Luce meridianâ clariùs patet, nullum *Cornelium O-Ferrall* Episcopum fuisse *Ardachadensem* circà Annum 1400, subindeque recensitum *Cornelium*, si dicendus sit Conventûs *Longofordiensis* Fundator, extruendo isto Cænobio Operam navasse antè collatam ipsi Sedem Episcopalem, saltem *Ardachadensem*, immò & fortassis antè susceptos ab eo Ordines Ecclesiasticos, aut Habitum *S. Dominici*, Ordinis quippè nostri Alumnus fuerat, ut ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*o*) liquet.

CÆTERUM

(*b*) Sic latinè nuncupatur in Dictionario Anglico Latino *Elishæ Cole*, quod omnium teritur Manibus in *Magna Britannia*, & *Hibernia*, & ab alijs passim; atque in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag. 694. Num. iv.

(*c*) In *Anglia* Pagum Nominis hujus vidi Quindecim *Londino* Milliaribus in Via trita versùs *Oxoniam*. Item in *Galviensi* Agro *Hiberniæ* est Baronia ejusdem Nominis, ut §. seq. Num. i. dicetur.

(*d*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*e*) Confer §. v. hujus Capitis Num. i. Pag. 209.

(*f*) Cap. iv. Num. xviii. Lit. a. Pag. 86.

(*g*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*h*) Tom. ii. Pag. 694, & Tom. iii. Pag. 64, & 66.

(*i*) *Waræo*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 170; *Harrisio*, Vol. II. Pag. 276; *Alemando*, Pag. 221; *Portero*, in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 226; *O-Heyne*, Pag. 11; *Echardo*, ii. Pag. xiii.

(*k*) Vol. I. Pag 253.

(*l*) Videsis Cap. xiii. Num. xxxii.

(*m*) Tom. ii. Pag. 392, & 468.

(*n*) Tom. ii. Pag. 327, & 463.

(*o*) Tom. ii. Pag. 700.

CÆTERUM quod fundatus fuerit Conventus hic à non minùs nobili quàm antiqua Familia *O-Ferralla*(*p*), omnes ad unum in Regione *Longofordiensi* ex constanti, & haud interrupta Traditione uno Ore affirmare non dubitant. Undè *O-Heynus* noster (*q*) Rem istam in hunc Modum tradit: "Erectus est Conventus pro Dominicanis Anno 1400 *Longfordiæ* ab Illustrissimo, vetusto, & potenti "tunc Dynasta Agri sivè Comitatus *Longfordiensis* Domino *O-Ferrall*. Iste Conventus erat magnificus "Structurâ, ut Ruinæ adhuc monstrant. Etiam abundavit amplâ Hæreditate ex Donatione, & Donati-"onibus hujus Illustris Familiæ. Ibi hæc Familia sepelitur, & Anno 1424 sepultus est ibi Illustrissimus, & "Rmus D. *Cornelius O-Ferrall*, Episcopus *Ardacbadensis*, celebratissimus ob Liberalitatem in Pauperes, "ut dicit *Waræus*, & Monumenta Hibernica multo magis authentica, quæ vidi in Patria."

III. POST haud multum Temporis Igne consumpta fuit Ædes Sacra, atque statim incepta illius Restauratio, quæ ut congruè perficeretur, Indulgentiam elargitus est Summus Pontifex *Martinus* V, Die 15 Martij 1429, sequenti Diplomate, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (*r*).

" Martinus Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus præsentes
" Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cum itaque (*s*), sicut accepimus, Ecclesia Domûs S. Brigidæ de Lonfordia (*t*), Ordinis Fratrum "Prædicatorum, Ardakaden. Diœcesis, Loco utique à Civitatibus segregato, Ignis Incendio consump-"ta, per Priorem, & Fratres dictæ Domûs, ut in ea sub regulari Observantia Altissimo deservire valeant "laudabiliter in divinis, incepta extiterit restaurari, ac ad ejus Perfectionem Christi Fidelium Suffragia "sint plurimùm opportuna, Nos, cupientes, ut hujusmodi Restauratio dictæ Ecclesiæ congruè perficia-"tur, Universitatem vestram monemus, & hortamur attentè, Vobis nihilominus in Remissionem Pecca-"minum injungentes, quatenùs de Bonis Vobis à Deo collatis, ad hujusmodi Restaurationem, & Perfec-"tionem dictæ Ecclesiæ pias Eleemosynas, & grata Caritatis Subsidia erogetis, ut per Subventionem ves-"tram hujusmodi ipsa Ecclesia restaurari, & perfici, Vosque per hoc, & alia Bona, quæ, Domino in-"spirante, feceritis, ad æternæ Felicitatis Gaudia pervenire valeatis. Nos enim de Omnipotentis Dei "Misericordia, & BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus verè pænitentibus, "& confessis, qui ad Restaurationem, & Perfectionem prædictas Manus adjutrices porrexerint, tres An-"nos, & totidem Quadragenas de injunctis, & injungendis eis Pænitentijs misericorditer relaxamus. "Volumus autem, quod si aliàs dictam Ecclesiam visitantibus, vel ad ejus Restaurationem, & Perfecti-"onem hujusmodi, sivè ejus Fabricam, Manus adjutrices porrigentibus, aut pias inibi Eleemosynas ero-"gantibus, seù aliàs aliqua alia Indulgentia in perpetuum, vel ad certum Tempus nondùm elapsum du-"ratura, per Nos concessa fuerit, eædem præsentes Literæ nullius existant Roboris, vel Momenti. Da-"tum Romæ apud Sanctos Apostolos Idibus Martij, Pontificatûs nostri Anno Duodecimo."

IV. EUNDEM

(*p*) Inclyta *O-Ferralla* Domus Originem ducit ab *Iro*, Filio secundo genito *Milesij*, Regis *Iberiæ*, nunc *Hispaniæ*, qui *Irus* ejusque Fratres *Heber*, & *Heremon*, permultis antè Christum natum centenis Annis in Insulam hanc propagandæ Gentis ergò advenerunt, ut & alibi referebam. A memorato *Iro* descendens *Feargusius* tres genuit Filios, *Ciarum*, nempè, à quo *O-Connori*, Agri *Kerriensis* Reges (alij autem *O-Connori* ab *Heremone* progeniti sunt ut Cap. præf, §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258. dictum est); *Corcum* à quo *O-Loeghlini*, Reges de *Boirean* in hodierno Agro *Clarensi*; & *Conmacum*, à quo *O-Ferralli*, Reges de *Conmabicne*, nunc Agro *Longofordiensi*, prognati noscuntur. Post *Anglorum* in *Hiberniam* Adventum, Temporibus *Henrici* II, sensìm declinavit *O-Ferrallorum* Potentia, non secùs ac reliquorum id Genus Regum, seù Dynastarum, atque etiam Regum Provincialium (recole Cap. i. Num. xx. Pag. 29). Nihilominùs Familia hæc Titulo Principis *Annalei*, id est, *Longofordij*, diù adhuc potita est. Undè *Lodgæus* Vol. I. Pag. 147. inter texendam *Dilloni*, Comitis *Roscomaniæ*, Genealogiam refert, Equitis *Henrici Dilloni*, Baronis de *Drumrany*, Filiam, Nomine *Brigidam*, nupsisse *O-Ferrallo Principi de Annaly*. Nonnulla insuper alia de nobilissimæ Progeniei istius Ramis legere est apud laudatum *Lodgæum* citato Vol. I. Pag. 158, & Vol. II. Pag. 123, 131, 147, & 158.

(*q*) Pag. 120.

(*r*) Tom. ii. Pag. 694, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. clviii. Fol. 276.

(*s*) Deest Exodium in prælibato *Bullarij* Loco.

(*t*) Rectiùs *Longofordiæ*, vulgò *Longford*, ut rectè pro More advertit *Bullarium* Loco citato, Num. 4.

IV. EUNDEM ad Effectum Diploma dedit, Die 11 Marti 1433, *Eugenius* IV, immediatus laudati *Martini* V Successor, Tenoris sequentis, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*u*).

" Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus præsentes
" Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Licet is (*w*) &c. Cum itàque, sicut accepimus, Domus S. Brigidæ Fratrum Prædicatorum, Ardakaden. Diæcesis, causantibus Guerris in illis Partibus, maximè à sex Annis citrà vigentibus, tàm in ejus Ecclesia, ac alijs suis Structuris, & Ædificijs, Ignis Voragine consumpta, & Ruinæ dedita, quàm omnibus in ea ad divini Cultûs Decorem necessarijs Ornamentis destituta existat, adeò quod Religiosi inibi continuò divinis Officijs insistentes ad aliena transire Loca necessariò sunt coacti &c. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Tricesimo Secundo (*Stylo Bullarum, Æræ communis* 1433) Quinto Idûs Martij, Pontificatûs nostri Anno Tertio."

V. ALIUD insuper Diploma expediri jussit idem *Eugenius* Papa Die 16 Julij 1438, & quidem ad jam memoratum Effectum, ut promptiùs scilicèt incepta perficeretur Ædis Sacræ Restauratio, quod invenire est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*x*).

" Eugenius Episcopus Servus Servorum Dei, universis Christi Fidelibus præsentes
" Literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Ecclesiarum (*y*) & Monasteriorum, & aliorum Religiosorum Locorum Fabricis, necnon Personarum in illis, sub Habitu, & Observantia Regularibus, degentium omnium, Necessitatibus, Manus porrigere adjutrices pium apud Deum, & meritorium reputantes, nonnunquàm Christi fideles ad impendendum talibus opportuna Suffragia, Indulgentijs videlicèt, & Remissionibus excitamus, ut exindè reddantur dominico Gregi aptiores. Cùm itàque, sicut accepimus, Ecclesia Monasterij, sivè Domûs de Longfredia (*z*), Ordinis Prædicatorum, Ardakaden. Diæcesis, partìm Ignis Incendio consumpta fuerit, ac plura ejus Structuræ, & Ædificia Ruinæ subjaceant &c. Datum Ferrariæ Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Tricesimo Octavo, Decimo Septimo Kalendas Augusti, Pontificatûs nostri Anno Octavo."

VI. TEMPLUM id ipsissimum est, quo utuntur *Protestantes*. Cænobij autem nihil prorsùs manet præter pauca Rudera, ut Anno 1755 vidi.

LATIFUNDIA, Conventui olim annexa, *Nicolao Malby*, Equiti Aurato, à Gubernio Acatholico dudùm concessa fuere (*a*).

VII. *Ardachadensis* Diæcesis, cui subest *Longofordium*, Quinque fuere Episcopi ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumpti, nimirùm *Joannes Aubry*, *Henricus Nonius*, *Adam Lyons*, *Cornelius O-Ferrall*, Cænobij Fundator, & *Oliverius Darcy*, de quibus sigillatìm alibi dicturus sum (*b*).

VIII. INSIGNES fuere Conventûs hujus Alumni, quos inter PP. *Laurentius O-Ferrallus*, & *Bernardus O Ferrallus*, Martyrium passi sunt *Longofordij* Anno 1651, ut ex Capituli Generalis *Romæ* 1656 Actis, cujus Verba inferiùs (*c*) opportuniori in Loco referam, perspicuè apparet. Atque *Antonius O-Molloy*, & alter *Laurentius O-Ferrallus*, publicâ Virtutis Opinione clari extitere (*d*). Neque prætermittere debeo, de insignioribus Cænobij *Longofordiensis* Alumnis loquens, A. R. P. Magistrum *Gregorium O-Ferrallum*, Provincialem *Hiberniæ*, alibi recensendum (*e*); neque

(*u*) Tom. iii. Pag. 64. ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. xxxv. Fol. 121.

(*w*) Integrum habes ejusdem Tenoris Exordium Cap. præf. §. ii. Num. vi. Pag. 201.

(*x*) Tom. iii. Pag. 66, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. cii. Fol. 26.

(*y*) Brevitatis ergò nonnisi Initium Exordij affertur in memorato *Bullarij* Loco, id tamen in Rem tuam, benigne Lector, ex alio ejusdem Pontificis Diplomatè, ut in citato Tom. iii. *Bullarij*, Pag. 125 jacet, integrè transcribo.

(*z*) Id est, *Longofordio*, ut ex jam dictis patet.

(*a*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 276.

(*b*) Cap. xiii. Num. xxi, xxiv, xxviii, xxxii, & lxviii.

(*c*) Cap. xvi. Num. xxxi.

(*d*) De ijs dicetur Cap. xvi. Num. lxxi, & cxvi.

(*e*) Cap. xiv. Num. xiv.

que A. R. P. Magistrum *Jacobum* O-*Ferrallum*, Virum verè doctum, verèque prudentem, ac pium, quem ceù talem, Religiosumque omnibus Numeris absolutum, etsi alioquin exterum, Sapientissimi Almæ Provinciæ *Romanæ* Patres in Superiorem suum unanimi Suffragio Anno 1731 eligere non dubitarunt, quemque in Urbe novi Provincialem *Romanum*. A multis autem jam Annis defloruit *Perusij* in *Umbria*, ubi per multum Temporis Vicarium Sacræ Inquisitionis verè laudabiliter egerat.

IX. Alumni Tres Conventûs hujus Anno 1756 sunt R. P. Fr. *Jacobus O-Ferrall*, Prior, Ætatis Anno 42, Professionis 20; P. Fr. *Nicolaus Travers*, Ætat. 52, Prof. 30; & P. Fr. *Franciscus* O-*Ferrall*, Ætat. 43, Prof. 20.

§. XXXII.

De *Portumnensi* Cænobio *B. Mariæ*, & *SS. Petri*, & *Pauli* (*a*), in *Galviensi* Comitatu *Conaciæ*. Antè Annum 1426.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura*, & *Descriptio Villæ*, *seù Vici*, Portumnæ, *aliàs* Portompriæ.
II. *Fundatio Cænobij Fratrum Prædicatorum ibidem*, *à* Martino V *confirmata*, *Anno* 1426.
III. O-Heynus *circà Fundationis Annum*, *longè posteriorem*, *emendatus*. *De Fundatore* O-Maddeno *Nemo dubitavit*. *Nota de antiquissima* O-Maddenorum *Progenie*.
IV. *Indulgentia à* Martino *V*, *eodem Anno* 1426, *elargita pro Cænobio perficiendo*. *Exscribitur Diploma*.
V. *Cænobij*, *Ædisque Sacræ Mænia etiamnùm visibilia*. *Modernus Latifundiorum Possessor*.
VI. Clonfertenses *Episcopi ex Ordine Prædicatorum assumpti*.
VII. *Non Nemo ex insignioribus Cænobij hujus Alumnis*.
VIII. *Nonnisi duo in hoc Conventu Sodales Anno* 1757.

I. PORTUMNA (*b*), olim *Portompria*, hibernicè *Portumna*, anglicè *Portumny*, Vicus est Baroniæ *Longofordiensis* (*c*), in Agro *Galviensi*, Diæcesis verò *Clonfertensis*, in Provincia *Tuamensi* (*d*), ad Magni Fluminis *Shanani* (*e*) Ripam, è Regione Agri *Tipperariensis* in *Momonia*, Loco peramæno situs, ubi amplissimum, vetustissimumque videre est Castrum Allodiale Comitis *Clanrickardiæ* (*f*), qui eo in Territorio, residuoque *Galviensi* Agro, spatiosa habet Latifundia. Emporium est *Portumna* sat commodum, *Dublinio*, Sexaginta Octo Milliaribus; *Clonfertâ*, Decem; *Tuamâ*, Triginta Sex: *Athenriâ*, Viginti Quinque; *Galviâ*, Triginta Quinque; *Corcagiâ*, Septuaginta Duobus; *Londino-Deriâ*, Centum & Septem; *Lothoriâ*, ubi aliud Ordinis Cænobium (*g*), Tribus, distans.

II. In memorato *Portumnæ*, seù *Portompriæ*, Vico seù Villâ, Capella dudùm extitit sub Invocatione *SS. Petri*, & *Pauli*, Juris Monachorum Cisterciensium Monasterij *Donbrodiensis* (*h*), in *Wexfordiensi* Agro *Lageniæ*, Diæcesi verò *Fernensi* sub Archiepiscopo *Dublíniensi*, quam Capellam

(*a*) Geminata hæc Nuncupatio ex protinùs afferendis Literis Apostolicis, ad Num. ii, clarebit. Indeque perspicuè apparebit hallucinasse *O-Heynum* nostrum, Pag. 25, & 36, asserentem, Cænobium hoc esse *sub Patrocinio S. Petri Martyris*, id apertissimè confundens cum Cænobio *Lothoriensi*, tribus duntaxàt Milliaribus abhinc distante, de quo Cap. præf. §. xxi. disserebam.

(*b*) Sic vocatur latinè à *Waræo*, & nunc ab alijs passim. Antiquitùs autem appellabatur *Portonipria*, ut ex brevi adducendis Pontificijs Diplomatibus liquidò constabit, scilicet Num. ii, & iv.

(*c*) Baronia hæc Nomen duntaxàt commune habet cum *Longofordiensi* Comitatu *Lageniæ*, de quo §. superiori, Num. i. dictum est.

(*d*) Consulendum Cap. i Num. xii. Pag. 18.

(*e*) Adeas §. v Cap. præf. Num. i. Pag. 209.

(*f*) Videsis §. viii. hujus Cap. Num. iv. præsertim ad Lit. x. Pag. 223.

(*g*) De quo Cap. præf. §. xxi. Pag. 274.

(*h*) De Cænobio hoc Monachali de *Dunbrody*, aliàs de *Portu S. Mariæ*, Anno 1182 fundato, disserit *Waræus* de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 151, & seq.

Capellam, veluti à laudatis Monachis planè derelictam, eique annexam Villam, ad prælibatum Monasterium antecedenter pertinentes, Loci Dominus temporalis *O-Maddenus*, hodiernæ Baroniæ illius *Longofordiensis* nobilissimus Dynasta, Ordini Prædicatorum donavit, & quidem scientibus, & non contradicentibus Monachis. Ibi porrò Fratres Prædicatores, Auctoritate Apostolicâ communiti, Domum cum Ecclesia, Campanili, Cœmeterio, alijsque necessarijs Officinis sibi construxerunt, hancque Ecclesiam *Beatæ Mariæ*, ac simul ijsdem *Sanctis* Apostolis *Petro, & Paulo* voluerunt nuncupari. Nihilominùs nè in præmissis per prælibatos Monachos quovis Modo molestari possent, Fundationi, & Constructioni recensitis Apostolicæ Confirmationis Robur adjici curarunt, sequens impetrantes à tunc regnante Summo Pontifice *Martino* V Diploma, Rem integrè enarrans, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*i*) legere est, hujus Tenoris:

" Martinus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Officiali Conflerten (*k*),
" salutem & Apostolicam Benedictionem.

" Statum Ordinis Fratrum Prædicatorum, quem sincerâ Caritate prosequimur, felicibus prosperari " Successibus affectantes, libenter ad ea, quæ ipsius Status Prosperitatem respiciunt, Apostolici Favoris " Præsidium impertimur. Exhibita siquidem Nobis nuper pro Parte dilectorum Filiorum Prioris, & Fratrum Domûs Beatæ Mariæ, ac Sanctorum Petri, & Pauli, in Villa de Portompria dicti Ordinis, Conflerten. Diœcesis, Petitio continebat, quod olim ipsi, ut unam Domum cum Ecclesia, Campanili, " Campana, Cæmeterio, & alijs necessarijs Officinis, pro Usu, & Habitatione eorum, construere possent, " Auctoritate Apostolicâ sufficienter communiti, Domum ipsam cum hujusmodi Officinis, apud Capellam " si ?: Cura eorundem Sanctorum in Villa prædicta, quæ tunc ad dilectos Filios Abbatem, & Conventum " Monasterij de Dunibroch, Cistertien. Ordinis, Fernen. Diœcesis, in spiritualibus, & temporalibus, ac " ad ipsum Monasterium legitimè pertinebat, quamvis aliqui Domini temporales illarum Partium, Capellam, & Villam prædictas, tanquam per ipsos Abbatem, & Conventum derelictas, in Usus eorum destinarent, ac eisdem Fratribus, pro Usu, & Habitatione hujusmodi, liberè donassent, de Consensu etiam, " & Permissione Venerabilis Fratris nostri Thomæ (*l*) Episcopi, & dilectorum Filiorum Capituli Conflerten. Abbate etiam, qui tunc erat ejusdem Monasterij, & Conventu prædictis scientibus, & non contradicentibus, construxerunt, illamque ex tunc pro eisdem Usu, & Habitatione tenuerunt, prout tenent " ad præsens; &, sicut eadem Petitio subjungebat, ijdem Prior, & Fratres timent, se super præmissis " per Abbatem, & Conventum prædictos in posterum, aut alias forsitan proptereà molestari posse. Quare " pro Parte ipsorum Prioris, & Fratrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Donationi, & Constructioni prædictis, pro eorum Subsistentia firmiori Robur Apostolicæ Confirmationis adjicere, necnon ipsis, ut " omnibus Privilegijs, Immunitatibus, Libertatibus, Exemptionibus, & Indulgentijs uti, & gaudere possint, quibus alij Fratres dicti Ordinis, in alijs ejusdem Ordinis Domibus pro Tempore commorantes, " potiuntur, concedere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui de præmissis certam Notitiam non habemus, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Discretioni tuæ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs vocatis Abbate, & Conventu prædictis, & alijs, qui fuerint evocandi, de præmissis " omnibus, & singulis, Auctoritate nostrâ, te diligenter informes, &, si per Informationem hujusmodi " ità esse inveneris, super quo tuam Conscientiam oneramus, Donationem, & Constructionem prædictas " Auctoritate præfatâ confirmes, & nihilominùs Priori, & Fratribus dictæ Domus præsentibus, & futuris, " ut ipsi omnibus Privilegijs, Libertatibus, Immunitatibus, Exemptionibus, & Indulgentijs, quibus alij " Fratres dicti Ordinis in alijs eorum Domibus gaudent, seùquomodolibet potiuntur, uti, & gaudere possint, ac debeant, eâdem Auctoritate concedas. Non obstantibus fel. Rec. Bonifacij PP. VIII, Prædecessoris nostri, prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium Loca de novo recipere, aut recepta mutare præsumant, absque Apostolicæ Sedis Licentia speciali, faciente plenam, & expressam, ac De Verbo " ad Verbum de Prohibitione hujusmodi Mentionem, & alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos VIII Idûs Octobris, " Pontificatûs nostri Anno Nono." (scilicet Die 8 Octobris 1426.)

III. Ex

(*i*) Tom. ii. Pag. 670, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxix, Fol. 232.

(*k*) Lege *Clonfertensi*, ut & legitur in ejusdem Pontificis Diplomate, Num. iv. adducendo.

(*l*) Cognomento *O-Kelly*, Anno 1438 ad Archidiœcesim *Tuamensem* translati.

III. Ex Apostolicis hisce Literis Luce meridianâ clariùs patet, *Portumnense*, aliàs *Portompriense*, Cænobium fundatum fuisse antè Annum 1426, subindèque totâ Viâ aberrasse *O-Heynum* nostrum (*m*), græcâ Fide affirmantem, Domum istam *Portumnensem circà Annum* duntaxàt 1620 *erectam fuisse*, & mansisse *Vicariatum sub Conventu Athenriensi usque ad Annum* 1640, quo *in Prioratum erectus suum habuit primum Priorem.* Nedum porrò latebant O-*Heynum* Apostolicæ illæ Literæ, sed & Comitia Provincialia in Conventu hoc *Portumnensi* habita Anno 1631, ut alibi videre erit (*n*).

Nullus quidem dubito, quin, summoperè oppressis Religiosis Ordinibus in *Hibernia* à medio Sæculo XVI (*o*), *Portumnensi* Cænobio defuerint proprij Fratres, sicque habitaverit ibi, pro servandis sartis tectis Ordinis Prædicatorum Juribus, unus alterve Pater, Conventûs *Athenriensis*, utpote in *Galviensi* Agro proximioris, atque majoris, Alumnus, quod & *Tulskensi* accidit Conventui, cujus Jura *Roscomaniensis* protegebat, ut suo Loco dicetur (*p*). Certo certius tamen est, *Portumnensem* Domum mansisse tunc Temporis verè Conventualem, minimè obstantibus Injurijs per Heterodoxos, aut Bellorum intestinorum Calamitates illatis, quæ Ecclesiarum Juribus nocere haud valent (*q*). Porrò quod antecedenter Conventualis fuerit Domus propriè talis, proprium scilicet habens Priorem, & Fratres, ex ipsomet patet mox allato Oraculo Pontificio, Verbis hisce concepto: *Exhibita siquidem Nobis nuper pro Parte dilectorum Filiorum PRIORIS, & FRATRUM Domûs B. Mariæ, & SS. Petri & Pauli . . . . Petitio continebat* &c. Igitur Conventus hic suum non habuit *primum Priorem* Anno 1640, ut autumat, ne dicam delirat, *O-Heynus*, sed antè Annum 1426. Eapropter *Waræus*, quem Apostolicum istud latebat Diploma, Fundationis Annum Cænobij hujus ingenuè siluit, sequentia duntaxàt dicens Verba (*r*): *Cænobium Dominicanis ibi* (Portumnæ) *construxit O-Maddenus ad Shananum Fluvium.* Prælibato *Waræo* subscribunt *Alemandus*, & *Harrisius*, nihil prorsùs superaddentes (*s*).

Cæterum concors est trium horumce Scriptorum, atque O-*Heyni*, Sententia quoad Fundatorem, Dominum nempè *O-Maddenum* (*t*), Baroniæ *Longofordiensis* Dynastam, quem propterea, suosque Consanguineos crediderim significare voluisse *Martinum* V hisce mox allatarum Literarum

 Aposto-

(*m*) Pag. 36.
(*n*) Cap. xiv. Num. xi.
(*o*) Consulendum Cap. vi. Num. vi. Pag. 116.
(*p*) Cap. præf. §. xxxvi. Num. iii. Adeas etiam §. xl. Num. v.
(*q*) Recolendum Cap. vi. Num. viii. Pag. 111.
(*r*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 219.
(*s*) *Alemandus*, Pag. 224; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277.
(*t*) Antiquissima hæc Progenies *O-Maddenorum*, hibernicè *O-Madagain* (recole §. viii. Cap. præf. Num. v. ad Lit. z. Pag. 226.) rectà descendit ab *Heremone*, tertio Natu è *Milesij* Regis *Iberiæ*, aliàs *Hispaniæ*, Filijs, qui, ut toties ajebam, permultis antè Virginis Partum centenis Annis in Insulam hanc ad propagandum in ea Gentem advenerunt. A prælibato quippè *Heremone* Originem ducens *Conn-Ceadchathach* genuit *Jomchaidh*, cujus Fratres Progenitores fuere Illustrissimarum Familiarum de *Maguire* (confer §. xl. hujus Cap. Num. iii. Lit. e.) & de *Mac-Mahon* in *Ultonia*. A memorato autem *Jomchaidh* post decem Generationes ortus est *Eogan*, à quo *O-Kelly*, & *Buadhach*, à quo *O-Madden*, prognati sunt. *O-Kelly* Regionis *Imaniæ* in hodierno Agro *Galviensi*, & *O-Madden* Regionis *Longofordiensis* ibidem, Reges, sivè Reguli, aut Dynastæ, fuere, pro quorum Verborum Sensu adeas Cap. i. Num. xx. Pag. 29. *O-Maddeni* nedùm in Conacia vigent, sed & in *Momonia*, atque etiam in *Lagenia*, nominatìm Domus *O-Maddenorum* de *Baggotsrath* propè *Dublinium*, de qua, alijsque Stirpis illius antiquissimæ Ramis obiter disserit *Lodgæus*, Vol. III. Pag. 334, & Vol. IV. Pag. 333. Legesis *Historiam Hiberniæ* impressam *Dublinij* Anno 1742. Pag. 307.

Non abs Re erit obiter hìc Loci advertere, Baroniam *Longofordiensem*, adeoque & Comitatum *Galviensem*, comprehendisse Temporibus *O-Maddenorum* Dynastarum Partem moderni Agri *Regis* in *Lagenia*, vernaculè dictam *Lusmagh*, haud obstante *Shanano* interfluente, atque sejungente *Conaciam* à *Lagenia*; integramque istam Baroniam in Diœcesi fuisse *Clonfertensi*, & Provincia *Tuamensi*. Postmodùm autem per Legem Parlamentariam, ut vocant, Territorium illud, *Lusmagh*, in Ditione olim Dynastæ *Longofordiensis*, unitum fuit Comitatui Regis, adeoque & Nationi *Lageniæ*, salvis tamen Juribus Episcopi *Clonfertensis*, & Archiepiscopi *Tuamensis*.

Hinc

III. *Ab* O-Flahertæis (*sicut & propinquum Carmelitarum Cœnobium*) *fundatum, Operam adhibentibus Fratribus* Athenriensibus, *impetrato per ipsos Diplomate à* Martino V, *Anno* 1427. *Nota de antiquissima* O-Flahertæorum *Gente*.
IV. *Nulla impræsentiarùm Cœnobij Rudera. Actualis Latifundiorum Possessor.*
V. *Quatuor* Tuamenses *Archipræsules Dominicani, alibi memorati.*
VI. *Conventûs istius Alumni Tres Anno* 1756.

I. TOMBEOLA, latinè, hibernicè, & anglicè sic dicta, Villa est, seù potiùs Villæ Cadaver, Archidiœcesis *Tuamensis*, in Baronia *Ballynebensi*, & Comitatu *Galviensi*, quæ Baronia mediat inter Baronias de *Moycullen*, & de *Ross*, omnesque tres nuncupari solent *Occidentalis Conacia*, & meritò quidem, est enim ad instar Peninsulæ in Occiduo *Conaciæ*, immò totius *Hiberniæ*, Regio montosa satis, & paludosa, tàm Incolis, quàm Oppidis, Villisve frequentior. *Tombeola* distat *Dubliniâ* Centum & Triginta Quinque Milliaribus; *Ballynebenâ*, memoratæ Baroniæ Capitali, Tribus; *Galviâ*, Triginta; *Athenriâ*, Quadraginta Duobus; *Tuamâ*, Triginta Quinque; *Londino-Deriâ*, Centum Viginti Septem, *Corcagiâ*, Centum & Sexdecim.

II. TAMETSI, ut candidè fatear, *Waræus*, ejusque Sequaces *Alemandus*, & *Harrisius*, alto prætermittant Silentio *Tombeolense* Fratrum Prædicatorum Cœnobium, juxtà commune Proloquium: *Nihil inventum, & perfectum eodem Tempore*; Nemo tamen utriusve Cleri, seù Sæcularis, seù Regularis, hacce saltem Tempestate, de eo ullatenùs dubitat. Ista de Baronia *Ballynebensi*, montosâ nimis, & paludosâ, tam incertam habuit Notitiam prælibatus *Waræus*, ut *Ballynebensem* Vicum memorans (*a*), dicat: *Fundatur ibi à Flabartæis Cœnobium Ordinis (ni fallor) Carmelitani.* Cæterùm O-*Heynus* noster, Agri *Galviensis* Nativus, præmissâ de Conventu *Portumnensi* in memorato Agro, seù Comitatu, Tractatione, hæc scribere non dubitavit (*b*): "In eodem Comitatu *Galviensi* "fuit Conventus noster in Baronia de *Ballynebensi* fundatus, & erectus à Domino *O-Flaherty*, "Dynasta antiquo istius Baroniæ usque ad Usurpatorem *Cromuellum* (*c*), per quem exutus est "totâ Hæreditate sua. Erant ordinariè in isto Conventu, vocato *Tombeolumme*, Octo Religiosi, "sed ab Initio Regni *Elizabethæ* nullus fuit Incola, & Muros omnes, & ipsam Ecclesiam abstulerunt ad ædificandum Castellum in Vicinia, & ex quo Conventus Galviensis (*d*) erectus est in "Prioratum, neglectum est à Provincialibus deputare aliquos Religiosos, aut Priorem saltem, ad "istum Conventum, sed relictus est velut Districtus pro Galvia, distante indè quindecim magnis "Leucis (*e*). Et id certè vergit in Detrimentum Ordinis, & Populi Catholici, carentis maximè "Ministris Evangelicis, Locus enim est montosus, & paludosus, velut quædam Insula in ex-"tremo Fine occiduo Regni, undè non est eò Accursus frequens Religiosorum, & tota illa Baro-"nia est benè populosa, & vix est Hæreticus unus. Et si Libertas stabilita esset, Conventus "*Galviensis* viveret abundanter ex Beneficentia Civium, & prætereà habet pro Districtu suo Ba-"roniam de *Clare*, de *Moycullen*, & *Eaghnaniver* (*f*). Itàque in *Tombeolumme* possint esse tres, "aut quatuor Religiosi pro Salute Populi illius, quasi derelicti." Hæc O-*Heynus*, cujus Animadversio in Causa fortassè fuit cur in primo post ipsius vulgatum Librum Capitulo Provinciali, Anno nimirùm 1720, Patres Definitores sanxerunt (*g*), ut *Tombeolensis* institueretur Prior, quod illicò factum est, & hucusque continuatum. *Carmelitæ* etiam *Calceati* suum habent Priorem pro vicino Conventu *Ballynebensi*.

III. Ex

(*a*) De Antiquit Hibern. Cap. xxvi. Pag. 216.
(*b*) Pag. 37.
(*c*) Videsis Cap. xvii. Num. c.
(*d*) Conventus *Galviensis* fundatus non fuit Anno duntaxàt 1612, ut autumat *O-Heynus* Pag. 22, sed Anno 1448, ut ex Apostolico Diplomate, Cap. præs. §. xxxviii. Num. ii exscribendo, clarebit.
(*e*) Potiùs quindecim magnis Milliaribus *Conaciensibus*, quæ triginta complectuntur Milliaria *mensurata*, quibus, ut præfertur, *Tombeola* distat *Galviâ*.
(*f*) *Eaghnaniver* est Districtus Oppido *Galviæ* adjacens, qui propriè Baronia non est, sed Comitatus, hujus nimirùm gaudens Juribus.
(*g*) Ipsamet Definitorij Verba exscripta habes Cap. præs. §. xxv, Num. ii. Pag. 286.

III. Ex his omnibus liquidò patet, Cænobium olìm extitisse Fratrum Prædicatorum apud *Tombeclam*, & quidem, quod & probata fert Patriæ Traditio, ab eadem constructum nobilissima *O-Flabartæa* (*b*) Prosapia, quæ mox memoratum *Carmelitarum* Conventum *Ballynebensem* fundavit. Quo autem Tempore non adeò certum est, crediderim nihilominùs id accidisse Anno 1427, quo Patres Cænobij nostri *Athenriensis* Facultatem impetrarunt à *Martino* V, Pontifice Maximo, duos fundandi in *Hibernia* Conventus. *Tombeolensem* quippè unum esse ex duobus hisce Conventibus vero simillimum est, & quidem vel propter ipsummet motivum in Literis Apostolicis expressum, nempè ob Penuriam Prædicatorum, & aliorum Virorum Scientiâ peritorum, à quibus Populus in Fide Catholica debitè valeret erudiri, quæ Penuria summoperè meherclè vigebat in montosa illa, & paludosa Regione, superiùs descriptâ. Prælibatarum porrò Apostolicarum integrum Tenorem anteà exscripsi inter differendum de memorato *Athenriensi* Cænobio (*i*).

IV. Nulla Cænobij hujus extare ab *Elizabethæ* Reginæ Temporibus Rudera, ex nuperrimè adductis *O-Heyni* Verbis sat clarè constat. Modernus autem Soli, & Prædij, seù Latifundij, Possessor est *Richardus Martin* de *Dangan*, propriè *Galviam*, Armiger.

V. Archidiœcesis *Tuamensis*, intrà cujus Fides, ut præfertur, est *Tombeola*, Quatuor fuere Antistites Ordinis Prædicatorum Alumni, quos alibi (*k*) recensebam, iterum quoque de illis dicturus (*l*).

VI. Tres sunt Conventûs istius Alumni Anno 1756, scilicet R. P. Fr. *Dominicus Mac-Craith*, Prior, Ætatis Anno 55, Professionis 34; P. Fr. *Lucas Cone*, Ætat. 50, Prof. 29; & P. Fr. *Joannes Mac-Tully*, Ætat. 46. Prof. 20.

§. XXXIV.

De *Ballindunensi* Cænobio *B. Mariæ Virginis* in *Sligoensi* Comitatu *Conaciæ*.

Circà Annum 1427.

S U M M A R I U M.

I. Ballinduni *Momenclatura, & Descriptio.*

II. *Cænobium* Ballindunense *Fratrum Prædicatorum* à Mac-Donogho *Dynastâ* Tirerrilensi *fundatum, Operam adhibentibus Patribus* Athenriensibus. *Objectioni fit satis. Nonnibil obiter de Cænobio* Tombeolensi. *Nota de inclyto* Mac-Donoghorum *Stemmate; obiterque de præclaris* Taaffæis, *Vicecomitibus de* Corran, *& Baronibus de* Ballymote; *atque Comitibus de* Carlingford.

III. *Integra adbuc, & decora manent Templum, & Cænobium. Latifundiorum Possessores.*

IV. Elphinenses *Episcopi Dominicani Septem, alibi memorati.*

V. De

(*b*) Antiquissima *O-Flabertæorum* Domus Originem ducit ab *Heremone*, tertio è *Milesij*, Regis *Hispaniæ*, (olim *Iberiæ*) Filijs, qui in hance Insulam *Hiberniæ* ultrà mille & bis centum Annos ante Virginis Partum (confer Cap. i. Num. vi. Pag. 10.) advenerant. Quippè *Feargus* à memorato *Heremone*, primo *Hiberniæ* Monarchâ, descendens, duos genuit Filios, *Fearguam* nempè, præclarissimarum Familiarum de *O-Rourke*, & *O-Reilly* Progenitorem; ac *Duach-Teangambam*, Progenitorem *O-Flabertæorum*, qui per longissimam Annorum Seriem Reges, fuere, sivè potiùs Reguli, seù Dynastæ (recole, Cap. i. Num. xx. Pag. 29.) illius *Galviensis* Agri Tractus, quem ut superiùs advertebam, *Occidentalem Conaciam* vocant. Inclytæ porrò istius Prosapiæ modernus Hæres legitimus est *Morganus O-Flaberty*, de *Lemmon-Field*, Armiger, Conjugem habens *Joannam*, *Theobaldi de Burgo*, Sexti Vicecomitis de *Mayo*, Filiam primogenitam, ex qua Quatuor suscepit Filios, unamque Filiam, etiamnùm viventes, *Joannem* scilicet, *Theobaldum*, *Patritium*, *Morganum*, & *Mabellam*. Prælibati *Morgani* Avus, *Morganus* item *O-Flaberty*, de *Agbnamurra* hibernicè, anglicè *Lemmon-Field*, id est *Campo Limoniorum*, Armiger, Uxorem duxerat *Honoriam*, *Theobaldi de Burgo*, Primi Vicecomitis *Mayonensis*, & Baronetti *Novæ Scotiæ*, Natam. Consulendus *Lodgæus*, Vol. II. Pag. 330, & 338, & Videsis §. xxxvii. Cap. præl. Num ii. Lit. k.

(*i*) Cap. præf. §. viii. Num. xi. Pag. 231.

(*k*) Cap. præf. §. viii. Num. xvii. Pag. 234.

(l) Cap. xiii. Num, xxx, xxxiv, xxxvii. & xlviii.

V. *De insigni Conventûs hujus Sodali* Jacobo MacDonogh.
VI. *Moderni ejus Sodales Tres, Anno scilicet* 1756.

I. BALLINDUNUM, hibernicè *Baille-an-Duin*, (id est, *Oppidum ad Eminentiam*) anglicè *Ballindown*, neque Oppidum est, neque Pagus, neque utriusvis Cadaver, saltem quoad præsentem Apparentiam, nihil siquidem in Loco sic dicto jam videre est præter *Abbatiæ* (*a*), ut Vulgus loquitur, Muros. Ex prælibati philosofeciùs hibernici Nominis Etymologia haud obscurè patet, eò Loci fuisse priscis Temporibus Oppidum, seù Vicum, juxtà Arcem quandam, quam crediderim à *Danis*, sive *Ostmannis* (*b*), Insulæ hujus Invasoribus, factam, ut Moris erat apud ipsos. Sed quidquid sit de hoc, memoratus Locus situs est propè Lacum, cui Nomen *Arrow*, in Baronia *Tirerrilensi*, & *Agro Sligoensi*, Diœcesi verò *Elphinensi*, sub Archiepiscopo *Tuamensi* (*c*). Distat *Dubliniô* Nonaginta Duobus Milliaribus; *Sligoâ*, Tredecim; *Elphinâ*, Sexdecim; *Tuamâ*, Quadraginta: *Athenriâ*, Quinquaginta Duobus; *Galviâ*, Quinquaginta Septem; *Londino Deriâ*, Quinquaginta Octo; *Corcagiâ*, Centum, & Quadraginta Sex.

II. PORRO Cœnobium *Ballindunense* Ordinis Prædicatorum nedùm perpetua, sibique semper constans Patriæ Traditio, sed & consueti Auctores (*d*) adstruunt, id etiam ab antiquissima *Mac-Donoghorum* (*e*) Familia fundatum asserentes, dempto *Alemando*, qui Beneficium hoc *Mac-Donaldis* adjudicat; ast illud nonnisi purum putumque Armanuensis, aut Typographi, Mendum planè videtur.

SI autem de Fundationis Tempore sciscitèris; idem prorsùs respondebo, quod de *Tombeolensi* Cœnobio nuper (*f*) ajebam, nempè Rem hanc factam circà Annum 1427, quandò Patres *Athenrienses* Diploma Pontificium ad duos in *Hibernia* fundandos Conventus obtinuerunt. Neque Opinioni huic obstare potest Quinquaginta Duorum Milliarium Distantia *Athenriam* inter, & *Ballindunum*: Tùm quia *Tombeola* non minùs quàm Quadraginta duobus Milliaribus *Athenriâ* distat: Tum etiam quia *Tombeola*, & *Ballindunum* in eadem sunt Natione *Conaciæ*, adeoque mirari non debes, Patres *Athenriensis* Conventûs, antiquioris in *Conacia Dominicana*, ne dicam celebrioris, usque adeò solicitos fuisse ad Ordinem suum pro Instructione Fidelis Populi propagandum, nedùm in viciniori Regione *Ballynebensi*, sed & in paulò remotiori *Tirerrilensi*, ut ad hunc Effectum & à Sede Apostolicâ fundandi Facultatem, & ab utroque respectivè Dynasta, *O-Flabertæo* nimirùm, & *Mac-Donogho*, Fundationum Beneficia impetraverint.

III. MANIA

(*a*) Recolendum Cap. præs. §. xi. Num. iii. Pag. 243.

(*b*) Confer Cap. i. Num. xvi. Lit. w. Pag. 25.

(*c*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*d*) *Waræus*, de *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxiv. Pag. 229; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 226; *O-Heynus*, Pag. 43; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

(*e*) Inclyta *Mac Donoghorum* Prosapia Surculus est antiquissimus *Mac Dermotorum* Stirpis, ut superiùs, scilicèt Cap. præs. §. xxix. Num. i. Lit. e. Pag. 295. libabam, utque clarè patet ex *Historia Hiberniæ* anglicè Typis editâ *Dublinij* 1742. Pag. 302. Ibi siquidem refertur, *Mac-Dermotum* de *Moigluirg* ab *Heremone*, tertio *Milesij*, Regis *Hispaniæ*, Filio descendentem, Progenitorem fuisse *Mac-Donoghi* de *Corran*, & de *Tirirrell*. Istæ porrò duæ sunt Baroniæ moderni Comitatus *Sligoensis*, quarum Dynastæ olim fuere *Mac-Donoghi*, illisque contigua est Baronia de *Coolavin*, cujus alius *Mac-Dermotus* fuit Dynasta, à quo ortus *Mac-Dermotus* hisce Diebus passim nuncupatus *Princeps de Coolavin*, ut Loco mox laudato ajebam. Porrò *Ismaia Taaffe*, Equitis *Joannis*, Primi Domini Vicecomitis *Taaffe* de *Corran*, & Baronis de *Ballymote* Filia, Comitisque de *Carlingford* Soror, nupsit *Briano Mac Donogh*, de Agro *Sligoensi*, Armigero, ut videre est apud *Lodgæum*, Vol. II. Pag. 377. Præsens autem Dominus Vicecomes, ut obiter dicam, à memorato rectâ Lineâ descendens, Illustrissimus nempè *Nicolaus Taaffe*, insimul S. R. J. Comes, necnon Copiarum Imperialium in *Germania* Locum Tenens Generalis, ut vocant, Catholicam profitetur Religionem, de qua, universaque sua *Hibernica* Natione optimè meritus est. Uxorem habet æque piam, Illustrissimam *Mariannam*, Comitis *Spendler* de *Lentia* (vulgo *Lintz*) in *Austria Superiori*, Filiam, & Hæredem, de Re Catholica, *Hibernisque* optimè item meritam, quos præclaros Conjuges, à me probè notos, Honoris, & Gratitudinis Causâ nomino. Duos porrò habent Filios in *Germania* florentes.

(*f*) §. Superiori, Num. iii. Pag. 309.

III. MÆNIA tàm templi, quàm Cænobij etiamnùm integerrima extant, ut vidi Anno 1755, & quidem valdè pulchra, juxtà prælibatum Lacum *Arrow* Loco amœnissimo sita. Porrò quod de Ædibus Sacris *Cassellensibus* superiùs ajebam (*g*), id ipsum dicere potero de *Ballindunensi* hoc Cænobio, nimirùm id, mehercle, ut hodiè jacet, reliquis *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs Palmam præripere, si Amplitudinem cum Integritate spectes, non sic autem Venustatem, quæ potiùs *Sligoensi* competit (*h*).

CÆTERUM ea cum adjunctis annexisque Latifundijs à Gubernio Acatholico concessa fuere *Francisco Crofton*, Armigero, qui eadem *Eduardo Crofton*, Armigero, assignavit (*i*). Præsens autem Fundi Dominus, ut vocant, est Eques *Robertus King*, Dominus Baro de *Kingsborough*.

IV. ELPHINENSIS Diæcesis, quæ *Ballindunum*, ut præfertur, complectitur, Septem Antistites, Ordinis Prædicatorum Alumnos, alibi, inter differendum de *Roscomaniensi* Cænobio, recensebam (*k*).

V. CONVENTUS hujus Sodalis erat R. P. Fr. *Jacobus Mac-Donogh*, qui, " Studia (*l*) per-" fecit in Hispania, & redux in Patriam fuit Prior *Urlariæ*, ac posteà in Conventu de *Arcklow*, " vulgò *Innever-Mor* (*m*), rexitque prudenter, & religiosè utrobique. Tandem profectus in Gal-" liam, expugnato Regno nostro (*n*), in Conventu sui Ordinis *Bovariæ ad Mare (o)*, ardenti " Febri consumptus, & recreatus divinis Sacramentis, Diem clausit extremum Anno 1692."

VI. MODERNI ejusdem Sodales Tres, Anno scilicet 1756, sunt R. P. Fr. *Michael Reynolds*, Prior, Ætatis Anno 48, Professionis 28; P. Fr. *Dominicus O-Hart*, Ætat. 51, Prof. 33; P. Fr. *Andreas Dwyer*, Ætat. 58, Prof. 32; & P. Fr. *Milo Lipnan*, Ætat. 50, Prof. 21.

§. XXXV.

De *Urlariensi* Cænobio S. *Thomæ (a)* in *Mayonensi* Comitatu *Conaciæ*. ANNO 1434.

SUMMARIUM.

I. Urlariæ, *olim Pagi, Nomenclatura, & Descriptio.*

II. *Conventus* Urlariensis *irregulari Modo fundari inceptus. Illum ritè fundandi Facultas ab* Eugenio IV *impetrata. Pontificium transcribitur Diploma.*

III. *Quo Anno extructum* Urlariense *Cænobium, & a quo? Nonnihil obiter de Cænobio* Stradensi. *Apud* Urlariam *dudùm Novitiatus Generalis, præsertim pro* Conacia. *Nota de Nobili Familia Fundatrice, cui primitivum Nomen* de Angulo, *aliàs* Nangle, *in* Mac-Costello *postea ex Parte mutatum.*

IV. *Templi Cænobijque Mænia. Familiæ inibi adhuc sepultæ. Latifundiorum Possessor. Nota de Domino Vicecomite* Dillon *de* Costello-Gallen.

V. Achadenses *Episcopi Dominicani Octo, alibi recensiti.*

VI. *Prior hujus Conventûs,* Dominicus Dillon, *Martyrium passus; aliusque ejusdem Sodalis,* Daniel Mac-Donnell, *in Carcere* Galviensi *defunctus, publicâ Virtutis Opinione clarus; ac tertius haud prætermittendus,* Thomas Mac-Costello, *sæpenumerò Prior. Capitulum intermedium hic habitum Anno* 1654.

VII. *Alumni illius Sex Anno* 1756.

I. URLARIA, hibernicè *Orlar* (id est *Area*), anglicè *Urlare*, olim erat, ut fert Traditio, Oppidum, aut Vicus, Baroniæ *Castellonensis* in Agro *Mayonensi*, Diæcesis verò *Achadensis*,

---

(*g*) Cap præs. §. ix. Num. v. Pag. 236.
(*h*) Confer §. xiii. Cap. præs. Num. ii. Pag. 247.
(*i*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277.
(*k*) Cap. præs. §. xvi. Num. vi. Pag. 261.
(*l*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 43.
(*m*) Adeas §. xviii. Cap. præs. Num. i. Pag. 265.
(*n*) Recolendum Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.
(*o*) Adeas Cap. xii. §. iv, in Limine, Lit. e, & Num. iv.
(*a*) Legi in antiquo quodam M. S. Cænobium hoc fuisse sub Nuncupatione *S. Thomæ*, an verò *Apostoli*, anve *Aquinatis*, ibi haud expressum.

sis, in Provincia *Tuamensi*. Hisce verò Diebus nullum, vel minimum illius extat Vestigium, sed solis Cænobij, sivè *Abbatiæ* (*b*), ut Vulgus loquitur, Mænijs perpetuatur Memoria Loci, qui *Dubliniô* Centum & Tribus; *Ballinrobâ*, Agri *Mayonensis* Capitali, Viginti Duobus; *Castelbarrâ*, altero ejusdem Capitali, Viginti; *Achadâ*, Tredecim; *Tuamâ*, Viginti, Milliaribus distat.

II. Tametsi *Bonafacius* VIII, Pontifex Maximus, dudùm prohibuerit, ne Fratres Ordinum Mendicantium, sub Pæna Excommunicationis, Domum quampiam, sivè Locum, ad habitandùm de novo, absque Sedis Apostolicæ Licentia Speciali, recipere præsumerent; nihilominùs circà Annum 1430 Nonnulli Fratres Prædicatores *Hiberni*, Prohibitionis istius prorsùs immemores, aut fortassè ignari, & Simplicitate ducti, Locum quendam in Archidiæcesi *Tuamensi*, pro Fratrum sui Ordinis Usu, & Habitatione, ultrà Biennium absque laudatæ Sedis Licentia tenuerunt, istoque aliquibus de Causis dimisso, alium Locum apud prælibatam *Urlariam*, in Diæcesi *Achadensi*, ipsis legitimè donatum, acceptarunt, ibique aliquandiù degerunt sine memorata Licentia. Tandem autem, re probè discussâ, supplices facti sunt pro opportuno Remedio apud tunc regnantem Pontificem *Eugenium* IV, qui Apostolicas desuper expediri fecit Literas Die 18 Martij 1434, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*c*), Tenoris sequentis:

" Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Akaden. (*d*),
" Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Pijs Fidelium Votis gratum Nos decet præstare Assensum, & ut ea, quæ Religionis Propagationem " divini quoque Cultûs Augmentum respiciunt, optatum sortiantur Effectum: Necnon ijs, per quæ " Christi Fidelium, sub hujusmodi Religionis Observantia Domino famulari gestientium, Statui, Indem- " nitatibusque consulitur, libenter interponimus Solicitudinis nostræ Partes. Cùm itàque, sicut exhibita " Nobis nuper pro Parte Willielmi de Angelo (*e*), & Thomæ Igrugan (*f*), Ordinis Fratrum Prædicato- " rum professorum, Petitio continebat, quod olim ipsi tunc Prohibitionis, ne Fratres Ordinum Mendicantium, " sub Pæna Excommunicationis, quam aliàs incurrant, Domos aliquas, sivè Loca ad habitandum de novo " absque Sedis Apostolicæ Licentia speciali recipere præsumant, per felicis Recordationis Bonifatium Papam " Octavum, Prædecessorem Nostrum, factæ prorsùs immemores, & Simplicitate ducti, præfatæ Sedis de- " super Licentiâ non obtentâ, pro eorum, necnon aliorum dicti Ordinis Fratrum Usu, & Habitatione, " unum in Tuamen. primò, & subsequenter eo, postquàm illum per Biennium, & ultrà tenuerant, ali- " quibus Causis suadentibus, dismisso, alium Urlar vulgariter nuncupatum, necnon eis legitimè donatum " in tua Diæcesi, Loca receperint, & etiam in dicto alio Loco aliquandiù deguerint, sua cum quibusdam " alijs ipsius Ordinis Fratribus in ipsis Locis Vota aliàs laudabiliter Altissimo dirigendo, pro Parte Wil- " lielmi, & Thomæ prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsos, necnon alios ex dic- " tis Fratribus, qui Excommunicationis hujusmodi Sententiâ, præmissorum Occasione, ligati sunt, " ab ipsa Sententia absolvi mandare, & aliàs super his opportunè providere, de Benignitate Apostolica dig- " naremur. Nos igitur, qui Religionem, & Cultum hujusmodi vigere, & augere intentis Desiderijs af- " fectamus, prædictis Supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per Apostolica Scripta mandamus, qua- " tenus, si, & postquàm de præmissis legitimè constiterit, ipsos ligatos, si hoc humiliter petierint, à dicta " Sententia hoc Vice duntaxàt Auctoritate nostra absolvas in Forma Ecclesiæ consueta, injunctis eis indè " pro Modo Culpæ Penitentiâ salutari, necnon alijs, quæ de Jure fuerint, injungenda, & cum eis super " Irregularitate, quam sic ligati, Missas, & alia divina Officia celebrando, necnon illis se immiscendo, " contraxerunt, eâdem Auctoritate dispenses, aboleasque omnem Inhabilitatis, & Infamiæ Maculam, sivè " Notam, per ipsos propterea contractam. & insuper Willielmo, ac Thomæ, necnon alijs Fratribus præ- " dictis, ipsum alium Locum pro Usu, & Habitatione præfatis tenendi, ac inibi Ecclesiam, cum Campa- " na, Campanili, necnon alijs necessarijs Officinis construendi, & ædificandi, seù construi, & ædificari

" faciendi

(*b*) Videsis Cap. præf. §. xi. Num. iii. Pag. 243.

(*c*) Tom. iii. Pag. 25, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. xlvii. Fol. 77.

(*d*) Sivè ut passim scribur *Achadensis*, vernaculè *Achonry*. Episcopus porrò tunc Temporis erat *Murchardus O-Hara*, Ordinis Cisterciensis Alumnus, olim Monasterij *Boylæ* in Agro *Roscomaniensi* Abbas, ut liquet ex *Waræo*, Lib. de *Præsulibus Hiberniæ*, Tit. de *Præsulibus Achadensibus*; & *Harrisio*, Vol. I. Pag. 659.

(*e*) Legerem *de Angulo*, anglicè *Nangle*, à qua Familia fuit Cænobij hujus Fundator, ut ex mox dicendis clarebit.

(*f*) Fortassis *O-Grogan*, cujus Cognominis plures etiamnùm vigent istis in Partibus, ad Differentiam Cognominis *Igrugan*, quod nullibi unquàm audivi.

" faciendi eadem Auctoritate Licentiam largiaris; Nos enim, si illam concesseris, universis, & singulis " Fratribus, quos in dicto alio Loco pro Tempore residere contigerit, ut omnibus Privilegijs, Indulgentijs, " Libertatibus, & Exemptionibus, Ordini præfato, & ipsius Domibus, ac Personis per Sedem prædictam, " & aliàs quomodolibet generaliter concessis, uti, & gaudere valeant, Auctoritate Apostolicâ concedimus " per præsentes. Non obstantibus præmissis, & Apostolicis Constitutionibus, cæterisque contrarijs quibus- " cunque, Jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo. Datum Romæ " apud Sanctum Grisogonum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadragintesimo Tricesimo Tertio " (*g*), Quinto Decimo Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno Quarto."

III. ANNO igitur 1434 legitimè, atque servatis servandis, fundatum fuit *Urlariense* nostrum Cænobium, & quidem Beneficio *cujusdam è Familia de Angulo, alias Nangle*, ut refert *Waræus* (*h*), cui *Harrisius*, & *Alemandus* (*i*) subscribunt. Et quamquàm *O-Heynus* (*k*) asserat, Conventum hunc *à Domino Baroniæ de Costello in Comitatu Mayonensi fundatum, & dotatum*, in hoc tamen prælibatis Auctoribus nullatenùs contradicit, memorato siquidem *Domino Baroniæ de Costello* Cognomen erat *de Angulo*, aliàs *Nangle*, immò Familia ista Sæculo Ecclesiæ Decimo Quarto *Mac-Costello* cognominari voluit, ut uberi Calamo superiùs exponebam (*l*). Hinc factum est, ut Patriæ Traditio Fundationis Beneficium tribuat Genti *Mac-Costello*, ea in Baronia satis numerosæ, & opulentæ.

QUOD autem ibidem dicit *O-Heynus*, nempè," Dominam *Penelopen O-Connor*, Conjugem " Domini *Mac Jordani*, hunc instigasse ad extruendum Cænobium *Stradense* Anno 1435, dein " Conjugem Domini Baroniæ de *Costello*, huic etiam suasisse Fundationem Cænobij *Urlariensis* " Anno 1448." Id, inquam refragatur invictæ Fidei Monumentis, superiùs adductis (*m*), quibus Sole meridiano clariùs patet, *Stradense* Cænobium excitatum fuisse Anno 1252, à *Jordano* quidem *de Exonia*, sed *Basiliæ de Bermingham*, non verò *Penelope O-Connor*, Nuptijs copulato. Ibidem (*n*) nihilosciùs adverti, *O-Heyni* Assertum de *Stradensi* Cænobio intelligi posse quoad Restaurationem ejus, quæ secundaria veluti Fundatio est, reapsè siquidem restauratum fuit circà Annum 1435, primitùs tamen fundato Cænobio *Urlariensi* Anno 1434, ut mox ostensum est. Hisce verò non obstantibus, facilè evenire potuit, ut *Penelope O-Connor* in Causa fuerit, cur prior ipsius Conjux, *Joannes de Exonia*, Cænobium *Stradense* restauraverit Anno 1435; dein cur posterior ejus Conjux, *Dominus Baro de Costello*, Cænobij *Urlariensis*, jam recens fundati, Fabricam ampliaverit, perfeceritque Anno 1448.

CÆTERUM non abs Re erit in Medium afferre, quæ de *Urlariensi* isto Conventu subjungit ibidem *O-Heynus*: " Locus est circumcinctus Fluminibus, & consequenter solitarius, indè con- " stitutus est ibi Novitiatus Generalis pro Conacia principaliter. Illuc etiam mittebantur Novitij " ex alijs Plagis Regni; Locus enim erat valdè aptus ob Solitudinem, & ob Lacus piscosos cir- " cumvallentes Conventum. Tota Terra ista Conventûs est hodie in Possessione Illustrissimi Do-

(*g*) Stylo Bullarum, Ære verò communis 1434, ut advertit *Bullarium* Loco prælibato.

(*h*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxiv. Pag. 223.

(*i*) *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 225.

(*k*) Pag. 39.

(*l*) Cap. præf. §. xiv. Num. iii. P. 250. Nobilis porrò Familia ista *de Angulo*, aliàs *Nangle* (in *Conacia Mac-Costello*) ex *Anglia* in *Hiberniam*, *Henrico* II Rege, advenit, pluresque assecuta est Possessiones tàm in Agro *Midensi*, quàm in *Mayonensi*, atque utrobique *Baronis* Titulo decorata, Baronis scilicet Palatini, ut Cap. præf. §. xvii. Num. iii. ad Lit. x. Pag. 264. explicabam. Videsis *Lodgæum*, Vol. I. Pag. 122; & Vol. III. Pag. 371. Ejusdem Progeniei Surculus, & quidem insignis, floret in *Momonia*, appellatus *Nagle*, ex quo ortæ sunt illustres Domus de *Ballygriffin*, & de *Ballywalter*, in Agro *Corcagiensi*, mihi probè notæ, ut nihil dicam de præclarissimo Viro, *Richardo Nagle*, Equite Aurato, Regis *Jacobi* Secundi Procuratore Generali in *Hibernia*, atque *Domûs Communium* Parlamenti, ut vocant, Prolocutore apud *Dublinium* Mense Majo 1689 (confer Cap. vii. x. Pag. 142.) cujus meminit præfatus *Lodgæus*, Vol. II. Pag. 316, & Vol. iv. Pag. 171, & 234, iterumque ipse meminero Cap. præf. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag. 319.

(*m*) Cap. præf. §. xiii Num. ii. Pag. 250.

(*n*) Ibidem Num. iv. Pag. 253.

" mini *Dillon*, Vicecomitis de *Costello-Gallen* (o) ab ultimis Annis *Jacobi* Primi, *Angliæ* Regis."

IV. Templi, Cænobijque Mœnia adhuc sat integra extant, ibique Sepulchra habent, hisce etiam Temporibus, Familiæ de *Mac-Costello*, *Phillips*, *Mac-Donnel* de *Slienlieu*, *Grady*, *Geraldini* de *Loughlin*, *Mac-Jordani* de *Kierieighter*, &c.

Latifundiorum Possessor est Illustrissimus Dominus *Dillon*, Vicecomes de *Costello-Gallen*, suprà laudatus, qui etiamnùm Catholicam profitetur Religionem (p).

V. *Achadensis* Diæcesis, quæ *Urlariam*, ut præfertur, intrà Limites suos complectitur, Octo Episcopos, ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumptos, alibi recensebam (q).

VI. Priorem hujus Conventûs *Urlariensis*, cui Nomen *Dominicus Dillon*, Martyrium subijsse *Pontanæ* Anno 1649; & P. *Danielem Mac-Donnel*, ejusdem hujus Cænobij Alumnum, in Carcere *Galviensi* obijsse circà Annum 1707, publica Virtutis Opinione clarum, alibi uberiùs, commodiùsque dicetur (r).

His addendus videtur P. *Thomas Mac-Costello*, " qui indutus, & professus fuit *Lovanij* (s), " ejus Patre existente Tribuno Legionis Peditum in Belgio cum suo Rege *Carolo* Secundo, tunc " Exule à suo hæreditario Throno (t). Peractis Studijs reversus est in Patriam, ubi sæpiùs fuit " Prior *Urlariæ*, & semel *Ballinduni*. Exul autem factus (u), peregrinatus *Romam*, & indè " huc regressus, longâ, & diuturnâ Infirmitate consumptus, ac munitus piè Sacramentis, obijt " *Lovanij* 1702. Erat velox, & concinnus Scriba in Lingua Latina, & quod majus est, bonus " Religiosus erat."

Capitulum intermedium, ut vocant, hoc in Cænobio habitum fuisse Anno 1654 alibi dicetur (w).

VII. Alumni Conventus hujus Anno 1756 sunt Sex, nempè R. P. Fr. *Andreas Duffy*, Prior, Ætatis Anno 65, Professionis 40; P. Fr. *Hugo Morilly*, Supprior, Ætat. 62, Prof. 37; P. Fr. *Thomas Phillips*, Ætat. 62, Prof. 37; P. Fr. *Joannes Mac-Donnell*, Ætat. 50, Prof. 30; P. Fr. *Jacobus Heynes*, Ætat. 46, Prof. 18; & P. Fr. *Dominicus Mac-Jordan*, Ætat. 40, Prof. 12.

§. XXXVI.

De *Tulskensi* Cænobio *S. Patritij* (a) in *Roscomaniensi* Comitatu *Conaciæ*.

Circà Annum 1448.

SUMMARIUM.

I. *Pagi* Tulskæ *Nomenclatura*, & *Descriptio*.

II. *Eò Loci haud dubiè Fratrum Prædicatorum Cænobium. Eâ de Re Decretum Capituli Provincialis* Dubliniensis 1720, & *Testimonium duplicis Patris omni Exceptione majoris. Testimonium item Capituli Generalis* Romani 1656.

III. *Tacitæ*

(o) Quandoquidem Familia ista *Dillonorum* Latifundia, Castraque allodialia possederit in geminis Baronijs de *Costello*, & de *Gallen*, idcircò, illius Primipilus, Eques *Theobaldus Dillon*, tunc *Conaciæ* Præses, creatus fuit Dominus Vicecomes *Dillon* de *Costello-Gallen*, à Rege *Jacobo* Primo, Die 16 Martij 1621.

Alius insuper, ut obiter dicam, ex eodem nobilissima *Dillonorum* Stirpe Eques, *Jacobus* nempè *Dillon*, creatus fuerat, Die 19 Februarij 1619, ab eodem Rege *Jacobo* Comes *Roscomaniæ* in Agro ejusdem Nominis *Conaciæ* (recole §. xvi. Cap. præf. Num. i. Pag. 256.) & Baro *Kilkenny-West*, id est, *Kilkenniæ Occidentalis*, in *Midensi Occidentali* Agro *Lageniæ*. Quod si de inclyta *Dillonorum* Progenie plura scire aveas, consule *Lodgæum*, Vol. I. à Pag. 145 ad 165.

(p) Confer Cap. i. Num. xxii. Lit. n. Pag. 31.

(q) Cap. præf. §. xiv. Num. v. Pag. 254.

(r) Cap. xvi. Num. xxiii, & cxv.

(s) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 39.

(t) Adeas Cap. xvii. Num. lxxxii.

(u) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(w) Cap. xii. §. iii. Num. x.

(a) Legi in antiquo M. S. Cænobium hoc fuisse sub Invocatione *S. Patritij*, Insulæ hujus Apostoli, & Patroni.

III. *Tacitæ satisfit Objectioni. Adducuntur Verba Capituli* Generalis Romæ 1694 *de Conventu* Tulskensi. *Nonnihil obiter de* Portumnensi, & Tombeolensi *Cænobijs.*
IV. *Quo Tempore fundatum* Tulskense *Cænobium? Et à quo? Nota de inclyta* Mac-Dowellorum *Familia Fundatrice.*
V. *Templi Mænia, Cænobij Rudera. Dominus Fundi modernus.*
VI. Elphinenses *Episcopi Dominicani alibi memorati. Eos inter* Ambrosius Mac-Dermot, *bujusce Conventûs Filius. Alter ejus Filius,* Felix Mac-Dowell, *postmodùm recensendus.*
VII. *Sodales bujus* & Roscomaniensis *Conventuum impræsentiarum permixti.*

I. TULSKA, hibernicè *Tolluisge* (id est, *Stagnum*), anglicè *Tuilske*, sivè passìm *Tulsk*, Pagus est Baroniæ *Roscomaniensis* in ejusdem Nominis Comitatu, Diæcesis *Elphinensis*, in Provincia *Tuamensi* (*b*), sed usque adeò exiguus, hisce saltem Temporibus, ut quamquam Municipium (*c*) sit Vigore Regij Diplomatis, item & Emporium, nullum tamen ibi videre est Fori, aut Mercatûs Exercitium. Cæterùm Nundinæ quater singulis Annis eò Loci habentur, nempè Feria Secunda Paschatis, Feria Sexta antè Pentecosten, atque Diebus 20 Augusti, & 17 Novembris. *Dubliniô*, Septuaginta Tribus; *Roscomaniâ* Decem; *Elphinâ*, Sex; *Tuamâ*, Viginti Septem; *Galviâ*, Quadraginta Quatuor; *Londino-Deriâ* Octoginta; *Corcagiâ*, Centum, & Viginti, Miliaribus distat.

II. PORRO quod *Tulskæ* fuerit Ordinis Prædicatorum Conventus, nedùm Scriptores in Decursu hujus Operis laudati (*d*), id testantur, sed & ipsamet Templi Mænia, Cænobijque Rudera, quæ semel iterumque, Annis scilicet 1746, & 1748, vidi. Suffragantur etiam Patres Definitores Comitiorum Provincialium *Dublinij* 1720, ex Quatuor *Hiberniæ* Nationibus selecti, Viri equidem Doctrinâ, ac in Rebus Ordinis Gentisque suæ Peritiâ spectabiles, non ità pridem nominati (*e*), in salubri Ordinatione, cujus Verba ibidem exscripsi. Præieverant Comitia Generalia Romæ 1694 sub Sapientissimò æquè ac Reverendissimo Magistro Ordinis *P. Antonino Clocbe*, quorum hoc de Conventu Decretum protinùs exhibebo. Adstipulantur item P. Magister *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, nunc Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologus, & P. Magister *Albertus O-Brien*, Corcagiensis, à quibus nuperrimè accepi, extitisse olìm in Bibliotheca Collegij nostri *Lovaniensis* S. Crucis Acta Comitiorum Provincialium *Kilkenniæ* 1643 Typis vulgata, in quibus expressis Verbis nominatur *Prior Conventûs Tulskensis*, sicuti etiam Prior Conventûs *Clonmellensis*, ut iterùm suo Loco declarabitur (*f*). Et sanè, si Fratres Prædicatores Cænobium non habuissent Tulskæ, non extitissent *Ad Annum* 1646 *quadraginta tres Conventus* in *Hibernia Dominicana*, quod tamen expresso contradicit Testimonio Universi Ordinis in Comitijs Generalibus *Romæ* 1656 congregati, cujus Verba ibidem etiam in Medium adduxi, & alibi opportunè expendam (*g*).

III. NULLUS quidem dubito, ut candidè fatear, quin quandoque, exardescente nimirùm Acatholicorum Persecutione, defuerint Domui huic proprij Sodales, ut de *Portumnensi*, & *Tombeolensi* Conventibus nuper ajebam (*h*), idem quoque brevi dicturus de Cænobio *Galviensi* (*i*). Quòd planè Ansam præbuit Patribus Conventûs *Roscomaniensis*, utpotè *Tulskæ* propinquioris, attrahendi ad se Districtus, ut vocant, ad Cænobium hoc pertinentes, quâ de Re graviter conqueri haud dubitavit *O-Heynus* noster, mox citatus, his Verbis: " In eodem Comitatu (*Roscomaniensi*) est " Conventus de *Tulska* fundatus a Prænobili Viro *Mac-Duil* Sæculo quinto decimo, tamen de" relictus est sine Religiosis ad ingens Damnum Ordinis nostri, & Christianorum, & probabiliter " credo hoc natum esse principaliter ex Opera Conventûs *Roscomaniensis*, qui erat potens in " Filijs attrahentibus ad se Districtus hujus Conventûs, quando Rapina violenta Anglorum eri" puit penitùs magni Conventûs Roscomaniensis hæreditaria Bona. Sed mihi videtur (salvo me-

 " liori

(*b*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.
(*c*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*d*) *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 228; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 227; *O-Heynus*, Pag. 46; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.
(*e*) Cap. præf. §. xxv. Num. ii. Pag. 286.
(*f*) Cap. præf. §. xl. Num. iii.
(*g*) Cap. præf. §. xl. Num. iv.
(*h*) Cap. præf. §. xxxii. Num. iii. Pag 305.
(*i*) Cap. præf. §. xxxviii. Num. iii.

" liori Judicio) quod in his Conventibus stabiliatur saltem Vicarius cum aliquo Religioso maturo " ad conservum Loca juxtà Intentionem Fundantium, & ad instruendum Populum in Lege " Dei, & Ecclesiæ Sacrosanctæ." Hæc *O-Heynus*, cujus Votis fecerunt satis, & ultrà, Sapientissimi Patres Comitiorum Provincialium *Dublinij* 1720 nuperrimè laudatorum, providè sancientes, non tantùm Vicarios, sed & Priores Conventibus, istum in Modum desolatis, præfici debere, ut ex eorum Decreto alibi adducto (*k*), claret. Idque juxtà expressam Mentem Capituli Generalis *Romani* 1694 mox laudati, his Verbis conceptum : *Committimus R.P. Provinciali hujusce Provinciæ, ut instituat Priorem in* CONVENTU TOLSCHIENSI *cum omnibus Juribus, Privilegijs, & Præeminentijs, quibus Priores in ea Provincia gaudent, & potiuntur* (*l*).

Fx Vastitie igitur, seù Depopulatione, ut ità loquar, Domûs Conventualis *Tulskensis* nullatenùs deduci potest, illius Jura sarta tecta haud mansisse, non minùs ac Domorum Conventualium *Portumnensis*, *Tombeolensis*, & *Galviensis* prælibatarum, maximè in Provincijs, ubi Hæresis regnat (*m*). Immo apud æquos Rerum Æstimatores, ac à Partium Studio alienos, major foret dubitandi Ratio de Conventûs *Tombeolensis* quàm *Tulskensis* Existentia. Illum quippè alto prætermittunt Silentio nedùm quæcunque Capitula Generalia, sed & *Waræus*, *Harrisius*, ac *Alemandus*, qui tamen istum inter *Hiberniæ Dominicanæ* Conventus disertè enumerant, ut ex Operibus eorum jam laudatis Luce meridianâ clariùs patet. Atque solius *Waræi* Testimonium (ut nihil dicam de Capitulo Generali 1694) magni Ponderis esse debet juxtà Statutum Capituli Generalissimi *Romæ* 1644, pridem adductum (*n*). Nihilosecius neque *Galvienses* Patres neque quicunque alij, hisce saltem Diebus, in Dubium vertunt *Tombeolensis* Domûs Conventualis Existentiam, quinimmò illius Prior, atque pro ea institutus Prædicator Generalis, pro Tempore, Suffragia in Comitijs Provincialibus sine ulla prorsùs Contestatione ferunt, cujus Rei ipsemet Testis oculatus sum, ijs quippè quater interfui, semel iterùmque Definitor.

IV. CÆTERUM, quod ad Fundationis Tempus attinet, *Alemandus*, & *O-Heynus* vagè assignant Sæculum Ecclesiæ decimum quintum. *Harrisius* verò, Scriptorum novissimus, & etiamnùm vivens, qui plurima explorabat Abscondita Tenebrarum, disertè asserit, Cænobium *Tulskense* circà Annum 1448 fuisse constructum. Memorati autem Tres Auctores conveniunt in Fundatore, Domino nimirùm *Mac-Dowell* (*o*). *Waræus* autem ea de Re hunc in Modum disserit, Loco nuper laudato : *Hoc Cænobium* (Tulskense) *Ordinis Prædicatorum à Dowellorum Familia fundatum fertur. Sunt verò qui ab O-Connoris* (*p*) *positum asserunt*. Ità refert *Waræus* duntaxàt, nunc autem omnes Fundationis Beneficium *Mac-Dowellis* certo adjudicant.

V. TEMPLI Mænia sat integra, necnon Cænobij Rudera, adhuc videre est, ut superiùs ajebam. Soli, Latifundiorumque Conventui huic olìm annexorum, Dominus est *Joannes Fox*, Armiger.

VI. *Elphinensis* Diæcesis, intrà cujus Limites adest *Tulska*, Episcopos Ordinis Prædicatorum Alumnos alibi nominabam (*q*). Porrò eos inter *Ambrosius Mac-Dermott* Filius erat *Tulskensis* hujuscè Conventûs, sicut & *Felix Mac-Dowell*, publicâ Virtutis Opinione clarus, suo Loco (*r*) recensendus, ut testatus est, qui eos probè noverat, P. Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis*, in Notis Marginalibus M. S. ad Epilogum *Chronologicum O-Heynanum* (*s*).

VII. QUAN

(*k*) Cap. præf. §. xxv. Num. ii. Pag. 286.

(*l*) Reliquas *Provinciæ Hiberniæ* eo in Capitulo factas Concessiones legere est Cap. viii. Num. i. Pag. 154.

(*m*) Confer Cap. vi. Num. viii. Pag. 111.

(*n*) Cap. ii. Num. vii. Pag. 38.

(*o*) Prænobilis hæc Familia ab *Heremone*, tertio *Milesij* Regis *Hispaniæ* Filio (recole nuper dicta §. xxxi. Num. ii. Lit. p. Pag. 301.) rectâ Lineâ descendit, ut liquet ex præclarissimæ Progenei de *O-Shaghnussy* Genealogia, quam exhibet *Historia Hiberniæ* Typis vulgata *Dublinij* 1742, Pag. 305. Laudatæ porrò Familiæ modernus Principalius est *Lucas Mac-Dowell*, Armiger, Vir opulentus, & Catholicâ Religione spectabilis.

(*p*) *O-Connororum* Synopsim Genealogicam videsis Cap. præf. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

(*q*) Cap. præf. §. xvi. Num. vi. Pag. 261.

(*r*) Cap. xvi. Num. cxvi.

(*s*) Pag. 45, & 46.

VII. QUANQUAN, ut ex hucusque in hoc §. dictis luculenter constat, Cænobium istud distinctum prorsùs sit à *Roscomaniensi*, adeoque & Districtus unius à Districtu alterius, Defectu tamen Fratrum permixti sunt. Hinc istius Sodales indistincti haud sunt à Sodalibus Conventûs *Roscomaniensis*, quos superiùs recensui (*t*). Idem planè videre est in Cænobio *Castelionensi*, ut superiùs dictum est (*u*), in Tribusque alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs, ibidem memoratis.

§. XXXVII.

De *Buresulensi* Cænobio *B. Mariæ Virginis* (*a*) in *Mayonensi* Comitatu *Conaciæ*.
ANNO 1486.

SUMMARIUM.

I. *Pagi* Buresulæ *Nomenclatura, & Descriptio.*
II. *Quomodo fundari cæptum* Buresulense *Cænobium? Nonnihil obiter de* Gulielmo de Burgo, Juniore, Hiberniæ Dominicanæ *Provinciali.* Innocentij VIII *Diploma de Cænobij Fundatione.* *Nota de* Richardo de Burgo, *Fundatore, ejusque Majoribus, & Posteris.*
III. *Cænobium hoc ritè fundatum Anno* 1486, *neque ullatenùs fundari cæptum nisi circà Annum* 1469. *Emendandi propterea nonnulli Scriptores. Erroneæ eorum Opinionis Causa.*
IV. *Cænobij Mænia, Templique Rudera. Cuinam concessa, & cuinam assignata Latifundia?*
V. Tuamenses *Archipræsules Dominicani alibi memorati.*
VI. *Sex insigniores Conventûs hujus Fratres, duæque juxta illum Sorores Martyrium passæ.*
VII. *Patres Quinque in Conventûs istius Districtu versantes Anno* 1755.

I. BURESULA, anglicè *Burishool*, hibernicè *Buresuail*, id est, *Locus Territorij Pomorum*, sic dicti quia Territorij illius Montes sunt Figuræ Pomalis, Capitalis est Pagus Baroniæ ejusdem Nominis in Agro *Mayonensi*, Archidiæcesi verò *Tuamensi*, ad Ripam Maris Occidentalis amænè situs, ubi Castrum erat, ut ex posthmodùm dicendis clarebit (*b*). *Dublinio* Centum Triginta Quinque; *Castelbarrâ*, memorati Agri, seù Comitatûs, Capitali, Undecim; *Ballinrobâ*, altero Vico capitali, Viginti Duobus; *Tuamâ*, Triginta Sex; *Galviâ*, Quinquaginta Tribus; *Londino-Deriâ*, Centum & Quatuor; *Corcagiâ*, Centum Triginta Sex, Milliaribus distat.

II. TAMETSI, ut nuper ajebam (*c*), *Bonifacius* Papa VIII strictè inhibuerit, & quidem sub Pœna Excommunicationis, ne Fratres Ordinum Mendicantium Domum quampiam, sivè Locum ad habitandum de novo, absque speciali Sedis Apostolicæ Licentia recipere præsumerent; nihilominùs quidam Fratres Prædicatores *Hiberni* Prohibitionis istius immemores planè, si non omninò ignari, absque laudatæ Sedis Apostolicæ Licentia, sed solâ freti Approbatione Archiepiscopi *Tuamensis*, memoratum *Buresulæ* Pagum pro Usu & Habitatione Fratrum ejusdem Ordinis acceptarunt à *Rickardo de Burgo*, Domicello, ut loquitur *Innocentius* VIII, mox laudandus, *Tuamensis Diœcesis*, sed præsertìm prælibatæ Baroniæ *Buresulensis*, qui ob singularem, quam gerebat, ergà Ordinem Prædicatorum Devotionem, eidem Locum istum perpetuò concesserat, & donaverat circà Annum 1469, quo *Rickardus* ipse *de Burgo*, Familiæ de *Turlogh* Primipilus, & Dominus *Mac-William Oughter*, Sæculo Nuncium remittens, Religiosum Statum amplexus est, ut refert *Lodgæus* (*d*), qui insuper, ut obiter advertam, addit, ab eodem *Rickardo* rectâ Lineâ descendentem *Gulielmum de Burgo*, Ordinis Prædicatorum Alumnum (hujusce Conventûs *Buresulensis* Filium), fuisse *Hiberniæ* Provincialem, & quiden Octennio consequenter, ut Verbis utar *O-Heyni*, ab Anno scilicet 1674 ad 1682, ut ex dicendis suo Loco clarebit (*e*).

PORRO,

(*t*) Cap. præf. §. xvi. Num. viii. Pag. 261.
(*u*) Cap. præf. §. xxvii. Num. v. Pag 292.
(*a*) Nuncupatio hæc constat ex Diplomate Pontificio, jam jam in Medium afferendo.
(*b*) Cap. xiv. Num. vii.
(*c*) Cap. præf. §. xxxv. Num. ii. Pag. 312.
(*d*) Vol. II. Pag. 315.
(*e*) Cap. xiv. Num. xiv. Videsis Cap. xvi. Num. vi.

Porro, ut ad Rem nostram redeamus, præfati *Buresulenses* Fratres, suum resciente Errorem, supplicem habuerunt Recursum ad *Innocentium* VIII, Pontificem Maximum, à quo ea de Re Apostolicæ emanarunt Literæ Die 19 Februarij 1486, quas in *Bullario Ordinis Prædicatorum (f)* legere est, Tenoris sequentis:

" Innocentius Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Archiepiscopo
" Tuamensi (*g*), Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Immensa Sedis Apostolicæ Benignitas (*h*) pijs Fidelium sub Religionis Habitu Domino militantium, " Votis libenter annuit, & honestis supplicum Precibus Favorem benevolum impertitur. Exhibita siqui- " dem Nobis nuper pro Parte Donaldi Ymearan (*i*), Ordinis Fratrum Prædicatorum Professoris, Petitio " continebat, quod olim quondam Richardus de Burgo, Domicellus Tuamen. Diœcesis (*k*), cupiens ter- " rena

(*f*) Vol. IV. Pag. 9. ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. xxiii. Fol. 37.

(*g*) Qui fuit tunc Temporis *Gulielmus Shioy*, alias *Joy*.

(*h*) Exordium deest in *Bullario*, & fortassis in *Archivo Apostolico*, aut *Archivo Ordinis*. Aliud tamen ejusdem Tenoris ex prælibato Tom. IV. *Bullarij* Pag. 96. in Gratiam benigni Lectoris exscribo.

(*i*) Forsitan *O-Moran*. Siquidem Cognomen *Ymearan* nunquàm legi, aut audivi.

(*k*) *Richardi* (sed usitatiùs *Rickardi*) istius *de Burgo* Avus erat Eques *Edmundus de Burgo*, agnominatus passim *Albanach* (recole Cap. præf. §. viii. Num. iv. Lit. i. Pag. 225), primus Dominus *Mac-William Oughter*, ut Cap. præf. §. xiv. Num. iii. Lit. q. Pag. 252, liquidò enarrabam, cujus Progenitores lato Calamo recensiti fuere Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275, alijsque in Locis ibi memoratis.

Prælibatus autem Eques *Edmundus* Conjugem sibi adscivit primò *Sabinam O-Maly*, ex qua nullam suscepit Prolem; dein *Finnolam O-Kelly*, quæ peperit ipsi Equitem *Thomam de Burgo*, Dominum *Mac-William Oughter*, à *Richardo* Secundo Rege, Die 8. Decembris 1388, *Conaciæ* Præsidem constitutum, qui ex Filia *O-Connori* quinque genuit Liberos, (1) *Gualterum*, vulgò *Walterum*, à Domiciliorum Nominibus dictum de *Shruel*, & *Culeagh*, Dominum *Mac-William Oughter*, à quo descendunt nedùm Familiæ *Burgorum* de *Castlelacken*, de *Urey*, de *Moneycrower*, de *Cloghans*, de *Daurus*, de *Eleftran*, de *Ballymahena*, de *Ballinrobe* &c in Agro *Mayonensi*, sed etiam Familiæ *Burgorum* de *Dromkeen* in Agro *Limericensi*, ac de *Newtown*, & *Thomastown* in Agro *Tipperariensi*. *Joannes* siquidem de *Burgo*, memorati *Walteri* Primogenitus, Uxorem ducens *Jacobi Butleri*, Comitis *Ormondiæ*, & Proregis *Hiberniæ* Sororem, amplissimum assecutus est Latifundia in Agro *Tipperariensi*, quorum nonnulla postmodùm pro Latifundijs in Agro *Limericensi* commutavit; (2) *Edmundum* hibernicè *Ny Fesoig*, id est *Barbatum*, passim agnominatum, Domini Vicecomitis *Mayonensis*, ut mox ostendetur, Progenitorem; (3) *Thomam* (Juniorem) de *Moyne-Culeagh*, Cœnobij Franciscani *Moynensis* in Baronia *Teramlensi* (vulgò *Tirawly*) & Agro *Mayonensi*, Teste *Ledgæo*, Vol. II. Pag. 315, Fundatorem, atque Dominum *Mac-William Oughter*, Anno 1460 defunctum; (4) *Rickardum* à Castri sui Allodialis Nomine *de Turlegh* appellatum, Dominum *Mac-William Oughter*, Conventûs hujus *Buresulensis*, ut in *Innocentiana* refertur Constitutione, Fundatorem, qui, ut nuper in Textû ajebam, Dominio suo Nuncium remittens, Statum Religiosum ingressus est Anno 1469. Hujus Filius Nomine *Ulicus*, genuit *Edmundum*, Patrem *Davidis*, cujus Filius *Theobaldus* suscepit *Walterum*, qui ultrà Septem Filias, spectabilibus Viris nuptas, Quinque habuit Liberos, quorum quartus erat *Gulielmus de Burgo*, Provincialis *Hiberniæ Dominicanæ*, ut in Textu præfertur. Primogenitus autem, Nomine *Theobaldus*, spaciosum suum Latifundium de *Turlogh* reapsè possidebat ad Annum usque 1641, quo primùm in *Anglia*, dein in *Hibernia* Rebellio *Calvinistarum* contrà *Carolum* Primum Regem exorta est, ut datâ Operâ narrabitur Cap. xvii. à Num. xxxvi. Uxorem duxit *Margaritam*, Equitis *Theobaldi de Burgo*, Primi Vicecomitis *Mayonensis* Filiam tertio genitam, ex qua suscepit *Rickardum*, cui *Celia*, Equitis *Dermodi O-Shaghnussy* de *Gort*, necnon *Matildæ O-Brien* è Comitibus *Thomondiensibus*, Nata peperit septem Liberos, quorum primus, Nomine *Gualterus*, seu *Walterus*, famigeratus erat Chiliarcha (vulgo *Colonellus*) ille Legionis, seù *Regimenti*, ut vocant, Hibernici ad Regem Christianissimum spectantis, qui *Cremonam* contrà Principem *Eugenium* de *Subaudia* Anno 1701 plusquàm strenuè, & magnanimiter defendit, propterea *Marshallus Campi*, ut ajunt, illicò constitutus. Piè obijt *Barcinone* Anno 1715, unum post se relinquens Filium

" rena in celestia, & transitoria in æterna, felici Commercio commutare, ac pro suæ, & Progenitorum
" suorum Animarum Salute, ob singularem Devotionem, quam ad dictum Ordinem gerebat, quendam
" Locum

lium *Rickardum*, Centurionem, vulgò Capitaneum, in *Gallia*, adhuc florentem; unamque Filiam *Catharinam*, Equitis *Richardi Nagle*, non ità pridem Cap. præf. §. lxxx Num. iii. Lit. l. Pag. 313.) laudati, Filio nuptam; (5) *Joannem*, dictum de *Munter-Creaghan*, cujus Filius *Hugo*, Progenitor fuit Familiæ cognominatæ *Mac Hugo de Burgo*. Atque hæc sufficerent pro Notitia Progeniei Fundatoris Cœnobij hujus *Buresulensis*, *Rickardi* nempè *de Burgo*. Nihilominùs ut Promissis (Cap. præf. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275.) stem, Opus erit suprà recensiti *Edmundi* (Albanach) *de Burgo* Posteros usque ad singulos Dominos Vicecomites *Mayonenses* in Medium afferre, quod paucis me expediam.

Itaque *Edmundus* (Barbatus) *de Burgo* mox memoratus, alterius jam dicti *Edmundi* (Albanach) ex *Thoma* Filio Nepos, Anno 1440 Fratri suo *Waltero* successit in Dignitate Domini *Mac-William Oughter*, quam ad Obitum usque Anno 1458 incidentem tenuit, ei statim succedente alio ipsius Fratre *Thomâ*, Juniore. Uxorem duxit *Edmundus Barbatus Honoriam*, *Ulici* (Rufi) *de Burgo*, Domini *Mac-William Eighter*, sivè *Clanrickardiensis*, Filiam, ex qua Tres genuit Liberos, (1) *Rickardum*, ob suam in Rebus bellicis Peritiam, atque Ferociam, ab *Hibernis* passim appellatum *O-Courskey*, qui ex *Mac-Jordani* Nata Quinque suscepit Filios, nempè *Edmundum*, *Walterum*, *Thomam*, *Joannem* (cujus ex Filio *Oliverio* Nepos *Joannes*, agnominatus *Magnus*, Eques Auratus, ex *O-Donnelli*, Domini de *Tyrconnell*, Filia genuit *Theobaldum*, qui Anno 1596, regnante *Elizabethâ*, exulare compulsus, benignè receptus fuit à Rege *Hispaniarum* Catholico, *Philippo* II, atque Marchio de *Mayo* creatus, Teste *Lodgæo* Vol. II. Pag. 322), & *Rickardum*, *Burgorum* de *Castlebar*, de *Tirawly*, de *Ardnaree*, de *Castlelacken*, de *Newtown*, de *Loughmeask*, de *Castle-Cloghans*, de *Roppagh*, de *Rathroe*, de *Inniscoe*, de *Carukill*, de *Ballintobber*, Progenitores; (2) *Ulicum*, Vicecomitis *Mayonensis* Majorem; (3) *Thomam*, dictum *Rufum*, Familiæ *Burgorum* de *Ballinghana* in *Teramla*, seù *Tyrawlia*, Antecessorem.

Ulicus, secundus *Edmundi Barbati* Filius, ex *Sabæ O-Kelly* de *Callow*, Armigeri, Natâ genuit *Edmundum*, cujus Filio *Davidi* prior Conjux, *Joannis* (Fitz-Oliverij) *de Burgo* Filia, peperit *Walterum* (*Fadda*, id est, *Longum*), Progenitorem *Burgorum* de *Partry*; secunda verò Conjux, *Finuola O-Flaherty*, peperit Equitem *Rickardum* (*An-Jarain*, id est *Ferreum*) Bellatorem strenuum, & invictum, qui ex *Grania*, (alijs *Grisella*) *O-Maly*, Dynastæ *O-Flaherti* Viduâ, genuit Equitem *Theobaldum* (*Ny Lung*, id est, *de Navibus*, quia Mari in Navium Classe natum) Primum Dominum Vicecomitem *Mayonensem*, à *Carolo* I Rege Die 21 Junij 1627 creatum, atque *Novæ Scotiæ* (consule Cap. i. Num. vi. Pag. 9.) Baronettum, quo honorario Titulo Primogenitus pro Tempore hujus Familiæ, vivo Patre, decoratur, ut rectè advertit *Lodgæus* Vol. II. Pag. 328. Nuptijs copulatus erat *Matildæ*, *Caroli O-Connori*, Sligoensis, Natæ, quæ ei quatuor peperit Filios, nempè (1) Equitem *Milonem*, ipsius Heredem, de quo mox dicetur; (2) *Davidem*, sine Prole defunctum; (3) *Theobaldum* (*Riabbach*, id est *Fortem*), cujus masculina Posteritas prorsùs extincta est; (4) *Rickardum* (*An Jarain*, id est *Ferreum*) cujus ex Filio *Theobaldo* Nepos, Nomine *David*, Uxorem habuit *Mariam*, *Richardi Fitz-Maurice*, Armigeri, Filiam, ex qua sex suscepit Liberos, *Theobaldum* nempè *Patritium*, *Rickardum*, *Joannem*, *Stephanum*, & *Milonem*, adhuc viventes, præter Primogenitum *Theobaldum*, cui tamen unus Filius, unaque Filia supersunt.

Eques *Milo de Burgo*, Secundus Vicecomes de *Mayo*, Uxorem duxit *Honoriam*, Equitis *Joannis de Burgo*, Familiæ de *Derrymaclagne* Primipili, & *Margaritæ* item *de Burgo* è Comitibus de *Clanrickard* Filiam, ex qua suscepit Equitem *Theobaldum*, tertium Vicecomitem *Mayonensem*, sub *Cromuello* Tyranno injustè occisum, Teste *Antonio Bruodino*, Ordinis Minorum, Scriptore coævo, in *Descriptione Regni Hiberniæ*, secundis Curis vulgatâ *Romæ* 1721, Cap. viii, cui Titulus: *De Martyribus pro Defensione Catholicæ Fidei à rebellibus Regicidis in Hibernia occisis*, Pag. 99, cujus hæc sunt Verba:
" *Theobaldus de Burgo*, Vicecomes de Mayo, Vir
" verè Illustrissimus, Deoque, ac Regi suo fidelis-
" simus, ab Hereticis capitur, post Fædus jam ini-
" tum cum toto Regno, *Galviæ* in *Conacia* Globis
" trajicitur Anno 1651."

Domino isti Vicecomiti *Theobaldo* Conjux *Talbota*, Natione *Angla*, è Comitibus *Salopiæ*, peperit Equitem *Theobaldum*, quartum Vicecomitem *Mayonensem*, absque Prole Anno 1676 defunctum; & *Milonem*, quintum Vicecomitem, Anno 1687 denatum, qui ex *Joannam Berminghama*, è Baronibus *Athenriæ*, unicum reliquit Filium *Theobaldum*, Anno 1681 natum, sextum Vicecomitem *Mayonensem*, qui Anno 1741 Diem claudens extremum, ex *Mariâ*, Chiliarchæ *Joannis Browne* de *Westport*, & *Matildæ de Burgo*, (cujus Pater erat *Theobaldus*, Vicecomes tertius prælibatus) Filiâ, duos post se reliquit Liberos, nempè Equitem *Theobaldum*, Vicecomitem septimum, absque Prole vivente Anno 1742 defunc-

Alibi quoque (*e*) memineram quatuor insignium ejusdem hujus Cœnobij Sodalium, qui vel felici Agone posuerunt Animas suas pro Amicis suis, vel publicâ Virtutis Opinione clari extitere, *Edmundi* nempè *de Burgo*, *Thomæ Mac-Philbini*, *Caroli Mac-Cuil*, & *Dominici Mac-Philbini*; necnon duarum Sororum, *Honoriæ* scilicet *de Burgo*, & *Honoriæ Magaen*, quæ Virginitatis Candori Purpuram Martyrij juxtà Conventum hunc adjungentes, ut Sponso candido, & rubicundo se probarent, ad Agni Nuptias transierunt.

VII. Patres in Conventûs istius Districtu versantes Anno 1756 sunt Quinque, nimirùm, R. P. Prædicator Generalis Fr. *Franciscus Mac-Donnell*, Prior, Ætatis Anno 53, Professionis 34; P. Fr. *Antonius Mac-Donnell*, Supprior, Ætat. 66, Prof. 45; P. Fr. *Dominicus Barrett*, Ætat. 72, Prof. 44; P. Fr. *Dominicus Healy*, Ætat. 55, Prof. 26; & P. Fr. *Franciscus de Burgo*, Ætat. 34, Prof. 17.

§. XXXVIII.

De *Galviensi* Cœnobio *B. Mariæ Virginis* (*a*) in ejusdem Nominis Agro *Conaciæ*.

Anno 1488.

SUMMARIUM.

I. Galviensis *Oppidi Nomenclatura*, & *Descriptio*. *Ejus Privilegia*, *tam Civilia*, *quàm Ecclesiastica*; *nominatim peculiare illud de* Wardiano, *Jurisdictionem quasi Episcopalem habente*. *Lis de eo* Romæ *agitata*.

II. *Capella juxtà Galviam*, *olim Juris Canonicorum Regularium Præmonstratensium* Tuamæ, *ab Innocentio VIII Anno* 1488 *Fratribus Prædicatoribus concessa*, *sicque fundatus ipsis* Galviensis *Conventus*. *Exscribitur Diploma* Innocentianum.

III. *Menda* O-Heyni *istis de Rebus emendata*.

IV. *Extat duntaxat Cœmeterium Cœnobij*, *Solo æquati in* Cromuelliana *Tyrannide*, *neque postmodum restaurati*. *Eò Loci nunc Sacellum*, & *Domuncula octo circiter Fratrum*, *Fidelem Populum aptè ædificantium*. *Dominus Fundi modernus*.

V. Tuamenses *Archiepiscopi Dominicani anteà memorati*.

VI. *Episcopus* Duacensis, & Fenaborensis, *atque Vicarius Apostolicus* Duacensis, *bujus Conventûs Alumni*; *sicut* & *Tres Provinciales*, *totidemque Scriptores*, *aliquotque alij Viri egregij*, *quos inter Septem publicâ Virtutis Opinione clari*.

VII. *Novem Sodales in Conventûs bujus versantes Districtu Anno* 1756.

I. GALVIA, alijs *Gallivo*, anglicè *Galway* (*b*), hibernicè *Guillibh*, id est, *Locus Anglorum* (appositè sic dictus quia à Colonis, ex *Anglia* in *Conaciam* profectis, ædificatus circà Annum Christi 1300) etsi Titulum mereatur Civitatis, & quidem in *Conacia* facilè primæ, reapsè tamen Vigore Regij Diplomatis *Oppidum* duntaxàt est, à Prætore nihilominùs cum Senatoribus, vulgò *Majore* & *Aldermannis* (*c*) gubernatum, atque in se Jura habens, & Privilegia Comitatûs, quod duobus solummodò alijs *Hiberniæ* Oppidis, neque omnibus Civitatibus, competit, ut alibi explicabam (*d*). ~~Municipium (*e*) est, Mœnibus densissimis, & Castro firmatum, elegans valdè,~~ & solido Saxo Formâ propemodùm orbiculari constructum super Crepidinem magni, & piscosi Fluminis, ex Lacu dicto *Corrib*, Triginta Milliaribus longo, & Septem alicubi lato, navigabili utique, & trecentis Insulis graminosis, & penniferis distincto, descendentis, quod in Augustias coarctatum, *Galviam* subluens, in Mare præceps cadit, ubi Cataracta est, ingensque Salmonum Saltus

(*e*) Cap. xvi. Num. vi. xxxix, xliv, xlv, & ciii.

(*a*) Invocatio ista, ex Literis Apostolicis, protinùs afferendis, clarebit.

(*b*) Ab Exteris sæpenumerò confunditur cum *Gallovidia*, *Scotiæ* Regione, anglicè dicta *Galloway*.

(*c*) Recole Cap. præs. §. i. Num. vii. Lit. k. Pag. 189.

(*d*) Cap. præs. §. ii. Num. i. Pag. 199.

(*e*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

Saltus. Hinc Portus est maritimus, & quidem nulli, inquit *Porterus* (*f*), in *Hibernia* secundus, atque Mercatoribus usque adeò frequens, ut audiverim ibi a Fide dignis etiamnùm viventibus, se aliquandò vidisse Octoginta Naves mercatorias justæ Molis ad *Galviam* spectantes, nunc autem vix Tresve Quatuorve existunt. Emporium est sat commodum, ibique quater in Anno Nundinæ habentur, nimirùm Diebus 31 Maij, 4 Septembris, 21 ejusdem, & 21 Octobris. Ibi insuper Comitia Juridica, vulgò *Assisæ* (*g*), Vernali, & Autumnali Temporibus celebrantur. Titulum præbet Domini Vicecomitis, qui, regnante *Jacobo* Secundo, erat *Ulicus de Burgo*, è Comitibus de *Clanrickard*, ut superiùs ostendebam (*h*), nunc autem est *Gulielmus Monction*, Natione *Anglus*, à regnante *Georgio* Secundo Die 17 Julij 1727 creatus.

GALVIA primitùs intrà *Enacbdunensis* Diœcesis, quæ à multis jam Annis (*i*) Archidiœcesi *Tuamensi* unita est, Fines comprehendebatur, ut vel ex *Innocentianâ* Constitutione, in Medium protinùs adducendâ, constabit. Postmodùm verò per aliam ejusdem Pontificis Constitutionem exempta fuit ab *Enacbdunensis* Episcopi Jurisdictione, & in specialem Præposituram, seù Districtum, quem *Wardianatum* vocant, ex *Galviensi* Oppido, quibusdamque ei conterminis Parochijs coalescentem, erecta, ità ut *Wardianus* Jurisdictionem habeat quasi Episcopalem, solâ ei deficiente Pontificali Dignitate; neque quid simile reperitur in universa *Hibernia*. Dùm *Romæ* essem ingens ea de Re vertebatur Lis Archiepiscopum *Tuamensem* inter, & Clerum Populumque *Galviensem*, sed tandem ex Conventione decisum fuit, ut, firmis manentibus *Wardiani Galviensis*, à Clero, & Oppidanis electi, Juribus, Districtus ipsius triennali subsit Visitationi Archipræsulis *Tuamensis*, ut fusè opportuèque narrabitur Cap. xii. §. iii. Num. xiv. ad Lit. p. ubi Duo desuper Pontificia Diplomata in Medium adducam. Porrò *Galvia* distat *Dublinio* Nonaginta Quinque Milliaribus; *Enacbduno* memorato, Novem; *Tuamâ*, Septemdecim; *Athloniâ*, in *Conatiæ Lageniæque* Collimitio, Quadraginta; *Corcagiâ*, Octoginta Sex; *Londino-Deriâ*, Centum Viginti Quinque.

II. QUANDOQUIDEM *Capella* dicta *B. Mariæ de Colle*, extrà, & propè Occidentalem *Galviæ* Portam, dùdum Monasterij *S. Trinitatis* Ordinis Præmonstratensis apud *Tuamam* Filia, à memorati Monasterij Canonicis Regularibus diù derelicta fuerit, diùque per Clericos Sæculares detenta, idcircò Oppidani *Galvienses* supplices facti sunt apud S. Sedem Apostolicam pro Concessione prælibatæ Capellæ Fratribus Prædicatoribus, eo Consilio, ut nempe exemplari ipsorum Vitâ, assiduâ, & devotâ Divinorum Celebratione, Audientiâ Confessionum, & Prædicationibus Verbi Dei, ac Exhortationibus ad benè vivendum, ipsimet Oppidani Animarum suarum Salutem faciliùs consequi possent. Precibus benignè annuit, Die 4 Decembris 1488, tunc feliciter regnans Summus Pontifex *Innocentius* VIII, Rem ab Ovo, ut ajunt, enarrans, Facultatemque concedens Conventum fundandi, sequenti Diplomate, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*k*) invenire est.

" Innocentius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilectis Filijs Decano, & Willelmo
" Omullarchlyn, & Willelmo Machay, Canonicis Ecclesiæ Enachdwen. Salu-
" tem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cognita Devotionis Constantia, Fidei quoque Integritas, quas dilecti Filij Incolæ Oppidi Galwyen.
" Enachdwen. Diœcesis, ad Nos, & Romanam gerunt Ecclesiam, non indignè promerentur (*l*), ut eo-
" rum Petitiones, illas præsertim, quæ, etiam Animarum propagatâ Salute, Sacræ Religionis Augmen-
" tum respiciunt, quantùm cum Domino possumus, ad Exauditionis Gratiam admittamus. Cum ita-

" que

(*f*) In *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, Pag. 42.

(*g*) Legesis Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*h*) Cap. præs. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275.

(*i*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 19.

(*k*) Tom. iv. Pag. 41, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxvii, Fol. 19.

(*l*) Hìc *Bullarium* remittit ad ejusdem Tenoris Exordia, ex quibus in Gratiam Lectoris, *Bullarium* non habentis ad Manum, reliqua Exordij hujus Verba exscribo, ut sunt in ejusdem *Bullarij* Tom. ii. Pag. 677; & Tom. iii. Pag. 344.

" que, sicut accepimus, Capella B. Mariæ de Colle extrà, & propè dictum Oppidum vacet ad præsens,
" & tanto Tempore vacaverit, quod de ejus Vacationis Modo certa Notitia non habetur, &, ut exhibita
" Nobis nuper pro Parte Incolarum prædictorum Petitio continebat, ipsi sperent, quod si Ordinis Fratrum
" Prædicatorum Professores, ad quos gerunt specialem Devotionis Affectum, haberent in dicto Oppido,
" aut extra, propè illud, aliquam Domum pro decenti Habitatione unius Prioris, & aliquorum Fratrum
" dicti Ordinis, ipsi Incolæ eorundem Prioris, & Fratrum pro Tempore in dicta Domo habitantium, ex-
" emplari Vitâ, assiduâ, & devotâ Divinorum Celebratione, Audientiâ Confessionum, & Prædicationibus
" Verbi Dei, ac Exhortationibus ad benè vivendum, faciliùs possent consequi Animarum suarum Salu-
" tem, fuitque propterea pro Parte eorundem Incolarum Nobis humiliter supplicatum, ut Capellam præ-
" dictam, quæ, etsi, ut à nonnullis asseritur, ad Collationem, Præsentationem, seù aliam Dispensationem
" dilectorum Filiorum Abbatis, & Conventus Monasterij S. Trinitatis Præmonstraten. Ordinis, Tuamen.
" Diæcesis, seù aliàs pertineat, tamen à longo Tempore citrà per diversos Clericos Sæculares de Facto
" detenta fuit, dicto Ordini Fratrum Prædicatorum, & pro illo, Priori Provinciali, & Fratribus Provinciæ
" Hiberniæ (m) dicti Ordinis secundùm Morem ejusdem Ordinis applicare, & ut apud illam, unam Do-
" mum cum opportunis Campanili, Campana, Cæmeterio, Dormitorio, Refectorio, Claustro, Hortis,
" Hortalitijs, & alijs necessarijs Officinis construi, & ædificari facere, ac pro eorum perpetuis Usu, & Ha-
" bitatione recipere, & inhabitare valerent, Licentiam concedere, aliàsque in præmissis opportunè provi-
" dere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Animarum Salutem procurari, Religionis
" Statum propagari, & divinum Cultum adaugeri, nostris potissimè Temporibus, ferventibus Desiderijs
" affectamus, verum ultimæ Vacationis dictæ Capellæ Modum, etiamsi ex illo, vel Loco ejus, generalis
" Reservatio resultet, præsentibus pro expresso habentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Discreti-
" oni Vestræ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs Vos, vel Duo, aùt Unus Vestrùm, si, & post-
" quàm, vocatis Abbate, & Conventu prædictis, & alijs, qui fuerint evocandi, ità esse repereritis, Ca-
" pella prædicta, quæ sine Cura est, & cujus Fructus, Redditus, & Proventus unius Marchæ Sterling-
" horum, secundùm Existimationem, Valorem annuum, ut dicti Incolæ asserunt, non excedunt, quovis
" Modo, & ex cujuscunque Persona, etiamsi per liberam cujusvis Resignationem de illa extrà Romanam
" Curiam, etiam coram Notario Publico, & Testibus spontè factam, vacet, & tanto Tempore vacave-
" rit quod ejus Collatio juxtà Lateran. Statuta Concilij ad Sedem Apostolicam legitimè devoluta, ipsa-
" que Capella Dispositioni Apostolicæ specialiter reservata existat, & super eâ inter aliquos Lis, cujus
" Statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodò Tempore Datæ Præsen-
" tium non sit in ea alicui specialiter Jus quæsitum cum omnibus Juribus, & Pertinentijs suis, Ordini, &
" pro illo, Priori Provinciali, & Fratribus prædictis, Auctoritate nostrâ concedatis, & ut apud illam,
" unam Domum cum Campanili, Campana, Cæmeterio, Dormitorio, Refectorio, Claustro, Hortis, Hor-
" talitijs, & alijs necessarijs Officinis construi, & ædificari facere, ac pro eorum perpetuis Usu, & Habi-
" tatione recipere, & inhabitare liberè, & licitè valeant, Jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & dicti Mo-
" nasterij, ac cujuslibet alterius in reliquis omnibus semper salvo, & sine Præjudicio cujuscunque, dictâ
" Auctoritate, Licentiam largiamini, inducentes per Vos, vel alium, seù alios, eosdem Priorem, & Fra-
" tres, vel eorum Procuratorem eorundem Nomine in corporalem Possessionem Capellæ, Juriumque, &
" Pertientiarum prædictorum, & defendentes inductos, amoto exindè quolibet illicito Detentore, ac fa-
" cientes eis de ipsius Capellæ Fructibus, Redditibus, Proventibus, Juribus, & Obventionibus universis
" integrè provideri. Contradictores Auctoritate nostrâ per Censuram Ecclesiasticam, Appellatione post-
" positâ, compescendo. Non obstantibus felicis Recordationis Bonifatij PP. VIII, Prædecessoris nostri,
" præsertim prohibente, ne prædicti, & aliorum Mendicantium Ordinum Fratres, nova Loca ad inhabi-
" tandum recipere præsumant, absque Sedis Apostolicæ Licentia speciali, faciente plenam, & expressam
" de hujusmodi Inhibitione Mentionem; & alijs quibuslibet Constitutionibus Apostolicis, ac Statutis, &
" Consuetudinibus dicti Ordinis contrarijs, Juramento, Confirmatione, vel quâcunque Firmitate aliâ ro-
" boratis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Aut si aliqui, super Provisionibus sibi faciendis de hujus-
" modi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis Partibus, speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Lega-
" torum ejus Literas impetrarunt, etiamsi per eas ad Inhibitionem, Reservationem, & Decretum, vel
" aliàs quomodolibet sit processum. Quas quidem Literas, & Processum per easdem, ad dictam Capel-
" lam volumus non extendi, sed nullum super hoc eis, quoad assecutionem Ecclesiarum, & Beneficio-
" rum aliorum, Præjudicium generari; seù si Venerabili Fratri nostro Episcopo Enachdwen, ac Abbati,
" & Conventui præfatis, vel quibusvis alijs, communiter, vel divisìm, à dicta sit Sede indultum, quod
" ad Receptionem, vel Provisionem alicujus, minimè teneantur, aut quod interdici, suspendi, vel ex-
" communicari

(m) Confer Cap. iv. Num. vii. Pag. 74.

" communicari non possent per Literas Apostolicas, nisi de Indulto hujusmodi plenam, & expressam fe-
" cerint Mentionem; & quàvis aliâ dictæ Sedis Indulgentiâ, per quam Præsentibus non expressam, vel
" totaliter non insertam, Effectus eorum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de qua, cujus-
" que totó Tenore habenda sit in nostris Literis Mentio specialis; Nos enim, si Capellam prædictam eis-
" dem Ordini, Priori, & Fratribus per Vos Vigore præsentium concedi, & Licentiam hujusmodi largiri,
" contingat, eidem Domui, Priori, ac Fratribus, qui illam pro Tempore inhabitabunt, ut omnibus, &
" singulis Privilegijs, Favoribus, Concessionibus, & Indultis, quibus aliæ Domus dicti Ordinis, & in illis
" pro Tempore degentes, Priores, ac Fratres in Genere potiuntur, & gaudent, ac potiri, & gaudere
" poterunt quomodolibet in futurum, Apostolicâ Auctoritate indulgemus; & insuper ex nunc irritum de-
" cernimus, & inane, si secùs super his à quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Datum
" Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo Octa-
" vo, Pridie Nonas Decembris, Pontificatûs nostri Anno Quinto."

III. Hinc perspicuè apparet, magnoperè hallucinatum *O-Heynum* (*n*), dum asserit, *Ecclesiam, & Domum totam Galviensem* Ordinis nostri olim pertinuisse ad Monachos *Bernardinos* Monasterij *de Buil*, seù *Boylâ*, in Agro *Roscomaniensi*; item dùm asserit, *quod hic Conventus fuit olìm Vicariatus sub Conventu Athenriensi ejusdem Ordinis, sed assumptus in Prioratum, & meritò quidem, sub Rmo Patre Magistro Generali Sicco Papiensi, electo in Generalem* 1612.

Haud diffitendum sanè, quin quandoque post Gubernij Lapsum in Hæresim *Galviense* Cænobium proprijs destitutum fuerit Alumnis, eòque unus alterve Pater *Athenriensis* pro Ecclesiæ Ministerio missus fuerit, donec benigniori flante Aurâ Numerus creverit Fratrum ad suum eligendum Priorem sufficiens, fortassis universum Ordinem tùnc regente *Seraphino Sicco* laudato; exindè tamen colligi nequit, erectum non fuisse Conventum hunc Anno 1488, ut Literæ testantur Apostolicæ, quas, Anno duntaxàt 1732 in quarto *Bullarij Ordinis Prædicatorum* Tomo Typis vulgatas, non viderat *O-Heynus*, sicut nec *Alemandus*, qui tamen, Pace *O-Heyni* dixerim, meliorem facit Conjecturam autumando (*o*), Conventum istum circà decimum quartum, vel decimum quintum Ecclesiæ Sæculum fuisse fundatum. *Alemando* subscribit *Harrisius* (*p*). *Waræus* verò tacet omninò Fundationis Tempus, ajens solummodò (*q*): *Locum concessisse dicuntur Canonici Ordinis Præmonstratensis Tuamæ.*

IV. Cænobij hujus antiquum extat Cæmeterium, ubi plurium *Galviensium* Familiarum Exuviæ humari solent, pluraque sunt Monumenta Sepulchralia, quæ sæpenumerò vidi. Ipsum autem Cænobium cum Ædibus Sacris Solo æquatum fuit circà Annum 1652, & quidem ab ipsismet Catholicis, ne à perduelli perfidoque *Cromuello* (*r*) in Arcem transformaretur ad Oppidum expugnandum, ut rectè narrat *O-Heynus* (*s*) his Verbis: " Ecclesia erat vetustissima, sed à Funda-
" mentis destructa est ex Consilio Catholicorum Civium, ne Inimicus Cromuellus, obsessurus
" eundem Locum, Fortalitium sibi faceret in illa Ecclesia. Ex communi tamen Consensu totus
" Magistratus spopondit, quod, adventante Pace, totus Conventus reædificaretur in Forma pri-
" ori Expensis Civium, & si sperata Tranquillitas affulsisset in Patria, id facerent proculdubiò,
" erant enim valdè pij, & potentissimi Divitijs multis accededentibus ex ingenti Commercio ma-
" ritimo, quo hic Locus exuberat specialiter præ reliquis Regni Partibus." Idem fermè pluribus anteà Sæculis accidit Cænobio nostro *Dubliniensi*, ut suo Loco referebam (*t*). Cæterùm mitioribus hisce Temporibus eodem in ipsissimo Loco extrà Occidentalem Oppidi Portam Sacellum habent, & Domunculam, Octo circiter Patres, qui quotidianâ Divinorum Celebratione, Verbi Dei Prædicatione, atque exemplari Vitâ, juxtà Tenorem scilicèt mox allatæ Constitutionis *Innocentianæ*, Fidelem Populum, *Galviæ* frequentem, ædificare non desinunt.

Cuinam porrò Locus, & Latifundia Cænobio annexa per Gubernium Acatholicum concessa fuerint, *Harrisium* latet. Fundi tamen Dominium, ut ibidem didici habet Domina *Vesey*.

V. Archi-

(*n*) Pag. 22.
(*o*) Pag. 224.
(*p*) Vol. II. Pag. 277.
(*q*) De *Antiquitatibus Hibernicis*, Cap. xxvi. Pag. 213.
(*r*) Adeas Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.
(*s*) Pag. 22. Cænobium hoc memorat item *Echardus* Tom. ii. Pag. 13.
(*t*) Cap. præs. §. i. Num. vi. Pag. 189.

V. ARCHIDIÆCESIS *Tuamensis* Antistites ex Ordine Fratrum Prædicatorum alibi recensebam, de *Athenriensi* Cænobio differens (*u*).

VI. HUJUS autem *Galviensis* Conventûs Alumnus, P. Magister *Petrus Killikelly*, aliquandò *Hiberniæ* Provincialis, nunc Episcopus est *Duacensis*, & *Fenaborensis* (*w*). Prælibatæ etiam Diæcesis *Duacensis* erat Vicarius Apostolicus P. Magister *Oliverius de Burgo*, istius item Conventûs Alumnus, primusque Collegij nostri *Lovaniensis* Rector, ut suo Loco dicetur (*x*).

INSUPER Conventus iste tres dedit *Hiberniæ* Provinciales, *Nicolaum* scilicèt *Linceum*, *Joannem Brunum*, & *Petrum Killikelly*, jam laudatum, ut alibi narrabitur (*y*). Sicut egregium Virum *Joannem O Connor*, *Hiberniæ* Vicarium, & Procuratorem Generalem, geminati nostri Cænobij Romani *SS. Sixti*, & *Clementis* Fundatorem, posthac uberius recensendum (*z*). Tresque protulit Scriptores, nempè *Dominicum Linceum*, *Petrum French*, & *Christophorum French*, infrà memorandos (*a*). Necnon Septem publicâ Virtutis Opinione claros, *Gregorium* nimirùm *French*, *Nicolaum O-Hallurain*, alterum *Nicolaum O-Hallurain*, *Dominicum Linceum*, *Lazarum Linceum*, *Andream Kirwan*, alterumque nuper *Dominicum Linceum*, suis respectivè Locis cum Laude nominandos (*b*).

HIS addendum reor ex *O-Heyno* (*c*) R. P. Fr. *Petrum Martin*, " qui studuit in *Hispania* cum " magno Profectu, ut posteà clarè monstravit in Patria, & præcipuè *Galviæ*, quæ cùm tunc " Emporium esset Commercij maritimi, omnes Cives pendebant ex Ore hujus sapientis Viri, re" solventis securè, & solidè. Immo etiam Cleri, & Episcoporum graves Consultationes con" fluebant ad illum, velut ad quoddam Oraculum Securitatis. Fuit verè pius, & in Odore bo" næ Famæ apud Clerum, & Populum. Diem clausit extremum munitus Sacramentis An" no 1645."

VII. SODALES in Conventûs hujus Districtu versantes Anno 1756 sunt Novem, nimirùm R. P. Fr. *Hubertus Murphy*, Prior, Ætatis Anno 43, Professionis 25; A. R. P. Magister Fr. *Thomas de Burgo*, Ætat. 62, Prof. 43; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Stephanus Kirwan*, Ætat. 53, Prof. 32; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Thomas Mac-Geoghegan*, Ætat. 52, Prof. 31; R. P. Prædicator Generalis Fr. *Joannes Bodkin*, Ætat. 48, Prof. 28; R. P. Prædicator Generalis, Fr. *Gualterus de Burgo*, Ætat. 45, Prof. 27; P. Fr. *Robertus Browne*, Ætat. 44, Prof. 24; P. Fr. *Gregorius Joyce*, Ætat. 43, Prof. 24; & P. Fr. *Joannes Browne*, Ætat. 34, Prof. 18 (*d*).

§ XXXIX.

De *Clonymichanensi* Cænobio *S. Dominici* in *Sligoensi* Comitatu *Conaciæ*. ANNO 1488.

SUMMARIUM.

I. Clonymichanæ, *olim Pagi*, *Nomenclatura*, & *Descriptio*.
II. *Concessa ab* Innocentio *VIII Facultas Tria in* Hibernia Dominicana *fundandi Cænobia*. *Unum duntaxàt*, Clonymihanense *nimirùm*, *certò fundatum*. *Diploma* Innocentianum *alibi exhibitum*. *Nota incidens de Sanctorum Fontibus in* Hibernia.
III. *Objectioni satisfit*, *magisque Cænobij Existentia corroboratur*.
IV. *Corrolarium Historiunculæ præcedentis*.
V. *Templi Mænia*, *Cænobijque Rudera*. *Modernus Fundi Dominus*. *Octo* Achadenses *Episcopi Dominicani anteà recensiti*.
VI. *Sodales hujus*, & Sligoensis *Cænobiorum permixti*.

I. *Clonymihana*,

(*u*) Cap. præs. §. viii. Num. xvii. Pag. 234.
(*w*) Consulendum Cap. xiii. Num. lxxx.
(*x*) Cap. xii. §. iii. Num. ii.
(*y*) Cap. xiv. Num. x, xxi, & xxxii.
(*z*) Cap. xii. §. i. Num. v.
(*a*) Cap. xv. Num. xxii, xxiii, & xxvi.
(*b*) Cap. xvi. Num. lv, lxvii, lxviii, lxxxiv, cix cxxii, & cxxiv.
(*c*) Pag. 23.
(*d*) Prior ab Anno 1758 est R. P. Fr. *Dominicus Fitz-Patrick*.

I. CLONYMIHANA, accuratiùs *Clonymichana*, hibernicè *Cluain-Uidh-Mican*, id est, *Secessus Michani* (a), anglicè *Clonymichan*, & *Clonymegghan*, Pagus olìm erat Baroniæ *Corranensis* in Agro *Sligoensi*, Diæcesis verò *Achadensis* in Provincia *Tuamensi* (b), sed illius nihil jàm videre est præter pura putaque Templi mox recensendi Mænia. *Dubliniô*, Centum, & Duobus; *Ballymotâ*, memoratæ Baroniæ Capitali, Tribus; *Sligoâ*, Capitali totius Comitatûs, Tredecim; *Achadâ*, Duobus; *Tuamâ*, Triginta Quinque; *Galviâ*, Quinquaginta Duobus; *Londino-Deriâ*, Septuaginta Uno; *Corcagiâ*, Centum, & Quadraginta, Milliaribus distat.

II. NEDUM eodem Anno 1488, sed & ipsissimo Mense Decembri, quibus *Innocentius* VIII, Pontifex Maximus, Facultatem dederat fundandi Conventum nostrum *Galviensem*, de quo §. superiori dictum est, concessit etiam (Die scilicèt 16 Decembris 1488) Facultatem Tria alia fundandi Cænobia in *Hibernia Dominicana*, nempè apud Locum, dictum *Intyma Kudir*, in Diæcesi *Kildarensi*, propè *Athyam*; apud *Clonymichanam*, in Diæcesi *Achadensi*, propè *Sligoam*, & *Ballindunum*; & apud Locum, cui Nomen *Fons Cormaci* (c), propè *Molingaram*, in Diæcesi *Midensi*. An autem Literæ Apostolicæ desideratum habuerint Effectum quoad primum, & tertium Cænobia, me prorsùs latet, illorum quippè nulla extant Vestigia, nullave Memoria. Quoad secundum verò Res non ità se habet, *Clonymichanæ* enim adhuc videre est Templi sub Nuncupatione *S. Dominici* Mænia sat integra, & quidem ad Orientalem Partem extremam oblongi Collis, qui ab alio Colle item oblongo per Rivulum, Clivumque disterminatur. Tenorem porrò Constitutionis *Innocentianæ* alibi videre poteris (d).

III. VERUM quidem est, ut ingenuè fatear, neque *Waræum*, neque *Alemandum*, neque *O-Heynum*, ullam facere de Cænobio hoc *Clonymichanensi* Mentionem, quod tamen crediderim ob triplicem evenisse Causam. Primò, quia *Bullarium* non legerunt *Ordinis Prædicatorum*, nuper duntaxàt Typis vulgatum. Hinc Locum habet tritum Proloquium: *Nihil inventum, & perfectum eodem Tempore*. Secundò, quia Occasionem nacti non sunt ea perscrutandi Antiquitatis Monumenta, quæ diligenter perscrutatus est *Harrisius*, etiamnùm vivens, apud quem (e) legere est Specialem, ut vocant Inquisitionem judiciariam, Anno Vigesimo Septimo *Elizabethæ* Reginæ, id est, Anno Christi 1584, factam, quâ compertum exploratumque fuit, *Domum Conventualem, seu Prioratum Clonymichanensem, Ordinis Fratrum Prædicatorum*, ejusque Fundum, ad regium Ærarium tunc spectasse. *Tertiò*, quia Domo istâ proprijs Sodalibus ob Temporum Calamitates diù destitutâ, eidem Vicariâ Potestate præfuit Pater aliquis Cænobij *Sligoensis*, indeque Ansam sumpserunt *Sligoenses* Patres existimandi Domum illam veluti Vicarialem sibi subditam, ejusque proindè ad se attrahendi Districtus, ut vocant, seù Limites, non secùs ac se gesserunt Patres *Roscomanenses* ergà Domum *Tulskensem*, prout scitè animadvertit Illustrissimus *Elphinensis* Episcopus, *Joannes Brett*, in Literis hac de Re ad me nuper datis, & prout non ità pridem, ipse adverti (f). Exindè tamen nequaquàm deduci potest, hujus Domûs Conventualis *Clonymichanensis* Jura sarta tecta haud mansisse prorsùs illæsa, non minùs quàm memoratæ *Tulskensis*, atque Domorum nostrarum *Portumnensis*, *Tombeolensis*, & *Galviensis*, ut ibidem observabam.

IV. Ex

(a) Dublinij adest Ecclesia Parochialis sub Nuncupatione *S. Michani*, quem Traditio fert, fuisse Natione *Ostmannum*, atque Episcopum, & Confessorem, fortassis tamen Abbatem. Recolendum Cap. i. Num. xvi. Lit. w. Pag. 23; & Cap. præs. §. j. Num. i. Pag. 187.

(b) Videsis Cap. i. Num. xii. Pag. 19.

(c) Nulla est meherclè *Hiberniæ* Diæcesis, in qua unus aut plures non adsint Fontes sub Sancti cujuspiam Invocatione, putà Beatissimæ Deiparæ, *S. Joannis Baptistæ*, *S. Petri*, *S. Patritij*, *S. Brigidæ*, &c, quò Religionis, & Voti Causâ frequenter Populi confluunt, præsertìm in eorundem Sanctorum Festivitatibus. Eos inter est *Fons S. Cormaci*, *Molingarâ* Quinque Milliaribus distans, undè Locus denominatur. Adest etiam *Glanoræ* Fons sub Nuncupatione *S. Dominici*, ut dicetur Cap. præs. §. xlii. Num. iii.

(d) Cap. iv. Num. vii. Pag. 75.

(e) Vol. II. Pag. 277.

(f) Cap. præs. §. xxxvi. Num. iii Pag. 315.

IV. Ex dictis liquet, *Clonymichanensem* Domum inter verè Conventuales annumerandam esse, atque fundatam Anno 1488, & quidem Beneficio præclaræ *Mac-Donoghorum* Gentis (*g*), quæ Cænobium item nostrum *Ballindunense* extruxerat, ut nuper ostendebam (*h*). Occasionem indè sumens eâ de Stirpe inclytâ parumper disserendi. Et sanè, si Domus ista *Clonymichanensis* non fuisset verè Conventualis, verum non esset universi Ordinis in Comitijs Generalibus Romæ 1656 de *Quadraginta Tribus* in Hibernia Dominicana *Conventibus* Testimonium, cujus Verba alibi in Medium adduxi (*i*), alibique opportunè expendam (*k*).

V. Mænia Templi, ut superiùs ajebam, etiamnùm manent, pauca etiamnum videre est Rudera Cænobij.

Dominus Fundi quoad utrumque Collem memoratum, & ultra, est Illustrissimus *Joannes Fitz-Mauritius-Petty*, Comes de *Shelburn* in Agro *Wexfordiensi*, demptis duobus Jugeribus ad Familiam de *Dodwell* pertinentibus, ubi Mænia Templi, Cænobijque Rudera existunt.

Achadensis Diæcesis, intrà quam est *Clonymichana*, Episcopos Octo, ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumptos alibi recensebam, de *Stradensi* Cænobio agens (*l*).

VI. Hujus & *Sligoensis* Cænobiorum Fratres, & Limites, seù Districtus, indistincti & permixti sunt, ut de Quatuor alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Domibus Conventualibus jam dictum est (*m*).

§. XL.

De *Clonmellensi* (*a*) Cænobio *S. Dominici* in *Tipperariensi* Comitatu *Momoniæ*. Anno 1 . . .

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio Burgi* Clonmellæ.
II. *Cænobium eò Loci Fratrum Prædicatorum. Decretum de ipso Comitiorum Provincialium* 1720; *atque Testimonium Comitiorum Generalium* 1656.
III. *Testimonia item Episcopi* Elphinensis *Dominicani, duorumque Patrum Ordinis, omni Exceptione majorum.*
IV. *Aliud eadem de Re Testimonium Comitiorum Generalium* 1656.
V. *Duplici satisfit tacitæ Objectioni.*
VI. Lismorenses *Episcopi Dominicani alibi memorati.*
VII. *Quatuor celebres Conventûs hujus Alumni, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione clari, iterùm planè laudandi.*
VIII. *Hujus &* Casseliensis *Cænobiorum Sodales impræsentiarùm permixti.*

I. CLONMELLA, hiberniçè *Cluain-Medla* (id est, *Secessus Mellis*), angliçè *Clonmel*, pulcher, & opulentus est Burgus Agri *Tipperariensis*, & quidem Capitalis (*b*), utpote in quo Comitia Juridica, vulgò *Assisæ*, singulis Semestribus habentur; Diæcesis verò *Lismorensis*, in Provincia *Casseliensi* (*c*). Municipium est (*d*), Munitione cinctum, à Prætore, & Senatoribus, vulgò *Majore* & *Aldermannis* (*e*) gubernatum, quod insignis præterlabitur Fluvius, Nomine *Suirus*,

---

(*g*) Id constat ex Bulla *Innocentiana* nuper laudatâ.
(*h*) Cap. præs. §. xxxiv. Num. ii. Pag. 310.
(*i*) Cap. præs. §. xxv. Num. ii. Pag. 286.
(*k*) Cap. præs. §. xl. Num. iii.
(*l*) Cap. præs. §. xiv. Num. v. Pag. 254.
(*m*) Cap. præs. §. xxvii. Num. v. Pag. 292.
(*a*) Præsens, & Tria sequentia Cænobia juxta Ordinem Alphabeticum recensentur, cùm incerti sint Fundationum Anni.
(*b*) Quamquàm *Casselia* Urbs sit in Agro *Tipperariensi*, illius tamen non videtur Caput, ut Cap. præs. §. ix. Num. i. Pag. 235 ostendebam
(*c*) Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.
(*d*) Videsis Cap i. Num. xxii Pag 31.
(*e*) Legesis Cap. præs. §. i. Num. vii. Lit. k. P. 189.

rius (f), ibi *Tipperarlensem* inter, & *Waterfordiensem* Comitatus Limitis Vice fungens. Emporium quoque est Mercatu celebre, ubi Nundinæ valdè frequentes bis habenter in Anno, Diebus nempè 5 Maij, & 15 Novembris. *Dubliniô* Sexaginta Sex distat Milliaribus ; *Waterfordiâ*, Viginti Tribus ; *Lismorâ*, Sexdecim, *Casseliâ*, Duodecim ; *Corcagiâ*, Quadraginta Uno ; *Limerico*, Triginta Octo ; *Galviâ*, Septuaginta Octo ; *Londino-Deriâ*, Centum Sexaginta Duobus.

II. Quamquam Eques *Waræus*, qui primus *Monasticon*, seù *Monasteriologiam*, ut vocat, *Hibernicam*, Typis vulgavit, nihil prorsùs habeat de *Clonmellensi* Fratrum Prædicatorum Cænobio, indeque tritissimum verificetur Adagium : *Nibil inventum, & perfectum eodem Tempore* ; qui ipsum nihilosecius subsecuti sunt Scriptores (*g*), in Opella hac passim laudati, id inter *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobia annumerare non dubitant, atque eos inter *Alemandus* (*b*) pro Cænobio hoc *Clonmellensi* disertè laudat *Regesta Ordinis*. Suffragantur planè Patres Definitores Comitiorum Provincialium *Dublinij* 1720, Viri equidem spectabiles, atque in Rebus Ordinis, Regnique sui egregiè versati, hucusque haud semel recensiti, saluberrimam de id Genus Conventibus edentes Ordinationem, cujus Tenorem alibi exscriptum habes (*i*). Præiverant alij Sapientissimi Patres Comitiorum Generalium *Romæ* 1656, in quorum Actis (*k*) hæc legere est : *Anno* 1651 *P. Fr. Gulielmus O-Connor de CONVENTU CLONMELLENSI, Vir Deo, & Hominibus dilectus, capitur ab Hæreticis, post varia Ludibria omni Vestitu spoliatus, Gladio recubuit.* Ulteriùs in ijsdem Actis (*l*) habetur : *Anno* 1649 *P. Fr. Jacobus O-Reilly, versatus Theologus, facundus Orator, & insignis Poeta dùm è Waterfordiensi Conventu ad CLONMELLENSEM missus . . . . in Turmam Cromuellianorum Equitum incidit, Manu Rosarium gestans , . . . Denique plura jam numerans Vulnera quàm Membra, felix Victima procubuit.*

III. Adde, laudatum P. *Gulielmum O-Connor* Priorem fuisse Conventûs hujus *Clonmellensis* eum quippè ceû talem vidit in Comitijs Provincialibus *Athenriæ* 1648 celebratis Illustrissimus *Dominicus de Burgo*, Episcopus *Elphinensis*, Ordinis nostri Alumnus (*m*), ut ipsemet Scriptô testus est. Enimverò ubi *O-Heynus (n)* differit de Conventu *Clonmellensi*, ibidem P. Magister *Edmundus de Burgo*, Athenriensis, Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologus, qui laudatum Antistitem *Lovanij* Exulem probè noverat, & de cujus Scriptura certissimus sum, hanc addidit Notam Marginalem, quam præ Manibus teneo : *P. Gulielmus O-Connor fuit Prior ibidem* (Clonmellæ), & *Definitor Capituli Provincialis, ut sub proprio Syngrapho testatum reliquit Illustrissimus Dominicus de Burgo, Episcopus Elphinensis, Fidem faciens, se vidisse in Capitulo Provinciali Athenriæ celebrato* 1648 *eundem actu Priorem CLONMELLENSEM, & Definitorem.*

Ulterius P. Magister *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, nunc Theologus item *Casanatensis*, & P. Magister *Albertus O-Brien*, Corcagiensis, Anno 1754 mihi narrarunt, se olim vidisse in Bibliotheca Cænobij nostri *Lovaniensis* S. Crucis Acta impressa Capituli Provincialis *Kilkenniensis* 1643, in ijsque disertè exprimi Priorem *Conventûs Clonmellensis*, sicut & Priorem Conventûs *Tulskensis*, ut suo Loco advertebam.

IV. Idem insuper evincitur vel ex Limine, sivè Præambulo, ipsiusmet mox laudati Comitiorum Generalium Paragraphi, cui Titulus : *In Provincia Hiberniæ*, ubi Rmus Magister Ordinis *Joannes Baptista de Marinis*, alijsque Sapientissimi Patres ex universo quà latè patet Ordine in Comitijs illis Generalibus congregati, expressis Verbis referunt, quod *ad Annum* 1646 *numerabantur Fratres plus minùs Sexcenti in Quadraginta Tribus Conventibus, quos in bac Insula possedit Ordo (o).* At nisi *Clonmellæ* fuisset Conventus, *Quadraginta Tres Conventus* in *Hibernia Dominicana*

U u

(*f*) Confer Cap. præf. §. iv. Num. i. Pag. 207.
(*g*) *Alemandus*, Pag. 321 ; *O-Heynus*, Pag. 20 ; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii ; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277.
(*b*) Pag. 213.
(*i*) Cap. præf. §. xxv. Num. ii. Pag. 286.
(*k*) Sub Tit. *Fratres, & Sorores, qui pretiosa in Conspectu Domini Morte obierunt.* §. *In Provincia Hiberniæ*, Pag. 151.
(*l*) Pag. 159.
(*m*) De eo datâ Operâ Sermo erit Cap. xiii. Num. lxxi.
(*n*) Pag. 20.
(*o*) Adeas Cap. xvii. à Num. xliii.

minicanæ non extitissent. Porrò prælibatos Spectabiles Patres Capitulares fuisse locupletissimos istius Rei Testes, Nemo non videt. Comitia siquidem illa Generalia, quibus celebris *Hibernus*, P. Magister *Joannes Nolanus*, Kilkenniensis, Regens *Minervitanus* (p), quà Provinciæ suæ *Hiberniæ* Definitor interfuit, celebrata fuere Anno 1656, proindeque post Decennium dumtaxat à Tempore, quo Provincia hæc *Hiberniæ* in Medio Flammarum diuturni Belli, & atrocis Persecutionis Acatholicorum, *sexcentos Fratres in quadraginta tribus* habebat Conventibus, atque, ut obiter dicam, mirum in Modum usque adeò florebat, ut Biennio anteà, Anno scilicet 1644, Capitulum Generalissimum *Romæ* sub Reverendissimo Magistro Ordinis *Thomâ Turco* celebratum, Quinque simul, & semel in ea erexerit Universitates, seù Studia Generalia, ut ex dictis alibi liquet (q).

V. Facile quidem adducor ut credam, defuisse in calamitosis Temporibus proprios Sodales Conventui huic *Clonmelliensi*, tuncque Patres Conventûs *Casseliensis*, utpotè propinquioris, atque eodem in Comitatu, attraxisse ad se Limites, sivè Districtus, ut vocant, ejusdem hujus Conventûs, ex quo tamen minimè inferri valet Jura ipsius sarta tecta haud mansisse, ut de *Portumnensi*, *Tombeolensi*, *Tulskensi*, *Galviensi*, & *Clonymichauensi* Conventibus jam anteà suis respectivè Locis ajebam (r). Eapropter ut pro *Clonmelliensi*, alijsque Conventibus Priores instituerentur, justis de Causis, & sapienti Consilio cautum est à Patribus Comitiorum Provincialium *Dublinij* 1720 mox memoratis (s).

Neque hucusque dictis obstare potest Conventus Ordinis Fratrum Minorum in eodem *Clonmellæ* Oppido, ut superiùs opportunè advertebam (t).

VI. *Lismorensis* Diœcesis, intrà cujus Fines sita est, ut præfertur, *Clonmella*, Episcopos ex Ordine Prædicatorum assumptos alibi recensebam, de Cœnobio *Waterfordiensi* disserens (u).

VII. Conventus iste quatuor protulit Alumnos, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione claros, *Jacobum* nempè *O-Reilly*, *Milerum*, (seù *Milonem*) *Magrath*, aliàs *Michaelem à Rosario*, *Gulielmum O-Connor*, & *Thomam O-Higgin*, alibi opportuniùs laudandos (w).

VIII. Hujus & *Casseliensis* Cœnobiorum Sodales, & Limites (quos Districtus vocant) impræsentiarum indistincti, & permixti sunt, ut de *Clonymichauensi*, Quatuorque alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Domibus Conventualibus, mox dictum est (x).

§. XLI.

De *Gaulensi* Cœnobio *Nativitatis B. Mariæ Virginis* in *Fermanacana* Comitatu *Ultoniæ*.

Anno . . . .

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Gaulæ, *olim Pagi. Nonnihil obiter de Lacu* Earno, *& Flumine ejusdem Nominis.*

II. *Ibi Fratum Prædicatorum Cœnobium. Decretum de eo* Oliverij Plunketti, *Archipræsulis* Armacani, *quà Commissarij Apostolici. Catalogus Sodalium hujus Conventûs, Comitijs Provincialibus* Roscomaniæ 1682 *exhibitus.*

III. *A quo fundatum istboc Cœnobium? Notæ de inclytis* Mac-Manussorum, *&* Maguiræorum *Famillijs, ac de* S. Magno, *primitùs* Magnoaldo.

IV. Gaulensis *Conventus primò suppressus, dein restauratus magnoperè floruit. Lis Fratres Prædicatores inter, & Minores alibi recensita.*

V. Cœnobij

(p) De hoc jam Sermo fuit Cap. præf. §. iii. Num. vii. Pag. 207.

...p. vi. Num. xi. Pag. 126.

... præf. §. xxxii. Num. iii; §. xxxiii. Num. ...i. Num. iii; §. xxxviii. Num. iii; & §. ...m. iii.

(s) §. præf. Num. ii. Pag. 329.

(t) Cap. præf. §. xxv. Num. v. Pag. 288.

(u) Cap. præf. §. iv. Num. iv. Pag. 209.

(w) Cap. xvi. Num. xxv, xxvii, xxxii, & xxxiii.

(x) §. præced. Num. vi. Pag. 328.

V. *Cœnobij antiqui Rudera. Modernus Fundi Dominus.* *Nullus* Clocherensis *Episcopus ex Ordine Prædicatorum.*
VI. *Nonnulli* Conventûs *bujus Alumni celebres.*
VII. *Sodales Tres huic assignati* Conventui *Anno* 1756.

I. GAULA, latinè, hibernicè, & anglicè sic dicta, Pagus olim erat Baroniæ *Magbereslephanæ* in Agro *Fermanacano*, Diæcesis verò *Clocherensis* in Provincia *Armacana* (*a*), propè Orientalem situs Partem celeberrimi, & maximi Laci *Earni*, ad Triginta Milliaria extensi, Sylvis opacis coronati, atque habitatis confertissimis Insulis, quarum nonnullæ Centum, Ducenta, & Trecenta Jugera continent; Lucijs, Trutis, Salmonibus, alijsque Piscibus tàm fæcundi, ut Piscatores nimiam frequentiùs Piscium Copiam, Retiumque Rupturas potiùs quàm Defectum conquerantur. Lacus porrò iste, ut obiter dicam, ab Amne ejusdem Nominis in Agro *Cavanensi* nascens, diffunditur à *Belturbeto*, prælibati Agri Vico, Septentrionem versùs, Longitudine Duodecim, Latitudine Quatuor Milliarium; dein in Arctum coit instar justi Fluminis per sex Milliaria, in cujus Alveo est capitalis Burgus Agri *Fermanacani*, Nomine *Insula-Killena*, vernaculè *Inniskillen*, præcipuum in hoc Tractu Propugnaculum. Indè in Occasum flectens, magnoperè expatiatur, longus Quindecim, latus Decem Milliaribus, ad *Belleekam* usque, ubi Pons, & Cataracta, & Salmonum Saltus, ut vocant, nobilissimus. Tandem in Amnem ibi coit, fluitque per septem Milliaria, *Ballyshannonam*, Agri *Donegalensis* Burgum fat commodum (ubi celsus validusque Pons est) abluens, ac in Mare se exonerans. Ut autem ad *Gaulam* revertar, purum putumque illius extat Nomen, neque hoc ipsum nisi apud solos peritos, ob soliusque Cænobij mox recensendi Memoriam: *Dubliniô*, Sexaginta Sex; *Insulâ-Killenâ* memoratâ, Septem; *Clocherâ*, Quatuordecim; *Armacâ*, Triginta; *Londino-Deriâ*, Quinquaginta. *Galviâ*, Nonaginta Octo; *Corcagiâ*, Centum Quinquaginta Tribus, Milliaribus distat.

II. *Waræus*, ut candidè fatear, Cænobium nostrum *Gaulense* alto prætermittit Silentio, immò & modernus ipsius Editor, etiamnùm vivens, *Harrisius*. De ejus tamen Existentia utcunque dubitare nefas foret, Nemoque proptereà Hominum dubitare valet post emanatum Auctoritate Apostolicâ ab Illustrissimo *Oliverio Plunketto*, Archipræsule *Armacano*, Decretum, cujus expressum Tenorem alibi (*b*) exscriptum habes, sicut & Historiunculam ab Ovo, ut ajunt, Litis ea de Re Prædicatorum inter, & Minorum Ordines agitatæ. Istius verò Cænobij meminere reliqui Scriptores in hoc Capite passìm laudati (*c*), in singulisque Comitijs Provincialibus, quorum recentior Memoria apud Nos extat, nimirùm post Exilium Generale Anni 1698 (*d*), continuò interfuere Priores *Gaulenses*, immò & antè Epocham illam. Enimverò in Scrinijs Bibliothecæ Academiæ *Dubliniensis* SS. Trinitatis adest Liber, sub Signo F. 4. 14, pluribus MMS refertus, ubi legere est Catalogum Quindecim Sodalium Conventûs *Gaulensis*, ab illius Priore Comitijs Provincialibus *Roscomaniæ* 1682 exhibitum.

III. Quo Tempore fundatum fuit Cænobium hoc, me prorsùs latet; fert tamen Traditio Patriæ id factum Beneficio spectabilis Familiæ de *Mac-Magnus*, seù ut passìm vocatur. *Mac-Manus* (*e*), Fundi tunc habentis Dominium, Rem solicitante, & procurante, inquit *O-Heynus*

(*a*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.
(*b*) Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.
(*c*) *Alemandus*, Pag. 223; *O-Heynus*, Pag. 4; *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.
(*d*) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*e*) Antiquissima hæc Gens, propriè *Mac-Magnus*, passìm verò *Mac-Manus*, nuncupata, Originem ducit à nobilissima *Maguiræorum* Progenie protinùs (ad Lit. h.) laudandâ. Cæterùm alia eodem omninò Cognomine appellata Stirps exorta dignoscitur ab *Heremone*, Regis *Hispaniæ Milesij* Filio tertio genito, & quidem (ut refert *Historia Hiberniæ*, impressa *Dublinij* 1742 Pag. 302) per *Magnum*, Fratrem *Cathaldi Manûs rubræ*, & *Briani Laighneachi*, à quibus descendunt *O-Connori* Roscomanienses, & Sligoenses, de qua regia Stirpe videsis §. xvi. hujus Capitis, Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

Porrò non abs Re erit obiter animadvertere, *Magnum* Nomen esse lustrale apud *Hibernos* post Tempora *S. Magnoaldi*, Discipuli, & Comitis *S. Galli* Abbatis, qui, ob Res præclarè gestas, vocatus fuit, etiam dum viveret, *Magnus*, & non deinceps

nus (f), P. *Joanne Mac Manus*, tunc existentis Domini Filio, Ordinis Prædicatorum Alumno, qui in Conventu nostro *Athenriensi (g)* Tyrocinium peregerat. Fert insuper eadem Patriæ Traditio, Gentem *Mac-Manussam* in Erectione Cænobij hujus Operam adhibuisse Nobilissimi totius Regionis illæ, quæ nunc *Fermanacanus Comitatus* nuncupatur, Dynastæ, seù Reguli, Jus proindè altum in *Gaulæ* Fundum habentis, cui Cognomen *Maguire (h)*.

IV. ANNO 1649, obtruncatô per summam Perfidiam Rege *Carolo* I, atrocissimæ exortæ sunt Persecutiones, quas secuta est acerba Catholicorum *Hiberniæ* Strages, atque Cænobiorum totalis fermè Ruina, ut suo Loco ajebam (*i*). Serenitate autem quadam subortâ post Regis *Caroli*, hujus Nominis Secundi Restaurationem, Anno 1660 secutam, *P. Dominicus O-Connor*, Sligoensis, à P. Provinciali *Joanne O-Hart* in *Ultoniam* missus (*k*), Ordinem, ea in Natione omninò extinctum, feliciter propagavit. Dein P. *Cathaldus Mac-Manus* ex *Italia*, ubi Studia peregerat, reversus, & P. *Thomas Mac Mahon*, è Conventu *Colranensi* egressus, omnium Territorij istius *Mac-Manussorum*, atque Illustrissimi Domini *Maguire*, Baronis de *Inniskillen*, præclarissimæque suæ Familiæ Patrocinio innixi, Domum Conventualem juxtà *Gaulam* fabricarunt, ubi Fratres, " brevi ità floruerunt (Deo optimo benedicente) ut plures susceperint Juvenes ex melioribus Fa- " milijs Comitatûs, per quod conciliarunt Ordini Amicitiam Nobilium, & Populi; præterquam " quod

---

inceps *Magnoaldus*, ut ipsius refert Discipulus *Theodorus*, Monasterij *San-Gallensis* in *Helvetia* Monachus, primusque *Campidonensis* (vulgò *Kempten*) in *Suabia* Abbas, qui ejus conscripsit Vitam, Typis vulgatam ab *Henrico Canisio* (Societatis Jesu, Tom. v *Antiquæ Lectionis*, ex Membranis M. S. Monasterij *S. Magni* in *Pede Pontis Ratisponensis* in *Bavaria* Claruit autem *S. Magnus* Anno Christi 660, obijtque in Monasterio à se excitato apud Locum, cui Nomen *Fauces*, Diæcesis *Augustanæ*, vulgò *Ausburg*, in *Suabia*, Die 6 Septembris, quo Die Festivitas ejus celebratur. *Londini* vidi Ecclesiam Parochialem sub Nuncupatione *S. Magni*.

(*f*) Pag. 4.

(*g*) De isto Cænobio fuit Sermo Cap. præf. §. viii. Pag. 220.

(*h*) Antiquissima nobilissimaque hæc Domus, dicta *Mac-Guire*, ac per Syncopen *Maguire*, rectâ Lineâ ab *Heremone*, Regis *Hispaniæ* Nomine *Milesij* Filio, mox dicto, per *Guiræum* descendens, in tota dominabatur Regione *Fermanacana*, nunc uno ex *Hiberniæ* Comitatibus. Tandem Primipilus Familiæ, etsi potentissimus Dynastes Nomine *Brianus Maguire*, ab *Anglorum* Potestate devictus fuit, indeque à *Jacobo* I inter *Hiberniæ* Proceres annumeratus, Baro de *Inniskillen* creatus. Postmodum verò hujus Filius *Conconachtus*, sive *Cobanaghtus* (latine *Quintinus*) *Maguire*, Baro utique de *Inniskellen*, Anno 1641 à rebellibus Parlamentarijs, Rege *Carolo* I, captus, & *Londinum* missus, post duorum Annorum Captivitatem Catholicæ Fidei Causâ, præviâ Suspensione, in quatuor dissectus fuit Partes. Istius Mater erat Generalis *Audoeni O-Neill* (videsis Cap. xvii. Num. l.) Soror, ex qua etiam *Brianus* suscepit *Rogerium*, de quo mox dicetur. *Quintinus* verò reliquit post se Filium, item *Quintinum*, tertium Baronem, cujus Filius *Hugo*, quartus Baro, obijt sine Prole. Hinc ei successit, quâ quintus Baro, *Rogerius Maguire*, Filius primò dicti *Rogerij* (in Prælio occisi apud *Carrickam super Shananum*, vulgò *Carrickdrumruske*, circà Annum 1643) ex Uxore sua de Familia *Hassetterum*.

Rogerius Maguire, quintus Baro, fuit Chiliarcha, seù Colonellus, ut vulgò loquimur, Peditum in Exercitu Regis *Jacobi* II, seditque Mense Majo 1689 in Comitijs Regni, in Cænobio nostro *Dubliniensi* habitis, de quibus fuit Sermo Cap. vii. Num. x. Pag. 142. Eidem autem, absque Prole denato, successit Frater ipsius *Philippus* sextus Baro, qui Conjugem sibi adscivit Filiam Equitis *Felimi O-Neil* (in quatuor dissecti Partes *Dublinij* 1652, ut Cap. xvii. Num. c. dicetur) & Chiliarchæ *Gordoni O-Neil*, quem novi *Romæ*, Sororem, ex qua genuit *Theophilum*, septimum Baronem, cujus Conjux, Chiliarchæ *Mani*, sivè *Magni O-Donnell*, de Agro *Mayonensi*, Nata, unicum peperit ei Filium, Nomine *Alexandrum*, nunc Octavum Baronem, atque Centurionem, seù Capitaneum, in Legione de *Buckly*, & Exercitu Regis Christianissimi.

Plures adhuc sunt in *Hibernia* ex præclarissima hac *Maguiræorum* Progenie exorti Surculi, quos inter Opibus, & Potentiâ florent Filij quondam *Conconachti*, seù *Quintini Maguire*, de *Tempo* in Agro *Fermanacano* Armigeri, *Robertus* nempè, *Hugo*, & *Philippus*. Videsis *Historiam Hiberniæ* nuper memoratam, Pag. 306.

(*i*) Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.

(*k*) Rem in hunc Modum narrat *Brevis Notitia Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum ab Anno* 1600 M. S., quæ in Archivo *S. Sixti* de Urbe servatur.

" quod Prædicatores, mox memorati, inflammabant Populum ignitis Eloquijs suis." *(l)*. Cæterùm Minoritis Accessum Fratrum Prædicatorum in *Ultoniam* ægrè ferentibus, secuta est inter eos Lis, mox memorata, cujus Initium, Progressum, & Finem alibi paucis enarrabam *(m)*.

V. *Gaulæ* adhuc videre est aliqua antiqui Cænobij Rudera. Modernus Fundi Dominus est *Jacobus King*, Armiger.

Diæcesi *Cloghorensi*, intrâ cujus Fines comprehenditur *Gaula*, nullus unquàm præfuit Ordinis Prædicatorum Alumnus.

VI. Plures autem claruere Cænobij hujus Sodales, quos inter *Dominicus Maguire*, Archiepiscopus *Armacanus*, suo Loco recensendus *(n)*; *Gelasius Mac-Mahon*, & *Antoninus Maguire*, Provinciales *Hiberniæ*, alibi in Medium adducendi *(o)*; atque *Reginaldus Mac-Donnell*, publicâ Virtutis Opinione conspicuus, posthàc laudandus *(p)*.

Ulteriorem porrò Gaulensis Cænobij Notitiam dare nequit P. *Joannes Maguire*, ejusdem Filius, modernusque Prior, meus olim *Romæ* Discipulus, nunc autem post completos Lecturæ Cursus S. Theologiæ Magister.

VII. Conventui huic Tres assignati Sodales, Anno 1756, sunt A. R. P. Magister Fr. *Joannes Maguire*, Prior, Ætatis Anno 55, Professionis 26; P. Fr. *Thomas Nolan*, jam pridem memoratus *(q)*, Ætat 60, Prof. 38 *(r)*; & P. Fr. *Antoninus Maguire*, Ætat. 50, Prof. 27.

§. XLII.

De *Glanorensi* Cænobio *S. Crucis* in *Corcagiensi* Comitatu *Momoniæ*.

Anno . . . .

S U M M A R I U M.

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Glanoræ, *dudum Oppidi Sociati, nunc duntaxàt Pagi.*

II. *Certa Cænobij Fundatio, incertus verò Fundationis Annus. Gens* de Rupe *Fundatrix, uno Scriptorum omnium Consensu, Locique Traditione comprobantibus. Nota de nobilissima ista Progenie.*

III. *Propè Cænobium Fons sub Invocatione* S. Dominici, *in cujus Festivitate magnus devoti Populi Confluxus.*

IV. *Templi Mænia, Cænobijque Rudera. Modernus Fundi Dominus.*

V. Clonenses *Episcopi Dominicani superiùs memorati.*

VI. *Duo insignes Conventûs hujus Alumni,* David *nempè* de Rupe, & Joannes Browne, *Confessarius Regius, ut vocant, alibi memoratus.*

VII. *Quatuor istius Patres Anno* 1756.

I. Glanora, hibernicè passim *Glanore*, id est, *Vallis (a) Aurea*, nonnullis verò *Gleannuire*, id est, *Vallis Taxia*, vel, ut alij interpretantur, *Vallis Fagea*, anglicè autem *Glanworth*, olim, Teste *Smithæo* protinùs recensendo, erat *Corporatio*, ut vulgò loquimur, sivè Oppidum Sociatum, impræsentiarùm verò Pagus Baroniæ de *Fermoy* in Agro *Corcagiensi*, Diæcesis verò *Clonensis* in Provincia *Cassueliensi*, quem sub Ponte interfluit *Funcheon*, qui in *Amnem Magnum*, hibernicè *Avenmore*, anglicè *Broadwatter*, de quo alibi *(b)*, post Quatuor à prælibato Pago Milliaria.

(l) Verba sunt *O-Heyni* Pag. 5.

(m) Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.

(n) Cap. xiii. Num. lxxii.

(o) Cap. xiv. Num. xxii, & xxvi.

(p) Cap. xvi. Num. xcv.

(q) Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 175.

(r) Piè obijt *Dublinij* 13 Julij 1758, diù Sacellanus Monialium nostrarum in eadem Urbe.

(a) A quibusdam vocatur Clivus Aureus, cùm namque (inquiunt) eo Loci Mons non adsit sed Collis, hinc Descensus illius propriè loquendo *Clivus* est, non *Vallis*.

(b) Cap. præs. §. xx. Num. i. Pag. 271.

Milliaria jungitur. Emporium tamen est, ibique sat frequentes habentur Nundinæ bis in Anno, Diebus scilicet immediatè antecedentibus duplicem Festivitatem S. Crucis (cui Ecclesia Cœnobij mox recensendi nuncupata est) nempè 2 Maij, & 13 Septembris, nunc autem ob Mutationem Styli (c), 13 Maij, & 24 Septembris. Distat *Dublinio* Centum, & Octodecim Milliaribus; *Fermoya*, Quatuor; *Corcagiâ*, Viginti; *Limericâ*, Triginta Duobus; *Clonâ*, Viginti Tribus; *Casseliâ*, Viginti Sex; *Galviâ*, Septuaginta Quinque; *Londino-Deriâ*, Centum, & Octoginta.

II. Juxta *Glanoram* super Collim ad Ripam memorati Fluvij *Funcheon* adhuc videre est Templum, ejusque Turrim Campanariam cum Ruderibus Cœnobij Ordinis Prædicatorum, de quo expressam faciunt Mentionem Quinque Scriptores in hoc Capite passim laudati (d). Ex illis autem Nemo Tempus assignat Fundationis, præter *Carolum Smithæum*, qui Annum fuisse 1227 asserere non dubitat. Fortasse quidem verum Fundationis Annum ex probatæ Fidei M. S, alijsve Monumentis antiquis investigavit, ast crediderim Mendum Typographicum irrepsisse quoad determinatum illum Annum 1227. Enimverò si ab isto Anno fuisset eo Loci Cœnobium Ordinis Prædicatorum, id minimè fugere potuit Auctorem pervetusti Catalogi Conventuum ejusdem Ordinis in *Hibernia*, Anno 1300 concinnati, quem pridem exscribebam (e), subindeque tantùm abest ut in eo Locum non habuisset, quin potiùs sextum saltem, inter *Limericensem* scilicèt, & *Corcagiensem*, occupasset, ut prælibatum Catalogum perpendenti liquebit. Cæterùm summus inter Scriptores, Patriæque Traditionem Consensus Beneficium Fundationis adjudicat præclarissimæ Genti *de Rupe*, vernaculè *Roche*, olim autem *de la Roche*, utpotè primitùs Gallicanæ (f).

III. An

(c) Adeas Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

(d) *Waræus*, de *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 277; *Alemandus*, Pag. 228; *O-Heynus*, Pag. 14; *Echardus*, Tom. ii. Pag. iii; *Smithæus*, in *Descriptione Agri Corcagiensis*, Anglico Idiomate, impressâ *Dublinij* 1750, Tom. i. Pag. 351.

(e) Cap. ii. Num. vi. Pag. 38.

(f) Nobilissima hæc Gens, latinè *de Rupe*, gallicè *de la Roche*, nunc autem apud *Anglos*, & *Hiberno-Anglicanos* passim *Roche*, ex *Gallia* in *Angliam*, & ex *Anglia* in *Hiberniam*, dudùm advenit, orta scilicèt à *Carolo Magno*, alijsque *Galliæ* Regibus, à Comitibusque *Flandriæ*, ac Regibus *Angliæ* per *Elizabetham de Clare*, *Eduardi* Primi Regis *Anglorum* ex Filia *Joanna* Neptem, quæ *Raphaeli de Rupe*, Filio *Alexandri*, nupsit, jam anteà *Joannis de Burgo*, Patris *Gulielmi de Burgo*, Comitis *Ultoniæ* (de quo §. xxi. Cap. præs Num. ii. Lit. e. Pag. 275. dictum est) Vidua, prælibatique *Gulielmi* Mater, ut ad Oculum patet in Genealogia ejusdem Familiæ, in Regesto Heraldico *Londinensi* asservata, quam Eques *Gulielmus Segar*, Principalis Armorum Rex (videsis Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. i. Pag. 266.) *Garter* vulgò nuncupatus, Anno 1615 texuit, ex qua præcedentia, & subsequentia ad Annum usque istum exscribo.

Præclarissimæ hujus Familiæ Primipilus, Nomine *David*, ob Res præclarè gestas dictus *Magnus* (Filius *Mauritij*, Filij *Joannis*, Filij alterius *Joannis*, Filij *Georgij*, Filij *Davidis*, Filij *Radulphi de Rupe*, Nuptijs copulati *Elizabethæ de Clare*, mox laudatæ, Filij *Alexandri*, Filij *Hugonis*, Filij *Geraldi*, Filij *Davidis*, Filij *Milonis*, qui, *Henrici* Filius, Diploma obtinuit a Rege *Joanne* pro Tribus Cantredis Terræ in Agro *Corcagiensi*, Anno 1200) dudùm annumeratus erat inter *Hiberniæ* Proceres, Dignitate scilicet Vicecomitis de *Fermoy* decoratus ab *Eduardo* Rege hujus Nominis Quarto, qui ab Anno 1460 ad 1483 in *Anglia* regnabat, in *Hiberniaque* dominabatur. Laudatus *David Magnus* Filius fuit *Mauritij de Rupe*, Domini de *Fermoy*, ex *Amia*, *Mauritij Geraldini*, Comitis *Desmondiæ* Filiâ, hujusque Mater pro Patre habuit *Raphaelem Stafford*, Comitem de *Stafford* in *Anglia*, qui obijt Anno 1375. Ipsiusmet autem *Davidis Magni* Conjux erat *Joanna*, Domini *Gualteri de Burgo*, dicti *Mac-William*, Filia, ex qua Novem genuit Liberos, (1) *Mauritium*, de quo infrà (2) *Redmundum Roche* de *Ballymaghy*; (3) *Ulicum Roche* de *Crogh*; (4) *Theobaldum Roche* de *Ballyhendon*, & *le Clash*; (5) *Gulielmum Roche* de *Ballyhouly*; (6) *Philippum Roche* de *Serall*, & *Raban* (7) *Geraldum Roche* de Ballyhonan, & *Crawhkerrye*; (8) *Edmundum Roche* de *Bulenme*; (9) *Jacobum Roche* de *Closloe*. Et unicam Filiam, *Helenam*, *Jacobo Courcy*, decimotertio Baroni de *Kingsale*, nuptam.

Mauritius de Rupe, secundus Vicecomes de *Fermoy*, duas successivè habuit Uxores, nempè *Joannam*, Filiam *Jacobi Geraldini*, Comitis *Desmondiæ*; & *Moram*, Domini *O-Brien* Natam. Ex secunda suscepit *Edmundum*, ex prima verò *Davidem*, ejus Successorem, & *Helenam*, *Thomæ Geraldini*, Comitis *Desmondiæ*, Conjugem.

David

III. Ad ipsammet haud semel memorati Fluvij *Funcheon* Ripam, & propè Cœnobium nostrum extat Fons Aquæ limpidæ ex Rupe scaturientis, sub Nuncupatione *S. Dominici* (g), in cujus Festivitate, Die 4 Augusti quotannis recurrente, ingens eò Loci adesse solet devoti Populi Confluxus, ut prælibatus refert *Smithæus*, etsi Acatholicus, addens ulteriùs, suprà dictum Fontem vetustam pendere Arborem, in cujus Ramis videre est Signacula quædam Miraculorum, quæ ibidem patrata asseruntur.

IV. Muri Ecclesiæ, & Turris Campanariæ, necnon Cœnobii Rudera, ut præfertur, etiamnùm extant.

Cuinam concessa fuerint à Gubernio Acatholico Latifundia Conventûs, *Harrisium* latet. Modernus tamen Fundi Dominus, ut eâ in Regione accepi, & haud obscurè colligitur ex *Lodgæo* (h), est *Georgius Broderick*, Dominus Vicecomes de *Middleton*, in Agro *Corcagiensi*.

V. Clonensis Diœcesis, quæ intrà Sinum suum *Glanorum* complectitur, Episcopos ex Ordine nostro assumptos alibi recensebam, de *Youghalensi* Cœnobio disserens (i).

VI. Insigniorum Conventûs hujus Alumnorum Memoria ob Temporum Calamitates Injuriamque deleta est, præter *Davidis de Rupe*, vulgò *Roche*, ab *O-Heyno* memorati, alibi laudandi (k). Ipse autem, ut anteà semel iterumque ajebam (l), in Urbe novi Virum verò spectabilem, Rmum, inquam, P. Magistrum *Joannem Browne*, in Ædibus Regis *Jacobi* III, ut vocant, commorantem, ceù ipsius, atque Reginæ, *Mariæ Clementinæ*, Confessarium, qui mihi sæpenumerò narrabat,

---

David de Rupe, tertius Vicecomes de *Fermoy*, Matrimonio sibi copulavit *Catharinam*, Filiam Domini *Thaddæi Mac-Carty More*, quæ peperit *Mauritium*, quartum Vicecomitem, Nuptijs conjunctum *Graniæ Mac-Carty*, ex Familia de *Mac-Toy*, de quibus orti sunt tres Filij (1) *David*, de quo infrà; (2) *Gulielmus Roche* de *Carrydownan*, qui ex *Helena Tobin*, Filiâ *Thomæ*, Domini de *Compsinock*, Tres habuit Filios, *Eduardum*, *Jacobum*, & *Joannem*; (3) *Joannes*, sine Prole defunctus. Et totidem Filiæ, (1) *Helena*, nupta *Joanni*, Domino *de Barry*; (2) *Marcella*, nupta *Jacobo Barrett* de *Balencollege*, Armigero; (3) *Catharina*.

David de Rupe, quintus Vicecomes de *Fermoy*, Conjugem sibi adscivit *Helenam*, Filiam *Jacobi Butler*, Domini Baronis de *Dunboyne*, quæ sex ei peperit Filios, (1) *Mauritium*, de quo infrà, (2) *Theobaldum*, (3) *Richardum*, (4) *Joannem*, (5) *Redmundum*, (6) *Ulicum*. Duasque Filias, (1) *Helenam*, nuptam *Davidi*, Domino *de Barry*, (2) *Joannam*, nuptam *Patritio Fitz-Mauritio*, Baroni de *Lixnaw*, Progenitori ex ea Comitum *Kerriæ*.

Mauritius de Rupe, sextus Vicecomes de *Fermoy*, Uxorem duxit *Helenam*, Filiam *Mauritij* (Fitz-John) *Geraldini*, Comitis *Desmondiæ*, ex qua duos genuit Filios (1) *Davidem*, de quo infrà (2) *Theobaldum*. Duasque Filias (1) *Helenam*, nuptam *Donato O-Brien*, quarto Comiti *Thomondiæ*; (2) *Amiam*, nuptam Domino *O-Donoghoe*, de Agro *Kerriensi*.

David de Rupe, septimus Vicecomes de *Fermoy*, ex *Joanna Barria* è Comitibus de *Barrymore*, Tres habuit Filios, & Quatuor Filias, *Mauritium*, *Joannem*, *Theobaldum*, *Helenam*, *Eleonoram*, *Joannam*, & *Catharinam*, obijtque Die 22 Martij 1635 De nobili Gente *Barria* videsis Cap. præs. §. vi. Num. ii. Pag. 215.

Mauritius de Rupe octavus Vicecomes de *Fermoy* genuit (1) *Davidem*, nonum Vicecomitem, absque Prole extinctum, qui strenuè adhæsit Partibus Regis sui *Caroli* Primi, atque Secundi, contra iniquissimum *Cromwellum*; (2) *Joannem*, decimum Vicecomitem, qui ex Conjugio cum *Catharina*, *Davidis Condon*, Armigeri, Gnatâ, duos procreavit Filios, *Davidem*, & *Ulicum*, unamque Filiam, Nomine *Eleonoram*.

David de Rupe, undecimus Vicecomes de *Fermoy*, Officialis Marinus, regnante *Annâ*, in furibunda Procella Anni 1703 submersus fuit apud *Plymouth* in *Anglia*, eique innupto successit prælibatus ipsius Frater *Ulicus*, duodecimus Vicecomes, Nuptijs copulatus *Annæ Carr* de *Northumbria*, absque Prole denatus.

Exindè porrò Titulum Vicecomitis de *Fermoy* sibi assumpsit D. *Roche* de *Ballyndangan*, in Exercitu Regis *Sardiniæ* Officialis *Major*, qui præfatis Vicecomitibus proximior est Consanguineus, Teste *Francisco Nichols* in suo *Compendio Hibernico*, impressus *Londini* 1735. Pag. 166. *Dublinij* tamen nosco D. *Thomam Roche*, se proximiorem esse Consanguineum asseverantem. Confer Cap. i. Num. xxii Lit. n. Pag. 31.

(g) Adeas Cap. præs. §. xxxix. Num. ii. Lit. c. Pag. 326.

(h) Vol. III. Pag. 228.

(i) Cap. præs. §. xx. Num. v. Pag. 273.

(k) Cap. xvi. Num. viii.

(l) Cap. vii. Num. xiv. Lit. n; & Cap. viii Num. xiii. Pag. 146, & 164.

rabat, se in, & pro Conventu hoc *Glanorensi* Habitu Ordinis indutum fuisse ab altero P. Magistro *Joanne Browne*, Galviensi, *Hiberniæ* Provinciali (*m*), *Jacobo* secundo regnante.

VII. CONVENTUS hujus Quatuor Alumni, Anno 1756, sunt R. P. Prædicator Generalis Fr. *Mauritius Fitz-Gibbon*, Prior, Ætatis Anno 49, Professionis 28; P. Fr. *Patritius Hurley*, Ætat. 51, Prof. 29; P. Fr. *Georgius Barry*, Ætat. 38, Prof. 15; & P. Fr. *Joannes Walsh*, Ætat. 32, Prof. 8.

§. XLIII.

De *Thomapolitano* Cænobio *S. Dominici* in *Kilkenniensi* Comitatu *Lageniæ*.

ANNO . . . .

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura*, & *Descriptio Burgi* Thomapolis. *Nonnihil obiter de* Regis, & Reginæ *Agris*, *deque* Cormacopoli, *nunc* Francofurto.

II. Thomapolitanum *Fratrum Prædicatorum Cænobium*. *Decretum de eo Comitiorum Provincialium* Dublinij 1720.

III. *Ratio suffragatur*.

IV. *Suffragatur item Testimonium Comitiorum Generalium Romæ* 1656.

V. Ossorienses *Episcopi Ordinis Prædicatorum pridem recensiti*.

VI. *Istius* & Kilkenniensis *Cænobiorum Sodales permixti*.

I. THOMAPOLIS, hibernicè *Baille Thomais*, anglicè *Thomas-Town* (*a*), olim, Teste *Portero* (*b*), vocabatur hibernicè *Bailmac-Andan*, id est, Oppidum *Filij Antonij*. Immò & adhuc plerumque sic vocatur, atque *Baille Candan* per Syncopen, quia, ut Vulgus existimat, fabricata per *Thomam Candan*, Natione *Anglum* (*c*). Neque inauditum est in *Hibernia*, quod Locorum Nomina mutentur, Regiones siquidem in *Lagenia*, quæ *Ophalia*, & *Leasa* antè *Philippi* secundi, Regis *Hispaniarum*, & Conjugis ejus *Mariæ* Primæ, Reginæ *Anglorum*, Tempora fuerunt nuncupatæ, postmodùm in utriusque Honorem *Comitatus Regis*, & *Comitatus Reginæ* (*d*) nuncupabantur, & exindè nuncupari solent. Sic etiam *Cormacopolis*, vulgò *Kilcormack*, in memorato Agro *Regis*, à Domino Fundi, *Francisco Mac-Aulay*, Armigero, adhùc florente, *Francofurtum*, vulgò *Frankford*, appellatum est.

PORRO *Thomapolis* Oppidum Sociatum, seù (ut vulgò loquimur) *corporatum* est Baroniæ de *Gauran* in Agro *Kilkenniensi*, Diæcesis verò *Ossoriensis* in Provincia *Dubliniensi* (*e*), cujus supremus Magistratus anglicè vocatur *Sovereign*. Municipium (*f*) quoque est, & Emporium, vetustis, sed validis, etiamnùm existentibus Muris cinctum, quod præterlabitur Fluvius *Neorus*, priscis *Eyrus*, vernaculè *Neore*, Agrum *Kilkenniensem* veluti medium intersecans, de quo semel iterumque jam dicebam (*g*). Nundinæ sat frequentes ibi habentur semel quotannis, Die scilicet 25 Maij.

Dublinij

(*m*) Videsis Cap. xiv. Num. xxi.

(*a*) In *Tipperariensi* Agro *Momoniæ*, ipsum *Tipperariæ* Oppidum inter, & *Casseliæ* Urbem, magnificum vidi Castrum Allodiale insignis Familiæ *Matthæorum*, italicè *Mattei*, anglicè *Matthew*, exiguumque ei adjunctum Pagum, cui Nomen *Thomas-Town*.

(*b*) In *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*. Pag. 31, & 32.

(*c*) En autem quæ hac de Re habet *Camdenus*, in sua *Britannia*, Pag. mihi 504, ubi præmisso *Neori* Fluvij Cursu, ait: "Inferiùs ad eundem "*Neorum* sedet Oppidulum munitum, anglicè "*Thomas-Town*, hibernicè *Baille-Mac-Andan*, id "est, Oppidulum Filij Antonij. Utrumque No-"men à *Thoma Fitz-Antonio*, Anglo, inditum est, "cujus Hæredes etiamnùm hujus Domini agnos-"cuntur." *Camdeno* succinit *Carvæus*, in *Lyra Hibernica*, Pag. 64.

(*d*) Consulendum Cap. i. Num. x. Pag. 13.

(*e*) Videsis Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*f*) Legesis Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*g*) Cap. præs. §. iv. Num. i, & §. xv. Num. i. Pag. 204, & 255.

Dubliniô distat Sexaginta Milliaribus; *Gaurano*, vulgò *Gowran*, Baroniæ Capitali, Septem; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Urbe Capitali Comitatûs, Sedeque Episcopali, Decem; *Corcagiâ*, Sexaginta Quinque; *Londino-Deriâ*, Centum Quinquaginta Quinque; *Galviâ*, Nonaginta.

II. Piaculum omninò foret *Thomapolitanum* prætermittere Silentio *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobium, maximè post editam sapienti Consilio verè Spectabilium Patrum, quos alibi recensebam (*b*), in Comitijs Provincialibus *Dublinij* 1720 Sanctionem, cujus Tenorem ibidem etiam exscripsi, iterumque pro Capitis hujus Coronide exscribam: "Cùm Conventus in Oppido de Cavan in Ultonia; de Clonmell in Comitatu Tipperariensi, de Castle-Lyons in Comitatu Corcagiensi, in Momonia; de THOMASTOWN in Comitatu Kilkenniensi, in Lagenia; de Tulsk in Comitatu Roscomaniensi, & de Tombeola in Occidentali Conacia, nunc Religiosis (qui ad Canonicam Electionem procedere possint), sint destituti, rogamus Eximium Patrem Magistrum Provincialem, ut dictis Conventibus de idoneis Superioribus quamprimùm providere non gravetur."

III. Adde, nec addidisse pigebit, quod cùm *Thomapolis* perantiquum sit Oppidum, perantiquis Muris cinctum, sitque insuper, juxtà mox dicta, Emporium, & Municipium, seù Burgus, ut vocant, Parlamentarius, id est, duos eligens, qui Loca habent in Senatu pro condendis Legibus, atque arduis Regni Negotijs pertractandis, quis, amabò, adduci potest, ut credat, non fuisse in Loco olìm tam insigni Domum ullam Regularem? At Nemo aliorum Ordinum, sivè Mendicantium, sivè non Mendicantium, prætendit, se eô Loci habuisse Cænobium. Nonnè igitur plusquam verisimile est, id habuisse Fratres Prædicatores, Traditionem desuper habentes?

IV. Accedit, quod si à Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ* Numero excludatur *Thomapolitanum*, non fuisset ad Annum 1646 Quadraginta Tres in ea Conventus, de quibus tamen locupletissimum, omni Exceptione majus, universus Prædicatorum Ordo in Comitijs Generalibus *Romæ*, post Annos solummodò Decem, Anno nimirùm 1656, sub Rmo suo Archimandrita, P. *Joanne Baptista de Marinis*, congregatus, perhibuit Testimonium, cujus expressa integraque Verba superiùs adduxi (*i*), denuoque, veluti Materiei hujus Colophonem, in Medium adducere lubet: "Magna hìc *(in Provìncia Hiberniæ)* eorum, qui pro Fide Catholica immania pertulerunt Tormenta, Seges, præsertim nostris Temporibus, fæcundè maturuit Cælorum Horreis illata manipulatim, siquidem ex QUADRAGINTA TRIBUS CONVENTIBUS, quos in hac Insulæ possedit Ordo, nec unus hodie superest, quem non Hæretici Persecutoris Furor non exusserit, aut Solo æquarit, aut in Usus suos profanos redegerit. Ad Annum 1646 numerabantur in illis Fratres plus minus Sexcenti, quorum nunc fortè nec quarta Pars superest, & quidem patrio Solo extorris, cæteris aut Domi consumptis Martyrio, aut crudeli ad Insulas Barbadas Deportatione longam in novo Orbe Mortem obeuntibus."

V. Ossoriensis Diœcesis, intrà cujus Fines *Thomapolis* est, Episcopos Dominicanos, alibi recensitos (*k*), iteratò recensere supervacaneum omninò foret. Atque ista sufficiant de certis Fratrum Prædicatorum Cænobijs, intrà *Hiberniæ* Insulam sitis.

VI. *Thomapolitani* hujus Cænobij Sodales cum *Kilkenniensibus* permixti sunt, ut de *Castelionensi*, *Tulskensi*, *Clonymichanensi*, & *Clonmellensi* nuper ajebam (*l*).

(b) Cap. præs. §. xxv. Num. ii. Pag. 286.
(i) Cap. præs. §. xxv. Num. ii. Pag. 286. Ex Actis Comitiorum Generalium Pag. 148.
(k) Cap. præs. §. iii. Num. vi. Pag. 206.
(l) Cap. præs. §. xxvii, xxxvi, xxxix, & xl. Pag. 292, 317, 327, & 330.

CAPUT DECIMUM.

De Septem dubijs Fratrum *Hiberniæ Dominicanæ* Domibus Conventualibus juxtà Ordinem Alphabeticum.

SUPERIORI Capite totus multusque fui in adstruendis omninò certis *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobijs, seù Domibus Conventualibus, Numero Quadraginta Tribus, de quibus Comitia Generalia *Romæ* 1656 locupletissimum Nobis reliquere Testimonium (*a*), quo luculenter constat, eas omnes antè Decennium extitisse. Sed quia difficile Creditu est, Ordinem à Medio Sæculo anteriori vehementissimè oppressum (*b*) potuisse in brevi Temporis Intervallo, in quo refloruit, seù potiùs respiravit, ab Anno scilicet 1642 ad 1646, ut superiùs narrabam (*c*), potuisse, inquam, singulas recuperare Domos Conventuales, quas antiquioribus Temporibus possederat: Idcircò verisimilè videtur, alias quoque extasse. Hinc quandoquidem in diligentissima, quam feci, Perscrutatione, ultrà prælibatas Quadraginta Tres deprehenderim alias Septem, etsi minùs certas, eapropter & ipsas omninò recensere meum esse duxi. Enimverò quemadmodùm non debeo incertas intrudere tanquàm certas, ità nec dubias alto prætermittere Silentio tanquàm prorsùs nullas, sed potiùs ad Posteritatem pro ulteriori Indagine transmittere. Ex ijs porrò Domibus quædam ad Ordinem nostrum indubitanter spectabant, saltem quà Vicariales, ut ex Decursu hujus Capitis patebit. Sit igitur.

§. I.

De *Armacano* Cænobio in Comitatu ejusdem Nominis *Ultoniæ*.

SUMMARIUM.

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Armacæ, *non Civitatis, neque Oppidi, sed Burgi, & quidem valdè exigui, & deformis. Objectioni satisfacit Nota, ubi triti de* Armaca *Versus, tàm latini, quàm anglici.*
II. *Cænobium Ordinis Prædicatorum eò Loci fundatum asserit* Porterus. *Nonnihil obiter de Conventu* Armacano *Fratrum Minorum.*
III. *Ratio, & Exemplum suffragantur. Iterùm de* Armacano *Minoritarum Cænobio, deque Cænobijs Fratrum Prædicatorum &* Minorum Cassellensibus.
IV. *Novem* Armacani *Archipræsules ex Ordine Prædicatorum, alibi memorati.*

I. ARMACA, hibernicè *Ardmagh*, anglicè *Armagh*, tàm Baroniæ, quàm Comitatui Denominationem tribuit, utpotè utriusque Caput, ubi propterea Comitia Juridica, vulgò *Assisæ (d)*, pro Comitatu *Armacano* singulis Semestribus habentur. Et quamquàm Sedes sit Metropolitica *Ultoniæ*, immò & *totius Hiberniæ* Primatialis, si non Jurisdictione, saltem Antiquitate (*e*), utpote quam *S. Patritius* Gentis *hibernicæ* Apostolus sibi elegerat, etsi transierit posteà ad Ecclesiam *Dunensem*: Nihilominùs neque Civitas est (*f*), neque Oppidum, juxtà Regij Diplomatis,

(*a*) Consulendum Cap. præced. §. xxv. Num. ii; & §. xliii. Num. iv. Pag. 286, & 337.
(*b*) Adeas Cap. xvii. Num. xlii.
(*c*) Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.
(*d*) Videsis Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.
(*e*) Recolendum Cap. i. Num. xii. Lit. a. Pag. 17; & consulendum Cap. xiii. Num. vii.
(*f*) Non me latet, à pluribus, præsertìm extraneis, qui *Armacam* nullatenùs viderant, eam existimari Civitatem propriè talem, & quidem maximè ob tritos hos vulgares Rhythmos, seù Versus, quos, inter alios Scriptores, refert *Harrisius* Vol. I. P. 89.
Civitas

matis, quo Municipium (*g*) constitutum fuit, Tenorem, sed purus putusque Burgus, ne dicam exiguus Pagus, nullius, ut vidi, Formæ, aut Figuræ. Ibi tamen in Summitate Collis magnificentissimam videre est Ecclesiam, laudato *S. Patritio* sacram, nunc Acatholicorum Prædam. Emporium est, ibique Sex Nundinæ in Anno habentur, scilicèt in Festo *S. Patritij*, Die 17 Martij, sed nunc propter Mutationem Styli (*b*), Die 28 ejusdem; item 20 Maij, 10 Julij, 12 Augusti, 7 Octobris, & 20 Novembris. *Dubliniô* Sexaginta Tribus; *Londino-Deriâ*, Quadraginta Septem; *Galviâ*, Centum, & Duodecim; *Corcagiâ*, Centum Octoginta Novem, Milliaribus distat.

II. Nullibi, ut candidè fatear, quidquam inveni de *Armacano* Fratrum Prædicatorum Cænobio, nisi in solo *Francisco Portero*, Ordinis Minorum, *Hiberno-Midensi*, qui in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Regni Hiberniæ* illud rotundis Verbis adstruere non dubitat. Catalogum quippè texens *Cænobiorum Ordinis Prædicatorum, & Cruciferorum, in Ardmachana Provincia*, hæc habet Verba, Pag. 216. *In Comitatu de Ardmach. Ardmachæ Ordinis Prædicatorum.* Neque dici potest, ex Errore Typographi, aut aliundè confundi Cænobium Ordinis Prædicatorum cum Cænobio Ordinis Minorum, nam in eàdem Pagina recensens *Conventus Fratrum Minorum*, ait: *Ardmachæ Conventus Minorum.*

III. Ratio suffragatur; memoratus enim Fratrum Minorum Conventus à *Patritio O-Scanlan*, Ordinis Prædicatorum Alumno, priùs Episcopo *Rapotensi*, dein ab Anno 1261 ad 1270 Archipræsule *Armacano* (*i*), fundatus fuit, Teste *Waræo* (*k*) ajente: *Patritius O-Scanlan ex Ordine Prædicatorum, Archiepiscopus Armachanus, Minoritis Cænobium extruxit ibidem* (Armachæ) *Anno* 1263, *vel* 1264. Idem etiam asserunt *Alemandus*, & *Harrisius* (*l*). Nonnè igitur verisimile est, Conventum Fratrum Prædicatorum eò Loci priùs extitisse? Alioquin Vir ille verè magnus, & in Historijs celebratus, non Minoritis, sed Sodalibus suis, quos *Armachæ* secum esse gestiret, tunc Temporis extruisset, juxtà tritissimam illam Regulam, ex S. Pagina depromptam: *Charitas benè ordinata incipit à semetipso* (*m*). Sic in eodem Sæculo *David Mac-Kellius*, Ordinis item Prædicatorum Alumnus, Episcopus *Clonensis* primò, dein Archipræsul *Casseliensis* ab Anno 1238 ad 1252 (*n*), Adolescenti suo Ordini *Casseliæ* Anno 1243 Cænobium fieri fecit (*o*), non verò Minoritis, quibus tamen non longè post Conventus ibidem accessit.

IV. Novem Antistites *Armacanos*, ex Ordine Fratrum Prædicatorum assumptos, jam recensebam, de Cænobio nostro *Pontanensi* in eadem Diæcesi disserens (*p*).

X x 2 §. II.

Civitas Armachana,
Civitas Vana,
Absque bonis Moribus:
Mulieres Nudæ,
Carnes Crudæ,
Paupertas in Ædibus.

ANGLICE

Armagh is notorious
For being vain-glorious,
The Men void of Manners; their Spouses
Go naked; they eat
Raw Flesh for their Meat,
And Poverty dwells in their Houses.

Verùm, ut advertit prælibatus *Harrisius*, Versus istos cecinebat *Octavianus de Palatio*, Patriâ *Florentinus*, ab Anno 1480 ad 1513 Archipræsul *Armacanus*, qui *Armacam* vocavit Civitatem More *Italiæ*, ubi nedùm Archiepiscopales sed & Episcopales omnes Sedes sunt Civitates; secùs verò in *Hibernia*, ut etiam videre est *Tuamæ*, quæ Sedes est Metropolitica *Conaciæ*, & tamen Burgus duntaxat Agri *Galviensis*, & in plerisque alijs hujus Insulæ Diæcesibus. Hæc porrò dicta sint pro Rei Veritate, non autem ad Injuriam quamcunque *Armacæ*, Beatissimi *Patritij* Habitatione, & Miraculis dudùm consecratæ, irrogandam.

(*g*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*b*) Videsis Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.
(*i*) De eo datâ Operâ dicetur Cap. xiii. Num. vii.
(*k*) *De Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 177.
(*l*) *Alemandus*, Pag. 287; *Harrisius*, Vol. II. Pag. 278.
(*m*) Confer §. xxv. Cap. præced. Num. v. Pag. 288.
(*n*) De ipso fiet Sermo Cap. xiii. Num. i.
(*o*) Recolendus §. ix. Cap. præced. Num. ii. Pag. 235.
(*p*) Cap. præced. §. ii. Num. xi. Pag. 203.

§ II.

De Ballinegallensi Coenobio in Limericensi Comitatu Momoniae.

SUMMARIUM.

I. Ballinegallae Loci Nomenclatura, & Descriptio.
II. Ex Waraeo, & Alemando probatur Domus Conventualis Dominicanae Existentia. Probabiliter, sed non certò, Coenobii Carmelitani ibi Loci Existentia. Forsan utriusque Ordinis ibi Coenobium.
III. Limericensis Dioecesis Episcopus ex Ordine Praedicatorum, ubi memoratus.

I. BALLINEGALLA, anglicè Ballinegall, hibernicè Baile-ni-ngall, id est, Burgus, seu Villa Anglorum, ob Coloniam Anglicanam eo Loci primitus fortassis sic nuncupata. Pagus est nullius ferme Momenti in Baronia Kilmoenensi, & Agro Limericensi, [illegible], Dioecesis verò Limericensis sub Archiepiscopo Casseliensi situs; atque alius omninò à Pago, cui Nomen Vernaculum Galbally, in memoratis Baronia & Agro ad novem Millaria distante, etsi propter Inversionem Vocabuli confundi possent. Dublinio, Centum & [illegible]; Kilkennia, Septem...; Corcagia, Viginti Septem; Limerico, Viginti Quinque; Casselio, Viginti Quinque; Galvia, Sexaginta Quinque; Londino-Derriâ, Centum, & Septuaginta, Milliaribus distat.

II. Dum de Kilmallocensi nostro Coenobio dissererem (a), referebam ex O-Heyno, Domum Ballinegallensem nonnisi Vicarialem fuisse sub memorato Conventu Kilmallocensi, addens tamen, & ipsam Ballinegallensem fuisse Sententiâ Waraei, & Alemandi propriè Conventualem. Id porrò affirmat Waraeus (b) his Verbis: *Ballinegalla, Conventus Ordinis Praedicatorum.* At Alemandus in hunc Modum disserit (c): *Waraeus refert, Conventum fuisse Ordinis hujus (Praedicatorum) apud Ballinegallam, sed Regesta, aut Scriptores Ordinis nec minimam de illo faciunt Mentionem. Fundatus porrò fuit ab Hibernica Familia de Clan-Gibbon (d), quarto decimo Ecclesiae Saeculo.* Sanè Muri, tam Ecclesiae, quàm Domûs, qui, ut vidi, etiamnum extant, indicare videntur Conventualem potiùs quàm Vicarialem.

CAETERUM, ut ingenuè fatear, Harrisius, qui longè post memoratos Auctores scripsit, utpotè etiamnum vivens, Coenobium Ballinegallense non annumerat inter Dominicana, sed Carmelitana, dicens, asserens (e), Coenobium hoc expressè vocari Carmelitanum in Literis Patentibus, quibus Elizabetha Anno Regni sui 29 (Christi 1586) Latifundia Conventui annexa concessit Collegio SS. Trinitatis Dublinii. Rectè tamen alibi dicta in confirmat Cap. (f), nempè de utriusque fortassis Ordinis Coenobio in eodem Loco.

III. LIMERICENSIS Dioecesis, intra cujus Fines comprehenditur Ballinegalla, unicum Episcopum Dominicanum jam recensebam inter agendum de Coenobio Limericensi (g).

§ III.

De Clominensi Coenobio in Wexfordiensi Comitatu Lageniae.

SUMMARIUM.

I. Nomenclatura, & Descriptio Burgi Clominarum.
II. Probabilitas Coenobii Ordinis Praedicatorum ex Waraeo, Alemando, O-Heyno, & Echardo. Refragatur

(a) Cap. praeced. § xxiv. Num. iv. Pag. 285.
(b) De Antiquit. Hibern. Cap. xxvi. Pag. 203.
(c) Pag. 230.
(d) Recolendus § xxiv. Cap. praeced. Num. ii. Pag. 284.
(e) Vol. II. Pag. 234.
(f) Cap. praeced. § xxv. Num. v. Pag. 288.
(g) Cap. praeced. § v. Num. vi. Pag. 213.

fragatur Harrisius *id adjudicans Ordini Eremitarum* S. Augustini. *Ibi forte utriusque Ordinis olim Conventus. Nunc soli adsunt Fratres* Augustiniani.

III. Fernensis *Episcopus Ordinis Prædicatorum unus.*

I. CLOMINÆ Clominarum, hibernicè *Clochmin*, anglicè *Clomines*, nonnullis *Clamines*, Oppidum Sociatum est, seù *Corporatnm*, ut vulgò loquimur, Baroniæ de *Shelburn* in Agro *Wexfordiensi*. Diæcesis verò *Fernensis* in Provincia *Dubliniensi*, cujus Supremus Magistratus anglicè vocatur *Portrive*, estque impræsentiarùm Illustrissimus Dominus, Baro *Loftus* de *Loftustown* in prælibato Agro *Wexfordiensi*. Municipium (*a*) quoque est, & Emporium haud contemnendum, quod alluit Fluvius, cui Nomen *Bannow*, in australis Maris Sinum repentè se exonerans. *Dublinio* distat Septuaginta Tribus Milliaribus; *Wexfordiâ*, Duodecim; *Fernâ*, Viginti Tribus; *Canicopoli*, seù *Kilkenniâ*, Triginta Duobus; *Waterfordiâ*, Tredecim; *Corcagiâ*, Octoginta; *Galviâ*, Centum, & Decem; *Londino-Deriâ*, Centum, & Septuaginta Octo.

II. Hic Loci Cænobium extitisse Fratrum Prædicatorum, haud improbabile est. *Warræus* (*b*) quippè ait: *Sedes ibi* (Clominis) *fuit Fratrum Eremitarum S. Augustini, quam Nicolaus Filius Nicolai, Clericus, auxit, & ornavit Anno* 1385. *Sunt qui asserunt Sedem posteà factam Fratrum Prædicatorum. Vide Inquisitionem Scaccarij Anno XXXI Henrici VIII.* Succinit *Alemandus* (*c*) Rem faciens aliquatenùs probabiliorem: *Apud Clominas* (inquit), *Oppidum valdè exiguum, Cænobium fuit Ordinis Prædicatorum, de quo tamen Fontana, Malvenda, alijve hujus Ordinis Scriptores nullam faciunt Mentionem, sicut nec antiqua, modernave Ordinis Regesta. Ratio autem est, quia Wâræus dum Dominicanis adjudicat Cænobium hoc, fatetur id anteà pertinuisse ad Augustinianos.* Hinc *O-Heynus* noster (*d*) in hunc Modum discurrit: *In Comitatu de Wexford, hibernicè Logh-Garamadh, Conventus est, Teste Waræo, vocatus Clomin, cujus Fundationis Tempus, aut Fundator non apparet. Erat fortè aliquis Vicariatus, & consequenter derelictus sine Habitatione, sicut plura alia Loca nostra in ista Insula venerunt in Ruinam, & Oblivionem.* Hinc etiam noster *Echardus* (*e*) inter alia *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobia *Clominense* annumerare non dubitat. *Harrisius* verò in Catalogo Cænobiorum Ordinis Prædicatorum illud omninò prætermittit, recenset verò in Catalogo Cænobiorum Ordinis Eremitarum *S. Augustini* (*f*). Sed fortasse utriusque Ordinis Conventus eo in Vico etsi exiguo vigebant, juxtà superiùs dicta (*g*). Hisce autem Temporibus Prior, & Fratres ex solo *Augustiniano* Ordine ibi versantur.

III. Fernensis Diæcesis, intrà cujus Fines sitæ sunt *Clominæ*, nullus fuit Episcopus Ordinis nostri, nisi unum excipias *Stephanum Mac-Egan*, nuperrimè defunctum, ad quem Anno 1729, jàm priùs Antistitem *Clonmacnoisensem*, datæ sunt Literæ Apostolicæ pro Diæcesi illa, sed antè earum Executionem translatus fuit ad *Midensem*, ut suo Loco dicetur (*h*).

§. IV.

De *Kilcorbaniensi* Cænobio *SS. Rosarij* in *Galviensi* Comitatu *Conaciæ*.

SUMMARIUM.

I. *Pagi* Kilcorbaniæ *Nomenclatura, & Descriptio.*

II. *Capellæ hujus Loci Donatio Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis* S. Dominici *ab Episcopo* Clonfertensi, Thomâ de Burgo, *facta, & ab* Eugenio *Papa IV speciali Diplomate confirmata.*

III. *Hac de Re* Alemandus, & Harrisius *magnopere hallucinati. Nonnihil obiter de Tertio Ordine* S. Dominici, *deque Tertio Ordine* S. Francisci, *ac Differentia inter utrumque.*

IV. Kilcor-

(*a*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*b*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 151.
(*c*) Pag. 217.
(*d*) Pag. 7. Huic succinit *Echardus* Tom. ii. Pag. 13.
(*e*) Tom. ii. Pag. xiii.
(*f*) Vol. II. Pag. 282.
(*g*) Cap. præced. §. xxv. Num. v. Pag. 238.
(*h*) Cap. xiii. Num. lxxv.

IV. Kilcorbaniensem *Domum fuisse* Conventualem, *& non duntaxàt* Vicarialem, *ex quibusdam antiquis Manuscriptis haud obscure colligitur.*
V. *Devotissima Deiparæ Imago ibidem olim asservata. Nota exhibens Familiam* Burgiadum *de* Lisinard, *atque Surculum ejus de* Pallis.
VI. Clonfertenses *Episcopi* Dominicani *superiùs memorati.*

I. KILCORBANIA, tàm anglicè, quàm hibernicè *Kilcorban*, priscis *Kilcarbain*, id est, *Ecclesia Corbani*, seù *Carbaini*, Pagus est nullius fermè Momenti Baroniæ *Leitrimensis* in Agro *Galviensi*, Diæcesis verò *Clonfertensis* in Provincia *Tuamensi* (*a*), ubi nihil impræsentiarùm videre est præter unam alteramve Domum, aut Tugurium, ac Muros Sacelli protinùs memorandi. Ibi tamen Nundinæ habentur bis in Anno, Diebus nempè 13 Junij, & 18 Septembris. *Dublinio* distat Sexaginta Septem Milliaribus; *Galviâ*, Viginti Octo; *Athenriâ*, Octodecim; *Clonfertâ*, Duodecim; *Tuamâ*, Viginti Novem; *Corcagiâ*, Sexaginta Duobus; *Londino-Deriâ*, Centum, & Viginti Uno.

II. JAMPRIDEM (*b*) de *Athenriensi* Cœnobio differens, pauca dicebam de Vicariali Domo *Kilcorbaniensi*, cujus Capellam sub Nuncupatione Beatissimæ Deiparæ, Parochiali Vicariæ de *Killedarmyrbolga* Auctoritate Apostolicâ dudùm unitam, & incorporatam, *Thomas de Burgo*, Episcopus *Clonfertensis*, de Capituli sui Consensu, ad Instantiam P. *Joannis Fitz-Rery*, Vicarij Generalis *Hiberniæ Dominicanæ*, aliorumque ejus Fratrum, donavit Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis *S. Dominici*, cum nonnullis Petijs Terrarum, ac Muris, & Possessionibus dictæ Capellæ adjacentibus, ut refert *Eugenius* IV, Pontifex Maximus, in Diplomate prælibatam Donationem confirmante, Die 15 Martij 1446 expedito, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*c*) legere est, Tenoris sequentis.

"Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, Dilecto Filio Abbati de Novavia (*d*),
"Clonferten. Diæcesis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Ea, quæ pro divini Cultûs Augmento, ac Piorum Locorum, & Personarum, sub Religionis Habitu "Domino famulantium, prospero Statu providè facta sunt, ut illibata persistant, libenter, cùm à Nobis "petitur, Apostolico disponimus Præsidio communiri. Sanè, sicut pro Parte Venerabilis Fratris nostri "Thomæ Episcopi Clonferten. Nobis nuper exhibita Petitio continebat, ipse Pietate motus, etiam "de unanimi dilectorum Filiorum Decani, & Capituli Ecclesiæ Clonferten. Consensu, Capellam de "Kyllycarbayn, quæ certis tunc expressis de Causis Vicariæ de Killedarmyrbolga Clonferten. Diæcesis "Apostolicâ Auctoritate unita, & incorporata fuit, dilectis Filijs Fratribus Tertij Ordinis S. Dominici, ac "dilectis in Christo Filiabus ejusdem Ordinis Sororibus in Villa de Killcarbayn ejusdem Diæcesis pro "Tempore degentibus, cum nonnullis Petijs Terrarum, ac Muris, & Possessionibus dictæ Capellæ adja-"centibus, necnon quibuscunque alijs Terrulis, piâ Fidelium Largitione ipsis donatis, pro earum Usu, "& Habitatione in Eleemosynam puram perpetuò Auctoritate ordinariâ concessit, donavit, & assignavit, "prout in authenticis, desuper confectis, Literis, Episcopi, & Capituli prædictorum Sigillis munitis, di-"citur pleniùs contineri. Quare pro Parte dicti Episcopi Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Concessio-"ni, Donationi, & Assignationi præfatis, pro earum Subsistentia firmiori, Robur Apostolicæ Confirmati-"onis adjicere de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui de præmissis certam Notitiam non "habemus, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Discretioni tuæ per Apostolica Scripta mandamus, "quatenùs super præmissis, Auctoritate nostrâ te diligenter informes, &, si per Informationem hujusmo-"di ità esse inveneris, super quo tuam Conscientiam oneramus, Concessionem, Donationem, & Assigna-"tionem prædictas, & quæcunpue indè secuta, Auctoritate nostrâ approbes, & confirmes, supplendo "omnes Defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno "Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo Quinto (*e*) Idibus Martij, Pontifi-"catûs nostri Anno Quinto decimo."

III. Ex

(*a*) Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 19.
(*b*) Cap. præced. §. viii. Num. xix. Pag. 234.
(*c*) Tom. iii. Pag. 201, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxcv, Fol. 188.
(*d*) Id est, de *Via Nova*. Ordinis Canonicorum Regularium *S. Augustini* in Agro *Galviensi*. Vulgò dicitur *Monasterium O-Gormoganum*, quia à Familia *O-Gormoganorum* fundatum.
(*e*) Stylo *Bullarum*, Æræ communis 1446.

III. Ex his liquet, graviter hallucinatum *Alemandum (f)*, dùm de *Cænobijs Tertij Ordinis S. Francisci* disserens, ait: *Apud Kilcorbaniam Monasterium erat* (hujus Ordinis) *à Thoma de Burgo, Episcopo Clonfertensi, extructum, qui Fratribus bujus Loci donaverat Capellam Kilcorbaniensem, quam Donationem Eugenius* IV, *Pontifex Maximus, confirmavit.* Ex allato siquidem Diplomate *Eugenij* IV luculenter constat, *Alemandum* confundere *Tertium Ordinem S. Dominici* cum *Tertio Ordine S. Francisci.* Cujus Hallucinationis Causa ex eo fortassis repetenda est, quod de *Tertio Ordine S. Francisci* nihil prorsùs scivit *Alemandus*, sicut nec se quidquam scire fatetur *Harrisius (g)*, qui de *Episcopis Clonfertensibus* agens, refert quidem, *Thomam de Burgo de Consensu Capituli sui concessisse Capellam B. Virginis de Kilcorbain in Agro Galviensi, Fratribus TERTIJ ORDINIS S. DOMINICI Rogatu Joannis Fitz Rery, & Confratrum prælibati Ordinis, eamque Donationem confirmasse Eugenium Papam* IV, hanc tamen subjungit Notam: " Nullum prorsùs scio *Tertium* " *Ordinem S. Dominici*; hinc crediderim, id intelligi debere de *Tertio Ordine S. Francisci.* Ale- " mandus porò Domum hanc annumerat inter *Franciscanas Tertij Ordinis.* Sed quandoquidem " Episcopus iste sepultus fuerit apud *Dominicanos (h)*, & Joannes Fitz Rery, cujus Rogatu facta " erat Donatio, Vicarius fuerit Generalis *Dominicanorum*; indè quispiam facilè adduci possit, ut " inter Cænobia hujus Ordinis *Kilcorbaniense* annumeret. Fortassis autem Reformatio aliqua " *Dominicanorum* Nomen *Tertij Ordinis S. Dominici* sortita est, verùm Rem hanc ulteriori Dis- " cussioni subjicio."

Hinc perspicuè apparet, memoratos Scriptores non legisse ista de Re *Constitutiones Fratrum Prædicatorum*, aut *Chronicon Magistrorum Generalium*, immò nec in Bibliothesis passim repertam *Natalis Alexandri Historiam Ecclesiasticam*, ubi *(i)*, postquàm refertur, *Ordinem Fratrum*, dein *Ordinem Sanctimonialium* à *S. Dominico* institutos fuisse, subjungitur: " Instituit demûm TER- " TIUM ORDINEM Militiæ Jesu Christi ad Ecclesiæ Jura, Libertatem, Immunitates, Bona, " ob Hæreticorum Furore, & Invasione vindicanda, tuendaque. *S. Dominico* ad meliorem Vitam " translato, & Cælitibus adscripto, Nomen, & Institutum hujus Ordinis mutatum est, cùm Arma " contrà Hæreticos ampliùs necessaria non essent *(k)*, & cum solis Cupiditatibus, & Potestatibus " Tenebrarum, Armis Pænitentiæ, & Orationis pugnandum esset. Quæ Militia utrique Sexui " convenit. Huic itaque Tertio Ordini *de Pænitentia S. Dominici* Nomen inditum."

Cæterum (ut obiter animadvertam) rectè senserunt prælibati Scriptores non dari *Tertium Ordinem S. Dominici*, perindè ac *S. Francisci. Tertius* quippè *Ordo S. Francisci* talis dicitur comparativè ad Ordinem Fratrum Minorum *Observantium*, & Fratrum Minorum *Conventualium*; istique tres Ordines tres habent diversos Moderatores Generales, ut nihil dicam de diversis Habitibus Religiosis, diversisque Constitutionibus. Quibus etiam additur Ordo Minorum *Capucinorum*, suum quoque habens peculiarem Patrem Generalem. *Tertius* verò *Ordo S. Dominici*, mox descriptus, dicitur comparativè ad Ordinem *Fratrum Prædicatorum*, & Ordinem *Sanctimonialium*, ut Loco mox citato ajebam. Neque hujus *Tertij Ordinis* Fratres & Sorores sunt strictè loquendo Religiosi (ad Differentiam *Tertij Ordinis S. Francisci)* utpotè non emittentes tria Solemnia Vota, Statui Religioso essentialia, *Castitatis* nempè, *Paupertatis*, & *Obedientiæ*, sed possunt esse Viri, & Fœminæ conjugati. Porrò hi tres Ordines uni subsunt Magistro Generali, neque in Ordine Fratrum Prædicatorum ulla unquam fuit Divisio, sed unus semper permansit. *Sicut enim unitas Ecclesiæ ex Unitate Capitis dependet, ità & Unitas Ordinis nostri ex Unitate unius Generalis Capituli, & unius Generalis Magistri, cui secundùm unam Regulam, & secundùm easdem Constitutionis ex Voto nostræ Professionis tenemur obedire, absque Dubio dependere dignoscitur*, ut Verbis utar Comitiorum Generalium *Mediolani* 1622, quorum integram ea de Re, atque Reformationis Vocabulo, Declarationem superiùs exscriptam habes (l), nunc consulendam.

IV. Hæc

(f) Pag. 304.
(g) Vol. I. Pag. 641.
(h) Consulendum Cap. præced. §. viii. Num. iii. Lit. t. Pag. 222.
(i) Sæcul. xiii, & xiv. Cap. vii. Art. v.
(k) Confer pridem dicta Cap. ii. Num. ii. Pag. 34.
(l) Cap. iv. Num. xii. Pap 79.

IV. Hæc cùm ità sint, Patres Prædicatores oportebat *Kilcorbaniæ* adfuisse pro memoratæ Capellæ Ministerio, ipsosque proinde Domum ibidem habuisse. An autem Domus ista Conventualis fuerit, anve duntaxàt Vicarialis? Quæstio est. Porrò quod verè Conventualis fuerit, haud obscurè colligi videtur ex *Catalogo Manuscriptorum Angliæ*, edito *Oxoniæ* 1696, quam sæpiùs vidi, & ex quo apud *Echardum* nostrum (*m*) sequentia legere est: *Hi etiam Codices Ordinem attinentes recensentur in Catal. Angl.* Dein paucis præmissis de Tom. II. subjungitur: *Tom.* II. *Part* II. *n.* 15. *Collectanea ex Libro Cænobij Ord. Præd. Limerici*——*n.* 46. *Collectanea ex Libro Fratrum Prædicatorum ibidem*—— *n.* 56. *Collectanea ex Chartis* CÆNOBIJ DOMINICANORUM DE KILCORBAIN.——*n.* 58. *Collectanea ex Annalibus Fratrum Prædicatorum de Drogheda.* Ubi clarè vides Domum *Kilcorbaniensem* perindè ac *Limericensem* vocari in antiquis istis Manuscriptis *Cænobium*, quo Nomine Domus Conventualis, non autem Vicarialis, intelligi solet.

V. In sæpè dicta Capellâ, Reginæ Sacratissimi Rosarij nuncupatâ, asservabatur olìm devotissima B. Virginis Imago, cujus obiter meminit O-*Heynus* (*n*), de *Thaddæo Mac-Eogha*, Episcopo *Clonfertensi*, Ordinis nostri (*o*), Anno 1687 defuncto, loquens in hunc Modum: "Sepultus manet "in Sacello SS. Virginis de Rosario, quod vocatur apud *Kilcorbain* .... Statua B. Virginis "quæ colebatur veneranter ibidèm servatur apud Familiam Nobilem Burgorum de Pallis (*p*). "Crebra Miracula, quæ patrat Deus per istam Statuam Beatissimæ Virginis confirmant conti- "nuò Catholicos in Fide vera, & in Cultu Reginæ Cælorum" (*q*).

VI. *Clonfertensis* Diæcesis, intrà cujus Fines est *Kilcorbania*, Episcopos ex Ordine Prædicatorum assumptòs alibi recensebam, de *Portumnensi* Cænobio disserens (*r*).

§. V.

De *Knocmorensi* Cænobio in *Sligoensi* Comitatu *Conaciæ*.

S U M M A R I U M.

I. Knockmoræ *Nomenclatura, & Descriptio.*

II. *Probabilitas Cænobij Fratrum Prædicatorum ex* Alemando, O-Heyno, Echardo, & Harrisio. *Carmelitis tamen Calceatis favent Praxis, & Patriæ Traditio.*

III. Elphinenses *Episcopi Dominicani superiùs recensiti.*

I. KNOCMORA, anglicè *Knocmore*, hibernicè *Cnucmor*, id est, *Collis Magnus*, quidquid antiquitùs fuerit, hisce saltem Temporibus neque Pagi Cadaver est, nihil siquidem ibi videndum præter Muros Castri cujusdam Allodialis haud antiqui Nominis ad nobilissimam *O-Connoram* (*a*) Gentem spectantis, in Boronia *Tirerrilensi*, & Agro *Sligoensi*, sed juxtà *Roscomaniensis* Agri Fines, & haud procul à *Leitrimensi*; in Diæcesi verò *Elphinensi* sub Archiepiscopo *Tuamensi*. Distat *Dubliniò* Octoginta Novem Milliaribus; *Sligoâ*, Sexdecim; *Elphinâ*, Quatuordecim; *Tuamâ*, Quadraginta Duobus; *Galviâ*, Quinquaginta Novem; *Londino-Deriâ*, Quinquaginta Octo; *Corcagiâ*, Centum, & Quadraginta Quatuor.

II. Eo

(*m*) Tom. i. Pag. 734.

(*n*) Pag. 44.

(*o*) De eo redibit Sermo Cap. xiii. Num. lxx.

(*p*) Propè Capellam hanc duplex adhuc videre est (vidique ipse hoc Anno 1756) Castrum Gentis *Burgorum*, unum magis amplum, magisque antiquum, Capellæque magis propinquum, dictum de *Lisnard*; alterum de *Pallis* nuncupatum. Utraque porrò Familia ista, de *Lisnard* nempè, & de *Pallis* (quarum posterior Surculus est prioris) Locum habet Sepulturæ in memorata Capella. Auctor est nunc prioris Familiæ Primipilus.

(*q*) Legesis superius dicta de alia Beatissimæ Virginis Imagine devotâ, *Youghallæ* olìm asservatâ, Cap. præced. §. xx. Num. iv. Pag. 273.

(*r*) Cap. præced. §. xxxii. Num. vi. Pag. 307.

(*a*) Adeas Cap. præced. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

II. Eo Loci Conventum habuisse Fratres Prædicatores, rotundis Verbis asserit *Alemandus* (*b*): " Apud *Knocmoram* (inquit) fuit Cænobium (Ordinis Prædicatorum) decimo quarto Ecclesiæ " Sæculo fundatum à spectabili apud Hibernos Familia, cui Cognomen O-*Garâ*." Hinc O-*Heynus* noster (*c*) hæc habet: " Legi fuisse erectum Conventum pro nostro Ordine ab Illus-" trissimo Domino O-*Gara*, quondam Barone prænobili, & antiquo, in quodam Loco, cui No-" men hibernicè *Knocmore*, at non audivi meis Temporibus habitatum fuisse ab aliquo, & conse-" quenter Filiorum ejus, si qui fuerint, non est Memoria apud me saltem. Latinè dicitur *Col-" lis Magnus*."

Waræus autem tametsi dicat (*d*), apud *Knocmoram* fuisse Cænobium, Ordinem tamen Regularem, ad quem spectabat, non exprimit, quia, ut præsumi potest, nesciebat. Novissimus nihilominùs ipsius Editor *Harrisius* (*e*), id ponere non dubitat in Catalogo Cænobiorum *Hiberniæ Dominicanæ*. Sed quidquid sit de hoc, Fratres Prædicatores hisce Temporibus Priorem non habent *Knocmorensem*, benè tamen Fratres Carmelitæ Calceati, quibus, ut candidè fatear, moderna Patriæ Traditio suffragatur.

III. *Elphinensis* Diæcesis, intrà quam est *Knocmora*, Septem Episcopos Dominicanos alibi recensebam, de *Roscomaniensi* Cænobio disserens (*f*).

§. VI.

De *Knocvicariensi* Cænobio in *Roscomaniensi* Comitatu *Conaciæ*.

SUMMARIUM:

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Knocvicariæ.
II. *Probabilitas Cænobij Fratrum Prædicatorum ex* Alemando, & O-Heyno. *Illud tamen Fratribus Tertij Ordinis* S. Francisci *ab* Harrisio *adjudicatum. Vi Nominis Domus ista Vicarialis potiùs quàm Conventualis.* Clonshanvillensi *Cænobio fortassè subdita. Loci Traditio Fratribus Prædicatoribus favet.*
III. Elphinenses *Episcopi Dominicani superiùs memorati.*

I. KNOCVICARIA, anglicè *Knocvicar*, hibernicè *Cnoc-a-bbicarre*, id est, *Collis Vicarij*, Pagus est valdè exiguus Baroniæ *Boylanæ* in Comitatu *Roscomaniensi*, sed propè *Sligoensis* & *Leitrimensis* Agrorum Fines, Diæcesis verò *Elphinensis* in Provincia *Tuamensi* (*a*), quem insignis *Buellius*, non longè abhinc *Shanano* junctus, interfluit, suumque hìc habet Pontem. *Dublinio* distat Octoginta Milliaribus; *Boylâ*, Quatuor; *Roscomaniâ*, Viginti Quatuor; *Elphinâ*, Novem; *Tuamâ*, Triginta Novem; *Galviâ*, Quinquaginta Sex; *Londino-Deriâ*, Sexaginta Sex; *Corcagiâ*, Centum, & Triginta Quatuor.

II. APUD *Knocvicariam* Cænobium fuisse Regularium asserit Eques *Waræus* (*b*), cujus tamen Ordinis non exprimit, quia fortassè nesciebat, ut de *Knocmorensi* Cænobio nuper ajebam (*c*). Novissimus tamen ipsius Editor, Advocatus *Harrisius* (*d*), Fratribus Tertij Ordinis *S. Francisci* id adscribit. *Alemandus* (*e*) autem illud adjudicat Fratribus Prædicatoribus. Item & O-*Heynus* noster (*f*) dicens: " In eodem Comitatu (Roscomaniensi) est alius Conventus noster, qui vocatur " *Knocvicaire*, id est, *Collis Vicarij*, super Ripam Magni Fluminis de *Buil*, distans duobus Mil-" liaribus

(*b*) Pag. 226.
(*c*) Pag. 43. *O-Heyno* succinit *Echardus* Tom. ii. Pag. xiii.
(*d*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 230.
(*e*) Vol. II. Pag. 277.
(*f*) Cap. præced. §. xvi. Num. vi. Pag. 261.
(*a*) Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 19.
(*b*) De *Antiquit. Hibernic.* Cap. xxvi. Pag. 227.
(*c*) §. præced. Num. ii. Pag. præf..
(*d*) Vol. II. Pag. 282.
(*e*) Pag. 226.
(*f*) Pag. 46. Huic succinit *Echardus*, Tom. ii. Pag. xiii.

" liaribus à Mansione Domini *Mac-Dermott* de *Carrigg* (*g*). In isto Loco non habitaverunt Re-
" ligiosi nostri à longo Tempore, undè ejus Nati non inveniuntur numerandi."

PORRO hisce saltem Temporibus Fratres Prædicatores Priorem non habent *Knocvicariensem*. Quod si Domus ista unquàm spectaverit ad Ordinem nostrum, non videretur ex Nomenclatura Conventualis, sed duntaxàt Vicarialis, fortassis subdita Cænobio *Clonshanvillensi*, in eadem Baronia *Boylana* sito, de quo alibi dicebam (*h*). Cæterùm Traditio Loci, ut ibidem accepi Anno 1755, fert Domum qualemcunque Juris fuisse Fratrum Prædicatorum, & in Summitate ipsiusmet Collis positam, cujus tamen neque Rudera deprehendere potui.

III. *Elphinenses* Episcopos, ex Ordine nostro assumptos, superiùs recensebam, dum de *Roscomaniensi* Cænobio differerem (*i*).

§. VII.

De *Tumonensi* Cænobio in *Roscomaniensi* Comitatu *Conaciæ*.

S U M M A R I U M.

I. *Nomenclatura, & Descriptio* Tumonæ.

II. *Eò Loci Cænobium Regularium juxtà* Waræum, *tacito tamen Ordinis Nomine. Ordinis autem Prædicatorum juxtà* Alemandum, *Tertij vero Ordinis* S. Francisci *juxtà* Harrisium.

III. *Episcopi* Elphinenses *Dominicani alibi nominati.*

I. TUMONA, hibernicè *Touathmona* (id est, *Gleba combustibilis*), anglicè *Towemone*, Baroniæ *Roscomaniensis* in ejusdem Nominis Comitatu, Diœcesis verò *Elphinensis* sub Archiepiscopo *Tuamensi* (*a*), neque Pagus impræsentiarùm existit, nihil quippè eò Loci videre est præter Muros vetustissimos Castri Allodialis Nobilissimæ *O-Connerorum* (*b*) Gentis, uno duntaxàt Milliari *Tulskâ* (*c*) distantis. *Dubliniò* autem distat septuaginta tribus Milliaribus; *Roscomaniâ*, novem; *Elphinâ*, septem; *Tuamâ*, viginti sex; *Galviâ*, quadraginta tribus; *Londino-Deriâ*, octoginta uno; *Corcagiâ*, centum, & novemdecim.

II. QUOD ibi fuerit olim Cænobium Ordinis Prædicatorum, asserit *Alemandus* duobus in Locis, nempè Pag. 214, ubi rectè vocatur *Towemone*; & Pag. 227, ubi mendosè (crediderim ex Typographi Incuria) *Towemore* nuncupatur. In posteriori Loco disertè ait, ibi extitisse Cænobium Ordinis Prædicatorum à Nobili *O-Connororum* (*b*) Familia fundatum. *Waræus* autem (*d*) affirmat quiddem fuisse apud *Tumonam* Cænobium aliquod Regularium, tacito tamen Ordinis Nomine. Novissimus verò ipsius Editor *Harrisius* dicere non dubitat (*e*), illud spectasse ad Fratres Tertij Ordinis *S. Francisci*.

III. Episcopos *Elphinenses* Ordinis nostri alibi nominatos habes (*f*).

(*g*) Adeas §. xxix. Cap. præced. Num. ii. Lit. e. Pag. 295.

(*h*) Loco mox citato.

(*i*) Cap. præced. §. xvi. Num. vi. Pag. 261.

(*a*) Videsis Cap. i. Num. xii. Pag. 19.

(*b*) Legendus §. xvi. Cap. præced. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

(*c*) Ibi Conventus Ordinis Prædicatorum. de quo Cap. præced. §. xxxvi.

(*d*) De *Antiquit. Hibern.* Cap. xxvi. Pag. 228.

(*e*) Vol. II. Pag. 282.

(*f*) Cap. præced. §. xvi. Num. vi. Pag. 261.

CAPUT

CAPUT UNDECIMUM.

De Quatuor Monasterijs Sanctimonialium in *Hibernia Dominicana* constitutis.

§. I.

De primæva Institutione Sanctimonialium Ordinis Prædicatorum, earundemque Propagatione in *Hibernia*.

S U M M A R I U M.

I. *Primæva Sanctimonialium Institutio à* S. Dominico *facta. Monasterium* Prullianum *primum ab ipso erectum, in eoque plures Ancillæ Dei inclusæ, præsertim Novem Nobiles Fæminæ, quæ, abjuratâ* Albigensium *Hæresi, ad Græmium Ecclesiæ Catholicæ redierant, idque insigne* S. Dominici *Miraculum.*

II. *Monasterium item* S. Sixti *de Urbe secundum à* S. Dominico *Anno* 1219 *institutum, dein Anno* 1575 *aliò in eadem Urbe translatum, nunc vulgo dictum* Magnanapoli. *A duobus istis Monasterijs omnia alia Ordinis exorta.*

III. *Plura Sanctimonialium* Canonissarum, *pauca vero cujusvis Ordinis* Mendicantium *Monasteria in* Hibernia *antè* Henricum VIII. *Quædam certè Ordinis Prædicatorum, incerte vero ubi nisi* Pontanæ *fortassis, &* Waterfordiæ. *Quatuor postmodùm stabilita.*

I. DUM Sanctissimus Patriarcha *Dominicus* in evertendis Hæreticis *Albigensibus* (*a*) indefessam impendens Operam, animadverteret Viros aliquot Nobiles in Partibus *Tolosanis* usque adeò Egestate compulsos, ut Filias suas Hæreticis istis nutriendas traderent, & erudiendas, immò potiùs pestiferis Erroribus imbuendas, earum misertus Calamitatem, Monasterium *Prullianum* (*b*) instituit, ubi Ancillæ Dei, Virtutibus proficientes, devotum Altissimo exhiberent Famulatum. In eo porrò multas in primis inclusit, quas inter Novem erant Nobiles Mulieres, ab *Albigensium* Heresi ad Fidem Catholicam recens conversæ, idque, ut obiter dicam, ob insigne illud Miraculum, quo *S. Dominicus* ejusdem Fidei Catholicæ Veritatem confirmavit, quodque *Petrus de Valle Cernaij*, Ordinis Cisterciensis, Scriptor coævus memorat (*c*). Consenserunt quippè, Teste illo Auctore, Hæretici *Albigenses*, ut Schedula, in qua *S. Dominicus* Fidei Catholicæ Dogmata scripserat, in Ignem projiceretur, eâ tamen Lege, ut, " Si combureretur, vera esset Fides, immò Perfidia " Hæreticorum; si verò incombusta maneret, Fidem, quam prædicabant nostri, veram esse faterentur. Quid plura? Schedula in Ignem projicitur, sed cùm in medio Igne aliquantulùm Moram " fecisset, incombusta penitùs ab Igne resilivit. Stupentibus quot aderant, unus cæteris durior " ait illis: *Projiciatur in Ignem iterùm*; iterùm resilijt incombusta. Quod videns ille durus, & " tardus ad credendum, dixit iterùm: *Trina Vice projiciatur, & tunc sine Dubio Rei Exitum* " *cognoscemus*. Projicitur tertiò, nec tunc quidem comburitur, sed integra ab Igne resilit, & " illæsa."

CONTRA Viritatem illius Miraculi nihil effutire possunt Heretici nostri Temporis, cum referatur à Scriptore coætaneo, Viro gravi, & prudenti, quem verisimile non est voluisse mentiri in Re ipsis Hæreticis notoriâ, à quibus, ut rectè observat *Gravesonus* (*d*), illicò Mendacij coargui potuisset, quod ad Catholicæ Religionis Dedecus, & Ignominiam non potuisset non cedere. Hinc in Officio *S. Dominici*, quod recitant Fratres Prædicatores, dicitur: *Ter in Flammas Libellus traditus, ter exivit illæsus penitùs: Sic Error vincitur, Fides extollitur.* Ipse porrò vidi Anno 1743 apud

(*a*) Confer Cap. ii. Num. i. Pag. 34; & Cap. præf. §. ii. Num. iii.

(*b*) Vulgò *Prouille* in *Occitania*, seu *Gallia Narbonensi*.

(*c*) *Historiæ Albigensium* Cap. vii.

(*d*) *Histor. Eccles.* Tom. v. Colloq. vi.

apud *Fanum Jovis (e)* Locum, in quo patratum fuit Miraculum, ibique Trabem, in quam ter allisit prælibata Schedula ab Igne resiliens, Signis Allisionum in eadem etiamnùm manentibus.

INSTITUIT igitur S. Dominicus Monasterium *Prullianum*, ut in eo Ancillæ Dei tutiùs viverent, ac remotis Periculis, quibus inter Hæreticos objiciebantur, sanctè, pièque instituerentur. Et hoc fuit primum Sororum Ordinis nostri Monasterium, nostrâ adhuc Ætate in tota *Gallia* celeberrimum, sacris Virginibus, Nobilitate, & Sanctitate illustribus, omni Tempore insigne. Ipseque id Felicitatis habui, ut in hujus Monasterij Ædibus Sacris Missam celebrarem, nonnullasque viderem SS. Patriarchæ Reliquias, nominatìm Casulam, seù Planetam, quâ indutus Sacrum peragebat.

II. EADEM Pietate motus *S. Dominicus* Centum & Quinque Virgines Deo sacras congregavit Anno 1219 *Romæ* in Monasterio *S. Sixti (f)* de Mandato *Honorij* III, Pontificis Maximi, & illud fuit secundum Sororum Ordinis nostri Monasterium, quod instituit Sanctus ille Patriarcha. Ex quo tamen translatis posteà Anno 1575 ob Cæli Gravitatem Sanctimonialibus in Clivum, qui olìm *Balnea Pauli*, nunc corrupto Nomine vulgò *Magnanapoli* dicitur, aliud Monasterium à *S. Pio* V extructum est, quod ad hanc Diem *Romæ* nobilissimum habetur, & in eo benè multæ Puellæ, ex Illustrissimis Principum Prosapijs oriundæ, Virginitatem suam, spretis Mundi Illecebris, Deo consecrare summo sibi Honoris Loco ducunt. Ab his igitur duobus Sanctimonialium Familiæ Dominicanæ Monasterijs, â S. Patriarcha excitatis, omnia alia Cænobia Sororum Ordinisnostri Originem habuerunt, ut *Chronicon Magistrorum Generalium* rectè advertit (*g*).

III. TAMETSI plurima fuerint Virorum omnis Ordinis, tàm Mendicantium, quàm non non Mendicantium, Cænobia in *Hiberniæ* Regno antè *Henrici* VIII Lapsum in Hæresim, pauca tamen erant Monasteria Sanctimonialium cujusvis Ordinis Mendicantium. *S. Brigidam (h)* quidem in quamplurimis Cænobijs Tredecim Millium Monacharum Curam habuisse sexto Ecclesiæ Sæculo, & ex ejus Instituto Collegia *Canonissarum* non solùm in universa *Hibernia*, sed etiam in *Anglia*, & *Belgio* duxisse Originem, tradunt *Joannes Manbunus*, Abbas *Linriacensis*, in suo *Venatorio Canonicorum Regularium*, & *Gabriel Pennottus*, apud *Porterum* (i), qui addit, *Moniales Benedictinas, & S. Augustini, S. Dominici, & S. Francisci sua item habuisse Monasteria, quæ omnia Hæreticorum Rabie, & Avaritiâ destructa fuere.*

QUOD ad Monasteria Ordinis Prædicatorum attinet, nonnulla fuisse Temporibus *Henrici* VIII, Sole meridiano clariùs patet item ex *Registro* Rmi Magistri Ordinis, ubi hæc legere est: "Anno 1549 Die 8 Martij Fr. N. instituitur Commissarius super omnia Cænobia, MONASTERIA, & UTRIUSQUE SEXUS Personas Provinciæ Hiberniæ cum plenissima Auctoritate tam in Capite quàm in Membris, in spiritualibus" &c (*k*). Attamen quibus in Locis fuerint hujusmodi Monasteria me latet, ut candidè fatear, si *Pontanam*, & *Waterfordiam* excipias. *Pontanæ* siquidem viguisse olìm Monasterium haud obscurè colligitur ex Literis Patentibus Rmi Magistri Ordinis, *Augustini Pipia*, posteà S. R. E. Cardinalis, infrà plenè exscribendis (l). Insuper & *Waterfordiæ* extitisse Monasterium non minùs colligi videtur ex Exordio Literarum Summi Pontificis *Benedicti* XIV, quarum integrum Tenorem, etsi longiusculum, suo Loco habebis (*m*).

CÆTERUM primum post *Henrici* VIII Tempora erectum Monasterium Ordinis Prædicatorum fuit *Galviense*, Anno 1647 verè fundatum, à quo nonnisi post inchoatum præsens, quod labitur, Sæculum, nostris scilicet Diebus, Originem habuit *Dublinìense* (*n*), & dein *Pontanense*, & ex Du-

bliniensi

(*e*) Vulgò *Fanjoux*, quod *Prullio* distat Uno duntaxàt Milliari.
(*f*) Confer infrà dicenda Cap. seq. §. i. Num. x.
(*g*) Cap. i. Pag. mihi 5.
(*h*) Videsis Cap. vi. Num. x. Sect. ii. Pag. 116.
(*i*) Pag. 210, & 222.
(*k*) Consulendum Cap. xiv. Num. iii.
(*l*) Cap. præf. §. iv. Num. i.
(*m*) Cap. præf. §. v. Num. iii.
(*n*) In Actis Capituli Generalissimi *Romæ* 1644 Sermo fit de Monasterio *Limericensi*, ut ex superiùs allatis ejus Verbis Cap. vi. Num. x. Sect. 10 liquet, quod tamen Moniales nostræ nunquàm assecutæ sunt, ut ibidem ad Lit. t. advertebam, Pag. 112.

blinienſi Monaſterium *Waterfordienſe* (ſaltem quoad novam Erectionem) de quibus ſpeciales inſtituam Paragraphos, opportuniùs poſtmodùm Capite ſequenti de Monaſterio *Bethlehemitico*, ſivè *Ulyſſiponenſi*, utpote Extranationali, dicturus. Sit igitur

§. II.

De *Galvienſi* (*a*) Monaſterio *Jeſus Mariæ*.

SUMMARIUM.

I. *Monialibus noſtris erectum* Galviæ *Domicilium ab Oppidanis, habito Conſenſu Capituli Provincialis* Kilkenniæ 1643, *confirmati à Capitulo Generaliſſimo* Romæ 1644.

II. *Sic cæptam Monaſterij Fundationem Auctoritate Pontificiâ ſtabilivit Nuntius Apoſtolicus* Rinuccinus *Die* 10 *Septembris* 1647, Galviæ *tunc reſidens, ſpecialibus Literis hic exſcriptis.*

III. *Aliæ ejuſdem Nuntij Apoſtolici Literæ Diei* 26 *Octobris* 1647 *de Sacra Communione, unoque Roſario ſingulis Menſibus contrà* peſtiferum Hæreticorum Noſtratûm Virus.

IV. *Anno* 1652, *ſub* Cromuelliana *Tyrannide, Moniales omnes in* Hiſpaniam *profectæ, ibique piè defunctæ, exceptis duabus* Galviam *reverſis.* Galvienſe *Monaſterium deinceps refloruit.*

V. *Anno* 1698, *ejecto in Exilium Clero Regulari, erupta eſt Monialium Clauſura.* O-Heyni *eâ de Re flebilis Relatio.*

VI. *Permanſere nihilominùs Moniales in Patria, exemplariter pro poſſe viventes.* Juliana Nolana, & Maria Lyncæa *eis diù præfuere, & profuere.*

VII. *Perſecutionis Tempore multoties diſperſæ Moniales, impræſentiarùm vero imperturbatæ. Earum Numerus, & Sanctimonia.*

VIII. *Decretum Capituli Generalis* Romæ 1721 *in Favorem hujus Monaſterij.*

IX. *Sorores in eo Triginta Una Anno* 1756.

I. ANNO 1644, refloreſcente *Hiberniâ Dominicanâ* (*b*), Monialibus noſtris erectum fuit ab Oppidanis *Galvienſibus* Domicilium, & quidem de Conſenſu Capituli tàm Generalis, quam Provincialis, Teſte Nuntio Apoſtolico mox memorando. Illud autem Provinciale Capitulum proculdubiò erat *Kilkennienſe*, Anno 1643 pro Electione novi Provincialis, Patris nimirùm Magiſtri *Terentij Alberti O-Brien*, poſteà Epiſcopi *Imelacenſis*, & Martyris (*c*), celebratùm, cujus Acta, & Ordinationes approbata fuere à Capitulo Generaliſſimo *Romano* 1644 (cui laudatus intererat Provincialis) his Verbis: "Approbamus Acta, & Ordinationes Capitulorum Provincialium "Portumnenſis (*Anno* 1631) & Kilkennienſis (*Anno* 1643), & Inſtitutiones omnes Prædicatorum "Generalium ibidem factas" &c (*d*).

II. ANNO autem 1647, dùm Nuntius Apoſtolicus, de quo alibi dicturus ſum (*e*), *Galviæ* reſideret, ſic cæptam Monaſterij Fundationem Auctoritate Pontificiâ ſtabilivit ſub Titulo *Jeſus Mariæ* ſpecialibus Literis Tenoris ſequentis:

"Joannes Baptiſta Rinuccinus, Dei, & Apoſtolicæ Sedis Gratiâ Archiepiſcopus, & Princeps Firmanus, "ac in Regno Hiberniæ Nuntius Apoſtolicus Extraordinarius.

"Dilectis Monialibus Ordinis S. Dominici Oppidi Galvienſis, earumque Sororibus futuris, Salutem, & "Apoſtolicam Benedictionem.

"Religioſam Vitam eligentibus Apoſtolicum convenit adeſſe Præſidium, nè fortè cujuſlibet Temeritatis Incurſus aut eas à Propoſito revocet, aut Robur Sacræ Religionis infringat. Eapropter cùm veſtro "Nomine

(*a*) *Galvienſis* Oppidi Nomenclaturam, Deſcriptionem &c videre poteris Cap. ix. §. xxxviii, Num. i. Pag. 322.

(*b*) Recolendum Cap. vi. Num. xi. Pag. 116.

(*c*) Adeas Cap. xiii. Num. lxvi.

(*d*) Videſis Cap. vi. Num. x. Pag. 114.

(*e*) Cap. xvii. à Num. xlv.

" Nomine Nobis supplicatum fuerit, quod jam antè tres Annos unà convenistis, inspirante divino Numine, ut
" sub suavi Religionis Jugo Virtutum Domino famulantes, Monasticam Vitam profiteremini sub Regulâ
" Sororum S. Dominici; necnon per Generale, ac Provinciale dicti Ordinis Capitula acceptatæ fuistis: Nos,
" ut Apostolicâ Auctoritate cæptam vestram Fundationem stabiliamus, habitâ Relatione fideli à Viris, qui-
" bus id commisimus, de sufficienti Redditu pro vestra Sustentatione, & aliarum usque ad Numerum in-
" inferiùs designandum: Et attendentes de Vobis omnes per Dei Gratiam optimè sentire, tanquàm ad
" Perfectionis Metam properantibus: Ideò vestris pijs Supplicationibus annuentes, Vos à quibusvis Ex-
" communicationis, & Interdicti Vinculis, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure,
" vel ab Homine quavis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatæ existitis, ad Effec-
" tum præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, & absolutas fore censentes, Do-
" mum, quam nunc inhabitatis, & successivè quascunque in posterum contigerit inhabitare, in Monasteri-
" um erigimus sub Titulo JESUS MARIÆ de GALVIA cum Clausurâ, eo Modo, & Forma, quibus
" Superioribus vestris Ordinarijs visum fuerit, designandâ. In primis autem statuimus, ut Constitutiones,
" & Ordinationes Monialium S. Dominici, sub Cura Fratrum Prædicatorum existentium, perpetuis à Vobis
" Temporibus inviolabiliter observentur, quas compilatas vidimus in uno Volumine Tenoris subsequentis,
" videlicet: *Summarium Constitutionum, & Ordinationum editarum pro bono Regimine Monialium, &*
" *Personarum Tertij Habitûs sub Cura Fratrum Ordinis Prædicatorum existentium.* Unàque simul
" observentur etiam Decreta Sedis Apostolicæ, & maximè Concilij Tridentini, & Sacrarum Congregatio-
" num DD. Cardinalium, tùm Cænobij, tùm etiam Regularium, quæ adjecta reperiuntur eisdem Consti-
" tutionibus. Prætereà volumus, ut Numerus ordinarius Monialium non excedat Viginti, tot enim com-
" perimus ex consuetis Dotibus, & acquisitis hucusque Redditibus, juxtà Sacræ Congregationis Decreta,
" posse commodè sustentari. Si qua verò ultrà prædictum Numerum ingredi velit, tertiâ Parte ad minus
" Dotem augere debeat, id est, ad ducentas Libras *(f)*, cùm ordinaria semper esse debeat centum & quin-
" quaginta Librarum; ac proindè Monialis prædicta supernumeraria reputetur. Cùm verò in nostro Ac-
" cessu ad Galviensem Civitatem invenerimus jam destinatum ad Curam, & Gubernium vestrum R. P.
" Fratrem Gregorium French *(g)*, de cujus Pietate, ac Diligentia ergà vestrum spiritualem Statum, &
" plurimùm omnes, & Nos etiam confidimus, eundem vestrum legitimum Superiorem, ac perpetuum
" Vicarium confirmamus, &, quatenus Opus sit, constituimus, adeò ut invitus ad alia Onera transferri
" non possit. Deinceps verò ac in futurum hujusmodi Vicarij ordinaria Provisio à majori Parte Capituli
" Provincialis fiat, nec aliter, aut alio Modo. Prætereà quæcunque Possessiones, seù annui Census, quæ
" in præsenti possidetis justè, & canonicè, aut in futurum vel Fidelium Oblatione, vel alijs legitimis Mo-
" dis acquiri contigerit, firma, & illibata permaneant. Deindè prædictum vestrum Conventum, ut jam
" fundatum, & approbatum, ab omnibus Christi Fidelibus habendum esse decernimus. Necnon omnibus
" Gratijs, Privilegijs, Immunitatibus, quibus Religiosarum vestrarum Conventus, Bona, Possessiones, ali-
" aque quomodocunque ad eosdem Conventus spectantia per Orbem Christianum de Jure, vel approbata
" Consuetudine gaudere consueverunt, Apostolicâ Auctoritate cumulamus. Inquorum Fidem has Pa-
" tentes Manu nostrâ firmatas, & à Cancellario subscriptas, Signi Impressione muniri fecimus. Datum
" Galviæ ex Palatio Nostræ Residentiæ 10. Septembris 1647.

Locus " Jo. B. ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS APOSTOLICUS.

Sigilli " *Albertus Pauletus, Cancellarius.*

III. DEINDE prælibato Anno 1647 laudatus Nuntius Apostolicus Literas ad easdem dedit Moniales, ipsas hortans, ut semel in Mense Sacram reciperent Eucharistiam, unumque Rosarium Marianum recitarent, ad Effectum divinam implorandi Misericordiam contrà pestifera Hæreticorum Zizania in hoc *Hiberniæ* Regno, Exemplo S. Patris *Dominici*, acerrimi Hæreseos Oppugnatoris non Verbis tantùm & Ratiocinationibus, sed & ferventissimis Orationibus, ac sanctissimis Vitæ Exemplis. En porrò Tenorem dictarum Literarum, quarum Autographum, sicut & præcedentium, asservatur apud Moniales ipsas *Galvienses* in Arca sui Depositi.

" Joannes

(f) Id est, octoginta Scuta Romana, quæ Summa tunc Temporis erat Duplô fermè major hodiernâ, quippè Auctarium Legale Censûs annui (quo unicè sustentantur Moniales hujus Regni) erat tunc decem pro Centum, nunc verò sex pro Centum, adhuc, ut fertur, minuendum.

(g) Adeas Cap. xvi. Num. lv.

"Joannes Baptista Rinuccinus, Dei, & Apostolicæ Sedis Gratia Archiepiscopus, & Princeps Firmanus, "ac in Regno Hiberniæ Nuntius Apostolicus Extraordinarius.

"Dilectis Nobis in Christo Sororibus Monialibus Jesus Mariæ de Galvia Ordinis Sancti Dominici Salu- "tem, & nostram Benedictionem.

"Quantùm Hæreticorum Furor, ut evellat Catholicam Fidem in hoc Regno, laboret, per sese quisque "intelligere potest, si tot Cænobia diruta, tot Ecclesias eversas, tot Monasteria profanata, tot Catholicos "oppressos, atque ferè extinctos, antè Oculos Mentis collocet. Nos itaque ad Summum Deum, cujus "immensa est Misericordia, cujusque Iram piorum Precibus, & Operibus à Nobis averti speramus, re- "currendum, ejusque Auxilium implorandum fore censentes, ut multiplicatis Intercessionibus Majestas "illius propitietur, & Catholicorum Exercitus de Hostibus Victorias reportent, pestiferumque Virus Hæ- "reticorum ab hoc Regno exterminetur; Vos à Sæculo sequestratas, quæ Sanctissimis Divi Dominici In- "stitutis Vitam conformatis, hortamur, ut in perpetuum hanc Devotionem firmiter teneatis, ut semel in "Mense ad prædictum Finem confessæ Sacram Eucharistiam recipiatis, & unum Rosarium in Honorem "B. Virginis recitetis. Ut enim vestri Beati Patris Emulatrices, sicut ipse acerrimus erat Hæreseos Op- "pugnator, nam & Albigenses in Aquitania, & Avenione ferè extinxit, non Verbis tantùm, & Ratioci- "nationibus, verùm etiam sanctissimis Vitæ Exemplis, ac ferventissimis Orationibus Fidem Catholicam "propagavit (*b*); ità & Vos in + + + + (*i*) Dei Misericordiam enixè implorantes, ut hæc Zizania evel- "lantur, ac penitùs extirpentur, confidimus, Vosque præsentes, ac futuras in nostram, & Sedis Aposto- "licæ Protectionem suscipimus. In quorum Fidem &c. Datum Galviæ ex Palatio nostræ Residentiæ "Die 26 Octobris 1647.

Loco ✠ Sigilli — JO. B. ARCHIEPs. FIRMANUS, NUNTIUS APOSTOLICUS.

Octavianus Corona, Cancellarius.

IV. Expugnato per *Cromuellianos* (*k*) Oppido *Galviæ* Anno 1652, Moniales omnes ad unam, Perductore suo Vicario, P. Magistro Fr. *Gregorio O-Ferrall*, Exprovinciali (*l*), in *Hispaniam*, ceù ad tutissimum Azylum, proficisci non dubitarunt, plusquàm charitativè receptæ in variis prælibati florentissimi, & verè Catholici Regni Monasterijs, putà *Toletano*, *Vallisoletano*, *Lamorensi*, *Flaviobrigensi*, vulgò *Bilbao* (*m*), &c, in quibus, nec sine religiosarum Virtutum Odore, obierunt omnes, demptis duabus, *Julianâ* nimirùm *Nolanâ*, hibernicè *Hualaghan*, & *Maria Lyncæâ*, quæ Anno 1686, regnante *Jacobo* hujus Nominis Secundo, Orthodoxæ Fidei Cultore publico, de speciali Patris Magistri Provincialis *Hiberniæ*, Fr. *Joannis Browne* (*n*), Mandato *Galviam* rediere. Illa Priorissa, ista verò Suppriorissa à laudato P. Provinciali institutæ fuere, statimque aptatâ ipsis Domo in Oppidi Umbilico, ibi Vitam verè religiosam sub arcta Clausura ducentes, recipiebant ad Habitum Ordinis, & Professionem Ancillas Christi, tùm Sanguine, quàm Virtute præclaras, quæ, crescente paulatìm earum Numero, usque adeò in Pietatis Schola edoctæ fuere, ut post Biennium, ad Matutinas Preces, Adventûs, & Quadragesimæ Temporibus, mediâ Nocte persolvendas, surgere inceperint (*o*).

V. Anno autem 1698 dispersο per Exilium Clero Regulari (*p*), Monialium illarum erupta est Clausura, *laceratis Cratibus in Vigilia Apostolorum Philippi, & Jacobi, omnesque coactæ sunt ad mutandum Habitum religiosum*, inquit *O-Heynus*, mox laudatus, postea subjungens: *Deplorabile erat videre chararum Sororum lacrymosos Fletus, quibus nonnulli ex ipsis Hæreticis commovebantur ad Compassionem. Postquàm Communitas Patrum nostrorum Galviensium abierit in Galliam circà 20 Martij, Nemo erat, qui inserviret istis nostris Filiabus adhuc manentibus simul sub Clausura serata usque ad extremam Diem limitatam à Parlamento (q) pro Dispersione, & Abolitione omnium Conventuum, undè remanserunt istæ Sorores nostræ sine Missa unâ Die Dominicâ. Quâ Re divulgatâ*

(*b*) Confer Cap. ii. Num. i; & Cap. præs. §. i. Num. i. Pag. 34, & 347.

(*i*) Desunt tria, vel quatuor Verba, præ Vetustate Chartæ penitùs obliterata.

(*k*) Adeas Cap. xvii. Num. c.

(*l*) Videsis Cap. xiv. Num. xiv.

(*m*) Legesis Cap. xii. §. iv. Num. ii.

(*n*) De eo fiet Sermo Cap. xiv. Num. xxi.

(*o*) *O-Heynus*, Pag. 28.

(*p*) Recolendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

gati extrà Civitatem per ruralia Loca, in quibus tunc Ego prædicabam, & audiebam Confessiones (illo enim Anno inceperant Parochi accipere Confessiones Populi citiùs ob Ministrorum Defectum), perspiciens Desolationem lamentabilem mearum Sororum, indilatè accessi, & inservivi illis à 10 Aprilis usque ad 17 Junij Diem, quâ conscendi Navim cum alijs 126 Religiosis. Ideò tanto Tempore me inservisse his Filiabus observandum propono hic, ut inde unusquisque perspicuiùs concipiat, me posse confidentiùs, & verè Testimonium perbibere de ipsarum Vita, & Moribus. Praxis enim Certitudinem præbet uberiorem. Hæc *O-Heynus.*

VI. Permanserunt nihilominùs Sanctimoniales in Patria, exemplariter pro Rerum Conditionibus viventes sub Regimine prudenti laudatæ Priorissæ *Julianæ Nolanæ*, quæ tandem Nonagenaria piè obijt Anno 1701. Ei successit in Munere Priorissæ laudata pariter *Maria Lyncæa*, ad Regimen aptissima, utpote quæ in Monasterio *Flaviobrigensi* prænominato *Hispaniarum* Pædagoga fuerat, atque in *Galviensi* sua Domo per diuturnam Annorum Seriem Magistra Novitiarum, ac Suppriorissa.

VII. Sub hac, atque alijs subsequentibus Priorissis, exemplariter quoque, in summam tàm Orthodoxorum, quàm Heterodoxorum Ædificationem, vivebant Sanctimoniales, & quidem ut plurimùm in ipsomet *Galviæ* Oppido, id nimirùm permittente Gubernij Acatholici Clementiâ. Dixi autem, *ut plurimum*, enimverò in Dispersionem *Conaciæ*, aliarumque Regni Nationum, haud semel abire coactæ sunt, ut vel ex protinùs referendis de Monasterio *Dubliniensi* clarebit (*r*). Cæterùm *Galviæ* à permultis jam Annis imperturbatæ manent in Numero circiter Quadragenario, pluribus earum in Sanctitatis Opinione defunctis.

VIII. Pro Rei hujus Coronide in Medium afferre placet Concessionem Quartam (*s*) à Comitijs Generalibus *Romæ* 1721 factam *Provinciæ Hiberniæ*, hisce Terminis conceptam: "Concedimus, ut Conventus Monialium nostrarum, quæ in Civitatibus Dubliniensi, & Galviensi degunt, eligere sibi valeant Priorissas juxtà nostras Sacras Constitutiones, ac Leges, volumusque, ut prædicti Conventus sint incorporati, & uniti Ordini nostro, & Provinciali Hiberniæ pro Tempore subjecti."

IX. Hoc Anno 1756 nonnisi Triginta una Sorores in Monasterio isto supersunt, nempè Soror *Anastasia Lynch*, Priorissa, Ætatis Anno 50, Professionis 31; Sr. *Maria Lynch*, Suppriorissa, Ætat. 58, Prof. 41; Sr. *Maria Lynch*, Mater à Consilijs, Ætat. 73, Prof. 53; Sr. *Margarita Darcy*, Ætat. 68, Prof. 52; Sr. *Christina Darcy*, Mater à Consilijs, Ætat. 66, Prof. 50; Sr. *Juliana Bodkin*, Ætat. 66, Prof. 50; Sr. *Elizabetha Lynch*, Mater à Consilijs, Ætat. 70, Prof. 50; Sr. *Margarita Browne*, Mater à Consilijs, Ætat. 63, Prof. 46; Sr. *Brigida Kirwan*, Mater à Consilijs, Ætat. 63, Prof. 44; Sr. *Rosa O-Kelly*, Ætat. 60, Prof. 44; Sr. *Cæcilia O-Kelly*, Ætat. 58, Prof. 42; Sr. *Brigida Geraldina*, Ætat. 60, Prof. 43; Sr. *Marcella French*, Mater à Consilijs, Ætat. 59, Prof. 41; Sr. *Catharina Lynch*, Mater à Consilijs, Ætat. 59, Prof. 41; Sr. *Elizabetha Browne*, Mater à Consilijs, Ætat. 57, Prof. 37; Sr. *Brigida Browne*, Ætat. 56, Prof. 37; Sr. *Barbara Blake*, Mater à Consilijs, Ætat. 55, Prof. 36; Sr. *Maria Browne*, Ætat. 52, Prof. 35; Sr. *Theresia Browne*, Ætat. 51, Prof. 35; Sr. *Catharina Nolan*, Ætat. 52, Prof. 35; Sr. *Elizabetha Bodkin*, Ætat. 57, Prof. 35; Sr *Marcella Darcy*, Ætat. 51, Prof. 35; Sr. *Anna French*, Ætat. 55, Prof. 35; Sr. *Monica Bodkin*, Ætat. 55, Prof. 33; Sr. *Elizabetha Vaughan*, Ætat. 52, Prof. 33; Sr. *Maria Bodkin*, Ætat. 60, Prof. 31; Sr. *Anna Bodkin*, Ætat. 45, Prof. 28; Sr. *Marcella Blake*, Ætat. 46, Prof. 26; Sr. *Anastasia Blake*, Ætat. 44, Prof. 26; Sr. *Monica Joyce*, Ætat. 42, Prof. 26; Sr. *Maria Joyce*, Ætat. 41, Prof. 25.

§. III.

(*q*) Scilicet Die 1 Maij, ut liquet ex Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*r*) §. seq. Num. i.

(*s*) Adeas, si libet, Cap. viii. Num. ix. Pag. 161.

§. III.

De *Dubliniensi* (*a*) Monasterio *Jesus, Mariæ,* & *Josephi* (*b*).

SUMMARIUM.

I. *Anno* 1717 *Fundatio Monasterij* Dubliniensis *ex Dispersione Monialium* Galviensium, *Tempore Persecutionis, orta.*
II. *Anno* 1718 *Literæ Patentes Rmi* Cloche *de Monialium Dotibus*, Galviâ Dublinium *transferendis.*
III. *Debita earum Executio incunctanter peracta.*
IV. *Novitiæ statim receptæ. Abbatissam, seù Priorissam, ipsæ eligunt Moniales. Geminas habent Domus. Nova utriusque geminatæ Restauratio. Monialium, & Puellarum Numerus.*
V. *Anno* 1728, *Indulgentia Plenaria omnibus, in hoc Monasterio degentibus, Quatuor Anni Diebus Festis, concessa.*
VI. *Anno* 1731, *Indulgentia Plenaria omnibus concessa Christifidelibus, Ecclesiam hujus Monasterij in Festo* S. Josephi *visitantibus.*
VII. *Anno* 1733, *Literæ Patentes Rmi* Ripoll *Facultatem tribuentes Auctoritate Apostolicâ in Ecclesia hac erigendi Confraternitatem* SS. Rosarij B. Mariæ Virginis.
VIII. *Anno* 1740, *Indulgentia, Anno* 1731 *concessa, innovata. Alia similis in Quatuor Anni Diebus Festis, omnibus, in hoc Monasterio degentibus, concessa.*
IX. *Eodem Anno* 1740, *Altare Privilegiatum in Ecclesia hujus Monasterij.*
X. *Eodem Anno* 1740, *Indulgentia Septem Ecclesiarum Urbis, ac Scalæ Sanctæ de eadem Urbe, in hoc degentibus Monasterio concessæ.*
XI. *Eodem Anno* 1740, *Indulgentia Plenaria pro una ex Sextis Ferijs Martij, pro reliquis verò Septem Anni, & totidem Quadragenæ.*
XII. *Eodem Anno* 1740, *Indulgentia Plenaria pro primo, & ultimo Novem Dierum antè Natale Domini, pro reliquis verò Septem Anni, totidemque Quadragenæ.*
XIII. *Singulis hujus Monasterij Monialibus, Die* 6 *Septembris* 1740 *viventibus, Indulgentia Plenaria in Articulo Mortis concessa.*
XIV. *Duplex Animadversio momentosa Rmi* Bremond *circà duas Clausulas, Bullis & Brevibus Indulgentiarum inseri solitas.*
XV. *Viginti Octo in Monasterio hoc Sorores Anno* 1756.

I. QUANDOQUIDEM per iteratas sub Initium hujus Sæculi Acatholicorum Persecutiones, in Clerum tàm Sæcularem (*c*) quàm Regularem, expulsæ fuerint Moniales *Galvienses* è Monasterio suo, immò à toto *Galviæ* Oppido, ut vel ex nuperrimè dictis constat, hìnc Anno circiter 1714, Provincialis *Hiberniæ*, P. Magister *Hugo O-Calanan (d)*, pro Munere suo hanc visitans Provinciam, mærens & lugens easdem invenit hinc indè inter Parentes Amicosque dispersas, & quidem absque Spe ulla *Galviam* revertendi, suamque recuperandi Domum, à Militibus utpotè occupatam. In flebili hacce Rerum Circumstantia laudatus Provincialis Illustrissimum D. *Edmundum Byrne*, Archiepiscopum *Dubliniensem*, suppliciter enixèque rogavit, ut aliquot ex dispersis Sororibus in suam admitteret Diæcesim, atque Metropolim. Archipræsul benignè annuit, Provincialisque subindè Octo ad eum misit Moniales, nempè Sorores *Mariam Bellew*, *Elizabetham Weever*, *Juliam Browne*, *Honoriam Vaughan*, *Aliciam Rice*, *Helenam Keating*, *Catharinam Plunketo*, & *Mariam Plunkett*, è quibus, ut obiter dicam, solæ supersunt *Alicia Rice*, & *Catharina Plunkett*, defunctis Anno 1755 *Elizabethâ Weever*, & Anno 1753 *Honoriâ Vaughan*, reliquis verò

(*a*) *Dubliniensis* Urbis Nomenclaturam, Descriptionem, &c, videre poteris Cap. ix. §. i. Pag. 185.

(*b*) Moniales *Galvienses* Originem dantes huic Monasterio, illud prioris sui Monasterij Titulo, §. præcedenti exhibito, insignire voluerunt. Talemque esse Monasterij hujus Nuncupationem cum Additione *Josephi* ex protinùs dicendis in hoc §. Num. vi. Pag. 355. clarebit.

(*c*) Recolendum Cap. viii. Num. iv. Pag. 157.

(*d*) Consulendum Cap. xiv. Num. xxv.

rò Quatuor anteà. Cæterùm Soror ista *Catharina Plunkett* nunquàm spectabat ad novam hanc Communitatem *Dublinienſem*, sed de Superiorum Licentia migravit *Bruxellas*, ubi per plures Annos mansit in Monasterio Sororum *Anglarum* Ordinis nostri, olim *het Spellekensbuys* (*e*) flandricè, nunc autem *Pellicano* nuncupato, donec in *Hiberniam* de Superiorum Mandato regrederetur pro fundando *Pontanensi* Monasterio, ut suo Loco declarabitur (*f*).

PORRO *Dublinium* pervenerunt Octo istæ Moniales Mense Martij 1717, habitaruntque simul in *Vico Piscatorio*, anglicè *Fishers-Lane*, ad Borealem (*g*) Fluminis Partem, usque ad Mensem Septembris prælibati Anni, quô translatæ sunt ad Vicum, in eadem Fluminis Parte, cui vulgò Nomen *Channel-Row*, & quidem ad Domum contiguam Ecclesiæ, quæ primitùs spectaverat ad Moniales Ordinis *S. Benedicti*, quæque consecrata fuit sub Nuncupatione *S. Birgittæ* Viduæ Annò 1689 ab Illustrissimo tunc Archipræsule Dubliniensi, D. *Patritio Russell*, adstante Serenissimo *Jacobo* Rege, hujus Nominis Secundo (*h*), ut à Testibus oculatis accepi.

II. PAULO post Provincialis in *Gallijs* versans, de lugubri Religionis Statu in hoc Regno certiorem fecit Rmum Magistrum Ordinis nunquâm delendæ Memoriæ, P. *Antonium Cloche*, enarrans insuper, memoratas Sorores ab Archipræsule *Dubliniensi* admissas fuisse, atque à Civibus animatas & extimulatas ad Erectionem Monasterij, dummodò tamen earum Dotes pro nova hac Fundatione *Dublinij* stabilitæ forent. Quapropter Rmus Generalis, pro eo, quo flagrabat, Paternæ Commiserationis Zelo, sequentes expediri fecit Literas Patentes, quarum Autographum in Arca Depositi istarum Monialium *Dubliniensium* asservatur. En Tenorem:

" Fr. Antoninus Cloche, Sacræ Theologiæ Professor, ac Totius Ordinis Prædicatorum humilis Magis-" ter Generalis, & Servus.

" Sororum nostrarum Provinciæ Hiberniæ, ex Monasterio nostro Galviensi in Civitatem Dubliniensem " translatarum, deplorabili Statui paternè compatientes, ac religiosæ earum Indigentiæ, quantùm in Do-" mino possumus, providere volentes, harum Serie, nostrique Authoritate Offitij, damus Licentiam, & " Facultatem, ut tàm illarum, quàm deinceps ob inevitabile Motivum simili Modo transferendarum Dos, " quam ad Ordinem attulerant, pariter ad Communitatem Dubliniensem transferri, & Sororibus nostris " ibidem degentibus applicari valeat. Præcipientes, ne præfatum Galviense Monasterium, vel quiscunque " alius, huic nostræ Dispositioni contravenire, aut illi se opponere præsumat. In Nomine Patris, & " Filij, & Spiritûs Sancti. Amen. Quibuscunque in contrarium non obstantibus. In quorum Fidem his " Manu propriâ subscriptis Sigillum Offitij nostri apponi jussimus. Romæ in Conventu nostro S. Mariæ " Super Minervam 28 Maij 1718.

" FR. ANTONINUS CLOCHE,
" MAGISTER ORDINIS

" *Registrata Lit. O. Pag.* 79.
" *Fr. Thomas Brabant,*
" *Magister, & Socius.*"

III. HARUM porrò Literarum Executio demandata fuit P. *Stephano Mac-Egan*, Magistro postmodùm Provinciali, dein Episcopo *Clonmacnoicensi*, & à multis jam Annis *Midensi*, nuperrimè defuncto (*i*), *Dublinij* tunc Temporis constituto, qui abjectâ omni Cunctatione Ineri se accinxit, Mandatumque Sororibus aperuit *Galviensibus* coram P. Magistro *Edmundo de Burgo*, posteà Theologo *Casanatensi* in Urbe (*k*), & P. *Colmano O-Shaghnussy*, postmodùm Magistro Provinciali, tandemque Episcopo *Ossoriensi* (*l*). Atque subindè *Galvienses* Sorores requisitas tradiderunt Dotes eidem *Stephano*, qui eas illicò ad *Dublinienses* transtulit. Hæc omnia luculenter constant tùm ex Epistola ipsiusmet *Stephani* ad Rmum Magistrum Ordinis, quam exscribere longum foret, tùm ex veridica ipsius mihi factâ verbali Relatione.

IV. STABILITO sic Monasterio in hac Metropoli *Dubliniensi*, prima illius Abbatissa, seù Priorissa

(*e*) Legesis nostrum *Bernardum de Jonghe*, in *Belgio Dominicano*, Pag. 415.
(*f*) §. seq Num. ii.
(*g*) Confer Cap. ix. §. i. Num. i. Pag. 185.

(*h*) Recolendum Cap. vii. Num. ix, & seq. à Pag. 141.
(*i*) Consulendum Cap. xiii. Num. lxxv.
(*k*) Videsis Cap. xv. Num. xxx.
(*l*) Legesis Cap. xiii. Num. lxxviii.

-oriſſa (*m*), Soror *Maria Bellew*, recipere incepit Novitias, tàm Natalium Origine, quàm Virtutum Splendore claras. Abbatiſſas porrò, ſeù Prioriſſas, ipſæmet eligunt Moniales ab Anno 1721 in Vim Privilegij ipſis à Capitulo Generali *Romano*, prælibato Anno celebrato, conceſſi, cujus Verba nuper (*n*), & pridem (*o*), exſcripta habes.

CRESCENTE autem annuatim Monialium, & Puellarum educandarum, necnon & Matronarum, ibi Devotionis ergò degentium, Numero, ultrà memoratam Domum, quam elocatam habuerant, & aliam huic contiguam ſibi elocari fecerunt, quam etiamnùm retinent. Aſt prior, Ruinam indiès minans, diruta fuit Anno 1748, & eodem in Loco nova à Fundamentis excitata, non minùs commoda, quàm magnifica, alterâ etiam ſimul & ſemel reſtauratâ.

HISCE præteritis Annis Moniales, Diebus Noctibuſque Deo inſervientes, ſunt circiter Triginta; & ultrà devotas Mationas prælibatas, Viginti ſunt circiter Puellæ, quas Fidei Catholicæ Inſtitutis, boniſque Moribus Moniales ſedulò vigilanterque imbuunt.

V. VARIJS Indulgentijs Eccleſiam hujus Monaſterij decorarunt Summi Pontifices *Benedictus* XIII, *Clemens* XII, & *Benedictus* XIV, ſpecialibus Diplomatibus, quæ in Arca Depoſiti aſſervantur.

IMPRIMIS enim *Benedictus* XIII, Ordinis Prædicatorum, Die 16 Septembris 1728 plenariam conceſſit Indulgentiam omnibus hoc in Monaſterio degentibus in Quatuor Anni Feſtivitatibus, per ipſamet Moniales eligendis, & ab Ordinario approbandis. Elegerunt autem Feſtivitates *S. Joſephi*, 19 Martij; *Nativitatis S. Joannis Baptiſtæ*, 24 Junij; *S. Mariæ Magdalenæ*, 22 Julij; & *Exaltationis S. Crucis*, 14 Septembris, accedente Approbatione Ampliſſimi D. *Cornelij Narij*, Vicarij Generalis Archidiæceſis *Dublinienſis*, Sede Vacante, ut ex Literis ejus à Tergo Diplomatis liquet. En verò Diplomatis Tenorem:

BENEDICTUS PP. XIII.

" Dilectis in Chriſto Filiabus Abbatiſſæ, ſeù Prioriſſæ, & Monialibus Monaſterij Monialium Ordinis S. Dominici Civitatis Dublinienſis in Hibernia, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

" Ad augendam veſtram Devotionem, & Animarum Salutem, cæleſtibus Eccleſiæ Theſauris, piâ Charitate intenti, Vobis omnibus, & ſingulis, ac alijs in veſtro Monaſterio degentibus, verè pænitentibus, & confeſſis, ac Sacrâ Communione refectis, quæ Capellam, ſeù Altare intrà Clauſtrum veſtri Monaſterij ſitum, in Quatuor Anni Feſtis Diebus, per Vos ſemel tantùm eligendis, & ab Ordinario approbandis, à primis Veſperis uſque ad Occaſum Solis Dierum hujuſmodi ſingulis Annis devotè viſitaveritis, & ibi pro Chriſtianorum Principum Concordiâ, Hæreſum Extirpatione, & S. Matris Eccleſiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effuderitis, quo Die prædictorum id egeritis, Plenariam omnium Peccatorum veſtrorum Indulgentiam, & Remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Præſentibus ad Decennium tantùm valituris. Volumus autem, ut ſi aliàs Vobis omnibus in quocunque alio Anni Die Capellam, ſeù Altare, intrà hujuſmodi Clauſtrum ſitum, viſitantibus aliqua alia Indulgentia perpetuò, vel ad Tempus nondùm elapſum duratura conceſſa fuerit, vel ſi pro Impetratione, Præſentatione, Admiſſione, ſeù Publicatione præſentium aliquid vel minimum detur, aut ſpontè oblatum recipiatur, præſentes nullæ ſint. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die xvi Septembris MDCCXXVIII, Pontificatûs noſtri Anno Quinto.

" F. CARD. OLIVERIUS.

VI. Item *Clemens* XII, Die 26 Aprilis 1731, plenariam conceſſit Indulgentiam in Feſto *S. Joſephi*, non tantùm Monialibus, & alijs in hoc Monaſterio degentibus, ſed & omnibus Chriſti Fidelibus in hunc Modum.

"CLEMENS PP. XII.

" Univerſis Chriſti Fidelibus, præſentes Literas inſpecturis, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

" Ad augendam Fidelium Religionem, & Animarum Salutem, cæleſtibus Eccleſiæ Theſauris, piâ Charitate intenti, Omnibus utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, verè pænitentibus, & confeſſis, & Sacrâ Communione refectis, qui Eccleſiam ſub Titulo Jeſus, Mariæ, ac S. Joſephi, Monaſterij Monialium

(*m*) Sic disjunctim appellatur à Summis Pontificibus, Num. v. ac, deinceps, laudandis.

(*n*) §. Superiori, Num. viii. Pag. 352.

(*o*) Cap. viii. Num. viii. Sect. 4. Pag. 162.

"Ordinis S. Dominici Civitatis Dubliniensis, dummodò, præter Indulgentias Ordini dicti Monasterij generaliter concessas, nullæ illi Ecclesiæ specialiter concessæ reperiantur, Die Festo Sancti Josephi, à primis Vesperis usque ad Occasum Solis Diei hujusmodi singulis Annis devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum Concordiâ, Hæresum Extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effuderint, Plenariam omnium Peccatorum suorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad Decennium tantùm valituris. Volumus autem, ut si pro Impetratione, Præsentatione, Admissione, seù Publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut spontè oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die XXVII Aprilis MDCCXXXI, Pontificatûs nostri Anno Primo."

F. CARD. OLIVERIUS.

VII. Ut Ordini Chronologico inhæream, Opus est in Medium afferre Literas Patentes Rmi Magistri Ordinis P. *Thomæ Ripoll*, Auctoritate Apostolicâ Die 19 Septembris 1733 datas, Facultatem tribuentes in Ecclesia ista *Confraternitatem SS. Rosarij B. Mariæ Virginis* erigendi. Earum Tenor est ut sequitur:

"In Nomine Sanctissimæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti, & ad Laudem, & Gloriam Beatissimæ Dei Genetricis Virginis Mariæ, piamque Venerationem Sancti Dominici, Sanctissimi Rosarij Authoris, & Institutoris.

"Fr. Thomas Ripoll, Sacræ Theologiæ Professor, ac Totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis, & Servus: Omnibus præsentes Literas inspecturis Salutem in Domino Sempiternam.

"Quemadmodùm Christianæ Perfectionis Summam in Unitate Fidelium ad Christum, veluti Membrorum ad Caput, omnium Perfectionum Fontem, necnon Unione Christianorum ad invicem, consistere credimus, ità ad illam adipiscendam, optimum esse Orationis Medium, Ratione, & Experientiâ piè edocemur. Modus verò Deum orandi, secundùm quem SS. Virgo Maria Mater Dei per Centum Quinquaginta Salutationes Angelicas, & Quindecim Dominicas Orationes, instar Davidici Psalterij colitur, qui Rosarium nuncupatur, à SS. Patre nostro Dominico primùm inventus, & institutus, à Summis Romanis Pontificibus successivè ad devotam Patrum nostri Ordinis Intercessionem approbatus, Privilegijs quoque maximis, ac innumeris Indulgentijs, alijsque Apostolicis Gratijs decoratus, inter cæteros in Ecclesia inventos ad hoc obtinendum (ut piè credimus) magnoperè confert: Nam præter hoc, quod Beatissima Dei Genitrix, cujus Intercessio Nobis Perfectionem hanc impetrare potest, ibi crebriùs invocatur: Ipse quoque Modus orandi per se, si rectè fiat, quàm facillimè Compendio illum consequitur, dum JESU CHRISTI Salvatoris nostri Vitam omnem, per Quindecim Mysteria digestam, meditando percurrere facit. Quæ Vos in Christo dilectissimi, & devotissimi Christi Fideles Civitatis DUBLINIENSIS piè considerantes, ad habendum, augendum, & conservandum prædictum Modum orandi, Confraternitatem Psalterij, seù Rosarij, sub Invocatione B. Mariæ Virginis in Ecclesia Monialium nostri Ordinis dictæ Civitatis instituendi, & ordinandi, ejusque Altare, & Capellam fundandi, & erigendi, à Nobis instantissimè petivistis, Vobis Licentiam impertiri cum Gratijs, & Favoribus opportunis. Nos igitur vestris Votis, & pijs Petitionibus inclinati, dictam Confraternitatem, sicut præfertur, instituendi Authoritate Apostolicâ, Nobis specialiter concessâ (non obstante quod in eadem Civitate alia sit erecta similis Confraternitas, super quo præfatâ Authoritate Apostolicâ pro hac Vice derogamus Constitutioni S. M. Clementis VIII) Tenore præsentium Licentiam concedimus, & Facultatem. Eamque Confraternitatem, atque omnes utriusque Sexûs Christi Fideles in eandem recipiendos, cum Gratijs, & Indulgentijs, sibi à Romanis Pontificibus concessis, prout aliæ consimiles Confraternitates in Ecclesijs nostri Ordinis institutæ potiuntur, recipimus, & admittimus in Vita pariter, & in Morte: Cujus Confraternitatis & Capellæ Capellanum deputamus Confessarium Ordinarium pro Tempore dictarum Monialium, qui Nomina, & Cognomina omnium Christi Fidelium, in eandem Societatem ingredi, & devotè recipi petentium, in Libro ad hoc specialiter deputato possit scribere, Psalteria, seù Rosaria benedicere, Sacri Rosarij Mysteria reverenter exponere, & omnia, & singula facere, quæ Patres nostri, ad hoc deputati, facere possunt, & ritè consueverunt: In Diem Christi Conscientiam ejusdem onerantes, ne pro Admissione, Ingressu, Scriptura, & Benedictione aliquid omninò temporalis Lucri quomodolibet exigat, sed gratis hæc omnia præstet, quemadmodùm etiam Nos in Dei Cultum, ejusque Sanctissimæ Matris Gloriam, & Christi Fidelium Salutem, & Profectum, gratis accepimus, & gratis damus, atque benecedimus. In Nomine Patris & Filij, & Spiritûs Sancti. Amen. Quibuscunque in contrarium non obstantibus. In quorum Fidem his Sigillo Officij nostri munitis propriâ Manu subscrip-

"simus,

" ſimus. Datum Romæ in Conventu noſtro Sanctæ Mariæ Super Minervam Die 19 Septembris 1733, " Aſſumptionis noſtræ Anno Octavo.

" FR. THOMAS RIPOLL,
" MAGISTER ORDINIS.

Loco ✠ Sigilli

" *Regiſt. Fol.* 83.
" *Fr. Dominicus Ponſi, Magiſter,*
" *Exprovincialis, & Socius.*"

VIII. Indulgentiam, à *Clemente* XII, ut præfertur, conceſſam innovavit *Benedictus* XIV, Die 6 Septembris 1740, concedens inſuper Indulgentiam Plenariam Monialibus, & alijs dicto in Monaſterio degentibus, in Quatuor alijs Anni Feſtis Diebus, per Moniales eligendis, & ab Ordinario approbandis, ut ſequitur.

BENEDICTUS PP. XIV.

" Univerſis Chriſti Fidelibus, præſentes Literas inſpecturis, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

" Ad augendam Fidelium Religionem, & Animarum Salutem, cæleſtibus Eccleſiæ Theſauris, piâ Charitate intenti, Omnibus utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, verè pænitentibus, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, qui Eccleſiam Monaſterij S. Joſephi Monialium Ordinis S. Dominici Civitatis Dubliniensis Die Feſto ejuſdem S. Joſephi à primis Veſperis uſque ad Occaſum Solis Diei hujuſmodi devotè viſitaverint, & pro Chriſtianorum Principum Concordia, Hæreſum Extirpatione, ac S. Matris Eccleſiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effuderint, Plenariam: Monialibus verò, & alijs in dicto Monaſterio degentibus, verè pænitentibus, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, prædictam Eccleſiam in Quatuor alijs Anni Feſtis Diebus, per dictas Moniales ſemel tantùm eligendis, & ab Ordinario approbandis, quo Die prædictorum id egerint, Plenariam ſimiliter omnium Peccatorum ſuorum Indulgentiam, & Remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus: Præſentibus ad Decennium tantum valituris. Volumus autem, ut ſi aliàs dictis Monialibus, alijſque prædictis, Eccleſiam, ſeù Capellam vel Altare, intrà hujuſmodi Clauſtra ſitum, in quocunque alio Anni Die viſitantibus, aliqua alia Indulgentia ſimilis perpetuò, vel ad Tempus nondùm elapſum duratura, conceſſa fuerit, vel ſi pro Impetratione, Præſentatione, Admiſſione, ſeù Publicatione præſentium aliquid vel minimum detur, aut ſponte oblatum recipiatur, præſentes nullæ ſint. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris Die vi Septembris MDCCXL, Pontificatûs noſtri Anno Primo."

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

IX. Idem etiam *Benedictus* XIV eodem Die huic conceſſit Monialium Eccleſiæ Altare Privilegiatum ſequentibus Literis Apoſtolicis in Forma Brevis:

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Omnium Saluti Paternâ Charitate intenti, Sacra interdùm Loca ſpiritualibus Indulgentiarum Muneribus decoramus, ut indè Fidelium Defunctorum Animæ Domini noſtri Jeſu Chriſti, ejuſque Sanctorum, Suffragia Meritorum conſequi, & illis adjutæ ex Purgatorij Pænis ad æternam Salutem per Dei Miſericordiam perduci valeant. Volentes igitur Eccleſiam Monaſterij S. Joſephi Monialium Ordinis S. Dominici Civitatis Dubliniensis, in qua aliud Altare Privilegiatum non reperitur conceſſum, & in ea ſitum Altare per Ordinarium deſignandum hoc ſpeciali Dono illuſtrare, de Omnipotentis Dei Miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus Auctoritate confiſi, ut quandocunque Sacerdos aliquis Sæcularis vel Regularis Miſſam Defunctorum in Die Commemorationis Defunctorum, & ſingulis Diebus intrà illius Octavam, ac in una Feria cujuſlibet Hebdomadæ, per Ordinarium deſignandâ, pro Anima cujuſcunque Monialis, earumque Conſanguineorum, & Affinium primi, & ſecundi Gradûs, necnon dicti Monaſterij Benefactorum, quæ Deo in Charitate conjuncta ab hac Luce migraverit, ad prædictum Altare celebrabit, Anima ipſa de Theſauro Eccleſiæ per Modum Suffragij Indulgentiam conſequatur: Ità ut ejuſdem Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac B. Virginis Mariæ, Sanctorumque omnium Meritis ſibi ſuffragantibus à Purgatorij Pænis liberetur, concedimus, & indulgemus. In contrarium facientibus non obſtantibus. Præſentibus ad Decennium tantùm valituris. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris Die vi Septembris MDCCXL, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

X. Insuper laudatus *Benedictus* XIV, eodem etiam Die, concessit omnibus in hoc Monasterio degentibus Indulgentias, quas consequerentur, si Septem Urbis Ecclesias personaliter visitarent; vel si Scalam Sanctam in Urbe personaliter flexis Genibus ascenderent. En ipsamet Brevis Verba.:

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Dilectis in Christo Filiabus Abbatissæ, seù Priorissæ, & Monialibus Monasterij S. Josephi Monialium " Ordinis S. Dominici Civitatis Dublinienfis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Ad augendam vestram Devotionem, & Animarum Salutem, cælestibus Ecclesiæ Thesauris, piâ Charitate intenti, Vobis omnibus, & singulis, ac alijs in vestro Monasterio degentibus, verè pænitentibus, " & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, quæ Septem Capellas, seù Altaria, vel Oratoria, intrà " Claustra vestri Monasterij sita, ter in Anno devotè visitaveritis, vel Scalam, intrà eadem Claustra sitam, Orationi tantum destinatam, quater in Anno devotè flexis Genibus ascenderitis, & ibi pro Christianorum Principum Concordia, Hæresum Extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ Exaltatione, pias ad " Deum Preces effuderitis, quâ Vice prædictarum id egeritis, ut eas omnes, & singulas Indulgentias, & " Peccatorum Remissiones, ac Pænitentiarum Relaxationes consequamini, quas consequeremini si Septem " Almæ Urbis nostræ, tàm intrà, quàm extrà illius Muros sitas Ecclesias, ad id designatas, personaliter, " & devotè visitaretis, vel Scalam Sanctam de eadem Urbe etiam personaliter, & devotè respectivè flexis " Genibus ascenderetis, Apostolicâ Auctoritate Tenore præsentium concedimus, & indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Præsentibus ad Decennium tantùm valituris. Volumus autem, ut dicta Scala alijs Usibus non inserviat, quodque si pro Impetratione, Præsentatione, " Admissione, seù Publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut spontè oblatum recipiatur, " præsentes nullæ sint. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die vi Septembris MDCCXL, Pontificatûs nostri Anno Primo."

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

XI. Eodem item Die Indulgentias concessit prælibatus Pontifex tàm Monialibus quàm alijs, hoc in Monasterio degentibus, pro Ferijs Sextis Martj, sequenti Diplomate.:

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Dilectis in Christo Filiabus Abbatissæ, seù Priorissæ, & Monialibus Monasterij Monialium Sancti Josephi Ordinis S. Dominici Civitatis Dublinienfis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Ad augendam vestram Devotionem, & Animarum Salutem, cælestibus Ecclesiæ Thesauris, piâ Charitate intenti, Vobis omnibus, & singulis, ac alijs in vestro Monasterio degentibus, verè pænitentibus, " & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, quæ Ecclesiam, seù Capellam, vel Oratorium, intrà Claustra vestri Monasterij situm, in una ex Sextis Ferijs Mensis Martij per Ordinarium designandâ, devotè " visitaveritis, & ibi pro Christianorum Principum Concordia, Hæresum Extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effuderitis, plenariam omnium Peccatorum vestrorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper eisdem Vobis omnibus, alijsque " prædictis, Ecclesiam, seù Capellam, vel Oratorium hujusmodi in reliquis Ferijs Sextis Mensis Martij " hujusmodi, ut suprà, visitantibus, & ibidem orantibus, Septem Annos, & totidem Quadragenas de " injunctis Vobis, seù aliàs quomodolibet debitis Pænitentijs, in Forma Ecclesiæ consueta relaxamus. " Præsentibus ad Decennium duntaxàt valituris. Volumus autem, ut si pro Impetratione, Præsentatione, Admissione, seù Publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut spontè oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die vi Septembris MDCCXL, Pontificatus nostri Anno Primo.

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

XII. Item in Novem Diebus immediatè antecedentibus Natale Domini, ut ex subsequentibus Literis Apostolicis clarebit:

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Cùm, sicut accepimus, in Ecclesia Monasterij Sancti Josephi Monialium Ordinis S. Dominici Civitatis Dublinienfis per Novem continuos Dies immediatè antecedentes Festum Nativitatis Domini Nostri

" tri Jesu Christi multa Christianæ Pietatis Opera ad Capellam, seù Altare, vel Oratorium, intrà Claus- " tra dicti Monasterij situm, exercere consueverint, seù intendunt, Nos ad augendam earundem Monia- " lium Devotionem, & Animarum Salutem celestibus Ecclesiæ Thesauris piâ Charitate intenti, omnibus " Monialibus, ac alijs, in dicto Monasterio degentibus, verè pænitentibus, & confessis, ac Sacrâ Com- " munione refectis, quæ Capellam, seù Altare, vel Oratorium, intrà hujusmodi Claustra situm, in pri- " mo, & ultimo prædictorum Novem Dierum devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum Con- " cordia, Hæresum Extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effuderint, " Plenarium omnium Peccatorum suorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino con- " cedimus : Insuper eisdem nunc, & pro Tempore in dicto Monasterio degentibus, etiam verè pæniten- " tibus, & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, prædictam Capellam in reliquis ex prædictis No- " vem Diebus, ut suprâ, visitantibus, & ibidem orantibus, Septem Annos, & totidem Quadragenas, de " injunctis eis, seù aliàs quamodolibet debitis Pænitentijs in Forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Præsen- " tibus ad Decennium tantùm valituris. Volumus autem, ut si pro Impetratione, Præsentatione, Ad- " missione, seù Publicatione præsentium aliquid vel minimum detur aut spontè oblatum recipiatur, præ- " sentes nullæ sint. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die VI Septembris " MDCCXL, Pontificatûs nostri Anno Primo."

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

XIII. TANDEM omnibus, & singulis Monasterij hujus Monialibus, sæpiùs memorato Die 6 Septembris 1740 viventibus, Plenariam concessit Indulgentiam in Articulo Mortis speciali Diplomate Tenoris sequentis :

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Dilectis in Christo Filiabus Abbatissæ, seù Priorissæ, & Monialibus Monasterij S. Josephi Monialium " Ordinis S. Dominici Civitatis Dubliniensis Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Sinceræ vestræ in Nos, & Sedem Apostolicam Fidei, & Devotionis Affectus promeretur, ut ea, quæ " ad specialem Consolationem vestram faciunt, Vobis libenter concedamus. Vobis itàque omnibus, & " singulis, nunc in vestro Monasterio viventibus, in vestræ, ac cujuslibet Vestrum Mortis Articulo, si verè " penitentes, & confessæ, ac Sacrâ Communione refectæ, vel, quatenùs id facere nequiveritis, saltem " contritæ, Nomen Jesu Ore, si potueritis, sin minùs Corde, devotè invocaveritis, Plenariam omnium " Peccatorum vestrorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. In con- " trarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Die " VI Septembris MDCCXL, Pontificatus nostri Anno Primo.

" D. CARDINALIS PASSIONÆUS.

XIV. Huic Materiei Colophonem apponet bina Animadversio nostri Rmi *Bremond* (*p*), hisce Verbis concepta:

" Notandum Nono, quod circà Clausulam illam *verè pænitentibus, & confessis*, quæ passim legitur " in Bullis, ac Brevibus Indulgentiarum, sæpiùs quæritur, utrùm ex Vi talis Clausulæ præmittenda sit ac- " tualis Confessio. De qua Quæstione fusiùs disserit *Passerinus* de Indulgentijs, Quæst. xxviii. Pag. 47 " &c, cujus hæc Verba Pag. 50. Num. 240. *Dicendum* , , , , , , , , *quod Clausula* verè peniten- " tibus, & confessis, *importat Opus injunctum, & Formam, & Conditionem, & ideò, quod ex Vi dictæ " Clausulæ semper ad acquirendam Indulgentiam præmittenda est actualis Confessio Respectu illius, qui " habet Peccata mortalia, quæ non fuit confessus, & non sufficere Contritionem.* . . . . . Ex his ta- " men, uti notat prædictus Auctor, *non sequitur* . . . . . *quod qui non habet Conscientiam Peccati " Mortalis commissi post ultimam Confessionem debeat nihilominis confiteri.* Quod varijs Argumentis e- " vincit contrà nonnullorum Sententiam, cui refragatur.

" Notandum Decimo, quod hæc Clausula : *Volumus autem, ut si aliàs Christifidelibus, dictam Ec- " clesiam qualibet Anni Die visitantibus, aliqua alia Indulgentia, perpetua, vel ad Tempus nondum " elapsam duratura, concessa fuerit, præsentes Literæ nullæ sint*; quæ cùm legatur in Brevibus Indul- " gentiarum, Anno 1676 Die 23 Junij, approbante Sanctissimo Anno 1677 Die 18 Martij, sic exposita " fuit, ut non comprehendat Altaria Privilegiata pro Defunctis; neque Indulgentias certo Generi Perso-

" narum.

(*p*) Tom. viii. *Bullar. Ord. Præd.* Pag. 57. Num. xli, & seq.

" narum concessas, ut Confraternitati, Regularibus, &c. Vide *Monacellum* in Formulari Legali Practico Parte I."

XV. Viginti Octo numerabantur in Monasterio hoc Moniales Anno 1756, nimirùm Soror *Elizabetha de Burgo (q)*, Priorissa, Ætatis Anno 48, Professionis 32; Sr. *Maria O-Kelly*, Supprioriſsa, Ætat. 55, Prof. 37; Sr. *Alicia Rice*, Ætat. 68, Prof. 46; Sr. *Rosa O-Ferrall*, Mater à Consilijs, Ætat. 65, Prof. 38; Sr. *Catharina Cruise*, Mater à Consilijs, Ætat. 60, Prof. 38; Sr. *Barbara Esmond*, Mater à Consilijs, Ætat. 52, Prof. 36 (*r*); Sr. *Margarita O-Reilly*, Mater à Consilijs, Ætat. 52, Prof. 36; Sr. *Sara Dillon* Ætat. 55, Prof. 36; Sr. *Maria O-Daly*, Mater à Consilijs, Ætat. 51, Prof. 35 (*s*); Sr. *Maria O-Reilly*, Mater à Consilijs, Ætat. 53, Prof. 35 (*t*); Sr. *Catharina O-Reilly*, Mater à Consilijs, Ætat. 50, Prof. 34; Sr. *Sara O-Kelly*, Mater à Consilijs, Ætat. 54, Prof. 33; Sr. *Eleonora Keating*, Mater à Consilijs, Ætat. 49, Prof. 33 (*u*); Sr. *Catharina O-Kelly*, Mater à Consilijs, Ætat. 51, Prof. 31; Sr. *Maria Allen*, Ætat. 44, Prof. 28; Sr. *Maria O-Donnelan*, Ætat. 42, Prof. 23; Sr. *Alicia O-Kelly*, Ætat. 48, Prof. 22; Sr. *Joanna Purcell*, Ætat. 38, Prof. 19; Sr. *Maria Nugent*, Ætat. 33, Prof. 17; Sr. *Maria French*, Ætat. 31, Prof. 12; Sr. *Elizabetha O-Kelly*, Ætat. 26, Prof. 8; Sr. *Maria Mac-Egan*, Ætat. 28, Prof. 8; Sr. *Maria Kirwan*, Ætat. 30, Prof. 6; Sr. *Susanna Berford*, Ætat. 34, Prof. 4; Sr. *Anna Blake*, Ætat. 20, Prof. 1; Sr. *Eleanora Fottrell*, Conversa, Ætat. 55, Prof. 31; Sr. *Margarita Horish*, Conversa, Ætat. 62, Prof. 30; & Sr. *Maria Maguire*, Conversa, Ætat. 64, Prof. 29.

§. IV.

De *Pontanensi (a)* Monasterio *S. Catharinæ Senensis.*

S U M M A R I U M.

I. *Fundatio, sivè Resuscitatio Monasterij* Pontanensis. *Ea de Re Literæ Patentes Rmi* Pipia, *postea S. R. E. Cardinalis.*

II. *Prima hujus fundati, sivè resuscitati Monasterij Priorissa. Hæc statim recipere incepit Novitias præclaras. Ex his denuò selectæ Priorissæ. Ingens ibi educandarum Puellarum Numerus. Indies floreſcit Monasterium.*

III. *Reverenter ibi asservatum Caput* Oliverij Plunketti, *Archiepiscopi* Armacani, *Carnificinam passi Anno* 1681. *Nota de duorum Episcoporum Consecratione, hic peractâ.*

IV. *Octodecim in Monasterio isto Sorores Anno* 1759.

I. DUM Provincialis esset *Hiberniæ Dominicanæ* P. Magister *Stephanus Mac-Egan*, posteà Episcopus *Midensis* (*b*), à nonnullis deliberatum fuit de fundando, seu potiùs resuscitando, Monasterio Monialium Ordinis nostri in ea *Pontanensis* Oppidi Parte ultrà *Boinum* Fluvium, quæ in Agro *Louthano*, & Archidiecesi *Armacana* sita est. Huic Rei nedùm Consensum præbuit, sed & adjutricem adhibuit Manum Illustrissimus D. *Hugo Mac-Mahon*, prælibatæ Archidiœcesis tunc Antistites meritissimus. Hinc Româ venerunt Literæ Patentes, quarum Autograghum in memorato Monasterio asservatur, Tenoris sequentis:

" Fr. Augustinus Pipia, S. Theologiæ Professor, ac Totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister " Generalis, & Servus.

" Quandoquidem, singulariter benedicente Domino, desolatum (*c*) hactenùs ob Persecutionem Fidei " Catholicæ

(*q*) Filia *Theobaldi de Burgo*, Domini Vicecomitis *de Mayo*, ut liquet ex alibi dicti Cap. ix. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag. 320.

(*r*) Defuncta Anno 1757.

(*s*) Denata 14 Martij 1757.

(*t*) Vivere desijt 5 Novembris 1757.

(*u*) Priorissa ab Anno 1759.

(*a*) Legendæ Nomenclatura & Descriptio Oppidi *Pontanæ* Cap. ix. §. ii. Num. i. Pag. 198.

(*b*) Consulendum Cap. xiii. Num. lxxv; & Cap. xiv. Num. xxvii.

(*c*) Ex Verbis istis haud obscurè constat, *Pontanæ* olim viguisse Monasterium Monialium Ordinis nostri, ut jam ajebam Cap. præf. §. i. Num. iii. Pag. 348. Vid. Cap. viii, Num. xii. Pag. 163.

"Catholicæ Sororum nostrarum Monasterium Civitatis Droghedæ, sivè Pontanæ, Provinciæ Hiberniæ, "securiori nunc deserviat Habitationi, illud harum Serie Ordini nostro denuò unimus, & incorporamus, ac "Provinciali Hiberniæ pro Tempore subjicimus, concedentes, ut Sorores nostræ deinceps ibidem, juxtà "nostras Sacras Constitutiones, & Leges, Priorissam sibi eligere valeant, prout Sororibus Monasterij Dublinienfis, & Galviensis in ultimo nostro Generali Capitulo, Anno proximè decurso Romæ celebrato, "Ordinatione Quarta pro Provincia Hiberniæ (*d*), concessum est. Ac utentes Supremâ nostri Muneris "Facultate, Tenore præsentium, nostrique Officij Authoritate, instituimus sic Ordini reuniti, ac Provinciæ Hiberniæ incorporati, memorati Droghedensis, seù Pontani, Monasterij Primam Priorissam Religiosam Sororem Catharinam Plunkett, cum ea Jurisdictione, & Potestate, quam cæteræ in Ordine nostro "legitimè institutæ Priorissæ, Vigore Constitutionum, Privilegiorum, aut probatæ Consuetudinis habere "debent, & solent. Præcipientes eidem in Virtute Spiritûs Sancti, & sub Sanctæ Obedientiæ formali "Præcepto, ut hoc Priorale Officium promptè suscipiat, & Zelosè administret, quemadmodùm & reliquis "Sororibus, ad idem Monasterium spectantibus, ut illam tanquàm ritè institutam hujusce Monasterij Priorissam agnoscant & habeant, eique debitam in omnibus Obedientiam, atque Filialem Respectum exhibeant. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Quibuscunque in contrarium non obstantibus. In quorum Fidem his Manu propriâ subscriptis Sigillum Officij nostri apponi jussimus. "Romæ in Conventu nostro S. Mariæ Super Minervam 28 Martij 1722.

"Fr. AUGUSTINUS PIPIA,
"MAGISTER ORDINIS.

"*Fr. Thomas Brabant,*
"*Magister, & Socius.*

II. ISTA porrò *Catharina Plunkett*, etiamnùm vivens, non itâ pridem memorata (*e*), Priorissa sic constituta, *Bruxellis* in *Hiberniam* redijt, statimque recipere incepit Novitias in hoc Monasterio, tàm Parentelâ, quam Vitâ conspicuas, è quibus postmodùm selectæ sunt successivè Priorissæ. Puellæ item educandæ ibi sunt in magno Numero, itâ ut Monasterium istud indiès magis magisque florescat.

III. IN Monasterio hoc reverenter asservatur Caput Illustrissimi D. *Oliverij Plunketti*, Archipræsulis *Armacani*, Carnificiniam *Londini* Anno 1681 passi, Thecâ argenteâ inclusum, ex qua facilè extrahi potest, illudque quoad Crines, utique canos, nuper palpavi, & vidi, ut alibi referebam (*f*).

IV. ANNO 1759 Octodecim numerantur in Monasterio hoc Moniales, nimirùm Soror *Brigitta Taaffe*, Priorissa, Ætatis Anno 43, Professionis 22; Sr. *Maria O-Reilly*, Supptiorissa, Ætat. 56, Prof. 36; Sr. *Eleonora O-Neill*, Mater à Consilijs, Ætat. 49, Prof. 33; Sr. *Maria Plunkett*, Mater à Consilijs, Ætat. 51, Prof. 30, Sr. *Maria Balfe*, Ætat. 43, Prof. 25; Sr. *Maria Bellew*, Ætat. 42, Prof. 22; Sr. *Eleonora Jolly*, Ætat. 43, Prof. 21; Sr. *Brigida Dillon*, Ætat. 43, Prof. 18; Sr. *Rosa Bellew*, Ætat. 36, Prof. 18; Sr. *Margarita Savage*, Ætat. 27, Prof. 10; Sr. *Francisca O-Reilly*, Ætat. 31, Prof. 9; Sr. *Catharina Ford*, Ætat. 65, Prof. 5. (*g*); Sr. *Catharina Clarke*, Ætat. 26, Prof. 5; Sr. *Anna Tracy*, Ætat. 29, Prof. 5; Sr. *Marianna Bath*, Ætat. 27, Prof. 3; Sr. *Maria Kirwan*, Ætat. 30, Prof. 2; Sr. *Maria O-Kelly*, Ætat. 20, Prof. 1; Sr. *Maria Dodd*, Conversa, Ætat. 67, Prof. 19.

(*d*) Legere est Cap. viii. Num viii; & Cap. præf. §. ii. Num. viii. Pag. 162, & 352.

(*e*) §. præced. Num. i. Pag. 353. Postmodùm autem in isto obijt Monasterio 1 Julij 1757.

(*f*) Cap. vi. Num. xxiii. Pag. 131. Auctor porrò hujusce Historiæ Consecrationis Episcopalis Beneficium suscepit (unà cum Rmo *Philippo O-Reilly*, Parocho tunc *Pontanæ*, in Diæcesi *Armacana*, ad *Rapotensem* Sedem evecto) in Monasterij hujus Sacello, ab Illmo *Antonio Blake*, Archipræsule *Armacano*, assistentibus Illmis *Antonio O-Garvey*, Dromorensi, & *Edmundo O-Doran*, Dunensi, ac Connorensi, Antistitibus, Dominicâ in Albis, 22 Aprilis 1759.

(*g*) Fatis cessit 29 Septembris 1760.

§. V.

De *Waterfordiensi* (*a*) Monasterio *S. Catharinæ Senensis.*

SUMMARIUM.

I. Waterfordiensis *Monasterij Monialium Restitutio, sive nova Erectio facienda. Decretum ea de Re Capituli Generalis* Bononiæ 1725.
II. *Decretum istud Executioni non mandatum ad Annum usque* 1735. *Priorissa ibi constituta. Novitiæ receptæ. Nonnullorum Dubium de Rerum barum Validitate.*
III. *Literæ Apostolicæ* Benedicti XIV *earum approbativæ, vel, quatenùs Opus fuerit, sanativæ.*
IV. *Sex in Monasterio hoc Moniales Anno* 1756. *Nota de illarum Dispersione.*

I. QUANDOQUIDEM, Provincialatum *Hiberniæ Dominicanæ* tenente sæpiùs laudato P. Magistro *Stephano Mac-Egan*, postmodùm *Midensi* Episcopo (*b*), *Waterfordienses* magnoperè optarent, ut Monasterium Monialium Ordinis nostri sub Nuncupatione *Sanctæ Catharinæ Senensis*, quod in plurium Sententia olim *Waterfordiæ* extiterat, restitueretur, vel, quatenùs Opus esset, de novo erigeretur, hinc memoratus Provincialis in Comitijs Generalibus *Bononiensibus* Anno 1725, Rmi Magistri Ordinis P. *Thomæ Ripoll* electivis, personaliter præsens, ijsdem supplicavit pro Licentia Monasterium Monialium ea in Civitate excitandi, quam Sapientissimi Patres hisce concessere Verbis (*c*): " Impertimur Licentiam excitandi Conventum Monialium in Civi-" tate *Wafordiensi* (*d*) sub Titulo S. Catharinæ de Senis; eamque ex nunc huic Provinciæ " unimus, atque eidem P. Provinciali Hiberniæ pro Tempore subjectum facimus, ac declaramus."

II. Hujusmodi autem Decretum debitæ Executioni demandatum non fuit usque ad Annum 1735, quo de speciali Mandato Rmi *Ripoll*, mox laudati, Soror *Maria-Anastasia Wyse* ex *Dublinensi*, & Soror *Margarita Browne* ex *Galviensi* Monasterijs *Waterfordiam* pro nova hac Erectione translatæ sunt, accedente expressâ Licentia Amplissimi *D. Gulielmi O-Mara*, Decani, & Vicarij Generalis Diæcesis *Waterfordiensis* (*e*), in Absentia Illmi Episcopi D. *Richardi Pearse*, qui à Gubernio Heterodoxo in Exilium abactus, in *Galliarum* Regno tunc Temporis versabatur. Tum prædicta Soror *Maria-Anastasia Wyse* Priorissa fuit constituta, recepitque ad Habitum Ordinis, suoque Tempore ad Professionem, Sororem *Catharinam Wyse*, deindeque ad Habitum Sororem *Mariam Pilkinton*, quæ, elapso Probationis Anno, admissa non fuit immediatè ad Professionem, quia nonnulli de Validitate Erectionis hujus Monasterij, subindeque & de Validitatè Professionis per prælibatam *Catharinam Wyse* emissæ, atque de Validitate Novitiatûs, à suprà dicta *Maria Pilkinton* peracti, dubitabant.

III. Eapropter tàm Priorissa quam reliquæ Tres nominatæ Sorores Anno 1742 *Benedicto* XIV, Pontifici Maximo, pro opportuno supplicarunt Remedio, qui ratam habuit tàm Erectionem Monasterij, quàm Professionem *Catharinæ Wyse*, quàm etiam Novitiatum *Mariæ Pilkinton*, omnes, si qui intervenerint, Juris & Facti Defectus supplendo & sanando, insimulque Facultatem tribuit Abbatissæ, seù Priorissæ, pro Tempore Puellas ad Habitum Ordinis, & Professionem admittendi. En porrò integrum Literarum Apostolicarum Tenorem ex Exemplari authentico, quod *Waterfordiæ* in prælibato Monasterio asservatur.

" Benedictus

(*a*) Legendæ Nomenclatura, & Descriptio Urbis *Waterfordiensis* Cap, ix. §. iv. Num. i. Pag. 207.
(*b*) Adeas Cap. xiii. Num. lxxv, & Cap. xiv. Num. xxuii.
(*c*) Tit. *Concessiones*, §. *Pro Provincia Hiberniæ*, Num. iii. Pag. 133. Videsis integrum §. istius Tenorem. Cap. viii. Num. xiii. Pag. 164.
(*d*) Lege *Waterfordiensi*.
(*e*) Nunc Episcopi *Laonensis*, mihi probè noti.

" Benedictus PP. XIV. Ad futuram Rei Memoriam.

" Militantis Ecclesiæ Regimini Meritis licèt imparibus divinâ Dispositione præsidentes, circâ Statum " Monasteriorum, & aliorum Locorum Regularium devoti fœminæi Sexûs, ad Dei Gloriam, & Anima- " rum Salutem, piamque Juventutis ejusdem Sexûs Educationem & Instructionem ubique Locorum providè " salubriterque institutorum, propensis Studijs intendimus, illaque Favoribus, & Gratijs libenter prose- " quimur opportunis. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt Dilectæ in Christo Filiæ Priorissa, & Moniales " Monasterij sub Invocatione Sanctæ Catharinæ Senensis Civitatis Waterfordiensis in Hibernia Ordinis " Sancti Dominici, quod aliàs, nempè Anno MDCCXXV in Capitulo Generali Ordinis Fratrum Prædicatorum " Bononiæ celebrato expositum fuit, quod aliàs in Civitate Waterfordiensi prædicta Monasterium hujusmo- " di extiterat, in eoque Capitulo Generali statutum fuit, ut Monasterium prædictum restitueretur, & " quatenùs Opus esset de novo erigeretur eo Modo quo aliæ Domus ejusdem Ordinis in Regno præfato " restitutæ, & erectæ sunt. Cùmque Restitutio, seù Erectio præfata debitæ Executioni minimè demand- " ata fuisset, Dilectus Filius Thomas Ripoll, Magister Generalis ejusdem Ordinis, per suas Literas Execu- " tionem Decreti Capituli Generalis hujusmodi demandavit, & subindè juxtà Modum aliorum Monaste- " riorum Monialium dicti Regni, de expressa tunc existentis Vicarij Episcopi Waterfordien. in spirituali- " bus Generalis, ipso Episcopo à Gubernio Heterodoxo in Galliam ablegato, Licentiâ, & Confirmatione, " Monasterium præfatum institutum fuit, & in eo duæ Moniales alterius Monasterij ejusdem Ordinis, " nempè dilecta in Christo Filia Maria Anastasia Wyse, moderni dicti Monasterij Priorissa, cum Socia ex- " presse professa, pro hujusmodi Institutione translatæ fuerunt, ipsaque Maria Anastasia Habitum per Mo- " niales dicti Monasterij, & illius Ordinis gestari solitum, duabus Puellis, nempè Dilectis in Christo Filia- " bus primò Catharinæ Wyse, quæ, expleto Probationis Anno, Professionem per easdem Moniales emitti " consuetam trium Votorum Substantialium, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, emisit: Secundò " Mariæ Pilkington exhibuit, illasque ad Habitum hujusmodi admisit. In Monasterio verò hujusmodi " dictæ Exponentes cum ejusdem Ordinarij Approbatione, & Populi Ædificatione, non solùm Puellas, " in memorato Monasterio degentes, verùm etiam alias Civitatis, & Patriæ, Præceptis Christianæ " Doctrinæ, & bonis Moribus informant, necnon in legendi, & scribendi Arte, varijsque alijs nobili- " bus Puellis convenientibus, instruunt. Quoniam autem nulla reperiatur Notitia simile Monasterium " Monialium in dicta Civitate unquam extitisse, dictæ Exponentes de Validitate Restitutionis, & Erecti- " onis Monasterij præfati dubitant, qua de Causa à nonnullis etiam de Validitate Professionis per eandem " Catharinam emissæ, & Admissione dictæ Mariæ veretur, ac proindè dictæ Exponentes non solùm Erecti- " onem dicti Monasterij, ac illius Restitutionem, per Nos approbari, & confirmari, verùm etiam Profes- " sionem per dictam Catharinam emissam validam declarari summoperè desiderant. Nobis propterea hu- " militer supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportunè providere, & ut infrà indulgere, de Benigni- " tate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictas Exponentes specialibus Favoribus, & Gratijs prosequi " volentes, & earum singulares Personas à quibusvis Excommunicationis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasti- " cis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine quavis Occasione, vel Causa latis, si quibus " quomodolibet innodatæ existunt, ad Effectum præsentium duntaxât consequendum, harum Serie ab- " solventes, & absolutas fore censentes; hujusmodi Supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum " nostrorum S. R. E. Cardinalium; Negotijs Propagandæ Fidei Præpositorum, ad quos Supplicem Libel- " lum Nobis porrectum remisimus, Consilio, Restitutionem, seù Erectionem dicti Monasterij Sanctæ Ca- " tharinæ Senensis Civitatis Waterfordien. Vigore Decreti Capituli Generalis, & Literarum ejusdem " Thomæ Magistri Generalis Ordinis Prædicatorum, ut præfertur, factas, ac Professionem Regularem, " per memoratam Catharinam, sicut præmittitur, emissam, Authoritate Apostolicâ Tenore præsentium " approbamus, & confirmamus, ac ratam validamque habemus, & declaramus, omnesque, & singulos " Juris, & Facti Defectus, si qui desuper in Restitutione, seù Erectione dicti Monasterij, & in Professione " hujusmodi quomodolibet intervenerint, dictâ Authoritate supplemus, & sanamus, atque Novitiatum, " per supradictam Mariam peractum, pariter approbamus; illamque ad regularem Professionem hujusmodi " absque ullo Novitiatûs Tempore admitti posse pariter declaramus. Præterea quatenùs Opus sit in ea- " dem Civitate Waterfordien. unum Monasterium sub Invocatione Sanctæ Catharinæ Senensis, & sub " Regula Sancti Dominici, ac sub Regimine, & Gubernio Fratrum Ordinis Prædicatorum, dummodò " Monasterium hujusmodi in omnibus suis Numeris, nempè Ecclesia, Campanili, Choro, Sacristia, Dor- " mitorio, & alijs Officinis, Hortis, & spatijs absolutum, ac Suppellectili tùm sacrâ tum profanâ sufficien- " ter instructum, necnon Bonis Stabilibus liberis, & fructiferis, Re ipsâ, & cum Effectu provisum sit, Au- " thoritate, & Tenore præfatis erigimus, ipsumque novum Monasterium perpetuò sine cujusdam Præju- " dicio erectum, & institutum esse volumus, & declaramus. Ac eidem novo Monasterio, sic erecto, & " instituto, pro illius Dote, ac illius Abbatissæ, seù Priorissæ, sivè alterius Nominis Superiorissæ, & Moni-

" aliorum pro Tempore existentium Sustentatione, Onerumque illis incumbentium Supportatione, præfata " Bona Stabilia, necnon omnia, & singula alia, per quasvis Personas, in perpetuum, vel ad Tempus, simul, vel successivè, pro Augmento Dotis Monasterij hujusmodi, quandocunque, vel qualitercunque, " tàm inter vivos, quàm in Causâ Mortis, seù in ultima Voluntate, donata, & assignata, ac elargienda, dotanda, relinquenda, eroganda, & assignanda Bona, Proprietates, Pecuniarum Summas, Res, & Jura " quæcunque, etiam ex nunc prout ex tunc, postquàm elargita, donata, relicta, erogata, & assignata " fuerint, ità ut liceat Abbatissæ, seù Priorissæ, aut alterius Nominis Superiorissæ, & Monialibus " prædictis, illorum omnium, & singulorum corporalem, realem, & actualem Possessionem, seù quasi " Possessionem, per se, vel per alium, seù alios, earum, & dicti Monasterij Nominibus propriâ " Authoritate apprehendere, & apprehensam perpetuò retinere, Fructus quoque, Redditus, Proventus, " & Emolumenta ex ijs provenientia quæcunque, ac Eleemosynas, eis, & Monasterio hujusmodi pro " Tempore factas, & elargitas, recipere, locare, arrendare, administrare, & recuperare, ac in suos communes, & dicti Monasterij Usus, Necessitatem, Utilitatemque convertere, cujusvis Licentiâ desuper " minimè requisitâ, itidem perpetuò eâdem Authoritate concedimus, applicamus, appropriamus, & assignamus. Insuper eidem novo Monasterio, illiusque Abbatissæ, seù Priorissæ, sivè alterius Nominis Superiorissæ, ac Monialibus, & earum cuilibet, alijsque Personis, & Christi Fidelibus, Ecclesiam Monasterij hujusmodi pro Tempore visitantibus, ut omnibus, & singulis Privilegijs, Facultatibus, Libertatibus, " Immunitatibus, Exemptionibus, Prærogativis, Præeminentijs, Concessionibus, Indulgentijs, Indultis, " Favoribus, alijsque Gratijs universis, tàm spiritualibus, quàm temporalibus, alijs Monasterijs Monialium, " Ordinis hujusmodi, eorumque Abbatissæ, Priorissæ, seù Superiorissæ, Monialibus, & Personis, ac Christi " Fidelibus, illorum Ecclesias visitantibus, in Genere, vel in Specie, etiam per Viam simplicis Communicationis, seù aliàs quomodolibet concessis, dummodò sint in Usu, nec hactenùs revocata, ac Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis, maximèque Concilij Tridentini Decretis, Regularibusque Ordinis " hujusmodi Institutis non adversentur, ac in posterum concedendis, & quibus illa, vel illæ de Jure, Usu, " Consuetudine, Privilegio, aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere possunt, & poterunt quovis Modo in futurum, non solùm ad eorum instar, sed pariformiter, & " æquè principaliter, & absque ulla prorsùs Differentia, in omnibus, & per omnia, perindè ac si illa novo " Monasterio, illiusque Abbatissæ, seù Priorissæ, sivè alterius Nominis Superiorissæ Monialibus, & Personis " prædictis, specialiter, & expresè, ac nominatìm concessa fuissent, uti frui, potiri, & gaudere liberè, & " licitè possint, & valeant, Authoritate, & Tenore prædictis pariter concedimus, & indulgemus. Ad hæc " Abbatissæ, seù Priorissæ, Superiorissæ, Monialibus, & Conventui dicti Novi Monasterij quæcunque Statuta, Ordinationes, Institutiones, Capitula, & Decreta, ad ipsius Monasterij, ejusque Personarum, Rerum, Bonorum, & Jurium perpetuam Directionem, Gubernium, & Administrationem, ac Monialium " prædictarum Receptionem, Admissionem, Ætatem, Conditiones, Usus, & Regularem Disciplinam quomodolibet spectantia, & pertinentia, aliàs tamen honesta, & rationabilia, Sacrisque Canonibus, ac Constitutionibus Apostolicis, dictique Concilij Tridentini Decretis, necnon Regulæ, & Constitutionibus memorati Ordinis minimè contraria, ab earum Superiori Regulari examinanda, & approbanda, faciendi, " & quoties pro Rerum, & Temporum Qualitate expediens videbitur, præviâ simili Approbatione, corrigendi, & moderandi, & quatenùs Opus fuerit abrogandi, aliaque etiam ex integro condendi Facultatem, " Authoritate, & Tenore hujusmodi impertimur. Postremò Abbatissæ, sivè Priorissæ, aut alterius Nominis Superiorissæ, de Licentia dicti Monasterij Superioris, Puellas ad Habitam in dicto novo Monasterio, " & subsequenter, servatis servandis, ad Professionem Regularem admittendi cum Dote, seù Eleemosyna " dotali, ab eodem Superiore præscriptâ, seù præscribendâ, seù præfiniendâ, opportunam Facultatem harum Serie tribuimus: Ità tamen ut in reliquis ea omnia, quæ in hujusmodi novorum Monasteriorum " Erectionibus servanda sunt, omninò serventur. Decernentes ipsas præsentes Literas sub quibusvis similium, vel dissimilium Gatiarum Revocationibus, Suspensionibus, Limitationibus, Restrictionibus, & alijs " contrarijs, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, sub quibuscunque Verborum Expressionibus, & Formis, etiam Motu proprio pro Tempore faciendis, minimè comprehendi, vel comprehensas censeri, sed tanquàm pro Fundatione Monasterij erigendi ad Religionis, divinique Cultûs, & bonorum, " piorumque Operum Augmentum, concessa semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum Statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam sub quacunque posteriori Data, per Abbatissam, seu Priorissam, sivè Superiorissam, & Moniales novi Monasterij hujusmodi quandocunque eligendâ, concessas intelligi, firmasque, validas, & efficaces existere, & " fore, ac suos plenarios, & integros Effectus sortiri, & obtinere. Sicque, & non aliter in præmissis per

" quoscunque

" quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. " E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicæ Nuntios, sublatâ eis, & eorum cuilibet, " quâvis aliter judicandi, & interpretandi Facultate, & Authoritate, judicari, & definiri debere, ac irri- " tum, & inane, si secùs super his à quoquam quâvis Authoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit " attentari: Salvâ tamen semper in præmissis Authoritate memoratæ Congregationis Cardinalium. Non " obstantibus nostrâ, & Cancellariæ Apostolicæ Regulâ de non concedendis Indulgentijs ad instar, alijs- " que Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibusque Concilijs editis Generalibus, vel Specialibus Con- " stitutionibus, & Ordinationibus, necnon, quatenùs Opus sit, Ordinis, & Civitatis hujusmodi, alijsque " quibusvis, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis Statutis, & " Constitutionibus, Privilegijs quoque Indultis, & Literis Apostolicis, etiam eidem Ordini, illiusque Su- " perioribus, Conventibus, Monialibus, & Personis quibuscunque, sub quibusvis Verborum Tenoribus, " & Formis, ac cum quibuslibet etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis " Clausulis, & Decretis, etiam irritantibus, in Genere, vel in Specie, in contrarium præmissorum quó- " modolibet concessis, confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum suf- " ficienti Derogatione de illis, eorumque totis Tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac " de Verbo ad Verbum, non autem per Clausulas generales, idem importantes, Mentio, seù quævis alia " Expressio habenda, aut aliqua alia exquisita Forma in illis tradita observata exprimerentur, & insere- " rentur, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo Robore per- " mansuris, ad præmissorum Effectum hac Vice duntaxàt specialiter, & expressè derogamus, cæterisque " contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die xi " Maij MDCCXLII, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

"DOMINICUS CARDINALIS PASSIONÆUS."

IV. Sex isto in Monasterio degebant Moniales Anno 1756, scilicet Soror *Maria-Anastasia Wyse*, Priorissa, Ætatis Anno 54, Professionis 37; Sr. *Charlotta Wyse*, Ætat. 34, Prof. 16; Sr. *Maria Mean*, Ætat. 33, Prof. 11; Sr. *Catharina Ayeres*, Ætat. 31, Prof. 7; Sr. *Margarita O-Dunne*, Ætat. 29, Prof. 6; & Sr. *Joanna O-Flaherty*, Ætat. 36, Prof. 4 *(f)*.

CAPUT DUODECIMUM.

De Extranationalibus *Hiberniæ Dominicanæ* Fratrum Domibus, ac Sororum Monasterio.

Sæculo Superiori *Hibernia Dominicana* Quatuor possidebat Collegia extranationalia, *Romanum* nempè, *Ulyssiponense*, *Lovaniense*, & *Tingitanum*. Et quamquàm postremum hoc eidem omninò deperditum sit, proindeque Tria duntaxàt hodiè possideat, de illo tamen pro Historiolæ hujus Complemento alibi *(a)* opportunè agebam, alibi etiam *(b)* obiter acturus. Tametsi autem primò haud acquisiverit *Hibernia Dominicana* geminatum *SS. Sixti & Clementis* Cænobium *Romanum*, nihilominùs quia in Ecclesia *S. Sixti* Ordinem suum fundaverat SS. Patriarcha *Dominicus*, ut ex *Clementis* Papæ VIII disertis Verbis suo Loco dicetur *(c)*, idcircò de ea, ejusque Cænobio, alterisque ei unitis Ecclesia, & Cænobio *S. Clementis*, primò disserendum est. Post Collegia porrò Tria, & Hospitium *Flaviobrigense*, seù *Bilbilitanum*, atque Tres Domos Conventuales in Spe habitas, *Belvearien-*

(f) Annò 1758, ob Redditu̇um, seù Dotalium Eleemosynarum, Reductionem, dispersæ sunt laudatæ Moniales. Annoque sequenti, Die 6 Decembris, e Vivis excessit in Monasterio nostro *Dublinienſi* Soror *Maria-Anastasia Wyse*.

(a) Cap. vi. Num. xviii, & xix, à Pag. 125.

(b) Cap. præs. §. iv. Num. iv.

(c) Cap. præs. §. i. Num. viii. Pag. 373.

XXXIII. *Descriptio dexteræ Navis. Sacella* S. Joannis Baptistæ, & S. Dominici, *olim* S. Crucis. *Variæ Inscriptiones.*

XXXIV. *Descriptio sinistræ Navis. Sacella* SS. Rosarij, *olim* Nativitatis Deiparæ, & S. Catharinæ *Virginis, & Martyris. Variæ Inscriptiones.*

XXXV. *Corpora* SS. Clementis, Ignatij, Flavij Clementis, Cyrilli & Methodij *Fratrum*, Servuli, *(de quo Officium Proprium Operâ Cardinalis* Ferrarij) *requiescunt in Basilica* S. Clementis, *olimque in ea requiescebat Corpus* S. Joannis Chrysostomi. *Catalogus Reliquiarum ibidem asservatarum. Nota de duplici Brachio argenteo, Reliquias includente* SS. Clementis, & Ignatij, *deque duplici duplicis Rei Benefactore.*

XXXVI. *Basilicâ hac potiti sunt imprimis Monachi, dein Canonici, postmodùm Fratres* S. Ambrosij ad Nemus *(de quo Ordine Nota), demùm in Commendam transijt. Concessa fuit à Cardinali* Maidalchino, *Abbate Commendatario, Fratribus Prædicatoribus* S. Sixti *Anno* 1667. *Ea de Re Lapis Index. Nota de Unione Ecclesiæ* S. Pastoris *cum Titulo* S. Clementis. *Alia Nota de Oneribus Abbatiæ per Fratres exsolvendis absque ulla Redditaum Portione. Quid ea de Re gesserit Opellæ bujus Auctor Anno* 1740.

XXXVII. *Plures Basilicæ hujus Restauratores, & Benefactores. Eos inter nonnulli Titulares. Ex his Quatuor Dominicani. Indulgentia Plenaria perpetua pro* S. Clementis *Papæ*, & S. Ignatij *Episcopi Diebus à Cardinali* Ferrario *impetrata. Nota de Cardinali* de Abdua.

XXXVIII. Clemens *XI, electus Summus Pontifex Die* S. Clementis *Papæ, ejusdem Basilicam restauravit Anno* 1715. *Tabula marmorea ea de Re paucis exhibens Elogia hujus Ecclesiæ. Sacellum* S. Dominici *à Cardinali* Ferrario *extractum eodem Anno* 1715. *Novas in eo Picturas fecit* Benedictus *XIII, præcavitque imposterùm Humiditatem Anno* 1726. *Lateralis Janua Basilicæ à* Sixto *V aperta, à* Clemente *XI restaurata Anno* 1719. *Nota de* Benedicto *XIII visitante Septem Urbis Ecclesias, & circà Meridiem commorante ad* S. Clementem, *dùm Familia Pontificia ibidem pranderet Anno* 1726; *deque Colloquium habente ibidem cum Rege* Jacobo *III, ut vocant, Anno* 1724.

XXXIX. *Anno* 1726 Annibal *Cardinalis* Albanus *Tituli* S. Clementis *novum ibi extruxit Altare Summum. Hujus Inscriptiones. Ibidem duos erexit Lapides marmoreos, Vitam* S. Servuli *ex* S. Gregorio Magno, & *vetustum Sacri Doni Monumentum, exhibentes. Modernus Titularis* S. Clementis, *laudati* Annibalis *e Fratre Nepos*, Joannes-Franciscus Albanus.

XL. *Anno* 1727 *Translatio Reliquiarum apud* S. Clementem, & *Consecratio Aræ Summæ, à* Benedicto *XIII factæ. Officium divinum choraliter persolvit idem Pontifex in Festo* S. Dominici, *Episcopumque* Alexandrinum, *Fr.* Carolum-Vicentium Ferrerium, *posteà S. R. E. Cardinalem, & Episcopum* Vercellensem, *Ordinis Prædicatorum, consecravit.*

XLI. *Anno* 1728. *Indulgentia Plenaria à* Benedicto *XIII perpetuò concessa Basilicæ* S. Clementis *pro Dominica Secunda Octobris, in qua* SS. Rosarij *Festivitas cum Processione celebratur.*

XLII. *Anno* 1733. *Solemnissimæ pro Anima* Frederici Augusti *II, Regis* Poloniæ, *apud* S. Clementem *habitæ Exequiæ.*

XLIII. *Apologia Auctoris pro fusiori hujus § Prosecutione. Œconomia Rei literariæ in isto Collegio. In eo haud observatur Alternativa Quatuor* Hiberniæ *Nationum. Ex eo tàm Lectores quam Studentes in* Hiberniam *revertuntur ad Vineam Domini per Apostolicarum Missionum Exercitium excolendam.*

XLIV. *Sodales geminati hujus Cænobij Anno* 1756 *Novemdecim, quibus Tres alij postmodùm accessere.*

I. QUANDOQUIDEM, ut pridem ajebam (d), Ordinem regente Rmo Patre Magistro Generali Fr. *Joanne-Baptista de Marinis*, tàm duris, tàmque diuturnis Persecutionibus afflicta *Hibernia Dominicana*, nec Domi, nec Foris Locum haberet, ubi tot sui Filij Caput reclinarent, hinc seriâ Commiseratione, providâque Consideratione inductus prælibatus Magister Ordinis, Die 6 Julij 1667 Literas dedit Patentes ad A. R. P. Magistrum Fr. *Joannem O-Connor* (e), *à S. Dominico* nuncupatum, *Hiberniæ Dominicanæ* Procuratorem Generalem, quibus singularum Provinciarum nostri Ordinis Provinciales inter alia vehementer hortatus fuit, ut spontè, ac liberaliter unum, vel plures Conventus in suis cederent Provincijs pro tuto Refugio Fratrum *Hibernorum*, ut scilicet illic *Vernacula Juventus dictæ Nationis collegialiter, & seorsim sub proprijs Prælatis, ac Studij Moderatoribus, idoneâ Educatione formaretur, tùm ad regularem Ordinis Disciplinam, tùm specialiter ad obeundas in Patria Missiones pro Fide Catholica tuenda, ac propaganda:* Talesque

(d) Cap. vi. Num. xv. Pag. 120.

(e) Consulendus Num. v. hujus §. Pag. 372.

Taleſque Conventus hoc Modo reſignatos ex tunc pro ſemper Provinciæ *Hiberniæ* Ordinis Prædicatorum applicavit, & incorporavit Apoſtolicâ Auctoritate ſpeciali, quâ in hoc declarabat ſe fungi *(f)*.

II. Eadem planè Mens fuit duorum Romanorum Pontificum *Clementis* IX, & *Clementis* X, quorum prior ſpeciali Diplomate: *Crædita Nobis cælitus*, 16 Septembris 1667; poſterior autem altero Diplomate: *Apoſtolicæ Servitutis Munus*, 6 Auguſti 1674, memoratis Literis Patentibus Apoſtolicæ Confirmationis perpetuum Robur adjecerunt, integrum earum Tenorem recenſitis ſuis Brevibus, in *Bullario Ordinis Prædicatorum (g)*, atque in hacce Hiſtoriola (*h*) legendis, verbatim inſerentes. Quo factum eſt, ut Rmus Magiſter Ordinis P. *Joannes-Thomas de Roccaberti*, in hoc Provincialibus univerſis ſuo præire volens Exemplo, ſtatuerit Cænobium *S. Sixti*, quod Vigore Bullæ *Clementis* VIII (*i*), immediatæ Magiſtri Ordinis Juriſdictioni ſubdebatur, eique tunc annexum Cænobium *S. Clementis* de Urbe, dare, & incorporare ſuſpiranti Provinciæ *Hiberniæ*, Effectu tamen haud ſecuto (*k*) ad Initium uſque Generalatûs Rmi *Antonij de Monroy*, qui tanto promptiùs atque libentiùs executricem Manum appoſuit, quod in electivo ſuo Generali Capitulo comperiret, idem fuiſſe unanime Votum totius Definitorij ſolemniter congregati (*l*), ut ipſemet Sapientiſſimus Ordinis Moderator diſertè refert in Literis Patentibus Donationis factæ de præfatis Conventibus Provinciæ *Hiberniæ*, Die 4 Auguſti, S. Patriarcæ Dominico ſacrâ, 1677 datis, quarum Exemplar authenticum in Archivo *S. Sixti* aſſervatur, Tenoris ſequentis:

" Fr. Antonius de Monroy, S. Theologiæ Profeſſor, Totius Ordinis Prædicatorum humilis Magiſter " Generalis, & Servus, ad perennem Rei Memoriam.

" Quod Provincia noſtra Hiberniæ, duris, & diuturnis Perſecutionibus afflicta, nec Domi nec Foris Lo- " cum habeat, ubi tot ſui Filij Caput reclinent, Commiſeratione dignum exiſtimamus. Pridem idipſum " piè conſideravit Optimus noſter Prædeceſſor fel. Mem. Rmus Pater Fr. Joannes Baptiſta de Marinis, " utpote qui ſuiſmet Literis Patentibus, Anno 1667 Die 6 Julij expeditis (*m*), quarumlibet Provinciarum " noſtri Ordinis Provinciales inter alia vehementer hortatus fuit, ut ſpontè, ac liberaliter unum, vel plu- " res Conventus in ſuis Provincijs concedant, cedantque pro tuto Refugio miſeræ Provinciæ Hiberniæ, ad " Effectum ut illic Vernacula Juventus dictæ Nationis collegialiter, ac ſeorsìm ſub proprijs Prælatis, ac " Studij Moderatoribus idoneâ Educatione formetur, tùm ad regularem Ordinis Diſciplinam, tùm ſpeci- " aliter ad obeundas in Patria Miſſiones pro Fide Catholica tuendâ, & propagandâ. Eadem planè Mens " fuit duorum fel. Mem. Pontificum, Clementis Noni, & Decimi, quorum ille Anno 1667 Die 16 Sep- " tembris, hic Anno 1674 Die 6 Auguſti, ſupradictarum Patentium integrum Tenorem ſuis Brevibus (*n*) " verbatim inſeruerunt, approbarunt, & Apoſtolicæ Confirmationis perpetuum Robur adjecerunt, seriò " mandantes Rem perduci ad ſeriam Executionem. Proindè immediatus Prædeceſſor noſter univerſis Pro- " vincialibus in hoc volens præire ſuo Exemplo, conſtituerat binos in Alma Urbe Conventus, nimirùm S. " Sixti, & S. Clementis, dare, & incorporare ſuſpiranti Provinciæ Hiberniæ. Verùm hactenùs ob varia " Impedimenta Effectus defuit, videturque hoc Pietatis Opus peculiariter Nobis inter hæc Supremi noſ- " tri Officij Primordia fuiſſe reſervatum. Cui etiam tantò libentius, atque promptiùs Manum executri- " cem apponimus, quod nuperrimè in noſtro Generali Capitulo comperimus id fuiſſe unanime Votum to- " tius Definitorij, ſolemniter congregati.

(*f*) Literas iſtas Patentes ſuperiùs exſcriptas habes Cap. vi. Num. xv. Pag. 121.

(*g*) Tom. vi. Pag. 227, & 315.

(*h*) Cap. vi. Num. xvi, xvii, & xxiv. Pag. 123, 124, & 132.

(*i*) Bullam hanc *Clementinam* exſcriptam protinùs habebis in præs. §. Num. viii.

(*k*) Quandoquidem ob varia Impedimenta Effectus per plures Annos defuerit, hinc laudatus P. Magiſter *Joannes O-Connor* ſtrenuè ſollicitabat pro Cænobio *SS. Joannis & Pauli*, ab Ædibus *S. Sixti* haud procul diſtante, quod & reapsè aſſequeretur, ni Eminentiſſimus Noſter Fr. *Philippus-Thomas Howardus* de *Norfolcia*, alibi cum Laude nominandus (Cap. xv. Num. xx), in Urbe plurimùm valens, illud impetraſſet pro ſuis *Anglo-Dominicanis*, qui tamen eo Vitâ functo (Anno 1694) Domum iſtam dereliquerunt, quam nunc Congregatio Miſſionis *S. Vincentij a Paulo* poſſidet.

(*l*) Hujus Verba exſcripta habes Cap. vi. Num. xxvi. Pag. 134, quibus *Angelicam* vocat Provinciam noſtram.

(*m*) Eas legere eſt Cap. vi. Num. xv. Pag. 121.

(*n*) Brevia iſta videre eſt Cap. vi. Num. xvi, xvii, & xxiv. Pag. 123, 124, & 132.

" Itaque amborum nostrorum Antecessorum providæ Intentioni inhærentes, & utriusque prænominati " Romani Pontificis Mandata Apostolica reverenter, ut par est, exosculantes, harum Serie, ac Autho- " ritate nostri Officij, ex nunc Provinciæ nostræ Hiberniæ damus, incorporamus, appropriamus, datum- " que, incorporatum, & appropriatum declaramus nostrum immediatè hactenùs Magistro Ordinis subjec- " tum in Alma Urbe Conventum S. Sixti, unà cum sibi annexo Conventu S. Clementis, idque juxtà " adæquatam Dispositionem, Intentum, & Approbationem prænominatorum Brevium Apostolicorum, " decernentes quod amodò uterque ille Conventus sic accenseri debeat proprium verumque Membrum " Provinciæ nostræ Hiberniæ, ad quam deinceps pertinet, & pertinebit, cum omnibus suis Redditibus, " Fundis, Censibus, Ornamentis, Juribus, & Bonis undecumque habitis, vel in posterum habendis. " Cùm verò nunc præsens in Urbe existat R. P. Fr. Joannes O-Connor à S. Dominico, ejusdem Pro- " vinciæ Procurator Generalis, & in Ultramarinis Vicarius Provincialis, cum Facultatibus in utroque Bre- " vi Apostolico suprà citato expressis, nempè acceptandi ubique Locorum si qua Domus, aut Fundatio " eidem Provinciæ adquiratur. Ideò præsentium Tenore illum veluti legitimum dictæ Provinciæ Procu- " ratorem, seù Repræsentantem, immittimus in præfatorum duorum Conventuum realem Possessionem.

" Et quia (ut in præallegatis Brevibus Apostolicis latè refertur) eidem Patri Procuratori Generali Hi- " berniæ, suisque in illo Munere futuris Successoribus, indultum est, posse in hujusmodi novis Domibus, " Locis, ac Fundationibus in Defectu Canonicæ Electionis providere de Prioribus, Rectoribus, Vicarijs, " instituere Magistros Novitiorum, Lectores, aliosque tàm Scholasticæ quàm Æconomicæ Rei Officiales; " item aliundè accersendi sub Obedientiæ Præcepto nostros Fratres Hibernos ubicunque professos, eosque " assignandi, distribuendi, colligendi, deputandi pro Domibus noviter adquisitis, vel adquirendis, necnon " eosdem removendi, & ad Missiones in Patria obeundas, aliòve destinandi, prout hæc omnia dudùm in " Capitulo Generali Romano Anno 1670 fuere exhibita, & communi Suffragio acceptata (*o*), ideò & " Nos præfato moderno Procuratori Hiberniæ, veluti simul Vicario sui Provincialis (*p*) ultrà Mare, & " Successoribus, easdem Facultates in utramque Domum Romanam suæ Provinciæ ex nunc competere " (quoad Opus est) declaramus.

" Denique si forsan aliquando contingeret, quacunque de Causa, Fratres nostros Hibernos utramque, " vel alterutram ex his suis Romanis Domibus relinquere, vel indè simpliciter emigrare, aut submoveri; " ijsdem hoc Casu licitum integrumque erit, ea omnia secum asportare, quæ ipsi post apprehensam illarum " Domum Possessionem vel intulerunt, vel successivè per piam Industriam, aut quoquomodo ex Largiti- " one Fidelium ibidem pro Commodo suæ duntaxàt Provinciæ adquisiverunt antè Emigrationem, sivè ea " sint mobilia, sivè Redditus, etiam perpetui, nisi de Voluntate illorum, à quibus prædicta obtinuerunt, " aliter constiterit. Proindè hunc in Finem jubemus nunc absque Delatione fieri exactum Inventarium " de omnibus, quæ hactenus ad utrumque illum Conventum pertinuerunt, sivè mobilia, sivè immobilia, " ut ea ibidem in Casu Emigrationis intacta maneant, nisi intereà Necessitatis Usu fuissent consumpta.

" His igitur præmissis, omnes, & singulos Filios nostros deinceps ad S. Sixtum in Urbe moraturos pa- " ternè, ac sollicitè in Domino hortamur, ut Conventum illum, tanquàm singulare, ac pretiosum S. P. " N. Dominici Sanctuarium, tantique Patriarchæ tot præclaris adhuc Vestigijs illustrem, utpotè ab ipso- " met fundatum, ac prodigiosis Miraculis decoratum, ea Devotione incolant, & excolant, eo Affectu, " Morum Exemplo, ac Religionis Studio constanter exornare satagant, prout eximia Loci Sanctitas pe- " culiariter exigit, ac meretur. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti. Amen. Quibuscunque " in contrarium non obstantibus. Porrò in Fidem, ac perenne Robur, his Officij nostri Sigillo munitis pro- " priâ Manu subscripsimus. Romæ in Conventu nostro S. Mariæ Super Minervam Die 4 Augusti 1677.

" FR. ANTONIUS DE MONROY,
" MAGISTER ORDINIS.

" *Regist. Lit. H. Pag.* 4.
" *Fr. Leonardus Hansen, Magister,*
" *Provincialis Angliæ* (*q*), *& Socius.*

" In Dei Nomine Amen. Fidem facio per Præsentes Ego Notarius Publicus Apostolicus infrascriptus, " qualiter præcedens Copia fuit benè, & fideliter extracta à suo vero Originali non vitiato, non cancella- " to, neque in aliqua sui Parte suspecto, sed omni prorsùs Vitio, & Suspicione carens, cum quo fuit com-

" probata

(*o*) Consulendum Cap. vi. Num. xx. Pag. 127.

(*p*) Provincialis *Hiberniæ* tunc Temporis erat P. Magister *Gulielmus de Burgo*, Junior, ut ex Cap. xiv. Num. xix. liquebit.

(*q*) Titularis duntaxàt erat Provincialis *Angliæ*, ut alibi observabam, Cap. nempè v. Num. iii. P. 92.

" probata, ac de Verbo ad Verbum collationata. Ideoque & ut præsenti Copiæ in Judicio, & extrà, " plena, & indubitata Fides adhibeatur, perindè ac si idemmet Originale exhiberetur, his me subscripsi, " & meum, quo utor in publicandis Instrumentis, Signum apposui. Romæ hac Die quinta Mensis Oc- " tobris, Anni à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi Millesimi Sexcentesimi Septuagesimi Septimi.

" *Ita est Jacobus Gassio, Barchinonensis, Authoritate Apostolicâ*
" *Notarius Publicus in utroque Archivo Romanæ Curiæ descriptus.*"

III. Itaque Die 20 ejusdem Mensis Augusti 1677 Rmus P. Magister Fr. *Thomas-Maria Ruffus*, Procurator Generalis Totius Ordinis Prædicatorum (postmodùm de Anno 1684 Archiepiscopus *Burensis*, in Regno *Neapolitano*), & in hac Parte Vices gerens laudati Rmi Magistri Generalis *de Monroy*, Vigore Mandati sibi facti, in dictorum geminorum Conventuum *SS. Sixti*, & *Clementis* de Urbe, eorumque omnium, & singulorum Redditaum, & quorumcunque Bonorum, mobilium & immobilium, realem, corporalem, & actualem Possessionem immisit, immissumque declaravit suprà recensitum P. Magistrum *Joannem O-Connor*, Provinciæ *Hiberniæ* Procuratorem Generalem, in Vim dictarum Literarum Patentium, & juxtà adæquatam Dispositionem, Intentum, & Approbationem duorum Brevium Apostolicorum memoratorum, præsentibus pluribus Provincialibus, ac Definitoribus Capituli Generalis, eo Anno *Romæ* celebrati, sicut & Septem Fratribus Dominicanis *Hibernis*, qui in Urbe cum sæpè laudato P. Magistro *Joanne O-Connor*, Galviensi, aderant, nimirùm *Joanne Coleman*, Sligoensi; *Felice Mac-Donall*, Tulskensi (r); *Richardo O-Heain*, aliàs *Bano*, Burefokensi (s); *Thomâ Flyn*, Roscomaniensi; *Thomâ de Burgo*, Athenriensi (t); *Georgio Nangle*, Molingarensi (u); & *Joanne Baptista Maguire*, Gaulensi. Idque medio Instrumento Publico, rogato per Acta *Jacobi-Antonij Redouley*, Notarij Publici Apostolici, qui etiam eodem Die facere incepit Inventarium omnium, & singulorum Bonorum mobilium, & immobilium, pertinentium ad Ecclesiam, & Conventum *S. Sixti*, quod Diebus 21, 22, & 23 ejusdem Mensis Augusti 1677 absolvit. Dein Diebus 24, 25, 26, & 27 prælibati Mensis Inventarium idem Notarius confecit Bonorum spectantium ad Basilicam, & Cœnobium *S. Clementis*. Quæ quidem Inventaria eo vel maximè confecta sunt, ut in Casu Emigrationis Fratrum *Hibernorum* à sæpè nominatis geminis Cœnobijs *Romanis*, hujusmodi Bona ibidem intacta permaneant, *nisi intereà necessario Usu fuissent consumpta*, ut disertè habent jam transcriptæ Literæ Patentes Donationis factæ per Magistrum Generalem *de Monroy*, quæ tamen, ut vides, præmittunt, quod in Casu similis Emigrationis Fratrum *Hibernorum*, ijsdem licitum integrumque erit ea omnia secum asportare, quæ ipsi post apprehensam illarum Domorum Possessionem vel intulerunt, vel successivè per suam Industriam, aut quoquomodo ex Largitione Fidelium acquisiverunt. Ea autem Inventaria, Manu Sigilloque prælibati Notarij Publici Apostolici firmata, in Archivo *S. Sixti*, ut vidi, asservantur.

IV. Porro Donatio ista Conventuum Romanorum *SS. Sixti* & *Clementis*, facta *Hiberniæ Dominicanæ* à sæpiùs laudato Magistro Generali *de Monroy*, fuit in subsequentibus Comitijs Generalibus *Romæ* 1686, Successoris sui, Rmi nimirùm *Antonini Cloche* electivis, acceptata sub Tit. *Concessiones*, §. *Pro Provinciæ Hiberniæ*, his Verbis: *Acceptamus Concessionem factam ab Illustrissimo Archiepiscopo Compostellano* (w), *quæ Conventum S. Sixti, cum sibi annexo Conventu S. Clementis, incorporavit Provinciæ Hiberniæ prò bona Educatione Religiosorum Juvenum Hibernorum ad Missionem peragendam.* Dein subjungitur: *Præcipimus, & mandamus, quòd deinceps in dictis Conventibus SS. Sixti & Clementis de Urbe, Studentes, Lectores, & Prælati indiscriminatim, non habito Respectu ad Diversitatem Nationum, sed spectatis tantum Meritis, & Idoneitate Personarum assumantur.* Tandem concluditur: *Prohibemus, ne quis de cætero Alternationem, aut*

Bbb 2

(r) Consulendum Cap. xvi. Num. cxvi.

(s) Recolendum Cap. ix. §. xxxvii. Num. vi. P. 321.

(t) Adeas Cap. xvi. Num. xcix. Lit. u.

(u) Iste fuit Prior ejusdem Conventûs, obijtque *Florentiæ* ante Annum 1706.

(w) Id est *Antonio de Monroy*, qui Anno 1685 renunciatus fuit Archiepiscopus *Compostellanus* in *Gallæcia*. Ex speciali tamen *Innocentij* Papæ XI Dispositione, in *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi. Pag. 371, legendâ, retinuit Generalatûs Officium usque ad Successoris sui Electionem.

aut Divisionem in dicta Provincia inducere attentet, prout hoc ipsum prohibitum est in Capitulo Generali Romæ sub Rmo Magistro de Marinis celebrato Anno 1656 (*x*).

V. Si autem quis fuerit *Joannes* iste O-*Connor*, qui gemina hæc Cænobia *Hiberniæ Dominicanæ* procuravit, scire aveas, benigne Lector, en pauca de ipso. Alumnus, seù Filius, ut vocant, fuit Conventûs *Galviensis* (*y*), Sacræ Theologiæ Magister præclarus, hæbraicè, & græcè peritus, Procurator Generalis Provinciæ *Hiberniæ*, ac in ultramarinis Partibus Vicarius, priùs Provincialis, postmodùm Generalis, Comitiorum Generalium *Romæ* 1670 (in quibus electus erat Magister Ordinis Rmus *Joannes-Thomas de Roccaberti*, Hispanus) Definitor pro sua *Hiberniæ* Provincia, atque per plures Annos à Confessionibus Excellentissimæ *Eleonoræ* Ducissæ *Cajetani Pimentelli*, cum qua in Urbem ex *Hispania* venit. In Causa porrò fuit cur laudata Ducissa legaret nostris *Patribus Missionarijs Hibernensibus Conventûs SS. Sixti & Clementis* Sex Millia Scuta Romana; & cur Excellentissimus *D. Nicolaus Antonius*, Catholicæ Majestatis Regis *Hispaniarum* in Curia *Romana* Agens, ac Fiscalis *S. Cruciatæ* in Curia *Matritensi*, consignaret ijsdem *Patribus Missionarijs* Quatuor Millia Scuta Romana, seù pro illis Triginta Octo Loca Montium (*z*), ut vocant, ex Residuo Dispositionis Testamentariæ Eminentissimi *D. Dominici Pimentelli*, Hispani, Archiepiscopi *Hispalensis*, ex nostro Prædicatorum Ordine assumpti, ut liquet ex Instrumento rogato per Acta *Jacobi-Antonij Redoutey*, Notarij Publici Apostolici, jam anteà nominati, quod in Archivo *S. Sixti* asservatur. Alia quoque innumera penè Beneficia, tàm per se, quàm per alios, huic Conventui præstitit, ut in Libro, qui ab Italis vulgò nuncupatur *Catasticus*, & in Libro Computuum illius Temporis, fusè legere est. Vir autem Sapientissimus, & in Rebus agendis dexterrimus, atque in Corpus suum severissimus tàm Jejunio, Oratione, & Studio, quàm etiam Visitatione Sacrorum Locorum in *Italia*, præsertim S. Domûs *Lauretanæ*, quam profundâ Devotione crebrò adibat, Meritis plenus, *Romæ* Diem clausit extremum in Ædibus prælaudatæ Ducissæ Mense Decembris 1678. Ejus Cadaver translatum fuit ad Ecclesiam *S. Sixti*, in eaque humatum juxtà Parietem situm inter Altaria tunc *SS. Rosarij*, & *S. Dominici*, nunc verò (post Restaurationem prælibatæ Ecclesiæ, à *Benedicto* XIII, ut protinùs narrabitur, factam) *S. Dominici*, & *S. Vincentij Ferrerij*, ubi Lapis Sepulchralis summoperè desideratur.

VI. Ex mox dictis nullo Negotio intelliges, aliqua ex prælibatæ *S. Sixti* Basilicæ Quinque Altaribus diversimodè impræsentiarùm nuncupari ac antè *Benedicti* XIII, munificentissimi Restauratoris, Pontificatum. Enimverò Altare Summum nuncupabatur *S. Sixto* Papæ, & Martyri, Ædium Sacrarum Titulari; primum à a Latere sinistro, Beatissimæ Virgini, Reginæ *SS. Rosarij*; illud huic è Regione situm, SS. Nomini *Jesu*; secundum à Latere sinistro, S. Patri *Dominico*; alterum verò è Regione, *S. Vincentio Ferrerio*. *Benedictus* verò XIII dedicavit Summum Altare simul cum Basilica, ut infrà declarabitur (*a*), *S. Sixto*, ut priùs; primum Altare à Latere dextero, Beatissimæ *SS. Rosarij* Reginæ; illud è Regione, S. Patri *Dominico*; secundum Altare à Latere dextero, *Omnibus Sanctis Ordinis Prædicatorum*; alterum è Regione positum, *S. Vincentio Ferrerio*.

Hæc dicta sint de geminis *SS. Sixti & Clementis* Cænobijs generatìm sumptis à Tempore *Hibernorum*. Ulteriùs autem non abs Re sed planè opportunum erit de illis ab Ovo, ut ajunt, disserere. Quod ut clarè distinctèque, semotâ scilicet omni Confusione, fiat, de illis sigillatim loquendum duxi, & primò quidem de Basilica, & Cænobio *S. Sixti*, dicturus postmodùm de Basilica, & Cænobio *S. Clementis*.

De Basilica (*b*), & Cænobio S. Sixti (*c*).

VII. Primum ædificata fuit Basilica hæc à *S. Sylvestro* Papa, Ope *Constantini Magni* Imperatoris,

(*x*) Cujus Verba exscripta habes Cap. vi. Num. xiv. Sect. 2. Pag. 119. Consulendum idem Cap. Num. xxvii. Lit. n. Pag. 135.

(*y*) *O-Heynus*, Pag. 24.

(*z*) Ex singulis *Locis Montium* in Urbe Tria Scuta Romana annuè percipiuntur.

(*a*) §, præs. Num. xviii.

(*b*) Insigniores Ecclesiæ, seù Templa, à Veteribus *Basilicæ* nuncupari solebant, & *Romæ* etiamnùm nuncupantur.

(*c*) Hujus Nominis *Secundi*, Papæ, & Martyris, Natione

ratoris, & à *S. Gregorio Magno* Statione Quadragesimali (*d*), ac Titulo Presbyteri Cardinalis decorata. Postmodùm restaurata fuit ab *Ardiano* Papa I, Anno 772, & ab *Innocentio* III, 1198, necnon à Cardinali *Philippo Boncompagni*, *Gregorij* Papæ XIII, ejusdem Ecclesiæ antè Pontificatum Titularis, ex Fratre Nepote (*e*). Eam etiam, *Paulo* II Summo Pontifice, restauravit *Petrus* Cardinalis *Ferrici*, Hispanus, illius Titularis, Ordinisque Prædicatorum Protector. Hinc suprà lateralem Ecclesiæ Portam sequens adest Inscriptio:

Petrus Tituli S. *Sixti Card. Tirasonensis.* MCCCCLXXVIII.

Pluries item diversis Temporibus restaurata fuit eadem Ecclesia, ut fusè referunt, ex invictisque Monumentis probant haud pauci graves Auctores, modernus præsertim Scriptor, *Carolus-Bartholomæus Piazza*, in Libro cui Titulus: *De Titulis Cardinalitijs Urbis Romæ*.

VIII. Cum verò Ecclesiæ hujus Historiam à Tempore *S. P. Dominici* exhibeat *Clemens* Papa VIII in Diplomate, quo eandem Ordini Fratrum Prædicatorum restituit, idcircò Operæ Pretium erit in Medium afferre integrum Diplomatis istius Tenorem, longiusculum quidem, opportuniorem tamen, quàm ut non exscribatur (*f*).

" Clemens PP. VIII. Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Ordo Fratrum Prædicatorum, à S. Dominico fundatus, tàm magnos, & suaves in Ecclesia Dei Fructus semper protulit, ac quotidiè profert, ut illius Propagationi meritò consulendum censeamus, simulque Ecclesiæ S. Sixti Viâ Ardeatinâ de Urbe, in qua prædictus Ordo ab Apostolica Sede confirmatus prima jecit Fundamenta, Restaurationi, & divini Cultus in ea Restitutioni, prospiciamus. Nam ea prima Ecclesia est, quæ Sancto Dominico in Urbe concessa fuit, in qua suum ipse Religionis Ordinem instituit, ab Honorio Papa III, Prædecessore nostro, Apostolicâ Auctoritate confirmatum (*g*), quam Ec- " clesiam.

Natione *Græci*, qui Anno 257 electus, undecim Annis rexit Ecclesiam, ut scribit *Eusebius* Lib. vii. Histor. Cap. xxii. etsi vix unum Sessionis Annum *Baronius*, & *Binius* vendicent. Hic est Pontifex ille, cujus Archidiaconus erat *S. Laurentius*, & quem euntem ad Martyrium sic adlocutus est: *Quo progrederis sine Filio Pater? Quò, Sacerdos Sancte, sine Diacono properas? Tu nunquàm sine Ministro Sacrificium offerre consueveras. Quid in me ergo displicuit Paternitati Tuæ? Numquid degenerem me probasti? Experire certè utrum idoneum Ministrum elegeris, cui commisisti Dominici Sanguinis Dispensationem. Noli me derelinquere, Pater Sancte, quia Thesauros tuos jam expendi.* Cui præclarus Pontifex respondit: *Non Ego te desero, Fili, neque dere linquo, sed majora tibi debentur pro Christi Fide Certamina. Nos quasi Senes levioris Pugnæ Cursum recipimus, te autem quasi Juvenem manet gloriosior de Tyranno Triumphus: Post Triduum me me sequeris, Sacerdotem Levita.* Id autem prophetìcè dicebat, ipse enim Die 6 Augusti Capite plexus est, *Sanctus* verò *Laurentius* Die 10 ejusdem Mensis fortissimum Martyrium subijt.

(*d*) Scilicet Feria IV post Dominicam III Quadragesimæ. Ab immemorabili porrò Usus invaluit, ut eâ Die Patres Fratresque *Minervitani* in Magno Numero ad *S. Sixtum* Completorij cantandi Causâ, accedant.

(*e*) Duodecim Diebus post *S. Pij* V ad Superos Transitum, sed alterâ duntaxàt Die à Conclavis Ingressu, Anno 1572, electus fuit in Summum Pontificem *Hugo Boncompagnus*, Patriâ *Bononiensis*, Presbyter Cardinalis *S. Sixti*, qui *Gregorij* XIII Nomen sibi sumpsit, quique primum, quem creavit, Cardinalem, *Philippum* nempè *Boncompagnum*, suum ex Fratre Nepotem, Titulo *S. Sixti* insignire voluit. Porrò, ultrà laudatum *Hugonem* Cardinalem *Boncompagnum*, alios ut candidè fatear, non inveni Titulares *S. Sixti*, ad Summi Pontificatûs Apicem sublimatos, nisi *Julium Rospigliosum*, Patriâ *Pistoriensem*, Die 20 Mensis Junij Anni 1667 unanimi Suffragiorum Consensione electum, atque *Clementem* IX appellatum; necnon & nostrum Fr. *Vincentium-Mariam Ursinum*, è Ducibus *Gravinæ*, Cardinalem Presbyterum *S. Sixti* Die 22 Februarij 1672 à *Clemente* X creatum, Die verò 29 Maij 1724 concordibus Votis quasi derepentè Spiritûs Sancti Gratiâ electum Summum Pontificem, etsi reluctantem, & Manibus Pedibusque detrectantem, ascito sibi *Benedicti* XIII Nomine, de quo plura Cap. viii. Num. xi. Pag. 162; & §. præs. Num. xvi. & seqq. Confer Num. xxiii. §. præs. Lit. s.

(*f*) Legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. v. Pag. 599, ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar authenticum ex Autographo *Vaticano*, & plura Exemplaria *Romæ* Typis *R. Cameræ Apostolicæ* impressa Anno 1602.

(*g*) Anno 1216.

" clesiam misericors Deus multis Miraculis S. Dominici Meritis, & Intercessione, ut in ejus Vita legitur,
" illustravit. Nam S. Dominicus eam in primis singulis Noctibus ter suo Sanguine legitur irrigasse. Qui-
" dam Architectus, dùm ejusdem Monasterij Fabricæ Operam navaret, Saxis, & Terrâ obrutus, S.
" Dominici Precibus vivus effossus fuit. Filius item cujusdam Viduæ, qui, dùm Mater Prædicationi S.
" Dominici in Ecclesia S. Marci de Urbe interesset, acutâ Febri extinctus fuerat, ejusdem S. Dominici
" Orationibus revixit. Neapolio, Stephani Cardinalis de Fossanova nuncupati, Nepos, qui Equo dejectus
" occuberat, à S. Dominico suscitatus fuit, ac ipsemet S. Dominicus, dum pro eo Sacrum Missæ Sacrifici-
" um offerret, in ipsa Corporis Christi Elevatione, ac finitâ Missâ pro eodem defuncto orans, uno à Terra
" Cubito sublimis erigi ab omni Populo visus fuit. Prætereà, deficiente Pane ad Fratrum Sustentationem,
" qui magno Numero in eodem Monasterio erant, Deus per Angelos suos Panem, & Vinum illis abundè
" subministravit. Deindè, in Ecclesia ejusdem Monasterij S. Dominicus primus B. Mariæ Virginis Ro-
" sarium instituit, & promulgavit. Demùm, ipsemet S. Dominicus apud eandem Ecclesiam S. Sixti in-
" signe Monasterium Monialium sui Ordinis erexit, & Moniales, quæ apud Ecclesiam B. Mariæ Regionis
" Transtyberim habitabant, in illud transtulit, pro suorum verò Fratrum Habitatione Conventum S. Sa-
" binæ in Monte Aventino ab Apostolica Sede accepit. Cùm verò prædictæ Moniales in eo Monasterio
" S. Sixti ob Aeris Intemperiem gravia Valetudinis paterentur Incommoda, ad aliud Monasterium, etiam
" Ordinis S. Dominici, in Monte Magnanapoli nuncupatum, de Urbe traductæ fuerunt. Cùmque ex hu-
" jusmodi Monialium Translatione prædicta Ecclesia S. Sixti ità deserta remanserit, ut divinus Cultus, &
" ecclesiastica Officia raró in ea celebrentur, atque ipsius Monasterij Ædificium diuturnâ Monialium In-
" curiâ, & Negligentiâ collabatur, Nos, ad ejusdem Ordinis S. Dominici Dignitatem, & Ornamentum
" magnoperè spectare existimantes, si Ecclesia, & Monasterium S. Sixti ipsis Fratribus Prædicatoribus
" restituatur, ut nimirùm aliquot ejusdem Ordinis Religiosi ad Officia divina celebranda in eo Monasterio
" resideant, qui in Ecclesiæ, & totius Ædificij Restaurationem incumbant, ejusque deligentem Curam ge-
" rant, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ Petitionis Instantiam, sed ex certa Scientia,
" ac mera Deliberatione nostris, ac de Apostolicæ Potestatis Plenitudine, Ecclesiam, & Monasterium S.
" Sixti, Muro, & quatuor Vijs publicis cinctum, cujus præcipua Porta est versùs Occidentem, Viâ Arde-
" atinâ è Conspectu Ecclesiæ Sanctorum Nerei, & Achillei Martyrum, cum toto Ædificio, & cum ea
" Parte Hortorum ad ipsum Monasterium spectantium, quam Nos ipsis Fratribus Prædicatoribus assigna-
" bimus, & cum Juribus irrigandi dictos Hortos, & Usu Aquæ necessariæ ex Rivo, secùs Hortos decur-
" rente, Marana vulgò nuncupato, pro Officinis, & Sacristia dicti Conventûs, & Fratrum, exceptis tamen
" duobus Molendinis, & aliâ Parte Hortorum illis contiguorum, quæ ad prædictum Monasterium Moniali-
" um S. Dominici de Monte Magnanapoli liberè pertinere, ac pro illius Priorissa, & Conventu remanere
" pleno, & integro Jure in omnibus, & per omnia volumus, & declaramus, necnon etiam cum
" omnibus Vasis sacris, Paramentis, Ornamentis, & alijs Rebus, ad dictam Ecclesiam S. Sixti,
" pro Missarum, & divinorum Officiorum Celebratione necessarijs, pertinentibus, à prædicto Monasterio
" Monialium S. Dominici de Monte Magnanapoli, ad quod spectare dignoscuntur, &, quatenus Opus
" sit, etiam à Conventu S. Sabinæ, cujus Fratres in eadem Ecclesia S. Sixti certis Anni Temporibus, &
" Diebus divina Officia, & Missas celebrare solent, & propterea à dilectis in Christo Filiabus Priorissa, &
" Monialibus Monasterij S. Dominici prædicti Scuta centum singulis Annis percipiunt, Auctoritate Apos-
" tolicâ, Tenore præsentium, perpetuò dismembramus, & separamus, ipsumque Monasterium, & Eccle-
" siam S. Sixti cum Ædificio, Terris, Hortis, & Juribus per Nos assignandis dilecto Filio Hieronymo Xa-
" vierre, universi Ordinis Fratrum Prædicatorum Magistro Generali, suisque in dicto Officio Magistri
" Generalis ejusdem Ordinis Successoribus, ut aliquot sui Ordinis prædicti Fratres, saltem usque ad Nu-
" merum duodecim, pro divinis Officijs in eadem Ecclesia celebrandis ibidem mansuros collocent, & con-
" stituant, Auctoritate, & Tenore prædictis perpetuò concedimus, & assignamus, ità quod liceat eidem
" Hieronymo Magistro Generali moderno, per se, vel alium, seù alios, ab eo deputandos, corporalem,
" realem, & actualem ejusdem Monasterij, & Ecclesiæ, ac Ædificiorum, Ornamentorum, & Rerum in
" eis existentium, ex nunc, necnon Hortorum, Terrarum, & aliorum Jurium, per Nos ipsis Fratribus
" Prædicatoribus assignandorum, cùm primùm assignatæ fuerint, etiam absque Priorissæ, & Monialium
" prædictarum, ac Conventus S. Sabinæ, seù quorumvis aliorum Licentia, vel Consensu, immò etiam illis
" invitis, & contradicentibus, propriâ Auctoritate apprehendere, & perpetuò retinere, ac in illis supra-
" dictum Fratrum Numerum ponere, & constituere, ac pro ejusdem Monasterij, & Ecclesiæ prospero Re-
" gimine quascunque Ordinationes, & Statuta, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilij
" Tridentini Decretis, regularibusque Institutis dicti Ordinis minimè contraria, necessaria, & opportuna
" facere. Nos enim prædictum Monasterium, & Ecclesiam S. Sixti ab omni Cura, Superioritate, & Ju-
" risdictione, Jure, & Dominio tàm Provincialis Utriusque Lombardiæ, quàm Prioris, & Conventûs S. Sa-

" binæ,

" binæ, ac Priorissæ, & Monialium, & quorumvis aliorum ejusdem Ordinis Superiorum perpetuò abdicamus, ac ipsum Monasterium, & Ecclesiam S. Sixti cum Priore, & Fratribus, in eisdem pro Tempore degentibus, Curæ, & Jurisdictioni prædicti Hieronymi, moderni, & pro Tempore existentis Magistri Generalis ejusdem Ordinis perpetuò immediatè subjicimus, & supponimus, ipsique Hieronymo, Magistro Generali, præmissa omnia, & singula, ac alia quæcunque ad prædicti Monasterij, & Ecclesiæ S. Sixti prosperum Statum, & Gubernium pertinentia faciendi, gerendi, & exequendi, plenam, & liberam Facultatem concedimus, & impertimur, cum Onere tamen dictam Ecclesiam, & Monasterium, ubi Opus fuerit, perpetuò restaurandi, ità ut Duodecim ad minus Fratres ibi manere teneantur, & divinus Cultus ibi exerceri debeat. Decernentes præsentes Literas, etiam ex eo, quod Priorissa, & Moniales prædicti Monasterij S. Dominici, ac Prior, & Conventus Domûs S. Sabinæ, aut quicunque alij in præmissis Interesse habentes, seù prætendentes, quibus perpetuum super præmissis Silentium imponimus, ad hoc vocati, & auditi non fuerint, neque præmissis consenserint, de Subreptionis, vel Obreptionis, aut Nullitatis Vitio, seù Intentionis nostræ, aut alio quocunque Defectu notari, vel impugnari, aut in Jus, vel Controversiam revocari, aut contrà illas aliquod Gratiæ, vel Justitiæ Remedium impetrari nullatenùs posse, neque sub quibusvis Revocationibus, Suspensionibus, Limitationibus, aut alijs contrarijs Dispositionibus pro Tempore faciendis, comprehendi; sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum Statum restitutas, repositas, ac plenariè reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori Data, per Magistrum Generalem prædictum eligendâ, concessas esse, & censeri, sicque, & non aliter per quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi, & interpretandi Facultate, & Auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secùs super his à quoquam quâvis Auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus nostris de non tollendo Jure quæsito, ac de Unionibus committendis ad Partes, vocatis, quorum interest, ac de exprimendo vero Valore, necnon Lateranen. Concilij novissimè celebrati, Uniones perpetuas, nisi in Casibus à Jure permissis, fieri prohibentis, ac felicis Recordationis Bonifacij Papæ VIII, Prædecessoris nostri, quâ prohibuit ne Fratres Mendicantes nova Loca ad inhabitandum recipiant, sine speciali Apostolicæ Sedis Licentia, de hujusmodi Prohibitione specialem Mentionem faciente, alijsque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Concilijs, editis, necnon ejusdem Ordinis, & cujusvis illius Provinciæ, necnon Conventuûs S. Sabinæ, & Monialium S. Dominici præfatorum, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, eidem Ordini, Provincijs, Conventui, Monasterijs, & illorum Superioribus, ac Personis in Genere, vel in Specie, ac sub quibuscunque Tenoribus, & Formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis Clausulis, ac irritantibus, & alijs Decretis, in Genere, vel in Specie, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorumque Tenori, etiamsi pro illorum sufficienti Derogatione de illis, eorumque totis Tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de Verbo ad Verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, Mentio, seù quævis alia Expressio habenda, aut aliqua alia exquisita Forma ad hoc servanda foret, Tenores hujusmodi, ac si de Verbo ad Verbum, nihil penitùs omisso, inserti forent, hac Vice duntaxàt specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris Die XIX Januarij MDCII, Pontificatûs nostri Anno Decimo.

" M. VESTRIUS BARBIANUS.

IX. Ex harumce Literarum Apostolicarum Exordio Sole meridianô clarius patet, nostram *S. Sixti* Ecclesiam *primam* esse, quæ *S. Dominico Romæ concessa fuit*, & in qua suum ipse *Religionis Ordinem instituit*, & in qua prædictus Ordo, ab Apostolica Sede confirmatus, *prima jecit Fundamenta*, ut disertis Verbis laudatus Pontifex *Clemens* testatur. Et quamquàm non desint Scriptores, & quidem haud infimi Subsellij, autumantes, illa *Clementinæ* Constitutionis Verba intelligenda esse de his, quæ ab Ordinis Confirmatione gesta sunt, Pace tamen eorum dixerim, *S. Dominicum* in Possessionem venisse *S. Sixti*, etiam antè confirmatum Ordinem, ut vel ex eo luculentissimè constat, quod Ordo confirmatus fuit ab *Honorio* III Anno 1216. Cænobium autem *S. Sixti* concessum fuit *S. Dominico* ab *Innocentio* III (*b*), *Honorij* Prædecessore, ut perspicuè apparet ex Constitutionibus.

(*b*) Qui sub Initium sui Pontificatus Basilicam hanc restauraverat, ut ex nuper dictis, Num. VII, liquet.

ſtitutionibus noſtris (*i*), in hunc Modum referentibus : " Fuit etiam *(S. Dominicus)* Apoſtolicus " Officio Prædicationis, quem INNOCENTIUS III divinâ Revelatione edoctus, quod ipſe, & " Fratres ſui illuminare debebant, ac defendere Eccleſiam, in ſancto Propoſito de Ordine ad Prædicationis Officium inſtituendo confirmavit, eique LOCUM S. SIXTI DE URBE TRADIDIT, ac piam ejus Intentionem de Zelo Salutis Animarum laudavit, commendavit, & approbavit. Quem etiam Honorius III, Innocentij Succeſſor, benignè ſuſcepit, & Ordinem ſuum " liberaliter confirmavit." En Mentem, & Senſum univerſi Ordinis, in Comitijs Generalibus ſolemniter congregati.

X. Celeberrimam hanc Eccleſiam, & Cœnobium D. O. M. Meritis *B. Dominici* pluribus illuſtravit Miraculis, quæ in mox allata Conſtitutione *Clementina* recenſentur. Eorum porrò nonnulla adhuc inſcripta leguntur in patentibus Locis præfati Cœnobij S. Sixti. Enimverò à Parte dextera Portæ, quæ à Clauſtro ducit ad Domum Capitularem (ubi S. *Dominicus* Tres Mortuos, in eadem Conſtitutione memoratos, ſuſcitaſſe perhibetur) in antiquo Lapide marmoreo ſequentia inſculpta manent :

Siſte Hoſpes,
Et hoc Sacellum
Gemino inſigne Miraculo
Aſpice, ſuſcipe.
Hic Magnus ille Dominicus,
Sal Terræ, Cæli Decus,
Neapoleonem, illuſtrem Virum,
Equo dejectum extinctumque,
Peracto divino Sacrificio,
Quod dum celebraret
Toto ſublimis Corpore viſus eſt,
Cernentibus Stephano de Foſſa Nova,
Defuncti Avunculo,
Et duobus alijs S. R. E. *Cardinalibus,*
Atque innumerâ Adſtantium Multitudine,
Vi Precum à Mortuis revocavit (*k*).

Ad Partem ſiniſtram ejuſdem Portæ eſt & alius Lapis marmoreus antiquus cum ſequenti Inſcriptione :

In hoc eodem Loco idem S. P. *Dominicus,*
Divino afflatus Spiritu,
Duos ex aggregato Sodalium Cœtu,
Nempè Fr. Gregorium, & Fr. Albertum,
Æternam Vitam conſecuturos,
Duos præterea Adoleſcentes,
A ſancto Propoſito egreſſuros,
Atque infelici Exitu
Brevi perituros,
Probante Rem Eventu,
Mirè prædixit,
Anno ab Orbe redempto
MCCXVIII.

Porrò

(*i*) Diſt. i. Cap. xv. Textu i. ad Lit. e.

(*k*) Confer infrà dicenda Num. xvii.

Porro Rostrum, seù Pulpitum, in quo S. Dominicus primus (Verba sunt sæpè laudatæ Bullæ *Clementinæ)* B. Mariæ Virginis Rosarium instituit, & promulgavit in Ecclesia ejusdem Monasterij, vidi ipse in Ecclesia situm inter duo Altaria, quæ nunc (*l*) *S. Dominico*, & S. *Vincentio Ferrerio* nuncupantur, sed Anno 1726 Jussu *Benedicti* XIII (de quo plura protinùs dicentur) translatum fuit ad Domum hanc Capitularem, ubi magnâ Veneratione Fidelium, Particulas ejus decerpentium, colitur.

XI. In Refectorio depinguntur suprà Parietem *S. Dominicus*, ejusque Fratres in Mensa sedentes, quando, juxtà eandem Bullam, ipsis Angeli ministrarunt. Refert autem *Carolus-Bartholomæus Piazza* (Lib. *de Titulis Cardinalitijs)* cum gravibus Auctoribus, unâ Vice adfuisse cum *S. Dominico* in Refectorio sic ministratos Centum Fratres, aliâ Vice solùm Quadraginta, reliquis ab eodem S. Patriarchâ missis in Civitates, Pagos, & Castella extrà Urbem. Hinc sub illa Imagine scribuntur sequentia Verba, desumpta ex Officio *S. Dominici* in Breviario Fratrum Prædicatorum:

Panis oblatus cælitùs
Fratrum supplet Inopiam.

Hinc etiam in Atrio Refectorij suprà hujus Portam adest Lapis marmoreus cum Inscriptione sequenti:

Deficiente Pane ad Fratrum Sustentationem,
Qui magno Numero in hoc Monasterio erant,
In hoc Refectionis Loco Deus per Angelos suos
Panem, & Vinum sæpiùs illis abundè
Orationibus Divi Dominici subministravit.

Ad Summitatem Scalæ Superioris, quæ ducit ad Dormitorium majus, est Pictura repræsentans Beatissimam Virginem *Mariam*, assistentibus Sanctis Martyribus *Catharinâ*, & *Ceciliâ*, aspergentem Fratres dormientes Aquâ benedictâ, & sub ista inscribuntur in Pariete hæc Sacræ Paginæ Verba:

Adorabimus in Loco, ubi steterunt Pedes ejus. Psal. 131.
Locus in quo stas, Terra sancta est. Exod. 3.
Beati, qui habitant in Domo tua, Domine. Psal. 83.

Dein subjungitur:

Beatissima Deipara, comitantibus cælestibus
Virginibus Catharinâ, & Cæciliâ, Signo
Crucis consignavit, & Aquâ
Lustrali sæpe aspersit in hoc Loco
Dormientes Fratres.

Apud eandem *S. Sixti* Ecclesiam, ut ex Bulla *Clementina* patet, *S. Dominicus* insigne Monasterium Monialium sui Ordinis erexit (*m*), & Moniales, quæ àpud Ecclesiam *S. Mariæ Transtyberinæ* in Urbe habitabant, in illud transtulit Die 24 Februarij 1220. Pro suorum verò Fratrum Habitatione Cænobium *S. Sabinæ*, in Monte *Aventino*, ab Apostolica Sede accepit. Cùm autem aliquandò esset S. Patriarcha ad *S. Sixtum* in Colloquijs divinis, & Oratione cum Monialibus, & ad suum S. *Sabinæ* Cænobium nocturno Tempore redire vellet, Duo Angeli cum Facibus à Porta Monasterij usque ad Portam memorati sui Cænobij ipsum in Via præcesserunt. Idipsum porrò depingitur ad Pedem Scalæ Superioris prælibatæ, quæ ad majus ducit Dormitorium, atque describitur triplici hoc Disticho:

(*l*) Recole nuper dicta Num. vi. Pag. 372.

(*m*) Confer superiùs dicta Cap. præcod. §. i. Num. ii. Pag. 348.

Dum Claustrum tetrâ Gusmanus Nocte rediret,
Et Via prae Tenebris non benè tuta foret:
Protinùs è Coelo veniunt, qui Lumina gestant,
Et nitet in Tenebris Nox quasi facta Dies.
Scilicet haec Superis Cura est imposita Justi,
Ut doceant tutas semper inire Vias.

XII. Porrò Moniales isto in Monasterio habitabant per 355 Annos, ab Anno scilicet 1220, mox recensito, ad Annum 1575. Hucque facit Tabula marmorea, in Terra existens ad Ingressum Conventûs hujus *S. Sixti*, incisam habens Imaginem Monialis, infrà quam legere est sequens Epitaphium Sepulchrale:

Hic requiescit Corpus Ven. Dom. Sororis Catharinae
Jacobinae, Priorissae hujus Monasterij, Anno Domini
MCCCL, *Die* X. *Mensis Februarij, cujus Anima*
Requiescat in Pace.

Caeterùm in ea 355 Annorum Serie plura Observatu digna de hoc Monasterio à Romanis Pontificibus sancita sunt. Imprimis enim

Honorius III Anno 1221 ei Possessionem Ecclesiarum *S. Mariae in Tempulo*, & *S. Bibianae* concessit (*n*). Annòque 1224 Monasterium hoc Curae Fratrum commisit (*o*).

Gregorius IX Anno 1232 sigillatìm recensuit speciali Diplomate Constitutiones Monialium hujus Monasterij (*p*).

Innocentius IV Anno 1244 varijs Privilegijs id donavit, & inter alia ratam habuit Donationem, quâ *Stephanus* Cardinalis *de Fossa Nova*, gratus, & memor Beneficij in Monasterio hoc, ut praefertur (*q*), accepti, annuum Quinquaginta Marcarum (*r*) Redditum ex Proventibus Ecclesiae de *Bamburia*, vulgò *Bamborow*, in Septentrionali *Anglia*, illi tribuit. Insimulque Pontifex Possessiones ejusdem Monasterij enumeravit (*s*). Anno item 1244 voluit, ut Moniales hujus Monasterij sub Cura Magistri Ordinis, & Provincialis *Tusciae* (*t*) perseverarent (*u*). Eodemque postmodùm Anno 1244 Magistro Ordinis *Joanni Teutonico*, & Capitulo Generali *Bononiensi*, Curam illius districtiùs demandavit (*w*). Annòque 1250 Monasterium hoc à Decimis, caeterisque Tributis in *Anglia*, ex praelibato Redditu Annuo solvendis, exemit (*x*).

Bonifacius IX Anno 1394 statuit, ut hujus Monasterij Moniales non sint plusquam Sexaginta (*y*); Annoque 1398 Leges sanxit de Clausura illius, necnon de *Priore*, *Vicario*, seù *Confessore*, Redditibus, ac Bonis Mobilibus (*z*), quas *Martinus* V, Anno 1428, quodam adhibito Temperamento, confirmavit (*a*).

Eugenius IV Anno 1439 Monasterium *S. Caesarij*, Ordinis *S. Benedicti*, de Urbe, huic univit (*b*).

Sixtus

(*n*) Tom. i. *Bullar. Ord. Praed.* Pag. 13.
(*o*) Tom. i. Pag. 143.
(*p*) Tom. vii. Pag. 410.
(*q*) Num. x. §. praef. Pag. 376.
(*r*) Consulendum Cap. ix. §. i. Num. ix. Lit. z. Pag. 192.
(*s*) Tom. i. *Bullar. Ord. Praed.* Pag. 134, & Tom. vii. Pag. 17.
(*t*) Confer Cap. v. Num. v. Lit. p. Pag. 94.
(*u*) Tom. i. *Bullar. Ord. Praed.* Pag. 151, ubi Reverendissimus *Bremond* hanc subdit Annotationem: " Huc refert illud *Humberti* in Chronicis. " *Sub Regimine* (Fr. Joannis Teutonici) *multum laboratum est in Curia, quo Ordo eximeretur a Cura Sororum . . . . At voluit Pontifex, quod illae, quae sub Cura Ordinis jam erant, remanerent in eodem Statu.*
(*w*) Tom. i. Pag. 143.
(*x*) Tom. i. Pag. 186.
(*y*) Tom. ii. Pag. 347.
(*z*) Tom. ii. Pag. 378.
(*a*) Tom. ii. Pag. 687.
(*b*) Tom. iii. Pag. 106.

Sixtus IV Anno 1483 sanxit, ut Cardinalis Tituli *S. Sixti* nihil ex ejusdem Monasterij Redditibus exigere possit (*c*).

Julius II Anno 1506 Monasterium hoc Curæ commisit Vicarij Generalis Congregationis *Lombardiæ* (*d*).

Paulus III Anno 1534 statuit, ut idem Monasterium, insimulque Cænobium S. *Sabinæ*, Juris essent Provinciæ *Lombardiæ* (*e*); Annoque sequenti, 1535, Monasterium istud Curæ commisit Provincialis *Lombardiæ* (*f*), cui semper postmodùm suberant Moniales usque ad mox recensendam earum Translationem, semperque subsunt usque in hodiernum Diem.

Cum autem ista Pars Urbis, quæ Tempore S. *Dominici* habitabatur, tandem aliquando desolata maneret, exindè proveniebat ingens Aeris Intemperies, ob quam Sanctimoniales gravia Valetudinis (inquit *Clemens* VIII) patiebantur Incommoda, quod advertens S. *Pius* V, ejusdem Ordinis, illis à Fundamentis ædificavit maximum, & pulcherrimum Monasterium, sub Invocatione SS. *Dominici*, & *Sixti*, in Clivo, qui olìm *Balnea Pauli*, nunc corrupto Nomine Italicè *Magnanapoli* dicitur (*g*), ad quod traductæ fuerunt Die 8 Februarij 1575, *Gregorio* XIII Summo Pontifice.

Monialium apud S. *Sixtum* defunctarum Capita in maximo Numero sæpissimè vidi in Cella, sivè Camera, quæ inter duas Ecclesiæ Portas sita est, sed *Benedictus* XIII, Ecclesiam restaurans, ea Muro intùs muniri curavit Anno 1727.

Atque de laudati Summi Pontificis expressa Facultate, ut obiter dicam, Moniales prælibati Monasterij *SS. Dominici* & *Sixti* de *Monte Magnanapoli* Urbis, ut præfertur, nuncupati, propè Numerum Centenarium venerunt in Rhedis ad S. *Sixtum* Die 19 Novembris 1728. & in Choro decantarunt choraliter Missam de *Requiem*, dein, processionaliter exeuntes in Corpus Ecclesiæ, Responsorium *Libera* &c, pro Consororum suarum ibidem defunctarum, & sepultarum Animabus, celebrante Rmo Magistro Ordinis *P. Thomâ Ripoll*. Idemque factum fuit Anno sequenti 1729, Die 22 Novembris, meipso utriusque Sacræ Functionis Teste oculari.

Idem quoque, de speciali Facultate feliciter regnantis Pontificis *Benedicti* XIV, memoratæ præstitere Moniales Die 4 Octobris 1741, & Die 10 Octobris 1742, ipseque tàm primâ Vice, quàm etiam secundâ (etsi ab Urbe jam jam discessurus) Missam eis cantavi de Mandato Rmi Patris *Aloysij-Mariæ Lucini*, S. Congregationis S. Officij Commissarij Generalis, earum immediati in Urbe Superioris (*h*), qui utroque Die integræ Cæremoniæ Sacræ adstitit. En autem Breve Apostolicum, specialem illam Facultatem concedens, ex Autographo, quod apud laudatas Sanctimoniales asservatur:

" Dilecto Filio Aloysio-Mariæ Lucini, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professori, in S. Theologia Ma-
" gistro, Commissario Generali Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium,
" contrà Hæreticam Pravitatem Generalium Inquisitorum.

" BENEDICTUS Papa XIV.

" Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Considerantes dilectæ in Christo Filiæ Priorissa, & Moniales Ordinis S. Dominici, Monasterij sub In-
" vocatione Sanctorum Dominici & Sixti de Urbe, cui præesse dignosceris, omnes suas Consorores, atque
" eas præsertim, quæ in Monasterio S. Sixti, de præsenti Veteris dicti, de eadem Urbe, ab ipso Ordinis
" Prædicatorum Fundatore Sancto Dominico ibidem pro Monialibus à Fundamentis excitato, sanctissimis
" Legibus ac Regulis instituto, & Vigilantia, Sollicitudine, ac Zelo tamdiù per ipsum administrato (quo-
" propter Aeris Gravitatem penitùs diruto, ad inhabitandum novum Monasterium hujusmodi migratum
" fuit) cum Pietate Dormitionem acceperant, optimam habuisse repositam Gratiam, ac propterea sanc-
" tam & salubrem esse Cogitationem pro defunctis orare, ut à Peccatis solvantur; atque, ut a meritis
" per eadem Peccata Pœnis releventur, prodesse ijsdem Fidelium vivorum Suffragia, Missarum scilicet
" Sacrificia, Orationes, & Eleemosynas, atque alia Pietatis Officia, quæ à Fidelibus secundùm Ecclesiæ

 Insti-

(*c*) Tom. iii. Pag. 620.
(*d*) Tom. iv. Pag. 235.
(*e*) Tom. iv. Pag. 539.
(*f*) Tom. iv. Pag. 543.
(*g*) Confer Cap. præced. §, i. Num. ii. Pag. 348.

(*h*) Fuit postmodùm S. R. E. Presbyter Cardinalis S. *Sixti*, demùmque in eadem S. *Sixti* Basilica tumulatus, ut ex brevi dicendis patebit Num. xxii. Pag. 387.

" Instituta pro alijs fieri consueverunt; Nobis nuper ad eandem Ecclesiam, Dominicâ Die post Festum ejusdem S. Dominici Sacrum facturis, & Monasterium accedentibus, exponi fecerunt, quod nimirùm fel. record. Benedictus Papa XIII, quippè qui ejusdem Ordinis Prædicatorum olim Alumnus, dictum Locum S. Sixti Veteris, quem ipse Fundator non tàm Domicilio, quàm eximijs Virtutibus ac Signis illustraverat, singulari Studio celebrandum, & in eum quo visitur Ædificiorum Ornamentorumque Statum, non sine magnis Sumptibus, reducendum curaverat, tunc existentibus Monialibus, ut semel quotannis ad antedicta Pietatis Officia Consororibus suis in eodem Sancti Sixti Veteris Monasterio defunctis, & in Ecclesia ibidem abs se instauratis & affabrè instructis olim sepultis ferventiùs persolvenda, è novo Monasterio egredientes debitis cum Cautionibus ad Effectum hujusmodi sese ad antedictam S Sixti Veteris Ecclesiam conferrent, ibique per integrum Diem Officia memorata obirent, Pietatique facerent satis, de peculiari Mandato, atque Apostolica Benignitate, & Auctoritate injunxit. Postquàm autem Sapientissimus Pontifex per Biennium probaverat, id eâ regularis Disciplinæ Observantiâ præstitum fuisse, ut nihil inordinatum, nihil irreligiosum accidisset, dum Apostolicas suas in simili Forma Brevis Literas super Indulgentia, seù Licentia, & Facultate hujusmodi, perpetuis futuris Temporibus valiturâ, dare meditabatur, Viam universæ Carnis ingressus fuit. Eapropter Exponentes præfatæ Nobis pariter humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportunè providere, &, ut infrà, de Benignitate Apostolica indulgere dignaremur. Nos itaque, qui quantum eidem Benedicto Prædecessori debeamus, & quanti ipsum faciamus benè quidem intelligimus, ac Exponentes præfatas specialibus Gratiarum, nunquam tamen pro Exemplo adducendarum, Favoribus, prosequi volentes, & earum singulares Personas à quibusvis Excommunicationis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quâvis Occasione vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad Effectum præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, & absolutas fore censentes, ipsis modernis ac pro Tempore existentibus Monialibus professis, Novitijs, Educandis, Conversis, alijsque in Monasterio hujusmodi degentibus, ut semel in Anno in perpetuum è Monasterio præfato egredi, & ad Ecclesiam S. Sixti Veteris accedere, ibique defunctis Consororibus suis ea Suffragiorum Officia, quæ juxtà datam tibi à Domino Prudentiam præstari judicaveris, persolvere possint, & valeant, Tenore præsentium Apostolicâ Auctoritate concedimus, & indulgemus. Verùm ut hæc omnia ritè, & Ordine fiant, Tibi, & pro Tempore existenti Superiori Monasterij hujusmodi, unà cum duobus Confessarijs dicti Monasterij pro Tempore etiam existentibus, districtè præcipimus, & mandamus, ut Facultatem hujusmodi non aliter exercere sinatis, quàm ut præmittitur, & ut infrà præscribimus. Nimirùm ut cùm Die per Te dictâ, ac dicendâ egredientur è Monasterio præfato, à Te, vel tuo Successore, & ab Ordinarijs duobus earundem Monialium Confessarijs, atque etiam à moderno, & pro Tempore existente Generali Ordinis præfati Magistro, quatenùs voluerit, (dummodò non plus quàm Quatuor, nec minores quàm Tres existatis) socientur. Exeant verò nonnisi ad Ortum Solis, ad Occasum autem intrà dicti Monasterij Sanctorum Dominici & Sixti Clausuram reperiantur. Exeuntes prætereà Basilicas S. Petri Principis Apostolorum de Urbe primùm, deindè S. Mariæ Majoris, tertiò S. Joannis in Laterano, demùm dictam Ecclesiam S. Sixti Veteris recto Tramite, & per Viam à Te indicandam hoc Ordine invisendas, obductis Curruum Velarijs, vulgò Bandinelle, petant, Velum antè Faciem demissum deferant: Revertentes eodem Ordine, sed per Viam à Te pariter indicandam proprium Monasterium repetant. Cætera verò quæ Occasione Exitûs, Reditûsque hujusmodi, & Moræ in Pietatis Officijs persolvendis, alijsque omnibus peragendis in Ecclesia & Monasterio præfatis S. Sixti Veteris faciendæ, necessariò statuenda esse corum Deo existimaveris, ità ad tuum Arbitrium statuas, ordines, ac disponas, ut non Hominibus, sed uni Deo placere satagens, ab eodem Mercedem consequaris. Postquàm autem omnia, ut præmittitur, statuta, ordinata, ac disposita primâ Vice probaveris ritè, ac sanctè, & sine religiosæ regularisque Disciplinæ Detrimento, & sine Populi Offensione processisse, ità imposterùm semper servanda, ac custodienda præscribas, cures, atque præcipias. Porrò si Superior, sivè Confessarij, sivè Moniales quæcunque, etiam Priorissa pro Tempore, existentes aliter hoc in Negotio, quàm sivè per Nosipsos Tenore præsentium, sivè per Te præscriptum præceptumque fuerit, fecerint, quilibet eorum, aut quælibet earum subjiciatur Pænis ad Arbitrium Magistri Generalis Ordinis pro Tempore existentis duntaxàt imponendis & laxandis. Denique quemadmodùm persuasum habemus, Te in præmissis omnibus ità gesturum esse, ut præclaram, quæ de tua Sapientia, ac Religionis Zelo, Nobis in est, Opinionem magis magisque augere contendas, ità Te, quàm paternâ Charitate Monasterium ante dictum prosequamur, facilè intellecturum esse non dubitamus, ex hoc ipso Apostolicæ Benignitatis, & Providentiæ Judicio, quod firmum esse ac perpetùò valere dicernimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Declarationibus Apostolicis, etiam in Concilijs Generalibus de observanda Clausura editis, & specialiter innovatis, & confirmatis, quibus

" ad

" ad Effectum præsentium aliàs in suo Robore permansuris, hac Vice duntaxàt derogamus, cæterisque
" contrarijs quibuscunque. Ac Tibi, dilecte Fili, Apostolicam Benedictionem impertimur. Datum
" Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris XV Mensis Septembris MDCCXLI. Pon-
" tificatûs nostri Anno Secundo.

" DOMINICUS CARDINALIS PASSIONÆUS."

TANDEM Anno 1747 idem indulsit Pontifex, ut non semel duntaxàt sed bis quotannis ad Ecclesiam & Cœnobium nostrum *S. Sixti Veteris* (ut vocant, ut sic [illegible]ernatui à Monialium Ecclesia *S. Sixti*) accederent, & quidem Diplomat[illegible] sequenti, cujus Autographum apud easdem Moniales item asservatur.

" Dilecto Filio Alexandro-Pio Saoli, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professori, in S. Theologia Magi-
" stro, ac Generali Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, contrà hæ-
" reticam Pravitatem Generalium Inquisitorum, Commissario.

BENEDICTUS Papa XIV.

" Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo Filiæ Priorissa, & Moniales Monasterij sub Invocati-
" one Sanctorum Dominici & Sixti de Urbe, Ordinis ejusdem S. Dominici, quod ipsæ aliàs per quasdam
" nostras in simili Forma Brevis Die xv Septembris MDCCXLI expeditas Literas, sub certis Modo & Forma
" tunc expressis, sibi concedi obtinuerunt, ut tam ipsæ Exponentes, quàm Novitiæ, Educandæ, Con-
" versæ, aliæque Personæ in dicto Monasterio pro Tempore degentes, semel in quolibet Anno in perpe-
" tuum e dicto Monasterio egredi, & ad Ecclesiam S. Sixti Veteris nuncupati accedere, ibique defunctis
" Consororibus suis ea Suffragiorum Officia, quæ tunc existens Commissarius Generalis Congregationis
" Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, contrà hæreticam Pravitatem Generalium In-
" quisitorum, juxtà datam sibi à Domino Prudentiam præstari judicasset, persolvere possent, & valerent,
" & aliàs prout in dictis nostris Literis, quarum Tenorem præsentibus pro expressis haberi volumus, ple-
" niùs continetur. Cùm autem, sicut eadem Expositio subjungebat, dictæ Exponentes Licentiam egre-
" diendi semel in Anno e dicto Monasterio, ut præfertur, concessam per Nos ampliari summoperè deside-
" rent: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportunè providere, &, ut
" infrà, indulgere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ipsas Exponentes specialibus Fa-
" voribus, & Gratijs prosequi volentes, & earum singulares Personas à quibusvis Excommunicationis, &
" Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine, quâvis Occa-
" sione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad Effectum præsentium duntaxàt
" consequendum, harum Serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi Supplicationibus in-
" clinati, Tibi, ac pro Tempore existenti ejusdem Monasterij Superiori per præsentes committimus, &
" mandamus, ut eisdem Exponentibus Licentiam egrediendi e dicto Monasterio semel in Anno, & acce-
" dendi ad Ecclesiam S. Sixti Veteris, ut præfertur, a Nobis concessam, ad aliam Vicem pariter in Anno,
" servatâ tamen in reliquis prætéritarum nostrarum Literarum Formâ, & Dispositione, Auctoritate
" nostrâ Apostolicâ amplias, concedas, & indulgeas. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinatio-
" nibus Apostolicis, ac Monasterij, & Ordinis hujusmodi, etiam Juramento, Confirmatione Apostolicâ,
" vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, statutis, & Consuetudinibus, Privilegijs quoque, Indultis, &
" Literis Apostolicis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis:
" Quibus omnibus, & singulis illorum Tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, ac de Ver-
" bo ad Verbum insertis habentes, illis aliàs in suo Robore permansuris, ad præmissorum Effectum, hac
" Vice duntaxàt, specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ
" apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die xx Februarij MDCCXLVII. Pontificatûs nostri
" Anno Septimo.

" Pro Domino Cardinali Passionæo,
" JOANNES FLORUS SUBSTITUTUS."

XIII. UT autem eò revertatur undè digressa est Oratio, utque continenti Ordine, ut par est, procedam; quandoquidem ex Monialium Translatione, Anno 1575, ut præmittitur, peractâ, Ecclesia *S. Sixti* quasi deserta, ut Verbis utar ejusdem Bullæ *Clementinæ*, ità remaneret, ut divinus Cultus, & Ecclesiastica Officia raro in ea celebrarentur (quippè nonnisi certis Anni Temporibus, & Diebus, Patres Conventûs *S. Sabinæ* divina Officia, & Missas celebrabant, indè Scuta Centum singulis Annis percipientes, ut Diploma refert *Clementinum*) atque ipsius Monasterij Ædificium diuturnâ Monialium Incuriâ & Negligentia collabaretur, hinc *Clemens* Papa VIII Vigore dictæ

D. O. M.
Hic jacet
R. D. Jacobus Eustachius,
Aliàs Fitz-Eustace,
Sacerdos,
Ex Familia S. Eustachij Romani Martyris,
In Hibernia à Sexcentis circiter Annis
stabilitâ.
Obijt v Februarij
MDCCXII.

XVI. Jam Tempus est, ut ad *Benedicti* Papæ XIII, Ecclesiæ, ac Conventus *S. Sixti* Reparatoris præcipui, Tempora veniamus. De hujus Sanctissimi Viri, Genere *Romani*, qui, ex quo Ducatum *Gravinæ* in Regno *Neapolitano*, ad eum Jure Primogenituræ spectantem, Seculumque sub Religionis Amore relinquens, Claustra ingressus est Familiæ Dominicanæ (à quibus postea ægerrimè fuit avulsus per Promotionem ad Sacram Purpuram), ad extremam usque Vitæ Periodum, Virtutum omnium, profundissimæ nominatim Humilitatis, Exemplar se præbuit; de hujus, inquam, præclarissimi Pontificis, Re, & Nomine BENEDICTI, Vitâ, Rebusque gestis, pauca hic Loci dicam, nisi quæ nostros *SS. Sixti, & Clementis* Ecclesias, & Cœnobia concernunt.

Igitur in Ordine nostro erat Fr. *Vincentius-Maria Ursinus*, Provinciæ *Utriusque Lombardiæ* Alumnus, & Viginti Tres habens Annos *Ætatis*, dum *Brixiensis* Conventûs Lector Philosophiæ. *Bononiæ* Actu versaretur, creatus fuit à *Clemente* X Presbyter Cardinalis Tituli nostri *S. Sixti* Anno 1672, quam tamen *Dignitatem*, ut obiter dicam, acceptare omninò renuit, donec ad ipsum expressè missus Magister Ordinis *Joannes-Thomas de Roccaberti* cum Apostolico Brevi (*m*), eum *Bononiâ* ad Summi Pontificis Pedes adduxerit, quando, multis de non acceptanda Dignitate expositis, tandem, Obedientiâ impellente, purpureo Bireto invitum Caput supposuit. Titulum porrò *S. Sixti* constanter retinuit per viginti novem Annorum Seriem, à prælibato nimirùm Anno 1672 ad 1701, quo factus fuit *Episcopus Tusculanus* (*n*), tunc quippè Presbyteri Cardinalis Titulum, ut Juris est (*o*), dimisit.

Anno 1724 in Urbe aderam, quando illuxit tandem felix faustusque Dies, quo lætiorem vix *Roma* vidit, quem excipiet Honor æternus Annalium, cujus sera Posteritas memor erit, celeberrimus nempè Vigesimus Nonus Maij, quo Cardinalis noster *Ursinus*, præter ipsius Voluntatem, in Apostolorum Principis Cathedra, cunctis mirantibus, & plaudentibus, divino planè Munere, flens ipse, ejulans, & repugnans, collocatus fuit, ut alibi uberiùs referebam (*p*). Vidi insuper, ut obiter dicam, eundem præclarissimum Pontificem Die 4 Junij, concurrente Dominicâ Pentecostes, in Basilica Vaticana Ritu Solemni coronatum; atque Die 24 Septembris, quæ Dominica quoque erat, Equo incedentem maximo cum Comitatu ad *Lateranensis* Basilicæ, omnium Ecclesiarum Urbis & Orbis Matris, & Capitis, Possessionem, ut Moris est, accipiendam; atque etiam Die 24 Decembris, in Vigilia Natalis Domini, aperientem Portam Sanctam, ut vocant, Basilicæ *Vaticanæ*, pro Inchoatione Anni Jubilæi in Urbe; demùmque, elapso exindè integro Anno, in subsequentis Natalis Domini Vigilia, eandem Portam, pro Termino Jubilæi in Urbe, claudentem.

Porro ad Summi Pontificatûs Apicem evectus, crebrò venire dignabatur ipsissimo Anno 1724 ad Ecclesiam, & Cœnobium *S. Sixti*, sicut & ad Ecclesiam, & Cœnobium *S. Clementis*, ut suo Loco

(*m*) Legitur in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. vi. Pag. 518.

(*n*) *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 518.

(*o*) Quoties Cardinalis aliquis de *Ordine Presbyterorum* quempiam ex Sex Episcopatibus Romano Pontifici, qua Metropolitæ, immediate subjectis, *Ostiensi* nimirum, *Portuensi*, *Albanensi*, *Prænestino*, *Sabinensi*, & *Tusculano*, in Consistorio *optat*, tunc simul Titulum *dimittit* Presbyteri Cardinalis. Fuit autem postea, Anno nempe 1715, Cardinalis noster *Ursinus* ad *Portuensem* Ecclesiam translatus, ut liquet ex superius dictis Cap. viii. Num. xi. Pag. 162; & ex *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 520.

(*p*) Cap. viii, Num. xi. Pag 162.

Loco dicetur (*q*). Annoque sequenti, 1725, Picturas omnes in Domo Capitulari *S. Sixti*, præ Humiditate Loci jam fædatas, repingi fecit, erigens insimul ibidem Altare marmoreum, quod & prælibato Anno consecravit. Undè sequens in eodem Altari Inscriptio:

Benedictus XIII, Ordinis Prædicatorum, Altare hoc
erexit, & consecravit Die xxi Octobris MDCCXXV.

XVII. Observatu dignissimum est, quod Anno 1725, Die 6 Augusti, *S. Sixto* sacrâ, dum inter alias Domûs Capitularis Picturas illam intueretur Sanctissimus Pontifex, quæ repræsentat *Neapoleonem Ursinum*, Precibus S. *Dominici* eo in Loco a mortuis resuscitatum, ut ex jam anteà dictis constat (*r*), declaravit, me pronis Auribus auscultante, Seipsum in Rerum Natura nunquàm fore, nisi istud perpetratum fuisset Miraculum, quatenùs scilicèt prælibatus *Neapoleon* unus erat è suis Majoribus, sivè Ascendentibus in Linea recta. *Neapoleon* quippè, postquàm Miraculo revixerat, genuit Filium, & hic alium, & sic successivè usque ad Papam nostrum *Benedictum*. Hìnc lepidè subjunxit quidam ex Circumstantibus, SS. Patriarcham *Dominicum* tunc Temporis prævidisse, isti Capitulari Domui, non minùs ac toti Cænobio, & Ecclesiæ, Restaurationem fore necessariam, propatereaque Vitam restituisse *Neapoleoni*, ut ab eodem rectâ Lineâ descendens Sanctitas Sua Reparationem moliretur.

Huc facit Annotatio I. Rmi nostri *Antonini Bremond*, nunquàm sine Laude nominandi, in Bullam = *Ligna Pomifera* = ab *Honorio* III, Die 17 Decembris 1219 datam (*s*), in qua cùm Sermo sit de Ecclesia, & Cænobio *S. Sixti*, hæc scribit laudatus Auctor: " Porrò, quot Mi-
" raculis celeberrimum illud Cænobium illustraverit Deus Optimus Maximus, Nemo nescit. Cæteris,
" Brevitatis Causâ, Silentio prætermissis, illud unum commemorare non abs Re erit: Anno scilicet 1220,
" Die 24 Mensis Februarij, ut constat ex *Theoderico de Appoldia in Vita S. Dominici Lib.* 2. *Cap.* 6, &
" ex *S. Antonino Part.* 3. *Tit.* 23. *Cap.* 4. §. 7. Horâ Nonâ, More Gallorum, quæ Italis Quinta-de-
" cima est, *Neapoleonem Ursinum, qui jacuerat... mortuus a Mane usque ad Horam nonam*, ut liquet,
" à S. Patriarcha Dominico eo in Cænobio Vitæ restitutum fuisse, Aderat Stephanus de Fossa Nova, Ti-
" tuli Duodecim Apostolorum Presbyter Cardinalis, Neapoleonis Patruus, & tantum Beneficium gratâ
" Memoriâ prosequens, aliquanto post annuo Reditu Monasterium S. Sixti donavit (*t*), ut ex certissimis
" Auctoribus dicetur infrà Annotatione VIII in Bullam = *Sacrosancta* = datam 1 Martij Anno 1224.
" Ex eodem Neapoleone oriundus Benedictus Papa XIII, feliciter regnans, Ordinis Prædicatorum, cùm
" nihil secundùm Deum prius, & antiquius habuit, quàm ut germanam æmuletur Pietatem Majorum su-
" orum, ejusdem Beneficij gratus, & memor, Ædes Sacras, Cænobiumque S. Sixti, Vetustate labantia,
" sic hisce nunquàm satis laudandi Pontificatûs sui faustissimis Diebus refecit, ut non Reparatorem modò,
" sed penè Fundatorem illius Domus meritò ipsum dixeris."

XVIII. A Mense Decembri 1726 ad Mensem Septembris 1727 restaurabat *Benedictus* Papa XIII Ecclesiam *S. Sixti*, & quidem magnis Sumptibus. Novum quippè ex integro factum est Tectum, novum Pavimentum, nova *Stoccatura*, ut vocant, binum Frontispicium, Altaria Quinque marmorea, aliaque id Genus Ædes Sacras integrantia. Sacristiam insuper, ac Campanariam Turrim refecit. Et cùm in prælibata Campanaria Turri anteà non essent nisi Scalæ ligneæ, Vetustate jam jam labentes, in ea Scalam lapideam Formæ testudineæ, ultrà centum Gradus complectentem, excitavit.

Omnibus autem pro Ædium sic restauratarum Consecratione paratis, Die 13 Septembris 1727 accessit Sanctissimus Pontifex post Prandium ad Cænobium *S. Sixti*, & in Domo Capitulari quasdam præparavit SS. Reliquias, sequenti Die in Majori Basilicæ Altari, ut Moris est, collocandas, brevemque desuper Sermonem ad Fratres, aliosque adstantes habuit.

Subsequenti Die, Exaltationi S. Crucis sacrâ, quæ & Dominica erat, reversus Papa eandem Ecclesiam, simul cum Altari Majori, solemni Ritu consecravit, Sermone per mediam circiter Horam interposito, adstantibus Eminentissimo nostro Cardinali Fr. *Augustino Pipia*, hujus Ecclesiæ Titulari (*u*), Illustrissimo D. *Philippo Anastasio*, Patriarchâ *Antiocheno*, Illustrissimis pariter

 Archie-

(*q*) §. præs. Num. xxxviii.
(*r*) Num. x. hujus §. Pag. 376.
(*s*) Legitur in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 8.
(*t*) Id constat ex jam dictis Num. xii. Pag. 378.
(*u*) Consulendum Cap. viii. Num. xii, & seq. à Pag. 163.

Archiepiscopis, Episcopisque quamplurimis, Rmo Magistro Ordinis Fr. *Thomâ Ripoll*, & Sociis, universisque fermè Patribus *Minervitanis* (ut nihil dicam de nostris), qui peractâ Cæremoniâ Sacrâ, ultrà quinque Horas protractâ, Solemnem decantarunt Missam in Choro inferiori, assistentibus ibidem Summo Pontifice, Cardinali, Prælatisque recensitis, celebrante verò Illustrissimo *Hyacintho Chiurliá*, Ordinis nostri, Episcopo *Juvenacensi*, vulgò *Giovenazzo*, in Regno *Neapolitano* (w).

Reliqua autem Quatuor Altaria duobus Diebus diversis Mensis Octobris proximè sequentis solemni pariter Ritu sacravit idem *Benedictus* Papa, ut indicat Tabula marmorea in Ecclesiæ hujus Pariete juxtà Aram Majorem ad Cornu Evangelii, in hunc Modum:

Ecclesiam hanc,
Divi Patriarchæ Dominici
Miraculis, ac Prædicatione clarissimam,
Vetustate jam jam dilabentem,
Ex integro nunc feri suffultam,
Formaque huic recenti venustaque restitutam,
Unà cum Ara Principe Die xiv Septembris,
Arisque duabus hinc propè sistentibus
Die II *Octobris,*
Duabusque aliis in inferiore Parte excitatis
Die iv ejusdem,
Anno Dom. MDCCXXVII
Solemni Ritu sacravit
Benedictus Papa XIII. Ord. Præd.
Pontificatus Sui *Anno iv.*

Advertendum porrò, quod quanquàm Basilica hæc consecrata fuerit Die 14 Septembris, eodemque Die per Biennium celebrata anniversaria Dedicationis Festivitas, voluit tamen Pontifex, ordinavitque, me præsente, ut imposterùm eodem Die celebraretur, quo apud *S. Mariam Super Minervam*, Dominicâ nempè primâ post Octavam Paschæ.

XIX. Circa Mediam Noctem Diei Mercurii, 26 Martii 1727, dum omnes Fratres (quorum unus ipse fui) in Cellis suis cubarent, magna Pars Tecti, & Testudinis Dormitorii Majoris ad *S. Sixtum* propè Extremitatem Septentrionalem, duabus Vicibus cecidit. Illæsi omninò, & intacti, Deo favente, singuli mansere Fratres, etsi, qui in Cella, quæ nunc *Num. iv.* signatur, dormiebat, vix evaserit. In primo siquidem Lapsu, uno, vel altero Lapide propè Lectum cadente, Timore perculsus surrexit, exivitque nedum ex Cella, sed & ex Dormitorio (cujus Porta suprà Scalam, Deo sic disponente, præter Consuetudinem clausa non erat), & statim ac descendere inciperet Scalam, secundus secutus est Lapsus, quo Cellam ipsius Trabes, & Rudera impleverunt. In Crastino sequenti *Benedictus* Papa ab Urbe *Beneventum* discessurus, Rem totam audivit in Collegio Pænitentiariorum *S. Mariæ Majoris* dùm Chocholatam sumeret, dicereque non dubitavit, Fratres Miraculo S. Patris *Dominici* incolumes evasisse. Atque tunc primùm de Cænobio instaurando post suum in Urbem Reditum cogitavit, jussitque ut intereà Temporis collapsa Pars Tecti statim reficeretur.

In Urbem redux Die 28 Maii, cùm Cænobium nedùm ex Parte collapsum esse, sed & præ Vetustate totalem minari Ruinam videret, statuit illud ex integro restaurare, quod isto, & sequenti Anno plenissimè executus est. Quippè adjuncto omni ex Parte novo Tecto, & servatâ in plerisque (x) priori Formâ, ac Dispositione, Domum redegit verè venustam, ità ut non Reparatorem modò, sed penè Fundatorem illius meritò dixeris cum Rmo *Bremond*, nuper laudato (y). Sacristiam insuper novâ Suppellectili Sacrâ, & Bibliothecam novis Libris (z) decoravit, & auxit.

XX. Bened

(w) Videsis *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 434.

(x) Confer nuper dicta Num. xiv. Pag. 382.

(y) Num. xvii. Pag. præced.

(z) Huic etiam Bibliothecæ ultrà Centum selectos Libros donavit Anno 1734 Illustrissimus D. *Thaddæus O-Mulrian*, Hibernus, in Exercitu *Caroli* VI Impe-

XX. Benedictus in toto suo Pontificatu sæpissimè venire solebat ad *S. Sixtum*, Tempore autem Fabricæ, quæ duobus fermè integris Annis, nempe 1727, & 1728, durabat, semel ad minus in unaquaque Hebdomada. Annique proximè memorati, nimirùm 1728, Die 12 Decembris, unum, ut obiter dicam, è nostris Lectoribus, Patrem nempè Fr. *Michaelem Mac-Donogh*, Colranensem, Episcopum *Kilmorensem*, consecravit, ut suo Loco fusiùs dicetur (*a*). Tandem per decem Dies continuos Bacchanalium, scilicet à Dominica Sexagesimæ, 20 Februarij, ad Diem Cinerum, 2 Martij, Anni 1729, in hoc Cænobio habitavit, Exercitijs vacans Spiritualibus, quo Tempore Fratres *Hibernos* nostros (me præsertìm immeritum) paternis, affabilibus, humillimisque honorabat Colloquijs; cum illis in Choro tàm diurno quàm nocturno (*b*), & Refectorio assiduus erat; semelque, scilicet Feria tertia post Quinquagesimam, Disciplinam juxtà Morem Ordinis post Litanias Sanctorum, Stupendum Humilitatis Exemplum Posteritati præbens, cum alijs Fratribus, à communi Hebdomadario, P. *Michaele Mac-Donogh*, Ballindunensi, Studente Theologo (qui Anno 1734 Missionarius obijt in *America*) recepit. Aderat eodem Tempore in Choro Rmus Magister Ordinis *Thomas Ripoll*, qui istis quoque Diebus sæpè in Refectorio Nobiscum prandebat.

Porro Observatu dignum est, Regularis Instituti observantissimum Pontificem, nunquàm sine Laude nominandum, in Refectorio haberi voluisse veluti unum ex Fratribus. Hinc, ad evitandam omnem Distinctionem, Scutellas, & Pictantias, ut vocant, Manibus proprijs recipiebat de Assere, per Fratrem Servitorem circuientem deportato, quinimmò non id quod propriùs erat eligebat, ne lautum aliquod contineret. Cæterùm nihil prorsùs Vini bibebat, sed Aquam duntaxàt Nive vix non congelatam.

XXI. Neque pro inexplicabili suo Zelo cessare potuit Vir planè Apostolici Pectoris à Re Pontificali. Enimverò Die Martis, 22 Februarij, Tres in Domo Capitulari ordinavit Presbyteros, nempè D. *Joannem-Baptistam Arnaldum*, Neo-Archipresbyterum S. *Eustachij* Urbis, & Eminentissimo Cardinali D. *Renato-Josepho Imperiali*, Regni *Hiberniæ* Protectori, à Secretis; D. *Joannem Sharp*, Scotum, olim apud *Protestantes* Ministellum; & quendam P. Minorem Capuccinum.

Item Die Jovis, 24 prælibati Mensis Februarij, *Divo Matthæo* Apostolo sacrâ, Illustrissimum D. *Joannem Ridulphum* è Comitibus *de Sporck*, Bohemum, *Amati* Episcopum *in Partibus*, ut vocant, consecravit in Ecclesia *S. Sixti*, eâque peractâ Functione, Quatuor Miracula *Beati Fidelis à Stamaringa*, Martyris, Ordinis Minorum Capuccinorum, in Forma authentica recognovit.

Item Die Dominica, 27 ejusdem Mensis Februarij, in memorata *S. Sixti* Ecclesia, *Carpasiæ* Episcopum, *in Partibus* etiam, consecravit Illustrissimum D. *Nicolaum-Franciscum Bonhome*, Gallo-Flandrum.

Demum Die Martis, 1 Martij, D. *Thomæ Proby*, Hiberno, olìm *Protestanti*, atque in Acatholico *Hiberniæ* Exercitu sub *Georgio* I. Centurioni, vulgò *Capitaneo*, Primam Clericalem Tonsuram in Domo Capitulari contulit.

Imperatoris Major Generalis, ut vocant, *Romæ* tunc existens, qui paulò post redux ex Bello Turcico obijt *Albæ Græcæ*, legatâ huic Cænobio supremis Tabulis haud exiguâ Pecuniæ Summâ, quam ipse ejusdem Cænobij Præsidens recepi Anno 1739, ejusque Nomen in præliminaribus singulorum Librorum Folijs scripsi. Eruditus doctusque iste Miles, Rebus præclarè gestis, & Virtutum Splendore celeberrimus, Quindecim circiter callebat Idiomata, ut in uno ex memoratis Libris, de *Capuæ* Antiquitatibus tractante, disertè traditur.

(*a*) Cap. xiii. Num. lxxxii.

(*b*) Voluit omninò Pontifex, quod Fratres Cappas (recole Cap. ii. Num. iv. Lit. l. Pag. 36.) induti non essent in Choro, sivè nocturno, sivè diurno, diserteque exemit Conventum hunc à Lege Ordinis id præscribente à Die Animarum ad Pascha. Fratres item nostros edocuit, Cæremoniarum ecclesiasticarum peritissimus, ne genuflectant, sed stent, ad Elevationem Sacrosanctæ Hostiæ dùm divinum Officium choraliter persolvunt, nisi Missa sit Conventualis, seù Solemnis, seù de Feria, quam ex Præscripto Legum audire tenentur Fratres, in Choro versantes. Voluit insuper, ut Die 25 Februarij, in Festo S. *Felicis* III, Papæ & Confessoris, recitarentur Oratio, & Lectiones ut in Proprio Sanctorum Basilicæ *Lateranensis*.

Romae a prima [illegible] atque clarium aliorum Testis oculatus fui. His similem sanctissimis Diebus se recessisse Pontifices [illegible] ubi tum in Missa, quam itemque legebat juxta Ritum Ordinis Praedicatorum, ut etiam in Pontificalibus [illegible] Meditationibus. [illegible] Lectionibus &c. [illegible] Sanctitas Sua [illegible] Exercitiationibus [illegible] Documentum [illegible] Clericis Professis, Juvenibusque Studentes, in Rhetoris [illegible] ad Lucis Sermones in [illegible] Bacchanalium Tempore peregi [illegible], ex quibus in Collegio nostro *Minervitano* [illegible], semel in Collegio *Clementino*, semelque in *Nazareno*. Atque, in fine [illegible], Sanctitas Sua peculiarem in Modum me commendatum voluit Rmo Magistro Ordinis *Ripoll*, qui eo Intuitu gratus obiter referens me exinde Favore paterno prosequi continenter dignatus est usque ad Annum 17[illegible], quo Magister S. Theologiae ab eo laureatus, in Urbe mansi.

Discedens e Conventu S. Sixti Humanissimus Pontifex Die Cinerum, 2 Martii, ad Portam Coenobii ultro declarans, se de Fratribus nostris plene contentum, [illegible], & singulis eorum Consanguineis, atque Affinibus usque ad tertium Gradum inclusive, Indulgentiam Plenariam, in Mortis Articulo lucrandam, benigne concessit. Mihi insuper [illegible] Verbo Nostro antecedenti Rosarium, ut vocant, Quinque Decadum cum Numismate satis pretioso Manu propria donavit *cum Indulgentiis omnibus*, inquit, *similis Rei* [illegible], quod [illegible] penes me habeo, & usque ad ultimam Vitae Periodum in Memoriam tanti Viri, aureis Ecclesiae Saeculis digni, habere conabor.

Statuit accedere secundo ad hoc *S. Sixti* Coenobium Piissimus Pontifex, Exercitiis Spiritualibus vacandi Gratiâ, Diebus Bacchanalium Anni sequentis 1730, eundem Morem deinceps servaturus. At proh Dolor! fatali Aegritudine impeditus fuit, Diemque clausit extremum Die 21 Februarii praedicti Anni 1730.

XXII. Eminentissimum D. *Ludovicum-Antonium* Cardinalem *de Noailles*, Archipraesulem *Parisiensem*, per Quindecim Annorum Seriem Apostolicae Constitutioni, *Unigenitus* exordienti, subscribere detrectantem, ad meliorem tandem Frugem redegit *Benedictus* noster XIII., ut Libris, & Tonsoribus notum est. Ut autem Sapientissimus Pontifex, qui Cardinalem tanquam Filium Prodigum Literis verè paternis amplexus fuerat, signa ea de Re Gaudium propalaret, ipsum Cardinalem, antea Titularem S. *Mariae Super Minervam*, ad Titulum *S. Sixti*, utpote antiquiorem (*d*), atque ab ipsomet Pontifice, dum Cardinalis esset, ut praefertur (*e*), diu possessum, incunctanter in Consistorio transtulit, Eminentissimum Cardinalem nostrum *Augustinum Pipia*, Sardum, de isto *S. Sixti* Titulo, quo sub Initium Cardinalatûs decoratus fuerat (*f*), ad Titulum S. *Mariae Super Minervam* vicissim transferens.

Cardinalis *de Noailles*, acceptâ hujusmodi Notitiâ, Literas dedit ad Eminentissimum Cardinalem *Melchiorem de Polignac*, *Archiepiscopum Auxitanum* in *Vasconia*, Regis Christianissimi apud S. Sedem Oratorem, ut Vice suâ novi sui Tituli iniret Possessionem. Quocircà laudatus Cardinalis *de Polignac*, Die Dominica, 15 Maii 1729, magno cum Comitatu accessit ad *S. Sixtum*, ubi lecto Pontificio desuper Diplomate, Possessionem hujus Tituli Nomine Cardinalis *de Noailles*, ut praefertur, accepit, dein Missam celebravit in Domo Capitulari, atque in Refectorio nostro jentatus est.

Post Obitum *Cardinalis de Noailles*, Titulum hunc optasset Eminentissimus Ordinis nostri Cardinalis *Vincentius-Ludovicus Gotti*, Bononiensis, Patriarcha *Hierosolymitanus* (*g*), ut ab ipsomet,

---

(*c*) Eandem ob eâ Occasione ad *Minervam*, Mihi in Mandatis dedit Pontifex primâ Vice, ut Magistro Ordinis, secundâ verò, ut Priori *Minervitano*, pro Coena Nos inviteremus, quod utique praestitimus, & quidem felici Successu, pro quo Urbanissimus Pontifex utrique, Magistro Generali signanter, me audiente, Grates rependere non est dedignatus.

(*d*) Ecclesia S. *Mariae Super Minervam* erecta erat in Titulum Anno duntaxat 1557 à *Paulo* IV, ut liquet ex *Actis Consistorialibus*, & ex *Bullario Ordinis Praedicatorum*, Tom. v. Pag. 54.

(*e*) §. praec. Num. xvi. Pag. 384.

(*f*) Confer Cap. viii. Num. xii. Pag. 163.

(*g*) Modernus Patriarcha *Hierosolymitanus* est Fr. *Thomas de Miranda*, Ordinis Praedicatorum, infomal Archiepiscopus *Messanensis* in *Siciliae* Insula.

ſomet audivi, ſi Eminentiſſimus *Franciſcus-Antonius Fini*, eo Senior Cardinalis, proindeque priorem in Conſiſtorio Vocem habens, illum prætermiſiſſet. Tandem autem hunc Titulum conſecutus eſt laudatus Cardinalis *Gottus*, qui inter accipiendam illius Poſſeſſionem Fratres ex Sede, ad hunc Effectum in Sacrario præparatâ, alloquens, inter alia, me audiente, ajebat, ſibi gratiſſimum eſſe Tituli hujus Cænobium ſpèctare ad Fratres *Hibernos* ſui Ordinis, quia quemadmodùm S. *Dominicus*, iſtius Domûs Fundator, *Albigenſes* debellavit Hæreticos, ità ejuſdem Conventûs Fratres, Studijs ibidem Philoſophicis, & Scholaſtico-Dogmaticis Operam dantes, contrà Hæreticos in *Hibernia* graſſantes Arma præparant (*b*).

PORRO Doctiſſimus iſte Cardinalis, Orbi literario notiſſimus, meuſque ſingularis Patronus, Viam univerſæ Carnis ingreſſus eſt Die 17 Septembris 1742, ejuſque Cadaver, ut in Supremo juſſerat Teſtamento (de cujus Publicatione Teſtium ſubſcribentium ipſe unus fui) ad ſuum *S. Sixti* Titulum, unà cum Vaſe terreno, Præcordia ejus continente, tranſlatum, humili Loco juxtà Principem Aram tumulatum fuit, hac ſibi Sepulchrali Lapidi Inſcriptione deſignatâ :.

Hìc jacet
Fr. Vincentius-Ludovicus Gotti,
Bononienſis,
Ordinis Prædicatorum,
S. R. E. *bujus Eccleſiæ Tituli*
Preſbyter Cardinalis,
Expectans Carnis
Reſurrectionem.
Vixit Annos LXXVIII, *Dies xiii*.
Obijt xiv. Kal. Octob. MDCCXLII.

VACAVIT poſtmodùm Titulus iſte integro Anno, ad Menſem nempè Septembris 1743, quo *Benedictus* Papa XIV Eminentiſſimum D. Fr. *Aloyſium-Mariam Lucini*, Mediolanenſem, anteà Commiſſarium Generalem *S. Officij* in Urbe, è Viginti Quatuor Cardinalibus, uno in Conſiſtorio creatis, unum, Titulo *S. Sixti* donavit.

PORRO Eminentiſſimus *Lucinus* ex hac Vita migravit *Romæ* Die 17 Januarij 1745, in ſua *S. Sixti* Baſilica propè Eminentiſſimum *Gottum* ſepultus, ubi ſequens Sepulchralis Inſcriptio :

D. O. M.
Fr. Aloyſio-Mariæ Lucini, Mediolanenſi,
Ex Ordine Fratrum Prædicatorum,
Divinarum Humanarumque Scientiarum claro,
Novariæ Hæreticæ Pravitatis Inquiſitori,
A Clemente XI. Pont. Max. eodem Munere in Urbe
Generali Adminiſtro renunciato,
Atque à Benedicto XIV. Pont. Opt. Max.
Ob Probitatem ejus Pietatemque ſingularem
In Cardinalium Collegium cooptato,
Tituli S. Xyſti.
Vixit Annos LXXIX, *Menſes V*, *Dies xvii.*
Obijt xvi. Kal. Februarij, Ann. Sal. MDCCXLV.
Joſeph Lucatelli, Mediolanenſis, Romanæ Eccleſiæ Protonotarius,
Ac in Ferrarienſi Provincia Prolegatus,
Grati Animi Monumentum poſuit.

MODERNUS

(*b*) Adeas Cap. ii. Num. i. Pag. 34; Cap. vi. Num. xv. Pag. 120; & §. præs. Num. i. Pag. 368.

MODERNUS autem Titularis S. *Sixti* est Eminentissimus D. Fr. *Joseph-Augustinus Orsi*, Florentinus, e Magistro Sacri Palatij Apostolici, simul cum Viginti & uno alijs Cardinalibus, à feliciter regnante Pontifice Clemente XIII Die 24 Septembris 1759 creatus. Sicque hocce elabente Sæculo Quinque fuere Ordinis nostri Cardinales Tituli *S. Sixti*, scilicet *Orsini*, *Pipia*, *Gotti*, *Lucini*, & *Orsi* (*i*), quos omnes ipse vidi, sicut & alios duos ejusdem Ordinis nostri Purpuratos, Eminentissimos nempè *Gregorium Selleri*, Perusinum, anteà S. Palatij Apostolici Magistrum, & *Carolum-Vincentium Ferrero*, Niciensem, primò Episcopum *Alexandrinum* (*k*), non quidem Titulo *S. Sixti*, à memoratis, ut præmittitur, occupato, sed alijs Titulis insignitos.

De Basilica (*l*), & Cœnobio S. *Clementis* (*m*).

XXIII. Basilica S. *Clementis* ad Radices Montis *Cælij* (*n*) Viâ *Lavicanâ* (*o*), olim paterna erat ipsius Domus, in quam S. *Barnabam* Apostolum, *Romam* profectum, à laudato *Clemente* exceptum fuisse, nonnulli scribunt (*p*). Neque desunt Auctores apud *Philippum Rondininum* (*q*) asserentes, hanc Ædem ab ipso *Clemente* in sacrum Usum conversam fuisse, & divino Obsequio mancipatam, quod tamen meo videri ità intelligi debet, ut S. *Clemens*, dùm Pontificatum *Romæ* administraret, in propria Domo divinum obtulerit Sacrificium, atque etiam, Persecutione potissimùm debacchante, Fideles ad Sacras Sinaxes acceperit. Tandem autem aliquandò extinctâ sub *Constantino Magno* Ethnicorum Tyrannide, inter illustria Martyribus primò extructa Ædificia Domum hanc Sacram ampliori Basilicæ Formâ condecoratam fuisse, existimat prælibatus *Rondininus*, cui Opinioni satis congruit S. *Hieronymi* in *Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum* de *Clemente* Papa Testimonium: *Nominis ejus*, inquit, *Memoriam usque hodie Romæ extructa Ecclesia custodit.* Inde

(*i*) Præter Quinque hujus Ævi recensitos, Octo alij fuere Ordinis Prædicatorum Cardinales, Titulo *S. Sixti* decorati, nempè *Nicolaus Roselli*, Majoricensis, ab *Innocentio* VI, Anno 1356; Beatus *Joannes Dominici*, Florentinus, a *Gregorio* XII, 1408; *Joannes Casanova*, Barchinonensis, S. Palatij Magister, à *Martino* V, 1430; *Joannes de Turrecremata*, Hispanus, *Fidei Defensor* appellatus, S. Palatij item Magister, ab *Eugenio* IV, 1439; *Thomas de Vio*, ex Patria vulgò nuncupatus *Cajetanus*, Magister Ordinis, à *Leone* X, 1517; *Nicolaus de Scombergo*, Suevus, Archiepiscopus *Capuanus*, à *Paulo* III, 1535; *Joannes Alvarez*, de Toleto, Archiepiscopus *Compostellanus*, ab eodem *Paulo* III, 1538; & *Hieronymus Xavierre*, Cæsaraugustanus, Magister Ordinis, à *Paulo* V, 1607, creati.

(*k*) Videsis superiùs dicta Cap. ii. Num. i, & ii. Lit. d. Pag. 34, & seq; ac inferiùs dicenda §. præs. Num. xl.

(*l*) Consulendus Num. vi. §. præs. Lit. b. Pag. 372.

(*m*) *S. Clemens* noster, Patriâ *Romanus*, à *S. Petro* baptizatus, & Diaconus ei assistens, dein Presbyter, mox Episcopus ordinatus, Apostolorum Coadjutor fuit, & Discipulus, Quartusque post SS. *Petrum*, *Linum*, & *Cletum*, & sui Nominis Primus Romanus Pontifex, cujus meminit *S. Paulus* ad *Philippenses* Cap. 4. v. 3. dicens: *Etiam rogo & te, germane Compar, adjuva illas, quæ mecum laboraverunt in Evangelio cum Clemente, & cæteris Adjutoribus meis, quorum Nomina sunt in Libro Vitæ.* Vixit in Pontificatu Annos novem, Menses sex, Dies sex. De eo Universalis Ecclesia Festum celebrat Die 23 Novembris.

(*n*) Unus est septem Montium, sivè Collium, quibus *Roma* constat, dicta propterea *Civitas Septicollis*.

(*o*) Via *Lavicana*, alijs *Labicana*, rectà ducit ab Amphitheatro *Flavij Vespasiani*, vulgò *Colosseo*, ad Basilicam *S. Clementis*, dein ad Basilicam SS. *Petri*, & *Marcellini*, posteà ad Portam *Prænestinam*, dictam *Majorem*, demùmque ad Oppidum, cui Nomen *Labicum*, nunc vernaculè dictum *Valmontone*, in *Campania Romana*, propè Civitatem *Prænestinam*. Cæterùm à Tempore *Sixti* Papæ V alia est Via, juxtà quam modò est lateralis Porta Ecclesiæ, Via scilicet Magnifica illa, quam laudatus stravit Pontifex ab Amphitheatro ad *Lateranum*, quamque mediam intuemur inter prælibatam Viam *Lavicanam*, antiquissimamque Viam ab Amphitheatro ad SS. *Quatuor Coronatos*, dein ad *Lateranum*, ducentem.

(*p*) Scriptores isti Facti hujus Traditionem vel ad antiquissimum ac truncum Lapidem referunt, qui, ut monet *Pompejus Ugonius* in Libro *de Stationibus Urbis*, in ipsa S. *Clementis* Basilica his Notis servatur: *Barnabas. . . . . tur*, cui Literas supplet *à Clemente hospitatur*, aut *excipitur*; vel ad Libros Recognitionum *Clementis* Nomine inscriptos, in quibus Adventus *Barnabæ* Apostoli *Romam* apud *Clementem* fit Mentio. Adeas, si tibi per Otium liceat, *Rondininum* Pag. 7.

(*q*) Pag. 227.

Inde ſiquidem Baſilicæ S. *Clementis* antè S. *Hieronymi* (qui Anno 420 ad Superos evolavit) Ævum Vetuſtas nullo Negotio conjici poteſt. Et ſanè eandem Structuræ Fotmam ex Parte in ijs adhuc intuemur Baſilicis *Romæ*, quæ *Conſtantini* Sæculo ædificatæ fuere, cum hoc tamen Diſcrimine, ut hanc S. *Clementis* Baſilicam inter venerabiliora Sacræ Antiquitatis Monumenta ſibi prædicet *Roma*, eaque hiſce quoque Diebus illius primæ Ætatis venerandam præſeferat Imaginem, & quidem præ reliquis Urbis Baſilicis, ut rectè notatur, in Tabula marmorea, Juſſu *Clementis* Papæ XI cxſculptâ, atque inferiùs exhibendâ (*r*). Quod ſi Sermo ſit de Reſtauratione hujus Baſilicæ, primus omnium, qui eam reparavit fuit *Adrianus* Primus, Pontifex Maximus, *Carolo Magno* Imperatore, Anno 772, ut *Anaſtaſius* in ejus Vita teſtatur. *Tectum verò* (inquit) *Beati Clementis, quod etiam caſurum erat, & in Ruinis poſitum Regionis tertiæ noviter reſtauravit* &c.

ANTIQUUS pariter eſt Titulus (*s*) S. *Clementis*, cujus locupletiſſimum extat Teſtimonium apud S. *Leonem Magnum* in Epiſtola 24 ad *Flavianum* Epiſcopum *Conſtantinopolitanum*, Idibus Junij, Conſulibus *Aſterio*, & *Protogene*, circà Annum Salutis 449 datâ, ubi meminit S. Pontifex cujuſdam *Renati Preſbyteri* S. *Clementis*, quem ſubindè ad Æcumenicam Synodum *Epheſinam* Secundam legavit. Quippè hinc meritò educi poteſt, S. *Clementis* Baſilicam longè antè *S. Leonis* Ævum Titulo Romanæ Eccleſiæ Preſbyteri decoratam fuiſſe. Quinimmò vehemens ſuppetit Conjectura, nedùm inter antiquiores Viginti Quinque Titulos, quos in Urbe *S. Marcellus* Papa, antè Annum 310, Teſte *Anaſtaſio* conſtituit, fuiſſe annumeratam, verùm etiam inter illos, quos primùm diviſit *S. Evariſtus*, qui Pontificatum tenuit ab Anno 98 ad 108.

Porrò *Julius* Papa III, poſtremâ Die Februarij 1550, Titulum S. *Clementis* cum illo S. *Pancratij*, ut *Ciacconius* tradit, unum fecit, ſed Die poſtmodùm 4 Decembris proximè ſequentis Anni Unionem iſtam diſſolvit. Hinc refert *Rondininus* (*t*), *Joannem Alvarem*, Toletanum, Ordinis Prædicatorum Alumnum, Preſbyterum Cardinalem S. *Sixti*, à *Paulo* III creatum, *Titulum optaſſe Sanctorum Clementis, & Pancratij, quos duos Julius* III *Pontifex in unum redegit, deindè diſſoluit.*

NEQUE Silentio prætermittendum eſt, Quinque Cardinales, Titulo S. *Clementis* inſignitos, ad Summi Pontificatûs Apicem evectos fuiſſe, nempè *Joannem* II (*u*), Anno 532; *Paſchalem* II, 1099; *Eugenium* IV, 1431; *Clementem* VII, 1523; & *Paulum* IV, 1555.

XXIV. BASILICAM S. *Clementis* nedùm ejus commendat Antiquitas, ſed etiam Dignitas ipſius perinſignibus illuſtratur Monumentis. Imprimis ſiquidem S. *Zoſimus* Papa Anno 417 Synodum celebravit in hac Baſilica adversùs *Cæleſtium*, vaferrimum Sycophantam, *Pelagij* Diſcipulum, qui ad Pontificem ibidem Querimonias detulit contrâ *Herotem*, & *Lazarum*, ſuos, ac *Pelagij* Accuſatores, & contrâ Synodorum *Africanarum* Judicium; ipſique Fidei Libellum porrexit (*w*). Id ſanè magnum eſt Baſilicæ noſtræ Dignitatis Argumentum, in ea ſcilicet S. *Zoſimum* Pontificem cum omnibus ſimul Romanæ Eccleſiæ Ordinibus, Epiſcopis, Preſbyteris, & Diaconis, omnique Sacro Apparatu, ut vetus Temporis illius poſtulavit Conſuetudo, Judicium adeò inſigne habuiſſe, atque in illo Hæreſiarchæ *Cæleſtij* Cauſam cognoviſſe (*x*).

PRÆTEREA.

(*r*) §. præſ. Num. xxxviii.

(*s*) Priſcis Temporibus *Tituli* Nomen nonniſi Ædibus quæ in Paræcias Preſbyterorum Curæ deputatæ erant, tribuebatur, ſicut hodiernæ ſolùm, quæ ſunt Eccleſiæ Preſbyterorum Cardinalium, *Tituli* adhuc Vocabulum retinent, ut rectè advertit *Rondininus*, Pag. 240.

(*t*) Pag. 373.

(*u*) De hoc Summo Pontifice, anteà *Joanne* Cardinale *Mercurio*, hæc legere eſt in antiqua è Marmore Tabula in Pavimento Baſilicæ *S. Petri ad Vincula*, *Romæ* in *Exquilijs*.

Salbo Papa N. Joanne Cognomento Mercurio
Ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbyteris ordinato,
Ex Titulo Sancti Clementis
Ad Gloriam Pontificalem promoto,
Beato Petro Apoſtolo Patrono ſuo
A Vinculis ejus Severus Preſbyter offert
Et it. P. C. Lampadij, & Oreſtij,
VV. CC.

(*w*) Hac de Re videſis Epiſtolam ipſiuſmet S. *Zozimi* ad *Africanos Epiſcopos* apud *Philippum Labbeum* in Tom. ii. Conciliorum, & apud *Rondininum* Pag. 229.

(*x*) Legeſis hac de Synodo Romana *Natalem Alexandrum* Hiſtor. Eccleſ. Seculi. V. Part. i. Cap. iii. Art. iv. §. vii, & *Graveſonum* Tom. ii. Colloq. i.

PRÆTEREA quantum S. *Clementis* Basilicæ Ornamento, & Dignitati prospexerit S. Pontifex *Gregorius Magnus*, ex eo maximè educitur, quod semel iterumque in illa ad Populum declamavit. Habuit nemque XXXIII Homiliam super Evangelium *Lucæ* Cap. VII, Feria Sexta Quatuor Temporum Septembris; necnon XXXVIII Homiliam super Evangelium *Matthæi* Cap. xxii, Dominica Decima-nona post Pentecosten; Quas in Basilica S. *Clementis* à *Gregorio Magno* recitatas quidem fuisse, omnia ejusdem Operum Exemplaria, etiam antiquissima, cum Veteribus MSS Codicibus collata, testantur (*y*).

LUCULENTIUS tamen Argumentum quanti fecerit nostram Basilicam idem S. Pontifex, Memoriæ proditum est à S. *Gregorio Turonensi*, in *Historia Francorum* Lib. x. Cap. i, ubi ejus Tempore grassantem *Romæ* Luem describit. Sub Finem quippè Mensis Augusti Anno 590 Litanias Generales, seù publicas ad Deum Supplicationes, tàm Cleri, quàm Populi, omnis, ac Sexûs, ac Ordinis, divinam avertendam Iram indixit, quas *Septiformes* vocavit, & ideò *Septiformes*, quia totius Urbis Populum, ut tradit *Paulus* Diaconus in ejus Vita, in Septem Partes Deum deprecaturum divisit; ità nimirùm, ut per varias diversarum Personarum Classes, singillatìm ex diversis ibidem assignatis Ecclesijs exeuntes, seorsìm procederint Clerici, Abbates cum Monachis suis, Abbatissæ cum Congregationibus suis, Infantes, & Pauperes, Viri Laici, Mulieres Viduæ, & Mulieres Conjugatæ. Inter illas autem statutas Urbis Ecclesias, S. *Clementis* Basilica adnotatur (z).

ALIUD sequitur Argumentum, undè liquet quanto in Honore S. *Clementis* Basilicam habuerit S. *Gregorius Magnus*. Cùm namque per Basilicas, & Martyrum Cæmeteria, Stationes in Urbe diviserit, eidem quoque S. *Clementis* pro Feria Secunda post Secundam Dominicam Quadragesimæ (*a*) Stationem addixit, ut *Ugonius*, cæterique Rerum Ecclesiasticarum Urbis Scriptores, necnon & Tabula marmorea Jussu Clementis Papæ XI exsculpta, inferiùs exhibenda (*b*), abundè testantur.

DEMUM ejusdem S. *Clementis* Basilicæ peculiarem in Modum meminit sæpè laudatus S. Pontifex Homilia Decima quinta super Evangelia, in Basilica *S. Pauli* habita, ubi de *S. Servulo* Paralytico his loquitur Verbis: " In ea Porticu, quæ euntibus ad Ecclesiam Beati Clementis est pervia, fuit " quidam Servulus Nomine, pauper quidem Rebus, sed Meritis dives, quem longa Ægritudo " dissolverat " &c (*c*).

XXV. PLURA

(*y*) Consulenda Tabula marmorea, Jussu *Clementis* Papæ XI exsculpta, §. præf. Num. xxxviii.

(*z*) Hunc Litaniarum Ordinem laudatus scribit S. *Gregorius Turonensis* ex Oratione, quam ad Plebem habuit Sanctus Pontifex, cujus hæc sunt Verba:

Clerus egrediatur ab Ecclesia SS. *Martyrum Cosmæ & Damiani cum Presbyteris Regionis Sextæ.*

Omnes Abbates cum Monachis suis ab Ecclesia Sanctorum Martyrum Gervasij & Prothasij cum Presbyteris Regionis quartæ.

Omnes Abbatissæ cum Congregationibus suis egrediantur ab Ecclesia SS. *Martyrum Marcellini & Petri cum Presbyteris Regionis primæ.*

Omnes Infantes, & Pauperes ab Ecclesia SS. *Martyrum Joannis & Pauli cum Presbyteris Regionis secundæ.*

Omnes vero Laici ab Ecclesia S. *Protomartyris Stephani cum Presbyteris Regionis septimæ.*

Omnes Mulieres Viduæ ab Ecclesia S. *Euphemiæ cum Presbyteris Regionis quintæ.*

Omnes Mulieres Conjugatæ egrediantur ab Ecclesia SANCTI MARTYRIS CLEMENTIS *cum Presbyteris Regionis tertiæ.*

(*a*) Ità videre est in Missali ad memoratam Feriam Secundam post Dominicam Secundam Quadragesimæ. Refert etiam *Onuphrius Panvinius* Lib. de *Stationibus Urbis Romæ*, fuisse olim Stationem quoque ad S. *Clementem Dominica Vigesima post Trinitatem*, sed nostris Temporibus exolevisse. Crediderim tamen, Pace tanti Viri, Stationem istam fuisse potiùs Dominicam Vigesimam Secundam post Trinitatem, seù Vigesimam Tertiam post Pentecosten, juxtà modernum loquendi Modum quoad *Clerum Romanum*, seù etiam Vigesimam Primam post Octavam Trinitatis, ut loquuntur *Fratres Prædicatores*; in Missa siquidem istius Dominicæ Epistola legitur S. *Pauli* ad *Philippenses*, ubi Apostolus S. *Clementis* disertè meminit Verbis nuper allatis Num. xxiii. ad Lit. m. Pag. 390.

(*b*) Num. xxxviii. §. præf.

(*c*) Reliqua hujus Homiliæ de S. *Servulo* Verba videbis §. præf. Num. xxxix.

XXV. Plura etiam recentiora suppetunt Monumenta, quæ sese offerunt post antiquiora Ecclesiæ Sæcula, licèt reapsè sint & ipsa vetera, atque Dignitati Basilicæ magnum, & singulare Ornamentum præstent. Hæc inter primum teneat Locum *Paschalis* II, Pontificis Maximi, Electio. Is enim Monachus *Cassinensis*, antè Pontificatum *Rainerius* appellatus, Abbas fuit Cænobij *S. Laurentij* extrà Muros Urbis; dein à *S. Gregorio* VII Presbyter Cardinalis S. *Clementis* creatus, apud Titulum suum morabatur. Interìm e vivis sublato *Urbano* II, sub quo *Romanæ* Ecclesiæ contrà Schismaticos egregiam Operam navarat, Comitia Pontificalia ad S. *Clementis* Basilicam (*d*) indicta sunt, quò Patres, Episcopi, Cardinales, Primoresque Urbis, Primiscrinarij, & Scribæ Regionarij, convenerunt, & invitum, ac fugientem *Rainerium* Cardinalem in Pontificem elegerunt Die 13 Augusti 1099, qui devictus tandem Pontificium Onus suscepit, maximè cùm ab universis ter acclamatum esset: *Rainerium, Virum Optimum, Pontificem S. Petrus elegit* (*e*). Apostolico sibi suscepto Munere, *Paschalisque* II Nomine assumpto, coccineam Chlamydem induit, & Tiarâ Capiti ejus impositâ, è Titulo *S. Clementis*, toto Cardinalium, & Cleri stipatus Cœtu, ad Basilicæ *Lateranensis* Porticum perductus est. Certè pro Miraculo duci debet, ut obiter dicam cum Doctissimo nostro *Gravesono* (*f*), quod, vivente adhuc *Guiberto*, seù *Wiberto*, Antipapâ, *Clemente* III dicto, & ob eum in Factiones Urbe olim conscissâ, in Electionem *Paschalis* II Pontificis Maximi omnes simul in Urbe Clerici, & Ordines, Nemine adversante, consenserint; solus verò ipse celcissimam hanc fugiens Dignitatem (quam tamen anteà Vir Sanctus ipsi à Deo auguratus fuerat) invitus, ac mærens eam susceperit (*g*).

Prænobile quoque, ac insigniori Notâ dignum hujus Basilicæ Monumentum à *Cencio Camerario* in antiquo suo Libro (quem *Mabillonius* in Tomo II *Musei Italici* publici Juris fecit) proditum est. Ibi quippè Morem refert, quo Romanus Pontifex Die 25 Aprilis, *S. Marco Evangelistæ* sacrâ, in Litania Majori è *Laterano* ad prælibati Sancti Basilicam pergit. *Cum autem* (inquit) *Domnus Papa venerit cum Processione ad Ecclesiam S. CLEMENTIS, ibi quiescit in Lecto superposito Tapeto, & Herbis circumquaque positis, quæ tamen fiunt à Clericis ejusdem Ecclesiæ S. Clementis. Postquàm verò quieverit, surgens vadit* &c.

Item *Petrus Amelius* in suo Veteri Codice *de Cæremonijs* (ibidem quoque apud *Mabillonium* edito) Usum tradit inolevisse Die 26 Decembris, S. Protomartyri *Stephano* Sacrâ, Missam coram Pontifice, quoties ille non celebraret, & Cardinalibus, à Presbytero Cardinali *S. Clementis* solemni Ritu esse celebrandam.

Item *Benedictus Millinus* in Opusculo de *Oratorio S. Laurentij*, sivè *Sancta Sanctorum* juxtà *Lateranum*, Cap. iii, perinsignem olim, ac veterem à *Sergio* I (electo Pontifice Anno 687) institutam Imaginis Sanctissimi Salvatoris Processionem describens, & Manu exaratum Codicem ex Archivo Societatis proferens, de Basilicâ *S. Clementis* hæc habet: *Imago autem ipsa deindè eo Die per Arcum Basile, & Viam Sacram cum Sonechio desuper aurato, & magna Turba præcedentis, & sequentis Populi defertur antè Faciem, & Portam primam S. CLEMENTIS, per cujus Sacerdotes similis Cæremonia de Pedum Lotione servatur* (*h*).

Inferiori demùm Sæculo, *Nicolaus* V, Pontifex Maximus, cùm Anno 1450 pro impetranda Pace inter Christianos Principes, ferali Bellorum Incendio indignatos, publicas ad Deum Preces indixerit, ipse, ut *Ciacconius* in ejus Vitâ refert, pedester Iter agens, Sacram Eucharistiam spectabili, amplissimoque Cultu detulit è Basilica *Lateranensi* ad illam usque S. *Clementis*.

(*d*) *Platina*, de Vita *Paschalis* II; *Onuphrius Panvinius*, in *Romanorum Pontificum Chronico*; *Rondininus*, Pag. 255.

(*e*) *Platina*, mox citatus; *Natalis Alexander*, Historiæ Ecclesiasticæ Sec. xi, & xii. Part. i. Cap. ii. Art. i.

(*f*) Histor. Eccles. Tom. iv. Colloq. ii.

(*g*) Legesis *Natalem Alexandrum* Loco jam laudato.

(*h*) Ibi namque pro secunda, ut etiam indicat antiqua in Aula Hospitalis Societatis Pictura, mystica quædam Lotionis Pedum Cæremonia fieri consueverat, quâ peractâ, Populus, & Cætus omnis Sacram Imaginem ad Basilicam *Lateranensem* usque comitabatur. Videsis *Rondininum*, Pag. 260.

XXVI. Basilicæ hujus S. *Clementis*, insigniora utpotè continentis Sacræ Vetustatis Monumenta, Descriptionem fusiori politiorique Calamo prosecutus est *Philippus Rondininus* Lib. ii sui Operis, *de S. Clemente Papa, & Martyre, ejusque Basilica in Urbe Roma* inscripti, Anno 1706 sub Auspicijs tunc regnantis Pontificis *Clementis* XI vulgati, quam Descriptionem non abs Re erit hìc Loci levi saltem Brachio attingere, eò vel maximè quia ipsamet Basilica plures postmodùm subijt Alterationes, à laudato *Clemente* XI Restauratore factas.

Igitur Formæ est oblongæ in Modum Navis, quemadmodùm esse jubet Liber II *Constitutionum Apostolicarum*, quia hoc Pacto, ut advertit *Joannes-Stephanus Durantus* de *Antiquis Ecclesiæ Ritibus* Lib. i. Cap. iii, *monemur Nos in Mundo versari tanquàm in Mari, quod Ventorum Vi agitari, atque turbari solet, nec aliter quàm in Navi Ecclesiæ tutò trajici potest.* Porrò Basilica versâ ad Orientem Facie sita est, disponi enim Ecclesiarum Situm veteri Christianorum Ævo, ut Orientem spectarent, idem monet Lib. II *Constitutionem Apostolicarum* Cap. VI, ubi de Ecclesiæ Structura loquens, ait: *Primùm quidem sit longa, & ad Orientem conversa.* Et hoc quidem ad Imitationem Templi *Salomonis*, quod ad Orientalem Plagam conversum fuisse *Aristeas* affirmat. Sed quidquid sit de hoc, viguit ejusmodi Ritûs Observantia etiam apud Christianos usque ad *Diocletiani* Imperaroris Ætatem, ut scribit *Pompeius Sarnellus*, Episcopus *Vigiliarum* (in Regno *Neapolitano*), reconditâ Sacræ Antiquitatis Eruditione clarus (*i*). *Constantino* siquidem imperante paulatim obsolevit, promiscuè enim & versùs Ortum, & versùs Occasum fabricabantur Ecclesiæ. Verumtamen si Ecclesia Portam Majorem versùs Orientem habuerit, Ritus fuit, ut animadvertit *Gulielmus Durandus* (*k*), quod Sacerdos Facie ad Orientem celebraret; & si Ostium habuerit ad Occidentem, quod in Salutatione ad Populum se converteret. In hac autem S. *Clementis* Basilica Ara Maxima ità extructa est, sicut in alijs antiquioribus Urbis Ecclesijs, quod Sacerdos Orientem prospiciat, & ad Populum Faciem habeat, adeoque in Salutatione nullatenùs se vertat, aliàs quippè Tergum ad Populum haberet.

XXVII. Observato itàque orientali Basilicæ Situ, ob Oculos se objicit Prothyrum, sivè parva Porticus exterior, sub qua S. *Servulus* (l) Vitam traduxisse vulgò fertur, Quatuor è Numidico Marmore suffulta Columnis, quarum Bases, quia à Terra obrutæ, non apparent. Fulcitur hisce Partibus Testudo, Crucis in Morem assurgens, decussata Concameratione, & Pictura olim concinnata, cujus Vestigia, Temporis Decursu sensim erosa, vix hodie supersunt (*m*).

Perspecto hucusque Prothyro, siuè parvâ illa Porticu exteriori, Atrium occurrit, sivè Area, aperto Cælo, quod Atrium, Parietibus ex tribus Partibus circumclusum, omnem olim habuisse Ecclesiam, & cuique Parieti Porticum adhæsisse, Columnis sustentatam, scribit *Sarnellus*, Illæ verò tres Porticus simul in Forma Claustri connexæ jungebantur (& etiamnùm apud S. *Clementem* junguntur) cum quarta, Ecclesiæ proximiùs adhærente. Id ipsum porrò *Sanctus Carolus* Cardinalis *Borromæus*, Episcoporum Gemma, & Ecclesiasticæ Vetustatis amantissimus Præsul, adimpleri, servarique sanxit (*n*) his Verbis: *Atrium præterea in Fronte Sacræ Ædis pro Areæ Ratione, proque Ædificij Ecclesiastici* Structura, *fiet intùs ab omni Parte Porticibus cinctum, alioque decenti Architecturæ Opere ornatum.*

E Latere hujus Atrij antè dexteram Porticum, per quam Scalâ in Cænobium ascenditur, Puteus adstat vetustis circumstructus Lapidibus, qui profectò aliquid sapit Antiquitatis. Præ Foribus namque Basilicarum Aquas salientes, seù Puteos, & Cantharos, Conchas, vel Fontes Aquæ communis, olim constitui solitos, Cardinales *Baronius*, & *Bona* testantur (*o*); idque Christianos consuevisse, ne illotis Manibus Sacro adessent.

Supra

(*i*) In *Basiliographia*, Cap. iii.

(*k*) In *Rationali Divinorum Officiorum*, Lib. v. Cap. ii

(*l*) Confer. Num. xxxix. §. præf.

(*m*) De Porticu hac loquitur S. *Gregorius*, cujus non ità pridem de S. *Servulo* referebam, Num. xxiv. §. præf. Pag. 392.

(*n*) In suis Instructionibus *de Fabricæ Ecclesiæ*, Lib. *i*. Cap. iii. Tom. ii. Part. viii. *Actorum Mediolanensis Ecclesiæ*.

(*o*) *Baronius*, in *Annalibus* ad Annum 57; *Bona*, Lib. i. *Rerum Liturgicarum*, Cap. xx.

SUPRA Porticum, cui conjungitur Prothyrum, sivè parva Porticus exterior, jam memorata, adest Fabrica satis spatiosa, quam pro Bibliotheca Fratrum Prædicatorum *Hibernorum* fieri fecit *Clemens* XI, Pontifex Maximus, Anno 1715.

Porticus Basiliæ proxima Locus est amplior, ubi quatuor Numidici Marmoris Columnæ Jonicis elaboratæ Epistylijs, Doricisque Basibus, erectæ sunt (*p*). Sinistrorsùm Campanaria Turris eminet, recentiorum Temporum Opus (*q*). Dextrorsùm sub Arcu inter duas Columnas in Pavimento perantiqua hæc jacet Inscriptio cujusdam Nomine *Romani*, hujus Basilicæ Presbyteri Cardinalis, quem illum putat *Millinus* ab *Alexandro* Papa II, *Panvinio* Teste (*r*), inter Cardinales cooptatum.

Istius Ecclesiæ Speculum, Rectorque beatus,
Qui fuit, hoc Tumulo mortuus ecce jacet.
Mortuus ecce jacet Mundo, sed vivit in illo,
Qui nunquam moritur, nec moriturus erit.
Ecce jacet Cleri Spes, Custosque Pupilli,
Pauperis Auxilium, Cura benigna Dei.
Presbyter iste quidem, Romanus Nomine, cujus
Centenis Annis Vita beata fuit.

POST Atrium, & Porticum antè Basilicam, unica hodiè succedit Porta, per quam Ingressus fit ad majorem Basilicæ Navem, Tribus quippè Navibus Basilica hæc est distincta. Porrò Basilicas antiquitùs quot Naves tot Portas habuisse existimant Rerum Sacrarum Scriptores, unam scilicet priorem, & ampliorem, aliasque minores ad ejus Latera, ut nimirùm Viri, & Fæminæ seorsìm Sacras Ædes ingrederentur: Et sicut Virorum Portæ Ostiarius præerat, ità Diaconissæ demandata erat Cura Fæminarum. Enimverò hunc Veterum fuisse Morem sat clarè indicant plures *Constantini* Ævo erectæ Basilicæ, quibus quot Naves tot Portæ sunt. Verùm Basilica *S. Clementis* etsi tot Portas quot Naves hodiè non habeat, primitùs tamen habuisse credibile existimat *Rondininus* (*s*), quia, inquit, Sacella, quæ modò extant in Locis, ubi minores Januæ esse poterant, inferiorum Temporum reapsè arguunt Antiquitatem. Nihilominùs aliud est hisce Temporibus Basilicæ *S. Clementis* Ostium, scilicèt Laterale, suprà quod eminet Gentilitium Stemma Magni Pontificis *Sixti* V, de Basilica hac optimè meriti, qui in ea Laterale Ostium, cùm Viam ab Amphitheatro magnificè straverit ad *Lateranum* (*t*), pro faciliori ad illam Fidelium Accessu aperuit, & ornavit. Ab hinc, ut obiter dicam, Morem invaluisse persuasum habuit *Rondininus* (*u*), Romanum Clerum in Litanijs, quas vocant, *Rogationum*, Feriâ Tertiâ novam hanc Januam ingredientem, istam invisere Basilicam, deindè, ab Episcopo Oratione de *S. Clemente* habitâ, è majori exeuntèm rectâ pergere ad *Lateranum*.

XXVIII. Tribus igitur distincta est Basilica Navibus, quas tot coopertas intuemur Laquearibus, miro Artificio sculptis, & deauratis, *Clementis* XI Beneficio. Mediæ Navi supereminent tres utrinque latiores modernâ Formâ Fenestræ, ab eodem Pontifice reseratæ, quas inter, & in medio Laqueari, fieri fecit perbellas celeberrimorum hujus Ævi Artificum Picturas.

COLUMNÆ, quæ Naves formant, diversi Ordinis, ac Lapidis sunt. Duæ namque Tribunæ propiores ex Marmore numidico, sequentes duæ ex pario Marmore constant, quibus duæ aliæ accedunt itidem ex numidico, deindè duæ aliæ ex pario pariter striatæ. Has Columnas excipiunt duæ lateritiæ Pilæ, antiquissimis Imaginibus depictæ. Post Pilas eodem Ordine aliæ ex pario Marmore

(*p*) Porticum hanc, Basilicæ adhærentem, ampliorem in Formam, novo desuper addito Ædificio, redegisse *Joannem Alvarez de Toleto*, Ordinis Prædicatorum, à *Paulo* III inter Cardinales Titulo *S. Clementis* cooptatum, ejus Familiæ Insignia forinsecùs suprà eandem Porticum varijs Coloribus expresse significant, ut disertis Verbis advertit *Rondininus* Pag. 269. Verùm post Instaurationem Basilicæ, à *Clemente* XI Anno 1715 factam, hujusmodi Insignia ampliùs non apparent.

(*q*) Confer Num. xxxvi. §. præf.

(*r*) In *Romanorum Pontificum Chronico*. Porrò *Alexander* II Pontificatum tenuit ab Anno 1061 ad 1073.

(*s*) Pag. 284.

(*t*) Confer §. præf. Num. xxiii. ad Lit. s; & Num. xxxiv.

(*u*) Pag. 269.

more adstant Columnæ, item duæ aliæ, quarum altera ex pario, altera ex numidico, hinc sequentes pariæ sunt, & demùm ex duabus ultimis altera non apparet, quia Muro inclusa, altera verò ex pario etiam Muro adhæret.

Basilicæ Pavimentum, ex Opere tessellato, multiplici Lapide multiplicis Coloris permixtum, affabrè elaboratum est. Et quamquàm, scribente *Rondinino* Anno 1706, Temporis Diuturnitate ex Parte, ut ajebat (*w*), confectum fuerit, illud tamen *Clemens* XI ex integro restauravit.

Area Basilicæ tota in eodem horizontali Plano non sistit, sed Presbyterium, Altare Majus, & proximæ his Partes elevatiores sunt, ità ut ad illas per plures Gradus ascendatur.

Super antiquam, & principaliorem Basilicæ Januam Tabulatum quoddam eminet à *Vincentio* Cardinali *Laureo* Tituli *S. Clementis*, de quo infrà, in Modum Chori pro divinis Officijs ædificatum, ac rudi Arte depictum, ex quo pendebant, dùm scriberet *Rondininus* (*x*), Temporis Edacitate consumpti novem rubei Galeri, eorum scilicèt Cardinalium, qui hac in Basilica sepulti sunt. Istos autem Galeros è medio sustulit *Clemens* XI, novumque ibidem fieri fecit Chorum, & quidem valdè concinnum, cui Tres supereminent Fenestræ, una amplissima suprà Porticum Basilicæ proximam, reliquæ duæ collaterales.

XXIX. Ut autem nunc de Majori Basilicæ Navi speciatim loquar, in medio illius Pavimento marmoream videre est prælibati Cardinalis *Laurei* sepulchralem Tabulam lapideam Ære circumornatam cum Stemmate pariter æreo, suprà quam hæc leguntur:

D. O. M.
Hic jacet Vincentius Laureus,
Tit. S. Clementis Presbyter Cardinalis,
Montis-regalis nuncupatus,
Obijt XII. *Kal. Jan.* MDXCII.
Religio Ministrantium Infirmis, Hæres,
Optimè de se merenti ex Test.
Posuit.

Huic accedit, veluti Appendix, *Aloysij Guarnerij*, qui Cardinalis *Laurei* ex Sorore Nepos erat, Sepulchralis Tabula lapidea, cujus hæc est Inscriptio:

Aloysio Guarnerio,
Jacobi Antonij F.
Vincentij Laurei Cardinalis
Montis-regalis ex Sorore Nepoti,
Opt. Spei Adolescenti.
Julius Cæsar Guarnerius,
Episcopus Campanien.
Patruus mærens P.

In Pavimento itidem à dextro Latere sub Intercolumnio è Regione Sacristiæ hujusmodi extat Epitaphium:

Quod perago, Clemens, Crescentius excipe Sancte
Ferque tui mihimet Auxilium jugiter.
Ut te perpetuò teneam qua Gaudia semper
Cardinalis ovans, me tibi consocians.

XXX. Hac-

(*w*) Pag. 285. (*x*) Pag. 286.

XXX. Hactenus amplioris Navis mediâ Parte descriptâ, accedendum nunc est ad reliquæ ejusdem Navis Descriptionem, quæ insigniora Sacræ Vetustatis continet Documenta. Id præ omnibus valdè præstat marmoreum Septum, quod *Scholam Cantorum*, sivè *Chorum*, antiqui dixere. Intrà Chorum namque Clerici Minores, Cantoresque, Locum habebant, ut testantur *S. Augustinus* in Psal 149, & *S. Isidorus* in Libro *de Genere Officiorum*, Cap. iii ; atque ex Concilio *Turonensi* II, Can. iii, proditum est. His verò duntaxât, & non alijs, licebat canere juxtà Synodi *Laodicenæ* Can. XXII Statutum.

Marmoreum hoc Septum omnibus planè Partibus in hac Basilica absolutum admiramur, cui variâ Formâ plurimæ utrinque excisæ sunt Cruces. In Fronte majoris Ingressûs summo Loco seorsim Longobardico Charactere ac rudi Metro expressa leguntur hæc Carmina:

Hâc jacet Ecclesiâ Clemens Sanctissimus, Æquor
Quem diù celavit, hunc Ego Corde precor.

Ad ejus hinc Latera elegantissimè extructi marmorei Ambones, sivè Pulpita, assurgunt, quorum major ab australi Parte duplici ascensu aditur. Ibi in Missa Solemni Diaconus Evangelium versâ ad Aquilonem Facie legebat, ibique proclamabantur Pontificum Edicta, & Jussiones, denunciabantur Anathemate perculsi, recitabantur è Diptycis Fidelium tàm vivorum quàm defunctorum Nomina, atque ad Populum à Presbyteris, & Diaconis, habebantur Sermones, vidique ipse, ut obiter dicam, *Benedictum* XIII, Pontificem Maximum, Ordinis Prædicatorum, ibidem concionantem (*y*). Juxtà illud Sedile marmoreum subest isti fortassis simile, quod esse jubet Lib. II *Constitutionum Apostolicarum* Cap. lvii, & cujus meminit *S. Athanasius* in Epistola *ad Solitariam Vitam agentes.* Infrà Orientem versùs, lapideum adstat Candelabrum, Opere tessellato (quemadmodùm & Pavimentum) elaboratum, quod *Sarnellus* Cap. xxiv erectum existimat, ut Cereum pro Evangelij Lectione sustineret ; alij verò, ut notat *Ciampinus*, Cap. ii, pro Cereo duntaxat Paschali erectum fuisse arbitrantur. In alio deindè minori Ambone, ad Aquilonem converso, ad quem unico solùm Ascensu patet Aditus, Epistola à Subdiacono legebatur, versâ semper Facie ad Altare, nullo Orientis, sivè Occidentis, habito Discrimine. Ex inferiori demùm marmoreo Legili in Orientis Prospectu, ad quod per eandem Ambonis hujus Scalam ascendiditur, Clerici Lectores Prophetias, & Sacras Lectiones ad Populum recitabant, ubi & Clerici Cantores Graduale, sivè Responsorium in Missa canebant. *Graduale enim* (inquit *Honorius Augustodunensis* Lib. i. Cap. 96, *de Antiquo Ritu Missarum) à Gradibus dicitur, quia in Gradibus canitur: Responsorium itidem vocatur, quia Choro cantante, ab uno Versus respondetur, & illo Versum cantante, à Choro pariter respondetur.* Hìc tamen animadvertit *Ciampinus*, Legile hoc ad Orientem ijs tantùm inesse Ecclesijs, in quibus Cantor stans in superiori Ambonis Gradu, Terga vertit ad Orientem ; si enim ad Altare conversus, unà pariter Orientem prospiceret, in eodemet Loco Cantor consisteret ad canendum. Singulari item Notâ duplicem Chori Ambonem *Ciampinus* expendit, unde *S. Clementis* Basilicam præ alijs antiquiorem existimat ; illa quippè duplicis Ambonis Structura, Ritum exhibet vetustissimum, quo Diaconus Evangelium lecturus, modò ad Aquilonem, modò ad Austrum convertebatur, ut *Ordo Romanus* his testatur Verbis : *Ipse verò Diaconus stat versùs ad Meridiem, ad quam Partem Viri solent confluere, aliàs autem ad Septentrionem.* Ritus iste priori Ecclesiæ Sæculo promiscuus erat prout sese offerebat Occasio, postmodùm certus factus est, ut legentis Facies Aquilonem tantùm respiceret, idque ex quorundam Ambonum Situ, qui adhuc in nonnullis *Romæ* Ecclesijs superstites sunt, apparet.

Super binos hinc indè mormorei Septi Muros Quinque hodiæ duntaxat eminent Cerostratæ, sivè ferrei Loculi pro Facibus, & Ceries accommodati quæ olìm plures fuisse posita ibidem indicant Foramina. Facibus siquidem & Ceries festivas Vigiliarum Noctes priscos Fideles illuminare solitos fuisse tradit *Sarnellus* Cap. xxiii, cùm scilicèt divina Officia peragerent, & spiritualibus adstarent,

(*y*) Consulendus Num. xl. præf. §.

rent Sermonibus, quos nocturnos Veterum Conventus *nocturnas Convocationes* vocat *Tertullianus*, Lib. ii *ad Uxorem*, Cap. iv, atque de illis Testimonium perhibet Concilium *Matisconense* (in Provincia *Lugdunensi*) Secundum, Can. i, necnon *S. Cyprianus* de *Oratione Dominica* circà Finem, alijque Veterum nonnulli.

XXXI. Post marmoreum Septum, seù Chorum, ad Sanctuarium (z) ascenditur utrâque ex Parte marmoreis Cancellis circumseptum. Isti porrò Cancelli, marmoreis pariter Cratibus, Retis ad instar, perforatis, quæ *Transennæ* dicebantur, ornati, plures hinc indè excisas præseferunt Cruces, eodem fermè Opere ac circà Chori Muros spectantur (*a*).

In Medio Sanctuarij sita est sub Tabernaculo Ara Maxima (*b*), ubi Sacerdos Sacrum celebrans, Faciem ad Populum conversam habet (*c*). Tabernaculum autem, Altari superpositum, Fornix est lapidea, Quatuor suffulta Columnis, eo simili Structuræ Genere, quo pleraque adhuc in Urbe visuntur Veterum Basilicarum Altaria Summa (*d*).

Aræ Pallium, Picturâ ornatum, in Prospectu Basilicæ positum, S. *Ignatij* Episcopi *Antiocheni* Martyrium, in Amphitheatro per Leones dilacerandi, ob Oculos ponebat antè Annum 1726. Infrà illud Cellula prominebat, sivè subterraneum Sacellum, ferreo inaurato Ostiolo obstructum, ubi SS. *Clementis* Papæ, & *Ignatij* Episcopi Corpora requiescunt. Ab hujus utroque Latere eorum Sacræ Imagines depictæ erant, sub illa *S. Clementis* hisce duobus suppositis Carminibus:

Impius insano te mersit in Æquore Cæsar,
His positis Aris nunc pia Roma colit.

Et sub altera *S. Ignatij* his alijs;

Vicinum tibi probra tulit numerosa Theatrum,
Hic tibi delatus probra rependit Honos.

Ita, inquam, Res se habebat usque ad Annum 1726; quomodò autem impræsentiarùm, opportuniùs dicetur infrà (*e*).

In eodem Sanctuario ab australi Latere sacra ex Marmore Mensa Veterum Usu spectatur, aliamque è Regione antiquitùs extitisse divinari facilè potest. Geminæ hæ Mensæ ad Latera Sanctuarij apud Veteres in Basilicis omnibus locabantur, eâ nempè Formâ, quâ nunc in Basilica SS. *Nerei*, & *Achillæi*, propè S. *Sixti* Basilicam, integræ conspiciuntur. In ea, quæ ad Dexteram consistebat, reponebantur Episcopi, vel Sacerdotis, celebraturi Sacra Indumenta, in altera ad Lævam Vasa Sacra cum Velis collocari solebant, simulque Panis, Consecrationi, ac Sacræ Communioni, necnon Eulogijs per Synaxim distribuendis, destinatus.

Intuemur deinceps per interiorem Sanctuarij Circuitum dispositas hinc indè Exedras, sivè Sedilia pro Sacerdotibus, atque tribus Gradibus editiorem Cathedram Episcopalem, *Tribunal* aliter

(*z*) Sanctuarium Pars fuit Ecclesiæ sacratissima penitissimaque, alio Nomine *Secretarium*, *Sancta Sanctorum*, *Presbyterium*, & *Tribunal*, à Latinis nuncupata, quam interjectis Cancellis à reliqua Ecclesia divisam fuisse, Rerum antiquarum scribunt Auctores.

(*a*) Cancelli, Teste *Mabillonio* in Commentario ad *Ordinem Romanum*, Cap. xxxi, Locum Orationis designant, ad quos usque extrinsecùs Populus pertingebat; intrinsecùs quippè Sanctuarium erat solis Sacerdotibus, & Diaconis pervium.

(*b*) *Rondininus* Pag. 300 cum alijs opinatur, Altare hoc olim fuisse unicum in hac S. *Clementis* Basilica. Is enim Veterum fuit Usus, qui unum tantum Altare in Sacris Ædibus erigere consueverunt. Hinc reliqua Quatuor Altaria, quæ hodiè in hac Basilica apparent, inferiorum Temporum sunt Opera.

(*c*) Confer Num. xxvi. §. præs. Pag. 394.

(*d*) Tabernaculo *Ciborij* Nomen, à *Cibo*, hoc est ab Eucharistia, quâ ad perennem Vitam enutrimur, deductum, promiscuè *Græci*, atque *Latini* tribuunt, ut passim legitur in Libro Pontificum *Anastasij*, necnon illud *Propitiatorij* Voce idem Auctor quandoque appellat, & *Umbraculum* Altaris vocat *Ordo Romanus*.

(*e*) Num. xxxix. §. præs.

ter appellatam, in medio, ac intimo ejusdem Sanctuarij Hemicyclo, & Aræ Maximæ Fronte erectam, ut jam Veterum Usum fuisse S. *Gregorius Nazianzenus*, alijque Antiquorum testantur *(f)*.

XXXII. Absidis modò, ejusque musivi Operis Descriptionem continenti Ordine aggredoir Primùm porrò in ejus aquilonari Latere SS. Petri, & Clementis occurrunt Effigies optimè elaboratæ, atque ad dexterum *Petri* Latus Inscriptio legitur: *Agios Petrus*, hisce exindè subscriptis Verbis: *Respice promissum, Clemens, à me tibi X P M*, indicante *Petro* Salvatoris Imaginem, Medio Absidis superelatam. Inferiùs Prophetæ *Jeremiæ* inscripta Nomine Imago est, atque circùm Absidem hæc leguntur Verba, prægrandi Charactere exarata: *Gloria in excelsis Deo, & in Terra Pax Hominibus bonæ Voluntatis*; necnon hinc indè ad Latera Salvatoris Quatuor Evangelistæ Quatuor Animalium Formâ spectantur. Alterâ verò ex Parte, scilicèt australi, eminentiori itidem Situ, è Regione SS. *Petri, & Clementis*, his similes SS. *Pauli, & Laurentij* exhibentur Effigies cum Epigraphe: *Agios Paulus*, hoc insuper supposito Versu:

De Cruce, Laurenti, Paulo famulare docenti.

Atque inferiùs *Isaiæ* Prophetæ Imagine, æquè ac *Jeremiæ*, dispositâ.

In adverso Frontis Basilicæ ad Aquilonem, sivè in Absidis Facie ad Lævam, antiquum eminet Armarium, in quo Sacrum Oleum hodiè servatur *(g)*, à *Jacobo Thomasio*, Anagnino, Ordinis Minorum, *Bonifacij* Papæ VIII Sororis Filio, S. *Clementis* Presbytero Cardinali ab eodem creato, vario è Lapide constructum *(h)*, quemadmodùm superimposita hæc obscura, atque obsoleta Carmina testantur, musivo, & deaurato Charactere exarata:

Ex Annis Domini prolapsis Mille Ducentis
Nonaginta Novem Jacobus Collega Minorum,
Hujus Basilicæ Tituli Pars Cardinis Alti,
Hæc jussit fieri, quo plausit Roma Nepote,
Papa Bonifacius Octavus Anagnia Proles.

Ad Hemicyclum Absidis quod attinet, ibi inter alia plura Ornamenta, longa cernitur Vitis, quæ vario Opere, & Colore hinc indè diffusos Ramos protendens, è Stipite exsurgentem præfert Crucem *(i)*, cui Christus Dominus affixus est, dispositis ab utroque Latere Passionis Socijs, *Mariâ*

(f) Auctor *Constitutionum Apostolicarum* Lib. ii, Cap. lxi, ait: *In ejus* (Sanctuarij) *Medio sit Episcopi Sedes, ad cujus utrumque Latus considеant Presbyteri, & Diaconi assistant succincti, & expediti.* Favet Concilij *Carthaginensis* IV Canon xxxv: *Episcopus in Ecclesia, & in Consessu Presbyterorum sublimior sedeat.* Cur autem sublimior inter alios Episcopus emineat, S. *Augustini* in Psal. 26 Testimonio explicatur: *Quomodo* (inquit) *Vinitori Locus altior fit ad custodiendam Vineam, sic & Episcopo altior Locus factus est, & de isto Loco periculosa redditur Ratio.* Cæterùm memorata Cathedra Episcopalis apud S. *Clementem* ædificata fuit ab *Anastasio* Cardinali, hujus Basilicæ Titulari, creato à *Paschali* ii, ut Num. xxv. præs. §. Pag. 393. dictum est, electo Summo Pontifice Anno 1099. Hinc circà eandem Episcopalem Cathedram hæc excisa sunt Verba: *Anastasius Presbyter Cardinalis hujus Tituli hoc Opus cæpit, & perfecit.*

(g) Aliud huic simile ad Austrum fuisse *Mabillonius* apud *Rondininum* Pag. 307 existimat. Verùm quod antiquitùs Sacratissimæ Eucharistiæ fuerint Conditoria, *Cabassutius* in *Notitia Ecclesiastica*, Dissertatione x, colligit ex Lib. vi *Constitutionum Apostolicarum*, & ex *Paulino*; ibidemque de multiplici Veterum Usu in recondenda Eucharistia erudito Examine disputat.

(h) Ornavit insuper laudatus Cardinalis Absidem Basilicæ musivo Opere, seù potius vetus, Temporis Edacitate corruptum, ad priorem revocavit Formam, ut advertit *Rondininus* Pag. 267.

(i) Post Crucis hujus Vitem in Muro prælibatus Cardinalis *Thomasius* Particulam recondidit Sanctæ Crucis, necnon Dentem unum S. *Jacobi* Apostoli, atque alterum S. *Ignatij* Martyris, prout in inferiori Hemicycli Parte circumscripta hæc exprimunt Carmina:

Ecclesiam Christi Viti similabimus isti,
Quam Lex arentem, sed Crux facit esse virentem:
De Ligno Christi, Jacobi Dens, Ignatijque,
In suprascripti requiescunt Corpore Christi.

riâ Virgine, & *Joanne* Apostolo. Totum Absidis Hemicyclum comprehendunt Propagines, in quarum Curvaturis graphicè, inscriptis Nominibus, depicti sunt Quatuor Ecclesiæ Doctores, & variæ Volucrum Species. Inferiùs cernitur Ovis, aureo coronata Diademate, pluribus alijs eodem Ordine utrinque circumstipata. Præterea utrobique graphicè expressi Duodecim succedunt Apostoli totum Hemicyli Circumferentiam ambientes, quibus è sinistro Latere proximè adhærent SS. *Joannis Baptistæ*, *Petri*, & *Petronillæ* vetustæ Imagines, ac paulò ultrà in Fronte primi Arcûs sinistræ Navis Muro affixa est vetus lapidea Sepulchralis Tabula *Henrici de S. Allosio*, Cardinalis Tit. S. *Clementis*, ab *Eugenio* IV creati, cujus propè jacet in Pavimento marmorea Effigies, Pontificalibus Indumentis ornata, cum Sepulchrali hoc Elogio:

Heu Decus, heu Lumen, tibi nunc Domus inclyta Sancto
De Allosio perijt tuus ipse colendus Henricus,
Hac requiescit Humo, primùm qui Tempore longo
Præsul in Urbe fuit Terdonæ, dehinc qui Papiæ,
Post Mediolani Sacer Archiepiscopus, indè
Pro Virtute sua rubeo fuit ecce Galero
Per Papam Eugenium donatus in Ordine Quartum.
Hic pius, hic sapiens, hic justus, castus, honestus,
Hinc Testamentum renuit sibi condere, dicens
Cuncta fore Ecclesiæ, se cuncta relinquere Christo,
Qui dedit: Ac tandem cùm Sexaginta subisset
Annorum Ætatem, Jubilæi Tempore Sancti
Mille Quadringentis & Quinquaginta sub Annis,
Atque Die quarta Julij devotus, & almus
Spiritus ille suus felix super Astra volavit.

XXXIII. Media hujus Basilicæ Navi integrè descriptâ, ejusque Partibus historicè illustratis, minores hinc indè ad ejus Latera sequuntur Naves, quarum dextera ad Aquilonem summo Loco Sacellum habet Divo *Joanni Baptistæ* Sacrum, ad quod per Gradus, quibus ad Sanctuarium, ascenditur. Super Ara Sacelli marmoreum extat ejusdem Simulacrum optimè insculptum, & utraque ex Parte Muro hærent, quæ Sanctissimi Præcursoris Historiam repræsentant Picturæ, altera nempè Sermocinationem, quam habuit ad *Herodem*, & *Herodiadem*, altera ejus Decollationem. Antè Sacelli Ingressum, dextrorsùm surgit elegantissimum *Bartholomæi Roverellæ*, Cardinalis S. *Clementis* (*k*) Monumentum, in quo Sepulchralis adest Urna marmorea, suprà quam defuncti Cardinalis, Episcopalibus induta Vestibus, decumbit Effigies; sursùmque Deiparæ Imago inter Angelos, & Apostolos *Petrum*, & *Paulum* sublata tollitur, cui *Petrus* eundem *Roverellam* Cardinalem, antè genuflexum, velut in Clientelam fovendum commendat. Deindè sub Urna extat Inscriptio hæc, prægrandibus Characteribus in Marmore excisa:

Hoc Monumento clauditur Urbi,
Doctis, & bonis omnibus desideratissimus,
Bartholomæus Roverella
Ob solas Animi Dotes,

Singularemque

(*k*) Cardinalem hunc Sacellum istud ædificasse non levis suadet Conjectura, quæ primùm deducitur ab antiqua vitrea ejusdem Sacelli Fenestra, ejusque Forma, ubi Veterum More depictum Cardinalis *Roverella* gentilitium Insigne spectatur; deindè ab ejus prænobili mox describendo Sepulchro, quod apud Sacellum eximio Artis Opere extructum est. Huicque Conjecturæ suffragatur *Rendininus* Pag. 268.

Singularemque Fidem, & Scientiam,
Eugenij IV, Pontificis Maximi,
Secretarius,
Et ab eodem Archiepiscopus Ravennas,
Inde
A Pio II. Pont. Max.
Tituli Sancti Clementis Cardinalis creatus,
Qui Legationibus multis,
Pace, & Bello peractis,
Dùm
Xysti IV. Pont. Max.
Et Collegarum Benevolentiâ,
Principumque, ac Nationum plurimarum
Clientelis insignis, tranquillam
Et Consilijs utilem Septuagenarius Ætatem
Ageret,
Omni Suppellectile in Familiæ Remunerationem
Distribui jussâ,
Romæ obijt Anno Salutis
MCCCCLXXVI
VI. Nonas Maij.
Testam. Executores Collegæ
B. M.

A Latere hujus Tumuli, paulò inferiùs tamen, Sacristiam versùs, minor alius adhæret *Joannis Francisci Brusati*, primùm Episcopi *Cassanensis* in *Calabria*, dein Archiepiscopi *Nicosiensis* in Insula *Cypro*, prælibati Cardinalis *Roverellæ*, ex Sorore Nepotis, Sepulchrali itidem Urnâ marmoreâ instructus, suprà quam jacet ejus Simulacrum, Episcopali Indumento insignitum, cum his in Epigraphe Verbis:

Sedente Sixto IV,
Johanni Francisco Brusato,
Patria Veronensi,
J. U. C.
Bartholomæi Roverellæ,
Cardinalis Ravenn.
Nepoti ex Sorore,
Antistiti Cassanensi,
Et in Nicosiensi Archiepiscopatu
Translato,
Complurimis Legationibus,
Et apostolicis & regijs functo,
Doctrinâ, Gravitate,
Moribus,
Et multis Operibus admirandis claro;
Qui vixit Annos
XLIV.
Flavius Roverella Nepos
Ex Testam.
P.

Huic Sepulchro vetustissimæ succedunt Picturæ, longo Temporis Intervallo ex Parte labefactatæ, quas inter singularem meretur Notam Angelorum Chorus, cui supposita leguntur Verba hæc *Italico-Latina*, Elocutione barbarè conscripta, quæ tamen Angelicæ Hierarchiæ singulas explicant Proprietates, & Munera:

Seraphin ardenti d' Amore.
Cherubin Scientia de Deo.
Throni Sedia che Dio le giudica.
Principatus banno a gubernare L' Universo.
Dominationes banno a commandare all' altri Angeli.
Potestates banno Potenza sopra li dannati dell' Inferno.
Virtutes banno Potestà di far Miracoli.
Archangeli banno a dinuntiare li Secreti de Deo.
Angeli banno da guardare, e portare le Anime in Paradiso.

Deinde paulò infrà Pictoris Nomen legitur in hunc Modum:

Si Vis Pictoris Nomen cognoscere, Lector,
De Veteri Urbe Juvenalis est Nomen ejus (l).

Hinc præter S. *Clementis*, aliorumque Cælitum Imagines, quibus hæret Sacrarij, vulgò Sacristiæ, Ostium, Cardinalis *Venerij* gentilitio Stemmate ornatum (*m*), proxima est Cardinalis *Ghinucci*, hujus Basilicæ olim Titularis, Sepulchralis Tabula, recentiore Opere exculta, cujus hæc est Inscriptio:

Hieronymus Ghinuccius,
Stephani Patritij Senensis F.
A Julio II. Pont. Max. in Sacro
Lateranen. Concilio
Cum primis adhibitus,
Sub Leone X
Ad Henricum Britanniæ Regem
Nuncius,
Episcopus Vigorien.
Cameræ Apostolicæ Clericus,
Et Auditor Generalis,
Ad Hadriano VI
Ad Melitensem Ecclesiam,
Mox ad Asculanam translatus,
A Paulo III Cardinalis creatus,
Apostolicis Brevibus, reformandæ Curiæ,
Tridentino Concilio convocando
Ordinandoque præfectus:
Postremò ad Pacem conciliandam
Inter Carolum Cæsarem,
Et Franciscum Galliæ Regem,
E Latere Legatus,
Post egregiè tantis in Rebus

Navatam

(*l*) Is, ut notat *Benedictus Millinus* in suo *Codice Vaticano*, circà Annum Salutis 1400 claruit.

(*m*) Ex hoc rectè infert *Rondininus*, Pag. 268, Cardinalem istum *Venerium* Sacrarium vel ornasse, vel reparasse.

Navatam Operam,
In Æde
Tituli Sui
H. S. E.
Obijt Ann. Sal. MDXLI.
Die iii. Julij.

ABSOLVIT demùm hanc dexteram Navim Sacellum, olim S. *Cruci*, hodiè autem S. *Patriarchæ Dominico* dicatum, quod ferreis clausum Cancellis (*n*), nullo tamen Ornamento insignitum, sed simplici Ara compositum erat, dum scriberet *Rondininus* (*o*) Anno 1706. Aliter tamen se habet ab Anno 1715, quo magnoperè decoratum fuit ab Eminentissimo Ordinis nostri Cardinale *Thoma-Maria Ferrario*, Basilicæ hujus Titulari, ut ex brevi dicendis clarebit (*p*).

XXXIV. HACTENUS dexterâ Navi descriptâ, sinistra ad Austrum sequitur, cujus in editiori Loco summâ Fronte Sacellum eleganti Æræ Structurâ, olim Beatissimæ Virginis Nativitati, nunc autem Reginæ Sacratissimi Rosarij, sacrum erigitur, ad quod per Gradus, quibus ad Sanctuarium, patet Aditus. Sacellum hoc nonnullis hinc indè Picturis, laudatissimi *Caracci* Alumnorum Operâ elaboratis, ornatur, quarum altera S. *Franciscum Assisiatem* exprimit, Stigmata recipientem, altera S. *Carolum* Cardinalem *Borromæum*, Eleemosymas Pauperibus erogantem. Sacellum porrò à Fundamentis ædificavit *Joannes-Angelus Ruffinellus* Anno 1617, ut Sepulchralis ejus Epigraphes, in Pavimento antè Aram defixa, docet, cujus hæc sunt Verba:

D. O. M.
Joannes-Angelus Ruffinellus, Mediolanensis,
Sacellum à Fundamentis exstructum
Sanctæ Virginis Nativitati dicavit,
Sepulturæ Locum ibi,
Posterisque suis delegit
Anno MDCXVII.

AB Anno autem 1732 Lapis iste, Facie inversâ, sequentia exhibet Verba:

Hic jacent
Mortales Exuviæ
Fratrum
Sanctissimi Rosarij.

INFERIUS extat antè Sacellum pernobile Cardinalis *Venerij* Sepulchrum, è Regione ipsi similis Cardinalis *Roverellæ* nuper descripti, marmoreis Statuis instructum, super cujus Urnam media inter Sanctos *Clementem* Papam, & *Antonium* Abbatem excellenti Labore insculpta cernitur Deiparæ Imago, subestque Sepulchralis hæc Epigraphes:

Antonio-Jacobo Venerio,
Racbanaten.
Tituli Sancti Clementis Presbytero Cardinali,
Episcopo Concben.
Magnanimitatis, Constantiæ, Fidei, Integritatis
Exemplo,

 Cunctis

(*n*) Ablati fuere Cancelli isti dum Sacellum hoc decoraretur Anno 1715. Reliqua verò Tria hujus Basilicæ Sacella ferreis Cancellis etiamnùm clauduntur.

(*o*) Pag. 315.

(*p*) Num. xxxviii. Pag. 409.

Cunctis in Romana Curia Honoribus,
At in omnibus penè Occidentis Oris mirâ Gratiâ,
Felicissimoque Successu,
Legatione perfuncto,
In Cardinalem, ob Merita,
Totius Senatûs Suffragijs,
Assumpto,
Sixtus IV. Pont. Max.
B. P.
Annum agens lvii.
iii. Non. Aug.
Ann. Sal. MCCCCLXXIX.
In Patria decessit.

Postmodum in Planum Navis descendendo, lapidea occurrit Tabula Humi sub Intercolumnio locata, cujusdam *Isabella Crescia*, *Melioris* Filiæ, materno Nomine *Strozziæ*, musici Cantûs, Fidicumque omni Genere insignis Puellæ, Monumentum. Quo viso lateralis Janua, quam, ut superiùs ajebam (*q*), *Sixtus* V aperuit, sese offerebat usque ad Annum 1715, quo eandem clausit *Clemens* XI, aliam aperiens propriùs Orientem è Regione Sacrarij, eo in Loco ubi Ara erat Beatissimæ Virgini de Rosario sacra (*r*). Contrà Portam illam clausam Tumulus eminet affabrè efformatus, atque eleganti decoratus Epitaphio, *Petri-Antonij Salvati*, Sacræ Romanæ Rotæ Causidici, cujus alia in Pavimento jacet Epigraphes, & ex illa postrema hæc tantùm Carmina exscribere lubet :

Hactenus ipse alios, nunc tu me, Virgo, tuere,
Munere Salvatus *dicar ut esse tuo.*

Denique Sacellum *Divæ Catharinæ* Virgini, & Martyri sacrum, amplioris paulò Ambitûs, ferreis, ut nuper dicebam, Cancellis obstructum, Navis hujus, totiusque antiquæ (*s*) Basilicæ Descriptionem absolvit. Ante illud in Pavimento marmoreum *Joannis-Antonij* Cardinalis *Capisucchi* fixum est hoc Elogio Monumentum :

D. O. M.
Johanni-Antonio Capisucco,
Tit. Sancti Clementis Presbytero Cardinali,
Episcopo Laudensi,
A Pio V
Subsignandis Gratiæ Rescriptis
Præposito,
Viro integerrimo,
Pietatis Religionisque Christianæ
Cultori præcipuo.
Hieronymus Capisuccus Patruus benemeren.
Posuit.
Vixit Annos liii, Menses iii,
Dies viii.
Obijt iv. Kal. Februarij.
MDLXIX.

Totius

(*q*) Num. xxvii. §. præs. Pag. 395.
(*r*) Consulendus *Rondininus* Pag. 317.
(*s*) *Antiquæ*, inquam, *Basilicæ*, antè scilicet factam à *Clemente* XI Instaurationem, protinùs describendam.

Totius porrò Sacelli Ambitus, multiplici Picturarum, quæ celeberrimi Pictoris *Masacci* Opera sunt, Genere spectabilior est, atque insigniorem Cultum ostentat. Harum prior in Fronte Christum Dominum inter Latrones sublatum ob Oculos ponit; sinistra autem àd Boream, S. Virginis *Catharinæ* Martyrium. In Testudine picti conspiciuntur Evangelistæ Quatuor, & Doctores totidem, atque in Fornice Apostoli Duodecim. Propè Aram à Cornu Evangelij extat antiqua è Marmore Tabula, pervetustis insculpta Characteribus, quæ ità se habet:

Stephanus de Caraja,
Episcopus Paduanus,
Et Aprutinus, & Tricaricensis,
Hic requiescit
Anno MCCCCXXXXIIII.
Die X. *Mens. Julij.*
Amen.

XXXV. Plures plurium Sanctorum Reliquiæ in hac *S. Clementis* Basilica coluntur. Imprimis enim SS. *Clementis* Papæ, & *Ignatij* Episcopi *Antiocheni* Corpora in ea requiescere nedùm suadet jam posita (*t*), & inferiùs ponenda (*u*) Inscriptio, sed & multis momentis ostendit *Rondininus* (*w*), idque ex Martyrologiô *Romano* Luce meridianâ clarius patet. Quippè ad Diem 23 Novembris, de S. *Clemente* loquens, ait: *Cujus Corpus, Nicolao Primo Pontifice, Romam translatum, in Basilica, quæ anteà ejus Nomini fuerat extructa, honorificè reconditum est.* Et ad Diem 17 Decembris, de Translatione Corporis S. *Ignatij* Martyris *Româ Antiochiam*, deìn *Antiochiâ Romam*, loquens, dicit: *Cujus Reliquiæ rursùs Romam translatæ sunt, & in Ecclesia* S. *Clementis unà cum Corpore ejusdem Beatissimi Papæ, & Martyris summa cum Veneratione reconditæ.* Hinc patet, quomodo fortissimi isti Christi Martyres simul unam eandemque Basilicam, eorum Corporum Sepulchro communem habuerint. Atque hùc facit Epigramma, quod optimè cecinit *Marianus* apud *Augustinum Oldoinum*, in Additione ad *Ciacconium*, in Vita S. *Clementis*:

Quàm benè conveniunt parili quos Ordine junxit
Gloria Romanæ Sedis, & Antiochiæ.
Anchora Vos mersit, Vos contrivere Leones,
Vestra Sepulchra Feræ, vestra Theatra Mare.
Quàm benè conveniunt parili quos Sorte necavit
Anchora Dente tenax, & Leo Dente vorax.

Ibidem etiam sub Ara maxima, ut brevi ponenda (*x*) Inscriptio evincit, asservatur Corpus S. *Flavij Clementis* Martyris, Viri Consularis, cujus Neptem *Flaviam Domitillam*, Magnæ Constantiæ Virginem, ad Pietatem instituit S. Pontifex *Clemens*, & sacro Velamine consecravit, prout perbella repræsentat Pictura Jussu *Clementis* XI Anno 1715 facta, inter duas è majoribus Basilicæ Fenestris sita.

Praeterea in hac Basilica SS. *Cyrilli*, & *Methodij*, Fratrum, Corpora requiescere scribit Eminentissimus Annalium Parens, Cardinalis *Baronius*, in Notationibus Martyrologio ad Diem 9 Martij, ubi de illis hæc habet: *In Basilica* S. *Clementis etiam ijdem Romæ morientes, Miraculis clari, sepulti sunt; quorum Sacras Reliquias nuper sub Altari in ejusdem Basilicæ Sacello pervetusto repertas esse accepi.* Hucque facit *Francisci de Sodo* M. S. Vaticanus Codex, qui, S. *Cyrilli* Sacellum, à dextero Latere Basilicam ingredientium (*y*) suâ Ætate erectum fuisse, ibique Corpus ejus

(*t*) §. præf. Num. xxxi. Pag. 398.
(*u*) §. præf. Num. xxxix. Pag. 410.
(*w*) A Pag. 45 ad 195, & à Pag. 331 ad 334.
(*x*) §. præf. Num. xxxix. Pag. 410.

(*y*) Idipsum, quod hodie *Divo Dominico* sacrum est, putat *Rondininus* Pag. 337. Sed quidquid sit de hoc, saltem immediate ante Fratrum Prædicatorum Adventum Anno 1667, Sanctæ Cruci dicatum erat.

ejus requiescere tradit. Idemque memorant *Ugonius*, & *Pancirolus*; necnon *Joannes Dubravius* de Obitu SS. *Cyrilli*, & *Methodij*, *Romæ*, meminit (z).

In hac etiam Basilica Corpus asservatur *S. Servuli* Confessoris, de quo semel dictum est (a), iterumque dicetur. Hujus Officium pro Die 23 Decembris Eminentissimus *Thomas-Maria Ferrarius*, Ordinis Prædicatorum, Presbyter Cardinalis *S. Clementis*, curavit perficiendum, cujus Lectiones pro Secundo Nocturno ex *S. Gregorij Magni* Narratione protinùs referendâ (b), & pro Tertio Nocturno ex Sermone 124 S. *Petri Chrysologi*, Archiepiscopi *Ravennatis*, eductas, S. Rituum Congregatio Anno 1702, Die 9 Decembris, referente eodem Dignissimo Cardinale, laudavit probavitque, & à Fratribus nostris *Hiberniensibus* (c), Ordinis Prædicatorum in hoc *S. Clementis* Cænobio, prælibato Die 23 Decembris, singulis Annis recitari concessit.

Ibidem quoque S. *Joannis Chrysostomi* Corpus olim quievisse, antequam in *Vaticanam* asportaretur Basilicam, Scriptorum nonnulli dixerunt, quibus suspicari etiam placuit ipsius Sanctissimi Episcopi Caput, vel saltem aliquam ejus Partem ibi relictam fuisse, ut refert *Rondininus* (d).

Verum præter recensita Sanctorum Corpora, & quas superiùs memoravi (e) in Muro Hemicycli Absidis Cælitum Reliquias, aliæ plures in Basilica hac servantur, quarum Catalogum (f) legere est in Superiori Sacrario *S. Clementis*, earumque insigniores duntaxàt exscribere lubet:

De Præsepio Domini Nostri Jesu Christi.
De ejus Corona Spinea.
De ejus Capillis.
De Lapide, super quo fuit circumcisus.
De Monte Calvario.
De Columna, ad quam fuit Flagellis cæsus.
De Lacte Sanctissimæ Virginis.
De Capite S. Stephani Protomartyris.

De Reliquijs omnium penè Apostolorum, pluriumque Sanctorum Martyrum, videlicèt S. *Petri*, *S. Andreæ*, *S. Matthæi*, *S. Bartholomæi*, *S. Thomæ*, *S. Jacobi*, & *S. Simonis*; *S. Joannis Baptistæ*, *S. Lucæ Evangelistæ*, *SS. Nerei*, & *Achillei*, S. *Chrysogoni*, *S. Cypriani*, *S. Eustachij*, *S. Sebastiani*, *S. Pancratij*, *S. Tiburtij*, *S. Perpetuæ*, *S. Reparatæ*, *S. Margaritæ*, *S. Domitillæ*, aliorumque.

De Digito *S. Clementis* Papæ, & Martyris, quem annuâ ejus Solemnitate super Altare Majus Basilicæ palàm expositum (g) devotus Populus veneratur.

De ejusdem Stola, & Pastorali Virga, & de alijs demùm complurium Sanctorum Reliquijs.

Olim Numero majores fuisse, atque clariores, Auctorum Testimonia apud *Rondininum* (h) suadent, de quibus hodiè superstes tantùm est Memoria, fuerunt nimirùm;

Digitus S. Petri Apostoli.
De Cruce Domini Nostri.
De ejus Sudario.
De ejus Veste.
De Baculo, quo fuit Verberibus cæsus.
De cinctu B. Virginis, atque aliæ, quas latè notat *Ugonius* in Libro *de Stationibus Urbis*.

XXXVI. An-

(z) In *Historiæ Bohemicæ* Lib. ii.
(a) §. præf. Num. xxiv. Pag. 392.
(b) §. præf. Num. xxxix. Pag. 410.
(c) Verba sunt ipsiusmet Decreti S. Congregationis, cujus plura Exemplaria, Typis *Reverendæ Cameræ Apostolicæ* impressa, extant in Archivo S. *Sixti*.
(d) Pag. 338.
(e) §. præf. Num. xxxii. Pag. 399.
(f) *Rondininus* Pag. 338 refert, Catalogum istum perhumaniter sibi communicasse R. P. *Gerardum Weldon*, mihi dum viveret amicissimum, olim, ab Anno scilicet 1694 ad 1697, Cænobij hujus Priorem, qui, post 47 Annorum in Urbe Residentiam, obijt apud *S. Clementem* Mense Junij 1728. Adeas Cap. viii. Num xiii. Pag. 164.
(g) Scilicet in Brachio argenteo, argenteam pariter Anchoram tenente, quod fieri fecit Eminentissimus *Thomas-Maria* Cardinalis *Ferrarius*, de quo Num. xxxviii Sermo redibit. Aliud huic simile Brachium, Martyrij Palmam Manu gestans, Reliquiamque *S. Ignatij* Episcopi *Antiocheni*, & Martyris continens, fieri fecit Anno 1723 Illustrissimus *Athanasius Safar*, Maronita, Episcopus *Mardichensis*, nimirùm *in Partibus*, ut vocant, mihi amicissimus.
(h) Pag. 339.

XXXVI. Antiquam S. *Clementis* Basilicam, quam hodie cum veteri ejus Cænobio *Hibernia Dominicana* obtinet, *S. Gregorij Magni* Ætate Monachorum Ministerio addictam fuisse, quorundam Auctorum Opinione perhibetur. Ibidem deindè Canonicos Rei divinæ Cultui paruisse, scribit *Floravantes Martinellus (i)*. Postmodùm autem Basilicâ hâc potitos fuisse Fratres *S. Ambrosij ad Nemus (k)*, tàm certum est quàm quod maximè, eâ quippè de Re Nemo hucusque dubitavit. Eorum porrò Sumptibus Turrim Campanariam à Fundamentis instauratam fuisse, monent ipsius Monasterij Insignia (ab illis tunc usurpata) quæ Anchoram exhibent, extrinsecùs ad Austrum superimposita, sicut & alibi sparsìm in Cænobio sculpta. Illam verò recentiorum Temporum Ædificium esse, ut superiùs advertebam (l), & ejusdem Cæmentitium Opus, & recens Structuræ Forma, testantur. Cæterùm extinctis, sedente *Urbano* VIII, hujusmodi Fratribus S. *Ambrosij ad Nemus*, Monasterium S. *Clementis* in Commendam migravit. Enimverò S. *Pancratij (m)*, extrà Urbem, Viâ *Aureliâ*, Monasterio (quod olim, *Eugenio* IV Summo Pontifice (*n*), eorundem etiam Fratrum Juris fuisse scribit *Lubinius*) conjunctum fuit, & S. R. E. Cardinali ab *Innocentio* X commendatum.

Postremo cùm Fratres Prædicatores Conventûs S. *Sixti* non potuerint eò Loci æstivo Tempore ob Aeris Intemperiem, fatali Experientiâ notam (*o*), habitare, sed versari coacti fuerint per plures Æstates in Cænobio Civitatis *Anagniæ*, ab Urbe ultrà triginta Milliaria distantis, idcircò hoc S. *Clementis* Cænobium, ejusque Basilicam, Cardinalis *Maidalchinus*, ejusdem Abbas Commendatarius, Anno 1667, *Innocentio* X anteà permittente, perpetuò concessit, ut marmorea testatur Tabula, ingressu Cænobij super interiorem Januam posita, his Verbis:

Innocentij X Pontificis Maximi Auctoritate, Eminentissimus Dominus Franciscus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Maidalchinus, Sanctorum Clementis, & Pancratij Abbas Commendatarius, Cænobium hoc, & Basilicam Sancti Clementis Fratribus Sancti Sixti Ordinis Prædicatorum eximiâ Benignitate perpetuò concessit Die XXX *Maij,* MDCLXVII (*p*).

XXXVII. Ex

(*i*) Videsis *Rondininum* Pag. 275.

(*k*) Horum Ordo sic dictus legitur, quia, ut tradit *Paulus Morigia*, de *Originibus Religiosorum*, Cap. 45, sub Invocatione *S. Ambrosij* conditus est *Mediolani* in Loco extrà Muros, ubi S. Archiepiscopi Tempore Nemus fuit, in quod aliquoties secedere consueverat, ut Negotia fugans, divinæ Contemplationi vacaret. Anno autem 1441, Decem scilicèt post Annos ab eorum Institutione, *Eugenio* IV Summo Pontifice, sub una Congregatione redacti fuerunt, deindè cum Fratribus *S. Barnabæ*, Provinciæ *Marchiæ*, & *Genuæ*, à *Sixto* V simul uniti sunt; tandem verò sub *Urbano* VIII defecerunt. Adeas *Rondininum* Pag. 269, 271, & 276.

(*l*) §. præf. Num. xxvii. Pag. 395.

(*m*) Nunc spectat ad Fratres Carmelitas Discalceatos S. *Theresiæ*.

(*n*) Summus iste Pontifex olìm hujus Tituli Cardinalis, Ecclesiam S. *Pastoris*, in Via *Majori* positam, speciali adjunxit Diplomate Monasterio S *Clementis*, quod Diploma in Archivo Cænobij *S. Pancratij* asservari notat *Lubinius* apud *Rondininum* Pag. 272.

(*o*) Confer §. præf. Num. xii. Pag. 379.

(*p*) Fratres S. *Sixti* consecuti sunt quidem Cænobium *S. Clementis* pro æstiva, & autumnali Habitatione, atque Basilicam pro quotidiano Ecclesiastico Ministerio, secùs verò eidem annexos Redditus, & Proventus, ad quater Mille circiter Scutorum Romanorum Summam pertingentes, qui Eminentissimo Abbati Commendatario integrè obveniunt; tametsi ter Centum circiter Privatarum, & Quadraginta Solemnium Missarum Onera in se susceperint Fratres, ut nihil dicam de Cænobij, atque Viarum publicarum Reparatione, & de Sustentatione unius Sacerdotis, uniusque Fratris Laici, dum reliqui Fratres hyemali & vernali Temporibus habitant ad S. *Sixtum*. Quapropter Anno 1740, defuncto in Cardinalium Conclavi Eminentissimo *Petro Ottobono*, qui ab Anno 1690 Abbas Commendatarius fuerat, ipse, qui Conventui tunc Temporis præeram, de insigniorum Curiæ Romanæ Advocatorum Consilio Libellum Supplicem

XXXVII. Ex hucusque dictis liquet, plures Temporis Successu fuisse Basilicæ hujus Restauratores, & Benefactores ab *Adriano* I, Summo Pontifice, qui Anno 772, *Carolo Magno* Imperatore, primus omnium eandem Basilicam reparavit, ut apud *Anastasium* legimus in ejus Vita. Ex illis plures fuere hujus Tituli Cardinales, atque inter istos Quatuor erant Ordinis Prædicatorum Alumni, nempè *Joannes Alvarez de Toleto*, Hispanus, semel iterumque laudatus (q), à *Paulo* III, Anno 1538; *Desiderius Scalia*, Cremonensis, Commissarius Generalis S. Officij in Urbe, à *Paulo* V, Anno 1621; *Vincentius Maculanus*, Etruscus, Procurator Generalis Ordinis, Commissarius Generalis S. Officij, & Magister Sacri Palatij, ab *Urbano* VIII, Anno 1641; & *Thomas-Maria Ferrarius*, Apuliensis, Magister Sacri Palatij, alibi quoque laudatus (r), ab *Innocentio* XII, Anno 1695, Purpuratorum Collegio adscripti.

Horum ultimus, inter alia huic Basilicæ præstita Beneficia, Anno 1697 Diploma impetravit à prælibato *Innocentio* XII perpetuis futuris Temporibus valiturum, quod Basilicam istam plenariâ Indulgentiâ Diebus *Divo Clementi* Papæ, & *Divo Ignatio* Episcopo sacris ditavit, cujus Diplomatis Exemplar marmore Lapide insculptum in Porticu Basilicæ idem Optimus Cardinalis omnibus palàm exposuit, Tenoris sequentis (s).

"INNOCENTIUS PP. XII.

"Universis Christi-fidelibus, præsentes Literas inspecturis Salutem, & Apostolicam "Benedictionem.

"Ad augendam Fidelium Religionem, & Animarum Salutem, cælestibus Ecclesiæ Thesauris, piâ Cha-"ritate intenti, ac Supplicationibus dilecti Filij nostri Thomæ-Mariæ Ferrarij, Tituli Sancti Clementis "Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis, Sancti Clementis nuncupati, Nobis super hoc humiliter "porrectis inclinati, omnibus, & singulis utriusque Sexûs Christi-fidelibus verè pænitentibus, & confessis "(t), ac Sacrâ Communione refectis, qui Ecclesiam ejusdem Sancti Clementis de Urbe Fratrum Ordinis "Prædicatorum in ipsius Sancti Clementis, & Sancti Ignatij Martyris Festis Diebus à primis Vesperis us-"que ad Occasum Solis Dierum hujusmodi devotè visitaverint, & Sanctæ Matris Ecclesiæ Exaltatione "pias ad Deum Preces effuderint, quâ Die prædictorum id egerint, plenariam omnium Peccatorum "suorum Indulgentiam, & Remissionem misericorditer in Domino concedimus, in contrarium facientibus "non obstantibus quibuscunque: Præsentibus perpetuis futuris Temporibus valituris. Datum Romæ "apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die tertiâ Decembris MDCXCVII, Pontificatûs Nostri "Anno Septimo."

XXXVIII. Anno tandem 1715 *Clemens* Papa XI, qui Anno Jubilæi 1700 Die 23 Novembris, *Divo Clementi* Papæ & Martyri sacrâ, electus fuerat ad S. *Petri* Cathedram (u), Basilicam

---

Supplicem dedi ad Capita Ordinum, ut vocant, id est ad tres trium Ordinum (Episcoporum scilicet, Presbyterorum, & Diaconorum) priores Eminentissimos Cardinales, qui statim significarunt, æquum fore, ut congruam aliquam Summam ex Abbatiæ Redditibus perciperemus, promiseruntque se Casum nostrum novo Pontifici disertè exhibituros, prout reverà præstiterunt. Indeque *Benedictus* XIV jam vix electus Summus Pontifex promittere dignatus est, congruam aliquam Redditunm Portionem (quingentorum ad minus Scutorum Summam annuam, ut autumabant Cardinales experti) Nobis reservandam in Abbatiæ Collatione suo Tempore faciendâ. Vacavit autem Abbatia ultrà tres Annos, propterea que sæpenumerò desuper exoratus erat benignus Pontifex, ne ob Negotiorum Multiplicitatem Memoriâ excideret, quod tamen proh Dolor! reapsè accidit, dùm ipse ab Urbe abessem. Mense siquidem Septembris Anni 1743 Eminentissimo *Francisco Riccio*, uni ex viginti-quatuor simul creatis Cardinalibus, Abbatiam contulit absque Onere ullo, seù Pensione, Favore Fratrum S. *Clementis*.

(q) §. præf. Num. xxii. Lit. i; & Num. xxvii. Lit. p. Pag. 390, & 395.

(r) §. præf. Num. xxxiii. Pag. 403. Præiverat, ut obiter dicam, quà Titularis hujus Basilicæ, Eminentissimus D. *Ferdinandus de Abdua*, Mediolanensis, anteà *Londini* apud Regem *Jacobum* II Nuntius Apostolicus, ut liquet ex Cap. vii. Num. i. Pag. 136.

(s) Legere est etiam apud *Rondininum* Pag. 273.

(t) Confer Cap. xi. §. iii. Num. xiv. Pag. 359.

(u) Ea de Causa Pontifex iste vocari voluit *Clemens*, aliàs quippè juxtà frequentiorem Usum appellaretur *Alexander*, utpote ab *Alexandro* VIII Cardinalis creatus.

licam hanc, Vetustate fœdatam, ac penè labentem restituit ornavitque, præpoliens simul concinnansque quæ sacram inibi redolebant Antiquitatem, eâ accuratè servatâ. Nobile insuper adjunxit Laquear deauratum, insignes Picturas, venustumque Chorum, & quidem Munificentiâ Supremo Pontifice dignâ, ità ut inter pulcherrimas *Romæ* Ecclesias meritò annumeretur, atque ab Urbe Advenâ admiretur. Undè suprà Portam Majorem ejusdem Basilicæ satis ampla adest Tabula marmorea à Parte interiori cum sequenti Inscriptione:

Antiquissimam hanc Ecclesiam,
Quæ penè sola Ævi Damnis invicta,
Priscarum Urbis Basilicarum
Formam adhuc servat,
Eo ipso in Loco ædificatam,
Ac in Titulum S.R.E. Presbyteri Cardinalis erectam,
Ubi S. Clementis Papæ & Mart. Paterna Domus
Fuisse creditur,
A S. GREGORIO MAGNO
Geminis hic habitis Homilijs,
Et Sacrâ Quadragesimali Statione,
Condecoratam,
CLEMENS XI. *PONT. MAX.*
Ipso Anniversariæ Celebritatis ejusdem S. Clementis Die
Ad Catholicæ Ecclesiæ Gubernium assumptus,
In Argumentum præcipui sui in eum Cultûs
Instauravit ornavitque
Anno Sal. MDCCXV. *Pontific.* XV.

Eodem Tempore Eminentissimus D. Cardinalis *Thomas Maria Ferrarius*, nostri Ordinis Prædicatorum, ejusdem Basilicæ Titularis, ac per plures Annos munificus Cænobij Benefactor, sæpè laudatus, venustissimum fecit Sacellum marmoreum S. Patris *Dominici*, Tresque in eo insignes Imagines, quæ Tres Mortuos *Romæ* à S. Patriarcha suscitatos repræsentant. Harum duæ, ut obiter dicam, intrà paucos Annos præ Humiditate Parietum omnino fœdatæ evaserunt; quamobrem noster *Benedictus* Papa XIII, qui Anno 1724 electus Pontifex crebrò veniebat ad *S. Clementem*, ut alibi observatum est (*w*), duos novos Icones substituit sub Initium Anni 1726, Fossamque à Latere Sacelli memorati ad Scalam usque, quâ in Cænobium ascenditur, Ponte coopertam extruxit, ad præcavendam imposterùm Humiditatem, & quidem felici Successu.

Anno autem 1719 laudatus Pontifex *Clemens* XI lateralem, ut superius (x) ajebam, Basilicæ Portam, à *Sixto* V primitùs apertam clausit, aliam aperiens propiùs ad Orientem è Regione Sacrarij, eo ipso in Loco ubi Aram erexerant Fratres Prædicatores Reginæ *Sacratissimi Rosarij* dicatam, quæ tunc è Medio sublata est, Sacello antè de *Nativitate* Deiparæ (*y*), exindè de *Rosario* nuncupato. Hinc suprà dictam Portam à Parte exteriori hæc legere est Verba, patenti in Marmore sculpta:

Ggg *Clemens*

(*w*) §. præf. Num. xvi. Pag. 384. Porrò speciatìm prætermittendum non est, Sanctissimum, & nunquam delendæ Memoriæ Pontificem, Die 20 Decembris 1726 visitantem Septem Urbis Ecclesias divertisse antè Meridiem ad Cænobium *S. Clementis*, ubi Prælati Domestici eum comitantes pransi sunt Nobiscum in Refectorio, Sanctitas tamen Sua à Refectione prorsùs abstinuit, quia in Diem istum & Vigilia *S. Thomæ* Apostoli, & Feria Sexta Quatuor Temporum inciderant. Electus autem Pontifex pro prima Vice venit ad *S. Clementem* Die 23 Novembris, eidem sacrâ, Anno 1724, quando protractum habuit in Sacrario Colloquium cum Rege *Jacobo* III, ut vocant, de quo dictum est Cap. vii. Num. xiv. Pag. 145.

(*x*) §. præf. Num. xxxiv. Pag. 404.

(*y*) Consulendus Num. xxxiv. §. præf. Pag. 404.

CLEMENS XI. *PONT. MAX.*
Restauravit & Ornavit,
Anno MDCCXIX.
Pont. sui XIX.

XXXIX. ANNO 1726 Eminentissimus D. *Annibal Albanus*, Tituli hujus Presbyter Cardinalis, *Clementis* Papæ XI suprà laudati ex Fratre Nepos, permagnis Sumptibus pulcherrimum erexit Altare Princeps (z) in nostra *S. Clementis* Basilica, sequentes habens Inscriptiones Literis æneis, Porphyriti infixis:

(Ad Latus Evangelij)
Sedente
Benedicto
XIII,
Pontifice
Maximo,
Pontificatus
Anno
III.

(Ad Latus Epistolæ)
Annibal
Cardinalis
Sancti
Clementis
Posuit,
Anno
Salutis
MDCCXXVI.

AD Partem posteriorem Altaris versùs tamen Ecclesiam adest Lapis Porphyriticus, sequentia exhibens Verba, Literis æneis expressa:

Flavius Clemens
Martyr
Hic
Feliciter
Est Tumulatus.

SUB Inscriptione ista adest & alius Lapis Porphyriticus cum sequentibus Verbis æneis ut suprà:

In hac Ecclesia
Requiescunt
Corpora Sanctorum
Clementis Papæ,
Et
Ignatij Episcopi,
Et Martyrum.

ANNO 1727 prælibatus Cardinalis *Annibal Albanus*, Purpuratorum Patrum Collegio Anno 1711 Die 23 Decembris, *Divo Servulo* sacrâ, adscriptus, duos erexit Lapides marmoreos ad dexteram, & sinistram interiores Partes majoris Portæ Basilicæ, quorum primus insculptam exhibet Vitam ejusdem *S. Servuli* Confessoris, à *S. Gregorio* Magno editam (a), in hunc Modum:

" Ex Libro IV Dialogorum S. Gregorij Papæ.

" In ea Porticu, quæ euntibus ad Ecclesiam Beati Clementis est pervia, fuit quidam Servulus Nomine, " pauper Rebus, sed Meritis dives, quem longa Ægritudo dissolverat . . . . . . Nam ex quo illum scire " potuimus

(z) Confer §. præf. Num. xxxi. Pag. 398.

(a) Deservit pro Lectionibus Secundi nocturni in officio, quod legit Conventus S. *Clementis* de S. *Servulo*, juxtà superiùs dicta §. præf. Num. xxxv. Pag. 406.

" potuimus usque ad Finem Vitæ Paralyticus jacebat. Quid dicam quia stare non poterat, qui nunquàm " in Lecto surgere vel ad sedendum valebat, nunquàm Manum suam ad Os ducere, nunquàm se potuit " ad aliud Latus declinare? Huic ad serviendum Mater cum Fratre aderat, & quicquid ex Eleemosyna " potuisset accipere, hoc eorum Manibus Pauperibus erogabat. Nequaquàm Literas noverat, sed Scripturæ Sacræ sibimet Codices emerat, & Religiosos quosque in Hospitalitatem suscipiens, hos coram se " studiosè legere faciebat, factumque est ut juxtà Modum suum plenè Sacram Scripturam disceret, cùm, " sicut dixi, Literas fundatùs ignoraret. Sed cùm Tempus esset, ut tanta ejus Patientia remunerari debuisset, Membrorum Dolor ad vitalia redijt; cùmque jam se Morti proximum agnovisset, Peregrinos " Viros, atque in Hospitalitatem susceptos admonuit ut surgerent, & cum eo Psalmos pro Expectatione " sui Exitûs decantarent, cùmque cum eis & ipse moriens psalleret, Voces psallentium repentè compescuit cum Terrore magni Clamoris dicens: Tacete, nunquid non auditis quantæ resonent Laudes in " Cælo? Et dum ad easdem Laudes, quas intùs audierat, Aurem Cordis intenderet, sancta illa Anima " Carne soluta est, quâ scilicet exeunte tanta illic Fragrantia Odoris aspersa est, ut omnes, qui illic aderant, inæstimabili Suavitate replerentur; ità ut per hoc patenter cognoscerent, quod eam Laudes in " Cælo suscepissent" (*b*).

SUB Tabula ista memorata est Appendix Lapis marmoreus cum sequenti Inscriptione:

ANNIBAL TIT. S. *CLEMENTIS PRESB. CARD. ALBANUS*
Quo Die Anniversaria S. SERVULI *Memoria recolitur,*
Sacrâ ornatus Purpurâ,
CLEMENTIS XI PONT. MAX. *Beneficentissimi Patrui*
Votum implens,
Egregium de Viro Sanctissimo Testimonium,
A S. *Gregorio Magno Rom. Pont. editum,*
Patenti in Marmore scalpi curavit,
Anno Dom. MDCCXXVII.

E REGIONE istius Monumenti, in Parte scilicet sinistra Portæ majoris Basilicæ, videre est alium Lapidem, & quidèm antiquissimum, Jussu *Gregorij* Presbyteri Cardinalis *S. Clementis* circà Annum 752 sculptum, cujus Verba, prout jacent, quâ possum Accuratione hìc Loci exscribo:

✝ *Hisrabeliticus Do. Offerebat Populus Ruri*
Alius quidem Aurum, Alius namque Argentum.
Quidam coove aes, Quidam verò Pilos Caprarum.
Infelix autem Ego, Gregorius primus Pbr (*c*) *almae*
Sedis Apostolicæ, Hujusque Tituli gerens
Curam Beati, Suppremus Cliens Clementis,
Offero de tuis, Haec tibi Christe thesauris
Temporibus sciss ✝Zacchariae Præsulis Summi,
Fer Martyrem et scm, Parva Munuscula tuum
Clementem cujus Meritis merear delictis carere,
Atque ad Beatam aeternam ingredi Vitam.
Aisti quantum habes, Regnum valet Cælorum
Suscipe Hos Dne, velut Minuta Viduae queso,
Veteris novique Testamentorum denique Libros
Octateuchum, Regum, Psalterium ac Profetarum
Salomonem Esdram, Storiarum ilico plenos
Require Syllabarum Lector sequentiam barnm.

(*b*) Hic describit S. *Gregorius Magnus* brevi Elogio beatissimi Paralytici Vitam, quam ijsdemmet Verbis repetit in Homilia XV super Evangelia in Basilica S. *Pauli* habitâ, & utrobique subdit: *Cui Rei Monachus noster interfuit, qui nunc usque vivit, & cum magno Fletu attestari solet, quia quousque Corpus ejus Sepulturæ traderent, ab eorum Naribus Odoris illius Fragrantia non recessit.*

(*c*) Idest *Primus Presbyter,* sic dictus quia senior erat

In a Lapide non antiquissimo adest Appendix Marmor sequentia exhibens Verba—

Vetustum hocce Dei Monumentum,
Jampridem Fama [illegible]
Impetratorum Hominum [illegible],
Annibal Tit. S. Clementis Presb. Card. Albanus
Electum, perpolitum, et pristinae Literarum Integritati restitutum,
Transmisit ad Posteros,
Anno Dom. MDCCXXVII.

XL. Loquens Anno 1727, Die Dominica 22 Junij, Horis pomeridianis, Sanctissimus D. N. *Benedictus* Papa XIII ex Sermone memoriter, de quo alibi (d), Concionem habuit. Deinde adjuvantibus Eminentissimo Cardinale *Annibale Albano*, felicis memoriae, duobusque Archiepiscopis, Solemni Pompa transtulit Arcam, Reliquias S. *Flavij Clementis*, aliorumque Sanctorum continentem, eam proprijs deportando Humeris ab Ara Maxima extra lateralem Basilicae Portam, dein per Portam Principaliorem rursus in Ecclesiam, praecedentibus processionaliter Duodecim S. R. E. Cardinalibus (e), quamplurimis Archiepiscopis, Episcopis, alijsque Praelatis, Reverendissimo Magistro Ordinis *Thoma Ripoll*, & Socijs, omnibusque fermè Patribus, & Fratribus *Minervitanis*, cum Hymnis, & Canticis, ingentique Populo devotè, & festivè comitante; dein Arcam collocavit sub eadem Ara Maxima, noviter, ut mox dictum est, erecta.

Mane sequenti rediit Beatissimus Pontifex ad S. *Clementem*, Aram istam maximam consecraturus, quod Solemni Ritu peregit, inter alios continuò adstante Cardinale nostro *Albano*. Unde Lapis marmoreus in anteriori ejus Parte hanc exhibet Inscriptionem:

Benedictus XIII. *Pont. Max. Ord. Praedic. Altare hoc consecravit Die* XXIII
Junii MDCCXXVII.

Sacra hac exacta Caeremonia, Benignissimus Pontifex, omni Elogio dignus, pransus est cum Fratribus nostris in Refectorio S. *Clementis*, istaque Nocte apud Nos dormivit, in Camera scilicet Priorali, cujus Fenestrae versus Campanariam Turrim prospiciunt. Hinc cùm Amicorum unus Sanctissimo Viro suadere vellet, ut extra *Quirinale* Palatium non cubaret, ne ipsi noceret Mutatio Aeris, astutùm respondit Pontifex Italicè: *L'Aria del Campanile non mi ha fatto mai male*: Id est, Aer Campanariae Turris nunquàm mihi nocuit.

Mane sequentis Diei, *Divo Joanni Baptistae* sacrae, Consistorium tenuit in Aula nostra Theologica, Aulaeis pulcherrimè in eum Effectum ornatâ, quo in Consistorio Quinque Episcopandi à consuetis S. R. E. Cardinalibus, atque Praelatis, examinati fuere.

Die 3. Augusti ejusdem Anni 1727 saepè laudatus, & nunquàm satis pro Meritis laudandus Pontifex *Benedictus* XIII cantavit cum Fratribus nostris in Choro *S. Clementis* (f) primas Vesperas S. P. *Dominici*, & posteà Completorium. Dein sequenti Die, Sanctissimo Patriarchae sacrâ, persolvit ibidem Nobiscum Preces Matutinas, Primam, & Tertiam. Posteà in Basilicam nostram *S. Clementis* descendit, consecravitque ad Aram Principem in Episcopum *Alexandrinum*, sub Archiepis-

erat inter Presbyteros Cardinales, quem Itali vocant *Primo Prete*. Porrò in Synodo *Romana*, quam Anno 746 habuit S. *Zaccharias* Papa, *Gregorius Presbyter Cardinalis S. Clementis* subscriptus reperitur.

(d) Num. xxx. hujus §. Pag. 397.

(e) Hos inter erat Eminentissimus *Julius Alberonus*, Placentinus, olim Administer *Hispaniarum* Regni dexterrimus, nulli non notus.

(f) Etsi Mense Augusti Fratres geminati hujusce Coenobij habitare soleant ad S. *Clementem*, se conferunt nihilominùs ad S. *Sixtum* pro integro Officio persolvendo S. P. *Dominici*, qui Locum istum Praedicatione, Habitatione, & Miraculis illustravit. Hoc tamen Anno 1727 persolutum fuit ad S. *Clementum*, propter Fabricam, quae tunc Temporis fiebat ad S. *Sixtum* juxtà alibi dicta §. praes. Num. xviii. Pag. 385.

chiepiscopo *Mediolanensi* (in Ditionibus tamen Ducis *Subaudiæ*, aliàs Regis *Sardiniæ*) P. Magistrum Fr. *Carolum-Vicentium Ferrerum*, Niciensem, nostri Ordinis Prædicatorum Alumnum, postmodùm S. R. E. Cardinalem, & ad *Vercellarum* (sub eodem Metropolitano, ijsdemque in Ditionibus) Diæcesim translatum (*g*). Exactâ Consecratione Sanctissimus Papa, & Illustrissimus Neo-Episcopus, Sextam, & Nonam Nobiscum choraliter recitarunt.

XLI. Quandoquidem apud *Minervam*, & apud S. *Sabinam*, Solemnis Supplicatio, seù Processio, peragatur Dominicâ Primâ Octobris, SS. *Rosario B. M. V.* nuncupatâ, hinc Usus invaluit apud S. *Clementem*, ut non Primâ, sed Secundâ Dominicâ ejusdem Mensis Processio ibidem fieret, cui iteresse solebant, ac solent, quamplurimi Patres & Fratres *Minervitani*, quemadmodùm & nostri eorum Processioni intersunt. Ulteriùs Anno Jubilæi 1725 inceperunt Confodales SS. *Rosarij* ad S. *Clementem* celebrare ejusdem Octavarium, ut vocant, quod & posteà, saltem usque ad meum ab Urbe Dicessum Anno 1742, continuarunt. Ut autem Indulgentia, non secùs ac Processio, & Octavarium, perpetuò transferreretur, Conventus noster supplex factus est apud Benignissimum immortalis Memoriæ Pontificem *Benedictum* XIII, qui Die 23 Februarij 1728 annuentes dedit Literas in Forma Brevis, quarum Autographum asservatur in Archivo prælibati Conventus, Exemplar verò in *Archivo Ordinis*, ex quo illas habet *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (*b*), Tenoris sequentis:

" BENEDICTUS PAPA XIII.

" Ad perpetuam Rei Memoriam.

" Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filij modernus Prior (*i*) ac Fratres Ecclesiæ Conventûs S. Cle- " mentis Ordinis Prædicatorum de Urbe, quod aliàs omnibus, & singulis utriusque Sexûs Christifidelibus " verè pænitentibus, & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesijs Fratrum dicti " Ordinis ubicunque existen. primâ Dominicâ Mensis Octobris, ac Septem Diebus immediate subsequen- " tibus, singulis Annis devotè visitassent, & ibi pro Christianorum Principum Concordia, Hæresum " Extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ Exaltatione pias ad Deum Preces effudissent, Plenaria omni- " um Peccatorum suorum Indulgentia, & Remissio per unumquemque Christifidelem Spatio prædicti Oc- " tidui semel tantùm quolibet Anno lucrifacienda, Auctoritate Apostolicâ perpetuò concessa fuit, prout " in Literis Apostolicis desuper expeditis, quarum Tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, " uberiùs continetur. Cùm autem, sicut eadem Expositio subjungebat, Christifideles supradictam Indul- " gentiam primâ Dominicâ Mensis Octobris, ac septem Diebus immediatè subsequentibus, certis de " Causis, minùs commodè lucrari valeant, illamque propterea per Nos, ut infrà, transferri summoperè " desiderent: Nos Supplicationibus dictorum Exponentium Nomine Nobis super hoc humiliter porrec- " tis inclinati, Indulgentiam prædictam à prima Dominica Mensis Octobris cum septem Diebus imme- " diatè subsequentibus ad secundam Dominicam Mensis Octobris ejusmodi, & septem Dies immediatè " subsequentes, ità ut Christifideles præmissa in prædicta Ecclesia adimplentes, eandem prorsùs In- " dulgentiam consequantur, quam consequerentur, si eadem præmissa primâ Dominicâ Mensis Octobris, " ac septem Diebus immediatè subsequentibus adimplerent, Auctoritate Apostolicâ, Tenore præsentium, " quoad Ecclesiam prædicti Conventûs tantùm, perpetuò transferimus. In contrarium facien. non obstan- " tibus quibuscunque. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris Die xxiii Februarij " MDCCXXVIII, Pontificatûs nostri Anno Quarto.

" FABIUS CARD. OLIVERIUS."

XLII. Defuncto Die 1 Februarij 1733 Serenissimo *Frederico Augusto*, hujus Nominis Secundo, Rege *Poloniæ*, Magno Duce *Lithuaniæ*, atque *Saxonico* Sacri *Romani* Imperij Electore, ab Hæresi *Luthrana* ad Catholicam Fidem sub Initium hujus Sæculi converso, sæpè laudatus Titularis noster, Eminentissimus *Annibal Albanus*, quà memoratæ *Poloniæ* Regni apud S. Sedem Apostolicam Protector, solemnissimas pro Animæ ipsius æterna Requie Exequias celebrari fecit in sua

(*g*) Diem clausit extemum *Vercellis* 9 Decembris 1742. Ætatis suæ 61.

(*h*) Tom. vii. Pag. 507.

(*i*) P. *Patritius O-Dugan*, Pontanensis, qui huic Conventui præfuit ab Anno 1713 ad 1716, & ab Anno 1726 ad 1732. Obijt autem ibidem Mense Februarij Anno 1743.

sua S. *Clementis* Basilica, Aulæis atratis, Facibusque, & Cereis innumeris ornatâ, & illuminatâ. in qua ultrà alia Emblemata, & Symbola (quæ si sigillatim recensere vellem, Dies profectò me deficeret), Statua aderat humanæ Magnitudinis suprà altum amplumque Soppedaneum, affabrè factum sita, Regem ipsum repræsentans, Die nempè 22 Maij Anni prælibati 1733. Missam in Choro decantarunt Capellæ Pontificiæ addicti; ad Altare verò Illustrissimus D. *Pompejus Aldovrandus*, Bononiensis, Patriarcha *Hierosolymitanus*, posteà S. R. E. Cardinalis; Orationem verò funebrem habuit Illustrissimus *Josephus Assemannus*, Maronita, Prælatus Domesticus Sanctissimi. Sacræ huic Cæremoniæ aderant Serenissima *Maria Clementina*, Regina, ut vocant, *Magnæ Britanniæ*. *Hiberniæ* &c (*k*), Viginti Quinque Eminentissimi Cardinales, & ultrà centum Archiepiscopi, Episcopi, atque *Romanæ* Curiæ Præsules, ut nihil dicam de Duce S. *Agnani*, Regis Christianissimi Oratore, ac Excellentissimâ ejus Conjuge, aliisque utriusque Sexus Nobilibus Personis, quibus solis permittebatur Aditus in Basilicam, Turbam impedientibus ad Fores Ecclesiæ Militibus Pontificiis. Ut tamen Populo *Romano*, Orbique Advenæ, fieret satis, reliquit Eminentissimus *Annibal Albanus* Basilicam eodem in Statu Diebus sequentibus usque ad integram Hebdomadam Pentecostes, Die 30 Maij completam, quo Tempore mirus erat Concursus omnis Generis Personarum.

MODERNUS porrò Presbyter Cardinalis S. *Clementis* est sæpè laudati *Annibalis* e Fratre Nepos, Emus D. *Joannes-Franciscus Albanus*, à *Benedicto* Papa XIV Sacrâ Purpurâ ornatus Die 10 Aprilis 1747.

XLIII. Hæc dicta sint de geminato SS. *Sixti* & *Clementis* de Urbe Cœnobio, in quibus referendis multus profectò fui, tùm ob Copiam Materiæ de antiquissima S. *Sixti* Ecclesia, Mansione, Prædicatione, & Miraculis SS. Patriarchæ *Dominici* clarâ, ac de non minùs antiqua quàm pulchra Basilica S. *Clementis*; tùm ob meam ibi Præsentiam per Viginti fermè Annorum Seriem, atque scriptam per me, post diligentissimam Inquisitionem, memoratarum Ædium Sacrarum, & Cœnobiorum Historiolam, quam, ante meum abindè Discessum, in Archivo S. *Sixti* reliqui, hinc quippè factum est, ut nihil Momenti hìc Loci me fugere potuit.

SUFFICIAT addidisse, Studia Artium, & Theologiæ, tàm Scholasticæ, quàm Moralis, & Polemicæ, ibi florere, quibus Quatuor præsunt Professores, nempè Regentes Primarius, & Secundarius (*l*), Magister Studentium, & Lector Artium, seù Philosophiæ. Quandoque etiam vidi Lectorem S. Scripturæ, & Controversiarum Fidei (*m*). Ultrà Conferentias matutinas, & vespertinas, tàm Philosophicas, quàm Theologicas, duo sunt quotidie Circuli, ut loquimur, matutinus nimirùm Theologiæ, & vespertinus Philosophiæ; atque multoties Theses ex Philosophia, & Theologia publico Certamini exponuntur, & quidem semper in Basilica S. *Clementis*, scilicet ob Amplitudinem Loci, & Proximitatem illius Urbi, nisi semel, Anno nempè 1728, quando ipse, ad Præceptum Mecænatis mei, Eminentissimi, inquam, *Nicolai* Cardinalis *Coscia*, Boneventani, Theses Theologicas in Templo S. *Sixti*, jam tunc à *Benedicto* XIII, Romano Pontifice, restaurato, propugnavi. Ibi ut plurimùm sunt Religiosi circiter Viginti, è quibus Regens Primarius multoties agit Priorem, & Lector aliquis subalternus Suppriorem, neque, ex Sapientia & Benignitate Rmi Magistri Ordinis, ullus habetur Respectus ad Diversitatem Quatuor *Hiberniæ* Nationum, & quidem juxtà primævam hujus Conventûs pro *Hibernia Dominicana* Fundationem, ut ex alibi dictis (*n*) luculenter constat. Ex ista porrò Schola, ultrà S. Theologiæ Graduatos, Præsentatos nempè, ut vocamus, & Magistros, exeunt Studentes omnibus Numeris absoluti, qui in *Hiberniam* successivè revertuntur ad obeundas ibi Apostolicas Missiones pro Fide Catholica propugnanda, & propaganda, e quibus duo nuperrimè fuere Episcopi, fideles Gregis Christi Custodes, ut de meipso nihil dicam (*o*).

CÆTERUM

(*k*) Adeas Cap. vii. Num. xiv. Pag. 145.

(*l*) Crediderim aptius fore, quod Secundus Theologiæ Professor in Studio hoc Generali nuncuparetur *Baccalaureus* More *Italorum*, sicut in *Ulyssiponensi* nostro Collegio vocatur *Lector Vesperarius* More *Lusitanorum*, & in *Lovaniensi* Studio Generali *Regens Secundarius* More *Belgarum*, & *Teutonicorum*. Confer Cap. xiv. Num. iii. Lit. e.

(*m*) Adeas Cap. xiii. Num. lxxvii. Item Cap. præs. §. ii. Num. x; & §. iii. Num. xvi.

(*n*) Cap. vi. Num. xxvii. Pag. 134.

(*o*) Consulendam Cap. xiii. Num. lxxvii, lxxix, & lxxxiii.

CÆTERUM, quod Fratrum in *Italia*, & Locis vicinis defunctorum Bona Conventui huic cedant, ex pridem dictis patet (*p*).

XLIV. SODALES geminati hujus Cænobij Anno 1756 fuere Novemdecim, scilicet R. P. Præsentatus Fr. *Joannes-Franciscus Nettirville*, Dubliniensis, Prior, & Regens Primarius, Ætatis Anno 34, Professionis 16 (*q*); R. P. Fr. *Joannes O-Neil*, Casseliensis, Supprior, & Magister Novitiorum, Ætat. 45, Prof. 20; R. P. Lector Fr. *Vincentius O-Heyne*, Limericensis, Regens Secundarius (postmodùm Primarius) Ætat. 46, Prof. 17; R. P. Fr. *Barnabas Mangan*, Dubliniensis, Sindicus, Ætat. 34, Prof. 16; R. P. Lector Fr. *Vincentius Berrill*, Pontanensis, Magister Studentium, Ætat. 29, Prof. 10; R. P. Fr. *Patritius Dalton*, Molingarensis, Lector Artium, Ætat. 27, Prof. 8; P. Fr. *Joannes Murphy*, Killociensis, Ætat. 33, Prof. 6; P. Fr. *Dionysius Magrath*, Killociensis, Ætat. 28, Prof. 6; P. Fr. *Joannes O-Neil*, Cavanensis, Ætat. 27, Prof. 6; Fr. *Thomas Ryan*, Killociensis, Ætat. 23, Prof. 6; Fr. *Thomas Fottrell*, Dubliniensis, Ætat. 21, Prof. 5; (*r*) Fr. *Michael Cummins*, Athyensis, Ætat. 24, Prof. 2 (*s*); Fr. *Michael Ward*, Dubliniensis, Ætat. 17, Prof. 1 (*t*). Porrò isti omnes sunt Clerici (*u*), sequentes verò Laici, seù Conversi (*w*), nimirùm Fr. *Joannes-Baptista Grollier*, Gallus; Fr. *Dominicus Marchesi*, Picenus; Fr. *Matthias Vogler*, Suevus; Fr. *Joannes Mayer*, Tirolensis; Fr. *Jacobus Chiani*, Romanus; & Fr. *Bernardus Becker*, Hamburgensis.

§. II.

De *Ulyssiponensi* (*a*) Collegio *Sanctissimi Rosarij*.

SUMMARIUM.

I. *Inchoata Collegij hujus Fundatio. Ea de Re Diploma* Pauli *V Die* 13 *Novembris* 1615. *Nota præliminaris de Urbe* Ulyssiponensi.

II. *P. Magister* Daniel O-Daly, *aliàs* Dominicus de Rosario, *postmodùm Episcopus* Conimbricensis *electus, primus Collegij Rector, Fundationem prosequitur, indique meritò dictus ejusdem Collegij Fundator. Nonnulla de eo Elogia.*

III. *Pro augendo Religiosorum Juvenum Numero in hoc Collegio P.* Arthurus Mac-Geoghegan *in Hiberniam missus, in Itinere Martyrium subijt. Recensentur Sex alij Domûs hujus Alumni, Martyrij Palmam assecuti. Collegium hoc acceptatum, & in Studium Generale erectum Decreto Capituli Generalissimi* Romani 1644.

IV. *Nova construi cæpit Domus sub Nuncupatione* SS. Rosarij, *Beneficio Reginæ* Luciæ, *promovente P. Magistro* O-Daly *prælibato. Primus angularis Lapis ab Episcopo* Lamecensi, *solemni Ritu, & Pompâ, jactus Anno* 1659. *Nota de Persona Reginæ* Luciæ.

V. *Ædificio Finis incunctanter impositus. Descriptio Cænobij. Fundatoris, Magistri scilicèt* O-Daly, *Epitaphium. Recusatis ab eo Metropoliticis Sedibus* Braccarensi, & Goensi, *ac Cathedrali* Conimbricensi, *consensit tandem ut Episcopus* Conimbricensis *eligeretur, sed electus obijt antè Consecrationem.*

VI. *In*

(*p*) Cap. v. Num. xvii. Lit. p. Pag. 106.

(*q*) Nunc S. T. Magister versatur *Dublinii*, ut constat ex Cap. ix. §. i. Num. xxi. Lit. l. Pag. 198. Anno 1761 electus Definitor Capituli Generalis.

Anno autem 1761 Prior, & Regens Secundarius est R. P. Præsentatus Fr. *Patritius Kirwan*, Galviensis, jam anteà, peractis eodem in Cænobio Studijs tam Philosophicis, quam Theologicis, ibidem Lector Artium, & Magister Studentium, in ultimo Capitulo Provinciali 1757 electus Socius, seù Elector, pro futuro Capitulo Generali.

(*r*) Anno 1761 adest *Dublinij*, ut liquet ex Cap. ix. §. i. Num. xxi. Lit. l. Pag. 198.

(*s*) Ab Anno 1760 in Conventu suo *Athyensi*, ut Cap. ix. §. xv. Num. viii. Lit. c. dictum est.

(*t*) Juvenis optimæ Spei obijt *Neapoli* ineunte Anno 1760, quò Valetudinis Causâ paulo anteà perrexerat.

(*u*) Postmodùm Tres sequentes accesserunt Clerici, nempè Fr. *Franciscus Quirk*, Nasensis; Fr. *Joannes Troy*, Dubliniensis; & Fr. *Patritius O-Hart*, Ballindunensis. His addendus Novitius, *Gulielmus O-Brien*, Dubliniensis.

(*w*) Adeas Cap. ix. §. i. Num. x. Pag. 193.

(*a*) *Ulyssipo*, & *Lisbona*, alijs *Ulixibo*, & *Olyssipo*, vernaculè *Lisboa*, italicè *Lisbona*, gallicè *Lisbonne*, capitatis est & regia *Lusitaniæ*, seù *Portugalliæ*, Urbs, nulli non nota. Ædeas tamen Num. xi. §. præs. Pag. 424.

VI. *In Ecclesia non sunt Lapides Sepulchrales, dempto uno Fr.* Michaelis Mac-Donogh, *Episcopi* Kilmorensis. *Ejus Inscriptio.*

VII. *Literæ Patentes Magistri Ordinis* Joannis Baptistæ de Marinis, 15 *Aprilis* 1655, *sancientes, ut Collegium hoc, sicut & Monasterium* Boni Successûs, *pro* Hibernis *duntaxàt Fratribus, & Monialibus sint.*

VIII. Alexandri *VII Diploma,* 23 *Decembris* 1661, *memoratis Literis Patentibus perpetuum Apostolicæ Firmitatis Robur adjiciens.*

IX. Joannis Thomæ de Roccaberti, *Magistri Ordinis, Literæ Patentes,* 19 *Novembris* 1676, *nonnulla pro bono Regimine hujus Collegij, ac prælibati Monasterij ordinantes, & statuentes; signanter ut Rector Collegij, & Vicarius Monasterij sua prosequantur Officia usque ad aliorum Institutionem. Nota de Discrimine Collegium inter, & Domum propriè Conventualem.*

X. *Apologia Scriptoris pro Materiei hujus § Penuria. Æconomia Studij in hoc Collegio. Ex eo prodeunt Operarij Evangelici ad Fidem Catholicam in* Hibernia *propugnandam, & propagandam. Impræsentiarùm non observatur admussim Alternativa Quatuor* Hiberniæ *Regionum, pessima Dissentionum, & Rixarum omnium Radix. In eam animadvertit Capitulum Generale* Romanum 1694.

XI. *Amplissima* Ulyssiponensis *Civitas maximo Terræ Motu subversa, & generali Conflagratione consumpta, Die* 1 *Novembris* 1755. *Inter alia Collegium nostrum Solo fermè æquatum.*

XII. *P. Magister* Carolus O-Kelly, *Roscomaniensis, indè* Romam *quà Definitor Capituli Generalis profecturus, Restaurationi Collegii intentus, Literas Testimoniales à Sacra Inquisitione* Lisbonensi *impetrat Die* 4 *Martij* 1756.

XIII. *Seriâ Commiseratione inductus* Benedictus *XIV, Literas dedit Apostolicas in Forma Brevis,* 5 *Novembris* 1756, *Antistitibus in Ditionibus Catholici Regis* Hispaniarum *inscriptas, Numero Nonaginta, ad conferendam Opem pro memorato Collegio à Fundamentis erigendo, Rem agente præfato Magistro* O-Kelly, *in iisdem disertè laudato.*

XIV. *Aliæ eadem de Re Literæ Apostolicæ ejusdem Pontificis eodem Die datæ ad Magistrum Ordinis* Joannem-Thomam de Boxadors.

XV. *Aliæ item eadem de Re Literæ Apostolicæ* Clementis *XIII ad eosdem Nonaginta* Hispaniarum & Indiarum *Antistites, datæ* 11 *Januarij* 1759.

XVI. *Aliæque ejusdem Pontificis eodem Die datæ ad* Hispaniarum *Nuntium,* Hieronymum Spinola, *Archiepiscopum* Laodiceæ, *posteà S. R. E. Cardinalem.*

XVII. *Sodales hujus Collegii Viginti Quinque Anno* 1755 *antè Terræmotum & Incendium.*

I. ANNO Incarnationis Dominicæ 1615 fundari cæpit, ut alibi narrabam (*b*), Collegium *Ulyssiponense* per Donationem cujusdam Prædij duobus Patribus *Lusitanis* Ordinis nostri factam, & rursùs per aliam ejusdem, alteriusque ei contigui Prædij Donationem, ab iisdemmet Patribus de Licentia Magistri Ordinis pariter factam *Hiberniæ Dominicanæ* pro excitando Collegio, ubi Regni *Hiberniæ* Incolæ, passim à sua Patria Causâ Fidei Catholicæ exules, ac per totam, quà latè patet, Europam dispersi, ad Ordinem Prædicatorum, si illum profiteri cuperent, admitti possent, & introduci, ut ibidem etiam in Sacris Literis, & Theologia edocti, & spiritualiter educati, sustentarentur; ipsique, absolutis hujusmodi Studijs, in *Hiberniam* ad prædicandum Dei Verbum, Fructusque ex Vinea Domini reportandos, mitterentur: Id enim proculdubiò in haud modicum Fidei Orthodoxæ resiliret Incrementum, indè siquidem ejusdem Regni Incolæ, qui in avita Majorum suorum Religione eousque perstiterant, confirmarentur, & à vera Veritatis Via devij ad Gremium Ecclesiæ faciliùs revocarentur, ut disertis Verbis loquitur *Paulus* V, Pontifex Maximus, in specialibus super ea de Re Literis Apostolicis, Die 13 Novembris prælibato Anno 1615 datis, quas in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (*c*), præfixo hoc Titulo: *Fundatio Ulyssiponensis Collegij Hibernorum Fratrum.* En porrò earum Tenorem:

" Paulus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio
" Officiali Olisbonensi, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" In Apostolicæ Dignitatis Culmine, & Potestatis Plenitudine, summâ Redemptoris Benignitate, Meritis licèt imparibus, constituti, ad ea, per quæ Domus Regulares pro recipiendis Christi Fidelibus, Causâ

(*b*) Cap. v. Num. xvi. Pag. 105.
(*c*) Tom. v. Pag. 704 ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar authenticum.

" Causâ Fidei Catholicæ à suis Regionibus spontè exulantibus, ac in illis profiteri volentibus, construi va-
" leant, propensis Studijs intendimus, ac aliàs in his Pastoralis Officij nostri Partes favorabiliter interponi
" mandamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Exhibita siquidem Nobis nuper pro
" Parte dilectorum Filiorum Vicarij Generalis totius Ordinis Fratrum Prædicatorum, necnon Johannis de
" Portugallo, Prioris Conventûs S. Dominici de Benfiqua (*d*), Olixbonen. Diæcesis, ejusdem Ordinis
" Provinciæ Portugalliæ, ac Dominici de Rosario, nuper Comitis de Vimiozo, nunc verò ob melioris Vi-
" tæ Frugem dictum Ordinem expresè professi, Petitio continebat; quod aliàs dilectus Filius Garcias Ho-
" runca, Laicus Nobilis Olixbonen. Civitatis, vel Diæcesis, ex Bonis Patrimonialibus, sibi à Deo col-
" latis, dicto Conventui, illiusque Priori, & Fratribus quoddam Prædium, in Loco Loures vulgariter
" nuncupato, à dictis Civitate, & Conventu Itinere duarum circiter Leucarum distans, donavit eâ Con-
" ditione, ut in illo una Domus Regularis ejusdem Ordinis pro Arbitrio, & Voluntate, ac Dispositione
" Joannis, & Dominici prædictorum erigeretur, & institueretur, prout in Instrumento Donationis hujus-
" modi pleniùs dicitur contineri. Cùm autem, sicut eadem Petitio subjungebat, ipsi Johannes, & Do-
" minicus, qui Fratres Germani existunt, considerantes, Regni Hiberniæ Incolas ad præsens pro majori
" Parte Fidem Catholicam profiteri, & passim a sua Patria Causa dictæ Fidei exulare, ac per totam Eu-
" ropam dispersos esse, quodque si Hiberni sic dispersi, qui dictum Ordinem profiteri cuperent, in dictæ
" Domo erigenda admitterentur, & introducerentur, ac in infrascripto Collegio in Sacris Literis, & The-
" ologia edocti, & spiritualiter educati sustentarentur; ipsique, absolutis Theologiæ hujusmodi Studijs,
" in Hiberniam ad prædicandum Dei Verbum, Fructusque ex Vinea Domini reportandum, mitterentur,
" proculdubiò id in Fidei Orthodoxæ non modicum resiliret Incrementum, ac deindè ejusdem Regni In-
" colæ, qui in avita suorum Antiquorum Religione hucusque perstiterunt, confirmarentur, & à vera Ve-
" ritatis Via devij faciliùs ad Gremium Ecclesiæ revocarentur; ipsique Prior, & Conventus de Licentia
" dilecti Filij Magistri Generalis totius Ordinis hujusmodi quoddam aliud Prædium, prædicto Conventui
" contiguum, & intrà illius Septa consistens, pro fabricando inibi Collegio, in quo Alumni, seù Collegæ
" Hiberni dictum Ordinem profiteri volentes, Literarum, & Theologiæ Studijs commodè vacare possent,
" libenter donarent, & elargientur, ac de utriusque Prædij Bonis, Juribus, Obventionibus, & Emolu-
" mentis, ipsi Prior, & Fratres in Domo, & Collegio erigendis introducendi sufficienter sustentarentur.
" Quarè pro Parte Vicarij Generalis, ac Johannis, & Dominici prædictorum, Nobis fuit humiliter sup-
" plicatum, quatenùs dictum Ordinem specialis Gratiæ Favore prosequi, ac aliàs in præmissis pro piæ Vo-
" luntatis ejusdem Garciæ promptâ Executione opportunè providere de Benignitate Apostolica dignare-
" mur. Nos igitur ergà Christi Fideles singulos, præsertim pro Fide Catholica exulantes, paternâ Cari-
" tate benè affecti, Vicarium Generalem, ac Johannem, & Dominicum prædictos, à quibusvis Excom-
" municationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure,
" vel ab Homine quavis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad Ef-
" fectum præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, & absolutos fore censentes, hu-
" jusmodi Supplicationibus inclinati, Discretioni tuæ per Apostolica Scripta mandamus, quatenùs verifi-
" catis priùs coram te suprà narratis, prædictis in primo dicto Prædio unam Domum Regularem ejusdem
" Ordinis cum Ecclesia, seù Capella, sub Invocatione, per Priorem, & Fratres Hibernos in dicta Domo
" erigenda introducendos designandâ, ac Campanili humili, Campanis, Claustro, Dormitorio, Refecto-
" rio, Cellulis, Hortis, Hortalitijs, alijsque Officinis, & Fabricis necessarijs, & opportunis pro unius
" Prioris, & decem Fratrum Nationis Hibernicæ, dictum Ordinem in illa profiteri volentium, qui juxta
" regularia ejusdem Ordinis Instituta Altissimo perpetuò famulentur, ac eisdem Institutis se conforment,
" necnon dicto Ordini Provinciæ Portugalliæ prædictæ adscripti sint, ac insimul in dicta Ecclesia Missis,
" & alijs divinis Officijs, ac Horis canonicis diurnis, & nocturnis intervenire debeant, perpetuis Usu, &
" Habitatione, in secundo dicto vero Prædio, postquàm illud, ut prædicitur, donatum fuerit, unum Col-
" legium pro unius Lectoris, qui dictos decem Collegas, seù Alumnos Hibernos, tàm Novicios, dictum
" Ordinem profiteri volentes, quàm jam professos, Artes Liberales, & Theologiam doceat, illosque in
" Sacris Literis instruat, ac ejusdem Domûs erigendæ Prior existat etiam Usu, & legendi Commoditate,
" dummodò tamen Prædia, Bona, & Proprietates, Domui erigendæ hujusmodi assignata, vel assignanda,
" illorumque Fructus, Redditus, & Proventus ad congruam Prioris, & decem Fratrum in ea pro Tem-
" pore degentium Manutentionem, & aliorum illius Onerum Supportationem sufficiant, Auctoritate nos-
" tra, sine alicujus Præjudicio, perpetuò erigas, & instituas, illisque sic erectis, & institutis eorundem
" Prædiorum, præsertim secundò dicti, prout ipsius Conventus S. Dominici Prior, & Fratres illud hac-

H h h " tenus

(*d*) Adeas Cap. v. Num. xvi. Lit. d. Pag. 105:

" [illegible] Privilegia [illegible] Ordinis [illegible] Magistro Generali [illegible] Sedis Apostolicae Nuncios [illegible] Apostolicis [illegible] Privilegia [illegible] Apostolicis [illegible] Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae Millesimo Sexcentesimo Quinto Decimo, Idibus Novembris, Pontificatus nostri Anno Undecimo."

II. [illegible] juxta illud Philosophi: [illegible] Non tamen hunc longe post complexus Vir praeclarissimus, [illegible] in Ordine Praedicatorum *Fr. Dominicus de Rosario* appellatus. Hic quippe Ordinem [illegible] in Conventu *Luci-Augusti*, vulgo *Lugo*, in *Galaecia*, professus, [illegible] *Collegio Thom*[illegible]

diis, perfectoque *Burdigalæ* in *Aquitania* tàm Philosophico, quàm Theologico Cursu, in *Hiberniam* regressus, mansit aliquandiù in nativo suo Cænobio *Traleiensi* (*e*). Dein *Lovanium* de Mandato sui Provincialis, P. Magistri *Nicolai Lynch*, profectus, in Collegio pro Fratribus *Hibernis* Ordinis nostri noviter erecto (*f*), summa cum Laude docuit. Posteà *Matritum* perrexit pro expediendis quibusdam prælibati Collegij Negotijs, quibus cum Dexteritate feliciter peractis, sentiens se in Gratia *Philippi* IV, Catholici Regis *Hispaniarum* (in cujus Ditionibus tunc erat *Lusitania*, non secus ac *Belgium*) de complenda *Ulyssiponensis* Collegij Fundatione seriò meditabatur. Eo Consilio Itineri se accinxit, & in Via divertens ad Conventum, ubi Duo erant Patres *Hiberno-Dominicani*, *Matthæus* nimirùm *de Cruce*, & *Petrus-Martyr Piercy*, ijs *Ulyssiponem* usque associatus fuit Anno 1629. Ibi Ope & Auxilio P. Magistri Provincialis *Portugalliæ*, in Cænobio S. *Dominici* memoratæ Civitatis tunc residentis, atque P. Magistri Fr. *Joannis de Vasconsellos*, & P. Magistri Fr. *Alvari de Castro*, aliorumque plurium Graduatorum istius Provinciæ, favente insimul Illmo & Rmo D. *Roderico de Cunha*, Archiepiscopo *Ulyssiponensi*, antè elapsum Annum integrum Tres illi Nostrates cum alio quarto, *Eduardo* nempè *Nagle*, in Cænobio S. *Dominici de Benfica* jam anteà commorante, Possessionem assecuti sunt Hospitij parvij in Vico, cui vulgò Nomen *Rua nova de Almada*, quod nunc Cænobium est Congregationis Oratorij, non longè a Palatio Regis situm, primusque illius Præfectus sub Titulo *Vicarij Hospitij* laudatus P. *Dominicus de Rosario*, fuit a Magistro Ordinis *Nicolao Ridulpho* institutus *Rector Collegij* Anno 1634, quo potiebatur Munere Anno etiam 1644, dum in Capitulo Generalissimo *Romæ* eo Anno celebrato ad Magisterij Gradum promoveretur, ut ex ejusdem Actis alibi (*g*) exscriptis liquet. Qui cùm apud *Lusitanos* summâ Pietatis Eruditionisque Laude claruisset, atque Prudentiâ, facilè sibi Magnatum Populorumque conciliavit Animos, & Æstimationem, præsertim Serenissimæ D. *Margaritæ* Ducissæ Viduæ *Mantuanæ*, Infantis *Hispaniarum*, Regis *Philippi* IV Patruæ, & sub eo Regni *Portugalliæ* Gubernatricis, quæ singulis primis Mensium Dominicis ad Collegium hoc veniebat, ut Sacrosanctum Rosarium Marianum recitaret, Processionique interesset fieri solitæ. At præclara hæc Ducissa Fundationem perficere, ut intendebat, nequivit ob ejus ex *Portugallia* Discessum Anno 1641, deficientibus scilicet *Lusitanis* à Rege *Hispaniarum*. Cæterum Reginæ *Luciæ*, *Joannis* IV Regis *Lusitaniæ* Anno 1640 proclamati Uxoris, à Sacris Confessionibus electus *Dominicus*, tantam invenit apud eundem Regem Gratiam, ut Anno 1655 ab eo missus Orator fuerit ad Christianissimum *Francorum* Regem *Ludovicum* XIV, tunc Minorennem, ejusque Matrem, de paciscendis inter utrumque Fæderibus, & Affinitatibus. Quâ de Legatione plura ex *Jacobo Echardo* inferiùs dicetur (*h*).

III. Ut autem eo in Hospitio faciliùs celeriùsque augeretur Fratrum Numerus, indè in *Hiberniam* destinatus fuit Venerabilis P. *Arthurus Mac-Geoghegan*, qui tamen in Itinere ab *Anglis* comprehensus, & *Londinensi* Carceri mancipatus, plures in Odium Catholicæ Fidei Calumnias perpessus est. Tandem ad Patibulum ductus, suspensus, & adhuc semivivus membratim discissus, atque Intestinis in Igne crematis, Mortem gloriosè subijt A. D. 1633 (*i*).

Ea de Causa magis magisque percrebuit Fama memorati nostri Hospitij, indeque quamplurimi Juvenes *Hiberni* eidem se aggregarunt, quod deinceps celebre Seminarium Martyrum evasit. *Seminarium*, inquam, *Martyrum*, ex eo quippè intrà paucos Annos Septem Catholicæ Fidei Athletæ prodiere, qui pro ea Martyrij Palmam consecuti sunt, *Arthurus* nempè *Mac-Geoghegan*, jam laudatus, *Geraldus Dillon*, *Milerus* (seù *Milo*) *Magrath*, *Æneas-Ambrosius O Cahil*, *Michael O-Clary*, *Geraldus Bagot*, & *Thaddæus Moriarty*, de quibus alibi uberiùs opportuniùsque dicetur (*k*).

(*e*) Videsis Cap. ix. §. x. Pag. 237.
(*f*) De quo Sermo erit §. seq.
(*g*) Cap. vi. Num. x. Sect. 14. Pag. 116.
(*h*) Cap. xiii. Num. lxix.
(*i*) Verba sunt Capituli Generalissimi Romæ 1644, quæ in ejusdem Actis legere est Pag. 119, & quæ exscripta habebis Cap. xvi. Num. v.
(*k*) Cap. xvi. Num. v, xxiii, xxvii, xxviii, xxxviii, & xlvi.

Scholastici autem talem, ac tantum in Philosophicis, & Theologicis Disciplinis fecere Progressum, ut prælaudatum Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644. sub Rmo Magistro Ordinis *Thoma Turco* celebratum, Collegium nostrum in Studium Generale, ut vocamus (id est, ubi Actus, & Exercitia Scholastica pro Præsentaturæ, & Magisterij Gradibus fiunt), erigere non dubitaverit, his (*l*) Tit. *Concessiones*, § *Pro Provincia Hiberniæ*, Sect. 9, Verbis: *Acceptamus insuper ejus Provinciæ* (Hiberniæ) *Collegium, seu Conventum Fratrum, & Monasterium Monialium Ulyssipone fundatum, sub Cura, & Regimine R. Adm. Patris Provincialis Hiberniæ pro Tempore, & concedimus, ut in eodem Collegio fiant Actus & Exercitia pro Gradu & Forma* &c.

IV. Crescente indiès Fratrum Numero, Magister *Daniel O-Daly*, seù *Dominicus de Rosario*, suprà laudatus, & nunquàm satis pro Meritis laudandus, qui præclaris Dotibus cumulatissimè ornatus, Serenissimæ D. *Luciæ*, ab Anno 1656 Reginæ Regentis, ut vocant, *Lusitaniæ*, à Confessionibus fuerat, atque à Sanctioribus Consilijs, eidem Reginæ post suum a Legatione præfata Reditum supplicavit, ut Confratribus suis *Hibernis*, qui in calamitosis sub Gubernio *Hispanico* Temporibus Hospitium exiguum impetrarunt, nunc Cœnobium magis amplum, magisque commodum extruatur. Confessarij sui Precibus benignè annuit Regina, indèque inconstanter cœpta fuit Fabrica Die 4 Maij 1659 per Positionem primi angularis Lapidis, hæc exhibentis sculpta Verba, ex *Lusitanico* in *Latinum* versa: *Sacra Majestas* D. *Luciæ de Gusman* (*m*), *Reginæ Portugalliæ, Collegium hoc fundavit pro Dominicanis Hibernis, Beatissimæ Reginæ Sacratissimi Rosarij, & Sancto Patriarchæ Dominico* (*n*) *nuncupatum, Die* 4 *Maij* 1659.

Sacram peregit Cæremoniam solemni Ritu Illustrissimus D. *Franciscus de Sottomajor*, Episcopus *Lamecensis* (*o*), adstantibus Sacræ Inquisitionis & Curiæ Officialibus, Religiosorum Ordinum Prælatis, universis Patribus Conventûs S. *Dominici*, magnoque Nobilium & Populi Concursu, eoque majori quia Dies Dominica erat. Eodem Tempore P. Magister *Ferdinandus Suero* Sermonem habuit politissimum super singulari *Hibernorum* Constantia in Fide Catholica, necnon Martyrio, quod eorum plurimi, tam Sæculares, quàm omnium Ordinum Regulares, Causâ ipsius fortiter subierunt, nuperis etiam Annis, immò & tunc Temporis subibant; atque super Felicitate Metropolis *Ulyssiponensis*, utpotè habentis in suo fermè Centro Seminarium Doctrinæ, Pietatis, & Martyrij, & quidem in *Portugalliæ* Regno, ad cujus primum Monarcham dixisse fertur Christi Domini in Cruce pendentis Imaginem: *Volo in te, & in Semine tuo, stabilire mihi Regnum* (*p*).

V. Ædificium istud, absque Interruptione ulla continuatum, ad felicem Exitum Sumptibus laudatæ Reginæ citò perductum fuit, & quidem in Parochia S. *Pauli*, atque in Platea *Corporis Sancti* (*q*), cujus integrum occupat Latus, habens è Regione magnificum Palatium, à Regibus olim habitatum, atque ab utroque amænissimus est magni Fluminis *Tagi*, Naviumque Prospectus. Etsi porrò Cœnobium sat commodum sit (*r*), Claustrum nihilominùs verè exiguum est, nihilque

(*l*) Reliquas Capituli hujus Generalissimi Concessiones, *Provinciæ Hiberniæ* factas, legere est Cap. vi. Num. x. Pag. 114.

(*m*) Filia erat *Joannis-Emmanuelis Perez de Gusman*, Ducis *Medinæ-Sidoniæ* in *Hispania*, & Vidua tunc *Joannis*, primò Ducis *Brigantiæ*, dein, excusso *Hispanico* Gubernio Anno 1640, Regis *Lusitanæ*, hujus Nominis IV; atque Mater nedùm *Alphonsi* VI, Regis item *Lusitaniæ*, tunc Minorennis, sed & *Catharinæ* Reginæ, Conjugis *Caroli* Secundi, *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Regis.

(*n*) Credere par est, prælibatum Collegij hujus Fundatorem, utpotè *Dominicum de Rosario*, Auctorem fuisse istius Nuncupationis. Idemque de Nuncupatione S. *Crucis*, Cœnobio nostro *Lovaniensi* inditâ, dicetur §. seq. Num. xiii.

(*o*) Vulgò *Lamego*, in *Lusitania*, sub Archiepiscopo *Braccarensi*.

(*p*) Rem hanc integram ex *Ulyssiponensis* istius Collegij Archivo rescripsit mihi P. Magister *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, olim ejusdem Collegij Rector, ibidemque Studiorum Regens, nunc verò Collegij *Casanatensis* de Urbe Theologus, alibi laudatus, & laudandus. Plura etiam hic narrata excerpsi ex *Chorographia Lusitanica* (Tom. iii. Pag. 484. §. i.) quam *lusitanico* Idiomate Juris publici fecit P. *Antonius Carvalho de Costa*, Anno 1712.

(*q*) Vulgò *Largo di Corpo Santo*, sic passim nuncupata à parvo quodam Templo, ad septentionalem Plateæ Partem sito. Accuratiùs autem vocatur *Largo de la Corte Real* à Palatio regio ibidem existente.

(*r*) Hæc scripsi antè Terræ-Motum, & Conflagrationem Urbis *Ulyssiponensis*, de quibus vide Num. xi. Pag. 424.

nihilque Observatu dignum Oculis exhibet præter laudati Fundatoris P. Magistri *Danielis O-Daly*, aliàs *Dominici de Rosario*, omni Elogio digni, Monumentum, hisce conceptum in Marmore Verbis:

Hic jacet
Venerabilis Pater Magister
Frater Dominicus de Rosario, Hibernus,
Hujus, & Conventûs Monialium Boni Successûs
Fundator,
In varijs Regum Legationibus felix,
Episcopus Conimbricensis Electus,
Vir Prudentiâ, Literis, & Religione conspicuus.
Obijt 30 Junij Anno Domini 1662
Ætatis 67.

Ex Sepulchrali hac Inscriptione liquet, Virum hunc omni Laude majorem, electum fuisse *Conimbricensem* Episcopum. Cùm enim post novam Supplicationem, Reginæ *Luciæ* factam, pro annua Eleemosyna, Collegio, & Monasterio à se fundatis erogandâ, alius, exhausto jam Sumptibus Belli Ærario, excogitatus non fuerit Modus congruam tribuendi Summam pecuniariam annuam, quàm si vacantem tunc Episcopatum istum *Conimbricensem*, septuaginta quinque millium Aureorum Proventu opulentum, acceptaret, qui anteà sui studiosissimus ac tenax Instituti, *Braccarensem*, & *Goensem* Archiepiscopales Sedes, hancque *Conimbricensem* Cathedralem constantissimè recusavit, Sorte suâ, suisque contentus prodesse Fratribus, Sororibus, atque Gentilibus, dura pro Christi Fide in *Hibernia* sustinentibus, tandem, seriâ Commiseratione ergà prædictos devictus, consensit, ut Episcopus *Conimbricensis* eligeretur, antè peractam autem Ordinationem Pontificalem ex hac Vita migravit (*s*).

VI. In Ædibus Sacris hujusce Collegij non sunt Lapides Sepulchrales, unum si excipias mihi olim tàm in Urbe quàm in *Hibernia* notissimi, Illustrissimi nempè *Michaelis Mac-Donogh*, Confratris nostri, Episcopi *Kilmorensis*, haud longè ab Ara Maxima situm, cujus hæc est Inscriptio:

Hic jacet
Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus
Fr. Michael Mac-Donogh, Hibernus,
Episcopus Kilmorensis, Solio Pontificio Assistens,
E Sacra Prædicatorum Familia assumptus,
Vir Prudentiâ, Fidei Zelo, ac Religionis Amore præclarus,
Post varias Hæreticorum Persecutiones,
Diuturnâ Infirmitate consumptus,
Obijt Ulyssipone 6. Kal. Decembris Anno 1746.
Ætatis 48 (t).

VII. Porro ne Collegium hoc, aut Monasterium Boni Successûs, de quo infrà (*u*), unquàm divulsa forent ab *Hiberniæ* Provincia, sed pro solis Fratribus, & Monialibus Hibernis deserviant, speciales dedit Die 15 Aprilis 1655 Literas Patentes nunquàm delendæ Memoriæ Reverendissimus æquè ac Munificentissimus *Hiberniæ Dominicanæ* Benefactor, *Joannes-Baptista*, inquam, *de Marinis*, Magister Ordinis, pro eo, quo flagrabat, Paternæ Charitatis Zelo vehementer dolens,

Patres

(*s*) Hæc, & plura alia de egregio isto Viro clarebunt Cap. xiii, Num. lxix, & Cap. xv. Num. xxi.

(*t*) Consulendum Cap xiii. Num. lxxvii, ubi datâ Operâ de eo dicetur.

(*u*) Cap. præf. §. v.

" Quoniam vero [illegible] Collegium sit [illegible] & Magistro Ordinis pro Tempore subjectum, & ubique ex-
" [illegible] posse Generatio illarum [illegible] communicare, prohibemus, ne Provincia in Hi-
" berniæ pro Tempore [illegible] quicumque, mittat Fratres ad dictum Collegium nisi a Rectore pro
" Tempore postulatum, cum in præfato Collegio non possint vivere nisi illi, qui præcise necessarij sunt,
" vel Rationis [illegible] quæ in ipso Collegio [illegible] agunt, vel Officiorum pro utriusque Domus Religiosæ Mi-
" nisterio. [illegible] futuris Temporibus autem hoc præceptum observandum decernimus, nisi
" aliter per Nos, seu successores nostros, fuerit ordinatum. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti
" Amen. Constitutionibus in contrarium non obstantibus. In quorum Fidem his Officij nostri Sigillo mu-
" nitis Manu propria subscripsimus. Datum Romæ in Conventu nostro Sanctæ Mariæ Super Minervam
" Die 19. Novembris 1676.

" Fr. JOANNES THOMAS DE ROCCABERTI,
" MAGISTER ORDINIS.

" Registrata Folio I.
" *Fr. Emanuel Pereira*,
" *Magister*, *Provincialis Terræ Sanctæ*".

X. Si Hæc non sufficiant de *Ulyssiponensi* nostro Collegio, mihi Vitio verti non debet, ulteriora quippè post repetitas, atque urgentes à me ad illud datas Epistolas, recipere nequivi. Cæterùm quod ad Rei Literariæ *Æconomiam* attinet, quæ super (e) ajebam de Studio Generali SS. Sixti, & *Clementis* de Urbe, hic Loci repeti possent, paucis mutatis, nempè Alumnos hujus Collegij esse ut plurimùm in Numero intra vigenarium, & trigenarium, è quibus Sex sunt Studij Officiales, scilicet Regens, Lector Primarius, Lector Vesperarius (f), Lector S. Scripturæ, & Controversiarum Fidei (g), Magister Studentium, & Lector Artium, seu Philosophiæ. Ex hoc item Collegio prodeunt aptissimi Missionarij Apostolici, qui Vocationis suæ memores in Patriam redeunt pro Fide Catholica tuenda, & propaganda. Neque hic Loci, benedicente Domino, observatur adamussim, hisce saltem Temporibus, Alternativa Quatuor *Hiberniæ* Nationum, unica & pessima Rixarum, & Dissentionum quotidianarum Radix (h); cùm verò modernum Rectorem P. Magistrum *Petrum Mac-Keon*, Conaciensem, instituit Rmus P. Magister Generalis *Antoninus Bremond*, tametsi alienam Nationem Alternativa tetigerit, eundemque posteà ad aliud Triennium in prælibato Rectoris Munere continuavit. Hùc profectò faciunt planè aurea Comitiorum Generalium *Romæ* 1694 sub immortalis Memoriæ Rmo Magistro Ordinis P. *Antonino Cloche* celebratorum Verba alibi exscripta (i): *Indecorum sanè, & inhonestum est* (ajunt Sapientissimi Patres) *quod dum eo in Regno* (Hiberniæ) *ab Hæreticis vehemens excitata est Persecutio, adhuc inter Fratres vigeant hæ irreligiosæ Æmulationes, & Rixæ; eas omninò abolere volentes, injungimus omnibus hujusce Provinciæ Filijs, ut se ad invicem suscipiant, & Honore præveniant* (k).

XI. Vix hæc scripseram, cum ecce Die 1 Novembris 1755 Terræ-Motus, post Hominum Memoriam maximus, Regiam illam *Ulyssiponensem* Civitatem undequaque subvertit, subsecutaque penitùs consumpsit Conflagratio. Heu! igitur, quàm fluxæ, & instabiles sunt Res humanæ, quàm anceps, & lubrica Rerum Conditio! *Ulyssiponem*, Metropolim amplissimam frequentissimamque, Opibus & Commercio florentissimam, si quæ alia Europæ, inopinata Terræ Concussio, & repentina Flamma, Cælo tranquillo, & blando, Existentiâ privavere, rapuereque ex Hominum Conspectu. Hominum, inquam, superstitum, innumeram quippè Hominum Multitudinem Calamitas hæc delevit. Ite nunc ite, & malè creduli lenocinantis Fortunæ fallacibus Blandimentis confidite.

PORRO

(d) Consulendum Cap. viii. Num. ix. Sect. 2. Pag. 161.
(e) §. superiori, Num xliii. Pag. 414.
(f) Consulendus Num. xliii. §. superioris, Lit. l. Pag. 414.
(g) Adeas Cap. viii. Num. iii. Sect. 4. Pag. 156.
(h) Recolendum Cap. vi. Num. xxvii. Lit. n; & Cap. viii. Num. i. Sect. 3. & 4. Pag. 135. & 154.
(i) Cap. viii. Num. i. Sect. 4. Pag. 154.
(k) Verba sunt Apostoli in Epistola ad *Romanos* Cap. xii. Vers. 10.

Porro Quatuor Collegij hujus Alumni fatali eo Die obruti sunt, extrà Septa Monasterij constituti, nimirùm P. Præsentatus Fr. *Thomas-Milo de Burgo*, Athenriensis, Studiorum Ex-Regens (l); P. Præsentatus Fr. *Patritius Mac-Cabe*, Colranensis, S. Theologiæ Lector Vesperarius; Patres Studentes Theologi, Fr. *Antonius Mac-Donnell*, & Fr. *Brianus Morilly*, Urlarienses.

XII. Ea ex Calamitate nonnisi vulneratus evadens A. R. P. Magister Fr. *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, nuper laudatus (*m*), Collegij hujus olim Rector, &, post verè laudabiliter expleta omnia Scholastica Munia, Studiorum Regens, tunc autem in Conventu *S. Dominici* degens, Vir Eruditione, & Pietate conspicuus, ac in Rebus agendis dexterimus, *Hiberniæ Dominicanæ* Bono natus, omnique Elogio dignus, Mentis Aciem ad Collegij ejusdem Restaurationem pro summo, quo flagrat, Ordinis, & Provinciæ Zelo, fortiter statim intendit. Eo Consilio, *Romam* jam jam profecturus ad Comitia Generalia (*n*), quà eorundem Definitor, Testimoniales Sacræ Inquisitionis *Lisbonensis* Literas dari curavit, Tenoris sequentis:

"Nobis hujus Sanctæ Inquisitionis Lisbonensis Apostolicis Inquisitoribus exposuerunt Rector, & Religiosi Alumni Collegij Sanctissimi Rosarij Fratrum Prædicatorum Hibernorum, quod in præsentibus Rerum suarum Circumstantijs, Literæ nostræ testimoniales de eorum Collegij Utilitate, illis sint omninò necessariæ. Nos igitur Testimonium Veritati perhibere parati, omnibus cujuscunque Gradûs has visuris Fidem facimus, & attestamur, prædictum Collegium à sua Fundatione usque ad ejus totale Exitium per Terræ Motum, & Incendium subsecutum Die primâ Novembris Anni proximè elapsi, Sanctæ Dei Ecclesiæ continua, & gravissima præstasse Obsequia. Enimverò vigentibus in eo præclaris Philosophiæ, & Theologiæ Scholasticæ, Positivæ, & Dogmaticæ Studijs, Missionarios Apostolicos, Fidei Zelo flagrantes, & bonis Moribus ædificantes, singulis Annis transmisit in varias Magnæ Britanniæ Ditionum Partes, dùm in hac ipsa Civitate sui Alumni ingentem Hæreticorum Numerum, ex Partibus Acatholicis Commercij Causâ confluentem, ad Gremium Ecclesiæ reducunt, immò Saluti Animarum, & maximè Catholicorum exterorum, hìc degentium, tùm Verbi Dei Prædicatione, cùm Sacramentorum Admistratione, sedulò, & vigilanter incumbunt, huicque Fidei Tribunali in multis haud parvi Momenti Negotijs frequenter inserviunt. Undè illos de Nobis benè meritos, & ad summam Egestatem redactos, omnibus Christifidelibus plurimùm in Domino commendamus. Datis Lisbonæ apud Sanctum Officium sub Signo nostro, & Sigillo ejusdem, Die 4 Martij 1756."

"*Emmanuel Alfonsus Ribello Secretarius*, fecit.
"*Ludovicus Barata de Lima.*
"*Joachinus Jansen Muller.*
Locus ✠ Sigilli.

XIII. In Itinere constitutus laudatus Magister *Carolus O-Kelly*, Notitiam recepit de Electione sua ad Theologatum Collegij *Casanatensis* (*o*) de Urbe. Hinc ibidem post expleta Comitia Generalia manens, & post nullum non motum ab eo Lapidem, intrà duos Menses, præter omnium fermè Expectationem, sequentes Literæ Apostolicæ, ad Nonaginta Antistites in Ditionibus Regis *Hispaniarum* datæ, emanarunt in hunc Modum:

"Venerabili Fratri Archiepiscopo, vel Episcopo &c.

"BENEDICTUS PP. XIV.

"Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Inter cæteras Ædes, Conventus, Monasteria, ac Sacra Templa, in Civitate Lisbonensi potissimùm, alijsque Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum Civitatibus, Oppidis, & Locis, propter ingentes, iteratasque Terræ Motus Concussiones, sivè diruta, sivè eversa, sivè Solo æquata (quemadmodùm non sine gravissimo Pontificij Cordis nostri Mærore recipimus) numeratur quoque Collegium dilectorum Filiorum Fratrum Ordinis Prædicatorum pro Natione Hiberniæ inibi erectum, & magno cum religiosarum Virtu-

(l) De eo datâ Operâ dicetur Cap. xv. Num. xxxiii.
(m) §. præs. Num. iv. Lit. p. Pag. 420.
(n) Recolendum Cap. viii. Num. xxx. Pag. 183.
(o) Adeas Cap. xv. Num. xxix.

" tuæ Doctrinæ, atque Splendore, & præcipuè cum Hominum Acatholicorum Nationem ad Catholicam
" Fidem, vel in ipsa Lisbonensi Civitate, vel in Regno Hiberniæ, per ejusdem Collegij Missionarios con-
" vertendorum Utilitate commendabilissimum. Unde factum est, ut Nonnullos Religiosos Alumnos me-
" morati Collegij profugos ad alios dicti Ordinis Conventus tanquam Hospites contingere coegerit. Sanè
" dilectus Filius Carolus O-Kelly, laudati Ordinis Frater expressè professus, in Sacra Theologia Magis-
" ter, Natione Hibernus, ijdemque Religiosi Alumni dicti Collegij, non levi Fiducia pro certo sibi polli-
" centes inacceptam Calamitatem, urgentemque ipsorum Inopiam, apud Paternam Fraternitatis tuæ Pieta-
" tem satis valere, ut Opem tuam implorantes, tuam Benignitatem opportuno sibi fore in tot tantisque An-
" gustijs Subsidio experiantur. Verum quo ipsi suorum Votorum Desideriorumque plenius fiant compo-
" tes, existimantes nostram apud te, Venerabilis Frater, Commendationem sibi plurimum profuturam,
" Supplices paternam Charitatem nostram ad illam tecum, atque alijs Venerabilibus Fratribus Hispania-
" rum Antistitibus adhibendam exorarunt. Nos autem, quibus reipsa exploratum est, quanti ad Ca-
" tholicæ Religionis Decus, & Incrementum intersit, ut Collegium hujusmodi iterùm à Funda-
" mentis excitetur, & in pristinum Statum, & Commodum restituatur, libenter stimulis tuæ Vir-
" tutis nostræ etiam Commendationis Officium adjungimus, ut Catholicæ Nationis inter Hæreticorum
" Vexationes Constantiam nullo destitui patiamur Apostolici Patrocinij Studio, tibi verò, Venerabilis
" Frater, uberem suggeramus Meritorum Materiem, cùm nimirùm intellexeris, tuæ Misericordiæ Fruc-
" tus ad novum tuæ in hanc Sanctam Sedem Nosque ipsos Observantiæ Testimonium, atque ad piam
" ergà Catholicam Religionem Obsequium pertinere. Quidquid igitur sivè per teipsum erogatum, sivè
" ex alijs Christifidelibus per Parochos, quibus id injunges, collectum, ipsis Religiosis Alumnis commoda-
" veris, ad cælestem tibi uberiùs demerendam Mercedem redundabit, Animumque nostrum ampliùs tibi
" obstringet. Itaque quamcunque Pecuniarum Summam, ut præmittitur, paratam habueris, volumus,
" ut illam apud te serves, & ad Prioris Provincialis, sivè in tua, sivè in alijs Diœcesibus ex-
" istentis, proximioris, Manus, à quo hasce nostras in Forma Brevis Literas tibi reddendas mandamus,
" præstito tamen receptæ Pecuniæ hujusmodi legitimo Documento, perveniendam sedulò cures. Interim
" Fraternitati tuæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud S. Ma-
" riam Majorem sub Annulo Piscatoris Die V. Novembris MDCCLVI, Pontificatus nostri Anno
" Decimo septimo.

"CAJETANUS AMATUS.

XIV. Eodem Deo idem Sanctissimus Dominus noster alias expediri fecit Literas Apostolicas. Tenoris sequentis:

" Dilecto Filio Johanni Thomæ de Boxadors, Magistro Generali Ordinis
" Fratrum Prædicatorum.

" BENEDICTUS PP. XIV.

" Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Quanti semper fecerimus, quantoque in Pretio habere pergamus inclytum Ordinem dilectorum Filio-
" rum Fratrum Prædicatorum, cui tu, dilecte Fili, tanta cum Nominis tui, & Religiosarum Virtutum
" Laude præes, plenissimè explicavimus in Concione, quam in Comitijs Generalibus ejusdem Ordinis,
" hoc Anno celebratis, in quibus Magister Generalis electus fuisti, proprio Ore habuimus. Quamo-
" brem tibi, dilecte Fili, persuasum esse cupimus, Nos opportunas Apostolici Ministerij Partes eidem
" Ordini profuturas desiderari nunquam fore passuros. Sanè dilectus Filius Carolus O-Kelly, Ordinis
" tui Frater expressè professus, in Sacra Theologia Magister, & Natione Hibernus, tâm suo, quàm di-
" lectorum Filiorum Fratrum ejusdem Ordinis dictæ Nationis Hiberniæ Alumnorum Collegij, in Civitate
" Lisbonensi positi, Nomine, Supplicem Libellum Nobis humiliter exhibendum fecit. In ipso autem
" Libello Supplici enixè exorabat, ut Apostolicas nostras Literas in simili Forma Brevis ad Venerabiles
" Fratres Regnorum Hispaniarum Antistites daremus, quibus eorundem Antistitum Pietatem excitare-
" mus ad Opem conferendam pro ipsorum Collegio iterùm à Fundamentis erigendo. Nos igitur pijs
" justisque Postulatis hujusmodi benignè annuentes, exoptatas hac ipsa Die damus Literas Tenoris se-
" quentis: Venerabili Fratri &c Benedictus PP. XIV. Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Bene-
" dictionem. Inter cæteras Ædes &c *(ut in Diplomate præcedenti ad Finem usque, deinde subjungit*
" *Pontifex)*: Intereà paternâ Charitate, & Apostolicâ Providentiâ considerantes, quæ, & quanta Itine-
" rum Pericula, Latronum Discrimina, Hospitiorum Incommoda, atque etiam colligendæ Pecuniæ Dis-
" pendia subire deberent memorati Religiosi Alumni, si per se ipsi per Hispaniarum Regna pro Stipe sibi

" impe-

"impertienda tanquàm vagi, & peregrini cursitarent, eapropter id districtè prohibentes, tibi, dilecte
" Fili, committimus, &, quatenus Opus est, etiam præcipimus, ut Authoritate tuâ in Virtute Sanctæ
" Obedientiæ mandes, & districtè injungas, primùm quidem Provincialibus, Prioribus, ac Superioribus
" Conventuum in Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum existentium, in quibus Hiberni Alumni recepti ad-
" huc morantur, eosdem Alumnos secum retinere, fovere, & omnia necessaria, perindè ac si eorundem
" Conventuum Filij, ut dicitur, essent, opportunè suppeditare, donec, & quousque illorum Collegium
" ad pristinum Statum redactum fuerit, atque sub Regulari Disciplina continere. Deindè verò Authoritate
" pariter tuâ, & in Virtute Obedientiæ injungas Provincialibus in Regnis Hispaniarum, ut quisque eorum
" insertas Literas nostras ad Antistitem illum, cui inscriptæ sunt, & cujus Diæcesis in sua Provincia repe-
" ritur, exhibere, & perferre satagat, & adnitatur. Præterea, ut postquàm Pecuniæ Summam à quoli-
" bet Antistite receperit, de accepta hujusmodi Summa legitimum Documentum ipsi Antistiti præstare te-
" neatur. Insuper, acceptam sæpe dictam Pecuniæ Summam, quæcunque sit, ad Collectorem per te
" deputandum cautè, & tutè transmittendam studeat, & curet ad Finem illam secum servandi, neque in
" alios quoscunque Usus impendendi nisi in Erectionem sæpè dicti Collegij, aliaque pro eodem Collegio
" necessaria, & opportuna. Porrò si hisce Apostolicæ Providentiæ Rationibus alias addere, tu dilecte Fili,
" existimaveris, Prudentiæ tuæ committimus. Interim ad cælestis Præsidij hac in Re Auspicium Aposto-
" licam Benedictionem tibi tuisque inclyti Ordinis Religiosis peramanter impertimur. Datum Romæ
" apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die V. Novembris MDCCLVI, Pontificatûs nostri Anno
" Decimoseptimo.

"CAJETANUS AMATUS.

XV. Sed quoniam Literæ istæ Apostolicæ Executioni mandatæ non fuere antè laudati Ponti-ficis *Benedicti* XIV Mortem, Die 2. Maij 1758 secutam, idcircò immediatus illius Successor *Clemens* XIII, Die 6 Julij Anno prælibato 1758 electus, easdem, ad laudati P. Magistri *Caroli O-Kelly* Instantiam, innovare volens, alias in simili Forma Brevis expediri jussit ad eosdem Nona-ginta *Hispaniarum* & *Indiarum* Antistites, Tenoris sequentis, ubi nonnulla mutata videbis.

" Venerabili Fratri Archiepiscopo, vel Episcopo &c.

" CLEMENS PP. XIII.

" Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Inter cæteras Ædes, Conventus, Monasteria, ac Sacra Templa, in Civitate Lisbonensi potissimùm,
" alijsque Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum Civitatibus, Oppidis, & Locis, propter ingentes, ite-
" ratasque Terræ Motûs Concussiones, sivè diruta, sivè eversa, sivè Solo æquata (quemadmodùm non sine
" gravissimo Cordis nostri Mærore recipimus) numeratur quoque Collegium dilectorum Filiorum Fratrum
" Ordinis Prædicatorum pro Natione Hiberniæ inibi erectum, & magno cum religiosarum Virtutum
" Doctrinarumque Splendore, & præcipuè cum Hominum Acatholicarum Nationum ad Catholicam Fi-
" dem, vel in ipsa Lisbonensi Civitate, vel in Regno Hiberniæ, per ejusdem Collegij Missionarios con-
" vertendorum Utilitate commendatissimum. Undè factum est, ut Necessitas Religiosos Alumnos memo-
" rati Collegij profugos ad alios dicti Ordinis Conventus tanquàm Hospites confugere coegerit. Sanè di-
" lectus Filius Carolus O-Kelly, laudati Ordinis Frater expressè professus, in Sacra Theologia Magister,
" Theologus Casanatensis, & Natione Hibernus, ijdemque Religiosi Alumni dicti Collegij, non levi Fi-
" duciâ pro certo sibi pollicentur acceptam Calamitatem, urgentemque ipsorum Inopiam, apud Pastora-
" lem Fraternitatis tuæ Pietatem satis valere, ut Opem tuam implorantes, tuam Benignitatem opportuno
" sibi fore in tot tantisque Augustijs Subsidio experiantur. Verùm quo ipsi suorum Votorum Desiderio-
" rumque pleniùs fiant compotes, existimantes nostram apud te, Venerabilis Frater, Commendationem
" sibi plurimùm profuturam, Supplices paternam Charitatem nostram ad illam tecum, atque alijs Vene-
" rabilibus Fratribus Hispaniarum Antistitibus adhibendam exorarunt. Nos autem, quibus reipsà explo-
" ratum est, quanti ad Catholicæ Religionis Decus, & Incrementum intersit, ut Collegium hujusmodi
" iterùm à Fundamentis excitetur, & in pristinum Statum, & Commodum restituatur, libenter stimulis
" tuæ Virtutis nostræ etiam Commendationis Officium adjungimus, ut Catholicæ Nationis inter Hæretico-
" corum Vexationes Constanstiam nullo destitui patiamur Apostolici Patrocinij Studio, tibi verò, Venera-
" bilis Frater, uberem suggeramus Meritorum Materiem, cùm nimirùm intellexeris, tuæ Misericordiæ

“ [illegible] Nobis [illegible]
“ [illegible] Quoniam [illegible]
“ [illegible] Annuis [illegible]
“ [illegible] Animumque [illegible]
“ [illegible]
“ [illegible] ac pro Tempore existentem [illegible]. &
“ [illegible] Hispaniarum Regnis Nuntium pro tempore [illegible], & [illegible]
“ [illegible], & [illegible] per [illegible] Procura-
“ tor. Provinciæ Hiberniæ, Magnâ existenti (p), ac Rectorem dicti Collegii Lisbonensis [illegible]
“ [illegible] Pecuniam in [illegible] Reparationem [illegible] esse [illegible], & [illegible]
“ [illegible]. Interim Fraternitati tuæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Volumus
“ autem ut præsentium nostrarum Literarum Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, Manu alicujus
“ Notarii, & Apostolicæ [illegible] Nuntii, ejusque Cancellarii subscriptis, & Sigillo prædicti Nuntii munitis,
“ eadem prorsus Fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum
“ Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die XI Januarij MDCCLIX, Pontificatûs nostri
“ Anno Primo.”

CAJETANUS AMATUS.

XVI. Eodem Die alias expediri fecit idem Sanctissimus Pontifex Literas Apostolicas Tenoris sequentis:

“ Venerabili Fratri Hieronymo (q) Archiepiscopo Laodiceæ, moderno & pro Tempore existenti Ordinario nostro, & Apostolicæ Sedis in Hispaniarum Regnis Nuntio.

“ CLEMENS PP. XIII.

“ Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

“ Ex binis (r) nostris in Forma Brevis Literis, hac ipsa Die datis, quas hisce itidem nostris in simili
“ Forma Brevis, scriptis adligamus, facilè, Venerabilis Frater, intelliges quam Operam à Fraternitate
“ tua requiramus. Quapropter Opus est, ut primùm collatis Studijs cum moderno & pro Tempore exis-
“ tente Procuratore Provinciæ Hiberniæ, earundem nostrarum Literarum Exempla, sivè Typis edita, sivè
“ manuscripta, prout Fraternitati tuæ melius visum fuerit, legitimis Documentis munita, nempè â Te,
“ & Cancellario tuo subscripta, Signoque tuo Solito corroborata, singulis Antistitibus Hispaniarum & Indi-
“ arum, servatis tamen in Hispanijs de More servandis, mittenda cures. Deindè verò ea omnia, quæ in
“ ipsis Literis nostris continentur, ità exactè adimplere satagas, ut non solùm benevolam nostram ergà Te
“ Voluntatem ampliùs obstringes, verumetiam meritam tuorum Laborum Mercedem a bonorum omnium
“ Largitore, Deo, magis magisque Tibi pollicearis. Enitere igitur, Venerabilis Frater, ut omnia pro
“ nostris Votis, & Religiosorum Hibernorum Indigentijs prosperum sortiantur Successum, cujus auspicem
“ esse cupimus Apostolicam Benedictionem, quam Fraternitati tuæ peramanter impertimur. Volumus
“ autem ut Fraternitas tua non solùm de collecta Stipe, tàm in Hispanijs, quàm in Indijs, Apostolicam
“ hanc Sanctam Sedem edoceat, verum etiam de Pecunijs in Restaurationem Collegij Lisbonensis dun-
“ taxát impendendis districtam Rationem exigat. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Sub Annulo
“ Piscatoris Die xi Januarij MDCCLIX, Pontificatûs nostri Anno Primo.”

“ CAJETANUS AMATUS.

XVII. Anno 1755, antè Terræmotum, & Incendium, Sodales Collegij hujus erant Viginti Quinque, nempè A. R. P. Magister Fr. *Petrus Mac-Keon*, Clonshanvillensis, Rector, Ætatis Anno

(p) Patre nempè *Dominico O-Connor*, Roscomaniensi. Vid. Cap. viii. Num. xxx. Sect. 2. P. 184.

(q) Cognomine *Spinula*, postmodùm S. R. E. Cardinali, Die 24 Septembris 1759 creato.

(r) Præter mox allatas ad Antistites *Hispaniarum* & *Indiarum* Literas, alias Distinctionis Gratiâ eodem dedit Die ad duos *Hispanos* Eminentissimos S. R. E. Cardinales, *Alvarum* nempè *de Mendozza*, Patri-

Anno 53, Professionis 32; A. R. P. Magister Fr. *Dominicus O-Kennedy*, Dublinienſis, Ex Regens, & Ex Rector, Prof. 36 Ætat. 54, Definitor Capituli Generalis 1748, (S); A. R. P. Magister Fr. *Eugenius Mac-Croghan*, Traleienſis, Regens, Ætat. 46, Prof. 26; R. P. Præſentatus Fr. *Thomas-Milo de Burgo*, Athenrienſis, Ex-Regens, Ætat, 43, Prof. 24; R. P. Præſentatus Fr. *Marcus Bodkin*, Athenrienſis, Lector Primarius, Ætat. 39, Prof. 23 (s); R. P. Præſentatus Fr. *Patritius Mac-Cabe*, Colranenſis, Lector Veſperarius, Ætat. 36, Prof. 17; R. P. Lector Fr. *Dominicus Delamar*, Longofordienſis, Magiſter Studentium, Ætat. 35, Prof. 15 (t); R. P. Fr. *Thomas Devinish*, Portumnenſis, Lector Artium, Ætat. 30, Prof. 14 (u); R. P. Fr. *Patritius Mac-Henry*, Colranenſis, Procurator Collegij, Ætat. 42, Prof. 15 (w); R. P. Fr. *Dominicus Mac-Donnell*, Urlarienſis, Procurator Monaſterij, Ætat. 56, Prof. 33; R. P. Fr. *Martinus Horan*, Killocienſis, Confeſſarius Monaſterij, Ætat. 56, Prof. 32; R. P. Fr. *Chriſtophorus Fottrell*, Dublinienſis, Ex-Procurator Collegij, Ætat. 60, Prof. 37 (x); P. Fr. *Jacobus Keating*, Caſſelienſis, Ætat. 45, Prof. 15; P. Fr. *Michael O-Cavanagh*, Caſſelienſis, Ætat, 39, Prof. 12; P. Fr. *Dominicus de Burgo*, Roſcomanienſis, Ætat. 29, Prof. 12; P. Fr. *Dominicus Mac-Mahon*, Traleienſis, Ætat. 35, Prof. 9; P. Fr. *Georgius Jones*, Pontanenſis, Ætat. 30, Prof. 8; P. Fr. *Dominicus O-Sullivan*, Arcloenſis, Ætat. 26, Prof. 5; P. Fr. *Joannes Mac-Egan*, Pontanenſis, Ætat. 29, Prof. 5 (y); P. Fr. *Terentius Mac-Donnell*, Urlarienſis, Ætat. 30, Prof. 5; P. Fr. *Michael Mac-Jordan*, Urlarienſis, Ætat. 28, Prof. 5; P. Fr. *Antonius Mac-Donnell*, Urlarienſis, Ætat. 29, Prof. 5; P. Fr. *Brianus Morilly*, Urlarienſis, Ætat. 35, Prof. 5; P. Fr. *Patritius Crawly*, Aghavoenſis, Ætat. 26, Prof. 5; & Fr. *Michael Geraldinus*, Converſûs. E quibus Quatuor Terræmotu periere, ut jam dictum eſt (z).

§. III.

De *Lovanienſi* (a) Cænobio *S. Crucis*.

SUMMARIUM.

I. *Primum Fundationis hujus Collegij, ſeu Cænobij, Molimen.*

II. *Anno* 1624 *obtenta ſub annuo Cenſu Domus cum Templo contiguo ſub Invocatione* S. Joannis Baptiſtæ, *ad Equites* Melitenſes *ſpectans, occupata anteà per Patres* Anglo-Jeſuitas. *Primus Collegij hujus Rector* P. Oliverius de Burgo, *paulò poſt Vicarius Apoſtolicus* Duacenſis. *Lis Ordinarium inter, & Patres de Altari Privilegiato.* P. Rochi Mac-Geoghegan, *aliàs à* S. Cruce, *Prioris Provincialis* Hiberniæ Dominicanæ, *Libellus Supplex ad Sereniſſimam* Iſabellam-Claram-Eugeniam, *Infantem* Hiſpaniarum, *& Gubernatricem* Belgij.

III. *Gubernatrix Libellum Supplicem mittit ad Academiam* Lovanienſem. *Gratitudo Academiæ ergà* Hiberniam, *ex qua Belgium primos Fidei Precones accepit. Nota exhibens Elogia* Bernardi de Jonghe, *&* Nicolai Vernulæi, *Belgarum, eâdem de Re, atque textum ab hoc ultimo Catalogum Alphabeticum Sanctorum ex* Hibernia, *qui Fidem Catholicum in* Belgium *invexerunt, aut illam per Martyrium, effuſo Sanguine, colluſtrarunt.*

Patriarcham *Indiarum*, & *Aloyſium Fernandez de Corduba*, Archiepiſcopum *Toletanum*, quæ tamen ejuſdem omninò ſunt Tenoris, demptis Nominibus, & Titulis. Literæ porrò ad Antiſtites imprimendæ erant, aut exſcribendæ, atque à memorato Nuntio Apoſtolico teſtificandæ, ſeù, ut vulgò ajunt, legalizandæ.

(S) Graviter decumbens Mempore Terræmotûs, obijt paulò poſt.

(s) Miſſionarius in Diſtrictu ſui Conventûs ab Anno 1757, Definitor eo Anno Capituli Provincialis.

(t) Rector ab Anno 1759.

(u) Videſis Cap. ix. §. xxxii. Num. viii. Lit. f. Pag. 307.

(w) Legeſis Cap. ix. §. xii. Num. ix. Lit. c. Pag. 246.

(x) Denatus *Dublinij* 18 Januarij 1758.

(y) Adeas Cap. ix. §. ii. Num. xii. Pag. 204.

(z) §. præs. Num. xi. Pag. 425.

(a) *Lovanium*, vulgò *Louvain*, Civitas eſt *Brabantiæ* in *Belgio*, ubi notiſſima Academia, ampliſſimis Privilegijs decorata.

IV. [illegible] Gubernat[illegible] Fratribus Hiberno-Dominicanis [illegible] Tradat.

V. [illegible] Philipp. IV. Rege Hispaniarum, ac [illegible] Hibernicarum [illegible] [illegible] Hiberno-Dominicanorum [illegible] Lovanii [illegible] Collegii, [illegible] [illegible] [illegible]

VI. [illegible] [illegible] ad [illegible] Regem Philippum [illegible] [illegible] [illegible] Hiberno-Dominicanorum [illegible] Lovanii [illegible] Collegii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

VII. [illegible] [illegible] [illegible] Collegii [illegible] Gubernio Hispanico [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dominicanorum [illegible] [illegible] Collegii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Congregationis de Propaganda Fide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Missionarios in Hiberniam.

VIII. [illegible] Capitulo Generali Romæ [illegible] [illegible] Collegii [illegible] [illegible] Magister Ordinis Thomas Turcus.

IX. Collegium [illegible] Generali erectum a Capitulo Generali Romano 1650. [illegible] Collegium Ulyssiponense, a Jurisdictione [illegible] exemptum. [illegible] [illegible]

X. [illegible] [illegible] Capitulariter congregati Anno 165[illegible] supplicant Magistro Ordinis Joanni-Baptistæ de Marinis, ut Collegia Lovaniense, & Ulyssiponense, Ulyssiponenseque [illegible] Provinciali Hiberniæ [illegible]

XI. Lovaniense Collegium [illegible] [illegible] erectum, & [illegible] Jurisdictioni [illegible], a Magistro Ordinis Joanne-Baptista de Marinis Anno 1655. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dominicani in Hiberniam.

XII. A Capitulo Generali Romano 1656 [illegible] [illegible] Provinciales [illegible] [illegible] Fratres [illegible] [illegible] Ulyssiponensis, [illegible] [illegible] Jurisdictionem [illegible]

XIII. [illegible] Conventum Lovanii [illegible] Hiberno-Dominicani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multiplex Causa. [illegible] Tempori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Georgii.

XIV. [illegible] [illegible] [illegible] Benefactores: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Conventu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cardinalis Ordinis Prædicatorum Alumni, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Congregationis [illegible] [illegible] [illegible] Hiberniæ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

XV. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible]

XVI. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hibernorum Religiosi Missionarii pro Catholica Fide propugnanda, & propaganda.

XVII. [illegible] Conventus [illegible] [illegible] [illegible] Anno 1756.

1. UT ab Ovo, ut aiunt, Collegii nostri Lovaniensis [illegible] [illegible] exordiar, in Memoriam revocandum est, quod alibi narravimus (b) [illegible] [illegible], Filii Nothi Henrici VIII, Regis sibi Britannica usurpante, & in Tempore, Cœnobia, Monasteria, omniaque omnis Generis Sacra [illegible], tantam [illegible] [illegible] Stragem factam [illegible] [illegible] Anno [illegible], quæ pessimam effecit Animarum, ut unum quidem Cœnobium relictum [illegible] [illegible] [illegible] Regnis haud præsumptum. Hinc Religiosi omnes ex Patria abacti fuere, aut Morte [illegible], præter perpaucos ex Fratribus Mendicantibus se abscondentes in Montibus, & Speluncis, & Cavernis Terræ, aliisque [illegible] fugitivorum Locis, ut Catholicos superstites in vera Fide [illegible]. Ex iis erant Venerabilis P. Daniel O-Crudeguin, Sligoensis, tunc Provincialis Hiberniæ Dominicanæ, & Venerabilis P. Thaddæus O-Duanus, Sligoensis item, a Comitiis Generalibus Romæ 1656 (c) inter eos memoratus, qui pretiosa in Conspectu Domini Morte obierunt. His posterior successit primi in Regimine desolatæ Provinciæ, & facile prævidens, Ordinem nostrum citissime in Hibernia extinguendum,

(b) Cap. v. Num. ix. Pag. 99.

(c) In Actis Pag. 155. quorum Verba exscripta habebis Cap. xiv. Num. vii.

guendum, nisi in Regione aliqua Catholica Locus educandis Juvenibus *Hiberno-Dominicanis* aptus inveniretur, omnem adhibuit Operam, nullumque non movit Lapidem, per se, & per alios, ad impetrandum aliquod in *Belgio* Refugium, quod & obtinuit, licèt nostri *Lovanium* non intraverint durante illius Regimine, obijt quippè Anno 1608, sed sub Venerabili P. *Rocho Mac-Geoghegano*, aliàs *à Cruce*, Molingarensi, qui institutus fuerat *Hiberniæ Dominicanæ* Provincialis in Capitulo Generali *Mediolanensi* 1622 *(d)*, ut ex ejusdem Actis, superiùs exscriptis, liquet (*e*). Utque hic faciliùs suum assequeretur Intentum, Rmus Magister Ordinis *P. Seraphinus Siccus*, Papiensis, alijque Sapientissimi Patres Capituli prælibati, *Hibernos* peculiarem in Modum commendatos voluere P. Magistro Provinciali *Germaniæ Inferioris* his Actorum Verbis: *Commendamus A. R. P. Provinciali Provinciæ Inferioris Germaniæ Magistro Fratri Joanni de Loix omnes Fratres Hibernos, ut pro eo quantum poterit ipsis faveat apud Flandriæ Magnates (f).*

II. Anno igitur 1624 (*g*) P. Præsentatus *Richardus à S. Dominico*, aliàs *de la Penna* (*h*), Patrio Agnomine *Bermingbamus*, Athenriensis, Procurator Generalis *Hiberniæ Dominicanæ*, Ecclesiam, S. *Joanni Baptistæ* sacram, Domumque contiguam, *Lovanij* propè Castrum, dictum *Castrum Cæsaris*, impetravit à Nobilissimo D. *Jacobo de Martinet*, Equite Ordinis S. *Joannis Jerosolymitani*, nunc vulgò appellati *Melitensis* (*i*), sub annuo Censu ad Sexennium, occupatas anteà per Patres *Anglos* Societatis Jesu. Primusque hujus Loci Sacri Præfectus, sub Titulo Rectoris (*k*), erat P. Magister *Oliverius de Burgo*, Galviensis, qui tamen consuetum Prælaturæ Triennium haud explevit, quatenùs ad propria vocatus fuerit, Vicarius scilicet Apostolicus Diœcesis *Duacensis* (*l*) in *Conacia* institutus, ut alibi dictum est (*m*). Cùm autem Lis oriretur Ordinarium inter, & nostros Patres circà Altare Privilegiatum, ipsis ab *Urbano* VIII Pontifice Maximo concessum, contendente Ordinario ipsos eo uti non potuisse quoadusque à Serenissima *Belgij* Gubernatrice Permissionem *Lovanij* in Forma Communitatis residendi obtinerent, eapropter laudatus *P. Rochus Mac Geoghegan*, aliàs *à Cruce*, Provincialis, Libellum Supplicem Serenissimæ *Isabellæ-Claræ-Eugeniæ* (*n*), Gubernatrici Belgij (quod tunc in Regis *Hispaniarum* erat Ditionibus) porrexit, cujus Tenorem (*o*) ex Instrumentis duobus, in Medium mox afferendis, nullo Negotio intelliges.

III. Porro Serenissima Gubernatrix ad Almam Universitatem *Lovaniensem* Libellum Supplicem cum adjecta misit Postilla, ut nempè ejusdem Rector, alijque Doctissimi Graduati suum desuper Judicium ad ipsam rescriberent. Hi autem ex benevolo suo ergà Fratres nostros exules Affectu, atque ex Gratitudine ergà Nationem *Hibernicam*, à qua olim *Belgium* suum primos S. Evangelij,

---

(*d*) Non verò 1624, ut mendosè asserit *O-Heynus*, Pag. 46.

(*e*) Cap. v. Num. xvii. Pag. 105, ubi nonnulla de laudato *Rocho*, magno Nominis Viro, postmodùm Episcopo *Darensi*, dicta sunt, pluraque alia datâ Operâ dicentur Cap. xiii. Num. lxii, & Cap. xiv. Num. ix.

(*f*) Reliquas ab hoc Capitulo Generali factas *Provinciæ Hiberniæ* Concessiones exscriptas habes Cap. v. Num. xvii. Pag. 106.

(*g*) Non autem Anno 1626, ut iterùm mendosè ait *O-Heynus*. Enimverò mox exscribenda Almæ Universitatis *Lovaniensis* ad Serenissimam D. *Isabellam-Claram-Eugeniam*, Gubernatricem *Belgij*, Epistola, Die 8 Novembris 1626 data, disertè refert, Religiosos *Hibernos* Ordinis S. *Dominici* ex Conducto inhabitasse Domum istam *per duos circiter Annos*, proindeque ab Anno 1624.

(*h*) Confer Cap. vi. Num. ix. Lit. b. Pag. 114.

(*i*) Ab Insula *Melita*, vulgò *Malta*, in Mari *Mediterraneo*, quam ab Anno 1530 occupant.

(*k*) Hoc ideò, quia Domus ista erat purum tunc *Collegium*, erecta postmodùm in *Conventum*, ut brevi dicetur, Anno 1655, ex quo Tempore Præfectus illius nuncupatur *Prior*, juxtà nuper dicta §. præced. Num. ix. Lit. a. Pag. 423.

(*l*) Consulendum Cap. i. Num. xii. Pag. 19.

(*m*) Cap. ix. §. xxxviii. Num. vi. Pag. 326.

(*n*) Filia erat *Philippi* II Regis *Hispaniarum*; Soror *Philippi* III, & Amita *Philippi* IV, cujus Vices gerebat in *Belgio*, illius nimirùm Gubernatrix ab eo constituta.

(*o*) Exemplar istius Libelli Supplicis, etsi sæpè requisitum, à Cœnobio *Lovaniensi* recipere haud potui.

Evangelij, ac Fidei Catholicæ, Præcones acceperat (p). Gubernatrici Serenissimæ sequentem scripsere Epistolam, quam ex ejusdem Exemplari authentico, quod penes me manet, & ex Samaro (q) [illegible] transcribo.

" Serenissima Princeps,

" Libellus supplex, quem Serenissimæ Vestræ Celsitudini porrexit R. P. Provincialis Ordinis Fratrum
" Prædicatorum in Hibernia, per Literas Celsitudinis Vestræ Nobis communicatus est cum adjecto Fi-
" [illegible] ut desuper Judicium nostrum rescriberemus. Cui Mandato non possumus non promptè obsequi
" [illegible] verum esse quod in eodem Supplice Libello continetur, Religiosos aliquot Hibernos
" [illegible] Ordinis S. Dominici ex Concessione inhabitare Domum Minorem S. Joannis Mechliniensis, quæ in
" [illegible] Lovaniensi sita est in Monte ex opposito Castri suæ Regiæ Catholicæ Majestatis, constan-
" que [illegible] per duos circiter Annos per certo numero Personarum, ac in eadem pie, & religiose vivere.
" [illegible] habere Apostolicam [illegible], à SS. Papa moderno Urbano VIII concessam, ut in eadem Domo uti
" possint Altari Portatili, ac [illegible], seu Tenorem, Nos [illegible]. Hoc insuper scire-
" tamur, eosdem Religiosos a Studiis, & Pietate esse valde commendabiles, ut suo Tempore possint Eru-
" ditione, ac [illegible] Armis, Hostibus Ecclesiæ resistere, ac cum [illegible] viriliter dimicare, quando in
" suam Patriam redierint; quibus [illegible] hoc nostro Testimonio opitulamur, quod Arma sua
" Propugnationis in vera, & catholica nostræ Academiæ Lovaniensis Schola, & Doctrina informent. Dein-
" de etiam eo intendimus, ut sic etiam [illegible] Vices aliquas rependere Nationi Hibernicæ, à qua olim
" Regionum nostrarum primos Præcones S. Evangelij, ac Fidei Catholicæ, accepit (s). Sic igitur facientes
" per præsentes Serenissimæ Vestræ Celsitudinis Desiderio facere satis, offerentes de cætero in aliis omni-
" bus humiliter nostra Obsequia, ac Deum Optimum Maximum omnibus Votis orantes, ut Serenissimam
" Vestram Celsitudinem Nobis, ac toti Patriæ, diu servet incolumem, ac contra Hostes, & Rebelles, Vic-
" tricem. Datum Lovanij 8 Novembris 1626.

" RECTOR & UNIVERSITAS
" STUDIJ GENERALIS LOVANIENSIS."

IV. Visa

(p) Responsa Almæ hujus Academiæ ad duplicem Casum super Rebus Regularium in Regno Hiberniæ, exscripta habes Cap. vi. Num. vii, & viii. Pag. 109, & seqq.

(q) Pag. 417.

(r) Desideratur in *Bullario Ordinis Prædicatorum* ex Negligentia Patrum nostrorum *Lovaniensium*, qui illius exemplar ad Rmum Magistrum Ordinis non miserunt; neque ipse etiam illud assequi potui, aliequin hic Loci id verbatim exscriberem.

(s) Huc faciunt quæ habet egregius hujusce Ævi Scriptor, à me sæpè laudatus, P. *Bernardus de Jonghe*, Belga, in *Belgio Dominicano*, Pag. 417.
" Hibernia (inquit) à S. Patritio, Natione Anglo,
" Dignitate Episcopo, conversa, *Sanctorum Insula*
" olim dicta, multos Viros apostolicos protulit, ex
" quorum Numero plurimi Belgarum ad Christum
" Conversioni strenuè insudarunt, & nonnulli Mar-
" tyrium subierunt. Horum Nomina recenset Ni-
" colaus Vernulæus in Libello suo *de Propagatione*
" *Fidei Catholicæ in Belgio per Sanctos ex Hiber-*
" *nia Viros*, ubi Folio 3 sic habet: *Hos adhuc*
" *Martyres suos Belgium colit, Templis, & Aris*
" *honorat, Patronos agnoscit. Atque idcirco Gen-*
" *tem Hibernorum, cum apud Nos, tam alibi, hoc*
" *Tempore exulem, complecti omni Benevolentiâ,*
" *jucundumque par est. Nimirum, ut illa apud Nos*
" *Inopiam patiatur, quæ Opibus cœlestibus dita-*
" *vit. Nam si Cœlo nasci amplius est, quam in*
" *communem hanc Lucem prodire, plus illis debe-*
" *mus, per quos Salutis æternæ Vitam accepimus,*
" *quam iis, à quibus ut tantùm viveremus, ha-*
" *bemus.*"

Porrò Sanctos illos indigitat in Limine præfixo sui Operis, *Lovanii* 1639 Typis vulgati, idem *Nicolaus Vernulæus*, in hunc Modum alphabeticum.

Sancti ex Hibernia Viri, qui Fidem Christianam in Belgio propagarunt.

S. *Abel.*	S. *Guathagnus.*
S. *Acca.*	S. *Himelinus.*
S. *Adalgisus.*	S. *Ierus.*
S. *Adalbertus.*	S. *Kilianus*
S. *Bertuinus.*	S. *Livinus.*
S. *Columbanus.*	S. *Luglius.*
S. *Eloquius.*	S. *Luglianus.*
S. *Ecco.*	S. *Marcellinus.*
S. *Fredegandus.*	S. *Mombolus.*
S. *Foillanus.*	S. *Mono.*
S. *Furseus.*	S. *Obodinus.*
S. *Forannanus.*	S. *Othgerus.*
S. *Gerebernus.*	S. *Plechelmus.*

S. Rumol-

IV. VISA hâc Universitatis *Lovaniensis* Epistolâ, à prælibata Serenissima Sua Celsitudine sequentes emanarunt Literæ gallicè (*t*) conscriptæ, quas latinè exhibet *Bernardus de Jonghe* (*u*), anteà laudatus.

" Super Supplicatione factâ Serenissimæ Infanti ex Parte P. Rochi à S. Cruce, Provincialis Patrum Ordinis S. Dominici in Hibernia, cùm jam à Biennio, ille exposuerit, se habuisse Domum pro annua Pensione in Universitate Lovaniensi, occupatam ante per Patres Anglos Societatis Jesu, ut ibi studere procuret Fratres suæ Provinciæ, qui habiles facti irent ad prædicandam sanctam nostram Fidem in Patria sua. Et cùm obtinuerit hoc Anno à Sanctissimo Patre nostro Literas pro uno Altari Privilegiato in ipsorum Templo, circà quod Ordinarius Difficultatem movet, ne illius Altaris fruantur dicti Patres Privilegio indulto, donec Permissionem obtineant à dicta sua Celsitudine residendi in Forma Communitatis in dicta Universitate; ille Pater prò hac habenda Licentia humillimè supplicavit Serenissimam Suam Celsitudinem, quæ, Re maturè consideratâ, & habito Consilio Archiepiscopi Mechliniensis (*Jacobi Boonen*), Universitatis, & Oppidi Lovaniensis, permisit, consensit, & convenit, permittit, consentit, & convenit, ex speciali Gratia per hanc Scripturam Fratri Rocho à S. Cruce supplicanti, ejusque Successoribus, sub Onere tenendi Residentiam cum Fratribus suæ Provinciæ in Forma Communitatis in dicto Oppido Lovaniensi, &c. Actum Bruxellis 18 Decembris 1626."

S. *Rumoldus.*	Ejus Filij,
S. *Swithertus.*	*Landricus.*
S. *Wendelinus.*	*Deutelmus.*
S. *Wiro.*	Sanctæ ex Hibernia
S. *Willibrordus.*	Faminæ.
S. *Werenfridus.*	S. *Dympna.*
S. *Wigbertus.*	S. *Oda.*
S *Willeicus.*	S. *Cunera.*
S. *Ultanus.*	His adjectæ
S. *Vulganius.*	S. *Waldetrudis.*
S. *Vuasnulphus.*	S. *Aldetrudis.*
S. *Vincentius.*	S. *Madelberta.*

Demùm in *Conclusione Operis* Pag. 89 laudatus Scriptor subjungit longiuscula quidem Verba, pulchriora tamen quàm ut non exscribantur: " Quod mihi (*inquit*) propositum erat, nisi fallor, hactenùs sum executus. Id fuit, ut agnoscant Belgæ nostri Hibernorum in se Merita, quorum Operâ aut Religionem acceperunt, aut quasdam adhuc remanentes ex antiqua Superstitione Tenebras depulerunt, aut in Fide accepta confirmati sunt. Viros produxi, & Divos, non eorum Vitas, nisi fortè summatim. Neque enim propositum Nobis hoc fuit. Plures scio ab illa Sanctorum Insula prodijsse, sed benè mereri de Orbe toto, non de Belgio tantùm, voluerunt. Alibi proindè etiam Relgionis Christianæ Legem promulgarunt. Loquentur eorum Merita Nationes aliæ, nec oblitterari Temporum Oblivione permitterent, quos ipsæ solent Salutis suæ celebrare Patres, Vitæ Patronos. Fateri autem cogor, & impellit me Veritas, Gentem nullam aliam tantoperè in aliorum Salutem incubuisse. Utinam (& hoc Votum supremum sit) cùm alij omnes, tùm Nos Belgæ, tantum acceptæ Religionis Beneficium agnoscamus. Sub Iugo hæreticæ Tyrannidis ingemiscit hodiè Gens Hiberna, & tamen constantissimis Animis Religionem retinet, nec ulla Vis extorquet. Nec frangitur Egestate, nec Morte exhauritur; fortior ipsa Tyrannide. Immò quod olim fecit, in alienas Nationes diffundit, ut alijs prosit, in Patria inter tot Pericula subsistit, ut sibi non desit. Illucescet aliquando Dubio procul ille Dies, quo in Christianæ Religionis Libertatem, Deo propitio, tot Divorum suorum Meritis asseretur, sed juvemus intereà qui obligati sumus, Manum porrigamus, qui Beneficium accepimus. Id voveo, voveant omnes, faveant, quos scripsi, Dij.

Inter eos autem Sanctos, ex *Vernulæo* Belga mox recensitos, qui Catholicam Fidem in *Belgium* invexerunt, aut illam per Martyrium, effuso Sanguine, collustrarunt, Quinque sunt, nempè S. *Livinus*, Episcopus *Dubliniensis*, *Gandavensium* Patronus, S. *Rumoldus*, *Dubliniensis* item Episcopus, *Mechliniensium* Apostolus, S. *Kilianus*, Episcopus *Herbipolensis*, S. *Columbanus* Abbas, & S. *Dympna* Virgo, *Gelensium* Patrona, de quibus Officia cum proprijs Lectionibus Secundi Nocturni, & Collecta, celebrant *Hiberni* utriusque Sexûs, sivè in ipso Regno, sivè in Collegijs extranationalibus constituti, & quidem ex speciali S. Sedis Apostolicæ Indulto, ut ex jam pridem dictis claret Cap. i. Num. xv. Pag. 22, & seq.

Hùc etiam faciunt Melliflui Doctoris S. *Bernardi*, & Summi Pontificis *Benedicti* XIV Testimonia, quæ superiùs exscripta habes Cap. i. Num. xiv. Pag. 21. Necnon & Decretum Comitiorum Generalium *Romæ* 1677, suprà, Cap. vi. Num. xxvi. Pag. 134, allatum, Gemina SS. *Sixti*, & *Clementis* de Urbe Cænobia in Provinciam *Hiberniæ* transferens, quod eandem Provinciam *Angelicam* nuncupare non dubitat.

(*t*) Harum Literarum Exemplar ex Cænobio nostro *Lovaniensi* obtinere haud potui.

(*u*) Pag. 419.

V. Quinque autem Mensibus antè datum illud Instrumentum, nuper recensitus (w) P. Prædicatur *Richardus Berminghamus*, aliàs à S. *Dominico*, Procurator Generalis *Hiberniæ Dominicanæ*, sequentes impetravit à *Philippo* IV, Catholico *Hispaniarum* Rege, ad Serenissimam suam Amitam, *Isabellam-Claram-Eugeniam*, Gubernatricem Belgij, Literas, hispanico Idiomate conscriptas, hujusce Tenoris:

" Madama, mi buena Tia,

" Fray Riccardo de la Penna (x), Irlandez, Procurador General de la Orden de Sto Domingo de la " Provincia de Irlanda, me a representado, que, por la Falta que ay de la Doctrina, y Predicadores de " su Orden en la Provincia de Irlanda, desea para mejor extirpar y confundir las Heregias, y aug- " mentar la Sancta Fee Catholica, establecerse un Colegio de Religiosos de su Orden en la Universidad " de Lovayna, para que siendo enseñados en la Virtud e Doctrina, passado de Teologia, puedan bol- " ver, y predicar el Sancto Evangelio en su dicho Pays, para cuyo Effecto, y Intencion al presente habita " el Numero de doze Religiosos vivos en una Casa alquilada en la dicha Villa de Lovayna en Forma de " Communidad sin Medios ni Possibilidad para effectuarlo, supplicando me por tanto fuesse servido soc- " correrlos, y favorecer su buena Intencion, y por esta Causa he querido à Vuestra Alteza fuesse servido in- " formarse sobre lo referido, e hallando conveniente favorecerlos, y socorrerlos de Manera que Vuestra " Alteza hallare convenir, y siendo necessario algun otro Despacho mio para este Subjecto, avisando- " me, lo haré luego despachar. Ruego a Dios, Madama mi buena Tia, guarde a Vuestra Alteza en buena " Salud por muchos Annos. De Madrid a 15 de Julio 1626.

" A mi buena Tia, Madama Izabel-Clara-
" Eugenia, Infanta de Espagna, &c."

" Vuestro buen Sobrino,
" PHILIPE.

In Gratiam porrò Lectoris, hispanicè non periti, supra adductas Literas in hunc Modum latinè reddo:

Domina mea, meaque bona Amita,

Frater Richardus de la Penna (x), Hibernus, Procurator Generalis Ordinis S. Dominici Provinciæ Hiberniæ, mihi exposuit, qualiter ob Defectum Doctrinæ, & Prædicatorum sui Ordinis in Provincia Hiberniæ, desideret, ad meliùs extirpandas, & debellandas Hæreses, augendamque Fidem Catholicam, fundare Collegium Religiosorum sui Ordinis in Universitate Lovaniensi, ut Pietate, & Doctrinâ imbuti, post emensum Theologiæ Curriculum, in prædictam Regionem reverti possint, ibique sacrosanctum Evangelium prædicare; in quem Effectum, & Finem, Duodecim ex dictis Religiosis Domum in memorato Oppido Lovaniensi impræsentiarùm ex Conducto inhabitant in Forma Communitatis, omnibus tamen destituti Medijs, ad Fundationem perficiendam necessarijs, atque etiam Possibilitate ea acquirendi, mihi propterea supplicantes, quatenùs dignarer ipsis succurrere, suumque bonum Propositum fovere. Ea propter dignetur Celsitudo Vestra super præmissis informari, prælibatisque Religiosis favere, & succurrere, si, & in quantum, id congruum fore judicaverit. Quod si ulterioribus hac de Re Literis meis Opus fuerit, monitus à Celsitudine Vestra eas expediri incunctanter jubebo. Deum Optimum Maximum exoro, Domina mea, meaque bona Amita, ut Celsitudinem Vestram ad multos Annos incolumem servet. Matriti 15 Julij 1626.

Meæ bonæ Amitæ, Dominæ meæ Isabellæ-Claræ-Eugeniæ, Infanti Hispaniarum, &c.

Vester bonus Sobrinus
PHILIPPUS,

VI. Circa

(w) §. præc. Num. ii. Pag. 431.

(x) Confer Cap. vi. Num. ix. Lit. b. Pag. 114, ubi clarebit, ipsum eundem esse Richardum *à S. Dominico*, Patrio Agnomine *Berminghamum*, nuper memoratum. Isti porrò in Munere Procuratoris Generalis *Hiberniæ Dominicanæ* successit P. Magister *Dominicus O-Daly*, aliàs *de Rosario*, Fundator Collegij nostri *Ulyssiponensis*; & huic P. Magister *Joannes O-Connor*, aliàs *à S. Dominico*, Fundator Studij nostri Generalis SS. *Sixti*, & *Clementis* de Urbe, ut liquet ex alibi dictis, §. præced. Num. ii. & seqq; atque §. i. hujus Cap. Num. i. & seqq. Pag. 368, & 418.

VI. Circa Exitum ejusdem Anni 1626, vel sub Initium Anni 1627 (y), prælaudata ista Gubernatrix Serenissima vicissim dedit Favore *Hiberno-Dominicanorum* Literas ad Sobrinum suum, seù ex Fratre Nepotem, *Philippum* IV, Regem *Hispaniarum* Catholicum, gallico (z) Idiomate conscriptas, Tenoris sequentis:

" Monseigneur,

" A Fin de donner tant plus-tot de Sujet aux Religeux Irlandois de L'Ordre de S. Dominique, estants " dans ces Etats, de se multiplier, et de j'y instruire, et rendre capable pour etre apres envoyer en Ir- " lande a y travailler en la Vigne de notre Seigneur, je suis etè menè de leur permettre, passè deux An- " et dimi, de prendre leur Residence en la Ville de Louvain, ou jusques or ils se font maintenu, et assez " bien entretenu per l' Assistence, que leur Parens, et autres Gens du bien du dit Royaume, leur ont " continuellement fait avoir, la quelle venant pourtant a cesser a Cause du Mesentendu (a) arrivè entre " la Espagne, et L' Angleterre, et que d' alleur ils n 'ont de quoi a se nourir, leur Provincial Pere Roque " de la Croix s'est adressè a Mois par Requete à Fin de leur vouloir procurer quelque Secours de Votre " Majestè qui puisse tenir Lieu de Recompence de la Perte, et Dommage qu' ils souffrent. C'est le Su- " jet, qui m' at occasionè de leur acorder volontiers mes Lettres de Faveur à Votre Majestè à Fin que " ayant Egard à leur presente Necessitè, et a leur bonnes, e tres pieuses Intentions, il plaise à Votre Ma- " jestè leur faire la Mercede, qu' elle trouverà convenir, et que eux se promettent de cette mon Inter- " cession, et pour l' Avancement d 'une si bonne Oeuvre je ne leur ay pu refuser, en priant le tres Haut, " qui conserve la Votre Majestè,

" Monseigneur,

" De Votre Majeste tres humble Tante,

" IZABEL."

Has quoque Literas in Gratiam Lectoris, gallicè haud periti, latinè sic reddo:

Domine mi,

Ut aptior præberetur Opportunitas Religiosis Hibernis Ordinis S. Dominici, in hac versantibus Ditione, se multiplicandi, seque Literarum Studiis reddendi habiles, qui in Hiberniam mittantur ad excolendam ibi Vineam Domini, ante duos Annos cum medio adducta fui ad permittendum eos residere in Civitate Lovaniensi, ubi hucusque nutriti sunt, & sat benè sustentati per Assistentiam, quam Parentes eorum, aliæque benevolæ Familiæ prælibati Regni illis indesinenter tribuebant, quæ tamen cùm jam cesset ob præsens Hispaniam inter, & Angliam Dissidium (b), & cum cæteroquin non habeant unde alantur, eorum Provincialis Pater Rochus à Cruce mihi per Libellum supplicavit, quatenus aliquod ipsis obtinere vellem à Majestate Vestra Subsidium, quod veluti compensaret Jacturam, & Damnum, quæ patiuntur. Hæc porrò Causa est, cur libenter ipsis promisi Literas meas commendatitias ad Majestatem Vestram, ut, præsenti eorum Inopiâ, bonoque & pio Proposito attentis, talem dignetur Majestas Vestra eis tribuere Mercedem, qualem congruam existimabit, qualemque sibi pollicentur obventuram ex hac mea Intercessione, quam in promovendo Opere tàm pio denegare haud potui, deprecans Altissimum, ut Majestatem Vestram incolumem servet.

Domine mi,

Majestatis Vestræ humillima Amita,

ISABELLA.

(y) Disjunctivè id assero, quia Epistolæ mox exscribendæ Exemplar, quod præ Oculis teneo, Datam non exhibet. Quia tamen disertè refert, Fratres *Hiberno-Dominicanos* à *duobus annis cum medio* in *Lovaniensi* Civitate versari, & eum aliàs eam ingressi fuerint anno 1624, ut ex nuper dictis Sole meridiano clarius patet, idcireò prælibatam Epistolam datam crediderim vel sub Finem Anni 1626, vel post inchoatum Annum subsequentem.

(z) Non autem *hispanico*, quia etsi Natione *Hispana* fuerit Serenissima Gubernatrix, attamen *gallicum* Idioma tunc vigebat in Curia *Bruxellensi*, & etiamnùm viget. *Bruxellæ* porrò Capitalis est Civitas nedum *Brabantiæ*, sed & universi *Hispanici Belgij*, nunc *Austriaci*.

(a) Seù *Misentelligence*, seure *Mal-entendu*, quod *Hispanos* inter, & *Anglos*, subindeque & *Hibernos* erupit, Ratione cujus interrupta erat inter utrorumque Ditiones quævis Communicatio, etiam Epistolarum.

(b) Attende ad nuper dicta Lit. a.

VII. Impetrarunt porrò Fratres Serenissimae *Isabellae-Clarae-Eugeniae* Literarum Catholicarum Hispaniarum Reg. *Philippi* quoque Nomine IV. Conventui nostro Lovaniensi assignavit annuam Mille Florenorum [illegible], ex *Aerario Bruxellensi* [illegible], quam [illegible] Fratres quotannis impetratam [illegible] ad initium usque praesentis [illegible]. Secundò nunc quoque ex *Hispaniae* [illegible] in *Germania*, sive [illegible], qui Fratres nostri memoratae Provinciae Loco recipiunt quotannis ex *Aerario* item *Bruxellensi* Summam ter Centum Florenorum excedentem sub Titulo Eleemosynae.

Impetrarunt insuper, ut obiter dicam, antè Annum 1700 Fratres nostri *Lovanienses* à S. Congregatione de *Propaganda Fide*, Opera P. Magistri *Felicis O-Connor*, Sligoensis, de quo alibi (c), Pensionem Centum & Viginti Scutorum Romanorum, quam ex Aerario S. Congregationis Aerario quotannis recipiunt, eâ Lege, ut Missionarii Apostolici, in Schola illa educti, in *Hiberniam* regrediantur pro Fide Catholica propugnanda, & propaganda, Quatuor scilicet quovis Sexennio, quam sane adimplent Legem, ut ex brevi dicendis clarebit (d).

VIII. Anno 1629 Capitulum Generale Romanum, Rmi Magistri Ordinis *Nicolai Ridulphi*, Florentini, electivum, de Collegio hoc sequens edidit Decretum sub Tit. *Concessiones*, §. *Pro Provincia Hiberniae*, Sect. 1 (g).

Ordinamus, & omninò prohibemus omnibus Fratribus in Collegio Lovaniensi S. Joannis Baptistae pro hac Provincia destinatis, ne sese ingerere audeant in Studiorum Provisionibus, seu Rector (h), seu Praelatus dicti Collegii, caeterique Moderatores, & Studentes ejusdem a P. Provinciali Hiberniae tantum de Consilio Patrum, vel Definitorum Capituli Provincialis eligantur, & instituantur, ipsumque Collegium dicto Patri Provinciali pro Tempore in omnibus omninò subjectum sit.

Porro laudati Magistri Ordinis Successor, Rmus nempè *Thomas Turcus*, Cremonensis, Collegium hoc personaliter visitavit circà Annum 1647 (i).

IX. Anno 1650 in Capitulo Generali item *Romano*, Rmi Magistri Ordinis *Joannis-Baptistae de Marinis*, Januensis, electivo, erectum fuit Collegium hoc in Studium Generale, ut in ejusdem Capituli Actis sub Tit. *Concessiones* §. *Pro Provincia Hiberniae*, Sect. 4 (k) legere est in hunc Modum;

Concedimus quod in ejusdem Provinciae (Hiberniae) *Lovaniensi Collegio fiant Actus, & Exercitia Scholastica pro Gradu, & Forma, prout Collegio Ulyssiponensi Anno 1644 concessit Capitulum Generalissimum (l). Porrò utrumque hoc Collegium, videlicet Ulyssiponense, & Lovaniense, unà cum Monasterio Monialium Ulyssipone fundato pro Natione Hibernica, ob Causas Nobis benè visas, eximimus à Jurisdictione Patris Provincialis Hiberniae pro Tempore, subjicientes ea immediatè Officio, ac Regimini Rmi Magistri Ordinis in spiritualibus, & temporalibus (m).*

X. Hoc non obstante Anno 1665 laudatus Rmus *de Marinis*, ad Supplicem Instantiam Capituli Provincialis *Hiberniae* sub Priore Provinciali P. Magistro *Gulielmo de Burgo*, Seniore (n), Collegium hoc Jurisdictioni Provincialis Hiberniae restituit. Enimverò memoratus P. Provincialis ad *Lotharingiae* Ducem quà Catholicorum *Hiberniae* Legatus Annò 1650 missus (o), relicto Provinciae suae *Hiberniae* Vicario P. Praesentato *Geraldo Davick*, Atheniensi (p), per nonnullos Annos in *Belgio* versatus est, continuatus intereà Anno 1652 in Munere Prioris Provincialis. Anno autem

(c) *Florenus Belgicus* valet Quatuor circiter *Julios Romanos*, sivè duas quintas Partes *Scuti Romani*, hinc Mille *Floreni* quater Centum circiter *Scuta Romana* valent, Centum verò *Libras Sterlingas*.

(d) Confer nuper dicta Num. vi. Lit. z.

(e) Cap. xvi. Num. lxxxiii.

(f) §. praec. Num. xvi.

(g) Reliquas Concessiones videre poteris Cap. vi. Num. ix. Pag. 112.

(h) *Rector* Collegii non eligitur à Communitate sicut *Prior* Conventus, ut nuper observatum est §. praeced. Num. ix. Lit. a. Pag. 423.

(i) Confer Cap. xv. Num. xvii, & *Chronica Magistrorum Generalium* Cap. xviii. Pag. mihi 115.

(k) Reliquas Concessiones legere est Cap. vi. Num. xii. Pag. 117.

(l) Consulendus §. praeced. Num. iii. Pag. 420.

(m) Confer Cap. viii. Num. ix. Sect. 2, & Num. xiii. Sect. 1. Pag. 161, & 164.

(n) De eo plura Cap. xiv. Num. xv.

(o) Adeas Cap. xvii. Num. lxxxv.

(p) De quo infrà Cap. xvi. Num. lxx.

autem 1654 convocatorias dedit ad Patres suos in *Hibernia* Literas pro Capitulo, seu Congregatione, ut vocant, intermedia in *Urlariensi* Cænobio (q) habendâ, novumque ad Effectum hunc instituit Vicarium, Patrem nempè *Joannem O-Hart*, Sligoensem, prælibato scilicet P. Præsentato *Davock* in Carcere *Galviensi* pro Fide Christi detento. En porrò Epistolæ Patrum istius Capituli ad eundem Rmum *de Marinis* Tenorem, cujus Copiam penès me habeo *Româ* transmissam.

" Reverendissime Pater,

" Visâ Citatione Reverendi Admodùm Patris Provincialis hodiè congregavimus in Conventu nostro
" Urlariensi, ubi inter alià lectæ sunt Epistolæ Patrum nostri olim Conventûs Lovaniensis, insinu-
" antes dictum Conventum, à nostra Jurisdictione ademptum, ad Vestræ Reverendissimæ Paternitatis
" immediatam Subjectionem translatum fuisse. Et quamquàm de Vestra ergà Nos Æquitate dubitare
" non possimus, hanc tamen Alienationem nostro miserrimo Statui inconvenientem, & maximè incon-
" gruam judicamus. Ea enim Domus unicum est, & præcipuum totius hujus nostræ desolatæ Provinciæ
" Refugium, Basis, & Asylum, nostraque Juventutis habendæ, & habitæ Spes unica, ex qua novos
" Operarios huic nostræ Messi idoneos indiès sperabamus, inermesque, & inutiles ad seneniora Tempora
" transferre decrevimus: Nobis quippè nostrorum Capacitates, & Conditiones individuantes magis inno-
" tescunt. Absit namque ut unius Commodum, & Opinionem communi totius Provinciæ præferatis.
" Quapropter Vestram Reverendissimam Paternitatem instantissimè obsecramus, ut Vestrâ solitâ Pater-
" nali Benignitate dictum Conventum Nobis restituat, nostræque assiduæ Afflictioni, Vinculis, &
" Lachrymis, pro Christi Fide perfusis, tantam Consolationem, & Animum ad plura subeunda Certa-
" mina misericorditer tribuat. Eandem Instantiam pro duobus Conventibus nostræ Gentis Ulyssipone
" erectis facimus, Reverendique Patris Joannis O-Connor à S. Dominico (r) pios Conatus ad alium No-
" bis in Hispania Conventum fundandum (s) pro Christi Fide collabentis Restauratione benignè promoveat
" Vestra Reverendissima Paternitas. Ità humiliter deprecantur in Cænobio Urlariensi Die 16 Augusti
" 1654 congregati vestri in Christo Filij,

" *Fr. Joannes O-Hart, Vicarius Provincialis Hiberniæ.*
" *Fr. Cornelius Geoghegan, S. Theologiæ Professor, necnon Prior Molingarensis.*
" *Fr. Eugenius O-Coighly, Prædicator Generalis, Prior Deriensis, Missionarius Aposto-*
" *licus* (t).
" *Fr. Thomas Philbin, Prior Buresulensis, Missionarius Apostolicus.*
" *Fr. Gualterus Styphen, Prior Stradensis, & Missionarius Apostolicus.*
" *Fr. Richardus O-Maddin, Prior Portumnensis, & Missionarius Apostolicus* (u).
" *Fr. Gulielmus Moran, Vicarius in Capite Urlariensis.*
" *Fr. Carolus Mac-Dermott, Ex-Vicarius in Capite Ballindunensis.*
" *Fr. Dominicus Philbin, Missionarius Apostolicus.*
" *Fr. Joannes Kenny, Missionarius Apostolicus.*
" *Fr. Ambrosius Henegan, Magister Studij*, &c.

" Nomina Fratrum absentium, qui per Literas subscripserunt.

" *Fr. Geraldus Davock, S. Theologiæ Præsentatus* (w), *& hactenus Vicarius Provinciæ,*
" *in Carcere Galviensi pro Christi Fide detentus.*
" *Fr. Henricus Burgatt, S. Theologiæ Præsentatus* (x), *& Missionarius Apostolicus.*
" *Fr. N. Scurlock, Prior Dubliniensis, & Missionarius Apostolicus.*

" *Fr.*

(q) De eo jam dictum Cap. ix. §. xxxv. P. 311.
(r) Recolendum Cap. præf. §. i. Num. v. Pag. 372.
(s) Confer Cap. vi. Num. xiv, Sect. 7. Pag. 119.
(t) De quo Cap. xvi. Num. lxxvii.
(u) De quo Cap. xvi. Num. xciii.
(w) Fuit postmodum Magister, ut constabit ex Cap. xvi. Num. lxx.
(x) Hic quoque postmodùm fuit Magister, ut liquebit ex Cap. xvi. Num. lxxxi.

" *Fr. Michael Feolan (y), Miſſionarius Apoſtolicus.*
" *Fr. Raymundus Egan, Miſſionarius Apoſtolicus.*
" *Fr. Chriſtophorus Walſh, Miſſionarius Apoſtolicus.*

XI. Anno igitur ſequenti ſæpè laudatus, & nunquàm ſatis laudandus Magiſter Generalis *de Marinis* nedum Collegium illud *Lovanienſe* Juriſdictioni Prioris Provincialis Hiberniæ reſtituit, ſed & illud in formalem erexit Conventum, ſpecialibus Literis Patentibus Tenoris ſequentis (z):

" Frater Joannes Baptiſta de Marinis, S. Theologiæ Profeſſor, Ordinis Prædicatorum humilis Magiſter " Generalis, & Servus. Ad futuram Rei Memoriam.

" Cùm in Hibernia, quondam ex communi Epitheto *Sanctorum Inſula* nuncupata, proh dolor! Res " Catholica eò nunc redacta ſit, ut extinctæ ibidem ſimillima videatur, eodem Perſecutionis Turbine " clara olim noſtri Ordinis Provincia in pari, aut etiam triſtiori Calamitate (quamquàm ſine Culpa ſua) " modò ſe videat, qualem Benjaminitæ olim, Jud. Cap. 21, ſuorummet Popularium Gladio penè abſumpti " perſenſerunt, utique ad Nos ex ſupremo Religionis Officio pertinebit, non Verbo duntaxàt ſed Opere, " idipſum dicere quod tunc Majores Natu prudenter graviterque pronunciarunt, nempe (a): Magna No" bis Cura, ingentique Studio providendum eſt, ne una Tribus deleatur ex Iſrael. Quod ne huic Provin" ciæ noſtræ accidat, quam in meliora Tempora pro Fidei apud ſuos Reſtauratione ſuperſtitem expedit " conſervari, vel unicum Regulare Cœnobium alicubi poſſideat neceſſe eſt, in quo ſub legitima Forma " clauſtralis Diſciplinæ non tantùm ea, quæ reſtat, Nationis Scintilla foveatur, ſed & in perpetuæ Propa" gationis Spem vernaculæ Juventus continuo Delectu ſuccreſcat in jugę Decedentium Supplementum, " & cum divino Cultu ſcholaſtica Literarum Exercitia, noſtræ Vocationi tùm individua, atque conſenta" nea, florere ſiliat, hoc eſt, Provinciarum Conventus dare, ac deſpondere non vacat, eò Nos demùm " flecti permiſimus, ut ei Collegium noſtrum Lovanienſe (Nobis aliàs ex Decreto poſtremi Capituli Gene" ralis immediatè ſubjectum) cum omnibus ſuis Pertinentijs, tùm præſentibus, tùm futuris, in Conven" tum liberaliter, attribuamus, cedamus, ac deſpondeamus. Proindè harum Serie, noſtrique Officij " Authoritate, ſuprà dictum noſtrum Collegium Lovanienſe erigimus, erectumque declaramus in Con" ventum noſtræ Provinciæ Hiberniæ, eoque Titulo ipſum Ordinariæ Inſpectioni, & Juriſdictioni ſui Pri" oris Provincialis denuò ſubjicimus, conferentes huic Conventui tùm Facultatem ſibi eligendi Priorem, à " dicto Provinciali confirmandum, tùm reliqua Jura, Privilegia, Onera, Suffragia, huic Titulo quali" tercunque annexa, ſalvis inſuper Juribus Studij, ut hactenùs, & Communicatione literaria cum inclyta " Univerſitate Lovanienſi. Porrò ut hæc noſtra, præmemorati Collegij in Conventum Tranſmutatio ad " Fines ſuprà dictos fœcundis Succeſſibus, jugique Incremento frondeat, floreat, fructificet, hiſce illi " paternam noſtram Benedictionem ſollicitè impertimur. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. " Amen. Quibuſcunque in contrarium non obſtantibus. In quorum Fidem hiſce Sigillo noſtro munitis " Manu propriâ ſubſcripſimus. Romæ in Conventu noſtro S. Mariæ Super Minervam quinto Idûs Junij " MDCLV.

" Fr. JOANNES BAPTISTA de MARINIS,
" MAGISTER ORDINIS.

" Regiſtrata Pag. 140.
" *Fr. Leonardus Hanſen, Magiſter,*
" *Provincialis Angliæ (b).*

XII. Huc facit Decretum Capituli Generalis Romani Anno immediatè ſequenti (1656) ſub ſæpè recenſito Magiſtro Ordinis P. *Joanne Baptiſta de Marinis* celebrati, quod in ejuſdem Actis (c) legere eſt in hunc Modum: *Pro hujus Provinciæ* (Hiberniæ) *Conſervatione declaramus tàm Collegium Ulyſſiponenſe, quàm Conventum Lovanienſem Fratrum Hibernorum, cum omnibus ſuis Pertinentijs habitis, & habendis, eſſe de Corpore dictæ Provinciæ, ità quod alij Provinciales intrà quorum Fines hæ Domus exiſtunt, nullam in eas Juriſdictionem prætendere, aut adquirere poſſint,* ſed

(y) Adeas Cap. xvi. Num. xciv.
(z) Ex Libro Mſs, cui Titulus: *Brevis Notitia Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum ab Anno* 1600, apud *S. Sixtum* Urbis aſſervato.
(a) Verſu 17.
(b) Titularis duntaxàt erat Provincialis *Angliæ*, ut Cap. v. Num. iii. Pag. 92 explicabam.
(c) Tit. Conceſſiones, §. *Pro Provincia Hiberniæ*, Sect. iii. Pag. 77.

sed totum earum Regimen relinquere teneantur ijs, quibus Magister Ordinis Directionem illarum vel instituendo contulerit, vel delegando commiserit (d).

Et quia huc flectit Oratio, non Abs Re erit in Memoriam revocare Comitiorum Generalium Anni 1706 sub Reverendissimo *Clocbe* Hortamen in Domino ad Provinciales & Priores Locorum aliarum Provinciarum, ut benignè tractent Religiosos hujus Collegij, in alienas Provincias Questûs Causâ missos, neque ipsis sint Impedimento ad Collectas peragendas (*e*).

XIII. His Ordine chronologico ità relatis, pro ulteriori methodica hujus Rei Narratione regredi Opus est ad Domum propè *Castrum Cæsaris*, quam sub Nuncupatione S. *Joannis Baptistæ* ex Condicto, ut præfertur (*f*), *Hiberno-Dominicani* inhabitabant, anteà per Patres *Anglo-Jesuitas* occupatam. Prævidentes porrò se eò Loci semper manere non posse, " de Collegio, seù Semi-" nario Missionariorum Apostolicorum extruendo convenerunt; deerant tamen Opes, sine qui-" bus tantum Opus inchoare non poterant. Sed Munificentiâ quorundam Benefactorum prima " hujus Conventûs Ædificia extructa fuerunt " (*g*), & quidem sub Appellatione *S. Crucis*, fortassis quia P. Provincialis *Rochus Mac-Geogbegamus*, qui primævam Collegij hujus Fundationem molitus est, cognominabatur passim à *S. Cruce*, non secùs ac Collegium nostrum *Ulyssiponense* nuncupatur *de Rosario* à Fundatore ejus *P. Dominico de Rosario*, aliàs *Daniele O-Daly* (*b*); vel quia P. *Thaddæus O-Duanus*, Provincialis item, qui eandem Fundationem primò inchoaverat promoveratque, Alumnus erat, non secùs ac illius Prædecessor P. *Daniel O-Creidegain*, nostri *Sligoensis* Cœnobij S. Crucis (*i*); vel demùm quia ergà Sacrosanctam Domini Crucem, ab Hæreticis Nostratibus conculcatum, à Missionarijs autem Apostolicis etiam cum Dispendio Vitæ prædicandam, Benefactores isti peculiarem suam propalare gestiebant Devotionem. Neque obiter prætereundum est, Sex ex Ecclesijs nostris in *Hibernia* fuisse *S. Cruci* dicatas, quas alibi recensebam (*k*), ubi etiam referebam, Morem ab immemorabili in *Hibernia Dominicana* invaluisse dicendi, post *Salve Regina* in Completorio, Antiphonam, Versiculum, & Collectam de *S. Cruce*.

Interea autem Temporis Fratres, relictâ Domo militari prænominatâ, eique annexâ Ecclesiâ *S. Joannis Baptistæ*, aliam inhabitabant in Urbe *Lovaniensi* Domum, cui contiguum erat Sacellum sub Invocatione *S. Georgij*, ubi manserunt ad fabricatum usque à Benefactoribus Cœnobium, de quo mox dictum est, sub Nuncupatione *S. Crucis*.

XIV. Cæterùm Benefactores hujusmodi erant Tres Fratres Germani, Cognomine *Joisij*, vernaculè *Joyce* (*l*), Patriâ *Galvienses* (*m*); nempè Amplissimus, & Reverendissimus D. *Gregorius Joyce*, Ordinis Canonicorum Regularium, nunc *Lateranensium* (*n*), utpotè Monasterij *Enachdunensis* (*o*) Abbas, insimulque Ecclesiæ Collegiatæ *S. Nicolai*, ac totius Districtûs *Galviensis* Wardi-

(*d*) Confer Cap. vi. Num. xiv. Pag. 119.

(*e*) Adeas, si libet, Cap. viii. Num. iii. Sect. 7. Pag. 157.

(*f*) §. præs. Num. i, & seqq. à Pag. 431.

(*g*) Verba sunt *Bernardi de Jongbe*. Pag. 420.

(*b*) Confer §. præced. Num. iv. Lit. n. Pag. 420.

(*i*) Id claret ex nuper dictis §. præs. Num i. Porrò de *Sligoensi* isto Cœnobio agebam Cap. ix. §. xiii. Pag. 246.

(*k*) Cap. ix. §. x. Num. iv. Pag. 239.

(*l*) Ex Familia hac, primitus Anglicana, Duo erant Archiepiscopi *Armacani*, unusque S. R. E. Cardinalis, Ordinis Prædicatorum Alumni, ut patet ex alibi dictis Cap. iii. Num. ix. Pag. 59.

(*m*) *Galvienje* Oppidum describebam Cap. ix. §. xxxviii. Num. i. Pag. 322.

(*n*) Nuncupantur nunc *Lateranenses*, quia Congregatio Canonicorum Regularium nostri *S. Patritij* (qui & ipse Canonicus Regularis fuerat) aggregata fuit ab *Innocentio* xii, Pontifice Maximo, Congregationi *Lateranensi* in *Italia*, sic dictæ, quia Sacrosanctam Basilicam *Lateranensem*, Omnium Ecclesiarum Urbis, & Orbis Matrem, & Caput, olim possidebat.

(*o*) In *Galviensi* Agro *Conaciæ*: Modernus porrò hujus Monasterij Abbas, ut obiter dicam, est Amplissimus, & Reverendissimus D. *Joannes O-Maly*, in Urbe pro Congregationis suæ *S. Patritij* expediendis Negotijs jam versans. Commissarius autem Generalis prælibatæ Canonicorum Regularium Congregationis est Amplissimus, & Reverendissimus D *Thomas O-Kelly*, Abbas *Mayonensis*, & Prior Purgatorij *S. Patritij* (consule Cap, i. Num. iii.

(f) Wardianus seu Praepositus, nomen Personatus appositum; Admodum Reverendus Dominus Henricus Joyce, Canonicus, & Pastor Galviensis, atque Eminentiis [illegible] Magnae Britanniae

(h) Lib. 3. P. 4. Amicus mihi multis Nominibus carissimus, quem religiosa [illegible] praefatam Humilitas summaque [illegible] & Gloriae praecellentis Fama, [illegible] Hibernia commendant. Alter ejusdem Cognominis, Amplissimus nempe, & Reverendissimus D. Henricus O-Kelly, Anno 1732 defunctus, Abbas erat Dublinensis Monasterii S. Thomae Martyris. Principale vero nunc istius Congregationis Monasterium, utpote plures sibi habens annexas Parochias, a Canonicis Regularibus pacifice possessum, est Congense in Agro Mayonensi, & Archidioecesi Tuamensi, cujus modernus Abbas est Amplissimus, & Reverendissimus D. Marcus Kenny.

(i) Cap. ix. § xxxvii. Num. i. Pag. 323. de Galviae Oppido disserens, promiseram de Districtu Galviensi, quem Wardianatum vocant, fusum hic Loci Sermonem facere, & quidem Rogatu quorundam Amicorum meorum, plus autem Patriae, ne scilicet duo Diplomata Pontificia, desuper emanata, pro consueto Hibernorum Infortunio, ne dicam Negligentia, penitus de Memoria Hominum delerentur. Ea porro humanissime mihi communicavit Illustrissimus, & Reverendissimus D. Marcus Skerrett, Archiepiscopus Tuamensis, ad quem, utpote Consanguineum meum, rusticandi Gratia hisce Diebus divertebam. Ad liberandam igitur Fidem, en imprimis Diploma Innocentij viii, Districtum, seu Wardianatum, Galviensem constituens, A. D. 1484, seu prius jam constitutum stabiliens.

" Innocentius Episcopus, Servus Servorum Dei,
" ad perpetuam Rei Memoriam.

" Super Gregem Dominicum, nostrae divinitus " Vigilantiae creditum, vigilis Speculatoris Offici" um, prout Nobis desuper conceditur, extenden" tes, ad ea libenter intendimus, per quae divinus " augetur Cultus, & Salus provenire speratur Ani" marum his, quae propterea proinde emanasse " comperimus, ut eo firmius illibata perdurent, " quo fuerint majori Robore solidata, libenter nos" tri adjicimus Muniminis Firmitatem. Sanè pro " Parte dilectorum Filiorum universorum Parochia" norum Parochialis Ecclesiae S. Nicolai Villae Gal" viae Enachdunensis Dioecesis Nobis nuper exhibita " Petitio continebat, quod Venerabilis Frater noster " Donatus (O-Murry, Canonicus Regularis S. Au" gustini) Archiepiscopus Tuamensis, qui Eccle" siae Enachdunensis, Tuamensi Ecclesiae perpetuò " unitae, praeesse dignoscitur, olim attentè conside" rans Parochianos dictae Ecclesiae S. Nicolai mo" rigeratos, [illegible] & malignorum Hominum esse, & in ipsa Villa, " Maris, seu Marium circumvicinis, habitantes, " eisdem Moribus, quibus nutriti, & silvestres " Homines illarum Partium ambulant, non uti, ac " propter Impedimenta, quae super Vicaria dictae " Ecclesiae S. Nicolai per Vicarium antehac solita " gubernari, a praefatis Silvestribus, & montanis Na" tionis Hominibus quotidie fiebant, in tantum " venerit, quod secundum Decentiam, Ritum, & " Modum Anglicanum, quem Incolae praefati, & " eorum Praedecessores servare ab antiquo soliti " erant, Officia divina audire, & Ecclesiastica Sa" cramenta percipere non poterant, & ab illis indoc" tis Hominibus perturbabantur, nonnunquam " Bonis spoliabantur, & interficiebantur, nonnulla" que alia Damna, & Incommoda Personarum, & " Rerum sustinere cogebantur, & majora, nisi ejus " celeri Remedio succurreretur, in futurum per" ferre verisimiliter formidabant, providit super hoc " Deliberatione praehabita, ad ipsorum Parochiano" rum Supplicationem, Ecclesiam praedictam S. Ni" colai in Collegiatam, & in illa Collegium unius " Custodis, & Octo Presbyterorum ordinaria Aucto" ritate erexit, ac ordinavit, & pro illorum Susten" tatione Fructus, Redditus, & Proventus praedictae " Vicariae, ac dimidiam Quartam, quam Servitores " dictae Ecclesiae S. Nicolai à dilectis Filiis Abbate, " & Conventu Monasterii Collis Victoriae Cisterci" ensis Ordinis, Tuamensis Dioecesis, per longum " Tempus habere consueverant, nonnulla quoque " Bona, Redditus, Terras, Decimas, Jura, & Ser" vitia tunc expressa, per ipsum Archiepiscopum, " & quosdam ex dictis Parochianis, providè consi" derantes, quod praemissa ad decentem Sustentati" onem quatuor ex dictis Presbyteris vix sufficere " poterant, ad hunc Effectum dictae Ecclesiae S. Ni" colai donata, & oblata, ac quae per aliquos ex " eisdem Parochianis donari contingeret in futurum " Mensae Capitulari dictae Ecclesiae S. Nicolai appli" cavit, & appropriavit, ac ad eandem Ecclesiam " S. Nicolai pleno Jure pertinere voluit, necnon " Vicariam Parochialis Ecclesiae S. Jacobi de Balen" claer dictae Enachdunensis Dioecesis de Consensu " Vicarij ejusdem Ecclesiae S. Jacobi pro Sustentati" one Custodis, & octo Presbyterorum praedictorum, " in ipsa Ecclesia S. Nicolai vivere volentium, per" petuò univit, annexuit, & incorporavit; & quod " dicta Ecclesia S. Nicolai, sicut praemittitur, in " Collegium erecta, non per unum Vicarium, sed " per dictos octo Presbyteros, sive Vicarios, mori-

" geratos,

nia Hiberniæque Regis *Caroli* Secundi, in *Belgio* militantis, Vicarius Generalis; & Dominus *Gualterus Joyce*, Centurio, vulgò Capitaneus, ut patet ex sequenti Instrumento, quod ex Exemplari *Lova-*

"gerates, virtuosos, & doctos, & per unum Guardianum, sivè Custodem, Anglicanum Ritum, & Modum in divinorum Celebratione rectè tenentes, de cætero regeretur, & gubernaretur; quodque ipsi Presbyteri per Superiorem Præpositum, vel Majorem, & Ballivos, ac Pares Villæ prædictæ, præfato Guardiano, sivè Custodi dicti Collegij præsentarentur, & per ipsum Guardianum, sivè Custodem, tanquam Vicarij Curam Animarum in solidum agentes, confirmarentur, ipseque Guardianus, sivè Custos, ad Præsentationem prædictorum Superiorum, sivè Majoris, & Parium, singulis Annis removibilis, & per ipsos Vicarios institueretur, ac post Institutionem hujusmodi factam, Guardianus ipse super omnes dictos Vicarios, & Parochianos Potestatem haberet, ac Curam exerceret Animarum, eâdem Auctoritate ordinavit, prout in quibusdam Literis Authenticis, dicti Archiepiscopi Sigillo munitis, pleniùs dicitur contineri. Quarè pro Parte Parochianorum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Erectioni, Donationi, Applicationi, Appropriationi, Unioni, Annexioni, & Incorporationi, Voluntati, ac Ordinationi prædictis pro earum Subsistentia firmiori Robur nostræ Confirmationis adjicere, aliisque in præmissis opportunè providere, de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui divini Cultûs diligimus Augmentum, & dudùm inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica alijs uniri, tenerentur exprimere verum annuum Valorem Fructuum, Reddituum, & Proventuum Beneficij, cui Unio fieri peteretur, alioquin Unio non valeret, & semper in Unionibus Commissio fieret ad Partes, vocatis, quorum interest, & idem observaretur in Unionum jam factarum Confirmationibus, Fructuum, Redditum, & Proventuum Vicariæ dictæ Ecclesiæ S. Nicolai, & illius Collegij, ac aliarum Donationum, & Obligationum hujusmodi, verum annuum Valorem, necnon ultimæ Vacationis dictarum Vicariarum Ecclesiarum SS. Nicolai, & Jacobi Modos, ac Literarum Erectionis, Donationis, Applicationis, Appropriationis, Unionis, Annexionis, & Incorporationis, Ordinationis, & Voluntatis prædictorum Tenorem, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Erectionem, Donationem, Applicationem, Appropriationem, Unionem, Annexionem, & Incorporationem, Voluntatem, & Ordinationem prædictas, ac prout illas concernunt, omnia, & singula in dictis Literis contenta, & indè secuta quæcunque, Auctoritate Apostolicâ Tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac præsentis Scripti Patrocinio communimus, supplemusque omnes, & singulos Defectus tàm Juris, quàm Facti, etiam alterius cujuscunque Solemnitatis omissæ, si qui forsan intervenerint in eisdem. Et pro potioris Cautelæ Suffragio Ecclesiam prædictam S. Nicolai in Collegiatam, & in ea unam Custodiam pro uno Guardiano, sivè Custode, qui inibi ut Caput. & octo perpetuas Vicarias per totidem Presbyteros, qui inibi ut Membra cum dicto Custode Capitulum constituant, cum communi Sigillo, Arca, sivè Bursa, Mensa, & alijs Collegialibus Insignijs, dictâ Auctoritate Apostolicâ de novo, sine Præjudicio alicujus, erigimus, ac Vicariam prædictam Ecclesiæ S. Jacobi, cui Cura imminet Animarum, & annuos Fructus, Redditus, & Proventus sex Marcarum Sterlingarum *(Videsis Cap.* ix. §. i. *Num.* ix. *Lit.* z. *Pag.* 192.) secundùm communem Æstimationem, Valorem annuum, ut Parochiani prædicti asserunt, non excedunt, quovis Modo, aut ex cujuscunque Personæ Obitu vacet, etiamsi tanto Tempore vacaverit, quod ejus Collatio juxtà Lateranensis Statuta Concilij ad Sedem Apostolicam sit legitimè devoluta, ipsaque Vicaria Ecclesiæ S. Jacobi Dispositioni Apostolicæ specialiter reservata existat, cum omnibus Juribus, & Pertinentijs suis, eidem Ecclesiæ S. Nicolai de novo perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus; quodque Ecclesia prædicta S. Nicolai sic in Collegiatam erecta, juxtà dicti Archiepiscopi Ordinationem prædictam, per octo Presbyteros morigeratos, virtuosos, & doctos, Anglicanum Ritum, & Morem in divinorum Celebratione observari solitos, perpetuis futuris Temporibus regatur, & gubernetur; & illius Presbyteri prædicti per Superiorem Præpositum, vel Majorem, & Ballivos, ac Pares dictæ Villæ, Guardiano, sivè Custodi prædicto pro Tempore præsentari, & per ipsum Guardianum, sivè Custodem, in perpetuos Presbyteros, seù Vicarios, in eodem Collegio, ad Præsentationem eandem, institui. Guardianus verò, sivè Custos, præfatus, per eosdem Superiorem Præpositum, sivè Majorem, & Pares, Annis singulis removibilis, eisdem Presbyteris, sivè Vicarijs, præsentari, & per ipsos Presbyteros, sivè Vicarios, ad Præsentationem ipsam in Guardianum pro illo Anno inibi deputari, & institui debeat; & habeat ipse Guardianus, sivè Custos, post obtentam Institutionem suam, durante Anno, pro quo electus,

" seù

Lovaniensi, & ex *Notitiâ Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum ab Anno* 1600, apud *S. Sixtum* de Urbe asservatâ (ut nihil dicam de *Bernardo de Jonghe*, Pag. 410, ubi Exemtum,

“ seu institutus fuerit, super omnes dictæ Ecclesiæ
“ S. Nicolai Presbyteros, seu Vicarios, ac Parochianos
“ Potestatem, & ipsorum, ac Parochianorum
“ prædictorum Curam exerceat Animarum, eâdem
“ Authoritate statuimus, & ordinamus; ac Jus Pa-
“ tronatûs, & præsentandi Guardiano Presbyteros
“ prædictos in Vicarios instituendos, & Guardia-
“ num Presbyteris, sive Vicarijs, per eos instituen-
“ dum, præfatis Superiori Præposito, sive Majori,
“ Ballivis, & Paribus dictæ Villæ, pro Tempore
“ existentibus, in perpetuum præfatâ Authoritate
“ concedimus; Jure tamen aliarum Parochialium
“ Ecclesiarum, & cujuslibet alterius, in omnibus
“ semper salvo. Decernentes ex nunc irritum, &
“ inane, si secùs super ijs à quoquam quâvis Auc-
“ toritate, scienter, vel ignoranter, contigerit atten-
“ tari. Non obstantibus priori Voluntate nostrâ
“ prædictâ, ac Constitutionibus, & Ordinationibus
“ Apostolicis contrarijs quibuscunque, aut si aliqui
“ super Provisionibus sibi faciendis, de hujusmodi,
“ vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis Partibus
“ speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legato-
“ rum ejus, Literas impetrarent, etiamsi per eas ad
“ Institutionem, Reservationem, & Decretum,
“ vel aliàs quomodolibet sit processum, quas qui-
“ dem Literas, & Processus habitos per easdem,
“ ac indè secuta quæcunque, ad præfatam unitam
“ Vicariam volumus non extendi, sed nullum per
“ hoc eis quoad Assecutionem Beneficiorum aliorum
“ Præjudicium generari, & quibuslibet alijs Privi-
“ legijs, Indultis, & Literis Apostolicis, generalibus,
“ vel specialibus, quorumcunque Tenorum exis-
“ tant, per quæ, præsentibus non expressa, vel tota-
“ liter non inserta, Effectus earum impediri valeat
“ quomodolibet, vel differri, & de quibus quo-
“ rumque totis Tenoribus habenda sit in nostris Li-
“ teris Mentio specialis, proviso quod propter Uni-
“ onem hujusmodi Ecclesia S. Jacobi debitis non
“ fraudetur Obsequijs, & Animarum Cura in ea
“ nullatenùs negligatur, sed ejus congruè suppor-
“ tentur Onera consueta. Nulli ergò omninò Ho-
“ minum liceat hanc Paginam nostræ Confirmatio-
“ nis, Approbationis, Conjunctionis, Suppletionis,
“ Unionis, Annexionis, Incorporationis, Constitu-
“ tionis, Ordinationis, Concessionis, Decreti, &
“ Voluntatis infringere, vel ei Ausu temerario con-
“ traire. Si quis autem hoc attentare præsumpse-
“ rit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beato-
“ rum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit
“ incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum
“ Anno Incarnationis Dominicæ Millesimò Qua-
“ dringentesimo Octuagesimo Quarto, Sexto Idus
“ Februarij, Pontificatûs nostri Anno Primo.”

“ L. GRIFUS.”

Exortâ autem desuper Lite D. *Bernardum O-Gara*, Archiepiscopum *Tuamensem* inter, & Clerum Populumque *Galviensem*, atque in S. Congregatione de *Propagandâ Fide* agitatâ, tandem ab ea ex Compromisso Decretum emanavit Anno 1732, Apostolicæ Confirmationis Robore munitum Anno sequenti, in hunc Modum:

“ CLEMENS PP. XII.

“ Ad futuram Rei Memoriam.

“ Redemptoris, & Domini nostri Jesu Christi,
“ qui Charitas est, & Deus Pacis, Vices licèt im-
“ meriti gerentes in Terris, ea, quæ inter Fideles
“ quoscunque, præsertim in Partem Sollicitudinis
“ nostræ, ac Sortem Domini vocatos, dirimenda-
“ rum Litium, stabiliendæque Pacis, & amabilis
“ Animarum Concordiæ Studio providè conventa,
“ atque transacta esse noscuntur, ut firma semper,
“ ac inviolata persistant, Apostolici Muniminis
“ Studio, cùm id à Nobis petitur, libenter consta-
“ bilimus. Cùm itàque, sicut ex Relatione Vene-
“ rabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardina-
“ lium, Rebus Propagandæ Fidei præpositorum,
“ accepimus, postquàm inter Venerabilem Fratrem
“ modernum, & pro Tempore existentem Archiepis-
“ copum Tuamensem ex una, ac dilectos Filios Cle-
“ rum, & Populum Galviensem in Hibernia ex al-
“ tera Partibus, graves Controversiæ de, & super
“ Exemptione, quam Clerus, & Populus præfati
“ ab ordinaria ipsius Archiepiscopi Jurisdictione
“ prætendebant, diù agitatæ fuerant, Congregatio
“ eorundem Cardinalium, quo ejusmodi Contro-
“ versijs Finis imponeretur, Venerabili itidem Fra-
“ tri Silvio *(Valenti-Gonzaga)* Archiepiscopo Ni-
“ cæno, nostro, & Apostolicæ Sedis in Belgicis Di-
“ tionibus Nuntio *(postmodum S. R. E. Cardinali)*
“ mandasset, ut utriusque Partis Jura, quæ jam
“ pluries deducta fuerant, peremptoriè cognosce-
“ ret: Dictus verò Silvius Archiepiscopus, & Nun-
“ tius, Vigore Facultatis, sibi à dicta Congregati-
“ one Cardinalium attributæ, Venerabilem quoque
“ Fratrem Episcopum Limericensem *(Cornelium*
“ *O-Keeffe)* subdelegasset, ut in Faciem Loci se
“ conferret, & Partes prædictas coràm audiret,
“ quomadmodùm reipsâ præstitit: Tandem Con-
“ silio, Curâ, & Operâ ipsorum Sylvij Archiepis-

“ cop-

ordium, & insequentem majorem Partem exhibet) de Verbo ad Verbum exscribo. Cum

" copi, & Nuntij, ac Episcopi Limericensis, conciliata, ac postmodùm inita fuit inter prædictas Partes super enarratis Controversijs Transactio, seù Concordia, reservato nostro, & hujus S. Sedis Beneplacito, sub Pactis, & Conditionibus contentis in publico desuper confecto Instrumento Tenoris, qui sequitur, videlicet:

" In Nomine Domini. Amen. Cùm inter Illustrissimum ac Reverendissimum Archiepiscopum Tuamensem ex una, & Clerum Populumque Galviensem ex altera Parte, super prætensa Exemptione à Jurisdictione Ordinaria, longæva exarserint Litigia, afferebant enim dictus Clerus Populusque Galviensis in eorum Favorem, Bullam quandam à San. Mem. Innocentio VIII usque & de Anno 1484 datam fuisse, quâ eximebatur Clerus & Populus prædictus ab immediata Jurisdictione Archiepiscopi Tuamensis, quam Bullam confirmatam dicebant ab altera posteriori Bulla San. Mem. Urbani VIII sub Die 17 Kal. Decembris Anno 1635, Pontificatûs ejus Anno XIII, seque in dictæ Exemptionis continuata Possessione ab immemorabili perstitisse autumant. Ex altera verò Parte, Archiepiscopi pro Tempore acriter se hujusmodi Exemptioni opposuerunt, prætendendo, aut nunquàm extitisse assertam Bullam Innocentij VIII, aut fuisse sub & obreptitiè extortam, necnon posteriorem Bullam Urbani VIII nullatenùs loqui de prætensa Exemptione; quodque attinet ad longævam Possessionem, ultrà quod hæc pacifica nunquàm dici potest, contradicentibus semper pro Tempore Archiepiscopis, nec ulla de Jure contrà Visitationem, & Obedientiam currit Præscriptio ex Cap. *Cùm non liceat*, & Cap. *Cùm ex Officio*, de *Præscriptionibus*: Quæ Jura utriusque Partis plures fuerant deducta, quæque finaliter examinanda S. Congregatio Propagandæ Fidei demandavit Illustrissimo & Reverendissimo D. Silvio Valenti-Gonzaga, Archiepiscopo Nicæno, & Nuntio Bruxellensi, per Literas eidem sub Die 22 Decembris Anni 1731 retrolapsi datas, quarum Vigore delegavit Illustrissimum & Reverendissimum D. *(Cornelium)* O-Keeffe, Episcopum Limericensem, in Literis ei datis sub Die 2 Aprilis currentis Anni 1732, ad hoc, ut, super Faciem Loci se conferens, Partes ultimò, ac peremptoriè audiret. Quæ omnia per dictum Episcopum Limericensem acta sunt, prout habuit in Mandatis, uti constat ex ejus Relatione ad præfatum Illustrissimum & Reverendissimum D. Nuntium transmissâ sub Die 23 Maij proximè elapsi. Cùmque novum Jus, vel Probatio Juris à neutra Parte adducta fuerit præter eas Rationes, quas iterum, atque iterùm adduxerunt, videntibusque tàm Archiepiscopo Tuamensi, quàm Clero Populoque Galviensi, Necessitatem Litis protrahendæ usque ad Sententiæ Definitionem, quod summam Incommoditatem, & maxima Dispendia afferret, & præterea, cùm Exitus Litis sit maximè incertus, hinc est, quod Consilijs Illustrissimi & Reverendissimi Episcopi Limericensis acquiescentes, tùm Archiepiscopus Tuamensis Clerum & Populum Galviensem paternè amplexando, tùm ipsi Galvienses uti Filij inter Brachia sui Ordinarij se recipiendo, decreverunt, posthabitâ omni & quacunque Contentione mutuam hanc Dilectionem abrogante, Jurium Prætensionibus hinc indè cedendo, ad veram, stabilem, & perpetuò duraturam Concordiam devenire, prout de Facto devenerunt, atque supradicto Episcopo Limericensi tanquàm Arbitro sua Jura commiserunt, qui Re benè ac maturè examinatâ, omnibusque tùm Juris tùm Facti Circumstantijs, & Probationibus perpensis, in hujusmodi Concordiæ Pactiones, & Articulos consultò devenit, quorum Tenor est, prout ipse Episcopus Limericensis in sua Epistola sub Die 23 Maij proximè elapsi, Illustrissimo ac Reverendissimo D. Nuntio Bruxellensi explicavit. Huic autem Concordiæ, ac ejusmodi omnibus, & singulis Articulis, Consensum præbuit tàm Illustrissimus & Reverendissimus Archiepiscopus Tuamensis per Literas ad Amplissimum D. Equitem (*Franciscum*) Goddard, Illustrissimi & Reverendissimi Domini Nuntij Auditorem, sub Die 7 Julij currentis Anni 1732 transmissas, quàm ipse Clerus Populusque Galviensis, qui non solùm Supplicem in hunc Finem Libellum ad Curiam hujus Nuntiaturæ transmiserunt, omnium Nomine subscriptum à Reverendissimo Domino Patritio Bermingham, Præposito Galviensi, sub Die 28 Julij Anni currentis 1732, ejusque Sigillo munitum, verùm & Procuratorem constituerunt Amplissimum D. Riccardum Hennesy, Decanum Ecclesiæ Limericensis, uti constat ex Mandato Procuratoriæ dato sub Die 19 Maij currentis Anni 1732, & in Nuntiatura hac exhibito, in cujus Archivis hæc omnia ad perpetuam Rei memoriam conservantur. Tenor autem Transactionis est ut sequitur. Primò consentiunt Clerus Populusque Galviensis, quod Archiepiscopus pro Tempore Tuamensis habeat

" quolibet

"Cùm ob Zelum Religionis, & singularem Affectum ergà Prædicatorum Familiam, Admodùm Reverendi Domini D. Gregorius Joyce, Protonotarius Apostolicus, Canonicus, Persona, seù Rector Galviensis, quolibet Triennio Jus eos visitandi in Capite, & in Membris. Secundò, quod Appellationes in secunda Instantia, & à Sententia Wardiani, ad Tribunal Archiepiscopi ascendant. E contrà verò Archiepiscopus Tuamensis, dummodò ei reservetur Jus Visitationis in Capite, & in Membris, & Cognitio Causarum in secunda Instantia, cedit cæteris Privilegiis, quæ sibi competere prætenderunt dictus Clerus Populusque Galviensis. Primò scilicet, quod Jus Electionis Wardiani pro Tempore spectet ad Patronos Laicos, & Jus instituendi salvum maneat penès Vicarios Collegiatos Wardiani à Patronis Laicis præsentati, & vice versa. Secundò, quod Wardianus, seù Custos, polleat Jurisdictione Ordinariâ in Clerum, & Populum sui Territorij, nimirùm ut possit suspendere, interdicere, excommunicare, & pro Confessionibus Populi Approbationem, & Jurisdictionem dare Clero tùm Seculari, tùm Regulari, eo modo, quo Suffraganei Episcopi utuntur in suis Diœcesibus Respectu Subditorum. Tertiò, ut Wardianus possit concedere Literas Dimissoriales Subditis sui Wardianatûs, & ut Virtute suæ Ordinariæ Jurisdictionis cognoscat de Causis Matrimonialibus, habeatque sibi directas Facultates, concedi solitas Suffraganeis Episcopis, dispensandi in Gradibus prohibitis, tùm Consanguinitatis tùm Affinitatis, quoties tales Casus occurrent. Quartò, ut Wardiani Jurisdictio extendatur ad Regulares, & Moniales sui Territorij eodem Modo quo Episcoporum Potestas, quodque semper consulatur in Receptione Puellarum, & per se, vel per Delegatum examinet earum Vocationem, ac earum Professioni, tanquàm Auctoritatem habens, interesse possit, & valeat. Quintò, ut ipse Wardianus solus cum Consilio sui Capituli vigilet super Ecclesias annexas Ecclesiæ Collegiatæ, in ipsisque nominet, & instituat Pastores, qui Curam agant Animarum independenter à quovis alio, ipsique Rationem reddant de eorum Administratione in dictis Ecclesijs, & Correctioni subdantur. Sextò, ut Wardianus in futurum sit eligibilis ad Triennium ob nimis gravia Incommoda, quæ huc usque provenerunt, & provenire timentur ex annuali Electione Wardiani. Hanc Concordiam, in quam utræque Partes sub Reservatione Beneplaciti Apostolici consenserunt, tàm Illustrissimus & Reverendissimus Archiepiscopus Tuamensis approbavit, & approbat, juxtà ejus Literas supradictas sub Die 7 Julij dicto Domino Equiti Goddard Audituri datas, quàm Amplissimus D. Riccardus Hennesy, qui, uti Procurator dicti Cleri Populique Galviensis, personaliter constitutus coram me Notario, & Testibus, ratum habuit, & habet, renuncians, eodem, & annullans omnes antecedentes Lites, & Controversias, & volens, quod hoc præsens Instrumentum Transactionis, quatenùs ita S. Congregationi Propagandæ Fidei beneplacitum fuerit, Vim habeat Sententiæ, & Rei Judicatæ. Acta sunt hæc Bruxellis in Tribunali Nunciaturæ coràm Illustrissimo & Reverendissimo D. Silvio Valenti-Gonzaga, Archiepiscopo Nicæno, & Sanctitatis Suæ, ac S. Sedis Nuntio Ordinario, Die 11 Septembris Anno reparatæ Salutis 1732, Pontificatûs Sanctissimi in Christo Domini D Clementis divinâ Providentiâ Papæ XII Anno Tertio, factâ priùs authenticâ Recognitione Manûs supradictæ Epistolæ Illustrissimi & Reverendissimi Archiepiscopi Tuamensis, dicto Amplissimo D. Equiti Goddard Audituri sub Die 7 Julij currentis Anni 1732 scriptæ, per præfatum Amplissimum D. Hennesy, qui se Manûs Cognitionem habere coram infrascripto Notario, & Testibus asseruit. Erat signatum: Hubertus Coulan, Presbyter Canonicus, Testis. Bernardus Becker, Testis. Et, Ego Joannes Baptista Verspilt, Protonotarius Apostolicus. Et à Latere appositum erat dicti Protonotarij Sigillum. Hanc Copiam cum suo Originali de Verbo ad Verbum consonam esse Fidem facio, & attestor, Hubertus Coulan, Protonotarius Apostolicus.

"Quarè memorati Cardinales in Concordiam, & Transactionem præfatam recognoverunt, ac, Re maturè perpensâ, per Nos approbari posse censuerunt, Nobisque humiliter supplicarunt, ut in præmissis opportunè providere, &, ut infrà, indulgere de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur eorundem Cardinalium Votis hac in Re, quantùm cum Domino possumus, annuere, dictosque moderatum Archiepiscopum Tuamensem, & Clerum, & Populum Galviensem, specialibus Favoribus, & Gratijs prosequi volentes, horumque singulares Personas è quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine quavis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad Effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, Concordiam,

" ensis, Abbas Monasterij Canonicorum Regularium Anaghdunensis; & D. Henricus Joyce, Vicarius
" Generalis Exercitûs Serenissimi Regis Magnæ Britanniæ in Belgio, Canonicus, & Pastor insignis Ec-
" clesiæ Collegiatæ S. Nicolai Galviensis in Hibernia; & D. Gualterus Joyce, Germani Fratres, & Cives
" Galvienses, in Honorem S. Crucis, & Passionis Jesu Christi Salvatoris nostri, Ecclesiam Fratrum Hi-
" bernorum Sacri Ordinis Prædicatorum Lovanij sub Titulo S. Crucis ædificare inchoassent, & primum
" angularem Lapidem, à dicto A. R. D. Henrico benedictum, apponendo, Parietes à Fundamentis eri-
" gendo, quamplura Materialia subministrando, Architectis, & Operarijs Stipendia solvendo, liberalissimè
" ad Fabricam prosequendam nostram Communitatem adjuvissent, &, Deo auxiliante, inceptum Opus
" ad Finem perducere intendant, ut in nostro Collegio regularis Observantia, & Literatum Studia floreant
" ad Juvenes educandos in Viros doctos, & Missionarios Apostolicos, qui Vineam Domini in Hibernia, &
" in alijs Orbis Partibus, excolere valeant. Hinc est, quod Nos Prior, & Religiosi dicti Collegij S. Crucis,
" ad Sonitum Campanæ capitulariter congregati, tanti Beneficij memores, & supradictis Admodùm Re-
" verendis Dominis, eorumque Domino Fratri, tanquam nostris præcipuis Benefactoribus, & Patronis, qui
" tantam Summam in dicta Fabrica expenderunt, & adhuc expendere firmiter proponunt, gratos Nos ex-
" hibere cupientes, obligamus Nos, Communitatem, & Successores nostros in perpetuum ad subsequen-
" tia. Imprimis, ut pro dictis Admodùm Reverendis Dominis, eorum Domino Fratre, Parentibus, &
" Consanguineis, teneamur Nos, & Successores nostri in dictó Collegio, seù Conventu S. Crucis, legere
" duo Sacra Solemnia quotannis in perpetuum; unum videlicèt in Die Inventionis S. Crucis, & alterum
" in Die Exaltationis. Secundò, ut in Vigilijs dictorum Festorum Officium Defunctorum legatur in
" Choro pro ijsdem Benefactoribus. Tertiò, quod defuncto quocunque dictorum trium Fratrum, quilibet
" Sacerdos debet legere unum Sacrum pro Refrigerio Animæ ipsius, & ulteriùs Sacrum Communitatis ad
" eandem Intentionem debet applicari simul cum Officio Defunctorum choraliter lecto. Quartò, præfatos
" Admodùm Reverendos Dominos, & eorum Dominum Fratrem, Parentes, & Consanguineos, Compar-
" ticipes facimus omnium Sacrificiorum, Precum, Vigiliarum, Jejuniorum, Studiorum, & reliquorum
" bonorum Operum hujus Communitatis in perpetuum. Denique prædictis Admodùm Reverendis Do-
" minis, & eorum Domino Fratri, concedimus Facultatem sibi liberè eligendi Locum Sepulturæ in dicta
" nostra Ecclesia, vel Claustro, & eandem pro Libito ornandi. In quorum omnium Fidem, & Robur
" his, Sigillo nostro munitis, communi omnium Consensu subscripsimus Lovanij in Conventu S. Crucis Die
" 8 Januarij 1659.

Locus ✠ Sigilli

" *Fr. Dominicus O Kelly, Prædicator Generalis, & Prior* (q).
" *Fr. Dominicus Romanus, Supprior.*
" *Fr. Gulielmus de Burgo, Regens Primarius* (r).
" *Fr. Thomas Lyncæus.*

" *Fr. Felix*

" cordiam, seu Transactionem inter Partes prædic-
" tas initam, sicut præmittitur, confectumque de-
" super Instrumentum præinsertum, cum Pactis, &
" Conditionibus in eo contentis, Auctoritate Apos-
" tolicâ Tenore præsentium confirmamus, & appro-
" bamus, illisque inviolabilis Firmitatis Robur ad-
" jicimus, ac omnes, & singulos Juris, & Facti De-
" fectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint,
" supplemus. Decernentes easdem præsentes Li-
" teras semper firmas, validas, & efficaces existere,
" & fore, suosque plenarios, & integros Effectus
" sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro
" Tempore quandocunque spectabit, in omnibus,
" & per omnia plenissimè suffragari. Sicque in præ-
" missis, per quoscunque Judices Ordinarios, &
" Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Au-
" ditores, & dictæ Sedis Nuntios, judicari, & defi-
" niri debere, ac irritum, & inane, si secùs super
" his a quoquam quavis Auctoritate scienter vel ig-
" noranter contigerit attentari. Non obstantibus
" præmissis, ac Apostolicis, & Universalibus Pro-
" vincialibusque, & Synodalibus Concilijs editis ge-
" neralibus, vel specialibus Constitutionibus, &
" Ordinationibus, necnon Metropolitanæ Ecclesiæ
" Tuamensis; alijsque quibusvis, etiam Juramento;
" Confirmatione Apostolicâ, vel quâvis Firmitate
" aliâ roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Pri-
" vilegijs quoque, Indultis; & Literis Apostolicis,
" in contrarium promissorum quomodolibet conces-
" sis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus,
" & singulis illorum Tenores præsentibus pro plenè,
" & sufficienter expressis, ac de Verbo ad Verbum
" insertis, habentes, illis, aliàs in suo Robore per-
" mansuris, ad præmissorum Effectum hac Vice
" duntaxàt specialiter & expressè derogamus, cæte-
" risque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ
" apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris
" Die xxi Aprilis MDCCXXXIII, Pontificatûs nostri
" Anno Tertio."

" FABIUS CARDINALIS OLIVERIUS."

(q) Hic fuit postmodùm Provincialis *Hiberniæ* Anno 1669, ut ex Cap. xiv. Num. xvii, constabit.

(r) Hic etiam fuit Provincialis *Hiberniæ* ab Anno 1674 ad 1682, ut dicetur Cap. xiv. Num. xix.

" *Fr. Felix O-Connor, Prædicator Generalis* (*s*).
" *Fr. Joannes O-Bern, Regens* (*t*).
" *Fr. Theobaldus Roche, Magister Studij.*
" *Fr. Christophorus Bath, Vicarius Conventualis* (*u*).
" *Fr. Antonius Henegan, Lector Philosophiæ.*
" *Fr. Patritius Henebry.*
" *Fr. Joannes Browne.*
" *Fr. Daniel Nolanus.*
" *Fr. Bernardus O-Donnellus.*
" *Fr. Jacobus Albidensis.*"

" Nos Fr. Gulielmus de Burgo, S. Theologiæ Magister, & Prior Provincialis Hiberniæ (*w*), Ordinis " Prædicatorum, annuentes Petitioni tàm præfatorum Reverendi Patris Prioris, & Religiosorum, quàm " Reverendorum Admodùm Dominorum, harum Serie, & Authoritate nostri Officij confirmamus, & ap- " probamus supradictas Obligationes. In cujus Rei Fidem, & Robur his Sigillo nostri Officij munitis " subscripsimus. Lovanij in Conventu S. Crucis Die 8 Januarij 1659."

Locus ✠ Sigilli.

" FR. GULIELMUS DE BURGO, MAGISTER, & PRIOR PROVINCIALIS."

XV. Ex insuper aliud ejusdem fermè Tenoris Instrumentum, coram Notario Publico Septem post Annos, completâ scilicet Fabricâ, confectum, in quo videbis Cognomen *Martinez* Cognomini *Joyce* adjunctum (*x*).

" In Nomine Domini. Amen.

" Cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod Anno à Nativitate Domini Millesimo Sexcentesimo " Sexagesimo Sexto, Die Vigesimo Nono Mensis Aprilis, coram me Notario Publico, in Concilio Braban- " tiæ admisso, Lovanij residente, & in Præsentia Testium infrà nominatorum, comparuerunt personaliter " Reverendus Admodùm Pater Prior, & alij Patres Conventûs Fratrum Prædicatorum Hibernorum in hac " Civitate Lovaniensi infrà signati, qui Præsentium Tenore agnoscunt Reverendum Admodum Dominum " Gregorium Joyce-Martinez, Protonotarium Apostolicum, Personam, sivè Rectorem Galviensem, Ab- " batem Enachdunensem, insignis Ecclesiæ Collegiatæ S. Gudulæ Bruxellensis Canonicum, necnon Ex- " cellentissimi Marchionis de Carracna, pro Rege Catholico Belgarum, & Burgundiæ Gubernatoris, Ca- " pellanum; Reverendum Admodùm Dominum Henricum Joyce-Martinez, insignis Ecclesiæ Collegiatæ " Divi Nicolai de Galvia Canonicum, sivè Vicarium, & Pastorem, totius Exercitûs Regis Magnæ Britan- " in Belgio Provicarium Generalem, & Decanum electum Binckensem in Hannonia &c; atque Nobilem " Dominum Gualterum Joyce-Martinez, pro Servitio Regis Catholicæ Majestatis in Belgio Capitaneum " &c, &c, Germanos Fratres Hibernos ex Civitate Galviensi, posuisse prima Fundamenta Fabricæ Tem- " pli extructi Fratrum Prædicatorum Hibernorum Lovanij in Honorem Sanctissimæ Crucis, & Passionis " Jesu Christi Salvatoris nostri, eandemque promovisse Parietes à Fundamentis erigendo, quàm plura Ma- " terialia subministrando, Architectis, & Operarijs Stipendia solvendo usque ad Perfectionem Operis: Et " insuper suum Patrocinium, & Affectum perpetuò continuare firmiter intendunt, ad hoc ut in prædic- " to Conventu Regularis Observantia, & Literarum Studia floreant ad Juvenes educandos in Viros doc- " tos, & Missionarios Apostolicos, qui Vineam Domini in Hibernia, & alijs Orbis Partibus, excolere va- " leant. Hinc est quod prædicti Prior, & Patres comparentes dicti Conventûs S. Crucis, ad Sonitum Cam- " panæ capitulariter congregati, tanti Beneficij memores, præfatos Admodùm Reverendos Dominos, eo- " rumque Dominum Fratrem Gualterum, ejusque Successores, & eorum Actiones habentes, acceptant, " &, quantùm in illis est, constituunt, suos perpetuos, & singulares Patronos, contrà quoscunque, qui " quovis Prætextu dictæ Fabricæ Possessionem, & Usum, in Præjudicium dictorum Patrum invaderent; " illis

(*s*) De hoc Sermo erit Cap. xvi. Num. lxxxiii.
(*t*) De isto jam dictum Cap. ix. §. xvi. Num. vi. Pag 261.
(*u*) De eo videndum Cap. xvi. Num. xcvii.
(*w*) Adeas Cap. xiv. Num. xv.

(*x*) Ex Exemplari *Lovaniensi*, atque ex prælibata *Notitiâ Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum ab Anno* 1600, in Archivo Conventus S. *Sixti* de Urbe asservatâ.

" illisque concedunt omnes Gratias, Privilegia, & Jura, quæ juxta Constitutiones dicti Ordinis in simili
" Casu concedi possunt. Declarunt insuper dicti Patres comparentes, hanc Concessionem omni ex Parte
" esse integram, & firmam; volentes eam in omni Judicio perpetuò valere, & pro Rata, & Authentica
" haberi, atque insuper ratificari, si quandò alterutri Parti id expedire videbitur. Acta sunt hæc Lovanij
" in prædicto Conventu, præsentibus ibidem honestis Personis, Aurelio Haighian, & Joanne O-Brien,
" Testibus ad præmissa vocatis, atque rogatis, qui huic Actui una cum Reverendis Patribus compa-
" rentibus subsignarunt, & Sigillo Conventûs confirmarunt.

" *Aurelius Haighan*, } Testes
" *Joannes O-Brien*, }
" *A. Van-Hensdem*,
" *Notarius Publicus*.

Notarij
Locus ✠ Sigilli
Publici.

" *Fr. Gulielmus Collins, Prior.*
" *Fr. Jacobus Albidensis, Supprior.*
" *Fr. Dominicus O-Kelly, Prædicator Generalis* (y).
" *Fr. Dominicus Romanus.*
" *Fr. Joannes Browne, Lector Philosophiæ.*
" *Fr. Balthazar à S. Thoma, Magister Studij.*
" *Fr. Christophorus Ferrall.*
" *Fr. Joannes Stapletonus*
" *Fr. Dominicus Ferrallus.*
" *Fr. Thomas Costello* (z).
Locus ✠ Sigilli
Conventûs.

XVI. Situm est Cænobium hoc in Loco amænissimo, inquit *Bernardus de Jonghe* (A), nempè in Platea S. *Jacobi*, quæ ducit ad Portam *Vinearum* dictam, nunc *Novam Bruxellensem*. Fundus ejus nonnihil elevatus Religiosos contrà Inundationes Aquarum, quæ, ut alibi refert laudatus Scriptor (*a*), quandoque magnam Oppidi *Lovaniensis* Partem operiunt, præservat. Claustrum habet quadratum cum debitis Officinis regularibus, hocce nostro Ævo auctis, & decoratis, quibus Hortus satis amplus adjacet.

Si ulteriora Observatu digna de Cænobio hoc habeat *O-Heyni* nostri Liber, cujus Pagina 46 de eo agere incipit, illa referre nequeo, quia impressum istius Exemplar, quod penès me habeo, aliquatenùs imperfectum est, utpotè nihil prorsùs continens ultrà memoratam Paginam 46, neque aliud invenire est ejus Exemplar in Universa *Hibernia*. Nihil etiam sivè quoad Cænobium hoc, sivè quoad Provinciam *Hiberniæ*, à Patribus Conventûs istius, etsi rogatis, recipere potui (*b*).

Cæterum quod ad Rei literariæ Æconomiam attinet, hìc Loci repeti possunt, quæ de *Romano* nostro Studio Generali SS. *Sixti*, & *Clementis* nuper dicebam (*c*), paucis duntaxât additis, vel demptis, nempè Alumnos hujus Conventûs esse plerumque ultrà Numerum Tricenarium, è quibus Quinque sunt Officiales Scholæ, scilicet duo Regentes, Primarius, & Secundarius (*d*), Lector S. Scripturæ, Magister Studentium, & Lector Artium, seù Philosophiæ. Ex hoc item Conventu, non secùs ac ex Romano, atque ex Collegio *Ulyssiponensi*, Missionarij Apostolici, omnibus Numeris absoluti, atque illius Vocationis, quâ vocati sunt, omninò memores, in *Hiberniam* regrediuntur ad Fidem Catholicam propugnandam, & propagnandam, omnibusque alijs Modis Vineam Domini excolendam (*e*).

Non abs Re erit addidisse, Fratrum, in *Gallia*, & *Utraque Germania* defunctorum, Bona Collegio huic cedere, ut ex jam pridem dictis liquet (*f*).

XVII. Anno 1756 Triginta Duo erant Conventûs hujus Sodales, nempè A. R. P. Magister Fr. *Bernardus Brullaughan*, Colranensis, Prior, Ætatis Anno 52, Professionis 36 (*g*); R. P. Lector

(*y*) Diversus planè ab altero ejusdem Nominis, Cognominis, & Gradûs subsignato Num. præced. ut liquet ex Cap. xiv. Num. xvii.
(*z*) Adeas Cap. ix. §. xxxv. Num. vi. Pag. 314.
(A) Pag. 421.
(*a*) Pag. 141.
(*b*) Confer Cap. ix. §. xii. Num. vii, Pag. 245.
(*c*) Cap. præs. §. i. Num. xliii. Pag. 414.
(*d*) Consulendus §. i. Cap. præs. Num. xliii. Lit. l. Pag. 414.
(*e*) Recolendus Num. vii. §. præsentis. Pag. 436.
(*f*) Cap. v. Num. xvii. Lit. p. Pag. 106.
(*g*) Versatur *Ulyssipone* ab Anno 1757, ubi olim erat Rector, & Regens.

[illegible]

I.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

II. *Plus præstitit* Hispania *quàm reliqua* Europa. *Hospitium* Flaviobrigense, *seù* Bilbilitanum, *prudenti Consilio acquisitum.*

III. Hiberniæ Dominicanæ *Procurator apud* Matritum, *Curiæ* Hispanicæ *Sedem. Viaticum* Hibernis *Missionarijs, in* Hispania *edoctis, à Rege Catholico elargiri solitum.*

IV. *Nonnihil obiter de Cænobio* Tingitano. *Tres Conventuales Domus in Spe duntaxat, non autem reapsè, ab* Hiberno-Dominicanis *obtentæ,* Belvearienfis *nimirum,* Portu-San-Mariana, *&* Matritensis, *Eremitagium* S. Antonij *in* Gallia *ipsis concessum, sed reipsà ab ijs haud possessum.*

I. SÆCULO superiori plures Ordinis nostri Provinciæ, in *Hispania* præsertim, *Italia,* & *Gallia,* Juvenes recipiebant *Hibernos* peculiari Charitate, & Promptitudine, eos Literarum Studijs opportunè applicantes, atque ad generosa pro Fide Certamina formare conantes, & quidem juxtà varia Capitulorum Generalium Hortamina, nominatim *Romani* 1629 sub Rmo Magistro Ordinis *Nicolao Ridulpho,* in Actis Tit. *Concessiones,* §. Pro *Provincia Hiberniæ,* Sect. 12. dicentis: *Summoperè commendamus Admodum RR. PP. Provincialibus Ordinis omnes hujus Provinciæ* (Hiberniæ) *Fratres, eosque in Domino hortamur, ut in eis complectendis faciles, ac benignos sese exhibeant, eosque ad Studia promptè admittant; memores se ad id ex divina Lege, nostrisque Constitutionibus, & Professione teneri, cùm præsertìm hujus Provinciæ Fratres egregiè, & strenuè usque ad Sanguinem in Fide tuenda, & propaganda quotidiè insudare non desistant*—Itemque *Romani* 1650 sub Rmo Magistro Ordinis *Joanne-Baptista de Marinis,* Tit. *Concessiones,* §. *Pro Provincia Hiberniæ,* Sect. 2, in hunc Modum decernentis: *Cùm in ista Provincia* (Hiberniæ) *per has Temporum Calamitates vix ulla possint vigere Studia Literarum, ideo ne ex hoc paulatim ei deficiant Ministri Evangelij, districtè mandamus, inque Meritum S. Obedientiæ injungimus reliquarum Provinciarum RR. PP. Provincialibus, ut Fratres hujus afflictæ Provinciæ ubique peculiari Charitate, ac Promptitudine suscipiant, foveant, & in suis Studijs Generalibus juxtà Locorum Vacationem saltem unum alterumve acceptent, & habeant: Insuper quoque ubi possunt satagant adjuvare Nationem pro acquirendis, & extruendis Seminarijs, sicubi Deus ad hoc Fundatorem, aut Benefactores excitavit*—Demumque *Romani* quoque 1656 sub eodem immortalis Memoriæ *Hibernorum* Benefactore, *Joanne-Baptista de Marinis,* Tit. item *Concessiones,* §. *Pro Provincia Hiberniæ,* Sect. 5, sic hortantis, & obtestantis: *Hortamur, ac per Viscera JESU Christi obtestamur omnes Provinciales, ac Priores reliquarum Provinciarum, præsertim Hispaniarum, ut, si qui fortè Juvenes Hiberni probæ Indolis, & Capacitatis se offerant, eos promptâ Charitate ad Habitum sanctamque Professionem recipiant in Conventibus, ubi magis viget Observantia regularis; eosdemque jàm professos Literarum Studijs opportunè applicent, ipsorum Profectibus specialiter intendant, Necessitatibus prospiciant, Spiritum foveant, ipsosque ad generosa pro Fide Certamina formare conentur (f).*

II. QUANDOQUIDEM autem florentissimum *Hispaniarum* Regnum, cui *Hibernica* Gens, ut alibi ostensum est (*g*), suam debet Originem, plures reciperet Juvenes nostros quàm reliqua *Europa,* hinc visum erat, acquirendam fore Domum in Portu aliquo maritimo laudati Regni, *Hiberniæ* proximiori, ubi Juvenes Professi Navi descendentes indui possent Religiosis Vestibus, & ad certum aliquod benevolum Cænobium mitti juxtà Præmonitum, quod Domûs istius Præfectus à Superioribus, seù Provincialibus, seù Localibus, aut à Procuratore nostro *Matritensi,* reciperet. Eo Consilio reapsè acquisita fuit Domus apud *Flaviobrigam,* alijs *Bilbilim,* vernaculè *Bilbao,* maritimam principalemque *Cantabriæ* Urbem, quæ proindè Domus nunquàm Conventualis fuit, sed purum putumque semper mansit Hospitium pro recipiendis Juvenibus tam ex *Hibernia,* ut præfertur, recens professis, quàm in *Hiberniam,* post emensum Studiorum Curriculum, reversuris, ut scilicet eò Loci Navim conscendere possent.

Mmm III. Dixi

(*f*) Reliquas trium istorum Comitiorum Generalium Concessiones, Provinciæ *Hiberniæ* factas, legere est Cap. vi. Num. ix, xii, & xiii. Pag. 118, 117, & 118.

(*g*) Cap. i. Num. vi. Pag. 9.

[illegible] Hiberniæ Dominicanæ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Regis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] Bibliothecam, [illegible] [illegible] [illegible] Dominum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quæ [illegible] [illegible], quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] in Gallia, [illegible] Capitulum Generale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Gallia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Hiberni [illegible] [illegible].

Vertus-ban Marcus in Fandaitia [illegible] ex Supremis Capituli Generalis Anno 1656, *sub Magistro Generali Joanne-Baptista de Marinis, superius laudati* [illegible] *R. P. Magister Fr. Antonius* [illegible], *eorum Capitulo pro Bætica Definitor*, [illegible] *quod Excellentissimus D. Dux de Medina Celi* [illegible] *Generalis Capituli, ac totius Ordinis* [illegible] *ut pro* [illegible] *Ordinem affectu unum illum Conventum, quem* [illegible] *Portus S. Mariæ* [illegible] [illegible] *Fratrum Provinciæ nostræ Hiberniæ pro Catholica Religione* [illegible], *si ita placuerit, quod* [illegible] *sub immediato A. R. P. Provincialis Andalusiæ Cura pro Tempore* [illegible] *tam hi, tam alii Fratres Hiberni, qui,* [illegible] *Catholicum* [illegible], [illegible] *Regnis,* [illegible] *Sacræ Scripturæ, Controversiarum Fidei, Casuum Conscientiæ,* [illegible] *ad Fidem in Patria sua propugnandam, atque propagandam.* Verum neque Domum [illegible] *Hiberni.*

Matritensis in Castella Nova, ut legere est in Literis Patentibus laudati, & nunquam satis ab *Hibernis laudandi, Rmi Joannis-Baptistæ de Marinis,* Anno 16[illegible], ad P. Magistrum [illegible] O-*Conor, Generalem Hiberniæ Dominicanæ* Procuratorem datis, à *Clemente* Papa IX confirmatis, atque alibi (n) ex *Bullario Ordinis* adductis, ubi præfatum Procuratorem noster Magister Ordinis sic alloquitur: *Vos harum Serie, ac supremi Officii nostri Auctoritate* [illegible] *nominatis, tuisque in Officio Successoribus, Potestatem* [illegible], [illegible], *ac* [illegible] *apud Matritum Hispaniæ, unicum tuæ natræ Provinciæ Collegium, quale* [illegible] *ex piorum Eleemosynis, ac liberali Fundatione te obtenturum; ad Effectum præcipuè* [illegible] *sub Regulari Disciplina educandi Missionarios Hibernicæ Nationis indifferenter* [illegible] (o). Sed neque Collegium illud unquam fuit pro *Hibernis* obtentum.

Hic adjicere licet Eremitagium S. Antonij in Gallia, à Celsissimo *Philippo,* Duce *Aurelianensi, Regis Christianissimi Ludovici* XIV unico Fratre, *Hiberno-Dominicanis* Anno 1702 concessum, [illegible] *P. Hugone O-Calanan,* Lothoriensi, Doctore *Sorbonico,* postmodum *Hiberniæ* Priore Provin-

(h) De Procuratore nostro *Matritensi* nonnihil *dictum* Cap. viii. Num. xxx. Sect. 2. Pag. 184.

(i) Cap. vi. Num. xviii, & seq. Pag. 125.

(k) Cap. v. Num. xvi. Pag. 106.

(l) Confer Cap. v. Num. v. Lit. h. Pag. 96.

(m) Cap. vi. Num. xiv. Sect. [illegible]. Pag. 119.

(n) Cap. vi. Num. xvi, & xvii, à Pag. 120.

(o) Confer Decretum Capituli Generalis *Romani,* mox laudati, Anno proximè antecedente celebrati, exscriptum Cap. vi. Num. xiv. Sect. ii. Pag. 119.

Provinciali, alibi laudando (*p*), sed ab eo, & P. *Edmundo Mac-Egan*, Portumnensi, alibi quoque memorando (*q*), vix aut ne vix quidem ob nonnullas enatas Difficultates reipsâ possessum.

§. V.

De *Bethlehemitano* (*a*) Monasterio *B. Mariæ* Virginis *Boni Successûs*.

S U M M A R I U M.

I. *Anno* 1639 *Monasterium hoc fundatum. Nota præliminaris de Castro* Bethlehemitano, *alijs* Bethlehemitico, *vulgò* Belem.

II. *Anno* 1644 *Acceptatio ejus facta à Capitulo Generalissimo* Romano *Nomine* Provinciæ Hiberniæ, & *quidem sub ejus Provincialis Regimine, prout sæpenumerò statutum. Nonnihil de Monasterii Confessarijs.*

III. *Anno* 1655 *ordinatum tàm a Magistro Ordinis* de Marinis, *quàm ab* Alexandro *Papa* VII, *ut Monasterium hoc pro solis sit* Hibernis *Monialibus.*

IV. *Quadragenarius Monialium Numerus ab eodem Magistro* de Marinis, & *ab* Innocentio *Papa* XI *regulatus. Declaratio desuper Capituli Generalis* Bononiæ 1706.

V. *Anno* 1676 *à Magistro Ordinis* de Roccaberti *sancitum, ut Vicarius hujus Monasterij distinctus sit a Rectore Collegij: Utque suum prosequatur Officium, tametsi completum, usque ad novi Institutionem.*

VI. *Anno* 1725 *denuò stabilitum in Comitijs Generalibus* Bononiæ, *ut Monasterium hoc subsit Provinciali* Hiberniæ.

VII. *Anno* 1760 *Triginta Novem Sorores in hoc Monasterio.*

I. TAMATSI haud pauca apposite obiterque jam dicta sint in Opellæ hujus Decursu de Extranationali hocce Monasterio, nihilominis ut Promissis stem, utque Historiæ Legibus consulam, non possum quin de eo Sermonem datâ Operâ speciali Paragrapho instituam, singula desuper prænarrata in Memoriam revocaturus.

Porrò Domina *Irena* (*seù Iria*) *de Brito*, Lusitana, prima Comitissa de *Atalaya*, sollicitante quidem P. Magistro *Fr. Daniele O-Daly*, Traleiensi, alias *Dominicò de Rosario*, alibi (*b*) sæpesæpiùs laudato, id fundavit, beneque dotavit A. D. 1639, Testibus *Antonio Carvalho de Costa* (*c*), & *Thoma-Milone de Burgo* (*d*), cujus posterioris Verba, utpotè latina, placet in medium afferre ex dedicatoria sua Epistola Emo & Rmo D. *Josepho Manoel*, è Comitibus de *Atalaya*, S. R. E. Cardinali, & Patriarchæ *Ulyssiponensi* (*e*), ubi de Hæreticis Protestantibus elocutus, ait: *At quantam illorum Malorum Partem devoto Sexui impendentium per ducentos penè Annos avertit Pietas Majorum tuorum, ex qua Ortum, & Incrementum cæpit præclarum illud Religionis & sinceræ Pietatis Sanctuarium, Cænobium Monialium* Boni Successûs *vulgò vocatum, ab illis fundatum, & dotatum in Gratiam nobilium & inopum Puellarum* Hiberniæ, *quæ piæ Majorum Eminentiæ Vestræ Protectioni & Tutelæ confisæ, Patriam suam reliquerunt, pretiosum Fidei Depositum servaturæ, & seipsas Deo consecraturæ. Illic non tantùm Refugium & Protectionem à Periculis, verùm etiam Amorem & Tutelam paternam in Illustrissimis Eminentiæ Vestræ Majoribus semper sunt expertæ.* Atque

(*p*) Cap. xiv. Num. xxv.

(*q*) Cap. xvi. Num. cvi.

(*a*) *Bethlehem*, vulgò *Belem*, Arx est ad Septentrionalem Magni Fluminis *Tagi* in Mare jam se exonerantis Ripam, Tribus Occasum versùs Milliaribus distans *Ulyssipone*, qua de Urbe nonnihil Cap. præf. §. ii. Num. i. Lit. a. Pag. 415.

(*b*) Præsertim Cap. præf. §. ii. à Num. ii. & Pag. 418. Hinc appositè dictus fuit ejusdem Monasterij *Fundator*, idque ex Epitaphio ejus liquet Cap. præf. §. ii. Num. v. Pag. 421.

(*c*) In *Chorographia Lusitanica*, editâ lusitanicè Anno 1712, Tom. III. Pag. 660.

(*d*) In Libro, quem Juris publici fecit Anno 1752, ut dicetur Cap. xv. Num. xxxiii.

(*e*) Creatus fuit Cardinalis Anno. 1747, obijt verò Anno. 1758.

[illegible] Generalis [illegible] Provinciae Hiberniae [illegible] Conventu [illegible] fuit [illegible]

[illegible] Hiberniae [illegible] Fratrum [illegible]

[illegible] Sanctissimo [illegible] Hiberniae [illegible]

[illegible]

[illegible] Frater Thomas [illegible] Magister Ordinis, [illegible] pro Monasterio [illegible] sicut & pro Collegio Fratrum [illegible] Collegii, [illegible] Officii in [illegible] Notitiam [illegible] Magistro Ordinis [illegible] Patentes [illegible]

VI. [illegible] Comitiis Generalibus [illegible] Monasterium [illegible] Provinciali Hiberniae [illegible] Capitulo Generali [illegible] Provinciae Hiberniae [illegible]

VII. [illegible] in Monasterio [illegible] Hiberniae [illegible]

[illegible]

(?) Cap. praec. § i. Num. vi. & viii. Pag. [illegible]

(?) Continuatum Cap. viii. Num. iii. Pag. [illegible]

(?) Cap. praec. § i. Num. iii. Pag. [illegible]

(?) In [illegible] Cap. viii. Num. iii. Sect. ii. Pag. [illegible]

(?) Reliquas hujus Capituli Concessiones videsis Cap. viii. Num. xiii. Pag. 104.

Theresia Fanning, Hiberna, Sopprioriſſa, Ætat. 58, Prof. 31; Sr. *Eugenia Mac-Carty*, Hiberna, Ætat. 85, Prof. 62; Sr. *Maria-Antonia de S. Clara*, Luſitana, naturalis Comitis de *Atalaya* Filia, Ætat. 80, Prof. 56; Sr. *Thomaſia de S. Roſa*, Luſitana, Infirmaria, Ætat. 64. Prof. 48; Sr. *Thereſia de Jeſu*, Luſitana, Vidua, Ætat. 72, Prof. 47; Sr. *Irena-Victoria Tuamy*, Hiberna, in *Gallijs* tamen nata, Magiſtra Novitiarum, Ætat. 68, Prof. 46; Sr. *Catharina O-Carroll*, Hiberna, Vicaria, Ætat. 64, Prof. 46; Sr. *Marianna-Roſa O-Kennedy*, Hiberna, Ætat. 61, Prof. 45; Sr. *Maria-Michaela Antunes*, Luſitana, Portaria, Ætat. 56, Prof. 40; Sr. *Franciſca Angelica*, Luſitana, Sacriſta, Ætat. 56, Prof. 40; Sr. *Agnes Antunes*, Luſitana, Ætat. 55, Prof. 39; Sr. *Scholaſtica-Maria de Campis*, Luſitana, Ætat. 55, Prof. 39; Sr. *Agnes Antonia, Lycet*, Hiberna, Refectoraria, Ætat. 59, Prof. 36; Sr. *Elizabeth-Baptiſta Scurlog*, Hiberna, Rotaria, Ætat. 53, Prof. 35; Sr. *Maria-Barbara Springler*, Patre Germano, Matre *Fox* Hibernigenâ, Ætat. 61, Prof. 34; Sr. *Anna-Roſa Lycet*, nata *Ulyſſipone* Parentibus *Hibernis*, Ætat. 48, Prof. 32; Sr. *Maria Methildis Americana*, Luſitana, Ætat. 48, Prof. 32; Sr. *Maria Thomas*, Hiberna, Ætat. 58, Prof. 31; Sr. *Maria French*, nata *Ulyſſipone* Parentibus *Hibernis*, Organiſta, Ætat. 46, Prof. 30; Sr. *Maria-Magdelena Van-Zeller*, nata *Ulyſſipone* Parentibus *Belgis*, Ætat. 39, Prof. 23 (*n*); Sr. *Brigida O-Ferrall*, Hiberna, Ætat. 43, Prof. 20; Sr. *Anna-Joachina O-Kennedy*, Hiberna, Ætat. 46, Prof. 19; Sr. *Anna-Bernarda Mac-Crohan*, Hiberna, Ætat. 38, Prof. 18; Sr. *Margarita Taite*, Hiberna, Ætat. 36, Prof. 18; Sr. *Marianna O-Byrne*, Hiberna, Ætat. 44, Prof. 15; Sr. *Thereſia-Rita Faro*, Luſitana, Comitis *Vimerenſis* legitima Filia, Ætat. 30, Prof. 12; Sr. *Marianna-Franciſca Faro*, præcedentis legitima Soror, Ætat. 29, Prof. 11; Sr. *Maria-Magdalena Fox*, Hiberna, olim *Calviniſta*, Ætat. 36, Prof. 7; Sr. *Eleonora Mac-Donnell*, Hiberna, Ætat. 32, Prof. 7; Sr. *Thomaſia Rita*, Luſitana, Ætat. 35, Prof. 4; Sr. *Thereſia Morrogh*, Hiberna, Ætat. 22, Prof. 4; Sr. *Maria Mac-Donnell*, Hiberna, Novitia, Ætat. 23; Sr. *Marianna-Joſepha de Cruce*, Converſa, (*o*), Luſitana, Ætat. 60, Prof. 34; Sr. *Maria-Roſa*, Converſa, Luſitana, Ætat. 54, Prof 29; Sr. *Maria Cleary*, Converſa, Hiberna, Ætat. 35, Prof. 11; Sr. *Maria Archdekin*, Converſa, Hiberna, Ætat. 38, Prof. 11; Sr. *Marianna Oats*, nata *Ulyſſipone*, Patre *Anglo*, Matre *Suecâ*, Converſa, Ætat. 32, Prof. 3; Sr. *Maria-Hieronyma Ricci*, Januenſis, Tertiaria, Ætat. 36.

CAPUT DECIMUM-TERTIUM.

Dominicani Antiſtites Hiberniæ, Numero Octoginta Tres, Ordine chronologico recenſiti, Archiepiſcopi nempè Octodecim, & Epiſcopi Sexaginta Quinque, ex ijſque Legati Quinque (*a*), ac Conciliorum Generalium Patres Duo.

SUMMARIUM.

Reverendiſſimi Patres,

I. *F.* David Mac-Kellius, *vulgò* Mac-Kelly, *Epiſcopus* Clonenſis *Anno* 1237, *dein Archiepiſcopus* Caſſelienſis *Anno* 1238, Caſſelienſiſque *noſtri Cœnobij Fundator Anno* 1243. *Ex hac Vita deceſſit Anno* 1253.

II. *F.* Robertus Archerus, *deſignatus Archiepiſcopus* Armacanus *Anno* 1237.

III. *F.* Alanus O-Sullivan, *Epiſcopus primùm* Clonenſis *Anno* 1240, *poſtmodùm* Liſmorenſis *Anno* 1248, *Vitâ functus Anno* 1252.

IV. *F.* Hen-

(*n*) Monaſterium ære alieno gravatum Dote ampliſſima ſublevavit. Dedit quippè in Ingreſſu Ordinis 625 Libras Sterlingas (i. e. Duo Millia & Quingenta Scuta Romana), & in Die Profeſſionis alias 625 Libras Sterlingas. Stipulavit inſuper alias 625 Libras Sterlingas in Die ſuæ Mortis Monaſterio dandas, quarum Cenſum annuatim percipit, eum tamen in Obſequium Cultus divini potiùs quàm in ſuimet ipſius Sublevamen expendens.

(*o*) Videſis Pag. 193. Lit. m.

(*a*) Alium Legatum, qui Epiſcopus non erat, videas Cap. xiv. Num. xv.

IV. *F.* Henricus, *nonnullis* Heinricus, *ex Priore Provinciali* Angliæ *Archiepiscopus* Armacanus *Anno* 1245, *translatus Anno* 1246 *ad Metropolitanam Sedem* Prussiæ, Livoniæ, & Lithoniæ *in* Polonia, *deinde ad Cathedrales Sedes* Chiemensem *in* Bavaria, & Lubecensem *in* Hollandia, *retento* Archiepiscopi *Titulo. Legatus Sedis Apostolicæ in* Russia *Anno* 1246 *E vivis ereptus Anno* 1254.

V. *F.* Reinerius, *aliis* Reginaldus, *aut* Raynoldus, *primus in* Hibernia *Dominicanus, in Angliam à S.* P. Dominico *amandatus, Archiepiscopus* Armacanus *consecratus* Romæ *Anno* 1247. *Vivere desiit Anno* 1256.

VI. *F.* Christianus, *Episcopus* Ardfertensis *Anno* 1252, *Vitâ functus Anno* 1256.

VII. *F.* Patritius O-Scanlan, *Episcopus* Rapotensis *Anno* 1255, *dein Archipræsul* Armacanus *Anno* 1261. *Synodum Provincialem convocavit* Pontanæ *Anno* 1262. *Metropolitanam Ecclesiam instauravit, ornavitque, ac Fratribus Minoribus Cœnobium fundavit* Armacæ, *verfimiliterque Fratribus suis Prædicatoribus. Fatis cessit Anno* 1270. *Nota nonnihil exhibens de Primatu Armacano.*

VIII. *F.* Hugo, *Episcopus* Ossoriensis *Anno* 1257, *Conventûs* Kilkenniensis *Benefactor. Obijt Anno* 1259. *Nota de variis Diœcesis hujus Nominibus.*

IX. *F.* Mauritius O-Connor, *Episcopus* Elphinensis *Anno* 1266. *Obiter de Instrumento Permutationis cujusdam Regem* Eduardum *I inter, & Canonicos Regulares* Roscommanienses. *Migravit à Vita Anno* 1284.

X. *F.* Carbræus O-Scoba, *Episcopus* Rapotensis *circà Annum* 1267, *unus è Concilij Generalis* Lugdunensis *II Patribus Anno* 1274, *ubi commune Debitum solvit eodem Anno, vel* Romæ *Anno sequenti.*

XI. *F.* Joannes Derlendunus, *seu* de Derlington, *Regi* Henrico *III à Confessionibus, & Consilijs, Apostolicus per Angliam Quæstor Decimarum in Subsidium Terræ Sanctæ, atque Regis* Eduardi *I ad Romanum Pontificem* Nicolaum *III Legatus, denimque Archiepiscopus* Dubliniensis *Anno* 1271, Fulconi Sanfordio *succedens, à F* Joanne Peckam, *Ordinis Minorum, Archipræsule* Cantuariensi *consecratus.* Petri Denariorum *tam in* Anglia *quàm in* Hibernia *Collector. Decessit Anno* 1284. *Ejus Opera alibi exhibenda.*

XII. *F.* Raymundus *Archiepiscopus* Armacanus *Anno* 1286.

XIII. *F.* Gulielmus de Hothum, *seu* Hotum, *seu* Hothun, *seu* de Odone &c, *bis Prior Provincialis* Angliæ, *Archiepiscopus* Dubliniensis *in Locum* Joannis de Sannford *Anno* 1297. *Ipsi indultum, ut ubivis, & à quovis Antistite Catholico consecrari posset. Sequester Pacis inter* Angliæ, & Galliæ *Reges dissidentes. Legatus ad Bonifacium Papam VIII. Animam efflavit Anno* 1298. *De ipso Elogia* Bernardi Guidonis, Nicolai Triveti, & Sebastiani de Olmeda. *Inter Scriptores alibi recensendus.*

XIV. *F.* Gualterus de Jorz, *seu* Joisius, *vernaculè* Joyce, *Cardinalis* Thomæ Joisij, *Ordinis nostri, Germanus Frater,* B. Alberti *Magni Discipulus, Angelici verò Doctoris Condiscipulus, Regis* Eduardi *I Confessarius, Archiepiscopus* Armacanus *Anno* 1306. *Sponte resignavit, non Anno* 1311, *sed* 1307. *Ipsius meminit* Historia Oxoniensis Academiæ. *Ejus Scripta alibi memoranda.*

XV. *F.* Martinus Bononiensis, *Archiepiscopus* Armacanus, *prælibato* Gualtero Joisio *suffectus Anno* 1307.

XVI. *F.* Rolandus de Jorz, *seu* Joisius, *vulgò* Joyce, *Archiepiscopus* Armacanus *Anno* 1313. *Sponte abdicavit Anno* 1321.

XVII. *F.* Philippus de Slana, *vulgò* Slane, *Episcopus* Corcagiensis *Anno* 1321. *Legatus Regis* Eduardi *II ad* Joannem *Papam XXII Anno* 1324. *Denatus Anno* 1326.

XVIII. *F.* Joannes de Eglescliff, *Episcopus primùm* Bethlehemitanus, *dein* Connorensis *Anno* 1322, *tandem* Landavensis *Anno* 1323. *Vitâ functus Anno* 1346.

XIX. *F.* Henricus, *Episcopus* Clonmacnoisensis *Anno* 1337. *Ex hac Vita migravit Anno* 1367.

XX. *F.* Edmundus de Caermarthen, *Episcopus* Ardfertensis *Anno* 1341 *Unus è primis S Theologiæ Doctoribus, in Academia* Dubliniensi *creatis.*

XXI. *F.* Joannes Aubry, *electus Episcopus* Ardachadensis *Anno* 1373.

XXII. *F.* Gulielmus Andreas, *vulgò* Andrews, *Episcopus primò* Achadensis *Anno* 1374, *postea* Midensis *Anno* 1380. *Discessit è Vita Anno* 1385. *Nota de* Gulielmi *Nomine.*

XXIII. *F.* Thomas Rushock, *Regis* Richardi *II Confessarius, Episcopus primùm* Landavensis *Anno* 1383, *postmodùm* Cicestriensis *Anno* 1385, *demùm* Triburniensis *(nunc* Kilmorensis) *Anno* 1389. *Nota de Mutatione Nominis Diœcesis ultimò dictæ.*

XXIV. *F.* Henricus Nony, *Capellanus Summi Pontificis, Episcopus* Ardachadensis *Anno* 1392. *Ea de Re Litera Apostolicæ* Bonifacij *IX.*

XXV. F.

XXV. *F.* Robertus Read, *primùm* Lismorensis, & Waterfordiensis *Anno* 1394, *dein* Carleonensis *Anno* 1395, *tandem* Cicestriensis *Anno* 1396. *Denatus Anno* 1417. *Diploma* Bonifacianum *de Promotione ejus ad geminas* Lismorensem, & Waterfordiensem *Diœceses.*

XXVI. *F.* Joannes Depingus, *sive* de Ping, *nonnullis* de Puig, *Episcopus* Waterfordiensis, & Lismorensis *Anno* 1397. *Viam universæ Carnis ingressus Anno* 1400. *Afferuntur Literæ Pontificiæ* Bonifacij *IX.*

XXVII. *F.* Nicolaus Ileyan, *Episcopus* Duacensis *Anno* 1395. *Ex hac Vita migravit Anno* 1399.

XXVIII. *F.* Adam Lyons, *vel* Lyns, *Episcopus* Ardachadensis *Anno* 1400. *Diem clausit extremum Anno* 1416. *Hac de Promotione Literæ* Bonifacianæ.

XXIX. *F.* Richardus Rocomb, *nonnullis* Bokum, *ad Ecclesiam* Leghlinensem *Anno* 1400 *assumptus, eidem Nuncium remisit Anno* 1420. *Nonnihil obiter de Urbe* Leghlinensi.

XXX. *F.* Joannes Babynghe, *Archiepiscopus* Tuamensis *designatus Anno* 1409, *renunciatus Anno* 1410. *Ea de Re Literæ Apostolicæ* Joannis *XXII. Item Literæ Apostolicæ* Martini *V*, *quibus ipsi indultum, ut Delectum haberet unius Fratris, qui ipsius esset Capellanus. Obijt circà Annum* 1427.

XXXI. *F.* Laurentius Petri Jacopini, *Episcopus* Achadensis *Anno* 1414, *e vivis sublatus Anno* 1442.

XXXII. *F.* Cornelius O-Ferrall, *Episcopus* Ardachadensis *Anno* 1410. *Vitâ functus Anno* 1424, *sepultus in Cœnobio nostro* Longofordiensi, *à se fundato Anno* 1400. *Obiter de Archipræsule* Armacano *sibi vendicante Principalia defunctorum Episcoporum Provinciæ suæ. F.* Sinlaus de Albania, *Episcopus* Lismorensis, *non in* Hibernia, *sed in* Scotia, *Anno* 1420.

XXXIII. *F.* Richardus Belmer, *Episcopus* Achadensis *Anno* 1424. *Ea de Re Literæ Apostolicæ* Martini *V.*

XXXIV. *F.* Joannes Baterleius, *vulgo* Baterley, *nonnullis* Barley, *Archiepiscopus* Tuamensis *Anno* 1427. *Diem clausit extremum circà Annum* 1437. *Scripta ejus postmodùm recensenda.*

XXXV. *F.* Nicolaus O-Daly, *Episcopus* Achadensis *Anno* 1436.

XXXVI. *F.* Thomas Bird, *Episcopus* Waterfordiensis, & Lismorensis *Anno* 1438. *Vixit ad Annum usque* 1446.

XXXVII. F. Thomas O-Kelly, *Archiepiscopus* Tuamensis *Anno* 1438. *In vivis esse desijt* Anno 1441. *De eo Elogium Annalium Cœnobij* Lacûs Riensis.

XXXVIII. F. Jacobus Blacden, *seu* Blakedon, *Episcopus* Achadensis Anno 1442. *Ea de Promotione Literæ Apostolicæ* Eugenij *IV. Deindè Episcopus* Bangorensis Anno 1452.

XXXIX. F. Galfridus Hereford, *Episcopus* Darensis Anno 1449. *Migravit e Vita* Anno 1464. *Nota de* Galfridi, *seu* Severini, *Nomine.*

XL. F. Richardus Volsi, *Episcopus* Dunensis, & Connorensis Anno 1451. *Literæ Apostolicæ* Nicolai *IV.*

XLI. F. Robertus de Rupe Forte, *vulgo* Rochefort, *Episcopus* Dunensis, & Connorensis Anno 1451. *Sedit usque ad* Annum *circiter* 1456. *Nota de accurato scribendi modo Diœcesim* Connorensem.

XLII. F. Nicolaus O-Flanagan, *Episcopus* Elphinensis Anno 1458. *Bulla desuper* Calixti *III.*

XLIII. F. Simon, *Episcopus* Connorensis Anno 1459. *Literæ Apostolicæ* Pij *II.*

XLIV. F. Donatus O-Connor, *Episcopus* Alladensis Anno 1461. *Nota de accurato scribendi modo Cognomen* O-Connor. *Altera de Nomine* Donati.

XLV. F. Humbertus de Roto, *quibusdam* de Rotomago, *Archiepiscopus* Armacanus Anno 1464. *Nonnihil obiter de aliquot Cognominibus in* Hibernia *vigentibus.*

XLVI. F. Richardus Winchelsæus, *vulgo* Winchelsey, *Episcopus* Ossoriensis Anno *circiter* 1480; *à Magistro Generali* F. Sylvio Cassetâ *ad Ordinis Beneficia, & Gratias in Vita, & Morte acceptatus Anno* 1481.

XLVII. F. Joannes Payn, *vel* Pain, *Prior Provincialis* Angliæ *(Natione tamen* Hibernus) *Episcopus* Midensis Anno 1483. *Custos Rotulorum Cancellariæ* Anno 1496. *E vivis excessit* Anno 1506. *Nota de Rotulis, deque Custode, seu, ut vulgo vocant,* Magistro Rotulorum.

XLVIII. F. Petrus Burgundus, *Archiepiscopus* Tuamensis Anno 1486.

XLIX. F. Oliverius Cantwell, *Episcopus* Ossoriensis Anno 1487. *Diploma* Innocentianum. *Nonnullæ Res ab eo gestæ. Episcopus Regularis tenetur Habitum gestare sui Ordinis.*

L. F. Richardus Mac-Brien, *Episcopus* Elphinensis Anno 1499.

LI. F. Franciscus de Corduba, *Episcopus* Glandelacensis Anno 1500. *Præiverant duo Episcopi ex Ordine Minorum. Diploma* Alexandri *VI. Nota de Etimologia* Glandelacensis *Ecclesiæ.*

LII. F. Eugenius O-Flanagan, *Episcopus* Achadensis Anno 1508. *Plura* Julij *II. Diplomata. Nota de distinctis* Eugenij, & Audoeni *Nominibus.*

LIII. F. Dionysius Mori, *seu* Morus, *Hibernis* O-More, *Anglis* Moore, *Episcopus* Clonfertensis *Anno* 1509. *Plura Diplomata* Juliana. *Ex hac Vita discessit* Anno 1534.

LIV. F. Willelmus, *seu* Gulielmus Hogeson, *Episcopus* Deriensis *Anno* 1520. *Ea de Re Literæ Pontificiæ* Leonis *X. Nota Affinitatem prodens inter* Deriæ, *&* Daræ *Vocabula.*

LV. F. Joannes Quiaus, *alijs* Coynus, *Episcopus* Limericensis *Anno* 1521. *Sponte abdicavit* Anno 1551.

LVI. F. Mauritius Doran, *seu* O-Deoran, *quibusdam* Baxaunum, *Episcopus* Leghlinensis *Anno* 1524. *sceleratissime interfectus Anno* 1525 *à* Mauritio O-Cavanagh, *Archidiacono suo, id ob Crimen ad Furcam acto.*

LVII. F. Petrus Stoll, *Episcopus* Darensis *Anno* 1529. *Breve* Clementis *VIII.*

LVIII. F. Quintinus Cogly, *Episcopus* Dromorensis *Anno* 1536.

LIX. F. Bernardus O-Higgin, *Episcopus* Elphinensis *ante Annum* 1552.

LX. F. Petrus Wall, *Episcopus* Clonensis *Anno* 1556.

LXI. F. Andreas Xerea, *Episcopus* Elphinensis *Anno* 1562.

LXII. F. Eugenius O-Hart, *sive* O-Hairt, *Episcopus* Achadensis *Anno* 1562, *unus e Patribus Concilij* Tridentini, *cui subscripsit; Vitâ functus Anno* 1603.

LXIII. F. Thaddæus O-Ferrall, *Episcopus* Clonfertensis Anno 1587, *denatus Anno* 1602.

LXIV. F. Rochus Mac-Geoghegan, *aliàs* à Cruce, *Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Darensis *Anno circiter* 1640. *Egregium de eo Elogium Capituli Generalis* Romani 1656. *Spiritum Deo reddidit Anno* 1641.

LXV. F. Jacobus O-Hurly, *Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Imelacensis *Anno* 1641. *Nota de accurato Modo scribendi prælibatam Diæcesim.*

LXVI. F. Terentius-Albertus O-Brien, *Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Imelacensis *Anno* 1644, *ob Defensionem Fidei Catholicæ Laqueo suspensus* Limerici *in Pervigilio Omnium Sanctorum Anno* 1651. *Pulchrum de eo, ceù Virgine, Doctore, Episcopo, & Martyre, Elogium Capituli Generalis* Romani 1656. *Indè claret Judicium Dei adversùs Persecutorem* Irton.

LXVII. F. Edmundus O-Dempsey, *Episcopus* Leghlinensis *antè Annum (vel ipso Anno)* 1643. *Obiter de Elencho Episcoporum Hiberniæ, qui in suis residebant Ecclesijs* Anno 1649. *Obijt in Exilio ante Annum (vel ipso Anno)* 1667. *Plures accedunt Notæ.*

LXVIII. F. Oliverius Darceus, *vulgò* Darcy, *Veteribus* de Arcia, *& per Syncopen* Darcia, *gallicè* D'Arcie, *Episcopus* Ardachadensis *Anno* 1649, *&* Dromorensis *Anno* 1670, *cui præiverat in* Dromorensi *Sede alter* Oliverius Darceus, *Minorita, olim* Hiberniæ Franciscanæ *Minister Provincialis.*

LXIX. F. Daniel O-Dalath, *seù, ut modernis placet,* O-Daly, *dictus passim in Ordine* Dominicus de Rosario, *Confessarius Reginæ* Lusitaniæ, *Fundator Collegij, & Monasterij* Ulyssipone, *Legatus* Philippi *IV Regis* Hispaniarum *ad* Carolum *I, &* Carolum *II*, Anglorum *Reges, & prælibati* Caroli *II ad* Innocentium P*apam X, necnon* Joannis *IV Regis* Lusitaniæ *ad* Galliarum *Regem* Ludovicum *XIV. Designatus Archiepiscopus primùm* Bracarensis, *dein* Goensis, *tandem electus Episcopus* Conimbricensis. *Vivere desijt* Anno 1662. *Epitaphium ejus alibi exscriptum. De ipso longiuscula sed pulcherrima* Vincentij Baronij, *atque* Jacobi Echardi *Elogia, Res ab eo præclare gestas indicantia. Inter Scriptores alibi memorandus.*

LXX. F. Thaddæus Mac-Eoga, *alijs* Keogius, *vulgò* Keogh, *Episcopus* Clonfertensis, *Anno* 1671. *Animam reddidit Creatori* Anno 1687.

LXXI. F. Dominicus de Burgo, *vulgò* Burke, *Episcopus* Elphinensis *Anno* 1671. *Res ab ipso præclarè gestæ ex* Joanne O-Heyno, *&* Edmundo de Burgo. *Notæ momentosæ. Pie defunctus* Anno 1704. *Ejus Epitaphium. Inter Scriptores postmodùm recensendus.*

LXXII. F. Dominicus Maguire, *seu* Mac-Guire, *Archiepiscopus* Armacanus *Anno* 1681 *Loco D.* Oliverij Plunkett, *Carnificinam eodem* Anno *passi, qui D.* Edmundo O-Reilly *successerat Anno* 1669. *Piè obijt Archipræsul noster* Dominicus *Anno* 1708. *In hujus Locum renunciatus* F. Richardus O-Heain, *aliàs* Eino, *qui tamen Dignitatem recusavit.*

LXXIII. F. Ambrosius Mac-Dermott, *ex Pænitentiario Apostolico Episcopus* Elphinensis, *consecratus* Romæ *Anno* 1707. *In Itinere captus* Londini, *& in Exilium abactus. Per aliam Viam in* Hiberniam *profectus, ibi Persecutionibus agitatus mansit usque ad Mortem, quam subijt* Anno 1717.

LXXIV. F. Ambrosius O-Connor, *per Novennium* Hiberniæ *Prior Provincialis, Episcopus* Ardachadensis *designatus, Viam universæ Carnis ingressus est* Anno 1710.

LXXV. F.

LXXV. F. Stephanus Mac-Egan, *Ordinis Instaurator* Dublinij, *Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Clonmacnoisensis *(exscribuntur Literæ desuper Patentes Magistri Ordinis, & Apostolicæ)* à Benedicto XIII *consecratus Anno Jubilæi* 1725, *ab eodemque Provincialis* Hiberniæ *continuatus ad futura usque Comitia Provincialia. Ad Ecclesiam* Fernensem *transferendus Anno* 1729, *reapsè translatus fuit ad* Midensem. *Commendatarius Parochiæ* Navanensis. *Vivere desijt Anno* 1756. *Septem post se promotos vidit* Hiberno-Dominicanos *Episcopos, atque quinque simul florebant.*

LXXVI. F. Dominicus O-Daly, *Episcopus* Achadensis *Anno* 1725. Bruxellis *consecratus. Diem clausit extremum Anno* 1735.

LXXVII. F. Michael Mac-Donogh, *Episcopus* Kilmorensis *à* Benedicto *XIII consecratus Anno* 1728, *ipsius postmodùm Prælatus Domesticus, & Pontificio Solio Assistens, atque Principi* Walliæ, *ut vocant, à Confessionibus. Fatis cessit Anno* 1746. *Epitaphium ejus alibi exscriptum.*

LXXVIII. F. Colmanus O-Shaghnussy, *Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Ossoriensis *Anno* 1736. *Commendatarius Parochiæ* S. Joannis Evangelistæ *apud* Kilkenniam. *Quà Primipilus Nobilis suæ Familiæ Litem inchoavit pro amplissimis ejusdem Bonis hæreditarijs adversùs Equitem* Thomam Prendergast *(Nota de ementito hujus Baronetti Titulo). E vivis excessit Anno* 1748. *Epitaphium ejus.*

LXXIX. F. Joannes Brett, *Pœnitentiarius Apostolicus, Episcopus* Alladensis, *Anno* 1743 Romæ *consecratus, ad* Elphinensem *Sedem translatus Anno* 1748. *Exscribuntur Translationis hujus Literæ Apostolicæ. Debitum Naturæ solvit Anno* 1756 *Impetrata ab eo Resolutio Dubij circà Apostatas à Fide.*

LXXX. F. Petrus Killikelly, *ex Theologo* Casanatensi *Prior Provincialis* Hiberniæ, *& ex Priore Provinciali Episcopus* Duacensis *(afferuntur Literæ Apostolicæ)* Anno 1744, *insimulque* Fenaborensis *Anno* 1750, *cui utrique Ecclesiæ præest, & prodest. Commendatarius Parochiæ in Diœcesi* Duacensi. *Nota de Indulto Episcopis* Hiberniæ *passim concesso, ut à quocunque Catholico Antistite, Communionem cum S. Sede Apostolica habente cum Assistentia duorum in Dignitate Ecclesiastica constitutorum, consecrari valeant.*

LXXXI. F. Laurentius Richardson, *Episcopus* Kilmorensis, *Loco Confratris sui* Michaelis Mac-Donogh, *nuper memorati,* Anno 1747, *e Vivis ereptus Anno* 1753. *Inter Scriptores alibi memorandus.*

LXXXII. F. Patritius Brullaughan, *Episcopus* Deriensis *Anno* 1751, *sponte resignavit Anno* 1752, Londini *postmodùm versans apud Regium* Sardiniæ *Sacellum, non tamen quà Capellanus. Synodus* Tridentinæ *ea de Re Præcepti memor. Nota alibi excripta de Episcopo Regulari, qui Pastorali Regimini cedit. Posteà Obijt Anno* 1760.

LXXXIII. F. Thomas de Burgo, *(postquam hanc lucubravit Historiam) Episcopus* Ossoriensis *Anno* 1759. *Ea de Re Literæ Patentes Magistri Ordinis. Commendatarius Parochiæ* S. Mariæ *in Urbe* Kilkenniensi. *Diploma Apostolicum hac de Re.*

LXXXIV. Corrolarium istius Capitis.

Reverendissimi Patres,

I. DAVID MAC-KELLIUS, vulgò *Mac-Kelly* (*b*), Vir Virtutibus eximius, dùm Decanus esset Ecclesiæ Metropolitanæ *Casseliensis* (*c*) (jam anteà ejusdem Canonicus) Ordini Prædicatorum in Cænobio *Corcagiensi* Nomen dedit. Anno autem 1237, *Gregorio* IX Summo Pontifice, ad Episcopatum *Clonensem*, vulgò *Cloyne*, sub Archipræsule *Casseliensi*, assumptus fuit; indèque ad ipsumet *Casseliensem* Archiepiscopatum Anno 1238, eodemet Romano Pontifice, translatus. Anno 1243 *Casseliæ* fundavit suo Ordini Domum, quam Fratribus ex prælibato *Corcagiensi* Conventu replevit (*d*). "Pacti Exemplar facti inter Archiepiscopos Dubliniensem, & "Casseliensem, & eorum Suffraganeos, *contra Armachanum Archiepiscopum in Causa maxime* "*Primatiæ* extat in Regesto Archiepiscopi Dubliniensis, vocato *Crede mibi*," inquit *Waræus* (*e*). Ex hac Vita discessit Die 2 Martij 1253, ad quem Annum Monachus *Buellensis*, vulgò *Boyle*, in *Roscomniensi* Agro *Conaciæ*, Annales suos his absolvit Verbis: *David Mac-Kelluis, Archiepiscopus Casseliensis, & Alan O-Sullivan, Episcopus Lismorensis (f) quieverunt.* Succinit *Fontana* (*g*) dicens:

(*b*) De antiquissima, omnique Regia *Mac-Kelliorum*, sivè *O-Kelliorum* Progenie Sermo fuit Cap. ix. §. ix: Num. ii. Lit. f. Pag. 235. Confer Cap. præs. Num. I. Lit. i.

(*c*) Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*d*) De Cænobio isto *Casseliensi* differebam Cap. ix. §. ix. Pag. 235, de *Corcagiensi* verò §. vi. ejusdem Capitis, Pag. 214.

(*e*) *De Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 165.

(*f*) De Præsule isto protinùs dicetur Num. iii.

(*g*) In *Theatro Dominicano* Pag. 66.

dicens: *Sexdecim Annos in hac nobili Sede præfuit Pastor optimus, quievitque cum Christo Anno* 1253. " Tumulatum ferunt in Capellula Apostolorum (quæ ingredientibus Chorum in sinistris, " ni fallor, sita est) fortè in septentrionali Pariete, ubi Statuam vidi Pontificis speciosam pro- " fectò, Tumulo insculptam." Verba sunt *Waræi* mox laudati (*b*).

II. F. ROBERTUS ARCHERUS, vulgò *Archer*, Sede *Armacanâ* per Obitum *Donati O-Fidabra* per Triennium vacante, toto eo Tempore, ab Anno nimirùm 1237 ad 1240, designatus erat, *Henrico* III *Anglorum* Rege, *Hibernorumque* Domino, satagente, ejusdem Archiepiscopus, *Gregorio* IX Summo Pontifice (*i*).

III. F. ALANUS O-SULLIVAN, mox memorato *Davidi Mac-Kelly* in Episcopatum *Clonensi* successit Anno 1240, *Gregorio* IX Romano Pontifice, indèque ad *Lismorensem* Sedem Anno 1248, *Innocentio* IV Pontifice Maximo, translatus, Vitâ demùm functus Anno 1252 (*k*).

IV. F. HENRICUS, Echardo *Heinricus*, Prior Provincialis *Angliæ*, ad Archiepiscopalem Sedem *Armacanam* evectus Anno 1245, *Innocentio* IV Summo Pontifice, ad Archiepiscopalem pariter Sedem *Prussiæ*, *Livoniæ*, & *Estoniæ* in *Poloniæ* Anno 1246 translatus, tandemque ad *Chiemensem* in *Bavaria* sub Archiepiscopo *Salisburgensi*, & *Lubecensem* in *Hollandia* sub Archiepiscopo *Bremensi*, Sedes Episcopales, servato in Bullis Apostolicis *Archiepiscopi* Titulo. Dùm *Prussiæ*, *Livoniæ*, & *Estoniæ* Archiepiscopus esset, à laudato *Innocentio* IV constitutus fuit Anno 1246 S. Sedis Apostolicæ in *Russia* Legatus. E vivis autem ereptus est Die 1 Julij 1254 (*l*).

V. F. REINERIUS, plerisque *Reginaldus*, aut *Raynoldus*, Natione *Hibernus*, atque unus ex Duodecim à Comitijs Generalibus *Boboniæ* sub ipsomet Sanctissimo Patriarcha *Dominico* Anno 1221 celebratis in *Angliam* amandatis, ut rectè opinatur *Echardus*, infrà laudandus, etsi an Indigena fuerit, anve Extraneus, à *Waræo*, ut candidè fatear, dubitetur. Ex *Anglia* in *Hiberniam* trajecit, & post quasdam, inquit *Echardus*, erectas apud *Hibernos suos* Ordinis Domos (*m*), in *Italiam* reversus, & à *Gregorio* Papa IX inter Pœnitentiarios ascitus, ab *Innocentio* IV ad *Armacanam* Sedem assumptus, Archiepiscopus in Urbe consecratus fuit Anno 1247. Detraxit à Diœcesi *Clocherensi*, & *Armacanæ* adjunxit Agrum *Louthanum*, in se olim, & usque ad Annum saltem 1044 Episcopatum, cujus Sedes apud *Dundalkam* fuerat (*n*) E vivis sublatus est *Romæ* Anno 1256, Executores relinquens Testamentarios F. *Patritium Scanlanum*, vernaculè *O-Scanlan*, Rapoten-

sem

(*b*) Archipræsulis hujus meminere *Vincentius-Maria Fontana*, Italus, in *Theatro Dominicano*, Part i. Tit. xxiv. Pag. 65, ex Ughello in M S; *Joannes-Michael Cavalerius*, Italus, in Opere Italico, cui Titulus: *Galeria Dominicana*, Tom. i. Pag. 16. Num. xxiv; *Jacobus Echardus*, Tom. i. *Scriptorum Ordinis Prædicatorum*, Pag. xxvii. Col. i; Eques *Jacobus Waræus*, Hibernus, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 165, & 216; Advocatus *Gualterus Harrisius*, Hibernus, in Opere Anglico ejusdem Tituli, Vol. I. Pag. 472; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. i. Pag. 113, & 114. Istius etiam Vitam cum Laude conscripsit *Antonius* noster *Touron* in Gallico Opere novissimè edito, cui Titulus. *Histoire des Hommes illustres de L'Ordre de Saint Dominique*, Tom. i. Pag. 136. Quæ tamen ex Auctoribus refero, non omnia in singulis, sed quædam in quibusdam, & alia in alijs, legere est.

(*i*) *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 17; *Harrisius* Vol. I. Pag. 65.

(*k*) *Echardus* Tom. I. Pag. xxiv. Col. i; *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 204, & 206; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 552, & 575; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 114, & 258.

(l) *Germania Sacra*, Tom. i. Pag. 53. Col. i; *Gaspar Chutzen* in *Serie Episcoporum Culmensium* laudatus ab eruditis Editoribus *Actorum Sanctorum* ad Diem V. Maij, Tom. vii. Pag. 603, & 607; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 55. Col. i; *Echardus* in *Addendis* ad Tom. i; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 163, 256. ac 257.

(*m*) Confer Cap. ii. Num. v, & xii. Pag. 36, & 41.

(*n*) Consulendum Cap. i. Num. xii. præsertim ad Lit. r, Pag. 16.

sem (*o*), & *Milonem de Dunstable*, Ardachadensem Episcopos, necnon Bertrannum Archidiaconum *Armacanum* (*p*); inter Scriptores alibi recensendus (*q*).

VI. F. CHRISTIANUS, Episcopus *Ardfertensis*, vulgò *Ardfert*, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, Anno 1252, *Innocentio* IV Summo Pontifice. Omittitur à Scriptoribus Ordinis, memoratur tamen à *Waræo*, & *Harrisio* (*r*) his Verbis: " Christianus quidam, Ordinis Prædicatorum, Episcopus designatus Ardfertensis, ab Henrico III Rege confirmatus est (*s*) 25 Februarij Stylo nostro, 1252. Sedit exiguo Tempore. Nam illius, ut videtur, Morte concessa est ab eadem Rege Potestas eligendi novum Episcopum Augusti 20, 1256."

VII. F. PATRITIUS O-SCANLAN, ad Sedem *Rapotensem*, vulgò *Raphoe*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano* assumptus Anno 1256, *Alexandro* IV Summo Pontifice, à Decano, & Capitulo *Armacano* unanimi Suffragio electus fuit ejusdem Ecclesiæ Archipræsul, & ad Regis *Henrici*, hujus Nominis III, Preces ab *Urbano* Papa IV per Bullam, Nonis (Die 5) Novembris 1261 datam, confirmatus. Anno sequenti Synodum Provincialem *Pontanæ*, sivè *Drogbedæ*, coegit, cujus Statutorum Pars aliqua in Regesto *Octaviani de Palatio*, Archiepiscopi *Armacani*, Fol. 282. *a*, habetur. Metropolitanam suam S. *Patritij* Ecclesiam *Patritius* instauravit, multumque ornavit, ac Fratribus Minoribus Cænobium *Armacæ* excitavit Anno 1263, vel 1264 (*t*). An autem Fratribus suis Prædicatoribus idem præstiterit Beneficium? Alibi discutiebam (*u*). Dùm *Rapotensis* esset Episcopus, Diploma impetravit ab *Alexandro* IV Pontifice Maximo, 5 Februarij 1256, ad Effectum habendi secum duos ex suo Ordine Prædicatorum Socios, quod jampridem exscribebam (*w*). Fatis cessit *Dundalkæ* in *Cænobio* S. *Leonardi* Fratrum Cruciferorum Ordinis

N n n 2

(*o*) *Patritius* iste fuit posteà Archiepiscopus *Armacanus*, ut Num. vii. clarebit.

(*p*) *B. Humbertus de Romanis*, Magister Ordinis, in *Vitis Fratrum* Lib. ii. Cap. xx; *Bernardus Guidonis*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus primùm *Tudensis* in *Hispania*, postmodùm *Lodovensis* in *Gallia*, Tit. *de Episcopis Hiberniæ*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 15. Num. xvi; *Echardus*, Tom. i. Pag. 41. Col. ii, & Pag. 105. Col. ii; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 235; *Harrisius*, Pag. 520.

(*q*) Cap. xv. Num. ii.

(*r*) *Waræo*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 235; *Harrisio*, Vol. I. Pag. 520.

(*s*) Id est, in Temporalium Possessionem immissus juxtà Ævi istius Morem.

(*t*) Verba sunt *Waræi* mox laudandi.

(*u*) Cap. x. §. i. Pag. 338.

(*w*) Cap. iii. Num. iii. Pag. 48. Tametsi porrò (ut jamdudùm ajebam Cap. i. Num. xii. Lit. a. Pag. 17) mei non sit Instituti de *Primatu Hiberniæ* dilatentiùs differere, nihilosecius Leges Historiæ me, de *Patritio O-Scanlan* datâ Operâ loquentem, adigunt ad referendum ex *Jure Primatiali*, edito ab *Oliverio Plunkett*, Archipræsule *Armacano*, Anno 1672, Pag. 15; & ex *Jure Primatiali Armacano*, ab alio edito Archipræsule *Armacano*, *Hugone* nempe *Mac-Mahon*, Anno 1728, Pag. 14, laudatum *Patritium O-Scanlan*, a *Rapotensi* ad *Armacanam* Sedem translatum, Bullam recepisse ab *Urbano* Papa IV, Mense Novembris 1261 datam, cui hæc inseritur Clausula: *Primatiam verò totius Hiberniæ, quam Prædecessores tui usque ad hæc Tempore inconcussè habuisse noscuntur, ad Exemplar Cælestini Papæ, Prædecessoris nostri, tibi, tuisque Successoribus, Auctoritate Apostolicâ confirmamus, statuentes, ut Hiberniæ Archiepiscopi, Episcopi, & alij Prælati, tibi, & Successoribus tuis, tanquam Primati, Obedientiam, ac Reverentiam, omni Tempore, debeant exhibere.* Ast, ut candidè fatear, non possum non mirari, prælibatam Bullam non inveniri in *Bullario Romano*, neque in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, nec proindè in *Archivo Apostolico*, aut in *Tabulario Vaticano*, quæ Rmus noster *Bremond*, secundò dicti *Bullarij*, Octo Tomis in Folio comprehensi, Editor, diligentissimè perscrutatus est, eaque cum *Archivo Ordinis* jugiter laudat, ut *Bullarium* suum intuenti liquebit, cùm tamen mox recensitum Diploma de duobus ex suo Ordine Prædicatorum habendis Socijs, quamquàm minoris profectò Momenti, in ijs reperiatur. Hinc *Petrus Talbot*, Archiepiscopus *Dublinensis*, in suo de *Primatu Dublinensi* Libro, *Insulis* 1674 vulgato, Pag. 7, rotundis Verbis asseverare non dubitat, *Bullam istam esse fictitiam*, pluribus id evincens alijs Momentis, quæ perscribere nimis longum foret, mihi præsertim, extrà demandatam Provinciam duntaxat expatianti. Sufficiat igitur primam ejus Rationem in Medium afferre, hisce conceptam Verbis: *Quia* (inquit) *nec ipsemet* Scanlan, *nec ullus ex ijs, qui post illum præ-*

Ordinis S. Augustini, Die 16 Martij 1270, & *Pontanæ* apud Fratres suos Prædicatores sepultus (*x*).

VIII. F. HUGO, alteri *Hugoni de Mapleton*, atque *de Glandeloeb* (*y*) è Patria cognominato, successit, Episcopus scilicet *Ossoriensis*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Dubliniensi*, Anno 1257, *Alexandro* IV Summo Pontifice, creatus, Teste *Waræo* (z) his Verbis: "In Ecclesiæ Ossoriensis Archivis Successor (post Hugonem de Mapleton) nominatur Hugo quidam Dominicanus, qui multa dicitur contulisse Fratribus sui Ordinis Kilkenniæ (*a*), ac inter alia Fontem S. Canici & Aquæductum. Hoc Munere Biennio functus obijt 1259, & in Ecclesia Dominicanorum prædictorum propè Summum Altare sepultus est."

IX. F. MAURITIUS O-CONNOR, Filius *Neili*, Episcopus *Elphinensis*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, confirmatus Die 23 Aprilis 1266, *Clemente* IV Summo Pontifice. Unus erat ex Testibus, qui subscripserunt Instrumento Permutationis Regem Eduardum I (*b*) inter, & Priorem ac *Roscommaniensem* (*c*) Conventum *S. Comani*, Die 28 Novembris 1282 initæ, quâ

---

cesserunt Richardum *Armacanum (fuerunt autem Sex), ostendit Urbani IV Bullam pro Primatu; cùm tamen Duo saltem*, Rolandus Jorse, & David O-Hiraghty, *magnam habuerint Contentionem cum Archiepiscopis Dubliniensibus de Primatu. Mirum est igitur solum* Richardum *Armacanum, post tot Præsules litigantes in eadem Causa, ostendisse, aut Mentionem fecisse Diplomatis, quod si verum fuisset, tantam Litem Momento Temporis diremisset. Mirum etiam videtur*, Patritium O-Scanlan *in sua Synodo Pontanæ celebrata Annò* 1263, *nihil dixisse de ista Bulla, quam Anno* 1261 *acceperat; præsertim cum* Reinerus *Armacanus, &* Lucas *Dubliniensis, Septennio anteà, ingenti Animorum Æstu de* Primatu *decertaverint.* Cùm Scanlan *Successor* Reinerij *in Episcopatu, & Executor Testamenti fuerit, certè Hæres in* Primatu *fuisset, Hæreditatemque sine Lite ad Successores transmisisset, si vera fuisset Bulla Urbani IV.* De *Richardo* isto *Armacano*, Cognomine *Fitz-Ralph*, haud pauca dicebam, Cap. iii. Num. xii. Pag. 62.

Cæterùm videtur planè, neutrum Archiepiscopum esse verè *Primatem* quoad Jurisdictionem, cùm nondum decisa sit Lis, etsi recens suscitata Anno 1719, ut Cap. i. Num. xii. Pag. 17 ajebam, utque testatur Petrus *Pollidorus* (jam anteà laudatus Cap. viii. Num. vi. Pag. 158.) in *Vita Clementis* Papæ XI, quam non minùs accuratè quàm eleganter lucubravit, ad Annum 1719, nempè Lib. v. Num. xxxiv. Pag. 373, hisce Verbis: *Pontificiâ Liberalitate inferioris quoque fortunæ Homines per easdem opportunè complexus, ubere Nummorum Subsidio pauperes Batavos, itemque Scotos levavit, & Hibernos. Adversæ autem, quâ hi premebantur, misertus Augustiæ, duras ob Heritico Magistratu Conditiones impositas Caroli Imperatoris, Philippi Ducis Aurelianensis, ac Joannis Lusitaniæ Regis, Officijs amolitus est. Perniciosas etiam Rebus sacris Controversias, inter Archiepiscopos Armacanum, & Dubliniensem, Jurisdictionis Occasione ortas, sustulit. Quibus factis Mala non levia, quæ ex latè fuso Dissidio pullulabant, tempestive antevertit, & extinxit. Antiquam pariter de Jure Primatûs Caussam, quo Armachanus Antistes in Universam Hiberniam se potiri jactabat, molestissime integratam, ad Apostolicam Sedem advocavit: Illamque, & quotquot inter Hibernos Episcopos in Dies subolescebant, Disceptationes, ut Delecti Patres in Cœtu Propagandæ Fidei Negotijs præfecto maturâ Excussione cognoscerent, imperavit.* Recolendum Cap. i. Num. xii. Pag. 16; & Cap. præs. Num. i. Pag. 457.

(*x*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 17; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 67; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 78. Num. ccxlviii; *Thomas Sovegius*, in *Anno Dominicano* Pag. 19 *Præfationis* Mensis Junij; *Echardus*, Tom. i. in *Indice Archiepiscoporum*, Pag. xxvii. *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 413, & 447.

(*y*) Legendum Cap. iii. Num. ix. Lit. h. Pag. 59; & Cap. præs. Num. ii. Lit. m.

(z) De *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 142, cui subscribit *Harrisius*, Vol. I. Pag. 405. Item *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 23. Num. xlvi; *Fontana* in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. ccccxl. Pag. 252 ex *Regesto Vaticano*, necnon *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. i. Pag. 413.

(*a*) De Urbe & Cœnobio *Kilkenniensi* disserebam Cap. ix. §. iii. Pag. 204. Diœcesis porrò nuncupabatur aliquando *Eyrupolensis*, & anteà *Saigerensis*, ut liquet ex Pag. 205. Lit. i.

(*b*) Consulendum Cap. ii. Num. xvi, Lit. i. Pag. 45.

(*c*) Cœnobium istud nostrum non est, de quo Cap. ix. §. xvi. Pag. 257, dicebam, sed Monasterium Canonicorum Regularium, ut liquet ex *Waræo* mox laudato Pag. 224.

quá Rex Terram de *Rosbrennan*, sivè *Rathbrenin* cum Priore, & Conventu permutavit pro Terra de *Lisnenerny*, in *Roscomaniensi* Agro *Conaciæ*. Migravit è Vita Præsul noster *Mauritius* Anno 1284 (*d*).

X. F. CARBRACUS O-SCOBA, consecratus *Armacæ* Episcopus *Rapotensis*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1266, ut volunt *Waræus*, & *Harrisius*, vel Anno 1267, ut refert *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (*e*), *Clemente* IV Romano Pontifice. Unus fuit ex Patribus Concilij Generalis *Lugdunensis Secundi*, sub *B. Gregorio* X, Pontifice Maximo, Anno 1274 celebrati, ipsumque *Lugduni* obijsse prælibato Anno disertè asserit *Bullarium* laudatum. Ast *Waræus*, cui subscribit *Harrisius*, Annales de *Lough-kee* (*f*) laudans, eum Anno 1275 mortuum ait *Romæ*, quò ob Ecclesiæ suæ Negotia profectus fuerat, quatenùs scilicèt per Potentiam *Germani Cherballen*, Episcopi *Deriensis*, & Cognationis suæ de *Kenel-cogain*, Pars aliqua Diæcesis *Rapotensis* subtracta est, & Sedi *Deriensi* adjuncta, ut ex Regesto *Clocberensi* liquet (*g*).

XI. F. JOANNES DURLENDUNUS, seù *de Derlington*, è Patria (*h*), quæ in *Dunelmensi* (vulgò *Durham*) Episcopatu *Angliæ* sita est, cognominatus, Ordinem in *Anglia* amplexus, postquam aliquot Annos apud suos Studijs Operam dedisset, *Lutetiæ Parisiorum* pro Rata suæ Provinciæ ad Gymnasium *San-Jacobæum* missus est, ubi jam agebat antè Annum 1250, & quibusdam Annis stetit, Doctoris S. Theologiæ Lauream consecutus. Exindè in *Angliam* reversus, non parvam sibi ab Eruditione Famam comparavit. A Rege suo *Henrico* III Conscientiæ Arbiter, & à Consilijs ascitus fuit Anno 1256; à Summis verò Pontificibus *Innocentio* V, Ordinis Prædicatorum Alumno, *Joanne* XXI, & *Nicolao* III, colligendis in Terræ Sanctæ Subsidium Decimis, in Synodo Generali *Lugdunensi Secundâ*, concessis, Apostolicus fuit per *Angliam* Quæstor constitutus. Illo nondùm liber erat Munere, cùm ad *Dubliniensem* Metropolitanam Sedem, *Fulconis Saunfordij* Anno 1271 defuncti Archipræsulis Morte jam Annos propè Septem Viduam, frustrà electis jam duobus, à *Nicolao* III, utramque rejiciente Electionem, evectus est, & Archiepiscopus constitutus Anno 1279. Eodem Anno Die 29 Augusti in *Waltbamensi* Cænobio *Angliæ* à F. *Joanne Peckam*, Ordinis Minorum Alumno, Archipræsule *Cantuariensi*, assistentibus *Nicolao Wintoniensi*, Roberto *Bathoniensi*, ac *Willensi*, & *Gulielmo Norwicensi* Antistitibus, Episcopus consecratur. Porrò jam anteà Legatus fuerat à Rege *Eduardo* I ad *Nicolaum* III Summum Pontificem, ut ab eo Decimas Sacerdotiorum *Angliæ* obtineret ad Expeditionem *Jerosolymitanam*, quam Rex ille meditabatur, easque *Nicolaus* Papa concessit Literis datis *Viterbij* Kalendis Augusti 1276 (*i*). Item *sub Joanne* XXI, *Nicolao*

(*d*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 245; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 630.

(*e*) *Bullarium* hoc nostrum Tom. i. Pag. 501, sic duntaxàt habet: *F .... Episcopus in Hibernia*, 1267. Verùm postquàm Magistro *Bremond* ipsius Nomen, & Sedem in *Compendio Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ*, à *Francisco Portero*, Hiberno, Ordinis Minorum, edito, ipse ostendi, laudatus accuratissimus juxtà & politissimus Scriptor sequentia adjunxit in Bullarij Supplemento Tom. vii. Pag. 515. " Tom. i. Pag. 501 ad Annum 1267, ex *Bernardo* " *Guidonis*, *Leandro Alberto*, & *Cavalerio* memini " cujusdam Episcopi Hiberniæ, cujus nec Nomen, " nec Sedem exhibui. Is autem fuit Frater Carbracus O-Scoba, Episcopus Rapotensis, in Hibernia, sub Archiepiscopo Armacano, cujus Nomen in antiquo MS Bernardi Guidonis se reperisse, narrat *Thomas* noster *Sovegius* in Anno " Dominicano ad Diem 10 Maij Pag. 521, ubi Vitam hujus Episcopi describit. Unus fuit ex Patribus Concilij Generalis Lugdunensis Secundi. " Obijt Lugduni Anno 1274. Ejusdem Episcopi " Nomen prodit Franciscus Porterus in Compendio " Annalium Ecclesiasticorum Hiberniæ, Sect. 5. " Cap. 7. Pag. 177."

(*f*) Id est, Annales Monasterij Canonicorum Regularium in Insula S. Trinitatis de Laen *Kea* in *Roscomaniensi* Agro *Conaciæ*.

(*g*) *Bernardus Guidonis*, in *Episcopis Hiberniæ*; *Leander Albertus*, de *Viris illustribus*; *Thomas Sovegius*, in *Anno Dominicano*, Pag. 521; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 32. Num. lxxxiii; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 75; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 271; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 501, & Tom. viii. Pag. 515.

(*h*) Consulendum Cap. ix. §. xiv. Num. iii. Lit. p. Pag. 252.

(*i*) Eas legere est in *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 557.

Nicolao III, & *Martino* IV *Papis. Quæstor, sive Petri Denariorum, tàm in Angliâ quàm in Hibernia, factus est Collector,* inquit *Waræus* mox laudatus. *Vir erat probatissimæ Vitæ, & maximæ in Literis Diligentiæ, atque ob Eruditionem, & Prudentiam multæ Auctoritatis,* ut disertis Verbis *Selandus* & *Matthæus Parisius* referunt (*k*). Non tamen à Collectione Decimarum, per Sanctam Sedem Apostolicam ipsi impositâ, totaliter expeditus, decessit *Londini* Die 19 Martij 1284, in Ecclesia Fratrum Prædicatorum humatus (l). Nonnulla edidit Opera, quæ alibi opportuniùs exhibebo (*m*).

XII. F. RAYMUNDUS, ad Archiepiscopalem Sedem *Armacanam,* in *Ultonia,* assumptus Anno 1286, *Honorio* IV Summo Pontifice (*n*)

XIII. F. GULIELMUS De HOTHUN, & quem alij ex varia suorum Idiomatum Flexione variè nuncupant *de Hitum, de Hothum, de Hozum, Bothum, de Houden, Hedden, Heddonem, Ochumium,* ille idem, qui *de Odone* in veteribus Ordinis nostri Monumentis appellatur, Natione *Anglus,* Vir fuit Pietate, Doctrinâ, Rerum agendarum Peritiâ, suo Ævo clarissimus, proptereaque Regi suo *Eduardo* hujus Nominis Primo (*o*) charus, & acceptus. *Parisijs* in Gymnasio *San-Jacobæo* pro Rata Provinciæ suæ *Anglicanæ* studens ad Magisterij Gradum in Sacra Facultate, jam ejusdem Licentiatus, promotus fuit Anno 1280. Dein Anno 1282 amoto in Actis Comitiorum Generalium *Viennæ* in *Austria* Priore Provinciali *Angliæ,* ei suffectus est *Gulielmus* noster, qui eo Munere fungebatur etiamnùm Anno 1287. Alterâ Vice Provinciam *Angliæ* rexit, alteri scilicet *Gulielmo* (qui rediens à Comitijs Generalibus, Anno 1294 *Ferrariæ* celebratis, in Itinere obierat) suffectus, tumque ad Annum 1297 in Officio perseveravit, Teste *Triveto,* postmodùm referendo. Ecclesia *Dubliniensis* à Die 11 Octobris 1294, mortuo tunc *Joanne de Sanford,* Archiepiscopo, Vidua erat, licèt quippè Ecclesiæ *Patritianæ* ejusdem Metropolis Decanus, *Thomas* nempè *de Cladsworth,* electus fuisset, Electio tamen, Rege adversante, rejecta est à *Bonifacio* Papa VIII, qui subindè *Gulielmum* nostrum, Regi gratissimum, ad Metropoliticam hanc Sedem evexit Die 16 Junij 1297, datâ ei Facultate Munus Consecrationis à quocunque mallet Episcopo, Communionem cum S. Sede Apostolica habente (*p*), & ubicunque, suscipiendi. Hinc *Gandavi* in *Flandria,* quò cum *Anglorum* Rege iverat, ab *Antonio Beck,* Episcopo *Dunelmensi,* vulgò *Durham,* in *Anglia,* sub Archiepiscopo *Eboracensi,* inauguratum scribit *Thomas Walsinghamus,* Rerum *Anglicarum* Scriptor accuratus. Tùm autem inter *Philippum* IV Galliarum, & *Eduardum* I Anglorum Reges dissidentes Sequester acceptus (nam & *Philippo,* ex quo *Parisijs* studuerat & rexerat, notus erat, & familiaris) ità Dexteritate suâ egit ac Prudentiâ ultrò citròque ad ambos pergens ac rediens, ut Inducias inter utrumque ad Biennium pepigerit, ac firmarit. Legatus exindè

(*k*) *Selandus,* Cap. 291; *Matthæus Parisius* ad Annum 1256, Pag. 624.

(l) *Trivetus,* in *Chronicis* ad Annum 1289; *Thomas Wikens,* in *Chronicis*; *Waræus,* de *Præsul. Hiber.* Pag. 109, & de *Scriptor. Hiber.* Pag. 121; *Pitseus,* in *Scriptoribus Angliæ*; *Waddingus, Annal. Minor.* Tom. ii. ad Annum 1284, Num. xiii. Pag. 504; *Fontana,* in *Theatro Dominicano,* Part. i. Cap. ix. Tit. xl. Pag. 73, ex *Regesto Vaticano*; *Cavalerius,* Tom. i. Pag. 42. Num. cxvii; *Echardus* Tom. i. Pag. 395: *Bernardus de Jonghe,* Pag. 413; *Antonius Turon,* Tom. i. Pag. 415; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. i. Pag. 572.

(*m*) Cap. xv. Num. vii.

(*n*) *Fontana* in *Theatro Dominicano,* Part. i. Cap. iv. Tit. viii. Pag. 54, ex *Plodio,* & *Lusitano* in *Chronicis,* & in *Monumentis Dominicanis*; Part. i. Cap. vii. Pag. 124; *Cavalerius,* Tom. i. Pag. 48, Num. cxliii; *Bullarium Ordinis Prædicatorum* Tom. ii. Pag. 17. Hinc emendandus *Waræus,* qui *Raymundum* nostrum Silentio prætermittit, autumans *Nicolaum Mac-Molissa,* qui *Patritio* nostro *O-Scanlan,* Archipræsuli *Armacano,* nuper laudato, immediatè successerat, Sedem istam per triginta unius Annorum Seriem, ab Anno scilicet 1272 ad 1303 occupasse.

(*o*) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag 45. Videsis mox dicenda Num. xxii. Lit. k.

(*p*) Vere justis de Causis Summi Pontifices in Diplomatibus, Diœceses *Hiberniæ* hisce Temporibus conferentibus, expressè dispensare solent, ut in Episcopos electi Munus Consecrationis à quocunque Episcopo Catholico, & ubicunque suscipiant, cum Assistentia duorum in Dignitate Ecclesiastica constitutorum, & quidem ob Difficultatem convocandi tres Antistites, ut magis infrà declarabitur Cap. præs. Num. lxxv, & lxxx.

exindè selectus, qui Induciarum Conditiones, inter Reges compactas, *Romam* deferret *Bonifacio* VIII Pontifici Maximo, ceù in quem Rex *Eduardus* compromittebat, & Arbitrum de Pace, inter se, & *Philippum* Regem ineundâ, eligebat, Itineri se commisit, ac Urbem aggressus Rem ità feliciter egit, ut Die 20 Junij 1298 Summus Pontifex in publico Consistorio Sententiam suam Arbitralem, ut vocant, pronunciaverit, Pacemque sub certis Articulis stabilierit. Verùm *Gulielmus* in Reditu per *Burgundiam* transiens, *Divione*, vulgò *Dijon*, Morbo correptus, Animam ibidem in Cænobio nostri Ordinis efflavit Die 27 Augusti ejusdem Anni, *Legatus Cardinalis futurus*, inquit *Sebastianus de Olmedo*, brevi laudandus. Corpus ejus exindè in *Angliam* delatum, *Londini* in Templo nostro honorificè tumulatum fuit. Nonnulla scripsit Opera, de quibus alibi opportunior redibit Sermo (*q*).

Bernardus Guidonis in *Indice Episcoporum* sic laudat: " F. Gulielmus de Odone, Anglicus, " Magnus Magister in Theologia, in toto Ordine nominatus, Archiepiscopus Dublinien- " sis in Hibernia Anno 1298 circùm circà. Fuit Prior Provincialis Angliæ bis. Hic " Legatus Regis Angliæ ad Summum Pontificem, redeundo in Conventu Divionensi moritur in " Vigilia B. Augustini 1298." Idem habet in *Indice Magistrorum in Theologia*.

Laudat & *Nicolaus Trivetus* in *Chronico* ad Annum 1297: " Eodem (*inquit*) Anno idem " Papa (*Bonifacius* VIII) Fratri Willelmo de Hotun, Priori Provinciali Fratrum Prædicatorum " *Angliæ*, Archiepiscopatum contulit Dublinienſem, indulgens eidem, ut à quocunque Episcopo " Catholico, & ubicumque decreverit, valeat consecrari. Hic P. Willelmus, postquàm Ordi- " nem ingressus est, cùm esset Vir acutissimi Ingenij, Doctor in Theologia factus est. Erat au- " tem jocundus in Verbis, in Affatu placidus, Religionis honestæ, in omnium Oculis gratiosus, " qui cum Rege (*Eduardo*) in Flandriam profectus, ibidem à Domino Dunelmensi Munus Conse- " crationis accepit. Per cujus Mediationem ex Parte Anglicorum, & Ducis Britanniæ ex Parte " Gallicorum, inter Reges Angliæ, & Franciæ acceptæ Sunt Induciæ, & ultrà datos Terminos " sæpius prorogatæ".

Nec omittenda, quæ de eo habet *Sebastianus de Olmedo*: " Hic Frater Gulielmus de Odone " cùm in Patriam rediret, Legatus Cardinalis futurus, apud Divionem Galliæ in Vigilia S. Augus- " tini, quem unicè coluit, ex hac Luce discessit, magnâ Ordinis, ac Bonorum multorum Mæsti- " tiâ; cujus Ossa in propria, petente etiam Anglorum Rege, delata sunt" (*r*).

XIV. F. GUALTERUS DE JORZ, seù *Joisius*, vernaculè *Joyce* (*s*), Anglus, Frater Germanus *Thomæ Joisij*, Cardinalis *S. Sabinæ*, Ordinis nostri item Alumni, olimque *B. Alberti Magni* cum Angelico Doctore Discipuli, *Eduardi* II. (*t*) Regis Anglorum Confessarius, postquam in Ordine omnium Virtutum Odore floruisset, ad *Armacanæ* Sedis Insulas Anno 1306 assumptus est, *Clemente* V Summo Pontifice, & à *Nicolao* Cardinale *Ostiensi* consecratus, ut ex Bulla prælibati Papæ, 8 Idûs Augusti Pontificatûs sui Anno Secundo datâ, inter Archiva Turris *Londinensis*

(*q*) Cap. xv. Num. viii.

(*r*) Legendi, ultrà laudatos Auctores, *Bernardus Guidonis*, in *Episcopis Hiberniæ*; *Trivetus*, in *Chronicis*, Part i. Cap. iv. Tit. xl. Pag. 73, ex S. *Antonino*, *Leandro Alberto*, *Lusitano*, & *Plodio*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 55. Num. clxv; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 109, & *de Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 121; *Echardus*, Tom. i. ad Annum 1291, Pag. 459; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 413; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 326, & Vol. ii, *de Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 320; *Antonius Touron*, Tom. i. Pag. 603; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. II. Pag. 71. Ipsius etiam meminere *Laurentius Pignon*, *Altamura*, *Lelandus*, *Baleus*, *Sinclērus*, & *Pitseus*. Hinc emendandus *Possevinus*, qui in Apparatu suo *Gulielmum* nostrum dividit in duos, quorum unum nominat *de Odone*, alterum *de Hotbum*. Errat etiam *Lobineau* in *Historia Armoricæ*, ubi *Gulielmum* Episcopum *Dumblaniensem* vocat. Enimverò Sedes hæc Episcopalis *Dumblaniensis* est in *Scotia* sub Archiepiscopo *Andreapolitano*. Sedes verò *Dubliniensis* est Archiepiscopalis, atque in *Hibernia*, ut rectè advertit *Bullarium* mox laudatum.

(*s*) Floret hisce etiam Temporibus antiqua Gens ista in *Magna Britannia*, & *Hibernia*, ut jam dictum est, Cap. iii. Num. ix, & Cap. xii. §. iii. Num. xiv. Pag. 60, & 439.

(*t*) Recolendum Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

divensis asservatâ, liquet. Archiepiscopatum libens resignavit, at non Anno 1311, ut gravcâ Fide asserit *Waræus*, mox laudandus, sed Anno 1307, quo eidem suffectus fuit alter Dominicanus, *Martinus* nempe *Bononiensis*, de quo Num. sequenti. Bene autem refert idem *Waræus*, memoratum *Gualterum Jossium sex habuisse Fratres Uterinos, qui omnes ejusdem fuerant Ordinis Prædicatorum.* Immediate subjungens: *Forté is idem fuit Walterus Anglicus, quem Raphael Volaterranus, Commentariorum Urbanorum Lib. 21, Eduardi Regis Angliæ fuisse Confessarium, & Genuæ in Italia sepultum asserit.* Porrò lucubrata ab eo Opera alibi recensebo (*u*).

In *Historia Oxoniensis* (in Anglia) *Academiæ* (*w*) sic de ipso legitur: " Gualterus Joyce, seu " Josse, Pietate, Doctrina, cum primis deprecandus, qui cum hic (id est in Scholis Publicis Fra" trum Prædicatorum Oxoniensibus) aliquantisper docuisset, in Archiepiscopum *Armacanum*, & " Totius Hiberniæ Primatem (*x*), Anno plus minùs 1308 emersit (*y*)".

XV. F. MARTINUS BONONIENSIS, Archiepiscopus *Armacanus*, in Locum *Gualterij Joisij* mox laudati suffectus, Anno 1307, *Clemente* V, Summo Pontifice (*z*).

XVI. F. ROLANDUS DE JORZ, seù *Joisius*, vulgò *Joyce*, prælibati *Gualteri* Germanus Frater, Die 15 Septembris 1313 electus Archiepiscopus *Armacanus*, Romano Pontifice *Clemente* V, spontè abdicavit Die 20 Martij 1321 (*a*).

XVII. F. PHILIPPUS DE SLANA, vulgò *Slane*, à Natali Solo (*b*), *Midensis* Agri *Lageniæ* Vico, sic nuncupatus, à *Joanne* XXII, Pontifice Maximo provisus de Episcopatu *Corcagiensi*, vulgò *Cork*, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, in ejusdem Possessionem immissus fuit Die 17 Julij 1321. Post Triennium deindè ab *Eduardo* Rege II (.) ad laudatum Romanum Pontificem missus, Munus ei demandatum adeò solerter executus est, ut post Regressum Consiliarijs Regijs in *Hibernia* annumeratus fuerit. Diem clausit extremum Anno 1326 (*d*).

XVIII. F. JOANNES DE EGLESCLIFF, Episcopus primùm *Bethlehemitanus*, in *Judæa*, sub Patriarcha *Jerosolymitano*, tùm *Connerensis*, vulgò *Connor*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1322, *Joanne* XXII Summo Pontifice, dein Anno 1323, circà Festum *S. Michaelis Archangeli*, ad *Landavensem* Diœcesim, vulgò *Landaff*, in *Cambria*, sivè *Wallia*, sub Archiepiscopo *Cantuariensi*, translatus est. Obijt *Bishtonæ*, quæ tunc Temporis *Lancadwallader* dici consuevit, in memorata *Cambria*, Die 2 Januarij 1346, sepultus apud Fratres Prædicatores *Cardiffæ*, quæ *Landavâ* duobus duntaxât Milliaribus distat (*e*).

XIX. F.

(*u*) Cap. xv. Num. xi.

(*w*) Pag. 64.

(*x*) Consule nuper dicta Pag. 459. Lit. w.

(*y*) Legendi *Bernardus Guidonis*, in *Episcopis Hiberniæ*; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. j. Cap. iv. Tit. viii, Pag. 54; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 19, & *de Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 122; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 77, Num. ccxliii; *Echardus*, Tom. i. in *Indice Archiepiscoporum*, Pag. xxvii, & ad Annum 1311. Pag. 573; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 413; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 71, & Vol. ii. *de Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 320; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. ii. Pag. 124.

(*z*) *Bernardus Guidonis*, in *Episcopis Hiberniæ*; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. iv. Tit. viii. Pag. 54, & in *Monumentis Dominicanis*, Part. i. Cap. vi. ad Annum 1270, Pag. 99; *Cavalerius* Tom. i. Pag. 80. Num ccliv, ubi laudat *S. Antonium*, & *Lusitanum*; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag 125.

(*a*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 19; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 85. Num. xii, ex *Sovegio*; *Echardus*, Tom. i. in *Indice Archiepiscoporum*, Pag. xxvii, Col. ii; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 80; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag 126.

(*b*) Consulendum Cap. ix. §. xiv. Num. iii. Lit. p. Pag. 252.

(*c*) Confer Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.

(*d*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 209; *Reymer*, *Fœdera*, *Conventiones*, &c. Tom. iv. Pag. 53; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 559.

(*e*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 65; *Petrus Heylin*, in *Auxilio ad Historiam*, Pag. 102; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 696, Num. vii, ex *Laurentio Beyerlinch*; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxv. Col. ii; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 221; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. ii. Pag. 210.

XIX. F. HENRICUS, Episcopus *Clonmacnoisensis*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1337, *Benedicto* XII Summo Pontifice. Ex hac Vita migravit Anno 1367 *(f)*.

XX. F. EDMUNDUS DE CAERMARTHEN, Episcopus *Ardfertensis*, vulgò *Ardfert*, in *Momonia*, sub Metropoli *Casseliensi*, à *Benedicto* Papa XII provisus Anno 1341. Omittitur à Scriptoribus Ordinis (non secùs ac præcedens) memoratur tamen à *Waræo*, & *Harrisio*, qui (*g*) in Catalogo Episcoporum *Ardfertensium* hæc habent: " *Alanus O-Hathern*, aliàs *Cathern*, con-" secratus 1336, ultimum Diem clausit 2 Decembris 1347. Eo sedente, Anno nimirùm 1341, " Benedictus Papa XII Episcopatum hunc contulit Edmundo de Caermarthen, Ordinis Prædi-" catorum, tanquàm vacantem per Obitum *Alani*. Sed *Alani* Vita hanc Donationem reddidit ir-" ritam". Hic porrò *Edmundus de Caermarthen*, alijs *Kamardin*, unus fuit e primis S. Theologiæ Doctoribus in Academia *Dubliniensi* creatis, ut Cap. iii. Num. xv. Pag. 66, & Cap. ix. §. 1. Num. viii. Pag. 191, dictum est.

XXI. F. JOANNES AUBRY, Patriâ *Trimmensis*, in *Midensi* Agro *Lageniæ*, ab una Parte Capituli electus Episcopus *Ardachadensis*, in prælibata *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1373, *Gregorio* XI Summo Pontifice. Num verò inauguratus fuerit, non produnt Auctores mox laudandi (*h*).

XXII. F. GULIELMUS ANDREAS, vulgò *Andrews*, S. Theologiæ Magister, à *Gregorio* XI Pontifice Maximo provisus Episcopus *Achadensis*, vulgò *Achonry*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno 1374, eam Sedem Annis sex rexit. Indè ab *Urbano* VI Anno 1380 ad *Midensem*, vulgò *Meath*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, translatus, cum ibi sedisset Annos Quinque, decessit è Vita in Vigilia *S. Michaelis Archangeli* Anno 1385 (*i*). *Vir fuit prudens, & eruditus, Socratis tamen Exemplo, nulla publicare voluit Scripta, cùm multa expectarentur*, inquit *Waræus*, Loco proximè citato, qui insuper Loco priùs citato refert, ipsius Antecessorem immediatum, *Stephanum de Valle*, obijsse *Oxoniæ* intestatum 10 Novembris 1379, & apud Fratres Prædicatores illius Urbis humatum. De laudato autem *Gulielmo Andrea* nonnihil alibi dictum est (*k*).

XXIII. F. THOMAS RUSHOCK, Anglus, *Angliæque* Provincialis (l), *Richardo* II Regi à Confessionibus, Episcopus *Landavensis*, vulgò *Landaff*, in *Cambria*, sivè *Wallia*, sub Archiepiscopo *Cantuariensi*, Die 3 Maij 1383 consecratus, *Urbano* VI Summo Pontifice, *Cicestriam*, vulgò *Chichester*, in *Anglia*, sub eodem Metropolita, translatus est Mense Octobri 1385. Post Triennium deindè, turbatis *Angliæ* Rebus sub memorato infelici Rege, tandem exauctorato, ab Aula pulsus est per Regni Barones, &, Bonis ejus confiscatis, in *Hiberniam* relegatus. Anno autem sequenti, hoc est 1389, à laudato Romano Pontifice ad Diæcesim *Triburnensem* (*m*), nunc dictam *Kilmorensem*, vulgò *Kilmore*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, translatus est, sed posteà haud diù vixit (*n*).

(*f*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 98, *Harrisius*, Vol. i. Pag. 172.

(*g*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 236; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 521.

(*h*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 87; Echardus, Tom. i. Pag. 25, Col. ii; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 252; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag. 294.

(*i*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 36, & 276; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxv. Col. i; *Harrisius*, Vol I. Pag. 146, & 957; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 294, & 304.

(*k*) Cap. iii. Num. vii. Pag. 52. Notandum porrò, haud paucos Scriptores, præsertim *Gallos*, non *Gulielmum* More *Martyrologij Romani* scribere, sed *Guillelmum*, gallicè *Guillaume*, anglicè *William*.

(l) Recolendum Cap. iii. Num. vii. Pag. 52.

(*m*) Diæcesis ista olim vocabatur *Brefiniensis* à *Brefiniæ* (confer Cap. ix. §. xxv. Num. iii. Lit. k. Pag. 286.) Territorio, quandoque etiam *Triburnensis* à *Triburnæ* Oppido, ubi Episcopi residebant. Anno autem 1454 Ecclesia Parochialis *Kilmorensis* erecta est in Cathedralem à *Nicolao* V Summo Pontifice, exindèque *Kilmorensis* Diæcesis nuncupatur.

(*n*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 79, & seq; *Reymer*, *Fædera*, *Conventiones*, &c, Tom. vii. Pag. 590; *Heylin*, in *Auxilio ad Historiam*, Pag. 112; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 228.

XXIV. F. HENRICUS [illegible], Capellanus Pontificius, [illegible] *Ardachadensis*, vulgo *Ardagh*, in [illegible] *Armacano*, Anno [illegible], Bonifacio IX Summo Pontifice [illegible] [illegible] Episcopo, [illegible] *Ardachadensi* [illegible] Litteras [illegible] die 29 Aprilis [illegible] datas, [illegible] *Fratrum Prædicatorum* (q).

"Bonifacius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Henrico

"Electo Ardachadensi, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Divina disponente Clementia, cujus inscrutabili Providentia Ordinationem suscipiunt universa, in
"Apostolicæ Sedis Specula, licet immeriti, constituti, ad universas Orbis Ecclesias Aciem nostræ Consi-
"derationis extendimus, & pro earum Statu salubriter dirigendo Apostolici Favoris auxilium adhibemus;
"sed de illis propensius cogitare Nos convenit, quas propriis carere Pastoribus intuemur, ut eis juxta Cor
"nostrum Pastores præficiantur idonei, qui sibi commissos sibi Populos per suam Circumspectionem
"providam, & Providentiam circumspectam, salubriter dirigere, & informare, ac Bona Ecclesiarum ip-
"sarum utiliter gubernare valeant, & multimoda efferre Incrementa. Dudum siquidem bonæ Memo-
"riæ [illegible], Episcopo Ardachadensi Regimini Ecclesiæ Ardachadensis præsidente, Nos cupientes ipsi
"Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam,
"Provisionem ejusdem Ecclesiæ Dispositioni, & Ordinationi nostræ ea Vice duximus specialiter reservan-
"dam, decernentes ex tunc irritum, & inane, si secus super his per quoscunque, quavis Auctoritate, scien-
"ter, vel ignoranter contingeret attentari. Postmodum vero dicta Ecclesia per Obitum ipsius Cornelii
"Episcopi, qui extra Romanam Curiam Diem clausit extremum, Pastoris Solatio destituta, Nos, Vaca-
"tione hujusmodi Fide dignis Relatibus intellectâ, ac Provisionem ipsius Ecclesiæ celerem, & felicem, de
"qua nullus præter Nos hac Vice se intromittere potuit, sive potest, Reservatione, & Decreto obsisten-
"tibus supradictis, ne Ecclesia ipsa longæ Vacationis exponeretur Incommodis, paternis, & solicitis Stu-
"diis intendentes, post Deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Personam hujusmodi cum
"Fratribus nostris habuimus, diligentem; demum ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem,
"Capellanum nostrum, in Sacerdotio constitutum, Religionis Zelo conspicuum, Litterarum Scientiâ præ-
"ditum, Vitæ, ac Morum Honestate decorum, in spiritualibus providum, & in temporalibus circumspec-
"tum, & aliis multiplicium Virtutum Meritis, prout ex Fide dignorum Testimoniis percepimus, insig-
"nitum, direximus Oculos nostræ Mentis. Quibus omnibus attentâ Meditatione pensatis, de Persona
"tua Nobis, & eisdem Fratribus nostris ob dictorum tuorum Exigentiam Meritorum acceptâ, eidem Ec-
"clesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum Consilio, Auctoritate Apostolicâ providemus, teque illi præfi-
"cimus in Episcopum, & Pastorem; Curam, & Administrationem ipsius Ecclesiæ tibi in spiritualibus, &
"temporalibus plenarie committendo; in illo, qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod,
"dirigente Domino Actus tuos, præfata Ecclesia per tuæ Industriæ, & Circumspectionis Studium fruc-
"tuosum regetur utiliter, & prosperè dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet
"Incrementa. Jugum igitur Domini tuis impositum Humeris prompta Devotione suscipiens, Curam, &
"Administrationem prædictas sic exercere studeas solicite, fideliter, & prudenter, quod ipsa Ecclesia Gu-
"bernatori provido, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, tuque, præter æternæ Retribu-
"tionis Præmium, nostram, & dictæ Sedis Benedictionem, & Gratiam exinde uberius consequi merearis.
"Datum Romæ apud Sanctum Petrum III Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno Tertio."

XXV. F. ROBERTUS READ, S. Theologiæ Magister, Episcopus *Lismorensis*, & *Waterfordiensis*, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, Anno 1394, *Bonifacio* IX Summo Pontifice, Anno sequenti *Carleolum*, vulgo *Carlisle*, in *Anglia*, sub Archiepiscopo *Eboracensi*, migravit. In ante Finem Anni 1396 ab eodem Summo Pontifice, petente *Richardo* II Rege, rejectâ *Gulielmi Strikland* Electione, *Cicestriam*, vulgo *Chichester*, in *Anglia* pariter, sub Archiepiscopo *Cantuariensi*, translatus est, ubi Crucem eximii Operis in Foro statuendam curavit. Denatus est ad Pentecosten

(q) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, in Appendice Pag. 620, ex MSS *Bzovianis*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 184, Num cccxxxix; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. ii. Pag. 322, & 463.

(p) Tom. ii Pag. 327, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico* Lib. xxiii. Fol. 95.

(q) Cognomine *O-Ferrall*.

Pentecostem Anni 1417 (r). Lubet autem Diploma exscribere *Bonifacianum*, Die 9 Septembris 1394 datum, quo *Robertus* noster *Read* ad *Lismorensem*, & *Waterfordiensem* geminatam Diæcesim assumptus fuit, prout legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (s).

" Bonifatius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Roberto Electo Lys-
" morensi, & Waterfordensi, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Romani Pontificis, quem Pastor ille cælestis, & Episcopus Animarum, Potestatis sibi Plenitudine traditâ Ecclesijs prætulit Universis, plena Vigilijs Solicitudo requirit, ut ipse circâ quarunlibet Statum Ecclesiarum, vigilanter excogitet, sicque prospiciat diligenter, quod per ejus Providentiam circumspectam Ecclesijs singulis Pastor accedat idoneus, & Rector providus deputetur, per quem Ecclesiæ ipsæ, superni Favoris Auxilio suffragante, votivæ Prosperitatis Successibus gratulentur. Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Thoma (t) Episcopo Lysmorensi, & Waterfordiensi, Lysmorensis, & Waterfordiensis Ecclesiarum invicem canonicè unitarum Regiminibus præsidente, Nos, cupientes eisdem Ecclesijs, cùm ipsas vacare contingeret, per Apostolicæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam, Provisionem earundem Ecclesiarum Ordinationi, & Dispositioni nostræ eâ Vice duximus specialiter reservandam, decernentes ex tunc irritum, & inane, si secùs super his per quoscunque, quâvis Auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Postmodùm verò dictis Ecclesijs per Obitum ejusdem Thomæ Episcopi, qui extrà Romanam Curiam Diem clausit extremum, vacantibus, Nos Vacatione hujusmodi Fide dignis Relatibus intellectâ, ad Provisionem earundem Ecclesiarum celerem, & felicem, de qua nullus præter Nos hac Vice se intromittere potuit, sivè potest, Reservatione, & Decreto obsistentibus supradictis, ne Ecclesiæ ipsæ longæ Vacationis exponerentur Incommodis, paternis, & solicitis Studijs intendentes, post Deliberationem, quam de præficiendo eisdem Ecclesijs Personam utilem, & etiam fructuosam, cum Fratribus nostris habuimus diligentem; demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, & in Sacra Theologia Magistrum, cui de Religionis Zelo, Vitæ Munditiâ, Honestate Morum, spiritualium Providentiâ, & temporalium Circumspectione, ac alijs multiplicium Virtutum Donis apud Nos Fide digna Testimonia perhibentur, direximus Oculos nostræ Mentis. Quibus omnibus debitâ Meditatione pensatis, de Persona tua, Nobis, & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum tuorum Exigentiam Meritorum, acceptâ, eisdem Ecclesijs, de eorundem Fratrum nostrorum Consilio, Auctoritate Apostolicâ providemus, teque illis præficimus in Episcopum, & Pastorem; Curam, & Administrationem ipsarum Ecclesiarum tibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo; in illo, qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod præfatæ Ecclesiæ sub tuo felici Regimine, Gratiâ tibi assistente divinâ, prosperè dirigentur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiant Incrementa. Jugum igitur Domini, tuis impositum Humeris, promptâ Devotione suscipiens, Curam, & Administrationem prædictas sic exercere studeas solicitè, fideliter, & prudenter, quod ipsæ Ecclesiæ Gubernatori provido, & fructuoso Administratori gaudeant se commissas, tuque præter æternæ Retributionis Præmium, nostram, & dictæ Sedis Benedictionem, & Gratiam exindè uberiùs consequi merearis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum V Idûs Septembris, Pontificatûs nostri Anno Quinto."

XXVI. F. JOANNES DEPINGUS, sivè *de Ping*, nonnullis *de Puig*, ad *Waterfordiensem*, & *Lismorensem* unitos Episcopatus, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, assumptus Die 11 Julij 1397, *Bonifacio* IX Summo Pontifice, Viam universæ Carnis ingressus est Die 4 Februarij 1400 (u). En ipsasmet Literas Pontificias prælibato Die datas ut jacent in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (w).

(r) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. cccxxxix. Pag. 206; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, laudans *Godwinum*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 698. Num. xiii; *Echardus*, Tom. i. Pag. 26. Col. ii; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 534; *Bullarium Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 345, 465, & 467.

(s) Tom. ii. Pag. 345, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. xlv. Fol. 29.

(t) Cognominato *le Reve*.

(u) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. dcxviii. Pag. 317, ex MSs *Bzovianis*; *Waræus*, *de Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 197; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 186. Num. cccxlv; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 135; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 466.

(w) Tom. ii. Pag. 364, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxi. Fol. 252.

"Bonifacius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Johanni de Ping, Electo Waterfordiensi, & Lismorensi, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Apostolatus Officium, quanquam insufficientibus Meritis, Nobis ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium Regimini præsidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino, cupientes, solicito Corde reddimur, & solertes, ut, cum de ipsarum Regiminibus agitur committendis, tales eis in Pastores præficere studeamus, qui commissum sibi Gregem Dominicum sciant non solum Doctrina Verbi, sed Exemplo boni Operis informare, commissasque sibi Ecclesias in Statu pacifico, & tranquillo velint, & valeant, Duce Domino, salubriter regere, & feliciter gubernare. Dudum siquidem bonæ Memoriæ Thomâ (x) Episcopo Waterfordien. & Lismoren. Regimini Waterfordien. & Lismoren. Ecclesiarum invicem canonicè unitarum præsidente, Nos, cupientes eisdem Ecclesiis, cum ipsas vacare contingeret, per Apostolicæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam, &c. (ut in *Bullis antecedentibus*) demum ad te Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacerdotio constitutum &c. (ut in *Bullis antecedentibus*). Datum Romæ apud Sanctum Petrum V Idus Junij, Pontificatus nostri Anno Octavo."

XXVII. F. NICOLAUS FLEYAN, post *Gregorium Fleyn*, in Cœnobio nostro *Roscomanensi* (y) humatum, successit Episcopus *Duacensis*, vulgò *Kil-Mac-Duagh*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno 1395, *Bonifacio* IX Summo Pontifice, & ex hac Vita migravit Anno 1399, in *Athenriensi* (z) nostro Cœnobio tumulatus (a).

XXVIII. F. ADAM LYONS (b), vel *Leyns*, vel *Lyns*, ad *Ardachadensem* (vulgò *Ardagh*) Sedem in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1400 assumptus à *Bonifacio* IX Pontifice Maximo. Diem clausit extremum Mense Junio 1416 (c). Ea porrò Literas *Bonifacianas*, ut eas legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (d), Die 15 Februarij præfati Anni 1400 datas.

"Bonifacius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Adæ Leyns, Electo Ardakaden. Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Inter Solicitudines varias, quibus assiduè premimur, illa potissimum pulsat, & excitat Mentem nostram, ut Status Ecclesiarum, & Monasteriorum omnium, Curæ nostræ divinâ Providentiâ commissorum, spiritualiter, & temporaliter augeatur, quodque illis, quæ suis destituuntur Pastoribus Vacationis incommoda deplorare noscuntur, tales Ministros præficere studeamus, per quorum Regimen Ecclesiæ, & Monasteria ipsa utiliter, & salubriter valeant gubernari. Dudum siquidem quondam Gilberto (e) Episcopo Ardakaden. Regimini Ardakaden. Ecclesiæ præsidente, Nos, cupientes &c. (*quæ hic desunt, invenies Pag. 466*). Postmodum verò præfatâ Ecclesiâ per ipsius Gilberti Episcopi Obitum, qui extra Romanam Curiam Diem clausit extremum, Pastoris Regimine destitutâ, Nos. . . . demum ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacerdotio constitutum. . . . Datum Romæ apud Sanctum Petrum xv Kal. Martij, Pontificatus nostri Anno Undecimo."

XXIX. F. RICHARDUS ROCOMB, aliàs *Bakum*, Episcopus *Leghlinensis*, vulgò *Leighlin*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Dubliniensi*, Die 1 Decembris 1400, *Bonifacio* IX Summo Pontifice, ut refert *Bullarium Ordinis Prædicatorum* cum *Bzovio*, *Fontana*, & *Cavalerio*, mox laudandis, etsi Anno 1399 consecratum dicant *Waræus*, & *Harrisius*, mox quoque laudati, di-

(x) Cui Cognomen *Sparkford*.
(y) Videsis Cap. ix. §. xvi. Pag. 257.
(z) Legesis Cap. ix. §. viii. Num. iii. Pag. 223.
(a) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 282; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 648.
(b) Confer Cap. ix. §. xxvii. Num. i.
(c) *Annales Hiberniæ* apud *Camdenum* post Pag. 1526; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, in *Appendice*, Pag. 620, ex MSS *Bzovianis*; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 257; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 187. Num. ccci; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxiv; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 253; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 455.
(d) Tom. ii. Pag. 392, ex *Archivio Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxxviii. Fol. 35.
(e) Cui Cognomen *Mac-Brady*.

cti, qui hæc obiter subjungunt: *Illo sedente, in Urbe Legblinensi octoginta sex censebantur Burgenses. Postea verò per Clades bellicas Legblina ità devastata est, & direpta, ut hodie tenuis est Villa, in qua præter Ecclesiam Cathedralem, & Ædes Episcopales, nihil ferme Visu est dignum.* Idem & ipse dicere potero, qui eò Loci nuper versabar. Porrò *Richardum* nostrum *Rocomb* Episcopali Oneri Nuncium remisisse Anno 1420 ex prælibatis Auctoribus, *Waræo* nimirùm, & *Harrisio*, haud obscurè colligitur *(f)*.

XXX. F. JOANNES BABYNGHE, S. Theologiæ Magister, Archiepiscopus *Tuamensis*, vulgò *Tuam*, in *Conacia*, ab *Alexandro* Papa V, Die 2 Septembris 1409 designatus, sed cùm antè expeditas Literas Apostolicas Summus iste Pontifex humanis fuerit Rebus exemptus, idcircò *Joannes* noster reapsè evectus, seù renunciatus non erat ad memoratam Metropolitanam Sedem usque ad 25 Maij 1410, *Joanne XXIII* Summo Pontifice, ut ex sequenti liquet Diplomate, quod legere est in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (g), Tenoris sequentis:

" Johannes Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Johanni Babynghe,
" Electo Tuamen. Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Decens reputamus, & congruum, ut Provisiones Ecclesiarum, & Monasteriorum omnium, quæ ex " Romani Pontificis Providentia processerunt, licèt ejus superveniente Obitu Literæ Apostolicæ super il- " lis confectæ non fuerint, suum consequantur Effectum. Dudùm siquidem per felicis Recordationis " Alexandrum PP V, Prædecessorem nostrum, in sui Apostolatûs Primordijs Fide dignis Relationibus in- " tellecto quod Ecclesia Tuamen, cui bonæ Memoriæ Mauritius (h) Archiepiscopus Tuamen. dùm vi- " veret præsidebat, per ipsius Mauritij Archiepiscopi Obitum, qui, Apostolicâ Sede vacante, in Parti- " bus illis Debitum Naturæ persolvit, Pastoris fuerat Regimine destituta, idem Prædecessor, cupiens dic- " tæ Ecclesiæ, per dictæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam, Provisionem ejus- " dem Ecclesiæ Ordinationi, & Dispositioni suæ duxit eâ Vice specialiter reservandam, decernens ex " tunc irritum, & inane, si secùs super his à quocunque, quâvis Auctoritate, scienter, vel ignoranter " contingeret attentari, & ad Provisionem ejusdem Ecclesia celerem, & felicem, de qua nullus præter " ipsum Prædecessorem ea Vice se intromittere potuerat, sivè poterat, Reservatione, & Decreto obsis- " tentibus supradictis, ne longioris Vacationis exponeretur Incommodis, paternis, & solicitis Studijs in- " tendens, post Deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Personam utilem, & etiam fructu- " osam cum Fratribus suis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, de quorum Numero tunc eramus, " habuit diligentem, demùm ad te Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacra Theologia " Magistrum, cui de Religionis Zelo, Vitæ Munditiâ, Honestate Morum, spiritualium Providentia, & " temporalium Circumspectione, alijsque multiplicium Virtutum Donis, apud eum Fide digna Testimo- " nia perhibebantur, direxit Oculos suæ Mentis. Quibus omnibus debitâ Meditatione pensatis, de Per- " sona tuâ, sibi, & Fratribus suis prædictis, ob dictorum tuorum Exigentiam Meritorum, acceptâ, eidem " Ecclesiæ de dictorum Fratrum suorum Consilio, videlicèt iv Non. Septembris Pontificatûs sui Anno " primo, Auctoritate Apostolicâ duxit providendum, præficiendo te illi in Archiepiscopum, & Pastorem, " Curam, & Administrationem ipsius Ecclesiæ tibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committen- " do. Cùm autem postmodùm idem Prædecessor, Literis Apostolicis super Provisione hujusmodi non " confectis, sicut Domino placuit, Rebus fuerit humanis exemptus, Nos, divinâ favente Clementiâ, ad " Apicem Summi Apostolatus assumpti, volentes quod Provisio prædicta sortiatur Effectum, ac in eo, " qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod, dirigente Domino Actus tuos, præfata Eccle- " sia per tuæ Industriæ, & Circumspectionis Studium fructuosum regetur utiliter, ac prosperè dirigetur, " ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet Incrementa, Discretioni tuæ per Apostolica " Scripta mandamus, quatenùs impositum tibi à Domino Onus Regiminis dictæ Ecclesiæ suscipiens reve- " renter, sic te in ejus Cura salubriter exercenda diligentem exhibeas, & etiam studiosum, quod ipsa

" Ecclesia

(f) De Præsule hoc legendi *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. cccxxiv. Pag. 213. ex Mss *Bzovianis*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 190. Num. ccclxv; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 155; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 412; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 459; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 468.

(g) Tom. ii. Pag. 504, ex *Archivo Ordinis*, ubi Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. viii. Fol. 248.

(h) Cognomine *O-Kelly*.

alij hucusque in Capite hoc laudati, sed solum *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (h), ubi insuper legere est (i) hac de Re Literas Apostolicas prælibati Romani Pontificis, quarum hic est Tenor:

"Martinus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Richardo Belmer, Electo "Akaden., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Apostolatûs Officium &c (*ut suprà Pag.* 468.) Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Donato Episcopo "Akaden. Regimini Akaden. Ecclesiæ præsidente, Nos (*reliqua quæ hic desunt invenies* pag. 466.) "Postmodùm verò præfatâ Ecclesiâ per Obitum ejusdem Donati, qui extrà Romanam Curiam Diem "clausit extremum, Pastoris Solatio destitutâ, Nos . . . . demum ad te, Ordinis Fratrum Prædicato-"rum Professorem, in Sacra Theologia Baccalaureum, & in Sacerdotio constitutum . . . . Datum "Romæ apud Sanctum Petrum II Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno Septimo."

XXXIV. F. JOANNES BATERLEIUS, vulgò *Baterley*, nonnullis *Barley*, Anglus, S. Theologiæ Magister, Vir Doctrinâ insignis, nedùm publicè perfuncto per longam Annorum Seriem dicendi Munere, sed & frequentibus ad Populum, atque ad Regni Proceres Concionibus magnam sibi Famam peperit. Hinc, post alterum Dominicanum, *Joannem* inquam *Babinghe*, nuper recensitum (k), Archiepiscopus *Tuamensis*, vulgò *Tuam*, in *Conacia*, electus, & à *Martino* V, Pontifice Maximo, confirmatus Anno 1427, Ecclesiam suam sapientissimè administravit. Diem clausit extremum circà Annum 1437, in Templo Abbatiali *Tuamæ* Ordinis Præmonstratensis tumulatus, ejusque Sepulchrum juxtà Altare Majus ad Cornu Evangelij Parieti affixum, superimpositâ hujus Archipræsulis Pallio ornati Statuâ, etiamnum videre est. Qua tamen de Re *Waræus* (l) dicit: *Athenriæ in Cœnobio sui Ordinis ab Aquilonari Parte Summi Altaris (ubi Statuam Præsulis Pallio ornati, Monumento Parieti indita, insculptam vidi) tumulatum conjicio.* Crediderim autem *Waræum* Archipræsulem istum confundere cum *Gulielmo Berminghamo*, altero *Tuamensi* Archiepiscopo, quem iisdem fermè Verbis, alibi (m) à me adductis, ibidem humatum dicit.

Ejus cum Laude meminerunt *Philippus Wolffius*, in *Vireto Dominicano*, *Joannes Baleus*, *Pitseus*, & alij, ipsum plura reliquisse Opera asserentes, sed quæ Temporum Injuriâ, Rerumque Vicissitudine, maximè verò Fidei Catholicæ in hisce Regnis Eversione, perierunt (n). Inter Scriptores propterea suo Loco recensendus (o).

XXXV. F. NICOLAUS O-DALY, veteribus *O-Dalath*, Vir *multiplicium Virtutum Meritis insignitus*, ut loquitur *Eugenius* Papa IV in Diplomate, quo *Nicolaus* renunciatur Episcopus *Achadensis*, vulgò *Achonry*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Die 3 Septembris 1436 (p). Antecessit alter Dominicanus in eadem Sede, *Laurentius* nempè *Petri Jacopini*, de quo nuper dictum est (q), alterque Dominicanus, interjecto quodam *Thaddæo*, successit, *Jacobus* scilicèt *Blakedon*, cujus Brevi meminero (r).

XXXVI. F. THOMAS BRID, S. Theologiæ Professor, Episcopus *Waterfordiensis*, & *Lismorensis*, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, designatus Anno 1438, *Eugenio* IV Summo Pontifice,

(h) Tom. ii. Pag. 705.

(i) Tom. ii. Pag. 644 ex *Archivo Ordinis*, in quo Exemplar ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxxix. Fol. 71.

(k) Num. xxx. Pag. 469.

(l) De *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. ii. Cap. iv. Pag. 130.

(m) Cap. ix. §. viii. Num. ii. Pag. 222.

(n) Præter recensitos memorandi *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap iv. Tit. cviii. Pag. 108, ex Mss *Ughellianis*; *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 249; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 225, Num. xlii; *Echardus*, Tom. i, Pag, 779; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 421; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 612; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. ii. Pag. 700.

(o) Cap xv. Num. xiii.

(p) *Fontana*, in *Monumentis Dominicanis* Part. iii. Cap. i. ad Annum MCCCCXXXVI. Pag. 330, ex *Eugenij* IV Constitutione, datâ tertio Nonas Septembris, Pontificatus sui Anno Sexto; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 232. Num. lviii; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 220.

(q) Num. xxxi. Pag. 470.

(r) Num. xxxviii.

Pontifice, ut testantur *Waræus*, & *Harrisius*, qui (*s*) de *Richardo* Episcopo *Waterfordiensi*, & *Lismorensi*, Anno 1426 renunciato, loquentes, ajunt : *De Morte hujus Richardi Fama increbuerat, sed falsa, Anno 1438. Hinc autem Henricus VI, Angliæ Rex, Literas perscripsit commendatitias ad Eugenium IV Pontificem in Gratiam Thomæ Brid, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Professoris, ut succederet. Sed Vita Richardi hunc Conatum reddidit inefficacem.* Vixit autem Episcopus iste *Richardus* usque ad Diem 7 Maij 1446.

XXXVII. F. THOMAS O-KELLY, Archiepiscopus *Tuamensis*, vulgò *Tuam*, in *Conacia*, ab *Eugenio* IV, Pontifice Maximo, provisus Anno 1438, ut testantur *Waræus*, & *Harrisius*, mox laudandi, qui etiam volunt, ipsum Episcopum anteà fuisse *Clonfertensem*, in eadem Provincia *Tuamensi*, & quidem ab Anno 1415. Et sanè tam Vero simillimum videtur quàm quod maximè, prælibatum *Thomam* 1438 evectum fuisse ad Metropolitanam Sedem *Tuamensem*, in ea quippè successit immediatè *Joanni* nostro *Baterleio*, qui ut nuper vidimus, in Vivis esse desijt circà Annum 1437. Hinc *Harrisius* concludit, *Bernardum de Jonghe* asserentem, *Thomam* nostrum Anno 1441 ad Archidiæcesim *Tuamensem* fuisse assumptum, confundere Annum Assumptionis ad Archipræsulatum cum Anno Mortis ejus, obijt quippè ipso Anno 1441. Vir fuit *tam Pietate quàm Liberalitate insignis*, uti habent Annales Cænobij *Insulæ Omnium Sanctorum*, aliàs *Insulæ Sacræ*, Ordinis Canonicorum Regularium *S. Augustini*, quæ est in Lacu *Riensi* (*t*), vernaculè *Lough-Ree*, in *Longofordiensi* Agro *Lageniæ* (*u*).

XXXVIII. F. JACOBUS BLACKDEN, seù *Blakedon*, S. Theologiæ Magister, Episcopus *Acbadensis* vulgò *Achonry*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Die 15 Octobris 1442 provisus ab *Eugenio* IV, Romano Pontifice, ut patet ex sequenti Diplomate, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (*w*), quodque eò vel maximè hìc Loci exscribo, quia laudati Præsulis *Jacobi*, *Fontana*, *Cavalerius*, alijve Nostrates haud meminere.

" Eugenius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Jacobo Blackden, Electo
" Akaden, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatûs Officium &c (*ut supra* Pag. 468.) Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Thadæo Episcopo
" Akaden. Regimini Akaden. Ecclesiæ præsidente, Nos, (*reliqua invenies* Pag. 466.) Postmodùm verò
" præfatâ Ecclesiâ per Obitum ejusdem Thadæi, qui extrà Romanam Curiam Diem clausit extremum,
" Pastoris Solatio destitutâ, Nos . . . . demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in
" Theologia Magistrum, & in Sacerdotio constitutum . . . . Datum Florentiæ Anno Incarnationis Do-
" minicæ Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo Secundo, Idibus Octobris, Pontificatûs nostri Anno
" Duodecimo."

POSTMODUM autem, Anno scilicet 1452, Præsul noster *Jacobus* ad *Bangoriensem* Sedem, vulgò *Bangor*, in *Cambria*, sivè *Wallia*, sub Archiepiscopo *Cantuariensi*, translatus fuit, *Nicolao* V Summo Pontifice, Diemque clausit extremum Mense Septembri 1464 (*x*).

XXXIX. F. GALFRIDUS HEREFORD, Episcopus *Darensis*, vulgò *Kildare*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Dubliniensi*, ab *Eugenio* IV, Pontifice Maximo, rogante *Henrico* VI Rege, provisus,

(*s*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 198 ; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 536.

(*t*) Sunt & duæ aliæ ejusdem Nominis Insulæ, & quidem Mari circumfluæ, altera juxtà Agrum *Mayonensem* in *Conacia*, altera juxtà *Donegalensem* Agrum *Ultoniæ* in *Lacu Rubro*, de quo plura ajebam Cap. i. Num. iii. Lit. b. Pag. 4.

(*u*) De Archipræsule isto legendi *Waræus*, de Præsulibus *Hiberniæ*, Pag. 249, & 256 ; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. iv. Tit. cviii. Pag. 108, ex MSS *Ughellianis* ; Cavalerius, Tom. i. Pag. 244. Num. xcviii ; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 412 ; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 612, & 640 ; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iii. Pag. 210.

(*w*) Tom. iii. Pag. 230, ex *Archivo Apostolico*, Lib. xxi. Fol. 87.

(*x*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 277 ; *Petrus Heylin*, in *Auxilio ad Historiam*, Pag. 70 ; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 660, ultrà *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Loco mox laudato.

provisus, Die Resurrectionis Dominicæ Anni 1443 consecratus fuit. Migravit è Vita Anno 1464, in Cathedrali sua Ecclesia tumulatus (y).

XL. F. RICHARDUS VOLSI, Episcopus *Dunensis*, & *Connorensis*, vulgò *Down*, & *Connor*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*. à *Nicolao* V Summo Pontifice provisus Die 21 Julij 1451 (z). Hunc non norunt *Fontana*, *Cavalerius*, *Waræus*, alijque, quare Operæ Pretium erit ipsasmet exscribere Apostolicas Literas in extensum, ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum* jacent (a).

" Nicolaus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Ricardo Volsi, Electo
" Dunen. & Conneren. Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Divinâ disponente Clementiâ, cujus inscrutabili Providentiâ Ordinationem suscipiunt universa, in " Apostolicæ Sedis Specula, licèt immeriti, constituti, ad universas Orbis Ecclesias Aciem nostræ Con- " siderationis extendimus, et pro earum Statu salubriter dirigendo Apostolici favoris auxilium " adhibemus ; sed de illis propensiùs cogitare Nos convenit, quas proprijs carere Pastoribus " intuemur, ut eis juxtà Cor nostrum Pastores præficiantur idonei, qui sciant commissos sibi Populos per " suam Circumspectionem providam, & Providentiam circumspectam, salubriter dirigere, & informare, " ac Bona Ecclesiarum ipsarum nedùm gubernent utiliter, sed multimodis efferant Incrementis. Dudùm " siquidem bonæ Memoriæ Thomâ Dunen. & Conneren. Ecclesiarum insimul canonicè unitarum Episcopo, " Regimini Dunen. & Conneren. Ecclesiarum præsidente, Nos, cupientes eisdem Ecclesijs, cum vaca- " rent, per Apostolicæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam, Provisionem ipsarum " Ecclesiarum Ordinationi, & Dispositioni nostræ duximus eâ Vice specialiter reservandam, decernentes " ex tunc irritum & inane, si secùs super his per quoscunque, quâvis Auctoritate, scienter, vel " ignoranter contingeret attentari. Postmodùm Ecclesijs ipsis per Obitum ipsius Thomæ, qui extrà Ro- " manam Curiam Diem clausit extremum, Pastoris Solatio destitutis, Nos, Vacatione hujusmodi Fide " dignis Relatibus intellectâ, ad Provisionem earundem Ecclesiarum celerem, & felicem, de qua nullus " præter Nos hac Vice se intromittere potuit, neque potest, Reservatione, & Decreto obsistentibus su- " pradictis, ne Ecclesiæ ipsæ longæ Vacationis exponantur Incommodis, paternis, & solicitis Curis inten- " dentes, post Deliberationem, quam de præficiendo eisdem Ecclesijs Personam utilem, & etiam fructu- " osam cum Fratribus nostris habuimus diligentem, demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Sancti " Dominici Professorem, in Sacerdotio constitutum, cui de Religionis Zelo, Vitæ Munditiâ, Honestate " Morum, spiritualium Providentiâ, & temporalium Circumspectione, alijsque multiplicium Virtutum " Donis, apud Nos Fide digna Testimonia perhibentur, direximus Oculos nostræ Mentis. Quibus om- " nibus debitâ Meditatione pensatis, de Persona tuâ, Nobis, & eisdem Fratribus, ob dictorum tuorum " Exigentiam Meritorum, acceptâ, eisdem Ecclesijs de ipsorum Fratrum Consilio, Auctoritate Apos- " tolicâ providemus, teque illis præficimus in Episcopum, & Pastorem, Curam, & Administra- " tionem ipsarum Ecclesiarum tibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo ; in " illo, qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod, dirigente Domino Actus tuos, præfatæ " Ecclesiæ per tuæ Industriæ, & Circumspectionis Studium fructuosum regentur utiliter, & prosperè diri- " gentur, ac grata in eisdem spiritualibus, & Temporalibus suscipient Incrementa. Jugum igitur Domi- " ni tuis impositum Humeris promptâ Devotione suscipiens, Curam, & Administrationem prædictas sic " exercere studeas solicitè, fideliter, & prudenter, quod ipsæ Ecclesiæ Gubernatori provido, & fructu- " oso Administratori gaudeant se commissas, tuque, præter æternæ Retributionis Præmium, nostram, & " dictæ Sedis Benedictionem, & Gratiam exinde uberiùs consequi merearis. Datum Rome apud Sanctum " Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo Primo, Undecimo " Kal. Julij, Pontificatûs nostri Anno Quinto."

BREVISSIMO Tempore, ut ex mox dicendis clarebit, geminatam hanc rexit Ecclesiam *Richardus* iste, aut Mortis, aut Resignationis, autve ad aliam Diœcesim Translationis Causâ, quæ, ut candidè fatear, me prorsùs latet.

XLI. F.

(y) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 127; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 387, & 389. Nota porrò, Præsulem hunc vocari anglicè *Geofry*, seù *Geffry*, quod Nomen à nonnullis latinè redditur *Severinus*, ab alijs verò *Galfridus*, diversum planè Nomen à *Godofrido*, anglicè *Godfrey*, pro quo adeas Cap. xv. Num. ii.

(z) *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 333.

(a) Tom. iii. Pag. 334, ex *Archivo Apostolico*, Lib. lxxi. Fol. 34.

XLI. F. ROBERTUS DE RUPE FORTI, vulgò *Rocbfort*, S. Theologiæ Professor, Episcopus *Dunensis*, & *Connorensis* (*b*), vulgô *Down*, & *Connor*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, electus Anno 1451, & à *Joanne Meyo*, Archipræsule *Armacano*, per Literas *Nicolao* V, Pontifici Maximo, enixè commendatus (*c*). Crediderim ipsum sedisse usque ad Annum 1456, quo *Thomas* quidam eidem suffectus fuit (*d*).

XLII. NICOLAUS O-FLANAGAN, Vir *in S. Theologia peritissimus*, ut loquitur *Calistus* Papa III in Diplomate jamjam exscribendo, Episcopus *Elphinensis*, vulgò *Elphin*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, 7 Junij 1458 à laudato Summo Pontifice provisus, quem quia haud norunt *Fontana*, *Cavalerius*, *Waræus*, alijque, idcircò lubet in Medium afferre ipsammet Bullam Apostolicam, quam in *Bullario Ordinis Prædicatorum* legere est (*e*), hujus Tenoris:

" Calistus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Nicolao Oflanagen,
" Electo Elphinen., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Romani Pontificis &c *(ut suprà Pag.* 467.*)* Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Johanne *(f)* Episcopo
" Elphinen. Regimini Ecclesiæ Elphinen. præsidente, Nos *(reliqua, quæ hic desunt, videbis Pag.* 466.*)*
" demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacerdoto constitutum, ac in Sacra
" Theologia pertitissimum, Religionis Zelo conspicuum, Vitæ, ac Morum Honestate decorum. . . . .
" Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quin-
" quagesimo Octavo, Septimo Idûs Junij, Pontificatûs nostri Anno Quarto."

XLIII. F. SIMON, S. Theologiæ Baccalaureus, Episcopus *Connorensis*, vùlgò *Conner*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Die 12 Februarij 1459 à *Pio* II Romano Pontifice provisus, ut Luce meridianâ clariùs patet ex sequenti Diplomate, quod propterea exscribo quatenùs *Simonem* nostrum nostri non noverunt. Legere est porrò in *Bullario Ordinis Prædicatorum (g)*.

" Pius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Simoni Electo Conne-
" ren., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatûs Officium &c *(ut suprà, Pag.* 468.*)* Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Johanne Episco-
" po Connoren. Regimini. Ecclesiæ Conneren. præsidento, Nos, *(reliqua hìc desiderata invenies pag.*
" 466) demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacerdotio constitutum, & in The-
" ologia Baccalaureum formatum, Religionis Zelo conspicuum. . . . . Datum Perusij Anno Incarnati-
" onis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo Octavo *(Stylo Bullarium, Æræ communis*
1459*)* Pridie Idùs Febrnarij, Pontificatûs nostri Anno Primo.

XLIV. F. DONATUS O-CONNOR *(b)*, Episcopus *Alladensis*, vulgo *Kil-Alla*, in *Conacia*,

(*b*) Sic accuratè scribitur etiam apud *Waræum*, qui de *Connorensibus*, & *Dunensibus* Præsulibus, antè, & post Diæcesûm istarum Unionem, datâ Operâ differit. Nec obstat, quod in Literis Apostolicis Num. præced. scribatur *Conneren.*, id enim Amanuensis Imperitiæ tribuendum est, aut quia vulgò pronunciatur *Conner*, etsi scribatur *Connor*. Innumera porrò sunt ejusmodi Mendorum Exempla. Cæterùm accuratum Modum scribendi Nomina Diæcesûm in *Hibernia*, tàm Latinè, quàm Vernaculè, habes Cap. i Num. xii. Pag. 18.

(*c*) Regestum Archiepiscopi *Meij*, Part. i. Fol. 9; *Waræus* de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 58; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxvi. Col. ii; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 203.

(*d*) Legesis *Waræum*, & *Harrisium*, mox laudatos.

(*e*) Tom. iii. Pag. 374, ex *Archivo Apostolico*, Lib. xl. Fol. 129.

(f) Ex his liquet, ultrà *Nicolaum* nostrum, *Joannem* quendam Episcopum fuisse *Elphinensem* inter *Cornelium*, quem Anno 1450 ibidem sedisse, & *Nicolaum*, quem Anno 1490 resignasse, ajunt *Waræus*, & *Harrisius*, de memorato *Joanne*, aut *Nicolao* nostro, ipsius Successore, nihil prorsus scientes.

(*g*) Tom. iii. Pag. 435, ex *Archivo Apostolico*, Lib. xi. Fol. 50.

(*b*) *Oconcubayir* nonnullis, qui mendosè asserunt, ipsum Natione *Anglum* fuisse. Enimverò Gentem *O-Con-*

cia, ſub Archiepiſcopo *Tuamenſi*, Anno 1461, *Pio* II Summo Pontifice (*i*). Hunc haud novit *Waræus*, hæc ingenuè dicens (*k*) de *Thoma* Epiſcopo *Alladenſi*, Anno 1400 renunciato: *Quamdiù ſederit, aut quis ei proximus ſucceſſerit, adhuc neſcio.* Verumtamen *Harriſius*, hic laudatus, noſtrum memorat *Donatum* (l), ſexque alios *Alladenſes* Antiſtites poſt recenſiti *Thomæ* Præſulatum.

XLV. F. HUMBERTUS De ROTO, Waræo *de Rotomago* (*m*), Archiepiſcopus *Armacanus*, in *Ultonia*, Anno circiter 1464, *Pio* II Summo Pontifice (*n*).

XLVI. F. RICHARDUS WINCHELSÆUS, vulgò *Winchelſey* (*o*), Epiſcopus *Oſſorienſis*, vulgò *Oſſory*, nonnullis *Kilkenny* ob Epiſcopalem nunc ea in Civitate Sedem (*p*), in *Lagenia*, ſub Archiepiſcopo *Dublinienſi*, Anno circiter 1480, *Sixto* IV Summo Pontifice, Ordinis Minorum Alumno (*q*). Ut eximius ſuo Ævo Dialecticus, & Theologus laudatur à *Baleo*, *Simlero*, *Poſſevino*, &c. Licèt autem à *Waræo*, & *Harriſio* in Numero Præſulum memoratæ Eccleſiæ non recenſeatur, dubitari tamen nequit quin ad eam reverà promotus fuerit, ſiquidem ſub hoc Titulo à Magiſtro Ordinis *Salvo Caſſetta* Anno 1481 ad Ordinis Beneficia, & Gratias in Vita, & Morte acceptatus eſt, ut ex ejuſdem Magiſtri Ordinis Actis, *Romæ* ſervatis, advertit *Echardus*, hic laudatus,

---

O-Connoram verè *Hibernicam* eſſe olimque regiam, conſtat ex ſuperiùs dictis Cap. ix. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258. Porrò cognominatur paſſim *O-Connor*, licèt hibernizantes, ut ità loquar, ſcribant, pronuncientque *Oconcubbair*, ſivè etiam *Ocnojur*, prout legere eſt in Literis Patentibus Rmi Magiſtri Ordinis *de Marinis*, quas exſcriptas habes Cap. vi. Num. xv. Pag. 121, & videre poteris in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. vi. Pag. 227.

(*i*) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. xiv. Pag. 117, ex Lib. *Proviſion. Prælatorum*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 263, Num. CLXXX; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 414; *Harriſius*, Vol. I. Pag, 651; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 437.

(*k*) De *Præſulibus Hiberniæ*, Pag. 273.

(*l*) Quem rectè cognominat *Oconcubbair*, ſivè *O-Connor*. Cæterùm luſtrale Nomen hibernicum *Donogh*, anglicum verò *Donat*, latinè redditur *Donatus*, non verò *Daniel*, aut *Dionyſius*, ut à quibuſdam mendosè vocatur. Porrò de nationali ſuo Sancto *Donato* Feſtum celebrant *Hiberni* Die 22 Octobris, ut liquet ex Cap. i. Num. xv. Pag. 23.

(*m*) Capitalis *Normanniæ* Urbs eſt *Rotomagus*, gallicè *Rouen*, anglicè *Roan*, hinc *Roan* cognominat *Humbertum* noſtrum *Harriſius*, mox laudandus. Ex quo perſpicuè apparet, prælibatum *Humbertum* vel Patriâ *Rotomagenſem*, vel oriundum ex una Familiarum illarum, quæ in *Angliam* ſub Rege *Gulielmo* I, Anno 1066, & in *Hiberniam* ſub Rege *Henrico* II, Anno 1172, advenere, quæque ab Oppidis, ſeù Civitatibus, undè primitùs exierant, Cognomina ſua derivant, ut *De Arcie*, *De Eureux*, per Syncopen *Darcy*, & *Deureux*, quemadmodùm & in *Hibernia* adſunt ultrà centum Familiæ Cognomina ſua à natalibus reſpectivè *Angliæ* Solis, dudùm relictis, deſumentes, ut uberiori Calamo indigitabam Cap. xi. §. xiv. Num. iii. Lit. p. Pag. 252. Sunt etiam in *Anglia*, & *Hibernia* Cognomina ab ipſomet *Galliarum* Regno, aut Provinciis ejus derivata, ut *French*, quod *Gallicum*, & *Gaſcoigne*, quod *Vaſconicum* ſignificat. Adſunt inſuper Cognomina merè Gallica, ut *Nugent*, quod *Novam Gentem*, & *Petit*, quod *Parvum* indicat. Et ſanè viget in *Anglia* & *Hibernia* Familia, cui Nomen *Roan*, undè *Waræus*, & *Harriſius*, de *Præſulibus Limericenſibus*, in *Momonia*, differentes, inter alios nominant *Joannem Roan*, quem in *Cambria*, ſeù *Wallia*, natum perhibent. Hæc autem dico ad oſtendendum, evinci non poſſe *Humbertum* noſtrum Natione haud *Hibernum*, quia *Roto*, ſivè *de Rotomago* cognominatum, tametſi mihi perindè ſit, ſatis eſt enim in *Hibernia* Antiſtitem fuiſſe, Ordiniſque Prædicatorum Alumnum.

(*n*) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap, iv. Tit, viii. Pag. 55, ex *Fernandez*, & *Plodio*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 288, Num. CLXXXIX; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 435. Eundem memorant *Waræus*, de *Præſulibus Hiberniæ*, Pag. 23; & *Harriſius*, Vol. I. Pag. 87.

(*o*) *Winchelſea*, vernaculè *Winchelſey*, Municipium eſt Agri *Suſſexiæ* in Euro-Auſtrali *Anglia*. Hinc ſequitur, *Richardum* noſtrum vel Patriâ *Winchelſæum* fuiſſe, vel Natione *Hibernum*, ex iis ortum *Hiberniæ* Familiis, quæ Cognomina ſua à natalibus, quæ dudùm reliquerant, *Angliæ* Solis derivant, juxtà ſuperiùs dicta Cap. ix. §. xiv. Num. iii. Lit. p. Pag. 252.

(*p*) Adeas Cap. ix. §. iii. Num. i. Pag. 204.

(*q*) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. CCCVXL. Pag. 252, ex Regeſtis *Sixti* IV; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 288. Num. cclii; *Echardus*, Tom. i. Pag. 860; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 422; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 645.

tus. Ab eo Rei literariæ relictus est: *Liber Quæstionum Opinabilium, seù Problematum*, de quo alibi opportunior Sermo erit (r).

XLVII. JOANNES PAYN, vel *Pain*, Hibernus, S. Theologiæ Professor in *Oxoniensi* nostro *Angliæ* Cænobio, tandemque Provinciæ *Angliæ* Prior Provincialis, ad Sedem *Midensem*, vulgò *Meath*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, à *Sixto* Papa IV, Ordinis Minorum Alumno, evectus Die 17 Martij 1483 (s).

Quod si objiciat quispiam, prælibatum *Joannem* non fuisse *Hibernum* quia *Angliæ* Priorem Provincialem. Respondebo hoc minimè obesse, tùm quia ipsemet vidi Anno 1731 in Urbe Priorem Provincialem *Provinciæ Romanæ* P. Magistrum *Jacobum O-Ferrall*, Natione *Hibernum*, & Cænobij nostri *Longofordiensis* primitùs Alumnum, superiùs memoratum (t). Tùm vel maximè, quia laudatum *Joannem* Episcopum *Hibernum* fuisse disertè testatur Rmus Magister Ordinis P. *Antoninus Bremond* in *Bullario* mox recensito, & recensendo, insimul in Medium adducens Diploma *Sixtinum*, ubi refertur, ipsum fuisse *Angliæ* Provincialem. En porrò Tenorem (u):

" Sixtus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Johanni Payn, Electo Miden., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatus Officium &c. (*ut suprà Pag.* 468.) Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Willielmo (w) " Episcopo Miden. Regimini Ecclesiæ Miden. præsidente, Nos, (*reliqua bic desiderata invenire est Pag.* " 466.) demùm ad te, Theologiæ Professorem, ac Fratrum Provinciæ Angliæ Ordinis Prædicatorum, " secundum Morem ipsius Ordinis, Priorem Provincialem; cui de Religionis Zelo, Vitæ Munditia, Ho" nestate Morum, spiritualium Providentia, ac temporalium Circumspectione, alijsque multiplicibus " Virtutum Donis, apud Nos Fide digna Testimonia perhibentur . . . . Datum Romæ apud S. Petrum " Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo Secundo (*Stylo Bullarum*, " *Æræ Communis* 1483) Decimo sexto Kal. Aprilis, Pontificatûs nostri Anno Duodecimo."

Die 4 Augusti, Divo Patriarchæ *Dominico* sacrâ, prælibati Anni 1483 fuit *inthronizatus*, (inquit *Waræus* juxtà consuetum loquendi Morem apud *Anglos*) sivè inauguratus, aut in Ecclesiæ suæ Possessionem immissus. " Sedit Annos plusquam viginti tres, factus interim, Die scilicet 3 " Octobris 1496, Rotulorum Cancellariæ Custos (x), Vir fuit ob Eleemosynas, & Mensam " hospitalem celebratus. Evivis excessit Die 6 Maij 1506, & sepultus est *Dublinij* in Cænobio " sui Ordinis (y), Teste *Georgio Cogley*, Notario Publico, & Registrario Diæcesis *Midensis* circà " illa Tempora." Verba sunt *Waræi*, & *Harrisij*, hic laudandorum (z).

XLVIII. F.

(r) Cap. xv. Num. xv. Adeas Num. lxv, & lxxxiii. Cap. præs.

(s) *Waræus*, de *Præsulibus* Hiberniæ, Pag. 37; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxvi. Col. i; *Harrisius*, Vol. i. Pag. 151; *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iii. Pag. 648. De eo nonnihil dicebam Cap. iii. Num. xviii. Pag. 86.

(t) Cap. ix. §. xxxi. Num. viii. Pag. 303.

(u) Ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* Tom. iii. Pag. 648, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cxcvi. Fol. 213.

(w) Cognomine *Shirwood*, qui ulteriùs fuit Magnus Regnis Cancellarius, necnon Deputatus, ut vocant, Prorex *Hiberniæ* Anno 1475. Confer Cap. præs. Num. xxii. Lit. k. Pag. 465.

(x) Regia Diplomata, Literæ Patentes, aliaque Regni Commentaria, nuncupantur *Rotuli*, quia Rotulæ instar subvolvuntur. Porrò Custos, seu Magister, ut vocant, Rotulorum (anglicè *Master of the Rolls*, gallicè *Garde de Registres*) juxtà *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Leges, unus est è primoribus Curiæ, & à Sanctioribus Consilijs, atque propriè loquendo, in aliarum Regionum Sensu, ac Stylo, Vice Cancellarius Regni censetur, in Absentia quippè Cancellarij ejus Munere in Suprema Cancellariæ Curia, pro Tribunali Sedens, fungitur, præsertim *Londini*. Quemadmodùm autem priscis Temporibus Præsules Ecclesiæ erant sæpenumerò Cancellarij, ut videre erat Anno 1480 in *Gulielmo Shirwood*, hujus nostri *Joannis* in *Midensi* Diæcesi Antecessore, mox ad Lit. w. nominato, &, ut alios prætermittam, in *Gualtero Fitz-Simons*, Archiepiscopo *Dubliniensi*, Anno 1496, ità etiam & Magistri Rotulorum, sivè Vice Cancellarij.

(y) Videsis Cap. ix. §. i. Num. xiii; & Cap. iv. Num. xxiii. Pag. 86, & 195.

(z) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 37; *Antonius Wood*, in *Athen. Oxon*. Vol. I. Pag. 648; *Thomas Reymer*, *Fædera*, *Conventiones*, &c, Tom. xii. Pag. 196; *Echardus*, Tom. i. Pag. xxvi. Col. i; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 151, & seq; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. iii. Pag. 648.

XLVIII. F. PETRUS BURGUNDUS, Archiepiscopus *Tuamensis*, vulgò *Tuam*, in *Conacia*, Anno 1486, *Innocentio* VIII Summo Pontifice (*a*).

XLIX. F. OLIVERIUS CANTWELL, Episcopus *Ossoriensis*, vulgò *Ossory*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Dublinienſi*, ab *Innocentio* Papa VIII provisus Die 27 Martij 1487, non verò 1488, ut volunt *Fontana*, *Waræus*, *Cavalerius*, & *Harrisius*, mox laudandi, ut nihil dicam de *Bernardo de Jonghe*, qui de Anno, quo renunciatus est Episcopus *Oliverius* noster, altè silet. Id autem contigisse Anno 1487, proindeque emendandos in hoc prælibatos Scriptores, liquet ex hoc Diplomate (*b*).

"Innocentius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Oliverio Ordinis Fratrum "Prædicatorum, Electo Offorien., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Cùm Nos pridem Ecclesiæ Offorien. Pastoris Regimine destitutæ, de Persona tua, Nobis, & Fratribus nostris ob tuorum Exigentiam Meritorum acceptâ, de eorundem Fratrum Consilio, & Auctoritate Apostolica duxerimus providendum, præficiendo te illi in Episcopum, & Pastorem, prout in nostris indè confectis Literis pleniùs continetur, Nos ad ea, quæ ad tuæ Commoditatis Argumentum cedere valeant, favorabiliter intendentes, tuis Supplicationibus inclinati, tibi, ut à quocunque malueris Catholico Antistite, Gratiam, & Communionem Apostolicæ Sedis habente, ascitis & in hoc sibi assistentibus duobus, vel tribus Episcopis (*c*), similem Gratiam, & Communionem habentibus, Munus Consecrationis accipere valeas, ac eidem Antistiti, ut recepto prius per eum nostro, & Romanæ Ecclesiæ Nomine à te Fidelitatis debitæ solito Juramento juxtà Formam præsentibus annotatam, Munus prædictum Auctoritate nostrâ impendere tibi liberè possit, plenam, & liberam concedimus eorundem præsentium Tenore Facultatem. Volumus autem, & Auctoritate prædictâ statuimus, ac decernimus, quod si, non recepto priùs a te per ipsum Episcopum dicto Juramento, idem Episcopus Munus ipsum tibi impendere, & tu illud recipere præsumpseritis, dictus Antistes à pontificalis Exercitio Officij, & tàm ipse quàm tu ab Administratione tàm spiritualium, quàm temporalium Ecclesiarum vestrarum suspensi sitis eo ipso. Propterea volumus, quod Forma hujusmodi à te tunc præstiti Juramenti Nobis de Verbo ad Verbum per tuas patentes Literas, tuo Sigillo signatas, per proprium Nuncium quantociùs destinare procures; quodque per hoc Venerabili Fratri nostro Archiepiscopo Dublinen. cui præfata Ecclesia Metropolitico Jure subesse dignoscitur, nullum in posterum Præjudicium generetur. Forma autem Juramenti, quod præstabis, hæc est: Ego Oliverius Electus Offorien. ab hac Hora in anteà fidelis, & obediens ero Beato Petro, Sanctæque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, & Domino Nostro, Domino Innocentio Papæ VIII, suisque Successoribus canonicè intrantibus. Non ero in Consilio, aut Consensu, vel Facto, ut Vitam perdant, aut Membrum, seu capiantur malâ Captione. Consilium verò, quod mihi credituri sunt, per se, aut Nuncios, aut Literas, ad eorum Damnum, me sciente, Nemini pandam. Papatum Romanum, & Regalia Sancti Petri Adjutor eis ero ad retinendum, & defendendum, salvo meo Ordine, contrà omnem Hominem. Legatum Sedis Apostolicæ in eundo, & redeundo honorificè tractabo, & in suis Necessitatibus adjuvabo. Vocatus ad Synodum, veniam, nisi præpeditus fuero canonicâ Præpeditione. Possessiones verò ad Mensam meæ Ecclesiæ pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel alio Modo alienabo, inconsulto Romano Pontifice (*d*). Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quadringentesimo Octuagesimo Septimo, Sexto Kal. Aprilis, Pontificatûs nostri Anno Tertio."

De *Oliverio* nostro *Waræus* hæc habet: *In Reparatione Ædium Episcopalium, tàm apud* Aghor, *quàm apud* Freinston, *multum insumpsit Pecuniæ. Pontem Majorem Kilkenniæ, Aquarum Inundatione fractum, restauravit. Vicarijs porrò Choralibus appropriavit Ecclesiam* S. Mallæ. *Se-* nectâ

(*a*) *Fontana*, in *Theatro Domin.* Part. i. Cap. iv. Tit. cviii. Pag. 108, ex *Fernandez*, & *Plodio*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 298. Num. cclxxxix; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 76.

(*b*) Ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. iv. Pag. 79.

(*c*) Hisce Temporibus additur: *Vel si commodè adesse non poterunt, eorum Loco totidem Presbyteris in Ecclesiastica Dignitate constitutis*; ut liquebit Cap. præs. Num. lxxv, & lxxx.

(*d*) Forma Juramenti nunc usitata continet nonnulla alia, ut videre poteris Cap. præs. Num. lxxv, & lxxx.

nectâ gravis, Vitam banc reliquit 9 Januarij 1526, cùm sedisset Annos fermè triginta novem, & sepultus, uti fertur, Kilkenniæ in Cænobio sui Ordinis (*e*). *Cæterùm, Monumentum, ut accepi, illius Memoriæ erectum est in Ecclesia Cathedrali S. Canici. Dominicani Habitum, etiam post Præsulatum, quoad vixit, retinuisse fertur.* Hæc *Waræus*, quæ de Verbo ad Verbum exscribit *Harrisius*, subjungens, insuetum haud fuisse Temporibus illis, quod Episcopi Regulares Habitus suorum respectivè Ordinum deferrent, immò ex Regesto *Swaini (f)* refert, Synodum Provincialem sub *Joanne Swaino*, Archiepiscopo *Armacano*, Anno 1427 celebratum, animadvertisse in *Joannem Cely*, Monachum Benedictinum, Episcopum *Dunensem*, quod Habitum sui Ordinis non gestaret. Et quidem ad Mentem Angelici Doctoris (*g*) ajentis: *Si quæ sunt in Regularibus Observantijs, quæ non impediant Pontificale Officium, sed magis valeant ad Perfectionis Custodiam, sicut est Continentia, Paupertas, & alia bujusmodi, ad hæc remanet Religiosus, etiam factus Episcopus, obligatus, & per consequens AD PORTANDUM HABITUM SUÆ RELIGIONIS, qui est bujus Obligationis Signum* (*b*).

L. F. RICHARDUS MAC-BRIEN (*i*), Episcopus *Elphinensis*, vulgò *Elfin*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno 1499, *Alexandro* VI Summo Pontifice (*k*).

LI. F. FRANCISCUS DE CORDUBA (*l*), *in Sacra Theologia peritissimus*, Teste *Alexandro* VI, Pontifice Maximo, in Bulla protinùs recensenda, Episcopus *Glandalacensis*, vulgò *Glandaloch* (*m*), in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Dubliniensi*, ab eodem *Alexandro* provisus Die 21 Augusti 1500. Omittitur à *Fontana*, *Cavalerio*, alijsque Ordinis nostri Scriptoribus (excepto Magistro *Bremond* in *Bullario* mox laudando) non secùs ac à *Waræo*, atque *Harrisio*, & hoc quia ipsimet referunt, Anno 1216 Diæcesim *Glandalacensem* in unam coaluisse cum Archidiæcesi *Dubliniensi* Vigore Diplomatis *Honorij* Papæ III. Rectè tamen advertit idem *Harrisius* (*n*), adfuisse Episcopos *Glandalacenses*, etiam longè post Unionem, seù Coalitionem illam. Hinc *Waddingus* (*o*) ait, prælibatum *Alexandrum* VI, mortuo *Joanne* quodam Episcopo *Glandalacensi*, evexisse ad memoratam Sedem *Ivonem Russi*, S. Theologiæ Doctorem, Ordinis Minorum Alumnum, Die 10 Novembris 1494, & post Obitum hujus Anno sequenti 1495 alium suffecisse Minoritam, Nomine *Joannem*, aut fortassis *Junonem* illum, qui in mox afferendo Diplomate memoratur. Quarè crediderim huic *Joanni*, sivè *Junoni*, suffectum fuisse nostrum *Franciscum de Corduba*, Natione *Hispanum*, sicut & ipsemet *Alexander* Papa VI *Hispanus* erat. En porrò Diploma *Alexandrinum* ut in *Bullario Ordinis Prædicatorum jacet* (*p*):

" Alexander Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Francisco de Corduba,
" electo Glandelacen, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatus Officium, &c (*ut supra Pag*. 468.) Dudùm siquidem bonæ Memoriæ Junone Episcopo
" Glandelacen. Regimini Ecclesiæ Glandelacen, præsidente, Nos, (*reliqua bic desiderata legere est Pag*.
" 466.) demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, in Sacra Theologia peritissimum,
" Religionis

(*e*) De quo dicebam Cap. ix. §. iii. Pag. 204.

(*f*) Tom. i. Pag. 226.

(*g*) 2. 2. q. 185. art. 8. in corp.

(*b*) *Oliverium* nostrum memorant *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 147; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. ccccxl. Pag. 252, ex Lib. *Provis. Prælat. Innocentij* VIII; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 341. Num xxxiii; *Bernardus de Jonghe*, Pag 422; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 79.

(*i*) Passim, & magis propriè dicitur *O-Brien*, de qua nobilissima Progenie Sermo fuit Cap. ix. §. v. Num. ii. Lit. n. Confer Cap. præs, Num. i. Lit. b, & Cap. seq. Num. iv. Lit. h.

(*k*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 259; *Harrisius*, Vol. I. Pag 633.

(*l*) *Corduba*, vernaculè *Cordoua*, Civitas est *Bæticæ*, seù *Vandalitiæ*, aliàs *Andalusiæ*, in Regno *Hispaniarum*.

(*m*) Hibernicè *Glean-da-loch*, i. e. Clivus, seu Vallis duorum Stagnorum. Hinc à multis vocabatur Episcopatus *Bistagnensis*, & ab *Honorio* III, in Bulla Unionis cum *Dubliniensi* Archidiæcesi, *Episcopatus Insularum*.

(*n*) Vol I. Pag. 378.

(*o*) *Annal. Minor*. Tom. vii. Pag. 346.

(*p*) Tom. iv. Pag. 207, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxii. Fol. 64.

" Religionis Zelo conspicuum, Vitæ, ac Morum Honestate decorum. . . . Datum Romæ apud Sanc-" tum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo, Duodecimo Kal. Septembris, " Pontificatûs nostri Anno Octavo."

LII. F. EUGENIUS O FLANAGAN, S. Theologiæ Baccalaureus, Episcopus *Achadensis*, vulgò *Achonry*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, à *Julio* II, Pontifice Maximo, renunciatus Die 22 Decembris 1508 (*q*). Hunc non norunt *Fontana*, *Cavalerius*, aut *de Jongbe*, neque *Waræus*, aut *Harrisius*, quorum tamen uterque statuens *Cormacum* quendam Episcopum *Achadensem* Anno 1523, & immediatè antè ipsum *Thomam Fort*, Canonicum Regularem *S. Augustini*, Papali Provisione Episcopum item *Achadensem*, Die 13 Octobris 1492 constitutum, ingenuè fatetur, sibi non constare de Tempore Obitûs illius his Verbis: *De Tempore Mortis ejus nihil habeo certi* (*r*). Quapropter in Catalogo Episcoporum *Achadensium* per ipsos *Waræum*, & *Harrisium* collecto, facilè interjici potest *Franciscus* noster inter memoratos *Thomam*, & *Cormacum*. Quod autem *Franciscus* noster *Thomæ* in Episcopatu *Achadensi* immediatè successerit, Luce meridianâ clariùs patet ex sequenti Diplomate, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* reperire est (*s*), quodque in extensum exhibeo.

" Julius Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto Filio Eugenio Ophlannagan,
" Electo Achaden. Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatûs Officium, quamquàm insufficientibus Meritis, Nobis ex Alto commissum, quo Ecclesia-" rum omnium Regimini præsidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino, cupientes, soliciti Corde " reddimur, & solertes, ut, cum de ipsarum Regiminibus agitur committendis, tales eis in Pastores præ-" ficere studeamus, qui commissum sibi Gregem Dominicum sciant non solum Doctrinâ Verbi, sed Ex-" emplo boni Operis informare, commissasque sibi Ecclesias in Statu pacifico, & tranquillo velint, & va-" leant, Duce Domino, salubriter regere, & feliciter gubernare. Dudùm siquidem bonæ Memoriæ " Thomâ Episcopo Achaden. Regimini Ecclesiæ Achaden præsidente, Nos, cupientes ipsi Ecclesiæ, " cùm vacaret, per Apostolicæ Sedis Providentiam, utilem, & idoneam præsidere Personam, Provisi-" onem ejusdem Ecclesiæ Ordinationi, & Dispositioni nostris duximus eâ Vice specialiter reservandam, " decernentes ex tunc irritum, & inane, si secùs super his per quoscunque, quâvis Auctoritate, scienter, " vel ignoranter contingeret attentari. Postmodùm verò dictâ Ecclesiâ per Obitum dicti Thomæ Epis-" copi, qui extrà Curiam Romanam Debitum Naturæ persolvit, Pastoris Solatio destitutâ, Nos, Vaca-" tione hujusmodi Fide dignis Relatibus intellectâ, ad Provisionem ipsius Ecclesiæ celerem, & felicem, " de qua nullus hac Vice præter Nos disponere potuit, sivè potest, Reservatione, & Decreto obsistenti-" bus supradictis, ne Ecclesia ipsa longæ Vacationis exponatur Incommodis, paternis, & solicitis Stu-" dijs intendentes, post Deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Personam utilem, & etiam " fructuosam cum Fratribus nostris habuimus, diligentem, demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicato-" rum Professorem, ac in Theologia Baccalaureum, in Sacerdotio, & Ætate legitima constitutum, cui " apud Nos de Religionis Zelo, Literarum Scientiâ, Vitæ Munditiâ, Honestate Morum, spiritualium " Providentiâ, & temporalium Circumspectione, ac alijs multiplicium Virtutum Donis, Fide digna Tes-" timonia perhibentur, direximus Oculos nostræ Mentis. Quibus omnibus debitâ Meditatione pensatis, " de Persona tuâ, Nobis, & eisdem Fratribus nostris, ob dictorum tuorum Exigentiam Meritorum ac-" ceptâ, eidem Ecclesiæ, de ipsorum Fratrum Consilio, Auctoritate Apostolicâ providemus, teque illi " præficimus in Episcopum, & Pastorem, Curam, & Administrationem ipsius Ecclesiæ tibi in spirituali-

" bus

(*q*) *Bullarium Ordinis Prædicatorium*, Tom. iv. Pag 288.

(*r*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 178; *Harrisius*, Vol. I. Pag 660. Nullus porrò dubitò quin lustrale ipsius Nomen fuerit *Eugenius*, emendandi tamen sunt qui *Owen* aqud *Hibernos*, seu, ut *Galli* scribunt, *Ouen*, latinè vocant *Eugenium*. Quippè appellari debet *Audoenus*, post *S. Audoenum*, Archiepiscopum *Rotomagensem* in *Normannia*, sub cujus Invocatione adest *Dublinij* Ecclesia Parochialis, ut liquet ex Cap. ix. §. i. Num. vi. Lit. i. Pag. 189. Memoratur porrò in *Martyrologio Romano* ad Diem 24. Augusti.

(*s*) Tom. iv. Pag. 288, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxx. Fol. 277.

" bus, & temporalibus plenariè committendo; in illo, qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, " quod præfata Ecclesia sub tuo felici Regimine, Gratiâ tibi assistente divinâ, prosperè dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet Incrementa. Jugum igitur Domini, tuis impositum Humeris, promptâ Devotione suscipiens, Curam, & Administrationem prædictas sic exercere studeas solicitè, fideliter, & prudenter, quod ipsa Ecclesia Gubernatori provido, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, tuque, præter æternæ Retributionis Præmium, nostram, & dictæ Sedis Benedictionem, & Gratiam exindè uberiùs consequi merearis. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Octavo, Undecimo Kal. Januarij, Pontificatûs nostri Anno Sexto."

EXTAT etiam in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Loco mox laudato (*t*), aliud Diploma *Julianum*, eodem Die ac præcedens, prævie tamen datum, hujus Tenoris:

" Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Eugenio Ophlannagom,
" Ordinis Fratrum Prædicatorum Professori, & in Thelogia
" Baccalaureo, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolicæ Sedis consueta Clementia ad ea libenter intendit, per quæ Personæ Ecclesiasticæ, per eam ad Cathedralium Ecclesiarum Regimina assumendæ, possint illis, sublatis Obstaculis universis, puro Corde, & sincerâ Conscientiâ præsidere. Cùm itaque Nos hodiè Ecclesiæ Achaden., tunc certo Modo Pastoris Solatio destitutæ, de Persona tua, Nobis, & Fratribus nostris, ob tuorum Exigentiam Meritorum acceptæ, de Fratrum eorundem Consilio, Auctoritate Apostolicâ providere, teque illi in Episcopum, & Pastorem præficere intendamus, Nos, ne forsan aliquibus Sententijs, & Censuris Ecclesiasticis ligatus existas, Provisio, & Præfectio prædictæ possint propterea quomodolibet impugnari, providere volentes, te à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure vel ab Homine, quâvis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad hoc duntaxàt, ut Provisio, & Præfectio prædictæ, ac singulæ Literæ Apostolicæ, desuper conficiendæ, suum consequantur Effectum, harum Serie absolvimus, & absolutum fore nunciamus, non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque in contrarium quibuscunque Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Absolutionis infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & BB Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Octavo, Undecimo Kal. Januarij, Pontificatus nostri Anno Sexto."

EXTAT & tertium Diploma *Julianum* in *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*u*), duos post Dies, in Pervigilio nempè Natalis Domini 1508, datum, Tenoris sequentis:

" Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Eugenio, Ordinis Fratrum
" Prædicatorum, & in Theologia Baccalaureo, Electo Achaden.,
" Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cùm Nos pridem Ecclesiæ Achaden., tunc certo Modo Pastoris Regimine destitutæ, de Persona tuâ, Nobis, & Fratribus nostris, ob tuorum Exigentiam Meritorum acceptâ, de eorundem Fratrum Consilio, & Auctoritate Apostolicâ duxerimus providendum, præficiendo te illi in Episcopum, & Pastorem, prout in nostris indè confectis Literis pleniùs continetur, Nos ad ea, quæ ad tuæ Commoditatis Argumentum cedere valeant, favorabiliter intendentes, tuis Supplicationibus inclinati, tibi, ut à quocunque malueris Catholico Antistite, Gratiam, & Communionem Apostolicæ Sedis habente, accitis, & in hoc sibi assistentibus duobus, vel tribus Catholicis Episcopis (*w*), similem Gratiam, & Communionem habentibus, Munus Consecrationis recipere valeas, ac eidem Antistiti, recepto priùs per eum nostro & Romanæ Ec-

 " clesiæ

(*t*) Scilicet Tom. iv. Pag. 288, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxx. Fol. 278.

(*u*) Tom. iv. Pag. 288, ex *Archivo Apostolico*, Lib. xii. Fol. 81.

(*w*) Confer Cap. præs. Num. xlix. Lit. c. Pag. 478.

"[illegible] Apostolica [illegible] Romanae Ecclesiae [illegible] Domino Nostro [illegible] Papae [illegible] Legatum Sedis Apostolicae [illegible] Possessiones vero ad Mensam meae Ecclesiae pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo Modo alienabo, inconsulto Romano Pontifice [illegible]. Sic me Deus adjuvet, & haec sancta Dei Evangelia. Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae Millesimo Quingentesimo Octavo, Nono Kal. Januarij, Pontificatus nostri Anno Sexto."

[illegible] Regium quoque eit in Modum [illegible] Diploma Julianum, eodem Die ac duo priora, 22 scilicet Decembris 1508 datum, hujus Tenoris ut in *Bullario Ordinis Praedicatorum* (y).

"Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, Charissimo in Christo Filio Henrico (z),
"Angliae Regi Illustri, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Gratiae divinae Praemium, & humanae Laudis Praeconium acquiritur &c. Hodie siquidem Ecclesiae "Achaden. tunc per Obitum bonae Memoriae Thomae Episcopi Achaden., extra Romanam Curiam de- "functi, Pastoris Solatio destitutae, de Persona dilecti Filij Eugenij Ordinis Fratrum Praedicatorum, & in "Theologia Baccalaurei, electi Achaden. Nobis, & Fratribus nostris, ob suorum Exigentiam Meritorum "accepta, de Fratrum eorundem Consilio, Apostolica Auctoritate providimus, ipsumque illi praefecimus "in Episcopum, & Pastorem, Curam, & Administrationem ipsius Ecclesiae sibi in spiritualibus & tempo- "ralibus plenarie committendo, prout in nostris inde confectis Literis plenius continetur. Cum itaque, "Fili Charissime, sit Virtutis Opus, Dei Ministros benigno Favore prosequi, ac eos Verbis, & Operibus "pro Regis aeterni Gloria venerari, Serenitatem Vestram Regiam rogamus, & hortamur attente, quate- "nus eundem Eugenium electum, & praefatam Ecclesiam sui Curae commissam, habens pro nostra, & "Apostolicae Sedis Reverentia propensius commendatos, in ampliandis, & conservandis Juribus suis sic "eos benigni Favoris Auxilio prosequaris, ut idem Eugenius electus, Tuae Celsitudinis fultus Praesidio, in "commisso sibi Curae Pastoralis Officio possit, Deo propitio, prosperari, ac tibi exinde a Deo perennis "Vitae Praemium, & a Nobis condigna proveniat Actio Gratiarum. Datum Romae apud S. Petrum Anno "Incarnationis Dominicae Millesimo Quingentesimo Octavo, Undecimo Kal. Januarij, Pontificatus "nostri Anno Sexto."

Duo alia Diplomata *Juliana*, quibus *Eugenius* noster Capitulo, & Populo *Achadensis* Ecclesiae commendatur, memorat saepe laudatum nostrum *Bullarium* (a), ea tamen Brevitatis ergo praetermittens, rectèque ex his omnibus emendandum censens *Echardum* Tom. II. Pag. xxix, ubi *Eugenium* nostrum praeficit Ecclesiae *Ardacbadensi*, sub *Armacana* Metropoli.

LIII. F.

(x) Confer Cap. praes. Num. xlix. Lit. d Pag. 478.

(y) Tom. Iv. Pag. 288, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxx. Fol. 278.

(z) Hujus Nominis *Septimo*.

(a) Tom. iv. Pag. 289, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxx. Fol. 278, in *Archivo Ordinis* asservata.

LIII. P. DIONYSIUS MORI, seù *Morus*, Hibernis *O-More*, Anglis *Moore*, S. Theologiæ Baccalaureus, Episcopus *Clonfertensis*, vulgò *Clonfert*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, à *Julio* II, Pontifice Maximo, provisus Die 7 Novembris 1509 (*b*). Omittitur à *Fontana*, *Cavalerio*, *Echardo*, & *de Jonghe*. Et quamquàm memoretur à *Waræo*, & *Harrisio*, dicunt tamen ipsum fuisse Franciscanum. Hinc transcribendum Diploma sequens ex *Bullario Ordinis Prædicatorum* (*c*):

" Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Dionysio Mori, Electo Clon-
" ferten., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Apostolatûs Officium &c (*omnia hic desiderata legere est Pag.* 468.) Dudùm siquidem " bonæ Memoriæ David (D) Episcopo Clonferten. Regimini Clonferten. Ecclesiæ præsidente, Nos . . . . " demùm ad te, ORDINIS FRATRUM PRÆDICATORUM PROFESSOREM, Baccalaureum in " Theologia, in Sacerdotio constitutum, cui apud Nos de Religionis Zelo, Vitæ Munditiâ, Honestate " Morum, spiritualium Providentiâ, & temporalium Circumspectione, alijsque multiplicium Virtutum " Donis, Fide digna Testimonia perhibentur . . . . Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Nono, Septimo Idûs Novembris, Pontificatûs nostri Anno " Sexto."

ADEST in *Bullario* nostro (*d*) aliud Diploma, eodem Die datum, prælibato indulgens *Dionysio*, ut à quocunque Antistite Catholico, accitis duobus, vel tribus Catholicis pariter Episcopis, consecrari valeat. En Tenorem, ex quo iterùm clarè eruitur, ipsum fuisse Ordinis Prædicatorum Alumnum.

" Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Dionysio, ORDINIS
" FRATRUM PRÆDICATORUM, Baccalaureo in Theologia, Electo
" Clonferten., Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cùm Nos pridem Ecclesiæ Clonferten., &c (*quæ hic desunt legere est Pag.* 481.) tibi, ut " à quocunque malueris Catholico Antistite, Gratiam, & Communionem Apostolicæ Sedis habente, " accitis, & in hoc sibi assistentibus, duobus vel tribus Catholicis Episcopis (*e*) . . . . Forma autem Juramenti, quod præstabis, hæc est: Ego Dionysius Electus Clonferten. ab hac Hora in anteà fidelis, & " obediens ero Beato Petro, Sanctæque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, & Domino Nostro, Domino Julio " Papæ II, ac ejus Successoribus canonicè intrantibus (*f*) . . . . Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta " Dei Evangelia. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Nono, Septimo Idus Novembris, Pontificatus nostri Anno Sexto."

IN eodem *Bullario* nostro (*g*) legere est & aliud Diploma, eundem *Dionysium* Anglorum Regi *Henrico* VII commendans, ex quo iterùm iterùmque Sole meridiano clariùs constat, ipsum reverà fuisse de *Fratrum Prædicatorum* Familia. En porrò Tenorem:

" Julius Episcopus, Servus Servorum Dei, Carissimo in Christo Filio Henrico Angliæ
" Regi Illustri, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Gratiæ divinæ Præmium, & humanæ Laudis Præconium acquiritur &c. Hodiè siquidem Ecclesiæ " Clonferten., tunc per Obitum bonæ Memoriæ David olim Episcopi Clonferten. extrà Romanam Curiam Defuncti, Pastoris Solatio destitutæ, de Persona dilecti Filij Dionysij, ORDINIS FRATRUM

(*b*) *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 290.
(*c*) Tom. iv. Pag. 290, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cclxxi. Fol. 72.
(D) Cui Cognomen *de Burgo*.
(*d*) Tom. iv. Pag. 271, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cciii. Fol. 122.
(*e*) Recolendum Cap. præs. Num. xlix. Lit. c. Pag. 478.
(*f*) Videsis Cap. præs. Num. xlix. Lit. d. Pag. 478.
(*g*) Tom. iv. Pag. 291, ex *Archivo Apostolico*, Lib. cciii. Fol. 123.

" PRÆDICATORUM, in Theologia Baccalaurei, Electi Clonferten., Nobis, & Fratribus nostris, ob
" suorum Exigentiam Meritorum acceptâ, de Fratrum eorundem Consilio, Auctoritate Apostolicâ pro-
" vidimus, ipsumque illi præfecimus in Episcopum, & Pastorem, Curam, & Administrationem ipsius
" Ecclesiæ sibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo. Cùm itàque, Fili carissime, sit
" Virtutis Opus Dei Ministros benigno Favore prosequi, ac eos Verbis, & Operibus pro Regis æterni
" Gloria venerari, Majestatem tuam Regiam rogamus, & hortamur attentè, quatenùs eundem Diony-
" sium Electum, & Ecclesiam prædictam, suæ Curæ commissam, habens pro nostra, & Apostolica Sedis
" Reverentia propensiùs commendatos, ipsos benigni Favoris Præsidio prosequaris. Ita quod idem
" Dionysius Electus Tuæ Celsitudinis fultus Præsidio, in commisso sibi Curæ Pastoralis Officio
" possit, Deo propitio, prosperari, ac tibi exindè à Deo perennis Vitæ Præmium, & à Nobis condigna
" proveniat Actio Gratiarum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo
" Quingentesimo Nono, Septimo Idûs Novembris, Pontificatûs nostri Anno Sexto."

ALIA Quinque Diplomata, quibus idem *Dionysius* commendatur Archiepiscopo *Tuamensi*, Capitulo, Populo, & Vassallis Ecclesiæ *Clonfertensis*, & Censuris, uti Moris est, solvitur, prætermittit *Bullarium* nostrum, ajens, ea asservari in *Archivo Ordinis* (*h*).

VIVUM porrò fuisse Die 14 Julij 1518, testantur *Waræus*, & *Harrisius* (*i*), nescientes tamen quo Tempore obierit. Verisimile autem est, eum Vitam protraxisse ad Annum usque 1434, quo *Rolandus de Burgo* à *Clemente* VII, Pontifice Maximo, evectus fuit, ut prælibati referunt Scriptores, *Dionysium* nostrum inter, & *Rolandum* in Episcoporum *Clonfertensium* Catalogo nullum interjicientes.

LIV. F. WILLELMUS (seù *Gulielmus*) HOGESON, S. Theologiæ Baccalaureus, Episcopus *Deriensis*, vulgò *Derry*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, à *Leone* Papa X renunciatus Die 8 Augusti 1520 (*k*). Omittitur à *Fontana*, *Cavalerio*, *Echardo*, & *de Jonghe*; atque à *Waræo*, & *Harrisio*, qui tamen in suo Præsulum *Deriensium* Catalogo nullum habent à *Jacobo Mac-Mahon*, Anno 1517 defunctum, ad *Rodericum O-Donnell*, Anno 1529. Hinc *Gulielmum*, seù *Willelmum*, nostrum interjiciendum fuisse Sole meridiano clarius patet ex sequenti Diplomate, quod in *Bullario Ordinis Prædicatorum* invenere est (*l*).

" Leo Episcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Willelmo Hogeson, Electo Da-
" rien (*m*), Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Divinâ disponente Clementiâ &c (*quæ hic desiderantur legere est suprà Pag.* 466.) Sanè Ecclesiâ
" Darien. tunc certo Modo Pastoris Solatio distitutâ . . . . Provisionem ipsius Ecclesiæ Ordinationi,
" & Dispositioni nostræ duximus specialiter reservandam . . . . Nos, Vacatione hujusmodi Fide dignis
" Relatibus intellectâ, demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum, in Theologia Baccalaureum . . . .
" Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Vigesimo, Sexto
" Idus Augusti, Pontificatus nostri Anno Octavo."

LV. F. JOANNES QUINUS, alijs *Coynus* (*n*), Episcopus *Limericensis*, vulgò *Limerick*, in *Momonia*, sub Archiepiscopo *Casseliensi*, Anno 1521, alijs 1522, *Leone* X Summo Pontifice. Rexit ad Diem usque 9 Aprilis 1551, quo Tempore ceù cæcus, & valetudinarius Episcopatu se spontè

(*h*) Ex *Archivo Apostolico*, Lib. ccxx. Fol. 96, & 97, Lib. cclxxi. Fol. 73, & Lib. cciii. Fol. 123.

(*i*) *Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ*, Pag. 266; *Harrisius*, Vol. I. Pag. 641.

(*k*) *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 404.

(*l*) Tom. iv. Pag. 404, ex *Archivo Apostolico*, Lib. ccxxv. Fol. 185.

(*m*) Lege *Derien.*, inter quam & *Daren.*, seù *Darien.*, vulgò *Kildare*, in *Lagenia*, sub Metropoli *Dubliniensi*, magna est Vocabulorum Affinitas. Nihilominùs *Willelmus* noster nequivit esse Anno 1520 Episcopus *Darensis*, eò quippè Loci sedebat *Edmundus Lane* ab Anno 1482 ad Annum 1522, quo *Thomas Dillon* eidem suffectus est juxtà *Waræum*, de *Præsul. Hib.* Pag. 128, & *Harrisium*, Vol. I. Pag. 388.

(*n*) *Quinus*, & *Coynus*, distincta omninò sunt apud *Hibernos* Cognomina.

ſponté abdicavit. Interfuerat Synodo Provinciali ſub *Edmundo Butlero*, Archiepiſcopo *Caſſelienſi*, habitæ *Limerici* circà Feſtum SS Apoſtolorum *Petri & Pauli* Anno 1529 (*o*).

LVI. F. MAURITIUS DORAN, ſivè O-DEORAN, nonnullis *Baxanum*, Epiſcopus *Leghlinenſis*, vulgo *Leighlin*, in *Lagenia*, ſub Metropoli *Dublinienſi*, Anno 1524, *Clemente* VII Summo Pontifice (*p*). In *Lexia*, ſivè in hodierno Agro Reginæ, natum referunt *Waræus*, & *Harriſius* (*q*), hæc de eo addentes: *Homo ob Mores probatiſſimus, & Concionum Facunditatem multùm laudatus, ſedit Annum unum, & Menſes octo. Anno tùm* 1525 *à* Mauritio Cavanagh, *Eccleſiæ ſuæ Archidiacono, in Via, propè Locum dictum* Glen-Reynold, *ſceleratiſſimè interſectus eſt. Occaſio traditur, quod Epiſcopus inſolentem Archidiaconi Pervicaciam, & Crimina neſcio quæ alia, acriter increparat, atque aliter corrigere minitarat. Homicida poſteà*, Geraldi Fitz-Gerald, *Comitis Kildariæ, Hiberniæque Deputati (r) Juſſu, in ipſo Loco, ubi Scelus illud perpetraverat, in Patibulo ſuſpenſus eſt, & Viſcera deindè combuſta.*

LVII. F. PETRUS STOLL, S. Theologiæ Magiſter, Epiſcopus *Darenſis*, nonnullis *Darienſis*, vulgò *Kildare*, ſeù *Kil dare*, in *Lagenia*, ſub Archiepiſcopo *Dublinienſi*, à *Clemente* Papa VII Die 15 Martij 1529 proviſus (*s*). Omittitur à *Waræo*, & *Harriſio*, quos ſequens emendat Diploma (*t*):

" Clemens Epiſcopus, Servus Servorum Dei, dilecto Filio Petro Stoll, Electo Darien
" (*u*); Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

" Poſtmodùm verò (*w*) præfatâ Eccleſiâ Darien certo Modo vacante, Nos, Vacatione hujuſmodi Fide
" dignis Relatibus intellectâ, ad Proviſionem dictæ Eccleſiæ celerem, & felicem, de qua nullus, præter
" Nos, hac Vice diſponere potuit, ſivè poteſt, Reſervatione, & Decreto obſiſtentibus ſupradictis, ac
" longæ Vacationis ſuſtineat Incommoda, paternis, & ſolicitis Studijs intendentes, poſt Deliberationem,
" quam de præficiendo eidem Eccleſiæ Perſonam utilem, & fructuoſam, cum Fratribus noſtris habuimus,
" diligentem, demùm ad te, Ordinis Fratrum Prædicatorum Profeſſorem, & Theologiæ Magiſtrum, cui
" de Religionis Zelo, Vitæ Munditia, Honeſtate Morum, ſpiritualium Providentiâ, & temporalium Cir-
" cumſpectione, alijſque multiplicibus Virtutum Donis, apud Nos Fide digna Teſtimonia perhibentur &c
" (*ut ſuprà Pag.* 466.) Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo
" Quingenteſimo Vigeſimo Octavo (*Stylo Bullarum, Æra communis* 1529) Idibus Martij, Pontificatûs
" noſtri Anno Sexto."

LVIII. F.

(*o*) *Waræus*, de *Præſulibus Hiberniæ*, Pag. 138; *Fontana*, in *Theatro Dominicano*. Part. I. Cap. v. Tit. cccxxxv. Pag, 205, ex *Actis Conſiſtorialibus Clementis* VII; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 339, Num. xxvii; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 422; *Harriſius*, Vol I. Pag. 510; *Bullarium Ordinis Prædicatorum* Tom. iv. Pag. 405. Adeas Cap. præs Num. lxxxii. Lit. l. & Cap. ſeq. Num. i & ii.

(*p*) *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. iv. Pag. 528. Cæterùm *Waræus*, de *Præſulibus Hiberniæ*, Pag. 157; *Harriſius*, Vol. I. Pag. 461; & *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 340. Num. xxx, incertum dicunt, nùm *Mauritius* iſte ſit Ordinis Minorum, vel Ordinis Prædicatorum Alumnus.

(*q*) Locis mox laudatis.

(*r*) Id eſt, Vices Gerentis Proregis *Hiberniæ*.

(*s*) *Fontana*, in *Theatro Dominicano*, Part. i. Cap. v. Tit. ccxix. Pag. 185, ex *Regeſtis Cancellariæ Apoſtolicæ*; *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 347. Num. xlvi; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 422; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. iv. Pag. 329.

(*t*) Videre eſt in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. iv. Pag. 530, ex *Archivo Apoſtolico*, Lib. civ. Fol. 204.

(*u*) Magna quidem eſt Affinitas inter Vocabula *Darien.* & *Derien.*, ut nuperrimè obſervabam ad Lit. m. Vero ſimile tamen non eſt *Petrum* noſtrum renunciatum fuiſſe Epiſcopum *Derienſem* Die 15 Martij 1529, Menſe quippè Septembris ejuſdem Anni Sedem iſtam occupavit *Rodericus O-Donnell*, ut legere eſt apud *Waræum*, de *Præſulibus Hiberniæ*, Pag. 77; & *Harriſium*, Vol. I. Pag. 291. Hinc *Cavalerius*, & *de Jonghe*, mox laudati, rectè præficiunt *Petrum* noſtrum Sedi *Darenſi*, ſeù *Kildarienſi*, ut juxtà vernaculum Nomen vocat *Cavalerius*. Confer protinùs dicenda Num. lxiv. Lit. o. Pag. 587.

(*w*) Exordium, quod in *Bullario* noſtro deſideratur, ex Diplomatibus ejuſdem Tenoris, Cap. præſ. à Num. xxiv exſcriptis, nullo Negotio ſupplere poteris.

[illegible] Pontifice [illegible]
[illegible] extitisse [illegible].

[illegible] Kilmacduach [illegible] Episcopus [illegible] Cassiliensi [illegible] Decessum, [illegible] in Vigilia [illegible] Catholicae [illegible] Superius [illegible].

[illegible] dignum [illegible], nisi [illegible] Reverendissimus [illegible] Magister Generalis [illegible], atque [illegible] Patres [illegible] Capituli Generalis Romani [illegible], [illegible] sequentia [illegible].

"[illegible] Catholica [illegible]
"[illegible]
"[illegible]
"[illegible]
"[illegible] Fratres [illegible]
"[illegible] Martyres [illegible]
"[illegible] in Novo Orbe Martyrio [illegible].
"Inter [illegible] Illustrissimus, & Reverendissimus D. Fr. Terentius-Albertus
"O-Brien, [illegible] Hiberniae Regum [illegible] in Provincia Hispaniae [illegible]
"[illegible] Provinciae [illegible]
"[illegible] Provincialis [illegible]
"[illegible] Romae [illegible] a novo Ordinis Generali Magistro, Fr. Tho-
"ma Turco, [illegible] Capitis [illegible]
"[illegible] Magisterii [illegible] Urbano VIII [illegible]
"[illegible] Episcopatum [illegible] & Episcopali Dignitati [illegible] Ordinis,
"[illegible] Ecclesiae, [illegible] in Hibernia [illegible]
"[illegible] Quare cum Anno
"[illegible] in Civitate Limericensi, [illegible] Henricus Ireton, Cromwelli Gener, [illegible] Hiber-
"niae [illegible], [illegible] Constantia Spiri-
"[illegible] Antesignano [illegible] quinquaginta
Annorum

[illegible] Joannes O-Heyne, Pag. [illegible]; Bernardus de Jonghe Pag. 423; Bullarium Ordinis Praedicatorum, Tom. vi. Pag. 143. Animadvertendum porro, [illegible] Jacobum nostrum O-Hurly, [illegible] & Terentij-Alberti O-Brien, immediate successorem ejus, Sedem [illegible] Kilmaloacensem, [illegible] Imelacensem. Vel Imelacensem. [illegible] Wareus, [illegible] Hiberrigenae, & Angligenae Scribunt. [illegible] Oppidum, cui [illegible] Kilmaloch [illegible] Kilmallock, ubi [illegible], atque Conventum [illegible], cujus [illegible] erat Jacobus O-Hurly, [illegible] Cap. ix. § xxiv. Pag. 283. [illegible] Sedes Episcopalis non est, [illegible] Dioecesis, & Agri Limericensis. Imelaca vero [illegible] Episcopalis in Tipperariensi Agro [illegible] Metropoli Cassiliensi, [illegible], ut [illegible] ex Catalogo Dioecesium Hiberniae, superius allato. Cap. i. Num. iii. Pag. 19. Imelaca autem vulgo nuncupatur Emly, seu Emlie, hinc Emliensem nuncupat Dioecesim Aubertus Miraeus in Notitia Episcopatuum Orbis Christiani, Lib. ii. Pag. [illegible]. & Lib. iv. Pag. 220. & Lib. v. Pag. 300. Confer Cap. xiv. Num. [illegible]

[illegible] Cap. seq. Num. xi.

[illegible] De quo Vide Cap. ix. § ii. Pag. 209.

[illegible] Cap. ix. § iii. Num. iv. Pag. 206. Vid. Cap. seq. Num. xii.

[illegible] Confer superius dicta ad Lit. [illegible]

(y) Fontana in Theatro Dominicano, Part. i. Cap. v. Tit. [illegible] Pag. 205; Cavalerius, Tom. i. Pag. 602. Num. [illegible]; O-Heyn. Pag. 15; Bernardus de Jonghe, Pag. 423; Bullarium Ordinis Praedicatorum, Tom. vi. Pag. 143.

(z) Tit. Fratres, & Sorores, qui pretiose in Conspectu Domini Morte obierunt, § In Provincia Hiberniae, Pag. 129.

(a) Confideatur Cap. ix. § v. Num. ii. Lit. r. Pag. 211.

(b) Lege Imelacensem, juxta super dicta ad Lit. s.

(c) Confer Cap. xvii. Num. lxxxiv.

" Aureorum Millibus, & securâ quôcunque vellet emigrandi Licentiâ, modô Urbe excederet, nec ejus " Deditionem pergeret impedire, fortissimè respuit, præeligens Catholicis Civibus ad Mortem usque assis" tere, quàm Hæreticorum Salvo Conductu, Auroque alibi fulgere, aut securè deliciari. Itaque Urbe " demùm expugnatâ captus, vinctus, & ad Forum pertractus, ipso Omnium Sanctorum Pervigilio ibi" dem publicè ad Furcam actus, Agonem suum gloriosè consummavit. Dùm lætus ad Supplicij Lo" cum pergit, sereno Vultu conversus ad Catholicos, qui inconsolabiliter adlachrymantes circumfluxe" rant, postrema hæc Verba, ipsismet Hæreticis Cor penetrantia, fecit: *Habetote*, inquit, *Fidem, servate " Mandata, adversùs DEI Dispositionem ne queramini, quod facientes possidebitis Animas vestras: Pro " me autem nolite flere, sed orate, ut in hoc Mortis Tormento firmus, & infractus Cursum meum felici" ter absolvam.* Persecutor Irton (cui Albertus vicinam DEI Ultionem disertè prædixerat) paulò post " Lue, ac Phrænesi tactus, Furijsque dirè exagitatus, palàm adstantibus suæ tàm Malitiæ quàm Militiæ " Primipilis fassus est, innocentis Episcopi Cœdem sibi extremè jàm fatalem esse. Indè obversâ ad Pa" rietem Facie, secum submussitans protestabatur, *nunquàm ego* (inquiens) *meo Consilio ad Necem illius " Episcopi cooperatus fui; nunquàm, nunquàm, Senatus bellicus fecit, Consilij Opus fuit, ipsi viderint,* " &c. Item: *Utinam Papisticum hunc Episcopum nunquàm vel à longè vidissem.* Inter hujusmodi Ver" ba, & Conscientiæ Utricas, altùm gemens infelicem Animam in Orcum expuit. Caput Martyris præ" alto Stipiti infixum, ac Regiæ Arcis Pinnaculo impositum, post multa Tempora videbatur quasi re" centem adhuc stillare Cruorem, Aspectu integro, Carne, Cute, Pilis nihilo mutatis, vel in Tesseram " Incorruptionis, nàm & constans Fama est, eum usque ad extrema virginali planè Munditia floruisse, ut " vel indè piè liceat conjectare, Virginem, Doctorem, Episcopum, Martyrem non unicâ duntaxàt Co" ronâ jam fulgere in Cœlo. Vitæ, ac Certaminis ejus prolixior Historia quandoque Lucem aspiciet (*d*).

LXVII. F. EDMUNDUS O-DEMPSY, Episcopus *Leghlinensis*, vulgò *Leighlin*, in *Lagenia*, sub Metropoli *Dubliniensi* (antè Annum, vel ipso) Anno 1643. Hunc, ut candidè fatear, non norunt Scriptores hìc passim laudati; eum tamen memorat Præsul coævus, *Nicolaus French*, Episcopus *Fernensis*, qui Libellum Supplicem (posteà Typis vulgatum) *Clementi* IX, Pontifici Maximo, super Rebus *Hiberniæ* porrexit Mense Novembri Anno 1667, eidem subnectens *Elenchum Illustrissimorum Dominorum Episcoporum, qui residerunt in Ecclesijs suis Anno* 1649, *& exindè mortui sunt.* Inter eos siquidem, *qui Diem clauserunt in Exilio,* quinto Loco recensetur D. Fr. *Edmundus O-Dempsy, Ordinis Prædicatorum, Episcopus Leghlinensis, Artabriæ* (*e*) *in Regno Galliciæ.* Quid clarius? Quid luculentius? Ut autem curioso Lectori faciam satis, en ipsissima integri *Elenchi* ad Calcem prælibati *Libelli Supplicis* Verba.

" Elenchus Illustrissimorum Dominorum Episcoporum, qui residerunt
" in Ecclesijs suis Anno 1649, & exindè mortui sunt.

" Qui Diem obierunt in Patria.

" 1. D. *Hugo O-Reilly*, Archiepiscopus *Armachanus*, Totius *Hiberniæ* Primas, Doctor Utri" usque Juris.
" 2. D. Fr. *Thomas Flemingus*, Franciscanus, Archiepiscopus *Dubliniensis*, *Hiberniæ* Primas, " Lector Jubilatus S. Theologiæ.
" 3. D. *David Roth*, Episcopus *Ossoriensis*, S. Theologiæ Doctor.
" 4. D. *Thomas Desse*, Episcopus *Midensis*, S. Theologiæ Doctor.
" 5. D. *Thomas O-Mollony*, Episcopus *Laonensis*, S. Theologiæ Doctor.
" 6. D. *Eugenius Swynius*, Episcopus *Kilmorensis*, S. Theologiæ Doctor.
" 7. D. Fr. *Boetius Eganus*, Franciscanus, Episcopus *Elphinensis*.
" 8. D. *Richardus Conellus*, Episcopus *Ardfertensis*, Utriusque Juris Doctor.
" 9. D. Fr. *Antonius Geoghegan*, Franciscanus, Episcopus *Clonmacnoisensis*, posteà *Midensis*.

Rrr Interfecti

(*d*) Sed hucusque, quoad scire potui, Lucem non aspexit. Eum autem memorat *Elenchus Præsulum, interfectorum in Odium Fidei*, Num. seq. exscribendus. Vide etiam ex *Daniele O-Daly* plura de eo Cap. xvi. Num. xxix.

(*e*) Hispanicè *S. Maria de Finis Terræ*, quæ juxtà Promontorium *Finis-Terræ*.

Interfecti in Odium Fidei.

1. D. *Emerus Matthews* (f), Episcopus *Clogherensis*, magni Nominis Praesul, Laqueo necatus fuit apud *Enniskillen*, speciali Mandato Parlamenti Anglicani, Jussione *Caroli Coote*, Hostis Fidei Catholicae pestiferi. Affixum erat Palo Caput ejus, Funestum Catholicis Spectaculum.

2. D. Fr. *Terentius O-Brien*, Episcopus *Imolacensis*, Ordinis Praedicatorum, Laqueo strangulatus fuit in Civitate *Limericensi*, sic jubente *Iretono*, *Cromwelli* Genero, & Exercitu haereticorum barbarè et insultante (g).

3. D. Fr. *Boetius Eganus* Junior, Franciscanus, Episcopus *Rossensis*, in Via publica à Turma Regiorum hostilium comprehensus, suspensus est ex Arbore Habenis Equi sui.

Qui Dierum clauserunt in Exilio.

1. D. *Thomas Walshus* (h), Archiepiscopus *Casseliensis*, *Compostellae* in Regno *Galliciae*.
2. D. *Joannes Calenanus*, Episcopus *Rapotensis*, S. Theologiae Doctor, &
3. D. *Edmundus O-Dwyer*, Episcopus *Limericensis*, S. Theologiae Doctor: *Ambo Bruxellis in Belgio.*
4. D. *Franciscus Kirovanus*, Episcopus *Aladensis*, *Rhedoni* (i) in *Britannia Armorica*.
5. D. Fr. *Edmundus O-Dempsy*, Ordinis Praedicatorum, Episcopus *Leighlinensis*, *Artabriae* (k) in Regno *Galliciae*.
6. D. *Walterus Lynch*, Episcopus *Clonfertensis*, S. Theologiae, & Utriusque Juris Doctor, *Jaurini* (l) in *Hungaria*.
7. D. Fr. *Hugo de Burgo*, Franciscanus, Episcopus *Duacensis*, in *Anglia*.
8. D. Fr. *Arthurus Magenisus* (m), Ordinis S. *Bernardi*, Episcopus *Dunensis*, expiravit in Mari.
9. D. *Robertus Barry*, Episcopus *Corcagiensis*, & *Clonensis*, S. Theologiae Doctor, &
10. D. Fr. *Patritius Comerfordus*, Ordinis S. *Augustini*, Episcopus *Waterfordiensis*, & *Lismorensis*: *Ambo Nannetis in Britannia Armorica.*

Qui adhuc vivunt.

1. D. *Joannes de Burgo*, Archiepiscopus *Tuamensis*, S. Theologiae Doctor, è Carcere pulsus in Exilium, dein reversus in Patriam, jacet in Lecto languidus, decrepitus, & incurvatus, ita ut poni posset in Numero Mortuorum.

2. D. *Nicolaus French*, Episcopus *Fernensis* (n), exulans *Gandavi* vivit sub Alis, & Umbra Illustrissimi D. *Eugenij-Alberti Dalamont*, Episcopi *Gandavensis*.

3. D

(f) *Anglicè Matthew, Italicè Mattei.*
(g) Recolendus Num. praecedens.
(h) *Anglicè Walsh, Hibernicè Branach.*
(i) Gallicè Rennes.
(k) *Hispanicè S. Maria de Finis Terrae*, ut supra dictum est ad Lit. e.
(l) Vulgò *Gever*, hungaricè *Raab*, italicè *Giavarino*.
(m) Vulgò *Magenis*.
(n) Is est, qui, ut mox dictum est, hunc confecit *Elenchum*, sine quo nihil prorsus de *Edmundo* nostro *O-Dempsy* sciremus. Obijt autem Praesul *Nicolaus* ibidem Die 23 Augusti 1678, tumulatus in Ecclesia Cathedrali, ubi Sepulchralis haec Inscriptio, quam Gratitudinis Causâ exhibeo.

D. O. M.
Siste Viator, audi, lege, luge.
Jacet hic
Illustrissimus, ac Piissimus Praesul,
Nicolaus French,
Fernensium in Hibernia Episcopus humilis,
Sacrae Pontificiae Capellae Comes Assistens,
Supremi Consilii Regni Hiberniae Consiliarius,
Ab eodem ad Innocentium X Papam
Cum Auctoritate Deputatus,
Illustrissimorum, ac RR. Episcoporum
In Gallicia, Parisiensis in Gallia, ac demum Gandavensis in Flandria
Coadjutor Indefessus,
Haeresiarcharum, ac Haereticorum,

Tam

" 3. D. *Andreas Lynch*, Episcopus *Fenaborensis*, Doctor Utriusque Juris, *Rotomagi* sub Au-
" spicijs Illustrissimi D. *Francisci de Harlai*, Archiepiscopi *Rotomagensis*, & Primatis *Normanniæ*.
" 4. D. Fr. *Patritius Plunquettus*, Ordinis *S. Bernardi* (*o*), Episcopus *Ardachadensis*, secretò
" latet in Sylvis, & Montibus, & Pauperum Domibus in Patria post decenne Exilium."

IDEM etiam *Edmundus* noster *O Dempsy*, Episcopus *Leghlinensis*, interfuit Conventui Generali Cleri *Hiberniæ* sub Excellentissimo Nuntio Apostolico *Rinuccino*, subscripsitque Decreto cuidam ibidem edito, quod cum singulis Prælatorum Nominibus alibi exscriptum habebis (*p*). Cùm autem verisimile sit, Episcopos illos, utpotè coram Nuntio Apostolico congregatos, subsignasse, ut par erat, secundùm Antiquitatem à Consecratione, & cùm aliundè constet (*q*), prælaudatum D. *Nicolaum French*, Episcopum fuisse *Fernensem* de Anno 1643, hinc sat pespicuè apparet *Edmundum* nostrum *O-Dempsy*, qui quinto Loco antè ipsum subscripsit, fuisse antè recensitum Annum 1643, vel saltem ipso Anno 1643, ad infulas evectum. Testimonio insuper ejusdem *Fernensis* Præsulis in mox allato *Elencho* claret, Antistitem nostrum *Leghlinensem* antè Annum (vel ipso Anno) 1667 ex hac Vita migrasse.

LXVIII. F. OLIVERIUS DARCY, Veteribus *de Arcia*, & per Syncopen *Darcia*, gallicè *D'Arcie* (*r*). S. Theologiæ Magister, Cænobij *Trimmensis* Alumnus, Episcopus *Ardachadensis*, vulgò *Ardagh*, in *Lagenia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, Anno circiter 1649, *Innocentio* X Summo Pontifice (*s*). Ipsius, ad Præsentaturæ Theologicæ Gradum evecti, meminere Acta Capituli Generalissimi *Romæ* 1644, ut ex superiùs allatis (*t*) constat. Ejus etiam Curæ Ecclesia *Dromorensis*, vulgò *Dromore*, in *Ultonia*, sub eadem Metropoli *Armacana*, concredita fuit Anno 1670 (*u*). Et quamquàm ex *Echardo* hìc laudato, posteriorem recensente Promotionem, Anno 1670 secutam, non verò priorem Anni 1649, colligi videretur, distinctos prorsùs fuisse *Ardachadensem*, & *Dromorensem* Episcopos, eodem Nomine, & Cognomine nuncupatos, rectè nihilosecìus in *Bullario* nostro, hìc quoque laudato, opinatur Rmus Magister *Bremond*, eundem omninò esse *Oliverium Darceum*, Anno circiter 1649 Episcopum *Ardachadensem*, postea verò Episcopum, vel Administratorem *Dromorensem*.

AD omnem tamen è Medio eliminandam Hallucinationem monearis oportet alium floruisse eâ Tempestate *Oliverium Darceum*, Ordinis Minorum Alumnum, atque Episcopum *Dromorensem*, anteà *Hiberniæ Franciscanæ* Ministrum Provincialem, cui non præiverat, sed successit in *Dromorensi* Sede *Oliverius* noster, utpote Anno duntaxàt 1670 Præsul *Dromorensis* renunciatus, ut liquet

Rrr 2

Tàm Verbo, quàm Calamo
Profligator Acerrimus,
Collegij Pastoralis Hibernorum Lovanij
Alumnus, Magister, Præses, Benefactor,
Fundatâ ibidem Bursâ 180 *Florenorum*
Annuatim in Perpetuum
Pro Capacioribus Ingenijs.
Tandem Exulatûs sui a Dilectis
Patriâ, Episcopatu, & Grege
Ob Fidem Annos 25
Præsul emeritus,
Emensis pro Ecclesia Dei innumeris
Periculis, ac Persecutionibus,
Cunctis semper gratus, omnibus spectabilis,
Non sine magno Patriæ suæ Præjudicio,
Bonorumque Suspirijs, ac Lachrymis,
Hoc marmore tegitur, qui verè fuit
Animo Pontifex, Verbo Angelus,
Vita Sacerdos.
Obijt Gandavi, in Metropoli Flandriæ,
Ætatis Anno 74, *Episcopatûs* 30,
Incarnationis Dominicæ 1678,
Mensis Augusti Die 23.

(*o*) Fuit anteà Abbas *B. Mariæ Dublinij*, ut ex Cap. xvii. Num. lii. constabit.

(*p*) Cap. xvii. Num. lii. , item Num. lxxxii.

(*q*) Ex *Harrisio*, de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 166.

(*r*) Legesis Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 276. Ejusdem porrò Cognominis, ut obiter dicam, erat celebris Puella *Aurelianensis*, juxtà *Natalem Alexandrum* in Hist. Eccles. Sæc. xv, & xvi. Part. ii Cap. vi. Art. ii. Pag. mihi 265; & *Gravesonum*, Tom. vi. Colloq. i. Pag. mihi 21.

(*s*) *O-Heynus*, Pag. 9; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 423; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi. Pag. 176.

(*t*) Cap. vi Num. x. Sect. 14. Pag. 116.

(*u*) *Echardus*, Tom. ii. Pag. xxix. *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi Pag. 331.

[illegible] Episcopi Dunensis, & Connorensis, [illegible] Comes de [illegible] [illegible] Marchioni de [illegible] (w).

[illegible] Ordinis Praedicatorum [illegible] Capituli Generalis [illegible] [illegible] ad Gen- [illegible]:

"[illegible] Illustrissimus, & Reverendissimus D. Fr. [illegible]
"[illegible]. Audivi quod Innocentius Decimus, & [illegible]
"[illegible] cum esset Episcopus [illegible] & [illegible] [illegible]
"[illegible] per [illegible] & [illegible] [illegible] pro [illegible] Catholica
"durante Bello, [illegible] (x) [illegible]."

LXIX. F. DANIEL O-DALY [illegible], [illegible] Ordine Dominicano [illegible]. S. Theologiae Magister, [illegible], Confessarius Reginae Lusitaniae, Fundator Collegii nostri, [illegible] Monasterii [illegible] (b), [illegible] Regum, Legatus Philippi IV Regis Catholici apud Carolum I, & Carolum II Angliae Reges; [illegible] Ludovicum XIV, Archiepiscopus [illegible] Bracarensis, vulgo Braga, in eodem Regno, deinde Goanus, vulgo Goa, in Indiis Orientalibus [illegible] Lusitaniae, designatus, quibus Metropoliticis Sedibus, atque etiam Cathedrali Conimbricensi, [illegible], constantissime recusatis, [illegible] Precibus [illegible], [illegible] ut Episcopus eligeretur Conimbricensis, vulgo Coimbra, in [illegible] Regno, sub Patriarcha Ulyssiponensi (c), sed antequam consecraretur Vir vere magnus, [illegible] per [illegible], vivere desiit in coenobio Ulyssiponensi nostro Collegio Die 30 Junii 1662, Aetatis suae 67, cujus Epitaphium [illegible] habes (d), [illegible] hoc Praesule, [illegible] Collegii [illegible] Fundatore, jam dicta sunt, [illegible] de eo, [illegible] Scriptore Ordinis, infra dicemus (e).

INTERIM autem Operae Pretium erit in Medium adducere quae de eo habet Scriptor coetaneus, ipsique personaliter notus, Vincentius, inquam, Baronius, Provinciae Tolosanae Alumnus, [illegible] quidem, [illegible] quem ut non [illegible].

INPRIMIS Lib. II Apologeticorum (f), praemissis quibusdam de Petro Tapia, & Joanne à S. Thoma, praeclaris Ordinis Praedicatorum, & Scholae Thomisticae Ornamentis, ait:

"Sed quâ Ratione sejungam ab hoc Pari Thomistarum [illegible] Reverendissimum Dominicum à Ro-
"sario,

(w) Has Epistolas legere est in Libro Dublinii 1744 Typis vulgato, cui Anglicè Titulus: Memoirs of the Right Honourable the Marquis of Clanrickard &c. i. e. Notae Memores Illustrissimi Domini Marchionis Clanrickardiae, Pag. 38, & 110.

(x) Liquet ex mox dictis Num. praeced. duplicem fuisse eodem Anno 1649 Boetium Eganum, Ordinis Minorum Alumnum, unum Elphinensem, alterum Rossensem Episcopum.

(y) Pag. 9.

(z) Videsis Cap. xvii. à Num. xlix.

(a) De quo dicebam Cap. ix. §. x. Pag. 237.

(b) De Collegio, & Monasterio istis Sermo erat Cap. praeced. §§. ii, & v. Pag. 415, & 451.

(c) De Sede Bracarensi nostro oblatâ Danieli testantur O-Heynus, Pag. 21, & Bernardus de Jonghe, Pag. 422; de Goensi verò, & Conimbricensi, Echardus, Tom. ii. Pag. 617; de omnibus autem tribus, Scriptor coaevus, & Danieli nostro personaliter notus, Vincentius Baronius, Tolosanus, in Apologeticis, Lib. ii. Sect. i §. iv. Pag. 448, Lib. iv. Sect. iv. §. i. Pag. 117, Lib. v. Sect. iv. §. iv. Pag. 241; atque Bullarium Ordinis Praedicatorum, Tom. vii Pag. 533.

(d). Cap. praeced. §. ii. Num. v. Pag. 421.

(e) Cap. xv. Num. xxi.

(f) Sect. i. §. iv. Pag. 448.

" sario, Provinciæ Castellæ Alumnum (*g*), Natione Hibernum, cujus dum hæc scribimus Mortis Nun-
" cium atrocissimum Nos oppressit (*b*). Ingratissimi Animi me reputarem, nisi Virum immortali Memo-
" riâ dignissimum, & de me optimè meritum, duobus à me nominatis adjungerem, quibus Amicitiâ arc-
" tissimè junctus ejusdem Provinciæ Decus, nec Pietate, nec Sapientiâ, & Integritate illis inferior, & for-
" tè etiam pertinaci Dignitatùm Repulsâ, & Contemptu, in Negotijs gerendis Solertiâ, in Animis Regum,
" & Procerum conciliandis Gratiâ, & Rerum gerendarum Magnitudine illos superavit. Ex Hiberniæ
" nobili Familia natus, in Castellana Provincia ad Ordinem receptus, indè eam hausit Pietatem, & Sa-
" pientiam, quas Lovanium, quas Matritum, quas Gallia, & quas tota ferè Europa mirata est. No-
" mine Regis Catholici (*Philippi* IV) apud Regem Angliæ Patrem (*Carolum* I) & apud Carolum (*Secun-
" dum*) Filium (*i*), & hujus Romæ apud Innocentium X gessit Negotia gravissima, pari Sapientiâ, & Fe-
" licitate, sed apertiùs Titulo Archiepiscopi Goensis, quem abdicavit, apud Regem Christianissimum Le-
" gatus *Lusitaniæ*, toti Aulæ fuit Amori, & Venerationi: Atque hoc Elogium retulit, nullum unqnam
" feliciùs Pietatem cum Prudentia, Modestiam, & Humilitatem Religiosam cum Legati Gravitate, &
" Sapientia conjunxisse.

" Quid referam tres Episcopatus recusatos? Quid dicam Vim illam Animorum conciliatricem, quæ
" Regum, & Procerum Amorem, & Judicia non solùm merebatur, sed etiam rapiebat? Nescio an ulli
" unquàm Hominum contigerint hæc, quæ in illo licuit mirari. Summâ Gratiâ ubique valuit, præser-
" tim apud Lusitanos extraneus sine ulla Invidia, & liberrimè reprehendentem, Principes, & Reges sum-
" mè dilexerunt: Sed hujus Felicitatis Admirationem minuit Integritas, & Virtutis Magnitudo. Nihil
" sanè mirum fuisse omnibus Venerationi, & Amori, cùm ex summa Gratia apud Reges nullum priva-
" tum Commodum, sed de omnibus benè merendi Occasiones captaret.

" Hoc unum, cæteris prætermissis, dicam; Nemo nescit, quâ Cupiditate flagrent reliquarum Digni-
" tatum Contemptores, ut Regum Animos occupent; & cùm Confessarij, & Consiliarij Principis Munus
" diligentissimè obiret in Lusitania, & Rex Angliæ (*Carolus II*) humanissimis Epistolis illum advocaret
" in Conjugis (*Catharinæ*, *Joannis IV*, *Lusitaniæ Regis Filiæ*) Confessarium (*k*), & Consiliarium, nun-
" quàm horum Officiorum Titulos, & Nomina admisit. Nihil ergò mirum, si ejus Gratiam, vel Re-
" prehensiones Principum liberas, nunquàm Odium, aut Livor secuta sunt, cùm nihil sui Causâ ageret,
" sed Dei Gloriæ, publici Boni Studio, quo unicè flagrabat."

Et alibi (*l*), inter loquendum de Fratrum Dominicanorum à Dignitatibus Fuga, dicit:

" Quid de Patre Dominico à Rosario, à duobus Mensibus mortuo, quem tres Episcopatus recusasse, &
" Titulum etiam Confessarij Reginæ Lusitaniæ (*m*) cùm Officio fungeretur, supra memoravimus, nec
" passum se nominari ad Episcopatum Conimbricensem, nisi eâ Spe, quod Nomen tantùm, non Reddi-
" tus (*n*), aut Curam esset habiturus."

" Et alibi (N) hæc habet: " Ea fuit Mens sæpiùs à me commemorati, & æternâ Laude celebrandi
" Patris Dominici è Rosario, qui à Titulo Confessarij Reginæ Lusitaniæ, sicut ab Episcopatu perpetuò
" abstinuit.

(*g*) Sic reputatum, quia ea in Provincia Ordini Nomen dedit, ut dictum est Cap. præced. §. ii. Num. ii. Pag. 418.

(*b*) Ex istis Verbis mendosè refert *Harrisius* Vol. II. de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 143, *Baronium* asserere, quod *O-Dalæus* noster ad Annum usque 1666 vixerit: Enimverò Anno 1662 scribebat *Baronius*, etsi Opus suum Typis vulgatum non fuerit usque ad Annum 1666, cujus Rei haud rara sunt Exempla.

(*i*) Eò Loci *Harrisius* mox allatus malè reprehendit *Baronium*, quem fingit dicentem, *O-Dalæum* nostrum Negotia gessisse *Philippi* III Regis *Hispaniarum* apud *Carolum* II Regem *Angliæ*, quia, inquit *Harrisius*, Lusitani ab Hispanico Dominio recesserunt longè antequàm *Carolus* II per Genitoris sui Obitum ad Coronam *Angliæ* Jus haberet. Verùm *Baronius* dicit solummodò *O-Dalæum* gravissima apud *Carolum* II gessisse Negotia Nomine *Regis Catholici*, non autem dicit Regem illum fuisse *Philippum* III, neque id asserere citrà Falsitatem potuit, Rex quippè *Philippus* III Viam universæ Carnis ingressus est Anno 1621. Deinde quod ad *Philippum* IV, qui ab Anno 1621 ad 1665 in *Hispania* regnavit, attinet, sciat *Harrisius*, *Danielem* nostrum *O-Dalæum* summâ Gratiâ apud ipsum valuisse tàm antè quàm post Annum 1640, quo *Lusitani* ab *Hispanis* defecerunt, sibique Regem *Joannem* IV, *Bragantiæ* Ducem elegerunt. Confer Cap. xii §. ii. Num. ii Pag. 419.

(*k*) Videsis Cap. xvi. Num. lxxxiii.

(*l*) Lib. iv. Sect. iv. §. i. Pag. 117.

(*m*) Nomine *Luciæ*, Regis *Joannis* IV Viduæ, quæ Regens erat Regni, dum Primogenitus ipsius *Alphonsus* minorennis esset.

(*n*) Adeas Cap. xii. §. ii. Num. v. Pag. 421.

(*N*) Lib. v. Sect. iv. §. iv. Pag. 241.

« dissimis. Ecce mitat fuit Pater noster Lusitani: Non eo Tempore, quo de Regina Angliæ Con-
« fessore agebatur, & postea illam Officium munerum, & molire, ... Pastorum ante ... Ti-
« tulo aut Munere ... per aliquot Menses ... & ... Petere in-
« ... ut ... illum ... expertus ... ut primum ... Pertinere adsciscit. Et quoniam id
« ... & ... ingentis Moneslim, & Humilitatis admiratione ... tamen ...
« illius ... Exemplum Patris Dominici, etiam inter Virum ... & ... prius ...
« ..., & paene ..., quae pauci adire, ac ... tulit.

« Compertum habemus non minus Reginæ, quæ se illius Consiliis regendam permiserat, quam eadem,
« quæ nunc Respiciam, De Morte Dominici excepit, ac Lusitanis Proceribus, apud quos extremi Vi-
« ri ... fuit, Admirationi fuit, quam ipsi Dominico gloriosa, qui hac mecum, ac una Ana Lusi-
« tana, ut est, Regina cum Optimatibus in illo convenere, & commune decrevere.

« Ipsa Princeps Femina fuit virilem Animum, & Sexu majorem adepta est, cum Viro ā Proceribus
« conjugem ad Numerum viginti ... Regnum ... sui Filium, & Consiliis eo-
« ge adire, atque Viro excepto, multis Annis administravit sapientissimè, & Bello adversus Hispanos
« longè Victrix majorem, pari Fortitudine & Felicitate defendit. Eo autem fuit in nostrum Dominicum
« Animo, ut nihil Regni Auctoritate, & Manu ..., quod ipsi ... primò, & pro-
« bandum non subjecisset. Quibus vero Artibus hanc apud illum promeruit Gratiam, & Auctoritatem?
« Summâ in suggerendis salutaribus Consiliis Sapientiâ, & pari in minimis Laboribus non dissimulandis,
« sine Monasticis Viris, Libertate, apud Principes insolitâ, & non usquam visâ.

« Audi, Lector, Rem hactenus nec auscultatam, nec lectam: Patri Dominico inter colloquendum fa-
« miliariter Christianæ, ac Religiosæ eloquentiæ ingenuitate, & graves Conscientiæ Remorsus concutienti,
« quod ipsam mortuo Viro Rege Joanne IV Anno 1656, Res Lusitanas summo Imperio administrantem
« non satis exactè sui Officij admonuisset, neque dată Occasione Consilia sanum aperuisset: Depone, in-
« quit Regina, mi Pater, hunc vanum Timorem: Semper tu consilium, quia mihi Author fueris re-
« ctorum, & velut Angelus è Cœlo missus ad mea Dubia respondebis; & si quid Peccatum fuerit, non
« tibi imputandum semper salutaria judicanti, sed mihi non obtemperanti. Et sane è tenacissima Memo-
« ria, quam in Promptu, & in Numerato omnia haberet, longo Ordine recensuit quidquid sibi per regiæ
« Administrationis aliquot Annos ad singula quæque alicujus Momenti contulisset; quorum ipse omninò
« oblitus erat: Et mihi referebat à se audita, non solum cum Admiratione adeò felicis Memoriæ, adeoque
« solicitæ Curæ hæc Animo infigendi, & identidem recolendi, ac Usi perpetuo frequentandi, sed etiam
« cum Maximo Conscientiæ Levamine, quod minus quam timeret negligenter Consiliarium, Christianum,
« & Confessarium egisset.

« Et cum hoc solenne sit, ubique de Animis Aulicorum, ut Gentilibus suis, multòque magis
« alienis, qui Gratiâ valent apud Principes, invideant; Lusitana tamen prima Nobilitas nihil ipsi Reginæ
« in Dominico colendo decedere. Hujus inauditæ Æmulationis, & Contentionis singulare Exemplum
« accipe. Cum Dominico nostro prorsus inconsulto, & inscio, Regni Mutatio contigisset; non putavit
« ad se pertinere, rectène an secus Lusitani defecissent à Rege Hispano, sed sui tantùm esse Officij, ut
« novo Regi eādem, quā Hispanum demeruerat, Fide pareret, & quā illi ad multa Negotia gravissima
« inservierat, nullā aliā Mercede, nec receptā, nec quæsitā, quàm benè facti Conscientiā. Quarè cùm
« Legationibus, aliisque Muneribus probè defunctus, non inutilem Operam novo Regi navasset, & Ar-
« chiepiscopatum Goensem, aliasque Dignitates oblatas recusasset, neque suppeterent Pecuniæ, quibus
« Cœnobium Religiosis Hibernis, & Monasterium ejusdem Gentis Virginibus, piorum magis Largitioni-
« bus, & Eleemosynis, quam regijs Muneribus inchoatum prosequeretur, & absolveret; Libellum Sup-
« plicem Reginæ dedit, quo narrabat se Regis, & Regni Bono aliquot Annis operatum, deficere quibus
« suos Fratres aleret, & imperfecta Ædificia perficeret, & aliquam ad id Mercedem, aut Liberalitatem
« rogabat.

« Supplicationem Scripto exaratam ipsa Regina detulit ad Procerum Concilium, quo sine nihil sibi
« permittebat agere, nec dare etiam Confessario sibi gratissimo, & de toto Regno benè merito: Rogatis
« à Regina quid sentirent, visa est Petitio justissima, & primus, qui Sententiam dixit, ter mille circiter
« Nummos Aureos singulis Annis erogandos adjudicavit. Qui proximè secutus est primi Sententiæ om-
« ninò Assensus addidit, cùm ægrè hæc Summa à Quæstoribus regijs, exhausto Sumptibus Belli Ærario,
« numeranda esset, sibi videri ad Episcopatum Conimbricensem, septuaginta millium Aureorum Proventu
« opulentum, designari oportere, unde posset, sinè publicæ Utilitatis Noxa, facilè depromi Summa.
« Deindè hujus Consilio assensere omnes, etiam qui primus dixerat, causatus non ità se opinatum, quod
« non occurrisset ea expediendæ Solutionis Ratio, quæ sibi maximè placeret. Sed qui illam aperuerat,
« aliud

" aliud quid altius meditabatur: Sciebat Episcopo Conimbricensi Jus esse comparatum præsidendi Consilio " regio; quod hac Designatione collatum volebat Dominico: Quis non miretur Hominis Sapientiam, & " Felicitatem, qui id Juris meruit alieni Gratiâ? Sed laudanda Magis Modestia, quâ nedùm ab ambiendo " Honore, quem facilè consequi proterat, abstinuerit, sed oblatum etiam constantissimè recusavit."

Ut tamen Fratribus suis, & Sororibus, quibus Collegium, & Monasterium *Ulyssipone* fundaverat, suisque Gentilibus, dura pro Fide Catholicâ in *Hiberniæ* Regno sustinentibus, prodesset, seriâ Commiseratione ergà illos devictus, inductusque fuit, ut se in Episcopum *Conimbricensem* eligi permitteret, ut ex superiùs dictis liquet *(n)*.

Audiamus demùm quæ de præclarissimo hoc Præsule, Religiosorum Gemmâ, habet politissimus hujus Ævi Scriptor *Jacobus Echardus*, ipsum inter Scriptores Ordinis recensens *(o)*:

" Fr. *Daniel O Daly*, vel *O-Dalath*, in Religione *Dominicus à Rosario* dictus, claro nobilique apud " Hibernos oriundus *Geraldinorum* Stemmate *Desmondiorum* Comitum (*p*), & Conventus *Traleiensis* in " Comitatu de *Kiery* Alumnus, Ordinem suum, Patriam suam, & *Lusitaniam* egregij Animi sui Virtu- " tibus, medio currente Christi Sæculo XVII, plurimùm illustravit. Qui cum apud Lusitanos *Ulyssipone* " summâ Pietatis Eruditionisque Laude claruisset, atque Prudentiâ, facilè sibi Magnatum Populorumque " conciliavit Animos, & Æstimationem *Bragantinæ* Ducissæ Gusmanici Sanguinis (*q*) Heroinæ *Luciæ*, " Ducis *Medinæ Sidoniæ* Filiæ, *Joannis* IV, Portugalliæ Regis, Anno 1640 proclamati, Bragantinique " Ducis olim Uxoris, Sacris à Confessionibus electus, tantam invenit apud eundem Regem Gratiam, ut " ab eo missus Orator fuerit Anno 1655 ad Christianissimum Francorum Regem Ludovicum XIV, ejus- " que Matrem, de paciscendis inter utrumque Fæderibus, & Affinitatibus. Qui Parisios appulsus in " Conventu SS. Annunciationis ad S. Honoratum apud suos declinavit, & toto Legationis suæ Tempore, " Vir Disciplinæ Regularis tenax, est commoratus, regio Oratorum Apparatu ad Regis admissus allo- " quium. Joanne verò Lusitaniæ Rege intereà defuncto; Die 6 Novembris 1656, Rex acclamatus est " Alphonsus VI, Hæres illius, & Primogenitus, cujus Inaugurationem Orator hic noster publicâ Largi- " tione, & Lætitiâ, festivisque ad *Sequanam* (*r*) Ignibus *Parisijs* celebravit, ac non multùm posteà di- " missus ab Aula Die 26 Junij 1656 Lusitaniam repetiturus Parisijs discessit. Quanti Virum habuerint Jo- " annes IV Rex, & Regina Uxor ejus, vel ex eo liquet, quod ad Metropolitanam Indiarum Orientalium " Ecclesiam Goæ, tum ad Conimbricensem (Bracarensem tamen dicit F. Joannes O-Heyn in suo Epil. " Chron. Prov. Hiberniæ Pag. 21) elegerint, & proposuerint, quas ille sui studiosissimus ac tenax Instituti " constantissimè detractavit, Sorte suâ suisque contentus prodesse Fratribus, atque Gentilibus, dura pro " Christi Fide in Patria sustinentibus: Quibus quâ valebat apud Regem, & Reginam Gratiâ novam erex- " erat Ulyssipone Domum, & Collegium, in Capitulo Generalissimo Romæ 1644 unà cum ejusdem Or- " dinis Virginum & Nationis Hiberniæ Monasterio receptum, cujus & Collegij Rector est Daniel noster in " eodem Capitulo memoratus. Plura de eo apud Vincentium Baronium (*s*), ubi Virum à summa Animi " Integritate, Modestia, humanarumque Despitientia Rerum egregiè commendat."

Hæc *Echardus*, qui etsi Scriptor alioquin accuratissimus, mendosè tamen, Pace tanti Viri dixerim, emendat *O-Heynum* dicentem, *Danielem* nostrum designatum fuisse Archiepiscopum *Bracarensem*, enimverò ex Auctore coævo, & *Danieli* personaliter noto, *Vincentio Baronio*, nuper allato, quem ipsemet laudat *Echardus*, luculentissimè constat, eum *tres recusasse Episcopatus*, cui succinit Rmus Noster *Bremond* (*t*), qui, multis præmissis de eo Elogijs, ex *Baronio*, & *Echardo*, concludit: *Hinc nullus dubito quin Conimbricensem, Goensem, &* Bracarensem *Sedes recusaverit Daniel.* Nihilominùs *Conimbricensem* tandem aliquandò acceptavit, ut nuper & anteâ ajebam *(u)*.

Editum ab eo Librum alibi opportuniùs recensebo (*w*).

LXX. F.

(*n*) Cap. xii. §. ii. Num. v. Pag. 421.
(*o*) Tom. ii. *Scriptorum Ordinis*, Pag. 617.
(*p*) Lineâ scilicet maternâ. Porrò de *Geraldinis* Comitibus tàm *Kildarensibus*, quàm *Desmondijs* sat dictum fuit Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. P. 237.
(*q*) Adeas Cap. xii. §. ii. Num. iv. Pag. 420.
(*r*) *Sequana* est Amnis *Lutetiam Parisiorum* interfluens.
(*s*) Cujus Verba in Medium mox adduxi.
(*t*) In *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vii. Pag. 533.
(*u*) Cap. præced. §. ii. Num. v. Pag. 421.
(*w*) Cap. xv. Num. xxi.

LXX. F. THADDÆUS MAC-EOGHA, alijs *Kegeus*, vulgò *Keogh*, Cœnobij *Roscomoniensis* (*x*) Alumnus, peracto in *Pampilonensi* Conventu *Hispaniæ* Studiorum Curriculo, Prædicationisque Munere in Patria per longam Annorum Seriem, ingenti cum Animarum Fructu, indefessè expleto, sub *Cromuelliana* Tyrannide (*y*) perrexit *Londinum*, ubi haud paucis mansit Annis cum *Ulico de Burgo*, Marchione *Clanrickardiæ*, & Comite *S. Albani* (*z*), qui Gubernatorem Generalem *Hiberniæ* pro *Carolo* II, in exteris Regionibus, post decollatum Patrem, versante, agens, à *Cromuellianis* è toto Regno pulsus, eò secesserat. Tandem post restauratum prælibatum Regem, *Thaddæus* noster, Vir verè exemplaris, ad Sedem *Clonfertensem*, vulgò *Clonfert*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno 1671, *Clemente* X Summo Pontifice, evectus fuit (*a*). In *Hiberniam* statim redux, commissum sibi Gregem ceu vigilantissimus Pastor Annis Sexdecim rexit. Animamque reddidit Creatori Anno 1687, in *Kilcorbaniensi* (*b*) nostro Sacello SS. *Virginis de Rosario* sepultus.

LXXI. F. DOMINICUS DE BURGO (vulgò *Burke*), Cœnobij *Athenriensis* (*c*) Alumnus, Episcopus *Elphinensis*, vulgò *Elfin*, in *Conacia*, sub Metropoli *Tuamensi*, simul cum mox laudato *Thaddæo Mac-Eogha*, Antistite *Clonfertensi*, in eadem *Tuamensi* Provincia, à *Clemente* X, Pontifice Maximo, renunciatus Anno 1671 (*d*). Præclarissimi hujus Præsulis Memoria etiamnùm vivit apud *Hibernos*, Rem nihilominùs pergratam me facturum arbitror, si de eo Testimonia adducam duorum Consodalium ipsius, ejusdem utpotè *Athenriensis* Conventûs Alumnorum, Patrum nempè Magistrorum *Joannis O-Heyn*, Auctoris *Epilogi Chronologici*, & *Edmundi de Burgo*, Theologi *Casanatensis* in Urbe, qui illum in *Hibernia*, & in *Belgia* probè noverant.

PRIMUS igitur, Notis Marginalibus MMS Secundi auctus, hæc de eo habet (*e*).

" Natus est in *Hibernia* circà Annum 1629 Parentibus Fidei Orthodoxæ constanti Professione, necnon
" antiquâ Nobilitate (*f*) conspicuis. Anno verò circiter 1648 toto Regno tumultuosis Bellis, & Hostili-
" tatis Sævitiâ concusso (*g*), spiritualis Perfectionis Amore ductus, Evangelicæ Militiæ se devovens, in
" Sacro Fratrum Prædicatorum Ordine professus est. *Hispaniam* dein petens, in Mari comprehensus est
" ab Hæreticis *Anglis*, qui ipsum *Kinsaliam* (in Agro *Corcagiensi*) ductum, ac Vestibus, & Viatico spo-
" liatum, Carceri tradidere, ex quo, Jesu Christo singulariter opitulante, se liberavit saltando à Sum-
" mitate Muri Carceralis in Lutum, ab effluente Mari relictum. In Sylva ibi vicina biduo latuit, ad Col-
" lum usque Luto conspersus, quia non audebat indagare Flumen ad se abluendum. Duobus hisce Die-
" bus neque manducavit, neque bibit, donec tandem ægrè venit ad Ædes cujusdam Catholici Nobilis ex
" Familia de *Roche* (*h*), à quo benignissimè receptus fuit, & hospitatus quoadusque recuperaverit Vires,
" tunc benè vestitutum dimisit in Pace cum sufficienti etiam Viatico pecuniario. In Fortitudine hujus
" adjumenti perrexit salvus in Domicilium Dominæ Matris suæ, quæ stupefacta nimis voluit absolutè
" quod denuò non se exponeret Maris Periculo ; ille autem prævaluit, & nescia à Matre novum Vinti-
" cum conscendit Navim *Galviæ*, & tutè appulit in *Hispaniam*, ac receptus *Segoviæ* in religiosissimo
" Conventu nostro *S. Crucis*, ibi Sexennium consumpsit in Studijs, quibus completis, & Persecutione
" *Cromuelliana* mandescente in *Hibernia*, profectus est in *Bæticam*, indèque in *Italiam*, ubi mansit
" Sexdecim circiter Annis, & ob Vitæ Probitatem, Morum Candorem, ac promovendæ Religionis
" Zelum

(*x*) De quo Sermonem faciebam Cap. ix. §. xvi. Pag. 257.

(*y*) Adeas Cap. vi. Num. xi Pag. 116.

(*z*) Recolendum Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 277.

(*a*) *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 635. Num. clii ; *O-Heynus*, Pag. 44 ; *Bernardus de Jonghe*, Pag. 423 ; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi Pag. 331.

(*b*) De Domo hac quà Vicariali Sermo fuit Cap. ix. §. viii. Num. xix, & quà Conventuali dubia Cap. x. §. iv. Pag. 234, & 341.

(*c*) De quo fusè dicebam Cap. ix. §. viii. Pag. 220.

(*d*) *Cavalerius*, Tom. i. Pag. 636. Num. cliii ; *O-Heynus*, Pag. 33 ; *de Jonghe*, Pag. 423 ; *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vi. Pag. 331.

(*e*) Pag. 33, & seq.

(*f*) Videsis Cap. ix. §. viii. Num. iii. Lit. q. Pag. 222.

(*g*) Confer Cap. vi. Num. xi Pag. 116.

(*h*) Legesis Cap. ix. §. xlii. Num. ii. Lit. f. Pag. 334.

" Zelum ferventem, summoperè consideratus ab omnibus, & principaliter ab Eximio, & Sapientissimo " Patre Magistro *Julio-Vincentio Gentili*, bis Provinciali Magnæ, & observantissimæ Provinciæ *Utriusque Lombardiæ*, ac posteà Archiepiscopo dignissimo *Januensis* Ecclesiæ. Factus Novitiorum Magister " *Venetijs* in Conventu S. Dominici *Castelli* (*i*), *Mediolani* in Conventu magnifico, & ducali *S. Mariæ* " *Gratiarum*, ac denique in Generali Novitiatu de *Boscho* (*k*), Decennio integro hoc Officium cum Pietate, & Laude adimplevit. Deindè in Comitijs Generalibus nostri Ordinis, *Romæ* celebratis 1670, " Definitor (*l*) fuit ad Decorem suæ Provinciæ, atque ad Utilitatem singularem Collegij nostri *Lovaniensis* S. Crucis (*m*). A *Clemente* X, Pontifice Maximo, nullatenùs solicitans, sed vocatus tanquam " *Aaron*, ex improviso promotus est ad *Elphinensem* Episcopatum 1671, Ætatis suæ 41, & consecratus " *Gandavi*, indeque illicò in Patriam redux, boni, ac vigilis Pastoris Ministerium implevit Verbo, Exemplo, & Sacramento Annis triginta tribus.

" Vix enarrari potest quantas qualesque Tribulationes perpessus fuerit in horrenda Persecutione, suscitatâ contrà omnes promiscuè Catholicos in *Anglia*, & *Hibernia* Anno 1680. Constitutæ sunt bis " Centum Libræ *Sterlingæ* (id est, octies Centum Scuta *Romana*) à Domino Prorege, & Sanctiori Concilio Regni *Hiberniæ* pro quocunque eum prendente, quam ob Rem Noctu itinerari solebat durante " istâ Persecutione. Quatuor Mensibus delituit in Domo quadam solitaria, ità ut ne semel quidem extrà " illius Limen Pedem posuerit, sed accedente Die-Cœnæ Domini, in quo Olea consecrari oportebat, è " Vestigio indè abijt ad Quadraginta Milliaria, Noctu jugiter incedens. Eram (*Joannes O-Heyn*) ejus " individuus Socius toto illo Anno, usque dùm captus fuerit Illustrissimus, & Reverendissimus " Armachanus Archipræsul, Dominus *Oliverius Plunkett* (*n*), qui crebiò monebat Episcopum " *Elphinensem* è Carcere *Dubliniensi* de frequentibus Consilijs Concilij Supremi, ac Privati ad capiendum illum, quibus Monitionibus multùm adjutus est *Elphinensis* Præsul ad eorum Insidias, & sanguinolentas Manus evitandas (*o*), in quas si incidisset, proculdubiò eâdem fruiturus esset Sorte, quam " nactus est Reverendissimus dictus *Hiberniæ* Primas, qui ex *Hibernia* ductus sub Præsidio Militari " *Londinum*, suspensus, strangulatus, decapitatus, ac membratìm sectus est Die prima Julij Anno " 1681.

" Porrò Episcopus noster *Elphinensis*, estò pauper, & sine Redditibus ullis (nam Hæretici Pseudo-Episcopi in illis miseris Regnis omnium Ecclesiarum Bona possident) Osor ingens erat Munerum ab ullo, & " præcipuè ab Ecclesiasticis tribuendorum, hinc ut viveret decenter, ac non onerosus suo Clero, nihil " omninò habenti præter voluntarias Fidelium Oblationes, Terram amplam, & bonam accepit sub Emphy-

Sss " teusi

(*i*) In hoc Cænobio ad Habitum Ordinis (Anno 1666) & Professionem à laudato Provinciali *Utriusque Lombardiæ*, P. Magistro *Julio-Vincentio Gentili*, admissus fuit Fr. *Vincentius-Maria Ursinus*, postmodùm (Anno 1672) S. R. E. Cardinalis, tandemque (Anno 1724) *Benedictus* Papa xiii, ut specialibus Diplomatibus, in *Bullario Ordinis* Tom. vi. Pag. 536, & 691 legendis, ipsemet Summus Pontifex declaravit, qui insuper probè novit *Dominicum* nostrum *de Burgo*, ut crebrò narrabat, eundem magnoperè laudans, apud *S. Sixtum* de Urbe, dùm ipse id Felicitatis haberem, ut ibi versarer, juxtà superiùs dicta Cap. præced. Num. xx, & seq, à Pag. 387.

(*k*) *Boschum* est Oppidum Diæcesis *Dertonensis*, vulgò *Tortona*, apud *Insubres*, *S. Pij V* Natalibus clarum, ubi idem Clarissimus Pontifex Conventum nostri Ordinis fundavit, alijs permagnæ Provinciæ *Utriusque Lombardiæ* Cænobijs observantiâ Regulari prælucentem.

(*l*) Definitor non fuit ijs in Comitijs, sed Elector Magistri Ordinis, ut Cap. vi. Num. xx. Pag. 127. ajebam. Definitor quippè erat P. *Joannes O-Connor*, à *S. Dominico* passim nuncupatus, ut vel ex eorundem Comitiorum Actis, *Romæ* Typis *Nicolai-Angeli Tinassi* 1671 impressis, quæ præ Manibus teneo, luculentissimè constat. Si tamen Definitor iste post Electionem Magistri Ordinis per Ægritudinem fortassè impeditus fuerit ad interveniendum Definitorio, tunc quidem juxtà Leges Ordinis *Dominicus* noster, quà Elector, Definitoris Munere fungi debuit.

(*m*) Refert P. Magister *Edmundus de Burgo* in Notis Marginalibus M. S, quod cùm Provincialis *Germaniæ Inferioris*, quibusdam fultus Instrumentis Universitatis, & Magistratûs *Lovaniensis*, attentaret sibi subdere Collegium nostrum *Lovaniense* S. Crucis, eâ de Re præmonitus *Dominicus* noster *de Burgo*, nonnulla præparavit magni Ponderis Momenta, quibus permotus Neo-Magister Ordinis Rmus *Joannes-Thomas de Roccaberti*, Hispanus, gravissimè increpavit Provincialem *Belgam* pro injusto suo Conatu, *Hibernos* insimul *Lovanij* florentes, duraque apud suos sustinentes pro Sacrosanctâ Fide Catholica, summoperè laudans.

(*n*) De celebri hoc Antistite, ceù peculiari Ordinis nostri Amico, ejusque gloriosâ Morte Sermo erat Cap. vi. Num xxiii. Pag. 130.

(*o*) Apologiam pro ejus Fuga, Exemplo *S. Athanasij*, texebam Loco mox citato.

" tensi ab Illustrissimo D. *Gulielmo de Burgo*, Comite *Clanrickardiæ*, intimo suo Consanguineo, quam
" summoperè melioravit ædificijs, Sepimentis, & speciosâ Arborum Plantatione, ex cujus Beneficio vi-
" vebat, Jura gratæ, ac liberalis Hospitalitatis secundum primitivum Ecclesiæ Morem servans, dùm
" Cessatio aliqua à procellosis Persecutionibus lucesceret. In Bello rebellium Hæreticorum contrà Regem
" nostrum *Jacobum* Secundum coactus fuit Venerandus iste Antistites Domicilium capere *Galviæ* extrà
" suam Diæcesim, ubi Cives *Galvienses* colebant eum omni Affectu, & Honore, & ministrabant ei plu-
" rimum de Facultatibus suis, ibique Mensam tenuit apertam, nullo alio Regni Prælato similiter faci-
" ente. Strenuus fuit semper Defensor Ordinum Mendicantium, quos vocabat *dexterum Ecclesiæ Ocu-*
" *lum*, & hoc perspicuè apparuit in Parlamento *Dublinij* sub Serenissimo Rege *Jacobo* Anno 1689 habi-
" to *(p)*, ubi obturavit Ora adversantium Religiosis, præsertìm Illustrissimi *Patritij Cusacki*, Episcopi
" *Midensis*. Fuit devotissimus ergà SS. Virginem Deiparam, undè præter Officium Canonicum ferventer
" recitabat quotidie integrum Rosarium, & sæpissimè bis in Die.

" Rex *Jacobus* dilexit eum valdè, & Regina pariter. Ipse exul factus manere noluit in Abbatia ei ob-
" lata à Christianissimo Rege *Ludovico Magno*, sed declinans *Lovanium*, & magis contentus Fratrum
" Mendicantium Paupertate, elegit transigere inter Fratres suos in Collegio S. Crucis.

" Ibidem à Mense Julij 1695 commoratus, per crebras Literas, ad Compassionem verè incitantes,
" Summum Pontificem, Principes Europæ Orthodoxos, eorum Legatos ad ineundam Pacem *Ryswicka-*
" *nam* (*q*) missos, de flebili Catholicorum in *Hibernia* Statu informavit, detegens insimul Hæreticorum
" Intentionem ad Fidem ibidem eradicandam. Eo Consilio Acta quædam Parlamentaria, præsertim de
" Expulsione Cleri cum Præfatione ad Orthodoxos, Typis imprimi, & impressa distribui fecit eodem
" Anno 1697; item Libellum Supplicem ad *Innocentium* XII, Pontificem Maximum, quo permotus
" Sanctissimus Dominus duo Brevia Spiritu Sancto plena expediri fecit 10 Junij 1698, & 6 Junij 1699 data,
" Processiones publicas indixit, Collectiones Eleemosynarum inter Catholicos fieri voluit pro exterribus;
" Suaque ipsa Sanctitas magnam Pecuniarum Summam ad *S. Germanum* propè *Parisios* (*r*) misit, inter
" eos distribuendam. Insuper Præsul noster *Elphinensis* solicitavit pro toto *Hiberniæ* Regno Absolutionem
" à præsumpta Excommunicatione, in quam incurrisse existimabantur Incolarum nonnulli Tempore Ex-
" cellentissimi Nuncij Apostolici *Rinuccini*. Repulsam sæpiùs passi sunt alij *Hiberni* solicitantes, sed
" Gratiam tandem ipse impetravit, Triginta Tres nempè Bullas Apostolicas ad singulas totidem *Hiber-*
" *niæ* Diæceses (*s*), eum in Effectum datas (*t*).

" Cæterùm Ruinam minante Cœnobio nostro *Lovaniensi* cum maximo Inhabitantium Periculo, dissolu-
" toque propterea Ædificio pro ejusdem Instauratione, se contulit Illustrissimus noster ad Reverendos Pa-
" tres Minoritas *Hibernos* in eodem Oppido, à quibus urbanissimè receptus, inter eos valdè contentus
" vixit. Demùm Laboribus plurimis pro Deo, & Ecclesia exantlatis, ac Numero Annorum septuaginta
" quinque circiter gravatus, Exomologesi præmissâ, Sacrosanctâ Eucharistiâ, & Extrema-Unctione con-
" fortatus, Mentis, & Linguæ ad extremum usque Punctum compos, Animam Salvatori placidè reddidit
" primâ Die Anni 1704 inter nonam, & decimam Horam vespertinam, sepultusque manet in eorundem
" Templo juxtà Altare Summum."

INTER Scriptores alibi (*u*) recensendus. Memorato autem Loco elegantissimum videre est Marmor, sequentem exhibens Inscriptionem:

D. O. M.
Hic jacet, ut voluit,
Illustrissimus ac Reverendissimus D. Fr. Dominicus de Burgo,
Nobilis Familiæ, ex S. Ordine Prædicatorum,
Episcopus Elphinensis in Hibernia,

Qui

(*p*) Recolendum Cap. vii. Num. x. Pag. 142.

(*q*) Propè *Delphos*, vulgò *Delft*, in *Belgio Batavorum*.

(*r*) Adeas Cap. vii. Num. xiii, & Cap. xv. Num. xxiii.

(*s*) Eas omnes conscriptas habes Cap. i. Num. xii. Pag. 16, quatuor nempè Metropolitanas, & viginti novem Cathedrales Sedes, ultrà *Enachdunensem*, & *Mayonensem*, quæ *Tuamensi* dudùm adjectæ fuerant, & *Aghadoensem* adjectam *Ardfertensi*.

(*t*) Confer Cap. xvii. Num. lxxxi.

(*u*) Cap. xv. Num. xxiv.

Qui pro Deo, ac Rege suo plurima passus,
Profugus obijt in hoc Collegio Lovaniensi
S. *Antonijj de Padua Fratrum Minorum Hibernorum,*
Die I *Anni* MDCCIV, *& Ætatis* LXXV.
R. I. P. A.

LXXII. F. DOMINICUS MAGUIRE, seù *Mac-Guire*, nobili Familiâ (*w*) oriundus, Cænobij *Gaulensis* (*x*) Alumnus, etsi in *Deriensi* ad Habitum Ordinis receptus à Venerabili P. *Eugenio O-Coighly (y)*, ejusdem Priore. Peractis in Provincia *Bæticæ* Studijs, perrexit *Londinum*, ubi Sacellanus Honorarius factus est penès Regis *Hispaniarum* Oratorem. Eo Munere, magna cùm Prudentia, Fidelisque Populi Ædificatione, per longam Annorum Seriem fungens, tandem ab *Innocentio* XI, Pontifice Maximo, renunciatus est Archiepiscopus *Armacanus*, vulgò *Armagh*, in *Ultonia*, Anno 1681, in Locum nuper & pridem laudati (z) *Oliverij Plunkett*, eadem in Urbe *Londinensi*, in Odium Fidei Catholicæ, Capite plexi. Hinc emendandus *Cavalerius Dominicum Maguire* Sedè *Armacanæ* præficiens Anno 1678, Lippis quippè & Tonsoribus in *Magna Britannia*, & *Hibernia* notum est, prælibatum *Oliverium* Carnificinam illam, ne dicam Martyrium, subijsse Die I Julij 1681, ad dictamque Sedem fuisse promotum Anno 1669 in Locum *Edmundi O-Reilly*. Supra porrò exscriptum habes (*a*) Decretum ipsius Favore Fratrum Prædicatorum *Ultoniæ*, Die 11 Octobris 1671 datum.

In Diæcesim suam nullâ interpositâ Morâ se contulit *Dominicus* noster *Maguire*, eamque feliciter pro Rerum Conditionibus rexit usque ad integram Regni Expugnationem à *Gulielmo Rege* (*b*) factam Anno 1691. quo Tempore coactus fuit cum permultis alijs Ecclesiarum Præsulibus transfretare in *Galliam, ubi Exul à Grege, & Patria vivit tollerans æquanimiter suum Exilium*, ajebat Anno 1706 noster *O-Heynus* (*c*). Piè obijt *Lutetiæ Parisiorum* Anno 1708, in Ædibus Sacris Seminarij *Hibernorum*, vulgò dicti *Collegij Lombardorum* (*d*), tumulatus.

In Locum hujus renunciatum fuisse Archipræsulem *Armacanum* P. Magistrum *Richardum O-Heain*, aliàs *Eano*, Buresulensem, *Neapoli* tunc versantem, refert *Cavalerius* apud *Bullarium Ordinis Prædicatorum* (*e*). Sed Onus pariter, & Honorem recusavit Vir modestus, de quo alibi dicebam (*f*).

LXXIII. F. AMBROSIUS MAC-DERMOTT, antiquâ ortus Prosapiâ, (G), S. Theologiæ Magister, Cænobij *Tulskensis* (*g*) Alumnis, Artes, & Theologiam per plures Annos docuit apud SS. *Sixtum, & Clementem* (*h*) Urbis, ibique fuit per consuetum Triennium ab Anno nempè 1686 ad 1689, Prior. Indè ad Collegium Pænitentiariorum Apostolicorum Basilicæ Liberianæ *S. Mariæ Majoris* in eadem Urbe translatus, quà Definitor *Hiberniæ* interfuit Comitijs Generalibus *Romæ* 1694 (*i*). Tandem à *Clemente* XI, Pontifice Maximo, ad Ecclesiam *Elphinensem*, vulgò *Elfin*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, evectus fuit Anno 1707 (*k*).

(*w*) Recolendum Cap. ix. §. xl. Num. iii. Lit. e. Pag. 331.

(*x*) De quo Sermonem habui Loco mox citato. *O-Heynus* Pag. 4, *Dominicum* nostrum facit Alumnum Cænobij *Deriensis*, sed P. Magister *Edmundus de Burgo*, in Notis Marginalibus *O-Heynum* emendans, ipsi adjudicat Conventum *Gaulensem*.

(*y*) De eo dicetur Cap. xvi. Num. lxxvii.

(*z*) Cap. vi, Num. xxii. & Cap. præs. Num. præced. Pag. 129, & 497.

(*a*) Cap. vi. Num xxii. Pag. 129.

(*b*) Adeas Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(*c*) Pag. 4.

(*d*) Sic passim nuncupatur quia primitùs fundatum pro Natione *Lombardorum* in *Italia*.

(*e*) Tom. vii. Pag. 521.

(*f*) Cap. ix. §. xxxvii. Num. vi. Pag. 321.

(G) Adeas Cap. ix. §. xxix. Num. ii. Lit. e. P. 295.

(*g*) Ità refert P. Magister *Edmundus de Burgo* in Notis Marginalibus ad Pag. 40 *O-Heyni*.

(*h*) De geminato hoc Cænobio dicebam Cap. præced. §. i. à. Pag. 466.

(*i*) Recolendum Cap. viii. Num. i. Lit a. Pag. 153.

(*k*) *Echardus*, Tom. ii, Pag. xxix; *Dominicus Ponsi* in *Vita Antonini Cloche*, Cap. viii. Pag. 213. Num. xxxix; *Bullar. Ord. Præd.* Tom. vi. Pag. 519.

tate Apostolicâ confirmare [illegible] Capitulo, [illegible] Dominicanum [illegible] in Literis Apostolicis ac Consistorialibus [illegible] quir, [illegible]

BENEDICTUS PP. XIII.

" Dilecto Filio [illegible] Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Apostolatûs Officium, Meritis licet impari-
" bus Nobis, ex alto commissum, quo Ecclesiarum omnium Regimini divinâ Dispositione præsidemus, uti-
" liter exequi, adjuvante Domino, satagentes, soliciti Corde reddimur, & solertes, ut cum de Ecclesi-
" arum ipsarum Regiminibus agitur committendis, tales eis in Pastores præficere studeamus, qui Popu-
" lum suæ Curæ creditum sciant non solum Doctrinâ Verbi, sed etiam Exemplo boni Operis informare,
" commissasque sibi Ecclesias in Statu pacifico, & tranquillo velint, & valeant, Authore Domino, salu-
" briter regere, & feliciter gubernare. Dudum siquidem Provisiones Ecclesiarum omnium tunc vacan-
" tium, & in posterum vacaturarum, Ordinationi, & Dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex
" tunc irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quavis Authoritate, scienter, vel ignoranter,
" contingeret attentari. Postmodum vero Ecclesiâ Clouanmacnen., aliàs de Septem Ecclesijs, in Regno
" Hiberniæ, per Obitum ultimi illius Episcopi, seu alio certo, quem præsentibus pro expresso haberi vo-
" lumus, Modo, Pastoris Solatio destitutâ, Nos, Vacatione hujusmodi Fide dignis Relatibus intellectâ,
" ad Provisionem ejusdem Ecclesiæ celerem, & felicem, ne illa longæ Vacationis exponatur Incommo-
" dis, Paternis, & solicitis Studijs intendentes, ad te, Presbyterum expressè professum Ordinis Prædi-
" catorum, in Ætate legitimâ constitutum, & de legitimo Matrimonio procreatum, aliaque omnia Re-
" quisita habentem, cui apud Nos de Vitæ Munditiâ, Probitate, & Honestate Morum, Pietate, & Ca-
" tholicæ Religionis Zelo, spiritualium Providentiâ, & temporalium Circumspectione, alijsque multiplici-
" bus Virtutum Donis, Fide digna Testimonia perhibentur, direximus Oculos nostræ Mentis. Quibus
" omnibus debitâ Meditatione pensatis, te à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti,
" alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine quavis Occasione, vel
" Causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad Effectum præsentium duntaxit consequen-
" dum, harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac intendentes tàm dictæ Ecclesiæ
" Clouanmacnen. quàm ejus Dominico Gregi salubriter providere, eidem Ecclesiæ Clouanmac-
" nen. de Persona tua, Nobis ob tuorum Exigentiam Meritorum acceptâ, Authoritate Apostolicâ
" providemus, teque illi in Episcopum præficimus, & Pastorem, Curam, Regimen, & Administrationem
" ipsius Ecclesiæ Clouanmacnen. tibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo; in illo, qui
" dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod, dirigente Domino Actus tuos, Ecclesia prædicta
" sub tuo felici Gubernio regetur utiliter, & prosperè dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & tem-
" poralibus suscipiet Incrementa. Jugum igitur Domini, tuis impositum Humeris, promptâ Devotione
" suscipiens, Curam, & Administrationem præfatas sic exercere studeas sollicitè, fideliter, & prudenter,
" ut Ecclesia ipsa Gubernatori provido, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, tuque, præ-
" ter æternæ Retributionis Præmium, nostram, & Apostolicæ Sedis Gratiam, & Benedictionem exindè
" uberiùs consequi merearis. Quocircà per Apostolica Scripta mandamus Dilectis Filijs Capitulo, & Vas-
" sallis dictæ Ecclesiæ, ac Clero, & Populo Civitatis, & Diœcesis Clouanmacnen., quatenùs Capitulum
" quidem tibi tanquàm Patri, & Pastori Animarum suarum humiliter intendentes, exhibeant tibi Obedi-
" entiam, & Reverentiam congruentes, ac Clerus te, pro nostra, & dictæ Sedis Reverentia, benignè re-
" cipientes, & honorificè pertractantes, tua salubria Monita, & Mandata humiliter suscipiant, & effica-
" citer adimplere procurent. Populus te, tanquàm Patrem, & Pastorem Animarum suarum devotè sus-
" cipientes, & debitâ Honorificentiâ prosequentes, tuis Monitis, & Mandatis salubribus humiliter inten-
" dant, ità ut tu in eis Devotionis Filios, & ipsi in te per consequens Patrem benevolum invenisse gau-
" deatis: Vassalli autem prædicti te debito Honore prosequentes, tibi Fidelitatem solitam, & consue-
" tam, Servitia, ac Jura, tibi ab eis debita, integrè exhibere studeant, alioquin Sententiam, sivè Pœnam,
" quam ritè tuleris, seù statueris in Rebelles, ratam habebimus, & faciemus, Authore Domino, usque ad
" Satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Rogamus quoque, & hortamur attentè Venerabi-
" lem Fratrem Archiepiscopum Armachan., cui prædicta Ecclesia Clouanmacnen. Jure Metropolitico su-
" besse dignoscitur, eidem Archiepiscopo per Apostolica Scripta mandantes, quatenus te, & eandem Ec-
" clesiam Clouanmacnen. Suffraganeam suam habens, pro nostra, & dictæ Sedis Reverentia, propensius
" commendatos, in ampliandis, & conservandis Juribus vestris, sic Vos benigni Favoris Auxilio prosequa-
" tur,

(*d*) Recolendum Cap. viii. Num. xiii. Sect. 4. Pag. 464.

" tur, ut tu, ejus fultus Præsidio, in commisso tibi Curæ Pastoralis Officio possis, Deo propitio, prosperari, ac eidem Archiepiscopo æternæ Vitæ Præmium, & à Nobis condigna proveniat Actio Gratiarum. " Caeterùm ad ea, quæ in tuæ Commoditatis Augmentum cedere possunt, favorabiliter intendentes, tibi, " ut à quocunque, quem malueris, Catholico Antistite, Gratiam, & Communionem dictæ Sedis Apostolicæ habente, accitis, & in hoc sibi assistentibus duobus, vel tribus alijs pariter Catholicis Antistitibus, " vel, si commodè adesse non poterunt, eorum Loco totidem Presbyteris, in Ecclesiastica Dignitate constitutis, similes Gratiam, & Communionem habentibus, Munus Consecrationis suscipere possis, ac eidem Antistiti, ut, receptis à te Fidei Catholicæ Professione juxtà Articulos pridem à Sede prædicta propositos, ac nostro, & Romanæ Ecclesiæ Nomine Fidelitatis debitæ solito Juramento juxtà Formam infrà annotatam, Munus prædictum tibi Auctoritate nostrâ impendere valeat, plenam, & liberam Tenore præsentium concedimus Facultatem. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque Concilijs, editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, & Auctoritate prædictâ statuimus, atque decernimus, " quod nisi receptis à te per dictam Antistitem Juramento, & Fidei Professione hujusmodi, dictus Antistes Munus prædictum tibi impendere, & tu illud suscipere præsumpseritis, idem Antistes à Pontificalis " Officij Exercitio, & tàm tu, quàm ipse à Regimine, & Administratione tàm spiritualium quàm temporalium Ecclesiarum vestrarum suspensi sitis eo ipso. Prætereà etiam volumus, ut Professionis Fidei à " te sic emissæ in publicam, & authenticam Formam sine Mendis redactæ, ac Juramenti à te, ut præfertur, præstiti Formas de Verbo ad Verbum per tuas Patentes Literas, tuo Sigillo munitas, ad Nos per " proprium Nuncium quantocitiùs destinare procures. Forma autem Juramenti, quod præstabis, hæc est: " Ego Stephanus Mac-Egan, Electus Clouanmacnen., ab hac Hora in anteà fidelis, & obediens ero Beato Petro Apostolo, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ, & Domino Nostro Benedicto Papæ XIII, suisque " Successoribus canonicè intrantibus. Non ero in Consilio, aut Consensu, vel Facto, ut Vitam perdant, " aut Membrum, seù capiantur malâ Captione, aut in eos violenter Manus quomodolibet ingerantur, " vel Injuriæ aliquæ inferantur, quovis quæsito Colore. Consilium verò, quod mihi credituri sunt per " se, aut Nuncios suos, seù Literas, ad eorum Damnum, me sciente, Nemini pandam. Papatum Romanum, & Regalia S. Petri Adjutor eis ero ad retinendum, & defendendum, salvo meo Ordine, contrà omnem Hominem. Legatum Apostolicæ Sedis in eundo, & redeundo honorificè tractabo, & in " suis Necessitatibus adjuvabo. Jura, Honores, Privilegia, & Auctoritatem S. R. E., Domini Nostri " Papæ, & Successorum prædictorum conservare, defendere, augere, promovere curabo, neque ero in " Consilio, vel Facto, seù Tractatu, in quibus contrà ipsum Dominum Nostrum, vel eandem Romanam " Ecclesiam aliqua sinistra, vel præjudicialia Personarum, Juris, Honoris, Statûs, & Potestatis eorum " machinentur, & si talia à quibuscunque tractari, vel procurari novero, impediam hoc pro posse, &, " quantocitiùs potero, significabo eidem Domino Nostro, vel alteri, per quem possit ad ipsius Notitiam " pervenire. Regulas Sanctorum Patrum, Decreta, Ordinationes, seù Dispositiones, Reservationes, Provisiones, & Mandata Apostolica totis Viribus observabo, & faciam ab alijs observari. Hæreticos, " Schismaticos, & Rebelles eidem Domino Nostro, vel Successoribus prædictis, pro posse persequar, & " impugnabo. Vocatus ad Synodum veniam, nisi præpeditus fuero canonicâ Præpeditione. Apostolorum Limina singulis Quadriennijs personaliter per me ipsum visitabo, & Domino Nostro, ac Successoribus prædictis Rationem reddam de toto meo Pastorali Officio, ac de Rebus omnibus, ad meæ Ecclesiæ Statum, ad Cleri, & Populi Disciplinam, Animarum denique, quæ meæ Fidei commissæ sunt, Salutem quovis Modo pertinentibus, & vicissim Mandata Apostolica humiliter recipiam, & quàm diligentissimè exequar; quod si legitimo Impedimento detentus fuero, præfata omnia adimplebo per certum Nuncium, ad hoc speciale Mandatum habentem, de Gremio mei Capituli, aut alium in Dignitate " Ecclesiastica constitutum, seù aliàs Personatum habentem, aut, his mihi deficientibus, per Diæcesanum " Sacerdotem, & Clero deficiente omninò, per aliquem alium Presbyterum Sæcularem, vel Regularem " spectatæ Probitatis, & Religionis, & de supradictis omnibus plenè instructum: De hujusmodi autem " Impedimento docebo per legitimas Probationes, ad S. R. E. Cardinalem Proponentem in Congregatione S. Concilij per supradictum Nuncium transmittendas. Possessiones verò, ad Mensam meam pertinentes, non vendam, nec donabo, neque impignorabo, aut de novo infeudabo, vel aliquo Modo alienabo, etiam cum Consensu Capituli Ecclesiæ meæ, inconsulto Romano Pontifice, & si ad aliquam Alienationem devenero, Pœnas in quadam super hoc edita Constitutione contentas eo ipso incurrere volo. " Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub " Annulo Piscatoris Die 20 Septembris 1725 Pontificatûs nostri Anno Secundo----*Erat signatum*----Fabius Cardinalis Oliverius. *Et obsignatum Annulo Piscatoris*----*Foris autem habebatur*----Dilecto Filio

" Stephano

[illegible] Fratrum Praedicatorum [illegible]. Datum [illegible], die [illegible] Sep- [illegible]

[illegible] Brundisii [illegible] Romae [illegible] Martij 1726.

Locus
✠
Sigilli

"Joannes Baptista Veripat. Protonotarius Apostolicus."

Anno [illegible] 1725 translatus erat ad Ecclesiam *Fernensem*, vulgo *Ferns*, in Lagenia, in Metropoli *Dubliniensi*, ad quam [illegible] Litterae Apostolicae, per novas, eodem Anno emanatas, [illegible] ad Dioecesim *Midensem*, in Lagenia pariter. [illegible] Archiepiscopo tamen *Armacano* [illegible], per [illegible] D. *Lucae Fagan* ad Metropolitanam Dubliniensem promoti, vacante, [illegible]. [illegible] Pastoralem [illegible] a Sancta Sede Apostolica in Commendam [illegible] ad Diem usque 30 Maij 17[illegible], quo Debitum Naturae [illegible], Anno Aetatis septuagesimo Quinto, in Coemeterio [illegible] *Metr* [illegible]. Septem post se [illegible] in *Hibernia* Episcopos Dominicanos, e quibus [illegible] inveniens, ac [illegible] perpetuam carent.

LXX[illegible]. F. DOMINICUS O DALY, S. Theologiae Magister, Ordini Fratrum Praedicatorum in Coenobio *Athenriensi* [illegible] Nomen dedit. Studia vero Romae partim apud SS. *Sixtum*, & *Clementem*, partimque apud S. *Mariam Super Minervam* [illegible] peregit. In *Hiberniam* reversus, per plurimos Annos apud *Athenrienses* suos Missionarij Apostolici Munus Verbo, & Opere fructuose exercuit. Qua Elector interfuit Comitiis Generalibus *Romae* 1721. Rmi *Augustini Pipia* postmodum S. R. E. Cardinalis) electivis (g). Tandem a *Benedicto* XIII. Pontifice Maximo, provisus Episcopus *Achadensis*, vulgo *Achonry*, in *Connacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, Anno Jubilaei 172[illegible], consecratus fuit *Bruxellis* Anno sequenti. Die 30 Novembris, S. *Andreae* Apostolo sacra, ab Excellentissimo Nuntio Apostolico (h). *Joseph Spinelli*, Archiepiscopo tunc Corintho, postmodum *Neapolitano*, nunc S. R. E. Cardinali, Sacrae Congregationis *de Propaganda Fide* Praefecto. Pie obiit Anno 1735, in praelibato *Athenriensi* suo Coenobio sepultus.

LXXVII. F. MICHAEL MAC-DONOGH, S. Theologiae Magister, Alumnus Coenobij *Colranensis* (i), ubi ad Habitum Ordinis, & Professionem admissus fuit. Philosophiae Operam dedit *Romae* in Studio Generali *SS. Sixti*, & *Clementis*, Theologiae verò *Neapoli* in Studio Formali *S. Catharinae apud Formellum* Provinciae *Utriusque Lombardiae*. In Urbem redux Anno Jubilaei 1725, institutus fuit Lector S. Scripturae, & Controversiarum Fidei apud praelibatos *SS. Sixtum*, & *Clementem*, quo Munere fungebatur donec, qui ab Eminentissimo Cardinali Fr. *Vincentio-Maria Ursino*, Ordinis nostri, Archiepiscopo *Beneventano*, Sacrum Presbyteratus Ordinem susceperat Anno 1723, ab eodem quà Summo Pontifice *Benedicto* XIII, Episcopus *Kilmorensis*, vulgò *Kilmore*, in *Ultonia*, sub Archiepiscopo *Armacano*, consecratus fuerit in Palatio *Vaticano* Die 12 Decembris 1728 (k), Anno Aetatis suae Vigesimo Nono. In Urbe per Annum, & ultrà, apud Confratres suos in Coenobio *S. Clementis* ad [illegible] Negotiorum Causâ commoratus, Serenissimo *Carolo-Eduardo Stuarto*, *Principi Walliae* [illegible] a Confessionibus fuit (l), atque cum laudato Romano Pontifice *Beneventi* per integrum Mensem Anni 1729 versatus est, ab eodem renunciatus Praelatus suus Domesticus, & Pontificio Solio Assistens. Eo defuncto Pontifice, in *Hiberniam* perrexit Anno 1730, ubi suo Gregi sedulò, ut par erat, invigilabat ad Annum usque 1739.

(e) *Bullarium Ordinis Praedicatorum*, Tom. vi. Pag. [illegible], & [illegible], refert Tres hasce Promotiones, necnon & Consecrationem ipsius à *Benedicto* XIII peractam, cujus Rei ipsemet Testis fui, *Romae* à [illegible] tunc Annis existens.

(f) De quo videsis Cap. ix. §. viii. Pag. 220.

(g) Recolendus Cap. viii. Num. viii Pag. 161.

(h) *Bullar. Ord. Praedic.* Tom. vi. Pag. 709.

(i) De quo dicebam Cap. ix. § xii. Pag. 243.

(k) *Bullar. Ord. Praedic.* Tom. vi. Pag. 712. Ipsemet etiam hujusce Rei Testis fui, ejusdem Praesulis Discipulus.

(l) Adeas Cap. vii. Num. xv. Pag. 146.

(m) Verba sunt *Bullarij* modò laudati.

1739, quandò vix non captus fuit à Magistratu quodam, qui tamen Manus injecit in Epistolarum, & Scripturarum suarum Fasciculum, quem subindè ad Castrum misit *Dubliniense*, à Prorege, & Sanctiori Concilio Regni examinandum. Intereà aufugiens Præsul noster *Michael*, rursùs in Urbem, vacante tunc Sede Apostolicâ per Obitum *Clementis* Papæ XII, se contulit, quem gratulabundus excepi in Cænobio *S. Clementis*, illius tunc Præfectus, ibique moratus est usque ad Electionem novi Pontificis *Benedicti* XIV. Tandem resciens, quod nihil Gubernio Acatholico offensivum deprehensum fuerit in recensito Epistolarum, & Scripturarum Fasciculo, eâ dè Causâ Amicis suis restituto, ad Ecclesiam *Kilmorensem* Sponsam suam festinus redijt. Verùm diuturnâ tabescens Infirmitate, ex Medicorum Consilio transfretavit *Ulyssiponem*, ubi paulò post Rebus humanis exemptus est, Sacramentis Ecclesiæ munitus, Die 26 Novembris 1746, in Templo Fratrum Prædicatorum *Hibernorum* tumulatus, cujus Epitaphium alibi exscriptum habes (*n*).

LXXVIII. F. COLMANUS O-SHAGHNUSSY, S. Theologiæ Magister, Alumnus *Athenriensis*, (*o*) Cænobij, oriundus è præclarissima Familia de *Gort*, in *Galviensi* Agro *Conaciæ*, cujus Nobilitatem, Antiquitatem, & Integritatem, qui non novit, *Hiberniam* non novit. *Lovanij* in Ordinem Fratrum Prædicatorum ex Officiali Militari cooptatus, ibidem Studia confecit, atque docere incepit Anno 1706. Missionibus Apostolicis *Hiberniæ* maturus, eòque profectus, laudabiliter se gessit, Sermone, & peculiari Morum Candore, in plurimis *Conaciæ* Regionibus, ingenti cum Animarum Fructu prædicans. Die 30 Aprilis 1726 in Comitijs *Dublinij* celebratis electus fuit Provincialis (*p*) in Locum *Stephani* nostri *Mac-Egan*, Episcopi tunc *Clonmacnoisensis*, nuperrimè laudati (*q*). Anno 1736 à *Clemente* XII, Pontifice Maximo, renunciatus fuit Episcopus *Ossoriensis*, vulgò *Ossory*, in *Lagenia*, sub Metropoli *Dubliniensi* (*r*), atque *Dublinij* in Monialium nostrarum Ædibus Sacris consecratus à D. *Joanne Linegar*, ejusdem Urbis Archipræsule, assistentibus F. *Stephano Mac-Egan*, mox laudato, *Midensi*, & F. *Michael Mac-Donogh*, Kilmorensi Episcopis, ex Ordine nostro, ut ex nuper dictis liquet, assumptis.

Anno 1744 defuncto Patruele suo, Tribuno *Gulielmo O-Shaghnussy*, in *Galliarum* Partibus, quò Pater ipsius *Rogerius* Regem *Jacobum* (*s*) secutus fuerat Anno 1691, eam ob Causam Castro suo Allodiali *Gortensi*, amplissimisque circumjacentibus Prædijs, ultrà Summam bis Mille, & quinquies centum Librarum *Sterlingarum*, id est, decies Mille Scutorum *Romanorum*, annuatim valentibus, privatus à Principe *Arausicano*, nuncupato *Gulielmo* III, qui eadem concessit Equiti *Thoma Prendergast*, durante duntaxàt Vitâ laudatorum *Rogerij*, & *Gulielmi O-Shaghnussy*; isto, inquam, *Gulielmo* defuncto, *Colmanus* noster *O-Shaghnussy*, etsi jam Episcopus, Litem inchoavit, quà Familiæ suæ Primipilus, *Dublinij* in Curia *Communium Placitorum*, contrà tunc, & adhuc existentem Equitem *Thomam* pariter *Prendergast*, primò dicti Filium, ad Bona illa hæreditaria recuperanda; atque Præsule nostro è vivis sublato, in Jure successit Germanus ipsius Frater, *Robocus O-Shaghnussy*, Armiger, hujusque nunc succedit Filius *Josephus O-Shaghnussy*, Armiger. Eques (*t*) autem *Thomas Prendergast* acriter se defendit, non quidem Justitiâ Causæ suæ, sed Pecuniâ,

Ttt

(*n*) Cap. præced. §. ii. Num. vi. Pag. 421.

(*o*) De quo dicebam Cap. ix. §. viii. Pag. 220.

(*p*) Consulendum Cap. seq. Num. xxviii.

(*q*) Cap. præs. Num. lxxv. Pag. 500.

(*r*) *Bullar. Ord. Prædic.* Tom. vii. Pag. 534. In Episcopis porrò recensendis *Bullarium* exhinc non laudabo quia sequentes nonnisi post illud completè editum renunciati fuere. Cæterùm quæ referam vel ipsemet vidi, vel ab oculatis Testibus audivi. Ipsos etiam Illustrissimos Præsules personaliter novi. Cæterùm *Colmano* nostro in *Ossoriensi* præiverat Diœcesi *Patritius Shee*, huic autem *Malachias Delany*, huic autem *Gulielmus Daton* (aliàs *Dalton*), huic autem *Jacobus Phelan*, de quo Cap. vii. Num. x. Pag. 142, atque huic *David Roth*, de quo Cap. xvii. Num. xxxi, lv, &c. *Colmano* autem successit *Jacobus Dunne*, de quo Cap. præs. Num. lxxxiii.

(*s*) Confer Cap. vii. Num. xii. & seq. Pag. 144.

(*t*) Affectat quidem Eques iste vocari, & scribi Baronettus, ejus tamen Nomen legere non est in nupero *Baronettorum Hiberniæ* Catalogo, per accuratissimum *Joannem Lodgæum*, Pro-Magistrum Rotulorum, bis edito, & quidem in publicis Kalendarijs, vulgò *Almanacchis*.

curiâ, & Potentiâ, nunc quippe est è Senatoribus Regni in *Parlamento* sedens, insuperque Regi à Sanctioribus Consilijs, ad Differentiam Domini O [illegible], qui Fidei Catholicæ est Cultor, suique hæreditarijs Bonis exutus.

Cæterum Præsul noster *Colmanus* e vivis excessit apud *Gowram*, Diœcesis suæ Oppidum, in Ædibus Presbyteri Parochialis D. *Joannis* [illegible], Die 2 Septembris 1748, in minori *Kilkenniensi* Parochiæ S. *Joannis Evangelistæ* (de qua per Sedem Apostolicam provisus fuerat); Cœmeterio S. [illegible] tumulatus, ubi sequentem Inscriptionem Sepulchralem patere in Marmore sculpi curabo:

D. O. M.
Siste Viator; vide, lege, luge.
Jacet sub hoc Marmore
Illustrissimus, et Reverendissimus Dominus
Fr. Colmanus O-Shaghnessy,
Nobilissimæ suæ Familiæ Primipilus,
Probitate, et Pietate clarus,
Episcopus Ossoriensis,
Ex Ordine Prædicatorum assumptus,
Hujus S. Joannis Evangelistæ Parochiæ Commendatarius,
Expectans Carnis Resurrectionem.
Obijt Quarto Nonas Septembris,
Anno Salutis MDCCXLVIII.
Peregrinationis Suæ LXXIII.
Consecrationis XII.
R. I. P.

LXXIX. F. JOANNES BRETT, S. Theologiæ Magister, Alumnus Cœnobij *Sligoensis* (u), ubi ad Habitum Ordinis receptus fuit, Votaque Solemnia nuncupavit. Studijs egregiam navavit Operam partim *Viterbij* in Cœnobio *S. Mariæ ad Gradus*, Provinciæ *Romanæ*, partimque in Urbe apud *S. Mariam Super Minervam*. Dein Lector Artium institutus in Collegio nostro *SS. Sixti, & Clementis* (w) Anno Jubilæi 1725, illicò docere incepit, me ipsius Discipulo, evasitque successivè Secundarius, & Primarius Studiorum Regens, summo cum Urbis Applausu, atque eidem Cœnobio per consuetum præfuit Triennium, ab Anno nempè 1735 ad 1738. Sub aliquot etiam ex recensitis Annis Theologiam insimul docuit in Collegio *S. Norberti* de Urbe, Ordinis Præmonstratensis. Anno autem 1739 *Liburni* in *Etruria* Confessarius Nationalium *Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ* constitutus, eo in Oppido Maritimo per paucos duntaxàt Menses morari permissus fuit, revocatus utpotè in Urbem, atque inter Pœnitentiarios Basilicæ Liberianæ *S, Mariæ Majoris* adscriptus Mense Martio 1739 (x). Postmodùm à tunc regnante Romano Pontifice *Benedicto* XIV renunciatus Episcopus *Alladensis*, vulgò *Kilalla*, in *Conacia*, sub Archiepiscopo *Tuamensi*, consecratus fuit in Urbe ab Eminentissimo *Antonio-Xaverio Gentili*, S. R. E. Tituli *S. Stephani in Monte Cœlio* Presbytero Cardinali, in privato Ædium suarum Sacello, Die 8 Septembris, *Nativitati* Sanctissimæ Deiparæ sacrâ, 1743. Ad Ecclesiam Sponsam suam incunctanter se contulit, eique præfuit, & profuit ad Annum usque 1748, quo translatus est ad Diœcesim *Elphinensem*, vulgò *Elfin*, in *Conacia* pariter, eademque Provincia *Tuamensi*, per Obitum Illustrissimi *Patritij French*, Ordinis Minorum, vacantem, quam feliciter rexit doctissimus Præsul, nedum egregijs Animi Dotibus, sed & ardenti Salutis Animarum Zelo, ac Prudentiâ singulari florens,

(u) De quo Sermo erat Cap ix. §. xiii. Pag. 246.

(w) De quo disserebam Cap. præced. §. i. Pag. 366.

(x) Huic præiverat eo in Munere P. Magister *Thomas de Burgo*, antè laudatus Cap. vi. Num. xxv. Lit. i. Pag. 134. Successitque P. Magister *Joannes Baptista Lincæus*, antè pariter laudatus Cap. i. Num. xv. Pag. 22.

florens, & fulgens, usque ad Diem 22 Junij 1756, quo humanis Rebus exemptus fuit, Sacramentis Ecclesiæ munitus, propè *Ballymotam* in Agro *Sligoensi*, Anno Ætatis suæ 58, in propinquo Familiæ suæ Tumulo apud Fratres Minores prælibati Pagi sepultus.

LITERÆ porrò Apostolicæ, quibus de Ecclesia *Alladensi* provisus fuit, ejusdem sunt Tenoris, mutatis mutandis, ac illæ, quas nuper exscripsi (*y*), illæque, quas mox exscribam (*z*). En autem Transumptum Literarum Translationis ad Diæcesim *Elphinensem*:

" *In Nomine Domini. Amen:*

" *Cunctis ubique pateat, & sit notum, quod Anno à Nativitate Domini Nostri Jesu Christi* MDCCXLVIII, " *Die verò xxxi Mensis Augusti, Pontificatûs autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri,* " *Domini Benedicti divinâ Providentiâ Papæ XIIII, Anno ejus Nono, Ego Officialis Deputatus infrascriptus legi, & diligenter inspexi, quasdam Literas Apostolicas, in Forma Brevis, sub Annulo Piscatoris, More Romanæ Curiæ expeditas, sanas siquidem, & integras, Tenoris sequentis, videlicet:* " *Foris*, Venerabili Fratri Joanni Brett, Episcopo Alladensi, in Episcopum Elphinensem electo. *Intus* " *verò*: Benedictus Papa XIV. Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Divinâ " disponente Clementiâ, cujus Ordinationem suscipiunt universa, in Apostolicæ Dignitatis Specula, Meritis licèt imparibus, constituti, ad universas Orbis Ecclesias Aciem nostræ Considerationis intendimus, " & pro earum Statu salubriter dirigendo Apostolici Favoris Auxilium adhibemus, sed de illis propensiùs " cogitare Nos convenit, quas proprijs carere Pastoribus intuemur, ut eis juxtà Cor nostrum Pastores " præficiantur idonei, qui commissos sibi Populos per suam Circumspectionem providam, & Providentiam " circumspectam salubriter dirigant, & informent, ac Bona Ecclesiarum ipsarum non solum gubernent " utiliter, sed etiam multimodis efferant Incrementis. Dudùm siquidem Provisiones Ecclesiarum omnium tunc vacantium, & in posterum vacaturarum, Ordinationi, & Dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum, & inane, si secùs super his à quoquam, quavis Auctoritate, scienter, vel " ignoranter contingeret attentari. Cum itàque, sicut Fide dignis Relationibus intelleximus, Ecclesia Elphinensis in Hibernia per Obitum ultimi illius Episcopi, seù aliàs certo, quem præsentibus pro expresso " haberi volumus, Modo, Pastoris Solatio destituta reperiatur, Nos ad Provisionem ejusdem Ecclesiæ celerem, & felicem, de qua nullus præter Nos hac Vice disponere potuit, sivè potest, Reservatione, & " Decreto obsistentibus supradictis, ne illa longæ Vacationis exponatur Incommodis, paternis, & sollicitis Studijs intendentes, post Deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Personam utilem, " & fructuosam habuimus diligentem, demùm ad te, qui Ecclesiæ Alladensi hactenùs laudabiliter præfuisti, & dictam Ecclesiam Elphinensem scias, vales, & poteris, Authore Domino, feliciter regere, " & salubriter gubernare, direximus Oculos nostræ Mentis, omnibusque debitâ Meditatione pensatis, " te à quibusvis Suspensionis, & Interdicti, alijque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, " à Jure, vel ab Homine, quâvis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, " ad Effectum præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, tàm prædictæ Ecclesiæ Elphinensi, quam ejus Gregi Dominico salubriter providere intendentes, te " à Vinculo, quo prædictæ Ecclesiæ Alladensi, cui præeras, tenebaris, de Apostolicæ Potestatis Plenitudine absolvimus, & ad eandem Ecclesiam Elphinensem Auctoritate Apostolicâ transferimus, dictæque " Ecclesiæ Elphinensi in Episcopum præficimus, & Pastorem, Curam, Regimen, & Administrationem " ipsius Ecclesiæ Elphinensis tibi in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo, liberamque tibi " ad eandem Ecclesiam Elphinensem transeundi Licentiam tribuendo; in illo, qui dat Gratias, & largitur Præmia, confidentes, quod, dirigente Domino Actus tuos, prædicta Ecclesia Elphinensis sub tuo " felici Gubernio regetur utiliter, & prosperè dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus " suscipiet Incrementa. Quocircà per Apostolica Scripta mandamus dilectis Filijs Capitulo, & Vassallis " dictæ Ecclesiæ, ac Clero, & Populo Civitatis, & Diæcesis Elphinensis, quatenùs Capitulum videlicèt " tibi tanquàm Patri, & Pastori Animarum suarum humiliter intendentes, exhibeant tibi Obedientiam, " & Reverentiam congruentes, ac Clerus pro nostræ, & dictæ Sedis Reverentia benignè recipientes, & " honorificè pertractantes, tua salubria Monita, & Mandata humiliter suscipiant, & efficaciter adimplere procurent. Populus verò te tanquàm Pastorem Animarum suarum devotè suscipientes, & debitâ Honorificentiâ prosequentes, tuis Monitis, & Mandatis salubribus humiliter intendant, ità ut tu in " eis Devotionis Filios, & ipsi in te per consequens Patrem benevolum invenisse gaudeatis; Vassalli autem te debito Honore prosequentes, tibi Fidelitatem solitam, & consueta Servitia, ac Jura, tibi ab eis debita,

(*y*) Cap. præs. Num. lxxv. Pag. 502. | (*z*) Num. seq.

" delicta, integrè adhibere studeant, alioquin Sententiam, sive Pœnam, quam ritè tuleris, seù statueris
" in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, Authore Domino, usque ad Satisfactionem condignam,
" inviolabiliter observari. Rogamus quoque, & hortamur attentè Venerabilem Fratrem Archiepiscopum
" Tuamensem, cui prædicta Ecclesia Elphinensis Jure Metropolitico subesse dignoscitur, eidem Archie-
" piscopo per Apostolica Scripta mandantes, quatenus te, & eandem Ecclesiam Elphinensem Suffraganeam
" suam habens pro nostra, & dictæ Sedis Reverentia propensius commendatos, in ampliandis, & conser-
" vandis Juribus vestris sic vos benigni Favoris Auxilio prosequatur, ut in ejus fultus Præsidio, in com-
" misso tibi Curæ pastoralis Officio possis, Deo propitio, prosperari, ac eidem Archiepiscopo à Deo æter-
" næ Vitæ Præmium, & à Nobis condigna proveniat Actio Gratiarum. Datum Romæ apud Sanctam
" Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die 28 Augusti MDCCXXVIII. Pontificatus nostri Anno nono,
" D. Cardinalis Passioneus. *Loco* ✠ *Annuli Piscatoris. Quibus quidem Literis Apostolicis diligenter vi-*
" *sis, & perlectis, præsens Transumpti Instrumentum confect. ut eidem plena Fides ad hibeatur, perinde*
" *ac si Literæ Originales ostensæ forent. Actum ut supra, præsentibus Dominis Nicolao Ropitani, &*
" *Dominico Foschini, Testibus &c*

Concordat cum Originali, J. B. Riganti Officialis Deputatus.

Loco

Sigilli Datarij.

J. DATARIUS.

Ita est Philippus Rinelli Notarius Apostolicus.
" *Bravetti.* "

Loco Sigilli

Notarij Apostolici.

Dum Episcopus esset *Elphinensis* scripsit ad Illmum *Nicolaum Lercari*, Archiepiscopum *Rhodi*, ac S. Congregationis de *Propaganda Fide* Secretarium, in Urbe ipsi olim amicissimum, ut Resolutionem impetraret Dubij, inter Regni hujus Præsules, & Missionarios magnoperè excitati, utrùm scilicet Apostatæ redeuntes ad Gremium Ecclesiæ debeant palàm Hæresim abjurare, & Catholicam profiteri Fidem, an verò satis sit id privatìm peragere? Porrò laudata S. Congregatio Dubium transmisit ad S. Congregationem *Sancti Officij*, quæ pro Responso priscam exscribi jussit Resolutionem alterius haud absimilis Dubij pro Civitate *Tuneti* in *Africa* Anno Dom. 1630. Hinc Eminentissimus *Silvius Valenti-Gonzaga*, prælibatæ S. Congregationis de *Propaganda Fide* Præfectus, ejusdem Nomine Epistolam dedit ad *Elphinensem* nostrum Præsulem cum Copia Decreti S. Congregationis *Sancti Officij* in hunc Modum, ut ab ipsomet Episcopo accepi:

Illustrissimo, e Reverendissimo Monsignore, e Fratello.

Essendo stato esaminato dalla Congregazione del S. Officio il Dubbio da V. S. proposto intorno all' Abjura da farsi dalli Apostati, quel Supremo Tribunale ha determinato, che se le transmetta una Copia del Decreto fatto in Caso consimile li 18 Luglio dell' Anno 1630, dalla San. Mem. d' Urbano VIII, e che ella riconoscerà nel Foglio annesso. Mentre per tanto eseguisco colla presente li Ordini della medesima S. Congregazione, prego S. D. M. che la conservi, e la prosperi.

Roma 1 Guigno 1754.

Come Fratello,
S. CARDINALE VALENTI.
N. Arcivescovo di Rodi Segretario.

Al Vescovo d' Elsin.

" **In Congregatione S. Officij coram Sanctissimo D. N. Urbano Papa VIII, habitâ Die 8 Julij 1630.**
" Relato Casu transmisso à Congregatione de Propaganda Fide, proposito à P. Francisco Longobardo,
" Ordinis Minorum, Missionario Tuneti in Africa, videlicet, an Apostatæ à Fide Christiana ad Pœniten-
" tiam redeuntes, cogendi sint ad retractandum explicitè & publicè coram Infidelibus cum Periculo Vitæ,
" sicut negarunt Fidem: An vero sufficiat coram Fidelibus publicè & explicitè abjurare Apostasiam in
" proprijs Balneis (quæ sunt Captivorum Carceres) & implicitè apud Infideles, abstinendo ab Actibus In-
" fidelitatis, & deponendo Habitum.
" Sanctissimus Dominus noster Papa censuit, Apostatas à Fide, redeuntes ad Pœnitentiam, non teneri ad
" abjurandum Apostasiam publicè coram Infidelibus, sed sufficere, ut eam abjurent in Balneo coram Fide-
" libus, abstinendo ab Actibus Infidelitatis, ac deponendo Habitum Infidelium, quatenùs sit protestativus
" falsæ Religionis, si verò sit æquivocus, posse illum deferre. Quod si ex illa Delatione Ratione Personæ
" aliqua oriretur Suspicio, teneri aufugere cùm primùm poterit.

LXXX. Fr.

LXXX. F. PETRUS KILLIKELLY, S. Theologiæ Magister, Cænobij *Galviensis* (*a*), ubi ad Habitum Ordinis, ac Professionem Solemnem admissus fuit, Alumnus, completis in Provincia *Hispaniæ* Literarum Studijs, percursisque in Collegio nostro *Lovaniensi* ad *S. Crucem* singulis Scholæ Officijs (*b*), atque Munere Prioris, in *Hiberniam* ad obeundas pro More Sacras Missiones reversus est, sed paucos post Annos in Urbem perrexit, utpotè inter Theologos Collegij *Casanatensis*, in Locum P. Magistri *Edmundi de Burgo* (*c*), annumeratus Anno 1740. Verùm nec ibi diù mansit, nam Anno 1742 Die 22 Aprilis Prior Provincialis *Dublinij* electus, in *Hiberniam* regressus est. Sed medio Provincialatu vix præterlapso, evectus à *Benedicto* Papa XIV ad Sedem *Duacensem*, vulgò *Kilmac-Duagh*, in *Conacia*, sub Metropoli *Tuamensi*, per Obitum *Milonis de Burgo* vacantem, consecratus fuit *Dublinij* in Monialium nostrarum Ædibus Sacris Die Dominicâ 14 Octobris 1744. Et quamquàm per Literas Apostolicas, jam jam videndas, quas ipsemet sub Initium Sacræ Cæremoniæ, ut Moris est, publicè legi, indultum fuerit, ut à quocunque Episcopo, Gratiam, & Communionem S. Sedis Apostolicæ habente, cum Assistentia duorum Sacerdotum, in Dignitate Ecclesiastica constitutorum (si commodè Antistites adesse non possent) consecrari rite valeret, Archiepiscopo tamen Dubliniensi D. *Joanni Linegar* Consecratori duo assistebant Episcopi, & quidem ex Ordine nostro assumpti, nempè Fr. *Stephanus Mac-Egan* Midensis, & F. *Michael Mac-Donogh*, Kilmorensis, Antistites, nuper suis Locis laudati.

Ut autem Lectori innotescat sub qua Forma Literæ Apostolicæ pro conferendis *Hiberniæ* Episcopatibus expediri solent, ac mitti, en earum Tenorem in Transumpto, ut vocant, papyraceo, quod, authenticè confectum, Loco Originalis membranacei, Sigillo in Cera rubra muniti, *Romæ* asservati, deservit.

" *In Nomine Domini. Amen.*

" *Cunctis ubique pateat, & sit notum, quod Anno à Nativitate Domini nostri Jesu Christi* " MDCCXLIIII, *Die verò* XXV *Mensis Januarij, Pontificatûs autem Sanctissimi in Christo Patris, & Do-* " *mini Nostri, Domini Benedicti divinâ Providentia Papæ* XIIII, *Anno ejus Quarto, Ego Officialis* " *Deputatus infrascriptus legi, & diligenter inspexi quasdam Literas Apostolicas sub Annulo Piscatoris* " *More Romanæ Curiæ expeditas, sanas siquidem, & integras, Tenoris sequentis, videlicet. Foris:* " Dilecto Filio Petro Killikelly, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professori, in Sacra Theologia Magistro, " Electo Duacensi in Hibernia. *Intùs verò*: Benedictus Papa XIV. Dilecte Fili, Salutem, & Apostoli- " cam Benedictionem. Divinâ disponente Clementiâ, cujus Ordinationem suscipiunt universa, in " Apostolicæ Dignitatis Specula, Meritis licèt imparibus, constituti, ad universas Orbis Ecclesias " Aciem nostræ Considerationis intendimus, & pro earum Statu salubriter dirigendo Apostolici " Favoris Auxilium adhibemus, sed de illis propensiùs cogitare Nos convenit, quas proprijs carere " Pastoribus intuemur, ut eis juxtà Cor nostrum Pastores præficiantur idonei, qui commissos sibi " Populos per suam Circumspectionem providam, & Providentiam circumspectam salubriter dirigant, " & informent, ac Bona Ecclesiarum ipsarum non solùm gubernent utiliter, sed etiam multimodis " efficiant Incrementis. Dudùm siquidem Provisiones Ecclesiarum omnium, tunc vacantium, & in " posterum vacaturarum, Ordinationi, & Dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irri- " tum, & inane, si secùs super his à quoquam, quâvis Auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret " attentari. Cùm itàque, sicut Fide dignis Relatis intelleximus, Ecclesia Duacensis in Provincia " Tuamensi Regni Hiberniæ per Obitum ultimi illius Episcopi &c. (*quæ hìc desiderantur, suprà legere est,* " *Pag.* 502.) demùm ad te, Fratrem expressè professum in Sacra Theologia Magistrum, Priorem Pro- " vincialem Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum, in Ætate legitima constitutum, ac de legitimo " Matrimonio procreatum, aliaque omnia Requisita habentem . . . . . in Episcopum præficimus, & " Pastorem, Curam, Regimen, & Administrationem ipsius Ecclesiæ Duacensis tibi in spiritualibus, & " temporalibus plenariè committendo . . . . Quocircà per Apostolica Scripta mandamus dilectis Filijs

" Capitulo,

(*a*) De quo jam dictum Cap. ix. §. xxxviii. Pag. 322.

(*b*) Recolendum Cap. præced. §. iii. Num. xvi, Pag. 447.

(*c*) Adeas Cap. xv. Num. xxx.

Comitia Provincialia Anni [illegible] Historiographo ei suo, lucubratam Opellam dum Censores perlegerent, nunciata ipsi fuit ad Infulam *Ossoriensem*, per Obitum D. *Jacobi Dunne* vacantem, Nominatio, Literasque recepit Patentes a Rmo Magistro Generali nedum Facultatem incipiendi Episcopatum, sed & communia Meritorum, & Orationum Suffragia, atque Privilegia omnia, Praelatis ex Ordine assumptis indulta, ei abundantissime largientes. En porro illarum Tenorem:

" Nos Fr. Joannes Thomas de Boxadors, S. Theologiæ Professor, ac totius Ordinis Prædicatorum
" humilis Magister Generalis, & Servus.

" Postquam Ecclesiæ Ossoriensi in Hibernia idoneum Episcopum provisurus Serenissimus . . . .
" . . . . Te elegit, Nobis accidisse sentimus, quod in se experiebatur, licet alia Occasione,
" Gentium Apostolus (*r*) dicens: *Coarctor à duobus.* Nam tui in religiosa Conversatione Mores, in Re-
" gimine Justitiæ Amor, in docendo Assiduitas, in Negotijs Prudentia, cæteræque Virtutes Animum
" nostrum movent, ut Te intra Religiosæ Vitæ clara Latibula optemus. Sed dum consideramus, quo-
" modo Lumen, quod in Te est à Patre Luminum accensum, altiori impositum Fastigio longè amplius
" profuturum sit ad Illuminationem Scientiæ Charitatis Dei, non possumus non adhortari, ut sublimem
" illum Gradum conscendas in Nomine Domini. Adeoque & Nos harum Serie, nostrique Auctoritate
" Officij, Tibi Admodùm Reverendo Patri Magistro Fr. Thomæ de Burgo, Provinciæ Hiberniæ, omnem
" Facultatem, quæ ex Parte Ordinis nostri requiritur, concedimus, ut dictum Episcopatum Ossoriensem
" suscipias, necnon communia Meritorum & Orationum Suffragia, aliaque Privilegia, Prælatis ex Ordine
" nostro assumptis indulta (*s*), quam possimus, amplissimè deferimus; Benedictionem S. Patris Nostri
" Dominici ex plenissimis Altissimi Thesauris abundantissimam precantes. In Nomine Patris, & Filij, &
" Spiritûs Sancti. Amen. In quorum Fidem has propriâ Manu subscriptas Sigillo Officij nostri muniri
" jussimus. Romæ in Conventu nostro S. Mariæ Supra Minervam Die 7 Martij 1759.

" Fr. JOANNES THOMAS DE BOXADORS,
" MAGISTER ORDINIS.

Locus

Sigilli.

" Regist. Pag. 1.
" *Fr. Emericus Langenwalter,*
" *Provincialis Daciæ, Magister, & Socius.*

Subinde, receptis feliciter regnantis Pontificis Clementis XIII Literis Apostolicis (*t*), consecratus fuit Dominica in Albis, 22 Aprilis ejusdem Anni 1759, in Monialium nostrarum *Pontanensium* Capella, à D. *Antonio Blake*, Archiepiscopo *Armacano*, Assistentibus DD. *Antonio O-Garvey*, Dromorensi, ac *Edmundo O-Doran*, Dunensi, & Connorensi, Episcopis, ut alibi obiter narratum est (*u*). Eodemque Anno laudatus Summus Pontifex ipsi in Commendam dedit Parochiam *S. Mariæ* in Urbe *Kilkenniensi*, Diœcesique sua *Ossoriensi*, jam anteà immediato suo Prædecessori D. *Jacobo Dunne* commendatam, ut Moris est in ista alijsque per *Hiberniam* Diœcesibus, ut nempè Episcopi Statum suum juxtà Pontificalis Dignitatis Exigentiam decentiùs tenere valeant. Verùm D. *Patritius Molloy*, Presbyter *Ossoriensis*, cui prælibatus *Jacobus* Episcopus dictam *S. Mariæ* Parochiam, tametsi ejusdem tunc Commendatarius, contulerat, Litem movit in S. Congregatione *de Propaganda Fide*, prætendens sic sibi datam Parochiæ *S. Mariæ* Collationem validam fuisse, Literas proindè Apostolicas irritas & inanes. Ast tandem aliquando post Sesquiannum laudata S. Congregatio, Ponente Eminentissimo *Nereo* Cardinali *Corsino*, Regni *Hiberniæ* Protectore, decrevit, nulliter datam fuisse Collationem istam ab Ordinario, defuisse tamen Literis Apostolicis de ea Mentionem, rescripsitque propterea, sæpè dictam *S. Mariæ* Parochiam moderno Episcopo *Thomæ* de novo Auctoritate Apostolicâ commendari debere. A qua S. Congregationis Sententia appellatum fuit ad ipsummet Summum Pontificem, sed frustrà. Hinc novum emanavit Diploma Pontificium, sequenti Transumpto, ut Moris est, authenticatum.

" In

(*r*) In Epistola ad *Philippenses*, Cap. i. Vers. 23.
(*s*) Confer Num. xlvi. Cap. præs. Pag. 476.
(*t*) Earum Tenorem colligere poteris ex præcedentibus Num lxxv, & lxxx. Pag. 502, & 509.
(*u*) Cap. xi. §. iv. Num. iii. Lit. f. Pag. 361.

"*In Nomine Domini. Amen.*

"*Cunctis ubique sit notum, quod Anno à Nativitate Domini nostri Jesu Christi* MDCCLXI, *Die verò* xxx *Julij, Pontificatûs autem Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papæ* xiii *Anno ejus Quarto, Ego Officialis Deputatus vidi, & legi quasdam Literas Apostolicas Tenoris sequentis, videlicet:*

"Clemens Episcopus, Servus Servorum Dei, Venerabili Fratri Thomæ "Burke, moderno Episcopo Ossoriensi, Salutem, & "Apostolicam Benedictionem.

"Personam tuam, Nobis, & Apostolicæ Sedi devotam, tuis exigentibus Meritis, Paternâ Benevolentiâ prosequentes, illa Tibi favorabiliter concedimus, quæ tuis Commoditatibus fore conspicimus opportuna. Cùm itaque, sicut accepimus, aliàs Parochiali Ecclesiâ Sanctæ Mariæ Oppidi Civitatis nuncupati da Kilkenny, Ossoriensis Diœcesis in Hibernia, quam bonæ Memoriæ Jacobus Dunne, dùm viveret, Episcopus Ossoriensis in Hibernia præfata, in Commendam ad sui Vitam ex Concessione & Dispositione Apostolicis, etiam dum viveret, obtinebat, Commendâ hujusmodi tunc per Obitum dicti Jacobi Episcopi, illius, pariter dum viveret, ultimi Possessoris Commendatarij, extrà Romanam Curiam defuncti, cessante, adhuc eo quo antè Commendam ipsam vacabat Modo vacante, illa sic vacans Tibi per Te, quoad viveres etiam, unà cum Ecclesia Ossoriensi in Hibernia hujusmodi, cui tunc præeras, prout adhuc præes de præsenti, ac aliàs sub certis Modo & Forma tunc expressis tenendam, Apostolicâ Auctoritate commendata, seù quod commendaretur mandatum fuit, prout in Literis Apostolicis desuper expeditis pleniùs continetur, Possessione minimè subsequtâ. Cùm autem, sicut etiam accepimus, dictus Jacobus Episcopus, antequàm è vivis decederet, præfatam Parochialem Ecclesiam, Apostolicâ sibi Auctoritate prædictâ, ut præfertur, commendatam, & ex sui Persona in certo Modo vacantem, cuidam Patritio Molloy asserto Presbytero ordinariâ Auctoritate nulliter (*w*) & de facto contulerat, ortâ Controversiâ in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium de Propaganda Fide inter Te ex una, & præfatum Patritium ex altera, Partibus, super eorum respectivè Juribus, eadem Congregatio ob non factam in prædictis Literis per Te de præmissis Mentionem, Commendam secundò dictam substineri non posse, ipsamque Parochialem Ecclesiam Tibi de novo Apostolicâ Auctoritate commendari debere rescripserit, proptereaque Tu plurimùm cupis Parochialem Ecclesiam præfatam Tibi per Nos de novo, ut infrà, commendari. Nos Tibi, ut Statum tuum juxtà Pontificalis Dignitatis Exigentiam decentiùs tenere valeas, de alicujus Subventionis Auxilio providere, ac specialem Gratiam facere volentes, Teque à quibusvis Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pænis, à Jure, vel ab Homine, quavis Occasione, vel Causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad Effectum præsentium tantùm consequendum, harum Serie absolventes, & absolutum fore censentes, verumque & ultimum dictæ Parochialis Ecclesiæ Vacationis Modum, etiamsi ex illo quævis generalis Reservatio etiam in Corpore Juris clausa resultet, præsentibus pro expresso habentes, Parochialem Ecclesiam præfatam, cujus, & illi forsan annexorum, Fructus, Redditus, & Provèntus, ut asseris, ab Hæreticis occupati, nulli sunt, sivè ut præfertur, sivè aliàs quovis Modo, aut ex alterius cujuscunque Persona, seù per liberam Cessionem Commendæ dicti Jacobi Episcopi, vel cujusvis alterius de illa extrà dictam Curiam, & coram Notario Publico, & Testibus, spontè factam, aut Constitutionem Piæ Memoriæ Joannis Papæ XXII, Prædecessoris nostri, quæ incipit: Excelsis, vel Assequtionem alterius Beneficij Ecclesiastici, Ordinariâ Auctoritate collati, Commendâ primò dictâ cessante, vacet, etiamsi dicta Parochialis Ecclesia Dispositioni Apostolicæ specialiter reservata existat, & super ea inter aliquos Lis, cujus Statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodò Tempore Datæ præsentium non sit in ea alicui specialiter Jus quæsitum, cum annexis hujusmodi, ac omnibus Juribus, & Pertinentijs suis Tibi, per Te, quoad vixeris etiam, unà cum Ecclesia Ossoriensi in Hibernia prædicta, cui ad præsens, ut præfertur, præesse dignosceris, tenendam, ita quod liceat Tibi de Fructibus, Redditibus, & Proventibus disponere, & ordinare, sicut Parochialem Ecclesiam prædictam in Titulum pro Tempore obtinentes de illis disponere, & ordinare potuerunt, seù etiam debuerunt, Alienatione tamen quorumcunque Bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dictæ Parochialis Ecclesiæ Tibi penitùs interdictâ, ad hoc ut Tu ex Juribus Stolæ dictæ Parochialis Ecclesiæ habeas undè commodiùs vivere possis, Apostolicâ Auctoritate prædictâ commenda-

Uuu "mus.

(*w*) Ex his liquet, Episcopum Facultatem non habere conferendi Parochiam, ipsimet a Summo Pontifice anteà commendatam.

"mus. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Casseliensi, ac Corcagiensi, & Limericensi Episcopis (x), sive dilectis Filiis eorum Officialibus, aut Vicarijs in Spiritualibus Generalibus, seu Vicarijs Apostolicis, per Apostolica Scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, Te, vel Procuratorem tuum Nomine tuo, in corporalem Possessionem dictæ Parochialis Ecclesiæ, ac Annexorum, Juriumque, & Pertinentiarum prædictorum inducant Auctoritate nostra, & defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito Detentore, facientes Tibi de illius, ac annexorum eorundem Fructibus, Redditibus, Proventibus, Juribus, Obventionibus, & Emolumentis universis integre responderi, Contradictores Auctoritate nostra prædicta, Appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus felicis Recordationis Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, & alijs Apostolicis Constitutionibus contrarijs quibuscumque: Aut si aliqui super Provisionibus, seu Commendis, Tibi faciendis, de hujusmodi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis Partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus, Literas impetraverint, etiamsi per eas ad Inhibitionem, Reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus Te in Assequutione dictæ Parochialis Ecclesiæ volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad Assequutionem Beneficiorum aliorum Præjudicium generari: Seu si pro Tempore eidem Episcopo Ossoriensi, vel quibusvis alijs, communiter, aut divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod ad Receptionem vel Provisionem alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, quodque de hujusmodi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis, ad eorum Collationem, conjunctim, vel separatim, spectantibus, nulli valeat provideri per Literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de Verbo ad Verbum, de Indulto hujusmodi Mentionem. Volumus autem quod propter Commendam nostram hujusmodi dicta Parochialis Ecclesia debitis propterea non fraudetur Obsequijs, & Cura Animarum in ea nullatenus negligatur, sed ejus congruè supportentur Onera consueta, & insuper ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam, quavis Auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Primo, Quarto Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno Quarto. Loco ✠ Plumbi.

" *Super quibus Ego Notarius infrascriptus præsens Transumptum Subscripsi, præsentibus DD. Carolo, & Francisco Bianchi, Testibus.*

" *Concordat cum Originali, F. Riganti Officialis Deputatus.*

Loco Sigilli ✠ Prodatarij.

" C. CARDINALIS PRODATARIUS (y).

" *Ità est Philippus Rinelli, Notarius Apostolicus.*

" *Bravetti.*"

Loco Sigilli ✠ Notarij Apostolici.

LXXXIII. Ex his omnibus, præsenti in Capite narratis, perspicuè apparet, Ordinis Prædicatorum Decem fuisse Archiepiscopos *Armacanos*, Quatuor *Tuamenses*, Duos *Dublinienses*, unumque *Casseliensem*, & quidem primum ex *Hibernia Dominicana* assumptum, *Davidem* nempè *Mac-Kelly*: Episcopos quoque ex eodem Ordine adfuisse singularum Viginti Novem Diœcesûm, hisce Temporibus nominatarum, solis exceptis *Clocherensi* in *Ultonia*, & *Laonensi* in *Momonia*. Diœcesûm porrò *Hiberniæ* Elenchum, sub suis respectivè Archiepiscopatibus, alibi conscriptum habes (z).

(x) *Jacobo* nimirùm *Butler*, *Richardo Walsh*, & *Daniele O-Carney*.

(y) Possessionem porrò istius Parochialis Ecclesiæ, seù Capellæ, accepit *Thomas* Episcopus Die 11 Septembris 1761.

(z) Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

CAPUT

CAPUT DECIMUM-QUARTUM.

Series Priorum Provincialium *Hiberniæ Dominicanæ.*

S U M M A R I U M.

I. *Ordinis Prædicatorum, tametsi Anno* 1224 *in* Hibernia *plantati, primus ibidem Prior Provincialis fuit Magister* Mauritius Moral *in Comitijs Generalibus* Romæ 1484 *institutus. Afferuntur Verba Decreti. Laudatus Provincialis Licentiam statim impetravit Conventus reformandi in* Hibernia. *Non ei, sed Provinciali* Angliæ *subdebantur Conventus* Hiberniæ *intrà* Palum Anglicanum *constituti. Fuit Vicarius Generalis* Hiberniæ *ab Anno* 1488 *ad* 1491, *quo ad Instantiam propriam absolvitur. Anno* 1693 *iterùm institutus erat Vicarius Provinciæ. Anno* 1496 *fit Vicarius Conventuum Reformatorum, quo Anno institutus erat Vicarius Provinciæ Magister* Richardus O-Hart *(idem verisimiliter* Richardus Herre, *Definitor Hiberniæ in Capitulo Generali* Cenomanensi *Anno* 1491) *qui eo in Officio duravit ad Annum usque* 1502, *circà quem Annum Naturæ Debitum solvit Magister* Mauritius Moral. *Subindè à Magistro Ordinis fit Vicarius super Conventus Hiberniæ Reformatos F.* Joannes de Bauffremez, *Hollandus, & à Summo Pontifice confirmatur. Anno* 1505 *F.* Joannes Coyn, *alijs* Quin *(postmodùm Episcopus* Limericensis) *fit Vicarius ad Triennium super Conventus reformatos, & reformandos.*

II. *Anno* 1509 *cùm tres simul essent in* Hibernia *Vicarij, ea de Re Literas dedit Magister Ordinis* Thomas de Vio, *Cajetanus. Anno autem* 1518 Hibernia *evasit Congregatio reformata, cui Vicarij præerant ad Annum* 1536 *à selectis Patribus Conventuum electi, & à Magistro Ordinis confirmati, quibus tunc haud suberant Conventus non reformati intrà* Palum Anglicanum, *sed Provinciali* Angliæ, *qui Vicarium suum pro ijs constituebat.*

III. *Anno* 1536 Hibernia *denuò erecta à* Paulo *III in Provinciam Ordinis, omnes Insulæ Conventus amplectentem. Prior Provincialis verisimiliter tunc institutus erat Magister* David. *Anno* 1547 *Baccalaureus* Quienatius, *seù* Qintinus O-Heyns *fit Vicarius pro Coadjutore Prioris Provincialis. Anno autem* 1548 *fuit haud dubiè Prior Provincialis Magister* David.

IV. *Anno* 1563 *F.* Thaddæus O-Duanus, *Sligoensis, Prior Provincialis. Obiter de* Honoria de Burgo, *quæ Habitum Tertij Ordinis ab eo recepit, vixitque Annos* 104. *Idem posteà Vicarius Provinciæ.*

V. *Antè Annum* 1594 *F.* Eugenius Mac-Tugam, *Prior Provincialis. Dein F.* Thaddæus, *mox laudatus, Vicarius Provinciæ ad Beneplacitum Magistri Ordinis.*

VI. *F.* Daniel O-Creidegain, *Sligoensis, Prior Provincialis ab Anno* 1600 *ad* 1604. *Ea de Re Testimonium* Bernardi de Jonghe.

VII. *F.* Thaddæus O-Duanus, *Sligoensis, iterùm Prior Provincialis ab Anno* 1604 *ad* 1608, *quo obdormivit in Domino. Elogium de eo Capituli Generalis* Romani 1656.

VIII. *F.* Rolandus de Burgo, *Athenriensis, ab Anno* 1608 *ad* 1615, *quo migravit è Vita. Ejusdem Capituli Generalis Elogium de ipso.*

IX. *F.* Rochus Mac-Geoghegan, *aliàs* à Cruce, *Molingarensis, S. Theologiæ Præsentatus, Prior Provincialis in Comitijs Generalibus* Mediolani 1622 *institutus. Episcopus* Darensis, *de quo alibi.*

X. *F.* Nicolaus Lincæus, *vulgò* Lynch, *Galviensis, S. Theologiæ Magister, electus* Sligoæ *Anno* 1627. *Interfuit Capitulo Generali* Romano 1629.

XI. *F.* Daniel O-Creidegain, *Sligoensis (non ille qui suprà) S. Theologiæ Magister, electus* Portumnæ *Anno* 1631. *Obdormivit Anno* 1655. *Elogium de eo Capituli Generalis* Romæ 1656.

XII. *F.* Jacobus O-Hurly, *Killociensis, electus* Youghallæ *Anno* 1638. *Capitulum habuit Intermedium* Corcagiæ *Anno* 1640. *Episcopus* Imelacensis, *de quo alibi.*

XIII. *F.* Terentius-Albertus O-Brien, *Limericensis, S. Theologiæ Magister, electus* Kilkenniæ 1643. *Interfuit Capitulo Generalissimo* Romæ 1644. Imelacensis *Episcopus, Martyrij Palmâ decoratus, ut alibi narratum.*

XIV. *F.* Gregorius O-Ferrall, *Longofordiensis, S. Theologiæ Magister, electus* Athenriæ 1644. *Interfuit Concilio Nationali* Hiberniæ 1646. *Fatis cessit Anno* 1672.

XV. *F.* Gulielmus de Burgo, *Senior, Athenriensis, S. Theologiæ Magister, electus* Athenriæ 1648, *continuatus ad* 1659. *Legatus Catholicorum* Hiberniæ *ad Ducem* Lotharingiæ *Anno* 1650. *Defunctus Anno* 1685.

[illegible] Theologiae [illegible]

[illegible]

[illegible] Theologiae Magister, [illegible]

[illegible] Theologiae Magister, [illegible]

[illegible] Theologiae Magister, [illegible] Anno 1704 [illegible]

[illegible]

[illegible] Theologiae Magister, [illegible] Magister [illegible]

[illegible] Theologiae Magister [illegible] Anno [illegible]

[illegible] Theologiae Magister [illegible] Anno [illegible]

[illegible] Theologiae Magister, Prior Provincialis [illegible] Anno [illegible]

[illegible] Theologiae Magister, Prior Provincialis [illegible] Anno [illegible]

[illegible] Theologiae Magister, Prior Provincialis [illegible] Anno [illegible]

XXVI. [illegible] Praedicator Generalis, [illegible] Theologiae Magister, [illegible] Anno [illegible] Prior Provincialis [illegible] Anno [illegible]

XXVII. [illegible] S. Theologiae Magister, [illegible] Dublinii [illegible] Anno [illegible]

XXVIII. F. [illegible] S. Theologiae Magister, [illegible] Dublinii 1730. [illegible] Anno 1735.

XXIX. F. [illegible] S. Theologiae Praesentatus, [illegible] Dublinii 1734. [illegible] S. Theologiae Magister.

XXX. F. [illegible], Praedicator Generalis, electus Dublinii 1737, [illegible] S. Theologiae Professorum [illegible] Magister.

XXXI. F. Petrus Killikelly, [illegible], S. Theologiae Magister, [illegible] electus Dublinii 1742. [illegible] Episcopus [illegible]

XXXII. F. Michael [illegible], Limericensis, Praedicator Generalis, electus Dublinii 1745. [illegible] 1748 [illegible] S. Theologiae Praesentatus, [illegible] Magister. [illegible]

XXXIII. F. [illegible] Mac-Henry, [illegible], S. Theologiae Magister, qui [illegible] iterum electus Dublinii 1761 [illegible]

XXXIV. F. [illegible], [illegible], S. Theologiae Praesentatus, electus Dublinii 1753. [illegible] Anno 1759

XXXV. F. [illegible], S. Theologiae Praesentatus, [illegible] ex Priore [illegible] quinquaginta [illegible] electus Dublinii 1757

XXXVI. F. [illegible], Limericensis, S. Theologiae Magister, qui [illegible], iterum electus Dublinii, 1761.

I. TANDEM [illegible] Ordo Fratrum Praedicatorum in Hibernia plantatus [illegible] Anno 1224 [illegible] Sex [illegible] Conventus ante Annum 1484 [illegible], nihilominus toto eo Tempore

(a) [illegible] Cap. [illegible] Pag. 44. ; (b) Confer Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. 72.

Tempore non erat Provincia Ordinis, sed illa, non secùs ac *Scotia*, Natio erat *Provinciæ Angliæ*, quæ à Vicario Provinciali, capitulariter (*c*) electo, & per Priorem Provincialem *Angliæ* confirmato regebatur. Cùm autem Sæculo Ecclesiæ decimoquinto Rmi Magistri Generales magnoperè intenti essent ad Reformationem Ordinis faciendam (*d*), ijsdemque succineret in *Hibernia* P. Magister *Mauritius Moral*, hinc *Sixto* IV, Pontifici Maximo, & *Salvo Casseta*, Panormitano, XXXII Magistro Ordinis, supplex factus est, ut eo Consilio *Hibernia* à Provincialis *Angliæ* Jurisdictione omninò eximeretur, & proprio subesset Provinciali, sub *Anglorum* quippè Regimine Conventus erant *Fratribus nativis expoliati*, *& corrupti malis Moribus*, ut ex *Registro Ordinis* mox declarabitur. Votis ipsius annuit proximè celebratum Capitulum Generale *Romanum* 1484 sub Rmo *Bartholomæo de Comatijs*, Bononiensi, XXXIII Magistro Ordinis, ibidem electo, quod Denunciatione VIII hæc habet : " Maximis, & rationabilibus Causis, in præsenti Capitulo allegatis, " de unanimi Voto Reverendorum Provincialium (*e*), & Diffinitorum præsentis Capituli, Natio- " nem Hyberniæ Provinciam facimus, quam Provinciam per se volumus à Provincia Angliæ " distinctam, & separatam esse, & appellari, & eandem Provinciam Hyberniæ cum suis Con- " ventibus, Privilegijs omnibus, Gratijs, & Libertatibus Ordinis, quemadmodùm cæteræ Pro- " vinciæ dehinc anteà, gaudere debere, ac Locum inter alias Provincias in nostris Generalibus " Capitulis, ut Moris est, obtinere. Et ne prædicta Provincia idoneo careat Capite pro Tem- " pore, Reverendissimus Magister Ordinis Fratrem Mauritium Moral, Theologiæ Magistrum, in " Priorem Provincialem prædictæ Provinciæ Hiberniæ instituit, & creavit, dando ei Auctorita- " tem super dictam Provinciam in spiritualibus, & temporalibus, & Fratribus Provinciæ, ac om- " nia, & singula, quæ cæteris Provincialibus conceduntur."

Primus igitur Prior Provincialis *Hiberniæ* erat laudatus P. Magister MAURITIUS MORAL, qui Die 10 Novembris ejusdem Anni 1484 obtinuit Licentiam à præfato Magistro Generali, *Bartholomæo de Comatijs*, reformandi *Pontanensem*, *Colranensem* & *Corcagiensem* Conventus, & quoscunque in *Hibernia* duceret reformandos. En Verba Registri : *Fr. Mauritius Prior Provincialis obtinuit Licentiam reformandi Conventus B. Mariæ (f) de Ponte, Banniæ (g), Corkagiæ, & quoscunque duxerit reformandos in præfata Provincia. Mediolani Die* 10. *Novembris* 1484. Deinde statìm subditur : *Conceditur Magistro Mauritio Provinciali, quod possit dispensare omnia Bona sua in Ordine, & quod possit equitare cum Socio, vel sine Socio. Die ut supra.*

Hoc Provincialis Munere functus est ad Annum usque 1488, quo binæ emanarunt à S. Sede Apostolica Literæ *Innocentij* VIII de *Priore Provinciali* Provinciæ *Hiberniæ* Fratrum Prædicatorum Mentionem disertè facientes, ut jam anteà dicebam (*b*), ubi insuper advertebam, Conventus *Hiberniæ* intrà *Palum Anglicanum* sitos, non Neo-Provinciali *Hiberniæ*, sed Provinciali *Angliæ* Obedientiam præstasse. Hæc de Causa, & ut faciliùs reformare posset Conventus tàm intrà, quam extrà *Palum* istum, non convocavit Patres Vocales ad eligendum Successorem suum, sed Conventus extrà Palum rexit quà Vicarius Generalis ab Anno 1488 ad 1491, quo ad Instantiam propriam ab Officio hoc amotus fuit, ut patet ex *Registro Ordinis*, hæc habente Verba : *Die* 17 *Julij* 1491 *Fr. Mauritius absolvitur a Vicariatu Provinciæ ejus Instantiâ, & potest legere Literas quùm sibi placuerit.* Anno autem 1493 denuò institutus fuit Vicarius Provinciæ, eo in Munere duraturus usque ad Capitulum Generale, quod posteà celebratum erat *Ferrariæ* 1494 sub Rmo *Joachimo Turriano*, Veneto, XXXV Magistro Ordinis. Unde *Registrum Ordinis* subdit : *Anno*

(*c*) Videsis Cap iii. Num. ii. & seq. Pag. 48.

(*d*) Legesis Cap. iv. Num. xi. Pag. 78.

(*e*) Ex Actis hujus Capituli liquet, ei interfuisse Provincialem *Angliæ*, P. Magistrum *Gulielmum Richford*, fortasse *Rochford*, aut *Rochfort*. Ista porrò *Denunciatio* me prorsùs latuit quando Typis formabantur Operis hujus Paginæ 73, & 97, ibi siquidem inter alia Num. vi. & vii. allata opportunum haberet Locum, Magistrumque *Fontanum* actutùm prosterneret.

(*f*) Adde *Magdalenæ*, ut constat ex Cap. ix. §. ii. Num. vii. Pag. 202.

(*g*) Idest *Colranæ* juxta Cap. ix. §. xii. Num. i. Pag. 244.

(*b*) Cap. iv. Num. vii. Pag. 74.

A[illegible] Magister Mauritius Morel [illegible] Provinciae, [illegible] ad Ca[illegible] Die [illegible] Augusti. [illegible] autem est ip[illegible] [illegible] ad Annum [illegible] Vicarius Provinciae [illegible] Conventuum [illegible]. [illegible] Magister Mauritius Morel [illegible] Provinciae, [illegible] Vicarius [illegible]. Romae [illegible] Aprilis.

[illegible] Tres [illegible] fuerint in [illegible] Conventus reformati, Pontanensis scilicet, Corcagiensis, & [illegible], nuper recensiti, Anno tamen [illegible] se aggregavit Youghallensis, ut patet ex Registro Ordinis haec ferente: Acceptatur Reformatus Conventus [illegible] i.e. Youghallensis per Magistrum Bartholomaeum de Comatiis, XXXIII Generalem Ordinis [illegible], & Vicarius Generalis Provinciae Magister Mauritius [illegible] reformare [illegible] Conventus, qui [illegible] reformandos, [illegible] Conventus [illegible] Fratribus [illegible], & [illegible], & [illegible] Morel; [illegible] quod [illegible] Patres [illegible] Conventuum [illegible] [illegible], [illegible] in Reformatione [illegible]. Datum Romae [illegible] Augusti 1493. Ipsis autem reformatis Conventibus se aggregavit Lumericensis, ut patet ex Constitutione Julii II, quam alibi exscriptam habes (l).

Sed quidquid sit de hoc, memorato Anno 1496 P. Magister Richardus Hart factus fuit Vicarius Provinciae, & Electionis futuri Vicarii Generalis quae a [illegible] Patribus Provinciae fieri solebat, ut supra explicatum est (m). Electionis autem Confirmatio commissa fuit saepe laudato P. Magistro Mauritio Morel. En Registri Verba: Magister Ricardus Hart fit Vicarius Provinciae, & Electiones per Electionem futuri Vicarii Generalis, & Confirmatio [illegible] committitur Magistro Mauritio Morel, Vicario Conventuum reformatorum illius Provinciae. 16 Aprilis 1496.

Crediderim porrò hunc fuisse Richardum, cognominatum Herte, qui qua Definitor Hiberniae interfuit Capitulo Generali Cremonensi 1491, ut alibi notatum est (n).

Duravit autem in Officio usque ad Annum 1502, quo alius, cujus Nomen, utpote in Registris praetermissum, me latet, sed forsan erat P. [illegible] Barfrewez, Hollandus, jam jam recensendus, in ejus Locum subrogatus fuit. Hic verò ab Officio amotus fuit Anno 1505 per Rmum Vincentium Bandellum, de Castro Novo, Lombardum, XXXVI Magistrum Ordinis, instituto iterum Magistro Richardo Hart. Redeat Registrum Ordinis, sequens: Fr. Richardus Hart fit Vicarius super Conventus non reformatos, cujus Officium duret ad Quadriennium. Confirmatur a Provincialis Angliae [illegible]. [illegible] Praedecessor suus. Ipse Vicarius pro Tempore Authoritatem habet Provincialis. Florentiae Anno 1505.

Diximus circa Annum 1502 P. Magistro Mauritio Morel, Neo-Magister Ordinis Vincentius Bandellus, mox laudatus, Anno praecedenti Romae electus, Vicarium super Conventus Hiberniae reformatos, vel reformandos instituit P. [illegible] de Barfrewez, Hollandum, quae institutio Apostolicae Confirmationis Robur per Constitutionem Julianam mox recensitam accepit, ut alibi plene narratum (o).

Anno 1505 P. Joannes Coyn, [illegible], postmodum Episcopus Limericensis, ut suo Loco dicetur (p), factus fuit Vicarius ad Triennium super Conventus reformatos, & reformandos, ut [illegible] ex Registro Ordinis, haec habente: Fr. Joannes Coyn Vicarius Congregationis Hiberniae confirmatur cum omni Authoritate, quam habent Provinciales, super Conventus reformatos, & reformandos, qui eximuntur a Jurisdictione Provincialis, & cujuslibet alterius, cujus Officium duret ad Triennium. ~~Postulatur fuit More Congregationis Lombardiae.~~ Datum Prati 4 Septembris 1505.

IL Cur

(k) Cap. iv. Num. x. Pag. [illegible]

(l) Cap. iii. Num. ii. & seq. a Pag. 48.

(l) Cap. iv. Num. vii. Pag. 75.

(m) [illegible] horum Verborum videtur esse, vel quod Confirmatio Electionis Vicarii commissa fuit Provinciali Angliae, ut antea fuit Magistro Mauritio Morel, vel quod Magister Richardus Hart, institutus a Magistro Ordinis super Conventus extra Palum, fuit institutus a Provinciali Angliae Vicarius super Conventus intra Palum.

(n) Cap. iv. Num. x. Pag. 77.

(o) Cap. xiii. Num. iv. Pag. 484.

II. Cum autem Anno 1509 simul, & semel Tres essent Vicarij in *Hibernia*, nempè *Richardus Hart*, *Joannes Coyn*, & *Simon Lacy*, hinc Neo-Magister Ordinis, *Thomas de Vio*, Cajetanus, Anno præcedenti *Romæ* electus, ad præcavendam Confusionem omnem, Literas dedit ad *Hibernos*, in hunc Modum registratas: *Tribus se gerentibus pro Vicarijs in Hibernia, unus super tres (p), Conventus reformatos; alius super totam Nationem ex Institutione Magistri Vincentij* (scilicet Bandelli, nuper laudati); *tertius dicens se Vicarium Provincialis Angliæ (q); Mandamus, ut singuli scribant Institutionem, & Auctoritatem suam, à quo, super quot Conventus, cum quibus Exemptionibus, quem Superiorem recognoscant, qui Contributiones solvant; Literas suæ Institutionis, vel earum Copias authenticas mittant. In contrarium &c. ut possit provideri illi Insulæ. Lucæ 4 Novembris* 1509. Dein immediatè subditur: *Omnibus Præsidentibus Conventuum prædictæ Nationis, cuicumque Vicario subjiciantur, mandatur sub Pœna Absolutionis, ut in Manus Magistri Simonis Lacy, Vicarij Provincialis Angliæ super Hibernia (r), solvant singuli pro Rata sua Contributionem debitam Magistro Generali, ut ei quoad totum de centum & quatuordecim Ducatis satisfiat. In contrarium &c Die* 14.

Ad Purpuram assumpto laudato *Thomâ de Vio*, à Patria & Episcopatu dicto passim *Cajetano*, in Comitijs Generalibus *Romæ* 1518, in quibus electus erat in XXXIX Magistrum Ordinis Rmus P. *Garsias de Loaysa*, Hispanus, *Hibernia Dominicana* evasit Congregatio reformata, ut suo Loco ostendebam (s). A recensito autem Anno 1518 ad 1536 prælibatam *Hiberniam Dominicanam* regebant Vicarij, more aliarum Congregationum, hisce etiam Temporibus servato, à selectis Patribus Conventuum electi, (t), & à Magistro Ordinis confirmati, in suo durantes Munere per Triennium, cum hoc tamen Discrimine, quod reeligi possent, & confirmari, ut sancitum fuit in Capitulo Generali *Romano* prælibati Anni 1518, cujus Decreti Verba superiùs exscripta habes (u).

Vicario tamen hujus Congregationis haud suberant Conventus non reformati intrà *Palum Anglicanum*, sed Provinciali *Angliæ*, qui Vicarium suum pro ijs constituere solebat. Undè *Anno* 1524 *Die* 25 *Februarij* (Verba sunt Registri Ordinis) *mandatum fuit R. P. Provinciali Angliæ, ut secundùm quod Moris est in Natione Hiberniæ, Provinciali Angliæ subjectâ (w), Vicarium instituat, & quia Casu quo esset Consuetudo Vicarium â præfata Natione eligi, Tempus à Jure præfixum transivit, jam à multis Diebus, facta est Commissio Patri Provinciali ut Nomine R. Patris Vicarij Ordinis* (scilicet Francisci Sylvestri, Ferrariensis, Anno sequenti in XL. Magistrum Ordinis electi) *Vicarium in Natione illa constituat probum, & religiosum.*

III. Tandem verò Anno 1536, post Lapsum *Henrici* VIII in Schisma (x), Potentiâ *Anglorum* in *Hibernia* quoad Jurisdictionem Ecclesiastico-Catholicam cessante, denuò erecta fuit *Hibernia Dominicana* in Provinciam, Conventus omnes Insulæ hujus, tàm intrà quàm extrà *Palum Anglicanum* sitos, complectentem, à *Paulo* III, Pontifice Maximo, ut ex locupletissimo constat Testimonio Capituli Generalis *Romæ* 1558, cujus ipsissima Verba Oculis tuis, benigne Lector, pridem subjiciebam (y). Undè quæ in primæva Institutione vigesimum-tertium habuit in Ordine Locum, post *Scotiam* nimirùm Anno 1481 erectam (z), postmodùm in secunda hac Institutione cecidit ad Locum vigesimum-septimum, post Provinciam nempè *Indiarum*, Anno 1530 stabilitam (a).

Cæterum quis fuerit Prior Provincialis, *Hiberniæ Dominicanæ* Anno illo 1536 datus, me latet, ut

(p) Ex his liquet, Tres duntaxát Conventus in Reformatione tunc Temporis perseverasse.

(q) Ex his *Registri* Verbis colligitur, emendandum *Fontanam*, qui Part. ii. Pag. 207, in hunc Modum habet: *Tertius dictus sit Vicarius Provincialis Angliæ.*

(r) i e. Super *Hibernia Anglicana*, sivè ea *Hiberniæ* Parte, quæ intrà *Palum* est *Anglicanum.*

(s) Cap. iv. Num. xiv. Pag. 80.

(t) Confer Cap. iii. Num. ii. & seqq. à Pag. 48. Celebratum porrò fuisse Capitulum in Cænobio nostro *Athenriensi* Anno 1524, liquet ex Cap. ix. § viii. Num. vi. Pag. 228.

(u) Cap. iv. ~~Num. xiv. Pag. 80.~~

(w) i. e. In Natione *Hiberniæ*, intrà *Palum Anglicanum* coarctatæ.

(x) Legesis Cap. i. Num. xvii. & xxi, atque Cap. xvii. Num. i.

(y) Cap. v. Num. i, & viii Pag. 91, & 98.

(z) Videsis Cap. iv. Num. vi Lit. a. Pag. 73.

(a) Adeas Cap. v. Num. vi. Pag. 97.

[illegible] Rev. [illegible] Ordinis [illegible] Magister [illegible]

[illegible] Thomas [illegible] Collegii [illegible] Magister Ordinis, [illegible] Provincia [illegible] Socios [illegible] Generalis [illegible] fuerit, [illegible] ad [illegible] Conventuales [illegible] tanquam [illegible] maxime [illegible] Monasteriis [illegible] montanis [illegible] verbus, [illegible]

[illegible] anno [illegible] Magister [illegible] Prior Provincialis, [illegible] 1558. Die [illegible] Martii, [illegible] Generalis [illegible] Magistri [illegible] Ordine, [illegible]

[illegible] Martii, Fr. [illegible] Regulari [illegible] Generalis, [illegible] Hiberniae [illegible] Capitulo [illegible] Generalis [illegible] Hiberniae [illegible]

[illegible] Hibernia [illegible] Prior Provincialis, [illegible] Provinciae [illegible] Magister [illegible] Capituli Generalis [illegible] Fr. [illegible] Prior Provincialis. [illegible] Capitulum Generale, [illegible]

[illegible] Provinciae Hiberniae [illegible] Vicarius Generalis [illegible] Provinciae Hiberniae [illegible] Mac-[illegible] Fr. [illegible] Constitutiones [illegible]

V. F. [illegible] MAC-[illegible] Prior Provincialis anno Domini [illegible] Provincialem [illegible] Regiones, [illegible] O-Donnell, [illegible] Mac-[illegible] Dominus [illegible] Magistri Ordinis. [illegible] Registro [illegible] 157[illegible].

Die

(a) Contin. Cap. iii. § xi. Num. II. Lit. b. Pag. 372.

(c) [illegible] Professus, tunc Temporis [illegible] Registrum [illegible] Pag. 414.

(d) Monumenta Dominicana ad Annum 1653.

(e) C. § [illegible] Num. [illegible]

(f) Continuatum Cap. x § iv. Num. II. Pag. 543.

(g) Cap. praes. Num. vii.

(h) Mac, & O praemittuntur quibusdam Cognominibus apud Hibernos, ut O-Donnell, & Mac-Donnell. Sic item O-Kelly, quandoque dicitur Mac-Kelly, & O-Brien, Mac-Brien, ut ex Cap. superiori, Num. i, & l. Pag. 457, & 479. liquet.

Die 8 Martij, P. Fr. Thaddæus Mac-Duany confirmatus fuit Vicarius Provinciæ Hiberniæ ad Beneplacitum Reverendissimi Generalis cum solita Auctoritate. Duravit autem Beneplacitum Reverendissimi Magistri Ordinis ad Annum usque 1600, quo Provincialis fuit factus P. *Daniel O-Creidegain,* ut sequitur.

VI. F. DANIEL O-CREIDEGAIN, Sligoensis, Prior Provincialis fuit ab Anno 1600 ad 1604, ut pellucidè constat ex *Bernardo de Jonghe* (*i*) hæc referente :

" Sub Initium Sæculi Decimi-septimi, *Elizabethâ* Filiâ Nothâ *Henrici* VIII Regna *Angliæ, Scotiæ,* & " *Hiberniæ* usurpante, & in Templa, Monasteria, & quæcunque Sacra sæviente, tanta Locorum sacrorum " Strages facta est, ut Anno 1603, quo obijt, ne quidem unum Cænobium relictum fuerit in prædictis " Regnis non profanatum. Religiosi omnes ex Patria abacti fuerunt, aut Morte affecti, præter perpaucos ex " Mendicantibus, abdentes se in abditis fugitivorum Locis, ut Catholicos superstites in Fide solidarent. " Ex his erant Ven. P. *Daniel O-Creidegain* tunc (*Anno* 1603) Provincialis Provinciæ *Hiberniæ*, longo " Tempore in Provincialatu continuatus, & Ven. P. *Thaddæus O-Duain*, ex Conventu S. *Crucis* de *Sli-* " *goa*. Hic posterior successit Priori in Regimine desolatæ Provinciæ" &c.

Hæc *de Jonghe,* ex quibus inferri videtur fuisse P. *Danielem O-Credegain* anteà Provincialem, & quidem diù continuatum, fortassis inter Annum 1570 & 1590, quo in Spatio Temporis nullus, ut nuper observabam, à *Registro Ordinis* indigitatur Provincialis, aliusve cujuscunque Nominis Provinciæ Præsidens. Discessit autem *Daniel O-Creidegain* in *Hispaniam* Anno prælibato 1603, relinquens in *Hibernia* Vicarium suum prælaudatum *Thaddæum O-Duanum,* jam anteà posteàque Priorem Provincialem.

VII. F. THADDÆUS O-DUANUS, Sligoensis, iterùm Prior Provincialis ab Anno 1604 ad 1608, quo obdormivit in Domino. De celebri Viro isto hæc habent suppares Patres Comitiorum Generalium *Romæ* 1656 (*k*) :

" R. P. Fr. *Thaddæus O-Duanus*, tùm Catholicæ Religionis, tùm sui Ordinis, ac Instituti mirificus " Zelator, difficillimis Temporibus susceptâ passìm ad Habitum numerosâ Juventute, effecit, ne suâ " Ætate interiret Ordo in illis Regionibus, ubi bis Provincialem egit. Dum nobilis quidam Catholicus " deploraret coram eo sævam *Conaciæ* Præsidis *Georgij Bingham* Angli Immanitatem (velut qui nobi- " lium Catholicorum Facultatibus inhians, plurimos eorum extremo Supplicio affecerat), pius Pater " Vultu repentè serenato respondit : *Bono Animo simis, neque enim Georgius ille jam ampliùs Ecclesiam,* " *& Patriam nostram affliget.* Compertumque fuit, eâdem Horâ, quâ hoc dicebatur, procul alibi Ty- " rannum hunc Æmuli sui Gladio confossum perijsse.

" Captus aliquandò ab Hæreticis Castri *Bureisolensis* (*l*) Præsidiarijs, ad unum omnes convertit, " adeò ut, relictâ Hæresi, & sacrilegâ Militiâ Sæculi, per Patriam se dispersèrint, nec unquàm redi- " erint ad Hæreticos.

" Pauperis cujusdam Familiæ misertus, Vaccam Dæmonis Arte fascinatam, Lactis exsuccam, jamque " morientem, Crucis Signo erexit sanam, ac statìm Lac copiosum præbere fecit.

" Fractus Laboribus, & Senectute, cùm sensìm ad extrema vergeret, circumstantibus Catholicis, " ejusque Exitum, ac suam indè Desolationem lugubriter deflentibus, placido Ore prædixit, non antè se " migraturum è Vita, quàm adesset Religiosus sui Ordinis, qui tùm sibi agonizanti assisteret, tùm post " Obitum opportunè succederet in Officio ministrandi Catholicis Sacramenta. Ità factum, nam ipsa Die " sui felicissimi Transitûs advenit ex *Portugallia* (finitis *Ulyssipone* suis Studijs) P. Fr. *Daniel O-Creide-* " *gain*, de quo suprà (*m*), in cujus Manibus P. *Thaddæus*, Dierum, ac Meritorum plenus, dulciter in Do- " mino obdormivit, sepultus in Ecclesia sui Conventûs *Sligoensis* Anno 1608."

VIII. F. ROLANDUS DE BURGO, Cænobij *Athenriensis* Alumnus, Prior Provincialis Auctoritate Rmi Magistri Ordinis ab Anno 1608 ad 1615 (*n*), quo migravit è Vita, ut testantur Acta Capituli Generalis *Romani* 1656 (*o*) his de eo præclaris Verbis :

(*i*) In *Belgio Dominicano*, Pag. 417.

(*k*) In *Actis* Tit. *Fratres, & Sorores, qui pretiosa in Conspectu Domini Morte obierunt*, §. *In Provincia Hiberniæ*, Pag. 155.

(*l*) Legesis Cap. ix. §. xxxvii. Num. i. Pag. 317.

(*m*) Pag. 154. *Actorum*, quorum Verba Num. xi. hujus Capitis in Medium afferentur.

(*n*) Ità *compendiosa Notitia Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum, ab Anno* 1600, quæ in Archivo *S. Sixti* de Urbe asservatur.

(*o*) Loco nuper laudato *Actorum*, Pag. 156.

" *Anno* 1615 R. P. Fr. *Rolandus de Burgo*, ex Illustrissima Comitum *Clanrickardiæ* (p) Prosapia, Vir-
" tute nobilior, *Iberniæ* tenens Provinciam, singulis Dominicis festisque Diebus, sine Hyeme, quin
" *Æstate*, suo Amore sæviente Persecutionis excurrebat ad multa Millia, prædicans Christum cruci-
" fixum, & Marianum Rosarium. Sæpè a quinquagesimâ Concione rediens, solo Pane grossiori, & Aquâ
" reficiebatur, eamque Vitæ Rationem, per multos Annos continuatam, cum Vita finivit in Patria sua,
" ubi tanta Integritatis ejus Opinio, ut vulgò diceretur, si Ecclesia Christi de præsenti unicum dumtaxat
" Sanctum Virum haberet, eum utique fore P. F. *Rolandum* Provincialem S. *Dominici*. Viri Sancti
" tota Patria amore iniit, Cadaver ad nativum Conventum Athenriensem delatum fuit, ac seminatum,
" quod & Vestium ejus Particulas certatim Catholicorum Devotio sibi decerpserat instar Reliquiarum asser-
" vandas."

IX. Post Prælati hujus dignissimi Obitum delectus non fuit à Rmo Magistro Ordinis novus Prior Provincialis ob Temporum Calamitates (q). Verisimiliter tamen factus fuit Vicarius Provinciæ *Rochus Mac-Geoghegan*, mox recensendus, qui saltem eo Munere fungebatur Anno 1617, sic enim habet Registrum: *Anno* 1617, *Die* 17 *Septembris, fit Mentio de Facultatibus à Paulo V in Congregatione S. Officij concessis Fr. Rocho Vicario Provinciali Ordinis Prædicatorum in Hibernia.*

Igitur *Hiberniæ Dominicanæ* defuit Prior Provincialis usque ad Capitulum Generale *Mediolanense*, sub Rmo *Seraphino Sicco*, Papiensi, LIV Magistro Ordinis, Anno 1622 celebratum, quod, ut ex Actis ejus constat (r), Priorem Provincialem instituit P. Præsentatum Fr. ROCHUM MAC GEOGHEGAN, aliàs à *Cruce*, Cœnobij *Molingarrensis* Alumnum, tametsi Conventûs *Rupis Franciæ* in Provinciæ *Hispaniæ* tunc Filium, qui consuetum complevit Quadriennium, fuitque proximodum Episcopus *Darensis*, ut superiùs dictum est (s), ubi plura Elogio digna de ipso narrabam.

X. F. NICOLAUS LINCÆUS, vulgò *Lynch*, S. Theologiæ Magister in Capitulo Generali *Romano* 1629 creatus (t), Cœnobij *Galviensis* Alumnus, Prior Provincialis electus Anno 1627 in Capitulo Provinciali *Sligoensi*, cujus disertè meminit Capitulum Generale *Romanum*, mox laudatum, Verbis suo Loco exscriptis (u), cui ipsemet personaliter quà Provincialis interfuit. Hinc O-*Heynus* noster (w) hæc de eo refert: " Ex eodem *(Conventu Galviensi)* R. A. P. Fr. *Nic-*
" *colaus Lynes*, S. Theologiæ Magister, fuit Provincialis *Hiberniæ*; fuit etiam Definitor in Capi-
" tulo Generali celebrato *Mediolani* (1629) sub Reverendissimo Patre Magistro Generali Fr. *Ni-*
" *colao Ridulpho*, ubi promotus fuit ad Magisterium. Fuit Vir pius, & Rosarij Restaurator Gal-
" viæ, ac per totum Regnum Propagator zelosissimus."

XI. F. DANIEL O CREIDEGAIN, S. Theologiæ Magister, Alumnus Cœnobij *Sligoensis*, non qui nuper laudatus (x), sed alter ab eo, electus Prior Provincialis *Portumnæ* 1631, cujus Capituli Provincialis Acta, & Ordinationes Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644 disertis Verbis pridem exscriptis (y) approbavit. In Officio duravit verisimiliter ultrà consuetum Quadriennium propter Difficultatem convocandi Patres Capitulares ex omnibus Regni Partibus, exardescente scilicet Acatholicorum Persecutione. De eo autem sequentia habet *O-Heynus* (z):

" Post hunc (*Thaddæum O-Duanum, antea memoratum*) viguit R. Adm. P. *Daniel O-Creidegain*,
" qui etiam fuit Provincialis meritissimus, nam flagrante sævæ Persecutionis Hostilitate sub Jacobo Primo
" contrà omnes Catholicos, Vir iste plenus Pietate, Fortitudine, ex Zelo ferventi Catholicæ Veritatis
" tuendæ, ac fovendæ, circumgirabat Regnum, pertransiens benefaciendo. Vixit usque ad Senectutem
" maximè decrepitam, ideoque caligaverunt Oculi ejus, nec videre quidquam poterat; & orto Bello
" Octobris 4, Anno 1641, & irrumpentibus Hostibus Hæreticis, Scotis æquè ac Anglis, in Comitatu

Sligoe

(p) Videsis Cap. ix. §. viii. Num. vi. Lit. m. Pag. 227.
(q) Videsis Cap. xvii. Num. xxv.
(r) Consulendum Cap. v. Num. xvii. Pag. 105.
(s) Cap. xiii. Num. lxiv. Pag. 487.
(t) Legesis Cap. vi. Num. ix. Sect. 13. Pag. 11[illegible].
(u) Cap. vi. Num. ix. Sect. 10. Pag. 113.
(w) In *Epilogo Chronologico*, Pag. 24.
(x) Num. vi. Pag. 521.
(y) Cap. vi. Num. x. Sect. 16. Pag. 116.
(z) Pag. 40.

" *Sligoæ*, coactus fuit Venerabilis Senex fugere à Facie hostilis Gladij, omnia devorantis. Hunc Prior " *Athenriensis*, qui tunc fuit Vicarius totius Provinciæ (*a*), suscepit omni Charitatis Pondere in Ulnas " suas, quem, & tota Communitas pari Amicitiâ cordialiter amplexa est, in qua vixit per aliquot Annos " ut Norma Regularis Vitæ usque dùm Hostis irruperit in illas Partes. Dispersâ igitur Communitate " *Athenriensi*, remissus fuit Venerandus Magister, ut ipse postulaverat, ad Comitatum *Sligoæ*, ubi à *Ca-* " *rolo Coote*, Cromuelliani Exercitus Ductore Generali in illis Partibus, expugnato Castro de *Ballimota*, " captus est inter reliquos; & licèt iste *Coote* esset implacabilis Osor Fidei veræ, ac Religionis, " tactus est de Cælo tantâ hujus Senis Veneratione, ut eum transmitteret *Sligoam* cum Præsidio, ac Salvo " Conductu, ordinando strictè, ut unaquæque Domus in Civitate solveret illi quatuor Asses per singulos " Annos quamdiù viveret, estò suasissent heterodoxi Duces, & principaliter *Robertus Ormsby*, eundem " Patrem è Vestigio in Patibulo suspendendum. Et advertendum est, quod iste clarus Vir tantæ fuerit " Austeritatis in suum Corpus, ut dùm degeret *Athenriæ*, noluisset prorsùs vesci Carnibus Diebus vetitis, " & specialiter in Quadragesima, nisi Priore eum obligante sub stricto Præcepto. Deindè notandum est, " quod dùm vixisset *Sligoæ* sub dicto Salvo Conductu, semper portaverit Ordinis Habitum per publicas " Plateas, tàm enim erat tenax Dominicani Candoris, nec Acatholici contradicebant, sed mirabantur Viri " decrepiti Fortitudinem, & Constantiam. Obijt (*Anno* 1655) plenus Dierum, ac suavissimæ Famæ in- " delebili Odore refertus, cujus Memoria in Benedictione est apud Catholicos illius Loci."

QUOD verò planè diversus fuerit à *Daniele O-Creidegain*, quem semel iterumque dicebam (*b*) & successisse, & præcessisse F. *Thaddæo O-Duano* in Munere Prioris Provincialis, quemque signanter ostendebam (*c*) ex *Bernardo de Jonghe* Provincialem fuisse Anno 1603, Luce meridianâ clarius patet ex nuper (*d*) exscriptis Comitiorum Generalium *Romæ* 1656 Verbis, quibus disertè asseritur, laudatum *Thaddæum O-Duanum* obdormivisse *Anno* 1608 in Manibus hujus *Danielis O-Creidegain, de quo supra, qui ipsâ Die felicissimi istius Transitûs advenit ex Portugallia, finitis Ulyssipone suis Studijs.*

EN porrò quæ *suprà*, id est Pag. 154 Suorum *Actorum*, de hoc *Daniele O-Creidegain*, referunt recensita Comitia Generalia:

" Eodem Anno (1655) similem penè, at in Patria, vivendi Finem cum publica Probitatis Opinione " habuit Venerabilis Senex P. Fr. *Daniel O-Creidegain*, qui miro suo Religionis Zelo Ordinem nostrum, " in *Conacia* propè extinctum, resuscitavit, pluribus Conventibus, quà instauratis, quà de novo extruc- " tis, ac numerosâ Juventute ad Habitum susceptâ, quam apud exteras Provincias in Moribus, ac Li- " teris fecit educari. Sub Rege Jacobo (*Primo*) plurimos Nobiles Viros, ob avitam Fidem in Vincula " conjectos, intrepidus Athleta animavit ad Constantiam, & Pecunijs toto Regno emendicatis honestissimè " sustentavit. Illustrissimo Comiti *Westmediæ* (*e*) Auctor fuit transfretandi in *Angliam*, ad Regis in Ca- " tholicos Iram, Hæreticorumque Rabiem mitigandam, qui quidem Nobilissimus Heros quanta illic pro " Fidei, ac Patriæ Defensione præstiterit, universo Regno palam est (*f*). At *P. Daniel* varijs Persecu- " tionum Procellis mirè agitatus, ac semel, dum pro Nobilissimæ cujusdam Matronæ tuenda Castitate se " exponit, in Capite diro Vulnere sauciatus, demùm cæcus, ab ipso hæretico Gubernatore ob notoriam " Vitæ Innocentiam communi Exilij Lege exemptus, ac inter suos vivere permissus, assiduò in- " tendebat Catholicorum spirituali Solatio, interque hos Labores, Ætate, ac Meritis gravis, sanctè in " Domino obdormivit."

XII. F. JACOBUS O-HURLY, Cænobij *Killociensis* Alumnus, Prior Provincialis electus *Youghallæ* Die 12 Octobris 1638, Electione postmodùm confirmatâ, ut Moris est, à Rmo Magistro Ordinis Die 19 Februarij 1639, ut ex jam pridem dictis authenicè constat (*G*). Anno 1640 sub eo habitum fuit *Corcagiæ* Capitulum intermedium, ut vocant, cujus meminit Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644, ut ex pridem dictis patet (*g*). Anno autem sequenti 1641 renunciatus fuit Episcopus *Imelacensis* (*h*), ut vel ex eo potissimùm constat, quod prælibato Anno 1641

 Pri-

(*a*) Ob Assumptionem scilicet Prioris Provincialis, *Jacobi O-Hurly*, ad Episcopatum *Imelacensem*, ut posthàc declarabitur Num. seq.

(*b*) Cap. v. Num. ix, & Cap. xii. §. iii. Num. i. Pag. 99. & 430.

(*c*) Num. vi. hujus Capitis, Pag. 521.

(*d*) Cap. præs. Num. vii. Pag. 521.

(*e*) *Richardo* nempè *Nugent*, qui decimus fuit Baro *Delvinæ*, & primus Comes *Westmediæ*, à Rege *Jacobo* I, Anno 1621, creatus.

(*f*) Adeas Cap. xvii. Num. xxiii.

(*G*) Cap. ix. §. xx. Num. ii. Pag. 272.

(*g*) Cap. vi. Num. x. Sect. 6. Pag. 115.

(*h*) Recolendum Cap. præced. Num. lxv. P. 487.

vari voluit Magister Ordinis ultra duo Quadriennia, ad Annum nempè 1669. Scriptor porrò suppar O-Heynus [illegible] de [illegible] nostri, [illegible] Ex[illegible] [illegible]

"Ex eodem Conventu [illegible], fuit Eximius P. Fr. *Jacobus O-Hart*, S. Theologiæ Magister, "qui Studiis suis peractis [illegible] in religiosissimo Conventu *Placentino* in *Hispania*, remeans ad Suum na-"tivum Conventum [illegible] Hoc compulsus abire ingruente Crudelitate hæretici Exercitus, contulit se ad "Conventum *Barcinonensem*, ubi per aliquod Tempus Juventutem Sæcularem, & Regularem in Huma-"nioribus erudivit. Abinde vocatus est ad Studium Generale *Atrebatense*, tunc operatè vigens, & ibi-"dem institutus Philosophiæ Lector, eandem docuit Triennio integro cum Fructu uberrimo. Hinc missus "fuit ad Conventum *Kilkenniensem*, in quo præfuit Studio ut Primarius Theologiæ Professor usque ad "Expugnationem Regni completam. Tunc ibidem congregatum erat Concilium Supremum Regni (*k*), "conflatum ex omnibus Regni Proceribus, tam Ecclesiasticis, quàm Sæcularibus, apud quos iste Pater "erat specialis limæ Æstimationis ob claram illius Eruditionem, erat namque in concionando doctus, fa-"cundus, & jucundus; ac in resolvendo morales Difficultates securus, & solidus. Provincialatum gessit "feliciter Decennio integro sub Reverendissimo P. M. Generali *de Marinis*. Curavit, ut dispersi Fra-"tres Mansiones stabilirent in Locis valdè solitariis, & ut cohabitarent in suis respectivè Districtibus. "Sub ipso plurimi Juvenes egregii induti, ac professi sunt per omnes Conventus Regni."

"Post restauratum Regem nostrum *Carolum* II (*Anno* 1660) quidam Religiosus Minorita Nomine "*Fr. Petrus Wallesius* (anglicè *Walsh*) addictus Novitatibus, & instigatus Suasu Excellentissimi D. "*Jacobi Butler*, Ducis *Ormondiæ*, & eo Tempore Proregis in Hibernia, voluit, reluctante totâ ejus Pro-"vinciâ, inducere Doctrinas peregrinas, ac schismaticas contrà Summi Pontificis supremam, & infallibi-"lem Auctoritatem. Suum pestiferum Libellum nuncupavit *Remonstrantiam*, quam Pater Magister *O-*"*Hart*, tunc Provincialis, transmisit *Salmanticam*, & *Complutum*, ab utraque Academia examinandam, "quo audito D. Prorex, persuasus à dicto Religioso, eum conjecit in Carcerem *Dubliniensem*, in quo "detentus fuit Anno cum dimidio (*l*), nec permissus exire, nisi datis prius Vadibus ditissimis ad com-"parendum indilatè statuto Tempore. Triennium adimplevit sub isto rigoroso Vadimonio. Erat planè "Vir pius, ac probus, affabilissimus, & humillimus, absque tamen sui ipsius degeneri Dejectione. Ibat "personaliter ad mendicandum per Pagos, immò per Montana asperrima, adjungens Prædicationum, & "Confessionum audiendarum Retributionem salvificam, in Districtu sui nativi Conventûs, in quo, mu-"nitus Sacrosanctâ Eucharistiâ, & Extremâ Unctione, Diem clausit extremum circà Annum 1672. Fuit "diligentissimus Indagator antiquarum Rerum gestarum in nostra *Hibernia*, cujus Memorialia si habuis-"sem ad Manum, Satisfactionem uberiorem exhibuissem omnibus lecturis hæc exigua Notamina."

Ultinam ipse saltem penès me habuissem Lucubrationes tanti Antiquitatum nostrarum Indagatoris, cui similes heu! paucissimos *Hibernos* invenire est.

XVII. F. DOMINICUS O-KELLY, Prædicator Generalis, è spectabili Domo de *Ballenlass*, in Agro *Galviensi*, sed *Roscomaniensis* Cænobij Alumnus, Prior Cænobij nostri *Lovaniensis* Anno 1659 (*m*), dùm ibidem versaretur â Rmo Magistro Ordinis *de Marinis*, sæpiûs laudato, institutus Prior Provincialis Die 23 Martij 1669. Insequenti Mense Aprilis è *Belgio* discessit, ast paulò post ejus in *Hibernia* Appulsum decessit è Vita *Dublinij*, magnum sui Desiderium post se relinquens.

XVIII. F. CONSTANTINUS O-CUIFFE, alijs KEEFFE, Alumnus *Corcagiensis* Cænobij, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis electus *Athenriæ* Anno 1670. En autem quæ de ipso habet O-*Heynus* (*n*):

"Eximius Pater Magister Fr. *Constantinus O-Cuiffe*, qui studuit optimè in *Hispania*, redux in Pa-"triam post exiguum Temporis Intervallum evasit præclarus, & maximè proficuus Concionator in suo na-"tivo Idiomate, apparuitque omnibus doctis insignis Theologus in Occasionibus gravium Consultationum. "In Lingua nativa erat Poeta mirificus, Confessionibus audiendis assiduus, & SS. Rosarij Propagator mag-"nus erat. Prior fuit sæpiùs in Conventibus *Momoniæ*, recepitque perplures ad Habitum. Plurima pas-"sus Tribulationum Jacula sub Usurpatore *Cromuello* (*o*), tandem electus fuit Prior Provincialis Anno "1669 (*p*). Benemeritus de Ecclesia, & Ordine suo, ac in Odore suavis Famæ apud omnes, annosus "satis, & munitus Sacramentis, piè migravit è Vita Anno 1679."

XIX. F.

(*i*) Pag. 41.
(*k*) Adeas Cap. xvii. Num. xliii.
(*l*) Confer Cap. xvi. Num. lvii.
(*m*) Videsis Cap. xii. §. iii. Num. xiv. Pag. 445.

(*n*) Pag. 12. & seq.
(*o*) Adeas Cap. xvii. Num. C.
(*p*) Error saltem typographicus non secùs ac Pag. 14, ubi asseritur, Provincialem hunc ad Instantiam

Comitis

XIX. F. GULIELMUS DE BURGO, Junior (*q*), Conventûs *Buresulensis* Alumnus, S. Theologiæ Magister, præclaris Animi Dotibus, eximiâque Humilitate præditus (*r*), Prior Provincialis electus *Athenriæ* Anno 1674, iterùmque *Roscomaniæ* Anno 1678, habitâ proculdubiò Dispensatione Rmi Magistri Ordinis. Porrò quod electus fuerit Anno 1678 Luce meridianâ clariùs patet ex Actis istius *Roscomaniensis* Capituli, quæ ipsemet legi nuperrimè in Scrinijs Amplissimæ Bibliothecæ apud Academiam *SS. Trinitatis* juxtà *Dublinium* in Libro Notato F. 4. 14, ubi etiam legere est Acta subsequentis Capituli Provincialis item *Roscomaniensis* Anno 1682, in quo electus erat P. *Thaddæus O-Daly*, jam jam recensendus. Cùm igitur *Gulielmus* noster *de Burgo* Provincialis fuerit *Octennio consequenter*, Teste *O-Heyno* (*s*), qui eundem optimè novit, ut ex ijs, quæ de seipso refert alibi exhibenda (*t*), manifestè patet, hinc sat clarè constat, illum electum fuisse Provincialem nedùm Anno 1678, sed & Anno 1674.

" Reverendus Admodùm (inquit) ac Eximius Pater Magister Fr. *Gulielmus de Burgo* studuit *Sal-*
" *manticæ* cum plurima Laude. Docuit Philosophiam, & Theologiam plausibiliter in Collegio S. Crucis
" *Lovanij* (*u*). Factus Magister repatriavit, & ab Appulsu incepit prædicare, sed timidè in Principio.
" At Uir sapiens, & sciens, benè expertus est quod Labor improbus omnia vincat, nam Exercitio adhibito
" diligenti evasit pauco Tempore facundus Prædicator in Lingua Hibernica, *& Æstimatione primus toti-*
" *us Regni* (*w*). Fuit valdè suavis, & Constitutionum nostrarum Observator, quantùm misera Patriæ
" Conditio permittebat. Fuit sæpiùs Prior sui Conventûs (*Buresulensis*,), *Galviensis* semel, & *Stradensis*.
" OCTENNIO CONSEQUENTER fuit Provincialis, & longævus, susceptis piè Sacramentis, Animam
" Deo reddidit Anno 1701."

XX, F. THADDÆUS O-DALY, seù O DALADH, Cœnobij *Athenriensis* Alumnus, Prædicator Generalis, Prior Provincialis electus *Roscomaniæ* Anno 1682, Capitulum propedièm celebraturus Intermedium *Athenriæ* è vivis sublatus est Die 15 Augusti, Assumptioni Beatissimæ Deiparæ sacrâ, Anno 1684. Pro ulteriori Rerum à Provinciali hoc gestarum Notitiâ lubet in Medimum adducere O-*Heynum*, post recensitos aliquot Conventûs *Athenriensis* Alumnos, subdentem (*x*):

" Oblivisci non decet Adm. R. P. Prædicatorem Generalèm Fr. *Thaddæum O-Daladh*, Anglicè
" *Daly*, qui quarto decimo suæ Ætatis Anno indutus est *Athenriæ*, & Professione emissâ profectus est in
" *Hispaniam*, ibidemque Operam dedit Studijs cum Laude. Sciebat Cantum apprimè Gregorianum.
" Vox fortis erat, & suavissima. Annunciabat Verbum Dei cum energica Facundia, & ut valdè exem-
" plaris diligebatur ab omnibus. Erat mitissimi Genij. A Confessionibus fuit, & commensalis non pau-
" cis Annis Illustrissimo D. *Gulielmo de Burgo*, Comiti *Clanrickardiæ* (*y*). Fuit semel Prior in Conventu
" S. Petri Martyris (*z*) *Portumnæ*, & bis in suo nativo Conventu (*Athenriensi*), pro quo erat Prædicator
" Generalis. Recepit varios Juvenes honestissimos ad Ordinem in utroque Conventu. Tandem factus
" Provincialis, & quidem dignus, ac instante Capitulo Intermedio, *Athenriæ* celebrando, Tridui Infirmi-
" tate oppressus, Ecclesiæ Sacramentis devotissimè, & pœnitenter sumptis, transijt ex hac ad meliorem
Vitam, ut confidimus, Anno 1684."

XXI. F. JOANNES BRUNUS, vulgò BROWNE, Alumnus Conventûs *Galviensis*, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis *Athenriæ* Anno 1684 electus, Munere illo per consuetum Quadriennium egregiè functus est. Sub *Arausicano* Principe, dicto *Gulielmo* Rege hujus Nominis

---

Comitis de *Barrimore* Priorem instituisse apud *Castelionem* Anno 1683, cum tamen hìc Loci rectè dicat, eundem obijsse Anno 1679. Videsis Cap. ix. §. xxvii. Num. iii. Pag. 292.

(*q*) Confer Cap, ix. §. xvi. Num. iv. Lit. q. Pag. 260.

(*r*) Itâ *Compendiosa Notitia Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum* &c, in Archivo *S. Sixti* Urbis asservata.

(*s*) Pag. 38.

(*t*) Cap. seq. Num. xxvii. ex suo *Epilogo Chronologico*, Pag. 34.

(*u*) Fuit ibi Studiorum Regens, ut constat ex Cap. xii. §. iii. Num. xiv. Lit. r. Pag. 445.

(*w*) Verba hæc addidit in Margine P. Magister Fr. *Edmundus de Burgo*, Athenriensis, Theologus *Casanatensis*, de quo Cap. seq. Num. xxx.

(*x*) Pag. 32.

(*y*) Videsis Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 277.

(*z*) Loco S. *Petri Martyris* lege *B. Mariæ*, & SS. *Petri*, & *Pauli*, pro quo Mendo adeas Cap. ix. §. xxxii. Lit. a. Pag. 303.

nis *Tertio*, Carceri *Galviensi* mancipatus, tandemque Exul factus Anno 1698 (*a*) *Lovanium* petijt, ubi Annis, & Meritis plenus Viam universæ Carnis ingressus est Die 23 Augusti 1700. Redeat porrò *O-Heynus*, Consodalis coævus, hæc de ipso recensens (*b*):

" Rev. Adm. P. Fr. *Joannes Browne*, S. Theologiæ Magister, *Galviæ* professus, venit *Lovanium*, " ubi Studia laudabiliter complevit. Ibi Philosophiæ Lector, & Magister Studentium, ac etiam Prior " fuit cum magna Approbatione. Adjutor fuit specialis in construendo ædificium tunc erectum, non so- " lùm Industriâ providâ, verùm etiam proprijs Manibus assiduè, & operosè laborando. Peracto honori- " ficè Prioratùs Officio *Lovanij*, remeavit in Patriam ad suum nativum Conventum (*Galviensem*), ubi " quartò fuit Prior, & semel Provincialis perdignus. Ornavit plurimùm suo Labore manuali Sacellum " anteà erectum *Galviæ*, ac totam Habitationem Religiosorum. Prædicabat frequenter, & fructuosè " Domi, & Foris. Sub *Aurasicano* Usurpatore detentus fuit in Carcere *Galviensi* cum multis alijs " Religiosis, & Clericis continuò per quatuor Menses, & quindecim Dies. Anno 1680 agonizavit maximè " latens in Montibus durante sævâ Persecutione (*c*). Vestivit non paucos bonos Iuvenes. Fuit Vir per " omnia commendabilis, & maximè mitis. Tandem ejectus ex Patria in communi Exilio (*Anno* 1698) " declinavit *Lovanium*, & gratanter ab omnibus receptus est, inter quos vixit amabiliter usque ad 23 Au- " gusti 1700, in quo, ordinarijs Ecclesiæ Sacramentis susceptis, piè & resignanter obijt in Domino."

XXII. F. GELASIUS MAC-MAHON, Cænobij *Gaulensis* Alumnus, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis *Lothoriæ*, vulgò *Lorha*, electus Anno 1688, Fratribus in Magno Numero Habitu Ordinis indutis, regnante scilicèt tunc Temporis *Jacobo* II Orthodoxo. Expleto consueto Provincialatûs Quadriennio, Auctoritate Apostolicâ fuit Mense Julij 1692 ad Biennium eodem in Munere continuatus (*d*). Poeta fuit insignis (*e*), tam latinè quàm vernaculè, ab omnibus in Admiratione habitus, quam præclarum Animi Dotem prætermittit *O-Heynus*, hæc duntaxàt de eo narrans (*f*):

" Pro hoc Conventus (*Gaulensi*) suscepit Habitum nostrum *Lovanij* R. A. P. Magister Fr. *Gelasius* " *Mac-Mahon*, Primogenitus legitimus suæ illustris Domûs. Studuit *Vallisoleti* in *Hispania* cum Laude co- " piosa. Docuit Philosophiam *Lovanij* in Collegio *S. Crucis*, ubi fuit Magister Studentium, Secundarius " Regens semel, Primarius bis, uti & bis Prior ibidem. In Patria electus fuit Provincialis suæ Provinciæ. " Tandem victo infeliciter Regno (*g*), & ejus Fratre, Domino *Arthuro Mac-Mahon*, Tribuno Legionis " Pedestris occiso ab Hoste obsidente *Athloniam* (*h*), ipse transmaritavit, & profectus est *Romam*, indeque " regrediens *Lovanium*, ibi finivit suum Provincialatum, & occluso omni Ostio, per quod reintraret in Pa- " triam, satis multa passus est. Tandem fuit coactus post multos exantlatos Labores subire docendi Onus " apud *Reveny* super *Mosam*, ubi benè æstimatus, & amatus erat à Clero, & Populo, &, post Biennium im- " pletum ibi, captus Febri violentâ, & munitus piè Sacramentis, requievit in Domino cum magno Luctu " Conventûs, & Populi Anno 1703, Die 11 Februarij."

XXIII. F. PATRITIUS MARSHALL, Alumnus Cænobij *Kilkenniensis*, Prior Provincialis electus *Dublinij* Die 23 Augusti Anno 1692. Sed quandoquidem Mense antecedenti, ut præfertur, continuatus fuerit eo in Munere Magister *Gelasius Mac-Mahon* (quod tamen latebat prorsùs Patres Capitulares) hinc Die 21 Februarij 1693 Electionem cassavit, seù irritam, & inanem declaravit Rmus P. Generalis Fr. *Antoninus Clocbe*, LX Magister Ordinis, qui tamen Die 20 Augusti 1694 eundem *Patritium Marshall* Priorem Provincialem Auctoritate Apostolica instituit (*i*). Antè Finem Provincialatûs sui condita fuit, atque promulgata Lex *Parlamentaria* prohibens sub rigorosissimis Pœnis, ne Regularis ullus, sicut nec Episcopus quicunque, Vicarius Generalis, aliusve Dignitarius, in hoc veniret Regnum *Hiberniæ* post Diem 29 Decembris 1697, mandansque sub ijsdem Pœnis, ut omnes, & singuli ex prælibatis Personarum Generibus discederent ex hoc eodem Regno antè Diem

---

(*a*) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*b*) Pag. 25.

(*c*) Recolendum Cap. vi. Num. xxiii. Pag. 129.

(*d*) Ità refert *Compendiosa Notitia Provinciæ Hiberniæ* &c in Archivo S. *Sixti* de Urbe asservata.

(*e*) Videsis Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 278.

(*f*) Pag. 5.

(*g*) Adeas Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(*h*) Vulgo *Athlone* super *Shananum* Fluvium in *Lageniæ Conaciæque* Confinijs. Cæterùm de præclarissima *Mac-Mahonorum* Gente nonnihil dicebam Cap. ix. §. xxxii. Num. iii. Lit. t. Pag. 306.

(*i*) *Compendiosa Notitia Provinciæ Hiberniæ* &c in Archivo *S. Sixti* Urbis asservata.

Diem 1 Maij 1698, ut alibi fusè distinctèque referebam (*k*). Eapropter celebratum non fuit Capitulum Provinciale Anno ipso 1698, novi Prioris Provincialis electivum, neque deinceps usque ad Annum 1721, ut suo Loco declarabitur (l). Cæterùm Provincialis istius in hunc Modum meminit *O-Heynus* (*m*), de Conventu *Kilkenniensi* disserens :

" R. A. P. Fr. *Patritius Marshall*, qui studuit Victoriæ (*in Provincia Hispaniæ*), in Patriam redux " fuit Prior *Kilkenniensis* iteratò. Prædicat sufficienter anglicè. Longo Tempore vixit inter *Anglos*, ac " tandem fuit Vicarius Provincialis Biennio, constitutus à P. Magistro *Gelasio Mac-Mahon* Provinciali " transmaritante Anno 1691. Deindè fuit Provincialis Quadriennio usque ad ultimum Generale Exilium. " Modò (Anno 1706) habitat in *Anglia*." Postmodum verò piè obijt *Londini* Anno 1725.

XXIV. F. AMBROSIUS O-CONNOR, Cænobij *Sligoensis* Alumnus, S. Theologiæ Magister, ex Procuratore apud Aulam *Matritensem* (*n*) Prior Provincialis à Rmo Magistro Ordinis, mox laudato, P. *Antonino Clocbe*, institutus Anno 1700, eoque in Munere continuatus ad Annum usque 1709 (*o*). Episcopus *Ardacbadensis* designatus erat à *Clemente* XI, Pontifice Maximo, ut suo Loco ajebam (*p*), obijtque *Londini* circà Annum 1710. Sequentia porrò de ipso narrat *O-Heynus* (*q*), Scriptor coævus :

" R. Adm. P. Magister Fr. *Ambrosius O-Connor*, peractis Studijs, fuit factus Procurator Generalis " pro Provincia *Hiberniæ* in Curia *Matritensi*, quod Officium gessit laudabiliter triginta Annis, & insti- " tutus Provincialis profectus est illicò ex *Hispania Lovanium* ad visitandum suum Collegium *S. Crucis*, " deindè statim ivit per *Hollandiam*, & *Angliam* in *Hiberniam* ad inspiciendum aliquorum (*r*) ex nostris " Patribus ibi adhuc manentium Statum. Sed varijs Modis conquisitus ab Hæreticis, Deo opitulante il- " læsus remeavit per dictas Vias *Lovanium*, & indè per *Gallias Matritum*, ubi modò (*Anno* 1706) " residet factus secundò Prior Provincialis." De eo autem alibi Sermonem tertiò instituam (*s*).

XXV. F. HUGO O-CALANAN, Alumnus Cænobij *Lotboriensis*, vulgò *Lorba*, " studuit " in Conventu S. Jacobi *Parisijs* (*t*). Peractis Studijs, profectus est in *Angliam*, & ibi unius Anni " Carcerem sustinuit (*u*), quando noster Rex *Jacobus* Deo, & Ecclesiæ gratus, ejectus est è " Throno (*Anno* 1690). Indè liberatus, regressus *Parisios*, Doctoris Lauream obtinuit in *Sor- " bona*. Fuit Prior *Blesis* in *Gallia* per Literas Regias, estque affiliatus in Provincia *Parisiensi*." Hæc *O-Heynus*, qui scripsit Anno 1706. Cæterùm *Hugo* noster, S. Facultatis *Parisiensis* Doctor, fuit semel, iterumque Prior Provincialis *Hiberniæ*, & quidem à Rmo Magistro Ordinis mox laudato, *Antonino* nempè *Clocbe*, institutus, primùm Anno 1709, deindè Anno 1713. Sicque eo in Munere integrum explevit Octennium. Eundem egregium Virum, Staturâ procerum, & pulchrum, ipsemet novi *Romæ* in Cænobio nostro S. *Clementis*, quò venerat à Comitijs Generalibus *Bononiæ* Anno Jubilæi 1725, ibique moratus est per Quatuor circiter Menses. Dein in *Gallias* rectà regressus est, pièque obijt *Metis* in *Lotbaringia* Anno 1728 (*w*).

XXVI. F. ANTONINUS MAGUIRE, Conventûs *Gaulensis* Alumnus, " studuit in *Italia* " (*x*), & redux in Patriam servivit ut Capellanus in Exercitu, & cum eodem vivit adhuc in *Ita- " lia*." Anno scilicet 1706, quo scribebat *O-Heynus*. Eodem Anno *Antoninus* iste factus fuit S. Theologiæ Magister in Capitulo Generali *Bononiensi* (*y*), Annoque 1717 institutus fuit à Rmo

Yyy P. Magistro

(*k*) Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*l*) Cap. præs. Num. xxvii. Adeas etiam Cap. viii. Num. viii. Pag. 161.

(*m*) Pag. 8.

(*n*) Confer Cap. viii. Num. xxx. Sect. 2. Pag. 184.

(*o*) *Bullarium Ordinis Prædicatorum*, Tom. vi Pag. 519.

(*p*) Cap. præced. Num. lxxiv. Pag. 500.

(*q*) Pag. 43.

(*r*) Erant Nonaginta circiter ingenti cum Fructu occultè evangelizantes, & Quinque Carceribus pro Fide occlusi, ut patet ex Libello Supplici, quem *Clementi* Papæ XI obtulit Anno 1704, quem & Typis vulgavit, ut suo Loco dicetur, Cap. nempè seq. Num. xxv.

(*s*) Cap. seq. Num. xxv.

(*t*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 22.

(*u*) Confer Cap. xvii. Num cxii.

(*w*) Recolendum Cap. xii. §. iv. Num. iv. Pag. 450.

(*x*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 5.

(*y*) Adeas Cap. viii. Num. ii. Sect. 8. Pag. 157.

P. Magistro Generali Fr. *Antoninus Cloche*, sæpiùs laudato, *Hiberniæ* Prior Provincialis, quâ insignitus Dignitate interfuit Comitijs Generalibus *Romæ* celebratis Anno 1721, electivis Rmi P. *Augustini Pipia*, LXI Magistri Ordinis, posteà S. R. E. Cardinalis. Anno antecedenti, scilicèt 1720, Die 17 Augusti, Capitulum tenuit Provinciale *Dublinij*, ubi inter alia denunciatum fuit, Capitulum electivum novi Provincialis celebrandum fore *Dublinij* pariter Die 29 Julij 1721, ut suo Loco referebam (z). Is dùm Provincialis esset, unus fuit ex Septem Sacerdotibus, quà Secularibus, quà Regularibus, qui à *Judæo* quodam *Lusitano*, Auri Cupidine impulso, seque Sacerdotem fingente, capti, & strictis trusi Carceribus, in Exilium abacti fuere, nunquàm sub Pœna Mortis reversuri. Singuli nihilominùs reversi sunt, ficta Cognomina sibi assumentes, & quidem impunè, ut alibi narrabam (a).

Porro *Antoninus* noster dùm post prælibata Comitia Generalia in Regressu esset versùs *Hiberniam* consuetum Provincialatûs Quadriennium explevit, Successorque ejus *Dublinij*, ut mox dicetur, fuit electus. Viam autem universæ Carnis ingressus est in eadem Urbe *Dubliniensi* Die 4 Julij 1724.

XXVII. F. STEPHANUS MAC-EGAN, Alumnus Cænobij *Dubliniensis*, Prædicator Generalis (postmodùm S. Theologiæ Magister), Prior Provincialis *Dublinij* electus Die 29 Julij 1721. Capitulum habuit Intermedium ibidem Die 10 Julij 1723. Interfuit Comitijs Generalibus *Bononiæ* Anno Jubilæi 1725, Rmi *Thomæ Ripoll*, LXII Magistri Ordinis electivis, à quibus continuatus fuit in Provincialis Munere ad quintum fermè Annum, ut ex *Actorum* Verbis alibi exscriptis (b) liquet, immò quamquàm Episcopus consecraretur *Clonmacnoisensis* à Summo Pontifice Ordinis nostri *Benedicto* XIII, voluit tamen Sanctissimus Papa ut Provincialis insimul maneret usque ad statutum pro novi Electione Provincialis Diem. Plures, easque præclaras, Res gestas dignissimi hujus Præsulis, mihi optimè noti, nuper referebam (c), de *Dominicanis* Antistitibus *Hiberniæ* differens, ad quem Locum te remitto ne eadem inutiliter repetam. Fatis cessit Anno 1756.

XXVIII. F. COLMANUS O-SHAGHNUSSY, Conventûs *Athenriensis* Alumnus, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis electus *Dublinij* Die 30 Aprilis 1726, tandem ad Episcopatum *Ossoriensem* erectus Anno 1736, ut suo Loco dicebam (d), ubi nonnihil de Vita ejus, & Morte, deque inclyta ejus Progenie, delineatum invenies. Diem clausit extremum Anno 1748.

XXIX. F. JOANNES O-BRIEN, Cænobij *Corcagiensis* Alumnus, completis in Provincia *Bæthica* Studijs, ubi insuper Artes Theologiamque laudabiliter docuit, in *Hiberniam* regressus, plurimam adhibuit Operam, *Corcagiæ* præsertim, in Vinea Domini excolenda, electusque tandem fuit Prior Provincialis *Dublinij* Die 18 Aprilis 1730, tunc S. Theologiæ Magister. Sub eo habitum fuit ibidem Capitulum Intermedium Anno 1732. Demùm prælibata in Urbe *Corcagiensi*, cujus Clero, & Populo, Integritate, Doctrinâ, & Pietate præfulserat, vivere desijt Anno 1743 vix inchoato, Die nimirùm 11 Mensis Januarij.

XXX. F. BERNARDUS MAC-HENRY, Alumnus Cænobij *Colranensis*, completo *Lovanij* apud *S. Crucem* Studiorum Curriculo, ibidem Lector fuit Philosophiæ, Magisterque Studentium. In *Ultoniam* redux magnoperè desudavit in Evangelij Prædicatione, Hæreticorumque Conversione, sed plus in *Scotia*, magis desolatâ, ubi per longam Annorum Seriem Missionarij Apostolici Munus ingenti cum Animarum Fructu indefessè exercuit (e). In Patriam porrò reversus, electus fuit Prior Provincialis Die 4 Maij 1734, tunc S. Theologiæ Præsentatus, iterùmque Die 17 Junij 1749, S. Theologiæ Magister, ut suo Loco posthàc declarabitur (f).

XXXI. F. JOANNES FOTTRELL, Cænobij *Dubliniensis* Alumnus, peractis partim *Ulyssipone*, partimque *Florentiæ* Studijs, per plures Annos Concionibus Confessionibusque fructuosam dedit Operam in Metropoli *Dubliniensi*, ubi electus est Prior Provincialis Die 22 Aprilis 1738, tunc Prædicator Generalis, postmodùm S. Theologiæ Præsentatus, nunc verò Magister.

XXXII. F.

(z) Cap. viii. Num. viii, & x. Pag. 161, & seq.
(a) Cap. viii. Num. viii. Pag. 160.
(b) Cap. viii. Num. xiii. Pag. 164.
(c) Cap. præced. Num. lxxv. Pag. 500.
(d) Cap. præced. Num. lxxviii. Pag. 505.
(e) Recolendum Cap. vi. Num. ix. Sect. 11. Pag. 113.
(f) Cap. præf. Num. xxxiv. Pag. seq.

XXXII. F. PETRUS KILLIKELLY, Alumnus [illegible] gister, ex Collegij *Casanatensis de Urbe* [illegible] 1742, ad Insulam *Duacensem* assumptus Anno 1744 [illegible] transfigeret, ut nuper advertebam (y), ubi [illegible]

XXXIII. F. MICHAEL [illegible], [illegible] vincia *Provinciæ*, atque *Millenarij* [illegible] functus, in Priorem [illegible] modum vero 3. [illegible] [illegible], Rmi P. *Antonini Bremond*, [illegible] mensis Die [illegible]

XXXIV. F. [illegible]

[illegible]

VIII. *F.* Gulielmus de Hothum, *sive* de Hotham, *aliis* de Odone, *Archiepiscopus* Dubliniensis *Anno* 1297, *de quo supra.*

IX. *F.* Marcus, *Saeculo* XIII *verisimiliter florens.*

X. *F.* Gauffridus de Waterfordia, *Saeculo* XIII *florens. Plura de iisdem Quetifus.*

XI. *F.* Gualterus de Jorz, *sive* Joiius, *vernacule* Joyce, *Cardinalis* Thomae Joiii *Ordinis nostri Germanus Frater*, B. Alberti Magni *Discipulus*, *Angelici Doctoris Condiscipulus*, *Regi* Edwardo I.*i Confessionibus*, *Archipraesul* Armacanus *Anno* 1306, *de quo superius.*

XII. *F.* Malachias Hibernicus *floruit circa Annum* 1310.

XIII. *F.* Joannes Batesleius, *vulgo* Baterley, *nonnullis* Betley, *Archiepiscopus* Tuamensis *Anno* 1427, *donatus Anno* 1437, *ut antea dictum.*

XIV. *F.* Joannes Hibernicus *floruit circà Annum* 1460.

XV. *F.* Richardus Winchelseus, *vulgo* Winchelsey, *Episcopus* Ossoriensis *Anno circiter* 1460, *ut supra.*

XVI. *F.* Henricus O-Rian, *vulgo* Ryan, *in Urbe versabatur Anno* 1653.

XVII. *F.* Joannes O-Ronin, *[illegible], florebat Anno* 1642. *Fatis cessit Anno* 1674.

XVIII. *F.* Marianus Moriarti, *Traleiensis*, S. *Theologiae Magister*, *obiit circa Annum* 1560.

XIX. *F.* Jacobus *(alias* Dionysius*)* Arthurus, *Limericensis*, *commune Debitum solvit circà Annum* 1670.

XX. *F.* Joannes-Baptista Hacquetus, *vernacule* Hackett, *Cassiliensis*, S. *Theologiae Magister*, *florebat Anno* 1644. *Oblatas Infulas, etiam Cardinalitiam, declinavit. Strenue egit felici Successu ut Purpuratorum Collegio adscriberetur F.* Philippus-Thomas Howardus, *e Ducibus* Norfolciae, *de quo plura alibi. Fatis cessit Anno* 1676.

XXI. *F.* Daniel O-Daly, *passim nuncupatus* Dominicus de Rosario, *Traleiensis*, S. *Theologiae Magister*, *Confessarius Reginae* Lusitaniae, *Fundator Collegii, & Monasterii* Ulyssiponensium, *Variorum Principum*, *& ad Varios Legatus*, *Archiepiscopus tum* Bracarensis, *tum* Goensis *designatus*, *Episcopus* Conimbricensis *electus*, *ut alibi fusè narratum*, *denatus Anno* 1662.

XXII. *F.* Dominicus Lincaeus, *vernacule* Lynch, *Hispanis* Linse, *Galviensis*, S. *Theologiae Magister*, *commune Debitum solvit Anno* 1697.

XXIII. *F.* Petrus French, *Hispanis* Frenze, *Galviensis*, *Praedicator Generalis*, *Viam universae Carnis ingressus Anno* 1693.

XXIV. *F.* Dominicus de Burgo, *Athenriensis*, *Episcopus Elphinensis*, *de quo anteà. E Vita migravit Anno* 1704.

XXV. *F.* Ambrosius O-Connor, *Sligoensis*, S. *Theologiae Magister*, *Provincialis* Hiberniae, *Episcopus Ardachadensis designatus*, *ut suprà*, *Animam efflavit Anno* 1710.

XXVI. *F.* Christophorus French, *Galviensis*. S. *Theologiae Magister*, *defunctus post Annum* 1713.

XXVII. *F.* Joannes O-Heyn, *Athenriensis*, S. *Theologiae Magister*, *supremum egit Diem Anno* 1717. *Obiter de Cura Auctoris in perscrutandis* Hiberniae Dominicanae *Monumentis, omni fermè humano Adjutorio destituti.*

XXVIII. *F.* Petrus Mac-Cuillin, *seu, ut passim pronunciatur*, Mac-Quilin, *Colranensis*, *ex hac Vita discessit Anno* 1719.

XXIX. Patritius Plunkett, *Roscomaniensis*, S. *Facultatis Parisiensis Doctor*, *Collegii* Casanatensis *Theologus*, *e vivis excessit Anno* 1728. *Nonnihil obiter de Collegii* Casanatensis *praefati Urbis* Fundatione.

XXX. F. Edmundus de Burgo, *Athenriensis*, S. *Theologiae Magister*, *mox laudati in* Casanatensi *Collegio Successor*, *Vitâ functus Anno* 1739.

XXXI. F. Dominicus Brullaughan, *Colranensis*, S. *Theologiae Magister*, *discessit e Vita Anno* 1746.

XXXII. F. Laurentius Richardson, *Dubliniensis*, S. *Theologiae Magister*, *Episcopus Kilmorensis*, *de quo alibi*, *e vivis ereptus* Anno 1753.

XXXIII. F. Thomas-Milo de Burgo, *Athenriensis*, S. *Theologiae Praesentatus*, *Terrae Motu* Ulyssiponem *subvertente, dum Sacrum perageret interemptus* Anno 1755.

XXXIV. F. Thomas de Burgo, *Dubliniensis*. S. *Theologiae Magister*, Hiberniae Dominicanae *Historiographus*, *hujus proinde Opellae Auctor. Posteà Episcopus* Ossoriensis, *alibi memoratus.*

I. NULLUS dubito quin *Hiberno-Dominicani* ab ipsismet Ordinis Incunabulis multos elucubraverint Libros in omni fermè Disciplinarum Genere, non secùs ac Confratres sui, per universum,

universum, quà latè patet Orbem Christianum propagati. Sed quandoquidem Ars Typographica, quæ, ut obiter dicam, unicum est contrà Tineas, & Blattas, Eruditionis omnis inimicas, Remedium, nonnisi Sæculo Ecclesiæ decimo quinto, Anno nimirùm 1440, in *Germaniæ* Partibus excogitata novisque subindè Adinventionibus illustrior Temporis Progessu reddita, in varias *Europæ* Ditiones sub prælibati Sæculi Exitum illata fuerit, idcircò concinnati à Nostratibus Libri, in Bibliothecis aut Museis, antè Epocham istam, Manuscripti manentes, Temporum postmodùm Injuriâ, Rerumque Vicissitudine, maximè verò Bellorum intestinorum Cladibus perierunt, ijs præcipuè exceptis, quos in exteris Regionibus conscripsere. Immò Sæculo Decimo Sexto, quo Ars vigebat Typographica, ob *Henrici* VIII, *Angliæ Hiberniæ*que Regis Lapsum in Hæresim(*a*), obque indè enatas utriusque Regni Commotiones, & Calamitates, aut Otium non suppetebat, edendis Libris opportunum, aut certè Religiosis Mendicantibus *Hibernis*, Iro pauperioribus, Nummi deerant Lucubrationibus suis Prælo committendis necessarij. Hisce igitur de Causis perpaucos duntaxàt *Hiberniæ Dominicanæ* Scriptores recensere potero.

II. Pusillum porrò Agmen ducunt F. *Godofridus*, & F. *Reginaldus*, ê quibus posteriorem Natione *Hibernum* fuisse, ex alibi dictis (*b*), ubi inter *Dominicanos* Antistites *Hiberniæ* anumeratus erat, Archipræsul utpotè *Armacanus*, haud obscurè constat. De priori tamen meritò, ut candidè fatear, dubitari posset. Crediderim nihilominus & ipsum quoque *Hibernigenam* agnoscendum, tùm ob *Godofridi*, seù *Gotofridi*, Nomen (anglicè *Godfrey*) apud Nostrates usitatum; tùm vel maximè quia aliæ Nationes, Antiquitatum suarum plùs *Hibernicâ* Indagatrices, eum, etsi sat celebrem, sibi non vindicant. Cæterùm audiamus si placet, quæ de utroque insigni Viro habet *Echardus* noster, de *Scriptoribus Ordinis* disserens (*c*):

" F. GODOFRIDUS, & F. REGINALDUS, ambo unà Pænitentiariorum Munus *Romæ* apud " *Gregorium* IX obibant Anno 1237. Cujas fuerit *Godofridus* non produnt vetera Monumenta: " *Reginaldus* verò ille est, qui suprà laudatur in Supplemento ad Vitam *S. Dominici* ex Vitis Fra- " trum P. 12. N. 20, exindè Archepiscopus *Armacanus* ab *Innocentio* IV electus, & constitutus An- " no 1247, & quem propterea *Hibernum* conjiciebamus, qui tandem Fatis cessit Anno 1256. Dùm " autem ambo in Aula *Romana* degerent, Pænitentiariorum Munere fungentes, *Gregorius* IX Literas à " F. *Philippo* nostro in *Terra Sancta* Priore Provinciali accepit, quibus inter alia plura iste Naufragium " *B. Jordani* Magistri Ordinis nunciabat, quod illi per Provincias Ordinis significare curarunt. Sic au- " tem ad Priorem Parisiensem (*d*), scripserunt:

" *Venerabilibus, & Dilectis Priori, & Conventui Fratrum Prædicatorum Parisiensium, Fratres Godo-* " *fridus, & Reginaldus, Domini Papæ Pænitentiarij, Salutem, & Spiritûs Sancti Consolationem.*

" *Noveritis, quod inundante Maris Sævitiâ, ac suo Impetu propellante ad Littus Galeam* (*e*), *in quo* " *dulcis Pater noster Magister Jordanus cum duobus Fratribus erat, ipse, & nonaginta novem* (*f*) *Per-* " *sonæ aliæ, Mortis Vinculis liberati sunt ab hoc Sæculo nequam. Super hoc tamen, Charissimi, non pa-* " *veat Cor vestrum, quia Nobis Orphanis pius Pater, & Deus totius Consolationis Remedium post Tempes-* " *tatem providit tranquillum. Nam dùm jacerent Corpora inhumata, ut testantur qui de illo Naufragio* " *evaserunt, & qui eos tradierunt proprijs Manibus Sepulturæ, Luminaria de Cælo super eos singulis* " *Noctibus effulserunt: Sed et Cruces super eos multæ visæ sunt, & a multis. Ad quod Miraculum Loci* " *Incolæ confluentes, tanti Odoris Fragrantiam hauserunt, juxtà Testimonium eorum, qui post visa* " *Miracula eos Tres sepelierunt, usque post decem Dies Odor nimius ab eorum Manibus non recessit.*

" *Sed*

(*a*) Videsis Cap. v. Num. iii. Pag. 93.

(*b*) Cap. xiii. Num. v. Pag. 458.

(*c*) Tom. i. Pag. 105. Videsis Cap. xiii. Num. xxxix. Lit. y. Pag. 474.

(*d*) Cur ad Priorem *Parisiensem* scripserint, colligere poteris ex Cap. v. Num. ii. Pag. 92.

(*e*) In Actis à *Bollando* collectis ad xiii. Februarij Pag. 730. Num. 43 legitur, *propellente ad Littus Galileæ*, sed erractum esse sui Codicis M S, & legendum ut in nostris (inquit *Echardus*) ad *Littus Galeam*, quod Genus est Navigij vastissimi (de quo legendus *Ducangius* in Glossario) hinc constat, quod non ad Littus *Galileæ*, sed ad Littus *Sothaliæ*, quæ à *Galilea* longiùs distat, Naufragium fecit *Jordanus*, & quidem Dei 13. Februarij 1236.

(*f*) Sic legitur in uno ex duobus Codicibus MSS Seculi xiii, quos vidit *Echardus*, in altero verò legitur *viginti novem*.

[illegible]

[illegible] quinus anni accentum fuerit.

[illegible] Origine sic dictus, floruit Anno 12[illegible], Librumque edidit, cui Titulus : [illegible]. In Philosophicis Disciplinis Neapoli fuit Præceptor Angelici Doctoris D. Thomæ Aquinatis, qui mira [illegible], ac candore [illegible], adducor ad existimandum, ipsum Ordinis nostri fuisse Alumnum. Waræus [illegible], & Harrisius [illegible] de eo narrant (i) : " Petrus Hibernicus, Philosophus, & Theologus egregius, vixit Neapoli in Italia " Anno 1245, ubi in Studiis Philosophicis Præceptor fuit Thomæ Aquinatis. Scripsit Quodlibeta " Theologica. Quando, aut ubi obierit, non [illegible] comperi. Floruit autem dicitur Neapoli." Deinde ex Waræo (k) subjungunt : Hunc Fredericus Secundus Augustus ad Academiam Neapolitanam, a se erectam, invitavit, [illegible] cum Literis, quas inter Epistolas Petri de Vineis (l), ejusdem Imperatoris Cancellarii, & Secretarii, legere licebit.

IV. [illegible] THOMAS PALMERANUS, sive PALMERSTONENSIS, sic dictus à Natali Oppido, cui anglice Nomen Palmerstown, prope Nasum [illegible] in Lagenia (m), passim vero nuncupatus Thomas Hibernicus, " [illegible] Parisiis aliquamdiu [illegible], " ubi & Theologiæ Doctoris Gradum consecutus est " (n). Floruit circa Annum 1269 Librumque edidit, cujus exemplar impressum Parisiis 1555, quod in meo adest Musæo, [illegible] præfert Titulum : Flores omnium fere Doctorum, qui tum in Theologia, tum in Philosophia hactenus claruerunt [illegible] collecti per Thomam Hibernicum, & [illegible] Græcæ [illegible], exactiore vero jam Fide, & Animadversione, quàm unquàm antea castigati. Parisiis, apud Guilielmum Pa[illegible], Via ad Divum Jacobum, sub Lilio aureo 1555.

In [illegible] sic legitur : " Obiit Magister Thomas Hibernicus, quondam Socius " hujus Domus, qui compilavit [illegible] Florum, & tres parvos Tractatus, quos & misit No- " bis,

---

(g) Tom. 1. Pag. 104.

(h) Waræus, de Scriptoribus Hiberniæ, Lib. 1. Cap. ix. Pag. 59; Harrisius, de Scriptoribus Hiberniæ, Lib. 1. Cap. x. Pag. 74. Adeas Cap. xvii. Num. [illegible].

(i) Annal. Minor. ad An. 1270. Num. 27.

(k) Lib. iii Cap. x.

(l) Adeas Cap. ix. §. xxviii. Num. i. Pag. 293.

(m) Est & aliud ejusdem Nominis Oppidum in Agro Dubliniensi, tertio ab Urbe Lapide.

(n) Verba sunt Waræi, & Harrisii, mox laudatorum.

" bis, & multos alios Libros legavit, & sex Libras pro emendis Reditibus pro suo Anniversario " faciendo." Illi autem tres Tractatus recensentur ab *Echardo* (o), nempe:

1. *De tribus Punctis Christianæ Religionis.*
2. *Commendatio Theologiæ,*
3. *De tribus Hierarchijs, tàm Angelicis, quàm Ecclesiasticis.*

Hunc porrò Scriptorem, quem crediderim Ordinis Prædicatorum Alumnum, *Waddingus* (p), suo Minorum Ordini adjudicat (seù potiùs alium, ut ex mox dicendis clarebit), quem refert, in *Italiam* progressum, floruisse circà Annum 1269, Diemque clausisse extremum in Cænobio *Aquilæ* in Finibus Regni *Neapolitani* propè Ditionem Pontificiam, atque ibidem sepultum. Isti sequentia adscribuntur Opera (q).

1. *Flores Doctorum.* *Libris* 2.
2. *De Christiana Religione.* *Lib.* 1.
3. *De Illusionibus Dæmonum.* *Lib.* 1.
4. *De Tentatione Diaboli.* *Lib.* 1.
5. *De Remedijs Vitiorum.* *Lib.* 1.

Audiamus autem hac de Re *Echardum*, jam laudatum: " Thomas de Hibernia (*inquit*) à Lusitano, & Sequacibus imprudenter inter Scriptores nostros numeratur, nec sapientiùs ab Waddingo, atque " succenturiantibus Ordini Minorum vindicatus, nulla certò Familæ Regulari Votis mancipatus, sed vergente Sæculo XIII, natus, Sociusque exindè Sorbonicus, circà Sœculi XIV sequentis Initia potissimùm " floruit."

Dein, quibusdam interjectis, subjungit: " Historiolam refert Waddingus, scilicèt Thomam de Hibernia, Franciscanum factum, Pollicem sibi dexetrum amputasse, ne ad Sacerdotium suscipendum à Superioribus cogeretur; quæ fortè vera est de quodam pio Franciscano hujus etiam Nominis circà 1270 florente, & in Conventu Aquilano mortuo, sed pura puta Fabula est de isto Socio Sorbonico, quem sua " Opera indicant Oleo Sacro Presbyterij inunctum."

Ex his colligere par est, duplicem eo Ævo floruisse *Thomam de Hibernia*, alterum Franciscanum non Sacerdotem, alterum Sacro Presbyteratûs Ordine decoratum, quem Pace *Echardi* existimo Dominicanum. Neque obstat Animadversio ipsius in *Waddingum*, & *Waræum*, Scriptori huic *Palmerani* Agnomen tribuentes, quia, inquit, *Familia Palmer Anglica est non Hibernica.* Enimverò *Waddingus*, & *Waræus*, Hibernigenæ, & in Historia suæ Gentis egregiè versati, meliùs noverunt, Familiam *Palmer*, etsi primitùs *Anglicam*, in *Hiberniam* tamen advenisse cum multis alijs Anno 1169 *Henrico* II Rege (r), Sedemque fixisse propè *Palmerstown*, id est, *Palmeri Oppidum*, quod cùm fuerit natale Solum *Thomæ* nostri, indè cognominatus est *Palmeranus*, seù ut cum *Waræo* loquàr, *Palmerstonensis*, non secùs ac noster Angelicus Doctor *S. Thomas* cognominatur *Aquinas* à Civitate *Aquini*, & Cardinalis noster *Thomas de Vio* passìm nuncupatur *Cajetanus* à Civitate *Cajetæ*, suis scilicèt respectivè natalibus Solis. Immò ipsemet *Echardus* anteà (s) dixerat, *Fr. Stephanum de Exonia, Hibernum (t), Originem duxisse ex illustri hujus Nominis Familia Anglica, sed quæ in Hiberniam Seculo XIII (u) jam commigrarat, & apud Athletan Sedem fixerat, cujus & Dominium compararat.* Eccur igitur, amabò, dici nequit *Thomæ Hibernico* nostro rectè tribui *Palmeri* Agnomen etsi Familia *Palmer* primitùs fuerit *Anglicana*?

V. F. ANONYMUS, qui Anno 1274 floruit, Annales Ordinis nostri lucubravit perduxitque ad prælibatum Annum, quibus denuò adjectus fuit Catalogus omnium *Hiberniæ Dominicanæ* Cænobiorum, quæ antè Annum 1300 fundata fuere. Etsi porrò Opus hoc Auctoris Nomen non prodat, adeoque Anonymo tribuatur, nihilosecius par credere est, illud à *Fr. Stephano*

(o) Tom. i. Pag. 745.
(p) *Annal. Minor.* ad An. 1269, & 1270.
(q) Apud *Waræum*, Lib. i. *de Scriptoribus Hiberniæ*. Cap. ix; & *Harrisium* ibidem Cap. x.
(r) Adeas Cap. i. Num. xxi, & Cap. ix. §. xiv. Num. ii. Pag. 30, & 250.
(s) Tom. i. Pag. 348.
(t) De eo statim dicetur Num. vi.
(u) Lege *Sæculo Duodecimo*, Anno scilicèt 1169.

us de Exonia, ut jam dicetur (w), editum fuisse. De eo autem Opere, illiusque memorata Appendice, *Waræus*, *Echardus*, & *Harrisius* hæc habent (x):

" Annales Ordinis Prædicatorum ab Anonymo Dominicano perducti ad Annum Christi 1274, quo " floruit. Annalibus adjicitur Catalogus subsequens omnium illius Ordinis Conventuum, qui in Hi- " bernia fuerunt antè Annum 1300 secundùm Tempus, quo quisque Conventus cœpit, dispositus.

" Dublinij, Anno Domini	1224.	" Athlethanæ (aliàs Stradæ juxtà Athlethan),	1252.
" Pontanæ,	1224.	" Athyæ,	1253.
" Kilkenniæ,	1225.	" Roscomaniæ,	1253.
" Waterfordiæ,	1226.	" Trimmæ,	1263.
" Limerici,	1227.	" Arcloæ,	1264.
" Corcagiæ,	1229.	" Rossæ, (alias Rossæ Pontis),	1267.
" Molingaræ,	1237.	" Youghallæ,	1268.
" Atheniæ,	1241.	" Lothoriæ (aliàs Lurchoæ),	1269.
" Cashliæ,	1243.	" Rathbrannæ,	1274.
" Traleiæ	1243.	" Deriæ,	1274.
" Newtonæ (y), in Agro Dunensi,	1244.	" Killociæ (aliàs Kilmelociæ),	1291."
" Banninæ (aliàs Colranæ),	1244.		
" Sligoæ,	1252.		

VI. F. STEPHANUS DE EXONIA, seù *de Exeter*, anglicè per Syncopen *Dexter*, hibernicè *Mac-Jordan* (z), Alumnus Cœnobij *Stradensis*, à prælibata Gente fundati, ubi Ordini Nomen dedit Anno 1263. Auctor passìm existimatur Annalium Conventûs Fratrum Minorum *Montis Fernandi*, vulgò *Multifernan*, in *Midensi Occidentali* Agro *Lageniæ*, incipientium Anno 1245, & desinentium Anno 1274. Ibi quippè crebra fit Mentio nedùm de Rebus *Conaciæ*, ubi sita est *Strada*, sed & signanter de ipsamet laudata Familia, ab eaque fundato *Stradensi* Cœnobio. Audiamus autem hac de Re nostrum *Echardum*, hujusce Sæculi Scriptorem (a):

" F. Stephanus de Exonia, Hibernus, ex illustri hujus Nominis Familia Anglica, sed quæ in Hiberniam " Sæculo XIII (b) jam commigrarat, & apud *Athletan* Sedem fixerat, cujus & Dominium compararat, " Originem ducens, natus Anno 1246, & 25 Martij 1263 ad Ordinem accitus in Domò Stradensi " ad *Athletan*. Laudatur in Catalogo Codicum MSs. Angliæ, & Hiberniæ (c), ubi sic legitur Tom. ii. " Pag. 11. Num. 42.

" *Annales Domûs* de Multifernan. *In ijs nulla deprehenduntur Vestigia* (d) *sive Auctoris sive* " *Loci, ad quem olim pertinebant. Sed quia ibi crebra fit Mentio de Rebus* Conacienfibus, *& speci-* " *atim de antiqua* Familia Dexeterorum, *sive* de Exonia, Athletanæ *Dominorum*, *& Cœnobij* Stradensis " *Fundatorum, inde orta est Suspicio ad Cœnobium Fratrum Prædicatorum* Stradæ *prope* Athletan, *in* " *Comitatu* Majo, *pertinuisse, & ejus Loci Dominicanum aliquem horum Annalium fuisse Auctorem;* " *fortasse, inquit* Waræus, *Fratrem* Stephanum de Exonia, *quem natum perhibent Anno* 1246, *&* " *indutum* 1263.

" *Auctor Annalium illorum, quos vulgò* Annales Montis Fernandi, *sive* Minoritarum Multifernanæ, " *vocamus, incipit ab Anno Domini* 1245, *& desinit Anno* 1274, *quo Tempore ipse vixit, ut ex An-* *tiqui-*

(w) Num. seq.

(x) *Waræus* de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. i. Cap. ix; *Harrisius*, ibidem Cap. x; *Echardus*, Tom. i. Pag. 348.

(y) Pro hujus, nonnullorumque aliorum hujus Catalogi Nominum, Elucidatione adeas Cap. ii. Num. vi. Pag. 38. aut Cap. ix, ubi de singulis Conventibus §. §. distinctis disserebam.

(z) Recolendum Cap. ix. §. xiv. Num. ii, & iii. Pag. 250.

(a) Tom. i. Pag. 348.

(b) Lege *Sæculo Duodecimo*, Anno scilicet 1169, ut nuper observabam.

(c) Duo eorundem Annalium Exempla in asservantur in Bibliotheca Ducis de *Chandos*, in *Anglia*, juxtà pridem dicta Cap. ix. §. xiv. Num. vi. Lit. a. Pag. 254.

(d) Hanc eandem Animadversionem legere est in uno ex memoratis Exemplaribus, ut ibidem referebam.

" *tiquitate Characteris liquet* (*e*). *Non possum non suspicari Auctorem fuisse Fratrum* Stephanum de
" Exonia, *quem natum perhibent Annales illi Anno* 1246, *& Habitu Ordinis sui indutum in Die An-*
" *nunciationis B. Mariæ Anno* 1263. Ex Waræo.

" In ista Waræi Narratione apparet quiddam secum pugnans, scilicet quem priùs Annalium Ordinis
" Prædicatorum dixerat, posteà Annalium Minoritarum Concinnatorem dicit, quod animadvertisse viden-
" tur Catalogi Codicum MSs Angliæ Editores, undè & correxerunt, & Dominicanum purè agnoverunt.
" Reverà quis putet Franciscanum Domorum nostrarum Hibernarum Chronologiæ scribendæ fuisse solli-
" citum? Itàque immeritò hunc suis Waddingus recenset Scriptoribus." Hæc *Echardus*.

Verum ut Compatriotæ mei, tametsi Acatholici, Partes tuear, negare ausim Pace *Echardi*, quidpiam secum pugnans in ista *Waræi* Narratione apparere. Non enim *Stephanum de Exonia* Annalium Ordinis Prædicatorum Auctorem dixerat, ut refert *Echardus*, sed rotundis Verbis asseruerat, Annales illos ab *Anonymo Dominicano* concinnatos fuisse, ut ex ipsismet ejus Verbis nuperrimè in Medium adductis (*f*) Sole meridiano clarius patet. Crediderim nihilominùs Annalium istorum reapsè Auctorem fuisse Fr. *Stephanum de Exonia*, ut Temporis, & Loci Circumstantiæ comprobare videntur, atque innuit *Echardus*, eos inter sæpè laudati *Stephani* Opera recensens.

VII. F. JOANNES DURLENDUNUS, sivè DE DERLINGTON, Regi *Henrico* III à Confessionibus, & à Consilijs, Apostolicus per *Angliam* Quæstor Decimarum in Subsidium Terræ Sanctæ, atque Regis *Eduardi* I ad Romanum Pontificem *Nicolaum* III Legatus, demumque Archiepiscopus *Dubliniensis* Anno 1271, *Petrique Denariorum* tàm in *Anglia* quàm in *Hibernia* Collector, ut alibi fusè narrabam (*g*), Opera edidit hos præseferentia Titulos, juxtà *Baleum*, & *Pitseum* apud *Echardum* (*h*).

1. *Disceptationes Scholasticæ.*
2. *Sermones ad Clerum, & Populum.*
3. *Concordantiæ Magnæ Bibliorum Sacrorum Anglicanæ dictæ.*

De hoc ultimo Opere sic habet *Nicolaus* noster *Trivetus*, Natione *Anglus*, ad Annum 1276.
" Hoc Anno Fr. Joannes de Derlington, Ordinis Prædicatorum, Confessor quondam Regis
" Henrici, Auctoritate Papali in Regno Angliæ Collector efficitur Decimarum, cujus Studio, &
" Industriâ editæ sunt Concordantiæ Magnæ, quæ *Anglicanæ* vocantur."

VIII. F. GULIELMUS DE HOTUN, seù DE HOTHUM, alijs de *Odone*, Archiepiscopus *Dubliniensis* renunciatus est Anno 1297, ut alibi ajebam, plurima de ipso enarrans (*i*). Ejus cum Laude meminerunt *Laurentius Pignon*, *S. Antoninus*, *Leander*, *Albertus*, *Lusitanus*, *Pius*, *Fernandez*, *Bzovius*, *Fontana*, *Altamura*, & alij nostri. Extrates verò *Lelandus*, *Baleus*, *Sinclerus*, *Possevinus*, *Pitseus*, *Waræus*, & *Harrisius*.

Hæc porrò ejus laudantur Opera apud *Echardum* (*k*).

1. *Commentarij in Quatuor Libros Sententiarum.* Hos laudat *Laurentius Pignon*, ac præterea alterum in Primum Sententiarum Scriptum, quos proindè viderat.
2. *De immediate Visione Dei.*
3. *De unitate Formarum.*
4. *Lecturæ Scholasticæ.*
5. *Oratio de Jure Regis ad Scotiam, gallicè dicta, & scripta.* Laudatur à Cajo P. 242 Antiquitatum Cantabrigiensis Academiæ. Hæc eadem illi tribuit Opera *Bostonius Buriensis*, Nomenclator accuratus.
6. *In tres Libros de Anima.* Recensetur in Catalogo Codicum MSs Angliæ Tom. 1. P. 11. N. 1574, ubi dicitur *Gulielmus Heddonen*, aliàs *Heddon*. Tom. 11. P. 31. N. 5. hæc habentur:

Z z z "Pro-

(*e*) Verba ista sunt *Waræi*, qui testatur, Annales illos extare MSs in Bibliotheca Rmi Archiepiscopi *Armacani*. Nunc autem Mehercle extant in Scrinijs Bibliothecæ Academiæ *Dubliniensis*.

(*f*) Num. præced.

(*g*) Cap. xiii. Num. xi. Pag. 461.

(*h*) Tom. i. Pag. 396.

(*i*) Cap. xiii. Num. xiii. Pag. 462.

(*k*) Tom. i. Pag. 458.

" Processio de Electione Archiepiscopi Dubliniensis per Priorem, & Conventum Ecclesiae S.
" Trinitatis, & Decanum, & Capitulum Ecclesiae S. Patricij Dublini, post Mortem Gulielmi de
" Hotham Archiepiscopi Anno 1298."

7. *Quaestiones Quodlibetales.* Quaedam extant in Sorbon. Cod. 133. Folio Magno Membraneo.

IX. F. MARCUS, qui verisimiliter Saeculo Ecclesiae XIII floruit, fuit Natione *Hibernus*, ut conjicere licet ex ejus Opere, hunc praeseferente Titulum : *Historia Hiberniae piae.* Quod autem Regularis fuerit, certo certius patet ex Operis Initio, hisce concepto Verbis : *Venerabili, ac Devotae Dominae G. Dei Dono Abbatissae, FRATER Marcus* &c.

Caeterum Ordini nostro specialem ascribere ipsum non ausim, ut candidè fatear, quem nihilominùs inter *Hiberniae Dominicanae* Scriptores recenseo, Exemplum scilicet secutus *Echardi* nostri, eundem inter Scriptores Ordinis Praedicatorum annumerantis (*l*), haec tamen post memoratum Operis Titulum, atque Exordium subdentis Verba : " Hunc Scriptorem laudo, non quod
" eum à quoquam viderim nostris adscriptum, sed quia ejus Opus mihi occurrit *Parisiis* in Navarr.
" Cod. MS. Folio medio Membraneo, & eleganti inter alia plura, quorum primum, *Vita S.*
" *Martini per Severum Sulpitium*; ultimum, *Bulla Canonizationis S. Dominici per Gregorium* IX.
" Cùm verò Waraeus hujus Auctoris non meminerit, curiosis Hibernis gratum futurum putavi,
" si eum illis indicarem, et cujus Ordinis professus fuerit indagent." Novissimè item *Harrisius* (*m*), postremus *Waraei* Editor, nostri Fr. Marci disertè meminit, *Echardum* laudans, haud valens tamen, ut ingenuè asserit, determinare, cujus fuerit Ordinis Alumnus.

X. F. GOTOFRIDUS DE WATERFORDIA, à natali sua Civitate (*n*) sic nuncupatus; quantum conjicere est ex ejus Operibus, mox memorandis, Saeculo Ecclesiae XIII floruit, nedùm latinè, sed & graecè, arabicè, atque gallicè peritus, quem propterea & in Regiones Orientales profectum, & in *Galliarum* Regno, potissimùm *Lutetiae Parisiorum*, haud modico Tempore haesisse rectè cum *Echardo* (*o*) existimes. Haec siquidem è Latino, Graeco, & Arabico gallicè, Linguâ nimirùm vulgari, praelibato Saeculo usitatâ, ab eo reddita sunt.

1. *Daretis Phrygij Liber de Bello Trojano.*
2. *Eutripij Romani Historia.*
3. *Aristotelis ad Alexandrum Liber, qui dicitur Secretum Secretorum, seù de Regimine Regum.*

Hujus porrò tertij Operis Prologum referre non abs Re erit ad pleniorem Viri Notitiam. Sic autem exorditur : *C'est li Prologes de Secrè des Secrès. A Noble Bers prouz, & sages. Frere Joffroi de Waterford de l'Ordene az Freres Precheurs le mendre Salus en Jhesu Christ, & Santei d'Aulme, & de Cors*, &c. Quae sic latinè reddit *Echardus* : " Hic est Prologus Secretorum. No-
" bili Viro strenuo, & prudenti, F. Goffridus, vel Gotofridus, de Waterfordia Ordinis Fratrum
" Praedicatorum minimus, Salutem in Jesu Christo, Animoque, & Corpore bene valere." Scilicet cuidam Magnati, etsi in Codice, quem excipiebat *Echardus*, non nominato, Librum nuncupavit, utpotè ab ipso rogatus, ut eundem Librum ex *Graeco* primùm *arabicè* & postmodùm ex *Arabico latinè* versum, è *Latino* demùm *gallicè* interpretaretur. Sic enim post plura prosequitur gallicè eâ Linguâ vulgari, ut legere est apud *Echardum*, latinè vero in hunc Modum :
" Quod Subtilitate Ingenij optimè intellexisti ; & ideò modò Arma, aliaque in Bello necessaria paras,
" modò in Lectione Librorum deliciaris . . . . . Quamobrem ad alios bonos Libros, quos jam habes,
" addere cupis Aristotelis Sapientissimi Philosophi Librum, *Secretum Secretorum* dictum, seù *de Regimine*
" *Regum, ac Principum.* Ideoque me rogasti, ut Opus illud ex Graeco primùm arabicè, & rursùs ex
" Arabico latinè versum, è Latino tui Gratiâ gallicè interpretarer. Id tuis Precibus motus agere curavi,
" majoremque Laborem adhibui quàm in altioribus, & profundioribus, quibus detineor Studijs, soleam.
" Aliundè scias velim, Arabes multo Verborum Circuitu pauca vera dicere, Graecos verò in Modo lo-
" quendi

(*l*) Tom. i. Pag. 743.

(*m*) *De Scriptoribus Hiberniae*, Lib. i. Cap. xi. Pag. 81.

(*n*) De *Waterfordiensi* Urbe Sermo erat Cap. ix. §. iv. Num. i. Pag. 207.

(*o*) Tom. i. Pag. 467.

" quendi obſcuros eſſe: Quapropter ex utraque Lingua [illegible] [illegible] ſcura [illegible] [illegible] ſum, quantum Materies pati potuit, Senſum Verborum non Verba conſectatus. " Noveris ampliùs, plura alia me addidiſſe, quæ licèt eo Libro non habeantur, ex alijs authenticis de- " prompta ſunt, neque minùs utilia quàm hoc Libro ſcripta: Hæc verò Addita Rei ſubjectæ prorsùs " convenientia. Scito denique Verſionem ex Arabico latinam non ſinceram eſſe, ideoque plura " nec vera nec utilia à me ità rejecta, ut Medullam, & quod Veritati conſonum quàm breviſſimè " acceperim."

Hæc porrò in Operis Prologo & Patriam, & Ordinem Scriptoris demonſtrant, ejuſque in quatuor Idiomatibus Peritiam. En verò ejuſdem Operis Epilogum:

" Librum *de Regimine Regum, ac Principum*, quem magno Regi Alexandro miſit Ariſtoteles, auxiliante Deo in Linguam vulgarem transfudimus, & plura alia bona, & utilia ex Hiſtoria antiqua, & ex Philoſophia deſumpta inſeruimus, & Auctorem noſtrum, ut propiùs fieri potuit, ad Lucem adduximus: " Et eſt ſciendum, quæ de Ciborum, & Potuum Diverſitate à Nobis poſita ſunt, ea ex Libris Iſaaci, quibus Titulus, *Dietæ Univerſales, & Particulares*, tranſlata eſſe. Qui hunc Librum legerint, orent pro " P. Gotofrido de Waterfordia, & pro Servatio Copale, qui hanc Operam ſuſceperant, &, Deo adjuvante, ad Finem perduxerunt, & ut Librum Daretis Phrygij de *Bello Trojano*, & Librum Eutropij de " *Imperio Romano*."

Quæ tria Opuſcula ſervantur *Pariſijs* in Bibliotheca *Colberitana* Cod. 4154. Folio parvo membraneo, Charactere Sæculi XIII eleganti.

Eodem in Volumine Quatuordecim ſunt Sermones, gallicè redditi, qui in Catalogo dicuntur noſtri *Jacobi de Voragine*, à *Liguriæ* Oppido maritimo ſic nuncupati, Archiepiſcopi *Januenſis*, à *Nicolao* IV, Pontifice Maximo, renunciati Anno 1292. Poſteà ſequitur, *Expoſitio brevis Articulorum Fidei, & Orationis Dominicæ*, gallicè. Denique, *Sermones de Tempore ſuper Evangelia Dominicarum totius Anni.*

" Qui tamen (inquit *Echardus* mox laudatus) cum Sermonibus noſtri *de Voragine*, ſaltem cum im- " preſſis, nec cum MSs Codicibus à me viſis congruunt. Sunt autem Evangeliorum Explicationes faciles, " morales, & breves. Cùm verò non ſolùm eâdem Manu ſcripti ſint, quâ Opuſcula relata noſtri *Waterfordij*, ſed & idem Stylus, idem Ortographiæ Modus, libenter ei aſcriberem, ſeù ab eo compoſitos gallicè, ſeû ex alio gallicè verſos: Verùm id nolim aſſerere abſque Vade, peritioriſque Inquiſitioni, ac " Arbitrio permitto. Idem eſto Judicium de duobus Opuſculis, eodem Volumine contentis, eodem " Stylo è Latino gallicè redditis, eâdemque Manu ſcriptis, quorum primi latinè Titulus eſt, *Libellus Moralitatum*; gallicè, *Le petit Livre de Moralitez*. Alterius verò, *Elucidarius*, Liber nempè ille, de " cujus Auctore tanta eſt apud Literatos Diſputatio, *Anſelmo Cantuarienſi* alijs, alijs *Honorato Auguſtodunenſi* aſcribentibus; Fr. *Gulielmi Coventrienſis* Carmelitæ, Anno 1360 florentis, quicquid dicat " *Baleus*, certò non eſſe conſtat, tùm ex Codicibus longè antiquioribus MSs, tùm ex Verſione gallica, " quæ haud dubiè XIII Sæculi, vel alterius ſequentis."

Tandem ſubjungit *Echardus*: " Hic Scriptor non ſolùm noſtris hactenùs, ſed & ipſi *Waræo (p)* incognitus fuit; ideoque Nobis viſus eſt fuſiùs expendendus. Mirum enim hac noſtrâ Ætate futurum " eſt, *Hibernum* Sæculo XIII ad Verſionem *gallicam* ſuſcipiendam quæſitum fuiſſe."

XI. F. GUALTERUS DE JORZ, ſeù JOISIUS, vernaculè *Joyce*, Cardinalis *Thomæ Joiſij*, Ordinis noſtri, Germanus Frater, *B. Alberti Magni* Diſcipulus, Angelici verò Doctoris *S. Thomæ Aquinatis* Condiſcipulus Regi *Eduardo Primo* à Confeſſionibus, necnon Archiepiſcopus *Armacanus* Anno 1306 renunciatus, ut ſuo Loco dicebam, ipſius Res geſtas operoſiùs enarrans (*q*), ſequentia edidit Opera juxtà *Waræum*, & *Harriſium* (*r*), nempè:

" *Promptuarium Theologiæ*, Libris 3.
" *De Peccatis in Genere*, Lib. 1.
" *Quæſtiones varias*, Lib. 1.
" Et alia Opera.

Zzzz Sic

(*p*) *Harriſius* tamen, noviſſimus *Waræi* Editor, *Waræum* recenſet *Echardum* exſcribens, Lib. i. *de Scriptoribus Hiberniæ*, Cap. xi. Pag. 81.

(*q*) Cap. xiii. Num. xiv. Pag. 463.

(*r*) *Waræum*, de *Scriptoribus Hiberniæ*, Lib. ii Cap iii, Pag. 122; *Harriſium*, ibidem, Pag. 320.

[illegible]

[illegible]

Ad Venias, & Remedia mortalium Peccatorum.

[illegible] Opera,

[illegible]

[illegible] Commentarium, Lib. 1.
[illegible] Lib. 1.
[illegible] Traditionum, Lib. 1.
Ad [illegible], Epistolas Plures.

Item [illegible] apud Harrisium ipsi adscribit:
Conciones Plures, Lib. 1.

XIII. F. JOANNES BATERLÆUS, vulgò Baterley, nonnullis Barley, Archiepiscopus Tuamensis Anno 1427, defunctusque Anno 1437, ut suo Loco ajebam (b), præclarus Res ab eo gestas recensens, inter Scriptores annumeratur a Philippo Wolfio in Flore Dominicano, Bale, Pitseo, & aliis apud Echardum (c), asseverantibus, ipsum plura reliquisse Opera, sed quæ Temporum Injuriâ, Rerumque Vicissitudine, maximè verò Fidei lapsæ in Regnis Europæ, perierunt (d).

XIV. F. JOANNES HIBERNICUS, a natali suo Regno hoc sic agnominatus, floruit circà Annum 1460, ut refert Michael Plodius apud Antonium Alphonsum Fernandez (e), juxtà quem etiam Librum edidit, cui Titulus: Manipulus Florum, ex omnibus scilicet Scriptoribus Sacris collectus. Nonnulli item apud Harrisium (f) affirmant, quendam Joannem Hibernicum, Ordinis Prædicatorum Alumnum, Librum vulgasse hoc Titulo: Scala Dei, seu Cœli.

XV. F. RICHARDUS WINCHELSÆUS, vulgò Winchelsey (g), Episcopus Osseriensis, Anno circiter 1480, ut alibi dicebam (h), Rei literariæ Opus reliquit hunc præferens Titulum: Liber Quæstionum Opinabilium, seu Problematum. Eundem Richardum inter Scriptores Sæculi refert

(s) Tom. i. Pag. 513.
(t) Tom. i. Pag. 742.
(u) Lib. i. de Corpore, & Sanguine Christi, Classe I.
(w) De Scriptoribus Hiberniæ, Lib. i. Cap. x. Pag. 65.
(x) Annal. Minor. ad Annum 1270.
(y) Centuria 14, Num. 91.
(a) De Scriptor. Hiber. Lib i. Cap. xi. Pag. 81.
(b) Cap. xiii. Num. xxxiv. Pag. 472.
(c) Tom. i. Pag. 779.
(d) Recolenda nuper dicta Cap. præf. Num. i.
(e) In Notitia Prædicatoriæ Familiæ.
(f) Lib. i. de Scriptor. Hiberniæ, Cap. xii. P. 88.
(g) Adeas Cap. xiii. Num. xlvi. Lit. o. Pag. 476.
(h) Cap. xiii. Num. xlvi. Pag. 476.

refert *Lelandus* (*i*), ficque de ipfo habet: " Richardus Winchelfegus, ut colligo, Dominicanus, ex ea Scriptorum Secta fuit, qui Res Philofophicas, & Theologicas fubtilius quàm fidelius difcutiunt. Extat ejus Volumen *Quæstionum*, ut vocat, *Opinabilium*." Quod proindè *Lelandus* ipfe viderat, ut rectè concludit *Echardus* (*k*).

XVI. F. HENRICUS O-RIAN, vulgò *Ryan*, in Urbe verfabatur, *Urbano* VIII Pontifice Maximo, fcripfitque, ac edidit:

Poema Encomiasticum de Adventu Excellentissimi Ducis Caroli de Crequi, Marefcalli, Ducis, & Paris Franciæ, Christianissimi Regis ad Sanctissimum Patrem Urbanum VIII Oratoris Extraordinarij. Romæ Typis Ludovici Grignano, Anno 1623. In 4°.

CARMEN eft, heroicis Verfibus bis centum & quinquaginta conftans, *elegantissimum*, Teftibus *Echardo*, & *Harrisio* (*l*).

XVII. Affinitas Cognominis, Arfque Poetica, in Medium adducere me commonent alium Mufarum peritiffimum, F. nempè JOANNEM O-RUAIN, de quo *O-Heynus* nofter, *Burefulensis* Cænobij Alumnos recenfens (*m*), hæc habet:

" R. P. Fr. *Joannes O-Ruain* ftuduit cum Applaufu *Burgis* in *Hispania*. Fuit infignis Poeta, quod probavit mirificè dùm Studens effet *Burgis*. Tunc enim Offa Domini *Ferdinandi* Cardinalis *de Austria* (*n*) transferebantur ex *Belgio* in *Hispaniam*, ut reconderentur in Regali Monafterio *Del Escurial*, & in fingulis Civitatibus per quas tranfibant, cùm ingenti Pompa recipiebantur, & præcipuè *Burgis*, abundantibus Viris, & Scholis doctiffimis in omni Genere Eruditionis. Prior nofter Conventûs S. *Pauli* monuit *Patrem O-Ruain* concinere aliqua Carmina in Encomium hujus magni Principis. & quod difpenfaret eum à Choro & Matutinis ad Menfem. Ille promifit fe aliquid facturum, dormivit autem altè totâ Nocte, & Prior arbitrans, quod ftuduiffet potiùs, vifitavit eum Horâ primâ, finitis Matutinis, fuper quo excanduit Prior Iracundiâ, nam fciebat habiles Viros omnium Ordinum applicatos valdè effe ad Laudes Principis modulandas Carmine latino, & hifpanico. *O-Ruain* dedit P. Priori fuum unicum Difstichon fummo Mane, quod ut lectum fuit coram Illuftriffimo D. Archiepifcopo, ac toto Cætu, mirati nimis conticuere omnes, Et hoc eft Carmen:

" *Austria me genuit, fovit Castella, Galerum*
" *Roma dedit, Belgis Rector, & Hector eram.*

" Ifte Pater docuit *Lovanij*, vifitante Reverendiffimo noftro *Turco* (*o*), in cujus Laudem confecit multos Verfus, energicos valdè, & fervatos apud Nos adhuc in Collegio. Redux in Patriam docuit longo Tempore Scholam Magnam cum inexplicabili Utilitate totius Comitatûs de *Mayo*. Vixit exemplariter, & defunctus eft cum Laude & Mœrore Populi circà Annum 1674."

XVIII. INTER Scriptores Locum profectò meretur F. MORIARTUS MORIARTI, S. Theologiæ Magifter, Cænobij *Traleiensis* Alumnus, qui " floruit quafi Palma procera in Regno *Portugalliæ*, ubi docuit Theologiam in magno Regali, & Religiofo Conventu *Ulyssiponensi*. In Schola nullò utebatur Chartapafio, fed omnia dictabat memoriter cum fumma Connexione, & fciebat Sanctos Patres, ac Doctores numerosè fine ulla prorsùs Oblivione aut Errore. Doctiores Viri quærebant ejus Dictata, emebantque multi quovis Pretio, & tranfcribebantur paffim à multis impenfo Labore" (*p*). Obijt autem circà Annum 1660.

XIX. F. JACOBUS (Echardo cum Hifpanis *Didacus*) ARTHURUS, Patriâ *Limericensis*, ibidem Ordinem noftrum amplexatus eft, profeffufque *Salmanticæ* in regio *S. Stephani* Cænobio, ubi fic Literis, ac Morum Gravite claruit, ut in eadem Academia laureatus, Cathedram fuerit affecutus, ubi maximo Difcipulorum Concurfu, & Fructu, omniumque Academicorum Plaufu, Pro-

(*i*) Cap. 539.
(*k*) Tom. i. Pag. 580.
(*l*) *Echardo* Tom. ii. Pag. 476; *Harrisio*, Lib. i. de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 115.
(*m*) Pag. 38.
(*n*) Hic Filius erat *Philippi* iii, Regis *Hispaniarum*, Gubernatorque *Belgij*, ubi fupremum obijt Diem Anno 1641.
(*o*) Adeas Cap. xii. §. iii. Num. viii. Pag. 436.
(*p*) *O-Heynus*, Pag. 20, & feq.

entus, Magister, & Regens. Et fortassis tunc primum eò advenerat, quando Novitius suus *Philippus-Thomas Howardus* ex *Cremonensi* Palatio Episcopali *Romam* abductus, isto in Conventu, juxtà mox dicta, depositus fuit. Plures etiam Annos transegit apud *S. Mariam Super Minervam* præsertim dùm Eminentissimis Purpuratis superiùs laudatis Theologi & Confessarij Munere fungeretur, ut nimirùm eorum respectivè Ædibus propinquior esset. Cœnobium quippè *S. Sixti*, etsi intrà Muros *Romæ* situm sit, ab inhabita tamen Urbe longiusculè distat. Tandem Meritis, & Annis plenus Diem obijt extremum præfato in Conventu *Minervitano*, 23 Augusti, 1676, paulò scilicet antè acquisita ab *Hibernis* gemina *SS. Sixti, & Clementis* Cœnobia (*f*). *Romæ* autem degens scripsit, ab eoque edita sunt.

Controversiarum Theologicum complectens omnes Tractatus Primæ Secundæ Doctoris Angelici, Romæ 1654. In Folio.

Synopsis Theologica in Tractatum de Fide, Spe, & Charitate. Romæ 1659. In 4°.

Synopsis Philosophiæ. Romæ 1662. Duobus comprehenditur Tomis in 12°., estque Epitome Cursûs Philosophici nostri *Joannis à S. Thoma*, in Gratiam edita cujusdem sui Discipuli è nobilissima Gente *Alteria*.

XXI. F. DANIEL O-DALY, dictus passim in Ordine *Dominicus de Rosario*, Conventûs *Traleiensis* Alumnus, Confessarius Reginæ *Lusitaniæ*; Fundator Collegij, & Monasterij *Ulyssiponensium*; Legatus *Philippi* IV Regis *Hispaniarum* ad *Carolum* I, & *Carolum*, II, Reges *Anglorum*, & prælibati *Caroli* II ad *Innocentium* X Pontificem Maximum, necnon *Joannis* IV Regis *Lusitaniæ* ad *Galliarum* Regem *Ludovicum* XIV; designatus Archipræsul primùm *Bracarensis*, dein *Goensis*, tandemque electus Episcopus *Conimbricensis*. Fatis cessit Die 30 Junij 1662. Quæ omnia alibi sigillatim narrabam (*g*), ubi etiam Lapidem Sepulchralem, necnon longiuscula juxtà, & pulcherrima *Vincentij Baronij*, atque *Jacobi Echardi* Elogia, Res ab eo præclarè gestas indigitantia, de Verbo ad Verbum exscripsi. Ab eo autem editus est Liber in 12°. Paginis 406 constans, hoc Titulo compendiario: *Relatio Geraldinorum, ac Persecutionis Hiberniæ.* Diffuso autem. *Initium, Incrementum, & Exitus Familiæ Geraldinorum, Desmoniæ Comitum, Palatinorum Kyerriæ in Hibernia, ac Persecutionis Hæreticorum Descriptio, ex nonnullis Fragmentis collecta, ac Latinitate donata. Per Fratrum Dominicum de Rosario O-Daly, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Professorem, in Supremo S. Inquisitionis Senatu Censorem, in Lusitaniæ Regnis quondam Visitatorem Generalem, ac Fundatorem Conventuum Hibernorum ejusdem Ordinis in Portugallia.* Ulyssipone: Ex Officina Craesbeeckiana Anno 1655.

Ista porrò Familia *Geraldinorum* fundavit *Traleiense* nostri *Danielis* Cœnobium, inque natali ipsius Comitatu *Kyerriensi*, seù *Kerriensi*, dominabatur, ut ex alibi dictis luculentissimè constat (*h*). Atque eâ fortassis de Causa primam istius Libri Partem conscripsit. Quia autem secunda Pars agit de Viginti Novem Ordinis nostri Martyribus, qui paulò antè in *Hibernia* passi sunt, idcircò Librum istum, nunquàm à me visum, avidè quæsivi, eumque mihi tandem promisit P. Magister *Dominicus Kennedy*, Conventûs *Dublinienses* Filius, in Collegio nostro *Ulyssiponensi*, ubi Regens fuerat, & Rector, versans, sed jam jam mittendus ad me Liber Terræ-Motu magno Diei 1 Novembris 1755, subsecutoque Incendio (*i*) perijt. Aliud autem ejusdem Operis Exemplar impressum, à prælibata Calamitate præservatum tandem aliquandò, nudiustertiùs scilicèt, recepi à R. D. *Gulielmo de Burgo*, S. Theologiæ & Utriusque Juris Doctore, ibidem per Novemdecim Annorum Seriem residente, nuper autem in Hiberniam reverso, quem Gratitudinis Causâ nomino.

XXII. F. Domi-

(*f*) Confer Cap. xii. §. i. Num. iii. Pag. 371. Porrò *Liber Mortuorum Ecclesiæ Parochialis S. Mariæ Super Minervam* hæc habet Verba: *Anno* 1676 *Die* 23 *Augusti obijt Adm. R. P. Magister Fr. Joannes-Baptista Hacqueto, Hibernus, Confessarius Eminentissimi Domini Cardinalis Alterij, sepultusque est in Tumulo communi Fratrum antè Altare S. P. N. Dominici.*

(*g*) Cap. xii. §. ii. à Num. iii, & Cap. xiii. Num. lxix. Pag. 418, & 492.

(*h*) Cap. ix. §. x. Num. ii. Pag. 237.

(*i*) Videsis Cap. xii. §. ii. Num. xi. Pag. 424.

XXII. F. DOMINICUS LINCÆUS, vernaculè *Lynch*, Hispanis *Linze*, Cœnobij *Galviensis*, ubi Solemnia nuncupavit Vota, Alumnus, in Provinciam *Bethicæ* Studiorum Causâ missus, in Regio *S. Pauli* Conventu *Hispalensi* Philosophiam audivit, tùm, & Theologiam, adeoque Ingenio acri, quod ingenui, religiosique Mores ornabant, numerosissimæ isti se probavit Familiæ, ut ab eo spontè adoptatus fuerit in Filium, ad omnia deinceps Studij Munia gradatìm promotus, atque Sacræ Theologiæ Magister laureatus. Ejus eximiam in tractanda Scholastica Theologia Methodum, ac in enodandis Quæstionibus abstrusioribus Facilitatem, cùm diligentiùs explorassent Gymnasij *S. Thomæ* ejusdem *Hispalensis* Civitatis Rectores, suam ei Cathedram Theologicam perpetuò regendam contulerunt Anno 1674, quam exindè moderatus est, summâ omnium Approbatione, ingentique Discipulorum Fructu ad Annum usque 1697, quo e vivis sublatus est. Intereà, quod non parvum ejus in Provincia *Bethicæ* Æstimationis, & Famæ Argumentum, ab eadem electus est, qui suo Nomine in Comitijs Generalibus *Romæ* 1686, Reverendissimi *Antonini Clocbe* electivis, adesset Definitor, suoque Sodali, Theses publicas ibidem propugnaturo, Aliptes, & Moderator præsideret; quod utrumque Munus cum celeberrimi Virorum Sapientissimorum Consessûs Voluptate, & Applausu præstitit, ut *O-Heynus*, & *Echardus* referunt (*k*), ipseque *Romæ* audivi Adolescens ab haud paucis doctissimis Viris, qui tunc Temporis in Urbe aderant. Illius cum Laude meminit *Nicolaus Antonius* (*l*) inter Scriptores *Hispaniæ*. Plura autem Prælo danda paraverat, quorum hæc duntaxàt sunt mihi nota:

Summa Philosophiæ Speculativæ juxtà Mentem, & Doctrinam Divi Thomæ, & Aristotelis.— Tom. I. Complectens primam Partem Philosophiæ Rationalis, quæ communiter nuncupatur Dilectica, Parisijs 1666. In 4°.

Tom. II. Complectens Secundam Partem, quæ communiter nuncupatur Logica. Parisijs 1667. In 4°.

Tom. III. Comprehendens Tertiam Partem, in qua agitur de Prædicabilibus, Prædicamentis, & de Posterioribus. Parisijs 1670. In 4°.

Tom. IV. Complectens Primam Partem Physicæ Naturalis. Parisijs 1686. In 4°.

CÆTERUM nullus dubito, quin reliquam quoque Physicam Naturalem ediderit. Immò à multis me audivisse *Hispanis* memini, præclarum hunc Virum lucubrasse integram Cursum Theologicum, sed, dùm Mari deportaretur ex *Hispania* in *Galliam* Typis tradendus, Naufragio perijsse.

XXIII. F. PETRUS FRENCH, Hispanis *Frenze*, Alumnus Conventûs *Galviensis*, ubi Ordini Nomen dedit, peractis in *Bethicæ* Provincia Studijs, in *Americam Hispanam* navigavit, ubi apud *Indos Mexicanos* per Triginta Annorum Seriem Missionarium egit, ingentemque Animarum Messem Christo reportavit. Ut autem Regionis illius Indigenarum Linguam apprimè comparaverat, scripsit eâdem

Catechismum, seù Expositionem Fidei Christianæ.

EXINDE Prædicatoris Generalis Titulo insignitus, Patriam revisit, ubi Christi Fideles Verbo, & Exemplo in Religione Catholica confirmare pergens, ibidem tandem commune Debitum solvit Anno 1693 (*m*).

XXIV. F. DOMINICUS DE BURGO, vulgò *Burke*, Cœnobij *Athenriensis* Alumnus, necnon Episcopus *Elphinensis*, Anno 1704 defunctus, de quo plura alibi (*n*), dum ex *Hibernia* extorris, *Lovanij* versaretur, Typis vulgavit Anno 1697 *Acta quædam Heterodoxi Parlamenti Hiberniæ præsertim de Expulsione Cleri cum Præfatione ad Orthodoxos.*

(*k*) *O-Heynus*, Pag. 29; *Echardus*, Tom. ii. Pag. 744.

(*l*) In *Bibliotheca Hispanica*, Tom. ii. Pag. 358 Videsis etiam *Harrisium*, de *Scriptor. Hiberniæ*, Pag. 258.

(*m*) *O-Heynus*, Pag. 24; *Echardus*, Tom. ii. Pag. 735; *Harrisius*, de *Scriptoribus Hiberniæ*, Pag. 295.

(*n*) Cap. xiii. Num. lxxi. Pag. 496.

[illegible] per [illegible] distinct[illegible] per [illegible] ad [illegible] [illegible] Catholico[illegible], [illegible] prope [illegible], [illegible] *De[illegible]*, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annos [illegible] [illegible] [illegible]que

[illegible] Supplicem ad [illegible] XI Pontificem [illegible].

Quo [illegible] Sanctissimus Papa [illegible] Spiritu Sancto [illegible] expediri fecit, 20 Jun. 1692. & 6 Jun. 1690 [illegible]; [illegible] publicas [illegible]; [illegible] [illegible] Regnorum Catholicorum fieri voluit pro [illegible]; [illegible] ipse Sanctissimus [illegible] Christi Fidelibus [illegible] tempore [illegible], [illegible] [illegible] ad S. Germanum prope Parisios, ubi [illegible] *Hibernorum* [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], ut supra ajebam (p), [illegible] Exilii, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Mortem [illegible] recensens.

XXV. F. AMBROSIUS O CONNOR, S. Theologiæ Magister, Alumnus Conventus *Sligoensis*, Provincialis *Hiberniæ* per [illegible], & Episcopus [illegible] designatus, atque [illegible] Anno 1710 Viam Universæ Carnis ingressus, [illegible] [illegible] [illegible] 15 Decembris, inter Scriptores Ordinis [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de ipso [illegible] (r):

" F. *Ambrosius O-Connor*, Hibernus, Sligoensis, [illegible] *Sligoensi*, ex [illegible] Dominorum O-Connor,
" [illegible] Sligoensis Dynastarum, [illegible], [illegible] Ordinem [illegible] est, &, post [illegible] in [illegible]
" [illegible], [illegible] Generalis Provinciæ *Hiberniæ* [illegible] Ann. Regis [illegible] [illegible]
" [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] per Annos [illegible]. [illegible]
" [illegible] Ordinis Prior Provincialis [illegible] & [illegible], in *Hiberniam* se [illegible]. [illegible]
" [illegible], quæ [illegible] [illegible] per Regnum hinc inde [illegible], [illegible] Fratres [illegible]
" [illegible], & quinque a [illegible] Annis in diversis Partibus Carceribus pro Fide [illegible], [illegible]
" [illegible]. [illegible] ac [illegible] pro Religione [illegible] [illegible], &
" [illegible], cum Missionariis [illegible] Cleri [illegible] Catholicæ in Fide Romana [illegible], &
" [illegible], [illegible] ab Hæreticis [illegible], & [illegible] Vestigia [illegible] [illegible]. [illegible]
" [illegible] Anno 1704 Clementi XI Libellum Supplicem [illegible], quem & [illegible] hoc Titulo:
" *[illegible] Hiberniæ [illegible]* [illegible] Anno 17[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
" *[illegible]. [illegible] & [illegible]* [illegible]; [illegible], [illegible] [illegible] *Religionum*:
" *[illegible]. [illegible] [illegible]*. Paginis 12. in 12.
" [illegible] tum ex ipsis Libris, tum ex [illegible] [illegible] Provinciæ *Hiberniæ* Fr. [illegible] O-[illegible],
de quo inter Scriptores [illegible] (s).

[illegible]. *[illegible] Negotiationibus [illegible]* Anni [illegible], impressis *Dublinii* [illegible], a Pag. 305 ad [illegible], [illegible] Anno [illegible] [illegible] Memoriale ad Angliæ Reginam, [illegible] *[illegible]*. de qua Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. 15[illegible].

XXVI. F. CHRISTOPHORUS FRENCH, S. Theologiæ Magister in Comitiis Generalibus [illegible] 1706 [illegible] (u), Conventus *Galviensis* Alumnus, post [illegible] in Collegio nostro [illegible] [illegible], [illegible] Lector Artium, ac Magister Studentium. Romæ [illegible] SS. [illegible] & [illegible] Sacræ [illegible] professus est, tum [illegible] [illegible] Provinciæ [illegible], [illegible] & Theologus [illegible] Eminentissimi D. [illegible] Cardinalis [illegible] [illegible] Annis, [illegible] in [illegible], Examinatoris Synodalis, & [illegible] Sacræ Inquisitionis [illegible] [illegible]. [illegible] autem [illegible] Cardinali [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] Regens Primarius [illegible]. [illegible] (w), [illegible], verum paulo post [illegible] in [illegible], [illegible], apud [illegible] in [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible]

(p) Recordatum Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. 145.
(q) Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. 4[illegible].
(r) Cap. xii. Num. [illegible], & Cap. xiv. Num. xxii. Pag. 500. & 529.
(r) Tom. ii. Pag. [illegible].
(s) [illegible] Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. [illegible].
(t) Num. [illegible].
(u) [illegible] Cap. [illegible] Num. [illegible] Pag. 15[illegible].
(w) Tom. [illegible] Pag. [illegible] [illegible] O-[illegible], Pag. 2[illegible].

Theses (x) Theologicæ de Scientia, Voluntate, Providentia, Prædestinatione, & Gratia Dei, cum justa Refutatione Appendicis Joannis Baptistæ Vander Voestyn S. J. (y), & Depulsione Querelæ publicæ excitatæ per Livinum de Meyer S. J. Lovanij 1703. In 4°.

VIDI insuper *Romæ* Opusculum Eruditione plenum, quod Juris publici fecit in 12°, quo Cardinalem *Henricum Norrisium*, Natione *Italum*, præclarum Familiæ, & Scholæ *Augustinianæ* Decus, & Ornamentum, contrà quosdam Æmulos Obtrectatores tutatur, & vindicat. Ipsius tamen Nomine Liber inscriptus non est, sed prodijt per Modum Epistolæ *ad Equitem Auratum commorantem Parisijs.*

XXVII. F. JOANNES O-HEYN, S. Theologiæ Magister à Comitijs Generalibus *Bononiæ* 1706 creatus (z), Alumnus Conventûs *Athenriensis*, studuit *Burgis*, & *Salmanticæ*, Philosophiamque in *Gallia* professus est, tùm in Collegio nostro *Lovaniensi* Magister Studentium, Regensque Secundarius, & suo Ordine Primarius, pluribus Annis egit. Zelo Fidei ductus Patriam Insulam repetens, Scholam magnam de Mandato P. Magistri Provincialis Fr. *Gulielmi de Burgo* Junioris (a) ibidem aperuit, exercuitque, donec exortâ in Catholicos Persecutione Anno 1680 latere coactus fuerit, Illustrissimumque D. *Elphinensem* Præsulem Fr. *Dominicum de Burgo* (b) sociare. Verùm ab Heterodoxis nominatìm perquisitus, Regnum exire compulsus, *Lovanium* repetijt, Ludoque iterùm se includens Scholastico, Regentis Munus, anteà inchoatum, complevit. Sedatâ paulisper Tempestate, suos revisit *Athenrienses*, Octennioque in *Conacia* mansit, Verbo Dei Populares suos sedulò pascens, Prioris etiam *Urlariæ* Munere fungens. Reviviscente tandem Persecutione, cum omnibus omnium Ordinum Regularibus, sicut & Episcopis, Vicarijs Generalibus, ac reliquis Dignitarijs, Anno 1698 (c) Exul factus, *Lovanium* redijt, ibique tandem Diem obijt supremum Anno 1717. Scripsit Opusculum, cui Nomen indidit:

Epilogus Chronologicus, exponens succinctè Conventus, & Fundationes Sacri Ordinis Prædicatorum in Regno Hiberniæ, & Nomina pariter quorundam Illustrium Filiorum ejusdem Provinciæ, tàm mortuorùm, quàm in Exilio, aut Domi viventium. Lovanij 1706. In 4°.

De quo Libro sic loquitur *Echardus* (d): " Hæc Opella etsi quantùm ad Sæculum XVII videatur satis accurata, quoad Antiquitates majorem desiderat Diligentiam, quam, si fortè Persecutio deferbuerit, vel ille, vel alius, non Vulgi Sermonibus, sed certis Documentis, ex antiquis Archivis, quæ non desunt, depromptis, innixus adhibebit. Et quidem alia Notatu digna, ut Sepulchra Principum, & Nobilium in nostris Ecclesijs extantia promittebat, an autem Promissis steterit, me latet."

IPSE autem scio, quod Promissis non stetit, neque stare potuit, exindè enim ad Mortem usque *Lovanij* commoratus est. Cæterùm qui singulos lustravi *Hiberniæ* Comitatus, Numero Triginta Duos, lubentissimus id præstarem, si Inscriptiones Sepulchrales ad mea usque Tempora mansissent. Sed heu! Injuriâ Temporum penitùs obliteratæ sunt, neque ipsamet Ecclesiarum Mœnia, vel etiam Rudera supersunt, nisi paucis in Locis, quæ in Decursu hujus Operis indigitabam. Quod attinet verò ad majorem, quam quoad Antiquitates *Echardus* optat Diligentiam, eam pro Virili adhibui, non Vulgi Sermonibus, ut Verbis ejus utar, sed certis innixus Documentis, quæ ex antiquis Manuscriptis, Literis originalibus nunquàm impressis, probatis Auctoribus, Instrumentis authenticis, & Archivis, alijsque invictæ Fidei Monumentis, à me sedulò perscrutatis, accuratè depromebam, omni fermè humano adjutorio, seù intrà, seù extrà Regnum, tametsi jugiter

(x) Opus istud in Medium adduco, non præcisè propter *Theses*, alias quippè infinitus essem in referendis Thesibus Professorum tàm Artium quàm Theologiæ in Collegis nostris Extranationalibus, sed propter *Refutationem*, & *Depulsionem*, illis annexas.
(y) Id est, *Societatis Jesu.*
(z) Adeas Cap. viii. Num iii. Sect. 9. Pag. 157.

(a) De quo Cap. præced. Num. xix. Pag. 527. Hæc porrò de se narrat *O-Heynus*, Pag. 34.
(b) De eo dicebam Cap. xiii. Num. lxxi. Pag. 496.
(c) Adeas Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(d) Tom. ii. Pag. 721.

giter ardenterque quæsitæ, desiderantur. Meritò tamen [illegible] encomiastes est P. Magister *Cornelius O Kelly*, Theologus Casanatensis (e), qui piam Vitam digna ac [illegible] ad me qui est Humanitate transmisit.

XXVIII. F. PETRUS MAC-CULLIN, [illegible], *Mac-Quin*, Conventus [illegible] Alumnus, post Studia in *Parisiensi* Conventu S. *Honorati*, Provinciæ S. *Ludovici* Regis *Gallorum*, professione [illegible], in eadem Provincia, [illegible] Philosophiam, Theologiamque cum Laude docuit. Fuit postmodum Conventus nostri *Limericensis* ad S. *Crucem* Prior, [illegible] circa Annum 1705. Annoque [illegible] obiit [illegible], uti *Romæ* vidi ac [illegible] P. Magistri *Edmundi de Burgo*, Theologi Casanatensis. Ejus porrò Tituli libri [illegible] concipitur Verbis: *Dissertatio ex Divino [illegible] ac Sacramento Pœnitentiæ [illegible] juxta Magni Sacrosancti Concilii Tridentini, & Angelici Doctoris Divi Thomæ Aquinatis.*

ET quandoquidem Liber ille totus fit in probando [illegible] necessariò includere debere [illegible] Dei Amorem, initialem saltem, [illegible], & [illegible]. & quatenus ex Mente *Tridentini*, & S. *Thomæ*, [illegible] dicti Operis impugnavit [illegible] Magister *de Burgo*, ut [illegible] narrabitur (f). Cæterùm ex hac Vita discessit *Petrus* noster pius, [illegible] Religiosus, *Parisiis* apud S. *Dominicum* in Suburbio S. *Germani*, Anno 1719.

XXIX. F. PATRITIUS PLUNKETT, Conventus *Roscomanensis* Alumnus, [illegible] Studiorum Curriculo *Parisiis* in celeberrimo Conventu S. *Jacobi*, [illegible] apud [illegible] quondam, Jure merito eandem Sacræ Facultatis *Parisiensis* Doctor [illegible]. Unus fuit ex Sex primis Theologis Collegii apud S. *Mariam supra Minervam* de Urbe, quod piis juxta, & [illegible] Cardinalis *Hieronymus Casanate*, Patriâ *Neapolitanus*, instituit, Sex, [illegible], [illegible] Theologis Ordinis Prædicatorum, qui [illegible] in celebrioribus Orbis Academiis insigniti, & ex diversis Europæ Partibus, *Italiâ* nempe, *Germaniâ*, *Galliâ*, *Hispaniâ*, *Insulis Britannicis*, ac *Belgio* [illegible], in [illegible] Fidei Catholicæ contra [illegible] Dogmatibus, & in [illegible] Christianæ Moralis Puritate [illegible] Vigiliis, atque Lucubrationibus occuparentur (g). Definitoris Munere egregiè functus est *Patritius* noster Nomine suæ Provinciæ *Hiberniæ* in tribus immediatè sibi succedentibus Comitiis Generalibus, nimirùm *Bononiæ* 1706, *Romæ* 1721, & iterùm *Bononiæ* 1725. Tandem è Vivis excessit in [illegible] *Casanatensi* Collegio Die 24 Aprilis 1728.

HUNC porrò egregium Virum, eruditâ Eruditione, & [illegible] Moribus conspicuum, optimè novi, & quamquam nullos, quos sciam, Typis mandaverit Libros, suum saltem Nomen præferentes, inter Scriptores tamen *Hiberniæ Dominicanæ* absque Fuco [illegible] recipio, plures utpotè relinquens post se Lucubrationes, Prælo maturas, quas Doctor [illegible], & modestus per Viginti Septem Annorum Spatium elaboravit. Doctor, inquam, non modò philosophicè, & theologicè peritus, verùm etiam in Historiâ, & politiori Literatura versatissimus, ostiisque latinæ Sermonis Elegantiâ, atque exquisito Verborum [illegible] nulli hujus Ævi [illegible] secundus, ut vel ex permultis ejus Censuris, seu Approbationibus, quas [illegible] Literaturæ Libris, in Urbe suo Tempore impressis, [illegible] Operibus singulis Doctissimi nostri *Ignatii-Hyacinthi Amat de Graveson*, præfixas legere est, satis superque constat.

CONSULTO autem dixi, *suum saltem Nomen præferentes*, fertur namque, nonnulla Opera, *Auctore Anonymo inscripta*, ab ipso lucubrata fuisse.

XXX. F. EDMUNDUS DE BURGO, Alumnus Conventûs *Athenriensis*, ubi solemnem emisit Professionem Die 6 Maii 1683, per Octennium studuit in Provinciâ *Hispaniæ*, partim *Pampilonæ*, partimque *Salmanticæ*, ubi Condiscipulus erat Eminentissimi nostri Fr. *Vincentii-Ludovici Gotti*, Cardinalis S. Sixti (h), ut ab utroque seorsim conjunctimque accepi. Per Biennium

(e) De eo nonnihil Cap. xii. §. ii. Num. xii, &c, & Pag. 425.

(f) Num. xxx.

(g) Videsis *Gravesonum*, Theologum Casanatensem, Tom. viii. *Historiæ Ecclesiasticæ*, Colloq. v.

(h) De eo nonnihil Cap. xii. §. i. Num. xxii. Pag. 388.

nium posteà Rebus Theologicis in *Matritensi* Cœnobio *S. Mariæ de Atocha* navavit. Tandem institutus Lector Artium in Collegio nostro *Lovaniensi* ad S. *Crucem*, ibi septemdecim Annis docuit, factus scilicèt gradatim Magister Studentium, Sacræ Scripturæ Lector, Regens Secundarius, atque Primarius, quo Munere fungebatur Anno 1706, tuncque S. Theologiæ Præsentatus, atque Cœnobij Prior, quandò à Comitijs Generalibus *Bononiæ* eo Anno celebratis, ad Magisterij Lauream promotus fuit (*i*). Anno 1710 in *Hiberniam* perrexit, ibique per novemdecim Annorum Seriem Hæreticis convertendis, Catholicis in Fide confirmandis, atque Peccatoribus ad meliorem Frugem reducendis, toto Studio tàm Uerbo, quàm Exemplo, quàm etiam Calamo, cum ingenti Laude, & Fructu desudavit, potens scilicèt, & gestiens exhortari in Doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere. Anno demùm 1729 à. Rmo tunc Magistro Ordinis P. *Thomâ Ripoll* in Urbem accercitus fuit, electus nempè Theologus Collegij *Casanatensis*, Loco P. Magistri *Patritij Plunkett*, mox laudati, ubi Doctrinâ, & Pietate conspicuus, Fatis cessit, me adstante, Die 23 Maij 1739, Ætatis suæ 74.

Porro, ut *Echardus* (*k*) rectè advertit, " in Theologia Scholastica, Doctrinaque S. Thomæ " Versatissimum probant, quæ scripsit, ac edidit hoc Titulo :

" *Responsio ad Dissertationem primam Liberij Gratiani (l), quâ Opus P. F. Antonini Reginaldi de Mente Tridentini Concilij &c, et Gratia seipsa efficaci à Calvinismo, Jansenismo, alijsque Calumnijs (à dicto Gratiano innovatis) vindicatur.* Lovanij Typis Ægidij Denique 1708. " In 4°. Paginis 82."

In *Hibernia* Missionarij Munus obiens, *utilissimum*, inquit *Echardus* laudatus, *Opus de Controversijs* concinnavit, de Controversijs scilicet Fidei contrà *Protestantes*, quod ipsemet apud eum vidi *Romæ*, nunquàm tamen Juris publici factum. Librum autem Typis vulgavit, cui anglicè Titulus :

The Rosarys of the Name of Jesus, & B. Virgin Mary, with Answers to three curious Letters : The first of the Popes's Infallibility. The second of Easter-Confession. The third of Holy Communion, and hearing Mass Sundays, & Holidays. Lovain 1725. Hoc est : *Rosaria Nominis Jesu* (*m*), *& B. Virginis, cum Responsis ad tres curiosas Epistolas. Prima de Infallibilitate Romani Pontificis. Secunda de Confessione Paschali. Tertia de Sacra Communione, & Auditione Missæ Diebus Dominicis, & Festivis.* Lovanij (*n*) 1725.

Contrà Librum hunc, utpotè in quo Infallibilitas Summi Pontificis, & Privilegia nonnulla, à S. Sede Apostolica Regularibus concessa, validissimis Rationibus propugnantur, quidam, sub ficto *Philalethis* Nomine, Liberculum malè consarcinatum edidit Anno 1728, damnatum tamen, & & prohibitum speciali Decreto Sacræ Congregationis *Indicis*, Die 29 Augusti 1730, *Clemente* XII Summo Pontifice, emanato, quod alibi exscriptum habes (*o*), ubi plura istis de Rebus opportunè discussa legere est.

Romæ existens, Librum doctè lucubravit, me ipsius Amanuensi, cui Titulus :

Laqueus Contritus, seu Falsa Calumnia, verâ confutata Responsione, quâ Doctrina Augustino-Thomistica de Dei Gratia, & Creata Libertate, Summorum Pontificum Decretis, Jansenij, & Molinistarum propriâ Confessione, ac Romanorum Censorum Judicio, à Calvinismi atroci horrendo impacto Crimine, & à Laqueo Venantium, Verboque aspero liberatur. Lugduni 1736. In 8°.

Docte etiam composuit, me item Amanuensi, Opusculum inscriptum : *De Sufficientia Attritionis Tridentinæ in Sacramento Pœnitentiæ.* Et quidem contrà Librum nuper (*p*) recensitum *Petri* nostri *Mac-Cuillin.* Enimverò, ut scitè advertit Eminentissimus juxtà & Doctissimus *Gotti* (*q*), quamquàm in Difficultate nostris Temporibus celebri *Jansenius*, alijque ex *Gallia*, & *Belgio* existiment,

(*i*) Confer Cap. viii. Num. iii. Sect. 9. Pag. 157.

(*k*) Tom. ii. Pag. 784.

(*l*) Id est, *Livini de Meyer* (nuper memorati Num. xxvi.) sub adscititio *Liberij Gratiani* Nomine.

(*m*) Videsis Cap. viii. Num. xxv. Pag. 177.

(*n*) Reverà autem *Dublinij*.

(*o*) Cap. viii. Num. xiv. Pag. 165.

(*p*) Cap. præf. Num. xxviii. Pag. 548.

(*q*) Tract. *de Sacram. Pœnitentiæ*, Quæst. iv. Dub. iv. §. I.

[illegible] Attamen [illegible] assistere a Sacramento Pœnitentiæ. [illegible] [illegible] amorem [illegible] remissionem [illegible] & [illegible] [illegible] tenere [illegible] amorem Dei, neque [illegible] [illegible] [illegible] vere deponit [illegible] peccandi ex [illegible] [illegible] & [illegible] Sacramentum Pœnitentiæ.

[illegible] est [illegible] Pretiumque [illegible]. Locum non [illegible] [illegible] magis [illegible] neque [illegible] Numm[illegible] [illegible] necessari[illegible] [illegible] Manuscripta mihi tradidit [illegible] verum [illegible] [illegible] [illegible] deposita in Camera Regenti Primarii apud S. Clementem in Urbe [illegible] Anno 17[illegible]

XXX[illegible] F. DOMINICUS BRULLAUGHAN, Conventûs [illegible] Alumnus, F. Petri *Brullaughan*, Episcopi *Derensis*, [illegible] memorati. Patruus, F. vero [illegible] *MacDonogh*, Episcopi *Kilmorensis*, [illegible] [illegible] Avunculus, [illegible] Lovanii apud S. Crucem [illegible] [illegible] reversus est, ubi per longum Annorum Seriem Evangelicum [illegible] egit Operarium, nulli [illegible] Regione Concionator secundus, immensam ferme Animarum Messem [illegible] reportans, eo [illegible] Tituli S. Theologiæ Magister [illegible] [illegible] [illegible] tamen, ut par erat, recognitus, honorificum [illegible] Gradum in ulterioris Operæ Stimulum, & [illegible] nobile Calcar, [illegible] [illegible] fuisse. Tandem Senio & Laboribus fractus Diem obiit supremum in *Derensi* suo Conventu Anno 17[illegible]6.

Quandoquidem crebrò visitaret Insulam *Lacus Rubri*, [illegible] S. Patricii [illegible], indeque *Purgatorium S. Patricii* passim nuncupatam, [illegible] frequentissimos habebat Sermones ad Populum [illegible], Christi Fideles [illegible] informari de Loco illo Sacro, cujus pridem memini [illegible], deve Methodo Peregrinationem illam, omnium [illegible] universi Orbis Antiquitate primam, rite peragendi, exposuit Opusculum Typis vulgavit, cui anglicè Titulus:

The Pilgrimage of Lough-Derg——Psal. 31. Vers. 10. *I will give thee Understanding, and instruct thee in this Way, by which you are to go.* Belfast, 1726. Hoc est: *Peregrinatio Lacus Rubri*——Psal. 31. Vers. 10. *Dabo tibi Intellectum, & instruam te in Via hâc, qua gradieris.* Belfast [illegible] 1725. In 8°. Secundo vero Curis impressum fuit Dublinii, 1752. In 16°.

XXX[illegible]. F. LAURENTIUS RICHARDSON, Alumnus Conventûs *Dublinensis*, S. Theologiæ Magister, Episcopus *Kilmorensis*, de quo dicta Operis [illegible] scripsit, publicique Juris fecit Opusculum hoc Titulo anglicano:

An Essay on the Rosary of the Blessed Virgin Mary. Dublin 1736. Hoc est: *Specimen Rosarii B. Mariæ Virginis.* Dublinii, 1736. In 24°.

Edidit insuper eodem Idiomate alium Librum, cui Titulus: *The Manner of hearing Mass with Prayers before Confession, & Communion; and the Examination of Conscience.* Dublin, 17[illegible]. Latinè: *Modus audiendi Missam, cum Precibus ante Confessionem, & Communionem, atque Examine Conscientiæ.* Dublinii, 1746 In 12°.

In prima hujus Operis Parte singularum Missæ Cæremoniarum dilucidè Rationem reddit ex Angelico Doctore.

Eidem Libro Supplementum accessit, sic inscriptum:

An Appendix to the Manner of Hearing Mass &c. written in the Year 1746, by L. R. D. D. Containing an Account of the Design, Conditions, Rules, Indulgences, and Privileges, belonging to the

---

([illegible]) Videsis Num. i. Cap. præs. Pag. 532.
([illegible]) Cap. xiii. Num. lxxxi. Pag. 511.
([illegible]) Cap. xiii. Num. lxxvii. Pag. 509.
([illegible]) Cap. i. Num. iii. Lit. h. Pag. 4.
(w) Oppidum est maritimum *Antrimensis* Agri Ultoniæ, Portu, & Commercio insigne.
(x) Cap. xiii. Num. lxxxi. Pag. 510.

the Confraternity, or Sodality of the Most Holy Name of JESUS, aliàs, of the Name of GOD against the profane Vice of cursing, and swearing. To which are added the Psalm and Hymn to be sung at the Procession. And an Extract of the Decree issued on the said Sodality, September 30th of this present Year 1748. Dublin 1748.

Latinè : *Appendix ad Librum, cui Titulus:* Modus audiendi Missam &c, *scriptum Anno* 1746 *per Laurentium Richardson Doctorem Theologiæ. Continens Relationem Scopi, Conditionum, Regularum, Indulgentiarum, & Privilegiorum, attinentium ad Confraternitatem, sivè Sodalitatem Sanctissimi Nominis JESU, aliâs Nominis DEI, contrà prophanum Vitium maledicendi, & jurandi. Cui adduntur Psalmus, & Hymnus in Processione decantandi. Insuper Extractum Decreti super prælibata Sodalitate emanati Die 30 Septembris hujus Anni* 1748 *(y)*. Dublinij 1748. In 12°.

Edidit item anglicè : *A Letter to the R. C. Clergy of the Diocese of K . . . . . impowering them to erect the Confraternity, or Sodality of the Most Holy Name of JESUS against the hateful Vice of cursing, and swearing.* Printed in the Year 1749.

Hoc est : *Epistola ad Clerum Romano-Catholicum Diœcesis Kilmorensis, tribuens illis Facultatem erigendi Confraternitatem, seù Sodalitatem Sanctissimi Nominis JESU, contrà detestabile Vitium maledicendi, & jurandi.* Impressa *(Dublinij)* Anno 1749. In 4°.

XXXIII. F. THOMAS-MILO DE BURGO, Conventûs *Athenriensis Alumnus*, S. Theologiæ Præsentatus, transactis summa cum Laude Studijs in celeberrimo Cœnobio *Salmantino*, à Rmo Magistro Ordinis P. *Thomâ Ripoll* ad *Ulyssiponense* nostrum Collegium SS. *Rosarij* missus, eò Loci singula Scholæ Munia completè egregieque obivit, gradatim scilicet Lector Artium, Magister Studentium, S. Theologiæ Lector Vesperarius (z), ut vocant, dein Primarius, tandemque Studiorum Regens, essetque propterea ad Magisterij Lauream non minùs quàm ad Theologicæ Præsentaturæ Gradum, Jure merito promotus, si in sua *Conaciæ* Natione Locus ei vacasset (a). Dùm autem nuper, in Festivitate scilicet Omnium Sanctorum Anni 1755, Sacrum perageret, non quidem in propria SS. *Rosarij* Ecclesia, sed in Oratorio privato propè Septa Collegij, in Elevatione Sacrosanctæ Hostiæ commota est, & contremuit Terra. Hinc Christi Fideles Sacro assistentes illicò aufugerunt, ipsè verò tametsi monitus aufugere renuit ne Sacrificium relinqueret imperfectum ; sed heu ! antequàm consecrare potuisset Calicem, totum ruit Oratorium, ipseque in Domino obdormivit ; in eo nimirùm post Hominum Memoriam Maximo Terræ-Motu, quô, ac eidem statim subsecutâ Conflagratione, *Ulyssiponensis* Metropolis Regia, Opibus, & Commercio florentissima, repentè deleta est, deletamque omninò Universus Orbis Christianus deflet (*b*).

Porro tribus anteà Annis, *Thomas-Milo* noster *de Burgo*, Studiorum tunc Regens, in Gratiam cujusdam Nostratûm Familiæ, *Ulyssipone* versantis, cui magnoperè devinctus erat, doctè devòtèque conscripsit, ejusdemque opportunis, & importunis Precibus exoratus, tandemque devictus, Juris publici fecit Librum, Eminentissimo, & Reverendissimo D. *Josepho* Cardinali *Manoel*, è Comitibus de *Atalaya*, postmodùm Patriarchæ *Ulyssiponensi*, nuncupatum, hoc Titulo Anglicano :

A Catechism Moral and Controversial, proper for such as are already advanced to some Knowledge of the Christian Doctrin. To which is annexed, by Way of an Appendix, a practical Method of preparing for Sacramental Confession. Lisbon 1752.

Id est : *Catechismus Moralis, & Controversialis* (sivè Polemicus), *ijs, qui Doctrinæ Christianæ Rudimentis imbuti sunt, accommodatus. Cui subnectitur, per Modum Appendicis, Methodus practica præparandi pro Confessione Sacramentali.* Ulyssipone 1752. In 8°.

XXXIV. F.

(y) Decretum istud, seù Diploma, legere est Cap. viii. Num. xxv. Pag. 177.

(z) Legesis Cap. xii. §. ii. Num. x. Pag. 424.

(a) Confer Cap. viii. Num. ix Sect. 3. Pag. 161.

(b) Adeas Cap. xii. §. ii. Num. xi. Pag. 424.

XXXIV. P. THOMAS DE BURGO, nativi sui Conventûs *Dubliniensis* Alumnus, S. Theologiæ Magister, omnium *Hiberniæ Dominicanæ* minimus, hujusque Opellæ Scriptor, Adolescens *Romam* profectus est Anno 1723, ut sub Pro-Patrui sui, P. Magistri *Thomæ de Burgo*, Athenriensis, Apostolici apud S. *Mariam Majorem* Pœnitentiarii, de quo alibi (c), Patrocinio ad Ordinem Fratrum Prædicatorum pro Votis admitteretur. Vix igitur decimum quintum Ætatis Annum ingressus, impetrata prius Dispensatione Sacræ Congregationis Cardinalium *Disciplinæ Regularis*, Habitu Ordinis indutus fuit à P. Magistro *Jacobo Geraldino*, Momoniensi, Conventûs SS. *Sixti*, & *Clementis* (d), Priore, & Regente Primario (e), Die 12 Junii 1724, ac ejusdemque Manibus solemnem emisit Professionem Die 2 Martii 1726, tunc scilicet Ætatis sexdecim Annorum completè. Studia incepit proximo Anno 1724 sub Lectore Artium P. *Thoma-Vincentio O-Kelly*, Kilkenniensi (postmodùm ejusdem Studii Regente, Conventûsque Priore, quo postremo fungens Munere ibidem obiit Anno 1739) etsi tunc Novitius, & quidem prematurè, ac speciali tamen Licentia Reverendissimi *P. Augustini Pipiæ*, tunc Magistri Ordinis, posteà Eminentissimi Cardinalis S. *Sixti*; Philosophiamque iterum incepit Anno Jubilæi 1725 sub P. Lectore *Jacobo Brett*, Sligoensi, nuper Episcopo *Elphinensi* (f), dein Studia Theologica Anno 1727, quæ ad Quinquennium prosecutus est. Interea autem id habuit Felicitatis, & Honoris, ut *Benedicto* nostro XIII, Pontifici Maximo, Exercitiis vacanti spiritualibus apud S. *Sixtum* Anno 1729, peculiarem in Modum famularetur, ut suo Loco fusè narratum est (g). Diaconus ordinatus, Lector Artium, seu Philosophiæ, institutus est a Reverendissimo Magistro Ordinis *P. Thomâ Ripoll*, atque gradatim fuit Regens Secundarius, & per Sexennium integrum Regens Primarius, interea ad Præsentaturæ Gradum promotus, tandemque S. Theologiæ Magister à laudato Rmo Patre Generali personaliter laureatus Die 29 Julii 1742. Anno sequenti in *Hiberniam* regressus, indè Vineam Domini in nativa sua *Dubliniensi* Metropoli excolere conatur: Semel (1749) iterùmque (1757) Definitor Capituli Provincialis, pluriésque Vicarius Monialium *Dubliniensium*.

Dum in Urbe versaretur Studiorum Regens, urgentissimo Amicorum quorundam Rogatu Latinitate donavit celebre *Promptuarium Morale* Hispanicum nostri *Francisci Larraga*, eidemque Operi illud, prout Opus esse videbatur, mutavit, auxit, & illustravit, hunc imprimendo Operi tribuens Titulum:

Promptuarium Morale, olim à celebri P. Francisco Larraga, *Pampilonensi*, Ordinis *Prædicatorum, Hispanico Idiomate lucubratum, & antehàc plusquàm vigesies diversis in Locis recusum, ac à toto* Hispaniarum *Clero, maximo cum Applausu receptum. Nunc verò Stylo familiari, & Tyronibus accommodato, Latinè redditum, perspicuo Ordine digestum, passim mutatum, Additamentis de* Confessariis Monialium, *de* Probabiliorismo, *de* Actibus Humanis, *de* Legibus Vectigalium, *de* Peccatis Capitalibus, *&* in Spiritum Sanctum, *de* Solutione Decimarum, & Primitiarum, *de* Bello, *de* Censibus, *de* Propositionibus Corruptæ Moralis ab Alexandro VIII confixis, *&c; necnon pluribus Capitibus ac Paragraphis, variisque Conscientiæ Casibus, & Materiis undequaque auctum, & refertum; gravissimorum Auctorum Citationibus, quæ hactenùs plurimùm desiderabantur, locupletatum, & illustratum. Atque juxtà Angelici Doctoris* probam, incorruptamque Doctrinam *(Verba sunt* Clementis *Papæ* XII *feliciter regnantis in Diplomate incipiente*=Verbo Dei Scripto V. *Kal. Sept.* 1733) *Rigorem inter, & Laxitatem collocatum. Ità ut rectè jam censeri possit OPUS NOVUM Universam Theologiam Moralem complectens, omnibus suis Numeris absolutum. IN REM Militiæ Ecclesiasticæ adscriptorum, eorum potissimùm, qui Examini seù pro excipiendis Confessionibus, seù pro suscipiendis Ordinibus, sistere se cupiunt. Ipsis etiam Pœnitentibus cujusvis Conditionis apprimè utile, & perquàm necessarium.*

OPERI hoc à duobus Theologis *Casanatensibus*, à Rmo P. Generali *Thoma Ripoll* deputatis, nimirùm A. R. P. Magistro Fr. *Dominico-Antonio Ciacconi*, Mantuano, & A. R. P. Magistro Fr

(c) Cap. seq. Num. xcix. Lit. u.

(d) De geminato hoc Cœnobio fusè dictum fuit Cap. xii. §. i, à Pag. 366.

(e) Videsis Cap. ix. §. vii. Num. vi. Pag. 219.

(f) De quo Cap. xiii. Num. lxxix. Pag. 506.

(g) Cap. xii. §. i. Num. xx, & seqq, à Pag. 387.

Fr. *Pio Van-Den-Dyck*, Antuerpiensi, perlecto, & approbato, idem Rmus Magister Ordinis Facultatem prælibato Fr. *Thomæ de Burgo* tribuit illud Typis mandandi, servatis aliàs servandis, per Literas Patentes Die 24 Martij 1738 datas. Dein perlectum quoque fuit, & approbatum à Rmo Patre Magistro Fr. *Policarpo de Burgos*, Granatensi, Ordinis Carmelitarum Calceatorum, Archigymnasij *Romanæ Sapientiæ* Lectore, apud *S. Mariam Transpontinam* residente; & ab A. R. P. Fr. *Patritio Mac-Donogh*, Ballymotensi (*b*), S. Theologiæ Lectore Primario, & Guardiano Collegij Fratrum Minorum *Hibernorum* apud *S. Isidorum*, in hunc Effectum deputatis à Rmo P. Magistro S. Palatij, qui Facultatem quoque tribuit illud imprimendi, præmissâ Ordinarij Licentiâ, in hunc Modum:

" IMPRIMATUR. Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatij Apostolici Magistro.
" *Philippus Spada, Episcopus Pisaurensis, Vicesgerens.*"
" IMPRIMATUR.
" *Fr. Joannes-Benedictus Zuanelli, Ordinis Prædicatorum, Sacri Palatij Apostolici Ma-*
" *gister.*"

Romæ adhuc constitutus, Anno scilicet 1740, à Clero Regni *Hiberniæ* per Organum Illustrissimi D. Fr. *Michaëlis Mac-Donogh*, Colranensis, Episcopi *Kilmorensis*, de quo suprà (*i*), Commissionem accepit impetrandi à S. Sede Apostolica Extensionem Missarum, & Officiorum Decem Sanctorum ejusdem Regni sub Ritu Duplici Majori, ad Universum Clerum Sæcularem, & Regularem utriusque Sexûs, tàm in Regno *Hiberniæ* memoratæ, quàm in Conventibus, & Collegijs Nationalibus Ultramarinis. Ad hunc Effectum Historiunculas singulorum Sanctorum uno in Scripto contexuit, Sacræ Rituum Congregationi exhibitas; tandemque aliquandò Indultum obtinuit, post Octo Mensium haud interruptam Sollicitationem personalem, quæ sanè multò protractior foret, juxtà Praxim Urbis, nisi Eminentissimus noster Cardinalis *Gottus* (quem Sanctissimus D. *Benedictus* XIV, ad ejusdem F. *Thomæ de Burgo* Preces, nominaverat Ponentem, ut vocant) Rem ferventiùs ursisset. Decretum porrò emanatum fuit Die 8 Julij 1741, statimque de Mandato laudati Cardinalis *Gotti* Ponentis idem Procurator *Thomas* authenticum illius Exemplar misit ad Archipræsulem *Dubliniensem*, Illustrissimum D. *Joannem Linegar*, pro Universo *Hiberniæ* Regno; aliaque Exemplaria item authentica ad singulos Conventus, & Collegia Extranationalia, tàm Sæcularia, quàm Regularia utriusque Sexûs.

DEINDE Anno 1745 *Dublinij* agens, rogatus fuit à laudato Archiepiscopo, alijsque *Hiberniæ* Præsulibus, ut Novo viam sterneret impetrando Decreto pro Concessione respectivè & Extensione Missarum, & Officiorum Quatuordecim aliorum *Hibernicæ* Gentis Sanctorum. Ad eum igitur Effectum novam confecit Scripturam, priori consimilem, quam opportunè misit ad P. Magistrum *Joannem Baptistam Lincæum*, Galviensem, tunc Studiorum Regentem Primarium apud SS. *Sixtum & Clementem*, nunc verò Pænitentiarium Apostolicum apud S. *Mariam Majorem*, qui eâ de Re Decretum obtinuit à prælibata S. Congregatione *Rituum* Die 1 Julij 1747, cujus Exemplaria authentica in varias *Europæ* Partes, ut præfertur, transmissa sunt. Ista porrò bina Decreta tibi pridem exscripsi (*k*), eâdem Operâ advertens, eorum Originalia extare in Archivo Cænobij *S. Sixti* de Urbe.

SECUNDO hoc Decreto *Dublinium* perveniente, Illmus Archipræsul laudatus eidem *Thomæ* in Mandatis dedit, ut ex Breviarijs, aut Supplementis approbatis, juxtà utriusque Decreti Tenorem, viginti quatuor Sanctorum, ibidem nominatorum, Officia propria integra, aut saltem quoad Collectas, & Lectiones Historicas Secundi Nocturni colligeret, ad quod peragendum Opus erat ad remotas dissitasque scribere Christiani Orbis Diæceses, & Abbatias, Sanctorum istorum, qui ijsdem præfuerant, Memoriam Anniversariam colentes. Post Triennium autem recepit, propitio Numine, Officia Propria plurium, Collectas verò, & Lectiones Secundi Nocturni reliquorum

(*b*) *Ballymota* Pagus est *Sligeensis* Agri *Conaciæ*, ubi Conventus Minoritarum.

(*i*) Cap. xiii. Num. lxxvii. Pag. 504.
(*k*) Cap. i. Num. xv. Pag. 22, & 23.

omnium, S. *Celso* Archipræsule *Armacano*, & S. *Colmano Duaco* Episcopo *Duacensi*, duntaxat exceptis, de quibus tamen ejusdem Archiepiscopi *Dublinienſis* Jussu Lectiones Secundi Nocturni, Typis *Italicis* imprimendas, ex probatis Scriptoribus contexuit, tùm ut in Novo Supplemento edendo reperiantur continenti Ordine, si fortè in Tempore opportuno à S. Sede Apostolica approbentur: Tùm ut intereà Concionatoribus deserviant, aliisque, qui brevem duorum istorum Cælitûm Historiam scire aveant. Cæterùm omnia illa Officia sic ab eo collecta Juris publici fecit sæpè laudatus Archipræsul, mandans, ut Supplementi Titulus memorati *Thomæ* Procuratoris Nomine inscriberetur in hunc Modum:.

Officia Propria Sanctorum Hiberniæ, ab omnibus Utriusque Sexûs, qui ad Horas-Canonicas tenentur, tâm in memorato Regno, quàm in Conventibus, & Collegiis extranationalibus, sub Ritu Duplici Majori recitanda, in Vim Duplicis Decreti Sacræ Rituum Congregationis, ut duæ priores Paginæ indicabunt. Procurante A. R. P. THOMA DE BURGO, Dubliniensi, Ordinis Prædicatorum, S. Theologiæ Magistro, & Protonotario Apostolico. Dublinij 1751. In 8°.

Anno demùm 1753 Opus, hoc donandum Titulo=*Promptuarium Dogmatico-Canonico-Morale*=Prælo reapsè parabat, quandò à Comitijs Provincialibus, *Dublinij* Die 14 Julij prælibato Anno celebratis, electus est *Hiberniæ Dominicanæ* Historiographus, exindè propterea (quantùm assidua Missionum Apostolicarum Exercitatio sinit) eo in Munere, eructandi scilicet Abscondita Tenebrarum, occupatus.

Post Historiam hanc ad Umbilicum perductam, immò & Prælo maturam, Libro cui anglicè Titulus: *Historical Collections out of several eminent Protestant Historians concerning the Changes of Religion, and the strange Confusions following, in the Reigns of King* Henry VIII, *King* Edward VI, *Queen* Mary, *and Queen* Elizabeth. i. e. *Historicæ Collectiones ex pluribus Historicis Protestantibus de Variationibus Religionis, mirisque indè secutis Confusionibus, Temporibus* Henrici *Regis* VIII, Eduardi *Regis* VI, *Reginæ* Mariæ, & *Reginæ* Elizabethæ. Appendicem adjecit, sic anglicè inscriptam: *An Appendix, setting forth the Abbies, Priories, and other Religious Houses dissolved in* Ireland; *and an Historical Account of each.* DUBLIN 1758. i. e. *APPENDIX exhibens Abbatias, Prioratus, aliasque Religiosas Domus in* Hibernia *dissolutas, necnon singularum Historiunculas.* DUBLINIJ 1758.

Denique Anno 1759 creatus fuit Episcopus *Ossoriensis*, ut suo Loco dictum est (*l*).

(*l*) Cap. xiii. Num. lxxxiii. Pag. 511.

CAPUT

CAPUT DECIMUM-SEXTUM.

De alijs *Hiberniæ Dominicanæ* Alumnis, vel Martyrio, vel publicâ Virtutis Opinione, claris.

S U M M A R I U M.

I. *Apologia pro prætermissis Virtute claris* Hiberniæ Dominicanæ *Alumnis, antè Sæculum* xvii *denatis.*

II. *Duo nostri Sacerdotes, Septemque* Limericensis, & Killociensis *Cœnobiorum Clerici, Monachique Quadraginta, in Odium Fidei Catholicæ submersi Anno* 1602.

III. *A. R. P. Fr.* Thaddæus O-Duanus, *Sligoensis, semel iterumque Prior Provincialis* Hiberniæ, *alibi memoratus ex Capitulo Generali* 1656. *Obdormivit Anno* 1608.

Eodem Anno Fr. Donatus Oluinus, *Prior* Deriensis (*cum multis Presbyteris Sæcularibus*) & *Germanus ipsius Frater,* Gulielmus Oluinus, *alter Ordinis Prædicatorum Religiosus, Martyrium passi.*

IV. *A. R. P. Fr.* Rolandus de Burgo, *Athenriensis, Prior Provincialis* Hiberniæ *ab Anno* 1608 *ad* 1615, *quo ex hac Vita migravit. Ipsius Elogium alibi exscriptum ex Capitulo Generali* 1656.

V. *R. P. Fr.* Arthurus Mac-Geoghegan, *Molingarensis, Martyrii Palmam adeptus Anno* 1623.

VI. *Fr.* Edmundus de Burgo, *Conversus, Bursulensis, migravit ad Dominum circà Annum* 1633.

VII. *R. P. Fr.* Joannes O-Mannin, *Deriensis, ad meliora transijt Anno circiter* 1637.

VIII. *R. P. Fr.* David de Rupe, *vulgo* Roche, *Glanorensis, vigebat circà Annum* 1640.

IX. *Illmus & Rmus D. Fr.* Rochus Mac-Geoghegan, *aliàs* à Cruce, *Molingarensis, Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Darensis, *alibi ex Capitulo Generali* 1656 *recensitus, Spiritum Deo reddidit Anno* 1641.

X. *P. Fr.* Petrus Higgin, *Dublinensis, suspensus Patibulo Anno* 1641.

XI. *R. P. Fr.* Petrus O-Higgin, *Prior* Nasensis, *damnatus ad Laqueum, Victor obijt Anno* 1641. *Alter planè à* Petro Higgin *mox laudato.*

XII. *P. Fr.* Raymundus Keoghy, *Roscomaniensis, extremo affectus Supplicio, immortalem in Morte Vitam invenit Anno* 1642.

XIII. *P. Fr.* Stephanus Pettit, *Molingarensis, in Prælio adversùs Heterodoxos Sclopeti percussus Globulo, Vitam cum Morte mutavit Anno* 1642.

XIV. *Fr.* Raymundus Keoghe, *Conversus, in Odium Fidei interfectus Anno* 1642. *Distinctus omninò à P. Fr.* Raymundo Keoghy, *memorato Num.* xii.

XV. *Fr.* Cormacus Eganus, *Conversus, Laqueo suspensus Anno* 1642.

XVI. *P. Fr.* Thomas Poetius *in medio Concionis Fervore extinctus circà Annum* 1642.

XVII. *P. Fr.* Raymundus O-Heir *Mortem in Domino pretiosam obijt circà Annum* 1642.

XVIII. *P. Fr.* Joannes Davidis, *Kilkenniensis, obdormivit Anno* 1643.

XIX. *R. P. Prædicator Generalis Fr.* Richardus Barry, *Corcagiensis,* Prior *Casseliensis, Gladio transverberatus Anno* 1647.

XX. *Soror* Eleonora de Burgo *feliciter migravit* Ulyssipone *Anno* 1648. *Nota de ejus Genitore,* Joanne de Burgo, *Matyrium passo.*

XXI. *R. P. Præsentatus, & Prædicator Generalis, Fr.* Joannes Gillaboy, *Roscomaniensis, migravit ad Dominum Anno* 1648.

XXII. *Fr.* Geraldus Geraldinus, *Clericus,* & David Foxius, *Conversus, Killocienses, Vitam cum Sanguine simul, & Cerebro pro Domino profuderunt Anno* 1648.

XXIII. *P. Fr.* Petrus Costello, & *P. Fr.* Geraldus Dillon, *Urlarienses, pro Domino Vitam consummarunt circà Annum* 1648.

XXIV. *Fr.* Donaldus O-Naghten, *Conversus, Roscommaniensis, Gladijsque Telisque interemptus circà Annum* 1648.

XXV. *R. P. Fr.* Jacobus O-Reilly, *Clonmellensis, felix Victima procubuit Anno* 1649.

XXVI. *R. P. Fr.* Dominicus Dillon, *Prior* Urlariensis, & *R. P. Fr.* Richardus Oveton, *Supprior* Athyensis, *Capitibus truncati Anno* 1649.

XXVII. *P. Fr.* Milerus (*seù* Milo) Magrath, *aliàs* Michael à Rosario, *Clonmellensis, Vitam caducam in Resti finivit Anno* 1650.

XXVIII. *P. Fr.* Æneas-Ambrosius O-Cahil, *Corcagiensis, membratim dissectus Anno* 1650.

XXIX. *Illmus & Rmus D. Fr.* Terentius-Albertus O Brien, *Limericensis, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis* Hiberniæ, *Episcopus* Imelacensis, *Laqueo suspensus Anno* 1651. *alibi memoratus ex Capitulo Generali* 1656. *Plura illi Loci de eo ex* Daniele O-Daly, *alias* Dominico de Rosario.

XXX. *R. P. Prædicator Generalis Fr.* Jacobus Wolfius, *Limericensis, Mortem pro Christo oppetiit Anno* 1651. *Item P. Fr.* Joannes Collins, *Limericensis pariter.*

XXXI. *R. P. Præsentatus Fr.* Laurentius O-Farrill, & *R. P. Prædicator Generalis Fr.* Bernardus O-Ferrall, *Longfordienses, Mortem pro Christo subierunt Anno* 1651.

XXXII. *P. Fr.* Gulielmus O-Connor, *Clonmellensis, Gladio occubuit Anno* 1651. *Item P. Fr.* Gulielmus Lincoln.

XXXIII. *P. Fr.* Thomas O-Higgin, *Clonmellensis, Laqueo suspensus Anno* 1651.

XXXIV. *P. Fr.* Vincentius-Geraldus Dillon, *Athenriensis, Squalore, Fame, Pedore in Vinculis absumptus ob Fidem* Eboraci *Bravium accepit Anno* 1651.

XXXV. *P. Fr.* Stephanus Petit, *Athenriensis, Glande plumbeâ trajectus Anno* 1651.

XXXVI. *Fratres* Jacobus Moran, Dominicus, *seu* Donatus Niger, & Richardus Hewedan, *Athenrienses, felices Victimæ pro Christo ceciderunt Anno* 1651.

XXXVII. *R. P. Fr.* Michael O-Clery, *Prior Waterfordiensis,* & P. *Fr.* Geraldus Baget, *felici Agone posuerunt Animas suas pro Amicis suis Anno* 1651 *Idem præstiterunt P. Fr.* Thaddæus O-Cahasy, *Fr.* Gulielmus Geraldinus, & *Fr.* Joannes Geraldinus, *Limericenses, Anno* 1652.

XXXVIII. *De iisdem, & P. Fr.* Donaldo O-Brien, P. *Fr.* Geraldo Geraldino, *Fr.* Donato Nigro, & *R. P. Prædicatore Generali Fr.* Davide Roche, *disserit* Daniel *noster* O-Daly, *alias* Dominicus de Rosario.

XXXIX. *Item R. P. Fr.* Thomas Phillipps, & *P. Fr.* Carolus Mac-Cul, *Burrisoolenses, in eodem summæ Charitatis Officio Vitam mortalem amiserunt pro immortali Anno* 1652.

XL. *P. Fr.* Gaspar Boyton, *Casselensis, piè defunctus circà Annum* 1652.

XLI. *P. Fr.* Joannes O-Cullin, *Athenriensis, Martyrium passus Anno* 1652.

XLII. P. *Fr.* Edmundus O-Bern, *Roscommoniensis, passus est Anno* 1652.

XLIII. P. *Fr.* Raymundus Keoghy, *Roscommoniensis, passus est Anno* 1653.

XLIV. *Soror* Honoria de Burgo *passa est Anno* 1653.

XLV. *Soror* Honoria Magaen *passa est Anno* 1653.

XLVI. *A. R.* P. *Magister Fr.* Thaddæus Moriarti, *Traleiensis,* *Palmam Victoriæ obtinuit Anno* 1653.

XLVII. R. P. *Fr.* Thomas Moriarti, *Traleiensis, piè migravit è Vita post Annum* 1653.

XLVIII. *Fr.* Bernardus O-Kelly, *Conversus, Roscommoniensis, Animam suam pro Causa Religionis posuit Anno* 1653.

XLIX. *P. Fr.* Hugo Mac-Goill, *Rathbrannensis, Laqueo suspensus Anno* 1654.

L. *P. Fr.* Thomas Bermingham, *Nasensis, obdormivit Anno* 1655.

LI. *A. R. P. Fr.* Daniel O-Creidegain, *Sligoensis, Prior Provincialis* Hiberniæ, *obdormivit Anno* 1655, *alibi memoratus ex Comitiis Generalibus* 1656.

LII. *P. Fr.* Jacobus-Joannes Flaverty, *Colranensis, in Flumen projectus, & Lapidibus obrutus circà Annum* 1656.

LIII. *P. Fr.* Jacobus O-Reilly, *Colranensis, Verberibus Vitam finivit circà Annum* 1656. *Alter planè à* Jacobo O-Reilly, *Clonmellensi, non ità pridem memorato* Num. xxv.

LIV. *R. P. Fr.* Joannes O-Laighin, *Prior* Deriensis, *Martyrio coronatus circà Annum* 1657.

LV. *R. P. Fr.* Gregorius French, *Galviensis, piè defunctus* Viterbij *circa Annum* 1660.

LVI. *Fr.* Gulielmus O-Gormain, *Conversus, Killociensis, Procurator Generalis* Matritensis, *piè denatus ibidem circà Annum* 1664. *Virtute sanandi Morbos, præsertim Scrofulam, clarus.*

LVII. *R. P. Fr.* Christophorus O-Ferrall, *Prior* Dubliniensis, *placidè decessit post Annum* 1664.

LVIII. *P. Fr.* Arthurus Panti, *Dubliniensis, discessit è Vita* Hispali *post Annum* 1664.

LIX. *R. P.* Raymundus Morus, *Dubliniensis,* Vitam *finivit in Carcere Anno* 1665.

LX. *R.* P. *Fr.* Gulielmus de Burgo, *Athenriensis, piè obijt* Venetijs, *in* Britannia Minori, *circà Annum* 1665.

LXI. R. P. *Lector Fr.* Joannes O-Fahy, *Athenriensis, piè migravit è Vita* Viterbij *circà Annum* 1665.

LXII. R. P. Fr. Edmundus de Burgo, *Athenriensis, placidè denatus in* Bethica *Anno* 1670.

LXIII. R. P. Fr. Eustachius Magner, *Corcagiensis, Fatis cessit circà Annum* 1671.

LXIV. Fr. Richardus Hussy, *Conversus, Traleiensis, piè defunctus circa Annum* 1671.

LXV. R. P. *Præsentatus* Fr. Thomas Tully, *Athenriensis, decessit Anno* 1672.

LXVI. R. P. *Lector* Fr. Cornelius Mac-Mahon, *Athenriensis, discessit è Vita Anno* 1674.

LXVII

LXVII. R. P. Fr. Nicolaus O-Hallurain, *Galviensis, pié obijt Anno* 1673.
LXVIII. Alter Fr. Nicolaus O-Hallurain, *item Galviensis, obdormivit Anno* 1676.
LXIX. R. P. Fr. Dominicus O-Connor, *Sligoensis, denatus cum Odore celebris Famæ circà Annum* 1675.
LXX. A. R. P. *Magister* Fr. Geraldus Davoc, *Athenriensis, obdormivit Anno* 1675. *Obiter de Venerabili Viro* Bernardo Mac-Ghiolla-Chuinne, *Ministro Provinciali Minoritarum.*
LXXI. A. R. P. Fr. Antonius O-Molloy, *Longofordiensis, Procurator Generalis* Bilbilitanus, *ibidem pie denatus post Annum* 1675.
LXXII. P. Fr. Malachias O-Laughlin, *Portumnensis, sanctè finivit Dies suos Anno* 1678.
LXXIII. Fr. Gulielmus de Burgo, *Athenriensis, e vivis abreptus* Burgis *cum magna Opinione Virtutis Anno* 1679.
LXXIV. R. P. Fr. Marcus Barnewall, *Dubliniensis, pie decessit in* Lusitania *post Annum* 1680.
LXXV. R. P. Fr. Patritius O-Dirah, *Colranensis, obdormivit circa Annum* 1680.
LXXVI. R. P. Fr. Clemens O-Bern, *Colranensis, pie discessit e Vita circà Annum* 1680.
LXXVII. R. P. *Prædicator Generalis* Fr. Eugenius O-Coigly, *Colranensis, denatus post Annum* 1680.
LXXVIII. R. P. Fr. Thomas Mac-Mahon, *Colranensis, Diem clausit extremum Anno* 1681.
LXXIX. R. P. Fr. Jacobus O-Croly, *Colranensis, Mortem lætus aspexit circà Annum* 1681.
LXXX. Fr. Hyacinthus Dowdall, *Clericus,* Pontanensis, *obijt in* Hispaniâ *cum Opinione magnæ Virtutis circà Annum* 1681.
LXXXI. A. R. P. *Magister* Fr. Henricus Burgatt, *Killociensis, migravit è Vita post Annum* 1684.
LXXXII. A. R. P. *Magister* Fr. Cornelius O-Heyn, *Limeriensis, denatus* Londini *Anno* 1685.
LXXXIII. A. R. P. *Magister* Fr. Felix O-Connor, *Sligoensis, transijt ad meliorem Vitam circà Annum* 1686.
LXXXIV. R. P. Fr. Dominicus Lincæus, *Galviensis, placide decessit* Anno 1686.
LXXXV. R. P. Fr. Joannes Davoc, *Athenriensis, pie obijt Anno* 1686.
LXXXVI. A. R. P. *Magister* Fr. Geraldus Dillon, *Molingarensis, defunctus circâ* Annum 1688.
LXXXVII. R. P. Fr. Jacobus Arthur, *Limericensis, Diem clausit extremum cum celebri Opinione Virtutis Anno* 1689.
LXXXVIII. R. P. Fr. Joannes O-Mearadh *(nunc scribitur* O-Meara*) pie obijt circà* Annum 1690.
LXXXIX. P. Fr. Dominicus O-Rageid, *Kilkenniensis, placide denatus* Anno 1690.
XC. R. P. Fr. Thomas O-Branain *(nunc passim scribitur* Brenan) *Kilkenniensis, Animam reddidit Creatori* Anno 1690.
XCI. R. P. Fr. Nicolaus de Rupe, *vulgò* Roche, *Prior Limericensis, migravit ex hac Vita* Anno 1690.
XCII. R. P. Fr. Geraldus Gibbon, *Killociensis, ab Acatholicis occisus* Anno 1691.
XCIII. A. R. P. *Magister* Fr. Richardus O-Maddin, *Portumnensis, obijt placide* Anno 1691.
XCIV. R. P. *Prædicator Generalis* Fr. Michael O-Fælain, *Anglis* Fullam, *Dubliniensis, Diem clausit extremum cum magna Opinione Virtutis* Anno 1692.
XCV. R. P. Fr. Reginaldus (*Thomas) Mac-Donnell, Gaulensis, Agonem suum devote finivit Anno* 1693.
XCVI. A. R. P. *Magister* Fr. Thaddæus Mac-Biracca, *Lothoriensis, devote requievit à Laboribus miseræ hujus Vitæ circà* Annum 1694.
XCVII. R. P. Fr. Christophorus Bath, *Carlingfordiensis, obdormivit circà* Annum 1696.
XCVIII. R. P. Fr. Petrus Roth, *Kilkenniensis, Prior* Dubliniensis, *emisit Spiritum Anno* 1697.
XCIX. R. P. Fr. Thomas de Burgo, *Senior, Athenriensis, migravit ex hac misera Vita Anno* 1698. *Nota de* A. R. P. *Magistro* Fr. Thoma de Burgo, *Juniore, Athenriensi, denato Anno* 1724.
C. R. P. Fr. Ambrosius Geraldinus, *Roscomaniensis, Procurator* Londinensis, *ad meliora migravit ibidem circà Annum* 1698.
CI. A. R. P. *Magister* Fr. Antonius Roth, *Kilkenniensis, pie defunctus post Annum* 1698.
CII. A. R. P. *Prædicator Generalis* Fr. Humbertus Delphinus, *Junior, Athenriensis, Procurator Generalis* Matritensis, *Animam tradidit in Manus Redemptoris* Anno 1700. *Nota de* A. R. P. *Prædicatore Generali* Fr. Humberto Delphino, *Seniore, Athenriensi, defuncto* Anno 1652.
CIII. R. P. *Prædicator Generalis* Fr. Dominicus Mac-Philippinus, *Buresulensis, pie denatus* Anno 1700.
CIV. R. P. Fr. Walterus Fleming, *Rathbrannensis, Exilij, & Carceris Erumnas passus, obijt Anno* 1701.
CV. R. P. Fr. Joannes Morrogh, *Corcagiensis, obijt in Carcere Anno* 1702.
CVI. R. P. Fr. Edmundus Mac-Egan, *Portumnensis, exul Diem clausit extremum in* Galliis *Anno* 1702.

XVII

CVII. R. P. *Lector* Fr. Clemens O-Coigan, *Derensis, obiit ibidem in Carcere* Anno 1704.
CVIII. R. P. Fr. Marcus Borton, *Casseliensis, pie defunctus* Nannetis Anno 1704.
CIX. R. P. *Lector* Fr. Lazarus Linceus, *Galviensis, exul pie obiit* Nannetis Anno 1704.
CX. R. P. Fr. Patritius O-Higgerty, *Cairanensis, transivit ex hac Vita apud* S. Maclovium Anno 1704.
CXI. A. R. P. Fr. Ambrosius O-Kennedy, *Lathraensis, Doctor Fillatoriensis, ibidem denatus* Anno 1704.
CXII. R. P. Fr. Jacobus O-Feilin, *Anglis* Fullam, *Dubliniensis, in Praelio occisus Anno* 1705.
CXIII. R. P. *Praedicator Generalis* Fr. Patritius Mac-Donogh, *Sligoensis, migravit ad meliorem Vitam* Bilbili *Anno* 1705.
CXIV. R. P. Fr. Dominicus O-Connor, *Roscommoniensis, pie obiit Anno* 1705.
CXV. R. P. Fr. Daniel Mac-Donnell, *Urlariensis, defunctus in Carcere* Galviensi *circa Annum* 1707.
CXVI. R. P. *Praesentatus* Fr. Felix Mac-Dowell, *Tulskensis, gloriosam obiit Mortem in Carcere* Dubliniensi *Anno* 1707.
CXVII. R. P. *Lector* Fr. Laurentius O-Ferrall, *Longafordiensis, pie obiit in Hispania Anno* 1708.
CXVIII. R. P. Fr. Jacobus Barrett, *Corcagiensis, defunctus cum magna Opinione Virtutis circa Annum* 1710.
CXIX. R. P. Fr. Dominicus Mac-Egan, *Traleiensis, obdormivit in Carcere Dubliniensi, post Tredecim in eo transactos Annos Anno* 1713.
CXX. A. R. P. *Magister* Fr. Antonius O-Carroll, *Lathariensis, pie obiit Ulyssipone circa Annum* 1719.
CXXI. A. R. P. *Magister* Fr. Christophorus Dillon, *Dubliniensis, placide migravit e Vita Anno* 1728.
CXXII. R. P. Fr. Andreas Kirwan, *Galviensis, denatus cum praeclara Virtutis Opinione* Nannetis Anno 1736.
CXXIII. A. R. P. *Magister* Fr. Antoninus Sall, *Waterfordiensis, ibidem Mortem laetus aspexit* Anno 1739.
CXXIV. R. P. *Lector* Fr. Dominicus Linceus, *Galviensis, placide in Domino conquievit* Romae Anno 1743.
CXXV. R. P. Fr. Franciscus Leynagh, *Trimmensis, in Sancta Pace requievit Centenarius* Anno 1745.
CXXVI. Protestatio Auctoris circa Constitutionis Urbani Papae *VIII Observantiam in Alumnorum* Hiberniae Dominicanae *Elogiis.*

I. QUAMQUAM *Hiberniae Dominicanae* nunquam mehercle defuerint, vel ab ipsius Initio, Religiosi singulari Exemplo, ac Vitae Sanctimonia illustres, heu! tamen periit Memoria eorum, qui ante *Henricum* VIII in Domino gloriose defuncti fuerant, Coenobiorum omnis Ordinis Devastatione, ex Lapsu praelibati Regis in Haeresim natâ (*a*). Et quoad ad eos attinet, qui ab illa Tempestate, praesertim sub *Elizabetha* Regina, & *Jacobo*, hujus Nominis *Primo*, pro Catholica Fide immania pertulerunt Tormenta, quorum *justa Memoria in Actis Superiorum Capitulorum interlapsa sublicetur*, ut didicimus Venerabile Capitulum Generale *Romanum* 1656 (*b*). Excipiendi tamen sunt Pontificali Dignitate insigniti, quorum Memoria non periit ob *Archivum Apostolicum*, ex quo eos deprompsi *Archivum Ordinis*, & ex hoc *Bullarium* nostrum nuper editum.

INCIPIAM igitur ab iis, qui placida Morte quieverunt post inchoatum Saeculum Ecclesiae XVII, a qua Epocha plures floruerunt, in tribus proxime antecedentibus Capitibus recensiti, dum de *Hiberniae Dominicanae* Antistitibus, Prioribus Provincialibus, atque Scriptoribus Sermo esset, quos propterea hic Loci missos faciam, nonnullis dumtaxat exceptis, qui quodam conspicua, ut ita dicam, erant Virtutum Exemplaria.

II. In-

(*a*) Confulendum Cap. praeced. Num. I, Pag. 533.

(*b*) Pag. 155.

II. Imprimis autem Silentio prætereundi non sunt Duo nostri Sacerdotes, Septemque *Limericensis*, & *Killociensis* Cænobiorum Clerici, in Odium Fidei Catholicæ submersi, de quibus hæc habet *O Heyrus* (*c*):

" Siste Oculos, Lector, & perspice Casum horrendum. Anno. 1602 infernale Instrumentum *Elizabetha*, " Pseudo-Regina *Angliæ*, evulgavit Edictum, quo supprimebat omnes Monachos in *Hibernia*, eorum- " que Bona Fisco adjudicavit. Exposuerunt Monachi Benedictini, Bernardini. & reliqui, per Libellum " Supplicem, dictæ *Elizabethæ*, ut dignaretur illis Conductum exhibere extrà Regnum. Annuit illa li- " benter, mandans ipsis, ut omnes congregarentur in quadam Insula (*magni Fluminis Shanani*) vocatâ. " Hibernicè *Innisçatha*, Anglicè *Scattery*, distante quatuordecim Leucis *Limerico*. Convenerunt eo ex " omnibus Finibus Regni Monachi quadraginta duo, & sub Nomine *Bernardinorum* venerunt eò pariter " duo Patres graves ex nostris, exeuntes, veluti Agentes, apud Principes Catholicos pro ista desolata " *Hibernia*. Septem etiam Clerici nostri ex utroque Conventu *Limericensi*, & *Killociensi* convenerunt. " Tandem missa est ad eos omnes transvehendos uno magna Navis Bellica, quam conscendentes ingressi " sunt altum Oceanum, & omnes projecti sunt in Mare ex privato Mandato istius diabolicæ Fæminæ, " quæ regressum Capitaneum, ac reliquos Nautas, & Milites, ad illam Navim spectantes, intrusit in Carce- " rem, cassans omnes Officiales, ut sic Mundus quasi videret Innocentiam ejus in turpi isto Facto. At " clam monens, ne sibi attribuissent aliquid in hac Re, recompensavit hos, simulanter incarceratos, per " Partem Bonorum Abbatialium derelictorum ab istis sacrilegè submersis; & aliqui de Posteritate hac ne- " quissima vivunt hodiè in *Hibernia*. Vah! Facinus multò plus quàm horrendum."

III. A. R. P. Fr. THADDEUS O-DUANUS, Alumnus Cænobij *Sligoensis*, Prior Provincialis *Hiberniæ* Anno 1563, & ab Anno 1604 ad 1608, quo feliciter in Domino obdormivit. Porrò longiusculum de eo Elogium Capituli Generalis *Romani* 1656 exscriptum habes alibi (*d*), ad quem Locum te remitto, ne Brevitati consulens idem inutiliter repetam.

Eodem Anno 1608, R. P. Fr. DONATUS OLUINUS, Prior *Deriensis*, cum multis Presbyteris Sæcularibus, in Medio Foro dictæ Civitatis *Deriensis* Fune suspensus est, & in Partes sectus ab Hæreticis Anglicanis. Hujusque Prioris Germanus Frater, *Gulielmus Oluinus*, alter Ordinis Prædicatorum Religiosus, aliquanto Tempore antè Passionem ipsius Prioris, pro Fidei Professione Fune quoque suspensus est, ut ex *Petro Malphæo*, Priore *Bruxellensi*, in *Palma Fidei Ordinis Prædicatorum*, disertis Verbis refert *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario* (*e*).

IV. A. R. P. Fr. ROLANDUS DE BURGO, Conventûs *Athenriensis* Alumnus, Prior Provincialis *Hiberniæ* ab Anno 1608 ad 1615, quo cum magna Integritatis ipsius Opinione ex hac Vita migravit, ut testantur Comitia Generalia *Romæ* 1656 speciali Elogio, quod suprà Oculis tuis subjeci (*f*).

V. R. P. Fr. ARTHURUS MAC-GEOGHEGAN, Cænobij *Molingarensis*, ut opinor, Alumnus, cujus pridem memini, de *Ulyssiponensis* nostri Collegij Fundatione Sermonem faciens (*g*), Martyrij Palmam gloriosè adeptus est Anno 1633, ut ex locupletissimo constat Testimonio Capituli Generalissimi, *Romæ* 1644 celebrati, his Verbis (*h*):

" Venerabilis P. Fr. *Arthurus Geoghegan*, post peractum in *Hispanijs* Studiorum Cursum, & per- " tractata cum Dexteritate Ordinis Negotia sibi demandata, ad suam Provinciam rediens, in Itinere " ab Anglis comprehensus, & Carceri *Londini* mancipatus, plures Calumnias in Odium Fidei ab Hæ- " reticis perpessus, de Crimine læsæ Majestatis, ut ibi moris est, expositus, tandem ad Patibulum " ductus, post publicam Fidei Catholicæ, & Religionis Dominicanæ Protestationem suspensus, & adhuc " semivivus membratìm discissus, ejusque Intestinis Igne concrematis, Mortem gloriosè subijt Anno Do- " mini 1633."

Rem hanc fusiùs expendit *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario* (*i*), in hunc Modum;

Arthurus

(*c*) Pag. 18, & seq.
(*d*) Cap. xiv. Num. vii. Pag. 521.
(*e*) Pag. 363. De priori hæc habet *Porterus* Pag. 335: *Donatus Oluinus, Dominicanus, Prior, nonagesimum Annum agens, suspensus, & sectus.*

(*f*) Cap, xiv. Num. viii Pag. 521.
(*g*) Cap. xii. §. ii. Num. iii. Pag. 419.
(*h*) Pag. 119.
(*i*) Pag. 364, & seqq.

Arthurus Mac-Geoghegain, *de quo longa, & celebris Relatio apud præfatum* Malphæum *(k)*, *cum ex* *Civitate* Ulyssiponensi *(ubi per Tempus in Collegio nostro Deiparæ de* Rosario *commoratus)* *Patriam petiturus in* Angliam *diverteret, statim* Londini *accusatus est, in* Hispania *dixisse licitum fore cuique* Angliæ *Regem interficere, condemnatus, Patibulo suspensus, Corde, atque Intestinis exsectis, Spiritum dedit. Sed Re bene perspectâ, & ad Reginam Angliæ, quæ adhuc vivit (l), delatâ, etsi serò nimis, Diplomate regio, ad Valvas Platearum affixo, declaratus est falsò accusatus, & innocenter condemnatus. Non enim hoc, quod objectum fuit, dixisse, sed contra Hæreticum, Libertatem Arbitrij humani negantem, disputando affirmasse constitit, nihil immane, vel illicitum fore in humanis Actibus, ne quidem Regem interficere, si Libertas e Medio tollatur. Duo, vel tria maximâ Admiratione digna in ejus Morte accidisse refert prædictus Pater* Malphæus *in* Palma Fidei Ordinis Prædicatorum.

Primum *est, quod Fune abscisso, & Corpore e Cruce demisso, postquam Cor, & cum Intestinis Præcordia crudeliter exsecta fuissent, semimortuus adhuc spirabat, & dum Carnifex Populo Cor ostenderet, ac clamaret:* En Proditoris Cor, *ipsum versus Tortorem flexisse Oculos, atque in eundem exspuisse, Circumstantium Testimonio comprobatum esse refert* Malphæus.

Secundum: *Lictore Viscera in Ignem paratum dejiciente, Juvenis quidam prope adstans, cernensque Martyris Jecur extra Ignem, Baculo, quem Manu tenebat, illud in Ignem injecit. Virum quoque ipsum cum sua Religione execratus, abivit. Sed ultricem Dei Manum non evasit, siquidem, & contremuit statim sacrilega Manus, & tanto* Viscerum *Dolore percussus est, ut in proximum Terræ Tumulum se præcipitem ferre cogeretur.*

Tertium: *Mulieres quædam ad Supplicij Locum tendentes, dùm adhuc longiùs abessent in Via, tàm suavem sensere Odorem, ut nec similem unquam sensisse faterentur, & quò viciniores Loco fierent, eò redolentiùs Odor spirabat; etsi altera heretica fuisset, Rei tamen Veritatem ingenue confessa est. Insuper & Germanus quidam, Opere Pigmentarius, illàc transiens, eundem Odoris Fragrantiam sensit, nec unquàm talem in Officina sua sese odoratum fuisse testatus est. Denique* Falklandius *ipse (m),* Hiberniæ *Prorex (qui & unus ex Iudicibus fuerat) se ejus Causâ flexum, Tibiamque non consueto ullo sed miro quodam Modo fregisse adseveravit.*"

VI. " Circà Annum 1633 (*n*), Fr. EDMUNDUS DE BURGO, Conversus, Illustrissimi Dynastæ
" *Mayonensis* (*o*) ex Fratre Nepos, Sæculi Vanitatem, ac Ludos, quos Iuvenis dilexerat, ex Animo de-
" testatus, humilique Conversorum Habitu in *Buresulensi* Conventu (*p*) suscepto, evasit in Speculum
" Pænitentiæ, ac Perfectionis. Deflebat jugiter mundanæ Vitæ Noxas, cinctus Catenâ ferreâ, Humo aut
" substratis Paleis indormiens, & rudi Saxo pro Cervicali utens, paucissimis Horulas Somno Reliquum
" Noctis cum Die Orationi, & Lacrymis impendebat, instar Petri Cantum Galli Monitorem attendens,
" & crebriùs Aquam solam cum Pane in Delicijs habens, summâ Hyeme nudis Pedibus Templa Noctu
" adibat, Urticis sese flagellabat, interdùm etiam Corpus per Spineta volutans. Miro Dei Benefi-
" cio Castimoniam, licèt Nobilis, ac Blandimentis Sæculi innutritus, servavit usque ad obitum illibatam.
" Mariani Rosarij præcipuus Cultor ad singula Horarum Intervalla procumbebat in Preces. Ab ipsis
" Hæreticis, qui suum Conventum in Speluncam Latronum converterant, ob Vitæ Exemplum in Ad-
" miratione habitus, tandem in Senectute bona migravit ad Dominum."

VII. " Anno circiter 1637 (*q*) ad meliora transijt Venerabilis P. Fr. *Joannes O-Mannin*, Conventùs
" *Derensis* (*r*), regularis Observantiæ fidelis Custos, qui impavidè sui Ordinis Habitum inter fre-
" mentes Hæreticos gestabat palàm. Itàque raptus demùm ad Tribunal, cùm propositâ tùm Præmia tùm
" Tormenta magno Animo contempsisset, Fidemque Romano-Catholicam alacri Constantiâ profiteretur,
" passus est per singulas Hebdomadas bis aut ter suspendi in Equuleo, si fortè his Cruciatibus victus à
" Fide deficeret: In qua Tortura pendulus, semel ex alto præceps datus, exindè rupto Dorso ad Mortem us-
" que

(*k*) Scilicet P*etrum Malphæum*, Priorem *Bruxellensem*, mox recensitum.

(*l*) Regina ista *Angliæ*, Conjux *Caroli* i, erat *Henrietta-Maria*, Filia *Henrici* IV, & Soror *Ludovici* XIII, Regum Christianissimorum.

(*m*) Scilicet *Henricus Carey*, Dominus Vicecomes de *Falkland* in *Anglia*, qui erat *Hiberniæ* Prorex ab Anno 1625 ad 1629.

(*n*) Verba sunt Capituli Generalis *Romæ* 1656. Pag. 156.

(*o*) Adeas Cap. ix. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag 156.

(*p*) A Majoribus suis fundati juxtà superiùs dicta Cap. ix xxxvii. Pag. 317. Confer Pag. 193. Lit. m.

(*q*) Verba sunt Capituli Generalis *Romæ* 1656. Pag. 156.

(*r*) Seù *Deriensis*, de quo Cap. ix. §. xxiii. Pag. 281.

" que in Gibbum procurvus mansit, satis contestans non Martyrio Animum, sed Animo Martyrium de-" fuisse."

VIII. R. P. Fr. DAVID DE RUPE, vulgò *Roche*, in Conventu suo *Glanorensi* (*s*) " viguit circà " Annum 1640 summo cum Applausu, *inquit O-Heynus* (*t*), ob Probitatem Vitæ, Profunditatem Doc-" trinæ, Facundiam in prædicando, & conversandi gratiosum, & gravem Modum, undè in tota *Momonia* " colebatur ut Vir consummati Meriti."

IX. Illmus & Rmus D. Fr. ROCHUS MAC-GEOGHEGAN, alias à *Cruce*, Alumnus Cænobij *Molingarensis*, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis *Hiberniæ* à Comitijs Generalibus *Mediolani* 1622 institutus, dein Episcopus *Darensis* ab *Urbano* VIII Pontifice Maximo creatus, tandem Senio, & Erumnis confectus, plurimas scilicèt ab Hæreticis passus Insidias, & Persecutiones, Spiritum Deo reddidit Anno 1641, ut refert Capitulum Generale *Romanum* 1656, cujus pulchrum de ea Elogium pridem exscribebam (*u*).

X. " P. Fr. PETRUS HIGGIN (*Cænobij Dubliniensis Alumnus*) qui post initum à Catholicis " Regni *Hiberniæ* pro Fide, & Patria Libertate Bellum (*w*), ab Hereticis captus, post tetrum Carcerem, " & diuturnam Inediam, Nemine licèt accusante, quin potiùs plurimis ex ipsis Hæreticis innocentem " Verbo, & Scripto acclamantibus, factâ ter Sacramentali Confessione Priori suo, simulato Habitu ad " eum accedenti, & Absolutione toties perceptâ, publicè de Innocentia sua, Fide Catholica, & Ordine " Prædicatorum, quem professus est, Testimonium reddens, Patibulo in Foro Civitatis *Dubliniensis* sus-" pensus obijt Die 23 Martij 1641. Ejus in Tormentis constans Animus, & Animi in Vultu expressa " Lætitia, ex ipsis Hæreticis complures ad Lacrymas, & Singultus movit; alios ad majorem Rabiem, qui " in defunctum Cadaver Furorem suum resumentes, necdum Ludibrio omnium exposuerunt, Sepulturam " ei intrà Civitatem denegarunt, extrà Portas cùm duceretur Sclopeti Ictu Caput ei fregerunt, varijsque " id Genus Injurijs affecerunt (*x*)."

XI. " Eodem Anno (1641) R. P. Fr. PETRUS O-HIGGIN (*non idem qui suprà*) Prior *Nasensis*, " eximiæ Constantiæ Palmam *Dublinij* adeptus est. Adductus Proregi ibidem, & quod Orthodoxam Fi-" dem seminaret in Populo accusatus, tentatur lautis Promissionibus, si ad Sectam *Anglicanam* transire " vellet, quod ubi constantissimè recusavit, damnatus ad Laqueum glorioso Certamine Victor obijt" (*y*).

De eodem hæc habet *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario* (*z*): *R. P. Fr.* Petrus O-Higgin, *Prior Conventus* Nasensis, *& Verbi Domini Prædicator eximius, ab Hæreticis captus, ante Proregem Hiberniæ* Dublinij *sistitur tanquàm dogmatizans contrà Religionem Anglicanam, de Seductione Populi accusatur, in Carcere aliquanto Tempore detentus, cùm in illum authenticè probari nihil posset, quo secundùm Leges Regni Capite plectendus fuisset, Libertatis Usurâ, & Muneribus magnificis à Prorege donandus declaratur, si abdicatâ Religione Romanâ Anglicanam Sectam amplecti velit. Mane Diei, quo ad Patibulum ducendus erat, à Prorege destinatur Nuncius ad Patrem in Carcere, benigna Conditio proponitur; verùm intrepidus, & prudens Pater respondens quasi veneficus incantans sapienter:* Hodie, *inquit*, ad Patibulum ducor, nec ulli Dubium esse potest, quin Natura, Mortis impatiens, Vitâ nihil chariùs existimet, nec meæ Me Vitæ Tædium adeò urget, ut ad Mortem properare cupiam nisi Necessitas cogat. Sponsionis suæ Authographum ad me mittere dignetur Prorex, Optionem Vitæ aut Mortis penes me integram, & inviolatam relinquens, ut si Vitæ meæ cupidus Religionem abdicavero, saltem ipsa Mortis Præsentia me a Calumnia quodammodò excusare videatur. *Prorex jam ratus Hominem Animo consternatum, & penè victum, actutùm Executionem jubet, Schedulam Sponsionis sub præmissa Conditione signat, Authographum mittit, ascendenti magnanimo Patri primum Gradum Schedula porrigitur. Schedulam subridens accipit. Exultant Hæretici, ad Partes suas adscitum Hominem ducturi in Triumpho fortè, & Catholici Scandalum verentur: Verùm Homo Dei sui compos Ascensum non declinat, hilarior sursùm nititur, in aperto jam, editoque Vertice constitutus, Chartulam à Prorege signatam Manu ventilans, Injustitias Hæreticorum obloquitur confidenter, Judicemque suum de iniqua Sententia ex propria Scriptura condemnat, Catholicos circumstantes effatur in hunc Modum:*

 Charissimi

(*s*) A Gente sua fundati ut ostensum est Cap. ix. §. xlii. Pag. 334.

(*t*) Pag. 14.

(*u*) Cap. xiii. Num. lxiv. Pag. 487.

(*w*) Adeas Cap. xvii. Num. xliii.

(*x*) Acta Capituli Generalissimi *Romæ* 1644. Pag. 119.

(*y*) Acta Capituli Generalis *Romæ* 1656. Pag. 157.

(*z*) Pag. 335.

Charissimi Fratres, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Catholicæ, ex quo Tempore in [illegible] Hæreticorum Manus incidi, inediam [illegible], Contumelias [illegible], & Carceres [illegible], & [illegible] morte [illegible] Panes [illegible] quoque [illegible] Patrum [illegible]. [illegible] Providente autem Deus omnipotens Innocentiæ meæ Protector, [illegible] ita bene gessi, ut quantumvis [illegible], aut legalibus Regni Comitiis [illegible], [illegible] in me Religionis Catholicæ [illegible] ad Mortem, ecce authenticum Innocentiæ meæ Testimonium, Literas [illegible], & Sponsionis [illegible] Autographum, quo amplissimorum [illegible] Vitæ Usuram [illegible], si jam jam a Religione Catholica deficerem: Deum autem [illegible], & Homines, [illegible], & confiteor hanc [illegible], [illegible], & [illegible] in, & pro hac Professione hunc Agonem amplector.

His dictis, projectis e Manibus Chartulis ad Amicum quendam, Executorem jubet Officium suum [illegible] præstare. Excussa autem, & vibrato deorsum Corpore, multisque desuper Impulsibus Carnificis quassata, sicque tandem Pondere suo [illegible] Quinta [illegible], [illegible] Dei Gratiam, [illegible] [illegible], & Hæreticorum Expectatione [illegible], migravit.

Porro quod hic R. P. Fr. *Petrus O-Higgin* sit alter ab illo *P. Fr. Petro Higgin* anteà memorato, Loco meridianâ clarius patet. Tum quia Memoria illius eruitur ex Actis Capituli Generalis 1656 sub Tit: *Appendix aliquot præcipuorum Fratrum hujus Provinciæ* (Hiberniæ) *quorum justa Memoria in Actis superiorum Capitulorum intermissa fuit* ; atqui Memoria illius anterioris in Actis superiorum Capitulorum intermissa non fuit, sed exprimitur in Actis superioris Capituli, nempe *Anni* 1644: Ergò hic posterior non est ille anterior in Actis Capituli Generalissimi 1644 memoratus, proindeque alter est ab illo. Tum etiam, quia hic posterior in Actis Capituli Generalis 1656 dicitur *Prior Nasensis*, & ideò appellatur *Reverendus Pater*; ille verò anterior in Actis Capituli Generalissimi 1644 appellatur simpliciter *Pater* (a), non enim erat Prior (neque Graduatus), immò ibidem dicitur *Priori suo*, simulato Habitu ad eum accedenti, Sacramentalem Confessionem ter fecisse. Tum demùm, quia dissimilia sunt eorum Commentariola, ut conferenti perspicuè clarebit.

Nec obstat Identitas tàm Nominis, quàm Cognominis, quàm etiam Loci Professionis. Etenimverò, ut innumera fermè Exempla hujus Rei Brevitatis ergò missa faciam, *Romæ* novi in suo S. *Sixti* Cœnobio duos è Patribus nostris, quorum uterque erat *Michael Mac-Donogh*, unus S. Theologiæ Professor, eodem ipsissimo Tempore ad Episcopatum *Kilmorensem* evectus, alter Studens Theologus, ut ex alibi dictis liquet (b). Nuperrimè etiam duplex erat *Thomas de Burgo*, uterque Conventûs *Athenriensis* Alumnus, & uterque S. Theologiæ Prædicator, quorum unus præteritis hisce Diebus Terræ-Motu *Ulyssiponensi* periit, ut non ità pridem narrabam (c). Ut nihil dicam de tertio *Thoma de Burgo* hæc scribente. Impræsentiarùm denique quatuor in Metropoli hac *Dubliniensi* versantur Sacerdotes, quorum unusquisque *Richardus* est *Talbotus*, duo nempè Sæculares, duoque Regulares Ordinis Eremitarum S. *Augustini*.

Adde præterea, posteriorem *Petrum* nostrum cognominari O-*Higgin*, anteriorem verò *Higgin* absque Vocula *O*, siquidem *Dublinij*, utpote Civitatis propemodùm *Anglicæ*, plurima *Hibernica* Cognomina Voculas *O*, & *Mac*, Rari præmitti solitas, omninò deperdunt.

XII. “ Sequenti Anno (1642) P. Fr. RAYMUNDUS KEOGHY, Conventûs *Roscomanensis* Fi-
“ lius, ab Hæreticis captus, ac Fidei Causâ extremo affectus Supplicio, immortalem in Morte Vi-
“ tam invenit ” (d).

XIII. “ P. Fr. STEPHANUS PETTITY, dum Catholicos in Fide animaret, & in medijs Bellorum,
“ & Conflictuum Periculis, eorum Animabus medendis consuleret, & Prædicatoris simul ac Confessarij
“ Munus cum Laude gereret, in Prælio adversùs Hæreticos Sclopeti percussus Globulo Vitam cum Morte
“ mutavit ” (e) Anno 1642.

Hujus

(a) Animadversio hæc conformis est memorato Actorum Capituli Generalis 1656 Loco, ubi alij *Reverendi Patres*, alij simpliciter *Patres*, alij verò *Fratres* appositè dicuntur.

(b) Cap. xii. §. i. Num. xx. Pag. 387.

(c) Cap. xii. §. ii. Num. xi. Pag. 425.

(d) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 187.

(e) Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644. Pag. 119.

Hujus meminit *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario* (*f*), Verbis istis: " R. P. Fr. *Ste-*
" *phanus Pettit*, Supprior Conventûs *Molingarensis*, dùm in Pago *Ballynacurra* pugnaturi Militis Con-
" fessionem audiret, ex Habitu recognitus est Christi Confessor ex propinquo Hæreticorum Propugna-
" culo, directoque in eum Sclopeto, Glande plumbeâ percussus, perceptisque Ecclesiæ Sacramentis,
" postero Die mortuus est."

XIV. " Fr. RAYMUNDUS KEOGHE ab Hæreticis in Odium Fidei interfectus obijt " (*g*) circà Annum 1642.

Porro quod iste alter fuerit à P. Fr. *Raymundo Keoghy*, jam anteà laudato, dilucidè constat, tûm quia non est idem omninò Cognomen; tùm vel maximè quia unus erat Sacerdos, altèr verò Laicùs, seù Conversus, ut vocant, vel ad summum Clericus; tùm etiam ob Rationem aliam nuper allatam (*h*).

XV. " Fr. CORMACUS EGANUS, Conversus, ab Hæreticis suspensus fuit (*i*)" circà Annum 1642.

XVI. " P. Fr. THOMAS POETIUS ab ipsa sua Juventute devotissimus, modestus, humilis, in
" matura Ætate totum se Operibus Charitatis, ac Proximorum Saluti impendit, in Prædicatione Verbi
" Dei assiduus, tandem post multos cum Fructu exantlatos Labores, Sacrâ Eucharistiâ refectus, Pulpi-
" tum pro More conscendens, ac Mortem suam imminere prædicens, in mediæ Concionis Fervore occi-
" dit" (*k*) circà Annum 1642.

XVII. " P. Fr. REYMUNDUS O-HEHIR, post peractum Studiorum Cursum, ad propria, Proxi-
" morum Saluti consulturus, rediens, à Turcarum Classe cum alijs captus, in duram arctus Servitu-
" tem, ac varijs Tormentorum Generibus excruciatus, ut à Fide recederet, Verberibus, & Flagellis
" cæsus, ac ferreis Aculeis in Unguibus excarnificatus, constantissimus semper fuit. Concaptivis Chris-
" tianis Exemplo, Monitis, Prædicatione, & Sacramentorum Ministerio per plures Annos plurimùm pro-
" fuit. Tandem à Servitute liberatus, totus Orationi, & divinorum Contemplationi intentus, Vitam
" duxit religiosissimam, quam secuta est Mors in Domino pretiosa" (l) circà Annum 1642.

XVIII. " P. Fr JOANNES DAVIDIS (*Kilkenniensis*), Innocentiâ, ac Humilitate conspicuus,
" ergà Beatam Virginem Mariam devotissimus, & Rosarij ejus Propagator zelantissimus, in bona Senec-
" tute moriens inopinato Fratrum suorum ex omnibus Regni Finibus Concursu (*m*) meruit consolari,
" quibus brevi Oratione ad regularem Observantiam augendam adhortatis, Obitum suum prædixit, ac
" eos illuc confluxisse, ut Sepulturæ Corpus ejus traderent, declaravit. Et demùm, Sacramentis om-
" nibus maxima cum Devotione perceptis, obdormivit in Domino" (*n*) Anno 1643.

XIX. " Anno 1647 pari Felicitate (*o*) decertavit R. P. Fr. RICCARDUS BARRY (*Corcagiensis*)
" Prior *Casseliensis*, & Prædicator Generalis, quem in *Rupe S. Patritij* (*p*) cum alijs captum hæreticus
" Exercitus (reliquis Ecclesiasticis ibidem cum ingenti Numero Sæcularium Catholicorum primo Impetu
" contrucidatis) servarat ad Supplicia atrociora. Itàque postulatus, ut Religiosum, quem gestabat, Habi-
" tum abjiceret, adque ipsorum nefanda Sacra transiret, animosè respondit: *Hæc mea Vestis Exuvias*
" *Christi, ejusque Passionem repræsentat, ac nostræ Militiæ Vexillum est.* Quibus dictis alligatur Co-
" lumnæ, & dum apparantur Sarmenta, petulanti Militum Insolentiæ ditissimè vexandus exponitur, mox
" Igne circumposito lentè per duas circiter Horas ab infima Corporis Parte torretur. Quibus in Crucia-
" tibus cùm non cessaret tùm fidelem Populum, tùm Animam suam Deo commendare, Gladio de Latere

(*f*) Pag. 360.

(*g*) Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644. Pag. 119.

(*h*) Cap. præf. Num. xi. Pag. 561.

(*i*) Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644. Pag. 119.

(*k*) Idem ibidem.

(*l*) Idem ibidem.

(*m*) Scilicèt in Comitijs Provincialibus *Kilkenniæ* 1643, ubi electus fuit *Terentius-Albertus O-Brien*, posteà Episcopus *Imolacensis*, & Martyr, ut dictum est Cap. ix. §. iii. Num. iii; & Cap. xiii. Num. lxvii. & Cap. xiv. Num. xiii. Pag. 206, 488, & 524.

(*n*) Capitulum Generalissimum *Romæ* 1644. Pag. 120.

(*o*) Verba sunt Capituli Generalis *Romæ* 1656. Pag. 158, post memoratum P. Fr. *Reymundum Keoghy*, Roscomaniensem, de quo nuper Num. xii. Videsis *O-Heynum* Pag. 13.

(*p*) Rupes S. Patritij, ut vidi, est in Colle petroso, præcipitique juxtà Urbem *Casseliensem*, cui supereminet Ecclesia Metropolitana, *Divo Patritio* sacra.

" ad Latus transverberatum reddidit Spiritum, 15 Septembris. A[illegible] post Inimicorum Discef-
" sum, ac sepultus in suo Conventu."

Praeiverat *Daniel sive O-Daly, alias Dominicus de Rosario* (q). Scriptor coaevus, [illegible] quidem Mixtae Vestis, sed vere opportunis: *R. P. Fr.* Richardum Barry, *Conventus Metropolitanae* Cassiliensis *in Provincia* Momoniae *Prior, & Praedicator Generalis, secundum sibi vendicat Locum inter Fratres scilicet Ordinis nostri in Hibernia extremo Fidei Agone, & Certamine tunc peremptos: Accelerantibus enim in Multitudine barbarorum Haereticorum ad obsidendam Civitatem* Cassiliensem *Haereticorum Copiis sub* Murchano O-Brien *Barone de* Inchiquin *viperino Germine, ac pote Matricidae Homine, multorum illustrium Ecclesiasticorum Sanguine inquinato (r), Pupillorum, & Viduarum Maledictionibus onusto, refugiunt multi Catholici cum parva Militum Manu, & Ecclesiasticis quibusdam Viris ad Ecclesiam Majorem, ut sacra Suppellectilia, & Bona quaedam mobilia cum Vita propugnent: Exurgit enim e Vallibus, ac minatur in sublime Rupes, Clros, quo se deducit Ascensu, admodum difficilis, quae Parte à Porta Civitatis, & interjecto Fratrum Praedicatorum Conventu propulsat Aquilonem. In cujus Culmine Locus, Gramine laeto tenui, viridique amoenus, humili, & antiqua Maceriae vallatus (ubi quondam Aerarij Publici Sedes dum steterant* Momoniorum *(s) Regna) Ecclesiae cum Procinctu non modico sufficiens existit. In quo Sacello ab antiquis Divo* Cormacho O-Cuilenain, *Viro simul Archiepiscopo, Regi, Prophetae, & Vati, in Vita Miraculorum Opifici, in Morte Martyri glorioso (t), dicato, conjuncta est Ecclesia Magna, Divo* Patritio *sacra, & Sedes Metropolitana utriusque* Momoniae. *Ad hanc Ecclesiam cum caeteris (concessâ, immo & jussâ Fratribus alijs recedendi Facultate, ut se Periculo subducant) conscendit intrepidus noster Prior. Tandem eò ventum est, ut Impetu facto Hostes Locum occupent, sed non impune, prostratis utrinque octingentis Hominibus, alijsque omnibus Ecclesiasticis in Conflictu peremptis, hunc Deus speciali Providentiâ non tantum Gladio, sed Igne etiam probare voluit. Primus ergo Invasor, Militum Chiliarchus, advertens in Vultum Patris (erat enim Vir Aspectu pulcher, & gravis, ingenitae Nobilitatis Imaginem ferens in Vultu, robustus Corpore, Ense micante coruscus, Defensioni non segniter intentus) eum sic alloquitur:* Respicio in te, Vir animose, nec quidquam nisi Laude dignum, & Gratiâ animadverto. Incolumitatis Fidem spondeo tibi, si Vestem illam, Nobis odiosam exuere volueris *(erat siquidem Habitu Ordinis indutus)* neque enim Coloribus illis non Favorem, aut Gratiam, sed Iram, & Indignationem provocantibus, Incolumitatis Beneficium hujus Belli Conditio admittit. *Respondet Pater:* Vestis ista mea Exuvias Christi, & Passionis Insignia repraesentat, & Militiae meae Vexillum est, quam à Juventute gestivi in Morte abdicare nolo; eadem ergò mihi, & istis Militiae meae Coloribus Incolumitatis aut Damni Conditio servetur. *Ad haec Chiliarchus:* Consule tibi meliùs, si enim mori non vereris in Promptu est, quod expectas; si vivere cupis, Amictum exue Perfidiae; si stultam Martyrij Vanitatem expetis, dabimus sanè Operam & Nos, ut tuis expensis obtineas, quod caecâ Ambitione desideras. Datâ *(inquit Pater)* Optione tam praeclarâ, & Occasione tam illustri, mihi sanè jucundum est pati, & mori Lucrum; penès te est facere quod promittis, vel non jactare quod non praestiteris. *Lacessitus hac Responsione Chiliarchus, Patrem Manibus captatum Militibus assignat, primo Conflictu Colaphis, Pugnis, Sputis, & Opprobrijs multis impetitum, deinde Cathedrae alligatum, Igne lento à Planta Pedis usque ad Femora supposito, torreri per duas circiter Horas donec tandem Oculis Lucis Radios in Caelum jaculantibus, & bulliente per Poros Sanguine, reluctantem Animam, transmisso à Latere ad Latus Ense, accelerare jubet. Triduo, quo Manubijs intenti Milites, ut eum Spolijs exuere properent (non enim visum est Praesidio Locum munire, sed spoliatum, & inermem relinquere) devota quaedam Tertiaria (u) Ordinis Praedicatorum Corpus inter tot Cadavera exquisivit, & repertum Vicario Generali denunciavit. Mox Vicarius Generalis post Recessum Inimicorum, quarto nimirùm Die, convocatis superstite Clero, & Populo, unà cum Notario Apostolico,* Henrico O-Cuillenain, *adhuc* (Anno 1655) *vivente, & hujus Rei Fidem faciente, Corpus visitat. Recognoscunt omnes Vestigia Passionis ejus, assatos Pedes, & Crura, utriusque Lateris Vulnera, quasi perennes duas purissimi, & recentissimi Sanguinis Scaturigines, in Quatriduo discernunt. Corpus, Processione instructâ, conducunt in Conventum suum Ordinis Praedicatorum, decantato Hymno,* Te Deum laudamus, *ibidem reponunt. Dies Executionis, & Mortis ejus fuit* 15 *Septembris, S. Patri* Dominico à Suriano (w) *sacer, Anno Domini* 1647. Haec *O-Daly*.

XX. " Anno

(q) Pag. 339. & seqq.
(r) Confer Cap. seq. Num. liv.
(s) Consulendum Cap. i. Num. vi. Pag. 10.
(t) Videsis Cap. i. Num. i, & Cap. ix. §. ix. Num. i. Pag. 3, & 235.

(u) Adeas Cap. x. §. ix. Num. iii. Pag. 343.
(w) Die 15 Septembris Fratres Praedicatores Festum celebrant de Commemoratione Imaginis Miraculosae Sancti Patriarchae *Dominici* in *Suriano*, quod Oppidum est *Calabriae*.

XX. " Anno 1648 feliciter migravit ad Sponsum Soror ELEONORA DE BURGO, Filia gloriosi " Militis Domini *Joannis de Burgo*, qui *Limerici* pro Fide Sanguinem dedit *(x)*. Hic strenuus Christi Athleta pro suo in Ordinem nostrum devotissimo Affectu, constitutus in Loco Supplicij, omnibusque se Facultatibus exutum videns, indoluit se nihil habere quod Ordini relinqueret: Eidem tamen " Fætum, quem Uxor sua tunc ferebat in Utero, pro Uoto sacravit, ut seù Masculus ille foret, seù Fæmella, unius S. Patris nostri Dominici Soboles esset. Nata igitur hæc Infans Patris Testamentum tàm " validè Cordi inscriptum retinuit, ut in Ætate nubili, quamquàm á pluribus non indignis expetita, dimoveri nulla Ratione potuerit à Proposito Castitatis, quod, Tertium *(y)* sancti Patris uostri *Dominici* " Ordinem amplexa, Voto firmavit. Exindè Matri cohabitans, ac Cellulam suam nisi ad Templa egredi nescia, miris Modis ad sublimioris Vitæ Perfectionem sese exercuit. Vino nunquàm usa, singulis " Hebdomadibus minimùm ter Pane solo, & Aqua, reficiebatur, reliquis Diebus in qualecunque Obsonium paucis Leguminibus contenta. Vultu semper macilento, pallido, & ad summam Modestiam composito, ut Nemo eam aspiciens non animitùs compungeretur. Hanc Vitæ Rationem dùm pia Virgo " prosequitur in *Hibernia*, interim *Ulyssipone* Monialium *Hibernarum* Monasterio *(z)* ultima Manus " imponitur. Eô igitur, Matre, Cognatione, dulcique Patriâ relictis, læta navigavit, ubi Sacro Velo " suscepto, ac Solemni Professione emissâ, in Jejunijs, Lacrymis, Vigilijs talem usque ad Obitum Vitam " duxit, ut mortuæ Vestimenta, Rosarium, aliaque pauperrima Supellex pro pretiosis jam Thesauris asserventur in publicum Testimonium Probitatis." *(a)*.

XXI. " Anno 1648 feliciter in Domino obdormivit R. P. Fr. JOANNES GILLABOY (*Roscomaniensis*), Pater Provinciæ, Sacræ Theologiæ Præsentatus, & Prædicator Generalis. Hic varijs Prioratibus " cum insigni Laude perfunctus, tantâ Prudentiæ Famâ valuit, ut certatim Regni Proceres ac Magnates ad ipsum, velut ad alterum ferè *Antoninum Consiliorum (b)*, in suis Ambiguitatibus recurrerent, ejusque sagaci Arbitrio se, ac sua moderarentur. Magno Spiritu fructuosas ad Populum Conciones indefessus habebat non sine Plausu Auditorum, ac peculiariter SS. Rosarij Devotionem in Plebe, & Clero mirificè propagavit. Zelo vindicandi ab Interitu Ordinem suum in Patria permultis Tyronibus suâ Manu Religionis Habitum dedit, quorum adhuc (Anno 1656) non pauci publicas hinc " indè Cathedras, ac Pulpita illustrant. Patientiâ ad Obitum usque incredibili enituit, præsertìm in diuturnis ac molestis Infirmitatibus, ut cùm Pedibus æger continuo Octennio Lectulum supinus premere " debuit, nihil interìm feriando à solitis Charitatis Exercitijs, quibus Fideles perpetìm Hortatu, & Solatio reficiebat. Denique in communi Persecutionis Fuga ad Castrum *Athlonense* juxtà Conventum sui " Ordinis elapsus, ibique per Annos aliquot decubuus, dùm Castrum illud à Sectarijs expugnatur, migravit ad Dominum." *(c)*

XXII. " Eodem Anno (1648) Fr. GERALDUS Clericus, & Fr. DAVID FOXIUS Conversus in " *Killocensi* Conventu, per Vim ab Hæreticis expugnato, dùm circumpositis Collo Rosarijs genuflexi, " Mortem expectant, Gladijs confossi, & in suo aliquamdiù Cruore volutati, demùm impacto Cervicibus " Sclopo, Vitam cum Sanguine simul ac Cerebro pro Domino profuderunt." Hæc Capitulum Generale mox laudatum *(d)*.

Præiverat *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario*, Scriptor coævus *(e)*, his Verbis: *Geraldus Geraldinus, Clericus, seù Chorista, & Fr. David Foxius, Conversus, cùm Nocte quadam intempestivâ Hære-*

(x) De eo hæc habet *Thomas Carve*, Tipperariensis, Notarius Apostolicus, in *Annalibus Hiberniæ* Pag. 315, ad Annum 1610: " Circà hæc Tempora crudelis illa Executio Nobilissimi Viri *Joannis de Burgo* contigit, qui eo, quod Sacerdos Romanus in sua Cura Missam celebrans repertus fuisset, *Limerici* crudeli Morte adjudicatus fuit, ejusque omnes Ditiones ad Regios Usus confiscatæ. Hic sanctè vixit, ac proculdubio sanctissimè obijt, dùm enim Proconsules omnium Bonorum Restitutiones, Vitæque Assecurationem promiterent, modò eorum Fidem amplecti vellet, magnaminus Pugil respondisse fertur: *Malo Animam* " *lucrari, quam Universum Mundum.*" Ejus meminit noster *O-Daly*, ut videbis Cap. seq. Num. v.

(y) Adeas Cap. x. §. iv. Num. iii. Pag. 343.

(z) Consulendum Cap. xii. §. v. Pag. 451.

(a) Capitulum Generale *Romæ* 1656 Pag. 160.

(b) S. *Antoninus* Archiepiscopus *Florentinus*, Ordinis Prædicatorum, in explicandis Consilijs tantæ Dexteritatis fuit, ut communi Elogio *Antoninus Consiliorum* diceretur. Ex Bulla Canonizationis in *Bullario Ordinis Prædicatorum*, Tom. iv. Pag. 417.

(c) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 158.

(d) Capitulum nempè *Romanum* 1656. Pag. 158.

(e) Pag. 362.

[illegible]

[illegible] Cap. xiii. Num. [illegible]

[illegible] Pag. [illegible]

[illegible] Pag. 152.

[illegible] Pag. 105.

Virginis de Rosario *Fratrum* Hibernorum *Civitatis* Ulyssiponensis *per aliquot Annos Alumnus, Procurator, & Vicarius, similis Salutis Animarum Zelo ductus* Clonmellam, *munitissimum Hæreticorum Præsidium, ingressus, post expletum Missæ Sacrificium, & administratum moribundo Homini sacresanctum Eucharistiæ Sacramentum, Pixide sacrâ in Manibus repertâ, captus illicò ad Patibulum damnatus, habitâ similiter Oratione ad Populum non sine multorum Lachrymis, & Admiratione, Laqueo suspensus est.*

XXVIII. " P. Fr. ÆNEAS-AMBROSIUS O-CAHIL, Conventûs *Corcagiensis* facundus Concio-" nator, circâ eadem Tempora fortuitæ Hæreticorum Equitum Turmæ obvius, ac pro Religioso agnitus, " inter eorundem Manus subitanea Victima occubuit, membratim dissectus." (*t*) Anno 1651, inquit *O-Heynus*, Conventûs *Corcagiensis* Alumnos recensens (*u*).

Præiverat *Daniel* noster *O-Daly*, aliâs *Dominicus de Rosario* (*w*), dicens: *P. Fr. Ambrosius Cahel, olim Collegij* Ulyssiponensis *Fratrum* Hibernorum *Ordinis Prædicatorum Alumnus, & Sacrista, in Congressu ab Hæreticis captus propè* Corcagiam *recognitus est in utroque Munere Miles Christi, Manu scilicet validâ in pugnando, & Linguâ validâ in prædicando: Quapropter Rabie quâdam inauditâ circumventus & oppressus, in Frusta minutissima conscisus, & per diversas Loci Partes distributus, Corvisque destinatus, occubuit.*

XXIX. Illmus & Rmus Dominus Fr. TERENTIUS-ALBERTUS O-BRIEN, Alumnus Cænobij *Limericensis*, S. Theologiæ Magister, Prior Provincialis *Hiberniæ* in Comitijs *Kilkenniensibus* Anno 1643 electus, ab *Urbano* VIII, Pontifice Maximo, Episcopus *Imelacensis* renunciatus Anno 1644, Orthodoxæ Fidei Causâ Laqueo suspensus *Limerici* in Omnium Sanctorum Pervigilio Anni 1651, ut Verbis verè pulchris verèque aureis refert Capitulum Generale *Romanum* 1656, quæ superiùs exscripta habes (*x*).

Hic autem Loci non abs Re sed planè opportunum erit in Medium adducere quæ de eo habet Daniel noster O-Daly, aliàs *Dominicus de Rosario*, Scriptor coævus (*y*) nempè:

Terentius, aliàs Albertus O-Brien ex Provinciæ Hiberniæ Provinciali Episcopus Imelacensis *factus, ex Capitulo* Romano *Anno* 1644 *rediens,* Ulyssiponam, *celeberrimum* Lusitaniæ *Emporium, ad visitandos Conventus Fratrum, & Monialium* Hibernorum *sui Ordinis, suæque Provinciæ divertit, ibique Nuncium de Electione suæ Personæ ad Episcopatum* Imelacensem *accepit. Migrat in* Hiberniam *ut Capitulum de Successore eligendo indicet* (*z*). *Antiquum, & celebre Elogium* (*a*): Dicique beatus antè Obitum Nemo supremaque Funera debet. *Sed liberum Nobis immo & jussum expressit Spiritus Veritatis* (*b*), *maximè Vitâ functos laudare Viros gloriosos in Generatione sua, illumque Honorem & Laudem huic Homini jam mortuo asserere, quem ipse sibi vivo deferri præ innata Bonitate non permitteret. Certè Generis Splendorem, & Nomen habuit Grande juxtà Nomen Magnatum, qui sunt in Terra, utpote ab illustriori Parte* Milesiæ *Propaginis* (*c*) *à propè bis mille Annis perenni Nobilitatis Lustra splendidæ, Originem ducens. Avis quoque Proavis, & Majoribus claris, clarior ipse Virtute præfulgens. Cùm autem Episcopus factus esset, tanto Religionis Catholicæ Negotium agebat Fervore, quasi unus solus, & omnis Homo actitare videbatur, & plus alijs cujuscumque Statûs Personis omnium Hæreticorum in se Furorem excitaverit. ad eoque in Obsessione Civitatis* Limericensis *interceptus, Periculum non evasit. Primo Dux Obsessor quadraginta mille Aureorum Donum, & Incolumitatis, & securi Comeatûs Fidem spondet quocunque extrà Regnum ire vellet, si à solita, & operosa Excitatione Populi desistere, & Deditioni Civitatis connivere velit. Respuit Munera herous Animus, Fidem servare, & Cursum consummare beneplacitus. Quid faceret lacessita Tyranni Improbitas? Hunc cum alijs Viginti à quocunque Beneficio non solùm* Commeatûs, *sed &* Incolumitatis *excipit. Obpignoravit Animam suam, quia Pellem pro Pelle aut bujus Episcopi, aliorumque renitentium Hominum Capita Cives ipsi deferre cogerentur. Mota est Quæstio, an licitum esset tradere Innocentem Tyranno obsidenti, & petenti illum propter Incolumitatem aliorum? Advocato super hoc Ducentorum*

(*t*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 150.
(*u*) Pag. 13.
(*w*) Pag. 358.
(*x*) Cap. xiii. Num. lxvi. Videsis etiam Cap. xiv. Num. xiii. Pag. 488, & 524.
(*y*) Pag. 344, & seqq.
(*z*) Legesis Cap. xiv. Pag. 524.
(*a*) Ex *Ovidio Metamorph.* Lib. iii.
(*b*) *Ecclesiastici* Cap. xliv. Vers. i.
(*c*) *Brianus Boroveus*, Universæ *Hiberniæ* Monarcha, â quo antiquissima *O-Brienorum* Gens Cognomen desumpsit, rectâ Lineâ descendit ab *Hebero*, Primo Rege *Hiberniæ*, Primogenito *Milesij* Regis *Hispaniæ*. Adeas Cap. i. Num. vi, & xvi; ac Cap. ix. §. v. Num. ii. Lit. n. Pag. 10, 25, & 211.

[illegible] Ecclesiasticorum Conventu, Viginti Quatuor illustrium Virorum Patrocinium [illegible] excipiuntur, & reliqui omnes Ecclesiastici [illegible] multa, & [illegible] & necavit. Episcopus [illegible] Cellar [illegible] omnes Ecclesiastici [illegible] Mortem [illegible] Inventus tandem [illegible], & [illegible] Annum [illegible] [illegible], & caput Episcopi, a Processu [illegible] Portam [illegible] damnatus, Laqueo suspenditur. Verum circa Mortem tanti Viri duo mentione dignissima occurrunt.

Primum est, quod cum jam captus coram Supremo Judice Iretonio sisteretur, & ab illo de nimia quadam Commotione Populi adversus Dominium, & Religionem Anglicanam increparetur; statimque Morti adjudicatus fuisset, quasi quodam Spiritu prophetico, Tyrannum de Injustitia redarguit, Mortem pro Morte minatur, & brevissimo Tempore ante Tribunal Divinae Majestatis sibi respondeturum appellat. Sane vix Deus sustinuit Tyrannum Victoriae insolentem, ut impleret Numerum Fratrum, cum jam expletâ Executione aliorum Hominum, quos exceperat, ac quidem octavum Diem attigisset, Peste correptus, Phrenesi, & Furiis exagitatus, altis Clamoribus clamavit, innocentem illius Episcopi Sanguinem sibi Mortem accelerasse, iisdem Verbis multoties repetitis Animam efflaverit.

Secundum *est, Caput hujus Episcopi Gladio amputatum, Paxillo sublimi, & Turriculae, quae in Medio Civitatis Ponti eminet, impositum, Carne, & Capillis adhuc incorruptis, recentem indies distillare Cruorem.*

XXX. " Eodem Anno 1651 *(d)*, inque eadem Civitate *(Limericensi)* Mortem pro Christo oppetiit
" R. P. Fr. JACOBUS WOLFÆUS, Prædicator Generalis *(e)*, emeritus Senex, qui diversis Prim-
" tibus sanctè perfunctus, jamque pridem in diuturno Carcere factus Christi Confessor, passim usque
" ad hæc ultima Persecutionis Tempora Ministerium suum indefatigabili Ardore complevit, pruque S. Se-
" dis Apostolicæ Authoritate validum se Murum perduellibus opposuit. Demùm Limerici sub ipsa incruenti
" Sacrificij Oblatione captus, postque paucullas Horas, acceptâ Laquei, & Mortis Sententiâ, in Forum
" pertractus, editâ palàm Fidei Professione, Catholicos hortatus est ad sinceram in avita Religione Con-
" stantiam, idque eo Vultûs, Verborum, ac Gestuum Ardore, ut vel ipsos et Carnifices compunxerit.
" In supremo Scalæ Gradu constitutus, jamque præcipitandus, hilarior exclamavit: *Spectaculum facti*
" *sumus Deo, Angelis, & Hominibus. Deo (faxit ipse) ad Gloriam, Angelis ad Lætitiam, Hominibus*
" *autem ad Ludibrium.* Quibus dictis mox à Trabe pendulus Agonem suum consummavit." Hæc Ca-
" pitulum Generale *Romæ* 1656.

Cui præcinuit *Daniel* noster *O-Daly*, alias *Dominicus de Rosario (f)*, in hunc Modum: *R. P. Fr. Jacobus Wolf, Vir gravis, & prudens, multorum Annorum Prior & Prædicator Generalis, & Civitatis* Limericensis *nativus, toto Obsidionis Tempore è Civitate absens, eâdem captâ, & Ecclesiasticis omnibus trucidatis, aut expulsis, de Salute Animarum sollicitus, quo meliùs Sacramentorum Administratione, vel alio quovis Modo, Catholicis Solamen afferret, clam sese in Civitatem ingerit, ubi vix octavum Diem implevit, cum proditus, & ad Manus Hæreticorum traditus, Laqueo suspensus est. Exhortationem egregiam ad Populum in Fide Catholica confirmandum è Patibulo, tanquàm è Suggestu, declamasse perhibetur.*

Huic addendus Consodalis ejus " R. P. Fr. JOANNES COLLINS, Conventûs *Limericensis* Filius
" *(g)*, Homuncio Corporis Mole pusillus, & ingratâ Figurâ contemptibilis, sed Fidei Efficaciâ, & Ani-
" mi Vigore multarum Rerum, suprà Expectationem Hominum, Patrator fuit. Unus, & solus suf-
" ficiebat ad Copias in Prælia Hæreticorum ducendas. Dum Castrum *Bunratense* à Catholicis nostris ob-
" sideretur Militibus Die quodam Insultum parantibus (Nuncio Apostolico *(h)*, & Episcopis multis, to-
" toque Exercitu inspectantibus) Pater iste Crucifixifer in Habitu Ordinis expugnaturas Propugnacula
" Hostium Phalanges anteibat. Hostes lacessendo irritabat. Milites nostros vel arguendo, vel obsecrando,
" improperando Opprobrium, vel animando ad Palmam provocabat. Pudebat sine Dubio animosos
" Milites, & Satellites armatos, pro Libertate, & Fide præliantes, Homunculum inermem, solâ Cruce
" munitum,

(d) Verba sunt Capituli Generalis *Romæ* 1656 Pag. 150.

(e) Confer Cap. vi. Num. x. Sect. 16; & Num. [illegible] Sect. 7. Pag. 116, & 118.

(f) Pag. 353.

(g) Verba sunt laudati *Danielis O-Daly*, seù *Dominici de Rosario*, Pag. 360.

(h) Videsis Cap. xvii. Num. xlv.

" munitum, non sequi. Quid ergò fecissent illi? Quid et iste? Plumbeis mille Globulis expetitus, " retrò non respexit, donec expugnantem Catervam in Hæreticorum Propugnacula illæsus, & alacris " induxerat, statimque Hostes Deditionis Signum dedere. In Obsidione Civitatis *Limericensis* eam sibi " Provinciam accepit, ut obsidentium Hæreticorum Copias quandoque miris, & varijs Modis exploraret, " nihilque intentatum relinqueret, quo posset obsessis Catholicis Consilio, vel Admonitione prodesse. " Verùm his Artibus sibi Laqueum paravit, adeò siquidem Hæreticorum in se Furorem excitavit, ut, dis- " trictis in eum Capitalibus Edictis multis, expetitus, ab omni Favore, & Gratiâ proscriptus, tandem " captus ab Hæreticis, recognitus est ille idem, cujus Imago in Tabulis depicta ferebatur è persequenti- " bus. Continuum, & longum cum Hæreticis Discrimen Morte gloriosâ implevit."

XXXI. " Anno 1651 (i), Patres Fr. LAURENTIUS O-FERRALL, Præsentatus, & Fr. BER- " NARDUS O-FERRALL, Prædicator Generalis, Mortem pro Fide subierunt, dignam Historiâ longi- " ori. Summa est: Longofordiæ in Templo nativi sui Conventûs (qui Fratribus, Fugâ ob Sævitiam Per- " secutionis dilapsis, vacuus erat) summo Mane inter orandum deprehensis, diverso Mortis Genere prò " eadem Fidei Causa occubuerunt. Nam Fr. *Bernardum* impij Satellites mox in Ingressu plusquam vi- " ginti quatuor mortiferis Vulneribus confecerunt, & tamen ipse mirabiliter adhuc desiderata Sacramenta, " priusquàm expiraret obtinuit, uti prædixerat. Fratrem verò *Laurentium* sauciatum raptarunt ad Gu- " bernatorem, à quo agnitus, quod pro Fide, & Apostolici Nuncij (*k*) Auctoritate adhæsisset Exercitui " Pontificio, damnatur ad Patibulum, eòque postridie perductus, dùm læto Animo Mortem invitat, ali- " enâ Intercessione persuasus Tyrannus, Tridui Dilationem indulget morituro, quod quidem Laurentio mo- " lestissimum fuit, undè Intercessores suos increpans, ad Lachrymas, Precesque convertitur, toto illo " Triduo Deum rogans, ne sibi Martyrij Palmam eripi, aut elabi patiatur. Factus denique Voti compos, " è Summitate Scalæ Catholicos docto Sermone consolatus, tantâ Facundiâ, Ardore, ac Argumentorum " Vi in Hæreses invectus est, ut Gubernator confusus Laqueo Silentium ei celeriter imponi jusserit. " Tunc Martyr Populo valedicens, Rosarium Collo circumponens, ac Dexterâ Crucem gestans, Manus " sub Scapulari mitissimè composuit, sicque Carnifici se permisit, à quo dejectus, jamque pendulus, Stu- " pendo Prodigio utramque Manum de subtus Scapulari prolatam conjunxit, Crucemque in altum sus- " tulit, velut Triumphi sui Tesseram. Quo Spectaculo cum adstantibus & ipse Gubernator perculsus, " Cadaver honorificè deponi fecit, concessoque salvo Conductu, omnem undequaque Clerum ad so- " lemne Funus, & populosas Martyris Exequias confluere permisit."

XXXII. " Eodem Anno 1651 P. Fr. GULIELMUS O-CONNOR de Conventu Clonmellensi, " Vir Deo, & Hominibus dilectus, capitur ab Hæreticis, post varia Ludibria omni Vestitu spoliatus, " Gladio occubuit." (*l*).

Martyrium item subijt P. Fr. GULIELMUS LYNCÆUS, ut liquet ex *Daniele* nostro *O-Daly*, aliàs *Dominico de Rosario*, qui ad Calcem suæ *Relationis Persecutionis Hiberniæ* subnectit *Fragmentum*, hisce conceptum Verbis: " Postquàm Opelulæ huic Colophonem addidissem, Viri quidam doctissimi simul ac " religiosissimi, mihi retulere, se esse Testes (& sunt equidem omni Exceptione majores) alios tres Religi- " osos nostros in Odium Fidei Hæreticorum Manibus occubuisse, videlicèt RR. PP. FF. *Gulielmum Lyn-* " *cæum*, Patibulo suspensum, *Gulielmum O-Connor* (scilicèt nunc laudatum), & *Petrum Costello* (nuper " recensitum (*m*), Gladio peremptos, quos Silentio præterivi. Quare hìc inserendos esse duxi, quam- " vis nihil peculiare de ipsis recensere possumus absque pleniori Notitia Circumstantiarum Loci, & Tem- " poris, & reliquarum, quæ in eorum Morte intervenerunt."

XXXIII. " Ibidem (*Clonmellæ*) P. Fr. THOMAS O-HIGGIN, ab Hæreticis conjectus in Carcerem, " demùm pro Fidei Confessione damnatus ad Suspendium, adeptus est gloriosi Certaminis Coronam," (*n*) Anno 1651.

Redeat *Daniel* noster *O-Daly*, sivè *Dominicus de Rosario* (*o*), ajens: *P. Fr. Thomas O-Higgin Sacerdos Ordinis Prædicatorum, ab ijsdem Hæreticis* Clonmellensis *Præsidij captus, aliquamdiù Carceri mancipatus, & demùm Laqueo suspensus est.*

XXXIV. " Ex Conventu *Athenriensi* eodem Anno (1651) P. Fr. VINCENTIUS-GERALDUS

(i) Ex Capitulo Generali *Romæ* 1656. Pag. 151.
(*k*) Videsis Caput xvii. Num. xlv.
(*l*) Ex Cap. Gen. *Romæ* 1656. Pag. 151. Adeas Cap. ix. §. xl. Num. iii. Pag. 329.
(*m*) Num xxiii. Cap. præf. Pag. 566.
(*n*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 151.
(*o*) Pag. 358.

“ DILLON [illegible] ” ; [illegible]

[illegible] F. P. Fr. Vincentium [illegible]

XXXV. [illegible] F. Fr. STEPHANUS [illegible] Anno 1653.

XXXVI. [illegible] Fr. JACOBUS NOLAN [illegible] Fr. DOMINICUS [illegible] NIGER, & Fr. RICHARDUS HOVEDON [illegible] Anno 1653.

XXXVII. [illegible] Anno 1653, R. P. Fr. MICHAEL O-CLERY, (O-Clery), Prior [illegible] & [illegible] GERALDUS [illegible] [illegible] Anno 1652 P. Fr. THADDEUS O-CAHILL [illegible], Fr. GULIELMUS GERALDINUS, & Fr. JOANNES GERALDINUS [illegible]” Verba sunt Capituli Generalis Romae 1656 (s).

XXXVIII. De istorum autem, atque Domini O-Brien, Gerardi Geraldini, Donati Nigri, & Dominici Butler, [illegible] (v). Nec Hibernorum [illegible] Memoriam illorum [illegible], qui ex Christiana Charitate [illegible] Peste [illegible], ad Auxilium [illegible] Mortem, quam [illegible] Martyres esse [illegible] Sententia, & Auctoritate, [illegible] Ecclesiae Officio. & Primo, ex S. Gregorii Thaumaturgi in Neocaesarea Anno 255, & Cypriani Carthagine eodem Anno. S. Gregorii Magni Romae ante [illegible] Pontificatum circa Annum Christi 590. [illegible] Theophilum Raynaudum, Societatis Jesu, in Libro de Martyrio per Pestem, impresso Lugduni 1630, [illegible] ex Charitate mortuos, vere Martyres esse [illegible] Romanae Ecclesiae de Sanctis Alexandrinis [illegible] Auctoritate comprobatur. [illegible] in Romano Martyrologio, totius Ecclesiae Auctoritate probato, de Sanctis Alexandrinis, [illegible] haec Verba inveniuntur: Alexandriae Commemoratio Sanctorum Presbyterorum, Diaconorum, & aliorum plurimorum, qui Tempore Valeriani Imperatoris cum Pestis saevissima grassaretur, Morbo laborantibus ministrantes, libentissime Mortem oppetiere, quos velut Martyres religiosa piorum Fides venerari consuevit. Habentur eadem Verba in Martyrologio nostro, quod quotidie in Choro Fratrum Praedicatorum legitur, pridie Kalendas Martii. Rationes autem, & Patrum horum Auctoritates ab omni Exceptione, & Labe expurgat praefatus Auctor, ut probet veros esse Martyres, qui tale Genus Mortis ex Proxima Charitate oppetunt, & cum Effectu consequuntur.

[illegible] esse hanc Doctrinam esse probabilem valde, nec nostra refert, an requiratur necessario [illegible] Votum, aut Mors ipsa cum Effectu consequuta propter Odium Fidei, aut Virtutis praecessisse ad Martyrium stricte sumptum (est Nostratibus haec sententia), [illegible] Martyrii Rationem, [illegible] & strictam importet illa Particula, velut Martyres, de Alexandrinis posita, [illegible], Genus hocce Mortis ab Ecclesia Sancta & Catholica, pia quadam, & praefulgenti Veneratione colendum.

In hoc ergo Genere Mortis primus Lauream accepit R. P. Fr. Michael O-Clery, Collegii nostri Ulyssiponensis Alumnus, & Conventus nostri Monoquiensis (z) Prior. Etenim grassante in Civitate Monoquiensi (quae

(p) Vulgo York. Ubi est Archiepiscopatus in Anglia.

(q) Capitulum Generale Romae 1656. Pag. 151.

(r) Pag. 359.

(s) Consulendum Cap. xvii. Num. xxxvi.

(t) Capitulum Generale Romae 1656. Pag. 152. Porro quod aliter plane sit ab eo, quem Cap. praef. Num. xiii. Pag. 562. memoravimus, considerantibus distinctos Annos, & Conventus patebit.

(u) Capitulum Generale Romae 1656. Pag. 152.

(w) Lege O-Cahely.

(x) Pag. 153.

(y) Pag. 367, & seqq.

(z) Consulendum Cap. ix. §. iv. Num. i. Pag. 207.

(quæ Waterfordia *dicitur) Peste truculenta, Loci Episcopus Sacerdotum, & Fratrum Religiosorum omnium de Salute Animarum opportunè providenda Concilium advocat, Charitatis Officium simul ac Meritum fore supremum, Remque Deo gratissimam exposuit, si qui vellent illis, non modò Catholicis, & Concivibus suis, sed & Parentibus, & Cognatis, Labe, Lueque pereuntibus, Sacramentorum Administratione subvenire. Reticentibus alto Silentio alijs omnibus, noster Prior, & Sacerdos quidam benemeritus,* D. Patritius Vitus, *Canonicus* Menapiensis *ex præcipuis illius Civitatis oriundus, ac Germanus Frater R. A. P.* Francisci Vitus *Societatis Jesu, & Collegij S.* Patritij Ulyssiponensis *nunc Ministri meritissimi, sese ultro huic Ministerio obtulere. In Triduo generali Confessione Peccatorum, necnon & Eucharistiæ Sacratissimo Sacramento se præmunientes, Infectionis Campum ingressi sunt, Officium Spiritualis Medici sedulo exercentes. Post auditas ferè omnium Confessiones, ipsi tandem unà contacti simul interiere.*

Secundus. P. Fr. Geraldus Bagot, *ejusdem nostri Collegij* Ulyssiponensis *Fratrum Prædicatorum Alumnus, Vir Ingenij Acumine insignis, ac Prosapiâ nobilis, dum Rure* Limericum *venisset, rogatus pro Dei Amore tantisper à suo Tramite divertere, ut Hominis cujusdam Peste contacti, jamque Animam agentis, Confessionem audiret, acquievit pius Pater, & Hominis Salutem propriâ Morte redemit. Expleto siquidem illo Charitatis Officio, mox seipsum sensim infectum, nec ausus Civitatem ingredi, post Triduum, Confessioni, & Communioni applicatum, extrà Muros mortuus est.*

Tertius. P. Fr. Donaldus O-Brien *eodem planè Modo, ex scilicet amplexa Confessionis Occasione Peste correptus, in* Tuomonia (*a*) *mortuus est.*

Quartus. P. Fr. Thaddæus O-Cahasi, *qui in Obsidione Civitatis* Limericensis *dum foris Gladius urgeret, atque intùs Pestis absumeret, eam sibi Provinciam accepit, ut Infirmorum Militum Zenodochio inserviret, erat quippe prope Conventum Prædicatorum situm, adeoque Charitatis Officijs accommodatum, Hospitale omnium infirmorum (solos excipe pestiferos) commune Receptaculum. Verùm & id ipsum, indeque & nostrum Patrem invadit Pestilentia, perceptisque rite Sacramentis, Die quintâ mortuus est. Hujus autem audiendæ Confessionis Gratiâ accedit R. P. Fr.* Joannes-Gulielmus Geraldinus, *Vir plane religiosus, & doctus, Prædicator Generalis, & varijs in Conventibus Prior, Pestem etiam hausit mortiferam, quâ Die tertio extinctus est.*

Huic tandem Joanni à Confessionibus astitit Geraldus Geraldinus, *ejusdem Ordinis Prædicatorum Sacerdos* (*b*), *& prædicti Joannis Sanguinis Fœdere Germanus Frater, qui etiam illico contactus Peste, Sacramentis pie perceptis, tertio Die requievit in Pace.*

Sileo Fratrem Donatum *Cognomento* Nigrum, *Laicum Ordinis Prædicatorum, ex Provincia* Conaciæ, *in Habitu repertum, & mox interfectum.*

Sileo Davidem Rocheum, *Prædicatorem Generalem, ab* Anglis *ad* Americæ *Insulas in Servitutem* Nicotianæ *Plantationis assertum.*

Sileo alios quamplures, qui tot specialibus, & capitalibus Edictis in proprias Personas ab Hæreticis impetiti, Calicem Persecutionis gustasse, si non penitùs absorbuisse, visi sunt.

Scio alijs Ecclesiasticorum Hominum Ordinibus non deesse Præcones, qui suos, suorumque Labores concinnè concinere velint, quibus Ego Vicem hanc cedo, non quia Laborem hunc refugio, sed quia me ipsa gestarum Rerum Series præterit.

XXXIX. " Item R. P. Fr. THOMAS PHILBINUS (*Mac-Philbin*) quondum Prior *Buresulensis*, &
" P. Fr. CAROLUS MAC-CUIL, in hoc summæ Charitatis Officio Vitam mortalem amiserunt pro
" immortali" (*c*) Anno 1652.

" XL. Neque tacendus hic P. Fr. GASPAR BOYTON, Conventûs *Casseliensis*, Vir miræ Simplici-
" tatis, ac Integritatis, humilis Contemptor sui, in educandis Novitijs dexterrimus, qui ut, sæviente
" atrocissimâ Persecutione, Catholicorum Spirituali Solatio in administrandis clàm Sacramentis non de-
" esset, per Triennium Nobilis cujusdam Catholici Opilionem egit interdiu, sacris Ministerijs Noctu
" intentus. Amisso deindè Oculorum Lumine, non cessavit Mendici Habitu discurrere per Patriam con-
" fortando Catholicos, eorumque Confessiones excipiendo. In quibus Laboribus gloriosè consumptus,
" obijt circà Annum Domini 1652 " (*d*).

Dddd 2 XLI. " Anno

(*a*) Nunc dicitur *Comitatus Clarensis*.

(*b*) Diversus planè ab altero *Geraldo Geraldino*, Num. xxii memorato, utpotè duntaxàt *Clerico*, seù Chorista.

(*c*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 153.

(*d*) Idem ibidem.

XLI. " Anno 1652 P. Fr. JOANNES O-CUILLIN (*Athenriensis*), virum Observantiæ, ac Religionis Exemplar, Orationi, ac Jejunijs (licèt infirmâ semper Valetudine) deditissimus, vili perpetim Veste contentus, tantùm Ingenio valuit, ut omnes ferè Scientias absque Præceptore didicerit. Hæreses doctissimè in varijs Congressibus revincebat, Catholicos animabat, pro Auctoritate S. Sedis Apostolicæ (*e*) nullum non Discrimen adijt, undè tandem ab Hæreticis captus, plurimisque Vulneribus confossus, Vitam pro Christo alacriter dedit, Virginitatis, ac Constantiæ Candidatus. Caput a Trunco resectum, Hastæque infixum, pro Trophæo expositum fuit" (*f*).

XLII. " Eodem Anno (1652) P. Fr. EDMUNDUS O-BERN, Conventûs sui *Roscomaniensis* bis Supprior, pro Fide, Patria, ac S. Sedis Apostolicæ debito tuendo Respectu (*g*), extrema agens, ac patiens, ideòque à Sectarijs ad Necem perquisitus, demùm in eorum Manus incidit, statimque Bipennibus, Sclopis, Gladijs undique confossus, Zeli sui Candorem triumphali Sanguine purpuravit" (*h*).

XLIII. " Pari felicitate petitus est sequenti Anno (1653) P. Fr. RAYMUNDUS KEOGHY, dicti Conventûs (*Roscomaniensis*) Filius, qui ab Hæreticis captus, in Odium Religionis Supplicio affectus fuit." (*i*).

XLIV. " Anno 1653 Soror HONORIA DE BURGO Virginitatis Candori Purpuram Martyrij adjunxit, ut Sponso candido, ac rubicundo se probaret. Hæc ex Illustrissima Familia Dynastarum *de Burgo* (*k*) in inferiori Conacia (l) Patre *Riccardo* nata, quartodecimo Ætatis Anno Habitum *Tertij* (*m*) Ordinis, quem *S. Catharinæ Senensis* vocant, Manibus R. P. Fr. *Thaddæi Duani*, Provincialis *Hiberniæ* (*n*) induit, in quo persanctè vixit, erectâ sibimet Domo juxtà Ecclesiam nostri Conventûs *Buresulensis*, ubi continuò sub Regno *Elizabethæ*, *Jacobi* (*Primi*), & *Caroli* (*Primi*), usque ad decrepitam Ætatem, assiduis Pietatis Operibus se exercuit, per totum Vitæ suæ Decursum nullâ unquàm mortali Notâ admissâ, ut Fama est.

" Sub communi Annonæ Caritate ipsa cum alia Ordinis Sorore (*o*) periclitabatur Fame: Sed Sponsi Opem, quæ sola supererat, fusis Præcibus imploranti mox ad Portam adfuit Peregrinus juvenis (ut piè creditur Angelus Domini) qui de omnibus abundè providit Ancillis Christi, ignaris quis, aut undè esset, quovè recessisset.

" Denique in ultima hac Persecutione *Cromuelliana* dispersis undique Religiosis, pia Virgo cum prædicta Sorore, & Ancilla ad Laci cujusdam *Insulam*, *Sanctorum* (*p*) dictam, cum frugali Commeatu se recepit, ubi tandem ab insequentibus Inimicis capta, ac Rebus omnibus spoliata, ipsis quoque Vestibus per summam Barbariem mediâ Hyeme (nam *Februarius* erat) direptis, seminuda abducitur, dumque Algore obfrigida, nec aliquid habens præter Cutem, & Ossa, à Barbaris in proximam Scapham impetuosè instar Fascis Sarmentij projicitur, tres ei simul in Corpusculo confractæ sunt Costæ, undè & vivendi Finem fecit, priùs tamen ab Ancilla ad Ecclesiam nostri Conventûs *Buresulensis*, uti petierat, Humeris delata, & antè Beatissimæ Virginis Altare reclinata: Undè mox digressa Ancilla, ut alteram Sororem, in Sylva relictam, perquireret, revertens ad Templum reperit eodem Loco Sororem *Honoriam* flexis Genibus, erectoque Collo, velut orantis Situ, placidè in Domino consopitam. Ejus aliæ Res gestæ prolixiori Historiæ reservantur." (*q*).

XLV. " Soror HONORIA MAGAEN, eundem *Tertium* Ordinem professa, ac prioris individua Laborum Ærumnarumque Socia, veluti à qua, nec in Morte, nec in Tumulo, potuit separari. Hæc à supradictis Inferni Satellitibus in eadem *Insula Sanctorum* capta, Vestibus nudata, multisque affecta Vulneribus, cùm esset Ætate junior, ac magis Pudicitiæ suæ metueret quàm Vitæ, in proximam Sylvam furentium Manibus elapsa, cavæ Arboris Trunco se abdidit, ubi postridiè Frigoribus extincta reperta fuit, simulque cum Sorore *Honoria* tumulata" (*r*) Anno 1653.

XLVI. " Anno

(*e*) Adeas Cap. xvii. Num. c.
(*f*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 152.
(*g*) Adeas Cap. xvii. Num. c.
(*h*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 152.
(*i*) Idem ibidem.
(*k*) Consulendum Cap. ix. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag. 318.
(l) Id est in Agro *Mayonensi*.
(*m*) Adeas Cap. x. §. iv. Num. iv. Pag. 343.
(*n*) De quo Cap. xiv. Num. v. & vii. Pag. 522.
(*o*) Nominandâ Num. seq.
(*p*) Juxtà *Mayonensem* Agrum *Conaciæ*. Videsis Cap. xiii. Num. xxxvii. Pag. 473.
(*q*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 159. & seq.
(*r*) Idem Pag. 160.

XLVI. " Anno 1653 R. P. Magister Fr. THADDÆUS MORIARTI Palmam Victoriæ obtinuit. " Hic regulari Observantiæ, Jejunijs, ac peculiariter Orationi usquè adeò deditus erat, ut cum in Conventu *Toletano (s)* mirè proficeret in Literis, de ipso assererent illud celebre Acroama S. Thomæ, " *quidquid sciret, non tàm Studio, ac Labore, quàm cælitus* Precibus impetratum *accepisse.* Fuit Conventûs sui *Traleiensis* Prior, ac pro Orthodoxa Religione, & Pontificiâ Auctoritate defendendâ nulli " unquàm Labori pepercit. Incrudescente Persecutione, oblatam sibi Regno excedendi, & ad tutiora " migrandi Licentiam respuit, misertus Catholicorum, quibus Præsentiam suam pernecessariam videbat. " Itàque comprehensus demùm & *Killarniam (t)* ductus, Patibulo adjudicatur, ubi ex Summitate Scalæ " velut è Rostris Fideles exhortatus, ac Hæresibus Interitum vaticinans, dicto Versu: *In Manus tuas* " *Domine*, &c, generosè Mortem amplexus est, ipsis Sectarijs affirmantibus, si quis Papistarum censendus sit Martyr, hunc certè Martyrem esse." (*u*).

Audiamus insuper *Danielem* nostrum *O-Daly*, aliàs *Dominicum de Rosario*, de eodem sic præcinentem (*w*): *R. Admodùm P. Fr.* Thaddæus Moriarti, *ejusdem Collegij* Ulyssiponensis *Alumnus, S. Theologiæ Magister, & Conventûs* Traleiensis *in* Momoniæ *Provincia postremus Prior, Vir non solùm Theologiâ Scholasticâ, sed & Positivâ, nec minùs Virtutum Splendore, quàm abavitæ Nobilitatis Charactere illustris. Hic ab Hereticis (quorum Aures jamdiù Hominis Fama invaserat) captus, nunquam lætior innupta ad maritalia, quam hic ad Carceris Vincula, nec avidior famelicus ad Convivia, quâm hic ad Patibulum exivit. Primo de data Mortis Sententia Nuncio Manuum Osculis, & Amplexibus, Custodibus suis, & conducentibus Militibus Nummis in Promptu habitis ablectatis, Catholicorum astantium Animis pulchrâ Oratione de Excellentia* Religionis Catholicæ, & Romanæ, *de humanæ Vitæ Inconstantia, & dubia Mortis Ansa, de Martyrio securissimo in Cælum Calle, & Viarum omnium Compendio recreatis, Laqueo suspensus est. Sed & multorum Animis Stuporem pariter, & Admirationem ingessit, Vultum Hominis, anteà tàm longâ Carceris Inediâ fuscum, lividum, & Oculis quodammodo ingratum (Morte transfiguratum dixisses) tantâ Charitate, & Venustate splenduisse, ut quasi quosdam Lucis Radios jaculasse videretur, ità ut ipsi Carnifices Vultum ipsius tanquàm Angeli esse faterentur. Humilitatis, & Patientiæ singulare totâ Vitâ suâ se præbuit Exemplum. Nunquàm irasci visus est. In Passione sua tam raræ fuit Tolerantiæ, ut Hæretici fatuum esse assererent, nam adeo Vitam contempsit temporalem, ut Fustibus onustus, Colaphis cæsus, Vestibus exutus, non solùm Impatientiæ, sed nec Sensibilitatis Indicium ostenderet, tanquàm Ovis ad Occisionem ductus. Omnibus à Judice interrogatis ità libere, constanter, ac veraciter respondit, ut ipsum nescire mentiri fassi sint contrarij. Dum interrogaret Præses, quare Edictis Regni non obtemperaret, dixit se teneri obedire potiùs Deo, ac Vicem ejus Gerentibus, qui ipsi suam Functionem exercere imperabant. Judicem Uxor admonuit, nihil habere cum Sanguine innocentis istius, cui ait se aliàs proprium Periculum exponere. Plane in omnibus se Apostolicum Ministrum, ac Verum Christi Discipulum, ejus Vestigia sectando, exhibuit, juxtà omnia Signa veri Ministri concinne depicta à Magno Augustino* Tom. 10. Serm. 39 ad Fratres in Eremo. *Passus est 15 Octobris Anni 1653, & adhuc Noctu Dieque Milites Hæretici Corpus ejus custodiunt ne à Sepulchro tollatur, & hic Error est pejor priore.*

XLVII. " Ex eodem Conventu (*Traleiensi*) R. P. Fr. THOMAS MORIARTI, Frater memorati " Patris (*Thaddæi*) incedebat per Patriam larvatus, & administrans Sacramenta Catholicis Ovibus, nullum habentibus Pastorem. Catechizavit continuò, in quo Exercitio multos Annos consumpsit, & tandem " multis Incommodis sævæ Persecutionis exagitatus diù, piè migravit hinc ad meliorem Sortem, ut speratur (*x*), post Annum 1653.

XLVIII. " Anno eodem (1653) Fr. BERNARDUS O-KELLY, Conversus, è Conventu *Roscomaniensi*, post diuturnum Carceris Squalorem, ferreoru m Vinculorum Pondera, Inediam (quæ ipsum " ad vendendam pro Pane unicam, quâ tegebatur, Vestem adegerat) *Galviæ* per Sententiam " damnatus ad Mortem, publicoque Suspendio erectus, viriliter Animam suam pro Causa Religi- " onis posuit." (*y*)

XLIX. " Anno

(*s*) *Toletum* Urbs est Archiepiscopalis Regni *Castellæ Novæ* in *Hispania*.

(*t*) *Killarnia* Pagus est *Kerriensis* Agri, *Traleiâ* septemdecim Milliaribus distans.

(*u*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 152, & seq. Ipsius quoque meminit Capitulum Generalissimum Anni 1644, ut legere est suprà, Cap. v. Num. x. Sect. 6. Pag. 115.

(*w*) Pag. 355, & seqq.

(*x*) *O-Heynus*, Pag. 20.

(*y*) Capitulum Generale *Romæ* 1656. Pag. 153.

[illegible]

(†) [illegible] Manuscrito, de quo Cap. iii. § iv. Num. i. Pag. [illegible]
(a) [illegible] Generale Romæ 1656. Pag. 153.
(b) [illegible] qua Commentarius [illegible] Prædicatorum [illegible] Num. xiii. Lit. v. Pag. [illegible]
(c) [illegible] Generale Romæ 1656. Pag. 154.
(d) Pag. 154.
(e) Cap. iii. Num. ii. Pag. 322.
(f) O-Heyne Pag. 4.
(g) Idem ibidem.
(h) Cap. præf. Num. xv. Pag. 566.
(i) O-Heyne, Pag. 3.
(k) Cap. ii. § ii. Num. ii. Pag. 352.
(l) Pag. 23.

" Virtutis *Viterbij* in Conventu S. Mariæ de *Quercia*. Audivi à multis in Patria, quod esset Confessarius
" r ximè prudens, & pius, ac Propagator ingens SS. Rosarij."

LVI. Fr. GULIELMUS GORMAIN, Cænobij *Killociensis*, vulgò *Kilmallock*, Conversus, " con-
" scendens Campanarium (*m*), se defendit animosè ab Aggressoribus donec Catholici accesserint, Suppe-
" tias ei ferentes. Iste Frater abijt posteà in *Hispaniam* & moratus est diù in Conventu magno, & reli-
" gioso *Vallisoletano*. Sartor erat concinnus, undè Gratiam obtinuit citæ Receptionis. Sed brevi gra-
" tior evasit, quando detectum fuit Donum, illi à Deo datum, ad sanandas varias Infirmitates sola
" Contactu suæ Manûs, & præ alijs Chæradas, seù Strumas (sivè *Scrofulam*) curabat infallibiliter (N),
" undè Strumosi ex Locis circumvicinis confluebant *Matritum* ad istum Fratrem, qui, eò vocatus, fuit
" Sacrista providus in Conventu Beatissimæ Virginis de *Athocha*, posteà fuit Procurator Generalis pro
" Provincia *Hiberniæ* in Curia *Matritensi*, ibidemque obijt cum bona omnium Opinione (*circà Annum*
" 1665). Audivi autem *Matriti*, quod illa Vis sanandi Strumas esset mere naturalis, eo quod fuerit
" septima Proles mascula consequenter, Filiæ nullius interpositâ Nativitate, nec ullo pariter abortivo.
" Ut ut sit, erat bonus Religiosus, Deo, & Ordini fideliter famulans sine Querela."

LVII. " R. P. Fr. CHRISTOPHORUS O-FERRALL, Conventûs *Dubliniensis*, studuit *Lovanij*,
" indè remeans appulit *Dublinium*, ubi fuit Prior, & Confessarius pius, diligens, ac prudens. Simul
" cum suo Provinciali, P. Magistro Fr. *Joanne O-Hart* (*n*), ob Defensionem Pontificiæ Potestatis con-
" jectus fuit in Carcerem *Dubliniensem*, detentusque est ibidem per Triennium integrum, nec daba-
" tur illi Lectus, sed cubare debuit super nudam Terram. Et illemet posteà mihi affirmavit, quod cre-
" brò ejus Pedes mordebant Sorices. Erat Cultor singularis Beatissimæ Matris Dei Mariæ" (*p*). Piè
obijt post Annum 1664.

LVIII. " R. P. Fr. ARTHURUS PANTI, ex eodem Conventu (*Dubliniensi*,) carceratus &
" ipse *Dublinij* eandem ob Causam, posteà Procurator pro *Hibernia* obijt Hispali" (*r*) post Annum
1664.

LIX. " R. Admodùm P. Fr. RAYMUNDUS (*Morus*) O-MORRADH, ex eodem Conventu
" (*Dubliniensi*), insignis Theologus, studuit in *Hispania* gloriosè, & in Collegio *Ulyssiponensi*, & illicò
" ac appulit *Dublinium* carceratus simul cum prædictis Patribus Triennium consumpsit sub ijsdem Af-
" flictionibus in eodem Carcere nisi quod sub Fine tertij Anni mortuus sit ibidem gloriosus, doctus, &
" fortis Vir pro Honore, & Unitate Ecclesiæ in suo Capite visibili, supremo, & infallibili. Anglice lo-
" quendo dicitur *Moore*, at Cognomen ejus est merè hibernicum ; ortus est enim ex Clarissima Familia
" D. *O-Morradh*, quondam Domini, ac Dynastæ, sivè Reguli totius (*q*) Comitatus, qui hodiè vocatur
" *Comitatus Reginæ*. Obijt in dicto Carcere Anno 1665." (*r*)

LX. " R. Adm. P. Fr. GULIELMUS DE BURGO, ex Domo *Burgorum* de *Iserkealla* (*s*), clarus
" Familiâ, studuit in *Hispania*, & redux vixit cum summo Exemplo in suo Conventu *Athenriensi*
" quoadusque devicto Regno per *Cromuellum*, extorris factus fuerit sub Annum 1650. Tùm venit
" in *Galliam*, & moratus est in Conventu *Venetensi*, vulgò *Vanne*, religiosissimæ, & doctæ Congregationis
" *Britannicæ*, usque ad Mortem" (*t*), quam piè obijt circà Annum 1665.

LXI. " R. Adm. P. Fr. JOANNES O-FAHADH (*O-Fahy*), studuit operosè nimis, & cum Fructu
" uberrimo in *Italia*, undè profectus in Patriam, institutus est Philosophiæ Lector in suo nativo Con-
" ventu *Athenriensi*, deindè Magister Studentium, ac Theologiæ Lector, quæ Officia adimplevit cum
" magno Applausu, & tamen singulis Diebus festivis prædicavit doctè, & facundè. Erat Vir magnæ
" Mortificationis, & Pietatis Exemplar intùs, & extrà: Semper ibat Pedes quocunque eundum esset.
" Nunquàm à Professione portavit Linea, & ordinariè vestiebatur laceris Habitibus. Valdè opposuit se
" his, qui non acquiescebant Legato S. Sedis (*u*). Catholici venerabantur illum oppidò. Regno
" subacto, & Religione consequenter prostratâ, ipse fuit compulsus discedere ex Patria (*circà An-
" num* 1652). Indeque perrexit iterùm in *Italiam*, & vixit *Viterbij*, ubi piè obijt" (*w*) circà Annum
1665.

LXII.

(*m*) Verba sunt *O-Heyni*, Pag. 17.
(*N*) Videsis Cap. ii. Num. xvi. Lit. i. Pag. 45.
(*n*) Confer Cap. xiv. Num. xvi. Pag. 525.
(*o*) *O-Heynus*, Pag. 7.
(*p*) Idem ibidem.
(*q*) Excipe tamen Regionem, seù Baroniam *Osso-riæ* Superioris juxtà superiùs dicta Cap. ix. §. xxx. Num. i. Lit. f. & Num. iii. Lit. p. Pag. 297, & 298.
(*r*) *O-Heynus*, Pag. 7.
(*s*) Consulendum Cap. ix. §. viii. Num iv. Lit. n. Pag. 225.
(*t*) *O-Heynus*, Pag. 30.
(*u*) Adeas Cap. xvii. Num. lii.
(*w*) *O-Heynus*, Pag. 30.

LXII. "R. P. Fr. EDMUNDUS DE BURGO [illegible]
" [illegible]
" [illegible]
" [illegible]
" [illegible]

LXIII. "R. P. Fr. [illegible]
" [illegible]
" [illegible]
" [illegible]

LXIV. "Fr. [illegible]
" [illegible]
" [illegible] Anno 1671.

LXV. "R. P. Fr. THOMAS [illegible], [illegible] S. Theologiæ [illegible] Studiis
" [illegible] in Hispania, [illegible] in Patriam cum aliis [illegible] P. Edmundo [illegible]
" de Burgo, jam superius memorato (b) & P. Cornelio Mac-Mahon, de quo statim, à Mauris captus, [illegible] Triennium transegit cum periculo Religionis. [illegible] Rege (Carolo II. 1660), Patriam petiit, & appulit feliciter ad suum Conventum Athenriensem, ex Mandato P. Provincialis O-Hart (c), [illegible], & dictus P. Mac-Mahon in Loco valdè [illegible], quam exercuerunt Duodecim Annis cum omni Laude, & Fructu. Anno 1665, cum Ego [illegible] sum, erant in Schola ter centum circiter Studentes parvi, & magni. Demum [illegible] Laboribus [illegible] in docendo, prædicando, Confessiones excipiendo, & catechizando indefatigabiliter, Vir [illegible], & [illegible], [illegible] Sacramentis piè receptis, mortuus est cum omnium Catholicorum Dolore summo Anno 1672 (d)."

LXVI. "Collega illius P. CORNELIUS MAC-MAHON, Cœnobii *Athenriensis* pariter Alumnus, translatus fuit ad Conventum *Kilkenniensem* ad docendum ibi, & ibidem obiit sub Principio Anni 1674. Hic Pater fuit Triennio *Magister Novitiorum* in reformatissimo Conventu *Segoviensi* (*Hispaniæ*). Pater Magister Fr. *Joannes Martinez de Prado* (e) mirabatur Ingenium ejus, & Memoriam, ita ut audivimus sæpius dicere, quod existimabat hunc Patrem tenuisse memoriter Secundam Secundæ *S. Thomæ*, unde magnus ille Vir consulebat eum crebrò circa Moralia. Fuit verus Israelita, in quo Dolus non erat, atque summoperè addictus Orationi contemplativæ, in qua consuevit Nos duodecim Novitios, sub ejus Cura positos, tenere tamdiu, ut sæpè caderent multi in Terram præ Debilitate, & omnium Genua ulcerata essent" (f).

LXVII. "R. P. Fr. NICOLAUS O-HALLURAIN studuit optimè in *Hispania*, & regressus directè ad suum Conventum *Galviensem*, applicuit se Prædicationi, in cujus Exercitio tam magnum fecit Progressum, ut facilè possit annumerari inter optimos Prædicatores sui Regni. Fuit sæpius Prior sui Conventus *Galviensis*, & in ultimo suo Prioratu recepit me amantissimè, dum iturus essem in *Hispaniam* pro Studiis Anno 1667. Erat Vir planè bonus, facetus, & affabilis, inserviens Deo, & Religioni cum Humilitate, & Charitate. Munitus Sacramentis, & sui compos usque ad extrema, obiit *Galviæ* Anno 1673, *Ætatis* suæ 75. Fuit Rosarii celeberrimus Propagator, & in omnibus devotissimus Cultor Sacratissimæ *Virginis* Mariæ Dei Matris" (g).

LXVIII. Alter "Fr. NICOLAUS O-HALLURAIN, Cœnobii item *Galviensis* Alumnus, auditi cum Specimine excellentis Ingenii, totâ Philosophiâ hic *Lovanii*, Infirmitate mortali correptus, obiit ibidem Anno 1676. Habitus est ab omnibus in hac Communitate (*Lovaniensi*) pro valdè virtuoso, & narratum fuit mihi hic, quod exhumati ipsius Cadaveris, post Decennium in Sepulchro, Caro incorrupta adhæreret Ossibus" (h).

Hujus

(x) Idem ibidem.
(y) In *Corcagiensi* Agro *Momoniæ*.
(z) *O-Heynus*. Pag. 13.
(a) Idem, Pag. 21.
(b) Num. lxii. Cap. præf. Pag. præf.
(c) De quo Cap. xiv. Num. xvi. Pag. 525.
(d) *O-Heynus*, Pag. 31.
(e) Scriptor *Hispanus* magni Nominis in Orbe Literario.
(f) *O-Heynus*, Pag. 31.
(g) Idem, Pag. 24.
(h) Idem, Pag. 27.

LXIX. " R. Adm. P. Fr. DOMINICUS O-CONNOR, Conventûs *Sligoensis*, Vir fuit insignissimæ Pietatis, ac Puritatis, cujus æternis Laboribus Fratres nostri in Provincia *Ultoniæ* restituti sunt (*i*), non obstante adverso, & valido Conamine quorundam obsistentium nervosè, ne admitterentur non solùm ad Districtus, in quibus consueverant mendicare, verùm etiam ad ipsos Conventus, quos anteà possidebant coram omnium Oculis à Primordio Fundationum usque ad Tempus *Cromwelli*, tunc enim coacti sunt omnes Religiosi Fugam capere; & omnes ferè nostri Patres ex illa vastâ Provinciâ mortui sunt in Exilio. Alij (*Minoritæ*) autem redeuntes, accedente aliquali Tranquillitate, occupabant nostra Loca, è quibus vix avelli possent, nisi suscitasset, & conservasset Dominus Nobis strenuum Defensorem, & efficacem Expugnatorem, qui Claritate Sanguinis (*k*), & Nominis, ac Religionis Perspicuitate præditus, habebatur plurimi apud Catholicam, & Antiquam Nobilitatem *Ultoniæ*. Hic Pater erat ingens Propagator SS. Rosarij suis assiduis Concionibus, & quamvis esset naturaliter hebetioris Linguæ ob Balbutiem aliqualem, dum tamen conscendebat Pulpitum tàm paratæ erat Loquelæ, & tam energicæ Facundiæ, ac si à Natura nullum penitùs haberet Obstaculum. Castimoniæ erat integerrimus Custos, ità ut cum nulla Persona alterius Sexûs, etiam cum proprijs Consanguineis, solitariè colloqueretur extrà Confessionis Tempus, quam semper audiebat in Loco aliquo patulo. Fuit sæpiùs Prior sui nativi Conventûs, & Definitor pro *Ultonia* in Capitulo Provinciali *Kilkenniæ* in Mense Januarij 1643 (*l*). Obijt valde senex, & cum Odore celebris Famæ apud Clerum, & Populum " circà Annum 1675.

LXX. " R. A. P. Fr. GERALDUS DAVOCK, Alumnus Conventûs *Athenriensis*, S. Theologiæ Magister, redux in Patriam post Studia in *Hispania*, factus fuit Lector Philosophiæ, & deindè Magister Studij. Hæc Officia gessit gratiosè, & prædicabat facundè pariter. Religiosis dispersis, ille captus ab Hæreticis relegatus est cum multis Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quàm Regularibus, in Insulam Maris vocatam *Bofin* (*m*), ubi cum Inedia, & summa Patientia Septennium complevit. Restituto autem Rege (*Carolo* II, 1660) liberati sunt, præter magnum, & Venerabilem Virum P. Fr. *Bernardum Mac-Ghiolla Cluinne*, Provincialem meritissimum Ordinis Magni Patriarchæ *S. Francisci*, qui pro Dei Gloria ibi feliciter mortuus est. Porrò circà Lumbos hujus heroici Viri defuncti inventum est Cingulum ex Corio, aculeatis, & pungentibus Clavis ferreis refertum. Noster autem P. Magister *Davock* vixit perreligiosè, & piè longo Tempore, post Liberationem ex prælibata Insula, & operosè excolebat Vineam Domini Verbo, & Exemplo, donec Senio fractus, & fatigatus Persecutionis Pondere, tunc noviter ortæ, munitus Sacramentis piè obdormivit in Domino Anno 1675. Ex *Hibernia* venerat *Lovanium* ad Collegium nostrum S. *Crucis* visitandum Anno 1664, ubi multa sapienter ordinavit " (*n*).

LXXI. " R. P. Fr. ANTONIUS O-MOLLOY, alias *de Rosario*, Longofordiensis, studuit in *Hispania*, factusque fuit Procurator Generalis Pro Provincia *Hiberniæ* (*o*), Ordinis Prædicatorum. Mirificè providus erat ergà Juvenes recenter professos, confluentes in *Hispanias* ad Studia, & revertentes denuò in Patriam. Quod Officium gessit cum Laude, & Opinione Cleri, & Civium de *Bilbao*, quadraginta circiter Annis. Benè vocatus est *de Rosario*, etenim erat huic Devotioni, & in omnibus Cultui Sanctissimæ Matris Dei Virginis deditus. Quoties premebatur aliqua Necessitate, applicabat se devotè ad B. Virginem de *Bigenna*, per quam Deus crebra patrat Miracula in illa Civitate. Post Studia deputatus ut venirem *Lovanium*, mansi apud eum Mense, & medio, expectans Navigij Commoditatem, & quidem mirabar venerandi Senis sanctam, & religiosam Vitam. Vixit satis fortis quandò valedixi Anno 1675, non scio autem determinate quando obierit, sed quod erat valdè annosus, & bonus " (*p*).

LXXII. " R. P. Fr. MALACHIAS O-LOUGHLIN, Conventûs *Portumnensis*, studuit *Segoviæ* in *Hispania*, & licèt Pater ipsius Ministellus esset Hæreticus, ipse tamen Flos erat verè gratiosus de Spina. Exemplariter vixit, sanctèque finivit Diem suum, receptis Ecclesiæ Sacramentis, Anno 1678 " (*q*).

(*i*) Confer Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.

(*k*) Legesis Cap. ix. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

(*l*) Adeas Cap. xiv. Num. xiii. Pag. 524.

(*m*) Juxta Agrum *Galviensem*.

(*n*) *O-Heynus*, Pag. 31. Videsis Cap. xii. §. iii. Num. x. Pag. 437.

(*o*) Adeas Cap. xii. §. iv. Num. ii. Pag. 449.

(*p*) *O-Heynus*, Pag. 11.

(*q*) Idem Pag. 36.

LXXIII. " Fr. GULIELMUS DE BURGO, Cœnobij *Athenriensis* Alumnus recenter professus,
" missus est in *Hispaniam*, & receptus in clarissimo Conventu *Burgensi*, aggressus est ibidem sua Studia. Erat amabilis omninò, & ex clara Parentela *Burgorum* de *Ifertleraun* (r), sed multo amabilior
" Moribus, nam ità se mortificaverat Cilicio, ac Catenâ ferreâ, tenero Corpusculo circumductâ, ut indè
" mihi scriptum est, quod Anno 1679 confortatus Sacramentis Ecclesiæ Vitam finierit cum magna Opinione Virtutis. Id expressè testantur Acta Capituli Provincialis Almæ Provinciæ *Castellæ*, quæ
" quidem simile non exhibere solet Testimonium nisi cum altis, & inexpugnabilibus Fundamentis." (s)

LXXIV. " R. P. Fr. MARCUS BARNEWALL, Conventûs *Dubliniensis*, studuit in *Portugallia* cum amplo Progressu, & redux *Dublinium* prædicabat cum *Ædificatione*, & Laude non
" exiguâ. Persecutio sæva, Anno 1680 orta, expulit eum inde in *Lusitaniam*, ubi pie obijt sicut
" vixit" (t).

LXXV. " R. P. Fr. PATRITIUS O-DIRAH, Conventûs *Colranensis*, studuit cum magno Fructu
" in *Hispania*, & redux ad suos brevi evasit facundissimus Concionator. Erat Regularis Observantiæ Custos vigilantissimus, obijtque plenus bonæ Opinionis in Ordine, & Populo" (u) circa Annum 1680.

LXXVI. " Rev. Adm. P. Fr. CLEMENS O-BERN, Conventûs item *Colranensis*, nobiliter natus,
" & multò nobilior sanctis Moribus, studuit optimè in *Hispania*. Prædicator erat egregius, & Conversationis valdè exemplaris in tota Vita. Fuit sæpiùs Prior, moderans cum insigni Prudentia" (u), pieque discessit è Vitâ circà Annum 1680.

LXXVII. " Rev Adm. P. Fr. EUGENIUS O-COIGLY, Conventus item *Colranensis*, studuit
" pariter in *Hispania* pretiosissime, & redux in Patriam ità assidue se exercuit in Prædicatione docta,
" profunda, & facunda, sicut Illustrissimus Dominus Primas (w) mihi scribit, quod nunquàm audiverit
" æquandum illi Prædicatorem in *Hibernia*. Fuit sæpiùs Prior, multamque suscepit Juventutem egregiam ad Habitum, & Professionem. Exactus erat Observator Constitutionum, quoad fieri poterat in ea
" afflicta Patria" (x), denatus post Annum 1680.

LXXVIII, " Rev. Adm. P. Fr. THOMAS MAC-MAHON, ex Conventu item *Colranensi*, studuit
" *Pampilonæ* in *Hispania*. Expletis Studijs venit in *Galliam*, & moratus est *Bajonæ*, ubi Septennio
" erat Magister Novitiorum cum singulari Pietate, Laude, & Fructu. Redux in Patriam idem exercuit
" Officium multo Tempore cum pari Sorte. Fuit observantissimus Constitutionum nostrarum, & cum
" magna Sanctitatis Opinione Die 17 Martij consecratâ Apostolo nostro *S. Patritio*, Confessione factâ,
" & Missâ devotè lectâ, oppressus denso, & violento Catarrho, Diem clausit extremum Anno 1681.
" Quindecim Annis fuit Prior *Gaulensis* cum summo Exemplo. Vir erat doctus, sed minùs habilis ad
" prædicandum ob Pectoris Infirmitatem. Erat tamen magnus Catechista, indefessusque, & prudens
" Confessarius. Sed mirabile est apud me, quod affirmant, qui vixerunt sub ipso diu Novitij, & Professi, nempè quod singulis Diebus, præter Officium Canonicum, recitabat Officium B. Virginis
" Mariæ, ac Defunctorum integrè cum Rosario. Quis est similis illi in hac Devotione? (y) Recepit ad Ordinem plures Juvenes, Sanguine, & Moribus conspicuos" (z).

LXXIX. " R. P. Fr. JACOBUS O-CROLY, Cœnobij item *Colranensis* Alumnus, studuit pariter
" in *Hispania* cum Laude. Evasit in Patria optimus Prædicator, ac Observator regularis Vitæ sine ullo
" Improperio. Erat Missionarius Zelosissimus usque ad Mortem" (a), quam lætus, susceptis Sacramentis, aspexit circà Annum 1680.

LXXX. " Fr. HYACINTHUS DOWDALL, Alumnus Conventus *Pontanensis*, Studens in Cœnobio

---

(r) Videsis Cap. ix. §. viii. Num. iii. Pag. 222.
(s) *O-Heynus*, Pag. 31.
(t) Idem, Pag. 7.
(u) Idem, Pag. 4.
(w) Scilicèt *Dominicus* noster *Maguire*, de quo Cap. xiii. Num lxxii. Pag. 499.
(x) *O-Heynus*, Pag. 4. Videsis Cap. xii. §. iii. Num. x. Pag. 437, ubi constabit ipsum fuisse Prædicatorem Generalem.
(y) Confer Num. cxxv. Cap. præs.
(z) *O-Heynus*, Pag. 3, & seq.
(a) Idem, Pag. 4. laudatis pro hoc, & tribus antecedentibus Epistolam nostri Archipræsulis *Maguire*, nuper laudati, scriptam Parisijs Die 26 Februarij 1706.

" nobio *Matritensi* B. Virginis Mariæ de *Atocha*, obijt cum Opinione magnæ Virtutis ut mihi insinuarunt plures ex nostris Religiosis, qui ibidem studuerunt " (*b*).

LXXXI. " Ex Conventu *Killocensi* Eximius Pater Magister Fr. HENRICUS BURGATT, in Actis Capituli Generalis *Romæ* 1650, ut alibi dictum (*c*), memoratus, Vir magni Ingenij, estò parvi Corporis, studuit *Burgis* in *Hispania*, ubi Senes fixam habuerunt illius Recordationem. Dicebant enim sæpiùs, me præsente (vixi enim Clericus ibi uno Anno), se nunquàm novisse Adolescentem vivacioris Ingenij. Id refulsit uberrimè in sua Patria, ubi spargebat Evangelicam Veritatem per multos Annos cum tanta Doctrina, Fervore, & Elegantia, ità ut Homines adhuc docti stupefacti assererent, mirandum satis esse, Virum tàm pusillum Staturâ, Possessorem ac Diffusorem videri tantæ Sapientiæ, & Facundiæ. Campaginavit autem arctè, ac insolubiliter quasi, Vitam maximè exemplarem cum hac Scientia. Novit enim apprimè Vir religiosus, non sufficere ad Complementum Viri Apostolici, quod lucens sit duntaxàt, sed & ardens pariter, ac condiens Sale bonorum Operum. Ipse clarus Vir egregiè versatus in Positiva Theologia, in Jure Canonico, & in Polemicis, erat cinctus Panopliâ totius Vetustatis ad conterendos Fidei Hostes, ex quibus plures convertit ad Fidem, doctioribus inter illos verentibus convenire eundem Patrem, obturantem Ora eorum Sacrilega. Audiens iste, coronatum fuisse nostrum Regem *Jacobum* (*Secundum*) jam declaratum Catholicum, & vere ab omnibus bonis Hominibus semper memorandum, lætatus est magnoperè, & quibusdam Nobilibus ibi conversantibus, & dolentibus, quod Majestas Sua non haberet Prolem, respondit P. Magister *Burgatt*, quod ex Regina eadem haberet adhuc duas Proles. Et Dominis replicantibus, an esset Filius? Ille ait, quod saltem unus foret Filius. Et hoc fuit Quadriennio ante Nativitatem præsentis nostri Regis *Jacobi Tertij* (*d*). Dictum igitur Eximij Patris probavit Eventus, undè videtur, quod sit propheticè locutus.

" Hic Pater, ut jam dixi, multas spectabiles Personas convertit ad Fidem, inter quas fuit Magnus Sheriffus, sivè Vice Comes, Gomitatus *Limericensis*, vocatus *Pourdon*. Aliquandò visum est Cubiculum ejus Noctu coruscare Lumine, nulla aliâ Luce accensâ in tota Domo. Consultus erat ab omnibus in omni Difficultate emergente veluti Oraculum. Conquisitus ab Hæreticis Anno 1681; quo Anno videtur Infernus aperuisse Os suum contrà omnes Catholicos istorum Regnorum infelicium (*e*), ipse Genibus flexis orabat in sua Camera, invisibilis factus perquirentibus, qui intrà idem Cubiculum existebant, visibilis tamen Actu omnibus Catholicis circumstantibus, & sic, protegente Jesu Christo, evasit eorum Manus. Tranquillâ postmodùm Aurâ subnascente, & sedatâ partim sævissimâ Persecutione, narratum est sub Juramento eisdem Persecutoribus ipsius, quod fuerit morans positis Genibus in tali Cubiculo, pervestigato ab illis in Domo prænominati Domini *Pourdon* recenter conversi; & illi vicissim jurarunt, se nullatenùs vidisse eum. Hac de Re informatus sum adamussim per R. P. Fr. *Petrum Kind*, qui Sexennio gubernavit, ut bonus, & vigil Prior, *Killocensem* Conventum & sanctè affirmat, hæc se audivisse à Catholicis, qui tunc aderant in Camera, ubi Pater Magister *Burgatt* orabat. Iste venerandus Pater piè munitus Sacramentis migravit è Vita (*post Annum* 1684) in Ædibus dicti Domini *Pourdon*, per eum conversi ad Fidem, ejusque Corpus humatum est in Conventu Fratrum Minorum de *Askettina* (*f*). Si Pax autem affulgeret, Confratres mei *Killocienses* sperarent exportare illius Exuvias " (*g*).

LXXXII. " Ex Conventu *Limericensi* Rev. Adm. P. Fr. CORNELIUS O-HEYN, S. Theologiæ Magister, studuit *Romæ* apud *S. Mariam Super Minervam*, & docuit *Pragæ* in *Bohemia* Philosophiam, ac Theologiam multis Annis cum Laude non exigua, & factus ibi Magister profectus est in *Angliam*. Socius fuit & Commensalis Reverendissimi Patris Magistri Fr. *Christophori de Rosario*, Confessarij Serenissimæ Reginæ Angliæ (*h*), quoad usque coactus fuerit à sæva Persecutione indè abscedere. Et Requie quâdâm lucescente, denuo reversus est *Londinum*, ubi piè obijt Anno 1685. Fuit valde candidus, doctus, ac proficuus Catholicis *Anglis* " (*i*). Fratrem habuit secundùm Carnem, Patrem item Magistrum Fr. *Thaddæum O-Heyn*, superiùs memoratum (*k*).

Eeee 2 *LXXXIII.*

(*b*) *O-Heynus*, Pag. 6.
(*c*) Cap. vi. Num. xii. Sect. 6. Pag. 118.
(*d*) Confer Cap. vii. Num. xiv. Pag. 145.
(*e*) Videsis Cap. vi. Num. xxiii. Pag. 130.
(*f*) In *Limericensi* Agro *Momoniæ*.
(*g*) *O-Heynus*, Pag. 18. Videsis Cap. xii. §. iii. Num. x. Pag. 437.
(*h*) Uxoris *Caroli II*, Regis *Angliæ*, Filiæ verò *Joannis IV*, Regis *Lusitaniæ*, Nomine *Catharinæ*.
(*i*) *O-Heynus*, Pag. 16.
(*k*) Cap. ix. §. v. Num. vii. Pag. 213.

[illegible]. "Eximius Pater Magister Fr. FELIX O-CONNOR, Conventus [illegible] Alumnus, Vir fuit vere Apostolicus, qui totus omnem Zelum impendit [illegible] Dei. Hic post [illegible] peractis in Hibernia [illegible] in Patriam, [illegible] Praedicationi [illegible]. Erat autem [illegible] Ordinis [illegible], & [illegible] Conventus [illegible], ubi fuit Prior [illegible]. Tunc [illegible] Temporis noster Rex Carolus II, qui [illegible] à Cromwellianis [illegible] Fratribus suis [illegible] in Hispaniam [illegible] Regis Catholici [illegible]. Circa [illegible] Principes [illegible] Nobiles Hiberni [illegible], & [illegible] Numero [illegible]. Hic [illegible] Magister Felix [illegible], [illegible] Legionis [illegible], & [illegible] Evangelicae [illegible], & Quadragesimae [illegible] Anno, [illegible] Conventus S. Crucis [illegible], [illegible] & [illegible] in nostra Provincia, quod P. Felix O-Connor [illegible] Hominibus [illegible] nostri [illegible]. [illegible] Meritum, [illegible], ac [illegible] Pensionem, [illegible] à Serenissimo Principe Domino [illegible] Hispaniae, [illegible] à Catholico Rege Philippo IV. [illegible], à S. Congregatione de Propaganda Fide [illegible] Pensionem pro quatuor Studentibus in hac Domo [illegible], & [illegible], ut [illegible] Studiis, [illegible] ad Missionem [illegible]. [illegible] Rege nostro (Carolo II, 1660) ad [illegible] Thronum, [illegible] Patriam. [illegible] fuit Prior [illegible] Conventus (Sligoensis), & [illegible] Roscommoniensis [illegible]. Valde [illegible] in [illegible] Juvenum, [illegible] in ejus Conventu [illegible]. Norit enim prudentissimus Pater, [illegible] Ecclesiae, & Ordinis [illegible] Vigilantia. [illegible] usque ad brevè Tempus ante Mortem. Fuit Vir valde [illegible], & [illegible] Levitate, [illegible] in Persecutionibus, ac aliis [illegible] Adversitatibus. [illegible] Laboribus [illegible], & [illegible], [illegible] Vitam verè [illegible], & Sacramentis [illegible] in suo Conventu [illegible] Anno 1686" (q).

LXXXIV. "R. P. Fr. DOMINICUS (Linnanus) LYNZE (seu Lynch), Alumnus Conventus Galviensis, studuit in Hispania, & rediens ad nos, vitam valde exemplarem [illegible], etsi natus esset ex Familia Haeretica. [illegible] & efficacissime, quod Opera Fidei, & Gratiae non veniunt Hominibus à Nativitate, aut Natura, sed à Deo gratiose per Jesum Christum Dominum nostrum, adeo [illegible] aversus erat ab Haereticis, quod non conjungeret se [illegible] eorum Conversationi, licet illi, uti & Catholici, [illegible] appeterent suam Conversationem, quia ipse erat [illegible] jucundus, & facetus, servata semper religiosa Gravitate. Multa passus est in Persecutione orta Anno 1680, fuit enim per Annum in Carcere [illegible], quem tolerantia [illegible], & cum jucunda Facetia, etiam dum [illegible] cum Haereticis, admirantibus ejus Constantiam. Receptis Ecclesiae Sanctae Sacramentis, post Liberationem ab Ergastulo Carceris, placide obiit Anno 1686" (r).

LXXXV. "R. P. Fr. JOANNES DAVOCK, Conventus Athenriensis Alumnus, Vir conspicuus, & acceptissimus, non solum apud Catholicos, sed etiam apud Haereticos Anglos ob suavem ejus conversandi Modum. Obiit, gravi Senectute oppressus, & piè sumptis Sacramentis, Athenriae inter astantium Fratrum Preces Anno 1686. Fuit semel Prior sui Conventus, & diu vixit in Anglia cum Illustrissimo Domino Marchione de Clanrickard (s), Confessarius, & Commensalis ipsius" (t).

LXXXVI. "Rev. Adm. Pater Magister Fr. GERALDUS DILLON, fuit Vir exemplaris, & operosus in Obsequiis Dei, & sui Ordinis, sui Conventus Mulingarensis saepius Prior, & alterum in Legeniis bene

(l) Legesis Cap. vi. Num. xi, Pag. 116.

(m) Nempe Jacobo Duce Eboraci, & Comite Ultoniae, postmodum Rege Magnae Britanniae, Hiberniaeque, de quo Cap. vii. Num. i. & seqq. à Pag. 136; ac Henrico, Duce Glocestriae, & Comite Cantabrigiae, mortuo innupto 13. Septembris 1660.

(n) Philippo IV Hispaniarum.

(o) De quo Cap. xii. §. iii. Pag. 429.

(p) Confer Cap. xii. §. iii. Num. vii. Pag. 436.

(q) O-Heyne, Pag. 41.

(r) Idem, Pag. 24.

(s) Ulicco nempe de Burgo, de quo Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 277.

(t) O-Heyne, Pag. 32.

" benè meritus. Erat assiduus in administrando Penitentiæ Sacramento, & in prædicando utiliter. Obijt
" circà Annum 1688" (*u*).

LXXXVII. " R. P. Fr. JACOBUS ARTHUR studuit in *Portugallia*. Mansit *Londini* multo
" Tempore ut Sacellanus apud Caduceatorem *Lusitaniæ*, sub cujus Præsidio iste Religiosus inservijt
" operosè Catholicis ibi, & aliàs. Regressus *Limericum*, factus fuit Prior sui Conventus (*ibidem*), quem
" gubernavit cum Pietate, & Prudentia paternâ. Diem clausit extremum cum celebri Opinione Virtutis
" Anno 1689" (*w*).

LXXXVIII. " Rev. Adm. Pater Fr. JOANNES O-MEARADH (*x*) fuit Vir magni Meriti, & Æs-
" timationis in Conventu suo *Kilkenniensi*, & Populo, ob Doctrinæ, ac Prædicationis Energiam. Obijt
" valdè annosus, & maximè pius" (*y*) circà Annum 1690.

LXXXIX. " R. P. Fr. DOMINICUS O-RAGEID, ex eodem Conventu *Kilkenniensi*, Vir erat
" summmoperè deditus Orationi mentali, & vocali, & mirificè timens Judicia Dei. In nuperrimo
" Bello (*z*) sub Rege nostro *Jacobo* (*secundo*), adventante Hoste, ac subjugante *Kilkenniam*, profugus
" venit iste Pater innocens ad Conventum *Athenriensem* (*a*), ubi gratanter receptus, obijt piè munitus
" Sacramentis Mense Augusti Anni 1690, & sepultus est *Athenriæ* (*b*).

XC. " R. P. Fr. THOMAS O-BRANAIN (*c*) ex eadem Domo *Kilkenniensi*, studuit *Placentiæ*
" in *Hispania*, & regressus in Patriam prædicabat laudabiliter. Fuit Prior sui Conventus, & *Dubliniensis*
" pariter. Indè abactus per Inimici Adventum, secutus est Exercitum Catholicum, & Febri violentâ
" correptus, post suscepta devotè Sacramenta, Animam reddidit Creatori *Portumnæ* (*d*) Anno 1690,
" circâ Finem Septembris" (*e*).

XCI. " R. P. Fr. NICOLAUS ROCHE studuit in *Lusitania*. Vir erat mitissimus, & licèt non
" esset præcinctus multâ Armaturâ Scientiarum, certè versatus erat abundè in vera Sanctorum Scientia,
" in Religione munda, & immaculata, quæ est Amor Dei, & Proximi, in Spiritu, & Veritate. Prior
" existens sui Conventus *Limericensis* migravit ex hac Vita Anno 1690, Civitate jam à Mense, & medio
" strictè obsessâ (*f*) sub Arausicano Usurpatore" (*g*).

XCII. " R. P. Fr. GERALDUS FITZ-GIBBON, Cænobij *Killociensis* Alumnus, studuit in *His-*
" *pania*, & redux factus Supprior, tam providus apparuit, ut ipse solus provideret abundanter omnia
" necessaria pro alendis quindecim Religiosis. Hic clarus Vir in Comitatu de *Kerry* occurrens Hostibus,
" occisus est in Pago de *Listowhill* Anno 1691." (*h*)

XCIII. " R. P. Fr. RICHARDUS O-MADDIN, Alumnus Conventûs *Portumnensis*, studuit egre-
" giè *Abulæ* in *Hispania*, & Bello *Cromuelliano* obstruente Viam in *Hiberniam*, venit in *Belgium*, do-
" cuitque *Trajecti*. Et regrediente Rege nostro (*Carolo II*) ad Thronum, ipse pariter regressus est in
" Patriam, ubi ab Appulsu usque ad Annum Mortis assiduè annunciavit Verbum Dei. Post meum
" primum Regressum in Patriam sæpiùs eum audivi prædicantem, nec novi unquàm Prædicatorem altioris
" Energiæ. Erat verè versatus in Scientia Sanctorum, & pariter erat valdè mitis, & affabilis. Creatus
" est Magister à Reverendissimo nostro Generali de *Roccaberti*, toto Capitulo Provinciali unanimiter pos-
" tulante Annò 1678 (*i*). Fuit Prior *Lymerici*, *Longofordiæ*, *Roscomaniæ*, *Lothoriæ*, *Dublinij*, &
" *Portumnæ*, rexitque cum singulari Pietate, & Prudentia. Profligato Exercitu Catholico in Conflictu
" de *Aughrim* (*k*) Anno 1691, & Hoste victorioso omnia devastante, iste bonus Pater abscondit se in
" quadam Palude ferè inaccessibili, ubi continuans suam Latitationem per quindecim Dies Transcursionis
" Hostium, fugientibus à Facie hostilis Gladij omnibus debentibus, & potentibus illi Suppetias dare, con-
" solatus Sacramentis Ministerio Sacerdotis Sæcularis se pænitenter Jesu Christo commendans, obijt pla-
" cidè in eodem Salvatore nostro, Mense Augusti prædicti Anni 1691, Ætatis suæ 70. Planta-
" vit,

(*u*) Idem, Pag. 10.

(*w*) Idem, Pag. 17.

(*x*) Passim pronunciatur *O-Mara*, sed scribitur *O-Meara*.

(*y*) *O-Heynus*, Pag. 8.

(*z*) Legesis Cap vii. Num. xii. Pag. 144.

(*a*) De quo Cap. ix. §. viii. Pag. 220.

(*b*) *O-Heynus*, Pag. 8.

(*c*) Nunc passim scribitur *Brenan*.

(*d*) Ubi Conventus noster, de quo Cap. ix. §. xxxii. Pag. 303.

(*e*) *O-Heynus*, Pag. 8.

(*f*) Adeas Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(*g*) *O-Heynus*, Pag. 17.

(*h*) Idem, Pag. 18.

(*i*) Videsis Cap. xiv. Num. xix. Pag. 527.

(*k*) Adeas Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

“ dit, & propagavit insigniter SS. Rosarij Devotionem, & fuit summoperè consideratus ab om-“ nibus” (l).

XCIV. “ Rev. Adm. Pater Fr. Michael O-FEGAN Anglus Factione, studuit Studuitque in Italia, “ regressus vero in Patriam, Annunciator Verbi Divini evasit insignis in Anglica Lingua, iisum enim Hi-“ bernicam vix callebat, quia in Territorio suæ Nativitatis, videlicet in Fingallia (m), nemo est qui lo-“ quatur aliter quam Anglicè, omnes sequentes Regionis illius Incolæ sunt Anglicæ Origine, paucis exceptis “ Hibernis. Prædictus Pater, in permittendo energicus, fuit Prædicator Generalis dignissimus, ac In-“ super Prior sui Conventus Dublinensis, quem summâ Prudentiâ, & Suavitate regebat; namque ex-“ emplaris semper visus est, ut Catholici eum existimarent sanctum Virum, immò & ipsimet Hæretici “ fatebantur, ac foverent eum, præsertim Tempore Persecutionis. Erat insuper valdè doctus, & mor-“ tificatus, à Professione ad Mortem Lineis non indutus. In Confessionibus excipiendis assiduus, plures “ Hæreticos reduxit ad Sinum S. Matris Ecclesiæ. Demum octogenarius fermè Diem clausit extremum “ cum magna Opinione Virtutis Anno 1692” (n).

XCV. “ R. P. Fr. REGINALDUS MAC-DONNELL, vocatus Thomas in seculo, studuit Lovanij “ ad S. Crucem, dein Parisijs ad S. Jacobum, demumque Romæ ad SS. Sixtum, & Clementem. In Pa-“ triam redux, fuit Prior Conventus sui Gaviensis, quo Munere expleto, ivit in Scotiam, ubi Strenuè “ exercuit Missionem, indeque regressus, vitæ exemplariter vixit. Victo Rege (o) redijt Lovanium, “ ubi infirmatus fortiter, Agonem suum, susceptis devotè Sacramentis, finivit, amplectens libenter “ Mortem, ut reciperetur ad Osculum Jesu Christi Salvatoris Anno 1693. Hic Religiosus fuit “ mihi notissimus, & verè erat ipse Candor, ac sincera Simplicitas, cum qua junxit vigilem Pru-“ dentiam” (p).

XCVI. Rev. Adm. Pater Magister Fr. THADDÆUS MAC-BIRACCA studuit laudabiliter in Col-“ legio nostro Ulyssiponensi, ibidemque docuit Philosophiam, ac Theologiam cum Laude multis Annis. “ Indè in Patriam reversus, cum Applausu, & Fructu non exiguo annunciavit assiduè Verbum Dei. “ Fuit quarto Prior sui nativi Conventus Lotheriensis. Plures vestivit Habitu nostro egregios Juvenes, “ fuitque providus, & prudens in regendo. Definitor sæpiùs erat Capituli Provincialis. Provectæ Æta-“ tis pius, & bonus Vir, devotè munitus Sacramentis, requievit à Laboribus hujus miseræ Vitæ” (q) circà Annum 1694.

XCVII. “ Rev. Adm. Pater Fr. CHRISTOPHORUS BATH, mihi quidem apprimè notus, Vir “ erat candidissimus, plenus Observantiâ, & solidâ Pietate. Fuit Prior Conventus sui Carlingfordi-“ ensis, & Pontanensis benè meritus. Vestivit utrobique plures dignos Juvenes, & de eodem scripsit ad “ me Illustrissimus D. Primas noster Maguire (r), quod fuerit Israelita sine Dolo” (s). Obdormivit in Domino circà Annum 1696.

XCVIII. “ R. P. Fr. PETRUS ROTH, erat purus Novitius in Conventu suo Kilkenniensi Anno “ 1674, & subnascente tunc Persecutione valida profectus est in Hispaniam, receptus statim cum inex-“ plebili Charitate (sicut consuevit Alma Hispania suscipere Nostrates in suos Alumnos) in Conventu “ S. Mariæ Victoriæ, ubi expleto Probationis Anno cum mira Ædificatione, professus est, ac studuit “ operosè ibidem, indeque remeavit in Patriam, ubi Prædicatorem ostendit se doctum, & eloquentem “ in Anglica Lingua. Factus posteà Prior Dubliniensis, tota magna Civitas mirabatur Viri adhuc ju-“ venis Œconomiam circà Res domesticas valdè dissipatas Tempore Belli. Modestiam nullatenùs af-“ fectatam, Mansuetudinem non facilè æquabilem, sed ejus Humilitatem multo magis admirabantur “ omnes, & præcipuè quia ab omnibus æstimabatur tantoperè ob prædicandi Gratiam. Solicitudine “ assiduâ pro Decore Domus Dei ejus leve Corpus oppressum est. Hinc lentâ Tabe consumptus, & “ recreatus divinis, ac ordinarijs Ecclesiæ Sacramentis, Spiritum suum, Hominibus percharum, uti & “ Deo ipsi, ut speramus, emisit Anno 1697 in Mense Novembris. Et juxtà Judicium Hominis judi-“ cantis secundùm Faciem, suæ Ætatis videlicet quasi quadragesimo primo Anno, vix inveniri possit com-“ pletior Religiosus in ijs, quæ concernunt nostrum Statum. Ad illius Exequias confluxerunt turmatìm

“ Catholici

(l) O-Heynus, Pag. 36. Videsis Cap. xii. §. iii. Num. x. Pag. 437.

(m) Fingallia Pars est Septentrionalis Agri Dubliniensis, à reliqua Parte divisa per Flumen Liffeum.

(n) O-Heynus, Pag. 17. Videsis Cap. xii. §. iii. Num. x.

(o) Videsis Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(p) O-Heynus, Pag. 5.

(q) Idem, Pag. 21.

(r) De quo Cap. xiii. Num. lxxii. Pag. 499.

(s) O-Heynus, Pag. 5, & seq.

" Catholici *Dublinienses*, sicut & ad Sepulturam principales Nobiles tàm Catholici, quàm etiam Acatholici utriusque Sexus. Erat extremè castus Verbo, & Gestu, quamvis esset venusti Aspectus. Et licèt non docuisset, plausibilis tamen erat Scholasticus; in Sacra verò Scriptura, atque in Re Polemica, Morali, & Historica erat optimè versatus " (*t*).

XCIX. " Rev. Adm. Pater Fr. THOMAS DE BURGO, Senior (*u*), Studia peregit in Conventu S. Pauli *Palentiæ* in *Hispania*, post quæ magno Temporis Intervallo commoratus est *Rivadaviæ* in Regno *Galliciæ*, usque videlicèt ad Regis (*Caroli II*) restaurati Regressum in *Angliam*. Post Annum ab Appulsu in Patriam electus fuit Prior sui Conventus *Athenriensis*, Anno nimirùm 1665. Vestivit nostro Habitu perplures Juvenes egregios. Secundâ, & tertiâ Vice fuit Prior sui Conventus, & semel *Roscomaniensis*. Benè intelligebat, insignisque erat Moralista, atque Vir bonæ Vitæ, & valdè exemplaris. Erat tàm Senex, quod Hæretici eum amovere non poterant ex Patria (*w*), ejecerunt tamen extrà Conventum, qui confortatus Sacramentis migravit ex hac misera Vita Nonagenarius Anno 1698." (*x*)

C. " Ex Conventu *Roscomaniensi* R. P. Fr. AMBROSIUS (Geraldinus) FITZ-GERALD, studuit *Lovanij* in Collegio *S. Crucis*, & *Romæ* ad *S. Sixtum*. Fuit perspicacis Ingenij, & candidissimus Religiosus. Concionator energicus in Lingua *Anglicana* prædicavit *Pontanæ*, & *Dublinij* cum speciali Fructu, & Laude. Procurator suæ Provinciæ Hiberniæ in Curia *Londinensi* ad meliora migravit è Vita ibidem circà Annum 1698." (*y*)

CI. " Rev. Admodùm Pater Magister Fr. ANTONIUS ROTH, Cænobij *Kilkenniensis* Alumnus, indutus est ac professus in Conventu de *Lerma* in *Hispania*. Studuit in *Pampilonensi* Conventu tanta cum Laude, ut ibi fuerit Lector Philosophiæ, quam Triennio docuit. Indè missus est *Lovanium* Magister Studentium, fuitque ibidem Secundarius, & Primarius Regens, immò & Prior perdignus, Vir quidem profundè doctus, ac versatissimus in Litera *Divi Thomæ*. Redivit *Lovanio Kilkenniam*, ubi vixit cum summa Ædificatione. Valetudinarius tandem evasit in Patria, indèque impotens prorsùs ad exeundum è Regno Tempore exterminantis Decreti, à Parlamento Hæretico, & rebelli tyrannicè lati (*z*) in Odium Fidei. Denique pius, & bonus Vir mortuus est " (*a*) post Annum 1698.

CII. " R. Adm. Pater Fr. HUMBERTUS DELPHINUS, Junior, & Sobrinus alterius Viri gravis ejusdem Nominis (*b*), persolutis humanioribus, & Philosophicis Studijs in Patria, factus Sacerdos Sæcularis, Parochiam administravit prudenter, & vigilanter duodecim Annis. Ut autem Pericula crebra sæcularis Vitæ evitaret, optimam Partem elegit, nempè Habitum, & Professionem Dominicani Instituti " *Athenriæ*

(*t*) Idem, Pag. 8.

(*u*) Sic dictus ad Differentiam alterius ejusdem Nominis, & Cognominis, ac Conventus, de quo hæc habet *O-Heynus*, Pag. 35: *R. A. P. Fr. Thomas de Burgo, S. Theologiæ Præsentatus, incepit Studia Lovanij, progressus eadem in Conventu S. Jacobi, Parisijs, finivit Romæ ad S. Sixtum, ubi docuit Philosophiam, & Theologiam. Fuit ibidem Prior* (ab Anno 1683 ad 1686) *& redux in Patriam post aliquot Annos fuit Prior sui Conventus Athenriensis. Exul factus* (*Adeas Cap.* viii. *Num.* ii. *Pag.* 154.) *profectus est Romam, ubi denuo constitutus fuit Prior S. Sixti* (ab Anno 1700 ad 1703). *Nunc* (1706) *degit in Conventu S. Mariæ Super Minervam, probus, & bonus Religiosus.* Anno 1707 creatus fuit S. Theologiæ Magister, & constitutus Pænitentiarius Apostolicus in Basilica Liberiana *S. Mariæ Majoris* de Urbe in Locum Illustrissimi nostri *Ambrosij Mac-Dermott*, ad Episcopatum *Elphinensem* evecti (videsis Cap. xiii. Num. lxxiii. Pag. 499). Laudatum Virum Religiosum, Propatruum meum, ibidem novi ab Anno 1723 ad 15 Martij 1724, quo piè obijt in Collegio Apostolico Pænitentiariorum memoratæ Basilicæ, in Templo S. *Mariæ Super Minervam* sepultus. Confer Cap. vi. Num. xxv. Lit. i; Cap. ix. §. viii. Num. iii. Lit. p; & Cap. xii. §. i. Num. iii. Pag. 134, 222, & 371.

(*w*) Adeas Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*x*) *O-Heynus*, Pag. 32.

(*y*) Idem, Pag. 44.

(*z*) Legesis Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

(*a*) *O-Heynus*, Pag. 8.

(*b*) De quo hæc habet idem *O-Heynus*, Pag. 31. *Ex eodem Conventu* (Athenriensi) *R. Adm. P. Fr. Humbertus Delfin, studuit in Hispania cum singulari Laude. Erat Vir probus, & pius, ac vivacissimi Ingenij, & in bene prædicando clarissimus. Tàm versatus erat in Sacra Scriptura, ut videretur eam integrè memoriter possidere. Fuit Prædicator Generalis, Prior Urlariæ, & Athenriæ, & regens Conventum cum magna Religione, ac Prudentia, obijt piè Anno* 1653.

" *Athenriae*. Indè missus in *Hispaniam*, Cursum triennalem Theologiae perfecit *Salmanticae*. Postea institutus Procurator Generalis *Matriti* pro Provincia *Hiberniae* Ordinis Praedicatorum. Officium illud velut verè Pater sedulus, & admodum diligenter administravit uno Anno. Sed in Infirmitate praepeditus ne ulterius illud exequi quiverit, obtenta Superiorum Licentiâ, remeavit in *Hiberniam*, ubi incepit intendere Praedicationi, factus subinde Praedicator Generalis, ac postmodum Prior *Limericensis*, & Definitor pro *Conacia* in Capitulo Provinciali. Postquàm autem ferventi cum Zelo Missionarij Munus adimpleverat, Exul cum reliquis omnibus cunctorum Ordinum Religiosis (c) factus, appulit *Namnetas*, comitantibus quatuor patriis Novitijs, pro quibus, ut Noviciatus inveniret Commoditatem ad tres Menses, Anno Approbationis deficientes, plurimum sustinuit Laboris peditando *Parisios* usque, donec eos collocaverit in Noviciatu Generali ad Suburbium S. *Germani* ejusdem Civitatis *Parisiensis*, ibique ducendis in Via Virtutis incubuit usque ad emissam Professionem. Tunc autem *Lovanium* ad Collegium S. *Crucis* venit, omnibus gratus. Illustrissimi Domini Comitis *de Berlo*, Episcopi *Namurcensis*, singulari fruebatur Favore, ità ut complures Heterodoxos, Facultate ad id obtentâ à dicto Praesule, ad Sinum S. Matris Ecclesiae feliciter duxerit. Demum 20 Die Novembris, post Confessionem Sacramentalem, & Missae Sacrificium devotè oblatum, Catarrho violento oppressus; eodem Die Extremâ Unctione confortatus, Animam tradidit in Manus Redemptoris Anno 1700, Aetatis verò suae 66. Fuit Vir planè bonus & Zelosus pro Gloria Dei, & Ecclesiae Catholicae Honore, ac sui Ordinis Decore" (d).

CIII. " R. P. Fr. DOMINICUS MAC-PHILIPPINUS, Alumnus Coenobij *Burosulensis*, studuit bene in *Hispania*, redux in Patriam, Concionibus Operam jugiter dabat, inde Praedicator Generalis Jure merito factus. Fuit saepius Prior, & in quocunque Loco, etiam remotiori, celebrabatur Capitulum Provinciale, ibat eò Pedes semper. Erat devotus valde, & exemplaris in omnibus suis Operibus, & Praedicatio ejus abundans erat Unctione. Annosus obijt Sacramentis confortatus Anno 1700." (e)

CIV. " R. P. WALTERUS FLEMING, exulans (f) in eadem Navi venit mecum (g) in Gallias, & post Annum rediens in *Hiberniam*, antequàm discederet ex Navi, captus, & intrusus est in Carcerem *Corcagiae*, ubi mansit cum Socio sub Compedibus ferreis ultra Annum. Remissus in *Galliam*, ac in Mari infirmatus, decubuit longo Tempore in Xenodochio *Nannetensi*, ubi piè susceptis Sacramentis, mortuus est grandaevus Anno 1701.

CV. " Nuper post ultimum Exilium (h) piè obijt (*Anno* 1702) R. P. Fr. JOANNES O-MORAGHLADH (vulgò *Moragh*), qui fuit Vir bonus, & saepius Conventus sui *Corcagiensis* ac alibi Prior. Obijt autem in Carcere, jam quatuor Annis detentus, ob Podagram enim fugere nequivit." (i)

CVI. " R. P. Fr. EDMUNDUS MAC-EGAN, studuit *Palentiae* in *Hispania*, & quidem benè. Redux in Patriam, inservivit religiosè, & fideliter suo Conventui *Portumnensi*. Infirmatus fuit Biennio Vertigine valida, at, Deo propitiante, convaluit optimè. Exul factus (k), mecum (l) venit in *Gallias*, Biennio &, ultrà moratus in Conventu de *Gonesse* propè *Parisios*. Indè vocatus est ad Eremitagium S. *Antonij Eremitae*, concessum Nobis Dominicanis *Hibernis* à Celsissimo Principe Domino Duce *Aurelianensi*, Fratre unico Regis Christianissimi (M). Ibi vacans assiduè Orationi, captus est gravi Infirmitate, & positus in Xenodochio de *Villiercoteret*, post unum Mensem toleratâ patienter quotidianâ, & ardenti Febre, Susceptis cum magna Aedificatione Sacramentis, Diem clausit extremum, à RR. Canonicis Regularibus *Norbertinis* in sua ipsorum Ecclesia Parochiali honorificè sepultus in Die SS. Rosarij Anno 1702. Fuit mirificè devotus ergà SS. Virginem, cujus Rosarium recitabat tàm assiduè, ut semper haberet illud prae Manibus quocunque ibat. Audivi P. Suppriorem *Gonesse* saepiùs dicentem, quod nunquàm novisset humiliorem. Moriens agebat Annum 73."

CVII. P. Fr. CLEMENS O-COLGAN, studuit fructuosè in *Hispania*. Redux in Patriam, religiosè vixit in suo Conventu *Deriensi*, & praedicavit dilucidè, & ferventer usque ad Regni Debellationem Anno 1691 (m), quo transmeavit in *Gallias*. Indè profectus *Romam*, docuit Philosophiam in

" Con-

(c) Videsis Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(d) O-Heynus, Pag. 32.
(e) Idem, Pag. 38.
(f) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(g) Verba sunt O-Heyni, Pag. 39.
(h) Legendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(i) O-Heynus, Pag. 13.
(k) Videsis Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(l) Verba sunt O-Heyni, Pag. 36, & seq.
(M) Confer Cap. xii. §. iv. Num. iv. Pag. 450.
(m) Legesis Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.

" Conventu *S. Sixti*, ac deindè repatriavit. Captus autem ab Hæreticis, Biennij integri Carcerem sustinuit in Civitate *Deriensi*, obijtque pro Fide Jesu Christi in eodem Carcere Anno 1704." (*n*)

CVIII. " R. P. Fr. MARCUS BOYTON, professus est *Lovanij* pro Domo *Casselensi*, studuitque ibidem Philosophiæ, reliquum verò Studium cum magno Fructu, & Laude perfecit *Cremonæ* in Provincia *Utriusque Lombardiæ*. Fuit mihi ab Induitione notus, & quidem Adolescens per omnia amabilis, Ingenij profundi, & penetrantis, ac tenacissimæ Memoriæ. Evasit in *Italia* Concionator clarus, tamque probus Religiosus, ut *Mediolanensis* Conventûs *S. Mariæ Gratiarum* (*o*), lubenter eum sibi affiliaret. Erat omnibus percharus, & Excellentissimæ Principissæ de *Vaudimont*, Gubernatricis *Mediolanensis*, Confessarius Ordinarius. Ejus Merita laudaverunt, ac immaturam Mortem luxerunt *Mediolanenses* Anno 1704 (*p*).

CIX. " Ex Conventu *Galviensi* R. P. Fr. LAZARUS LINZE (latinè *Lincæus*, vernaculè *Lynch*) studuit in *Betbica* benè, benèque docuit *Ulyssipone*, & post longum Tempus ab Egressu, in Patriam tandem regressus, Vitam egit Angelicam, & exemplarem. Confessariusque fuit sagax, & prudens. Extorris autem factus in nuperrimo Exilio (*q*), *Nannetis* obijt pius, & annosus, Sacramentisque Ecclesiæ fortificatus Anno 1704." (*r*)

CX. " Rev. Adm. P. Fr. PATRITIUS O-HEGARTY, Alumnus Cænobij *Colranensis*, studuit *Parisijs* ad *S. Honoratum*, in qua religiosissima Domo profecit in Scientia, & Religione. Redux in Patriam prædicavit anglicè *Pontanæ* diù in Ecclesia Parochiali cum Laude; & Exercitio assiduo evasit satis completus Concionator in utraque Lingua, *hibernica*, & *anglica*, Fuit Prior *Dublinensis*, & expugnato Regno ab Usurpatore *Arausicano* (*s*), venit cum Legione *Hibernica* in *Galliam*. Et cum hæc Legio reformata esset incipiente ultimâ Pace, ille cum Licentia Superiorum inservivit ut Vicarius in Parochia de *Frelon* in Diæcesi *Suessionensi* ubi prædicabat gallicè cum Applausu. Deindè profectus ad Urbem S. *Maclovij* (*t*), ad Negotium quoddam peragendum, longo fatigatus Itinere correptus est Febri valida, & post Octiduum, susceptis Sacramentis, transivit ex hac Vita Anno 1704." (*u*)

CXI. " Rev. Adm. P. Fr. AMROSIUS O-KENNEDY, Conventûs *Lothoriensis* Alumnus, studuit Philosophiæ *Lovanij* ad S. Crucem, & Theologiæ in *Gallia*. Primam Scientiam laudabiliter explicuit *Gratianopoli*, secundam verò viginti Annis *Pictaviæ*. Gradatus fuit Doctor *Pictaviensis*, & affiliatus in Provincia *Franciæ*. Erat Vir bonus, & in Studijs suis assiduus ab Adolescentia. Apoplexiâ correptus obijt *Pictaviæ* Anno 1704." (*w*)

CXII. " R. P. Fr. JACOBUS O-FÆLAIN, Anglis *Fullam*, Sobrinus supradicti *Michaelis* (*x*), Studia peregit in *Portugallia*, vixitque in Conventu suo *Dublinensi* cum magno Exemplo, & Utilitare Domûs, erat enim providus, & prudens Æconomus. Sæpiùs fuit Supprior ejusdem Domûs, præfuitque semper Confratribus *SS. Rosarij* dirigendis, ac instruendis, quod Officium executus est cum singulari Laude, & omnium Satisfactione. Subjugato Regno (*y*), conatus est transfretare, at in Mari captus est ab Anglis, *Londinumque* ductus, Carceris Squalorem, Inediamque Biennio patienter toleravit. Indè tandem mirâ Providentiâ Libertatem nactus, venit in *Galliam*, habitavitque in villa *Abbatis* per aliquot Annos. Omne adhibens Conamen ad repatriandum, denuò carceratus est in *Anglia* ad Annum, indequè liberatus redijt in *Belgium*, ubi factus est Sacellanus Legionis Excellentissimi Domini Ducis de *Berwick* (*z*), cui fideliter inserviens in Ditione *Mediolanensi*, occisus est in Conflictu habito inter Principem *Eugenium de Subaudia*, & Ducem *de Vendome*, Anno 1705." (*a*)

CXIII. " Rev. Ad. P. Fr. PATRITIUS MAC-DONOGH, noster (*b*) charissimus Condiscipulus *Salmanticæ*, ubi Studijs Philosophiæ, ac Theologiæ strenuam fructuosamque navavit Operam. Habitus est ab omnibus ibidem Speculum Virtutum, ità ut, tùm in magno, & religiosissimo Novitiatu, tùm etiam apud omnes Patres, communiter appellaretur Angelus. Eum nunquàm vidi commotum Irâ quantumvis parvâ, nec memini me vidisse suæ Ætatis Religiosum mitiorem. Completis Studijs

Ffff vixit

(*n*) *O-Heynus*, Pag. 3.
(*o*) Confer Cap. ix. §. xx. Num. ii. Pag 272.
(*p*) *O-Heynus*, Pag. 19.
(*q*) Adeas Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*r*) *O-Heynus*, Pag. 24.
(*s*) Consulendum Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.
(*t*) Gallicè *S. Malo*. Porrò S. *Maclovius* fuit Natione *Hibernus* ut liquet ex *Portero* in *Compendio Annalium Hiberniæ*, Pag. 138, & 147.
(*u*) *O-Heynus*, Pag. 4.
(*w*) Idem, ibidem.
(*x*) Nuper memorati, Cap. præf. Num. xciv. P. 582.
(*y*) Recolendum Cap. vii. Num. xii. Pag. 141.
(*z*) De eo obiter dictum Cap. iv. Num xvi. P. 82.
(*a*) *O-Heynus*, Pag. 47.
(*b*) Verba sunt mox laudati *O-Heyni*, Pag. 42.

" vixit aliquandiù in Conventu Ordinis ad *S. Sebastianum*, ubi plurimùm æstimabatur; & vixisse *Salmanticæ* in Conventu *S. Stephani* Sexennio, & ultrà, cum totius magnificæ Domûs Approbatione, & Veneratione, plenarium est Testimonium magnæ Probitatis ejus. Repatrians, suum adivit Conventum *Sligoensem*, adhibuitque Diligentiam plurimam Prædicationi, Catechismo, Confessionibus audiendis, & Propagationi SS. Rosarij. Factus est Prædicator Generalis, & sæpiùs sui Conventûs Prior. Exemplar fuit seriæ Pietatis in Ordine, & Populo, sed celebranda semper ejus profunda Humilitas sileri nec potest. Nam cum noster Reverendissimus P. Magister Generalis Fr. *Antoninus Cloche* eundem jam Exulem residentem *Bilbili*, vulgò *Bilbao*, in *Hispania*, instituerct Provincialem *Hiberniæ* (*b*), humillimè cessit Oneri, & Honori, nec ullatenùs adduci poterat, ut oblatum acceptaret Honorem. Erat continuò valetudinarius à Regressu in Patriam usque ad Obitum, laborans jugiter cum magna Tolerantia, sciebat enim apprimè, quod Virtus in Infirmitate perficiatur. Refectus igitur adorabili Eucharistiâ, & Extremâ confortatus Unctione migravit ad meliorem Vitam (ut speramus) Anno 1705 in Refugio. quod nostri Religiosi *Hiberni* habent ibidem (*c*), cujus tunc erat Vicarius."

CXIV. " R. P. Fr. *Dominicus O-Connor*, in magnifico Conventu *S. Pauli* apud *Burgos* in *Hispania* finiens sua Studia laudabiliter, in suam redijt Patriam, & factus Prior Conventûs *Traleiensis*, gloriosè se exercuit in Prædicatione divini Verbi. Fuit ibi, & in Conventu suo *Roscomaniensi* acceptissimus Clero, & Populo. Continuò prædicabat doctè, & facundè. Zelosissimus fuit in Propagatione SS. Rosarij. Prior sui nativi Conventûs, & Vicarius Provincialis institutus à nostro Provinciali (*d*), obijt Anno 1705, verè pius, & bonus Vir."

CXV. " R. P. Fr. DANIEL MAC-DONNELL, Alumnus Cænobij *Urlariensis*, peractis laudabiliter Studijs in Provincia *Bethicæ*, in Patriam regressus est, ibique continuò exemplariter vixit usque ad Generale Exilium Anni 1698 (*f*). Ex *Gallia* postmodùm rediens denuò in Patriam, & in Navi anchorata detectus ut Religiosus, injectus fuit in Carcerem, ibique detentus per Quatuordecim Menses in Compedibus; tandemque in *Galliam* remissus. Paulò post enitens jam tertiò repatriare, appulit *Galviam*, ubi statim captus, iterùm Carceri mancipatus fuit, ibique ultrà Sexennium detentus" (*g*). Demùm hisce Arduis fractus, placidè obdormivit in Domino circà Annum 1707.

CXVI. R. P. Præsentatus Fr. FELIX MAC-DOWELL, Cænobij *Tulskensis* Alumnus, è Familia Cænobij ejusdem Fundatoris (*b*) oriundus, exactis *Vallisoleti* in *Hispania* Studijs, perrexit in *Sardiniam*, ubi docuit Philosophiam. *Romam* indè profectus, unus fuit ex Septem Fratribus, qui cum *P. Magistro Joanne O-Connor* Nomine *Hiberniæ Dominicanæ* Possessionem accepere geminati Cænobij *SS. Sixti & Clementis* de Urbe, ut suo Loco referebam (*i*). Postmodùm S. Theologiam legit in Conventu Fratrum Prædicatorum Anglorum *SS. Joannis & Pauli*. Deindè Anno 1680 Prior institutus prælibati Cænobi *SS. Sixti & Clementis*, Conventum istum, *Hibernicæ Genti* paulo antè concessum, Zelo, atque Exemplo ad exactam Regularis Observantiæ Normam reduxit. In *Hiberniam* reversus, Missionarium Apostolicum egit, fuitque Sacellanus cujusdam Legionis in Exercitu Regis *Jacobi* II ab Anno 1689. Devicto autem Regno Anno 1691 (*k*), transfretavit, & post varios Casus se contulit in *Angliam*, ubi aliquamdiù residebat. Tandem rediens in *Hiberniam*, vix *Dublinium* appulit dùm captus esset, & in Carcerem strictissimum missus, ubi Vir verè pius, verèque religiosus gloriosam obijt Mortem Die 3 Februarij 1707.

CXVII. R. P. Lector Fr. LAURENTIUS O-FERRALL, Cænobij *Longofordiensis* Alumnus, studuit *Pragæ* in *Bohemia*, legit verò Philosophiam *Romæ* apud Fratres Prædicatores *Hibernos* in Conventu *SS. Sixti & Clementis*, & Theologiam apud Fratres Prædicatores *Anglos* in Cænobio *SS. Joannis & Pauli*. Indè profectus in *Angliam*, & Missionarium Apostolicum agens, in Carcerem strictissimum *Londini* detrusus est, plurima ibidem ultrà Annum pro Catho-

lica

(*e*) Videsis Cap. xii. §. iv. Num. ii. Pag. 449.
(*d*) Magistro *Ambrosio O-Connor*, de quo Cap. xiv. Num. xxiv. Pag. 529.
(*c*) *O-Heynus*, Pag. 44.
(*f*) Consulendum Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*g*) *O-Heynus*, Pag. 39.
(*b*) Adeas Cap. ix. §. xxxvi Num. iv. Pag. 316.
(*i*) Cap. xii. §. i. Num. iii. Pag. 371.
(*k*) Recolendum Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

lica Religione passus. Tandem, Deo propitiante, dimissus, perrexit in *Belgium*, ubi diuturnas Infirmitates, aliaque Incommoda patienter sustinuit. In *Angliam* iterùm profectus, secundò incarceratus est, sed dimissus tanquàm *Alemannus* in *Lusitaniam* cum Archiduce *Carolo*, postmodùm *Romanorum* Imperatore, hujus Nominis *Sexto*. Indè, Occasione nactâ, se contulit in *Hispaniam*, ubi Capellanus Legionis de *Berwick* (*l*) piè obijt Anno 1708.

CXVIII. " R. P. Fr. JACOBUS BARRET, Vir Nobilis, post longi Conjugij Vinculum, " Uxoris Morte solutum, Habitum nostrum recepit *Corcagiæ*, ibidemque Professionem emisit. " Hic vixit cum summa Humilitate, & Exemplo, ità ut nonnulli Hæretici considerantes Boni- " tatem, & venerandam Senectutem Viri, antecedenter illis noti in Sæculo, commotique inde " naturali quadam Compassione, curarunt ut in Generali Exilio Anni 1698 (*m*) maneret Do- " mi. Indutus igitur Veste Vaccarij, se abscondit velut Custos Boum cujusdam *Angli*. Sicque " vixit, & defunctus est cum magna Opinione Virtutis" (*n*), non antè Annum (vel ipso Anno) 1706, quo scripsit *O-Heynus*, ex quo hanc deprompsi Historiolam, sed circà Annum 1710.

CXIX. R. P. Fr. DOMINICUS MAC-EGAN, Alumnus Cænobij *Traleiensis*, à Studijs, in *Hispania* peractis, revertens ad propria, *Dublinij* captus est, & in Carcerem missus Anno 1700 (*o*). Eò Loci Missam quotidiè celebrabat, cui interesse solebant nedùm incarcerati, sed & alij Christifideles (quorum nonnulli adhuc supersunt, mihi hæc referentes) in Civitate, quibus Sacella, Persecutione sæviente, occlusa erant. Criminosos ad meliorem Frugem reducebat assiduis Exhortationibus, & exemplari Vita, eisque Sacramenta administrabat, & imprimis capitali Sententiâ damnatis, pluribus eorum ab Hæresi ad Sinum S. Matris Ecclesiæ evocatis. Sicque gloriosam duxit Vitam, quam & gloriosè post tàm diuturnum Incarceramentum finivit, ibidem obdormiens in Domino Anno 1713.

CXX. Rev. Adm. P. Fr. ANTONIUS O-CARROLL, Conventûs *Lothoriensis* Alumnus, " S. Theologiæ Magister, studuit in Collegio *Ulyssiponensi*, ibidemque docuit Philosophiam, ac " Theologiam permulto Tempore cum Laude, & Utilitate non modica Discipulorum, & Provinciæ. " Rector fuit ejusdem Collegij, & Monialium Director pius, & dignus. A pluribus Annis degit " *Romæ*, ibique factus Magister, modò (1706) est Socius pro proximo Capitulo Generali" (*p*). Illius porrò meminit *Clemens* Papa XI in Literis Apostolicis, Die 28 Septembris 1709 datis (*q*), quibus Catholicos *Hberniæ*, ab Hæreticis dirè, ac diversimodè afflictos, Serenissimo *Joanni* V, Regi *Portugalliæ*, summoperè commendat. Piè autem obijt Vir verè religiosus in prælibato Collegio nostro *Ulyssiponensi* circà Annum 1719.

CXXI. Adm. Rev. Pater Magister Fr. CHRISTOPHORUS DILLON, Cænobij *Dublinienses* Alumnus, peractis *Lovanij* Studijs, *Dublinium* reversus est, ubi Missionarij Apostolici Munere per longam Annorum Seriem summo cum Zelo indefessè fungens, Fidelem Populum Sermone, & Opere plurimùm ædificavit, atque haud paucos Heterodoxos ad Caulam Dominici Gregis adduxit. Dùm autem secundò esset memorati sui Conventûs Prior, lentâ Tabe consumptus, placidè migravit è Vita, Sacramentis Ecclesiæ munitus, magnum sui Desiderium relinquens, Mense Novembri Anno 1728.

CXXII. R. P. Fr. ANDREAS KIRWAN, Cænobij *Galviensis*, ubi Sacræ Religioni Nomen dedit, Alumnus, peractis in *Hispania* laudabiliter Studijs, Missionarium Apostolicum per diuturnam Annorum Seriem ingenti cum Animarum Fructu sedulò egit *Galviæ*, quâ tandem discedere coactns fuit, nè scilicet, juridicè jam citatus à Tribunali Acatholico, Testimonium ferret, quo proximiores ejus Consanguinei Latifundijs suis Religionis Catholicæ Caus privarentur. Eapropter *Nannetas* in *Britannia Minori* perrexit, ubi cum præclara Virtutis Opinione vivere desijt Anno 1736.

(*l*) *Jacobi Fitz James*, Ducis *Berwici*, de quo Sermo erat Cap. iv. Num. xvi. Pag. 82.
(*m*) Videsis Cap. viii. Num. ii. Pag. 154.
(*n*) *O-Heynus*, Pag. 13.
(*o*) Adeas *O-Heynum*, Pag. 21.
(*p*) *O-Heynus*, Pag. 21.
(*q*) Eas legere est Cap. viii. Num. v. Pag. 158.

[illegible]

[illegible]

[illegible] FRANCISCUS LEYNAGH [illegible] Anno [illegible] in [illegible] [illegible] per [illegible] anno [illegible] in [illegible] Conventu [illegible] est, [illegible] Linguæ, & [illegible] Cultus, ac [illegible] Confessionibus, [illegible] Magister [illegible], [illegible] Fratr, & per omnes Officiorum [illegible] Laudes in [illegible] Horas Canonicas, [illegible] Officium [illegible] [illegible] Tandem plenus [illegible], in Sancta Pace requievit Die 24 Novembris 1750, Ætatis suæ [illegible].

CXXII. [illegible], benigne Lector, quod [illegible] in Elogiis [illegible] Hiberniæ [illegible], hoc Capite [illegible] complexus sum, [illegible] Sanctimoniæ, vel Martyrij Ap[illegible] [illegible], [illegible] tamen [illegible] meis propono Lectoribus, ut nolim ab illis accipi tanquam [illegible] examinata, aut [illegible], sed tanquam quæ à sola suorum [illegible], atque adeò non aliter quàm Historiam penè [illegible]. Proinde [illegible] Urbani Papæ VIII Constitutionem, Die 13 Martij 1625 [illegible], 1634 [illegible], observari à me omnes intelligant, nec velle me, aut [illegible], aut Venerationem aliquam per has meas Narrationes [illegible] arrogare, vel Famam, & [illegible], aut Martyrij inducere, seu augere, nec quicquam ejus Existimationi adjungere,

(r) Inquit P. Magister Edmundus de Burgo in Notis MSS. ad O-Heyrinum, Pag. 12.

(s) Cap. xii. §. i. Num xxxviii. Pag. 409.

jungere, nullumque Gradum facere ad futuram aliquando ullius Beatificationem, vel Canonizationem, aut Miraculi Comprobationem, sed cuncta in eo à me relinqui Statu, quem seclusâ hac meâ Lucubratione obtinerent, non obstante quocunque longissimi Temporis Cursu. Hæc tàm sanctè profiteor, quàm decet eum, qui Sanctæ Sedis Apostolicæ obedientissimus haberi Filius cupit, & ab eo in omni sua Inscriptione, & Actione dirigi.

Pag. 296. Lin. 23. Prætermissus ex Incuria Typographi R. P. Prædicator Generalis Fr. *Bernardus Mac-Dermott*, Parochus de *Athleague*, in Diæcesi *Elphinensi*, Ætat. 40. Prof. 17.

CAPUT DECIMUM-SEPTIMUM.

De præsenti lachrymabili Statu Provinciæ *Hiberniæ*, obiterque de Legibus, Edictis, & Persecutionibus Gubernij Acatholici in Clerum Populumque Catholicum latis, promulgatis, & motis à Tempore Regis *Henrici* VIII ad præsens; ac sparsim de alijs *Hiberniæ* Rebus, præsertim Ecclesiasticis, tunc occurrentibus.

S U M M A R I U M.

I. *Lapsus Rei Catholicæ, & Religiosæ, præcipuè in* Anglia *sub Regibus* Henrico *VIII*, & Eduardo *VI*, *qui se* Capita Ecclesiæ *declararunt*.

II. *Earundem Restauratio sub* Maria *Reginâ Orthodoxâ*, Philippo *II* Hispaniarum *Regi nuptâ*; & *Relapsus sub* Elizabetha, *primùm Catholicâ, apparenter saltem, postmodùm Acatholicâ*, & Capitis Ecclesiæ *Titulum assumente*. *Nota de* Mariâ Stuartâ, *Reginâ* Scotorum.

III. *Sacrificium Missæ sublatum*. *Novæ Cæremoniæ Ecclesiasticæ, novæque Preces institutæ*. *Jurisdictio omnis Spiritualis à prælibata Fæmina usurpata*. *Juramentum* Supprematiæ, *ut vocant, ab Universo Clero præstandum, aliudque ab Episcopis Neo-consecratis*.

IV. *Plures è Clero Populoque Catholico in Custodiam dati, in Exilium missi, Martyrium passi*. *Statuta quædam contrà* Hibernos *Orthodoxos in* Anglia *condita, quæ etsi in* Hibernia *non recepta, secundùm ea tàmen majori Sævitiâ quàm in ipsamet* Anglia *processum*. Elizabetham *Regnis* Angliæ, & Hiberniæ, *omnique alio Dominio privatam declarunt* S. Pius *V*, Gregorius *XIII*, & Sixtus *V*. *Crudelior Carnificina in Catholicos indè exercita*.

V. *Ex* Davide Roth, *Episcopo* Ossoriensi, & Daniele O-Daly, *aliàs* Dominico de Rosario, *plura tam in Textu, quàm in Notis, de Missionarijs, præsertim A tistitibus, Martyrium, Vincula, Exilium sub* Elizabethæ *perpessis*.

VI. *Anno* 1591, *Edictum* Elizabethæ *contrà Missionarios* Angliæ, & Hiberniæ.

VII. *E multis nonnullæ deteguntur Fraudes, & Imposturæ recensiti Edicti*. *Statutum* Elizabethæ *Anno* 1584 *de crudeli Sacerdotum publica Carnificina*. *Aliud Statutum Anno* 1580 *de Indulgentia, Sontibus omnibus cujuscunque Sceleris concedendâ, exceptis detentis ob Religionem Catholicam*.

VIII. Elizabethicæ *Persecutionis Forma, & Praxis, Instructionibus quibusdam, Regiâ Auctoritate ad singulas Provincias, & Comitatus missis, expressæ*.

IX. *Horum omnium præcipuus Suggestor* Gulielmus Cæcilius, *obscuræ Familiæ, sed Fortunæ Filius: Nonnihil de subdolo, & versipelle hoc Viro sub Regibus* Eduardo, Mariâ, & Elizabethâ. *Titulus* Defensoris Fidei *ab* Elizabethâ *ineptè usurpatus*. *Funesti Persecutionis* Elizabethicæ *Effectus*.

X. *Status Rei Catholicæ, & Religiosæ sub* Jacobo *I*, *Rege, qui Orthodoxis Orthodoxus primùm videbatur, reapse tamen Heterodoxus*, *Anno* 1605, *promulgatum Edictum contrà Catholicos* Hiberniæ; *maximè Utrumque Clerum*.

XI.

XV. [illegible] in Catholicos [illegible] Tyrannicae Juramentum [illegible] Jacobo Rege allata [illegible] Conventione [illegible] Regni Angliae [illegible] Literae Apostolicae [illegible]

XVI. [illegible] Hae [illegible]

XVII. [illegible] Jacobus Rex [illegible] ex Concilio [illegible] Hiberniae [illegible] inter Catholicos [illegible] externos Principes Catholicorum [illegible]

XVIII. Anno [illegible] Acatholicus Episcopus [illegible] a Rege in Hiberniam [illegible] Fidem Catholicam. [illegible] cum Prorege, [illegible] Arthuro Cicestrio, [illegible] Comitem [illegible] Colloquium, [illegible] Hibernorum Constantia [illegible] Ab [illegible] promulgata Edicta.

[illegible] Quatuor Hiberniae Archiepiscopi Acatholici a Rege [illegible] Commissique corrupti, [illegible] conveniunt, celebrantque Concilia. Decreta [illegible]

XXI. [illegible] Prorex Cicestrius [illegible] Executioni mandari facit. Mortuum [illegible] Spectaculum [illegible] Prorex ille [illegible]

XXII. Ab Anno 1585 ad 1613 nullum in Hibernia Parlamentum extitit. Verum [illegible] Senatores Catholici. Difficulter deprehendunt ab Heterodoxis excogitatum [illegible] Lege. Id [illegible] Verbis redimunt.

XVIII. Huic [illegible] Monita, Judicio Proregis, & Sanctioris Concilii proposita.

XIX. Hisce [illegible] Orthodoxi. Prorex Cicestrius primam celebrat Parlamenti Sessionem 18 Maii 1613. [illegible] in Inferiori Domo de Electione Prolocutoris. [illegible] Orthodoxi. Heterodoxi Equitem Joannem Davisium, Orthodoxi vero Equitem Joannem Everardum eligunt. Violentas Manus in Everardum Prolocutorem Heterodoxi injiciunt. Inde Orthodoxi [illegible] ad Parlamentum.

XX. Senatores Catholici, Hibernos nunquam à Fide Catholica defecturos [illegible] in Libello Supplici, qui ex Anglico in Latinum accuratè vertitur.

XXI. Ab inflexibili Prorege Cicestrio ad Regem Jacobum provocant Orthodoxi Senatores. Ex utraque Domo Senatores nonnullos Londinum iturus impedire conatur Prorex speciali Edicto 9 Julii 1613, sed frustra.

XXII. Urbanè primùm excipit eos Rex. Auditis eorum Querelis, in Hiberniam quatuor Judices Heterodoxos mittit ad inquirendam Veritatem, ipsumque Proregem Cicestrium Rex accersit. Eum innocentem declarat Die 7 Februarii 1614 peculiari Sententiâ.

XXIII. Dein in Parlamento Catholicos, praecipuè ob Obedientiam Romano Pontifici tam tenaciter praestitam, publicè incusat Sermone longiusculo, ad Oratores Hibernos habito, quem hi subinde interrumpebant, nominatim Richardus Nugentius, Baro Delvinz, & Christophorus Nugentius, Eques Auratus.

XXIV. Coskus, Capitalis Angliae Judex; item Magnus Angliae Cancellarius; atque Archiepiscopus Cantuariensis Acatholicus, in Hibernos ob Orthodoxam Fidem invehuntur.

XXV. Circa Annum 1614 Paulus Papa V consolatur Hibernos in hac Tribulatione, eosdemque summis Laudibus celebrat, speciali Diplomate ex Donato O-Raick, aliis Davide Roth, Episcopo Ossoriensi.

XXVI Ultimum, & exitiale Jacobi Regis contrà Catholicos Hiberniae Edictum, 31 Maii 1614 emanatum.

XXVII. Ex Dilato nonnulla Relatu digna de Thoma Butlero, Comite Ormondiae, & Geraldo Geraldino, Comite Kildariae.

XXVIII Eques Arthurus Cicestrius, iteratò Hiberniae Prorex, eò reversus, omnibus Modis Hibernos conatur à Fide avertere, sed frustra. Immo Heterodoxi ad Fidem convertuntur. Memorabile est de Reductum cujusdam Administri, ipsiusmetque Proregis.

XXIX. Proregi Cicestrio succedit Eques Oliverius à S. Joanne (vulgo Saint John) Anno 1616, ad Catholicos persequendos succensus ex publico Regis Sermone.

XXX Severiores adversus Catholicos Leges strictè mandat Executioni, Edictumque promulgat contra Sacerdotes Regulares, e Regno ejiciendos. Mira Orthodoxorum Constantia.

XXXI Anno 1618, Literae Regis ad Proregem, & Cancellarium de creando investiendoque Theobaldo de Burgo, Barone de Brittas, sub Conditione Protestantismi, tàm in se, quàm in Liberis educandis. Vix alios duos Indigenas, aut genuinos Hibernos, reperire similes in toto Procerum Consessu. A praelibato tamen

men Theobaldo *oriundi Catholicæ Fidei Cultores Bona, & Honores, immo & Vitam propter eam, & Fidelitatem ergà Regem, amissi.*

XXXII. Eodem Anno 1618, *Proregis Instructio ad Justitiarios itinerantes circà Modum exequendi Pœnas pecuniarias ergà* Recusantes.

XXXIII. Catholicorum Antistitum Hiberniæ *Supplicatio ad* Hispaniarum *Regem.* Henricus Carey, *Vicecomes de* Falkland, *novus Prorex Anno* 1622, *Potestatem habet à Rege concedendi Catholicis Libertatem Conscientiæ, sed in cassum, obnitente scilicet per Prædicationem, & Potentiam* Jacobo Ussero, *Archiepiscopo* Armacano *Heterodoxo. Quinimmò novum promulgatur Edictum Anno* 1623 *contrà Sacerdotes omnes Orthodoxos, tâm Sæculares, quàm Regulares.*

XXXIV. Denato Regi Jacobo, 27 *Martij* 1625, *succedit Filius ipsius* Carolus *I, in Catholicos clemens. Regulares subinde in* Hiberniam *reversi, Juvenes ad Habitum recipiunt. Eodem autem Anno* 1625 *Regi, legalem Catholicis Tolerationem concedere volenti, se opponunt Episcopi Acatholici. Hinc novum promulgatum Edictum Anno* 1629 *contrà universum Clerum Orthodoxum.*

XXXV. Regis Mandatum adversùs Puritanos, *seù* Presbyterianos. *Illud omnimodæ Executioni mandat* Gulielmus Laudus, *Archiepiscopus* Cantuariensis *Acatholicus. Nota de* Protestantium, & Presbyterianorum *Sectis, obiterque de antiquis* Waldensibus.

XXXVI. Puritani *in Regem Turbas concitant, omniaque sus deque in* Scotia *miscent. Rex armatâ Manu movet ad* Scotiæ *Confinia, Pacemque init cum* Puritanis *territis.* Puritani Scoti, *violatâ Fide,* Angliam *invadunt.* Thomas Wentworth, *Comes* Straffordiæ, *Prorex* Hiberniæ, *decem Millibus Catholicorum* Hibernorum *Militum, Puritanorum tàm* Angliæ, *quàm* Hiberniæ *Perfidiam castigare, & Contumaciam reprimere paratus erat, sed neglecto desuper ejus Consilio, Rex* Carolus *Litem dirimi voluit in* Parlamento Anglicano, *quod ipsi tandem Vitam ademit.*

XXXVII. Parlamentum *vulgò* longum 3 *Novembris* 1640 *inceptum. Comes* Straffordius *Capite plexus, nolente volente Rege,* 12 *Maij* 1641. *Catholicus non erat, ut nonnulli hallucinantur Scriptores exteri. Mense Augusti* 1642, *Rex Labrum suum explicat. Mense Octobris item* 1642, *& Mense Julij* 1643, *duplici Certamine rebelles* Parlamentarios *superat, ab ijs postmodùm superatus Mense Junij* 1644. *Archipræsul* Laudus *Acatholicus Capite plectitur* 10 *Januarij* 1645. *Rex iterum victus in Prælio* Nasebiano 14 *Junij item* 1645.

XXXVIII. Mense Majo 1646 *Rex* Carolus *à* Scotis *invitatus, ad eosque confugiens, ab ijsdem fœdissime traditur. Deterritus Rex ut Captivus aufugit, sed captus ab* Oliverio Cromuello, *prolatâ in eum à* Parlamentarijs *Sententiâ, Capite truncatur* 30 *Januarij* 1649. *Martyr à* Protestantibus *ad* Puritanorum *Differentiam celebratur.* Cromuellus *superato Rege* Carolo *Tyrannidem arripit.* Protector *trium Regnorum acclamatur* 16 *Decembris* 1653, *anteà de Anno* 1650 *Strategus, vulgo* Capitaneus Generalis, *renunciatus.*

XXXIX. Schema numerale Legum omnium pœnaliùm, quæ sub Elizabetha, Jacobo, & Carolo *Regibus adversùs* Angliæ, & Hiberniæ *Catholicos latæ sunt.*

XL. Statutum Parlamentarium *factum in* Anglia 1643 *contra* recusantes *novum Juramenti Genus circà Principia Fidei, & Religionis.*

XLI. In Decretum hoc animadvertit O-Dalæus *noster, ostendens violentam Jurisjurandi hujus Extorsionem cum Libertate Nationis* Anglicanæ, *immo & cum antiquis novisque Regni* Anglicani *Legibus pugnare.*

XLII. Plura addit de antiquo, & præsenti Statù Regni Hiberniæ, *& lato inter utrumque Discrimine.*

XLIII. Hæc omnia Scitu necessaria, ut innotescat, quo Pacto Religio Catholica, & Status Religiosus, per Quadriennium refloruere in Hibernia. *Conventus Generalis Catholicorum* Hiberniæ *apud* Kilkenniam *Mense Majo* 1641. *(Nota Prælatorum, & Doctorum Judicium exhibens, & Hæterodoxorum Calumnias de Hibernica Rebellione* 1641 *ex alijs Hæterodoxis refellens). Ibi selectissimi Viri delecti, qui Res Catholicorum moderarentur, dato ipsis* Supremi Fœderatorum Catholicorum Concilij *Titulo, eisque electo in Prædicatorem Ordinarium P.* Thomâ O Cuirk, *Traleiensi, Ordinis Prædicatorum. Omnes in* Hibernia *Juramentum Associationis (Nota exhibens ejus Formulum) præstituri, & Obedientiam Senatoribus istis exhibituri.*

XLIV. Manifestum, *ut vocant, ab ijsdem promulgatum. Quatuor Generales Militares quatuor* Hiberniæ *Nationibus assignati, quorum Ductu Res Catholicorum mirabilem fecit Progressum Annis* 1642, 43, & 44

XLV. Anno 1644, *Summus Pontifex* Urbanus *VIII a P.* Luca Waddingo, *insignissimo Minoritâ, intelligens patrata ab* Hibernis *pro Fide, Rege, & Patria, ad eosdem mittit P.* Petrum Scarampam, *Pe-*

demon-

[illegible]

... Catholicis plura ... Baroni ... Proreae Ormond ... de Pace sua cum Catholicis ... Regis ... Michael ... Generalis ... ab Inchiquin ... Catholicorum Militum.

... de Pace ... concludenda. Anno 1648 ... ad Reginam, & Principem Walliæ, ... in Regelium Potestate ... ad Innocentium X, Pontificem Maximum. ...

... Generalis Inchiquinus ... ad Regis Partes transit. Inducias offert Fœderatis Catholicis. ... Nuntij ad Concilium Epistola pro dissuadendis inducijs.

... Nuntij ad præinsertam Nuntij Epistolam Responsio.

... Nuntij ad præmissam Epistolam Replica. 20 Aprilis 1648.

LIX. Concilij ad Epistolam istam Rationesque in ea contentas Responsio.

LX. Nuntius Kilkenniâ *discedit, suique Discessûs reddit Causam per Epistolam* 7. *Maij* 1648. *Concilium de inopinato ejus Discessu expostulat, ad Reditumque tàm Literis, quam Legatis invitat. Rescribit Nuntius, quasdam proponens Conditiones, & Remedia, ut Armorum Cessatio concludi possit.*

LXI. Concilij ad Propositiones, seù Conditiones Nuntij Responsio.

LXII. Conclusæ Induciæ, atque impressæ, ac publicatæ Kilkenniæ 22 *Maij* 1648. *Exhibentur secundus, & quintus earum Articuli.*

LXIII. Eodem Die 22 *Maij* 1648 *promulgatur ista de Re Supremi Concilij Edictum.*

LXIV. Die 27 *Maij* 1648 *Concilium eadem de Re Declarationem emittit.*

LXV. Eodem Die 27 *Maij* 1648 *Decretum Excommunicationis comminatorium Valvis Cathedralis Ecclesiæ* Kilkenniensis *affixum. Decretum item Excommunicationis latæ Sententiæ in Concilij Proceres, omnesque ipsis in Induciarum Negotio obsequentes emanatum.*

LXVI. Declaratio quorundam Episcoporum aliam, ab iisdem alijsque editam, expendens.

LXVII. Die 4 *Junij* 1648 *Concilium à Nuntio ad Summum Pontificem Appellationem interjicit. Eam admittit Nuntius, non quoad Effectum suspensivum, sed devolutivum. Concilij Epistola ad universos* Hiberniæ *Theologos. Quæsita quædam, anglicè* Queries, *iisdem Theologis proposita.*

LXVIII. Die antecedenti monuit desuper Concilium Superiores Regulares. Novam cudit Jurisjurandi Formulam, cui Appendicem addit, quam exhibet Nota. Generalis O-Neillus *Bellum denunciat adversùs Concilium. Liber anglice editus ab* Offoriensi *Episcopo,* Davide Rothæo, *alijsque Doctoribus, ad præmissa Quæsita exhibens Responsa. Illius Approbatio per* Midensem *Episcopum,* Thomam Deasse.

LXIX. Responsio octo Theologorum Dublinij *ad Quæstionem, ab* Ormondio *Prorege ipsis propositam.*

LXX. Die 13 *Julij* 1648 *Nuntius Nationalem indicit Synodum* Galviæ *habendam Die* 15 *insequentis Mensis Augusti. Contrà eam Concilium scribit ad Nuntium Die* 26 *ejusdem Mensis Julij.*

LXXI. Concilium eam reapse impedit. Die 2 *Augusti* 1648, *super Gravamine Provinciali Minorum illato Nuntius expostulat cum* Ulico de Burgo, *Marchione* Clanrickardiæ, *qui ab Initio neutralis erat, etsi Consanguineus ipsius* Thomas de Burgo, *Vicecomes de* Clanmorris, *ad Mortem usque* Fæderatorum Catholicorum *Causam promoverit.*

LXXII. Respondet Clanrickardius *Die* 8 *ejusdem Mensis, quasdam Percontationes Nuntio proponens.*

LXXIII. Diploma Nuntij super Dubio de Induciarum Publicatione exorto, 13 *Augusti* 1648.

LXXIV. In Comitijs Generalibus Mense Septembri 1648 *habitis, omnia, quæ à Concilij Proceribus in Induciarum Tractatione acta fuerunt, confirmantur. P.* Joannes Rowe, *Provincialis Carmelitarum Discalceatorum, à Comitijs* Romam *mittitur cum Literis in Prosecutione Appellationis ad Summum Pontificem. Eundem sequuntur de Mandato Nuntij PP.* Josephus, *Theatinus, &* Richardus Ferrall, *Capucinus.*

LXXV. Generalium Comitiorum Epistola ad Nuntium, quâ ab omni Rerum hibernicarum *Administratione interdicitur. In eam inclusum Compendium Accusationum, ad Summum Pontificem adversùs ipsum mittendarum.*

LXXVI. Alia Comitiorum Epistola (seù Edictum) quâ Commercium omne cum Nuntio vetatur.

LXXVII. Pax tandem conclusa, 16 *Januarij* 1649, Ormondium *inter Nomine Regis, & Supremum Concilium. Tres illiùs recensentur Articuli. Solemnitates quædam in Ratificatione ejus exhibitæ. Nota de duplici Oppido* Carrickæ.

LXXVIII. Epistola Encyclica novem Antistitum, qui Comitijs interfuere.

LXXIX. *Die* 30 *Januarij* 1649 Carolo *Regi Caput in publico Supplicij Loco obtruncatum. Die* 23 *Februarij prælibati Anni Nuntius ex* Hibernia, *post trium Annorum, quatuorque Mensium Residentiam, discedit, Navim* Galviæ *conscendens. Ad eum in* Gallias *profectum scribunt Episcopus* French, *& Eques* Plunkettus, *Româ reversi, Die ultimo Februarij* 1649. *Nonnibil de ipso in Urbem regresso.*

LXXX. Nonnibil de Causa Appellationis post appulsos Romam *Nuntium* Rinuccinum, *& Provincialem* Roweum. *Epistola* Francisci Albitij, *S. Congregationis super Rebus* Hibernicis *Secretarij (posteà S. R. E. Cardinalis) ad* Dionysium Massarium, *Nuntiaturæ* Hibernicæ *Auditorem, ea de Re,* 4 *Decembris* 1649.

LXXXI. Anno 1656 *PP. Magistri* Joannes Nolanus, *Kilkenniensis, &* Richardus O-Kelly, *Rathbrannensis, pro obtinenda Absolutione ab hujusmodi Censura apud S. Sedem agunt. Epistola ad laudatum* Richardum O-Kelly *ea de Re. A Censurà ista absolvit tandem* Alexander *Papa VII, Anno* 1665, *imposità Pœnitentià Salutari. Elogium Nuntij de Dominicanis. Completam Absolutionem, seù Relaxationem memoratæ Pœnitentiæ nonnisi circà Annum* 1698 *impetravit Fr.* Dominicus de Burgo, *Episcopus* Elphinensis, *Ordinis Prædicatorum.*

LXXXII. Anno 1649 Carolus II. Rex proclamatur per Hiberniam. Recessionem confirmant Fratres Hagæ Comitis Die 8 Martij. Ejus Copiæ apud Rathmines, juxta Dublinium profligantur Die 2 Augusti. Oliverius Cromuellus cum novem Militum Peditum, quatuorque Equitum, Dublinium ex Anglia appulit Die 13 ejusdem Mensis. Congregatio Generalis Antistitum, aliorumque Prælatorum, apud Clonmacnoisan. Die 4 Decembris. Prorex Ormondius exigit: quatuor convocat Episcopos Limericum 8 Martij 1650, dein Loughreaghum 19 ejusdem Mensis. Rex Pacem abrogat, & vicissim Generalis Episcoporum Conventus in Villa Jacob. 26 Augusti. Nonnulla inde emanata contra Ormondium Decreta. ... Prælatorum, & Dignitariorum.

LXXXIII. Sex Antistites a Congregatione delegati Commissarij, Galviæ residentes. Ab his emanant Literæ duorum constitutione Procuratorum, Nicolai nempe French, Episcopi Fernensis, & Hugonis de Rupeforti, vulgo Rochfort, Jurisconsulti, 5 Octobris 1650 datæ.

LXXXIV. Die 15 Novembris 1650 Comitia Regni per Ormondium apud Loughreaghum convocata. Declarationes ab ijs editæ. Sub Finem ejusdem Anni 1650 Ormondius, rogante Clero, ex Hibernia discedit. Ei Prorex subrogatus Ulicus de Burgo, Marchio Clanricardiæ, Comesque S. Albani. Hic tamen Cleri Precibus devictus supremam Regni suscipit Præfecturam. Interea Cromuellius, qui in Hiberniam venerat Mense Augusto 1649, vertit ad Deditionem vergit Fortalitia. Ex Hibernia discessit in Angliam 29 Maij 1650, Copiarum Præfectum post se relinquens Generum suum Iretonum, 26 Novembris 1651 infeliciter defunctum.

LXXXV. Carolus IV. Dux Lotharingiæ, alias propensissimi Animi erga Regem Carolum I. Ad laudatum Ducem pro Suppetijs Clerus, apud Clonmacnoisam convocatus, legat D. Nicolaum French, Episcopum Fernensem, & P. Magistrum Gulielmum de Burgo, Athenriensem, Provincialem Hiberniæ Dominicanæ. Dux Lotharingiæ vicissim mittit ad Proregem Ormondium Chiliarcham Oliverium Synnot, Hibernigenam, in Hiberniam appulsum 29 Aprilis 1650. Tractatus cum eo habetur. Ejus Interim missus Vicecomes Taaffius ad Carolum II Regem, in Galliam Regno versantem.

LXXXVI. Rege in Scotiam jam profecto, Taaffius se sistit Reginæ Matri, Facultatem habenti à Rege Tractatum ineundi de Rebus Hibernicis. Scriptores Clanricardium, & Carte memoriæ afferunt, à solis Catholicis Legationem factam ad Ducem Lotharingiæ, ad Effectum transferendi in ipsum Jura Regia. Epistola Ducis Eboracensis ad Lotharingum, data in Insula Cæsarea 25 Julij 1650.

LXXXVII. Epistola Reginæ Matris Henriettæ Mariæ ad laudatum Ducem Lotharingiæ, data Parisijs 4 Octobris 1650.

LXXXVIII. Alia Epistola ejusdem ad eundem per Vicecomitem Taaffium, data 18 Novembris ejusdem. Dux Lotharingus ab Eboracensi Duce, Equitibusque Henrico Vane, & Georgio Ratcliffe stimulatur ad Suppetias in Hiberniam mittendas.

LXXXIX. D. Stephanus de Henin Legatus ad Hibernos à Lotharingio missus. Ejus Literæ Credentiales verè aureæ, verique Catholico Principe dignæ, Bruxellis 31 Decembris 1650 datæ.

XC. Ejusdem Literæ item aureæ ad Catholicos Hiberniæ Ordines, in Regni Administratione constitutos, Bruxellis 1 Januarij 1651 datæ.

XCI. Lotharingiæ Legatus in Hiberniam appulsus Mense Februario 1651, P. Georgio Dillono, Minoritâ, Vicecomitis Dillon Fratre, Vicecomitisque Taaffi Avunculo, sociatus. Prorex Clanrickardius de Legati Adventu per P. Dillonum certior factus, ad eum quatuor mittit e Catholicorum Commissarijs. Ei primam præbet Audientiam Die 7 Martij. Ineundi Tractatus Articuli tenendi.

XCII. Die 12 Martij 1651 Prorex Clanrickardius Literas dat pro Generali tùm Cleri quàm Nobilitatis Convocatione. Quinque nominat Commissarios ad Tractatum cum Legato Lotharingio ineundum, quibus duos adjicit Clerus. Ad eos Instructiones mandat Clanrickardius.

XCIII. Congregatio Generalis haberi cœpta Galviæ 18 Martij 1651. Proponit Tractatus Articulos, quos acceptare renuit Clanrickardius. Legatus viginti Millia Librarum Sterlingarum tribuit pro præsenti sublevanda Necessitate, sub duplici Conditione omninò gratâ.

XCIV. Die 12 Augusti 1651 Eques Nicolaus Plunkett, & Armiger Severinus Browne, in Procuratione juncti Vicecomiti Taaffio, apud Bruxellas versanti, Literas Procurationis, & Instructiones à Prorege Clanrickardio recipiunt. Literæ Clanrickardij ad Ducem Lotharingiæ per hujus sæpe laudatum Legatum, Loughreaghæ 9 Aprilis datæ.

XCV. Tribus istis Procuratoribus, à Solo Clanrickardio nominatis, duos adjiciunt Prælati Commissarij, à nupera Convocatione Generali deputati, Episcopum nempe Nicolaum French, & Equitem Jacobum Preston. Procurationis Instrumentum, Galviæ 7 Aprilis 1651 datum. Idem à Pretore, & Oppido Galviensi confirmatum, & ratificatum.

XCVI.

XCVI. *Procuratores apud* Bruxellas *consentiunt de Articulis Reginæ*, Eboracensi, & Ormondio *subjiciendis. Maxima Reginæ* Cautela. *Procuratores Fœdus pangunt cum Duce* Lotharingiæ 2 *Julij* 1651. *Recensentur summatim præcipui Articuli.*

XCVII. *Anno* 1651, *Die* 20 *Septembris, Dux* Lotharingiæ *Epistolam mittit ad Proregem* Clanrickardium *per præfatum Chiliarcham* Oliverium Synot, *necnon & exiguam Rerum bellicarum Quantitatem. Appulsus in* Bophinam *Insulam* Synotus, *ad* Clanrickardium *transmittit Literarum Fasciculum, omnia continentem circà Negotium Fœderis.* Clanrickardius *se opponit quoad Articulos de Protectione Regni, & Præfecturâ Exercitûs, Principi extero tribuendis.* Plunkettum, & Brunum *Procuratores minatur. Indicit Generalem Cleri, Nobilitatisque Congressum, verisimiliter haud secutum. Nonnihil obiter de Victoria* Cromuelli *in* Anglia, *deque* Carolo *II Rege extremis in Augustijs constituto.*

XCVIII. *Anno* 1652 *Rex binas dedit Literas ad* Clanrickardium *Proregem* 10 *Februarij*, & 23 *Martij, ejus Fidelitatem &c in respuendo dictos Fœderis Articulos magnoperè laudantes, blandèque inhibentes ne in Procuratores animadvertat. Literas item Die* 6 *Februarij de Negotio Fœderis &c dedit Rex ad Ducem* Lotharingiæ, *qui Die* 23 *ejusdem Mensis ei respondit. Expugnatis omnibus Momenti alicujus Oppidis,* Clanrickardius *à* Parlamentarijs, & *Regicidis ex* Hibernia *pulsus.*

XCIX. *Articuli viginti duo, per* Parlamentarios, & *Regicidas fabricati, ad extirpandos* Hibernos, *quà Catholicos, & Regi fideles, qui tamen quantò opprimebantur à* Pharaonis *Sectatoribus, tanto magis multiplicabantur*

C. *Subjugatâ* Hiberniâ, *Tyrannidemque exercente iniquissimo* Cromuello, *quamplurimi, etiàm Laici, crudelem subeunt Mortem, nominatim Eques* Felimus O-Neillus *Mense Novembri* 1652, & Theobaldus de Burgo, *Vicecomes* Mayonensis 15 *Januarij* 1653. *Nulla dirior Persecutio à Mundo condito. Die* 6 *ejusdem Mensis Januarij novum prodit Edictum, generalem Ecclesiasticorum omnium Proscriptionem, & varias capitales Pœnas contrà eorundem Receptatores, & Fautores mandans.*

CI. *Crudelis Lex* Elizabethica *Anni* 1584 *per Edictum hoc Executioni mandata. Exinde Religiosi, & Lupi ijsdem Armis, & Venatoribus, eademque Mercede conquisiti. Haud pauci eorum Martyrium consecuti, in solo tamen Libro Vitæ perquirendi. De Dominicanis plura in Comitiorum Generalium Actis.*

CII. *Sævissima hæc Strages per Biennium exarsit. Anno* 1654 *Bona omnia Catholicorum confiscata. Magnates, ac Nobiles in* Conaciam *relegati, jàm anteà penitùs devastatam, ubi plurimi Fame, alijsque Ærumnis periere.*

CIII. *Acerbissimæ contrà hos speciatim Leges latæ. Severe punita quæcunque eorum Querela. Immanior eorum Servitus quâm* Israelitarum *in Ægypto.*

CIV. *In reliquis tribus* Hiberniæ *Provincijs Homines quorundam Generum è Catholicis vivere permissi, sed per Leges contrà eos sancitas Tyrannide plusquàm belluinâ oppressi.*

CV. *Aliud Edictum Exploratoribus Præmia præscribens, ut Ecclesiasticos eorumque Fautores, ac Benefactores prodant. Idem Edictum innovatum A. D.* 1657, *novumque adhuc crudelius emanatum contrà eosdem Fautores, ac Benefactores.*

CVI. *Eodem Anno* 1657, *monstruosum, & pestiferum Jusjurandum ab omnibus Utriusque Sexûs ad vigesimum primum Ætatis Annum pertingentibus præstandum,* Juramentum Abjurationis *passim nuncupatum.*

CVII. *Anno* 1658, *mulctantur singuli Catholici Diebus Dominicis, absentes à Concione Protestantica.*

CVIII. *Die* 5 *Septembris* 1658 *obit perfidus perduellisque* Oliverius Cromuellus. *Ei succedit Filius* Richardus, *qui tamen, Oneri ferendo impar, cedit* 22 *Aprilis* 1659, *jamjam ab* Anglis *deponendus.* Georgius Monkus *(postmodùm Dux* Albæ Marlæ) Anglos *flectit ad* Carolum *II Regem acceptandum, & acclamandum, qui, duobus associatus suis Fratribus,* Londinum *festivè ingreditur suo Natali Die* 29 *Maij A. D.* 1660, *Ætatis verò* 30.

CIX. *Rex* Carolus *II, Catholicus occultus, Catholicis Libertatem Conscientiæ indulget speciali Decreto, quod posteà rescindere cogitur. Catholici de Conspiratione in Regem ab Hæterodoxis falso accusati. Inde* Petrus Talbotus, *Archiepiscopus* Dubliniensis, *in* Dubliniensem *Arcem detrusus* 8 *Septembris* 1678. *Anteà verò, scilicet* 27 *Septembris* 1666, Edmundus O-Reilly, *Archipræsul* Armacanus, *in* Angliam *Captivus ductus, celebratâ jam ab Antistitibus* Hiberniæ *Synodo Nationali apud* Dublinium 19 *Junij prælibati Anni.*

CX *Calumniæ istius Architectus* Antonius Ashly-Cooper, *Comes* Shaftsburius, *Magnus* Angliæ *Cancellarius, falsos subornans Testes, præcipuè quendam* Titum Oates. *In Catholicos, etsi insontes, atrociter sævitum, sparso ubique eorum Sanguine. Edicta duo adversùs Clerum Populumque Orthodoxum* 16 *Octobris, &* 20 *Novembris* 1678 *promulgata.* Oliverius Plunkettus, *Archiepiscopus* Armacanus,

Gggg 2 *Capite*

peratoris Filio (g), obijt nullâ relictâ Prole Die 17 Novembris 1558; confestimque summo omnium Ordinum Consensu Regina *Angliæ*, & *Hiberniæ* salutata est *Elizabetha*, ex illicitis Nuptijs *Henricum* VIII inter, & *Annam Bolenam*, procreata, Annos tunc nata Viginti Quinque, Literis politioribus exculta, & Linguarum *latinæ*, *italicæ*, *gallicæ* perita, egregijs Naturæ, ac Ingenij prædita Dotibus, gerendæ Reipublicæ capacissima, ac in magnorum Principum Numero celebranda, nisi tot Naturæ, Studij, Politicæ Ornamenta Hæresi, & Crudelitate, quam in pios grassata est, dedecorasset. Nec tamen statim Impietatem prodidit, quamdiù enim regnavit *Maria* ejus Soror, Catholicam semper simulavit Religionem, immò Catholico Ritu inaugurata fuit ab Episcopo *Carleolensi* Die 15 Januarij 1559, quâ in Solemnitate solitum præstitit Juramentum de Fidei Catholicæ Defensione, & Privilegiorum & Immunitatum Ecclesiasticarum Conservatione; deque sua Inauguratione certiorem fecit *Paulum* IV, Pontificem Maximum, per *Eduardum Carnum*, Sororis *Mariæ* Legatione functum, in Aula *Romana* adhuc versantem. Eam tamen Pontifex ceù Reginam agnoscere renuit, obstante Natalium Vitio, pridem scilicèt damnatis *Clementis* VII, & *Pauli* III, Romanorum Pontificum, Sententiâ Nuptijs *Henrici* VIII cum *Anna Bolena*, Proleque ex ijs susceptâ illegitimâ declaratâ(h). Repulsam hanc egerrimè tulit *Elizabetha*, eâque Occasione usa est callidissima Mulier, ut Hæresim, quam Animo fovebat, palàm profiteretur, indèque *Romanæ* Ecclesiæ Jugum excuteret, novamque Religionis, Ecclesiasticique Regiminis Formam introduceret, & stabiliret. Hinc suscitari fecit Statutum Parlamentarium, sub *Henrico* VIII Anno 1537 conditum, sub *Philippo* verò & *Maria* Anno 1556 abrogatum, hisce conceptum Verbis: *Supplicantes pro Facultatibus Romæ obtinendis, eisve Auxilium præbentes, Pœnæ dictæ PRÆMUNIRE (i) subjaceant.*

III. Convocatis itaque Regni *Angliæ* Comitijs, prævalente contrà Antistitum Suffragia Nobilitate, obtinuit *Elizabetha*, ut omnia *Mariæ* Reginæ Acta, & Decreta de Religione abolirentur, *Eduardi* autem Regis restituerentur. Hinc Imagines sacras omnes è Templis, alijsque Locis deturbari jussit, exceptâ Christi Crucifixi, quam in domestico servavit Sacello, publicèque exponi permisit. Missæ Sacrificium, & Sacramenta administrandi Ritum sustulit; novasque Cæremonias, ac Preces Linguâ vulgari, ad Normam præsertim *Lutheranorum*, præscripsit, quamquàm *Calviniana* Dogmata maximâ ex Parte profiteretur, ac secundùm illa Schismaticam Ecclesiam suam institui voluerit. *Supremi Ecclesiæ Anglicanæ Capitis* Titulum, Patris Fratrisque Exemplo sibi vendicavit. Omnem Jurisdictionis nedùm temporalium, sed etiam ecclesiasticarum Rerum, & Causarum Plenitudinem sibi assumpsit, cum omni Visitatione, Correctione, ac Reformatione Cleri, cum omni Authoritate Episcopos creandi, Synodos convocandi, atque in ijs præsidendi, Leges, & Constitutiones condendi; cum omni Cognitione, ac Punitione Errorum, Hæresum, Schismatum, & Abusuum; denique cum omni Facultate substituendi alios quoscunque vellet

(g) Nuptiæ festivâ Pompâ celebratæ fuere apud *Westmonasterium* juxtà *Londinum*, Die 25 Julij, S. *Jacobo* Apostolo, *Hispaniarum* Patrono, sacrâ, Anno 1554, quo Tempore *Garterus* Rex Armorum (Adeas Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. i. Pag. 266.) Neo-Conjugum Titulos *latino*, *gallico*, & *anglico* Idiomate inscripsit, & proclamavit in hunc Modum latinè: *Philippus, & Maria, Dei Gratiâ Rex, & Regina Angliæ, Franciæ, Neapolis, Hierosolymorum, & Hiberniæ, Defensores Fidei, Principes Hispaniæ, & Siciliæ, Archiduces Austriæ, Duces Mediolani, Burgundiæ, & Brabantiæ, Comites Augustæ Vindelicorum, Flandriæ, & Tyrolis.* Videsis *Waræum* in *Annalibus Hiberniæ* ad Annum 1554.

(h) Regnum *Angliæ* de Jure tunc debebatur *Mariæ Stuartæ*, Reginæ *Scotiæ*, utpotè unicæ Proli *Jacobi* V Regis *Scotiæ*, Filij *Margaritæ Tudor*, Natæ primogenitæ *Henrici* VII Regis *Angliæ*. Hinc eo Jure Filius ejus *Jacobus*, post *Elizabethæ* Mortem *Angliæ* Thronum conscendit. Porrò adversùs laudatam *Mariam Stuartam* Reginam, eximiâ in Deum Pietate, invictâ Animi Magnitudine, Prudentiâ suprâ Sexum, Formâ præstantissimam, in Fide Catholica constantissimam, perduellibus *Scotis* favit *Elizabetha*, eamque ad se confugientem in Custodiam dedit, ac licèt innocentissimam oppressit, & Capite truncari jussit.

(i) Legesis infra dicenda Cap. præs. Num. xxxix. Sect. 12.

vellet etiam simplices Laicos, ijsdem in Negotijs, nullâ Episcoporum habitâ Ratione, nisi quantùm ipsa concederet, ità ut Jurisdictionem Potestatemque Episcopalem non tenerent, aut exercerent Antistites *nisi ad Beneplacitum Reginæ, nec aliter nisi per ipsam, & â Regia Majestate derivatam Auctoritatem.* Quamobrem Vicarios, & Commissarios in spiritualibus constituit, Sigillumque ad Causas Ecclesiasticas peculiare cudit. Ad hæc, convocato *Parlamento*, Archiepiscopos omnes, Episcopos, Prælatos totumque Clerum novo Jurejurando obstringere decrevit. Qui recusarent, primâ Vice Beneficijs, Bonisque omnibus mulctari, & in Carcerem detrudi; alterâ Vice Perduellionis damnari, & Capite plecti edixit. Hæc autem est Juramenti, quod *Suprematiæ* vocant, Formula *(k)*:

Ego A. B. prorsùs testificor, & declaro in Conscientia mea, Reginam esse solam Supremam Gubernatricem, & istius Regni Angliæ, & aliorum omnium Suæ Majestatis Dominiorum, & Regionum, non minùs in omnibus Spiritualibus, atque Ecclesiasticis Rebus, vel Causis, quâm Temporalibus; & quod Nemo externus Princeps, Persona, Prælatus, Status, vel Potentatus, aut Facto, aut Jure habet aliquam Juridictionem, Potestatem, Superiorititatem, Præeminentiam, vel Auctoritatem Ecclesiasticam, aut Spiritualem in hoc Regno. Ideòque planè renuntio, & repudio omnes externas Jurisdictiones, Potestates, Superioritates, atquè Auctoritates. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Statutum insuper fuit, ut unusquisque Archiepiscopus, vel Episcopus, sequentem faceret sub Jurejurando Declarationem, peractâ jam suâ Consecratione:

Ego A. B. Archiepiscopus (Dubliniensis, vel Episcopus talis Loci) *Electus, & Consecratus, profiteor, me habere, & tenere omnes Temporalitates, & Possessiones dicti Episcopatus de manibus Elizabethæ Reginæ Angliæ* &c, *et de Successoribus ejus, Angliæ Regibus, ut in Jure Coronæ Regni sui Hiberniæ: Ei, & Successoribus suis, Angliæ Regibus, fidelis ero. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia (l).*

IV. Ea Juramenta, factamque ab *Elizabetha* in Religione, & Ecclesiastico Regimine Immutationem, cùm Episcopi omnes execrarentur, â Regina exauctorati, & relegati, aut in varios Carceres conjecti sunt. Melior etiam Pars Cleri, tàm Sæcularis, quàm Regularis, Nobilesque Laici utriusque Sexûs, in veteri Religione constantes, vel in Custodiam dati, vel in Exilium amandati. Omnes Cænobiorum Possessiones, sacris Usibus à *Maria* Regina anteà restitutas, partim Fisco addixit *Elizabetha*, partim Nobilitati hæreticæ distribuit. Cruenta deindè Persecutio, i Presbyteros, Religiosos, & ferventiores quosque Catholicæ Fidei Professores, ac Defensores excitata, Martyres plurimos consummavit.

Atque ut liberiùs posset in Catholicos animadverti, quasi non tàm Religionis Causâ, quàm ob Legum Transgressionem, Statuta quædam condita sunt, non quidem in *Hibernia*, sed in Comitijs *Angliæ*, tantæ plena Immanitatis, ut vera Catholicæ Religionis Exercitia decernant planè Delicta civilia, & capitalia, ac quædam etiam læsæ Majestatis Crimina, putâ Sacrum Missæ Officium celebare, vel audire; non velle accedere ad Templa, & Officia *Protestantium*; inferre, vel habere Missalia, Breviaria, Officia Mariana, Romanæ Consecrationis Cruces, Coronas, Rosaria, Nummismata, Agnos Dei; Peccatorum Confessionem facere, vel ab ijs absolvere; maximè verò Romanæ Ecclesiæ Acatholicum quempiam reconciliare. Legislatoribus scilicet *Anglorum* in hoc imitantibus *Medorum*, & *Persarum* Principes, & Satrapas, qui cùm *Danielem* vellent perdere, & viderent, se non posse *invenire illi aliquam Occasionem nisi fortè in Lege Dei sui*, procurarunt, *ut Decretum Imperatoris exiret, & Edictum, ut omnis, qui petierit aliquam Petitionem à quocumque Deo, & Homine, nisi à Rege, mittatur in Lacum Leonum (m).*

Quamvis autem Statuta ista, & Decreta in Comitijs *Hiberniæ* nunquam, ut præfertur, recepta essent, sed è contrariò rejecta, majori nihilominùs Sævitiâ, quàm in ipsamet *Anglia*, secundùm illa

(k) Confer Cap. præf. Num. cxii.
(l) Ex *Waræo* ad Annum 1563.
(m) Danielis vi. Vers. 5, & seqq.

[illegible] Grego-rius XIII. [illegible] Diplo-[illegible]

[illegible] Lapidibus [illegible] Corpus [illegible] Catapulta [illegible] ergo [illegible] Laqueati sunt, [illegible] in Occisione Gladii [illegible] in Testimonio Fidei [illegible] Exempla [illegible] Monumenta [illegible]

Nonne [illegible] Memoriæ Martyrum Joannis [illegible] Nonne Joannis Graverii, Doctoris [illegible] Martyrum [illegible] Accusatur, [illegible] interrogatur, [illegible] & Maiæ [illegible] quod [illegible] nec [illegible] potuit, nec [illegible] dextera Manus [illegible] & tandem comburitur, [illegible] Digiti [illegible] evulsere.

[illegible] de Patricio O Hélio, Majore Episcopo, Ordinis Minorum, & Socio ejus Cornelio O-Rur-[illegible], Franciscano Fratre, [illegible] de Traditione [illegible] ad Quæstionem [illegible] applicatis, quorum Membra

---

(r) Natalis Alexander, Hist. Eccles. Sæc. xv. & [illegible] Cap. viii. Art. vi.; Gravesonus, Hist. [illegible] Tom. vi. Colloq. i.

(s) In Appendice scilicet, cui Titulus, De Processu Martyriali quorundam Fidei Pugilum, in Hibernia, pro Complemento Sacrorum Analectorum.

(t) A Pag. [illegible]

(v) Verba sunt Apostoli ad Hebræos, Cap. xi. Vers. [illegible] & 3[illegible]

(x) [illegible] de Burgo, cujus [illegible] Cap. præced. Num. xx. Lit. [illegible] Pag. 5[illegible]. De eodem [illegible] agit David Rotb, Episcopus Ossoriensis, [illegible] datus, a Pag. 153 ad 161, ubi inter alia [illegible] cum [illegible] in [illegible] Jesuitis [illegible]

nibus Torturæ admotis, Cruribus Maleo confractis, Aciculis Unguibus infixis, nihilo tandem quod sperabatur revelato, tanta damnandæ Innocentiæ Passio non suffecit. Horum Corpora jam ab octo Annis cum ipsis Martyrij Insignibus Killociâ Aschettinam (*s*) *translata, & in* Conventu S. Francisci *ibidem reposita.*

Quid de Dermitio Hurleo, *Casseliensi Archiepiscopo, in quem sævior Laniena longiora Supplicia produxit? Ad Truncum alligatur, Pedes ejus, & Crura, Ocreis, Sale, Butiro, Oleo, Pice, Sulphure, Aqua ardente, quæ* Aqua Vitæ *dicitur, immixta, illitis induuntur. Fortè Silice Opus fuit, aut Calibe? Nonne exprimendis Flammis hæc apta Pharmacia? Maceriam ipsam absumit una Hora, alia aliam ministrando reparat, ad plures Horas Cataplasma iteratur, Musculi simul, & Arteriæ dissipantur, ossa arida Divortium patiuntur. Tandem post Quindenam, in hoc Labore absumptam, ad Patibulum fertur in Crepusculo matutino, ne Tumultus fieret in Populo si Alto* Phaetone *producatur. Itàque, ofcitantibus in Lecto alijs omnibus, Mane dum Carro fertur ad Furcam, occurrit Amicus quidam, fortè Institor ejus privatum ad Victum, apprehendens Archiepiscopus Manum ejus (ecce Fidei, & Sanctitatis Indicium, ecce Gratitudinis Argumentum) Palmæ ipsius in Modum Crucis coccineæ Signum indelebile impressit.*

Antistes iste tàm illustris, eximiæ Doctrinæ, & Eloquij Alveus, tàm magnanimi, & planè heroici Pectoris, & in redarguenda Hæresi terribilis, tantæque apud Hæreticos ipsos Æstimationis fuisse traditur, ut suus Judex Adamus Loftus, *Hiberniæ Cancellarius* (*t*), *ipsum non solùm jucundioris Vitæ Beneficio, sed etiam Regalis Munificentiæ locupletissimis Argumentis oblatis, in suum, Hæreticorumque Sententiam adducere statuerit, hoc unum ab invictissimo Homine præstolatus, ut Reginam* Elisabetham *totius Ecclesiæ Catholicæ, vel (hoc recusato) saltem* Anglicanæ, *Caput esse affirmet. Imò verò etiam hoc recusato, non solùm Archiepiscopatum suum* Casseliensem *pacificè possessurum, sed etiam uberioribus à Regina Beneficijs donatum iri promittebat, si in hoc unicum consentire velit, ut suppresso* Cassaliensis *Prælaturæ Titulo à Pontifice Maximo recepto, novum Inaugurationis suæ Titulum à Regina recipiat. Spretis tamen Minis, & Muneribus, necnon & Judice ipso Stoliditatis, & Stultitiæ acriùs increpato, Fortitudine, & Constantia Comitibus, ad Palmam Martyrij jam relatam sese Præsul accinxit* (*u*).

De Richardo Creagho, *Hiberniæ quondam Primate, proindè his similia referuntur, utpotè quem tot tantisque Reginæ Favoribus accumulandum promittunt Judices, si Reginæ Primatum admittat. Recusantem, de violenta Corruptione cujusdam Virginis, Custodis sui Filiæ, insimulant, Virginem ipsam ad Accusationem inducunt. Depositioni simul, & Judicio Dies, & Locus, ac multorum Magnatum Concursus præstituitur, ut ipsis* Hiberniæ *Primoribus cernentibus tanti Præsulis famosior reddatur Infamia. Sed mira Innocentiæ Virtus, Puellam adeò resolutam, speciosis suprà Modum Pollicitationibus, & multorum Aulicorum Blanditijs animatam, ad Consistorium adductam, viso Præsule, inquissimi Consilij sui pænitet. Vidisses fortè pallentem, confusam, & penè sui immemorem, quid agat, quidve audeat in Præsulem eructare nesciam. Interrogata, quid contrà illum Hominem objicere valeat: Respondet, se ab illo Homine non modò in extremis Vestimentorum Oris non tactam, sed neque Nutu quidem tentatam fuisse, quinimmò Hominem innocentem, & sanctum esse, Jurejurando affirmat. Certante igitur in hunc Modum, & gloriosè triumphante Innocentiâ, nequaquàm tamen Judicum Malitia procumbit, suis siquidem Machinis delusa, suis Retibus intercepta, Præsulem perpetuo Carceri condemnat* (*w*).

Hhhh *De*

(*s*) In *Limericensi* Agro *Momoniæ.*

(*t*) Fuit insuper tunc Temporis Regni *Hiberniæ* Prorex.

(*u*) Laqueo autem suspensus fuit in Vireto *S. Stephani* propè *Dublinium,* Anno 1583. *Postquam sacram exhalasset Animam, in vicino Oratorio S. Kevani semidiruto sub Vesperam fuit sepultus: Ad cujus Tumulum diversa feruntur edita Miracula, ob quæ in venustiorem Formam vetusta Ecclesia instaurata est, additis Muris, & apertâ Viâ frequentanti Populo, qui se commendare solet Orationibus, & Suffragijs* Sancti *Martyris.* Verba sunt *Davidis Rothæi,* Episcopis *Ossoriensis,* in *Processu Martyriali,* Pag. 71. Huic porrò præiverat in *Casseliensi* Metropolitana Sede *Mauritius Gibbonus* (vulgò *Fitz-Gibbon*) qui extorris in *Hispaniam* fugere coactus, in Exilio apud Civitatem *Portuensem* mortuus est circà Annum 1578. Cæterùm eodem Anno 1583, quo laudatus Archipræsul *Dermitius Hurlæus* passus est, *Nicolaus Skerettus,* Archiepiscopus *Tuamensis,* post Carceris Angustias in *Lusitianam* profugus, & voluntarius Exul, magno sui relicto Desiderio obijt *Ulissipone,* in Templo S. *Rochi* sepultus.

(*w*) Post diuturnam Incarcerationem, plurimasque Ærumnas, & Calamitates, ob Fidem Catholicam patienter toleratas, in Odium ejusdem Fidei Veneno sublatus est in Turri *Londinensi,* Die 14 Octobris 1585, ut refert *David Rothæus,* Episcopus *Ossoriensis,* in *Processu Martyriali,* ubi de eo disserit

De Cornelio O-Dubhanna (*vulgo* O-Duane, *aut* Dovane) *Episcopo* (Dunensi, & Connorensi) & Patritio O-Lurchain (*vulgo* Logher) *Sacerdote*, *illustris Martyrij Historia refertur à Domino* Philippo O-Sullivan *in sua* Historia Catholica (*x*). *Verùm quia mihi jam Animus non est omnia hujus Generis Dicta, vel Facta recensere, sed solùm apposita quædam Exempla adducere, quæ Persecutionis* Anglicanæ *in Catholicos* Hiberniæ *Imaginem quandam exprimant, ideo ab his supersedeo.*

VI. Anno 1591 cùm accepisset *Elizabetha*, Seminaria Catholicæ Juventutis *Anglicanæ*, quæ *Rhemis* in *Gallia*, *Romæque* instituta, Summi Pontificis ac Regis *Hispâniarum* Munificentiâ sustentabantur, non solùm non extinctum iri, aut labescere (ut speraverat) Bellorum *Gallicorum* Motibus, Temporumque Difficultatibus, sed efflorescere magis & majorem indies Operariorum Copiam in *Anglicanam* Messem emittere; & quod, ultrà hæc duo Virtutis, ac Literarum Cathòlicorum Domicilia, tertium quoque repentè in *Hispania*, ejusdem Regis Catholici Pietate, ac Liberalitate extiterit, *Vallisoleti* erectum, exarsit vehementer Fœmina, statimque atrox, sævum, ac contumeliosum meditatur Edictum, paulò post promulgandum. Acuerat quoque Mulieri Iracundiam, quod æstivo prælibati Anni Tempore plures Missionarij ex *Hispania* emissi, Apostolico quidem More, sed vario, ac dissimulato, prout Opus erat, Habitu, *Angliam Hiberniamque* inerant, insciâ sanè *Elizabethâ*, subingressi, Exploratorumque Manus, Deo Duce, præterlapsi, ad Opus jam per Regni intima erant divisi, antequàm Rei Fama ad illius Aures pervenisset. Quod cùm illa rescivisset, Rem sinistrè interpretata ad Seditionem pertinere, & sibi valde timens, ne horum suasu multi fierent Catholici, vindicandam se penitùs censuit eodem Edicto Tenoris, qui sequitur (*y*):

" PER

differit à Pag. 1. ad 47. Huic in *Armacana* Sede successit *Edmundus Gauranus*, vulgò *Magauran*, qui (ut fertur) dum Sacramentali Confessioni excipiendæ, & Reconciliationi cujusdam ab Hæresi faciendæ vacaret fervente Conflictu (propè *Armacam*) Vulnus mortiferum accepit ab hæretico Milite, Anno Domini 1598, ut in Exordio *Processûs Martyrialis* diserte narratur.

(*x*) De ijs hæc habet *Processûs Martyrialis* Exordium: *Cornelius Douanius, Dunensis, & Connorensis Episcopus, cum Martyrij Consorte Patritio Locherano Presbytero, trabeati Honore Insignium Christi Athletarum per Suspendij Laqueum, & fœdam Corporum Dearcuationem, contritis Inimici Laqueis, & effracto corporei Carceris Ergastulo, pervenerunt ad optatam, & felicem Palmam, Arthuro Cicestrio Hiberniam gubernante, primo Die Februarij Anno Domini* 1600.

Ibidem etiam decem alij recensentur Episcopi, *vel Martyres, vel Confessores*, regnante *Elizabethâ* defuncti, nempè *Thomas Leurus*, aliàs *Leverhous*, Episcopus *Kildarensis*, circà Annum 1577; *Gulielmus Walshæus*, Episcopus *Midensis*, circà Annum 1578; *Thomas O-Hierlatius*, vulgò *O-Herlihy*, Episcopus *Rossensis*, Anno 1579; *Hugo Lacæus*, Episcopus *Limericensis*, Anno 1580; *Moriartus O-Brien*, Episcopus *Imelacensis*, in Carcere *Dubliniensi* mortuus, Anno 1586; *Edmundus Tannerus*, Episcopus *Corcagiensis*, & *Clonensis* Anno . . . . . .; Petrus *Poerus*, vulgò *Power*, Episcopus *Fernensis*, Archiepiscopi *Compostellani* in *Hispania* Suffraganeus, ibidem denatus Anno 1587; *Richardus Bradæus*, Episcopus *Kilmorensis*, Ordinis Minorum, qui varijs functus *Laboribus*, Ærumnis, & Incarcerationibus pro Orthodoxa Fide, atque grandævus, & Meritis conspicuus, cum aliquot antè Mortem Annis renunciare vellet Episcopatui, quem aliorum Voluntas, & Suprema Auctoritas invito imposuit, è Vita excessit in Cœnobio sui Ordinis apud *Montem Fernandum*, vulgò *Multifernan*, in *Midensi Occidentali* Agro *Lageniæ*, Anno . . . .; *Thomas Strongus*, Episcopus *Ossoriensis*, Archiepiscopi *Compostellani* Suffraganeus, ibidem mortuus Anno 1601; *Thaddeus O-Ferrallus*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus *Clonfertensis*, Anno 1602, de quo jam anteà dictum Cap. xiii. Num. lxiii. Pag. 486. His addendus, paulò post *Elizabetham* defunctus, *Redmundus Galchorius*, vernaculè *O-Gallagher*, Episcopus *Deriensis*, qui Anno circiter Ætatis septuagesimo captus à Præsidarijs Excursoribus hæreticis, & multis Vulneribus ab eis confossus occubuit Anno 1604.

(*y*) Ex *Daniele O-Daly*, seù *Dominico de Rosario*, Pag. 171, & seqq.

"PER REGINAM.

"*Declaratio magnarum Turbationum, quæ contrà Rempublicam intentantur per Multitudinem Sacerdotum, Seminaristarum, ac Jesuitarum, qui clam immissi, & per Regnum dispersi sunt, ut insignes Proditiones operentur sub ementito Nomine Religionis, cum Provisione valde necessaria de Remedio ad malum hoc evertendum, Edicto Suæ Majestatis publicata.*

"Quamquàm non defuerint Nobis probabiles quædam Causæ, quibus persuadere Nobis potuissemus, nunc tandem post triginta fere & trium Annorum Gubernationem nostram, quibus DEUS Omnipotens perpetuò Nos conservavit in pacifica Regni nostri Possessione, Inimicorum nostrorum violentam, ac ferocem Malitiam (præcipuè verò Regis Hispaniæ) quâ tot Annis jam conatus est sine ulla justa Causa Rempublicam nostram turbare, languidiorem tandem, & infirmiorem futuram, hocque non solum in illo, verùm etiam in alijs omnibus, qui ab illo pendent; & quod hæc Inimicitia mutâretur aliquando in Humorem aliquem magis pacificum, quo Rex iste idoneè disponseretur ad vivendum Nobiscum, & cum cæteris Christianis Principibus vicinis suis in Concordia, eaque Ratione Pax aliqua universalis in Republica Christiana constitueretur, quæ illius solummodò Bellis Armisque, & nulla alia præterea Re perturbata cernitur: Nihilominùs tamen ex præsentibus ejus Actionibus, quæ majori Apparatu, ac Potentiâ susceptæ sunt, quàm unquàm anteà, contrarium planè perspicimus, quo Nobis sanè persuademus, placuisse tandem Omnipotenti Deo Exercituum, permittere Ruinam, & Correctionem istiusmodi Hominum, qui induci non possunt, ut Rebus contenti, pacificè vivant, & hac de Causa permisisse huic Regi (z), ut hac Ætate sua jam inclinatâ (quæ Paci esset aptior) & eo Tempore, quo maximè contentus esse deberet Dominijs proprijs, absque hoc quod aliena per Vim, & Arma quæreret (plures enim hodiè Coronas, plura Regna, & Nationes, plures etiam Divitias terrenas possidet, quàm ulli anteà Majorum suorum, aut ullus unquàm Christianus Princeps habuit) nunc, inquam hac Ætate permisisse Deum, ut Bellum longè injustissimum, & universæ Reipublicæ Christianæ periculosissimum contrà præsentem Franciæ Regem *(a)* incipiat, quod etiam manifestum est, illum, contrà Nos quoque antè Biennium cogitasse, ut Regna scilicèt nostra invaderet, hocque eo maximè Tempore, quo Nobiscum de Pace tractabat; sed Deus ei restitit, & non solùm ipsi, sed & universo etiam Exercitui suo justam Causam Resipiscentiæ dedit *(b)*.

"Cùm igitur nunc pro certo intelligamus, Regem Hispaniæ, ut novo aliquo Colore Actiones suas exorbitantes, & violentas muniat, procurasse nuper, ut Mediolanensis quidam Vassallus suus ad Papatum Romanum exaltetur *(c)*, eumque seduxisse, ut sine Conventu Collegij Cardinalium Thesauros Ecclesiæ exhauriat, ad Milites in Italia (quæ anteà in se nullum Bellorum Sonitum habebat) multisque alijs in Locis conscribendos, quos sub Nepotis sui Ducatu in Galliam mittat, ad Regnum illud invadendum, quod illi Ecclesiæ in omnibus Oppressionibus suis Auxilio semper fuit: Cùmque hoc Bellum tàm generaliter, ac potenter contrà Galliam susceptum, nostro etiam Statui, & Dominijs non potest non esse valdè periculosum, præsertim cùm Nobis multis Modis pernotum sit, Regis Præparationes, tàm maritimas, quàm terrestres, majores forè contrà nostram Coronam, ac Ditiones pro Anno sequente quàm unquàm hactenùs fuerunt.

"Præterea cum sciamus, Regem hunc pro istis promovendis, ex Occasione Potestatis Papæ sui Peculiaris, quem sibi subjectum ac à Cinctu suo pendentem habet, practicasse cum quibusdam præcipuis Seditionum Capitibus Regni nostri, ingratis Subditis (licet obscuris admodùm Natalibus) ut magnis Laboribus' ac Regis Sumptibus Multitudinem quandam colligant dissolutorum Adolescentium, qui partim ob Victûs Inopiam, partim ob Crimina à se commissa, facti sunt fugitivi, & rebelles, ac Proditores Patriæ: Cùmque pro his alendis, ac sustentandis Receptacula quædam, partim Romæ, partim in Hispania, alijsque Locis, Seminariorum Nomine erecta sint in quibus instituantur, & cùm satis edocti in scholasticis quibusdam Seditionibus videntur, tùm indè clàm in Dominia nostra remittuntur, cum amplissimis Pontificis Romani Facultatibus, ad persuadendum omnibus quibuscum agere audebunt, ut O-

Hhhh 2 "bedientiam

(z) Rex *Hispaniarum* tunc erat *Philippus* ii, qui per 43 Annos regnavit, obijtque Anno 1598. Prima ejus Conjux erat *Maria* Regina *Angliæ*, ut nuper datum Cap. præs. Num ii. Pag. 597.

(a) *Henricum* scilicèt hujus Nominis iv.

(b) Figmenta esse hæc omnia, necnon & sequentia, ad Evidentiam ostendit *Andreæ Philopatri* ad idem Edictum *Responsio*, Typis vulgata Anno 1593.

(c) *Nibolaus* nempe *Sfrondatus*, dictus *Gregorius xiv*.

" bedientiam nostram, nostræque Coronæ debitam deferant, spe nimirùm Hispanicæ Invasionis, quâ eos
" mirabiliter ditandos fore religiorum nostrorum fidelium Subitorum Opibus, persuadent.

" Propter quam Causam etiam Sacerdotes isti Subditos nostros, quibuscum tractant, Juramentis, ac Sa-
" cramentis quibusdam devinciunt, ut Subjectionem suam naturalem Nobis debitam abjurent, omnemque
" Obedientiam, Vires, & Opes Regi isti Hispanico offerant, ad Exercitum ejus juvandum, cùm venerit:
" Ad quam etiam Rem efficaciùs efficiendam, & ut faciliùs Populo simpliciori Seminatores illi Seditionum
" imponant, Bullas quasdam Papales secum adferunt, quarum aliquæ Indulgentias habent, promitten-
" tes Cælum omnibus, qui sua Consilia sequentur; aliæ verò Maledictiones continent, Damnationem, &
" Infernum minitantes, si qui fortè prædictis eorum Persuasionibus non acquiescunt.

" Et quamquàm Genus hoc Molitionum Papalium jamdiù apud aliquos in Usu fuerit, tamen aliquo
" etiam Modo per Nos impeditæ fuerunt, directâ quadâm Legum contrà hujusmodi Perduelles Exe-
" cutione, hocque tantum ob Proditiones, & læsæ Majestatis Crimina, & ob nullum omninò Religionis
" Articulum (*d*), ut eorum Fautores ad Actiones eorum fucandas falsô persuadere volunt, quod tamen
" ex eo manifestè refutatur, quod in Processibus Criminum, qui contrà istos fiunt, non accusantur,
" neque condemnantur, neque Morti traduntur ob aliud, quàm ob Supremæ Majestatis læsæ Crimen,
" affirmantes inter cætera, quod si Papa contrà Nos, & Religionem nostram Exercitum aliquem mitteret,
" ipsi ei adhærerent, & à Partibus ejus starent.

" Prætereà quod nullus istorum Mortem patiatur propter Religionis Negotium, ex hoc quoque evi-
" dentissimè probatur, quod multi Viri locupletes in Regno nostro cognoscuntur esse, qui Religionem
" nostræ contrariam profitentur, & tamen neque Vitâ, neque Possessionibus, neque Bonis, neque Libertate,
" ob hoc ipsum plectuntur, sed tantùm ut solvant Summam quandam pecuniariam, tanquâm Pœnam
" pro Tempore, quo Ecclesias nostras frequentare recusant: Qui modus agendi noster clarissimè refellit
" Sermones illos, & Libellos infamatorios, quos fugitivi nostri in Terris alienis divulgant.

" His tamen non obstantibus certissimè Nobis constat, Capita quædam istorum Latibulorum, ac Recep-
" taculorum, quæ Perduelles nostri Seminaria, seù Jesuitarum Collegia vocant, recenter admodùm Hi-
" spaniæ Regi persuasisse iterùm, quod etsi anteà magna illa Classis Hispanica, contrà Nos instructa, Suc-
" cessum infælicem habuerit, si tamen iterùm Rem aggrediatur fore parata intrà Insulam hanc multa
" Hominum Millia (ut ipsi ad Commodum suum Rationem ineunt) qui Exercitum ejus in Terram se-
" mel expositum sequantur: Et quamquàm Rex secundùm Prudentiæ Regulam, & Experientiam supe-
" rioris Temporis, nullam hujusmodi Spem de mittendis Militibus suis in Angliam concipere deberet,
" falsis tamen his Promissis, & Informationibus tentatus est.

" Informationes verò istæ fiunt Regi in Hispania præcipuè per Scholasticum quendam vocatum Perso-
" nium (*e*), quod id sibi assumit, ut Regis Catholici Confessarius sit; Romano Pontifice per alium Schola-
" rem, Alanum Nomine (*f*), qui jàm ob suas contrà Nos Proditiones Galeri Cardinalitij Honorem ac-
" cepit: Hi duo Nominum quorundam Catalogos his Principibus exhibuerunt plurimorum Hominum,
" quos isti existimant Factionis suæ esse, vel fore, præsertìm in Locis maritimis Ditionum nostrarum, &
" certissimos Hispanicarum Partium Fautores, Coadjutores, cùm Exercitus advenerit. Et quamquàm
" tum Papa, tùm etiam Rex rectè intelligant, majorem Partem eorum, quæ isti suggerunt, falsa esse, tamen
" cum videant Seminaristas istos, & Jesuitas, idoneos esse, qui suis impijs Designationibus inserviant, &
" Populum suum reconciliatum in perdita sua Constantia conservent, non paucos ex eis recenter, idest,
" intrà decem, vel duodecim Mensium Spatium, hùc clàm in Angliam miserunt, ut per Regnum disper-
" si, Complicibus suis annuncient, Regem omninò statuisse (quemadmodùm ex aliquibus eorum compre-
" hensis intelleximus) sequente Anno Vires suas universas contrà Angliam iterum adhuc semel expe-
" riri. Sed quia nonnulli ex Conciliarijs Regis, qui sunt reliquis prudentiores, existimant nihil hac Re
" profici posse, ideò Rex cogitavit, si contrà Nos nihil proficiat, eandem tamen Classem posse non in-
" commodè contrà Galliam, aut Belgium, aut contrà Partem aliquam Scotiæ, Hiberniæ (quò etiam non-
" nullo Seminarium istorum Progenies immissa est) converti.

" Quapropter cùm Regis Hispaniæ Intentiones ità Nobis patafactæ sint, ut ampliùs de eisdem du-
" bitare non liceat, quamquàm minimè profectò dubitemus, quin Deus, justarum omnium Causarum
" Defensor,

(*d*) Hic sanè mentita est Iniquitas sibi, ut ex dicendis Num. seq. clarebit. Mendacem igitur memorem esse oportet.

(*e*) *Robertum* scilicèt *Personium*, vulgò *Parsons*, Natione *Anglum*, Societatis Jesu Alumnum, in *Hispania* tunc versantem, sed nequaquam Regis Catholici Confessarium.

(*f*) Vulgò *Allen*, Natione item *Anglum*, ob præclara Merita ad Purpuram assumptum.

" Defensor, easdem planè irritas facturus sit (quemadmodûm semper fecisse cernitur), tamen Officij " quoque nostri est, qui supremam sub potentissima ejus Manu Gubernationem accepimus, Media om- " nia adhibere, quæ ipse Nobis donavit, & ea concurrere cum divino ipsius Favore, per Auxilium fi- " delium nostrorum Subditorum, tùm ad Vires nostras augendas omni illorum Potentiâ, tùm ad Leges " contrà Seditiosos exequendas, aliasque politicas Ordinationes adhibendas, quibus Proditiones istæ im- " pediri possent.

" Itàque primo Loco, & antè omnia hoc postulamus ab Ecclesiasticis nostris, ut omnis Diligentia ad- " hibeatur piorum Ecclesiæ Ministrorum, ut tùm Doctrinâ, tùm Exemplo Vitæ retineant semper Po- " pulum in Professione Evangelij, & in Officio, tum ergà Deum, tùm etiam ergà Nos, eoque magis, " quod videant paucos Seditiosorum, ac Proditorum Duces continenter in eo occupari, ut per Semina- " ria obducant simpliciorum, & ignorantium Multitudinem ad Fascinationes, & Incantationes suas.

" Secundò, quantùm pertinet ad Copias nostras, tàm Mari, quàm Terra parandas, ad discutiendos " Utres istos inflatos, qui ex Hispania Nobis intentantur ; confidimus per illum Ordinem, quem his jam " de Rebus præscripsimus, fore Nos potentiores, quàm unquàm antè ad Hostibus resistendum, ad quod " tamen ominino requirimus, ut Subditi nostri tùm Manibus, tùm Crumenis etiam, & Consilijs suis Nos " adjuvent, & omnes Oratione instante apud Deum agant, ut Nobis adsit in hac Defensione, tâm Na- " turæ debitâ, tàm honorificâ, necessariâ, & utili, cùm sit tantummodò pro tuenda nativa Patria, pro " conservandis Uxoribus, pro Familijs, pro Liberis, pro Honoribus, pro Bonis, pro Libertate, & Poste- " ris, contrà Exteros crudeles, & rapaces, contrà desperatissimos Patriæ Depopulatores, ac Proditores " monstruosos.

" Tertiò, ut Remedia etiam matura, & opportuna adhibeantur contrà secretas, & fraudulentas Ma- " chinationes Seminariorum, Jesuitarum, aliorumque Proditorum (sine quibus videtur, quod Rex Hispa- " niæ nihil saltem hoc Tempore attentaret) quique falsâ quadam Sanctitatis Specie in Animos Subdito- " rum nostrorum se insinuant, ut Conscientias eorum pervertant, & ad Proditiones paulatim disponant, " omninò Nobis constitutum est, Commissarios statim, ad omnes Regni nostri Comitatus, Provinciasque " cum Mandatis amplissimis dirigere, & ad omnes Civitates, & Oppida, Locaque maritima eorundem, " qui summâ Diligentiâ Modisque omnibus legitimis inquirant de Personis omnibus suspectis, quæ vel " persuadeant, vel persuadere sibi permittant, Obedientiam ullam cujuscunque Generis sit, Papæ, vel " Regi Hispaniæ præbendum esse.

" Et quia multi ex istis Seminaristis cognoscuntur ementito Habitu in Regna nostra ingredi, & tanquàm " alterius longè Generis Homines in ipsas se Universitates, & Aulas etiam Principum, Familasque no- " bilium Virorum Fœminarumque (quò tutiùs lateant) callidissimè ingerere ; idèo mandamus, severissi- " mèque præcipimus omnibus, & singulis cujuscumque Generis, Status, Sexûs, Conditionis, & Digni- " tatis Personis, immò etiam cunctis Palatij nostri Officialibus, Ministris, & Magistratibus, & cujuscun- " que Familiæ Dominis, aut Communitatis alicujus Rectoribus, ut statim ineant exactissimam Rationem " earum omnium Personarum, quæ his saltem quatuordecim Mensibus proximè elapsis Domos suas fre- " quentaverint, aut in eisdem habitaverint, versati fuerint, dormiverint, aut comederint, vel in Præsentia " quidquam horum faciunt, aut in posterum facturi sunt, nempè cujus Nominis, Conditionis, & Qua- " litatis istiusmodi Personæ sint, in qua Parte natæ, ubi anteà conversatæ per integrum saltem Anni " Spatium antequàm in Domum suam venissent, quomodò & undè se sustentent, quid faciant, quæ- " nam Loca soleant frequentare, quibuscum versari, & si Temporibus debitis, & per Leges nostras præ- " scriptis, Ecclesias adeant ad divina Officia debitè audienda.

" Universa hæc Examina cum Responsis in Libris particulatim referri præcipimus, hosque Libros a- " pud unumquemque Patremfamilias diligenter per Modum Registri, aut Calendarij asservari volum- " us, ex quibus Commissarij nostri, quando eis videbitur expedire, tùm Personarum, quæ in Suspici- " onem venient, Conditiones, tùm Patrum etiam Familias Diligentiam Fidemque indè perspiciant.

" Si quis autem minùs libenter ad hæc Examina respondere perspectus fuerit, aut in Responsis du- " bius apparuerit, hujusmodi statìm comprehendi volumus, & ad aliquem ex Commissarijs, qui ei Loco " vicinior fuerit, cum Custodia transmitti ;quod idem etiam fieri præcipimus de Patribusfamilias, Do- " morumque Rectoribus, qui in Examine hoc faciendo negligentes se, aut remissos præbuerint, ut à " Commissarijs castigentur pro Qualitate Delicti : Si verò aliquis deprehensus fuerit, qui Persouas isti- " usmodi suspectas foverit, aut intrà Spatium viginti Dierum post hujus Edicti in Provincijs Publica- " tionem, easdem Commissarijs non detexerit, hunc castigari volumus eâdem Pœnâ, quâ Proditorum, " ac Perduellum Complices, Fautores, & Coadjutores castigari solent, in quo firmiter omninò, & " determinatè statuimus nullum prorsus permittere Favorem, aut Mitigationem ob cujuscumque Per- " sonæ Respectum, cujusvis fuerint Dignitatis, aut Conditionis, immò nec ullam penitùs Excusationem

" Negligentiæ.

" Subditorum nostrorum, nostræque Coronæ debitum deferant, spe nimirùm H...
" minabilter ditandos sive reliquorum nostrorum fidelium Subitorum Ope...
" Propter quam Causam etiam Sacerdotes isti Subditos nostros, quibuscum...
" revenientis quibusdam deviceiunt, ut Subjectionem suam naturalem Nobis debi...
" Obedientiam, Vires, & Opes Regi isti Hispanico offerant, ad Exercitum eu...
" Ad quam etiam Rem efficaciùs efficiendam, & ut faciliùs Populo simpliciori S...
" imponant, Bullas quasdam Papales secum adferunt, quarum aliquæ Indulgenti...
" pro Omnibus omnibus, qui sua Consilia sequentur; aliæ verò Maledictiones...
" Infernum minitantes, iis qui forte prædictis eorum Persuasionibus non acquiete...
" Et quamquam Genus hoc Molitionum Papalium jamdiù apud aliquos in ...
" etiam Modo per Nos impeditæ fuerant, directâ quadam Legum contra ...
" curione, hocque tantum ob Proditiones, & læsæ Majestatis Crimina, & ...
" Articulati ..., ut eorum Pastores ad Actiones eorum fucandas falso p...
" ex eo manifestè refutatur, quod in Processibus Criminum, qui contrà ...
" neque condemnantur, neque Morti traduntur ob aliud, quàm ob Suprem...
" affirmantes inter cætera, quod si Papa contrà Nos, & Religionem nostram ...
" ipsi ei adhærerent, & à Partibus ejus starent.
" Porterea quod nullus illorum Mortem patiatur propter Religionis N...
" dentissimè probatur, quod multi Viri locupletes in Regno nostro c...
" nostræ contrariam profitentur, & tamen neque Vitâ, neque Possessionibus, ...
" ob hoc ipsum plectuntur, sed tantum ut solvant Summam quandam ...
" pro Tempore, quo Ecclesias nostras frequentare recusant: Qui modu...
" Sermones illos, & Libellos infamatorios, quos fugitivi nostri in Terris ...
" His tamen non obstantibus certissimè Nobis constat, Capita quædam ...
" maculorum, quæ Perduelles nostri Seminaria, seù Jesuitarum Collegi... vo...
" Regi persuasisse iterum, quod etsi anteà magna illa Classis H...
" cessum infelicem habuerit, si tamen iterùm Rem aggrediatur fore ...
" Hominum Millia (ut ipsi ad Commodum suum Rationem ineunt) ...
" me expositum sequantur: Et quamquam Rex secundum Prudenti...
" rioris Temporis nullam hujusmodi Spem de mittendis Militibus ...
" falsis tamen his Promissis, & Informationibus tentatus est.
" Informationes verò istæ sunt Regi in Hispania præcipuè per Sch...
" nium (e), quod sibi assumit, ut Regis Catholici Confessarius sit; ...
" rem, Alanum Nomine (f), qui jam ob suas contrà Nos Proditione...
" venit: Hi duo Nominum quorundam Catalogos his Principibus ...
" quos isti existimant Factionis suæ esse, vel fore, præsertim in L...
" certissimos Hispanicarum Partium Fautores, Coadjutores, cùm ...
" tum Papa, tùm etiam Rex recte intelligant, majorem Partem eoru...
" cum videant Seminaristas illos, & Jesuitas, idoneos esse, qui su...
" Populum suum reconciliatum in perditis sua Constantia confer...
" intra decem, vel duodecim Mensium Spatium, hac clàm in An...
" ... Complicibus suis annunciant Regem omninò statuisse (quem...
" benfis intelleximus fecisse) Anno Vires suas universas con...
" rit. Nec non nonnulli ex Consiliariis Regis, qui sunt reliqui...
" proficì posse, ideo Rex cogitavit si contra Nos nihil proficiat...
" commodè contrà Galliam, aut Belgium, aut contrà Partem ali...
" nulla Seminariorum illorum Progenie immissi est converti...
" Quapropter cum Regis Hispaniæ Intentione ita Nobis pat...
" bitus non beat, quamquam nunquam profecto audiremus, qui...

... est Inimicus sui, ut ex di- | in *Hibernia* ...
... Mendacem igitur me- | Catholica Co...
| (f) Vulg...
... *Pertinenti*, vulgo *Par-* | præclara Meri...
sons, Societatis Jesu Alumnum. |

[illegible] in Patibulo pendendus, & semivivus dimittendus, tùm, Capite amputato, in [illegible] secandus, Intestina extrahenda & comburenda ; & Caput Palo affixum [illegible] exponendum ; Terra, & Bona illius confiscanda. Hæc Sacerdotis Pœna. [illegible] illius, qui Sacerdotem recepit, & fovet, est Terrarum, & Bonorum Confiscatio, [illegible] per Suspendium sine Spe Indulgentiæ." Hinc, ut nihil dicam de innumeris ferme [illegible] Tempore *Elizabethæ* passis, in *Hibernia* nostra, ubi fortè amplior, inquit [illegible] extitit, solus Deus enarrare poterit Numerum Martyrum suorum, & exprimere [illegible] Sanctorum, qui effusus est. E quibus nonnullos, præsertim Antistites, nuper indi- [illegible] atque inter Laicos Equitem *Joannem de Burgo*, qui unicè propter admissum Missæ [illegible] Castro suo de *Brittas* Mortem subijt crudelem.

[illegible] Statutum quoddam post finita Comitia Parlamentaria Anno 23 *Elizabethæ* (A. D. [illegible] omnibus cujuscunque Sceleris Indulgentiam concessit, præterquàm ob Religionem [illegible] detentis. En Exceptionis Verba *(n)* : " Cavetur autem ne hæc Concessio generalis [illegible], & Veniæ, extendi possit ullo Modo in Favorem alicujus Personæ, quæ hoc ul- [illegible] Die præsentis Sessionis Parlamentaris tenetur Carceribus, vel alia quacunque speciali [illegible] detinetur ob Pertinaciam, quâ recusant adire Ecclesias nostras, ac divinis interesse [illegible] aut propter ullam aliam Rem, aut Causam, pertinentem ad dictam eorum obstina- [illegible] Pertinaciam in Negotio Religionis, quæ jàm legitimè in hoc Regno stabilita est : Undè [illegible] singulæ istiusmodi Personæ, quæ his de Causis Libertate privantur, intelligantur [illegible] ab omni Beneficio hujus universalis Gratiæ, Veniæ, & Remissionis, quamdiù in dicta [illegible] ertinacia, & Inobedientia permanserint." Vides, candide Lector, hos omnes de Reli- [illegible] accusatos, & detentos, à communi Gratia omnium Latronum, Homicidiarum, Rapto- [illegible] & cujuscunque Sceleris Hominum excludi, & tamen in præinserto Edicto, Annis unde- [illegible] Statutum hoc promulgato, asserere non erubuit *Elizabetha*, Neminem Catholicorum [illegible] *propter Religionis Negotium.*

[illegible]I. Pro pleniori hujus Rei Confirmatione, atque ulteriori Notitia, placet in Medium af- [illegible] *Elizabethicæ* Persecutionis Formam, & Praxim. Quippè postquàm Regina apud se con- [illegible] promulgandum esse suprà exscriptum contrà Catholicos Edictum, non satis fuisse existi- [illegible] ordinariis Republicæ Judicibus, & Magistratibus, reliquisque Regni Subditis Potestatem [illegible] generalem in Catholicos inquirendi (quod ipsius Edicti Vi, Verbisque manifestis concessum [illegible] voluit insuper, in singulis totius Regni Provincijs, & Comitatibus Viros statui cer- [illegible] amplissimis, & Potestate extraordinaria, qui Edicti Executionem ubique pro- [illegible] Operi imminentes, perpetuâ illud Solicitudine perurgerent. Istorum porrò Ho- [illegible] andorum, ac dirigendorum Causâ, sequentes perscriptæ fuerunt Instructiones, Regiâ [illegible], atque ad singulas Provincias, & Comitatus missæ (o).

[illegible] *Mandata quædam secretiora Reginæ, & suorum Consiliariorum ; ad Commissa-* [illegible] *quibus tradita est Auctoritatas exequendi Edictum nuper promulgatum con-* [illegible] *reliquos Catholicos in singulis Provincijs, & Comitatibus.*

[illegible] quo Commissarij convenire debent ad inquirendum contrà Catholicos.)

[illegible] *hanc Reginæ Commissionem seù Mandatum pro exequendo Edicto primi receperint, ij* [illegible] *cæteros, quibus demandata est eadem Auctoritas, ut quamprimùm conveniant* [illegible] *quæ necessario futura sint ad Mandata regia exequenda, quorum Capita bre-* [illegible] *transmittent. Et primo quidem Conventu, Loca quædam commodiora in* [illegible] *gnabitis, ad quæ certis, præscriptisque Temporibus in eundem Finem convenia-* [illegible] *ordinatiùs, & Majori cum Facilitate procedatur, non abs Re erit, pro Rati-* [illegible] *inter Vosmetipsos Onera partiri, & statuere quam quisque Provinciæ Partem cu-* *randam.*

[illegible] Pag. 500.
[illegible] *Dominico de Rosa-rio* Pag. 228.
(o) Ex eodem, Pag. 201, & seqq.

" Negligentiæ, aut Omissionis admittere eorum, qui Proditores istos non detexerint, aut Examen jam " dictum studiosè non facerint de Personis omnibus, quæ in Suspicionem ullo Modo vocari possunt, " cùm hoc nullo Modo contrarium sit, sed consonum omninò antiquissimis Regni nostri Legibus, optimisque ejusdem Consuetudinibus pro conservanda Sudibitorum Obedientia, Nobis, ac Coronæ nostræ " debitâ. Datum in Palatio nostro Richmondiæ *(g)* Die 18 Octobris 1591, Regni vero nostri trigesimo & tertio."

VII. Vides, benigne Lector, atrox *Elizabethæ* adversùs omnes Ditionum suarum Catholicos Edictum, Fraudibus plenum. Summi Pontificis Molimina, *Hispaniarum* Regis Insidias, vicinarum Gentium Consilia scrutatur. Minitantia undique Pericula simulatè prospiciens, Circumspectionem suam commendat, popularem Auram providi sui Regiminis Jactantiâ Mulier ambitiosa aucupat. Porrò si omnia Edicti istius Fraudes, & Imposturas sigillatim delegere vellem, Dies profectò me deficeret, & aliunde eas retulisse ipsas refutasse est apud quampiam æquum Rerum Æstimatorem, in Temporum illorum Historijs vel perfunctoriè versatum. Hic Loci igitur ostendam solummodò, *Elizabetham* in hoc fallere, quod perfrictâ Fronte in eo Edicto asserat, multisque probare conetur Momentis, Neminem à se *propter Religionis Negotium damnari, neque Vitâ, neque Possessionibus, neque Bonis, neque Libertate plecti, sed tantùm ut solvant Summam quandam pecuniariam tanquam Pœnam pro Tempore, quo Ecclesias* (Protestantium) *frequentare recusant.* Quæ sanæ Verba sibi contraria esse Nemo non videt. Enimvero si Catholici isti Summas pecuniarias solvant in Pœnam: Ergo plectuntur. Si Pecunijs mulctentur: Ergo Bonis diminuuntur. Si Carceribus teneantur, & Custodijs: Ergô Libertate privantur.

Sed aliam adhuc Fraudem animadverte. Non exprimit *Elizabetha* quanta sit quædam illa Pecuniæ Summa, quàm quisque solvere cogebatur, si Ecclesias *Protestantium* adire recusarent. Nollet enim, crediderim, nisi invita hanc tantam Tyrannidem externis Hominibus cognitam esse. Nam neque *Turca*, opinor, neque *Persa*, neque *Arabs*, *Maurus* aut *Scytha*, istiusmodi unquàm Tributum à Subditis suis ob Religionis tantùm Discrimen exegit; unusquisque siquidem Catholicus, cujuscunque fuerit Sexûs, Statûs, Conditionis, vel Ordinis, Nemine dempto, nullo excepto, si decimum sextum Ætatis Annum excesserit, viginti *Libras Anglicanas*, quæ octoginta *Scuta Romana* superant, solvere cogebatur in singulos Menses, ob hoc tantum Delictum, quod *Protestantium* Ecclesias frequentare detrectaret *(h)*. Quod si solvere nequiret Mulctam istam pænalem, incarcerabatur usque ad integram Solutionem juxtà Statutum Parlamentarium, Anno 23 *Elizabethæ* (A. D. 1580) conditum, quod inferiùs datâ Operâ referam *(i)*.

Præterea subticet *Elizabetha* hos ipsos, qui istas solvunt pecuniarias Summas, nullâ deindè aliâ in Re tutos esse, aut securos, ut pro Conscientia sua Deum More Catholico colant. Quippè si postquàm recensitam solverint Summam, Missam audierint, prima de ea Convictio Pænam habet centum *Marcarum (k)*, secunda veró quadringentarum (quæ Mille *Scutorum Romanorum* Summam superant), tertia demùm perpetui Carceris, & Amissionis omnium Bonorum Pænâ castigatur; item si Peccata sua Sacerdoti confiteretur, Crimen foret læsæ Majestatis, & sic de cæteris Religionis Articulis, quorum cuique Pæna sua instituta est. Quo igitur Pudore asseverat exscriptum *Elizabethæ* Edictum, *ob nullum omnino Religionis Articulum Catholicos in Regnis suis plecti?*

Ulterius Anno 27 Regni *Elizabethæ* (A. D. 1584) editum fuit Statutum Parlamentarium, quod veluti Fons fuit, & Origo omnium in Sacerdotes Persecutionum, tàm ipsius *Elizabethæ*, quàm *Jacobi* I, & *Caroli* I, Regum. Quod Statutum transcripsit *Daniel* noster *O-Daly*, aliàs *Dominicus de Rosario* (l), ex authentica quadam Relatione Persecutionis in *Hibernia*, Typis vulgatâ Anno 1653. En porrò ejus Verba: " Sacerdos ità captus, est ipso Facto Perduellionis " reus,

(g) Richmondia decem Milliaribus *Londino* distat.
(h) Adeas Cap. præf. Num. xxxix. Sect. 31.
(i) Num. xxxix. Sect. 20.
(k) Consulendum Cap. ix. §. i. Num. ix. Lit. z. Pag. 192.
(l) Pag. 229 Confer Cap. xvii. Num. ci.

" reus, quarè in Patibulo pendendus, & semivivus dimittendus, tùm, Capite amputato, in " Partes membratim secandus, Intestina extrahenda & comburenda; & Caput Palo affixum, " publico Loco exponendum; Terra, & Bona illius confiscanda. Hæc Sacerdotis Pæna. " Pæna verò illius, qui Sacerdotem recepit, & fovet, est Terrarum, & Bonorum Confiscatio, " & Mors per Suspendium sine Spe Indulgentiæ." Hinc, ut nihil dicam de innumeris ferme Martyrium in *Anglia* Tempore *Elizabethæ* passis, in *Hibernia* nostra, ubi fortè amplior, inquit *O-Daly*, Messis extitit, solus Deus enarrare poterit Numerum Martyrum suorum, & exprimere Sanguinem Sanctorum, qui effusus est. E quibus nonnullos, præsertim Antistites, nuper indigitabam (*m*), atque inter Laicos Equitem *Joannem de Burgo*, qui unicè propter admissum Missæ Sacrificium in Castro suo de *Brittas* Mortem subijt crudelem.

Demum Statutum quoddam post finita Comitia Parlamentaria Anno 23 *Elizabethæ* (A. D. 1580) Sontibus omnibus cujuscunque Sceleris Indulgentiam concessit, præterquàm ob Religionem Catholicam detentis. En Exceptionis Verba (*n*): " Cavetur autem ne hæc Concessio generalis " Remissionis, & Veniæ, extendi possit ullo Modo in Favorem alicujus Personæ, quæ hoc ul- " timo Die præsentis Sessionis Parlamentaris tenetur Carceribus, vel alia quacunque speciali " Custodia detinetur ob Pertinaciam, quâ recusant adire Ecclesias nostras, ac divinis interesse " Officijs, aut propter ullam aliam Rem, aut Causam, pertinentem ad dictam eorum obstina- " tissimam Pertinaciam in Negotio Religionis, quæ jàm legitimè in hoc Regno stabilita est: Undè " decernimus, ut singulæ istiusmodi Personæ, quæ his de Causis Libertate privantur, intelligantur " exceptæ ab omni Beneficio hujus universalis Gratiæ, Veniæ, & Remissionis, quamdiù in dicta " sua Pertinacia, & Inobedientià permanserint." Vides, candide Lector, hos omnes de Religione accusatos, & detentos, à communi Gratia omnium Latronum, Homicidiarum, Raptorum, & cujuscunque Sceleris Hominum excludi, & tamen in præinserto Edicto, Annis undecim post Statutum hoc promulgato, asserere non erubuit *Elizabetha*, Neminem Catholicorum plecti *propter Religionis Negotium*.

VIII. Pro pleniori hujus Rei Confirmatione, atque ulteriori Notitia, placet in Medium afferre *Elizabethicæ* Persecutionis Formam, & Praxim. Quippè postquàm Regina apud se constituisset, promulgandum esse suprà exscriptum contrà Catholicos Edictum, non satis fuisse existimavit, ordinarijs Republicæ Judicibus, & Magistratibus, reliquisque Regni Subditis Potestatem facere generalem in Catholicos inquirendi (quod ipsius Edicti Vi, Verbisque manifestis concessum cernimus) sed voluit insuper, in singulis totius Regni Provincijs, & Comitatibus Viros statui certos, cum Mandatis amplissimis, & Potestate extraordinaria, qui Edicti Executionem ubique promoverent, &, Operi imminentes, perpetuâ illud Solicitudine perurgerent. Istorum porrò Hominum animandorum, ac dirigendorum Causâ, sequentes perscriptæ fuerunt Instructiones, Regiâ Auctoritate munitæ, atque ad singulas Provincias, & Comitatus missæ (*o*).

Instructiones, & Mandata quædam secretiora Reginæ, & suorum Consiliariorum; ad Commissarios, seù Inquisitores, quibus tradita est Auctoritatas exequendi Edictum nuper promulgatum contrà Sacerdotes, & reliquos Catholicos in singulis Provincijs, & Comitatibus.

(Modus quo Commissarij convenire debent ad inquirendum contrà Catholicos.)

Primo qui ex Vobis hanc Reginæ Commissionem seù Mandatum pro exequendo Edicto primi receperint, ij continuo certiores faciant cæteros, quibus demandata est eadem Auctoritas, ut quamprimùm conveniant ad deliberandum de his, quæ necessario futura sint ad Mandata regia exequenda, quorum Capita breviter descripta ad singulos transmittent. Et primo quidem Conventu, Loca quædam commodiora in qualibet Provincia designabitis, ad quæ certis, præscriptisque Temporibus in eundem Finem conveniatis. Et ut his Principijs ordinatiùs, & Majori cum Facilitate procedatur, non abs Re erit, pro Ratione cujusque Provinciæ inter Vosmetipsos Onera partiri, & statuere quam quisque Provinciæ Partem curandam.

(*m*) Cap. præf. Num. v. Pag. 500.

(*n*) Ex *Daniele O-Daly*, seù *Dominico de Rosario* Pag. 228.

(*o*) Ex eodem, Pag. 201, & seqq.

tandam suscipiat; Sociosque etiam nonnullos, & Coadjutores, Vobis assumere expediet, qui Vobis absentibus Rem prosequantur. Et quo frequentiùs his in unum conveneritis, eo melius, & commodiùs Res procedet, nec omittere debetis quin hujus primi saltem Anni Spatio quadragesimo quoque Die conveniatis, ut collatis unà quas privatìm quisque gesserit Rebus, omnes tertio quoque Mense Reginam, & Senatum regium certiores faciatis, quæ à Vobis in Provincijs vestris acta sint.

(Undè Materia petenda est ad accusandum.)

Secundo, exigetis ab Episcopo Diœcesis illius, in qua est quæque Provincia, ab ejusque Cancellario, Provisore, & Archidiacono, alijsque ipsius Præpositis, & Curatoribus publicis; necnon à Procuratoribus Provinciarum, Secretarijs Comitiorum, Notarijs, alijsque Ministris, & Officialibus Regni, & à cujuslibet Urbis, Oppidi, aut Villæ Præfectis, & Magistratibus, Rationem, Numerum, Nomina, & Habitationem eorum omnium, qui ipsis fuerunt detecti, accusati, vel ad ipsorum Tribunalia proximis his Annis præteritis delati ob Religionis Negotium, quod Ecclesias publicas adire recusaverint, sive Viri sint, sive Fœminæ, & quinam Processus Juris, aut Censuræ, contrà ipsos ab alijs Judicibus hâc de Causa exierint. Efficietis præterea omni Diligentiâ, & Industriâ vestrâ, & quibuscunque fieri potest Medijs, ut quisque Vestrûm in Provinciæ Particula, quæ sibi obtigeret, Notitiam habeant earum Personarum, quæ existimantur Receptores esse, vel Fautores Sacerdotum, Seminariorum, Jesuitarum, aliorumque Clericorum fugitivorum, aut transfugarum, qui ex Partibus ultramarinis in Angliam, aliaque Dominia nostra venerint, aut de quibus Criminis hujus Suspicio aliqua est, aut ullo Modo Complices, vel Accessorij estimari possint? Et quando hac Ratione, vel aliâ quâcunque istiusmodi Hominum Nomina detecta habueritis, Rem penes Vos secreto omnino, & etiam retinebitis, quousque commode comprehendi poterunt, & ad Vos secure perduci, & juxtà hæc nostra ad Vos Mandata examinentur.

(Quando, & de quibus examinandi Catholici.)

Tertio, in hujusmodi Hominibus examinandis, observabitis deligenter, ut cogatur quisque respondere ad Interrogata de Rebus, quæ ad Conscientiam, & Religionem suam pertinent; num scilicet Templa frequentent, aut quibus de Causis illud facere recusent; & si obstinato Animo id renuere deprehendantur, tunc ulterius ea ab ipsis inquiretis, quæ ad Statum Reipublicæ & Fidelitatem ipsorum ergà Principem spectant. Quo nimirum Animo, & quâ Devotione sint in Pontificem Maximum, & Hispaniarum Regem? Num Jesuitas, Sacerdotes, aut Seminarios, aut alios Clericos, ad Reginæ Subditos ob Obedientia seducendos, ab ultramarinis Partibus missos, receperint, foverint, aluerint, & similia.

(Forma interrogandi eos, qui examinantur.)

Quarto, ut sciatis, quâ Ratione examinandi sunt istiusmodi Homines, qui Romano Pontifici, & Regi Hispanico adhærere putantur; utque apposité responderent ad ea, quæ ab eis sciri Operæ Prætium est, juxtà subjectas Quæstiones, seu Interrogationes examinentur, quas partim eis sub Juramento, partim sine Jurejurando proponere poteritis.

An quis Vobis Auctor fuerit, aut Suasor, ut Romano Pontifici, aut Hispaniarum Regi adhæreatis, & ipsorum Partes sequamini, aut ullas eis feratis Suppetias, quando contigerit, quacunque eos de Causa Anglicanum Dominium Armis invadere, & quisnam ille fuerit, qui hoc Vobis suaserit? An fuerint aliquando Romæ, vel in Hispania, intrà proximos hos quinque Annos præteritos? Quando reversi sint, & in quem Finem? Ubi, & apud quos, à Reditu in Insulam permanserint? Quibus cum Personis locuti, aut versati fuerint? Num qui examinatur Sacerdos sit, aut Jesuita, aut Ecclesiasticus Romano More institutus? Ubi & quando? & à quo Episcopo fuerit Sacerdotio initiatus? An vixerit in Seminario, vel Collegio aliquo Anglorum, Vallorum, aut Hibernorum Romæ, aut Rhemis, vel in Hispania, vel alibi? Quamdiu in aliquo hujusmodi Collegio habitaverit? & quando inde proxime in Insulam missus fuerit? & cujus Rei Gratiâ?

(Quomodo

(p) Provincias & Comitatus Hiberniæ videre poteris Cap. i. Num. xi. Pag. 15.

(Quomodo Sacerdotum Fautores detegantur.)

Quintò, cùm recentissimo Reginæ Edicto de quo Vos Notitiam habere significabitis, omnibus cujuscunque Conditionis, & Gradûs Majestatis Suæ Subditis, tàm Ecclesiasticis, quàm Laicis sinè omni Exceptione severè præceptum sit, ut quàm diligentissimè exquirant, quinam fuerint Hospitio, aut Domo excepti, vel ad se ventitaverint, comederint, aut dormierint, intrà unius Anni Spatium jàm proximè elapsi, ante Promulgationem ejusdem Edicti? Si Vobis significatum fuerit, aliquam ejusmodi Personam Hospitio, Domove exceptam, aut aliâ aliquâ Ratione sublevatam & non detectam, contrà Mentem Suæ Majestatis, prout in eodem Edicto pleniùs habetur, tunc curabitis, ut qui Veritatem exploraturi mittuntur, Responsa in Scriptis referant, &, adhibito per Vos diligenti Examine, si quis deprehendetur ejusmodi suspectos Viros Domi suæ recepisse, cooperasse, fovisse, aut Beneficio aliquo affecisse, curabitis eum in Manus vestras tradendum, Carcerique mandandum, alijsque afficiendum Supplicijs, prout Vobis visum fuerit.

(Quomodo comprehendendi, qui ad alienam Provinciam fugiunt.)

Sextò, quandoquidem par omninò Reginæ Mandatum, similesque eidem annexæ Instructiones, & Interrogationes, in alias quoque omnes Regni Provincias missæ sint ad Commissarios, qui hac ipsa de Causa ubique instituuntur; si contigerit Personam aliquam de Rebus prædictis suspectam, aut ream, in aliam Provinciam transmigrasse; tunc curabitis, ut illius Provinciæ Commissarij quàm secretissimè ejus Rei moneantur, eisque Auctoritate, & Nomine regio præcipietis, ut ejusmodi Personam suspectam quàm citissimè, & diligentissimè comprehendant, examinent, & in Custodiam mittant, ut deindè cum ea ulteriùs procedatur juxtà hujus Commissionis, ac Mandati regij Formam.

(Modus subdelegandi, & Catholicos illaqueandi.)

Postremò, honestos aliquot, & probatæ Fidei Viros ex eorum Numero, qui Reginæ in Rebus Religionis magis promptè obtemperant, seligetis in qualibet Provinciæ vestræ Parte, præcipuè vero in Oppidis, Portubus, & amplioribus Paræcijs, quibus etiam Parochos, & Ecclesiarum Rectores, qui fideles sunt, & Gregis sui Curam, & Solicitudinem gerere cognoscuntur, adjungere libebit, eisque præcipietis, ut observent diligenter, an quisquam obstinatè recuset Templa nostra frequentare. Et quoties aliquos istiusmodi Vobis denunciaverint, eos continuò ad Vos accersitos, prætermisso adeundæ Ecclesiæ Negotio (de quo per alias Pœnas ex Legum Præscripto castigandi erunt) pro Arbitrio, & Prudentia vestra interrogabitis de alijs Articulis, qui ad Rempublicam pertinent, & eos cogetis ad eas omnes Interrogationes respondere, quæ suprà commemoratæ sunt, aut alias pro Qualitate, & Conditione Personæ, quæ examinatur, prout Vobis videbitur. Nam eo ipso quod recusant isti pertinaciter Nobiscum in Rebus, quæ ad Religionem pertinent, communicare, merito in Suspicionem vocandi sunt, tanquam Regiæ Majestati inobedientes, & Reipublicæ Statui parùm fideles, immo quod communibus Patriæ Hostibus, Papæ nimirùm, & Regi Hispaniæ, faveant.

IX. Jam Persecutionis hujus Formam Praximque inspicienti Luce meridianâ clariùs patebit, quàm astutè *Elizabethæ* conceptum Religionis Catholicæ Odium, & sollicitum Primatûs Ecclesiæ Desiderium, Providentiæ, & politici Regiminis Fuco velaverit. Sed, proh! Dolor, cujuscumque fuerit Coloris hoc Velum, Pallium regale multorum Martyrum Sanguine purpuravit. Sanè frustrà celari contenditur, quod ab omnibus prædicatur in Tectis. Ex quo autem *Elizabetha* Primatum istum sibi arripuit, semel in Sancta Sanctorum ingredi nonnisi cum multo Sanguine constituit. Suggestorem porrò sibi adscivit *Gulielmum Cecilium* (cujus Origo apud *Anglos* valdè dubia est, & incerta) quem per Transennam intueri non abs Re erit.

Is igitur obscuræ Familiæ, sed Fortunæ Filius, quorundam adjutus Auctoritate contulit se in Famulatum *Eduardi Seimeri*, Ducis *Somersetani*, Regis *Eduardi* VI Avunculi (*q*), qui *Protectoris* Appellatione universis *Eduardi* Regis minorennis Ditionibus Potestate regiâ per id Tempus præerat. Huic cùm aliquandiù à Secretis inservisset, & per eum in Consilium etiam Regium

(*q*) Recolenda nuper dicta Cap. præf. Num. i. Pag. 597,

um fuiſſet inductus, Permutationi Religionis Catholicæ, quæ eodem Tempore *Somerſetani* præſertim Ducis Auctoritate fiebat, magnoperè cooperatus eſt. Cùm verò Princeps *Maria* Regnum poſt *Eduardum* Fratrem adepta eſſet, Religionis Catholicæ devotiſſima Cultrix (*q*), ut hac Rerum Tempeſtate ſuum ad Commodum uteretur *Cecilius*, ſummum ejuſdem Religionis Catholicæ Zelum ſimulat, Eccleſias frequentat, Miſſarum Solemnijs quotidiè intereſt, Roſarium *Marianum* de Manibus nunquàm, aut rarò deponit, Globulos precarios diligenter verſat, Litanias ſuppliciter cum Sacerdote in Templis recitat, ad Contribules ſuos palàm declarat, ſe *Eduardi* Regis Tempore Errore quidem Juventutis lapſum, ſed modò Veritate perſpectâ reſipuiſſe, & Pænitentiâ ductum rediiſſe ultrà ad Eccleſiæ Catholicæ, ac *Romanæ* Gremium, hortarique ſe omnes ſeriò, ut idipſum faciant, ut qui fortè illum ſecuti ſunt Apoſtatam errantem, ſequantur nunc Pænitentiam agentem. Poſtmodùm verò, vertente per *Mariæ* Obitum Aleâ, cum *Elizabetha* relapſus verſipellis Homo, noviſſimus *Cecilius* factus eſt pejor priore. Hic quippè præcipuus Perſecutionis Auctor, atque Edictorum omnium Suggeſtor, & Scriba fuiſſe perhibetur, quod quidem eo vel maximè verum fuiſſe comprobatur, quod ſingulorum Edictorum Senſus, immò & Verba ipſa, in quodam Libro ſuo *de Juſtitia Britannica* reperiantur.

Hinc in primis Regni *Angliæ* ſub *Elizabetha* Comitijs, ut prætenſi Criminis Proditionis, & læſæ Majeſtatis majorem Fucum præpararet in poſterum contrà Catholicos, Lege ſanciendum curavit, ut omnes conceptis Verbis jurarent: *Reginam eſſe ſupremam in Cauſis Eccleſiaſticis Gubernatricem, ac Judicem, & omnia Jura, ac Poteſtatem Pontificis Romani pro Regnis ſuis in ipſam Comitiorum horum Auctoritate tranſlata eſſe.* Ex quo Fonte omnis illa manavit Multitudo *Proditionum, ac Criminum læſæ Majeſtatis*, quibus *Angliæ Hiberniæque* Catholici deinceps implicati ſunt. Cùm enim totius Negotij ad Religionem pertinentis Jus ad Civilem tranſlatum ſit Magiſtratum, cujus Decretis non obedire Rebellio quædam, ac Perduellio vulgò videtur, facilè effectum fuit, ut omnia fermè Religionis Catholicæ Capita, quæ in Ditionibus hiſce non admittebantur, læſæ Majeſtatis Crimina cenſerentur. Atque hoc *Cecilij* præ cæteris ſubdolâ, malitioſâ, ac planè *Julianâ* Aſtutiâ, ne Catholici propter Fidem afflicti, propter Fidem viderentur pati, quod honorificum eſſet, ſed ob Flagitia, ac Proditiones, odioſiſſimo nimirùm Nomine. Eccè quomodo inveterata antiquorum omnium Apoſtatarum, & Tyrannorum Fraus, ac Malitia in *Cecilio* revixit. Nonnè hoc idem fuit *Julianæ Apoſtatæ* Artificium, ut non Religionis Specie, ſed Facinoris alicujus Intuitu, Chriſtianos perſequeretur, Teſte *S. Gregorio Nazianzeno* in *Oratione contrà Julianum Imperatorem*, his Verbis verè opportunis: *Furebat adversùs Nos nefandus Imperator, ac ne Nos Honores, qui Martyribus haberi ſolent, conſequeremur (has enim Chriſtianis invidebat) primum illius Artificium hoc fuit, ut qui Chriſti Cauſâ patiebantur, tanquàm ſontes, & facinoroſi Cruciatu afficerentur.*

Ex his omnibus perſpicuè apparet, quam ineptè *Titulum Defenſoris Fidei*, à *Leone* X, Pontifice Maximo, *Henrico* VIII ob *Romanam* Fidem à ſe contrà *Lutherum* defenſam (*r*) aſſignatum, *Elizabetha* retinere, & uſurpare voluerit, dùm *Lutheri* Religionem, ab *Henrico* Patre impugnatam, propugnaret, Fidemque *Romanam*, quam ille defendebat, iſta planè demoliretur, ac quibuſcunque Medijs extinguere niteretur.

Ut autem funeſtæ huic de crudeli *Cecilio* Enarrationi Finem imponam, à multis *Hibernis* capiebantur Arma pro Religionis Jure. Hinc Religioſi diſperſi (*s*), Monaſteria, & Eccleſiæ combuſtæ, Sacraria prophanis Manibus direpta, Latifundia vel Laicis, vel Fiſco addicta, & omnia divina pariter & humana ſuſdeque ſubverſa. Quibus Procellis, atque Fluctibus quot propter Legem

(*q*) Confer Cap. præſ. Num. ii. Pag. 597.

(*r*) Adeas Cap. i. Num. xxi. Pag. 10.

(*s*) Manuſcriptum in Archivo *S. Sixti* de Urbe aſſervatum, cui Titulus: *Compendioſa Notitia Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum ab Anno* 1600, refert quatuor duntaxàt fuiſſe Fratres Prædicatores in *Hibernia* Anno 1602, eoſque impetraſſe à *Richardo de Burgo*, Comite *Clanrickardiæ* (inſimulque poſteà Comite *S. Albani* in *Anglia*) Domicilium in Loco, cui Nomen *Eſker*, propè *Athenriam*, quod Fratres noſtri *Athenrienſes* etiamnùm retinent.

gem Christi perierint, Superi norunt; & quidem durante longo quadraginta quinque Annorum Regno *Elizabethæ* Reginæ, quæ, ut obiter dicam, Artem quoque dissimulandi apprimè calluit, quippè quæ plures *Europæ* Principes, ejus Nuptias ambientes, prò Rerum suarum Opportunitate infecavit, ac Spe ineundi Matrimonij lactavit, sed omnes elusit Vafritie sibi congenitâ, nullique nupsit. Obijt porrò Die 4 Aprilis 1603, Ætatis Anno 70. Quàm tecta igitur sunt Consilia Numinis! Quàm incomprebensibilia sunt Judicia ejus, & investigabiles Viæ ejus! Fidem Catholicam, quæ, *Mariâ* regnante, faustis omnibus in hisce Regnis reflorescere incipiebat, penitùs extinxit *Elizabetha*, ad Hæreses, & Novitates propensissima, quodque magis dolendum est, patria Fides necdùm hìc restituta est, & Damna, Ecclesiæ optimæ Parenti per *Henricum*, *Eduardum*, & *Elizabetham* importata, hactenùs resarciri non potuerunt.

X. *Elizabethâ*, Annis maturâ, & Sanguine satiatâ Catholicorum, quem crudeliter effuderat, Anno 1603, ut mox dictum est, mortuâ, regnare cæpit *Jacobus*, hujus Nominis *Scotiæ* Rex Sextus, *Angliæ* verò *Hiberniæque* Primus. Hic Principibus omnibus Catholicis Catholicus esse, & fore videbatur, utpote nuper (*t*) laudatæ *Mariæ Stuartæ* Reginæ, in Odium Catholicæ Fidei ultimo Supplicio affectæ Filius, qui in primis ab eo habitis Regni Comitijs palàm declaravit nimiùm severas esse conditas sub *Elizabetha* Leges adversùs Catholicos (*u*). Hinc ut pridem ajebam (*w*), *Hiberni*, in Spem erecti, Sacras Ædes concinnare, Religiosorum Cænobia reædificare, Cultum divinum pristino Statui restituere non dubitarunt. Item Terra coli, Re rusticæ Operam dari, Exules redire cæperunt, quando ecce accito ad Regni Gubernacula novo Principe, in Catholicos probè animato, licèt reapsè Heterodoxo, omnem adhibuit Conatum hæretica Industria ad *Hiberniæ* Fidem conterendam, & Catholicos extirpandos. Prodijt igitur Die 4 Julij 1605 sequens Edictum (*x*).

" PER REGEM.

" Cùm fuerit allatum Nobis, nostros in Hiberniæ Regno Subditos ab Obitu dilectæ nostræ Sororis (*y*) " Elizabethæ Reginæ, falso quodam Rumore inter eosdem temerè divulgato, & dissipato, ità deceptos " esse, ut existiment, Nos illius Opinionis, & Ingenij esse, ut eis Religionis Optionem faceremus, seù " daremus Conscientiæ Libertatem, scilicèt Libertatem Legibus, atque Statutis istius Regni, atque adeò " Religionis Concordiæ, quam Nos constanter professi sumus, contrariam: Eoque effectum esse, ut " non solùm Nos negligentiores, & minùs sollici judicemur tàm Hibernicæ Ecclesiæ, quàm aliarum Eccle- " siarum Administratione, quarum suprema Cura Nobis incumbit, sed etiam complures Subditorum nos- " trorum in isto Regno jam firmiter Animo constituant, & conentur in hac superstitiosa Contumacia per- " manere; atque Jesuitæ, Seminaristæ Sacerdotes, & Episcopi, alienâ Potestate instituti, qui per di- " versas Regni Partes in Latebris hactenùs delituerunt, nunc autem audaciùs, & arrogantiùs emergentes, " seque jactantes, Ritibus suis utantur; Nos autem, Religionemque nostram, & Leges nostras contem- " nunt. Propterea Nobis quidem visum est omnibus dilectis nostris in Hibernia Subditis patefacere, & " significare, nihil unquàm in posterum admittere tale, quale (justa Indignationis Causa) eo Rumore, " ab ejusdemque Rumoris Auctoribus circumfertur, vel quo possit aliquis Spem concipere, & habere to- " leratum iri aliam Religionem, quàm quæ Verbo Dei est consona, nostrique Regni Legibus stabilita. " Itàque præsentium Literarum Oraculo Animum nostrum, atque Voluntatem omnibus nostris in isto " Regno Subditis expandentes, strictè præcipimus, & imperamus, ut posthàc omnes, & singuli suas Pa- " rochiales Ecclesias, aut Capellas frequentent, & inibi Officia divina, Verbique Expositionem omnibus

 Dominicis,

(*t*) Cap. præs. Num. ii. Lit. h. Pag. 597.
(*u*) Adeas Cap. præs. Num. xxxiii.
(*w*) Cap. i. Num. xviii. Pag. 27.
(*x*) Ex *Daniele* noster *O-Daly*, alias *Dominico de Rosario*, Pag. 232.
(*y*) *Gulielmo Cecil*, de quo nuper dictum est, Edictum hoc dictante, *Jacobus*, quasi a Fonte Persecutionis Originem ducturus, Obitum commemorat *Elizabethæ*, quam *dilectam Sororem* vocat, dilectam sanè Sororem, quæ ipsiusmet *Jacobi* Patrem in Lecto suo jugulandum in *Scotia*, & indè Matrem, Pollicitationibus multis accitam, deindè viginti propè Annos in Carcere detentam, ac tandem fictis Criminationibus oppressam, Capite plectendam curavit,

" Dominicis, aliisque Festis Diebus auscultent juxtà Regulam, & Mentem Legum, Sanctionumque " nostrarum, alioquin in Pænas, & Coerciones, quæ dictis Statutis continentur, quasque Rigore exe- " quendas esse volumus, incidant.

" Cùm sit etiam Nobis exploratum, multos Jesuitas, Seminaristas Sacerdotes, aliosque Sacerdotes, " Auctoritate alienâ inauguratos, per idem Regnum huc illuc divagantes, non solùm id intendere, ut Sub- " ditos nostros ad superstitiosas suas Cæremonias amplectendas seducant, sed etiàm malignè machinari, " quomodo ab Officio eos avertant, studentes tàm Religionem, quam civilem administrationem nostram " illis improbare, sibique Litium, & Causarum Conciliationem adjudicantes tàm antè quàm post defi- " nitivas in nostris Curijs latas Sententias. Ideò declaramus, sancimus, atque promulgamus, Volun- " tatem nostram regiam & Placitum esse, ut omnes Jesuitæ, Seminaristæ Sacerdotes, & alij Sacerdotes " quicunque, creati, & initiati Auctoritate derivatâ, seù quomodocunque à Sede Romana, antè Diem de- " cimum Decembris proximè sequentis ex isto nostro Hiberniæ Regno discedant; nec in posterum ab " eodem decimo Decembris Die ulli Jesuitæ, Seminaristæ Sacerdotes, aut alij Sacerdotes, Auctoritate " alienâ promoti ad Sacros Ordines, in memoratum nostrum Regnum revertantur: Alioquin illis Indig- " nationis, & Iræ nostræ Pænæ, aliæque Pænæ, & Coerciones, quæ Legibus, & Statutis istius Regni " possunt, & debent infligi, irrogentur. Insuper eisdem strictè inhibemus omnibus, & singulis in isto " Regno Subditis recipere, aut fovere quoscunque Jesuitas, Seminaristas Sacerdotes, & alios Sacerdo- " tes, qui post dictum Diem decimum Decembris vel in isto Regno permanserint, vel in illud, aut in " aliquam illius Partem denuò redivèrint contra Imperium præsentis nostra Edicti.

" Quin etiam si aliqui Jesuitæ, Seminaristæ Sacerdotes, aut alij Sacerdotes à dicto Die Decembris de- " cimo spontè in isto Regno manserint, aut ad illud, vel ad aliquam ejus Partem remeaverint, aut si ali- " qui ex dictis nostris Subditis eosdem Sacerdotes, aut Jesuitas, in hujus nostri Decreti Contemptum, " exceperint, aut protexerint, expandimus, stabilimus, & jubemus, ut tunc omnes, & singuli nostri " Prætores, Præfecti, Judices, Lictores, Comistabiles, alijque fidi Subditi summâ Diligentiâ incumbant " ad capiendum Corpora, vel Corpus omnium, & singulorum Jesuitarum, Seminaristarum Sacerdotum, " & aliorum Sacerdotum, externâ Potestate insignitorum, Corpora, vel Corpus deprehensorum, eosdem " deprehensos, & eorum singulos, in tutos, atque duros Carceres detrudant, donec noster Prorex, vel " ejus Munere fungens, è Sententia Consiliariorum illius Regni, quam ipsis Prudentia præscripserit, in " illos animadvertat.

" Verùm enimverò si aliqui eorundem Jesuitarum, Sacerdotum Seminaristarum, aut quorumlibet Sa- " cerdotum, post, vel antè dictum decimum Decembris Diem, apud Proregem, eumve, qui vicariam " illius Operam præstiterit, Gubernatorem, aut quemlibet Consiliarium Summi isthic nostri Consilij sese " dederint, atque adeò voluerunt Ecclesiam nostram ritè frequentare secundùm Regulam, & Mentem " nostrarum Legum, ipsis, & ipsorum singulis Jesuitis, Seminaristis Sacerdotibus, & alijs Sacerdotibus " qui sese ità subjecerint, quique fuerint ità assensi, quamdiù in hac Unanimitate permanserint, liceat " in isto Regno manere, & morari, in illudque reverti, ac omnibus nostrarum Legum, & regij Patrocinij " Beneficijs frui tàm liberè, & abundanter, quàm alijs nostris Subditis. Datum ex Regia nostra West- " monasteriensi (z) quarto Die Julij Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quinto, tertio verò nostri " Regni Britanniæ, Galliæ (a), & Hiberniæ, Scotiæ autem trigesimo nono.

" VIVAT REX.

" *Dublinij excusum à Joanne Frankione, Regiæ Majestatis Typographo.*

XI. Hoc

(z) *Westmonasterium*, i. e. Occidentale Monasterium, Ciuitas est *Angliæ*, olim *Londino* uno Milliari distans, nunc autem ob interjectas Fabricas eidem contigua. Confer Cap. iii. Num. xii. Lit. f. Pag. 63.

(a) Anno 1431. *Anglorum* Rex *Henricus* VI. in *Parisiensi* Ecclesia, Beatissimæ Virgini *Mariæ* sacrâ, coronatus fuit Rex *Franciæ*, ut ipsimet fatentur Historici *Galli*, & novissimè *Gravesonus* noster Hist. Eccl. Tom. vi. Colloq. i. Pag. mihi 28. Hunc porrò *Regis Franciæ* Titulum ex eo Tempore Reges *Angliæ* retinent, neque omninò sinè Re, adhuc enim Insularum *Normanniæ* adjacentium, quæ vulgò nuncupantur *Jersey*, & *Guernsey*, latinè *Cæsarea*, & *Sarnia*, pacificum habent Dominium. Confer Cap. præs. Num. lxxxvi. Lit. g.

XI. Hoc Regis Edictum Executioni mandare properant fanatici Magistratus in *Hibernia*, in Sacerdotes, tàm Sæculares, quàm cujusvis Ordinis Regulares (quos *Sacerdotes Seminaristas* Edictum vocat), eosque potissimùm Nobiles, qui his Victum suppeditabant, non segniter debacchantes. Detonat Persecutio, furitque in præcipuos quosdam Regni Proceres, quo tamen Terriculamento cæteri Catholici à Religione orthodoxa palàm profitenda nihil moventur. Inter alia autem summoperè conati sunt Magistratus ob omnibus cujuscunque Statûs Catholicis Juramentum extorquere, sub *Elizabetha* statutum, haud ità pridem exscriptum (*b*), cujus Juramenti Formulæ addita sunt sub Rege isto *Jacobo* sequentia Verba (*c*):

Item Ego A. B. promitto, me deinceps Fidem, & Obedientiam Regiæ Majestati, ejusque Hæredibus, ac legitimis Successoribus præstiturum, & pro Virili mea adjuturum, & propugnaturum omnes Jurisdictiones, Privilegia, Præeminentias, & Auctoritates, Regiæ Majestati, Hæredibus suis, ac Successoribus concessas, & debitas, sivè Imperiali bujus Regni Coronæ unitas, & annexas. Sic me Deus adjuvet &c.

Dein Occasione acceptâ ex Traditione, & Conjuratione, quâ, Domui Parlamentariæ *Londini* tormentariô Pulvere suppositô, in ipsam Regis Personam, & totius Regni *Angliæ* publicos Ordines, à quibusdam occulto, & subdolo *Gulielmi Cecil* (*d*), ut fertur, Artificio ad extirpandam omninò Religionem Catholicam permotis, conspiratum est Die 5 Novembris memorati Anni 1605, novam ipse *Jacobus*, aut si mavis *Cecilius*, cusit Jurisjurandi Formulam, quam Lege, & Decreto publico sancivit ab omnibus Subditis exigendam, & præstandam, quamque in jamjam exscribendis *Pauli* V Pontificis Maximi Literis Apostolicis insertam videbis. Enimverò eâ de Re exortæ sunt in *Anglia*, & *Hibernia*, inquit *Daniel* noster *O-Daly* (*e*), Dissentiones variæ, & Opiniones diversæ inter primores Catholicos, & Theologos, & Ecclesiasticos, quibusdam strenuè Juramentum præstare recusantibus, alijs sine Scrupulo Juramentum præstare properantibus, illudque ad redimendam Vexationem licitum esse contendentibus, si cum sola Intentione promittendi, & servandi Fidelitatem, & Obedientiam civilem Regiæ Majestati, fiat. Verùm Litem hanc diremit laudatus Summus Pontifex *Paulus* V, eo ipso Anno 1605 electus, iniquum esse Jusjurandum declarans, per suas Literas in Forma Brevis Die 22 Septembris 1606 datas ad Catholicos *Angliæ*, & *Hiberniæ* in hunc Modum (*f*):

"BREVE PONTIFICIUM

"*Pauli Quinti ad Catholicos Angliæ, & Hiberniæ.*

"Dilecti Filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Magno Animi Mærore Nos semper affecerunt Tribulationes, & Calamitates, quas pro retinenda "Catholica Fide jugiter sustinuistis: Sed cùm intelligamus, omnia hoc Tempore magis exacerbari, "Afflictio nostra mirum in Modùm aucta est. Accepimus namque, compelli Vos, gravissimis Pænis pro-"positis, Templa Hæreticorum adire, Cætus eorum frequentare, Concionibus illorum interesse, Pro-"fectò credimus, proculdubiò eos, qui tantâ Constantiâ atrocissimas Persecutiones, infinitas propemo-"dùm Miserias hactenùs perpessi sunt, ut immaculatè ambularent in Lege Domini numquàm "commissuros esse, ut coinquinentur Communione Desertorum divinæ Legis. Nihillominùs Zelo pasto-"ralis Officij nostri impulsi, & pro paterna Sollicitudine, quâ de Salute Animarum vestrarum assiduè "laboramus, cogimur monere Vos, atque obtestari, ut nullo Pacto ad Hæreticorum Templa accedatis, "aut eorum Conciones audiatis, vel cum ipsis in Ritibus communicetis, ne Dei Iram incurratis.

"Non enim licet Vobis hæc facere sine Detrimento divini Cultûs, ac vestræ Salutis. Quemadmo-"dùm etiam non potestis absque evidentissima gravissimaque divini Honoris Injuria obligare Vos Juramento,

(*b*) Cap. præf. Num. iii. Pag: 599.
(*c*) Ex *Daniele O-Dalæo*, Pag. 248.
(*d*) De eo nonnihil Cap. præf. Num. ix. Pag. 609.
(*e*) Pag. 254.
(*f*) Ex eodem *O-Dalæo*, Pag. 255, & seqq.

" mento, quod similiter maximo cum Cordis nostri Dolore audivimus propositum Vobis fuisse præstandum
" infrascripti Tenoris, videlicet:

" *Ego A. B. Verè & sincerè agnosco, profiteor, & testificor, & declaro in Conscientia mea, coràm
" Deo, & Mundo, quod Supremus Dominus noster Rex Jacobus est legitimus, & verus Rex istius
" Regni, & omnium aliorum Majestatis Suæ Dominiorum, & Terrarum, & quod Papa nec per seip-
" sum, nec per ullam aliam Auctoritatem Ecclesiæ, vel Sedis Romanæ, vel per ulla Media, cum qui-
" buscumque alijs, aliquam Potestatem, nec Auctoritatem habeat Regem deponendi, vel aliquorum
" Majestatis Suæ Dominiorum, vel Regnorum disponendi; vel alicui Principi extraneo ipsum dam-
" nificare, aut Terras suas invadere Auctoritatem concedendi; vel ullos Subditorum suorum ab eorum
" Suæ Majestati Obedientia, & Subjectione exonerandi, aut ullis eorum Licentiam dare Arma con-
" trà ipsum gerendi, Tumultus seminandi, aut aliquam Violentiam, aut Damnum Majestatis Suæ Per-
" sonæ, Statui, Regimini, vel aliquibus suis Subditis infrà sua Dominia offerendi. Item juro ex Cor-
" de, quod non obstante aliquâ Declaratione, vel Sententiâ Excommunicationis, aut Deprivationis
" factâ, vel concessâ, aut faciendâ, vel concedendâ per Papam, vel Successores suos, vel per quamcum-
" que Auctoritatem derivatam, vel derivari prætensam ab illo, seù à Sede sua, contrà dictum Regem,
" Hæredes suos, ac legitimos Successores, vel quàmcumque Absolutionem dictorum Subditorum ab eorum
" Obedientia. Fidelitatem tamen, & veram Obedientiam Suæ Majestati, Hæredibus, & legitimis Suc-
" cessoribus suis præstabo, ipsumque, & ipsos totis meis Viribus contrà omnes Conspirationes, & At-
" tentata quæcumque, quæ contrà Personam illius, vel illorum, eorumque Coronam, & Dignitatem Ra-
" tione, vel Colore alicujus Sententiæ, Declarationis, aut aliàs factà fuerit, defendam, omnemque Ope-
" ram impendam revelare, & Majestati Suæ, Hæredibus, legitimis Successoribus suis manifestare
" omnes Proditiones, & proditorias Conspirationes, quæ contrà illum, aut aliquos illorum ad Noti-
" tiam meum pervenerint.*

" *Præterea juro, quod ex Corde abhorreo, & detestor, & abjuro tanquàm impiam, & hæreticam
" hanc Doctrinam & Propositionem, quod Principes per Papam excommunicati, vel deprivati possint
" per suos Subditos, vel alios quoscumque deponi, & occidi. Et ulteriùs credo, & in Conscientia mea
" resolvor, quod nec Papa, nec alius quicunque Potestatem habet me ab hoc Juramento, aut aliqua ejus
" Parte absolvendi. Quod Juramentum agnosco rectà, & plenâ Auctoritate esse mihi legitimè minis-
" tratum, omnibusque Indulgentijs, ac Dispensationibus in contrario renuntio. Hæcque omnia planè,
" ac sincerè agnosco, & juro juxtà expressa Verba per me hic prolata, & juxtà planum, & communem
" Sensum, & Intellectum eorundem Verborum, absque ulla Æquivocatione, aut mentali Evasione, vel
" secreta Reservatione quacunque. Hancque Recognitionem, & Agnitionem facio cordialiter, volun-
" tarie, & vere, in vera Fide Christiani Viri. Sic me Deus adjuvet.*

" Quæ cùm ità sint, Vobis ex Verbis ipsis perspicuum esse debet, quod hujusmodi Juramentum, sal-
" vâ Fide Catholicâ, & Salute Animarum vestrarum, præstari non potest, cùm multa contineat, quæ
" Fidei, & Saluti apertè adversantur. Propterea admonemus Vos, ut ab hoc, atque similibus Juramen-
" tis præstandis omninò caveatis, quod quidem eo acriùs exigimus à Vobis quia experti vestræ Fidei
" Constantiam, quæ, tanquàm Aurum in Fornace, perpetuæ Tribulationis Igne probata est, pro comper-
" to habemus, Vos alacri Animo subituros esse quæcunque atrociora Tormenta, ac Mortem denique
" ipsam constanter appetituros, potiùs quàm Dei Majestatem ulla in Re lædatis. Et Fiducia nostra
" confirmatur ex his, quæ non secùs ac in ECCLESIÆ PRIMORDIJS resplendet novissimis his Tem-
" poribus in MARTYRIBUS VESTRIS.

" State ergò succincti Lumbos Vestros in Veritate, & induite Loricam Justitiæ, sumentes Scutum
" Fidei: Confortamini in Domino, & in Potentia Virtutis ejus, nec quicquam Uos detineat: Ipse au-
" tem qui coronaturus Vos, Certamina vestra in Cælo intuetur, bonum Opus, quod in Vobis cæpit,
" perficiet. Nostis quia Discipulis suis promisit se nunquâm relicturum illos Orphanos; fidelis enim
" est, qui promisit. Retinete igitur Disciplinam ejus, hoc est, radicati, & fundati in Charitate, quidquid
" agitis, quidquid conamini, in Simplicitate Cordis, Unitate Spiritûs, sine Murmuratione, aut Hæsi-
" tatione, unanimes facite. Siquidem in hoc cognoscent omnes, quia Discipuli Christi sumus, si Di-
" lectionem ad invicem habuerimus. Quæ quidem Charitas cùm sit omnibus Christifidelibus maximè
" appetenda, Vobis certè, dilectissimi Filij, prorsùs necessaria est. Hac enim vestrâ Charitate Diabo-
" li Potentia infringitur, qui nunc adversùs Vos tantoperè insurgit, cùm ipsa Contentionibus, atque
" Dissidijs nostrorum Filiorum præcipuè nitatur

" Hortamur itàque Vos per Viscera Domini Jesu Christi, cujus Charitate è Faucibus æternæ Mortis
" erepti sumus, ut ante omnia mutuam inter Vos Charitatem habeatis. Præscripsit sanè Vobis Præ-
" cepta

" cepta maximè utilia de fraterna Charitate vicissim exercendâ felicis Recordationis Clemens Papa Octavus suis Literis in Forma Brevis ad dilectum Filium Magistrum Georgium Archipresbyterum Regni Angliæ datis Die quinta Mensis Octobris 1603. Ea igitur diligenter exequimini, & ne ulla Difficultate aut Ambiguitate remoremini, præcipimus Vobis, ut illarum Literarum Verba adamussim servetis, & simpliciter, prout sonant, & jacent, accipiatis, & intelligatis, sublatâ omni Facultate aliter illa interpretandi. Interim Nos nunquàm cessabimus Deum Patrem Misericordiarum precari, ut Afflictiones, & Labores vestros clementer respiciat, ac Vos continuâ Protectione custodiat, atque defendat, quibus Apostolicam Benedictionem nostram clementer impertimur. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris Decimo Kalendas Octobris MDCVI, Pontificatùs nostri Anno Secundo.

XII. Quia verò nonnulli eo Tempore, ad Catholicos fortasse decipiendos, ne illâ Occasione Juramentum recusarent, Rumores in *Anglia* sparserunt, quibus Fidem Literarum illarum Apostolicarum suspectam redderent, dicentes, Breve illud non ex Animi Sententiâ, propriâque Voluntate ipsius Pontificis, sed aliorum potiùs Intuitu, atque Industriâ scriptum fuisse, idcircò laudatus *Paulus* Papa V Anno sequenti Die item 22 Septembris secundas conscripsit Literas, quibus priorum Veritas perspicuiùs appareret. Earum porrò Tenor est, qui sequitur (g):

" *Secundum Breve Apostolicum Pauli Papæ Quinti.*

" Dilecti Filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Renunciatum est Nobis, reperiri nonnullos apud Vos, qui cùm satis declaraverimus per Literas nostras Anno superiori Decimo Kalendas Octobris in Forma Brevis datas, Vos tutâ Conscientiâ præstare non posse Juramentum, quod à Vobis tunc exigebatur, & prætereà strictè præceperimus, ne ullo Modo illud præstaretis, nunc dicere audent, hujusmodi Literas de prohibitione Juramenti non ex Animi Sententia, nostraque propria Voluntate scriptas fuisse, sed potiùs aliorum Intuitu, atque Industria: Eaque de Causa ijsdem persuadere nituntur, Mandata nostra in dictis Literis non esse attendenda. Perturbavit sanè Nos hic Nuntius, eòque magis quia experti Obedientiam vestram, Filij nostri unicè dilecti, qui ut huic Sanctæ Sedi obediretis, Opes, Facultates, Dignitatem, Libertatem, Vitam denique ipsam PIE AC GENEROSE NIHILI FECISTIS, nunquàm suspicati essemus potuisse vocari apud Vos in Dubium Fidem Literarum nostrarum Apostolicarum, ut hoc Prætextu Vos ex Mandatis nostris eximeretis. Verum agnoscimus Versutiam & Fraudem Hostis humanæ Salutis, eique potiùs quàm vestræ Voluntati tribuimus hanc Renitentiam. Eapropter iterùm ad Vos scribere decrevimus, ac denuò Vobis significare, Literas nostras Apostolicas Anno præterito Decimo Kalendas Octobris datas de Prohibitione Juramenti, non solùm Motu proprio, & certa nostra Scientia, verùm etiam post longam, & gravem Deliberationem de omnibus, quæ in illis continentur, adhibitam, fuisse scriptas; & ob id teneri Vos illas omninò observare, omni Interpretatione secùs suadente rejectâ. Hæc autem est mera, pura, integraque Voluntas nostra, qui de vestra Salute solliciti, semper cogitamus ea, quæ Vobis expediunt. Et ut Cogitationes, & Consilia nostra illuminet is à quo Christiano Gregi custodiendo nostra fuit præposita Humilitas, indesinenter oramus; quem etiam jugiter precamur, ut in Vobis, Filijs nostris summoperè dilectis, Fidem, Constantiam, mutuamque inter Vos Charitatem, & Pacem augeat. Quibus omnibus cum omni Charitatis Affectu peramanter benedicimus. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscaroris Decimo Kalendas Octobris MDCVII, Pontificatùs nostri Anno Tertio."

XIII. Porrò Literæ hæ Pontificiæ usque adeo *Jacobum* Regem torsere, ut coactus fuerit Librum quendam Apologeticum in Jurisjurandi sui Defensionem scribere, in quo id sibi Negotij incumbere profitetur, ut *Injustitias Romani Pontificis, interdicentis Subditis suis Obedientiam, toti Orbi*, ut ipse ait, *proloquatur*; Et hac Ratione duo à se præstanda proponit: *Primum* (inquit) *est, ut probarem, in Sacramento Fidelitatis nibil aliud quàm Obedientiam merè civilem, & secularem, Summis Principibus à Subditis debitam, contineri. Alterum, ut ostenderem, hanc in*

(g) Ex eadem *O-Daleo*, Pag. 262, & seqq.

in Reges Potestatem, à Pontificibus iniquè usurpatam, cum Scripturis, Patribus, & Concilis pugnare. Cæterùm si doctissimam ea de Re Disputationem, & *Jacobi* Regis Apologiam egregiè exagitatam videre aveas, adeas *P. Suarez* Lib. III & IV *Defensionis Fidei Catholicæ adversùs Anglicanæ Sectæ Errores.* Ipse enim hic Loci Historicum duntaxàt ago.

INTENTO autem hisce Lucubrationibus Rege *Jacobo*, Integrum fermè elapsum est Quadriennium sine magno Persecutionis Strepitu, nec tamen magnæ Quietis, aut Respirationis data est Catholicis Facultas, sed Minis quibusdam, & Murmure interjectis cum illis quandoque acriùs, quandoque mitiùs, agebatur: Atque communem Afflictionem, & persequentium Furorem lucida quædam Intervalla sedabant, donec ad Annum 1610 ventum est, tunc quippè Persecutio in *Hibernia* denuò renovata est, fortiùsque urgebat. Hinc sequens Proregis *Angli*, Equitis nempè *Arthuri Cicestrij*, vulgò *Chichester* (postmodùm Baronis *Belfastæ*, Comitum *Donegalæ* in *Hibernia* Progenitoris) atque Sanctioris Regni *Hiberniæ* Consilij, promulgatum Edictum Die 10 Julij 1610 (*b*).

" *Per Dominum Proregem, & Consilium.*

" ARTHURUS CHICHESTER (*i*).

" Serenissima Majestas Regis Domini Nostri (cujus diligens Studium in Utilitate suorum Subditorum " procuranda semper vigilat) reputans præcipuum Subjectorum Officium, & Obsequium in eo consistere, " ut & Dominium suum ejusque Principatum, & Patriam propriam charamque tueantur: Et suâ regiâ " Providentiâ, Prudentiâque prævidens Ruinam universi hujus Regni Reipublicæ imminentem, his maximè Temporibus, quibus diversi Alienigenæ, & Indigenæ perfidi (maximè ingrati) Regni Pacem Tran- " quillitatemque perturbare conantur, ad hæc Ausa moti Lue, atque Infectione, receptâ à Sacerdotibus, " atque Seminaristis hoc Regnum frequentantibus, & eo Titulo, quod Fidem, Doctrinamque doceant, " Hominum Animos ab Observantia Regi Supremoque Domino debitâ, avertentibus, post longam De- " liberationem utrumque, quoad fieri potest, antevertere statuit, tùm Periculum Saluti Animarum, tùm " Excidium Reipublicæ impendens, si his Sacerdotibus (seditiosis Nervis Papæ, Hostis regiæ Majestatis, & " Ditionis ejus) Subditorum Conscientias afficere Molestiâ, Fidelitatemque tentare, amovendo eos à " Fide, & vero Dei Cultu, ut superstitiosi, & Idolatræ fiant. Cùi quidem Malo eò citiùs oportet Cu- " rationem admovere, quod regij Subditi nimis licentiosè Regiones exteras petant, neque, cum discedunt, " eundi Facultatem, aut Consilium exorantes, neque, cùm revertuntur, reddentes Rationem ubinam fu- " erint, immò potiùs contrà, moniti à Parentibus suis, Religionis in Causa non satis æquis, interdùm " eligant sibi Seminaria, Ecclesiæ Romanæ Auctoritate condita, non aliam ob Causam nisi ut ibi educen- " tur in ea Fide, & Religione, quæ Regiæ Majestati obtemperandum non esse suadet, 'Rem planè con- " trariam Christianæ Administrationi cujusvis Regni Legibus benè constituti, & ex quo Occasiones omnes " inducturæ in Juventutis Animos quamlibet Religionem adversam illi, quæ publicè observatur, omni " Conatu debent extirpari, quamvis in aliquibus Casibus cum ijs, qui secùs fecerint, clementer fuerit " actum: Idcircò Regia Majestas compluribus Literis sua regiâ Manu subsignatis, jussit Nos Proregem, " & Consilium, ut Edicto publico Regiam suam Voluntatem hac in Re patefaceremus. Juxtà quod,

" Nos Regiæ Majestatis Nomine, & speciali, ac expresso Jussu interdicimus omnibus, & singulis Regis " Subjectis, in hoc Regno natis, cujuscunque Conditionis, & Status sint, præter Mercatores, & Nautas, " eorumque Institores, & Discipulos, ne unquàm in posterum, nisi Potestate factâ priùs à Prorege, vel " ab alio principali Præfecto Regni hujus, ab hoc Hiberniæ Regno in alia Regna, Terras, vel Ditiones " cujuscunque externi Regis, Principis, Reipublicæ, vel Dominationis proficiscantur. Alioquin incur- " rant Pœnam regiæ Indignationis, & alias, quæ Legibus, & Statutis hujus Regni similibus Transgressoribus " æquissimè possunt irrogari.

" Prætera Regiæ Majestatis Nomine, & Imperio monemus, atque divulgamus, eum esse Regis mani- " festum Animum, ut nullus Hiberniæ Regni Vir illustris, aut nobilis, deinceps mittat, aut curet mit- " tendos esse suos Filios, Consanguineos, vel Amicos in aliquod Regnum, Ditionem, Dominationem " externi Regis, Principis, Reipublicæ, vel Moderatoris, Prætextu visendi Terras, Literis Operam " navandi,

(*b*) Ex eodem *O-Dalæo*, Pag. 267, & seqq.

(*i*) Confer Cap. i. Num. xiiii Lit. y. Pag. 19.

" navandi, vel in Bello Stipendium faciendi, sine Potestate clarè factâ à Prorege, vel ab alio ex principa-
" libus Præfectis hujus Regni: Atque nunc etiam injungimus, & præcipimus omnibus Præfectis, & alijs
" Officialibus, & Ministris ordinarijs Portuum, Locorumque maritimorum in hoc Regno, ut detineant,
" & capiant omnes, & singulos, qui ad Portus dictos, Locaque maritima pervenerint Animo migrandi ex
" hoc Regno contrà Mentem hujus Constitutionis, eosdemque cònjectos in Carcerem custodiant, donec
" dent idoneos Vades sistendi se ante Proregem, & Consilium, ut Transgressionis suæ in hac Re Ratio-
" nem reddant.

" Insuper Regia Majestas Vigore regiæ suæ Prærogativæ injungit, & imperat omnibus, atque singulis
" Nobilibus, atque Mercatoribus hujus Regni, ut revocent, & reverti faciant in hoc Regnum, aut in
" Angliam, omnes suos Filios, & Consanguineos, qui erudiuntur, & Literis incumbunt in quocunque
" Regno, Terrâve subdita cuicunque Regi, Principi, Reipublicæ, Dominationique alienis, ità ut dicti
" Filij, Consanguineique omnes, & eorum singuli intrà Annum unum ab hujus Decreti Sanctione redeant
" in hoc, aut in Angliæ Regnum. Quod si aliquis eorum remeare noluerit ante hoc constitutum Tem-
" pus, in eo Casu Parentes, & Consanguinei nihil ei ad Victum suppeditandum directè, vel indirectè
" mittant sub Pæna Indignationis Regiæ Majestatis, aliorumque Suppliciorum, quibus justissimè possunt
" affligi Contemptores Regiæ Constitutionis, & Prærogativæ. Datum Dublinij in Arce Regia decimo
" Die Julij Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Decimo

" DEUS SERVET REGEM.

" *Dublinij excusum à Joanne Frankione Regiæ Majestatis Typographo in Hibernia Anno*
" 1610."

XIV. FANATICI per *Hiberniam* Magistratus Edictum hoc rigorosè mandabant Executioni quando his longè horribilior, atque immanior supervenit Tyrannus, quidam nempè *Andreas Knox*, Natione *Scotus*, Acatholicus Episcopus *Orcadensis*, sivè *Orcadum* Insularum, *Scotiæ* adjacientum, quem *Jacobus* Rex ad *Rapotensem* in *Hibernia* Diæcesim Die 26 Junij 1611 inauspicatò transtulit, eundem Supremum suum Episcopum vocans, unumque è Consiliarijs Regni constituens. Nactus *Andreas* iste *Knox* à Rege Potestatem radicitùs evellendi in *Hibernia* Orthodoxam Fidem, in ejusque Locum heterodoxa inducendi Dògmata, nullum non movit Lapidem, ut omnia Sacrosanctæ Religionis Catholicæ deleret Vestigia, omnemque ejus Memoriam funditùs obliteraret.

IN *Hiberniam* igitur prælibato Anno appulsus tanti Sceleris Molitor, *Dublinij* Consilij sui, Legationisque Rationem Proregi, Equiti nimirùm *Arthuro Cicestrio*, mox memorato, de More aperuit. Cui Prorex ait (*k*): *Rem arduam, atque difficilem, Knoxe Reverendissime, suscepisti. Noli existimare Hibernos in sua Papistica Lege, pari esse cum Scotis tuis, aut cum Anglis meis Animi Mobilitate, & Inconstantiâ. Mihi quidem minimè videris eos à Papæ Partibus, Amicitiâ, Veneratione, & Legibus subducturus, quos Angli Septuaginta, & amplius, Annos ab hac Opinione frustrà avertere conati sunt. Quo magis urgemus, eo tenaciores, atque firmiores illi se gerunt. Verùm quia Jurisdictio tibi Auctoritate Regiâ delegata est, feliciter Officio fungere. Quid valeas experiamur. Ego tibi non deero.* Ad hæc Episcopus iste: *Finem, Excellentissime Prorex,* inquit, *forsitan laudabis. Ego sciam Obstinationem eorum egregiè excipere, & afficere. Dignis Pænis efficiam, ut nequissimi Papistæ semper meminerint mei, unoque Ore Papam, ejusque Superstitiones diris Imprecationibus prosequantur. Medicinam adhibebo longè acerbiorem ijs, quas hactenùs experti sunt; quasque cùm videris, priores fuisse blandissimas, atque suavissimas non inficiaberis.*

Mox Truculentiâ, quam Animo machinabatur, fretus, per totum Regnum Edicta promulgari fecit in hæc Verba ex anglico Sermone latinè reddita (*l*):

1. *Omnes Papistæ Religiosi, Sacerdotesque illicò è Regno exeant, vel Morte puniantur* (*m*).

Kkkk *Nemo*

(*k*) Videsis *Porterum*, in *Compendio Annalium Eccles. Hiberniæ*, Pag. 248.

(*l*) Videsis *O-Dalæum*, Pag. 280; & *Porterum*, Pag. 249.

(*m*) Confer Num. xxxix. Cap. præf. Sect. 5.

2. *Nemo Filium, Propinquumve suum in transmarina Seminaria navatum Literis Operam deinceps mittat, & suos quisque intrà Annum revocet, sin minùs Bonorum Publicatione coerceatur* (n).

3. *Nullus Papistarum in toto Regno Magistri, Præceptorisve Munere fungi, publicève legere, vel docere audeat* (o).

4. *Qui Ecclesiasticum Papistam Domum, vel in Villam suam receperit, aut quocunque Modo foverit, Fisco Bona ejus addicantur* (p).

5. *Omnes nostris Sacrificijs, Cæremonijs, atque Concionibus Dominicis Diebus, reliquisque Festis intersint.*

6. *Templa, Bello diruta, Papistarum Sumptibus Cultui Religionis nostræ reædificentur.*

XV. Præterea, idem *Knox* Archiepiscopos, & Episcopos Protestantes graviter reprehendit quod in Regia Secta, ejusque Dogmatibus propagandis adhuc segnes fuerint, & ut imposterùm vigilantiores sint, Pænas pecuniarias irrogat. Quatuor autem Archiepiscopi isti, Damnis coerciti, Convitijsque correpti, *Dublinium* conveniunt, ubi celebrato Concilio Decreta faciunt, & ad ea exequenda, & servanda, atque suis respectivè Suffraganeis injungenda, se Jurisjurandi Religione adstringunt. Decreta autem sunt Tenoris sequentis (q):

1. *Ecclesiastici Regij Præsules, Archiepiscopi, & Episcopi, in sua quisque Diœcesi, resideant: Omnes suæ Jurisdictionis Ecclesias semel saltem in Anno per se visitent, Regulas, atque Sanctiones, quæ ad Sectarum Propugnationem, Papistarumque Extirpationem conducere videantur, constituentes.*

2. *Nullus in Album Ministrorum* (r), *nisi qui Proregi probetur, & ab eodem Instrumentum publicum habeat, regio Signo corroboratum, adscribatur.*

3. *Præsules, atque Ministri, Juramentum Regij Principatus* (s) *in Ecclesia Parochianis, & Subditis suis deferant.*

4. *Catalogus eorum, qui Juramentum hoc præstare recusaverint, qui nostris Cæremonijs, & Ecclesijs non interfuerint, qui Sacerdotes Papistas protexerint, qui per alios, quàm per Ministros, Infantes suos baptizari, aut Mortuos sepeliri fecerint, aliave, quàm Ministrorum Auctoritate Matrimonia contraxerint, ad Proregem tertio quoque Mense mittantur.*

5. *In Singulis Diœcesibus graviorum Literarum Studia, in minoribus vero Oppidis Rudimentorum Scholæ à Magistris Protestantibus habeantur. Templa Expensis Recusantium* (t) *concinnentur, & in illis Biblia in vulgarem Sermonem translata esto. Ità Religionis Anglicanæ Ritus inducantur.*

XVI. Post emanata hæc Decreta, quàm mæstum, candide Lector, quàmque luctuosum cerneres Spectaculum! Ubi fuerunt promulgata, Heterodoxi ea adamussim exequi festinant, neque Prorex quidem defuit. Marescallos quippè, Lictores, Milites, Sicarios nequissimos, atque lutulentissimos, qui Orthodoxos Hæterodoxis Clericis obedire cogant, per Oppida, Villas, Agros distribuit, in Vijs, & Semitis constituit. Hi Catholicos ad Acatholica Templa frequentanda, auscultanda Dogmata, *Protestantemque* Sectam amplectendam adstringere student. Orthodoxi quod Scelera hæc admittere renuant, ad inscitas rediguntur. Mulctis afflicti in Carcerem, & Vincula conjiciuntur, sed Reorum tot Examinibus capiendis Carceres minimè sufficiunt. In Semestribus Comitijs, aut Quaternis Sessionibus (u) sistuntur, indeque Duodecim Virorum Judicium subire coguntur. Quos inter alij Bonis spoliantur, alij in Exilium mittuntur, alij Capite plectuntur, uno Verbo, de omnibus, quàm acerbissimè, & crudelissimè decernitur. Lenissimi, atque misericordissimi *Protestantes* sibi videntur, si Patresfamilias, quantumvis pauperes, duobus Nummis argenteis, quos *Regales* (w) nominant, singulis Diebus Dominicis, & Festivis, quibus *protestantibus* non interfuerint Cæremonijs, puniant, nobiliores verò, & ditiores, Pænis majoribus damnent.

IMAGI-

(n) Confer Num. xxxix. Cap. præf. Sect. 6, 48, & 56.

(o) Confer Num, xxxix. Cap. præf. Sect. 45, & 46.

(p) Confer Num. xxxix. Cap. præf. Sect. 9.

(q) Adeas, si libet, *Porterum*, Pag. 249, & seq.

(r) *Protestantes* Sacerdotes suos vocant *Ministros*.

(s) Id est, Juramentum *Suprematiæ* paulò antè exscriptum Num. iii. Pag. 599.

(t) *Recusantes* vocabantur qui Templa Acatholicorum adire renuebant, aut Juramenta præstare: Adeas Num. xxix. Cap. præf.

(u) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(w) Nunc vulgò nuncupantur *Coronæ* ejusdem Valoris ac Scuta *Romana*.

IMAGINIBUS sacris minimè parcunt, Sacerdotalia Vestimenta, cæterasque Res, ad Missarum Solemnia, divinumque Cultum dicatas, rapiunt. Catholicorum Domos diripientes, aureos, & argenteos Scyphos, Aulæaque pretiosa, sub eo Prætextu, quod sint Calices, Patenæ, ac Ecclesiarum Ornamenta, & id Genus alia, in Dei Honorem destinata, sibi adjudicant. Sacerdotes tàm Sæculares, quàm Regulares, ut Neci tradant, quàm diligentissimè disquirunt. *Hibernos* Præceptores, & Doctores Officio removent, & fugant. Literarum Studiosos Exitu ad transmarina Collegia, & Catholica Gymnasia, prohibere summopere conantur.

Eò Impietatis proceditur, ut, Authore R. P. *Conneo* (x), quidam Regius Consiliarius jactaverit, omnem suam Suppellectilem argenteam, & quidem splendidam, esse Calices, Patenas, Reliquiaria, & Vasa, quæ orthodoxo divinarum Rerum Honori devota erant. Quidamque *Protestans* Episcopus, Religionem Catholicam, ejusque Ritus, & Sacerdotum Ornamenta irridens, e Sacra Casula, seù Planeta, Femoralia sibi fecit, sed inauspicatò, *nam ea vix induit cum Igne concepto conflagrarunt, & Sacrilegus in multorum Conspectu comburitur, Socijs eum Veste frustra exeuntibus* (y). Ut nihil dicam de Imagine Beatissimæ Virginis Deiparæ, quæ *Colranæ* apud Fratres Prædicatores miraculosè præservata fuit haud obstantibus impijs Conatibus *Bruti Babington*, Angli, Acatholici Episcopi *Deriensis*, qui indè Animam perdidit, ut alibi opportunè referebam (z).

XVII. DECRETIS istis, & Edictis emanatis, ac omnimodæ Executioni mandatis, & quidem omninò præter Leges, seù Acta *Parlamenti* (a), ut vocant, quod ab Anno 1586 (b) non sederat, Senatores, seù Parlamentarij Catholici (c) enixè præstolabantur novam *Parlamenti* Convocationem, quæ tandem aliquandò pro Die 18 Maij 1613 indicta fuit. Cùm autem intereà Temporis minimè compertum haberent Senatores Catholici, quibus de Rebus moliendæ forent Leges ab Heterodoxis, variè angebantur, intentissimâ Cogitatione distracti. Verùm post non minùs diligentem quàm longam Investigationem, hoc invenerunt ab Heterodoxis excogitatum, ut in proximè futuris Comitijs reciperet Legis Vigorem. En autem ipsissima Verba ab Anglicano Idiomate in Latinum versa (d).

" 1. Cùm multi, qui se profitentur esse, seque appellant Archiepiscopos, & Episcopos, Vicarios Generales, Decanos, Archidiaconos, Fratres, Jesuitas, Presbyteros, Seminaristas, & alios Clericos, ac qui in transmarinis Locis Sacris Ordinibus initiati fuerunt, initiaturque, secundùm Consuetudinem, & Ritus Romanæ Synagogæ, paucis abhinc Annis in Hiberniæ Regnum, aliasque Regiæ Suæ Majestatis Ditiones venerint, missique fuerint, & indiès plures veniant, atque mittantur, non alio Consilio (sicut tùm ipsorum Examine, & Confessione, tùm alijs varijs, & Manifestis Vijs, atque Probationibus compertum est) quàm ut non solùm Subditorum Animos à Rege avertant cum ingenti ejus Periculo, sed etiam ut Ruinam, & Excidium, ac Interitum universo Regno afferant, nisi hæc Mala tempestivè avertantur. Idcircò in Damni hujus Remedium, à Rege, Dignitatibus Ecclesiasticis, & Laicis, in Parlalamentum hoc convocatis, & ipsius Parlamenti Auctoritate cavetur, ut omnes, & singuli Archiepiscopi, Episcopi, Vicarij Generales, Decani, Archidiaconi, Fratres, Jesuitæ, Presbyteri, Seminaristæ, alijque Clerici quicunque, inaugurati alibi quam in Hibernia, alijsve in Ditionibus Regiæ Suæ Majestatis Regnis, & Ditionibus, Auctoritate aliquâ, & Potestate derivatâ, vel derivandâ à Sede Romana post Annum Vigesimum septimum (e) Regni nostræ Supremæ Dominæ Elizabethæ Reginæ defunctæ, ab Hoc *Hiberniæ*, Regno, cæterisque omnibus Regnis, & Ditionibus Regiæ Majestatis Suæ, antè Diem quadragesimum post hoc Parlamentum discedant, dummodò Ventum, & Navigationem commodè nanciscantur (f).

(x) Apud *Porterum*, Pag 251.
(y) Verba sunt *Porteri*, mox laudati, Pag. 252.
(z) Cap ix. §. xii. Num. v. Pag. 245.
(a) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(b) *Waræus*, in *Annalibus Hiberniæ*, ad Annum 1586, & seqq.
(c) Tunc temporis Catholici Potestate legislativâ nondùm exuti fuerunt.
(d) Videsis *Porterum*, Pag. 253, & seqq.
(e) Id est, A. D. 1586, quo ultimum sederat Parlamentum.
(f) Confer Num. xxxix. Cap. præf. Sect. 5.

" 2. Item dictâ eâdem Auctoritate sancitur, ne alicui Archiepiscopo, Episcopo, Vicario Generali, " Decano, Archidiacono, Fratri, Jesuitæ, Clerico, Seminaristæ, vel alii Clerico Religioso, vel alicui Ec- " clesiastico, post dictum Annum vigesimum septimum Regni nostræ Supremæ Dominæ *Elizabethæ* " Reginæ defunctæ, sacris Ordinibus insignito, vel insigniendo, Religionem professuro, Auctoritate, & " Potestate derivatâ, vel derivandâ à Sede Romana, cujuscunque Nominis, Tituli, & Gradûs fuerit, " liceat venire in aliquem locum hujus Regni, aut alterius cujuscunque Ditionis Regiæ Suæ Majestatis, " in illove agere, vel morari post Tempus dictorum quadraginta Dierum, præterquàm in Casibus spe- " cialibus, peculiari Causâ, & per Tempus in hoc Decreto definitum. Sique aliquis Archiepiscopus, " Episcopus, Vicarius Generalis, Decanus, Archidiaconus, Frater, Jesuita, Presbyter, Seminarista, " vel alius Clericus ex supradictis contravenerit, quoties in hoc incurrerit, toties læsæ Majestatis reus " habeatur, tanquâm perfidus judicetur, puniatur, Bonorumque Publicatione carceretur. Et quicunque " post Spatium horum quadraginta Dierum sciens receperit, foverit, vel hospitatus fuerit aliquem Ar- " chiepiscopum, Episcopum, Vicarium Generalem, Decanum, Archidiaconum, Fratrem, Jesuitam, " Clericum, Seminaristam, vel alium Clericum Religiosum, aut aliquem Ecclesiasticum, primûm mulc- " tetur quadraginta Nummis aureis *(g)*, Fisco adjudicandis. Si verò secundò de hoc Crimine fuerit " convictus, puniatur Pœnis Legis, *Præmunire*, in Anglia latæ Anno Decimo-sexto Regni Regis Richardi " Secundi *(h)*. Si denique tertiò Crimen hoc incurrerit, tunc flagitiosus judicatus, Morte, Bonorumque " Publicatione plectatur tanquàm læsæ Majestatis reus, Beneficio Doctrinæ *(i)* non opitulante.

" 3. Præterea eâdem Authoritate jubetur, ut si ex Regi Subjectis aliquis, qui non sit Archiepiscopus, " Episcopus, Vicarius Generalis, Decanus, Archidiaconus, Frater, Jesuita, Clericus, Seminarista, vel " alius Clericus Religiosus, aut aliquis Ecclesiasticus, fuerit Literis eruditus, vel erudiendus, in aliquo " Jesuitarum Collegio, vel Seminario, condito, vel condendo, in transmarinis Locis, aut agat " in externis Regionibus, intrà sex Menses ab hoc Parlamento perfecto, & Pragmaticâ hac de Re pro- " mulgandâ in Urbe *Dubliniensi* sub Magno *Hiberniæ* Sigillo, redeat in hoc Regnum, statim intrà decem " Dies coràm Episcopo Diœcesis, vel duobus Judicibus Pacis Loci, in quem appulerit, se Regiæ Suæ " Majestati, ejusque Legibus submittat, juretque Juramentum Regij Principatus in Re tàm spirituali, " quàm temporali *(k)*, juxtà Edictum sancitum in hoc Regno, Anno Secundi Regni *Elizabethæ* Reginæ " *(A. D.* 1559). Qui verò veniens, & rediens in hoc Regnum, vel in eo agens noluerit se submittere, " & jurare hoc Juramentum, perfidus judicetur, patiatur, & ejus Bona Fisco adjudicentur ob Crimen " læsæ Majestatis.

" 4. Eadem denique Authoritate constituitur, ut quicunque ex Regis Subditis, dictis quadraginta " Diebus præteritis, Commutatione, vel aliquâ aliâ Re, directè, vel indirectè, sciens aliquid portaverit, " dederit, miserit, portarive, dari, mitti fecerit ad aliquem Literis Operam navantem in aliquo Je- " suitarum Collegio vel Seminario, perfidus judicetur, patiatur, Bonisque mulctetur tanquàm læsæ Ma- " jestatis convictus."

XVIII. His annexa sunt quædam Monita, Judicio Proregis, & Sanctioris Consilij proposita, ex quibus ea, quæ ad Persecutionis Stylum pertinere videntur, exhibet *Daniel* noster *O-Daly* *(l)*, in hunc Modum :

1. *Caveatur, ut Sacerdotes in Exilium mittantur.*
2. *In Arce aliquot Loca, Portaque Nobilibus Viris, qui Custodiæ mandantur, concinnentur.*
3. *Otiosis adimantur Arma.*
4. *De Connubijs inter* Hibernos, & Scotos *(m)*.

5. Georgius

(g) Nunc vulgo vocantur *Guineæ*, quarum una Valoris est quatuor Scutorum Monetæ *Romanæ*.

(h) Hoc est, A. D. 1393. Porrò Legis *Præmunire* Pœna consistit in perpetuo Exilio, & Confiscatione omnium Bonorum, ut magis infrà explicabitur Cap. præs. Num. xxxix. Sect. 12.

(i) Si convictus de quibusdam Criminibus Capitalibus legeret coràm Ordinario Loci unum alterumve Bibliæ Latinæ Versum, dicente Ordinario: *Legit ut Clericus*, Pœnam Mortis evaderet juxtà Statutum apud *Anglos Hibernosque* vigens ad promovendam Doctrinam, indèque nuncupatum *Beneficium Doctrinæ*, aliàs *Beneficium Cleri*.

(k) Formulam istius Juramenti nuper exhibebam Cap. præs. Num. iii. Pag. 599.

(l) Pag. 291, & seq.

(m) Ut nempè inter *Hibernos*, & *Scotos* Matrimonia prohibeantur, ne duæ propinquæ Gentes, *Anglis* inimicæ, Affinitatis, & Amicitiæ Vinculis inter se conjungantur, sed potiùs Amicitiæ vetustissimæ, mutuique Amoris Memoria prorsùs aboleatur. Sic Conjecturâ tradit *Porterus*, Pag. 257.

5. Georgius Hamilton, & Robertus Wartus, *Juramentum* Principatûs *recusantes jurare, Regno relegentur.*

6. *Nobilium Filij in* Angliam *mittantur.*

7. *Immunitates Civibus, male eligentibus Magistratus, adimantur.*

8. *Omnes* Recusantes (*n*) *solvant duos Regios Nummos Diebus Dominicis.*

9. *Excommunicationes* (*o*) *cautiùs, & rariùs ferantur, & moderatiùs agatur in illis Locis, quibus nondùm sunt præpositi Pastores.*

10. *Pecunia, quâ mulctantur, qui Ecclesias frequentare recusantur, quomodò distribuenda.*

XIX. Detectis hisce Insidijs, quibus delendam fore Religionem Catholicam fundatè præmetuebant Parlamentarij Orthodoxi, ijs pro Virili etiam cum Discrimine Vitæ resistere constituunt. Atque ad tanti Momenti Rem, quâ Religionis Catholicæ Causa, omniumque Catholicorum, præcipuè Ecclesiasticorum, Salus versabatur, Antistites & Sacerdotes, tàm Sæculares, quàm Regulares, ex singulis Regni Partibus *Dublinium* se conferunt, eòque ire contendunt multi, qui per *Hispaniam, Galliam, Lusitaniam, Belgiumque* in Cænobijs, & Collegijs, suisvè sumptibus, Literis dabant Operam, Senatorum nostrorum Consilium laudantes, & confirmantes.

Igitur Die Martis, 18 Maij 1613, anteà recensitus Prorex, Eques *Arthurus Cicestrius*, Senatoribus tàm Superioris quam Inferioris Aulæ (*p*) comitatus, primam *Parlamenti* Sessionem celebravit, non quidem in Curia *Parlamenti* præstituta, sed in Castro *Dubliniensi*, ad cujus Portam Janitor, alijque à Prorege constituti, Catholicos Senatores Enses deponere Mandato Proregis jubent. Vix autem Senatores consederunt cùm, dispositis in Castro Tormentis bellicis, *Angli* Milites in Agmen instruuntur ad incutiendem Terrorem, ne scilicet Parlamentarij, seù Senatores, Orthodoxi Heterodoxis repugnare auderent, neve illis, si periclitarentur, Cives *Dublinienses* Suppetias ferre valerent. Apertâ, ut Moris est, Sessione per præmeditatam Orationem à Cancellario Regni habitam, jubentur Senatores Inferiores ex eâ Aulâ Proceribus assignatâ secedere in propriam, ibique antè omnia Prolocutorem, qui cæteris præest, creare.

Porro in *Superiori* Aula *Protestantes* erant numero superiores, tùm quia plures eorum inter Proceres Regni noviter annumerati sunt, pluresque *Catholici* Suffragiorum Jure privati. Tum quia in *Parlamentum* admissi non erant *Catholici* Antistites, & Abbates Mitrati, ut olim, sed Antistites *Acatholici* Loco *Catholicorum* suffecti. In Aula verò *Inferiori* Senatores *Catholici* Numero plures erant, nisi illegitimi ex *Acatholicis* computentur.

Eo autem Die sic se disposuerunt in Aula *Inferiori* Senatores, ut Orthodoxi in una & Heterodoxi in altera Parte sederent. Statim verò à majori Hæterodoxorum Numero propositus fuit pro Prolocutore Eques *Joannes Davis* (*q*), Anglus, Regis Attornatus, ut vocant (i. e. Procurator Causidicus) Generalis, Catholicorum Hostis acerrimus; quem Senatores Orthodoxi elatâ, & tumultuariâ Voce obtestantur. Hinc in cassum Clamores diffundunt Heterodoxi, frustraque suum clamitant Prolocutorem prælibatum Equitem *Joannem Davisium*, qui tandem surgens, forásque, exiens, dixit. *Omnes, qui à Regis Parte stant, me sequantur.* Hinc in Aula soli manserunt Catholici, quorum unus ità cæteros alloquitur (*r*):

Ecce ista Colluvies abivit, & in malem Crucem, malumque Cruciatum abivit: Hinc Locum Nobis, quibus Jure debatur, reliquit. Hoc omnes optabamus, hocque unum à Deo postulabamus, ut Deo omnia præclarè ageremus. Ergò quando quidem Voti compotes sumus & tantum Beneficium à Deo inopinantes accepimus, superest, ut eidem Fidem solvamus, id est, Fidem Catholicam in hoc Loco tuamur, pro qua Sanguinem, si necesse sit, diffundere debemus. Ad hoc Majorum invitamur Exemplo,

---

(*n*) Confer Cap., præs. Num. xv. Lit. t. Pag. 618.

(*o*) Orthodoxi, ab Heterodoxis excommunicati, ab omni amoventur Præsidio Juris, ità ut provocari quidem, & in Judicio impeti possunt, nullum verò pro quacunque Re fas ipsis est Litem quampiam intendere.

(*p*) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*q*) Videsis Cap. i. Num. vii. Pag. 11.

(*r*) Ex *Portero*, Pag. 262.

emplo, qui hac in Re Gloriam, nulla Die interituram, tum in Cælo tranquillum, & beatum Vitæ, Statum sibi compararunt. Neque enim innumeri nostri Consanguinei, pro Religione hac fortiter dimicantes, in Acie gloriosius, & sanctius ceciderunt, quam Nos eandem in Judicio profitentes, atque defendentes, moriemur, si summo illi Rerum Conditori, qui Corporibus nostris Animas infudit, ità placet, ut eas pro Lege sua tuenda reddamus. Quâ certè Morte jam ex ancipiti lubricaque Rerum humanarum Viâ, ex tot Miserijs, ex tantis Calamitatum Cumulis, ad æternam illam Quietem, Tranquillitatemque brevi perveniemus. Sin simul Nobis est, & vivendum, & Religio defendenda, nostris Majoribus Virtute quidem, & Meritis pares, sed Felicitate, & Gloriâ superiores erimus, & quæ à Nobis hactenus segniter, & inscitè sunt acta, resarciemus. Neque timendum est, ut hoc Conatu Regis Majestatem lædamus, cum ipse hoc potissimum magis curare debeat, nihilque sit illi, aut magis necessarium ad Animæ Salutem assequendam, aut magis salubre ad Principatum suorum Regnorum tuendum. Quique contrarium conantur, non Regis moventur Utilitate, sed insanâ Cupiditate, ingentique Furore aguntur. Agite igitur, eam Religionem defendite, pro qua speciosum est pugnare, pro qua sublimius est vinci quàm contra illam vivere, pro qua mori est vivere, quam propugnare summa est Gloria. Prolocutorem Nobis, atque Ducem primum omnium præficiamus.

UNANIMI autem Calculo Eques *Joannes Everardus*, Vir Doctrinâ præstans, Prolocutor *Inferioris* Aulæ creatur. Interea Prolocutor quoque creatur Eques *Joannes Davisius* à Protestantibus, qui denuò in Aulam reversi, videntesque Equitem *Everardum* in Sella sedentem, quid Rei sit, quod in Præsidis Loco sedeat? interrogant, adjicientes se *Davisium* creasse, & oportere *Everardum* Locum illi concedere. Quibus *Everardus* respondit, se eum esse, qui Prolocutor creari potuit, creatusque fuit ab ijs, penès quos erat creandi Potestas, & ubi oportuit creari, id est, in Aula *Parlamentaria*; ab illis verò Prolocutorem nec in Aula fuisse electum, nec usquàm eligi posse. Nihilominùs *Everardum* Sellâ detrahere moliuntur *Protestantes*, sed *Catholici* defendere conantur. Detrahentium, atque Retinentium Conatu *Everardi* Toga laceratur, ipseque humi prosternitur. Hinc Catholici, Jurisconsultorum suorum Consilio impulsi, Sellam, & Aulam deserunt, ex Vi, & Jujuria Occasionem impediendi Parlamenti arripientes. Sicque primus Sessionis Dies consumptus fuit.

POSTERO Die utriusque Aulæ Senatores *Acatholici* ad *Parlamentum* conveniunt, *Catholici* verò, qui non venerunt, accersiti sunt à Prorege per Militiæ Præfectum. Cui respondit *Everardus*, pridiè in *Parlamento* fuisse Rixam à malevolis Hominibus concitatam, se fuisse graviter ictum, *Parlamentarios* in Castrum detrusos, Militumque Agmine circumvallatos, ut inviti Sententiam dicere ab armatis cogerentur. Cùm tamen Majorum, exterarumque Gentium Instituto debeant Senatores Militibus imperare, non obedire; & Armorum Impetus Legum moderamine regi, non Legum Æquitas Armorum Furore turbari, ob idque se diù Militum Perfidiam vereri. Præterea se fuisse *Inferiori* Aulæ Præfectum ritè creatum, nec proindè aliter aditurum quàm comitantibus suis Senatoribus, Sceptroque præeunte, indignis penitùs exclusis.

TERTIO Die *Catholici* neque Proceres neque Communes, ut vocant, ad *Parlamentum* convenerunt (*s*); neque verò sine illis aliquid decernendum existimarunt *Acatholici*, neque eos in *Parlamentum* Vi cogere ausus est Prorex, namque Senatores ipsi, eorumque Amici, ac in Civitate tota Viri, Juvenes, & Pueri, qui spectatum venerant, sese instruxerant Armis, proindè ac si statim fuissent concerturi. Et ut major concitaretur Tumultus, non solùm Urbs, sed & universum turbatur Regnum, si Prorex paulò magis urgeret (*t*).

XX. INSUPER *Parlamentarij* Catholici Injurias Regno illatas memorant, *Hibernosque* nunquàm Fidem Catholicam deserturos obtestantur hoc Libello Supplici ex *Anglo* Sermone in *Latinum* accuratè verso, quem, etsi longiusculum, in Medium adduco, quia Rei nostræ plurimam Lucem affert.

Obtes-

(*s*) *Waræus*, in *Annal. Hiber.* ad Annum 1613. | (*t*) *Porterus*, Pag. 285, & seqq.

Obtestatio in Parlamento *edita.*

Dubium Nemini videtur esse, qui Hibernorum *Mores, & Educationem vel mediocriter cognoscit, quin Gens hæc constanti firmoque Animo semper venerata fuerit, & exterioribus Documentis quàm apertissimè professa solam illam Religionem, quam, pulsis quondàm Gentilitatis Tenebris, in primævo Christianæ Lucis Exordio recepit. Ità ut, quamquàm Varietate Temporum, Fortunæque Vicissitudine tempestuosi infestique Fluctus Invasores exterarum* Gentium, *ut* Danorum, Norvegiorum, Normannorum, *& aliorùm, hanc Insulam infestaverint, nostræ tamen bujus Sacræ Religionis cælestem* Splendorem *extinguere, divinumque Imbrem exsiccare haud valuerunt. Est (quippè quod Nos firmiter credimus) hæc Religio Patris æterni Imperio, Spiritûsque Sancti Consilio constituta, nostrisque Pectoribus insita, summâ Christi Servatoris Providentiâ. Quamobrem nec Persuasionibus ullis, nec Vi unquàm* potuimus *deduci, ut ab illa vel latum Unguem discederemus. Ut autem vetustissimam hanc Majorum nostrorum Consuetudinem prætereamus, ad Remque proprius accedamus: Etiamsi ob* Henrici Octavi *Regis Hæretici Divortium (quod nulla, vel Temporis Diuturnitate, vel Hominum Oblivione obliterari potest) ingens Opinionum Altercatio circà graves Fidei Questiones exorta fuerit, nihilominùs tunc in tanta novorum Dogmatum Perturbatione, quantâ Sententiarum Repúgnantiâ Novitas Caput cæpit tollere, Monumentis Parlamenti tunc Temporis babiti in hac Urbe* (Dubliniensi) *memoratur. Quod quamquàm nonnibil Auxilij Patrocinijque Nobis afferat ad tuendam præsentis nostræ Asseverationis Æquitatem, eo quoque supersedebimus quod minùs ad Rem pertinere videatur.*

Non tamen hic Loci involvemus Silentio Machinationes nonnullas mirâ Diligentiâ tentatas, nec minorì Industriâ diù confirmatas, quæ Nos à pristina Mente diversuræ extinguebantur, vel Aspectus Constitutionis, ab ultima Regina (Elizabethâ) *latæ, sufficiens videbatur, ut plerosque Nostrùm Inquisitionis, Mulctæ, Carcerisque Horrore perterreret, atque consternaret. At nullo Modo potuit Animos nostros, quemadmodùm sperabatur, à pristino Sensu subducere. Ac ità quæ secundo ejusdem Reginæ Regni Anno* (1559) *Edicta prodierunt ad incutiendum Catholicis Metum, Executioni minime mandata in Oblivionem abierunt. Deniquo ubi præsentis nostri Regis* (Jacobi) *Dulcedine pacatæ Clementiæ, & Humanitatis frui sperabamus, quandoquidem illum Christianis omnibus Principibus conciliatum videamus, atque lætemur, cum nostra tamen Religione non Fædus, sed Bellum geri a* Protestantibus *Ecclesiasticis dolemus. Hi enim, & alij haud infimi Præfecti, Justitiæque Ministri, Statuta, jamdudùm Oblivione sopita, excitantes, Subditos novis Mandatis, Mulctis, Coercitionibus, magnisque Gravaminibus incredibiliter vexant, rediguntque ad ingentem Paupertatem, quibus tamen omnibus a Religione nostra non disjungimur. Quocirca novi Afflictationum Cumuli contra Nos, Liberos nostros, nostramque Libertatem, Famam, atque Rem familiarem accrescunt. Filijs nostris Studium Literarum in externis Gymnasijs interdicitur. Nationis nostræ Nobilitas, & Claritudo, Existimatione fædata, omnibus Reipublicæ bujus Honoribus abdicatur, quod usque adeo verum est, ut ne quidem Justitiarij Pacis Nobis liceat esse, non aliam ob Caussam, quam propter Fidem nostram, quam deserere* non *possumus. Civitatum, & Oppidorum Præfecturæ Civibus adimuntur, quod novis Dogmatibus assentiri nolint. Causidici Jurisque periti Munere dijiciuntur, quod ijs renuant assidere. Etiam Opifices, & Fabri crudelem Vindictam, Excommunicationem, Pænam, & alia sexcenta Mala experti sunt. Cæterum hæc omnia minimè Nos deterrent a Fide nostra, quam, Deo Duce, semper a Nobis colendam devovemus, præstituri tamen omne Obsequium Supremo nostro Regi* Jacobo *debitum, sine adulatione ulla, Fuco, Insidijs, aut Conspiratione contra ejus Coronam.*

Itaque omnibus his Pænarum Inopiæ, Opprobrij, Carceris, Interitûs Cruciatibus nequaquam in Rebus Conscientiæ inconstansiores, aut infirniores sumus. Verùm Opes, Facultatesque nostræ nimiùm diminutæ sunt. Propter conjugatos istos, atque proletarios Clericos, Præfectos, & Minstros *ingens in Republica orta est Perturbatio; varia Incommoda in Rerum Commercio sequuntur; bumanæ Vitæ Societati magna infertur Molestia; Nosmetipsi abjectis, atque sordidis Hominibus, qui Succum, & Dulcedinem nostrorum Labiorum bauserunt, Præda facti sumus.*

Quæ omnia Excellentissimo Proregi obsequentes proponimus, eidem supplicantes ut de illis certiorem faciat Regem Nomine nostro, qui insimul referimus, quam difficile sit, seu potiùs fieri nequeat, ut Nos ab Opinione nostra vetustissima dimoveamur; quam fixum, & deliberatum Nobis sit retinere, & colere nostram priscam Fidem, & Religionem; quam vero simile sit, in posterum fore inutile, tam crudeliter Nobiscum agere, neque enim tantus Rigor aliò tendit, nisi ut veteres Incolæ extinguantur, perdantur, eorum Facultates confiscentur, frangantur Immunitates, Odium provocetur, pariatur Seditio, & Regno denique Excidium, & Interitus afferantur.

Quæ

Qui quidem Effectus, seù potiùs Defectus, justis Legibus adversantur. Namque si is verus, & proprius præclaræ Administrationis Fructus habeatur (sicut reverà haberi debet) ut Respublica, Populusque in Pace, Quiete, Tranquillitate, & Prosperitate sustineatur, juxtà salubrium Legum Rectitudinem æqualem, habitâ Ratione servandæ Subditorum Salutis, à qua Principis etiam Salus, & Gloria pendent, atque hunc in Finem Regia Providentia roget, & abroget Leges, Rationi maximè consentaneum videtur, itâ ut Populus non constituatur propter Leges conservandas, sed Leges condantur propter Salutem Populi defendendam, juxtà ingeniosam illam Regiæ Majestatis suæ Epigraphen, in eo optimo Nummismate, quod postquàm duo Angliæ & Scotiæ Regna, in se conciliata, Nomine gaudent Magnæ Britanniæ, *nuper excusum est, inscriptam:* Salus Populi suprema Lex esto, *quâ significatur, Pacis Conservationem, & Populi Salutem, bonorum Regum Principium esse, & Finem. Ac Nos quidem congregati sumus in* Parlamento *hoc diversæ Gentes. Alij sumus* Hiberni *Ortu simul, & Genere; alij Ortu tantum, non Genere; alij è contra Genere, non Ortu; alij denique neutro, nec Genere, nec Ortu, sed Habitatione. Duæ Differentiæ Generis, Ortûs, Habitationis, Morum, Ingenij, ità saltem conveniunt, & consentiunt omnes, ut uni Supremo Principi obediant, seque submittant. Neque enim diffidendum est, posse indubitatam Observantiam, & Obedientiam consistere cum Diversitate Religionum, quantum ad nostram vetustissimam attinet. Quemadmodum enim naturale Corpus multis heterogeneis, & dissimilibus Partibus, Carne, Ossibus, Cartilagine, Musculis, Nervisque compositum, unâ duntaxat perficitur, & gubernatur, Formâ naturali, animante scilicet Spiritu, Partibus omnibus imperante. Ita similiter politicum hujus Reipublicæ Corpus, diversis constans Nationibus, in Religionis Ideæ, & Forma, hac Tempestate, discrepantibus, potest regiâ unâ Obedientiæ civilis minimè fictæ Formâ sub uno Regij Diadematis Sceptro decoratum esse, & auctum. Et quoad Professionem nostram longè consuetius esse videtur, ferre hanc Religionum Varietatem absque Inobedientiæ Periculo, donec idoneum Tempus fuerit oblatum, quo perturbatio sedetur, & repugnantium Sectarum Assertores ad aliam Mentem restituantur, quam Constantiam nostram, satis probatam, durissime verberare. Quæ què magis oppugnata fuerit, eo illustrior, & firmior erga Deum, & Principem apparebit.*

Quæ cum ita sint, seu Rerum administrandarum Rationem spectes, seu Regiæ Providentiæ Regulas contempleris, sacrum (ni Nos quidem fallimur) Consilium est, ut cum Subditis, qui, tamdiu tot temporalium Afflictionu Cumlis obruti, non potuerunt ad indebitam istam Concordiam flecti, deinceps suavius, & moderatius agatur, nec iisdem diutius opprimantur Edictis quotidianorum Gravaminum odiosissimis. Quâ tamen Mitigatione minime obstante, satis vexabuntur Subsidio, & Obsequio, Regiæ Majestatis Benignitati in omni Occasione satisfacere conantes, tum Debitum reddendarum grati Animi Significationum præbendo. Hunc Animi nostri Sensum, hocque Consilium pandere subacti sumus hujus inclytæ Curiæ Privilegio, Libertate, quâ in ea de Rebus sentire debemus. Ingentemque Spem rursus amice habendi Parlamentum *cum cæteris Collegis, & Senatoribus concipimus (u).*

XXI. Quia verò hisce Malis Prorex nullam admovit Curationem, Senatores *Catholici*, qui Vim istam, atque recensitas Injurias, inscio Rege, sibi inferri credebant, ad Examen Regium provocant, mittentes in *Angliam* cum Mandato Causam agendi nonnullos ex utraque Aula Senatores. Rege etiam accersente, mittuntur *David de Rupe*, aliàs *Roche*, Vicecomes de *Fermoy*, *Jacobus Plunkettus*, Baro *Killinæ* (postmodùm Comes *Fingalliæ*), quatuor Aulæ Inferioris Senatores, aliquotque Jurisconsulti, quos *Richardus Nugent* (w), Baro *Delvinæ* (posteà Comes *Midiæ Occidentalis*), Eques *Patritius Barnewall*, & alij sequuntur. In Procuratorum istorum Commeatum *Hiberni* Catholici Animo libentissimo, & obvijs, ut ajunt, Manibus, magnam Pecuniæ Summam conferunt, quæ per Sacerdotes collecta, in in *Angliam* ad Oratores nostros tran-

(u) Videsis *Porterum*, Pag. 264.

(w) Hic ad id suasus fuit à P. Magistro *Daniele O-Creidegain*, Ordinis Prædicatorum, postmodùm Priore Provinciali, ut liquet ex Cap. xiv. Num. xi. Pag. 523.

transmittitur. Id resciens Prorex, hunc Catholicorum Conatum reprimere frustrà conatus est. Quare ad mala Consilia conversus, Die 9 Julij 1613 Edictum promulgat, quo in omnes cujuscunque Conditionis Homines, quocunque Modo his Oratoribus opitulantes, & Collectores, ac Receptores severissimis Pœnis animadvertitur, ut hac nimirùm Arte impediret quominùs Proceres, & alij Catholicorum Procuratores in *Angliam* se conferrent, vel ibidem subsisterent, Causam Fidei Catholicæ corâm Rege acturi. Variasque in Edicto immiscet Fictiones contrà Ecclesiasticos, & alios Orthodoxos. En porrò Tenorem (x):

" EDICTUM.

" *Per Dominum Proregem, & Consilium.*

" ARTHURUS CHICHESTER (y).

" QUONIAM è multis hujus Regni Locis intelleximus, Consilio, Diligentiaque variorum Jesuitarum, Sacerdotumque; Papistarum, atque Monitis Jussuque aliquorum *Recusantium* (z) Membrorum, in Parlamentum nuper congregatorum, generalem Pecuniæ Exactionem factam esse inter omnes Regiæ Majestatis in hoc Regno Subditos Papistas *Recusantes*: Varios quoque Collectores fuisse designatos ad colligendam ingentis Æris Summam: Et hoc Onus ab ijs impositum esse, sub Regiæ Majestatis Populo Colore solvendi Sumptus, & Expensas quibusdam Optimatibus, & Nobilibus, nuper in *Angliam* profectis captatum Regis Benevolentiam (quemadmodùm dicti Sacerdotes, atque Collectores falsò divulgant), & initum Gratiam, quo magis liberè Religionem suam colere possint, cùm reverà fuerint in *Angliam* manifestissimo Regis Imperio accersiti, ut rationem reddant, quamobrem à *Parlamento* spontè fuerint egressi, nec exeundi Potestate factâ, nec justâ Causâ interveniente, non verò ut de Religione agant, quamvis dolosè sit hoc Excusationis redditum, quò faciliùs Vulgo noceretur grandi Pecuniæ Summâ extortâ, cujus majorem Partem ijdem Sacerdotes, atque Collectores in proprios Usus (ut videtur) sunt conversuri: Quoniam etiam est Subditis insolens, atque intollerabilis Arrogantia Tributum aliquod injussu exigere, seù colligere à Populo Regiæ Majestatis, cùm ne Rex quidem ipse ullum Subsidium colligat sine Senatusconsulto, liberoque Consensu totius Reipublicæ Regni: Et quoniam jamdiù Regia Majestas varijs Edictis immediatam Subditorum Suorum in hoc Regno Tutelam sibi suscepit, Nos ejusdem Regiæ Majestatis Prorex, & Consilium ex nostro Munere, & Officio Regiæ Majestati debito tenemur dictos ejus in hoc Regno Subditos protegere, & hoc gravissimo, injustoque Onere, & Tributo, quo longè pauperiores fieri videntur, immunes reddere.

" Quamobrem Regiæ Majestatis Nomine Subditis ejus omnibus, Populoque fideli declaramus, & expandimus hujusmodi Exactionem, Extortionem, aut Divisionem, atque Collectionem, dicto Prætextu factam, esse omninò injustam, & Distributores ob suam Arrogantiam dignis severis Supplicijs affici. Quapropter Regiæ Majestatis Nomine vetamus, & interdicimus omnibus, & singulis ejus Subditis simili Exactioni, Extortioni, seù Distributioni assentiri, & aliquam Summam, aliquasve Summas, quæ petantur hoc Nomine, seù Titulo, solvere.

" Similiter Regiæ Majestatis Nomine arctè injungimus omnibus Personæ, vel Personis, constitutis, aut constituendis, Collectori, vel Collectoribus; Receptori, vel Receptoribus aliquarum talium Summarum, vel alicujus Summæ Pecuniæ, ut non solùm non ferant deinceps exigi, colligi, vel capi simile quidquam, sed etiam intra decem Dies proximè sequentes hujus Decreti Divulgationem reddant, aut reddi faciant sinè Fraude, & Dolo omnes, & singulas similis Æris Summas omnibus, & singulis Regiæ Majestatis Subditis, à quibus illæ, vel aliquæ illarum, Causâ memoratâ, vel Titulo, fuerunt collectæ, & receptæ: Alioquin si aliquis memoratorum Regiæ Majestatis Subditorum effuderit Querelas de dictis Collectoribus, & Receptoribus apud Nos, Dominum Proregem, & Consilium, apud Judices Commissarios in eorum Jurisdictionibus, statìm de Restitutione cuncti talis Æris illegitimè collecti (sicut demonstratum est), & dignâ noxiorum Hominum Animadversione agetur.

LIII " Ultimò,

(x) Ex O-Sullivano, in *Hist. Eccles. Hiberniæ*, Tom. iv. Lib. ii. Pag. 247, & seqq.

(y) Confer Cap. i. Num. xiii. Lit. y. Pag. 19.

(z) Adeas Cap. præf. Num. xv. Lit. t. Pag. 6[illegible].

" Ultimò, Regiæ Majestatis Auctoritate manifestè, & arctè injungimus, & imperamus tàm Prætori, " & Proprætori, aut alij Præfecto Provinciarum *Momoniæ*, & *Conaciæ*, quàm omnibus Gubernatoribus, " Præpositis, Urbanis Præsidibus, Judicibus Pacis, & alijs Officialibus, atque Ministris Regiæ Majestatis, " ut diligenter inquiri faciant, quæ Persona, Personæve jam fuerint, aut imposterùm futuræ sint Ex- " actor, aut Exactores, Receptor, vel Receptores, Collector, seù Collectores alicujus similis Summæ, " aliquarumve similium Summarum Nummi sic diuisi, & exacti, ut superiùs est explicatum, & quantum " Summæ, sivè Summarum unusquisque Receptor, vel Collector collegerit, exegerit, aut receperit, " deincepsque sit collecturus, exacturus, aut accepturus intrà Provincias, Comitatus, Oppida, & Pagos " hujus Regni, & cujus Imperio, & Præcepto: Deque eo Nos conveniente Celeritate faciant certiores, " ut illi, & illorum singuli propriò Periculo pro se respondeant. Datum ex Regio Castello *Dubliniensi* " Nono Die Julij Anno 1613.

" VIVAT REX.

" *Typis mandatum Dublinij a Joanne Frankione, Excellentissimæ Regiæ Majestatis Typographi. Anno* 1613.

XXII. Dum Edictum hoc in *Hibernia* promulgatur, Catholicorum Oratores in *Angliam* profectos Rex primùm magnâ Comitatis, & Amicitiæ Specie excipit, eorumque auditis Querelis, quatuor Acatholicos Judices per speciale Mandatum, Die 27 Augusti 1613 emanatum, in *Hiberniam* mittit, qui Rei Veritatem inquirant, & investigent, cognitamque penitùs, & exploratam Causam ad ipsum deferant. Isti malo pleni Animo in Fidem Orthodoxam, ejusque Cultores, quos Odio plusquàm vatiniano prosequebantur, omnia contrà Catholicos, cuncta Proregi faventia narrant. Eapropter Rex Proregem, ex *Hibernia* in *Angliam* evocatum, à quavis Injustitiæ Nota in *Hibernos* immunem, & absolutum declarat Die 7 Februarij 1614 in hunc Modum (*a*):

" REGIS SENTENTIA.

" PER REGEM.

" Querelas proximè Nobis effusas à quibusdam Viris illustribus, & alijs ex nostro *Hiberniæ* Regno de " Vitijs, & Abusibus tàm *Parlamenti* postremò incepti, quàm Status Militarium & Civilium Rerum " non modò inusitatâ Misericordiâ, & Gratiâ excepimus (sicut satis est perspicuum) sed etiam dignati " sumus Injurias per Nos unà cum ijs, qui querebantur, examinare: Posteaque ad pleniorem Causæ " Cognitionem quosdam Delegatos, qui Rem penitùs indagarent, in *Hiberniam* mittere. Cujus Benevolentiæ nostræ non alium Fructum sperabamus, quàm ut hæc nostra Regia Misericordia grato Animo " recoleretur, debitusque Honor, & Obedientia digna nostræ Dignitati, & Justitiæ haberetur. Præter " Expectationem verò nostram comperimus, hac Clementiâ, & Humanitate nostrâ effectum esse, ut ali- " qui ex ijs, qui querebantur, eò Audaciæ procedant, ut nihil Nobis pro Obedientiâ, & Observantia " rependant præter Molestiam, & novarum Querelarum Exaggerationem in nostram Majestatem, & præ- " cipuè in nostrum Proregem, quem Nobis molestum, & invisum reddere cunctis Viribus (ut cognovimus) " laborant contrà crebra nostra Monita, severaque Jussa, qui singulis, cùm hìc coràm Nobis fuerunt, " imperavimus, ut summo Honore Proregem venerarentur, quippè qui Personam nostram refert. Quod " si, aut tales se gessissent, quales eos esse decebat, aut coacti fuissent discedere à sua Opinione, que- " madmodùm coacti sunt alij, qui à nostris dissentiebant, profectò nunc Opus Nobis non esset suscipere " Laborem reprehendendi eos.

" Quamobrem, etsi propter aliquas Causas, ad Justitiam, & Regiam Dignitatem pertinentes, Tem- " pus minimè sit opportunum, ut feramus nostram Sententiam definitivam de singulis Articulis Rerum " *Hiberniæ*, quas per Nos audire libet, nihilominùs edocti à nostris Delegatis (quos didicimus usos esse " magnâ Æquitate, Rectitudine, & Diligentiâ) par esse putavimus, ut Rem definiremus, quantum at- " tinet ad nostrum Proregem, quem constat Nobis fuisse Majestati nostræ obedientem, Justitiæ Studio " flagrantissimum, aptumque magnis Oneribus sibi commissis. Idcircò sicut non absolvimus alios infe- " riores Ministros, sed corrigendos, & puniendos juxta sua Delicta relinquimus, ità Veritati, & Justitiæ " consentaneum esse existimamus, ut hunc, qui præclarè satisfecit Officio, Calumniâ liberemus. Ob " id

(*a*) Ex *O-Sullivano*, Tom. iv. Lib. ii. Pag. 249.

"id si aliqui propter magnam Curam, & Diligentiam, quâ Nos sumus usi, multorum nostrorum ex *Hibernia* Subditorum Questus audiendo, fuerint ducti, ut Justitiam nostram, & Proregem contemnant, eos admonemus, à Nobis Causam hanc esse examinandam, illosque severè puniendos, tanquàm Seditionis Auctores, atque nostræ Dignitatis Auctoritatisque Contemptores. Datum in Regia nostra *Westmonasteriensi* (b) septimo Die Februarij Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Decimo tertio (c), Undecimo vero Regni nostri Britanniæ, Galliæ (d), & Hiberniæ, Scotiæ autem Quadragesimo Sexto."

XXIII. Tandem statuto Die accersitos Oratores ad Comitia publica, seù *Parlamentum Angliæ*, ex Throno Majestatis adspectans, in ipsos, totamque *Hiberniæ* Nationem, tanquàm Catholicæ Fidei tâm tenacem severissimè invehitur sequenti Sermone ad prælibatos Oratores *Hibernos*, quem illi subindè interrumpebant (e).

Regis Jacobi *Oratio habita in* Parlamento *contrà Catholicos* Hiberniæ *Die* 1 *Maij* 1614.

Equidem nescio, quâ Audaciâ, quove Pudore, Hiberni *Oratores, apparetis in meo Conspectu, cum Vos, atque Vestrates omnes, sitis non solùm levissimo Animo in Religionem meam, meque ipsum, sed etiam obstinatissimi* Papistæ, *nec* Papistæ *tantùm Religione* Romanâ *estis, sed insuper Vos Gentium omnium* Papistas, *atque* Romanos *longè maximè tenaces esse profiteamini, & gloriemini. Quod Hominum Genus minimè Vos latet, esse mihi invisum, & ingratissimum magno mei Odio teneri, meique Principatûs Excidium cupere, & moliri. Ob quam & alias Causas Vos esse perfidos, ipsi falsò inficiamini, & non veros, nec integros Clientes, aut Subditos, sed dimidios tantùm, neque dimidios quidem, Ego verè confirmabo. Namque cùm Homo Animâ, & Corpore constet, vel totam Animam, nobiliorem Partem,* Papæ *consecratis, mihi conceditis Corpus, neque hoc integrum, inter me, & Regem* Hispaniæ *dividitis, illi armato Corpore servientes, mihi inerme, nudum, invalidum, inutile relinquentes.*

Hic Regem interpellat *Richardus Nugent*, Baro *Delvinæ*, flexis Genibus, sic loquens: *Absit, Potentissime Charissimeque Rex, ut Ego sim perfidus, qui nunquam, neque fui, nec esse volui non obediens, atque fidissimus, in omnemque Occasionem Regiæ Dignitati defendendæ paratus. Nuncque malo Possessionibus meis, & Bonis omnibus carere, quàm non haberi fidus, vel tibi, clarissime Rex, vel summo illi Deo Creatori, & Redemptori meo, cujus Sacrosanctis Mandatis, atque Legibus quod obsequar, non ideo molestior, sed longè gratior Majestati Tuæ esse debebo. Quod si fieri nequeat, ut ejus divino Numini, Tuæque Regiæ Celsitudini simul placeam, & obtemperem, Majestatem Tuam etiam atque etiam vehementer rogo, ut facias mihi Facultatem demigrandi cum Familia in alias Regiones, in quibus christianè, & catholicè secundum Dei Leges agere possim, nec Perfidiæ Notâ inurer. Quo ingenti Beneficio donatus, omnibus Bonis libenter cedam, ea Regio Tuo Arbitrio permittens, nàm Rebus omnibus humanis Te antefero, unamque mihi dabis hanc Veniam, ut Tibi Deum anteponam.* Ad quem Rex: *Surge* (inquit), *Baro, Finemque fac orandi. Ego non tàm de te, quàm de alijs queror, etsi de te multi quoque questi ad me sunt Prælati, sed quibus ut Fidem habeam vix possum adduci.*

Deindè inceptam Orationem prosequitur Rex: *Sed ut tam de Perfidia taceam, intollerabiles estis,* Hiberni, *qui in tanto Honore* Papam *habetis, in eoque vestræ Salutis Præsidium positum existimatis. Quæ potest excogitari Ratio, quare putetis Animarum Imperium esse* Papæ, *vel Episcopo* Romano, *a Deo permissum. Ego Juro, & Deum obtestor, si Studio meo summo, si quotidianâ Librorum Lectione, si frequenti Disputatione, & Colloquio cum Viris doctissimis, si intentissimâ Mentis Cogitatione comperissem,* Papam *esse Christi Vicarium in Terris, illi, & ejus Antecessoribus promissam esse Auctoritatem illam, quam Christus* Petro *delegavit, me non solùm fuisse ejus Religionem, atque Dogmata secuturum, sed etiam Regem, (si alicujus Cliens essem)* Papisticæ *Religioni adversum interfecturum si à* Papa *juberer. Cæterùm tantùm abest, ut* Papa *valeat Auctoritate* Petro *demandatâ, ut habeat Jus imperandi, vel præcipiendi Regibus, ut nulla sit major Inscitia, & Stoliditas, quàm vestra,* Hiberni, *qui Imperium hoc* Papæ *divinitùs concessum creditis. Quæ tanta, tamque immanis Opinio, certe nullo valido Fundamento fulta, ex ea obstinatione proficiscitur, quod nec Concionatores meos, Viros Doctrinâ, & Sanctitate claros, qui à Vobis Ignorantiæ Tenebras excuterent, audire, nec Libros, quibus vera Dogmata prodita sunt, legere,* nec

LIIII 2

(b) Videsis Cap. præf. Num. x. Lit. z. Pag. 612.
(c) Stylo veteri, novo autem 1614. Consulendum Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.
(d) Adeas Cap. præf. Num. x. Lit. a. Pag. 612.
(e) Ex *Portero*, Pag. 270.

nec Capellam, & Ecclesias meas ingredi vultis, obtemperantes ei Tridentini *Concilij Capiti, quod ijs, qui legunt Libros, vel auscultant Conciones haereticas contra Ecclesiam* Romanam, *Excommunicationem frustrà minatur: Cùm tamen Ecclesias meas frequentare, & Officijs Sacris in eis interesse minimè dedignentur* Itali, Germani, Belgae, *alijque Externi. Quid verò rudius, & absurdius, quàm ad Sanctos effundere Preces, quos nostra Religio haud nominandos esse rectè tradit? Qui enim Deum alloqui possunt, ad ejus Ministros, & Servos supervacanea Verba effutiunt. Quibus Erroribus,* Hiberni, *plus omnibus Nationibus impliciti, nullum non movetis Lapidem, ut me offendatis, meaque Regna perturbetis. Habetis Romae* Petrum Lombardum (*f*), *quem vocatis Episcopum, & Doctorem, & in Hibernia* Holividum *Jesuitam* (G), *qui Vobis persuadent, ut Filios vestros in transmarina Collegia educandos, atque Literis excolendos transmittatis, ut indè rursus agminatim redeuntes, Regnum universum ad Motus concitent, Vos in pristina Obstinatione confirment, ad novas Conspirationes, atque Rebelliones hortentur, summa, & ima promisceant Decretis* Papae *passim circumdatis. Quod novum, atque inauditum Sceleris Exemplum, etsi Ultore Ferro possem optimo Jure vindicare, quia tamen Crudelitatem, & Atrocitatem, quam in alijs Principibus semper condemnavi, nunquam in me possum probare, nec Clientum Sanguinem sitio, sed Pacem, atque Prosperitatem cupio, duxi Vos accersendos, & monendos, vestram Culpam, vestra Delicta,* Hibernorumque *omnium, meumque Deliberatum Animum Vobis aperiendum, quo impero, ut omnes* Hiberni *observetis, atque custodiatis Leges Anno Secundo* (1559) *Regni* Elizabethae *in* Anglia *latas* (*g*), *caeterasque, quae necessaria videantur ad* Papisticam *Religionem enervandam, quam hactenus estis pertinaciter professi, me frustrà renitente, & easdem recipiatis in* Parlamento, *in quo meus bonus Prorex, qui adest, & de quo falsò estis questi, aut alij à me designandi, praesint.*

Hic *Christophorus Nugentius* (*h*), Eques Auratus, ait: *Nunquam, Charissime, & Potentissime Rex, Antecessores tui subegerunt* Hibernos *similibus Legibus, neque* Elizabetha *quidem Regina suis adstrinxit, etsi in* Anglia *receptae fuerint. Quamobrem Majestatem Tuam supplex oro, ne nunc injusta illis eadem Jura, quae anteà saepè recusarunt, & in posterum non recipere constituerunt. Quod si feceris, ubi speramus, totius Regni Tranquillitate florentissimâ gaudebis.*

XXIV. Tunc *Cookus*, Capitalis *Angliae* Judex, Insania, & Furore actus, inquit: *Si, Summe Rex, audacissimae Hominis hujus Petitioni annuis, utrumque Regnum,* Magnam Britanniam, & Hiberniam, *amittimus. Perdat potiùs Deus hanc nequissimam* Hibernorum *Gentem, qui efficiunt, ut in Regio tuo Capite Corona tremat, atque penè casura.*

Sequitur Magnus *Angliae* Cancellarius, Regem rogans, *ut Christophorum perfidum, & Proditorem pronunciet, & in* Londini *Arcem detrudat, perpetuo Carceri addictum.*

In eandem Sententiam loquitur *Cantuariensis* Archiepiscopus Acatholicus, qui longiori Oratione in *Hibernos* Catholicos invectus, subdit; *multa Seminaria in* Hispania, Gallia, & Belgio *constituta esse Studiosis* Hibernis *erudiendis, qui Jussu, & Auxilio Parentum suorum, Consanguineorum, & Propinquorum in illa missi, ibidemque Literis imbuti, jam Presbyteri, Fratres, & Jesuitae facti, in* Hiberniam *revertebantur, totam crebris Concionibus, &* Papisticâ *Doctrinâ ad Motus, Tumultus, Perfidiam concitabant; & in* Belgio *sub Signis Regis* Hispaniae *Stipendium mereri tria Millia amplius ve Militum* Hibernorum, *& inter eos, Viros claro Genere natos ampliùs Mille; & alios in* Hispania, *&* Romae *esse, qui eò omnem intendebant Cogitationem, ut Vires Regis* Hispaniae *augerent, sui verò naturalis diminuerent.*

Eques *Arthurus Cicestrius*, Prorex *Hiberniae*, qui secundum à Rege Locum obtinebat, pro *Christophoro* Verba fecit, *illum esse Coronae fidum, fidisque, & nobilibus Parentibus ortum, plus ejus Adolescentiae, quàm alijs condonandum.*

Caeteri

(*f*) Archiepiscopum *Armacanum*, anteà Doctorem ac Professorem *Lovaniensem*, in Magno Pretio habitum à *Clemente* VIII, & in Congregatione *de Auxilijs* inter primos Assessores delegatum, ejusdemque deindè Congregationis Praesidem à *Paulo* V institutum, Teste *Jure Primatiali Armacano* Pag. 61. Obijt Romae circà Annum 1625. Confer Cap. ii. Num. ix. Lit. w. Pag. 40.

(G) Scilicet P. *Christopherum Hollywood*, dictum passim *à Sacro Bosco*, duorum Librorum Polemicorum Auctorem, per Viginti trium Annorum Seriem Praefectum Societatis Jesu in *Hibernia*, ubi Diem clausit extremum Anno 1626.

(*g*) Confer Num. iii hujus Capitis, Pag. 593.

(*h*) Consanguineus Baronis *Delvinae*.

Cæteri autem *Hiberni* Oratores *Christophori* Responsum confirmarunt dicentes se *ab Universo* Hiberniæ *Regno in Mandatis habere, ne unquàm à Catholica Fide, & Religione desciscant, seque pro illa Sanguinem, si Opus sit, effusuros, idemque facturos omnes* Hiberno *Genere natos (i).*

XXV. Invicta hæc *Hibernorum* Constantia movit Romanum Pontificem tunc regnantem *Paulum* V, nuper laudatum, ad expediri faciendum Literas Apostolicas verè aureas, Cedroque dignas, Tenoris sequentis:

“ Dilectis Filijs Clero, Nobilitati, & Populo Fideli Regni Hiberniæ,

“ PAULUS PAPA V.

“ Dilecti Filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

“ Tribulationes Cordis nostri multiplicatæ sunt, quoniam audivimus Afflictiones, & Angustias, ad quas pro tuenda divini Nominis Gloria, & Catholicæ Religionis Conservatione redacti estis, graviores effectas esse, & quandò Pacem expectabatis, majorem advenisse Tribulationem: Sed Deo Misericordiarum Gratias agimus, qui consolatur Vos VESTRA ADMIRABILI CONSTANTIA, QUÆ CUM SUMMA VESTRA NOMINIS LAUDE CELEBRATUR AB OMNIBUS IN ECCLESIA. Diligenter quidem cuncta de recenti Persecutione, adversùs Vos concitatâ, Nobis renunciata fuerunt. Scimus Adversarios Catholicæ Fidei omnia conari, nihil remittere, quæ Vos ab hujus Sanctæ Sedis Unitate disjungant. Non novus hic Labor Ecclesiæ est, quæ, divinâ Gratiâ cooperante, dùm humiliatur erigitur, & ex Usu est maximè Christi Fidelibus; nam Persecutio Viam facit Probationi, Probatio autem Causa fit Meriti. Intuetur enim suorum fortissimorum Athletarum Agones Retributor magnorum Munerum, qui pollicitus est, se confessurum coram Patre suo Nomine confitentium se coram Hominibus; fidelis est, qui promisit. Propterea, Filij dilectissimi, constantes estote, & inconcussam Fidem fixâ Animi Virtute servantes, Perseverantiæ Laudem, in qua Salus continetur, præsumite: Nam si Vobis datum est, ut non solùm in Christum credatis, sed pro ejus vera Fide retinenda patiamini, existimare quoque debetis, Vos ad Regna celestia per ejusmodi Tormenta, ac Passiones vocatos esse. Hæc Via est, quæ ducit ad Cælos, arcta quidem, nam paucis patet Aditus, & probatis. Scitis quia Dominus dixit: *Qui vult venire post me, tollat Crucem suam, & me sequatur.* Disciplina Christi non videtur esse Gaudij, sed Mæroris. Nostis dictum fuisse Discipulis: *Persequentur, & in Synagogis flagellabunt Vos.* Nam quemadmodùm oportuit pati Christum, & sic intrare in Gloriam suam, itâ & qui ad cælestia Regna per Christi Vestigia contendere volunt, multa patiantur necesse est: Neque enim est Discipulus suprà Magistrum, neque Servus suprà Dominum. Et Nos hoc ipsum quotidiè Experimento comperimus, potissimúm verò in hoc vestra Tribulatione, nam Corpore absentes, adsumus tamen Vobis Spiritu, & Solicitudines, Calamitates, & Divexationes Vobiscum sustinemus, eòque proculdubiò graviores, atque molestiores, quod unusquisque Vestrûm suâ tantùm Causâ laborat: Nos de omnibus Vobis Filijs nostris charissimis laboramus. Vobis Periculum imminet ne terrenas Opes, aut caducam hanc Vitam amittatis, sed tamen certa Spes proponitur assequendi cælestis cum sempiterna Vitæ Beatitudine. Nos verò pretiosissimum Thesaurum, quem inestimabili Pretio Sanguinis Unigeniti Filij sui acquisitum, æternus Paterfamilias Fidei nostræ credidit, Animas vestras videlicet, in magno Discrimine versari videmus, quarum Jacturam nihil est, quod resarcire possit. Quarè sicuti semper affligimur, itâ nunquàm cessamus clamare ad Dominum, ut exurgat, atque re[illegible]ciat super Vos, & det Vobis Auxilium de Tribulatione. Quemadmodùm etiam hortamur Vos [illegible] nostri Cordis Affectu (utimur Verbis Apostoli) ut aspicientes in Auctorem Fidei, & Consummatorem Jesum, qui proposito sibi Gaudio sustinuit Crucem, Confusione contemptâ, recogitetis eum qui ta[illegible] sustinuit à Peccatoribus adversùs semetipsum Contradictionem, ne fatigemini Animis vestris deficientes. VOS ELEGIT DOMINUS, UT NOVISSIMIS, ATQUE CALAMITOSIS HIS [illegible]RIBUS EXEMPLUM ORIENTIS JAM AB INITIO ECCLESIÆ SUÆ [illegible] Mementote igitur quanta Martyres passi sunt, & quibus deindè Coronis coron[illegible] [illegible] Solemnitatis, & Lætitiæ; & Fidem, Constantiam, Humilitatem, atque Patien[illegible]

(i) Videsis *Porterum*, Pag. [illegible] & [illegible]

" Nemini dantes Offensionem, supportantes in Charitate, jugiter orantes pro affligentibus, & persequen-
" tibus Vos. Mansuetudo Christi confregit Diaboli Potentiam; domuit quippè Orbem non Ferro, sed
" Ligno, acerbissimâ videlicèt Passione, quæ Genus humanum à Diaboli Servitute redemit.
" Confidite in Deo, ipse enim, quandò Bonitati ejus placuerit, dabit,ut vestrâ Patientiâ, vestrâ
" Charitate aliquandò emolliatur Duritia sævientium in Vos. Quis scit an hac Ratione conver-
" tantur à Via mala, & agnoscant Deum? Quot legimus, non auditâ Prædicatione, sed Martyrum
" tantùm Constantiâ inspectâ, Christi Fidem suscepisse, & lætos, ac alacres, statìm Tormenta, ac
" Mortem subijsse? Potens est Misericordia Dei, si constantes manseritis in Tribulatione, aliorum quo-
" que Correctionem Mercedi vestræ adscribere. Insistite bonis Operibus, vacate Orationibus, cavete
" diligenter ne in aliquo divinam Majestatem offendatis, nihil facientes, quod Catholicæ Religioni, &
" Integritati illius Fidei, quam Majores vestri ab hac Sancta Sede acceperunt, adversetur, & jugiter in
" Memoriam revocate, horribilius esse incidere in Manus Dei, quam in Manus Hominum. Vos, que-
" madmodùm accepimus, gloriamini, Majores vestros tantâ in Deum Pietate fuisse, ut Hibernia meru-
" erit hac de Causa appellari SANCTORUM INSULA. Igitur exhibite Vos dignam eorum Proge-
" niem. Nos autem, præterquam quod in Orationibus nostris semper memores Vestri sumus, quo magis
" inflammemus Vos ad retinendam salutarem Christi Disciplinam, cùm intellexerimus varijs istius
" Regni Civitatibus, & Oppidis, haberi certis in Locis Congregationes utriusque Sexûs Fidelium sub In-
" vocatione Beatissimæ semper Virginis" &c.

Hic desinit Scriptor, à quo aurea ista desumo Verba, *Donatus* nempè *Röirk* (k), in Libro, cui Titulus = *Hibernia resurgens* = impresso *Rothomagi* 1621. Ex Contextu tamen sat clarè constat, laudatum Summum Pontificem *Paulum* V, ut suaviùs & fortiùs *Hibernorum* Mentibus imprimeret Majorum Suorum Imitationem, isto Diplomate ijsdem Indulgentias satis uberes, certis Locis, & Temporibus lucrandas, benignè concessisse. Etsi autem neque Datam exhibeat Literarum Apostolicarum *Donatus*, èas nihilominùs circà Annum 1614 emanasse, Nemini Dubium esse potest. Cæterùm *Paulus* V ad Summi Pontificatûs Apicem evectus fuit Anno 1605, Viam verò universæ Carnis ingressus Anno 1621, quo prælibatus Liber Lucem aspexit.

XXVI. Eodem Anno 1614 Catholici *Hiberniæ* hoc ultimo & exitiali Fulmine à Rege *Jacobo* percutiuntur (l).

Regis Jacobi Edictum exitiale contrà Catholicos Hiberniæ.

" Quandoquidem pro comperto habeamus (post indictum à Nobis *Parlamentum* nuperrimè in Regno
" *Hiberniæ* celebrandum) nonnullos *Papistas* Titulo Archiepiscopos, Episcopos, Decanos, Vicarios
" Generales, Jesuitas, Fratres, Seminaristas Sacerdotes, & alios Sacerdotes, Auctoritate aliena creatos,
" à varijs nostrorum Subditorum isthic exceptos, atque protectos, eò omnem Cogitationem, & Ma-
" litiam dirigere, ut eos, quos ad Superstitionem *Romanam* amplectendam adduxerant, Obstinatione
" munire, & confirmare valeant: Ut etiam *Parlamento* isthic jamjam incepto, ejusque Constitutioni-
" bus Obicem ponant, ac pariter hac Resistentia quandam Religionis Libertatem Optionemve à Nobis
" impetrandam persuaderent: Eoque effectum esse, ut audaciores effecti, quamplures ex nostris Subdi-
" tis, Nos, nostramque Curiam *Parlamentalem* magnoperè spreverint, & alij ingentem Pecuniæ Sum-
" mam his Hominibus in suis Ausis injustis sustinendis contribuerint, quo istud Regnum nostrum mul-
" tò pauperius effectum est. Cùmque ità Res habeat, ut non modò constet apertissimè, Jesuitas, Sa-
" cerdotes Seminaristas, aliosque Fratres, & Sacerdotes, alienâ Potestate Ordinibus initiatos (qui superio-
" re nostro Edicto, divulgato in isto nostro Regno Anni Regni nostri in *Anglia*, *Gallia*, & *Hibernia*
" tertio, in *Scotia* verò trigessimo nono (m), ex prædicto Regno discedere, nec ampliùs comparere,
" redire, aut venire debebant) Inobedientiæ, & Contemptûs, cujus modò Mentionem fecimus Actores
" extitisse, sed ijdem verisimiliter fore videantur majorum Scelerum Concinnatores, si possint in isto Reg-
" no permanere. Propterea Nos hic declaramus, & promulgamus, Nobis esse deliberatum, atque fixum,
" nunquàm alicui Religioni Assensum præbere, ulliusve Religionis Ritus admittere, vel acceptare,
" præter illam, quæ Verbo Dei congruit, & est in isto nostro Regno Legibus sancita. Quam quidem
" in

(k) *Davidem Roth*, Episcopum *Ossoriensem*, reipsè Auctorem fuisse istius Libri, affirmant *Usserus Armacanus*, in *Primordijs*, Pag. 737; & *Harrisius*, de *Script. Hiber.* Pag. 124.

(l) Ex *O-Dalæo* nostro, Pag. 302. & seqq.

(m) Legere est Cap. præf. Num. x. Pag. 611.

" in Omnipotentis Dei Honorem, & Obsequium frequentari, & Executioni mandari palàm imperamus.

" Pronunciamus etiam; & divulgamus, & expandimus, estque Voluntas nostra Regia, & Decretum, " ut omnes prædicti Titulo Archiepiscopi, Episcopi, Decani, Vicarij Generales, Jesuitæ, Fratres, Sacer- " dotes Seminaristæ, & alij Sacerdotes in transmarinis Patribus educati, & Auctoritate aliquâ, â Sede " *Romana* derivatâ, vel derivandâ inaugurati, antè Diem ultimum Mensis Septembris proximè futuri ex " isto nostro Regno *Hiberniæ* proficiscantur; & nulli, qui Archiepiscopi, Episcopi, Decani, Vicarij Gene- " rales, Jesuitæ, Fratres, Seminaristæ Sacerdotes, aut alij Sacerdotes habeantur, alieno Imperio (que- " madmodùm demonstratum est) ad Sacros Ordines promoti, post hunc Diem ad istud nostrum Reg- " num veniant, vel redeant, vel in eo compareant. Qui verò secùs fecerit, in Indignationis nostræ Pæ- " nas, & alias Coertiones, Legibus, & Institutis istius Regionis justissimè irrogandas, incidant. Signi- " ficamus quoque, patefacimus, & sancimus, ut si aliquis, qui Archiepiscopus, Episcopus, Decanus, Vi- " carius Generalis, Jesuita, Frater, Seminarista Sacerdos, aut alius Sacerdos habeatur, Auctoritate alienâ " (sicut est explicatum) consecratus, post statutum Diem Septembris ultimum in isto nostro Regno spontè " manserit, in illudve, seù in aliquam illius Partem reversus fuerit, aut venerit, aut si aliquis nostrorum " Subditorum ullum eorundem, qui Archiepiscopi, Episcopi, Decani, Vicarij Generales, Jesuitæ, Fratres, " Seminaristæ Sacerdotes, aut alij Sacerdotes Dignitate nuncupentur, per alienam Inaugurationem " (ut dictum est) Ordinibus insignitum, contrà Mentem nostræ præsentis Pragmaticæ receperit, aut fo- " verit, tunc singuli nostri Gubernatores, Executores, Judices, Vicorum Præfecti, Comistabiles, & alij " nostri fidi Subditi per istud nostrum Regnum adhibitâ Diligentiâ conentur capere hujusmodi Perso- " nas, nempè Archiepiscopos, Episcopos, Decanos, Vicarios Generales, Jesuitas, Fratres, Seminaristas Sa- " cerdotes, & alios Sacerdotes, alienâ Potestate effectos, & omnes, & singulos eorum in angustum mu- " nitumque Carcerem conjicere, ut noster Prorex, aut alij quilibet Gubernatores, aut Gubernator, qui " ejus Munere fungantur, possint cum Consultatione nostri isthic Consilij secundùm Justitiam, & Cri- " minis Naturam in illos animadvertere. Verùm enimverò indulgetur, ut si aliquis dictorum Titulo Ar- " chiepiscoporum, Episcoporum, Decanorum, Vicariorum Generalium, Jesuitarum, Fratrum, Semina- " ristarum Sacerdotum, vel aliorum Sacerdotum; alieno Jussu (sicut commemoratum est) institutorum, " apud nostrum Proregem, aut summum istius Regni Administratorem, Præfectum alicujus Provinciæ, " vel aliquem Consiliarium Supremi Senatûs in isto Regno antè statutum Diem Septembris ultimum se " sistat, vel intrà alios novem Dies proximos in istud nostrum *Hiberniæ* Regnum reversus compareat, " & nostris Ecclesijs assideat, easque ritè frequentet justâ nostrarum Legum Normam: Tunc is, & om- " nes hujusmodi Archiepiscopi, Episcopi, Decani, Vicarij Generales, Jesuitæ, Fratres, Sacerdotes Se- " minaristæ, & alij Sacerdotes vocati, dùm concordes permanserint, valeant semper esse, & manere in " isto Regno, in illudque reverti, Beneficioque nostrarum Legum; & Regio Patrocinio frui eâ Ampli- " tudine, & Formâ, quâ cæteri nostri fideles Subditi gaudent. Datum in nostra Regia *West-Monas- " teriensi* (n) ultimo Die Maij, Anno nostri Regni in *Magna Britannia*, *Gallia* (o), & *Hibernia* " duodecimo, in *Scotia* verò quadragesimo septimo."

" *Londini excusum à Roberto Backero, Regio Typographo, Anno Domini decimo-quarto suprà " millesimum sexcentesimum.*"

XXVII. Edictum hoc legere est apud *Danielem* nostrum *O-Daly*, aliàs *Dominicum de Rosario*, Loco mox laudato, ubi sequentia subdit Memoratu digna: *Hic cessant Verba, & incipiunt Verbera. Tanta equidem fuit hoc Tempore Catholicorum Exacerbatio, & communis Populi, & Cleri Calamitas, ut ipsis utriusque Nationis Magnatibus Regi fidissimis, & regalium Prærogativarum, ut loquuntur, Propugnatoribus, Horrorem quendam, & Stuporem incussisse videretur. De illustrissimo vero* Thoma Butlero, Ormondiæ *Comite* (p), *Memoriâ, & Relatione dignum aliquid refertur. Hic* Elizabethæ *Reginæ ex intimè affectis unus, non sine rivalium Aulicorum Æmulatione, dilectus fuisse perhibetur, quo meliùs inexpectatam suæ Principis Amicitiam, quam ut præter Spem, ità & suprà Modum acquisivit, Officio, & complacentiâ foveret, ab antiqua Patrum Religione Catholica descivit. Verùm senescentibus Annis tantum Scelus, & Scandalum piâ Reconciliatione, &* magnâ

(n) Consulendum Cap. præf. Num. x. Lit. z. Pag. 612.

(o) Adeas Cap. præf. Num. x. Lit. a. Pag. 612.

(p) Confer Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266.

magnâ Catholicorum Ædificatione expiavit, multisque antè Diem extremum Annis soli Resipiscentiæ vacans, longæva Oculorum Caligine captus, obdormivit (q). Itaque in his sub Rege Jacobo *infelicis Patriæ Angustiis, & medios inter Pœnitentiæ Singultus, duo inter alia sibi præcipuè & Dedecori, & Salutis Præjudicio esse querebatur. Primum est, seipsum ab ineunte Ætate illam Viam insecutum, unde tanta Gentilibus suis Ruina provenire, sibique jam decrepito Ætatem, & Vires defuisse, quibus vel invito Rege ob avitam Religionem, & Patriæ Libertatem ab Ærumnis illis vindicare posset. Secundum, & quod Animum cruciare videbatur, est, nobilissimam illam* Desmondiorum *Familiam* Geraldinam, *communis Inimici Hostem acerrimum, gentilitiæ Libertatis Propugnaculum, & Fidei Catholicæ Fulcrum, à se nuper extinctam fuisse (r).*

Verùm Anglorum *nec minùs Amicitia fretus, regijque Favoris Auspicio non inferior, Corporis autem Valetudine, & Ætatis Vigore* Thomâ *præstantior* Geraldus Geraldinus, Kildaræ *Comes*, Geraldinorum *Dynastarum Propago, & Stirps altera tunc sola superstes, etsi tunc Religione non Catholicus* Romanus, *sed Sectarius* Protestans *extitisse simulabat, sed vel Religione forsan, vel Pietate motus communem Patriæ afflictionem curandam suscepit. "Proregem* Hiberniæ *eleganti Oratione aggreditur, Persecutorum Injustitias recenset, Populi Calamitates, & Miserias exaggerat, Ministrorum regiæ Voluntatis Extorsiones, Homicidia, Prædas, & Bonorum Latrocinia Executionis Justitiæ Intuitu commemorat; declamat fortiter, contestatur audacter, protestatur animose, sed certe dùm alijs Vitam, sibi Mortem procuravit. Finitâ siquidem Oratione, Prorex Comitis Zelum, & Pietatem ergà Patriam commendat, & supra Modum extollit. Hominem jam suo Ardore repletum ad Palatium suum Conviam appellat, ubi primum Poculum Vini sitibundus Comes exhauserat, propinatum sibi Venenum intellexit, Aulam furibundus, & Tumultum declinat, ad municipium suum de* Maynooth *(s) statim se confert, Sacerdotem* Romanum *advocat, Confessione, & Lachrymis Peccata diluit, & Sacrâ Eucharistiâ Mortis Viatico fretus, eâdem Nocte ante Diem Animam efflat"* (t). Hæc O-*Daleus*.

XXVIII. Cæterum Eques *Cicestrius*, Die 27 Julij ejusdem Anni 1614 (u) iterùm *Hiberniæ* Prorex constitutus, eò reversus est, statìmque ab Heterodoxis adhibitus erat Fucus ad decipiendum, Lenocinium ad alliciendum, Irritamentum ad sollicitandum, Pœnæ ad perterrendum, omnia tamen in Cassum, neque enim Hilum profecerunt: Immò Orthodoxi illos ad se magis attrahebant, quàm attrahebantur ab ipsis. Quod quidem summam peperit Admirationem *Gulielmo Cecilio*, Regio in *Anglia* Ministro, jam anteà memorato (w), qui Stupore defixus, planèque attonitus, de Constantia *Hibernorum* exclamavit (x): "Omnem *(inquit)* Operam, & Oleum per-" didi in *Hibernia* confœderanda Ecclesiæ *Britannicæ*, quandoquidem illi ipsi, qui in eum Finem" mittebantur, Operarij adeò nihil ista in Re promoverent, quin potiùs ipsi promoverentur ab" *Hibernis* ad eandem cum ipsis colendam Fidem, ità ut impleatur Vaticinium illud (y): *Venerunt Structores tui, destruentes te, & dissipantes.*"

Sane ex divino Beneficio Nostrates in Fide hac ità erant stabiles, ut quos admittebant Advenas alienæ Professionis, in eandem Orthodoxæ Fidei Unionem coalescebant, quod usque adeò persuasum fuit Regi *Jacobo*, tunc Temporis imperanti, non modò de Hominibus, sed & de ipsis quodammodò Jumentis, ut cùm Prorex *Cicestrius* generosissimum illi donaret Equum, sciscitatus ille an ex *Hibernia* esset, ubi rescivit, protinùs subjunxerit, *Papistam* esse oportere, significans, omnibus *Hibernis* ingenitam esse Affectionem ad *Romanam* Fidem.

Ad

(q) Scilicet Die 22 Novembris 1614, in Choro *Kilkenniensis* Ecclesiæ *S. Canici* tumulatus, ut refert *Lodgæus* Vol. II. Pag. 25.

(r) De nobilissima *Geraldinorum* Gente Sermo fuit Cap ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

(s) In Agro *Kildarensi*, undecimo ab Urbe *Dubliniensi* Lapide.

(t) Ipsum obijsse Die 11 Februarij 1612, refert *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 40.

(u) *Lodgæus*, Vol. IV. Pag. 219.

(w) Cap. præf. Num. ix. Pag. 609.

(x) Ex *Portero*, Pag 279.

(y) *Isaiæ* Cap. 49. Vers. 17.

AD hanc Dexteræ Excelsi Mutationem sic obstupuere ipsimet Adversarij, ut Prorex *Cicestrius* palàm dixerit, se nescisse, undè ista provenerit Ecclesiæ *Romanæ* Tenacitas in *Hibernorum* Præcordijs, *nisi* (inquit) *vel infecta sit Gleba, vel pollutus Aer, vel ipsum Clima Immunditijs constupratum, & Fecibus Fidei Pontificiæ, cui cætera omnia posthabenda, & Fidelitatem erga Regem, & Observantiam ergà ejus Ministros, & Curam Posteritatis, totumque Statum suum summà Pertinacià (Constantiâ* melius dixisset) decreverant (z). Ità Vir Acatholicus de Perversione eorum desperans.

XXIX. *Cicestrium* Officio defunctum, & in *Angliam* profectum secuti sunt Catholici, ad plures contrà ipsum Querelas Regi exponendum, sed irrito Conatu, negatâ scilicèt ipsis Audientiâ, inficiatoque Defensionis Loco. Hinc novus Prorex Eques *Oliverius a Sancto Joanne* (vulgò *Saint John*) Die 30 Augusti 1616 constitutus (a), cum Diplomate suo specialia accepit Monita, & Mandata de persequendis Catholicis, ad quod etiam succensus erat ex publico Regis Sermone, quem paulò antè cum magno habuit Apparatu, & Applausu in Camera Stellata, Die nimirùm 20 Junij ejusdem Anni 1616. Desumpto quippè Themate ex Psal. 71. *Deus Judicium tuum Regi da, & Justitiam tuum Filio Regis*, postquàm de Rebus alijs disseruisset, theologando primùm, philosophando, instruendoque suos Judices, tandem se ad illos seriò convertens, in hæc Verba proloquitur (b):

Et quemadmodum Sermonem exorsus sum implendo Proverbium, a Jove Principium, *ità incipiam Curam, quam debetis dare Justitiarijs de Rebus Ecclesiasticis, Deus enim omne Bonum cæptum eò magis provehet, quod ipse ejusque Ecclesia primo Loco ponantur. Quod jam dicturus sum, pertinet ad* Recusantes (c), *&* Papistas. *Nunquàm regressi estis ab illo Circuitu (d), quin ex Ratione per Vos mihi redditâ, & magnum Solatium, & magnum Dolorem conceperim. Solatium quidem, cùm intelligerem, Numerum* Recusantium *in quibusdam Circuitibus esse diminutum. Dolorem verò Cordis, & Animæ intimum, cùm audirem Numerum* Recusantium *in alijs esse Circuitibus auctum. Protestor Vobis nihil esse in hoc Universo, quod æque me cruciare queat, ac Defectio Hominum à Religione in Diebus meis: Neque aliud me adeo exhilarat ac Religionis sub me Incrementum. Deus est mihi Testis, nihil loquor ex inani Gloria, sed rursùs dico, Cor meum dolet, cùm audio* Recusantes *crescere. Itaque præcipio Vobis, Judices, ut quemadmodùm Ego, ità & Vos hoc Cordi sumatis, & præveniatis, ut potestis, meque meis Subditis talem facite notum, qualis reverà sum.*

Tria sunt Recusantium *Genera. Primum est verum, qui quoad seipsos nolunt esse* Recusantes, *Uxores vero, & Familiæ sunt: Et ipsi Ecclesias non adeunt nisi fortè semel, aut iterùm in Anno, idque coacti Motu Legis, aut pro Forma solummodo. Hi possunt esse formales quoad Legem, sed quoad Deum perfidiores quàm alij.*

Secundum Genus *est illorum, qui sunt* Recusantes, *& habent suas Conscientias seductas, & renuunt adire Ecclesias, de cetero autem vivunt ut pacifici Subditi.*

Tertium genus est practicorum Recusantium. *Hi compellunt omnes suos Famulos ut cum ipsis sint etiam* Recusantes; *nec patientur suos Tenentes, quin fiant* Recusantes; *& Vicini, si velint cum eis in Pace vivere, debent esse* Recusantes. *Hos indagare potestis ut Vulpem ex tetro Odore, qui spargitur circà ipsius Foveam. Hæc magna Superbia, & Præsumptio est, quod hi, pro quorum Animabus debeo Ego Rationem Deo reddere, & qui potiuntur Vitâ, & Libertate sub me, non solùm ipsi erunt* Recusantes, *sed etiam inficiunt, & post se alios pertrahunt. Ut jam dixeram in Domo Parlamenti, possum diligere Personam* Papistæ, *qui alioquin Vir bonus sit, & honestè educatus, aliam Religionem nunquàm imbiberit, odi tamen Personam Apostatæ* Papistæ: *Et sane quod attinet ad* polypragmaticos Papistas, *vellem excogitaretis pro ipsis severum aliquod Supplicium, quippe qui non solum in Cordibus suis Contagionem fovent, sed etiam in alios bonos Subditos nostros eandem infundunt.*

Et quod de Recusantibus *dico, idem etiam de* Presbyteris *sentio. Fateor me non libenter suspendere* Presbyterum *pro sola Religione, aut Celebratione Missæ, sed si recusant Juramentum Fidelitatis, quod (quamvis* Papa, *& omnes Inferni Dæmones obstrepant, tamen mere civile est, prout ex meo Libro, &* aliunde

(z) *Porterus*, Pag. 280.
(a) *Waræus*, in *Annal. Hiber.* ad Annum 1616.
(b) Ex *Analectis Sacris Hiberniæ*, Part. I. Pag. 351.
(c) Recolendum Cap. præf. Num. xv. Lit. t Pag. 618.
(d) Videsis Cap. I. Num. xxi. Pag. [illegible]

aliunde scire potestis; qui sic recusant Juramentum, & sunt polypragmatici Recusantes, *hos relinquo Legi: Persecutio non est, sed bona Justitia. Et illi etiam* Presbyteri, *qui ex mea Gratia, & Indulgentia permissi sunt exire è Carcere, & proscripti sunt sub Conditione ne ampliùs revertantur, nihil me de ipsis interrogetis; auferte illos hinc in malam Rem, nec ampliùs quidquam de illis audiam. Et illis adjungo Effractores Carcerum, quos enim Carceres non possunt continere, clarum est, nullâ Re aliâ quàm Suspendio contineri posse. Tales nullo Modo Martyres sunt, qui refugiunt pro Conscientia pati.* Paulus *tametsi Ostia paterent, egredi tamen noluit: Et* Petrus *non ante egressus est è Carcere quàm ab Angelo Dei duceretur. Hi vero exire volunt etiam cum Angelo Tenebrarum. Injunxeram Archiepiscopo* Cantuariensi, *& Episcopo* Londinensi *pro Distinctione facienda &c Graduum* Presbyterorum, *& quando mihi Rationem illi reddiderint, tunc aliud Vobis præcipiam circà ipsos &c.* Hucusque sunt Verba Regis *Jacobi*, fideliter ex *Anglico* Exemplari impresso in *Latinum* traducta.

XXX. Novus igitur Prorex *Oliverius à S. Joanne* prælibatus statim post suum in *Hiberniam* Appulsum invehitur in immanem eorum, qui præierant, Socordiam, & Lenitatem, quod vehementiùs insecuti non fuerint Catholicos Sacerdotes, eorumque Receptatores; quòd graviùs non onerassent Catholicos Magistratus, eorumque Electores; quod severiùs non castigassent Juratos Quæsitores, sivè Judices, ut vocant, Criminales, qui præsentare recusârunt: *Circumtuli* (inquit) *Oculorum Aciem per omnem usquequaque Partem, nec ullam invenio Causam, quarè Subditi ità suo obnitantur Principi, ejusque imperata facere detractant. Circumferam jàm Aciem Potestatis meæ, quam in omnes distringam sine Discrimine à summo usque ad infimum; & singuli sentient Regis Indignationem, & meam. Jussi pareant Mandatis. Quidquid Leges tulerint, quidquid Prærogativa Regia, totum in istos exteram Refractarios, ut confundantur, & contundantur (e).*

Hunc in Effectum expediuntur armati Lictores, quærentes eminentiores, & opulentiores è Civibus *Dublinienfibus* Catholicos, è quibus alij Fugam arripuere, hincque Damnum ad plures, Terror ad omnes pervenit. Atque Die 13 Octobris 1617 *(f)* promulgatum fuit *Dublinij* Edictum contrà Sacerdotes omnes Regulares, è Regno scilicèt ejiciendos, necnon commissa cuidam *Joanni Boyton* Facultas eosdem perquirendi, à quo capti sunt nonnulli, ac Nobiles Receptatores incarcerati. Insuper *currebant per Oppida, Vicos, Campos Commissarij Delegati, inquirentes Hibernos in Causa Religionis, Minas, & Terrores circumferebant, Orthodoxorum tamen Numerus sub omni Grandine crevit (g).*

XXXI. *David* autem *Rothæus*, Episcopus *Ossoriensis*, in *Analectis de Rebus Catholicorum in Hibernia (h)*, testatur, extare Codicillos Regis ad Proregem & Cancellarium de creando investiendoque *Theobaldo de Burgo*, Barone de *Brittas (i)* eâ Lege, ut idoneam præstet Cautionem de retinendo *Protestantismo* simul, & de Liberorum Æducatione in eadem Fidei Semita; seque vidisse Literarum Antigraphum, quorum Exemplar exhibet in hunc Modum:

" *Copia Literarum Jacobi Regis ad Hiberniæ Proregem Oliverium S. Joan-*
" *nium, & Cancellarium Thomam Jones, in Favorem*
" *Theobaldi de Burgo.*

" Admodùm Fideles, & dilecti, Salutem.

" Moris erat apud illustres Majores nostros, & Loca, & Titulos Honorum communicare ijs Personis
" è suis Subditis, quos observarunt benè de Republica meruisse in aliquo digno, & laudabili Officij Ge-
" nere. Quem Morem, & Institutum ipsorum Nos semper probavimus, scientes Virtute ità remuneratâ,
" non solùm his, qui benè meriti sunt, satisfieri, sed alios etiam incitari ad Imitationem benè gestorum,
" Spe

(e) *Porterus*, Pag. 281.
(f) *Waræus*, in *Annal. Hiber.* ad Annum 1617.
(g) Verba sunt Auctoris Anonymi, verè autem *Davidis Rothæi*, Episcopi *Ossoriensis*, in *Analectis* *Sacris*, Pag. 356. Confer Cap. hujus Num. xxxiii.
(h) Part. ii. Pag. 253.
(i) Confer Cap. ix. §. viii. Num. iv. Lit. e. Pag. 224.

" Spe ejusmodi Remunerationis, & Favoris consequendi. Habitâ igitur Ratione multorum, & fidelium
" Obsequiorum, quæ durantibus in illo Regno Tumultibus egregiè præstitit fidelis, & dilectus Subditus
" noster *Theobaldus de Burgo* de *Brittasio*, de quibus amplum Testimonium accepimus, tàm eorum In-
" tuitu, quàm ob nuperam ejus Conformitatem in Religione sancita juxtà Ecclesiam Anglicanam, in qua
" fideliter Nobis promisit, & se durante Vitâ permansurum, & Proles suas educaturum, ac instructurum:
" Nobis gratiosè placuit ipsum sublimare ad Statum, & Dignignitatem Baronis in illo Regno.

" Ac proindè per præsentes injungimus Vobis, adhibito Consilio nostrorum Advocatorum, & Jurisconsulto-
" rum illic, ut curetis confici nostras Literas Patentes in Favorem dicti *Theobaldi de Burgo*, quibus Auctori-
" tatem Vobis concedimus, ipsum instituendi, & creandi Dominum Baronem de *Brittasio* in Comitatu
" *Limericensi* illius nostri Regni. Habendum, & tenendum dictum Titulum Honoris, & Dignitatis
" Domini *de Burgo*, *Baronis de Brittasio*, sibi & Hæredibus Masculis è suo Corpore antehàc
" procreatis, vel in posterùm procreandis, cum omnibus Juribus, Privilegijs, Præeminentijs, & Immu-
" nitatibus Baronis illius Regni, in tàm larga, & ampla Forma, atque alius aliquis Baro illius Regni illo
" potitur, & fruitur.

" Cautum verò, atque provisum semper sit, quod antè ejus Creationem, & Investituram ità faciendam,
" procuretis ejusmodi Securitatem, & Stipulationem accipiendam, ut judicaveritis idoneam pro ejus
" Continuatione in illa Religione, quam nunc profitetur, & propter quam præcipuè confertur ei ista
" Dignitas, quam nunc percipit, ac vicissim pro Institutione suarum Prolium in eadem.

" Et tametsi ex isto Favoris nostri Judicio perspicietis quanti eum faciamus, ut nil Opus sit ulteriùs
" eum commendare in isto Genere, tamen ad ejus humilem Supplicationem inducti sumus, ut hoc quo-
" que faciamus, Vobisque injungamus, ut in omni legitima Occasione in vestram Tutelam, & Patroci-
" nium eum recipiatis: Cum hac tamen Cautione, ne vestra in ipsum Gratia cedat in Præjudicium
" Nepotis ejus Edmundi de Burgo, Baronis de Castro-Conellio, sivè in Honore, sivè in Æquitate. At-
" que hæ nostræ Literæ tàm Vobis Proregi, & Cancellario pro Tempore existentibus in illo Regno, quàm
" cuicunque alteri Proregi, Primario Gubernatori, aut Gubernatoribus, Cancellario, vel Custodi Magni
" Sigilli pro Tempore futuris, atque omnibus alijs Officiarijs, & Ministris nostris, ad quos pertinuerit,
" pro sufficiente erunt Documento, Auctoritate, & Exoneratione in ea Parte. Datum sub nostro Sig-
" neto apud Neoforum 28 Die Januarij, Anno decimo quintò Regni nostri Angliæ, Franciæ *(k)*, & Hi-
" berniæ, Scotiæ verò Anno quinquagesimo. (A. D. 1618.)

NOTAT hic Loci *Ossoriensis* Præsul, *Theobaldum ex prava Æmulatione, & Rivalitate demersisse se in hoc Barathrum*, ne scilicèt penitùs dejiceretur ex Ordine, & Gradu honoratorum Nobilium, quippè qui priùs Loco Nepotis Minorennis, &, ut malè existimabat, illegitimè nati, inter Proceres Regni in *Parlamento* sederat, istâ siquidem Inclinatione, & Conformiate aucupatus est novam Dignitatem, ne ephæbo Nepote adultus Patruus videretur multum inferior. *Cæterum*, subjungit, *in toto Consessu Baronum, Vicecomitum, & Comitum, totius Regni (si de Indigenis, & Genuinis Hibernis loquamur) vix repertos alios duos per universum hujus Insulæ Ambitum, qui tam vili Prostitutione suarum Conscientiarum voluerint illis Honoribus, aut Præeminentijs velificari.*

HISCE ipse addo, à præfato *Theobaldo de Burgo* oriundos Catholicæ Fidei fuisse Cultores, quos inter Filius ipsius *Gulielmus*, Militum Tribunus sub *Carolo* Primo Rege, Capite plexus est *Corcagiæ* à *Cromuellianis* Anno 1653, hujusque Filius *Theobaldus*, tertius *Brittasij* Baro, militavit sub Rege *Jacobo* II, in ejusque sedit Parlamento, *Dublinij* 1689 habito *(l)*, quas ob Causas omnibus spoliatus fuit Bonis, & exutus Honoribus Anno 1691, sicut & Consanguineus ipsius *Gulielmus de Burgo*, nonus *Castro-Conellij* Baro; quæ omnia ex Comentarijs hujus Regni certo certius constant.

XXXII. ANNO 1618 Prorex *Oliverius à S. Joanne* de Sanctiori Consilio Regni Instructionem scripsit ad Justitiarios itinerantes *(m)*, circà Modum exequendi Pœnas pecuniarias ergà *Recusantes*

Mmmm 2 propter

(k) Videsis Cap. præf. Num. x. Lit. a. Pag. 612.

(l) Confer Cap. vii. Num. x. Pag. 142. & Cap. xvi. Num. xx. Pag. 565.

(m) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

propter Absentiam ab Ecclesia Protestantica (n). Hujusce Instructionis Exemplar prodit David Roth, Episcopus Ossoriensis (o), in hunc Modum:

"*Copia Literarum Proregis, & Consilii Hiberniæ ad Justitiarios Itinerantes. Anno 1618.*

"OLIVERIUS S. JOANNES (p).

"Cum Illustrissimi Domini Consiliarij de Sanctiore Senatu Excellentissimæ Suæ Majestatis per Literas suas undecimo Junij proximè elapsi significaverint Nobis Voluntatem Regis circa Modum procedendi, quem debemus exequi ergà *Recusantes* hujus Regni, super Statuto numerario propter Absentiam ab Ecclesia. Quibus Literis suæ Illustrissimæ Dominationes explanant Mentem Regis non esse, ut cum Turba, seu Multitudine simul agatur, sed ut designentur quædam Personæ selectiores, quarum Resistentia, vel Punitio ex Tenore Legis serviat alijs in Exemplum, si velint se conformare, sin minus, in Terrorem. Et pro commodiori Prosecutione hujus Instituti, ut Personæ, contra quas procedendum est, & quæ ex alijs seligendæ erunt, tam sint ex primarijs, & opulentioribus cujuscunque Qualitatis, & Gradûs, in Pœnam, & Terrorem, quàm etiam ex aliquibus magis indifferentibus, seu propensioribus ad Obedientiam. Pro adimplenda autem hac Directione Suæ Majestatis ad Nos missâ, rogamus, & requirimus a Vestris Dominationibus Perillustribus, ut in proximo vestro Circuitu ineatis circa hoc illam Rationem, quæ maximè conducat ad exequendam Suæ Majestatis Voluntatem, juxtà Sapientiam vestram, & Judicium de Personis, quâ Viâ judicaveritis commodè pertrahi posse ipsam Multitudinem ad hunc Conformitatis Scopum. Et quia idem etiam Institutum sequendum est à Justitiarijs Pacis in suis trimestribus Consessibus, hortamur Vos, ut harum Literarum Copiam tradatis Custodi Rotulorum, aut Primario alicui Justitiario, in qualibet Comitatu, per totum Circuitum vestræ Jurisdictionis, cum Onere, ut observent Tenorem dicti Mandati. Datum è Castro Suæ Majestatis Dublinij 16 Februarij, Anno Domini 1617. Stylo veteri (q).

"*Subscripserunt*

"Thom. Dubl. Cancel. (r). Brabazon (s). Mellifont (t). Henricus Docwra. Willielmus Jones. Oliverius Lambert."

XXXIII. Multiplicatis sic Catholicorum Ærumnis, visum fuit multis Antistitibus Supplicationem adornare ad Orthodoxos *Europæ* Principes, ac potissimè ad Catholicum *Hispaniarum* Regem, *Philippum* III., qui Notitiâ nostrorum Gravaminum acceptâ, suo Interventu inclinaret Regem nostrum ad Lenitatem. Cujus Supplicationis Formam uti tunc pro Re nata concipiebatur, quia continet plura Querelarum Capita, non abs Re sed planè opportunum erit his inserere, ut Statum Rerum nostrarum Lector melius intelligat (u).

"*S. C. R. M.* (w).

Recolentes Animis nostris, quanto Zelo, & Beneficentiâ Catholica Majestas Vestra pro sua avita, & hæreditario Jure promovere soleat, & propagare Fidem Catholicam, quamvis afflicti, & dejecti, erigimur tamen in Spem aliquam Solaminis, & Sublevationis, quoties intuemur in illud Sceptrum, & Diadema, unde & Nos ipsi experti sumus, & Majores nostri perceperunt Refrigerium in Æstu Tribulationum, & fidem

(n) Consule Cap. præf. Num. xxxix. Sect. 20.

(o) In *Analectis Sacris Hiberniæ*, Part. ii. Pag. 264.

(p) Legesis Cap. i. Num. xiii. Lit. z. Pag. 12.

(q) Videsis Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. [illegible].

(r) Scilicet *Thomas Jones*, Archiepiscopus *Dublinensis*, Regni Cancellarius.

(s) *Edwardus* nempè *Brabazon*, Baro *de Atrio Dei*, vulgò *Atherdee*, seu *Ardee*, postea Comes *Midensis*.

(t) Nimirum *Edwardus Morus*, vernaculè *Moore*, Baro de *Mellifont*, postea Comes de *Drogheda*.

(u) Ex *Analectis Sacris Hiberniæ*, Part. i. Pag. 440.

(w) i. e. *Sacra Catholica Regia Majestas*.

dum in Tempestate Statirum. Insurgit eheu! in nostras Cervices onerosior quàm hactenus Calamitas; ac resurgit duplex Tribulatio solito durior, & efferacior.

Perstant plerique Catholici in Professione Fidei immoti, sed non intrepidi; mulctantur plurimi Fortunis, non dico supervacuis, sed penitus necessariis ad Vitam suam suorumque sustentandum. Orbantur nonnulli communi Libertate, quâ nihil dulcius Hominibus dari, aut auferri contingit. Arcentur plerique à consueta Sacrorum Communione, & nec clanculariò Sacramentorum Usurâ impune frui possunt. Parcitur utcunque fundendo Sanguini, sed lento Facultatum Exutu, & continuâ Virium Exenuatione ad miserrimam Paupertatem, haud multo mitiorem ipsâ Morte, contabescunt. Numerus Catholicorum vix dum minuitur præter paucos molles, & subventaneos, quos Favor dominantium allexit, vel exsufflavit Turba Persecutionis. Corpus ipsum si spectemus, adhuc integrum, & illæsum est, sed Membra quædam sterilescunt: Vitis nondum suam Vitam amisit, at Palmites in ea nonnulli exarescunt.

Quod veremur est ne totus diffluat Humor vitalis a Radice, tot Ictibus vulneratâ, incisâ Cortice, recisis Ramis, & absorptâ Medullâ Honoris, Honestatis, congrui Proventûs, Alimonia, Subventionis ad Vitam mediocriter tolerandam, quâ funditus absumptâ, quid proclivius quam ut ipsa, quæ etiamnum Integritatem suam retinere videtur, Catholicorum Societas, intereat, & dissolvatur, aut certe in circumjectam Contagionem trahatur, prout eos valde periclituri cernimus, & imis Sensibus ingemiscimus.

Idcirco ne subticendo Periculi Magnitudinem, arguì mereamur, neque Silentio nostro de Salute Animarum, sive securi, sive supini, parùmque providi in Redargutionem propheticam incidamus, quod venientem Gladium, vel Lupum in Gregem nobis commissum incursantem non altius inclamaremus; pro nostro Munere, & Solicitudine, quam gerimus, protestando denunciamus pio, propitio, & Catholico Regi Hispaniarum gravissime laborari à Catholicis in hoc Regno Hiberniæ, sustinendo Improperium, Contumeliam, Dispendium Libertatis, & Facultatum, ne Jacturam patiantur Catholica Religionis.

Et hac Nostra Denunciatione suppliciter petimus, ut velit Sequestrum dare, & Deprecatorem pro nostra Innocentiæ, & Fidei Incolumitate, interponendo suam Auctoritatem apud Regem nostrum Jacobum, ut flecti ille valeat ad Mansuetudinem, & Lenitatem, ne Populo suo Hiberniæ Fraudi esse patiatur Integritatem Professionis Fidei, quando illi sese in aliis Vitæ Officiis, & debitæ Subjectionis Muneribus, fidos, & inculpatos ostendunt. Atque huic Petitioni adornandæ totius Cleri Nutu, & Nomine Compositores subscripserunt hi qui sequuntur Antistites Hiberniæ, His deficit Exemplar, in eo siquidem Auctorum Nomina desiderantur.

Porro demissas istas Cleri Majoris *Hiberniæ* Preces intentum habuisse Effectum plusquam verisimile est, siquidem *Henricus Carey,* Vicecomes de *Falkland,* novus Prorex *Dublinium* appulit Die 8 Septembris 1622 (x) cum Potestate a Rege concedendi Catholicis *Hiberniæ* Libertatem Conscientiæ. Ast contra Potestatis illius Exercitium strenue [illegible] *Jacobo Usserio,* Acatholico Episcopo *Midensi,* postmodum Archipræsule *Armacano* [illegible] rege, atque Regni Consiliariis, nihil ea in Re factum fuit. Quinimo Die 21 [illegible] vum promulgatum est Edictum, mandans, ut Sacerdotes omnes [illegible] quàm Regulares, intrà quadraginta Dies e Regno *Hiberniæ* discederent, [illegible] expi[illegible] præstitutum Tempus converserentur. Anno autem sequenti [illegible] *Walliæ Princeps Carolus,* unicus Regis Filius tunc [illegible] in *Hispan*[illegible] hinc mitius erga Catholicos procedebatur, ut prius [illegible]

XXXIV. Defuncto *Jacobo Primo* Rege Die 27 Martii 162[illegible] mox [illegible] *Carolus* hujus Nominis Primus, [illegible] Pacis, & Vassallorum Amatorem, appellavit. Cum autem [illegible] [illegible] Die 1 Maij antecedenti per Procuratorem [illegible] Christianissimi *Gallorum* Regis *Ludovici* [illegible] Principem [illegible] Acatholicus, [illegible] [illegible] in [illegible] atque [illegible]

(x) *Warzus,* in *Annal.* [illegible]
(y) Rev. *Josephus* [illegible]
[illegible]

quibus Juvenes Literis, & religiosis formabant Institutis; eosque sic instructos, & professos in exteras Regiones, *Hispaniam* maximè, & *Galliam*, ad Artium, & Theologiæ Studia mittebant.

EODEM autem Anno 1625 Rex legalem Catholicis concedere Tolerationem proposuit, sed Acatholici Episcopi contrà Propositum illud solemniter protestati sunt (*a*). Hinc Persecutiones in Clerum renovabantur; immò Die 1 Aprilis 1629 recens publicatum fuit *Dublinij* Edictum contrà Sacerdotes omnes, tàm Sæculares, quàm Regulares, in universo Regno (*b*).

XXXV. IN calamitoso hoc Statu perdurarunt Res ad Annum usque 1637, quo jàm conflata occultè à *Puritanis*, seù *Presbyterianis* (*c*), Calvinistis scilicèt, *Angliæ*, & *Scotiæ*, Seditio in apertum proruperit Bellum adversùs Regem, quod in utroque memorato Regno vehementer exarsit. Enimverò Rex *Carolus* postquàm ex laudata Uxore Filios genuisset, & Filias, relictis in Pace Catholicis (quibus raro in Materia Fidei notabiles intulit Molestias), de Modo reformandi Statum *Protestantiæ* Religionis, *Puritanorum* Rabie, & Ambitione fœdatum, ac in varias Sectas divisum, cogitare cæpit; voluit quippè bonus Rex, ut omnia tria Regna, suo subjecta Imperio, uniformi Acatholico Cultu Deum invocarent, instigante potissimùm *Gulielmo Laudo*, Acatholico Archiepiscopo *Cantuariensi*, qui nimio Studio Sectæ *Episcopalium*, seù *Protestantium*, addictus, *Puritanos* ad *Episcopalium* Ritus portrahere cupiebat. Porrò ne videretur Rex Novitates aliquas incipere, aut incendiarijs *Puritanis* ad Turbas, & Seditiones concitandas justam præbere Ansam, mandavit ut juxtà Ritum à Regina *Elizabetha* institutum, & à Genitore suo *Jacobo* Rege confirmatum, omnes per universa tria Regna Acatholici divina peragerent Officia. Ut verò hoc suum Decretum meliori Modo omnimodæ dare posset Executioni, jussit prænominato Archipræsuli *Laudo*, quatenùs de aliorum Episcoporum, & Doctorum *Protestantium* Consilio, Rituale, Directorium, & Liturgiam (quam Angli *Librum communium Precum* vocant) Prælo daret, & publicaret, quibus Prædicantij, seù Ministri, tàm in Clero, quàm in Foro, in Administratione divinorum Officiorum se conformare deberent.

ARCHIEPISCOPUS *Laudus*, juratus aliàs *Puritanorum* Hostis, in regijs exequendis Mandatis segnis non erat: Nam non solùm prælibatos imprimi fecit Libros, sed etiam per *Angliam*, *Hiberniam*, & *Scotiam* Ministris omnibus, seù Prædicantijs, sub gravissimis Pænis mandavit, ut ad amussim juxtà eorundem Rubricas divina administrarent, sicque *Puritanorum* Odia inflammavit. Qui subindè in *Anglia* nedum Regijs Decretis, & Episcoporum Mandatis se opposuerunt, verùm & palàm è Suggestu mentiri non dubitarunt coram Plebe, uxorium Regem Catholicæ Conjugis Amore, & Incantationibus obcæcatum, aliud non conari per novam illam in *Reformatos* (sic se *Puritani* vocare affectant) motam Persecutionem, quàm ut sub quæsito illo Colore *Papismum* in *Angliam* reducat. *Laudus* hisce *Puritanorum* Murmurationibus, & Minis nihil territus, desperatos *Calvinisticæ* Infidelitatis Prædicantios, seù Ministros, Ecclesiasticis per *Angliam* exuit Beneficijs, privavit Officijs, & substitutis eorum Locis *Protestanticæ* Zizaniæ Seminatoribus, *Puritanorum* Fautores partìm proscripsit, partìm in Carceres conjecit, partimque Ære etiam, & Corpore malè mulctavit. *Puritani*, ad omnia aliàs perpetranda Facinora impigri, & versutissimi, statim per omnes *Angliæ* Angulos clamitant, de Religione, & Libertate publica jam actum esse; Regem *Papis-*

(*a*) *Waræus*, in *Annal. Hiber.* ad Annum 1625.

(*b*) Idem Ibidem ad Annum 1629.

(*c*) Inter innumeras penè Sectas, quibus scatent *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Regna, duæ sunt præcipuæ, una nimirùm *Episcopalium*, qui quosdam Ecclesiæ Catholicæ Ritus, ac nominatìm Ordinationem Episcoporum retinent. Altera *Presbyterianorum*, qui nullam Episcoporum Jurisdictionem agnoscunt, nullamque Ordinationem. Dicuntur etiam *Puritani*, quod asserant, se puram Hæresiarchæ *Calvini* Doctrinam sectari, non secùs ac *Waldenses* Hæretici, qui Sæculo Ecclesiæ duodecimo in *Italia* erant, *Catharos*, id est, *Puros*, sese appellabant. *Episcopales* etiam passim nuncupantur *Protestantes* sine addito; *Puritani* verò se vocant *Protestantes Dissentientes*, quia nimirùm aliorum Ritibus dissentiunt, quibus Nominibus utraque Secta à Curialibus, & in Actis Parlamentarijs technicè dignoscitur. Item prior Secta dicitur vulgò *Ecclesia Alta*, quia scilicet Campanas, Turrcique campanarias habet; posterior verò dicitur *Ecclesia Bassa* ob Rationem contrariam.

Papiſtarum, & deſperatiſſimorum *Jeſuitarum* Conſilio velle, extinctâ Evangelicâ Luce, proſcriptiſque illius Miniſtris, *Britannos* ad colenda *Papiſtarum* Idola compellere.

XXXVI. Dum hiſce, alijſque Impoſturis *Anglicanum* Populum ad Rebellionem concitarent *Puritani*, in *Scotiam* pervenit Edictum Regium in Materia Religionis, per *Angliam* jam Executioni mandatum. Quod cùm *Edinburgi*, capitalis *Scotiæ* Urbis, publicaretur præfato Anno 1637, & Epiſcopus *Proteſtanticus* Altaria, Organa, Cruces, alioſque Ritus in *Directorio* præſcriptos, juxtà Regij Decreti Tenorem, in deſertis, & profanatis *Edinburgenſibus* Eccleſijs erigere, & ordinare conatus eſſet, ſubitò in eum *Puritani Albionenſes*, ſeù *Scoti* (ferum profectò, & indomitum Hominum Genus) Impetum fecerunt, eoque ex Sacello Regio, non ſine evidenti Vitæ Periculo, extruſo, Altare ſubverterunt, Crucem conculcarunt, Mappas, & alias Veſtes, *Proteſtantium* More conſecratas, lacerarunt; atque *Litburgiam* novam, tanquam ſi Idolum eſſet *Apollinis*, cum Triumpho in Forum uſque portarunt, ibique prævio ingenti Clamore, quo millièş *Papæ*, *Papiſticis Jeſuitis* omnibus, eorumque raucicis Cæremonijs maledixerunt, Vulcano conſecrarunt *Miſſaticam*, ut vocabant, *Litburgiam*, quamvis nihil in ea ordinaretur, quàm quod *Elizabethâ* regnante à Proteſtantibus per *Angliam* obſervatum fuerat, & reapsè obſervant puriores *Lutherani* per totam *Germaniam*, maximè in *Saxonia*, ubi videre eſt Templa Altaribus, Organis, & Crucifixis ornata, & Pſeudo Lithurgos, ſeù Prædicantes, certo Veſtimentorum Genere indutos. Nec hoc contenti Facinore *Puritani Scoti*, ab Obſequio *Caroli* Regis defecerunt, Arma ſtatìm in eùm ſumentes, Regimenque Civile, & Eccleſiaſtico-*Calviniſticum* juxtà ſuam diſpoſuere Amentiam.

Rex, ut Vim Vi repelleret, iniquos *Puritanos*, quos nec Monitis, nec mitioribus Remedijs flectere, & ad Obedientiam revocare poterat, armatâ Manu aggredi decrevit. Stipatus itàque multis *Anglorum* Millibus, ad *Scotiæ* Confinia movit, quâ Expeditione territi *Puritani*, reſipiſcere, Armaque deponere, ac Regiæ ſe Clementiæ ſubmittere ſimularunt. Pacis Amator *Carolus* Rex Pacem cum doloſis *Puritanis* pepigit Die 18 Junij 1639, Exercituque exauctorato, *Londinum* reverſus eſt. *Puritani* autem *Scoti*, inito priùs Conſilio cum *Puritanis Anglis*, videntes quod à Signis diſceſſiſſet Volonum, ſeù Voluntariorum, ut vocant, Exercitus, in quo Flos nobilis Juventutis *Anglicanæ* ſummâ Fide Regi, cùm ad Confinia *Scotiæ* moverat, militabat, violatis Articulis, & Pactis, in quæ anteà jurarunt, unitis inopinatè Viribus, magno cum Exercitu, profligatis paucis, qui Fluminis *Tinæ* (anglicè *Tweede*) Tranſitum Regis Nomine prohibebant, in *Angliam* Impreſſionem faciunt. Ibi expugnato *Neo-Caſtellò* (anglicè *New-Caſtle*), varijſque alijs Oppidis, Regiam Majeſtatem, tanquàm Idolatricæ *Papiſtarum* Religioni addictam, multimodis proſcindunt Convitijs.

Thomas Wentworth, Comes *Straffordiæ*, & Prorex *Hiberniæ*, Vir magni Conſilij, & Auctoritatis, decem millia Catholicorum *Hibernorum* Militum à multis antea Menſibus in Armis habuit in *Ultonia*, quæ ex *Hiberniæ* Provincijs finitima eſt *Scotiæ*. Hic a Rege monitus, in *Angliam*, relicto poſt ſe Exercitu, remeavit, ubi Regi obtulit, ſe velle, illo, quem in *Hibernia* habuit, Milite, *Puritanorum*, tàm *Anglorum*, quàm *Scotorum*, Perfidiam caſtigare, & Contumaciam opprimere. At bonus Rex, ſagaciſſimi *Straffordij* (qui omnia, quæ Regi poſtmodùm evenerunt, prædixit) neglecto Conſilio, Litem communi Ordinum Regni *Angliæ* Conſenſu dirimere voluit. Hinc pactis cum rebellibus *Scotis* Inducijs, Comitia indixit prælibati Regni, quorum Convocatio & Regi Vitam ademit, & barbaris *Puritanis* Viam ſtravit ad varia alia perpetranda Facinora, quæ pauciſſimis enarrabo Verbis, Sermonem quippè nimis exceſcere perſentio.

XXXVII. Tertio Novembris Anni 1640 incepit *Parlamentum*, vulgò dictum *longum*, ex quo Mala omnia, & Incendia, in tribus Regnis excitata, manarunt. Dictum porrò fuit *Parlamentum longum*, quia Anno ſequenti Rex annuit, ut *non abrogaretur ſine Conſenſu utriuſque Domûs Parlamentariæ*.

Die 12 Maij 1641 mox memoratus *Thomas Wentworth*, Comes *Straffordiæ*, Prorex *Hiberniæ*, Regi *Carolo* devotiſſimus, ejuſque Exercitus Præfectus Generalis, *Londini* Capite plectitur, Sententiâ à rebellibus *Parlamentarijs* in eum latâ, cui ipſemet ſubſcripſit Rex, uti nolens

abſoluta

absolutâ Potentiâ in eo liberando, sed tentatis alijs omnibus Remedijs, nominatìm Literis propriâ Manu exaratis, & per *Carolum* Filium, tunc *Walliæ* Principem, posteà Regem, Proceribus in Superiori Domo præsentatis, quibus intercessit pro *Straffordio* (è cujus Vita Regiæ Familiæ Salutem pendere, prudentiores fundatè judicabant) ut saltem Executio Sententiæ, in eum latæ, remoraretur, sed frustrà, statìm namque Securi percussus obijt *Puritanorum* Terror *Straffordius*, etsi Heterodoxus, non autem Vir apprime Catholicus, ut ait *Antonius Arnaldus*, Doctor Sorbonicus, à *Gravesono*, Doctore item *Sorbonico*, laudatus (*d*). Inopinatus iste Magni *Straffordij* Casus, ex Apice Honoris decidentis, ita varios alios deterruit Proceres, qui publica in *Anglia* obibant Munia, ut sese Officijs spontè abdicarent; immò ipsummet Regem usque adeò exinanivit, ut nihil seditiosis posteà denegaverit *Puritanis*, in Parlamento sedentibus, per quod tamen haud satisfecit irregulatis eorum Desiderijs. Experientiâ quippè probatum est, quò plus factiosis conceditur Popularibus, eò magis illorum acui inordinatum Appetitum ad majora, & minùs rationabilia petenda.

Mense Augusto Anni 1642 Rex Labarum suum apud *Nottinghamum* explicuit; ejusdemque Anni Mense Octobri, & Anni 1643 Mense Julio, duplici scilicet Certamine, rebelles *Parlamentarios* superavit. At Mense Junio sequentis Anni 1644 *Parlamentarij* Exercitum Regis superarunt.

Die 10 Januarij 1645 suprà nominatus *Gulielmus Laudus*, Acatholicus Archiepiscopus *Cantuariensis*, eò quod Regi esset fidus, Capite plectitur, tametsi Regias exhiberet Literas omnem condonantes Offensam.

Die 14 Junij ejusdem Anni 1645 committitur Prælium *Nasebianum*, in quo rebelles *Parlamentarij*, Ductoribus Equite *Thomâ Fairfaxio*, & *Oliverio Cromuello*, Victores evadunt, exindeque Regia Potestas omnimodè deprimitur.

XXXVIII. Mense Majo Anni 1646 *Carolus* Rex, crescentibus indiès rebellium Viribus, fractusque infelici tot Præliorum Exitu, *Oxoniâ* egressus, ad Castra *Scotorum*, qui illum invitaverant, eique suam obligarunt Fidem, tanquàm ad Azylum, se recepit. At *Scoti*, Auro deliniti, Regem suum infestissimis ejus Hostibus fœdum in Modum tradidere. Varijs postmodùm in Locis detentus fuit Rex ut captivus, sed tandem fugit in Insulam, cui Nomen *Victus* (anglicè *Wight*), ast à Præfecto illius Insulæ captus, denuò incidit in Manus Hostium, præsertim *Cromuelli*, qui non jam per Cuniculos, sed apertè in Vitam ejus grassari cæpit. Hinc ejus Causæ in suprema *Londini* Curia Parlamentaria cognoscendæ præficiendos curavit Judices, quos habebat devotos sibi, ac penitùs addictos, quorum Præses erat *Joannes Bradshaw*. Auctoritatem Fori negavit Rex, adeòque Curiæ Potestati subjicere se omninò renuit. Nihilominùs (quod horret Calamus scribere) à *Parlamentarijs*, à suis Subditis, per summam, & à Sæculis inauditam Injustitiam, tanquàm Tyranus, Perduellis, Homicida, & malus Administrator Capite damnatus est, hâc in eum pronunciatâ Sententiâ: *Quoniam Carolus Stuartus à Populo postulatus Tyrannidis, Perduellionis, Homicidij, & Administrationis malè gestæ, nec pro se quicquam responderit, Contumaciæ denuò juxta ac Objectorum Criminum reus, prædictus Carolus Stuartus Neci adjudicatur, Caput à Corpore sejungendo.*

Ad Locum Supplicij præ Palatij Regij, *Albæ Aulæ* dicti, Foribus super Contabulationem, hunc in Finem compaginatam, perductus Rex *Carolus* Die 30 Januarij 1648, Stylo veteri (*e*), Stylo verò novo, Die 9 Februarij 1649, Populum paucis adlocutus, & ad Pacem adhortatus, Cervicem porrexit, quam, Orbe Terrarum obstupescente, abscidit ei Carnifex, non quidem ordinarius, a tanta Impietate abhorrens, sed Carnifex personatus, sub Larva scilicèt latens, quem suspicantur plures, impium fuisse *Cromuellum*, totius Iniquitatis Compendium

(*d*) Tom viii. *Hist. Eccles.* Colloq. i.

(*e*) Consulendum Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

dium *(f)*. Sic funestâ Morte extinctus est *Carolus* Rex, hujus Nominis Primus, quam si, ejuratâ Hæresi, pro Catholicæ Religionis Veritate oppetijsset, Martyrij Palmam adeptus fuisset. Eum nihilominùs, ut obiter dicam, tanquàm Martyrem celebrant *Protestantes*, in eorum siquidem *Litburgia*, passim dictâ *Libro Communium Precum*, hæc legere est ad Diem 30 Januarij : *Formula Precum Publicarum cum Jejunio, quotannis usurpanda trigesimo Januarij, qui est DIES MARTYRIJ CAROLI BEATI REGIS, ejus Nominis Primi, ad divinam Misericordiam implorandam, ut à Nobis, aut Posteris nostris, Deus non repetat Pœnas sacri, & innocui Sanguinis, & aliorum Criminum, quibus ipse infensus, Nos, & Regem nostrum tradidit in Manus crudelium, & malè feriatorum Hominum. Si Dies iste inciderit in Dominicam aliquam, Officium hoc, unà cum Jejunio, sequenti Die celebrabitur. Et Dominicâ proximâ antè præfatum Diem inter Matutinas, immediate post Symbolum Nicænum, oportet Monitionem dari, ut Dies iste præfatus cum debita Observatione celebretur.* Cæterùm *Puritani* è contrà eum tanquàm Tyrannum, Proditorem, Homicidam, & publicum horum Regnorum Hostem etiamnùm habent, atque in Opprobrium Memoriæ ipsius Caput Vitelli Die 30 Januarij in Prandio manducare gestiunt.

His ità contrà omne Jus divinum humanumque gestis, *Oliverius Cromuellus*, totius hujusce Tragediæ Auctor, supremam Potestatem constituit in Plebe, & quidem juxtà Aphorismos, ex *Calvini* Sentina haustos. Nihilominus pulso (*g*) post nonnulla Certamina *Carolo* II legitimo Rege, Tyrannidem arripuit, & postquâm cum *Batavis* Pacem pepigisset, *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Regnorum Protector renunciatus est Die 16 Decembris 1653, anteà de Anno 1650 Rebellium Strategus, vulgò Capitaneus Generalis, declaratus. *Regis* autem Titulo insigniri renuit, eò quod regium Nomen Populo jam invisum reddidisset. Sub hoc tamen minùs ambitioso *Protectoris* Nomine tria ista Regna majori, quam ipsi Reges, Potestate gubernavit Vir ille versutissimus, suoque docuit Exemplo, Tyrannos aliquot sceleratissimos, saltem usque ad Obitum, in hac Vita esse fortunatos. Quod & dudùm ajebat *Jeremias* Propheta (*h*) : *Quare Via impiorum prosperatur? Bene est omnibus, qui prævaricantur, & inique agunt (i).*

XXXIX. His ita succinctè narratis, opportunum erit hic Loci exhibere Schema Numerale Legum omnium pænalium, quæ *Elizabethâ*, *Jacobo*, & *Carolo* regnantibus, contra Catholicos in *Anglia*, & *Hibernia* latæ sunt, ex Libello Anglicano *Gulielmi Birchlei*, impresso *Londini* 1653, juxta Versionem latinam, quam tradit *Daniel* noster *O-Daly*, alias *Dominicus de Rosario* (*k*).

" 1. Secunda Recusatio Juramenti Primatûs Regij, in Rebus etiam Ecclesiasticis (l), puniatur ut " Suprema Perduellio. *Anno* 5 *Elizabethæ, Cap.* 1. (*m*).

" 2. Defensare, vel extollere Auctoritatem Sedis Romanæ, pro secunda Vice summa Perduellio. 5 " *Elizabethæ*, 1.

" 3, Obtinere ullam, aut uti Bullâ aliquâ *Romanâ*, summa Perduellio. 13 *Elizabethæ*, 2.

" 4. Persuadere, vel inducere aliquem reconciliari ad Religionem *Romanam*, summa Perduellio. 23 " *Elizabethæ*, 1 ; & 3 *Jacobi*, 4.

" 5. Viri Presbyteri, & Religiosi, & Ritu *Romano* initiati, si veniant, vel maneant in ullo Regis Do- " minio, summa Perduellio. 27. *Elizabethæ*, 2.

" 6. Item si prædicti remanserint in ullo Seminario per sex Menses post Proclamationem prædicti Sta- " tuti, post Reditum summæ Perduellionis rei habentur. 27 *Elizabethæ*, 2.

" 7. Qui celaverit Bullam aliquam, vel Instrumentum à Sede *Romana*, vel etiam Reconciliationem " sibi propositam, aut oblatam, tanquâm Perduellionis reus punitur. 13 *Elizabethæ*, 2,

" 8 Fovere, aut celare eos, qui inducunt, aut reconciliare cupiunt omnes ad Religionem *Romanam*, " summa Perduellio. 23 *Elizabethæ*, 1.

(*f*) Recolendum Cap. vi. Num. xi. Lit. k. Pag. 116.

(*g*) Confer inferiùs dicenda Num. lxxxii.

(*h*) Cap. xii. Vers. 1.

(*i*) Alia de *Cromuello* videsis Cap. præs. à Num. lxxxii.

(*k*) A Pag. 386.

(*l*) Adeas Cap. præs. Num. iii. Pag. 598.

(*m*) Confer Sect. 12. hujus Num.

" 9. Recipere apud se, fovere, vel adjuvare Hominem Ecclesiasticum, sciendo ipsum esse talem, " Perduellio summa. 27 *Elizabethæ*, 2.

" 10. Jussus Regno exire Catholicus, si renuat, aut sine Licentia reversus fuerit, sit reus Per- " duellionis. 35. *Elizabethæ*, 1. 2.

" 11. Exire Regno ad serviendum extraneo Principi, nisi priùs ille qui exit, Juramentum Fidelitatis, " & Primatûs Regij (*n*) præstiterit, simulque voverit, necnon & Cautione vel Obligatione firmâ, " & juridicâ spoponderit se nunquàm cum Religione *Romana* reconciliaturum, Crimen læsæ Majestatis. " 3 *Jacobi*, 4.

" 12. Prima *Recusatio* Juramenti Primatus Regij in spiritualibus punitur tanquàm Casus, qui in Lege " Anglicana dicitur *Præmunire*, & importat Confiscationem omnium Bonorum mobilium, & immobilium, " Carcerem perpetuum, & Privationem à quocunque Beneficio Juris. 5 *Elizabethæ*, 1. (*o*).

" 13. Proponere, vel defensare ullam spiritualem Potestatem Sedis *Romanæ*, punitur ut Casus *Præ-* " *munire*. 5 *Elizabethæ*, 1

" 14. Adferre, vel accipere Cruces, Imagines, vel *Agnos Dei*, vel *Romá*, vel aliundè Sacras Reli- " quias, punitur tanquàm Casus *Præmunire*. 13 *Elizabethæ*, 2; & 23 *Elizabethæ*, 1.

" 15. Adjuvare quoquomodo Personam ullam, Diplomate aliquo utentem, à Sede *Romana* concesso, " est Casus *Præmunire*. 13 *Elizabethæ*, 2; & 23 *Elizabethæ*, 1.

" 16. Fovere, vel quoquomodo adjuvare aliquem degentem in Collegijs, vel Seminarijs extramarinis, " est Casus *Præmunire*. 27 *Elizabethæ*, 2.

" 17. Secunda *Recusatio* Juramenti Fidelitatis (*p*) est Casus *Præmunire*. 3. *Jacobi*, 4; & 7 *Ja-* " *cobi*, 6.

" 18. Qui non præsentaverit, vel revelaverit, si quem cognoverit Ecclesiasticum Virum in Locis extra- " marinis initiatum, incarceratur. 27 *Elizabethæ*, 2.

" 19. Judicatus, vel suspectus *Recusans* (*q*) incarceratur. 29 *Elizabethæ*, 2.

" 20. *Recusans* adire Templa Protestantium, vel adesse Orationibus eorum, incarceratur, nec dimit- " titur Vadimonio. 35 *Elizabethæ*, 1.

" 21. *Mulier* conjuncta *recusans* Juramentum Fidelitatis incarceratur. 3 *Jacobi*, 4.

" 22. Mulier conjuncta, de *Recusatione* convicta, incarceratur donec Maritus ejus solverit decem Li- " bras *Anglicanas* (*r*) per Mensem, vel tertiam Partem omnium Terrarum ejus. 7 *Jacobi*, 6.

" 23. Catholici, qui non possunt solvere Mulctam pænalem, quam Fisco Regio debent, incarcerantur " usque ad integram Solutionem. 23 *Elizabethæ*, 1.

" 24. Hominis propter *Recusationem* excommunicati Domus infringitur, ut capiatur. 7 *Jacobi*, 6.

" 25. Qui à Frequentatione Templi Protestantium per Annum abstinebit, Eutrapeliæ Obligatio- " nem, aut probæ Conversationis suæ Securitatem, & Vadimonium coram Rege præsentabit. 23 " *Elizabethæ*, 1.

" 26. Omnes *Recusantes* ultrà quinque Milliaria per Circuitum à Domo sua discedere prohibentur sub " Pæna Mortis. 23 *Elizabethæ*, 2.

" 27. Decem Milliarium Spatio *Londinum* accedere non possunt. 3 *Jacobi*, 5.

" 28. Domum, in qua Rex, vel Hæres ejus apparens existit, introire non possunt. 3 *Jacobi*, 5.

" 29. Pro Absentiâ à Templo *Protestantium* quolibet Die Dominico solvit quis duodecim Denarios " *Anglicanos* (*s*). 1 *Elizabethæ*, 2.

" 30. Pro eadem Absentia quolibet Die Festo duodecim Denarij. 3 *Jacobi*, 4.

" 31. Pro Absentia ab Officijs, & Orationibus *Protestantium* quolibet Mense, quilibet viginti Libras " *Anglicanas* solvet Regio Fisco. 23 *Elizabethæ*, 1; & 3 *Jacobi*, 4.

" 32. Qui non solvit viginti dictas Libras *Anglicanas* pro quolibet Mense, ejus Bona omnia, Terræ, " ac Tenementa Regio Fisco cedunt. 29 *Elizabethæ*, 6; & 3 *Jacobi*, 4.

" 33. Stat sub Arbitrio Regis accipere, vel recusare viginti prædictas Libras Anglicanas per Mensem " à quolibet *Recusante*, vel ex tribus Partibus duas sibi assumere ex Bonis omnibus immobilibus. 3 " *Jacobi*, 4.

" 34. Omnes

(*n*) Illius Formulam videre est Cap. præf. Num. iii. Pag. 599.

(*o*) Confer Sectionem 1 Num. præf. & Num. cxiii. Lit. l.

(*p*) Formulam Juramenti hujus Fidelitatis sub Rege *Jacobo* legere est Cap. præf. Num. xi. Pag 614.

(*q*) Consulendus Num. xv. Cap. præf. Lit. t.

(*r*) Hoc est, quadraginta Scuta Monetæ *Romanæ*.

(*s*) Hoc est duos *Julios Romanos*.

" 34. Omnes Terræ, & Tenementa *Recusantium* Regio, Titulo habita, Regi ipsi cedunt propter Recu-
" santiam. 25 *Elizabethæ*, 2.

" 35. Omnes Pænalitates, & Mulctæ fiscales propter *Recusantiam*, quæ Prædecessori debentur, Hæ-
" redi incumbunt, si *Recusans* est. 1 *Jacobi*, 4.

" 36. *Recusans* Sacramentorum Usum juxtà Ritum *Anglicanum*, primo Anno viginti Librarum *Angli-*
" *carum*, secundo Anno quadraginta, tertio sexaginta *Anglicarum* Librarum Mulctâ, & sic quolibet
" Anno deinceps plectendus. 3 *Jacobi*, 4.

" 37. Qui præsentat, indicat, vel revelat Judici *Recusantem*, duas Libras *Anglicanas* de Bonis *Recu-*
" *santis* accipit. 3 *Jacobi*, 4.

" 38. Pro quolibet Homine commorante, vel Servo suo *Recusante*, *Recusans* decem Librarum *Angli-*
" *carum* Mulctâ plectitur pro quolibet Mense. 3 *Jacobi*, 4.

" 39. Ex tribus Partibus duæ ex Dote, vel Junctura Mulieris conjunctæ, cedunt Regio Fisco, si
" *Recusans est*. 3 *Jacobi*, 5.

" 40. Pro quolibet Accessu ad Curiam centum Libræ *Anglicanæ* solvuntur à Catholicis. 3 *Ja-*
" *cobi*, 5.

Hoc Statutum, atque vigesimum septimum, & vigesimum octavum, id videntur intendere, ut Catholicis tollatur Libertas suam agendi Causam in Curia. Verum quomodocunque accedant, sivè ut ipsi Causam suam agant, sivè vocati, ut pro se respondeant, pro sua Præsentatione, & Apparentia solvunt Mulctam jàm dictam.

" 41. Qui Filios suos non baptizant publicè juxtà Ritum *Anglicanum* infra Mensem post Nativitatem
" eorum, pro Mulcta solvunt centum Libras *Anglicanas*. 3 *Jacobi*, 5.

" 42. Qui Uxorem ducit Ministro *Protestante* non præsente, solvit centum Libras *Anglicanas*. 3
" *Jacobi*, 5.

" 43. Pro Sepultura Corporis alibi quàm in Templo, vel Cæmeterio *Protestantium* solvuntur centum
" Libræ *Anglicanæ*.

" 44. Qui transmittit Adolescentes in Loca extramarina sine Licentia, solvit centum Libras An-
" glicanas.

" 45. Qui nutrit, aut sustentat pro Infantibus suis Pædagogum, vel Ludimagistrum, non frequentantem
" Templa *Protestantium*, nec habentem Permissionem docendi, pro quolibet Mense solvit decem Libras
" *Anglicanas*. 23 *Elizabethæ*, 1; 29 *Elizabethæ*, 6.

" 46. Item Ludimagister, vel Pædagogus ipse *Recusans*, & Catholicus eum retinens apud se, solvere
" debent pro quolibet Die duas Libras *Anglicanas*. 1 *Jacobi*, 4.

" 47. Omnia Bona mobilia, vel immobilia Catholici transeuntis extra Fines præscriptos durante suâ
" Vitâ cedunt Regio Fisco. 23 *Elizabethæ*, 2; & 3 *Jacobi*, 5.

" 48. Item omnia Bona transeuntis, vel mittentis Filium suum in Partes extramarinas ad Educa-
" tionem ejus in Religione *Romana*, tàm mobilia, quàm immobilia, cedunt Regio Fisco. 3 *Ca-*
" *roli*, 2.

" 49. Catholicus residens intrà decem Milliaria *Anglicana* propè *Londinum*, centum Libris *Anglicanis*
" plectitur. 3 *Jacobi*, 5.

" 50. Catholicus exercens aliquam Functionem ex his quæ Statuto 3 *Jacobi*, 5 referuntur, centum
" Libris *Anglicanis* plectitur. 3 *Jacobi*, 5.

" *Functiones autem hujusmodi, à quibus excipiuntur Catholici, sunt quæ sequenti continentur*
" *Statuto.*

" 51. Catholici inhabiles declarantur ad Officia, vel Functiones, quibus mediocrem Vitam ducere
" possunt, videlicèt non possunt esse Advocati in Lege communi, vel civili, vel Dispensatores in Bonis
" alicujus, Procuratores, aut Promotores, aut Officiales in Curia; non possunt exercere Medicinam,
" aut Pharmacopœam; non possunt esse Officiales in Exercitibus pedestribus, vel equestribus; nec præ-
" esse Navibus, Castris, aut Præsidijs. 3 *Jacobi*, 5.

" 52. Sunt inhabiles ad appellandum, vel reclamandum contrà Processum, vel Sententiam, propter
" Defectum Formæ etiam Juris. 3 *Jacobi*, 4.

" 53. Maritus Mulieris *Recusantis* fit inhabilis ad quæcunque Officia in Re, vel Administratione pub-
" lica. 3 *Jacobi*, 5.

" 54. Matrimonium contractum aliter quam secundùm Ritum *Anglicanum*, reddit Maritum inhabilem
" ad hoc ut sit Inquilinus de Gratia, seù privilegiatus, & Mulierem reddit inhabilem ad habendam Do-
" tem, vel Juncturam à Marito, aut ullam Portionem de Bonis Mariti. 3 *Jacobi*, 5.

"55. Similiter Catholicus fit inhabilis ad prosequendam Actionem, præsentanda Beneficia, nec potest "esse Executor, vel Administrator in Testamentis, vel Tutor. 3 *Jacobi*, 5.

"56. Infantes, & Juvenes educati in Locis extramarinis sine Licentia, excluduntur, & inhabiles fiunt, "ne possent à Parentibus aliquo donari, vel per Chartam, aut Instrumentum, vel Beneficio Prosapiæ uti "in Participatione Bonorum. 1 *Jacobi*, 4; & 3 *Jacobi*, 5.

"57. Præter has omnes Pænalitates Catholici declarantur subjecti omnibus Censuris quasi Ecclesi-"asticis *Protestantium*, Pænisque exindè secutis de Jure Regni *Anglicani*. 23 *Elizabethæ*, 3; & 3 "*Jacobi*, 4."

XL. His omnibus gravius est Statutum Sequestrationis, & Confiscationis duarum Partium omnium Bonorum mobilium, & immobilium, realium, & personalium, publicatum contrà *Recusantes* Juramentum Abjurationis Fidei, Tenoris sequentis (*t*):

" *Statutum Parlamentare, factum in Anglia decimo nono Augusti Anno 1643*
" *contra recusantes novum Juramenti Genus, circà Principia*
" *Fidei, & Religionis excogitatum.*

"DECRETUM esto, sanctèque institutum per Illustrissimos Dominos, & Comitialem Popu-"lum hujus Parlamenti, ut quæcunque Persona unius & viginti Annorum Ætatis, aut su-"prà, Juramentum inferiùs expressum præstare, aut vovere recusaverit (quod quidem Juramentum duo "vel tres aliqui Commissarij Sequestrationis in quolibet Comitatu, Civitate, aliove quovis Loco, vel duo "Justitiarij Pacis, aut Prætor, seù Major, Balivi, aut alij præcipui Officiales in qualibet Civitate, Pago, vel "Corporatione, omnibus, & singulis quibuscunque Personis administrare poterunt) talis scilicèt Persona "*recusans* tanquàm *Papista*, & Prævaricator, & reus hujus, atque prioris Decreti, Reatum Amissionis, "& Confiscationis, necnon & Sequestrationis binæ, vel duplicis tertiæ Partis omnium Bonorum, "mobilium, & immobilium, realium, & personalium, simul ac Prædiorum, & Proventûs eorundem incur-"rat. Eademque duplicis tertiæ Partis Bonorum omnium Portio, sic confiscata, & sequestrata, Reditus, "vel Proventus eorundem vendatur, locetur, & disponatur secundùm Modum, Proportionem, & Per-"sonas, quo, vel quibus, & prout in Decreto Sequestrationis contrà Papistas præscriptum, atque ordi-"natum habetur.

" Forma autem Juramenti est ut sequitur.

" *Ego A. B. Abjuro, respuo, rejicio Romani Pontificis Auctoritatem, aut Suprematum, tàm super Eccle-"siam Catholicam in generali, quàm super meipsum in particulari. Credo, & confiteor, nullam fieri Transub-"stantiationem in Sacramento Cænæ Domini, in Speciebus Panis aut Vini post Consecrationem earundem "quocumque Modo, vel a quacunque Persona fiat. Item credo, nullum esse Purgatorium, nec consecra-"tam Hostiam; Crucifixi, vel quascunque alias Imagines ullo Modo adorandas, nec ullum eisdem Adora-"tionis Cultum debitum esse. Similiter credo, Salutem Animæ nullatenus per Merita bonorum Operum "acquiri posse; omnemque Doctrinam in Affirmationem dictorum Articulorum abjuro, denego, detestor, "omni Æquivocatione, aut mentali Reservatione, aut occultâ, vel secretâ Evasione seclusâ, sed Verba "ipsa, quæ profero, secundum communem, & usitatum Sensum, & significationem omnium Hominum, in-"telligendo. Ità me Deus adjuvet*" &c.

XLI. His ab *O-Dalæo* nostro fideliter exscriptis, sequentia Memoratu digna proprio Marte subjungit: "Extractum est hoc Decretum cum ipsius Juramenti Forma, & ex *Anglico* traductum, ex Libello im-"presso *Londini* in *Anglia* Anno 1653. Multa quidem dicenda forent circà hujus Decreti, necnon & "Juramenti Ineptias, si Apologeticum, vel Controversiam instituere contingeret. *Gulielmus* autem "*Birchleus* illius Libelli (qui *Moderator Christianus* in Lingua *Anglicana* dicitur), Author sanè modera-"tus, non ausus fortè in altum Disputationum ducere propter imminentem Tempestatem, concinnè os-"tendit violentam Extorsionem hujus Juramenti cum Libertate Nationis *Anglicanæ*, immò & cum anti-"quis, & novissimis Regni *Anglicani* Legibus repugnare. Et quidem meritò, siquidem hoc Decreto, & "Juramento mentita est Iniquitas sibi, & in uno solo Triennio *Anglia* Fidem publicam Regni Perjuris "violare

(*t*) Ex *Daniele* nostro *O-Daly*, seù *Dominico de Rosario*, Pag. 316.

" violare non modò permisit, sed ordinavit. Anno namque Domini 1640 ex Motione totius Corporis " Parlamentaris novem Viri Nobilissimi Domini Commissarij ex Æde Superiori (*u*) Regi *Carolo* Supplicem " Libellum de præcipuis Regni Gravaminibus obtulere, in quo illud unum vel maximè molestum asserebant, quod tot Juramenti publici Innovationes, & Canones, vel Formæ, nuperrimè Clero Populoque " impositæ, & administratæ, communem Libertatem abolere videntur. Undè factum est Statutum, ut " in hujus Exactiones, jamque serpentis Mali Remedium, totius Parlamenti Decreto sancitum esset, ut " sequitur:

" *Nulla Persona quâmcunque Auctoritate, vel Jurisdictione Ecclesiasticâ, multò minùs temporali,* " *præditus, sive ex Officio, sive ex Instantia, vel Suggestu alteriùs cujuscunque Personæ, urgere, vel* " *cogere Personam ullam (aut eidem proferre, vel administrare) audeat ad Votum, vel Juramentum* " *aliquod, quo Persona ipsa teneatur fateri aliquid contrà, vel accusare seipsum de Crimine. vel Of-* " *fensa, Delicto, vel Negotio ullo, Ratione cujus Reatum alicujus Pænæ, vel Punitionis incurrere* " *possit.*

" Hoc tamen non obstante in uno Triennio, Anno scilicèt 1643, Decretum de nova, & inusitata " pejerandi Forma ab ijsdem ipsis Personis, eodemque ipso *Parlamento* emersit.

" Deindè in illo antiquo Bullario *Anglicano*, quod, quasi *Mare Magnum*, omnia Privilegia Libertatis " *Anglicanæ* continet, ac proindè *Magna Charta* vocatur, antiquæ Latinitatis Tenore sic habetur: " *Nullus Liber Homo capiatur, vel imprisonetur, aut dissesietur de Libero Tenemento suo, vel Liberta-* " *tibus suis, vel liberis Consuetudinibus suis, aut outlagetur* (id est, Juris Beneficio privetur), *vel exu-* " *letur, aut aliquo Modo destruatur, nec super eum Mittimus* (id est, nec per Nos, nec per Commis- " sarios nostros Actionem facimus) *nisi per legale Judicium Parium suorum, vel per Legem Terræ.* " Quæ Verba ex Justitiario *Cookeo*, secunda Parte Institutionum, Fol. 45, intelligi debent de suspectis " in Materia capitali, vel in Casibus extraordinarijs: Ecce tamen hoc Decreto duabus Tertijs Bonorum " privantur *recusantes* pejerare contrà Conscientiam. Et in eadem Magna Charta: *Nullus Balivus po-* " *test exigere Juramentum ab aliquo de suo simplici Dicto, nisi fidelibus Testibus de eodem Dicto ad Judi-* " *cium inducatur.* Et tamen hìc Juramentum exigitur de Cogitatione Cordis, Actu scilicet interiori " Fidei.

" Item in Statutis *Eduardi Tertij*, Anno ejus Regni 42, Cap. 3, sic habetur: *Statutum pro bono* " *Regimine communi, quod nullus ad respondendum cogatur, nisi priùs coràm Judice præsentetur, &* " *registratâ Causâ per debitum Processum, & originale Scriptum secundùm antiquam Terræ Legem* " *accusetur.* Undè & in Lege data 29 *Eduardi* III dicitur, quod *Nemo tenetur prodere seipsum*; & tamen " hìc stricto Perjurio Cogitationem suam prodere cogitur. Similiter in Statutis *Henrici Octavi*, 29. Cap. " 14, sic dicitur: *Non stat cum recto Ordine Justitiæ, vel Æquitatis, quod aliqua Persona convincatur,* " *aut judicetur ad Amissionem Vitæ, bonæ Famæ, vel Nominis, vel Bonorum, nisi per debitam Ac-* " *cusationem, & Testes, vel Præsentationem, &c.* Et huic Fundamento innititur Statutum Anno 9 *Eliz-* " *abethæ*, Cap. 1. ubi loquendo de Ecclesiastica Jurisdictione, vel Offensa, dicitur: *In talibus Casibus* " *nullus judicabitur, vel reus declarabitur, sine duobus, vel tribus Testibus, Facie ad Faciem ad-* " *ductis, maximè si Persona ipsa, cujus interest, hoc exigat, vel requirat.* Et in hoc Decreto ex " *Recusatione* Juramenti proprij de Jurisdictione Ecclesiastica Pontificis, & actu interiori Fidei, qui est " Offensa Potestatis Ecclesiasticæ, & spiritualis, condemnatur aliquis, & plectitur. Tandem in secunda " Parte *Institutionum* Justitiarij *Cookæi* (cujus Opera ex Mandato hujus Parlamenti publicata sunt) Fol. " 65 sic habetur: *Nulla Persona Ecclesiastica, vel Temporalis, debet in Ecclesiastica Curia, multò mi-* " *nùs Temporali, examinari de Cogitationibus Cordis, seù quid cogitet in Mente, sicut positum est in* " *Usu per Judices Parlamenti quarto Jacobi.* Et tamen hoc Decreto vide quid de Cogitationibus Cor- " dis. Certè mirum fuisset, tot Legibus antiquis, & modernis contrarium hocce judiciale Genus exco- " gitatum esse, nisi jamdiù comprobatum esset, in *Anglia* Legem nullam in Religionis Causa esse per- " manentem. Siquidem in Religionis Materia verè dixisset quidam (de his Parlamentarijs, non autem alijs " illustrioris Notæ Personis) proprius ipsorum Propheta: *Cretenses semper mendaces, malæ Bestiæ, Ven-* " *tres pigri*, ad *Titum* 1, Vers. 12.

XLII. " Cæterùm ut præsentium Persecutiones referam nudè, & simpliciter, sine Fuco, & Fastu, " pauca de antiqua, & præsenti Conditione Regni *Hiberniæ* delibare oportet, ut constet Universo " Mundo, quantùm sibi constans Persecutorum Iniquitas, vel meliùs dicam, quàm sibi, suisque Decretis, " ab

(*u*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag 31.

berniæ Cathclici indè gaudentes pristinâ Religionis Catholicæ Libertate. Enimverò per quatuor Annos restitutus erat publicus Orthodoxæ Fidei Cultus, Ædes Sacræ recuperatæ, viduatis Ecclesijs præfecti Antistites, ac Parochijs provisi Pastores, Religiosique Ordines reflorentes, juxta sua respectivè Instituta vivebant.

DOMINANTE igitur, ut præfertur, in *Angliæ* Comitijs *Puritanâ* Colluvie, stultam suam machinante Anarchiam, seù potiùs Oligarchiam, atque regio *Caroli* Primi Jugulo, & Catholicorum *Britannicæ* Monarchiæ Cervicibus insidiante, Nostrates *Hiberni* sibi, suæque Orthodoxæ Fidei, metuentes, sub Initium Mensis Maij 1642 apud *Kilkenniam* (*c*), mediterraneam *Lageniæ* Catholicam Urbem, ex omnibus Comitatibus, Civitatibus, & Oppidis insignioribus Catholicis primarij aliqui Viri, ab ipsis destinati, unà cum Proceribus, Archiepiscopis, Episcopis, alijsque Regni per mutuas Literas monitis Prælatis, convenerunt, ut, communicatis inter se Consilijs, concludere possent, qualiter, durante istâ *Puritanorum* Rebellione, Catholici se gererent. Ibi autem post maturam Deliberationem judicarunt (*d*), nullam aliam superesse Viam, quâ Fidei, Regis, & Patriæ (*e*) Libertates, & Immunitates, contra perduelles *Puritanos* propugnare possent, quâm ut Orthodoxi omnes, junctis ex Composito Viribus, Arma arriperent. Enimverò Anno superiori 1641 in Manus Catholicorum inciderunt Literæ *Roberti D'Eureux*, Comitis *Essexiæ*,

(*c*) De Urbe hac jam dictum est Cap. ix. §. iii. Num. i. Pag. 204.

(*d*) Prælati, & Doctores S. Theologiæ, qui Generali isti Catholicorum Conventui intererant, de Justitia, & Æquitate inchoati illius Belli in *Hibernia* interrogati, in hæc responderunt Verba: *Cùm Bellum, quod ab* Hiberniæ *Catholicis contrà Sectarios, præsertim Puritanos, incohatur, pro Catholicæ Religionis Defensione, pro Supremi Regis nostri Caroli, justarumque Prærogativarum, ac Jurium ejus Conservatione, pro Serenissimæ nostræ Reginæ Defensione, pro Securitate Regiæ Sobolis, à Puritanis indignissime tractatæ, necnon pro Defensione Vitæ, ac Fortunarum nostrarum, justarumque, ac legitimarum nostræ hujus Nationis Immunitatum, ac Libertatum, contrà injustos Invasores, ac Oppressores, maximè Puritanos, suscipiatur, Nos illud ex Catholicorum Parte legitimum, ac justum esse sentimus, ac declaramus: In quo tamen promovendo, si injustâ Avaritiæ, Odij, Vindictæ, aliâve id Genus quâcunque sinistrâ Intentione, aut iniquo Consilio, aut Fine procedant, Nos ejuscemodi graviter offendere, adeoque Ecclesiasticis Censuris castigandos, coercendos, ac puniendos judicamus, nisi moniti Intentionem mutent, ac Vitam emendent. Actum Kilkenniæ Die 12 Maij Anno Salutis* 1642. Ex *Bruodino*, Editionis *Romanæ* 1721 Pag. 70.

Tametsi porrò Comes *Clarendonus* in sua *Hibernicæ Rebellionis Historia* Pag. 67, græcâ Fide asserere non erubuerit, *Hibernos* antè inceptam Anno 1641 Rebellionem, Re familiari, & Exercitio Catholicæ Religionis plenè potitos fuisse, id tamen tàm falsum esse quàm quod maximè, Luce meridianâ clariùs patet, partìm ex nuper à me narratis, ubi vidisti Regem tàm *Jacobum*, quàm *Carolum*, voluisse aliquando Catholicis legalem concedere Tolerationem, seù Conscientiæ Libertatem, se opposuisse autem Regios in *Hibernia* Administros, insuper Catholicos severè mulctatos fuisse propter Absentiam à *Protestantium* Templis, &c; partìm ex Assertione ipsiusmet Regis *Caroli* in Libro, cui Titulus: *Eckion Basilie*, ingenuè fatentis, *præposterum Rigorem* Parlamentariorum in *Anglia* ergà Catholicos, Causam fuisse cur *Hiberni* in *Desperationem* acti, insurgere coacti sunt. Non quidem ob Defectionem à Rege, cui fidelissimi erant, atque parati in *Angliam* mittere decem mille armatos Milites adversùs rebelles Parlamentarios, sed ob tyrannicam Proregum, ac aliorum Administrationem, & civilem, & ecclesiasticam, nominatìm Comitis *Straffordij*, Viri multis aliàs Nominibus laudandi. Totum hoc, multoque plus ad Oculum ostendit candidus quidam Scriptor *Protestanticus* Anonymus in Libro, cui Anglicè Titulus: *A brief Account from the most authentic Protestant Writers of the Causes, Motives and Mischiefs of the Irish Rebellion on the 23d Day of October* 1641. Hoc est: *Brevis Relatio ex authenticissimis Scriptoribus Protestantibus Causarum, Incentivorum, & Malorum Hibernicæ Rebellionis Die 23 Octobris* 1641, impresso *Londini* 1747, & denuò *Dublinij* 1752. Ubi etiam datâ Operâ luculentissimè demonstrat, multo plures Catholicos à Protestantibus quàm Protestantes à Catholicis peremptos fuisse, & sanè cum lato hoc Discrimine, quod de infima Plebe Catholici contrà expressa Jussa, & Conamina Præfectorum suorum perpetrarunt Malum, sed è contrà Protestantes ab Ipsismet Præfectis suis animati, atque mandati, in Catholicos crudeliter sæviere.

(*e*) Catholicorum istorum Symbolum erat: *Pro Fide, Rege, & Patria.*

Essexiæ, rebellium *Parlamentariorum* in *Anglia* tunc Supremi Generalis, ad *Gulielmum Parsons*, Proregem *Hiberniæ*, rebellium *Parlamentariorum Angliæ* Morbo infectum, & nonnullorum aliorum ex primarijs *Angliæ* Rebellibus ad alios similis Contagionis Proceres *Anglos* in *Hibernia*, quibus scribebatur, quod suppressâ Regiâ Auctoritate in *Anglia*, *Scotia*, & *Hibernia*, alia Reipublicæ Facies esset introducenda: Atque ut nova Regiminis Forma firmiùs manuteneatur, *Papistæ* omnes, præsertìm *Hiberni*, ad abjurandam Fidem cogendi essent, aut ad *Indias Occidentales* transvehendi *(f)*, *quo nimirùm in viciniore Hibernia transferendis illuc novis ex Anglia Colonijs Locus fieret (g)*.

In eo igitur Conventu Generali Delegatis Catholicorum visum est ordinare, ut certa Regiminis Forma, cui se Catholici omnes conformare deberent, institueretur, atque, ut omnia cum Decore fierent, determinant Delegati Diem, quâ proxima Regni Comitia (*h*) inchoari deberent. Assignatâ autem Die, scilicet 14 Novembris ejusdem Anni 1642, prima Catholicorum *Hiberniæ* Comitia *Kilkenniæ* habita sunt, quorum Auctoritate selectissimi Viri, tàm Laici, quàm Ecclesiastici, Numero viginti quatuor, sex nempè ex singulis quatuor *Hiberniæ* Nationibus dilecti sunt, qui Potestate absolutâ omnes Catholicorum Res, usque ad Comitia proximè sequentia, moderarentur, data illis *Supremi Fœderatorum Catholicorum Concilij* Titulo, ijsque electo in Prædicatorem Ordinarium P. *Thomâ O-Cuirk*, è Cænobio *Traleiensi*, ad nonaginta circiter Milliaria eum in Effectum accersito (*i*), Concionatore nimirùm omnibus Numeris absoluto, qui, ut obiter dicam, nobilium, & sapientum Catholicorum Spem non fefellit. Ad obviandum porrò ijs, qui ob privata Commoda, aut alio quovis quæsito Colore, ad *Calvinistarum* rebellium Partes, postpositâ communi Causâ, deflectere possent, conclusum est, annuente etiam Clero, ut omnes per totum Regnum Catholici, Discretionis Annos attingentes, in Fædus jurarent (*k*), atque istis Senatoribus sic nominatis (quorum Primipilus erat *Richardus Butlerus*, Vicecomes de *Mountgarret*, nobilissimæ suæ Familiæ Decus) Obedientiam, & Reverentiam exhiberent.

XLIV. Statim autem prælibatum *Supremum Fœderatorum Catholicorum Concilium* Enarrationem solemnem, quam vulgò *Manifestum* vocant, publicari fecit *Kilkenniæ*, quâ Orbi Christiano perspicuè demonstratum est, Catholicos *Hiberniæ* nonnisi extremâ urgente Necessitate ad obviandum perduellium *Parlamentariorum* Insidijs Arma *pro Fide*, *Rege*, *& Patria* sumpsisse. Et quandoquidem in singulis quatuor Regni Nationibus Hostis esset superandus, visum est *Supremo Concilio*, Nationi cuilibet proprium assignare Strategum, seù Generalem. *Ultoniensibus* in Militiæ Principem præpositus est Eques *Felimus O-Neillus* (*l*), Heros nobilissimus, Virque magnæ Prudentiæ, ac in Re militari Experientiæ, cujus egregia hoc in Bello Facinora immensas Laudes

Oooo prome-

(*f*) *Bruodinus*, Pag. 63.

(*g*) *Philopater Irenæus*, Lib. i *Vindiciarum Catholicorum Hiberniæ*, Cap. i. Pag. 4.

(*h*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(*i*) *O-Heynus*, Pag. 20, cujus Verba exscripta habes Cap. ix. §. x. Num. vii. Pag. 240.

(*k*) Formula Juramenti Associationis (sic nostris loqui placuit) quod *Confœderati* omnes *Catholici* per universum Regnum jurabant, erat hæc: *Ego A. B. coram Omnipotenti Deo, Angelisque, & Sanctis ejus juro me Fidei Catholicæ, Apostolicæ, ac Romanæ Libertatem, Serenissimi Regis nostri Caroli Personam, Hæredes, ac Jura, necnon legitimas hujus Nationis Immunitates, ac Libertates, contrà quoslibet Usurpatores, aut Invasores, cum Fortunarum omnium, ac ipsius etiam Vitæ Discrimine, defensurum. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.* Confer Num. lxviii. Lit. u. Cap. præf.

(*l*) *Magnanimus iste Princeps ab Hæreticis insidiosè captus, & Dublinium missus Anno 1652, prævio aliquali Suspendio, in quatuor dissectus est Partes, quas, affixo Capite ad Clavum in Occidentali Porta, ad varia Regni Loca miserunt rebelles Parlamentarij, ut, in Catholicorum Terrorem, in publicis suspenderentur Vijs. Antequàm verò fortis Athletha passus esset, obtulerunt ei Hæretici Vitam, ac Bonorum Restitutionem, si, repudiatâ Catholicâ Ecclesiâ, Puritanorum subscriberet Dogmatibus, sed frustrà. Nam Re, & Nomine* Felix, *Felicitatem æternam, quam pro Defensione Catholicæ Fidei certantes usque ad Mortem consequuntur, pro instabilis hujus Vitæ Commodis vendere noluit.* Verba sunt *Antonij Bruodini* (qui Anno 1667 scripsit) in *Descriptione Regni Hiberniæ* &c, secundis Curis editâ Romæ 1721, Pag. 105.

promerentur. *Lagenienses* in Generalem Ducem sortiti sunt *Thomam Prestonum*, è Vicecomitibus *de Gormanstown*, qui non ità pridem in Patriæ Succursum cum Armis, & Munitionibus ex *Belgis* (ubi per plures Annos non minus fortunatum quàm fortem, pro Domo *Austriaca* pugnans, egit Chiliarcham) venerat. *Momoniensibus* assignatus est in Generalem Ductorem *Jacobus Barrius*, è Comitibus de *Barrymore*, qui à Pueritia, inter Armorum Strepitus, per *Belgium*, *Germaniam*, & *Angliam* intrepidum se, & fortissimum ostendit esse Militem. *Conaciensibus* denique præfixus est *Joannes de Burgo*, è Stirpe Comitum *Clanrickardiæ*, Miles Experientiâ longâ, & Brachiorum Fortitudine probatus in *Hispania*, & *Belgio* (m). Qui quatuor sic nominati Generales *Supremo Fœderatorum Catholicorum Concilio* Obedientiam Jurejurando promiserunt, & Reverentiam.

" Horum jam quatuor nominatorum Generalium Ductu, inquit *Broudinus* (n), Res Ca-
" tholica mirabilem Anno 1642, 43, & 44 fecit Progressum. Nam præcipua omnia Regni
" Loca, si *Dublinium*, & paucas alias maritimas excipias Civitates, manitâ Vi occupa-
" runt Catholici; ab eisque rotunda rebellantium *Parlamentariorum* Capita per omnes quatuor
" Regni Provincias contrita sunt, & humiliata. Justum posset, qui haberet Media, & authen-
" tica, quæ Ego præ Manibus teneo, Instrumenta, de Bello hoc Catholicorum, cum Laude
" Nationis, ab Anno 1641, quo inceptum est, usque ad 1646, scribere Volumen." Hæc
" *Broudinus*.

XLV. Romanus Pontifex *Urbanus* VIII, à Patre *Luca Waddingo*, Hiberno, Ordinis Minorum Alumno doctissimo, ac Annalium ejusdem Ordinis Parente, *Romæ* tunc commorante, intelligens ea, quæ à Nostratibus pro *Fide*, *Rege*, & *Patria* per duos Annos gesta erant, & quomodo, haud obstante Rerum penè omnium ad Bellum necessariarum Inopia, sensim tamen ità Viribus, Consilijs, & Armis creverint, ut Heterodoxos fermè omnes è Regni Meditullio expulerint, pluresque maritimas etiam Civitates, & Fortalitia, putà *Limericum*, *Galviam*, *Sligoam*, & *Duncannonam*, quod unum erat ex munitissimis omnium Oceani Maris Insularum Propugnaculis (o), occupaverint, misit in *Hiberniam* Anno 1644 Patrem *Petrum Scarampum*, Pedemontanum, Congregationis Oratorij *S. Philippi Nerij* Presbyterum, Virum summâ Prudentiâ, & Doctrinâ præditum, Regno, & Regni Proceribus gratissimum. Prælibatum *Supremum Concilium* vicissim misit eodem Anno 1644 Dominum *Richardum Bellingum*, Jurisperitum, & ejusdem Concilij Secretarium (p), ad Summum Pontificem *Innocentium* X, Die 15 Septembris memorati Anni electum, qui à priori per Literas, à posteriori verò per Verba edoctus de felici Catholicorum in *Hibernia* Progressu, qualiterque, restauratis jam, & consecratis per totum ferè Regnum Ecclesijs, & Altaribus, Acatholicorum Rabie à Tempore præsertim *Elizabethæ* prophanatis, & conculcatis, Sacrosanctum Missæ Sacrificium, aliaque Catholicæ Religionis Exercitia, publicè ab Ecclesiasticis, tàm Sæcularibus, quàm Regularibus, in suis respectivè Habitibus liberè incedentibus, celebrentur; inenerabili exultans Lætitia ad *Hibernos* destinavit Anno 1645 Apostolicum Nuntium, Dominum *Joannem-Baptistam Rinuccinum*, Patritium *Florentinum*, Archiepiscopum & Principem *Firmanum*, cui etiam notabilem Pecuniæ Summam, inter Orthodoxos Milites distribuendam, consignavit; ac in Mandatis dedit, ut Catholicos ad fortiter pugnandum, prout inceperunt, animaret, eisque, Sedis Apostolicæ Nomine, omnem possibilem promitteret Assistentiam, & Succursum.

Per quinque Menses moratus *Parisijs* laudatus Nuntius Apostolicus, tandem Die 16 Octobris ejusdem Anni 1645 apud *S. Margaritam* juxtà *Rupellam* (gallicè *La Rochelle*) Navim con-

(m) Confer Cap. hujus Num. liv. Lit. e.

(n) Pag. 74.

(o) Situm est ad Ripam Maris in *Wexfordiensi* Agro *Lageniæ*. Confer Cap. vii. Num. xii. Pag. 144.

(p) Hic, Natione *Hibernus*, de Agro Dublinensi, perhibetur passim Auctor Opusculi, sæpiùs in hoc Capite à me laudati, cui Titulus: *Vindiciæ Catholicorum Hiberniæ, Auctore Philopatre Irenæo ad Alitophilum*, editi *Parisijs* 1650.

conscendit, jactâque in *Kenmare*, vulgò *Kilmare*, Agri *Kerriensis* Flumine, Anchorâ, in *Hiberniam* pervenit Die 22 prælibati Mensis, *Kilkenniamque* cum ingenti Comitatu (in quo Viginti Duo erant *Itali*) festivè ingressus est Die 12 Novembris, tàm ab Episcopo Loci *Davide Roth*, quàm à *Supremi Fæderatorum Catholicorum Concilij* Senatoribus, alijsque Regni Proceribus, & Prælatis, atque effusâ Nobilium, Civiumque Multitudine, non sine incredibili Catholicorum omnium Lætitia, exceptus. Statim porrò expositâ sæpè laudato *Supremo Concilio* Adventûs sui Causâ, in hæc prorupit Verba :

" Non deerunt fortè, qui dicent, me in *Hiberniam* fuisse missum à Sanctissimo Patre, & Universalis Ecclesiæ Pastore, *Innocentio* X, ut Catholicos hujus Regni Incolas in Serenissimum *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* Regem concitarem. Quod quàm alienum sit à Veritate, Scrutator Cordium DEUS non ignorat. Protestor itàque, ac ter sanctè juro, me nihil unquam moliturum contrà Serenissimi Regis *Caroli* Commoda. Immò Catholicis omnibus, tàm hic præsentibus, quàm absentibus, significo, Summo Pontifici nihil gratius posse accidere, quàm ut *Fæderati* in *Hibernia*, recuperatô plenô Fidei Catholicæ Exercitiô, debitam Subjectionem, Assistentiam, & Reverentiam Regi Serenissimo, quantùmvis Acatholico, observent."

PROREX tunc *Hiberniæ* erat *Jacobus Butlerus*, Marchio (postmodùm Dux) *Ormondiæ*, qui ab Adolescentia, neglectâ avitâ Majorum suorum Religione, Heterodoxorum Dogmate imbutus fuerat: Vir alioquin magnæ Prudentiæ, & in Mundi hujus Politica Experientiæ, summæque inter *Hibernos* Auctoritatis, utpotè primarijs omnibus in Regno Proceribus Sanguine, vel Affinitate conjunctus, suæque amplissimæ Familiæ Princeps (*q*).

XLVI. SCIAS autem, quod dudùm antè Nuntij Apostolici in *Hiberniam* Appulsum, Rex *Carolus* Hibernicos componere volens Motus, Pacis ineundæ cum Catholicis *Hiberniæ* Conditiones mittit *Ormondio*, quæ quidem favebant omninò Orthodoxæ Religioni, atque Leges Pœnales (*r*), in Catholicos olim latas, abrogabant (*s*). *Ormondius*, Tempori servire coactus, cum *Fæderatis Catholicis* Inducias in Annum duraturas paciscitur Die 15 Septembris 1643, eâ Lege, ut Regiones suas singulæ Partes contendentes interim pacificè possiderent. Atque Catholici Summam triginta Millium Octingentarum Librarum Sterlingarum, seu centum viginti trium millium Scutorum Romanorum, *Ormondio* numerarunt, ut Copias, & Suppetias in *Angliam*, ad Regis, à perduellibus *Parlamentarijs* infestati, Obsequium transmitteret. Istæ porrò Induciæ, cum *Ormondio* tunc conclusæ, omnibus Malis (multorum Judicio) quæ Catholicis posteà evenerunt, Initium dedere. Nam si *Fæderati Catholici* Bellum continuassent, ut inceperant, facilè potuissent Hæreticos omnes rebelles, qui nullum planè ex *Anglia*, in se tunc divisâ, sperare poterant Succursum, coercere, atque hoc Pacto sibi Fidem, & Libertatem, ac Regi Vitam, & Regnum conservare.

Die 26 Julij 1644 Rex *Carolus* mandavit *Ormondio*, Proregi, ut prælibatas Inducias ad alium continuaret Annum (*t*), immò Pacem cum Vasallis suis Catholicis Rex pacificus vehementer optabat, repetitis Vicibus *Ormondio* scribens, se nullam Conditionem reputaturum duram, ut ea concluderetur, eâque conclusâ, opportuniora ex *Hibernia* subsidia haberet. *Sed versipellis Ormondius, Rei Catholicæ semper infestus, Moras Moris nectere, Tergiversationesque interponere non dubitabat, ne illi & Fidei, & Patriæ favorabiles assequerentur Conditiones* (*u*).

Eapropter *Fæderati Catholici*, haud refragante etiam *Ormondio* (sic quippè per Inducias stipulatum fuerat) Septem ex *Supremo Concilio* Legatos mittunt *Oxoniam* in *Anglia*, ubi Rex *Carolus*, à Parlamentarijs *Londino* expulsus, morabatur, ut de Conditionibus Pacis se inter, & *Protestantes*

O o o o 2 in

(*q*) Confer Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266.

(*r*) Eas legere poteris Cap. præf. Num. xxxix. Pag. 641.

(*s*) *Porterus*, Pag. 287.

(*t*) *Lodgæus*, Vol. II, Pag. 33; *Waræus*, ad Annum 1644.

(*u*) *Porterus*, Pag. 288.

in *Hibernia* ipso coràm Rege agerent. Legati porrò erant *Donatus Mac-Carty*, Vicecomes *Muskriensis*, Regiæque suæ Familiæ singulare Ornamentum, *Alexander Mac-Donnell*, *Nicolaus Plunkettus*, Eques *Robertus Talbotus*, Baronettus, Colonellus *Dermitius O-Brien*, *Richardus Martin*, & a *Severinus Browne* (*w*). Rex Legatos gratiosè excipit Die 23 Martij 1645, Pacisque Conditiones ab eis oblatas laudat, approbatque, præter illam, in qua de Religionis Negotio agebatur, de qua tamen aliam se non habere Difficultatem protestatus est Rex, quàm quod timeret, quod si Catholicis publicè concederet (simul cum Facultate publicè Religionem Catholicam ubique per *Hiberniam* profitendi) Ecclesias omnes, & Fundos Ecclesiasticos, quos jam possederant (hoc Legati urserunt), *Protestantes* omnes, qui ejus Partes per omnia tria Regna contrà perduelles *Parlamentarios* sequebantur, in se irritaret. Jussit itaque Legatos ad propria redire, & in *Hibernia* de illa Conditione cum suo Prorege, vel cum alio, quem propediem ad Catholicos destinaret, agere : Interim verò Catholicos omnes suos Populares, ad concludendam Pacem inclinare, atque sic & sibi consulere, & Regi succurrere possent (*x*). Obtulit & Comitis Titulum *Muskriensi*, quem ille modestè recusavit, ne quâ in Re publica Patriæ Calamitate in suum Commodum uti videretur (*y*). Hæc porrò, ut obiter dicam, Regis Protestatio consonat cum Verbis Summi Pontificis *Innocentij*, quibus, P. *Luca Waddingo* præsente, D. *Richardum Bellingum*, nuper recensitum, allocutus est Die 27 Februarij 1645 : *Non mirum*, inquit, *si Rex vester quas petitis Conditiones palam concedere minùs tutum Rebus suis judicet, ne Pars ipsi in Anglia adhærens eam ob Causam ab eo deficiat, undè & ejus Conniventia Vobis in præsentiarum sufficere debet.* Ità refert ipsemet *Bellingus* in Annotationibus in *Joannem Poncium*, Pag. 182.

XLVII. Vix Legati reversi Expeditionis sibi commissæ Rationem *Concilio Supremo* exposuerunt, cùm *Kilkenniam* missus fuerit à *Carolo* Rege *Eduardus Somerset*, Comes de *Glamorgan*, Marchionis de *Worcester* Filius, Natione *Anglus*, & Professione, Majorum More, *Catholicus*, qui in secundam habuit Uxorem Nobilissimam Heroinam *Margaritam O-Brien*, *Henrici* Comitis *Thomondiæ* Filiam. Nobilis hic Vir, Confœderatis Catholicis gratissimus, plenissimam habuit Facultatem (*z*) à Rege omnia *Hibernis* Catholicis indulgendi, quæ Necessitas suaderet & cogeret, sicque desideratam Pacem cum ijs suo Nomine concludendi. Ille autem Auctoritate regiâ fultus, Pacem cum ijs reapsè conclusit Die 25 Augusti 1645, & inter alias Conditiones concessit, *ut, simul cum pleno Catholicæ Religionis Exercitio, Catholicis manerent Ecclesiæ omnes, quas de Facto possederant, tàm Cathedrales, quàm Parochiales, & Regulares, necnon & Prædia ad Ecclesias illas spectantia.*

Subscriptâ ex utraque Parte salutari hac Pace Die 25 Augusti 1645, ut præfertur, à Comite scilicèt *Glamorgano* Nomine Regis, à *Richardo* verò *Butler*, Vicecomite de *Mountgarret*, *Supremi Fœderatorum Catholicorum Concilij* Præside, atque *Donato Mac-Carty*, Vicecomite de *Muskry*, *Alexandro Mac-Donnell*, & *Nicolao Plunkett*, Armigeris, Equite *Roberto Talbot*, Baronetto, *Dermitio O-Brien*, *Joanne Dillon*, *Patritio Darcy*, *Severino Browne*, Armigeris, Nomine *Fœderatorum Catholicorum* (*a*), dùm hi promissum *Glamorgano* Exercitum, in Regis Subsidium contrà rebelles Parlamentarios *Angliæ* mittendum, conscriberent, Prorex *Ormondius* de Pace conclusa per suos Exploratores (*b*) informatus, *Glamorganum* Comitem sub Specie Amicitiæ *Dublinium* ad se invitavit (*c*). Bonus Comes, nihil de Labyrinthio, in quem incidebat, cogitans, comparuit

(*w*) *Carte*, Vol. I. Pag. 499.

(*x*) *Bruodinus*, Pag. 82.

(*y*) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. ii. Pag. 11.

(*z*) Literas Credentiales legere est apud *Coxum*, Appendice xxvii. Pag. 111.

(*a*) *Cox*, in *Append.* xxvii. Pag. 115.

(*b*) *Bruodinus*, Pag. 76, asserit, *Ormondium* Rem hanc rescijsse ex Chartarijs *Malachiæ Quælei*, Archiepiscopi *Tuamensis*, qui haud procul à Castro *Sligoensi* in Manus *Puritanorum* incidens, ab ijsdem, etiam post datam Fidem, abscisso priùs Brachio dextero, in minutas sectus est Partes, Die 17 Octobris 1645. Videsis *Coxum*, Vol. II. Pag. 154.

(*c*) *Bruodinus*, Pag. 86.

comparuit coram Prorege, cujus Mandato statim capitur, & in *Dubliniensi* Arce includitur. *Recensita quippè Pax, ceù Orthodoxæ Fidei favens, Ormondio Bilem commovit, quarè ad solitas Artes conversus, Regem induxit, ut datam Glamorgano Facultatem revocaret, Pacemque rescinderet.* Dein Prorex per Literas *Supremum* monet *Concilium*, sibi à Rege tractandæ cum Catholicis Pacis Negotium esse commissum; venirent igitur *Fœderatorum Catholicorum* Nomine Legati *Dublinium.* Renuit *Supremum Concilium* quoscunque mittere donec ex Custodia emitteretur Comes *Glamorganus*, quod cùm factum esset, mittuntur statim à *Concilio* sub Titulo Legatorum præclari Heroes, Patriæque Tranquillitatis, ac Fidei Catholicæ Libertatis amantissimi, *Donatus Mac Carty*, Vicecomes *Muskriensis*, & Eques *Nicolaus Plunkett*, qui post longas plurium Septimanarum Disputationes cum adversa Parte, nullo Modo Proregem inclinare poterant, ut inter alias Pacis Conditiones, cum libero Exercitio Catholicæ Religionis ubique per Regnum, Cathedrales, Parochiales, & Regulares Ecclesias, quas cum suis Fundis Catholici jam possederant, Regio Nomine pro perpetuis futuris Temporibus eis concederet. Sed Prorex, *serendarum Dissentionum subtilis Auctor*, Unionem *Fœderatorum Catholicorum* non ferens, Pacem effinxit Laicis faventem, Ecclesiasticis verò adversam, quam propterea multi Laici amplexi sunt, verùm Clerus, potiorque Laicorum Pars eandem abjecit.

XLVIII. Disputantibus jam Catholicis in *Supremo Concilio* sedentibus de Pace cum *Ormondio* concludendâ, appulit, ut præfertur, Nuntius Apostolicus *Rinuccinus*, qui cùm Pacis istius Articulos examinasset, monuit *Concilium*, ne in tàm indecoram Pacem, in qua haud satis Religionis Catholicæ Libertati, aut Ecclesiæ Splendori prospectum sit, consentiret. Nihilominùs *Supremum Concilium*, Proregis Artibus inclinatum, de Pace illa jam recipienda cogitabat, sed frustrà, potior siquidem Catholicorum Pars, Nuntio Apostolico, & Clero magis addicta, de Pace ista cum *Ormondio* concludendà nihil prorsùs audire volebat: Et meritò quidem. Nuntius quippè (ut palàm protestatus est) pro certo quasi habuit, idque Catholicis sibi adhærentibus persuasit, desideratam Pacem, *Glamorganæ* consimilem, inter Regias Partes præstò stipulandam fore Mediatione Summi Pontificis, & Serenissimæ *Magnæ Britanniæ, Hiberniæque* Reginæ, quæ cum Principe Filio in *Gallia* tunc versabatur, quæque, consentiente etiam Rege *Carolo*, Equitem *Kenelmum Digby* ad Summum Pontificem ea super Re miserat. Quapropter districtè inhibuit Catholicis omnibus, ne tam infavorabilibus Pacis *Ormondianæ* Conditionibus subscriberent, ullatenùsve consentirent.

Rebus hoc Modo turbatis, atque divisis in duas Factiones (quarum una *Ormondij*, altera verò *Nuntij*, vulgò dicebatur) à Catholicis, ad componendos Animos, Remque maturiùs, ut par erat, discutiendam, habitus fuit Mense Januario sequenti (1646) Conventus Generalis Regni, in quo imprimis datæ fuere ad Summum Pontificem Literæ Tenoris sequentis (*d*).

Per Supremum Concilium Confœderatorum Catholicorum in Regno Hiberniæ, ad Beatissimum Patrem Nostrum Innocentium X Papam.

BEATISSIME PATER,

Quod in ipso Limine sui Pontificatûs Rebus nostris consulere voluerit, & Illustrissimum Virum, Archiepiscopum Firmanum, Prælatum Vestræ Sanctitatis Domesticum, & Assistentem Sedis Apostolicæ, Extraordinarium Nuntium ad Nos miserit, Gratias, quas possumus, humillimè reddimus. Illum, si non quâ decuit Magnificentiâ, certe insuperabili Amore, & Gaudio recepimus. Illum etiam de Vestræ Sanctitatis in Nos, nostramque Causam Animi Affectu, & Sollicitudine discurrentem avidè audivimus, speramusque, Nos, Apostolicà Benedictione, quam Nobis Vestræ Sanctitatis Nomine impertivit, suffultos, & Subsidijs ulterioribus, quæ tanto Bello necessaria duxerit Paterna Vestræ Sanctitatis Cura, tanti etiam, & tâm prudentis Viri Adhortationibus, & Consilijs,

(*d*) Ex *Carte*, Vol. I. Pag. 500.

degli Augurj, che nelle mie umilissime Preghiere vo del continuo facendo. Di Lymerick 16 *Giugno* 1646.

LI. Huc etiam facit sequens *Supremi Fœderatorum Catholicorum Concilij* Epistola ad eundem Romanum Pontificem (l).

BEATISSIME PATER,

Non possumus, nisi ingrati, in nuper adeptæ Victoriæ Lætitia, Sanctissimi Patris, & Patroni oblivisci, & dum pro Inimicorum Castris direptis, & integrâ illorum Exercitûs Profligatione Preces Omnipotenti Deo fundimus, non humillimas Sanctitati Vestræ Gratias agere, cujus Benedictione, & Pecunijs illam adepti sumus. His nostris in Borealibus Orbis Partibus hac nostrâ forsan Ætate non erat Prælium eâ Partium Pertinaciâ commissum, quod per tot Horas duraverit, aut tantâ Clade finierit. Rem actam fusiùs exprimet Admodùm R. P. Lucas Waddingus, cui ut Fides adhibeatur, & ut Nobis Benedictionem impertiri velit Sanctissimus Noster Pater, humiliter postulamus. Limerici 19 *Junij* 1646.

LII. Hoc Modo triumphante Catholico Exercitu, *Ormondius* Mense Julij novum accepit Mandatum a Rege, in *Scotiam* profugo (*m*), de promulganda omninò Pace, jam antè stipulatâ, & subscriptâ. Quæ subindè mutuo utriusque Partis contrahentis Consensu solemnissimè, ac maxima cum Celebritate, publicata fuit *Dublinij*, Regni Metropolis, Die 4 Augusti, & mox *Kilkenniæ*, Sedis *Concilij* Ordinariæ, & quidem à Rege Armorum, *Gulielmo Roberts*, ex Officio *Ulster* nuncupato (*n*), qui *Dublinio* discessurus Decem dispersérat Feciales, vulgô *Heraldos*, ad eandem Pacem in reliquis Regni Civitatibus, Oppidisque Sociatis consueto More denunciandam.

Nuntius Apostolicus statim ac de Publicatione Pacis audivit, universi Regni Clerum convocavit *Waterfordiam*, ad Nationalem ibi celebrandam Synodum, cujus Consilio Pacem illam, *Dublinij*, *Kilkenniæ*, & alibi, ut præfertur, promulgatam, tanquàm iniquam, injustam, ac Rei Catholicæ perniciosam, repudiavit sequenti Decreto, quod anglicè apud *Coxum* legere est, latinè autem in Libro, cui anglicè Titulus: *The Unkind Deserter of Loyal Men and true Friends*, i. e. Ingratus Desertor fidelium Hominum, & fidorum Amicorum; Anno 1676, Auctore S. E. edito (*o*).

"Per Congregationem Ecclesiasticam Utriusque Cleri Hibernici, in Spiritu Sancto congregatam Waterfordiæ, coram Illustrissimo D. Archiepiscopo Firmano, Nuntio Apostolico Extraordinario in Hibernia.

"Super Quæstione inter Nos ortâ, & per multos Dies exagitatâ, an perjuri declarandi essent, qui Pacem contentam Triginta Articulis ad Nos a Supremo Concilio transmissis, acceptarent; & successivè, an tanquam perjuri forent excommunicandi? Auditis priùs singulorum Sententijs, & Rationibus, lectisque aliquorum Sacræ Theologiæ Doctorum Scriptis, decretum est unanimi Consensu, & singulorum Votis, Nemine contradicente, quod omnes, & singuli confœderati Catholici, qui simili Paci adhærebunt, vel ejus Fautoribus consentient, aut alio Modo illam amplectentur, perjuri absolutè habendi sint, eâ præcipuè de Causâ, quod in ijs Articulis nulla facta est Mentio Catholicæ Religionis, ejusque Securitatis, nec ulla habita Ratio Conservationis Privilegiorum Patriæ, sicut Juramento (*p*) legitur promissum, sed potiùs omnia referantur ad Arbitrium Serenissimi Regis, a quo in præsenti Rerum Statu nihil certi potest haberi, & interim subjiciantur Exercitus, Arma, & Munimenta, ipsumque Supremum Concilium Confœderatorum Catholicorum, Auctoritati, & Dominio Concilij Statûs Suæ Majestatis, & Officialium, a quibus ut securi fieremus Juramentum illud suscepimus. Ex quibus, &

"ex

(l) Ex *Bruodino*, Pag. 89.

(*m*) Recolenda nuper dicta Num. xxxviii. Pag. 640.

(*n*) Adeas Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. i. Pag. 266.

(*o*) Pag. 68. Apud *Coxum* verò Append. xxx. Pag. 122.

(*p*) Formulam Juramenti habes Cap. præs. Num. xliii. Lit. k. Pag. 649.

"ex pluribus aliis Causis, solâ nostrâ Conscientiâ Moti, solumque Deum præ Oculis habentes, ut notum sit universis & singulis, tùm Hibernis, tùm exteris, tali Paci Nos non dedisse, nec daturos Consensum, nisi pro Religione, Rege, & Patria, juxtâ nostrum Juramentum, securæ Conditiones apponantur; & ut Greges nostri, confæderatique omnes Catholici, qui in Generalibus Comitijs aliquando in hoc Spirituali Negotio, velut ad Ecclesiasticum Judicem unicè spectante, Sententiam nostram rogaverunt, certò sciant quid à Nobis determinatum fuerit, ut in eum Sensum tanquàm pij & fideles Catholici Pastoribus suis obedientes concurrant, hoc Decretum scribi, & ubique Locorum anglicâ, vel etiam hibernicâ Linguâ publicari jussimus, & Manibus, ac Sigillis nostris firmavimus. Alteram verò Quæstionem de Excommunicatione ad proximas Sessiones reservamus. Datum Waterfordiæ Die 12 Augusti Anno 1646."

"JO. BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS APOSTOLICUS.
"Fr. *Thomas* Archiepiscopus *Dubliniensis*, Hiberniæ Primas (*q*).
"*Thomas* Archiepiscopus *Casseliensis* (*r*).
"Fr. *Boetius* Episcopus *Elphinensis* (*s*).
"Fr. *Patritius* Episcopus *Waterfordiensis*, & *Lismorensis* (*t*).
"Fr. *Joannes* Episcopus *Laonensis*.
"*Joannes Clonfertensis* Episcopus.
"Fr. *Edmundus* Episcopus *Leghlinensis* (*u*).
"*Richardus Ardfertensis* & *Aghadoensis* Episcopus (*w*).
"*Franciscus* Episcopus *Alladensis* (*x*).
"*Edmundus* Episcopus *Limericensis* (*y*).
"*Emerus* Episcopus *Clocherensis* (*z*).
"*Nicolaus Fernensis* Episcopus (*a*).
"Fr. *Jacobus Conaldus*, Abbas *Benchorensis* (*b*).
"Fr. *Patritius Plunkett*, Abbas *B. Mariæ Dublinij* (*c*).
"Fr. *Laurentius Fitz-Harris*, Abbas de *Surio* (*d*).
"Fr. *Joannes Cantwell*, Abbas de *S. Cruce* (*e*).
"Fr. *Jacobus Tobin*, Abbas de *Kilcoole* (*f*).
"*Robertus Barry*, Vicarius Apostolicus *Rossensis* (*g*).

 "*Donaldus*

(*q*) Hic fuit *Thomas Flemingus*, Ordinis Minorum Alumnus, ut videre est Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 489.

(*r*) Cognomine *Valesius*, anglicè *Walsh*, de quo ibidem.

(*s*) Cognomento *Mac-Egan*, Religione *Franciscanus*, de quo ibidem.

(*t*) Cognomine *Comerford*, Religione *Augustinianus*, de quo ibidem.

(*u*) Cognomine *O-Dempsey*, Religione *Dominicanus*, de quo plura ibidem datâ Operâ ajebam.

(*w*) Cognomine *Conell*, de quo ibidem.

(*x*) Cognomine *Kirwan*, de quo ibidem.

(*y*) Cognomine *O-Duyer*, de quo ibidem.

(*z*) Cognomine *Matthæus*, anglicè *Matthews*, italicè *Mattei*, qui in Odium Fidei Catholicæ Laqueo strangulatus fuit *Limerici*, id jubente *Iretonio*, *Cromuelli* Genero, ut ibidem dictum est.

(*a*) Iste est *Nicolaus French*, qui *Elenchum* confecit *Episcoporum Hiberniæ*, Anno 1649 suis in Ecclesijs residentium, quem integrum videre est Loco sæpiùs laudato, ubi etiam ad Lit. n. Pag. 490, plura legisti de Illustrissimo hoc *Nicolao*.

(*b*) Hibernicè *Benchor*, seù *Banchor* (id est, *Pulcher Chorus*) in *Dunensi* Agro *Ultoniæ*, Ordinis Canonicorum Regularium. Confer Cap. i. Num. xiv. Lit. b. Pag. 21. Porrò ne miretur quispiam Voculam *Frater* præponi Nomini hujus, & aliorum Canonicorum Regularium, atque Monachorum, qui tamen præmittere solebant, ac solent Voculam *Domnus*, advertat oportet, Canonicos Regulares, & Monachos, immò & Equites *Melitenses*, seù *S. Joannis Hierosolymitani*, se scribere *Fratres*, ad quod comprobandum indigitare sufficiat Illustrissimum æqué ac Eruditissimum *Placidum Pezzancherium*, *Placentinum*, Ordinis *Cisterciensis* dignissimum Alumnum, Episcopum *Tiburtinum*, qui in Approbationibus singulorum Tomorum nostri *Bullarij Ordinis Prædicatorum*, ità se subscribit: *Fr. Placidus indignus Casæ-Marij Abbas, Episcopus Tiburtinus.* Et in *Notitijs Romanis*, Auctore *Chracas*, Magnus *Melitensium* Magister sic nominatur italicè: *Fr. D. Emanuele Pinto, Portoghese, nato* 24 *Maggio* 1681, *eletto Gran Maestro* 18 *Genaro*, 1741.

(*c*) Fuit posteà Episcopus *Ardachadensis*, ut ex ibidem dictis constat, Pag 491.

(*d*) Vulgò *Innishannaght*, in *Tipperariensi* Agro *Momoniæ*, Ordinis *Cisterciensis*.

(*e*) Anglicè *Holy-Cross*, in prælibato *Tipperariensi* Agro, *Casseliam* inter, & *Turlesiam*, Ordinis *Cisterciensis*.

(*f*) *Kilcoole*, aliàs *de Arvi Campo*, in memorato Agro *Tipperariensi*.

(*g*) Hujus Diæcesis Episcopus postmodum fuit Fr. *Boetius Mac-Eganus* Junior, Franciscanus, in Odium Fidei ex Arbore suspensus Habenis Equi sui, ut ibidem narratum Pag. 490.

"*Donaldus O-Gripha*, *Fenaborensis* (*h*).
"Fr. *Gregorius Ferral*, Prior Provincialis Ordinis Prædicatorum (*i*).
"Fr. *Dionysius O-Driscol*, Prior Provincialis Ordinis Eremitarum *S. Augustini*.
"*Edmundus O-Theige*, Procurator Illustrissimi D. *Armacani* (*k*).
"*Gualterus Lynch*, Vicarius Apostolicus *Tuamensis* (*l*).
"*Gulielmus Burgat*, Vicarius Apostolicus *Imelacensis* (*m*).
"*Jacobus Dempsey*, Vicarius Generalis *Kildarensis*.
"*Cornelius Gafneus*, Vicarius Generalis *Achadensis*.
"*Oliverius Dese*, Vicarius Generalis *Midensis* (*n*).
"*Dominicus Roche*, Vicarius Generalis *Corcagiensis*.
"*Simon O-Connory*, Vicarius Generalis *Clonensis*.
"*Edmundus Geraldinus*, Vicarius Generalis *Clonmacnoisensis*.
"*Carolus Coghlan*, Vicarius Generalis *L——* (*o*).
"*Robertus Nugent*, Superior Societatis Jesu.
Fr. *Antonius Mac-Geoghegan*, Procurator Provincialis Fratrum Minorum (*p*).
Fr. *Barnabas Barnewall*, Commissarius Generalis Capucinorum.

LIII. Deinde Nuntius Apostolicus, citatis Generali *Audoeno* (alijs *Eugenio*) *O-Neillo* ex *Ultonia*, & Generali *Prestono* ex *Conacia*, qui præstò aderant cum Exercitibus suis, relictâ *Waterfordiâ*, stipatis multis Millibus Catholicorum, *Kilkenniam* ad Ordinariam *Supremi Concilij* Sedem venit, & Primarios Pacis Fautores, quotquot obvios habuit (*q*), nominatìm verò *Donatum Mac-Carty*, Vicecomitem *Muskriensem*, tanquàm Religionis, & Patriæ Proditores, per Generalem *O-Neillum* capi, & in *Kilkenniensem* Arcem conjici curat (*r*). Porrò ne *Confæderati* Capite diù carerent, convocatis Regni Comitijs, novus eligitur Senatus, cujus Præses Excellentissimus Dominus Nuntius assignatus est (*s*). Statimque sequens fulminatur Excommunicationis Decretum, quod anglicè in *Coxo* (*t*) legere est:

"Per Joannem-Baptistam Rinuccinum, Archiepiscopum, & Principem Firmanum; perque Ecclesiasticam Congregationem utriusque Cleri Regni Hiberniæ.

"Decretum Excommunicationis contrà eos, qui nuperæ adhæserunt Paci, aut ferunt Arma pro Hæreticis Hiberniæ, eisve Auxilium, aut Favorem præstant.

"Non sine Causa, inquit Oraculum Veritatis, Gladium portat Minister Christi, debet enim punire eum, qui operatur Malum, & remunerare illum, qui facit bonum. Hinc est, quod anteriori nostro Decreto palàm fecimus Mundo Sensum nostrum justamque Indignationem adversùs nuperam Pacem, *Dublinij* conclusam, & publicatam, ceù non solùm suaptè Naturâ Præjudicium, & Perniciem Religi-" oni,

(*h*) Adde *Vicarius Apostolicus*, cujus Ecclesiæ fuit postmodùm Episcopus D. *Andreas Lynch*, ut ibidem. Pag. 491.

(*i*) De quo plura Cap. xiv. Num. xiv. Pag. 524.

(*k*) Scilicet Domini Archipræsulis *Hugonis O-Reilly*, de quo Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 489.

(*l*) Hujus posteà Ecclesiæ Archipræsul erat D. *Joannes de Burgo*, ut ibidem Pag. 490.

(*m*) Crediderim, mendosè hunc dici Vicarium *Apostolicum*, tunc quippè Temporis *Imelacensem* regebat Ecclesiam Vir planè Apostolicus, noster scilicèt *Terentius Albertus O-Brien*, ut ex fusè de eo dictis Cap. xiii. Num. lxvi. Pag. 488, liquet. Hìnc *Galielmus* iste *Burgat* scribendus videtur Vicarius *Generalis*, Episcopum suum infirmum, aut aliàs legitimè impeditum repræsentans.

(*n*) De hoc fit Mentio in Decreto Illustrissimi *Oliverij Plunketti*, Archiepiscopi *Armachani*, Cap. vi. Num. xxii. Pag. 129.

(*o*) Sic habetur apud præfatum *Coxum*, qui nonnisi imperfectum aliquatenùs Autographum, aut Exemplar præ Manibus tenebat.

(*p*) *Antonius* iste *Mac Geoghegan* fuit Episcopus posteà *Clonmacnoisensis*, ac deindè *Midensis*, ut liquet ex Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 489.

(*q*) *Coxus*, Part. ii. Pag. 170, ait, omnes *Supremi Concilij* Senatores Carceri mancipatos fuisse, exceptis *Nicolao Plunkett*, & *Patritio Darcy*, Armigeris.

(*r*) *Bruodinus*, Pag. 90; *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. v. Pag. 35.

(*s*) Iidem ibidem.

(*t*) Append. xxxi. Pag 124.

" oni, & Regno afferentem, sed & Juramento Associationis (*u*), atque ipsiusmet Pacis Diuturnitati,
" & Stabilimento repugnantem: Conformiter ad quod Decretum, Gladio exempto spirituali, Nos
" (quibus Deus dedit Potestatem ligandi, & solvendi super Terram) in Spiritu Sancto congregati,
" in hac Parte Vestigijs inhærentes, Exemplaque sequentes plurium Venerabilium, & Sanctorum
" Prælatorum, qui Nobis præiverant, & Auctoritate freti Sacrorum Canonum Sanctæ Ecclesiæ,
" Sacrâ Scripturâ innixorum, ut tollantur è Medio Nostrum, qui hoc Opus faciunt, in Nomine Do-
" mini nostri Jesu Christi tradimus eos Satanæ (*w*), hoc est, excommunicamus, execramus, & anathe-
" matizamus omnes eos, qui post Publicationem hujus nostri Decreti, ipsis seù privatim seù palàm inti-
" mati, defendent, sectabuntur, vel approbabunt Justitiam dictæ Pacis; & maximè eos, qui Arma fe-
" rent, Bellumve facient, aut prosequentur pro Puritanis, alijsve Hæreticis Dublinij, Corcagiæ, Yough-
" allæ, aliorumque hujus Regni Locorum; aut per se, vel per alium, deferent, transmittent, vel da-
" bunt Suppetias, Auxilium, aut Favorem, Victualia, Arma, aliave bellica Instrumenta; aut Consilio,
" vel aliter prælibatam Pacem, aut Bellum contrà Nos promovebunt. Omnes, & singulos istos Homines
" præsentis nostri Decreti Tenore declaramus, & pronunciamus excommunicatos ipso Facto, ut non cir-
" cumveniamur à Satana, non enim ignoramus Cogitationes ejus (*x*).
" Datum Kilkenniæ in Palatio nostræ Residentiæ Die 5 Octobris 1646.

" JOANNES BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS
" APOSTOLICUS.

" De Mandato Illustrissimi Domini Nuntij,
" & Congregationis Ecclesiasticæ Utriusque
" Cleri Regni Hiberniæ
" *Nicolaus Fernensis (y), Congregationis Cancellarius.*"

HINC porrò Generalis *Fœderatorum Catholicorum* Congregatio Die 7 Februarij sequentis (1647) ibidem, *Kilkenniæ* scilicèt habita, invalidam, & nullius Roboris pronunciavit Pacem istam, declaravitque Nationem hanc nullas accepturam Conditiones Pacis, nisi incolumis, & salva reddatur, Religio Catholica.

LIV. DISSENTIONES hæ Catholicorum, ex una Parte *Nuntio*, ex altera verò *Ormondio* adhærentium, nonnisi Ruinam *Hiberniæ* prognosticare poterant, dicente Veritate (*z*): *Omne Regnum in se ipsum divisum desolabitur.* Nec proh dolor! vana erat Prognosticatio, rebelles quippè *Parlamentarij*, Catholicorum Discordijs animati, mox dicto Anno 1647 varia magnæ Considerationis Loca rapuerunt ipsis, quos insuper sub Tributo ad Portas fermè *Limericenses* posuerunt, & quidem sub Ductu *Mauri* (aliàs *Mortachi*, vulgò *Morrough*) *O-Brien*, Baronis (posteà *Comitis*) de *Inchiquin* (*a*), qui, ut obiter dicam, mortuis Genitoribus suis, utique Orthodoxis, *Dublinium* Anno Ætatis suæ octavo, Proregis Jussu raptus fuerat ad *Curiam Tutelæ Pupillorum*, ubi novo, ab Hæterodoxis *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* excogitato Modo plantandi Apostatarum Zizania, Hæresim cum Lacte quasi suxerat; quique Vir, post plura patrata in Obsequium Regis *Caroli* Facinora, ob Injurias, ab ejusdem Regis Administris ipsi illatas, ad *Parlamentariorum* Partes transiverat, sperans *Anglica* Comitia Modum aliquem, aut Temperamentum, Monarchico Regimini adhibitura.

EODEM ulteriùs Anno Prorex *Ormondius*, Rege jam in Perduellium Potestate constituto (*b*), de Pace cum Catholicis desperans, ijsdem postpositis Catholicis (qui omnia tentarunt Media, ut

(*u*) Hujus Jurisjurandi Formulam exscriptam habes Cap. præf. Num. xliii. Lit. k. Pag. 649.

(*w*) Verba sunt Apostoli 1 ad *Corinth.* 5. Vers. 5.

(*x*) Verba sunt ejusdem 2 ad *Corinth.* 2. Vers. 11.

(*y*) Scilicet *Nicolaus French*, Episcopus *Fernensis*, de quo pluries in hoc Capite.

(*z*) *Joan.* 11. Vers. 17.

(*a*) Videsis Cap. ix. §. v. Num. ii. Lit. *n*, & *r*. Pag. 211.

(*b*) Recolendus Num. xxxviii. hujus Capitis. Pag 640.

ut in eorum Manus Loca, quæ defendere non poterat, traderet) Urbem, Arcemque *Dubliniensem*, *Pontanam*, *Dundalkam*, *Carlingfordiam*, *Neurium*, aliaque omnia Oppida, & Præsidia, quæ regio Nomine in *Lagenia* gubernabat, & *Ultonia*, rebellibus *Parlamentarijs*, capitalibus etsi Regis *Caroli* Inimicis, acceptâ ab eis magnâ Pecuniæ (*c*) Summâ, extradidit, in *Gallias* dein profectus. Nec in his Catholicorum inter se dissentientium Miseriæ Finem recensito Anno habuerunt; nam Die 18 Mensis Augusti ejusdem Anni Colonellus *Michael Jones*, Civitatis *Dubliniensis* jam post Proregis Abitum Gubernator, in Generalem *Prestonum* (qui cum forti Octo Mille Armatorum Manu *Trimmam*, Oppidum Lagenæ, obsedebat) movit cum valido *Scotorum*, & *Anglorum* perduellium Exercitu apud *Dunganum* Collem, anglicè *Dungan-Hill*, & post crudelem Occidionem, totum *Prestoni* Peditatum delevit, ità ut sex Millia Catholicorum, Teste *Waræo* (*d*), in Prælio isto occubuerint. Nec magis feliciter Die 13 sequentis Mensis Novembris *Theobaldus* Vicecomes *Taaffe*, (posteà Comes *Carlingfordiæ*) Catholici Exercitus in *Conacia* Generalis Dux (*e*), contrà Generalem *Inchiquinum* apud *Knocknonessam* propè *Malloam* in *Corcagiensi* Agro *Momoniæ* pugnavit; nàm cæsis tribus Catholicorum Millibus (*f*) in infausto isto Prælio, *Taaffus* ipse vix Fugâ fortunati *O-Brieni* fortes evaserat Ictus (*g*).

LV. His, varijsque alijs attriti, & oppressi Catholici Cladibus, de Pace tandem aliquandò unanimi Consensu concludendâ cogitarunt. Verùm cùm ad Serenissimum Regem, in *Vecti* Insula à Rebellibus inclusum (*h*), nullus daretur Accessus, nec proindè cum eo de sanioribus Pacis Conditionibus tractandi Modus, *Fæderati Catholici* Legatos ad Serenissimam *Magnæ Britanniæ*, *Hiberniæque* Reginam, & ad *Carolum* Principem *Walliæ*, præsumptum Regni Hæredem, in *Gallia* constitutos, destinarunt, *Randolphum* nempè *Mac-Donnell*, Marchionem de *Antrim*, *Donatum Mac-Carty*, Vicecomitem de *Muskry*, *Severinum* (alijs *Galfridum*) *Browne*, Equitem Auratum, qui *Catholici Fæderis* Nomine rogarent, ut Nationis Paci consulere dignarentur, idque quàm primùm, & certis quibusdam Conditionibus, quarum una erat, ut Catholicum Proregem Regno præficere placeret (*i*). Alios etiam duos *Romam* ad Summum Pontificem *Innocentium* X legarunt, *Nicolaum* scilicet *French*, Episcopum *Fernensem*, & *Nicolaum Plunkett*, tunc *Concilij Supremi* Secretarium (*k*), qui Sanctissimum Antistitem de periculoso Statu, in quo *Catholicorum* Conditio in *Hibernia* versabatur, veridicè informarent, ab eoque opportunum postularent Succursum.

In *Galliam* destinati Legati, *Maclovium*, vulgò *S. Malo*, 14 Mensis Martij Anno 1648 appulsi, paulò post apud *S. Germanum* propè *Parisios* coram Regina, & Principe comparuerunt, eosque *Fæderatorum Catholicorum* Nomine, ut præfertur, suppliciter rogarunt, quatenùs Serenissimi Regis (ad quem nullus dabatur Accessus) Nomine Paci regios *Catholicos* inter, & *Protestantes* consulere vellent, atque in Effectum illum ad eos Catholicorum destinare Proregem, cum quo de Pace (à qua & Regis Vita, & Regni Salus dependebant) agere possent. Principes responderunt, sibi nihil magis

---

(*c*) Ità refert *Bruodinus* Pag. 91. *Porterus* autem Pag. 288 asserit, *Ormondium* id fecisse, *quia Catholicorum Prosperitati invidebat*. *Philopater* verò *Irenæus*, Lib. i. Pag. 45, in hunc Modum discurrit: *Mandatum hoc pessimè habuit Marchionem* (Ormondium), *qui Comitiorum Perfidiam probè noverat. Sed quid faceret in hoc Discrimine? Persuasum ipsi* (*Jure, an Injuria alij viderint*) *Nuntij Votum esse, ac Studium, Regnum in externum Principem transferre. Urgebat & Regis Imperium, cui repugnare non modò Reprehensioni obnoxium, sed & Periculi plenum, ne Comitiales, si non sibi, sed Catholicis Urbes dederet, Regem ipsum, tanquam ejus Facti reum malè mulctarent.*

(*d*) In *Annalibus*, ad Annum 1647.

(*e*) Eo in Munere successit *Joanni de Burgo*, cujus Cap. præf. Num. xliv. Pag. 650, memineram.

(*f*) *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 270.

(*g*) *Bruodinus*, Pag. 92.

(*h*) Recolendus Num. xxxviii. Cap. præf. Pag. 640.

(*i*) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. vii. Pag. 53.

(*k*) Successit hoc in Munere *Richardo Belling*, qui resignaverat, ac postmodùm super istis Rebus Opusculum edidit sub adscititio *Philopatris Irenæi* Nomine, ut passìm circumfertur, juxtà superiùs dicta Cap. præf. Num. xlv. Lit. p. Pag. 650.

magis Cordi esse, quàm ut inter Subditos desiderata concludatur Pax, adeoque se propedièm in *Hiberniam* talem missuros Hominem (l), cum quo Catholici confidenter, & tutò de Pace tractare possent, quique Regis, ac suo Nomine, ea omnia Catholicis éffet concessurus quæ à *Confæderatis*, ad Catholicam conservandam Religionem, rationabiliter, stantibus Rebus ut sunt, desiderari possent. Legati etiam *Romam* destinati, feliciter in Urbem paulò post appulentes, Summo Pontifici afflictum *Hiberniæ* Statum exposuerunt, sed frustrà, Papa quippè componendis Principum *Italiæ* Discordijs occupatus, & Catholicorum *Hiberniæ* Dissentionibus offensus, respondit, se pro tunc non posse, prout vellet, *Confæderatorum* succurrere Calamitatibus (m).

LVI. Hoc Modo in *Gallia*, & in Urbe laborantibus Legatis, prælibatus Baro *Inchiquinus*, Generalis Dux *Parlamentariorum* in *Momonia*, seriò perpendens, animadvertensque, rebelles *Parlamentarios* istos, non Modum aliquem, aut Temperamentum (quod solum ab Initio sibi Cordi esse præ se ferebat) Monarchico Regimini adhibere, sed Regem ipsum, ac Monarchiam omninò extinguere decrevisse, atque etiam Regni Pares, seù Proceres (vulgò *Lords*, hoc est, Dominos, appellant) omnibus Honorum Gradibus, & Titulis, Ducum nempè, Marchionum, Comitum, Vicecomitum, & Baronum, omnique Auctoritate privare, ut sic popularem Regiminis Normam statuere possent, voluit tempestivè iniquis eorum Machinationibus obviare. Et sicut Originem ipse ab *Hiberniæ* quondam Monarchis traxerat (n), sic pro Rege suo, & *Monarchico* Regimine contrà Antimonarchicos rebelles pugnare statuit. Editâ itàque Declaratione Die 15 Januarij 1648, eâque in Fronte Exercitûs sui lectâ, manifestat, se ab injustâ, & violentâ *Parlamentariorum* Potestate ad Regis sui Obsequium redire, indèque quotquot sui Exercitûs Duces nobili huic Resolutioni adversantes, Officijs privat, & in varijs includi fecit Carceribus. Tandem dispositis ad Libitum Rebus per omnia sua in *Momonia* Præsidia, Catholicos, quorum Vires, dum pro Parlamento contrà Regem stetisset, suprà Modum extenuavit, significat, se pro Rege jam stare, subindèque ad Pacem, vel Inducias cum regijs Catholicorum Partibus, prout mallent, concludendas paratum esse.

SUPREMUS *Fæderatorum* Senatus, Catholicorum Afflictiones in omnibus fermè *Hiberniæ* Partibus diligenter animadvertens, Occasionemque hanc divinitùs datam ratus, illicò respondit, libenter se velle Inducias ad Tempus cum Barone concludere. Dum autem de Induciarum Modo, & Conditionibus cum Barone tractare inciperent, Nuntius Apostolicus missâ hac Epistolâ (o) Rem sibi minùs probari significat.

" *Illustrissimi Nuntij ad Supremum Concilium Epistola* PRO DISSUADENDIS *Inducijs.*

" ET Muneris mei Ratio, & Obsequium ergà DD. VV. Illustrissimas, incessanter requirit, ut in omnibus Concilij Supremi Deliberationibus, quàm maximè cupiam manifestari tàm Profectum Religionis Catholicæ, & Gloriam, & Famam Patriæ, quàm etiam Gaudium Sanctissimi Domini nostri, hoc præsertim Tempore, quo Agentes e Regno Romam destinati, jam apud Sanctitatem Suam, ut speratur, incolumes pervenerunt.

" Quarè in Inducijs, quæ modò cum D. Barone de Inchiquin tractantur, nisi hæc tria concurrant, valdè dubitandum est, ne contrarius, quàm speratur, sequatur Effectus, & Via sternatur ad ulterius, & gravius Patriæ Detrimentum.

" Nam cùm proprium sit Induciarum relinquere Statum Rerum, prout in præsenti est, & nullam fieri Alterationem Partium, omnes vident, quàm malè nunc habeatur Religio Catholica in Momonia post " Sævitias,

(l) Nullus alius fuit missus præter Marchionem *Ormondium*, qui ex *Gallia* reversus appulit *Corcagium* Die 29 Septembris ejusdem Anni 1648, ut refert *Lodgæus*, Vol. I. Pag. 273; & Vol. II. Pag. 34.

(m) Ità *Bruodinus*, qui asserit, se fuisse tunc in Urbe, Rebus Theologicis Operam navantem.

(n) Consulendum Cap. ix. §. v. Num. ii. Pag. 211.

(o) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. viii. Pag. 60; & *Thoma Carve*, in *Annalibus Hiberniæ*, Pag. 331.

" Sævitias, & Direptiones autumnales, & hibernas, ab ipso Barone inflictas, cum tot Sacerdotum
" Mulctis, Exilio, atque Ecclesiarum Vastationibus, quæ omnia remanere debent in Perniciem tot Animarum, eo præsertim Tempore, quo propter Exercitûs hostilis Imbecillitatem, ac debiles etiam Parlamentariorum Vires, sperandum erat, Catholicos recuperaturos quidquid in Momonia deperditum est, & auspicaturos pro Religione Annum insignem, & acceptabilem. Et hinc sequitur Respectus, qui debetur Famæ, & Gloriæ à Confæderatis Catholicis, jam enim publicum est apud omnem Europam, D. Baronem devastasse Civitatem Casseliæ, atque intrà Templum illud, Divo Patritio dicatum, horribili Sacrilegio tot Sacerdotes, & Fæminas ad Altare ipsum trucidasse, ac postea plures Comitatus ad Contributionem coegisse, demùmque ad Muros ipsius Kilkenniæ Magistratui Supremo insultasse. Quare Nemo existimare poterit, Vires Catholicas esse adeò accisas, ut velint Inducias Hosti tàm infenso offerre, post receptas ab eo tot Calamitates.

" Immò omnes existimabunt, nullam majorem Gloriam posse Supremo Concilio accedere, quàm si, collecto Exercitu, juberet penetrari in Hostium Quarteria, ac simul Liberationem Contributionum, & Salutem Populorum procurari. Quis enim pati possit, ut Nummus, & alia Bona, quæ possunt sustentare Milites Catholicos, miserâ Commutatione inserviant Hosti, & cum contrà Nos reddant & fortiorem, & infensiorem? Certè omnes Comitatus, ut ab hujusmodi Genere liberentur, dare debent, ac dabunt lubentiùs Nostris Facultates suas, quàm Hosti, à quo semper majora Damna expectare possunt.

" Quod verò ad Sanctissimum Dominum, fateor, Domini Illustrissimi, nescire me, quâ Ratione possim illi hunc Nuntium offere, ut post tot Direptiones, & Damna, Hostis obtinuerit Inducias. Nàm præterquàm quod Sanctitas sua à Cessationibus præteritis agnoscit omnes Regni Jacturas accidisse, & nihil existimat perniciosiùs, quàm per Cessationes Hosti prodesse. Quid erit in hoc Casu, in quo non est Sanctitati ignotum, Hostem potiri imbecille Exercitu, & sæpiùs Excursiones ob Famem, & Penuriam fecisse; quin neque expectari ab Anglia Subsidium, & Religioni Catholicæ gravissimè præjudicasse, & tamen obtinuisse Judicias! Quàm rogo officere poterit hic Nuntius Oratoribus à DD. VV. Illustrissimis destinatis, quibus Sua Sanctitas exprobabit Timorem hunc Confæderatorum, & juste censebit, se ad ulteriora Auxilia tradenda meritò retrahi.

" E contrà, si generosè, & pro nostra sancta Religione restituenda in Momonia, Exercitus colligatur, & aliquis ad Mare Locus recuperetur, superfluum est, ut repetam Dominis, quale Gaudium Sanctitati Suæ accederet, quive illius Animus esset ergà Confæderationem, cum ex D. Decano (p) satis intelligere potuerint, quid Sua Sanctitas præparaverat, tàm in Pecunia, quàm in publicis Honoribus, si Dublinium ad eorum Manus devenisset, prout impensissimè optabat, ac etiamnùm optat.

" Ego certè, cùm jàm à Biennio nihil magis cupiam, quàm semel posse aliquid Sanctissimo nuntiare, quod illius Animum ad ulteriorem Benevolentiam ergà DD. VV. Illustrissimas alliciat, sciamque quid sperari ab eo possit. In hoc Casu occultum Dei Judicium existimo esse, quod hucusque nonnisi adversa & malè ominantia scribere potuerim, nec minùs mirabile judicarem, si Confæderati non laborarent semel id præstare, experturi in Re aliàs sibi utili, an verum sit, quod toties inculcandum mihi fuit, non ob aliud, quàm ad maximam Dominationum Vestrarum Felicitatem, & dignum Religionis Catholicæ Profectum. Hoc scribenda antè meum Adventum duxi. Idem DD. VV. Illustrissimis

" *Joannes Baptista Rinuccinus,*
" *Archiepiscopus Firmanus.*

LVII. *Supremi Catholicorum Concilij ad præinsertam Domini Nuntij Epistolam Responsio* (q).

" QUANDOQUIDEM Illustrissimæ D. V. pro eo, quo fungitur Munere, Deliberationis nostræ, & Rerum nostrarum Statum sæpiùs indicavimus, & vicissim omni cum Urbanitate liberè suum super Re controversâ Sensum exposuit, & jam de Inducijs cum Barone de Inchiquin contrahendis Illustrissima D. V. Argumenta in negativam Partem scripsit, Nosque ipsas ineundas censemus. Has, quibus in illam Sententiam adducti transivimus, Rationes ad Illustrissimam D. V. mittimus, ut communi " Studio,

(p) *Dyonisio* scilicet *Massario*, Decano *Firmano*, Illustrissimi Nuntij Auditore.

(q) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. viii. Pag. 64; & *Thomâ Carve*, Pag. 336.

" Studio, & concordi Animo, afflictæ succurramus Hiberniæ, ne Vlla sternatur ad ulterius, & gravius
" Religionis, & Patriæ Detrimentum, pro quo haud dubiè Sua Sanctitas maximo afficeretur Dolore.

" Primo, D. V. Illustrissima Domini de Inchiquin (acerrimi Hostis) Direptiones, Sacerdotum
" Mulctas, & Exilia, vastatas enumerat Ecclesias, & omnes videre dicit, quàm male nunc habeatur
" Religio Catholica in Momonia post tot Sævitias; propriumque esse Induciarum, Rerum Statum relin-
" quere, prout est in præsenti.

" Estò, undique cogamus Exercitum, extrahamus ex alijs Provincijs Vires, quibus Hostem debellare
" possemus, si Campo se inferat, at si Baro de Inchequin se imparem ad confligendum senserit, habet
" Oppida munita, quibus Copias teget, cùm Nos, Frumenti, & omnis Generis Commeatús Indigentiâ
" laborantes, licèt Pecunias (quæ certè apud Nos paucæ sunt) in Stipendia Militibus erogare possemus,
" ex his nullum Obsidione premere poterimus.

" Quærendum tunc, si Parlamentarij iterùm quotquot in Lagenia, in Ultonia, in Conacia sunt (quo-
" rum in unaquoque ex illis Provincijs ad justum Exercitum complendum sufficiens est Numerus) sta-
" bunt ociosi? Hi infensissimi & Religioni Catholicæ, & Regi nostro Hostes, Lageniam, & Conaciam
" percurrent, dùm Nos Dominum de Inchiquin, qui in maximis Majestatis Suæ Angustijs Regias Partes
" publicâ Declaratione amplectitur, persequimur.

" Quem Favorem, quas Pacis Conditiones à Sere[illegible]ma R[illegible]ina, & Walliæ Principe possunt Agentes
" nostri expectare, aut quo Vultu petere, cùm Be[illegible], qu[illegible]que sustinere nequimus, à Parla-
" mentarijs ad se profitentes Regis Fautores transf[illegible], [illegible]cias ultrò offerentes spernimus, quorum
" Vires duobus vix retrò Mensibus ex[illegible] sumus?

" Quod Dominus de Inchiquin sacra, & prophana miscere, omnia susdeque vertere, ac diripere stu-
" duerit, Partes egit suas, quid enim aliud ab Hoste expectandum! Jam verò si ea esset Induciarum
" Conditio, ut Ecclesias ab illo vastatas, & pollutas, iterùm ædificare, iterùm consecrare nequiremus,
" nec Prædiorum Ruinæ iterùm resarciri, nec Missa posset celebrari, nec Pastor, aut Religiosus in toto
" illo Tractu, per quem inimicus Exercitus transijt, vivere valeret, certè essent, Rebus etiam desperatis,
" Induciæ illæ rejiciendæ; sed cùm per Inducias Terminis fortè angustioribus concluderetur Hostis,
" quid impedit, quominùs pristinum Splendorem per maximam Momoniæ Partem recuperare possit Eccle-
" clesia, cùm, Inducijs stabilitis, qui anteà fuerat, pro Tempore Hostis esse desierit?

" In illis etiam reservandis illi Quarterijs, seù Limitibus, frequentior erit haud dubiè Sacrorum Usus,
" cùm, publicâ Fide per Inducias datâ, nimùs timendus ipse Hostis redditus fuerit. Jàm verò rejectis
" Inducijs, quid evenire possit Mente revolvamus.

" Primò occurrit, eundem ipsum Hostem eo maximè irritandum, & si quid Malitiæ anteà defuerat,
" hoc spretæ Reconciliationis Vesaniâ abundè suppleturum. Quid si miseros sub sua Potestate Catholicos
" Ferro prosequatur, ac Flammâ, & Exercitu (qui ità dispositus est, ut Bidui Spatio colligi possit),
" ex hibernis Stationibus educto, totam iterùm Momoniam percurrat, & primæ Devastationis Reliquias
" totaliter devoret.

" Dicit Illustrissima D. V., hoc non esse supponendum, cùm in nostra Potestate sit, Exercitum multò
" meliorem colligere. Fatemur certè, Nobis non deesse Viros, sed Experientiâ notum est, cùm ad
" Muros Kilkenniæ, & Waterfordiæ Illustrissimæ D. V. & Nobis insultabundus Hostis irrupisset,
" quâm lentè educantur Milites, quandoquidem Ordine dato, & plùs decies repetito, Dominis
" Generalibus Prestonio, O-Neillo, & Taaffo vix ad tria Millia antè Hostis Recessum in hanc Urbem
" pervenerunt.

" Quod si Baro de Inchiquin à nostro Exercitu ad Angustias redactus, & Desperatione coactus Parla-
" mentarijs Angliæ Corcagiam, Yogheliam, Kinsaliam, & reliqua Fortalitia, & Portus maritimos de-
" dere velit, non adeò illi infensi sunt Parlamentarij, licet modò Hostis sit, ut magna ei dare, & ma-
" jora promittere denegent.

" Quid denique Detrimenti Nobis afferri possit per Colonellum Jones, qui Dublinium Parlamentari-
" orum Nomine possidet, ex pluribus indè Nobis exortis Calamitatibus facile est judicare.

" Jussit Conventus Generalis (& solemni Suffragio Decretum illud firmatum est), Fœdus, si fieri
" possit, contrahi cum Marchione Ormoniæ, eâ potissimùm de Causa, quod regijs adhæsisset Partibus:
" Dominus de Inchiquin idem profitetur, & difficilimis Temporibus suos in Regem exprimit Affectus. &
" cum illo pacisci pro Commodo nostro Inducias denegabimus? Nos ex Comitiorum Generalium, & Con-
" cilij Supremi Decretis colligimus, ex omnibus Adversarijs illos, qui Regem incolumem velint, eligen-
" dos esse, quibuscum Armorum Cessationem ineamus, immò publico Manifesto, Typis mandato,
" regios etiam Protestantes, Libertate Conscientiæ datâ, Nobis inservire invitamus. Et quis jam Fide-
" litatem

" litatem ergà Regem nostrum (quam sæpiùs Hibernis Suæ Sanctitatis Nomine commendaverat Illustrissima D. V., & multoties repetito Associationis solemni Juramento ipsi asseruerunt) Nobis inesse existimabit, qui nullas cum illo Inducias esse velimus, qui in regias transijt Partes, quandoquidem, collectis etiam Viribus, debellare Parlamentarios majus Opus sit, quàm quod hoc perfici Anno posse speramus.

" Prætereà considerandum est, Dominum de Inchiquin, quod ex regijs sit, si Pax & Suæ Sanctitati, & Nobis grata concludatur, illi Paci obtemperaturum, ità ut contrà Parlamentarios, tanquàm communes Hostes, & rebelles, Arma lubens capiat.

" Illustrissima D. V. Nos ad omnes Hostes unâ Expeditione debellandos, impares esse novit, & per Literas, primâ Die Martij superioris ad Nos datas, cùm Rumor tantùm de Inducijs, cum Scotis Parlamentarijs concludendis, sparsus esset, Illustrissima D. V., quidquid id esset, Reipublicæ, & Regno valdè opportunum fore censuit, optavitque Religioni Catholicæ fore proficuum, Deumque precabatur, ut fortunaret inceptum, ex quo multas sperari poterant Bona etiam in alijs Regnis.

" Antè tres Septimanas D. Galfridus Baron ad Nos detulit, Sensum Illustrissimæ D. V. tunc fuisse, quod si Res nostræ tantis essent in Angustijs, Inducias faciendas esse cum ipso Barone de Inchiquin, qui eas jam ultrò offert, & ab ipso Tempore regias publicè profitetur Partes, & hoc in manifesto Judicio comprobavit, cùm ex primarijs sui Exercitûs Ducibus quosdam (quod Regi adhærere nollent) in Carceres detruserit.

" Quod ad Famam, ad Gloriam Fæderatorum spectat, ubicunque publicabatur Cassheliam captam à D. de Inchiquin, & horrendum illud Facinus in Templum, Divo Patritio dicatum, fuisse patratum, ibi etiam innotescet, Cassheliam, & Cathedralem Ecclesiam, cum omnibus alijs illius Tractûs Ecclesijs, in Manus nostras deventuras, & licèt Orbis Christianus impiæ illius Stragis Auctores execretur, omnes tamen, quibus Rerum nostrarum Status clarè, & fideliter referetur, prudenter, & ut Viros decuit, qui Deum tentare noluerunt, hoc in Re egisse Nos existimabit.

" Et verò quid Inducijs etiam inter Principes frequentius? Quoties eas cum Batavis, Subjectis suis, Rex Catholicus habuit, & jam tandem, ut Fama est, perpetuum pepigit Fædus? Reges Christianissimi Carolus Nonus, & Henricus Tertius cum Hugnotis rebellibus in Gallijs Inducias sæpiùs habuerunt. Meliori fortè Loco Res nostræ, quam apud hos Principes erant suæ? Nequequam. Ab uno Fonte repetendæ sunt omnes Induciarum Rationes: Conditiones, cæteroqui etiam infames, justas efficit Necessitas.

" Hostium nonnunquam Arbitrio omnia relinquuntur, sed utcunque sunt Res nostræ, nihil per Inducias concludimus, quod Ecclesiæ, Dei Gloriæ, & Fæderatorum Famæ possit officere.

" Imbecillem dicit Illustrissima D. V. hostilem Exercitum, & exiguas Parlamentariorum Vires. Certè alind experti sumus, nec omnia quæ ad D. V. deferuntur, adeo sunt certa. At licèt nec Animis ceciderimus, nec fractæ sint Vires nostræ, Rerum tamen Eventus Nos docuit, nihil contrà Hostem improvidè, aut abruptè tendandum esse.

" Conqueritur Illustrissima D. V. quod Nummus, aliaque Bona, quæ sustentare possent Exercitum nostrum, miserâ Commutatione Hosti inserviant: Hoc quis pati vellet, penès quem esset eligendi Potestas? An putat Illustrissima D. V. quod non invitis Parlamentarijs etiam Nos multa abstulimus, multa detinemus. Belli ut Eventus dubij, ita ejus Actiones sunt variæ. Nostrates nunc propè Dublinium Prædas agunt, & ab Agricolis Contributiones quasdam exigunt.

" Illustrissima D. V. optimè novit, quanto Affectu Sanctitatem Suam, & Sedem Apostolicam prosequimur, & quanto Studio desideramus, ut prospera illi omnia, & læta eveniant. Neque certè desperandum est Sanctitatem Suam his ipsis Inducijs consolari posse, cum audierit, Nos humillimos Filios, utrumque Hostem unà debellare non valentes, aggredi voluisse Parlamentarios, qui obstinatâ & in Regem, & in Religionem nostram feruntur Malitiâ; neque magis gratum Sanctitati Suæ futurum existimamus audire, quod in Occidente, quam quod in Oriente Fortalitia, & Loca maritima cepimus, aut quod Exercitus noster profligaverit regios potiùs quam parlamentarios: Sed quid tendandum sit proximâ Æstate, & quibus Medijs coram proponemus. Et speramus, Illustrissimam D. V., & Nos de aliqua Expeditione unanimi Consensu deliberaturos, quæ Suæ Sanctitati futura sit grata. Interim precamur Illustrissimam D. V. ut Sibi, & Nobis id Favoris exhibeat, ut quæ super Rebus nostris ad Suam Sanctitatem scribit, evidenter sciat, & meliùs investigari faciat, quæ sint Hostium Vires, quæ Spes Subsidij ex Anglia, & quantos Belli Apparatus struat Jones Dublinij; quæ Pecuniarum Summa Decreto Parlamentario in hoc Regnum destinata sit, quot Naves, quot Fregattæ huc mittendæ, denique quam vacuum sit Ærarium nostrum, quomodò in alijs Subsidijs apud Illus-

" trissimam

" trissimam D. V. à Sua Sanctitate missis ad educendos Exercitus Spem ponimus, & Suppetias in Reditu " Reverendissimi Fernensis, & D. Plunketti, ad Progressum ulteriorem faciendum expectamus, & reli- " qua, quæ scribi possunt de Frumenti Penuria, & Rerum nostrarum Angustijs, quibus à Sua Sanctitate " consideratis, tantùm abest ut Induciarum Fama nostris Oratoribus Romæ officere possit, quinimmò " illas approbabit haud dubiè Sua Sanctitas, & ulteriora Subsidia accelerabit. Hæc per Literas Illustris- " simæ D. V. communicasse sufficiat, coràm fusiùs agemus.

" *Edmundus Limericensis* (r).
" *Athenry* (s).
" *Robertus Lynch.*
" *Richardus Belling.*
" *Geraldus Fennell.*
" *Patritius Brian.*
" *Robertus Devereux.*"

LVIII. *Illustrissimi Nuntij ad præmissam Epistolam Replica* (t).

" VISA Responsione Illustrissimarum DD. VV., atque auditis, quæ earum Nomine DD. Commis- " sarij Generales super Negotio Induciarum ad me retulerunt, adhuc videtur remanere Difficultas " super eadem Re nisi ad particulares Conditiones descendatur, quibus Tractatio concludenda sit, ex " quo pendebit verum de ijsdem Judicium faciendum.

" Nàm licet verissimum sit, quemadmodùm Illustrissimæ DD. VV. dicunt, quod Induciæ passìm " fieri solent etiam cum Infidelibus, & quod summi Reges illas passim contrahunt, non minùs tamen " certum est, quod solùm illæ laudantur, quæ sunt ex Necessitate, seù ob Utilitatem, & è contra vi- " tuperantur illæ, quæ alterutro ex ijs careat.

" Necessitas autem in Casu nostro ad id solùm restringitur, nempè quod Confœderati sint impares utri- " que Bello, Lageniensi. & Momoniensi, in qua Re, ne Judicium debeat fieri, sine maxima Rerum " Experientia, existimarem Operæ Pretium esse, ut omnes Generales convocarentur, & ipsorum audi- " rentur Sententiæ: Ad ipsos enim spectat statuere, an sufficientes sint Vires Catholicorum utrique Ex- " peditioni, &, posito præsenti Statu inimicorum, disquirere, quâ Ratione possint oppugnari, vel deti- " neri, & quot Legionibus, & quibus Definitionibus Res confici possit, alioquin ij, qui sunt extrà Mili- " tiam, facilè pronunciare possunt alterutrum, videlicet quod uterque Hostis sit redactus in Angustias, " quemadmodùm passìm auditur, & ideò non esse timendas eorum Vires, maximè in Bello pro Religione " suscepto, in quo est aliquid Deo committendum, vel è contrà, quod Vires hostiles non sint adeò ac- " cisæ, possint ab Anglia expectari auxilia, & ideò securius esse cum altero Hostium pacisci: Quam Sen- " tentiarum Contrarietatem bellicum tantummodò Consilium poterit explicare.

" Sed quando non adesset Necessitas, videamus fortè si Utilitas adsit in his Inducijs. Et primò ne- " cessarium est mihi tollere Æquivocationem, quam video fortasse in meis Literis ad DD. VV. Illustris- " simas, non benè se exprimentibus, captam. Existimo enim in Epistola, quam asserunt me scripsisse " primâ Martij (u), me nullo Modo laudasse Inducias cum Scotis. Et dato, quod hoc Verbum ibi le- " gatur, fuit verè præter meam Intentionem, qui nec cum Scotis, nec cum ipso Inchiquin, seù alijs alte- " rius Religionis laudavi Inducias, sed intellexi tantùm de Accommodatione aliqua, Confœderatione, vel " simili aliquo Contractu. Et Ratio Discriminis est illa, quam Ego tetigi in prima mea Scriptura, vide- " licet, quod in Inducijs solent Res remanere, prout in præsenti Statu sunt, sine aliquo Profectu illius " Tituli, pro quo assumitur Bellum. At Confœderatio, seù Accommodatio concludi non posset, quin " adsit aliqua Utilitas Partium contrahentium: & cum Ego crediderim non posse cum Scotis ad id per- " veniri, nisi dato aliquo Augmento Religionis nostræ in illis Partibus, ità etiam similem Confœderatio- " nem cum tali Augmento contrahendam cum Domino Barone non solùm laudavi semper, sed etiam " optavi, prout Testes mihi esse poterunt plerique Dominorum ex Concilio Supremo. At ubicunque " nulla talis Utilitas haberi potest, Animus mihi non fuit, quascunque Inducias, vel simile Interstitium " approbandi.

" Hoc posito, videndum est, quæ Utilitas Religionis, & Regis haberi possit in his Inducijs. Et quoad " Religionem, si non deveniatur ad particularia, nihil huc usque auditur, quod illam juvet, ideoque

" remanent

Qqqq

(r) *Edmundus O-Duyer*, Episcopus *Limericensis*.

(s) *Franciscus Bermingham*, Baro de *Athunry*, seù *Athenry*. Ab eo rectâ Lineâ descendens nunc est Comes de *Louth*.

(t) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. viii. Pag. 73.

(u) Epistolæ illius Exemplar nusquam videre potui, alioquin illud suo Loco inseruissem.

" Scimus profectò, Sanctitatem Suam, pro Sua Prudentia, & in Religionem Catholicam, & Regem
" nostrum Studio, existimare melius utrique consultum esse, si omnia Oppida, Fortalitia, Naves, Ap-
" paratusque bellici, qui apud Hostes sunt, in Manus Confœderatorum devinire possiut, & cui al-
" teri incubuimus Curæ? Quid aliud tanto Nostratum Cruore, Æstate præteritâ effuso, acquirere
" studuimus?

" Sicut Sanctitatem Suam ægrè laturam Inducias cum Hoste Protestante sine Necessitate, sine Uti-
" litate contrahendas fore scimus, ità his datis, prout in primo Responso clarè patet, non dubita-
" mus, Sanctitatem Suam illas approbaturam, eo magis quod Regis Partes amplexantem Dominum
" de Inchiquin prætulerimus.

" Per Illustrissimam D. V, ac Reverendum Scarampium sæpiùs Suæ Sanctitatis Nomine ad Dublini-
" um capiendum excitati sumus, &, si hoc tunc fieri posset, nec Proregis Auctoritas, nec Obsequium
" in Regem, quod illâ certè Actione diminui non poterat, obstitissent. Sed si Statum Hiberniæ, ut
" tunc erat, Memoriâ repetat Illustrissima D. V, inveniet Nos (licèt Induciæ cum Marchione factæ
" illius Vires divertissent) reliquis tamen Hostibus vix pares. Quod dicit D. V. Illustrissima, exteros
" Principes, & ipsam Reginam nostram, & Serenissimum nostrum Principem fortè existimaturos Decla-
" rationem illam Domini de Inchiquin, Viri versatilis, fictitiam, certè Nos illam tamen esse non exis-
" timamus, eâ potissimum adducti Ratione, quod illius jurati Hostes Parlamentarij sint, & Indepen-
" dentes: Sed si talis esset, Tempore tamen opportuno pro Catholicis facta est, qui sub illa saltem Spe-
" cie possunt Necessitatibus suis consulere, & contrà Hostes nostros, se profitentes Parlamentarios, Bel-
" lum unitis Viribus movere.

" Dicit etiam Illustrissima D. V., si Jones, Exercitu nostro Dubliniùm appropinquante, ad Regis Par-
" tes se transire finget, Inducias etiam cum illo eâdem Nos de Causâ facere debere. Ad hoc, licèt mi-
" nimè sperandum sit, Colonellum Jonem, qui è Sorte humili ad hoc Dignitatis Culmen à Parlamento
" evectus est, alias Partes amplexaturum, Nos tamen non adeò sumus stupidi, ut, pro Rerum nostrarum
" Statu, hunc ficta, illum vera profiteri non asseramus: Nec obligamur eo solum Titulo Inducias cum
" unoquoque in Regis Partes transeunte facere, neque hoc diximus, has tamen præferendas & Con-
" ventus Generalis statuit, & Nos censemus.

" Induciarum, ut verè dicit Illustrissima D. V., meliores essent Conditiones, si, dum illæ tractantur,
" Exercitus in Momoniam posset mitti. Nos idem sentimus, sed undè, aut quo Tempore talis contra-
" hendus sit Exercitus? Quid de illo jam, sæpiùs devastatâ, & Militum obnoxiâ Insolentiæ Momonia
" sentiat inquirendum? Hostis paratus est, & intrà paucos Dies vel novum Tributum, vel novæ Clades,
" & Miseriæ imminebunt illi Provinciæ.

" Dicit Illustrissima D. V., se à plerisque de Supremo Concilio, præsertim ab Illustrissimo Limericensi,
" audivisse, Concilium in eam Sententiam devenisse, ut Exercitus mitteretur contrà Inchiquin: Quod
" hæc vera sint, quæ ad Illustrissimam D. V. deferebantur, Rès ipsa confirmavit: Eductæ sunt Equi-
" tum Turmæ ex Lagenia, tres Legiones Peditum ex Ultoniensi Exercitu, & una ex Lagenia, in illud
" Opus destinatæ sunt: Equitatus etiam Momoniensis, & una Peditum Legio, adducti. Electi etiam
" è Supremo Concilio, qui in illa Expeditione Generalem comitarentur ad Casseliam, Exercitûs Præfecti,
" & Primarij Duces Concilium Bellicum de Rebus agendis inierunt, atque Instrumento communi, ab
" omnibus subscripto, ad Nos misso, asseverarunt, Expeditionem illam adversùs Hostem, Equitatu pol-
" lentem, & in Præsidijs propè positis residentem, Defectu Commeatûs, quem ad alendum Exercitum
" illum in Momonia procurare non poterant, esse temerariam, & ex illa posse Damnum aliquod grave
" evenire Confœderatis Catholicis. Erant in hoc Concilio ex omni Provincia Duces, & hæc eorum Sen-
" tentia, quapropter in hybernas Stationes Exercitus ille dispersus fuit. Ex his patet, vera fuisse quæ
" Romam scripserat Illustrissima D. V. Et si hæ Rationes, hæc Consulta Militum, Romam scribantur,
" satisfaciet Officio suo Illustrissima D. V., in cujus Potestate, sicut hec in nostra, non erat omnia, ad
" illam Expeditionem necessaria, subministrare. Hæc ad ulteriorem Illustrissimæ D. V. Satisfactionem
" scripsisse sufficiat."

LX. Illustrissimus Nuntius, receptâ hac Responsione, cùm persensisset, Cessationem à *Supremo Concilio* concludendam, à *Kilkenniensi* Urbe, ordinariâ Catholici Fœderis Sede, discessit, ac per Epistolam, 7 Maij 1648 datam, Discessûs sui Causam reddit. Concilium, Re cognitâ, per Epistolam 11 ejusdem Mensis de inopinato ejus Discessu expostulat, quosdam legat Ordinis sui Homines, qui ipsum ad Reconciliationem, & Reditum, tâm traditis ipsius *Concilij* Literis, quàm vivâ Voce invitent. Rescribit ille *Concilio*, & simul quasdam Conditiones Legatis Scriptô tradit, quibus

quibus concessis, tàm & seipsum, quàm Clerum sibi adhaerentem, *Audoenum* quoque *O Neill*, Generalem, & *Ultonienses* Copias in Unione permansuros promittit, ut refert *Philopater Irenæus (x)*, ajens, id patere ex eadem ejus Epistola, penès seipsum extante. Illius porrò Exemplar nusquàm inveni, aliàs illud lubens exscriberem. Ejus tamen Fragmentum laudatus affert *Irenæus*, quo Nuntius, nonnullà de sua in Partium Reconciliationem Propensione præfatus, in hunc Modum subdit: *In eum Finem, auditis Commissarijs DD. VV. Illustrissimarum curavi, ut ab Episcopis, qui sunt hìc mecùm, & Domino ipso Generali, aliquot Propositiones scriberentur, quæ ad Securitatem Cleri spectare possunt. In ijs, quantùm Ego capio, videntur Res ex utraque Parte concurrere ad Concordiam, cum unaquæque aliquid de suo remittat, ut fieri solet, quas vehementissimè cupio à Dominationibus Vestris Illustrissimis recipi, & approbari.*

Conditiones, ac Remedia tàm Clero, quàm alijs sibi adhærentibus
Pro sua Securitate necessaria, ut Armorum Cessatio cum Domino
Barone de Inchiquin salvâ, ac tutâ Conscientiâ, concludi possit.

1. *Concilij Supremi Proceres Jurejurando se obstringent, quod nec ipsi, nec alij quilibet eorum Impulsu, vel Auxilio, directè, vel indirectè, ullam aliam Pacem introducent, quàm illam, quæ ultimorum Generalium Comitiorum Suffragijs convenire declarata est, cujusque obtinendæ Cura commissa est Oratoribus, tàm* Romam, *quàm in* Gallias, & Hispanias, *eo Fine profectis. Jurabunt iterum se intercessuros omnibus, & singulis cujuscunque Ordinis, & Conditionis Hominibus, qui contrarium quovis Modo, aut Prætextu attentabunt, suumque hoc Juramentum publicâ Declaratione confirmabunt.*

2. *Viros æquos de Confœderatorum Catholicorum Numero Exercitibus Lageniæ, & Momoniæ Provinciarum præficiendos curabunt.*

3. Ultoniensem *Exercitum ad aliquam idoneam Regni Expeditionem applicabunt; Stipendia ei, sicut & alijs Exercitibus, pro Portione solvent; illique de Hybernis in Provincijs Regni habitatis in proximam Hyemem providebunt.*

4. *Legiones Domini Baronis de* Castelkonnell *(y),* Richardi Butler, Davidis Roche, Moriarti O-Brien, & Donati Mac-Carthy *in Exercitu conservabuntur, & Stipendia accipient.*

5. *Omnes, & singuli Militiæ Tribuni, alijque Exercitûs Duces, strictò, & expressò sese Juramento obligabunt, quod nec directè, nec indirectè, nec clanculùm, nec manifestè, nec aliâ ullâ excogitandâ Viâ, quidquam desiderabunt, sollicitabunt, procurabunt, aut acceptabunt in Præjudicium Catholicæ Religionis, Professorum ejus, aut Libertatis hujus* hibernicæ *Nationis, aut quod vergat, aut credi posset tendere in eorum Præjudicium, sine expressâ Cleri Licentia.*

6. *Castella in Possessione Fœderatorum Momoniæ Provinciæ Catholicorum, ac nominatìm Castellum de* Maino Fluvio, *situm cum suo Territorio in Comitatu* Kerryensi, *ab omni Jurisdictione, & Contributione, Domino de Inchiquin, alijsque omnibus Hostibus solvendâ, quoad hæc Cessatio duraverit, eximantur.*

7. *Clerus, & Nobiles Provinciæ* Momoniæ, *alijque omnes cujuscunque Conditionis, Clero adhærentes, ad exercenda publica Munia, præsertim Civilia, ex Condicto admittantur.*

LXI. *Supremi Concilij Fœderatorum Hiberniæ Catholicorum ad Propositiones, seù Conditiones Illustrissimi D. Nuntij Responsa.*

" Ad primam respondetur; Rebus singulis in ea contentis jam à Nobis, tàm ipso Associationis " nostræ Juramento, quàm postremâ nostrâ Declaratione (cujus annexum est Exemplar) abundè " satisfactum asse.

" Ad

(x) Lib. i. Cap. vi. Pag. 107.

(y) Scilicet *Gulielmi de Burgo*, de cujus Progenie videsis Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275.

"Ad secundam respondetur, Nobis Curæ fore, ut Nemo cuiquam è nostris Exercitibus præficiatur, quin sit Vir bonus, moderatus, æquus, & Catholicæ Causæ fidelis Promotor, quique hujus Rei sufficientia Argumenta non præbuerit, & quò cautiùs, & securiùs in hoc Negotio procedamus, statuimus, nonnulla hujus Ordinis Membra ad Exercitus legare, quorum Consilio Præfecti Generales in Rebus majoris Momenti utentur, Nosque (si qua ejus Rei sufficiens Causa, aut Ratio innotuerit) quemlibet amovebimus ejuscemodi Præfecturæ exercendæ minùs idoneum; acceptum habituri, si tempestiva Notitia detur subesse aliquam Exceptionis Causam adversùs quemquam eorum, qui à Nobis Exercitibus aut hactenus præfecti sunt, aut in posterum præficientur.

"Ad tertiam respondetur, tantum, ac talem Provinciæ Ultoniæ Exercitum, quantum hic Ordo expedire judicaverit, idoneæ Expeditioni destinandum. Ejus porrò Exercitus Robur ex septem Peditum Millibus, & octingentis Equitibus consistet. Componetur verò ex Legionibus Peditum octo, videlicet Domini Vicecomitis de Iveagh (*Z*), Phelimi O-Neill, Alexandri Mac-Donnell, Rogerij Maguire, Philippi Machugh O-Reilly, Tribuni Mac-Mahoni, & de Tirconnell (*A*), & duabus Equestribus, una Henrici O-Neill, & altera Colonelli Ludovici O-Moore, & si quæ sunt supernumerariæ Copiæ, exauctorabuntur. Hìc Mentionem non facimus sub Præfecti Generalis Ferralli, quem supponimus Virium Provinciæ Conaciæ Legatum.

"Quod ad Expeditionem attinet, ad quam hunc Exercitum destinare conveniat, præterita ejus Dissidia effecerunt, ut minus tutum arbitremur, eum cum alijs Exercitibus jungere. Undè Nobis probatur, ut dúm alij Exercitus alia moliuntur, iste quoque aliud sibi peculiare aggrediatur, Trimmam videlicet, Dundalkam, Vadipontum, Newrium, Ennischelinum, aut quamlibet aliam Munitionem, aut Propugnaculum hostile in istis Partibus.

"Quod verò ad alendum hunc Exercitum spectat, Nobis placet (postquàm de Rebus ipsis earumque Securitate, Modo inferiús explicando, conventum fuerit) ut D. V. Illustrissima huic Exercitui ex Suppetijs à Sanctitate Sua ad Nos missis solvat quantum cum Ultoniæ Contributionibus, & proprijs Armentis pro eo inter æstivas Expeditiones alendo satis erit. Hiberna autem, seú Præsidia, ipsi in proximam Hyemem, sicut & alijs Catholicis Exercitibus, Regni Impensis Æquitate Nos servatâ procurare studebimus.

"Porrò quemadmodum Bono Pacis, & conservandæ Fæderatorum Catholicorum Unionis Causâ, ad Pacta hæc, & peculiares Conditiones descendere, easque concedere consentaneum duximus, ità declaramus eâ Nos Lege postulatis assentiri, ut Securitas vicissim Nobis detur, Præfectum ipsum Generalem, aliosque hujus Exercitûs Duces, & Milites, statis Temporibus, immò quoties jussi fuerint, exactam, & promptam Obedientiam omnibus tam Generalium Comitiorum, quàm Supremi Concilij Mandatis præstituros Juramentum Associationis, quoad omnes ejus Partes servaturos: Denique eundem Præfectum Generalem, primoresque Exercitûs illius Duces, quo suam ergà Nos, nostraque Mandata Observantiam manifestent, antè, aut Die ipsa decima Junij proximè futuri coràm Nobis se præsentaturos, ubi Juramentum à Nobis ipsis proponendum, utique Juramento Associationis consonum, ejusque confirmativum, præstabunt.

"Ad quartam respondetur, quod cùm jàm conclusæ sint Induciæ, forte necesse erit, Exercitum Provinciæ Momoniæ ad minorem Militum Numerum, quàm quo hactenùs constitit, contrahere. Nos vero cum Provincialibus ejusdem Provinciæ Comitijs de ejus Exercitûs Reductione, & Compositione Consilium inibimus; in quo si fortè minùs æqui Judices apparuerint, nostram Nos Auctoritatem, quâ ad Justitiæ Normam redigantur, interponemus.

"Ad quintam respondetur, omnes Belli Duces Juramentum præstaturos nostræ ultimæ Protestationi consonum, ejusque confirmativum.

"Ad sextam respondetur, Castello, in Maino Flumine sito, ità provisum esse, ut in Custodia illius, à quo nunc tenetur durante hac Cessatione, securum sit, quin & cætera Castella intrà Limites, Domino de Inchiquin assignatos, suis Possessoribus certa manebunt, ac secura.

"Ad septimam respondetur, Neminem à Nobis ad Civilia Momoniæ Provinciæ Munia nominatum esse, quin Juramentum Associationis præstiterit, atque adeò Jura Nobilium, & Cleri ejus Provinciæ, totiusque Regni teneatur defendere.

"Quod si quæ sit Exceptio ergà Ministrorum illorum quemquam, aut moderatior quisquam, aut aptior à D. V. Illustrissima produci possit, aut indicari, Nos ea de Re deliberare, eamque pro ejus Magnitudine,

(*Z*) Cognomine *Magenis.*

(*A*) Cognomine *O-Donnell.*

"nitudine, & Merito perpendere, & in omnibus, quantum fieri poterit, pro D. V. Illustrissimæ Satisfac-
"tione, procedere parati sumus."

LXII. Ex Responsione ad quartam Conditionem, mox exscriptâ, liquet, jam conclusas fuisse Inducias, quæ Partis utriusque Subscriptionibus munitæ sunt Die 20 Maij 1648, necnon impressæ, ac publicatæ *Kilkenniæ* Die 22 ejusdem Mensis, & quidem *acceptis prius Comitiorum Lageniæ. & Momoniæ Provinciarum (quorum maximè ejus Rei intererat) eum in Finem habitorum, concordibus pro eâ ineundâ Suffragijs*, inquit *Philopater Irenæus* (z).

Earum porrò secundum, & quartum Articulos, Latinitate fideliter donatos, exhibet memoratus *Philopater Irenæus* (a), alios ceù merè politicos, adeòque nihil ad Institutum facientes, præteriens. En autem eos:

Secundus Induciarum Articulus.

Conventum est, & conclusum inter Partes, ut Nemo Fæderatorum Catholicorum, sivè Clericorum, sive Laicornm, Molestiam ullam, aut Impedimentum à dicto Domino Barone de Inchiquin, *aut à quoquam alio Partis ejus, uno, aut pluribus, in, aut propter liberum Religionis, aut Functionis Exercitium, durante dictâ Armorum Cessatione, patietur: Præsidijs, & Locis, jam nunc à dicto Domino Barone de* Inchiquin, *ejusque Parte possessis, solùm exceptis.*

Quintus Induciarum Articulus.

Conventum est, ut actualis, ac præsens Bonorum utriusque Partis, tàm Cleri, quàm Laicorum, Possessio eadem continuetur, ac perseveret, quæ ab incboatæ bujus Cessationis Tractatione erat y utque nec Clerus, nec Populus Partis alterutrius perturbetur, ullamve, dictâ Cessatione durante, Molestiam patiatur, in actuali Possessione, quam tunc babebat: Eâ duntaxàt Lege, ut qui se barum Induciarum Conditionibus submiserint, iisque conformiter vixerint, Tributa, Reditus, aliaque publica Onera solvere non detractent.

LXIII. Eadem Die 22 Maij 1648 publicatum fuit Kilkenniæ sequens *Supremi Concilij* Edictum (b):

"PER SUPREMUM CONCILIUM CONFÆDERATORUM
"HIBERNIÆ CATHOLICORUM.

"Quia Nobis significatum est, non deesse quosdam, qui in Populi Animos Actorum, ac Pro-
"cessuum nostrorum Displicentiam eo Nomine infundere conantur, quasi præcipuus conclusarum
"cum Domino Barone dè Inchiquin Induciarum Scopus esset, Pacem pridem rejectam (c) denuò intro-
"ducere: Nos verò etsi perspectum habeamus, quàm infructuosa, & vana sint hujusmodi Hominum
"Molimina, quamque exiguam id Generis Aspersionibus apud Confæderatos Catholicos Fidem sibi pe-
"pererint; ut tamen justæ Conscientiarum nostrarum Causæ patrocinemur, aliosque, si qui forte seduci
"possent, à Falsitate, & Errore avertamus, protestamur, ac publicè declaramus, quod neque Nos, neque
"ulli alij de nostro Consilio, aut Auxilio, directè, aut indirectè, ullam aliam Pacem introducemus, quàm
"quæ Generalium Comitiorum Præscripto probata, nostris Oratoribus, tàm Romam, quàm in Gallias, &
"Hispanias expeditis, procuranda in Mandatis commissa est, usquedùm Generalia Confæderatorum
"Comitia aliter decreverint; & quod Nos pro virili obsistemus omnibus, & singulis, qui quomodolibet
"aliam quamcunque Pacem introducere tentabunt, quàm quæ dictis Oratoribus nostris à Confæderatis
"suo Nomine sollicitanda præscripta est, aut quam dicta Comitia amplexandum judicabunt. Datum
"Kilkenniæ 22 Maij Anno 1648.

"*Impressum de Mandato*
"*Supremi Concilij.*

(z) Lib. i. Cap. ix. Pag. 94.
(a) Lib. i. Cap. ix. Pag. 87.
(b) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. ii. Pag. 94.
(c) Confer Num. liii. hujus Capitis, Pag. 658.

LXIV. Paulò post, Die nempè 27 ejusdem Mensis Maij 1648, idem *Supremum Concilium* subjectam hanc Declarationem Linguâ *Anglicanâ* editam emisit (*d*).

"PER SUPREMUM FÆDERATORUM HIBERNIÆ "CATHOLICORUM CONCILIUM.

"NOS Supremum Fæderatorum Hiberniæ Catholicorum Concilium, non sine intimo Doloris Sensu ob Populi Calamitates, variasque initas Regni hujus, jàm nimis afflicti, novis Miserijs opprimendi Vias: Inter Curam, quam Fæderatorum omnium Catholicorum Salutis, & Prosperitatis habere tenemur, & Reverentiam, quæ à Nobis debebatur, & abundè semper exhibita fuit Illustrissimo D. Archiepiscopo Firmano, Sanctitatis Suæ in Hiberniæ Regno Nuntio Apostolico Extraordinario, quasi ex æquo utrimque distracti, ac suspensi, diù vacillantes hæsimus. Verùm cùm Nobis demùm innotuerit, Dominationem Suam Illustrissimam, paucorum Hominum, privatis Rebus plus æquo addictorum, Subjectionis cujuslibet impatientium, ac Præsidia omnia, quibus Pax, ac Tranquillitas, etiàm Religioni Catholicæ quantumlibet utilis, ac secura, acquiri posset, contemnentium, Suggestione, ijs insistere Consilijs, ex quibus evidens, & inevitabilis hujus Nationis Ruina sequeretur; nec Rationum Momentis, nec serijs, ac sollicitis Precibus ejusmodi Consilia mutare, aut avertere possemus; compulsi tandem sumus Fæderatos omnes Catholicos, quorum Vitæ, ac Fortunæ Sollicitudini nostræ commissæ sunt, monere, ne posthàc illis, id Generis iniquis Prætextibus, aut Suggestionibus Aurem præbeant, aut Fidem illis, ullisve super illas fundatis Præceptis, aut Processibus, ab ea, quam, Mandatis nostris debent, Obedientia ullatenùs se abduci, aut diverti patiantur. Ne secùs facientes, & semetipsos in Confusionem, & totum Regnum in fatalem tàm ipsi, quàm sibi Divisionem, ac Destructionem præcipitent.

"Exemplar nuperæ Declarationis contrà Armorum Inducias, pro communi Bono, & Incolumitate, nostrâ Auctoritate factas, & à paucis Episcopis coràm Dominatione Sua Illustrissima congregatis (etsi contrà sentientibus eorum quibusdam spectandæ Vitæ, & eminentis Doctrinæ, licèt, quod Meris est, majori Numero eidem Declarationi subscribendo obedierint) hodie de Mandato Illustrissimi D. Nuntij, ac Dominorum Episcoporum Clogherensis, Rossensis, & Corcagiensis affixum, & divulgatum, Nos demùm invitos compulit ad Regni Honorem hac publicâ Declaratione vindicandum, monendosque tempestivè Fæderatos Catholicos plurium Malorum, in quæ, nisi sibi prospiciant, ex hac Occasione præcipites incident, quandoquidem nunc exploratum habeamus, quod Illustrissimus D. Nuntius contrà piam, & paternam ergà Nos Suæ Sanctitatis Propensionem, qui Religionis Catholicæ Propagationi studere, qui debitam Regiæ Majestati Observantiam præstare, qui denique conservandæ inter ipsos Fæderatos Catholicos Paci, & Concordiæ (hos enim Missionis suæ præscriptos sibi Fines & habet, & habere se toties professus est) jugiter invigilare debuerat, is ipse nullam non tentat Viam, qua Nos adversùs Nosmetipsos dividat, & in mutuam Perniciem animet; alioquin enim fieri non posset, ut prædictæ Declarationis publicandæ Necessitas, aut Usus ullus nunc esse crederetur ad rejiciendas Inducias, cùm in ijs Nos concludendis libero Religionis, & Functionis nostræ Exercitio, necnon etiam temporalibus Cleri Possessionibus quibusdam merè temporalibus, ac omninò politicis, quas etiam ad Nos submisit Illustrissimus D. Nuntius per Patritium Brien, & Galfridum Browne, quasi hæ solæ Conditiones essent, quibus adhibitis, Induciæ illæ in Conscientia tutæ, cæteroqui intutæ, habendæ essent, quibus Nos quàm abundè satisfecerimus, tàm ex ipsis, quàm ex subjunctis nostris Responsionibus, utrisque Prælo mandatis, perspicuum est. Quibus omnibus non obstantibus, cùm Miseriarum, quibus oppressus ingemiscit Populus, nullus deinceps, nisi fortè resistentibus Nobis, sperandus videatur Modus, aut Finis, protestamur, nec posse Nos, nec velle commissam Nobis Regni Gubernationem dijiciendam, aut conculcandam tradere, aut ullo Modo permittere, ut Negotia omnia cujuscunque tandem Naturæ sint, & Conditionis, quasi in Ordine ad Spiritualia, ad Ecclesiasticum Tribunal devolvantur; quod tamen necesse est ut eveniat, si Nobis nonnisi obtentâ priùs Veniâ liceat aut Inducias concludere, aut Exercitus ad Expeditiones destinare, aut Duces ijs præficere, aut Legatos mittere, aut publica Munia in Civili Regimine probatæ Integritatis Hominibus committere. Porrò Nos decrevimus præsentem nostrum Statum Suæ Sanctitati exponere, eique (quod hac Declaratione facimus)

(*d*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. x. Pag 103.

" mus) quàm humillimè supplicare, ut ejuscemodi, quibus nunc implicamur, Malis mederi dignetur,
" Decisionem Casûs Conscientiæ, qui his Armorum Inducijs adversari prætenditur, ad Se, tanquàm ad
" potentissimum, naturalissimum, ac integerrimum Judicem evocando, ad cujus proindè sacrum Tribunal Nomine Fæderatorum omnium hujus Regni Catholicorum appellamus. Eosdem interim Catholicos maturè, & salubriter præmonentes, nulla Molimina, aut Acta Illustrissimi D. Nuntij, aut aliorum quorumlibet, in hac, aut simili Causa, Obedientiam, quam Vi Juramenti Associationis, aut alio quovis Titulo, Mandatis nostris debent, ullatenùs minuere posse, aut valere. Datum Kilkenniæ 27 Die Mensis Maij 1648, & subscriptum.

" *Mountgarret* (*e*).	" *Phelimus O-Neillus.*
" *Athenry* (*f*).	" *Richardus Belling.*
" *Alexander Mac-Donnell.*	" *Geraldus Fennell.*
" *Lucas Dillon.*	" *Patritius Brien.*
" *Robertus Lynch.*	" *Robertus Devereux.*

LXV. Eodem Die 27 ejusdem Mensis Maij 1648 Decretum Excommunicationis comminatorium per *Dionysium Massarium*, Decanum *Firmanum*, Illustrissimi Nuntij Auditorem, de Mandato ipsius, Ecclesiæ Cathedralis *Kilkenniensis* Valvis affixum est in Theologos, & Canonistas, qui Sententiâ suâ Armorum Inducias probarent, ut refert *Philopater Irenæus* (*g*). Eodemque Die prodit Decretum Excommunicationis latæ Sententiæ in Proceres *Concilij Supremi*, omnesque ipsis in Induciarum Negotio obsequentes, hujus Tenoris (*h*):

"EXCOMMUNICATIONIS SENTENTIA.

" NOS Joannes Baptista Rinuccinus, Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ Archiepiscopus, & Princeps Firmanus, ac in Regno Hiberniæ Nuntius Apostolicus Extraordinarius.

" Nos Episcopi ad Effectum, de quo infrà, specialiter Delegati, & Subdelegati.

" Cùm jàm compertum habeamus, Die vigesimo secundo Maij instantis publicatam fuisse Armorum Cessationem inter Supremum Concilium Catholicorum Confæderatorum, & Dominum Baronem de Inchiquin, in qua multi sunt Articuli, priùs ab omnibus Archiepiscopis, & pluribus Episcopis hujus Regni, coràm Nobis Nuntio Apostolico congregatis, maturè, ac diligenter discussi, & tanquàm injusti & iniqui per eosdem Die 23 Aprilis (Nemine excepto) damnati, prout constat ex Declaratione per supradictos Prælatos eadem Die 23 Aprilis Supremo Concilio præsentatâ, ut Religionis Catholicæ Augmentum, Ecclesiæ Libertas, & Bonum hujus Regni, ad Dei Omnipotentis Gloriam, ac innocentis Populi Conservationem, prosperentur. Nos Joannes Baptista Archiepiscopus Firmanus, & in Regno Hiberniæ Nuntius Apostolicus Extraordinarius, Apostolicâ Auctoritate, & Nos eorundem Archiepiscoporum, & Episcoporum Auctoritate Delegati, & in Defectum Delegatorum Subdelegati, sub Pæna Excommunicationis latæ Sententiæ omnibus, & quibuscunque, tàm Ecclesiasticis, quàm Sæcularibus, in quacunque Dignitate, & Præeminentia constitutis, præcipimus, & mandamus, ne prædictam Cessationem quoquomodo, per se, vel per alios, directè, vel indirectè, Consilio, Auxilio, vel Favore foveant, aut defendant: Necnon sub eadem Pæna præcipimus omnibus, & singulis Generalibus, Colonellis, Ducibus, Officialibus, Militibus, & quibuscunque alijs Catholicis, ne cum prædicto Domino Barone de Inchiquin, vel quocunque alio Hæretico, sese jungere, aut quovis alio Modo ex superiùs enarratis eidem, vel eisdem adhærere præsumant, vel audeant Arma sumere contrà Exercitum, sivè Exercitus Catholicos, dictam iniquam Cessationem impugnaturos, cui etiam Pænæ eos omnes, & singulos subjacere volumus, & decernimus, qui prædictam Cessationem jam acceptarunt, etiamsi sint de Corpore Supremi Concilij, si ipsam ulteriùs quovis Modo, ut suprà, sectentur, aut pertinaciter defendant, nisi intra novem Dies à Notitia habita Præsentium, etiam per Viros Fide dignos, resipuerint, quorum tres pro primo Termino, tres alios pro secundo, ac demùm tres ultimos pro peremptorio

(*e*) *Richardus Butler*, Vicecomes de *Mountgarret*.

(*f*) *Franciscus Bermingham*, Baro de *Athenry*. Dynasta ab eo descendens est Comes de *Louth*.

(*g*) Lib. i. Cap. ix. Pag. 90.

(*h*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. ix. Pag. 90; & *Thoma Carve*, Pag. 344.

"rio Termino constituimus, & assignamus: Omnes verò Communitates, sivè Urbium, sivè Oppidorum, Vicorum, aut Pagorum, si prædictam Cessationem acceptaverint; vel acceptam, ut supra, quovis Modo defenderint, nisi intrà novem pariter Dies, ut dictum est superiùs, resipuerint, Interdicti Pœnam, & Cessationis à Divinis incurrant, districtè præcipiendo mandantes, ut omnes Religiosi cujuscunque Ordinis, etiam Societatis Jesu, non obstantibus quibuscunque Privilegijs, etiam Missionariorum, inviolabiliter prædictum Interdictum observent. Mandamus insuper omnibus Vicarijs Generalibus, & Capellanis Exercituum, ut his Literis visis, sivè impressis, sivè habitâ earundem Copiâ, Manu cujusquam Episcopi, vel Notarij Apostolici subscriptâ, eas statim sub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ, & alijs nostro Arbitrio injungendis, in ipso Exercitu publicent: Vicarijs autem, sivè Curatis, & quacunque Ratione Curam Animarum habentibus, ut sub eadem Pœna, primâ Die festivâ, inter Missarum Solemnia, Populò publicare, & in Foribus Ecclesiæ eas afficere teneantur. Si qui verò contrà attentare præsumpserint, Maledictionem æternam se noverint incursuros. Datum Kilmensi (i) Die 27 Maij, Anno 1648.

"*Joannes Baptista Archiepiscopus Firmanus, Nuntius Apostolicus.*
"*Emerus Cloghberensis* (k).
"*Fr. Boetius Rossensis* (l).
"*Robertus Clonensis, & Corcagiensis* (m).
"*Fr. Arthurus Dunensis, & Connorensis* (n).
"*Octavianus Coronæ, Cancellarius.*"

LXVI. Ex hac Excommunicationis Sententia perspicuè apparet, emanasse Die 23 Aprilis 1648 contrà Inducias contrahendas Declarationem quandam Episcoporum, quos *Philopater Irenæus* (o) asserit fuisse Numero quatuordecim, eam tamen non exscripsit, neque ullibi inveni. Contendit verò, Declarationem istam editam non fuisse contrà Induciarum Articulos, *ut Re ipsa conclusi sunt, sed contrà quoddam eorum informe Tentamentum, priùs Prælatis illis ostensum,* ut probare nititur *ex hac quorundam eorundem ipsorum Prælatorum, qui Declarationi 23 Aprilis 1648 subsignaverant, posteriore Declaratione* (p).

Quandoquiden justum sit, & necessarium in hoc Rerum Conflictu Veritatem declarare: Nos infrascripti per hæc testamur, ac Fidem facimus, quod Declaratio 23 Aprilis 1648 à quibusdam hujus Regni Episcopis subscripta, neque est, neque unquàm fuit edita contra Cessationem Armorum, quæ posteà inter Fæderates Hiberniæ Catholicos, ac D. Baronem de Inchiquin conclusa fuit, & publicata 22 Maij Anno 1648, verùm contrà certos quosdam Articulos ex ijs, qui exhibiti fuerant dicto Mense Aprili, quique postèa mutati, & emendati fuerant. Testamur quoque, nunquàm Nobis in Animo fuisse, Cessationem Armorum cum dicto Barone de Inchiquin factam improbare, aut ullo ei Nomine intercedere, cùm ex Suffragijs, & Sententijs congregatarum Momoniæ, & Lageniæ Provinciarum eum in Finem expressis, & exhibitis, illamque Cessationem cum dicto D. Barone iniri cupientium, ac flagitantium, evidenter Nobis innotuisset, eam Catholicis Partibus non utilem modò, sed & necessarium fuisse, & verè innumera Damna, Calamitatesque propè infinitæ, quæ ob ejus Violationem ubique per universum Regnum emerserunt, tantam ejus concludendæ servandæque Necessitatem extitisse liquidissimè commonstrant. In cujus Veritatis Fidem ac Testimonium huic subscripsimus Kilkenniæ 23 Januarij Anno 1649.

Joannes (de Burgo) *Archiepiscopus Tuamensis.*
Franciscus (Kirwan) *Episcopus Alladensis.*
Edmundus (O-Duyer) *Episcopus Limericensis*, &c.

LXVII. Sed quidquid sit de posteriori hac Declaratione, quam eo duntaxàt Nomine in Medium affero, ut nihil (inter ea, quæ mihi videre licuit) Rem hanc concernens, missum faciam;

(i) In Agro *Kilkenniensi.*
(k) Cognomine *Mattheus*, posteà Martyrium passus, ut nuper ajebam Num. lii. hujus Capitis, ad Lit. z. Pag. 657.
(l) Cognomine *Mac-Egan*, Religione Franciscanus, Martyrium quoque passus, ut patet ex Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 490.
(m) Cognomine *Barry.*
(n) Cognomine *Magennis*, Ordinis *S. Bernardi.*
(o) Lib. Cap. ix. Pag. 94.
(p) Ex eodem, ibidem; & *Thoma Carve*, Pag. 347.

ciam; *Supremum Concilium* à Nuntij Apostolici Sententia ad Summum Pontificem Appellationem interjecit Die 4 Junij 1648, tàm suo quam *Fæderatorum omnium Catholicorum*, sibi in Cessationis Causa adhærentium, Nomine, quam tamen in sua Historia apponere supervacaneum duxit *Philopater Irenæus*, utpotè quæ *Kilkenniæ* Prælo mandata cuilibet obvia erat, præterquam quod *tumultuario*, inquit (q), *hoc Scripto tàm Prolixitate sua, quàm fastidiosis Canonici Juris loquendi Formulis, ac Repetitionibus, quibus scatet, inserta* (Appellatio) *Lectorem Tædio afficere posset.* Porrò Appellationem illam incunctanter admisit Illustrissimus Nuntius quoad *Effectum devolutivum* quidem, ut loquuntur Canonistæ, sed non quoad *Effectum suspensivum*. Cæterùm *Supremum Concilium* subjectam edidit Epistolam (r).

" *Ad Universos per totum Regnum Theologos.*

" Reverendi Patres,

" Quoniam comperimus, quod in magnum publicæ Quietis Detrimentum, communisque Hostis Incrementum, Dominus Nuntius Excommunicationem emiserit, eâque, quantùm potuit, Regnum distraxerit, Nationemque diviserit, non obstante Appellatione, quarto hujus Mensis ipsi à Nobis exhibitâ, quâ Dominationis suæ ulteriores Progressus de Jure suspenduntur. Nihilominùs quia Officium à Nobis Regno debitum exigit, ut nihil prætermittamus, quo vel minimus quisque Fæderato cuilibet Catholico eximatur Scrupulus, ne in manifestam Juramenti Associationis Violationem, Auctoritatem Nobis commissam declinando incidat, expedire visum, Vobis significare, nostram Voluntatem esse, ac proindè Nos præcipere, ut in hanc Civitatem Kilkenniensem ad 18 hujus Mensis commigretis, cùm Magnum Concilium, unà cum Spiritualibus, ac Temporalibus Regni Paribus hùc conventum sit Die vicesimâ. Interim verò, ità Vos tàm Lectione, quàm aliorum, quos ad id idoneos judicabitis, Theologorum Collationibus in controversa Materia exercebitis, ut faciliùs inclusarum Quæstionum Solutiones ad Nos referatis. Sic cum intimis Votis,

" Amici Vestri,

" Kilkenniæ, 2 Junij 1648.

" *Mountgarret*,

" *Athenry*, &c.

Porrò Quæstionum Theologis præpositarum, quæ Anglicè dicuntur *Queres*, seù *Queries*, hæc sunt Capita:

1. *An, & quæ Cessationis Pars Catholicæ Religioni adversetur, adeoque sufficiens sit Excommunicationis Materia?*

2. *An Appellatio, intrà præscriptum à Lege Tempus interjecta, tàm monitoriam Excommunicationem, & Interdictum, quàm omnes ejus Effectus suspendat?*

3. *An Propositionibus, quas D. Nuntius exhibuit tanquàm Conditiones* (s), *quibus appositis Cessatio tutâ Conscientiâ concludi posset, per Responsa à Nobis reddita, ac Prælo mandata, satis sit factum?*

4. *An qui Associationis Sacramentum præstiterunt, Cessationi repugnando perjuri fiant?*

5. *An demonstrari possit, Excommunicationem illam, & Interdictum, Regni hujus Legibus, quæ Catholicis Temporibus vigebant, adversari? Quasque Leges universi hujus Nationis Prælati Vi Sacramenti Associationis defendere teneantur? Et an possint contrà expressum Supremi Concilij Mandatum illi Excommunicationi, aut Interdicto favere?*

6. *An quisquam Fæderatorum Catholicorum ab Obligatione Juramenti Associationis eximi possit sine Consensu Generalium Regni Comitiorum, à quibus Sacramentum illud, tanquàm Catholici hujus Regni Fæderationis Vinculum, ac Ligamen, conceptum, & editum est, quæque ejus Mutationem, aut Dissolutionem sibi soli reservarunt?*

(q) Lib. i. Cap. x. Pag. 97.
(r) Ex Philopatre Irenæo, Lib. ii. Pag. 122.

(s) Eas nuper exscripsi, Num. scilicet lx; ac Responsa Num. seq.

7. *An Fœderatorum aliquis, Specie præsentium D. Nuncij Actorum, Supremi Concilij Mandatis possit repugnare?*

LXVIII. Die antecedenti, 3 nempè Junij 1648, *Supremum Concilium* Declarationem edidit, quâ monuit Superiores omnes, tàm Sæculares, quàm Regulares, ne ullatenùs molestent suos respectivè Subditos, eo quia in sua perseverant Fidelitate, vel quia ejusdem Intuitu nuperas comprobant Inducias, prælibatum *Supremum Concilium* inter, & Dominum Baronem *Inchiquinum* pactas. Cùm autem Monitio ista desideratum non haberet Effectum, idcircò Die 20 ejusdem Mensis Junij congruenter ad pridem recensitum (*t*) Associationis Juramentum, aliam promulgarunt Jurisjurandi, à *Fœderatis Catholicis* præstandi, Formulam (*u*). Eodemque Mense Junio Generalis *Audoenus O-Neillus* Bellum contrà *Supremum* istud *Concilium*, seù *Senatum*, denunciavit.

Responsa porrò Theologorum ad suprà addicta septem Quæsita nunquam inuenire potui. Refert autem *Richardus Bellingus* (*w*), anglicè conscriptum fuisse à *Davide Roth*, Episcopo *Ossoriensi*, aliisque Theologis, Librum, impressum *Kilkenniæ* Anno 1648, præmissâ eidem sequenti Censurâ, quam Historicum unicè agens exscribo, utpote quæ ipsiusmet Libri Scopum prodit:

" *Censura, & Approbatio Illustrissimi, ac Reverendissimi Thomæ Dease, Sacræ Theologiæ*
" *in Facultate Parisiensi Doctoris, & Episcopi Midensis.*

" Maturè perpensis, & exactè discussis Davidis Ossoriensis Episcopi, aliorumque Theologorum, ad " propositas Quæstiones Responsis, ea digna duco, quæ Prælo dentur, quandoquidem nihil in illis conti" neatur contrà Deum, aut Cæsarem. Immò Respondentes, sicut Ego sentio, efficaciter probant, & " evidenter convincunt. Primò, Excommunicationem, aliasque Domini Nuntij Censuras, etiam ex " Natura sua, & antè Appellationem, fuisse irritas, & nullas; & ulteriùs luculenter demonstrant, po" sito, quod Censuræ non essent ex Natura sua irritæ, tamen Appellationem interpositam eas cum " Effec-

(*t*) Num. xliii. Cap. præf. Lit. k. Pag. 649.

(*u*) En porrò Formulam istam novam: *Ego A.B. coram omnipotente Deo, Angelisque, & Sanctis ejus juro, & protestor, me pro virili observaturum Juramentum Associationis, & defensurum Auctoritatem Supremi Concilij, & Gubernij stabiliti per Conventum Generalem Fœderatorum hujus Regni, non obstante præsenti Excommunicatione per Dominum Nuntium, & quatuor Episcopos, contra ejusdem Auctores, Defensores, & ejdem, atque Inducijs cum D. Barone* Inchiquino *conclusis adhærentes latâ, & non obstante quacunque aliâ Excommunicatione, ut & ab eis, à quibus lata est, ad Sanctitatem Suam, ceù impartialem Judicem, appello. Juro insuper, me pro virili suppressurum, & oppugnaturum omnes, & singulos, qui prælibatæ Associationi armatâ Manu repugnabunt.*

Hanc Formulam legere est in *Vindicijs Catholicorum Hiberniæ*, Auctore *Philopatre Irenæo*, Lib. ii. Pag. 189, atque in *Historia Hibernicæ Rebellionis Anno* 1641 *cæptæ*, Pag. 148. Statim autem à *Supremo Concilio* sequens emanavit Synopsis, quam ex laudato *Philopatre Irenæo* verbatim exscribo.

" Appendix ad præcedentem Juramenti Formulam, " ab ipsis, qui eam ediderunt, Proceribus addita.

Quo occupetur omnis Scrupulus, qui nasci posset ex Ramo Jurisjurandi, nuper à Nobis omnibus, & singulis Fœderatis propositi, videlicet, non obstante præsenti Excommunicatione, à D. Nuntio, & quatuor Episcopis, contrà Auctores, ac Defensores Cessationis Armorum cum D. Barone de Inchiquin conclusæ, eique adhærentes latâ, & non obstante qualibet aliâ Excommunicatione, eandem ob Rem ferendâ. Quamquam ulteriorem Propositi, quam quæ ipsius Juramenti Verbis continetur, Explanationem edere supervacaneum judicemus, nihilominus tamen pro Satisfactione omnium, & quo nulla vel carpendis nostris Actis Via, vel Juramentum subterfugere volentibus reliqua sit Excusatio, per hæc declaramus, Nos generali EXCOMMUNICATIONIS Vocabulo non aliam intelligere, quàm quæ jàm lata est, aut forte in posterum per Dominum Nuntium & hujus Regni Clerum, aut alterutrum propter dictam Cessationem, durante aut pendente nostrâ Appellatione, feratur. Ex Arce Kilkenniensi 27 Junii 1648.

(*w*) Pag 76 Opusculi inscripti: *Annotationes in Joannis Poncij Librum*, cui Titulus: *Vindiciæ eversæ*, editæ Parisijs 1654. *Bellingus* porrò fuit de *Supremo Concilio*, ut liquet ex Num, lxiv.

" Effectibus, Consequentijs, & Jurisdictione Judicis, vel Judicum totaliter suspendisse; vindicans eti- " am doctè, & solidè Supremi Concilij Fidem, & Integritatem ab omni Culpa, in omnibus, quæ fecerant " circà Cessationem Armorum pactam cum D. Barone de Inchiquin, pullulantibus indiès malevolorum " Calumnijs, & Obtrectationibus nequicque obstantibus. Secundò, Respondentes seductam, ignaram, " & scrupulosam Plebem abundè instruunt dùm illam hortantur in Obedientia, supremæ Auctoritati " debitâ, remanere; eodem etiam Modo efficaciter refellunt refractariorum, & obstinatorum Hominum " Oppositionem, qui stabilitam per Fæderatorum Comitia in Regno Auctoritatem, abjectam reddere, & " conculcare audent. Postremò, Respondentes obsequiosè, & fideliter sincere ex Corde Subditos invi- " tant ad præstandum Regi suo debitam Obedientiam, omnique supremo civili Magistratui, Regi su- " bordinato, & Principis supremam Auctoritatem præ se ferenti, secundùm Dei, Ecclesiæ, & Patriæ " Leges.

" Data Kilkenniæ, 17 Augusti 1648. " *Thomas Midensis.*"

LXIX. Huc etiam facere videtur Responsio octo Theologorum *Dublinij* ad Quæstionem ipsis à Marchione *Ormondiæ*, Regni Prorege, proposita, quam hisce Terminis conceptam ex memorato *Richardo Bellingo* (x) exscribo:

" Hæc est Quæstio à Marchione Ormondiæ proposita.

" *Posito quod Consilio, Consensu, Directione, vel Mandato Nuntij, & Cleri, eorum alterius,* " *vel utriusque, Urbs hæc obsideatur, & oppugnetur, an tali Casu hujus Regni Catholici Ro-* " *mani obsidentibus, & oppugnantibus, Vitæ, & Bonorum cum Periculo resistere teneantur necne?*

" RESPONDEMUS.

" Quod sicut ex Corde, & de Conscientia nostra agnoscimus Serenissimum Dominum nos- " trum Carolum hujus Urbis, totiusque Regni, suorumque omnium Dominiorum verum & le- " gitimum Regem, ità Animi nostri Sententia est, hujus Regni Catholicos Romanos (si Ob- " sidione, aut Oppugnatione Urbem Regi, aut ulli eam legitimâ Auctoritate in illius Usum te- " nenti, quisquam eripere contenderit) in Conscientia obligatos cum Vitæ, Fortunarumque sua- " rum Periculo resistere.

" *Fr. Marcus Rochfort, Fr. Petrus Darcy, Thomas Quin, Adrianus Cardon,*
" *Gulielmus Browne, Richardus O-Byrne, Fr. Jacobus Fleming, Fr. Georgius Lawles.*

LXX. Hunc deplorabilem in Modum magis magisque divisis Catholicorum Rebus, Nuntius Apostolicus Diplomate *Galviæ* 13 Julij dato Nationalem indicit Synodum, *Galviæ* 15 Augusti (y) habendam. Ea de Re monitum *Supremum Concilium*, dissentire se ab ejuscemodi Synodi Convocatione in præsens exponit, innuens & Causas, sequenti Epistola (z):

" Illustrissime, & Reverendissime Domine,

" Cùm Illustrissimam Dominationem Vestram nostris & Precibus, & Rationibus adductam à convo- " canda Synodo Nationali, Tempore, & Loco tàm incommodis, Rebus adeò distractis, destitisse arbi- " trabamur, ad Nos defertur, illam brevi Galviæ convocandam: Quapropter, ne Muneri nostro deesse " videamur, Nobis nullo Modo consentientibus id fieri iterùm protestamur. Quid enim ex illa Boni Hi- " berniæ evenire poterit, Illustrissima Dominatione Vestrâ præsidente, quæ Auctoritatem Regni, à Con- " fæderatis Catholicis in Nobis stabilitam, Injurijs lacessit, & Consilio, & Armis destruere nititur, quæ " Rebelles fovet, Viris à Conventu Generali proscriptis favet, & implacabilem se ultrò ostendit. Aut " quid libere Galviæ tractari potest, ubi undique circumsonant Arma, & indiès à Concionatoribus in Nos " armatis

(x) Pag. 85 Annotationum in *Joannem Poncium.*
(y) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. xii. P. 122; & *Caros*, Part. ii. Pag. 201.
(z) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. xii. Pag. 123.

" armatis novi excitantur Tumultus, ubi Joannes Bourg, & illi similes, Illustrissimæ D. V. Nutu, si non " Imperio, conscribunt Milites, Confæderatorum Ædes, & Castra capiunt, & Civitati Galviensi, de " nostra Causa optimè meritæ, insidiantur. Si de Censuris injustis, & anteà tàm temerariè promulgatis, " illuc agi velit, & Viam inire, quæ vel Metu, vel Auctoritate, quâ fungitur, alios Prælatos in suam " Sententiam allicere possit, & Errorem, qui adhuc penès paucos est, in plures diffundere, Suæ Sancti- " tatis Reverendum in Terris Nomen interponimus, ad illius Thronum appellavimus, Judicem, qui Partes " agit, non admissuri, & cùm jam ad quartum Diem proximi Septembris Regno Ordinum Assemblæa, " quam penès est Summa Regni Potestas, indicta sit, illam de Loco, & Tempore idoneis Synodo convo- " candæ consulere expedit. Illustrissimæ D. V. Manus deosculamur.

" Kilkenniæ, 26 Julij,
" Anno 1648.

" *Dunboyne* (*a*).
" *Lucas Dillon*.
" *Richardus Blake*, &c.

LXXI. Cæterum Synodum illam, ad quam revocandam flectere non potuit Nuntium suis Literis *Supremum Concilium*, reapsè impedivit per omnium ad *Galviense* Oppidum Adituum Interclusionem. Immò usque adeò circumsepta erat tunc *Galvia*, ut ipsemet Nuntius, qui eô anteà secesserat, exire haud valeret. Hinc paulò post, Die nempè 1 Augusti, dum P. *Thomas Mac-Kiernan*, Ordinis Minorum Provincialis, à *Momonia* in *Conaciam* transiret, à *Clarensibus* Præsidiarijs captus, Custodiæ traditus fuit. De quo Grauamine Nuntius per subjectam expostulat Epistolam (*b*) cum *Ulico de Burgo*, Marchione *Clanrickardiæ*, Viro Optimo, & inculpato Catholico (*c*), qui, Teste *Bruodino* (*d*), ab ipsomet Rerum harum Initio neutralem se habere voluit, etsi Consanguineus ipsius, Familiæ suæ singulare Decus, *Thomas de Burgo*, Vicecomes de *Clanmorris*, Catholicorum Causam ad Mortem usque fortissimè semper promoverit. En autem Epistolæ Tenorem:

" Illustrissime Domine,

" Heri in Castro de Ballinclare captus fuit Pater Provincialis Franciscanorum à præsidarijs Militibus, " qui ibi manebant, & licèt ijdem dixerint, se id fecisse de Mandato Dominationis Vestræ Illustrissimæ, " Ego tamen non possum in Animum inducere, Virum non minùs pium, quàm catholicum, jussisse, ut " Manus in Hominem religiosum injicerentur, qui immediatè subditus est Apostolicæ Sedi, neque ullus " Laicus sine Dei Offensa, & citrà Incursum plurium Excommunicationum, potest in illum Auctoritatem exercere. Quapropter debeo Dominationem Vestram Illustrissimam meo Nomine rogare, ac No- " mine Suæ Sanctitatis requirere, ut mandet ijsdem Præsidarijs illum statim dimittere, & mihi restituere, " qui si ipse in aliquo deliquerit, paratus sum Causam cognoscere, &, si Opus fuerit, corrigere. Ex- " pecto ut Dominatio Vestra Illustrissima talem se gerat in hac Re Ecclesiastica, qualem semper existi- " mavi, eique interim Felicitatem precor, ac Manus deosculor.

" D. V. Illustrissimæ

" Addictus Servus
" *Joan Bapt. Archiep. Firmanus*.

" Galviæ, 2 Augusti 1648.

LXXII. Cui Epistolæ laudatus Marchio hanc dedit latinè scriptam Responsionem (*e*).

" Illustrissime, & Reverendissime Domine,

" Epistolam tuam secundo currentis Augusti datam accepi, in qua conqueri videtur de Captura Patris " Provincialis Franciscanorum à Præsidiarijs Castri de Clare, ac eandem sibi restitui petit, ac requirit. " Captus quidem fuit me inscio, de Mandato tamen Supremi Concilij, cujus Jussu etiam conducendus est " Kil-

(*a*) *Jacobus Butler*, Baro de *Dunboyne*.
(*b*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. ii. Pag. 152; & *Thoma Carve*, Pag. 341.
(*c*) Verba sunt *Philopatris Irenæi*, Lib. ii. Pag. 152.
(*d*) Pag. 75.
(*e*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. ii. Pag. 193; & *Thomâ Carve*, Pag. 342.

"Kilkenniam. Ad Concilium itaque poterit se applicare Illustrissima Dominatio Vestra pro Libertate "dicti Patris, cùm ejus Ordini contraire mihi non liceat. Personas Ecclesiasticas veneror, nec in mi- "nimo vellem earum Immunitatem infringere, quamvis non ignorem Exemptiones, & Immunitates "earundem ordinatas, & concessas fuisse in Decorem, & Reverentiam suæ Functionis, non autem ut "impunè quæque admittant. Nescit enim Ecclesia Sancta Patrocinium dare Criminibus, aut Deus "Pacis Tutelam elargiri Seditiosis. Multa sparguntur de dicto Patre, quod Author, & Instigator sit "multarum Actionum, quæ, à Laicis perpetratæ, certam Mortis Pœnam inducerent. Quod si Præ- "textu, seù Titulo Immunitatis Ecclesiasticæ hujusmodi impunè præterire oporteat, actum erit de Re- "publica, ac temporali Jurisdictione: Nec facile credo in alijs Catholicorum Principum Dominijs, "maximè in Italia, ità permissum, aut Historiæ, & Relationes omninô mentiuntur. Meo enim Judicio "tanta Violentia, tamque inaudita Innovatio Rerum, quæ Medullam utriusque Salutis, & Fortunæ "Hominum simul invadit, haud poterit Medium esse opportunum, aut apta Via ad stabiliendæ Catho- "licæ Matris Ecclesiæ Jura, & ad eam, quam profitetur Fidem, & Religionem, propagandam, quæ "Sæculis anteactis, Mansuetudinem suadere, Concordiam prædicare, Charitatem fovere, Seditionem "extinguere, Christiani Populi Præservationem curare, Potestatibus temporalibus non derogandum "docere, ac Virtutem cunctam nutrire consuevit. Hæc utinam infelix hoc Sæculum præstaret, in quo "(proh dolor!) sub Specie Pietatis plurimi perfrictâ Fronte à trita Veterum Consuetudine degenerare "non verentur. Parcat Illustrissima Dominatio Vestra. Zelus, non Præsumptio, loquitur. Inclusa "Schedula cum Dubiolis in ea contentis mihi porrecta fuit à quibusdam, qui enixè cupiunt de ijsdem, "tanquàm transcendentibus eorum Capacitatem (uti etiam fateor & meam) edoceri, ut cognoscant, "quid intersit inter ecclesiasticam, & temporalem Auctoritatem, & sic tandem quilibet, quod suum est, "sine Interruptione exercere valeat. Informor à Fide dignis, quod aliqui Prælati, ibidem cum Illustris- "sima Dominatione Vestra commorantes, & plures alij inferiores, è Suggestis licentiùs, ac falsò nimis de "me, meisque Actionibus obloquuntur, ut me odiosum, ac infamem redderent. Deus illis parcat, & "Ego nunquàm Vindictam quæram de perpetratis in meam Personam. Eosdem tamen, & cunctos alios "admonitos vellem, ne in Regiam, & publicam Auctoritatem, quam gero, aliquid, eis non de Jure, "aut laudabili Consuetudine indultum, attentent, aliàs certò sciant, me justam non prætermissurum "Animadversionem, sed tali usurum coercitivâ, & punitivâ, quali in Italia, Gallia, & Hispania, de "Facto, & antè Suppressionem Religionis in hoc Regno, Ministri Principum, juxtà approbatas Leges, "uti solebant. Agat, quæso, Illustrissima Dominatio Vestra ne exasperet, dum ipsi utramque Felici- "tatem exopto, ac Manus reverenter deosculor,

"Vestræ Illustrissimæ, ac Reverendissimæ Dominationis

"Ex Campo apud Moate (f),
"8 Augusti Anni 1648.

"Addictus Servus
"CLANRICKARDE."

INCLUSA porrò Schedula cum Dubiolis in ea contentis, hujus est Tenoris:

Quædam Percontationes Reverendissimo Domino Nuntio à Clanrickardiæ Marchione propositæ.

1. *Quâ Potestate, vel Auctoritate Nuntius Regiæ Majestatis Subditos à Fide sua, & Obedientia, Statuto Regni, Regnique Ordinibus debitâ, abducat?*

2. *Quâ Potestate, vel Auctoritate Tribunos, & Centuriones creet, Militemque conscribat, qui nihil in communem Hostem molitus, Catholicorum, Regiæ Majestatis Subditorum, Castella passim expugnat, Prædas agat, omnia compilat?*

3. *Quâ Potestate, vel Ratione Hominibus perjuris faveat, eosque contrà Rectores, universique Regni Ordines teneat, ac tueatur?*

4. *Quâ Potestate manifestos proscriptos Perduelles in retinendis, & propugnandis validis Munitionibus contrà eos, qui Regni Clavum tenent, animet, & sustentet?*

5. *Quâ*

(f) *Moate* Oppidulum est Agri Midensis Occidentalis, sex Millaribus distans *Athlonâ*, quæ in *Lageniæ Conaciæque* Confinijs est ad *Shananum* Fluvium.

5. *Quâ Potestate Regiæ Majestatis Obsequium professos, ejusque in hoc Regno proindè Præfectis adhærentes, quos potest, Excommunicatos Carceribus mancipet, aliosque omnes promiscuè excommunicet?*

NUNTIJ ad Percontationes istas Responsa, quæ diligenter quæsivi, sed non inveni, gestirem profectò hic subnectere, nullus quippè dubito, quin ijs se probe defenderit, & ideò donec quisquis illa addiscat, debet omninò mehercle suam desuper suspendere Sententiam. Ea proculdubiò legere est in Historia, quam de Legatione Sua Nuntius ipse lucubravit, quæque MS asservatur *Florentiæ* in Ædibus Illustrissimi Marchionis *Rinuccini*, ut nuperis his Annis certior factus sum. Quod si intellexissem dùm in ea versarer Civitate Anno 1742, Historiam istam avidè perscrutari haud dubitarem.

LXXIII. SED quidquid sit de hoc, Die 13 Augusti 1648 prodit sequens Illustrissimi Domini Nuntij Diploma (*g*).

" In Dei Nomine. Amen.

" Cùm circà ultimam nostram Decisionem de Publicatione Cessationis à quibusdam objectum " esset, quod licèt, ad vitandam aliquam temporalium Bonorum Jacturam, Cessationem illam " tutâ Conscientiâ vulgare non possent, dubitatum tamen esi ab ipsis, an id non liceret ad vi- " tanda Homicidia, quæ ex factâ ipsi Oppositione sequi possent : Nos Præsentium Tenore de- " claramus, esse Peccatum mortale contrà Legem Dei, & Ecclesiæ ejus, ac Perjurium contrà " Juramentum Associationis, Induciarum illarum Publicationem aut procurare, aut pati, atque " adeò Homines Catholicos ad temporalium Bonorum, Libertatis, Charorum omnium, necnon " Vitæ ipsius Jacturam ferendam teneri potius, quàm eam publicent, aut ei obediant. Hic " etiam Sensus fuit nostrorum illorum in præcedenti nostro Decreto Verborum, *nullo Modo* " *licet* &c. Et sanè probè novimus, Homines non posse Bona sua in hoc Dissidio, sine quo- " rundam, aut fortè multorum, Cæde perdere. In cujus Rei Testimonium proprijs Manibus " Præsenti subscripsimus 13 Die Augusti 1648.

" *Joannes Baptista Rinuccinus.*
" *Joannes* (*h*) *Raponensis*, &c.

LXXIV. PRÆSTITUTO jam Tempore, Die nimirùm 4 Septembris 1648, habita sunt *Kilkenniæ* Generalia Regni Comitia, in quibus, sedentibus universis penè Regni Proceribus, tàm Ecclesiasticis (*i*), quàm Laicis, alijsque de More ad id Generis Conventus à Comitatibus, Urbibus, & Oppidis mitti solitis (*k*), omnia, quæ à *Supremo Concilio* in Induciarum Tractatione acta fuerant, confirmantur. Tùm in Prosecutione Appellationis à Censuris Illustrissimi Nuntij ad Summum Pontificem per Concilium, ut præfertur, interjectæ, P. *Joannem Rowe*, Carmelitarum Discalceatorum in *Hibernia* Provincialem, ad *Innocentium* Papam X cum hac mittunt Epistola, a Prolocutore Comitiorum, *Richardo* nempè *Blake*, Equite Aurato, & celebri Jurisconsulto scriptâ, & subsignatâ (*l*)

" *Generalium Regni Hiberniæ Catholicorum Comitiorum Epistola ad Innocentium Decimum Summum Pontificem.*

" BEATISSIME PATER,

" Inter tot, quibus premitur, Miserias infelix Hibernia, nulla Nos magis affligit, quàm quod Septennio " jam Catholicam Religionem, & Ecclesiæ Splendorem nostro Sanguine propagantes, ab ultri sin » " Domino

(*g*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. xii. Pag. 122.

(*h*) *Joannes Culenanus*, Episcopus *Rapotensis*.

(*i*) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. xv. Pag. 131.

(*k*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 131.

(*l*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. xv. Pag. 140.

" Domino Nuntio, Archiepiscopo Firmano, Telis, Apostolicæ Sedis Auctoritate fulminatis, patimur. " Heu! quænam hæc Devastatio Patriæ, & tantarum Cladium Merces? Aut in quo peccavimus, quod " quem Hiberniæ Patrem, & Tranquillitatis Angelum expectavimus, civilis Belli Caput, & Calamita- " tum omnium indè emanatarum Auctorem experimur? Scilicèt Supremo Concilio (cui Nos summam " Regni Auctoritatem delegavimus) non licuit difficilimis Temporibus, Rebus maximè distractis, sex " Mensium Inducias utiles, & Necessarias, cum Barone de Inchiquin, utcunque Protestante, contrahere. " At si illi (quibus omnium Nostrûm Salus commissa est) oblatas denegassent Inducias, & temerario " Ausu Patriam, & Religionem evidenti objecissent Periculo, proculdubiò in illos animadversum fuisset. " Hinc est, quod lectis Cessationis Articulis, & prolixâ inter Supremum Concilium, & dictum Illustrissi- " mum Dominum Nuntium super illis Disceptatione, omnibusque perpensis Rerum, & Temporum Cir- " cumstantijs, Inducias illas, utpotè justas, commodas, & necessarias, unanimi Consensu approba- " vimus, & ratas habituri sumus; suprà Modum afflicti, quod Illustrissimus D. Nuntius, spretâ pub- " licâ Regni Auctoritate, Partes rebellium fovere non destiterit, & Eugenio O-Neill adhærere elegerit, " qui nisi coactus, aut nostris, aut Supremi Concilij Mandatis nullatenùs obtemperavit. Quapropter " enixè petimus, ut, cùm jam, tot superatis Impedimentis, quæ Illustrissimus D. Nuntius objecerat, " Reverendus Admodum Pater Frater Joannes Rowe, Carmelitarum Discalceatorum in Hibernia Pro- " vincialis, ad Pedes Suæ Sanctitatis nostro Nomine prosternitur, illum, Rerum nostrarum Statum, & " Injurias Nobis illatas, referentem, benignè audire dignetur, injustas revocare Censuras, & Benedic- " tionem Nobis impertiri, quàm humillimè obsecramus.

" Kilkenniæ, 17 Die
" Septembris 1648.

" *Sanctitatis Vestræ ad Pedum Oscula*
" *provolutus, Richardus Blake, Prolocutor.*
" *Philippus O-Kearney, Generalium*
" *Comitiorum Clericus.*

" De Mandato Generalis Conventus Confœderatorum Catholicorum Hiberniæ."

Acceptis Comitiorum Mandatis, Pater *Roweus*, post varios Casus, variaque Discrimina Rerum, tandem aliquando *Romam* Die 16 Januarij 1649 pervenit, quò eum paulò post Pater *Josephus*, Theatinus, Illustrissimi Nuntij Confessarius, & *Richardus Ferrall*, Capucini Instituti Alumnus, secuti sunt, à Nuntio missi (*m*).

LXXV. Die 19 Octobris conscripti Comitiorum Proceres Illustrissimo Nuntio, *Galviæ* tunc constituto, denunciant, ut *Hiberniâ* discedat, *Romam* petat, ibique se ad intentatæ adversùm se Accusationis Capita coràm Summo Pontifice responsurus sistat, quò spectat expostulatoria hæc scripta ad eum Comitiorum Nomine Epistola (*n*).

Domini mi,

Præceptum mihi est ab hoc Generali Conventu, Dominationi Tuæ significare, varias Oppressiones, Divisiones, exorbitantia Crimina, & capitales Offensas, quas à Dominatione Tua, à tribus Annis jàm pene elapsis, in hoc Regno commissas, & hoc ipso Tempore in ineffabile Religionis Catholicæ Detrimentum, Nationisque jàm tàm antiquæ, quàm catholicæ Ruinam, ac Subversionem, Sedisque Apostolicæ Dedecus continuatas, ac perpetratas, Fœderati Hiberniæ Catholici ex sua Officiosa, & filiali in Summum Pontificem Reverentiâ, nimiâ, & inauditâ apud ullam Nationem Patientiâ, hactenùs toleraverunt, & in hunc Diem tolerant, tandem compulisse hæc Generalia Comitia ad valida, & legitima ejus Præsidia recurre pro conservandis Reliquijs majorum Regni Commodorum, jam ad proximum integræ Ruinæ Punctum Actibus tuis, pravâ Rerum Administratione redactorum. Quapropter Dominationem Tuam certiorem faciunt, Declarationem, ac Protestationem contrà Te paratam, & ad Suam Sanctitatem brevi mittendam esse cujus Argumenti Partem aliquam, quam Tibi placebit notare, inclusum Scriptum continet, ac deinde ad Iter, Romam versùs suscipiendum, ibique Te contrà Accusationem illam defendendam, quamprimùm parare. Ac interim Dominatio Tua, sub Interminatione Pœnarum, cæteroqui tam divinarum quàm

(*m*) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. xv. P. 144—148; ex *Thomâ Carve*, Pag. 348; & ex *Historia Rebellionis* &c. Pag. 248.
(*n*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. xvi. Pag

quàm humanarum Legum Vigore incurrendarum, cavebit, ne per se, aut per ullum aliud Instrumentum, directè aut indirectè, ullis Regni hujus Rebus sese immisceat. Maneo,

Dominationis Tuæ Admodùm Amicus.

Kilkenniæ, 19 *Octobris* 1648. *De Mandato Comitiorum Generalium.* Richardus Blake, *Prolocutor.*

En porrò *inclusum Scriptum,* cujus præcedens Epistola meminit.

" COMPENDIUM.

" *Quorandum Capitum Accusationum ad Innocentium X, Summum Pontificem, mittendarum,*
" *contrà Dominum Archiepiscopum Firmanum, à Sua Sanctitate Nuntium*
" *Apostolicum in hoc Hiberniæ Regnum missum.*

" 1. OBSERVETUR, quod Dominus Nuntius, cùm in hoc Regnum appulit Mense Octobri Anni 1645, Fæderatos omnes Catholicos unanimes, ad Pacem honestis Conditionibus propensos, " eorum Regiones Rerum omnium Copiâ affluentes, demùm liberum sacrarum Catholicæ Religionis " Functionum Exercitium, ac Splendorem in plusquàm tribus è quatuor Regni Partibus repererit.

" 2. Quod in Generalibus Comitijs, Kilkenniæ habitis Mensibus Februario, ac Martio Annorum " 1645, (o), & 1646, Suæ Sanctitatis Nomine Fæderatis Catholicis promiserit quatuor actuarias, seu " expeditas, armatasque in Bellum Naves (p), ac se insuper, Summi Pontificis Nomine, faciendos in " qualibet quatuor hujus Regni Provinciarum una Belli Sumptus, datis in eum Finem sufficientibus numerati Æris Summis, soluturum, modò desiderata tùm conclusæ Pacis Publicatio in primam Diem " Mensis Maij proximè insequentis differetur, quo Locus fieret pinguioribus, ut ajebat, Pacis Conditionibus, " quas Suæ Sanctitatis Intercessione obtentas, interim Româ transmittendas, conceptis Verbis pollicitus " est. In quorum omnium Violationem, ac unam quidem bellicam Navem in Catholicorum Usum contulit, nullæ in hunc Diem ad Nos Româ missæ Pacis Conditiones, ac ex omnibus illis promissis Pecunijs, ac Subsidijs, Dominus Nuntius non ampliùs contulit in hujus Regni Usum quam sex circiter " Millia Sterlingarum (q), quæ in Expeditione Conaciensi Anno 1646, ac quatuor circiter Millia, quæ in " Expeditione Ultoniensi eodem Anno impensæ fuerunt; etsi latorum ipsi ex publicis Regni Redditibus " expensorum, Mutuique nondùm Redditi, plurima eaque ingentia Nomina extent.

" 3. Quod, à quo Tempore designatus est Hiberniæ Nuntius in hunc usque Diem, nullam Rationem reddiderit: Immò ne Notitiam quidem, quantùm in ipso fuit, dederit, aut obtulerit Generalibus " Comitijs, aut Supremo Concilio, Pecuniarum, Armorum, aliorumque bellicorum Subsidiorum, sibi, " Decano suo, aut alijs, eo Nomine à se substitutis, à Sua Sanctitate, alijsve pijs Principibus, aut Prælatis, in hujus Regni Usum commissorum, atque concreditorum.

" 4. Quod in ijsdem Comitijs, memoratis Februario, ac Martio Mensibus, Dominus Nuntius Suæ " Sanctitatis Nomine spoponderit, se Bullam Cardinalis Poli (r) confirmaturum, ejusque Dispensationem " circa Possessiones solutarum Abbatiarum, Prioratuum, & similium Ecclesiasticorum Bonorum (s), à " Laicis retinendas, si qua in Re illa deficeret, emendaturum, seque eum in Finem amplâ Potestate à " Summo Pontifice donatum, in ejus Fidei Violationem contrarias Bullas alias ipse dedit, alias procuravit, ac quædam Rescripta pro Fæderatis Catholicis, ex pluribus solutis Abbatijs, Prioratibus, atque " similibus Prædijs exturbandis, tradidit, pluribusque, qui Ecclesiastica Prædia Vigore Bullarum, ab ipsis " Summis Pontificibus concessarum, tenebant, eorundem Ecclesiasticorum Prædiorum Possessiones privati " Auctoritate in earum Bullarum Contemptum abstulit.

" 5. Quod sedentibus ijsdem Comitijs, quinquaginta, aut pluribus selectis Comitiorum Membris ad " examinandas, eliquandasque Res, mox in Generali Conventu decidendas, deputatis, Nomine Suæ " Sanctitatis Fidem dederit, nullum Episcopatum, aliudve Ecclesiasticum hujus Regni Beneficium, " Romæ,

(o) Stylo veteri, Stylo verò novo 1646. Recolendum Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

(p) Vulgò *Fregattas* vocant.

(q) Hoc est, viginti quatuor circiter Millia Scutorum *Romanorum.*

(r) Adeas Cap. præs. Num. ii. Pag. 597.

(s) *Soluta* Ecclesiastica Prædia nuncupantur ea, quæ jampridem in Laicorum Manus ab Ecclesiasticorum Dominio, etiam interveniente Apostolicâ Dispensatione, translata sunt.

"Romæ, aut alibi ullis alijs Personis alio quàm regio Jure nominatis, aut præsentatis à Supremo Magi-
" stratu, alijsve singulorum Beneficiorum legitimis Patronis, de cætero collatum iri. In cujus Promissi-
" onis, ut & alterius ejusdem Conditionis, Nomine Urbani VIII ab ejus hic tùm residente Ministro (t),
" Supremo Concilio factæ Violationem, ille cùm Præsentationes à Concilio pro Episcopatibus Clonfertensi,
" & Rossensi, convenientibus, & sufficientibus Viris conferendis, acceptasset, Episcopatus tamen illos
" alijs procuravit, sibique dehinc plenam, & absolutam omnium hujus Regni Ecclesiasticorum Benefici-
" orum Dispensationem, atque Collationem adrogavit contrà fundamentales Regni Leges, Catholicis,
" Temporibus omni retrò Ætate vigentes (u). Quo factum, ut Coronam exhæreditaverit, ac fideles Regiæ
" Majestatis Subditos legitimis suis Juribus, atque Commodis privaverit. Et verò in Distributione Bene-
" ficiorum illorum, inquietos Spiritus, omnique Nationis Tranquillitati, ac sano Regimini repugnantes,
" cæteris omnibus præfert, quod quàm sit verum, omnium penè ab illo promotorum præsente Experientiâ,
" & Exemplis evidentissimum est.

" 6. Quod effecerit, ut Eugenius O-Neillus, Ultoniensis Exercitus nuper Præfectus Generalis,
" alijque complures Arma contrà statutum Regimen converterint, magnasque Copias circà Kilkenniam
" locarint, quibus postrema Generalia Comitia terrere voluerunt. Quin & idem O-Neillus plurima
" Comitiorum illorum Membra capere, &, si id ad Rem suam facturum videretur, occidere, hancque
" Civitatem diripere statuerat; quæ omnia perpetrare non valens, quod potuit, præstitit, plurima Fæ-
" deratorum Catholicorum Millia in omnibus Regni Partibus, Ferro, Flammâ, ac Fame exterminando
" confecit.

" 7. Quod hoc ipso 1648 Generalis Jubilæi Anno, quo D. Nuntio maximè congruebat Christi in
" hoc Regno Gregem ad pium Gratiarum illarum Usum, Prece, Prædicatione, & Exemplo incitare, il-
" legitimis, ac temerarijs Edictis, atque Excommunicationibus, divinorum Mysteriorum Celebratione, ac
" Præsentia, Clero, ac Populo interdixerit, Ecclesiarum Portas, non sine Fortunarum Catholicæ Fæde-
" rationis Jacturâ, & Sanguinis Effusione, nuper apertas contrà eosdem, qui aperuerant, Catholicos
" claudi fecerit; necnon ob interjectam ad Suam Sanctitatem ab ijsdem Fæderatis legitimam Appellatio-
" nem, majori (si quæ tamen priore major esse poterat) in eos Violentiâ, ac Furore deinceps sævierit.

" 8. Quod Mense Aprili ultimo Cessationem Armorum approbaverit, consulueritque cum Barone de
" Inchiquin, etsi Protestante, ineundam, quo adhuc Tempore Comitialium Angliæ perduellium Partibus
" ille adhærebat: Mox ubi idem Baro à perduellibus ad regias Partes se contulerit, Cessationem cum
" illo factam in Conscientia intutam esse declaraverit, eoque Titulo ipse, prætensique Delegati, in eum
" Finem ab eo dilecti, processerint ad publicandas Excommunicationes contrà omnes, qui Cessationi illi
" adhærerent, quod longè secùs quàm in ipso, prætensisque illis Delegatis, sperabat reliquus, qui dele-
" gaverat, Clerus, factum esse tandem innotuit.

" 9. Quod earundem Censurarum fulminandarum Proposito, Kilkenniâ clam, & insalutato Supremo
" Concilio profectus, transfugerit ad Castra Eugenij O-Neilli, illumque cum multis alijs Millibus ad Ar-
" ma contrà statutum Regimen, ac Juramentum Associationis, capienda impulerit, ac etiam oblato in-
" genti Pretio, quàm alijs Vijs efficere conatus est, ut Athloniensis Regiæ Majestatis Arx in Manus ejus-
" dem Eugenij O-Neilli, tùm contrà Majestatem, ac Statutum Regimen in Rebellione extantis, dede-
" retur.

" 10. Quod per Ministros suos Dunkanani (w) hærentes corrumpere conatus fuerit Præfectum Arcis
" illius, à Fæderatis longâ, & sumptuosâ Obsidione non adeò pridem expugnatæ, eòque reverà illum
" impulerit, ut contrà Associationis Juramentum, collocatamque in se Fiduciam, Vir ille statuto Regi-
" mini aliquandiù adversatus fuerit. Quod per sua ibidem Instrumenta, ac Ministros effecerit, ut idem
" Præfectus à matura Trajectione impedierit R. P. Joannem Roweum, Carmelitarum Discalceatorum
" hujus Regni Ministrum Provincialem, cui Appellationis suæ à Censuris Nuntij ad Sanctitatem Suam
" deferendæ Provincia à Regentibus commissa fuerit.

" 11. Quod Mensibus Junio, Julio, & Augusto præteritis, ut & semper deinceps, non obstante etiam
" hujus Generalis Conventûs Sessione, Rebelliones in Conaciæ Provincia, alijsque hujus Regni Partibus
" continuè excitaverit, ac etiamnùm conetur Galviensem Urbem, aliaque magni Momenti Loca Per-
" duellibus, ac Proditoribus tradere, quibus ipse Pecunias, Arma, ac Pulverem tormentarium eum in

(t) *Petro Scarampa*, de quo Num. xlv. hujus Capitis, Pag. 650.
(u) Confer Cap. i. Num. xiii. Pag. 19.

(w) Vulgò *Duncannon*, quod Fortulitium munitissimum est, in *Wexfordiensi* Agro *Lageniæ*. Videsis Cap. præf. Num. xcvi.

" Finem subministraverit. Quod Mensibus Junio, & Augusto ultimis subscripserit Decretis, quibus Re-
" giæ Majestatis Subditos Regimini obedientes, justæque, ac necessariæ illi Cessationi adhærentes, suis
" Bonis legitimè spoliari, diripi, & occidi posse declaraverit.

" 12. Quod ad omnes Exercitus, statuto Fæderatorum Catholicorum Regimini obtemperantes, Edicta
" sua, atque Excommunicationes miserit, illis sub dictarum Censurarum Interminatione præcipiens, ne
" stabilito illi Regimini in posterum obsequerentur, suisque Artibus, atque Machinationibus adeò præva-
" luerit, ut Richardum Ferrallum, Conaciensis Exercitûs Legatum, ad Juramentum Associationis, ali-
" udque peculare datæ eidem Provinciæ Fidei Sacramentum violandum impulerit, eumque Eugenio
" O-Neillo, tunc & etiamnùm reipsâ perduelli, adhærere fecerit.

" 13. Quod arbitrariam, & tyrannicam Potestatem, atque Jurisdictionem in Fortunas, Prædia, ac
" Vitas Fæderatorum Catholicorum usurpaverit, ut evidenter patet, tùm ex ejus adversùs Jacobum
" Goagh, Centurionem, Edicto illo, quo sub Pæna Excommunicationis illi præcepit, ut quædam Bona
" intrà Biduum illi tradat; tùm ex alijs Bullis, ac Rescriptis, quibus pro Arbitrio temporalia Bona, qui-
" bus voluit contulit. Quod Comitatuum, ac Provinciarum Profectos designaverit, ac nominaverit.
" Quod Duces, aliosque Militiæ Ductores rebellibus Exercitibus præfecerit; magnas, atque graves Pe-
" cuniæ Summas à pluribus Comitatibus, Civitatibus, privatisque Civibus, Minis, & Artibus, Mutui
" Nomine, exegerit; quod Fidem pro tempestiva Summarum illarum Solutione datam fefellerit, licèt
" Summæ, quas ab illo jàm exactas innotuit, ad plura Sterlingarum Millia excreverint; quod illas penè
" omnes Pecunias perduellibus, ac Patriæ Hostibus erogaverit.

" 14. Quod venerandum quendam Prælatum, residens Supremi Concilij Membrum, ad violandum
" Sacramentum, à Generalibus Comitijs impositum, sibique revelanda Concilij Arcana, compellere ten-
" taverit; quod datis pluribus Literis hujus Regni Prælatos ab his Generalibus Comitijs avertere molitus
" fuerit; quod eisdem Prælatis, à Concilio nuper evocatis, ut sibi in Censurarum Controversiâ, cum illo
" habitâ, Sententiam suam dicerent, sub Pæna Excommunicationis interdixerit, ne ad Concilium acce-
" derent, aut suam in Cessationis Negotio Mentem aperirent.

" 15. Quod illegitimam usurpaverit Auctoritatem præficiendi, quos vellet, tàm in Militia, quàm in
" Civili Fæderatorum Regimine, aliosque prò Arbitrio, ac Nutu suo, ex utroque Munere dejiciendi.

" 16. Quod Edictis sub Pæna Excommunicationis pluribus Regularium Ordinum Hominibus præce-
" perit, ne suis quique Provincialibus, alijsque Præpositis, qui pro Regimine Sententiam dixerant, Obedi-
" entiam ducerent, quod quidem in Detrimentum Privilegiorum illorum Ordinum factum est. Quod si
" qui Regulares, quorum Provinciales Domini Nuntij Vias probassent, aliter quàm sui illi Præpositi sen-
" sissent, his ille, ut contrà Conscientias proprias Provincialium suorum Sententijs suffragarentur, sub
" Excommunicationis Pæna injunxerit.

" 17. Quod absolutam, & ordinariam Jurisdictionem in Dignitarios, & Curatos hujus Regni, nullâ habitâ
" Ratione Archiepiscoporum, ac Episcoporum, Cleri Ordinariorum, sibi adrogaverit.

" 18. Quod, cúm R. quidam Prælatus cum ipso expostulasset, ejus Honori minùs conguere, Eugenio
" O-Neillo, ejusque Parti favore contrà Viros totius Regni, Fide, Facultatibus, Morumque Probitate
" maximè conspicuos, cúm alij illi, præterquam quod improbi, & pessimi, Numero etiam, ac Fortunis
" longè sint inferiores, ac si fortè prævaleant, multùm Fæderati Sanguinis sint fusuri, undè ipse, quippè
" qui corruptissimos Homines melioribus præposuisse convinceretur, Infamiæ sibi Notam inureret, quod,
" inquam, huic conceptis Verbis responderit, Victricem Partem maximè Catholicam Romæ æstimatam iri.

" 19. Quod nuperrimè, sedentibus hìc ipsis Comitijs, cùm Regulares Carmelitæ, in Civitate Galvi-
" ensi viventes, Appellationis ab ejus Censuris ad Summum Pontificem factæ Beneficio usi, suas, ut de-
" cebat, Functiones exercerent, de Motu, ac Mandato ejus in Carmelitarum illorum Capellam Noctu
" seditiosi quidam irruperint, ipsos etiam in Personis offenderint, Campanam, quâ celebrandi Sacri Signum
" dabant, abjecerint, eamque hactenùs detinuerint, duosque ipse Presbyteros in Limine Capellæ consti-
" tuendos præceperit, qui Catholicos ingredi cupientes violenter à Sacro arcerent, quod in magnum Re-
" ligionis Catholicæ Scandalum ibi factum est, ubi plurimi sunt Protestantes, qui meliori Exemplo ad Ca-
" tholicam Religionem amplectendam converti potuissent.

" 20. Quod tàm proprijs Artibus, quàm Ministrorum, ac Sociorum suorum Machinamentis mo-
" litus fuerit, Nationem hanc à sua in Regiam Majestatem Fide abducere, fundamentales Regni
" Leges evertere, & Regimen totum subvertere, inque ejus Locum externam, arbitrariam, ac
" tyrannicam Administrationem substituere, quæ omnia ex ejus agendi, procedendique Rationibus
" adeò sunt evidentia, ut ne quidem valeant negari. Ex quibus, alijsque ejus in hoc Regno Facino-
" ribus effectum est, ut Basilicarum, & Capellarúm Centenæ plurimæ, in quibus divinum Officium
" Catholico Ritu anteà celebrabatur, in Hostium Manus devenerint, plurimi Regularium Conven-

" tuum-

" tuum dispersi sint, integræ, magnæque Terrarum Regiones, ac Tractus, priùs à Catholicis inhabitati, " jàm ab ijs diserti vacent, Famesque, qualem præterita Sæcula nullam unquàm in hoc Regno me- " morant, invecta sit; quin & plena totius Nationis Desolatio, ni citò præveniatur, ex perversa ejus " Administratione imminet."

LXXVI. Hucusque Accusationum Capita suprà exscriptæ ad Nuntium Epistolæ inclusa. Sed & aliam dant Comitia Generalia Epistolam (seù Edictum) ad Magistratum, & Cives *Galvienses*, quâ vetant, ne quibuscunque, præsertìm *Galviensibus*, Colloquium quodvis, Consilium, aut Commercium cum Illustrissimo Nuntio deinceps intercedat. Hujus est Tenoris (*x*).

Per Generalia Fæderatorum Hiberniæ Catholicorum Comitia.

Cùm Hiberniæ Regnum nimiâ, & inauditâ hactenùs Tolerantiâ sustinuerit innumerabilia Gravamina, Distractiones, exorbitantia Crimina, capitalesque Offensas, à Joanne Domino Archiepiscopo Firmano, in hoc Regnum à Sua Sanctitate Nomine Apostolici Nuntij misso, per tres continuos Annos, jam propè elapsos, sine ulla Intermissione commissas, ac perpetratas, ejusque id Generis continuata Molimina, jugesque Conatus ad inevitabilem Catholicæ Religionis, Nationisque; tàm antiquæ, quàm catholicæ, Extirpationem, ac Ruinam vergentes, justorum; ac legitimorum Præsidiorum pro Reliquijs Reipublicæ ab integra Ruina servandis præsens Remedium efflagitent. Hinc est, quod Nos ipsi Domino Nuntio præcipimus, ut se ad Reditum suum Romam quamprimùm paret, ubi se, si possit, defendat contrà prædicta Crimina, ibidem adversùs ipsum producenda, ac probanda. Interim verò sub Interminatione Pænarum, quæ Vigore Legum, tàm divinarum, quàm Gentium, incurri possunt, eidem injungimus, ut se; ne per se, nec per quemquam Ministrorum suorum, directè, aut indirectè, ullis hujus Regni Negotijs immisceat.

Porrò summorum illorum Criminum; capitaliumque Offensarum, ab ipso in hac Terra perpetratarum Compendium quoddam in impressa Declaratione, ab hoc publico Regni Conventu propediem adversus ipsum edendâ, universis patebit: Quo igitur nec Galviæ Civitatis Prætor, nec quisquam alius ejus Urbis, in qua modò residet dictus Dominus Archiepiscopus Firmanus, Civis, nec alij ulli cujuscunque Conditionis Homines Criminum illorum Ignorationem prætexendo, ullum cum eo, aut cum alio quoquam Hominum adhærentium ipsi, Commercium, aut Communicationem ullam in posterum habeant: Hodiè conclusum, statutum, ac declaratum est, & consequenter Generalia Comitia, Regiæ Majestatis Nomine, strictè injungunt, ac jubent Vobis omnibus infrà scriptis, vestrûmque singulis, sub violatæ Fidei, ac Perduellionis, indeque incurrendarum Pænarum, ac Mulctarum Interdicto, ut à recepto, viso, cognito, aut publicato hoc Edicto, nullam habeatis, aut servetis Communicationem cum dicto Domino Archiepiscopo Firmano, nullo Modo ad eum accedatis, nullis aut ipsiusmet, aut aliorum ipsi adhærentium Censuris, Decretis, aut Interdictis obediatis, aut faveatis, nec cuiquam jam ab ipso profectarum, aut publibatarum in Causa Induciarum, ullisve omninò Censuris, Decretis, aut Interdictis in alio quocunque Negotio, à dicto Domino Archiepiscopo, aut adhærentibus ipsi, vel eorum quoquam, antehàc, aut in posterum fulminandarum, aut publicandarum, deferatis.

Prætereà injungimus, ut nec dictum Dominum Archiepiscopum, nec adhærentes ipsi, nec eorum quemquam, sub Pænis, ac Mulctis jam dictis, foveatis, sustineatis, aut defendatis.

Hucusque extensa est Declaratio Edicti, quod dirigitur " *ad Prætorem, Notarium, annuos " Vicecomites, Principem Juventutis, omnesque, & singulos Galviæ Urbis Cives, ut & ad reliquos Fæderatos Catholicos, aliosque omnes, quorum interest, per universum Hiberniæ Regnum.*

LXXVII. Circa idem Tempus Marchio *Ormondiæ*, qui Die 29 Septembris ejusdem Anni 1648 ex *Gallia* in *Hiberniam* Prorex redierat, apud *Carrickam* (id est Rupem) super *Suirum (y)* in *Tipperariensi* Agro *Momoniæ* cum Comitiorum Generalium Commissarijs tractare incipit de Pace

(*x*) Ex *Philopatre Iræneo*, Lib. i. Cap. xvii. Pag. 161.

(*y*) Anglicè *Carrick-on-Suire*, sic dictum ad Differentiam *Carrickæ super Shannanum*, anglicè *Carrick-on-Shannon*, in *Leitrimensi* Agro *Conaciæ*.

Pace iteratò concludenda. Atque Legatis ad Summum Pontificem superiùs nominatis (z), *Nicolao* nempè *French*, Episcopo *Fernensi*, & *Nicolao Plunketto*, à Pontifice Equite Aurato creato (a), circà vigesimum Novembris *Waterfordiam* appulsis, indeque ad Comitia Generalia profectis, Pax tandem concluditur 17 Januarij 1649, ac triginta quinque Articulis ab utraque Parte signatis, & *Kilkenniæ* Prælo mandatis publicatur, quos etsi in plures jam Linguas transfusos non ignoret *Philopater Irenæus* (b), ex Parte tamen, eâ nimirùm quâ Religionem vel indirectè spectare videntur, Compendio in hunc Modum recenset (c).

" Imprimis igitur Romano-Catholici Hiberni eximuntur à Juramento Primatûs Regis Angliæ in spiritualibus (d), simul & ab omnibus Pœnis, & Mulctis, sibi Religionis Nomine antehàc impositis, omnesque pœnales Leges in liberis Regni Comitijs, primo quoque Tempore post factam Pacem habendis, abrogabuntur.

" 2. Sicut Basilicæ ipsæ, & Ecclesiastica Prædia, ac Jurisdictio per hos Articulos non conceduntur ipsis, conceptis Verbis, ità nec auferuntur: Immò quietæ Ecclesiarum, quas jam occupant, Professionis retinendæ Securitas datur usque dum Regia Voluntas super ea in liberis Comitijs declarata fuerit.

" 3. Intrà sex Menses à Pacis Conclusione celebrabuntur libera illa Comitia, aut si id propter Belli Distractiones fieri non possit, fiet primo quoque Tempore, quo expedire videbitur duodecim Catholicis Assessoribus, quorum omnium, aut Partis eorum majoris Consensus, Proregi necessarius erit pro Re qualibet in Catholicis Regionibus pertractanda, ac statuenda.

" 4. Acta omnia, Scita, ac Statuta, per utramque Anglicorum Comitiorum Cameram, contrà hujus Regni Catholicos hactenùs edita, irrita manebunt, & cassa.

" 5. Ante Indictionem Comitiorum illorum eximentur omninò, & liberabuntur Catholici ab omnibus Impedimentis, quibus antehàc à Jure Sessionis in ejuscemodi Generalibus Regni Comitijs in Religionis Odium arcebantur.

" 6. Leges omnes, ac Statuta, quibus Indigenæ à gerendis in Republica quibuslibet Muneribus distinebantur, contrario eorundem Comitiorum Statuto abrogabuntur.

" 7. Licebit Catholicis unam, aut plures Academias, aut Studiorum Universitates erigere, ac in Catholicæ Juventutis Usum possidere.

" 8. Romano-Catholici ad universa publica in Regno tàm Belli quàm Pacis Munia exercenda, pro cujuslibet Sufficientia, ac Merito, non secùs quàm alij Regiæ Majestatis Subditi, admittentur.

" 9. Exercitum 15000 Peditum, & 2500 Equitum Romano-Catholici proprijs Sumptibus usque ad dicta Comitia sustentabunt, quem armatorum Numerum minuere, & augere, prout Res postulaverit, licebit duodecim illis Catholicis Assessoribus Proregi in Partem Sollicitudinis assignatis.

" 10. Ex Consensu utriusque Cameræ dictorum Comitiorum declarabitur, hujus Regni Comitia ab Anglicæ Comitijs nullo Modo pendere, aliumque ea nullum, quàm Regem, Superiorem agnoscere statuetur.

" 11. Statuta, quæ Vellerum, ac Lanarum Commercia Hibernis cum ullis alijs, quàm Anglis, & Scotis, Mercatoribus interdicunt, futurorum Comitiorum Decreto abrogabuntur.

" 12. Monasteria omnia, ijsque annexa Cæmeteria, Horti, aliaque, quibus præcinguntur, modò certùm Numerum Jugerum non excedant, monasticæ, seù regularis Vitæ Hominibus jam nunc, & in posterum, quietè possidenda relinquuntur.

" 13. Urbium omnium, Arcium, ac Propugnaculorum, quibus nunc potiuntur, quietam, ac imperturbatam Possessionem servabunt Catholici, donec omnia in sæpiùs nominatis Comitijs pleniùs, ac cumulatiùs ordinata fuerint."

CÆTERUM Pace sic stabilitâ, Die sequenti (16 Januarij 1649) coram Prorege *Ormondio* in *Kilkenniensi* suo Castro (quò, pro Rebus faciliùs componendis, Comitia eum invitaverant) omni cum Solemnitate comparuerunt Comitia Generalia, eique Articulos Pacis palàm porrexere per Manus Prolocutoris sui, Equitis nimirùm *Richardi Blake*, nuper recensiti, qui Comitiorum Nomine

(z) Cap. præf. Num. lv. Pag. 660.

(a) *Philopater Irenæus*, Lib. i. Cap. xvii. Pag. 165.

(b) Pag. 166.

(c) Eosdem quoque recenset *Thomas Carve*, Pag. 349.

(d) Juramenti illius, quod vulgò *Suppremati*æ vocant, Formulam legere est Cap. præf. Num. ii. Pag. 599.

mine desuper habuit Orationem ad Proregem, Eloquentiâ, & Fidelitate plenam. Tùmque vicissim Prorex Orationem habuit, seù Adlocutionem, ad Comitia Môre Parlamentario (e) incipientem: *Domini Mei & Gentil Homines (f)*.

LXXVIII. Eis autem Comitijs novem interfuere Antistites, qui insequenti Die (18 Januarij 1649) hanc dant ad suas respectivè Diœceses Epistolam Encyclicam, seù, ut vocant, Circularem, quam ex anglico in latinum Sermonem sic verto, demptis Subsignationibus, quæ in ipsomet Originali latinæ sunt (g):

Domini,

Quemadmodùm Bellum, præcipuè Religionis Causâ susceptum, dedit Nobis per universum quà latè patet Orbem Æstimationem Gentis Catholicæ, ità & Pax, Regis Locum Tenentem inter & Nos nunc conclusa, denunciat Nos Nationem fidelissimam, utpotè Majestati Suæ, extremis in Augustijs constitutæ, acquiescentem. Tametsi in Cogitationibus nostris, Occasionibusque sese offerentibus durante hoc septem Annorum Bello, hanc retinuerimus Fidelitatem, eamque sæpenumerò palàm Jurejurando declaraverimus, Suspicione nihilominùs multorum aspersi eramus; præsens verò Conventio omnem id Genus Labem è Medio tollit. Confidimus, nostrum super Pace hac Sensum sat esse, ut eam libenter, & hilariter admittatis, & recipiatis, ad quem Effectum Tenore Præsentium certiores Vos facimus, Nos per Pacem hanc, tàm ob Concessiones præsentes, quam ob ulteriorum benignorum Favorum à Majestate Sua Præstolationes, rectam habere Satisfactionem de Stabilimento, & Incolumitate Religionis: Ipsaque sane Res, quoad Concessiones pro Religione, plus valet quam Sonus. Per temporales Articulos, Vitæ, Libertates & Bona Subditorum sarta tecta servantur; quapropter impræsentiarùm justam habetis Contentionem absque vel minima Suspicione. Enimverò nonnisi contra Sectarios, & Perduelles pro Deo, & Cæsare pugnatis, sub quibus Vexillis Victoriam fiducialiter sperare potestis. Per præsentes oramus, ut cum Gaudio, ingentique Felicitate viridem hanc Pacis Lauream gestetis, sicque manemus

Vestri Patres, & Servi in Christo.

Joannes Archiepiscopus *Tuamensis (h).*
David Ossoriensis (i).
Thomas Midensis (k).
Franciscus Alladensis (l).
Eduardus (m) Limericensis.
Nicolaus Fernensis (n).
Fr. Hugo Duacensis (o).
Patritius Dromorensis.
Andreas Finwarensis (p).

LXXIX. Ast paucos post Dies, 30 nimirùm ejusdem Mensis Januarij 1649, perduelles *Parlamentarij* ex *Puritana* potissimùm Fæce, Regi suo *Carolo*, Barbarie plusquàm Scythicâ, immani Ausu in publico Supplicij Loco (quod Calamus horret scribere) Orbe Terrarum obstupescente, Caput obtruncarunt, ut alibi jam dictum est (q). Hinc Nuntius Apostolicus *Rinuccinus*, post trium Annorum, quatuorque Mensium in hoc Regno Residentiam, ex eo discessit, Liburnam suam, vulgò *Fregattam*, conscendens *Galviæ* Die 23 Februarij 1649. Ad eum porrò in *Gallias* profectum Episcopus *French*, & Eques *Plunkettus*, jam anteà recensiti, Nuntio semper addictissimi

(e) Consulendum Cap. vii. Num. x. Pag. 142.
(f) Eam legere est apud *Carteum*, Vol. ii. Pag. 120.
(g) Ex *Coxo*, Append. xliv. Pag. 166.
(h) Cui Nomen *Joannes de Burgo*, de quo nonnihil Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 499.
(i) Cognomine *Roth*, de quo ibidem, & Cap. præs. Num. v, & lxviii. Pag. 600, & 676.
(k) Cognomine *Dease*, de quo Cap. xiii. Num. lxvii Pag. 489.
(l) Cognomine *Kirovanus*, vulgò *Kirwan*, de quo ibidem.
(m) Lege *Edmundus*, ut patet ex Loco citato, ubi nonnihil de eo. Ipsi porrò Cognomen *O-Duyer*.
(n) Cognomine *French*, de quo ibidem, & passim in hoc Capite.
(o) Cognomine *de Burgo*, Religione Minorita, de quo ibidem.
(p) Lege *Fenaborensis*, Huic Præsuli Cognomen *Lynch*, de quo ibidem.
(q) Cap. vi. Num. xi, & Cap. præs. Num. xxxviii. Pag. 116, & 640.

addictissimi (r), sequentem hanc Epistolam latinam, quam hoc Loco in Medium adduco, utpote huic Controversiae plurimam Lucem allaturam (s).

" Illustrissime Domine,

" Nobis ad invisendam Illustrissimam D. V. Galviam euntibus, & tertium versùs eam Lapidem at-
" tingentibus (Nomen Loci Oran) Die 23 Februarij circà Horam duodecimam, renunciatum est à du-
" obus Capucinis Illustrissimam D. V. solvisse in Altum Horâ Octavâ matutinâ ejusdem Diei. Audito
" hoc Nuntio, Galviâ minimè visâ, illicò Iter reflexinus ad Castrum Illustrissimi D. Rogeri O-Shaghnessy,
" censentes majus Infortunium Nobis accidere non posse. Statueramus antè vestrum Discessum Missionis
" Rationem in Curia Romana exponere, pro Honoribus à Sanctissimo Domino in Nos collatis Gratias
" referre, sacras vestras Manus deosculari, Benedictionem Apostolicam accipere, multa de Ecclesia Dei
" utilia afferre, demùm peramanter valedicere, & Preces, si Opus esset, flexis Genibus fundere, ut vellet
" D. V. Illustrissima Populo Hibernico, Sedi Apostolicae observantissimo, Absolutionem à Censuris hac-
" tenùs latis impertiri, ità enim relictâ Genti vestrâ Benedictione omnium Preces, & Vota Vos prose-
" querentur. Sed jacta est Alea, & Sors Nobis non favit. In hoc etiam Dolor noster augebatur, quod
" certis Authoribus intelleximus, D. V. Illustrissimam non obscura offensi in Nos Animi Argumenta
" ostendisse dicendo, Beneficia, à Sede Apostolica in Nos prolixè cumulata, Oblivioni Nos tradidisse,
" quod Spatio trium Mensium non adiverimus D. V. Illustrissimam ad Gratias pro tantis Sanctissimi Do-
" mini Muneribus, ac Dignitatibus agendas. Non potuit D. V. Illustrissimae excidere, Nos in ipso nos-
" tro ad Regnum Appulsu Literis ad Vos exaratis pro Beneficio Curiae Romanae in Nos gratos exhibuisse,
" alijs posteà Literis Cunctationis, & Morae nostrae Causas gravissimas intimasse. Certè, ut Ingratitudinis
" Labem aversari, ita Amicitiae, atque optimorum Officiorum meminisse assuevimus Morae, atque Ab-
" sentiae nostrae semper eadem duravit Causa, nempè Cura, & Anxietas, ne periret Hibernia, Discordijs
" miserè lacerata; quippè vidimus clare Unionem Regni penitus dissolvendam, sine qua non magis sub-
" sistere valuit Populus, quam Homo sine Anima vivere. Planximus Controversiam inter Illustrissi-
" mam D. V. & Populum exortam (erat enim, erat inter Vos Chaos magnum), noluit D. V. Illustrissima
" Populum absolvere nisi humiliatum & Culpam in Controversia agnoscentem, talem autem Humiliati-
" onem, & Paenitentiam nullis impetrare Precibus potuimus, quia se innocentem aestimavit. Testis
" est Deus, omnem Nos Operam, & Diligentiam in arduo hoc Negotio collocasse. In publicis
" Regni, quibus supervenimus, Comitijs Civitates, Oppida murata, duo Archiepiscopi, Episcopi
" decem, tres Comites, Vicecomites duodecim, Barones septem, Equites Aurati viginti, Armi-
" geri, & Generosi (t) ex tribus Lageniae, Momoniae, & Conaciae Provincijs praecipui, ac de Ulto-
" niae Provincia Viris Nobilissimis nonnulli, demùm omnes Hominum Ordines propendebant ad Pacem
" cum Serenissimo D. Rege ineundam, illam in Malis, quae patiebantur, gravissimis Remedium unicum
" arbitrantes; nihil enim in Regno videre erat nisi Vastitatem, Orbitatem, Famem, Desolationem;
" undè vel eo Tempore Pacem ferire, vel Hiberniam perdi necesse fuit, & ipsam Religionem periclitari.
" Certè ne omnia in passum irent, maluimus in Assemblaea stare, quam in Latebris Nos abdere, pro Pa-
" tria pugnare, pro Pietate certare, omnia quantumvis difficilia, & adversa tentando, ut Patriae Menti,
" ac Religioni benè esset. Haec anceps Pacis Dissertatio fuit vera Cunctationis nostrae Causa usque
" ad 17 Diem Januarij, quo Tempore Pax fuit conclusa. A Pace contracta effluxit Mensis integer in
" scribendo Milite contra Hostem Patriae, & Religionis, in Electione Tribunorum, & Ducum, eorumque,
" qui Praesidijs in Castris praefici debeant, in Pecunia, ad Bellum sustinendum necessariâ, cogendâ.
" Haec omnia spectabant ad Securitatem Religionis, Vitarum, Fortunarum, ac proindè abesse non, nisi
" reclamante Conscientiâ, licuit. Absoluti verò hisce de Rebus, & statutâ Resolutione, continuò Iter
" arripuimus versùs D. V. Illustrissimam, quae Animo, & Studio testari potest inter alios Illustrissimus
" Imelacensis (u), Vitae, ac Desideriorum nostrorum Socius. Quod si fortè ità sit, ut non habeamus
" pristinam Gratiam in Oculis vestris, quia cum universo Regno in praedicta Pace consensimus, Paenam
" luimus sine Culpa, nam si quidpiam Tempore, aut Amore Potestatis humanae à Nobis perperam
" factum

(r) Id liquet vel ex Tenore ipsorum Epistolae, eamque ob Causam ejus Operâ effectum est, ut illi potius quàm alij ad summum Pontificem legarentur, ut refert *Philopater Irenaeus*, Lib. i. Cap. xviii. Pag. 182.

(s) Ex *Philopatre Irenaeo*, Lib. i. Cap. xviii. Pag. 178.

(t) Vulgò nuncupantur *Gentil-Homines*.

(u) Scilicet Fr. *Terentius-Albertus O-Brien*, Ordinis Praedicatorum, de quo Cap. xiii. Num. lxxvi. & seq.

" factum fuit, severè nos plectat Potestas divina. Obtendent fortassè aliqui in hac Pace Pietatem ex " Hibernia proscriptam? Longè aliter se Res habet, nàm tantùm abest ut proscribatur, ut potius per " hanc Pacem, pro Temporum, ac Statûs nostri Conditione, Religioni, ejusque Splendori, & libero, tu- " toque Exercitio benè consulatur. Quod autem favorabilior, & amplior non fuerit, Culpâ id nostrâ " minimè accidit, sed illorum, qui Hiberniæ Unionem, bonorum Virorum Constantiâ, Vigilantiâ, inde- " fessis Laboribus Septennio integro conservatam, minùs feliciter lacerarunt. Quod attinet ad Censuras " contrà Populum emissas (etsi eis nullatenùs Nos trangebamur), formidandas, & non spernendas duxi- " mus, diximusque, quamquàm optavimus, aut nunquàm fulminatas fuisse, aut citò extinctas. Cùm " igitur, quam Deo, & Patriæ debuimus, Cura Nos tamdiù impediverit ab Humanitatis Officio, debi- " tâque Observantiâ Præsuli tàm eximio, ac Sedis Apostolicæ Nuntio: Obsecramus, rogamusque, ut non " culpemur, damnerumve innocentes, sed patiatur D. V. Illustrissima, ut nostram Causam dicat, agat- " que Veritas, bonæ in Nobis Conscientiæ Testis, quæ continuam D. V. Illustrissimæ Benevolentiam, & " in Nos Amorem Jure vindicat. Cujus Rei indices Gratiæ Vestræ Literas avidè videre exoptamus. " Interìm orare non cessabimus, ut Deus diù sospitet D. V. Illustrissimam, cui Sacras Manus deosculantes, " Apostolicam Benedictionem humiliter flagitamus.

" Dominationis Vestræ Illustrissimæ

" Kilkenniæ, ultimo Februarij
" 1648, veteri Stylo (*w*).

" humillimi, addictissimique Servi
" *Nicolaus Fernensis.*
" *Nicolaus Plunkett.*"

LXXX. Quamvis porrò Illustrissimus Nuntius in *Normanniam* appulerit Mense Martio, *Romam* tamen nonnisi circà 8 Novembris ejusdem Anni 1649 pervenit. Eapropter P. *Roweus*, Provincialis Carmelitarum Discalceatorum in Urbe, ut præfertur, existens à Die 16 Januarij prælibati Anni, nihil adhuc efficere potuit, Nuntius quippè per Literas, & Amicos obtinuit, ut non decideretur Causa Appellationis antè Adventum PP. *Josephi* Theatini, & *Ferralli* Capucini, qui rursùs impetrarunt, ut ipsemet expectaretur Nuntius, quod & concessum est, ne damnaretur fortè inauditus. Cæterùm usque ad 4 Decembris sæpè dicti Anni 1649 neque cœptam fuisse *Romæ* Causam Appellationis patet ex subjecta Epistola (*x*) Illustrissimi Eminentissimorum Cardinalium, Congregationi *super Rebus Hibernicis* à Sua Sanctitate præpositorum, Secretarij, D. *Francisci Albitij*, qui & ipse postmodùm, ut obiter dicam, Presbyter Cardinalis fuit *S. Mariæ in Via*, ab eodem tunc regnante Pontifice, *Innocentio* X, Die 2 Martij 1654 creatus, posteaque ad Titulum translatus *SS. Quatuor Coronatorum*.

" Epistola D. Albitij ad Dionysium Massarium, Decanum Firmanum, ac Nuntiaturæ " Hiberniæ Illustrissimi Firmani antehàc Auditorem Generalem.

Illustrissime Domine,

Nec Pater Roa admissus hactenùs fuit ad Audientiam Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ X, nec Appellatio Consiliariorum Regni Hiberniæ, eorumque Literæ, quas ipse detulit, acceptæ. Immò ab Eminentissimis DD. Cardinalibus, Negotijs Hibernicis à Sanctissimo præpositis, & a me, uti eorundem Negotiorum Secretario, rejectæ fuerunt. Propterea nescio quo Pacto P. Roa tàm audacter scripserit in Galliam, & Hiberniam ea, quæ mihi significat D. V. Illustrissima. Nihil aliud illi à me audivit, nisi quandoque Verba satis aspera, quandoque leniora, & dulcia. Si quod ulteriùs ipse profert, Mendacia sunt, sicut mendacissimum est, Libellum, cui Titulus QUÆRES (y) fuisse Romæ magno cum Plausu, & Laude receptum, cum usque adhuc nec in Latinam versus sit Linguam, nec ad Manus Eminentissimorum DD. Cardinalium, neque ad meas pervenerit. Datum in Sancto Officio Die 4 Decembris 1649.

Observantissimus Servus verus.
Franciscus Albitius.

Tttt An

(*w*) Hoc est, 1649 Stylo novo. Recolendum Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.

(*x*) Ex *Philopatre Irenæo*, Lib. i. Cap. xxv. Pag. 241, qui tamen existimat eam non genuinam sed suppositiam esse.

(*y*) Vide Num. lxvii. hujus Capitis, Pag. 675.

An autem in Urbe postmodùm contrà Nostratûm Accusationes se defendens, Summo Pontifici *Innocentio* X satisfecerit, nec ne? Me prorsùs latet. Nihilominùs adduci non possum ut credam quod passim fertur, quodque refert sæpè nominata *Historia Hibernicæ Rebellionis Anno* 1641 (z), nempè Papam ei dixisse: *Temerariè te gessisti.* Si enim id verum esset, citò, & haud difficulter ab Anathemate isto liberarentur Nostrates, cujus tamen contrarium ex mox enarrandis clarebit.

LXXXI. Anno 1656, P. Magister *Joannes Nolanus*, Kilkenniensis, Regens *Minervitanus* (a), & P. Magister *Richardus O-Kelly*, Rathbrannensis, *Romæ* existens pro Comitijs Generalibus, eo Anno celebrandis (b), ambo pro Absolutione à Censura hujusmodi obtinendâ apud S. Sedem Apostolicam strenuè egerunt. Prælibatus Magister *O-Kelly* ab Urbe *Bononiam* profectus, ibi mansit pro Responsis ad illud, triaque alia Negotia, quæ ipsius Vice sollicitabat P. Magister *Leonardus Hansen*, Provincialis *Angliæ* (c), & Reverendissimi Patris Generalis pro *Germania*, alijsque Provincijs Borealibus Socius. Hic tandem sequentes dedit ad ipsum Literas, quarum Originales, in Arca Depositi Collegij nostri *Lovaniensis* ad *S. Crucem* asservatas, mihi humanissime transcripsit Anno 1755 P. Magister *Carolus O-Kelly*, Roscomaniensis, ibi Visitatorem agens, Anno autem 1756 Theologus Collegij *Casanatensis* de Urbe, & Pro Provincia *Hiberniæ* Comitiorum Generalium Definitor, jampridem laudatus (d).

A Tergo:

Al Molto Reverendo Padre Frà Ricardo O-Kelly, Ibernese, de Prædicatori, S. Domenico, Bologna.

Intùs:

Admodùm Reverende Pater Magister Salutem. Quatuor vestra Memorialia, aliquoties recepiata, Sanctissimo Domino Nostro (e) *porrecta fuerunt per Cardinalem Carolum Barberinum, & ad primum de duobus Fratribus Hibernis Romæ ad Negotia Hiberniæ jugiter habendis, respondit Sanctissimus:* Conveniat super hoc Orator cum Superioribus sui Ordinis. *Ad secundum de Absolutione ab Anathemate Nuntij Hiberniæ, dixit;* Considerabitur, *quod ajunt idem esse ac nihil. Reliqua duo remissa sunt ad S. Congregationem. Utinam meliora, ac jucundiora haberem, quæ scriberem, at Dies mali sunt, et Materia Patientiæ nunquàm deficit. Valeat cursim Romæ 16 Januarij* 1658.

Admodùm Reverendæ Paternitatis Vestræ

Servus in Domino
Fr. Leonardus Hansen, Provincialis Angliæ.

Nihilominus tandem aliquando, Anno scilicèt 1665, idem *Alexander* VII Pontifex Maximus *Hibernos* ab ea Censura absolvit, impositâ ipsis Pænitentiâ salutari, ut disertè refert Eques *Waræus* in Annalibus suis ad prælibatum Annum 1665.

Ad Calcem autem præmissarum Literarum hæc legitur Appendix:

" Nota.

" Scito Lector, præfatum Magistrum *O-Kelly* cum Magistro *Nolano* astitisse pro Provincia *Hiberniæ* " Capitulo Generali Anni 1656, & observa, quàm Zelosi fuerint *Dominicani* ad obtinendam Absolutio- " nem ab Anathemate, quod Nuntius Apostolicus fulminavit in *Hibernia*, quamvis ipsi *Dominicani* " Nuntio in *Hibernia* contra alios utriusque Cleri, & primæ Nobilitatis constanter adhæserint, ut ipse " Nuntius Literis suis *Athloniæ* datis ad nostrum Provincialem (f) testatus est (g). Et quamvis tunc " non

(z) Pag. 246.

(a) Adeas Cap. ix. §. iii. Num. vii. Pag. 207,

(b) Consulendum Cap. vi. Num. xiv. Pag. 118.

(c) Confer Cap. v. Num. iii, & Cap. vi. Num. xviii. Pag. 92, & 126.

(d) Cap. xii. §. ii. Num. xii. Pag. 425.

(e) *Alexandro* VII.

(f) Patrem scilicet *Gregorium O-Ferrall*, Longofordiensem, de quo datâ Operâ Cap. xiv. Num. xiv. Pag. 524. Eum Decreto ejusdem Nuntij subscriptum nuper vidisti Cap. præf. Num. lii. P. 655.

(g) Refert *O-Heynus* Pag. 30, Nuntium istis in Literis inter alia dixisse, quod *veluti congenitum est Dominicanis defendere Sanctam Sedem.* Idem testatur Pater Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis*, interlineari Notulâ ad prælibatum *O-Heyni* Locum, addens Literas illas extare in Deposito Collegij nostri *Lovaniensis* ad *S. Crucem.*

" non obtinuerint Absolutionem ab illo Anathemate, eam tandem (*circà Annum* 1698) ab *Innocentio* " XII obtinuit (*h*) post diuturnam Sollicitationem Illustrissimus ac Reverendissimus D. Fr. *Dominicus de* " *Burgo*, Episcopus *Elphinensis*, ex Ordine Prædicatorum assumptus, qui posteà Exul obijt Lovanij Die " primo Anni 1704 (*i*). Ità testatur, qui præfati Illustrissimi tunc Secretarium egit,

" *Fr. Edmundus de Burgo*, S. *Theologiæ Magister*, *Ordinis Prædicatorum*" (*k*)

LXXXII. Ut autem eò revertatur, undè digressus est, Sermo, Serenissimus *Walliæ* Princeps, *Caroli Primi*, atrocissimo Facinore sic obtruncati, Primogenitus, Rex proclamatus fuit sub Nomine *Caroli Secundi* in omnibus Hiberniæ Civitatibus, & Oppidis, quæ *Ormondio*, aut *Fæderatis Catbolicis* parebant. Dieque 8 Martij 1649 *Hagæ Comitis* in *Batavia* versans, nuperam cum *Fæderatis Catbolicis* Pacem confirmavit (*l*). Ejus verò Copiæ sub *Ormondio*, & *Inchiquino* varijs in Locis contrà Parlamentarium Exercitum pugnantes, tandem profligatæ sunt apud *Rathmineas* propè *Dublinium* Die 2 Augusti 1649. Die 13 ejusdem Mensis *Oliverius Cromuellus*, quà Parlamentariorum Militum in *Hibernia* Strategus, seù Supremus Generalis, cum Novem Millibus Peditum, Quatuorque Millibus Equitum, *Dublinium* ex *Anglia* appulit. Hinc Die 4 Decembris 1649 Viginti Antistites cum alijs Regni Prælatis Motu proprio congregati sunt apud *Clonmacnoisam* (*m*) in Agro Regis juxtà *Shananum* Fluvium, ut communicatis Consilijs viderent, quid in calamitosa ista Tempestate foret agendum. Ipsemet verò Prorex Literas misit ad Viginti Quatuor Episcopos, ut cum alijs Prælatis *Limerici* secum convenirent Die 8 Martij 1650. Quod cùm factum esset, sed Prætor, & Urbs *Limericensis* consueta Proregi non exhiberent Obsequia, Conventum Cleri transferri fecit *Lougbreagbam* in Agro *Galviensi*, ubi convocati sunt Die 19 ejusdem Mensis Martij, iterùmque Die 25 Aprilis, ut unitis Viribus Regia Jura tuerentur. Sed cum Neo-Rex eodem Anno ex *Batavia* in *Hiberniam*, ut ad Reginæ Matris urgentem Rogatum, Proregisque supplicem Instantiam, semel iterumque statuerat (*n*), non veniret, sed proficisceretur in *Scotiam*, ibique *Puritanorum* Impulsu, ut nunc creditur, Pacem cum *Fæderatis Catbolicis* paulo antè, ut præfertur, à se confirmatam, abrogaret, eam in omnibus, & per omnia irritam, & inanem declarans (*o*), eapropter Episcopi Generalem habuere Convocationem Cleri Die 6 Augusti ejusdem Anni 1650 in Cænobio Fratrum Minorum *Villæ Jacobi*, anglicè *James Town*, in Agro *Leitrimensi*, ubi & ipsi vicissim declararunt, Catholicos *Hiberniæ* ab ea Pace observanda liberatos, & ad Confæderationem priorem (*p*) redire posse, nonnullaque adversùs Proregem, veluti Abrogationis istiusmodi Auctorem, aut saltem Consiliarium, semperque infensissimum Catholicæ Religionis Hostem, decrevere, confecto desuper Instrumento, cui Prælati, & Dignitarij omnes subscripserunt in hunc Modum (*q*).

(*h*) Id est, loquendo de Absolutione omnimodè completa, Relaxatione scilicèt Pœnitentiæ, quæ ab Anno 1665 peragebatur juxtà Præscriptum *Alexandri* VII, ut mox ajebam. Ista porrò Relaxatio ab *Innocentio* XII, sollicitante Fratre nostro *Dominico de Burgo*, Episcopo *Elphinensi*, facta fuit Vigore Indulgentiarum, per triginta tres Bullas, ad totidem Hiberniæ Diœceses datas, concessarum, ut pridem narratum est Cap. xiii. Num. lxxi. Pag. 498.

(*i*) De Præsule hoc clarissimo fuse dicebam Cap. xiii. Num. lxxi, & Cap. xv. Num. xxiv. Pag. 496, & 545.

(*k*) De egregio hoc Viro plura Cap. xv. Num. xxx. Pag. 548.

(*l*) *Waræus* ad Annum 1648 Stylo veteri.

(*m*) Sedes est Episcopalis *Lageniæ* sub Archiepiscopo *Armacano*, ut liquet ex Cap. i. Num. xii. Pag. 18.

(*n*) *Cartæus*, Vol. II. Pag. 128; *Coxus*, Part. ii. Pag. 20, ubi refert, Reginam Matrem eo Consilio misisse ad Regem Dominum *Byron* Die 10 Martij 1650; Regemque suis in Literis 15 Octobris ejusdem Anni 1650 declarasse qualiter ipsum pœnituerit, se in *Hiberniam* haud profectum.

(*o*) *Waræus* ad Annum 1650; *Cartæus* Vol. II. Pag. 129; Historia *Hibernicæ Rebellionis*, Pag. 328.

(*p*) Recolendus Num. xliii. hujus Capitis, Pag. 648.

(*q*) Ex *Coxo*, Part. ii. Append. xlviii. Pag. 178.

Hugo Ardmachanus (r).
Joannes Archiepiscopus *Tuamensis* (s).
Joannes Rapotensis (t).
Eugenius Kilmorensis (u).
Franciscus Alladensis (w).
Nicolaus Fernensis (x), & Procurator *Dubliniensis* (y).
Fr. *Antonius Clonmacnoisensis* (z).
Walterus Clonfertensis (a), & Procurator *Leighlinensis* (b).
Fr. *Arturus Dunensis*, & *Connorensis*, & Procurator *Dromorensis* (c).
Fr. *Hugo Duacensis* (d).
Fr. *Gullelmus de Burgo*, Provincialis *Hiberniæ*, Ordinis Prædicatorum (e).
Jacobus Abbas de *Conga* (f), & Commissarius Canonicorum Regularium *S. Augustini.*
Fr. *Thomas Keran*, Abbas de *Buellio* (g).
Carolus Kelly, S. Theologiæ Doctor, & Decanus *Tuamensis.*
Fr. *Bernardus Egan*, Procurator Rev. Adm. Patris Provincialis Fratrum Minorum.
Fr. *Ricardus O-Kelly*, Procurator Vicarij Generalis *Kildarensis*, & Prior *Rathbrannensis*, Ordinis Prædicatorum (h).
Thaddæus Eganus, S. Theologiæ Doctor, Præpositus *Tuamensis.*
Lucas Plunkett, S. Theologiæ Doctor, Protonotarius Apostolicus, Rector Collegij de *Killeeu* (i), Exercitus *Lageniæ* (k) Capellanus Major.
Joannes Doulæus, Juris Doctor, Abbas de *Kilmanach* (l), & unus ex Procuratoribus Capituli, & Cleri *Tuamensis.*
Gualterus Enos, S. Theologiæ Doctor, Protonotarius Apostolicus, Thesaurarius *Fernensis*, & Procurator Præpositi Ecclesiæ Collegiatæ *Galviensis* (m).

Postea alij *Galviæ* versantes eidem subsignarunt Instrumento Die 23 ejusdem Mensis in hunc Modum:

Thomas Casseliensis (n).
Thomas Laonensis Episcopus (o).
Edmundus Limericensis (p).
Norbertus Corcagiensis, & *Clonensis* (q).
Fr. *Terentius Imelacensis* (r).
Jacobus Fallonus, Vicarius Apostolicus *Achadensis.*
Fr. *Petrus Tiernanus*, Procurator Ministri Provincialis Fratrum Minorum.

LXXXIII. Porrò eadem Congregatio Generalis Die 11 ejusdem Mensis Augusti 1650 Sex è Gremio suo Antistites delegavit Commissarios, nempè D. *Hugonem O-Reilly*, Archiepiscopum *Armaca-*

(r) Scilicet *Hugo O-Reilly*, Archiepiscopus *Armachanus*, de quo Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 489.
(s) Cognomine *de Burgo*, de quo ibidem.
(t) Cognomine *Culenanus*, de quo ibidem.
(u) Cognomine *Swiny*, de quo ibidem,
(w) Cognomine *Kirwan*, de quo ibidem.
(x) Cognomine *French*, de quo ibidem, & passim in hoc Capite.
(y) Scilicet *Thomæ Fleming*, Minoritæ, Archiepiscopi *Dubliniensis*, de quo ibidem.
(z) Cognomine *Geoghegan*, posteà Episcopus *Midensis*, de quo ibidem.
(a) Cognomine *Lynch*, de quo ibidem.
(b) Scilicet Fr. *Edmundi O-Dempsy*, Ordinis Prædicatorum, de quo ibidem.
(c) Nempè *Arthurus Magenis*, Ordinis *S. Bernardi*, Episcopus *Dunensis*, & *Connorensis*, ac Procurator *Patritij* Episcopi *Dromorensis*, de quo ibidem.
(d) Cognomine *de Burgo*, Religione Minorita, de quo ibidem.
(e) De quo Cap. xiv. Num. xv. Pag. 524.
(f) In *Mayonensi* Agro *Conaciæ*.
(g) In *Roscomaniensi* Agro *Conaciæ*, Ordinis *Cisterciensis*.
(h) De quo Cap. præf. Num. lxxxi. Pag. 690.
(i) In Diæcesi *Midensi*.
(k) Confer Num. xliv. Cap. præf. Pag. 649.
(l) Ordinis *Canonicorum Regularium*, in *Kilkenniensi* Agro *Lageniæ*.
(m) Videsis Cap. ix. §. xxxviii. Num. i. Pag. 323.
(n) Scilicet *Thomas Valesius*, vulgò *Walsh*, Archiepiscopus *Casseliensis*, de quo Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 489.
(o) Cognomine *O-Molloy*, de quo ibidem.
(p) Cognomine *O-Dwyer*, de quo ibidem.
(q) Cognomine *Barry*, de quo ibidem.
(r) Cognomine *O-Brien*, Ordinis Prædicatorum, de quo plura Cap. xiii. Num. lxvi. Pag. 488.

Armacanum, Totius Hiberniæ Primatem; Fr. *Thomam Flemingum*, Ordinis Minorum, Archiepiscopum *Dublinienſem*, *Hiberniæ* Primatem; D. *Joannem de Burgo*, Archiepiscopum *Tuamenſem*; Fr. *Edmundum O Dempſey*, Ordinis Prædicatorum, Episcopum *Leighlinenſem*; Fr. *Antonium Geogheganum*, Ordinis Minorum, Episcopum *Clonmacnoiſenſem*; & Fr. *Arthurum Magneſium* (vulgò *Magenis*) Ordinis *S. Bernardi*, Episcopum *Dunenſem*, & *Connorenſem* (*s*), cum Facultate subdelegandi alios, qui Auctoritatem haberent, & Potestatem ejusdem Generalis Congregationis ad tractanda, disponenda, expedienda, agendaque quæcumque Negotia, ad Catholicæ in hoc Regno Religionis, Regiorum Jurium, & Nationis hujus Conservationem spectantia, & conducentia. Isti autem ad Effectum illum residebant *Galviæ*, utpotè cum universa *Conacia* Regio Regimini subditæ, sequentesque dederunt Literas Procurationis D. *Nicolao French*, Episcopo *Fernenſi*, & D. *Hugoni de Rupeforti*, vulgò *Rochfort*, Sociati Oppidi *Wexfordienſis* Jurisconsulto, seù potiùs Judici Assessori, anglicè *Recorder* (*t*).

" Nos Commissarij, deputati à Congregatione Cleri totius Regni Hiberniæ, habitâ in Oppido *James* " *Town*, Die sexto Augusti, Anno Salutis 1650, cum Auctoritate, & Potestate ejusdem Congregationis " ad tractanda, disponenda, expedienda, & agenda quæcunque Negotia spectantia, & conducentia ad " Catholicæ in hoc Regno Religionis, Regiorum Jurium, & hujus Nationis Conservationem, prout con- " stat ex Commissione Congregationis super hoc datâ undecimo ejusdem Augusti 1650, reponentes spe- " cialem, ac certam Fiduciam, & Confidentiam in Prudentia, Fidelitate, & Integritate Dilectorum No- " bis Illustrissimi, & Reverendissimi D. Nicolai French, Episcopi Fernensis, Comitis, & Assistentis Sa- " cræ Capellæ Pontificiæ, & D. Hugonis de Rupeforti, aliàs Rochfort, Armigeri, constituimus, nomina- " mus, & authorizamus Procuratores nostros dictos Dominos Nicolaum, & Hugonem, & quemlibet il- " lorum, junctìm, & separatìm, nostro, & Catholicorum hujus Regni Nomine, ad proponendum, agen- " dum, perficiendum, ac conveniendum cum quovis Catholico Principe, Statu, Republica, Persona, " aut Personis, quodcunque Negotium, aut Rem, quæ dictis Reverendissimo D. Nicolao, & D. Hu- " goni, Procuratoribus nostris, aut cuivis illorum, junctìm, ac separatim, videbitur, seù judicabitur " necessaria, expediens, aut conducens ad Catholicæ inter Nos Religionis, & Nationis Conservationem, " & hisce promittimus, & spondemus, ac in Nos suscipimus nostro, & Catholicorum Regni Nomine, " quod testificabimur, approbabimus, confirmabimus, & præstabimus quemcunque Actum, Pactum, aut " Conventionem dicti Reverendissimus D. Nicolaus, & D. Hugo, Procuratores nostri, aut quilibet il- " lorum aget, concludet, aut determinabit Virtute hujus nostræ Commissionis. Datum Galviæ quinto " Octobris Anno Domini 1650.

" *Franciſcus Alladenſis* Episcopus, Procurator D. *Joannis* Archiepiscopi *Tuamenſis*.
" Fr. *Thomas* Archiepiscopus *Dublinienſis*, & *Hiberniæ* Primas.
" *Joannes Rapotenſis* Episcopus, Procurator Primatis *Ardmachani*.
" *Walterus Clonfertenſis* Episcopus, Procurator *Leighlinenſis* Episcopi.
" Fr. *Antonius* Episcopus *Clonmacnoiſenſis*.
" Fr. *Arthurus Dunenſis*, & *Connorenſis*."

LXXXIV. Die 12 Novembris ejusdem Anni 1650 ad Proregis *Ormondij* Convocationem, urgentemque Instantiam, Prælati, Proceres, & Nobiles ad componendos Animos convenere *Loughreaghæ*, ibique sequentem edidere Declarationem Die 7 Decembris 1650 (*u*).

" *Per Conventum Generalem* Loughreagh *habitum* 15 *Novembris* 1650.

" Cùm Archiepiscopi, & Episcopi, qui hùc convenerant, ne Actionum suarum Suspicionem quisquam " retinere possit, spontè, ac liberè declaraverint, & protestati sint, se nihil aliud illâ Declaratione, & " Excommunicatione Jacobopoli Mense Augusto latâ (*w*), intendisse, quàm Catholicæ Religionis, & " Populi Conservationem, nec se Regiam Auctoritatem invadere, aut Nationis Libertati derogare ulla- " tenùs

(*s*) Istos cum alijs Episcopis recensebam jam Cap. xiii. Num. lxvii; & Cap. præf. Num. lii. Pag. 489, & 657.

(*t*) Eas legere est apud *Coxum*, Part. ii. Pag. 176.

(*u*) Ex *Richardo Bellingo*, Pag. 26 *Annotationum* in *Joannem Poncium*.

(*w*) Adeas Num. lxxxii. Cap. præf Pag. 691.

" tenùs voluisse, & hoc sui Fori non esse agnoverint: Consideratis ergò tàm eorum Declaratione, & Pro-
" testatione, quàm ijs, quæ ultra in hunc Sensum in Comitijs professi sunt. Consideratis etiam Suæ Do-
" minationis Literis 16 Novembris datis, quibus Nos ad Concordiam hortatur, quâ sine salvi esse nequi-
" mus, & ad quam conciliandam hæc Comitia indixerat, NOS PRÆLATI, PROCERES, & NO-
" BILES in hoc Conventu congregati, judicantes nullo Nos meliori, aut firmiori ad Concordiam Funda-
" mento niti posse, quàm Regiæ Auctoritati abhærendo, & illi obediendo, cui debemus, & ex Delicto
" præstare obligamur, omnem Obedientiam, & Obsequium, DECLARAMUS, & PROTESTAMUR,
" nostram in Regiam Auctoritatem Fidelitatem talem esse, & tàm Nobis infixam, ut nequaquàm ab ea
" avelli possimus, neque ullam esse Potestatem, aut Auctoritatem, vel in Proceribus Ecclesiasticis, aut
" Sæcularibus, Nobilibus, aut Plebe, Clero, aut Laicis hujus Regni, quâ Regia Auctoritas transferri,
" immutari, aut abstrahi queat, præclarissimam enim illam esse Diadematis Gemmam, & Libertatis Po-
" puli Fulcrum tenemus, & hoc hisce Literis PROTESTAMUR, DECLARAMUS, & AGNOSCI-
" MUS. Et præterea Regiam Auctoritatem, & Obedientiam, illi Auctoritati à Nobis essentialiter, invio-
" labiliter, & justè debitam, præcipuum, & principale post Deum existimamus Medium, quo uniri, & con-
" servari possumus. Et unanimiter Suam Dominationem (*x*) obtestamur, pro magno illo Animi Affectu,
" quo Res Suæ Majestatis promovere studet, proque sua propensissima Voluntate, quâ hanc Nationem,
" cui Consanguinitatis, Affinitatis, & Fortunarum suarum Titulis eminenti Modo devincitur, conserva-
" tam cupit, Regiam Auctoritatem alicui concredere, quem Regi fidelem, & Populo gratum judicaverit.
" Huic, cum Nobis notus fuerit, non solùm debitam Obedientiam exhibebimus, sed insuper omnia me-
" liora, quæ Nobis Deus suggerere dignabitur, Media proponemus ad Regis Jura, Populi Res, Liberta-
" temque conservanda, conciliandamque ubique, & ab omnibus, promptam Regiæ Auctoritati Obedien-
" tiam. ET ULTERIUS DECLARAMUS, quod licèt postquàm Pontanam, Locaque hujus Regni
" omnia, quæ Tempore Pacis, Mense Januarij, in Hostium Potestate fuerunt (Urbibus Dubliniensi, &
" Londinoderensi exceptis) Dominatione Sua gubernante, ejusque Ductu, per varia suæ Vitæ Pericula,
" Fortunæque suæ Jacturam, sub Regis nostri Imperio redacta fuerunt, Deo placuerit, & ipse permiserit
" Nos ad Statum, & Conditionem, in qua jam sumus, detrudi, satis tamen superque novimus, Suam Ex-
" cellentiam fideli Instituto, & lubenti Animi Affectu, ad promovendum Suæ Majestatis hoc in Regno
" Interesse, & illi inserviendum applicasse.

" Ex Mandato Comitiorum
" *Richardus Blake*

CLERUS porrò seorsìm rogavit omninò, ut *Ormondius* Regem pro assequendis Suppetijs personaliter adiret, utque Prorex Catholicus ipsi substitueretur. Et quamquàm utrumque ægerrimè ferret *Ormondius*, utrumque tamen præstitum fuit sub Finem ejusdem Anni, deputato de *Caroli* Consensu Prorege *Ulilo de Burgo*, Marchione *Clanrickardiæ* in *Hibernia*, Comiteque *St. Albani* in *Anglia* (*y*), qui nonnisi Cleri Precibus devictus Generale Regni Gubernium tandem in se suscepit (*z*).

INTEREA *Cromuellus*, qui in *Hiberniam* venerat Mense Augusto 1649, varia ad Deditionem coegit Fortalitia, putà *Pontanonse*, vulgò *Drogbedanum*, alijs *Tredagbanum*, & *Dundalkense*, in *Ultonia*; *Kilkenniense*, & *Wexfordiense*, in *Lagenia*; *Corcagiense*, & *Clonmellense*, in *Momonia*; ac in *Angliam* postmodùm discessit Die 29 Maij 1650 ad debellendos *Scotos*, jam Regiæ Proditionis pænitentes, pro *Caroloque* insurgentes, Generum suum *Iretonum* relinquens post se supremum Copiarum Ductorem, qui post expugnatum *Limericum*, pluraque alia contrà *Hiberniæ* Catholicos, Regemque iniqua patrata Facinora, infelicem (*a*) obijt Mortem ibidem (*Limerici*) Die 26. Novembris 1651.

LXXXV. UT autem mox allati Procuratorij Mentem, & Sensum assequaris, benigne Lector, præmonearis oportet, Serenissimum *Lotharingiæ* Ducem *Carolum*, hujus Nominis *Tertium*, usque adeò propensi fuisse Animi ergà Regem nostrum *Carolum Primum*, ut Anno 1645 in Obsequium ipsius præparaverit Decem Millia Hominum, prout ex Epistola *Henriettæ-Mariæ*, Reginæ

(*x*) Marchionem *Ormondium*, Proregem.
(*y*) Recolendum Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 277.
(*z*) *Cartæus*, Vol. II. Pag 140; & *Coxus*, Part. ii. Pag. 52, ubi Supplicationis Cleri Instrumentum Anglico Idiomate legere est.
(*a*) Adeas Cap. xiii. Num. lxvi. Pag. 489.

ginæ Conjugis, ad ipsum Regem, *Parisijs* Die 27 Januarij 1646 datâ (*b*), liquidò patet, tametsi fatali Eventu impeditus fuerit Militum istorum in *Angliam* Trajectus. Clerus igitur *Hiberniæ* apud *Clonmacnoisam*, ut præfertur, convocatus, indè, alijsque ex Momentis intelligens benevolum laudati Ducis ergà Regem, Resque nostras Animum, D. *Nicolaum French*, Episcopum *Fernensem*, & P. Magistrum Fr. *Gulielmum de Burgo*, Athenriensem, Priorem Provincialem Ordinis Prædicatorum (*c*), ad eundem Serenissimum Ducem pro Suppetijs nunquam magis necessarijs, ab eo impetrandis, legavit, qui vicissim ad Proregem *Ormondium* legavit D. *Oliverium Synot*, Natione *Hibernum*, Copiarum suarum Chiliarcham, seù *Colonellum*, ut ex Prorege ipsiusmet Regis Mentem desuper exploraret. Eo in *Hiberniam* appulso Die 29 Aprilis 1650, *Ormondius Theobaldum* Vicecomitem *Taaffe* (Comitem posteà *Carlingfordiensem*), *Franciscum Bermingham*, Baronem *Athenriensem*, *Severinum Browne*, Jurisperitum Causidicum, nominavit, qui cum ipso Tractatum inirent. Paulòque post, prælibati *Oliverij Synot* Intuitu, missus fuit laudatus Vicecomes *Taaffe*, tàm ab *Ormondio*, quàm à Catholicis, ad Regem in *Galliarum* Regno versantem, quatenùs Rex ipse supplex fieret apud Principes exteros pro festino Succursu ad præcavendum totale Regiorum in *Hibernia* Jurium, & Subditorum Exterminium (*f*).

LXXXVI. Rege in *Scotiam* perrecto antequàm in *Gallias* appuleret *Taaffius*, hic confestim se sistit Reginæ Matri, quæ facultatem ineundi de Rebus *Hibernicis* Tractatum à Filio Rege habuerat. Ex quo, atque ex mox adducendis Literis tàm laudatæ Reginæ Matris, quàm secundi ejus Filij, Serenissimi *Jacobi* Ducis *Eboracensis* (postmodùm Regis sub Nomine *Jacobi II*) pellucidè constat, non à solis Catholicis *Hibernis* missum fuisse ad *Lotharingiæ* Ducem, & quidem ad Effectum transferendi in ipsum Regia Jura, ut nonnulli Scriptores Acatholici, nominatìm Comes *Clarendonus*, & Cancellarius *Coxus*, insinuare vellent. Enimverò Die 25 Julij 1650 Dux *Eboracensis* ea de Re scripsit Epistolam gallicè ex Insula *Cæsarea*, vulgò *Jersey* (*g*), ad Ducem *Lotharingium* Tenoris sequentis (*b*).

Mon Cousin,

Le My Lord Taaffe s'en allant Vous trouver de la Part du Viceroy d'Irlande, & de ceux du Conseil Catholique, touchant quelques Propositions, que Vous leurs avez fait ; Je n'ay pas cru pouvoir prendre une meilleure Occasion de Vous temoigner L'Amitie, & L'Estime que Je Vous porte toujours : Vous recommendant aussi particulierement les Interests du Roy dans les Propositions que l'on Vous fera à L'Advantage de ses Subjects d'Irlande, dont ce Porteur Vous entreiendra plus amplement. Je suis toujours avec Passion,

De Jersey ce 25 de Juillet, 1650.

Mon Cousin,
Votre tres affectionè Cousin,
JAQUES.

LXXXVII. Regina item Mater sequentes ad eundem *Lotharingiæ* Ducem dedit Literas, *Parisijs* Die 4 Octobris 1650 datas (*i*), de Vicecomite *Taaffio*, ejusque Legatione, Sermonem facientes :

Mon Cousin,

Le My Lord Taaffe, Personne de Qualitte, & de grand Merite, ayant eté depesche d'Irlande au Roy Monsieur mon Fils par le Marquis d'Ormond, & par tous les Catholiques de ce Royaume, & etant arrivé

(*b*) *Clanrickardi Notæ Memores*, vulgò *Memoirs*, Pag. 41.
(*c*) Confer Cap. xiv. Num. xv. Pag. 524.
(*f*) *Clanrickardi Notæ memores*, in Differtatione, Pag. xxxviii.
(*g*) Sita est propè *Normanniam*, Juris tamen Regis *Angliæ* ex quo *Normannorum* Gens in *Anglia* regnare cæpit Anno 1066. Idem est Judicium de Insula *Garnia*, alijs *Sarnia*, vulgò *Guernesey*, alijs *Garnesey*. Confer Cap. præf. Num. x. Lit. a. Pag. 612.
(*h*) Ex *Clanrickardi Notis memoribus*, Pag. 41.
(*i*) Ex ijsdem, Pag. 40.

arrivé ici depuis le Parlement du Roy, mon Fils, en Ecosse: J'ay cru, qu'il etoit plus a Propos de l'arrester quelque Temps jusqu' à ce que j'eusse pu estre informée de la Maniere que ceux de sa Religion seroient recus dans ce Pays la, & ai envoié une Partie de ses Depeches par un autre, ce qu' il a jugé raisonable de faire, & ne passera pas luy-meme, sans que Nous en ayons des Nouvelles. Entre autre Choses, il m'a communiqué une Negotiation, qui Vous regarde, & pour la quelle il Vous va trouver à present. Il en pourra sortir grand Advantage aux Affaires du Roy Monsieur mon Fils; & il me semble aussi parce que j'en puis connoitre, qu' il y a Lieu de Vous donner la Satisfaction, qui à eté proposee par ceux, qui en ont parler de notre Part. Je me remet â My Lord Taaffe de Vous entretenir des Particularitez, & me contenteray de Vous recommender l'Affaire, & sa Personne qui merite toutes les Civilitez que Vous lui pourriez faire. Vous le pourrez croire entierement, & dans les Assurances que Je l'ai prié particuliermant de Vous rendre que Je suis,

Mon Cousin,
Votre bien Affectionne Cousine,
HENRIETTE MARIE, R.

LXXXVIII. Demum sæpè laudata Regina Mater, *Taaffium* Vicecomitem ad *Lotharingium* Ducem mittens, eum istis associari voluit Literis (*k*) Die 18 Novembris 1650.

Mon Cousin,

Le Porteur de celle cy, Mon Cousin le Viscomte de Taaffe, ayant eté depesché vers le Roy, Monsieur mon Fils, de la Part du Marquis d'Ormond, pour lui rendre Compte de l'Etat des Affaires d'Irlande a trouver Sujet, pour des Raisons qui ont empeché son Voyage en Ecosse d'y envoyer ses Lettres, & attendre lui mesme icy jusqu 'a present. Il est aussi instruit de la Part des Catholiques, & a la Connoissance de leurs Sentiments, pour tout ce qui generalement regarde le bien de ce Royaume; s'en allant Vous trouver il Vous communiquerá tout ce de quoy il est chargé, & particuliermant Vous entretiendra d' une Negociation, qui a eté commence en Irlande par vos Ordres & Agens; & de la quelle, si les Circonstances à present en pouvoient permettre la Conclusion, il en pourroit sortir, à mon Avis, grand Avantage, & Utilité aux Affaires du Roy, Monsieur mon Fils. Je Vous prie de vouloir regarde l'Affaire en cette Consideration, comme aussi tout ce qui Vous será representé au Regard de l'Irlande, ou il semble que les Choses ne sont pas si desesperés, qu elles ne pourroient estre remises, en Cas, que Nous fussions assistés de nos Amis. Je Vous conjure de Nous donner le Secours de vos Advis & Conseils, & de Vous le pourrez croire entierement, & en faire Estime comme d'une Personne, d'un grand Merite, & qui a servir le feu Monseigneur, & le Roy, Monsieur mon Fils, avec Affection, & Fidelité singuliere. Je me remets à luy pour le reste que j'aurois à Vous dire, & pour Vous assurer, que Je suis, & seray tout ma Vie veritablement.

Mon Cousin,

La Reine au Duc de Lorraine par le My Lord Taaffe, Novembre 18, 1750.

His addere non pigeat, Ducem *Ebaracensem*, eodem Mense Novembri *Bruxellis* constitutum, sæpenumerò stimulasse *Lotharingium* Ducem ad mittendas, quas posset, Suppetias in *Hiberniam*; Equitemque *Henricum Vice*, Regis *Caroli* Residentem, ut vocant, apud Aulam *Bruxellensem*, & Equitem *Georgium Ratcliffe*, Ducis *Eboracensis* Gubernatorem, Rei hujus Progressum magnoperè ursisse (*l*).

LXXXIX. Dux *Lotharingiæ* ex istis omnibus, atque ex Colloquio, quod habuit cum Domino Vicecomite *Taaffe*, videns planè Catholicorum *Hibernorum* Postulata legitimè fundari, utpotè Regijs Juribus haud dissona, ad eos legavit Primarium Ditionis Suæ Administrum, Reverendissimum ac Nobilissimum D. *Stephanum de Henin*, Abbatem *S. Catharinæ*. En porrò Literas Credentiales, verè aureas, Catholicoque Principe dignas (*m*).

" CAROLUS Dei Gratia Lotharingiæ Dux, Marchio, & Dux Calabriæ, Barri, & Gueldriæ, Marchio " Mussipontanus, & de Nomanny, Comes Provinciæ Vallimontis, Albimontis, Zutphaniæ, Salmi, Save-" rdæ,

(*k*) Ex præfato *Clanriekardi* Opere, Pag. 42.
(*l*) Ex eodem in *Dissertatione* prævia, Pag. xvi.
(*m*) Ex eodem, Pag. 5.

" redæ, &c. Reverendissimo, ac Nobilissimo Stephano de Henin, Abbati a Sancta Catharina, Nobis à
" Consilijs intimis, nostroque ad Catholicos Hiberniæ Ordinis Legato, Salutem.

" Cum nostrorum Exempla Majorum insecuti, nihil Christiano Principi honorificentius, aut tanti Nominis Claritudine dignius unquàm duxerimus (idque etiam Facto sæpiùs testati sumus) quàm periculosis Amicorum Temporibus subvenire, præsertìm in Causa propugnandæ Religionis, quæ Nobis ipsâ Vitâ charior semper fuit, & in posterum (Deo dante) futura est; ejusque Rei capessendæ præclara Nobis, licèt calamitosa, sese offerat Occasio in præsenti Rerum *hibernicarum* Statu, Nos urgentissimis Catholicorum Ordinum, qui nunc in *Hibernici* Regni Procuratione legitimè versantur, Petitionibus, per Illustrissimum Dominum Vicecomitem Taaffe, delatis, annuentes: Id enimverò summâ Nobis Contentione enitendum statuimus, ut & Armis, & Opibus, &, si Opus fuerit, propriâ Capitis nostri Dimicatione, Nobilissimæ Gentis Saluti Defensionique consulamus: Quod ut ad felicem Exitum quantociùs (auspicante Deo) perduci possit, Te prædictum Reverendissimum, & Nobilissimum Stephanum de Henin, Abbatem à Sancta Catharina, pro ea, quam in Te semper agnovimus ergà Nos Fide, perspectâque in Rebus agendis Solertiâ, ac peculiari in Religionem Catholicam Addictione, Legatum hac in Parte nostrum ad prædictos Ordines mittendum decrevimus; quemadmodum de Facto mittimus, & & deputamus; Tibique plenam, & omnimodam cum ijsdem Ordinibus agendi, transigendi, contrahendique, & quæcunque Pacta feriendi, Potestatem, Auctoritatemque concessimus, ac Vigore præsentium concedimus, de ijs omnibus, ac singulis, quæ ad præfati Regni Defensionem, Securitatem, Salutem, Commodumque, ac nostræ super eo Voluntatis, quam notam tibi fecimus, Executionem pertinere judicaveris; ratum in posterum habituri, immò jam nunc habentes, quicquid nostro Nomine, ac Virtute præsentium, cum prænominatis Ordinibus egeris, transegeris, ac contraxeris, non aliter, ac si de omnibus, & singulis, quæ in Conventionem veniant, speciatìm hic Mentio haberetur. In eumque Finem, & Effectum, nostram, & Successorum nostrorum, Fidem, cum omnium Bonorum nostrorum, præsentium, & futurorum, Obligatione, irrevocabiliter obstringimus. Quorum in Testificationem præsentes Literas nostrâ Manu subscriptas, secretiore nostro Sigillo muniendas curavimus, Datum Bruxellis 31 Decembris, Anno Millesimo Sexcentessimo Quinquagesimo.

" D. C. CAROLUS

L. S.

" *J. G. Goets.*

XC. Die sequenti, primo nimirùm Januarij 1651, Literas item aureas dedit per laudatum Legatum deferendas ad ipsosmet Catholicos *Hiberniæ* Ordines, in Regni Administratione constitutos, non autem ad *Ormondium*, quia ex *Taaffio* intellexit, ipsum brevi ex *Hibernia* discessurum, nihil tamen de *Clanrickardio* Prorege substituendo. En verò Literarum istarum Tenorem (*n*):

Excellentissimi, Reverendissimi, Illustrissimique, Amplissimi, & Generosi Domini.

Acceptis per Illustrissimum Dominum Vicecomitem Taaffe Ordinum vestrorum Postulatis, cognitâque indè Hibernici Regni Calamitate, ingemui quidem, non sterili quodam aut otioso Dolore perculsus, sed commotus Vobis flagrantissimo opitulandi Desiderio, & in id omnia, quæ in me sita sunt studiosissimè impendendi; quem ad Conatum, ut multa me commovent, antiqua videlicèt Gratiæ Vestræ Fama, Gentis Nobilitas, perspecta varijs in Bellis Animi Magnitudo, probata toties adversùs Deum, Regemque Fides, cæteraque Regni clarissimi illustria Facinora, aut Literis consignata, aut recentibus Argumentis ad vestri Nominis Celebritatem, strenuissimè testata, tùm nihil vehementiùs impellit, quàm ipsa tuendæ, & in Libertatem vindicandæ Religionis Necessitas, cui omnia semper postbabenda constitui, sicut & me postbabiturum verissimè judicatis. Quamobrem ut huic, quam de me concepistis, Opinioni, pari Animo responderem, Reverendissimum, ac Nobilissimum Stephanum de Henin, Abbatem à Sancta Catharina, à Consilijs nostris intimis, Legatumque hac in Parte meum, ad Vos continuò mittendum putavi, tùm qui meo Nomine Gratias Vobis agat eximias, tùm de ijs, quæ per prædictum Illustrissimum Dominum Vicecomitem Mibi vestro Jussu proposita sunt, & à Vobis insuper proponi poterant, ad ineundas conservandi vestri Rationes, alijsque quibuscunque, ad Utilitatem Regni Hiberniæ spectantibus, cum legitima, quam

Uuuu

(*n*) Ex eodem, Pag. 3.

si rite contuli, Auctoritate pacificatur. Huic itàque ut plenam indubitatamque Fidem habeatis, necnon, meæ ergà Vos propensissimæ Voluntati, magnopere rogatos velim.

Datum Bruxellis primo Januarij Anni Millesimi Sexcentissimi Quinquagesimi Primi.

Vestri Amantissimus, ac Studiosissimus,
D. C. CAROLUS."

Excellentissimis, Reverendissimis, Illustrissimis, Amplissimis, ac Generosis Dominis, in Hibernici Regni Administratione constitutis.

XCI. Appulsus in *Hiberniam* Mense Februario prælibati Anni 1651. *Lotharingiæ* Legatus, Patre *Georgio Dillono*, Vicecomitis *Dilloni* Fratre, Vicecomitique *Taaffi* Avunculo, omnimodè spectabili Ordinis Minorum Alumno sociatus, statim rescivit Marchionem *Clanrickardiæ* Proregem fuisse Deputatum Regni post *Ormondij* Discessum, cui propterea per laudatum suum in Itinere Comitem significavit, se Literas Credentiales ipsi ostensurum Loco, & Tempore ab Excellentia Sua designandis. *Clanrickardius* confestim ad Legatum misit Quatuor è Catholicorum Commissarijs, *Franciscum* nempè *Berminghamum*, Baronem *Athenriensem*, Equitem *Nicolaum Plunkettum*, *Richardum Bellingum*, & *Severinum Browne*, Armigeros, qui dictas Literas Credentiales inspicerent, earundem Rationem ipsi *Clanrickardio* reddituri, quod utique præstiterunt, ut liquet ex ipsorum ad *Clanrickardium* Epistola Anglica, Die 27 Februarij 1651. (Stylo novo) datâ (o). Hinc Prorex *Clanrickardius* in Ædibus suis *Tyrellonis* propè *Galviam* Die 7 Martij (1651) primam Legato *Lotharingiæ* præbuit Audientiam, ut vocant, Dieque sequenti prænominatus P. *Georgius Dillonus* Proregi, Nomine Legati, quosdam proposuit Tractatûs Articulos, quorum præcipui erant, ut Dux *Lotharingiæ* Protector foret Regni *Hiberniæ*, ejusque postmodùm Hæredes, & Successores, cum Subordinatione tamen ad Regem; utque oppignoranda essent *Limericense*, & *Galviense* Fortalitia pro exsolvendis Suppetiarum Expensis.

XCII. Porro Die 12 ejusdem Mensis Martij (1651) Prorex Literas dat ad D. Fr. *Thomam Flemingum*, & D. *Joannem de Burgo*, Archiepiscopos *Dubliniensem*, & *Tuamensem*, reliquosque Prælatos, ac Catholicorum Commissarios, *Galviæ* residentes, earundem Tenore Facultatem (p) ipsis faciens, convocandi Generalem tàm Cleri, quàm Nobilitatis Congregationem, quando, & ubi ipsis videbitur expedire, ut super Legationis istiusmodi Negotijs seriò deliberent; insimulque Quinque nominat Commissarios ad Tractatum cum Legato ineundum, Quatuor nimirùm mox allatos, quibus adjicit *Theobaldum* Vicecomitem *Dillonum*, Præsidem *Conaciæ*, quibusque adjecit etiam Clerus D. Fr. *Antonium Magenis*, Ordinis *S. Bernardi*, & D. Fr. *Hugonem de Burgo*, Ordinis *S. Francisci*, Episcopos *Dunensem*, & *Duacensem* (q); ad quos Die 18 ejusdem sæpè nominati Mensis Martij Instructiones mandat, ut scilicèt Legatum certiorem faciant de *Limericensis*, *Galviensis*, *Athlonensis*, & *Sligoensis* Fortalitiorum Oppignoratione pro Solutione Expensarum, Duci *Lotharingiæ*, ejusve Hæredibus faciendâ, dummodò momentosas ferat Suppetias; sed quoad Protectionem Regni, & Præfecturam Exercitûs, à Duce *Lotharingiæ* suscipiendas, cùm neque per Organum Reginæ, Ducisve *Eboracensis*; neque ullatenùs innotescat desuper Mens ipsiusmet Regis, idcircò Articulum illum reservandum esse pro Tractatu *Bruxellis* ineundo, ad quem Effectum eò mittit selectos Viros, Vicecomiti *Taaffo* in memorata *Bruxellensi* Civitate tunc versanti, in Procuratione jungendos (r). Dieque sequenti Commissarij recensiti retulerunt Proregi, habitum fuisse præscriptum ab Excellentia Sua Congressum cum *Lotharingis* Legato, huncque respondisse, se quidem libenter velle, quod Tractatus *Bruxellis* ultimatè concludatur, cui Rei adjutricem utique Manum apponet, non posse tamen Suppetias ferre in Vim Tractatûs non ulteriùs perducti, tametsi memoratorum fieret Fortalitiorum omnium Oppigneratio

XCIII. Inter-

(o) Ex eodem, Pag. 1.

(p) Eas legere est ibidem, Pag. 17, idemque patet ex Epistola Archiepiscopi *Tuamensis* ad *Clanrickardium* Marchionem, Pag. 23.

(q) De Præsulibus istis nonnihil Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 490.

(r) Ex eodem *Clanrickardi* Opere, Pag. 21.

XCIII. Interea Congregatio Generalis haberi cæpit *Galviæ* Die 18 præfati Mensis Martij, cujus Nomine Archiepiscopus *Tuamensis* Die 21 Martij per Epistolam (*s*) denunciat Proregi Opinionem ejusdem esse, quod recensiti acceptentur Articuli, à P. *Georgio Dillono* propositi, ad quam tamen Rem flecti nequit *Clanrickardius*, ut liquet ex Literis responsorijs, Die sequenti ad Archipræsulem *Tuamensem* datis, (*t*). Nihilominùs Prælatorum Precibus pulsus, tandemque devictus, inducitur Legatus ad ipsis tribuenda viginti Millia Librarum Sterlingarum (*u*) pro præsenti sublevanda Necessitate, eâ tamen Lege, ut *Limericense*, & *Galviense* Fortalitia oppignentur, utque reliqui Tractatûs Articuli apud *Bruxellas*, ut præfertur, discutiantur. Cui Conventioni tàm Marchio *Clanrickardius* Nomine Regis, quàm Prætores, & Magistratas Civitatis *Limericensis*, Oppidique *Galviensis*, lubentissimè consentiunt, factis desuper Instrumentis opportunis, Die 7 Aprilis 1651 expeditis; interèaque Prælati, & Proceres, alijsque, quotquot sunt, Viri Nobiles, & Equestres, Facultatem habent revertendi ad propria, Vigore scilicèt Literarum à *Clanrickardio* Prorege Die 28 Martij 1651 emanatarum (*w*).

XCIV. Postmodum Die 12 Aprilis (1651) Eques *Nicoldus Plunkett*, & Armiger *Severinus Browne*, Jurisconsulti Causidici, in Procuratione juncti *Taaffio* Vicecomiti, *Bruxellis* tunc constituto, Literas Procuratorias, & Instructiones, Epistolamque ad Reginam, Ducem *Eboracensem*, Marchionem *Ormondium*, ipsumque Vicecomitem *Taaffium* recipiunt à Prorege, qui antecedenter, Die nimirùm 9 ejusdem Mensis Aprilis Epistolam dedit latinam ad Ducem *Lotharingiæ* per sæpe laudatum ipsius Legatum, Tenoris sequentis (*x*):

Serenissime Princeps.

Celsitudinis Vestræ Legatus, Reverendissimus, ac Nobilissimus Stephanus de Henin, Abbas de Sanctâ Catharina, torum, quæ hic inter Nos peracta sunt, Instrumentum fert meâ Manu signatum, & proprio meo Sigillo munitum. Illius in Rebus gerendis Solertiam expertus sum, & eâ Humanitate præditum novi, ut non solùm omnium Animos, omnium Affectus Vestræ Celsitudini conciliaverit, sed & sui Memoriam apud Nos reliquerit gratissimam. Illum ergò tàm fidelem, tàm perspicacem tanti Principis Ministrum Celsitudini Vestræ commendo, ut pro Merito Favores, quos illi impertiri dignatur Celsitudo Vestra, indies augeantur. Celsitudinis Vestræ Manus deosculor,

Lougbreaghæ, Aprilis 9, 1651.

Celsitudinis Vestræ
Humillimus Servus
CLANRICKARDE.

XCV. Quandoquidem autem tres memorati Procuratores, seù Agentes, à solo Prorege *Clanrickardio* nominati fuerint, idcircò ut Rebus Ecclesiasticis securiùs consuleretur, Commissarijs Cleri, *Galviæ* residentibus, visum est Duos Procuratores, seù Agentes eodem in Negotio *Bruxellis* peragendo constituere Die 7 ejusdem Mensis Aprilis, nempè Reverendissimum D. *Nicolaum French*, Episcopum *Fernensem*, & Nobilissimum Virum *Jacobum Prestonum*, è Vicecomitibus de *Germanston*, Equitem Auratum. Porrò, ut obiter dicam, Quinque tunc erant Commissarij, à nuperâ scilicèt Congregatione Generali, *Jacobopoli*, vulgò *James-Town*, ut præfertur habitâ, deputati, nempè D. *Hugo O-Reilly*, Archiepiscopus *Armacanus*, Totius *Hiberniæ* Primas; Fr. *Thomas Flemingus*, Ordinis Minorum, Archiepiscopus *Dubliniensis*, *Hiberniæ* Primas; Fr. *Edmundus O-Dempsey*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus *Leighlinensis*; D. *Norbertus Barry*, Episcopus *Corcagiensis*, & *Clonensis*; & D. *Franciscus Kirovanus*, (vulgò *Kirwan*), Episcopus *Alladensis* (*y*). En verò Procurationis Instrumentum (z):

"IN

Uuuu 2

(*s*) Ibidem, Pag. 23.
(*t*) Ibidem, Pag. 27.
(*u*) Idest octoginta Millia Scutorum *Romanorum*, quæ Summa tunc plus valebat, quàm nunc valet Quadruplo major.
(*w*) Ibidem Pag. 43, & in prævia *Dissertatione*, Pag. L.

(*x*) Ibidem Pag. 68. Atque Pag. 83 legere est Ducis *Lotharingiæ* Epistolam Responsoriam, *Bruxellis* 20 Septembris 1651 datam, ex gallico in anglicum Idioma versam, ut Num. xcvii. dicetur.
(*y*) Nonnihil de Præsulibus istis dictum est Cap. xiii. Num. lxvii. Pag. 490.
(*z*) Ex *Coxo*, Part. ii. Append. xlvii. Pag. 177.

" IN DEI NOMINE AMEN.

" Memorandum, quod Anno Domini 1651, Die verò Mensis Aprilis septimo, Nos infrascripti, tàm " nostro, quàm omnium ferè Procerum, Nobilium, ac Popularium Catholicorum Regni Hiberniæ No- " mine, & Nominibus (quorum Sensum in hac Parte, & Consensuum certam, & exploratam Notitiam " habemus) nominavimus, constituimus, elegimus, & deputavimus, omnibus, quibus possumus, Modo, " Viâ, Jure, ac Ratione, Procuratores, Agentes, & Negotiorum nostrorum Gestores, generales, & speci- " ales, ità ut Specialitas Generalitati non derogat, aut è contrà, conjunctim etiam, & divisim, si ità " Opus fuerit, in Casu Mortis, aut alterius inevitabilis Necessitatis, Reverendissimum in Christo Patrem " ac Dominum, D. Episcopum *Fernensem*, & Clarissimum, ac Nobilissimum Dominum, D. *Jacobum* " *Prestonum*, Equitem Auratum, ut suprà ad agendum, tractandum, consulendum, ac firmiter conclu- " dendum cum Serenissimo Principe *Carolo*, Duce *Lotharingiæ* (quem in Regium Protectorem Regni " Hiberniæ eligimus) nostro omniumque præfatorum Nominibus ad agendum cum præfata Sua Celsitu- " dine, tàm in, & super Negotio Principalis Protectionis memoratæ, quàm in, & de alijs Articulis, Pro- " positionibus, & Postulatis nostris, conventis, & non conventis, tale Negotium quoquomodo concer- " nentibus, cum omnibus annexis, connexis, emergentibus, dependentibus, & aliâ Ratione concer- " nentibus, & generaliter omnia alia in præmissis agendi, & faciendi, ac si Nos ipsi præsentes essemus. " Et quicquid in prædictis fecerint, concluserint, tractaverint, consenserint, & convenerint cum præ- " fato Serenissimo Duce *Lotharingiæ*, seù cum ejus Hæredibus, aut Assignatis suis, seù cum ejus, eo- " rumque Agentibus, Legatis, Procuratoribus, seù alijs quibuscunque, Mandatum, & Potestatem ad " id specialem habentibus, uno, vel pluribus, Nos ratum, gratum, & acceptum habituros promittimus " per Præsentes. Et ad id Nos ipsos, & Successores nostros, aliosque, quos possumus, in perpetuum " obligamus. Datum sub Signis, & Sigillis nostris Anno Dieque, quibus suprà, & in Præsentia Testium " infrascriptorum. *Galviæ* in Provincia *Conaciæ*, & Regno *Hiberniæ*, præsentis Mansionis nostræ, seù " Refugij Loco.

" Fr. *Thomas* Archiepiscopus *Dubliniensis*, *Hiberniæ* Primas.
" *Norbertus Corcagiensis*, & *Clonensis* Episcopus.
" Fr. *Antonius Clonmacnoisensis* Episcopus, Procurator Primatis *Hiberniæ*.
" *Walterus Clonfertensis*, & Procurator *Leghlinensis*.
" *Franciscus Alladensis* Episcopus.

" Et Nos Major, seù Prætor, *Galviensis*, & Cives, confirmamus, & nostris Suffragijs ratificamus præ- " dictum Procuratorium, & Personas in eo nominatas nostros etiam Procuratores, ut suprà, constituimus, " Die, & Anno, quibus suprà, cum infrascriptis de Consilio nostro.

Richardus Kirwan, Prætor.
Valentinus Blake.
Dominicus Browne.
Oliverius French.
Stephanus French.
Joannes Blake.
Thomas Lynch, Filius *Ambrosij*.

Joannes Blake, Record.
Thomas Lynch, Vic.
Petrus Browne, Dep. Vic.
Stephanus French.
Jacobus Lynch, Filius *Stephani*.

XCVI. PROCURATORES, seù Agentes, præfati, Navim conscendunt *Galviæ* Die 23 Maij (1651) eâque descendunt *Amstelodami*, in *Batavia*, Die 6 Junij. *Bruxellas* appulsi, Vicecomitem *Taaffium* congrediuntur, statìmque de Propositionibus, seù Articulis, à Congregatione Generali formatis, Reginæ, Duci *Eboracensi*, & Marchioni *Ormondio* subjiciendis ab omnibus in Sententiam itum est, quod proindè fecerunt. Regina autem, de *Eboracensis* Ducis, & *Ormondij* Marchionis Consilio, ijsdem Mentem suam, & Sensum aperuit quantùm in Literis expedire videbatur, cautissimè enim scribebat quoad Articulos de Protectione Regni, & Præfecturâ Exercitûs concedendis Principi extero ad Effectum restaurandi in *Hibernia* Catholicam Religionem, nè fortè id rescirent *Puritani Scotiæ*, qui Regi tum favere, & obsequi gestiebant.

Procuratores tamen, seù Agentes, vel ex solo Literarum Reginæ Testimonio plenam habentes ad tractandum, concludendumque Potestatem, Fædus pangunt Die 2 Julij 1651 cum Duce *Lotharingiæ*,

Lotharingiæ, quindecim conceptum Articulis (*a*), quorum præcipui summatim sunt, ut Dux *Lotharingiæ* Regius sit Protector Regni *Hiberniæ*, & post ipsum Hæredes ejus, ac Successores; ut Fæderis Pactores, impetratâ Summi Pontificis Benedictione, protestantur, se perpetuò mansuros sub Obedientia, & Fide Sedis Apostolicæ, & Sanctitatis Suæ; ut restauratis in *Hibernia* Religione Catholicâ, Regijsque Juribus, Dux *Lotharingiæ* resignet Auctoritatem suam in Manibus Regis, habitâ priùs Satisfactione pro omnibus ab eo factis desuper Expensis; ut ipse Præfecturam habeat Exercitûs, aut alius ab eo constitutus, qui tamen debet esse Cultor Orthodoxæ Religionis, sicut & Protector sub eo Regni; ut quoad Privilegia, & immunitates tàm Civitatum, & aliorum Regni Locorum, quàm ipsorum Incolarum subditorum, quàm etiam quoad Aministrationem Justitiæ, nihil innovetur, sed fundamentales Regni Leges sartæ tectæ serventur; ut ultrà Viginti Librarum Sterlingarum Millia à Duce *Lotharingiæ* jàm data, Sua Celsitudo alias tribuat Pecuniarum Summas, atque Rerum bellicarum Quantitates, quæ Bello continuando sufficient, neque tamen Ducis excedent Facultates; ut ad faciendam prædictarum Expensarum Solutionem obstricta erit universa *Hiberniæ* Natio, & pro Cautione Urbes *Galviensis*, *Limericensis*, *Sligoensis*, & *Athlonensis*, unà cum Regio *Duncannonensi* (*b*) Fortalitio (si ex Inimicorum Potestate recuperetur) in Celsitudinis Suæ, ac Hæredum, & Successorum ipsius Potestate erunt usque ad condignam Expensarum Solutionem; ut pro Expensarum harumce Computu faciendo nominentur à Fæderis Pactoribus aliqui, qui tamen à Congregatione Generali mutari poterunt; tandem ut nec Celsitudo Sua Pacem, Induciasve concludat absque Proregis, & Congregationis Generalis Consensu, nec Vice versâ.

XCVII. Die 20 Septembris 1651 Dux *Lotharingiæ* Epistolam misit ad Proregem *Clanrickardium* per anteà nominatum (*c*) Chiliarcham *Oliverium Synot*, necnon & exiguam Rerum bellicarum Quantitatem, veluti promissarum Arrham. Jactâ porrò apud Insulam in Littore *Conaciæ* dictam *Bophinam* Anchorâ, prælibatus *Synot* eâ de Re certiorem facit Marchionem *Clanrickardium*, ad ipsum insimul transmittens suum Literarum Fasciculum, continentem imprimis præfatam Ducis ad Marchionem Epistolam, insuperque aliam duorum Agentium *Plunketti*, & *Bruni*, seû *Browne*, Die 14 Septembris; atque Epistolam Reginæ ad ipsos Agentes, Die 1 July; ac Epistolas Regis, & *Ormondij* ad Vicecomitem *Taaffium*, Diebus 21 Januarij, & 13 Martij (*d*), eodem de Tractatu. Quibus ab eo perlectis, tanquàm firmissimum Murum se opposuit Fæderi *Lotharingio*, præcipuè quoad Articulos de Protectione Regni, & Præfecturâ Exercitûs, Principi extero tribuendis, eò vel maximè quia (ajebat) Procuratores, seû Agentes, neque à Rege, neque à seipso, Regis Vicesgerente, Facultatem habuere ad concludendos Articulos istos, quos proindè irritos, & inanes declaravit (*e*). Hinc in Epistola ad ipsos, *Plunkettum* nempè, & *Brunum*, Die 20 Octobris 1651 data (*f*), minatur adversùs eos Edicta severa, utpotè Potestate procuratoriâ infideliter abusos.

Interea autem Generalem indixit tàm Cleri, quam Nobilitatis Congressum, seû Congregationem, in suprà recensito Fratrum Minorum Cænobio apud *Jacobopolim*, seù *Villam Jacobi*, anglicè *James Town* (*g*), sed an habita fuerit necne, mihi, ut candidè fatear, non constat. Sanè crediderim quod non, *Scotorum* quippè Exercitum, cui præerat Rex, commisso Prælio apud *Vigerniam*, vulgò *Worcester*, in *Anglia*, Die 3 Septembris ejusdem Anni 1651, omnino profligavit *Cromuellus*, aufugitque Rex *Carolus* in Veste plebejâ ad Locum propè *Boscum-Bellum*, vernaculè

(*a*) Eos in extensum anglicè legere est in eodem *Clanrickardi* Opere, Pag. 78, ubi animadvertere poteris, nuper recensitos *Nicolaum French*, Episcopum *Fernensem*, & *Jacobum Prestonum*, Equitem Auratum, non fuisse inter Fæderis Pactores, sed solos pro Parte Catholicorum *Hiberniæ* Vicecomitem *Taaffe*, Equitem *Nicolaum Plunkett*, & Armigerum *Severinum Browne*.

(*b*) Adeas Cap. vii. Num. xii. & Cap. præs. Num. lxxv. Lit. w. Pag. 144, & 683.

(*c*) Cap. præf. Num. lxxxv. Pag. 695.

(*d*) Eas legere est in Operè *Clanrickardi* à Pag. 74.

(*e*) Ibidem in *Dissertatione*, Pag. lvi.

(*f*) Ibidem, Pag. 85.

(*g*) Ibidem, Pag. 109.

vernaculè *Bascabel*, ubi, ut obiter dicam, quinque Fratres, Fidei Catholicæ Cultores, Fidelitateque pleni, quibus Cognomen *Penderel*, eum de Nocte in suis Horreis, de Die verò in propinquis Sylvis, atque in permagnâ Quercu (*b*), follicitò solerterque per sex Septimanas, jugi summâque, haud obstante Perquisitione, absconderunt, donec multis in Itinere adversis Casibus jactatus, ac quandoque Veste muliebri indutus, semper verò Mortis Metu Animis obversante perculsus, tandem *Gallicum* Littus juxtà *Portum Gratiæ*, vulgò *Havre de Grace*, in *Normannia*, Die 30 Octobris ejusdem Anni attigeret.

XCVIII. Sed quidquid sit de hoc, ut ad Rem nostram redeamus, Anno sequenti (1652) Rex binas eadem de Re *Parisijs* scripsit ad *Clanrickardium* Literas (*i*), quarum primæ Die 10 Februarij datæ sunt, ibique magnoperè laudat *Clanrickardi* Fidelitatem, Constantiam, Zelum, Prudentiamque in reprobando dictos duos Fæderis Articulos, Grates propterea ipsi rependens, sicut & in posterioribus Literis, Die 23 Martij emanatis, ubi tamen blandè inhibet Proregem, ne in præfatos Procuratores, seù Agentes, per Edicta animadvertat, quatenùs (inquit) se purgaverint, ostendentes, se ex sola Desperatione conclusisse Articulos istos, aliam nimirùm haud videntes Viam Suppetias magnoperè necessarias obtinendi.

Literas item *Parisijs* dedit Rex ad Ducem *Lotharingiæ* Die 6 ejusdem Mensis Februarij (*k*), quibus declaravit, Fæderis Articulos, etsi sub Initium Mensis Julij superioris conclusos, ad Notitiam suam, aut Reginæ, aut Ducis *Eboracensis*, autve Marchionis *Ormondij* nullatenùs pervenisse, donec nuper à *Clanrickardio* ad *Ormondium* transmissi fuerint, summas tamen agens Gratias tàm pro Suppetijs recensitis, quàm quod Celsitudo Sua acceptare renuerit Auctoritatem in Regnum, & Exercitum, ipsi à Procuratoribus, seù Agentibus, tributam, multò minus eam exercere, inconsulto Rege.

Ijsdem quoque in Literis Rex paratum se exhibet ad novum inchoandum, perficiendumque cum Duce Tractatum, eique Proposito lubens aquiescit Dux in Responsorijs, Die 23 ejusdem Mensis Februarij scriptis (*l*), nihil tamen, quod sciam, exindè factum est. Rebelles siquidem Parlamentarij, & Regicidæ, universam fermè *Hiberniam* intereà subjugarunt (*m*), pulseruntque postmodùm è Regno ipsum *Clanrickardium*, expugnatâ Die 12 Maij 1652 *Galviâ* (*n*), quæ ultimum erat Momenti alicujus Oppidum, Regi, & *Fœderatis Catholicis* subditum. Tandemque Arx *Rossensis*, in Agri *Kerriensis* Peninsula, ad Deditionem coacta est Die 27 Junij ejusdem Anni, sed non antequàm Generalis *Ludlow*, pridem dicto *Iretono* (*o*) suffectus, transvehi faceret Navim à Mari suprà excelsos Montes ad Lacum, *Lean* nuncupatum, in quo sita est prælibata Peninsula (*p*).

XCIX. Cæterum non abs Re, sed Opere Pretium erit in Medium adducere Articulos, per *Parlamentarios*, & *Regicidas*, dùm Rerum in *Hibernia* potiri inciperent, fabricatos, ad extirpandos penitùs *Hibernos*, seù Orthodoxos, & Regi fideles, adque sic conceptum jampridem in eos Livoris, & Odij Virus evomendum (*q*).

1. *Ut nullus Scholaris Nationis* Hibernicæ *permittatur docere scribendi, loquendi, aut numerandi Artem.*

2. *Ut Nemo mittat Filios suos trans Mare ad ulla Seminaria, Studiorum, vel Scientiarum addiscendarum Causâ, sub Pœna Confiscationis suorum Bonorum, & Inhabilitatis ad obtinendas Libertates Vassallorum in eadem* Hibernica *Natione.*

3. *Ut*

(*b*) Hac de Causa *Angli* dant Quercui Epitheton *Regiæ*, appellant quippè *Regiam Quercum*.

(*i*) In Opere *Clanrickardi*, Pag. 116, & 119.

(*k*) Ibidem Pag. 126.

(*l*) Ibidem, Pag. 126.

(*m*) Recolendus Num. lxxxiv. hujus Capitis, Pag. 694.

(*n*) *Waræus* ad Annum 1652.

(*o*) Cap. præs. lxxxiv. Pag. 694.

(*p*) *Waræus* ad Annum 1652. Adhuc porrò existit fortissima Arx ista (ubi ipsemet fui Anno 1754) quæ quoad Dominium spectat ad D. *Thomam Browne*, Vicecomitem de *Kenmare*, Catholicâ Religione clarum, elocata tamen Regi pro annuo Proventu, ibique Tres Militum Centuriæ, seù Turmæ Præsidium agitant. Videsis Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. i. Pag. 268.

(*q*) Ex *Portero*, Pag. 292.

3 *Ut nullus, cujus Parentes fuerunt in* Hibernia *nati, admittatur ad Tyrocinium ullius Artis, vel Professionis, exercendum in ullo Oppido, vel Loco mercatorio.*

4. *Ut nullus Natione* Hibernus *admittatur, vel publicè, vel privatim, ad ullas Functiones, vel Officia.*

5. *Ut nulla Officia conferantur ullis* Hibernis, *ubi reperiri poterit* Anglus *ad eadem aptus, sed permittatur, ut sint duntaxat Coloni, vel Opifices, & eorum Operibus imponatur certium Pretium, quod Naturæ sustendandæ nudè sufficiat, & non ad cumulandas Opes excrescat, vel ad promovendos suos Filios conducat, sed quod eos contineat intrà Lineam, & Conditionem Colonorum, & Vassalorum nostrorum; ità ut omnem Spem, & Animum despondeant unquàm ampliùs respirandi, vel altiùs resurgendi.*

6. *Ut Nobiles* Hiberni *recludantur in aliquo munito Districtu, & Præsidijs bene instructo, & certis Limitibus circumdato, extrà quos si inveniantur, Militibus liceat eosdem Bonis, & Vitâ privare, tanquàm Rebelles, & Exleges.*

7. *Ut* Hibernici *Villici, & Coloni admittantur ad præsens vivere sub nostris Locatoribus ad tres solummodò Annos, gravissimo illis Vectigali imposito, ut non habeant nisi nudum Victum, & Amictum: Qui Modus cum illis agendi magna Reipublicæ pariet Emolumenta, & ipsos ad tantas rediget Angustias, & Miserias, ut velut Servos Locatorum Obsequio se sint mancipaturi.*

8. *Ut omnes Filij masculi* Hiberni, *decimum quartum agentes Annum, Terra, Marique, nostro mancipentur Obsequio, ut suo Sanquine luant Cruorem Anglicanum, per eorum Populares effusum.*

9. *Ut qui alit, fovet, vel Hospitio recipit quemcunque Romanæ Sedis Auctoritate suffultum, vel ejus Doctrinæ adhærentem, habeatur reus læsæ Majestatis.*

10. *Ut Mulieres* Hibernæ, *nunc numerosiores, adeoque Prostitutioni obnoxiæ, vendantur Mercatoribus, transportentur in* Virginiam, Novam Angliam, Jamaicam, *vel alias Regiones, ut ibidem pro Victu laborent.*

11. *Ut Milites* Hiberni *exarmentur, & strictè inhibeatur omnibus Ducibus, & Strategis, ut Neminem ex* Hibernica *Natione, ne quidem ut Peditem, militare sinant.*

12. *Ut* Hiberni *Nobiles, quorum Patres non fuerunt* Angli, *jubeantur sub Pæna* Capitis *in suis Galeris gerere Spiras flavas; & alij Homines inferioris Ordinis in Genis dextris portent nigram, & rotundam Tesseram ad instar Nummi Sex Assium, quam si non portaverint, pro prima Vice inuratur eis in eodem Loco Stigma, in Forma Litteræ O, æquè magnum ac Nummus duodecim Assium, pro secunda Vice tanquàm Exploratores interficiantur.*

13. *Ut in Portubus maritimis valida collocentur Præsidia, in quibus nullus* Hibernus *ob Periculum, quod timeri possit, morari permittatur.*

14. *Ut Apothecis annonarijs Coloni suppeditent Grana, & Carnem bubulam, idque infimo Pretio.*

15. *Ut* Hiberni *Emphyteutæ, & Coloni, quàm longè fieri potest, removeantur à Præsidijs, meliora Prædia collocentur* Anglis, *infima* Hibernis, *sed summo Pretio.*

16. *Ut singuli Coloni ex decem Jugeribus Grani Jugerum unum arent, seminentque Canabe, vel Lino, elaborandis pro Classe Navali per* Hibernos *in Ergastulis constitutos.*

17. *Ut ubi est Lignorum Penuria, singuli Coloni per decem Annos præservent singulis Annis sex Arbores ex Malis, Pyris, Fraxinis.*

18. *Ut post tres Annos nullus cujuscunque sit Conditionis permittatur in* Hibernia *vivere nisi abjuret suam Fidem, & renunciet omni Dependentiæ ab Urbe* Roma, Romanæque *Doctrinæ, & omnes Pueri educantur in Religione* Protestantica, *& ità compellantur frequentare Cænam Domini (r), ut sic ob tàm pium Opus, Deus prosperet Arma Reipublicæ, & ejus Thronum reddat invictum.*

19. *Ut Processus non fiant in posterum per Inquisitionem duodenariam, sed per Judices, & Causæ omnes Criminales formentur per supremum Justitiæ Tribunal in qualibet Provincia erectum, & ex Viginti Quatuor probis Hominibus compositum, ex quibus singuli Quaterni habebunt absolutam Auctoritatem ferendi Sententiam Vitæ, & Mortis, quique quatuor Vicibus per Annum obibunt solitas Visitationes in singulis Provincijs, uti & Irenarchæ in suis Quatuor Anni Sessionibus (s).*

20. *Ut Nomina omnium* Hibernicarum *Familiarum in singulis Comitatibus per singulos Annos describantur*

(r) Sic appellant *Protestantes* suum Eucharistiæ Sacramentum.

(s) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

describantur in Regesto, & Domini, ac Familiarum Capita teneantur respondere pro suis Famulis, & Inquilinis.

21. *Ut Pecora, Jumenta, & Bona alia quæcunque ablata ab* Anglis, *redintegrentur ex Bonis* Hibernorum *degentium in illa Baronia, seù Districtu.*

22. *Ut Cædis, vel Mortis, cuicunque* Anglo *inflictæ, omnes* Hiberni *Incolæ illius Comitatûs, in quo Cædes fuit commissa, Casu quo Homicida evadat, sint rei, prout Commissarij Supremi Justitiæ Tribunalis, vel quatuor ex ipsis, aut Sessionum Judices in suis Circuitibus (t) judicaverint, ac decreverint.*

HACTENUS *Regicidæ*, & perduelles *Parlamentarij Angli* contrà *Hibernos*, quà Orthodoxos, & Regi fideles. Ubi habes, Christiane Lector, impijssimi *Pharaonis* Edicta, in Filios *Israel* olim statuta, iterùm per istos Iniquitatis Filios ex Inferis revocata. Habes ea nefanda Decreta, quæ rabidi Furoris dictavit Ingenium. Habes execrandæ Perfidiæ, & Sævitiæ Partum, inauditam Crudelitatem, *Hibernisque*, utpotè Ecclesiæ, & Regi fidelibus, nocendi diram Cupidinem, qui tamen quantò oppimebantur, tantò magis multiplicabantur, & crescebant, in Catholica Fide stabiles, in Persecutionibus inconcussi, non minùs ac anteà sub ejusdem Sæculi Initium (u).

C. SUBJUGATA sic *Hiberniâ*, Tyrannidemque exercente *Cromuello*, omnium Hominum inhumanissimo, quàm plurimi, etiàm Laici, crudelem Mortem subiere, atque nominatim inter Viros Nobiles hoc Capite recensitos, Eques *Felimus O-Neillus*, Fune suspensus, & Quatuor in Partes dissectus *Dublinij*, Mense Novembri 1652 (w), & *Theobaldus de Burgo*, Dominus Vicecomes *Mayonensis*, Globis transfixus *Galviæ*, Die 15 Januarij 1653 (x). Ardescebat item Persecutio in Clerum, tàm Sæcularem, quàm Regularem, post Hominum Memoriam acerbissima. Quod usque adeò verum est, quod, ut advertit Testis oculatus, *Mauritius Morisonus (y)*, si præteritorum Sæculorum Chronica, si Principum, & Tyrannorum diras Persecutiones à condito Mundo ad hæc usque Tempora, prout in sacris, ac prophanis Historijs traduntur, curiosâ Indagatione, ac diligenti Scrutinio examinaverimus, non inveniemùs Israelitas à *Pharaone*, nec Innocentes ab *Herode*, neque Christianos à *Nerone*, alijsve Æthnicis Imperatoribus, aut Tyrannis, crudeliùs, injustiùs, aut immaniùs opprimi, quàm Catholici *Hiberni* tunc Dierum ab *Anglo-Calvinistis*, Dei, & Sanctæ Matris Ecclesiæ juratis Hostibus, affligebantur, supprimebantur, & exterminabantur.

VERUM non satis fuit trucidare, cruciare, lapidare, aut quàvis Morte afficere quos caperent, sed placuit quàm citiùs extorres agere quos capere non possent, ut ipsi nullum non moveant Lapidem in Ruinam totius Nationis, utque nulli adsint veri Ecclesiastici, qui Regimini, vel Religioni *Anglicanæ* Obicem abjicere valeant. Hinc Conventu Acatholico super hoc habito *Dublinij*, Commissarij Generales *Angliæ* in Regno *Hiberniæ* Proscriptionem quandam Generalem omnium Ecclesiasticorum Hominum, & varias capitales Pænas contrà Receptores, Fautoresque eorundem, consciscunt sequenti Edicto (z):

" HIBERNIA.

" *Per Commissarios Parlamenti Reipublicæ Angliæ pro Negotijs Hiberniæ.*

" CUM plurimorum Annorum Experientiâ deprehensum sit, quod Jesuitæ, Seminaristæ Sacerdotes, ac Personæ in Hibernia Papisticis Ordinibus initiati, teneant id sui esse Officij, & hoc faciant " suum Opus, ut subtrahant Animos, & Affectiones Populi ab Obedientia debita Auctoritati, & Gu" bernio Reipublicæ Angliæ, & sub Specie instruendi, ac docendi Populum in Papistica Religione, mov" ant, & excitent illum ad Seditionem, & Rebellionem, & ad amplectendam, & introducendam exte" neam,

(t) Confer ibidem.

(u) Adeas Cap. præf. Num. xiv, & seqq. à Pag. 617.

(w) De eo recolendus Num. xliv. hujus Capitis, Pag. 649.

(x) De hoc ibidem.

(y) In *Threnodia Hibernico-Catholica*, Pag. 14.

(z) Ex *Daniele* nostro *O-Daly*, aliàs *Dominico à Rosario*, Pag. 375. Confer brevi dicenda Num. ci.

" neam Potestatem, & Jurisdictionem super hanc Nationem, undè prodierunt barbara, & crudelia Homicidia in Hibernia Anno 1641, ac destructivum Bellum indè secutum (*a*). Et cùm multi ex illis Personis Supplicatione ad dictos Commissarios factâ obtinuerint salvos Conductus pro sua in ultramarinas Partes Transportatione, ac nihilominùs differant suum Decessum, & sub prædicto Colore pergant trahere, & seducere suum Populum in supradicta perniciosa sua Principia, & Vias. Quarè ut dictæ Personæ non habeant Opportunitates ulteriùs seducendi Populum, & prosequendi rebelles suas Intentiones, a quibus nulla ordinaria Admonitio, aut benigna Justitiæ Via illos detinere potest, quamvis in illarum Prosecutione exponant Periculo Vitas suas, & integram Ruinam hujus miseræ, & in extremum languentis Nationis. Dicti Commissarij statuunt, ac mandant, ut omnes, & singuli Jesuitæ, Seminaristæ-Sacerdotes quicunque, initiati, & constituti per quamcunque Auctoritatem, Potestatem, aut Jurisdictionem, derivatam, vindicatam, aut prætensam à Sede Romana, infrà viginti Dies ab hujus Edicti Publicatione intrà singulos respectivos Præcinctus in Hibernia, discedant ex hac Natione (si Ventus, Aura, & Transmigrationis Commoditas serviat) vel quamprimùm post viginti octo Dies Ventus, Aura, & Transmigrationis Commoditas serviet, & ut nulli Jesuitæ, Seminaristæ-Sacerdotes, aut alij Sacerdotes supradicti veniant, aut maneant, in ulla Parte hujus Nationis post Finem dictorum viginti Dierum, sine speciali Licentia in Scriptis à Parlamento Reipublicæ Angliæ, vel primario Gubernatore Exercitûs, aut alij Sacerdotes, ut suprà, non discesserint, ut suprà dictum est, vel venerint in hanc Nationem, aut in ea fuerint, vel manserint, ut supràdictum est, quod tunc illi, & singuli illorum erunt rei, & obnoxij Pænalitatibus, & Confiscationibus contrà Jesuitas, Seminaristas-Sacerdotes, & alios Sacerdotes, qui non abierunt ex Anglia, aut venerint in Angliam, declaratis, & emissis in quodam Actu Anno 27 Reginæ Elizabethæ (*b*), quo mandatur ut omnes Sacerdotes abeant, & non revertantur &c. Et ulteriùs statuitur, & mandatur, ut omnes, & singulæ Personæ, quæ post Finem dictorum viginti Dierum volenter recipient, consolabuntur, juvabunt, aut fovebunt ullum talem Jesuitam, Seminaristam-Sacerdotem, aut alium Sacerdotem, Diaconum, aut Ecclesiasticam Personam, initiatam, aut ordinatam, vindicatam, aut prætensam à Sede Romana, habentem suam Libertatem, aut positam extrà Custodiam, si sciant illum esse Jesuitam, Seminaristam-Sacerdotem, aut alium Sacerdotem, Diaconum, aut Ecclesiasticam Personam, ut suprà dictum, illæ Personæ erunt obnoxiæ Pænalitatibus in dicto Casu expressis, & specificatis ob Receptionem, Consolationem, Auxilium, & Sustentationem talium Jesuitarum, Religiosorum, Sacerdotum, vel aliarum Ecclesiasticarum Personarum, ut suprà. Et ulteriùs per hoc statuitur, & declaratur, quod dictus Actus statutus Anno 27 Regni Reginæ Elizabethæ deinceps mandabitur Executioni in hac Natione; & omnes Judices, & Justitiarij, & alij Commissarij pro Justitiæ Administratione, faciant, & poterunt facere, & per hoc authorizantur, & postulantur, ut curent dictum Actum pleno, & debito Modo Executioni mandari; & omnes Judices, Justitiarij, & omnes Officiales, ac Milites, & omnes alij de Populo hujus Nationis qui habent Auctoritatem civilem, aut militarem, curabunt debitam Inquisitionem, & Indagationem fieri de talibus Sacerdotibus, Jesuitis, Diaconis, & Ecclesiasticis Personis, ut suprà, quæ inveniantur in hac Natione contrà hanc Declarationem, & faciant illos apprehendi, & mitti in Carcerem, nec indè dimitti, aut educi, donec debito Legis Cursu probentur. Et primarij Officiales Parlamenti, infrà singulos respectivos Præcinctus, per hoc requiruntur, ut cogant debitam hujus Edicti Publicationem statìm fieri intrà suos respectivos Præcinctus, ac significent dictis Commissarijs Parlamenti Tempus, & Locum Publicationis ejusdem. Datum Dublinij 6 Januarij 1652 (*c*).

(*Hic Chirographo suo prosignarunt*)

" Carolus Fleetwood, Edmundus Lullo, Milerus Corblet, Joannes Jones.

" *Impressum Dublinij per Willielmum Bladen, Anno Domini* 1652. *Stylo Veteri*"

CI. Actum porrò statutum Anno 27 Regni *Elizabethæ* (A. D. 1584), quod in Vim hujusce Edicti Executioni in *Hibernia* mandatur, quodque Causa erat crudelissimæ Catholicorum omnis Generis Carnificinæ per integrum Biennium, hisce concipitur Verbis, jam anteà ex authentico Loco exscriptis (*d*): *Sacerdos ità captus, est ipso Facto Perduellionis reus, quare in Patibulo pendendus, & semivivus dimittendus, tùm, Capite amputato, in Partes membratìm secandus, Intestina*

Xxxx

(*a*) Confer Cap. præf. Num. xliii. Pag. 648.
(*b*) Anno Domini 1584.
(*c*) Stylo veteri, novo autem 1653.

(*d*) Cap. præf. Num. vii. Pag. 606. Confer infrà referenda Num. cv.

bernia, rati quod ubi major esset Resistentia, major videretur eorum Victoria, & Gloria, si superassent. Scientes igitur, quod percussis, aut dispersis Pastoribus, dispergerentur Oves, Lupisque facilis in Ovile daretur Aditus, contrà Clerum exijt de Anno 1652 crudelissimum Edictum, in Civitatibus omnibus, Oppidis, Pagis, & Parochijs totius Regni promulgatum (*s*), quo *omne Exercitium etiam privatum Catholicæ Religionis statuitur, & declaratur capitale ; & ut in omnibus Districtibus totius Regni sint Exploratores, qui Ecclesiasticos, eorumque Fautores, ac Benefactores prodant, & pro singulis Sacerdotibus, quos ceperint, singulis Exploratoribus darentur quinque Libræ Anglicanæ (t), & etiam tertia Pars omnium Bonorum illius Catholici, in cujus Domo apprehensus fuerit Sacerdos ; ac præterea promoveantnr ad Dignitates, & Officia, tanquàm Homines de Republica benè meriti : Sacerdos verò, & Benefactor Morti tradantur* (*u*).

Anno autem 1657 innovatum fuit Edictum istud, novumque adhuc crudelius emanavit (*w*), quo statuitur, *ut irremissibiter, & indispensabiliter, omnes Sacerdotum Fautores, Benefactores, aut quomodolibet Sustentatores, sint ipso Facto rei Mortis ; & omnia eorundem Bona, mobilia, & immobilia, realia, & personalia, dividentur in tres Partes, quarum duæ Triades Fisco cedant Reipublicæ, tertia Trias detur Proditori, vel Captori Sacerdotis ; omnes ipsorum Hæredes, & tota Posteritas sit, ipso Facto, Jure hæreditario privata.* Item, *si quis scivisset, ubi lateret Sacerdos in Antris, Sylvis, Petrarumque Cavernis* (sic enim qui superstites erant, latebant) *aut si Casu Sacerdos occurreret ipsi in Via, & non statim denunciaret proximo Magistratui, talis Homo tanquàm perduellis, & inimicus Reipublicæ in Carcerem conjiceretur, per Plateas Civitatis publicè flagellaretur, posteà Auriculæ ipsi abscinderentur, & si appareat, quod cum Sacerdote habuerit Consortium, vel Amicitiam, Morti traderetur, non minùs quàm Sacerdos.* Legem porrò hanc, quoad utramque ejus Partem, Executioni mandatam vidit sæpè laudatus *Morisonus*, ut ipsemet disertè testatur (*x*).

CVI. Infinitis quasi Medijs ad Catholicam Fidem omninò extinguendam inexplebilis Tyrannorum Crudelitas ultimatum, & insatiabilis Immanitatis completivum adjunxit eodem Anno 1657, monstruosum nempè, & pestiferum Jusjurandum, quod *Juramentum Abjurationis* Hæretici *Regicidæ* appellabant, ab omnibus utriusque Sexûs ad vigesimum primum Ætatis Annum attingentibus præstandum, hanc habens Normam Verborum (*y*) :

Ego A. B. abhorreo, detestor, & abjuro Authoritatem Papæ suprà Ecclesiam in Universali, & suprà meipsum in particulari : Damno, & anathematizo Opinionem dicentem, deberi Præmium bonis Operibus : Credo firmiter, & assero, nullam deberi Reverentiam Virgini Mariæ, aut alteri in Cœlis Sancto, neque rogari, aut adorari posse, absque Idolatria : Assero nullum esse Cultum, aut Reverentiam debitam Sacramento Cœnæ Domini, vel Elementis Panis, & Vini, post Consecrationem, à quacunque Persona factam. Credo nullum dari Purgatorium, sed esse Figmentum Papisticum, sicut & Papam posse dare Indulgentias : Credo etiam firmiter, neque Papam, neque ullum alium Sacerdotem, posse remittere Peccata, ut insaniunt Papistæ. Et hæc omnia, & singula Puncta voveo, juro, credo, & assero, clarè, & nudè, absque ulla Evasione, Equivocatione, aut mentali Reservatione, vera esse.

Porro Lege sancitum est *Londini* recensito jam Anno 1657, ut in omnibus Parochijs totius Regni *Hiberniæ*, citatis coram Tribunali Indigenis, expeteretur execrabile Votum hoc, non solùm à Catholicis, verùm etiàm ab ijs, qui suspecti essent catholicè, vel (ut loquuntur) *papisticè* affecti, vel Favorem aliquem, aut Amicitiam ostenderet *Papistis*. Quisquis verò sacrilegum istud Votum, seù Jusjurandum, præstare renueret, sequentibus indispensabiliter plecteretur Pœnis (*z*).

1. *Omnia Bona ejus, mobilia, & immobilia, immò & ipsa Corporis Vestimenta, dividentur in tres Partes, quarum duæ Triades Fisco cedant Reipublicæ, & si iterùm negaverit idem Jusjurandum, tertia Trias, ipsi relicta, dividetur in alias tres Partes, quarum duæ Fisco tradantur, & sic iterùm,* quamdiu

(*s*) Ex *Mauritio Morisono*, Pag. 27.
(*t*) Hoc est, viginti Scuta Monetæ *Romanæ*.
(*u*) Confer nuper relatum Num. ci. Pag. 705.
(*w*) Ex *Mauritio Morisono*, Pag. 28.
(*x*) Pag. 28, & seq.
(*y*) Ex eodem Pag. 31 ; & ex *Antonio Bruodin*, impresso *Romæ* 1721, Pag. 95.
(*z*) Ex *Mauritio Morisono*, Pag. 32.

quamdiù aliquid remanserit—2. Mancipabitur Carceribus, durante Beneplacito Magistratûs—3. Si in Dignitate constitutus, ipso Facto exauctoratur cum perpetua Inhabilitate ad ullam Dignitatem, Promotionem, vel Officium in Republica.

CVII. Insatiabilis *Regicidarum* Avaritia, tùm ad augendum proprium Commodum, tùm ad Orthodoxam Fidem prorsùs eliminandam, aliud adhuc excogitavit Medium, utrique commodùm. Anno quippè 1658 Lege cautum est (*a*): *Ne quis Papista, quovis petito Prætextu, audeat se absentare Diebus Dominicis à Concione Potestantica illius Parochiæ, in qua baditat; & singulis absentibus pro singulis Vicibus imponeretur Mulcta triginta Denariorum* (*b*). Sicque Pauperculus Mercenarius, qui Panem non habebat pro se, Uxore, aut Liberis, nisi quantum acquirebat ex stipendio diurno, deberet eandem solvere Mulctam singulis Diebus Dominicis indispensabiliter, vel si solvendo non esset, certè venundaretur in Servum, ablegaretur in *Indias Occidentales*, ubi reliquum Vitæ in miserabili duceret Servitute. O misera Hibernia! O Insula Sanctorum! Profectò, ut Verbis utar *Jeremiæ* Prophetæ (*c*): *Persecutores tui apprehenderunt te inter Angustias.*

CVIII. Vides igitur, benigne Lector, quàm innumeras Clades passa est Fides Orthodoxa sub *Oliverio Cromuello*, qui, ut haud ità pridem ajebam (*d*) pulso ex Anglia Rege *Carolo*, Tyrannidem arripuit, renunciatus postmodùm *Angliæ*, *Scotiæ*, & *Hiberniæ* Protector, quique Catholicos præsertim, ceù Regi plus omnibus fideles, Odio plusquàm Vatiniano jugiter prosecutus est ad Mortem usque, quam perduellis perfidusque Homuncio obijt Die 3 Septembris 1658. Eô autem Vitâ functô, *Richardus*, Filius ejus primogenitus, trium Regnorum prælibatorum *Protector* statìm acclamatus est. Verùm Ingenio, & Industriâ Genitori suo longè dissimilis, tantoque subindè Oneri ferendo impar, confestim succubuit, cessitque Die 23 Aprilis 1659, ab *Anglis* suis jamjàm deponendus. Tum duarum Factionum Odijs tota conflagravit *Anglia*, unius Ductore *Lamberto*, qui *Anglicanis* Copijs Præfectus, & Regij Nominis Hostis infensissimus, *Angliæ Protectoris* Dignitatem sibi arrogare nitebatur; alterius verò Ductore *Georgio Monko* (*e*), qui clam pro Rege *Carolo* stabat, eoque inscio, Rem ipsius tacitus promovebat, tandemque aliquando *Parlamentariorum* Animis in Regem conciliatis, magnam illam Molitionem, maximo Viro dignam, Anno 1660 felici Exitu perfecit, *Anglos* inducens, ut ad *Carolum*, tunc *Brædæ* in *Belgio* versantem, perhonorificam mitterent Legationem, eumque Regem acclamarent *Londini* Die 18 Maij. Eâ acceptâ Legatione, Rex *Carolus*, unà cum Fratribus suis, *Jacobo* nimirùm Duce *Eboraci*, vulgò *York*, & *Henrico* Duce *Gloverni*, vulgò *Gloucester* (*f*), apud *Dubrim*, vulgò *Dover* in *Anglia*, Navi descendit, *Londinensemque* Urbem magnifico Apparatu, festivisque omnium Gratulationibus, ingressus est, ipsomet suo Natali, Die scilicèt 29 ejusdem Mensis Maij, Anno Salutis 1660, Ætatis suæ 30.

CIX. Extincta in hunc Modum Tyrannide, attritisque Rebellibus, indèque irritis, & inanibus evadentibus omnibus sub *Cromuello* sancitis Legibus, pristinam Auctoritatem Regiam suscepit *Carolus*, in Gratiamque Religionis Catholicæ, quàm secretò coluerat, Libertatis Conscientiæ Decretum promulgari jussit. Quod ægrè admodùm ferens Regni Senatus, seù *Parlamentum*, palàm negavit se Regi ad Belli, quod *Batavis* indixerat, sustinendum Pondus quidquam concessurum, nisi priùs latum istud Conscientiæ Diploma rescidisset; quod subindè *Carolus*, jam exhausto Regio Ærario, invitus etsi, rescidit, eâque molliori Indulgentiâ Heterodoxos Ditionum suarum audaciores reddidit, & ad novas concitandas Turbas petulantiores. Hinc *Angli* Regem suum *Carolum* compulerunt, ut cum *Batavis* reconciliaretur, atque ut Catholicos Regi invisos redderent, utque Ducem *Eboracensem*, ceù Orthodoxæ Religionis Cultorem, à Jure Successionis excluderent, Jesuitas, aliosque in *Anglia* Catholicos, Die 13 Augusti 1678 accusarunt, quod factâ Conspiratione

---

(*a*) Ex eodem, Pag. 34.
(*b*) Hoc est, medij Scuti *Romani*.
(*c*) *Threnorum* i Vers. 3.
(*d*) Cap. præf. Num. xcvii. Pag. 701.
(*e*) Creatus fuit Dux *Albæ Marlæ*, vernaculè *Albemarle*, Die 7 Julij 1660, obijtque 3 Januarij 1669.
(*f*) Dux iste *Glovernensis* obijt *Londini* 13 Septembris 1660; *Eboracensis* vero Dux evasit Rex, sub Nomine *Jacobi* II.

*debent sequenti Allegianciæ (*id est, Fidelitatis*), Suprematiæ, & Abjurationis (t) Juramentis, eisdemque subscribere.* Anno 3, & 4 Gul. & Mar. Cap. 2,

Juramenta Allegianciæ, & Suprematiæ (*u*).

Ego A. B. sincerè promitto, & solemniter declaro coram Deo, & Hominibus, quod fidus, & fidelis ero Regi Gulielmo, & *Reginæ* Mariæ.

Item solemniter profiteor, & declaro, quod ex Corde abborreo, detestor, & repudio tanquàm hæreticam, & damnabilem Doctrinam, & Positionem, quod Principes excommunicati, aut exauctorati a Papa, aut quâvis Auctoritate Romanæ Sedis, possint deponi, aut interfici à suis Subditis, aut quibuscunque alijs. Item declaro, quod Nemo externus Princeps, Status, aut Potentatus, habet, aut habere debet, ullam Potestatem, Jurisdictionem, Superioritatem, Præeminentiam, vel Auctoritatem ecclesiasticam, aut spiritualem in hoc Regno.

Formula Juramenti Abjurationis ejusdem Tenoris est (mutatis duntaxàt Nominibus) ac ea, quæ edita fuit Anno 1714 per *Parlamentum* sub *Georgio* I, quam propterea commodiùs infrà exhibebo (*w*)

3. Anno 1696. *Qui vadit, aut mittit Filios in exteras Regiones, ut imbuantur Papismo, vel qui eum in Effectum Pecunias mandat pro illorum Sustentatione, vel qui mittit Pecunias ad Domus Religiosas per Modum Eleemosynæ,* ultrà plures, in quas incurrit, Inhabilitates, in Statuto hoc Parlamentario expressas, *ipsi omnia confiscantur Bona, tàm mobilia, quàm immobilia, durante Vitâ.* Anno 7 Gul. III. Sess. 1. Cap. 4 (*x*).

4. Anno 1697. *Omnes Papales Archiepiscopi, Episcopi, Vicarij Generales, Jesuitæ, Monachi, & quorumcunque Ordinum Regulares, & omnes Papistæ exercentes Ecclesiasticam quampiam Jurisdictionem, discedere tenentur ex hoc Regno ante Diem primam Maij* 1698. *Si autem post prælibatum Diem inveniantur in hoc Regno, transvehentur extrà Regis Ditiones. Quod si in Regnum hoc revertantur, eo ipso rei censebuntur Criminis læsæ Majestatis* (*y*).

Nullus Papalis Archiepiscopus, Episcopus, nullusve ex mox recensitis veniat in hoc Regnum post 29 *Decembris* 1697 *ex transmarinis Partibus quibuscunque sub Pæna Carceris per integrum Annum, quo Tempore expleto transvehetur, nunquàm deinceps reversurus, aliàs reus erit Criminis læsæ Majestatis.*

Quicunque post Diem 1 *Maij* 1698 *celaverit, aut Hospitio receperit, quemcunque Papalem Archiepiscopum, aut quemvis ex recensitis, mulctabitur Summâ viginti Librarum Sterlingarum* (*z*) *pro prima Vice, quadraginta pro secunda Vice, tertiâ verò Vice Bonis omnibus, tàm mobilibus, quàm immobilibus, durantes Vitâ, privabitur, quorum Bonorum una medietas, non excedens tamen Valorem centum Librarum Sterlingarum, dabitur Delatori, residua autem Pars Regi, seu regio Fisco cedet (a).*

Omnes Irenarchæ, vulgò Justitiarij Pacis (*b*), *tenebuntur, quoties Opus fuerit, Auctoritatem concedere capiendi, & Carceribus mancipandi, quoscunque Papales Archiepiscopos, Episcopos, aliasque Ecclesiasticas Personas recensitas, contrà Statuti hujusce Parlamentarij Tenorem manentes in hoc Regno; atque supprimendi quævis Monasteria Fratrum, vel Monialium Conventus, ac quascunque alias Sodalitates, seu Societates, Papales.*

Reddituri etiam sunt Rationem Executionis Statuti hujus in Quaternis Sessionibus (*c*) *suorum respectivè Comitatuum, in Archivo ibi registrandam.*

Quod

(*t*) Duplex circumfertur apud Nostrates *Abjuratio*, una Regis *Jacobi*, de qua impræsentiarùm, altera Fidei Catholicæ, de qua Sermo erit posthàc, scilicet Num. seq. Sect. 2.

(*u*) Confer Num. iii. & cxx. hujus Capitis.

(*w*) Num. cxiv. hujus Cap. Sect. 1.

(*x*) Confer Num. seq. Sect. 3.

(*y*) Videsis Num. iv. Cap. præf. Pag. 599.

(*z*) Id est, octoginta *Scutorum Romanorum.*

(*a*) Confer Num. iv, & vii hujus Capitis. Pag. 599, & 606.

(*b*) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

(*c*) Legesis Locum ultimò citatum.

Quod si quispiam Irenarcha, Prætor, aliusve Officialis civilis, in hoc negligens fuerit, pro qualibet Negligentia mulctabitur summâ centum Librarum Sterlingarum, quarum una Medietas Regi, altera Delatori cedet. Insuperque perpetuam Inhabilitatem ad Munus illud incurret (*d*). Anno 9 Gul. III. Sess. 1. Cap. 26.

5. Anno 1701. *Princeps SOPHIA, Electrix & Ducissa Vidua Hannoverana* (*e*), *ejusque legitimi Hæredes Protestantes, declarantur proximiores ad Successionem Coronæ, si Rex GULIELMUS, & Princeps ANNA* (postmodum Regina) *moriantur absque Prole.* Anno 12 Gul. III. Cap. 2. Porrò Vigore hujus Statuti, omnes Successores Sanguine proximi, modò Papistæ sint, vel cum Papistis Nuptias contrahant (*f*), naturaliter mortui reputantur.

CXIII. Defuncto Principe *Arausicano*, Rege *Gulielmo* Tertio nuncupato, Die 8 Martij 1702, *Angli* in Regio collocarunt Throno *Annam*, alteram *Jacobi* Secundi Regis Filiam Heterodoxam, *Georgij* Principis *Daniæ* Uxorem, quæ à prælibato Anno ad 1714 regnavit, sub eaque ista Acta, seù Statuta Parlamentaria, edita fuere adversùs Catholicæ Fidei Cultores.

I. Anno 1703. *Nullus quà Protestans Commodum reportare potest, nisi præstet Juramenta, Anno 3, & 4 Gulielmi, & Mariæ præscripta* (*g*), *atque sequens abjurationis* (*h*) *Jusjurandum*: Anno 2 Annæ, Sess. 1. Cap. 6.

Ego A. B. solemniter, & sincerè, coram Deo, profiteor, testor, & declaro, quod credo, in Sacramento Cœnæ Domini non esse Transubstantiationem aliquam Elementorum Panis, & Vini, in Corpus, & Sanguinem Christi, in aut post Consecrationem eorundem, à quacunque Persona factam; atque Invocationem, aut Cultum Virginis Mariæ, cujusve alteriùs Sancti, necnon Sacrificium Missæ, prout nunc practicantur in Ecclesia Romana, esse superstitiosa, & idolica: Item solemniter, coram Deo, profiteor, testor, & declaro, me præsentem facere Declarationem, & quamlibet ejùs Partem, in plano, & ordinario Sensu Verborum, mihi lectorum, ut communiter intelliguntur à Protestantibus, absque ulla Evasione, Equivocatione, aut mentali Reservatione qualicunque; & absque ulla Dispensatione mihi in hunc Effectum jam concessâ à Papa, aut ullâ aliâ Auctoritate, aut Persona quacunque; aut absque Spe Dispensationis, à quacunque Persona, vel Auctoritate obtinendæ; aut non credens, me eximi, aut posse eximi coràm Deo, vel Hominibus, aut absolvi ab hac Declaratione, ullâve ejus Parte, tametsi Papa, ullave alia Persona, vel Personæ, aut Potestas quæcunque dispensaret desuper, illudve annullaret, aut declararet illud irritum, & inane fuisse ab Initio.

2. Juramentum verò *Abjurationis* (quam nunc passim *Declarationem* vocant) quod præstare debent omnes promoti ad Dignitatem, vel Officium ecclesiasticum, civile, militare, juridicum, &c, juxtà nuper dicta (*i*), est Tenoris sequentis:

Ego A. B. solemniter, & sincerè, coràm Deo, profiteor, testificor, & declaro, quod credo, in Sacramento Cœnæ Domini non dari Transubstantiationem Elementorum Panis, & Vini, in Corpus, & Sanguinem Christi, in, vel post Consecrationem eorundem, à quacumque Persona factam; atque Invocationem, aut Adorationem Virginis Mariæ, alteriusve Sancti, ac Sacrificium Missæ, ut nunc practicantur in Ecclesia Romana, esse superstitiosa, & idolica: Item solemniter coram Deo profiteor, testificor, & declaro, quod hanc facio Declarationem, omnemque ejus Partem, in plano, & ordinario Sensu Verborum, mihi lectorum, prout communiter intelliguntur à Protestantibus, absque ulla Evasione, Equivocatione, ut mentali Reservatione quacunque; & absque ulla Dispensatione antecedenter mihi concessâ in hunc Finem à Papa, aut quavis aliâ Auctoritate, aut Persona quacunque; aut absque ulla Spe Dispensationis, à quacunque Persona, vel Auctoritate obtinendæ; neque credo, me Actu aut posse liberari coràm Deo, vel Homine, seù absolvi ab hac Declaratione, aut quavis ejus Parte, etsi Papa, aut quacunque alia Persona, vel Personæ, aut Potestas qualiscunque dispensaret in ea, vel annullaret eandem, autve declararet, eam irritam, & inanem fuisse ab Initio.

3. Anno 1703. *Judices, aut Justitiarij Pacis possunt convocare Parentes, &c, ac ab eis requirere, ut Filius, à Regno absens, coràm ipsis compareat intrà duos Menses, quod si non præstiterint,*

(*d*) Confer Cap. VIII. Num. II. Pag. 154.
(*e*) Adeas Cap VII. Num. XVI. Pag. 148.
(*f*) Recolenda Sect. 1. hujus Numeri. Pag. 711
(*g*) Quæ jàm excripsi Cap. præs. Num. CXII. Sect. 2. Pag. 711
(*h*) Recolantur nuper dicta Num. CXII. Lit. t. Pag. 712
(*i*) Num. superiori Sect. 2. Pag. 711.

rint, nec probaverint, Filium istum esse in Anglia, aut Scotia, censebitur eo ipso in exteris Regionibus constitutus, contrà Legem Anno septimo Gulielmi statutam (*k*).

Papisticæ Matri, defuncto Viro, non permittitur Prolis suæ Curam habere, aut Tutelam agere, sed Cancellarius Regni assignare potest Guardianos Protestantes.

Si Filius Papista Dogmata Protestantium profiteatur, Patri eo ipso adimitur Potestas disponendi de Terris suis, potestque intereà Cancellarius Regni Filio congruam assignare Pensionem pro Sustentatione juxtà Statum, & Conditionem Parentis.

Papistis adimitur Facultas emendi Terras, Prædia, &c, eave conducendi nisi ad triginta unum Annos.

Si aliquis corrumpat, aut seducat Protestantem ad Religionem Papisticam, uterque subjaceat Pœnæ dictæ PRÆMUNIRE (*l*). Anno 2 Annæ, Sess. 1. Cap. 6.

4. Anno 1703, innovatum fuit Statutum nuper recensitum (*m*), Anno 1697 editum contrà Papales Episcopos, Dignitarios, & Regulares, additumque, ut *in Quaternis Sessionibus singulorum Comitatuum, post Festum S. Joannis Baptistæ 1704 habendis, quilibet Sacerdos Papisticus, in hoc Regno manens, teneatur suum reddere Nomen, Locum Domicilij, Ætatem, Parochiam, cujus prætendit se esse Parochum, item Locum, & Tempus suscepti ab eo Presbyteratûs, atque Nomen Episcopi Ordinatoris. Qui autem id non præstiterit, Regularis erit reputandus, & tenebitur discedere ex hoc Regno antè Diem 20 Julij 1704, alioquin carcerali mancipabitur Custodiæ, in alias Regiones transvehendus. Qui si deinceps redierit, reus erit Criminis læsæ Majestatis.*

Nullus Sacerdos, etiamsi sic Registratus, potest Curatum, Assistentem, aut Coadjutorem habere sub Pœna amittendi Registrationis factæ Beneficium, in omnesque incurrendi Pœnas, Papistæ Regulari inflictas.

Quicunque Sacerdotis Papistici Munere fungetur post 24 Junij 1705, nisi Sacerdos sit Registratus, iisdem obnoxius erit Pœnis, ac Papalis Archiepiscopus, Episcopus, &c, aut Regularis, Vigore Statuti sub Gulielmo III Anno Septimo (*n*). *Qui similes Personas celabit, aut Hospicio recipiet; item Justitiarius Pacis, Prætor, aliusve Officialis civilis, qui in Statuti hujus Executione negligens reperietur, mulctabitur juxtà ejusdem Statuti Præscriptum.* Anno 2 Annæ, Sess. 1. Cap. 2, & 7.

5. Anno 1709. *Singuli Papales Sacerdotes Registrati, præstent Juramentum Abjurationis* (*o*) *antè Diem 25 Martij 1710, in aliquo ex quatuor Tribunalibus Dublinij, aut in Quaternis Sessionibus illius Comitatûs, in quo Registrati fuere; quod si eorum quispiam id non præstiterit, atque post Diem 25 Martij 1710 Missam celebraverit, aliove Sacerdotali Munere functus fuerit, iisdem obnoxius erit Pœnis ac Sacerdos Regularis convictus.* Hoc quidem Statutum directè pugnat cum nona Pactione *Limericensi*, ut superiùs ostendebam (*p*), ubi nonnihil aliud Observatu dignum legere poteris.

Nullus Sacerdos Papisticus, etsi Registratus, Sacerdotali Muneri fungi potest, nisi in Parochia, pro qua est Registratus, sub iisdem Pœnis.

Mortuus, amotusve Parochus Papisticus Successorem Papisticum habere non potest.

Quicunque detegerit quemvis Papalem Archiepiscopum, Episcopum, Vicarium Generalem, Jesuitam, Monachum, Fratrem, aut cujuivis Ordinis Regularem Sacerdotem Papisticum, aut quemvis alium Papistam exercentem Ecclesiasticam Jurisdictionem, aut quemvis Sacerdotem Sæcularem, legitimè non Registratum, ita ut talis captus fuerit, atque convictus, Delator in Præmium recipiet Quinquaginta Libras Sterlingas (*q*) *pro quolibet Archiepiscopo, Episcopo, Vicario Generali, aliove exercente Ecclesiasticam Jurisdictionem* (*r*); *atque Viginti Libras Sterlingas pro quolibet Sacerdote Regulari,*

(*k*) Quam videsis Num. superiori, Sect. 3. Confer Num. iv, & xvi. Cap. præf. Pag. 599, & 618.

(*l*) Hoc est, ut sit extra Protectionem regiam, omnia amittat Bona, seù mobilia, seù immobilia, Carceri perpetuò mancipetur, Testimonium dicere nequeat, vel Actionem Juris prosequi, ut patet ex jampridem dictis Cap. præf. Num. xxxix. Sect. 12. Pag. 642.

(*m*) Num. præced. Sect. 4. Pag. 712.

(*n*) Recolenda Sect. 4. Num. præced. Pag. 712.

(*o*) Illius Formulam exhibebo Num. seq. Sect. 1.

(*p*) Cap. viii. Num. iv. Pag. 157.

(*q*) Id est, bis Centum Scuta Monetæ *Romanæ*.

(*r*) Adeas Cap. viii. Num. ii. Lit. h. Pag. 155.

Regulari, aut Sacerdote Sæculari non Registrato, quæ Pecunia exigetur à Papistis illius Comitatûs, in quo talis deliquerit,

Pensio Trigintà Librarum Sterlingarum danda est Sacerdoti Papistico, qui amplectitur Religionem Protestanticam, Lege hac Vigorem habiturâ ad Septennium.

Papales Ludi Magistri, sivè Præceptores, aut Subpræceptores, autve Tutores, sivé in Scholis publicis, sivé in Ædibus privatis, iisdem subjiciuntur Pœnis, ac Sacerdotes Regulares (*s*). Anno 8 Annæ, Cap. 3.

Hæc porrò sub Regina *Anna* edita Statuta eleganter pro More expressit Clarissimus *Petrus Pollidorus*, cujus perbella Verba jampridem exscribebam (*t*).

CXIV. Ex sæpiùs recensito Loco (*u*) patet, Reginæ *Annæ*, Die 1 Augusti 1714 defunctæ, successisse *Georgium* Ducem *Hannoveranum* (posthabitis Quinquaginta, & ultrà, Principibus Catholicis utriusque Sexûs, Sanguinis Regij *Stuartorum* Jure gaudentibus), qui in *Magna Britannia*, *Hiberniaque* regnavit usque ad Annum 1727. Ipse autem, ut candidè fatendum, ad Clementiam ergà Catholicos pronus erat, utpotè eorundem Tolerationi legali in nativis suis Ditionibus *Germanicis* assuetus, ut alibi ostendebam (*w*). Hinc plurima Decreta contrà Orthodoxos, præsertìm Sacerdotes, tàm Sæculares, quàm Regulares, in Parlamento condita, prorsùs repudiavit, quæ proindè Statutorum Vim non habent. Cæterùm

1. Anno 1714, Regni sui primo, innovatum fuit Juramentum *Abjurationis* jam anteà Anno 1692, & 3, ut nuper dictum est (x), formatum, Tenoris sequentis.

"*Ego A. B. verè, & sincerè agnosco, profiteor, testor, & declaro, de mea Conscientia, coràm Deo, & Hominibus nostrum Supremum Dominum, Regem* Georgium, *esse juridicum, & legitimum Regem hujus Regni, omniumque aliorum Suæ Majestatis Dominiorum, & Terrarum istuc spectantium: Item solemniter, & sincerè declaro, me Conscientiâ meâ credere, quod Persona prætensus Walliæ Princeps, vivente nupero Rege Jacobo, & post ejus Mortem prætendens quod sit, sibique assumens Stylum, & Titulum Regis* Angliæ, & Hiberniæ *sub Nomine* Jacobi Tertij, *vel* Scotiæ, *sub Nomine* Jacobi Octavi, *vel Stylum, & Titulum Regis* Magnæ Britanniæ, *nullum Jus habeat, vel Titulum qualemcunque ad Coronam hujus Regni, vel aliorum Dominiorum illuc spectantium. Item renuncio, recuso & abjuro quamcunque Allegianciam, & Obedientiam eidem: Et juro, quod exhibebo Fidelitatem, & veram Allegianciam Suæ Majestati Regi* Georgio, *illumque defendam pro extremis Viribus contrà omnes proditorias Conspirationes, & Conatus qualescunque, qui fiunt contrà ejus Personam, Coronam, vel Dignitatem: Et quantum in me est conabor revelare, & notificare Suæ Majestati, & ejus Successoribus, omnes Perduelliones, & proditorias Conspirationes, contrà illum, vel illos, quæ ad meam Notitiam pervenient: Et fideliter promitto, quod pro meis Viribus propugnabo, sustinebo, & defendam Successionem Coronæ contrà dictum* Jacobum, *& omnes alias Personas qualescunque, quæ Successio Statuto, cujus Titulus:* Pro ulteriori Limitationæ Coronæ, & meliori Securitate Jurium, & Libertatum Subditi, *limitatur, statque limitata ad Principem* Sophiam, *Electricem, & Ducissam Viduam* Hannoveranam, *ejusque legitimos Hæredes Protestantes. Et hæc omnia planè, & sincere agnosco, & juro juxtà expressa Verba, a me prolata, & juxtà planum, & communem Sensum, & Intellectum eorundem Verborum sinè Æquivocatione, mentali Evasione, vel secretâ Reservatione qualicunque: Et facio hanc Recognitionem, Agnitionem, Abjurationem, Renunciationem, & Promissionem ex Animo, libenter, & verè, eâ Fide, quâ Christianum decet. Sic me Deus adjuvet &c.*"

2. Anno 1715. *Quilibet Justitiarius Pacis potest porrigere Juramentum Abjurationis Papistis, aut Personis suspectis.* Anno 2 Georgij I. Cap. 3.

3. Anno 1717. *Omnes Dignitarij, Præpositi, & Socij Collegiorum, Ministri, &c, debent sequens præstare Juramentum:* Anno 4 Georgij I. Cap. 3.

Ego A. B. declaro, & credo, quod non licet sub quocunque Prætextu sumere Arma adversùs Regem; & quod abhorreo proditoriam illam Positionem de sumendis Armis ejus Authoritate adversùs ejus Personam, aut adversùs illos, qui ab eo Commissionem habeat."

Yyyy 2 4. Anno

(*s*) Recolenda Sectio 4 Num. cxii. Pag. 712. & conferendus Num. xiv. Cap. præf. Pag. 617.
(*t*) Cap. viii. Num. vi. Pag. 158.
(*u*) Cap. vii. Num. xvi. Pag. 147.
(*w*) Cap. viii. Num. viii. 160.
(*x*) Cap. præf. Num. cxii. Sect. 2. Pag. 711.

4. Anno 1720. *Filij Papistarum, à duodecimo Ætatis Anno Religione Protestanticâ imbuti, censeri debent Protestantes, dummodò post decimum octavum Ætatis Annum non compareant ad Matutinas, Vesperas, &c Ecclesiæ Romanæ, sin minùs Papismo obnoxij sunt.* Anno 6 Georgij I, Cap. 6.

5. Anno 1726. *Sacerdos Papisticus, aut Sacerdos Potestans degradatus, non potest sub Pena Mortis Matrimonio conjungere duos Protestantes, vel Protestantem, & Papistam.* Anno 12 Georgij I, Cap. 3. Nonnulli porrò Sacerdotes, tàm Catholici, quàm Protestantes, ob violatum hoc Statutum Capite plexi fuere.

CXV. Etsi Persecutiones exarserint in Clerum, tàm Sæcularem, quàm Regularem, sub Initium hujus Sæculi Ecclesiæ decimi octavi, sub *Hannoveriano* tamen Principe, sicut & Filio ipsius jam jam recensendo, mitescebant, tùm ob Tolerationem Catholicorum in *Germanicis* suis Ditionibus, tùm ob maximam, quâ laborat *Sacerdotis Captor*, Infamiam, ut pridem exponebam (y). Hinc Magistratus, nedùm Compassione quâdam moti, sed & Opprobrium veriti, noluerunt Leges in Clerum latas Executioni mandare. Quippè satis ipsis visum est, Ecclesiasticos habere in sua Potestate, eosque pro Libitu posse expellere, prævidentes, Laicorum ditiores, præsertim Nobiles, Latifundiorumque Dominos, intrà haud plurium Annorum Seriem, attentis nuper allatis Statutis Parlamentarijs, humanâque Fragilitate, ad Sectam *Protestanticam* omninò transituros, proindeque Rem Ecclesiasticam quotidiè in pejus ruituram.

Hac qualicunque Magistratuum Clementiâ animati Regulares, ac si Pax, Ecclesiæ data, diù esset duratura, in Urbium, Oppidorumque Locis secretioribus, & minùs expositis, Domos excitare, vel conducere, Sacella ædificare, Juvenes bonæ Spei ad Habitum recipere, & Comitia Provincialia celebrare (z) cœperunt. Undè modò noster Prædicatorum Ordo (ut de reliquis nihil impræsentiarum dicam) in Civitatibus *Dubliniensi*, *Limericensi*, *Corcagiensi*, & *Casseliensi*, atque in Oppidis *Pontanensi*, *Sligoensi*, & *Galviensi*, Hospitia habet satis commoda, & Sacella pro Rerum Conditionibus haud medriocriter ornata, in quibus Sacerdotes omnes quotidie Missas celebrant, confessiones excipiunt, & Diebus præsertim festivis Conciones, & Catechismos ad Populum habent, de Eleemosynis ad Sacelli Portam erogatis, & inter Fideles collectis, honestum Victum, & Amictum procurantes.

Ruri etiam Conventus omnes, paucis duntaxàt exceptis, unum alterumve conduxerunt Agrum, ubi Domum quidem lapideam, stramineo tamen sub Tecto, & Sacellum excitarunt, ibique vicinam Plebem Catechismis, & Concionibus instruunt. Hùc haud rarò conveniunt omnes istius respectivè Cœnobij Sodales, majori nihilominùs Anni Parte tres quatuorve Domi manent, cæteris vel Parochos adjuvantibus, vel apud ditiores Laicos Munus obeuntibus Capellanorum, vel inter Rusticos Vitam satis austeram ducentibus, Hordeum nempe, & Avenam, pro Domûs Sustentatione, pro Solutione Pensionis annuæ Ædium, proque Amictu mediocri, colligentibus.

Moniales non tàm duram expertæ sunt Sortem. Nostræ siquidem *Galviæ*, *Dublinij*, & *Pontanæ*, satis splendida habent Sacella, & commodissimas Domos, nitidè, & religiosissimè vivunt, atque Alumnas, quas Fide, & Moribus optimè imbuunt, habent quamplurimas.

CXVI. *Georgio Primo*, in *Alemannia* Die 21 Junij 1727 denato, successit Filius ejus dictus *Georgius Secundus*, qui ad Annum usque 1760, quo obijt, in Magna *Britannia Hiberniaque* regnavit (a), Exemplo Genitoris ad Lenitatem ergà Catholicos pronus, plura subindè plurium Sessionum *Parlamenti* Decreta, in Odium Cleri Populique Orthodoxi cusa, repudians. Sequentia nihilominûs Regium, ut vocant, obtinuere Assensum, sicque in Statuta, seù Acta transiere.

1. Anno 1727. *Quicunque fungi desiderat Munere Advocati, Clerici Curiæ Cancellariæ, Procuratoris, Agentis, &c, probare tenetur coram Magno Cancellario, & Curiarum Judicibus, aut saltem duobus illorum, se Protestantem fuisse antè duos Annos, debetque consueta præstare Juramenta.* Anno 1 Georgij II, Cap. 20.

2. Anno

(y) Cap. viii. Num. viii. Pag. 160.
(z) Videsis Cap. viii. Num. x. Pag. 162.

(a) Recolendum Cap. vii. Num xvi. Pag. 147.

2. Anno 1733. *Advocati, sex Clerici Curiæ Cancellariæ, Procuratores, & Agentes Causidici, Nuptias ineuntes cum Papistis, sed eas non convertentes ad Protestanticam Religionem intrà unum Annum, aut Prolem educari permittentes in Papismo, censebuntur eo ipso Papistæ, neque Munera sua ampliùs exercere valebunt.* Anno 7 Georgij II, Cap. 5.——De *Scholis Diplomaticis* recole superiùs dicta Cap. *i*. Num. xix. Pag. 29.

3. Anno 1746. *Matrimonium inter Protestantem, & Papistam coram Sacerdote Papista, aut Protestante degradato contractum, eo ipso nullum est.* Anno 19 Georgij II, Cap. 13.

CXVII. QUAMQUAM, ut pridem, nuperque, narrabam (*b*), mitesceret post Reginæ *Annæ* Dominationem Rigor Persecutionis Acatholicorum in Clerum, nihilosecius quandoque seû ex Rigore Magistratuum, seù alijs de Causis, præcipuè politicis, exardescebat in *particulares* Personas, Domosque Religiosos. *Generalis* tamen Persecutionis in universo Regno unicum fuit Exemplum sub Initium Anni 1744, cujus Causam, Ortum, Progressum, & Effectum lato Calamo jam anteà referebam (*c*). Eâ porrò Occasione emanavit a Sanctiori Concilio hujus Regni Edictum, Typis impressum, atque in consuetis Locis tàm *Dublinij*, quàm universæ *Hiberniæ*, affixum, immò & in ipsismet Rerum Novarum Folijs, *Gazettis* passim nuncupatis, divulgatum, Tenoris sequentis ex *Anglico* Idiomate:

" Per Dominum Proregem, & Concilium Hiberniæ.

" EDICTUM.

" *Mandans omnibus Justitiarijs Pacis, alijsque Magistratibus, ut districtè ab ijs Executioni " mandentur singulæ Leges adversùs omnes Papales (d) Archiepiscopos, Episcopos, aliasque Ecclesiasticas Personas Papisticas, inibi recensitas; ac etiam pro Suppressione Monasteriorum, & Conventuum, tàm Fratrum, quàm Monialium, aliarumque Papalium Sodalitatum, & Societatum; & " pro Exarmatione Papistarum; atque Præmium pollicens pro Captione, & Prosecutione, ad Convictionem usque, omnium talium Papalium Archiepiscoporum, Episcoporum, Vicariorum Generalium, aliarumque Personarum Papisticarum, Ecclesiasticam Jurisdictionem exercentium* (*e*)*; item " adversùs Receptatores talium Papalium Archiepiscoporum, & Episcoporum.*

DEVONSHIRE (f).

" Quandoquidem per Actum Parlamenti, Anno nono Regni nuperæ Majestatis Gulielmi Tertij, Gloriosæ Memoriæ, emanati, cui Titulus: *Actum pro Exilio omnium Papistarum exercentium Ecclesiasticam Jurisdictionem, & omnium Regularium Cleri Papistici, extrà hoc Regnum*, inter alia statutum sit, *ut omnes, & singuli Justiarij Pacis teneantur frequenter expedire Mandata pro Captione, & Incarceratione omnium Papalium Archiepiscoporum, Episcoporum, Jesuitarum, Fratrum, & quaruncunque aliarum Papalium Ecclesiasticarum Personarum, in hoc Regno, contrà prælibati Acti Tenorem, & Sensum, manentium, & pro Suppressione omnium Monasteriorum, Conventuum, tàm Fratrum, quàm Monialium, aut aliarum Papisticarum Sodalitatum, vel Societatum; utque omnes, & singuli Justitiarij Pacis in hoc Regno teneantur Scriptò Rationem reddere de Executione prælibati Acti in proximioribus Quaternis Sessionibus Generalibus (g) suorum respective Comitatuum, in Archivo ibi conscribendam, & registrandam; & quod, si quispiam Justitiarius Pacis, Prætor, aliusve Officialis in hoc negligens fuerit, pro qualibet Negligentia puniendus sit Multà centum Librarum*

(*b*) Cap. viii. Num. vii, & xxiii; ac Cap. præs. Num. præced. Pag. 159. 175 & 716.

(*c*) Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 175.

(*d*) Videsis Cap. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 154.

(*e*) Confer Cap. viii. Num. ii. Lit. h. Pag. 155.

(*f*) Scillicet *Gulielmus Cavendish*, Dux *Devoniæ*, vulgò *Devonshire*, in *Anglia*, Prorex *Hiberniæ*. Nomina autem reliquorum Membrorum Sanctioris Concilij apponuntur in Calce, juxtà Morem in *Magna Britannia*, & *Hibernia* usitatum.

(*g*) Legesis Cap. i. Num. xxii. Pag. 32.

" *brarum Sterlingorum (h). quarum una Medietas Regi, suisque Hæredibus, & Successoribus, altera* " *Delatori cedet, perpetuam insuper Inhabilitatem ad Justitiarii Pacis Munus incursurus.*

" Et quandoquidem ejusdem Acti Vigore statutum sit, *quod quicunque post primum Diem Maij scien-* " *ter receperit Hospitio, relevaverit, celaverit, aut sustentaverit quemcunque talem Papalem Archi-* " *episcopum, Episcopum, Vicarum Generalem, Decanum, Jesuitam, Fratrem, aut quemcunque alium* " *Papistam, exercentem Ecclesiasticam aliquam Jurisdictionem, Legibus hujus Regni haud sancitam,* " *aut quemcunque Clericum Regularem Papisticum, qui contrà Tenorem hujus Acti in Regnum hoc ad-* " *veniet post Diem 29 Decembris 1697, mulctabitur Summà viginti Librarum Sterlingarum pro prima* " *Offensa, & Summà Duplo majori pro secunda Offensa, quod si tertio offenderit, privabitur omnibus* " *suis Terris, & Fundis, Feudis, aut Hæreditatibus, durante Vitâ, omnibusque Bonis, seù mobilibus, seù* " *immobilibus, quorum una Medietas, dummodo tamen centum Librarum Sterlingarum Valorem non* " *excedat, dabitur Delatori. residua autem Pars Regi, ejusque Hæredibus, & Successoribus; Confis-* " *catione pro tertia illa Offensa per Libellum, Querelam, Delationem, aut Actionem pro Debito, in quo-* " *cunque ex Majestatis Suæ Curijs Dublinij, aut in Assisis (i) in suis respectivè Comitatibus, evincendâ.*

" Et quandoquidem ad Nos delatum sit, quod haud obstante recensito Acto, Defectu debitæ Execu- " tionis illius plura sint in hoc Regno Monasteria Fratrum, & Monialium Conventus, aliæque Papales " Sodalitates, & Societates, ingensque Numerus Papalium Archiepiscoporum, Episcoporum, Jesuita- " rum, Fratrum, & aliarum Personarum Ecclesiasticarum Papalium, Functiones suas palàm exercere " audentium, atque conantium abducere Majestatis Suæ Subditos à Fidelitate, ad quam per solemnissima " Ligamina adstringuntur.

" Et quandoquidem rationabiliter suspicemur, Molimina impræsentiarùm fieri ad perturbandam Regi- " minis Majestatis Suæ Pacem, a similibus Ecclesiasticis Papalibus incitata, eapropter districtè jubemus, " & mandamus omnibus Justitiarijs Pacis, Prætoribus, Supremis Magistratibus, omnibusque alijs Majes- " tatis Suæ Officialibus, & Ministris Justitiæ, ut in suis respectivè Stationibus quàm sedulò incumbant ad " prælibatum Actum, omnesque alias Leges, & Statuta, adversùs omnes similes Ecclesiasticos Papales, " debitæ Executioni mandanda, adque fieri faciendam diligentem, & strictam Perquisitionem omnium " Papalium Archiepiscoporum, Episcoporum, & omnium similium Ecclesiasticorum Papalium, & omni- " um, qui eos, aut eorum aliquos hospitatus fuerit, vel celaverit; atque ad supprimenda Monasteria om- " nia Fratrum, & Monialium Conventus, aliasque Papales Sodalitates, & Societates.

" Et per Præsentes promittimus, & declaramus, quod quicunque Die primo, aut antè Diem primum " Octobris 1745, ceperit, aut capi fecerit, & ad Convictionem usque prosecutus fuerit quempiam Pa- " palem Archiepiscopum, Episcopum, Vicàrium Generalem, aut quamcunque aliam Papisticam Perso- " nam, exercentem, ut præfertur, Ecclesiasticam Jurisdictionem, pro quolibet simili Archiepiscopo, " aut Episcopo, sic convicto, in Præmium habebit, & recipiet Summam Centum, & Quinquaginta Li- " brarum Sterlingarum (k), à Secretario Concilij, ejusve Deputato, visis ab eo Literis Certificatorijs de " tali Convictione, solvendam, ultrà alia Præmia per Actum Parlamenti jam concessa (l); & pro quo- " libet Vicario Generali, aliâve Papisticâ Personâ, Ecclesiasticam exercente Jurisdictionem, sic convictâ, " Summam Quinquaginta Librarum Sterlingarum, ultrà alia Præmia, per Actum Parlamenti jam con- " cessa, & memorato Modo solvendam.

" Et per Præsentes ulteriùs declaramus, quod quicunque primò detegerit, & ceperit intrà præscrip- " tum Tempus, & ad Convictionem usque prosecutus fuerit quamcunque Personam habentem Terras, " Funda, aut Locationum Jura, ad Valorem annuum Quingentarum Librarum Sterlingarum, aut ul- " trà, & scienter hospitantem, celantem, relevantem, vel sustentantem quempiam Papalem Archiepis- " copum, vel Episcopum, convictâ tali Personâ, scienter hospitante, celante, relevante, aut sustentan- " te similem Papalem Archiepiscopum, vel Episcopum, in Præmium recipiet Summam bis Centum Li- " brarum Sterlingarum, à Secretario Concilij, ejusve Deputato solvendam, ultrà Præmia per Actum " Parlamenti jam concessa.

" Et ad prævenienda Pericula, quæ in præsenti Rerum Statu à Papistis exoriri possent, atque præser- " vandam publicam Pacem, & Tranquilitatem hujus Regni, per Præsentes districtè jubemus, manda- " mus, & rogamus omnes Justitiarios Pacis, aliosque Officiales, & Magistratus in hoc Regno, ut per-

" quirant

(h) i. e. Quatuor Centum Scutorum Monetæ *Romanæ*.

(i) Recollendum Cap. I. Num. XXII.

(k) Hoc est, sex centum Scutorum Monetæ *Romanæ*.

(l) Confer Num. CXIII. Cap. præs. Pag. 713

"quirant, capiant, & confiscent omnia Arma, Armamenta, & Apparatum bellicum cujuscunque Generis, quæ reperientur in Possessione cujusque Papistæ, aut reputati Papistæ, aut in Possessione cujuscunque Personæ, vel quarumcunque Personarum, cui, vel quibus, ea concredita sunt à quocunque Papista vel reputato Papista; & ut veram, & specialem reddant Rationem Secretario Concilij, ejusve Deputato de similibus Armis, Armamentis, & Apparatu bellico, quæ consequenter ad Edictum hoc confiscabunt, & de Nominibus Personarum, in quarum Custodia, aut Potestate, similia Arma, Armamenta, & Apparatum bellicum reperient.

"Quod si Papista aliquis, aut Papistæ, audeant ferre, aut tenere Arma, Armamenta, aut Apparatum bellicum, contrà Legis Tenorem, per Præsentes volumus, & rogamus omnes Justitiarios Pacis, aliosque Magistratus, ut in Jus vocent omnem similem Delinquentem, vel Delinquentes, utque Leges debitæ Executioni mandent.

"Dummodò tamen tales Perquisitiones non fiant nisi intrà Ortum, & Occasum Solis (exceptis Civitatibus, & earum Suburbijs, Oppidis Sociatis, Emporijs, & Domibus eorundem, si id necessarium videatur, idque Mandata præscribant, & statuant) & si tales Justiarij, alijve Officiales, aut Magistratus, post similem factam Perquisitionem, Causam habeant suspicandi, Arma aliqua, Armamenta, aut Apparatum bellicum, manere occultata, & non confiscata, ut dictum est, per Præsentes jubentur, & rogantur, ut tales, quos suspicantur, Occultatores coram seipsis comparere faciant, & de Re hac sub Juramento examinari.

"Et per Præsentes denunciamus, & declaramus, quod strictam exigemus Rationem ab omnibus Justitiarijs Pacis, Magistratibus, alijsque Officialibus, de paractis à se ista in Re, & æquipensabimus Fidelitatem eorum, ac Amorem ergà Majestatis Suæ Personam, & Regimen, atque Pacem, & Felicitatem hujus Regni, juxtà Promptitudinem, & Zelum, quæ respectivè hac Occasione commonstrabunt. Datum Dublinij in Camera Concilij Die 28 Februarij 1743 *(m)*.

"Joannes Armagh." i. e. *Joannes Hoadly, Archiepiscopus Armacanus, Totius Hiberniæ Primas.*
"Newport, C." i. e. *Robertus Jocelyn*, Baro de Newport (postmodum Vicecomes *Jocelyn*) Cancellarius *Hiberniæ*.
"C: Dublin." i. e. *Carolus Cobbe*, Archiepiscopus *Dublinienfis*, *Hiberniæ* Primas.
"Besborough." i. e. *Brabazonus Ponsonby*, Comes de *Besborough*.
"Molesworth" i. e. *Richardus Molesworth*, Vicecomes *Molesworth* de *Swords*.
"Boyne" i, e. *Gustavus Hamilton*, Vicecomes de *Boyne*.
"Ar: Meath." i. e. *Arthurus Price*, Episcopus *Midensis*.
"Kingsale." i. e. *Geraldus Courcy*, Baro de *Kingsale*.
"Southwell." i. e. *Thomas Southwell*, Baro *Southwell* de *Castle-Mattrass*.
"Henricus Boyle," *Prolocutor Domûs Communium* (n), & *Cancellarius Scaccarij*, Anno autem 1756 *creatus* Comes de *Shannon*.
"Thomas Marlay," *Capitalis Judex Banci Regis*.
"Thomas Carter," *Magister Rotulorum Curiæ Cancellariæ* (o).
"Henricus Singleton," *Capitalis Iudex Communicum Placitorum*.
"Joannes Bowes," *Capitalis Baro Scaccarij*, nunc Regni Cancellarius.
"Lucas Gardiner," *Vice-Thesaurarius-Deputatus*.

"VIVAT REX."

CXVIII. SEDATA paulatim hac Tempestate, ut alibi narrabam (*p*), nulla deinceps erupit Persecutio *Generalis* in Clerum usque ad *Annum* 1756. Sub ipsius quippè Initium, sedente tunc *Parlamento*, introductus fuit in Superiorem ejusdem Domum, dictam *Dominorum* (*q*), à *Jacobo Hamilton*, Vicecomite *Limericensi*, nunc Comite *Clanbrassilensi*, Libellus (*Billam* vulgò vocant), & quidem Typis impressus (quem præ Manibus teneo) Capita complectens Acti, s. ù Statuti, condendi,

(*m*) Stylo veteri, Stylo autem novo 1744, pro quorum Differentia adeas Cap. vii. Num. iii. Lit. f. Pag. 138.
(*n*) Consulendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.
(*o*) ~~Videsis Cap. xiii. Num.~~ xlvii. Lit. x. Pag. 477.
(*p*) Cap. viii. Num. xxiii. Pag. 176.
(*q*) Recolendum Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

condendi, nempè Primò : *Ut conformiter ad Actum Parlamenti Anno 2 Reginæ* Annæ (*r*) *novum fiat Registrum Sacerdotum Papalium, unius scilicet pro unaquaque Parochia, juxtà Paræciarum Numerum, in anteriori Registro, Anno 1705 facto, Typisque vulgato, stabilitum.* Secundo : *Ut defuncto, vel amoto Sacerdote isto Papali, sic registrato, Successor ipsius nominandus sit à Magna Inquisitione* (anglicè *Grand-Jury*) *illius respectivè Comitatûs, & à Prorege cum Sanctiori Concilio Regni approbandus.* Tertiò : *Ut quilibet Sacerdos Papalis, sic Registratus, detegere teneatur quempiam alium Sacerdotem Papalem, seù Sæcularem, seù Regularem, in Parochia sua versantem, sub Pœna amittendi Registrationis Beneficium.* Quartò : *Ut Sacerdos Papalis registrandus sit Sæcularis, Regulares siquidem magis adstricti sunt Papæ, & Prætendenti* (*s*), *utque Juramentum præstet infrà ponendum.* Quintò : *Ut sub Pœna amittendi Registrationis Beneficium Sacerdos iste Papalis registratus non audeat recipere Protestantem quempiam ad Gremium Religionis Papisticæ, aut seducere aliquem Majestatis Suæ Subditum ad militandum sub Prætendente, aut quocunque Principe extero.* Sextò : *Ut sub eadem Pœna Munere Sacerdotali non fungatur extrà Parochiam, pro qua registratus est.* Septimò : *Ut in singulis, quas celebrabit, Missis, Populum hortabitur anglicè, vel hibernicè ad orandum pro Rege* Georgio Secundo, *ejusque Hæredibus, & Successoribus, nominando eos, & pro Universa Familia Regia, alioquin à Prorege amovendus.* Octavò : *Ut quicunque Sacerdos Papalis, seù Sæcularis, seù Regularis, præter sic registratos, manserit in hoc Regno post Diem 1 Januarij 1757, in idve advenerit, omnibus, & singulis subjacebit Pœnis, per Acta Parlamentaria anteriora, præsertìm sub Rege* Gulielmo Tertio, *& Regina* Anna, *contrà similes Sacerdotes Papisticos statutis* (*t*). Nonò : *Ut si quispiam post prælibatam Diem primam Januarij 1757 detegerit Sacerdotem aliquem Papalem, seù Regularem non registratum, ità ut Sacerdos Papalis capi possit, & in Judicio convinci, Delator iste in Præmium recipiet Centum Libras Sterlingas* (*u*), *à Papistis illius respectivè Comitatûs, Civitatis, vel Oppidi omninò exigendas.*

Registrandus autem in publica Curia præstabit Juramentum Allegianciæ (i. e. Fidelitatis) *his Verbis*, anglicanis nempè, latinis verò :

" Ego A. B. sincere promitto, & juro, quod fidelis ero, & veram Allegianciam præstabo Regi *Georgio*
" *Secundo.* Sic me Deus adjuvet."

Præstabit quoque in publica Curia sequens Juramentum, eidemque subscribet.

" Ego A. B. profiteor, testor, & declaro coram Deo, quod sum, & ero Subditus, fidus, & fidelis Supremo Domino Nostro Regi *Georgio*, & quod eidem præstabo Fidelitatem, & Allegianciam, prout bonus Subditus præstare debet.

" Item profiteor, testor, & declaro coram Deo, quod existimo me teneri in Conscientia, omne Obsequium, & Allegianciam exhibere Supremo Domino Nostro Regi *Georgio*, quæ juxtà Leges Dei, & præsentes Constitutiones hujus Regni, nunc in Vigore permanentes, debetur Regi *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ*, in omnibus Materijs, & Rebus, ad Vitas, Libertates, & Proprietates Subditorum hujus Terræ spectantibus.

" Item promitto, & juro, quod nunquàm, directè, aut indirectè, Verbo, aut Facto, animabo, aut adjuvabo quamcunque Personam, aut quascunque Personas, in quocunque Molimine ad privandum Supremum Dominum Nostrum Regem *Georgium* Coronâ, aut Supremâ Authoritate, quâ nunc potitur intrà Regna *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ*, aut quodvis illorum, vel ad statuendum Jus, vel Titulum eorundem in quacunque alia Persona ; & quod statìm detegam quodcunque simile Molimen, in meam perveniens Notitiam, ità ut eidem pro extremis Viribus meis occurri possit, possintque Promotores ad Pœnam redigi juxtà Leges, nunc intrà Regnum hoc in Vigore permanentes.

" Item profiteor, & juro, me non credere, quod Papa, seù Episcopus *Romæ*, aut quodcunque Concilium, vel Cetus Episcoporum, aut Ecclesiasticarum Personarum, habeat, vel habeant, in quocunque Casu, legitimam aliquam Potestatem deponendi Reges, aut Principes, vel privandi eos suâ Authoritate, aut aliquâ illius Parte, vel absolvendi eorum Subditos à sua Allegiancia (i. e. *Fidelitate*); neque

(*r*) Adeas Cap. præs. Num. cxiii. Sect. 4. Pag. 714.

(*s*) Dicto *Jacobo* III, de quo Cap. viii. Num. xiv. Pag. 145.

(*t*) Recole Num. cxii, & cxiii hujus Capitis Pag. 711, &c.

(*u*) Hoc est, quater Centum Scuta Monetæ *Romanæ*.

" neque credo, quod Papa, vel Concilium, Potestatem habeat me absolvendi ab illa Allegiancia, quam " nunc juro Supremo Dómino Nostro Regi *Georgio*, aut dispensandi in quacunque Parte Juramenti, " quod nunc præsto; neque jam obtinui, aut unquàm acceptabo quamcunque similem Dispensationem, " aut Absolutionem.

" Item promitto, & juro, quod nec directè, nec indirectè, nec Verbo, nec Facto, attentabo, aut " conabor impedire, vel immutare Successionem Coronæ *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ*, ut nunc stat " limitata ad Hæredes Illustris *Sophiæ*, Electricis, & Ducissæ Viduæ *Hannoveranæ* (*w*); sed dictam " Successionem pro Viribus sustinebo, & defendam contrà Personas omnes quascunque, & præsertim con- " trà Personam prætendentem, vivente nupero Rege *Jacobo*, esse Principem *Walliæ*, &, post Mortem " ejus, prætendentem esse Regem *Angliæ*, *Hiberniæ*, aut *Magnæ Britanniæ*, sub Nomine *Jacobi* " *Tertij*, vel *Scotiæ* sub Nomine *Jacobi Octavi*: Et si unquam sciam de quocunque Ausu, vel Conatu " ad rescindendam, aut immutandam dictam Successionem, illum adeò incunctanter detegam, ut pro " extremis Viribus meis talis Ausus, vel Conatus, inefficax reddatur, ejusdemque Auctores, & Promo- " tores puniantur, juxtà Leges, nunc in Vigore permanentes.

" Et hæc omnia sincerè, & fideliter profiteor, promitto, & juro, juxtà ordinarium Sensum Verbo- " rum, mihi nunc lectorum, in Fide Christiani, sine ulla secreta Collusione, Evasione, Equivocatione, " aut mentali Reservatione: Et similiter, quod nunc juravi, omnemque ejus Partem, honestè, & since- " rè, pro extremis Viribus explebo. Sic me Deus adjuvet."

CXIX. Cùm autem, lecto in eadem *Domo Superiori*, primâ, & secundâ Vice, ut Moris est, recensito Libello, (seù *Billâ*) deprehenderet prælibatus Vicecomes *Limericensis*, qui eundem introduxerat, Juramentum istud nimis atrox fuisse in Oculis omnium fermè Procerum, tàm Spiritualium, quàm Temporalium, idcircò istud modificari fecit, Libellô secundis Curis impressô (quem etiam præ Manibus teneo), in hunc Modum latinum ex anglico Idiomate.

" Ego A. B. promitto, & juro, me præstaturum veram Fidelitatem, & Allegianciam Majestati Suæ " Regi *Georgio Secundo*, Hæredibus ejus, & Successoribus, juxtà quod Successio Coronæ *Magnæ Bri-* " *tanniæ*, & *Hiberniæ* stat nunc limitata ad Hæredes nuperæ Illustris *Sophiæ*, Electricis, & Ducissæ " Viduæ *Hannoveranæ*. Et quod patefaciam omnes Proditiones, proditorias Conspirationes, aut Mac- " chinationes contrà ejus Personam, Coronam, & Dignitatem, si ad Notitiam meam pervenerint. Profi- " teor etiam, quod detestor, & abhorreo ex Corde tanquam impium, scandalosum, & abominabile cre- " dere, quod licet interficere, aut destruere quamcunque Personam, vel quascunque Personas, sub Præ- " textu Hæresis: Item vile illud, & Pseudo-Christianum Principium, quod nulla Fides servanda est cum " Hæreticis. Declaro ulteriùs, non esse Articulum Fidei meæ, quod Persona quæcunque Potestatem ha- " bet absolvendi me ab Obligatione hujus Juramenti, vel quod Papa Potestatem habet deponendi Princi- " pes: Et propterea promitto, & juro, quod non docebo, prædicabo, tenebo, vindicabo, aut propugnabo " Doctrinas, vel Dogmata similia. Et totum hoc promitto, & juro, in Fide Christiani, & Sacerdotis, li- " berè, spontè, & voluntariè, in plano, & ordinario Sensu Verborum, mihi nunc lectorum, sine ulla se- " creta Collusione, Equivocatione, Evasione, aut mentali Reservatione quacunque. Sic me Deus adju- " vet."

CXX. Tametsi porrò Jusjurandum hoc minùs atrox quàm præcedens videatur, hoc vel solo Nomine, quod expressè non abjuret, ut vulgò loquimur, Regem *Jacobum*, Crudelitate nihilominùs adhuc non vacat, ut plures Proceres Acatholici, tam Spirituales, quàm Temporales, animadvertebant in *Domo Dominorum* contrà illud disceptantes, me etiam audiente, qui singulis illis Diebus occultus adfui. Enimverò, ut nihil dicam de Limitatione Coronæ ad Hæredes Ducissæ *Sophiæ*, quà (& quamdiù) *Protestantes*, cum Exclusione nedùm Regiæ Familiæ *Stuartorum*, sed & Principum omnium Catholicorum, hos Proximitate Sanguinis sequentium, puta *Caroli-Emmanuelis*, Regis *Sardiniæ* (*x*); nihilque dicam de alijs sævis sævissimi Libelli Articulis, jam recensitis, quos refulisse, ipsos refutasse est; nonne plusquàm absurdum foret, quod Sacerdos Catholicus, Catholico Populo Verbum Dei scriptum, & traditum Sermone, & Opere prædicans,

Zzzz eundemque

(*w*) Ex superius dictis Cap. VII. Num. XVI, & Cap. præs. Num. CXII, Sect. 1, & 5, Pag. 711, & 713, constat, Limitationem istam factam fuisse Anno 1701 ad excludendos à Corona Principes omnes Catholicos, vel etiam Acatholicos, si Catholicas habeant Uxores.

(*x*) Recolendum Cap. VII. Num. XVI. Pag. 148.

eundemque Sacramentis Ecclesiæ pascens, jurat Fidelitatem Regi *Georgio*, quamdiu Cultor est Religionis Heterodoxæ, quamdiuque Uxorem non habet Orthodoxam, si verò Fidem amplectatur Orthodoxam (ut Anno superiori ipsius fecit Gener, *Fredericus* nempè Princeps *Hassiæ*, vulgo *Hesse-Cassel*) aut ve Uxorem ducat Orthodoxam, prout Reges *Carolus Primus*, & *Secundus* fecere, eo ipso Sacerdos ille Catholicus abjurare debet Regem (y), cui Fidelitatem antè juravit? O Facinus plusquàm indignum!

Istam itaque Juramenti Formulam, atque reliqua in sæpè dicto Libello contenta, egregiè impugnarunt in ipsamet *Domo Dominorum* plures Proceres, tàm Spirituales, quàm Temporales, etsi Acatholici, nominatìm Primates *Armacanus*, & *Dubliniensis*, Episcopi *Kildarensis*, *Dunensis*, & *Leghlinensis*, atque Comes *Bessburgensis*, eundem propugnare conantibus Libellum Vicecomitibus de *Limerick*, & de *Powerscourt*, necnon Episcopo *Elphinensi*.

CXXI. Hinc tandem aliquandò, Die scilicet 29 ejusdem Mensis Januarij 1756, in quo Libellus jàm tertiò legi debebat, post Disceptationem quinque Horarum (quarum duas integras Primas *Armacanus* eleganti Argumento absumpsit) ad Divisionem, Numerationemque Suffragiorum pro more deventum est, inventumque, ex Triginta Quatuor (z) Proceribus, seù Spiritualibus, seù Temporalibus, qui eo Die interfuerant, Sexdecim suffragasse Libello, Octodecim verò refragasse. Sicque Libellus fuit ejectus, summâ Catholicorum omnium Lætitiâ, immò & quamplurimorum Acatholicorum, Lenitati deditorum, qui, speciali Dei Providentiâ, nunquàm desunt. Inter Refragatores porrò erant Tres Archiepiscopi (abfuit *Tuamensis*), Novemque Episcopi; inter Suffragatores verò Episcopi duntaxat Quatuor.

CXXII. Postquam qualemcumque hanc Historiolam absolveram, in sequenti Comitiorum Regni (seù *Parlamenti*) Sessione, Die 11 Octobris 1757 inceptâ, præfatus *Jacobus Hamilton*, Comes de *Clanbrassil*, Facultatem statim a *Domo Dominorum* impetravit in eam aliud introducendi Libellum (seù *Billum*) adversùs Clerum Catholicum, quem subindè Typis mandavit, sequentia complectentem Capita, quemque proindè mitiorem existimari volebat altero, in Superiori Comitiorum Sessione repudiato (a). Primò: *Quod conformiter ad Actum Parlamenti Anno secundo Reginæ Annæ* (b), *novum fiet Registrum Sacerdotum Papalium, unius scilicet pro unaquaque Parochia juxtà Paræciarum Numerum, in anteriori Registro, Anno* 1709 *facto, Typisque vulgatò stabilitum*. Secundò: *Si Parochia aliqua sit adeò extensa, ut unus Sacerdos non sufficiat, tunc alter, aut etiam plures registrari poterunt, ità tamen ut omnes isti supernumerarij Sacerdotes in toto Regno non excedant Numerum bis centenarium*. Tertiò: *Quod Optimates Catholici habere valeant Capellanos, Sacerdotes nempè Sæculares, qui tamen in Universo Regno Numerum non excedant quinquegenarium*. Quartò: *Quod omnes isti Sacerdotes, sicut & eorum Successores, sint specialiter approbati à Prorege cum Sanctiori Concilio Regni Hiberniæ; quodque Juramentum præstent infrà ponendum, sicut & Magnates illi Catholici, qui Capellanos habent*. Quintò: *Ut recensitorum omnium Sacerdotum Successores, huic subscribant Declarationi*:" Ego A. B. solemniter declaro in Fide Christiani & Sacerdotis, quod sum Sacerdos Sæcularis, & non Regularis." Sextò: *Quod sub Pæna amittendi Registrationis Beneficium non seducat Protestantem quempiam ad apostatisandum a Religione Protestantica, aut ad militandum sub Prætendente* (c), *aut quocunque Principe extero*; Septimò: *Quod sub eadem Pæna Munere Sacerdotali non fungatur extrà Parochiam, aut Domum Catholici, pro qua respectivè est registratus*. Octavò: *Quod in singulis, quas celebrabit, Missis Populum hortabitur anglicè, vel hibernicè ad orandum pro Rege* Georgio Secundo, *ejusque Hæredibus*,

(y) Confer Cap. præs. Num. CXII. Sect. 1. Pag. 711.

(z) Proceres omnes, tam Spirituales, quam Temporales, Suffragij Jure in superiori Domo Parlamenti *Hiberniæ* potientes, sunt Centum & Quadraginta, ut liquet ex Cap. I. Num. XXII. Pag. 31.

(a) Confer Cap. præs. Num. CXVIII. Pag. 719

(b) Adeas Cap. præs. Num. CXIII. Sect. 4 Pag. 712.

(c) Videsis Cap. præs. Num. CXVIII. Lit. 1 Pag. 720.

Hæredibus, & Successoribus, nominando eos, alioquin à Prorege amovendus. Nonò: *Quod quicunque Sacerdos Papalis, sivè Sæcularis, sivè Regularis, præter sic registratos, manserit in hoc Regno post Diem* 1 *Januarij* 1759, *in idve advenerit, Carceribus mancipabitur per integrum Annum, quò expletô, transvehetur extrà Majestatis Suæ Ditiones, numquam reversurus sub Pœnà Carceris perpetui durante Vitâ.* Decimò: *Quod post Diem* 1. *Januarij* 1759 *nullus scienter audiat Missam Sacerdotis non registrati, eumve Domi recipiet, alioquin mulctabitur Solutione Centum Librarum Sterlingarum* (d), *Delatori dandarum.* Undecimò: *Quod si quispiam post prælibatum Diem* 1. *Januarij* 1759 *detegerit Sacerdotem aliquem Papalem, sivè Sæcularem, sivè Regularem, non registratum, ità ut Sacerdos ille Papalis capi possit, & in Judicio convinci, Delator iste in Præmium recipiet Centum Libras Sterlingas, a Papistis illius respectivè Comitatûs, Civitatis, vel Oppidi, omninò exigendas.* Duodecimo: *Quod Actum hoc Vim habebit a Die* 1. *Januarij* 1759, *in suoque Robore dein permanebit per integrum Septennium, & usque ad Finem Sessionis Parlamenti illud proximè secuturæ.*"

En porrò Juramenti Formulam à Registrandis omnibus præstandi:

" Ego A. B. promitto, & juro, me præstaturum veram Fidelitatem, & Allegianciam Majestati Suæ " Regi *Georgio* Secundo, Hæredibus ejus, & Successoribus, juxtà quod Successio Coronæ *Magnæ Britanniæ*, & *Hiberniæ* stat nunc per Legem limitata. Et quod patefaciam omnes Proditiones, proditorias Conspirationes, aut Machinationes contrà ejus Personam, Coronam, & Dignitatem, si ad Notitiam meam pervenerint. Profiteor etiam, quod detestor, & abhorreo ex Corde tanquàm impium, scandalosum, & abominabile credere, quod interficere licet, aut destruere quamcunque Personam, vel quascunque Personas, sub Prætextu Hæresis: Item vile illud, & Pseudo-Christianum Principium, quod nulla Fides servanda est cum Hæreticis. Declaro ulterius, non esse Articulum Fidei meæ, quod Persona quæcunque Potestatem habet absolvendi me ab Obligatione hujus Juramenti, vel quod Papa Potestatem habet deponendi Principes, & proptereà promitto, & juro, quod non docebo, prædicabo, tenebo, vindicabo, aut propugnabo Doctrinas, vel Dogmata similia. Et totum hoc promitto, & juro in Fide Christiani, & Sacerdotis, liberè, spontè, & voluntariè, in plano, & ordinario Sensu Verborum, mihi nunc lectorum, sine ulla secreta Collusione, Equivocatione, Evasione, aut mentali Reservatione quacunque. Sic me Deus adjuvet."

CXXIII. Etsi autem in Jurisjurandi hujus Formula nonnihil explicitè prætermittatur, quod in superiori Sessione secundò exhibita fuit (e), illud nihilominus implicitè continet, ut conferenti patebit. Hinc, post binam mox recensitorum Libelli Capitum in *Domo Dominorum* Lectionem, prævidens Comes *Clanbrassillensis* Libellum suum, non secùs ac in superiori Sessione, ejiciendum, temperavit Juramenti Formulam, hanc Loco mox allatæ in iteratâ Libelli Editione substituens:

" Ego A. B. debitè perpendens sacram Juramenti Naturam, & sincerè detestans horrendum Crimen voluntarij, & deliberati Perjurij, promitto, & juro, quod fidelis ero, & præstabo veram Allegianciam Majestati Suæ Regi *Georgio* Secundo, Hæredibus ejus, & Successoribus, & quod patefaciam omnes proditorias Conjurationes, aut Machinationes contrà ejus Personam, Coronam, & Dignitatem, si ad Notitiam meam pervenerint. Et hoc promitto, & juro in Fide Christiani, & Sacerdotis, in plano, & ordinario Sensu Verborum, nunc mihi lectorum, sine ulla secretà Collusione, Evasione, aut mentali Reservatione quacunque. Sic me Deus adjuvet."

CXXIV. Quamquam porrò mitiora dicantur hujusmodi Libelli Capita, quàm alteriùs in Sessione superiori è *Domo Dominorum* ejecti, eorum tamen Crudelitatem Nemo non videt. Hinc ea pro virili impugnarunt Primates *Armacanus*, & *Dublinienses*, Episcopus *Dunensis*, & alij, alijs eadem strenuè propugnantibus, putà Comite *Clanbrassillensi*, Vicecomite de *Powers-Court*, Episcopis *Clocherensi*, & *Elphinensi*. Tandem Die 6 Decembris 1757 disceptatum fuit an tertiò legi deberet Libellus in *Domo Dominorum*, & post plurium Horarum inter recensitos Altercationem (in qua Primas *Armacanus* omnibus antecelluit) ad Divisionem Domûs, pro More, Numerationemque Suffragiorum deventum est, inventumque, ex Quadraginta (f) Proceribus, seù Spiritualibus, seù Temporalibus, qui eo Die personaliter interfuerant, Novemdecim suffragasse Libello

Zzzz 2

(d) Hoc est, quater Centum Scutorum *Romanorum*.

(e) Confer Cap. præf. Num. cxix. Pag. 721.

(f) Videsis Cap. præf. Num. cxxi. Lit. z. Pag. 722.

bello, Viginti unum verò refragasse. Propterea tamen Libellus non fuit ejectus, Comes quippè *Clanbrassillensis* Procurationes produxit Sex Procerum absentium, qui alijs Novemdecim adjuncti Numerum fecerunt Vigenarium-quinarium; Primas verò *Armacanus* pro Refragatoribus nonnisi duorum Procerum habuit Procurationes, qui reliquis adjuncti, Vigenarium-ternarium fecere Numerum, sicque Libellus tertiâ Vice lectus fuit, indèque ad Sanctius Concilium Regni in Castro *Dublinensi* missus, ut ibi approbatus *Londinum* pro propria Libelli Formatione, à Rege faciendâ, transmitteretur. Porrò inter Viginti unum Refragatores erant Quatuor Archiepiscopi, Decemque Episcopi, inter Suffragatores autem nonnisi Quatuor Episcopi.

CXXV. Pro cujus Rei Intelligentia moneatur oportet extraneus Lector, in Legibus Nationis hujus haud probè versatus, quod Anno 1494, *Henrico* VII Rege, sub Equite *Eduardo Poynings*, Prorege Deputato, statutum fuit, ut in Comitiorum hujus Regni Domo, sivè Superiori, sivè Inferiori (g), non formetur Libellus (seù *Billa*) pro Acto condendo, sed Capita duntaxàt Libelli, quæ semel, bis, & ter ibi lecta, & approbata, mittantur ad Sanctioris Concilij *Hiberniæ* Senatores, qui nisi ea comprobent, irrita evadunt, & inania. Si verò ea comprobent, Opus est, ut sub Sigillo Magno *Hiberniæ* Literas dent Testimoniales de Capitum illorum Idoneitate ad commune Bonum promovendum, sicque *Londinum* ad Regem transmittantur. In Aula porrò Regis ex ijs formatur Libellus (seù *Billa*) in Modum, qui Regi placet, mittiturque ad Sanctius Concilium *Hiberniæ*, ex quo rursus mittitur ad eandem Parlamenti Domum, seù Superiorem, seù Inferiorem, ubi Libelli Capita orta sunt, ibique rejici poterit, vel acceptari, sine ulla tamen Additione, vel Diminutione. Qui si acceptetur, statim ad alteram mittitur Domum *Parlamenti*, pro ejusdem Consensu, qui si accedat, Prorex, utrâque convocatâ Domo simul, eidem Libello Regium ut vocant, præbet Assensum, indeque in Actum, seù Statutum Parlamentarium transit. Hoc, & & non alio Modo procedere valent Comitiales, seù Senatores hujus Regni, ad condendas Leges ex quo sancitum est Actum illud sub Prorege *Poynings*, quod propterea *Poynings-Act*, anglicè, i. e. *ActumPoyninganum*, passim nuncupatur. Indeque Potestas Legislativa est partim in Sanctiori Concilio *Hiberniæ*, non verò antè prælibatum Annum 1494, tunc enim propriè formabatur Libellus (seù *Billa*) in una Domo, & mittebatur in alteram, & reversa cum hujus Consensu ad priorem, transmittebatur *Londinum* per Assensu Regio impetrando, sicuti etiamnùm in *Anglia* ad Leges condendas practitatur.

CXXVI. In Sanctiori igitur Concilio *Hiberniæ* apud Castrum *Dublinense*, ut Moris est, discussum fuit, & quidem pluribus ejusdem Mensis Decembris 1757, & insequentis Januarij 1758, Diebus, an Capita ista Libelli proficua forent Bono Communi Regni *Hiberniæ*, proindeque in *Magnam Britanniam* pro Assensu Regio transmittenda, necne? Et quamquàm, ut candidè fatear, omnimodè certam non habeam de Deliberationibus Sanctioris hujus Concilij Notitiam, Res quippè in eo peraguntur Januis clausis, nihilosecius mihi pro certo narratum fuit, qualiter, e quinque Jurisperitis, qui eidem intererant (duo nimirùm Cancellarij, tresque Capitales Curiarum Judices) plures, si non omnes, opinabantur, Capita ista Libelli è *Domo Dominorum* reapsè ejecta fuisse à Viginti uno Senatoribus contrà Novemdecim, Sex siquidem Suffragatores absentes Jus non habebant suffragandi, utpotè qui in hac *Parlamenti* Sessione, Die 11 Octobris 1757 inchoatâ, nondùm præsentes fuere. Enimverò, ajebant, tametsi Senatores *Domûs Dominorum*, ad Differentiam *Domûs Communium*, valeant suffragari per alios Proceres Procuratores, ad ad hunc tamen Effectum Opus est, quod Sessioni isti priùs interfuerint. Sed quidquid sit de hoc, tandem Die 18 Januarij 1758 deventum est ad Numerationem Suffragiorum, inventumque Quatuordecim fuisse contrà Libellum, Duodecim (h) autem pro eo, sicque totum in *Domo Dominorum*

(g) Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

(h) *Sanctioris Concilii* Senatores sunt Numero Sexaginta tres, omnium Ordinum Viri, quatuor nempe Archiepiscopi, unusque Episcopus, nonnulli Comites, Vicecomites, pauci Barones, Cancellarij, & Judices Capitales, Generales Exercitûs, Baronetti, Equites Aurati, Armigeri, quorum plures in *Anglia*, & alibi impræsentiarùm versantur.

rum pro Libello isto, seù, ut propriùs loquar, pro Capitibus istis Libelli, evasit irritum, & inane.

CXXVII. Accepi, *Eduardum Morum*, anglicè *Moore*, Comitem *Drogbedanum*, qui Libello (seù *Billæ*) suffragatus fuerat in *Domo Dominorum*, eidem in *Sanctiori Concilio* refragasse, juxtà commune Proloquium, ipsimet Sacræ Paginæ consonum: *Sapientis est mutare Consilium.* Porrò si suffragatus fuisset Libello in *Sanctiori Concilio*, Partes essent æquales, tredecim scilicet Senatores hinc indè, quo in Casu Prorex (*Joannes Russell*, Dux *Bedfordij*) in Concilio tunc personaliter præsens, Suffragio suo Rem determinasset. Enimvero, ut obiter dicam, sivè in *Sanctiori Concilio*, sivè in *Parlamentariâ* Domo, seù Superiori, seù Inferiori, qui præest nunquam dare potest Suffragium, nisi, numeratis apertè Senatoribus, divisi sint in duas Partes omnino æquales.

Quæ cum ità sint, fundatè speramus, nullum, benedicente Domino, Libellum pro Exterminatione, vel Exilio Cleri Catholici, sivè Sæcularis, sivè Regularis, in proximo futura Sessione, aut exindè, moliendum fore, multo minùs in alterutram *Parlamenti* Domum admittendum, principales quippè istiusmodi Tragediæ Actores, *Jacobus* nempè *Hamilton*, Comes *Clanbrassillensis*, *Robertusque Clayton*, Episcopus *Clocherensis*, paulò post, & quidem post brevissimam Infirmitatem, defuncti sunt, posterior scilicèt Die 26 Februarij, prior verò Die 17 Martij, Divo *Patritio* sacrâ, Anni 1758. Tandemque Episcopus *Elphinensis* Die 29 Januarij 1762.

APPEN-

APPENDIX MONASTICA.

Exhibens Abbatias omnes, Conventus, aliasque Religiosas Domos, in *Hibernia* ante *Henricum* VIII existentes. (*a*) Ex *Waræo*, *Harrisio*, *Alemando*, & alijs.

§. I.

Abbatiæ, & Prioratus 231 Canonicorum Regularium *S. Augustini* (*b*)

IN NATIONE LAGENIÆ.

1. DUBLINIJ, Abbatia *S. Thomæ*, A. D. 1177 constructa de Mandato Regis *Henrici* II à *Gulielmo de Burgo*, Filio *Adelmi*, dicto propterea *Fitz Adelm*, Prorege Hiberniæ (*c*) qui primum posuit Lapidem, præsentibus *Viviano Thomasio*, Presbytero Cardinali S. *Stephani* in *Monte Cælio*, Legato Apostolico, & S. *Laurentio O-Tool*, Archiepiscopo *Dubliniensi*. Dicata porrò fuit Ecclesia S. *Thomæ Becket*, Archiepiscopo *Cantuariensi*, Martyrium sub eodem *Henrico* Rege antè sex Annos passo. Abbati hujus Monasterij competebat Juspatronatûs propinquarum Parochiarum S. *Jacobi*, & S. *Catharinæ* in eadem Civitate, quod post Dissolutionem Abbatiæ Comiti *Midensi* concessum fuit (*d*).

2. DUBLINIJ, Prioratus *Omnium Sanctorum*, fundatus à *Dermitio* (Mac Morrough i. e. Filio Murchardi,) *O-Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, A. D. 1166 (*e*). Eò Loci nunc videre est Collegium SS. *Trinitatis*, de quo plura alibi (*f*). Adeas Cap. xii. Num. xiv. Lit. o. Pag. 439.

~~3. DUBLINIJ, Prioratus SS. Trinitatis, quem Canonicis Regularibus donavit S. Laurenti-~~ *us O-Toole*, ejusdem Ordinis Alumnus, Archiepiscopus *Dubliniensis*, A. D. 1166. Anteà Ecclesia erat Canonicorum Sæcularium, à *Sitrico* (Filio Amlavi) *Ostmannorum Dublinij* Rege, & *Donato* Episcopo *Dubliniensi*, constructa A. D. 1038. Tandem verò Rex *Henricus* VIII Priorem & Conventum in Decanum & Capitulum mutavit A. D. 1541. Porrò hæc Ædes Sacra vulgò *Ecclesia Christi* dicitur (*g*).

4. Propè LUCAN, in Agro *Dubliniensi*, ad Ripam Fluminis *Liffij* è Regione Saltûs Salmonum, Prioratus. S. *Catharinæ* fundatus à *Warisio de Pech* A. 1219, annexus Abbatiæ *S. Thomæ* apud *Dublinium* A. 1327.

5. FINGLASS,

(*a*) Anglicè Typis vulgavi Appendicem hanc A. 1758, ut videre est Cap. xv. Num. xxxiv Pag. 554.

(*b*) In Superiori Domo Parlamenti sedebant quà Proceres Spirituales Decem sequentes Canonici Regulares hoc Ordine, Abbas S. Thomæ *Dublinij*; Abbas Ss. Petri & Pauli de *Rathoy*, in *Kerriensi* Agro Momoniæ; Prior Ss. Trinitatis *Dublinij*; Prior Ss. Petri & Pauli apud *Villam novam* juxtà *Trimmam*, in *Midensi* Agro *Lageniæ*; Prior B. Mariæ Virginis, & S. Davidis apud *Conal*, in *Kildarensi* Agro *Lageniæ*; Prior B. Mariæ Virginis apud *Kells*, in *Kilkenniensi* Agro *Lageniæ*; Prior Omnium Sanctorum apud *Dublinium*; Prior S. Edmundi de *Athassel*, in *Tipperariensi* Agro *Momoniæ*; Prior S. Crucis de *Killeigh*, in *Regis* Agro *Lageniæ*; Prior B. Mariæ Virginis de *Loutha*, in Agro ejusdem Nominis *Lageniæ*. Adeas Cap. i. Num. xxii. Pag. 31.

Sequentes porrò Abbates *S. Thomæ* apud *Dublinium* fuere Magni *Hiberniæ* Cancellarij, nempè *Thomas Shurlock*, A. 1366; *Thomas Geraldinus*, A. 1448.

(*c*) Consulendum Cap. ix. §. viii. Num. iv. Pag. 223.

(*d*) Confer Cap. ix. §. i. Num. xii. Lit. w. P. 195.

(*e*) Videsis Cap. ix. §. i. Num. viii. Lit. s. Pag. 191.

(*f*) Cap. ix. §. i. Num. viii. Pag. 190.

(*g*) Legesis Cap. ix. §. i. Lit. l. Pag. 186.

5. FINGLASS, duobus *Dublinio* Milliarijs, Abbatia valdè antiqua, fundata fortassis à S. *Patritio*, inquit *Harrisius*, Vol. II. Pag. 262.

6. IRELAND's-EYE, (i. e. *Oculus Hiberniæ*) Insula juxtà Agrum *Dubliniensem*, Abbatia fundatà à S. *Nessano*, Sexto Ecclesiæ Sæculo.

7. SWORDS (latinè *Surdum*) in Agro *Dubliniensi*, Abbatia fundata à S. *Columba* Abbate (cui postmodùm dicata fuit) sexto Ecclesiæ Sæculo.

8. CLUAN-DOLCHAN, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Mochua*, primo illius Abbate, septimo Ecclesiæ Sæculo.

9. LUSK, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Colga*, primo illius Abbate, circà A. 694.

10. TAULAGHT, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Malruano*, illius Abbate, octavo Ecclesiæ Sæculo.

11. TEGH-SACRA (i. e. *Sacra Domus*) in eodem Agro, Prioratus juxtà *Toulaght*, fundatus à S. *Mossacro*, septimo Ecclesiæ Sæculo.

12. HOLM-PATRICK (i. e. *Portus Patritij*, quia S. *Patritius* eò Loci Navi descendit A. 432) Insula propè *Skerries*, in eodem Agro, Prioratus fundatus à *Sitrico* (Mac Morrough) *O-Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, duodecimo Ecclesiæ Sæculo. *Henricus* autem de *Londres*, Archiepiscopus *Dubliniensis*, ad Locum commodiorem transtulit A. 1220.

13. CASTLE-KNOCK (i. e. *Castrum Rupis*) tertio ab Urbe *Dubliniensi* Lapide, Abbatia S. *Brigidæ* fundata à *Richardo Tyrell*, Sæculo Ecclesiæ xiii.

14. KILDARÆ, in Agro ejusdem Nominis, Abbatia fundata à S. *Aido*, illius Abbate, sexto Ecclesiæ Sæculo.

15. CLUAIN-DAIHM, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Ailbeo*, quinto Ecclesiæ Sæculo.

16. KIL-AUXILLE, in eodem Agro, Abbata S. *Auxilli* fundata à S. *Patritio*, Sæculo Ecclesiæ quinto.

17. GLASNAIDHEN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Mobbio Clairnech*, alias *Berchan*, illius Abbate, A. 544.

18. TULACH-FOBHAIR, in eodem Agro, Prioratus fundatus à S. *Fechino*, septimo Ecclesiæ Sæculo.

19. KILRUSH, in eodem Agro, Abbatia *B. Mariæ Virginis*, fundata a *Gulielmo Marshall* Seniore, Comite *Pembrochiæ*, Sæculo Ecclesiæ xii. Videsis Cap. ix. §. iii. Num. ii. Pag. 205.

20. Propè NAAS, in eodem Agro, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus a *Nase* Barone, Sæculo Ecclesiæ xii.

21. CONALL, in eodem Agro, ad *Liffium* Fluvium, Prioratus *B. Virginis Mariæ*, & S. *Davidis*, fundatus a *Milone Fitz-Henry*, Domino Justitiario *Hiberniæ*, ubi tumulatus est A. 1200. Patrem habuit *Henricum*, Filium Nothum *Henrici* Primi, Angliæ Regis.

22. SCALÆ CÆLI, in eodem Agro, ad dextram Ripam *Liffij* Fluvij, Prioratus S. *Wolstani* fundatus à *Richardo*, primo illius Priore, & *Adamo de Hereford*, circà A. 1205.

23. GLANDALOCH (i. e. *Vallis duarum Stagnorum*) in Agro *Wickloensi*, Abbatia SS. *Petri & Pauli*, fundata à S. *Coemgeno*, alias *Kevino*, sexto Ecclesiæ Sæculo. Confer Cap. xiii. Num. li. Lit. m. Pag. 419.

24. GLANDALOCH item, Prioratus S. Salvatoris. Olim erat Diœcesis *Glandalacensis*, sed *Dubliniensi* postmodùm adjecta A. 1214, ut dictum est Cap. ix. §. i. Num. i. Lit. l. P. 186.

25. DRUIMH-CHAOIN-CELLAIGH, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Abbano*, sexto Ecclesiæ Sæculo.

26. ACHAD-ABLÆ, in Agro *Wexfordiensi*, Abbatia fundata à S. *Finiano*, quinto Ecclesiæ Sæculo.

27. BEG-ERIN (i. e. *Parva-Insula*) juxta eundem Agrum, Abbatia fundata à S. *Ibaro*, quinto Ecclesiæ Sæculo.

28. CAMROSS, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Abbano*, sexto Ecclesiæ Sæculo.

29.

29. MAGHERE-NUIDHE, in eodem Agro, Abbatia fundata a memorato Sancto, eodem Sæculo.

30. FION MAGH (. e. *Albus Campus*) in eodem Agro, Abbatia fundata ab eodem Sancto, eodem Sæculo.

31. DISERT-CHENAN, in eodem Agro, Abbatia fundata ab eodem Sancto, eodem Sæculo.

32. ROSS-MAC-TREOM, in eodem Agro, Abbatia fundata ab eodem Sancto, eodem Sæculo.

33. TAGHMUN, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Monnuo*, eodem Sæculo.

34. CLUAIN-MOR, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Edano*, eodem Sæculo.

35. SEANBOTHÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata à *Colmano O-Fiachrab*, Sexto Sæculo.

36. INEHER-DAGAN, ad Mare, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Dagano*, eodem Sæculo.

37. FERNÆ, in eodem Agro, Abbata fundata à *S. Edano*, eodem Sæculo, dotata à *Brandubo*, Regulo de *Kinsellab*, ejusdem Agri Parte,

38. FERNÆ, alia Abbatia *B. Virginis Mariæ*, fundata à *Dermitio* (Mac Murrough) O *Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, A. 1158. Sita est ad *Bunnium* Fluviolum, qui ad tertium hinc Milliare *Slano* se committit.

39. SELSKER, propè *Wexfordiam*, in eodem Agro, Prioratus *SS. Petri & Pauli*, fundatus Sæculo Ecclesiæ XII, à Familia *de Rupe*, vulgo *Roche*, de qua videsis Cap. IX. §. XLII. Num. II. Lit. f. Pag. 334.

40. DUNÆ, in eodem Agro, ad *Derriby* Amniculum, qui non procul hinc *Slano* consociatur, Prioratus fundatus antè A. 1172.

41. INNISCORTHY, in eodem Agro, Prioratus *S. Joannis Evangelistæ*, fundatus à *Geraldo de Prendergast*, Domino Loci, & *Joanne de S. Joanne*, Episcopo *Fernensi*, circà A. 1240.

42. KLIKENNIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus *S. Joannis Evangelistæ*, fundatus à *Gulielmo Marshall*, Seniore, Comite *Pembrochiæ*, A. 1211. Adeas Cap. IX. §. III. Num. ii. Pag. 205.

43. FEDH-DUIN, alijs *Fiddowne*, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Meodoco*, sexto Sæculo.

44. KILMANAGH, in eodem Agro, Abbata fundata à *S. Natali* Abbate, eodem Sæculo. Adeas §. præs. Num. 128.

45. KELLS, in eodem Agro, Prioratus *B. Virginis Mariæ*, fundatus a *Galfrido Fitz-Robert*, Senescallo *Lageniæ*, circà A. 1183.

46. INISTIOCK, in eodem Agro, Prioratus *S. Columbæ* fundatus à *Thomas Fitz-Anthony*, Seneschallo *Lageniæ*, Suasu *Hugonis Rufi*, aliàs *le Rous*, Canonici Regularis, Episcopi *Ossoriensis*, circa A. 1206.

47. FERTNEGERAH, in eodem Agro, Prioratus *S. Kirani*, fundatus à Familia de *Blanchfield*, Sæculo XIII.

48. LEIGHLIN, in Agro *Carloensi*, Abbatia fundata à *S. Gobbano*, sexto Sæculo.

49. LEIGHLIN item, Prioratus *S. Stephani* fundatus à *Burchardo*, Norwego, *Gurmundi* Filio, Sæculo ix.

50. AGHA-CAINID, aliàs *Tegh-Moling*, anglicè *S. Mullins*, vulgò *Simulins*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Molino* Abbate, sexto Sæculo.

51. SAIGER, alijs SEIR-KIRAN, in Agro *Regis*, Prioratus *S. Kirani*, fundatus à *S. Kirano* Seniore, Diœcesis olim dictæ *Saigerensis*, nunc *Ossoriensis*, primo Episcopo, & Patrono, Sanctorumque *Hibernorum* primogenito, quinto Sæculo, seu, ut loquitur *Wareus*, in prima Ecclesiæ *Hiberniæ* Infantia. Vid. Cap. ix. §. iii. Num. i. & §. xxx. Num. i. Pag. 204, & 297.

52. BIRRÆ, in eodem Agro, Abbatia *S. Brandani*, Senioris, fundata sexto Sæculo.

53. DAIRMORE, alis *Linalli*, in eodem Agro, Abbatia *S. Colmani*, fundata à *S. Colmano* Abbate, eodem Sæculo,

54. CLONMACNOISÆ, in eodem Agro, Abbatiá fundata à *S. Kirano*, Juniore, Abbate, A. 548.

55. CLONFERT-MOLUA, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Molua*, sexto Sæculo.

56. GALEN, in eodem Agro, Prioratus fundatus à *S. Canoco*, seu *Mocbenoco*, circà A. 492.

57.

57. KILLEIGH, in eodem Agro, Prioratus *S. Crucis*, fundatus à S. *Sincello Mac-Cenenian*, Abbate, circà A. 548.

58. DURROCH, ſive *Dermagh*, in eodem Agro, Abbatia *B. Virginis*, fundata à *S. Columba*, Abbate, circà A. 550.

59. KIL-ABBAIN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Abbano*, ſexto Sæculo.

60. LAITHMORE, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Pulcherio*, ſeptimo Sæculo.

61. AGHAVOÆ, in Agro *Reginæ*, Abbatia fundata à S. *Canico*, Abbate, ſexto Sæculo. Videſis Cap. ix. §. xxx. Pag. 295.

62. CLONENAGH, ſivè *Cluain-Ednagh*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Fintano*, Abbate, eodem Sæculo.

63. ANNATRIM, ſivè *Enach-Truim*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Colmano*, Abbate, eodem Sæculo.

64. AGHAD-ARDGLAIS, alijs *Achad-Finglaſs*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Fintano*, Abbate, eodem Sæculo.

65. ACHAD-UR, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Lactino*, eodem Sæculo.

66. CLUAIN-IMURCHIR, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Brecano*, ſeù *Brocano*, Abbate, eodem Sæculo.

67. ROSS-TUIRK, in eodem Agro, Abbatia fundata a mox laudato Sancto, eodem Sæculo.

68. GLEAN USSEN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Comgano*, eodem Sæculo.

69. MENEDROCHAID, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Mancheno*, Abbate, ſeptimo Sæculo.

70. AGHA-MACART, in eodem Agro, Prioratus fundatus ab *O-Dempſæis*, Progenitoribus Dominorum Vicecomitum de *Clanmalier*. Confer Appendicis hujus §. viii. Num. 17.

71. TRIMMÆ, in Agro *Midenſi Orientali*, Abbatia *B. Virginis Mariæ*, fundata à *S. Lomano* (Nepote S. *Patritij*) quinto Sæculo, conſtructa à *Lacæis*, Progenitoribus *Hugonis de Lacy*, Junioris, Comitis *Ultoniæ*, duodecimo Sæculo. Confer Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275. & Num. 82. §. præs.

72. DULEEK, alias *Damliagh*, in eodem Agro, Prioratus S. *Cianani*, ab eodem fundatus Sancto, quinto Sæculo.

73. DULEEK item, Prioratus *B. Virginis Mariæ*, fundatus à quodam *O-Kelly*, diù antè *Anglorum* Adventum in *Hiberniam* A. 1172. Adeas Cap. IX. §. IX. Num. II. Lit. f. Pag. 235.

74. DULEEK item, Noſocomium pro Infirmis exiſtens A. 1403.

75. DOMNAC-PHADRAIG (i. e. *Eccleſia* S. *Patritij*) in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Patritio*, A. 433.

76. SLANÆ, in eodem Agro, ad *Boinum* Fluvium, Abbatia fundata à S. *Patritio*, quinto Sæculo.

77. CLONARDÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Finiano*, ſexto Sæculo.

78. CLONARDÆ item, Prioratus *S. Petri* fundatus duodecimo Eccleſiæ Sæculo á *Lacæis*, Fundatoribus quoque Abbatiæ *Trimmenſis*, ut nuper dictum Num. 71.

79. DISERT-MOHOLMOC, in eodem Agro, Abbatia *S. Colmani*, ab eodem fundata Sancto, ſexto Sæculo.

80. KIL-ABBAIN, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Abbano*, ſexto Sæculo, diſtincta ſanè Domus ab alia ejuſdem Nominis in Agro *Regis*, de qua Num. 59. hujus .

81. CLUAINFODÆ, nunc *Ecra-Tulach*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Librene*, ſeptimo Sæculo.

82. COLPÆ, in eodem Agro, Prioratus fundatus ab *Hugone de Lacy*, Seniore, Domino *Midiæ*, circà A. 1182. Vid. Num. 71 hujus §.

83. NAVANÆ, in eodem Agro, Abbatia *B. Virginis Mariæ*, fundata Sæculo Eccleſiæ Duodecimo, á *Jocelino de Angulo*, vernaculè *Nangle*, Progenitore Baronum *Navanenſium*. Conſulendum Cap. ix. §. xviii. Num. iii. Lit. x. 264.

84. NEWTOWN (latinè *Villa Nova*) juxtà *Trimmam*, in eodem Agro, Prioratus *SS. Petri & Pauli*, fundatus à *Simone de Rupeforti*, vernaculè *Rochfort*, Epiſcopo *Midenſi*, circà A. 1206.

85. BALLIBOGAN, aliàs *de Laude Dei*, in eodem Agro, ad *Boinum* Fluvium, Prioratus *SS. Trinitatis*, fundatus, ut Fama tenet, Sæculo xiii.

86. Propè RATOUTH, in eodem Agro, Abbatia *S. Mariæ Magdalenæ*.

87. MOLINGARÆ, in Agro *Midenſi Occidentali*, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus à *Radulpho Petit*, Epiſcopo *Midenſi*, circà Annum 1227. Adeas Pag. 264. Lit. x.

88. RATH-AODRA, ſeù *Rath-Edba*, iu eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Aido*, ſexto Sæculo.

89. RATHENIN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Carthago*, eodem Sæculo.

90. DRUMCUILIN, prope *Rathenin*, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Barindeo*, ejuſdem Abbate, circa A. 590.

91. FOURÆ, alias *Favoriæ*, in eodem Agro, Prioratus SS. *Taurini* & *Fechini*, fundatus à *S. Fechino*, ſeptimo Sæculo. Confer §. vi. hujus Append. Num. 8.

92, TIBRAID, in eodem Agro, Abbatia fundata à laudato S. *Fechino*, eodem Sæculo.

93. CLUAN-DACHRAN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Mocbna Mac-Neill*, primo illius Abbate, eodem Sæculo.

94. TRISTERNAGH, in eodem Agro, Prioratus B. *Virginis Mariæ*, fundatus à *Galfrido Conſtantin*, Equite Aurato, circà A. 1200.

95. TOBAR-CORMAC (i. e. *Fons Cormaci*) in eodem Agro, Abbatia fundata........ Confer Cap. ix. §. xxxix. Num. ii. Pag. 327.

96. ARDAGH, in Agro *Longofordienſi*, Abbatia fundata à S. *Patritio*, aut S. *Melo*, quinto Sæculo.

97. INISMORE (i. e. *Inſula magna*) in Lacu *Gaun*, in eodem Agro, Prioratus fundatus à S. *Columba*, Abbate, Sæculo ſexto.

98. INIS-BO-FIN (i. e. *Inſula Vaccæ Albæ*) in Lacu *Ree*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Riocbo*, eodem Sæculo. Videſis aliam ejuſdem Nominis Abbatiam §. præs. Num. 208.

99. INISCLOGHRAN, in Lacu *Ree*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Dermitio*, eodem Sæculo.

100. INISAINGIN, in Inſula *omnium Sanctorum*, in eodem Agro, Prioratus fundatus à S. *Kirano*, Juniore, Abbate, A. 544.

101. KILMODAIN, in eodem Agro, Abbatia fundata fortaſſis à *Modano*, ejuſdem Abbate, ſexto Sæculo.

102. DERG, in eodem Agro, Prioratus S. *Petri*, fundatus à *Gormgallo O-Quin*, Sæculo xii.

103. LOUTHÆ, in Agro ejuſdem Nominis, Prioratus B. *Virginis Mariæ*, fundatus à S. *Mocto*, quinto Sæculo.

104. LOUTHÆ item, Prioratus fundatus à S. *Donato O-Carroll*, Rege *Ergalliæ* (nunc dicto, quoad Partem, *Comitatu*, ſeù Agro, *Louthano*) & *Edano O-Kelly*, Epiſcopo *Clocherenſi*, A. 1148.

105. KNOCK propè *Louthtam*, in eodem Agro, Abbatia SS. *Petri & Pauli* fundata à mox laudato *Donato O-Carroll*, Sæculo xii.

106. DRUIM-INIS-GLUIN, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Patritio*, quinto Sæculo

IN NATIONE ULTONIÆ.

107. ARMACÆ, in Agro ejuſdem Nominis, Abbatia SS. *Petri & Pauli*, fundata à S. *Patritio*, quinto Sæculo, reſtaurata àb *Imario O-Hedegan*, Sæculo xii.

108. CLUAIN-FIACHUL, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Lugadio*, ejuſdem Abbate, qui migravit e Vita A. 580.

109. DUNI (vernacule *Down*) in Agro ejuſdem Nominis, Prioratus S. *Joannis Baptiſtæ*, fundatus

datus à *Malachia O-Morgair*, A. 1138. Passim nuncupatus erat *Prioratus Hibernorum*, ut in hac dicetur Append. §. v Num. 4. Videsis §. vi. Num. i.

110. SAUL, in eodem Agro, Prioratus S. *Patritij*, fundatus à S. *Patritio*, A. 432, restauratus à *Malachia O-Morgair*, Sæculo xii.

111. MOVILLÆ, in eodem Agro, Abbatia S. *Finiani*, fundata à S. *Finiano*, circà A. 550.

112. BANCHOR, vulgò *Bangor*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Congallo*, primo illius Abbate, A. 555, restaurata à *Malachia O Morgair*, A. 1120. Legesis mellisflua de Cænobio hoc S. *Bernardi* Verba Cap. i. Num. xiv. Pag. 21.

113. NENDRUM, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Cailano*, illius Abbate, quinto Sæculo.

114. DROMORÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Colmano*, Abbate, sexto Sæculo.

115. MACHAIRE-LINN, in eodem Agro, Abbatia fundata à mox laudato Sancto, eodem Sæculo.

116. RATH-MUIGHE, in Agro *Antrimensi*, Abbatia fundata à S. *Patritio*, quinto Sæculo.

117. MUCMORE, in eodem Agro, Prioratus *B. Virginis Mariæ*, & S. *Colmani-Elli*, ab eodem fundatus Sancto, circà A. 550.

118. RAGHLIN, Insula septentrionalis Littoris ejusdem Agri, Abbatia fundata à *Lugaid-Laithiro*, circà A. 591.

119. KILBOEDAN, alias *Kiloscoba*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Boedano*, sexto Sæculo.

120. ACHAD-DUBTHAIGH, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Goaro*, Seniore, septimo Sæculo.

121. KELLS, seù *Disert-Kellach*, in eodem Agro, Prioratus B. *Virginis Mariæ*, fundatus à *Kellacho*, Anachoretâ, antè A. 828,

122. DERRIÆ (vernaculè *Derry*, nunc *London-Derry*) in Agro ejusdem Nominis, Abbatia S. *Columbæ*, Abbatis, ab eodem fundata A. 545, vel 546.

123. COLRANÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata Sæculo quinto.

124. CAMBOS, seù *Camus*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Congallo*, Abbate, A. 580.

125. DUNGEVIN, in eodem Agro, Prioratus fundatus ab *O-Cabanis*, A. 1100.

126. INSULA S. DABOECI, in *Lacu Rubro*, vernaculè *Lough-Derg*, in Agro *Donegalensi*, Prioratus fundatus a S. *Daboeco*, aut S. *Patritio*, Sæculo quinto. Passim appellatur *Purgatorium S. Patritij*, ut superius dictum Cap. i. Num. iii. Lit. b. Pag. 4. Adeas Cap. xii. Num. xiv. Lit. o. Pag. 439.

127. CUODAIN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Conano*, illius Abbate, sexto Sæculo.

128. CONGOAIL, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Fiacrio*, illius Abbate, eodem Sæculo.

129. DRUIM-TUOM, nunc *Drumhome*, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Ernano*, eodem Sæculo.

130. MAGBILÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Finiano*, eodem Sæculo.

131. FATHEN-MURA, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Muro*, sexto, aut septimo Sæculo.

132. BOTH-CONAIS, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Congallo* (non *Banchorensi* Abbate, de quo §. præf. Num. 112) Sæculo septimo.

133. CLOGHER, in Agro *Tyronensi*, Abbatia *B. Virginis Mariæ*, fundata à *S. Macartino*, quinto Sæculo.

134. DEVENISH, aliàs *Dam-Inis*, in eodem Agro, Prioratus B. *Virginis Mariæ*, fundatus *S. Macartino*, quinto Sæculo.

135. INIS-MUIGH-SAMH, Insula Laci *Ernæ*, in Agro *Fermanacano*, Abbatia fundata à *S. Ninnidio*, Abbate, quinto Sæculo.

136. CLUAIN-INIS, alia Insula Laci *Ernæ*, in eodem Agro, Abbatia fundata à *Sinello Mac-Mainacur*, Abbate.

137. LISGAVAILOR-LISGOOL, in eodem Agro, Prioratus fundatus A. 1100.

138. CLONES, seù *Clon'ish*, in Agro *Monacano*, Abbatia *SS. Petri & Pauli*, fundata à *S. Tigernaco*, qui ad Superos evolavit A. 550.

139. MUC-NAIMH, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Moeldodo*.

140. DRUMLAHAN, in Agro *Cavanensi*, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus à *S. Edano*, aliàs *Maidoco*, sexto Sæculo.

141. KILACHAD, in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Tigernaco* (non de quo mox dictum Num. 138) Sæculo octavo.

IN NATIONE MOMONIÆ.

142. JUxtà WATERFORDIAM, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus *S Catharinæ*, confirmatus ab *Innocentio* III, Pontifice Maximo, A. 1210, dotatus ab *Elia Fitz-Norman*.

143. DISERT-NAIRBRE, in eodem Agro, Abbatia fundata a *S. Maidoco* de *Ferna*, quinto Sæculo.

144. DAR-INIS, Insula prope eundem Agrum, Abbatia *S. Molanfidi*, ab eodem fundata Sancto, sexto Sæculo. Præfuit ibi postea S. *Fachnanus*, nuncupatus *Mongach*, i. e. *Crinitus*, quia cum Cæsarie natus.

145. MOTHIL, in eodem Agro, Abbatia *SS. Coani*, & *Brogani*, a S. *Brogano* fundata, eodem Sæculo.

146. LISMORÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Carthago*, A. 630.

147. DUNGARVAN, sivè *Achad-Garvan*, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Garvano*, septimo Sæculo.

148. GLASMORÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Cronano*, eodem Sæculo.

149. ARDMORÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata a *S. Declano*, qui floruit quinto Sæculo.

150. CORCAGIÆ, vulgò *Corke*, in Agro ejusdem Nominis, Abbatia S. *Barrij*, (olim hibernicè *Finbarry*) fundata a *Cormaco*, Rege *Desmondiæ*, sivè *Momoniæ Australis*, A. 1134.

151. CLUAIN-ARD-MOBECOC, in eodem Agro, Abbatia S. *Becani*, alias *Mobecoci*, fundata a S. *Abbano*, sexto Sæculo.

152. CLUAIN-FINGLASS, in eodem Agro, Abbatia fundata a mox memorato Sancto, eodem Sæculo.

153. KIL-ACHAD-CONCHEAN, Abbatia ab eodem fundata Sancto, eodem Sæculo.

154. ROSS-CARBRY, in eodem Agro, Prioratus fundatus a S. *Fanchano*, eodem Sæculo.

155. TULACHMIN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Molagga*, septimo Sæculo.

156. BALLIBEG, in eodem Agro, Prioratus S. *Thomæ*, fundatus a *Gulielmo de Barry*, Progenitore Comitum de *Barrymore*, dotata a Filio ejus *Davide*, A. 1237. Vid. Cap. ix. §. vi. Num. ii. Lit. i. Pag. 215.

157. BALLINDROUGHED, apud Pontem *Fermoianum*, in eodem Agro, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus ab *Alexandro* (Filio Hugonis) *de Rupe*, vulgò *Roche*, Progenitore Vicecomitum de *Fermoy*, Sæculo xiii. Legesis Cap. ix. §. xlii. Num. ii. Lit. l. Pag. 334.

158. TULLALES, in eodem Agro, Prioratus fundatus a *Matthæo Fitz-Griffin*.

159. WEEMÆ, in eodem Agro, Abbatia S. *Joannis Evangelistæ*.

160. OBALVENÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata . . . . .

161. LIMERICI, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, & S. *Eduardi*, fundatus a *Simone Minor*, Cive *Limericensi*, Sæculo xiii.

162. MUNGAIRER, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Patritio*, quinto Sæculo.

163. INISCATTÆ, Insulæ in Fluvio *Shanano*, in eodem Agro, Prioratus S. *Senani*, ab eodem fundatus Sancto, quinto Sæculo.

164. CLUAIN-CLAIDEC, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Edano*, Episcopo *Fernensi*, sexto Sæculo.

165.

165. KILMALLOC, latinè *Killocia*, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Mocbellocbo*, ſeptimo Sæculo.

166. RATHKELÆ, in eodem Agro, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus a quodam, cui Cognomen *Harvey*, circa A. 1200, dotata ab *Eleonora Purcell*, A. 1289. Videſis Cap. ix. §. xvii. Num. iii. Lit. x. Pag. 264.

167. KINNITHIN, in eodem Agro, Abbatia fundata antè A. 1300.

168. EMLIÆ, in Agro *Tipperarienſi*, Abbatia fundata a S. *Ailbe*, quinto Sæculo.

169. LORHOÆ, ſivè *Lothræ*, latinè *Lothoriæ*, in eodem Agro, Prioratus S. *Ruadani*, ab eodem fundatus Sancto, ſexto Sæculo.

170. ARDFINAN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Finiano*, ſexto Sæculo.

171. ROSCREÆ, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Cronano*, eodem Sæculo.

172. CLUAIN-COMIBRUIN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Abbano*, eodem Sæculo.

173. ENACH-MIDBRENIN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Aido*, eodem Sæculo.

174. INISLANNAUGHT, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Pulcherio*, eodem Sæculo.

175. INCHINEMEO, in eodem Agro, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, & S. *Hilarij*, fundatus a S. *Donano*, ſeptimo Sæculo.

176. THOMÆ, in eodem Agro, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus a S. *Donano*, eodem Sæculo.

177. TIRDEGLASS, in eodem Agro, Abbatia fundata a *Colmano-Stellano*, Abbate, A. 624.

178. ATHASELÆ, in eodem Agro, Prioratus S. *Edmundi*, Regis, & Martyris, fundata A. 1200 a *Gulielmo* (Filio Adelmi) *de Burgo* (memorato in hoc §. Num. i. Pag. 726) defuncto A. 1206, & ibidem tumulato. Confer Cap. ix. §. v. Num. iv. Pag. 211.

179. NENAGHÆ, in eodem Agro, Prioratus S. *Joannis Baptiſtæ*, fundatus A. 1200 a *Theobaldo Walter*, poſtmodum cognominato *Butler*, de quo ejuſque Familia legeſis Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266.

180. CAHIR-DUNESK, in eodem Agro, Prioratus B. *Mariæ Virginis*, fundatus a *Galfrido de Camvil*, Sæculo xiii.

181. CARRICK-ON SUIR, latinè *Rupes ſuprà Surium*, Prioratus S. *Joannis Baptiſtæ*, fundatus a *Gulielmo de Cantelo*, ejuſque Uxore *Dioniſia*, eodem Sæculo.

182. INIS-FALLEN, in Lacu *Lean*, in Agro *Kerrienſi*, Prioratus fundatus a S. *Finiano*, ſexto Sæculo.

183. S. MICHAELIS MONS (olim hibernicè *Balli-ne-Scelig*, quia in una ex Inſulis nuncupatis *Sceliges*, juxtà Littus) in eodem Agro, Abbatia fundata a *Flano Mac-Cellach*, Abbate, qui Diem clauſit extremum A. 885.

184. KILLAGHÆ, in eodem Agro, Prioratus B. *Mariæ Virginis de Bello Loco*, fundatus à *Galfrido de Mariſcis*, Sæculo xiii.

185. RATHOY, in eodem Agro, Prioratus SS. *Petri & Pauli*, fundatus à quodam *Gulielmo*, Canonico Regulari, eodem Sæculo.

186. CLARÆ, in Agro ejuſdem Nominis, Abbatia (dicta etiam *Kilmoney*, & de *Forgio*, a Nomine Fluvij) SS. *Petri & Pauli*, fundata à *Donaldo* (ſeù *Daniele*) *O-Brien*, Rege *Limerici*, A. 1195. Videſis Cap. ix. §. v. Num. ii. Pag. 211.

187. INIS-LUÆ (Inſulæ *Shanani* Fluvij) in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Senano*, quinto Sæculo.

188. INIS-KEALTRÆ (Inſulæ item *Shânani*) in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Camino*, ſeptimo Sæculo

189. INIS-NEGANANAGH (i. e. *Inſula Canonum*, in Portu *Limericenſi*, ac Ore *Shanani*) in eodem Agro, Prioratus fundatus à *Donaldo O-Brien*, Rege *Limerici*, nuper laudato, Sæculo xiii.

IN NATIONE CONACIÆ.

190. TUAMÆ, in Agro *Galviensi*, Abbatia fundata à S. *Jarlatho*, quinto Sæculo.

191. TUAMÆ item, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus a *Tirlacho O-Connor*, Rege *Hiberniæ*, circà A. 1140. Videsis Cap. ix. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

192. CLUAIN-FOIS, in eodem Agro, Abbatia ab eodem fundata *S. Jarlatho*, quinto Sæculo.

193. ARRANÆ, in magna Insula *Arranensi* propè eundem Agrum, Abbatia fundata à S. *Endeo*, A. 449. Confer §. xi. præs. Append. Num. 50.

194. KIL-CONAIL, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Conallo*, quinto Sæculo.

195. CLONFERTÆ, in eodem Agro, Prioratus B. *Mariæ Virginis*, fundatus à *S. Brandano*, A. 558.

196. KIL-MAC-DUACH, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Colmano Mac-Duach* (sic cognominato quia *Duachi* Filio) primo Episcopo *Duacensi*, vulgò *Kilmacduach*, sexto Sæculo.

197. INIS-MAC-HUA-CUIN (Insula Lacûs *Corrib*) in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Brandano de Clonferta*, eodem Sæculo.

198. RATHMAT, (propè Lacum *Corrib*) in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Fursæo*, Abbate, eodem Sæculo. Nunc ibi stat Ecclesia Parochialis dicta *Kil-Fursa* à laudato Sancto.

199. KIL-CUANNA, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Cuanna*, eodem Sæculo.

200. IMAIDH, seù *Immagh* (Insula Littoris) in eodem Agro, Abbatia fundata à *S. Fechino*, eodem Sæculo.

201. ARDOILEN (alia Littoris Insula) in eodem Agro, Abbatia à prælibato fundata Sancto, eodem Sæculo.

202. CLONTOUSKIRT-O-MANY, in eodem Agro, Abbatia fundata a *S. Boadano*, illius Abbate, qui migravit in Cælum A. 809. Adeas §. præs. Num. 218.

203. AGHRIM, in eodem Agro, Prioratus S. *Catharinæ* fundatus à *Theobaldo Walter*, postmodum *Butler* cognominato (de quo nuper Num. 179) Sæculo xiii.

204. MONASTER O-GORMAGAN, in eodem Agro, Abbatia B. *Mariæ Virginis de Via Nova*, à quodam fundata Familiæ *Gormaganæ*, memorato in Commentarijs publicis (anglicè *Records*) A. 1308.

205. ENACH-DUNÆ, in eodem Agro, Abbatia, *S. Mariæ de Portu Patrum*. Hanc adjudicat *Waræus* Canonicis *Præmonstratensibus*, consule tamen Cap. xiv. Num. xiv. Pag. 439.

206. MAYO, in Agro ejusdem Nominis, Abbatia S. *Colmani*, fundata à S. *Colmano*, Episcopo *Landisfarnensi*, in *Anglia*, qui abdicato Episcopatu, in *Hiberniam* redijt A. 665, ubi, ut refert *Waræus*, in Monasterio hoc a se constructo *Anglo Saxones* (inter quos fuit S. *Geraldus*) collocavit, unde Locus olim dicebatur hibernicè *Magiona-Sasson*, i. es *Mayo Saxonum*. Adeas Cap. xii. Num. xiv. Lit. o. Pag. 439.

207 GONG, in eodem Agro, Abbatia fundata à *Donaldo*, Filio *Ædi*, sivè *Hugonis*, Rege *Hiberniæ*, A. 624, Adeas Locum mox laudatum.

208. INIS-BO-FIN (vid. §. præs. Num. 98.) in eodem Agro, Abbatia fundata à mox laudato S. *Colmano*, circà A. 665.

209. BALLINTOBBER, aut *de Fonte S. Patritij*, in eodem Agro, Abbatia SS. *Trinitatis*, fundata à *Cathaldo-O-Connor* (passim dicto hibernicè *Crovderg*, i. e. *Manûs rubræ*, seù *de Pugno rubro*) Rege *Conaciæ*, A. 1216.

210. *Sanctæ Crucis* (anglicè *Holy Cross*) in eodem Agro, Prioratus fundatus ab Abbatibus de *Ballintobber*, eisque subditus.

211. ELITHERIA, in eodem Agro, Abbatia fundata à S. *Geraldo*, septimo Sæculo.

212 ANNAGH, in eodem Agro, Prioratns fundatus Sæculo Ecclesiæ decimo-quinto à *Gualtero* (Filio Thomæ) *de Burgo*, Domino *Mac William Oughter*, cujus Frater, *Edmundus* (agno-

minatus

minatus *Barbatus*, hibernicè *Ni Feſoig*) *de Burgo*, Progenitor fuit Vicecomitum de *Mayo*. Conſulendum Cap. ix. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag. 318.

213. ROSCOMANIÆ, in Agro ejuſdem Nominis, Abbatia S. *Comani*, ab eodem fundata Sancto, circá A. 550.

214. INCHMORÆ, (Inſulæ Lacûs *Ree)* in eodem Agro, Prioratus fundatus a S. *Liberio*, quinto Sæculo.

215. INCHMACNERIN, alias *Inchvicrinni*, antiquitùs *Easmac-Neire*, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Columba*, ſexto Sæculo.

216. EADARDRUIM, in eodem Agro, Prioratus fundatus a S. *Diradio*, eodem Sæculo.

217. CLONTOUSKIRT-NATIN, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Faithlaco*.

218. CLUAIN-CAIKPTHE, in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Berachο*, circa A. 600.

219. MONASTER-EVAN, (i. e. *Abbatia* S. *Evani)* Abbatia memorata in Inquiſitione facta Anno 28 Regni *Elizabethæ*.

220. LISDUFFE. in eodem Agro, Prioratus conceſſus *Dubliniensi* Collegio SS. *Trinitatis*.

221. DORHANÆ, in eodem Agro, Prioratus, cujus Patroni erant *O-Connori*, Reges *Conaciæ*. Adeas Cap. ix. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

222. KILMORÆ, in eodem Agro, Prioratus B. *Mariæ Virginis*, fundatus a *Conoſſio O-Flanagan*; A. D. 1232.

223. DRUIM-LIAS, in Agro *Sligoenſi*, Abbatia fundata a S. *Patritio*, quinto Sæculo.

224. ACHONRY, alias *Achad-Conair* (latinè *Achada*) in eodem Agro, Abbatia fundata a S. *Finiano* circa A. 530.

225. AKERAS, alias *Kilmalton*, in eodem Agro, Prioratus fundatus à *S Molaiſſo*, Abbate, ſeptimo Sæculo.

226. BALLI-ASSADARÆ, in eodem Agro, Abbatia *S. Fechini*, ob eodem fundata Sancto, qui ad ſuperos migravit A. 665.

227. BILÆ, in eodem Agro, Abbatia *S. Fechini*, ab eodem fundata Sancto, Sæculo ſeptimo

228. KIL-NA-MANAGH, (i. e. *Domus Monachorum*) in eodem Agro, Abbatia *S. Fechini*, ab eodem fundata Sancto, Sæculo eodem. Aliam nuper memoratam ejuſdem fermè Nominis Abbatiam videſis Num. 44. Pag. 728.

229. DRUM-RATHÆ, in eodem Agro, Abbatia a mox laudato fundata Sancto, eodem Sæculo.

230. KIL-GHARBAN, in eodem Agro, Abbatia fundata ab eodem Sancto, eodem Sæculo.

231. MOYHIL, aliàs *Moethel*, in Agro *Leitrimenſi*, Prioratus *B. Mariæ Virginis*, fundatus à *S. Mancheno*, Abbate, ſeptimo Sæculo.

§. II.

Monaſteria 36 *Canoniſſarum* Ordinis *S. Auguſtini*.

1. DUBLINIJ, Monaſterium *S. Mariæ de Hoggis*, fundatum à *Dermitio* (Mac-Murrough, ſivè Filio *Murchardi*) *O-Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, circà A. 1146. In eo ſitum fuit Loco, ubi nunc viſitur Domus Viduarum pauperum, in *Hoggorum Colle*, *dicto* anglicè *Hogg-Hill*, propè Parochialem Eccleſiam rotundam S. *Andreæ*.

2. GRACE-DIEU, aliàs *de Gratia Dei*, in Agrò *Dubliniensi* apud *Fingallos*, Monaſterium fundatum à *Joanne Comyn*, Archiepiſcopo *Dubliniensi*, circà A. 1190.

3. KILDARÆ, Monaſterium S. *Brigidæ*, ab eadem fundatum Sancta, circa A. 480

4. CLUAIN-BRONACH, in Agro *Longofordienſi*, Monaſterium fundatum a S. *Patritio*, Sæculo quinto.

5. DRUIMCHEO, in eodem Agro, Monaſterium ab eodem fundatum Sancto, eodem Sæculo.

6. KIL-LIADAIN, in Agro *Regis*, Monaſterium fundatum a S. *Kirano*, Seniore, Epiſcopo, pro Matre ſua *Liadana*, eodem Sæculo.

7. AR-

7. ARMACÆ, in Agro ejusdem Nominis, Monasterium, passim nuncupatum *Templum-Brigidæ*, fundatum a S. *Patritio*, eodem Sæculo.

8. ARMACÆ item, Monasterium dictum hibernicè *Temple-na-Fearta* (i. e. *Templum Miraculorum*) ab eodem fundatum Sancto, eodem Sæculo.

9. KILSLEVÆ, in eodem Agro, Monasterium fundatum a S. *Darerca* Virgine, Abbatissa, S. *Patritij* Sorore, eodem Sæculo.

10. ROSS-OIRTHIR, in Agro *Fermanacano*, Monasterium fundatum a S. *Fanchea*, eodem Sæculo.

11. ROSS-BENCHUIR, in Agro *Clarensi*, Monasterium fundatum a S. *Conchea*, eodem Sæculo.

12. KILARACHT, in Agro *Roscomaniensi*, Monasterium fundatum a S. *Patritio*, pro Sorore sua S. *Athracta*, eodem Sæculo.

13. CLONMACNOISÆ, in *Regis* Agro, Monasterium, ut fert Traditio, fundatum.:..: Ibi visuntur Ruinæ Fornicis, quem ferunt Partem fuisse Capellæ *Riaghtalta Kailleach*, i. e. *Religiosarum Vetularum*, sic enim Moniales hibernicè nuncupantur.

14. LINÆ, propè *Rupem-Fergusiam*, vernaculè *Carrick-Fergus*, in Agro *Antrimensi*, Monasterium fundatum a S. *Darerca*, Abbatissa, S. *Patritij* Sorore, quinto Sæculo. Eidem præfuit S. *Conchenna*, Abbatissa, septimo Sæculo.

15. CLUAIN-DUBHAIN, in Agro *Tyronensi*, Monasterium fundatum a S. *Patritio*, quinto Sæculo.

16. KIL-ARACHT, in Agro *Roscomaniensi*, Monasterium fundatum a *S. Patritio*, pro Sorore sua *S. Athracta*, Abbatissa, eodem Sæculo.

17. KIL-RIGNAIGH, in *Regis* Agro, Monasterium fundatum a S. *Regnacia*, Abbatissa, sexto Sæculo.

18. KIL-AILBE, in Agro *Midensi Orientali*, Monasterium fundatum a *S. Abbano*, eodem Sæculo. Postmodùm *Tegh-Sinchea* nuncupatum fuit a *S. Sincha*, illius Abbatissa.

19. CLUAN-CREDHAIL, in Agro *Limericensi* Monasterium fundatum a *S. Ita*, eodem Sæculo.

20 BORNECH, sivè *Bally-Verney*, in Agro *Corcagiensi*, Monasterium *S. Gobnatæ*, fundatum a *S. Abbano*, eodem Sæculo.

21. KIL-KERE, sivè *Kil-chre*, in *Clarensi* Agro, Monasterium fundatum a S. *Cera*, eodem Sæculo.

22. ENACH-DUNÆ, in Agro *Galviensi*, Monasterium B. *Virginis Mariæ*, fundatum a S. *Brandano*, eodem Sæculo.

23. FOCHARDÆ, in Agro *Louthano*, Monasterium *S. Brigidæ*, fundatum a *S. Moenno*, vel, ut alij volunt, a S. *Darerca*, Sorore S. *Patritij*, A. 630.

24. MAYO, in Agro ejusdem Nominis *Conaciæ*, Monasterium fundatum a *S. Sigretia*, septimo Sæculo.

25. DOIRE-MELLÆ, in Agro *Cavanensi*, Monasterium fundatum a *S. Tygernache*, pro Matre sua *S. Mella*, Abbatissa ejusdem, octavo Sæculo.

26. KIL-CLEHIN, alias *de Bello Portu*, in Agro *Kilkenniensi*, Monasterium fundatum á *Dermitio* (Mac-Murrough) *O-Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, A. 1151. Sedet ad *Surium* Fluvium e Regione Urbis *Waterfordiensis*.

27. ATHADIJ, in Agro *Carloensi*, Monasterium ab eodem fundatum Rege, circa idem Tempus.

28. CLONARDÆ, in Agro *Midensi Orientali*, Monasterium dotatum ab *O-Melaghlino* Regulo *Midiæ*, & confirmatum a *Cælestino* III, Pontifice Maximo, A. 1195.

29. TERMON-FECHIN, in Agro *Louthano*, Monasterium B. *Mariæ Virginis*, fundatum a *Mac-Mahonis*, & confirmatum a laudato Summo Pontifice, eodem Anno. De *Mac-Mahonerum* præclara Gente videsis Cap. ix. §. xxxii. Num. iii. Lit. t. Pag. 306.

30

30. TIMOLIN-BEG, in Agro *Kildariensi*, Monasterium *B. Mariæ Virginis*, fundatum *Roberto* (Filio Richardi) Barone de *Norragh*, circà A. 1220. Confer §. xiii. Num. 11.

31. GRANEY, in Agro *Carloensi* (non *Kildarensi* ut habet *Waræus*) Monasterium *B. Mariæ Virginis*, fundatum à *Gualtero de Riddlesford*, circà A. 1200.

32. KILLEIGHÆ, in Agro *Regis*, Monasterium fundatum à Familia de *Warren* Sæculo xii.

33. ODDER, in Agro *Midensi Orientali*, Monasterium S. *Brigidæ*, fundatum à *Barnewallis*, Vicecomitum de *Kingsland*, & Baronum de *Trimleston* Progenitoribus, & confirmatum à *Cælestino* iii, Pontifice Maximo, A. 1195.

34. LIMERICI, in Agro ejusdem Nominis, Monasterium fundatum à *Donaldo O-Brien*, Rege *Limerici*, Sæculo xii. Videsis Cap. ix. §. v. Num. ii. Pag. 210.

35. LISMULLEN, in Agro *Midensi Orientali*, Monasterium SS. *Trinitatis* fundatum ab *Avicia de la Corner*, Sorore *Richardi de la Corner*, Episcopi *Midensis*, qui huic Domui concessit Maneria de *Dunsink*, & *Bally-Godman*.

36. MOYLAGH, in Agro *Tipperariensi*, Monasterium S. *Brigidæ*, fundatum à *Butleris* (de quibus vid. Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Pag. 265) Sæculo xiv.

§. III.

Abbatiæ & Prioratus 9 Canonicorum Regularium *Præmonstratensium* (a), Ordinis S. *Norberti*, sub Regula S. *Augustini*.

1. TUAMÆ, in Agro *Galviensi*, Abbatia SS. *Trinitatis*, fundata à Familia *de Burgo* (de qua vid. Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 275) Sæculo xiii.

2. ENACH-DUNÆ, in eodem Agro Abbatia S. *Mariæ de Portu Patrum*. Confer §. i. Num. 205. Pag. 734.

3. INSULÆ SS. TRINITATIS in Lacu-*Kea*, in Agro *Roscomaniensi*, Abbatia SS. *Trinitatis*, fundata à *Claro Mac-Mailin*, Archidiacono *Elphinensi*, circà A. 1215.

4. KILAMOY, aliàs *Atmoy*, in Agro *Sligoensi*, Prioratus SS. *Trinitatis*, ab eodem fundatus Dignitario, circà A. 1233.

5. KILRASÆ, in eodem Agro, Prioratus SS. *Trinitatis*, ab eodem fundatus Dignitario, circà idem Tempus.

6. INSULÆ SS. *Trinitatis*, in Lacu *Oughter*, in Agro *Cavanensi*, Abbatia SS. *Trinitatis* ab eodem fundata Dignitario, A. 1249.

7. GOODBORN, alias *Woodborn*, juxtà *Rupem Fergusiam*, vulgò *Carrick-Fergus*, in Agro *Antrimensi*, Prioratus S. *Crucis*, fundatus à quibusdam *Scotis*, qui ea in Regione se fixerunt, Sæculo xiii.

8. BALLY-MORE LOUGH-SEUDI, alias *Plari*, in Agro *Midensi Occidentali*, Abbatia B. *Virginis Mariæ* fundata à *Lacæis* (vid. Pag. 275. Lit. e.) & confirmata à Summo Pontifice Sæculo xii.

9. GALVIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Mariæ de Colle*, à Canonicis *Præmonstratensibus* derelictus, & Fratribus *Prædicatoribus* ab *Innocentio* Papa viii concessus, ut dictum est Cap. ix. §. xxxviii. Num. ii. Pag. 323.

(a) Sic appellantur à Loco solitario, qui Nomen *Præmonstratus*, in *Picardia*, ubi Ordinem hunc A. 1120 fundavit S. *Norbertus*, posteà Archiepiscopus *Magdeburgensis*, in *Germania*. Porrò *Joannes le Paige* in *Bibliotheca Ordinis Præmonstratensis* refert, novem mox recensendas Domos in specialem coaluisse Provinciam A. 1326.

§. IV.

Prioratus, & Præceptoriæ 22 Equitum S. *Joannis Jerosolymitani* (b) Sub Regula S. *Augustini*, quarum major Pars spectabat olim ad Equites *Templarios*.

1. KILMAINHAM (c) juxtà *Dublinium*, ad *Liffium* Fluvium, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus à *Richardo de Clare*, passim agnominato *Strongbow*, Comite *Pembrochiæ*, circà A. 1174. Hic Prioratus erat etiam Hospitale, sivè Xenodochium pro Peregrinis, & Hospitibus recipiendis. Prior hujus Loci erat Magnus Prior, seù *Proto Prior Hiberniæ* (d). Haud pauci asserunt Scriptores, celebrem *Brianum Boroveum*, Regem *Momoniæ*, Monarchamque *Hiberniæ* (de quo nonnihil Cap. i. Num. xvi. Pag 26) fuisse hic humatum juxtà Crucem lapideam, cujus Pars extat usque in hodiernum Diem. Propè illam videre est Fontem crystallinum, dulci Aquâ exundantem, *Fontem S. Joannis Jerosolymitani* passim nuncupatum.

2. CLONTARFÆ, ad Littus Maris, tertio ab Urbe *Dubliniensi* Lapide, Præceptoria S. *Congalli*, fundata ab *Henrico* Rege ii, Sæculo xii.

3. KILSARANÆ, in Agro *Louthano*, Præceptoria fundata à *Matilda de Lacy*, è Dominis *Midiæ*, eodem Sæculo. Vid. §. 1. Num. 82. Pag. 729.

4. KILBARRY, in Agro *Waterfordiensi*, Præceptoria eodem fundata Sæculo.

5. KILLURÆ, in eodem Agro, Præceptoria eodem fundata Sæculo.

6. CROOK, in eodem Agro, Præceptoria eodem fundata Sæculo.

7. RIN-CRIOGH, alias *Templum Michaelis*, in eodem Agro, Domus, seù Xenodochium, ut fert *Traditio*.

8. BALLYNEMONY, aliàs *Mornæ*, aut *Moræ*, in Agro *Corcagiensi*, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*, fundata ab *Alexandro de S. Helena*, Sæculo xiii.

9. CLONAUL, in Agro *Tipperariensi*, Præceptoria eodem fundata Sæculo.

10. TEAGH-TEMPLE, in Agro *Sligoensi*, Præceptoria eodem fundata Sæculo.

11. KILLERGY, in Agro *Carloensi*, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*, fundata à *Gilberto de Borard*, eodem Sæculo.

12. WEXFORDIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, & *S. Brigidæ*, fundatus Sæculo xii, à *Gulielmo Marshall*, Seniore, Comite *Pembrochiæ*, de quo nonnihil Cap. ix. §. iii. Num. ii. Pag. 205.

13. KILCLOGAN, in eodem Agro, Præceptoria fundata ab *O-Moris* (olim Regulis *Lasiæ*, vulgo *Leix*, nunc Partis Agri *Reginæ*) eodem Sæculo.

14. BALLY-HEWK, sivè *Bally-Cauk*, in eodem Agro, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*.

15. KILBEGS, in Agro *Kildarensi*, Præceptoria fundata.....

16. KIL-

(*b*) Sic nuncupantur quia prima eorum Domus fundata fuit *Jerosolymis* sub Titulo S. *Joannis Baptistæ*. Nunc autem passim vocantur *Equites Melitenses* ob *Melitam* Insulam, quam occupant. Hic Ordo crevit, & floruit in *Hibernia* præcipuè ex quô ei concessi fuere Prioratus & Præceptoriæ Equitum *Templariorum*, extinctorum à *Clemente* Papa v. in Concilio *Viennensi*, A. 1311. Nam anteà nonnisi Prioratum *Wexfordiensem*, novemque Præceptorias habebat.

(*c*) Locus Nomen habet S. *Mainhamo*, alijs *Maignano*, Episcopo, qui vixit sub Initium Sæculi Septimi, & ejûs Festum celebratur 18 Decembris. Prior porrò *Kilmainhami*, & Prior *Wexfordiensis*, antè Tempus Suppressionis Cænobiorum sub *Henrico* VIII, Loca Suffragiaque habuerunt inter Proceres in Comitijs *Parlamentarijs*.

(*d*) *Robertus Outlaw*, Proto-Prior, fuit Prorex *Hiberniæ*, sub Titulo *Domini Justitiarij*, A. 1317, 1330, & 1340; sicut & alter Proto-Prior, *Thomas Butler* (de quo Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k Pag. 267) A. 1413. Insuper sequentes Proto-Priores fuere Magni *Hiberniæ* Cancellarij, nempè *Robertus Outlaw*, mox laudatus, A. 1321, 1326, 1332, 1338. 1340; *Joannes le Archer*, A. 1341, 1344, 1349; *Thomas Burley*, A. 1357, 1359, 1368; *Gulielmus Tany*, A. 1372, 1374, 1387; *Richardus White*, A. 1387; *Gulielmus Fitz-Thomas*, A. 1416, 1421, 1426; *Thomas Talbot*, A. 1448.

16. KILHEEL, in eodem Agro, Præceptoria fundata Sæculo xiii à *Mauritio Geraldino*, Progenitore Comitum *Kildaræ*, & *Desmondiæ*, de quibus videsis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

17. TULLY, in eodem Agro, Præceptoria fundata.......

18. KILMAINHAM-BEG, in Agro *Midensi Orientali*, propè *Nobirram*, Præceptoria fundata Sæculo xii. à *Gualtero de Lacy*, Domino *Midiæ*. Vid. §. i. Num. 82. Pag. 729.

19. KILMAINHAM-WOOD, in eodem Agro, Præceptoria fundata à *Prestonis*, Progenitoribus Vicecomitum de *Gormanston*, Sæculo xiii.

20. ARDES, Peninsula in Agro *Dunensi*, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*, fundata ab *Hugone de Lacy*, Equite Aurato, Patre *Hugonis de Lacy*, Comitis *Ultoniæ*, Sæculo xii. Confer §. i. Num. 71. Pag. 729.

21. ANY, in Agro *Limericensi*, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*, fundata à *Galfrido de Maristis*, Sæculo xiii.

22. KINALEKIN, in Agro *Galviensi*, Præceptoria S. *Joannis Baptistæ*, fundata ab *O-Flabertæis*, olim Regulis, seù Dynastis *Occidentalis Conaciæ*, vulgò *Eir-Connaugh* (Partis Agri *Galviensis*) Sæculo xiii. De *O-Flabertæis* nonnihil legere est Cap. ix. §. xxxiii. Num. iii. Lit. h. Pag. 309.

§. V.

Prioratus, & Hospitalia 14 Cruciferorum, sivè Trinitariorum, Ordinis Redemptionis Captivorum S. *Joannis de Matha*, sub Regula S. *Augustini*.

1. DUBLINIJ (extra *Novam Portam* in Vico S. *Thomæ*) Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus A. 1188 ab *Aluredo le Palmer*, Natione *Dano*, primo ejusdem Priore, ex qua Familia orti sunt Comites de *Castlemain*. Hic Prioratus fuit etiam Hospitale Infirmorum, quod, regnante *Eduardo* iii, Infirmos & Pauperes 155 simul sustentabat, *præter Capellanos & Conversos* (i. e. Fratres Laicos) ut ex Archivis liquet. Quandò autem Cruciferi ibi fuerunt locati, non est adeò certum. Cæterùm magnificæ istius Fabricæ sola Campanaria Turris Œvi Damnis invicta manet.

2. KELLS, (latinè *Kinnanusiæ*, alijs *Kenlisæ*) in Agro *Midensi Orientali*, Prioratus, & Hospitale S. *Joannis Baptistæ*, fundata à *Gualtero de Lacy*, Seniore, Domino *Midiæ*, Sæculo xii. Vid. §. i. Num. 82. Pag. 729.

3. DUNDALKÆ, in Agro *Louthano*, Prioratus S. *Leonardi*, fundatus à *Bertramo de Vernon*, eodem Sæculo. Videsis Cap. xiii. Num. vii. Pag. 459.

4. DUNI (vernaculè *Down*) in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus eodem Sæculo ab Equite *Joanne de Courcy*, Comite *Ultoniæ*, Progenitore Baronum de *Kinsale*. Passim vocabatur *Prioratus Anglorum* ad Differentiam alterius Prioratus Canonicorum Regularium in eodem *Dunensi* Oppido, qui dicebatur *Prioratus Hibernorum*, iste siquidem ab *Hibernigenis*, ille verò ab *Angligenis* fundatus fuit. Confer §. i. Num. 109. Pag. 730.

5. KILKENNY-WEST (i. e. *Kilkenniæ Occidentalis*) in Agro *Midensi Occidentali*, Prioratus & Hospitale S. *Joannis Baptistæ* fundata à Gente *Tyrella*, eodem Sæculo.

6. PONTANÆ (vernaculè *Drogbeda*) in Agro *Louthano*, extrà Portam Occidentalem, Prioratus & Hospitale S. *Mariæ de Urso*, fundata ab *Urso de Samuele*, circà A. 1206. Domus hæc primò spectans ad Canonicos Regulares data fuit Cruciferis, inquit *Waræus*.

7. PONTANÆ item, in eodem Agro, Prioratus S. *Laurentij*, fundatus à Prætore, & Oppidanis *Pontanensibus*.

8. PONTANÆ item, in Agro *Midensi Orientali* (a), Prioratus & Hospitale S. [illegible] *tistæ*, fundata à *Gualtero de Lacy*, Juniore, Domino *Midiæ*, Sæculo xiii.

(a) Appositè monet *Waræus*, *Drogbedam*, seù *Pontanam* (quam interfluit Amnis *Boinus*) partim in Agro *Louthano* positum esse, partim in *Midensi*, neutrius tamen [illegible] Comitatu. [illegible] distinctus, & per [illegible] ex pi- [illegible] dem dictis Cap. [illegible]

9. ATHERDEÆ (passim *Ardee*) latinè *de Atrio Dei*, in Agro *Louthano*, Prioratus S. *Joannis Baptistæ*, fundatus à *Rogero Pipard*, Loci Domino, circà A. 1207. Vid. §. xiii. Num. 5.

10. NEWTOWN (i. e. *Villa Nova*) juxtà *Trimmam*, in Agro *Midensi Orientali*, Prioratus, & Hospitale S. *Joannis Baptistæ*, fundata vel dotata ab Episcopis *Midensibus*, Sæculo xiii.

11. ATHYÆ, in Agro *Kildarensi*, Prioratus S. *Joannis*, alijs S. *Thomæ*, fundatus à *Richardo* de S. *Michaele*, Domino *Rhebanæ*, eodem Sæculo.

12. CASTLE-DERMOT (i. e. *Castrum Dermitij*) in eodem Agro, Prioratus, & Hospitale fundata à *Gualtero de Riddlesford*, Loci Domino, eodem Sæculo.

13. RANDON, alias *Teachon*, vulgò *Johns House* (i. e. *Joannis Domus*) in Agro *Roscomaniensi*, ad Ripam Lacûs *Reensis*, fundatus Jussu Regis *Joannis*, Sæculo xiii. *Philippus de Angulo*, vernaculè *Nangle*, magnus fuit Benefactor sub *Henrico* III Rege.

14. ADARÆ, in Agro *Limericensi*, ad *Magium* Fluvium, Prioratus SS. *Trinitatis* fundatus à *Thoma Geraldino*, septimo Barone *Ophaliæ*, Patre primi Comitis *Kildarensis*, & primi Comitis *Desmondani*, de quibus vide Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

§. VI.

Abbatiæ & Prioratus 9 (b) Ordinis S. *Benedicti*.

1. DUNI, vernacule *Down*, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Patritij*, fundatus ab Equite *Joanne de Courcey*, Comite *Ultoniæ*, A. 1183. Vid. §. præced. Num. 4. Pag. 739.

2. ARDES, Peninsula ejusdem Agri, Prioratus S. *Andreæ*, fundatus ab *Hugone de Lacy*, Juniore, Comite *Ultoniæ*, circà A. 1218.

3. ERYNACH, sivè *Carrig* propè *Erynach*, in eodem Agro, Abbatia S. *Mariæ*, fundata à *Magnello Makenlesse*, A. 1127.

4. NEDDRUM, in eodem Agro, Prioratus fundatus ab Equite *Joanne de Courcey*, Comite *Ultoniæ*, A. 1179, vel 1183.

5. KILCUMIIN, in Agro *Tipperariensi*, Prioratus SS. *Philippi & Jacobi*, fundatus à *Philippo* de *Wigornia*, anglice *Worcester*, circà A. 1184.

6. WATERFORDIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Joannis Evangelistæ*, fundatus à *Joanne* Comite *Moretoniæ* (postmodum Rege *Joanne*) Sæculo xii.

7. CORCAGIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Prioratus S. *Joannis*, ab eodem fundatus, eodem Sæculo.

8. FOURÆ, in Agro *Midensi Occidentali*, Prioratus SS. *Taurini & Fechini*, fundatus primò Canonicis Regularibus à S. *Fechino*, septimo Sæculo, ut dictum est §. i. Num. 91. Pag. 730; postmodùm Monachis Benedictinis à *Gualtero de Lacy*, Domino *Midiæ*, A. 1218.

9. GLASCARIG, alias *de Viridi Rupe*, in Agro *Wexfordiensi*, ad Oram maritimam, Prioratus *S. Mariæ*, fundatus à *Griffino Condon*, *Davide de Rupe* (vulgò *Roche*), & alijs, Sæculo xiv.

§. VII.

Monasteria 5 Monialium *Benedictinarum*.

1. KILCREUNATÆ, alias *de Castu Sylva*, in Agro *Galviensi*, Monasterium fundatum à *Catheldo O-Connor*, dicto hibernicè *Crovderg*, i. e, *de Pugno rubro*, Rege *Conaciæ*, circà A. 1200.

2. INCHMEANÆ, in Agro *Mayonensi*, Monasterium fundatum. . . .

3. ARDCARNÆ, in Agro *Roscomaniensi*, Monasterium fundatum. . . .

4. COR-

(b) Plures hujus Ordinis Domus olim datæ fuere alijs Ordinibus, præsertim *Cisterciensi*, undè Tempore Suppressionis Cœnobiorum sub *Henrico* VIII Novem duntaxat supererant. Porrò *Dunensis* Prior Locum Suffragiumque inter Proceres habebat in Comitijs *Parlamentarijs*.

4. CORCAGIÆ, in Agro ejuſdem Nominis, in Vico *S. Jacobi*, Monaſterium *S. Joannis Baptiſtæ*, fundatum à *Gulielmo de Barry*, Progenitore Comitum de *Barrymore*, A. 1300. Videlis Cap. IX. §. VI. Num. II. Lit. i. Pag. 215.

5. DUBLINIJ, in Magno *Navium* Vico, Monaſterium fundatum à Rege *Jacobo* II Die 6 Junij 1689.

Eodem Tempore aliud fuit erectum Monialium *Benedictinarnm* Monaſterium *Dublinij* in Viculo *Canonicorum*, anglicè *Channel-Row*, cujus Eccleſiam ſub Invocatione *S. Birgittæ* Viduæ conſecravit *D. Patritius Ruſſel*, Archiepiſcopus *Dublinienſis*, adſtante mox laudato Rege *Jacobo* II. Monaſterium autem hoc cum Eccleſia ſua, ſeù Capella, tenent Moniales *Dominicanæ* ab A 1717, ut pridem dicebam Cap. XI. §. III. Num. I. Pag. 354.

§. VIII.

Abbatiæ (c) 42 *Ciſtercienſis* Ordinis *S. Bernardi* ſub Regula *S. Benedicti* (d).

1. DUBLINIJ, Abbatia *S. Mariæ* fundata ab *Oſtmannis*, ſeû *Danis*, A. 948, pro Monachis *Benedictinis*, qui reformati ſunt in *Ceſtercienſes* A. 1139. Locus etiamnùm vocatur Anglicè *Marys-Abby*, i. e. *Mariæ Abbatiâ*.

2. MONKTOWN, (i. e. *Oppidum Monachorum*) nunc paſſim *Mountown*, proprè *Dunleary*, ad Oram maritimam, in Agro *Dublinienſi*, Abbatia fundata. . . .

3. MELLIFONTIS, in Agro *Louthano*, Abbatia fundata à *Donato O-Carroll*, Regulo *Ergalliæ*, ſivè *Urielis* (Partis moderni Agri *Louthani*) A. 1142. Monachis illam implevit *S. Bernardus* è Cænobio ſuo *Claræ vallenſi* (cui valdè aſſimilem ferunt) in *Gallia*, Abbate illis præpoſito *Chriſtiano O-Conarchy*, *Liſmorenſi* poſteá Epiſcopo, & Legato Apoſtolico, de quo nonnihil Cap. 1. Num. XIV. Pag. 16.

4. BECTIFFÆ, ſivè *de Beatitudine*, ad *Boinum* Fluvium, in Agro *Midenſi Orientalì*, Abbatia *S. Mariæ* fundata à *Murchardo O-Melaghlin*, Rege *Midiæ* A. 1145, vel 1148, vel 1151, juxtà varias Opiniones.

5. BALTINGLASSSÆ, ad *Slanum* Fluvium, in Agro *Wickloenſi*, Abbatia *S Mariæ de Valle Salutis*, fundata à *Dermitio* (Mac-Murrough) *O-Cavanagh*, Rege *Lageniæ*, Anno 1148, vel 1151.

6. NENAY, aliàs de *Magio* (quia *Magio* Fluvio adſidet) in Agro *Limerienſi*, Abbatia *S. Mariæ*, fundata à *Turlocho O-Brien*, Rege *Limerici*, A. 1148, vel 1151.

7 ATHLONÆ, in Agro *Roſcomanienſi*, ad *Shananum* Fluvium (Agrum iſtum à *Midenſi Occidentali* ad Oppidum iſtud, quod interfluit, ſejungentem) Abbatia SS. *Petri & Benedicti*, fundata A. 1150.

8. SHROUL, in Agro *Longofordienſi*, Abbatia *S. Mariæ*, fundata ab *O-Ferrallis*, olim Regionis iſtius Regulis, ſeù Dynaſtis, ut liquet ex Cap. IX. §. XXXI. Num. II. Lit p. Pag. 301.

9. ODORNEY, aliàs *Kyrieleyſon* (propè Caſtrum de *Lixnaw*, in Agro *Kerrienſi*) Abbatia S. *Mariæ* fundata à *Fitz-Mauritijs*, poſteà Baronibus de *Lixnaw*, Progenitoribus Comitum *Kerriæ*, A. 1154. Hic ſepultus eſt A. 1186 inſignis ille *Chriſtianus O-Conarchy*, Epiſcopus *Liſmorenſis* (mox

(c) Domus *Ciſtercienſes* nullæ ſunt Priorales, ſed omnes Abbatiales.

(d) Duodecim hujus *Ciſtercienſis* Ordinis Abbates Loca Suffragiaque inter Proceres habebant in Comitijs *Parlamentarijs*, nempè Abbas B. M. V. *Dublinij.*, Abbas B. M. V. de *Mellifonte*, in Agro *Louthano*; Abbas B. M. V. de *Beatitudine*, vulgò *Bectiffe*, in Agro *Midenſi Orientali*; Abbas B. M. V. de *Valle Salutis* apud *Baltinglaſs*, in Agro *Wickloenſi*; Abbas B. M. V. de *Nenay*, ſeù de *Magio*, in Agro *Limerienſi*; Abbas M. M. V. de *Roſea Valle* apud *Monaſter-Even*, in Agro *Kildarenſi*; Abbas B. M. V. de *Jeriponte*, in Agro *Kilkennienſi*; Abbas B. M. V. de *Dunbrody*, in Agro *Wexfordienſi*; Abbas *S. Crucis*, in Agro *Tipperarienſi*; Abbas B. M. V. de *Woney*, aliàs *Webney*, in Agro *Limerienſi*; Abbas *S. Salvatoris* de *Valle Dei*, apud *Douſke*, alias *Graige-ne-Managh*, in Agro *Kilkennienſi*; & Abbas B. M. V. de *Albo Tractu* apud *Tracton*, in Agro *Corcagienſi*. Ità *Harriſius* Vol ii. Pag. 262, & 274.

(mox laudatus Num. 3) qui hinc se contulerat, cùm terrena adversatus, aliquot antè Obitum Annis Episcopatu se abdicasset.

10. NEWRY, aliàs *de Viridi Ligno*, Abbatia *S. Mariæ*, & *S Patritij*, fundata a *Mauritio Mac-Lauglin*, Rege *Hiberniæ*, A. 1157.

11. EOYLÆ, ad *Buellium* Fluvium, in Agro *Roscomaniensi*, Abbatia *S. Mariæ* hûc translata *Buinfinnâ* A. 1161. Primò autem fundata fuit *Grellecbdinæ* A. 1148, dein translata *Drumconaidam*, indeque *Buinfinnam*.

12. FERMOYÆ, ad *Aven-More* Fluvium, in Agro *Corcagiensi*, Abbata *S. Mariæ de Castro Dei*, fundata à nobili Gente *de Rupe*, vulgo *Roche*, Progenitrice Vicecomitum de *Fermoy*, de qua plura Cap. ix. §. xlii. Num. ii. Pag. 334.

13. KILLENNIÆ, in Agro *Kilkenniensi*, Abbatia *S. Mariæ de Valle Dei*, fundata à *Dermitio O-Ryan*, antè A. 1171.

14. HORÆ, propè *Casseliam*, in Agro *Tiperariensi*, Abbatia fundata à *Davide Mac-Carwill*, Archiepiscopo *Casseliensi*, A. 1172.

15. MAURÆ, in Agro *Corcagiensi*, Abbatia *S. Mariæ de Fonte Vivo*, fundata à *Dermitio* (Filio *Cormaci*, hibernicè *Mac-Cormack*) *Mac-Carthy*, Rege *Desmondiæ*, seù *Mononiæ Australis*, A. 1172. Confer Num. 39. §. præs.

16. MONASTER-EVIN (i. e. *Abbatia Evini*) aliàs *Ross-Glass*, âd *Baroum* Fluvium, in Agro *Kildarensi*, Abbatia *SS. Mariæ & Benedicti, de Rosea Valle*, fundata A. 1178 ab *O-Dempseii* Principibus *Ophaliæ* (nunc Partis Agri *Kildarensis*), Progenitotibus Vicecomitum de *Clanmalier*, ut jam dictum §. i. Num. 70. Pag. 729. Abbatia porrò Nomen habet à *S. Evino*, qui primò eam fundavit pro Canonicis Regularibus sub Initium Sæculi Ecclesiæ Septimi.

17. ASHROÆ, aliás *Easaruæ*, aliàs de *Samario* (quia sedet non procul ab Ostio *Erni Fluvij*, quem nonnulli *Samarium* vocant) in Agro *Donegallensi*, Abbatia fundata à *Roderico O-Canan*, Dynastâ *Tirconalliæ*, A. 1179, vel 1184.

18. CHORI, aliàs *de Choro S. Benedicti* (Oppidum nunc dicitur *Middleton*) in Agro *Corcagiensi*, Abbatia *S. Mariæ* fundata à *Barrijs*, Progenitoribus Comitum de *Barrymore*, de quibus Cap. ix. §. vi. Num. ii. Pag. 215.

19. JERIPONTIS, alijs *Geripontis*, in Agro *Kilkenniensi*, Abbatia fundata A. 1180 à *Donaldo*, Regulo *Ossoriæ*, hic tumulatus. Ibi etiam videre est Sepulchrum *Felicis O-Delanij*, Episcopi *Ossoriensis*, qui Cathedram Episcopalem *Aghavoâ* transtulit *Kilkenniam* circà A. 1052, ut jampridem dictum est Cap. ix. §. iii. Num. i. Lit. i. Pag. 205.

20. INIS, (i. e Insulæ) in Agro *Dunensi*, Abbata *S. Mariæ* fundata ab Equite *Joanne de Courcy*, Comite *Ultoniæ*, A. 1180. vel 1188.

21. DUNBRODI, aliàs *de Portu S. Mariæ*, proprè Confluxum *Barri*, & *Suiri*, in Agro *Wexfordiensi*, Abbatia *S. Mariæ* fundata A. 1182, ab *Hervæo de Monte Morisco*, Marescallo Regis *Henrici* II, Progenitore moderni *Hervæi Morres*, Baronis de *Mount-Morres*, in Agro *Kilkenniensi*.

22. SANTÆ CRUCIS, anglicè *Holy-Cross*, ad *Surium* Fluvium, in Agro *Tipperariensi*, Abbatia *S. Crucis*, fundata à *Donaldo O-Brien*, Rege *Limerici*, A. 1182. Abbas porrò Titulum habuit *Comitis S. Crucis* quatenûs Possessiones Cænobij Juribus gaudebant Comitatûs. Locus verò Nomen habet à *S. Cruce*, quia fertur ibi asserrvatam fuisse S. Crucis Particulam.

23. LEIXÆ, seù *Leasiæ*, ad *Neorum* Fluvium, in Agro *Reginæ*, Abbatia S. *Mariæ de Lege Dei*, fundata à *Cochegerio O-Moro*, A. 1184. Porrò *O-Mori* Reguli erant illius Partis memorati Agri, quæ olim *Leasia* appellabatur, ipseque Locus, seù Pagus, *Abby-Lease* anglicè nuncupatur

24. INISLAUNACHTÆ, alias *de Surio* (quia ad *Surium* Fluvium sedet) in Agro *Tipperariensi*, Abbatia S. *Mariæ* fundata à *Donato O-Brien*, Rege *Thomondiæ*, seù *Momoniæ Septentrionalis*, circà A. 1184.

25. FEALÆ, in Agro *Kerriensi*, Abbatia fundata A. 1188. Locus, seù Pagus, anglicè dicitur *Abby-Feal*.

26. KNOCK-

26. KNOCK-MOY, in Agro *Galviensi,* Abbatia S. *Mariæ de Colle Victoriæ,* A. 1189, vel 1190, à *Cathaldo O-Connor,* nuncupato passim *Crovderg,* latinè *de Pugno rubro,* fundata in Victoriæ Memoriam, quæ eò Loci feliciter ei cessit. Obijt 28 Maij 1224, in Cænobio hoc tumulatus, Habitu *Cistercienfis* Monachi prius suscepto. Confer Cap. ix. §. viii. Num. viii. Lit. r. & §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 229, & 258.

27. WONEI, vel *Wethenei,* in Agro *Limericensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata à *Theobald Walter,* postmodùm Cognominato *Butler,* A. 1189. Adeas §. i. Num. 179. Pag. 733.

28. LEIGHÆ, in Agro *Dunensi,* Abbatia S. *Mariæ de Jugo Dei* (vulgo dicta *Grey-Abby*) fundata ab *Africa,* Filia *Godredi* Regis *Manniæ,* & Uxore Equitis *Joannis de Courcey,* Comitis *Ultoniæ,* A. 1193.

29. HILFOTHUIRÆ, in Agro *Donegallensi,* Abbatia fundata ab antiqua Gente *O-Dogherty.*

30. CORCUMROÆ, in Agro *Clarensi,* Abbatia S. *Mariæ de Petra fertili,* fundata à *Donaldo O-Brien,* Rege *Limerici,* A. 1194, aut á Filio ejus *Donato O-Brien,* Rege *Thomondiæ,* A. 1200.

31. KILSHANÆ, seù *Kilsonnæ,* In Agro *Limericensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata A. 1198.

32. COMERERÆ, alijs *Comberæ,* in Agro *Dunensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata à Familia hibernicè dicta *Geale,* anglicè *White,* A. 1199. Videsis Cap. ix. §. xiv. Num. iii. Lit. p. Pag. 251.

33. TINTERNÆ, in Agro *Wexfordiensi,* Abbatia S. *Mariæ de Voto,* fundata A. 1200 à *Gulielmo Marshall,* Seniore, Comite *Pembrochiæ,* qui cùm efferatam evasisset Tempestatem, Cænobium hoc ex Voto construxit sinuoso in Littore, Prædijs ditavit & Monachis implevit *Cistercienfibus* ex Cænobio *Tinternensi* in *Wallia,* ad cujus Differentiam Locus hic *Minor Tinterna* appellatur.

34. KILBEGAIN, in Agro *Midensi Occidentali,* Abbatia S. *Mariæ dè Flumine Dei,* fundata à *Daltonis,* Baronibus de *Rathconire,* A. 1200. Confer Cap. ix §. xvii. Num. iii. Lit. x. Pag. 264.

35. KILCOUL, in Agro *Tipperariensi,* Abbatia S. *Mariæ de Arvi Campo,* fundata à *Donato O-Brien,* Rege *Thomondiæ,* eodem Anno.

36. DOUSKÆ (vulgo *Graige-ne-Managh*) in Agro *Kilkenniensi,* Abbatia *de Valle S. Salvatoris* fundata à *Gulielmo Marshall,* Seniore, Comite *Pembrochiæ,* A. 1207.

37. GRANARDÆ, seù *Lerhæ* juxtà *Granardam,* in Agro *Longofordiensi,* Abbatia S. *Mariæ,* fundata ab Equite *Richardo Tuit,* Loci Domino, circà A. 1210.

38. MOYCOSCAINÆ, in Agro *Derriensi,* Abbatia S. *Mariæ de Claro Fonte,* fundata A. 1218, vel 1223.

39. TRACTONI, aliàs de *Albo Tractu,* in Agro *Corcagiensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata à *Mac-Chartæis,* Progenitoribus Comitum de *Clancarty.* Confer Num. 15. hujus §.

40. CLEARY, sivè *Claræ Insulæ,* in Agro *Mayonensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata A. 1224.

41. BEAU-BEC, seù de *Bello Becco* (quia in amæna Terræ Extremitate, ubi Duo confluunt Flumina) in Agro *Midensi Orientali,* propè *Pontanam,* Abbatia S. *Mariæ* fundata à *Gualtero de Lacy,* Domino *Midiæ,* Sæculo xiii.

42. INCH-RIE, in Agro *Corcagiensi,* Abbatia S. *Mariæ* fundata. . . . .

§. IX.

Monasteria Duo Monialium *Cistercienfium.*

1. DUNI, in Agro ejusdem Nomini, Monasterium fundatum . . . . .

2. DERIÆ, nunc *Londino-Deriæ,* in Agro ejusdem Nominis, Monasterium fundatum à *Turlocho* (Leinigh) *O-Neill,* à Regibus *Ultoniæ* oriundo, & Comitum *Tyronensium* Progenitore, A. 1218.

§. X.

Cænobia 43 Ordinis Fratrum *Prædicatorum.*

Ea omnia in extensum habes integro Capite nono per Quadraginta Tres Paragraphos à Pag. 284 ad 337; atque tria Extranationalia Collegii, unumque Monasterium Monialium, integro

Capite

Capite Duodecimo, à Pag. 365, ad 453. Quatuor autem Monasteria Monialium in *Hibernia*, integro Capite Undecimo, á Pag. 347, ad 365. ad quæ Loca benignum Lectorem remitto ne Acta agere videar.

§. XI.

Cænobia 65 Ordinis Fratrum *Minorum* (*a*), & Quinque Extranationalia; atque Duo Extranationalia *Capucinorum*.

In LAGENIA.

1. DUBLINIJ, Cænobium S. *Francisci* extructum A. 1236, Rem promovente *Henrico* III Rege, Aream vero Domus conferente *Radulpho le Porter*. Indè porrò Nomen habet *Vicus* S. *Francisci* usque in hodiernum Diem. Refert autem *Alemandus*, Pag. 243, Patrem *Thomam Geraldinum*, celebrem Prædicatorem, fuisse Tempore Suppressionis Conventûs hujus occisum.

2. KILKENNIÆ, juxtà Ripam *Neori* Fluvij, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum á *Richardo Marshall*, Comite *Pembrochiæ* (ibidem tumulato) A. 1234.

3. ATHLONÆ, ad Ripam Sinistram *Shanani* Fluvij, in Agro *Midensi Occidentali* (vid. Num. 7. §. viii. Pag. 741) Cænobium fundatum Anno 1240 ab Equite *Henrico Dillon*, de *Drumrany*, hic tumulato, Progenitore Comitum de *Roscommon*, & Vicecomitum de *Costeilogallen*.

4. MONTIS FERNANDI, vulgò *Multifernan*, in eodem Agro, Cænobium fundatum à *Gulielmo Delamar*, Sæculo xiii.

5. WICKLOÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum à Familijs *O-Byrne*, & *O-Toole*, quæ ista in Regione priscis Temporibus dominabantur.

6. WEXFORDIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum Sæculo xiii.

7. KILDARÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum Anno 1260 á *Gulielmo de Vesey* (originaliter *de Burgo*) Prorege *Hiberniæ*, Progenitore Baronis de *Knapton*. Vid. §. xiii. Num. 7.

8. CLANÆ, in eodem Agro, ad *Liffium* Fluvium, Cænobium fundatum á *Geraldo* (Filio Mauritij) *Geraldino*, septimo Barone *Ophaliæ*, Sæculo xiii. Videsis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

9. ROSSÆ, seù *Ross-Pontis*, ad *Baroi* Fluminis Ripam, in Agro *Wexfordiensi*, Cænobium S. *Salvatoris*, fundatum á *Joanne Devereux*, Equite Aurato, Sæculo xiii. Confer Cap. ix. §. xix. Num. i. Pag. 270.

10. DISERTÆ, in Agro *Midensi Occidentali*, Cænobium fundatum . . . . . .

11. KILLEIGHÆ, in Agro *Regis*, Cænobium fundatum ab *O-Connoris-Faly*, Regulis, seù Dynastis *Ophaliæ*, Partis memorati moderni Agri. Adeas Cap. ix. §. xvi. Num. ii Lit. i. Pag. 258.

12. ENNISCORTHI, in Agro *Wexfordiensi*, Cænobium fundatum à *Donaldo* (Fusco) *O-Cavanagh*, A. 1460. Confer §. seq. Num. 21.

13. TRIMMÆ, in Agro *Midensi Orientali*, Cænobium fundatum Sæculo xiii, à Rege *Joanne*, vel, ut alij asserunt, à *Plunkettis*, Progenitoribus Baronum de *Killeen*, (nunc Comitum de *Fingall*) & Baronum de *Dunsany*, & *Louth*.

14. S. JOANNIS BAPTISTÆ, in Agro *Longfordiensi*, Cænobium *S. Joannis Baptistæ* fundatum. . . .

15. FEORIS

(*a*) Fratres Minores, quá Conventuales, quà Observantes, & quà Tertij Ordinis S. *Francisci*, olim habebant ultrá Centum Cænobia in Provincia *Hiberniæ*. Hic tamen Loci solummodò indigitantur quæ præsenti Ævo Guardianos habent, in Comitijs Provincialibus institutos, & quidem juxta Ordinem Quatuor *Hiberniæ* Nationum, & uniuscujusque Conventuum, prout in Comitiorum Actis conscribuntur.

15. FEORIS (hibernicè *Monaster-Feoris*) alias *Totmoy*, in Agro *Regis*, Cœnobium fundatum ab Equite *Joanne de Bermingham*, Comite de *Louth*, & Barone de *Atrio Dei*, vulgò *Atherdee*, seù *Ardee*, A. 1325. Videsis Cap. ix. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 221.

In MOMONIA.

16. YOUGHALLÆ, in Agro *Corcagiensi*, Cœnobium fundatum A. 1256 à *Mauritio Geraldino*, secundo Barone *Ophaliæ*, & Prorege *Hiberniæ*, qui primus accivit Fratres Prædicatores, & Minores in *Hiberniam*, ut ostensum est Cap. i. Num. xiii. Pag. 42. Obijt Anno 1257, Habitu Fratris Minoris suscepto, & in Ecclesia hujus Cœnobij tumulatus est. Iste porrò fuit primus *Hiberniæ Franciscanæ* Conventus, ut refert *Waddingus* jampridem laudatus Cap. ii. Num. xii. Pag. 42.

17. CORCAGIÆ, in eodem Agro, Cœnobium fundatum à *Mac-Carthæis*, Progenitoribus Baronum de *Blarney*, posteà Vicecomitum de *Muskerry*, ac denique Comitum de *Clancarthy*, A. 1231.

18. WATERFORDIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cœnobium fundatum ab *Hugone Porcello*, Equite Aurato, circà A. 1240. Confer §. i. Num. 165. Pag. 733.

19. ENNIS, alias *Cluanruadæ*, ad *Forgium* Fluvium, in Agro *Clarensi*, Cœnobium fundatum circà A. 1240, à *Donato* (Carbreach) *O-Brien*, Rege *Thomondiæ*, de quo Cap. ix. §. v. Num. ii. Pag. 210.

20. LIMERICI, in Agro ejusdem Nominis, Cœnobium *S. Dominici* (juxtà *Waddingum*) fundatum Sæculo xiii, à *Gulielmo* (Fion, i. e. Pulchro) de *Burgo* (cujus Uxor erat *Ania*, Filia *Donaldi O Brien*, Regis *Limerici*) è Filio Nepote *Gulielmi* (Fitz Adelmi) de *Burgo*, necnon Compatruele *Gualteri de Burgo*, Comitis *Ultoniæ*, ac *Gulielmi* (Athankip) de *Burgo*, de quibus plura Cap. ix. §. viii. Num. iv. Pag. 223, & seq. Hic porrò humatus fuit laudatus *Gulielmus* (Fion) *de Burgo* A. 1287.

21. CASSELIÆ, in Agro *Tipperariensi*, Cœnobium fundatum à *Gulielmo Hacket*, Equite Aurato, Sæculo xiii.

22. CLONMELLÆ, in eodem Agro, Cœnobium cujus Fundationem aliqui adscribunt *Geraldinis*, alij *Butleris*, alij Oppidanis, alij demum *Othoni de Grandison*, A. 1269.

23. NENAGHÆ, in eodem Agro, Cœnobium fundatum à Familia *O-Kennedy*, Sæculo xiii.

24. BUTTEVANT (olim *Kilnemallagh*) in Agro *Corcagiensi*, Cœnobium fundatum à *Davide* (Oge, i. e. Juvene) *de Barry*, secundo Vicecomite de *Buttevant*, Progenitore Comitum de *Barrymore*, A. 1290. Legesis Cap. ix. §. vi. Num. ii. Lit. i. Pag. 215.

25. TEMOLAGI, vulgò *Timologue*, alias *Temologh*, in eodem Agro, Cœnobium fundatum a *Gulielmo de Barry*, Equite Aurato, Sæculo xiv.

26. CARRICK ON-SUIR (i. e. Rupes suprà *Suirum* Fluvium) in ea Oppidi Parte (dicta hibernicè *Carrig-beg*) quæ est in Agro *Waterfordiensi*, Cœnobium fundatum à *Jacobo Butlero*, Primo Comite *Ormondiæ* (vid. Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266) A. 1366. Primus hujus Domûs Guardianus erat celebris P. *Joannis Clynn*, Auctor *Annalium Hiberniæ*.

27. ASKETINÆ, in Agro *Limericensi*, ad *Delum* Fluvium, Cœnobium fundatum à *Jacobo Geraldino*, Septimo Comite *Desmondiæ*, A. 1420. Consulendum Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

28. QUINI (aliàs *Quinchy*, *Quint*, vel *Kint*) in Agro *Clarensi*, Cœnobium fundatum à *Mac-Cono Mac-Namara*, A 1433.

29. IRILAGHÆ (aliàs *Irrialagh*) juxtà Lacum *Lean*, in Agro *Kerriensi*, Cœnobium fundatum a *Donaldo* (Filio Thaddæi) *Mac-Carthy*, A. 1440, & ab eodem restauratum 1468, ipso nimùm Anno quo Mortem obijt. Confer Num. 17. huj. §.

30. BANTRY, in Agro *Corcagiensi*, Cœnobium fundatum à *Dermitio O-Sullivan*, circà A. 1460.

31. INISHIRCANÆ, in eodem Agro, Cænobium fundatum à *Florentio O-Driscol* A. 1460.

32. ADARÆ, ad *Magium* Fluvium, in Agro *Limericensi*, Cænobium fundatum A. 1464, à *Thoma Geraldino*, Septimo Comite *Kildarensi*, & Uxore ejus *Joanna*, cujus Pater erat *Jacobus Geraldinus*, Septimus Comes *Desmondanus*, de quibus videsis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237. *Joanna* porrò obijt A. 1488, hic tumulata. *Thomas* verò tumulatus fuit A. 1487 in Cænobio Omnium Sanctorum *Dublinij*, de quo §. i. Num. ii. Pag. 726. In Oppido hoc, nunc Oppidulo, duo alia extant Cænobia, ut liquet ex §. v. Num. 14; & §. xii. Num. 22.

33. KILCREÆ, in Agro *Corcagiensi*, Cænobium fundatum à *Cormaco* (Filio Thaddæi) *Mac-Carthy*, A. 1465, ibidem tumulato A. 1494. Vid. §. præf. Num. 17.

34. ARDFERTÆ, in Agro *Kerriensi*, Cænobium fundatum A. 1252, à *Thoma* (Filio Mauritij) *Geraldino*, qui primus assumpsit Cognomen *Fitz-Maurice*, Progenitor Comitum de *Kerry*, & de *Shelburn*. Legesis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit. c. Pag. 237.

35. LISLACTINÆ, in eodem Agro, Cænobium fundatum à *Joanne O-Connor-Kerry*, Regionis illius Dynastâ, A. 1478. Adeas Cap. ix. §. xvi. Num. ii. Lit. i. Pag. 258.

36. GALBALLY, in Agro *Tipperariensi* juxtà tamen *Limericensem*, Cænobium fundatum ab *O-Brienis*, de quibus plura Cap. ix. §. v. Num. ii. Pag. 210.

37. ROSCREÆ, in eodem Agro, Cænobium fundatum à *Bibiana O-Dempsey* (vid. §. i. Num. 70; & §. viii. Num. 16, Pag. 729 & 742) Viduâ *Melronij O-Carroll*, A. 1490.

38. CASTELIONIS, (anglicè *Castle-Leban*, sed passim *Castle-Lyons*) in Agro *Corcagiensi*, Cænobium fundatum à *Gulielmo de Barry*, tertio Vicecomite *de Buttevant*, A. 1307. Confer Cap. ix. §. xxvii. à Num. i, & Pag. 291.

In CONACIA.

39. CLARÆ, (vulgò *Clare-Galway*) in Agro *Galviensi*, ad quartum à *Galvia* Lapidem, Cænobium fundatum à *Joanne de Cogan*, circà A. 1290.

40. GALVIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum A. 1296 à *Gulielmo* (Leigh, i. e. Cano) *de Burgo*, Prorege *Hiberniæ*, hic tumulato A. 1324, ut pridem dictum Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Lit. c. Pag. 276.

41. KILGONNELI, in eodem Agro, Cænobium fundatum A. 1414 à *Gulielmo O-Kelly*, de cujus Regali Progenie nonnihil Cap. ix. §. ix. Num. ii. Lit. f. Pag. 235.

42. ELPHINÆ, in Agro *Roscomaniensi*, Cænobium *S. Patritij* fundatum à *Cornelio* Episcopo *Elphinensi*, A. 1450.

43. MOYNÆ, ad *Moyum* Fluvium, in Agro *Mayonensi*, Cænobium fundatum A. 1460 à *Thoma* (Oge, i. e. Juniore) *de Burgo*, Domino *Mac-William Oughter*, ut jam pridem ostensum Cap. ix. §. xxxvii. Num. ii. Lit. k. Pag. 318.

44. ROSSRIELLIJ, alijs *Rosserellij*, in Agro *Galviensi*, Cænobium fundatum à quodam *Gannard* A. 1498.

45. MILICKÆ, ad Ripam *Shanani* Fluvij, in eodem Agro, Cænobium fundatum ab *O-Maddeno*, Dynastâ Regionis *Longofordiensis*, nunc Baroniæ Agri seù Comitatûs *Galviensis*, de quibus consulendum Cap. ix. §. xxxii. Num. iii. Pag. 305.

46. KINALECHINÆ, in eodem Agro, Cænobium fundatum. . . .

47. PETRÆ PATRITIJ (alias *Crueleagh*, alias *Balli-Ruark*) in Agro *Leitrimensi*, Cænobium fundatum à *Margarita*, Viduâ *Eugenij O-Ruark*, seù *O-Rourk*, A. 1509. *O-Ruarki* porrò Principes erant *Bræfiniæ Occidentalis*, nunc Agri *Leitrimensis*, juxtà superiùs dicta Cap. ix. §. xxv. Num. iii. Lit. k. Pag. 286.

48. JACOBOPOLIS, (anglicè *James Town*) in eodem Agro, Cænobium fundatum. . . . Videsis Cap. xvii. Num. lxxxii. Pag 691.

49. BALLYMOTÆ, in Agro *Sligoensi*, Cænobium fundatum ab inclyta Gente *Mac-Donogh*, de qua Cap. ix §. xxxiv. Num ii. Lit. e. Pag. 310.

50. ARRANÆ, (Insula est in Oceano jacens inter extremos *Conaciæ* & *Momoniæ* Fines, olim ad *Momoniam* spectans, nunc verò Pars Agri *Galviensis*) Cænobium fundatum A. 1485.

51. MONTIS PIETATIS, in Agro *Mayonensi*, Cænobium fundatum. . . .

In ULTONIA.

52. CARRICK FERGUS, (i. e. *Rupes Fergusij*) in Agro *Antrimensi*, Cænobium fundatum circà A. 1232 ab Equite *Hugone de Lacy*, Juniore, Comite *Ultoniæ*, de quo nonnihil Cap. ix. §. xxi. Num. ii. Pag. 274.

53. PONTANÆ, vulgò *Drogheda*, juxtà Ripam Borealem Fluvij *Boini*, in Agro *Louthano*, Cænobium fundatum A. 1240 à *Plunkettis* (de quibus nuper dictum §. præf. Num. 13) non autem à *Darcæis* de *Platten*, ut nonnulli volunt, hi siquidem Originem ducunt ab Equite *Joanne d'Arcie*, vulgò *Darcy*, Progenitore Comitum de *Holdernesse*, in *Anglia*, qui in *Hiberniam* advenerat ejusdem Prorex A. 1323. Hinc *Darcæi* Restauratores aut Benefactores potiùs fuere quam Fundatores. Adeas Cap. ix, §. xxi. Num. ii. Lit. e. Pag. 276.

54. DUNI, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum ab Equite *Hugone de Lacy*, Juniore, Comite *Ultoniæ*, mox laudato, circà A. 1240.

55. ARMACÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum à *Patritio O-Scanlan*, Ordinis Prædicatorum, Archiepiscopo *Armacano*, de quo Cap. xiii. Num. vii. Pag. 459. Consulendum Cap. x. §. i. Pag. 338.

56. DUNDALKÆ, in Agro *Louthano*, Cænobium fundatum à *Joanne de Verdon*, Sæculo xiii.

57. CAVANÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum à *Gelasio* (Rufo) *O-Reilly*, Principe *Brefiniæ Orientalis*, nunc Agri *Cavanensis*, A. 1300. Adeas Cap. ix, §. xxv. Num. iii. Pag. 286.

58. DONEGALLIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum ab *Odone*, alijs *Hugone* (Rufo) *O-Donnell*, A. 1473. Legesis Cap. ix. §. xxiii. Num. 3. iii. Lit. p. Pag. 282.

59. DERIÆ, nunc *Londino-Deriæ*, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum. . . .

60. DROMORÆ, in Agro *Dunensi*, Cænobium fundatum. . . .

61. DUNGANNONÆ, in Agro *Tyronensi*, Cænobium fundatum à *Conossio O-Neill*, e Regibus *Ultoniæ*, Progenitore Comitum *Tyronæ*, Sæculo xv.

62. BONAVERGIJ, aliàs *Bonamargij*, in Agro *Antrimensi*, Cænobium fundatum à *Sorleo* (Flavo) *Mac-Donnell*, Patre primi Comitis *Antrimensis*, Sæculo xvi.

63. LISGOVELÆ, vulgò *Liscool*, in Agro *Fermanacano*, Cænobium fundatum à nobili Gente *Maguire*, de qua Cap. ix. §. xli. Num. iii. Lit. h Pag. 332.

64. MONACANÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum à *Felimo Mac-Mahon*, Dynastâ *Urielis*, ut videre est Cap. ix. §. xxxii. Num iii. Lit. t. Pag. 306.

65. STRABANÆ, in Agro *Tyronensi*, Cænobium fundatum. . . .

Duo habent Monasteria Monialium, unum *Galviæ*, alterum *Dublinij*.

Quinque Cænobia (seu Collegia) Extranationalia sunt.

1. LOVANIJ, in *Belgio*, Cænobium S. *Antonij de Padua*, fundatum à *Philippo* III, *Hispaniarum* Rege, A. 1616, instante P. *Florentio Conry*, postmodum Archiepiscopo *Tuamensi*, cujus Sepulchrum est in ejusdem Cænobij Ecclesiâ juxtà Aram Summam à Latere Evangelij cum sequenti Epitaphio.

Illustrissimus ac Reverendissimus Florentius Conrius, Conaciensis,
Ordinis Minorum Regularis Observantiæ,
Archiepiscopus Tuamensis;
Provinciæ Hiberniæ quondam Minister;
Pietate, Prudentia, Doctrinâ
Maximus,
Æternæ Memoriæ

Dignissimus:
Quo Sollicitante,
Pro restauranda in Hibernia Fide Orthodoxa
Hoc S. Antonii à Padua Collegium
Munificentiâ Philippi III. Hispaniarum Regis
Fundatum est
Anno Christi
1616.
Laboribus varijs Fidei & Patriæ ergò
Fractus
Piè obijt in Conventu S. Francisci Matriti
1629.
XIV. Kal. Decembris, Ætatis LXIX, Archiepiscopatus XXI.
Hujus Collegij P. P. Anno 1654.
Quo ejus Ossa ex Hispania translata,
Et hîc Immortalitatis Præmium expectant,
Grati posuere.

2. ROMÆ, Cœnobium S. *Isidori* fundatum ab *Urbano* viii, Pontifice Maximo, Rem agente P. *Luca Waddingo*, Annalium Minorum Parente, A. 1625. Hujus Sepulchrum videre est ad Cornu Altaris S. *Antonij* juxtà Aram Majorem cum sequenti Epitaphio.

D. O. M.
R. A. P. F. Lucæ Waddingo, Hiberno,
Viro Erudito,
Virtutibus Ornato,
De Ecclesia, Religione, & Patria
Benè Merito,
Lectori Jubilato,
Totius Ordinis Minorum Chronologo,
Patri, ac Fundatori Optimo, & Amplissimo,
Collegium mœrens posuit
Ære D. Herculis Ranconij,
In Urbe Advocati,
Ejus verè Amici.
Obijt
XVIII Novembris, MDCLVII.
Ætatis LXX.

In eadem S. *Isidori* Ecclesia visitur Lapis sepulchralis celebris Auctoris *Hugonis Mac-Caghwell* qui in Archiepiscopatu *Armacano* successit celebri quoque *Petro Lombardo*, jam anteà memorato Cap. xvii. Num. xxiv. Lit. f. Pag. 628. En porrò Inscriptionem:

D. O. M.
Illustrissimo & Reverendissimo Domino Fr. Hugoni Cavello,
Ordinis Minorum Strictioris Observantiæ, Lectori Definitori Generali,
Archiepiscopo Armacano, Primati Hiberniæ,
De Patria, Religione, Literis bene merito.
Cujus in Patriam Reditum Mors prævenit,
Excellentissimus Dominus Johannes O-Neill, Tironiæ Comes,
Hunc Lapidem poni fecit.
Obijt xxii *Septembris MDCXXVI. Ætatis LV.*

3. PRAGÆ, in *Bohemia*, Cœnobium *Immaculatæ Conceptionis B. M. V.* fundatum a *Ferdinando* II Imperatore, sollicitante P. *Malachiâ Fallon*, ejusdem Ordinis Alumno, A. 1631.

4. CAP-

4. CAPRANICÆ, in *Patrimonio Divi Petri*, Viginti Octo *Româ* Milliarijs *Viterbium* versùs, Cænobium *Immaculatæ Conceptionis* B. M. V. pro Novitijs recipiendis concessum ab *Alexandro* VII, Pontifice Maximo, supplicante P. *Luca Waddingo*, nuper laudato, qui ejusdem adijt Possessionem Die 8 Maij 1656.

5. BOULAGIJ, vulgò *Boulay*, in *Lotharingia*, Cænobium S. *Mariæ* fundatum à *Leopoldo* Duce *Lotharingio*, agente P. *Bernardo Plunkett*, ejusdem Ordinis Alumno, & urgenter sollicitante *Francisco Taaffe*, Comite *Carlinfordiæ*, A. 1688, qui Benefactor quoque erat munificentissimus. Videsis Cap. ix. §. xxxiv. Num. ii. Lit. e. Pag. 310.

Fratres *Capucini* non erant in *Hibernia* antè Dissolutionem Domorum Religiosarum sub *Henrico* VIII. Primò quippe advenerunt A. 1623, eorum Præside P. *Edmundo Ling*, Casseliensi, ut jampridem dictum Cap. ix. §. i. Num. xv. Pag. 195. Capellas habent *Dublinij*, & *Kilkenniæ*. Versàntur quoque *Corcagiæ*, & alibi, Missionarios agentes. Habuerunt porro duos Conventus Extranationales, nempè apud *Carolopolim* (vulgò *Charleville*) & *Sedanum* (vulgò *Sedan*) in *Campania*, acquisitos ad sollicitam Instantiam P. *Francisci Nugent*, ejusdem Ordinis Alumni, sed quia Cænobia ista sunt in Finibus Regni *Galliarum*, idcircò *Ludovicus* xiv Patres Capucinos nostros, ut potè exteros, transferri fecit *Barium super Abbulam* Fluvium (vulgò *Bar-sur-Aube*) ubi Conventus S. *Bonaventuræ*; & *Vassium* (vulgò *Vassie*) ubi Conventus B. *Mariæ Assumptæ*, in eadem *Campaniæ* Provincia.

§. XII.

Cænobia 26 (*a*) Ordinis Eremitarum S. *Augustini*, unumque Extranationale.

1. DUBLINIJ, ad Ripam Australem Fluminis *Liffij*, Cænobium SS. *Trinitatis*, fundatum à *Talbotis de Temple-Oge* propè *Dublinium*, & de *Mount-Talbot* in Agro *Roscomaniensi*, A. 1259. Celebre omnino erat, atque Studium Generale Fratrum hujus Ordinis, in eo situm Loco (nonnullis Ruderibus adhuc manentibus) ubi nunc Comædiæ peraguntur in Vico anglice dicto *Crow-Street*.

2. GALVIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum Sæculo xiii à nobilli Gente *Bermingbama*, ut aliqui affirmant, vel, juxta alios, à *Stephano Lynch*, ejusque Conjuge *Margarita*, A. 1508.

3. CORCAGIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum Sæculo xiii, à *Courceis*, Baronibus de *Kingsale*, pro quibus consule §. v. Num. 4; & §. viii. Num. 20. Pag. 739, & 742.

4. LIMERICI, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium S. *Crucis*, fundatum ab *O-Brienis*, è Regibus *Limerici*, & *Thomondiæ* oriundis, Sæculo xiii, ut refert *Antonius Bruodinus*, Ordinis Minorum, Agri *Clarensis* nativus, in *Historia Hiberniæ*, editâ *Pragæ* 1668, Pag. 968. Porrò *Dublinij* in *Registro* Magnæ Curiæ *Cancellariæ* videre est Mandatum dictæ Curiæ cum Injunctione datâ 22 Junij 1691 in Causa (seù Motione) vertente *inter Patrem Brianum Kennedy, ac Conventum S. Augustini apud Limericum, Actores, & Gulielmum Lysaght* (Progenitorem moderni Baronis de Lisle) *Defendentem*. Mandatum autem Domini Cancellarij (Equitis *Caroli Porter*) erat, "ut Defendens intra Sex Dies post visas præsentes, aut debitam earum Notitiam, Libello Supplici respondeat super Sancta Evangelia; interea verò emanet ex hac Curia Injunctio ad quietandos Actores in pacifica Possessione dictæ Domus donec per Legem evincantur, aut usque ad ulterius hujus Curiæ Mandatum." Cæterum laudatus *Brianus Kennedy* Prior tunc erat Conventus hujus *Limericensis*, & postmodum Provincialis sui Ordinis in Hibernia.

5. NAS Æ

(*a*) *Augustinus Lubinus* in Libro, cui Titulus: *Orbis Augustinianus*, sexaginta unum recenset Cænobia Ordinis hujus in *Hibernia*, qui suberant Provinciali *Angliæ* usque ad Annum 1556, quo, perditis in *Anglia* Religiosis Domibus, *Hibernia* erecta fuit in peculiarem Ordinis Provinciam. Quidquid autem sit de primo Conventuum Numero, impræsentiarum saltem viginti [illegible] qui Loca inter se tenent [illegible] hic delineatam, nihil tamen [illegible] de eorundem Antiquitate [illegible] chivis.

5. NASÆ, in Agro *Kildarensi*, Cœnobium fundatum A. 1484, de quo nonnihil Cap. ix. §. xxviii. Num. iii. Pag. 294.

6. ARDANARIÆ, in Agro *Sligoensi*, ad Pontem *Moij* Fluvij, dictum Agrum à *Mayonensi* disjungentis, Cœnobium fundatum A. 1427.

7. TIPPERARIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cœnobium fundatum Sæculo xiii.

8. BALEHAUNESÆ, in Agro *Mayonensi*, Cœnobium S. *Mariæ* fundatum à nobili Familia *Mac-Costello*, originaliter *de Angulo*, anglicè *Naugle*, de qua Cap. ix. §. xxxv. Num. iii. Pag. 313.

9. SCRINÆ, in Agro *Midensi Orientali*, Cœnobium fundatum à *Francisco Feipo*, Loci Domino, Sæculo xiv.

10. CALLANÆ, in Agro *Kilkenniensi*, Cœnobium fundatum à *Jacobo Butler*, è Comitibus *Ormondiæ*, A. 1471, ibidem sepulto A. 1487. Nonnulli Fundationem adscribunt *Hugoni de Mapilton*, Episcopo *Offoriensi*, denato A. 1256.

11. ROSSÆ, alias *Ross-Pontis*, in Agro *Wexfordiensi*, Cœnobium fundatum Sæculo xiv. Consulendum Cap. ix. §. xix. Num. 1. Pag. 270.

12. PONTANÆ, vulgo *Droghedæ*, juxta Ripam Borealem Fluvij *Boini*, in Agro *Louthano*, Cœnobium fundatum, aut certè restauratum à Gente *Brandon*, Sæculo xiii.

13. DUNMORÆ, in Agro *Galviensi*, Cœnobium fundatum A. 1425, à *Gualtero de Bermingham*, Nono Barone *Athenriensi*, Progenitore moderni Comitis *Louthani*, de quibus Cap. ix. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 221.

14. DUNGARVANÆ, in Agro *Waterfordiensi*, Cœnobium fundatum Sæculo xiii. à *Geraldinis*, Progenitoribus Comitum *Desmondiæ*, qui ejusdem fuere Patroni. Legesis Cap. ix. §. x. Num. ii. Lit c. Pag. 237.

15. BALLINROBÆ, in Agro *Mayonensi*, Cœnobium fundatum, ut refert *Waræus*, laudans Regestum Cœnobij Fratrum Prædicatorum *Athenriæ*, ad Annum 1337.

16. BENADÆ, in Agro *Sligoensi*, Cœnobium Sanctissimi *Corporis Christi*, fundatum à quodam Patre *Carolo*, A. 1423.

17. TULLOGHÆ, vulgò *Tullow*, aliàs *Tully-Felim*, ad Ripam *Slani* Fluvij, in Agro *Carloensi*, Cœnobium fundatum, à *Simone Lombard*, & *Hugone Talon*, A. 1314.

18. FIDERDÆ, vulgò *Fethard*, in Agro *Tipperariensi*, Cœnobium fundatum à *Gualtero Mulcot*, A. 1306.

19. MURISKÆ, in Agro *Mayonensi*, ad Radicem *Montis S. Patritij* (hibernicè *Cruach-Patric*) Cœnobium fundatum à quadam *O-Maly*, Dynastâ illius Partis memorati Agri, vulgò dictæ *Quall-vi-Maly*, i. e. *Poma O-Malyorum*, quatenùs Territorij illius Montes sunt Figuræ pomalis, juxtà superius dicta Cap. ix. §. xxxvii. Num. 1, & iii. Pag. 317, & 321.

20. BORISCARRÆ, in eodem Agro, Cœnobium concessum à *Joanne* xxiii, Pontifice Maximo, A. 1412.

21. CLOMINARUM, anglicè *Clomines*, in Agro *Wexfordiensi*, Cœnobium fundatum ab O *Cavanaghis*, quondam Regibus *Lageniæ*, de quibus Cap. ix. §. i. Num. viii. Lit. a. Pag. 191. Confer Cap. x. §. iii. Num. ii. Pag. 314.

22. ADARÆ, alijs *Athdaræ*, vulgò *Adare*, in Agro *Limericensi*, Cœnobium fundatum à *Joanne Geraldino* primo Comite *Kildarensi*, circà A. 1315. Vid. §. v. Num. 14, & §. xi. Num. 32. Pag. 740, & 746.

23. ANIJ, in Agro *Limericensi*, Cœnobium fundatum à *Joanne Fitz Robert*, & alijs, Sæculo xiv. Vid. §. i. Num. 45. Pag. 728.

24. KILLACHÆ, in Agro *Kerriensi*, Cœnobium fundatum . . . .

25. MUCKNÆ, propè Lacum ejusdem Nominis in Agro *Monacano*, Cœnobium fundatum. . .

26. INSULÆ OMNIUM SANCTORUM, in Lacu *Ree*, & Agro *Longofordiensi*, Cœnobium fundatum. . . . .

Hic Ordo duo habet Monasteria Monialium, primum *Galviæ*, secundum *Dublinij*, unumquodque Cœno-

Cœnobium, seù Collegium, Extranationale, nempè S. *Matthæi* in Via *Merulana* Urbis, ipsi concessum à *Clemente* xii, Pontifice Maximo, sollicitantibus Patribus Hibernigenis *Lucâ Geoghegan*, *Hilario Flood*, & *Thomâ Berrill*, S. Theologiæ Magistris, primusque Prior fuit ultimò recensitus *Thomas Berrill*, inmissus, me præsente, in memorati Cœnobij Possessionem Nomine Provinciæ *Hiberniæ* Die 1 Aprilis 1739. Exemplar porrò authenticum Literarum Apostolicarum, ne perderentur, reliqui in Archivo Conventûs nostri S. *Sixti* de Urbe. Iam anteà quidem, Sæculo scilicet superiori, Juris erat Fratrum *Hibernorum*, sed, his deficientibus ob Temporum Calamitates, *Itali* illud occuparunt. Prælibata Ecclesia est Titulus Presbyteri Cardinalis, qui ultimò fuit Eminientissimus D. *Fortunatus Tamburinus*, Ordinis S. *Benedicti*, Congregationis *Cassinensis*, dudùm laudatus Cap. i. Num. xv. Pag. 23.

§. XIII.

Cœnobia 25 (a) Ordinis B. Mariæ de *Monte Carmelo*.

1. DUBLINIJ, Cœnobium S. *Mariæ*, fundatum A. 1274 à *Roberto Bagot*, Equite Aurato, qui Fundum comparavit à Monachis Cisterciensibus Cœnobij *Baltinglassæ*, de quo §. viii. Num. 5. Pag. 741. Domus hæc, post suppressionem ejus, data fuit Equiti *Francisco Aungier*, Baroni *Longefordiæ*, & Magistro Rotulorum, qui in ea residebat ad Mortem usque, A. 1632 secutam, sicut & ejus ex Filio Nepos, *Franciscus* item *Aungier*, Comes *Longefordiæ*, usque ad Annum 1700, demumque hujus Frater Comes *Ambrosius*, quo defuncto sine Prole A. 1704, extinctus evasit Titulus honorarius, Domusque tandem cecidit. Eodem autem in Loco constructum fuit A. 1732 Theatrum Vici, dicti *Aungier-Street*, ab prædictos Satrapas cognominatos *Aungier*. Vicus etiam huic vicinus nuncupatur *Longford-Street*, aliusque ei vicinus appellatur *White-Friers-Street*, i. e. *Alborum Fratrum Vicus*, ut pridem observatum Cap. ix. §. iv. Num. iii. Lit. p. Pag. 208.

2. BALLINSMALÆ, in Agro *Mayonensi*, Cœnobium *S. Mariæ*, fundatum à Familia *Prendergastorum*, Sæculo xiii. Videsis §. I. Num. 41. Pag. 728.

3. THURLESÆ, in Agro *Tipperariensi*, Cœnobium S. *Mariæ* fundatum eodem Sæculo à *Butleris*, de quibus Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266.

4. PONTANÆ, vulgò *Drogheda*, ad Ripam Australem Fluvij *Boinii*, in Agro *Midensi Orientali*, Cœnobium S. *Mariæ* fundatum ab Oppidanis eodem Sæculo.

5. Apud ATRIUM DEI, vulgò *Atherdee*, aliàs *Ardee*, in Agro *Louthano*, Cœnobium *S. Mariæ* fundatum à *Radulpho Pipard*, eodem Sæculo. Videsis §. v. Num. 9. Pag. 740

6. Juxta PONTEM LEIGLINÆ, ad orientalem *Barvi* Ripam, in Agro *Carloensi*, Cœnobium *S. Mariæ* fundatum à quodam *Carew*, eodem Sæculo.

7. KILDARÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cœnobium *S. Mariæ* fundatum à *Gulielmo de Vesey*, originaliter *de Burgo*, Progenitore Baronis de *Knapton*, A. 1290. Vid. §. xi. Num. 7. Pag. 744.

LOUGHREAGHÆ, in Agro *Galviensi*, Cœnobium *S. Mariæ* fundatum à *Richardo de Burgo*, Comite *Ultoniæ*, & Domino *Conaciæ*, circà A. 1300, ut pridem dictum Cap. ix. §. viii. Num. iv. Lit. b. Pag. 224. Hic Loci Patres Carmelitæ Discalceati *S. Theresiæ* resident.

9. CREVEBANÆ, in eodem Agro, Cœnobium fundatum Sæculo xiv à Familia *de Burgo*, vulgò *Burke*, Progenitrice Comitum *Clanrickardiæ*, de quibus Cap. ix. §. xxi. Num ii. Lit e. Pag. 276.

10. HORTON-PARVÆ, in Agro *Wexfordiensi*, Cœnobium *S. Mariæ* fundatum à Familia *Furlongorum*, eodem Sæculo.

11. KIN-

(a) Nonnulli Scripores asserunt Ordinem hunc Triginta duo habuisse Cœnobia in *Hibernia*, nunc tamen Viginti quinque duntaxat vendicat.

11. KINSALÆ, in Agro *Corcagiensi*, Cænobium *S. Mariæ* fundatum à *Roberto* (Filio Richardi) *Balrain*, eodem Sæculo. Confer §. ii. Num. 30. Pag. 737.

12. KNOCMORÆ, in Agro *Sligoensi*, Cænobium fundatum à spectabi Familia *O-Gara*, eodem Sæculo. Consulendum Cap. x. §. v. Pag. 344.

13. ARDNECRANÆ, in Agro *Midensi Occidentali*, Cænobium fundatum à *Roberto Dillon*, Domino *Drumranij*, de qua Familia videsis §. xi. Num. 3. Pag. 744.

14. BALLINEGALLÆ, in Agro *Limericensi*, Cænobium fundatum à Familia *de Rupe*, vulgò *Roche*, è Vicecomitibus de *Fermoy*, eodem Sæculo. In Literis porrò Patentibus, quibus Regina *Elizabetha* A. 1586 Latifundia Conventui huic annexa concessit Collegio *Dubliniensi* SS. Trinitatis, disertis Verbis nuncupatur *Cænobium Carmelitanum*, ut jampridem narratum Cap. x. §. ii. Pag. 340.

15. ATHBOYÆ, in Agro *Midensi Orientali*, Cænobium *S. Mariæ*, fundatum à *Gulielmo de Loundres*, Loci Domino, A. 1317.

16. CLONCURRIJ, in Agro *Kildarensi*, Cænobium *S. Mariæ*, fundatum à *Joanne de Rupe*, A. 1347. Videsis Cap. ix. §. xlii. Num. ii. Lit. f. Pag. 334.

17. KNOCTOPHERÆ, in Agro *Kilkenniensi*, Cænobium *S. Mariæ* fundatum A. 1356. à *Jacobo Butler*, secundo Comite *Ormendiæ*, de quo Cap. ix. §. xviii. Num. ii. Lit. k. Pag. 266.

18. BALLINEHINCHÆ, in Agro *Galviensi*, Cænobium eodem Anno fundatum ab *O-Flabertis*, ut jam anteà dictum Cap. ix. §. xxiii. Pag. 308, ubi nonnihil videbis de antiquissima Fundatoris Progenie.

19. Apud VILLAM MOLENDINI, vulgò *Ballywullan*, in Agro *Limericensi*, Cænobium fundatum à *Nelano O-Molloy*.

20. KILCORMAC, (Latine potius *Cormacopolis*) nunc *Francofurti*, ad *Brassinogum* Fluvium, in Agro *Regis*, Cænobium fundatum ab *Odone*, aliis *Hugone* (Filio Nelani) *O-Molloy*, in cujus Ecclesia ipse sepultus est A. 1454. Nuper porrò mutatum est Loci Nomen ab ejusdem Domino, qui illum magnoperè ampliavit, ut obiter ajebam Cap. ix. §. xliii. Num i. Pag. 336.

21. RATHMULLIANÆ, in Agro *Donegallensi*, Cænobium *S. Mariæ* fundatum a *Mac-Suineo Fanagh*.

22. KALTRGH-NE-PALLICE, in Agro *Galviensi*, Cænobium *S. Mariæ*, fundatum à *Berminghamis*, Baronibus *Athenriæ*, moderni Comitis *Louthani* Progenitoribus, de quibus Cap. ix. §. viii. Num. ii. Lit. g. Pag. 221.

23. GALVIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum à Gente *de Burgo*, nuper memoratâ Num. 9. Hic Loci Patres Carmelitas Capellam habuisse A. 1648 liquet ex Cap. xvii. Num. lxxv. Sect. 19. Pag. 684.

24. CORCAGIÆ, in Agro ejusdem Nominis, Cænobium fundatum....

25. CASTELIONIS (anglicè *Castle-Lehan*, sed passim *Castle-Lyons*) Cænobium fundatum à quodam *Barrio* è Vicecomitibus de *Buttevant*, Progenitoribus Comitum dè *Barrymore*, de quibus Cap. ix. §. vi. Num. ii. Lit. i. Pag. 215.

Fratres Carmelitæ Discalceati, passim dicti *Theresiani*, in *Hibernia* non fuere antè Dissolutionem Cænobiorum & Monasteriorum, à Tempore *Henrici* VIII factam, primò siquidem in Regnum hoc advenerunt A. 1626, eorum Præside P. *Patritio Donovan*, Youghallensi, ut dudum ajebam Cap. ix. §. i. Num. xv. Pag. 195. In Quadriennio autem, quo Religio Catholica, & Status Religiosus per *Hiberniam* refloruere, ab Anno nempè 1644, eorum Provincialis erat P. *Joannes Rowe*, ut videre est Cap. xvii. Num. lxxiv, lxxv, & lxxx. Pag. 680, 683, & 689. Capellam habent *Dublinij* sicut alij Regulares, atque Patres alibi Missionarios agentes. Duo insuper habent Monasteria, primum *Lougbreagbæ*, in Agro *Galviensi*, cujus prima Monialis, ne dicam Fundatrix, erat *Eleonora de Burgo*, Amita mea; secundum *Dublinij*, a tribus fundatum Sororibus, quibus Cognomen *Bellew*. Sæculo Superiori Cænobium quoque habebant Extranationale sub Invocatione *S. Placidi* apud *Lovanium* in *Brabantia*, sed Defectu Alumnorum *Hibernorum* possessum fuit à *Belgis*.

MANTISSA.

MANTISSA.

Exhibens "Decretum Sacræ Congregationis Particularis de Propaganda Fide super Rebus Hi-" berniæ, habitæ Die 31 Augusti, 1761.

"CUM Occasione cujusdam Decreti, vel Edicti R. P. D. (*Richardi Lincoln*) Archiepiscopi Dubli-" nensis, Hiberniæ Primatis, graves a Regularibus Querimoniæ ad S. Congregationem fuerint de-" latæ, tùm quoad circumscriptam Facultatem excipiendi Confessiones, tùm quoad alia plura Ecclesiasti-" cæ Disciplinæ Capita, eadem S. Congregatio ad amputanda Dissidia, quæ diutiùs producta Pacem illius" Ecclesiæ labefactare possent, & latiùs propagata aliarum etiam Ecclesiarum Tranquillitatem contur-" bare, sepositis omnibus, quæ ad peculiarem hanc Causam pertinent, sequentia ex integro Decreta, àb" Ordinarijs Locorum Hiberniæ, & à Regularibus in ea Regione degentibus omnino servanda, edere, &" promulgare censuit.

"1. Liberum esse cuicunque Episcopo Regulares prævio Examine ad Confessiones audiendas ad-" mittere, vel ad Annum, vel ad aliud Tempus sibi benè visum; idque Locum habere etiam quoad" eos Regulares, qui ab Antecessore ad illimitatum quoque Tempus probati jam fuerint. At Episcopum" non posse Regularibus semel à se ipso simpliciter, & indefinitè approbatis revocare Facultatem exci-" piendi Confessiones, nisi novâ superveniente Causâ ad Formam Constitutionis CLEMENSIS X, Anno" 1670, quæ incipit: *Superna*.

"2. Ne propter frequentiorem SSmi Sacramenti Expositionem, debita Veneratio ipsi Assuetudine" minuatur, à Regularibus Modum tènendum esse, ut Expositio tanti Mysterij statis tantùm Diebus" fiat, nempè in Die Nativitatis Domini, in Dominica Paschatis, & Pentecostes, in Die Ascensionis Do-" mini, in Festo Corporis Christi, & in Dominica infrà Octavam, in quinque Festis solemnioribus B." Mariæ Virginis, in Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli, in Festo S. Fundatoris sui Ordinis, & in Die," quâ celebratur Memoria S. Patritij, Hiberniæ Patroni, atque insuper in una cujusque Mensis Domini-" ca, ut fit in Ecclesijs Parochialibus, prævià tamen Licentiâ Episcopi, singulis Annis generaliter obti-" nendâ.

"Alijs verò Diebus, ubi Festum occurat magni Concursûs, aut extraordinariæ Devotionis, hujusmo-" modi Facultatem singulis Vicibus esse ab Ordinario specialiter impretandam.

"3. Idem quoque servandum in Processionibus, quæ fiunt cum Delatione SSmi Sacramenti, impetratâ" nimirùm singulis Vicibus Ordinarij Facultate, exceptis tamen Processionibus fieri solitis in una cujus-" que Mensis Dominicâ, prout suprà in generali Licentiâ comprehensâ, tùm etiam in Festo Corporis" Christi, aut Dominica infrà Octavam, & in Feria Quinta Majoris Hebdomadæ, pro quibus nulla" requiritur Ordinarij Licentia. Cæteris etiam Processionibus, quæ sine Delatiore SSmi Sacramenti, &" & intrà Ambitum Ecclesiæ, seù Capellæ sui Ordinis fiunt, nullâ Ordinarij Licentiâ indigere declarat" S. Congregatio, in quibus etiam liceat de More Confratribus aliqua Insignia suæ Confraternitatis de-" ferre, modestè tamen & sobriè, nè nimirùm perstringant Oculos Acatholicorum, atque etiam ne quæ" statutæ sunt in Ædificationem vertantur in Ludibrium, hujusmodi Processionum Frequentiam mo-" randum eadem S. Congregatio vehementer hortatur, & optat.

"4. Indulgentias Authoritate Apostolicâ in perpetuum concessas Ordinibus Regularium Favore Fide-" lium denunciari à Regularibus posse in suis Ecclesijs, sivè Capellis, Festo occurrente, sine Licentia" Episcopi. Sed quoniam Inconvenientia indè sequi sivè propter Excessum, sivè propter Abusum, posse," queruntur Episcopi, S. Congregatio præcipit Superioribus Ordinum, ut infrà Anni unius Spatium Ca-" talogum eidem exhibeant Indulgentiarum hujusmodi, descripto earum Numero, Qualitate, ac Die;" Quod si intrà Annum neglexerint, Authoritate Apostolicâ suspendendas sciant.

"5. Confessiariorum, sivè Sæcularium, sivè Regularium, Consilium, & Praxim S. Congregatio planè" improbat, qui Pænitentes ab alijs Confessarijs adeundis avertunt, aut prohibent, eo præsertim quæsito" Colore, quod suum Sodalitati alicui Nomen dederint, aut Tertiariorum Ordinem profiteantur. In" quo quidem ejusmodi Confessarios Officio suo minimè satisfacere, sed graviter deesse S. Congregatio" declarat.

"6. De Tertiarijs omninò servanda esse, quæ præscribuntur in Constitutione LEONIS X in Concilio" V *Lateranensi*, neque ullo Modo licere Regularibus eas admittere ad Habitum, nisi servatis servandis,

" &

& de Licentia [illegible] aliter admissas declaretur ab Episcopis, nec esse Tertiarias, nec ullis gaudere Privilegijs, aut Indulgentijs.

" 7. Novas Sodalitates erigi non posse sinè expressa Ordinarij Licentia; legitime verò erectas non licere quidem Ordinario supprimere, aut abolere, inconsultâ Sede Apostolicâ; posse tamen easdem liberè, quamvis in Ecclesiis, sivè Capellis Regularium erectas, visitare, corrigere, & emendare, utpote subjectas Moderationi, & Correctioni Episcopi, juxtà Constitutionem CLEMENTIS VIII, quæ incipit: *Quæcunque*, ac proindè tùm circà ea, quæ respiciunt Manutentionem, Cultum, & Ornamenta Altaris, seù Capellæ, Onera Missarum, ac Divinorum Officiorum ibidem celebrandorum, tum circà ea, quæ ad Obligationem eorundem Confratrum Relationem habent, Ordinarium statuere, ac decernere posse quidquid in Domino magis expedire judicaverit, juxtà toties iterata Decreta S. Congregationis Concilij.

" In Visitatione Sodalitatum Episcopi districtè prohibeant, ne Pecuniæ & Reditus earundem, etiamsi in Ecclesiis Regularium sint erectæ, & à Regularibus dirigantur, ab alio quopiam administrentur quàm ab ipsis Confratribus, qui quotannis Ordinario Loci Rationem reddere teneantur.

" 8. Prohiberi non posse quominùs Regulares Eleemosynam in Parochijs Ruralibus quotannis petant ad Ostium Sacelli, adhibitis in adjutorium duobus principalioribus Parochianis. In cæteris cavendum omnino esse Regularibus, ne quid instituant, foveant, exerceant, etiam Pietatis Colore, quod Avaritiam, aut turpem Quæstum redolere videatur, ne blasphemetur ab ijs, qui ex adverso sunt, Verbum Dei.

" 9. Denique cùm Occasione Decreti, seù Edicti R. P. D. Archiepiscopi Dubliniensis Scripta quædam exhibita fuerint, quæ neque Christianam Charitatem, neque religiosam Modestiam, neque debitam Episcopali Dignitati Reverentiam præseferant, quamquam ea potiùs liberiori Defensorum Loquacitati tribuenda credantur, seriò monendos censet S. Congregatio Regulares omnes, ut Instituti sui memores in omnibus Humilitatem, & Subjectionem, tanquàm suæ Vocationis Characterem, ac Notam, & Verbo, & Exemplo manifestent, & si quid nimis onerosum, atque Privilegijs sui Ordinis adversum aliquandò patiantur, hoc S. Congregationi modestè, & quàm minimo Rumore fidenter aperiant: Episcopos quoque monendos ducit, ut Regulares, quos in eorum Adjutorium Deus vocavit, paternâ Charitate semper excipiant, foveant, confirment, ne Vineæ Domini aliquandò deficiant Operarij, qui sunt Divitiæ Ecclesiæ Dei.

" Quam S. Congregationis Sententiam, per R. P. D. Marium Maresuscum, ejusdem S. Congregationis Secretarium, SSmo Dno Nro Papæ CLEMENTI XIII relatam in Audientia habita Die 20 Septembris Anni currentis, Sanctitas Sua in omnibus benignè approbavit, atque in posterum omninò servari jussit. Datum Romæ ex Œdibus dictæ S. Congregationis Die 21 Septembris Anni 1761.

JOSEPH CARDINALIS SPINELLUS, PRÆFECTUS.

Locus ✠ Sigilli.

Marius Maresuscus, Secretarius.

Pag. 113. ad Lit y: Adde, & corrige in hunc Modum: Huic in Munere Provincialis Scotiæ successit alius Vir egregius, A. R. P. Magister Fr. *Thomas-Ignatius-Maria Natta*, Casalensis, Rmi Magistri Ordinis *Joannis Thomæ de Boxadors*, Socius pro *Italia*, mihi dudùm notissimus, nuper, Die scilicet 4 Aprilis 1759, ad *Calaritanam* in *Sardiniæ* Insula, Archiepiscopalem Sedem evectus, qui, ut obiter dicam, Fratrem habet Carnalem, ejusdem Ordinis Nostri Alumnum, Emum nempè & Rmum D. Fr. *Henricbettum-Virginium Natta*, à Die 22 Julij 1750 Episcopum *Albæ Pompeiæ* in Ditione *Montis Ferrati*, nuperimè verò, postquam superiora scripseram, S. R. E. Cardinalem, à feliciter regnante Summo Pontifice *Clemente* XIII creatum Die 24 Septembris 1761.

F I N I S.

INDEX

Nominum, & Rerum Notabilium.

Figura indigitat Paginam. Lit. N indicat Notam sub eadem Pagina.

B.

Boni.

Cajetanus

Coventry,

Daly

Dillonorum

Dom

Fare

G

H

I

Jordan

K.

Kennedy

L

Lombard

M

Magis

Martin.

 Nettirvilæ

O

Philbin

Presto

Q

R

S

T

V.

F I N I S.

SUPPLEMENTUM

HIBERNIÆ DOMINICANÆ,

Varia Virorum Generum complectens

ADDITAMENTA,

Juxtà memorati Operis Seriem

DISPOSITA,

Per eundem Auctorem

P. THOMAM DE BURGO, O. P.

Ep-ſc-p-m Oſſ-r-nſ-m.

Anno Domini MDCCLXXII.

5 O

Præfatio.

SANE lucubranti Mihi quantulamcunque Historiunculam sub Titulo *Hiberniæ Dominicanæ*, Anno 1762 Typis vulgatam, atque suprà Spem, & Meritum benigniùs (absit Verbo Vanitas) exceptam, magnoperè displicuit, quod assequi haud poteram Illustrissimi & Reverendissimi D. *Joannis Baptistæ Rinuccini*, Archiepiscopi & Principis *Firmani*, ac in hoc *Hiberniæ* Regno Nuntij Apostolici Extraordinarij Responsa ad Illustrissimi D. *Ulici de Burgo*, Marchionis *Clanrickardiæ*, & ejusdem Regni Proregis Deputati Percontationes, Pag. 679 transcriptas; necnon laudati Nuntij Defensionem contrà Capita Accusationum à *Supremo Confæderatorum Catholicorum Concilio* ad Summum Pontificem *Innocentium* X missa, Pag. 682. & seqq. in extensum producta, alioquin tàm Responsa, quàm Defensionem memoratis in Locis proculdubiò subnecterem prout verè dignum & justum erat, quæ proindè haud subnectisse vehementer pigebat, ut ibidem expressis Verbis cordatè declaravi. Autumabam planè (& quidem rectè ut Rei probavit Eventus) desiderata illa Momenta reperire esse in *Legationis* istius *Hibernicæ* Historia, quæ *Florentiæ* asservatur in Ædibus Illustrissimi D. Marchionis *Rinuccini*, & idcircò candidum rogavi Lectorem, ut, donec ea perlegeret, suam super Controversia illa suspenderet Sententiam. Huic quippè Malo aliter tunc Dierum mederi non valui, adeòque patienter ferendum fuit.

VERUM tandem aliquandò *Romam* proficiscens Anno 1769 ad visitanda sacra Apostolorum Limina, & in Via *Etruriam* pertransiens, Iter consultò ad prælibatam deflexi Urbem *Florentinam*, ibique quæ ardenter diù desideraveram super Aurum & Lapidem pretiosum multum, feliciter inveni, in satis ampla nimirùm & perbella Bibliotheca *Rinucciniana*, selectissimis Libris in omni prorsùs Artium ac Scientiarum Genere refertâ. Ea porrò impræsentiarùm accuratè pro Viribus Tibi, Lector optime, exhibeo in Opusculo hoc, quod lubentissimus in apertam profero Lucem, eô potissimùm Consiliô, ut tanti Viri de Ecclesia Catholica optimè meriti Defensio, seù Vindiciæ, ut ajunt, notæ sint omnibus, cunctisque ubique pateant, ad seram usque in Urbe & Orbe Posteritatem transmittendæ.

ET quandoquidem varia variorum Generum utcunque complectatur præfata mea Opella, idcircò hanc nactus Occasionem, atque Precibus interpellatus Amicorum, quibus ut Aures præberem Ratio Morum necessaria postulabat, non solùm ea quæ ad Libri Complementum deficiebant, sed etiam multa alia, quæ *Romæ*, *Ulyssipone*, *Lovanij*, & alibi Gentium, Mihi indaganter, & omnibus Vestigijs, juxtà vetus Proverbium, perquirenti occurrerunt Additamenta, cum acervatis eadem in Historiola Rebus Affinitatem habentia & Connexionem, intrà Silentij Siparium haud relinquere statui, sed eâdem Operâ farraginarias, ut ità loquar, multiplicis Materiei Schedas summô quô potui Studiô & Diligentiâ in hoc *Supplemento* congerere, congestas disponere, & dispositas in perspicuo Ordine collocare adlaboravi, servatâ Serie Capitum, & Paginarum in prima Opella (*A*), ut sic etiam eandem meam Spartam quadantenùs adornarem, & locupletarem.

SUPEREST, ut quæ scripsi (seù potiùs quæ exscripsi) Sacrosanctæ *Romanæ* Ecclesiæ, universarum Orbis Ecclesiarum Matris, & Magistræ, Summique Pontificis, Librorum omnium Supremi, & infallibilis Judicis Examini, & Correctioni, Summâ, ut par est, Animi Demissione subjiciam. Vale.

(*A*) Hac de Causa Illustrissimi D. Nuntij Defensio, tametsi potissimùm intenta, non incipit usque ad Num. CIII. Pag. 896.

SUMMARIUM.

te

XLIX.

LXXV.

invenire

SUPPLEMENTUM

HIBERNIÆ DOMINICANÆ.

I. PAG. 3, Sub Finem, lege & adde in hunc Modum— Profectò Antiquitas Regni *Hiberniæ* sat clarè constat ex Altercatione, in Concilio Generali *Constantiensi* Anno 1416 ortâ inter Anglorum *Henrici* V, & Francorum *Caroli* VI, Regum Oratores, de Prœcedentia contendentes. Vicerant quippè Oratores *Henrici* propter Antiquitatem Regni, non *Angliæ*, sed *Hiberniæ*, Auctoritate freti *Beati Alberti Magni*, & *Bartbolomæi Anglici*, ut *Soldenus* (*a*), & *Usserius*, Acatholicus Archipræsul *Armacanus* (*b*), disertò referunt. Verba Actorum Concilij, ut conspiciuntur in *Cottoniana* Bibliotheca *Londini*, & apud *Soldenum*, & *Usserium* prælibatos, sunt Tenoris sequentis (*c*): " Satis constat secundùm *Albertum Magnum*, & *Bartholomæum*, de Proprie- " tatibus Rerum, quod totô Mundô in tres Partes divisô, scilicet in Europam, Asiam, & Africam " (*d*), Europa in quatuor dividitur Regna, primùm *Romanum*, secundum *Constantinopolitanum*, " tertium REGNUM HIBERNIÆ, quod jam translatum est ad *Anglicos*, & quartum Reg- " num *Hispaniæ*. Ex quo patet, quod Rex *Angliæ*, & Regnum suum sunt de eminentioribus, " & antiquioribus Regibus, & Regnis totius *Europæ*, quam Prærogativam Regnum *Franciæ* " non fertur obtinere." Sicque Oratores *Angliæ* Præcedentiam ex Regni *Hiberniæ* Jure vindicarunt, inquiunt recensiti Scriptores, quos laudat, & sequitur *Rodericus O'Flaberty*, accuratissimus Ævi superioris Scriptor (*e*).

Nec obstat quod verba mox exscripta non legantur in Actis impressis Concilij memorati *Constantiensis*, siquidem neque *Martini* Papæ V Extravagans, *ad evitanda*, reperitur ullatenùs in Actis ejusdem Concilij *Constantiensis*, seù impressis, seù non impressis, & tamen firma manet ex Auctoritate *S. Antonini*, Archiepiscopi *Florentini*, ut refert *Benedictus* Papa XIV, in Tractatu *de Synodo Diœcesana*, Lib. XII. Cap. V. Num. IV.

Præscriptam autem Regni *Hiberniæ* Antiquitatem adstruere videtur Testimonium *Plutarchi* (*f*), qui Insulam nostram nominat *Ogygiam*, cujus Appellationis Rationem *Gulielmus Camdenus*, Natione *Anglus* (*g*), in hunc Modum expendit: " Non immeritò hæc Insula *Ogygia*, " idest, perantiqua, à *Plutarcho* dicta fuit. A profundissima enim Antiquitatis Memoria Historias " suas auspicantur, adeò ut præ illis omnium Gentium Antiquitas sit Novitas, & quodammodò " Infantia." Porrò *Ogygiam* appellant Poetæ Rem veterem, & quidem ab *Ogyge*, Rege *Thebarum* vetustissimo, qui floruit Anno Mundi 2125. Atque ea de Causa *Ægyptus* etiam *Ogygia* nuncupatur. Enimverò *Ægyptij* Populorum omnium antiquissimi efferuntur, Disciplinarumque complurimi Inventores, à quibus *Græci* eas mutuati sunt. Hinc Terrarum Parens, necnon Artium Mater dicta est *Ægyptus*, ut *Rodericus O'Flaberty*, jam laudatus, rectè advertit, (*h*) observans insimul, post *Dudleium Loftus*, Juris utriusque Doctorem, multiplici veterum Linguarum Cognitione

5 P

(*a*) *Tit. Honor.* Part. I. Cap. VIII. Num. XI.
(*b*) Tract. *de Religione Veterum Hibernorum*, Cap ult.
(*c*) Sess. XXVIII.
(*d*) *America* tunc Temporis erat Terra incognita.
(*e*) In sua *Ogygia*, seù *Rerum Hibernicarum Chronologia*, Pag. 37.
(*f*) Lib. *de Facie in Orbe Lunæ*.
(*g*) In *Descriptione Hiberniæ*, in sua *Britannia*.
(*h*) In sua *Ogygia*, Pag. 22.

ratione prædictum, hanc Vocem *Agus*, quæ apud Nostrates *Hibernus* significat *Atque*, eandem referre Sensum Linguâ *Copticâ* (seu *Ægyptiorum*) sic dictâ à vetustissimo *Coptico* Populo *Thebaidis* in *Ægypto*.

Exproptet *Slayter*, Poeta *Anglicus*, Genealogiam *Angliæ* Regis *Jacobi Primi*, sub quo floruit, ab *Hibernorum* Gente deducens, *Ogygiam* pro *Hibernia* usurpat his Versibus:

At quoniam Arcto Scotico *Rex noster ab Orbe,*
Nec minus occiduis, perhibent, Scotus *ortus* Hibernis,
Qui Britonum *parent Sceptris, mihi pauca recenseas*
Musa age, et OGYGIOS Iernes *reserans Cultus.*
Insula Vergivio *circumundique cincta profundo,*
Quæ fuerat Graijs *olim glacialis* (i) Ierne.

ANGLICE.

But since our King from Northern *Scotia* came,
Nor less the *Scots*, if we may credit Fame,
Alike submiss to *Britain's* Throne, derive
Their Lineage from *Hibernia's* Western Hive:
Proceed my Muse, and in immortal Verse
Ierne's famed OGYGIAN Tribes rehearse,
An Isle which Ocean hoarse resounding lave's
On ev'ry Side with bleak *Virgivian* Waves,
The *Grecian* Bards record her in their Strains,
Frozen *Ierne*, bound in icy Chains.

HAUD me latet, nonnullos opinari *Hiberniam* non esse Plutarchi *Ogygiam*, quia, inquiunt, tanta non est *Hiberniæ* quanta istius *Ogygiæ* Distantia à *Britannia*. Verùm *Plutarchus* in Distantia potiùs errare censendus est, quàm in ipsa Insula, cujus Situs, ab eo descriptus ad *Britanniæ* Occasum, satis evidenter suadet, *Hiberniam* eam esse *Ogygiam*, de qua *Plutarchus* loquitur, ut scitè observat *O'Flahertius*, mox laudatus, qui propterea suam Rerum Hibernicarum Chronologiam inscripsit *Ogygiam*. Præterea Distantia, quam assignat *Plutarchus*, desumitur ex quinque Dierum Navigatione, quæ planè nequaquàm officit. Tùm quia *Plutarchi* Temporibus Ars navigatoria adeò perfecta non erat ac nunc. Tùm etiam, quia ut legitur in Historia *Florentij de Wigornia*, anglicè *Worcester*, ad annum 892, (octo nimirùm effluxis Sæculis post *Plutarch.*

(i) Nonnullorum erat Opinio *Hiberniæ* Nomen indè deductum fuisse, quod *hyberno* Tempore Aquæ congelatæ diutiùs condensatæ perdurent, sed malè fundata. Quippè sic nominatur tùm ab *Iberia*, & *Hesperia*, hodiè *Hispania*, ex qua Coloni in Insulam nostram immigrarunt: Tùm à Voce hibernica *Hiar*, quæ Occasum significat; occidentales enim Partes *Hispaniæ*, & *Hiberniæ* in eodem dignoscuntur Longitudinis Gradu. Consulenda *Hibernia Dominicana* Pag. 2, & 10.

Aliundè Insula nostra Aerem habet usque adeò temperatum, ut liceat multos Annos in *Hibernia* hybernare absque tanto Auræ rigidioris Incommodo. Siquidem *Giraldo Barry*, Natione *Anglo*, à Patria passim agnominato *Cambrensi*, *Joannis* Regis Præceptore Teste (Dist. I. Cap. XXV.) *Est Terra Terrarum omnium temperatissima. Non Cancri Calor æstuans compellit ad Umbras; non ad Focos Capricorni Rigor urgentèr invitat.* Succinit *Bartholomæus Anglicus* præfatus (Lib. XV. Cap. LXXX.) *Quantùm ad Salubritatem Cæli est Hibernia Regio valdè temperata, modicus est ibi Excessus, vel nullus, in Frigore, vel Calore.* Præiverat Venerabilis *Beda*, Natione quoque *Anglus* (Eccles. Hist. *Gentis Anglorum* Lib. I. Cap. I.) *Hibernia*, inquit, *& Latitudine sui Status, & Salubritate, ac Serenitate Aerûm, multùm Britanniæ præstat, ità ut rarò ibi Nix plusquàm triduana* (Ego vix triduanam vidi) *remaneat. Nemo propter Hyemem aut Fœna secet Æstate, aut Stabula fabricet Jumentis.* Et sanè, ut paucis concludam, multò plus Frigoris in *Italia*, & *Gallia*, quàm in *Hibernia*, ipse expertus sum. Nec mirum, ut enim rectè observant Geographi Nostrates, continuus Maris, & Fluviorum, Fluxus, & Refluxus, benignum secum affert Vaporem, qui naturalem Aeris corrigit, & modificat Asperitatem.

Plutarchi Ævum) tres *Hiberni*, quos *Duflanum*, *Maelbethum*, & *Magulmenum* vocat, septem insumpsere Dies navigando ex *Hibernia* in *Cornubiam*, vernaculè *Cornwall*, Comitatum *Angliæ* austro-africum: Neque inopinatò quidem (inquit memoratus Scriptor) juxtà Sæculi istius Dictamen, deportarunt quippè secum Provisionem Cibariorum pro Octiduo. Tùm demùm, quia hâcce immò Tempestate haud rarò videmus, quinque absumi Dies à nostratibus Nautis, tametsi expertissimis, Mare trajicientibus ex *Hibernia* in *Angliam*, Ventô scilicet serenô, aut tenui, aut discorde.

HAUD parùm insuper corroborat Regni *Hiberniæ* Antiquitatem, quod ab *Hispanorum* Immigratione, Anno antè Christum natum 1263 in *Hiberniam* factâ (*k*), usque ad Invasionem *Anglorum* Anno Christi 1172 (*l*), *Roderico O'Connor* tunc in *Hibernia* regnante, effectam, inter Centum & Octoginta novem *Hiberniæ* Reges nullus eorum externo Jugo anteà succubuit. Id imprimis contestantur duo *Anglici* Scriptores, nempè *Giraldus Cambrensis* prælibatus (*m*): *Est*, inquit, *Numerus Regum, qui à primo hujus Gentis Rege Herimone usque ad hunc ultimum Rodericum rexerunt, Centum & Octoginta novem. Gens igitur Hibernica à primo Adventûs sui Tempore, & primo illius Herimonis Regno, usque ad Garmundi, & Turgesij Tempora (quibus & turbata Quies, & interrupta aliquamdiù fuit ejus Tranquillitas) iterumque ab eorum Obitu usque ad hæc nostra Tempora* (A. D. 1169) *ab omni alienarum Gentium Incursu libera permansit, & inconcussa.* Item *Gulielmus Neubrigensis* (*n*) ait: *Hibernia Romanis, etiam Orcadum* (*o*) *Insularum Dominium tenentibus, inaccessa, nunquàm externæ subjacuit Ditioni.* Suffragatur *Pollydorus Virgilius*, alijs *Vergilius*, Natione *Italus*, Patriâ *Urbinas*, Romani Pontificis in *Anglia* Quæstor, & *Wellensis* in *Anglia* Diæcesis Archidiaconus, in *Historiâ Anglicanâ*, Regi *Henrico* VIII Anno 1533 dicatâ, enarrans: *Henricus* (Secundus) *Rex destinavit Animo domare Hiberniam, tùm quia Angliæ proxima est, tùm quia Gallis indè administrata sæpè Auxilia intelligebat; ideoque è Re sua maximè fore ducebat, si Insulam, nunquàm ferè anteà externis Armis vexatam, subigeret.* Quapropter *Nicolaus Vernulæus*, Catholicæ ac Cæsareæ Majestatis Historiographus, in suo Opusculo *de Propagatione Fidei Catholicæ in Belgio per Sanctos ex Hibernia Viros*, unô verbô concludit: *Hibernia nec Francorum, nec ullum externum Imperium, nunquàm est passa (p).*

NEQUE abs Re erit pro *Hiberniæ* Regni Antiquitate adstruendâ annotare, quod ex eo Originem traxerunt *Scoti*, ut haud obscurè innuit *Slaytyrus* Poeta nuper laudatus, utque clarissimè in *Hibernia Dominicana (q)* ostendi ex Venerabili *Beda*, *Giraldo Cambrensi*, *Joanne Majore*, Natione *Scoto*, & alijs, ipsarumque Linguarum Communitas *(r)* id evincit, inquit Eques *Jacobus Waræus (s)*. Hinc primus *Scotorum* Rex, Nomine *Fergusius* (vernaculè *Fergus)* Filius erat *Ferquardi* Regis *Hiberniæ*, qui *Fergusius* regnare cæpit Annis 330 antè Christi Nativitatem.

5 P 2 Undè

(*k*) Adeas *Hiberniam Dominicânam* Cap. I. Num. VI. Pag. 10.

(*l*) Videsis *Hibern. Dom.* Cap. I. Num. XXI. Pag. 30.

(*m*) In *Topographia Hiberniæ* Dist. 3. Cap. 45, & 46.

(*n*) Lib. II. *Rerum Anglicarum*, Cap. XXVI.

(*o*) *Orcades* Insulæ, anglicè *Orkney-Islands*, ad *Scotiæ* Septentrionem sitæ, multò magis appropinquant Polo *Arctico* quam *Hibernia*, sunt enim in 60 Gradu Latitudinis, dùm Pars magis septentrionalis *Hiberniæ* est in 55 Gradu, Pars verò australis in 51.

(*p*) *Dani* quidem *Hiberniam* diù infestarunt, quoad Oras præsertim maritimas, post Annum Domini 794, non tamen quà imperantes, aut ullatenùs dominantes, sed tanquàm Prædones, & Viarum Grassatores, quales hâcce Tempestate alibi Gentium sunt *Barbari*, & *Mauri*. Non sic autem in *Anglia*, ubi *Dani* post tot Invasiones, & tot Prælia Terrâ Marique ab Anno 787, tandem eam subjugarunt, in eaque regnarunt per 26 Annorum Seriem, ab Anno nimirùm 1017 ad 1042, tres scilicet Reges *Canutus* I, *Haroldus*, & *Canutus* II. Eâ porrò Tempestate plurimæ *Danorum* Familiæ *Anglo-Saxonibus* (ac posteà *Normannicis*) immixtæ, in varijs *Magnæ Britanniæ* Partibus stabilitæ sunt, quarum aliquot, & quidem spectabiles valdè, suâ enitescentes Virtute, in *Hiberniam* sub *Henrico* II, & *Joanne*, Regibus *Anglorum*, immigrarunt, nedùm Castra allodialia, & amplissima Prædia consecutæ, sed & primarijs hujus Regni Prosapijs conjunctæ Nuptijs, atque sublimioribus tàm ecclesiasticis quàm civilibus Dignitatibus, ac Honoribus fulgentes, pristina sua nunquàm non retinentes Nomina gentilitia, putà *Plunkett*, *Dowdall*, *Cruise*, *Coppinger*, &c. Hæc obiter.

(*q*) Cap. I. à Num. III. Pag. 4.

(*r*) In *Septentrionali Britannia*, passim dicta *Scotia*, Idioma vernaculum est *hibernicum*.

(*s*) De *antiquitatibus hibernicis* Cap. I.

Undè Catalogus Regum *Scotiæ* ab *Hectore Boetio*, & *Georgio Buchanano*, Natione *Scotis*, editus, sic incipit: " *I. Fergusius*, primus *Scotorum* Rex, Filius *Ferquardi* Regis *Hiberniæ*, regnare " cœpit Anno antè Christi Servatoris in Carnem Adventum trecentesimo trigesimo. Regnavit " Annis viginti quinque, & Naufragiô perijt ad Scopulum Fergusij, *Carrickfergus (t)* vernaculè, " in Mari *Hiberniæ*."

Nec alienum à Re nostra est, quod *Cornelius Tacitus* in Vita *Julij Agricolæ* asserat *Hiberniæ* magis quàm *Angliæ* Portus maritimos suo Tempore notos fuisse Nautis & Mercatoribus. In ejus Verba: *Solum, Cœlumque, & Ingenia, Cultusque Hominum, haud multùm a Britannia differunt; meliùs Aditus, Portusque per Commercia, & Negotiatores cogniti.* Et *Julius Solinus*, memorato *Cornelio Tacito* coævus, qui Anno Æræ Christianæ octogesimo primo scipsit, *Hibernos* celebrat ceù Gentem bellicosam, his Verbis: *Puerpera, si quando Marem edidit, primos Cibos Gladio imponit Mariti, inque Os Parvuli summo Mucrone Auspicium Alimentorum leviter infert, & gentilibus Votis optat, ut non aliter quàm in Bello, & inter Arma Mortem oppetat.* Rursus etiam de *Hibernis* asserit: *Præcipua Viris Gloria est Armorum Tutela (u).*

Adde tandem, neque addidisse pigebit, pro *Hiberniæ* stabilienda Antiquitate, quod ob beatum Soli Ingenium, ut loquitur *O'Flahertius (w)*, in quo nullum vitale est venenosum Animal (*x*), meruerit, multis antè Incarnationem Dominicam Sæculis, *Sacra Insula* à Græcis nominari (*y*), signantèr ab *Orpheo Crotoniano* (*z*), qui *Athenis* floruit Anno Mundi 3390, *Aristotile* (*a*) Anno Mundi 3620; & *Rufo Festo Avieno*, Anno Christi 285, vel, ut alij volunt, 482, qui Librum suum, *de*

(*t*) *Carrickfergus*, latinè *Rupisfergusia*, est oppidum Privilegia habens Comitatûs in *Antrimensi* Agro *Ultoniæ*, de quo *Hib. Dom.* Cap. IX. §. II. Num. I. Pag. 199.

(*u*) Succinit *Joannes Speed*, natione *Anglus* (in sua *Angliæ Historia*, Interprete *Philemone Hollando*) de *Hibernis* sic narrans: *Hibernica Gens Corpore valida, & robusta, audax Naturâ, Ingenio acri & bellicoso, agilis, Animo forti, & elato, Vitæ prodiga, Gloriæ avida, Hospitibus perbenigna, amore constans, Credulitate levis, Contumeliæ, & Injuriæ impatiens.* Confer Num. XXXV hujus *Supplementi*.

Liceat Occasione hac in Medium adducere quæ alter Nationis ejusdem Scriptor, identidem memoratus, *Giraldus* nempè *Barrius*, *Cambrensis*, Regis *Joannis* Præceptor, de *Hiberniæ* Incolis refert (in *Topographia Hiberniæ* Cap. XI) nimirùm: *In Musicis solùm præ omni Natione quam vidimus, incomparabilitèr est instructa Gens hæc.* Et *Pollydorus Virgilius*, jam laudatus ait: *Hiberni sunt Musicæ peritissimi.* Sed redeat Cambrensis superaddens: *Hibernia quidem tantùm duobus utitur Instrumentis, Cytharâ scilicet* (quam ipse postmodùm vocat *Lyram Davidicam*) *& Timpanô.*

(*w*) Pag. 22. *Ogygiæ.*

(*x*) Venerabilis *Beda* (Lib. I. Historiæ Anglorum Cap I.) de *Hibernia* ait: *Nullum ibi Reptile videri solet, nullus vivere Serpens valet. Nam sæpè illò de Britannia allati Serpentes, mox ut proximante Terris Navigiô, Odorem Aeris illius attracti fuerint, intereant. Quin potiùs omnia penè, quæ de eadem Insula sunt, contrà Venenum valent. Denique vidimus, quibusdam à Serpentibus percussis, rasa Folia Codicum, qui de Hibernia fuerant, & ipsam Rasuram aquæ immissam, ac Potui datam, talibus protinùs totam Vim Veneni grassantis, totum inflati Corporis absumpsisse, ac sedasse Tumorem.*

(*y*) Nominabatur etiam olim *Insula Sanctorum*, ut fusè ostendi in *Hibernia Dominicana* (Cap. I. Num. XIV. Pag. 21) ex gravissimis Auctoribus Sed hic Loci instar omnium sit *S. Bernardus* in Tract. *de Vita & Rebus gestis S. Malachiæ* Archiepiscopi *Armacani*, ubi de *Hibernia*, natali ipsius Solo, ait: *Locus verè sanctus, fœcundusque Sanctorum, copiosissimè fructificans Deo ..... nec in præfatas, sed in exteras etiam Nationes, quasi Inundatione factâ, illa Se* SANCTORUM EXAMINA *effuderunt. E quibus ad has nostras Gallicanas Partes S. Columbanus ascendens, Luxoviense construxit Monasterium, factus ibi in Gentem magnam. Ajunt tàm magnum fuisse, ut succedentibus sibi invicem Choris, continuarentur Solemnia divinorum, ità ut ne Momentum quidem Diei, aut Noctis, vacaret à Laudibus.* Melliflui Doctoris Verba egregiè expendit *Benedictus* Papa XIV, in *Supplemento* hoc Num. XXVIII videndus.

(*z*) *Orpheus* iste, passim dictus *Crotonianus* à Patria sua *Crotone* (quæ Urbs est *Magnæ Græciæ*, ad Sinum *Tarentinum* Maris *Adriatici*, in hodierna Regni *Neapolitani* Provincia *Hidruntina*, italicè *Otranto*) fuit Poeta insignis, *Homero* vetustior, & Auctor Carminis de *Argonautica* Expeditione, ubi *Hiberniam* nostram, in Expeditione illa memoratam, celebrat, quod Ansam præbuit *Usserio* prælaudato (de *Britannicis Ecclesijs* Pag. 724) dicendi: *Cujusmodi Antiquitatis, nec ipse quidem Populus Romanus Nominis sui Testem proferre poterit Auctorem.*

(*a*) Lib. de *Mundo* ad *Alexandrum.*

de *Oris maritimis* inscriptum, ex vetustissimis Geographis *Hecatio, Milesio, Hellanico, Lesbio, Phileâ Atheniensi, Caryandæo, Pausimacho, Samio, Damasto, Euctemone,* & alijs composuit, ubi agens de Insulis *Ostrimidianis* (anglicè nunc appellatis *Scilly,* juxta Promontorium *Finis Terræ* in *Anglia* austro-africa) hos de *Hibernia* cecinit Versus:

Ast hinc duobus in Sacram *sic* Insulam
Dixere Prisci, Solibus Cursus rati est:
Hæc inter Undas multum Cespitem jacit;
Eamque latè Gens Hibernorum *colit.*
Propinqua rursùs Insula Albionum *patet.*

A N G L I C E.

Hence to the *Holy Isle,* her ancient Name,
Two Suns will waft You through the briny Stream;
Wide Tracts of goodly Glebe She rears between
Her Waters, cloath'd with ever living Green:
O'er spacious Wilds the roving *Irish* spread:
Next neighb'ring *Albion* shew's her lofty Head.

Cæterum, hæc omnia de natali meo Regno dicta sint, benigne Lector, non assentandi palpandique Studio, à quo semper magnoperè abhorrui, sed ut aliqua saltem indigitare conarer Momentorum illorum, quibus haud dubiè OratoresRegis *Angliæ* in Concilio *Constantiensi,* ut præmittitur, permoti, & Auctoritate insimul freti *Beati Alberti Magni,* & *Bartholomæi Anglici,* pro Præcedentia certarunt contrà Oratores Regis *Galliæ,* Victoriamque reportarunt. Enimverò, ut *Bodinus* (*b*) benè advertit: *Inter Principes quædam Dignitatis Prærogativa antiquioribus Principibus, ac Rebuspublicis deberi videtur, tametsi Opibus, & Potentiâ inferiores sint.*

II. Pag. 5. Lit. b. (ubi agitur de Purgatorio *S. Patritij,* sivè de Insula quadam hujusce Sanctissimi Præsulis Habitatione, & Miraculis consecratâ, præclarumque Austeritatis primorum Ecclesiæ Sæculorum præbente Exemplar) lege, & adde in hunc Modum.—Hinc nullô Negotiô conjicere poteris, benigne Lector, cur Locus iste, luendis Peccatorum Pœnis destinatus, *Purgatorium* dicatur, non quidem posthumum, sed viale, seù viatorium, in præsenti Vita. Atque *Purgatorij* istius *S. Patritij* insignem Austeritatem usque adeò approbabat severissimus sui Corporis Castigator *Benedictus* noster XIII, ut dum Cardinalis esset Archiepiscopus *Beneventanus,* de eo Sermonem habuerit è Suggestu ad Populum, hoc incipientem Themate ex *Matthæi* Evangelio (*c*): *Eructabo abscondita à Constitutione Mundi.* Eum porrò Sermonem legere est Tom. III suorum Operum in Folio (*d*), ubi laudat *S. Antoninum,* Part IV. Tit. XV. Cap. X; *Dionysium Carthusianum* de *quatuor Novissimis,* Art. 48; & S. *Catharinam Senensem,* Epist. 61 ad *Joannem* Monachum Carthusianum *Romæ.*

III. Pag. 16. Num. XII. sub Initium (ubi ex *Jocelino* narratur *S. Patritium* Trecentos quinquaginta in *Hibernia* Episcopos Manu propriâ consecrasse) adde—Eundem autem *S. Patritium* in *Hiberniam* missum à *S. Cælistino* Papa *Primo* A. D. 432, Synodum habuisse circà Annum 440, refert *Benedictus* XIV in Tractatu *de Synodo Diocesana,* Lib. XI. Cap. IX. Num. III. Tandem verò, ut obiter dicam, laudatus, & nunquàm satis pro meritis laudandus, omni Laude superior, *S Patritius,* inquam, Annis & Meritis plenus, placidâ Morte quievit in Canonicorum Regularium Cænobio, à se pridem fundato apud *Saballum,* vulgò *Saul,* propè *Dunum* in *Ultonia* (*e*) Die 17 Martij Anno Salutis 493, Ætatis 122, Apostolatûs 60; & quidem postquam tres viderat in Sede sua *Armacana* Successores, *S. Benignum* nempè, *Jarlatum,* & *Cormacum,* ut liquet ex Equite *Jacobo Waræo* (*f*), alijsque Scriptoribus. Confer *Hiberniam Dominicanam* Pag. 242. Lit. i.

IV. Pag. 18. Lit. a (ubi agitur de Præcedentia Archiepiscoporum *Hiberniæ*) post illa Verba.—Integrum porrò Instrumentum præ Oculis habebis Cap. XVII. Num. LXXXIII, adde—Adeas Cap.

(*b*) Lib. I. de Republicis Cap. IX.
(*c*) Cap. XIII. Vers. 35.
(*d*) Pag. 36. Editionis *Ravennæ* Anno 1728.
(*e*) Videsis *Appendicem* nostram *Monasticam* Pag. 731.
(*f*) In Serie chronologica Antistitum *Armacanorum.*

Cap. XIII. Num. VII. Lit.*w*. Porrò in Sacrosanctâ Æcumenica *Tridentina* Synodo nulius habitus fuit Respectus ad Prælatorum *Primatiales* Dignitates, sed Archiepiscopi Ordinatione anteriores præcedebant, ut refert *Benedictus* Papa XIV, Tract. *de Synodo Diœcesana*, Lib. III. Cap. X. Num. IX. Verba ejus sunt: "In Concilij Tridentini Resumptione, Summus Pontifex Pius IV ut eas "Controversias de Medio tolleret, quæ ex peculiaribus diversarum Ecclesiarum Privilegijs, & "Prærogativis oriri poterant, Præsules omnes, ad illius Celebrationem congregatos, in tres tan-"tummodò Classes distribuit, Patriarcharum nempè, Archiepiscoporum, & Episcoporum, inter "quos jussit Patriachas primum Locum tenere, Archiepiscopos secundum, Episcopos verò tertium; "in singulis autem Classibus digniorem Sessionis Locum ab illis occupari, qui Ordinatione an-"teriores essent, nullô Respectu habitô ad eorum Primatiales Dignitates, sivé veras, sivé præten-"sas, quas proindé singulis in suo Statu illæsas præservavit."

V. Pag. 19. Num. XIII, lege, & adde ut sequitur——Quia hùc flectit Oratio, non abs Re erit in Medium afferre Tractatum, quem de Reservationibus Beneficiorum habuere *Gregorius* XI, Pontifex Maximus, & *Eduardus* III, *Anglorum* Rex, *Hibernorumque* Dominus, apud *Bituricas(g)* Anno 1374, quemque *Thomas Walsinghamus (h)*, & *David Wilkins (i)* memorant his Verbis: "Circá Principium Mensis Augusti (1374) fuit Tractatus apud *Bourges* super di-"versis Articulis inter Papam (*Gregorium* XI) & Regem Anglorum (*Eduardum* III) pendenti-"bus, qui videlicèt Tractatus duravit ferè duobus Annis. Tandem concordatum est inter eos, "quod Papa de cætero Reservationibus Beneficiorum minimé uteretur, & quod Rex Benefi-"cia per Literas: *Quare impedit*, non conferret *(k)*."

Subinde in *Parlamento* proximé sequenti statutum, & mandatum fuit Subditis universis, ne sub Reatu læsæ Majestatis, & Mortis Pænâ, quispiam eorum ejusmodi Reservationibus, Auctoritate Papali, in posterum uti præsumat. Quod in *Dublinensi* pariter *Parlamento*, sub ijsdem Pænis statutum est Anno 1467. Itá refert Eques *Jacobus Waræus* in Annalibus Regis *Eduardi* IV ad memoratum Annum, & ad Annos 1468, & 1475. Confer Num. XXVI hujus *Supplementi*.

VI. Pag. 25. Lin. 9. Post Diploma *Benedicti* Papæ XIV, Anno 1755 datum, Dies Festos in Hibernia imminuens quoad Obligationem vacandi ab Operibus servilibus, non veró quoad Obligationem audiendi Missam, adde—Hùc faciunt Literæ Sacræ Congretationis Concilij *Tridentini* Interpretis ad Illustrissimum & Reverendissimum Dominum *Jacobum O-Fallon*, Episcopum *Elphinensem*, Anno 1770 datæ, hujusce Tenoris:

"Perillustris & Reverendissime Domine, uti Frater.

"Literæ ab Amplitudine tua de Elphinensis Ecclesiæ Statu, ritè accuratéque præscriptæ...... Quod "doles esse non paucos ex divitibus Catholicis, qui obtendentes adversæ Valetudinis Causam, "inconsultô Medicô, Diebus, qui Jejunio consecrati sunt, Carnibus vesci non verentur, ea quidem Pa-"tribus satis justa Querela visa est, qui propterea etiam atque etiam hortantur Amplitudinem tuam, ut "eorum Licentiam Edictis, Monitis, & quâcunque aliâ Ratione potes, coercere & evellere non cesset.

"De Festis autem Diebus quod postulasti, pro sua paterna Benignitate Pontifex Maximus (*Clemens* "XIV.) idipsum concedit Tibi quod alijs Episcopis Germanis concessit eo Brevi, cujus Exemplum cum "his accipies. Hoc autem Brevis Exemplum, quùm & meô & R. P. D. Congregationis Secretarij "Subscriptione munitum sit, apud Te eandem Vim, atque Auctoritatem obtinebit, ac si Autographum esset.

"*Venerabili Fratri Emerico-Josepho, Archiepiscopo Moguntino,*
"*& Episcopo Wormatiensi, S. R. I. Principi Electori.*

"*Clemens Papa XIV.*

"*Venerabilis Frater, Salutem.*

"*APOSTOLICI Ministerij, quod, Deo volente, sustinemus, á Nobis postulat Solicitudo, ut paternâ* "*Charitate, quâ Christifideles omnes in Domino complectimur, eorundem etiam temporalium Commodo-*"*rum Rationem tùm maximè habeamus, cùm majori Alacritate ad spiritualia consequenda possint excitari.*
Quapropter

(*g*) Vulgò *Bourges* in *Galliarum* Regno. Adeas Cap. II. *Hib. Dom.* Num. XVI. Lit. i. Pag. 45.

(*h*) In *Historiâ Angliæ* ab *Eduardo* I ad *Henricum V* perductâ Pag. 184.

(*i*) *Concilia Magnæ Britanniæ & Hiberniæ*, Vol. III. Pag. 97, ubi laudat nedùm *Thomam Walsinghamum*, sed & *W. Thorn*. In Chron. C. 2187.

(*k*) Videsis *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. LXXV. Sect. 5.

" *Quapropter, propensi semper sumus ad illa Venerabilium Fratrum excipienda Postulata, quæ cùm sint ad*
" *divinum Cultum, Animarumque Salutem conversa, in hoc potissimùm versantur, ut opportuniora*
" *ad eum Finem, sublatis etiam, si qua forte sint, Periculis, Adjumenta ac Præsida, per Apostlicæ Sedis*
" *Gratiam comparentur. Ex quo facilè intelligere potes, Venerabilis Frater, quo Animo acceperimus tuas*
" *Literas, quæ & eximijs ergà hanc Sanctam Sedem Devotionis, & Observantiæ Significationibus sunt*
" *refertæ, & pastoralem Curam, & Solicitudinem, ac Vigilantiam tuam maximè præ se ferunt. In ijs*
" *enim diligenter exponis non mediocria, quæ à Dierum festorum Numero in commissum Tibi Populum emanant Incommoda. Capere exindè grave Damnum Fideles cum Acatholicis commixtos ais, atque in id magis etiam eos incidere, qui Operâ, ac Labore in colendis præsertim Agris Vitam ægrè sustentant, distantia enim plerumque Loca sunt, ad quæ, ut intersint Sacro, accedere necesse est, asperæ ac difficiles Viæ,*
" *ac vix ferenda per magnam Anni Partem instabilis, ac sævi Aeris Inclementia. Quare hujusmodi permotus*
" *ipsius Gregis Incommodis, postulas a Nobis (quod alij etiam nonnulli Germaniæ Episcopi, similibus inducti Caussis, fecerunt) ut commisso Tibi Populo opportuna Dierum festorum Imminutione ex Apostolica Benignitate consulamus. Nos itàque Postulationibus tuis, Rationumque Æquitate permoti, & commissi Tibi Gregis*
" *Utilitatibus absque æternæ salutis suæ Dispendio consulere volentes, Fraternitati tuæ per præsentes*
" *Literas committimus, ut habitâ Rerum, quas exposuisti, Ratione, omnibus utriusque sexùs Fidelbus in Diœcesi tua existentibus, exceptis omnibus Diebus Dominicis, Natalis Domini nostri Jesu Christi, & sequente*
" *Sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, & sequente, Ascensionis, Pentecostes, &*
" *sequente, Sanctissimæ Trinitatis; itidem Diebus Corporis Christi, Sancti Joseph, Sancti Johannis Baptistæ, Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & Commemorationis omnium Sanctorum, prætereà quinque*
" *dicatis Beatæ Virgini Mariæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, &*
" *Conceptionis, necnon Sancti Patroni, aut Tutelaris cujuslibet Loci duntaxàt, in quibus integra maneat*
" *Præcepti Obligatio, in reliquis Diebus festis sivé per hanc Sanctam Sedem, sivé per Diœcesanas Constitutiones, sivè quacunque alia de Causa præceptis, tùm servilium Operum Exercitium permittere, tùm ab*
" *Onere audiendi Sacrum, dispensare, si & quatenùs necessarium duxeris (super quibus Conscientiam tuam*
" *oneramus) Auctoritate Apostolicâ possis & valeas.*

" *Quia tamen vehementer optamus, ut ij, qui hoc paternæ nostræ Benignitatis Beneficium sunt consecuturi, aliquo studeant externo Pietatis Opere compensare quid quid itá fuerit ab externa itidem Celebritate imminutum, committimus idcircò Fraternitati tuæ, ut ijsdem vel aliquot Preces, vel aliud quodpiam externum pium Exercitium injungas, cui vacare debeant ijs Diebus, quibus imminuta Festa occurrunt.*
" *Cæterùm per hanc Festorum Dierum Imminutionem non intendimus aliquid innovari circà Ritum, &*
" *Servitium Chori, circà Celebrationem divinorum Officiorum, & circà Obligationem Jejunij in Ferijs,*
" *quæ præcedunt Festa eorum Sanctorum, qui peculiari hâc Cultûs Prærogativâ potiuntur. Quod si alicubi opportunum duxeris, ad fovendam Pietatem, & Devotionem Fidelium, externam Solemnitatem,*
" *sivè Festum, quod Fori nuncupatur, ad subsequentem, vel alium Dominicum Diem transferre, ut id per*
" *Te fiat libenter annuimus. Cupimus autem, ac in Domino magnoperè hortamur, ut Fraternitas tua*
" *Populos Tibi commissos quàm sæpissimè edocendos curet, quæ ad justam legitimamque Dierumfestorum Celebrationem pertinent, quô Ardore, quâque Humilitate Spiritûs adstare Sanctissimo Altaris Sacrificio, quô*
" *Studiô, quâ Frequentiâ divinis Officijs, sacris Concionibus, & Christianæ Doctrinæ Institutionibus interesse*
" *debeant, & ne per eos Dies Christifidelium Corda graventur Crapulâ, & Ebrietate, & sæcularibus Cogitationibus, quàm diligentissimam Operam dare debebis, ut profana quæque ludicra, vel minùs religiosa à publicis*
" *Locis amoveantur. Contrà verò in Conspectu illa sint, abundeque suppetant quæ ad fovendam Devotionem,*
" *Pietatemque plurimùm prodesse possint. Quæ quidem cuncta à perspectâ pastorali Vigilantiâ tuâ*
" *Nobis maximè pollicentes, in pontificiæ Chariatis Pignus Apostolicam Benedictionem Tibi, Venerabilis*
" *Frater, tuæque Fidei commisso Populo peramanter impertimur. Datum Romæ Die 7 Februarij*
" MDCCLXX. *Pontificatûs nostri Anno primo.*

" Hæc sunt, quæ Patres Eminentissimi ad Te Responsa mandarunt. Ego profectó semper ostendam,
" ubi se ferat Occasio, quàm sim ex Animo tuus.

" Amplitudinis tuæ

" Romæ 1ª Augusti, 1770.

" Episcopo Elphinensi.

" Uti Frater studiosus,

" FERDINANDUS MARIA Cardinalis de RUBEIS Præfectus.

" *Franciscus-Xaverius* (de Zelada) *Archiepiscopus Petrensis Secretarius.*."

VII. Pag.

VII. Pag. 25, antè Num. XVI hæc interjicienda sunt—Operæ Pretium erit hic Loci exscribere Literas Apostolicas in Forma Brevis *Clementis* Papæ VIII de Esu Carnium Feriâ quartâ *(l)*, & Ovorum, ac Lacticiniorum Feriâ sextâ, ac Sabbatô, necnon de Esu Lacticiniorum in Quadragesima; per totum *Hiberniæ* Regnum olim prohibitô.

" Venerabilibus Fratribus Episcopis per universam Hiberniam constitutis.

" Clemens Papa VIII.

" Venerabiles Frates, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Accepimus aliàs piam & antiquam inter Catholicos istius Regni Hiberniæ hactenùs Consuetu-
" dinem viguisse, Feriâ quartâ à Carnibus, Feriâ verò sextâ, & nonnullis in Locis etiam Sabbatô, ab
" Ovorum, & Lacticiniorum Esu abstinendi. Verùm postquàm Hæresis (quod non sine Dolore remi-
" niscimur) in eodem Regno invalescere cœperit, & penès Hæreticos Imperij Potestas sit, plerosque ipso-
" rum Catholicorum, Metu Hæreticorum eorundem, Carnibus Feriâ quartâ & Ovis ac Lacticinijs
" Feriâ sextâ, ac Sabbatô, ac nonnullis in Locis, ubi Pisces commodè comparari non possunt, in Qua-
" dragesima etiam Ovis, & Lacticinijs hujusmodi quandòque ex Necessitate vesci solere, quod Vos totâ
" Conscientiâ ab ipsis Christifidelibus fieri posse summoperè cuperetis, & ideò nobis humiliter supplicastis,
" ut in præmisses opportunè providere de Benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur piorum Ca-
" tholicorum Conscientiæ Securitati providere volentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati; Vobis
" & cuilibet Vestrûm, & a Vobs delegatis per totam Hiberniam, ut piam illam abstinendi à Carnibus
" Feriâ quartâ, & Feriâ sextâ ac Sabbatò à Lacticinijs & Ovis extrà Quadragesimam, in Quadragesima
" verò à Lacticiniorum tantùm (nisi aliud vobis Episcopis videatur) Esu, Consuetudinem in alia Pietatis
" Opera gratis omninò commutare liberè & licitè valeatis, Auctoritate Apostolicâ Tenore præsentium
" Facultatem impertimur. Volumus autem, ut præsentium Transumptis, etiam impressis, & Manu
" alicujus Notarij Publici subscriptis, ac Sigillò alicujus Personæ, in Dignitate Ecclesiastica constitutæ,
" munitis, eadem, quæ præsentibus ipsis Fides adhibeatur. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo
" Piscatoris Die 13 Martij MDXCVIII. Pontificatûs nostri Anno Septimo.

M. Vestrius Barbianus.

Diploma hoc Pontificium excripsi ex Actis Synodûs Provincialis Provinciæ *Dubliniensis*, habitæ in Urbe *Kilkenniensi*, sub D. *Eugenio Matthæus* Archiepiscopo, *Dubliniensi*, *(m)* à Die 22 ad 27 Mensis Junij Anno Domini 1614 *(n)*, ubi § *De Jejuniorum, & Abstinentiarum Observatione* hæc legere est:
" Quamvis gratiosum hoc Sedis Apostolicæ Indultum ab aliquibus bonæ Memoriæ Reverendissimis Do-
" minis Episcopis, qui in hoc Regno superioribus Annis Gregi Dominico præfuerunt, pro Conscien-
" tiarum Quiete, & Securitate, acceptatum, & Executioni demandatum sit, & nonnulli pij, ac probi
" Sacerdotes ad Commutationem circa Lacticionorum Esum faciendam, ab ijsdem specialiter & nomi-
" natim delegati fuerint, tamen quia non omnes eundem conformem Modum in hac Commutatione faci-
" enda observabant, ut ex ea Praxis Varietate nonnulla Incommoda orta esse intellexerimus; ut de cætero
" uniformis Regula, & ad omnes quietandas Conscientais idonea præscribatur..... liceat omnibus per
" totam Provinciam Dubliniensem vesci Lacticinijs (inter quæ Caseus, sivè recens sivè antiquus, connumerari
" potest) omnibus Diebus Quadragesimæ, ac omnibus sextis Ferijs per Annum, ac Sabbatis (sicubi con-
" traria fuerit Consuetudo) exceptis Feriâ quartâ Cinerum, Feriâ quartâ majoris Hebdomadæ, & Feriâ
" sextâ in Parasceve, ità tamen ut singulis Diebus, quibus hujus Indulti Beneficio uti voluerint. recitent
" pro Statu universalis Ecclesiæ, Fideique Catholicæ in his Regnis Angliæ, Hiberniæ, & Scotiæ Restitu-
" tione,

(l) Veteres et primitivi Christiani, non modò Feriâ Sextâ, et Sabbatô abstinebant à Carnibus, sed etiam Feriâ quartâ, ut docet Victor Antiochenus ad Cap. XIV. *Marci; quam abstinentiam retinet adhuc Hibernia*, inquit *Petrus Redanus* Societatis Jesu, Commentar. *in Macchab.* Pag 464.

(m) Archipræsulem hunc 2 Maij 1611 creatum, ejusque Prædecessorem immediatum, atque Successorem, & quidem utrumque Franciscanum, protinùs videbis in hoc *Supplemento*, Num. XIV, ex *Archivo Vaticano*.

(n) Exemplar quoddam exhibet annum 1624, sed mendosè, Archiepiscopus quippè *Eugenius Matthæus* è vivis abierat antè Annum 1624, ut vel ex eo luculentissimè constat, quod ipsius Successor *Thomas Flemingus* creatus fuerit 23 Octobris 1623 juxtà *Archivum Vaticanum* brevi laudandum in hoc *Supplemento*, Num. XIV. Prætereà eidem *Thomæ Flemingo*, quà Electò *Dubliniensi*, inscribitur Bulla *Urbani* Papæ VIII data 22 Decembris (undecimo Kalendas Januarij) 1623, videnda in hoc eodem *Supplemento*, Num. LXXXIV.

"tione, Catholicorum Libertate, Peccatorum Conversione, bonôque Reipublicæ Regimine; quinque "Pater & Ave; vel (si ipsi maluerint) singuli dent Ordinario Loci duodecim Denarios Anglicos, in pios "Usus convertendos. Qui verò opulentiores fuerint, non præfigitur certus Terminus eorum Liberalitati, "ac Devotioni, cùm ipsis consultius sit, Intuitu talis Commutationis ad hujusmodi pios Usus, juxtà suas "Facultates paulò liberiùs ergà Pauperes se exhibere."

Quia huc flectit Oratio, placet sequentia in Medium adducere ex Actis Synodûs Diæcesanæ habitæ *Dublinij* 24 Aprilis 1689, sub D: *Patritio Russell*, Archiepiscopo *Dubliniensi (o)*, nempé:

"Declaratum est Romæ à Sacra Congregatione de Propaganda Fide, quod non sit licitum vesci Ovis "Ferijs sextis incidentibus in Vigilias, aut quatuor Tempora.

"Commutationem ab Illustrissimo & Reverendissimo D. Eugenio Matthæo piæ Memoriæ Archiepiscopo "Dubliniensi circà Usum Lacticiniorum, Vi Bullæ Clementis Papæ VIII in quinquies *Pater & Ave*, sivè "Solutionem Solidi (*p*), factam, commutamus in Recitationem unius Rosarij, constantis ex quinque vel "sex Decadibus, semel singulis Septimanis per Quadragesimam faciendam, donec Româ habeatur Dis-"pensatio absoluta tollendi Obligationem abstinendi à Lacticinijs in Quadragesima. Et declaramus, "Nos non intendere ullos obligare ad Recitationem Rosarij nisi sub Peccato veniali."

Cæterum ut, Occasionem hanc nactus, obiter referam, laudatus Archipræsul *Russel* Synodum Provincialem habuit *Dublinij* 24 *Julij* 1685, regnante *Jacobô secundô*, cujus *Acta* præ Manibus impræsentiarùm teneo cum Subsignationibus Prælatorum, & Secretarij, in hunc Modum:

Patritius Russell, Arhiepiscopus Dubliniensis, Hiberniæ Primas (*q*).
Jacobus Phelan, Episcopus Ossoriensis (*r*).
Lucas Waddingus, Episcopus Fernensis (*s*).
Eduardus Wesley, Episcopus Kildariensis, & Administrator Leghlinensis.

Eduardus Murphy Secretarius (t).

Quibus adstiterunt tanquàm Theologi Deputati Capitulorum (inquiunt Acta) sed non subscripserunt (*u*) *Edmundus Dunn* pro Capitulo *Dubliniensi—Gulielmus Daton (w)*, Decanus *Ossoriensis*, pro Capitulo *Ossoriensi—Michael Rossiter*, Vicarius Generalis *Fernensis*, pro Capitulo *Fernensi—Jacobus Russell*, Decanus *Dubliniensis*, & Protonotarius Apostolicus, pro Capitulo *Kildariensi—Morganus Cavanagh* pro Capitulo *Leghlinensi.*

VIII. Pag. 46 Lin. 8. lege, & adde——Hæc obiter de Provincia nostra Matrice (scilicet *Angliæ*) quibus addidisse haud pigebit, *Beatum Laurentium*, Habitu Ordinis nostri Manibus Sanctissimi Patriarchæ *Dominici* susceptô apud *Tolosam*, ab eodem pro Ordinis Propagatione *Lutetiam Parisiorum*

(*o*) Memoratô in *Hibernia Dominicana* Cap. XI. Num. I; & in *Appendice Monastica* §. VII. Pag. 354, & 741. Porrò inter mox laudatum *Thomam Fleming*, & hunc *Patricium Russel*, fuit ab Anno 1669 ad 1680 *Dubliniensis* Archiepiscopus *Petrus Talbot*, Libri de *Primatu Dubliniensi* tractantis, in *Hib. Dom.* Cap. I. Num. XII. Pag. 16. recensiti Auctor, in eadem *Hib. Dom.* identidem laudatus, signanter Cap. VI. Num. XXIII. Pag. 131. ubi gloriosa ipsius Mors describitur.

(*p*) Sciant Exteri, *Solidum* apud *Anglos* valere duodecim *Denarios*, à Synodo Provinciali *Kilkenniensi* 1614 præscriptos.

(*q*) Memoratus in *Hibernia Dominicana* Pag. 354, & 741.

(*r*) Fuit quadraginta Annis Episcopus *Ossoriensis*, memoratus in *Hib. Dom.* Cap. VII. Num. X, & Cap. XIII. Num. LXXVIII. Lit. x. Pag. 142 & 505.

(*s*) Alter à *Luca Waddingo*, de quo in *Hib. Dom.* identidem ut patet ex Indice Alphabetico; & in hoc *Supplemento* Num. LXXXVIII. Cœterùm *Lucas* Episcopus *Waddingus* obijt Anno 1687, Annoque 1709 ejus obijt Sucessor *Michael Rossiter*.

(*t*) Postmodùm fuit Episcopus *Kildariensis*, deìn Archiepiscopus *Dubliniensis* ab Anno 1724 ad 1729.

(*u*) Consulendus *Supplementi* hujus Num. XIX.

(*w*) Episcopus fuit *Ossoriensis* immediatè post prælibatum *Jacobum Phelan*, Exilium perpessus ab Anno 1698 cum reliquis *Hiberniæ* Antistitibus ut in *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. CXII. Pag. 712 refertur. Diem clausit extremum in Urbe *Cenomanensi*, gallicè *Mans*, Anno 1711.

risiorum missum fuisse, ubi Conventum fundavit *S. Jacobi*, in amplissima illa Urbe primorem, denatus Anno 1235, ut disertis Verbis refert P. Magister Fr. *Dominicus Ponsi*, Exprovincialis *Romanus*, et Reverendissimi Magistri Generalis *Thomæ Ripoll* pro *Italia* Socius, Mihi notissimus, in *Sacro Diario Dominicano* (ad Diem 17 Januarij) italicè vulgato *Romæ* Typis *Reverendæ Cameræ Apostolicæ* 1728. Laudatus Scriptor vivere desijt *Romæ* ad *Minervam* 1740. Ejus Nomen videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. XI. Num VII. Pag. 357.

IX. Pag. 49, sub Finem Num. III. Post Literas Apostolicas *Alexandri* Papæ IV, concedentes Fr. *Patritio O-Scanlan*, Episcopo *Rapotensi*, ut duos habeat Socios ex suo Ordine Prædicatorum, adde——Similes Literas Apostolicas exscripsi *Romæ* Anno 1770 ex *Archivo Vaticano*, nimirùm in Regesto *Clementis* Papæ IV, Anno III. Tom. IV. Epist. 350, quas in Medium affero Venerationis Causâ, ergâ Angelicum nostrum Doctorem, Tenoris hujusmodi.

"Clemens Episcopus, Servus Servorum Dei: Dilecto Filio Thomæ de Aquino, Ordinis Fratrum Prædicatorum, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Cùm sit bonum pariter & jucundum habitare Fratres in unum, & omne Animal sibi simile diligat, "Nos Venerabilis Fratris nostri Episcopi Gabulensis (*l*) Conceptum, quo ad sui Ordinis Fratres afficitur, quorum cupit Consortio recreari, Favore benevolo prosequentes, Discretioni tuæ per Apostolica "Scripta præcipiendo mandamus, quatenùs duos Fratres tui Ordinis, unum scilicet Clericum, & alterum "Laicum eidem assignes, qui eum associent, salvâ Majorum tuorum in Ordine Obedientiâ, eidem obediant, & intendant. Datum Viterbij Secundo Julij, Pontificatûs nostri Anno Tertio (i. e. A. D. 1267.)"

X. Pag. 81. Lin. 23, ubi obiter fit Sermo de Sacramento Confirmationis, hanc appone Notam. —*Benedictus* Papa XIV Tract *de Synodo Diœcesana*. Lib. XIII. Cap. XIX. Num. XVI, & XVII docet, Confirmationem, & Extremam Unctionem fieri non debere Penicillô intinctô; atque Extensionem Manuum Episcopi non esse necessariam in Confirmatione.

XI. Eadem Pag. 81. Lit. o, lege, & adde in hunc Modum——Adeas Cap. XIII. Num LXXXII. Hùc faciunt Verba *Benedicti* XIV Tract *de Synod. Diœces.* Lib. IX. Cap. XVI. Num. VIII. ajentis: "Notæ sunt Anglicanæ Ecclesiæ Calamitates post illius Regni Separationem à catholica Unitate, & "Fide; & satis compertum est, quantâ Curarum, & Solicitudinum Mole Apostolica Sedes Operam dederit, ut pauci Catholici, qui ibidem relicti sunt, in Sanctæ Religionis Integritate permanerent, & quot in "eum Finem Ecclesiastici Regiminis Formas, atque Rationes excogitare debuerit, donec Venerabilis "Servus Dei Innocentius Papa XI per suas Literas in Forma Brevis Anno 1688 editas, id tandem "constituit, ut tres Vicarij Apostolici, Episcopali Charactere insigniti, cum Titulo Ecclesiarum, in "Infidelium Partibus existentium, per diversas illius Regni Regiones, opportunè divisas, constituerentur, qui Catholicorum in ijs degentium spirituale Regimen gererent."

XII. Pag. 96 Lit. k, lege, & adde in hunc Modum——*Echardus* Tom. II. Pag. XVIII. Loco XLIX apponit Provinciam *Superioris Germaniæ*, quam dicit Anno 1709 à *Teutonia* avulsam, & in novam Provinciam erectam, eamque quatuordecim complecti Domos Conventuales, & quindecim Sororum Monasteria. At nihil prorsùs de Provincia hac, seù in *Bullario Ordinis*, seù in Capitulorum Generalium quatuor, ab Anno 1709 celebratorum Actis invenire potui. Tandem autem versans *Coloniæ Agrippinæ*, & *Augustæ Vindelicorum* Anno 1769, accepi Provinciam istam *Germaniæ Superioris* aliam non esse quàm Provinciam *Saxoniæ* instauratam, aut vix non suscitatam. Enimverò cùm fermè destructa esset à *Lutheranis*, ut ajebam in *Hibernia Dominicana* (*m*), idcircò ex Decreto Reverendissimi *Clocbe* Anno 1709 quatuordecim Domus Conventuales Fratrum, & quindecim Monasteria Sororum avulsa sunt ex Provincia *Teutoniæ*, & adjecta Provinciæ *Saxoniæ*. Et sanè hùc facit Confirmatio in proximè sequentibus Comitijs Generalibus Anno 1721 sub Reverendissimo *Pipia*, Tit. *Pro Provincia Saxoniæ*, Pag. 32, hisce concepta Verbis: "Confirmamus nostram Provinciam Saxoniæ cum Titulo, Loco, & Privilegijs Provinciæ Saxoniæ juxtà Decretum Reverendissimi Patris Magistri Generalis Antonini Cloche piæ "Recordationis. Huic Provinciæ eandem impertimur Gratiam, quæ Provinciæ Hungariæ concessa est, videlicet quod gaudeat omnibus Privilegijs Provinciæ Teutoniæ, quia & hæc Provincia, sicut Hungariæ Provincia, fuit anteà Provinciæ Teutoniæ unitâ." Porrò Conventus *Coloniensis*

(*l*) Diœcesis *Gabulensis* est in Partibus *Syriæ* sub Patriarcha *Antiochena*.

(*m*) Cap V. Num. V. Lit. x. Pag. 95.

Coloniensis, ut obiter dicam, primarius est Provinciæ *Teutoniæ*, & Conventus *Augustanus* primarius est Provinciæ *Saxoniæ*, ac in utroque, ut nuper vidi, regularis Observantia, necnon Literarum Studia magnoperè florent, atque etiam in *Bulganensi* (vulgò *Bolsano)* Cænobio contiguæ Provinciæ *Hungariæ*.

XIII. Pag. 101. Lin. 13 adde——Postquàm hæc omnia Typis ediderām, *Româ* ad me missa fuit Denunciatio VIII Capituli Generalis *Bononiensis* Anno 1484, sub Reverendissimo *Bartholomæo de Comatijs* (cui Capitulo ipsemet interfuit Prior Provincialis *Angliæ*, P. Magister *Gulielmus Richford*) his Verbis concepta, quæ Magistrum *Fontanam* prosternit: "Maximis & rationabilibus Causis, in præsenti Capi-" tulo allegatis, de UNANIMI Voto Reverendorum Provincialium & Diffinitorum præsentis Capituli, "Nationem Hiberniæ Provinciam facimus, quam Provinciam per se volumus a Provincia Angliæ dis-" tinctam & separatam esse, & appellari, & eandem Provinciam Hiberniæ cum suis Conventibus, Pri-" vilegijs omnibus, Gratijs, & Libertatibus Ordinis, quemadmodùm cæteræ Provinciæ dehinc anteà, " gaudere debere, ac Locum inter alias Provincias in nostris Generalibus Capitulis, ut Moris est, obti-" nere. Etne dicta Provincia idoneo careat Capite pro Tempore Reverendissimus Magister Ordinis " Fratrem Mauritium Moral, Theologiæ Magistrum, in Priorem Provincialem prædictæ Provinciæ " instituit, & creavit, dando ei Auctoritatem super dictam Provinciam in spiritualibus & temporalibus, " & Fratribus Provinciæ, ac omnia, & singula, quæ cæteris Provincijs conceduntur."

XIV. Pag. 109. Num. III. affertur Judicium *Thomæ Fleming* Archiepiscopi Dubliniensis, ad cujus Calcem sequens apponenda est Nota——Hic, ex Familia Baronum de *Slane* oriundus, ac Ætatis 31 Annorum, dum esset *Ordinis Minorum de Observantia, & S. Theologiæ Professor in Universitate Lovaniensi, creatus fuit Archiepiscopus Dubliniensis* 23 *Octobris* 1623 *(n)*, ut totidem disertis Verbis annotatur in *Archivo Vaticano (o)*, ut vidi Anno 1769, *Romæ* tunc Temporis versans. Fatis cessit Anno 1666, & quidem ante Annum 1667 ut ex *Hibernia Dominicana (p)* Sole meridianô clariùs patet. Ei autem præiverat, quà *Dubliniensis* Archipræsul, *Eugenius Matthæus*, anglicè *Matthew*, italicè *Mattei*, translatus à Diæcesi *Clocherensi (q)*, 2 Maij 1611 *(r)*. Huic verò præiverat *Matthæus de Oviedo*, Natione *Hispanus*, è *Segovia (s)* oriundus, Ordinis Minorum de Observantia, renunciatus Archiepiscopus Dubliniensis 5 Maij 1600 *(t)*. Anteà porrò Ecclesia *Dubliniensis* triginta tribus Annis (apud Catholicos) viduata erat Pastore ob sævissimas Temporum illorum Persecutiones sub *Elizabetha* Regina, in *Hibernia Dominicana (u)* plenè narratas. Provisiones istas Apostolicas, ut jacent, ex *Archivo Vaticano*, quâ est Humanitate Mihi exscribere dignatus est Illustrissimus & Reverendissimus D. *Josephus Garampi*, Sanctissimo Domino Nostro *Clementi* XIV à Secretis *Ciphræ*, ejusdemque *Archivi* Custos, Doctrinâ, & Eruditione fulgens.

Porrò immediatè antè laudatum *Matthæum de Oviedo*, Minoritam *Hispanum*, Archiepiscopus *Dubliniensis* erat *Hugo Corren*, aliàs *Curwin*, Natione *Anglus*, creatus 21 Junij 1555 *(w)*. Anno autem 1567 Valetudinis Causâ ad *Oxoniensem* in *Anglia* Diæcesim se transferri curavit *(x)*, à quo Tempore ad annum usque 1600 *Dubliniensis* vacavit Sedes, ut mox dictum est. *Hugoni Curwin* præiverat *Joannes Alanus*, vernaculè *Allen*, Natione quoque *Anglus*, creatus Archiepiscopus *Dubliniensis* à *Clemente* Papa VII. 3 Septembris 1529 *(y)*, insimulque erat Magnus *Hiberniæ* Cancellarius. Isti duo Archipræsules, sicut & eorum Prædecessores erant ante Religionem *Protestanticam*, proindeque videndi apud Equitem *Waræum* in Commentario *de Præsulibus Hiberniæ*.

5 Q 2 CÆTERUM

(n) Literas Apostolicas, quas ab *Urbano* VIII statim impetravit, stabilientes *Titulum Missionis in Hibernia* pro Sacris suscipiendis Ordinibus, legere erit in hoc *Supplemento* Num. LXXXIV.

(o) Ex *Actis Consistorialibus*.

(p) Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 489.

(q) Creatus fuerat ex Presbytero *Clocherensi* Episcopus *Clocherensis* in Provincia *Armacana*, ut ex Actis Consistorialibus liquet, 31 Augusti 1609.

(r) Ex *Actis Consistorialibus*.

(s) *Segovia*, vulgò *Segobia*, Urbs est Episcopalis in Provincia *Toletana*, & Regno *Castellæ*.

(t) Ex *Actis Consistorialibus*.

(u) Cap. XVII. à Num. IV. Pag. 599.

(w) Ex *Actis Consistorialibus*, & *Bullario Pauli IV*.

(x) Eques *Jacobus Waræus*, de *Præsulibus Hiberniæ* Pag. 120.

(y) Ex *Actis Consistorialibus*.

Cæterum *Thomæ Fleming* prædicto successit *Petrus Talbot* (z), Frater *Richardi Talbot*, Comitis (dein Ducis) *Tirconnalliæ*, postmodùm Proregis *Hiberniæ*, creatus 2 Maij 1669 (a); huic *Patritius Russell* (b), electus 2 Augusti 1683 (c); & huic *Petrus Creagh*, translatus à Diœcesi *Corcagiensi*, 9 Martij 1693 (d); & huic *Edmundus Byrne* 31 Martij 1707 (e); & huic *Eduardus Murphy*, à Diœcesi *Kildariensi* translatus Anno 1724; & huic *Lucas Fagan*, translatus à Diœcesi *Midensi* Anno 1729; & huic *Joannes Linegar*, Anno 1734; & huic per Coadjutoriam (anteà per Biennium Episcopus *Arathiensis* in Partibus) *Richardus Lincoln*, Anno 1757; & huic *Patritius Fitz Simons*, Anno 1763; & huic *Joannes Carpenter*, Anno 1770.

XV. Pag. 155. Lit. h. lege, & adde, ut sequitur— Parochi non censentur, etiam apud *Protestantes*, exercere *Jurisdictionem Ecclesiasticam*, id est, in Foro contentioso, nisi sint Vicarij Generales, aut saltem Vicarij Foranei, qui etiam, ut obiter dicam, *Decani Rurales* passim appellantur, quia Territorio *Decem*, ut plurimùm, Parochiarum præesse solent.

A fortiori porrò *Jurisdictionem Ecclesiasticam* exercere censetur Vicarius Generalis, qui Diœcesi præest, Sede vacante, qui tamen, ut iterùm obiter dicam, Literas Dimissorias pro Ordinibus suscipiendis infrà Annum à Die Vacationis concedere nequit. Si secùs fiat, Vicarius Generalis, seù *Capitularis*, Ecclesiastico subjacet Interdicto, promoti verò sunt ipso Factò suspensi, ut *Tridentina* Sydonus decrevit Sess. VII. Cap. X. *de Reform.* Et tametsi prælibata Sancta Synodus de Capitulo loquatur, nihilominùs de Vicario Capitulari est intelligenda. Capitularis quippè Vicarius non cumulativè, sed privativè quoad Capitulum acceptam Jurisdictionem exercet juxtà Sacram Congregationem 17 Septembris 1655, ut monet Synodus *Tusculana*, Anno 1763 celebrata, Pag. 786.

E quia hùc flectit Oratio, Vicarius Generalis, quamquàm non Capitularis, immediatè post Episcopum præcedit alios in Synodo, & extrà, tametsi possit ab Episcopo pro suo Libito, & sine Causa removeri, ut docet *Benedictus* Papa XIV. Tract. *de Synodo Diœcesana*, Lib. II. Cap. IX. Num. IV. & Lib. III. Cap. X. Num. II.

XVI. Pag. 160 (ubi Sermo est de celebri Constitutione *Unigenitus*) antè Num. VIII adde—— Anno 1719 laudatus Summus Pontifex *Clemens* XI, per Organum Excellentissimi & Reverendissimi D. *Vincentij Santini*, Abbatis S. *Joannis Baptistæ*, ac Internuntij Apostolici *Bruxellensis* (m), significavit *Hiberniæ* Episcopis, libenter se visurum Testimonium aliquod Pietatis & Observantiæ ipsorum super memorata sua Constitutione *Unigenitus*. Singuli, ut par erat, id incunctanter præstitere, ast nullius Literarum Exemplar invenire potui nisi solius Archiepiscopi *Casseliensis*, Domini nimirùm *Christophori Butler*, de quo honorabilem facit Mentionem *Hibernia Dominicana*, in nobilissimæ, ne dicam regiæ (n) Domûs suæ Stemmate, Cap. IX. § XVIII. Num. II. Pag. 266. Neque etiam illud ullatenùs fortassè vidissem nisi Typis vulgatum fuisset ad Calcem *Orationis* de eo *funebris*, anglicô Sermone eleganter elaboratæ per P. *Richardum-Joannem Hogan*, Ordinis Minorum, Missionarium Apostolicum, & Provinciæ *Hiberniæ* Definitorem. Is porrò, ut obiter dicam, *Romæ* versans, ex Presbytero *Ossoriensi* (o) à prælibato Sanctissimo Domino *Clemente*

(z) Memoratus nuper in hoc *Supplemento* Num. VII. Lit. o. Pag. 815.

(a) Ex Archivo S. Congregationis *de Propaganda Fide*.

(b) Memoratus in hoc *Supplemento* Num. VII. Pag. 814.

(c) Ex Archivo S. Cong. *de Propaganda Fide*.

(d) Ex *Actis Consistorialibus*.

(e) Ex Archivo S. Congregationis *de Propaganda Fide*. Ab hoc dignissimo Antistite Sacramentum Confirmationis recepi, quem proindè & omnes ejus Successores personaliter novi.

(m) Fuit posteà Archiepiscopus *Trapezuntis*, italicè *Trabisonda*, in *Cappadocia*, & Nuntius Apostolicus in Regno *Poloniæ* Anno 1728.

(n) Primus *Ormondiæ* Comes à quo rectà descendit Archipræsul noster, Uxorem habuit *Eleanoram*, Regis *Eduardi* Primi *Anglorum* ex Filia *Elizabetha* Neptem. Insuper *Eduardi* Regis Conjux, Materque *Elizabethæ*, alia erat *Eleanora*, Filia Beati *Ferdinandi Tertij*, Regis *Castellæ* & *Legionis*, Cognomentô *Sancti*, cujus Festivitas sub Ritu Duplici celebratur quotannis in Catholici Regis *Hispaniarum* Ditionibus Die 30 Maij.

(o) Natus est 18 Januarij 1673 in Paterno suo Domicilio de *Garryricken* in Agro *Kilkenniensi*, & Diœcesi *Ossoriensi*, atque pro eadem Diœcesi ordinatus Sacerdos, ut ab ejus Successore dignissimo D. *Jacobo Butler*, moderno Archiepiscopo *Casseliensi*, accepi. Obijt porrò apud *Aulam Occidentalem*, anglicè *West-Court*, in memoratis Agro & Diœcesi,

Clemente XI electus fuit, & ibidem ab Eminentissimo D. *Ferdinando de Abdua*, italicè *D'Adda*, Mediolanensi, Presbytero Cardinali *S. Clementis*, dein Episcopo *Albanensi* (*p*), consecratus Die 18 Octobris 1712 recensitæ Archidiœcesis Metropolitanus, in Locum D. *Eduardi Comerford*, ultimi, dum viveret, Archiepiscopi. Eidem Archidiœcesi laudatus *Christophorus* per Quadraginta quinque Annorum Seriem, Doctrinâ sanâ, & Vitâ verè exemplari præfuit, & profuit, Humilitatis, Mansuetudinis, cæterarumque Virtutum, quæ sunt veluti quoddam perpetuum prædicandi Genus, Supellectili insignis. Episcopis proindè in aureis Ecclesiæ Sæculis Jure meritô comparandus. En autem ipsius ad Summum Pontificem Literas, longiusculas sanè, orthodoxiores nihilosecius, & utiliores, quàm ut in Medium non afferantur, & quidem de Verbo ad Verbum (*P*).

" Beatissime Pater

" Significavit Parvitati meæ Literis humanissimis Clarissimus & Reverendissimus Bruxellensis Internuntius, " SANCTITATEM SUAM, pro egregio suo in Religionem Studio omninò cupere Hibernorum Episco- " porum in Constitutionem, cujus Initium est UNIGENITUS, Pietatis atque Observantiæ Testimonium " aliquod, Monumentumque videre. Cui tám justo SUÆ SANCTITATIS Desiderio, eos omnes, & " singulos, pro Debito suo in sanctissimam *Petri* Sedem, & in ea tam gloriosè regnantem SANCTITA- " TEM SUAM Obsequio sedulò & alacriter facturos, satis pro comperto habeo, Nemineinque inter illos " repertum iri, qui præfatæ sapientissimæ Constitutioni, absque ulla Tergiversatione, aut Expositione, " vel Restrictione, non sit subscripturus. Etsi enim pauperes sint in hoc Mundo, sunt tamen in Fide di- " vites; si Mensam amiserint Episcopalem, non perdiderunt, quam Præpositis suis debent, Obedientiam " spiritualem; si hostili Tyrannide, & Persecutionis Gladiô scindantur, nullum in Christi Corpore Schisma " facient, aut quantùm in illis est, fieri patientur; si Membra sint despecta, attrita, & malè cooperta, " semper erunt *solliciti servare* cum Capite suo, quod VOS estis, *Unitatem Spiritûs in Vinculo Pacis*. " Denique, quantumvis, *egentes, angustiati, afflicti*, Pagos circumeant, manet tamen in illis, usque hodiè, " ergá Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram, fervens Amor, ac Veneratio, tuen- " dorumque divinorum illius Jurium studiosus Ardor, qui plus Tredecim abhinc Sæculis, à glorioso illorum " Apostolo S. PATRITIO per *S. Cælestinum Primum*, Summum Pontificem, hùc misso, inter Majores

" eorum

4 Septembris 1757, in Majorum suorum Tumulo apud *Kilcash* humatus. Hujus ex Fratre *Joanne Butler* de *Garryricken* Nepos, *Gualterus Butler*, Primpilus est nobilissimæ istius Familiæ, nunc Dierum habitans More splendido Proavorum *Ormondiæ* in Castro *Kilkenniensi*, nuper magnoperè decorato.

(*p*) Olim Archiepiscopo *Amasiæ* in *Cappadocia*, & Nuntio Apostolico *Londinensi*, ut videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. VII. Num. I. Pag. 136. Porrò *Abdua* est Nomen Fluminis in *Gallia*, ut refert *Plinius*.

(*P*) Pro Literarum harum faciliori Intelligentia sciat benignus Lector, in Rebus hisce Theologicis forsan haud versatus, *Clementem* Papam XI duas celebres edidisse Constitutiones, quarum prima data 5 Julij 1705, & incipiens: *Vineam Domini Sabaoth*, præcipit non solùm externam, sed etiam internam Obedientiam præstandam ab ijs, qui damnatarum quinque Propositionum *Jansenij* Formulario subscribunt, juxta Decreta Summorum Pontificum *Innocentij* X, & *Alexandri* VII. Altera data 8 Septembris 1713, & incipiens: *Unigenitus*, proscribit Centum & unam Propositiones *Quesnelli*, quarum aliquot, ad Gratiam attinentes, damnat in Sensu *Jansenij* (qui Gratiam *necessitantem*, ut vocant Theologi, invexit) integrâ ac prorsùs illæsâ permanente Doctrinâ de Gratia *seipsâ* efficaci, & Prædestinatione gratuitâ, quam Schola Thomistica, Duces Sanctos *Augustinum*, & *Thomam*, Doctorem Angelicum, secuta, semper docuit, & etiamnúm constanter propugnat. Quapropter laudatus *Clemens* disertè declaravit, huic Doctrinæ, sicut & alijs Sententijs quæ in Catholicis Scholis docentur, nullam Erroris Notam in ea Constitutione, quæ incipit *Unigenitus*, se affigere voluisse, id, inquam, declaravit in suis Literis, quas *ad Universos Christi Fideles*, 1. Septembris 1718, direxit, incipientes: *Pastoralis Officij*, ubi loquens de his, qui à suscipienda laudata Constitutione *Unigenitus* se retardari affirmabant, eo quòd suspicarentur per illam damnari Sententias, atque Doctrinas, quas insignes Catholicorum Scholæ absque ulla Censura hactenùs tenuerunt, ac tradiderunt, hæc habet notandissima nec minùs aurea Verba: *Cæterùm in hoc ipso præpostero Judicio consuetum calumniandi Morem non derelinquunt; nisi enim excæcaret eos Malitia eorum, ac nisi diligerent magis Tenebras, quàm Lucem, ignorare non deberent, Sententias illas, ac Doctrinas, quas ipsi cum Erroribus per Nos damnatis confundunt, PALAM & LIBERE, in Catholicis Scholis, etiàm post editam à Nobis memoratam Constitutionem, sub Oculis nostris doceri, atque defendi, illasque propterea MINIME per eam fuisse proscriptas.* Post declarationem igitur istam Anno 1718 factam, voluit Vigilantissimus Pontifex Anno sequenti 1719 ab Episcopis *Hiberniæ* Testimonium Pietatis, & Observantiæ ergá sæpe laudatam Bullam *Unigenitus*.

"eorum seminatus est, & propagatus. Gloriamurque Jure meritò nullum deprehendi inter Prædecessores nostros Antistites, totâ Traditionis serie inspectâ, qui cuivis Constitutioni, Decreto, aut Rescripto, Diplomatique Apostolico, in Negotio Fidei, ausus sit contradicere vel refragari. Etsi ampliùs oportuerit gloriari, amplam habemus gloriandi Segetem in eo, quod nec â Nobis, nec â Clero, & Populo Nobis subdito, unquàm usurpentur in Contemptum legitimæ Auctoritatis, profanæ istæ Vocum Novitates *Silentij religiosi, & Obsequiosi*; sive *Quæstionum Juris & Facti*; & quod vix de nomine cognoscantur, â multò majori Parte Nostrûm, famosi illi Codices, & Auctores, qui tantas in Regnis Catholicis, & Christianissimis generant Lites, tot fera Bella, & Tumultus excitarunt.

"Arcuit longè â Finibus nostris, & profligavit novas has, & priscis Sæculis incognitas Merces, quæ intimis omnium Nostrûm Medullis insita est ergâ Romanum Pontificem, omnium Gentium Pastorem, & Doctorem, Reverentia, Amor, & Obsequium, cujus ut primùm Vox sonat in Auribus nostris, illam *ut Signaculum ponimus super Os nostrum, ut Signaculum super Os, & Brachia nostra*, ut nihil cogitemus, loquamur, aut operemur, quod non sit huic Voci consonum in omnibus, & ad Amussim concordans. Instructi quippè Documentis Apostolicis, & omnium retrò Sæculorum non interruptâ Traditione formati, didicimus, BEATISSIME PATER, vestrum esse commissum Vobis Gregem Universi contrà Luporum Incursus salvare, & munire, ad salutares Pascuas ducere, & reducere, & à nocentibus, & venenatis prohibere, sicut hâc novissimâ vestrâ Constitutione egregiè præstitistis, *confirmando* nempè *Fratres tuos*, quos *Unigenitus, qui in Sinu Patris est*, voluit â Vobis edoceri Regulas tuendæ Unitatis, sicut cæteros voluit Apostolos â Beato *Petro* suo Principe ediscere suæ Mysterium Divinitatis. Credimus proindè *non Carnem, aut Sanguinem, sed Patrem, qui in Cælis est*, revelasse quæ in præfata Constitutione proponuntur Fidelibus vitanda, aut facienda. Novimus enim, BEATISSIME PATER, illius VOS Vicarium agere in Terris, *qui oravit, & semper exauditus est pro sua Reverentia*, & illius VOS Sedem occupare, pro quo *oravit, ut nunquam deficiat Fides ejus*. Novimus quantus sit, qui jusserit *servare, & facere quæcunque dixerint, qui in Cathedra Moysis SEDENT*, undè consequentèr didicimus cum B Cypriano, *non aliundè Hæreses obortas, aut nata Schismata, quàm indè quod Sacerdoti Dei non obtemperetur*. Cum B. Hieronymo pronunciamus, quod *quicunque TECUM non colligit, dispergit*. Cum B. Augustino asserimus: *In ROMANA Ecclesia Apostolicæ Cathedræ semper vigere Principatum*. Et quod eximius ille Doctorum Sol dixerat de Hæresi Pelagiana, nempè, *post Rescripta APOSTOLICA Causam fuisse finitam*, sic Nos de modernis Novatorum Hæresibus, & Contentionibus dicimus esse per sanctissimas, & sapientissimas SANCTITATIS SUÆ, & Prædecessorum suorum Constitutiones, & Rescripta, totaliter, & ultimatè terminatas, nec ulterioris Examinis in quocunque Tribunali egere Disquisitione. Nam (sicut B. Chrysologus monuit Eutichen, ut faceret) *obedientèr attendimus his, quæ à Beatissimo Papa ROMANÆ Civitatis scripta sunt, quoniam B. Petrus, qui in propria Sede vivit, & præsidet, præstat quærentibus Fidei Veritatem*. Enimverò si *Paulus*, Preco Veritatis, Vas Electionis, & Tuba S. Spiritûs, ad magnum *Petrum* accurrit, ut ijs, qui Antiochiæ de Institutis legalibus contendebant, afferret Solutionem, multò magis Nos, qui abjecti sumus, ac pusilli, in omni Re dubiâ, & Controversiâ ad apostolicam VESTRAM Sedem confugiamus, & in illius Judicio, & Beneplacito penitùs acquiescamus.

"Hujus tàm inclytæ Sedis divina planè Authoritas, absque Ope Conciliorum Æcumenicorum, repressit, delevit, extinxit quotquot tribus primis Ecclesiæ Sæculis ortæ sunt Hæreses & Schismata; & illam parùm idoneam, & valentem nùnc putabimus, quæ confundat, ac dissipet hujusce nostri Sæculi Novatores paucos, & pusillos? Nos certè, non ità, sed veriùs, & saniùs cum universis Galliæ Episcopis in sua ad S. *Leonem Magnum* Epistolâ sentimus, ac dicimus: *Apostolatûs vestri Scripta, ità ut Symbolum Fidei, quisquis Redemptionis Sacramenta non negligit, Tabulis Cordis adscribit*. Prætereà, BEATISSME PATER, ut nullus supersit de Puritate, & Integritate nostræ Fidei dubitandi Locus, assentimur ex Animo sapientissimis Documentis, ac Regulis, quas decem circiter abhinc Annis declaravit Comitijs Cleri Gallicani SANCTITAS SUA in præclarâ suâ, & præeleganti ad eos Epistola. Etenim in confesso est apud Nos, quod inibi tàm apposité ex B. *Gelasio*, & Concilio *Pontigonensi* utatur, videlicet, quod *Sedes B. Petri Apostoli de omni Ecclesia Jus habeat judicandi, neque cuiquam liceat de ejus Judicio judicare, ad eam siquidem ab omni per Mundum Ecclesia Canones appellare jubent, ab eo autem Nemo unquam sit appellare permissus*. Hæc Patrum Fides, hæc Majorum Traditio, hæc Episcoporum Hiberniæ, sicut cæterarum totius Christiani Orbis Ecclesiarum Regula, à quibus insigniter devios sese ostendunt, qui SANCTITATIS SUÆ saluberrimæ, ac opportunissimæ Constitutioni cujus Initium est UNIGENITUS, subscribere detrectant; qui temerariò Ausu Expositiones postulant; quique contrà omne Jus, & Fas, & non sine magno Infirmorum Scandalo, ad futurum Concilium Æcumenicum, aut Pontificem meliùs instructum, more hæreticò, provocare non dubitant. Inveniri autem ex eorum Numero Viros præcellenti Dignitate, & primis Cathedris, non

"minùs

" minùs quàm Doctrinâ, & Pietate conspicuos, vehementèr & doleo & stupeo, eoque magis, quòd pro
" hac sua insolita agendi Ratione, Conscientiam, & Religionem in medium adducant, & tàm vene-
" randô prætexent Nomine Culpam. Quasi verò, Conscientiæ, & Religioni valedixissent tot alij per
" Orbem universum Præsules spectatissimi, Academiæ eruditissimæ, Ordines religiosissimi, Pastores, &
" Doctores gravissimi, atque ipse imprimis, suprà omnes, Summus Legislator, Doctor & Pontifex? Aut
" quod illi, cum pusillo sequacium Grege, oculatiores sint, & ad dignoscendam Veritatem argutiores
" illis omnibus, qui nullô Partium Studiô, nullâ præjudicatâ Opinione, nullô prorsùs temporali Motivô,
" sed solô veritatis Amore adducti sunt, ut Pastoris sui Voci tàm *rationabile præstarent Obsequium.*
" Profectò si de Re dubia Quæstio est, majori se Periculo errandi objiciunt, qui à tanta Nube Testium,
" tamquè fundata Authoritate se segregant, aut in privata Conventicula abeant; nam sicuti probabi-
" liùs, ità & tutiùs est credere ut credunt multi, etsi consultiùs sit vivere ut vivunt pauci.

" MEA quod attinet, BEATISSIME PATER, fateor, malle me cum multis his, qui præfatam
" Constitutionem ambabus Ulnis amplexantur (si possibile esset) errare, quàm cum paucis illis, qui
" obnituntur benè sentire. Enimverò altè Animô persuasum habeo, talem, in quem pro Bono Pacis,
" & ad vitanda Scandala, consentiretur Errorem, nunquàm Mihi, cùm ad Tribunal Christi stetero,
" ad Culpam imputandum, quippè qui Judici meo clementissimo illud *Richardi à S. Victore* fidentèr
" opponere valeam: *Domine, Domine, si Error est quem credidi, à Te deceptus sum. Tu enim Ore
" tuô sanctô, & benedictô, declarasti habendum velut Ethnicum, & Publicanum, qui Ecclesiam tuam
" non audierit. Tu per Moysen Famulum tuum Spiritu Sanctô afflatum præcepisti, ut fierent quæcunque
" dixerint, qui præsunt Loco, quem elegerit Dominus, qui autem, superbierit, nolens obedire Sacerdotis Im-
" perio, ut Morte moriatur. Tu per Apostolum tuum Gentium Doctorem mandasti, ut Præpositis
" meis obedirem, & subjacerem. Obedivi, parui, obtemperavi, ut Filius Parenti in omnibus,
" ut Ovis Pastori, ut Subditus sublimiori Potestati.* Apage ergò vanos Scrupulos, apage Trepi-
" dationes Timoris ubi non est Timor, nisi inobedientibus, & negligentibus Disciplinam, extrà quam
" quicunque sunt, non Filij sed *Adulteri* ab Apostolo nuncupantur. Confidimus autem de Fratribus
" nostris devijs meliora, speramusque non sic offendisse ut caderent, qui ut labentes erigerent potiùs
" ac suscitarent, *in Partem Sollicitudinis,* non *in Plenitudinem Potestatis,* à Summo Pastore vocati sunt.

" NON me latet, BEATISSIME PATER, quibus Argumentis, quibusque fucatis Rationibus, hanc
" suam Tergiversationem, & Pervicaciam tueantur, ac defendant. Discussi singula, &, ne viderer
" inauditos judicasse, in Pondere Sanctuarij trutinavi. Et quamvis plura, & graviora forent, solâ
" contradicentis Ecclesiæ authoritate evanescerent, & in Fumos abirent. Hæc enim formosissima
" Christi Sponsa, quam *Spiritus Sanctus docet omnem Veritatem,* in sublimi suo Capite, & in nobilissimis
" Membris, ubique Terrarum apertè contradicit, & nihil aliud esse, quæ opponunt Filij contumaces,
" nisi mera Somnia, & *ad excusandas Excusationes in Peccatis,* Subterfugia solemniter declarat Sic
" unâ Voce dicunt Pontifices, & Doctores Itali, sic Germani, sic Hispani, Lusitani, & Belgæ, ac
" omnes ferè Gallorum Episcopi: Sic Nos Hiberni, & quotquot sunt in Magna Britannia orthodoxi:
" Sic dicit Eminentissimus Cardinalium Senatus, post Rem maturè discussam, & strictioris Examinis
" Bilance crebrò trutinatam: Sic denique PETRUS per CLEMENTEM XI loquutus est: Et quis est
" qui justificet quos *stans ille in Synagoga Deorum* Vocis suæ Oraculô condemnat?

" Post hæc jactent quantùm libuerit, & phaleratis Sermonibus prædicent, Codicem, ex quo damnatæ
" Propositiones excerptæ sunt, per quadraginta, & ampliùs Annos Summô Plausu, mirâ cum Ædifica-
" tione, & inoffensô Pede, fuisse à sapientibus, & insipientibus lectum, ac relectum; fuisse Summorum
" Præsulum Approbationibus, Ore, & Calamis celebratum; esse illum de Numero Librorum, in quò
" non Fidei Dogmata, ad scholasticam Limam accuratè concinnata, sed Regula Pietatis, & Morum in-
" formandorum Principia quæri debuissent. Prætereà inveniri nonnullas ex Propositionibus damnatis,
" quæ in Sanctorum Patrum Operibus, ijsdem planè Terminis, de Verbo ad Verbum leguntur. Ob-
" jiciant denique, non Amore Veritatis, sed Desideriô opprimendæ, ac denigrandæ certæ cujusdam
" sibi odiosæ, & in magno Honoris Culmine positæ Potestatis, ad Sanctam Sedem, ab omnibus invidis
" fuisse delatum. Nihil me ista movent, vana enim sunt, Figmenta sunt, & comparata cum Pondere
" aliud sentientis Ecclesiæ, levia prorsùs sunt, & inania. Hoc sibi facilè persuadebit quisquis credide-
" rit, uti credere oportet, & ut ego, BEATISSIME PATER, firmissimè credo, scilicet Ecclesiam
" accepisse a Christo Auctoritatem judicandi de Sensu, & Doctrina Librorum, & Propositionum, & Fi-
" deles ad suam subscribendam Sententiam compellendi; tenerique eos in Conscientia, internâ Mentis
" & Judicij Adhæsione acquiescere, nec sufficere solum, ut vocant, *religiosum* Silentium. Hâc Ego
" sanâ & salutari Doctrinâ imbutus sum, BEATISSIME PATER, in celeberrima & antiquissima Schola
" Theologiæ *Sorbonicâ* Parisiensi, cujus non erubesco profiteri me Doctorem, & Alumnum, licèt im-
" meritum. Hæc eadam crevit, & altas postmodùm in me egit Radices, frequenti Sacræ Scripturæ,

" Sanctorum

" Sanctorum Patrum, & Historiæ Ecclesiasticæ Lectione, & Meditatione, cum quibus Nemo tàm me-
" dicam Familiaritatem contraxerit, qui non apprimè perspiciat, Ecclesiam Usu constanti, & perpe-
" tuò de Sensu & Doctrina Librorum suspectorum decretoriè pronunciasse, junctâ simul *Facti & Juris*
" Quæstione, suoque Judicio subscribi voluisse à Fidelibus; atque renuentes, velut Hæreticos, aut
" Hæreticorum Fautores, Anathemate percussisse. Sic, qui olim patrocinabantur Personæ, & Scriptis *Ori-*
" *genis*, compulsi sunt ad subscribendam de utrisque Ecclesiæ Sententiam. Et vel eò ipsi Errorum
" *Origenis* suspecti malè audierunt, quia tametsi Errores illos à seipsis rejicerent, ab illis purgare *Orige-*
" *nem* contrà Judicium Ecclesiæ præsumebant. Sic Arij Fautores, *Eusebius Nicomedensis*, & *Theog-*
" *nis Nicænus*, non solùm Definitioni Fidei, sed *Facti* in Damnatione *Arij* subscribere coacti sunt, an-
" tequàm in Gratiam Ecclesiæ redirent, aut ab Exilio revocarentur. Sic qui Erroris *Pelagiani* suspecti
" erant, vel ab ipso conversi redibant ad Ecclesiam, coacti sunt subscribere Damnationi, non Erroris
" tantùm, sed & Auctorum ipsius, videlicet *Pelagij*, & *Celestij*. Sic *Joannes Antiochenus*, & alij *Nes-*
" *torij* Sequaces, & Patroni, quamquàm se ab omni Suspicione Erroris per apertam Fidei *Ephesinæ*
" Professionem purgassent, non priùs tamen ad Pacem, & Communionem Ecclesiæ admissi fuere, quàm
" *Nestorij*, & impiorum ejus Dogmatum Damnationi subscriberent. Sic qui olim venerant in Suspicio-
" nem *Eutichianæ* Hæreseos, etsi contestati fuissent, se in omnibus Ecclesiæ Catholicæ consentire, omnes-
" que aversari Hæreses non satis illud judicatum est, sed adacti sunt, ut nominatim damnarent
" *Eutichen*: Cùm verò illi Moras necterent, & premerentur, consensere quidem Hominem dam-
" nare sub Conditione; sed cùm nulla talis admitteretur Conditio, & adhuc tergiversarentur, & di-
" cerent, aliud ab ijs exigi non debere, quàm Professionem Fidei orthodoxam, hàc quoque Tergiversa-
" tione omninò rejectâ, coacti sunt purè & simplicitèr subscribere, atque Hæreticum *Eutichen* nomi-
" natim anathematizare. Sicque in celebri de *Tribus Capitulis* Controversia, ubi tota Quæstio erat de
" *Facto*, ut ajunt, *doctrinali*, seu de Sensu Scriptorum *Theodori*, *Theodoreti*, & *Ibæ*, Ecclesia, post ac-
" curatam, & prolixam Scriptorum illorum Disquisitionem, deprehenso ac notatò perversò eorum
" Sensu, ea damnavit, & ab omnibus damnari voluit sub gravi Pœna Anathematis, impositâ etiam Lege,
" ut suo subscriberetur Judicio.

" Infinitus forem, qui jam Tædio sui, si omnia hic congerere vellem ex Sacris Annalibus, & nova,
" & vetera, quæ huic assertioni adstipulantur, Monumenta, & Authoritates, quæ si attentò animò, &
" Corde purgatò expenderent, qui tàm fervidos se profitentur Antiquitatis Amatores, aliud profectò
" Zeli Episcopalis dignius excogitarent Argumentum, quàm B. *Petri* Sedis Potestatem attenuare, vel
" Manus Ecclesiæ, priscis Sæculis tàm solutas, ligare velle, & intrà certos sibi fictos Limites circum-
" scribere. Et quorsùm hæc? Quô Fine? Non aliò certè, nisi ut ne unus e millibus Liber erroneus
" appareat; aut potiùs ne quam olim in unius Commendationem tulerunt præcipitem, ac temerariam
" Sententiam, jam cum suo Dedecore, ut Sibi somniant (cùm nihil illis honorificentiùs coram Deo, &
" Hominibus probis, accidere valeat) retractare videantur. Idcircò ab ijs circuitur Mare, & Aridam,
" Fundamenta Montium Sanctorum circumvelluntur, & omnia susque deque in Ecclesiæ Scrinijs ver-
" tuntur. Parces clementer, BEATISSIME PATER, huic tàm prolixæ Evagationi meæ: Coegit me
" Charitas, & continuus Dolor Cordis mei pro Fratribus meis, qui sunt Cognati mei in Vocatione, &
" secundùm eandem Ministerij Sortem, quorum Inobedientia magnum excitavit Jubilum in *Castris In-*
" *circumcisorum*, &, Nobis plorantibus, & flentibus, annunciatur in *Geth*, & in *Compitis Ascalonis*.
" Atque utinam paulisper saperent, & attenderent ad Versutias, & Altitudines Satanæ. Cernerent, ut
" opinor, quod Mihi, Vicem illorum lugenti, sæpiùs occurrit, scilicet, quod Serpens ille antiquus nihil
" in Moribus eorum, aut Vitæ totius Tenore reprehensibile inveniens, cùm expellere eos non potuisset
" ex Castris Pietatis, titubare fecit in Arce Fidei, & Unitatis, dejecturus penitùs, nisi quantociùs à
" Laqueis illius recipiscant, & tanquàm Filij pænitentes è Regione longinquâ, & famelicâ ad Patrem
" suum Clementem, & Munificum revertantur. Quod ut Deus Optimus Maximus pro Multitudine
" Misericordiarum suarum, & ad lætificandum non modicè dilectissimi Filij sui afflictissimam Sponsam,
" largiri dignetur, Majestatem ejus enixè, & suppliciter precamur, & obtestamur.

" Hæc sunt, BEATISSIME PATER, quæ Tenuitati meæ occurrere dicenda, ut Jussis SANCTITATIS
" SUÆ quàm velocissimè & humillime Morem gererem. Rudia quidem sunt, parùm digesta, & prorsùs indigna,
" quæ VESTRÆ MAJESTATIS Conspectibus offerentur. Ast cùm vera sint, sincera, & orthodoxa, spero
" fore, ut non modo Fidem meam apud SANCTITATEM SUAM liberent, sed quod etiam pro nimiâ
" Fiduciâ, Prolixitate, & cæteris Erratis mèis Veniam impetrabunt. Prædicent alij, qui politiori sunt
" Eloquiô, egregias SANCTITATIS SUÆ Virtutes, & inclyta Facta, quæ tantis ubique Terrarum
" Præconijs efferuntur: Ast Nobis, qui pusilli sumus, & exigui, hoc erit sempèr Laudum suarum
" Thema speciale, & ad ingeminandas nostras ad Deum Optimum Maximum Preces pro diuturna sua
" Incolumitate, longissimô, ac florentissimo in Terris Regnô, & gloriosô tandem in Cælis Triumphô,
" continuum Incitamentum Hoc pro omnibus & singulis afflictissimæ hujus Insulæ Catholicis, SANC-
" TITATIS SUÆ devotissimis Filijs, fidentèr polliceor. Hoc pro meipso, qui tot sum arctissimis

" Vinculis,

" Vinculis, omnibus SUÆ SANCTITATIS Nutibus adstrictus, totque insignibus suis Beneficijs, du-
" rante meâ in Almâ Urbe vestrâ Commoratione, cumulatus, spondeo, ac voveo, qui ad SANCTI-
" TATIS SUÆ Pedes venerabundus, Apostolicam suppliciter peto Benedictionem, & sum cum pro-
" fundissimo Obsequio, & ad ultimum Vitæ Halitum permansurus

" Beatissime Pater,

" SANCTITATIS SUÆ

" Apud Castrum
" de *Kilcash*,
" 25 Aprilis 1719.

" Humillimus, devotissimus,
" ac devinctissimus Famulus,
" *Christophorus Archiepiscopus Casseliensis*."

XVII. Pag. 162. Lit. u, ubi Sermo est de *Benedicto* Papa XIII, quà olim Episcopo *Tusculano*, (italicè *Frascati*) &c. sub Finem istius Notæ adde.——Placet hìc Loci subnectere quæ de tanto Viro refert Syodus *Tusculana*, Anno 1763 habita, in Appendice, Tit. *Series Chronologica Tusculanorum Antistitum* Num XCVIII, Pag 209, longiusculis quidem Verbis, sed præclaris, nec minùs opportunis:

" Petrus-Franciscus Ursinus, mox Frater Vincentius Maria, Ferdinandi Ursini Gravinæ Ducis, " & Joannæ Franciscæ Frangipani de Tolfa Filius, adhuc Puer, licèt esset opulentissimæ Familiæ " Primogenitus, religiosam Vitam aggredi statuit, ac Ordinem S. Dominici delegit, in quo illam pro- " fiteretur. Verùm cùm Ordinis illius in Regno Neapolitano Moderatores Ducissæ Matris Indignatio- " nem pertimescerent, quæ jam nobilissimas Filio Nuptias paraverat, adeoque Petri Votis annuere re- " cusarent, is Repulsam ægrô Animô ferens, Venetias se contulit, ac Die 12 Augusti 1667 Dominicanæ " Familiæ Nomen dedit. Acceptô hujus Rei Nunciô, Mater, ceterique Consanguinei obstrepuere, atque " ad eorum Preces Apostolicus Venetiarum Nuncius, pluresque Senatores, omnem, sed frustrà, mo- " verunt Lapidem, ut à Proposito suo illum retraherent. Evocatus à Clemente IX Romam venit, & " ad ejus Pedes provolutus, tàm disertè intrepidèque Causam suam peroravit, ut ejus Propositum Pon- " tifex laudaverit, ac prætereà Potestatem ei fecerit, ut sextô suæ Probationis Mense solemnia religiosa " Vota nuncuparet, ut contigit 13 Februarij 1668, cùm jam Gravinæ Ducatum, ditissimamque pater- " nam Hæreditatem in Fratrem suum Natu minorem transtulisset. Romæ Vincentius (hoc enim sibi " Nomen assumpserat) Sacerdotiô fuit insignitus à Cardinali *Æmilio Alterio*, qui cùm ad Romanum " postmodùm Pontificatum sub Nomine Clementis X fuisset evectus, 22 Februarij 1672 Vincentium S. " R. E. Presbyterum Cardinalem Titulo S. Sixti renunciavit. Dignitatem hanc sibi oblatam accipere " diù detrectavit Vincentius, donec eum Magister Generalis totius Ordinis, Romani Pontificis Literis, " ac Præceptô coactus admisit. Anno 1675 creatus Archiepiscopus Sipontinus, totô Quinquenniô, quô " eam rexit Ecclesiam, de ea benemerei nunquàm destitit. Synodum coegit Diœcesanam, quam duo- " bus Voluminibus comprehensam Typis edidit. Episcopium refecit, & Templum Metropolitanum, " quod mox consecravit, & annuô Censu Ducatorum centum ad ejusdem Conservationem locupletavit. " Seminarium erexit, ac Præbendam Theologalem instituit. Anno 1680 Innocentius XI Vincentium " transtulit ad Cæsenatensem Episcopatum, cujus etiam Cathedralem Ecclesiam dedicavit, annuisque " Reditibus auxit. At insalubrem expertus Aerem, ab eodem Pontifice 18 Martij 1686 Beneventanæ " Sedi præficitur. In hac verò regenda Diœcesi egregium Virtutum omnium Exemplar se præbuit, " omnesque pastoralis Sollicitudinis, & paternæ Charitatis Nervos intendit. Plures habuit Diœcesanas " Synodos, ac duo Concilia Provincialia, in quorum primo quatuordecim Samnij Provinciæ Episcopi " Suffraganei interfuere. Diœcesim lucubrabat assiduè, Sacramenta administrabat, ac sæpissimè è Sug- " gestu Concionem, præsertim de Laudibus Deiparæ, quam uti Filius amantissimus unicè diligebat, " habebat ad Populum. In Templo, ac Episcopio, in Compitis, Pueros, ac rudes, cùm per alios, " tùm per se, ipse prima nostræ Religionis Rudimenta edocebat. Xenodochia constituit, Cæmeteria " extruxit, Templa, ac præsertim Metropolitanum, aut instauravit, aut à Fundamentis erexit, Plus- " quàm ducenta Millia Ducatorum in pijs sacrisque Ædibus, aut construendis, aut reparandis impendit. " Ecclesiasticam Immunitatem strenuè semper propugnavit impavidus, divinum Cultum assiduè promo- " vit, totisque Viribus ampliare curavit. Ejus Liberalitas quotidiè profundebatur in Pauperes. Sui " Contemptor eximius nonnisi Dei Gloriam, atque Animarum Salutem summâ Curâ Studiôque procu- " rabat. Quod sanè Apostolicæ Vitæ Genus ad Obitum usque constantèr retinuit. A Clemente XI Die

" 3 Januarij 1701 Tusculanus renunciatus Episcopus, Tusculi Diœcesanam Synodum coegit, ac Typis " edidit. Pluribus Sanctorum Reliquijs, multâque Sacrâ Supellectili Cathedralem locupletavit Eccle- " siam, in qua Episcopalem Cathedram ex nobili Materia, multâque elaboratam Arte, collocavit, " aliaque plura Beneficentiæ suæ Monumenta reliquit. Ab eodem Pontifice Clemente ad Portuensem " translatus Ecclesiam Die 8 Martij 1715, sanctissimè illam rexit, donec 29 Maij 1724 in Romanum " Pontificem sub Nomine Benedicti XIII, christianâ plaudente Republicâ, electus fuit. Obijt Romæ " Die 21 Februarij 1730, Ætatis suæ 81. Ejus verò Corpus Anno 1733 (Dominicâ primâ Quadra- " gesimæ 22 Februarij) à *Vaticana* Basilica ad Templum S. Mariæ super Minervam solemni Pompâ " translatum, in Sacello S. Dominici honorificè conditum requiescit." Hæc Synodus *Tusculana*.

PRÆIVERANT Comitia Generalia Ordinis Prædicatorum *Romæ* 1748, quæ Pag. 99 inter *Elogia nonnullorum Fratrum & Sororum, qui ab ultimo Capitulo Generali* (1725) *aliquâ Opinione, & Famâ Virtutum in Domino obierunt*, hoc habent Elogium perbreve, & perbellum de laudato Sanctissimo Pontifice, Verbis planè aureis conceptum:

" BENEDICTUS XIII, Pontifex Maximus, anteà Fr. Vincentius Maria Ursinus, nobilissimæ Gravi- " næ Ducum Familiæ Primogenitus, posthabitô amplissimô Principatu, Venetijs in Conventu S. Dominici " Ordini Nomen dedit, ibique sacris Votis obstrictus est. Annum agens vigesimum tertium Philosophiæ " Lector Brixiæ designatus, ac Bononiæ agens, S. R. E. Cardinalis à Clemente X se renunciatum intel- " ligens, Lacrymis, Precibus, Fugâ Eminentissimum Honoris Gradum a se deprecatus est. At interpo- " sitô Generalis Magistri Ordinis Præceptô humilitèr paruit, ac Romam profectus Cesenæ Episcopus, " mox Sipontinæ ac demùm Beneventanæ Ecclesiæ Archiepiscopus designatus, regularis Vitæ Consue- " tudinem cum amplissima dignitate ità conjunxit, ut Legum nostrarum Observationem ad Mortem " usque constantissimè retinuerit. Anno 1724 effusâ Catholici Orbis Gratulatione ad Apostolicæ Sedis " Fastigium evectus, Partes omnes implevit Pontificis Sanctissimi, & cum veteribus facilè comparandi. " Nihil in eo non eximium, non religiosum, non sanctum, quod vel ipsi admirarentur Hæretici, ac sum- " mis ubique Laudibus prædicarent. Humilitate tamen eximia, & Charitate incomparabili Virtutes " cæteras, quibus omnium Oculos in se converterat, vicit prorùs, ac superavit. Ad immortalem Vitam, " quam sibi innocentissimis Moribus comparaverat, evocatus est IX Kalendas Martij Anno 1730, Ætatis " suæ 82. Ejus Sânctitatis Fama per Omnium Ora latissimè pervagata est, ac plurimis Signis ità decla- " rata, ut super ejusdem Vita, ac Virtutibus jam parentur Ecclesiæ Ritu, Institutôque Processus, ingenti " sanè spe Sanctorum Ordinis Fastos ipsius Nomine augendos, qui dùm viveret eidem Ordini Decus ad- " didit Sempiternum."

PRÆIVERAT quoque non minùs appositè quàm elegantèr Scriptor coævus, Magister *Graveson* in Hist. Eccles. Tom. VIII. Colloq. II. Graphicis hisce Verbis: " Hæc ardua pastoralis Dignitatis Officia, " quæ per plures Annos in tot Episcopalibus Sedibus tantâ Charitate, Virtutum omnium Reginâ, exercuit " Cardinalis Ursinus, Præludia fuerunt ad graviores Labores, & ad primam totius Orbis Christiani " Sedem, ad quam illum cælitùs fuisse destinatum Deus ipse demonstrare voluit evidenti Miraculô, quô " dum elapsô proximè Sæculô Beneventanam Civitatem ingens Terræmotus inopinatô concussisset, So- " loque æquasset, hunc Sanctum Cardinalem collabentis Palatij sui Episcopalis Laquearibus, Cæmentis, " ac Ruderibus sepultum, sed Sancti Philippi Nerij Icone tectum, dignatus est medijs in Ruinis sospitem, " & incolumem servare, ut per eum Hominibus Salutem, Orbi Terrarum Felicitatem, & Ecclesiæ, " quam acquisivit Sanguine suo, Pacem, ac sempiternam Gloriam conciliaret."

XVIII. Pag. 170 sub Finem Num. XIX adde——Hùc facere poterit, quod docet *Benedictus* Papa XIV Tract. *de Synodo Diœcesana*, Lib. IX. Cap. XVI. Num. IX. post Sacram Congregationem Concilij *Tridentini* Interpretem, ab eo laudatam, nempè Regulares, ab Episcopis approbatos, adire posse Domos Sæcularium ægrotantium pro eorum Confessionibus inibi excipiendis absque Licentia Parochi.

XIX. Pag. 172, Lin. 13, hanc appone Notam——Episcopus non requirit in Synodo *Diœcesana* Consensum Capituli, sed Consilium, quod tamen sequi non tenetur, ipseque solus subscribit Synodalibus Constitutionibus ad Differentiam Concilij *Provincialis*, cui Episcopi Suffraganei subscribunt, eorumque, aut majoris Partis Sententia prævalet Sententiæ Metropolitani, ut docet *Benedictus* XIV Tract. *de Syn. Diœces*. Lib. IV. Cap. V. Num. V. & Lib. XIII. Cap. II. Num. I. & IV. Obiterque adverte, si placet, cum laudato Summo Pontifice (Lib. XII. Cap. V. Num. I. & II.) Synodum nec *Diœcesanam*, nec *Provincialem* statuere posse Impedimentum Sponsalium, multò minùs Matrimonij. Inter eas porrò id versatur Discriminis, quod Synodus *Provincialis*, non

verò

verò *Diæcesana*, mittenda est *Romam* pro Confirmatione, inquit Lib. XIII. Cap. III. Num. VII. Cæterùm Episcopi Statutum extrà Synodum non expirat Morte vel Translatione Episcopi, juxtà eundem præclarissimum Scriptorem, Lib. XIII. Cap. V. Num. I. Item Episcopus potest eximere aliquem à Constitutione Synodali absque Consensu vel Consilio Capituli, ut ait Cap. eodem Num. VII. Rationem autem assignat Disparitatis (Lib. XIII. Cap. II. Num. II. & IV) *Diæcesanam* Synodum inter & *Provincialem*, quod in Synodo *Diæcesana* Canonici & alij sunt meri *Consiliarij* Episcopi, quapropter non debent Synodo subscribere, ne videantur sibi usurpare *censoriam*, & *judiciariam* Potestatem. In Synodo autem *Provinciali* Episcopi adsunt tanquam *Judices*, ità ut eorundem, aut majoris Partis eorum Sententia prævaleat Sententiæ Metropolitani, adeoque Synodi Decretis omnes subscribunt.

" Ex eo porrò (ut acutè pro More monet doctissimus ac juxtà sagacissimus Pontifex Num. III) quod " Episcopi in Concilio *Generali* sint veri *Judices*, cave, ne inferas, teneri Romanum Pontificem in ferenda " Sententia majorem Partem Judicum sequi, eorundemque Doctrinam approbare: Etenim, uti ratiocina- " tur *Melchior Canus* de Locis Theologicis (Lib. V. Cap. V. Quæst. II.) quamvis omnes Episcopi sint ve- " ri Judices, supremum tamen Judicium est à Christo Domino suo in Terris Vicario commissum, eidem- " que Munus demandatum, quotquot in Errorem deflexerunt, sivè pauciores, sivè plures Numerò fue- " rint, ad veram Fidem revocandi, juxtà illud, quod Petro dixit Christus Lucæ 22: *Rogavi pro te, ut* " *non deficiat Fides tua, & tu aliquando conversus*, non unum & item alterum, sed sivè paucos, sivè mul- " tos *confirma Fratres tuos*." Hæc Benedictus XIV. Recolenda anteà dicta in *Hibernia Dominicana* Cap. VIII. Num. XVII. Pag. 167.

XX. Pag. 174, immediatè antè Num. XXII, adde—Neque prætermittere fas est, quæ de Præcepto audiendi Missam docet sæpè laudatus, & nunquàm sine Laude nominandus Pontifex, omni Laude superior, *Benedictus* XIV, Tract. de *Syn. Diæc.* Lib. XI. Cap. XIV. Num. X, ubi pluribus ea de Re luculentèr præmissis, tandem subdit:

" Sed quæ hactenùs diximus, solam adstruunt Libertatem, Rem divinam quâlibet Anni Die audiendi " in Ecclesijs Regularium Quid autem dicendum quoad alias Ecclesias, nullô Privilegiô hac in Re à " Sede Apostolica donatas? Integrum hodiè omnibus esse in qualibet Ecclesia, modò non sit Capella, aut " Oratorium privatum, Sacris Mysterijs interesse, quia contrariâ Consuetudine, in toto Christiano Or- " be receptâ; derogatum est Præcepto audiendi Missam Parochialem, docent Sylvester Verbo *Missa* 2 " Quæst. 5. Navarrus *Manual.* Cap. 21. Num. 5, Trullench, in *Præcept Decalog.* Tom. 1. Lib. 3. Cap. " 5. Dub, 6. Num. 5. pluribusque allegatis, Barbosa, in *Collectan. ad Trid. Sess.* 22. *de Observandis &* " *evitandis in Celebratione Missæ N.* 21. *de Officio & Potestate Parochi, Cap.* 11. *N.* 14. *& seq.* Adden- " tes insuper, non posse hodiè Episcopum præcipere suis Subditis, ut se sistant Missæ Parochiali, quia " non potest delere Consuetudinem, quæ cùm vigeat in totò Orbe, jam induit Naturam Juris com- munis." Quid formalius? Quid luculentius desiderari potest? Non egent Ponderatione, vel Commen- tariô splendidiora sole meridianô Verba.

Deindè nonnullis interjectis de Synodalibus Constitutionibus *S. Caroli Borromæi*, Archiepiscopi *Mediolanensis*; Venerabilis Dei Servi *Joannis Ribiera*, Archiepiscopi *Valentini*; necnon *S. Toribij*, Archiepiscopi *Limani*, tandem subjungit: " Si istorum Vestigijs inhæsisset Episcopus Midensis (*Patritius Cusack*,) " suamque Constitutionem Verbis formasset tantùm hortatorijs, nulli fuisset Reprehensioni obnoxius: Sed " quia Præceptum adjecit, hoc fuit expungendum; quemadmodùm, jubente eadem Sacrâ Congregatione, " sæpiùs anteà expunctum fuerat in alijs similibus Synodalibus Statutis, ut videre est apud Azorium, " *Cap.* 6. *Quæst.* 6. *in Fin.* Pasqualigium, *de Sacrific. nov. Leg. Quæst.* 1458; Barbosam, Loc. cit; " atque in Declarationibus ejusdem Sacræ Congregationis, impressis Lugduni Anno 1642. Num. 11." Hæc *Benedictus* Papa XIV.

XXI. Pag. 175. Lit. q. lege, & adde in hunc Modum——Observandum porrò quod antè Regem *Henricum* VIII soli Monachi *Benedictini* ab ipsismet eligebantur Monachis ad Archiepiscopalem Sedem *Cantuariensem*, & sex alias in *Anglia*, ut laudatus refert *Benedictus* XIV, Tract. de *Synodo Diæcesana*, Lib. XIII. Cap. VII. Num. XIV.

XXII. Pag. eâdem 175, immediatè antè Num. XXIII, adde——Loci hujus Opportunitas invitat planè ad exscribendum ejusdem Sacræ Congregationis *Indicis* Decretum, Anno 1770 emanatum, & quidem adversùs Enchiridion quoddam Precum, *anglicò* Idiomate pridem Typis vulgatum, laudabile sanè quoad Preces, Hymnos, Meditationes, &c, sed cui nuper annexa fuit Appendix omninò prava. En igitur

“ Decretum.

“ Feriâ Secundâ, Die 26 Martij 1770.

“ *Sacra Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum Dominorum S. R. E. Cardinalium, à*
“ *SS. DOMINO NOSTRO CLEMENTE PAPA XIV, Sanctâque Sede Apostolicâ, ad Indicem Librorum*
“ *pravæ Doctrinæ, eorundemque Prohibitionem, Expurgationem, & Permissionem, in Universa Christiana*
“ *Republica deputatorum,*

“ Habita in Palatio Apostolico Quirinali, damnavit, & damnat, proscripsit proscribitque; vel alias
“ damnata, atque proscripta, in Indicem prohibitorum Librorum referri, mandavitque, & mandat quæ
“ sequuntur Opera

(Decretum porrò recenset singulatim Viginti Quatuor Libros, ut numeris comprehensos, quos inter Liber sub Num. 22, est ut sequitur)

“ *The Catholick-Christians new Universal Manual, being a true spiritual Guide for those, who ar-*
“ *dently aspire to Salvation. Containing, amongst other Requisites, some elevated Hymns, and necessary*
“ *Devotions, never published before in this Kingdom, being absolutely necessary for all Roman-Catholicks*
“ *in general. Permissu Superiorum. London, Printed in the Year 1767.* Id est: *Novum Universale*
“ *Christianorum Catholicorum Manuale, quo tanquàm à spirituali Ductore manuducuntur, qui ad Salutem*
“ *ardenter aspirant. Continet inter alia necessaria Hymnos nonnullos sublimes, & necessarias Preces,*
“ *antea in hoc Regno nunquàm publicatas, quibus generatim indiget omninò quilibet Catholicus Romanus.*
“ *Permissu Superiorum. Londini impressum Anno 1767.*

“ Itáque Nemo cujuscunque Gradûs & Conditionis prædicta Opera, ut suprà damnata, atque pro-
“ scripta, quocunque Loco, aut quocunque Idiomate, aut imposterùm edere, aut jam edita legere, vel
“ retinere audeat, sed Locorum Ordinarijs, aut hæreticæ Pravitatis Inquisitoribus ea tradere teneatur,
“ sub Pœnis, in Indice Librorum prohibitorum indictis.

“ Quibus per Me infrascriptum Secretarium Sanctissimo DOMINO NOSTRO CLEMENTI PAPÆ
“ XIV relatis, SANCTITAS SUA probavit, & Decretum promulgari præcepit.

“ In quorum pleniorem Fidem hoc idem Decretum Manu Eminentissimi & Reverendissimi Do-
“ mini Benedicti Cardinalis Veterani, Sacræ Congregationis Præfecti, subscriptum fuit, ac Sigillo
“ munitum.

“ Benedictus Cardinalis Veterani Præfectus.

Locus ✠ Sigilli

Fr. Pius-Thomas Schiara, Ordinis Prædicatorum,
Sacræ Congregationis Secretarius.”

“ *Die 29 Martij 1770. Supradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad Valvas Basilicæ Prin-*
“ *cipis Apostolorum, S. Mariæ Suprà Minervam, Palatij S. Officij, Curiæ Innocentianæ, & in alijs Locis*
“ *solitis Urbis per Me Franciscum Romolatium, SS. Inquisitionis Cursorem.*

“ Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ. 1770.”

XXIII. Ut autem Lectori innotescat, quam ob Causam Libellus iste, alioquin sub specioso Devotionis Titulo, veluti sub Larva Pietatis, Typis impressus (ementito Prælo *Londini*, reverà autem *Dublinij*) adeòque in omnium fermè Catholicorum Manibus versatus, per recensitum Decretum damnatus fuerit, & prohibitus, Opus est exscribere insuper Literas desuper Excellentissimi & Reverendissimi Domini Nuntij Apostolici *Bruxellensis*, D. *Thomæ-Mariæ Ghilini*, Archiepiscopi *Rhodiensis*, Nobilitate, Doctrinâ, & Pietate clari, ad Quatuor *Hiberniæ* Metropolitanos datas. Illæ porrò, quas recepit Archipræsul *Dublinienensis*, sunt hujusce Tenoris:

“ Illustrissime & Reverendissime Domine,

“ CUM Sanctæ Sedi denunciatus fuerit Libellus, anglicâ Linguâ exaratus, cui Titulus est: *Univer-*
“ *sale Catholicorum Manuale, quò tanquàm à Ductore spirituali manuducuntur Fideles, devotè aspirantes*
“ *ad Salutem æternam. Londini* 1767. Fuit is quoque maturiori Sedulitate, ac Diligentiâ examinatus.
“ Ex hoc autem Examine deprehensum fuit, Librum hunc usque ad Paginam 252 non continere nisi Doc-
“ trinas, & Preces, quæ promovent Pietatem, ac Devotionem. Verùm Paginæ 253 addita fuit Appen-
“ dix, in qua continentur multæ Expressiones, ac Propositiones temerariæ, scandalosæ, & tendentes ad
“ destruendam in Animis Fidelium Submissionem illam, ac Venerationem, quam debent, & semper pro-
“ fessi sunt ergà Sanctam Sedem, & Visibile Ecclesiæ Caput summò eorum spirituali Progressu ac

“ Fructu,

" Fructu. (m). Hinc Sanctitas sua mandavit, ut Fidelibus Lectio hujus Appendicis prohibeatur, simulque referatur in Indicem Librorum prohibitorum. Mandatum hoc Sanctissimi Domini Nostri sine Mora significo Illustrissimæ, & Reverendissimæ Dominationi Vestræ, ut unà cum Episcopis suæ Provinciæ omnem adhibeat Operam ad arcendos Fideles à Lectione hujus Appendicis, atque cauté, ac diligentèr conetur, quoad fieri poterit, ut Exemplaria, quæ fuerint divulgata, ad Se referantur. Quod faciendo & suo Muneri plenissimè satisfaciet, & Sanctissimo Domino nostro sui ergà S. Sedem Zeli, ac pastoralis Vigilantiæ Testimonium non indubium exhibebit. Nos interim singulari subscribimur Cultu

" Illustrissimæ & Reverendissimæ Dominationis Vestræ

" Bruxellis 29 Junij 1770.

" Archiepiscopo Dublinien. " Observantissimus Famulus

" Thomas-Maria Archiepiscopus Rhodiensis, Nuntius Apostolicus."

XXIV. Pag. 177. Lin. 23, ad ly *propagatam*, hanc appone Notam.—Per universum planè *Hiberniæ* Regnum (ut ad Regionem nostram aggrediamur) propagata fuit tàm Confraternitas Sanctissimi Nominis *Jesu*, seù Nominis *Dei* (N), quàm Confraternitas Sanctissimi Rosarij *B. Mariæ Virginis*. Et meritò quidem, saluberrimum quippè, facilemque Modum precandi Deum in Honorem Beatissimæ Deiparæ, *Sanctissimi Rosarij* Nomine nuncupari solitum (quô per Quindecim Salutationis Angelicæ Decades, interjectâ singulis Oratione Dominicâ, Quindecim præcipua Redemptionis humanæ Mysteria per Meditationes percensentur) à Sanctissimo Patre Nostro *Dominico* contrà *Albigensium* (n) Hæreticorum Impietatem institutum (ut ostendit *Hibernia Dominicana*

(m) Confer anterioris Nuntij Apostolici *Bruxellensis* præclara Verba, Cap. VIII. Num. XVIII. Pag. 169. *Hiberniæ Dominicanæ*.

(N) Nomen *Jesu*, & Nomen *Dei*, cum Particula disjunctiva *Seù*, consultò apponuntur in Literis Apostolicis, signantèr *Benedicti* XIV (ut videre est in *Hibernia Dominicana* Pag. 178) non quod idem omninò sit Nomen *Jesu*, & Nomen *Dei*, sed quia eadem est omninò Confraternitas Sànctissimi *Nominis Jesu*, ac *Nominis Dei*, utpotè militans adversus Peccata Blasphemiæ &c, quæ contrà utrumque Sanctissimum Nomen committuntur. Cæterùm, ut obiter dicam, verè distincta sunt Nomina *Jesu*, & *Dei*. Nomen quippè *Dei* convenit singulis Personis Sanctissimæ Trinitatis Ratione Subsistentiæ absolutæ (ut loquuntur Theologi) quæ communis est tribus Personis, Nomen verò *Jesu* peculiare est Secundæ Personæ, quá Homini, ei nempè impositum in Die Circumcisionis. Consulendus *S. Thomas* 3. p. q. 3. Art. 3. & q. 37. art. 2. Necnon Eminentissimus *Gotti* in *Theologia Scholastico-Dogmatica* Tract. VII Quæst. IV. Dub. II. §. II. ac *Contensonus* in *Theologia Mentis & Cordis* Lib. III. Dissert. III. Cap. II. Spec. II.

(n) *Albigenses* Hæretici ab *Albigensi* Territorio (Gallicè *Albigeois*, ubi aliquàndò versabar) juxtà *Tolosam* in *Gallia Narbonensi*, suum traxere Nomen. Primum Hæreseos Dogma erat, quod duos constituerent Creatores, *invisibilium* scilicet, quem vocabant *benignum Deum*, & *visibilium* quem *malignum Deum* appellabant——2. Novum Testamentum *benigno Deo*, vetus verò *maligno* attribuebant, hoc omninò repudiantes: Undè affirmabant damnatos esse omnes veteris Testamenti Patres, & *Joannem Baptistam* asserebant unum esse è majoribus Dæmonibus—3. Resurrectionem Carnis negabant—4. Stultè fingebant, Animas nostras esse Spiritus illos Apostatas, qui Superbiâ è Cælo ceciderunt: Et animarum de Corpore in Corpus Transmigrationem cum *Pytagora* tenebant—5. Non peccare graviùs eum, qui cum Matre, & Sorore concumbit, quám cum alia, effutiebant—6. Sacrarum Imaginum Usum, ac Venerationem Idolatriam esse asserebant, ac propterea deformes pingebant Sanctorum Effigies, ut earum Intuitu Devotio simplicis Populi christiani in Tædium verteretur: Et Campanas *Tubas Dæmonum* nuncupabant—7. Romanam Ecclesiam Speluncam Latronum, & Meretricem *Apocalypsis* vocabant: Immò Beatissimam Dei Genitricem *Mariam*, proh Scelus! Meretricem impudorato Ore inclamabant. Hisce recensendis consultiùs supersedere duco Erroribus, quos retulisse abundé refutasse est.

Spiritualibus & temporalibus Armis adversùs Hæreticos istos dimicatum est. Verùm sicut admirabilis Providentia divina, quæ cuilibet Malo suum destinat Remedium, sicut alios alijs Temporibus Sanctos Viros, ità *Albigensibus* objecit S. *Dominicum*, cui Hæreseos istius Confutatio, & Hæreticorum Conversio reservata fuit. Deô enim Optimô Maximô Eloquia casta per Ignem probante, *S. Dominicus*, Manum mittens ad fortia, catholicæ Fidei Veritatem insigni confirmavit Miraculô, quod ex gravissimis Auctoribus legere est in *Hybernia Dominicana* Pag. 347. Dein evertendis ipsis Hæreticis septem devovit Annos, plurimis eorum ad veram Fidem

cana Pag. 34) quàm maximè Fratres sui Ordinis decet, ut omni Operâ Contentioneque indies propagare conentur. Idemque dicendum de *Rosario Sanctissimi Nominis Jesu*, seù *Nominis Dei*, contrà Blasphemias, Perjuria, & illicita Juramenta militante, quod à Fratribus Prædicatoribus institutum, ab eisque excultum, per universum Terrarum Orbem propagatum fuit, ut ex *Benedicto* Papa XIV ajebam in *Hibernia Dominicana* Pag. 177.

Porro *Dublinij*, Regni *Hiberniæ* Metropolis, in Ecclesia, seù Capella (ut vocant) *Dominicana*, Prædicatores utramque hanc Devotionem in Concionibus suis Fidelium Mentibus assiduè ingerunt, eamque jugitèr explicant. Insuper, omnibus Diebus Dominicis, & Festivis, atque singulis Quadragesimæ ferialibus Diebus sub Horis promeridianis; necnon universis Diebus ferialibus per integrum Annum post primam Missam, Horâ Sextâ inchoatam, cùm Populo recitat Sacerdos, seù Patrum unus, Rosarium *Marianum*. Recitat insuper Rosarium Sanctissimi Nominis *Jesu*, seù Nominis *Dei*; siquidem verè dignum & justum est, ut quæ præclara Devotio cum orandi Formula ad Vitium Blasphemiæ &c convellendum delecta fuit, eo ad id valeat, ut Animi Hominum ad utrumque sanctissimum Nomen, quâ par est, Religione colendum reverendumque excitentur.

Sane inter *Dominicanæ* Capellæ *Dublinienses* Concionatores (quorum ipse per Decem Annorum Seriem minimus fui) duo memorantur florentissimi in *Hibernia Dominicana* (o) ad Insulas assumpti, *Stephanus* nempè *Mac-Egan* Midensis, & *Laurentius Richardson* Kilmorensis, Episcopi, qui (ut ibidèm expressè narratur) *utrumque Sacrosanctum Rosarium indesinentèr propagarunt.* Idque vulgatis prætereà quibusdam desuper Opusculis feliciter præstitit *Kilmorensis* (p). Novissimè autem uberiori Calamo R. P. Prædicator Generalis Fr. *Joannes O'Connor*, ejusdem Conventûs *Dubliniensis* Prior (q), & Protonotarius Apostolicus, hisce de Rebus asceticis elabenti Anno 1772 eleganter elaboravit Librum justæ Molis, Doctrinâ sanâ, & mellitâ Pietate plenum, omnibusque Numeris absolutum, cui anglicè Titulus: *An Essay on the Rosary & Sodality of the most holy name of Jesus. Wherein the profound Respect, due to this adorable Name is ascertained; the execrable Vices of Blaspheming, Cursing, & profane Swearing are inveighed against; & efficacious Remedies are prescribed. Together with an account of the Rise & Progress of the said Rosary; & Sodality; their Excellence, Privileges, Indulgences &c. Thereunto are subjoined the Rosaries of the Name of Jesus, & of the B. Virgin, with their respective Mysteries, Meditations, & Collects, correctly set forth.* Hoc est: *Tractatus de Rosario & Confraternitate Sanctissimi Nominis Jesu. In quo profunda Veneratio, adorabili huic Nomina debita, asseveratur; Vitia execrabilia Blasphemandi, Maledicendi, & prophanè Jurandi declamantur; atque Remedia efficacia præscribuntur. Accedit Relatio de Ortu, & Progressu memoratorum Rosarij & Confraternitatis; eorumque Excellentia, Privilegijs, Indulgentijs &c. Quibus subjunguntur Rosaria Nominis Jesu, & B. Virginis, cum illorum respective Mysterijs, Meditationibus, & Collectis, accuratè exhibitis.*

XXV. Pag. 179. Lin. ult. Hæc apponenda est Nota tàm demissè quàm reverentèr——Regulares absolutò Studiorum tàm Philosophiæ quàm Theologiæ Curriculô, in Literis & Moribus strictè examinati, & approbati, mittuntur in *Hiberniam* pro catholica Fide propugnanda & propaganda (nisi tamen in suis detineantur Collegijs pro Muneribus Scholæ, aut domesticis Officijs, usque ad ulteriora Tempora subeundis) haud obstante juvenili Ætate, & dummodò Sacrô Presbyteratûs Ordine insigniti sint; idemque videmus non minùs sapientèr quàm jugitèr practicari per longissimam Annorum Seriem à Neo-Sacerdotibus Secularibus, *Romæ* in Collegio Urbano de *Propaganda Fide*, & in Collegio *Ludovisiano Hibernorum*, ut de *Anglorum* & *Scotorum* Collegijs ibidem nihil dicamus. Sanè hùc facere videntur *Vincentij* nostri *Contensoni* in sua *Theologia Mentis & Cordis*

Fidem adductis. Sed nullum efficacius Remedium Impietati *Albigensium* opponi potuit, quàm ab eodem institutum Sacrosanctum Rosarium B. Virginis Deiparæ, quæ cunctas Hæreses interemit, & cujus Jussu *S. Dominicus* illud vulgavit, ut illibatam ejus tueretur Puritatem contrà Hæreticos illos, qui multa impia sacrilegô Ore adversùs eam obgarriebant.

(o) Cap. XIII. Num LXXV, & LXXXI. Pag. 500, & 510.

(p) Consulendum Cap. XV. Num. XXXIII. Pag. 550.

(q) Inter Sodales Conventûs *Dubliniensis* memoratus in *Hibernia Dominicana* Cap IX. §. I. Num. XXI. Pag. 198.

& Cordis (Lib. X. Dissert. III. Cap. II. Spec. I. in Reflexione) elegantissima pro More Verba, nimirùm: *Audiant obsecro Prædicatores, qui, ut loquitur Theodoretus,* Sermonem divinum cauponantur, *& exiguâ Sapientiæ & Pietatis Supellectile instructi, Prædicationi, Ministeriorum omnium præstantissimo, destinantur, vel sese ingerunt, & intrudunt, quia vel Linguæ Volubilitatem experiuntur, vel quidam Felicitate Memoriæ aliorum Libros, vel Codices retinent, & eructant, alienis Pedibus ambulantes, alienis Oculis agnoscentes, alienis Opibus superbi, non Conchæ, sed Canales. Eligantur ergò ad id Munus Homines, esto ÆTATE JUVENES, sed sanô Sensu, & incorruptâ Morum Integritate: Nec sint Titulò vel Pileò tenùs Doctores (quæ Larva frequentèr decipit) sed sint probatæ Doctrinæ & Vitæ, Experimentis pluribus testatæ, & quos in Pectore benè nummosos quoad Rem literariam esse non sit ambiguum.* Hæc *Contensonus.*

Pag. 180. Lin. 6, ubi prohibentur Superiores Regulares admittere quempiam ad Habitum Religiosum in Regno *Hiberniæ*; subjunge sequens Sanctissimi Domini nostri *Clementis* Papæ XIV feliciter regnantis (quem Deus diù incolumem servet) Indultum per Organum Illustrissimi & Reverendissimi D. Secretarij S. Congregationis *de Propaganda Fide.*

Ex Audientia Sanctissimi D. N. CLEMENTIS Papæ XIV
" habitâ Die 4 Augusti 1771.

" ATTENTIS peculiaribus Circumstantijs, in Supplici Libello expositis, Sanctissimus, Me infrascriptò
" S. Congregationis de Propaganda Fide Secretariò referente, benignè indulsit, pro unica Vice, Patri
" Provinciali Ordinis S. Augustini Regni Hiberniæ (Q) Facultatem admittendi ad Habitum religiosum
" duodecim Juvenes istius Regni, non obstante Decretò editò ab eadem S. Congregatione Annô 1750,
" dummodò tamen id non transeat in Exemplum, & idem Pater Provincialis designet Domum, vel Do-
" mus de Licentia Ordinarij (cujus Licentiæ authenticum Documentum priùs ad S. Congregationem
" transmittat) in qua, vel quibus Novitij per integrum Annum sub Directione alicujus Religiosi probatæ
" Vitæ liberè & quietè degant, ac pijs Operibus, & spiritualibus vacent Exercitijs. Datum Romæ Die
" & Anno quibus suprà.

Locus † Sigilli. " *Stephanus Borgia Secretarius.*"

XXVI. Pag. eâdem 180. Lin. 25, ad ly *Coadjutores,* hanc appone Notam——Coadjutoriæ cum futura Successione admittendæ sunt nedùm quod Episcopatus, & Abbatias, sed etiam quoad Parochias, Canonicatus, &c, ut docet *Benedictus* Papa XIV Tract. *de Syn. Diœces.* Lib. XIII. Cap. X. à Num. XXI. Requiritur tamen Consensus Coadjuti, Num. XXVI. ——Item Resignationes non sunt admittendæ quoad Parochiales, Dignitates, & reliqua Beneficia, etsi nullô Residentiæ Onere gravata, sine prævia Ordinarij Relatione, Num. XX.——Insuper Parochiam vacantem per Resignationem non potest Episcopus suo, vel Resignantis Consanguineo, Affini, vel Familiari conferre, benè tamen si vacet per Obitum, aut si fiat Permutatio, eôdem Lib. XIII. Cap. XXIV. Num. VI, & IX.

Huc facere videtur Epistola Eminentissimi & Reverendissimi D. *Silvij* Cardinalis *Valenti-Gonzaga,* Secretarij Status *Benedicti* Papæ XIV, dein S. R. E. Camerarij, necnon S. Congregationis *de Propaganda Fide* Præfecti (R), ad D. *Michaelem O-Gara,* Archiepiscopum *Tuamensem,* junctimque ad D. *Petrum O-Donnelan,* Episcopum *Clonfertensem,* & D. *Thaddæum O-Rourke,* Episcopum *Alladensem,* hisce notandissimis, nec minùs elegantibus, concepta Verbis. Ex authentico Exemplari, quod præ Manibus teneo.

" Illustrissime

(Q) *Petro Butler,* S. Theologiæ Magistro, Religionis Zelô, & singulari Pietate conspicuo, inter Concionatores natalis suæ Civitatis *Dublinienss* per longam Annorum Seriem nulli secundo.

(R) Olim Archiepiscopi *Nicæni,* & Nuntij Apostolici *Bruxellensis,* postmodùm *Matritensis,* quem laudat *Hibernia Dominicana* pluribus in Locis, signantèr Cap. I. Num. XVII. Pag. 27; Cap. VIII. Num. XVIII. Pag. 169, & Num. XXI. Pag. 172; Cap. XII. Num. XIV. Pag. 442; & Cap. XIII Num. LXXIX. Pag. 508. Episcopus *Sabinensis* Viam universæ Carnis ingressus est *Viterbij* 28 Augusti 1756, tumulatus *Romæ* in Sepulchro, quod vivens sibi construi fecerat in Ecclesia *S. Bonaventuræ* ad *Pulverieram,* ut vocant, in Monte *Palatino,* Ordinis Fratrum Minorum Reformatorum.

" Illustrissime & Reverendissime Domine,

" Quod Clonfertensis, & Alladensis Episcoporum Comprovincialium junctis Nominibus, atque Officijs,
" de Hiberniæ Beneficijs postulavisti, tám æquum Pontifex Maximus esse censet quám quod æquissimum,
" atque ipsum More Majorum, Institutique Romanæ Curiæ comprobatum. Mandavit itaque Pontificijs
" Ministris, caveant, provideantque in posterum diligenter, ne Beneficia, Dignitatesque, præsertim Cle-
" ricis Vestris, Romana in Curia petentibus, conferantur nisi probatis á Vobis, Literarumque vestrarum
" Testimonió in hoc publicé commendatis. Vobis intereà, religiosè, atque strenuè in Vinea Domini la-
" borantibus, Apostolicam Benedictionem Pontifex ex Animo, & peramantèr impertitur. Ego omnia
" fausta precor a Deo. Romæ 31 Octobris 1742,

" Dominationis tuæ — " Ad Officia paratissimus,

" D. Archiepiscopo Tuamensi.

" S. Cardinalis Valenti."

XXVII. Eâdem Pag. 180. Lin. 29, ad ly *præbuerint*, hanc appone Notam——*Benedictus* XIV, mox laudatus, in Constitutione, *Firmandis*, A. D. 1744, statuit post Sacram Congregationem Concilij *Tridentini* Interpretem, quod si Regularem Parochum, sivè Episcopus, sivé Prælatus Regularis, ab Exercitio Curæ removendum esse judicaverit, valida æquô Jure erit Remotio, quin alterius Consensus requiratur, aut ejusmodi Judicij Causæ alteri sint aperiendæ, multò minùs probandæ, ac verificandæ. Constitutionem porrò hanc recenset, atque in extensum exhibet Synodus *Tusculana* (italicè *Frascati*) habita A. D. 1763, in *Appendice*, Pag. 289. Recolenda pridem dicta in *Hibernia Dominicana*, Cap. II. Num. III. Pag. 35.

XXVIII. Eâdem Pag. 180. Lin. 33 (ubi Sermo est de Literis Apostolicis *Benedicti* XIV, super Residentia Antistitûm *Hiberniæ*) ad Lit. m, lege, & adde in hunc Modum————Fragmentum illarum habes (in *Hiberniæ Dominicana*) Cap. I. Num. XIV. Pag. 21. En autem ipsasmet Literas, pulcberrimas sané, & nullâ Oblivione delendas:

" Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis Regni Hiberniæ,

BENEDICTUS PAPA XIV.

" Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Grave, & permolestum Nobis accidit compertum habere, nonnullos Hiberniæ Episcopos adeò
" Muneris sui & Animarum Curæ sibi commissarum esse oblitos, ut alter, ex quo jampridem Episcopale
" Regimen susceperat, nunquám hactenùs in Diæcesi resederit; alter, transactô vix cum Ovibus suis
" Mense, Angliam, deindè Galliam, Belgium, Germaniamque peregraverit; nonnulli verò semel in Anno,
" æstivô Tempore, paucis quidem Diebus, quasi relaxandi Animi Causâ, ad Ecclesiam sibi traditam ac-
" cedere consueverint. Hoc autem quantô Nos Dolore confecerit, Verbis explicare satis non possumus.
" Quid enim aliud ex tám absurda Episcoporum Absentia cogitare possumus ni certam Populorum Cala-
" mitatem, æternamque Animarum Perniciem? Experientiâ quippé didicimus, & Oculis quoque nostris
" vidimus, in ipsa Italia, Ecclesiasticam Disciplinam, Pietatem, & Mores in deterius ire, si quandò Epis-
" copum à Sede Sua diutiús abesse contigerit, quamquâm in Italia certè non desint & Parochi vigilan-
" tes, & Ecclesiastici plurimi docti, ac probi, tàm Sæculares, quàm Regulares, immô & Vicarius Probi-
" tate Vitæ, Scientiâ, Usuque Ecclesiasticarum Rerum valdè peritus, qui absentis Episcopi Partes pro
" Viribus expleat. Quid verò sperandum, aut quid Mali non metuendum, ubi summa Ecclesiasticorum
" Paucitas, ubi Catholici inter Heterodoxos versari debent, & ab ipsis Magistratibus sæpé Religionis
" Causâ vexari solent.

" Non est autem cur Nos in præsens novas Leges, aut Pænas, ad coercendam ejusmodi Licentiam,
" statuamus, cùm dubitare minimè possimus, Vos ignorare quàm graviter strictèque per Sacros Canones,
" & Apostolicas Constitutiones, tùm maximè per Concilium Tridentinum Episcopis injungatur in Ecclesijs
" suis residere, & Oves sibi creditas nullo unquàm Tempore extrà summam Necessitatem deserere. Quâ
" de Re, etiam Nomine Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium, Negotijs Propagandæ Fidei
" Præpositorum, nonnullos ex Vobis admonitos fuisse certò scimus. Cui sané residendi Debito satis
" nequaquàm faciunt, qui per alium à substitutum, sivé Vicarium, Ecclesiam regunt, nisi fortè ad breve
" Tempus, & gravi de Causa id fieret: Neque verò Opus esse censemus Viros doctos, & Sacrarum Li-
" terarum apprimè callentes, quales Vos estis, docere de Differentia residendi, quam materialem, & for-

" malem

"malem vocant. Quis enim Vestrûm, Venerabiles Fratres, ignorat tunc Episcopum materiali Modô
" in Ecclesia sua residere, cùm neque Verbum Dei Voce, & Exemplô disseminat, neque à Semita Justitiæ
" deflectentes revocat, neque periclantibus Opem, & Auxilium defert, neque Domum adversùs Lupos
" rapaces, qui in Vestimentis Ovium sæpiùs intrant Ovile, ut rapiant, & mactent, sedulò invigilat, for-
" titerque se opponit, in qua sanè Vigilantia, ac pastorali Solicitudine potissimùm sita est vera & forma-
" lis Ratio residendi. Alloquimur Viros Theologos, humanarum divinarumque Rerum scientissimos,
" qui probè intelligitis Curam, & Salutem Animarum Opus esse divinum, & Onus angelicis, ut ajunt,
" Humeris formidandum, Oves dominicas pascere, quarum de Manibus vestris Sanguinem Summus
" Pastor aliquandò requiret, si quæ, fortè, Vitiô, aut Negligentiâ vestrâ perierit. Neque enim quisquam
" Se Excusatione tuebitur, quod illæ, se insciô, aut absente, Substituti alicujus, aut Vicarij Oscitantiâ aber-
" raverint. Unicuique enim Vestrûm singulatim ab Oraculo divino districtè denunciatur: *Attendite
" Vobis, & universo Gregi, in quo Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam ac-
" quisivit Sanguine suo* (r). *Vobis* igitur, non *alteri* pascendi Oves Præceptum datum est. *Vobismetipsis*
" spiritualis Animarum Salus innititur, & *Vos* illam suscepistis, de ipsis Rationem reddituri. Proindè
" *Vobis* non immeritò tribuitur Inopia Verbi Dei, Sacramentorum Neglectus, Corruptela Morum, &
" omnis eorum, qui ignorant, & errant, miseranda Pernicies. Nos itaque hæc omnia non sine Lacry-
" mis considerantes, hortamur Vos, & per amantissima JESU CHRISTI Viscera, cujus Vices in Terris,
" licèt immerentes gerimus, obsecramus, ut Animarum vestrarum, non minùs quam earum, quæ Fidei
" vestræ traditæ sunt, Miseratione moti, Malis hisce tempestivè occurratis, habentes præ Oculis Judicium
" illud durissimum, quod Princeps Pastorum faciet ijs, qui Ecclesiæ præsunt, & Populum suum salvum
" non faciunt. Ponite Vobis antè Oculos clarissima, & quidem domestica, tot Sanctorum Episcoporum
" Exempla, qui Charitate pleni, & de Animarum Salute ultrà quâm dici possit solliciti, Hiberniam
" Catholicæ Fidei Zelô illustrarunt, eamque Pietate & Religione florentissimam effecerunt. Memoriâ re-
" colite S. Patritium, Hiberniæ Apostolum nuncupatum, quem S. Cælestinus, Prædecessor noster, ad
" Vos misit, cujus Apostolicæ Legationis, & Prædicationis uberrimus Fructus is extitit, ut Hibernia,
" anteà Idolorum Cultrix, mox Sanctorum Insula diceretur, & esset. Recolite S. Malachiam, Archiepis-
" copum Armachanum, & Legatum Apostolicum per Universam Hiberniam, ab Innocentio Secundo,
" Prædecessore nostro constitutum, cujus ingens Animarum Studium à S. Bernardo quasi Coloribus ex-
" pressum legimus. *Stetit Pastor intrepidus omnimodis argumentosus, quomodò faceret Oves de Lupis,
" monere communiter, secretò arguere, flere per singulos, nunc asperè, nunc lenitèr convenire, prout cuique
" expedire videbat. Circumiens Civitatem perquirebat anhelus, quem Christo acquireret. Sed & foris Rura,
" & Oppida nihilominùs sæpè percurrebat, ibat, & erogabat, vel ingratis cælestis Tritici Mensuram. Nec
" vehebatur Equô, sed Pedes ibat, & in hoc se Virum Apostolicum probans.* Hæc S. Bernardus. Sed &
" sinceriora percurrite S. Laurentij, Archiepiscopi Dubliniensis, quem Regio Sanguine ortum, Legatum
" Apostolicum in Hiberniam Alexander Tertius, Prædecessor noster, in Concilio Lateranensi Tertio se-
" legit, eique posteà Honorius Tertius, pariter Prædecessor noster, solemni Ritu Sanctorum Honores de-
" crevit, atque inde facilè intelligetis quæ, quantaque pro Grege suo Vir Apostolicus fecerit, atque per-
" tulerit. Quod si recensere voluerimus Sanctissimos Viros Columbanum, Kilianum, Virgilium, Ru-
" moldùm, Gallum, aliosque plures, qui ex Hibernia in alias Provincias, Catholicam Fidem invexerunt,
" aut illam per Martyrium, effusô Sanguine, collustrarunt, plus nimis Epistolæ Modum excederemus.
" Satis sit eos breviter indicasse, quò faciliùs in Memoriam revocetis, quæ fuerit Majorum vestrorum
" Religio, ac Pietas, quæ quantaque Episcopalis Dignitatis Sollicitudo, quæ quidem illos gloriosos, ac
" beatos effecit. Horum sanè Vestigijs, ut Vos, quantùm fieri potest, insistatis, iterùm in Domino ro-
" gamus, & obtestamur. Confidimus autem plurimum, ut Vos non tàm paternæ hujus Admonitionis
" Officiô, quàm Conscientiæ vestræ Stimulis excitati, in Diæcesibus vestris imposterùm resideatis, & gra-
" vissimum pascendi Oves Debitum seriò accuritèque pervolvatis. Quod si Vestrûm quispiam, vel Ra-
" tione provectioris Ætatis, aut ægræ Valetudinis Impedimentô Se pastorali Muneri reverà imparem
" sentiat, is Coadjutorem sibi dari à Nobis petat, Nobisque simul indicet quem ipse idoneum ad illud
" Munus fore judicaverit. Nam statim ac erimus de ejus Pietate, Doctrinâ, alijsque ad Episcopatum
" necessarijs satis instructi, Coadjutorem haberi indulgebimus. Apostolicam interim Benedictionem nos-
" tram paternô Affectu Vobis impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Die 1 Augusti
" 1741. Pontificatûs nostri Anno Primo."

" DOMINICUS CARDINALIS PASSIONÆUS."

(r) Verba sunt Apostoli *Act.* Cap. XX. Vers. 28.

XXIX. Pag. eâdem 180. Lin. 43, ad ly *judicaverint*, hanc appone Notam——Ab Episcopo quidem deputari possunt Examinatores pro Confessionibus, vel Ordinibus. Examinatores verò pro Concursu Parochiarum eligendi sunt in Synodo, ut docet *Benedictus* XIV Tract. *de Synodo Diœcesana* Lib. IV. Cap. VII. Num. II. Quapropter si Concursus Parochiarum fiant ab Examinatoribus in Synodo non electis nullus est Concursus, & Collationes sunt nullæ, ut laudatus declarat Pontifex Num. IX. Qui ulteriùs docet (Cap. VIII. Num. III) Concurrentes examinandos esse ab Examinatoribus nedùm in Literis, sed etiàm in Moribus, Prudentiâ, &c. In talium porrò Examinatorum Judicio nullæ sunt Partes Episcopi, vel Vicarij Generalis (in ejus Absentia), nisi fortè Examinatorum Vota sint paria (*s*). Solus tamen Episcopus ex approbatis eligit quem magis idoneum judicaverit, ut ibidem Loci asserit Num. V. & VI. Item Episcopus intrà & extrà Visitationem, seclusâ omni Formâ Judicij, poterit Parochos, etsi anteà Tempore Provisionum Parochialium approbatos, de novò examinare, superveniente rationabili Causâ, putà Suspicione vehementi de eorum Imperitiâ ob necessarium Studij Exercitium omninò relictum, ut post Sacram Congregationem *Concilij* affirmat Lib. XIII. Cap. IX. Num. XXI. Hæc obiter.

XXX. Pag. eâdem 180, post Lin. ult, istam lege Notam———Eleemosyna Missæ vel à Synodo, vel extrà Synodum ab Episcopo taxanda est, ut docet *Benedictus* Papa XIV in Tract. *de Syn. Diœceses.* Lib. V. Cap. VIII. Num. XI. declarans (Cap. IX. Num II.) quòd Episcopus imponere potest Pœnam accipientibus minorem Eleemosynam. Dudùm porrò Eleemosyna taxata à Synodo Nationali *Hiberniæ* est Solidus *Anglicanus*, valens duos Julios *Romanos*. Cæterùm Valorem *Solidi* in diversis Nationibus, diversisque Temporibus, expendit laudatus Summus Pontifex Lib. V. Cap VII. Num. I.

XXXI. Pag. 181. Lit. o, lege, & adde in hunc Modum——*S. Patritius* Episcopus, *Hibernorum* Apostolus, fuit Canonicus Regularis, adeòque & inter Sanctos annumeratus, de quibus Canonici Regulares *Lateranenses* Officia propria recitant. Utque plantatam ab eo in *Hibernia* Religionem Catholicam propagaret, & propagatam confirmaret, innumera propemodùm sui Ordinis Monasteria in universo Regno fundari curavit, per Sexaginta Annos Ecclesiam *Hibernicam* sapienter regens (*t*). Porrò eorum bis Centum & triginta unum videre est in *Hibernia Dominicana* post Cap. XVII. in *Appendice Monastica* §. I, à Pag. 726.

Huc facit Officium proprium laudati *S. Patritij*, à S. Sede Apostolica approbatum, quod legunt Canonici Regulares memorati, ubi in Lectione secunda secundi Nocturni hæc habentur Verba: " Ædificatis in ea (*Hibernia*) Ecclesijs tercentis sexaginta quinque, totidemque Episcopis " ad illas regendas ordinatis, in quibus Ecclesijs Clericos, communitèr secundùm B. Augustini Re- " gulam viventes, illum constituisse, constans illius Gentis est Tradito." Porrò inter sexdecim Sanctos Ordinis Canonicorum Regularium Beatum Patritium recenset *S. Pius* V in Bulla: *Licèt Ecclesia Dei Sponsa*, 18 Decembris 1570.

XXXII. Pag. 183. Lin. 12. lege hanc Notam——Usquè adeò Regulares suis subsunt respectivè Superioribus, non verò Episcopis, ut quamquàm teneantur ad Dies Festos, ab Episcopis præscriptos, non tamen ad Jejunia, ut delarat *Benedictus* Papa XIV, Tract. *de Synodo Diœcesana*, Lib. XIII. Cap. IV. Num. VI.

XXXIII. Pag. eâdem 183 Lin. 32, ad ly *Angelici Doctoris*, adde———En autem ipsam Orationem verè auream, Credrôque dignam, ex Actis impressis ipsiusmet Cap. Gen. Pag. 7.

" Sanctissimi Domini Nostri Benedicti Papæ XIV

" ALLOCUTIO

" habita in Comitijs Generalibus Ordinis Fratrum Prædicatorum, in
" Conventu S. Mariæ Super Minervam celebratis, V. Nonas Julij MDCCLVI.

" Magna

(*s*) Confer Cap. XVII. *Hiberniæ Dominicanæ*, Num. CXXVII. 725.

(*t*) Videsis Num. III. hujus *Supplementi* Pag. 811.

" MAGNA Res agitur in hoc Coventu, Dilecti Filij, cui hodiernâ Die præsidemus, nec modò pro
" Familiæ Vestræ Rationibus gravissima, sed etiam pro totius Ecclesiæ Statu non leve Pondus habitura:
" Cui præficiendæ incredibili cum Gaudio Nos interesse profitemur, ut omnibus manifestum faciamus
" gratum, memoremque Animum nostrum ergà Ordinem vestrum, quem summô ipsius Meritô jam-
" dudùm & amamus, & colimus.

" VERUM quanta sit agendæ Rei Magnitudo Silentiô prætermittemus, cùm Nemo Vestrûm ignoret,
" cujus Momenti sit, Magistrum Generalem Ordinis Vestri deligere, cui semel delatum Regimen, perpe-
" tuum, dùm vixerit, futurum erit; cùmque unusquisque ex eo splendoris Loco, quem Dominicana
" Familia in Ecclesia Christi obtinet, facilè intelligat, illius Rectoris Electionem non ad solam ejusdem
" Familiæ Utilitatem, & Administrationem referri, sed etiam ad universam Christianam Rempublicam
" Ratione aliquâ pertinere. Itaque Sermonem nostrum redigemus ad èa, quæ Nos Ordini vestro de-
" bere cognoscimus, quæque Nos ita jampridem affecerunt, ut eundem & amare & colere semper professi
" simus, & adhuc profiteamur: eâque de Causâ præsentem Diem felicissimum Nobis existimemus, & inter
" paucos illos adnumerandum, quos Sexdecim hisce calamitosi Pontificatûs nostri Annis cum aliqua Ani-
" mi Voluptate transegimus.

" Et sanè post absoluta leviorum Artium Studia cùm Sacræ Theologiæ Operam dederimus, non magnos
" in ea Progressus Nos quidem fecisse intelligimus; sed, si quid profecimus, id omne acceptum referre
" debemus bonæ Memoriæ Cardinali Thomæ Ferrario, clarissimo Ordinis vestro Theologo (u), qui rec-
" tam Nobis noblissimæ Disciplinæ Viam aperuit, suâque Institutione, atque Operâ, ad incæptum Iter
" prosequendum adjuvit; immò cùm Palatij Apostolici Magisteriô fungeretur, Theologicæ Laureæ Hono-
" rem ipse Nobis detulit, eâque Occasione Monumentum Scriptô exaratum reliquit, quô de propensa
" nostra ergà sanctiores Discipinas Voluntate honorificè testabatur, majoraque de Nobis expectari de-
" clarabat, si, quemadmodùm animati tunc videbamur, in instituto Curriculo persisteremus.

" AMPLAM hanc Aulam (*Bibliothecam Casanatensem*), in qua nunc considemus, Nos ipsi à Fundamen-
" tis excitari olim vidimus, mox omnigenâ litterariâ Supellectile ornari, ità ut inter insigniores universi
" Orbis Bibliothecas meritò accenseatur; eandemque postqùam studiosorum Commodo patefieri con
" speximus, cum primis adire certavimus, & frequentare nunquàm destitimus, donec impositæ Nobis
" alterius Generis Curæ Nos aliò avocarunt.

" LONGIORI autem Vitæ nostræ Cursu, quem, paucis detractis Annis, in Urbe egimus, Nemo ex So-
" dalibus vestris fuit vel Dignitate, vel Sapientiâ, & Doctrinâ excellens (fuerunt autem excellentes per-
" multi) qui Nos omni Officiorum Genere, & præcipuâ quâdam Amicitiæ Necessitudine complexus
" non fuerit: Sed reliqua multa omittentes, hoc unum commemorabimus, sublimem Cardinalatûs Dig-
" nitatem, quam immerentes adepti fuimus, eximiæ ergà Nos Liberalitati Sanctæ Memoriæ Benedicti XIII,
" Pontificis Maximi, & Ordinis vestri olim Alumni, unicè à Nobis deberi.

" REGRESSI deindè Bononiam Patriam nostram, vigentem in ea invenimus Memoriam Rerum a
" Sancto Dominico Patriarcha vestro in ea gestarum, tùm scilicet insignium Peccatorum, qui assiduis il-
" lius Concionibus permoti à Semita Iniquitatis ad Viam Salutis revocati fuerunt (*a*); tum Virorum
" Doctrinâ & Sanctitate illustrium, qui in ea Urbe Sodalitati vestræ Nomen dederunt (*b*); tùm etiàm
" Generaliùm Comitiorum, quæ prima omnium Ordinis vestri ibidem habita fuerunt, in quibus ipsius
" Ordinis Præfectura eidem Sancto Dominico Fundatori communibus Suffragijs delata fuit (*c*); denique
" Cives nostros cum incredibili Animi nostri Lætitia perpetuo vidimus Obsequijs & Votis celebrare Se-
" pulchrum Patriarchæ Vestri, qui Bononiæ ex hac Vita decedens (*d*), pretiosum ei Civitati reliquit
" Corporis sui Thesaurum, quod quidem augustô Mausoleô conditum ibidem summa cum Religione as-
" servatur. In ipsa verò Administratione Archiepiscopalis Officij, quod ibi pluribus Annis gessimus, Ocu-
" los sæpe convertimus ad præclara Gesta Jacobi Boncambij, qui ex ordine vestro ad Bononiensem Eccle-
" siam regendem assumptus, tantâ in Verbi Dei Prædicatione Famæ Celebritate floruit, ut finitimarum
" Civitatum Populi, quemadmodùm Historiæ nostræ testantur (*e*), ad illum audiendum, percipiendamque
" ex illius Ore Salutis Scientiam certatim confluxerint.

5 S 2 " POSTQUAM

(*u*) Hunc immortalis Memoriæ Purpuratum videsis in ***Hibernia Dominicana*** Pag. 403, 406, 408, & 409; & in hoc *Supplemento* Num. XLVIII. Lit. n, & Num. XLIX.

(*a*) *Flaminius* in Vita *S. Dominici* Lib. 2. Fol. 47. & Tom. 1. Annalium Odinis Prædicatorum ad Annum 1219. Num. 37.

(*b*) *Fr. Jordanus* in Vita *S. Dominici* Num. 35. *Flaminius* Loc. cit. *Malvenda* in Annalibus Sacri Ordinis Prædicatorum ad Annum 1219. Atque eod. Tom. 1. Annal. Ord. Præd. Locô citatô.

(*c*) Die XVII. Maij MCCXX. cit. Tom. 1. Annal. Ord. Præd. ad Annum 1220. Num. 39.

(*d*) Die VI. Augusti MCCXXI. cit. Tom. 1. Annal. Præd. ad Annum 1221. Num. 25 in Fine.

(*e*) *Sigonius* Lib. 2. de *Episcopis Bonomiensibus* ad Annum 1244.

« Postquam verò, nihil tale promeriti, ad supremum Pontificatûs Apicem devenimus, propensa « nostra ergà Dominicanam Familiam Affectio, suprà quàm dici potest, excrevit. Apostolicam enim « Beati Petri Cathedram Tropheis suis exornant Tredecim ex Alumnis vestris, qui à Romanis Pontifici-« bus, post accuratissimum Rerum omnium Examen, in Sanctorum Numerum relati fuerunt, quos inter « Sanctus Pius V, Prædecessor noster, pro cujus Canonizatione, dùm in Minoribus constituti Advocati « Consistorialis Munere fungeremur, Operam, Laboresque nostros impendisse gloriamur; & Sanctæ « Catharinæ de Riccijs, quam Nosmetipsi Sanctarum Virginum Catalogo adscripsimus *(f)*. Præterea « novemdecim e vestris Sodalibus ejusdem Apostolicæ Sedis Decretô, in Beatorum Numerum ritè coopta-« tos invenimus: Ex his verò decem, vel Nobis, dùm Promotoris Fidei Munus sustineremus, Studia « nostra conferentibus, vel Nobis ipsis è Pontificio Throno decernentibus, is Honor delatus fuit. Hunc « ipsum Apostolicum Thronum quatuor ex Ordine vestro Pontifices antè Nos tenuerunt, videlicet, Inno-« centius V, quem Sanctus Antoninus insigni Laudis Præconiô commendavit *(g)*, Benedictus XI, ex Bea-« torum, quem innuimus, & Pius V, ex Sanctorum, de quibus diximus, Numero, ac denique Benedictus « XIII, cujus Virtutum, & rectè Factorum Testes Nos ipsi fuimus. Quòd si fortè reliqua Familiæ « Vestræ Ornamenta, & in Ecclesiam Catholicam Promerita ex Animo nostro excidere unquàm potuis-« sent, hoc tamen profitemur, nullô unquam Tempore evenire potuisse, ut è Memoria nostra « dilaberetur Theologorum Princeps, Scholarum Angelus, Ecclesiæ Doctor, præclarum Or-« dinis vestri Sydus, Sanctus Thomas Aquinas, cujus Doctrina complures Romani Pontifices « ces, Prædecessores nostri, perhonorifica dederunt Testimonia *(h)*; quemadmodùm etiam Nos ipsi « in Libris, quos de varijs Argumentis conscripsimus, postquàm Angelici Doctoris Sententiam diligen-« tèr scrutando percepimus, atque suspeximus, admirabundi semper, atque lubentes eidem adhæsimus « atque suscripsimus; candidè profitentes, si quid boni in ijsdem Libris reperitur, id minimè Nobis, sed « tanto Præceptori totum esse adscribendum.

« Hactenus, dilecti Filij, de hodierni Operis, cui præfuturi fuimus Gravitate, ac de Paterna « prorsùs Benevolentiâ, & singulari Existimatione, quâ Ordinem vestrum justissimas ob Causas superiùs « expressas, aliasque his facilè adjiciendas, prosequimur. Reliquum est, ut de ipsa Re, quam hìc « peracturi convenistis, id est, de Electione Magistri Generalis ejusdem Ordinis vestri, aliqua attinga-« mus. Verùm quid unquàm afferre poterimus, quod jam probè non teneatis, quodque unusquisque « vestrûm ab inclyto, quem proximè laudavimus, Præceptore Thomâ Aquinate non didicerit? Si dice-« mus, hujusmodi Magisterium ei deferendum esse, qui omnium optimus inter Vos habeatur; si dice-« mus non eum esse omnium optimum, qui solâ Vitæ Sanctimoniâ cæteris antecellat, sed qui præter Morum « Probitatem, quæ quidem necessaria est, alijs quoque Virtutibus, atque Animi Dotibus, ad rectè regen-« dam Familiam idoneis, instructus comperiatur; nihil porrò dicemus, quod in Operibus Angelici « Doctoris egregiè constabilitum, & à Vobis jampridem lectum, atque animadversum non fuerit (i). Si « dicemus, Suffragia vestra, sepositis peculiaribus Affectionibus, & propriæ Utilitatis Respectu, nil aliud « intueri debere, quàm eorum Virtutes, & Merita, quorum Electio Vobis Animo obversatur; nihil di-« cemus, quod non egregius vester Præceptor tradiderit (k). Itaque nil aliud Nobis dicendum superest, « nisi, ut id agatis, quod Vos Præceptor ille vester agendum docuit, utque tales Vos exhibeatis, quales, « dum alias Electiones ab alijs celebrari audistis, eos se præstare oportere dicebatis, qui in eis Suffragium « laturi erant. Quibus maximè Rebus Ordo vester indigeat, Vobis potissimùm debet compertum esse. « Quis huic sustinendo Muneri idoneus, qui suprà cæteros ad id aptus, & benè regendi capax videatur, « cognoscere Vos arbitramur. Ne autem in Errorem Vos labi fortè contingat, supplices iterùm, ut anteà « Vos sæpè fecisse putamus, ad Deum Patrem Luminum Preces effundite, ac Patrocinium, & Opem « Sancti Dominici Patriarchæ Vestri, aliorumque Sodalium vestrorum cum Christo regnantium, quique « inter Beatos, vel Sanctos ab Ecclesia coluntur, Vobis deposcite: Dùm Nos intereà, qui vestris hisce « Comitijs non alio Fine intersumus, quàm ut vestram in ferendis Suffragijs Libertatem salvam, & « incolumem præstemus, novi Magistri Generalis Electionem, à Vobis jamjàm perficiendàm, Apostolicâ « Benedictione nostrâ prosequimur, & in antecessum amantissimè complectimur."

Hanc Humanitatis, Amorisque plenam Orationem gratissimô, ut decuit, Animô exceperunt Patres universi; atque in hanc Sententiam omnium Nomine, peractâ Electione, Gratias Summo Pontifici egit Reverendissimus Pater Procurator Generalis.

Gratias

(f) Die XXIX. Junij MDCCXLVI.

(g) 3. Part Chronicor. Tit. 20. Cap. 3.

(h) Tom. 8. *Bullarij Ordinis FF. Prædicatorum*, in Tract. *de Consensu Bullarum* Tit. 6, Quæst. 2. per tot.

(i) *S. Thomas*, quodlib. 8. art. 6. & quodlib. 4. art. 23 ad 12; & quodlib. 6. art. 9; & quodlib. 4. art. 15; & 2. 2. quæst. 63. art. 2. in corp.

(k) Locis citatis.

Gratias acturus maximas Sanctitati Vestræ, Beatissime Pater, pro amplissimo, atque immortali Beneficio, quô universus Ordo Prædicatorum hodiernâ Die à Sanctitate Vestra honestatus est, etiamsi nullam existere tantum posse ingenij Ubertatem, tantamque dicendi Copiam, aut tàm incredibile dicendi Genus, intelligo, quô quisquam possit summa Tua, Beatissime Pater, in Nos promerita non modò orando complecti, sed percensere numerando: Hoc tamen unum tanti esse sentio, ut nihil aut majus, aut liberalius excogitari posse videatur. Equæ enim aut nostra, aut Ordinis nostri tanta fuit Dignitas, ut Comitia nostra Pontificiæ Majestatis Adventu, ac Præsentiâ, hoc etiam tam splendidô, ac nobili Comitatu, illustrarentur? Ac quòd Sanctitas Vestra Pontifices Maximos Prædecessores suos, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinales ex Ordine Prædicatorum ad amplissimos illos Honorum Gradus evectos, ipsumque Ordinem, ejusque Alumnos, præsertim verò Angelici Magistri nostri Sancti Thomæ Aquinatis Doctrinam tot, tàmque insignibus Laudibus extulerit; Nos quidem omnès non solùm incredibili Voluptatis Fructu, tantâ istæ Benevolentiæ Significatione, complevit; sed traduxit etiam in maximam Admirationem Sapientiæ, Doctrinæ, atque Eruditionis Sanctitatis Vestræ incredibilis, ac planè singularis. Quamobrem quæ Nobis anteà Familiæ nostræ Ornamenta jucunda semper fuerunt ipsa per se, erunt profectò deinceps propter insigne Sanctitatis Vestræ Præconium, & Laudationem, multo jucundiora; horumque adeô Comitiorum, hujusque & Dei, & Loci Memoria, nulla unquam Oblivione delebitur, sed vigebit semper ad Prædicationem totius Ordinis sempiternam. Intereà Deum Optimum Maximum, cujus scilicet Voluntati faustam, fortunatamque hujus Diei Lætitiam acceptam referimus, oramus obtestamurque, ut Sanctitatem Vestram ad communem totius Christianorum Republicæ, atque ad singularem nostri Ordinis Felicitatem, sospitem quamdiutissimè, atque incolumem conservet.

XXXIV. Post *Benedictinam* istam Allocutionem facilè adducor ad aliam excribendam ejusdem Sapientissimi Pontificis Allocutionem, non minùs præclaram, eòque faciliùs quia tota est de Missionarijs, Causâ Fidei Catholicæ necatis, quatuor nempè *Hispanis*, Ordinis Prædicatorum Alumnis. Ex Actis impressis Capituli Generalis *Romæ* 1756. Pag. 24.

" ALLOCUTIO

" Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI PAPÆ XIV habita in Consistorio
" Secreto Feriâ Secundâ Die 24 Januarij 1752, de pretiosa Morte FRANCISCI
" SERRANI, ex Ordine Prædicatorum, Episcopi Tipasitani, Vicarij Apostolici Provinciæ
" Fokiensis in Regno Sinensi, JOACHIM ROYO, JOANNIS ALCOBER, & FRANCISCI
" DIAZ, ejusdem Ordinis Dominicani Sacerdotum.

" VENERABILES FRATRES.

" Tertius jàm Annus est, ex quo Nos hoc ipso in Loco pretiosam Mortem (*l*) Petri Martyris " Dominicanæ Familiæ, Mauricastrensis Episcopi, & Apostolici Provinciæ Fokiensis in Imperio Sinarum " Vicarij, Vobis exposuimus; quô quidem Tempore certiores Vos etiam facere non prætermisimus, " quatuor alios Dominicanæ ejusdem Familiæ Religiosos Viros esse, qui in Carcere detinebantur, quique " non longè ab eo erant, ut eandem Damnationis Sententiam subirent, & pro Christiana Religione Vitam " amitterent. Ibi autem cùm Nos antiquam Ecclesiasticam loquendi Rationem secuti, illos *Martyres* " *dissignatos* nominaverimus, nunc Mortis eorundem, & feralis Executionis atrocis Sententiæ Nunciô ac" ceptô, *Martyres consummatos* eosdem appellandos judicamus, quô etiam Nomine Mauricastrensis Epis" copus à Nobis fuerat appellatus: Illud Successoribus nostris integrum reservantes, ut *Martyres vindi-* " *cates* illos pronuncient, postquàm Probationum Examen institutum, atque peractum fuerit, & quæ " de illorum Gestis relata huc transmissa sunt, à veridicis licèt Fontibus profecta, authenticis Docum" entis fuerint comprobata; & postquam Dei Optimi Maximi Benignitas Signis ac Miraculis manifestare " dignata fuerit, quantoperè horum Servorum suorum Holocaustum Divinæ Majestati Suæ fuerit accep" tum: Cùm Sanctæ huic Apostolicæ Sedi hoc in More positum, & constanti Lege firmatum sit (*m*), " ut ad veri Martyris Approbationem minimè procedat, nisi Supernaturalia Signa, atque Prodigia pari" ter accesserint.

" Horum, qui nuperrimè pretiosam Mortem obierunt, Nomina sunt: Franciscus Serranus, Joachim " Royo.

(*l*) In Allocutione habita in Consistorio secreto Die 16. Septembris 1748.

(*m*) In Opere, quatuor Libros *in Foilo* complectente, quod *Benedictus* ipse XIV, dùm Cardinalis esset, lucubravit, Libro scilicet 3. Cap. 27. Num. 8. & Cap. 29. à Num 6. ad ulti mum.

" Royo, Joannes Alcober, & Franciscus Diaz. Est autem probè Nobis compertum [illegible] *Marty-*
" *rem non facere Pœnam, sed Causam*; [illegible] tamen [illegible] Nobis hoc Loco persequenda [illegible],
" et Verum [illegible], [illegible] quæ huc ad Nos pervenerunt. Monumentis [illegible]
" Sacerdotes [illegible] Tyranni Jussu [illegible], propter [illegible] Animum, quem ipse contra Christianam
" [illegible] in cujus Prædicatione ipsi Sacerdotes [illegible], atque indefessâ Curâ se exercebant, [illegible]
" [illegible] Martyrium Christianâ Æquanimitate, ac Fortitudine acceptum fuisse, ejusdem Sanctæ Reli-
" gionis Causâ, cujus asserendæ tanto Amore flagrabant; cum de hac Re [illegible] Tyrannum [illegible]
" [illegible], cum ex hoc ipso Loco [illegible] Episcopi [illegible] Vobis [illegible]
" Persecutionem, quæ in Fidei Odium contra [illegible] Episcopum excitata [illegible]; & [illegible],
" quorum [illegible], Causa communis est. [illegible] hic Nobis adjungendum est, Religiosis [illegible]
" [illegible] Animo Mortem subiisse, immanesque Cruciatus, qui a Tyranno ipsi Morti [illegible],
" [illegible], verum & ante gravissimas Ærumnas, atrocibusque Contumelias in ipso Carcere [illegible] ferè An-
" norum [illegible] confectam fuisse, ut satis apposite de illis dici possit, quod (*o*) *in* [illegible]
" *semetipsos sicut Dei Ministros, in multa Patientia, in Tribulationibus, in Necessitatibus, in Angustijs,*
" *in Plagis, in Carceribus, in Seditionibus, in Laboribus, in Vigilijs, in Jejunijs.*

" Nostræ huic Allocutioni Finem hic ponere propositum Nobis fuerat. Verùm, cùm in percur-
" rendis Schedis, per Viros Fide dignos Nobis traditis, atque transmissis, insigniora quædam, ac præ-
" cipua deprehenderimus: Minimè grave Vobis esse cupimus, si in ijsdem exponendis paululùm Vos
" etiam detineamus.

" Pater Franciscus Serranus Ætatis Annum agebat quinquagesimum secundum, Annos autem un-
" vemdecim in Sancta Sinensi Missione impenderat. Pater Joachim Royo Ætatis erat Annorum sex &
" quinquaginta, quorum tres suprà triginta Apostolicum Munus in Sinensi item Missione exercuerat.
" Pater Joannes Alcober Annos habebat quadraginta duos, horum verò duodeviginti in obeunda Sacra
" eadem Missione exegerat. Pater Franciscus Diaz tertium suprà trigesimum numerabat Annum, Spa-
" tiô autem Annorum novem divini Verbi Præco ibidem fuerat. De Laboribus eorum, de fervente
" asserendæ Christianæ Religionis Studio, ipsarumque Missionum Fructu in Tabularijs Congregationis,
" Propagandæ Fidei Negotijs præpositæ, plurima extant Monumenta, quorum opportunô Tempore erit
" ut debita Ratio habeatur: Quoniam, licèt pro Martyrio satis sit Mors in Christianæ Fidei Odium il-
" lata, eademque pro Christi ipsius Amore sanctè obita, ac tolerata; non inficiandum tamen est diutur-
" nam christianarum (*p*) Virtutum Seriem, anteacto Vitæ Cursu heroicè exercitarum, ad veram Mar-
" tyrij Declarationem permultùm conferre.

" Neminem autem, nisi Ecclesiasticæ Historiæ admodùm imperitum, ignorare arbitramur, Tyran-
" norum Morem fuisse, ut enormis cujuspiàm Delicti Notâ Martyres infamarent, ad Odium contrà ipsos
" concitandum, ut scilicèt illam, quæ indè redundabat, Invidiam effugerent, quod propter solum Chris-
" tianæ Religionis Exercitium, ac Professionem, eosdem interficiendos mandarent (*q*).

" Idem etiàm in quatuor horum Sacerdotum Martyrio evenisse comperimus, eo tamen Discrimine,
" quod cum alij Tyranni in eorum Calumnia obstinatè usque perstiterint, eâdemque fulti Mortis Sen-
" tentiam pronunciaverint; hìc contrà Ethnici Judices, & Idolatræ minimè veriti sunt Sacerdotes nos-
" tros innocentes declarare, quoad ea pertinebat, quæ de enormibus Vitijs falsò ipsis objecta fuerant;
" quibus Rebus Tyrannus minimè deterritus, & contrà Christi Fidem infensior effectus, Laqueó eosdem
" interimendos crudeliter mandavit.

" Cum inter Sententiæ Pronunciationem, ejusdemque Executionem, aliquod Temporis Spatium inter-
" cessisset, ex quo Sinensis Imperator illam suspendi mandaverat; Fama non inanis percrebuit, & quæ
" ad piorum usque Sacerdotum, qui in Vinculis detinebantur, Aures pervenit, fore ut capitalis Pœna in
" Exilium á Regni Finibus commutaretur. Magna autem in hoc Nuncio Vis inerat, ut de eorum
" Animo, ac Proposito verè dijudicari posset. Nam, si ipsi hujusmodi Nuncio lætati forent, id quodam-
" modò minoris Roboris, ac Fortitudinis Indicium esse potuisset, & cujusdam Affectionis, quâ temporali
" Vitæ adhærerent; quæ omnia heroicæ Martyris Fortitudini opposita sunt: Contrá verò si contristati
" essent, Suspicio quædam exoriri indè poterat vanæ cujusdam Gloriæ, quam in Morte fortiter oppe-
" tenda ijdem sibi proposuissent; quâ vanâ profectò Gloriâ Pseudo-Martyrum hæreticorum Mortes in-
quinatæ

(*n*) Ex *S. Augustino* Epist. 204. Num. 4.
(*o*) Verba sunt Apostoli Epist. II. *ad Corinthios* Cap. VI. Vers. IV. & V.
(*p*) Vedesis laudati Operis Librum I. Cap. 27. Num. 2. & Cap. 29. Num. I. & 2.
(*q*) Consulendus Lib. 3. Cap. 13. Num. 7. & seq. & Num. 12.

" quinatæ sunt (r). Verùm eorundem Acta descripta, atque hûc transmissa dum leguntur, heroica in " quatuor hisce Religiosis Viris ad divinam Voluntatem Conformatis elucescit, paratus æquè ac promptus sivè ad Exilium, sivè ad Mortem Animus, prout divinæ Voluntati complacitum foret, cui Vitam " suam, Mortemque pariter consecraverant.

" Postremo autem Nemo Vestrûm procul Dubio est, cui illa ignota sint, quæ celebri Fischerio " Rosensi Eiscopo (s) acciderunt. Hic Henrici VIII Angliæ Regis Jussu in angusto Carcere cúm de- " tineretur, quod Legi illi adhærere recusasset, quâ, Rex Supremum se Anglicanæ Ecclesiæ Caput con- " stituerat, purpureus eidem Galerus á Pontifice Paulo III per idem Tempus transmissus fuit. Nos Pa- " trem Franciscum Serranum, jam Carcere in Odium Christianæ Religionis conclusum, datis Apostoli- " cis Literis, Episcopum Tipasitanum constituimus, & Provinciæ Fokiensis Apostolicum Vicarium de- " signavimus, additâ Declaratione Coadjutoris cum futura Successione in Locum Antistitis Mauricas- " trensis. Pontifici Paulo III Rosensis Vincula nota erant: Ignotum verò Nobis erat, Serranum item " vinctum teneri. Hoc duntaxát Discriminis inter unum, atque alium intercedit. Cæterùm utriusque " idem Finis fuit; cúm, quemadmodúm Cardinalitia Insignia nihil aliud Rosensi tribuerunt, nisi ut pro- " fundæ Humilitatis Actum exerceret, & præclarum Testimonium acciperet, quanta Virtutis illius Ra " tio apud Pontificem esset; sic ex nostris Apostolicis Literis nihil aliud Serrano tributum est, nisi Ar- " gumentum, quanti etiam Nos illum meritò faceremus; quæ quidem nostra de illo Æstimatio præcla- " ris Humilitatis præcipuæ Testimonijs aucta est, & obsequiosæ Obedientiæ suæ, quam Nobis per idem " Tempus exhibuit. Et quemadmodum Cardinalitius Galerus, á Paulo III Rosensi transmissus, Vitam " illi incolumem minimè præstitit, quam idem paulò post pro Sancta Religione libenter devovit; sic ne- " que Episcopalis, ac Vicariatûs Apostolici Dignitas Serrano á Nobis collata gloriosæ eundem Martyrij " Palmæ expertem fecit.

" Hæc unt præcipua, Venerabiles Fratres, quæ de strenuis hisce quatuor Jesu Christi Athletis Vo- " bis exponenda esse censuimus. Cæterùm eam Nos Quæstionem in Medio relinquendam existimamus, " uter duorum Ordinum, Dominicanus, an Franciscanus, primus fuerit, qui sanctas in Sinensi Imperio " Missiones perageret. Illud quidem certè affirmabimus, ad hæc usque Tempora decem ex Dominicana " Familia Viros numerari (t), qui in Sinensi Missione Mortem pro Christi Fide per inaudita Tormenta " appetierunt; quorum quidem Causæ in Sacrorum Rituum Congregatione aliæ jam introductæ, aliæ " verò proximæ sunt, ut introducantur. Quamobrem, Venerabiles Fratres, quoniam Nemini Vestrûm " ignotus est infelix Status, quô propter atroces Persecutiones sancta illa Missio in præsens redacta est, " restat jam, ut ferventes pro illa conjunctis Votis divinæ Majestati Preces porrigamus, magnâ Spe freti " ut eadem de excelso Gloriæ suæ Solio Nobis benignè annuat; quoniam Abrahamo interroganti (u): " *Quid, si inventi ibi fuerint decem?* Respondit: *Non delebo propter Decem.*

XXXV. Pag. 186. Lit. e. Ubi agitur de Urbe *Dubliniensi*, subjunge——Insuper Antiquitas ejus haud obscurè colligitur ex *Libro Nigro* Ecclesiæ *Christi* mox recensendæ, ubi hæc legere est: *Fornices fundati fuere à Danis antè Adventum S. Patritij in Hiberniam, quô Tempore Ecclesia Christi in ea non erat Forma, qualem nunc exhibet; quarè S. Patritius Missam celebravit in uno ex Fornicibus, qui* Fornix S. Patritij *nuncupatur usque in bodiernum Diem. Ipseque S. Patritius prophetavit, Ecclesiam Christi eo in Loco ædificatum iri futuris Temporibus.* Succinit *Jacobus Usserius*, Archiepiscopus *Armacanus* Acatholicus, *de Britannicarum Ecclesiarum Antiquitatibus*, Pag. 459. Porrò *S. Patritius* in *Hiberniam* advenit Anno Æræ Christianæ 433, ibique gloriosam efflavit Animam Anno 493, Ætatis suæ 120, Apostolatûs 60. Quod si objiciat quispiam, *Danos* haud fuisse *Dublinij* usque ad Annum 795, ut ex genuinis constat Historijs: Facilè respondebitur dicendo, id verum esse de *Danis* quâ Prædonibus & Expugnatoribus, non verò de *Danis* quâ Mercatoribus, & Piscatoribus, hi quippe in maritima ista *Lageniensium* Plaga versabantur ab Initio Sæculi Ecclesiæ Quarti, ijsdem ut ex Historijs luculentissimè patet. Cæterùm longè antè Tempora ista extabat *Dublinium*, Nuncupatum *Eblana Civitas* à *Ptolomeo*, insigni Geographo, qui floruit Anno Christi 140.

Quod

(r) Item Lib. 3. Cap. 20. Num. 12. & seq.

(s) Is fuit *Joannes Fisher*, Episcopus *Rosensis*, vulgò *Rochester*, necnon S. R. E. Cardinalis, qui sub *Henrico* VIII pro Primatu *Romani* Pontificis Capite plexus est *Londini* 22 Junij 1535, sicut & Eques *Thomas Morus*, Regni Cancellarius.

(t) Sex memorantur in laudata ejusdem Summi Pontificis Allocutione, habitâ Die 16 Septembris 1748: Quatuor alij sunt, qui in hac Allocutione recensentur.

(u) *Genesis* Cap. XVIII. Vers. XXXII.

Quod si recentioris Nomenclaturæ Etymologiam percipere aveas, scias oportet quod *Dubblien* hibernicè idem est ac *Nigræ Thermæ* latinè, ut disertè expendit Author Vitæ *S. Caemgeni*, vulgò dicti *Kevani*, alijs *Kevini*, transcriptæ ex Codice *Kilkenniensi* M. S. Cap. 30 his Verbis: *Et ipse S. Garbanus propè Civitatem* Atha-Cliath *habitabat, quæ est in in Aquilonali Lageniensium Plaga super Fretum Maris posita, & illud Scoticè dicitur* Dubh-lien, *quod sonat latinè* Nigræ Thermæ: *Et ipsa Civitas potens & belligera est, in qua semper habitant Viri asperrimi in Prælijs, & peritissimi in Classibus.* Porrò *S. Garbanus* Heremita erat, coævus & Amicus laudati *S. Coemgeni*, seù *Kevani*, alijs *Kevini*, primùm Abbatis, posmodùm Episcopi *Glendelacensis*, qui natus fuit A. D. 498, denatus verò Anno 608, Ætatis suæ Anno Centesimo Decimo, cujus meminit *Hibernia* nostra *Dominicana* Cap. I. Num. XII. Lit. c. Pag. 18. Confer Num. I hujus *Supplementi* Lit. u. Pag. 810.

XXXVI. Pag. 229. Lit. *t.* sub Finem, ubi refertur, inventam fuisse apud *Tarentum* Anno 1492 *S. Cathaldi* Prophetiam, Tabulis plumbeis insculptam, pro qua laudatur *Alexander ab Alexandro, Dierum Genialium* Lib. III. Cap. XV, adde.

Hujus porrò Rei (ut obiter dicam) meminit Eques *Waræus*, in *Annalibus Hiberniæ*, ad Annum 1492, ajens: " Hoc Tempore Prophetia *S. Cathaldi Hiberni*, Episcopi primùm *Rathenensis* in *Momonia*, quæ Provincia est Australis *Hiberniæ*, deinde *Tarentini* in *Italia*, plumbeis Laminis inscripta, *Tarenti* inventa fuisse dicitur, & *Ferdinando Primo* Regi *Arragoniæ* & *Utriusque Siciliæ* ostensa. " Mira, quæ tam de Prophetia ipsa, quàm de Inventione ejusdem traduntur, petas ex *Alexandro ab Alexandro*, qui tunc vixit, in *Genialium Dierum* Lib. 3. Cap. 15. De Monumentis publicis, & Libris olim plumbeis, vide etiam *Hermannum Hugonem* de *prima Scribendi Origine* Cap. 10.

Immo prælibatus Eques *Waræus* Lib. I. de *Scriptoribus Hiberniæ* Cap. I, ipsamet *Alexandri* Verba in Medium adducit, in hunc Modum enarrans: " Exitu Sæculi Quinti claruisse dicitur *Sanctus Cathaldus*, Patriâ *Momoniensis*, in bonis Literis Lismoræ educatus, factus posteà Episcopus *Rathenensis* " cùm Sedem suam per aliquot Annos laudabiliter rexisset, Peregrinationem *Hierosolymam* usque " suscepit. Deindè, ut ferunt, divinitùs admonitus, in *Italiam* profectus est, ubi *Tarentinus* evasit " Episcopus. *Genevæ* porrò *apud Lacum Lemanum, Cathaldum, ut Urbis Præsulem, ac Professorem* " *adoratum*, asserit *Raphael Volaterranus*, Commentariorum Urbanorum Lib. 3. De eo etiam ità *Alexander ab Alexadro*, Genialium Dierum Lib. 3. Cap. 15, qui vixit Anno 1500: *Quùm florente Fortunâ* Ferdinandi Primi *Regis* Arragonij, *Urbs* Neapolitana, *& Regnum nullis adhuc Belli Calamitatibus premeretur, satis constat* Cathaldum, *Sanctum Virum, qui abhinc Annis Mille Pontifex Urbi* Tarentinæ *præfuit, quemque Patronum* Tarentini *Cives venerantur, & colunt, Nocte intempestâ Ministro Sacrorum cuipiam, tunc Sacris initiato, & in casta Religione educato, semel atque iterùm in somnis apparuisse, ac monuisse, ut Libellum à se conscriptum quem in abdito Loco vivens abdiderat, in quo divina Arcana scripta erant, effodere, & protinùs ad Regem deferri curaret, qui quùm parùm Fidei Somnio dedisset, eâdem sibi per Quietem sæpiùs obversatâ Specie, quùm primò Diluculò solus moraretur in Templo, ipsum* Cathaldum, *qualis erat olim dùm in Vita ageret, Pontificiâ Veste, & Infulâ amictum, eidem Ministro planè vigilanti apparuisse, & prædixisse; ut posterâ Luce quùm primùm posset, Libellum à se conscriptum, in abdito Loco, quem in Somnis prædixerat, conditum effodere, & Regi deferre ne cunctaretur, Pœnam, nisi fieret, graviter comminatus. Posterâ Luce solemni Pompâ Ministrum cum Populi Comitatu ad Latebram, in qua longissimò Ævò Libellus latuerat, processisse; eumque plumbeis Tabellis obsignatum, & Clavis obseratum invenisse satis constat. In eo certum est, futurum Regni Excidium, Miserias, Calamitates, & luctuosa Tempora, atque instantia Mala, quæ posteà secuta sunt, Regi prædixisse. Et quod Experimentò docti, magnâ Mercede persolutum vidimus. Siquidem tanta Vis divinæ Prædictionis fuit, ut haud multò post, ipsum* Ferdinandum, *seù Deûm Irâ, seù Fatò insuperabili, quod vitari non potuit, in primo Belli Apparatu è Vita constet excessisse*, Carolumque Gallorum *Regem, ingenti coactâ Manu, innumeris Copijs* Neapolitanum *Regnum invasisse*, Alphonsumque Ferdinandi *Primogenitum, post Patris Obitum vix Regno assumptum, Regnò orbatum, turpi Fugâ velut in Exilio Diem suum obijsse.* Hæc ille."

XXXVII. Pag. 299 Lit. a. Ubi Sermo est de *S. Brigida* Virgine, *Hiberniæ* Patronâ, sub Finem istius Notæ addendum.

Cranium hujus S. Virginis vidi A. D. 1770, Die 11 Octobris, in Capella ejusdem Sanctæ *Brigidæ*, (diversum omninò à *Birgitta* Nomen) unâ ex tribus Capellis Ecclesiæ Prioralis *S. Joannis Baptistæ*, in Pago, cui Nomen *Lumiar*, qui unâ Leucâ a Metropoli *Ulyssiponensi* distat. Dixi *Prioralis*, quia neque Collegiata est, neque Parochialis, neque Conventualis, sed in ea Missam celebrat

celebrat Sacerdos Sæcularis, sub Titulo *Prioris*, cui tres subsunt alij Presbyteri, Beneficijs Simplicibus gaudentes. De *S. Brigida* nostra Officium & Missam celebrant quotannis Die primâ Februarij, quibus assistunt Consodales Confraternitatis in Honorem *S. Brigidæ*, inibi dudùm erectæ, eòque in prælibata Festivitate pro Benedictione adducuntur Jumenta, Oves, & Boves, universa insuper Pecora Campi. Favet porrò Traditio haud interrupta à Tempore immemorabili, cui suffragatur antiquissimus Lapis Index extrà & juxtà Portam Ecclesiæ in Muro cum hac Inscriptione, Verbis *Lusitanicis* conceptâ.

Aqui nestas tres Sepulturas jazem enterados os tres Cavalheiros Hibernicos, que trouxeraon A Cabesa da Bemaventurada Santa Brigida Vergem, Natural de Hibernia, cuja Reliquia esta nesta Capella. Pella Memoria do qual hos Officiaes da Meza da Bemaventurada Santa Mandaraon fazer esto em Janiro 1283.

LATINE

In tribus hisce Sepulchris humati jacent tres Magnates Hiberni, qui deportarunt Caput Gloriosæ Sanctæ-Brigidæ Virginis, in Hibernia ortæ, cujus Reliquiæ in Capella hac asservantur. In istius Rei Memoriam Consodalitas gloriosæ Sanctæ Monumentum fieri fecit Mense Januariò 1283.

XXXVIII. Pag. 335. sub Finem Lit. f. ubi agitur de Familia *Roche*, ac specialis fit Mentio Domini *Roche* de *Ballyndangan*, adde—Sed quidquid sit de hoc, Epitaphium laudati Domini *Roche* de *Ballyndangan*, in Ecclesia *S. Marciani* Fratrum Prædicatorum apud *Dertonam* (italicè *Tortona*) in Ducatu *Mediolanensi* (Priscis *Insubriâ*) ac Ditione Regis *Sardiniæ*, vidi Die 26 Augusti 1769, hisce Verbis in Marmore scalptum.

Dominus Raymundus
Lord de Roche,
Vicecomes de Fermoy,
Dominus Ballyndangan, Ballinlogh, Carrickdownan,
Balliglegnan, Ballyclogh, Glanworth, Bally-moch,
Bally-Hidon, Creg, Castletown-Roche, Kilworth, &c, &c,
Regni Hiberniæ
Par,
Ordinis Militaris SS. Mauritij, & Lazari
Commendatarius,
Peditum S. R. M. Regis Sardiniæ
Generalis, Locum Tenens,
Dertonæ, & annexarum Ditionum
Gubernator,
Mortuus quintô Kalendas Junij MDCCLXII,
Fidelium Orationes implorat.

XXXIX. Pag. 359 antè Verba Num. XIV. *Notandum decimò*, lege—Ast Litem hanc nuper diremit *Clemens* Papa XIII, Die 9 Decembris 1763, ut legere est in Synodo *Tusculana*, Pag. 693, his Verbis:

" Sacra Congregatio, Indulgentijs præposita, Decretum edidit 31 Martij 1759, approbatum à *Cle-*
" *mente* Papa XIII, 19 Maij 1759, quo declaravit Clausulam illam, in Indulgentiarum Brevibus inseri
" solitam, *qui verè pænitentes, & confessi, ac Sacrâ Communione refecti Ecclesiam visitaverint*, ità in-
" telligendam esse, *ut ab ijs etiam, qui sibi lethalis Peccati conscij non sunt, ad Indulgentiam consequen-*
" *dam Sacramentalis Confessio peragenda omninò sit; eadem verò suffragari etiam possit, si in Vigilia Fes-*
" *tivitatis expleatur.* Cùm autem mox quamplures supplices Libelli tùm Regularium Communitatum,
" ac præsertim Monialium, tùm etiam Parochorum, & nonnullorum Episcoporum pro suis Diæcesibus,
" eidem Sacræ Congregationi porrecti fuissent, quibus maxima exponebatur Difficultas, quæ persæpè

" incidit pro Sacramentali Confessione, sivè in Festo, sivè etiàm in Pervigilio peragenda; his permotus
" Precibus, ex Consilio, & Voto ejusdem Sacræ Congregationis, prælibatus Clemens XIII. 9 Decem-
" bris 1763, *Indultum concessit omnibus Christi fidelibus, qui frequenti Peccatorum Confessione Animam*
" *expiare studentes, semel saltem in Hebdomada ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere, nisi legitimè im-*
" *pediantur, consueverunt, & nullius lethalis Culpæ à Se post peractam ultimam Confessionem commissæ*
" *sibi conscij sunt, ut omnes, & quascunque Indulgentias consequi possint, etiam sine actuali Confessione,*
" *quæ cæteroquin juxtà præfati Decreti Definitionem ad eas lucrandas necessaria esset: Nihil tamen in-*
" *novando circá Indulgentias Jubilæi tàm ordinarij, quàm extraordinarij, aliasque instàr Jubilæi con-*
" *cessas, pro quibus assequendis, sicut & alia Opera injuncta, ità & Sacramentalis Confessio, Tempore in*
" *earum Concessione præscripto, peragatur.*"

XL. Pag. 371. Num. III, ubi Sermo de immissis Fratribus *Hibernis* in Possessionem geminati Cænobij *SS. Sixti & Clementis* de Urbe A. D. 1677, sub Finem dicti Num. III, hanc lege Notam:

NON abs Re erit in Medium afferre duo Acta scripta in *Registro Novitiatûs*, unum Annô antecedenti, alterum Annô subsequenti, in hunc Modum:

" Die 18 Octobris Annô Domini 1676. Horâ 23.

" EMINENTISSIMUS D. Fr. Vincentius Maria Cardinalis Ursinus, Titularis S. Sixti (*a*) in Ecclesia
" ejusdem Sancti Pontificis, adstantibus Eminentissimis S. R. E. Cardinalibus Alteriò, Ordinis Protec-
" tore, & Howardô (*b*) ex Ordine nostro assumptô, ac Reverendissimô Patre Generali Magistrô Fr.
" Joanne-Thoma de Roccaberti, & quàm plurimis tùm Religiosis, tùm Sæcularibus, Dominum Ada-
" mum Brown, Natione Scotum, Ætatis Anno 23, induit Habitu Clericali, eumque jussit vocari Fra-
" trem Andream-Adamum.

" Ita est *Fr. Andreas Tronus Prior.*"

" Die 17 Martij 1678.

" EGO infrascriptus Supprior, & Magister Novitiorum SS. Sixti & Clementis de Urbe testor, quod
" coràm toto Conventu post Primam in Choro S. Sixti Horâ 12 indutus fuit à Patre Magistro Thomâ
" Crassi, aliàs Cossoi (*c*), de Licentia Speciali A. R. P. Magistri Vicarij Generalis Provinciæ Hiberniæ
" (*d*), Habitu Clericali Novitiorum Christophorus O'Flin, Hibernus, Ætatis 23 circiter Annorum,
" cui Nomen impositum fuit Fr. Patritius (*e*). Cùm priùs examinatus & approbatus fuerit tàm in Li-
" teris, quàm in Moribus, ab Examinatoribus hujus Conventûs, & Patribus de Consilio, in Camera
" Patris Prioris.

" Itá est *Fr. Joannes Colmanus Supprior & Magister Novitiorum.*"

XLI. Pag. 374 Lin. 30, ad ly *Marrana* hæc apponenda est Nota, & quidem longiuscula. Quamquàm à Tempore illo *Clementis* Papa VIII Fratres (sicut & anteà Moniales sub præcedentibus Summis Pontificibus per 355 Annorum Seriem) quatuor Aquarum Uncijs (ut vocant) fruerentur, postmodùm tamen *Innocentius* Papa XIII eas Anno 1723 Fratribus subtraxit, ob Siccitatem illius Anni, & Aquæ Penuriam in Molendinis. Verùm, cessante hâc Causâ, *Benedictus* XIII, proximus *Innocentij* Successor, Fratres in pristinam Facultatem dictarum quatuor Aquæ *Unciarum*, quintâ superadditâ, benigné restituit Anno 1726. Utque Gratia ista Fratribus perpetuâ conservaretur Firmitate, Eminentissimo D. Cardinali *S. Clementis, Annibali Albano*, quà S. R. E. Camerario

(*a*) Evasit postmodùm *Benedictus* Papa XIII, identidem memoratus in *Hibernia Dominicana*, ut ex Indice Alphabetico liquet. Fuit porrò ejusdem Cænobij Instaurator.

(*b*) De eo, qui in hoc ipso *S. Sixti* Cænobio Novitiatum peregerat, crebra fit Mentio in *Hibernia Dominicana*, de ipsoque Sermo redibit in hoc *Supplemento* Num. LXXXI.

(*c*) Apud Nostrates passim scribitur *Coffy*. Iste porrò primus fuit ex *Hibernis* Prior geminati hujus Cænobij, *Urbinô* accersitus.

(*d*) *Joannis* nempè *O'Connor*, de quo sæpesæpiùs quà Procuratore Generali Provinciæ *Hiberniæ*, Definitore Capituli Generalis Anno 1670, &c, loquitur *Hibernia Dominicana*, ut ex Indice Alphabetico liquet.

(*e*) Fortasse quia Habitu indutus, ut præfertur, Die 17 Martij, Sancto *Patritio* sacrâ.

Camerario, mandavit, ut hujusmodi perpetuæ Concessionis Chirographum, à Sanctitate Sua 31 Decembris 1727 Manu propriâ subscriptum, Executioni confestim mandaretur, prout factum est 8 Januarij 1728. Instrumentum desuper à *Reverendæ Cameræ Apostolicæ* Secretario, Cancellario, atque Notario Publico confectum totius Rei Seriem ab Ovo, ut ajunt, integrè enarrans, asservatur in Archivo *S. Sixti* de Urbe, ut dudùm nupérque vidi Anno 1770.

POSTMODUM autem (ut in antecessum, sed commodè, hìc Loci referam) Reverendissimum Capitulum *Lateranense* Conventum nostrum citari fecit corám duobus Illustrissimis Prælatis, *Lateranensis* ejusdem Basilicæ Canonicis, prælibati *Marranæ* Fluvij Guardianis, ad reddendam Rationem de quinque recensitis Aquarum *Uncijs*. Quippè Fluvij istius *Camerlengus*, ut loquúntur Itali, à laudato Reverendissimo Capitulo institutus, prætendebat, Conventui nostro Fas non esse dandi hujusmodi Aquam Colonis, seû *Affictuarijs*, ut vocant, Horti majoris. Ast auditis utrinque Contendentium Momentis, præfati Illustrissimi Domini decreverunt, nostris Fratribus liberum esse, prædictas quinque *Uncias* in quoscunque applicare Usus, prout fusiùs refertur in Libro *Catastico*, ut ajunt, Conventûs *S. Sixti*, Fol. 117. Pag. 2. Instrumentum autem prælibatum est hujus Tenoris:

" *In Nomine Domini. Amen.*

" PRÆSENTI *Publico Instrumento cunctis ubique pateat evidenter, & sit notum, quod Anno à salu-*
" *tifera Nativitate Domini nostri Jesu Christi Millesimo Septingentesimo Vigesimo Octavo, Indictione VI,*
" *Die verò VIII Januarij, Pontificatûs autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini, Domini nostri*
" *Benedicti divinâ Providentiâ Papæ XIII, Anno IV.*

" ESSENDO state dalle sante Memorie d'Onorio III, Sisto V, e Clemente VIII, Sommi Pontefici con-
" cedute per Servizio, et Uso del Monastero di S. Sisto, oggi detto S. Sisto Vecchio, di questa Città,
" Oncie quattro dell' Acqua del Fosso della Marrana, alla Misura dell' Acqua di Trevi, conforme da
" Brevi dé sudetti Pontefici, et in Specie del detto Clemente VIII, soprà la Dismembrazione, et Appli-
" cazione del detto Monastero, et annessi, col Jus di dett' Acqua à Favore de Reverendi Padri Domeni-
" cani spedito in Data del Di 19 Gennaro 1602, qual Acqua in detta Quantità avendo goduta conti-
" nuamente sino all' Anno 1723, nel qual Tempo per la notoria Siccità, e Scarsezza dell' Acque, che
" in detta Staggione correva, gle fosse levata per accrescere L' Acqui alle Mole á Grano, che macina
" detta Marrana. Per il che essendo ricorsi li sudetti Padri del detto Convento alla Santità di Nostro
" Signore Papa BENEDETTO XIII, quale ordinasse al Reverendissimo Capitlo di S. Giovanni
" Laterano, mediante Monsignor Illustrissimo e Reverendissimo Camillo Paolucci, Arcivescovo d'
" Iconia (*f*), uno dè Canonici, che non solo restituissero á detti Padri le sudette Oncie quattro di dett'
" Acqua, che precedentemente godevano per via delle sudette benefiche Concessioni, ma inoltre quella
" gliel' augmentassero per un altra Oncia, e cosi in tutto dovessero godere per L' avenire Oncie cinque
" della dett' Acqua, alla detta Misura dell' Acqua di Trevi. Ed essendo mostrati pronti li sudetti Rever-
" endissimi Canonici d' obedire L' ordini della Santitá Sua fin dal di 31 Luglio 1726, restituissero alli su-
" detti Reverendi Padri del detto Convento le sudette Oncie quattro della dett' Acqua, ed in oltre
" quella gliel' ampliassero, et augmentassero sino ad Oncie cinque della detta Misura dell' Acqua di
" Trevi, con esserne stata apposta la Fistola nel detto Fosso della Marrana, conforme più diffusamente
" si esprime nell' Istromento soprá ciò stipolato per gl' Atti del Sfasciamonti, Notaro dell' Eminentissimo
" Vicario, al quale &c——E perche della detta Restitutione delle dette Oncie quattro d' Acqua, e res-
" pettivamente Concessione, ed Augmento dell' altra quinta Oncia fattali fare dalla Santità Sua, non
" ne apparisce alcuna Cautela, li sudetti Reverendi Padri Domenicani siano ricorsi alla detta Santità di
" Nostro Signore per L'approvazione delle Sudette Restituzione, nova Concessione, ed atti sudetti, e la
" Santitá Sua sotto il Di 2 Decembre prossimo passato commettesse all' Eminentissimo e Reverendissimo
" Signor Cardinal Camerlengo L' Estensione del Chrografo á Tenore della Domanda, che essi Padri fa-
" cevano, conforme dal Rescritto á Tergo del Memoriale data alla Santità Sua del Tenore sequente, cioé.

" BEATISSIMO PADRE—*Li P. P. Domenicani Ibernesi del Convento di S. Sisto Vecchio di Roma,*
" *umilissimi Oratori di Vostra Santità divotamente L'espongono, come essendo compiacuta la Somma Bontà di*
" *Vostra Santità benignamente riconcederli quattro Oncie d' Acqua della Fossa della Marrana, secondo la*
" *Misura dell' Acqua di Trevi, prima concesseli dalli S S. Pontefici Onorio III, Sisto V, e Clemente VIII,*

5 T 2 " *e tolteli*

(*f*) *Camillus* iste *Paulutius* (olim *Merlinus*) creatus fuit S. R. E. Presbyter Cardinalis Tit. *S S. Joannis & Pauli* à *Benedicto* XIV 9 Septembris 1743, denatus Episcopus *Portuensis*, & *S. Rufinæ*, 11 Junij 1763.

" *e tolteli nel Ponteficato d'Innocenzo XIII. E di più avendo la Vostra Santità sopragiunto un'altra*
" *Oncia della sopradetta Misura, co'l Consenso, ed intervento del Venerabile Capitolo de Signori Canonici*
" *di S. Giovanni Laterano, come Conservatori della detta Marrana, fu messa una Fistola delle dette cin-*
" *que Oncie d'Acqua nel Muro contiguo alla detta Fossa, che corrisponde all' Orto degl' Oratori per lor*
" *Servizio, come si vede per gl' Atti del Sfasciamonti, Notaro dell' Eminentissimo Cardinal Vicario.*
" *Per tanto ricorrono adesso alla Somma Bontà di Vostra Santità acciò si degni ordinare, o che L'Eminen-*
" *tissimo Cardinal Camerlengo, o Monsignor Tesoriere gli faccia un Chirografo per dette cinque Oncie d'*
" *Acqua, e particolarmente, che sia confermativo del Breve di Clemente VIII. Che della Grazia &c—*
" Fuori—*Alla Santità di Nostro Signore BENEDETTO XIII Papa, per li Padri Domenicani Ibernesi*
" *di S. Sisto di Roma*—Rescriptum.

" Ex Audientia Sanctissimi Die 2 Mensis Decembris 1727—Sanctissimus annuit juxtà Petita, & ad
" Dominum Cardinalem Camerarium pro Expeditione Chirographi, quibuscunque in contrarium non
" obstantibus—NICOLAUS CARDINALIS COSCIA. Loco ✠ Sigilli.

" In Esecuzione del qual Rescritto avendo la Santitá Sua il Di 31 Decembre prossimo passato segnato
" special Chirografo sopra la detta Approvazione, e respettivamenta nuova Concessione di dett' Acqua
" diretto al detto Eminentissimo Signor Cardinal Camerlengo, quale originalmente si inserisce nel pre-
" sente Istromento del Tenore come siegue.

" REVERENDISSIMO Cardinal Camerlengo. Essendoci stato rappresentato fin dal Principio dell'
" Anno 1726 dalli Padri Domenicani del Monastero, o sia Convento, di S. Sisto, detti di S. Sisto Vec-
" chio, di questa nostra Cittá, che essendo state da Onorio III, Sisto V, e Clemente VIII, nostri Prede-
" cessori, conceduto per Servizio del detto loro Convento quattro Oncie dell' Acqua del Fosso della Mar-
" rana alla Misura dell' Acqua di Trevi, conforme apparisce da Brevi de' sudetti Pontefici, ed in Specie del
" Breve del detto Clemente VIII sopra la Dismembrazione ed Applicazione del detto Monastero, ed annessi,
" e respettivamente *Jus* di dett, Acqua, spedito *sub Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris*
" *Die* 19 *Januarij* 1602, qual' Acqua in detta Quantitá avendo goduta continuamente, e pacificamente
" fin' all' Anno 1723, nel qual Tempo per la notoria Siccitá, e Scarsezza dell' Acque, che in detta
" Staggione correva, gli fosse levata per accrescere L' Acqua alle Mole á Grano, che macina detta
" Marrana; onde ricorsero da Noi, affinche volessimo provedere alle gravi Angustie, nelle quali si ri-
" trovavano per la Deficienza della dett' Acqua. Noi dunque non sapendo con che altro Remedio soc-
" correrli, ordinassimo á Monsignor Camillo Paolucci, Arcivescovo d' Iconia, che rappresentasse al Ca-
" pitolo e Canonici della nostra Basilica di S. Giovanni Laterano, come Conservatori della dett' Acqua
" della Marrana, che era nostra Intenzione, che non solo restituissero alli detti Padri del sudetto Convento
" le sudette Oncie quattro della dett' Acqua, che godevano per benefiche Concessioni de' sudetti nostri
" Predecessori, má inoltre quella gliel' accrescessero sino ad Oncie cinque della stessa Misura dell' Acqua
" di Trevi. Ed avendo ció detto Monsignor Arcivescovo d' Iconia riferito al detto Capitolo, li sudetti
" Canonici si mostrassero pronti d' obbedire alli nostri Ordini, ed in Esecuzione di ciò fin dal Di 31
" Luglio 1726, con L' Assistenza di Monsignor Caffarelli, uno de' Canonici deputato dal detto Capitolo,
" presente anche L' Architetto de Romanis, fossero non solo restituite alli detti P. P. del detto Convento
" le sudette Oncie quattro della dett' Acqua concedutali, come si è detto, da detti nostri Predecessori,
" ma anche un' altr' Oncia di piu, da Noi ordinata á Bocca, sicche in tutto di cinque Oncie della detta
" Misura di Trevi, con esserne stata apposta la Fistola nel detto Fosso della Marrana nello Stipite di
" Travertino, a Mano dritta, dove sono la Caditora, e l' Incastro in Cima al Vicolo, che vá alla
" Mola di S. Sisto, che resta nel Capo Croce della Strada incontro il Cantone del Muro dell' Orto
" del Convento, conforme più diffusamente apparisce dall' Istromento sopra ciò stipolato per L'
" Atti del Sfasciamonti, uno de' Notari del Reverendissimo nostro Vicario, al quale in tutto e per tutto
" S' abbia Relazione. E perche della detta Restituzione, e respettivamente nuova Concessione d' Acqua,
" non ne apprisce alcuna Cautela, e Giustificazione á Favore di detto Convento, fuori che detta Ap-
" posizione di Fistola; pericò ci hanno supplicato essi Padri á volergli confermare le sudette Concessioni
" antiche fatteli di dett' Acqua da nostri Predecessori, e Restituzione, e nuova Concessione respettiva-
" mente della detta quinta Oncia fattagliene da Noi assieme con le Risoluzioni, ed ogn' altro Atto
" sopra ciò fatto dal detto Capitolo, e Canonici.

" Onde Noi considerando L' Istanza sudetta esser ragionevole, abbiamo stabilito compiacerli nella loro
" Domanda, come in appresso. Quindi è, che col presente nostro Chirografo, in cui vogliamo, si abbiano
" per expresse, e di Parola in Parola, inserte le Concessioni delle sudette Oncie quattro della dett' Acqua,
" fatte in qualunque Modo á Favore del detto Convento e Padri di S. Sisto dalli sudetti nostri Predeces-
" sori Onorio III, Sisto V, e Clemente VIII; gl' Ordini come sopra da Noi dati a Bocca, non solo per
" la Restitutzione delle dette Oncie quattro, má anche dell' Augmento sino alla quinta Oncia; le Riso-

" luzioni

" luzioni sopra ciò prese dal detto Capitolo, e Canonici di essa Basilica; L' istromento dell' Apposizione " della detta Fistola, come sopra stipolato per detti atti del Sfasciamonti; ed ogni, e qualunque altra " Cosa, quantosivoglia necessaria ad exprimersi: Di nostro Moto proprio, certa Scienza, e Pienezza " della nostra Potestá assoluta, ordiniamo á Voi, che per Cautela, e perpetua Giustificazione del detto " Convento, e Padri di S. Sisto, in Nome nostro, e della nostra Sede Apostolica, confermiate á Favore " de' medesimi, a quando faccia di Bisogno *Jura Juribus addendo*, e non altrimente &c, di nuovo conce- " diate, e doniate, siccome Noi confermiamo, e di nuovo concediamo, e doniamo, anche per Via di " Donazione gratuita, et irrevocabile, che si dice fare fra' vivi, et in ogni altro Modo megliore non " solo le Concessioni antiche delle sudette Oncie quattro della dett' Acqua della Marrana, futtagliene dai " sudetti nostri Predecessori, ma' anche l' altra quinta Oncia di nostro Ordine (come si è detto) fatagli " augmentare, come pure confermiate, et approviate, siccome Noi confermiamo, et approviamo, le " Risoluzioni sopra ciò in qualsivoglia Modo, prese dal detto Capitolo, e Canonici della detta Basilica; " L'apposizione di detta Fistola; et ogni, e qualunque altro Atto á tal Effetto, con stipolargliene anche " publico Istromento, et in esso obligare all' Osservanza di ciò, che prumetterete il Fosso della detta " Marrana, et il detto Capitolo, e Canonici della detta nostra Basilica, e loro Beni, et Effetti nella più " ampla Forma della Reverenda Camera Apostolica, con le solite Clausole, è farete tutt' altro, che per " L' effetto sudetto stimarete necessario, et opportuno, perche cosi e la Mente, e Volontà nostra expres- " sa: Volendo, e decretando, che il presente nostro Chirografo, benche non ammesso, ne registrato in " Camera, e ne suoi Libri, á Tenore della Bolla di Pio IV, nostro Predecessore *de registrandis*; vaglia, " et abbia sempre, et in ogni futuro Tempo, il suo pieno Effetto, Esecuzione, e Vigore con la nostra sem- " plice Sottoscrizione, ne segli possa mai opporre di Subrezzione, Obrezzione, ne di verun' altro Vizio, " o Difetto della nostra Volontà et Intenzione, et ancorche non vi siano stati chiamati, citati, ne sentiti " preventivamente il sudetto Capitolo, e Canonici di detta Basilica, et altre qualsisiano Persone, che vi " avessero, ò pretendessero avervi qualunque Interesse, non ostanti le Bolle di Simmaco, Paolo II, Paolo " IV, e del detto Pio IV *de Rebus & Bonis Ecclesiæ non alienandis*; l'altra del detto Pio IV *de registran-* " *dis*; la Regola della nostra Cancellaria *de Jure quæsito non tollendo*, li Brevi, Moti proprj, Chiro- " grafi, e Constituzioni di qualsivoglia Pontefice nostro Predecessore, circa la Sopraintendenza, Custo- " dia, Cura, e qualunque altro *Jus*, dato á detti Capitolo, e Canonici soprá la dett' Acqua della Mar- " rana; e qualsivoglia altre Constituzioni, et Ordinazioni Apostoliche nostre, e de' nostri Predeces- " sori, Leggi, Statuti, Riforme, Editti, e Risoluzioni, anche della Congregazione particolare deputata " sopra le dette, et altre Acque da qualsivoglia nostro Predecessore; Usi, Stili, e Consuetudini, et ogn' " altra Cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendono il lor Tenore " qui per expresso, e di Parola in Parola inserto, e supplendo Noi con la Pienezza della nostra Potestá, " et assoluta Auttorita' ad ogni Vizio, e Difetto, benche sostanziale, e formale, che nelle Premesse in " qualùnque Modo potesse intervenire, per questa Volta sola, et all' Effetto sudetto, specialmente, ed " expressamente deroghiamo. Dato dal nostro Palazzo Apostolico Vaticano questo Di' 31 Decembre " 1727.

" BENEDICTUS PP. XIII.

" E volendo ora detto Eminentissimo e Reverendissimo Signore Annibale del Titolo di S. Clemente " Prete Cardinale Albani, della Santa Romana Chiesa Camerlengo (*G*), dare Esecuzione al sudetto pre- " inserto Chirografo: Percio spontaneamente, et in ogn' altro Modo migliore &c in Nome della Santita' di " Nostro Signore, e della Santa Sede Apostolica, per Cautela, e Giustificazione de sudetti Reverendi " Padri Domenicani del Convento di S. Sisto Vecchio, conferma á Favore de medesimi, non solo le Con- " cessioni antiche, fatte da sudetti Sommi Pontefici delle sudette Oncie quattro della dett' Acqua del Fosso " della Marrana, mà anche dell' altra quinta Oncia della stessa Misura dell' Acqua di Trevi, fattagli " augmentare á Bocca della Santitá sua, & quando faccia di Bisogno *Jura Juribus Addendo*, e non al- " trimente &c, di nuovo dèlle medesime cinque Oncie d'Acqua, ne fa al sudetto Venerabile Convento, e " Reverendi Padri, ma per essi presente, et accettante gratuita Donazione irrevocabile, che approva la " Risoluzione, sopra cio prese dalli Reverendissimi Capitolo, e Canonici della detta Sacrosanta Basilica " di S. Giovanni Laterano; L' apposizione della detta Fistola, come sopra fattagliene; & ogni, e qualun- " que

(*G*) De Eminentissimo hoc S. R. E. Camerario, D. *Annibale Albano*, Cardinale *S. Clementis* passim nuncupato, non minùs grata, quàm crebra fit mentio in *Hibernia Dominicana* á Pag. 410 ad 413. Is primùm Presbyter Cardinalis *S. Clementis* postmodùm evasit Episcopus *Sabinensis*, dein *Portuensis*, insimul autem Titularis Basilicæ *S. Clementis* Commendatarius. Fatis cessit 21 Octobris 1751.

" que altro atto, à tal' Effetto fatto, liberamente, &c. perche cosi &c, et in tutto, e per tutto a Tenor
" del sudetto preinserto Chirografo di Nostro Signore, al quales' abbia Relazione.

" *Quæ omnia &c, alia &c, de quibus &c, quod &c. pro quibus &c. dictus Eminentissimus Dominus*
" *Cardinalis Camerarius Vigore dicti præinserti Chirographi Sanctissimi dictam Foveam Marranæ,*
" *necnon prædictum Reverendissimum Capitulum, & Reverendissimos Dominos Canonicos, eorumque Bona*
" *&c, Jura et effectus, &c, in ampliori Forma Reverendæ Cameræ Apostolicæ cum solitis Clausulis &c,*
" *citra, &c. obligavit, &c. renunciavit, &c consentiunt &c, unica &c. Sicque tactâ Sacrâ Purpurâ*
" *More &c, juravit &c. Super quibus omnibus & singulis petitum fuit à Me Secretario, Cancellario, ac*
" *Notario Publico infrascripto, ut unum, seù plura, publicum, seù publica Instrumentum, & Instrumenta*
" *conficerem, atque traderem, prout Opus fuerit, & requisitus ero. Actum Romæ in Palatio dicti Eminen-*
" *tissimi D. Cardinalis Camerarij ad Quatuor Fontes, præsentibus, audientibus, & intelligentibus Peril-*
" *lustre D. Abbate Dominico Baldigara, Filio quondam Hieronymi, Pisaurense, & D. Francisco Barrio, Fi-*
" *lio quondàm Joannis-Dominici, Urbevetano, Testibus ad prædicta omnia & singula vocatis, habitis speci-*
" *aliter, atque rogatis.*

Locus ✠ Sigilli

" *Et quia de suprascripto Instrumento rogatus fuit D. Dominicus Antonius*
" *Galosius, Reverendæ Cameræ Apostolicæ Secretarius, & Cancellarius: Ideò Ego*
" *Antonius-Cajetanus Frosius, Consecretarius, id præsens Instrumentum subscripsi, &*
" *publicavi rogatus."*

SUPRASCRIPTAM Copiam cum Autographo, in Archivo S. Sixti asservato, diligenter collatam, in omnibus concordare affirmo. Romæ ad S. Clementem Die 3 Decembris 1769.

Fr. Joannes-Thomas Troy, Ordinis Prædicatorum,
S. Theologiæ Baccalaureus (*b*)

XLII. Pag. 384, immediatè antè Num. XVI, adde——Memoratu sanè dignum est, quod Die Dominicâ, 15 Decembris 1720, dùm Fratres Vesperas persolverent in Choro hujus *S. Sixti* Ecclesiæ, cantantibus illis Canticum *Magnificat*, unica Choro supereminens Fenestra unicô Impetu integrè cecidit in Medium ejusdem Chori, Fatribus undequaque illæsis, & intactis, utpotè in Stallis suis hinc & indè, ut Moris est, stantibus, Deo sic disponente Precibus, ut creditur, S. Patris *Dominici*. Quippè si paulò antè, vel post, cecidisset Fenestra, illi in Medio versarentur Chori, utpote psallentes, aut Antiphonam antè, vel post memoratum Canticum decantantes, subindèque eorum aliquot planè occisi essent, aut certè graviter vulnerati, & vix non interempti, siquidem magna valdè magnique Ponderis est memorata Fenestra, ut intuentibus patet. Confer *Hiberniam Dominicanam* Cap. XII. § I. Num. XIX. Pag. 386.

XLIII. Pag. 386, post Num. XIX, adde,——Die Veneris 14 Mensis Maij 1728, Eminentissimus D. Fr. *Augustinus* Cardinalis *Pipia*, pro *Maria-Scholastica Orsini*, Moniali *Dominicanâ* in Monasterio *Sapientiæ* (H) de *Neapoli*, Sorore Germanâ *Benedicti* Papæ XIII, nuper defunctâ solemnes

(*b*) Baccalaureo isti *Trojo*, non minùs religioso quàm docto, nunc Dierum ibidem Studiorum Regenti, omnibus numeris absoluto, necnon S. Theologiæ Præsentato, magnoperè devinctus sum pro tot Schedis momentosis in *Supplemento* hoc exscriptis. Eundem *Trojum*, quà Juvenem, videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. XII. § I. Num. XLIV. Lit. u. Pag. 415.

(*H*) Hujus Sanctimonialis, ac Monasterij Nomina accurata exscribo ex Scheda, quam Manu propriâ Mihi præsenti scribere dignatus est in suo apud Plateam *Farnesiam* Urbis Palatio, 14 Februarij 1770, Eminentissimus, & Reverendissimus Princeps *D. Dominicus* Cardinalis *Ursinus*, italicè *Orsini*, Dux *Gravinæ*, San. Mém. *Benedicti* Papæ XIII ex Fratre Pronepos, quem Honoris & Gratitudinis Causâ nomino. Hanc porrò nactus Occasionem, Silentiô præterire haud possum, Eminentissimi istius Principis *Dominici* Progenitorem, *Neapoleonem* nempè *Ursinum*, Miraculô S. *Dominici* in Cænobio *S. Sixti* de Urbe Anno 1219 revixisse, rogante & (cum duobus alijs Cardinalibus, quorum unus, ut refert *Chronicon Magistrorum Generalium* Cap. III, erat *Hugolinus Conti*, postmodùm *Gregorius* IX, qui laudatum Patriarcham *Dominicum* Sanctorum Fastis solemni Ritu adscripsit Anno 1233) adstante *Neapoleonis* Avunculo, *Stephano de Ceccano*, S. R. E. Cardinale Camerario, passim nuncupato *de Fossa Nova*, quia olim Abbate Monasterij *Fossæ Novæ* (propè *Terracinam*, priscis *Anxur*, in *Campania Romana*, priscis *Latii*) Ordinis *Cisterciensis*, in quo Doctor Angelicus Sanctam efflavit Animam Anno 1274. Hæc obiter.

Cæterùm prælibatum *Neapoleonem* Progenitorem fuisse præclarissimæ hujus *Ursinorum* Domûs ipse audivi á *Benedicto* XIII laudato, in memorati Cænobij *S. Sixti* Domo Capitulari coram Imagine Miraculi, idque refert *Bullarium Ordinis Prædicatorum* Tom. I. Pag. 8, ut nihil dicam de *Hibernia Dominicana*, Cap. XII. §. I. Num. XVII. Pag. 385.

solemnes celebravit Exequias in Titulari sua Basilica *S. Sixti*. Porrò Patres Fratresque *Minervitani*, & nostri ejusdem Conventûs *S. Sixti*, integrum Officium Defunctorum in Choro decantarunt. Præter laudatum Eminentissimum Titularem aderant (Testis oculatus loquor) Reverendissimus Magister Generalis Ordinis, Fr. *Thomas Ripoll*, cum quinque suis Patribus Magistris Socijs; Reverendissimus Magister Sacri Palatij Apostolici, Fr. *Joannes-Benedictus Zuanelli* (*i*); Reverendissimus Sacræ Congregationis *Judicis* Secretarius, Fr. *Nicolaus-Aloysius Ridolphi* (*K*); necnon A. R. P. Magister Provincialis *Romanus*, Fr. *Vincentius-Maria Ferretti* (*k*). Officiô autem Defunctorum completè peractô, Missam de *Requiem* cantavit memoratus Eminentissimus Purpuratus, Diaconum, & Subdiaconum agentibus *Minervæ*, & *S. Sixti* Prioribus Conventualibus, nimirùm P. Magistrô Exprovinciàli *Romanæ* Provinciæ, Fr. *Raymundô Pecchioli* (*l*), & P. *Patritiô O-Dugan*.

XLIV. Pag. 387, immediatè antè Num. XXI, hæc apponenda est Nota——Porrò *Benedictum* nostrum XIII jejunum à Media Nocte Vigiliæ Nativitatis Domini ad Meridiem Festivitatis Jejunium protraxisse, duasque intereà solemnes, & unam privatam celebrasse Missas, testatur *Benedictus* XIV Tract. *de Synodo Diœcesana* Lib. VI. Cap. VIII. Num. XV. Dixi, *à media Nocte Vigiliæ Navitatis Domini*, quia, ut obiter observem, ubi Privilegium habetur celebrandi in Nocte Natalis Domini antè mediam Noctem (ut in Capella Papali) Sacerdos debet esse jejunus à media Nocte antecedenti; adeòque in Missa Vigiliæ non debet sumere Purificationem, ut laudatus docet Pontifex ibidem, Num. XXI. Excipitur Pontificia Capella prælibata ex tacita Dispensatione Summi Pontificis, ut declarat ibidem Num. XVI, & XVII. Et quia hùc flectit Oratio, non abs Re erit advertere, quod nedùm in Natali Domini, ut ubique Terrarum, sed etiam in Die Animarum, fas est in *Hispania*, & *Lusitania* tres celebrare Missas, ut refert sæpè laudatus *Benedictus* XIV, eodem in Tractatu, Lib. VI. Cap. VIII. Num. XXII. Istôque Privilegiô locali ipse usus sum *Ulyssipone* versans Anno 1770.

XLV. Pag. 390, post Lin. 8, adde.——Modernus (inquiebam Anno 1760) Titularis *S. Sixti* est Eminentissimus D. Fr. *Josephus-Augustinus Ursius*, italicè *Orsi*. Ast abijt è Vivis Die 12 Junij 1761, humatus in Basilica sua titulari præfata (*S. Sixti*) juxtà & post Eminentissimum D. Fr. *Aloysium-Mariam Lucini*, ubi hocce Epitaphium:

D. O. M.
Joseph-Augustinus Ursius,
Florentinus,
Ordinis Prædicatorum,
S. R. E. Presbyter Cardinalis Tituli S. Sixti,
Integritate Morum conspicuus,
Et editis Scriptis præclarus,
Hic requiescit in Pace.
Vixit Annos LXIX. Mensem I. Dies III.
Obijt Idibus Junij A. D. MDCCLXI.

Huic porrò successit quà Titularis Eminentissimus *D. Carolus-Victor-Amadæus de Lancæis*, vernaculè *de le Lanze*, Patriâ *Taurinensis*, Regis *Sardiniæ* Magnus Eleemosynarius, mihi nuperrime notus; huic autem ab Anno 1769 Eminentissimus *D. Joannes Molino*, Patriâ *Venetus*, Episcopus *Brescienfis*.

XLVI. Pag. 396. Lin. 10, ubi Sermo est de *Vincentio Laureo*, Presbytero Cardinale *S. Clementis*, cujus marmoream sepulchralem Tabulam, Ære circumornatam, cum Stemmate pariter æneo, & Epitaphio, videre est in Pavimento Basilicæ ejusdem *S. Clementis*, sequens apponenda est Nota—*Vincentius* iste *Laureus*, Natione *Calaber*, dùm Archiepiscopus esset *Montis Regalis*, in Insula *Siciliæ*, pricis *Trinacriæ*, missus fuit a Sancto *Pio Quinto* Nuntius Apostolicus in *Scotiam*

(*i*) Ipsius eo in Munere Prædecessor, Eminentissimus D. Fr. *Gregorius Selleri*, paucis anteà Diebus, 30 nempè Aprilis, Sacrâ Purpurâ ornatus fuerat, de quo *Hib. Dom.* Pag. 35, & 390.

(*K*) Hic fuit postmodùm Magister Sacri Palatij.

(*k*) Fuit posteà Procurator Generalis, & bis Vicarius item Generalis totius Ordinis, atque Præses duorum Comitiorum Generalium 1748, & 1756.

(*l*) Creatus fuit Episcopus *Burgi S. Sepulchri* (priscis *Biturgiæ*) in Provincia *Florentina*, Die 20 Septembris ejusdem Anni 1728.

tiam, ut Serenissimæ *Mariæ Stuartæ*, Reginæ *Scotorum*, in Catholica Fide constantissimæ, & ab *Angliæ* Regina *Elizabetha* (ad quam à perduellibus *Scotis* confugerat) in carcerem conjectæ, Consilijs suis adesset, afferens ad illam Literas, quas Manu propriâ scripsit Sanctus Pontifex, cum Viginti Millibus Aureorum ad subveniendum ejus Necessitatibus, plura daturus cùm ferret Occasio. Verùm Nuntius *Vincentius*, post longam in *Gallijs* Moram, cùm *Scotiæ* Aditum sibi per Acatholicorum, & seditiosorum Turbas clausum penitùs videret, Reginam per Epistolas ad Constantiam sæpé cohortatus, in *Italiam* remigravit, postmodùm à *Gregorio* Papa XIII, *S. Pij* V Successore, Presbyter Cardinalis *S. Clementis* creatus.

Cæterum, ut obiter dicam, laudatam *Mariam Stuartam*, ab Incunabulis, octavò scilicet Æ atis Die, per Obitum Genitoris *Jacobi* V Reginam *Scotiæ*, eximiâ in Deum Pietate, invictâ Animi Magnitudine, Prudentiâ suprà Sexum, Formâ præstantissimâ præditam *Elizabetha* Regina *Angliæ*, nullâ Juris Gentium, nullâque Fidei publicæ habitâ Ratione, decollari fecit Die 18 Februarij Anno Domini 1587, Ætatis 45, Captivitatis 19, in Castro de *Fotheringay* Agri *Northamptonensis* in *Anglia*. Tumulata autem fuit in propinqua Ecclesia Cathedrali *Petropolitana*, seù *Petriburgensi*, anglicè *Peterburg*, & quidem juxtà *Angliæ* Reginam *Catharinam* (Filiam *Ferdinandi* Secundi, *Arragoniæ* Regis) primam ex sex Conjugibus Regis *Henrici* VIII, ab eo repudiatam, cujus tamen Filia, *Maria Tudor*, in *Anglia* regnavit antè *Elizabetham*, juxtà supremam Genitoris Voluntatem, ut legere est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. II. Pag. 597. Videsis *Gulielmum Camdenum*, Scriptorem Acatholicum *Anglum*, in Vita *Elizabethæ* Reginæ, ubi pluribus agit de Causa, Oppressione, Damnatione, & triumphali Morte *Mariæ Stuartæ*, Reginæ *Scotiæ*; item *Natalem Alexandrum* in Hist. Eccles. Sæc. XV, & XVI. Part. II. Cap. VIII. Art. VI; & *Obertum Barnestapolium* in Epistola ad *Joannem Barnestapolium* Germanum, quam Anno post hujus *Mariæ* Reginæ Decollationem, *Gulielmo* Tituli *S. Martini* in Montibus Cardinali *Alano* (Natione *Anglo* à *Sixto* Papa V creato) dicatam, in Lucem emisit, hoc præfixô Titulô: *Maria Stuarta, Regina Scotiæ, Dotaria Franciæ, Hæres Angliæ, & Hiberniæ, Martyr Ecclesiæ, innocens à Cæde Darleana.* Erat porrò unica *Jacobi* V Regis *Scotiæ* Proles, cujus Avia, *Margarita Tudor*, Filia erat primogenita *Henrici* VII, Regis *Angliæ*. Ipsa verò *Maria Stuarta*, Regis *Galliarum Francisci* II Vidua, nupsit *Henrico Stuarto*, Dynastæ de *Darnley*, è Comitibus de *Lenox*, cui peperit *Jacobum* Sextum *Scotiæ*, Primum verò hujus Nominis *Angliæ & Hiberniæ* Regem, Patrem *Caroli* Primi, similiter Capite plexi, sicque Progenitrix evasit reliquorum omnium *Magnæ Britanniæ & Hiberniæ* Regum usque in hodiernum Diem. Confer *Hib. Dom.* Cap. I. Num. XXI. Lit. g. Pag. 30, & Cap. XVII. Num. II Lit. h. Pag. 598.

XLVII. Pag. 405. Num. XXXV, laudatur *Martyrologium Romanum* ad Diem 17 Decembris, ubi sequentia leguntur: *Translatio S. Ignatij Episcopi & Martyris, qui tertius post Beatum Petrum Apostolum Antiochenam rexit Ecclesiam; cujus Corpus ab Urbe Roma, ubi ipse sub Trajano passus fuerat, Antiochiam delatum, extrà Portam Daphniticam in Cæmeterio Ecclesiæ positum fuit; in qua Celebritate Sanctus Joannes Chrysostomus Concionem ad Populum habuit. Postmodùm verò ejus Reliquiæ rursùs Romam translatæ sunt, & in Ecclesia S. Clementis unà cum Corpore ejusdem Beatissimi Papæ, & Martyris, summâ Veneratione reconditæ*—Ibi porrò hæc adjicienda est Nota:

Fratres hujus Conventus (*S. Clementis* de Urbe) quotannis celebrant Missam, & Officium ipsiusmet Translationis *S. Ignatij* ad prælibatum Diem 17 Decembris sub Ritu Duplici, & quidem in Vim Decreti Sacræ Congregationis *Rituum* Tenoris sequentis:

"ORATIO.

" Deus, cujus Nutu per diversa Terrarum Loca, ipsa quoque Sanctorum Corpora disponuntur:
" Tribue, quæsumus, ut qui Beati Ignatij Martyris tui, atque Pontificis Translationem colimus, ipsi
" etiam à Pravitate nostra ad piè vivendi Rectitudinem transferamur. Per Dominum.

" IN SECUNDO NOCTURNO.

" Lectiones *desumendæ sunt ex Festo principali, quod celebratur Die primâ Februarij, additis*
" *postremæ Lectioni ejusdem Nocturni sequentibus Verbis*—Postmodùm verò ejus Reliquiæ rursùs Romam

" translatæ

" translatæ sunt, & in Ecclesia S. Clementis, unâ cum Corpore ejusdem Beatissimi Papæ & Martyris
" summâ Veneratione reconditæ (*m*). Tu autem &c."

URBIS

" Ad *humillimas Preces Patris Prioris, & Fratrum Ordinis Prædicatorum Provinciæ Hiberniæ, SS. Sixti & Clementis de Urbe, Sacræ Rituum Congregationi porrectas, Sacra eadem Congregatio ad Relationem Eminentissimi & Reverendissimi Domini Cardinalis Rezzonico* (N) *Ponentis, audito etiam R. P. D. Carolo-Alexio Pisani, Fidei Promotore, Officium cum Missa de Communi unius Martyris, in Festo Translationis Corporis Sancti Ignatij Episcopi & Martyris cum suprascriptis Oratione, & Additione Verborum in Fine sextæ Lectionis secundi Nocturni, prout in Festo principali, adprobavit, easque in Die Translationis Corporis præfati Sancti Martyris ab Oratoribus decimâ Septimâ Decembris, singulis Annis, sub Ritu Duplicis minoris recitari posse benignè indulsit. Die* 15 *Julij* 1769.

Locus

Sigilli.

FLAVIUS CARDINALIS CHISIUS PRÆFECTUS.
Vincentius Macedonias Sac. Rit. Cong. Secretarius.

XLVIII. Pag. eâdem 405. Lin 37, lege, & adde in hunc Modum—Præterea in hac Basilica *S S. Cyrilli & Methodij,* Fratrum, Corpora requiescere scribit Eminentissimus Annalium Parens, *Cæsar* Cardinalis *Baronius,* in Notationibus Martyrologio *Romano* ad Diem 9 Martij, ubi de illis hæc habet: *In Basilica S. Clementis etiam ijdem, Romæ morientes, Miraculis clari, sepulti sunt, quorum sacras Reliquias nuper sub Altari in ejusdem Basilicæ Sacello prevetusto repertas esse accepi.* Hùcque facit *Francisci de Sodo* M. S. Vaticanus Codex, qui *S. Cyrilli* Sacellum, a dextero Latere Basilicam ingredientium suâ Ætate erectum fuisse, ibique Corpus ejus requiescere tradit. Idemque memorant *Ugonius,* & *Pancirolus*; necnon *Joannes Dubravius* de Obitu *S S. Cyrilli & Methodij Romæ* meminit in Lib. II. *Historiæ Bohemicæ.* Altare autem illud idipsum esse quod hodie *Divo Dominico* sacrum conspicitur, cuicunque Basilicam *S. Clementis* ingredienti patere potest.

Porro intrà prælibatum *Divi Dominici* Altre (*n*), per Cratem æneam rotundam, veluti Loco Antipendij, videre est Urnam marmoream albam justæ Molis cum suo Operculo, in qua credi-

5 U derim

(*m*) Verba similis Tenoris habet Breviarium Ordinis Prædicatorum, dudùm impressum, in Festo principali *S. Ignatij.*

Porrò Amicorum Rogatu hìc Loci prodo Nomina insignium Artificum illorum, qui novem pergrandes & perbellas depinxerunt Picturas, mediæ ampliori Navi Basilicæ *S. Clementis* supereminentes, á *Clemente* Papa XI fieri factas Anno 1715, ut refert *Hibern. Dominic.* Cap. XII. §. I. Num. XXVIII. Pag. 395.

Pictura itàque in Medio Laquearis repræsentans *S. Clementem,* dum in Gloriam ascendit cælestem, depicta fuit á *Josepho Chiari.* Quæ verò repræsentat *S. Flaviam Domitillam,* Sacrum Velamen à *S. Clemente* recipientem, facta fuit à *Sebastiano Conca.* Quæ repræsentat *S. Clementem,* dum scaturiri fecit Aquam de Petra sub Pede Agri, Opus est *Antonij Cercolani.* Quæ eundem repræsentat Sanctum, habentem Anchoram ad Collum appensam, Opus est *Joannis Odazi.* Translatio ejusdem Sancti depicta fuit á *Thoma Chiari,* qui insuper depinxit Mortem *S. Servuli,* de cujus Officio mox dicetur. *S. Ignatium* in Amphitheatro (ob magnum illic Colossum vulgò dicto *Colosseo*) positum depinxit *Petrus-Leo Ghezzi,* Eques Auratus. Eundem Sanctum in actuali Martyrio, Leonibus ipsum devorantibus, depinxit *Piastrini.* Quæ demùm repræsentat Beatissimam Deiparam, & *S. Servulum,* depicta fuit á *Rasini.* Novem igitur sunt, una nimirùm in Medio Laquearis, & octo collaterales intermixtæ, ut ità loquar, sex Basilicæ Fenestris magnis valdè.

(N) Nomine *Caroli* (ad Differentiam ipsius Fratris junioris, non tunc, sed nunc, Cardinalis quoque, *Joannis Baptistæ* scilicet Rezzonico) Presbyteri Cardinalis Tituli *S. Clementis,* S. R. E. Camerarij, *Clementis* Papæ XIII è Fratre Nepotis.

(*n*) Sub Altari hoc Eminentissimus D. Fr. *Thomas Maria Ferrari,* Ordinis Prædicatorum, Presbyter Cardinalis *S. Clementis* (identidem laudatus in *Hibernia Dominicana* præcipuè à Pag. 403 ad 409) pro Se, & Illustrissimo *D. Athanasio Safar,* Maronitâ, Episcopo *Mardichensi* in Partibus, Conventûs hujus Benefactore (memorató Pag. 406. Lit g.) Sepulturæ Locum fieri fecit. Verùm uterque, mutatô postmodùm Consiliô, alibi Sepulturam elegit. Ab Anno autem Jubilæi 1750 inibi humantur Fratres Conventûs, primusque fuit P. Magister *Jacobus Geraldinus,* de quo *Hibernia Dominicana* Cap. IX. §. VII. Num. VI. Pag. 219.

derint laudatas sacras *Sanctorum Cyrilli & Methodij*, Fratrum, asservari Reliquias. Caeterùm de memoratis Sanctis ipsis recitatur Officium in hoc Conventu (*S. Clementis* de Urbe) Die 9 Martij, desumptis Collectâ & Lectionibus Secundi Nocturni ex Proprio Dioecesis *Olomucensis*, in *Pragensi* Provincia *Bohemiae*, sub Ritu Duplici Majori, & quidem Vigore Decreti Sacrae Congregationis Rituum Anno 1726 emanati, quo declaratur, Officium celebrari posse de Sanctis in Martyrologio *Romano* recensitis, quorum Corpora in Ecclesiis nostris asservantur, ut de S. *Flavio Clemente* posthac dicetur in *Supplemento* hoc Num. LII. Pag. 853.

XLIX. Pag. 406. Lit. c, sub Finem adde——En autem Rei integrae Tenorem.

" Die XXIII Decembris.
" In Festo Sancti Servuli Confessoris. Duplex.
" *Omnia de Communi Confessoris non Pontificis praeter ea, quae sequuntur.*
" *In Secundo Nocturno.*
" De Homilia S. Gregorij Papae.
" *Homil.* 15. *in Evang.*

"LECTIO IV.

" In ea Porticu, quae euntibus ad Ecclesiam Beati Clementis est pervia, fuit quidam Servulus Nomine, " Rebus pauper, Meritis dives, quem longa Ægritudo dissolverat. Nam à primaeva Ætate usque ad " Finem Vitae Paralyticus jacebat. Quid dicam, quia stare non poterat, qui nunquàm in Lecto suo " surgere, vel ad sedendum valebat? Nunquàm Manum suam ad Os ducere? Nunquàm se potuit in " Latus aliud declinare? Huic ad serviendum Mater cum Fratre aderat, & quicquid ex Eleemosyna " potuisset accipere, hoc eorum Manibus Pauperibus erogabat. Nequaquàm Literas noverat, sed " Scripturae Sacrae sibimet Codices emerat, & Religiosos quosque in Hospitalitatem suscipiens, hos co- " râm se legere sine Intermissione faciebat. Factumque est, ut quantùm ad Mensuram propriam attinet, " plenè Sacram Scripturam disceret, cùm, sicut dixi, Literas funditùs ignoraret.

LECTIO V.

" Studebat in Dolore semper Gratias agere, Hymnis Deo, & Laudibus, Diebus ac Noctibus " vacare. Sed cùm jam Tempus esset, ut tanta ejus Patientia remunerari debuisset, Membrorum Dolor " ad Vitalia redijt. Cùmque se jam Morti proximum agnovit, Peregrinos Viros, atque in Hospitalitatem susceptos admonuit, ut surgerent, & cum eo Psalmos pro Expectatione Exitûs sui decantarent. " Cùmque cum eis & ipse moriens psalleret, Voces psallentium repentè compescuit cum Terrore magni " Clamoris dicens: Tacete. Nunquid non auditis quantae resonant Laudes in Caelo? Cùmque ad easdem " Laudes, quas intùs audierat, Aurem Cordis intenderet, sancta illa Anima à Carne soluta est. Sed " exeunte illâ, tanta illic Fragrantia Odoris aspersa est, ut omnes illi qui aderant, inaestimabili Suavitate replerentur; ità ut per hoc patentèr agnoscerent, quòd eam Laudes, quas audierat, in Caelo " suscepissent.

LECTIO VI.

" Ecce quo Fine ex hac Vita migravit, qui in hac Vita aequanimitèr Flagella toleravit. Juxtà Vo- " cem ergò Dominicam bona Terra Fructum per Patientiam reddidit, quae exaratâ Disciplinâ vomere " ad Remunerationis Segetem pervenit. Sed Vos rogo, Fratres charissimi, attendite, quod Excusatio- " nis Argumentum in illo districto Judicio habituri sumus Nos, qui à bono Opere torpentes, & Res, & " Manus accipimus, si Praecepta Dominica egenus, & sine Manibus potuit implere? Non contrà Nos " Dominus tunc Apostolos ostendat, qui ad Regnum secum Turbas Fidelium praedicando traxerunt. " Non contrà Nos Martyres exhibeat, qui ad caelestem Patriam Sanguinem fundendo pervenerunt. Quid " tunc dicturi sumus, cùm hunc, de quo locuti sumus, Servulum viderimus, cui longus Languor Brachia tenuit, sed tamen haec à bono Opere non ligavit? Haec Vobiscum, Fratres, agite, sic Vos ad " Studium boni Operis instigate, ut cùm bonos Vobis ad imitandum proponitis, eorum consortes tunc " esse valeamus, praestante Domino nostro Jesu Christo" (*o*).

" In

(*o*) Confer *Hib. Dom.* Cap. XII. §. I. Num. XXXIX. Pag. 410.

" *In Tertio Nocturno.*

" Lectio S. Evangelij secundùm Lucam. *Cap.* 10.

LECTIO VII.

" In illo Tempore: Dixit Jesus Pharisæis; Homo quidam erat Dives, qui induebatur Purpurâ & Bysso, & epulabatur quotidiè splendidè. Et reliqua.

" Homilia S. Petri Chrysologi.

" *Ex Sermone* 124.

" Quoties Nobis à Deo Dives ingeritur purpuratus, quoties vulneratus Pauper apponitur, toties
" Nobis Stadium Pietatis aperitur, ut de Spectaculo cælesti possimus attendere, quàm brevi quantùmvis
" Pauper ad Palmam, Dives pervenit ad Ruinam. Induebatur Dives Purpurâ, Pauper Livore, Dives
" Bysso, Pauper Squallore. Exsatiatus Dives projiciebat Panes, Micas Pauper esuriens non habebat.
" Ac ne plurimis ad Divitem Bona omnia, ad Pauperem Mala omnia perlegimus provenisse; neque
" tamen Pauperem fregerunt adversa, aut Diviti omnia secunda profuerunt; immò Pauperem provexit
" ad Virtutem Dolor, Contemptus ad Patientiam, Egestas ad Regnum, & Divitem sic extulit Purpura
" ad Superbiam, Byssus ad Luxum, Sublimitas ad Ruinam.

LECTIO VIII.

" Ergo neque prospera ignavos erigunt, neque fortes adversa prosternunt, quia neque Divitiæ, ne-
" que Paupertates, sed animus aut ducit gratos ad Præmium, aut ad Pænam deducit ingratos. Januæ
" Divitis Pauper se apponit Ulceribus plenus, at fit hoc non humanô Casu, Judiciô fit divinô, ut Divi-
" tis & Pauperis Conflictus esset in Terra, Spectaculum maneret in Cælo. Ob hoc enim egerat Deus,
" ut Dives Pauperis, Pauper Divitis in Oculis semper essent, quatenùs vicissim sibi ambo Curam de va-
" rio Languore præstarent. Ægrotabat Pauper Corpore. Mente Dives; hinc est, quod differebatur
" Cura Pauperis, Dives ut sumeret de Vulnere Medicinam, de Gemitu Compunctionem, de Patientia
" Exemplum, de Fama Misericordiam. Ad Summum cæleste de terrena Compassione Consortium;
" certé ut tantis Dives bonis fultus Deo gratus esset, quandò gratus Deo Pauper in Malis omnibus,
" vidente Divite, permanebat.

LECTIO IX.

" Merito ergò portabatur ab Angelis qui jacebat, qui lugebat. Abrahæ consolatur in Gremio:
" & vivit Deo semper, qui sibi vivere nec scivit in Mundo. Factum est, inquit, ut moreretur Pauper,
" & portaretur ab Angelis in Sinum Abrahæ, mortuus est autem & Dives, & sepultus est Inferno. Miser
" Dives accepit antè Animæ quam Corporis Sepulturam, ut vivat Pænæ semper, cúm sit semel mortuus
" Vitæ. Immutatio quanta Rerum! Quô decendit Dives? Quô Pauper ascendit. Respicit ibi sursùm,
" quem despexerat hic deorsùm. Sed si est ascendendi Possibilitas ad superna, si est Facultas vivendi in
" cælestibus, si est Abrahæ Sinus bonis omnibus ob Requiem præparatus, quarè non Cælo mutamus
" Terram? Quarè non caducis emimus æterna? Quaré non perituris manentia comparamus?

" Suprascriptas *Lectiones pro secundo & tertio Nocturno Officij Sancti Servuli Confessoris, ab*
" *Eminentissimo & Reverendissimo Domino Cardinale Sancti Clementis* (P) *revisas, & relatas, sacra Ri-*
" *tuum Congregatio approbavit, & a Religiosis Hybernensibus Conventûs Sanctorum Clementis & Sixti*
" *de Urbe in Officio Sancti Servuli prædicti Die XXIII Decembris, singulis Annis recitari, necnon impri-*
" *mi posse, benignè indulsit, atque concessit. Die* 9 *Decembris* 1702.

Locus ✠ Sigilli.

" GASPAR CARDINALIS CARPINEUS.

" *Benedictus Ingbirami Sac. Rit. Congr Secretarius.*"

L. Pag. 408, sub Finem Notæ ad Lit. p, adde.

5 U 2 Tandem:

(P) Silicet Fr. *Thomæ Mariæ Ferrariô*, Ordinis Prædicatorum, de quo sæpenumerò loquitur *Hibernia Dominicana* præsertim à Pag. 403. ad Pag. 409; & in hoc *Supplemento* Num. XXXIII. Pag. 833, ex Ore *Benedicti* Papæ XIV.

TANDEM Anno 1767 denatô Eminentissimô D. *Josephô Mariâ Feroni*, novissimô Abbate Commendatariô, Prior & Fratres supplicarunt *Clementi* Papæ XIII, tunc regnanti, exponentes claré, nedùm prælibata Onera Missarum (nempè ter Centum circiter privatarum, & Quadraginta solemnium) Reparationis Cœnobij, ac Viarum publicarum, &c, sed etiam Decrementum, ne dicam Extinctionem, Redditaum Cœnobij *S. Clementis* in Summa Scutorum circiter Sexaginta annuorum, ob Fabricam contiguæ Basilicæ ejusdem *S. Clementis*, à *Clemente* Papa XI factam, ut jamjàm in hoc *Supplemento* Num. seq. ad Oculum demonstrabitur. Hinc Commiseratione inductus *Clemens* XIII laudatus ex Fructibus Abbatiarum invicem unitarum *SS. Clementis & Pancratij* (quas tunc in Commendam contulit Eminentissimo *D. Xaverio Canali*) concessit Die 17 Decembris prælibati Anni 1767, Fratribus ejusdem Conventûs Pensionem annuam perpetuam Quinquaginta Scutorum *Romanorum*, & quidem (ut creditur) ad resarciendum prælatum Cœnobij Redditum. Quapropter Fratribus sperare liceat, ut aliâ alterius Vacationis Occasione pinguior ipsis assignari poterit Pensio pro sublevandis gravibus Oneribus recensitis. Optarem planè, ut primâ Vacationis Occasione integri Abbatiæ *S. Clementis* Fructus ex misericordissima Pietate Pontificia impenderentur ad instaurandum ipsummet *S. Clementis* Cœnobium, Vetustate paulatim fatiscens, & jam jam dilapsurum, ut nuper vidi, cum summo & imminenti Fratrum Periculo. En autem Diploma *Clementinum* ex Archivo *S. Sixti* de Urbe, ubi Autographum.

" CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

" Ad perpetuam Rei Memoriam.

" AD Supremum Apostolatûs Regimen, imperscrutabili Consiliô Altissimi, Meritis licè imparibus, " evocati, circâ Statum Regularium Ordinum, in Ecclesia Dei militantium, & Personarum in eis Religionis Votô adscriptarum, prosperè dirigendum, Mentis Nostræ Aciem libenter intendimus. Et si aliquam Ordinum hujusmodi Ecclesiam Bonorum Inopiâ laborare, aliam verò plusquàm congruis ditatam esse " Redditibus comperimus, tunc Facultate Ecclesiastica Bona dispensandi fungentes, unius Ecclesiæ Indigentijs, per Injunctionem Oneris super alterius Ecclesiæ Fructibus occurrere non dubitamus, prout " conspicimus in Domino salubriter expedire. Hinc est, quod Nos, qui hodiè Ecclesias, seù Capellas, " aut Abbatias, invicem perpetuò canonicè unitas, Sanctorum Clementis & Pancratij, olim Ordinis " Fratrum Sanctorum Barnabæ & Ambrosij ad Nemus nuncupatorum Regulares, nunc verò Ordine prædicto, omnique Statu, & Essentiâ regularibus in eis, Apostolicâ Auctoritate, perpetuò suppressis, & " extinctis, & ad Sæcularem Statum redactis, Sæculares *(q)*, propè & extrà Mœnia Urbis, quas bonæ " Memoriæ Joseph-Maria, dum viveret, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Feroni nuncupatus, in Commendam ad sui Vitam ex Concessione & Dispensatione Apostolicis, etiam dum viveret, obtinebat, " Commendâ hujusmodi per Obitum dicti Josephi-Mariæ Cardinalis *(r)*, illius, etiam dùm viveret, ultimi Possessoris Commendatarij, qui nuper apud Sanctam Sedem Apostolicam Debitum Naturæ persolvit, cessante, adhuc eô quô antè Commendam ipsam vacabant Modô vacantes, dilecto Filio nostro " Xaverio Sanctæ Mariæ de Scala nuncupato, prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Canali nuncupato, per eum, quoad vixerit, sub certis Modo & Forma, etiam tunc expressis, tenendas, Apostolicâ " Auctoritate commendavimus, Curam, Regimen, & Administrationem dictarum Ecclesiarum, seù Capellarum, ei in spiritualibus, ac temporalibus, plenariè committendo: Nos dilectis Filijs Priori, & Fratribus Ordinis S. Dominici, Prædicatorum nuncupatorum, Conventûs prædictæ Ecclesiæ S. Clementis, " ut eorum, ac ejusdem Ecclesiæ Indigentijs faciliùs occurrere valeant, de alicujus Subventionis Auxilio providere, eisdemque Priori, & Fratribus specialem Gratiam facere volentes, ipsosque à quibusvis " Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, si " quibus quomodolibet innodati existunt, ad Effectum præsentium tantùm consequendum, harum Seriè " absolventes, & absolutos fore censentes, Motu propriô, non ad eorum, vel alterius pro eis, Nobis super hoc oblatæ Petitionis Instantiam, sed ex certa Scientia, meraque Liberalitate nostris, deque Apostolicæ Potestatis Plenitudine, eisdem modernis, ac pro Tempore existentibus dicti Conventûs S. Clementis Priori, & Fratribus, Pensionem annuam, perpetuis futuris Temporibus duraturam, ab omnibus, " & quibuscunque Decimis, & Oneribus, ac Gravaminibus, etiam pro Reparatione, & Fabrica Basilicæ " Principis Apostolorum de Urbe, dictarumque Ecclesiarum, seù Capellarum, aut Abbatiarum, ac " Manutentione Classis Triremium, Cruciatâ Sanctâ, Expeditione contrà Turcas, Infideles, Hæreticos, " aliosque orthodoxæ Fidei Hostes, ac quibuscunque alijs dictæ Sedis apostolicæ Necessitatibus nunc impositis

(q) Confer *Hibern. Domin.* Pag. 407. Lit. k. | *(r)* Vivere desijt Romæ 15 Novembris 1767.

" positis, ac pro Tempore quomodolibet imponendis, etiam si in Impositionibus hujusmodi caveatur ex-
" presse quod Pensionarij quicunque pro Rata Pensionum suarum, quantumvis exemptarum, præmissis
" omnibus contribuere teneantur, ac Peste, Fame, Bellô, Sterilitate, Siccitate, Alluvione, Inundatione,
" Incursu Militum, Depopulatione, Agrorum Devastatione, Fructuum etiam omnium Amissione, seu
" eorum ex quacunque Causa non Recollectione; Utque Pensio per presentes reservanda hujusmodi;
" semper integré, & absque ulla etiam minima Diminiutione, ac etiam Titulo Donationis puræ, & irre-
" vocabilis, quæ dicitur fieri inter vivos, debeatur, nec ex præmissis, aut alijs quibusvis de Causis, annul-
" lari, invalidari, retardari, in Jus, & Controversiam revocari, aut alias' ad minorem Summam reduci
" queat, ac aliâ in omnibus, & per omnia, aut omninò quoad omnia, liberam, immunem, & exemptam,
" quinquaginta Scutorum Monetæ Romanæ, de Julijs decem pro quolibet hujusmodi, super omnibus, &
" singulis dictarum Ecclesiarum, seù Capellarum, aut Abbatiarum hujusmodi, proportionabiliter re-
" spectivè Fructibus, Redditibus, ac Proventibus, Juribus, Obventionibus, ac Emolumentis universis,
" certis & incertis, super quibus Nos etiam hodiè alteram Pensionem annuam, certis Modo & Formâ
" tunc expressis, liberam, immunem, & exemptam, quadringentorum Scutorum Monetæ prædictæ, pro
" Persona, seù Personis, per Nos, seù Romanum Pontificem pro Tempore existentem, quandocunque no-
" minandâ, seù nominandis, reservari concessimus, etiamsi super illis aliæ Pensiones annuæ antiquæ alijs
" Personis reservatæ existunt, quas præsentibus haberi volumus pro expressis, eisdem modernis, ac pro Tem-
" pore existentibus dicti Conventùs S. Clementis Priori, & Fratribus, vel eorum Procuratori legitimo, per-
" dictum Xaverium Cardinalem, cujus ad hoc, & infrascripta omnia expressus accedit Assensus, ac Suc-
" cessores suos, Ecclesias seu Capellas, aut Abbatiàs prædictas, pro Tempore obtinentes, Annis singu-
" lis, duabus æqualibus Solutionibus, pro una videlicet in Annunciatione Beatæ Mariæ Virginis à
" proxime ventura incipiente, & altera Medietatibus Pensionis per præsentes reservandæ
" hujusmodi in Nativitatis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis immediate sequente Festivitatibus,
" & sic successivè de Anno in Annum, ac Terminò in Terminum, etiam hisce præsentibus,
" præfato Xaverio Cardinali, ac Successoribus prædictis, minimè intimatis, ac Possessione per
" dictum Xaverium Cardinalem, ac Successores prædictos, habitâ, vel non habitâ, ac Lite quâ-
" cunque desuper motâ, vel movendâ, dicti Xaverij Cardinalis, ac Successorum prædictorum, Sump-
" tibus, & Expensis, omninò prosequendâ, ac quoqunque aliò Impedimentô legitimô, ac etiam de
" Facto, nunc, & pro Tempore, quomodilibet præstitô, non obstante,. Vigore tamen earundem præsen-
" tium nec alias', alioquin præsens nulla sit eò ipso, integrè hic Romæ persolvendum, apostolicâ Aucto-
" ritate prædicta, ipsarum Tenore præsentium, reservamus, constituimus, & assignamus; decernentes eun-
" dem Xaverium Cardinalem, ac Successores prædictos, ad integram Solutionem Pensionis per Præsentes
" reservandæ hujusmodi, eisdem modernis, ac pro tempore existentibus Priori, & Fratribus, illorumque
" Successoribus, perpetuis futuris Temporibus, ut præfertur, faciendam, juxtà Reservationis, Constitu-
" tionis, & Assignationis prædictarum Tenorem, fore efficaciter obligatos; ac volentes, & eadem Auc-
" toritate statuentes, quod ille ex Xaverio Cardinale, ac Successoribus prædictis, qui in dictis Festivita-
" tibus, vel saltem infrà triginta Dies illarum singulas immediatè sequentes, Pensionem per præsentes
" reservatam, per eum Modernis, ac pro Tempore existentibus Priori, & Fratribus, prædictis, tunc de-
" bitam, non persolverit cum effectu, lapsis Diebus eisdem, Xaverio Cardinali videlicet Ingressus Ecclesiæ
" interdictus existat, Succ essores verò prædicti Sententiam Excommunicationis incurrant, a qua, donec
" eisdem Moderno, & pro tempore existentibus Priori, & Fratribus, vel eorem Procuratori prædicto, de
" Pensione per presentes reservatâ hujusmodi tunc debitâ integrè satisfactum, aut alias' cum eisdem mo-
" dernis, ac pro Tempore existentibus Priore & Fratribus, vel eorum Procuratore prædicto, super hoc
" amicabiliter concordatum fuerit, præterquàm in Mortis Articulo constitutus, interdictus videlicet In-
" tardicti Relaxationem, excommunicatus verò ab hujusmodi Excommunicationis Sententia Absolutionis
" Beneficium nequeat obtinere Si verò per Sex Menses, dictos triginta Dies immediatè sequentes, inter-
" dictus videlicet sub hujusmodi Interdicto permanserit, excommunicatus verò Sententiam Excommuni-
" cationis hujusmodi Animô, quod absit, sustinuerit induratô, ex tunc effluxis Mensibus eisdem, dictis
" Ecclesijs, seù Capellis & Abbatijs, perpetuò privati existant, illæque etiam Commendâ prædicta cessante,
" vacare censeantur eô ipsô.

" Quocircà dilectis similiter Filijs Magistris Francisco Mariæ Morelli, & Francisco Mariæ Cioja, ac
" Tiberio Soderini, in utraque Signatura nostra Referendarijs, Motu simili per apostolica Scripta manda-
" mus, quatenùs ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seù alios, faciant Auctoritate nostrâ
" Pensionem per præsentes reservatam prædictam, eisdem modernis, ac pro Tempore existentibus Priori, &
" Fratribus, illorumque Successoribus, vel eorum Procuratori prædicto, perpetuis futuris Temporibus præ-
" dictis, juxtà Reservationis, Constitutionis, & Assignationis prædictarum, ac Decreti hujusmodi Conti-
" nentiam, & Tenorem, integrè persolvi: Et nihilominùs quemlibet ex Xaverio Cardinale, ac Succes-
" soribus prædictis, quem Interdicti, & Excommunicationis hujusmodi respective Sententias incurrisse eis
" constiterit, quoties super hoc, pro Parte modernorum, ac pro Tempore existentinum, dicti Conventùs
" Prioris, & Fratrum, eorumque Successorum, fuerint requisiti, tamdiù Dominicis, & alijs festivis Die-

bus.

"bus, in Ecclesijs, dum major inibi Populi Multitudo ad divina convenerit, Interdictum, & Excom-
"municationem respective publicè nuncient, & faciant ab alijs nunciari, & excommunicatum ipsum
"ab omnibus arctiùs evitari, donec eisdem modernis, ac pro tempore existentibus, Priori, & Fratribus,
"eorumque Successoribus, de Pensione per præsentes reservatâ, prædictâ, tunc debitâ, fuerit integrè sa-
"tisfactum, ipsoque, interdictus videlicet Interdicti Relaxationem, excommunicatus verò ab hujusmodi
"Excommunicationis Sententiâ Absolutionis Beneficium, per Satisfactionem condignam, meruerit obti-
"nere; Contradictores per Censuras Ecclesiasticas, Appellatione postpositâ compescendo. Non obstan-
"tibus Constitutionibus, & Ordinationibus apostolicis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generali-
"bus, Universalibusque Concilijs editis, vel edendis, Privilegijs quoque, Indultis, Literis Apostolicis,
"eisdem Ecclesijs, seu Capellis, aut Abbatijs hujusmodi, illarumque Superioribus, & Personis, sub
"quibuscunque Tenoribus, & Formis, quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, & innovatis,
"quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis Tenoribus, specialis, specifica, expressa, &
"individua, non autem per Clausulas generales, idem importantes, Mentio, seu alia quævis Expressio ha-
"benda, aut aliqua alia exquisita Forma ad hoc servanda foret, eorum Tenores, ac si de Verbo ad Ver-
"bum, nihil penitùs omisso, & Formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, eisdem præsentibus pro
"expressis habentes, illis alias in suo Robore permansuris, latissimè, & plenissimè, ac specialiter, & ex-
"pressè hac Vice duntaxat, harum quoque Serie, Motu pari, derogamus, contrarijs quibuscumque. Aut
"si Xaverio Cardinali, & Successoribus prædictis, vel quibuscumque alijs, communiter, aut divisim, ab
"eâdem sit Sede indultum, quod ad ad Præstationem, seu Solutionem Pensionis alicujus minimè teneantur,
"& ad id compelli, aut quoad interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas apostoli-
"cas, non facientes plenam, & expressam, ac de Verbo ad Verbum, de Indulto hujusmodi, Men-
"tionem.

"Volumus autem, quod perpetuis futuris Temporibus præfatis, Collegia Officialium Cancellariæ
"apostolicæ de Annatis participan Quindennia, Ratione Pensionis per præsentes reservatæ hujusmodi,
"à prædictis modernis, & pro Tempore existentibus, Priore, Fratribus Conventûs prædicti, eorumque
"Successoribus, prætendere nequeant, nec per dictas Ecclesias, seù Capellas, aut Abbatias, pro Tem-
"pore obtinentes, ulla earundem Ecclesiarum, seù Capellarum, aut Abbatiarum, Fructuum Reductio
"ab eisdem Collegijs, Ratione primodictæ Pensionis, peti, seù obtineri possit.

"Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Absolutionis, Reservationis, Constitu-
"tionis, Assignationis, Decreti, Statuti, Mandati, Derogationis, vel Voluntatis, infringere, vel ei Ausu teme-
"rariò contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Bea-
"torum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem
"Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Septingentesimo Sexagesimo Septimo, Sextodecimo Kalendas
"Januarij, Pontificatûs nostri Anno decimo.

Loco ✠ Plumbi—*Tb. Antognettus*—*J. B. Quarter*—*J. A. Cuccomus*—*J. Carafa Cap.*—*H. Mer-lini*—Omissis alijs—

(A Tergo dictæ Bullæ)

Anno *Incarnationis Dominicæ* 1767 *Die verò* 17 *Decembris, retroscriptus Eminentissimus D. Xaverius Cardinalis Canale præsens, retroscriptæ Assignationi Pensionis, ac Literarum Expeditioni consensit, juravit, &c.*

Ludovicus Gadin Substitutus.

Præinsertam Copiam Literarum apostolicarum fideliter exscripsi ex Bulla originali in Charta Pergamena scripta, & asservata in Archivo S. Sixti de Urbe, Provinciæ Hiberniæ Ordinis Prædicatorum. In Fidem &c Die 7. Novembris 1769.

Fr. Joannes Thomas Troy, Ord. Præd.
S. Theologiæ Baccalaureus (1)

LI. Pag. 409. Lin. 24, immediatè post exscriptam Tabulam marmoream, in qua refertur, Ecclesiam *S. Clementis* instauratam, & ornatam à *Clemente* Papa XI. A. D. 1715, adde—

Non abs Re, sed, ob præinsertas Literas Apostolicas, planè dignum & justum erit animadvertere, Reditum annuum Cœnobij *S. Clementis* ob Fabricam Basilicæ ad Sexaginta circiter Scuta Romana decrevisse, ne dicam prorsùs extinctum. Enimvero, ut laudatus Pontifex Claustrum *S. Clementis*.

(1) Confer Num. XLI hujus *Supplementi* Lit. h. Pag. 844.

Clementis in Formam perfectè quadratam redigeret, dejecit Fænile Magnum, olim situm ubi nunc conspicimus Aulam tunc Temporis erectam pro Bibliotheca Fratrum Prædicatorum *Hibernorum* (ut dictum est in *Hibernia Dominicana* Pag. 395. Lin. 2) quam ab Anno 1732 Consodales Sanctissimi Rosarij occupant, in eaque erexerunt Altare & Oratorirum absque Prioris & Fratrum Licentia obtentâ, nec etiàm petitâ, ut notat *Liber Consiliorum* Conventus hujus ad Diem 5 Septembris 1733. Fol. 85. Destruxit pariter aliud Fænile parvum, præcedenti contiguum, cujus Porta erat in Via constrata, quæ ab Amphitheatro *Flavij* ducit ad Basilicam *Lateranensem*. Juxtà Fænile istud erat Hortulus, sivè Pullarium, annexas habens Cameram, Cryptam, &c. Erat insuper parva Domus cum Officina, quæ omnia ad memoratum Finem, insuperque ut Platea, & prælibata Via magis decoræ evaderent, Solo æquata fuere. Destructus denique fuit Chorus antiquus, & novus (nunc in Usu) formatus ex Horreo, sivé Granario, quod Choro pristino adjunctum fuerat.

Verum quidem est, ut cordaté fatear, quod benignissimus Pontifex ex Horreo deformi venustum fecit Chorum, ex Prato rudi Claustrum formosum, ex vetustis Domunculis pulchram Plateam; ast! quandoquidem in hac Vita (ubi nihil ex omni Parte beatum) ad Differentiam futuræ melioris, commodis incommoda permixta sint, ex recensita Alteratione commodiore hoc experti sunt Incommodum Fratres, quod exindè unum ultrà sexaginta Scuta *Romana* annua deperdidere; quippè ex Fænili majori annuatim anteà perceperant Scuta duodecim, ex Fænili minori Scuta sex, ex Pullario Scuta quindecim, ex parva Domo, sivé Officina, Scuta octo, ex Horreo tandem Scuta viginti. Ità constat ex Libro *Catastico*, ut vocant, ejusdem Conventûs.

LII. Pag. 412. Lin 18, adde—Subindè in *Martyrologio Romano*, Jussu *Benedicti* Papæ XIV novissimè edito, hæc legere est Verba ad Diem 22 Junij: *Romæ Translatio S. Flavij Clementis, Viri Consularis, & Martyris à Domitiano Imperatore pro Christi Fide interempti, cujus Corpus in Basilica S. Clementis Papæ & Martyris inventum, ibidem solemni Pompâ* (à Benedicto XIII) *reconditum est.* Hinc Festum laudati *S. Flavij Clementis* celebratur à Fratribus hujus Conventûs Die prælibatâ, Vigore scilicet Decreti S. Congregationis *Rituum*, ut de *SS. Cyrillo & Methodis* nuper ajebam in hoc *Supplemento* Num XLVIII. Pag. 847.

LIII. Pag. 414. Lin. 18, adde—Modernus (inquiebam Anno 1760) Presbyter Cardinalis *S. Clementis* est sæpè laudati Cardinalis *Annibalis* ex Fratre Nepos, Eminentissimus D. *Joannes-Franciscus Albanus*, Sacrâ Purpurâ ornatus à *Benedicto* XIV Die 10 Aprilis 1747. Postmodum verò huic, ad Suburbicarium Episcopatum *Sabinensem* promoto, successit quà Titularis Eminentissimus D. *Cosmus Imperialis*, Patriâ *Januensis*; cui 13 Octobris 1763 denato, succedit Eminentissimus Princeps *Carolus Rezzonicus*, Patriâ *Venetus*, tunc regnantis Summi Pontificis *Clementis* XIII ex Fratre Nepos, S. R. E. Camerarius.

LIV. Eâdem Pag 414. Lit. l, lege & adde—Crediderim aptiùs fore, quòd secundus S. Theologiæ Professor in Studio hoc Generali *SS. Sixti & Clementis* de Urbe nuncuparetur Baccalaureus More *Italorum* (ut *Teutonicos*, *Saxones*, *Hungaros*, aliosque Brevitatis ergò taceam) sicut in *Ulyssiponensi* nostro Collegio vocatur *Lector Vesperarius* More *Lusitanorum*, & in *Lovaniensi* Studio Generali *Regens Secundarius* More *Belgarum*. Confer Cap. XIV. *Hiberniæ Dominicanæ* Num. III.. Lit. e Pag. 520.

Porro Intuitu Animadversionis hujus in *Hibernia* nostra *Dominicana*, Locó mox allatô, placuit Reverendissimo Magistro Generali *P. Joanni-Thomæ de Boxadors* instituere Anno 1763 R. P. *Joannem Murphy*, Secundum S. Theologiæ Lectorem sub Titulo *Baccalaurei*, exindeque idem servatur Mos in prælibato Studio Generali *SS. Sixti & Clementis* de Urbe.

LV. Pag. 421, post Lin. 38. ad Calcem duorum Epitaphiorum ex Lapidibus Sepulchralibus in Ecclesia *Ulyssiponensi* Fratrum Prædicatorum Hibernorum, subjunge——Res ità erant ad fatalem usque Diem primam Novembris Anno 1755, quandò tàm Ecclesia quàm Collegium deleta fuere per Terræmotum, & subsecutum Incendium, de quibus nonnihil habet *Hibernia Dominicana* Pag. 424. Eaproptér neque Sepulchrales istos Lapides, neque vel minimum eorum Fragmentum, ut ità dicam, vel Vestigium, videre est. Attamen *Lisbonæ* versans Anno 1770 *(t)* lætabundus

(t) Româ discesseram *Lisbonam* petens Mense Martij memoratô Annô 1770, ad exequendum Summi Pontificis, felicitér regnantis, *Clementis* XIV (mihi olim in Urbe amicissimi, quá Patris Magistri *Laurentij*

dus conspexi novam ac pulchram Ecclesiæ & Collegij Fabricam notabiliter perductam, necdùm tamen completam. Ea porrò Insula est, nulli utpotè alteri Fabricæ quoquomodò contigua, & ferè in eadem primitiva *Corporis Sancti*, ut ajunt, Platea, juxtà spatiosum & speciosum Flumen *Tagum*, tametsi eundem undequaque non occupet Situm cum veteri Fabrica, ob solam autem Differentiam paucorum Passuum, ne dicam Pedum, ut scilicet Fratres ædificantes adamussim se conformarent Exemplari Vicorum & Platearum Civitatis, ab Architectis regijs delineatô, regiâque præscriptô Auctoritate.

CÆTERUM Tempore Fabricæ decem circiter Sodales habitabant in Domo, pro Rerum Conditionibus sat commodâ, regijs Expensis munificè conductâ; apud exiguam Ecclesiam Beatissimæ Deiparæ sacram, tria complectentem Altaria, in qua administrabant, & quidem in Vico, cui vernaculum Nomen *Rua formosa*. Tandem verò Die Sabbati 13 Octobris Anni prælibati 1770, solemni Ritu novam benedixi Ecclesiam; Dieque sequenti, Horis promeridianis, Manibus gestavi in solemni paritèr & numerosissima Processione Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum à præfata *Vici formosi* Ecclesia per amplissimam Urbem illam *Ulyssiponensem* ad recensitam novam *SS. Rosarij B. Mariæ Virginis* Ecclesiam in Platea *Corporis Sancti* ultrà Mille Passus distantem, exindeque ibidem Loci Patres Missas celebrant, aliaque peragunt Sacra.

ATQUE, ut obiter dicam, Mane istius Diei 14 Octobris, quæ Dominica erat, Episcopum egeram Assistentem Eminentissimo & Reverendissimo D. *Francisco* Cardinali *de Saldanha*, Patriarchæ *Lisbonensi*, dum in perbella & satis ampla Palatij sui Capella tres consecraret Antistites, nempè Excellentissimum (u) & Reverendissimum *Lacedæmoniæ* (priscis *Spartæ*, in *Peloponneso*, vulgò *Moreâ*) Archiepiscopum

Laurentij Ganganelli, Regentis Studiorum in Collegio S. *Bonaventuræ* apud *Sanctos Duodecim Apostolos* Urbis) Mandatum, salutandi nimirùm quàm reverentèr, ut par est, Nomine Sanctitatis Suæ Fidelissimum *Lusitaniæ* Regem D. *Josephum* Primum, & Fidelissimam Reginam D. *Mariam-Annam-Victoriam*, Infantem *Hispaniarum*, & quidem post decem Annorum interruptam Curias *Romanam* inter & *Ulyssiponensem* Communicationem: Dùm intereá prolixum Terrâ conficeret Iter Excellentissimus & Reverendissimus Dominus Nuntius Apostolicus *D. Innocentius de Comitibus*, italicé *Conti*, Archiepiscopus *Tyri* in *Phœnicia*, Sacræ Romanæ Rotæ Duodecimvir doctissimus, Prudentiâ & Pietate clarus, ex Fratre Pronepos San Mem. *Innocentij* Papæ XIII, quondam, anté Cardinalitiam nempé Dignitatem, ibidem, regnante *Petrô* Secundô, Nuntij Apostolici, cujus de præclaris Laudibus Ætas nulla conticescet. Quæ sanè antiquissima & juxtà illustrissima Principum *de Comitibus* Familia, inter plures Romanos Pontifices, quos dedit Ecclesiæ, tres potissimùm (ultrà Innocentium XIII memoratum) enumerat, omni Laude superiores, *Innocentium* nempè III, *Gregorium* IX, & *Alexandrum* IV, quorum primus S. Patri *Dominico* concessit Ecclesiam *S. Sixti* de Urbe, primam à Sancto Patriarcha possessam, in qua suum ipse *Religionis Ordinem instituit, & prima ejusdem jecit Fundamenta*, ut Verbis utar *Clementis* Papæ VIII, exscriptis in *Hibernia Dominicana* Cap. XII. § I. Num. IX, Pag. 373. Eundemque *S. Dominici* Ordinem gloriosô *Prædicatorum* Nomine decoravit, ut fusè ostenderam eadem in Historiuncula Cap. II. Num. III. Pag. 35. Alter, seù *Gregorius* IX, laudatum Patriarcham *Dominicum* Sanctorum Fastis solemni Ritu adscripsit. Confer nuper dicta in *Supplemento* hoc Num. XLIII. ad Lit. H. Pag. 844. Postremus, seù *Alexander* IV, nascentem Prædicatorum Ordinem à quibusdam æmulis Obtrectatoribus, quorum Agmen ducebat *Gulielmus à Sancto Amore*, gravitèr impetitum, Auctoritate Apostolicâ egregiè vindicavit, ut eadem refert Opella Cap. III. Num. X. Pag. 60; & Cap VIII Num. XIX. Pag. 169.

(u) In Ditionibus Regis Fidelissimi Patriarcha, Archiepiscopi, & Episcopi omnes dicuntur *Excellentissimi & Reverendissimi* (nisi Cardinales sint) ad Differentiam Canonicorum Patriarchalis Ecclesiæ *Lisbonensis*, qui *Illustrissimi & Reverendissimi* denominantur. Dixi, *nisi Cardinales sint*, quippè nedùm Patriarcha jam laudatus Cardinalis est, & quidem à *Benedicto* XIV creatus Die 5 Aprilis 1756, sed etiám modernus Archiepiscopus *Eborensis*, Eminentissimus nempè & Reverendissimus *D. Joannes-Cosmus de Cunha*, Canonicus Regularis *S. Augustini*, est Cardinalis, creatus (dum *Lisbonæ* versarer) à felicitèr regnante Summo Pontifice *Clemente* XIV Die 6 Augusti 1770. Titulus porrò *Eminentissimi* nulli tribui potest nisi S. R. E. Cardinalibus, & tribus Imperij *Romani* Electoribus Ecclesiasticis, Magnoque Ordinis *S. Joannis Jerosolymitani* Magistro, ex speciali *Urbani* Papæ VIII Decreto Anni 1630, quo vetitum est Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, alijsque Prælatis sub Pœna Anathematis Titulum illum assumere.

chiepiscopum D. *Antonium-Bonifacium Coello*, Suffraganeum (w) & Vicarium Generalem *Lisbonensem*; Excellentissimum & Reverendissimum Episcopum *Portalegrensem*, in ipsamet *Lisbonensi* Provincia, D. *Hieronymum-Rogatum de Carvalhal & Sylva*; necnon Excellentissimum & Reverendissimum Episcopum *Viseensem*, in Provincia *Bracarensi*, D. *Franciscum Mendo Trigozo*. Antistes autem mecum Assistens erat Excellentissimus & Reverendissimus D. *Bartholomæus-Emanuel Mendes dos Reyes*, Episcopus *Macaoensis*, in Provincia *Goana*, & *Sinarum* Imperio, in Ditione tamen Regis *Lusitaniæ*.

PAULO post, dùm Itineri me accingerem ad Diœcesim propriam reversurus, duo alij consecrandi erant, utpotè à Fidelissima Sua Majestate ad Infulas nominati; nondùm verò Apostolicis Diplomatibus muniti, adeòque reapsè haud consecrati usque ad subsequentem Annum 1771, & quidem ambo Ordinis Prædicatorum Alumni, nimirùm Admodùm Reverendus & Eximius Pater S. Theologiæ Magister, & Prior Provincialis Provinciæ *Portugalliæ*, aliusque Admodùm Reverendus & Eximius Pater S. Theologiæ Magister, ejusdem Provinciæ Alumnus meritissimus, Nomine *Ludovicus* (x).

LVI. Pag. 432. Lit. r, ubi Sermo est de Bulla quadam *Urbani* Papæ VIII, Ecclesiæ *Lovaniensi* Fratrum Prædicatorum *Hibernorum* concessâ, quæ desiderabatur, adde—Tandem *Lovanij* versans Anno 1769, dùm *Romam* pergerem ad visitanda Sacra Apostolorum Limina, Autographum inveni in Deposito memorati Conventus hujusce Tenoris:

" URBANUS PP. VIII.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" OMNIUM Saluti paternâ Charitate intenti, sacra interdùm Loca spiritualibus Indulgentiarum Muneribus decoramus, ut indè Fidelium defunctorum Animæ Domini nostri Jesu Christi, ejusque Sanctorum Suffragia Meritorum consequi, & illis adjutæ ex Purgatorij Pœnis ad æternam Salutem per Dei Misericordiam perduci valeant. Volentes igitur Ecclesiam Domûs Ordinis Fratrum S. Dominici Nationis Hybernorum, Oppidi Lovaniensis, Mechliniensis Diœcesis, simili hucusque Privilegio, ut accipimus, minimè decoratum, dummodò in ea Decem Missæ quotidiè celebrentur, & in ea sit Altare S. Joannis Baptistæ hoc speciali Donô illustratum, de Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, quandocumque Sacerdos aliquis ejusdem Ecclesiæ duntaxàt Missam Defunctorum in Die Commemorationis Defunctorum, & singulis Diebus infrà illius Octavam, ac secundâ Feriâ cujuslibet Hebdomadæ pro Anima cujuscunque Fidelis, quæ Deo in Charitate conjuncta ab hac Luce migraverat, ad prædictum Altare celebrabit, Anima ipsa de Thesauris Ecclesiæ per Modum Suffragij Indulgentiam consequatur, ita ut ejusdem Domini nostri Jesu Christi, ac Beatissimæ Virginis Mariæ, Sanctorumque omnium Meritis sibi suffragantibus, à Purgatorij Pœnis liberetur, concedimus, & indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Præsentibus ad Septennium tantùm valituris. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die 26 Junij MDCXXVI. Pontificatûs nostri Anno Tertio."

LVII. Pag. 436. Lin. 8 (ubi fit Mentio de Pensione Conventui *Lovaniensi* concessâ ex Ærario *Bruxellensi*) lege, & adde in hunc Modum——Impetrarunt insuper, ut obiter dicam, Anno

 1648 Patres

(w) Suffraganeus juxtà strictiorem Nominis Significationem est Episcopus ille, qui in Provincia Metropolitana Archiepiscopo subest, quam Vocem à *Suffragio*, sivè Voto, quod Episcopus in Metropolitani Electione ferebat, derivatam ait *Magri* in *Vocabulario Ecclesiastico* Verbo *Suffraganeus*. At Suffraganeus & ille dicitur, qui Episcopus est Auxiliaris, utpotè alterius Diœcesim administrans, in eaque præstans quæ Ordinis sunt & Jurisdictionis. *Suffraganeus denique juxtà vigentem hisce Temporibus loquendi Morem, dicitur etiam ille Episcopus Titularis, qui ea duntaxàt, quæ sunt Ordinis, exercet in aliqua Diœcesi, in qua Episcopus non residet, vel si resideat, nequit, ob ingravescentem Ætatem, aut malè affectam Valetudinem, vel ob Diœcesis Amplitudinem, Ordinationes habere, Confirmationis Sacramentum administrare, aliaque Episcopalis Ordinis Munera peragere.* Verba sunt *Benedicti* Papæ XIV Tract. de *Synodo Diœcesana* Lib. XIII. Cap. XIV. Num. IV.

(x) Pro *Hibernarum* Monasterio *Lisbonensi*, seu potiùs *Bethlehemitano* propè *Lisbonam*, adeas *Supplementi* hujus Num. LXVII, & seqq.

1648 Patres nostri *Lovanienses* à Sacra Congregatione *De Propaganda Fide* (y) Pensionem annuam Centum & Viginti Scutorum *Romanorum* usque ad Triennium. Atque singulis Trienniis ad nostra usque Tempora eandem continuavit Pensionem laudata S. Congregatio eâ Lege, ut Missionarij Apostolici, in Schola Conventûs istius edocti, in *Hiberniam* regrederentur pro Fide Catholica propugnanda & propaganda, quatuor scilicet quôlibet Sexenniô. Et quamquàm sub Initium haud potuerit alere Conventus nisi Duodecim Fratres, Processu tamen Temporis ad Triginta & Triginta duos, atque Triginta quatuor ascendit, mittendo indesinentér ad Missiones *Hiberniæ* quatuor singulis Sexenniis, immò haud paucos mittebat in *Angliam, & Scotiam*, atque etiam in *Americam*, prout Necessitas, vel Utilitas postulaverant.

VERUM Anno 1756 excitatum fuit Dubium in eadem S. Congregatione, an Alumni isti se obligent Juramentò ad laborandam Vineam Domini in *Hibernia?* Sed respondit Conventus *Lovaniensis*, quòd quandoquidem omnes & singuli Conventûs istius Alumni Vocationis & Professionis suæ Vigore tenerentur ad Missiones *Hiberniæ* peragendas, idcircò inutile persûs foret tale Juramentum, immò & fortassis perniciosum. Quippé haud facilé invenirentur Sodales, qui alteriori hac Obligatione se restringerent, videntes nimirùm reliquos omnes ab ea immunes, quinimmò isti reliqui exindè colligerent Se haud strictè ad Sacras teneri Missiones. Prætereà cùm ex advenientibus nulli scirent, quinam specialitér debent recensitum præstare Juramentum, pauciores se offerent Juvenes pro Admissione in hunc Conventum. Ultraquamquod, cùm Subsidium 120 Scutorum annuorum non sufficiat nisi pro duorum Religiosorum ad summum Sustentatione, & Præparatione necessaria ad Iter conficiendum in *Hiberniam*, hinc frustraretur pium S. Congregationis Desiderium mittendi quatuor Missionarios in *Hiberniam* singulis Sexenniis.

QUAPROPTER Excellentissimus D. *Joannes-Carolus Molinari*, Archiepiscopus *Damascenus*, ac Nuntius Apostolicus *Bruxellensis*, Re bené examinatâ, deprehendit plures quàm quatuor singulis Sexenniis pergere ad Missiones *Hiberniæ*, immò unum singulis Annis, idipsumque pro Informatione scripsit Sacræ Congregationi. Intercessit insuper Eminentissimus *D. Philippus-Thomas* Cardinalis *de Alsatia de Bussu de Chymai*, Archiepiscopus *Mechliniensis*, plura exponens de indefessa & fructuosa Operâ literaria, deque regulari Vita & Paupertate Sodalium hujus Conventûs, in Epistola ad Eminentissimum *D. Josephum* Cardinalem *Spinellum*, ejusdem S. Congregationis Præfectum. Hisce dé Causis prædictæ Pensionis Concessio innovata fuit Anno 1758, sed postmodùm retractata Anno 1761. Exindè autem prodijt Libellus Supplex Conventûs multa producens Momenta pro Pensionis Recuperatione, & inter alia quod Conventus iste Seminarium fuit perpetuum Missionariorum non solùm pro *Hibernia*, sed & pro *Anglia*, ac *Scotia*, atque etiam *America*. Accessit ulterius sequens Attestatio tunc Rectoris Almæ Universitatis *Lovaniensis*, quem eximium Doctorem, ac egregium Virum ipse novi ibidem Anno 1769.

" Nos Christianus-Franciscus Terswack, S. Theologiæ Doctor, & Professor Æthices, Collegij Alti-
" collensis Præses, necnon Almæ Universitatis Lovaniensis pro Tempore Rector.

" ANNUERE cupientes Precibus R. P. Prioris Conventûs S. Crucis RR. Patrum Dominicanorum
" Hibernorum, in Universitate nostra præsenti Sæculo erecti, supplicantis publicum Testimonium de
" Statu, & Conditione dicti Conventûs; previè super hoc Negotio expressé audivimus Viros aliquos
" Fide dignissimos, & de Statu hujus Conventûs optimè instructos; instituimus etiam Visitationem in
" eodem Conventu, ubi inter alia examinavimus Computus ejusdem à sua Erectione ad hæc usque
" Tempora (z.)

" Ex

(y) Operâ P. Magistri *Felicis O'Conner*, de quo præclaro Viro datâ Operâ agit *Hibernia Dominicana* Cap. XVI. Num. LXXXIII. Pag. 580.

(z) *Diversi Status Collegij & Conventûs Patrum Prædicatorum* Hibernorum *à Tempore quò primùm* Lovanium *venerunt usque ad hodiernum Diem* 16 *Aprilis* 1762, *Priore R. P. Fr.* Joanne O-Daly, *Regente Primario* (*nunc* 1772 *S. Theologiæ Magistrò & Missionariò Apostolicò* Dublinij) *extracti ex Libris antiquis, aliisque Monumentis in Deposito ejusdem Conventûs modò repertis, coràm Eximio Domino* Christiano-Francisco Terswack, *S. Theologiæ Doctore, & Professore Æthices, Collegij* Alticollensis *Præside, necnon Almæ Universitatis* Lovaniensis *pro Tempore Rectore.*

Invenimus primò, ineunte Sæculô præteritô post atroces Persecutiones, & Edicta sanguinolenta, quibus Elizabetha.

" Ex quibus intelleximus, Conventum S. Crucis R R. P P. Dominicanorum verum esse Missionis
" Hiberniæ Seminarium, regulari Disciplinâ Studioque commendabile, â quo nominati Religiosi, abso-
" lutis

Elizabetha Angliæ *Regina, Catholicæ Religionis Exercitium inhibuit, Hæresimque in Regnis* Angliæ, *& Hiberniæ stabilivit, aliquos ex Patribus nostris* Lovanij *Refugium quæsivisse, atque Ope, & Favore Primorum hujus Patriæ Domicilium propè* Castrum Cæsaris *fixisse, & ibidem paulò post Collegium Missionariorum Beato Joanni Baptistæ dicatum, erexisse.*

Invenimus deindè, illos tunc Temporis nullos Redditus possedisse præter Pensionem annuam Mille ducentorum Florenorum, quæ ipsis in Erectione Collegij fuerat concessa à Curia Hispanica, cujus Imperio hæc Patria tunc fuerat subjecta. Ex hac ergò Pensione, cujus Centum Floreni singulis Mensibus propter eorum Indigentiam fuerunt soluti; & ex quotidianis Sacris, Eleemosynis, similibusque pijs Oblatis sustentati fuerant, prout constat ex Libro Receptorum Anni 1627. *Vide Pag.* 13, *& sequentes usque ad* 23 *Vide etiam Pag.* 47 *ejusdem Libri.*

Invenimus deinceps, circà Annum 1655 *ejusdem Sæculi præfatos Patres, derelicto Habitaculo quod propè* Castrum Cæsaris *primò fixerunt, pervenisse ad Plateam* Bruxellensem, *in qua propè Templum Divi Jacobi charitativâ Munificentiâ Amplissimi Domini* Joyce, ss. Michaelis & Gudulæ Bruxellis *Canonici, Ecclesiam ædificarunt, & Domum cum Horto ipsi contiguo emerunt, quam posteà auctam Ope præfati Domini in Conventum S. Cruci dicatum erexerunt, in quo Modo habitant.*

Invenimus item, post Erectionem hujus Conventûs Pensioni præfatæ Mille ducentorum Florenorum à Curia Hispanica concessæ, Sacram Congregationem Cardinalium de Propaganda Fide *adjecisse Pensionem annuam Centum viginti Scutorum* Romanorum, *quæ conficiunt Trecentos circiter Florenos Monetæ* Brabanticæ, *eâ Conditione, ut indè alerentur tres Studiosi, qui expletis suis Studijs ad Missionem forent destinati.*

Ab illo Tempore, quo Nobis concessa fuit præfata Pensio Cardinalitia usque ad præsentem Diem, notati sunt in Magistrali, seu Libro Redditaum nostri Conventûs omnes Census, seu Bona immobilia, quæ acquisita fuerunt, quæque conficiunt Summam Octoginta quatuor Florenorum prout videre est in præfato Libro Pag. 1, 2 & 3.

Circà Fundationem, seu Pensionem Regiam 1200 *Florenorum, Nobis in Erectione Collegij concessam, notanda sunt sequentia.*

Præfata Summa, quæ sub Titulo Pensionis annuæ fuit concessa, usque ad assem perpetuò debebat solvi juxta Mandata Regum Hispaniæ Caroli II. & Philippi IV, ut constat ex Libro Receptorum Anni 1700 *Pag.* 40. *Verùm circà Annum* (1730) *trigesimum præsentis Sæculi motae fuerant Difficultates in Curia* Bruxellensi *circa ulteriorem ejus Solutionem usque dùm exortô ultimô Bello in hac Patria* (A. 1743.) *ipsius Solutio fuerat prorsus suspensa per aliquot Annos. Pace vero initâ* (A 1748.) *& post plures Supplicationes factas, omissis illis Annis quibus Solutio fuit suspensa, emanavit Decretum ex prædicta Curiâ* Bruxellensi, *quo præfata Summa* 1200 *Florenorum redacta est ad* 400 *Florenos, prout constat ex ipsomet Decreto, & ex Libro Receptorum Anni* 1749. *Pag.* 199; *& etiam ex moderno Libro Receptorum, quæ Summa* 400 *Florenorum sub Titulo Eleemosynæ tantùm Nobis concessa est, & pro qua debet singulis Annis porrigi Libellus Supplex cum Expensis Procuratori nostro* Bruxellensi, *& cujus etiam Solutio, Favore Amicorum* Bruxellis *durante Bellô praesenti continuatur.*

Notandum est, quod inter Census à Tempore Concessionis Pensionis Cardinalitiæ à Conventu acquisitos, & in Magistrali, seu Libro Redditaum ejusdem Conventûs notatos, omnes illi Census Crucesignati fuerunt extincti, & inter Census, qui subsistunt, sunt aliqui ex Censuarijs, qui ad Paupertatem redacti Redditus suos annuos vix solvunt. Hinc computatis omnibus Redditibus, quos Conventus acquisivit à Tempore quo Nobis concessa fuit Pensio Cardinalitia, si ex ijs defalcati sint Octinginta Floreni, qui ex Pensione regia à Curia Bruxellensi *fuerunt detracti, & omnes Census Crucesignati; valdè modicum erit Augmentum Redditaum illorum, prout cuique consideranti patebit.*

Notandum insuper, quod Annò Millesimo Septingesimo Vigesimo sexto præsentis Saeculi, prout constat ex Libro Receptorum ejusdem Anni Pag. 195, *hic Conventus fuerit Debitis gravatus usque ad Summam Decem Millium quinquaginta novem Florenorum ità ut Creditores pro suis respectivè Debitis recuperandis illum Venditioni destinaverint, donec Eximius Pater Magister Fr.* Joannes Macghee, *tunc Prior, commendatitijs Litteris tùm hujus Almae Universitatis, tùm Excellentissimi Domini Nuntij* Bruxellensis (Josephi Spinelli Archiepiscopi Corinthiorum, posteà S. R. E. Cardinalis) *& aliorum, instructus, illum ex Eleemosynis per totam* Germaniam Inferiorem *undequaque collectis redemerit. Crescente verò posteà Religiosorum Numerô, & deficiente Fabricâ, Successores Eximij Patris Magistri præfati, ipsius Exemplo inducti, Libellos Supplices Illustrissimis Dominis hujus Patriæ Episcopis obtulerunt, exponentes Statum Conventûs, Redditibus & Fundationibus, pro sustentatione requisitis, destituti. Hisce Supplicationibus laudati Illustrissimi Praesules favorabiliter inclinati, & hoc Missionariorum Refugium pro afflicta Domini Vinea fovendi & amplificandi charitativô Zelo permoti, singulis Annis alternatim per suas respectivè Diaeceses, Eleemosynas colligendi Facultatem benignè concesserunt, quam Facultatem huc usque continuare dignati sunt. In hisce Eleemosynis colligendis debet bimestre Spatium occupari, Menses vide licet Novembris & Decembris, quibus vacant Studia, quae alijs Temporibus per totum Annum, etiam Temporè Vacantiarum hujus Almae nostrae Universitatis, vigent. Ab hac Collecta facienda nullus etiam ex Lectoribus eximitur, exceptis Priore, Novitijs simplicibus, & duobus Sacerdotibus, qui debent manere Domi pro Functione Munerum Choralium, & duobus Fratribus Laicis ad inserviendum. Illustrissimi Praesules, qui hanc Facultatem concesserunt, sunt sequentes.*

Pro uno Anno.

Eminentissimus D. Archiepiscopus Mechliniensis.
Illustrissimus D. Episcopus Antuerpiensis.
Illustrissimus D. Episcopus Gandavensis.
Illustrissimus D. Episcopus Brugensis.
Illustrissimus D. Episcopus Namurcensis.

Pro altero Anno.

Serenissimus & Eminentissimus D. Episcopus Leodiensis.
Serenissimus & Excellentissimus D. Archiepiscopus Cameracensis.
Illustrissimus D. Episcopus Tornacensis.
Illustrissimus D. Episcopus Ipiensis.

Praeter has Eleemosynas non mediocria percipit Con-

"isti Studiis, ad Patriam revertuntur, in Vinea Domini ibidem laborantes. Denique ex ipsâmet certâ Scientiâ cognovimus, Conventum istum modicis gaudere Proventibus, & annuis parvum Fidelium Subsidiis adeoque collectis subsidere, quorum tamen Continuatio à solo Episcoporum Beneplacito, ac Fidelium Charitate dependet.

"Quare hunc Conventum eâdem, quâ unquam gravius est, Favore indigere, ac dignum esse judicamus, ac propterea commendamus omnibus ejus Benefactoribus, ut Subsidia, quibus hunc unquam dignati sunt, adhuc benevole continuent. Datum Lovanii sub Sigillo nostro Rectorali, & Secretarii nostri Signaturâ Anno 1762 Mensis Aprilis Die 16.

Locus ✠ Sigilli.

"De Mandato Magnifici Domini Rectoris,
"G. A. Hendweckx Secretarius."

LVIII. Pag. eâdem 436, immediatè ante Num. VIII, lege.—

Anno 1627 erectus fuit iisdem in Conventu *Lovaniensi* Novitiatus in Vim harum Literarum Patentium, quarum Originales vidi in Archivo ejusdem Conventûs A. D. 1769, Tenore ut sequitur:

"Nos Fr. Seraphinus Siccus Papiensis, S. Theologiæ Professor, ac totius Ordinis Prædicatorum humilis Magister Generalis & servus.

"Cum A. R. P. Præsentatus Fr. Rochus à Cruce (t), nostræ Provinciæ Hiberniæ Prior Provincialis, misso ad Nos R. P. Fr. Michaele à Spiritu Sancto, Nobis exponi fecerit, se in Urbe Lovanii Domum Claustralem S. Joannis conduxisse, in qua modò Fratres nostri Hiberni, ad Numerum quatuordecim, Pietati, ac Literis juxtà Institutum nostrum Operam dantes, religiosè degunt: Reputationi autem prædictæ Provinciæ utilissimum fore, si aliquot Adolescentes Hiberni, ex his, qui sese Religioni nostræ addicere cupiunt, in eadem Domo ad Habitum nostrum recipiantur, qui deindè Scientiis, & Virtutibus instructi, pro tuenda, & amplificanda Fide Catholica in Hiberniam remitti possent. Nos, attentâ hujusmodi Expositione, Supplicationibus desuper Nobis porrectis libenter inclinati, harum Serie, quantum ad Nos attinet, concedimus R. P. Vicario, seu Præsidenti pro Tempore memoratæ Domûs S Joannis, ut de Licentia expressa sui A. R. Patris Provincialis nominatim pro quolibet recipiendo, aliquos, ut suprà, Hibernos Adolescentes, qui omnibus Requisitis juxtà Leges nostras, & Apostolica Decreta sint suffulti, ad Habitum Ordinis nostri recipere possit: Dummodò eadem ità sit constructa, & in spiritualibus ac temporalibus adeò disposita, ut in ea quatuor saltem Novitii arctiori Disciplinæ, ac Normam nostrarum Constitutionum, valeant educari. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Amen. In quorum Fidem his nostrò Sigillò munitis Manu propriâ subscripsimus. Datum Romæ Die 9 Februarii 1627.

"FR. SERAPHINUS SICCUS
"MAGISTER ORDINIS

Locus ✠ Sigilli

"Registr. Fol 148.
"*Fr. Joannes Vincentius de Valentia,*
"*Magister & Socius.*"

LIX. Pag. eâdem 436. Lin. 22, lege, & adde in hunc Modum——Porrò laudati Magistri Ordinis

---

ventus charitativa Subsidia ex Quæstu Fratris nostri Laici Alberti Lynheer, *Natione Hollandi, qui de Tempore in Tempus Quæstum in sua Patria facit, & qui exindè notabiles Eleemosynas exportat, prout videre est in Libro Receptorum Anni* 1756. *Consule Pag.* 17 *inter Recepta Mensis Septembris, Consule etiam Librum Receptorum Anni* 1734. *Pag.* 70, 162, 188, 192, 212, 236. *Porrò memoratus Frater* Albertus *planè incipit aeficere in notabile Conventûs hujus Damnum.*

Totus praecedens Status hujus Conventus S. Crucis Lovanii tùm antiquus quàm modernus fuit subjectus Judicio & Examini Eximii Domini Christiani-Francisci *Terswack, Sacrae Theologiae Doctoris, & Professoris Æthices, Collegii* Alticollensis *Praesidis, necnon Almae Universitatis Lovaniensis pro Tempore Rectoris, super quem Statum Testimonium authenticum exhibent Sigillo suo Rectorali, munitum Signatura sui Secretarii Anno* 1762, *Mense Aprilis Die* 16.

De Mandato Magnifici Domini Rectoris.
G. A. Hendweckx Secretarius.

(t) Nomine Gentilitio *Mac-Geoghegan*, qui postmodùm fuit Episcopus *Darensis*, vulgò *Kildare*, in Provincia *Dubliniensi*, ut videre est in *Hibernia Dominicana* Pag. 487, & 522.

Ordinis Successor famigeratissimus, Reverendissimus nempè *Thomas Turcus, Cremonensis*, Collegium hoc *(Lovanij)* personaliter visitavit circà Annum 1647. Postmodùm sequentes dedit Literas Patentes, quas Anno 1769 vidi in Deposito Conventûs *Lovaniensis S. Crucis*.

" NOS Fr. Thomas Turcus, S. Theologiæ Professor, ac totius Ordinis Prædicatorum humilis Magis-
" ter Generalis, & Servus.

" HARUM Serie, nostrique Authoritate Officij, Facultatem concedimus R. P. Priori, seù Præsidenti
" nostri Collegij Hibernorum S. Joannis Baptistæ Lovanij, ut servatis omnibus servandis, possit dare
" Habitum Conversis (*u*). Datum Romæ in Conventu nostro S. Mariæ Super Minervam Die 8. Septembris 1648.

Locus ✠ Sigilli.	" FR. THOMAS TURCUS " MAGISTER ORDINIS	Registr. Fol. 53. *Fr. Bernardinus de Venelij Secretarius, Loco Socij*

LX. Antequâm deliberarent Fratres *Lovanienses* de Translatione, seù Transmigratione à Cænobio *S. Joannis Baptistæ* ad Cænobium *S. Crucis*, P. Magister *Gulielmus de Burgo*, Prior Provincialis *Hiberniæ*, sequentem porrigi fecit Libellum Supplicem Sacræ Congregationi *de Propaganda Fide* circà Annum 1650, cujus Exemplar vidi apud *Lovanium* in Archivo prælibati Conventus Anno 1769.

" Eminentissimi & Reverendissimi Domini,

" HIBERNIÆ Provincialis Ordinis Prædicatorum humiliter exponit Eminentijs Vestris, qualiter Fa-
" vore Illustrissimi Ordinis Dominorum Equitum Melitensium, Religiosi Dominicani Hibernicæ Nationis
" Lovanij à pluribus Annis precariò inhabitant quandam Domum Commendæ ipsorum, cum Usu ad-
" juncti Hortuli, ac Templi S. Joannis Baptistæ nuncupati, cumque Onere tùm Missarum, in dicto
" Templo fundatarum, tùm certæ Pecuniæ annuæ pro Fabricæ Reparatione Commendatori persolven-
" dæ, quæ cùm pro Reparatione longè non sufficiat, paulatim universa Structura fatiscit. Cùm verò
" prædicta Domus eidem Militari Ordini nec Emolumentum adferre, nec proprio Usui esse queat, é con-
" trà verò Dominicanis Hibernis (qui Patriâ nunc extorres, vix habent ubi Caput reclinent) eadem per-
" commoda sit ad collegialiter illic vivendum, suaque cum Cultu divino Studia, ut hactenùs, prose-
" quenda, ideò supplicat præfatus Provincialis Eminentijs Vestris, ut dignentur, pro suo Fidei propa-
" gandæ Zelo, interponere sublimem Auctoritatem suam apud prænominatum Militarem Ordinem, ejus-
" que Romæ Excellentissimum Dominum Oratorem, quatenùs liberali Donatione cedat Fundum supra-
" dictum cum Templo, Domo, & Hortulo, ejsdem Fratribus Hibernis Ordinis Prædicatorum in pro-
" priam, stabilem, & perpetuam Mansionem cum prædicto Missarum fundatarum Onere, atque Fa-
" bricæ reparandæ Obligatione. ipsique Religiosi Illustrissimum prædictum Ordinem tanquàm Patronum,
" & Fundatorem agnoscentes, Deo commendare non cessabunt, atque pro Eminentijs Vestris orabunt."

LXI. Postquâm ijdem Fratres nostri *Lovanienses* translati sunt à Collegio *S. Joannis Baptistæ* ad Conventum *S. Crucis*, Reverendissimus nunquâm delendæ Memoriæ Magister Ordinis, *P. Joannes Baptista de Marinis*, hasce dedit Literas commendatitias ad Almam Universitatem *Lovaniensem*, præclaras sanè, & Lacte ac Melle manantes, quas A. D. 1769 ibidem versans inveni in ejusdem Archivo.

" Magnifice Domine Rector,

" CÆTERIQUE inclytæ Lovaniensis Universitatis Commendatores Primores, Viri Eximij, Specta-
" biles, S. P.

" INTER luculenta illa, & numerosa Beneficia, quibus celebre vestrum Athenæum perpetuò sibi de-
" vincire pergit Ordinem nostrum, istud peculialiter æstimo, teneriùsque deosculor, quò hactenùs Fra-
" trum nostrorum Hybernorum inops Collegium vestro potissimùm Favori, &, propensæ Humanitati in-
" nixum subsistit, utpotè cujus non solùm Studia, Literarumque Conatus, pia Universitas semper hono-
" ravit, fovit, protexit, sed & Pauperiem, Reique domesticæ Angustias crebrô Succursu, atque
" Eleemosynarum Procuratione solata est: Undè & nunc mihi crescit Fiducia per se rogandi Magnificas
" Dominationes

(*u*) In Ordine Prædicatorum Fratres Laici passim vocantur *Conversi*, & itá nuncupantur à *S. Thoma* in Sup. 3. p. q. 40. art. 1. ad 2.

"Dominationes Vestras, quatenùs de hac vestra generosa Magnificentia nihil remittant, nunc vel maximè dùm ijdem nostri Religiosi fermè bis Exules, mutatò veteri Domiciliò, novum sibi adaptare nituntur, Animô utique majori quàm Viribus, quod quidem Provinciali ac Priori ipsorum indulsi, salvis, ac invariatis primæ Fundationis Legibus (nec aliud ipsi voluerunt) nempè quod Locus solo divino Cultui, & scholasticis dicatus Exercitijs, ità nostrorum Hybernorum sit Receptaculum proprium, ut commune esse non desinat universæ Hybernicæ Nationi, nullò sibi unquàm Gentilitiarum Provinciarum Discrimine admissô, vel admittendô, prout latiùs idem P. Provincialis (u) exponet coràm, neque aliud seù Mihi, seù illi in Mentem venit, quidquid fortasse paucutis inquietioris Genij libuit suspiciosè conjecturare, aut etiam liberiùs effutire (w). Itàque dùm in hac locali Transmigratione nihil pristini Collegij, aut Fundationis mutatur præter unicam Superficiem Loci, securus confido antiquam inclytæ Universitatis ergà meos Hibernos Beneficentiam, ac Tutelam, ità migrantibus fore individuam Comitem, ut in suo Gradu, & Constantia experiamur immotam. Sentiant, obsecro, supradicti Provincialis & Prior (quos hìc novi Operi intentos enixè Vestris Magnificentijs commendo) jam olim propitiam Universitatis Mentem, non tùm Locum elegisse, cui benefaceret, quàm Personas, & has quidem omni Commiseratione, Præsidiô, Subsidiô dignas, utpotè notoriè egenas, pro Fide extorres, subque Sanctorum Augustini & Thomæ Magisterio, Religioni propagandæ militantes. Omitto pro talibus (nempè Martyrij Candidatis) rogare prolixiùs ne injurius sim Vestrarum Dominationum Pietati, quam ut Deus cumulatissimè hìc & in Æternitate remuneret, Ego cum ijs precari non desistam. Romæ Die 26 Augusti 1656.

"Vestris Magnificis & Eximijs Dominationibus

"Ad omnia paratissimus,

"Fr. Joannes Baptista de Marinis,

"Magister Generalis Ordinis Prædicatorum."

LXII. Ordine chronologico (quoad Cœnobium hoc *S. Crucis*) istis Magistri Ordinis Literis commendatitijs subnectere placet Literas testimoniales Archiepiscopi *Mechliniensis* (quas vidi in Archivo ejusdem Conventûs *S. Crucis*) de quibusdam Reliquijs Fidem facientes, Tenoris sequentis.

"Andreas Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Archiepiscopus Mechliniensis, &c. Omnibus has Literas visuris Salutem in Domino sempiternam.

"Notum facimus, Nos, plenâ Informatione præhabitâ de Veritate contentorum in Literis Illmi & Rmi Domini Episcopi Jopponensis (x), quibus præsentes nostræ transfiguntur; præviôque maturô Examine, ac servatis ijs, quæ juxtà Formam à Concilio Tridentino præscriptam, servanda sunt, recognovisse, & approbasse Quatuor Particulas de Ligno Sanctæ Crucis Domini nostri JESU CHRISTI in Cruce argentea, clausa, & sigillata, à Nobis reconditas. Item Os Tibiæ Coxendicis, & Radium Brachij sinistri versùs Homoplatam de Societate S. Ursulæ Undecim Millium Virginum atque Martyrum,

(u) Nempè P. Magister *Gulielmus de Burgo*, Senior, de quo datâ Operâ in *Hibernia Dominicana*, Pag. 524.

(w) Præclarissimus Magister Generalis Ordinis Calamum acuit contrà Alternativam quatuor *Hiberniæ* Nationum, & quidem sibi constans. Enimverò duobus anteà Mensibus, nimirùm Die 4 Junij ejusdem Anni 1656, Decretum edidit nervosum in Comitijs Generalibus, quod legere est in eorundem Actis, *Romæ* impressis prælibatô Annô 1656, Tenoris sequentis: *Porrò & tunc & modò, in omnibus Electionibus, Functionibus, Officiorum Provisionibus, Assignationibus, & cujuscunque demùm Nominis seù Promotionibus, seù Deputationibus, nec palàm, nec privatim, ullam Rationem, seù Respectum haberi volumus Diversitatis quatuor Regionum, seù Nationum,* Hiberniæ, *sed semper, & ubique ex toto Genere indiscriminatim, ac promiscuè admittantur, eligantur, assumantur, &c, magis idonei, ità ut omnis Divisio, & prona Factionum Occasio proscribatur. Quicumque verò ex quadrifica Regionum* Hibernicarum *Titulo, aut quovis alio Nomine, Jus aliquod Alternativæ, vel circularis Successionis inter Nationales aut prætenderint, aut quoquomodò per se, vel per alios, directè, vel indirectè, uspiàm invehere, procurare, admittere tentaverint, ipsô Factô in Pœnam sint, ac declarentur, perpetuò inhabiles ad quemumque Gradum, vel Officium, in Ordine tenendum, vel assequendum.* Hac de Re plura alia videre est in *Hibernia Dominicana* varijs in Locis, quæ facilè perquiri poterunt, habitâ attentione ad Indicem Alphabeticum Verbo *Alternativa*.

(x) *In Partibus*, ut vocant, sub Patriarcha *Jerosolymitano*.

" rum, ex Typanothecis Ecclesiæ Fratrum Prædicatorum Conventûs Coloniensis, de Licentia Superio-
" rum desumptæ, & Reverendo Patri Fr. Gulielmo de Burgo, Magistro Provinciali Hyberniæ, ejusdem
" Ordinis Prædicatorum, Lovanij residenti donata, ac Sigillô nostrô Archiepiscopali in Tribus Locis
" obsignata, eaqua omnia, & singula, ut veras, & indubitatas Reliquias publicæ Christifidelium Vene-
" rationi exponendas decrevisse, prout Tenore præsentium Auctoritate nostrâ ordinariâ decernimus.
" Concedentes omnibus, & singulis, prædictas Reliquias devotè visitantibus, & apud easdem in Spiritu
" Humilitatis Preces fundentibus, ac pro Sanctæ Matris Ecclesiæ Exaltatione, Principum Christianorum
" Concordia, Hæreseon Extirpatione, & Malorum Patriæ imminentium, in Festo S. Ursulæ, & So-
" ciarum, ante Reliquas de Societate ejusdem Sanctæ, in hoc Instrumento respectivè declaratas, Quadra-
" ginta Dierum Indulgentias in Forma Ecclesiæ consueta. In quorum Fidem præsentes Chirographô
" & Sigillô nostris communitas, dedimus Bruxellis Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo
" Octavo, Mensis Octobris Die Decimâ Octavâ."

Locus ✠ Sigilli. " ANDREAS ARCHIEPISCOPUS MECHLINIENSIS."

LXIII. Pag. 447. Lin. 29, lege, & adde in hunc Modum.—Nihil sivè quoad Cænobium hoc (*Lovaniense*) sivè quoad Provinciam *Hiberniæ*, à Patribus Conventûs illius, etsi rogatis, recipere potui.

Ibi tamen personaliter versans ut nuper ajebam A. D. 1769, præter hucusque à Num. LVI hujus *Supplementi* addacta (& quod videbis Num. CXIX.) Sequentia quoque ibidem inveni, in Archivo nimirùm ejusdem Conventûs S. *Crucis*, quæ hic Loci de Verbo ad Verbum exscribo:

" MEMORANDUM.

" Nona Septembris, quæ in Dominicam incidit, A. D. 1668, Illmus Fernensis Episcopus (*y*) de
" Licentia Vicarij Generalis, & Capituli Mechliniensis, consecravit solemni Ritu Ecclesiam nostram, &
" tria Altaria in Honorem S. Crucis, Beatissimæ Virginis Mariæ, & S. Dominici Patris Nostri, & SS.
" Undecim Millium Virginum & Martyrum, ut in Charta membranea, inclusa in Sepulchro Reliquia-
" rum sub quolibet Altari habetur in sequenti Forma."

MDCLXVIII. *Die nonâ Mensis Septembris Ego Nicolaus Episcopus Fernensis consecravi Ecclesiam, & Altare hoc in Honorem S. Crucis, & Reliquas SS. Martyrum Cyrilli, Victoris, & Undecim Millium Virginum in eo inclusi; singulis Christifidelibus hodiè unum Annum, & in Die Anniversario Consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus Quadraginta Dies de vera Indulgentia in Forma Ecclesiæ consueta concessi.*

Nicolaus Fernensis.

" In Altari B. Virginis dicitur sic:

Ego Nicolaus Episcopus Fernensis consecravi Ecclesiam, & Altare hoc in Honorem B. Virginis Mariæ, & inclusi in eo Reliquias SS. Martyrum Cyrilli, Victoris, &c.

" In Altari S. Dominici sic dicitur:

Ego Nicolaus Episcopus Fernensis consecravi Ecclesiam, & Altare hoc in Honorem S. Dominici, & inclusi in eo Reliquas SS. Martyrum Cyrilli, Victoris, &c.

" Hæc Consecratio (sicut & Benedictio Ecclesiæ 19 Februarij proximè elapsi) facta fuit Tempore
" Prioratûs R: P. Fr. *Dominici O-Kelly*, Roscomaniensis, qui hæc scripsit (*z*). Requiescat in Pace."

LXIV. Inveni ulteriùs in Libro Scholæ hujus Studij Generalis *S. Crucis* sequentia Verba:
" Nota, quod A. D. 1698, ob Penuriam Annonæ in hac Regione dissolutum fuerit Studium Ma-
" joris Conventûs Lovanij (*in Provincia Germaniæ Inferioris*) de Mandato sui Patris Provincialis,
" hincque Juvenes, & Studentes Mense Decembri ad suos nativos Conventus dimissi sunt. Nobis
" tamen sic Deus benedixit illo Anno, quod Studia floruerint, & infrà sequentem Octavam S. Tho-
" mæ Aquinatis fuerint apud Nos quatuor Disputationes publicæ."

LXV. Inveni

(*y*) *Nicolaus* nempè *French*, de quo identidem fit Sermo in *Hibernia Dominicana*, ut ex ejusdem *Indice Alphabetico* liquet. Epitaphium ipsius legere est Cap. XIII. Num. LXVII. Lit. n. Pag. 490. De eo redibit Sermo in hoc *Supplemento* Num. CXIV, & CXV.

(*z*) Hujus Nomen subscriptum videre poteris in *Hibernia Dominicana*, Cap. XII. § III. Num. XV. Pag. 447.

LXV. Inveni præterea in Archivo hujus Conventus S. *Crucis* Exemplar Literarum testimonialium, & commendatitiarum Almæ Universitatis *Lovaniensis*, Luce splendidiorum, Tenore ut sequitur:

" Nos Rector & Universitas Studij Generalis Oppidi Lovaniensis Fidem facimus, & attestamur, quod " Patres Dominicani Hiberni in Oppido Lovaniensi Ordinis sui Collegium, seu Conventum, habent, " in quo Religiosi ejusdem Gentis, & Ordinis, Pietati, & bonis Literis strenuè incumbunt, eum in Fi- " nem, ut, benè solideque eruditi, Religionem Catholicam Romanam prædicent, ac tueantur. Quod " quidem Propositum, & Institutum, ut per se valdè pium, & sanctum, & Ecclesiæ utile in primis est, ita " quoque dignum omni Favore, atque Subsidiô. Quamobrem dictorum Reverendorum Patrum Nomi- " ne enixè rogamus omnes Christifideles, hasce visuros, & præcipuè Serenissimos, Illustrissimos, Amplis- " simos, Reverendissimos, Reverendos Admodùm Dominos, Principes, Archiepiscopos, Episcopos Abba- " tes, & Ecclesiæ Ordinarios, ut præfatis Religiosis, propter Fidem orthodoxam propriâ Patriâ exter- " ribus, & nullibi in Belgio habentibus ubi collegialiter degere queant, præterquam in hac Universitate, " ubi propter Belli Calamitates, & numerosam Exulum Confratrum Multitudinem, eò indies ex Hy- " bernia confluentem, subsistere, & Studia prosequi non possunt) dignentur Eleemosynas impertiri, cum " Facultate easdem colligendi ab omnibus Christifidelibus sibi subjectis. In quorum Fidem Firmita- " temque jussimus hasce per Notarium nostrum signari, & Sigillô nostrô ordinariô muniri. Lovanij Die " 31 Julij 1710." (*A*)

LXVI. Tandem deprehendi tria sequentia Epitaphia in Lapidibus Sepulchralibus istius Ecclesiæ *S. Crucis*, postquam, ut obiter dicam, Octodecim in ea solemni Ritu ordinaveram quà Sacerdotes, quà Diaconos, quà Subdiaconos & Minoristas, Die nimirùm 2 Julij, quæ in Dominicam incidit, A. D. 1769, de speciali, & expressa Licentia Excellentissimi, & Reverendissimi D. *Joannis-Henrici* Comitis à *Franckenberg*, Archiepiscopi *Mechliniensis*, & *Belgij* Primatis, quem Honoris Gratiâ nomino.

D. O. M.
Hic jacet
Illmus D. D. Carolus O-Brien
Ex stirpe Regum Hiberniæ,
Par, Comes de Clare, & Maigh-airty, &c.
Campi Mariscallus,
Legionis Hibernicæ Colonellus,
Qui plurimis heroicis
Pro Deo, Rege, & Patria
Peractis Facinoribus,
In Prælio Ramiliensi
XXIII Maij MDCCVI vulneratus,
Triduò post Bruxellis obijt,
Ætatis suæ XXXVI.
R. I. P.
Posuit pia ejus Conjux
Illma Dom. Carola Bulkeley.

D. O. M.
Hic, ubi voluit, jacet,
Prænobilis Dominus
D. Joannes O-Carroll,
Major Hibernicæ Legionis
De Clare,
Vulneratus in Ramilie
XXIII Maij MDCCVI.
Obijt Lovanij XXVI ejusdem.
R. I. P.

D O M

(*A*) *Aliam præclaram laudatæ Universitatis Epistolam videre est in* Hibernia Dominicana *Pag.* 432

D. O. M.
Hic jacet
Illmus D. D. Daniel O-Connor Sligoe,
In Exercitu Austriaco LocumTenens Generalis,
Et antiquissimæ apud Hibernos Gentis Caput,
Qui mox apud suos Centurio sub Jacobo II,
In Gallijs sub Ludovico XIV,
Dein sub Leopoldo Lotharingiæ Duce,
Ac demùm sub invicta Austriâ, eorum Aquilâ
Annis XLVIII
Stipendia emeritus,
Fide ubique, & Virtute patriâ
Suô apud omnes Desideriô relictô,
Decessit planè, ut vixerat,
Christiani Militis Exemplum.
Obijt Bruxellis VII Februarij MDCCLVI.
Ætatis XCII.
R. I. P.

LXVI. Pag. 451. Lin. 4. ubi agitur de *Bethlebemitano* Monasterio *B. Mariæ* Virginis *Boni Successûs*, propè *Lisbonam*, Moniliaum *Hibernarum*, adde.

Lucas de S. Catharina, Chronologista Ordinis Prædicatorum pro Provincia *Portugalliæ*, atque Academiæ Regiæ Academicus, in Historia memoratæ Provinciæ editâ *Lisbonæ Occidentalis* A. D. 1733. Part IV. Lib. IV. Cap. XIX hoc exhibet Diploma regium (*Joannis* IV) Verbis *Lusitanicis* conceptum.

" Eu el Rey faço saber aos que este alvará virem, que por quanto Fr. Domingos de Rosario, da " Ordem de S. Domingos, Qualificador de Santo Officio de Inquiçaõ, Commissario General da Missaõ " de Irlanda, Me representou, que he tanta a Persequiçaõ, qua padece o dito Reyno de muitos Annos a " esta Parte por Razoõ de nossa Santa Fè Catholica, sem por isso haver afrouxado hum ponto nella, " que em Nome do dito Regno, recorria a Mim Protector della, para que fosse servido de assentar, e " favorecer os Catholicos da quelle Reyno, no que houver Lugar pedindome que por quanto naõ " se lhe permette, que nelle haja Convento algun, por cuja Causa padecem muita Necessidade, e Des- " commodidade as Pessoas Nobres, que naõ tem Dote, nem Possibilidade para casar suas Filhas, com " que ficaõ toda a Vida sem estado, lhe faça merce dar Licença par que na Cidade de Lisboa, ou sou " Termo, possa fondar hum Mosteiro de Freiras da mesma Ordem de S. Domingos, pois he taõ grande " Serviço de Deos, e Consolaáo de quellaChristandada, concedendos lhe, que possaõ ace tar quaesquer " Doaçoens, e Esmolas, que se lhe derem para a dita Fundaçaõ. E tendo en Consideraçaõ ao Fim re- " ferido, e por autros justos Respeitos, hey por bem, e me praz conceder Licença, ao dito Fr. " Domingos do Rosario, para fumdar hum Convento de Irlandezes na Cidade de Lisboa, ou sou " Termo, no qual podera haver Numero de Cincoenta Religiosas, a tér de Renda atè, Cino Mil Cru- " zados, em juros, ou pelo menos, ametade e o mais em Bems de Raiz; e da Permissaõ desta Fundaçaõ se " pagou de mea Annata seis Ducados, e pelo que mais tocar a mea Annata, da Renda, e Calidade della, " se deu Fiançade pagar o que se dever; pelo que mando a todos, e quesquer Ministros, Officiaes, e Pes- " soas de qualquer Calidad, Estado, ou Condiçaõ que sejaõ, a que o Conhacimento desta pertencer, que " a cumpraõ, e guardem, e façao cumprir, e guardar, como nella se contem, sem Embargo de quaesquer " Leys, que em contrario haja, que todas por esta Vez hey por expressas, e derrogadas, ainda que se " jaõ de Calidade, que dellas se deve fazer expressa Mençaõ; e valera, posto, que eu Effeito haja se durar " mais de hum Anno, sem Embargo da Ordenaçô do Livro segundo, Titulo 40.

" *Martin de Figueiredo Sarmento a fez em Madrid, aos* 21 *Dias do Mez de Março de* 1639 " *Annos.*

" *Dioges Soarez a fez escrever.*"

REY."

In Gratiam Lectoris lusitanicè haud perriti suprà adductum Diploma Regium latinè sic reddo:

"*Ego Rex notum facio omnibus, ad quos praesens Diploma pervenerit, qualiter pro Parte Fr. Dominici de Rosario* (a), *Ordinis S. Dominici, Qualificatoris Inquisitionis S. Officii, Commissarii Generalis Missionis Hiberniae, Mihi expositum fuit, quod ob Persecutionem, quam tempore passum est memoratum Regnum Causâ nostrae Sanctae Fidei Catholicae, à qua tamen nullatenùs recessit, Nomine ejusdem Regni ad Me, velutì laudatae Fidei Protectorem, recurrit, ut Catholicos ipsius Regni exaudire, eisque favere dignarer. Supplicat porrò, ut quandoquidem in Regno meo sit Monasterium nullum, quod in utilitatem vergit Domuum Foeminarum nobilium, quae ob Defectum Dotis Nuptias inire nequeunt, manentque in suae Vitae Tempore sine Provisione ulla, idcircò Facultatem concedam fundandi Monasterium Monialium S. Dominici in Civitate Lisbonae, aut in Finibus ejus, ad consolandum Populum illum orthodoxum, dando illis Licentiam acceptandi quascunque Donationes, aut Eleemosynas, in exhibendas pro memorata Fundatione. Igitur ob recensitum Finem, aliisque justis de Causis, Mihi aequum & placitum est Facultatem concedere praefato Fr. Dominico de Rosario fundandi Monasterium Hibernarum in Civitate Lisbonae, aut in Finibus ejus, ubi poterit esse Numerus Quinquaginta Monialium, Redditus habentium usque ad Summam Quinque Millia Annua Cruzadorum* (b) *in Censu, aut ad minùs quoad Medietatem in Censu, & alteram Medietatem in Fundo. Quàpropter mandamus universis, & singulis Ministris, Officialibus, & Personis cujuscunque sint Status, Gradûs, vel Conditionis, quorum hujusmodi Notitia interest, ut adimpleant & exequantur, aut adimplere, & exequi faciant, quae in hoc praescribuntur Diplomate. Non obstantibus quibuscunque in contrarium Legibus, quas omnes pro expressis & derogatis hac Vice habeo, etiamsi talis essent Vigoris, ut de illarum Tenore expressa & specifica Mentio fieri deberet. Praesentibus omninò valituris, durando per Annum & ultrà habuerint Effectum, haud obstante Ordinatione Libri Secundi Titulo 40.*

Actum per Martinum de Figuiredo Sarmento
Matriti Die 21 Mensis Martij Anno 1639.
Scriptum per Didacum Soarez.

REX.

LXVIII. Pag. 452. Lin. 3. subjunge sequentia:

"NEQUE addidisse pigebit Verba laudati *Lucae de S. Catharina*, Part IV. Lib. IV. Cap. XXI, ex Idiomate *lusitanico* in hunc Modum *latinum*: Dùm Comitissa *de Atalaya* deliberaret de fundando hoc Monasterio, ad ipsius Aedes delata fuit Imago Beatissimae Virginis, tanquàm de Caelo ab Angelo sub Specie Peregrini, quam donavit novae Ecclesiae sub Nomine Beatae Mariae *Boni Successûs*, eamque videre est in Altari majori." Eam porrò ipse vidi A. D. 1770.

TANDEM post diuturnam Deliberationem determinatum fuit pro Monasterij novi Constructione Oppidum *Belem* (c), quo in Oppido olim à Rege *Emmanuele* (qui regnavit ab Anno 1497 ad 1523) erectum fuerat Caenobium Monachorum *S. Hieronymi*. Nostrum porrò Monasterium fundavit laudata Domina *Iria de Brito*, Comitissa *de Atalaya*, Filia Domini *Joannis de Brito*, & Dominae *Antoniae de Ataida*, nobilissimorum Conjugum, ut ibidem ostendit praelibatus *Lucas de S. Catharina*, qui insuper refert, quod cum esset Quatuordecim duntaxàt Annorum, unica evasit Familiae suae Haeres per Obitum Fratrum suorum *Christophori*, & *Lopi*, quorum prior in *Africa* cum

(a) De egregio hoc Viro (primitùs *Daniele O-Daly*,) quà Fundatore tàm hujus Monasterij *Boni Successûs*, quàm Collegij *Corporis Sancti*; & quà Episcopo *Conimbricensi* Electo; necnon quà Scriptore, creba fit Mentio in *Hibernia Dominicana*. Ejus Epitaphium legere est Cap. XII. §. II. Num. V. Pag. 421. Datâ Operâ verò de ipso agitur Cap. XIII Num. LXIX. à Pag. 492.

(b) *Cruzadum* est medium Scutum *Romanum*, sivè octava Pars unius Librae *Sterlingae*.

(c) *Belem*, latinè *Bethlehem*, Arx est, cum contiguo Oppido, *Lisbonâ* tribus distans Milliarijs Occasum versùs, sita ad Ripam septentrionalem magni & nominatissimi Fluminis *Tagi*, quod, ut obiter dicam, de Montibus *Molinae* ad *Arragoniae* Fines ortum, Cursum facit per *Castellam novam*, & *Extremaduram* (Provinciam *Hispaniae*,) interfluens *Aranjuezum*, *Toletum*, & *Alcantaram*; dein per *Portugalliam*, alluitque subindè tàm *Lisbonensem* Metropolim memoratam, quàm *Bethlehemiticum* hoc Castrum, ac tandem post Quindecim abhinc Milliaria in *Athlanticum* Oceanum se exonerat. Immò Arx ipsa praelibata, ut vidi, accedente & recedente Rheumate, bis quotidie, instar Insulae, Fluminis circumvolvitur Undis, & bis renudato Littore contigna Terrae cernitur. De *Ulyssipone* autem, seù *Lisbonâ*, nonnihil dicebam praes. Cap. XII. §. II. Num. I. Lit. a. Pag. 415.

cum Rege *Sebastiano*, alter verò in Prælio de *Alcantara* propè *Lisbonam* cum Principe *Antonio*, occisi sunt. Ipsamet autem Hæres, Domina *Iria de Brito*, nupsit Domino *Jacobo Forjaz Pereira*, Comiti de *Feira*; atque, brevi Tempore Vidua, ad secundas transivit Nuptias cum Domino *Francisco Manoel*, qui primus fuit Comes de *Atalaya*. Utrique Conjugi peperit Filium, sed antè Pupertatis Annos denatum. Idcircò sub Finem Vitæ Bona sua, tàm realia, quàm personalia, reliquit Filiabus *S. Dominici*, Quibus Monasterium fundavit 12 Novembris 1639, transivitque ad meliorem, ut speratur, Vitam, Præmium receptura, 26 Januarij 1640. Hæc *Lucas de S. Catharina*.

LXIX. Cæterùm juxtà Aram Principem ad Partem Evangelij, adest in Muro Epitaphium ejus, cujus Verba lusitanica, prout jacent, quâ potui Accuratione exscripsi A. D. 1770.

Aqui descançaò os Ossos de Dona Jria de Brito
Condessa, que foy da Feira, e Viuva, segunda Vez
Do primeiro Conde de Atalaya, Don Francisco Manoel.
De cada Conde destes, lhe levon De os hum Filho, e
Em su Lugar lhe deu toda a Nobreza de Reyno de
Irlanda por Filhas; para ellas fundou este Convento
E deu sua Fazenda com larga Maò. Nomeou N.
Senhora do Bom Successo por Padroeira; em 13
De Novembro de 1639. Se disse a primeira
Missa e em 26 de Janeiro do Anno de 1640
A levon de os com todos os Sacramentos a gozar
Os Premios de sua Devoçao.
Pater Noster.

AD Latus Epistolæ juxtà eandem Aram majorem in Muro legere est hocce Epitaphium è Regione alterius, mox exscripti.

A qui nesta dura Pedra descancaò os Ossos de Don
Nuno Manoel, de treize Annos, unico Filho dos
Primeiros Condes de Atalaya D. Fancisco Manoel,
E D. Iria de Brito, sua Esperaza de Posteridade,
E mas amado por suas Partes, que pela Succeessaò,
Que delle esparavaò, de que à Morte os desenganon.
No Anno de 1599.
Pater Noster.

LXX. Mense Novembri 1640 (inquit *Lucas de S. Catharina*) ingressæ sunt Monasterium duæ primæ *Hibernæ*, & quidem (ait) præclaræ Nobilitatis, nimirùm *D. Eleonora de Burgo* (*d*), quæ appellata fuit Soror *Catharina de Rosario*, & *D. Ursula de Burgo*, quæ nuncupata fuit Soror *Ursula Baptista*.

ANNO autem 1645 (prosequitur memoratus *Lucas*) indeterminatâ Die jacta fuit prima Ecclesiæ Petra á pridem nominato Adm. Rev. P. Magistro Fr. *Dominico de Rosario*, Vicesgerente in hac Parte Illustrissimi Episcopi *Targæ* in Partibus (*E*) ad Cæremoniam hanc peragendam expressè invitati, sed tunc Temporis legitimè impediti. Qua in Petra hæ scalptæ sunt Literæ initiales S.M. M.S.P.N. Id est: *Stella Maria Maris, succurre pijssima Nobis.*

SANE Ecclesia rotunda est, et pulchra valdè, sex complectens Aras ex nobile Materia multaque Arte eleganter planè eleboratas, ut ipse vidi sæpè dicto Anno 1770.

5 Y 2 LXXI. Pag.

(*d*) Datâ Operâ de ista Sermonem habuimus Sanctimoniali in *Hibernia Dominicana* Cap. XVI. Num. XX. Pag. 565.

(*E*) D. *Fancisci de Sottomajor*, postmodùm Episcopi *Lamegi*, in Provincia *Bracarensi*, cujus meminit *Hibernia Dominicana* Cap. XII. §. II. Num. IV. Pag. 420.

LXXI. Pag. 476, post Lin. 5, adde——*Wernerius Teschenmacher* in Annalibus *Cliviæ* &c, loquens de Archiepiscopatu *Coloniensi*, hæc habet: "Tandem Archiepiscopô Theodoricô Anno "1461 in Schismate remotô, Adolpho, Ducis Joannis Fratri, Archiepiscopatus oblatus est; sed "cùm recusaret, Joannes Corcagiensis, Ordinis Prædicatorum, eum adeptus est."

MEMORATUM porrò Librum vidi Die 2 Junij 1769 in Cœnobio *S. Pauli*, Fratrum Prædicatorum, apud *Brugas*, in *Flandria*, penès P. Magistrum Exprovincialem Fr. *Antonium de Magistro*, vernaculè *de Maestre*, prælibati Conventûs Priorem, qui recensita in eo Verba, quâ est Humanitate, mihi indicavit. Atque, ut obiter dicam, ab eodem tunc primùm maximâ cum Lætitiâ audivi (*Romam* proficiscens ad visitanda Sacra Apostolorum Limina) de Electione feliciter factâ 19 Maij Eminentissimi Domini Fr. *Laurentij Ganganelli* in Summum Pontificem (*Clementem* XIV) cui dudùm notissimus eram, dum Magister Regens esset Studiorum in Collegio *S. Bonaventuræ* apud *Sanctos Duodecim Apostolos* Urbis, ut nuper ajebam hoc in *Supplementis* Num. LV. Lit. t. Pag. 853.

LXXII. Pag. 478, sub Finem, lege, & adde in hunc Modum—De *Oliverio* nostro *Cantwell* (Episcopo *Ossoriensi* Ordinis Prædicatorum, qui floruit Anno 1447) *Waræus* hæc habet: *In Reparatione Ædium Episcopalium tàm apud* Aghor, *quàm apud* Frenston, *multum insumpsit Pecuniæ. Pontem majorem* Kilkenniæ, Aquarum Inundatione fractum, restauravit.

CÆTERUM Die Dominicâ 2 Octobris 1763, Horâ quartâ promeridianâ, idem Pons, necnon Pons alter ejusdem Civitatis, inopinatò eversi fuere per Aquarum Inundationem, post Hominum Memoriam maximam, ex copiosa, & haud interrupta Viginti Horarum Pluvia provenientem. Porrò tunc Temporis in Ponte majori, qui Ecclesiæ Cathedrali propinquior est & Episcopio, nullus Dei Providentiâ aderat; verùm altero in Ponte, *S. Joannis* nuncupato, Quatuordecim, quà Viri quà Fæminæ, ad intuendam plusquàm formidabilem Fluminis *Neori* Exuberantiam manserant, qui subindè omnes rapidissimis Undis illicò absorpti sunt. Paucissimis autem anteà Minutis in eo ultrà Centum steterant, aspicientes nempè memorati Amnis Tumorem pariter & Furorem, sed, Deô sic disponente, descenderunt turmatim ad Cratonem, ut quoddam viderent Tugurium rurale, Vi redundantis Fluvij abreptum, ac super aquas Cursu natans velocissimô. Exindè per duos integros Dies interrupta fuit Communicatio omnis inter binam Urbis Partem, haud valentibus Cymbis Flumen trajicere, immò Plateæ & Vici Civitatis affluebant Aquis usque ad undecim Pedes Altitudinis quibusdam in Locis, in alijs ultrà quindecim, ità ut nedum inferiores Domorum quàm plurium Mansiones, sed & superiores haud paucarum Aquis, per Portas & Fenestras ingressis, essent repletæ, cum notabili Incolarum Detrimento, non præsenti duntaxàt sed & subsecutô, ut mærens, & lugens videbam. Actutùm verò Excellentissimus *Hiberniæ* Prorex, Dominus scilicet *Hugo Smithson-Percy*, Comes (nunc Dux) *Northumbriæ*, pro Comitijs biennalibus Regni *Dublinij* tunc constitutus, Pontes ligneos, super Naviculas fluctuantes, humanissimè fieri fecit pro interim, donec nimirùm Pontes lapidei fabricarentur, prout reapsè antè tres Annos, Sumptibus Regni, ex Ærario scilicet regio, eleganti Structurâ ex nigro Marmore (quô abundat *Kilkennia*) perpolitô, ambo Pontes affabré excitati sunt, & quidem Munificentiâ Rege, & Prorege dignâ.

LXXIII. Pag. 479, post Lin. 13, adde in hunc Modum.—Planè hùc facit Epistola Illustrissimi & Reverendissimi Domini Fr. *Josephi-Aloysij de Andujar*, Ordinis Prædicatorum, Magni Nominis Viri, Acumine Ingenij, profundâ Doctrinâ, & reconditâ Eruditione, nec minori Pietate conspicui, quem *Romæ* novi Theologum *Benedicti* nostri XIII, dein, post hujus Decessum, Inquisitorem *Bononiensem*, subindè verò Episcopum *Bobiensem*, in Provincia *Genuensi* Anno 1737, tandemque ab Anno 1743 Episcopum *Dertonensem* (vulgo *Tortona*) in Provincia *Mediolanensi* (*e*), qui ab alio

(*e*) De clarissimo isto Præsule Reverendissimus noster *Bremond* Tom. VII. Pag. 534 *Bullarij Ordinis Prædicatorum*. Typis impressi Anno 1740, hæc habet: "Fr. Josephus-Aloysius seù Ludovicus de "Andujar, Alumnus Comensis Cœnobij S. Joannis, "Provinciæ Lombardiæ, Episcopus Bobiensis, *Bobio*, in Ducatu Mediolanensi, sub Archiepiscopo "Genuensi. Illustrissimum Præsulem novi, & eximias

alio Episcopo Regulari italicé consultus, an uti deberet Breviariô & Missali *Romanis*, an verò proprijs sui Ordinis, sine speciali Summi Pontificis Licentia? Respondit eodem in Idiomate in hunc modum, Epistolâ scilicet, quam præ manibus teneo, latinè sic redditâ:

" ILLUSTRISSIME & REVERENDISSIME DOMINE.

" LITERAS gratulanter recepi Dominationis Vestræ Illmæ & Rmæ, quibus quærit an necessaria sit " Dispensatio Apostolica, ut Episcopus Regularis *privatim* Missam celebret, *privatim*que Officium recitet " divinum juxtà Ritum sui Ordinis?

" PORRO Vice Responsi mei ad Dubium hoc, Responsum potiùs refero, quod San. Mem. *Benedictus*. " Papa XIII, Sacrorum Rituum insignis nedùm Servator & Custos, sed & Instaurator (*F*), jugiter dabat Neo " Episcopo Regulari, recensitam petenti Facultatem, nempè: EXTRA PETIS QUOD INTUS HABES. " *Nedum* (addebat Summus Pontifex laudatus) *poteris tuum servare Ritum, sed ad id teneris, Quippè* " (subjungebat) *Regularis factus Episcopus tenetur ad omnia, quæ præscripta sunt in sua Regula, nisi* " *tamen obsint Muneri Episcopali. Hinc tenetur portare Habitum suæ Religionis quoad Colorem, licèt* " *diversimode aliquantulùm formatum, teneturque Religionis suæ Tonsuram deferre. Hincque tametsi* " *celebrans in Pontificalibus, & Horas recitans canonicas in Choro Ecclesiæ suæ, Ritum teneatur servare* " *sui Capituli, nihilominùs Missam legens privatim recitansque privatim Horas, Ritum sui Ordinis servare* " *tenetur, taliter quod si suus recitat cum ipso Capellanus, hic, Sacerdos quantumvis Sæcularis, Obliga-* " *tioni legendi Horas canonicas satisfacit.*

" HOC, ut ajebam, ipsissimum est Responsum plenum, quod San. Mem. *Benedictus* XIII constanter " dabat Episcopis Regularibus, quibus ut Exemplum præberet, quamquàm quà Summus Pontifex non " teneretur nec ad Habitum Ordinis, neque ad Officium, nec Missam Dominicanam, semper tamen " Officium legebat juxtà Ritum Dominicanum, sicut & Missam *privatam*, nedùm in Capella sua, sed " etiam in Ecclesijs publicis, immò cum Solemnitate publica, signanter in ipsismet Sessionibus Concilij " *Romani*, in Basilica Lateranensi celebrati Anno Jubilæi 1725.

" EGO insuper à Magno illo Rubricarum Magistro instructus, ex quo indigné sum Episcopus, Oracu- " lum ipsius, & Exemplum hac in Re adamussim secutus sum (*f*)

" OPTAREM ardentissimè Dominationi Vestræ Illmæ & Rmæ quibuscunque in Occasionibus meum " præstare Obsequium..... Vale

" Devotissimus, & addictissimus Famulus.

" Dertonæ, 2 Novembris 1769.

" Fr. Josephus Aloysius Episcopus Dertonensis."

LXXIII. Pag 503. in Medium adducitur Juramentum emittendum in Consecratione D. Fr. *Stephani Mac Egan*, electi Episcopi *Clonmacnoisensis* Anno 1725, ubi Lin. 39 hac habentur Verba: *Apostolorum Limina singulis Quadriennijs personaliter per Meipsum visitabo*...... Eò autem Loci sequens apponenda est Nota:——Anno isto 1725 in Scrinijs, & Codicibus Sacræ Congregationis latebat ejusdem Idultum, Die 10 Maij 1631 Episcopis *Hiberniæ*, annuente *Urbano* Papa VIII, concessum, ut singulis *Decennijs* semel duntaxàt Visitationem Sacrorum Liminum explere teneantur. Quod Indultum Luci tandem aliquandò reddidit Sanctissimus ac

---

" mias, quibus præstat, Animi Dotes sæpiùs hoc in " Opere, Occasione datâ, descripsi. Perusinus Episcopus designatus fuerat Anno MDCCXXX, Die " XIV Februarij. Bononiensis deindè Quæsitor Fidei " constitutus est Die XX Septembris MDCCXXX. " Ac tandem Bobiensis Episcopus renunciatus Di " VI Maij MDCCXXXVII, Romæ, in Ecclesiæ " Minervitani Conventûs Sacellô, D. Thomæ " Aquinati sacrô, consecratus est ab Eminentissimo " S. R. E. Cardinale *Georgio Spinola*, cui affuerunt " Illustrissimi Præsules *Nicolaus-Zaverius Albini*, " Archiepiscopus Athenienfis, & *Nicolaus de Simoni*, " Episcopus Marcianensis."

(*F*) Hisce de Rebus laudatus Summus Pontifex, Re & Nomine *Benedictus*, uberi Calamo viginti elaboravit præclara Opuscula, Typis edita uno in Volumine magnæ Molis in quarto *Romæ* 1726, quod præ Manibus teneo.

(*f*) Cæterùm Episcopus, tametsi Regularis, privatim celebrans Missam, Locô primi *Dominus Vobiscum* (si Hymnus Angelicus, seu *Gloria in Excelsis*, lectus fuerit) dicit *Pax Vobis* juxtà *Pontificalis Romani* Præscriptum, idque memorat *S. Thomas* 3. p q 83. art. 5. ad 6. Item in Fine Missæ etiam privatæ (nisi sit de *Requiem*) dare debet Benedictonem more Pontificali, ut docet mox laudatus *Benedictus* XIII. Opusculo IX. §. XVII. Pag. 158.

ac juxtà Doctissimus Pontifex *Benedictus* XIV in suo Tractatu *de Synodo Diœcesana* Lib. XIII. Cap. VI. Num. IV. notandissimis hisce Verbis:——"Cùm in Sixtina Constitutione inter eos, "qui singulis Decennijs ad Sacrorum Liminum Visitationem adiguntur, non alij recenseantur quam "Episcopi Asiatici, & in novis Terris orientalibus, meridionalibus, occidentalibus, & septentrio- "nalibus existunt: Episcopi Hiberniæ olim postularunt, ut eorum Paupertatis Ratione habitâ, "ipsis concederetur, singulis pariter Decennijs semel duntaxât eandem Visitationem explere; "quod ijs, ob allegatam Paupertatis Rationem, à Sacra Congregatione, annuente Pontifice, in- "dultum fuit Die 10 Maij 1631, ut adnotatum reperitur *Lib.* 14. *Decretor. Pag.* 422. quam- "tumvis de ijs nominatim statutum fuisset, ut quartô quoque Annó ad id teneantur."——Imposterùm igitur *Hiberniæ* Antistites, jam jam consecrandi, in Forma Juramenti legere non debent Verba ista: *Apostolorum Limina singulis Quadriennijs*, &c. sed hæc: *Apostolorum Limina singulis Decennijs personaliter visitabo* &c.

Septem post Annos sequens emanavit a Sacra Congregatione *de Propaganda Fide* Decretum ad Instantiam & Relationem Eminentissimi *D. Joannis Baptistæ Pamphilij*, Presbyteri Cardinalis Tituli *S. Eusebij*, Regni *Hiberniæ* (ut accepi) Protectoris, postmodùm *Innocentij* Papæ X, hujusce Tenoris;

" DECRETUM

" *Sacræ Congregationis de Propaganda Fide*

" *Habitæ* 30 *Januarij* 1638.

" Referente Eminentissimô Cardinale Pamphiliô, Sacra Congregatio censuit, si Sanctissimo placuerit, "concedendam esse Facultatem Archiepiscopis, & Episcopis Hiberniæ, ut possint, sine Scriptis, coram "tamen duobus Testibus, proferre Sententiam Excommunicationis contra contumaces, & inobedientes, "si Periculum sit, ne ab eis apud Magistratus Sæculares accusentur.

" Eodem Die Sanctissimus Dominus Noster (*Urbanus* VIII) Decretum Sacræ Congregationis appro- "bavit cum hac Conditione, ut prædicti Prælati Probationes contra Reos penès se retineant, & con- "servent.

" ANTONIUS CARDINALIS BARBERINUS PRÆFECTUS (G).

" *Franciscus Ingolus Secretarius.*"

Decretum istud exscripsi ex copioso Manuscripto *D. Jacobi Phelan*, Episcopi *Ossoriensis* (g), sicut & quæ sequuntur peracta regnante *Innocentio* Papa XI.

" Quæritur: An Casu, quo Episcopus ab Hæreticis detineatur, non itâ tamen arctè custoditus, "ut ipsi ejusque Diœcesanis facile non sit, saltem per Literas, inter se agere, ejusdem Episcopi Jurisdic- "tio intelligatur suspensa, & ad Capitulum Ecclesiæ Cathedralis devoluta? (*h*).

" Die

(*G*) Cardinalis iste, *Urbani* VIII ex Fratre Nepos, fuit (ut accepi) Protector Regni *Hiberniæ* postquàm *Joannes Baptista Cardinalis Pamphilius* evaserat *Innocentius* Papa X. ut mox dictum est. Episcopus *Prænestinus* obijt *Romæ* Anno 1671.

(*g*) De eo mox dicitur Num. seq.

(*h*) Ratio dubitandi erat, quia Cap. *Episcopus* Tit. *de supplenda Negligentia Prælatorum*, in Sexto, cautum est á *Bonifacio* Papa VIII, quod si Episcopus fiat captivus à Paganis, vel Schismaticis, non Archiepiscopus, sed Capitulum ministrare debebit, ac si Sedes per Obitum vacaret, donec Summus Pontifex, quamprimum consultus provideat.

Pro pleniori hujus Rei Intelligentia, placet ipsummet subjicere Casum, qui isthic Decretali Causam dedit, ut refertur in *Corpore Juris*, Loco citato, ad Lit. o. *Episcopus Pictaviensis fuit captus à Paganis, & sic fuit effectus eorum Servus; vel fuit captus à Schismaticis, id est, divisis ab Unione Ecclesiæ, putà quia duo gerebant se pro Romano Pontifice. Quæritur, quis administrabit in Episcopatu Pictaviensi, utrùm Archiepiscopus Burdegalensis, vel Capitulum ipsius Ecclesiæ Pictaviensis? Respondet Romanus Pontifex, quod cum Episcopus ipse captus ab Infidelibus, vel Schismaticis, censeatur mortuus, Capitulum administrabit, ac si esset mortuus naturaliter.*

" Die 7 Augusti 1683,

" Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum, respondit Jurisdictionem non esse suspensam.

" FERDINANDUS CARDINALIS COLUMNA PRÆFECTUS.

" *A Monitus S. Congregationis Secretarius.*"

QUÆSITUM, & Responsum hujusmodi totidem Verbis recenset, & expendit *Benedictus* Papa XIV Tract. *de Synodo Diæcesana*, Lib. XIII. Cap. XVI. Num. XI.

LXXV. Pag. 595. Lit. r. ubi obiter fit Sermo de Episcopis *Ossoriensibus*, lege, & adde in hunc Modum.——Cæterùm *Colmano O-Shaghnussy* Ordinis Prædicatorum in *Ossoriensi* præiverat Diæcesi *Patritius Shee*, huic autem *Malachias O-Delany* Ordinis Capuccinorum, huic autem *Gulielmus Daton*, alijs *Dalton (i)*, huic autem *Jacobus Phelan (k)*, atque huic *David Roth*, anteà Vicarius Generalis *Armacanus (l)*, huic verò *Thomas Strong*, & huic *Joannes O-Thonery*, huic *Milo Baron*, alias' *Fitz-Gerald (m)*, latinè *Geraldinus*, *(n)* Ordinis Canonicorum Regularium, huic autem *Oliverius Cantwell*, Ordinis Prædicatorum, de quo datâ Operâ Sermonem facit Hibernia Dominicana *(o)*. Cæterùm *Oliverius* iste *Cantwell* creatus Anno 1487, denatus Anno 1526, omnesque ejus Prædecessores fuere anté Religionem *Protestanticam*, proindeque videndi apud Equitem *Jacobum Waræum* in Commentario *de Præsulibus Hiberniæ*. 505

PORRO Additamentum hoc historicum accepi Anno 1770 in Palatio Apostolico *Quirinali* ab Illustrissimo & Reverendissimo D. *Josepho Garampi*, Sanctissimi D. Nostri *Clementis* XIV Prælato Domestico, & Secretario *Ciphræ*, necnon Archivistâ *Vaticanô*, nunquàm sine Laude nominandô, qui mihi desuper Schedam dare dignatus est, ex *Archivo Vaticano* exaratam, quam præ Manibus teneo.

IN qua quidem distincte ac præclarô Ordine refertur, in Consistorio 29 Martij 158[illegible] [illegible]ente *Gregoriô* Papâ XIII, proponente verò *Nicalaô de Pelluno*, Cardinale *Senonensi (p,)* Regni [illegible]niæ Protectore, fuisse ad Ecclesiam *Ossoriensem in Provincia Dubliniensi, à pluribus Annis vacantem per Obitum Joannis O-Thonery, in dicta Diæcesi defuncti, promotum T[illegible] Strong, Presbyterum Waterfordiensem, Doctorem Theologum, in Curia Romanæ præsentem.* A[illegible] sub Finem Propositonis hæc leguntur Verba: *Emisit Professionem Fidei in Manibus meis. Petitur Expeditio gratis, attentâ Exiguitate Fructuum, & Qualitate Personæ promovendæ More hibernico*——Item in Consistorio Octobris 1618, sedente *Paulo* V, Pontifice Maximo. proponente verò *Fabritiô* Cardinali *Verallô*, Regni *Hiberniæ* Protectore, fuisse ad prælibatam *Ossoriensem Ecclesiam sub Invocatione Sancti Canici Abbatis, & Confessoris, vacantem per Obitum Thomæ Strong, à pluribus Annis in Hispania defunctum in Munere Suffraganei tunc existentis Archiepiscopi Compostellani, quò aufugerat Causâ Persecutionis Hereticorum (q), promotum Davidem Roth, Presbyterum Ossoriensem, Ætatis quadraginta quinque Annorum, Magistrum in Theologia, Protonotarium Apostolicum, Vicarium Generalem Armacanum, in quo Munere se à pluribus Annis benè gessit, atque dignus est ut in Episcopum præficiatur.* Sub Finem autem Propositionis sequentia legere est: *Quæ omnia constant ex Processu corum Me formatô, & per Reverendissimos Dominos DD. Capita Ordinum, & Me subscriptô. Supplicatur pro Expeditione gratis prout est solitum fieri pro Hibernis. Cum Decreto emittendi Professionem & Juramentum Fidelitatis præstandi (r).*

LXXVI.

(i) De quo *Supplementum* hoc Num. VIII. Lit. w. Pag. 815.

(k) De quo *Hibernia Dominicana* Cap. VII. Num. x. Pag. 142, & *Supplementum* hoc Num. VIII. Lit. r. Pag. 815.

(l) De eo *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. XXXI. & LXVIII. Pag. 364, & 676; ac *Supplem.* hoc Num. CIV.

(m) De quo *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. VI. Lit. x. Pag. 602.

(n) Hujus *Geraldinorum* Familiæ quidam insignitus fuit Titulo *Baronis Palatini* de *Burnchurch*, ut ostendit, & explicat *Hib. Dom.* Cap. IX. §. XVII. Num. III. Lit. w. Pag. 264. Eapropter Familiæ ejusdem Gentilibus adhæsit Cognomen *Baron*, latinè *Baro*.

(o) Cap. XIII. Num. XLIX. Pag. 478.

(p) Sic nuncupato quia Archiepiscopus erat *Senonensis* in *Galliarum* Regno. Porrò ex Libellorum Supplicum Magistro creatus fuerat Cardinalis á *S. Pio V.*

(q) Ibi Diem clausit extremum Anno 1601, ut videre est in *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. VI. Lit. x. Pag. 602.

(r) Videsis *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 489.

LXXVI. Pag. 514, immediatè antè Num. LXXXIII, adde——

FR. MICHAEL-PETRUS MAC-MAHON, S. Theologiæ Magister, inter Conventûs *Limericensis* (ubi ad Habitum Ordinis receptus, solemnem emisit Professionem) Patres suprà memoratus (*s*), peractis laudabiliter Studiis in *Ulyssiponensi* nostro Collegio, reversus in Patriam, Missionarii Apostolici Munus per longam Annorum Seriem fructuosè exercuit, Priorem quoque haud semel egit in prælibato suo Conventu, factus intereà Prædicator Generalis, ac S. Theologiæ Præsentatus, atque demum Magister. Definitor insuper fuit Comitiorum Provincialium Anno 1761. Tandem à *Clemente* XIII, Pontifice Maximo, renunciatus Episcopus *Laonensis*, vernaculè *Killaloe*, in Provincia *Casseliensi*, Locô D. *Gulielmi O-Mara*, pridem laudati (*t*), consecratus fuit *Thurlesiæ*, Agri *Tipperariensis* Oppidi, in Parochiali ejusdem Capella, Die quarta Augusti, Sancto Patriarchæ *Dominico* sacrâ, quæ etiam Dominica fuit, A.D. 1765, à *Casseliensi* Archipræsule D. *Jacobo Butler*, assistentibus D. Fr. *Thomâ de Burgo* (Opellæ hujus Auctore) Ossoriensi, & D. *Daniele O-Kearney*, Limeriensi Episcopis (*u*).

LXXVII. Deinde subjunge Corrolarium Cap. XIII, quod est in *Hibernia Dominicana* Num. LXXXIII. Pag. 514. Subjunge, inquam, in hunc Modum.

Ex his omnibus, præsenti in Capite narratis, perspicuè apparet, Ordinis Prædicatorum Decem fuisse Archiepiscopos *Armacanos*, Quatuor *Tuamenses*, Duos *Dublinienses*, unumque *Casseliensem*, & quidem primum *Antistitem* ex *Hibernia Dominicana* assumptum, *Davidem* cognomento *Mac-Kelly*; Episcopos quoque ex eodem Ordine adfuisse singularum Viginti Novem Diœcesium, hisce Temporibus nominatarum, solâ exceptâ *Clocherensi* in Provincia *Armacana*. Diœcesium porrò *Hiberniæ* Elenchum alibi conscriptum habes (*w*).

LXXVIII. Pag. 529, Lin. 22, adde———Neque Silentiô prætereunda sunt, quæ de eodem (*Ambrosio O-Connor*) refert alter ipsi coævus P. Magister *Edmundus de Burgo*, Theologus *Casanatensis*, in suo M. S. identidem laudato, nimirùm:

" EPISCOPIS omnibus, & Regularibus expulsis ex *Hibernia* Anno 1698 (*x*), Reverendissimus Magister Generalis *Antoninus Cloche* instituit Priorem Provincialem *Hiberniæ* P. Magistrum *Ambrosium O-Connor*, Sligoensem, Provinciæ nostræ apud *Matritum* Procuratorem, qui venit *Lovanium*, atque suum visitavit Collegium. Indè navigavit in *Hiberniam*, secum quosdam ducens Religiosos, & ex illis instituit Priores titulares, qui privatùm Juvenes ad ordinem receperunt ex Directione Eminentissimi Cardinalis D. Fr. *Thomæ-Mariæ Ferrarij* (*y*), & laudati Reverendissimi *Cloche*, & quidem *ne una Tribus*
" (*Hiberniæ*) *deleatur ex Israel* Dominicano. Redux in Belgium, Libellum Supplicem cum Notis
" opportunis *Romam* misit Typis impressum in Bonum Missionis. Continuatus in Officio per Octennium,
" Laboribus fractus supplicavit eidem Reverendissimo Generali, ut alium institueret Provincialem, quod
" factum est Anno 1709. Dein renunciatus Episcopus *Ardachadensis* & *Clonmacnoisensis*, vulgò *Septem*
" *Ecclesiarum*, antequàm reciperet Diploma Pontificum obijt *Londini*, lentâ Tabe consumptus, 20 Fe-
" bruarij 1711."

LXXIX. Pag. 531, post Lin. 26, adde—

FR. THOMAS NETTERVILLE, S. Theologiæ Magister, inter Conventûs *Pontanensis* Alumnos suô Locô (*n*) memoratus, *Romæ* Habitu Ordinis indutus fuit Manibus Reverendissimi P. Magistri Generalis Fr. *Thomæ Ripoll*, in Basilica *S. Clementis*, ibidemque solemnem emisit Professionem Anno 1738. Post laudabiliter expleta Studia tàm Philosophica, quàm Theologica, partìm in ejusdem Basilicæ Cœnobio, ac unito Cœnobio *S. Sixti*, atque in *Florentino* Cœnobio *S. Mariæ*

(*s*) Cap. IX. §. V. Num. IX. Pag. 214.

(*t*) Cap. XI. §. V. Num. II. Pag. 362.

(*u*) Tàm Archipræsulem Consecratorem, quàm duos Episcopos Assistentes videre poteris in *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXXXIII. Pag. 513, & 514. Ceterùm Consecrati Præsulis spectabilem Familiam habes Cap. IX. §. XXXII. Num. III. Lit. t. Pag. 306

(*w*) Cap. I. *Hib. Dom.* Num. XII. Pag. 18.

(*x*) Adeas Cap. XVII. *Hib. Dom.* Num. CIXI. Pag. 712.

(*y*) De eo *Hib. Dom.* Cap. XII. §. I. Num. XXXIII ad XXXVIII; & in hoc *Supplemento* Num. XXXIII, & XLIX.

(*n*) Cap. IX. §. II. Num. XII. Pag. 204.

S. Mariæ Novellæ, partìmque in Conventu majori *Parisiensi* ad *S. Jacobum*, regressus in Patriam Concionatoris Munere per longam Annorum Serim impigrè egregièque functus est, Prior Conventualis intereà Fratrum *Pontanensium*. Tandem Prior Provincialis electus fuit Dublinij 29 Junij 1765 (*o*).

LXXX. Fr. JOANNES-FRANCISCUS NETTIRVILLE, S. Theologiæ Magister, inter Sodales Conventûs *Dublinienfis* suô Locô (*p*) recensitus, ad Habitum Ordinis in Basilica *S. Clementis* de Urbe admissus, Vota solemnia in Manibus meis nuncupavit eadem in Basilica Anno 1740. Peractis in geminato *SS. Sixti & Clementis* Conventu egregiè consuetis Literarum Studijs, percursisque cum Laude singulis Scholæ Muneribus, Doctorali Laureà donatus fuit à Reverendissimo Magistro Ordinis P. *Joanne-Thomâ de Boxadors*, insimulque erat eô Loci Prior Conventualis. Tandem reversus *Dublinium*, Vineam Domini excoluit cum Fructu, & excolere pergit. Dùm autem Conventûs sui *Dublinienfis* secundò esset Prior, electus fuit Prior Provincialis 17 Junij 1769, prævìe habitâ laudati Magistri Generalis Dispensatione, ipsum habilitante, ut Fratri suo Germano succedere valeret.

LXXXI. (Ubi agitur de D. Fr. *Philippo-Thomâ Howardo*, S.R.E. Cardinali ab Anno 1675) Lin. 32, hæc apponenda est Nota—Profectò huc faciunt magis appositè, magisque authenticè Verba Libri in Archivo *S. Sixti* de Urbe, cui Titulus: *Registrum Novitiatûs S. Sixti, sub Venerabili Patre Fr. Nicolao Rodulphio, totius Ordinis Prædicatorum dignissimo Generali Magistro, erecti Die primâ Januarij A. D. MDCXXXVII*; nempe: "Die 18 Mensis Octobris 1646 fuerunt factæ Protestationes Fratri Thomæ Houardo, Natione Anglo, Novitio, ab Adm. Rev. P. Magistro Fr. Gregorio Arista, Hispano, Socio Reverendissimi P. Fr. Dominici de Marinis, Vicarij Generalis totius Ordinis Prædicatorum (*q*), de Mandato ejusdem Patris Reverendissimi. Die verò sequenti, decimâ nonâ ejusdem Mensis Octobris 1646, Horâ circiter decimâ septimâ, idem Fr. Thomas Houardus, Natione Anglus, fecit Professionem Solemnem in Manibus ejusdem Reverendissimi P. Fr. Dominici de Marinis, Vicarij Generalis Ordinis, in Conventu S. Clementis de Urbe, præsentibus infrascriptis, pro Conventu Cremonensi (*R*)."

Ego Fr. Thomas Houardus feci Professionem ut suprà
Fr. Thomas Bernardino, Præsentatus, Natione Hibernus.
Fr. Seraphinus à S. Bartholomæo.
Fr. Jordanus Preskoni, Procurator Provinciæ Russiæ.
Fr. Hyacinthus à S. Marco, Natione Italus.
Fr. Anthurus Darcæus, Novitius Professus.

Ex his porrò, ut obiter observem, luculentissimè constat geminatum fuisse tunc Dierum (1646) ut nunc Conventum *S. Sixti & S. Clementis*, absque tamen Concessione Apostolica. Confer *Hibern. Dom.* Cap. XII. §. I. Num. XXXVI. Pag. 407.

LXXXII. Pag. 549 (ubi Sermo est de P. Magistro *Edmundo de Burgo*, Theologo *Casanatensi*) Lin. 13, adde—Vir devotus quotidiè eliciebat suaves Pietatis Actus, Lacte manantes, quorum proindè religiosas Formulas, dulciores super Mel & Favum, Amicorum Rogatu, in Rem devoti pariter Lectoris, hìc Loci exhibeo.

5 Z CREDO,

(*o*) Nobile ipsius Stemma videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. IX. §. II. Num. II. Lit. p. Pag. 199.

(*p*) Cap. IX. §. I. Num. XXI. Lit. l. Pag. 198.

(*q*) Tunc Temporis Magister Generalis, celebris nempè *Thomas Turcus*, Cremonensis, erat in actuali Ordinis Visitatione, ut vel legere est Num. LIX. hujus *Supplementi* Pag. 858. Cæterùm *Dominicus* iste *de Marinis* fuit posteà Archiepiscopus *Avenionensis*. Et sanè observatu dignum est, tàm Prædecessorem illius in *Avenionensi* Archidiæcesi, *Stephanum* scilicet *Dulcium*, quàm Successorem, nempè *Hyacinthum Libellum*, fuisse Ordinis Prædicatorum Alumnos. Videsis Magistrum *Gravesonom*, Hist. Eccles. Tom. VIII. Colloq. V. Pag. mihi 191.

(*R*) In insigni isto *Cremonensi* Conventu *S. Dominici* (modernis Temporibus pulchrè, ut nuper vidi, instauratô, & decoratô) Habitu Ordinis indutus fuerat Fr. *Thomas* iste *Houardus*, ut fuse narrat *Hibern. Dom.* Cap. XV. Num. XX. Pag 542. Recolendus Num. XL hujus *Supplementi* Pag. 840.

CREDO, Domine, sed credam *firmius*; Spero, Domine, sed sperem *securius*; amo, Domine, sed amem *ardentius*; doleo, Domine, sed doleam *vehementius*.

ADORO Te, ut *primum* Principium; desidero Te, ut Finem *ultimum*; laudo Te, ut Benefactorem *perpetuum*; invoco Te, ut Defensorem *propitium*.

DIRIGE Tuâ *sapientia*, ut sim *ad* Te; coerce *justitiâ*, ut sim *de* Te; solare *misericordiâ*, ut sim *juxta* Te; *protege potentiâ*, ut sim *propter* Te.

VOLO *quidquid* vis, volo *quia* vis, volo *quomodo* vis, volo *quamdiu* vis.

ORO me *Sapientiâ dirige*, *Justitiâ contine*, *Potentiâ protege*, *Clementiâ solare*.

DA mihi *Amorem* Tui, *Odium* mei, *Zelum Proximi*, *Contemptum Mundi*.

CUPIAM *placere Innocentiam interiorem*, *Modestiam exteriorem*, *Conversationem exemplarem*, *Vitam regularem*.

VINCAM *Voluptatem Austeritate*, *Avaritiam Largitate*, *Iracundiam Lenitate*, *Tepiditatem Pietate*.

STUDEAM *Superioribus obedire*, *Inferioribus subvenire*, *Amicis consulere*, *Inimicis parcere*.

DISCAM *tenuitatem Iniquitatis*, *repellam faciem Tentationum*, *dicam vicisse Propensiones*, *excolam sicuti Virtutes*.

ASSIDUE *navigiam Naturæ lavanda*, *Gratiæ fovenda*, *Legi servanda*, *Saluti operanda*.

SIM in *Oratione attentus*, in *Epulis sobrius*, in *Munere sedulus*, in *Proposito firmus*.

REDDE me *prudentem* in *Consilijs*, *constantem* in *Periculis*, *humilem* in *Prosperis*, *patientem* in *Adversis*.

INTELLECTUM *illumina*, *Voluntatem inflamma*, *Corpus emunda*, *animam sanctifica*.

CAPIAM *quàm tenue sit* quod *Terrenum*, *quàm grande* quod *Divinum*, *quàm breve* quod *Temporaneum*, *quàm durabile* quod *Æternum*.

FAC *Mortem prævenire*, *Judicium pertimere*, *Infernum effugere*, *Paradisum obtinere*. Amen.

LXXXIII. Pag. 602, post Lin. 5, addendum—Sequentis Epistolæ Exemplar qui est Humanitate suâ dedit *Romæ* in Palatio Apostolico *Quirinali*, Die 12 Februarij 1770, Illustrissimus & Reverendissimus D. *Josephus Garampi*, Archivi *Vaticani* Præfectus, necnon Sanctissimi D. N. *Clementis* Papæ XIV, feliciter regnantis, Prælatus Domesticus, & Secretarius *Cyphræ*, Doctrinâ & Eruditione clarus, jam antea laudatus.

Ex Epistolis Cardinalis *Ptolomæi Gallij*, Novocomensis (*r*) nuncupati,
Secretarij Status Sæ Mem. *Gregorij* Papæ XIII.
(Ex Lib. 28. Pag. 2281. Plut. 44 Archivi *Vaticani*)

" D. JACOBO GERALDINO (*rr*).

" ILLUSTRIS

(*r*) *Novocomum*, vulgò *Como*, Urbs est Episcopalis *Insubriæ*, seu Ducatûs *Mediolanensis*, olim sub Patriarcha *Aquilejæ*, nunc Dierum verò (post Divisionem Patriarchalis istius Provinciæ in Archidiœceses *Goritianam*, & *Utinensem*, Anno 1752 à *Benedicto* Papa XIV factam) sub Metropolitano *Goritiæ* (priscis *Noreiæ*,) in *Carniola*, sub *Austriacis*, dùm Metropolitanus *Utini*, in *Foro Julio*, seu Regione *Carnorum* (italicè *Friuli*) subest *Venetis*. Cæterùm Cardinalis iste *Novocomensis*, Vir pius, acrique Ingenio, ac singulari Industriâ præditus, fuit postmodùm Episcopus *Ostiensis*, ac Sacri Purpuratorum Collegij Decanus. Hæc obiter.

(*rr*) Is Filius fuit *Mauritij Geraldini*, cujus Pater erat *Joannes Geraldinus*, Comes *Desmondiæ* XIV. *Jacobus* autem istò a Patruele suo *Geraldo Geraldino*, Comite XVI, missus fuit Orator ad *Gregorium* XIII, Pontificem Maximum, pro Suppetijs ad prosequendum Bellum contrà *Angliæ* Reginam *Elizabetham* Anno 1577, & ab eo honorificè receptus, subindèque personaliter notus Aulæ *Romanæ*. Et quidem *Vir Animi Corporisque Dotibus egregius*, *gravis*, *affabilis*, *prudens*, *doctus*, & *pius*, *Ingenij profundi*, *Linguæ volubilis*, & *Gestûs*, *Gratiam apud omnes facilè conciliaturi*. Verba sunt P. Magistri *Dominici de Rosario*, alias *Danielis O-Daly*, in *Relatione Geraldinorum* Cap. XXII. Pag. 91. Tandem verò A. D. 1579 (eo ipso Anno, quo istam ad ipsum dedit Epistolam *Ptolomæus* Cardinalis *Gallius*) idem *Jacobus Geraldinus*, Filius *Mauritij*, in *Prælio*, *Hoste profligato*, *lethali se Vulnere perfossum sentiens*, *sensimque languescens*, *se cautè subtrahit*, *accersit Capellanum suum*, & *ex Equo descendens medio in Campo inter Hostium Cadavera se vulneratum ait*, & *infrà unius Horæ Spatium*, *Peccatis priùs ritè expiatis*,

"Illustris Domine tanquàm Frater. Novit Dominatio tua quantopere sollicitus sit Sanctissimus "Dominus Noster de Rebus Hiberniæ, ijs præsertim, quæ ad conservandas Fidei Catholicæ Reliquias, "& Animarum Salutem in eo Regno procurandam, pertinent. Dùm autem Sanctitas Sua in eam Cogi- "tationem incumbit, existimatque hoc Tempore maximè necessarium esse, idoneos providere Pastores "Ecclesijs illis, quæ jam diù destitutæ sunt, & in quibus, vel Populis cupientibus, vel etiam consenti- "bus Dominis temporalibus, ubi sunt, facilè Catholica Religio reparari, & sustentari possit; nihil ta- "men hac de Re decernere voluit, antequàm Judicium Dominationis tuæ, & Episcoporum Corcagiensis, "& Rossensis, quorum Fidei, ac Pietati meritò confidit, tùm de Ecclesijs præfatis, tùm etiam de illis "Personis, qui ad eas regendas idonei reperiantur, sivè in Insula, sivè extra eam. Tua igitur Domina- "tio quamprimùm & diligenter rescribet Sensum & Opinionem suam, quod ut melius facere possit, mit- "timus Catalogum nonnullorum, qui Sanctitati Suæ propositi sunt. Prætereà curabit Literas prædictis "Corcagiensi, & Rossensi Episcopis, quas adjungi hisce jussimus, fideliter reddendas, & posteà Respon- "sum ad Nos transmittendum. Reliquis de Rebus non est quod addam, nisi Deum à Nobis indesinenter "orari pro vestra omnium Quiete, ac Salute. Benè valeat Dominatio tua, cui Me ex Animo commendo. "Romæ Die 6 Aprilis 1579."

LXXXIV. Ut nihil prorsùs à S. Sede Apostolica de *Hibernorum* Laudibus emanatum prætermittam, placet hìc Loci exscribere Diploma *Pauli* III, Pontificis Maximi, ad Excellentissimum D. *Conossium O-Neill*, Principem *Ultoniæ*, quod videre est apud *Odoricum Raynaldum*, Natione *Italum*, in Annalibus suis Ecclesiasticis Tom. XXI. Part. I. Num. XLI. Tenoris ejuscemodi.

"Dilecto Filio Nobili Viro Conossio O-Neillo
"Principi Hibernorum in Ultonia.
"PAULUS PAPA III.
"Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

"Litteras Nobilitatis tuæ recepimus, in Vigilia Festi omnium Sanctorum datas, quas Filius Ray- "mundus tuus attulit, estque ipse uberiori suo Sermone prosequutus, ex quibus noster Animus variè "affectus est, nam istam Insulam nunc à moderno Rege (*Henrico VIII*) ad tantam Impietatem deduci, "tantâ Crudelitate vastari, Honoremque Dei Omnipotentis tantâ illius Sævitiâ, ac Feritate conculcari "quo debuimus Dolore intelleximus. At contrà cùm tuis Litteris, & dicti Raymundi Sermone edoce- "bamur te simul Honoris Dei, ac Romanæ Ecclesiæ, ac Catholicæ Religionis Propugnatorem existere, "paternæ Charitatis Affectu, & Lætitiâ exultavimus. Te igitur, Fili dilecte, proindè ac meritus es, "& laudamus, & commendamus in Deo Domino, eique tùm Gratias agimus, quòd te tali Virtute, ac "Pietate insignem hoc Tempore ad Conservationem illius Insulæ Nobis concesserit; tùm Preces offeri- "mus ut eundem te Nobis diù conservet, ac prosperet. Nos autem de te, ac cæteris Fidei Catholicæ "propugnatoribus eam Curam suscepimus quam debuimus, tuque à Nobis petijsti. Quamobrem exhor- "tamur in Domino ipsam Nobilitatem tuam, & cunctos Hiberniæ Populos, Authoritatem, & Pieta- "tem tuam sequentes, ut in Catholica Religione, quam à Patribus accepistis, & ad hæc Tempora con- "stantissimè conservastis, perseverare velitis, sicut Vobis, ac veris Christifidelibus dignum est. Nos "enim, qui istam Insulam singulari Charitate complectimur, & in vetusto sanctæ Fidei Cultu con- "servatam cupimus, nunquàm tuæ Nobilitati, & cæteris Sectatoribus Pietatis tuæ deerimus, sicut "hæc omnia ex Joanne (*nempè Codurio*) & Alphonso (*scilicet Salmeron, Divi Ignatij Socijs*) Nuntijs "nostris, & Raymundo tuo pleniùs intelliges. Datum Romæ XXIV Aprilis MDXLI, Pontificatus nostri "Anno Septimo."

expiatis, Testamentum condit, ac denique Spiritum, non sine multis acerbisque Capellani, aliorumque, qui aderant, Lacbrymis, Creatori suo emisit. Corpus verò, cùm honorificè, ut par erat, sepeliri non vacarat, sub antiqua Quercu absconditum fuit, ubi non longè post à Venatore inventum, Killosiam (angliçè *Kilmallock*) *allatum, Patibulo suspensum, & Glandibus sclopetarijs est petitum ab Hæreticis, mortuo nimirùm insultantibus, quem vivum contrà intueri trepidassent.* Hæc *O-Dalæus*, qui (Cap. XXIII) asserit, *Genitorem suum omnibus Prælijs illis interfuisse, interfectosque Geraldinos suis vidisse Oculis.* De ipsomet autem *O-Dalæo* plura habes in *Hibernia Dominicana* Cap. XIII. Num. LXIX. à Pag. 492. De nobilissima verò Progenie *Geraldinorum*, tam *Desmondiæ*, quàm *Kildaræ* Comitum, haud pauca summatim libabam Cap. IX. §. X. Num. II. Lit. c. Pag. 237, & seq.

Hæc fuit Epitaphium Illustrissimi *D. Hugonis O-Neill*, à laudato Principe Comite (P) orti, quod *Romæ* adhuc in Conventu *S. Petri* Fratrum Minorum in *Monte Aureo*, Marmori incisum.

D. O. M.
Hugoni Baroni de Dungannon
Hugonis Magni, Principis & Comitis Tyronie, Filio primogenito,
Patruo, & Rodericum (P), Comitem Tyrconallie, Avunculum,
Pro Fide Catholica,
Quam multis Annis contra Hæreticos in Hibernia fortiter defenderant,
Relictis Statibus suis, sponte exulantes,
Ad communem Catholicorum Asylum, Urbem Romam,
Pro sua singulari in Deum, & Parentes Pietate secuto,
Cujus immatura Mors
Spem de restauranda aliquando in illis Partibus Catholica Religione,
Ob ejus insignes Animi & Corporis Dotes,
Ab omnibus conceptam, abstulit,
Ac dicto Roderico Avunculo, Fato simili absumpto (Q), conjunxit.
Occidit, tàm suis quam toti Curiæ flebilis,
IX Kalendas Octobris MDCXII.
Ætatis Anno XXIV.

LXXXV. Pag. 637, immediatè antè Num. XXXIV addendum—

Reverendissimus D. Fr. *Thomas Flemingus*, Ordinis Minorum, in *Hibernia Dominicana* sæpenumerò laudatus, ut ex ejusdem Indice alphabetico liquet, electus Archiepiscopus *Dublinensis* ab *Urbano* Papa VIII, priusquàm consecratus esset, sequentes ab eodem Pontifice impetravit Literas Apostolicas, *Titulum Missionis in Hibernia* pro sacris suscipiendis Ordinibus stabilientes, aliaque concedentes Privilegia.

(Ex Archivo *S. Sixti* de Urbe, ubi Exemplar authenticum)

" Urbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Ad futuram Rei Memoriam.

" Piis Christifidelium quorumlibet, præsertim ob eorum Merita ad Ecclesiarum Metropolitanarum " Regimina, & à suis Ecclesijs Causâ Fidei Catholicæ exulantium, & ad dictæ Fidei Conservationem, & " Propagationem permanentium, Votis libenter annuimus, illaque, ut suum optatum consequantur " Effectum, Favoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem Nobis nuper pro Parte dilecti Filij " Thomæ (*Fleming, Ordinis Minorum*) Electi Dubliniensis Petitio continebat, quod cùm in Galliarum " & Hispaniarum Regnis, ac Provincijs Flandriæ, jamjám plurima Nationis Hiberniæ Seminaria, Deo " adjuvante, erecta sint, & plura indiès erigi sperentur, in quibus Adolescentes, absolutis suis Studijs, " Presbyteri effecti, ad suum Talentum in Vinea Domini expendendum, Patriam desolatam repetunt, ac " uberes, quos possunt, in eadem Vinea Fructus facere contendunt: Ac propterea, ut quantocitiùs " suum pium hujusmodi Propositum adimplere valeant, pro Parte ejusdem Thomæ Electi Nobis fuit " humiliter supplicatum, quatenùs ipsis, ut infrà, indulgere, & opportunè providere de Benignitate " Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui ejusdem Fidei Catholicæ Propagationem ubique, & maximè " in Partibus per Hæreticos dominatis, vigere sinceris desideramus affectibus, ipsorum Seminariorum " Alumnos specialis Gratiæ Favore prosequi volentes, eosdem, ac eorundem Seminariorum Alumnorum " singulares Personas à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque ecclesiasticis " Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine, quavis Occasione, vel Causâ latis, si quibus " quomodolibet innodati existant, ad Effectum præsentium duntaxàt consequendum, harum Serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi Supplicationibus inclinati, eorundem Collegiorum prædictæ

(O) Plures Comitis hujus Posteros præclaros videre poteris in *Hibernia Dominicana* ex Indice Alphabetico, Verbo *Neillus*.

(P) Cognomine gentilitio *O-Donnell*. cujus nobilissimum Stemma legere est in *Hibernia Dominicana* Cap. IX. §. XXIII. Num. III. Lit. p. Pag. 282.

(Q) *Rodericus* iste *O-Donnell*, Comes *Tyrconallie*, à Rege *Jacobo* I creatus Anno 1603, vivere desijt *Romæ* Anno 1617.

" dictæ Nationis in prædictis Regnis, ac Provincijs, ac aliàs ubicunque Locorum fundatorum Alumnis,
" nunc & pro Tempore existentibus, ut cum Literis testimonialibus Rectorum ipsorum Seminariorum, in
" quibus student, dictorum alumnorum Vitam, Probitatem, & Mores commendantibus, à quibuscun-
" que maluerint Catholicis Antistitibus, Gratiam, & Communionem Sedis Apostolicæ habentibus, &
" in propria Diæcesi existentibus, vel in alienis, de Diæcesanorum Locorum Licentia, Pontificalia inibi
" exercentibus, per eos eligendis, unicâ duntaxát Die, seù Quatuor quibuscunque feriatis, vel non
" feriatis, etiam continuis, vel interpolatis, ad sacros Subdiaconatûs, Diaconatûs, & Presbyteratûs Or-
" dines, absque aliquo Titulo Beneficij ecclesiastici, vel Patrimonij, sed ad TITULUM MISSIONIS
" IN HIBERNIA tantùm, etiám extrà Tempora, ad id à Jure statuta, ac intrà Annum, Annique
" Curriculô minimè expectatô, minùsque servatis ad id à Concilio Tridentino designatis Interstitijs, dum-
" modò tamen dicti Scholares pro Tempore promovendi ad id reperiantur idonei, ac donec Regnum
" Hiberniæ ad Gremium S. Romanæ Ecclesiæ redierit duntaxát, promoveri & promoti in illo, etiam in
" Altaris Ministerio, ministrare liberè, & licitè valeat, Authoritate Apostolicâ Tenore præsen-
" tium de speciali Gratia indulgemus, necnon Antistitibus, & Alumnis prædictis, nunc & pro
" Tempore existentibus, Licentiam, & Facultatem desuper impertimur, non obstantibus quod ipsi
" Alumni, antequàm de uno Ordine ad alium promoveantur, se in alijs antè susceptis Ordinibus minimè
" execuerint, & quibuscunque Constitutionibus, & Ordinationibus apostolicis, cæterisque contrarijs
" quibuscunque. Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc Paginam nostræ Absolutionis, Dispensatio-
" nis, & Impartitionis infringere, vel ei Ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
" sumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit
" incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Sexcentesimo
" Vigesimo Tertio, Undecimo Kalendas Januarij, Pontificatûs nostri Anno Primo.

Gratis de mandato Sanctissimi. Rentius.
(A Tergo) *Registrata in Secretaria Apostolica.* Rentius.

LXXXVI. Eâdem Pag. 637 sub Finem, ubi Sermo fit de Matrimonio Regem *Carolum Primum* inter, & *Henriettam Mariam*, Regis *Ludovici* XIII Sororem Die 1 Maij 1625, ad Verba illa, *Cantuariæ consummasset*, hæc subjungenda est Nota—Ritum hujus Matrimonij inter Acatholicum, & Catholicam ex Dispensatione *Urbani* VIII scitè expendit *Benedictus* XIV Tract. de *Synodo Diæcesana*, Lib. VI. Cap. V. Num. V. Obiter autem animadverte, Episcopum non posse dispensare, ut Matrimonium contrahatur inter Partes Catholicam, & Acatholicam, ut docet laudatus Pontifex ibidem Lib. IX. Cap. III. Num. II.—Pag. 638. Lit. c. ad Finem Notæ istius adde—Hic obiter observandum cum *Benedicto* Papa XIV (Tract de *Synodo Diæcesana* Lib. VIII. Cap. VI. Num. IX.) baptizatos à *Calvinistis* non esse rebaptizandos nec sub Conditione, neque proindè baptizatos á *Protestantibus*, aut *Presbyterianis*.

LXXXVII. Pag. 650. Lit. p. sub Finem Notæ illius adde.——Hæc porrò dicta sint juxtà Opinionem *Harrisij* de *Scriptoribus Hiberniæ* Lib. I. Pag. 165. Compertâ autem nuper Veritete, ipse assevero, indubium Opusculi, cui Titulus, *Vindiciæ Catholicorum Hiberniæ (R)* Auctorem fuisse non Jurisperitum *Richardum Bellingum*, sed Sacerdotem *Joannem Mac-Callaghanum*, qui à *Supremo Confæderatorum Catholicorum Concilio* præsentatus fuerat ad Episcopatum *Corcagiensem*, sed Nuntij Apostolici Operâ non promotus, ut liquidò constabit ex infrà dicendis in hoc *Supplemento* Num. CXI, Sect. 15. Idipsum etiam affirmat Scriptor coævus, & multorum Librorum Auctor, *Petrus*, inquam, *Walsh*, Ordinis Minorum, in Præfatione ad Historiam *Hibernicæ Remonstrantiæ*, ut vocant, Anno 1661. Pag. 47 (*s*).

IDEM esto Judicium (saltem satis probabile) de altero Opusculo inscripto: *Annotationes in Joannis Poncij Librum, cui Titulus Vindiciæ eversæ*, de quo *Hibernia Dominicana* Pag. 676. Lit. w. Fuit autem *Joannes Poncius* (anglicè *Ponce*) egregius Ordinis Minorum Alumnus, pluribus editis Operibus

(*R*) Damnatum fuit *Romæ* ut liquebit ex infrà dicendis in hoc *Supplemento* Num. CXIV. Sect. 9.

(*s*) *Joannes* iste *Mac Callaghanus*, Doctor utique *Sorbonicus*, Librum edidit *Parisijs* Anno 1652 super *Jansenismo*, cui gallicè Titulus: *Lettre a un Docteur de Sorbonne touchant les principales Impostures du Pere Brisacier Jesuit.* Dein alium edidit Librum contrà Responsum Patris *Brisacier* sic inscriptum: *L'Innocence et la Verité defendue contre Pere Brisacier.*

Operibus tam Philosophicis quàm Theologicis clarus, olim Collegij *Ludovisiani Clericorum Secularium Hibernorum* in Urbe Rector, dein Collegij Fratrum Minorum Hibernorum apud S. *Isidorum* ejusdem in Urbe Guardianus. Hæc auctor.

LXXXVII. Pag. 652. Num. XLV, hæc leguntur Verba: *Romanus Pontifex Urbanus VIII, à Patre Luca Waddingo, Hiberno, Ordinis Minorum Annalium scriptore, ac Annalium ejusdem Ordinis Parente, Romæ tunc commorante, intelligens ea, quæ à Nostratibus pro Fide, Rege, & Patria per duos Annos gesta erant......*

Ibi porrò hanc appone Notam—*Supremum Confœderatorum Catholicorum Concilium Literas dedit supplices, & commendatitias ad laudatum Summum Pontificem Urbanum VIII in Favorem præclarissimi Patris Lucæ Waddingi, ut Eminentissimo Cardinalium Collegio adscriberetur. En Tenorem ex Archivo S. Isidori de Urbe, ubi Autographum—A Tergo: Sanctissimo Domino nostro Urbano VIII.—Intus verò.*

Beatissime Pater,

" Satis superque christiano Orbi innotescit quàm invictâ hactenùs Patientiâ Hæreticorum Insolentiam, Proscriptiones, Bonorum Jacturam, Mortemque ipsam, catholicæ Fidei Causâ contempserint Hiberni, ac pertulerint quàm alacriter, constanterque, inermes licet, in Aciem irruerint. Sacrum Bellum susceperint, sustinuerintque, quò Successu Bellatoribus suis divina indulserit Clementia cùm apostolicæ Sedis jurati Hostes de catholica Fide radicitus evellenda nefarium & impium Consilium inijssent. Jam Deus Optimus Maximus catholicò Ritu palam colitur, suas Cathedrales pleræque suis Antistibus, Parochiales Parochis, Religiosorum multa Cœnobia proprijs gaudent Alumnis. Et hæc tanta Omnipotentis Dei in nostram Gentem Beneficia in Vestri, Beatissime Pater, Pontificatûs Tempora sunt reservata; cujus Auspicijs Religio catholica in hac Insula jamjudùm jacens, & afflicta, gloriosè Caput erigit, seque Varietatibus circumdatam, & ornatam, Sponso suo Christo visendam exhibet; cujus Favoribus animata, & promota Gens nostra, Patientiæ, & Fortitudinis Lauream sperat se tandem reportaturam. Cùm verò catholicæ Fidei splendidiùs excitandæ præcipua Nobis supersit Ambitio, supplices petimus, ut Sanctissimus Pater dignetur condescendere adscribendum Sacro Cardinalium Collegio Patrem Lucam Waddingum, Natione Hibernum, nobili oriundum Familiâ, cujus aliæ Commendationes, & Merita Apostolicæ Sedi non sunt incognita. Magnum quidem & rarum est quod petimus, sed & scimus á quo Pontifice illud petamus; ab illo certé, qui apostolico, paterno Nos nostramque Gentem semper hactenùs fovit affectu, summa in Nos Beneficia conferendo, & præsentes nostros Conatus singulariter promovendo. Hujus nostræ Supplicationis gratiosa Acceptatio, & Votorum Obtentio, reliqua Sanctitatis Vestræ in Nos Beneficia abundé cumulabit, & Hiberniam Urbani Octavi, Pontificis Maximi, æternùm memorem, illique obsequiosam, & devotam servabit. Hanc nostram ut promoveret Supplicationem ad Sanctitatem Vestram misimus Reverendum Admodùm Dominum Edmundum O-Duire, Sacræ Theologiæ Doctorem *(T)*, Rerum nostrarum oculatum Testem. Nos verò Nobis ipsis, & reliquis Hiberniæ Confœderatis Catholicis, Regnoque universo Apostolicam Vestram Benedictionem demissè petimus. Sanctitatis Vestræ ad Pedum Oscula provoluti.

" Kilkenniæ

(T) Dùm in longo esset Itinere *Romam* versus, mortuus est *Urbanus* (post expletos in Pontificatu Annos 21, Menses 11, Dies 22) 29 Julij ejusdem Anni 1644, eique in Apostolica sede successit *Innocentius* X, Die 15 Septembris. Crediderim planè modestum *Waddingum* (cujus de Laudibus Ætas nulla conticesset) istas suppressisse Literas, eas quippè ipsissimas vidi Anno 1770, non in Scrinijs Apostolicis sed in Archivo *S. Isidori* de Urbe, magnô munitas *Confœderatorum Catholicorum* Sigillô, in quo hoc incisum Lemma: *Pro Deo, Rege, & Patria, Hibernia unanimis.* Cæterùm memoratus *Edmundus O-Duire*, fuit paulò post Episcopus *Limericensis*, ut liquet ex *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LI. Pag. 657.

" Kilkenniæ 14 Junij 1644.

" MOUNTGARRET (t).
" *Thomas* Archiepiscopus *Casseliensis* (u).
" Fr. *Thomas Dubliniensis* (w).
" *Malachias* Archiepiscopus *Tuamensis* (x).
" *Castlehaven* (y).
" *Fermoy* (z).
" *Nettirvill* (a).
" *Emerus Dunensis & Connorensis* (B).
" *Edmundus Morice.*
" *Richardus Belling.*
" *Thomas Fleming* (b).
" *Geraldus Fennell.*
" *Patritius Darcy.*
" *Georgius Commyn.*

LXXXIX. Pag. 653. Lin. 30, subjungenda est Nota——Non abs Re sed plane opportunum erit hic Loci in Medium afferre Instructiones *Româ* missas ad D. Nuntium Apostolicum, in *Hibernia* jam constitutum, deprompta ex Historia inferiùs laudandâ de *Legatione Hibernica*, quæ asservatur *Florentiæ* in Bibliotheca D. Marchionis *Rinuccini*. Est autem Tenor hujusmodi:

" Capitula, quæ mittuntur ad Illustrissimum D. Rinuccinum, exequenda
" in Hibernia, cum Facultate addendi, vel adimendi secundùm Rerum
" præsentium Statum, & Exigentias, in illis Partibus melius cognoscendas.

" 1°. UT Rex Magnæ Britanniæ reipsâ Regno Hiberniæ liberum & publicum Religionis catholicæ " romanæ Usum concedat, permittens, ut Hierarchiâ ecclesiasticâ, cum omnibus Ecclesijs & Bonis, re- " stituatur Catholicis secundùm Ritum ejusdem Religionis. Et quod ad Monasteria pertinet, quæ " prætenduntur fuisse Protestantibus relaxata à Cardinali Polo, Reginæ Mariæ Diebus Legato (c), con- " sulatur liberum Hiberniæ Parlamentum circá id, quod fieri potest, & debet in illo Negotio, sicut & " de tribus Episcopatibus, Dubliniensi, & alijs duobus, qui sunt penés Hæreticos Protestantes, sub Re- " gis Imperio.

" 2°. UT abroget, & revocet omnes Leges pœnales, & alias quascunque latas in præfatos Catholicos " in Odium Religionis, ab Exordio Defectionis Henrici Octavi usque in hodienum Diem.

" 3°. UT in majus Stabilimen liberi & publici Exercitij Religionis catholicæ, & in ulteriorem Fir- " mitatem, ac Securitatem Antiquationis dictarum Legum, concedatur á Rege Parliamentum liberum " in Hibernia independens ab Anglicano.

" 4°. UT Regni Hiberniæ Moderamen, & Officia Magis principalia, in Catholicorum Manus tradan- " tur, & Catholici sint Officiorum, Dignatum, atque Honorum Regni perindè capaces & æqué promo- " veantur atque hactenùs fuerunt Protestantes.

" 5°. UT Catholicos Hiberniæ, vel saltem (supremo Hiberniæ Concilio consentiente) Angliæ Ca- " tholicos mittat in Urbis Dubliniensis, aliorumque Locorum, quæ ipsi in Hibernia Morem gerunt, " Possessionem.

" 6°. UT suas conjungat Vires cum Copijs hibernicis ad deturbandos Hiberniâ Scotos Parlamentarios.

" 7°. HOC, cum eo prætereá, quod in Hibernia ab Illustrissimo D. Rinuccino hisce Capitulis adjec- " tum, vel detractum fuerit, a Rege peracto, Sua Sanctitas contenta est solvere Reginæ Magnæ Britan- " niæ Centum Millia Scutorum Monetæ Romanæ.

" 8°. UT idem Rex Leges omnes in Angliæ Catholicos latas, & nominatim duo Supprematûs, & Fi- " delitatis Juramenta (D) itá refigat, ut possint gaudere Bonis Honoribus, Immunitatibus, & Præroga- " tivis,

---

(t) *Richardus Butler*, Vicecomes de *Mountgarrett*, Supremi Concilij Præses.

(u) *Thomas Walsh*, Archiepiscopus *Casseliensis*.

(w) Fr. *Thomas Flemingus*, Ordinis Minorum, Archiepiscopus *Dubliniensis*.

(x) *Malachias Quæleus* (vernaculè *Keely*) Archiepiscopus *Tuamensis*, Hic, ut obiter dicam, Anno sequenti 1645, in Pago, cui Nomen *Clare*, non procul à Castro Oppidi de *Sligo*, incidit in Manus *Presbyteraniorum*, qui *post datam Fidèm, eum, abscisso priùs Brachio dextro, in minutas secuerunt Partes*, inquit *Bruodinus* Pag. 76.

(y) *Thomas Touchet*, Comes de *Castlehaven* in *Hibernia*, & Baro de *Audley* in *Anglia*.

(z) *Maurituis de Rupe* (vernaculè *Roche*) Vicecomes de *Fermoy*.

(a) *Nicolaus Nettirvill*, Vicecomes de *Nettirvill*.

(B) *Emerus O-Mahony*, Episcopus *Dunensis*, & *Connorensis*.

(b) Domini Vicecomitis de *Nettirvill* Gener.

(c) Adeas *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. II. Pag. 597, & *Supplementum* hoc Num CX. Sect. 2.

(D) Adeas *Hiberniam Dominicanam* Cap. XVII. Num XI. Pag. 644.

“ ctis, quibus cæteri Regis Prucores lætantur, nullumque, quod Catholici sint, Præjudicij Gentes habeant; & in primo Parlamento, vel in alio Rerum Anglicarum Stabilimento, tenetur Sua Majestas confirmare, & approbare prædictam Abolitionem, & interea de Facto non sint deturbandi Catholici quietæ Possessores.

“ 9°. Ut conveniat Regi cum Supremo Hiberniæ Concilio de conducendo in Angliam Corpore Exercitûs, decem Peditum Millibus, sub Ducibus, & Officialibus Hibernis, quibus adjungantur Equitum Anglicorum tria Millia, vel certe duo Millia, & quingenti sub Imperatoribus catholicis, atque in Legibus, quibus ex æquo procedi debeat inter se circa Exercitûs Imperium, Excursionis Pericla, & Reliqui Loca, sicut Justitiæ conforme, & conveniens esse judicaverint (d).

“ X°. Ubi dictæ Vires in Angliam intraverint, & alicubi in unum Corpus coaluerint, Sanctitas Sua primo Anno pendet Scutorum Centum Millia Monetæ Romanæ, omni Mense pro Rata, ac prosequendum deinde secundo, vel etiam tertio Anno, sicut Vires ipsi suppetierint, & secundum Progressum, quem præfatæ fecerint Copiæ.

“ XI°. Denique cum sex prima Capitula subitò Executioni Mandari possint, sua Sanctitas Sex Menses a die hic appositâ eorum Executionem expectabit. Et pro octavo, & nono, quæ Tempus forsan longius postulant, post sex illos Menses expectabit alios quatuor. Ulteriusque non vult teneri ad præsentem Pollicitationem. Romæ 30 Novembris 1645.

Locus ✠ Sigilli.

“ CAMILLUS CARDINALIS PAMPHILIUS (E).

“ Istius Instrumenti Autographum Digbæo (e) traditum fuit, ejusque unum, atque alterum Exemplar, utrumque Cyphrijs (ne in Parlamenti Manus incideret) exaratum, Nuncio transmissum, Unum quidem quintò Novembris, alterum verò undecimò Decembris ejusdem Anni, cum hoc Discrimine, quod primum Ectypum anteà fuerit transmissum quàm Cardinalis Pamphilius Manum, & Sigillum apposuit, & caruerit undecimo Capitulo, quod est ultimum, postea secundo Instrumento (sicut vides) adjectum. Primum Exemplar Nuntius in Hibernia recepit ad exeuntem Januarium 1646; secundum ad Diem sequentis Februarij duodevigesimum.” Ita' Historia.

XC. Pag. 656, post Epistolam *Supremi Confœderatorum Catholicorum Concilij* datam *Limerici* 19 Junij 1646 ad Summum Pontificem *Innocentium* X, de Victoria a Catholicis reportata apud *Benburbiam* in *Tyronensi* Agro *Ultoniæ*, adde.

Laudatus Summus Pontifex dignatus est sequentem vicissim dare Epistolam in Forma Brevis ad idem *Supremum Concilium* (f).

“ Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis Filijs Supremi
“ Concilij Catholicorum in Hiberniæ Regno deputatis.

“ INNOCENTIUS PAPA X.

“ Venerabiles Fratres, & dilecti Filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

“ Mirifica Nos effecere Lætitiâ Literæ vestræ, quibus partam super vestris Armis de Catholicæ Fidei Hostibus Victoriam renunciatam Nobis esse voluistis. Et sane haud leviter gaudendum Nobis est, adprosperari Vos continenter à Domino, cujus Bella strenuè præliantes (g), ejusne Causa apud Vos

“ periclitetur,

(d) Hinc perspicue apparet, Nuntium Apostolicum missum non fuisse à Summo Pontifice ad promovendam, vel fovendam Rebellionem contrà Regem, ut Scriptores Acatholici passim asserere non dubitant, sed e contrà ad defendendum Regem contrà rebelles Parlamentarios. Videsis Declarationem ipsiusmet Nuntij in *Hibern. Dom.* Cap. XVII. Num. XLV. Pag. 651; & Jusjurandum in hoc *Supplemento* Num. XCVI.

(E) *Innocentij* Papæ X ex Fratre Nepos.

(e) *Kenelmo* nimirum *Digbæo*, Equiti Aurato, quem *Henrietta Maria*, Regina *Angliæ*, consentiente Rege *Carolo*, ad' *Innocentium* Papam X miserat, ut videre est in *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. XLVIII. Pag. 653.

(f) Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. VIII. Fol 582.

(g) I. *Reg.* XVIII, vers. 17.

" periclitetur, impavide Pectora objecistis. Ipse nimirùm Omnipotens, ad quem jamdiù Fortitudinem " vestram custoditis (b) dimicavit in Fortibus (i), revocavitque Vos in Victoria sua, & in Liberatione " vestra (k). Quamobrem dum Vobis Hæreticorum Importunitate, atque Injuria tutandis in Dies magis, ac solvendis præstò est Die Manus, adstringi Vos, & penitùs hærere Deo vicissim addecet, ut qui de " Cælo Fortitudinem esse vestram (l) intelligitis, Cæli Beneficia jugiter compensetis, perenni Animorum " Constantiâ, Corporumque fortissimorum Oppositu, pro Pietate, pro Religione, pro Fide. Jam verò " dùm exertis feliciter pro Deo Galdijs, Spolia tulistis Impiorum, decantate alacres Nomen sanctum ejus, " & victricem Manus ejus laudate (m), cujus est Magnificentia, & Potentia, & Gloria, atque Victoria (n). " Habebitis illum quidem Prosperitatis Sponsorem (o), qui non secundùm Armorum Potentiam, sed prout " ipsi placet, dat dignis Victoriam (p). Et profectò dignos Vos ritè efficiet probatus iste Catholicæ Parenti " Ecclesiæ Cultus, quæ Filiorum Securitatem divino firmáns Oraculo, fidenter inclamat: Væ Genti " insurgenti super Genus meum; Dominus enim omnipotens vindicabit in eis (q). A quo & Nos Incolumitatem Vobis apprecamur, & Benedictionem ex Animo impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam " Majorem sub Annulo Piscatoris Die 19 Octobris MDCXLVI. Pontificatûs nostri Anno Tertio

" GASPAR DE SIMEONIBUS."

XCI. Pag. 658, post Decretum Congregationis Ecclesiasticæ apud *Waterfordiam* 12 Augusti 1646, coram Illustrissimo D. Nuntio, contra Pacem *Ormonicam*, adde (r):

" Catalogus Nobilium & Gentil-hominum Hibernorum, qui repudiantes
" Pacem Ormonicam, associantur cum Ecclesiasticis.

" In PROVINCIA ULTONIÆ. Tota integra Provincia Nemine exceptô.

" In PROVINCIA MOMONIÆ. D. Mauritius Roche, Vicecomes de *Fermoy*, cum sua Familia. D. " Gulielmus de Burgo, Baro de *Castle-Connel*. D. Dermitius O-Brien. D. Donatus O-Brien, aliàs *Mac i* " *Brien*, cum tota sua Familia. D. Colonellus Moriartus O-Brien. D. Donaldus O-Sullivane, Caput " suæ Nationis, & Familiæ D. Eugenius O-Sullivane-*More*, cum sua Familia, & Natione. D. Donaldus " Mac-Carthy-*More*, Caput sua Familiæ. D. Mac Carthy-*Riagh*, Caput suæ Familiæ. D. Dermitius Mac-Carthy, aliàs *Mac-Donagh* (s), Caput suæ Familiæ. D. Joannes Condon, cum sua Familia. D. Colonellus Philippus O-Sullivane. D. Colonellus Oliverius Stephenson. D. Terentius O Brien. " D. Dionysius Mac-Namara, cum sua Familia. D Antonius O-Dwyer, cum sua Familia. D. Philippus O-Dwyer, cum sua Familia. D. Joannes Lacy, cum sua Familia. Civitas *Limerici*. Civitas " *Waterfordiæ*. Civitas *Clonmeliæ*. Fortalitium *Dungarvan*.

" In PROVINCIA CONACIÆ. Civitas Galviæ, cum alijs duodecim Nobilibus, & Gentil-Hominibus, cum suis Familijs——In Comitatu de *Leitrim*. D. Comes (t) O-Rourk, cum suis. D. Bernardus Magranel, Capitaneus, cum suis. D. Caherius Magranel cum suis. D. Corradus Magranel, " cum suis. D. Cornelius Magranel, cum suis.

" In PROVINCIA LAGENIÆ. In Comitatu Regis. D. Ludovicus O-Dempsey, Vicecomes de " *Clanmalier*, cum tota sua Familia. D. Arthurus Molloy, cum sua Familia. D. Morgorus Molloy, " cum tribus Capitaneis ex sua Familia. D. Terentius Coghlanus, cum suis. D. Joannes Coghlanus, " cum sua Familia. D. Thaddæus O-Connor, & alius Capitaneus, cum suis Familijs.—In Comitatu " Reginæ. D. Rodericus O-Morus, cum tota sua Familia. D. Liteus O-Morus, cum suis Militibus, & " tota Familia. D. Jacobus Mac-Donnel, cum suis. D. Joannes Duiggin, cum suis. D. Eduardus " O-Dune, cum sua Familia. D. Albertus O-Dune, Capitaneus, cum suis—In Comitatu Westmediæ-" Richardus Nugent, Comes *Westmediæ*, cum suis Germanis, & Familia. D. Capitaneus Tyrellus cum " tota sua Familia, cum Armis, & Expensis. D Gluerus Mac-Geoghegan, cum alio Capitaneo ex sua " Familia. D Jacobus Mac-Geoghegan, cum suis. D. Nicolaus Mac-Geoghegan cum suis Sequacibus.

6·A D. Morganus

(b) *Psal.* LVIII. vers. 10.
(i) *Judicum* V. vers. 13.
(k) *Judith* XIII. vers. 20.
(l) I. *Machab.* III. vers. 19.
(m) *Sap.* X. vers. 20.
(n) I. *Paralip* XXIX. vers. 11.
(o) II. *Machab.* X. vers. 28.
(p) II. *Machab*, XV. vers. 21.
(q) *Judith* XVI. Vers. 20.
(r) Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe Armario V. Num. VIII. Fol. 686.
(s) *Mac Donagh*, i. e. Filius *Donati*.
(t) Comes non erat ut nunc loquimur, sed olim dicebatur *Princeps Brefiniæ Occidentalis*, ut videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. IX. §. XXV. Num. III, Lit. k. Pag. 286.

" D. Mengenus O-Melaghlin, cum tota sua Familia. D. Capitaneus Hope, cum suis Sequacibus, & " Militibus—In Comitatu *Longfordiæ*. D. Robertus Nugentus cum tota sua Familia. D. Franciscus " O-Ferrall, cum tota sua Familia. D. Jacobus O-Ferrall, cum suis. D. Cathaneus Richardus O-Fer- " rall, cum sua Familia, Legione, & Sequacibus. D. Arturus O-Ferrall, cum suis. D. Richardus " O-Ferrall, cum sua Familia. D. Thomas Geraldinus, cum suis. D Oliverius Geraldinus, cum suis. " D. Jacobus Dillon. D. Lissagus O-Ferrall, cum tota sua Familia, & Sequacibus. D. Geraldus O-Fer- " rall, cum suis Cognatis, & Sequacibus. Dominus Barones *Longfordienses*, cum omnibus suis— " D. Oliverius Plunket, Baro de *Louth*—Civitas *Wexfordiæ*—Civitas *Rossæ Pontis*. Fortalitium " *Duncannon*. In Lagenia item sunt multi ex *Butleris*, qui adhærent.

" Totus integer Exercitus *Ultoniensis* sub D. Eugenio O-Neil—Duæ Legiones integræ Exercitûs " *Momoniensis* sub D. Donato Mac-Carthy, Vicecomite *Musgriæ*.——D. Generalis Thomas Prestonus " cum Medietate sui Exercitûs."

Die 28 Augusti 1646 Congregatio utriusque Cleri apud *Waterfordiam* Supplices dederunt Literas ad Summum Pontificem *Innocentium* X pro Promotione D. Nuntij ad S. Purpuram, commodius exscribendas Num. CXVIII.

XCII. In eodem *S. Isidori* de Urbe Archivo, Armario V. Num. VIII. Fol. 519, legere est Manuscriptum authenticum *anglicanum* Tenoris sequentis.

" Per Congregationem Ecclesiasticam utriusque Cleri, Sæcularis, &
" Regularis Regni Hiberniæ, Nomine tàm ipsorum, quàm aliorum
" Sibi Adhærentium Confœderatorum Catholicorum.
" Solemnis Protestatio Fidei ergà Deum, & Fidelitatis ergá Regem.

Opportunius duxi longiusculam hanc Scripturam Hic Loci summatim sic perstringere. Quamplurima dicit Congregatio Ecclesiastica de strenuis suis Conatibus, & immensis Sumptibus per integrum Triennium ad Unionem faciendam ipsos inter & *Protestantes* hujus Regni, eò Consiliò ut Arma & Corda conjungere valerent pro Liberatione Serenissimi Regis a Servitute & Tyrannide perduellium Subditorum ejus. Luctuosè loquitur de insigni *Eduardo Somerset*, Comite *Glamorgano*, qui Authoritate Regiâ Pacem *Kilkenniæ* conclusit cum *Confœderatis Catholicis*, 25 Augusti 1645, & inter alias Conditiones concessit, *ut*, *simul cum pleno Catholicæ Religionis Exercitio*, *Catholicis manerent Ecclesiæ omnes*, *quas de Facto possederant*, *tàm Cathedrales*, *quàm Parochiales*, *& Regulares*, *necnon & Prædia ad Ecclesias istas spectantia*. Qua de Causa captus fuit Comes de Mandato Proregis *Ormonij*, & in Arce *Dubliniensi* inclusus (w). Et cùm totum hoc reapsè vergat in Detrimentum Serenissimi Regis, idcircò appositè usurpat Congregatio Verba Regij Vatis Psal. 19. *Mittat ei Dominus*, *in cujus Manu Cor Regis est*, *Auxilium de Sancto*, *& de Sion tueatur eum*. Deindè pro Aris & Focis declarat contra novam adversam Pacem, tàm Catholicæ Religioni quàm ipsomet Regi perniciosam. Posteà innovat Jusjurandum præcedens (x) *Associationis*, & detestatur odiosam Antipathiam, & execrabilem Divisionem *Hibernos* antiquos inter & *Anglos* antiquos, & recentiores; item Cives ac Oppidanos inter, & Rurales. Denique in Memoriam revocat, promittitque, jurat, ac vovet observare Verba Christi Domini *Matthæi* 22. v. 21. *Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari*, *& quæ sunt Dei Deo*.

" Datum Waterfordiæ 10 Septembris 1746—Protestatio hæc Typis mandanda est,
" & in Parochialibus Ecclesijs publicanda.
" De Mandato Illustrissimi D. Nuntij, & Congregationis Ecclesiasticæ
" utriusque Cleri Regni Hiberniæ,
Nicolaus Fernensis Episcopus, *Congregationis Cancellarius*."

XCIII. Eodem

(u) Adeas *Hiberniam Dominicanam* Cap. IX. §. XXXI. Num. II. Lit. p. Pag. 301.

(w) Rem totam narrat *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. XLVII. Pag. 652.

(x) Illud habes in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. XLIII. Lit. k. Pag 649.

XCIII. Eodem in Archivo *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. VIII. Fol. 543, asservatur Transumptum authenticum, anglicè Typis impressum *Kilkenniæ* Anno 1646, quod in hunc Modum latinè reddo:

" Nos Nuntius Apostolicus, & Congregatio utriusque Cleri Regni Hiberniæ, auxiliantibus Præsentiâ suâ, Auctoritate, & Consiliô, Domino Generali Lageniæ, & Domino Generali Ultoniæ (*y*), seriò perpendentes multimoda Mala in Dies & in Horas subsequi ex Defectu regularis Gubernij seù Regiminis: Nescit enim quispiam, quò recurrendum est pro supprimendis Oppressionibus, quæ quotidiè accumulantur: Nescit quoque Exercitus à quo juberi debet, aut sustentari. Hinc omninò necessarium est præsentissimum Remedium, quippè si expectandum foret usque ad Assemblæam, seù Congregationem Generalem, esset Periculum in Mora vergens in Detrimentum, immò & Ruinam instantem Regni. Ad præcavenda igitur ulteriora Damna, & præservandum Regnum ab Exitio, visum est, donec celebretur Congregatio Generalis, & aliter disponat, sequentes nominare Personas pro varijs Regni Ministerijs. Imprimis, Septemdecim sint de *Supremo Concilio*, videlicet D. Nuntius tanquàm ejusdem Præses, D. Archiepiscopus Casseliensis (*z*), D. Episcopus Clonfertensis (*a*), D. Episcopus Clocherensis (*b*), D. Episcopus Fernensis (*c*), D. Comes de Glamorgan (*d*), D. Vicecomes Roche (*e*), DD. Generales Lageniæ, & Ultoniæ (*f*), D. Baro de Louth (*g*), Alexander Mac Donnel, Armiger, Phelimus O-Neill, Eques Auratus, Nicolaus Plunkett, Armiger, Robocus Lynch Baronettus, Daniel O Sullevane *Bear*, Armiger, Dermitius O-Shaghnussy, Armiger, Pierius Butler, Armiger, quorum Septem ad minùs necessarij erunt ad consedendum, & Quinque ad subscribendum. Hi porrò eâdem potientur Potestate quâ potiti sunt anteriores Consiliarij de *Supremo Concilio*, eisque Domini Generales, cæterique *Confæderati Catholici* obsequi tenebuntur. Ulteriùs, ut majorem Vim habitura sint *Supremi Concilij* Mandata, eidem aggreganda erit Congregatio utriusque Cleri quoties Sermo erit de di ponendis Rebus Stabilimen Regni concernentibus. Quandò autem agetur de Rebus bellicosis, ad Concilium militare propriè spectantibus, tunc, absentibus Dominis Generalibus, accersendus erit ad *Supremum Concilium* Thomas Esmond Baronettus. Item Philippus Kearney, qui fuit Comitiorum Generalium Clericus, constituitur Clericus *Supremi* hujus *Concilij* pro Literis *anglicis*, pro Literis verò *latinis* Robertus Bagot, olim Munere Secretarij functus. Item Gulielmus Hoare, & Patritius Bryan, Armigeri, ea omnia præstabunt quæ antea præstabant Arbitrûm Consessus (anglicè *Comitee*) Lageniæ. Item Galfridus Baron, Jacobus Cusack. Gulielmus Hoare, & Joannes Bermingham, Armigeri, manebunt in Munere Commissariorum super Reditibus Regni; & donec Galfridus Baron ex Gallia revertatur, alius Vice ipsius nominandus erit à Provincia Momoniæ. Cum ijsdem etiam in anteriori Munere manebit Joannes Hope, deque alijs olim Officialibus in eodem Munere Ratio habenda erit. Item Patritius Darcy, Armiger, Hugo Rochefort, Armiger, & Gulielmus Hoare, nuper de Corcagia, Armiger, Judices erunt in Curijs forensibus, ubi sedebunt, & judicabunt tàm de Litibus pendentibus coram præcedentibus Judicibus, quàm de alijs Litibus córám Se ventilandis, non secùs ac coràm Judicibus per Comitia Generalia constitutis. Demúm jubemus ut omnes recensiti suis respectivè Muneribus fungantur ad Normam Regiminis. Datum Kilkenniæ 26 Septembris 1646.

" JOANNES BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS " APOSTOLICUS.

" De Mandato Illustrissimi D. Joannis Baptistæ Rinuccini, Archiepiscopi
" & Principis Firmani, Nuntij Apostolici Extraordinarij in Hibernia, & Congregationis
" Utriusque Cleri Regni Hiberniæ,
" *Nicolaus Fernensis Episcopus, Congregatiônis Cancellarius,*"

XCIV. Hic, veluti in proprio Loco, in Medium adducitur quod habes in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LXIX. Pag. 677, nimirùm Responsio Octo Theologorum *Dublinij* ad Quæstionem, ipsis a D. Marchione *Ormondiæ*, Regni Prorege, propositam.

6 A 2 " Hæc

(*y*) DD. *Thomâ Preston, & Eugenio O-Neill*, videndis identidem in *Hibernia Dominicana*, signanter Cap. XVII. Num. XLIV, & L. Pag. 650, & 655.

(*z*) *Thomas Walsh.*

(*a*) *Joannes de Burgo*, postmodùm Archiepiscopus *Tuamensis*.

(*b*) *Emerus Matthews.*

(*c*) *Nicolaus French.*

(*d*) *Eduardus Somerset*, Primogenitus Marchionis de *Worcester*, in *Anglia*.

(*e*) *Mauritius Roche*, Vicecomes de *Fermoy*.

(*f*) *Thomas Preston, & Eugenius O-Neill* prælibati.

(*g*) *Oliverius Plunkett.*

" Hæc est Quæstio à Marchione Ormondiæ proposita.

" *Posito, quod Consilio, Consensu, Directione, vel Mandato Nuntij & Cleri, eorum alterius, vel utri*
" *usque, Urbs hæc obsideatur, & oppugnetur, an tali Casu hujus Regni Catholici Romani obsidentibus,*
" *& oppugnantibus, Vitæ & Bonorum cum Periculo resistere teneantur necne?*

"RESPONDEMUS.

" QUOD sicut ex Corde, & de Conscientia nostra agnoscimus Serenissimum Dominum nostrum Carolum hujus Urbis, totiusque Regni, suorumque omnium Dominiorum verum & legitimum Regem, ità animi nostri Sententia est, hujus Regni Catholicos Romanos (si Obsidione, aut Oppugnatione, Urbem Regi, aut ulli eam legitimâ Auctoritate in illius Usum tenenti, quisquam eripere contenderit) in Conscientia obligatos cum Vitæ, Fortunarumque suarum Periculo resistere.

" *Fr. Marcus Rochfort, Fr. Petrus Darcy, Thomas Quin, Adrianus Cardon, Gulielmus Browne,*
" *Richardus O-Byrne, Fr. Jacobus Fleming, Fr. Georgius Lawles.*"

IN Archivo autem *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. VIII. Fol. 572, hanc videre est eorundem Theologorum Apologiam, per Latorem expressum ad *Supremum Concilium* missam.

" IN harum Latore Os nostrum patebit ad Vos. Ei Fidem in omnibus adhibere dignemini. Referet ille, quomodo post Supplices Preces, ne cogeremur ad Quæstioni propositæ respondendum, coacti sumus Periculô, non tàm nostrô (quod in postremis habuimus) quàm tot Millium innocentium, qui nisi cautè respondissemus, proscripti Nobiscum, & Bonis omnibus exuti, Sedibus Ædibusque pulsi in Exilium fuissent miserimé relegati. Cæterùm speramus Responsiones nostras in eam Sententiam à Vobis interpretandas, quam noster Sensus, & ipsa (si attentè expendantur) Verba præseferunt. Nos certè in ijs id unicè spectavimus, ne Fidelitatis nostræ Studium (quod explorabatur) Decretis vestris Auctoritatem abrogare videretur. Quod si minùs quàm Nobis propositum erat Nos consequutos censeatis, in Mentem Nobis veniat, obsecramus, quænam Vos ipsi Respon'a fuissetis daturi, si nostrô hìc Locô, in tali Articulo, talibusque Angustijs essetis constituti: Quod non eo suggerimus, quò nostra cum Viris, vel in Sagacitate, Prudentia, vel in Soliditate Doctrinæ præsumamus conferre, sed ut Charitas quæ hoc Sensu, si quô aliô, rectè dicitur incipere à seipsa, mitiorem in Partem Verba nostra dum sua expendit, accipere & interpretari facilius possit. Agimus hìc inter Minas, Terrores, & Pericula perpetua. Quænam porrò, vel Quæstiones solvendæ, vel Pericula Nobis adeunda, cum nesciamus, Consilium in eam Rem vestrum, & Orationum vestrarum Subsidium enixe flagitamus. Dublinij 9 Octobris 1646."

XCV. In sæpè memorato *S. Isidori* de Urbe Archivo, Armario V. Num. VIII. Fol. 98, aliud asservatur Transumptum authenticum, Sermone *anglicano* Typis impressum *Kilkenniæ* Anno 1646 (Stylo novo 1647) quod latinè sic reddo.

" Per Congregationem Generalem *Confæderatorum Catholicorum Hiberniæ*
" convocatam Kilkenniæ Die 10 Januarij 1646 (*Stylo novo* 1647)

" Mandatur, quod Jusjurandum Associationis, cum Additamento ejusdem per hanc Congregationem facto juxtà Modum infrascriptum, de novo (*b*) præstetur, & juretur ab hujus Congregationis Membris, omnibusque alijs Confæderatis Catholicis.

" Ex. *Per Philippum O-Kearney, Gen. Con.*
" *Hiberniæ Clericum.*

" EGO A. B. promitto, juro, & protestor coràm Deo, ejusque Angelis, & Sanctis, Me, dum vixero, præstiturum veram Fidelitatem, & Allegianciam Supremo meo Domino Carolo, Dei Gratiâ Magnæ Britanniæ, Franciæ, & Hiberniæ Regi, ejusque Hæredibus, & legitimis Successoribus; Meque pro virili, dum vixero, defensurum, sustentaturum, & propugnaturam omnes ejus, eorumque justas Prærogativas, Ditiones, & Jura, Potestatem, & Privilegia Parlamenti hujus Regni, fundamentales

" Leges

(*b*) Prioris Juramenti Formulam videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. XLIII. lit. k. Pag. 649.

" Leges Hiberniæ, liberum Exercitium Romano-Catholicæ Fidei, & Religionis per hoc Regnum, nec-
" non Vitas, justas Libertates, Possessiones, Fortunas, ac Jura illorum omnium, qui Jusjurandum hoc
" jurarunt, aut jurabunt, idque adimplebunt: Item, Me servaturum, & defensurum Mandata omnia,
" & Decreta, edita, aut edenda, à Supremo Concilio Confæderatorum Catholicorum hujus Regni circà
" eandem Causam publicam; Meque haud impetraturum, aut acceptaturum, directè, vel indirectè,
" Condonationem, aut Protectionem, pro quacunque Actione facta vel facienda, ad juvandam genera-
" lem hanc Causam, absque Consensu majoris Partis præfati Concilij: Item, Me, nec directè, nec
" indirectè, facturum quodcunque Actum, vel Acta, in Præjudicium dictæ Causæ, sed è contrà Me
" eandem promoturum, prosecuturum, & propugnaturum, cum Discrimine Vitæ, & Fortunæ. Ul-
" teriùs, juro item Me non acceptaturum, aut servaturum quamcunque Pacem initam, vel ineundam,
" cum memoratis Confæderatis Catholicis, sine Consensu & Approbatione Comitiorum Generalium
" dictorum Confæderatorum Catholicorum: Item, ad præservandam, & corroborandam Regni hujus
" Associationem, & Unionem, Me super quacunque Pace, vel Accommodatione faciendâ, vel conclu-
" dendâ, ut præfertur, cum recensitis Confæderatis Catholicis, pro Viribus intereà strenuè asserturum,
" & defensurum sequentes Propositiones, donec Pax, ut præfertur, reapse ineatur, & omnia in ejusdem
" Articulis contenta per Parlamentum sanciantur, & confirmentur. Sic Me Deus adjuvet, & sancta
" ejus Evangelia.

" Propositiones memoratæ in præscripta Juramenti Formula.
(*Ex eodem, ibidem, Fol.* 99)

" 1. Ut Romano-Catholici, tàm Ecclesiastici, quàm Laici, in suis respectivè Statibus, habeant " liberum, & publicum Exercitium Romano-Catholicæ Religionis, & Ritûs, per universum Regnum, " cum eodem Decore, & Splendore, ac fuit sivè in Hibernia, sivè in Anglia, regnante Henrico Septi- " mo, aut quibuscunque Catholicis Regibus, ejus Prædecessoribus, Regibus nimirùm Angliæ, & " Dominis Hiberniæ.

" 2. Ut Clerus Sæcularis Hiberniæ, scilicet Primates (*i*), Archiepiscopi, Episcopi, Ordinarij, De- " cani, Decani & Capitula, Archidiaconi, Cancellarij, Thesaurarij, Præcentores, Præpositi, Wardiani " (*k*) Ecclesiarum Collegiatarum, & alij Dignitarij, Præbendarij, Parochi, Vicarij, alijque Pastores " Romano-Catholici Cleri Sæcularis, eorumque respectivè Successores, omnibus potiantur & gaudeant " Jurisdictionibus, Privilegijs, & Immunitatibus, in tam pleno & amplo Modo ac Romano-Catholici " Cleri Sæcularis ijsdem potiebantur & gaudebant intrà Regnum hoc quôcunque Tempore Regni quon- " dam Henrici Septimi, Regis Angliæ, & Domini Hiberniæ: Legibus, Statutis, Potestate, vel Aucto- " ritate in contrarium non obstantibus quibuscunque.

" 3. Ut Leges, & Statuta omnia, post vigesimum Annum Regni Henrici Octavi (*A. D.* 1529) sancita " de Inhibitionibus, Pænalitatibus, alijsque Restrictionibus quibuscunque contrà quoscunque Romano- " Catholicos, sivè Ecclesiasticos, sivè Laicos, pro tali libero Exercitio Romano-Catholicæ Religionis, ac " singularum ejusdem Functionum, Jurisdictionum, & Privilegiorum, abrogentur, ac irrita & inania " declarentur in proximo Parlamento per unum, vel plura Acta parlamentaria inibi ferenda.

" 4. Ut Primates, Archiepiscopi, Episcopi, Ordinarij, Decani, Decani & Capitula, Archidiaconi, " Cancellarij, Thesaurarij, Præcentores, Præpositi, Wardiani Ecclesiarum Collegiatarum, & alij Digni- " tarij, Præbendarij. Parochi, Vicarij, alijque Pastores Romano-Catholici Cleri Sæcularis, eorumque " respectivè Successores, potiantur, gaudeant, & fruantur Ecclesijs, & Beneficijs in tam pleno ac am- " plo Modo ac Clerus Protestanticus ijsdem respective potiebatur Die primâ Octobris Anno Domini " 1641, cum omnibus insuper Fructibus, Emolumentis, Obventionibus, Libertatibus, alijsque Juribus, " in suis respective Diæcesibus, & Ecclesijs, non solùm in Locis per Confæderatos Catholicos nunc " possessis, sed etiam in omnibus alijs Locis intrà Regnum hoc per eosdem Confæderatos Catholicos ab " abversa Parte recuperandis, salvis Juribus respectivè Laicorum Romano-Catholicorum secundùm " Leges hujus Regni.

" Ex. *Per Philippum O-Kearney, Generalium*
" *Comitiorum Hiberniæ Clericum.*"

" Nomina

(*i*) Adeas *Hib. Dom.* Cap. I. Num. XII. Lit. n. Pag. 17.

(*k*) Videsis *Hiberniam Dominicanam* Cap. IX. § XXXVIII. Num. I. Pag. 223; & Cap. XII. §. II, Num. XIV. Lit. p. Pag. 440.

" Nomina Comitialium, qui recensitae Juramenti Formulae subscripserunt.
(Ex eodem, ibidem, Fol. 101, *& seqq.)*

" PROCERES SPIRITUALES.

" Hugo O-Riely, *Archiepiscopus* Armacanus—Thomas Walsh, Archiepiscopus Cassiliensis—
" Patricius Comerford, Ordinis S. Augustini, Episcopus Waterfordiensis, & Lismorensis—Joannes de
" Burgo, Episcopus Clonfertensis—Joannes O-Molloy, Episcopus Laonensis—Richardus Cruell, Epi-
" scopus Ardienensis—Emerus Matthews, Episcopus Clocherensis—Nicolaus French, Episcopus Fer-
" nensis—Edmundus O Dempsey, Ordinis Praedicatorum, Episcopus Leighlinensis—Edmundus O-Duver,
" Episcopus Limericensis—Arthurus Magenis, Ordinis S. Bernardi. Episcopus Dunensis, & Connorensis.

" PROCERES TEMPORALES.

" Alexander Mac Donnell, Comes de *Antrim*—Christophorus Plunket, Comes de *Fingall*—
" Mauritius Roche, Vicecomes de *Fermoy*—Richardus Butler, Vicecomes de *Mountgarret*—Theobal-
" dus Dillon, Vicecomes de *Castellogallen*—Joannes Nettirville, Vicecomes *Netterville*—Donatus Mac-
" Carthy, Vicecomes de *Muskery*—Pierius Butler, Vicecomes de *Iberrin*—Ludovicus O-Dempsey,
" Vicecomes de *Clanmalier*—Eduardus Butler, Vicecomes de *Galmoy*—Franciscus Bermingham, Baro
" de *Athenry*—Brianus Fitz-Patrick, Baro de *Upper-Ossory*—Oliverius Plunkett, Baro de *Louth*—
" Gulielmus de Burgo, Baro de *Castle-Connell.*

" Nomina aliorum, veluti Comitialium in Domo Communium (z), Ordine alphabetico.

" Alexander Warren, de *Churchestown.* Antonius Colclough, de *Rathelin.* Arthurus Magenis,
" de *Ballynefcarney.* Arthurus Cheevers, de *Ballisheskin.* Antonius Martin, de *Galway.* Alexander Hope
" de *Ballymacfearagh.* Albanus Donell, de *Montagh.* Andreas Cowley, de *Kilkenny.*
" Barnabus Dempsey, de *Clonberck.* Bartholomaeus Stacpole, de *Limerick.* Brianus Birne, de
" *Roline.* Brianus Birne, de *Ballynecorr.*
" Carolus Mac Carthy-*Riagh.* Carolus Henessy, de *Catergyn.* Carolus Reynolds, de *Jame-*
" *town.* Callaghanus O-Callaghane, de *Castle Mac-Auliff.* Christophorus Geraldinus, de *Coyneliman.*
" Christophorus Bermingham, de *Corballis.* Christophorus de S. Laurentio, de *Crucetown.* Connorus
" O-Brien, de *Ballyinac-Cody.* Connellus Carve, de *Allobarnayre.* Christophorus Holywood, de
" *Tartaine.* Christophorus French, de *Galway.* Clemens Ashe, de *Ellistown.* Conlius Mac-Geoghe-
" gan, de *Donowre.* Carolus Gilmore. Connellus Magenis, de *Lissnatierny.* Carolus Mac-Geoghegan,
" de *Dromore.*
" Daniel Magenis, de *Glasta.* Daniel O-Kavanagh, de *Cloynemullin.* Daniel O-Ferrall, de
" *Iniscorthy.* Daniel Higgins, de *Limerick.* Daniel Keeffe, de *Dromagh.* Daniel O-Kelly, de *Colen-*
" *geere.* Daniel O-Connor, de *Quelleane.* David Roche, de *Glanore* David Power, de *Clonemore.*
" Daniel Mac-Nemara, de *Downe.* Dionysius Lalor, de *Ballyway.* Dominicus Bodkin, de *Galway.*
" Dermitius O-Brien, de *Drommore.* Donatus O-Callaghane, de *Clonmeene.* Dermitius Mac-Carthy, de
" *Keantwirck.* Dermitius O-Shagnussy, de *Gort.* Daniel O-Sullevane, de *Culnagort.*
" Edmundus Geraldinus, de *Brownsford.* Edmundus Geraldinus, de *Ballymartyr.* Edmun-
" dus Dillon, de *Streamstown.* Edmundus Fitz-Maurice, de *Tyburry.* Edmundus Kealy, de *Gowran.*
" Edmundus Butler, de *Idough.* Eduardus Comerford, de *Callan.* Eduardus Mac-Geoghegan, de *Tyre-*
" *torine.* Eduardus Rice, de *Dingle.* Eduardus O-Dowde, de *Porterstown.* Eduardus Shee, de *Kilkenny.*
" Eduardus Bermingham, de *Curraghten.* Eduardus Browne, de *Galway.* Edmundus Warren, nuper de
" *Dublin.* Eneas Kinsly, de *Ballynecarrigie.* Everus Magenis, de *Castlevellan.*
" Fiacrius Flin, de *Ballinlagha.* Fargutius O-Ferrall, de *Bleanwobir.* Franciscus Wolverston,
" de *Newtown.* Franciscus Blake, de *Galway.* Franciscus O-Ronane, de *Kilkenny.* Franciscus O-Fer-
" rall, de *Moate.* Florentius Fitz-Patrick, de *Lisdunvearney.*
" Galfridus Baro (a) de *Clonmel.* Galfridus Browne, de *Galway.* Georgius Russell, de
" *Rathmolin.* Georgius Barnewall, de *Kingstown.* Georgius Comin, de *Limerick.* Galfridus Fanning,
" de

(z) Legenda *Hibernia Dominicana* Cap. I. Num. XXII. Pag. 31.

(a) Baro iste non erat inter Dynastas Comitiales in Domo Dominorum, aliàs inter eos superiùs subsignaret, sed erat Baro *Palitinus*, pro quo adeas *Hib. Dom.* Cap. IX. §. XVII. Num. III. Lit. z. Pag. 264. Vel Cognomen anglicum erat *Baron.*

" de *Gleanagall.* Gerardus Fenell, de *Balligriffin.* Gerardus Barry, de *Lissgriffin.* Geraldus Geraldinus, " de *Cloynad.* Geraldus Geraldinus, de *Timoge.* Geraldus Fitz-maurice, de *Goby.*

" HENRICUS GERALDINUS, de *Ticroghan.* Henricus Barnewall, de *Castle-Rickard.* Henricus O-Neill, " de *Kilbeg.* Hugo Mac-Cartan, de *Lorgline.* Hugo de Rupeforti, de *Tagonan.* Hugo Brin, de *Corri-* " *non.* Hugo O-Rourk, de *Coonarenea.* Hugo Magenis, de *Illanimoyle.* Hugo O-Donell, de *Rumalton.*

" JACOBUS FRENCH, de *Galway.* Jacobus Preston, de *Gormanstown* Jacobus Mac-Donnell, de " *Muff.* Jacobus Prendergast, de *Tullovellaine.* Jacobus Dillon, de *Clonegassell.* Jacobus Doyle, de " *Carrig.* Jacobus O-Kearney, de *Ballyloiskie.* Jacobus Cusack, de *Kilkenny.* Jacobus Birne, de *Bally-* " *accide.* Jacobus Weldon, de *Newry.* Jacobus Barnewall. Jacobus Butler, de *Swyneone.* Joannes de " Rupeforti, de *Kilbride.* Joannes White, de *Clonmell.* Joannes Branan, de *Cloyne-Finlogh.* Joannes Ha- " ly, de *Limerico,* Joannes Bellew, de *Liffranny.* Joannes Hadsor, de *Keppett.* Joannes Hope, de *Mar-* " *tinstown.* Joannes de Burgo, de *Castlecaroe.* Joannes Walsh, de *Waterfordia.* Joannes Goold, de *Cor-* " *cagia.* Joannes Dillon, de *Streamstown.* Joannes Power, de *Kilmacdan.* Joannes Butler, de *Foulster-* " *town.* Joannes Walsh, de *Ballybecbayne.* Joannes Bagot, de *Bagotstown.* Joannes Bermingham, de " *Galvia.* Joannes Roche, de *Castletown.* Joannes Garvey, de *Lebons.* Joannes Birne, de *Ballyglan.* " Joannes O-Kelly, de *Corbeg.* Joannes Finglas, de *Walspelstown.* Joannes Macnamara, de *Moyriorsk.* " Joannes Lacy, de *Bruff.* Joannes Allen, de *Allenscourt.*

" LAURENTIUS DOWDALL, de *Athlomny.* Lucas Dillon, de *Loughglinn.* Lucas Geraldinus, de *Ti-* " *croghan.* Marcus Fitz-Harris, de *Cloghinotfoy.* Marcus Furlong, de *Wexfordia.* Martinus Lynch, " de *Galvia,* Mauritius Geraldinus, de *Allone.* Mauritius Hurley, de *Kilduffe.* Matthæus Hore, de " *Dungarvan.* Matthæus Geraldinus, de *Gobinstown.* Michael Dormer, de *Rossa.* Mortachus O'Ka- " vanagh, de *Garryhill.*

" NICOLAUS PLUNKETT, de *Belrath.* Nicolaus Sankey, de *Ballytarken.* Nicolaus Mac-Alpin, " de *Moy.* Nicolaus Geraldinus, de *Marmayne.* Nicolaus Hay, de *Wexfordia.* Nicolaus Lynch, de " *Galvia.* Nicolaus Haly, de *Towryne.* Nicolaus Wogan, de *Rathcoffy.* Nicolaus Devereux, de " *Ballymagir.* Nicolaus Fitz-Harris, de *Rossa.*

" O'Sullevan-More, de *Downekyerane.*

" PATRITIUS BRYAN, de *Lyssmayne.* Patritius Nettirville, de *Bellegart.* Patritius Duffe, de " *Ross-Patrick.* Patritius Darcy, de *Galvia.* Patritius Archer, de *Kilkennia.* Patritius Fanning, de " *Limerico.* Patritius Babe, de *Dromskyne.* Patritius Kirwan, de *Galvia.* Patritius Gough, de *Kil-* " *manibine.* Patritius O'Komelti, de *Dungannon.* Petrus Bath, de *Kilkennia.* Petrus Clynton, de " *Doliston.* Petrus Bath (Fitz-Robert) naper de *Dublinio.* Pierius Butler, de *Barramount.* Pierius " Geraldinus, de *Ballyshannon.* Pierius Butler, de *Cahir.* Pierius Nugent, de *Ballynecurr.* Pierius " Butler, de *Baneseagh.* Phelimus O'Neill, de *Morly.* Philippus O'Dwyer, de *Dundrome.* Philippus " Flattisbery, de *Dremanstown.*

" REDMUNDUS ROCHE, de *Cahirdowgan.* Richardus Belling, de *Tyrrelstown.* Richardus Wad- " ding, de *Ballycogly.* Richardus Strange, de *Rockwell-Castle.* Richardus Mac Geoghegan, de *Mog-* " *Cashel.* Richardus Everard, de *Everardscastle.* Richardus de Burgo, de *Dromruisk.* Richardus de Bur- " go, de *Killewly.* Richardus Stafford (Fitz Richard) de *Wexfordia.* Richardus Nettirville. Robertus " Purcell, de *Curry.* Robertus Bath, de *Clyntuirick.* Robertus Devereux, de *Ballyshannon.* Robertus " Shee (Fitz-William) de *Kilkennia.* Robertus Bath, nuper de *Dublinio.* Robertus Hartpole. Rober- " tus Preston, de *Gormanstown.* Robertus Talbot, de *Castle-Talbot.* Robuccus Lynch, de *Galvia.* Ro- " gerus Morus, de *Ballinakill.* Rogerus Nangle, de *Glynmore.*

" Stephanus Fallon, de *Athlone.* Sylvester Brown, de *Dublinio.*

" TERENTIUS DOYNE, de *Kilkenan.* Thaddæus Mac Carthy, de *Kilfallywy.* Thaddæus O'Con- " nor-*Sligo.* Thaddæus O'Connor-*Roe,* de *Ballinafad.* Thaddæus O'Hanly, de *Colerana.* Thaddæus " O'Body. Thaddæus O'Dowde, de *Rosburr.* Theobaldus de Burgo, de *Buolly-Bourke.* Therlachus " O'Neill, de *Ardgonell.* Terlachus O'Boyle, de *Baltymore.* Thomas Preston. Thomas Fleming, de " *Cabragh.* Thomas Tyrell, de *Kilbride.* Thomas Wadding, de *Waterfordia.* Thomas Henes, de *Fea-* " *thard.* Thomas Butler, de *Ballinakill.* Thomas O'Ryan, de Doone. Thomas Geraldinus, de *Bonnesford.*

" ULICUS de BURGO, de *Glinsk.* Walterus Butler, de *Paulstown.* Walterus Cruise, de *Arlonan.* " Walterus Shee, de *Trim.* Walterus Archer, de *Kilkennia.* Walterus Bagnall, de *Doneleekny.* Wal- " terus Dougan, de *Castletown.* Willielmus Langton, de *Kilkennia.* Willielmus Kealy, de *Gowran.* " Willielmus Warren, de *Casheltown.* Willielmus Bermingham, de *Parsonstown.* Willielmus Hoare, " de *Harrystown.* Willielmus Sutton, de *Ballcroge.* Willielmus Hoare, de *Corcagia.* Willielmus Fallon, " de *Milltown.* Willielmus de Burgo, de *Pollardstown.* Willielmus Yonge, de *Cashel.*

XCVI. Die 10 Martij 1646. (Stylo novo 1647)

EDICTUM Congregationis Generalis *Confæderatorum Catholicorum Hiberniæ* publicatum fuit *Kilkenniæ*

Kilkenniæ Anglicè Kcomete, mandans omnibus & singulis *Confœderatis Catholicis* intrà Regnum *Hiberniæ*, cujuscunque Status & Conditionis, tàm in Partibus quàm non adhærentibus; item omnibus & singulis Ecclesiasticis, tàm Sæcularibus quàm Regularibus, ut novum præstent Associationis Juramentum, & quidem pro Defensione Regis, & restaurationis ejus Jurium & Prærogativarum, contrà malignam Factionem Parliamentariam *Angliæ*, *Hiberniæ*, & *Scotiæ*; necnon pro Præservatione Religionis, Vitarum, Libertatum, Fortunarum, & Jurium *Confœderatorum Catholicorum Hiberniæ*. Hinc quicunque recusaverit tale præstare Juramentum, reputabitur eo ipso Traditor Dei, Regis, & Patriæ, & uti talis strictissimè punietur.

" Datum *Kilkenniæ* Die 8 Martij 1646.

" Ex. *Per Philippum O-Kearney,*
Gen. Com. Hiberniæ Clericum."

(Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. VIII. Fol. 103)

Ut porrò candidus Lector claré intelligat antecedentia & subsequentia, rectéque inter ea discernat, non abs Re sed planè opportunum erit hic Loci memorare quæ ex *Actis Bruodini*, Scriptore coævo, & alijs, habet *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. I III. Pag. 658, nempè D. Nuntium, accersitis D. Generali *Eugenio O-Neillo* ex *Ultonia*, & D. Generali *Thomâ Prestono* ex *Conacia* (qui præfló aderant) Mense Septembri 1746 *Waterfordiâ* rediisse *Kilkenniam*, ordinariam *Supremi Concilij* Sedem, ubi primarios Pacis *Ormonicæ* Fautores, quot quot obvios habuit, per Generalem *O-Neillum* capi, & in *Kilkenniensi* Arce custodiri curavit, tanquam Religionis & Patriæ Proditores, omnes præsertim *Supremi Concilij* Senatores, *Nicolao Plunkett*, & *Patritio Darcy*, Armigeris, duntaxàt exceptis. Succinit Historia *Legationis* hujusce *Hibernicæ* per *Dionysium Massarium*, D. Nuntij Auditorem, atque individuum Comitem, Verbis infrá recensendis in hoc *Supplemento*, Num. CXL Sect. 1. & 31, nimirùm: " Anno 1646 proscriptâ Pace *Ormonicâ*, exauctoratò Conciliò Supremò, & Cóngregatione Ecclesiasticâ compactâ, Nuntius in " hujus mixti Magistratûs Præsidem cooptatus, cum alijs ex Congregatione & Concilio, Operam " dedit, ut nequissimæ illius Factionis *Ormonicæ* Impetus, Ecclesiæ exitialis, cohiberetur, nec " cæptis defuit Deus, qui Mensibus Augustò & Septembri, ità ejus & Partis sinceræ Conatus " secundavit, ut Consiliarijs, qui *Ormonio* studerent, exauctoratis, atque in Carcerem conjectis, " Paceque iniquâ proscripta (ut præfertur) Clerus atque ejus Partes triumpharunt, & usque ad " Finem, ut credere par est, triumphassent, nisi Nuntius, ab *Ormonistis* deceptus, Mente optimâ, sed improvidâ, permisisset, Concordiæ inter Partes reintegrandæ Studiò, ut Comitia Generalia ad ineuntem Annum 1647 celebrarentur, donatis Libertate illis Consiliarijs, qui suam iterùm Factionem ex Funere redivivam, in Regni Ruinam, resuscitarunt." Hæc *Massarius*.

XCVII. Pag. 671. Lit. z. post illa Verba. Lib. I. Cap. XI. Pag. 94, adde—— Porrò Congregatio Provincialis *Lageniæ* suum Suffragiorum Concordiæ (circà Armistitium *Inchiquinanum*) Instrumentum dedit 24 Aprilis 1648 sic subscriptum (Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, *Armario V. Num. IX. Fol.* 424.)

" *Mountgarret (g).*
" *Dillon (h).*
" *Clanmalier (i).*
" *Upper-Ossory (k).*
" *Patritius Nettirville.*
" *Pierius Butler.*
" *Joannes Dongan.*
" *Laurentius Dowdall.*
" *Gulielmus Hore.*
" *Thomas Geraldinus.*
" *Thomas Tyrrell.*
" *Brianus Birne.*
" *Robertus Shee.*
" *Marcus Cheevers.*
" *Franciscus Dormer.*
" *Brianus Ferrall.*
" *Joannes Doyle.*
" *Edmundus Ferrall.*
" *Terentius Doyne.*

Congregatio

(g) *Richardus Butler*, Vicecomes de *Mountgarret*.
(h) *Theobaldus Dillon*, Vicecomes *Dillon*, de *Costello-Gallen*.
(i) *Ludovicus O-Dempsey*, Vicecomes de *Clanmalier*.
(k) *Brianus Fitz-Patrick*, Baro *Ossoriæ Superioris*.

CONGREGATIO etiam Provincialis *Momoniæ* suum Suffragiorum Concordiæ pariter Instrumentum dedit 27 Aprilis 1648 sic subscriptum (Ex prælibato Archivo, *ibidem Fol.* 426).

" *Ikerrin* (*l*).
" *Kilmallock* (*m*).
" *Dunboyne* (*n*).
" *Daniel O-Brien.*
" *Gulielmus de Burgo.*
" *Richardus Butler.*
" *Thomas Butler.*
" *Eduardus Fitz-Harris.*
" *Thomas Ryan.*
" *Georgius Commyn.*
" *Joannes Haly.*
" *Richardus Strange.*
" *Petrus Sherlock.*
" *Joannes Geraldinus.*
" *Petrus Dobyn.*
" *Edmundus Bryan.*
" *Pierius Creagh.*
" *Michael White.*
" *Gulielmus Young.*
" *Mauritius Baget.*
" *Joannes Walsh.*
" *Bartholomæus Stackpole.*
" *Joannes Goold.*
" *Gulielmus Creagh.*
" *Joannes Grace.*
" *Gulielmus Hore.*

XCVIII. Ratificatio Cessationis Armorum cum Domino Barone de *Inchiquin* (*o*).

" PER SUPREMUM CONCILIUM CONFÆDERATORUM
" HIBERNIÆ CATHOLICORUM.

" QUANDOQUIDEM Richardus Everardus, Eques Auratus, Patritius Goughe, & Joannes Walsh, " Armigeri, Virtute nostræ Commissionis sub Data Die 20 Aprilis elapsi, concluserint Armistitium, Ces- " sationem ab omni Invasione hostili, & liberum, tàm Mari, quàm Terrâ, Commercium cum Domino " Barone de Inchiquin, & suis Confæderatis in Provincia Momoniæ, usque ad primam Diem Novembris " proximè futuri, ut ex annexa Articulorum Copia constabit: Nos per Præsentes præfatam Cessationem " ratificamus, & approbamus, mandantes omnibus & singulis Generalibus, Colonellis, Officialibus, Ma- " gistratibus, Commissarijs bellicis, & civilibus, & reliquis quibuslibet Confæderatis Catholicis, ut hu- " jus nostræ Resolutionis Notitiam habentes, eandem fideliter observent; & Præfectis omnibus, & pub- " licis Officialibus, ad quos spectat, ut prædictam Cessationem, & hanc nostram Determinationem, op- " portunè faciant publicari. Datum Kilkenniæ 22 Maij 1648.

" *Mountgarret* (*p*).
" *Athenry* (*q*).
" *Lucas Dillon.*
" *Robertus Lynch.*
" *Phelimus O-Neill.*
" *Richardus Belling.*
" *Geraldus Fennell.*
" *Robertus Devereux.*
" *Patritius Bryan.*

XCIX. *Articuli Concordiæ, quos Verè Honorabilis Dominus Maurus Baro de*
" *Inchiquin, Generalis Copiarum Protestantium in Momonia, ex una Parte, &*
" *Richardus Everardus, Eques Auratus, Patritius Gough, & Joannes Walsh, Armigeri,*
" *ex altera, concluserunt, & determinarunt, qui ad id deputati sunt Commissarij,*
" *cum Plenitudine Authoritatis, & Potestatis, à Vice Comite de Mountgarret, Barone*
" *de Athenry, & cæteris Supremi Concilij Confæderatorum Catholicorum Regni Hiberniæ.*

" *Datum* 20 *Maij* 1648.

" IMPRIMIS fiat Armistitium, & Suspensio ab omni Actione hostili, ex utraque Parte, a Die Datæ " hujus usque ad primam sequentis Novembris, quæ Cessatio extendenda est tám ad Ecclesiasticos, quàm " ad Sæculares.

(*l*) *Pierius Butler*, Vicecomes de *Ikerrin*. Dynasta ab eo descendens est Comes de *Carrick*.
(*m*) *Gulielmus Sarsfield*, Vicecomes de *Kilmallock*.
(*n*) *Jacobus Butler*, Baro de *Dunboyne*.
(*o*) Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, armario V. Num. IX. Fol. 430.
(*p*) *Richardus Butler*, Vicecomus de *Mountgarret*.
(*q*) *Franciscus Bermingham*, Baro de *Athenry*. Dynasta ab eo descendens est Comes de *Louth*.

"2. QUOD nullus Confoederatorum Catholicorum, sive Ecclesiasticus, sive Secularis, vexari, aut
" molestari debeat per praedictum Baronem, aut ullum ex suis Adhaerentibus, quominus liberè exercere
" possint Functiones Religionis Catholicae, durante praedicta Cessatione Armorum, exceptis tantùm Fan-
" [illegible], & Locis muratis, per praedictum Dominum occupatis.

"3. QUOD, durante hac Armorum Cessatione, utraque Pars mutuam sibi invicem praestare Assis-
" tentiam in omni Occasione, ad promovenda Suae Majestatis Obsequia, & opponendum se singulis, qui
" vel Armis, vel aliâ aliâ Actione hostili, praedictam Cessationem violare tentaverint.

"4. QUOD omnes Captivi utriusque Partis, de quibus nondum aliqua facta est Compositio, statim ab
" hujus Publicatione Libertate donentur.

"5. QUOD LOCA, & Possessiones, quas de Facto retinent Ecclesiastici, & Seculares, utriusque Par-
" tis, in eo Statu remanere debeant, in quo, antequam hic Tractatus inceptus, extiterunt. Item quod
" Ecclesiastici, & Seculares, utriusque Partis, nullo Modo vexari, aut molestari debeant aliis Taxatio-
" nibus, aut Gravaminibus, durante hac Armorum Suspensione, quam solis illis Contributionibus, &
" Redditibus, Usui publico solvendis, quibus erant subjecti quotquot se conformaverint Articulis hujus
" Cessationis.

"6. QUOD singulae Contributiones, & Taxationes publicae nondum in alterutra Parte solutae, infra
" quindecim Dies à Publicatione hujus Cessationis colligantur, & serventur (modò id fuerit requisitum)
" per [illegible] Partis Incolas, in quorum Districtu hujusmodi Contributiones solvi debentur. Vel utraque
" Pars alteri permittat, praedictas Contributiones exigere in illis Locis, in quibus aliàs erant solvendae,
" tàm in Lagenia, quàm in Momonia, omnibus Modis, & Viis, quibus melius videbitur expedire.

"7. QUOD nullus Militum Numerus alterutrius Partis, suprà Viginti, transire possit ad Quarteria
" alterius Partis, absque Licentia Supremi Officialis illius Partis, ad quam fiet Transitus.

"8. QUOD utrinque per universum Dominium utriusque Partis, tàm Terrâ, quàm Mari, & Flumi-
" nibus, Mechanicae Artes, & Commercia, inter quoscunque liberè possint exerceri. Naves etiam utri-
" usque Partis ad Portus alterius confugientes, mutuam habeant Protectionem, & Tutelam, contrà
" quascunque alias Naves hostiles. Neque praedictus Baro, nec ullus ex suis Confoederatis, poterit con-
" fiscare Naves, aut ullas Merces, ullo Modo spectantes ad Confoederatos Catholicos: Neque vicissim
" Catholici ullam Navem, aut Merces spectantes ad praedictum Baronem de Inchiquin. Casu autem quo
" praedictus Baro velit inire Capitulationem, aut Tractationem aliquam cum ulla Navi, tenebitur Ca-
" tholicorum Naves indemnes conservare, sicut proprias.

"9. PRAEFATUS Baro de Inchiquin pro Sustentatione sui Exercitûs habebit integros sequentes Comi-
" tatus, videlicet Corcagiensem (x), Waterfordiensem, & de Kerry; Castellum de Cahirr cum Terri-
" torio annexo intra Limites Comitatûs Tipperariensis: Eâ Conditione, quod nec ipse, nec ullus suorum
" Confoederatorum possit extorquere, aut exigere ullum Genus Contributionum in Baronatu seu Dominio
" vulgo *Gallyre & Glanabyrie*, in dicto Comitatu Waterfordiensi, aut in Oppido, aut Villis Dominij,
" seu Districtûs Locorum de *Dingle & Traley* in dicto Comitatu de Kerry. Confoederati tamen Catholici
" ex hujusmodi Locis, sibi relictis, tantùm solvere debent praedicto Baroni, quantùm alij praedictorum
" Comitatuum Incolae, juxtà Portionem Jugerum (s) Terrae supradictorum Comitatuum, idque praefixis
" & statutis Temporibus, quibus Taxationes, & Contributiones à caeteris Incolis praefatorum Comitatu-
" um fuerint solvendae: Ità tamen quod Exactores, seu Collectores Contributionum praemonere tenean-
" tur Incolas Oppidorum, & Villarum de Tempore Solutionis. Neque Tractus Terrae in Comitatu Wa-
" terfordiensi, & de Kerry, teneantur solvere nisi juxtà Proportionem Taxationis Comitatûs Corcagiensis.

"10. OFFICIALES, Milites, & quicunque alij utriusque Partis, ad alteram ob quaecunque Crimi-
" na confugientes capiantur, & ad suos remittantur, cùm fuerit requisitum.

"11. CONFOEDERATI Catholici non solùm permittant praedicto Baroni, tantam Pecuniae Summam
" in suis Districtibus mutuare, quantam judicaverit necessariam pro Sustentatione sui Exercitûs, verùm
" etiam teneantur omnem Favorem, & Assistentiam ipsi praestare ad procurandam talem Pecuniae Summam.

"12. LICITUM sit praedicto Baroni, & alijs quibuslibet utriusque Partis, impignorare suas Possessio-
" nes ad Effectum procurandi Pecunias necessarias ad promovenda Obsequia Suae Majestatis contrà quos-
" cunque Adversarios: Ità ut praedictae Impignorationes ratae, ac validae sint tàm contrà praefatum Baro-
" nem, & suos Adhaerentes, quàm contrà Confoederatos Catholicos, eâ Lege, ut Possessiones impignora-
" tae subjectae sint consuetis Taxationibus solvendis Usui publico (usque ad ulteriorem Dispositionem)
" juxtà

(x) Civilem Regni *Hiberniae* Divisionem in triginta duos *Comitatus* exhibet *Hibernia Dominicana* Cap. I. Num. XI. Pag. 15.

(s) Quid sit *Jugerum* videre poteris ibidem Lit. i. Pag. 14.

" juxtà Proportionem, & Æqualitatem aliarum Possessionum, & Terrarum illorum Comitatuum, in qui-
" bus existunt. Statuitur etiam, quod, durante hac Cessatione, per hujusmodi Impignorationes non dimi-
" nuatur ex Redditibus, Usui publico deputatis, in Terris Protestantium impignoratis plusquàm ducentæ
" quinquaginta Libræ Anglicanæ.

" 13. Si qui, unius, aut alterius Partis, in Quarterijs alterius, à prima Die hujus Mensis Maij usque
" ad Finem hujus Cessationis, ullam Pecuniæ Summam collegerint, teneantur eam restituere illi Parti,
" ad quam in Divisione facta spectat Locus, in quo Summa illa collecta fuerit. Milites item unius Partis,
" existentes in Quarterijs alterius, statim revocentur ad proprias.

" 14. Singuli utriusque Partis adhærentes prædicto Baroni, quàm Confæderatis Catholicis, qui se
" declaraverint pro Sua Majestate, aut eidem se submiserint, & observaverint Contenta in his Articulis,
" gaudebunt Beneficio Cessationis ad Vota utriusque Partis.

" 15. Pierius Smith, Eques Auratus, & Joannes Power de Duneyle, Armiger, deputentur Com-
" missarij pro Comitatu Waterfordiensi; Donatus O-Callaghane de Clonmeene, Armiger, Locumtenens
" Colonellus, Gulielmus Ryves, Gubernator de Moyalloe (t), pro Comitatu Corcagiensi; & Colonellus
" Joannes Frenchard, & Capitaneus Gerardus Fitz-Maurice, pro Comitatu de Kerry; cum Plenitudi-
" ne Potestatis, & Authoritatis, ad audiendas, decidendas, & componendas quascunque Controversias,
" tendentes in Præjudicium hujus Cessationis, à quovis tentandas, intrà Fines prædictorum Comitatuum
" respectivè, ad easdem obviandas, & condignas Pænas infligendas Transgressoribus, ut videbitur ipsis
" secundùm Justitiam convenire. In quorum omnium Fidem ambæ Partes hisce subscripserunt, & sua
" Signa apponi curaverunt, die, & Anno prænominatis.

" *Inchiquin.*
(*Nempè Maurus, seu Murtachus, O-Brien,*
Baro de *Inchiquin*, posteà Comes de
Inchiquin, creatus à *Carolo* II. A. D. 1760)

" *Richardus Everard.*
" *Patritius Gough.*
" *Joannes Walsh.*"

C. Pag. 674. ad Num. LXVI, lege, & adde ut sequitur—Ex hac Excommunicationis Sententia liquidò constat, emanasse Die 23 (seu potius 27) Aprilis 1648 contrà Inducias contrahendas Declarationem quandam Episcoporum, quos *Philopater Irenæus* asserit fuisse Numero quatuordecim, eos tamen non prodit, neque ullibi inveni.

Verum tandem aliquandò inveni eam *Florentiæ* Anno 1770 in venusta Bibliotheca D. Marchionis *Rinuccini*, & quidem in Historia M. S. *Legationis Hibernicæ*, quinque Voluminibus permagnæ Molis in Folio comprehensâ, in qua uberi Calamo omnia Legationem istam quoquomodò attinentia, Ordine chronologicô, claré distinctèque pertractantur (u). Ibi porrò legere est recensitam Episcoporum Declarationem, non tamen Die 23 Aprilis ut ex *Philopatre* exscripseram, sed Die 27 ejusdem Mensis datam. Quinimmò hanc Declarationis Datam videre est in *Excommunicationis Sententia* ipsamet, ut jacet in præclibata Historia M. S. Neque quidquam prorsùs actum est per Nuntium, aut Episcopos Die 23 Aprilis, ut ex eadem Historia Sole meridiano clariùs patet (w). En igitur Declarationem à quatuordecim subscriptam Antistitibus (x).

6 B 2 " Per

(t) Nunc passim nuncupatur *Mallow*.

(u) Inter alia refertur, Sessiones tam *Comitiorum Generalium*, quàm *Supremi Confæderatorum Catholicorum Concilij*, habitas fuisse in Castro *Kilkenniensi*, quod, ut candidè fatear, pro certo haud sciebam quando *Hiberniam Dominicanam* edidi; Idque patebit ex brevi dicendis Num. CX. Sect. 2. Idipsum etiam disertè refert D. Nuntius in Epistola ad Cardinalem Secretarium Status (quam Historia ista exhibet), ubi insuper describit Modum cæremonialem, quô à Senatoribus in prælibato Castro honorificè receptus fuit, nominatìm ab eorum Præside, *Richardo Butler* Vicecomite de *Mountgarret*, nuper memorato, de quo dicebam in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. XLIII. Pag. 649.

(w) In Archivo *S. Isidori* de Urbe eandem vidi Declarationem cum Appositione Datæ 27 Aprilis 1648.

(x) Horum tamen tres, *Tuamensis* nimirùm, *Alladensis*, & *Limericensis* (ob Discrimen inter Instrumenta Articulorum Cessationis) alienæ postmodùm subsignarunt Declarationi 23 Januarij 1649, quam videsis in *Hibernia Dominicana* Pag. 674. Sed tandem isti etiam tres, cum reliquis omnibus, Pacem repudiarunt 6 Augusti 1650, postquàm scilicet eandem abrogaverat Rex *Carolus Secundus*, illam in omnibus, & per omnia irritam declarans, & inanem, ut legere est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LXXXII. Pag. 691, & seq.

" Per Archiepiscopos & Episcopos Regni Hiberniæ, congregatos coram
" Illustrissimo & Reverendissimo Domino D. Joanne Baptista Rinuccino, Archiepiscopo,
" & Principe Firmano, ac in eodem Regno Nuntio Apostolico Extraordinario.

" Nos videntes ab Illustrissimis Dominis Supremi Concilij tractari de Armorum Cessatione cum Do-
" mino Barone de Inchiquin concludendâ, existimavimus Officij nostri esse, & Curæ, quam de Religionis
" Catholicæ Incrementis, & Animarum Nobis commissarum Salute promovendis, & conservandis habe-
" re debemus, ut illius Cessationis Momenta attentè ponderaremus, & studiosè consideraremus. Discussis
" igitur enucleatè Rerum, & Temporum præsentium Circumstantijs, & Rationibus, ad id pertinentibus,
" invenimus prædictam Cessationem omninò tendere ad Ruinam Catholicæ Religionis, Cultorumque ejus,
" in hoc Regno: Ac propterea Conscientiâ moti eandem Cessationem periculosam sanè & iniquam esse
" declaramus, ac nulli tutum in Conscientia illam amplecti. In quorum omnium & singulorum Fidem &
" Robur, Declarationem hanc describi fecimus, & scriptæ subscripsimus. Datum Kilkenniæ Die 27
" Aprilis Anno 1648.

" *Hugo Ardmachanus* (*k*).
" *Fr. Thomas Dubliniensis* (*l*).
" *Thomas Cassiliensis* (*m*).
" *Joannes Tuamensis Electus* (*n*).
" *Franciscus Alladensis* (*o*).
" *Fr. Patritius Waterfordiensis, & Lismorensis* (*p*).
" *Edmundus Limericensis* (*q*).
" *Emerus Clocherensis* (*r*).
" *Fr. Boetius Rossensis* (*s*).
" *Robertus Corcagiensis, & Clonensis* (*t*).
" *Fr Antonius Clonmacnoisensis* (*u*).
" *Fr. Terentius Imelacensis* (*w*).
" *Andreas Fenaborensis* (*x*).
" *Fr. Arthurus Dunensis, & Connorensis* (*y*)."

CI. Pag. 675. Num. LXVII desideratur Appellatio *Supremi Concilij* à D. Nuntij Apostolici Sententia Excommunicationis. En autem eam ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, ubi Exemplar, Typis impressum *Kilkenniæ*, Anno Domini 1648.

" Appellatio Supremi Concilij *Confæderatorum Catholicorum* Regni
" Hiberniæ interposita coram Illustrissimo ac Reverendissimo D.
" D. Nuntio, atque ad Summum Pontificem facta.
" Kilkenniæ A. D. 1648.

" In Nomine Domini Amen.

" Nos Richardus Vicecomes de Mountgarret, Franciscus Dominus Baro de Athenry, Lucas Dillon,
" Eques Auratus, Robertus Lynch, Baronettus, Phelimus O-Neill, Eques Auratus, Richardus Belling,
" Geraldus Fennell, Patritius Bryan, & Robertus Devereux, Armigeri, cæterique de Numero Supremi
" Concilij Confæderatorum Catholicorum Regni *Hiberniæ*, non solùm residentis, verum etiam absen-
" tis, & non præsentis, nec residentis: Necnon Richardus Everard, Miles Baronettus, Patritius Gough,
" & Joannes Walsh, Armigeri, Commissarij ex Parte Concilij prædicti Deputati, pro Inducijs, Treguâ,
" sivè Cessatione Armorum tractandâ, & concludendâ inter Confæderatos Catholicos dicti Regni, &
" Dominum *Baronem de Inchiquin*, ejusque Exercitum, & Partem, Animo appellandi, & provocandi,
" deque

(*k*) *Hugo O-Reilly*, Archiepiscopus *Armachanus*.
(*l*) Fr. *Thomas Fleming*, Ordinis Minorum, Archiepiscopus *Dubliniensis*.
(*m*) *Thomas Walsh*, Archiepiscopus *Casseliensis*.
(*n*) *Joannes de Burgo*, Archiepiscopus *Tuamensis*. Electus in Locum scilicet *Malachiæ Quælei*, aliàs *Kealy*, nuper laudati. Fuit anteà Episcopus *Clonfertensis* ut in hoc *Supplem.* Num. XCV. Pag. 884.
(*o*) *Franciscus Kirwan*, Episcopus *Alladensis*.
(*p*) Fr. *Patritius Comerford*, Ordinis Eremitarum *S. Augustini*, Episcopus *Waterfordiensis*, & *Lismorensis*.
(*q*) *Edmundus O-Dwyer*, Episcopus *Limericensis*.
(*r*) *Emerus Matthews*, Episcopus *Clocherensis*.
(*s*) Fr. *Boetius Mac-Egan*, Ordinis Minorum, Episcopus *Rossensis*.
(*t*) *Robertus Barry*, Episcopus *Corcagiensis*, & *Clonensis*.
(*u*) Fr. *Antonius Mac-Geoghegan*, Ordinis Minorum, Episcopus *Clonmacnoisensis*, *posteà Midensis*.
(*w*) Fr. *Terentius O-Brien*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus *Imelacensis*.
(*x*) *Andreas Lynch*, Episcopus *Fenaborensis*.
(*y*) Fr. *Arthurus Magenis*, Cisterciensis Ordinis *S. Bernardi*, Episcopus *Dunensis*, & *Connorensis*.

" deque Nullitate, & Iniquitate Gravaminum infrascriptorum, omnium, & singulorum, æquè principaliter querelandi. Considerantes Remedium Appellationis, & Provocationis, ideò esse à Jure inventum, & introductum, ut aggravatorum, & oppressorum Status conservetur integer, & illæsus, & quod per Inferiores Judices illegitimè, inconsideratè, injuriosé, aut injustè actum, gestum, pronunciatum, atque definitum sit, id sano Superioris Moderamine, & Judicio reformetur. Inde est, quod Nos hoc Fundamento subnixi, sentientes Nosipsos, & per nostra Latera universos Confæderatos Regni *Hiberniæ* Fidei Catholicæ Cultores, & Propugnatores, per infrà specificata enormiter in Honore, Officio, Æstimatione, & Personis lædi, ad hoc Refugium, & Juris Beneficium, tanquam ad Sacram Anchoram recurrimus.

" Et licèt nullo unquam (quoad sciamus) & præcipuè Ecclesiastico, vel Regulari Occasionem dederimus, vel aliquis Nostrum dederit, ob quam offendi, denigrari, vel incapaces ad Officium, sivè Munus nostrum in Administratione Reipublicæ reddi debeamus, maximè per Prælatos, & alios in Dignitate Ecclesiastica constitutos, quibus utique omnem Obedientiam, Honorem, & Reverentiam, & quibuscunque licitis, & honestis detulimus, prout semper deferimus, & exhibemus; licètque in publicis Comitijs Confæderatorum Catholicorum Regni *Hiberniæ* prædicti, habitis Kilkenniæ, & inceptis 12 Die Mensis Novembris Anno Dominicæ Incarnationis 1642 (z) ritè, & legitimè tàm per Prælatos Regni, quàm Laicos, Votum in dictis Comitijs habentes, electi simus ad regendum, & gubernandum in hac lacerata Republica, & hujus Intuitu Nos (maximè quibus personalis Residentia est injuncta) Aciem Oculorum ad dilaniatam nunc *Momoniæ* Provinciam, nuper florentissimam, convertentes, & cum maximo Doloris Sensu, eandem in ultimo quasi Discrimine positam, per tot Clades, & Exercituum Profligationes unâ Æstate (Deo sic permittente) passam, dictæque Provinciæ Æraria exhausta, & exsiccata, Agriculturam in eadem intermissam, Milite ab Armis, & alijs bellicis Necessarijs prorsùs imparatos, Incolas ad extremam Paupertatem redactos, & suos Agros, Fundos, & Prædia deserentes, Agricultores, & Firmarios prorsùs Mendicos effectos, & Comitatus respectivé de Waterford, Tipperary, Limerick, & Kerry, Ferro Flammaque absumptos, Præsidia, & Propugnacula Militiæ Catholicæ Manibus Confæderatorum per hostilem Exercitum erepta, atque extorta, Civitatem Casseliensem, Oppida de Dungarvan, & Callan, miseré cæsa, & Rebus omnibus spoliata, ipsosque Cives, & Oppidanos per Faciem Terræ dispersos, totamque Provinciam, & ferè ad Januam Civitatis Kilkenniæ in *Lagenia* deprædatam per liberos, & continuos Incursus Inimicorum, & sub Vectigalibus, Impositionibus, & Contributionibus præfati *Baronis de Inchiquin*, ejusque Exercitûs redactam, afflictos undique Inhabitantes Annonæ Caritate, & ipsâ Fame laborantes, multasque alias Partes reliquarum Provinciarum dicti Regni, ultrá eas, quas Inimici apertâ Vi occuparunt, Copijs Parlamentariorum funditùs eversas, & deprædatas esse, sic quod Nos undique pressi, & angustiati, impares Inimicorum Viribus, neque defensivum multò minùs offensivum Bellum cum omnibus simul & semel gerere nequiverimus, perspicientes insuper, & pro certo habentes, quòd plerique Incolæ totius ferè Provinciæ *Momoniæ* prædictæ, parati essent ad submittendum se Arbitrio dicti *Baronis*, ejusque Conditiones suscipere cum sese imparatos animadvertissent, nec seipsos ad resistendum Potentiæ Adversariorum, nec perferre ulteriores Sumptus magni alicujus Exercitûs Confæderatorum, aliundè invitati ad se tutandum, perspexissent: Cùmque jam Finis particularium Conventionum per prædictos Comitatus in *Momonia*, ultimo Anno factarum cum dicto *Barone de Inchiquin* usque ad Kalendas præsentis Mensis Maij instaret, timendumque esset, ne iterùm multiplicaret Contributiones, aliàs ab eo impositas, gravioresve imponeret Conditiones, quàm priùs imposuisset, cùm haberet Potestatem Exercituum ad Manum, & consequenter subjugatum iri totam Provinciam prædictam, cum aperto Periculo Amissionis omnium Ecclesiarum dictæ Provinciæ, Exilij totius Cleri, & Extinctionis Fidei Catholicæ in eadem.

" Nos his Malis omnibus ociùs occurrere statuentes, nihil consultiùs in tot & tantis Angustijs visum est, per inevitabilem, & extremam Necessitatem ad id excitati, quàm de Cessatione Armorum hostilium, & potiùs cum dicto *Barone de Inchiquin* Communicationem habere, qui pro Parte Serenissimi Domini Regis seipsum apertè declaravit, renunciando Parlamentarijs, Inimicis nostris capitalibus, quàm cum alio Hoste, Regi, & Nobis infensissimis, & eo Nomine per Commissarios nostros, Viros prudentes, quibus Religio Catholica, & Salus Populi Cordi fuit, Tractatum circà Cessationem Armorum cum dicto Domino *Barone de Inchiquin* instituimus: Et Re tandem ad quandam Maturitatem perlatâ, licèt de Plenitudine Potestatis nostræ, absque aliorum Consensu, Nobis fas esset, dictam Communicationem, & Armorum hostilium Cessationem absolvere, prout Prædecessoribus nostris, " Supremis

(z) Non autem Anno 1647, ut ex Negligentia Typographi habet Exemplar impressum. Confer *Hiberniam Dominicanam* Cap. XVII, Num. XLIII, Pag. 649.

" Supremis Consiliarijs cum eodem ipso Hoste tractatum fuit, quò magis verò votivum consequeretur Effectum, & ne hujusmodi Cessatio aliquibus Exceptionibus exponeretur, convocavimus *Prælatos, Proceres, Barones, Milites Comitatuum, Cives, & Burgenses* dictæ Provinciæ *Momoniæ*, ut Moris est, ad Assembleam, sivè Conventum Provincialem tenendum *Kilkenniæ* certâ Die ipsis in ea Parte præfixâ, potissimùm pro eo quod Conventus Provincialis *Lageniensis* tunc & ibidem sedebat, quandoquidem illa etiam Provincia ingentia sustinuit Damna per Copias dicti *Baronis*: Quibus sic convocatis, & sedentibus, propositum, & interrogatum fuit ex Parte nostra, an expediret *Confœderatis* (considerando in qua Conditione steterint) Treguam, sivè Armorum Cessationem, cum præfato *Barone de Inchiquin*, tunc Partes Serenissimi Regis nostri (ut præfertur) suscipiente, & pro eo profitente, ad aliquod Tempus inire, & Re ultrà citròque diutiùs deliberatâ, & consideratâ, tandem utraque Provincia Votum suum pronunciavit (idque in Scriptis, suisque Manibus subscriptis) de Cessatione prædictâ habendâ, promovendâ, & concludendâ cum dicto *Barone*, & ad tantum Temporis quantum Nobis Consiliis prædictis visum foret expedire.

" Interim Illustrissimus Dominus Nuntius, cum quibusdam Prælatis, coram suæ Illustrissimæ Dominatione conventis (quibus, ad eorum Instantiam, exhibuimus Instructiones, priùs traditas prædictis nostris Commissarijs pro dictâ Cessatione concludendâ) habitâ Consultatione, transmiserunt ad Nos quoddam Instrumentum, in Scriptis conceptum, Manibusque quatuordecim Prælatorum signatum (quorum nonnulli probatæ Vitæ, & eminentis Doctrinæ contradixerunt, licèt de More subscripserunt Sententiæ majoris Numeri) in quo declaraverunt, Cessationem prædictam tendere ad Ruinam Catholicæ Religionis, & salvâ Conscientiâ admitti, aut amplecti non posse. Quæ quidem prætensa Declaratio sic incipit: *Per Archiepiscopos, & Episcopos* &c. Et sic terminatur: *Datum Kilkenniæ* 27 *Aprilis* 1648 (*a*).

" Unde Nos Residentes de *Concilio* prædicto, cum Assistentia, & Consensu multorum aliorum de eodem *Supremo Concilio*, studentes pro Viribus Quieti, & Tranquillitati Cleri, & Populi Catholici, accuratiùs dedimus nostris Commissarijs prædictis in Mandatis, quatenùs Articulos circà omnem Possessionem Ecclesiasticorum, & Laicorum, & circà liberum Exercitium Religionis, & Functionis pro Ecclesiasticis, & Laicis, intrà Fines, & Districtus tàm antiquos, quàm additionales, assignatos pro Alimonia, sivè Sustentatione Exercitûs dicti *Baronis* (qui quidem Articuli in Scriptis a Nobis concepti extiterunt) coram dicto Barone proponerent, ijsque insisterent. Et præfati Commissarij Fines Mandati nostri servantes, dictos Articulos sollicitè exhibuerunt, & multo Labore, & Importunitate obtinuerunt, ità ut Illustrissimo Domino Nuntio, & cæteris Prælatis, suæ Illustrissimæ Dominationi assistentibus, per omnia, in suis Difficultatibus, & Exceptionibus, quoad Religionem spectantibus, satisfactum esse existimavimus.

" His tamen omnibus non obstantibus, sed veris existentibus, Illustrissimus & Reverendissimus in Christo Pater, & Dominus, *D. Joannes Baptista Rinuccinus*, Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ Archiepiscopus *Firmanus*, & in Regno *Hiberniæ Nuntius* Apostolicus Extraordinarius, post Recessum dictorum Prælatorum dictæ Provinciæ *Momoniæ*, & aliarum, cum ijs Casu assistentium in dictâ Declaratione, licèt antedicti Prælati non fuerint ullatenùs legitimè convocati Nomine alicujus Synodi, aut Congregationis Nationalis, aut etiam Provincialis, sed ut eorum Vota redderent, tanquàm singulares Personæ, in Causa merè temporali, sine Mandato, aut aliâ Authoritate reliquorum Prælatorum (de quo, vel quibus adhuc constitit) dictam prætensam Declarationem publicari, & palàm affigi mandavit, sivè curavit, 27 Die hujus instantis Maij, in maximum Pacis, & Tranquillitatis hujus Regni Præjudicium, & Detrimentum, associando Suæ Dominationi Illustrissimæ in Mandato dictæ Publicationis Reverendissimos Dominos *Clogherensem, Rossensem, & Corcagiensem* Episcopos (*b*) (quasi constituti fuissent pro Delegatis ex Parte dictorum Prælatorum) cùm reverà alij, & non proximè nominati Domini Episcopi, de Facto, licèt non de Jure, assignati fuissent.

" Et licèt Nos Residentes de *Supremo Concilio* prædicto, timentes magnum oriri Scandalum, & Pericula Divisionis, & Alienationis Animorum inter *Confœderatos Catholicos* Regni *Hiberniæ* in omnibus ejus Partibus, & Vilipendium, atque Contemptum publicæ Authoritatis, stabilitæ per *Confœderatos*, ex hujusmodi Processu Prælatorum, eoque Nomine ut Unio, & Catholicorum Religio conservetur, ut Regnum ab intestino, & civili Bello, necnon mutuâ Sanguinis Effusione abstineat, enixè rogavimus præfatum Illustrissimum Dominum Nuntium, ut Viscera Misericordiæ commoverentur in eo, ut paternam Charitatem extenderet ergà omnes Regni Partes æqualiter, atque Pacem, quam Prælati

" Verbo

(*a*) Idipsum est Instrumentum, quod exscriptum habes in Supplemento hoc Num. superiori. Pag. 890.

(*b*) Confer *Hiberniæ Dominicanæ* Cap. XVII. Num. LXIV. Pag. 672.

" Verbo prædicant, reipsâ promoverent, ac Sua Illustrissima Dominatio promoveri faceret; tamen " præmissis non contentus Gravaminibus, sed plura pluribus cumulando (Honore suo semper salvô) " non solum Cessationem, Patriæ afflictæ tam necessariam, omninò opposuit ab Initio, & durante Tractatu ejusdem, licèt duratura sit duntaxat ad Kalendas Novembris proximi, ad maximum Commodum " Reipublicæ, & Religionis Catholicæ, & quò melius, efficaciùs, & validiùs, reliquos nostros Hostes persequi " valeamus, sed potiùs vehementior factus, Unionem nostram dissolvere nisus est, atque etiamnùm nititur (Dignitate, & Honore suis semper salvis) &, quod periculosiùs est, Turbas excitare in Populo, & " inter Milites, indiès conatur, comminando Excommunicationis latæ Sententiæ Pœnam contrà Defensores, Fautores, aut Promotores dictæ Cessationis: Et hic non moratus, per quendam *Dionysium* " *Massarium*, gerentem se pro Decano *Firmano*, quoddam Scriptum (minùs tamen authenticum) proponi curavit sub Nomine Edicti, idque publicè affigi in Civitate Kilkenniæ fecit, per quod idem " Decanus Nomine Illustrissimi Domini Nuntij, & tanquàm Delegatus Suæ Illustrissimæ Dominationis " præcepit omnibus, & singulis Personis cujuscunque Dignitatis, Gradûs, Status, Officij, Conditionis, " seu Religionis, ne, quôvis quæsitô Prætextu, quidquam Verbô, aut Scriptô, publicè, aut privatim, " proferre, tradere, seu publicare contrà Declarationem Dominorum Archiepiscoporum, & Episcoporum prædictorum præsumant, sub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ, cujus absolutionem reservavit ipsi Domino Nuntio, quod quidem Scriptum gerit *Datum Kilkenniæ Die* 27 *instantis Maij* (*c*).

" Et licèt dictus Decanus per dictum Scriptum, seu Schedulam, nominet Se Delegatum Illustrissimi " Domini Nuntij &c, cui non est ullatenùs obediendum (prout Delegatus) nisi quatenùs de Mandato " delegatorio doceat ad plenum, cùm nullam habeat Jurisdictionem in hoc Regno, in Jure fundatam, " idem nihilominùs fulminare Excommunicationis Pœnam, & etiam latæ Sententiæ non dubitavit, asserendo duntaxat Illustrissimum Dominum Nuntium misisse ad ipsum suas Facultates, & Ordinem, ut " super hac Re ad Tempus posset providere. sub Datum Kilmensij (*d*) Die 26 Maij 1648, in omnibus " minùs justè, & contrà Juris canonici Dictamen: Verùm ipse Illustrissimus Dominus Nuntius, afflictionem addendo afflictis, ulteriùs progressus, cum Assistentia Illustrissimorum DD. Episcoporum de *Clogher*, " *Ross*, *Cork*, & *Downe* (quâ tamen Authoritate nescitur) licèt Excommunicatio sit Mucro Ecclesiæ, & " ad ejus Fulminationem sit plumbeis Pedibus procedendum, servatis etiam debitis Interstitijs, & præmissâ trinâ Monitione, vel unâ peremptoriâ, Vires ac Vices trinæ Monitionis cum requisitis Intervallis obtinente; his omnibus, & Juris Ordine non servato, neque Nobis, vel alio quocunque (quoad sciamus) specificè citatis, neque de aliquo ecclesiastico Crimine convictis, aut confessis, nec in aliqua " manifestâ Contumaciâ existentibus, elato Velo, & maximâ Festinatione, 27 Maij, quandam Excommunicationis Sententiam, seu Schedulam pronunciavit, & pronunciaverunt prædicti quatuor Episcopi, tanquàm Delegati, sivè Subdelegati Prælatorum superiùs specificatorum (licet Delegationis " Instrumentum, aut Actum, ejusvè Tenorem, nullatenùs specificaverint, aut nobis intimaverint, vel " exhibuerint) contrà omnes Fautores, Defensores, vel Promotores dictæ Cessationis; ulteriùs Præcipiendo universis & singulis *Generalibus*, *Colonellis*, *Ducibus*, *Officiarijs*, *Militibus*, & quibuscunque " alijs Catholicis, ne cum dicto *Barone de Inchiquin*, vel quocunque alio Hæretico, sese jungere, vel " eidem, aut ijsdem adherere præsumant, vel audeant Arma sumere contá Exercitum, sivè Exercitus " catholicos dictam Cessationem impugnaturos, subjiciendo hujusmodi Pœnis eos, qui prædictam Cessationem jam acceptaverunt, quamvis de Corpore *Supremi Concilij* sint: Et licèt Loca specialia nullatenùs " præmonita extiterint, per dictam tamen Chartam omnes Civitates, Comitatus, Oppida, Villæ, & Pagi " sunt Interdicto supposita.

" Et licèt denique nulla persona singularis in hujusmodi Excommunicatione, Interdicto, Edicto, vel " alijs Comminationibus specificetur, itâ ut Nemo teneatur necessariò ab ijsdem provocare, aut appellare, maximè pro eo, quod minùs ritè, aut legitimè processum sit in hoc Negotio, per totum Progressum ejusdem, & potiùs ad privatos, & periculosos Fines, quàm ad Propagationem, sivè Conservationem Religionis institutum (salvô semper Honore, & Reverentiâ debitâ dictis Prælatis) cùm vergat " tamen ad Subversionem, & Perniciem Reipublicæ, & Religionis; Nos ad satisfaciendum Conscientijs, " fortassè turbatis, aut timoratis, tàm ex Parte nostra, & reliquorum *Supremi Concilij*, quàm ex Parte

" *Generalium*,

(*c*) Adeas *Hiberniam Dominicanam* Cap. XVII. Num. LXV. Pag. 673.

(*d*) Propè *Mariæ-Burgum* in Agro *Reginæ* (non verò in Agro *Kilkenniensi*, ut mendosè dicitur in *Hibernia Dominicana*) ubi per aliquod Tempus versabatur Nuntius, donec scilicet *Galviam* pergeret. Ibi porrò etiamnùm visitur Locus Capellæ suæ Domesticæ. *Kilmensium* distat *Kilkenniâ* viginti quinque Milliarijs.

" *Generalium, Praefectorum, Colonellorum* Exercituum nostrorum, omniumque *Ductorum, Officialium,*
" *Militum, Peditum,* & *Equitum,* omnium praetereà *Archiepiscoporum, Episcoporum, Dignitariorum,*
" *Dominorum spiritualium,* & *temporalium, Abbatum, Priorum, Rectorum, Superiorum,* aliorumque
" quorumcunque *Religiosorum.* & *Clericorum Saecularium,* necnon *Magistratuum Civitatum, Comitatuum,*
" *Collegiorum, Monasteriorum, Conventuum, Ecclesiarum,* & *Sacellorum, Societatum, Civium,* & *Con-*
" *foederatorum* quorumcunque *Catholicorum* sub nostro Regimine & Potestate constitutorum, & dictam
" Cessationem approbantium, sivè amplectentium, dicimus, proponimus, & allegamus (Animo tamen
" allegandi & provocandi) Nos omnes, & singulos esse enormiter laesos, aggravatos, & injuriatos ex prae-
" recitatis Gravaminibus, Nullitatibus, Iniquitatibus, Injustitijs, & Injurijs, alijsque ex praetenso Pro-
" cesso praedicto commodè proponendis, & colligibilibus omnibus, & singulis, Nobis, & *Confoederatis*
" *Catholicis* (ut praefertur) illatis, & inflictis: Et allegamus, dictam Cessationem cum magno Commodo,
" & Relevamine *Catholicorum* hujus Regni esse factam, & initam ad Bonum, & Utilitatem Ecclesiae
" Catholicae, & *Confoederatorum Catholicorum* hujus Regni, & non ad eorum Destructionem, Praejudi-
" cium, aut Laesionem, ac proindè eandem non esse Materiam Excommunicationis, nec alterius Cen-
" surae Ecclesiasticae, ideoque dictas Censuras illegitimè latas fuisse, earumque Latores Falcem suam in
" alienam Messem immittere, & sese intromittere Rebus omnibus Saecularibus, etiamsi Ecclesiastica
" Jurisdictio sit certis Limitibus circumscripta, & distincta à Jurisdictione Laicali, prout ex Locis Juris,
" & omnium Temporum Historijs plenius constat.

" Ex his igitur Causis, & alijs plurimis, in nostris Remonstrationibus specificatis, & in posterum spe-
" cificandis, ab omni Processu praedicto incepto per dictum Illustrissimum D. *Nuntium,* & quatuordecim
" Praelatos, suae Illustrissimae Dominationi assistentes, prosecutò per praetensos Delegatos, sivè Subdelega-
" tos, & Decanum *Firmanum* praedictum, & nunc consummatò per ipsum D. *Nuntium,* atque Reveren-
" dissimos *Clogherensem, Rossensem, Corcagiensem,* & *Dunensem* Episcopos sub Praetextu Delegationis,
" sivè Subdelegationis, tanquam Judicibus Nobis suspectis, infensis, incompetentibus, & minùs indiffer-
" entibus in hac Causa, Statum Regni, & *Confoederatorum* Praeservationem concernente, & imprimis ab
" eorum Declaratione, ejusdem Publicatione, & Decreto Publicationis, ab Edicto praetenso praedicto,
" necnon ab eorum Excommunicationibus, Interdictis, Suspensionibus, Fulminationibus, Comminati-
" onibus, Aggravationibus, & alijs quibuscunque Censuris, & Poenis, earumque annexis, connexis, con-
" comitantibus, sequentibus, & Effectibus, nulliter, & iniquè latis, pronunciatis, publicatis, sivé in-
" flictis, per eosdem conjunctim, sivé divisim (salvò Honore, Dignitate, & Reverentiâ eorundem) quate-
" nùs aliquem Juris Effectum habere reperiantur, ad Sanctissimum in Christo Patrem, & *Dominum Nos-*
" *trum Innocentium* divinâ Providentiâ Sacrosanctae Romanae & Universalis Ecclesiae *Summum Pontificem,*
" & ad Sanctam Sedem Apostolicam, pro Nobis, & universis *Confoederatis* praedictis, in his Scriptis pro-
" vocamus, & solemniter appellamus, Apostolosque petimus, semel, bis, ter, instanter, instantius, &
" instantissimè. Qui quidem Apostoli, si Nobis denegati, aut plus justo prorogati, aut Loco minùs con-
" gruo assignati fuerint, iterùm provocamus, & appellamus in his Scriptis, & Apostolos petimus, ut su-
" prà, submittendo Nos & hanc nostram Causam Tuitioni, Protectioni, & Judicio dicti Sanctissimi *Pon-*
" *tificis Maximi.*

" Protestantes ulteriùs, quod per Nos non stabit, quo minùs hanc nostram Appellationem, &
" Provocationem debité prosequamur, & quod intrà fatalia Juris eandem interposuerimus; & similiter
" quod in Relevamen oppressorum, aggravatorum, & atrociter injuriatorum, fas sit ab Illustrissimo *D.*
" *Nuntio,* & a Praelatis antedictis, eorumque Delegatis, & Subdelegatis, ad Suam *Sanctitatem* appellare;
" & quod non sit idem Tribunal, in omnibus, & per omnia, *Domini Nuntij,* & *Summi Pontificis,* cùm
" is in Partem Sollicitudinis, & non in Plenitudinem Potestatis, sit assumptus, majoremque Authorita-
" tem semper Sua *Sanctitas* retineat, quam cum Legatis etiam *de Latere,* aut *Nuntijs* communicat. Pro-
" testantes, quod Articuli Cessationis (prout nunc conclusi sunt cum *D. Barone de Inchiquin*) non ijdem
" sed differentes, & multò utiliores pro Interesse, & Juribus Cleri *Catholici,* quàm fuerint Instructiones,
" sivè putativi Articuli inspecti à Praelatis, super quibus fundaverunt dictam suam Declarationem *(e),*
" cùm principali Exceptio fuerit, quod (ut asserunt) ijsdem Praelatis non fuerit sufficienter provisum
" pro Possessionibus pertinentibus ad *Clerum Catholicum* intrà Limites, sivé Quarterias assignatas dicto
" *Baroni de Inchiquin,* quibus tamen nunc sufficienter prospectum, & consultum est per Articulos Cessa-
" tionis: Reservantes insuper Nobis dictis Appellantibus Potestatem addendi, diminuendi, corrigendi,
" vel mutandi hanc nostram Appellationem, sivé Provocationem, si, quatenus, & quoties Opus fuerit.

" Et praetereà Tenore praesentium nominamus, ordinamus, facimus, & constituimus dilectum Nobis

" in

(e) Confer Cap. XVII. *Hib. Dom.* Num. LXVI. Pag. 674.

" in Christo D. *Richardum Lawless*, de Civitate *Kilkenniensi*, Armigerum, *(F)* Procuratorem nostrum, " & Syndicum indubitatum, cum quibuscunque Clausulis necessarijs, utilibus, requisitis Styli & Fori, " Nomine nostrô, & *Confœderatorum* prædictorum, ad exhibendum hanc Appellationem, & Provoca- " tionem nostram coram dicto Illustrissimo D. Archiepiscopo *Firmano*, & *Nuntio*, necnon coram dictis " Dominis Episcopis signantibus dictam Excommunicationem, eorumque Delegatis, sivè Subdelegatis, " conjunctìm, sivè divisìm, si eorum Copia, aut Præsentia, de facili haberi poterit, vel tutus sit ad eos " Accessus, sin minùs coram aliquo Notario publico, sivè Personâ authenticâ, ijsque commodè non ha- " bitis, coram Testibus Fide dignis, & ad Apostolos cum Instantia petendum, extrahendum, & obti- " nendum, dictamque Appellationem effectualiter prosequendum: Et promittimus, Nos ratum, gratum, " & firmum habituros totum, & quidquid dictus noster Procurator fecerit, sivè fieri procuraverit in præ- " missis, sivè eorum aliquo, sub Hypotheca Bonorum nostrorum. In quorum omnium præmissorum Fidem, " præsentibus Sigillum *Confœderatorum Catholicorum* dicti Regni *Hiberniæ*, quo ad majora utimur, affigi " fecimus, & curavimus. Datum ultimâ Die Mensis Maij Anno Domini 1648. Pariterque Nos infra- " scripti proprijs Manibus Subscripsimus Die, Mense, & Anno suprà specificatis.

" *Mountgarret.*
" *Athenry.*
" *Lucas Dillon.*
" *Robertus Lynch.*
" *Phelimus O-Neill.*
" *Richardus Belling.*
" *Geraldus Fennell.*
" *Patritius Brien.*
" *Robertus Devereux.*

CII. Eodem Die quo D. Nuntius, *Kilmensij*, ut præfertur, versans, fulminavit Excommunicationis Censuram contrà *Supremum Concilium*, scilicet 27 Maij 1648, ipsummet *Supremum Concilium* Literas dedit *Kilkenniæ* ad D. *Thomam Walsh*, Archiepiscopum *Casselien sem*; D. *Joannem de Burgo*, Archiepiscopum *Tuamensem*; D. *Franciscum Kirwan*, Episcopum *Alladensem*; D Fr. *Boetium Mac-Egan*, Ordinis Minorum, Episcopum *Eplinensem*; D. *Gualterum Lynch*, Episcopum *Clonfertensem*; D. Fr. *Patritium Comerford*, Ordinis Eremitarum *S. Augustini*, Episcopum *Waterfordiensem, & Lismorensem*; D. *Joannem O-Mollony*, Episcopum *Laonensem*; necnon D. Fr. *Oliverium de Burgo*, Ordinis Prædicatorum, Vicarium Apostolicum *Duacensem*—Eodemque Die Declarationem, seù Edictum, promulgari fecit de *Cessatione Armorum*—Scripsit item D. *Nicolao French*, Episcopo *Fernensi*, & *Nicolao Plunkett*, Equiti aurato; item Generali *Audoeno* (seù *Eugenio*) *O-Neill*, sed hic Epistolam *Supremi Concilij* projecit in Ignem, ut ejusdem Lator, *Kilkenniam* reversus, sub Juramento deposuit *(G)* Dein post publicatam Excommunicationis Sententiam, & interpositam per *Supremum Concilium* suprascriptam Appellationem ad Summum Pontificem, indixit Die 4 Junij 1648 Comitia Generalia Regni habenda *Kilkenniæ* Die 20 ejusdem Mensis Junij.—Ulteriùs memorato Die 4 Junij scripsit P. *Lucæ Waddingo*, Ordinis Minorum, superiùs laudato, *Romæ* apud *S. Isidorum* constituto; atque Tribunis, seù Collonellis, *Hugoni O-Reilly*, & *Rorio Maguire*, alijsque primarijs Officialibus Exercitûs *Ultoniensis*; item D. Fr. *Thomæ Flemingo*, Ordinis Minorum, Archiepiscopo *Dubliniensi*; D. *Thomæ Dease*, Episcopo *Midensi*; D. *Davidi Roth*, Episcopo *Ossoriensi*; D. Fr. *Oliverio Darcy*, Ordinis Minorum, Episcopo *Dromorensi*; & D. Fr. *Patritio Plunkett*, Ordinis Cisterciensis *S. Bernardi*, Episcopo *Ardachadensi*; varijs insuper Provinciarum *Lageniæ*, & *Momoniæ* Theologis, eos ad prælibata Comitia Generalia convocans. Harum porrò Literarum omnium Exemplaria extant in Archivo *S. Isidori* de Urbe, Curâ, & Industriâ Præclarissimi Patris *Waddingi* laudati, nunquam sine Laude nominandi, collecta, & exscripta. Sed quandoquidem nihil contineant nisi quæ jam habemus de *Cessatione Armorum*, de *Sententia Excommunicationis*, & de *Appellatione* ad Summum Pontificem, idcircò sufficiat ea sic indicasse.

(F) Hujus Filius *Gualterus Lawless*, de *Talbots-Inch* (ut vulgò loquimur) propè *Kilkenniam*, Armiger, fuit Vicecomes (anglicè *High-Sheriff*) Comitatûs *Kilkenniensis*. Ex *Anna* porrò *Bryan*. Sorore *Jacobi Bryan*, de *Jenkinstown*, in Agro *Kilkenniensi* (Senatoris pro Civitate *Kilkenniensi* in Comitijs Generalibus Regni, *Dublinij* habitis A. D. 1689) suscepit *Patritium Lawless*, qui Officialis militaris magni Nominis in Exercitu Regis Catholici; & Eques *S. Jacobi*, fuit nostris Temporibus Prorex (seù Gubernator) Insulæ Balearis *Majoris*, vulgò *Majorca*, sivè *Mallorca*, in Ditionibus memorati Regis *Hispaniarum*.

(G) Videsis ipsius Apologiam, seù *Manifestum*, in hoc *Supplemento* Num. CVII. Pag. 899.

CIII. Die 4 Junij 1648 D. Nuntio apud *Kilcolgan (f)* in Agro, seù Comitatu, *Regis*, exhibita fuit Appellatio *Supremi Concilij*, atque incunctanter dedit *Apostolos*, sed non alios quam *Refutatorios*, ut loquuntur Juristæ, Appellationem admittens quoad *Effectum devolutivum*, sed non quoad *Effectum suspensivum*, & quidem in Literis scriptis Termino *ad quem* Appellationis, ut par est, scilicet Summo Pontifici, Tenoris sequentis:

“ Beatissime Pater,

“ Post Sacrorum Pedum Oscula—— Accepimus hodie quandam Formam Appellationis in Pergamena scriptam à quibusdam Dominis Consiliarijs Supremis Regni hujus Hiberniæ contra Nos, nostramque Sententiam Excommunicationis, quâ omnes iniquissimæ Treguæ cum *Inchiquin* Barone nuper conclusæ adhærentes innodavimus, interpositam, quæ incipit: *In Dei Nomine. Amen. Nos Richardus Vicecomes de Mountgarrett.* Datamque gerit ultimo Die Maij Anni 1648. Cujus Appellationis Tenorem hic inserere, tùm ob Prolixitatem ejusdem, tùm ob Locorum & Temporum, quibus nunc premimur, Angustias, omninò non possumus.

“ Quod ad Nos porrò attinet, Pater Beatissime, licèt Appellationem prædictam ineptam esse, frivolam, frustatoriam, nulloque Juris Fulchro munitam, falsa item permulta, & nobis, & alijs Episcopis injuriosa continere dignoscamus, ac proindè nec acceptandam, nec eidem deferendum censuimus, aut censemus, nec eidem deferimus, aut acceptamus legitimam, tùm propter prædicta superiùs, tum quia talis Acceptatio, & Delatio in Præjudicium maximum, & inevitabile vergerent Fidei Catholicæ Romanæ Periculum; nihilominùs ob Reverentiam Vestram, Beatissime Pater, Vestræque Sedis Apostolicæ, & Curiæ Romanæ, atque ut Famam nostram adversùs præfatos calumniantes in toto Processu & Sententia prædictis apud Sanctitatem Suam conservemus illæsam, hos ijsdem Apostolos refutatorios, & quoad Effectum Sententiæ nostræ devolutivum, non suspensivum, ad Spatium sex Mensium integrorum à præsentium Data valituros, concedere decrevimus, & concedimus per præsentes, quibus quidem, & quó Temporis Intervalló, prædicti Appellantes sub ulterioribus Pœnis, & Censuris, imposterùm à Nobis infligendis, & Mandató nostró strictissimó, falsa sua, & prætensa Gravamina, cum hoc Scripto nostro, coram Sanctitate Sua præsentare, &, si possint (ut omninò non poterunt) comprobare teneantur: Interim (non obstantibus quibuscunque) declarantes, & manifestantes pristinam Sententiam nostram Excommunicationis, Sententias, & Censuras, quoad omnes suos Effectus, in suo Robore permansuras, nec easdem, nec earum aliquam, irritæ & inutilis Appellationis ejusmodi Intuitu, aut Prætextu, ab ijsdem, aut alijs quibuscunque, violari, temerari, aut infringi posse, vel debere: Easdemque nostras de novo ratificamus, & confirmamus Sententias, omnesque eisdem hactenùs contravenientes, & contraventuros imposterùm, Excommunicationem majorem latæ Sententiæ incurrisse, incursurosque (ac si talis nunquàm fuisset interposita Appellatio) iterùm decernimus, & declaramus, omnemque ulteriorem (si quam fortè interposuerint Appellationem) cassamus, irritamus, & annullamus per præsentes. Hoc porrò nostrum præsens Decretum, Acta, Scripta, Gesta, & Processus nostros universos, in prædictis, alijsque omnibus, Sanctitatis Suæ Censuræ omni quâ decet Humilitate & Reverentiâ, submittentes, offerimus. Datum in Loco præsentis nostræ Missionis & Refugij, Kil-Colgan in Comitatu Regis Die 4 Junij 1648.

“ Sanctitatis Vestræ “ Humillimi & Fidelissimi Servi

Joannes Baptista Archiepiscopus Firmanus Nuntius Apostolicus.

“ *Walterus Enos, Presbyter, Secretarius.*

“ Copia Vera, *Robertus Bagot.*

“ Et Nos Archiepiscoporum Subdelegati,
“ *Fr. Boetius Episcopus Rossensis.*
“ *Robertus Episcopus Corcagiensis & Clonensis.*
“ *Fr. Antonius Episcopus Clonmacnoisensis.* (g) ”

Juxta Sacrorum Canonum Præscriptum dati sunt Apostoli isti *Refutatorij*, proindeque Censuræ à D. Nuntio fulminatæ in suo Robore permansere: Enimverò Appellatio *Supremi Concilij* rejecta fuit tanquàm frivola ab eodem *Innocentio* Papa X, ut testatur *Alexander* VII in Bulla Absolutionis inferiùs exscribendâ Num. CXVI.

CIV.

(f) Triginta distat Milliaribus *Kilmensiô* mox memorato, versùs *Athloniam* ad *Shananum* Fluvium, & ad *Lageniæ & Conaciæ* Collimitia, in Via ad *Galviensem* Civitatem, seù Oppidum

(g) Pro hisce Prælatis Adeas Num. C. Præsentis *Supplementi*. Pag. 889.

CIV. Pag. 677, antè Num. LXIX, interjice sequentia — Ad memoratum D. *Davidem Roth*, Episcopum *Ossoriensem* (*h*) jam anteà Epistolam dederat D. Fr. *Thomas Fleming*, Ordinis Minorum, Archiepiscopus *Dubliniensis* (*i*), de Obedientia, Censuris D. Nuntij præstandâ, hujusce Tenoris (*k*):

" Reverendissime Domine,

" Inexplicabili meo Dolore Intellexi, Reverendissimam Dominationem Vestram facere Difficultatem in obediendo Mandatis Apostolicis Illustrissimi Domini Nuntij circá Observationem Interdicti, & Cessationis à Divinis, in magnum Ecclesiasticæ Potestatis, & Jurisdictionis Præjudicium. Quis enim ex Prælatis potest expectare Obedientiam in hoc Regno, si Mandata D. Nuntij negligantur á Prælato, qui specialem Obedientiam juravit Sedi Apostolicæ? Ideò tanquàm Metropolitanus vester, pro mea Dignitate, & Authoritate, Dominationem Vestram Reverendissimam moneo, hortor, ac ei, quantùm in Me est, præcipio, ut pro majori Dei Gloria, pro Honore Sanctæ Sedis Apostolicæ, ejusque Nuntij, & pro Salute Animarum innocentis Populi, faciat Interdictum, & Cessationem, tám in sua Cathedrali Ecclesia, quàm in alijs ejus Civitatis & Diœcesis, punctualiter observari juxtà Tenorem prædictæ Sententiæ, & ultimi Decreti in *Apostolis Refutatorijs* (*l*) Appellationis, quibus me refero. Quod si secùs fecerit, Ego hisce exonero meam Conscientiam, & vestram relinquo divino Judicio, & Sedis Apostolicæ Censuræ. Dublinij ex meo Cubiculo in Conventu S. Francisci Die 10 Junij 1648.

" Reverendissimæ Dominationis vestræ Servus
" *Fr. Thomas Dubliniensis.*"

Responsum Epistolæ istius invenire non est in prædicto Archivo *S. Isidori* de Urbe (*m*).

CV. Eo in Archivo, Armario V. Num. IX. Fol. 569. extat Exemplar Epistolæ *Supremi Confœderatorum Catholicorum Concilij* ad Dominum Episcopum *Waterfordiensem* (*n*) Tenoris hujusmodi.

" Optime Domine Noster,

" Cum hodiè intellexerimus, quod Dominatio Vestra, non obstante Appellatione nostrâ ad S. Sedem, contrá injustam, & invalidam comminatoriam Excommunicationem, & Interdictum, emanatum á Domino Nuntio, & quatuor Episcopis, contrà adhærentes Cessationi conclusæ nostrâ Authoritate cum Domino Barone de Inchiquin, fecerit claudi Ecclesiarum Januas, & denegari Populis Solamen illius Sacrificij, quod Septenni Bellô, & Amissione Sanguinis, & Substantiæ, Stabiliverunt in illis sacris Locis, exædificatis per eorum Antecessores, & liberatis per eosdem ab illis profanis Manibus, in quibus Centum & viginti Annis remanebant pollutæ: Admiramur, quod Dominatio Vestra tàm facilé privaverit Gregem suô spirituali Pabulô, aut quod tàm citò oblita fuerit Zeli, quo in Tempore Persecuti-

 " onis

(*h*) Memoratum nempè in hoc *Supplemento* Num. LXXV. Pag. 869, & identidem in *Hibernia Dominicana*, ut patet ex Indice alphabetico Verbo *Roth* (*David*).

(*i*) De quo Sermo in hoc *Supplemento* Num. XIV. & LXXXV. Ipsius etiam sæpenumerò meminit *Hibernia Dominicana*, ut liquet ex Indice Alphabetico Verbo *Fleming* (*Thomas*).

(*k*) Ex Archivò *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. IX. Fol. 565.

(*l*) Quos habes in *Supplemento* hoc, Num. superiori, Pag. 896.

(*m*) Pag. 855 hujus *Supplementi*, Lin. 8, lege in hunc Modum.—Paulò post, dum Itineri me accingerem, ad Diæcesim propriam reversurus, duo alij consecrandi erant, utpotè à Fidelissima Sua Majestate ad Insulas nominati, nondùm verò Apostolicis Diplomatibus muniti, adeoque reapsè haud consecrati usque ad subsequentem Annum 1771, & quidem ambo Ordinis Prædicatorum Alumni, nimirùm Excellentissimus & Reverendissimus D. Fr. *Josephus de Jesu & Maria Caetano*, S. Theologiæ Magister, actualis & diù Prior Provincialis *Portugalliæ*, primus Episcopus *Albi Castelli*, vernaculé *Castel branco* (Diæcesis recenter erectæ à feliciter regnante Summo Pontifice *Clemente XIV*) in *Eborensi* Provincia *Lusitaniæ*; necnon Excellentissimus & Reverendissimus D. Fr. *Ludovicus Sanctissimæ Annunciationis Azevedo*, S. Theologiæ Magister, Episcopus *Angolæ* in *Africa*, Ditionis *Lusitanicæ*. Nomina porrò ista & Prælatorum & Ecclesiarum nonnisi nudiustertiùs accepi.

(*n*) D. Fr. *Patritium Comerford*, Ordinis Eremitarum *S. Augustini*, Episcopum *Waterfordiensem* simul & *Lismorensem*, de quo *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 490.

" onis addiderit Dominationi Vestræ. Reverendi & docti Episcopi Ossoriensis (o) Diœcesani non magis
" obligaverant eum, quàm Dominationem Vestram Civitas Waterfordiæ. Et tamen Venerabilis ille Senex
" non est tam sine Charitate, quod privet suos Accessu ad Ecclesias. Et in Casu hoc Dominatio Vestra eò
" magis admirationis est, quod, comparente cum Domino Archiepiscopo Casseliensi (p) ad hanc Men-
" sam, & significatis ei omnibus Successibus, insinuavit se discessisse satisfactum, & resolvisse, nostram
" Appellationem transtulisse Causam, & suspendisse Censuram, & Interdictum. Unde oriatur vestra Al-
" teratio nescimus, nisi fortassis adducta fuerit in Favorem Ambitionis Generalis O-Neill (q), cui favet
" Dominus Nuntius Persuasione Episcopi Clochercensis (r), attentare quicquam, quod distraheret hoc
" Regnum, & introduceret arbitrarium Regem, captivando Conscientias, & Libertatem Catholicorum
" Confœderatorum. Rogamus Dominationem Vestram, ut desistat ab his violentis Actionibus, & per-
" mittat Populum, ut anteà, accedere ad illas Ecclesias, quæ erant pollutæ, donec eas abluerent San-
" guine Suô; aliter non possumus, juxtà nostrum Juramentum, & Obligationem Regni, non accipere
" vestras Temporalitates, & procedere juxtà Leges, quas juravimus observare, ut erant observatæ Tem-
" poribus maximè Catholicis. His expectamus vestrum Responsum: Et sic manemus

" Ex Castello Kilkenniensi,
" 12 Junij 1648.

" Dominationis Vestræ Amici,

" *Lucas Dillon.*
" *Robertus Lynch.*
" *Richardus Belling.*
" *Geraldus Fennell.*
" *Joannes Walsh.*
" *Patritius Brien.*"

CVI. Epistolæ istius Responsum. *Ex Archivo S. Isidori de Urbe Arm. V. Num IX. Fol.* 570.

" Illustrissimi Domini,

" VESTRAS datas 12 hujus recepi, quibus Me reprehenditis ob Observationem Interdicti, & Cessa-
" tionis à Divinis in hac Civitate, rogantes, ut desistam, aliter quòd meas Temporalitates in Manus
" vestras reciperetis. Dominationes Vestræ dignentur intelligere, quod receptis Censuris & Apostolis (s)
" Illustrissimi Domini Nuntij, convocaverim doctissimos Cleri Sæcularis & Regularis hujus Civitatis, &
" post maturam, ac seriam Considerationem, Nemine descrepante, invenimus Nos obligatos in Con-
" scientia, etiam sub gravissimis Censuris incurrendis, observare Interdictum, & Cessationem à Divinis.
" Et certè non ex aliqua Inclinatione favendi ulli Parti distrahenti Regnum, aut introducendi Regem
" arbitrarium, quæ procul distant à nostris Cogitationibus; sed ex Certitudine Conscientiæ, & mera
" Obedientia processimus. Et quando aliqua dicta sunt ibi coram Illustrissimis Dominationibus Vestris
" de Appellatione, fateor, me dixisse tunc, Viâ Discursûs, quod Censura suspenditur per interpositam
" legitimam Appellationem, & hoc quantùm tunc mea me adjuvabat Memoria. Et quantùm ad Exem-
" plum Domini Episcopi Ossoriensis, consideravimus sufficienter tàm Merita illius, quàm Merita Exem-
" plorum aliorum Prælatorum, non minùs doctorum, ac charitativorum. Et licèt, ut spero, sim satis
" memor Obligationis meæ huic Civitati, in quantùm concernit Pastorem, ac Nativum ejusdem, tamen
" Extensio alterius Obligationis non potest Mihi multùm objici. Quantùm verò ad mea Temporalia,
" quæ vultis in Manus Vestras resumere; dico, quòd Inimicus Vos prævenerit, qui Majorem Partem
" illorum in suas Manus accepit, & quòd quidam Nobiles nostrorum Confœderatorum Catholicorum
" detineant majorem Partem reliquorum, ut notum feci Vestris Dominationibus in Libro Redditum
" meæ Diæcesis, quem ad Vos misi. Sed licèt per fas aut nefas privarer omnibus, quæ Mundus dare
" Mihi potest ob Actum Obedientiæ Decretis Sanctæ Ecclesiæ, semper tamen obtemperabo, & continuò
" orabo pro vestro felici ac commodo Regimine Confœderatorum Catholicorum hujus Regni, quod
" ardenter exopto.

" Waterfordiæ 14 Junij 1648.

" Dominationum Vestrarum affectionatissimus,

" *Fr. Patritius Waterfordiensis, & Lismorensis.*

" POST

(o) Ad quem præcedens Epistola.

(p) D. *Thoma Walsh*, de quo *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 489.

(q) *Eugenij O-Neill*, de quo *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num L. Pag. 655; & *Supplementum* hoc Num. XCIII, Pag. 881. & Num. CVII. Pag. 899.

(r) *Emeri Matthews*, de quo *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 490.

(s) Confer Num. CIII. hujus *Supplem.* Pag. 896.

"Post hujus Scriptionem intellexi, Prætorem hujus Civitatis publicè in Aula Curiæ coram omnibus "legisse vestram Epistolam: Quâ Intentione aut cujus Directione, ipsemet meliùs novit."

CVII. Scriptum apologeticum, quod *Manifestum* vocant, nominatissimi *Eugenij O-Neill* (*T*), Præfecti Generalis *Confæderatorum Catholicorum*, publicatum in Acie Campi

Exercitûs *Ultoniensis* Die 11 Junij 1648.

(*Ex Archivo S. Isidori de Urbe, Armario V. Num. IX. Fol.* 567.)

"Nostri videremur prodigi Honoris, & Ansam daremus Suspicionis de nostra ergà Regem nostrum "Fidelitate in tanta Calumniarum Multitudine, & Imposturarum, quæ contrà Nos publicantur, si "negligeremus Apologiam facere pro nostra Integritate. Pleno & libero Consensu, sine ulla Repug- "nantia, in Conspectu totius Mundi, suscepimus Juramentum Associationis, per Comitia Generalia "hujus Regni assignatum, ut omnes Catholici illo sese adstringerent. In quo ergà Deum nostram decla- "ravimus Religionem, & ergà Regem securam reddidimus Fidelitatem. Iteravimus hoc Juramentum "tàm frequenter, támque liberè, quàm ulli alij ex confæderatis Socijs hujus Regni. Agnovimus etiam "solemnem illam Protestationem à Catholico Clero ejusdem Confæderationis factam, protestando dare "Cæsari quæ Cæsaris sunt, & Deo quæ Dei sunt. Uti nunquàm intendimus hoc Juramentum aut "Protestationem violare, ità nunc firmiter resolvimus nunquàm adhærere ulli, qui conatus est, vel cona- "bitur unum aut alterum supprimere. Qui summoperè jactant de sua Fidelitate (licet Infidelitatis "sint maximè conscij) in hac Cessatione dederunt jurato Regis Inimico in Momonia duos Comitatus "integros, qui erant in Possessione Confæderatorum Catholicorum absque eo quod haberent ullam "Securitatem sivè Fidelitatis, sivè Restitutionis illorum Comitatuum, finitâ Cessatione. Disposuerunt "(quasi haberent plenum, & perfectum Dominium in Bona Subditorum) tàm Bona spiritualia, quàm "temporalia, sine Consensu Subditorum, idque in Usum & Sustentationem Inimicorum Regis. Kilken- "niam, & alia Loca Confæderatorum Catholicorum, jam actualiter dederunt illi magnæ Personæ (*Mar- "chioni Ormondiæ*) quam in Conscientia noverunt totaliter dispositam ad proditoriè tradendum Parla- "mento totum Regnum. Huic magnæ Personæ adhærent, non obstantibus horribilibus Proditionibus "in tradendis Dubliniensi Castro, Pontana, Trimmâ, Dundalkâ, cæterisque suarum Quarteriarum "Præsidijs (*U*) Parlamento Angliæ. Utuntur omni Arte & Industriâ, ut pro eadem Persona habeant in- "gentem Pecuniæ Summam, etiam in Quarterijs Confæderatorum Catholicorum, Viâ Commodati, "vel Impignorati, & alijs Modis, ut undecimus & duodecimus Articulus illegitimæ Cessationis abundè "insinuant (V). Hi tamen videri volunt fideles Subditi, & alij qui se se opponunt illorum sinistris "Machinationibus (quamvis ad id Juramento obligati) haberi debent Infideles. Si tamen liberè tamque "frequenter ac ulli nostri Socij Catholici, nostras ligavimus Animas Fidelitatis Ligamine, cur de Infide- "litate sumus suspecti plusquàm alij? Si nullo Infidelitatis enormi Crimine accusari possimus, uti accu- "santur ij alij, qui fidelissimi haberi volunt, cur illi tractantur ut Fideles, Nos verò suspecti ut Infideles? "Provocamus illos coram toto Mundo, ut Nobis objiciant vel minimum Infidelitatis Actum per Nos "commissum ab Initio harum Commotionum, nisi depravatô suô Judiciô (ut Turpitudinem suorum "Criminum tegant) vellent Nos accusare Infidelitatis, quòd cum christiana Resolutione defendamus "catholicam Religionem, Prærogativas nostri Regis, & Libertatem nostræ liberæ Nationis, quibus "Juramentô obligati sumus, & per Sedem Apostolicam iteratis Vicibus exhortamur. Quæ ut nostros "secundaret Conatus, frequentia misit Subsidia ad Confæderatos Catholicos, tantùm abest á Veritate "quod Sua Sanctitas, aut Nos, simus contrà Fidelitatem debitam à Subditis suo Regi. Alij, qui magis "respiciunt Politiam quàm Religionem, nec diutiùs remanent fideles Subditi quàm Temporis Conditio "permittit, non diutiùs adhæserunt suo Regi quàm necessitarentur. Necessitate sublatâ, Regis "inimico Parlamento adhæserunt; iterùm Necessitate dissimulaverunt adhærere. Væ duplici "Corde! Talibus non possumus nisi turpiter adhærere, & violatô Juramentô, absque aliqua eorum "Fidelitatis Securitate ergà Regem, & sine Præjudico Catholicæ Religionis: Ob quæ duo Puncta "ultima Cessatio facta à maligna Parte Supremi Concilij contrà Resolutionem considerabilis Partis ejus- "dem Concilij, & contrà Votum totius Cleri, non ità satis providit Religioni, Fidelitati supradictæ, & "Patriæ, ut optaremus. Quæ maligna Pars Supremi Concilij ob suos malos Fines conantur promovere "eandem Cessationem maculando nostram Integritatem, & sic conantes Nobis procurare Indignationem "eorum, qui aut apparenter, aut realiter sunt pro Rege nostro; cùm flectere nequeant Superos ad suos

"malos

(*T*) Identidem memorati in *Hibernia Dominicana* signanter Cap. XVII. Num L. Pag. 655.

(*U*) Confer *Hib. Dom.* Num. LIV. Pag 659.

(*V*) Videndi in hoc *Supplem.* Num. XCIX. Pag. 887.

" malos Fines, conantur Acheronta movere. Illis, qui realiter adhærent suæ Regiæ Majestati sine " Præjudicio nostræ Religionis, Nos adhæremus, & semper adhærebimus. Alijs verò, qui solùm fingunt " adhærere, ut Vires Confœderatorum Catholicorum evitent, non adhæremus; & hac Resolutione suppositâ " non solùm Nos, sed omnes Confœderati Catholici, simul cum Civitatibus, quæ simul christianâ Religione " Obligationem observandi prædicta duo Puncta Juramenti associationis profitentur, recusamus præstare " Obedientiam tam illegali, & præjudiciali Cessationi. Quarè sumimus Arma ad defendendum Nosipsos " contrà eos, qui, sine ullâ Provocatione à Nobis exhibitâ innumerabiles Nobis intulerunt Injurias, & alijs " exulibus Catholicis, à Nobis dependentibus, quàm contrà alios quoscunque, qui actualiter declararunt " Se contrà Suam Majestatem, & qui noscuntur realiter permanere in eadem Resolutione: Rogantes " Omnipotentem Deum, Dominum Exercituum, qui penetrat Secreta Cordium nostrorum, ut nunquam " diutiùs benedicat Conatus nostros, quàm intendamus realiter, & non fictè, & absque Respectu ad " nostros privatos Fines, observare illud Salvatoris nostri Mandatum: *Date Cæsari quæ Cæsaris sunt,* " *& Deo quæ sunt Dei.* Quod ut præstemus, conjuramus omnes Confœderatos Catholicos, omnesque " alios fideles Subditos cujuscunque Religionis, qui non fictè adhærent suæ Majestati, ut Nobis sese con- " jungant, contrà omnes parliamentarios Rebelles, ac Factionarios, qui ob suos Fines privatos adhærent " ijsdem Parlamentarijs in Violationem sui Juramenti Associationis, Præjudicium Suæ Majestatis, & Rui- " nam hujus afflictæ Nationis.

" *Eugenius O-Neill.*
" *Eugenius Maguire.*
" *Conossius O-Neill.*
" *Henricus O-Neill.*
" *Lisaghus O-More.*
" *Brianus O-Neill.*
" *Philippus O-Neill.*
" *Jacobus Mac-Donnell.*
" *Arthurus Fox.*
" *Milo Mac Swiny.*
" *Felimus O-Neill.*
" *Eugenius O-Dogharty.*

" DEUS SALVET REGEM."

CVIII. Pag. 680. Lin. 3, lege, & adde sequentia.——D. Nuntij ad Percontationes istas (D. Marchionis *Clanrickardiæ* in Epistola ipsius ad D. Nuntium inclusas) Responsa, quæ diligenter quæsivi, sed non inveni, gestirem profectò hìc Loci subnectere, nullus quippè dubito, quin ijs se probè defenderit, & ideo donec quisquis illa addiscat, debet omninò mehercle suam desuper suspendere Sententiam. Ea proculdubiò legere est in Historia, quam de Legatione sua Nuntius ipse lucubravit, quæque M. S. asservatur *Florentiæ* in Ædibus Illustrissimi D. Marchionis *Rinuccini*, ut nuperis his Annis certior factus sum. Quod si intellexissem dum in ea versarer Civitate Anno 1742, Historiam istam avidè perscrutari haud dubitassem. Hæc *Hibernia Dominicana.*

Verum tandem aliquandò iterùm versans *Florentiæ* Anno 1770, prælibatam maxima cum jucunditate inveni Historiam, non quidem ab ipsomet lucubratam Nuntio, sed à *Dionysio Massario*, Decano *Firmano*, ac Nuntiaturæ *Hibernicæ* Auditore, Nuntijque individuo Comite, in *Hibernia Dominicana* (*t*) laudato, ut accepi ab Amplissimo Domino *Ferdinando* Præposito *Fossi*, S. Theologiæ, & Utriusque Juris Doctore, perbellæ Bibliothecæ D. Marchionis *Rinuccini* Custode, qui ibidem Mihi humanissimum se exhibuit, sicut & Coadjutor ipsius R. D. *Carolus Petrai*, quos Gratitudinis Causâ nomino.

Priusquam autem Responsa ad Percontationes D. *Ulici de Burgo*, Marchionis *Clanrickardiæ* in Medium adducam, videamus Animadversionem Historici Defensoris in Marchionis ejusdem Epistolam, Percontationes illas recensentem, & includentem, ut in prælibata Historia M. S. *de Legatione Hibernica* jacet. Immò pro Commodo benigni Lectoris præmitto ipsammet Marchionis Epistolam ut in eadem jacet Historia, atque in *Hibernia Dominicana* (*u*).

" Illustrissime, & Reverendissime Domine,

" Epistolam tuam secundò currentis Augusti datam accepi, in qua conqueri videtur de Captura " Patris Provincialis Franciscanorum à Præsidiarijs Castri de Clare; ac eundem Sibi restitui petit, ac " requirit.

(*t*) Cap. XVII. Num. LXXV. Pag. 682. Sect. 3; & Num. LXXX. Pag. 689; & in hoc *Supplemento* Num. CX. Sect. 3.

(*u*) Cap. XVII. Num. LXXII. Pag. 678.

" requirit. Captus quidem fuit me insciô, de Mandato tamen Supremi Concilij, cujus Jussu etiam conducendus est Kilkenniam. Ad Concilium itáque poterit Se applicare Illustrissima Dominatio Vestra pro Libertate dicti Patris, cùm ejus Ordini contrairé Mihi non liceat. Personas Ecclesiasticas veneror, nec in minimo vellem earum Immunitatem infringere, quamvis non ignorem Exemptiones, & Immunitates earundem ordinatas, & concessas fuisse in Decorem, & Reverentiam suæ Functionis, non autem ut impunè quæque committant. Nescit enim Ecclesia Sancta Patrocinium dare Criminibus, aut Deus Pacis Tutelam elargiri seditiosis. Multa spargūntur de dicto Patre, quod Auctor, & Instigator sit multarum Actionum, quæ á Laicis perpetratæ, certam Mortis Pænam inducerent. Quod si Prætextu, aut Titulo Immunitatis Ecclesiasticæ hujusmodi impunè præterire oporteat, actum erit de Republica, & temporali Jurisdictione: Nec facilè credo in alijs Catholicorum Principum Dominijs, maximè in Italia, ità permissum, aut Historiæ, & Relationes omninò mentiuntur. Meô enim Judiciô tanta Violentia, tamque inaudita Innovatio Rerum, quæ Medullam utriusque Salutis, & Fortunæ Hominum simul invadit, haud poterit Medium esse opportunum, aut apta Via ad stabilienda Catholicæ Matris Ecclesiæ Jura, & ad eam, quam profitetur, Fidem, & Religionem propagandam, quæ, Sæculis anteactis, Mansuetudinem suadere, Concordiam prædicare, Charitatem fovere, Seditionem extinguere, Christiani Populi Præservationem curare, Potestatibus temporalibus non derogandum docere, ac Virtutem cunctam nutrire consuevit. Hæc utinam infelix hoc Sæculum præstaret, in quo (proh dolor!) sub specie Pietatis plurimi perfrictâ Fronte á trita Veterum Consuetudine degenerare non verentur. Parcat Illustrissima Dominatio Vestra, Zelus, non Præsumptio, loquitur. Inclusa Schedula cum Dubiolis in ea contentis Mihi porrecta fuit á quibusdam, qui enixè cupiunt de ijsdem, tanquám transcendentibus eorum Capacitatem (uti etiam fateor & meam) edoceri, ut cognoscant, quid intersit inter ecclesiasticam, & temporalem Auctoritatem, & sic tandem quilibet, quod suum est sine Interruptione exercere valeat. Informor á Fide dignis, quod aliqui Prælati, ibidem cum Illustrissima Dominatione Vestra commorantes, & Plures alij inferiores, è Suggestis licentiùs, & falsò nimis de Me, meisque Actionibus obloquuntur, ut me odiosum, ac infamem redderent. Deus illis parcat, & Ego nunquam Vindictam quæram de perpetratis in meam Personam. Eosdem tamen, & cunctos alios admonitos vellem, ne in regiam, & publicam Auctoritatem, quam gero (*w*), aliquid, eis non de Jure, aut laudabili Consuetudine indultum, attentent, aliàs certò sciant, me justam non prætermissurum Animadversionem, sed tali usurum coercitivâ, & punitivâ, quali in Italia, Gallia, & Hispania, de Facto, & antè Suppressionem Religionis in hoc Regno, Ministri Principum, juxtá approbatas Leges, uti solebant. Agat, quæso, Illustrissima Dominatio Vestra ne exasperer, dum ipsi utramque Felicitatem exopto, ac Manus reverenter deosculor,

" Vestræ Illustrissimæ, ac Reverendissimæ Dominationis

" Ex Campo apud Moate (*W*)
" 8 Augusti Anni 1648.

" Addictus Servus
" CLANRICKARDE."

INCLUSA porrò Schedula, cum Dubiolis in ea contentis, hujus est Tenoris:

" *Quædam Percontationes Reverendissimo Domino Nuntio á*
" *Clanrickardiæ Marchione propositæ.*

1. *Quâ Potestate, vel Auctoritate Nuntius Regiæ Majestatis Subditos á Fide sua, & Obedientiâ, Statuto Regni, Regnique Ordinibus debitâ, abducat?*

2. *Quâ Potestate, vel Auctoritate Tribunos, & Centuriones creet, Militemque conscribat, qui nihil in communem Hostem molitus, Catholicorum Regiæ Majestatis Subditorum Castella passim expugnet, Prædas agat, omnia compilet?*

3. *Quâ Potestate, vel Ratione Hominibus perjuris faveat, eosque contrà Rectores, universosque Regni Ordines teneat, ac tueatur?*

4. *Quâ Potestate manifestos proscriptos Perduelles in retinendis, & propugnandis validis Munitionibus contrà eos, qui Regni Clavum tenent, animet, & sustentet?*

5. *Quâ Potestate Regiæ Majestatis Obsequium professos, ejusque in hoc Regno proindè Præfectis adherentes, quos potest, Excommunicatos Carceribus mancipet, aliosque omnes promiscuè excommunicet?*

CIX

(*w*) Tunc Temporis erat *Hiberniæ* Prorex Deputatus.

(*W*) *Moate* Oppidum est Agri *Midensis Occidentalis*, Sex Milliarijs *Athlonia* distans in Meditullio Regni *Hiberniæ*.

CIX. Animadversio Historici Defensoris in præmissam Epistolam (x).

" Risu autem & Fletu simul dignum est, quod *Clanricardius* suâ illâ nugatoriâ Epistolâ ad Nuntium
" scribit: *Ad Concilium* (inquit) *poterit se applicare Illustrissima Dominatio Vestra pro Libertate dicti*
" *Patris, cum ejus Ordini Mihi contraire non liceat.* O præclaram Obedientiam, anteâ nunquam, sed
" nunc *Concilio* à *Clanricardio* debitam! Ab hujus Belli Initio, & in Progressu, *Clanricardius* semper,
" nunc Hostis apertus, nunc neutralis, nec Cleri Hibernici, nec Ministrorum Apostolicorum, nec Co-
" mitiorum Generalium, nec Conciliorum Supremorum Monitis, & Hortationibus, aut Mandatis Mo-
" rem gesserat, sed sceleratissimis Hæreticis Opem ferebat cùm posset, favebat cùm subvenire non posset.
" licèt haud ignoraret Bellum à Catholicis Fidei Causâ Susceptum, ab Urbano VIII, & Innocentio X
" usque adeò fuisse approbatum, ut stupendum sit, quo Pacto Homo Catholicus vel Fidei Nuntium non
" receperit, vel eam cum Catholicis propagare non contenderit. Quot in Facies Se *Confœderati* con-
" verterunt, ut hunc Hominem ab hac Cordis Duritia dimoverent, sed ille in sua Animi Pertinacia ob-
" stinatissimè perstitit. Jám vero huic *Concilio Supremo*, immò non *Concilio Supremo*, sed Septem Consilia-
" rijs *(y)*, in Sensum reprobum traditis, Causæ Catholicæ Proditoribus, *Ormonij*, & *Inchequini* Man-
" cipijs, itá toto Pectore obtemperat, ut ad ejus Nutum Franciscanorum in Hibernia Provincialem Nun-
" tio Apostolico deneget sed Custodiæ mancipet, & respondet Sibi non licere ejusdem Pseudo-Concilij
" Præscriptis, vel (ut ipsius Verbo utar) Ordini contraire. Deindè ut hujus Septemviratûs, longè pro-
" fligatissimi, Mandata exequatur, Exercitum ex Catholicis, vel ipso Jure millies excommunicatis, &
" Hæreticis *Inchequinianis*, Catholicorum Carnificibus, pari Ratione magis excommunicatis, contrahit,
" & cum hac nefaria Prædonum abominabilium Manu Clerum, partesque catholicas Clero adhærentes,
" adeò invadit, ut non solùm Laicorum Catholicorum Sanguine *Hiberniam* cruentet, & eorum Faculta-
" tes suis Latronibus in Tyrannidis Mercedem decernat, sed etiam nec Ecclesijs, nec Ecclesiasticis Re-
" verentiam exhibeat. Quorsùm hæc Mutatio Dexteræ Excelsi? Nempé nunc mutata est Belli & *Conci-*
" *lij* Facies, Mens, & Meta. Ab Initio enim, & in Progressu, Hæresi & Hæreticis Bellum indicebatur.
" Nunc verò Pseudo-Concilium ad Hæreticorum iniquissimos descivit, ut *Ormonium* in Proregem revo-
" caret, post cujus Discessum ex *Hibernia* (z) itá *Clanricardius* Luctum professus est, ut Barbam ne-
" glexerit, nec radendam statuerit, donec *Ormonius* in Regnum redijsset, sicut Mihi pauló post *Parisijs*
" retulit quidam Natione *Gallus*, tunc *Ormonistis* in *Hibernia* familiaris. Denique *Inchequinus*, atque
" ejus Exercitus cum Pseudo-Concilio in hunc, aliosque Fines, Ecclesiæ, & Nationi *Hiberniæ* exitiales,
" conspirarunt, & *Clanricardius* jam fatetur Sibi non licere ejusdem Concilij *Ordini contraire.* Hæc
" Catholicorum justa Pœna est, qui Dei & Fidei Causam á Septennio anteriori enerviter tractarunt, ut
" hunc Serpentem hactenùs in Sinu foverent. Cæterùm retundenda est Calumnia, quâ *Clanricardius*
" R. P. *Thomam Mac-Kiernan* in præfata sua Epistola traducit. *Multa* (inquit) *sparguntur de dicto Patre,*
" *quod Auctor, & Instigator sit multarum Actionum, quæ à Laicis perpetratæ certam Mortis Pœnam in-*
" *ducerent.* Hœc *Clanricardius.* Qui ejus Locus de Conatu, & Opera, á *P. Thoma* ob Causam Catholi-
" cam magno Zelo promovendam adhibitâ, intelligendus est, sicut vel ex *Philopatre* (a). Ormonista-
" rum omnium Advocato, liquet. Sed hæc magna *Thomæ* Virtus, multis & præclaris alijs Virtutibus
" associata, in *Clanricardij* Statera Peccatum fuit, & tantum Delictum, ut *à Laicis perpetratum certam*
" *Mortis Pœnam induceret.* Sed *mendaces Filij Hominum in Stateris (b).*

Responsa Historici Defensoris ad Percontationes præmissas, (seù Dubia) Reverendissimo Domino Nuntio à *Clanrickardiæ* Marchione propositas (c).

" Hæc Dubia Mihi nonnisi apud *Philopatrem* occurrunt. (d) Quaré *Philopatrem* ea, pro solita mala
" Fide

(x) Ex Historia *de Legatione Hibernica* in Bibliotheca *Rinucciniana.*

(y) Eos subscriptos videre poteris in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LVII. Pag. 665.

(z) Videsis *Hiberniam Dominicanam*, Cap. XVII. Num. LV, & LVI. Pag. 660, & seq.

(a) Recolendus Num. LXXXVII, hujus *Supplementi*, Pag. 875.

(b) Verba Sunt Regij Vatis Psal. 61. Vers. 10.

(c) Ex Historia *de Legatione Hibernica* in Bibliotheca *Rinucciniana.*

(d) Hinc haud obscure colligendum videtur, Schedulam memoratam, Percontationes istas continentem, non fuisse in Marchionis *Clanrickardiæ* Epistola reaptè inclusam, nec proindè genuinam *Clanrickardij* Epistolam Schedulæ illius fecisse Mentionem, ac propterea consarcinatas fuisse Percontationes per *Philopatrem*, Partium Studió deditum. Si enim Schedulam illam cum Epistola recepisset Nuntius, nonné vidisset eam Historicus Defensor, Decanus inquam *Firmanus*, individuus Nuntij Comes? Memorandus Num. seq. Sect. 3.

" Fide, hauddeteriora effecisse non juraverim. Ut ut sit, *Clanricardij* Genium, & Ingenium spirant, eaque, " & Epistola jam dicta, quot Verba tot propè continent Ineptias, falsis Fundamentis nixas, quæ etiam " ipse *Clanricardius* falsa fuisse vix ignorarit, cùm (ut superiùs ex ipsius Epistola demonstravimus) nun- " quàm *Concilio*, Perjurij Maculis notatissimo, militare cæperit, nisi cognito sceleratissimas Inducias, non " Inducias, sed Conjurationem, fuisse inter *Ormonistas* & Hæreticos *Inchiquinianos*, atque alios trium " Regnorum *Puritanos* malignissimè coitam, ut á Comitiorum Generalium, præsertim ultimorum (*e*), " Statutis saluberrimis, & Juramento Fæderis, Arte, & Marte resiliretur, & *Ormonius* in Proregem re- " vocaretur, Paceque cum eo iniquissimá initâ, & *Confæderatione catholicâ* dissutâ, Hæresis, & Hære- " tici gradatim postliminiò restituerentur, immò Fide, & Clerô, ac Fautoribus propè exterminatis, fi- " erent novissima pejora prioribus. Quod totum itá successit, ut singulariter ineptierit *Clanricardius*, præ- " fatas Absurditates Nuntio scribens, quales impius *Henricus* Secundus, Angliæ Rex *S. Thomæ* Can- " tuariensi, *Boleslaus* Poloniæ Rex *S. Stanislao*, immo *Henricus* Octavus (*f*) Martyribus á se contrucidatis, " ejusque profligatissima Filia *Elizabetha* Sanctissimis Prælatis, atque alijs Ecclesiasticis, ad ipsius Præscrip- " ta Martyriò deletis, & cæteri omnes Ecclesiæ Persecutores Clero, Partique Clero adhærenti, suis Tem- " poribus objecerunt. Denique *Clanricardiæ* Comiti, hujus *Clanricardiæ* Marchionis Patri, ab immanis- " sima Regina *Elizabetha* in *Hiberniæ* Catholicos impiè stanti, & huic ipsi *Clanricardiæ* Marchioni, ab " hujus Belli Initio patrissanti, alijsque omnibus Ecclesiæ Hostibus, hujusmodi falsæ Recriminationes sem- " per fuere familiares, ut suam Impietatem aliquô Justitiæ Tegumentô palliarent, justô Judice in majo- " rem Peccatorum ab ipsis patratorum Pænam permittente, ut Culpas humili & sincerâ Penitentiâ non " abluerent, sed falsis Sui Purgationibus, & innocentium Adversariorum Accusationibus, atque adeò " gravioribus Peccatis tegerent. Porrò quô Spiritu hujusmodi Statistæ ducantur, & quô Pactô Viris Ec- " clesiasticis cum ipsis agendum sit, delineatum legimus in zelosissimo Propheta *Elia*, & sceleratissimo Re- " ge *Achab*, qui cum vidisset Prophetam ait (3-Reg. 18): *Tu ne es ille, qui conturbas Israel?* Et ille ait: " *Non Ego turbavi Israel, sed Tu, & Domus Patris tui, qui dereliquisti Mandata Domini, & secuti estis Baalim.*

" Ad *Clanricardij* autem Quæstiones non est cur respondeatur, cùm certissimum sit, Septem Consilia- " rijs non Obedientiam, sed Furcam fuisse millies debitam, eosque, qui in ipsos, & Hæreticos, atque " insignem Hæreticorum Fautorem *Clanricardium*, insurrexerint, similes fuisse *Mathathiæ*, & Filijs *Ma-* " *chabæorum*, de quibus in consimili Casu legimus (1. Machab. 2): *Respondit Mathathias, & dixit* " *magnâ Voce: Etsi omnes Gentes Regi Antiocho obediunt, ut discedat unusquisque à Servitute Legis Pa-* " *trum nostrorum. Propitius sit Nobis Deus: Non est Nobis utile relinquere Legem, & Justitias Dei. Non* " *audiemus Verba Regis Antiochi, nec sacrificabimus transgredientes Legis nostræ Mandata, ut eamus al-* " *terâ Viâ.* Sic ille.

" *Concilium* autem, *Clanricardius*, & *Ormonistæ* omnes comparandi sunt illis, de quibus scriptum est " (1. Machab. 1): *In Diebus illis exierunt ex Israel Filij iniqui, & suaserunt multis dicentes: eamus,* " *& disponamus Testamentum cum Gentibus, quæ circà Nos sunt; quia ex quo recessimus ab eis, invene-* " *runt Nos multa Mala. Et bonus visus est Sermo in Oculis eorum. Et recesserunt à Testamento sancto, &* " *juncti sunt Nationibus, & venundati sunt, ut facerent Malum.*

" Quod autem *Clanricardius* Nuntio objicit, eum scilicet Tribunos, & Centuriones creasse, Mili- " temque conscripsisse, Ineptiarum Cumulus est. Nam aliud est Tribunis, & Centurionibus, Militibus, " Dei, atque Ecclesiæ Causam defensantibus, studere, aliud creare, & conscribere. Horum primum " Nuntius, plurimos, & maximos Ecclesiæ Sanctos imitatus, præstitit, sed à secundo abstinuit. Quinim- " mò Arma ejus usque adeò spiritualia fuere, ut inter hoc Bellum civile, ab Ormonistis iniquissimè con- " citatum, insomnis, & genuflexus *Galviæ* Noctes, inter Lachrymas, & devotissimos Rugitus, transige- " re soleret, Deum, & *S. Patritium Hiberniæ* Apostolum, omnesque Sanctos Precibus fatigans, & ro- " gans, ut *Ormonistæ* ab ipsorum Insania, & Perfidia resipiscerent, & Ecclesiæ Causa Hæresi, atque " Hæreticis, per eorum Ignaviam non succumberet. Ipseque in *Italiam* posteà regressus, & hac suâ Spe " ob *Ormonistarum* Peccata, & Duritiam Cordis frustratus, cuidam *Capucino Hiberno* (*G*) apud eum " magno, hæc confidenter aperuit, addens Deum sibi tantam in *S. Patritij* Intercessione, inter illas sa- " cras Vigilias & Humiliationes, Spem infudisse, ut posteá miratus sit, quorsùm *S. Patritius* Trium- " phum non concesserit, quare identidem de *S. Patritio* sanctè conquerens, repetebat, se existimasse " nunquàm futurum, ut *S. Patritius* suæ Causæ decesset."

6 D CX.

(*e*) Consulendus Num. LIII. Cap. XVII. *Hiberniæ Dominicanæ* Pag. 658.

(*f*) Videsis *Hiberniam Dominicanam* Cap. I. Num. XXI. Pag. 31.

(*G*) P *Richardo O-Ferrall*, memorato in *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. LXXIV. Pag. 681.

CX. Pag. 682 *Hiberniæ Dominicanæ* legitur *Compendium quorundam Capitum Accusationum ad* Innocentium X, *Summum Pontificem, mittendarum contrà Dominum Archiepiscopum* Firmanum, *à Sua Sanctitate Nuntium Apostolicum in hoc* Hiberniæ *Regnum missum*; & quidem ex *Philopatre Irenæo* transcriptum. Quas Accusationes hîc Loci ex identidem memoratâ de *Legatione Hibernica* Historia refellere erit, seù redarguere, ut cum Historico Defensore loquar. Historia autem ipsa in Bibliotheca *Rinucciniana* exhibet Redargutiones quadraginta tres, indèque existimavi tot quoque fuisse Accusationum Capita, quamquàm in *Hibernia Dominicana* ex *Philopatre Irenæo*, ut præfertur, nonnisi viginti videantur, in tot nimirùm Sectiones distributa. Verùm post diligentem Perscrutationem inventæ non sunt in Historia ista nisi viginti Sectiones, complectentes nihilominùs immutatìm (ut actutùm videbis) quadraginta tria Accusationum Capita, totidem intermixtis Numeris distincta *(g)*. En igitur Capita Accusationum ut jacent in sæpedictâ Historia.

" COMPENDIUM

" *Alicujus Partis eorum, quorum accusatur Illustrissimus Dominus Archiepiscopus*
" Firmanus, *in Nuntium Apostolicum à Sua Sanctitate*
" *in hoc Regnum* Hiberniæ *allegatus.*

" 1. Suam Illustrissimam Dominationem ad Appulsum in hoc Regnum Mense Octobris 1645 reperisse " *Confæderatos Catholicos* (1) omnes unanimes, & ad Pacem honorificis Conditionibus ineundam pro- " nos, & eorum Regiones magnâ Rerum Copiâ abundantes, idque adeò ut Catholica Religio in tribus " ampliùs ex hujus Regni quatuor Partibus cum Splendore (2) exerceretur.

" 2. Suam Illmam Domnem in Generalibus Comitijs, apud Castrum *Kilkenniense* Mensibus Februa- " rio & Martio 1646 celebratis, Suæ Sanctitatis Nomine *Confæderatis* quatuor Fregatas bellicas (3) " promisisse, inque Se recepisse, futurum ut in quavis ex quatuor Provincijs Bellum Suæ Sanctitatis Im- " pensis, & valdè magnis Pecuniæ Summis, in eum Finem tunc numerandis (4) sustineret. Quâ Lege " Sua Illma Dtio rogavit, ut Pax, tunc concludenda, usque ad Kalendas Majas tùm proximè futuras " differretur, & meliores Conditiones Suæ Sanctitatis Interventu in id Tempus concedendas spopondit. " In cujus Promissionis Violationem Sua Illma Dominatio in *Confæderatorum* Usum (5) nullam Frega- " tam contulit, nullæque adhuc Conditiones (6) *Româ* missæ sunt, & ex omnibus illis Pecunijs, ac Sub- " sidijs promissis Sua Illma Dtio harum non plus in hujus Regni contulit Usum (7) quàm Sex circiter " Librarum Sterlingarum *(h)* Millia, quæ in Expeditione *Conaciensi* inter Anni 1646 Æstatem, & ea- " dem Æstate quatuor circiter Librarum Sterlingarum Millia, quæ in Expeditione *Ultoniensi* collocata " fuere; etsi Pecuniæ, quæ ex publicis Vectigalibus essent, & Æris Mutuò accepti, necdùm repensi, " multarum & magnarum aliarum Summarum, velut à se solutarum, Apochas receperit.

" 3. Suam Illmam Dnem ex quo in Nuntium se induerat usque in Diem hunc nullam (8) unquàm " Comitijs Generalibus, aut Supremo Concilio, redidisse, aut obtulisse Rationem, aut Notitiam Pecunia- " rum, Armorum, Apparatûs bellici, vel Fregatarum, quæ ipsi, vel suo Decano *(i)* aut alijs ab ipso " Delegatis, Sua Sanctitas, aut alij pij Principes, Prælati, vel Personæ suppeditaverant.

" 4. Suam Illmam Dnem inter eadem Comitia ijsdem Mensibus Februario & Martio Suæ Sanctitatis " Nomine (9) promisisse, Se Cardinalis *Poli (k)* Bullam, & Dispensationem circà dissolutarum Abba- " tiarum, Prioratuum, & similium Possessiones, si qua in Re illa deficeret, confirmaturum, Seque ad id " agendum Auctoritate fuisse munitum. In cujus Promissi Violationem Sua Illma Dtio Bullas dedit, & " procuravit, & Rescripta tradidit, quo *Confæderati Catholici* plurium dissolutarum Abbatiarum, Prio- " ratuum, & similium Possessione (10) exturbarentur. A multis etiam, qui Bona ecclesiastica per Bul- " las ab ipso Summo Pontifice (11) tenebant, ijsdem Bullis posthabitis, suâ ipsius Auctoritate Possessi- " ones transtulit.

" 5. Suam Illmam Dnem, dum eadem Comitia sederent, Suæ Sanctitatis Nomine, Instructionum Commis- " sarijs quinquaginta vel pluribus selectis, eorundem Comitiorum Membris, spopondisse (12) nullum

" Episcopatum,

(g) Lector sedulò attendere debet Numeris illis, ut perspicuè intelligat Redargutiones, parilibus Numeris ordinatè congestas.

(h) Hoc est, Viginti quatuor circiter Millia Scutorum *Romanorum*.

(i) *Decanus* iste *Firmanus*, nempè *Dionysius Massarius*, ipsissimus Auctor est Historiæ *de Legatione Hibernica*, nuperrimè laudatus Num. CVIII. Pag. 900.

(k) Adeas *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. II. Pag. 597.

" Episcopatum, aut aliud in hoc Regno Beneficium Ecclesiasticum *Romæ*, vel secùs, conferendum, præ-
" terquàm ijs solis, quos Suæ Majestatis Jure Regimen (13), vel alij respectivè Patroni (14), nomina-
" rent, aut præsentarent. In cujus, & alterius similis Concilio Supremo, *Urbani* VIII Nomine, ab ejus
" tunc Ministro (*l*) factæ Sponsionis Temerationem, Sua Illma Dtio, acceptis à Concilio circà idoneos,
" & dignos Viros, ad *Clonfertæ* (15) & *Rossæ* Episcopatus promovendos, Præsentationibus, procuravit,
" ut alij duo ad eosdem Episcopatus promoverentur. Sua etiam Illma Dtio plenam Sibi & absolutam
" omnium Beneficiorum Ecclesiasticorum in hoc Regno Dispositionem assumpsit contrà (16) fundamen-
" tales Regni Leges, omni Ætate Catholicis Temporibus usitatas (*m*), adeò ut Coronam (17), & fideles
" Suæ Majestatis Subditos, legitimis suis Juribus accommodatis abdicaverit. In illis quoque Beneficijs
" distribuendis Sua Illma Dtio Ingenia ut plurimùm deligit inquieta (18), & omni Rationis Tranquilli-
" tati, ac Regimini adversantia, sicut plurimis Argumentis exhibendis demonstrari potest.

" 6. SUAM Illmam Dnem impulisse & favisse nupero Præfecto Generali *Eugenio O-Neillo*, multisque
" alijs, ut armati in Regem insurgerent, ultimaque Comitia Generalia concussuri, magnas Vires, ac
" *Kilkenniam* disponerent: Quin nuperus Copiarum Imperator multa eorundem Comitiorum Membra
" in Carcerem compingere, & (si in Rem suam Opus foret) occidere, necnon hanc Civitatem (19)
" diripere statuerat, & semper ab illo Tempore cum suo Exercitu in omnibus hujus Regni Partibus, ex
" prædictis *Confæderatis Catholicis* Millia Ferro, Flamma, & Fame (20) delevit.

" 7. SUAM Illmam Dnem hôc præsente Jubilæi Annô 1648, quô ipsi maximè congruebat, ut Preci-
" bus, Prædicatione, & Exemplô christianum in hoc Regno Gregem ad dictum Jubilæum utiliter am-
" plectendum exhortaretur, suis illegitimis, & (21) temerarijs Edictis, ac Censuris, Sacrorum Celebra-
" tionem prohibuisse, & Ecclesiarum Valvas, quas *Confæderati* sui Sanguinis, Fortunarumque Jacturâ
" reseraverant, ijsdem occludendas curasse, & interpositâ à *Confæderatis* ad Suam Sanctitatem legitimâ
" Appellatione, Suam Illmam Dnem majore quàm anteà (si major esse posset) Violentiâ processisse.

" 8. SUAM Illmam Dnem ultimô Mense Aprili Inducias cum D. Barone *Inchiquino*, licèt Protestan-
" te, eo Tempore quo à Parlamento (22) staret ineundas approbasse, & consuluisse: Mox autem atque
" idem Baro ad Suæ Majestatis Partes palàm transijt, Suam Illmam Dnem Inducias, quas Concilium
" cum ipso celebravit, Conscientiâ intutas declarasse, eoque Titulo cum prætensis Delegatis, ad suam
" Animi Sententiam delectis, processisse ad Excommunicationes in eos omnes, qui ijsdem Inducijs insiste-
" rent promulgandas, præter Spem, in Sua Illma Domne & prætensis Delegatis, a reliquo Clero, à quo
" delegati erant, collocatam.

" 9. SUAM Illmam Dnem eâ Mente, insalutatô Conciliô, *Kilkenniâ* abruptè discessisse, Se ad *Eugeni-*
" *um O-Neillum* contulisse, eum multaque aliorum Millia, contrà ipsorum Juramentum Fæderis, ad
" Arma in Regimen capienda impulisse, & tàm oblatis magnis Præmijs, quàm alijs Vijs, sagaciter Ope-
" ram dedisse, ut Suæ Majestatis (23) Arx *Athlonienfis* (*n*) prædicti *Eugenij O-Neilli*, tunc Suæ Ma-
" jestatis & Regiminis Imperium detrectantis, Potestati permitteretur.

" 10. SUAM Illmam Dnem per suos Ministros, *Duncanoniæ* (*o*) Se tenentes, elaborasse, ut *Dunca-*
" *noniæ* Propugnaculi, à *Confæderatis Catholicis* post longam & sumptuosam Obsidionem expugnati,
" Præfectum (24) corrumperet, eumque eò impulisse, ut contrà ejus Juramentum Associationis, & re-
" positam in Se Fiduciam, Regimini adversatus fuerit, & per sua Instrumenta, & Ministros effecisse, ut
" idem Præfectus R. P. *Joannem Roweum*, Carmelitarum Discalceatorum in hoc Regno Provincialem,
" cui Magistratus suæ ab ipsius Nuntij Censuris Appellationis, ad Suam Sanctitatem deferendæ, Provin-
" ciam commiserat, Transfretatione intercluserit.

" 11. SUAM Illmam Dnem Mensibus Juniô, Juliô, & Augustô ultimis, exindeque semper, & nunc,
" sedentibus hisce Comitijs, in *Conaciæ* Provincia, alijsque hujus Regni Partibus, Rebelliones (25) ex-
" citasse, & continuò in id incumbere, ut Urbs (26) Galvia (*p*) aliaque magni Momenti Loca, Rebel-
" libus, & Proditoribus tradantur, eisque eum in Finem Arma, & Pecunias, & Apparatum bellicum
" subministrasse: Mensibus quoque Juniô & Augustô præteritis subscripsisse Decretis, quibus licere de-
" claravit, Suæ Majestatis Subditos Regimini Morem gerentes, & præfatæ Armorum Cessationi justæ
" legitimæque adherentes, occidere, diripere, suisque Bonis spoliare.

6 D 2 " 12. SUAM

(*l*) *Petrô* nimirùm *Scarampâ*, de quo *Hibern. Dominic.* Cap XVII. Num. XLV. Pag. 650.

(*m*) Confer Cap. I. *Hib. Dom.* Num. XIII. Pag. 19.

(*n*) *Athlonia* Oppidum est partim in *Lagenia* partimque in *Conacia*, interfluente *Shannanô* divisum.

(*o*) Vulgò *Duncannon*, quod munitissimum est Propugnaculum in *Wexfordiensi* Agro *Lageniæ*, de quo nonnihil in *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. XCVI. Pag. 701.

(*p*) De *Galvia* videsis plura in *Hib. Dom.* Cap. IX. §. XXXVIII. Pag. 322.

“ 12. Suam Illmam Dnem ad omnes Exercitus, prædicto *Confœderatorum Catholicorum* Regimini subsequentes, sua Edicta, & Excommunicationes (27) direxisse, & sub earundem Interminatione ab iis requisivisse, ne ulterius eidem Regimini Obsequium præstarent; suâque Operâ & Molitionibus procurasse, ut Præfectus Generalis *O-Ferrallus* (q) suum Associationis Juramentum, & quo Provinciæ *Conaciæ* Fidem publicitus erat peculiare Sacramentum (28) prophanaret, & *Eugenio O-Neillo*, nunc juxta & nunc perduelli adhæserit.

“ 13. Suam Illmam Dnem in *Confœderatorum* Vitas, Possessiones, & Fortunas (29) usurpasse tyrannicam, atque arbitrariam Potestatem, ac Jurisdictionem, sicut constat ex ejus Edicto ad *Jacobum Gogbum* Capitaneum datô, quatenus sub Excommunicationis Pœna in suos Usus certa Bona traderet; ex Bullis & Rescriptis, quibus Prædia laica (30) frequenter transcripsit; ex ejus Nominatione & Designatione (31) Gubernatorum in Comitatibus, & Præfectorum Generalium, atque aliorum Ducum in Copijs rebellibus; ex ejus Exactione magnarum & gravium Summarum, Mutuò acceptarum, Minis & Dolis (32) à diversis Comitatibus, Municipijs, & privatis Personis; ex sua Fidei publicæ, qua Se easdem tempestivè soluturum caverat, Violatione, cùm tamen Summæ, quas Modo jam dicto acceperat, ad multa Librarum Sterlingarum Millia (de quibus jam constat) excreverint; ac denique ex earum Pecuniarum omnium, vel majoris Partis, Distributione in Rebelles (33), ac Prædictos.

“ 14. Suam Illmam Dnem contendisse, ut Rmum quendam (34) Prælatum, & residens Supremi Concilij Membrum compelleret ad arctissimi Secreti Juramentum, quod à Comitijs Generalibus impositum fuerat, violandum, & ad Concilij Arcana sibi revelanda; per suas quoque plures Literas ab hujus Regni Prælatis flagitasse, ne huic Conventui Generali (35) assisterent, vel comparerent; & iisdem Prælatis sub Pœna Excommunicationis præcepisse, ne ad Concilium accederent, nullamque in Induciarum Causa Opinionem dicerent, ubi Concilium Regni Prælatos evocasset, quatenus in Controversia Sibi cum Nuntio intercedente eos consuleret.

“ 15. Suam Illmam Dnem usurpasse illegitimam Auctoritatem adscribendi militari & civili eorumdem *Confœderatorum* Albo eos, qui ipsi (36) ad imperandum idonei viderentur, & eos utrôque Albô expungendi quos expungendos duceret, ut suos Fines assequeretur.

“ 16. Suam Illmam Dnem Edictis, ad multos diversorum Ordinum Religiosos directis, sub Pœna Excommunicationis præscripsisse, ne (quod eorundem Ordinum Privilegijs (37) adversatur) suis quoque Provincialibus, qui suas in Regiminis Favorem Sententias protulerant, obtemperarent. Si qui autem Religiosi à Suæ Illmæ Dnis Sensu Opinionibus dissensissent, eorumque respectivè Provinciales ejus Vias probassent, tunc Sua Illma Dtio ab his à Se dissentientibus Religiosis sub Pœna jam dicta flagitasse, ut iisdem suis Provincialibus obedirent.

“ 17. Suam Illmam Dnem in hujus Regni Dignitarios, Parochos, & Curiones, absolutam, atque ordinariam Sibi assumpsisse Jurisdictionem, nullâ Archiepiscopis, vel Episcopis, in quorum Diœcesibus sunt, datâ Notitiâ, vel eorum habitâ Ratione.

“ 18. Quendam Rmum & Religiosum Prælatum cum Sua Illma Dne expostulasse, quod ejus Honori non congrueret, *Eugenio O-Neillo* (38), ejusque Partibus studere adversùm Viros in Regno fidos, opulentos, & conspicuos, qui si prævalituri essent, Suæ Illmæ Dni haud mediocriter nocerent, adeò ut intereà Temporis *Confœderatorum* Sanguis effunderetur, huic autem Suam Illmam Dnem respondisse, Partes prævalituras *Romæ* habendas maximè catholicas.

“ 19. Nuperrime sedentibus hisce Comitijs (r), dùm Carmelitarum (39) Ordo Religiosus in Urbe *Galviensi*, Appellationis à dictis Suæ Illmæ Dnis Censuris ad Suam Sanctitatem interpositæ Beneficiò utens, suas (ut ipsos decebat) Functiones exerceret, quosdam, Suâ Illmâ Dominatione (40) procurante, & dirigente, in eorundem Carmelitarum Sacellum Galviense Noctu insilijsse, ipsorum Personas (41) offendisse, eorumque Campanam, quâ celebrandi Sacri Signum dabant, dejecisse, eamque hactenùs detinere, duobus Presbyteris ad dictæ Capellæ Januam constitutis, qui Catholicos violenter à Missa arcebant, in magnum Religionis Opprobrium, in Tractu ubi multi sunt *Protestantes*, bonô Exemplô ad Fidem Orthodoxam convertendi.

“ 20. Suam Illmam Dnem per Se, & continuas suas Molitiones, Ministros, ac Complices, elaborasse ut hanc Nationem à sua in Regem (42) Fide abduceret, fundamentales Regni Leges, & Regimen subverteret, inque eorum Locum externam, arbitrariam, & tyrannicam Gubernationem introduceret, quæ ex Illmæ Dnis Suæ Modo procedendi adeò evidenter probanda sunt, ut negari nequeant.

“ Quibus

(q) *Richardus* nempé *O-Ferrallus*, Præfectus Generalis Exercitûs *Conaciensis*.

(r) Videsis *Hiberniam Dominicanam*, Cap. XVII. Num. LXXIV. Pag. 680.

" Quibus omnibus atque alijs Illmæ Dnis Suæ in hoc Regno procedendi Modis, atque Actionibus, factum est, ut Sacrarum Basilicarum, & Sacellorum (43) Centuriæ multæ, in quibus Res Catholica publicè celebrabatur, in Hostium Manus devenerint, magni Religiosorum Conventuum Greges dispersi sint, integra, vastaque Territoria, in quibus *Confœderati* habitabant, jam deserta, & inculta vacent, & Famis generalis, qualem nulla retrò Ætas in hoc Regno pepererat, invecta fuerit, veroque simile sit universalem Desolationem secuturam; nisi citiùs occurratur.

" Ex. *per Philippum O-Kearneum*
" *Generalium Comitiorum Clericum.*"

Hæc sunt Viginti Accusationum Capita cum viginti tribus Sub-Capitibus, ut ità loquar, fideliter scripta ut jacent in Historia *de Legatione Hibernica*, quæ ejusdem planè sunt Tenoris, diversis licèt Verbis concepti, cum ijs, quæ ex *Philopatre Irenæo* leguntur in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LXXV. Pag. 682, & seqq. Id solummodò versatur Discriminis, quod ibi non interjiciantur Numeri quadraginta tres sicuti hìc Loci. Nunc sequuntur Redargutiones quadraginta item tres, & quidem in totidem Sectiones singulatìm distributæ, pro quarum clariori Intelligentia Lector præ Oculis habere debet eosdem pariles Numeros Accusationum mox exscriptarum.

CXI. Redeat igitur Historicus *Defensor* in Historia sua *de Legatione Hibernica*, Rerum omnium in ea gestarum oculatus Testis, præmissas quadraginta tres Accusationes totidem Sectionibus sigillatim redarguens sequentibus Verbis.

" Jam restat, ut huic Mendaciorum, & Calumniarum Farragini, quas polliciti sumus, Redargutiones subnectamus.

" 1. Nuntium, Anno 1645 appulsum, *Confœderatos Catholicos* reperisse unanimes, adeò falsum est, ut tametsi antegressis Belli Annis iniquissima *Ormonij* Factio per inauditas Machinationes in Comitijs, Concilio Generali, alijsque Magistratibus prævaluerit, sed non ità quin Clerus, Aborigines (*s*), & omnes Cleri Partes ad *Ormonistas* etiam Bellô civili aggrediendos paratæ fuerint potiùs quàm ad permittendum, ut suam nefariam Mentem assequerentur (*t*). Quaré, Cleri Partes per occultas Protestationes Se ad iniquam Pacem impediendam accinxisse, colligendum est ex Comitiorum Generalium, tribus circiter Mensibus antè Nuntij Appulsum celebratorum Actô, 4 Julij 1645 *Kilkenniæ* datô & per universum Regnum promulgatô, quo *Ormonistæ* illis Protestationibus obviare satagerunt. Eadem Partium Studia constant ex Suggestionibus scriptis, Nuntio ad Appulsum datis, ut suô Locô ex Parte positis, & ex ipsius Nuntij Relatione Kal. Martij Anno 1646 Cardinali *Pamphilio* scriptâ, sed 3°. Maij missâ, & superiùs positâ (*u*), quâ Regni tunc Statum adumbravit. Denique idipsum colligere est ex multis alijs Rerum superius tractatarum Locis, quæ hìc vel citare prolixum foret. Nuntius ergò Operam quidem dedit, ut nequissimæ illius Factionis *Ormonicæ* Impetus, Ecclesiæ exitialis, cohiberetur. Nec cæptis defuit Deus, qui Anno 1646 Mensibus Augustô, & Septembri, ità ejus, & Partis sinceræ Conatus secundavit, ut Consiliarijs, qui *Ormonio* studerent, exauctoratis, atque in Carcerem conjectis, Paceque iniquâ proscriptâ, Clerus atque ejus Partes triumpharunt (*w*), & usque ad Finem (ut credere par est) triumphassent, nisi Nuntius ab *Ormonistis* deceptus, Mente optimâ, sed improvidâ, permisisset, Concordiæ inter Partes reintegrandæ Studiô, ut Comitia Generalia ad ineuntem Annum 1647 celebrarentur, donatis Libertate illis Consiliarijs, qui suam iterum Factionem ex Funere redivivam, in Regni Ruinam, resuscitarunt.

" 2. Si Catholica Religio in tribus amplius ex Regni quatuor Partibus ad Nuntij Appulsum cum Splendore exercebatur, Nuntius suô Zelô & Prudentiâ, necnon Subsidijs Pontificijs, id, Deô auspice, effecit

" ut

(*s*) Consulenda *Hibernia Dominicana* Cap. I. Num. 6. Pag. 9.

(*t*) Infeliciter Divisos inter Se fuisse *Confœderatos Catholicos* antè Nuntij Appulsum, disertè asserit Scriptor coævus, *Antonius* nempè *Bruodinus* in sua Historia Pag. mihi 84; idque luculentissimè patet ex *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. XLVII. Pag. 652, & seq.

(*u*) Non hìc Loci, sed in alia anteriori Parte suæ Historiæ, quæ sanè nimis prolixa est quàm ut impræsentiarùm exscribatur.

(*w*) Adeas *Hib. Dom.* Cap. XVII. à Num. L. Pag. 655; & hujus *Supplementi* Num. XCVI. Pag. 885.

" ut per insignes Victorias, Anno 1646 reportatas, Splendor ille maximoperè auctus fuerit. Quare ex
" ipsorum hic *Ormonistarum* Confessione, Religio Catholica tunc facili Negotiò planè plenèque Triumphum revixisset, nisi perniciosissima illa Factio suis Discordijs & Conjurationibus Triumphorum Cursum non præpedisset, undè hic Nuntium accusantes, suò se injugulant Gladiò.

" 3. NUNTIUS quàm bonâ Fide Fregatas illas in *Confæderatorum* Obsequium obtulerit, constat ex Epistola ad Se 24 Septembris 1645 datâ ab *Juvernitio*, quam, aliaque hùc spectantia suis Locis tetigimus (*x*).

" 4. NUNTIUS Decretum habuit Anno 1646, Pecunias pontificias in Exercitûs *Ultoniensis* Sumptus impendere. Sed *Ormonistarum* Fraudibus factum, ut majorem Partem in *Prestoni* (*y*), quàm *Eugenij O-Neilli*, Vires distribuerit. Multas quoque alias minores Summas in alijs Regni Usibus collocavit. Vide superiùs Orationis suæ secundæ ad Comitia Generalia Anno 1646 habitæ Compendium Num 6. *Habeo* (inquit) *tantam Pecuniam, ut possim assumere in me Onus alicujus Partis notabilis Belli in aliqua Provincia.* Hæc ad Comitia Nuntius, qui, & plura præstitit.

" 5. *Sancti Petri* Fregatam, quâ ipse Nuntius in *Hiberniam* navigaverat, exindè hactenùs in Prædis hostilibus Mari capiendis, atque alijs Regni Indigentijs sublevandis occupatam fuisse, & Decanum *Firmanum* aliam *Sanctæ Ursulæ* Fregatam Anno Superiori in *Gallia* Pecunijs Pontificijs comparasse, & cum ambabus hoc Anno vix *Ormonistarum* Manus evasit, & in secundam involarunt.

" 6. QUAM bonâ Fide Nuntius in Negotio, de quo hic loquuntur, processerit, & quàm fraudulenter ejus Adversarij se gesserint, alibi suô Locô fusiùs demonstravimus.

" 7. VIDE quæ dixi ad Numerum quartum, quæin hujus Numeri Septimi Responsionem sufficiunt.

" 8. QUAM ridiculum est hoc Accusationis Caput!

" 9. NUNTIUS nec debet, nec (sicut ex ejus Facultatibus, suô Locô positis, liquet) potuit circà Bona ecclesiastica cum Laicis dispensare, nisi certis Conditionibus, prudentissimè adjectis, quas ab illorum Bonorum Possessoribus, exceptis paucissimis, spretas fuisse, ipse Nuntius tradit suæ Relationis, *Innocentio* X porrectæ, Capite secundô. Cupiebant enim generalissimam,& absolutam Dispensationem, cùm digni potiùs essent, qui ob Ingratitudinem, & Perfidiam, Bonis omnibus ecclesiasticis excuterentur, Hæreticorum utique Fautores, & malignissimi Sedis Apostolicæ Adversarij.

" 10. NUSQUAM Mihi occurrit, Nuntium, quod hic dicunt, præstitisse. Si autem præstitit, Jure suô in indignos Bonorum ecclesiasticorum Usurpatores usus est. Sed nec usum fuisse crediderim, nisi cum aliquibus Circumstantijs pro ipso militantibus, & hic Silentio prætermissis ab Adversarijs.

" 11. SI de Ecclesiasticis, Bonorum ecclesiasticorum Possessoribus, loquuntur, Nuntius certis Casibus hoc potuit, sicut ejus Facultates docent. Si autem de Laicis, eorundem Bonorum Possessoribus, hoc affirmant, citrà Dubium Circumstantias pro Nuntio facientes non exprimunt. Mihi autem nusquàm occurrit Nuntium tale præstitisse.

" 12. HANC Disceptationem non in ijsdem Comitijs, sed in alijs, ad ineuntem Annum 1647 celebratis (*z*), intervenisse reperio! Circà quam vide Relationem hùc spectantem Kal. Martij 1646 Cardinali *Pamphilio* à Nuntio missam, & superiùs suô Locô positam. Ex qua, & ex alijs ibi annexis liquet, hoc Nuntio objectum Accusationis Caput esse falsum.

" 13. IN eadem Relatione habetur, quod illis Comitijs Nuntius optimè respondit, nempè Regi Hæretico competere non posse Jus Patronatus.

" 14. ANTE *Anglorum* Invasionem veteres *Hiberniæ* Reges, & Principes Regni, Archiepiscopatus, Episcopatus, & plurima ditissimaque Monasteria fundaverant, dotaverantque, quorum Jus Patronatûs potiùs eorum Hæredibus legitimis, quàm *Ormonio* studentibus, *Anglo-Hibernis*, qui in Bona ecclesiastica involarunt, competebat.

" 15. Ex præfata Relatione liquet, Nuntium non spopondisse futurum, ut a *Concilio* præsentandi promoverentur. Nuntius enim haud Injuriâ suspicatur, non alios ab *Ormonistis* præsentandos, quàm sui Fermenti Ecclesiasticos, Causæ Catholicæ in Occasione defuturos, sicut reapsè postea successit. Quarè

" utinam

(*x*) Planè in immensum Oratio excurreret, & Dies, Vox, Viresque Me omninò deficerent, si cuncta ista,aliaque posthàc aliquatenùs desideranda, in Medium afferre vellem, quæ non *Supplementum* duntaxàt *Hiberniæ Dominicanæ*, sed Volumen integrum ipsâmet *Hiberniâ Dominicanâ* duplo majus implerent; & hoc quidem tametsi ea summatim perstringere vellem. Quippè Historia *de Legatione Hibernica* quinque complectitur Volumina, arctè minutèque conscripta in per magno Folio, ut de justæ Molis Volumine Epistolarum nihil dicam.

(*y*) Consulenda *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. XLIV. Pag. 619.

(*z*) Videsis *Hib. Dom.* Cap. XVII Num. LIII. Pag. 658.

" utinam præsentatorum ab *Ormonistis* promovendum curasset Neminem. Porrò *Walterus Lynchæus*, " & Rev. Adm. P. *Boetius Mac-Eganus*, quorum primum ad *Clonfertensem*, & secundum ad *Rossensem* " Infulas, Nuntius antea promovendos curaverat, Causæ Catholicæ inter has Discordias præclarè mili- " tarunt. Quarè *Ormonistæ* promotos fuisse molestissimè tulerunt. Patre *Hugone de Burgo*, quem ad " *Clonfertensem* Episcopatum præsentaverant, ad pejorem Episcopatum, nempè ad *Duacensem* promotô, " & *Joanne Mac-Calachanô*, quem ad Episcopatum *Corcagiensem* cooptari satagerant, Nuntij Operâ " prudentissimè exclusô, inque ejus Locum *Robertô Barriô*, quem ipsum *Concilium* ad Episcopatum *Rossen-* " *sem* commendaverat, ejusdem Operâ substitutô, qui sicut præclarissimè Se gessit, ità *Callachanus* sub " ementito *Philopatris Irenæi* Nomine, Vindictâ flagrans, suum Libellum famosum (ex quo pruden- " tissimè exclusum fuisse constat) in *Ormonij*, & *Ormonistarum* Favorem edidit (*a*), eximius Hæretico- " rum, atque Hæreticis adhærentium *Ormonistarum* Fautor, & Patronus, proindéque Episcopatu longè " indignissimus.

" 16. LEGANTUR Nuntij Facultates, ex quibus liquet, Pontificem ipsi amplissimam conferendorum " in *Hibernia* Beneficiorum ecclesiasticorum fecisse Potestatem, quam ille nutriendæ inter Partes Catho- " licas Concordiæ Causâ, & improvidâ Providentiâ potiùs in Catholicorum sibi adhærentium, & *Veterum* " *Hibernorum*, quorum Majores Ecclesias Episcopales fundaverant, dotaverantque, quàm in *Ormonis-* " *tarum* Præjudicium exercuit contrà *fundamentales Regni Leges*. In illa Objectione si intellexerint " *Ormonistæ* Leges *Anglicanas* in *Hiberniam* intrusas, has antè *Henrici* VIII ab Ecclesia Defectionem " nonnisi in parvo Insulæ Angulo (*b*) sub ipso *Henrico* viguisse tradit Coronæ *Anglicanæ* studiosissimus, " ipseque Hæreticus, *Joannes Davisius*, Regis *Jacobi* (Primi) in *Hibernia* Attornatus (*c*) qui de Legibus " *Anglicanis*, regnante *Henrico* VIII, in *Hiberniæ* Usum latis, differens: *Executionem* (inquit) *harum* " *Legum in* Hibernia *haud ad majorem Districtum quàm ad Coloniam ibi* Anglicanam *Se extendisse liquet* " *ex Statuto, Anno* 13 *Regis* Henrici *VIII Cap.* 3, *quô traditur, quod Diebus illis Regis Leges in quatuor* " *tantùm Comitatibus vigerent. Documenta quoque eôdem circiter Tempore à regijs in* Hibernia *Minis-* " *tris per Scriniorum Magistrum,* Joannem Allenum, *in* Angliam *transmissa, idipsum in confesso collo-* " *cant. Quibus utique is inter cetera in Mandatis habuit, ut Regi inculcaret suam* Hiberniæ *Terram* " *tantoperè ab Obsequio descivisse, ut Suæ Majestatis Leges haud per viginti in Circuitu Passuum Millia* " *vigerent, indèque inolevit Diverbium, ab* Hibernis *usitatum, quod scilicèt extrà Legem anglicanam* " *viverent, qui ultrà* Birgum *(d) Fluvium habitarent, non utique nisi triginta Millia Passuum* Dubliniô " *distantem. Idque ipsum* Finglassiæ *Baro* (e) *confirmat in suo de* Hiberniæ Defectione *Tractatu, quem* " *ad Annum Regis* Henrici *VIII vicesimum* (A. D. 1529) *scripsit* Hæc anglicè *Davisius*. Itaque illæ " Leges *fundamentales* anglicanæ, Temporibus catholicis in *Hiberniam* intrusæ, proindequè Coronæ " *Angliæ* Jus Patronatûs in *Hibernia*, novissimis Annis antè Schisma, & Hæresim, nonnisi in illo parvo " Tractu viguerant, quod Jus Patronatûs tantum abest ut sub posterioribus Principibus Hæreticis cre- " verit, ut etiam in Hæreseos Pænam prorsùs evanuerit.

" 17. CUM Coronæ hæreticæ Jus Patronatûs ad Episcopos Catholicos præsentandos convenire dicant, " Spiritu penè hæreticô se agi ostendunt.

" 18. INQUIETA censent Ingenia, quòd secum in Nationis, & Ecclesiæ *hibernicæ* Ruinam, & in " *Fœderis Catholici* Dissipationem non consenserint.

" 19. LEGE Schedam, Notis Arcanis (*f*) Cardinali *Panzirolo* (*g*) à Nuntio 24 Decembris 1647 " scriptam.

(*a*) Hinc emendandus *Harrisius* (Lib. I. *de Scriptoribus Hiberniæ* Pag. 165) græcâ Fide asserens *Richardum Bellingum* istius Operis fuisse Auctorem. Meliùs quippè Rem hanc rescire potuit Decanus *Firmanus*, Nunciaturæ Auditor, ac Scriptor coævus, quàm hujusce Tempestatis recens Editor, eo vel maxime quia *Philopater* contrà Nuntium, & ipsummet Decanum *Firmanum*, individuum Nuntij Comitem, Calamum acerrimè acuerat. Adeas *Hib Dom* Cap. XVII. Num. XLV. Lit. p. & Num. LV. Lit. k. Pag. 650, & 660; ac *Supplementi* hujus Num. LXXXVII. Pag. 875.

(*b*) Passim nuncupatur *Palus Anglicanus*, quem explicabam in *Hib. Dom* Cap. I. Num. X Lit 5. & Cap. IV. Num. VIII. Pag. 13, & 76.

(*c*) De Equite isto *Davisio* appositè Sermonem feci in *Hib. Dom.* Cap. I. Num. VII. Cap. XVII. Num. XIX. Pag. 10, & 621.

(*d*) Alijs *Baroum*, anglicè *Barrow*, de quo *Hibernia Dominicana* Cap. IX. §. IV. Num. I. Pag. 208.

(*e*) *Finglassiæ* Baro non erat, sed Nomine *Patritius Finglass*, erat Capitalis *Baro* Scaccarij, anglicè *Lord Chief Baron of the Exchequer*. Hinc Eques *Joannes Davisius* eum anglicè appellat *Baron Finglass*.

(*f*) Hoc est, Ciphris scriptam, ne Scheda in aliorum Manus incideret.

(*g*) *Joanni-Jacobo* Cardinali *Panzirolo*, Secretario Statûs *Innocentij*, Papæ X.

“ Scriptam, & superius [illegible] Loco positam, circa id, quod tunc in Cler. Congregatione etiam a Decla-
“ rationem [illegible] à Nuntio tunc suspensam, [illegible] quemnam [illegible] Ormo-
“ *ta* [illegible] Nuntium [illegible], quos inter [illegible] Comites *Eugenium* cum [illegible]
“ caidet. Sed Nuntius [illegible]. [illegible] Declarationem [illegible] aliquibus [illegible] spectam [illegible]-
“ *se* [illegible] ex hac Objectione, a qua *Ormoniae* [illegible] Eccliam. [illegible] sunt
“ inter dicta Comitia Comparationem, quam *Eugenius* & Clerus *Hibernicus* [illegible], nisi Nuntius Du-
“ cem posuisset.

“ 20. Bellum à *federata Hiberniae Catholicis* [illegible], & [illegible] Juramento [illegible]
“ [illegible] apud eam in [illegible] Haereticos gestum, ed tunc in Haereticos, & [illegible] Regis Catholicum, [illegible]
“ junctione inter se conjunctos, continuavit. Quare [illegible] Bene [illegible] *Ormoniae* [illegible]
“ tenda sunt.

“ 21. Sic *Henricus* VIII, ejusque spuria Filia Regina *Elizabetha*, Sedis Apostolicae Censuras, in se
“ fulminatas, affirmarunt [illegible] esse, & temerarias.

“ 22. Quam [illegible] Objectio haec sit, ex iis constat, quae suo Loco superius super hac Re [illegible]-
“ mus: Neque enim Nuntius contrahendis Induciis, modò bonae fuissent, nec contractis, nisi quia
“ malae, intercedendum duxit.

“ 23. Quam ridiculum Accusationis Caput! *Magaolij* siquidem Proditio in illa Arce, *Ormoniae*
“ tradenda, docuit, Nuntium si (quod mihi non constat) hoc praestitisset, prudenter processisse. Si enim
“ *Athlonia Eugenio* tradita fuisset, vix *Ormoniae*, & conjunctis secum Factae Haeretic., hoc Anno
“ non succubuisset.

“ 24. Nec minùs ridicula est haec Objectio ob similem Rationem. Quod autem [illegible],
“ nempè Nuntium effecisse, ut *Rosoei* Transfretatio praepediretur, nullam prorsus Fidem habet, prae-
“ sertim cum Nuntius *Galviae* se teneret, atque adeò *Duncanonia* longè Gentium distaret, & Limera in-
“ terjecta undique ab *Ormonistis* impediretur (*b*).

“ 25. Non Nuntij, ejusque Partium, sed *Ormonistarum* Bellum Rebellionis Nomine censendum esse
“ demonstravimus.

“ 26. Quinimmo potiùs Nuntius suas *Galviae* Partes eò adegit, ut *Ormoniae* Galvienses Magistratu
“ non abdicarent, ipseque Manu propriâ Urbis Claves, & Insignia praetoris, Praetori *Ormoniae* Jure
“ merito extorta, restituit.

“ 27. Risu dignae Objectiones, quae vix Animas Catholicas redolent.

“ 28. *Richardus O-Ferrallus* publicâ etiam Provinciae *Conaciae*, nedùm Regni Auctoritate in Praefec-
“ tum Generalem cooptatus erat, sed Pseudo-Concilium postridie quàm Censurae fulminatae essent suis
“ Literis ad *Clanricardium* 28 Maij 1648 datis, eidem *Clanricardio* praedictam Virium *Conacensium* (sicut
“ ex ipsius *Clanricardij* Declaratione 10 Junij 1648 datâ, & superiùs positâ constat). Praefecturam Ge-
“ neralem decreverunt, *Richardo* exauctoratô haud aliam ob Causam, quàm quod *Clanricardius* non
“ minùs *Ormonio*, & alijs Haereticis, quàm *Richardus* Clero, atque ejus Partibus studeret, anteà semper
“ deindéque de Causa Catholica optimè meritus; qui etiam nonnisi duobus circiter Mensibus post suam
“ Exauctorationem jam dictam interjectis, ad *Eugenij O-Neilli* Partes palàm transijt, tentatis anteà, sed
“ in Cassum, Vijs omnibus, quibus fieri posset, ut *Concilium*, & *Conaciae* Provincia Se ad suam Praefec-
“ turam administrandam secundarent. Itaque Fide summâ se gessit antè & post suam ad Cleri Partes
“ Transitionem, & *Concilium* etiam in hoc Regiminis Articulo Fidem in se positam prodidit.

“ 29. Edictum, de quo hìc loquuntur, haud aliud fuisse credo, quàm quod impius in Medium
“ producit, & his subjicio:

“ *Joannes Baptista Rinuccinus, Dei, & Sanctae Sedis Apostolicae Gratiâ Archiepiscopus, & Princeps*
“ *Firmanus, ac in Regno Hiberniae Nuntius Apostolicus Extraordinarius, tibi Jacobo Gough Salutem.*

“ *Tenore praesentium praecipimus, ac mandamus, ad Instantiam, & Petitionem* D. Ludovici Gedeon,
“ *Capitanei Fregatae* Sancti Petri, *& Sociorum Militum, & Nautarum, quatenùs intra totam Diem se-*
“ *quentem Lunae, quae erit 17a currentis Mensis Augusti, debeas reddere Computa fidelia, & realia, cum*
“ *Effectu, & sine Mora, de omnibus Pecunijs & Rebus spectantibus ad ipsos, & alios, pro Praeda capta à*
“ *dicta Fregata, ad Effectum, quod statim ipse supradictus Capitaneus, & alij Interesse habentes, debitam*
“ *& justum habeant Satisfactionem pro integra illorum quorumcunque Parte, & hoc sub Poena Excommu-*
“ *nicationis Nobis reservatae, ipso Facto incurrenda, si per te, & ex Parte, vel Defectu tuo, totum id non*
“ *perficiatur. Non obstantibus quibuscunque &c. In quorum Fidem &c. Datum* Waterfordiae *Die* 15 *Au-*
“ *gusti Anno* 1646.

“ JOANNES

(*b*) Adeas *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. LXXI. Pag. 678.

" JOANNES BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS APOSTOLICUS.

" SANCTI PETRI Fregatam, de qua hìc Mentio fit, Nuntius Anno 1645 Pecunijs pontificijs in *Gal-*
" *lia* emerat, eique Nautis, Militibus, & Rebus omnibus, ad Bellum navale idoneis, bené in-
" ſtructæ præfecerat *Ludovicum Gedeon* in Capitaneum, ut maritimæ Catholicorum Oræ ab *Anglorum*
" *Scotorumque* Pyraticâ defenderentur, & Prædæ navales, ex Hæreticis illis Hoſtibus, & Prædonibus re-
" vehendæ, in Belli Catholici Sumptus impenderentur, exceptâ Manubriarum Parte, ad Capitaneum
" jam dictum, juxtà Conditiones initas, ſpectante, & in Militum, Nautarumque Stipendijs, & Navis
" inſtruendæ, ſubindèque reparandæ Sumptibus collocandâ. Cùm ergô *Jacobus Gough* ea, de quibus in
" Sententia illa, à Nuntio latâ, Mentionem fieri vides, reſtituere debuerit, quid juſtius quàm ut ſub
" Cenſurarum Interminatione ad Reſtitutionem compelleretur? Nec aliud hìc ipſe *Philopater* reprehen-
" dit, quàm quod Nuntius Controverſiam civilis Magiſtratûs Sententiâ dirimendam non curavit. Verùm
" Homo temerarius, & imprudenter mendax, haud Oblivioni tradidiſſet, quod ipſe ſui Libelli famoſi
" Capitulô præcedenti habet, & verum eſt, nempè Pacem *Ormonicam* Triduô anteà a Nuntio & Clero
" *Waterfordiæ* damnatam fuiſſe (*i*), ex quo, atque ex alijs Controverſiæ, tunc inter Clerum, & *Supre-*
" *mum Concilium* ortæ, & ſuo Loco fuſiùs recenſitæ, Circumſtantijs liquet, Nuntium haud ſperaſſe fu-
" turum, ut iniquiſſimum illud *Concilium* in ſui Favorem judicaret, præſertim tunc, cum potiùs Ope-
" ram daret, ut totum Regnum in Nuntium, & *Hiberniæ* Clerum inſurgeret, & eos ad Incitas redigeret.
" Cæterùm Nuntius tunc, & *Hiberniæ* Clerus, illâ Prædâ, alijſque Subſidijs, ultrà Modum indigebant,
" ut iniquam illam Pacem, Vi intrudendam, Viribus, quibus ſtipendia numeranda eſſent, rejicerent.
" Quarè in illis Anguſtiis ſanctè, & prudenter *Jacobum Goughium* premendum duxit, quem alterius Fre-
" gatæ Capitaneum fuiſſe, & ſub *Concilij*, Clero tunc adverſantis, Vexillis in illam Prædam navalem, à
" Nuntij Fregata captam, involaſſe conjecto.

" 30. PRÆDIA laica, quæ á Nuntio tranſcripta fuiſſe dicunt, haud alia fuiſſe non dubito quàm
" Poſſeſſiones Eccleſiaſticas, antè á Principibus hæreticis in Laicos, ſui Fautores, per Tyrannidem diſtri-
" butas, & à Nuntio iniquis Poſſeſſoribus jam Catholicis, non omnibus, ſed paucis, confirmatas: Vel
" certè intelligunt ſimilia Prædia, Bellô Hæreticis erepta, & à Nuntio, juxtà ſuas Facultates ſibi conceſ-
" ſas, alijs Catholicis, vel Laicis tranſcripta, vel Eccleſiaſticis, fortèque ipſis legitimis Dominis, Mo-
" nachis ſcilicèt, vel Canonicis Regularibus reſtituta, in quo quid peccavit?

" 31. ANNO 1646 proſcriptâ Pace Ormonicâ, exauctoratô Conciliô Supremô, & Congregatione Ec-
" cleſiaſticâ compactâ, Nuntius in hujus mixti Magiſtratûs Præſidem cooptatus (*k*) cum alijs ex Con-
" gregatione, & *Conciliô*, aliquot Decretis, tunc circà *Confæderatorum* Regimen conditis, ſubſcripſit, ex
" quibus hìc arripitur Occaſio hìc objiciendi, quæ hìc objiciuntur. Sed quàm malâ Fide? Lector
" Judex eſto.

" 32. LEGANTUR ipſius Nuntij Reſponſiones contentæ in Scheda, ſuô Locô ſuperiùs poſitâ, ad Car-
" dinalem *Panzirolum* 16 Junij 1648 datâ, circà Gravamina ſibi à *Concilio* illata. Legantur etiàm quæ
" inferiùs ad Anni ſequentis Initium dicemus circà Pecunias, Nuntio ab *Hiberniæ* Jeſuitis Mutuô datas.
" Porrò cùm hìc Nuntio Dolos *Ormoniſtæ* affingant, ſuam Nequitiam, non Nuntij Culpam, produnt.

" 33. PECUNIÆ illæ omnes, vel penè omnes, Anno 1646, mutatô (ſicut dixi) *Confæderatorum* Re-
" gimine, Mutuô acceptæ fuere ad Pacem iniquam valentiùs eliminandam, & in Copias, Eccleſiæ &
" Patriæ militantes, diſtributæ, in Expeditionem *Dublinienſem*, ſuô Locô fuſiùs delineatam. Quarè *Or-*
" *moniſtæ*, in hiſce Comitijs Anno 1646 dominantes, ſuam Perfidiam produnt, cùm hìc eos, qui Pacem
" illam tunc proſcripſerant, vocant *Rebelles*, ac *Proditores*. Ex eo enim colligitur, *Ormoniſtas* illos
" tunc, & ſemper hactenùs in ſua Perfidia perſtitiſſe, licèt Pax illa á Clero, Populo, Exercitibus Catho-
" licis, & Regni Comitijs, ad ineuntem Annum 1647 celebratis, rejecta fuerit tanquàm iniqua (*L*). Ex
" hoc etiam loquendi Modo colligere eſt, *Ormoniſtas* itá invitos & reluctantes Pacem illam repudiaſſe,
" ut nunquàm ejus, vel ſimilis reſtituendæ Mentem abjiecerint, licèt toties per Acta etiam publica pro-
" teſtati ſint, & juraverint contrarium.

" 34. HIC Reverendiſſimus Prælatus, de quo loquuntur, fuit Epiſcopus *Limericenſis* (*l*). Caſus autem
" hic eſt. Clerus (ut vidimus) 27 Aprilis (1648) Inducias cum *Inchiquino* contrahendas damna-

6 E " vit

(*i*) Confer *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. LII. Pag. 656.

(*k*) Videſis *Hiberniam Dominicanam* Cap. XVII. Num. LII, & LIII. Pag. 656, & 658; & *Supplementum* hoc, Num. XCIII. Pag. 881.

(*L*) Adeas *Hib. Dom.* Cap. XVII. Num. LIII. Pag. 658.

(*l*) *Edmundus O Dwyer*, de quo *Hib. Dom* Cap. XVII. Num. LXXVIII. Lit. m. Pag. 687; & *Supplementum* hoc, Num. LXXXVIII. Lit. T Pag. 876.

" vit. (*m*). Qui visâ *Concilium* ità nihil à se, nisi Clero approbante, in ea Re gerendum statuebat, ut tamen 7° Maij clanculùm certis Conditionibus illam Armorum Cessationem absolvendam definierit; & 8° Maij Commissarios ad *Inchiquinum* in eum Finem destinandos decreverit. Quâ cognitâ, Nuntius Episcopum *Limericensem*, unum ex Consiliarijs, precibus, ut se occultam illam Conjurationem, Ecclesiæ & Nationi exitialem, non celaret, Neque ipsi Episcopus totam ipsi Machinationem aperuit, ipso Nuntio Auctore Rel. Cap. 27. Ex hac autem *Ormonistarum* Criminatione colligendum videtur, *Limericensem*, posteà conversum in Arcum pravum, ipsis retulisse, non se id Arcanum Nuntio aperuisse, sed Nuntium rescivisse ut aperiret. Porrò Nuntium in *Limericensi* ad illam Conjurationem sibi communicandam premendo nedùm licitè sed etiam piè & sanctè processisse liquet. Nam non solùm Pontifex in certis Circumstantijs (sicut ex ejus Facultatibus patet) ipsi relaxandi Juramenta fecerat Potestatem, sed etiam *Limericensis* ex Secreti observandi Juramentô, a se atque alijs Commissarijs susceptô, Arcanum illud Nuntium celare non tenebatur usque adeò, ut ex promissâ Regno Fidelitate, ipsi potiùs & alijs, quorum interesset, ejus communicandi Onus incubuerit.

" 35. Eventus funestissimus posteà docuit, Nuntium sanctissimè, & prudentissimè hæc Prælatis præscripsisse.

" 36. Hæc nisi de Regimine, ad Annum 1646 mutatô, intelligere nequeunt. Verùm illius Mutationis Nuntius nunquàm Auctorem fuisse, sed unanimi aliorum Sententiæ subscripsisse, nec Nuntium, nec alios, nisi optimè in hoc se gessisse suô Locô fusius demonstravimus.

" 37. Ex Nuntij Facultatibus, suô Locô ad Annum 1645 positis, patet hanc Objectionem esse falsissimam. Reliquaque Objectio Absurditatibus, quæ meros *Ormonistas* sapiunt, scatet.

" 38. Nuntio congruisse quis dubitet, adhærere *Eugenio O-Neillo*, alijsque Rei Catholicæ Fautoribus, qui Causæ Justitiam Nobilitate, Numerô, multisque alijs Titulis *Ormonistas* antecellebant: Nec hîc aliud respondere posse video, quàm *Ormonio* plures Equites, Barones, Vicecomites, & Comites studuisse. Sed hæc Responsio nulla est, cùm in *Hibernia* notorium sit, recentiores illos Titulos eorumque plerisque tanquàm novis Hominibus, & de Corona *Anglicana* in Ecclesia *Hibernica* defendenda benè meritis collatos fuisse, proindeque alijs, qui Nuntio studuerunt Generis Splendore (*N*) atque Antiquitate milliès posthabendos. De Fortunis autem si Quæstio sit, ea erat ambarum Partium Conditio, ut *Ormonistarum* plurimi, illis Titulis gloriantes, Ostium cum attrita Lucerna consumsissent, si Bonis Ecclesiasticis, & Catholicorum Patrimonijs, in Odium Fidei confiscatis, atque in ipsos, vel eorum Majores, tanquàm Hæreticorum Stipendiarios, à Corona *Anglicana* collatis, excussi fuissent. Nuntij autem Fautores alij Patrimonia à tot Sæculis avita, sed Hæreticorum Fraudibus, & Tyrannide truncata, possiderent; alij in Odium Fidei sibi vel Majoribus extrita justô Bellô repeterent; & ambæ Fautorum ejus Partes vastissima Territoria, per Hæreticorum Technas, & Violentiam sibi erepta, vendicarent Jure adeò liquidô, ut Regni Comitia, etiam *Ormonistis* consentientibus, decreverint, nunquàm Pacem ineundam, nisi in Integrum restituerentur, sicut ex Legatorum, hoc Anno (1651) in *Galliam* ad Reginam *Angliæ*, & Principem *Walliæ* destinatorum (*n*) Monitis, quoad magnam Partem liquet. Quàm maligna, quæ sequitur, Objectio! Refutatione non indigens.

" 39. *Cer-*

(*m*) Id videre est in *Supplemento* hoc, Num. C. Pag. 889.

(*N*) Illos haud dubiè innuit Historicus *Defensor*, qui Originem rectâ duxerunt à Regibus *Hibernicis*, antè *Anglorum* Invasionem sub *Henrico Secundo* dominantibus seù in universo Regno, seù in Regni Provincijs, seù in Provinciarum Ditionibus. Hi autem quamquàm Subditi post memoratam *Anglorum* Invasionem Anno 1169, Regiô Nomine gavisi sunt, Regesque appellati ab ipsismet *Angliæ* Regibus, ut luculentèr constat ex Literis Patentibus, quibus *Henricus Secundus* memoratus Anno 1175 Negotia sua *Hibernica* commisit *Gulielmo de Burgo*, Filio *Adelmi*, quarum hoc est Exordium: *Henricus Dei Gratiâ Rex Angliæ, Dominus Hiberniæ, Dux Normanniæ, Aquitaniæ, & Comes Andegaviæ; Archiepiscopis, Episcopis, Regibus, Comitibus, Baronibus, & omnibus Fidelibus suis Hibernicis, Salutem.* Et quidem in Vim *Concordati facti apud Windsores* (nunc scribitur *Windsor*, distatque *Londinô* viginti Milliarijs) *in Octava S. Michaelis Anno Gratiæ* 1175 *inter Dominum Regem Angliæ Henricum, Filium Mathildis Imperatricis, & Rodericum Regem Conaciæ*, ut totidem Verbis refert *Rogerius de Hoveden*, Natione *Anglus*, Academiæ *Oxoniensis* Theologus celeberrimus, qui Annales *Angliæ* accuratè edidit ab Anno Christi 731, ubi Venerabilis *Beda* desinit, ad Annum 1199. Videsis *Waræum* in Disquisitionibus *de Hibernia & Antiquitatibus Hibernicis* Cap. IV; & *Hiberniam Dominicanam*, Cap. I. Num. XX. Pag. 29.

(*n*) Consulenda *Hibernia Dominicana*, Cap. XVII. Num. XCIV, & seq. Pag. 699. Hinc porrò liquet, Decanum *Firmanum* hanc Nuntij Defensionem scripsisse Anno 1651, unô nimirùm post *Parisijs* editum *Philopatrem Irenæum*.

" 39. CARMELITARUM Ordinem vocant duos Nebulones, ejusdem Ordinis Alumnos, dignos qui ad
" Triremes damnarentur, sicut superiùs ostendimus.

" 40. SI Nuntius quod hìc dicunt procurasset, optimè fecisset, procurasse autem non alibi quàm hìc
" reperio. Quare Fidem non habeo.

" 41. IPSORUM Personas offensas fuisse nonnisi hìc lego. Quarè nec hìc etiam *Ormonistis* Fidem
" habendam censeo, addens dignos fuisse, qui Verbis & Verberibus exciperentur.

" 42. NUNTIUS nunquàm Nationem à sua in Regem quàmlibet Hæreticum Fide, nisi in Ecclesiæ,
" & Religionis Catholicæ Præjudicium, proindéque in Animarum Damnationem redundante, abducere
" conatus est Nec contrarium unquàm probarunt Adversarij, nec in æternum probabunt (*o*).

" 43. HÆC omnia Mala, longéque plura, demùmque Ecclesiæ, & Nationis Excidium, ipsis *Ormonis-*
" *tis* imputanda esse ex Narrationis Serie constat.

" ALIA in præfatis Accusationum Capitibus, Nuntio objectis, continentur, quæ ex antecedentium, &
" subsequentium in hac Historica Rerum Lectione, tanquàm propriò Pondere corruent. Nonnullaque,
" ibidem habentur, quæ Mihi alibi non occurrunt, quibus nullam planè Fidem habendam esse, colli-
" gendum est ex aliorum Capitum Refutatione. Credere enim par est, eos, quos tot Mendaciorum Ma-
" culis in alijs pene omnibus Capitibus notatos videris, in reliquis me latentibus, quæ paucula sunt, simi-
" li calumniandi Libidine fuisse abreptos, præsertìm cùm in tota hac, quæ ipsis cum Nuntio intercessit
" Contestatione, Mendacia Mendacijs, Fraudes Fraudibus, & Calumnijs Calumnias accumulaverint, ut
" suam Nuditatem, instar Veteris *Adami*, aliquot Ficûs Folijs velarent (*Gen.* 3), genuinos illorum su-
" orum *Anglo-Hibernorum*, qui Reginæ *Elizabethæ* in Ecclesiæ Præjudicium militaverant, Hæredes, &
" Imitatores."

CXII. POST recensitas Redargutiones prosequitur Historicus Defensor, *Dionysius* nempè *Massa-rius*, Decanus *Firmanus*, in sæpè laudata *de Legatione Hibernica* Historia in hunc Modum.

" PRÆTER præfatam Epistolam, & Accusationum Capita, ad ipsum Nuntium Pseudo-Comitiorum
" Nomine directa, invenio aliud Actum, eorundem Nomine anglicè editum, nunquàm sine summo Hor-
" rore legendum, quod *Philopater* latinè in Medium producit his Verbis"—Verba ex *Philopatre* in ex-
" tensum exhibet *Hibernia Dominicana* (*p*), post quæ sic animadvertit Decanus *Firmanus*——" Idem
" Philopater hoc sceleratum Edictum affirmat, directum fuisse ad *Galviæ Prætorem, Notarium, annuos*
" *Vicecomites, Principem Juventutis, omnesque & singulos Galviæ Urbis Cives*, ut & ad reliquos Fæde-
" ratos Catholicos, aliosque omnes, quorum interest, per universum *Hiberniæ* Regnum. Poriò tradit
" Nuntius, hæc Acta etiam Prætori *Galviensi*, recens creato, fuisse a Comitijs missa ut ea sibi intimaret,
" eumque respondisse, Se (Prætorem) Officiò illò non functurum. Nuntius tamen etiam anteà signifi-
" caverat Se ex Regno discessurum ; & ex altera Parte *declaravi* (inquit) *omnibus, Me Discessione super-*
" *sessurum usque ad ultimum. quæ in Comitijs facienda essent, Deliberationum Articulum, & donec Mar-*
" *chio* (Ormoniæ) *restitutus esset. Idque ut mea Discessio ex una Parte appareret spontanea, quandoqui-*
" *dem ipse meâpte Voluntate statuerim ; & ex altera Parte videretur coacta, quòd Confæderatio præfici-*
" *endo sibi Hæreticum, se dissolvebat*. Sic ipse. Qui etiam 17 Novembris 1648 Cardinali *Panzirolo* No-
" tis secretis *Galviâ* scribens ; *Persisto* (inquit) *in discedendi Cogitatione, licèt Biduò elapsô D. Eugenius*
" *Rationes significaverit, ob quas non discederem, quòd ea Catholicorum Pars, quæ bona est, Animum fun-*
" *ditùs despondèret, magnumque Causæ Præjudicium fieret. Ego verò statuo (si Mihi successerit) ipsi de*
" *novo significare meas Rationes, & si (quod spero) Victoriam reportaret, Negotium tamen in longum itu-*
" *rum, ut intereà dignô Modô morari nequeam, cùm altera Pars Regimine gaudeat, & in unum Corpus*
" *coalescat. Hæc autem licèt multò major sit, haud tamen sicut alterà Vice in unum convenire possit, nec*
" *se ad hoc opponere cum Dominio*, Sic ipse. Et posteriùs, nempè 29 Novembris 1648, eidem Cyphris
" scribens : *Non* (inquit) *possum resistere Literis, quæ apud Me mittuntur à toto Regno, exhortatoriæ ad*
" *non abscedendum, quarum nonnullæ sunt quæ Mibi Scrupulum ingerunt, quasi nollem etiam Carcerem*
" *in Religionis Opem tolerare. Verùm spèro, quod Me potero defendere ad istud Tribunal, cui soli sub-*
" *sum. Interim Eminentiæ Vestræ fateor Metum, ne ad Incitas, atque extremam Inopiam redigerer,*

6 E 2 " *Mibi*,

(*o*) Contraria Nuntij Declaratio coràm Comitijs Generalibus videnda est in *Hibernia Dominicana*, Cap. XVII. Num. XLV. Pag. 651. Confer *Supplementi* hujus Pag. 879. Lit. d.

(*p*) Cap. XVII. Num. LXXVI. Pag. 685.

" *Mihi forsan esse præcipuam absciendi Rationem, cum viderim Comitem Glamorganiæ (q) tantoperè* " *vilipensum cùm Inopiâ laboraret.* Hæc idem.

De præfatis autem Pseudo-Comitiorum Actis ter horrendis ad eundem Cardinalem Notis Arcanis ultimò " Octobris 1648 scribens: *Expecto* (inquit) *mandandam Typis Declarationem, adversùs Me factam,* " *cum Delictorum Capitibus duodeviginti* (r), & *Epistolâ, quâ moneor esse paratus ad proficiscendum Romam, quò super iisdem Me defendam* (s). *Ea, quæ Suæ Sanctitati istic exhibita fuerant, inter alia* " *Delicta comprehenduntur, ut liqueat hæc omnia esse Acta ejusdem Digbæi* (t), & *Marchionis Ormoniæ* " *ad eorum Appulsum edita.* Sic ibi. Cùm autem expectasset, ut præfata Delictorum ipsi imputatorum, " & ad se anteà missorum Capita, juxtà Comminationem, à Comitijs in sua Declaratione superiùs positâ " factam, Typis mandarentur, atque in Lucem ederentur, supradictô Die 29 Novembris Cardinali jam " dicto Notis pariter secretis scribens: *Nunquàm* (inquit) *Querelæ istæ, & Literæ adversùs Me Typis* " *vulgatæ fuere.* Hæc ibi. Et pauculis Lineis interjectis: *Non* (inquit) *omitto Eminentiæ Vestræ subjungere, Rem Mihi videri valdè stupendam, quòd visô, Laicos meæ Auctoritati Vim intulisse, & statuisse, ne quis Mihi obtemperaret, non constet octo Episcopos, qui Comitijs intersunt, ne minimum quidem* " *fecisse Actum contrarium, nec ex Civitate* (Kilkenniensi) *discessisse, nec in oppositum protestatos fuisse,* " *nec Se Suæ Sanctitati, nec Mihi per Literas defendere hanc Actionem, Exemplô Lusitaniæ affirmantes,* " *Cardinalem Pallottam* (u) *ibi fuisse compulsum fugere; contrusô in Carcerem ejus Auditore. Quem* " *Casum cùm haud probè sciam, solùm Mihi superest, ut ipsis Gratias habeam, quòd eorum Opinione Me* " *tanti Meriti Prælato comparaverint.* Hactenùs Nuntius.

CXIII. Ut nihil prorsùs prætermittam hanc ad Rem spectans, quod in meas Manus *Florentiæ* incidit, præsertìm de D. Nuntij Defensione, placet in Medium hic Loci afferre Exemplar Epistolæ, quam laudatus Nuntius, tribus Mensibus post suum ex Hibernia Discessum, ad Reverendissimum P. Præpositum Generalem Societatis *Jesu* italicè scripsit, in Itinere versans, *Romam* nempè regrediens, quamquè legi Anno 1770 in Libro *Epistolarum Originalium* Tempore *Legationis* hujus *Hibernicæ*, in sæpè dicta Bibliotheca Illustrissimi D. Marchionis *Rinuccini* asservatô, Tenoris sequentis;

" Al Padre Generale de Gesuiti (*E*).

" Gallione,

(q) *Eduardum* nempè *Somerset*, Comitem de *Glanmorgan*, ceù Marchionis de *Worcester* Filium Majorem, Natione *Anglum*, Religione Catholicum. de quo *Hibernia Dominicana*, Cap. XVII. Num. XLVII. Pag. 652.

(r) Octodecim igitur Capitibus comprehendebantur Accusationes contrà Nuntium à Comitijs Generalibus factæ, quas tamen *Philopater Irenæus* ad viginti extendit, ut ex nuper dictis liquet.

(s) Epistolam istam legere est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LXXV. Pag. 681.

(t) *Kenelmi Digby*, Equitis Aurati, quem *Henrietta-Maria*, Regina *Angliæ*, consentiente Rege *Carolo* I, ad *Innocentium* Papam X miserat, ut nuper ajebam in hoc *Supplemento* Num. LXXXIX. Lit. e. Pag. 878. Lit. e.

(u) *Joannes Baptista Pallotta, Picænus, è Calderola, Evangelistæ Cardinalis Cusentini ex Fratre Nepos . . . à Paulo V utriusque Signaturæ Referendarius, a Gregorio XV Ferrariensis Vicelegatus, ab Urbano VIII Lusitanicus Collector renunciatus, summa cum Laude semper Munus gessit suum. Romam à Lusitania ab eodem Urbano revocatus, Urbis Prætor, deindè Archiepiscopus Thessalonicensis, & ad Ferdinandum II Cæsarem Nuntius extraordinarius constitutus, mirâ Prudentiâ, fortique Animo impositum sibi Onus, suique Principis Dignitatem sustinuit. Dum tali Legatione fungeretur, Anno 1629 Cardinalium Collegio adscribitur, ac primus inter Germaniæ Nuntios ab ipso Cæsare purpureo ornatur Pileolo. Presbyter Cardinalis præfuit primò Ecclesiæ S. Sylvestri de Capite, deindè S. Petri ad Vincula, tùm S. Mariæ Transtyberim, demùm S. Laurentij in Lucina. Cardinalis Episcopus Albanensi Diœcesi præfuit, mox 11 Octobris 1666 Tusculanæ, Legationem Ferrariensem ab Annonæ Caritate difficillimis Temporibus servavit incolumem. Sine Populorum Incommodo annuos Apostolicæ Cameræ Reditus multùm auxit, præsertim in Civitate Comaclio, cui, Canali quodam expurgatô, qui ab ipso Cardinali Nomen sortitus est, Aerem reddidit salutarem. Lauretanæ Domûs, ac Deiparæ Virginis amantissimus, Templum S. Mariæ Lauretanæ cum Collegio, & Xenodochio pro Picænis extruxit, ejusque Studiô, ac Diligentiâ Romæ quotannis Translationis Lauretanæ Domus Memoria magno celebrata est Apparatu. Obijt Romæ 23 Januarij 1668, Ætatis suæ 74, eâdem Horâ, eodemque Die, quo in Lucem venerat.* Verba sunt Synodi *Tusculanæ* 1765 in Appendice Pag. 199——Hujus autem Patruus, prælaudatus *Joannes-Evangelista Pallotta*, Archiepiscopus *Cusentinus*, creatus fuit Cardinalis à Sixto V Anno 1587. Episcopus *Portuensis* defloruit *Romæ* Anno 1620.

(E) Is fuit Rmus P. *Vincentius Carafa*, Neapolitanus, denatus Mense sequenti, nimirum 8 Junij 1649. Cui sub Finem ejusdem Anni successit Rmus P. *Franciscus Piccolomineus*, Senensis.

"Gallione, 19 Maggio 1649.

"Un Mese prima che jo partissi d'Irlanda, sbarcò in Galvia il Padre Verdier, inviato da Vostra Pater-" nità Reverendissima per Visitatore, e venuto subito da Me mi portò non solo la Lettera a Me diretta, " ma volle communicarmi ancora L' istruzioni, che aveva da Lei. Jo per renderlo informato di quan-" to m' era occorso con quei Padri della Compagnia, gli diedi in Restretto la Sostanza degl' aggiunti Ca-" pi, e poi l' esortai à non portarsi à Kilkennia, ma prendere L' informazione da ogni altro Luogo, per-" che in quella Città, dove resideva il Concilio, e tutta la Massa di quei, che s' erano alienati dalla mag-" gior Parte Ecclesiastica, averebbe corsi Risico d'esser in piu Modi impedito, e forse minacciato come " s'era fatto ad altri. Non gli parve in questo di seguitare il mio Parere, ma si fu condotto dai Padri, " che vennero ad invitarlo fino a Galvia, e gli mostrarono ogni Sorte di Confidenza, e di buon Tratta-" mento. Se il Successo riuscisse come jo giudicai, non dovrà in Parte negarlo il Padre Verdier, che " al Ritorno mi mostrò L' originale dell' inclusa Lettera (e) scrittagli da quei Vescovi, che sono stati " Causa di tutta la Commozione, nella quale non solo si vedano gli' Artifizj usati per intimidarlo, ma " resta senza Controversia provato che li Padri sono stati la principal Causa di tutto, giache li Vescovi " asseriscono esser commune frà loro ed essi il Titolo della Causa.

"E veramente se jo avessi preteso altro dai Padri del Negozio della Tregua, che la sola Indifferenza, o " Silenzio del loro Parere, finche il Punto fosse dichiarato da Nostro Signore, o che frà tanto presumes-" sero per Me, e per L' aderenza di quasi tutta la Chiesa d' Ibernia, mi contenterei di scusargli di quan-" to hanno fatto; ma il vedere, che senza prima scrivermi una Riga, o porgere un' Aviso, o Averti-" mento, senza venire uno di loro da Me, in Somma senza un minimo Cenno, il Padre Malonio (F), ed " i suoi Seguaci si dichiararono Capi e Conseglieri dell' Opposizione contraria, sottoscrissero Libri, in-" pedirono L' osservanza degli Interdetti, e simili altre Cose. Si contenti Vostra Paternità Reverendis-" sima, che jo si assecuri di non aver mai veduto, e forse non letto una simile Novità, la quale accresce " la sua Forza dal sapersi per tutto il Regno, che jo nel medesimo Punto per servire alla Compagnia " avevo terminato L' acquisto della Chiesa Abbaziale di S. Giovanni di Kilkennia per quei Padri, non " ostanti tutte le Opposizioni dei Canonici Regolari, ai quali l' aspetta, e dato alle Compagnia il Possesso " della Chiesa di S. Pietro in Waterfordia, repugnante il Vescovo, e l' uno, e l' altro Clero.

"Queste Circonstanze farrano credere facilmente à Vostra Paternitá Reverendissima, che sotto " un Negozio cosi strano possa esser occulto qualche altro Fine, e son certo che la molta sua Prudenza " facilmente ancora si ritroverá, perche dal vedere che li Padri delle Famiglie antiche d'Irlanda, e delle " Provincie non Inglesate, benche di minor Numero, sono stati discordi dagli altri, e per quanto hanno " potuto hanno ubbidito á miei Ordini, et apparirá ben presto, se qui si deve ascrivere il Fatto alla Cos-" cienza e Dottrina religiosa, o' a qualche altro Motivo, et in Somma se il Negozio è stata Caritá, o " Fazione, frà quali Padri non lasciarò di far Menzione del Rettore di Limerick, che non volse ubbedire " agli Ordini di Padre Malonio, ma si parti dalla Casa, del Rettore ancora di Waterfordia, e d' altri, " che adesso non mi sovengono.

"Jo spero a Bocca di avere a ponderare à Vostra Paternitá Reverendissima alcuni Particolari del " Ragionamento, che il Padre Malonio mi fece quando jo mi dolsi del suo Modo di procedere, e le " farrò conoscere dove è arrivata L' Animositá di quest Uomo.

"In tanto come jo non ho avuto altro Fine, che di fare apparire questa Veritá a Nostro Signore, " et à Vostra Paternitá Reverendissima, cosi son contento d' averlo fatto, solamente rimettendomi nel " resto alla pia Prudenza di governarlo conforme i Sensi di quella Bontá, che gia riconosce in Lei ogn' " uno che tien Notizia della Persona. A me resta di piangere che gia la Confederazione Cattolica e fatto " il Dominio d' un Eretico, che gia la Momonia é posseduta da un Calvinista, che giá i Vescovi e Paro-" chi Protestanti comminciano á smembrare in suo Prò L' entrate ecclesiastiche, e che se questi Principj " seguiteranno á Proporzione, il Regno farrá perso, et il Padre Malonio con i suoi n' averá la maggior " Parte della Colpa. Tolga Iddio L' augurio, e conceda á Vostra Paternitá Rma tale Augmento di Sani-" tá, e di buone Operazioni nei suoi Figli, che non solo altrove, má nell' Ibernia ancora si provi con " Giubilo della Cristianitá un' estrordinaria Ricompensa del Male, che si é fatto. Et jo baccio affettuosa-" mente le Mani &c.

Sub Finem istius Epistolæ in suprà recensito Epistolarum Libro, legere est sequentia Verba, item italica. "In

(e) Epistolam istam inclusam, neque Exemplar ejus, videre est in præfato Libro Epistolarum, asservato in Bibliotheca *Rinucciniana*, aliàs eam in præsentiarum exscriberem.

(F) *Gulielmus Malone*, Superior *Jesuitarum* in *Hibernia*.

" In una Istruzione data dal detto Nunzio al Padre Don Giuseppe Arcamoni, Teatino, suo Confes-
" sore, si legge all' Articolo 5°.

Far partire il Padre Malone, Provinciale dei Gesuiti, come il Padre Generale aveva ordinato al Visitatore, ultimamente mandatovi, il quale non ha voluto eseguirlo dubitando di non far peggio. E questo perche il Provinciale si è dichiarato più degli altri per la Tregua con Incoquin (Eretico Famoso contro i Cattolici), e commandato à tutti i suoi, che non osservassero L' Interdetto.

CXIV. Pag. 689. Post Epistolam D. *Nicolai French*, Episcopi *Fernensis*, & *Nicolai Plunkett*, Equitis Aurati, ad D. Nuntium, adde—Ex Animadversionem in hanc Epistolam ex saepè laudata de *Legatione Hibernica* Historia, *Florentiae* in Bibliotheca Marchionis *Rinuccini* asservatâ.

" Multa continent hae Literae hîc refutanda, nisi jam superiùs refutata fuissent, quae prop-
" tereà hîc Loci non refuto, ne earundem Rerum Repetitione Lectorem Taedio afficiam. Nonnulla alia
" breviter tango.

" 1°. Dicunt in Comitijs, quibus supervenerunt, fuisse duos Archiepiscopos, & Episcopos decem.
" Certum autem est, quod superiùs vidimus, Comitijs antè eorum Adventum non nisi Octo Praelatos inter-
" fuisse, à Regni Clero, & Nuntio, ex quo Censurae Mense Majo fulminatae erant, semper alienatos,
" quibus *Fernensis* tanquam nonus (f) adhaesit, & ipsum, atque eorundem Praesidem factum, ut deci-
" mus, & undecimus, nempè Archiepiscopus *Cassiliensis*, & Episcopus *Waterfordiensis*, paulò accesse-
" rint, praeter quos non reperiet duodecimum, praeterquàm *Duacensem*, quem ex ipsius Verbis 17
" Novembris 1653, *Londinô Romam* ad *Massarium* (g) scriptis, & superiùs laudatis, liquet, Pace jam
" conclusâ, pridie quàm promulgata esset, ex *Hispania Kilkenniam*, ubi Comitia illa celebrarentur,
" advenisse.

" 2°. Ex Ordinum Regni Consensione in illa Pace contrahenda validum Argumentum conficere sibi vi-
" dentur. Verùm Comitia illa ex *Ormonistis*, & Haereticis, omnem suffragandi Libertatem praeripientibus,
" compacta fuisse jam ostendi, & notorium est, ipseque *Fernensis* in sua Apologia, *Romae* 1653 tradita,
" ingenuè fatetur. (G).

" 3°. Dicunt, eô Tempore Pacem ferire, vel *Hiberniam* perdi necessarium fuisse, & ipsam
" Religionem periclitari. Verùm illam Pacem Nationi, & Religioni fuisse exitialem Experientia
" docuit, & ipse *Fernensis* ad se conversus in praefata Apologia testatur, & aliundè est longè certissimum.

" 4°. Haec omnia (inquiunt) nempè Functiones, quibus ab invisendo citiùs Nuntio praepediti essent,
" spectabant ad Securitatem Religionis, Vitarum, & Fortunarum, quod usque adeò à Vero aberrat, ut
" potiùs spectarint ad *Ormonistas*, *Ormonium*, & alios Haereticos, in Throno collocandos, adeoque ad
" Religionem, Clerum, Fautoresque totô Regnô primùm deprimendos, deindèque exterminandos.

" 5°. *Si quidpiam* (inquiunt) *Timore, aut amore Potestatis humanae à Nobis perperàm factum fuit,*
" *severè Nos plectat Potestas divina.* Cujusmodi Imprecationem (ut semel dicam) in *Fernensis* Literis
" crebram lego nimiâ Confidentiâ (ut videtur) frequentatam, cùm difficillimum sit Hominibus, etiam
" Sanctis, penetrare in piam Cordis Intentionem, & certò scire quô Spiritu ducantur.

" 6°. Hac Pace Pietatem non-proscriptam asseverant, quod quàm falsum sit, Num. 4 tetigi, &
" superiùs fusiùs demonstraveram.

" 7. Quod Pax favorabilior non fuerit, id asserunt non Sibi, sed illis Vitio vertendum, qui
" Hiberniae Unionem lacerarunt. Quo loquendi Modo omne Regni Infortunium tacitè in Nuntium, &
" ô Clero Populoque Partes ipsi adhaerentes, ut videtur, refundunt. Quod quantùm Piaculum sit, &
" quot quantaque hoc unô eorum Peccatô Peccata involvantur, ex Narrationis Serie, & ex ipsa *Fernen-*
" *sis* Apologia, jam memoratâ, patet.

" 8°. Optarunt Censuras aut nunquàm fulminatas, fuisse, aut citò extinctas. Quibus Verbis
" Nuntium, & Praelatos, Censurarum Fulminatores, ipsasque Censuras occultè redarguunt, cùm tamen
" illi prudentissimè sanctissimèque Se gesserint.

" 9°. Expectant à Nuntio Literas, ejus Benevolentiae redintegratae Obsides. Verùm Nuntius
" quantoperè ipsis succensuerit, inferiùs videbimus.

" Denique hujus Epistolae Apographum *Ormonistis* traditum fuisse video in Nuntij, Partiumque
" ejus

(f) Novem duntaxàt interfuisse Antistites liquet ex Epistola eorum Encyclica ad suas respectivè Dioeceses, in *Hiber. Dom.* Cap. XVII. Num. LXXVIII. Pag. 687 videndâ.

(g) *Dionysium* scilicet *Massarium*, Decanum *Firmanum*, Nunciaturae Hibernicae Auditorem, atque Historiae istius Auctorem.

(G) Apologiam istam videbis Num. seq.

" ejus Contumeliam, usque adeò ut *Philopater Irenæus*, *Ormonij* & *Ormonistarum* Apologista, eam " suis *Vindicijs Catholicorum Hiberniæ* (*b*), apud Urbem damnatis, inseruerit, tanquàm copiosissimam " gravissimorum Argumentorum, quibus pro *Ormonio*, atque *Ormonistis* patrocinari conatur, & Nun- " tium, ejusque Partes calumniatur, Officinam. Heu! quantoperé Nationis, & Religionis Excidium " maturavit hujus Episcopi *Fernensis* (nam Plunkettum Virum Laicum haud adeò desciviſſe miror) & " illorum aliorum Prælatorum, quorum alij non Inducias, sed hanc Pacem iniquiſſimam, alij etiam " Induciarum Conjurationem promoverint, pudenda ad *Ormonistas* & Hæreticos Defectio, citrà quam " alij *Ormonistæ* nunquàm prævaluiſſent, cùm eorum Factio horum Antistitum Authoritate steterit, " secùs á plerisque deserenda, & proprio Pondere corritura. Quare ausim affirmare, omnes Hæretico- " rum Pseudo-Episcopos, & Ministellos, Centum retrò Annis in *Hibernia* coaxantes, haud adeò, ac " hos Antistites Catholicos, Religioni, & Pietati præjudicaſſe. Hi enim magnâ apud Populum Catho- " licum Fide valentes, nec alium Scopum quàm Nationis & Religionis orthodoxæ Bonum suis Molitioni- " bus prætendentes, facili Negotiô Multitudini Fucum fecerunt; illi verò Nebulones apertô Marte, & " depositâ Larvâ Hæresim intrudere conati, Oleum pené & Operam perdiderant, usque adeò ut mani- " festi Toxici Errore *Hibernos* in Fide constantiores reddiderint. Porrò anté alios ingentem Mihi Stupo- " rem *Fernensis* peperit, qui tantô ad Annos superiores Zelô flagrare visus erat, ut omnes in Sui Admi- " rationem rapuerit, cujusque Tractatus latiné compositus, & suâ Manu propriá exaratus usque in Diem " hunc extat in Nuntij Archivis, superiùs ad Annum 1646 in Medium productus, quô docemur quanto- " peré in hac ultima Pace cum *Ormonio* accelerandâ á sua ipsius Sententia receſſerit, & adeò sibi parùm " constans, ut Judicij Inopiâ laboraſſe videatur.

" In Literis ad Nuntium tunc in *Hibernia* scriptis lego creditum fuiſſe, *Fernensem*, & *Plunkettum* " reipsá Nuntium *Galviæ* convenire noluiſſe, sed præclaros illô Itinere egiſſe simulandi, & diſſimulandi " Artifices, ut ex una Parte *Galviam* anté Nuntij Diſceſſum non pervenirent, & ex altera haberent " undé se illi purgarent. Quidquid autem sit de eorum Mente, Episcopus *Imelacensis*, Nuntio fidiſſi- " mus (*i*), quem illi hic atteſtantur, eidem Nuntio 6° Martij in Continentem inter alia scripsit, illos Se " in Socium aſſumptô, in Fines, ab ipsis eorum Epistolæ insertos, Iter illud suscepiſſe, & tertio ab " Urbe *Galviensi* Lapide unà Tres didiciſſe, Nuntium eodem Mane solviſſe. Sed planè miror quâ Fronte " illi Duo Nuntio se præsentare cupierint, cùm pro certo habendum sit, Pace illâ cum *Ormonio* contractâ " factum, ut Nuntio Hiberniâ exeundum fuerit. Quarè quotquot *Ormonium* tunc in Throno colloca- " runt, reipsâ Nuntium Regnô exploserunt, licèt ille per Prudentiam non expectarit, ut ultima Sibi " Vis inferreretur. Porrò Lectorem rogo, ut hìc ipsius *Fernensis* Apologiam ad Annum 1653 positam " legat."

CXV. Sane istam Episcopi *Fernensis* Apologiam legi in sæpiùs recensita Bibliotheca *Rinucciniana*, & quidem Historiæ eidem *de Legatione hibernica* insertam, prolixiorem tamen quàm ut hic Loci in integrum exscribatur, Volumen quippè impleret. Nihilosecius in Medium adducam sequentia ipsius Verba, opportuna planè, quanqàm longiuscula, Quinque Sectionibus, ut in ipsamet *Apologia* numerantur, comprehensa. Præmiſſis igitur octodecim Sectionibus, prosequitur.

" 19. Expedit, ut liberem Me, Collegamque meum (*Nicolaum Plunkettum*) novâ Calumniâ. " Nam dictum est, Nos spreviſſe Excommunicationem Illustriſſimi D. Nuntij, latam contrá adhærentes " Suspensioni Armorum initæ cum *Inchiquino*. Quod quàm alienum fuerit á Mente nostra, testari pos- " sunt, qui Nos audierunt. Ut hanc Invidiæ Sagittam, in Nos rejectam, repellam, sciendum est, Nos " dixiſſe, & scripsiſſe, Censuram illam extimescendam, & non contemnendam. Ego verò omnes Me " consulentes super illa Re adhortatus sum ad petendam Absolutionem; talemque illi Censuræ Reveren- " tiam detuli, quod abstinuerim celebrare in Ecclesijs, & Oratorijs interdictis, quod & feci in Oppido " *Roſſipontis* meæ Diœcesis. Insuper rogati vehementer obligare Nos cum alijs Regni Commiſſarijs ad " Prosecutionem Appellationis interpositæ, non annuimus.

" 20. Quod non citiùs conati fuerimus adire a Pace contracta Illmum D. Nuntium, Rationes dedimus in " quadam Epistola à Me, & Collega meo ad illum exaratâ ultimô Februarij ejusdem Anni Secundùm Sty- " lum

(*b*) Veriſſimum hoc eſſe ex eo liquet, quod ex *Vindicijs* istis Epistolam illam ipse deprompsi, ut videre est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LXXIX. Pag. 688. Verum *Philopater* non exhibet Episcopi *Fernensis* Apologiam, mox memoratam iri. Sane, ut ingenuè fatear, id præstare nequivit in *Vindicijs Catholicorum Hiberniæ*, impreſſis *Parisijs* Anno 1650, benè tamen in *Annotationibus in Joannis Poncij Librum, cui Titulus Vindiciæ eversæ*, impreſſis ibidem Anno 1654.

(*i*) D. Fr. *Terentius O-Brien*, Ordinis Prædicatorum, Episcopus *Imelacensis*, de quo plura dicebam in *Hibernia Dominicana*, Cap. XIII. Num. LXVI. Pag. 488.

" lum veterem (*k*). Et bene Viris integerrimis compertum est, Nos tunc Temporis omnem in eo Operam collocasse, ut Duces Religioni fideles non exauthorarentur: Vel hoc unum erat illâ Constitutione dignum, quod Arcem *Duncannon*, Petram Regni fortissimam, servaverimus in Manibus Capitanei *Thomæ Roche*, Viri fidelissimi, qui aliter eam amisisset. Unum Nobis infeliciter accidit, quod *D. Plunkettus* illo Die, quo exire statuimus (& haud dubiè tunc exeundo tempestivè venissemus ad suam Dominationem Illustrissimam) missus fuerat *Kilkenniâ* à D D. Commissarijs ad *Ormonium* ad Villam *Carrickæ* (*L*) circâ Tractationem gravissimi Negotij: Quò reversô statim arripuimus Iter versùs *Galviam* meliori Animô quam Fortunâ, quia eôdem Die solvit in altum Illmus D. Nuntius, quò Nos venimus ad tertium versùs Urbem illam Lapidem. Hic etiam patimur virulentam Calumniam. De quibus dictum est, quod ex Industria Tempus in Via consumpsimus convivando, ut non citiùs attingeremus illam Civitatem, quàm Sua Dominatio Illustrissima discederet de Regno. Judicet Deus inter Nos, & horum Hominum Cogitationes.

" 21. Verum hæc omnia (ajunt aliqui) non liberabunt Culpâ *Fernensem*, & *Plunkettum*, tempestivè admonitos per Viros Fide dignissimos de Dolo corruptorum Hominum, *Ormonium* Patriæ, & Pietati, anteferentium. Quarè itá admoniti non sunt protestati contrá Scelera, & Fraudes factiosorum? Quarè non incenderunt omnes ad continuandam *Confœderationem*, & auscultandum illi de Pace illa Tractationi? Quarè non excitarunt Catholicum Militem ad Arma capessenda contrá Authores Malorum in Patria? Et respondeo Ego: Quarè inermis Homo non occidit armatum? Quarè Medicus non sanavit mortuum? Et *Fernensis*, & *Plunkettus* non dealbarunt Æthiopem? Quod in Nobis erat fecimus, Preces effudimus, & obsecravimus illos de *Supremo Concilio* ad Humilitatem pro obtinenda Absolutione, ut Regnum redderetur tranquillum, & Populus pacatus (quo *Confœderati* divisi commodè uniri possent, & Pacis Tractatus impediri). Sed omnia in Vanum, illis hoc facere omninò respuentibus, & confidentibus in Appellatione interposita.

" 22. Non latuerunt Nos omninò perversorum Dolus, & Artificia, sed Mala, quæ non potuimus curare, patienter pertulimus, Pacem tanquàm minus Malum permittendo, cum penès Nos non erat illam evitare. Quod si nolunt Homines Mihi Fidem adhibere, Mihi erit Conscientia pro Mille Testibus, quod Studio *Ormonij*, Viri hæretici, nihil fecerim in illo Negotio, nihil Invidiâ Illustrissimi D. *Rinuccini*, nihil Spe Bonorum, proprijque Commodi. Quidquid feci, bonâ Fide feci, & pro Bono Patriæ meæ, & Religionis. Verùm experti sunt omnes boni, cum ingenti Animi Dolore, Civitatum, Ecclesiarum, ac totius Patriæ Perditionem, Pacem illam evasisse Populo, & Religioni nimis funestam, Hoste feroci & acri (dum Milite & Pecunijs vallatus nihil defendit *Ormonius*) universum Regnum brevissimò Spatiò debilitante, & (Catholicis durante Octennij Bello stantibus fortiterque pugnantibus) Ruinam operante, ac suffodiente ea, quæ Christi sunt, & quæ Dæmonis ædificante. Post hoc Malum, Suspirijs, & Planctui uberrimo Locus erat, non Consilio, aut Remedio. Nam omnes infixi sunt in Limo profundi, non invenientes Substantiam. Verùm quis prævidere valuit irati Dei, abscondentis in Monte Sancto Æternitatis arcanum hoc Consilium ab Hominibus, severam Sententiam, & Fulmen, quod cecidit? Sed illi, qui consultò *Ormonium* è *Gallijs* vocarunt in *Hiberniam* ad Imperium, quod erat grande Piaculum (hinc enim Radix in illa Natione Malorum omnium, hinc Fons omnium Miseriarum, hinc imposita Viris probis Necessitas multa Mala tolerandi, hinc Semen omnium Discordiarum) præparent Se ad respondendum Deo pro sanctâ Religione labefactatâ, Patriâ perditâ, Libertate eversâ, tot Millibus Animarum in Exilium ejectis, & pro tanto Profluvio christiani Sanguinis. Videant ad quem tandem Exitum pervenerunt abstrusa eorum Consilia, & qualiter contabuit humana Sapientia. Hæc hodiè vident ipsi apertis & madidis Oculis, & nimis serò, in extremis Regionibus profugi, spreti, & vastissimis Hæreditatibus spoliati. Hoc vident Regni Præsules Ecclesijs ejecti, Domi in Solitudinibus, & Montibus errantes, & Foris á dilectis Gregibus avulsi, gementes, & inconsolati. Hoc videt & inconsolabiliter dolet catholica, & miserima *Hibernia*, sub cruentato Hostis Gladio incurvata.

" 23. Hæc Mihi scribenti æstuat Doloris Affectus, & currunt Lachrymæ, quod unquàm steterim in Cætu consultantium de *Fædere* tám exitiali, licét innocenter ibi fuerim bonâ Mente, & bonâ Fide. Quod si contrá Prudentiam erratum est, peccavi, non ex Malitia, sed ex Ignorantia, & Erroris facilior est Venia. Quod si Innocentiæ non erit Locus, sed opprimor falsi Criminis Invidiâ, Deum immortalem, qui prima Veritas est, in Testem voco Veritatis, quam scribo, Me semper vixisse summâ Fide versùs Sanctam Sedem, omnesque ejus Ministros in illo Regno; sanctæ Religionis Negotium, omni

" Locô,

(*k*) Eam legere est in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num LXXIX. Pag. 688.

(*L*) Scilicet *Carricka-Super-Suirum*, de qua videsis *Hiberniam Dominicanam* Pag. 210. Lit. c & Pag. 685. Lit. y.

" Locò, & Tempore, pro Viribus curantem ; & nunquàm scienter abijsse in Consilio impiorum, aut " stetisse in Via Peccatorum illorum, qui charissimam Patriam meam, & Religionem everterunt. In " hoc etiam cum *S. Paulo* me consolari volo, quod in meliorem Mundum eundem est *per Gloriam & Ignobilitatem, per Infamiam & bonam Famam* (*l*)."

CXVI. PAG. 690. Lin. 30. Lege, & adde ut sequitur——Nihilominùs tandem aliquandò, Anno scilicet 1665, idem *Alexander* VII, Pontifex Maximus, *Hibernos* ab ea Censura absolvit, impositâ ipsis Pœnitentiâ salutari, ut disertè refert Eques *Waræus* in Annalibus suis ad prælibatum Annum 1665. En autem ipsasmet Literas Apostolicas (*m*).

" Venerabilibus Fratribus Rapotensi, Leghlinensi, Clonfertensi,
" & Corcagiensi (*n*) Episcopis, & eorum cuilibet.

" ALEXANDER PAPA VII.

" Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" SEDES Apostolica, pia Mater, recurrentibus ad eam post Excessus cum Humilitate Filijs, pro" pitiam se præstare consuevit, & benignam. Cùm itaque Bonæ Memoriæ Joannes Baptista, dùm vi" veret, Archiepiscopus Firmanus, tunc Temporis Apostolicæ Sedis in Regno Hiberniæ Nuntius Extra" ordinarius, cum Delegatis Archiepiscoporum Regni prædicti, varias ob Causas, multos tàm Ecclesiasti" cos & Regulares quàm Sæculares excommunicaverit, & aliquot Civitates Ecclesiastico subjecerit In" terdicto. Sicut autem accepimus, plures ex Personis, ut prædicitur, excommunicatis Sibi Absolutio" nis Beneficium ab Excommunicatione hujusmodi (a qua fuerat aliàs ad felicis Recordationis Innocenti" um Papam, Prædecessorem nostrum, appellatum, & ab eo Appellatio hujusmodi tanquam frivola re" jecta) Authoritate nostrâ concedi, Interdictumque prædictum, ubi adhuc viget, & servatur, amo" veri, summoperè desiderant. Nos earundem Animarum Saluti pro paterna nostra Charitate, quantùm " cum Domino possumus, consulere volentes, ipsarumque singulas à quibusvis Excommunicationis & " Interdicti, alijsque Ecclesiasticis Sententijs, Censuris, & Pœnis, à Jure, vel ab Homine latis, quâvis " Occasione, vel Causâ, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, præterquàm Ratione præmissorum, " absolventes, & absolutas fore censentes, Supplicationibus eorum Nomine super hoc Nobis porrectis " inclinati, Fraternitatibus vestris, & eorum cuilibet, quoscumque ex prædictis, ut prædicitur, excom" municatis, qui hoc a Vobis, seù Vestrûm aliquô, humiliter petierint, impositâ singulis aliquâ Arbitrio " vestro Pœnitentiâ salutari, ab Excommunicationis hujusmodi Sententia, alijsque Censuris contrà eos " per dictum Joannem Baptistam Archiepiscopum, & dictos Delegatos, vel eorum Subdelegatos, fulmi" natis, Authoritate nostrâ Apostolicâ, in Forma Ecclesiæ consueta, Defunctos autem per Modum Suf-

(*l*) 2. Ad *Corinth.* VI. Vers. 8. Episcopus porrò iste *Fernensis* Librum vulgavit Anno 1674 contrà *Ormonistas*, cui Titulus anglicè: *The bleeding Iphigenia.* Latinè: *Iphigenia Cruore diffluens.* Perquam intelligit *Hiberniam.* Et alium Librum Anno 1676 contrà ipsummet Ducem *Ormonium*, cui anglicè Titulus: *The unkind Deserter of loyal Men, & true Friends.* Latinè: *Desertor ingratus Hominum fidelium, & Amicorum fidorum*, quem disertè affirmat esse prælibatum Ducem *Ormonium*. Porrò *Iphigenia* apud priscos Poetas Filia fuit *Agamemnonis*, sacrificanda *Dianæ* ad eam placandam, quæ tamen ipsam à Morte liberavit.

(*m*) Ex Archivo *S. Isidori* de Urbe, Armario V. Num. IX. Fol. 804.

(*n*) Observatu dignum est, quatuor istas recensitas Diæceses esse in quatuor distinctis Provincijs Metropoliticis Regni *Hiberniæ*, nempè Diæcesin *Rapotensem* in Provincia *Armacana*, Diæcesim *Leghlinensem* in Provincia *Dublinienси*, Diæcesim *Clonfertensem* in Provincia *Tuamensi*, & Diæcesim *Corcagiensem* in Provincia *Casseliensi*. Hinc patet voluisse misericordem Pontificem, ut in singulis Provincijs adesset Episcopus Vice suâ absolvens, & respectivè dispensans ; immò unumquemque illorum quatuor Antistitum potuisse in solidum id præstare per universum Regnum. Hinc post nominatos quatuor Episcopos consultò addidit : *Et eorum cuilibet.* Videsis Syllabum Archiepiscopatuum omnium & Episcopatuum hujus Regni in *Hibernia Dominicana* Cap. I. Num. XII. Pag. 18. Porrò hic obiter adverte, si placet, tres *Hiberniæ* Antistites intersuisse Concilio *Tridentino*, nempè D. Fr. *Eugenium O-Hart*, Ordinis Prædicatorum, Episcopum *Achadensem* (de quo *Hib. Dom.* Cap. XIII. Num. LXII. Pag. 486) D. *Thomam O Herlihy*, Episcopum *Rossensem*, necnon D *Donaldum* (alijs *Donatum*) *Magonail*, seù *Mac-Congail*, Episcopum *Rapotensem*, quorum Nomina in Catalago leguntur Patrum laudatæ Synodi Æcumenicæ.

" fragij, absolvendi, & ab illis Locis, in quibus adhuc viget Interdictum prædictum, amovendi, necnon
" cum illis Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus, qui ob Contemptum, seu Violationem Excommu-
" nicationis, aliarumque Censurarum prædictarum, & Interdicti hujusmodi, Irregularitatis Notam, seu
" Maculam contraxerint, super eadem Irregularitate dispensandi, eosque ad pristina sua restituendi,
" plenam, & amplam Facultatem, Authoritate prædictâ, Tenore præsentium concedimus, & imperti-
" mur. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, & in Universalibus, & Provincialibus, Synodalibus-
" que Concilijs editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contra-
" rijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die 5 Au-
" gusti MDCLXV. Pontificatûs nostri Anno Undecimo.

" GUALTERIUS "

Ex his perspicuè patet, Appellationem *Supremi Confœderatorum Catholicorum Concilij* à D. Nuntio ad Summum Pontificem *Innocentium* X (o) frivolam fuisse, adeoque ejusdem Nuntij *Apostolos Refutatorios* (p) juxtà Sacrorum Canonum Præscriptum datos, fulminatas proinde ab eo Censuras in suo Robore permansisse usque ad Absolutionem, quam ab Internuntio per illam novemdecim Annorum Seriem plures ex Catholicis excommunicatis verisimiliter impetrarunt, pleraque contra Loca Interdicto liberata fuere. Siquidem *Alexander* Papa laudatus, Potestatem concedens quatuor recensitis Episcopis, aut eorum cuilibet, Interdictum amovendi, disertè ait: *Ubi adhuc viget, & servatur.* Neque omnes Hiberniæ Incolas, (sed *multos*) omniaque Regni Loca (sed *aliquas Civitates*) Censuris innodaverat Nuntius, ut ex mox allatis Literis Apostolicis liquet. Confer Num. XCI hujus *Supplementi*, Pag. 879.

CXVII. Pag. 691. Lin. 6, hæc addenda sunt——Porrò de Illustrissimo D. Nuntio sequentia habet *Ferdinandus Ughellus* in Opere copioso, novem Tomos complectente, cui Titulus: *Italia Sacra, sive de Episcopatibus Italiæ, & Insularum adjacentium*; & quidem Tomò Secundò, *de Ecclesijs Æmiliæ, Flaminiæ, Piceni, & Umbriæ* inscriptò, Pag. mihi 728, *de Archiepiscopis Firmanis* edisserens, nempè:

" Joannes Baptista Rinuccinus, Florentinus, Avorum Sanguine clarus, tertius ex Sorore Nepos
" Cardinalis *Bandini* (q), duobus suis Consobrinis in Archiepiscopatum *Firmanum* proximè suffectus est,
" *Urbano* VIII sedente, 1625, Mense Septembri, cùm anteà Cameræ Auditor esset in Civilibus Causis,
" Secretariusque Rituum Congregationis. In *Hiberniam* Anno 1645 Apostolicus Legatus missus est ab
" *Innocentio* X, Pontifice Maximo. Tandem Præsulatûs sui Anno 28, Doctrinâ, Pietate, ac Probitate,
" Morum insignis, moritur, non sine Sanctitudinis Fama, Idibus Decembris 1653, in Summo Templo
" Archiepiscopali suo tumulatus, hôc Epitaphiô exornatus, quod nuper commisit Marmori *Franciscus*
" *Rondinellus* Rogatu *Thomæ Rinuccini* in defunctum Fratrem.

Christo mortuorum Primogenito.
Joanni Baptistæ Rinuccino, Florentino,
Archiepiscopo, & Principi Firmano,
Ad Fœderatos Catholicos Hiberniæ
Pontificiâ Legatione strenuè functo,
Viro, Spiritu Apostolicô,
Ac Pastorali Vigilantiâ præfulgenti,
Qui Lumbos præcinctus,
Innocentiæ ac Scientiæ
Ardentes Lampades è Manibus nunquàm deposuit,
Cujus dextera, & aperta, & clausa
Fecit Virtutem Misericordiæ,
Plena semper, ad Pauperes extensa,

Qui

(o) Eam etsi satis prolixam habes in hoc *Supplemento* Num. CI. Pag. 890.

(p) Legendos in hoc *Supplemento* Num. CIII. Pag. 896.

(q) *Octavij* nimirùm *Bandini*, Florentini, S. R. E. Cardinalis, à *Clemente* Papa VIII creati, Archiepiscopi *Firmani*, multiplici Doctrinâ exculti, inquit *Natalis Alexander*, Hist. Eccl. Sæc. XV & XVI. Part. I. Cap. I. Art. XXIV.

Quos moriens dixit Hæredes ex Asse.
Contractâ Calamo plures erudivit.
Cujus Pedes Pacem evangelizantis mirè speciosi
Gregem irrequieto Labore circumierunt,
Atque ultimum Terræ perlustravere.
Itá Ecclesiæ omnibus Episcopis Forma Virtutum factus,
Totidem quot acceperat superlucratus Talenta,
In Gaudium Domini, ut spes est, intravit,
Idibus Decembris Anno Salutis MDCLIII,
Ætatis LXI nondum expletô.
Thomas Rinuccinus, Camilli Senatoris Filius (*r*),
S. Stephani Eques,
Ac Serenissimæ Victoriæ, Magnæ Ducis Etruriæ,
Cubiculo Præfectus,
Fratri optimè merito mæstissimus posuit.

CXVIII. Pro Coronide totius Rei, de D. Nuntio *Rinuccino* relatæ, placet hìc Loci subnectere Libellum Supplicem Congregationis Ecclesiasticæ utriusque Cleri *Hibernici*, Anno 1646, ad Summum Pontificem *Innocentium* X, pro Assumptione laudati Nuntij ad Dignitatem Cardinalitiam. *Ex Archivo S. Isidori de Urbe, Armario V. Num. VIII. Fol.* 496.

" Beatissime Pater,

" Hiberniæ Ecclesia ad Sanctitatis Vestræ Pedes provoluta, audiri vehementer exoptat. Nuper " illa, Hæreticorum Cruore madida, Victorijsque felix, calcatis undequâque Hostibus, triumphabat. " Sed eccè de repente Pax impia, ipsôque Bellô calamitosior, insciô Clerô, Dublinij conclusa est, ibique " maximâ Solemnitate proclamata. Cepit omnes ingens Rei Admiratio dum Prorex Populum Catholi- " cum, & bonum ad infamem hanc Pacem acceptandam impellit. Quid Remedij in tanta Rerum Deso- " latione? Unicus profectò Firmanus, qui se firmum pro Domo Dei Murum opposuit, Pacem, Religio- " ne & Gente indignam, rejiciens: Cum eo, aut vincere, aut mori, Nobis universis decretum est. Vic- " torias sub tanto Sanctitatis Vestræ Ministro ab Hibernis partas Annales propediem exponent. Prodeat " Veritas, & pro ipso loquatur, eum Virum esse Euriditionis egregiæ, Elocutionis pulcherrimæ, Pruden- " tiæ singularis. Bonum, pium, humanum, misericordem, Hibernorum Ocellum, Cor, atque Delici- " as. In cujus Veritatis Testimonium, Sanctitas Vestra dignum Virtutibus dabit Præmium. Unum " superest, quod flexis Genibus ad Sanctitatis Vestræ Pedes prostrati devotissimis Precibus efflagitamus, " ut Vir hic Virtutibus magnus, Auctoritatis Incrementô major, Eminentior, Honoratior fiet universis, " quod equidem fiet si Sanctitas Vestra humillimis nostris Votis annuendo, Firmanum Antistitem, & Prin- " cipem in Eminentissimorum Cardinalium Cætum adsciscat. Id certè merentur (si Judicio nostro Lo- " cus sit) Viri optimi Virtus, Religio, Pietas, Zelus; poscunt Ingenium, Scientia, Rerum Usus, & " Notitia; suspirant Hiberniæ Vota, Lacrymæ, Desideria. Et si unquàm Hibernorum Labores, Su- " dores, Persecutiones, christiani Cruoris Profusio pro catholica Religione tuenda, & propaganda, " Gratiam aliquam in Oculis Sanctitatis Vestræ impetrare meruerint, pro Præmio Antistitem Firmanum, " verè nostrum, Sanctitatis Vestræ Favore Cardinalitiâ Dignitate fulgidum (quod á multis retrò Sæculis " in hac nostra Sanctorum Insula non vidimus) Hibernia tota hilaris & animata intrà Se conspiciat. Pro " quo mittimus has Preces ad Sanctitatis Vestræ Pedes. Datum Waterfordiæ Die 28 Augusti 1646.

" Humillimi & obsequentissimi Filij ad Sanctitatis Vestræ Pedes profundè inclinati,

" *De Mandato utriusque Cleri.*

" *Nicolaus Fernensis Episcopus, Congregationis Cancellarius.*"

CXIX. Pag. 694, & seqq. Quia fit Sermo diffusus planè, nec minùs honorabilis istis in Paginis de *Theobaldo* Vicecomite *Taaffe*, postmodùm Comite *Carlingfordiæ*, non abs Re erit in Memoriam revocare quæ habentur Pag. 310. Lit. m, cum Additamento opportuno, in hunc Modum.

Porro *Ismaia Taaffe*, Equitis *Joannis*, primi Domini Vicecomitis *Taaffe* de *Corran*, & Baronis

(*r*) Tunc Temporis inclyta & senatoria ista Domus *Rinucciniana* nondùm erat *Marchionis* Titulo insignita.

tonis de *Ballymote* Filia, nupsit *Briano Mac-Donagh*, de Agro *Sligoensi*, Armigero, ut videre est apud *Lodgeum*, Vol. II. Pag. 377. Præsens autem Dominus Vicecomes, ut obiter dicam, àmemorato rectâ Lineâ descendens, Illustrissimus nempè *Nicolaus Taaffe*, insimul S. R. I. Comes, necnon Copiarum Imperialium in *Germania* Locum Tenens Generalis, ut vocant, catholicam profitetur Religionem, de qua, universaque sua *hibernica* Natione optimé meritus est. Uxorem habet æqué piam, Illustrissimam *Mariannam*, Comitis *Spindler* de *Lentia* (vulgò *Lintz*) in *Austria Superiori* Filiam, & Hæredem, de Re catholica, *Hibernis*que optimè item meritam, quos præclaros Conjuges, á Me probè notos, Honoris, & Gratitudinis Causâ nomino. Duos porrò habent Filios in *Germania* florentes.

Hæc autem scripta sunt Anno 1762. Cæterùm Anno 1769, Mense Novembri, Comitissa *Marianna* Fatis cessit in *Silesia*, Ætatis suæ Anno 79. Ibidemque, nimirùm in Ædibus suis Allodialibus, defloruit Comes *Nicolaus*, Anno Ætatis 89. Duos duntaxàt habuere Filios præfibatos, nempè

(1) Joannem, Comitem S. R. I. natum *Londini* 1. Februarij 1733, Matrimoniò conjunctum *Mariæ* Comitissæ de *Choteck*, in *Bohemia*, 1 Februarij 1759, denatum apud *Gorlitium* (vulgò *Gorlitz*) in *Lusatia*, 2 Decembris 1765, in Reditu ab Urbe *Neapolitana*, quò missus fuerat ab Aula *Viennensi* ad annunciandum *Ferdinando* IV, Regi *Utriusque Siciliæ*, Nuptias Archiducis *Petri-Leopoldi*, Magni Ducis *Etruriæ*, cum *Maria-Aloysia*, Infante *Hispaniarum*, memorati Regis Sorore. Jâm anteá, Anno nimirùm 1764, missus fuerat á laudata Aula *Viennensi*, Gratiâ annunciandi pariter *Josepho* hujus Nominis *Primo*, Regi *Lusitaniæ*, Electiònem *Francofurti* factam Regis *Romanorum*, scilicet *Josephi Secundi*, nunc *Romanorum* Imperatoris ab Obitu Genitoris sui, *Francisci-Stephani*, 18 Augusti 1765, primitùs Ducis *Lotharingiæ*, dein Magni Ducis *Etruriæ*. Duos porrò post se reliquit Filios Comes *Joannes*, nempè *Rodulphum*, natum *Londini* 6 Octobris 1762; & *Joannem*, natum quoque *Londini* 28 Julij 1764, dùm *Ulyssipone* versaretur quà Orator *Cæsareus* Extraordinarius, ut præfertur; unamque Filiam Nomine *Mariannam*, natam item *Londini* 31 Decembris 1759. Quippè quoties gravida erat Comitissa *Maria*, Mariti Suasu in *Angliam* proficiscebatur, & quidem ad Exemplum Comitum *Nicolai*, & *Mariannæ*.

(2) Franciscum, Comitem quoque S. R. I. & in Exercitu *Cæsareo* Chiliarcham, seù Colonellum, quì Anno 1771 Nuptias inivit *Bruxellis* cum *Maria-Francisca*, Filia Equitis *Joannis Bellew*, Domini Baronis *Bellew* de *Duleeke*, ex Conjuge sua *Anna*, Gnata *Gulielmi Maxwell*, Comitis de *Nithsdale* in *Scotia*.

Pag. 700, immediaté antè Num. XCVI, quandoquidem ad Cives *Galvienses* flectat Oratio, ut curioso Lectori, insimulque Amicorum Rogatui faciam satis, placet hìc Loci sequentia in Medium adducere ex permagna Charta Geographico-Genealogicâ *Galviæ*, Catholicorum Ævô Tabulæ æneæ incisâ, & elegantér editâ, nedùm Vicos & Plateas Civitatis, verùm & Familiarum *Galviensium* Insignia gentilitia sigillatìm graphicèque in Marginibus exhibente, apud *Galviam* propterea in magno Pretio habitâ, quam Adolescentulus primò vidi *Romæ* in Cænobio *S. Isidori* Fratrum Minorum *Hibernorum*. Ei porro est Titulus: Civitas Galviensis, *cujus Participatio ejus in idipsum (R).* Siquidem Cives sunt usque adeò Cognatione conjuncti, ut vix, aut ne vix quidem, Matrimonium inter eos iniri valeat absque Dispensatione, ut ab ipsismet haud semel *Galviæ* versans accepi.

Nomina Familiarum *Galviæ* Ordine alphabetico——*Athy*, *Blake*, *Bodkin*, *Browne*, *Darcy*, *Dean*, *Fonte*, *French*, *Joyce*, *Kirwan*, *Lynch*, *Martin*, *Morris*, *Skerrett*.

Novæ aliquot Familiæ receptæ, & naturalizatæ—*Barrett*, *Bermingham*, *Burke*, *Butler*, *Crean*, *Penrise*.

Aliæ Familiæ receptæ, & naturalizatæ——*Fallon*, *Lambert*, *Nolan*, *Porte*, *Quin*, *Tully*.

Ibidem sequentia leguntur Disticha de quatuordecim *Galviæ* Tribubus, sivè Familijs, primo Loco recensitis, de totidem Mæniorum Turribus, totidem Portis cum Castris, & Culminibus, totidem

(R) Verba sunt Regij Vatis *Psal.* 121. V. 3. De Civitate, seù Oppido *Galviensi* datâ Operâ agit *Hibernia Dominicana* Pag. 322.

totidem Pontibus, totidemque Altaribus in Ecclesia Collegiata *S. Nicolai*, septem demùm Cœnobijs, quatuor nempè Conventibus Patrum scilicet Ordinis Prædicatorum, Ordinis Minorum, Ordinis Eremitarum *S. Augustini*, & Ordinis B. Mariæ de *Monte Carmelo*; tribusque Monasterijs Sanctimonialium, scilicet *S. Dominici, S. Francisci & S. Augustini (S)*.

Septem Montes ornant Romam, *septem Ostia* Nilum,
Tot rutilis Stellis splendet in Axe Polus.
Galva *Polo Niloque æquat bis*, Roma Conachtæ *(T)*,
Bis septem illustres has colit illa Tribus.
Bis Urbis septem defendunt Mœnia Turres,
Intùs & ex duro est Marmore quæque Domus.
Bis septem Portæ, sunt Castra, & Culmina circum:
Per totidem Pontuum permeat Unda Vias.
Principe bis septem fulgent Altaria Templo,
Quævis Patrono est Ara dicata suo.
Et septem sacrata Deo Cænobia Patrum,
Fæminei & Sexùs, tot pia Tecta tenet.

PAG. 714. Lineam inter 7, & 8 interjice sequens Actum Parlamentarium, anglicè passim nuncupatum *Gavel-Act* propter Tenorem ejus, quod ex Typhographi Negligentia, & Correctoris Oscitentia, me absente, omissum fuit.

Bona omnia hæreditaria Papistæ defuncti non obveniunt Filio primogenito, si Papista sit, sed dividenda sunt æqualiter inter singulos Filios, & ijs deficientibus, inter singulas Filias, & ijs deficientibus, inter proximos Hæredes ex Cognatione Patris, & ijs deficientibus, inter proximos Hæredes ex Cognatione Matris. Si verò Primogenitus intrà Annum ab Obitu Patris Religionem amplectatur Protestanticam, universâ Hæreditate gaudebit.

CXX. PAG. 713, immediatè antè Num. CXIII, interjice sequentia.——Inter alias momentosas Schedas, in Archivo *Lovaniensis* Conventûs ad *S. Crucem* asservatas, inveni Literas Apostolicas, dulciores super Mel & Favum, quibus *Innocentius* XII, Pontifex Maximus, afflictos *Hiberniæ* Præsules, aliosque catholicæ Religionis Cultores, post latum de Exilio Episcoporum & Regularium parlamentarium Decretum *(s)*, consolatur, à tunc existente D. Nuntio Apostolico *Bruxellensi* authenticatas, hujusce Tenoris:

" Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, necnon Dilectis Filijs,
" Abbatibus, Sacerdotibus, cæterisque Christifidelibus Regni Hiberniæ.

"INNOCENTIUS PAPA XII.

" Venerabiles Fratres, & dilecti Filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.
" ETSI acerbum planè paternæ nostræ ergà Vos Charitati Spectaculum sint Tribulationes, & Angustiæ, quæ invenerunt Nos nimis, gloriamur tamen in Patientia vestra, & Fide in omnibus istis, scientes quoniam per multas Tribulationes oportet intrare in Regnum Dei, nam & ipsum Salutis nostræ Auctorem, cui parùm fuerat Sectatores suos hortari Verbô, nisi firmasset Exemplô, oportuit pati, & ita intrare in Sancta æternâ Redemptione inventa. Nolite itàque commoveri propter Ærumnas utique graves, quas pro servanda in Cordibus vestris catholica Veritate perfertis, sed immò agnoscentes Vos habere meliorem, & manentem Substantiam, servate Propositum vestrum, perseverantes in ea Veritate, extrà quam non est Salus. Retinete verò Confidentiam Vestram, quæ magnam habet Remunerationem, id enim quod in præsenti est leve, & momentaneum Tribulationis, æternum Gloriæ Pondus operatur in Nobis, quæ quidem Mente concipientes, & Opere perficientes, Nemo poterit Vos separare

(S) Illa omnia videre est in *Hibernia Dominicana* à Pag. 743.

(T) Nimirùm Provinciæ *Canaciæ*, priscis *Conachtæ*.

(s) Legendum in *Hibernia Dominicana*, Cap. XVII. Num. CXII. Pag. 712.

" re à Charitate, quæ est in Christo, & Deus ipse, qui Neminem patitur ultrà Vires tentari, eruat Vos
" à circumdantibus Vos, nec sinat Parvulos vestros divelli ab Uberibus amantissimæ Matris Ecclesiæ.
" Mementote Patrum vestrorum, quomodò salvi facti sunt; neque enim recens est Gloriatio vestra in ea
" Fide, quam á pluribus Sæculis haustam Natio vestra, a qua Examina Sanctorum prodierunt, magni
" Nominis sui Laude, majori Animarum vestrarum Lucro, intemeratam servavit. Quia verò bonum
" est cum Silentio præstolari Salutare Dei, id agite, ut si fieri potest, quod ex Vobis est, cum omni-
" bus Hominibus Pacem habeatis, & Nemni detis ullam Offensionem. At Nos quod attinet, communicantes
" Nobis Tribulatione vestrá, conjungimus Orationem, quâ sine Intermissione precamur eum, qui
" Protector est omnium Sperantium in Se, ut quod misericorditèr præstare solet, mittat Vobis Auxilium
" de Sancto, nec Vos deserat in Tempore malo Deindè verò in hunc ipsum Scopum Officia etiam extra
" apud eos, apud quos eadem proficere posse arbitramur, & omnem paternæ nostræ, & apostolicæ
" Solicitudinis Operam pro Salute, & Libertate vestra incunctantèr impendimus, ac semper impendemus.
" Superest, ut Vos, Venerabiles Fratres, quos constituit Dominus electi ipsius Gregis Pastores, pluri-
" mùm hortemur, atque in Domino obtestemur, ut nunc maximè quantùm in Vobis est, implentes Mi-
" nisterium Verbi, quod accepistis â Domino, itá ut sitis in omnibus Forma Gregis, & fit vicissim Vo-
" bis Deus in Refugium, & consoletur Vos, ut possitis ipsi consolari eos, qui in omni Pressura sunt Vo-
" bis interim omnibus & singulis Venerabilibus Fratribus, necnon dilectis Filijs apostolicam Bene-
" dictionem peramantèr impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris
" Die decima Junij MDCXCVIII, Pontificatûs nostri Anno Septimo.

JOANNES - FRANCISCUS CARDINALIS ALBANUS. (*t*).

Sumptum ex Registris Epistolarum in Forma Brevis, & collationatum. Concordat cum suo Originali, hac Die decima tertia Januarij 1706.

ULYSSES - JOSEPH ARCHIEPISCOPUS THEODOSIENSIS (*u*).

HUC faciunt aliæ non minùs dulces, nec minùs opportunæ, ejusdem Summi Pontificis Literæ Apostolicæ ad *Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiarum Prælatos, & Ordinarios Civitatum & Diœcesium, Oppidorum, Terrarum, & Locorum universæ Italiæ, & Insularum adjacentium*, super Rebus nostris Anno sequenti datæ, quas exscribi feci in Archivo *Secretariæ Brevium* de Urbe. Tenor autem Diplomatis est hujusmodi.

" INNOCENTIUS PAPA XII. Ad futuram Rei Memoriam.

" INTER gravissimas pastoralis Officij nostri Curas, quibus assiduè urgemur, illa Animum nostrum a-
" criùs, vehementiùsque angit Sollicitudo, quam de afflictis, ac summè turbatis in Magnæ Britanniæ Reg-
" no, præcipuè verò in Hibernia, Catholicorum Rebus, quinimmò de ipsa catholica Fide, extremum
" ibidem in Discrimen adductâ, Corde jugiter versamus. Hinc quod aliàs pluriès, etiam indictis publi-
" cè in alma Urbe nostra Precibus, á Patre Misericordiarum supplici devotáque Humilitate postulare mi-
" nimè neglexeramus, ut tám graviter vexatos in illis Partibus veræ Religionis Cultores, inter præsen-
" tium Erumnarum Sensum, & Metum futurarum miserè gementes, optatâ Tranquillitate consolari, eis-
" que intereá imperterritam in avita Fide, cujus Hiberna Natio tenacissima semper fuit, Constantiam
" elargiri, necnon infensos illis Hæreticos ad ejusdem Fidei Veritatem agnoscendam, & amplectendam
" revocare dignaretur: Id nuper potissimúm, cum crescentes in Dies eorundem Hæreticorum nefarij
" Conatus justissimum nostrum auxerunt Timorem, ne propediem orthodoxa Religio ab illis nobilissimis,
" ac veræ Fidei Studiô dudùm florentibus Provincijs penitùs eliminetur, ferventiori Spiritûs Ardore,
" majorique Animi Contentione faciendum censuimus. Omnibus proindè Christifidelibus verè pœniten-
" tibus, & confessis, ac sacrâ Communione refectis, qui Die XXV Januarij proximè præteriti Processi-
" oni á Sæculari, & Collegiata Ecclesia S. Laurentij in Damaso nuncupata ad Ecclesiam Sanctissimæ
" Trinitatis Nationis Anglorum de eadem Urbe á Nobis institutæ interfuissent, vel secundò dictam eo
" Die, sivè alias Urbis prædictæ Ecclesias, vel Basilicas, in quibus Sanctissimum Eucharistiæ Sacramen-
" tum publicæ Fidelium Venerationi exponi curavimus, alijs tunc assignatis subsequentibus Diebus visi-
tassent,

(*t*) Fuit postmodùm *Clemens* Papa XI.

(*u*) Scilicet *Ulysses-Joseph Gozzadinus*, Bononiensis, Archiepiscopus *Theodosiæ*, deìn S. R. E. Presbyter Cardinalis, Tituli *S. Crucis in Jerusalem*, creatus á laudato *Clemente* XI Anno 1709, deinde tus Episcopus *Imolæ* Anno 1728.

" tassent, ibique divinum Auxilium pro præmissis Necessitatibus implorasent, plenariam omnium Peccatorum Indulgentiam concessimus, ac ejusmodi Indulgentiæ participes quoque fieri voluimus Regulares utriusque Sexûs, in perpetua Clausura viventes, necnon alios Christifideles in Carcere, vel Corporis Infirmitate detentos, qui ad divinam Opem certò tunc expressô Modô similiter confugissent. Nunc autem, ut quod fideliter petimus, validiori conjunctarum Precum Intercessione, ab omnipotentis Dei Misericordia impetremus, cæleste Auxilium in Universa Italia, & Insulis illi adjacentibus pariformiter invocari cupientes, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, alijsque Ecclesiarum Prælatis, & Ordinarijs Civitatum, & Diæcesûm, Oppidorum, Terrarum, & Locorum Universæ Italiæ, & Insularum adjacentium hujusmodi, seù eorum Vicarijs in Spiritualibus Generalibus, per præsentes committimus, & mandamus, ut statim atque ipsarum præsentium Literarum Transumpta, seù Exempla, etiam impressa, ad eos pervenerint, Processiones pariter in suis respectivè Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis instituant, ac memoratum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Ecclesijs, per eos respectivè designandis, Fidelium Venerationi per tres Dies continuos similiter exponi curent, publicasque Preces indicent. Nos enim omnibus & singulis utriusque Sexûs Christifidelibus verè pænitentibus, & confessis, ac sacrâ Communione refectis, qui Processionibus hujusmodi respectivè interfuerint, vel Ecclesias à qua, & ad quam aliqua Processionem ipsarum fiet, eo Die, seù aliquam ex illis, in quibus idem Sanctissimum Sacramentum publicæ Venerationi, sicut præmittitur, expositum fuerit, aliquo ex tribus Diebus prædictis, devotè visitaverint, ibique per aliquod Temporis Spatium, prout cuique suggeret Devotio, pias ad Deum Preces effundendo divinam Clementiam, ut suprà, imploraverint, plenariam itidem omnium Peccatorum suorum Indulgentiam, & Remissionem concedimus pariter, & elargimur. Cæterùm Regularibus utriusque Sexûs in perpetua Clausura viventibus, necnon alijs Christifidelibus in Carcere, vel Corporis Infirmitate detentis, qui Processionibus hujusmodi intervenire, vel Ecclesias, ut præfertur, designandas visitare nequiverint, ut ejusmodi Interventum, & Visitationem Confessarius ex approbatis, seù approbandis ab Ordinarijs, in alia Pietatis Opera commutare, eaque injungere possit, quæ ipsi Pænitentes adimplere poterunt, concedimus similiter, & indulgemus. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum Transumptis, seù Exemplis, etiam impressis, Manu alicujus Notarij Publici subscriptis, & Sigillô Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsùs Fides in Judicio & extrà adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si fuerint exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris Die XX Februarij MDCLXXXXIX. Pontificatûs nostri Anno Octavô.

" JOANNES - FRANCISCUS CARDINALIS ALBANUS.

CXXI. Pag. 725 Post Lin. ult. subjunge—A. D. 1768. Excellentissimus & Reverendissimus Dominus Nuntius Apostolicus *Bruxellensis*, D. *Thomas-Maria Ghilini*, Archiepiscopus *Rhodiensis*, Nobilitate, Doctrinâ, & Pietate conspicuus, Literas dedit verè aureas, Cedroque dignas, ad Quatuor *Hiberniæ* Metropolitanos. Earum porrò Tenor ad Archipræsulem *Dublinienscm* est hujusmodi.

" Illustrissime & Reverendissime Domine,

" Officij mei Debitum ergà bonos Catholicos istius Regni Me cogit urgetque, ut excitem Illustrissimæ Dominationis Vestræ Zelum, quo insimul obviam ire studeamus gravissimo Incommodo, quod parari significatum Mihi fuit, atque in Parte etiam Executioni mandari, in spirituale Damnum istius miseræ copiosissimæ Christianæ Gentis. Testes omni Fide dignissimi retulerunt Mihi, ab Homine Hæretico conceptam, & ejusdem Hæretici Manu conscriptam quandam Formulam Juramenti fuisse, cujus Exemplar hisce accludo (Q), atque Catholicis sub eo blando Prætextu oblatam, ut si tale " Juramentum

(Q) " Formula novi Juramenti, quod Gubernio *Hiberniæ* præstandum proponitur tùm Ecclesiasticis, tùm Laicis dicti Regni, sub Spe quod post tale Juramentum revocandæ sint Leges pænales, ibi vigentes contrà ipsosmet Catholicos.

" *Ego N. N. Promitto ac juro super sacrosanctis Evangelijs sincerissimè coràm Deo, & Hominibus, Me semper futurum fidum ac fidelem Suæ Majestati Regi Georgio III, Meque eundem semper defensurum; omnibus meis Viribus adversùs omnes Conjurationes & Molimina, quæ attentarentur in suam Personam, Coronam, aut ejus Dignitatem, illudque omne Me effecturum, quantùm in Me erit, ut detegam, & revelem Majestati Suæ, ejusque Successoribus omnes Proditiones & Conjurationes, quas aliquis aut molitur, aut meditaretur in ipsum, aut in ejus Successores. Et juro ac promitto fideliter Me propugnaturum omnibus meis Viribus Successionem Coronæ in Familia Suæ Majestatis adversùs quamcunque Personam*

" Juramentum Gubernio præstare non abnuant, rationabiliter sperare possint, fore ut ab eodem Guberni" nio revocentur, aboleanturque Leges illæ pœnales, sub quibus à tam longo Tempore ingemiscunt.
" Additum deindè Mihi fuit, nonnullos cùm Laicos, tùm Ecclesiasticos, Episcopos etiam, jam illud
" præstare tàm imprudenter non erubuisse, aliosque præterea paratos fore ad illud præstandum, ut
" verendum Mihi sit, ne talis ac tanta Inordinatio brevi ità dilatetur, ut ferè communis sit evasura.

" Si Regimen hanc perniciosissimam invexisset Novitatem, exigeretque hujus novi Juramenti Præsta" tionem comminando Catholicismi Exterminium, quatenùs ipsi non præstarent, quamquàm nullus foret
" Catholicus Excusatione dignus, qui tàm irrationabili cederet Violentiæ, saltem tamen minùs indigni
" Commiseratione ii forent, qui ad avertendum periculum, se flecti paterentur; verùm quod Catholici,
" qui longo jam Tempore pati consueverunt summa cum Ædificatione, eximiaque Constantiâ Leges
" pœnales vigentes, utique severas, sed non contrarias Professioni, & Exercitio Catholicæ Religionis,
" & toleratas ab ipsis usque huc, cum incredibili Animi Submissione, nunc sponte sese offerant, id suadente, ac suggerente Homine e Pseudoreformatorum Grege, conficere Actum publicum, qualis iste
" est, multis Capitibus summè reprehensibilem; is foret Excessus omnium maximus, & adeò intolera" bilis, & scandalosus, ut S. Sedes, Custos Integritatis nostræ Religionis, nullatenùs eum posset dissimu" lare, quin potiùs gravi, ac publicâ Censurâ constringere cogeretur.

" PLURIBUS Rationibus vituperabile est, & indignum Præsulibus Catholicis, novum Juramentum,
" sed

" *num. Juro etiam Me abhorrere, detestari, & abjurare, ex intimo Cordis mei perniciosam & abominabilem Doctrinam, quod non sit servanda Fides, aut Promissio Hæreticis facta, aut Principibus Excommunicatis, aut quod illi, qui fuerunt à Papa privati, possint deponi, aut occidi ab eorum Subditis, aut a quacunque alia Persona. Juro & declaro solemniter coram Deo, Me hanc facere Declarationem, & hoc Juramentum, juxtà Sensum communem, & ordinarium, & prout à Legislatoribus Hiberniæ intenditur, sine Equivocatione, aut internâ Reservatione, & quin aliquam anteriorem à Papa obtinuerim Dispensationem, aut à quâcunque aliâ Authoritate; & tandem, quin Ego credam, Me unquàm absolvi posse, aut dispensari ab Onere hujus Juramenti à Papa, aut à quocunque alio, qui declarasset hujusmodi Juramentum tanquàm nullum ab Initio Naturæ suæ esse habendum.*

" Alia Mibi (inquit Nuntius) exhibita fuit Formula Juramenti, quod ferè cum superiori coincidit. Eam pariter transmittimus, ut omni suâ Sagacitate, & Prudentiâ possit indagare an hac omnia sint vera, & quatenùs subsistant, curet promptum ac efficax adhibere Remedium, Meque in omnibus sine Mora instructum reddendo. Hæc est.

" *Etsi Conscientiæ Causâ non audeam solitum præstare Juramentum Fidelitatis, Abjurationis, & Primatûs, uti à Legislatoribus Hiberniæ præscribitur, maximè tamen cupio certam facere Suam Majestatem de mea Fide, & Fidelitate. Quarè Ego A. B. meâ sponte testor Omnipotentem Deum, & Jesum Christum ejus unicum Filium, quod fidelis ero, & veram præstabo Allegianciam, id est, Fidelitatem Georgio III, quodque illum pro Viribus defendam in quibusvis proditorijs Conspirationibus, & ab omnibus quibuscunque Machinationibus contrà ejus Personam, Coronam, & Dignitatem, quas quidem Proditiones, & Machinationes sedulò conabor detegere, & detectas patefacere Suæ Majestati, & Successoribus.*

" *Declaro quoque, quod nullus Princeps extraneus, nullus Prælatus, Status nullus, nullave Potestas ullam habet Jurisdictionem, Potestatem, Superioritatem, & Præeminentiam temporalem, & civilem, directè, vel indirectè infrà Limites hujus Regni; & coram Deo solemniter profiteor, testor, & declaro, Me facere hanc Declarationem in omnibus, & singulis Partibus ejusdem, in plano, & ordinario Verborum Sensu, quemadmodùm intelliguntur à Legislatoribus hujus Regni, absque ulla Evasione, Equivocatione, aut qualicunque mentali Reservatione, & insuper absque ulla Dispensatione, jam tum obtentâ, sivè a Papa, sivè ab alio quavis Auctoritate Sedis Romanæ, aut cujuscunque Personæ: Neque credo, Me posse absolvi à Vinculo hujus Declarationis, nec in toto, nec in Parte, etsi Papa declarasset, totum fuisse ab Initio irritum, & inane.*

" Tertia quoque (prosequitur Nuntius) exhibita Mihi fuit Formula Juramenti, quæ meam pariter debet excitare Vigilantiam.

" *Alterum Juramentum à Clero & Populo præstandum. Tametsi credo Papam esse Episcopum Romæ, & esse Christi Vicarium, habentem Jurisdictionem spiritualem in tota Ecclesia Catholicâ, persuasus tamen sum, eum nullam habere temporalem Potestatem, directè, vel indirectè, super Res & Causas temporales hujus Regni, & ejus Jurisdictionem non esse extendendam nisi ad Causas spirituales, & Censuras. Hinc Ego A. B. ex Corde coram Deo, & Hominibus subscribo quatuor Propositionibus, quibus subscripsit Clerus Galliæ Anno Domini 1682.*

" 1°. *Papa, aut Papa cum Concilio, nullam habet Auctoritatem super Temporalia Regum, aut Subditorum.*

" 2° *Omnià Concilia Generalia juxta quartam & quintam Sessionem Concilij Constantiensis, sunt super Papam, & possunt, si expedit, eum deponere, aut reformare.*

" 3°. *Apostolica Potestas Papæ regulanda est per Canones Apostolicos, salvis tamen Libertatibus Ecclesiæ Hiberniæ, prout à Lege statutum fuit antè Annum Domini 1527.*

" 4°. *Etsi Papa possit declarare Articulos Fidei, ejus tamen Decreta non sunt irreformabilia quousque confirmata fuerint in Concilio Generali.*

" sed & prorsus intolerabile, si spectetur illa Protestatio, quam habet adnexam, videlicet——Abo- " minationis, ac Detestationis ex Corde ejus Doctrinæ, quæ veluti abominanda, ac perniciosa decla- " ratur.——

" Notum esse debet Eruditioni Suæ Doctrinam hanc, quæ detestabilis asseritur in hoc Juramento, " eam defendi & propugnari à plerisque Nationibus Catholicis, eandemque in Praxi pluriès secutam fuisse " Apostolicam Sedem. Quàpropter nequaquàm ea potest; uti detestabilis, ac abominanda à Viro Catho- " lico declarari, quin talis Assertio Notam incurrat Propositionis temerariæ, falsæ, scandalosæ, & S. Sedi " injuriosæ. Præterea se Sacramentô adstringi, prout nova præscribit Formula, semper futurum fidum, " ac fidelem suæ Majestati, idque posteà explicatur, Juramentô affirmare juxtà Sensum .... per Leges " Hibernicas intentum, valdè est Mihi dubitandum, quod quemadmodùm Leges Angliæ, & Hiberniæ " recognoscunt Regem, uti Caput Ecclesiæ, & Fontem omnis ejus spiritualis Auctoritatis, ità qui præ- " stat tale Juramentum, promittitque Suæ Majestati Fidelitatem juxtà Præscriptum Hiberniæ Legum, " possit & ipse recognoscere Regem, uti Caput Ecclesiæ, & Fontem ejus spiritualis Auctoritatis. Si " fortè hæc esset, aut esse posset talium Verborum Intelligentia, Dominatio Vestra Illustrissima, & quili- " bet alius ex ipsis Catholicis animadvertere debet, hunc esse Errorem manifestum, ac directè contra- " rium Principijs Religionis Catholicæ, quæ unicum agnoscit Caput, & Fontem totius spiritualis Aucto- " ritatis, Romanum nempè Pontificem; atque hinc apparet quantùm etiam ex hoc Capite culpabile " foret, atque detestandum tale Juramentum, quoniam Deus in Testem, & Vindicem Erroris per illud " assumeretur.

" Cum itaque adeò irregulare, & reprehensibile sit hujusmodi Juramentum, quis, quæso, Animô " revolvere poterit, quô acerbissimo Dolore percellendus sit pientissimus Animus Sanctissimi Patris, cum " primùm ad Aures ejus pervenerit, Catholicos Laicos, Ecclesiasticos, & etiam Episcopos, sese obtulisse, " aut minimè repugnantes sese ostendere in præstando Regimini, à quo non postulatur tale Juramentum, " quin priùs S. Sedem interpellaverint, ejusdemque Oraculum audierint juxtà laudabilissimum Spiritum " filialis Observantiæ, ac Subordinationis debitæ Vicario Jesu Christi, eorum Pastoris, & Capitis, & " ejus Conformitatis, quam quilibet Centro Unionis Catholicæ servare debet, quòd singulari, eximiâque " Veneratione professa est INCLYTA NATIO HIBERNICA CUM TANTA GLORIA SUI NOMINIS " IMMORTALIS. (*R*).

" Propter has Rationes Mihi facile suadeo, quæ ad Nos delata sunt, in omni sua Parte vera non " fuisse. Nihilominùs ne in Re tàm gravi Officio meo deesse videar, Muneris mei indispensabilis esse " duxi, hæc ad Illustrissimam Dominationem Vestram scribere, ut suum pastoralem Zelum excitem, " quatenùs si supramemorata vera existant, Ratione sui spectabilis Ministerij, omni cum Efficacia, ac " Prudentia, promptiora, ac magis apta incunctantèr afferat Remedia, queis ulterior Progressus tàm " perniciosæ & scandalosæ Inordinationis impediatur, revocetque ad propria Officia, ut interim datum " Scandalum reparent, eos qui jam tale præstitissent Juramentum, quod cæteroquin, quemadmodùm in " tota sua Extensione est illicitum, ità Naturâ suâ est irritum, ac nullùm, nulliusque Valoris, ut minimè " Conscientias adstringere, & obligare possit. Ipsa deindè curet oportet Modis omnibus, qui Sibi " opportuniores, ac efficaciores videbuntur, & suæ Prudentiæ magis conformes, ut Episcopis suis Suffra- " ganeis ostendat, & eorum Organô omnibus Fidelibus, qualem Reatum nova hæc Juramenti Formula " adnexum habeat, & quàm grave Peccatum perpetrarent ij, qui illud vel præstare paratos se præbeant, " vel malô etiam Infortuniô jam præstitissent.

" Hinc omnes incitare debebit, ut vigentes pænales Leges, quas hucusque tàm laudabili Constantiâ " pertulerunt, & perferre pergant, potiùs quàm ut ab ijsdem sese eximant, confugiant ad Medium adeò " illicitum, & peccaminosum, cum tanto Damno propriarum Animarum, ac ipsius Religionis, quæ sen- " sim sine Sensu ità minorabitur, ut peritura sit in Corde istorum Catholicorum, si secuti Exemplum " propriorum Pastorum adeò benignes Aures præbebunt Carni, & Sanguini, ac Magis audient fallaces " Suggestiones Inimicorum nostræ Sanctæ Catholicæ Religionis, quàm veram, & salutarem Doctrinam " veri eorum Patris, & Supremi Pastoris, quod absit. Et dùm pro nostri Animi Consolatione quàm " citissima, & plenissima expectamus Responsa, quemadmodùm suus Zelus in Re tàm gravi sese prodide- " rit, singulari dicimur Estimatione

(*R*) Confer Literas Apostolicas *Pauli* Papæ V in *Hibernia Dominicana*, Cap. XVII. Num. XI. & XXV. Pag. 613, & 629.

" Illustrissimæ & Reverendissimæ Dominationis Vestræ

" Bruxellis 14 Octobris 1768.

" Observantissimus Famulus,

" THOMAS MARIA ARCHIEPISCOPUS RHODIENSIS,

" Archiepiscopo Dublinien. NUNTIUS APOSTOLICUS." (S)

CXXII. Pag. 732. Lin 42. adde in hunc Modum—Monasterium hoc *Limericense* fuit quoque sub Invocatione *S. Crucis* ut luculenter constat ex *Hibernia Dominicana* in *Appendice Monastica* §. XII. Num 4. Pag. 749; & ex Diplomate *Urbani* Papæ VIII, Confirmationis Apostolicæ Robur Resolutioni Sacræ Congregationis *de Propaganda Fide* adjiciente, ut sequitur (q).

" Die 5. Septembris 1630.

" In Congregatione Generali.

" REFERENTE Reverendissimo Assessore Sancti Officij Instantiam Provincialis Augustinianorum " Hiberniæ pro Monasterij Limericensis Concessione, cùm Religio Canonicorum Regularium S. Augus- " tini, cujus erat dictum Monasterium, in eo Regno post anglicanam Persecutionem penitùs fuerit " extincta, Sacra Congregatio censuit, requirendum esse priùs Consensum Generalis Canonicorum " Lateranensium, non obstantibus Rationibus de Diversitate Religionis illius ab hac Lateranensium (r), " pro dicto Provinciali allegatis.

" Die 5. Februarij 1631.

" In Congregatione Generali.

" REFERENTE Reverendissimo Domino Assessore Sanctì Officij Instantiam Procuratoris Generalis " Augustinianorum pro Conventu Limericensi in Hibernia, qui erat Ordinis Canonicorum Regu- " larium S Augustini, in ea Insula extincti, ex quo Generalis Canonicorum Lateranensium nunquàm " voluit suum præstare Assensum juxtà Decretum Sancti Officij, Sacra Congregatio censuit, commonen- " dum esse præfatum Generalem Lateranensium, ut vel Consensum præstet pro Interesse suæ Religionis, " quatenùs illa super Conventu prædicto Jus aliquod prætendere possit, vel ad dictum Conventum " mittat ex suis Religiosis.

" Die 26 Junij 1632.

" CORAM SANCTISSIMO.

" REFERENTE Eminentissimo Domino Cardinale Bentivolo iteratam Instantiam Procuratoris Gene- " ralis Augustinianorum pro Monasterio Limericensi in Hibernia, & Consensum Generalis Canonicorum " Lateranensium, Conditionesque eidem Consensui appositas: Sacra Congregatio censuit, si Sanctissimo " placuerit, Petitioni dicti Procuratoris Generalis esse annuendum, additis in Expeditione Brevis Condi- " tionibus suprà memoratis. Eodem Die Sanctissimus Decretum Sacræ Congregationis approbavit.

" URBANUS

(S) Aliam præclarissimi ejusdem Nuntij Apostolici Epistolam videre est in *Supplemento* hoc Pag. 826.

(q) Ex *Summario pro Rmo P. D. Thoma O-Kelly, Abbate Benedicto Monasterij S. Michaelis de Mayo, Priore Prioratûs Purgatorij S. Patritij, & Procuratore Generali RR. Canonicorum Regularium Lateranensium, Congregationis S. Patritij in Hibernia, ac tota Congregatione.* In Lite ipsum inter & *Illmos & Rmos Archiepiscopos Dubliniensem, & Tuamensem, ac Episcopum Clocherensem.* Coram Sacra Congregatione *de Propaganda Fide*, Ponente Eminentissimo Domino *Marcello* Cardinale *Passaro*, (Presbyter Cardinalis *S. Mariæ de Araceli* decessit è Vita *Romæ* 25 Septembris 1741.) Typis *Mainardi* 1737.

(r) Congregatio Canonicorum Regularium *S. Patritij* in *Hibernia* fuit postmodùm aggregata Congregationi Canonicorum Regularium *Lateranensium* in *Italia* per Literas Apostolicas *Innocentij* Papæ XII, 30 Januarij 1699, de Consilio S. Congregationis *de Propaganda Fide*, ut ex prælibata Lite constat, & ex *Hibernia Dominicana* Cap. XII. §. III. Num. XIV. Pag. 439. Lit. n.

" URBANUS PAPA VIII.

" Ad futuram Rei Memoriam.

" Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Prior Provincialis Ordinis Eremitarum S. Augustini Provinciæ Hiberniæ, quod ipse Monasterium Limericense, nuncupatum S. Crucis, propè Portam Civitatis Limericensis in Hibernia, Ordinis Canonicorum Regularium ejusdem S. Augustini, primò dicto Ordini, ad hoc, ut pro Transitu illius Domorum Regularium ad alias Domos Regulares in alias Regni Hiberniæ hujusmodi Provincias inserviat, per Nos applicari summoperè desiderat, & ad hoc dilecti Filij Procuratoris Generalis Canonicorum Regularium, Congregationis Lateranensis, Ordinis ejusdem S. Augustini, expressus accedit Assensus, sub infrascriptis tamen Conditionibus, videlicet, quod, cum quo Canonici Regulares S. Augustini Monasterium prædictum repetere vellent, illud Fratres S. Augustini restituere teneantur, refectis tamen Melioramentis Arbitrio boni Viri, nisi ob longam Possessionem in Fructibus perceptis per ipsos Fratres ipsa Melioramenta fuerint compensata. Nos igitur Fratrum prædictorum Commodis consulere volentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Negotio Propagandæ Fidei Præpositorum Consiliô, Monasterium prædictum cum omnibus Juribus, Membris, &c. Ordini Fratrum Eremitarum S. Augustini, cum Conditionibus suprà expressis, & non aliàs, apostolicâ Authoritate applicamus &c, decernentes &c. Datum in Arce Gandulphi Albanensis Diæcesis Die 18 Octobris 1632."

Præsens Copia extracta est ex alia existente in Archivo S. Congregationis de Propaganda Fide, in Libro Hibernia,—*Tom.* 1. *Pag.* 457, *cum qua collationata &c. Datum &c. hac Die* 4. *Martij* 1737.

PHILIPPUS DE MONTIBUS SECRETARIUS. (*s*)

CXXIII. Huc spectare poterit sequens Diploma Illustrissimi Nuntij Apostolici nuper laudati (*t*).

" Joannes-Baptista Rinuccinus, Dei, & Apostolicæ Sedis Gratiâ
" Archiepiscopus, & Princeps Firmanus, ac in Regno Hiberniæ
" Nuntius Apostolicus Extraordinarius.

" Universis & Singulis præsentes visuris, Salutem & nostram
" Benedictionem.

" Cum per nostras Collationes instituerimus in hoc Regno plures Abbates (*u*) & Priores, tùm Commendatarios, tùm etiam Titulares Canonicorum Regularium super Monasterijs, & Prioratibus tunc vacantibus, cum aliqua Pensione, vel potiùs Canone solvendo ipsis Canonicis, si & quandò per ipsorum Superiores ex alijs Regnis huic destinarentur, eâ nimirùm Intentione, ut præfatus Ordo per communem Cohabitationem, & regularem Disciplinam paulatim restauretur. Et cùm Reverendus Admodùm Pater Jacobus Lyncheus, Abbas de Conga, Commissarius Generalis prædicti Ordinis in Hibernia (*w*), Nobis supplicaverit, quatenùs cùm sit paratus cum aliquot ejusdem Ordinis Canonicis Regularibus ad cohabitandum Domum, & ibi Cappellam erigendam ad Cultum divinum excolendum, divina Officia ibidem exercenda, & Sacramenta religiosè Fidelibus administranda in oppido Galviensi; & alibi, nostro Favore prosequi dignemur. Nos proptereà inhærentes nostris prædictis Collationibus, Authoritate Apostolicâ Tenore præsentium mandamus omnibus, & singulis Abbatibus, & Prioribus, tùm Commendatarijs, tùm Titularibus, per Nos institutis, & provisis, ut Vigore hujus nostri Decreti solvant prædictas Pensiones dicto Admodùm R. P. D. Jacobo Lyncheo, vel ejus Deputato, cui eâdem Authoritate Facultatem impertimur eas exigendi, ad Effectum, ut suprà &c, exorandi, & impetrandi ab alijs per Sanctam Sedem Apostolicam institutis Abbatibus, & Prioribus, quos in Domino enixè rogamus, & hortamur (revocantes illis in Memoriam, quod etiamsi dictorum Bonorum sint Possessores, attamen & ecclesiastica, & ad Ecclesiam pertinentia, atque ad divinum Cultum erecta, dica-

(*s*) Fuit postmodùm Presbyter Cardinalis *S. Stephani* in *Monte Cælio*, à *Benedicto* Papa XIV. creatus 9 Septembris 1743. Denatus Romæ, 17 Januarij 1754.

(*t*) Ex *Summario* mox memorato Num. antecedenti ad Lit. q.

(*u*) Videsis varios variorum Ordinum Abbates in *Hibernia Dominicana* Cap. XVII. Num. LII. Pag. 658. & Num. LXXXII. Pag 692.

(*w*) Hunc videre poteris in *Hib Dom.* Cap. XVII. Num LXXXII. Pag. 692. Ejusdemque Successorem, aliosque istius Ordinis Abbates Cap. XII. §. III. Num. XIV. Lit. o. Pag. 439.

" ta, & fundata fuere) ut prædictum Ordinem restaurare velint, cujus Bonis temporalibus Fructus per
" ejus Preces, & Orationes, spiritualibus etiam participare valeant.

" VOLUMUS autem, ut de omnibus Pecunijs exactis & exigendis ad Effectum, de quo suprà, præfatus
" Jacobus Lyncheus post Semestrem a Die præsentium datarum teneatur coràm Nobis, vel sui Ordinis
" Abbate Generali, Rationem, & Computum dare. Damus etiam eidem Facultatem, Vigore hujus
" Decreti, erigendi Cappellam in Oppido Galviensi, ac alibi restaurandi Monasteria dictæ suæ Religio-
" nis. In quorum Fidem &c. Datum Galviæ in Nostra Residentia 16 Octobris 1648.

JOANNES BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS, NUNTIUS APOSTOLICUS."

CXXIV. HUC insuper spectare poterit sequens Epistola D. Nuntij ad D. *Thomam Dease*, Episcopum *Midensem*, super Prioratu *S. Mariæ* de *Tristernagh* (x) in Agro *Midensi Occidentali* (y).

" Illustrissimo & Reverendissimo D. Episcopo Midensi.

" CUM Intuitu Dominationis Vestræ Illustrissimæ instituerim Æconomum Monasterij de Tristernagh,
" Prioratûs olim Canonicorum Regularium S. Augustini, Dominum Gerardum Tuite istius Diæcesis,
" accedit nuperrimè ad Me pro Recuperatione istius Prioratûs Frater Andreas Nugent, Canonicus Re-
" gularis S. Augustini, cui antequàm statuerim facere Collationem, admonendam fore duxi V. D. Illus-
" trissimam, ut dignetur Mihi significare, quæ Sibi videbuntur necessariò referenda super hac Re, cùm
" sit Beneplacitum Summi Pontificis reddi Monasteria ista Religiosis, qui Temporibus præteritis multùm
" in hoc Regno laborarunt. Et a Deo interim precor V. D. Illustrissimæ Felicitatem.

" D. V. Illustrissimæ & Reverendissimæ Kilkenniæ 16 Februarij 1646.

" Addictissimus Servus,

" JOANNES BAPTISTA ARCHIEPISCOPUS FIRMANUS."
NUNTIUS APOSTOLICUS.

CXXV. Pag. 739, Num. 20 lege adde in hunc Modum———

KILLINSHON in Territorio de *Ardes*, quod Peninsula est in Agro *Dunensi*, Præceptoria *S. Joannis Baptistæ* &c.

HUC facit Resolutio Sacræ Congregationis, *Urbano* VIII Summo Pontifice, Tenoris sequentis (z).

" Die 30 Julij 1635.

"CORAM SANCTISSIMO.

" REFERENTE Eminentissimo Cardinali Antonio (a) Instantiam Episcopi Dunensis (b), ut ei con-
" ferrantur duo Prioratus, alter Killinshon Tituli S. Joannis Hierosolymitani Equitum Melitensium, alter
" Mucmore (c) Tituli S. Congalli Ordinis Canonicorum Regularium, cùm in Hibernia hujusmodi Duo
" Ordines non existant, & secundus Prioratus solitus sit concedi Sacerdotibus Sæcularibus: Sacra Con-
" gregatio censuit, si Sanctissimo placuerit, Oratoris Petitioni esse annuendum, cum solita Clausula, ut
" Orator teneatur illos restituere, si Equitum Melitensium, Canonicorum Regularium Ordines in Hi-
" berniam revertantur, refectis tamen Melioramentis, nisi cum longa Fructuum Perceptione fuerint
" compensata."

CXXVI. Pag. 748, post Lin. 17, subjunge———*Lovanij* versans Anno 1769, in Ecclesia hac *S. Antonij* de *Padua*, Fratrum Minorum *Hibernorum*, duo sequentia exscripsi Epitaphia, prætermissis duobus alijs, quæ exhibet *Hibernia Dominicana* Pag. 498, & 747.

D. O. M.

(x) Consule *Hiberniam Dominicanam* in *Appendice Monastica* §. I. Num. 94. Pag. 730.

(y) Ex eodem mox dicto *Summario*.

(z) Ibidem.

(a) Cognomine *Barberini*. laudati *Urbani* VIII. a Fratre Nepote, postmodùm Regni *Hiberniæ* Protectore, ut dictum est Pag. 868.

(b) Fr. *Bonaventuræ Magenis*, Ordinis Minorum, quem videre poteris in *Hibernia Dominicana* Cap. VI. Num VII. Pag. 109. Huic porrò in eadem Sede successit alter ejusdem Cognominis, *Fr. Arthurus* nimirùm *Magenis*, Ordinis *Cisterciensis* S. *Bernardi*, videndus Cap. XIII. Num. LXVII. Pag. 490; & Cap. XVII. Num. LXXXII. Pag. 692; ac in hoc *Supplemento* Pag. 884. & 890.

(c) Recensitus in *Hiberniæ Dominicanæ* Appendice *Monastica* §. I. Num 117, Pag. 731; Ubi Loco *S. Colmani Elli* lege *S. Congalli*.

D. O. M.

Excellentissima Domina Rosa O-Dogharty,
Dynastarum Inisoniæ Filia, & Soror,
Alti Sanguinis Decus
Morum Temperantia, & splendidis Conjugijs auxit,
Primùm nupta inclyto Heroi
D. Caffarro O-Donnello,
Tirconalliæ Principis Germano (o);
Dein Excellentissimo Domino Eugenio O Neillo (p),
Catholici in Ultonia Excercitûs
Archistratego.
Utramque Fortunam experta, & Miseriam rata,
Cælum studuit Benefactis mereri.
Septuaginta major denata
Bruxellis 1. Novembris Anno MDCLX.
Suo cum Primogenito Hugone O-Donnello
Præstolatur hic Carnis Resurrectionem.

D. O. M.

Hic, ut voluit, jacet
Prænobilis Dominus,
Dominicus Lynch,
Ex Nobili Lyncæorum Galviensi Familia,
Hibernicæ Legionis de Lally
Vice Colonellus,
Qui plurimis in Scotia
Peractis Facinoribus,
Posteà vulneratus in Prælio Laffeltensi,
Die II. Julij MDCCXLVII,
Obijt Lovanij
Die XXVIII Augusti ejusdem Anni.
R. I. P.

CXXVII. Pag. 754. Lin 29. Instar Notæ appone notandissima *Clementis* Papæ XIII Verba in Literis Apostolicis ad Patriarcham *Venetiarum*, Illustrissimum nempè *Joannem Bragadinum*, necnon ad Archiepiscopos, & Episcopos in Ditione Reipublicæ *Venetæ* 1. Octobris 1768 datis, quæ summâ Pietate, nec minori Elegantiâ eosdem monent Antistites: " Vobis quidem, Venerabi-" les Fratres, nihil antiquiùs, nec magis Cordi esse arbitramur, quàm ut Ecclesiæ pareatis, quæ " Regularium Privilegia in Lateranensi Concilio Generali Quinto Vobis commendat. *Ipsos quoque,* " inquit, *Episcopos hortamur, & per Viscera Misericordiæ Dei nostri requirimus, ut Fratres ipsos* " *Affectu benevolo prosequentes, eorum Jura omni cum Charitate custodiant, atque defendant.*"

CXXVIII. Eadem Pag. 754. Lin. ult. Decreto S. Congregationis *de Propaganda Fide* subscribit *Marius Maresuscus Secretarius.* Ibi porrò hanc subjice Notam.

Is est Eminentissimus nunc & Reverendissimus D. *Marius Maresuscus*, Maceratensis, S. R. E. Presbyter Cardinalis Tituli *S. Augustini*, à SS. D. N. *Clemente* Papa XIV, feliciter regnante, creatus 29 Januarij 1770, nostri *Hiberniæ* Regni Protector dignissimus, Doctrinâ & Pietate clarus——Præivit autem quà memorati Regni Protector per triginta duorum Annorum Seriem *Nerius* Cardinalis *Corsinus*, Florentinus, *Clementis* Papæ XII ex Fratre Nepos, denatus 6 Decembris 1770.—Huic autem præiverat per triginta item duorum Annorum Seriem *Josephus Renatus* Cardinalis *Imperialis*, Genuensis, Viam universæ Carnis ingressus 17 Januarij 1738—Huic autem per triginta quinque Annorum Seriem *Paulutius* Cardinalis *de Alterijs*, italicè *Altieri*, Romanus,

---

(o) Confer *Supplementi* hujus Pag. 874.——

(p) De quo sæpesæpiùs in hoc *Supplemento* à Pag. 681.

Romanus, qui vivere desijt Anno 1706 *(pp)*——Huic autem *Antonius* Cardinalis *Barberinus*, Florentinus, *Urbani* Papæ VIII ex Fratre Nepos, ab eoque Anno 1627 Cardinalis creatus, qui Diem clausit extremum Anno 1671——Huic autem (ut accepi) *Joannes Baptista* Cardinalis *Pamphilius*, Romanus, electus Summus Pontifex sub Nomine *Innocentij* X Anno 1644——Huic autem *Ludovicus* Cardinalis *Ludovisius*, Bononiensis, *Gregorij* Papæ XV ex Fratre Nepos, florens Anno 1628 *(P)*——Huic autem *Fabritius* Cardinalis *Verallus*, florens Anno 1618—Huic autem *Nicolaus* Cardinalis *de Pelluno*, Cardinalis *Senonensis* passim nuncupatus, quia Archiepiscopus erat *Senonensis* in *Galliarum* Regno, florens Anno 1582. Hos omnes perquirere est in *Hibernia Dominicana*, ejusque præsenti *Supplemento*, habitâ Attentione ad utriusque Indicem *Alphabeticum*. *(Q)*

CXXIX. Supplemento huic Colophonem apponet Epistola Encyclica verè aurea, Cedroque digna, ac nulla Oblivione delenda, feliciter regnantis Summi Pontificis CLEMENTIS XIV (quem diu sospitem Deus Optimus Maximus servet ad Ecclesiæ suæ sanctæ Decus) ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos universæ Ecclesiæ Catholicæ. *Romæ MDCCLXIX. Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ.*

" Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus,
" Archiepiscopis, & Episcopis.

" CLEMENS PAPA XIV.

" Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

" Cum summi Apostolatus impositum Nobis munus cogitatione comprehendimus, tantique oneris vim " ac gravitatem intuemur, non possumus, Venerabiles Fratres, & rei ipsius magnitudine, & " perspecta Nobis virium Nostrarum imbecillitate non vehementer commoveri. In altitudinem maris " venisse, atque e tranquillæ vitæ securitate tanquam e tutissimo portu ad regendam Beati Petri navicu- " lam evocati maximis repente nos abripi, atque agitari fluctibus videmur, ac tempestatis vi pene de- " mergi. Verum a Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris. Neque enim ullis humani " concilii rationibus, sed illius inscrutabili judicio Nobis nihil tale opinantibus delatam tanti muneris " procurationem apertissime intelligimus. Proinde in certissimam spem erigimur, eum ipsum, qui Nos " ad summi ministerii solicitudinem adduxit, timorem ac infirmitatem nostram præsidio suo sublevaturum " & exauditurum Nos esse in abscondito tempestatis. In eadem fiducia præclare Nos confirmat Petri " trepidantis in mari, ac Domini modicam ejusdem fidem increpantis recordatio. Qui Nobis in Aposto- " lorum Principe totius Ecclesiæ curam, & claves regni cælorum tradidit, qui suas oves pascere, ac " fratres confirmare jussit, idem certe omnem sui obtinendi auxilii dubitationem a Nobis depellere, Nos- " que suæ gratiæ spe magis voluit, quam timore nostræ imbecillitatis moveri. Illius itaque, qui est " robur ac fortitudo nostra, voluntati obsequimur, illius fidei potestatique Nos permittimus. Ille consi- " lio suo inchoatum in Nobis opus etiam perficiet, atque ex ipsa humilitate nostra illius potentiæ, ac " misericordiæ vis perspectior omnibus elucescet. Nam si quid hac temporum conditione, nostra, qui " inutiles Servi sumus, opera ad Ecclesiæ suæ incolumitatem moliri, ac efficere constituit, illum unum " omnes auctorem atque effectorem perspicient, & propterea ipsi honorem ac gloriam esse tantummodo " tribuendam cognoscent. Quare alacri animo ad maximum sustinendum onus accedimus, & quo " potentiore auxilio fidimus, eo majore studio connitimur, & ob ipsam muneris, ad quod appellati sumus, " præstantiam, nullas, quæ a Nobis in eo perfungendo conferri possunt, sedulitatis ac industriæ partes " nimias esse judicamus.

" Quam quidem administrationis Nostræ rationem dum assidue versamus animo, atque ex hac altis- " sima Apostolicæ Sedis specula in omnes Christiani Orbis regiones oculos convertimus, Vos potissimum,

" Venerabiles

(pp) Istum eundem videsis Cardinalem Num. XL. hujus *Supplementi* Pag. 840.

(P) Si *Pamphilius* Protector non fuit *Hiberniæ*, ut accepi, indè colligendum videtur, *Barberinum* immediatè successisse *Ludovisio*, qui planè contemporanei fuere Cardinales.

(Q) In *Supplementi* hujus Pag. 817. Lin. 32. Pag. 869 Lin. 22. & Pag. 872. Lin. 28, ubi Sermo fit de Illmo, & Rmo D. *Josepho Garampi*, Ariminensi, adde: A Mense Januarij 1772 Archiepiscopus est *Beriti* in *Phœnicia*, & Nuntius Apostolicus in Regno *Poloniæ*.

" Venerabiles Fratres, excelso & illustri loco positos intuemur, vestro conspectu recreamur, Vos adjuto-
" res Nostros, Vos Dominici Gregis custodes, ac Evangelicæ Vineæ operarios summa animi Nostri
" jucunditate agnoscimus Qui igitur Nostræ solicitudinis partem sustinetis, in ipso Apostolatus Nostri
" exordio alloqui Vos maxime cupimus, atque in sinum vestrum intimos mentis Nostræ sensus effundere;
" & si quid Vos in Domino hortari, ac commonere videbimur, id vel Nostro de Nobis ipsis timori tri-
" buite, vel profectum a vestræ virtutis, ac in Nos pietatis fiducia existimate.

" Ac primum rogamus Vos V. F. ac obsecramus, ne unquam misericordiarum Patrem pro imbecilli-
" tate nostra Divino præsidio munienda deprecari intermittatis. Reddite hanc Nobis amoris erga vos
" Nostri vicem, atque ita mutua precum vestrarum subsidia Nobiscum conjungite, ut alteri ab alteris
" quodammodo sustentati firmiori gradu omnes possimus in sua quisque statione consistere. Hac potissi-
" mum animorum conjunctione illam, in qua Nobiscum coagmentati estis, unitatem comprobabitis.
" Unum quippe totius est Ecclesiæ ædificium, cujus in hac Sede a Beato Petro positum est fundamentum.
" Multi ad illud construendum conjuncti sunt lapides, sed omnes super una petra firmantur ac innituntur.
" Unum est Ecclesiæ corpus, cujus Christus est Caput, ac in illud omnes coalescimus. Nos ipsius potes-
" tatis Vicariam procurationem gerentes ceteris altius illo volente præsidemus. Vos vero una Nobiscum
" colligati tanquam cum visibili Ecclesiæ capite potiores ejusdem corporis partes estis. Quid proinde
" singulis accidere potest, quod uni versos non afficiat, neque ad unumquemque promanet? Quemad-
" modum itaque nihil potest peculiarem cujusque Vestrum vigilantiam exposcere, quod Nostris item
" curis comprehendi, ad Nosque referri non debeat, ita arbitrari debetis magnopere vestra interesse,
" quidquid ad Nos pertinet, Nostramque operam ac diligentiam desiderat. Quapropter una voluntatum
" consensione conjuncti, uno eodemque animati Spiritu, qui a Mystico illo Capite profluens, ac per
" universa membra diffusus vitam omnibus dispertit, contendere omnes, ac dare operam præsertim
" debemus, ut Ecclesiæ Corpus integrum atque incolume sit, ut nulla ruga ac macula contracta, omni
" Christianæ virtutis laude instruatur, ac vigeat. Quod quidem divina ope præstari a Nobis poterit, si
" pro virili sua quisque commissi sibi Gregis studio exardescet, si illa una singulis insidebit cura Populi
" sui ab omni malorum contagione, atque errorum insidiis removendi, ac omnibus doctrinæ sanctitatis-
" que subsidiis diligentissime muniendi.

" Hujusmodi Animarum salutis cupiditate si unquam eos, qui tuendæ vineæ Domini præsunt, exci-
" tatos esse oportuit, hoc præsertim tempore illos inflammari est pernecessarium. Quando enim tam
" multiplices, tam noxias sive ad labefactandam, sive ad tollendam Religionem exoriri fere quotidie, ac
" circumferri opiniones, quando novitatis illecebra magis inductos homines, & quadam peregrinæ scien-
" tiæ aviditate pertractos ad hanc confluere, atque eandem libentissime conquirere vidimus? Unde ani-
" marum pestem & perniciem extendi latius in dies, ac miserrime propagari dolemus. Quare eo acrius
" Vobis erit laborandum, Venerabiles Fratres, omnesque vel diligentiæ, vel auctoritates vires exerendæ,
" ut hanc tantam, ac de divinis etiam, & sanctissimis rebus grassantem temeritatem, atque insaniam
" repellatis. Non in corruptilibus ac vanis humanæ sapientiæ præsidiis, sed in simplicitate doctrinæ, ac
" in Verbo Dei penetrabiliore omni gladio ancipiti duntaxat Vos illud consequuturos confidite. Tum
" hostium impetus coercere facile poteritis, atque Adversariorum tela retundere, cum in omnibus ser-
" monibus vestris Jesum Christum crucifixum præferetis ac prædicabitis. Suis ille legibus atque insti-
" tutis Sanctam hanc Civitatem, suam nimirum Ecclesiam, condidit, ac communivit. Suæ fidei tanquam
" depositum caste pieque custodiendum huic tradidit. Suæ doctrinæ ac veritatis hanc esse voluit firmissi-
" mum munimentum, adversus quam Portæ Inferi nunquam prævalerent. Nos igitur, Venerabiles
" Fratres, Civitatis sanctæ Præsides, ac Vigiles hanc ejusdem Conditoris Domini, ac Magistri nostri
" legum, ac fidei præclarissimam hæreditatem Nobis per Majores nostros integerrime traditam diligenter
" tueamur, ac ad Posteros nostros puram, atque incolumem transmittamus. Ad hanc in Sacris Litteris
" acceptam normam facta, & consilia nostra omnia dirigentes, præterea Patrum nostrorum certissimis
" inhærentes vestigiis instructissimos Nos futuros putemus ad omnes vitandas offensiones, quæ Christiani
" Populi fidem debilitare possint, ac infringere, atque Ecclesiæ unitatem ulla ex parte dissolvere. Ab
" illis Divinæ Sapientiæ fontibus, scripta scilicet, traditaque doctrina, quæcumque sive ad credendum,
" sive ad agendum requiruntur, tantummodo hauriamus.

" In gemino enim hoc locupletissimo veritatis ac virtutis omnis instrumento continentur, quæcumque
" ad Religionis cultum, ad morum disciplinam, recteque vivendi institutionem pertinent. Hinc Mys-
" teriorum altitudinem, hinc pietatis, honestatis, justitiæ, humanitatis officia ediscimus. Quid Deo,
" quid Ecclesiæ, quid Patriæ, quid Civibus, quid cæteris hominibus debeamus, intelligimus. Unde
" nullis præclarius, quam his veræ Religionis legibus Civitatum etiam, ac Societatum jura stabilita esse
" cognoscimus. Ac propterea nemo fere unquam divinis Christi sanctionibus bellum intulit, quin idem
" continuo, quantum in se est, Populorum tranquillitatem perturbarit, Regum obsequium detrectarit,

" infesta,

" infesta, ac incerta omnia fecerit. Magna est enim inter divinæ ac humanæ potestatis jura conjunctio; " ac proinde qui Christianæ Legis auctoritate Regum Imperia munita esse norunt, alacri animo illis " obtemperant, verentur potentiam, dignitatem observant, & colunt.

" Atque hanc quidem divinarum præscriptionem partem non minus cum Populorum tranquillitate, " quam cum animarum salute conjunctissimam considerantes, magnopere Vos hortamur, Venerabiles " Fratres, ut post Deum, ac divini cultus constitutas in Ecclesia rationes, omnem sollicitudinem vestram " ad Populum Regum obedientia ac obsequio rite imbuendum convertatis. Illi nimirum ad publicam " incolumitatem tuendam, ac homines in juris æquitate continendos in altissimo gradu præ ceteris sunt " constituti. Ministri enim Dei sunt in bonum, nec sine causa gladium portant, vindices in iram ei, " qui malum agit; carissimi præterea Ecclesiæ Filii sunt, ac Patroni, quorum est eandem, ut Parentem, " diligere, ejusque causam, ac jura custodire. Quos igitur instruendos in Christi lege suscepistis, ma- " ture divino illo præcepto imbuendos curate: Fidem Regibus sancte esse servandam ab ipsis incunabulis " percipiant, parendum auctoritati, legibus obsequendum non solum propter iram, sed etiam " propter conscientiam. Cum ita Populorum animi fuerint opera vestra excitati, non solum " ut Regibus dicto audientes sint, sed etiam ut eos colant, ac diligant, tum optime & Civium " tranquillitati, & Ecclesiæ utilitati, quæ inter se disjunctæ esse non possunt, consuletis. Eas vero officii " vestri partes uberius cumulabitis, si ad quotidianas pro Populo preces, peculiares etiam pro Rege " obsecrationes adjungatis, ut incolumes illi sint, ut suos in æquitate, pace, ac justitia regant, ut Deum " ipsum in regno hominum dominantem cognoscentes, ejusdem causam sancte pieque tueantur, ac prove- " hant. Ita a Vobis erit non minus Episcopali vestro muneri, quam omnium commodis satisfactum. " Quid enim justius ac opportunius, quam pro Auctore publicæ pacis, ac civium salutis Custode ab " illis perpetuo Dominum obsecrari, qui pro hominibus constituuntur in iis, quæ ad Deum sunt, & " tanquam interpretes ac sequestri suis conjuncta precibus omnium vota Domino repræsentant.

" Jam vero ceteras Pastoralis Officii partes diligentius Vobis percensere supervacaneum ducimus. " Quid enim singula persequamur, Vosque de iis cohortemur, quorum intelligentia præclare instructos " esse novimus, diuturno insuper usu, & quadam animi inductione vestro muneri consentanea confirma- " tos? Illud tantummodo non committemus, ut quo uno comprehendi omnia credimus, Vobis ante " oculos non subjiciamus, vestram scilicet virtutem excitantes ad Ducis Nostri ac Pastorum Principis " consectandum in omnibus exemplar, atque illud sanctitatis, caritatis, humilitatis specimen in Vobis " ipsis exprimendum. Si enim Ille cum Patris sui gloriæ Splendor esset, & Figura substantiæ ejus, as- " sumpta carnis nostræ infirmitate homines a servitute per humilitatem & caritatem vindicatos in Dei " Filios adoptari, & Cohæredes suos fieri voluit; quanam in re gloriosius, ac præstantius cogitationes, " & labores nostri versari possunt, quam ut hujus hominum cum Christo conjunctionis, ac necessitudi- " nis tuendæ auctores ceteris simus, & in illa imitanda benitatis, clementiæ, mansuetudinis divina forma " exemplo nostro omnibus facem præferamus? Qua enim alia ratione super montem excelsum ascendit, " qui evangelizat Sion? Vobis hujus consectandæ similitudinis desiderio semel incensis fieri non potest, " quin idem ardor ad vestri universi Populi mentes conflagrandas dimanet. Mirifica siquidem Pastoris " vis est atque auctoritas ad sui Gregis animos commovendos. Qui cum illius cogitationes, actionesque " omnes ad hoc veræ virtutis specimen conformatas noverint, cum in illo nihil asperum, nihil arrogans, " nihil elatum, verum omnia caritatis, mansuetudinis, humilitatis officijs plena viderint, tum vero acer- " rime ad easdem æmulandas laudes incitatos sese sentient. Præterea cum eumdem omnis privatæ utili- " tatis oblitum, ceterorum commodis inservientem, opibus egentes, solatio afflictos, doctrina rudes, om- " nes officio, consilio, pietate sublevantem, Populi denique salutem suæ ipsius vitæ præferentem intelli- " gent, hoc Pastoris sui amore, studio, ac sedulitate illecti libentissime docentis, cohortantis, obsecrantis, " arguentis etiam, atque increpantis voces audient. Nam si qui privatarum rerum cupiditate obstricti " sint, ac terrena divinis præferant, quo pacto poterunt alios ad Dei caritatem, ac mutuam inter se be- " nevolentiam, divitijs, voluptatibus, honoribus inhiantes ad rerum humanarum contemptum, fastu ac " superbia elati ad mansuetudinem atque humilitatem inducere? In Jesu Christi igitur disciplina erudi- " endi Populi cum munus sit a Vobis susceptum, in ejusdem potissimum sanctitate, innocentia, lenitate " Vobis erit inhærendum. Tum vestra Vos potestate præclare tantummodo esse usuros reputate, cum " potiora Vobis erunt caritatis atque humilitatis, quam dignitatis insignia. Maximum statuite vestrum " hoc esse, atque ad Vos unice pertinere, Populi Vobis crediti hunc in modum instituendi negotium; ab " illo recte gerendo omnes vestras derivandas esse laudes ac fortunas, a negligendo calamitatem ac tur- " pitudinem. Quare hæ vestræ sint a Vobis tantummodo expetendæ divitiæ, ut Christi sanguine redemp- " tas animas Christo lucrifaciatis, ea sincera ac solida gloria, ut in divino promovendo cultu, in Domus " Dei decore amplificando, in Vitijs extirpandis, ac virtutibus excolendis fidelem ac sedulam operam " vestram Domino semper exhibeatis. Hæc assidue cogitare, hæc agere, hic ambitiosi, hic cupidi esse debetis.

Neque

" Neque vero cum diu multumque eritis in hac laborum contentione versati, defutura unquam
" Vobis arbitremini virtutis exercendæ spatia. Ea quippe est muneris vestri conditio, ea Episcopalis
" vitæ ratio, ut nunquam debeat curarum cessationem, nunquam otium consequi. Nullis possunt
" eorum actiones circumscriptæ esse terminis, quorum caritatis amplitudinem nulli debent fines compre-
" hendere. Sed immortalis atque infinitæ mercedis Vobis constitutæ expectatio facile molestias omnes
" leniet, ac levissimas efficiet. Quid enim grave ac molestum esse poterit cogitantibus, beatissimam
" illam retributionem ob servatum ac multiplicatum gregem a Domino, cum rationem pastoralis mune-
" ris exposcet, recipiendam? Præter hanc pulcherrimam immortalitatis spem in ipsis etiam sustinendis
" pastoralis vitæ laboribus plurimam jucunditatem inesse sentietis, cum Deo conatus vestros adjuvante
" Populum vestrum mutua inter se caritatis conjunctione devinctum, integritate, ac pietate florentem,
" ceteros denique omnes egregios vigiliarum ac laborum vestrorum fructus in Ecclesia exortos conspicietis.
" Utinam Nostrum omnium unanimi hujusmodi voluntatum, ac studiorum consensione reductam his
" Nostri Apostolatus temporibus præclaram hanc Religionis felicitatem, ac antiquæ illius ætatis similem
" formam videamus, ac gratulari Vobiscum, Venerabiles Fratres, & congaudere possimus in Christo
" Domino Nostro, qui suæ gratiæ præsidio Nos sustentet, & cor nostrum in illa, quæ ei sunt placita,
" semper accendat.

" Quo tempore hasce litteras ad Vos, Venerabiles Fratres, perscribimus, eodem per alias Nostras
" universis Christifidelibus Jubilæum de more ad implorandam initio nostri Pontificatus divinam opem
" pro salutari Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ regimine transmittimus. A Vobis igitur majorem in modum
" petimus ac flagitamus, ut commissos vestræ fidei Populos ad eas rite faciendas in fide, pietate, ac
" humilitate precationes dirigatis, ac sicut monitis, & consiliis vestris, ita etiam exemplo ad curandas
" tam suæ salutis, quam publicæ christianæ utilitatis rationes inflammetis.

" Ac in nostræ caritatis pignus Apostolicam Benedictionem Vobis, Venerabiles Fratres, ac Vestrarum
" Ecclesiarum Fidelibus Populis amantissime impertimur.

" Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die duodecima Decembris MDCCLXIX. Pontifi-
" catus Nostri Anno Primo.

CXXX. Vix Typis mandatæ fuerant Literæ istæ Apostolicæ, quando *Româ* Indulta venerunt quædam, & quidem momentosiora quàm ut hìc Loci in Medium non adducantur, quibus subindê totum hoc Opus coronamus.

Imprimis laudatus, & nunquàm satis pro Meritis laudandus, omni Laude superior, Sanctissimus D. N. *Clemens* XIV, Indultum de Dierum Festorum Imminutione, quod primitùs Eminentissimo *(q)* Principi Electori S. R. I. & Archiepiscopo *Moguntino* concesserat 7. Februarij 1770, eodemque Anno Die 1. Augusti ad Diæcesim extenderat *Elphinensem*, ut liquet ex pridem dictis in *Supplemento* hoc Pag. 812, idipsum quoque elabenti Anno 1772 extendit ad alias *Hiberniæ* Diæceses, quarum Antistites pro eo singulatìm, ut voluit Sanctitas Sua, supplicarunt.

Hæc cùm ità sint, in Diplomate San. Mem. *Benedicti* XIV, Pag. 24 *Hiberniæ Dominicanæ* legendo, Festa omnia (exceptis Dominicis) quæ cum integra Præcepti Obligatione audiendi Missam, & abstinendi ab Operibus servilibus, etiamnùm in *Hibernia* manent, Numero septemdecim, unico Intuitu videre poteris. Inter alia porrò annumeratur Festum Apostoli nostri *S. Patritij*, ad Differentiam *Alemanniæ*, ubi Festum *S. Josephi* viget adhuc cum integra similiter Præcepti Obligatione, ut ex prælibato feliciter regnantis Pontificis Indulto luculenter constat.

Cæterum Festa à quibus ablata nunc est Obligatio tàm audiendi Sacrum, quàm abstinendi ab Operibus servilibus, sunt in *Hibernia* Numero octodecim, Festa nimirùm Feriæ *tertiæ* Paschatis, Feriæ *tertiæ* Pentecostes, *S. Matthiæ* Apostoli, *S. Josephi*, SS. *Philippi & Jacobi* Apostolorum, *Inventionis* S. Crucis, S. *Jacobi* Apostoli, S. *Annæ*, S. *Laurentij* Martyris, S. *Bartholomæi* Apostoli, *S. Matthæi* Apostoli, *S. Michaelis* Archangeli, SS. *Simonis & Judæ* Apostolorum, *S. Andreæ* Apostoli, *S. Thomæ* Apostoli, *S. Joannis* Evangelistæ, SS. *Innocentium*, & S. *Sylvestri* Papæ. Item reliqua alia Festa sivè per Sedem Apostolicam præcepta, sivè per Synodales Constitutiones, sivè quacunque alia de Causa, qualia sunt potissimùm Festa Patronorum Diæcesûm, Parochiarum, aliorumque Locorum particularium, putà S. *Laurentij* Episcopi in

(q) Consulas Pag. 854 hujus *Supplementi* Lit. u.

Diæcesi *Dublinienſi*, S. *Kirani* Epiſcopi in Diæcesi *Oſſorienſi*, & S. *Canici* Abbatis in Urbe hac *Kilkennienſi*, ejuſque Suburbijs.

CXXXI. Conceſſit item Facultatem impertiendi Benedictionem cum Indulgentia plenaria Chriſtifidelibus, inter Hæreticos & Infideles in Mortis Articulo conſtitutis, ut ſequitur.

" Ex Audientia Sanctiſſimi D. N. CLEMENTIS PAPÆ XIV.

" habitâ 5. Aprilis 1772.

" Ne Chriſtifidelibus, inter Hæreticos, & Infideles in qualibet Orbis Parte degentibus, & in ultimo " Vitæ Diſcrimine conſtitutis, ea ſpiritualia Auxilia deſint, quæ Catholica Pia Mater Eccleſia Filijs ſuis " à Sæculo recedentibus ſolet misericorditer impertiri: Sanctiſſimus Dominus noſter CLEMENS, divinâ " Providentiâ, Papa XIV, me infraſcriptô Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Secretariô referente, " pro eximia Charitate, quâ illos paternè complectitur, omnibus, & ſingulis RR. PP. DD. Patriarchis, " Archiepiſcopis, Epiſcopis, Vicarijs Apoſtolicis, necnon RR. Præfectis, ſeù Superioribus Miſſionum, " tàm Cleri Sæcularis, quàm Regularis, inter Infideles, & Hæreticos, ut ſuprà, modò exiſtentibus, " ſeù quocunque Tempore extituris, peramanter concedit Facultatem impertiendi Benedictionem cum " Indulgentia Plenaria Fidelibus prædictis, ad extremum Agonem redactis: Cum ea etiam Extenſione, " ut Facultatem hujuſmodi Sacerdotibus, & reſpectivè Miſſionarijs, eorum Juriſdictioni ſubjectis, pro " Locis tamen ſuarum Diœceſum, vel pro Miſſionum Diſtrictibus tantùm, communicare poſſint, & " valeant: Dummodo in hac Benedictione impertienda ſervetur Formula præſcripta à ſan. Mem. Bene- " dicto XIV. in Conſtitutione data 9. Aprilis 1747, quæ incipit, *Pia Mater*, inferiùs regiſtranda.

" Quoniam autem facile continget, ut aliqui ex prædictis Chriſtifidelibus ex hac Vita decedant, " quin Eccleſiæ Sacramentis fuerint muniti, & abſque Sacerdotis cujuſlibet Aſſiſtentia; ideò Sanctitas " Sua, de uberi Apoſtolicæ Benignitatis Fonte, etiam illis Plenariam Indulgentiam elargitur, ſi contriti " Nomen JESU, Corde ſaltem, invocaverint, & Mortem de Manu Domini, eâ, quâ decet, chriſtianâ " Animi Demiſſione, & Spiritus Humilitate ſuſceperint, Animamque in Manus Creatoris ſui commen- " daverint. Quæ poſtrema Decreti Pars, ut Chriſtifidelibus omnibus innoteſcat, eam in ſuis Diæceſibus, " ac Miſſionibus, Antiſtites, & Superiores memorati identidem, & præſertim ſanctæ Viſitationis Tempore " publicare curent, & ſatagant. Datum ex Ædibus Sac. Congregationis prædictæ Die V. Aprilis " MDCCLXXII.

" *Stephanus Borgia Secretarius*."

" MODUS

" à San. Mem. BENEDICTO XIV adprobatus, & pro Opportunitate Temporis ſervandus, ut infrà in " Rubricis notatur, ad impertiendum Benedictionem in Articulo Mortis conſtitutis, ab ijs, qui Faculta- " tem habent à Sede Apoſtolica delegatam.

" Benedictio *in Articulo Mortis cùm ſoleat impertiri poſt Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, &* " *Extremæ Unctionis, illis Infirmis, qui illam petierint, dùm ſanâ Mente, & integrâ Senſibus erant,* " *ſeù veriſimiliter petiſſent, vel dederint Signa Contritionis; impertienda ijſdem eſt, etiamſi poſteà* " *Linguæ, cæterorumque Senſuum Uſu ſint deſtituti, aut in Delirium, vel Amentiam inciderint. Ex-* " *communicatis verò, impœnitentibus, & qui in manifeſto Peccato mortali moriuntur, eſt omninò* " *deneganda.*

" Habens *prædictam Facultatem, ingrediendo Cubiculum, ubi jacet infirmus, dicat:* Pax huic " Domui, & omnibus habitantibus in ea, *ac deindè ægrotum, cubiculum, & circumſtantes aſpergat Aquâ* " *benedictâ, ſi commodè haberi poterit, dicendo Antiphonam:* Aſperges me, Domine, Hyſſopo, & munda- " bor: Lavabis me, & ſuper Nivem dealbabor.

" Quod *ſi Ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & abſolvat. Si Confeſſionem non petat, excitet* " *illum ad eliciendum Actum Contritionis; de hujus Benedictionis Efficacia, ac Virtute, ſi Tempus ferat* " *breviter admoneat; tùm inſtruat, atque hortetur, ut Morbi Incommoda, ac Dolores in anteactæ Vitæ* " *Expiationem libenter perferat, Deoque ſeſe paratum offerat ad ultrò acceptandum quidquid ei placuerit,* " *& Mortem ipſam patienter obeundam in Satisfactionem Pœnarum, quas peccando promeruit. Tùm piis* " *ipſum Verbis conſoletur, in ſpem erigens fore, ut ex divinæ Munificentiæ Largitate eam Pœnarum* " *Remiſſionem, & Vitam ſit conſecuturus æternam. Poſteà dicat.* V. Adjutorium noſtrum in Nomine " Domini. R. Qui fecit Cælum, & Terrram.

" ANTIPHONA

"ANTIPHONA.

" Ne reminiscaris, Domine, Delicta Famuli tui (*vel* Ancillæ tuæ) neque Vindictam sumas de " Peccatis ejus.

" Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster &c.

" V. Et ne Nos inducas in Tentationem. R. Sed libera Nos à Malo.

" V. Salvum fac Servum tuum (*vel* Ancillam tuam.) R. Deus meus sperantem in te.

" V. Domine exaudi Orationem meam. R. Et Clamor meus ad te veniat.

" V. Dominus Vobiscum. R. Et cum Spiritu tuo.

"OREMUS.

" Clementissime Deus, Pater Misericordiarum, & Deus totius Consolationis, qui Neminem " vis perire in te credentem, atque sperantem, secundùm Multitudinem Miserationum tuarum respice " propitius Famulum tuum N. quem (*vel* Ancillam tuam N. quam) tibi vera Fides, & Spes christiana " commendant. Visita eum (*vel* eam) in Salutari tuo, & per Unigeniti tui Passionem, & Mortem, " omnium ei Delictorum suorum Remissionem, & Veniam clementer indulge, ut ejus Anima in Hora " Exitûs sui te Judicem propitiatum inveniat, & in Sanguine ejusdem Filij tui ab omni Macula abluta, " transire ad Vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

" Tum *dicto à Clerico, si præsens sit, vel ab ipso Sacerdote,* Confiteor, *idem Sacerdos prosequatur.*

" Misereatur tui Omnipotens Deus, & dimissis Peccatis tuis perducat te ad Vitam æternam. " Amen.

" Indulgentiam, Absolutionem, & Remissionem Peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens, & " misericors Dominus. Amen. *Deinde:*

" Dominus Noster Jesus Christus Filius Dei vivi, qui Beato Petro Apostolo suo dedit Potestatem " ligandi atque solvendi, per suam pijssimam Misericordiam recipiat Confessionem tuam, & restituat " tibi Stolam primam, quam in Baptismate recepisti, & Ego Facultate Mihi ab Apostolica Sede tributa, " Indulgentiam Plenariam, & Remissionem omnium Peccatorum tibi concedo. In Nomine Patris, & " Filij, & Spiritûs Sancti. Amen.

" Per sacrosancta humanæ Reparationis Mysteria, remittat tibi Omnipotens Deus omnes præsentis, & " futuræ Vitæ Pœnas, Paradisi Portas aperiat, & ad Gaudia sempiterna perducat. Amen.

" Benedicat te Omnipotens Deus, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Amen.

" Si *verò Infirmus sit adeò Morti proximus, ut omnium præmissarum Precum recitandarum Tempus non " suppetat, statim Sacerdos Benedictionem ei impertiatur.*"

CXXXII. Idem Sanctissimus Pontifex feliciter regnans concessit item Indulgentiam septem Annorum, & totidem Quadragenarum elicientibus Actus Fidei, Spei, & Charitatis, ut sequitur:

" Ex Audientia Sanctissimi D. N. CLEMENTIS Papæ XIV.

" habitâ 5. Aprilis 1772.

" SS. Dominus Noster, paternâ Charitate complectens Christifideles omnes, inter Hæreticos, & Infi- " deles existentes, & apud eos pium, & salutaremUsum eliciendi quàm sæpissimè Virtutum theologalium " Fidei, Spei, & Charitatis Actus promovere intendens, Ingulgentiam septem Annorum, & totidem " Quadragenarum, perpetuis valituram Temporibus, unicuique ex prædictis Christifidelibus, toties quo- " ties, præmissâ saltem Cordis Contritione, præfatos Actus attentè ac devotè recitaverint, misericorditer " in Domino concedit, ac impertitur: Declarans, Ingulgentiam hujusmodi per Modum Suffragij Anima- " bus in Purgatorio detentis applicari etiam posse. Datum Romæ ex Ædibus dictæ Sac Congregationis " Die, & Anno, quibus suprà.

" *Stephanus Borgia Secretarius.*"

"ORATIO.

" *Præmittenda Actibus Fidei, Spei, & Charitatis* (r).

" Omnipotens

(*r*) Adeas Num. LXXXI *Supplementi* hujus Pag. 871.

" Omnipotens sempiterne Deus da Nobis Fidei, Spei, & Charitatis Augmentum, & ut mere-
" mur assequi quod promittis, fac Nos amare quod præcipis. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

"ACTUS FIDEI.

" Firmissime Ego credo quidquid Sancta Catholica Ecclesia credendum mihi proponit, quia a Te,
" Deus meus, qui es Veritas infallibilis, revelatum est. Singulariter verò atque definitè credo existere
" unum Deum, & tres distinctas Personas, hoc est, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum; credo Dei
" Filium, Spiritûs Sancti operante Virtute, humanam Carnem assumpsisse in Utero Virginis Mariæ,
" Hominemque factum, passum, & in Cruce Mortuum pro Nobis resurrexisse, indè autem in hujus
" Mundi Fine venturum esse ad judicandum omnes, ut bonis tribuat æternam Gloriam, & æternis
" Gehennæ Pœnis malos puniat. Hac in Fide & vivere & mori est mihi certissimè constitutum.

"ACTUS SPEI.

" Deus meus, cùm sis Omnipotens, infinitèque misericors, propter Jesu Christi Merita spero Veniam
" Peccatorum meorum, tuam in hac Vita Gratiam, & in altera æternam Gloriam, sicuti Tu promisisti,
" si bona Opera faciam, quæ quidem, Te auxiliante, facturum esse nunc Tibi promitto.

"ACTUS CHARITATIS.

" Deus meus, quia es summum Bonum, atque perfectissimum, Te super omnia toto Corde meo
" diligo, Tuique Amore diligo etiam, ac semper diligam alios sicut meipsum.

"ACTUS CONTRITIONIS.

" Deus meus, quia super omnia diligo tuam summam, & perfectissimam Bonitatem, toto Corde
" meo doleo Transgressione tuæ Legis me Tibi Offensam irrogasse, &, Te auxiliante, firmissimè pro-
" pono nunquàm id ampliùs esse facturum, atque evitaturum omnem proximam Occasionem peccandi."

CXXXIII. Concessit demùm idem Pontifex *Clemens* XIV Indulgentiam Plenariam in Festo SS. Apostolorum *Petri & Pauli*, & infrà Octavam, ut sequitur:

" Ex Audientia Sanctissimi D. N. CLEMENTIS Papæ XIV habitâ per
" Me infrascriptum S. Congregationis de Propaganda Fide Secretarium.
" Die 19 Aprilis 1772.

" Etsi in cunctis Sanctorum Solemnitatibus christianum Populum spirituali Exultatione lætari conve-
" niat, & Deo, qui illos post hujus Sæculi Ærumnas, atque Pressuras constanter toleratas in Cælis coro-
" navit, juge Laudis Sacrificium offerre. Id tamen præcipuo quodam Modo præstare debet recurrente
" anniversariâ Die, quâ Beatorum Apostolorum Petri & Pauli glorificatus est Exitus. In unius siquidem
" invicta Fidei Confessione Ecclesia est ædificata, in alterius Eloquio enutrita, in utriusque tandem San-
" guine est decorata. Hinc Sanctissimus Dominus Noster CLEMENS Papa XIV pro Sollicitudine, quâ
" eandem Ecclesiam regit, ac moderatur, Mentis Aciem convertens ad Christifideles in Hibernia de-
" gentes, & præfatorum Apostolorum Cultum, ac Devotionem promovere, ac augere intendens, uni-
" cuique ex illis verè pœnitentibus, confessis, & sacrâ Communione refectis, qui 3 Kalendas Julij (29
" *Junij*) vel aliquo Die infrà Octavam dictorum Apostolorum in Oratorijs, vel in privatis Domibus per
" aliquod Temporis Spatium Deum sincero Corde oraverint pro Infidelium, & Hæreticorum Conversione,
" sanctæque Fidei libera Propagatione, Plenariam Indulgentiam perpetuis valituram Temporibus miseri-
" corditer concedit, ac impertitur. Declarans Indulgentiam hujusmodi per Modum Suffragij Animabus
" in Purgatorio detentis posse applicari.

" Quod Pontificium Indultum ut omnibus Christifidelibus Regni prædicti innotescat, & ejus Memo-
" ria in posterum servetur, Sanctitas Sua mandavit per RR. PP. DD. Archiepiscopos ipsorum respectivè
" Suffraganeis, & per hos Parochis suarum Diœcesum illud notum fieri, eisdem Parochis in Virtute
" Sanctæ Obedientiæ injungentes, ut proximis Kal. Junij, & recurrentibus quotannis ejusdem Mensis
" vel Kalendis, in Dominica immediatè sequenti, in frequenti Populi Conventu denuncient, illos, qui in
" præsenti Decreto præscripta Opera fideliter implebunt, Plenariam Indulgentiam in Domino consecu-
" turos. Datum Romæ Die, & Anno, quibus suprà.

Stephanus Borgia, S. Congregationis
de Propaganda Fide Secretarius."

FINIS.

INDEX.

INDEX

Nominum & Rerum notabilium tàm in hoc Supplemento, quàm omissarum in Indice Hiberniæ Dominicanæ.

Figura indigitat Paginam. Lit. N. indicat Notam sub eadem Pagina.

A.

B.

Bath

H.

I.

Q.

R.

Swiny

F I N I S.

Corrigenda in Hibernia Dominicana, & Supplemento.

Pagina	Linea	Errata	Corrige
7	9	Crotaniano	Crotoniano
12	28	187	210
16	ult.	Rosrcensi	Roscreensi
17	6	mox	Pag. 460
Ibid	10	Literus	Literas
46	4	Vocos	Vicos
109	46	Bonaventuræ	(adde) Mageu..
113	Lit. (y)	Ab Anno	Corrige ut Pag. 754 Sub Fin.
114	41	patrum	patrium
Ibid	Lit. (a)	crediderum	crediderim
134	41	orthodoxa	orthodoxæ
264	41	31	51
Ibid	ult. Col. 1.	462	367
268	29	1942	1642
275	8	1224	1244
332	16 Col. 2.	Gordoni	Gordiani
343	7	S. Francisci	S. Dominici
372	11	Milla	Millia
461	Lit (f)	Laon	Lacu
480	12 & 13	Franciscus	Eugenius
506	7	curabo	curavi
511	3	1737	1747
546	7	6 Junij	20 Februarij
654	15	1648	1646
677	25	Deest	9 Octobris 1646
681	33	Domini	Domine
684	7	Legatum	Præfectum
692	penult. Col. 1.	Patritij	Oliverij Darcy
731	14	S. Colmani-Elli	S. Colmani
742	31	1052	1188
751	20	ab	ob
761	38. Col. 2	319	318
765	48. Col. 1	327	294
767	28. Col. 2	Nihil	405
768	1. Col. 1	Nihil	Thaddæus O
772	44. Col. 1	Legatus	Præfectus
Ibid	Ibid.	689	684
776	32. Col. 2	574	547
786	32. Col. 1	35	75
847	13	Macedonias	Macedonius
863	19	LXVI	LXVII
867	31	LXXIII	LXXIV
871	15	Deest	Pag. 543
bid	Lit. q. Col. 2.	Gravesonom	Gravesonum.

From Dr [illegible] [illegible] coll. by [illegible]

M. 8.